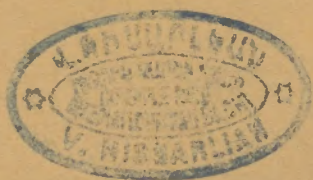

95

in. 95.

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻ

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ԼԻՍԱՆԸ ՖՐԱՆՍԷՎԻՏԷՆ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՒՐԳԻՅԷ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԹԻՐՃԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՃԻԼՏ

ՄԷՐԻՖ ՆԵՂԻԲԻ ՖԷԼԷՎԻ ԲԻՆԻՄԻՆԻՆ ԲԵՂ ԵՆԷՐ
ԻՄԵԼԷՆ ԴԷՐ :

ՄԱՆՁՈՒՄԷՅԻ ԷՖԳԵԱՐ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ԳԱԼԱԹԱՏԱ 41 ՆԻՒՄԷՐՈԼՈՒ ԻԲՍԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ԺԱԴ ՖԵՐՍՆ

Պու պիզիմ նազլ իթտիկիմիզ վադաալարըն վու-
գուա կէլտիքլէրի վազըթտա, Սանթիէ սօգաղընըն պիր ու-
ճունտան, իւզէրի ալը սուվայլա գարատըմըշ, վէ մէգբիւր
ալը սուվանըն իչինէ տախի, թիքէն վարի տիք տիք չիչէ
բարչալարը թուլթուուրուլմիւշ քիւհնէ վէ չաթլազ պիր
տիվար, պօեուհա ուզանմագտա իտի: Մէգբիւր տիվար,
պու թարաֆտան նօթէր ժագ Ֆէրանըն պաղչէսինի իհա-
թա իլլէտիկի թագտիրտէ, կիտիպ էօթէտէ, սօգազ իւզէ-
րինէ մէպնի պուլունան, վէ եալընըզ պիր գաթ էպնիյեէ
իլէ, պիր տէ թավան իչինտէն միւրէթթէպ օլան պիր խանէ-
եէ պիթիշմէքտէ իտի: Նօթէրլիք ալէամէթինի իմա իլլէ-
մէքտէ օլան իքի գըթա, պագըրտան մամուլ, վէ եալտըզ-
լը, վէ էնլի լէվհալար, չիւրիւք վէ չամուրլարա միւլէմմա
օլարագ, ասըլ բէնկինի պիլէ զայպ իթմիշ պուլունան պիր
արապա գարուսուհուն իքի թարաֆընտա վազ իտիլմիշ
իտիլէր:

Մէգբիւր գարունուն իւզէրի դաբալը օլուպ, սաղ թա-
րաֆընտա պուլունան պիր գարուհու օտասընտա իսէ,
միւսիւ Բիւլէնին, գունտուրաճըլըզլա մէշղուլ պուլունտու-
ղու կիպի, թէրդիլիքլէ մէշղուլ պուլունուր նիմ սաղըր
վէ ինթիեար պիր գարուհու իգամէթ իթմէքտէ իտի, վէ
սօլ թարաֆտա տախի, պիր ախըր պուլունմագտա, վէ մէզ-
քիւր ախըրտա, մէրգուամ միւսինն գարուհու, մախզէն, չա-

մաշըրխանէ , վէ օտուոյուգ մագամընտա գուլլանմագտա օլտուգտան պաշգա , մէրգուսուն զէվճէսի տէ հէնուգ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլմասը ճիհէթլէ , բէք մաթէմնաք վէ միւքէտ-
տէր պուլունտուղունտան , օրատա պիր տէ քիւմէս իհ-
տասիլէ , թավան եավրուլարը պէսլէյիպ պիւյիւթմէքլէ ,
տէֆի զամ իյլէնմէքտէ իտի : Մէգըիւր գաբուճու օտասը-
նըն եանընտա , տօլամպաճլը , տար , վէ գարանլըգ պիր
մէրտիվէն պուլունմագտա օլուպ , վէ մէգըիւր մէրտիվէն-
տէն տախի , ժագ Ֆէրանըն մէսալիհ օտասընա կիտիլմէք-
տէ օլտուղու կիպի , մէրգուսա կէլէն միւշթէրիլէրէ տէ
պիր սուհունէթ օլտուն իչին , տիվարտա պիր սիեան էլ
թէրսիմ իտիլմիշ , վէ մէգըիւր էլին , շէհատէթ բարմաղըյ-
լա , մէգըիւր տայիրէ կէօսթէրիլմիշ , վէ մէգըիւր բար-
մաղըն էօնիւնտէ տախի , — « Նօյէնի օրտը իւ գաթիւր » —
տէյի եազըլմըշ իտի :

Մէգըիւր գաբուճուն իչէրիսինտէ , թաշ տէօշլի կէնիշ
վէ օթլար գաբլամըշ պիր հավլի պուլունմագտէ օլուպ ,
վէ մէգըիւր հավլինին պիր թարաֆընտա պօշ արապալըգ-
լար պուլունտուղու կիպի , տիկէր թարաֆընտա տախի ,
բասլանմըշ պիր տէմիր բարմագլըգ իլէ մահտուտ օլան պիր
պաղլէ պուլունմագտա իտի . վէ թա գարչըտա պուլու-
նան պիր տայիրէտէ տախի , եալընըղ նօթէր իգամէթ իյ-
լէմէքտէ իտի . մէգըիւր տայիրէ , տէօրթ քէօշէ շէքլինտէ
օլուպ , վէ գաբուսու էօնիւնտէ իտէ , իւթիզաճարը , սալ-
լանըր , եօծուն թուլթմուշ , վէ միւրուրի զէման իլէ էս-
կիյիպ եէշիլլէնմիշ թաշլարտան միւրէթթէպ , սէքիզ օն
գատէմէլի պիր գաբու սէտտի կէօրիւլմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ , տէրուլթինտէ տախի , պիր եէր գաթը , պիր մաթպախ ,
վէ սայիր քիլէր , վէ մալըլէն միսիլու զիյրի զէմինլէր , վէ
պիր գաթ տալի էպնիյե , վէ մէգըիւր էպնիյեհին տէ
իւզէրինտէ պիր թավան իչի պուլունմագտա իտի . վէ իշ-
թէ Մօրէլին գըզը Լուիզ տէ , մէգըիւր թավան իչինտէ
եաթմագտա իտի : Մէգըիւր տայիրէ տախի , բէք քիւհնէ

պիր հալտէ խոի, տիվարլար իւղէրինտէ գօճա գօճա չաթ-
լազլար կէօրիւնմէքտէ խոի, վէ ասլէն քիւլ ըէնկինէ եա-
ղըն պիր ըէնկէ պօեաթըմըլ պուլունան ըէնճիրէլէրի իլէ
գանատլարը, վազըթլար կէչէրէք, ատէթա պիր սիեահ
ըէնք քէսպ իթմիշ խոիլէր. իլք գաթըն աննընտա պու-
լունմագտա օլան ալթը գըթա ըէնճիրէլէր, հաւլիեէ,
պաղչէ իւղէրինէ նազըր օլուպ, վէ ըէրտէսիզ պիր չըպլագ
հալտէ պուլունմագտա խոիլէր, վէ հէլէ ճամլարընը տա
տէր իսէնիզ, քեամիլէն քիրտէն պիր նէվի պար պաղլա-
մըլ պուլունմագլին, տունուգ ճամ հալինի քէսպ իթմիշ
խոիլէր. հալ պու քի, եէր գաթըն ըէնճիրէլէրի ճամլա-
րը, տահա զիեատէ բարլագ պիր հալտէ պուլունտուղուն-
տան, գըրմըզը չիչէքլի սարը պասմատան միւրէթթէպ ըէր-
տէլէրի պուլունմագտա խոի:

Մէգրիւր էպնիյեէնին պաղչէեէ նազըր օլարագ, եա-
լընըլ տէօրթ ըէնճիրէսի պուլունմագտա օլուպ, վէ մէգ-
քիւր պաղչէտէ իսէ, օթլարտան պաչգա պիր շէյ պու-
լունմատըղընտան, մէթրուք պիր հալտէ օլմասը անլաչըլ-
մագտա խոի. վէ հիշ պիր սէտտ վէ ֆիտան կէօրիւլմէք-
տէ օլմահըպ, ֆադաթմ, պիր թագըմ գարա աղաճլարըլա,
պէշ ալթը գըթա տաթի սայիր իրի վէ տալիմա եէչիլ գա-
լան աղաճլար, վէ պիր գաշ գըթա տա ագասիա վէ միւր-
վէր աղաճլարը, վէ եօսուն թուլթմուշ, վէ եաղըն կիւ-
նէչինտէն գուրումուշ սարը վէ աչըգ ըէնքտէ պիր չաեըր-
ըգ պուլունմագտա խոի. վէ պէեաղ թօփրագլը եօլարը
չալըլար վէ թիքէնլէր իլէ գաբատըմըլ օլուպ, վէ պիր
պուճագտա տաթի, չուգուրճա պիր լիմնլուգ, եանի,
գըլըն սօուղուտան չիչէրլէրին հըֆըղնա տայիր պիր մա-
հէլլ պուլունմագտա խոի. վէ մէգրիւր պաղչէնին եօգա-
րըսընտա իսէ, միւթթասըլ պուլունան խանէլէրին չըպ-
լագ վէ էսմէր ճէսիմ տիվարլարը իլէ, պաղը մահէլլէրին-
տէ տէ, մահպուսանէ ըէնճիրէլէրին պէնզէր սուրէթտէ,
տէմիր բարմագլըղըլ աչըգլըղլար կէօրիւլմէքտէ խոի,

վէլհասըլ, մէրգուժ նօթէրին պաղչեսի վէ խանէսի, իշ-
թէ պու հիւզնէնկիզ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի:

Պու կէօրիւնիւշէ, վէ եախօտ, պու հաղըգաթի հալէ,
Մ. Ֆէրան թարաֆընտան, զիւրադէսիլէ հէմմիլէթ վի-
րիլմէքտէ իտի: Չիւնքի, ատի խալզ էֆըքարընճա, ապտալ-
վարի պիր հալու հէյնէթտէ պուլունմագլըզ, սայքի, տայի-
մա պիր տիգգաթսըզլըզ, վէ տիւնեա մալինտէ ապա կէօզիւ
օլմամագլըզ եէրինէ կէչմէքտէ օլտուղու կիպի, բիսլիք վէ
միսկինլիք տախի, պիր ճէֆաքեարլըզ եէրինէ կէչմէքտէ
օլմաղին, մէրգուժ նօթէր ժագ Ֆէրանըն միւշթէրիլէրի,
ալչսսէվիլիք սայիր պաղը նօթէրլէր թարաֆընտան զուհու-
րա կէլմէքտէ օլան տարաթ ու իսրաֆ, վէ սիւս ու սալ-
թանաթ իլէ, քէզալիք ֆամիլեալարը իւզէրինտէ կէօրիւ-
լէն հատտէն պիրուն թէզեինաթ ու մէլպուսաթը, մէր-
գուժ թարաֆընտան իթիիեար օլունան սատէլիք, վէ տէր-
վիլիք, վէ խարապաթիլիք իլէ թաթպիգ իլէլէտիքճէ,
հագղընտա տէրքեար օլան հիւրմէթ ու ըիայէթլէրինի,
վէ տահա տօղրուսու գաբալը կէօղ հալինտէ իզհար իլէ-
տիլլէրի էմիլիէթ ու իթիպարլարընը, գաթ էնտէր գաթ
արթըրմագտա իտիլէր. շէօյլէ քի, էկէրչի մէրգուժուն եէ-
րինտէ պաչգալարը օլուպ տա, անըն գատար պիր չօգ միւշ-
թէրիլէրէ, վէ անըն գատար տա սէրվէթէ միսլիք օլսալար,
տիհանլարընտան աթ, արապա, ուշագ, սէյիս, քէօյ,
սէյիր, վէ թէաթրօ, օրէրա վէ էմալի լուղէթլէրի պըրադ-
մաեաճագլարը տէրքեար իքէն, մէրգուժ իսէ, մուղայիրի
օլարագ, գաթան էօյլէ լագըրտըլարը տիհանընա ալմա-
տըգտան պաչգա, հաթթա, բէք տէ խասիսլիք իտէրէք
իմրարը էվգաթ իլլէմէքտէ, վէ պէյն էլ նաս գաղանմըշ
օլտուղու իամու էմիլիէթ սայէսինտէ, բէք չօգ իլլէր կէօ-
րէրէք, քիւլլիլէթլի տէ ագճէլէր գաղանմագտա իտի,

Մէրգուժ, քէնտի եաշամասը թարիղը իլին, էէրչի,
բէք աղ բարա սարֆ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, տայիմա տա
քէնտի քէյֆի իլին, վէ եախօտ քէյֆինճէ եաշամագտա

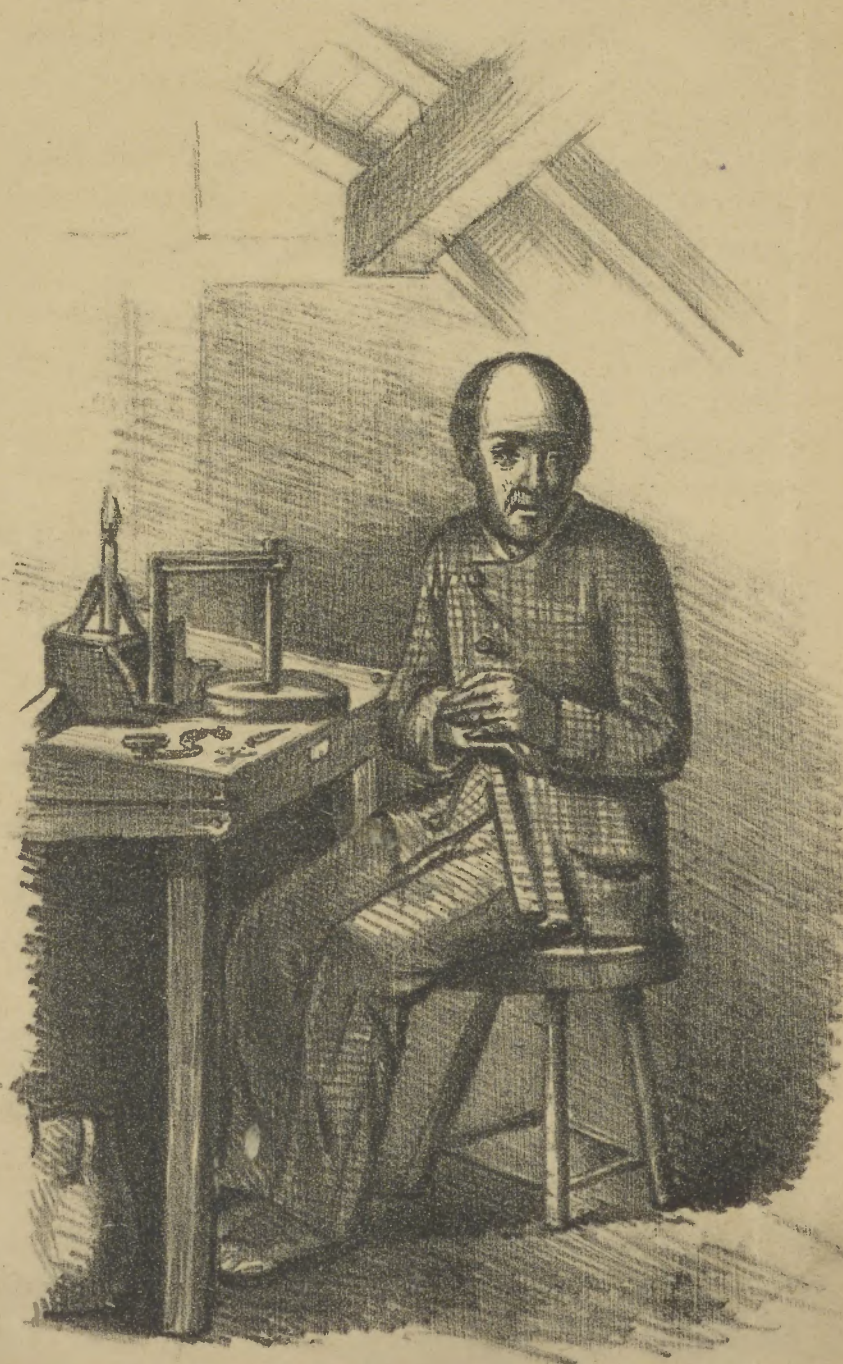
իտի . . . մէրգում, էօյլէ գալապալըգ, ճէմիյեէթ, սիւս, տարաթ, վէ մէսարիֆաթը զէվգ ու սէֆատան ասլա հօշ-
լանմանըպ, նէֆրէթ կէթիրմէքտէ իտի, վէ վէլէվ տօղու-
շունտան էօյլէ տէկիլ իտի իսէ տախի, հիշ տէկիլ իսէ,
քէնտիսինի խալգա էօյլէ կէօսթէրմէքլիկի գուրմուշ օլ-
տուղունտան, պիլա թէրէտտիւտ, վէ պիլէրէք, ասըլ
քէնտի մէյլան վէ տույղուլարընը բայիմալ իյլէմէքտէ իտի :

Մէրգումուն ասլապ ու թապիաթընտան տախի, ճիւ-
ղիճէ պահս իտէլիմ: Մէրգում, էն պիլիւք թամաքերա-
լարտան պիրի իտի: Թամաքերարարտան պահս իտէնլէրին
տիգգաթլարընա նէզարէն, պունլար, ալեստէվիյէ շայես-
նը թայեիպ վէ թագպիհ հալլէրտէ պուլունմագտա իսէ-
լէր տէ, իչլէրինտէն էն զիեատէ գապիհլէրի պիլէ, նի-
հայէթ խօտպլինլիք իլէ մէրհամէթսիլլիք տէրէճէսինտէն
էօթէնէ կէշմէմէքտէ տիրլէր: Պունլարտան չօգլար, պաշ-
լըճա գաղանտըգլարընը սարֆ իթմէյիպ տէ ասգլամագլա
ղէնկին օլտուգլարը կիպի, բէք աղլարը տախի, եիւղտէ
օթուղ ֆայիղ ալարադ սէրվէթ եղմագտա, վէ հէլէ իչ-
լէրինտէ ֆօնտօ իշի եաբմագլըգ թէհլիքէսինէ ճէսարէթ
իտիպ տէ կիրիշէնլէր, նատիրէն կէօրիւլմէքտէ տիր, վէ
պինաէն ալէյհ շու տախի սահիհ տիր քի, թամաքերա-
լար իչինտէ, թա ճինայէթլէրէ վէ գանլըլըգ գաթիլիկէ
գատաք ճիւրաթ իտէրէք, քէսպի սէրվէթ իթմէքլիկէ չը-
ղըշանլար, սայքի հիշ իշիտիլմէմէքտէ կիպի տիր :

Վէ պունուն տա սէպէպի մալիւմ տուր :

Թամաքերարըգ, էօյլէ պիր մարազը նէֆսանի տիր քի,
տօղրուտան տօղրուեա, խալգճա մաղարրաթը պուլուն-
մագտա օլմանըպ, իլլա, տօլանըտան թօգանմագտա տըր:
Շէօյլէ քի, թամաքերար աստամլար, հէր վագըթտա վէ հէր
իշտէ, անճագ բարա գաղանմանըն թարիգ ու թէտպիրլէ-
լիյլէ, պիր տէ գաղանտըգլարը բարանը սարֆ իթմէյիպ
թուլթմագլըգ խուսուսունու տիւշիւնմէքտէ, վէ հէր նէվի
իհթիեաճաթտան, քէնտիլլէրի սըգըպ մահրում գըլարադ :

պաշգալար սայէսինտէ , քէսսլի սէրվէթ իՅմէքլիկէ չալըշ . մագտա տըրլար . պոռնլար , պաշգալարըն զտրարընը մուճիպ օլմագտան էվվէլ , պիզվաթ քէնտի նէֆուլէրինէ գաստ իլէ , քէնտի բարալարընա գուրպան վիրմէքտէ տիրլէր : Թամաքերալլար , զայիֆ , գօրգագ , վէ էմնիյեէթսիզ , վէ ալէլ խուսուս էմրի պասիրէթ իւզրէ վէ բէք հիսապի սուրէթտէ ամէլ ու հարէքէթ խաիճի օլտուգլարը կիպի , հիչ պիր շէյտէ տէ էճն աեազ օլարագ աթըլմագլար . վէ քէնտիլէրտէն պաշգալարը պաշընա պիր ֆէնալըզ կէլտիկինտէ , կերչի գարըշմաեըպ վէ հիչ պիր իմուատ վէ մուսվէնէթէ տէ գալըշմագլար իսէ տէ , հէլէ շու տախի կէրչէք տիր . քի , քէնտիլէր տէ էօյլէ ֆէնալըզլարա սէպէպ օլմագլըզ իսթէմէվլէր . վէլ հասըլ պոռնլար , հէր շէյտէն էվվէլ վէ զիեատէ , հէր իշտէ սազլըզ , վէ գավիլիք , վէ տօղրուլուզ արարլար , վէ եախօտ , տահա տօղրուսու , պաշգա հիչ պիր շէյէ ինանարագ էմնիյեէթ իթմէյիպ , իլլա , անճագ , իճրաաթա , եանի քէնտի լիրալարընը , քէնտի սանտըզլարընտա սագլամագլըշա ինանըպ իթիպար իտէրլէր . էօյլէ , էօթէքլինէ վէ պէրիքլինէ էմնիյեէթ վէ իթիպար իտէրէք , էնվայի իշլէր եաբմագլըզ , վէ էն զիեատէ էմնիյեէթլի պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ պիլէ , ֆայիզէ բարա վիրմէքլիք , ծնլար իշին տէկիլ տիր , զիրա , շէյլէ տիւշիւնիւրլէր քի , օ եօլտա իշլէրտէ , հէր նէ մէրթէպէ շայեանը էմնիյեէթ պիր թարղտա տախի պուլունմուշ օլսալար , եինէ պիր ուճունտա , պիր զարար կէօրմէքլիք իհթիմալի պուլունուր , վէ իշթէ մահզա պու միւլահագաեա մէպնի , բարալարընը թէհլիքէեէ իւդա իթմէքտէն իսէ , կէթրրէճէկի ֆայիզ վէ ֆայիտէտէն վալ կէշմէքլիկի էվլէա ստեարլար : վէ պունտան տա աշիքեար անլաշըլմագտա տըր քի , մէրգուման թամաքեարլար տա , էօյլէ եա քիւրէկէ կիթմէքլիք , վէ եախօտ մագլթէլէեէ չըգարապ էմրիւնիւ զայպ իյլէմէքլիք թէհլիքէսինի կէօզէ ալարագ , պիւյիւք պիր . քեար վէ սէրվէթ խաթըր իշին , պիւյիւք պիւյիւք չաբզընլըզլարա , վէ ճիւլմու ճինայէթլէ .

րէ , վահճիճէ պիր ճէսարէթ իւղրէ ճիւրաթ իտէպիւնէնէր նատիրէն կէօրիւլէպիւմէքտէ տիրէր :

Թամաքեարլարըն լուղէթ քիթապլարընտան , ըբէլէիէիէ կէրէլէլ լուղէթի , սայքի հազֆ իտիւմիշ կիպի տիր . վէ պիզ տէրիզ քի , հազըզաթի հալ պու սուրէթտէ օլտու . դու թագտիրտէ , ժագ Ֆէրանըն գալզըպ տա , մէզքիւր ճինայէթլէրէ , օլ մէրթէպէ ճիւրաթ իյլէմէսի , ատէթա շայեանը մէրագ պիր իսթիսնաիյեէթ , վէ թամաքեարլըզտա սայքի եէնի կէօրիւլմիւշ պիր հալ վէ պիր վագաա կիպի տիր :

Ժագ Ֆէրան քէնտույի թէհլիքէյէ իլգա իթմէքտէ իտի , չիւնքի , քէնտի ուսթալըղընա , քէնտի միւտագզըզըլընա կիւվէնմէքտէ իտի , վէ օլ պապտէ իսէ , քէմալ մէրթէպէ էհլիյեէթի տէրքեար պուլունմագտա իտի . քէզալիք մէրգոււմ , քէնտույի թէհլիքէիէ սալմագլըղա ճէսարէթ իյլէմէքտէ իտի , չիւնքի , մալիք օլտուղու միւրայիլիկէ կիւվէնմէքտէ իտի , վէ օլ խուսուստա իսէ , մէհարէթի քէսիրէսի պուլունմագտա իտի , վէ , էվլէթ , ժագ Ֆէրան , սայիր թամաքեարլարտան միւսթէսնա պիր հալտէ օլարագ , քէնտույի թէհլիքէ կիրտապընա աթմագլըղա իճթիսար իյլէմէքտէ իտի , չիւնքի մէրգոււմ , քէնտի ազլ ու ֆէթանէթինէ , ֆիքր ու զէքեալէթինէ , վէ ֆէվզ էլ ատէ քիւսթաիւրըղընա վէ շէյթանլըղընա կիւվէնմէքտէ իտի . պիրա , հէր նէ եօլտա ճիւրմ ու ճինայէթտէ տաիի պուլունմուշ օլտա , եինէ պիւլա միւճագաթ գալապիլէճէկինի րանա պիւմէքտէ իտի , վէ չօգ տէֆա տա թէճրիւպէլէրիւնի կէօրէպիւմիշ իտի , վէշհասըլ , մէրգոււմ իսթիսնաիյեէթ իշինտէ պիր իսթիսնաիյեէթ իտի :

Ալէսսէվիյէ արգասընը էօնիւնիւ տիւշիւնմէքսիլիւն , վէ կէօղիւնիւ թաշտան աթէշտէն սագընմագսըղըն , բարա գազանմագլըզ արզու վէ ղայրէթինտէ պուլունան , վէ հէր պէլա վէ գաղաեա մէյտանսօգուեանս ատամլար , պիր սուրէթի շէտիտէտէ օլտուղու հալտէ , գումար , սարֆ ու

իսրաֆ, ղէվդ ու սէֆա, վէ իյշ ու իշրէթ կիպի, էմրազը նէֆսանիյեհէտէ տախի միւպթէլա պուլունուրլար. հալ պուքի ժագ ֆէրան, պու եօլտա հօվարտալլըզլարըն վէ սէֆիհլիքլէրին հիշ պիրինէ միւպթէլա օլմատըգտան պաշգա, մէրգուժտա, պիր սախթէքեարտա պուլունուրլուգատար տախի, ալտատըճըլըգ վէ սապըրլըլըգ, վէ պիր ատամըն մէվթինէ մուճիպ օլունճաեա գատար զամիրսիզլիք վէ մէրհամէթսիզլիք, վէ Մօլիէրին գալէմէ ալմըշ օլտուղու Սրբանիճետա պուլունուրլուգատար տախի խասիսիք վէ ճիմիրիք պուլունմագտա իտի: Մէրգուժուն քիւլի մէրագը վէ մարագը նէֆսանիսի, վէ եախօտ քէյֆի վէ արզուսու, անճագ վէ անճագ պիր շէյտէն իպարէթ պուլունմագտա իտի, վէ հալ պուքի, մէգքիւր մէրագը վէ եախօտ արզուսի տէ, արսըլըգտան, էտէպսիզլիքտէն, վէ ատէթա վաշիճէ պիր հարէքէթտէն վէ պիր տուլլուտան նէշէթ իլլէմէքտէ իմիշ, զարարը եօգ տուր, պիր քէրըէ մէգքիւր իլլէթի թէլլէրի հարէքէթէ պաշատը մը իտի, տիւզճէ կէօզլէրի գարարարագ, չըլլընլըգ վէ դուտուրմագլըգ տէրէճէլէրինէ գատար վարմագտա իտի . . .

Վէ մէրգուժուն մէգքիւր իլլէթի վէ եախօտ մէրագը տա պաշգալ պիր շէյ օլմաեըսլ, իլլա շէհվէթ իտի, եանի զինաքեարլըգ իտի:

Հէմ մէրգուժ իւզէրինտէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան շէհվէթ տուլլուսու, ատէթա հայվանլարա, ճանվէրլէրէ մախսուս պուլունան պիր մէրթէպէտէ իտի, դուրտլար, վէ եախօտ գաքլանլար իւզէրինտէ կէօրիւլէն ազղընլըգ մանէնտ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի: Շէօյլէ քի, մաազալլահ, մէգքիւր ազղընլըգ մաեասը, պիր քէրըէ էօյլէ պիր դուվվէթի եէրինտէ առամըն տամարլարընտա էքլիմէկէ պաշատըղընտա, գանլարը թահրիք օլունմագտա, վէ տէրունինտէ հասըլ օլան հարարէթի շէտիտէնին թէէգսիրի եիւզիւնէ վուրմագտա իտի. վէ արթըղ օլ ա

րատէ, պիւթիւն պիւթիւն շէհվէթ տոնջղուսուլա միւ-
լէմնա պիր վիճուտ քէսիլէրէք, ազլ ու ֆիքրինի տախի
ղայա իթմէքտէ, վէ պազը քէրրէ, հիշ տէկիլ իսէ, սախ-
թէ օլան էմրի պասիրէթինի տէ ունութադադ, նասըլ քի
սէօյլէտիք, քեամիլէն պիր դուրտ վէ եախօտ պիր դար-
լան հալինի քէսպ իյլէմէքտէ իտի. վէ մէղքիւր հալի տէ,
զաթէն Լուիզէ եարմըլ օլտուղու իլը թէհտիտլէր վէ էօրֆ
ու ճէպըլէր քեամիլէն թաստիգ իյլէմէքտէ տիրլէր. մէրգու-
մուն, շէհվէթէ տայիր օլան տուլղուսու օլ մէրթէպէ գուվ-
վէթլի պիր հալտէ պուլունմադտէ իտի.քի, հաթթա, քէնտի
ճինայէթինի, էօյլէ պիր հէյպէթամիզ վէ նէֆրէթէնկիզ
սուրէթտէ պիր միւրայիլիք իլէ քէթմուլինքեարէ գալզըշ-
մասը, տէկիլ դօրգաղըղընտան, իլլա տիյէպիլիրիզքի, ալըշ-
մըլ օլտուղու մէղքիւր միւրայիլիք հալինի իճրա իյլէմէք-
լիքտէն նէշէթ իյլէմէքտէ իտի. Մէրգումճա աշգ ու սէվտա
տիմէքլիք պաշգա պիր շէյտէն իպարէթ օլմաեըպ, իլլա,
պաեաղը արզուլէրինի, հայլանի շէվգ ու միւրատղարընը,
վէ վահիճէ իքրահլարընը, մէվգըի իճրայէ վաղ իթմէք-
լիքտէն իպարէթ պուլունմադտա իտի: Պու սէօյլէտիկիւմի-
զի, Լուիզ հագգընտա իզհար իյլէտիկի հալ ու հարէքէթ
տախի թաստիգ իյլէմիշ տիր. շէօյլէ քի, մէրգում, գան-
տըրըլ, նէղաքէթ, ինսանիյեթ, վէ ալիճէնապըզ, վէ քի-
պարըզ նէ օլտուղունու ասլա պիլմէքտէ յըմաուղընտան,
հաթթա, գէվալը չօճուղու, քէնտի ճանվէրլիկինէշ պիր
գուրպան իթտիքտէն սօնրա, մէրգումէնին բէտէրի Մօ-
րէլէ տէ, աղըր ֆայիզ իլէ, պին իւշ եիւզ ֆրանգ էօտիւնճ
վիրմէքլիքտէն նիյեթթի ֆասիտէսի տախի, հէմ պիշարէեի
պիր տուզաղա տիւշիւրմիւշ օլմադ, հէմ տայիմա քէն-
տույէ միննէթտար պիր հալտէ թութմադ, վէ հէմ տէ
բարա գաղանմադտան իպարէթ իտի. չիւնքի, Մօրէլին,
բէք նամուսլու վէ զիեատէսիյլէ պօրճուլու թանըր վէ է-
տասընա չալըլըր պիր ատամ օլտուղունու, բէք ալէա
պիլմէքտէ օլտուղունտան, էր եա կիճ, մէպլաղը մէզ-

պուրու ալաճաղընա քեամիլէն էմնիյեթի պուլունմագտա իտի . վէ տիմէք տիր քի , մէպլաղը մէղպուրտան վաղ կէշմէսի , Լուիղին , քէնտի կիւղէլլիկի սայէսինտէ , մէր-գում իւղէրինտէ , հատտէն զիեատէ պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրէպիլմէսինէ մէնութ պուլունմագտա իտի :

Մէրգում բարաեը , տէկիլ պաշգա պիր շէյ իչին , իւլա անճագ բարա դաղանմագ իչին , եանի բարա իչին սէվ-մէքտէ իտի :

Մէրգում , բարաեը , բարա սայէսինտէ իճրա իտէպիլ-տիկի զէվգ ու սէֆա վէ տէվլէթ ու իգպալ իչին սէվմէք-տէ տէկիլ իտի , չիւնքի , թէլէզղիւղ տույղուսու տէնիլէն տույղուտան պիպէհրէ պուլունմագտա օլտուղու կիպի , քէզալիք սէրվէթ սայէսինտէ մուվաֆֆագ օլապիլէճէկի զէվգ ու սէֆա վէ տէվլէթ ու իգպալ արղու վէ նիյեթ-թիլլէ տախի սէվմէքտէ տէկիլ իտի , չիւնքի , սայիր պա-զը թամաքեարլար կիպի , շաիրանէ , եանի ֆիքիրճէ տույ-ղուլարա տախի մայիք պուլունմագտա իտի : Մէրգում քէնտի սէրվէթինի , անճագ պիք սէրվէթ տիր տէյի սէվմէք-տէ օլտուղու միսիլու , պաշգալարըն սէքվէթլէրինէ կէլին-ճէ տախի , մէսէլա , մահզա քէնտի տօղրուլուղունա էմ-նիյեթէն , եանընա մէպալիղի քէսիրէ պըքագըլտըղըն կէօրտիւքճէ , հատտէն զիեատէ մէսրուր օլուպ , վէ սա-հիպինէ իատէսի լաղըմ կէլտիկինտէ իսէ , մուղպիլիք օ-լաքագ , շէօհրէթշուար դուլումճու Դարտիյեագ , սա-նաթճա , իւղէրինտէ էնվայի հիւնէրլէր իճրա էյլէմիշ օլ-տուղու պիր շէյի էլինտէն չըգաբտըղը վաղըթտա , նէ մէրթէպէ քէտէր իտիպ վէ աիւչարը մէյեուսիյեթ օլ-մագտա իտի իսէ , մէրգում տախի , այնի մէրթէպէտէ միւքէտտէր վէ մէյեուս օլմագտա իտի : Զիւնքի , մէր-գում գուեուճճունուն , քէնտի հիւնէրի սէմէքէսի նազա-րըյլա պագարագ գաբըլտըղը միսիլու , մէրգում նօթէր աախի , մէպլաղը մէղպուրա , քէնտի իթիպարը վէ խալգ նէզտինտէ գաղանմըշ օլտուղու էմնիյեթի աղիմէ սայէ-

սինտէ հասրլ օլմուշ պիր սէմէրէ նազարըյլա պագմագ-
տա վէ իֆթիխար իտիպ քէյֆ տույմագտա իտի , վէ պի-
նաէն ալէյհ , մէպլաղը մէզպուր , մէրգում նէզտինտէ ,
ատէթա պիր թէղեխնաթ մագամընտա պուլունտուլուն-
տան , էլինտէն չըգարմալըդ իգթիզա իթտիլինտէ , պէզա-
յէթ տէրէճէտէ էլէմ ու էսէֆ տույմամագլըդ , էլինտէն
կէլմէմէքտէ իտի : Էյլէ պիր մէպլաղա թէսատիւֆ իյլէ-
տիլինտէ , անը դաստսընա աթընճատա գատար , հէր նէվի
հիյէլ ու տէսայիս , սայ ու զայրէթ , վէ թէտպիր ու թէ-
տապիրի մէվգըի իճրայէ վաղ իյլէմէքտէ իտի : Վէհասըլ ,
մէրգում գուեումճու Դարաիյեագ , հէր սօն հիւնէրքէր-
տէսի օլան պիր շէյէ , նէ մէրթէպէ տիլտատէ օլմագտէ
իտի իսէ , ժագ ֆէրան տախի , հէր սօն տէֆաքի խապիս-
լիլի սէմէրէսինէ , վուրուլուպ տիլտատէ օլմագտա իտի...

Պու հիքնայէնին իլէրուսինտէ , նէ մէրթէպէ շայեանը
թէաճճիւպ սուրէթտէ թէտպիրլէր վէ ուսթալըզլար իլէ ,
վէ հիյէլ ու տէսայիսի զահիրէ չըզպ տա , ճէզայի սէզա-
սընը չէքմէքլէք գօրգու վէ էնտիշէսինտէն ազատէ պու-
լունտուլու թագտիրտէ , նէ գատար պիւլիւք պիւլիւք
մէպլաղլար տէրտէսթ իտէպիլմիշ օլմասը , կէօրիւլէճէք
վէ անլաշըլաճագ տըր : Մէրգում տայիմա կիզլի վէ էս-
քարա մէնսուպ պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուլունտան ,
հէմիշէ իւզէրինտէ , գումարպաղլար իւզէրինտէ կէօրիւլէ-
կէլմէքտէ օլան հէյեճճանը տիլ վէ թէպէտտիւլաթը էշ-
քեալէ միւշապիհ պիր հալաթը աճիպէ վէ զարիպէ հա-
սըլ օլմագտա իտի : ժագ ֆէրան քէպի սէրվէթ իտէ-
պիլմէք իլին , հէր նէվի հիյէլ ու տէսայիսի , վէ ճիւրաթ
ու ըիտեքը մէվգըի իճրայէ գօյմագլըզա հազըր օլպուգ-
տան պաշգա , քէլլէսինի պիլէ թէհիլքէեէ իլգա իթմէքլի-
կէ հազըր պուլունմագտա իտի . . . վէ հէր նէ գատար տա
տայիմա սաման ալթընտան սու եէօրիւլթմէքլէքտէ եէք-
թա օլուպ , աւլա սէրրիլթէ վիլմէքտէ տէկիլ իտի իսէ
տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , սինճագ պիր շէյաէն , եանի

հիւքիւմէթ բէնչէսինէ տիւշմէքիքտէն , սօգապտա կիտէր
 իբէն , քէնտի թապիրինճէ , գաղարա պաշքնա պիր օճագ
 թէքէսի տիւշէր տէրէճէսինտէ դօրգմագտա իտի . վէ հէ-
 լէ զարար իթմէքիք նէ խոուկիի պիլմէտիկինտէն , հէր
 դանդի միւրատ իթտիկի շէյտէն պիր քեար չըգարամագ
 իսէ , անը զարար սըրասընտա թութմագտա իտի : վէ պու-
 տան տա գաթինապար , մէրգում գաթէն , թա աօղու-
 շունտան ֆէնա պիր ասէմ օլտուղունտան , հէր քէսին ,
 հէմ քէնտի հագգընտա իպրաղ իյլէմէքտէ օլտուղու էմ-
 նիյեթի աղիմէսի իսթիհպ իյլէմէքտէ , վէ հէմ տէ , քէն-
 տի զէնկին միւշթէրիլէրինտէն պաշգա , կէրէք էսնաֆլա-
 րըն , վէ հաթթա կէրէք քէնտի մահէլլէսինտէ պուլունան
 ամէլէ թագըմլարընըն հիւսնի թէվէճճիւհ , վէ էմնիյեթի
 քէսիրէլէրինի , վէ մէտհ ու սէնալէրինի գաղանմագլըղա ,
 վէ պու սայէտէ ֆայիտէմէնտ օլուպ , բարա տա չըգարմագ-
 լըղա , էգ ճան ու չալըշմագտա իտի : Պունլարտան չօգ-
 լար , մէրգում իչին , « վագաա մէրհամէթսիլ պիր ատամ
 տըր , վէ վագաա էսէֆ օլունուր քի , սօֆու պիր ատամ
 տըր , լաքին , չի ֆայիտէ քի , հիւքիւմէթտէն վէ էմնիյ-
 եթ սանտըղլարընտան զիեատէ էմնիյեթիլ տիր . » տի-
 եերէք , կէթիւրիւպ քէնտի բարալարընր մէրգումա թէս-
 լիմ իյլէմէքտէ իտիլէր : Մէրգում պու մէրթէպէ ուսթա
 վէ սահիպ մէհարէթ օլտուղու թագտիրտէ տախի , դա-
 րաեիպ տիր քի , սայքի տայիմա , էն զիեատէ տէսիսէքեար
 էհլի ճինայէթլէր հագգընտա կէօրիւլէկէլտիկի միսիլու ,
 իբի պիւյիւք խէթա իշլէմէքիքտէն աղատէ գալամամլշ
 իտի : Շէօյլէ քի , վուգուաթլար էօյլէ կէթիրմիշ տիր քի :
 քէնտի քէթիւլիւքլէրինի , եալընըգ պաշքնա իճրա իտէ-
 մէեերէք , զարուրի իբի նէֆէր էհլի ճինայէթլէրին տահա
 իշթիրաք վէ մուալէնէթլէրինէ միւրաճաաթա մէճպուր
 ժլմուշ իտի : վէ ֆագաթ , քէնտի սէօյլէյիլինէ կէօրէ ,
 պիր տէրէճէեէ գատար , մէգքիւր պիւյիւք խէթասընտան
 քախի , քէնտիսինէ պիր իսթար իտայէթ իթմէմէսինին

չարէսինի տիւշիւնէպիւմիչ իտի . չէօյլէ քի՞, մերգուման իւրի ճինայէթ շէրիքչէրինի , էօյլէ պիր հալէ վազ իտէպիւմիչ իտի քի , քէնտիւրծէ , թէհիքէի կէօղէ ալմատրգճա , մերգումա պիր ֆէնայլգ եաքամալ օլտուգլարը կիպի , էկէրչի , խալգըն մէնֆաաթ ու սէլամէթի իկյէթիլլէ , կիտիպ հիւքիւմէթէ մերգումա խապէր վիրմէք իսթէսէլէր պիլէ , էվվէլ էմիրտէ , քէնտի եազալարընը գուրթաւամանըպ էլէ վիրմէլէրի լաղըմ՝ կէլմէքտէ իտի , ճիմէք տիրքի , մերգումուն օլ ճիհէթճէ պիր գօրգուու գալմամըչիտի : Պունտան տա դաթինաղար , մերգում հէնուղ ֆէնայլգ եաքամալըգտան կէրի տուրմուշ օլմատըղընտան , մերգուման ճինայէթ շէրիքչէրինին , պաղը քէրրէ մուալլէնէթլէրինէ միւրաճաաթ իլէ , իսթիֆատէ տախի իտէպիլմէքտէ պուլունմագտէ իտի :

Պիրաղ տա Մ. Ֆէրանըն վիճուտճա հալինտէն պահա իթտիքտէն սօնրա , հիքեայէմիլի օգուեան զաթլարը , մերգումուն իշի օտաարնա կէօթիւրէրէք , օրատա պուլունան էշխասը իպրաղ իտէլիմ՝ չիւնքի , մերգումլարըն , պու հիքեայէտէ , պիւլիւք իճրալարը պուլունմագտա տըր :

Մ. Ֆէրան հէր նէ գատար էլլի չաղլարընտա իտի իսէտէ , անճագ դըրգ եաչընտա տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի : Մէրգում օլթա պօյլու , ճիւզիճէ գամպուրճա , ումուգլարը էնիճէ , թապ ու թագաթը եէրինտէ , վէ տէօրթքէօլէ , թօքարլագ , վէ դըղըլ սուրաթը , վէ աեը կիպի թիւյլիւ պիր ատամ իտի : Սաչլարը գուլագ թօղլարը իւղէրինէ եաքըչմըջ օլուպ , աննը տաղ , գաչլարը բէք աղ , լէհճէսի սաֆրափի , վէ եիւզլէրի տէ գըզամըգ եէրլէրի իլէ տօլու իտի . ֆագաթ , մերգում իւղէրինտէ պիր էսէրի իզթիրապը գալպ հասըլ օլտուղունտա , գանը եիւզիւնէ վուրտուղունտան , լէհճէսինտէ մօրճա պիր գըրմըզըլըգ բէյտա օլմագտա իտի : Պէյն էլ խալգ , ճարի օլան պիր թապիւրէ թէվֆիգան , մերգումուն սուրէթի պիր էօլիւ եիւզիւ կիպի եաք եասը օլուպ , պուրնու դըսսա վէ չէօ-

քիւնք պիր հալտէ օլտուգտան պաշգա , բիս բիս տէ գօգմագտա իտի . վէ տօտագլարը հատտէն զիեատէ ինճէ օլտուղունտան , զանն խեհրսին քի , տիհան եհերինէ , եիւզիւնտէ պիր եարըգ չիդկի կէօրիւնմէքտէ իտի . վէ կիւլիւչիւ բէք ֆէնա վէ բէք նէֆրէթամիզ պիր սուրէթտէ օլտուգտան պաշգա , սայքի քեամիլէն պօղուլմուշ վէ գարարմըշ օլան տիլէրինին ուճլարը կէօրիւնմէքտէ իտի : Մէրգում , թէքմիլ եիւզիւնիւ տայիմա թըրաշ իթմէքտէ , վէ սօլիուն լէհճէսինտէ , տայիմա պիր սէրթիլք , սօֆուլուգ , տույղուսուղուգ , կիւլմէմէզլիք , սօուգլուգ , վէ պիր տիւչիւնիւճիւլիւք էսէրլէրի միւշահէտէ օլունմագտա իտի . վէ ուֆաճըգ ուֆաճըգ , վէ սիեահ , բարլագ , քէսկին վէ օյնար կէօղլէրինէ տէ , գօճա պիր կէօղլիւք վաղ իթմէքտէ օլտուղունտան , ասլա կէօրիւնմէմէքտէ իտի .

Ժագ ֆէրանըն կէօղլէրի , դայէթլէ քէսկին կէօրիւչիւ իտի իսէլէր տէ , մահգա խայլինյիկինտէն նաչի , շէօյլէ քի , պաշգասը քէնտի պագըչընը կէօրէմէսինտէ , սալթ քէնտիսի պաշգասընըն պագըչընա , իսթէտիկի գատար տիգգաթ իտէպիլսին նիյեթթի ֆասիտէսիյլէ , մէզքիւր կէօղլիւկիւ իսթիմալ իթմէքտէ , վէ օլ խուսուստան տա զիեատէսիյլէ իսթիֆատէ իյլէմէքտէ իտի , չիւնքի , մէրգում , ինսանըն պագըչընտան , նէ գատար չօգ շէյլէր անլաչըլապիլի օլտուղունու , բէք ալէա պիլմէքտէ իտի : Մէրգում հէր նէ գատար զիեատէսիյլէ քիւսթախ վէ ուսթա իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , միւտտէթի էօմիւլնտէ , իքի իւշ տէֆա , գուլիլէթլի վէ ճաղիպէլի պագըչըրա թէսատիւֆ իլէ , քէնտի պագըչըլա ֆիքը ու նիյեթթինի սէթը ու թէպտիլէ միւզթէտիր օլամատըղընտան , էօնիւնէ պագմանա մէհպուր օլմուշ իտի . զիրա , պաղը խուսուսլարտա , մէսէլա , հիւքիւմէթ տայիրէլէրինտէ , միւսթէնթիգլէր , միւտտաիլէր , վէ հաքիմլէր հուղուրլարընտա , կէօղլէրինի աչաղը ալարագ , էօնիւնէ պագմապըրգ , բէք թէհլիքէլի պիր շէյ տիմէք օլմագին , Մ. ֆէրան տա , մահգա քէն-

տի խասմինին պագըըըըը , տիգգաթը թամմէ իւզըէ քէն .
տիսի թահթը նազարա ալտըղը վագըըթտա , քէնտիսի իսէ ,
խասմինին պագըըընտան սիբէրտէ պուլունմուշ օլտուն նիյ-
եէթի մախսուսէսիյէ , մէգըիւր էնլի կէօզլիւքլէրի իսթի-
մալ իյլէմէքտէ իտի . . . չիւնքի , մէրգում սայքի հէր քէսէ
տիւշմէն նազարըլա պագմագտա օլուպ , ալ չօգ չօգլա-
րը ալտաթմըշ իտի , վէ սօնրատան աերլըպ տա քէնտույէ
ղատտար նազարըլա պագանլարա , քէնտիսի տէ տիւշմէն
նազարըլա պագմագտա իտի : Մէրգում , քէնտի էլպիսէ-
սի թէմիլիկինէ տալա պագմաերպ , տայիմա քիւրլի վէ բէ-
րիշան պիր հալտէ պուլունմագտա իտի , վէ եիւզլէրինի
հէր իբի իւշ կիւնտէ պիր տէֆա թըրաշ իթմէքտէ իտի ,
վէ պաշը տազ վէ եամըր եումրու իտի . վէ թըրնագլարը
սիեահ սիեահ քիր պաղլամըշ օլուպ , վէ իւզլէրինտէնտէ էր-
քէք քէչի գօգուսու գօգմագտա իտի . վէ կիլինմիշ օլտու-
ղու սէթրինին թիւլէրի տէօքիւլիւշ իբլիքլէրի մէյտանէ
չըգմըշ իտի . շարգասը , եաղտան վէ քիրտէն կէօրիւնմէ-
մէքտէ իտի , պօնուրտաքի պօեուր պաղը , առէթա պիր
մէշին բարչասը հալի քէսպ իթմիշ , վէ աեագլարընա տա
սիեահ եիւն չօրապլար կիլինմիշ իտի . հէլէ օլ կիլինտիկի
գօճա գօճա գունտուրալար , պիւլթիւն պիւլթիւն քէնտի
ֆաղիլէթինէ տէլալէթ իյլէմէքտէ օլտուղունտան , քէնտի
միւշթէրիլէրի նէղտինտէ , առէթա պիր տէրվիշ , վէ պիր
ֆէյլէսօֆ եէրինէ կէշմէքտէ , վէ տահա զիեատէ հիւս .
նիւ թէվլէճճիւհ վէ էմնիյեթթլէրինի ճէլպ իթմէքտէ իտի :

Հէր քէս , մէրգում իչին , աճապա պու առէմ , գա-
զանմագտա օլտուղու պու մէրթէպէ էմնիյեթթի . գաճիկի
կուսթօտունա , գաճիկի միզաճընա , գաճիկի քէյֆինէ , վէ
գաճիկի զաաֆընա ֆէտա իտէճէք տիր . . . — տիմէքտէ
իտիլէր : Մէրգում , սէնէվի , հէման ալթմըշ պին ֆրանգ
գատար բարա գազանմագտա օլուպ , վէ էվինտէ իսէ ,
պիր պէսլէմէսի իլէ , պիր տէ իթթիեարէ վէքիլիարճ գա-
տընընտան պաշգա քիմնէսի եօգ իտի . վէ զէվգ ու սէֆա

վէ էյլէնճէ նէ օլտուղունու պիլմէմէքտէ, վէ օլեօլտա աաւ
լա բարա մէսարիֆ իթմէյիպ, իլլա, հաֆթատա անճագ
պիր տէֆա, եանի բաղար կիւնէլէրի քիլիսէհէ կիտէրէք
պատարագ կէօրմէքտէ, վէ էօյլէ տուսսընը տիյնէմէքտէ
իտի. վէ էօյլէ, թէաթրօ վէ օբէրա կիպի շէյլէրի նէ կէօր-
մէքտէ վէ նէ տէ արպու կլլէմէքտէ իտի. վէ ապլա ապամ
իլէ կէօրիւշմէք, վէ ճէմիյէթ իչինէ կիրմէք իսթէմէտի-
կլինտէն, եալընըլ քէնտի մահէլլէսի բարասըյլա պաղէն
ֆագըրճա պիրլիքտէ թաամ իտիպ, վէ սօպանըն պաշըն-
տա իմիրար էվգաթ կլլէմէքտէ իտի. վէ հասըլ, պու ա-
տամ տիւնեատա, կիւեա անճագ իւշ ճէյտէն զէվգ ու
սէֆա տույմագտա իտի, վէ պունլարտան տա պիրի տօղրու-
լուգ, իքինճիսի քէնտի նամուս ու իթիպարընը թանըմագ
լըդ, վէ իւչիւնճիւսիւ տաիսի, քէնտի տիլինէ խըտմէթ իթ-
մէքլիք իտի :

Իշթէ հէր քէս, մէրգուսնու, կիւեա պէօյլէ պիր ատամ
տըր տէյի զանն իթմէքտէ, վէ պլինաէն ալէյհ նատիր իւլ
էմնալ, իյի, ֆաղըլ, քեամիլ վէ տինպար արը տէյի ալ-
տանըպ ինանմագտա իտի :

ԻԲԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՆՕԹԷՐ ՕՏԱՍԸ

Մ. Ֆէրանըն օտտսը տաիսի. սայիր նօթէր օտտլարը-
նա, վէ քէնտի եաղըճըլարը տաիսի քէզալիք սայիր նօթէր-
լէրին եաղըճըլարընա պէնզէմէքտէ իտիլէր : Մէրգուսնու
իշ օտասընա, պիր սուֆատան կէչիլէրէք կիտիլմէքտէ, վէ
մէզքիւր սուֆատա իսէ, էչեա օլարագ, եալընըլ տէօրթ
գըլթա քիւհնէ սանտալիյիէ պուլունմագտա իտի : վէ օ-

տա տէրունինտէ , տէօրթ թարափտա տօլապլար տէրէք-
լէր պուլունմագտէ օլաուղու կիպի , մէգըլուր տօլապլար-
տա վէ տէրէքլէրտէ տաիսի , մէրգումուն միւշթէրլէրի-
նին էվրագլարը մուհափաղա խոլլմէքտէ խոլլէր . վէ օր-
թա եէրտէ , սիւտհ եաղըխանէլէր պաշընտա , պէշ նէֆէր
կէնճ եաղըճըլար , պաշլարընը էկիպ օթուրարագ , կիւ-
լիւշմէքտէ , գօնուշմագտա , վէ եախօտ հիշ տուրմագսը-
ղըն գալէմէրինի քեաղըտլար իւզէրինտէ օյնաթարագ ,
գարմագարըշ շէյլէր չիլիպ աօլտուրմագտա խոլլէր : վէ
պիր տէ թէնէֆֆիւս սալմու պուլունմագտա օլուպ , օ-
րատա տաիսի պիր չօգ էվրագ սանաղգճալարը վէ չիղտան-
լարը պուլունմագտա օլաուղու կիպի , մէրգումուն պաշ
քեաթիպի տէ , ալէսսէվիյէ օրատա օթուրմագտա խոի .
վէ պունտան ֆաղլա , նօթէրլին օտասընտան ալըր օլարագ ,
պաշգա վէ պօշ պիր օտա տահա պուլունմագտէ օլուպ ,
վէ կիպլի միւքեալէմէլէր խոէ , մէգըլուր օտատա կէշմէքտէ
խոլլէր . իշթէ մէրգումուն իշ տայիրէսի , անճագ պունլար-
տան միւրէթթէպ խոի ,

իշ օտասընըն իքի բէնճիրէսի արա եէրինտէ վաղ ի-
տիլմիշ օլան քիւհնէ պիր սաաթ , իքիեի վուրմագտա , վէ
եաղըճըլար իւզէրինտէ , պիր նէվի թէլաշ պուլունտուղու
կէօրիւլմէքտէ խոի , նասըլ քի , մէրգուման քեաթիպլէր
պէյնինտէ կէշմէքտէ օլան շու աթիտէքի պաղը միւքեա-
լէմաթտէն , մէգըլուր թէլաշ վէ հէեհճանըն սէպէպինին
տէ նէ օլաուղու անլաշըլապիլէճէք տիր :

— Գիւ վաղը էօյլէ տիր , էկէրչի պիրի կէլիպ տէ , ֆը-
րանսօս ժէրմէն իշին , մէրգում պիր խըրօղ տըր տէյի
իտտաա իթմէքլիկէ գալըջաճագ օլսա , — տէտի մէր-
գուման տէլիգանըլաթտան պիրի , — խա՛յր , եալա՛ն սէօյ-
լէմէքտէսինիլ , — տէյի ճէվապ վիրիւր խոլմ :

— Պէ՛ն տաիսի . . .

— Պէ՛ն տաիսի . . .

— Զապթիյեհէնին , կէլիպ տէ մէրգումու թէվզըֆ խոէ-

րէք, կէօթիւրմէսի իւզէրինէ, իւզէրիմօտ օլ մէրթէպէ պիր ֆէնալըգ հասըլ օլտու քի, եէմէկիմի պիլէ եէնէմէզ օլտում. . . — տէտի տիկէր պիրի, — լաքին, սայբի պիր թարաֆտան տա իսապէթ օլմուշ օլտու, զիրա, հէլէ շու Սէրաֆէն խաթունուն հէր կիւնքի օլ միակին չօրպասընը եէմէքլիքտէն դուրթուլմուշ օլտում. մէրգուսէնին վիրտիկի թաամ, օլ մէրթէպէ եէնիլմէզ վէ եուտուլմաղ պիր շէյ տիր քի, էլվիր նամ շաիրին շու աթիտէքի պէյիթի, հէման անըն հազդընտա սէյլէնմիշ տիր տէնիլսէ ճայիզ տիր:

Պիշիմ Գաւաթ Սէրաֆէնին խաաբըն եէեէպիլէ+ էլի, թաթիւլ կիւնքէն պիրա աթ օլտուլը պիր պիրա:

— Թամամ, իշթէ, պիրզիմ Շալամէլ, եինէ քէնտի թօհաֆլըգլարընա պաշլատը:

— Էվլէթ, պիրզիմ Շալամէլ, իշթէ եինէ գաշըրմաեա պաշլատը:

— Լաթիֆէեի, պօշ պօղաղլըղը պէր թարաֆ իտէլիմ էմմա, շու զէվալլը ժէրմէնէ բէք եազըգ օլտու:

— Օն եէտի պին ֆրա՛նգ, տօղրուսու ֆէնա պիր բարա տէկիլ տիր:

— Նէ՛ սէյլէեօրսունուղ, բէք տէ պիւյլըք պիր մէպլաղ տիմէք տիր:

— Ճանըմ, իյի եա, աճապա նասըլ օլմուշ տուր պու իշ, ժէրմէն օն պէշ այտան պէրու պուրատա սանտըգքեարլըգ իթմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, սանտըգտան պէշ բարա պիլէ էքսիլտիկի իշիտիլմիշ շէյ տէկիլ խաի. . . :

— Պէնճէ, պիրզիմ էֆէնտի, պու պապտէ պիր գուսուրտա պուլունմուշ օլտու, ժէրմէնի թուրթուրմամալը խաի, չիւնքի, զէվալլը չօճուգ, պին իւշ եիւզ ֆրանգտան պիր բարա զիեատէ ալմըշ օլմատըղընա տայիր, բէք չօգ եէմինլէր իյլէմէքտէ տիր:

— Հէմ, օնտան տա գաթինաղար, պիրզիմ էֆէնտի, զապթիյեէնէ խապէր իտիալ տէ կէթիլթաիկի վազըլտա:

մերդուժ տա մէպլալը մէզպուրու կերի կէթիրէրէք, եի-
նէ թէմամէն գասասընա վաղ իթմէք նիյեթթինտէ իտի...

— Իշթէ, պու պիղիմ էֆէնտի դատար տօղրուլուգ իտ-
տասսընտա կէզմէքլիկինտէ ֆէնալըգլարը պունլար տըր,
պէօլէ ասամլարտա, օլ տէրէճէ պիր չիտտէթ պուլուն-
մագտա տըր քի, ինսաֆ ու մէրհամէթի արթըգ պիւթիւն
պիւթիւն ըաֆա դօյմագտա տըրլար:

— Էվլէթ, տօղրուլուգ լազըմ տըր էմմա, ինսաֆ ու
մէրհամէթ տէ էլզէմիյեթթտէն տիր, պու կիւնէ գատար,
քէնտի հիւսնի հալինտէ տէվամ իտէկէլմիշ օլան պիր ֆա-
գըր տէլիգանլընը գալգըպ տա, պէօլէ պիրտէն պիրէ մահ-
վա դալգըլմագլըգ, տօղրուսու հէր վիճտանըն գապուլ
իտէպիլէճէկի պիր չէյ տէկիլ տիր:

— Էկէր Մ. Ֆէրանը տա սէօլէտիր իսէք, « Պէն պու-
նու պէօլէ, իպրէթի ալէմ օլմուշ օլսուն իչին եաբտըմ.»
տիմէքտէ տիր:

— Իպրէթի ալէմ օլսուն իչին մի եաբմըշ, իյիյէ, քիմ,
վէ գաճըի թագըմ իչին պիր իպրէթ օլաճագ իմիշ, էկէր
զաթէն քեամիլ վէ նամուսու օլան ասամլար իչին եաբմըշ
իսէ, օնլար իպրէթէ միւհթաճ տէկիլ տիրլէր, վէ եօգ,
էկէրչի նամուս վէ քեամիլլիք նէ օլտուղունու պիլմէէն
ասամլար իչին եաբմըշ իսէ, օնա տա իհթիեաճ եօգ տուր,
չիւնքի, օնլար տա զաթէն բէք ալէա պիլիրլէր քի, խըր-
ըզլըգ տէնիլէն չէյ, էլպէթթէ պիր կիւն մէյտանէ չը-
գար, անլաշըրը, վէ թութուլուր:

— Եօգ, տօղրուսու իյի, իյի, պուրասը գօմիսէր հագ-
գընտա բէք կիւզէլ պիր մահէլլ օլտու, մերդուժ բէք ա-
լէա պիր միւշթէրի գազանմըշ պուլունտու:

— Նէտէն:

— Էյլէ՛ եա, պու սապահ, օլ պիչարէ դըզը, Լուիղի
կէթիւրմիւշ իտի... Իշթէ, արատան պիր չօգ վագըթ
կէչէր կէչմէզ տէ Ժէրմէնի կէթիւրտիւ...:

— Պէնճէ, պէն պու Ժէրմէնին իշինի բէք պէրրագ պիր

հալտէ կէօրէմէեօիում, մուծլագա պու իշտէ բիւրիւղլիւ պիր քէօշէ պուլունմագտէ օլմայլ տրր . . .

— Ի յի էմմա , պիզգաթ Ժէրմէն քէնտիտի տախի , դասատան բարա գալտըրմիշ օլտուղունու իդրար իյլէմիշ տիր :

— Էվլէթ , իդրար իյլէմիշ տիր , լաքին , իդրար իթտիկի , նէ՞ դատար շէյ տիր , մէրգում եալընը պին իւշ եիւզ ֆրանգլըդ լիրա գալտըրմիշ օլտուղունու , կէրչի իդրար իյլէմիշ տիր , հալ պու քի , տիկէրլէրինի , եանի ծն պէշ պլին ֆրանգլըդ պանդա քեալըալար իլէ , ետի եիւզ ֆրանգլըդ տա լիրա զայիաթընտան , զէրրէճէ խապէրտար օլմատըլընը պիւթիւն դուվլէթիյլէ խոտաա իյլէմէքտէ տիր :

— Բէք ալէա եա , մատամ քի , մէրգում պիրիկի իդրար իյլէմէքտէ տիր , էկէրչի սահիհէն տիկէրլէրինի տէ չալմըշ պուլունսա իտի , քէզալիք ծնարը տախի , իդրար իյլէմէսի լազըմ կէլիր իտի :

— Պու տա տօլլու տուր , մատամ քի , պիր ճէզա տրր չէքէճէք տիր , չալտըլը իսթէր 500 ֆրանգ օլսուն , վէ իսթէր 15 պին ֆրանգ պուլունսուն :

— Էվլէթ , ֆագաթ , 15 պին ֆրանգը ինքեար իտիպտէ , մէյտանէ չըգարմատըլը թագալիտէ , շու մէնֆաաթ վար տրր քի , մէրգում , մահպէստէն գուրթուլտուգտան սօնրա , մէպլաղը մէզպուր իլէ , քէնտի պաշնա պիր ուֆաճըդ իշ սահիպի օլապիլիր . պու տա ֆէնա պիր ուսթալըգ տէկիլ տիր , վէ նատըլ քի , շուարատան Գամպրէնին , շու աթիտէքի պէյիթի տէ , էօյլէ օլմասընը թաստիգ իյլէմէքտէ տիր ,

« Եւստիպիոս Կոնստանտինոպոլսեացի Եպիսկոպոս »
Եալմըշ Եպիսկոպոս Եպիսկոպոս Եպիսկոպոս :

— Շալամէլ ելինէ դաշըրմսեա պաշլատը :

— Պիր չէյէ , հէման անինտէ հիւրմ վիրմէքլիք ճաղիլ տէկիլ տիր :

— Ալընտը , իշթէ պիգիմ ժապիլ լօ տա տօլաշմագտան

ավտէթ իյլէտի, շիմոի, մէրգում տախի, տիւշարը թէանճիւս օլաճագ տըր :

—Նէ՞ օ, նէ՞ վար տըր, նէ՞ վար տըր, գափատարլար, եօդսա, պիշարէ Լուիլ հագգընտա, եէնի պիր վագաա տահա՞ մը զուհուր իթմիշ տիր :

—Սէնի կիտի հայլաղ սէնի, նէ՞ օլաճագ, էկէր սէն տախի էօյլէ կիտիպ տէ, պիր չօղ վագըթ սիւրթիւս կէղմէքտէն իսէ, պուրտտա պուլունմուշ օլսա իտին, նէ օլատուղունու անլար իտին :

—Եա՛հու, պուրատտան չըղըպ տա, թա Շայեօ սօգագլարընա գատար տէօնիւս տօլաշըպ տա կէլմէքլիք, պէօյլէ պուրտտա բահաթ օթուրուս տա, եաղը եաղմսեա պէնգէմէքտէ տէկիլ տիր :

—Ա՛հ, արսըղ . . . արսըղ . . . :

—Է՛յ, սէօյլէ պագալըմ, օլ շէօհրէթշուար վիգօնթ տը Սէն—Բէմիտէ՞ն նէ խապէր վար տըր :

—Մէրգում հէնուղ կէլմէմիշ տիր :

—Էօյլէ՞ մի :

—Մէրգումուն արապաորնա աթլար դօշուլարագ հագըրլաթըմքշ իտի, վէ կերչի իըտմէթքեարլարընտան պիրի տէ կէլիպ պանա, շիմոի կէլէճէք տիր տէտի իսէ տէ, մէրգումուն քէյֆլի պիր հալտէ օլմատըղընը տախի սէօյլէտի . . . Ա՛հ, էֆէնտիլէր, կէօրմէլիսինիլ, նէ՞ գատար կիւզէլ պիր ուֆագ գօնաղը վար տըր . . . սիւս վէ թէզէինաթըտա տէր իսէնիլ, կէօյլէր գամաշաճագ մէրթէպէտէ տիր . . . ատէթա, ֆօպլաորն նաղշ իյլէտիկի օլ զէմանը աթիգ մէլիքլէրի ուֆագ գօնագլարընա պէնգէմէքտէ տիր . . . Ա՛հ, ֆօպլաս . . . բէք սէվտիկիմ պիր միւէլլիֆ տիր. —տէտի մէրգում տիշարտան կէլէն եաղըճը, էլինտէքի շէմնիյեհսինի պիր թարաֆա վաղ իտէրէք, վէ չամուրլուգլարընը չըգարարագ :

—Հագգըն վար տըր, ժապիւլօ, զիրա հոմերօսուն տէտիկի կիպի, հէր բարլագլըգ ատամը ճէլպ իտէր,

Պաշտօն , ու աշխատանքները երբեք չեն
Հանձնարարած պետքներէ հարաւոր ընդհանրութիւններ :

Էֆէնտիւր , շունու պիւմէլիսինիզ քի , սիդին ու պէս-
լէմէ զանն իթտիկինիզ , Օրէրա թէտթիւտու զըզլարընտան
պիրիսի տիր :

—Շալամէլ եինէ գաշըրտը :

—Պագընըզ , էֆէնտիւր , հայտէյինիզ պիր ազ տա ,
շու վիգօնթ տը Սէն—Րէմի հագգընտա լագըրտը իտէլիմ :
Ժապիւլօնուն սէյլէտիկինէ կէօրէ , մէրգումուն գօնաղը
բէք կիւզէլ պիր շէյ օլմալը տըր ,

—Էվվէթ , կէօրմէկէ շայնեան տըր :

—Իշթէ , անլաշըլմագտա տըր քի , մէրգումուն մէտ-
եուն տիւշիւպ , վէ մահպուսիյեթէ հիւքմ օլունմուշ օլ-
մասը տա սահիհ օլմալը տըր :

—Թիճարէթխանէ թարաֆընտան , պուրահա թէէտիյ-
եէ օլունմագ իւզրէ , Յէ պին ֆրանգ կէօնտէրմիշ տիր ,
չիւնքի , մէպլաղը մէզպուրու վիրէն ասամ , էյլէ օլմասը-
նը արզու իյլէմէքտէ տիր , արթըզ պիւմէմ քի , պունոն
սէպէպի նէ տիր :

—Մէրգում օլ տիւպէր վիգօնթ , մէպլաղը մէզպուրու ,
հէման շիմտի թէէտիյեէ իյլէսէ բէք իյի օլուր , չիւնքի , իւշ
կիւնտէն պէրու , թիճարէթխանէ միւպաշըրլարընտան գա-
շընարագ քէյլէ կիթմիշ օլտուղունտան , տահա տիւն ագ-
շամ ավտէթ իթմիշ տիր :

—Իյի էմմա , նաւըլ օլմուշ տուր տա , շիմտիյէ գա-
տար մէրգումու քէնտի գօնաղընտա եագալաեամամըշլար
տըր :

—Մէրգում , էյլէ սիդին զանն իթտիկինիզ շաշգընլար-
տան տէկիլ տիր , շէյլէ քի , զաթէն իգամէթ իթտիկի
գօնագ քէնտիսինին օլմատըգտան պաշգա , էշեա վէ թէ-
ճէմիւլաթընը տախի , քէնտի խըտմէթքեարլարընտան պի-
րի իսմինէ չէվիրթմիշ օլուպ , վէ քէնտիսի իսէ , մէրգում-
տան կիւեա քիրա իլէ թութմուշ տուր , վէ պինապէրին

աթլարը վէ արապալարը տախի, քէնտի արապաճըսը նա-
մընա պուլունմագտա, վէ քէզալիք մէրգումա, մէզքիւր
կիրանպահա վէ միւզէյեէն արապալար վէ աթլար իչին,
մահիյեէ պիր մէպլաղ վիրմէքտէ տիր: Ա՛հ, պիւմէզսինիզ,
մէրգում վիգօնթ, բէք դուրնաղ վէ բէք տէ իշկիւղար պիր
ատամ տըր: Ֆագաթ, անը պէր թարաֆ իտէլիմ եա,
պէն իշէրի կէլտիկիմտէ, սիզ, պիր շէյ իւզէրինէ գօնուշ-
մագտա իտինիզ, նէ՞ իտի օ, եօգսա եէնի պիր վագաա
տահա՞ մը վուգու պուլմուշ տուր պուրատա:

— Պունտան իրի սաաթ գատար մուգատտէմ, պիզիմ
էֆէնտի, բիւր զազապ պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ,
պուրաեա կէլտի, վէ, — « Ժէրմէն պուրատա տէկիլ մի
տիր, » տէյի պաղըրարագ սիւալ իյլէտի. — Խայր, է-
ֆէնտի, — տէյի ճէվապ վիրտիք. — Եա՛, վա՛յ էտէպսիզ
չաբգըն վա՛յ, օն եէտի պին ֆրանգըմը չալմըշ տըր. » —
տէտի մէրգում:

— Գի՛մ, Ժէրմէ՛ն մի . . . նէ՛, Ժէրմէն խըրսըզլը՛գ մը
իթմիշ օլտուն . . . ա՛տամ սիղտէ, էօյլէ պիր շէյ իհթի-
մալտէն տէկիլ տիր:

— Իյի, շիմտի կէօրիւրսին:

— Նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ, սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ,
լաքին, խայր, միւմքին տէկիլտիր, էֆէնտի, տէյի հէփսի-
միզ պիշտէն եէքզէպան պաղըրտըգ: — Էվիլէթ, էֆէնտիլէր,
տէտի թէքրարէն պիզիմ չէլէպի, չէօյլէ քի, տիւնքի կիւն
մէրգումուն եաղըլսանէսի չէքմէսինէ, պէն քէնտի էլիմ ի-
լէ, օն պէշ թանէ պինիք դայիմէ իլէ, պիր ուֆագ գու-
թու տէրունինտէ օլարագ տախի, իքի պին ֆրանգըզ լի-
րա գօյտու իտիմ, քեաֆֆէթէն գալտըրըլմըշ զայպ օլմուշ
տուր. — պիր տէ պու հէնկեմտէ, պիզիմ գարուճու պա-
պա Մարիթօն իշէրի կէլտի, վէ, — էֆէնտի, իյթէ զապ-
թիյեէ կէլիեօր տէյի խապէր վիրտի:

— Է՛յ, Ժէրմէ՛ն նէրէտէ իտի:

— Սապը իյլէ քի սէօյլէեէյիմ. . . Օլ վագըթ, պիզիմ

չէլէպի , մէրդ ում գաբուճուեա , « Մ. Ժերմէն կէլտիկի կիպի , պուրանա պանա կէճնտէրմէլիսին . » տէյի թէնպիհ իյլէտի : Էֆէնտիէր , պէն մէրգումու պիզղաթ սիզին նէզ-տինիդաէ սէօյլէտէյիմ տէ պագընըզ , տէտի թէքրարէն պիզլիմ չէլէպի : Պիր տէ արատան պիր չէյրէք կէչէր կէչ-մէզ , կիւեա , հիչ էօյլէ պիր չէյ եօգ տուր կիպի , վէ վա-լիտէ Սէրաֆէն տէ , պիզէ թաամ կէթիրմիշ օլտուզու պիր վագըլթաա , Մ. Ժերմէն իւսթէ կէլտի , վէ չէլէպիյէ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա , քէմալի սիւքիւնէթի գալպ իւզրէ , պիզէ տախի սէլամ Վիրտի : — Ժերմէն , սիզ նի-չին թաամ իթմէքտէ տէկիլաինիդ , — տէտի Մ. Ֆէրան : — Թէչէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ , գաընըմ թօգ տուր . — Պու կիւն բէք կիճ գալմըշտընըզ : — Էվվէթ էֆէնտիմ . . . չիւնքի շու սապահ Պէլվիլէ կիթմէքիկիմ իգթիզա իթտի իտի : — Պէս պէլլի չալմըշ օլտուզուսուզ բարալարը սագ-լամագ իչին , էօյլէ տէկիլ մի , — տէյի պաղըրտը Մ. Ֆէ-րան տէհչէթլու պիր սէս իլէ :

— Էյ , պուսա գարչըլըզ , Ժերմէն նէ ճէվապ վիրտի . . .

— Պիչարէ չօճուզ , պու լագըրտընը իշիթտիկի սնտէ , բէնկի աթարագ մօսմօր քէսիլտի , վէ քէքէլէհէրէք իթայի ճէվապ իլէ , — Ամա՛ն էֆէնտիմ , բէճա իտէրիմ , գըլ-մահընըզ պանա , պէնի հիւքիւմէթէ թէպիմ իյլէ՛մէյի-նիզ , — տէտի :

— Տիմէք տիր քի , սահիհէն խըրսըղըզ իթմիշ իմիշ , էօյլէ՛ մի :

— Սապը իյլէ տէտիմեա սոնա , փապիւլօ . — պէնի հիւ-քիւմէթէ վիրմէյինիդ , — տէտի , էվվէթ մէրգում , պի-զիմ չէլէպիյէ : — Սէֆիլ վէ մէէլո՛ւն էվլաա , տիմէք տիր քի , իչէտիկին խապասաթը իգրար իյլէմէքտէսին , էօյլէ տէկիլ մի : — Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Փագաթ , ալմըշ օլ-տուզում մէպլաղը , իշթէ եինէ կէթիրմիչիմտիր , պէնիմ իսէ իւմիտ վէ նիյեթիմ , հէնուզ պու սապահ , սիզ եա-թաղընըղտան գալգմազտան էվվէլ , եինէ կէթիրիպ եէ-

րինէ վաղ իթմէքլիք խոի, լաքին, հայժՖ քի, իւղէրինտէ ուֆապ պիր մաթլուպում պուլունոն պիր առամը, տին աղչամ քէնտի խանէսինտէ պուլմագլըդ էմէլ ու իթիդատընտա պուլունմագտա իրէն, իքի կիւնտէն պէրու Պէլվիլէ կիթմիշ օլտուղունտան, պէնտէնիղին տախի պու սապաս, թա օրաեա դատար կիթմէքլիկինէ լիւղում հասըլ օլմուշ տուր . . . վէ իշթէ կիճ գալմագլըղմ տա պունտան նէյէթ իյլէմիշ տիր . . . իմտի, էֆէնտիմ, թէքրաքէն րէճա վէ նիեաղ իտէրիմ, լութֆ ու մէրհամէթ պիրլէ դուսուրուկմա աֆիլ իտինիղ, պէնտէնիղի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէյինիղ: Պէնտէնիղ մէպլաղը մէզպուրու ալարըլմտա, երինէ պու սապաս եէրինէ վաղ իթմէքլապլնտա պիւլիւք իւմիտիմ վար խոի. իշթէ ալարըլմ 1300 ֆըրանգ պուրատա ալը, եանըմտա մէվճուտ տուր: — Նաւըլ, պին իւշ եիւղ ֆրանգ մը, — տէյի պաղըրտը Մ. Ֆէրան, զայպ օլմն մէպլաղ, 1300 ֆրանգտան չօք զիեատէ տիր. սիղին չալարըլնըղ եէյիլ պիր չիլտան իշինտէ պուլունան օն պէշ պին ֆրանգլըդ գայիմէ ագճէ իլէ, իքի պին ֆըրանգլըդ տախի լիրա տըր: — Նէ՞ սէօյլէեօրսուհուղ, էֆէնտի, պէնտէնիղմի չալմըշմտըր . . . հա՛շա, հա՛շա, — տէյի պաղըրտը զէվալը ժէրմէն աղլը պաշընտան կիտէրէք. — պէնիմ ալարըլմ, անճագ 1300 ֆրանգլըդ լիրատան իպարէթ տիր . . . պիր ագճէ պիլէ զիեատէ տէկիլ տիր: Հէմ պէնտէնիղ չէքմէ տէրունինտէ, էօյլէ չիգտանա պէնգէր հիշ պիր շէյ կէօրմէմիշիմ տիր. պիր դուլթու տէրունինտէ, անճագ իքի պին ֆրանգլըդ լիրա պուլունմագտա խոի: — Ս.հ, սէնի կիտի, զատտար եալանճը սէնի . . . տէյի պաղըրտը Մ. Ֆէրան. — մատամ քի, քէնտի լիսանընըղա պին իւշ եիւղ ֆրանգը չալմըշ օլտուղունուղու իգրար իյլէմէքուէսինիղ տիր, հալիյլէ զիեատէ չալմըշ օլմագլըղընըղ տախի, իհթիմալի ալիմ տախիլինտէ տիր, հէր նէ հալ իսէ, արթըդ օրասը հիւքիւմէթին պիլէճէկի պիր շէյ տիր . . . Տօղրուսու, պէն պու եօլտա

չայեանը նէֆրէթ սուրէթտէ օլարագ , էմնիյեթէ գար-
չըլըգ , իրթիքեապ իտիւմիշ օլան պիր խիեանէթ հագգըն-
տա , ըիգգաթա կէլիպ տէ աֆվըգ վիրէմէմ . զիրա , սա-
յիրլէրէ տէ ֆէնա պիր իպրէթ վիրմիշ օլուրում . . . տէ-
տի : — Նիհայէթ , աղիղիմ ժապիւլօ , պիր տէ զապթիյէ ,
գօմիսէրին քեաթիպի տախի պէրապէրինտէ օլարագ կէլտի ,
լաղըմ կէլէն ժուրնալը եաբտըլար , վէ ժէրմէնի տէ ա-
լըպ կէթիւրտիւլէր , անլաար՞ն մը շիմտի մատտէեի :

—Ա՛ , նէ՛ գատար ֆէնա պիր հալատիս տիր պու վիր-
տիկինիղ . . . զանն իտէրսին քի , թէբէմտէն աշաղը պիր
եումրուգ եէտիմ , քեա՛շքի կէլիպ տէ իշիթմէեյտիմ . . .
վա՛հ զէվալը ժէրմէն վա՛հ . . . նէ՛ գատար տա քեամիլպիր
չօճուղա պէնղէմէքտէ իտի . . . մէրգումու կէօրէն , ա-
տէթա Ալլահըն պիր պի կիւնահ գուղուսու տուր զանն
իյլէմէքտէ իտի :

—Ձանն իտէրսին քի , մէրգում թա էվվէլինտէն , պա-
շընա կէլէծէք օլան պու ֆէլաքէթի հիսս իյլէմէքտէ իտի . . .

—Նէտէ՛ն պիլիեօրսունուղ :

—Ձիւնքի , պիր վագըթտան պէրու , բէք միւքէտտէր
պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

—Իհթիմալ տըր քի , սէպէպի տէ , մէրգումէ Լուիղ
օլմագտա իտի :

—Լուիղ մի :

—Հօշ , պիլմէմեա , ֆադաթ , պու սապահ վտիտէ
Սէրաֆէնին սէօյլէտիկինտէն ալարագ սէօյլէմէքտէյիմ :

—Մէրգումէ նէ՛ սէօյլէտի իտի :

—Մէրգումէնին սէօյլէտիկինէ նէղարէն , կիւեա մէր-
գում , Լուիղի սէվմէքտէ իմիշ . . . վէ հաթթա չօճուղուն
բէտէրի տէ քէնտիլի իմիշ . . .

—Հէլէ շու սանսարա՛ պագընըղ , սուեուն սէսիղ ա-
գանընտան , վէ ինսանըն տա էօնիւնէ պագանընտան գօրգ-
մալը տէրլէր իսէ , սահիհ օլմալը տըր :

—Կէօրլիւեօրմու սունուղ շունուղ , կէօրլիւեօրմուսունուղ ,

— Զահիր, զահիր, իշթէ պու ալէմ պէօյլէ տիր :

— Ա՛տամ սիզ տէ, ասը օլմամալը տըր :

— Սէ՛ն նէ տէրսին պաղալըմ, ժապիւլօ, ինանը ըմբսըն :

— Հէնուզ օն պէշ կիւն եօգ տուր, ժէրմէն պիր կիւն պանա, պիր սուրէթի մահրէմանէտէ օլտուղու հալտէ, ղայէթլէ էհլի ըրզ վէ էտէպլի տիքիշհի պիր գըզա կէօնիւլ վիրէրէք, նարի աշգըյլա եանըպ քիւլ օլմադ-տա օլտու-ղունու, վէ մէրգումէնին տէ, քէնտի օթուրսուղու էվտէ պուլունտուղունու սէօյլէտի, վէ հաթթա սէօյլէտիկի վա-գըթտա տա, կէօղլէրինտէն եաշլար տա տէօքտիւ իտի :

— Աման ժապիւլօ, նէ՛ գատար սատէտիլ պիրիսին սէն :

— Պիպիմ ժապիւլօ, Ֆօպլասը բէք սէվմէքտէ օլուպ, վէ քէնտիսինէ պիր բէհպէր իյլէմէքտէ օլմասըյլա տա էօ-յինմէքտէ իսէ տէ, աշիքեար կէօրինմէքտէ տիր քի, մուղայիրի օլարագ, հէնուզ բէք չօծուգ օլուպ, վէ բէք տէ պէօնիւք հալինտէ պուլունմագ տա տըր. հալէա օնու պիրմէքտէ տէկիլ տիր քի, աշգ ու սէվտա պաշգա պիր շէյ տիր, վէ պիրինի սէվիպ էյլէնմէքիք տէ պաշգա պիր շէյ տիր. նասըլ քի, գալպի բէք եումշագ օլան Ֆէնէլօն տա-խի, Պուրկօնեը տիւզասընա եազտըղը թալիմաթնամէլէ-րինտէ, շու աթիտէքի սուրէթտէ սէօյլէմիշ տիր,

Պա-ալէօրէ տէիէանլէնն աթըլլէաա : Գորէ էի,

Տելլէրէն է-էրիյէրէ էյլէնէպիւր ասըսըյլա Գա :

— Դաշըրտը եինէ պիպիմ Շալամէլ :

— Պէն տէրիմ քի, ժէրմէն պունու սէօյլէտիկի վա-գըթտա, բէք ճիտաի պիր սուրէթտէ սէօյլէտի իտի :

Պու արատա, սէր քեաթիպ օլան զաթ, օտատան իչէրի կիրտի :

— Էյ ճանըմ, — տէտի մէրգում, — ազիզիմ ժա-պիւլօ, նէ՛ եաբտընըզ, կիտիլէճէք եէրլէրէ կիտիպ տօ-լաշարնըզ մը :

— Էվվէթ, միւսիւ Տիւպօա, Մ. տը Սէն—Րէմիյէ կիթ-սիմ, հէման չիմաի կէլիպ բարտլարը վիրէճէք տիր :

—Գօնթէս Մադ— Կրէկօրա տա կիտիպ պուտունո՞ւզ
մի՞ն :

—Էվվէթ , իշթէ մէրգումէնին տէ ճէվապը . . .

—Գօնթէս տ'Օրպինեիսի նէ եարտընը :

—Մէրգումէ , պիղիմ չէլէպի հագգընտա իղհարը թէ-
չէքքիւր իյլէտի , տահա նօրմանտիտէն տիւն սապահ կէլ-
միշ տիր . մէրգումէ պու մէրթէպէ չարուգ սուրէթտէ ճէ-
վապ ալտճաղընը հիշ մէտմուլ իյլէմէքտէ տէկիլ իմիշ . իշթէ
մէրգումէնին տէ մէքթուպու : Քէզալիք , Մարքի տ'Արվիլին
քէհեասընըն խանէսինէ տախի կիթտիմ , չիւնքի , կէչէն
կիւնքի գօնագտա իմլալաթմիշ օլտուղում գօնթրաթօ-
նուն մէսարիֆաթընտան սօլաեք պէնի իսթէմիշ իտի :

—Մէրգումա , օլ պապաէ աճէլէ իթմէքլիկէ հիշ պիր
իհթիեաճ պուլունմատըղընը սէօյլէտինիօլ մի :

—Էվվէթ , ֆադաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրգում
հէր հալտէ թէէտիյեէ իթմէք իսթէտի , իշթէ , բարալար
. . . Հա' , աղ տահա ունուտաճադալըմ . Մ . Պատինօ , իշի ,
Մ . Ֆէրանըն րէյինէ պըրադմագտա տըր , վէ էֆէնտի
քէնտիտի , հէր նէ սուրէթտէ պիթիլիք իսէ , գապուլ վէ
թահսին իյլէեէճէկինի սէօյլէմէքտէ տիր :

—Թահրիլէն պիր ճէվապ վիճմէտի մի :

—Խալը , էֆէնտի , չիւնքի մէքթուպ եաղմաեա վադ-
թինին միւսաառտէսի օլմատըղընը տախի սէօյլէտի :

—Բէք ալէա :

—Մ . Շալը Բօպէր տէ , պիրաղտան կէլիպ , էֆէնտի
իլէ կէօրիւչէճէք տիր . զանն օլունտուղունա կէօրէ , մէր-
գում տիւնքի կիւն , տիւք տը Լամնէյ իլէ տիւէլլօեա չը-
գըշմիշ տըր :

—Եարալանմիշ մի տըր աճսաղա :

—Ձանն իթմէմ , էկէրչի , էօյլէ պիր շէյ օլմուշ օլտա
իտի , հալիլէ օրատա , ծնա տալիր պիր շէյ իշիտէճէք իտիմ :

—Ա' , գաբունուն էօնիւնտէ պիր արապա' կէլիպ տուր-
մագտա տըր . . .

—Ա՛հ, նե՛ գատար տա տիւպէր վէ գուլվէթի հայ-
վանլար խիշէր :

—Եա օլ գօճա պիր ինկիլիզ արապաճըսընա՛ նէ տէր-
սինիզ, պազընըզ, նե՛ գատար կիւզէլ սուրէթաէ կիյինմիշ
տիր, պաշընտաքի պէհազ բէրուքասընա, վէ օլ կիւմիւշիւ
րէնք դայթանլար իլէ միւզէ յեէն մաի րէնք էլպիսէսինէ, վէ
պիր գօլօնէլէ մախսուս պուլունան էքօլէթլէրինէ հիշ պիր
տէյէճէք վա՛ր մը արը :

—Պէսպէլլի պիր սէֆիր օլմալը տըր :

—Եա օլ ալճը նէֆէրինէ նե՛ տէրսինիզ, էլպիսէսի
կիւմիւշտէն կէօրիւնմէքօր :

—Իլլա, օլ գօճա գօճա պըքըզլարը նե՛ գատար կիւ-
զէլ տիրէր :

—Ա՛հ, — տէտի ժապիւլօ, — վիզօնթ տը Սէն—Րէմի-
նին արապասը տըր պու արապա .

—Խայր, օլմալ, կէօրիւնիւր քի սիզ, ծու պէնզէթ-
մէքտէ օլմալը սընըզ . . :

Պիր տէ արատան ճիւղի պիր վազըթ կէշէր կէշմէզ, Մ.
տը Սէն—Րէմի օտատան իշէրի կիրտի :

Պիզ զաթէն, մէրգում տը Սէն—Րէմինին էշքեալճա
տիւպէրլիկի, թարղ ու աթվարճա նէզաքէթի վէ լէթա-
ֆէթի, վէ սիւս ու տարաթճա տա տախի հիւսն ու զարա-
ֆէթի պապընտա՛, օլտուգճա մալիւմաթ վիրմիշիզ տիր,
մէրգում, թիճարէթխանէ միւպաշըրլարը Մալիգօրն իլէ
Պուրտէնին էլլէրինտէն գաշարագ սըղընմըշ օլտուղու օլ
մատամ տիւշէս տը Լասնէյին Սընուվիտէ վագը չիֆթի-
կինտէն պիր կիւն էվվէլ ալտէթ կյէմիշ իտի : Մէրգում
շարգասը պաշընտա օլտուղու հալտէ, չէօյլէ պիր զուրուր
ու ահքեամ իւղրէ կէօղլէրինի նիմ գաբաեարագ, Մ.
Ֆէրանըն իյ օտաաընտան իշէրի կիրտիքտէ, քիմնէեէ վէ
հիշ պիր չէեէ էհէմիյեէթ վիրիպ տէ աթֆը նիկեաս հիւ-
լէ իթմէզ սուրէթտէ, վէ հիւքմիւնէ պիր սէօյլէյիշ իլէ,

—Նօթէր էֆէնտի նէրէտէ տիր, տէյի սիւալ կյէտի :

—Ֆէնտի օտասընտա տըր, — տէտի մէրգուսն սէր քեաթիպի, — իմտի, էֆէնտի, էկէր ճիւղիճէ քէրէմ իտիպ տէ պէքլէր իսէնիզ, իշէրի կիրէպիլիսինիզ,

—Նա՛սը, պիրաղ պէքլէմէլի միլիմ:

—Լաքին, էֆէնտի . . .

—Լաքին մաքին իսթէմէզ, էֆէնտի, կիտինիզ քէնտիսինէ, Մ. տը Սէն—Րէմի կէլմիշ տիր տէյի խապէր վիրիսինզ . . . Աճայիպ, տիմէք տիր քի, պիր նօթէրին տէ սուֆասընտա պէքլէմէքլիկիմ իզթիզա իթմէքտէ իմիշ . . . էօֆ, զաթէն պու սօպանըն գօղուսունտան տա պուրատա ատամ էօլէճէք տիր . . .

—Էկէր միւրատ իտէր իսէնիզ, շու եանընտաքի օտաեա պուեուրապիլիսինիզ, էֆէնտի, — տէտի մէրգուս սէր քեաթիպ, — պէնտէնիզ տէ շիմտի կիտէր քէնտիսինէ թէշրիֆինիզի թէպիլի իտէրիմ:

Մ. տը Սէն—Րէմի ումուզլարընը սիքէրէք, մէրգուսն արգասընտան կիթտի, վէ պիր չէյրէք գատար սօնրա, վէ օլ գատարճըզ պիլէ պէքլէթտիքլէրինտէն տօլա. եը թէհամիւլի քէսիլիպ բիւր հիտտէթ օլտուզու, թալրու հալինտէն անլաշըմագտէ պուլունտուզու թագտիրտէ, նօթէրին օտասընա կէօթիւրիւտիւկիւ կէօրիւտիւ:

Մ. տը Սէն—Րէմի, մէրգուսն նօթէր իլէ տահա իլք տէֆա կէօրիւչէճէք օլուպ, վէ պուշլարըն տույղուլարը իսէ պիր պիրինէ տապան տապանա զըտտ օլտուզու, վէ իքիսի տախի, սայքի ալէսսէվիյեէ, ինտանըն լէհճէսինէ պիր պագըշտա, ֆիքրինի վէ գալպինի քէշֆ իտէպիլմէքլիք խասսէ վէ գուտրէթինտէ եէքթա պուլունտուզլարը թագտիրտէ, պիր պիրի գաքըսընա չըգըպ տա կէօրիւչմէլէրի վէ գօնուշմալարը, բէք շայտանը տիգգաթ վէ իսթիգսա պիր հալ իտի: Մ. տը Սէն—Րէմի, նօթէրին բէնքսիզ լէհճէսինի, վէ սէրթ, սօուգ վէ տուրկուն սուրէթինի, վէ կէօլէրինտէ պուլունան չանազվարի օլ իրի վէ եէշիւ կէօզլիքլէրինի, վէ պաշընը նըսֆ մէրթէպէ սէթր իլլէմէքտէ օլան

սիւսահ ճանփէստէն մաամուլ պօնէթա վէ եախօտ թաղ կէսի-
նի կէօրտիւքտէ , պիրտէն պիրէ շաշա դալմըշ տըր : Ժագ
Ֆէրսան քէնտի եաղըխանէսի նէզտինտէ , էսկի վէ մէշին
դաբըլ պիր գօլթուգ իւզէրինտէ օթուրմագտէ , վէ հանը
պաշընտա տախի , պօղուգ հալտէ օլուպ , վէ տէրունինտէ
քիւլտօլու օլան , վէ պիր դաշ բարչա տա մարսըգ թիւթմէք-
տէ պուլունպն պիր օճագ կէօրիւնմէքտէ իտի . վէ մէր-
դումունն օտասը բէնճիրէլէրինին աշաղքի ճամլարը , ինճէ
տէմիրլէր իլէ թութտուրուլմուշ , վէ եէշիլ պէզտէն բարչա
բարչա բերտէլէր իլէ գարատըլմըշ պուլունտուղունտան ,
մէզքիւր զաթէն գարանըգ օլան օտա տէրունինտէ , հէյ-
պէթամիզ սուրէթտէ եէշիլ պիր ըշըգ բէյտա օլմագտա
իտի . վէ սիւսահ թահթա տօլապլար տէրունլէրինտէ , իւ-
ղէրլէրի եափթալը էվրագ չիզտանլարը տօլու օլտուղու
կիպի , պիր գաշ գըթա տախի , ատի աղաճտան մաամուլ
վէ իրլիքլէրի մէյտանէ չըդմըշ իւթրէշ դատիֆէսի դաբըլ
քիւհնէ սանտալիյեէլէրի իլէ , պիր տէ ագաթուտան չա-
լար սաաթ պուլունմագտէ իտի . վէ մէզքիւր օտանըն տէօ-
շէմէսի սարարմըշ , սօուգ , վէ նէմնաք օլուպ , վէ թավա-
նընտա իսէ , հէր թարաֆտա չաթլաղլար , եարըղլար , վէ
գօճա գօճա էօրիւմճէք գաֆէսլէրի կէօրիւնմէքտէ իտի ,
էվվէթ , իշթէ Մ. Ժագ Ֆէրսանըն «رے-بے-د» «رے» մահէլլի ,
պու թարիֆ իթտիկիմիզ հալտէ պուլունմագտա իտի :

Վիգօնթ , նօթէրին օտասընտան իշէրի իքի ատըմ ա-
լըր ալմազ , վէ հէնուղ տիհանընը տախի աշար աշմազ , նօ-
թէր , մէրգումու անճագ իսմէն թանրմագտէ օլտուղու
հալտէ , հագգընտա պիր էսէրի նէֆրէթ հիսս իթմէկէ
պաշլամըշ տըր , չիւնքի , էվվէլա , մէրգում իւզէրինտէ ,
քէնտույէ գարըլ , հիյլէքեարըգ վէ ալտատըճըլըգ ճի-
հէթլէրլէլէ պիր ըագըրիպլիք կէօրմէքտէ օլտուգտան պաշ-
գա , քէնտիսի տէ բէք ատի վէ բէք միսկին պիր հալ վէ գը-
եաֆէթտէ պուլունտուղունտան , պիթթապի , պաշգալար
իւզէրինտէ կէօրիւլէն լէթաֆէթէ վէ զարաֆէթէ , վէ ա-

լէլիտուտա պունլարա միւնզամմ պուլունան թավր ու
աթվարը ազիմէնէ դարչնէֆրէթ տույմագտա իտի : Մէր-
գում, ալեսսեվիյեհէ , քէնտի միւլթէրիլէրի նէզախնաէ ,
դապալըդ տէրէճէ:ինտէ սէրթ պիր մուամէլէ գուլլան-
մագտա օլուպ , վէ միւլթէրիլէրի տախի , թունա նէհրի
դընըլարը քէօլիւլէրի տուլղուսունտա պուլունարադ , մէր-
գումուն մէգըլըր թավր ու հարէքէթ վէ մուամէլէսինտէն ,
տահա զիեատէ միւթէէսսիր օլմագտա , վէ քէնտիսինի տէ
տահա զիեատէ թահսին իյլէմէքտէ իտիլէր : Իմտի , քէն-
տու քէնտուլէ , Մ. տը Սէն—Րէմի հագդընտա տախի ,
այնի լիսան վէ այնի մուամէլէսի գուլլանմագլըղը գուր-
մուլ վէ տիւլիւնմիւլ իտի : Վէ պինապէրին , Մ. տը Սէն—
Րէմի տախի , Ժագ Ֆէրանը շախսէն թանըմագտա օլմա-
հըպ , իլլա , իամէն թանըմագտա օլտուղունտան , մէրգում
իչին , ատի նօթէրլէրտէն , վէ թէվէքէլլի վէ պէօն ատէմ-
լէրտէն պիրի տիր զիւլիւմիւնտէ պուլունմագտա , վէ հէր
քէստէն , մէրգում հագդընտա ալմըլ օլտուղու տօղրու-
լուդտա եէքթալըդ մալիւմաթը տախի , քէնտի զանն ու
իթիգատընա թագվիյեհէթ վիրմէքտէ իտի : Պու ճիւմլէ ի-
լէ տախի , Սէն—Րէմի , Ժագ Ֆէրանըն հալ ու հէյեհէթի-
նի կէօրտիւքտէ , իւղէրինտէ դօրդու իլէ դարըլըդ պիր
էսէրի նէֆրէթ հաօըլ օլմալին , քէնտի ահքեամը վէ միւ-
թէքէպպիրանէ թավր ու էվզաընը պիր դաթ տահա , վէ
հաթթա հատտէն զիեատէ արթըրմըլ իտի . վէ նօթէր տէ ,
մէրգումուն պու հալինի կէօրէրէք , պաչընտաքի թագ-
կէսի պիլէ աշաղը ալմամըլ , վէ պունա դարըլըդ վիգօնթ
տա քէզալիք շարգասը պաչընտա օլտուղու , վէ տահա
դարունուն եանընտա պուլունտուղու թագտիրտէ , եիւք-
սէք վէ քէսիլին պիր սէս իլէ պաղըրարադ ,

—Էֆէնտի , չօդ տճայիսլ պիր շէյ տիր քի , պանա
զահմէթ չէքտիրէրէք , պուրսեա դատար կէլմէքիկէ մէճ-
պուր իթմիլսինիզ տիր , մէկէրչի , Պատինօեա վիրմիլ օլ-
տուղում , վէ մէրգումուն տա թէրպիյէսիզլիք իտէրէք ,

պէնի սրգըշտըրմագլըղա չըգըշտըղը թահվիլէրին պէտէլ-
լէրինի պուրանա կէօնտէրմէքլիկէ մէճպուր դըլմագտան
խտէ , թահվիլէրի պանա կէօնտէրիպ տէ , բարալարը ալ-
տըրմըշ օլսա իտինիզ , օլսմաղ մը իտի . . : Էմմա , պու-
նա գարշըլըգ սիղտէ , պանա , բէք միւթէնա պիր սէօյլէ-
եէճէկինիզ տէ պուլունտուղու էօղըխնիւ տէրմիեան իտէ-
ճէքսինիզ . . . բէք ալէա . . . հալ պու քի , եա սլուրա-
եա գատար եօրուպ կէթիրթտիքտէն պաշգա , պիր տէ
գալգըպ տա , պէնի սուֆտտա պիր չէյրէք գատար պէք-
լէթտիրմէքլիկինիզէ՞ նէ մանէա վիրէլիմ , էֆէնտի , սիղին
պու հալինիզ , նէզաքէթէ եադըշըր պիր հալ տէկիլ տիր :

Մ. Ֆէրան , մէրգումուն պու լադըրտըլարնա , զէրրէ
գատար էհէմիլյեթ վիրմէքսիզին , էլինտէ պուլունան
քէնտի հիւսպընա տէվամ իտիպ պիրթիւտիքտէն , վէ քէն-
տի ատէթի գատիրմէսինի ապլա շաշըրմաեաբագ , եանըն-
տա պուլունան եաշ պիր սիւնկէրէ գալէմի ուճունու սիւ-
տիքտէն , վէ օլ պէտ բէնք , վէ սուգ , վէ եասը վէ գըս-
սա պուրունլու եիւղինիւ վիգօնթա տօղրու գալտըրտարագ ,
օլ դօճա կէօյլիւքլէրի ալթընտան , ատէթա , օլ իրի իրի
պէպէքլէրի , վէ չուգուր չուգուր օլմուշ պուլունան , վէ պիր
մաիճէ վէ եէչիճէ պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան կէօղէրիլէ ,
էօլիւ պաշը տըր զանն օլունուր պիր հէյեթտէ պուլուն-
տուղու թագտիրտէ , խալլիճէ պագըպ սիւզտիւքտէն սօն-
րա , մէրգումուն սիւալլէրինէ վէ սէօյլէտիքլէրինէ ճէվապ
վիրէճէք եէրտէ . չաբուգ վէ գըսսա պիր սէօյլէյիշ իլէ ,
— Հա՛նը , բարալար նէրէտէ տիր , — տէտի :

Մէրգումուն պու մէրթէպէ ֆիւթուրսուղլուղու իւ-
զէրինէ , Մ. տը Սէն—Րէմի , տահա զիւտտէ հիտտէթ-
լէնտի :

Հէլէ չունա՛ պագընըղ . . չունա՛ պագընըղ , պէնիմ
կիպի գարըլարըն պութ կիպի թարընմագտա օլուպ , վէ
էրքէքլէրին հասէտլէրինի թահրիք իթմէքտէ պուլունան ,
վէ փարիսին ին պիւլիւք ճէմիլյեթլէրինաէ եըլտըգվաըի

բարլամագտէ օլտուղու կիպի, տիւէլլօճուլարըն տա հէյպէթ ու տէհչէթինի մուճիպ օլմագտա օլան պիր ատէմտէն, շու եօլտա ատի պիր նօթէր, ապա միւթէէսսիր օլմագտա տէկիլ տիր, ա՛րթըգ պունա ինսան թէհամիւլ իտէմէզ, տէյի տիւշիւնմէքտէ, վէ քիպրինտէն, դանը պաշընա սըշ-մամագտա օլտուղու հալտէ,

—Նէրէտէ տիր թահվիլէր, — տէտի վիգօնթ գըս-սա միր սէյլէյիշ իւզրէ :

Նօթէր պունա ճէվապ օլարագ, հիչ պիր շէյ սէյլէ-մէքսիզին, օլ տէմիրվարի սերթ վէ գըզըլ թիւյլէր իլէ միւ-լէմմա պուլունան բարմագլարընտան պիրինի, մէգքիւր թահվիլէրին օրատա օլմասընը իշար նիյեթթիյլէ, եանըն-տա պուլունան պիր մէշին վէ էնլի չիզտան իւզէրինէ վուր-տու . . : Վէ Մ. տը Սէն—Բէմի տախի, զաղասլընտան տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ, քէզալիք գարշըլըգ գըս-սա պիր ճէվապ օլարագ, ճէպինտէն ալթուն տիւյմէլի Բուսիա մէշինինտէն մաամուլ ուֆագ պիր չիզտան չըգար-տը, վէ մէղքիւր չիզտանըն տա տէրունինտէն գըրդ թա-նէ պինէր ֆրանգլըգ պանգնօթ չէքէրէք, նօթէրէ իպրաղ իյլէտի :

—Գա՛ջ ֆրանգ տըր օ, — տէյի սիւալ իթտի նօթէր :

—Գըրգ պին ֆրանգ :

—Վիրինիլ . . :

—Սլընըգ, վէ չաբուգ պիթիրինիլ շու իչի, էֆէնտի, հէր գաջ ֆրանգ ալընաճագ իսէ ալը գօսուունուլ տա թահվիլէ-րի կերի վիրինիլ. — տէտի վիգօնթ, հէման աճէլէ իւզրէ մէգքիւր պանգնօթլարը, մէրգ ումուն թրաքէզասը իւզէ-րինէ աթարագ :

Նօթէր պանգնօթլարը ալտը, աեալա գալգտը, վէ պիր իյիճէ կէօզտէն կէչիրմէք իւզրէ, բէնճիրէնին էօնիւնէ կիթտի, վէ պիրէր պիրէր քէմալի տիգգաթլա իքի թարաֆ-լարընա տախի, Մ. տը Սէն—Բէմինէ հագարէթ օլմուշ օ-լուպ, վէ հիտտէթի ազիմէսինի թահրիք իտէր սուրէթ :

տէ պագըպ թէֆթիշ իյլէտի, վէ ֆիլվագըտա, մէրդումուն
օլ մերթէպէ տիգգաթը իւզէրինէ, վիգօնթուն բէնկի աթ-
տը, վէ ժագ ֆէրան, մէրդումուն ֆիքրինտէն կէշէնի տէրք
իյլէտիկինտէն, պաշընը սալլատը, վէ եիւզիւնիւ տէ նիւմ
մէրդումա տօղրու չէվիրէրէք, հիշ անլաշըմազ պիր թէ-
լաֆֆուզ իւզրէ,

— Պունլարը կէօրտիւմ . . , — տէտի :

Մ. տը Սէն—Րէմի ճիւզիճէ տուրտուգտան սօնրա,
հիտտէթլիճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ,

— Լէյ, նէ վար տըր, — տէտի :

— Նէ՞ օլաճադ, իշթէ պիր թագըմ գալպ պանդնօթ-
լար, — տէյի ճէվապ վիրտի նօթէր, հէնուզ էլինտէ պու-
լունան տիկէր պանդնօթլարը տախի կէօզտէն կէշիրէրէք :

— Էֆէնտի, գա՞նդի սէպէպէ մէպնի էօյլէ պիր լա-
գըրտը իթմէքտէսինիզ, — տէտի վիգօնթ :

Ժագ ֆէրան ճիւզիճէ սիւքլութ իթտիքտէն սօնրա,
կէօղլիւքէրի ալթընտան տիք տիք մէրդումա պագտը,
վէ պատէհու բէք խաֆիֆ պիր սուրէթտէ օլտուղու հալ-
տէ, ումուզլարընը սիւքէրէք, վէ հիշ պիր չէյ տէ սէօյլէ-
մէեէրէք, գայտը տէֆթէր իյլէմէկէ պաշլատը :

— Օ, նօթէր էֆէնտի, անը պիլմէլխահիզ քի, պէնիւմ
սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրմէքլիկէ պօրճլուսունուզ, — տէ-
յի պաղըրտը Մ. տը Սէն—Րէմի, ժագ ֆէրան իւզէրին-
տէ տէրքեար օլան ֆիւթուրսուզլուղու կէօրտիւքճէ տա-
հա զիսատէ աթէշ քէսիլէրէք :

— Պու պանդնօթլար իյի տիրէր . . . — տէտի նօթէր
եիւզիւնիւ քէնտի եաղըխանէսինէ տօղրու չէվիրէրէք, վէ
էլինէ, պիրլիքտէ իքի գըթա բօլիշա մէրթուպլարը
պուլունտուղու հալտէ, իւզէրի տամշալը պիր քեաղըտ
տէմէտի ալըպ, վէ թրաքէզատը իւզէրինէ տախի, պիր
թանէ պինլիք վէ իւշ թանէ տէ եիւզ ֆրանգըլդ պանդ-
նօթ վազ իյլէտիքտէն սօնրա, Մ. տը Սէն—Րէմիյէ, բար-
մաղընըն ուճալլա, մէղքիւր բալալար իլէ թահվիլէրի

կէօսթէրտի , վէ լիսանէն տախի , — Իշթէ գըրդ պին ֆը-
րանգընըզըն արթանը , հագգ սահիպի օլուպ վէ միւշթէ-
րիմ պուլունան զաթ , նօթա մէսարիֆաթընը տախի ալը
գօյմագլըզըմը , պանա թէնպիհ իլէմիշ տիր , — տէտի :

Ժագ ֆէրան , քէնտի հիսապընը եաքմագտա իքէն ,
վիգօնթ իսէ զաթէն բիւր հիտտէթ քէսիլիպ , վէ քէնտույի
զապթ իտէմէզ պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունտան , մէպլա-
ղը մէզպուրու ալաճագ , վէ մէրգումա ճէվապ վիրէճէք
եէրտէ , սէսինտէ պիր տիթըէյիշ տէրքեար պուլունտու-
ղու թագտիրտէ պաղըրարագ :

— Եհհու , էֆէնտի , սիզտէն սիւալ իտէրիմ քի , շու
սիզէ վիրտիկիմ պանգնօթլար իչինտէ , Էւլլու Խիի Էւլ Խըր
տիմէքլիքտէն միւրատընըղ նէ՞ իտի , նի՛չին էօյլէ պիր լա-
գըրտը իթտի իտինիլ :

— Նի՛չին մի :

— Էվվէթ , նի՛չին իթտի իտինիլ :

— Զիւնքի , պէնիմ , սիզին պուրտեա կէլմէնիզի իսթէ-
մէքլիքտէն աալը միւրատըմ աա , գալպզէնիլիէ տայլը պիր
մատտէտէն տօլաեը իտի . . :

Նօթէր պունու սէօյլէտիկի վազըթտա , կէօղլէրինի ,
եէչիլ կէօղլիւքլէրին ալթընտան , մէրգումա տօղրու տիքտի :

— Օլ , տէտիկինիլ գալպզէնիլք իչնէ տայլը պէնճէ նէ՞
միւնասէպէթ վար տըր :

Մ. ֆէրան ճիւզիճէ սիւքիուլթ իւզրէ տուրտուգտան
սօնրա , վիգօնթա խիթապէն օլուպ , վէ թէմքլինիլ պիր
թարզտա օլտուղու հալաէ ,

— Էֆէնտի , սիզ , պիր նօթէրին վազիֆէսինին նէ՞ օլ-
տուղունու պիլմէքաէ՞ միսինիլ , — տէտի :

— Էվվէթ , էֆէնտի , օնտան տա սատէ պիր շէյ օլա-
պիլըր մի , իշթէ , շիմտի պիլէ , թէճըրւպէսի կէօրիւլմէք-
տէ տիր , պէն , սիզէ ԷՕ պին ֆըրանգ վիրտիմ , սիզ տէ
պանա , եալընըղ պին իւշ եիւզ ֆրանգ կէրի վիրտինիլ . . :

— Էֆէնտի , սիզ լաթիֆէտի սէվմէքաէ սինիլ . . : Լա-

քին, պէնտէ, սիզէ պէնտէն խտէրիմ քի, լուհանի իշէր-
պէ, պիր խոտտովանահայրըն վազիֆէսի հէր նէ իսէ, ճիս-
մանի իշէրտէ տախի, պիր նօթէրն վազիֆէսի իշթէ թըպ-
զըսը տըր. . . : Նօթէրէր, քէնտի սանաթլարը իղթիզասըն-
տան օլարադ, բէք չօդ պատիի խէնալէթ օլտնագ էսրար-
լարա վազըֆ օլուրլար :

—Էյ, սօնրա :

—Ձօդ տէֆա տա նամուսուզ վէ իթիպարսըզ ատամ-
լար իլէ, իշ կէօրմէքլիկէ մէնպուր պուլունուրլար :

—Էյ, էֆէնտի, տահա :

—Վէ պու ճիւմէ իլէ տախի, միւմքինաթտէն պու-
լունտուղու մէրթէպէ, նամուսու քիմէսնէլէրին իսիմլէրի-
նի, լէքէլէնմէքլիք թէհլիքէսինտէն գուրթարմատա չա-
լըշըրլար :

—Պու լազըրլարը պանա սէօյլմէքլիքտէն միւրա՞տ
նէ տիր :

—Ինտէլ ալէմ, բէտէրինիլին իսմ ու շէօհրէթի միւ-
թէպէր վէ միւհթէրէմ օլտուղու հալտէ, էֆէնտի, սիզ
իսէ, անը լէքէտար գըլմագտասընըզ. . . :

—Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

—Ն տիմէք իսթէեէճէկիմ, կերչի, հէր նէ գատար,
պու իշտէ, պէնիմ պիր մէնֆաաթըմ պուլունմագտա տէ-
կիլ իսէ տէ, հէր նամուսու ատամ իւզէրինտէ վազը օլտու-
ղու կիպի, բէտէրինիզ կիպի միւհթէրէմ պիր զաթ հազ-
դընտա, պէն տախի, քէնտի իւզէրիմտէ պիր էսէրի թէէս-
սիւֆ հիսս իյլէմէքտէյիմ, էվվէթ, խաղիճտէն պիրի պու-
լունտուղում հալտէ, մէրգումու աճըմագտաեըմ, վէ է-
կերչի, անըն նամը նամիսի կիւզէլ խաթըր օլմուշ օլմասա
իտի, պէն սիզի պուրատա քէնտի նէզտիմէ ճէլպ իթմէք-
տէն իսէ, հիւքիւմէթէ թէպիմ իթտիրիր իտիմ :

—Հալէա նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլատամաեօրում :

—Պունտան չքի այ մուգատտէմ, պիր գամպլիօ տէլ-
լար մաարիֆէթիլէ, ՅՑ պին ֆրանգլըզ պիր գըլթա գամ-

պիօ սղօնթօ իթմիշսինիզ տիր քի, մէզքիւր գամպիօ, Համպուրկտա մուգքիմ Մէօլաէր վէ գումբանեասը թարաֆընտան, Վիլեամ Սմիթ նամ պիր շախսըն էմբինէ օլարագ, փարիս պանքէրլէրինաէն Մ. Կրիմալտի իւղէրինէ քէշիտէ իտիլմիշ իտի, էօյլէ տէկիլ մի :

—էյ, էօյլէ տիր, նէ՞ օլմուշ :

—Մէզքիւր գամպիօ գալպ տըր :

—Եանիլընըզ վար տըր . . .

—Մէզքիւր գամպիօ սախթէ՞ տիր տէյինօրում սիպէ . . . Մէօլաէր մաղաղասընտան, Վիլեամ Սմիթ նամընա օլարագ, հիշ էօյլէ պիր գամպիօ վիլիլմէմիշ տիր, մէզքիւր մաղաղա մէզքիւր գամպիօեու թանըմամագտա տըր :

—Սահիբ մի սէօյլէեօրսունուզ, — տէյի պաղըրտը Մ. տը Սէն—Բէմի զիեատէսիյլէ հիտտէթլէնիպ վէ իղհաւը թէաճճիւպ իտէրէք, — տիմէք տիր քի, էֆէնտի, պէն օլ պապտէ ալտանըպ պիւյիւք պիր թէհլիքէեէ տիւշար օլմուշումտուր . . . չիւնքի, պէն անը նադւտ մագամընտա օլարագ գապուլ իյլէմիշիմ տիր :

—Իիմուէն ալմըշընըզ տըր :

—Պիղզաթ Մ. Վիլեամ Սմիթին քէնտիսինտէն ալմըշըմ տըր, վէ Մէօլաէր գումբանեասը իտէ, զաթէն մաաբուֆ պիր գումբանեա տըր . . . պէն մէրգումու օլ մէրթէպէ միլթէպէր պիր զաթ տէյի թանըմագտա իտիմքի, մէզքիւր գամպիօեու, պանա օլան պիր տէյիննէ մուգապիլ, էվվէթ, նագա եէրինէ գապուլ իյլէմիշիմ տիր . . .

—Էվվէլա, Մ. Վիլեամ Սմիթ իսմինտէ պիր ատէմ պուլունմագտա տէկիլ տիր . . . մէզքիւր իսմ, ույտուրմա պիր իսմ տիր . . .

—Էֆէնտի, սիզին պու սէօյլէտիքլէրինիպ, պէնիմ իչին պիր հագարէթ տիմէք տիր :

—Պինաէն ալէյհ, մէզքիւր գամպիօտա պուլունան Վիլեամ Սմիթ իմզաը տախի սախթէ տիր :

—Էֆէնտի, պէն տէ իտտաա իտէրիմ քի, Մ. Վիլեամ

Սմիթ վար տըր, վէ հաեաթտա տըր, ֆադաթ, պէսպէլլի, էմնիյեթէ խիեանէթ կիրմիշ, վէ պիւթիւն պիւթիւն ալ-տանմըշ օլմալըեըմ տըր:

—Վահ, զէվալը տէրիգանը վահ . . .

—Պո՛ւ լազըրտընըզտան միւրատընըղ նէ տիր:

—Պագընըզ, սիզէ պիր չիֆթ լազըրտը իլէ մատտէեր իյզահ իտէյիմ. մէզբիւր դամպիօեու շիմտիքի համիլ պու-լունան դաթ, օլ խուսուստա, սիզին թարաֆընըզտան պիր սախթէ.քեարըզ վուգուա կէլմիշ օլմատը իթիգատը դա-վիսինտէ պո՛ւլունմագտա տըր . . .

—Էֆէնտի . . .

—Մէրգու՛մ, էօյլէ օլմասընա տայիր եէտինտէ իս-պաթը պուլունմասընր տախի իտտաա իյլէմէքտէ օլտու-ղունտան, տիւն տէկիլ էվվէլքի կիւն, պանա կէլէքէք, սի-զի պուրաեա ճէլպ իլէ, մէզբիւր դամպիօեու կէրի վիր-մէքլիկիմի լէճա իյլէմիշ տիր . . . վէ հաթթա, օլ պապ-տէ թարգիյեթ տէ թէքլիֆ իյլէմէքտէ տիր . . . Սայիր սէօյ-լէտիքլէրինէ, կէրչի պիր շէյ տէնիլէմէզ, չիւնքի, նիզամը տայիրէսինտէ պուլունմագտա տըր, ֆադաթ, սոնրաքի թէքլիֆի նիզամա մուղայիր օլտուղունտան, եալընըզ պիր մալիւմաթ նէվինտէն օլարադ, սիզէ խապէր վիրիեօրում, շէօյլէ.քի, մէրգու՛մ սիզտէն 100 պին ֆրանգ իսթէմէք-տէ տիր . . . մէպլաղը մէզպուրու, էկէրչի պու կիւն հէր հալտէ իթա իյլէր իսէնիզ, իյի, եօդսա, եարընքի կիւն էօյլէտէ, մէզբիւր դալպ դամպիօեու, միւտտաիի ումու-միյեթ թէսլիմ իյլէեէճէք տիր պիլմիշ օլասընըզ:

—Ա՛, պու պիր աջադըզ տըր:

—Պունտան աա գաթիքնաղար, մէրգու՛մ, պիր տէ նիյ-եէթի վահիյեթ պէեան իյլէմէքտէ տիր . . . Սէօյլէտիկի-նէ կէօրէ, սիզին իշինիզ պօզուգ պիր հալտէ օլուպ, քիմ պիլիր նէրէտէն, վէ նէ՛ եօլտա թէտարիք իտէրէք, շու շիմտիքի կէթիքիպ պանա թէսլիմ իյլէտիկինիզ մէպլաղ-տէն տօլաեը, թազեիզ իտիլմէքտէ իմիշսինիզ . . . նասըլ

քի, պաշգաւ պիր համիլի թարափընտան պանա իհալէ գը-
լընմըշ, վէ պէն տէ թալապ իյլէմիչիմ տիր . . . վէ մէր-
գումուն իտտաասընա նէզարէն . . . զայէթլէ զէնկին պիր
գատընըն թահթը համիլեթիւնտէ պուլունմագտա օլտու-
ղունուղտան, մէրգումէ սիզի պըրադմաեարագ, պօրճու-
նուզուն թէնկիլեթսինէ հիւմէթ իյլէմէքտէ իմիշ . . .

—էյ, էլ վիրիր, էֆէնտի, էլ վիրիր արթըգ . . .

—Տահա պունլարա մուվաֆըգ օլարագ, պաշգաւ պիր
ալադըլըգտա վէ պաշգաւ պիր պօշ պօղաղըլըգտա տախի
պուլունմագտա տըր :

—Վէլ հասըլ, էֆէնտի, պու ատամլար պէնտէն նէ իս-
թէմէքտէ տիրլէր՝ մէրամլարը՝ նէ տիր :

—Ալադըլըգ ապէսինտէ ալադըլըգտան իսթիֆատէ իյ-
լէմէք իսթէմէքտէ տիրլէր : Պէն, նամուսըլ պիր առա-
մըն ֆէրայիզինտէն պուլունան պօրճումու իֆա պիրլէ, իշ-
տէ պիր եանլըշըգ վէ եախօտ պիր էսէրի զարագ պու-
լունմասընը իտտաա իտիպ, վէ սիլին թառահուպունուղտա
կէզէրէք, պիր քէրրէ սիզի կէօրիւպ խապէր վիրմէքիկէ
ըազի օլտում՝ իշթէ, իշ պու մէրքէղտէ օլտուղունտան,
իճապը իճրասընը տիւշիւնմէքիք սիզէ տիւշէք, էկէրչի,
ֆիլ վագը մէզքիւր ճիւնհանըն սահիպի իսէնիզ, քէնտի
թուլթաճալընըլ թարիգտէ մուխթար վէ մուխայեէրսի-
նիզ, եա իթտիքլէրի թէքիֆի գապուլ իլէ իսթէտիքլէրի
մէպլաղը վիրմէքիկինիզ, վէ եախօտ մահքէմէյի ճէզալի-
եէեէ կիթմէքիլի կէօղէ ալմագըլընըլ իգթիզա իտէր . . .
Պէնիմ եաբտըղըմ, անճագ զայրի ըէսմի սուրէթտէ, եա-
նի խաթըրա ըիայէթէն պիր խըտմէթտէն իպարէթ տիր,
վէ պու եօլտա չիրքին պիր իշէ, արթըգ պունտան զիեատէ
գարըշմագըլըլ տա առլա իսթէմէմ: Մէզքիւր գամպիճուն
սօն համիլի պուլունան զաթ, զէյթ թաճիլլէրինտէն Մ.
Բըթի—Ժան նամ քիմէսնէ օլուպ, Սէնա նէհրի սահիլին-
տէ Պիլի ըրիթըմընտա (քէ) վագը 10 նիւմէրօ իլէ մու-
րագգամ խանէտէ պուլունմագտա տըր. կիտիպ մէրգում

իլէ ուղղաշա պիլիբսինիզ, վէ էկէրչի, մէրգուսուն իտտաա
իթմէքտէ օլտուղու կիպի, ֆիլվազը մէգքիւր սախթէքեար-
լըղըն միւթէճասիրի վէ միւրթէքիպի պուլունմադուա իսէ-
նիզ . . . հէրհալտէ ուղղաշմալըսընը :

Մ. տը Սէն—Րէմի, փազ Ֆէրանըն եանընա կէլտիկին-
տէ, պաշընը թէքէպպիւր իւզրէ եօգարը թութմադտէ
օլուպ, վէ լիսանէն տախի, իսթէտիկի կիպի ալըպ վիրչ
մէքտէ իտի. չիւնքի, հէր նէ դատար մէրգուս, միւտտէչ
թի էօմիւնտէ, պիր դաշ չիրքին վէ պատիւ մէզէլլէթ օ-
լաճազ իլլէրտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ
իլէ տախի, իւզէրինտէ պիր նէվի ճինսիյեթ զուրուրու է-
սէրի իլէ, հէր վազըթ մուճիպի զալէպէսի օլակէլմիշ օլան
թապիի պիր զայրէթի վէ պիր ճէսարէթիտէ պուլունմադ-
տէ իտի: Մէրգուս նօթէր իլէ միւքեալէմէեէ պաշլատըղըն-
տա, մէրգուսա պիր խասիմ նազարըյլա պազմադլըղա
տախի իրթիքեապ վէ թէնէզղիւլ իթմէք իսթէմէտիկին-
տէն, ատէթա իսթիհզաեա ալարազ իգթիֆա իլլէմէքտէ
իտի: Ֆազաթ, փազ Ֆէրան թարաֆընտան, սախթէ-
քեարլըզ լազըրտըսը մէյտանէ աթըլըր աթըլմազ . . .
պիչարէ, պէղայէթ մէրթէպէտէ պօզուլմաեա պաշլամըշ
իտի: Շէօյլէ քի, էվվէլի, քէնտիսի նօթէր իւզէրինէ պիր
թէէսիր իլլէթմէքիք էմէլինտէ պուլունմադտա իքէն .
մուղայիրի օլարազ, քէնտիսի մէրգուսուն թահթը թէէս-
սիրինէ տիւշմէքտէ իտի: էկէրչի, մէրգուս տա, քէնտույի
ղապթա քեաֆի գուվվէթ ու գուտրէթ պուլունմադտա
օլմասա իտի, հիշ մէէմուլ իթմէքտէ օլմատըղը հալտէ,
մէյտանէ չըզմըշ օլան գալպղէնլիք էսարըր սէպէպինտէն,
իւզէրինտէ զուհուրա կէլէն պիր էսէրի տէհշէթֆէրմա-
եը սէթրէ գաթան միւգթէտիր օլամանաճազ իտի, չիւն-
քի, մաազալլաճ, էկէրչի, քէնտույի զապթա միւգթէտիր
օլամանըպ տաճ, դօրգմադուա օլմասընա տայիր պիր սէը-
րիլթէ վիրէճէք օլսա, նօթէրին, չիւքհէ իթմէքտէ օլտու-
ղունտան չօգ վիեատէ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ . . .

հիսապսրդ նէթիճէլէր հոսսուլէ կէլէճէկինի, բէք ալէտ տիւ-
շիւնիւպ տէրք իյլէմէքտէ խտի . . . Մէրգուժ, ճիւղիճէ
սիւքիութ վէ թէֆէքքիւր իւզրէ տուրտուգտան սօնրա,
քիւլի քիպրի վէ հիտտէթի, վէ պիհուտէ գապատանըլը-
ղը պէր թարաֆ իլէ, նօթէր կիպի գապա պիր ատէմին
նէգտինտէ իզհարը թէվազու պիրլէ, հէր պիր սէօյլէտիք-
լէրինի, վէլէվ զէհիր տախի օլմուշ օլսա, եուտուպ հազմ
իթմէքիկէ, վէ էվիլէքի թավր ու հարէքէթլէրինտէն տօ-
լանը աֆիլըգ տիլէմէքիկէ, մէճպուրէ, ֆիքրինճէ գարալ
վիրմէքտէ խտի :

— Էֆէնտի, թարաֆընըղտան, հագգըմտա զուհուրա
կէլմէքտէ օլան ղայրէթ վէ ինսանիյէթմէն տօլանը թէ-
շէքքիւր իտէրիմ, վէ էսէֆ տախի իտէրիմ քի, էվիլէքի
լազըրտըլաքըմտա, պաղը մէրթէպէ էսէրի հիտտէթ զու-
հուրա կէլմիշ տիր . . . — տէտի Մ. աը Սէն—Րէմի խա-
լիսանէ պիր թարղ իւզրէ :

— Պէնիմ նիյէթիմ, հագգընըղտա պիր հիւանի թէ-
վէճճիւհ վէ ղայրէթ իպրաղը օլմանըպ, — տէտի գապա
պիր սէօյլէյիշ իլէ նօթէր, — իլլա, օլ սիպին միւհթէրէմ
բէտէրինիղի աճըմագըլըգտան իպարէթ տիր, յիւնքի, զէ-
վալլը ատէմ, նասըլ քի իշիթմէքտէյիմ, Անթէրէ չէքիլէ-
րէք, ինզիվա—նիշին պուլունմագտէ էմիշ, պիր տէ օլ հալին-
տէ, սիպին մահքէմէյի ճինայէթէ չըգարըլմանըղա, քէն-
տի իսմինին լէքէտաթ օլմասը պէտպալթիլըղընը կէօրմիւշ
օլաճագ տըր . . . անղատընըղ չիմոի աւըլ պէնիմ մագ-
սէտիմի :

— Էֆէնտի, սիզէ թէքրարէն սէօյլէյիմ քի, պէն օլ
սիզին իշիթմիշ օլտուղունուղ թէօհմէթի իշլէմէմիշիմտիր :
— Սիզ պունու Մ. Բըթի—Ժանա սէօյլէմէլիթինիլ :

— Փագալթ, սիզէ գաթիէն սէօյլէրիմ քի, Մ. Սմիթ
պուրատա տէկիլ տիր, վէ խայինլիք իտէրէք, պէնիմ քէ-
մալի էմիլիյէթիմէ գարչը սույի իսթիմալտէ պուլունմուշ
օլմալը տըր . . .

— Ղաաաա՛ր Սմիթ :

— Մ. Սմիթին մէյտանտէ պուլունմամաաւր, կէրչի պէնի բէք չաբարըզ պիր հալէ իլգա իյլէմէքտէ տիր, հալ պու քի, պէն, օլ պապտէ պիսուչում, էմմա, ալէյհիմ տէ ազվիեաթտա չըգըշմագտա իմիչլէր, պէն տէ քէնտիմի սալիհէ չըգարա պիլիլիւմ, ֆազաթ, պու եօլտա պիր ազվիեաթտա, պիր աաաա հէր նէ մէրթէպէլէրտէ պիկիւնահա աախի օլմուշ օլտա, եինէ պիւթիւն պիւթիւն լէքէտէն ալի գալամաեաճաղը տա պէտիհի տիր :

— Էյ, նիհայէթ :

— Դմտի, շու շիմտիքի սիզէ թէսլիմ իյլէսիկիմ բարալարը, մէգըիւր սախթէ գամպիօեու համիլ պուլունմագտէ օլան քիմնէլէրէ վիրէրէք, էօյլէ պիր լէքէ վէ ֆէլաքէթտէն պէնի խէլասա հիմմէթ իյլէմէնիզի ըէճա իտէրիմ :

— Պէն, պու բարալարա էլ թօգունտուրամամ, չիւնքի, միւշթէրիմին տիր, եօգսա էմանէթէ խիեանէթ իթմիշ օլուրում :

— Եինէ պէն, անըն պէտէլինի սիզէ, եալընը իքի իւշ կիւնտէն թէէտիյէէ իտէրիմ :

— Խայր, արթըգ սիզ, օլ մըգտար բարաեը վիրէմէզ սինիզ :

— Վիրէպիլմէք իչին գօլայլըղըմ վար տըր :

— Հիշ պիր գօլայլըղընըզ պուլունմագտա տէկիլ տիր... վէ պուլունսա պիլէ, քիմ պիլիլի նասըլ չիւրիւք վէ պիհուտէ պիր շէյ տիր . . : Էշեալար, վէ աթլար արապալար սիզին քէնտիսիզին տէկիլ տիրէր, նասըլ քի, էօյլէ սէօյլէմէքտէսինիզ . . : Պէնճէ պէն, պունտա տախի, պիր հիյլէպազլըգ էսէրի կէօրմէքտէյիմ :

— Էֆէնտի, բէք թաշ եիւրէքլի պիր աաաա պէնզէմէքտէսինիզ, վէլէվ սիզին սէօյլէտիկիլիզ կիպի տախի օլմուշ օլտա, մէկէրչի բէք տարտա գալըպ տա, տիւշարը մէյեուսիյէէթ օլաճաղ պիր հալէ կիրիֆթար օլտուղում :

տա , ծնւարը սաթը պ տա բարա խտէմէղմիյիմ , բէք ալէա
 եաբապիլիւրիմ , ֆագաթ , եալընըղ շու ֆարդ վար տըր քի ,
 եարընա , էօյլէնէ գատար , եիւղ պին ֆրանդ թէտարիք
 խտէպիլմէքիկիմ , աւլա իհթիմալտէն տէկիլ տիր , իմալ ,
 ըհճա խտէրիմ սիղէ , սիղ , եա շու վիրտիկիմ բարալար իլէ ,
 մէղքիւր դամպիօեու գուրթարմագլըղա հիւմէթ իտինիղ ,
 վէ եախօտ . . . մատամ քի սահիպ սերվէթ պիր զաթսը-
 նըղ . . . քէնալ թարաֆընըղտան իթասընա քէրէմ իյլէ-
 յինիղ . վէլհասըլ , պէնի շու պուլունտուղում խաթարէն-
 կիղ հալտէն խէլաթ իտինիղ . . :

— Գիմ , պէն մի , Ալլահ սիղէ ագըլլար վիրսին , սիղ
 չըլտըրմըշ օլմալըսընըղ :

— Աման էֆէնաթի , ըհճա խտէրիմ սիղէ . . . պարի հիշ տէ-
 կիլ իսէ , զաթէն զիքրինի կէշմէքտէ օլտուղունուղ բէտէ-
 րիմին խաթըր իչին օլտուն . . . լութֆ ու քէրէմ իտինիղ . . :

— Վագաա , պէն էլիմտէն կէլէն իյլիլի եաբարըմ էմ-
 մա , էօյլէ բասթ կէլա եաբմանըպ , իլլա շայէսթէ օլմնա
 եաբարըմ , — տէալի նօթէր , սերթճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ ,
 պէն զաթէն նամուսունու թանքեանլարտան օլտուղում է-
 ճիլտէն , տօղրուսու , հիյլէպաղ առամլարը ըհտտ խտէրիմ ,
 վէ հաթթա , տինսիղ , իմանսըղ , չաբդըն , էտէպսիղ , վէ
 նամուսոնուղ առամլարըն թէշհիր տիրէկինէ պաղլանըլա-
 րագ ճէզալար վիրիլաիկինի կէօրաիւկիւմտէ , աճըմատըղ-
 տան պաշգա , պաշգալարա իպրէթ օլտունլար նիյէթիյլէ ,
 մէմնուն տախի օլտուում . . . լաքին , մօնսիէօ վիդօնթ ,
 դուլաղըմա կէլէն սէսլէրտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ , ա-
 րապանըղ աթըլարը օսանըպ թաճիղ օլմագտա օլմալը տըր-
 լար , — տէալի նօթէր օլ սիեա՜յ տիչէրինի աշըպ կիւլիւմ-
 սէեէրէք :

Պիրտէ պու հէնկեամաւէ , մէրգումուն օտա գաբուսու
 վուրուլաու :

— Գիմ տիր օ , — տէալի ժագ ֆէլան :

— Մատամ դօնթէն տըրպինեի , — տէալի պաշ քեաթիպ :

— Բէճա իտէրիմ, ճիւղիճէ հիմնէթ իտիպ պէքլէսինլէր:

— Ա՛, մարդիկ տ'Արվիլին էօյէ՛ վալիտէսի տիր, — տէտի տպաղըրտը Մ. տը Սէն—Բէմի, էօյլէ տէկլըԼ մի:

— Էվվէթ, էֆէնտի . . . չիւնքի, պուրտեա թէշըրֆլէրի իչին, զաթէն լաճտէվու վիրմիշ իտիք . . . Իմտի, արթըգ աֆվընըղը տելէրիմ:

— Լաքին, էֆէնտի, Բէճա իտէրիմ, պիղիմ իշէ տայիր սաղըն մէրգուձէնէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէնէսինիզ հա՛, — տէտի Մ. տը Սէն—Բէմի, թէհատիտամիզ պիր սէօյլէյիշիլէ:

— Էֆէնտի, նապըլ քի սիղէ սէօյլէտի իտիմ, նօթէրլիք տիմէք, թըպղը պիր խոստովանահայրըգ տիմէք տիր:

Ժագ ֆէրան գամբանաէը վուքտու, վէ պաշ քեաթիպ էէլտի:

— Սէօյլէյինիզ մատամ տ'Օրպինեիեէ տէ պուեուքսուն իչէրի, — տէտիքտէն սօնրա, վիդօնլթա խիթապէն տախի, — ալընըղ շու պին իւշ եիւզ ֆրանգընըղը, էֆէնտի, զիրա, հիշտէկիլ իսէ, Մ. Բըթի—Ժանա օլան տէյնինիզէ մահսուպէն վիրէպլիրսինիզ, — տէտի:

Մատամ տ'Օրպինեի (սապըգ իտի մատամ Բօլան իտի), Մ. տը Սէն—Բէմի, նօթէրլին օտասընտան տիշարը չըգմագտա իքէն, իչէրի կիրտի:

Մ. տը Սէն—Բէմի, թէհի եէրտէ նօթէրէ աչըլըպ վէ պօեուն իյմէքլիկէ մէճպուր օլմուշ օլմասընտան տօլաէը, հիտտէթինտէն գուտուրմագտա իտի:

— Ա՛, սապահլար խայր օլուուն, մօնսիէօ տը Սէն—Բէմի, — տէտի մէրգումա մատամ տ'Օրպինեի, — խայլի վագըթտան պէրու տիր քի, զաթընըղը կէօրմէմիշիմտիր . . .

— Հագգընըղ վար տըր, մատամ, շահիտլէրինտէն պիրի տէ քէնտիմ օլտուղում Մ. տ'Արվիլին ագտը նիքեահընտան պէրու, զաթընըղա թէսատիւֆ իթմէքլիք շէրէֆինէ նայիլ օլամամըլըմ տըր, — տէտի Մ. տը Սէն—Բէմի քէմալի հիւրմէթ իւզրէ պաշընը էկէրէք, վէ անինտէ էչքեալ ու լէհճէսինտէ պիր լէթաֆէթ էսէրլէրի բէյտա

խորայ կիւղիւմսէեհերէք, — զաթընըդ խսէ, մատամ, թաօլ վազըթտան պէրու Նօրմա՞նտիատա մը իտինիդ:

— Էվվէթ, չի՛ չարէ, էօյլէ օլաու, չիւնքի, Մ. տ'Օրպին-երի, մութլազ սուրէթտէ, քէօյլէրտէ իմրարը էվզաթ իյլէմէք իսթէմէքտէ տիր . . . վէ հալիլլէ, քէնտի սէվտի-կինի, պէն քէնտիմ տախի սէվմէքտէյիմ. . . վէ նասըլ քի կէօրմէքտէսինիդ, ատէթա պիր թաշրալը հալու հէյեթ-թի քէսպ իթմիշիմ տիր. զիրա, օլ սէվկիւղիւմ էօյէ դըզըմէն, օլ գէվաթը միւքէրրէմէտէն Մ. տ'Սըվիլ իլէ ագաը իզտիվաճընտան պէրու, Փարիսէ կէլմէմիշիմ տիր. . . նա՞սըլ, մէրգուճու հէր վազըթ կէօրմէքտէ՞ միսինիդ . . .

— Խայր, չիւնքի, Մ. տ'Սըվիլ շիմտի, էսկի պիւտիկինիդ կիպի տէկիլ տիր, բէք եապանի պիր աուամ օլմուշ տուր . . . բէք մաղմուճ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր . . . մէրգում, չօզլուդ ճէմիսէթլէրտէ պուլունմագտա, վէ աուամ իչինէ կիրմէքտէ տէկիլ տիր, — տէտի Մ. աը Սէն—Րէմի, սէօյլէյիշի թարգընտա պիր աճէլլէ իթմէքլիք էսէրի միւշահէտէ իտիլմէքտէ օլաուղու հալտէ, չիւնքի, մէրգում մէ իլէ օրաճըգտա, իսթէմէեհերէք, ճանը սըգըլարագ կէօրիւշիւպ գօնուշմագտա իտի, վէ պուճուն տա սէպէպի, իքի իտի, եանի պիրլինճիսի, միւնասէպէթսիդ կէօրմէքտէ օլմասը, վէ իքինճիսի տախի, նօթերին, քէնտինի իսթիհ-զա իտիպ, վէ տահա զիեատէ էյլէմէքլիկէ չըգըշմագտէ պուլունմասընըն ֆէհմինտէ պուլունմասը իտի . . . Հալ պուքի, մատամ տ'Սըվիլին էօյէ վալիտէսի խսէ, մէրգում կիպի էօյլէ պիր սիւսլիւ վէ տիլպէր տէլիգանլընա ըասթ կէքմիշ օլմասընտան տօլաեր, աշուրի մէրթէպէ մէմնուն վէ մէսրուր ծլան գատընլարտան պուլունտուղունտան, էօյլէ գօլայլըգլա եագասընը պըրագմագ իսթէմէքտէ տէկիլ իտի (1):

(1) Պու մատամ տ'Օրպինի վէ եախօտ մատամ Բօլանըն ախլա-գընըն անլաշըմասը Բլին, հիքեայէնին էվվէլլէրինէ միւրաճաաթ օլունարագ, թէքրարէն օգումագլըգ իզթիզա իտեր -

— Տիմէք տիր քի, մէրգուսն ղէվճէսինի, սէվկիւլիւ էօյէ դըզըմը տախի չօգլուգ կէօրմէմէքտէ օլմալըսընը, էօյլէ տէկիլ մի, չիւնքի օ տախի, թըպզը գօնաթը կիպի, եապանի պիր թապիաթտա պուլունմագտա սըր, — տէ տիր մէրգուսն :

— Խայր, մնտամ տ'Սըվիլ բէք ալէա ճէմիյէթլէրէ գարըշմագտա, վէ քէնտի հիւսն ու զարափէթի սայէսինտէ, էն զիւստէ կիւզէլ վէ կէնճ գաւընլար սըրասընտա, հէր քէսին գալպ ու թահսինինի քէնտույէ ճէլպ իյլէմէքտէ տիր, ձագաթ, մատամ, ափի իտէրսինիզ, սիդի իչինիզ տէն ալը գօյմուշ օլմաեաեւմ . . . վէ . . .

— Խայր, խայր, օլ պապտէ ապա մէրագ իտիպ սը գըլմաեընը, սիդին կիպի տիւպէրլէր շահը վէ սիւս ու տաւաթ շահինշահը օլան պիր զաթ իլէ կէօրիւ չիւպ գօնուշմագլըզը, քէնտիմէ պիւլիւք պիր իգպուլ աստ իտէրիմ, զիրա, պուրաճըգտու զաթընը իլէ, եալընը օն տագըգա Դօնուշաուղումա, Փարիս հագգընտա բէք չօգ մպիւմաթ ալաճաղըմտա, վէ ատէթա հիշ Փարիստէն տիշարը չըգմամըշմ տըր կիպի օլաճաղըմտա չիւբհէ եօգ տուր . . . Օլ աղիզ տօսթունուղ Մ. տը Լիւսնէյ նէ եաթըեօր պաղալըմ. մալիւմեա. Մ. տ'Սըվիլին ագաը նիքեահընտա, մէրգուսն ախի զաթընը միսիլու շահիտիք սըփաթընը իճրա իյլէտի իտի :

— Մէրգուսն, հալէա քէնտի թօհափ հալլէրինէ տէվամ իթմէքտէ տիր, տալիմա Շարպ թարափընտա սէյեահաթ իյլէմէքտէ տիր, մէրգուսն պու տէփա, եանի տահա ախն սապահ ալտէթ իտէր իթմէլ, պիր գըլըճ եէմիլ իսէ տէ, հէլէ, պէրէքէթ վիրսին քի, քէտէրսիզճէ գուրթուլապիլմիշ տիր :

— Վահ ղէվալը տիւգ վահ, պարի ղէվճէսի նէ հալտէ տիր, հալէա հէր վաղըթ քէնտի կիւզէլիկի վէ քէնտի գուվլէյի ճաղիպէսիյլէ իփթ իխար իտէ պիլմէքտէ միտիլ :

— Մատամ, սիզ տախի պիլիրսինիզ քի, մէրգուսնարըն

էն աղից աստիւարընտան պիրի օլմագլըդ իգպուռ ու չէ-
րէֆիլյէ միւֆթէխիր պուլունմագտաեղմ, իմտի, պինաէն
ալէյհ, հազգլարընտա միլէճէկիմ մալիմամ, բէք տէ-
չայեանը էմնիյէթ սանըլամադ, Բէճա խտէրիմ, մաւտամ,
Օպիէնէ ավտէթինիլտէ, թարաֆը աճիզանէմտէն, զէվ-
ճինիզ Մ. ածորպինէիսէ թէպիլի մէլամա հիմնէթ իթմէք-
լիկի ունուլթմաեաւսընըդ:

— Սիզէ սահիհէն սէօյլէրիմ քի, մէրգուլմ սէլամիթը-
զը իշիթտիկինտէ, բէք մէմնուն օլաճագ տըր, զիրա, հէմ
բէք տուլուլու տուր, վէ հէմտէ սիզի չօգ սէվէր, հաթ,
թա, հէր վագըթ զիբըրնիզի կէչիպ, տայիմա տալիյի հալտէ
պուլունմագլըդընըզը արզու խտէր. : Մէրգուլմուն սէօյ-
լէտիկինէ կէօրէ, հէր վագըթ սիզի տէրխաթըր իթտիք-
ճէ, խաթըրնա տիւգ տը Լօղան կէլմէքտէ տիր:

— Եալընըզ պու թէչպիհլէրի պիլէ, հազգլը աճիզա
նէմտէ պիր սիթայիչ սաեըլսա սէզա տըր, ֆագաթ, է-
սէֆ իտէրիմ քի, մէզքիւր թէչպիհլէրի, տէյիւ հագըզա-
թի հալտէն, իլլա, քէնտի նէզաքէթ վէ ինսանիլէթիլլէ,
րինտէն նէչէթ իլլէմէքտէ տիր, իմտի, ատիէ, մաւտամ,
զիրա, զանն իտէմէմ քի, ազիմէթինիլտէն էվվէ, պիր
վիզիթամըր գապուլ իտէպիլէսինիզ, մէզքիւր չէրէֆէնայիլ
օլմագլըդ, իւմիտինտէ պուլունմաեաճագըմ տըր, էօյլէ
տէկիլ մի:

— Տօլրտաւ, էֆէնտի, զիեատէսիլլէ էսէֆ իմնէրիմ
քի, թէհի եերտէ զահմէթ չէքմիչ օլաճագ տընըլ տըր,
չիւնքի, աքճագ պիլը գալ կիւն գալմագ իւզրէ կէլիլլէ օլտա-
ղումապնէ էօյլէ լաեըզլը պիր մահէլլէ ինմէ իլլա, իլլաքաթիւ
պիր էվլէ ինվիլիմ տիր, ֆագաթ, ինչապլահ, պու եագըն
վէ եախօտ պու սոն պահարտա, օլ մէրքէզի զէվգ տ սէճ,
ֆա վէ կիւղէլիլ օլմագապ պուլունսոն քէզքլէրնիս իմրա-
րը էվգաթմա վէ թէֆէրիւճէ չըգարտգ, թարաֆըրդաթա
կէչէրսինիզ տէ, օլ վագըթ կէօրիւ շէքիլիք մէլէրէթ ինչա
նայիլ օլուրդմ, . . վէ հիւ տէկիլ իսէ, պիր գալ կիւն տէ

պիղոտ գալմագլըդա թէնէզդիւլ պուռուրարագ, շոյեա-
նը մէրագ օլուպ, վէ Փարիս Կօմրիւնէ տէ պիւթիւն ալիւ-
թիւն մուղայիր պուլունան օլ ֆագըրճա վէ տիվանէճէ
ալմարա Կօմրիւնիւ տախի կէօրմիւշ, վէ մէզըիւր քէօշըլէր-
տէ, նէ եօլտա տարաթլը, վէ նէ մերթնպէ իւթըրտըլը
. . . Կօմիւրէր մէշմէքտէ պուլունմասընը անլարաընը, . . .
զիրա, մահէլլի մէզպուրտա, հէր նէրէեէ կիտիլէ, հէր
կիւն տիւկիւն սլայրամ տըր . . .

—Աստամ . . .

—Կէրէք պէնիմ վէ կէրէք Մ. տ'Օրպինեիին, սիգի
միւսաֆիր գապ ւլ իթմէքլիք շէրէֆիւնէ նայիլ օլտուղու-
մուղու կէօրսիւկիւմիւզտէ, նէ մէրթնպէ մէմնուն վէ մէս-
րոքը օլաճաղըմըզը թաղիֆ իտէմէմ: Իմոի, ատիյէեօ, Է-
ֆէնտի, զիրա, պու պիղիմ սէրթմէշըէպ պապաճըզ (նօ-
թէրի կէօթէրէքէք) իթտիկիմիզ շաֆզէնիքլէրտէն թաճիզ
օլմագլտա տըր տէյի գօրգարմ:

—Դիւթիւն պիւթիւն մուղայիրինի տիւշիւնմէքտէսի-
նիզ, մատամ, — տէտի Մ. Ֆէրան, Էօլլէ պիր թէլաֆ-
ֆուշ իւզրէ քի, Մ. տը Սէն—Բէմինիւ զաթէն գալպինտէ
մահֆուզ պուլունան հիատէթ ու զազապընը, պիր գաթ
տահա թահրիք էյլէտի:

—Սիզ տէ պիլիպ իգրար իթմէլիսինիզ քի, Մ. Ֆէրան
զայէթլէ թիզմէշըէպ պիր զաթ տըր . . . — տէտի մատամ
տ'Օրպինեի լաթիֆէեէ չըզըշարագ. — ֆագաթ, քէնտի-
նիզի սագլնմալըքընը, զիրա, մատամ քի իզպալինիզ,
տէն քէնտի իշինիզի մէրդումա թէպիմ իթմիշսինիզ տիր,
հէշ ջիւբհէլէր եօգ տուր քի, սղըր աղըր թաղիւլէր իշիտէ-
ճէքսինիզ տիր, չիւնքի, բէք թաշ եիւրէքի պիր ատամ
տըր: Լաքին, նէ սէօլէեօրում . . . մուղայիրինի սէօլէ-
մէլիլիմ. . . գաթընըզ միսիլուլէր իշին, բէք իշի պիր զաթ
տըր . . . նէ' մուլթու սիզէ քի, Մ. Ֆէրան կիպի պիր նօ-
թէրէ տիւշիւնիւնիւնիզ տիր . . . մէրգում օլտըրտըլագտա
պիր թանէճէք տիր, վէ հէր քէօլ տէ պիլիք քի, միւշթէ-

ընկերներն հիշ պիտիսին, էօյլէ տիւննէն հալլէրտէ պու-
լունմասընը դապուլ վէ միւսասաւէ իթմէզ, տայիմա տա-
րըլըր դարչը կէլըր, վէ բէք տէ օրմասըր իսէ, հէման հի-
սապընը ելինէ թէսլըմ իյէտիկի կիպի տէֆ իտիպ պիթի-
րըր . . . Հէմ տէ, էօյլէ պիւր աստամո նօթէրիք իթմէք
իսթէմէզ հա' . . . — Պատէհու մէրգուլէ դատըն, ժագ Ֆե-
րանա խիթապէն, — տինտար էֆէնտի, սիզ, պու սիզիմ
տօսթումուզու, պուրատա իմանա կէթիլմէքտէ օրմանըլըն
ֆարգընտա միսընըլ . . . մտաճըլար փատիշահը օրմն պէօյ-
լէ պիւր տէլիգանլըն, տայիբէյի քէմալէթէ տաթիլ գըլ-
մապըլը, հէր աստամըն եաբապիլէնէկի պիւր շէյ տէկիլտիւր
— Մատամ, ֆիլվագըր էօյլէ տիւր, Մ. վիզօմ իմանա
կէլմէքտէ տիւր . . . մէրգում պուրատա կէլտիկի վագըթ-
տա, պշչագա պիւր հալտէ իքէն, չիմֆի իսէ, պիւթիւն պիւ-
թիւնա թէպտիլ օլարագ տիշարը չըգմադտա տըր . . .

— Պէն, սիզին իչին, քէրաթիթ վէ միւնիլէ սահիպիսի-
նիլ տիմէքտէ իտէմ, միւպալազալը պիւր շէյ սէօյլէմէքտէ
տէկիլլըմ . . . իշթէ, թէճրիւպէսի տէ մէյտանտա տըր,
վէ օլ պապտէ ասլա թէաճճիւսլ ճայիլ տէկիլտիւր, չիւն-
քի, սիզ պիւր ազիզսինիլ . . .

— Ա', մատամ . . . սիզ, պուշլարը պանա թալթիֆ օ-
լարագ սէօյլէմէքտէպիլիլ . . . տէտի ժագ Ֆէրան, իզհա-
րը նէզաքէթ իտէրէր . . .

Մ. տը Սէն—Բէմի, քէմալի թէվազու իւզրէ մատամ
տօրպիննիսի սէլամլատը, վէ պատէհու նօթէրիս օտաքընը
թէթը իթտիկի վագըթտա, պիւր սօն տէֆա տահա մէրգու-
մուն ըիգդաթընը թահրիք իյլէմէքլիք նիյէթիլէ, վէ էն-
տիշէյի տէրունիսինի տէ անլաթ տըրըր սուրէթտէ աչըգ
պիւր թէլաֆիուզ իւզրէ . . .

— Ազիզիմ մօնսիէ ֆէրան չիւս սահիլէն . . . օլ զա-
թընըզտան թալապ իյլէտիլիմ խուսուքուն իճրաօրնա հիւն-
մէթ իթմէքլիկի իսթէմէզ միսինիլ, — տէյի սիւալ իյլէտի-
— Պէսպէլլի . . . տիվանէնէ պիւր շէյ օրմալտըր . . .

տագըն եւարմանասընըզ հա՛. աղիգիմ տինտար էֆէնտի ,
— տէյի պաղըրտը մատամ տ'Օրպինեի կիւէրէք :

— Կէօրիւեօրմնսունուղ . . . էֆէնտի , պնգընըզ , նէ՛
սէօյլէեօր . . . մէկէրչի արթըզ պէնտէ գալգըպ տա , պէօյ-
լէ պիր տիլպէր դատընըն խաթըրընը գըրարագ , օլ սիգին
մաթլուպունուզու իճրա իտէպիլիւրմիլիմ . . .

— Աղիգիմ մօնսիէօ ֆէրան , լաթիֆէեի պէր թարաֆ
իլէ , ճիտտի օլարագ սէօյլէեէլիմ . . . չիւնքի , մալիւմեա ,
մատտէ լաթիֆէ գալտըրըր մագուլէտէն պիր չէյ տէկիլ
տիր . . . վէ սիզ տէ պիլիւրօինիլ քի . . . բէք միւհիմմ
տիր . . . նիհայէթ մաթլուպումու , գալիլէն ըէտտ մի իթ .
մէքտէսինիլ , — տէյի սիւալ իթաի վիգօնթ քէմալի իզ-
թիրապըր տէրուն իւզըէ :

Նօթէր պիրտէն պիրէ քեամիլէն ըէտտ իտէրէք , զի-
եատէսիլլէ մէրհամէթ սիւ կէօրիւնմէք իսթէմէտիկինտէն ,
օլ անտէ սիւքիւթ իլլէտի , վէ Մ. տը Սէն—Րէմի տալսի ,
ճիւզիճէ քէսպի իւմիտ իթտի :

— Նէ՛ օ , պէն սիգի , բէք թաշ եիւրէքլի պիրի տիր տէյի
զանն իթ մէքաէ իքէն , մէկէրչի գալպինիլ եռչմաեարագ ,
մաթլուպունու գտպուլէ տայիր ըույի մուվաֆագաթ մը
կէօսթէրմէքտէսինիլ , — տէտի մատամ տ'Արվիլին էօյլ
վալիտէսի կիւլէրէք , — աղըպէթքեար մէրգում սիգիտէ
մի սիհիլլէյիպ գանտըրապիտի . . .

— Տօղրուսունու իսթէր իսէնիլ , մատամ , նասըլ քի
սէօյլէմէքտէսինիլ , կէրչի , ըույի մուվաֆագաթ կէօսթէր-
մէք նիլեթթինտէ իտիմ իսէ տէ , արթըզ չիմտի , զայիֆ
թարաֆըմը անլաթտըրմըլ օլտուղումտան , սիզտէն հիճապ
իթմէքտէյիմ , — տէտի Մ. ֆէրան , պատէհու վիգօնթա
խիթապէն սէօյլէեէրէք , էօյլէ պիր լագըրտը իթտի քի .
մէրգում քեամիլէն ֆիքրինի անլաեա պիլտի , եանի , « իչ-
թէ , օրատա , ճիւղէ օլլէ (մէրգում պաւ սօն լուղէթի ,
պիր սուրէթի մախսուսէտէ օլտուղու հալտէ թէլաֆֆուզ
իլլէտի) , իհթիմալտէն տէկիլ տիր . . .

Ա՛հ, ամբողջ աստամ, ա՛հ, պա՛գրնրդ, հէլէ չու
ֆուեա՛ պաղքնրդ — տէտի մատամ տ՛Որպինեի

— Պու ճիւղէ իլէ յալսի, պեղ, կիտիպ պիզգաթ Մ. Բը-
թի — Ժանա միբաճաթիթ մէլիսինդ շարին, մութ լազա,
մէրգում տալի թըսպը պէնիմ կիտի տիւշիւնէճէք, վէ
սիզէ, եօդ ճէվապընը վիրէճէք տիր:

Մ. տը Սէն — Այ՛մի մահզուն պիր հալաէ օլարագ տի-
շարը չըգաը:

Վէ ճիւղիճէ տիւշիւնիւպ, քէնտու քէնտույէ, — էվ-
վէթ, էլզէմիյեէթտէն տիր, — տէտիքտէն սօնրա, արա-
պասը դարուսունու ալմագտա պուլունան քէնտի ավճը-
սընա խիթապէն տալսի,

— Տիւշէս տը լիւսնէյին դօնաղընա կիտէճէկիզ, —
տէտի:

Մ. տը Սէն — Բէմի, վէրգումէնին դօնաղընա կիթմէք-
տէ օլտուզու թագտիրտէ, պիզ տէ քէնտի հիքեայէմիզի
օգումագտա օլան զաթլարա, Մ. Ֆէրան իլէ մատամ տ՛Սը-
վիլին էօյէ վալիաէսի պէյնինտէ կիւզէրան իտէն միւքեա-
լէմէեի նագլ սւ պէեան իտէլիմ:

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ՎԱՍՍԻՅԵԹ

ԻՅԹԻՄԱԼ տիր քի, իշպու հիքեայէմիզի օգուեան զաթ-
լար, մատամ տ՛Սըվիլի թարաֆընտան, քէնտի էօյէ վա-
լիտէսի հագպընտա զուհուրա կէլլիշ օլան նագլ ու պէ-
եանաթը վէ եաթօա մալիւմաթը ունութմուշլար տըր. իմ-
տի, թէքրարէն պէեան իտէրիզ քի, մատամ տ՛Որպինեի
ուֆաճըզ թէֆէճիք, սարը կիւզէլիւ վէ զարիֆ վիճուտու:

վէ Եւովարդացի վէ սգլիուն մախկեօղիւ, վէ սարքի պէհազա
եադուն քիւրիքի պիպ, գատուն օլուպ, ղայէթլէ թաթը
տիլի, միւրայի նազըլը, ղայէթլէ ֆէնայաղ վէ ղայէթ-
լէ աախի սաթիթէ հարէքէթլէր իլէ գարըսընտաքինի Էլ-
տաաընը իտի, շէյլէ քի, մէրգումէնի եչքեալ վէ սիմա-
սընտա տէրքեար օլան Էսաարը խիւանէթ նիւմանա նաղար
իտէն էրպուպը տիգըաթլար, հատտէն ղիւետէ ֆէսա-
տաւէր վէ ֆիթնէքեաղ պիր գարը օլմասընը, րանա ֆէհմ
ու քէչֆ իտէպիլիր իտիլէր :

— Պու Մ. տը Սէն—Րէմի նէ՝ գատար շիրին պիլէ տէլի-
գանը տըր, — տէտի մերգումէ Ժադ Պէրանա, մէրգում
վիգոնթ օտաաան տիշարը չըգտըգտան սննրա :

— Վազաա էօյլէ տիւ . . . ֆադաթ, մատամ, անը
պրրազալըմ տա, շիմտի պիղ իշ իւզէրինէ գօնուշալըմ . . .
Զաթընը պանա Կօրմանտիատան մէքթուպ եազարադ,
կելիպ պէնիմ իլէ, բէք միւթէնա վէ միւֆիտ իչլէր հադ-
գընտա կէօրիւշիւպ գօնուշաճաղընըղը, վէ պէնտէն նասի-
հաթ վէ թալիմաթ ալաճաղընըղը պիլտիրմիշ իտինիղ . . .

— Էօյլէ եա ք մէկէրչի սօգթօր Բօլիտօրի թարաֆըն-
տան սիգէ թադտիմ օլունտուղում կիւնտէն պէրու, հէր
վազըթ սիղին նասիհաթ վէ թալիմաթընըղա միւրաճաճաթ
իլլէմէմիշմիլիմ տիր . . . Օ տէկիլ էմմա, իյի սէօյլէտիւնիք,
մէրգում հազգընտա պիր խապէր վէ պիր մալիւմաթընըղ
վաճը մը տըր, — տէյի սիւաղ իթտի, էհէմմիլէթ վիր-
մէքսիղ պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ :

— Մէրգում, փարիտէն կիտէլիտէն պէրու, եալընըղ
պիր տէֆա մէքթուպունու ալմըլըմ տըր, տէյի ճէվադ
վիրտի նօթէր քէզլիթ հիշ էհէմմիլէթ վիրմէքսիղ պիր
հալ իւզրէ :

— Հիքէպիմիղ ծգուհան զաթլարա, շունու աա խա-
պէր վիրիլիք քի, պաւկարըն իքիպէ տաթիշ եաղան սէյ-
լէհէրէք պիր պիրլինի ալտաթմադտաաիտիլէր, շէյլէ քի,
Բօլիտօրի, ֆարիտէ օլտադտան պաշգա, Ժադ Պէրան

տա մերգումու տաճառն եազըն կիւնէրտէ կէօրմիւշ իտի (չիւնքի, քէնտինին իքի նէֆէր ճինայէթ շէրիքէրինտէն պիւրի տէ մերգում խտի), վէ հաթթա մերգումա, ԳԵՐԵՎԵՐՎԵՆԱՆՆԱՍԻԹԷ իսմիլէ, իլէրուտէ պահաքնը իտէճէկիմիզ նէհր դուրսանը Մարսիալ ֆամիլեաւորնն Աննիէրտէ վազը խաւնէսինէսկիթմէքիկիլ վէ օրատա, Մօրէլին քէրլէսի Լուիզի զէհէրլէմէքիկի թէքիֆ իթմիշ օլտուզու կիպի, մատամ տ'Արմիլին էօյէ վալիլտէսի մերգումէ մատամ տ'Օրպինի տաիի, պու տէֆա Փարիսէ, նասըլ քի պէեան իթմիշ իտիք, լապլի վազըթտան պէրու, Սէզար Պրատամանթի իսմի թահթընտա կիզլէնէրէք, իմարը էվգաթ իթմէքտէ պուլունան մերգում օլ չաքըն հէրիֆ իղէ, պիր մատտէ հազգընտա, կիզլիճէ գօնըշուպ կէօրիւշմէք նիլնէթի մախաուսէսիլէ կէլմիշ իտի :

— Հէր նէ հալ իսէ, շիմտի ասըլ միւրատըմիզ, մերգում տօսթու ազիզիմիզ օլան տօգթօր հազգընտա գօնըշմագըլք տէկիլ տիր, Երրասը կէլտի տէ, շէօյլէ պիր սիւսլ իթտիմ, — էֆէնտի, էլպէթթէ սիգտէ կէօրիւպ ֆէհմ իթմէքտէսինիդ, բէք մէրագըլ վէ պիհուզըր պիր հալտէ պուլունմագտաքմ, չիւնքի, գօճամ պիրագ քէյֆիդէ օլտպուլէ կիւնտէն կիւնէ տէ պօղուքիտա արը : վագաա, էօյլէ խէք գօրգուլահագ պիր հալտէ տէ կէօրմէքտէ տէկիլ իսէմ տէ . . . պու ճիւմլէ իլէ տաթի մէրագ իթմէքտէյիմ . . . եախօտ, տահա տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, քէնտիսի մէրագ իթմէքտէ տիր . . . — տէտի մատամ տ'Օրպինի, ճիւղիճէ եաշարմիշ օլան կէօղլէրինի սիլէրէք :

— Իմտի, էօյլէ օլտուգտա, սէօյլէ շինիզ պագալըմ, մատամ, միւրատընը նէ տիր :

— Մերգում հիշ տուրմաքըպ, սօն նիլէթլէրի . . . եաբաճաղը վասիլէթ հազգընտա լազըրտը իթմէքտէ տիր . . .

Պու արատա, մատամ տ'Օրպինի, չէնտ տագըզա, մէնտիլլէ քէնտի եիւզիւնիւ գարատը :

—Յիշ վագրը պուս սէօյլէտիկինիդ պատիւի թէէգտիւք
օլաճագ պիր հալ տիր, —տէտի նօթէր, — լաքին ահատ
տի զաթինստէն մուզիրը պիր իհթիեաթտա տէկիլ աիր . . .
ֆագաթ, մատամ, չունու պիլմէքլէք իգթիզա Վիճէլքի,
աճապա Մ. տ'Օրպինն ինին մէգքիւր վասիյեթտէն մագ-
սէտի նէ տիր . . .

—Իշթէ, պէնիմ տախի, մուճիպի թէաճճիւպիմ օլան
նօգթա, օլ նօգթա տըր, պէն տէ պիլլէմէեօրում . . . վէ
սիզ տէ հիսս իտէպիլիքինիդ քի, պիթթապի, մէրգում
օլ խուսուսա տաիր լագըրտը աշարգճա, պէն տէ իւզէ-
րինէ պաշգա լագըրտըլար կէթիւրէրէք գաթաթտըրմագ-
տսերմ:

—Պու ճիւմէ իլէ տախի, օլ պապտէ սիզէ, պիր սու-
րէթի գապիյեթտէ օլտուզու հալտէ, հիշ պիր լագըրտը
աշմամը մի տըր:

—Պէնիմ զանն ու իթիգատըմա կէօրէ, — տէտի մա-
տամ տ'Օրպիննի պիր ահլ տէրուն չէքէրէք, —էվլէթ,
պէն էօյլէ զանն իթմէքտէյիմ քի, մէրգում, քէնտի մի-
րապընը, գանունուն ճէվալ վիրէճէկի մէրթէպէեէ գա-
տար, պանա թէրք իթմէքլէք նիյեթթինտէ օլտուգտան
պաշգա . . . ֆագաթ . . . պագընըք, րէճա իտէրիմ սի-
սէ, արթըգ պու լագըրտընը գաթաթալըմ . . .

—էօյլէ իսէ, նէ իւզէրինէ գօնուշմագ իսթէրպինիդ:

—Օֆ, հագգընըք վար տըր, ինսաֆսըղ աւաւմ . . .
նիհայէթ, քէնտի իսթէկիթէ գարչը օլտուզու հալտէ,
տէօնիւպ տօլաչալ, չու, պուրաեա սիզին իլէ գանդի հիւզ-
նէնկիդ մատտէ հագգընտա գօնուշմագլըգ իլին կէլտիմ
իսէ, եինէ օլ մատտէ իւզէրինէ գօնուշմագլըգա մէճպուր
օլմագապսերմ . . . վէլ հասըլ Մ. տ'Օրպիննի, հագգըմտա
տէրքեար օլան միւհապպէթինի վէ ինսանիյեթթինի օլ մէր-
թէպէ իլէրու կէօթիւրմէքաէ տիր քի . . . իշի պաշգա
պիր գալըպա տէօքէրէք, քէնտի միրաթիօրըրընա տիւ-
շէճէք օլան սէրվէթինտէն պիւյիւք պիր մէգտարընը տա-

խի պանա թէրք ու իհաա իթմէքրիք նիյիէթինտէ պու-
լունմագտա տըր . . .

— Իյի էմմա , էօթէտէ պիր գըզը վար տըր . . . գը-
զընը նէ եաբաճագ տըր , — տէյի պաղըրտը Մ. ֆէրան ,
— շիմոի սիզ , շունու պիլմէլիսինիզ քի , մէրգումէնին գօ-
ճասը Մ. տ'Արվիլ , պիր սէնէտէն պէրու , քէնտի իշլէրինի
պանա թէպիւմ իյլէմիշ տիր . . . վէ հաթթա , մուախսէ-
րէն մէրգումա , բէք կիւզէլ պիր տըրադի սաթմըն ալտըքմը-
շըմ տըր . . . իշ խուսուսունտա սիզ պէնիմ նէ մէրթէ-
պէլէրտէ սէրթմէշըէպ օլտուղումու պիլմէրտէսինիզ . . . Մ.
տ'Արվիլ պէնիմ միւշթէրիմ տիր տէյի սէօյլէմէմ , միւշ-
թէրիմ իսթէր օլտուն իսթէր օլմասըն , պէնիմ վազիֆէմ
անճագ վէ անճագ տօղրուլուգ վէ հագգանիյիէթ թա-
րաֆընը իլթիզամ իյլէմէք տիր , էկէրչի սիզին գօճանըզ ,
քէնտի գըզը օլան մատամ տ'Արվիլէ դարշը պիր թարիգ
թութար , վէ մէղքիւր թարիգ տէ պանա հագգանըզ կէօ-
րիւնիւր իտէ . . . սիզէ շիմոիտէն վէ աչըգտան աչըղա խա-
պէր վիրիքիմ քի , ապա միւսաատէ իթմէմ վէ իտէմէմ ,
տիմէք տիր քի , օլ պապտէ , պէնիմ թարաֆըմտան պիր
եարալմա իւմիտ իտիպ տէ պէքլէմէմէլիսինիզ . . . պէնիմ
շէրէֆ ու իֆթիսարըմ , տալիմա հագգանիյիէթի իլթիզամ
վէ իճրա իթմէլիք օլմուշ տուր , վէ պատէմա տախի էօյ-
լէ տէվամ իթմէլիքի կիւզու իտէրիմ :

— Թըղզը պէն տախի , սիզին էֆըքտար ու թապիա-
թընըլտա պուլունմագտաեըմ , տօղրու էօլտան սաբմագ ,
լըզա վիճտանըմ պիր տիւրլիւ րազի օլմագ , վէ պու սիզին
սէօյլէտիլիլիլի տէ գօճամա , չօդ տէֆա սէօյլէմիշիմ տիր ,
« Վաղաա քէրիմէնիլ , սիզէ դարշը պիւլիւք թագսիրաթ-
լարտա պուլունմուշ տուր , տօղրու տուր . . . լաքին , պու
ճիւմէ իլէ տախի , դալգըպ տա զէվալլըքը , քէնտի հագգը
տարիհի պուլունման միւրաղընըտան մահլոււմ դըլմագլը-
զընըզ , ճայիլ օլմագ . . . » տէմիլիմ տիր :

— Զօդ իյի . . . չօդ իյի , բէք կիւզէլ սէօյլէմիշիլիլիլի

տիր . . . : է՛յ , մերգում պունա գարշըբդ սիզէ նէ՝ եօլ-
տա ճէվապ վիրմիշ տիր :

— Մերգում պունա գարշըբդ , պէն քէնտի գըզըմ՝
իշին , երկիրն պէշ պին ֆրանգըդ ագարէթէր պըրադա-
ճաղըմ տըր . վէ զաթէն պիր միլիօն ֆրանգտան զիւտէ
մէպըաղ տա յլալիտէսիքտէն մերաս գալմըշ օլտուգտան
պաշգա , գօճասը Մ . տ՝Սրվիլ իսէ , պիր սէրպէթի աղի-
մէնէ մալիք պուլունմագտա տըր . իմաի , եա՝ պէնիմ ճան-
բարէմ , իշպու մէրքէզտէ օլտուղու թագաւորտէ , սիզին
կիպի , շու պէնիմ հէնկեամը շէյսուխէթիմտէ , էլիմէ եէ-
կեանէ տէկէնէք վէ գալպիմէ իսէ եէկեանէ թէսէլլի օլ-
տուգտան պաշգա , հէմիշէ պիր ֆերիշթէյի մոնհաֆըզ
միսիլլա պաշ ուճուճտա պէնի պէքէյիպ գտեըրմագտա
օլան պիր գաւորնա , վարիտաթըմըն պազըյեսինի թէրք
ու թէպէրբի իթմէքէ , մէկէքչի պիւլիւքպիր շէյ մի եաբմըշ
օլտուրում , մէկէքչի վաճիպէյի զիմէթիմ իզթիզաւընտան
տէկիլ մի տիր» տէմիշ տիր : էվվէթ , էֆէնտի , — տէտի
մատամ տ՝Սրպիսի շէօյլէ պիր մահճուպճա սէօյլէյիշ իլէ ,
իշթէ մերգում պու եօլտա պիր լիսանը բիւր իլթիֆաթճ
տա սլալունմուշ տուր , — վէ պունու սիզէ սէօյլէմէքտէն
միւրատըմ իսէ պաշգա պիր շէյ օլմաէըպ , իլլա մահզա
մերգումուն , հագգըմտա նէ մէրթէպէլէրտէ հիւսնի թէ-
վէճհիւհիւ պուլունտուղունու անլաթաըրմագ տըր . ֆա-
ղաթ , պու պէօյլէ օլտուղու հալտէ տալի պէն , տալի-
մա մերգումուն մէզըբիւր թէքիֆինէ դարչը կէլէրէք բէսա
իյլէմիշ օլտուղումտան , աղըպէթքեար պիր քէրրէ կէլիպ
սիզին իլէ կէօրիւլիւպ գօնուշմագըլըմը , պանա իպրամ վէ
բէճա իթմէքիկէ գալար վիրմիշ տիր :

— Իյի էմմա , պէն քէնտիմ հէնուղ գօճանըղը շախսէն
թանըմագտա տիլէ տէկիլիմ :

— Հալ պու քի մերգում սիզին իյի իսմինպի , հէրքէս
կիպի իշիթմիշ օլտուղունտան , նասըլ տօղրու վէ միւթէ-
պէր պիր զաթ օլմանըղը , բէք ալէա թանըմագտա տըր :

— Պէնի սիզէ նէ՝ եօլտա , վէ նէ՝ միւնասէպէթլէ թա-
նըթտըրմըշ տըր :

— Մէզքիւր միրաւորնը պանա թէրք իթմէքլիք խուսու-
սունտա թարաֆըմոտան զուհուրա կէլէն թէրէտտիւտ վէ
խարարմա պիր թիթամ վիրմէք իսթէտիկինտէն , մէրգում
պանա , « Պէն չիմտի սիզի քէնտի նօթէրիմէ կէօնտէրէճէք
օլտամ , չօդ ինթիմալ տիր քի , մէրգում , հադգընըզտա
տէրքետար օլան քէմալի ուպուալիյէթիմտէն նաշի , խա-
թըրա ըիայէթէն , սիզէ օլան թէքլիֆիմի հադգլը կէօս-
թէրէճէք տիր տէյի պիր չիւքճէէէ դահիպ օլաճադսընըզ
տըր , խմտի , սիզի էօյլէ պիր զաթա կէօնտէրէյիմ քի ,
պիրզաթ քէնտիսիզ հէր վադըթ , քէնտի հադգանիյէթ-
բէրվէրլիկի հադգընտա , բէք չօդ մէտհ ու սէնալար օ-
գումմադտաւորնը . . . » խմտի , ծնա կիտէր սիւալ իտէր-
սինիզ , էկէրչի թարաֆընըզտան զուհուրա կէլմէքտէ օ-
լան ստէմի դապուլէ տայիր իտարը ճայիզ կէօրիւր իսէ ,
բէք ալէա , սիզ դապուլ իթմէյինիզ , վէ պէն տէ պիր
տահա լադըրտընը պիլէ իթմէմ . . . եօդ էկէրչի պէ-
նիմ թէքլիֆիմի հադգլը պուլար իսէ , հալիլէ արթըդ
սիզ տէ ըույի մուվաֆադաթ կէօթէրէրէք դապուլէ գա-
րար վիրիւրսինիզ իշ պիթէր կիտէր » տէտի . վէ իշթէ պու
միւնասէպէթլէ զաթընըզն իսմինի վիրալի : Պէն տէ պու
թէքլիֆինէ րազի օլտում , սէօզ վիրալիմ , վէ տօղրու գալ-
դըպ սիզէ կէլտիմ , տիմէք տիր քի չիմտի սիզ , իքիմիզին
մապէյնիտէ պիր արպիթըօ մագամընտա պուլընմագ-
տաւորնը « էկէր Մ . Թէրան պէնիմ սէօյլէտիկիմէ հադգ
վիրիւր իսէ , — տէյի իլավէյի մէգալ իթտի մէրգում , —
օլ վադըթ պէն տէ քէնտիսինի թարաֆըմոտան վէքլի
մութլադ թայինի իլէ , լազըմ կէլէն ադարընըն օնէտ
վէ հիւճճէթլէրինի տէ քէնտիսինի կէօնտէրիւրիմ , վարսըն
բարալար քէնտի ետնընտա մահֆուզ դալսըն քի , ա՛ ճան-
բարէմ , պարի պէն էօլտիւքտէն սօնրա , մէպայիզի մէզ-
պուրէհի ալարագ , քէնալինիլէ շայետն զուրէթտէ իսիա »

ըն եվգաթ իթմիշ օլաորնըզ, էյ, պէօյլէ իյի օլմա՞զ մը :»

Տիյէպիլիբիզ քի, Մ. Թէրանն կէօղլիւքէրի, շու միւքեպէմէ վաղթինտէ, հէր վաղըթաան զինաւտէ, քէնտիսի իշին միւֆիա օլուպ վէ իշէ եարամըլար տըր. զիրա, էկէրչի մէզ.քիւր կէօղլիւքէր կէօղլէթինտէ օլմուշ օլմասա իտիլէր, շիւքհէսիզ օլաբազ, մատամ տ'Օրպլինի, մէզ.քիւր բարալարըն քէնտի եանընտա թէրաքիւմ իտիպ հըֆզ օլունաճազը լաղըրաըսընը իշտիր իշիթմէզ, կէօղլէթինտէ հասըլ օլմն բարազըլըքն ֆէհմինէ վարապիլէճէք իտի : Հէր նէ հալ իսէ, մերգում աղըր պիր սէօյլէյիշ իլէ, մէրգումէեէ ճէվապ վիրէրէք :

—Էօֆ, արթըզ բէք չօդ օլուեօր . . . պէօյլէ Քն օն իքի մահէլլտէն պէնի արպիթըօլուլա թայեին վէ տավէթ իյլէմէքտէ տիրէր . . . վէ պունլարըն քեաֆֆէսի տախի, քէնտի տօղրուլուլումա իսթինաւտէն պանա միւրաճաւթ իթմէքտէ օլտուգլարընը սէօյլէմէքտէ տիրէր . . . եվվէթ, հէփսի տէ քէնտի լիսանընտա պու լուղէթի եղպէր իյլէմէքտէ տիր . . . : Տօղրուլը՛ւզ, հադգանիյեէթբէրվէրլիք, վադաա բէք կիւղէլ պիր շէյ տիր, վէ պու շէրէֆէ նայիլ օլապիլտիկիւմ իշին, կէրչի իֆթիխար տախի իտէրիւմ . . . լաքին, եօրկունլուդտան վէ եզիյեէթտէն պաշգա, նէ մէնֆաաթը վար տըր . . . բաթըրտըսընը վէ տաղտաղասընը տէյմէզ . . . :

—Ա.զիզիւմ Մ. Թէրան . . . բէճա իտէրիւմ . . . օլ պապտէ լաղըմ կէլէն սիթէմէրի պէնիւմ պաշումա եաղտըրմա եընըզ, հիւմէթ իտիպ իզթիլա իտէնի Մ. տ'Օրպլինիեէ եազը իլէ պիլտիլինիզ, զիրա, իղթիզա իտէն վէքիլի մութլադըրզ սէնէտինի կէօնտէրմէք իշին, սիղին մէքթոզ պունուզա պէրլէմէքտէ տիր . . . վէ բարալարը տա հաղըրլտեըպ էվրադընը նիզամընա դօհաճազ տըր . . . :

—Ալէթթախմին նէ՞ մըդտար շէյ օլաճազ տըր աճապա . . . :

—Ձանն իտէրիւմ քի, տէօրթ պէշ եիւզ ֆրանդըլը պիր

մէպլադօլաճադ տըր, քէնտիլադըրտըր էօյլէ կէօսթէրիւօր:

— Պէնիմ մէէմուլ իթտիլիմ գատար պիւսիւք պիր մէպլադ տէկիլ իմիշ. հէր նէ հալ իսէ, սիզ Մ. տ'Օրպինեի հադդընտա քէմալի աւսուտիյեէթ իւզրէ պուլունմուշսու նուզ տուր . . . Զաթէն քէնտի գըզընտա տա խայլիճէ սէր-Պէթ վար իմիշ . . . հալ պու քի սիզ հիշ պիր շէյէ մալիք պուլունմադտա տէկիլսինիզ . . . պէն պու խուսուտա, ղէվիսիդին թէքլիֆինի հադգանիյեէթտէն աւտ իտէպիլիլիմ, վէ ղանն իտէրիմ քի սիզ տէ, հադգըլ օլարադ գապուլ իթմէքլիկէ պօրճուլ պուլունմադտասընըլ . . .

— Սահի՛հ մի սէօյլէօրտունուզ, էֆէնտի. . . էօյլէ օլմադընա, գալպինիզ շէհատէթ իթմէքաէ՛ մի տիր, — տէտի մատամ տ'Օրպինեի, ճիւմիէ ալէմ միտիլու մէրգուճուն հադգանիյեէթըրէրլիկի լադըրտընտ ալտանըզ լնա նարադ, վէ Բօլիտօրիտէն օլ պապտէ ալմըշ օլտուզու թալիմսթըն տօդրու օյմուշ օյմասընա իսքնաթ օլարադ:

— Էվլէթ, մէպլադը մէզպուրու, բէք ալէա գապուլ իտէպիլիլիլիլի . . . — տէտի թէքրադէն Մ. Ֆէրան:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, կիտիպ գապուլ իտէյիմ, — տէտի մատամ տ'Օրպինեի պիր ահը տէրուն չէքէրէք:

Պիր տէ պու հէնկեամտէ սէրքեաթիպ կէլիպ գապուլու վուրաու:

— Քիմ տիր օ, — տէյի սիւալ իթտի նօթէր:

— Մատամ գօնթէն Մադ-Նրէկօր կէլիշ տիր:

— Ազաճըգ պէլլէսին . . .

— Իմտի, մատամ քի պլօյլէ տիր, ադիլիմ Մ. Ֆէրան, պէն կիտէյիմ արթըզ, — տէտի մատամ տ'Օրպինեի, — սիզ տէ գօճամա լադըմ կէլէնի ենդարալմըզ . . . ղիրա էօյլէ արզու իթմէքաէ տիր, վէ քէնտիսի տէ եարընքի կիւն լադըմ կէլէն էվրադը կէօնտէրիր . . .

— Բէք լյի եազարըմ . . .

— Ստիյէօ, հիւրմէթլու վէ լնաանիյեէթլի նատիհտթ վիրիճիմ էֆէնտի . . .

—Մ՛հ, հայր՝ քի, սիրին կիպի հալ ու վագըթլարը ետրինտե օլան վաթլար, պու եօլաա մատտէլէրի տէր-իւհտէ իթմէքլիքտէ, նէ մէրթէպէ կիւճլիւքլէր վէֆէնա-լըզլար պուլունմագտէ օլմասընտան պիխապէր պուլունմագտասընդ... էվլէթ, նէ մէրթէպէ աղբը մէսուլիյ-եթլէր ալթընա կիրմէքտէ օլտուլումուզու պիլմէմէք-տէսինիզ: Պու ալէմտէ, նամուսլուլուդ վէ էհլի բըզլըզ-ճիհէթիլլէ հէրքէսին հիւսնի թէվէճճիւհիւսիւ գազան-մագլըզ կիպի պէլալը պիր շէյ օլամազ, չիւնքի ինտան անկարեատան պաշ ալամազ օլուր:

—Իյի էմմա, ծնա մուգապիլտէ, ճիհանըն թահսին ու թէհայլիւրինէ շայէսթէ պուլումադտասընդ...

—Սման, իհէքէքլիւր իտէրիմ, պէն վազ կէչտիմ մէյ-քիւր թահսին ու թէհայսիւր միւքեաֆաթլարընտան, պէն քէնտի միւքեաֆաթլըմը իշպու ֆանի տիւնեատան պէրլէ-եէնլէրտէն տէկիլիմ, —տէտի Մ. Ֆէրան սախթէ պիր տինտարլըզ իզհար իտէքէք:

Մատամ'Օրպինեի մէրգումուն օտասընտան տիշարը չըգտըգտա, Սարա Մագ-Կէէկօր տախի իչէրի կիրտի:

Սարա նօթէրին եանընա կիրտիկինտէ, քէնտու միւ-թապընտան օլան պիր ֆիւթուրուզլուդ վէ ճէտարէթ իւզ-րէ պուլունմագտա իտի: Ժագ Ֆէրան մէրգումէնի զա-թէն թանըմագտէ օլմաեըպ, վէ թապիտթիլլէ նէ նիլէթէ կէլիշ օլմասընտան տախի պիխապէր պուլունմագտա օլ-տուլունտան, պէլքի եօլաճագ եէնի պիր դազ տահա կէլտի էմէլլիլլէ, մէրգումէնի կէօրտիւկիւնաէ, ատէթին տէն օլան տէրէճէտէն դիեատէ պիր իհթիրազ իւզրէ տալ-րանմանա պաշլատը... Մէրգումէնի տիգ-գաթը թամ-մէ իւզրէ կէօզտէն կէչիրիպ սիւզտիւ. վէ հէր նէ գատար մէրգումէ գալպինէ հիւքմ իթմէքտէ օլան խէլէճանտէն, եիւզիւնտէ հիշ պիր էսէր կէօթմէրմէմէքլիկի պիլէնլէր-տէն իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումա-նըն ճիւզիճէ գաշլարը օյնամասընտան, պիր իզթիրապը

գաղալի գրէ պուլունմասընը քէշֆ ու ֆէհմ իտէպիլտիկին .
տէն , քէնտի գօլթուղունտան ահաղա գաղաք , վէ իլէ-
րու տօղղու պիլ սանտալիյէն սիւրէրէք , վէ իշարէթլէ
մէրգումէնէ կէօթէրէրէք ,

—Մատամ , պու կիւն պէնտէնիլ իլէ կէօրիւշմէքիկի
արգու իլլէմիլ իտինիլ , հալ պու քի տիւն բէք մէշղուլ
պուլունտուղումտան , լաղըմ կէլէն ճէվապը զաթընըա
անճագ պու սապահ կէօնտէրէպիլտիմ , իմտի օլ պապտէ
աֆիլընըը տիլէրիմ :

—Էֆէնտի , զաթընըլա կէօրիւշմէքիկի . . . բէք միւ-
հիմմ պիլ իուսուստան տօլաքը արգու իլլէմէքտէ իտիմ . . .
վէ զաթընըա միւրաճաթա ճէսարէթի տէ , մահլա օլ
մապիւմու ամմէ օլան նամուս ու իթիպարընըտան , վէ ին-
սաթիյէնթ ու շէօհրէթինիլտէն ալմըշըմ տըր , վէ հիշ
շիւբհէմ եօգ տուր քի , հիմմէթինիլլէ , միւրատըմ հու-
սուլինէ տէ մուվաֆիագ օլաճաղըմ տըր . . . :

Նօթէր գօլթուղունտա օթուրմագտէ օլտուղու հալ-
տէ , պէրայի թէշէքքիւր ճիւղիճէ պաշընը էյտի :

—Էֆէնտի , հիշ շիւբհէմ եօգ տուր քի իֆատէ վէ
պէնտան իտէճէկիմ շէյլէր եանընըլտա էօրար գալաճագ-
լար տըր , նասըլ քի օլ ճիհէթճէ տախի բէսպի շէօհրէթ
իթմիշսինիլ տիւր , էօյլէ տէկիլ մի . . . :

—Վաղիֆէմ իթթիղասընտան տըր , մատամ :

—Էֆէնտի , գիւստէսիլլէ հագգանիյէնթբէլլէր վէ
հիլլէ ֆէսատ գապուլ իթմէլ պիլ զաթընըլ , էօյլէ տէ-
կիլ մի :

—Էվվէթ , մատամ :

—Իմտի , էֆէնտի , զաթէն պու ախլագը համիտէ իլէ
մէէրուֆ օլաուղունուլ հալտէ . . . եա զաթընըա պէնտան
ու իֆատէ իտէճէկիմ մատտէտէն , պատիլի հաեաթըմ օ-
լաճաղընըր . . . վէ հաթթա պատիլի հաեաթըմ օլմագ-
լըգաան տա գիւստէ պիլ իյիլիկի մուճիպ օլաճաղընըր . . .
վէհասըլ , պէտպաթ պիլ վալիտէնի , զայ աղըլ օլմագ-

լըգտան խէլաս իտէճէկինիզի կէօրտիւկիւնիւզտէ , մէկէր-
չի էլինիզտէն վէ տիլինիզտէն կէլէն հիմմէթի տիրիղ իտէ-
պիլմէքլիկինիզ միւմքին օլապլիլէճէք մի տիր . . . :

—Միւրատընըզ հէր նէ իսէ սէօյլէտիկինիզտէ . . . լա-
ղըմ կէլէն ճէվապը իթայէ հաղըրըմ , մատամ :

—Պունտան օն տէօրթ սէնէ գատար մուգատտէմ ,
եանի 1824 սէնէսի դեկտեմբերի էվախըրընտա , հէնուզ
կէնճ չաղլարընտա օլուպլիլէ մաթէմ էլպիսէլէրի կիլինմիշ
օլան պիր ատէմ . . . սիզէ կէլմիշ , վէ իւշ ճաշընտա պիր
գըղ չօճուգ իշին օլմագ , վէ մէրգում չօճուգ հաեաթտա
գալտըզճա , թէշիմ իտիլէճէք օլան պիր զաթըն եանընտա
ֆայիդիլէ գալմագ իւզրէ 150 պին ֆրանգ պըրագմագլըղը
թէքլիֆ իթմիշ , վէ բէտէր ու վալիտէսինին տէ կիզլիտէ
գալմուսը իգթիզա իյլէտիկինի սէօյլէմիշ տիր :

—էյ , սօնրա՞ , սէօյլէյինիզ , մատամ , —տէտի նօթէր , —
մէրգումէնին սէօյլէտիկինի թաստիդ իտիճի պիր ճէվապ-
տա պուլունմագ իսթէմէտիկինտէն :

—Զաթընըզ տախի մէզքիւր թէքլիֆ իլէ մէպլաղը
մէզպուրու գապուլէ բույի մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ ,
վէ մէրսումէ գըղ չօճուգ հաեաթ իւզրէ պուլունտուզճա ,
մէպլաղը մէզպուրա գարչըրգ սէնէվի 8 պին ֆրանգ ֆայիզ
վիրիլէճէկինի , վէ մէզքիւր ֆայիզին տէ նըսֆընըն , չօ-
ճուգ պիւյիւյէնէ գատար բէսիւլմալէ զամմ իտիլիպ , վէ
նըսֆը տիկէրինին տախի , մէրգումէ գըղ չօճուղունու
պագըպ գաեբրաճագ օլան քիմէսնէեէ , պէտէյի իւճըլթ
վէ մէսարիֆ օլարագ վիրէճէկինիզի , պիր սուրէթի գա-
վիյեէտէ պիլտիրմիշ իտինիզ :

—էյ , սօնրա՞ , մատամ :

—Սըատան իքի սէնէ միւրուր իյլէտիքտէ , —տէտի
Սարա հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու հէեէճանը տիլինի սէթրէ
միւզթէտիր օլամտեարագ , — 1827 սէնէսի նոյեմբերի
28 ինտէ , մէրգումէ չօճուգ վէֆաթ իթմիշ տիր :

—Մատամ , իշպու իֆատէնիզէ տէվամ իյլէմէզտէն

էվվէլ շունու անլամադ իսթէրիմքի, պու պապտէ սիպէ այիտ օլան խուսուս վէ մէնփաւթ նէ տիր :

—Մէրգումէ չօծուղուն վալիտէսի . . . պէնիմ հէմէրէճիկիմ տիր, էֆէնտի . . . (1) վէ հաթթա սէօլէտիկիմի թաստիգ իտիճի սուրէթտէ, չօծուղուն վէֆաթընա տայիր եէտիմտէ բէսմի էվրագ պուլունմագտէ օլտուգտան պաշղա, Վէրգումէեի գաեըմագտա օլան քիմնէնին մէքթուպլարը իլէ, մէպլարը մէզպուր 150 պին ֆրանղը գապուլ իթմիշ պուլունան զաթըն մագպուգ սէնէտի տախի պուլունմագտա տըր :

—Կէօրէլիմ շու քեաղըտլարը, մատամ :

Սարա, մէրգումուն քէնտի լաղըրտըրնա ինանմագ իսթէմէտիկինտէն տօլանը թէաճճիւպ իաէրէք, չիլտանընաան պիր չօդ էվրագ չըգարտը, վէ նօթէր տախի էվրագը մէզքիւրէեի տիգզաթը թամմէ իւղրէ կէօղտէն կէչիրտի :

—Բէք ալէա, մատամ, շիմտի սիղին արղու վէ միւրատընը չէ տիր. մէրգումէ չօծուղուն վէֆաթը գայար բուսուլասը բէք նիզամինտա տըր, վէ մէպլարը մէզպուր 150 պին ֆրանղը տա, միւշթէրիլէրիմտէն օլան Մ, Բըթի-ժան, չօծուղուն վէֆաթընտան սօնրա էվվէթ ալմըշ տըր. վէ նասըլքի պու իշի պանա թէքլիֆ իտէն շախսա պէն վագթինտէ, պու եօլտա գայտը հաեաթ շարթըյա մուգավէլէեէ կիրիշմէքիլէտէ, տայիմա պիր թէհիլքէ պուլուն :

(1) Պէեանէ հաճաթ կէօրմէյիգ, զիրա հիքեայէմիզի օգուեան զաթլար տէրխաթըր իտէպիլիւրէր քի, օլ տէնիլէն չօծուգ Յիլօրտը-Մարի օլուպ, վէ Բօտօլֆ իլէ Սարանըն չօծուղու տուր. հալ պու քի Սարա քէնտիսինի մէյտանէ չըգարմագ իսթէմէտիկինտէն, քէնտի միւրատը իճրասընա պիր մէտպր օլմագ նիլեթթիլէ, եալան օլարագ, զըզ գարտաշըմըն չօծուղու տուր տէմիշ տիր : Փագաթ, շու տա սահիհ տիր քի, կէրէք Սարա վէ կէրէք Բօտօլֆ, սահիհէն մէրգումէ քէնտի չօծուղարը իչին, էօլմիւշ տիր տէյի ինանմագտա իտիլէր :

մադտա տըր տէյի սէօյլէմիշ խոիմ . հալ պու քի ագճէնին փայլվինէ կէլինտիքտէ , չոճուղուն վէֆաթընա դատար , քէնտի մարիֆէթիմէ , թէմամէն թէէտիյեէ օլունմուշ տուր :

— Էֆէնտի , օլ պապտէ քէմալի հագդանիյեթ լուղրէ հարէքէթ իթմիշ օլտուղունուղու թանըր վէ թէշէքքիւր իտէրիմ . վէ հաթթա մէրգումէ չոճուղուն գայրըմասընա թայեին օլունան դատընա տախի իսլրաղը թէշէքքիւրէ պօրճու պուլունտուղումուղու իդրար իյլէրիմ , զիրա եէկէնիմ պիչարէ չոճուղա բէք կիւզէլ պիր սուրէթտէ պազըպ գատըրմըշ տըր :

— Վագաա էօյլէ տիր , մատամ , հաթթա , մէրգումէնին օլ հալինտէն պէն տախի բէք մէմուուն օլտուղուման , վէ չոճուղուն վէֆաթընտան սօնրա աչըգտա գալտըղընը կէօրուկիւմտէն , աճըեըպ մէրգումէեի քէնտի եանըմա ալմըշըմ տըր , նասըլքի թա օլ վագըթտան պէրու . . . խըտ . մէթիմտէ պուլունմագտա տըր . . . :

— Տիմէք տիր քի , էֆէնտի , մատամ Սէրաֆէն զաթընըղըն եանընտա տըր , էօյլէ մի :

— Էվվէթ , օն տէօրթ սէնէտէն պէրու եանըմտա վէքիլխարճըգ իյլէմէքաէ տիր . . . վէ տօղրուսու , մէրգումէտէն հէր ճիհէթլէ մէմուունտաեըմ :

— Էֆէնտի , մատամ քի էօյլէ տիր . . . տիմէք տիր քի պիզ մէրգումէտէն պիւյիւք եարտըմլար պէքլէեէպիլիբիղ , էկէրչի . . . զաթընըգ . . . էկէրչի պիր թէքլիֆիմի գապուլէ րույի մուվաֆագաթա հիւմէթ իտէճէք օլուր իսէնիղ . . . չիւնքի , սիզէ աճայիպ պիր շէյ տիր կիպի կէօրիւնէճէք տիր . . . վէ պէլքի տէ . . . էվվէլ էմիրտէ , չայեանը թագպիհ պիր հալ տիր կիպի տախի կէօրիւնէճէք տիր , ֆագաթ , պիր քէրրէ մատտէտէն ասըլ մագսէտին նէ օլտուղունա վագըֆ օլտուղունուղտա . . . :

— Նամըլ , մատամ , չայեանը թագպիհ պիր թէքլիֆտէ մի պուլունմագլըգ նիյեթթինտէսինիղ . խայր , խայր , պէն զանն իթմէմքի , թաքաֆընըղտան պանա օ եօլտա

լաւեղդսըղ վէ նիզամարդ պիր թէքլիֆ զուհուրա կէլէպիլսին՝

— Էֆէնտի, զաթընդըն նէ մէրթէպէլէրտէ տօլրու վէ սէրթմէշրէպ օլտուղունու, վէ գաիտէյի հասնէ վէ գա-վիյեհէ սահիպի պուլունտուղունու պիլմէքտէյիմ. . . լա-քին, պու ճիւմէ իլէ աախի, քիւլլի իւմիտիմտէ անճագ սիզին իւզէրինիզտէ տիր. . . սիզին լութֆ ու հիմմէթինիզէ միւհթաճ պուլունմագտաեւմ. . . վէ հէր հալտէ, տէր-քեար օլան էսրար սագլաեւրճըլըղընդա կիւվէնմէքտէյիմ, վէ գանն իտէրիմքի, պու իթիզատըմտա վահի տէկիլ տիր, էօյլէ տէկիլմի:

— Էվվէթ, մատամ, օլ պարպտէ էմնիյեթի քեամիլէ իւզըն օլպալիլըսինիզ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, իֆատէյի հալիմէ տէվամ իտէպիլիլիմ: Մէրգումէ պէտպախթ չօճուղուն վէֆաթը իւզէրինէ, վալիտէսի հատտէն զիեատէ միւթէէսսիր օլ-մուշ, վէ շու տէրտի տէրունի օն տէօրթ սէնէտէն պէրու, պու կիւն վէ պու սաաթա գատար էքսիլմէտիքտէն պաշ-գա, արթմագտա տախի պուլունմուշ տուր. պիզ շիմտիեհ տէկիլն, պիշարէնին օ եիւզտէն էճէլէ գուրպան կիտէճէ-կի գօրգուսունու չէքմէքտէ իքէն, պու կիւն իսէ, հաթ-թա ագլընա խիֆֆէթ կէթիլէճէէլի գօրգուսունու տախի չէքմէկէ պաշլամըշըղ տըր:

— Ձէվալը գատըն, պէտպախթ վոլիտէ, — տէտի Մ. Ֆէրան իզհարը թէհսսիւֆ իտէրէք,

— Մֆ, էվվէթ, էֆէնտի, էվվէթ՝ քէք պէտպախթ պիր վալիտէ օլմուշ տուր, զիւրա, մէրգումէ չօճուղուն տիւնեա-եա կէլտիկի վազըթտա, հիճապընտան նաշի, մէրսումէ մասուճու դայպ սւ էթըր իթմէքլիկէ մէճպուր պուլուն-մագտա իքէն, պու կիւն իսէ, իշլէր վէ հալլէր քեամի-լէն տէկիլիլմիլլէր տիր. չէօյլէ քի, էկէրչի մէրսումէ չօ-ճուգ հաեաթտա օլմուշ օլտա իտիր, նիզամէն քէնտի էվ-լատը սաեւրլաճաղընտան, հիճապ իթմէքլիք չէօյլէ տուր-սուն, մուճիպի իֆթիլտարը տախի աոտ իտէրէք, եանըն-

տան անըրմանաճաղ իտի : Վէլհասըլ, պու եհնի մէրագ-
լար, հէմշիրէճիկիմին տէրքեար ուն հսկի տէրտ ու էլէմէ-
րինէ իւսվէ գըլընարգլարընտան, հէման հէր տաղըդա,
աղընը զայ իտէճէկի գորգուսունու չէքմէքտէյիդ :

— Իյի էմնա, էսէֆ իտէրիմքի, պու տէրտէ գարշը-
լըդ պէն հիշ պիր տէվա կէօրէմէմէքտէյիմ :

— Բէք ալէա չարէ վէ տէվասը վար տըր, էֆէնտի . . .

— Նէ սէօյլէօրսունուզ, մատամ, մէկէրչի էօյլէ պիր
չէյ միւմքինաթտէն օլտպիլիմի :

— Հայ հայ, մէսէլա, պիքի կէլիպ, մէրգումէ պէպ-
պալթ վալիտէսէ, « Հէր նէ գատար պէնին չօճուղուն ի-
չին, վտգթիյլէ էօլմիւշ տիւր տէնիլմիշ իսէ տէ . . . շիմտի
անլաշըլպ թահգըդ օլունտուղունա կէօրէ, եալան վէ
եանիլը իմիշ, չօճուղուն հալէա հաւաթտա պուլունմագ-
տա իմիշ : . . Նասըլքի պիգղաթ անը պէսլէյիպ գաքըր-
մագտա օլան գատըն տախի պիղղաթ իգըրար վէ թաստիգ
իյլէմէքտէ տիր. » տիսէպիլիւր, վէ հալիյլէ իշտէ օլ վաղըթ
պաշգա պիր րէնք քէսպ իտէր :

— Հալպու քի, մատամ, էօյլէ պիր եալանը իճատ իթ-
մէքլիք կիպի զալըմըդ օլտմազ . . մէկէրչի էօյլէ պիր պի-
չարէ վալիտէսէ, օ եօլտա եալան պիր իւմիտ վիրմէքլիք
ճայլզ օլտպիլիմի :

— Էֆէնտի, պէլքի պու սէօյլէտիկիմ եալան տէկիլ
տիր. վէ եալստ, մէկէրչի պէօյլէ պիր զաննըն հաղըգալթը
հալէ թահվիլի իհթիմալտէն սասըլմազ մը :

— Էյ, միւճիղէ իլէ հէր շէյ իհթիմալտէն տիր, վէ է-
կէր սիգ էօյլէ պիր միւճիղէսէ միւղթէտիր իսէնիզ, իտէճէ-
կինիզ տուալարա պէն տախի էզճան ու տիլ իշթիրաք ի-
տէրիմ. . . Էվվէթ, մատամ. . . Փագաթ, թէէսսիւֆ ի-
տէրիմքի, մէրգումէ չօճուղուն վէֆաթը մուհաղգաղ տըր :

— Այ էֆէնտիմ, էօյլէ օլմասընը պէն տախի պիլիլիմ,
Փագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, չարէսի սիգին էլինիզ-
տէ տիր, էկէր սիլ միւրատ իտէր իսէնիզ, մէլքիւր ֆէ-

նապըղըն էօնիւ բէք դօլայ վէ բէք տէ ալէա այլնապիլիր :

— Պիլմէճէ մի սէօյլէմէքտէսինիլ, մատամ, հիշ էօլ-միւշ օլան պիր չօճուգ իչին սալ տըր տէնիլէպիլիր մի :

— Իվլէթ, բէք ալէա տէնիլէպիլիր, իմտի աչըգ սէօյլէ-
 եէյիմտէ տիգգաթ պուեուրունուլ . . . Դըլ դարտաչըմ
 պիր քէրրէ, եարընքի կիւն, քէնտի չօճուղունա մալիք
 օլտումու իտի, մէրգումէնին քէսպի սըհհէթ ու հաեաթ
 իտէճէկի շէօյլէ տուրսուն, չօճուղուն բէտէրիլէ ագտը
 նիքեա հ տախի իտէպիլէճէք տիր, չիւնքի, մէրգում տախի
 մէրգումէ կիպի պէքիար պիր հալտէ պուլունմագտա տըր
 եէկէնիմ մէրգումէ չօճուգ հէնուլ ալթը եաչընտա ի-
 քէն բէտէր ու վալիտէսինտէն ճիւտա տիւշէրէք վէֆաթ
 իթմիշ օլտուղունտան, մէյտանտէ մէրգումէեէ տայիր
 իչ պիր էսէրի թէգէքքիւրլէրի դալմամըշ տըր . . . իմտի,
 էօյլէ ֆարղ իտէրիմքի, պու կիւն մէյտանէ օն եէտի եա-
 չընտա նէվճիվան պիր չօճուգ կէթիլիլմիշտիր, զիրա, եէկէ-
 նիմ էկէրչի հաեաթտա օլմուշ օլտա իտի, թամ օն եէտի
 եաչընտա օլմուշ օլաճագ իտի . . . վէ բէտէր ու վալիտէ-
 լէրի թարաֆընտան թէրք օլունմուշ օ եօլտա չօճուգլար
 պուլմագլըդտա տա հիշ պիր կիւնիւք եօդ տուր, վէ հէմ-
 շիրէմէ պախի, «իշթէ էվլատընը պու տուր, օլ վագըթ
 էօլտիւ տիլէրէք սիզի ալտաթմըշլար իտի, վէ էօյլէ եար-
 մագլըդտա, քէնտի մէնֆաաթլարը իգթիզասընտան պու-
 լունմուշ իտի. հալ պու քի շիմտի, կէրէք մէրգումէեի
 դաներմըշ օլան գատըն, վէ կէրէք միւհթէրէմ պիր նօ-
 թէր, պունուն ասըլ քէնտի էվլատընը օլմասընը թաս-
 տիգ իթմէքտէ տիրլէր . . . » տէնիլէմէլմի :

ժագ Ֆէրան գօնթէս Սարանը, լագըրտըսընը քէամէ-
 երէք իսթէտիկի գատար սէօյլէթտիրալքտէն սօնրա,
 պիրտէն պիրէ աեաղա գալգտը, վէ հիտտէթ իւզրէ պա-
 ղըրարագ :

— Մատամ, պու սէօյլէտիկինիլ շէյ պիր ալչագլըդ
 տըր, տէտի :

— Էֆենտի . . .

— Պէնիմ կիպի քէամիլ պիր առամա . . . Էվլէթ, կէլիպ տէ պէնիմ կիպի պիր առամա . . . պէօյլէ պիր շէյ թէքլիֆ իթմէքլիկէ ճէսարէթ իթմէքլիք . . . Էօլմուշ օլան պիր չօճուղուն եէրինէ պաշգա պիր չօճուղ չըգարմագլըղ . . . վէ չօճուղուն վէֆաթը գայտընը մահվ ու թաղերէ դալգըլմագլըղ . . . արթըգ պու օլամագ պիր շէյ տիր, պիր ճիւնհա տըր, վէ հաթթա պիր ճինայէթ տիր: Շու սիննէ կէլտիմ, պէն տահա պու եօլտա նամուսումա ինթիգալ իտէր հիշ պիր թէքլիֆէ վէ հիշ պիր հագարէթէ թէսատիւֆ իթմէմիշ իտիմ . . . վէ քէնտի թարաֆըմոտան տա, օլ եօլտա լա, երգսըղ հալլէրէ տայիր հիշ պիր մէյլան վէ հիշ պիր էսէր կէօսթէրմէմիշիմ տիր, խա՛յր, խիւտա՛ նէքէրտէ . . . նասըլքի ճէնապը Հագգըն քէնտիսինէ տախի մալիւմ տուր, պէն էօյլէ շէյլէրի, գապուլ իտէնլէրտէն տէկիլ, գապուլ իտէնլէրի պիլէ կէօրմէք վէ պիլմէք իսթէեէնլէրտէն տէկիլիմ:

— Լաքին, էֆենտի, իյի եա, պունտան քիմէ՞ պիր զաւրար օլաճագ տըր, պունուն ֆէնալըղը՞ նէրէտէ տիր, էկէր գըղգարընտաշըմ իլէ, պէրապէրինէ Էվլէնմէքլիկի արզու իլլէտիկի ատէմի տէր իսէնիզ, իքիսի տախի հէմ տուլ տուրլար վէ հէմտէ Էվլատլարը եօգ տուր . . . վէ իքիսի տախի զայպ իթմիշ օլտուգլարը մէրսուլմէ գըղ չօճուգլարը իլին եանըպ թուլթուշմագտա տըրլար . . . Էմմա, էկէր եալան սէօյլէյիպ տէ անլէրի ալտաթմագլըղ ճայիլ օլամագ տէր իսէնիզ . . . Փագաթ, սէօյլէեէնէկիմիլ էօյլէ պիր եալան տըր քի, իքիսինին տախի տէկիլ եալընըղ մուճիպի սէատէթի հալլէրի, իլլա միւվէտտիի հանաթլարը տախի օլաճագ տըր . . . վէ պունտան տա գաթինազար, տնատան պապատան մահլոււմ վէ մէթրուք գալմըշ օլան սէֆիլ պիր գըղըն տա նայիլի իգալ ու սէատէթի հալ օլմասընա սէպէպ օլաճագըղ տըր . . . իմտի, պունտա ֆէնայըգ օլաճագ նէ՞ վար տըր, պու պիր ճիւնհա վէ ճի-

նայելթ օլմատըգտան պաշգա , հաթթա պիր համիյեթ , պիր ինսանիյեթ , վէ պիւյիւք տէ պիր ֆաղիլէթ սաեըլ-սա սէղա տըր :

— Տօղրուսու , մատամ , շու սէօյլէյիշինիլտէն տօլաեր իզհտըր թէհայեիւր իյէրիւմ , զիրա , շիմտի կէօրմէքտէյիմ քի , պու ալէմտէ , էն զիեատէ շայեանը նէֆրէթ օլան նիւեթ ու մագթէտլէրէ պիլէ , բէք կիւզէլ ըհնքլէր վիրիլէրէք , պիր հիւսնի սուրէթ իւզրէ կէօթէրիլմէքլիք իհ-թիմալտէն օլապիլիւր իմիշ . . :

— Լաքին , Էֆէնտի , պիր էյիճէ տիւշիւնիւնիւզ պիր տէֆա , էօյլէ տէկիլ մի տիր . . :

— Խայր , մատամ խայր , իշթէ սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , պու թէքլիֆինիլդի դապուլ իթմէքլիք , նամուս ու իթիպադը պէր թարաֆի իլէ , պիր ալշադլըղը ըհվա կէօրմէքլիք տիմէք տիր . . . վէ բէք պիւյիւք հիճապ օլունա-ճագ պիր շէյ տիր քի , սիզին կիպի եիւքսէք մէվգըլարտան պուլունան պիր դատըն , պու մէրթէպէ մէքրուհ եօլ-լարա սարմուգլըղը իրթիքեապ իյլէսին . . . վէ ումարըմ քի , հէմշիրէնիլ օլան դատընտա , պունտան պի խա-պէր պուլունմագտա տըր . . :

— Իֆէնտի . . .

— Պիթիրինիլ արթըղ , մատամ , ա'րթըղ էլ վէրիր . . . սիզէ պէն տաղի պիր սէօյլէյիշ իլէ սէօյլէյերէք , զայեթլէ սէրթ պիր տօղրուլուգ խապէր վիրէյիմ մի . . . պէն օլ սիզին զանն իթտիկինիլ դատընքէթթլէրտէն տէկիլիմ . . :

Սարա մէրգուսուն պու լազըրաքսը իւզէրինէ , հատտէն զիեատէ զաղապնաք վէ քէսիլին պիր պագըշ իլէ եիւզիւնէ տօղրու պագարագ , վէ թահգիրամիլ սուրէթտէ սէօյլէեքէք ,

— Տիմէք տիր քի , Էֆէնտի , մէղքիւր թէքլիֆիմի ըհտա իթմէքտէսինիլ , էօյլէ մի , տէտի :

— Պու սէօյլէյիշինիլ տալի պէնճէ պիր հագարէթ տիմէք տիր , մատամ . . . :

— Ծագաթ , շունու պիլմէլիսինիլքի , սօնունտա նու-
տիմ օլաճադունըդ տըթ , չիւնքի , ըհոտ իթմէնիլէ կի պիր
չէյ եարմըլ օլմահօրսունուզ . . . :

— Աճա՛յիպ , մատամ , մէկէրչի թէհտիտէտէ մի գայ-
գըլմագտասընըզ . . . :

— Էվլէթ էֆէնտի , թէհտիտէ տախի գալգըլմագտաեւմ
էվլէթ . . . վէ պու թէհտիտէրիմին տէ էսասսըզ վէ պօշ պիր
չէյ օլմատըղարընը սիղէ խպաթ իչին , իշթէ չիմտիտէն
խապէր վիրիւրիմքի . . . պէնիմ գըզգարտաչըմտախի եօգ-
տուր . . . :

— Նէ սէօյլէեօրսունուզ , մատամ . . . :

— Էվլէթ , պէնիմ հէմիրէմ եօգ տուլ , օլ վէֆաթ
իթմիշ օլան գըզ չօճուղուն ասըլ վալիտէսի , իշթէ պէն
քէնտիմիմ . . . :

— Սիգ մի , քէնտիմիլ մի . . . :

— Էվլէթ , պիզգաթ քէնտիմիմ . . . ֆագաթ , սիպին
գալպինիլի ըիգգաթա թահրիք իլէ , մէնգիլի մագսէտի-
մէ վասըլ օլապիլմէքլիք նիյնէթիլէ , էօյլէ պիր մասալ
ույտուրմագլըզա լիւզում կէօրմիւշ իտիմ . . . հալ պու քի,
սիղտէ էսէրի մէրհամէթ կէօրէմէտիկիմտէն . . . արթըզ
չիմտի եիւզիւմտէքի բէրտէեի պէր թարաֆ իլէ , քէնտիմի
զահիրէ չըգարմագլըզա մէճպուր օլտում . . . իմտի , էկէր
պու պապտէ մէզքիւր միւրատ ու թէքլիֆիմէ գարչը գօ-
եարագ , պէնիմ իլէ ճէնքլէշմէք իսթէր իսէնիլ . . . վագ-
թինիղէ հաղըր օլմալըսընըզ , իշթէ թա պու տագըզատան
սիղէ մէյտա՛ն օգուրում . . . :

— Նասըլ , գավզաեատա մէյտա՛ն մը օգուրսունուզ , ա՛,
պու նասըլ չէյ տիր պու , մատամ , գուրմուշ օլտուղու-
նուզ պիր խապասաթ աօլապընը , սիղէ իշթիրաք իտիպ
տէ պիրիքտէ չէվիրմէքլիկի գապուլ իթմէեօրում տէյի ,
պիր տէ պէնի գավչաեա տավէթ իյլէմէքտէալնիլ , էօյլէ մի,
էյ , տօղրուսու եա , արթըզ պունտանտա գիւեատէ պիր քիւս-
թախըզ օլա՛մազ . . . :

— Պէնի տէյնէյինիզ, Էֆէնտի . . . վագաա, սիզին նա-
մուս ու իթիպար վէ շան ու շէօհրէթինիզ բէք մատիւմ
վէ բէք տէ միւքէմիէլ տիր . . .

— Ջիւնքի տայիմա քէնտի Կաթուս ու իթիպարմը ար-
թըրմագլըղա, վէ շան ու շէօհրէթիմէ պիր լէքէ կէթիր-
մէմէքիկէ չալըչմըչմ աքը . . . Իմտի, պու պէոյլէ օլ-
տուզու հալտէ, արթըք սիզին գալդըպ տա պանա օլ եօլ-
տա թէքիֆլէր իթմէքիկէ ճէսարէթ իյլէտիքտէն պաշ-
գա . . . պիր տէ գապուչ իթմէյիպտէ բէտտ խտիւօրսուն
տիյէրէք թէհտիտլէրէ գատար չըգըչմագլըղընըզ, մէկէր-
չի ագլը սալիմէ ձուդայիր պիր հալ տիմէք օլմազ մը :

— Էֆէնտի, պէն բէք պլէա պիրիւրիմ վէ խքնաթտա
օլմուշում տուր քի, էօյլէ աշուրի մէքթէպէ սօֆուլուզ վէ
ֆագլիլէթ սաթանլարա, վէ օլ եօլտա գաղանմըչ օլտուգ-
լարը շան ու իթիպարլարա ինանըզ ալտանմագլըզ ճայիզ
տէկիլ տիր Կիրա, չօդ տէֆա գատընլար քէնտի արսըզ-
լըգլարընը, վէ էրքէքլէր տախի քէնտի չաքգընլըգլարընը,
պիր չօդ ֆաղիլէթ բէրտէլէրիլէ Կարաթմագաա արըլար . . .

— Մաաամ . . .

— Սիզին իլէ թա գօնուշմագլըղա պաշլատըղմտան
պէրու, պիլմէմ նէ սէպէպէ մէպնի տիր . . . ֆիքը ու գալ-
պիմտէ, օլ գաղանմըչ պուլունտուզունուզ շան ու շէրէֆլէր
վէ վէտհ ու սիթայիլէր հագգընտա, պիր չիւբհէ վէ պիր
էմիէյէթսիլիք հասըլ օլմագաա արը :

— Սահիհ մի սէօյլէօրսունուզ, մատամ . . . պէսպէլլի
մէգըիւր չիւբհէ վէ էմիէյէթսիլիկինիլ, ագլ ու ֆիք-
ըինիլին բէք Կիւքսէք տէրէճէտէ օլմասընտան նէշէթ իթ-
մէքտէ օլմալը արը :

— Էվվէթ, էօյլէ օլմալը արը . . . չիւնքի, պիր էսաա իւ-
ղէրինէ միւհասէս պուլունմագաա տէկիլ տիր . . . անճագ
պիր սէվզը թապիի իլէ, իյղահաթը նա գապիլ օլան պիր
տույղուտան նէշէթ իթմէքտէ տիր . . . ֆագաթ, չու տախի
սահիհ տիր քի, պէնիմպու տույղուլարըմըն բէք աղլարը

պօշա չըզըպ, վէ էքսերիսի իսէ զուհուրա կէլէքէք թաս-
տիգ օլունմագտա տըրլար :

—Արթըզ պիզ պու միւսահապէթէ պիր խիթամ վիրէ-
լիմ, մատամ :

—Բէք ալէա, լագըրտըմըզա խիթամ վիրէլիմ, լաքին,
էվվէյա պիր քէրրէ պէնիմ գարարը գավիմէ տիյնէյիպ ա-
կնահ օլմագլըղընըղ իգթիզա իտէր . . : Իմտի , սիզէ խա-
պէր վիրիրիմ քի , կէրչի պէն , քէնտի քէրիմէմին վէֆաթ
իթմիշ օլմասընա ինանըպ իսքեաթ օլմուշում տուր . . .
ֆագաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրսումէ էօլմէվիշ տիր
տէյի իտտաա իտէճէկիմ տիր , վէ պէնիմ պու տավա վէ
պու իտտաամըն միւտաֆաասը տա , էմնալի նամէսպուգ
պիր շէյ տէկիլ տիր , նիչէ վէ նիչէ ագլէ մուղայիր կէօրիւ-
լէն տավալար , թահթը միւտաֆաաթա ալընապիլմէքտէ
տիրլէր . . : Սիզ շիմաի էօյլէ պիր հալ ու մէվըտէ պու-
լունմագտասընըզ քի , պիր չօգ հասէտճիլէրինիզ պուլուն-
մագտէ օլտուղունտան , պէնիմ էօյլէ պիր իտտաաեա գը-
եամ իթտիկիմի կէօրտիւքլէրինտէ , սիզէ գարչը հիւճումա
գալգըչմագ իչին , անը պիր այնի ֆուրոաթ ատտ իտէրէք
մէմուտն ու մէսուր օլաճագլար տըր . . . վէ պէնտէ մէր-
դումանէ , քէնտի թարաֆըմտան , իգթիզա իտէն վէսիլէ
վէ գօլայըզլարը վիրէճէկիմ տիր :

—Սիզ մի . . .

—Էվվէթ , պէն քէնտիմ , հէր նէ թարիգ իլէ օլուր ի-
սէ օլտուն , վէ հէր նէ մէրթէպէ ագլէ վէ նիզամէ մու-
ղայիր պուլունուր իսէ տէ պուլունսուն , հէրչիպաեապ ատ
սիզէ գարչը տավա աչըպ ուղըրաճաղըմտըր , վէ շիմտի-
քի հալ խաթըրմա կէլէն տէ , չօճուղումուն վէֆաթը հագ-
գընտա իթա իթմիշ օլտուղունուզ շէհատէթնամէնին սախ-
թէլիկինի իտտաա իյլէմէքլիք տիր , էմնա , սօնրատան
խաթըրմա , պունտան տա զիեատէ գուվլէթլի պիր վէ-
սիլէ վէ պիր պէհտնէ կէլիր իմիշ , տահա իյի եա , օլ-
վաղըթ տա ծնա կէօրէ ամէլ ու հարէքէթ իտէրիմ . . .

էվվէթ, չիմտիքի հալ նկյեէթ ու գալարըմ, չօճուղումուն էօլմէմիշ օլմասընը իտտաա իթմէքլիք տիր, վէ հէր նէ գատար, նասըլքի սէօյլէտիմ, մէրսումէնին էօլմիւշ օլմասընա ինանմագտա իսէմտէ, չի՝ ֆայիտէ քի, իշիմէ պէօյլէ պէօյլէմէքլիք կէլմէքտէ տիր, վէ մէնֆատթը շախիյեէմ պէօյլէ մաթլուպ իթմէքտէ տիր. վէ հիշ շիւրհէմտէ եօգտուր քի, պու եօլտա աշաճաղըմ պիր տալա, բէք պիւշիւք թանթանալարը մուճիպ օլաճագ տըր, չիւնքի, պու ալէփտէ, պիր վալիտէնին, քէնտի չօճուղունու իտտաա իթմէպի գատար թէէսսիրլի պիր տալա օլամազ, հէր քէսին ըիգգաթընը թահրիք իտէճէք տիր, հէր քէս պէնի աճընաբագ թարաֆըմը իլթիզամա պաշլահաճագ տըր. վէ հէլէ հասէտճիլէրինիլ իլէ տիւշմէնլէրինիլին, վէ քեաֆֆէյի տույղուլու վէ ալիճէնապ զաթլարըն, պանա թարաֆիլի օլաճագլարը տա պի իշթիպահ տըր:

—Ատտամ, պու թութաճաղընըլ թարիգ ու թէտպիւրին, հէմ տիվանէճէ վէ հէմտէ խալինճէ պիր թէշէպպիւս սանըլաճաղը պիշէքք տիր. չիւնքի, հէր քէս կիւլէճէք տիր, քիմնէ ինանմահաճագ տըր, զիրա, մէրսումէ հաեաթտա օլտուղու հալտէ, պէնիմ գալգըպ տա, սախթէ օլարագ էօլմիւշ տիր տէյի շէհատէթ իլթմէքլիկիմտէ, քէնտիմճէ հիշ պիր մէնֆատթ էսէրի պուլունտուղու կէօրիւլէմէեէճէք տիր, էօյլէ տէկիլմի:

—Վագաատա էօյլէ տիր, չիւնքի, էսպապը մուճիպէ կէօսթէրմէքլիքտէ չօգ միւշքիւլաթ վար տըր, ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, Ալլահ ալօգաթլարըն էքսիրլիկինի կէօսթէրմէսին, օնլար չալաճագլարը մէնարէնին դըլըֆընը պախի ույտուրապիլիլլէ՛ր...: Լաքին, սղըրունուզ, տուրսնուզ, աճէլէ իլթմէյինիլ, էօյլէ էօնիւմէ պիր կիւճիւք սէտտի չէքէպլալինիլ տէյի սէվի՛նմէյինիլ, իշթէ խաթըրմա, օլտիլին սէօյլէտիկինիլ լագըրըրիւտա չիւրիւտէպիլլէճէք բէք ալէա պիր ճէվապ կէլտի, շէօյլէ քի, սիլ մէպլաղը մէզպուր 150 պին ֆրանգը, չօճուղումուն գայաը հա.

հաթը շարթըյա թէսիմ իթմիշ օլտուղունուզ քէնտի ա-
տամընը իշէ սէօղ պիրլիք իտէրէք, եանի մէպլաղը մէզպու-
րու պէյնինիլտէ թագսիմ իթմէքիկէ գաբար վիրէրէք. . .
պիչարէ չօնուղումու զայպ իթմիշսինիլտիր, տէյի իտ-
տաա իտէրիմ, սլունա՞ նէ տիյէպլիլիւսինիլ. . .

Նօթէր Սարանըն պու պուլուշունու վէ պու ճէվապը-
նը իշիթտիկինտէ, զէրրէճէ էհէմմիյեթ վիրմէեհէք ու-
մուզլարընը սիլքմէկէ պաշլատը :

— Էկէրչի պէսիմ էօյլէ պիր ճինայէթի իրթիքեռպ իթ-
մէքիկիմ լազըմ կէլտէ իտի, չօնուղունուզու հաեաթտա
պըրադարադ զայպ իթմէքիքտէն իսէ, պիւթիւն պիւթիւն
էօլտիւրիւպ օրթատան գալաըրմագլըղըմ իգթիզա իտէր
իտի, էօյլէ տէկիլմի :

Սարա մէրգումուն պու ճէվապը իւզէրինէ տիւշարը
մէրագը ազիմվէ թէաճճիւպ օլարագ, ճիւզիճէ լալ քէ-
սիլիպ տուրա գալաըգտան սօնրա, էլէմնաք սուրէթտէ
թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ :

— Տօղրուսու, ազիլ պիր պտամ իշին, պունտան տա
զիսատէ ուսթալըզլը տիւշինիւլմիւշ պիր ճինայէթ օլա-
մազ. . . — տէտի, — թաւամ, տիմէքտիր քիպէն տէ պալ-
թանը թա աղաճըն քէօրիւնէ վուրմուշում տուր էվիլէթ, պօշ
աթըպ տօլու թութմուշում տուր, էօյլէ տէկիլմի. . . Շիմտի
ուեանմանա, վէ չիմտի տիւշինմէկէ պաշլատըմ. . . վէ հէմ
տէ պունուն իւզէրինէ քէք չօղ տիւշինմէլիլմի. . . խիւ-
լտայի քէլամ. . . արթըգ սիլ պէսիմ նէ եօլտապիր գարը
օլտուղումու իշիթ կէօրմէքտէսինիլ. . . պէն քէնտի իտ-
տաամըն իճրասը, վէ քէնտի միւրատըմըն հաւսուլի իշին,
պիւլա ինտաֆ ու մէրհամէթ, հէման հէր չէյէ ճիւրաթ իտիպ
վէ հէր միւշքիլաթա զալէպէնէ չալըշան գարըլարտանըմ,
էլիմտէն գուրթուլմագլըզ միւլքիլն տէկիլաթիւր. . . պիր ի-
յիճէ տիւշինմէլի. . . վէ եարընա գտաար գարարը գա-
վինիլի վիրմէլիսինիլ. . . Նապլքի սիզէ սէօյլէտիմ, պէսիմ
թէքիլիֆիմի դապուլ վէ իճրա կյլէմէքիլքտէ, սիզին իշին

հիշ պիր կիւճիւք վէ հիշ պիր թէհլիքէ պուլունմագտա տէկիլ տիր . . . Էմմա, պիր եալան սէօյլէեհէրէք, էօլմիւշ օլան գըզըմը, մէզարտան գըեամ իթտիրէճէք իմիշիդ. պուլնտա գօրդաճագ հիշ պիր շէյ եօդ տուր . չիւնքի, չօճուղուճուն բէտէրի, մէրսումէնին հաեաթտա պուլունմասը հալաթիսինի իշիթտիկի անտէ, սէվինճինտէն նաշի տիւնեա քէնտինին օլուպ, վէ քէնտուլի պախթիւեար տառ իտէճէկինտէն, աճապա պուլնտա պիր հիյլէ վէ պիր տէսիսէ վար մը տըր տէյի տիւշիւնմէքիկի, վէ թէֆթիշ թէճէսսիւսէ գալգըշմագլըղը ապլա խաթըրնտան պիլէ կէշիրմէեհէք տիր, էլ վիրիւր քի օլ սէօյլէեհէճէկիմիդ եալան ուսթալըզլը պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտիլմիշ օլսուն: Վէ պուլնտան տա գաթինաղար, էվլատըմըղըն սահհիհէն էօլմիւշ օլմասընա իսպաթ վէ տէլիլ օլարագ, մէյտանտէ, պուլնտան օն տէօրթ սէնէլէր մուգատտէմ քէնտինէ եաղմըշ օլտուղում մէքթուպուան պաշղա պիր շէյ պուլունմագտա տէկիլ տիր . վէ մէշրիւր մէքթուպու չիւրիւթմէքիւք իսէ բէք գօլսյ տըր շէօյլէ քի, պէն օլ վագըթ սէնի ալտաթմըշ իտիմ տիյէրէք գանտըրըրմ, իշ պիթէր կիտէր, չիւնքի, օլվագըթլարտա, մէրդում իլէ պէյնիմիզտէ հագգլը պիւրուտէթլէր կիւղէրան իթմիշ օլտուղունտան, քէնտինին ալտաթմըշ օլմագլըղմ, գաթան իհթիմալին խարիճինտէ պիր շէյ տիր կիպլի կէօրիւնմէզ . . . Պէն մէրգումա, օլ վագըթ, քէմալի տէրա ու էլէմիմտէն նաշի, էօյլէ պիր եալանը ճայիդ կէօրմիւշիտիւմ, վէ պէյնիմիզտէ պիրպիրիմիդի բապթա մուճիպ օլապիլմէքտէ պուլունան պիր վէսիլէյի օրթատան գալտըրմագլըղա գալգըշմըշ իտիմ, տիեհէպիլիւրմ: Տիմէք տիր քի սիդ, հէր ճիհէթլէ էմին օլապիլիւրսինիդ, մատտէ եալընըղ թէքլիֆիլմի գապուլ իյլէմէնիզտէ տիր . . . անլատընըղ մը եա սէրթ մէշրէպ ատէմ, սիդ եալընըղ, օլ վագըթ, սիդին իլէ պէնիմ վէ մատամ Սէրաֆէնին պէյնինտէ պէօյլէ պիր տօլապ գուրուլմիւշ օլմասընը իգրար վէ թաստիգ իյլէմէլիսինիդ, արթըղ անտէն սօնրասընը տիւշիւն:

մէյինիզ, հէր քէսին էօյլէ օլմասընա ինանաճաղը չիւբհէ-
սիզ տիր : Վէ 150 պին ֆրանգ մէսէլէսինէ կէլինտիքտէ
իսէ, օլ ճիհէթճէ տախի ապա էլէմ իւզրէ օլմամալըսընը,
չիւնքի մէպլաղը մէզպուրու վիրէն պէն իտիմ, տիմէք տիր
քի էկէր տալա իտիպտէ կէրի իսթէմէքլէք լազըմ կէլսէ,
պիզզաթ քէնտիմ իսթէնէճէկիմ տիր, հալ պու քի, շիմ
տիտէն վատ իտէրիմ քի, լադըրտըսընը պիլէ տիհանըմա
ալմաեաճաղըմ տըր, եինէ վարսըն մէպլաղը մէզպուր, օլ
մէրգուամ քէնտի միւշթէրինիզէ գալսըն, վէ հաթթա, մէր-
դում պու պիզիմ թուլթաճաղըմըլ թարիգտէն պիխապէր
տախի գալմալը տըր, օլ պապտէ հիշ պիր շէյ իշիթմէմէ-
լի տիր, վէ շունու տախի ունուլթում սիզէ իշարաքի, պու
խուսուստա, քէնտինիզ իչինտէ, հէր նէ միւքեաֆաթ իս-
թէհէճէք օլուր իսէնիզ, օնա տախի նայիլ օլաճադսընը
տըր :

Ժադ Թէրան օլ անտէ քէնտիսինին զայէթլէ զարիպ վէ
զայէթլէտէ մուխաթարալը պիր մէվզըտա պուլունտուղու-
նու կէօրմէքտէ օլտուղու թադտիրտէ տախի, սալա թալր ու
թարղընը պօլմանարադ, քէմալ մէրթէպէ ֆիւթուրսուզ-
լուգ իւզրէ պուլունտու : Շէօյլէ քի, Սարա քէնտի դըզը-
նըն սահիհէն էօլմիւշ օլմասընա ինանաճաղտա օլտուղու
հալսէ, մէրգում նօթէրէ կէլիպտէ, դըզը հաեաթտա տըր
տէյի շէհատէթ իթմէքլիկինի թէքլիֆ վէ թէհատիա իթմէք-
տէ օլուպ, վէ մէրգում իսէ, օն տէօրթ սէնէ էվվէլ, պիզզաթ
քէնտիսի, մէրգումէ չօճուղու զայալ իթտիրէրէք, էօլ-
միւշ տիւր տէյի եալան եէլտէ շէհատէթ իյլէմիշ իտի. տի-
մէք տիր քի, խային խէվֆիլի օլուր ֆէհվասընճա, մէր-
գումտա քէնտի ճինայէթի իլէ իշպու մէհմուլին զայրի օ-
լան թէսատիւֆի տէրխաթըր իյլէտիքճէ, գալպէն տիւ-
շարը էնտիշէ օլմաեա պաշլամըշ իտի. լաքին, զաթէն
բէք գուրնազ վէ բէքտէ մէհարէթ սահիպի օլտուղուն-
տան, վէ պինաէն ալէյհ, էօյլէ թէհլիքէլի տադը-
գալարտա, նէ եօլտա տավրանմագլըղը բէք ալէա պիլ-

տիկինտէն , կէրչի , Սարանըն թէհտիտէրինէ գարչըլդ , առա ալտըրմահարագ , լազըմ կէլէն ութալըլը մէվգըի իճրահէ գօյմագտէ պուլունտու իսէ տէ , պու ճիւկէ իլէ տախի , չու տա սահիհ տիր քի , մէրգումուն քէմալի ղայրէթ վէ մէհարէթ իւղրէ գազանմըչ օլտուղու շէրէֆ ու էմնիյեէթ պինտաը , գում իւլէրինտէ միւէտէս պուլունմագտա իտի : Վէ չու տախի պաչգաճա վէ պիւլիւք պիր սահիհլիք տիր քի , խալգտա տայիմա պիր թապիաթ կէօրիւլէկէլմէքտէ տիր . պու կիւնքի ճանը կիպի սէվիպ կէօլէրէ գատար չըգարտըղը պիր առէմի , եարըն տախի զիրի ղէմինլէրէ գատար լնտիրէրէք , քիւլլի շան ու շէրէֆինի բայիմալ իթմէքլիկի սէվմէքտէ տիր . նօթէր պունուն պէօլլէ օլմասընը ըանա պիլմէքտէ օլտուղունտան , Սարանըն առաւլէթինտէն վէ հիւճոււմունտան գօրգուպ տիւթրէմէքտէ իտի , չիւնքի , մէրգումէնին թէշէպպիւսիւ հէր նէ մէրթէպէտէ տիվանէճէ պիր շէյտէ օլտա , վէ քէնտիսի տէ հէր նէ մէրթէպէ շան ու էմնիյեէթ գազանմըչ պուլունտա , եինէ , հէր հալտէ , օրթալըգտա պիր չիւքհէ հուսուլինէ սէպէպիյեէթ վէրէպիլէճէկի չիւքհէտէն միւսթաղնի իտի : Իմ տի մէրգում , հիչ տէկիլ իսէ վազըթ գազանարագ , մէգքիւր թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմապըղա պիր չարէ տիւչիւնմէքլիկէ էշէտտի իհթիեաճ կէօրտիւկիւնտէն , մէրգումէնէ , պիր սուրէթի պարիտէտէ օլտուղու հալտէ :

— Մատաճ , սիգ պէնտէն , էայրնա էօլլէնէ գատար , գարարը գաթիմի պէքլէնէճէկինիզի պէեան իյլէտինիզ , իմտի , պէնտէ սիզէ , եարըն տէկիլ օլ պիր կիւնէ գատար , պիղլաթ քէնտինիզլն տախի , օլվէխամէթինի իզրար իյլէմէքտէ օլտուղունուզ թարիզ ու թէշէպպիւստէն վաղ կէշմէքլիկին էլղէմիյեէթլնի տիւչիւնմէնիզ իյլն միւսաատէ իտիպ միւհլէթ վիրիրիմ : Վէ էկէր , միւստէթի մէգպուրէ հուլուլինէ գատար , թահրիրէն թարաֆընըղտան մէգքիւր տիվանէճէ թէշէպպիւս վէ ճինայէթ նիյէթինտէն ֆէրաղաթ կէթիրմիշ օլմանըղա տայիր պիր մալիւ-

մաթ ալամազ իսէմ, օլ վագըթ , թահթը մէսուլիյեթտէ քէնտինիզ գալմիշ օլաճագսընըզ տըր , չիւնքի , հիւքիւմէ . թին վազիֆէսի , մալիւմ եւ , քեամիւ , էհլի ըրզ , վէ նա . մուսուլաւատումլարը հէր պիր վագըթտա հըֆզ ու վիքայէ իթ . մէրլիք օլտուղու կիպի , էհլի ֆէսատլար իլէ ֆիթնէքեար . լարը տա տէրտէսթ իլէ թէէտիպ ու թէրպիյեթ իյլէմէք . լիք տիր , վէ սիզ իսէ , քէնտի նիյեթթի ֆասիտէնիզէ , իշ . թիրաք իթմէքլիքտէն . քէֆի եէտ իթմէքտէյիւմ տէյի , եիւ . զիւմէ գարչը թէհտիտ ու հագարէթլէրէ ճիւրաթ իյլէ . մէքտէսինիզ :

— Տիմէք տիր քի , էֆէնտի , սիզ պու էլֆագընըզլա , թէքլիֆլէրիւմ իւզէրինէ տիւչիւնիւպ ճէվապ վիրէպիլմէք . լիք իչին , պիր կիւն տահա զիեատէ միւսաատէ իսթէմէք . տէսինիզ , էօյլէ տէկիլ միւ Բէք ալէա , պու ալէամէթ , բէք իյի պիր ալէամէթ օլտուղունտան , ժնու տալի գապուլ իլէ միւսաատէ իտէրիւմ . . . Եարըն տէկիլ օլ պիր կիւն , թա պու սաաթտա , եինէ պիզզաթ քէնտիւմ պուրաեա կէլիւրիւմ , վէ օլ վագըթ , իշ նէտէ գարար գըլաճագ իսէ դըլար . . . եա սուլհ . . . վէ եատա հարպ իքիսինին պիր ի օլաճագ տըր , նասըլ քի սէօյլէտիւմ , վէ թէքրարէնտէ սէօյ . լէրիւմ պունտան պաչգա պիր թարիգինիզ օլամաեաճագ տըր . . . ֆագաթ , էօյլէ պիր հարպ քի , ինսաֆ ու մէր . համէթ տէնիլէն շէյին , էսէրինի պիլէ կէօրէմէեճէքսի . նիզ տիր . . .

Սարա պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա , նօթէրին եա . նընտան պըրագըպ տիշարը չըգտը . . . :

.

— Հէր շէյ սըրասընտա կիթմէքտէ տիր . . . տէտի Սա . րա քէնտի . քէնտույէ , — իշթէ օլ Բօտօլֆուն , շէօյլէ պիր քէյֆինէ կէլէրէք աճըեըպ տա եանընա ալտըղը , վէ պէս . պէլի իլէրուտէտէ քէնտիսինէ պիր մէթրէս (նիքեահսըղ գարը) եաբաճաղը սէֆիլ պիր գըզ թարաֆընտան , արթըգ պիր գօրգոււմ գալմամըշտըր . . . զիրա , հէլէ համտ օլտուն

քի, թէք-կէօղ գարընըն քիւլլի հիմմէթ վէ մաարիֆէթիյլէ, պիր քէրրէ օլմէրագտան գուրթուլմուշումտուր. . . Վէ մատամ տ'Արվիլէտէ կէլինճէ, կէրչի Բօտօլֆուն ուսթալըղը սայէսինտէ, գուրուպ տիւշիւրմէք իսթէտիկիմ պիր մուսիւպէթէնճամտուղագտան գուրթուլապիլմիշ տիր. ֆագաթ, արթըգ պու տէֆա քի եէնիտէն թէրթիպ իյլէտիկիմ տուղագտան գուրթուլամանեաճագ տըր, տիմէք տիր քի, Բօտօլֆտան քէնտիսինէ հիշ պիր ֆայիտէ օլամանեաճագ տըր, Բօտօլֆ քէնտիսինի հիշ պիր վագըլթաա սէվիպ վէ իւնս ու իւլֆէթ իւզրէ պուլունամանեաճագ տըր : Վէ իշթէ օլ վագըլթ, Բօտօլֆ պունլարըն իքիսինտէն տախի ճիւտա տիւշիւպ վէ մահրում գալտըղընտա, մահղուն ու միւքէտտէր օլարագ զայրէթ վէ ճէսարէթտէն տիւշէ ճէք տիր, վէ թապիւթիյլէ մէրգում մէղքիւր հալ իւզրէ պուլունտուղունտա, նօթէրին իմտատ վէ մուալէնէթի ինզիմամիյլէ թէրթիպ ու թանզիմ իտէճէկիմ, վէ հէր նէվիտէ սահիհլիք րէնկի վիրէճէկիմ եալանա, անինտէ ալտանըպ ինանաճագ, վէ գապուլէ հաղըր ու միւսթաիտ պուլունտաճագ տըր. . . Վէ նօթէրէ կէլինճէ, էլպէթթէ թէքլիֆիմի գապուլ իլէ պանա մուալէնէթ իտէճէք տիր, զիրա, մէրգումու րէք իյի գօրդուլթմուշ օլտում : Վէ էօյլէ պիր կէնճ, էօքսիւզ, սէֆիլ վէ Նաճընմանա շայեան զըղ պուլմագլըգտա իտէ, հիշ պիր միւշքիլթ եօգ տուր : էօյլէ պիր գըղ պուլուպ տա, պիր քէրրէ լաղըմ կէլէն նասիհաթը վէ թալիմաթը մէրգումէեէ վիրտիմի իտի, րէք ալէա պիղէ էվաալըղ սաթապիլէճէք տիր. վէ Բօտօլֆ տա, քէտէրի ազիմինտէն գուրթուլաճագ, եանի զայպ իթմիշ օլտուղու էվաալընը կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլտու տէյի շաղ ու մէսրուր օլաճագ տըր. . . պէն Բօտօլֆուն նէ մէրթէպէ պիւլիւք վէ համիյեթի պիր եիւրէկէ մալիք պուլունտուղունու պիլիրիմ. . . էվվէթ, մէրգում, օլ անէ տէկին մէթրուք վէ սէֆիլ պիր հալտէ գալտըգտան սօնրա, էլէ կէշիրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլտու իթիգատընտա պուլունա-

ճաղը մերդուժէ գըզա , քէնտի շան ու շէօհրէթինի , վէ
թաճ ու տէվլէթինի միրաս պըրադապիլէճէք տիր արզու
վէ հէվէսիլէ , կէլիպ պէնիմ իլէ ագըպէթքեար էվլէնէրէք
ազտը նիքեահ թահթընա կիրմէքլիկէ մէճպուր օլաճագ ,
միւսարաթ իտէճէք , վէ պէնիմ տէ մէճմուլին խարիճին
տէ տիր տէյի կէօրմէքտէ օլտուղում միւրատըմ էէրլինէ
վարաճագ տըր . . . Վէ նիհայէթ , վագթիլէ սիւտ վալի-
տէմին խթիխրաճաթընըն իճրասը կէօրիլէճէք տիր , շէօյլէ
քի , արթըգ պու տէֆա , մութլագ սուրէթտէ , պաշըմա
պիր ԹԱՃ ԴՕՅՄ Ա.Գ.Լ.Գ. իգպալ ու շէրէֆինէ նայիլ օլա-
ճաղըմ տըր . . .

Սարա նօթէրին խանէսինտէն տիշարը չըդար չըգմադ ,
Մ. Շարլ Բօպէր շոյէթլէ սիւսլիւ պիր արապատան ինտի-
կի պիրլէ , կիւեա մէրդումուն թէքլիֆսիլ միւշթէրիլէ-
րինտէն պիրի տիր թավր ու թարզը իլէ , տօղրու իշ օտա-
ւընա չըգը վիրտի :

Մ. Շարլ Բօպէր , եանի մատամ Բիրլէնին թապիրի իլէ
սէօյլէնիլտիկի թագտիրտէ Մ. Դօմանտան , թէքլիֆսիլճէ
պիր հալ իւզրէ նօթէրին եանընա կիրտիկինտէ , մէրդում
ղայէթլէ տուրկուն , վէ տարկըն , վէ մահզուն պիր հալտէ
պուլունարագ , վէ նէզաքէթսիլճէ պիր լիսան դուլլանա-
րագ ,

— Պէնիմ տտէթիմ , անճագ էօյլէտէն սօնրա , քէնտի
միւշթէրիլէրիմի դապուլ իյլէմէք տիր . . . էկէր պիր իֆա-
տէնիլ վար իսէ , զաթընըլ եարըն կէլմէլիսինիլ , տէտի :

— Իյի էմմա , պապաճըղըմ , էվլէլա շուսու պիլմէլիսի-
նիլ քի , — տէտի Մ. Շարլ Բօպէր (Մ. Բօպէր շագաեը
սէվէր պիր ատէմ օլտուղունտան , նօթէրէ տախի շագա-
լար իտէրէք լագըրարեա պաշլատը) , բէք միւթէնա պիր
իշ իշին կէլիլիմ տիր . . . վէ սանիէն սիլգէ շուսու տախի
խապէր վիրերիմ քի , հագըղմտա էկէր պիր մէրագա տիւշար
օլմուշ իտի իսէնիլ , պէր թարաֆ իթմէլիսինիլ . . .

—Օլ սէօյլէտիկինիդ մէրադ նէե՛է տալիր տիր , պէն էօյլէ պիր շէյտէն խապերտար տէկիլիմ :

—Աճայիպ , սահիհէն խապերինիդ եօգ մուտուր :

—Գա՛նդի մատտէտէն :

—Ա՛ ճանըմ , պէնիմ տիւէլլօեա չըգըշտըղըմը իչիթմէ . տինիդ մի . . :

—Տիւէլլօե՛ա մը չըգըշտընըդ :

—Էվլէթ , տիւք տը Լիւսնէյ իլէ վուրուշտուգ , աճա՛յիպ նա՛սըլ օլմուշտուր տա սիզին խապերինիդ օլմամըշ տըր , սահիհէն իչիթմէտինիդ մի :

—Խայր , ասլա :

—Զօ՛գ շէյ , չօ՛գ շէյ :

—Էյ մէղքիւր տիւէլլօեա սէպէ՛պ նէ իտի :

—Բէք պիւյիւք պիր խուսուս մէղքիւր տիւէլլօեա սէպէպիյեէթ վիրմիշ իտի , վէ հաթթա , գան չըգմատըգճա թէսվիյեէսի միւմքինաթտէն տէկիլ իտի : Շէօյլէ քի , մէրգոււմ Մ . տը Լիւսնէյ , գալգըպ տա կէշէն կիւն , հէմտէ պիր սէֆարէթխանէ տէրունինտէ , եիւղիւմէ գարչը , էվլէթ , տիւշիւնիւնիւղ պիր տէֆա , քէնտի եիւղիւմէ գարչը օլտուղու հալտէ , պանա . . . սէնտէ նէզլէ՛ վար տըր , տիմէքլիկէ ճէսարէթ իյլէ՛մէսին մի :

—Սիզտէ նէ՛ վար տըր տէտի . . :

—Ա պէնիմ պապաճըղըմ , անլաեա՛մատընըղմը , կիւեա պէն նէվազիլ օլմուշ իմիշիմ , հալ պու քի , նէվազիլ տէտիքլէրի տէ էօյլէ պիր մուրտար իլլէթ տիր քի , առէթա առամըն քիպը ու ազամէթինէ թօգունուր :

—Եա՛ , տիմէք տիր քի , սիզտէ գալգըպտա պունուն իչին տիւէլլօեա չըգըշտընըղ , էօյլէ՛ մի :

—Աճայիպ , պէօյլէ պիր հագարէթտէն աօլաեը տիւէլլօեա չըգըշմաեըպ տա , եա գա՛նդի շէյ իչին չըգըշմալը իտիմ . . . նէ՛ տիմէք իսթէրսինիզ , մէկէրչի պէն , մէրգումուն պու թահգիրինէ գարչըլըգ սէօ չըգարմաեըպտա , հա՛ղմմը իթմէլի իտիմ , էօյլէ՛ մի . . . թամամ , թամամ , պիր ա .

տամ չըզըպ պանա նէվազիլ օլմուշսուն տէսինտէ , պէնտէ սէօ չըգարմահարադ տուրաներմ . . . արթըգ անը եարա մանօրում . . . պարի շու հագարէթի պիր տիլպէր գատըն հուզուրունտա՝ եարմըլ օլմասա իտի . . . վէ պարի մէր . գումէ գատըն տա նազիքճէ պիր մարքի՛ղ օլմասա իտի . . . քի . . . նիհայէթ , էլ վիրիր . . . պու իշ տահա պու գա տար իլէ տէ պիթմէմէլի իտի էմմա , հէր նէ հալ լատ . . .

— Սահի՛հ մի սէօյլէհօրսունուզ , աճանիպ :

— Էվվէթ , նէ՛ զանն իթտինիզ , անլամալըսընըզ , իշթէ պիզ ապկերիլէր պէօյլէյիզ . . . տայիմա էլիմիզ գըլըճ . տա , վէ կէօղիւմիւզտէ գանտա օլմալը տըր . . . Տիւն տէկիլ էվվէլքի կիւն , շահիտլէրիմ կիտիպ մէրգում տիւգիւն շահիտլէրի իլէ միւքեալէմէնէ կիրիշտիլէր . . . Պէն զաթէն պիր սուրէթի գաթիյեէ վէ գալիյեէտէ օլտուղս հալ տէ , նիյեէթ ու իտտաամը պիլտիրմիշ իտիմ . . . շէօյլէ քի , եա տիւէլլօեա չըգըշմագլըղըմըզ , վէ եախօտ իթտիկի լագըրտընը կէրի ալմագլըղընը թէքլիֆ իյլէմիշ իտիմ :

— Գա՛նդի լագըրտըսընը կէրի ալմագլըղընը իտտաա իյլէմէքտէ իտինիզ . . .

— Ա՛ , հալէա անլահամա՛տընըզ մը , ա՛յ էֆէնտիմ , օլ պանա սէննէղլէ օլմուշսուն տուր տէմիշ օլմասը լագըրտըսընը :

Նօթէր մէրգումուն պու լագըրտըլարընա ֆիքրինտէն կիւլիւպ թէսճճիւպ իյլէտիկլինտէն , ումուզլարընը սիլքի վիրտի :

— Հալ պու քի տիւգիւն շահիտլէրինէ կէլինճէ , մէր . գումլար , — « Տօղրուսու , պիզ Մ . Շարլ Բօպէրին , թապիաթընտա տէրքեար օլան նամուս ու զայրէթի տուլըուսունա հագգ վիրմէքտէյիզ , լաքին , Մ . տը Լիւսնէյինտէ , բարտօն տիյէրէք լագըրտըսընը կէրի ալմասընը , ապա՛ ճայիզ կէօղէմէյիզ , վէ , հէմ աօրճլու տէկիլ տիր , հէմ եարամազ , վէ հէմ տէ եարմագ իսթէմէզ , — տէտիքլէրինտէն , պէնիմ շահիտլէրիմ տախի ճէվապ օլարադ , — « Էֆէնտիլէր ,

տիմէք տիր քի, Մ. տը Լիւսնէյ, Մ. Շարլ Բօպէրէ, նէզլէ օլմուշ տուր տիմէսինէ, հալէա տէվամ վէ իտտաա իյլէմէքտէ տիր, էօյլէ մի, —տէմիլլէր տիր. վէ ծնլար տախի, — «էվվէթ, էֆէնտիլէր, էօյլէ տիր, ֆագաթ, շունու տախի պիլմէրիսինիզ քի, Մ. տը Լիւսնէյ, մէգքիւր լագըրտըսըլա, Մ. Բօպէրին նամուս ու ազամէթինէ թօգունմագլըղը, դաթան ֆիքրինտէն պիլէ կէշիրմէմիշ տիր, —տէմիլլէր տիր: Վէ ծնլարտա պունա ճէվապէն, —«մատամ քի էօյլէ տիր, մէգքիւր լագըրտըսընը կէրի ալմալը տըր, տէտիքլէրինտէ, մէրգումուն շահիտլէրի տախի, —«թայր, էֆէնտիլէր, վագաա, Մ. տը Լիւսնէյ, Մ. Բօպէրին միւթէպէր պիր զաթ օլտուղունու թանըբպ իգըար իտէնլէրտէն իսէտէ, պու ճիւմիէ իլէ տախի, նէզլէսի պուլունտուղունու տա իտտաա իյլէմէքտէ տիր, աէմիլլէր տիր, — կէօրիւեօրմուսունուզ շիմտի քի, մէգքիւր աղըր մէսէլէեի հալլ ու թէսվիլէ իթմէք իչին, տիւէլլօտան պաշգա հիշ պիր թարիգ պուլունամամըշ տըր...

—էվվէթ, էօյլէ տիր... չիւնքի, սիդէ բէք պիւյիւք պիր հագարէթտէ պուլունմուշ տուր, էն նազիք թարաֆընըգա թօգունմուշ տուր:

—էմմա էօյլէ տէկիլ մի տիր, ճանընըղը սէվէր իսէնիզ, վէլհասըլ տիւէլլօնուն կիւնիւ, սաթթը, վէ մահէլլի գաւարաշտըրըմըշ, վէ տիւն սապահ, Վէնսէն օրմանընտա, մէգքիւր տիւէլլօ, զիւատէսիյլէ շէրէֆիլի պիր սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր. շէօյլէ քի, պէն մէրգումուն պիր գօլունու գըլըճ իլէ խաֆիֆճէ եարալատըղըմտա, շահիտլէր, նամուսումուն եէրինէ կէլմիշ օլմասընա շէհատէթէ միւսարտաթ իթտիլէր. վէ տիւգ տը Լիւսնէյ տախի, էիւքսէք սէս իլէ սէօյլէեէրէք, —«իճրատէն էվվէլ լագըրտըմը տալա կէրի ալմալարտան տէկիլ իտիմ վէ ալմատըմ. հալ պու քի, մալիւմ եա, իշ պաշգալաշմըշ տըր, զալէպէնին գանղի թարաֆտա գալտըղը կէօրիւլմիւշ տիւր, տիւմէք տիր քի, արթըգ շիմտի, քէնտի նամուս ու շէրէֆիմ-

լէ, լազըրտըմը կէրի ալարադ սէօյլէրիմ քի, պէն Մ. Շարլ Բօպէրէ, Թէհի եհրտէ օլարադ, նէղլէ օլմուշտունուզ տէմիշ իտիմ. էվլէթ, էֆէնտիլէր, շիմտի ալէնէն պէեան ու իգրար իտէրիմ քի, խասմիմ օլան հազգանիյեթբէրվէր Մ. Շարլ Բօպէր նէղլէ իլլէթինէ միւպթէլա օլմուշ օլմատըգ տան պաշգա, հաթթա էօյլէ մէհմուլ իտէրիմ քի, հիշ պիր վազըթտա տախի միւպթէլա օլմաեանադ տըր. . . տէտի: Պատէհու մէրգում քէմալի տօսթի վէ հիւրմէթ իւղրէ կէլիպ էլիմի թուլթտուգ տան սօնրա, — «նա սըլ, շիմտի մէմնուն օլտունուզ մօլ» — տէտիքտէ, պէն տախի ճէվապէն, — «Արթըգ պունտան սօնրա, էօմրիւմիւզ օլտուգճա, տօսթլուղումուզ պադը օլաճադ տըր, —» տէտիմ: Թարափըմտան պունու պէօյլէ սէօյլէմէքիկէ պօրճու պունունմադտա իտիմ. . . Զիւնքի, տիւք տէ քէնտի թարափընտան, բէք նէզաքէթլի պիր սուրէթտէ հարէքէթ իյլէմիշ օլտու. . . շէօյլէքի, մէզքիւր իլթիֆաթլը լազըրտըլարը սէօյլէմէքիք ասլա վազիֆէսինտէն տէկիլ իտի, անըն պօրճու, անճադ նէղլէ իլլէթինէ միւպթէլա պունունմատըղըմը իգրար իլլէմէքտէն իպարէթ իտի. . . Հալ պունքի, պունու իգրար իյլէտիքտէն պաշգա, պիր տէ իւլվէթէն, միւտտէթի էօմրիւմտէ, մէզքիւր իլլէթտէն սալիմ դալմագլըղըմ հազգընտա էմէլ վէ արզու իպրադ իյլէմէսիյլէ. . . մահղա քէնտի նէզաքէթ վէ թէրպիյեթսինի իմա իլլէմէքտէ իտի:

— Տօղրուսու, շու գահրամանլըղընըզ, շայեանը թահսին տիր. . . Հէր նէ հալ իսէ, կէլէլիմ շիմտի քէնտի միւրատընըզա:

— Պէնիմ աղիզ սարրափըմ (Մ. Բօպէր թէքրարէն շագաեա չըգըշարադ), պէնիմ իշին բէք միւթէնա պիր իշ վար տըր. . . Նասըլքի պիլիւրսինիզ, պէյնիմիզտէ տէրքեար օլան մուգավէլէ ահքեամընճա, քէնտի մէհմուրիյեթթինիզ պէտէլինի վիւրմէք իշին իհթիեանճընըզ օլուպ տա պէնտէն ալմըշ օլտուղունուզ իւշ եիւզ էլլի պին ֆրանգըն,

հէր նէ գատար ֆայիղէրինի ալմագտա իտի իսէմտէ, ասը բարամը տախի կէրի ալմագ իսթէտիկիմտէ, սիզէ իւշ այ էվլէլինտէն խապէր վիրմէքլիկիմ իգթիզա իթմէքտէ իտի . . :

—Է՛յ, սօնրա՛ :

—Իշթէ, շիմտի՛, —տէտի Մ. Բօպէր պիր իհթիրազ իւզրէ, —պէն . . . խայր . . . լաքլին . . . շէօյլէ քի . . .

—Նէ՞ օլմուշ :

—Սիզտէ անրսեապիլիրսինիզ քի պու, անճագ պիր մէրագտան իպաթէթ տիր . . . պապաճըղմ, իշթէ խնսան, պիւլիւք զաթլար միսիլու, արաղի սահիպի օլմագլըղը, վէ ֆալան նէրտէ շէօյլէ պիր իրատը, շէօյլէ պիր արագիսի վար տըր տէտիրթմէքլիկի տրզու իտէր :

—Միւրտտընը հէր նէ իսէ, աչըգ սէօյլէյէնիզ քի անլաեաեմ . . . զիրա մէրագըմը թահրէք իյլէմէքտէսինիզ :

—Վէլհասըլ, պանա պիր արաղի սաթըն ալմագլըղմը թէքլիֆ իյլէմէքտէ տիրէր, իմտի, էկէրչի սիզլին իշինիզէ թօգուռմագ իսէ . . . տիյէճէք իտիմ քի, էկէր միւմքին օլուր իսէ, եանընըղտա պուլունան բարամը թէտարիքէ հիմմէթի տէ իտինիզ . . . զիրա, ֆիլվագը էօյլէ պիր արազի սահիպի օլմագլըղը, պէն տախի արզու իյլէմէքտէյիմ . . . վէ իշթէ, մահզա, մուգապլէլէմիզ մուճիպլինճէ, պունու էվլէլինտէն, սիզէ իսթար իշին կէլմիշիմ տիր . . :

—Ա՛հ, ա՛հ, ա՛հ :

—Ինչաալլահ կիւճէնմէզսինիզ եա :

—Նի՛շին կիւճէնէյիմ, վէ կիւճէնմէքլիկէնէ հագգըմ վար տըր :

—Չիւնքի, պէլքի զանն իտէրսինիզքի . . .

—Նէ՞ զանն իտէպիլիրիմ . . .

—Պէլքի չուեու պուլմագտա օլան թէվաթուրլարա ինանըպ վէ էհէմիյիեթ վիրէրէք կէլմիշիմ տիր շիւբհէսինէ զահիպ օլոնքսունուղ . . .

—Սէօյլէտիկինիդ թէվաթուրլար նէ՞ օլուեօրլար . . :

—Հիշ, նէ՞ օլաճադ , պօշպօղաղլըգտան իպարէթ շէյ-
լէր . . :

—Հէր նէ հալ իսէ , սէօյլէյինիդ պագալըմ նէ՞ իմիշ-
լէր . . :

—Ա՛ճանըմ, հագգընըգտա պիր թագըմ պօշ լագըր-
տըլար կէզմէքտէ տիրլէր , ասլա էհէմմիյեթ վիրէճէք
շէյլէր տէկիլ տիր . . :

—Նէեէ՞ տայիր լագըրտըլար իմիշ :

—Սէօյլէնիլէն լագըրտըլար իշինտէ , ագլէ եագըն հիշ
պիր սահիհլիք կէօրիւլմէքտէ տէկիլ տիր . . . պու ալէմտէ
պէտխահլարըն վէ պէտգէպանլարըն էքսիքլիկի մի վար
տըր , չօգ ատամ իշին չօգ շէյ սէօյլէրլէր, կիւեա քի, իշի-
նիզտէ պագը մէրթէպէ պօղուգլուգ կէօրիւլմէքտէ իմիշ . .
լաքին , տէտիմեա , սըրֆ հէզէեանտէն իպարէթ լագըր-
տըլար , անլատընըգմը . . . կիւեա պէնիմիլէ պիրլիքտէ օ-
լարագ , պօրսա օեունլարընա կիրիշմէքտէ իմիշիդ . . ֆա-
գաթ , պու պօշպօղաղլըգլարըն պիէսաս օլտուգլարը բէք
չաբուգ անլաշըլարագ էհէմմիյեթլէրինի զայպ իթմիշլէր
տիր . . :

—Տիմէք տիր քի շիմտի սիգ , քէնտի բարանըզ հագ-
գընտա շիւբհէ իթմէքտէսինիդ , էօյլէ՞ մի :

—Խայր , խայր , կէրչի ֆիքրիմտէն էօյլէ պիր շէյ կէշ-
մէքտէ տէկիլ տիր . . . լաքին , շու տախի սահիհ տից քի,
բարալարըմ քէնտի եանըմտա պուլունսա տահա էյի տիր . . :

—Տուրունուզ աղաճըգ պուրատա . . :

Մ. Ֆէրան եագըրխանէսինի՝ գաբատըգտան սօնրա ա-
եաղա գալգտը :

—Սարրաֆը ալիդիմ, նէ՞ ըէեէ կիթմէքտէսինիդ :

—Շու իշիթմիշ օլտուղունուզ թէվաթուրլարըն հա-
գըգաթէ մագբուն պուլունմասընը, վէ ֆիլվագըտա իշիմին
պօղուգ պիր հալտէ օլմասընը թաստիգէ կիթմէքտէյիմ,
—տէտի նօթէր իսթիհզաքեարի պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Վէ մէրգում , մէրտիվէն պաշնտա վազը օլուպ , վէ եազըճըլարըն թարաֆընտան կէջիմէքսիղին քէնտի տայի-րէսինէ կիտիլի օլան կիզլի վէ ուֆագ պիր գաբու աշտ-րագ կիտի վիրտի :

Մէրգում կիտէր կիթմէզ , պաշ եազըճը կէլիպ գա-բուեու վուրտու :

— Կիրինիզ , տէտի Շարլ Բօպէր :

— Մ. Ֆէրան պուրատա տէկիլմի տիր :

— Խայր , տօսթում , պուրատա տէկիլ տիր , լաքին , նէ վար տըր , քիմ իսթէեօր :

— Եիւզէրի գաբալը պիր գատըն կէլմիշ տիր , վէ բէք միւհիմմ վէ բէք միւսթաճէլ պիր իշտէն տօլաեը , շիմտի քէնտիսի իլէ կէօրիւշմէք իսթէմէքաէ տիր . . :

— Եա՛հու , գաֆատար , սիզին չէլէպի շիմտի կէլիր , կէլ-տիկինտէ անը խապէր վիրիրիմ . լաքին , նա՛սըլ , մէրգումէ գատըն կիւզէլճէ՞ պիր շէյ մի տիր :

— Սնը պիլմէք իչին պիր քէրամէթ սահիպի օլմագլըզ իգթիզա իտէր , չիւնքի մէրգումէնին եիւզիւնտէ սիեահ պիր նիգապ պուլլունմագտա օլտուլունտան , կիւզէլլիկի չիրքինլիկի ասլա ֆարգ օլունամամագտա տըր . . :

— Զօ՛գ իյի , չօ՛գ իյի , շիմտի պէն տիշարը չըդար ի-քէն մէրգումէեի պիր իյիճէ կէօզտէն կէջիրքիրիմ : Վէ Մ. Ֆէրան կէլտիկի կիպի տէ , մէրգումէ իչին խապէր վիրի-րիմ :

Պաշ քեաթիպ օտատան չըգտը :

— Նէրէեէ կիթտի աճապա պու պիղիմ գօճմ պանքէր , — տէտի Մ. Շարլ Կօպէր քէնտու քէնտույէ , — պէսպէլլի պիղիմ բարալարը կէթիրմէկէ կիթմիշ օլմալը տըր , . . : Էկէր չուես ոլուլան թէվաթուրլար պիէսաս շէյլէր իսէ-լէր , տահա՛ իյի եա . . : Է՛հ , օլամաղ աիր շէյ տէկիլ տիր . . . պու ալէմտէ պէտպէպանլար իլէ պօշպօղաղլարըն մէկերչի գըթլըղը մը վաը տըր , քիմ պիլըր , դա՛նղի պէտխահլար մէզքիւր թէվաթուրու իճատ իլլէմիլէր

տիր . . . չիւնքի Մ. Ժագ. Ֆէրան կիպի տօղրու վէ միւթէ-
պէր ատամլարըն , էլպէթթէ նիչէ հասէտծիլէրի պուլու-
նուր . . . Հէր նէ հալ իսէ , նէ՛ վազիֆէմ պէնիմ , պիր
քէրրէ պէն բարալարըմը ալսեւմտա , վարսըն նասըլ օ-
լուր իսէ օլսուն . . . պէն օլ խապէր վիրտիքլէրի քէօշկիւ
սաթըն ալըպ պիթիրմէլիլիմ . . . ճն տէօրտիւնճիւ Լուի
զէմանընտան գալմա , վէ ուսուլի հասէնէ իւզրէ եաբըլմըշ
միւքէլլէֆ գուլէճիլէրի տախի վար տըր . . . վէհասըլ ,
հէր վագըթ մալիք օլունուր շէյ տէկիլտիր . . . պիր տէ-
ֆա մէզքիւր քէօշկէ մալիք օլտում մու իտի , իւզէրիմտէ ,
մուազզամ զաթլարա մախսուս օլան պիր թավր ու թարզ
բէյտա օլաճաղընտա չիւբհէ եօգ տուր , վէ օլ խուսպուստա
նէ գատար զուրուրլանսամ եէրի տիր , չիւնքի , պու թէ-
շէպպիւսիւմ , էօլլէ մատամ տ'Սըվիլ կիպի միւթէքէպպիր
պիր գարըեա տիլտատէ օլարագ , մահճուպ գալտըլմա
պէնդէմէզ . . . Հէր նէ հալ իսէ , մէրգումէ պէնի ալտաթտը ,
կէ՛յմէսին նասիպաէն . . . պարի օլ չէքտիկիմ կէճնիւլ ա-
զապլարընա , վէ իթտիկիմ մէսարիֆլէրէ պիր գարշըլըգ
օլաճագ գատար օլսուն զէվզընը չըգարապիլմիշ օլսա ի-
տիմ . . . էվվէթ , թամբլ սօգաղընտաքի պաշը բէրուգա-
լը գարուճու վէ պուտալա գարընըն լագըրտըսը տօղրու
իմիշէր , մէրգումէ պէնի պուրնու մտան թուլթարագ օյնաթ-
տը . . . Մէրգումէնին եաբտըղը շու օեունուն մալի պանա ,
էն ազը պիր գաշ պին ֆրանգա օլտու . . . վագաա , տօ-
նաթտըղըմ էշեալար եինէ պանա գալտըլար . . . վէ կէրչի
մէրգումէտէն պիր կին ախզը ինթիգամ իտէպիլմէքիք
իչին , եէտիմտէ վէսիլէլէրիմ պուլունմագտա տըր . . . Հա՛ ,
իշթէ պիզիմ պանքէր պապաճըգ տա կէլտի :

Մ. Ֆէրան էլինտէ պիր բաքէթ քեաղըտլար պուլուն-
տուղու հալտէ կէլտի , վէ մէզքիւր քեաղըտլարը Մ. Շարլ
Բօպէրէ թագտիմ իլլէտի :

— Իշթէ , — տէտի նօթէր , — պօն տը թրէզօր քեա-
ղըտը օլարագ սիզէ 350 պին թանէճիք ֆրանգ . . . պիր

գաչ կիւնտէն կէտիկինիդտէ, ֆայիզլէրի հիսապընա տա-
խի պագար պիթիւրիդ. . . վիրինիդ շիմտի սիզ պանա
պիր մագպուզ սէնէտի. . .

—Ա՛, —տէյի պաղըրտը թէաճիւպ իւղը՛ն Մ. Բօպէր, —
մէկէրչի պանա էմիյեէթինիդ եօգ մու տուր. . .

—Պէնիմ քիմսէեէ էմիյեէթիմ եօգ տուր. . .

—Լաքին. . .

—Լաքին մաքին իսթէմէզ, մագպու՛ղ վիրինիդ, մագ-
պու՛ղ. . .

—Ա՛ պէնիմ պանքէր պապաճըղըմ. . .

—Եազընըզ պիր մագպուզ տէյիեօրում սիզէ. . . վէ
շիմտի կիտիպ, ալէյհիմտէ էօյլէ արաճիֆլէր չըգարան-
լարա, կէօրտիւկիւնիւզ կիպի խապէր վիրմէլիսինիզ, պագ-
սընլար քի իշիմտէ պիր պօղուղլուգ վա՛ր մը իմիշ եօգուս
եօգ մու իմիշ:

—Տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, շիմտի պու հալինիզ
իշիտիւտիկինտէ, էվվէլքի իթիպարընըղըն տահա ղիեատէ
իզտիեատ պուլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր. . . Լաքին, •
տէյիլ էմմա, պէնիմ շիմտի պու կիւն ագճէեէ ինթիեա-
ճըմ պուլունմագտա տէկիլ տիր, ալընըզ եինէ սիզտէ
գալսըն տա, պատէհու ալըրըմ, զիրա, սիզէ սէօյլէտիմհա,
պանա անճագ իւշ այտան լիւզումու օլաճագ տըր:

—Մօնսիէօ Շարլ Բօպէր, պէն քէնտի ալէյհիմտէ ի-
քի քէրրէ շիւբհէ իտիլմէսինի գապուլ իտէնլէրտէն տէ-
կիլիմ:

—Էֆէնտի, եօգսա կիւճէնտինի՛ղմի:

—Պանա պիր մագպուզ վիրինիզ, տէյիեօրում սիզէ:

—Էօֆ, նէ՛ գատար սէրթմէչրէպ պիր առամաընըզ,
բէ՛ք ալէա, բէ՛ք ալէա, վիրէյիմ, —տէտի Մ. Շարլ Բօ-
պէր, — վէ պատէհու մէզքիւր մագպուզ սէնէտինի եազ-
մագտա իքէն,

—Եիւզիւ նիգապլը պիր գատըն, բէ՛ք միւհիմմ պիր
մատտէ հագգընտա, միւսթաաճէլ օլսարագ սիզին իլէ

կէօրիւշմէք իսթէտիկինստէն , տիշարուտա սիզէ պէքլէ-
մէքտէ իսիշ . . . տօլրուսու պուրատա պուլունմագլըղըմ
միւնասէպէթիլլէ , շիմտի կիտէր իքէն , մէրգումէեի կէօր-
մէքլէք իդպալինէ նայիլ օլաճաղըմաւն տօլաեը բէք մէմ
նուն օլմագտաեըմ . . . իշթէ սիզէ պիր մագպուզ , նա՛սըլ ,
նիզամընտա՛ մը տըր :

— Բէք ալէա տըր , էհ արթըգ շիմտի սիզ շու քիւշիւք
մէրտիվէնտէն չըդարագ կիտէպիլիրսինիզ , սէֆա՛ կէլաի-
նիզ :

— Իյի եա , պէն մէրգումէեի կէօրմէքլիկի արղու իլլէ՝
մէքտէ իսիմ :

— Իշթէ օլ նիյեթէթտէ պուլունտուղունո՛ւզ իչին տիր
քի կէօրէմէեճէքսինիզ եա :

Պատէհու նօթէր չընղըրաղընը չալըպ սէր քեաթիպինի
չաղըրարագ , մէրգումա ,

— Սէօյլէյինիզ մէրգումէ դատընատա , կէլսին . . . տէ-
տի , — ատիյեէօ , մօնսիէր Բօպէր :

— Բէք ալէա , պապա պանքէրիմ , վարսըն սիզին միւ-
րատընըղ օլտուն , մէրգումէեի կէօրմէքլիքտէն տէ մահ-
լում դալաեըմ : Իթիմատ իթմէլիսինիզ քի . . . :

— Զօ՛գ իյի , չօ՛գ իյի , ատիյեէօ , ատիյեէօ . . . :

Նօթէր պունու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր , Մ. Շարլ Բօ-
պէրին արգասընտան գաբուեու գաբաեը վիրտի :

Արատան ճիւղիճէ պիր վադըթ կէչտիքտէ , սէրքեաթիպ
մէրգումէ գատընը , եանի մասամ տիւշէս տը Լիւսնէյի
իչէրի կէթիրտի : Մէրգումէ դայէթլէ սատէ պիր սուրէթ-
տէ կիլինմիշօլուպ , արգասընա պիր շալ ալմըշ իաի , վէ ախի
րէնքտէ օլան խարէ շաբգասը իւզէրինտէն աթըլմըշ օլ-
տուլու հալտէ , եիւզիւնիւ տախի սիւսահ վէ գալըն պիր
տանթէլա նիդապ իլլէ սէթը իլլէմիշ իտի :

Մատամ տը Լիւսնէյ , ճիւղիճէ իզթիրապը գալպ իւզ-
րէ պուլունտուղու հալտէ , եավաշճաճըգտա եիւրիւեէէք
նօթէրին եաղըխանէսի եանընա եագլաշտը , վէ մէրգում

տախի պիր դաչ ատում իլերուտէն մերգումէնի դարչըլատը։
 — Զաթընըլա քիմ տէրէր, մատամ... վէ միւրատ
 ու մաթլուպունո՞ւզ նէ տիր, — տէտի պիրտէն պիրէ Ժագ
 Ֆէրան, զայէթլէ միւքէտտէր վէ տարղընճա պիր հալտէ
 պուլունտուզու Թագտիրտէ, չիւնքի, պիր Թարաֆտան
 Սարատան կէօրմիւշ օլտուղու Թէհտիտլէր, վէ տիկէր
 Թարաֆտան տախի Մ. Շարլ Բօպէրտէն իշիթմիշ պուլուն-
 տուզու արաճիֆլէր, Թապիաթիլլէ իզթիրապը տէրունի-
 նի մուճիպ օլմուշլար իտի. վէ պունտանտա գաթինազար,
 մէրգումէնին օլ մէրթէպէ սատէ սուրէթտէ կիլինմիշ օլ-
 մասընը կէօրտիւկիւնտէն, իհթիրամաթը ֆայիգա իւզրէ
 գապուլ իթմէքլիկէ պիր լիւզում կէօրմէսիկի շէօյլէ տուր-
 սուն, հաթթա օլ եօլտա ատի պիր մուամէլէեէ տախի
 ճիւրաթ իլլէմիշ իտի։ Մէրգումէնին քէլամէ ազազ իլլէ-
 մէք իչին Թէրէտտիւա իւզրէ պուլունտուզունու մէրգում
 տէքք էլլէտիքտէ, քէնտիսի սէրթճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ,
 — Սէօյլէյինիզ, ուզաթմանընըզ, մատամ, նէ տիր
 միւրատընըզ, — տէտի։

— Էֆէնտի... — տէտի մէրգումէ պայլըն պիր սէս
 իլէ, վէ նիգապը ալթընտան աալա եիւլիւնիւ կէօսթէր-
 մէմէքլիկէ չալըշարագ, — Էֆէնտի... աճապա զաթընըլա
 պէղայէթ տէրէճէտէ միւհիմմ պիր սըրրըմը իֆշա իտէպի-
 լիւրմիլիմ...։

— Օլ պապտէ վէ հէր խուսուստա քէմալի էմնիլիթթ
 իւզրէ պուլունապիլիքսինիզ, մատամ, ֆագաթ, շունու
 սիղէ խապէր վիլիլիմքի, պէնիմ Թապիաթըմ, պիր քէր-
 րէ, էվվէլ էմիրտէ, գօնուշտուղում ատամն քիմ վէ նէ-
 ճի՞ օլտուղունու պիլմէքլիք տիր։

— Էֆէնտի... իհթիմալ տիր քի, օլ խուսուստա հիշ
 պիր իհթիեաճ կէօրիւմէեէճէք տիր...։ Վէ պէն բէք ալէա
 պիլիլիմքի, սիղ, բէք նամուսուլ վէ բէքտէ հագգանիլ-
 էթբէրվէր պիր զաթսընըզ...։

— Բէք ալէա, մատտէ՞ նէ տիր, մատտամ... մատտէ՞

նէ տիր, ինչ ապագայըմ. պաշտապիրի տահա վար տըր քի պանա պէքէմէքտէ տիր: Սիդ քիմանիդ:

—Էֆէնտի, պէնիմ քիմ օլմամըն, վէ իամիմն նէ օլմասընն սիզէ հիչ պիր լիւզումու եօգ ճուր. . . տօմթլարըմտան. . . պիրի. . . շիմտի պուրատան չըգմըշ անըր:

—Օլ տէտիկինիդ ատամըն իամի նէ տիր:

—Մ. Ֆլորէսթան ալ Սէն Րէմի:

—Ա, —տէտի նօթէր մէրգումէեէ տիգգաթլը տիգգաթլը վէ թէֆթիչքեարի պիր պագըշ իւէ նպագարագ, — վէ պատէհու, —էյ, մատամ, նէ օլմուչ:

—Էֆէնտի. . . Մ. տը Սէն Րէմի պանա. . . հէր պիր շէյի սէօյլէյիպ անլաթմըշ տըր. . .

—Նէ, սէօյլէտի սիզէ, մատամ:

—Հէր պիր շէյի սէօյլէտի. . .

—Սնը անլատըգ, հալ պու քի նէ սէօյլէտիկինի հալէա անլահամատըգ. . .

—Էֆէնտի, նիչին պէնի զօրա գօյմագտասընը. . . սիդ տախի էօյլէ օլմասընը, վէ հէր շէյի պիլմէքտէօինիդ:

—Պէն օլ Մ. տը Սէն Րէմի հագգընտա բէք չօգ շէյլէր պիլմէքտէյիմ, հալ պու քի, սիզին անլաթտըրմագ իօթէտիկինիդ գանդիտի տիր պիլմէմքի. . .

—Օ'ֆ, էֆէնտի, տէհչէթամիդ պիր հալի անլաթմագ իաթէրիմ. . .

—Պէն մէրգում հագգընտա բէք չօգ տէհչէթամիդ հալլէր պիլմէքտէյիմ. . .

—Ա, էֆէնտի, սահիհէն մէրգումնն սէօյլէտիկի կիպի իմիշտինիդ, սիզտէ զէրրէճէ ինսաֆ ու մէրհամէթ եօգ իմիշ եա. . .

—Էօյլէ ատաթէքեարլարը վէ գալպէնլէրի. . . ահըեըպ մէրհամէթ իտէնլէրտէն տէկիլիմ: Նա, մէրգում Սէն-Րէմի սիզին ագրապանըգտան տըր, էօյլէ մի. էօյլէ պիր ատամըն ագրապանըգտան օլմասընը իգրար իյլմէքտէն իսէ, բիւր հիճապ օլմանըգ տահա իյի անըր. ահալիպ, պիր

տէ գալգըպ տա պանա, ըիգգաթըմը թահրիք իչին ագլամանեմ մը կէլտինիգ. պօշա՛ զահմէթ չէքմիշ պուլունտուղունուգ չէօյլէ տուրսուն . . . տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղունուգ շու մէքրուհ մէհմուրիյեթտէ, նամուսլու պիր գա. տընա եագըշըր չէյ տէկիլ տիր . . .

Նօթէր թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու ատի քիւս. Թախլըգ, մէրգումէ տիւչէսին զիատէսիյլէ քիպը ու ճէնա. պընա թօգունտուղունտան, չէօյլէ պիր էթվար իլէ աեա. զա գալգըպ տիրիլտի, եիւզիւնտէքի նիգապը գալտըրըպ արգաաընա աթտը, վէ պիր վազ ու աղամէթ, վէ հա. քիմանէ պիր պագըշ, վէ չէտիտ պիր սէօյլէյիշ իլէ,

—Էֆէնտի . . . պէնի կէօրթլեօրմուսունուգ, պանա տիւչէս տը Լիւսնէյ տէրլէր . . . —տէտի :

Օլ անտէ, մէրգումէ իւզէրինտէ օլ մէրթէպէ պիր ա. զամէթ վէ պիր հալ ու հէյեթ էսէրի զուհուրա կէլտի քի, նօթէր շաշըրըպ էյիմ պէյիմ օլարագ, կէրի կէրի չէ. քիլմէկէ պաշլատը, վէ պաշընտաքի սիեա՛ ճանֆէս թաք. կէեի, պիլա իթթիեարի օլտուղու հալտէ չըգարըպ պիր թարաֆա աթարագ, քէմալի հիւրմէթ վէ թէվազու իւզ. ըէ մէրգումէեի սէլամլատը :

Մատամ տիւչէս տը Լիւսնէյին թավը ու հարէքէթիյլէ լէհճէսինտէ հատտէն զիեատէ պիր լէթաֆէթ վէ պիր թէ. քէպպիւր պուլունմագտա օլուպ, վէ մէրգումէ հէր նէ գատար օթուգ չաղլարընա գատէմ պասմըշ օլտուղու կի. պի, հէր նէ գատար տա սիմասընտա պիր սօլկունլուգ իլէ աղաճըգ տա եօրկունլուգ էսէրի միւշահէտէ օլուն. մագտա իտի իսէ տէ, մալիք օլտուղու օլ իրի իրի էլա կէօզլէրի, քիւսթախճա պիր պագըշ իլէ բարլամագտա օլ. տուգլարը միսիլու, օլ պինագիբ սիեա՛ սաշլարը, վէ օլ նարին վէ ուճու էյրիճէ պուրնու, վէ թահգիրամիզ պիր հալտէ պուլունան գըրմըզը տօտագլարը, վէ լէհճէսինին բարլագլըզը, տիլէրինին ճիլալը պէեաղըզը, վէ սէլվի կիպի ուզուն վէ ինճէ պօեու, վէ զարաֆէթլի վէ եայլանըշը

վիճուտի , քէնտիսինէ , զիբրի ճէմիլի էպէտի գրչնմըշ օւ
լան Սէն-Սիմօնուհն սէօյլէտիկի կիպի , պուլուլթլար իւզէ-
րինտէ իզհարը վիճուտ իտէն պիր իլահէնին թավը ու հէյ-
եէթինի քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր : Եկէրչի մէրգուլմէ , ծն
սէքիլինճի ասրա մէնոուպ օլան սալթանաթ էլպիսէլէրիյ-
լէ միւլէպպէսէ օլուպ , վէ սաչլարընա տա , օլ վազթին մօ-
տասը իգթիզասընճա , ազաճըզ բուտրա վուրտուրմուշ
օլա իտի , շիւբհէսիզ օլարադ , մատտի վէ մանէվի սու-
րէթտէ , Ռէթանս , Կանի ծն պէշինճի Լուի գրալ տէվրինին ,
հօվարտա վէ աչդ-պազ տիւշէսլէրինտէն պիրի ատտ օլու-
նապիլէճէք իտի : Զիբրի սէպգաթ իտէն մէրգուլման աչդ-
պազ տիւշէսլէր , մէվգըի իճրայէ վազ իյլէտիքլէրի աչդ-
պազլըզլարընտա , Կանի պիր չօդ ատամլար իլէ աչդ ուսէվտա
թէնճէրէլէրի գայնաթմալարընտա , օլ մէրթէպէ պէօնճէ
վէ թէվէքէլլիճէ շիյվէքեարլըզլար վէ ճիվէքեարլըզլար ,
վէ օլ մէրթէպէտէ պուլտալըզլար վէ քիւպթախլըզլար իպ-
րազ իթմէքտէ իտիլէր . քի , չօդ տէֆա , քէնտի խէթալարընը ,
պիզզաթ քէնտիլէր , քէմալի սէրպէսթի վէ սաֆտէրուհի
իւզրէ իգրար իտիպ զահիրէ չըգարտըզլարընտան , էն զի-
եատէ քեամիլ վէ սօֆու ատամլար պիլէ , պուլարտան պի-
րինին հալինի կէօրտիւքլէրինտէ վէ Կախօտ իշիթտիքլէ-
րինտէ , « — Թիլվազը մէրգուլմէ բէք խաֆիֆմէչրէպ վէ բէք
տէ գապահաթլը տըր , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի բէք
իլի եիւրէքլի վէ բէք լաթիֆ թապիաթլը պիր գատըն տըր ,
քէնտիսինէ աչդ ու սէվտա վիրէնլէրի , քէմալի կէրմիյեթթ
վէ քէմալի վէֆաքեարի . . . վէ սատագաթ . . . իւզրէ սէվ-
մէքտէ տիր . . . վէ մէրգուլմէ քէնտի մուհապպէթինէ տէ-
վամիյլէտիքճէ . . . արթըզ քիմէնին անը չօղուդ թագպիհէ
հազդը օլամազ : վէ պուլտան տա գաթինազար , մէրգու-
մէ քիմէնէ պիր ֆէնալըզ Կարմաեըպ , իլա , Եկէրչի պիր
ֆէնալըզ Կարմադտա իսէ , անըտա քէնտի շախսընա Կար-
մադտա տըր , վէ հաթթա նիշէլէրի սէվինտիրիպ բիւր իգ-
պալ գըլմագտա տըր — » տիմէքտէ իտիլէր : Օլ անտէ մա-

տամ տը Լիւսնէյին , մէրգուման աչգւղազ տիւշէսէրտէն
 ֆարգը , եալընըղ իքի ճիհէթճէ տէրքեար պուլունմագ տա
 իտի , շէյլէ քի , պիրինճիսի սաչլարընա ըհնքլի բուտրա
 վուրտուրմամըլ օլտուղու կիպի , իքինճիսի տախի , ֆիս-
 թանը ալթընտան պիր գաֆէս կէչիրէրէք , տավուլ կիպի
 շիչիպ դապարմամըլ օլմասը իտի , վէ պունուն տախի սէ-
 պէպի պաչգա պիր շէյ օլմանըպ , իլլա , օրահա , իզթի-
 րապը գալպինի մուճիպ օլմագ տա օլան պիր խուսուստան
 տօլանը կէլմիշ պուլունմասը իտի : Մէրգումէ , նօթէրին
 եանընա կիրտիկինտէ , ատէթա պիր էանաֆ գատընը կի-
 պի , քէմալի խէվֆ ու իհթիրաղ իւզրէ պուլունմագ տա ի-
 տի . . . հալ պու քի , նասըլքի սէյլէտիք , պիրտէն պիրէ
 նիդապը երւզիւնտէն պիր թարաֆա աթարղընտա , քիպը
 ու ազամէթի , վէ հիտտէթ ու զաղսալը զահիրէ չըգմըշ ի-
 տի : Ժագ ֆէրան , հէնուլ օլ կիւնէ գատար , միւտտէթի
 էօմրիւնտէ , օլ մէրթէպէ տիլպէր , օլ մէրթէպէ ճիւրաթլը ,
 օլ մէրթէպէ քիւսթաի , վէ օլ մէրթէպէտէ քիպար վէ լա-
 թիֆ աթվարլը պիր գատընա թէսաաիւֆ իտիպ կէօրմէ-
 միշ իտի : Մէրգումէնին լէհճէսինտէ տէրքեար օլան սօլ-
 կունլուդ իլէ ճիւզիճէ եօրկունլուդ էսէրինտէն , վէ օլ տիւ-
 պէր կէօզլէրի էթրաֆընտա պէլլի պէլլիսիղ հասըլ օլմուշ
 օլան մալիլքտէն , վէ բէնպէ ըհնք պուրնու տէլիքլէրինին
 զիեատէսիլլէ եաեըլըպ աչըլմասընտան , շէհվէթբէրէսթ ա-
 տէմէրին , ուղուրլարընտա գուրպան շըւպ ճան ֆէտա
 իտէրճէսինէ տիլտատէ օլարագ թարընտըղլարը գարըլար-
 տան պիրի օլմասը , ըանա սուրէթտէ անլաչըլմագ տէ իտի :

Հալ պու քի Ժագ ֆէրան , հէր նէ գատար իլթիեար ,
 չիրքին , միսկին , վէ պանաղը պիր հալտէ իտի իսէտէ ,
 պու ճիւմլէ իլէ տախի , մատամ տը Լիւսնէյին հիւսնի ճէ-
 մալի տէրէճէսինի , սայիր էհլի մէհարէթլէր գատար ֆարգ
 ու թագտիրէ միւզթէտիր պուլունմագ տա իտի : Մէր-
 գում , Մ. տը Սէն — ըէմի կիպի պիր ատամըն , օլ մէրթէպէ
 միւթէքէպսիր վէ կիւզէլ պիր գատընա չաթարագ քէն-

տիտինէ մաշուգա իտէպիւմիշ օլմասընը տիւշիւնիւպ, վէ հայվանի պիր թարզ իւզրէ թէհայելւրտէ գալորդճա, զաթէն մէրդում հագդընտա տէրքեար օլան քին ու զարազը գաթ էնտէր գաթ ալթմագտա խաի: Մէրդում, իշէրուսինի գուրտ կիպի եէմէքտէ օլան հիտտէթլէրինի սէթրէ չալըշտըղը հալտէ, ֆիքըրնտէն տախի դըզըպ գուտուրարագ, «պէնիմ, օլսէնի հիւքիւմէթէ խապէր վիրիրիմ տիյէրէք թէհտիտլէր խաիպ տէ, սայքի քէնտի նէղտիմտէ եալվարմագլըղա մէճպուր փտէպիլտիկիմ պիր գալպզէն ճէնթըլմէն, պէօյլէ քիսյար վէ մուազզամ ֆումիլէատան պուլունան պիր գատընա պու մէրթէպէ չաթըպ քէնտինի սէվտիրէպիլմէսի, վէ հաթթա մէրգումէեի նամուսսուղլուգ թէհիլքէսինի կէօղէ ալտըրարագ, բէնչէյի աշգընա տիւշիւրէպիլմէսի, տօղրուսու, հազմ ու թէհամմիւլ օլունուր շէյ տէկիլ տիր» տիմէքտէ խաի: Նօթէրին ֆիքըրնէն պու խուսուս աշուրի սուրէթտէ թօղունտուղունտան, պիր արալըգ տիւշարը դասֆ օլմուշ օլան զայրէթ ու ճէսարէթի, եէնիտէն եէնի քէսպի գուվլէթ իյլէմէկէ պաշլամըլ խաի: շէօյլէ քի, քին ու զարագ վէ հատտ իլէ պիր նէվի եապանի տուլղուլար գալպինի իսթիլա իլլէտիքլէրինտէն, կէօղլէրինտէն աթէշլէր սաչըլմահա, վէ աննը իլէ եանագլարընտա տախի, էն զիեատէ գապիհ վէ էն զիեատէ մուճիպի հիճապ օլաճագ հալպիի նէֆս հարարէթլէրի եսէրլէրի կէօրիւմէքտէ խաիլէր: Մէրգում, մատամ տը լիւանէյ իչին, էօյլէ պիր նաղիք մատտէ հագդընտա, բէք նէղաքէթլի պիր սուրէթտէ քէլամէ աղաղ իտէճէք տիր էմէլինտէ պուլունտուղունտան, քէնտիսի տախի բէք տէսիսէլի, բէք տօլամպաճլը, վէ բէքտէ ուսթալըգլը սուրէթտէ ճէվապլար իթասընա հագըրլանմագտա խաի: Հալ պու քի, էվտէքի հիսապ, շարշքա ույմատը, ֆիհվասընճա, իշտէ քէնտի մէէմուլ իթտիկի կիպի չըգմատըղընտան, պիրտէն պիրէ տիւշարը հէյպէթօլտու: Զիւնքի մէրդումէ, էն թապիի վէ էն զիեատէ ին

տէլ ալէմ մաալիւմ վէ մագպուլ պիր մատտէ հագդըն-
տա լագըրտը կէյմէքտէ տիր կիպի, հատտէն զիեատէ
գալպի գուվվէթ վէ թէքէպպիւր իւզրէ պիր լիսան իսթի-
մալինէ պաշլատը. զիրա, մէրգումէ, բէք եիւքսէք մէվ-
գըտան օլմասընա մէպնի, էօյլէ նօթէր աեարընտա ա-
տամլարա էհէմմիյեէթ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի
ադրան ու էմաալի նէգտինտէ իսթիմալինի ճայիզ կէօրմէ-
տիկի պիր լիսանը ու թավր ու հարէքէթի, պիլա ֆիւթուր
ճայիզ կէօրմէքտէ իտի: Էվլէթ, էվվէլ էմիրտէ, նօթէր
թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան մէղքիւր մուամէլէ,
վէ հարէքէթի քիւսթախանէ, մէրգումէնին գալպինէ օգ-
կիպի իշլէմիշ օլտուղունտան, մէրգումէտէ, էվվէլքի, քիւլ-
լի կիւճիւք իլէ իթթիխազ իյլէմիշ պուլունտուղու մահ-
ճուպանէ վէ միւթէվաղուանէ թավր ու հարէքէթի պէր
թարաֆ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմուշ իտի: Մէրգումէ,
քէնտի թապիաթը ապիյեէսինէ ըլւճաթ իյլէտիկինտէն,
քէնտինճէ էն ատի պիր մէրթէպէտէ սաեբլան նօթէր կի-
պի պիր հէրիֆէ միւտահէնէ իթմէքլիկի, ասլա գապուլ
իտէմէմէքտէ իտի: Մէրգումէ գատըն հէր նէ գատար խէ-
թալարտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պունուկա պէրա-
պէր, զայէթլէտէ գէքի, ինսաֆլը, մէրհամէթլի, ալիճէ-
նապ վէ ֆնսանիյեէթլի, վէ խուլուքիար օլտուղու կի-
պի, սէֆիհլիքտէ վէ ախլադ պօղուղուղունտա տախի
իֆրաթ մէրթէպէ իլէրու կիտէրէք, ֆագըրլըգտա վէ զա-
րիպիքտէ կէօրիւլէկէլմէքտէ օլան էն զիեատէ ապիզ վէ
նէճիպ հալ ու հարէքէթլէրէ հէմիշէ չէչլի հագարէթլէ
պագմագլըղա պիրէր վէսիլէ պուլապիլմիշ օլան պիր գա-
տընըն գըզը օլտուղունտան, վագթիլլէ Բօմա իմքէրաթօ-
րիչալարընտան պիրինին, պիր երքէք քէօլէ հագըր պու-
լունտուղու հալաէ, Պո- պէր ադեմ գէկէլ գիբ էի անդէն ուլ-անուր՝
տիյէրէք, սօեուհուպ չըաշլապադ համմամա կիրտիկի կիպի,
քէնտի սընըֆընտան պուլունմաեանլարա, պիլա մագսէտ
օլարագ, չէչլի հագարէթ իւզրէ պագմագտա իտի:

—Նօթէր էֆէնտի, —տէտի մերգումէ գատըն փագ ֆէրանա, գուվվէթլիճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, —Մ. տը Սէն-Րէմի պէնիմ տօսթլարըմօտան պիրի տիր, մերգում քէնտիսի. նին, պիր թաղըմ չարգըն հէրիֆլէրէ ալտանարագ, տիւ. չարը միւշքիլաթ օլտուղունու, պիր սուրէթի մահրէմա. նէտէ պանա սէօյլէմիշ տիր. . . Ֆագաթ, մաալիւմ եա, պու ալէմտէ, բարա օլտուղու հալտէ հէր իշ գօլալաշըպ պիթէպլիլի. իմտի մերգումուն օլ մէէլուն պէլալարտան խէլասը իչին, նէ՞ գատար բարա իգթիզա իթմէքտէ տիր. . .

Փագ. ֆէրան մերգումէ թարաֆընտան, մէէմուլին զայ. րի սուրէթտէ զուհուրա կէլէն օլ հալ վէ հարէքէթ իւզէ. րինէ շաշա դալարագ, վէ քէնտի թէաճհիւպինի սէթրէ չալըշարագ :

—Եիւզ պին ֆրանգ լալըմտըր. . . —տէտի :

—Բէք ալէա, եիւզ պին ֆրանգը ալապիլիրսինիլ. . . իմտի եօլլաեընը չիմտի Մ. տը Սէն-Րէմինն պօղուդ քեա. ղըտլարընը քէնտիսինէ :

—Հա՛նը, նէ՛րէտէ տիր օլ 100 պին ֆրանգ, մատամ :

—Էֆէնտի, մէպլաղը մէզպուրու ալաճագսընը տի՛. մէտիմմի սիզէ. . .

—Եարընա էօյլէ վագթինէ գատար թէօլիմ օլունմա. լը տըր, մատամ, եօգսա մատտէ հիւքիւմէթէ չըգարըլա. ճագ տըր :

—Բէք ալէա, մատամքի էօյլէ տիր, վիլինիլ սիզ մէպ. լաղը մէզպուրուտա, պէնիմ հիսապըմա գայտ իտինիլ. . . Պատէհու պէն սիզէ թէէտիյեէ իտէրիմ. . .

—Ֆագաթ, մատամ, պու սէօյլէտիլինիլ իհթիմալտէն տէկիլ տիր. . .

—Իյի եա, էֆէնտի, մէկէրչի սիզին կիպի պիր նօթէր միւրատ իտէր իսէ, ագչամօտան սապահա եիւզ պին ֆը. րանգ պուլամաղմը :

—Բէք ալէա, մատամ, լաքին, օլ պապտէ նէ՞ էմնիյ. եէթ վէ նէ՞ քէֆալէթ վար տըր :

—Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսունուզ, անլսեամանօրում, ա-
չը՛դ սէօյլէեինիզ :

—Մէպլաղը մէզպուրու սօնրա քի՛մ վիրէճէք տիր :

—Պէն, քէնտիմ թէէտիյեէ իտէճէկիմտիր . . :

—Քու ճիւմլէ իլէ տաթի, մատամ . . :

—Տիմէք տիր քի սիդ պէնիմ, Փարիսէ պիր գաչ սաաթ
մէսաֆէտէ, սէնէվի սէքսէն պին լիրա կէլիր կէթիրիր ա-
գարէթլէրիմ պուլունտուղունու պիլմէքտէ տէկիլսինիզ,
էօյլէ՛ մի . . : Ջանն իտէրիմ.քի, մէպլաղը մէզպուր, թա-
լապ իյլէմէքտէ օլտուղունուզ քէֆալէթէ քեաֆի սաեղլա-
պիլիր :

—Էլվլէթ, մատամ, Քագաթ, կիտիլիպտէ հիւքիւմէթին
էմլաքէ տայիր օլտն դալէմինտէ դայտ իթտիրլմէսի
իգթիզա իտէր :

—Աճայիպ, սէպէ՛պ : Էկէրչի էօյլէ պիր մէրասիմ իճ-
րասըտա էլզէմիյեէթտէն իսէ . . քէք ալէա, էֆէնտի, անը
տաթի եաբտըրապիլիրսինիզ . . :

—Մէզքիւր մէրասիմին մուամէլէսի, անճադ օն պէչ
կիւնէ գատար իճրա օլունապիլիր, վէ պունտանտա պաչդա,
գօճանըզըն հիւսնի ըիզսաը տաթի թահսիլ օլունմագլըդ
իգթիզա իտէր, մատամ :

—Իյի էմմա, մէզքիւր ագարէթլէր, մահլա քէնտի
չախսըմա պիտ տիրլէր, —տէտի մէրդումէ պիր թէլաչ իւզ-
րէ սէօյլէեէրէք :

—Հէր նասըլ տա օլսա, մատամ, եինէ էօյլէ օլմագլըղը
նիզամընտան տըր, չիւնքի սիդ գօճանըզըն թահթը իտա-
րէսինտէ սաեըլըրսընըզ, վէ դայտը էմլաք մուամէլէսինի
իճրա իթտիրմէքլիք իսէ, էօյլէ գօլայ պիր շէյ տէկիլտիր,
հէմ քէք էղիյեէթլի տիր, վէ հէմտէ խայլիճէ ուղուն
սիւրէր :

—Պագաթ, էֆէնտի, թէքրաքէն սէօյլէրիմ.քի, է-
կէրչի սիդ միւրաա իտէր իտէնիզ, իքի սատթ դարֆընտա
պիլէ եիւզ պին Քրանդ պուլապիլիրսինիզ :

—Ու պապոտէ, մատամ, քէնտին յօթերնիդէ, վէ քէնտի քէհեանըդա միւրաճաթ իթմէլիսինիդ . . : Զիրա, պէնճէ իհթիմալտէն տէկիլ տիր :

—Էօյլէ էմմա, էֆէնտի, պու մատտէտի կիզլի սադ . լամագլըղըմ իդթիլա իթմէքտէ տիր, —տէտի մատամտը Լիւսնէյ միւթէքէպպիրանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, —Սիդտէ պիլմէքտէսինիդ քի, պիր թադըմ չարգըն աստամար, Մ. տը Սէն-Բէմիսի տիւչարը դարար վէ խարապիյեթ գըլ . մագլըղա չալըչմագտա տըրլար, վէ իշթէ օլ սէպէպտէն նաչի տիր քի սիզէ միւրաճաթ իյլէմիշիմտիր . . :

—Վագաա պու էմնիյեթ վէ պու հիւրմէթինիդտէն տօլանը աշուրի մերթէպէ թէշէքքիւր իտերիմ, մատամ, ֆագաթ, էսէֆտէ իյլէրիմքի, մաթլուպ իյլէտիկինիդ շէյ էլիմտէն կէլէմէլ :

—Սճաշիպ, մէկէրչի եիւզ պին ֆրանգընըզ պուլուն . մագտա տէկիլմի տիր :

—Հայ հայ, կէրէք էվրագը նագտիյեէ, վէ կէրէք լի . րա օլարագ, տէկիլ եիւզ պին, իլլա պիր գաշ եիւզ պին ֆրանգ տաթի մէվճուտում վար տըր էմմա . . :

—Ա՛, նէ՛ գատար ուզաթտընըզ լագըրտըն . . : էկէր պէնտէն, պիրտէ իմղա ալմագ նիյեթթինտէ իսէնիդ . . բէք ալէու, անը աաթի վիրէյիմաէ, պիթիլինիդ շու իշի . . :

—Ֆագաթ, մատամ, աֆիլ իտէրսինիդ էմմա, սիզին մատամտը Լիւսնէյ օլտուղունուղու նասըլ պիլէյիմ . . :

—Պիր սաաթտան գօնաղա կէլինիդ տէ, լագըմ կէլէն իմղանը օրատա վիրէյիմ սիզէ, էֆէնտի :

—Մ ջնսիէ . տիւզ տաթի իմղալաեաճագ մը տըր :

—Էֆէնտի, պուռնաւն մագսէտինիդ նէ տիր անլաեա . մաեօրում . . . գօճամըն տաթի իմղա վիրմէքլիկինէ նէ իհ . թիեաճ վար աըր . . :

—Զիւնքի, մատամ, եալընըզ սիզին իմղանըզըն, պէնիմ եանըմտա հիչ պիր գըյմէթի օլամագ :

Ժագ Փէրան, սուրէթի զտհիրէսինտէն պիր էսէլի

նէֆրէթ վէ ֆիւթուրսուղլուգ իսլրազ իլլէտիկի թագաւոր-
տէ , պաթնէն իսէ իզթիրապը ազիմ իւզրէ պուլունմագտէ
օլան մէրգումէ իւզէրինաէ հուսուլէ կէլմէրտէ պուլունան
պիր թէլաշը ազիմի վէ պիր էլէմնաք սապըրսըղլըղը կէօր-
տիւքճէ , բէք խայինճէ սէֆալար տույմագտա իտի :

Մէրգումէ , էվլէթ , տէրունէն իզթիրապը ազիմ իւզրէ
պուլունմագտա իռի , չիւնքի , մէվնուտ բարապը պուլուն-
մագտէ օլմատըգտան պաշգա , բարա թէտարիքինէ տայիր
պիր իւմիտի վէ պիր մէմպաը տախի գալմամըլ իտի . չիւն-
քի , տահա պիր կիւն էվլէլ , քէնտի էլմասլարընը դու-
եումնուսու եանընա ըէհին պըրադարագ , պիւլիւք պիր
մէպլաղ ալմըլ իտի , վէ մէրգումմա մէզքիւրը էլմասլարըն
պիր գաշ բարչասընը , էլմաս չարիսընը Մօրէլէ կէճնտէր-
միշ իտի : վէ մէրգումէ , մէրգումմոան ալմըլ օլտուղու
մէպլաղը , Մ. տը Սէն Րէմինին սայիր պօրճուլարընա վի-
րէրէք , թահվիլէրինի դուրթարմըլ իտի : վէ Արնուվիլ
չիֆթիկինի թուլթմագտէ օլան Մ. Տիւպրէօյտէն , պիր սէ-
նէլիք քիրաեը բէչինան ալմըլ օլտուգտան պաշգա , թէք-
րարէն բարա իսթէմէքիկէտէ , վագթըն միւսաատէսի
պուլունմագտա տէկիլ իտի . վէ պունտան տախի զիեա-
տէ , մէրգումէ իչին էսէֆ օլունաճագ եէրի շուրասը իտի
քի , պէօյլէ բէք տարտա գալտըղը վագըթլարտա միւրա-
ճաաթ իտէպիլէճէկի անճագ իքի նէֆէր տօսթլարը վար
իքէն , ճնլարտա օլ կիւնլէրտէ Փարիստէ պուլունմագտա
տէկիլլէր իտի : Մէրգումէնին զիւլմիւնճէ , Մ. տը Սէն-
Րէմինին , գալպէնլիք քէյֆիյէթիւնտէ մէտիսալի եօգ իտի ,
եանի պիսուշ իտի , չիւնքի մէրգումքէնտիսինէ էօյլէ սէօյ-
լէմիշ , վէ քէնտիսի տէ ինանմըլ իտի , կիւեա պաղը չար-
դըն ատամլար , մէրգումու ալտաթարագ չուգուրա տիւ-
շիւրմիւլլէր իտի , վէ իշթէ պու սէպէպտէն նաչի զէվալը
տէհշէթամիզ պիր հալէ տիւշար օլմուշ իտի , չէօյլէ քի ,
մէրգուման պէտիսահլարըն մէրամլարը , թէօհմէթ ազվի-
եաթըյլա , մահպէսէ իլգա իթտիրմէք իտի . . . վէ հաթ-

Թա , մերգուռ՝ իբի գրլըճ արասընտա գալմըշ իտի , նէ գաչապիլը իտի , վէ նէ տէ տուբապիլը իտի . զիրա էկէրչի տուբսա , իֆթիրաեա գուբպան կիտէճէք իտի , վէ էկէրչի պըրադըպ ֆիրար իթսէ , ալէյհինաէ տահա զիեատէ շիւբհէ հասըլ օլաճաղընտան , նամուսու շէրէֆինի տախի իւսթէ վիրմիշ օլաճագ իտի : Մատամ տը Լիւսնէյ , մէրգուռն միւսթէլա պուլունտուղու պու տէհչէթֆէրմա հալլէր իւղէրինէ տիւշիւնտիւքճէ , թիւլէրի թիւքէն թիւքէն օլմագտա իտի . . . չիւնքի , քիւլլի խապասաթըյլա պէրապէր , հատտէն զիեատէ պիր գուվլէյի ճաղիպէյէտէ մալիք պուլունան մերգուռ Մ . տը Սէն-Բէմիեի , ճան վիրիճէսինէ սէվմէքտէ իտի , շէյլէ քի , մէրգուռն , կէրէք խըլգաթը վէ կէրէք թապիաթիյլէ , օլ ալէսսէվիլյէէ սինն . լէրինի ալտըգտան սօնրա , աշգ ու սէվտա ճիհէթիյլէ , հատտի իթիտալի թէճալուզ իտէն գարըլարտան պուլունտուղունտան , քէնտույի զապթ իտէմէմէքտէ իտի :

Ժագ Ֆէրան մէրգուռնին լէհճէսինտէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան էն ուֆագ պիր հալ ու հարէքէթլէրի պիլէ տիգգաթ իտիպ կէօղտէն կէչիրմէքտէ օլտուղունտան , կիթտիքճէ կէօղլէրինէ զիեատէ համաա վէ զիեատէ բարլագ կէօրիւնմէքտէ իտի . . . վէ մէրգուռն հագգընտա տէրքեար օլան թէհայեիւրիյլէ պէրապէր զարագ ու հիտտէթի տախի արթմագտա իտի . վէ մէրգուռն թարաֆընտան , քէնտի հագգընտա իքրահ ու նէֆրէթտէն պաշգա պիր սույղու հուսուլէ կէլմէեէճէկինի տիւշիւնիւպ հիսս իյլէտիւքճէ , մէրգուռնին մաթլուպունա գարչըլըգ ըէտտ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք ըէնճիտէ իտիպ վէ զօրա գօշմագլըգտա , պիւյիւք վէ աճը պիր սէֆա տույմագտա իտի : Հալ պու քի մէրգուռն տախի , մէրգուռն խիթապէն , տիհանընտան ըէճա տէկիլ , իլլա ըէճաեա պէնգէր պիր լագըրտը չըգարմագլըգ նիյեթթի պիլէ ֆիքրինէ կէլտիքճէ , հիտտէթինտէն աթէշ քէսիլէքտէ իտի . պու ճիւմէ իլէ տախի , չի ֆայիտէ քի , Մ . տը Սէն-Բէմիեի գուրթարապիլմէք իչին , մէրգուռն միւ-

րաճառութեան պաշտօն հիշ պիր թարիգ պուլամատըղըն-
տան , չարնաչար միւրաճառութեա գարար վիրմիշ իտի: Մէր-
գումէ հեհեճանը տիլինի հըֆիզ ու սէթըէ չալըշմագտա օլ-
տուղու հալտէ քէլամէ աղաղ պիրլէ :

— Էֆէնտի , մատամքի պէնիմ իսթէտիկիմ մըգտար
աղճէնիզ պուլունմագտա իմիշ , վէ մատամքի իպրաղ իյ-
լէմէքտէ օլտուղում էմնիյեթի տէ քեաֆի ատտ իյլէմէք-
տէսինիզ , իմտի էօյլէ օլտուգտա , պունու ըէտտ իյլէմէք-
լիքտէն միւրատընը՝ չէ տիր — տէտի :

— Չիւնքի , մատամ , գարըլարտա քէնտի քէյֆլէրինէ
խըտմէթ իթմէքլիք թապիաթը պուլունտուղու կիպի , այ-
նի թապիաթ պիղտէ էրքէքլէրտէ տախի պուլունմագտա
տըր , եանի , պէնիմտէ գաբրիսիմ պէօյլէ իսթէմէքտէ տիր:

— Իյի էմմա , հիշ էօյլէ պիր գաբրիս օլուր մու , մէկէրչի
սիգի , քէնտի մէնֆաաթընըզա գարչը իշլէմէքլիկէ սէվզ ու
թահրիք իյլէեհէն պիր շէյէ , գաբրիս իսմի վիրիլէպիլմը մի.
վէլհասըլ , էֆէնտի , իշթէ սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմքի,
հէր չէ շարթ իլէ օլուր իսէ օլուն , դապուլէ հաղըրըմ . . .
էլվէրիւր քի շու իշի պիթիւրէսինիզ :

— Հէր չէ թէքլիֆ տէ զուհուրա կէլսէ , ֆիվաղը գա-
պուլ իտէճէքմիսինիզ , մատամ , — տէտի նօթէր , աճայիպ
սուրէթտէ պիր սէօյլէյիշ իշէ սէօյլէեհէք :

— Էվլէթ , հէր չէ տէ օլսա . . . իքի , իւշ , տէօրթ պլն
ֆրանդ , վէ եախօտ տահա տա զիեատէ տախի օլսա գա-
պուլ իտէրիմ , զիրա , նասըլքի սէօյլէտիմ , — տէտի իլա-
վէթէն մէրգումէ իլթիֆաթընդա պիր թարզ իւզրէ , — է-
ֆէնտի , սիղտէն պաշգա կիւվէնիպ իւմիտ իտէճէք հիշպիր
տալըմվէ հիշ պիր մէմպաըմ պուլունմագտա տէկիլտիր . . .
սիղտէն մաթըլապ իյլէտիկիմ մէպլաղը , պաշգա պիր եհր-
տէն , եարընա գատար պուլապիլմէքլիքտէ , իսթիմալտէն
օլամաղ . . . հալ պու քի , հէրչիպատապատ տա պուլուն-
մալը տըր . . . անլատընը՝ մը շիմտի . . . Էվլէթ , մութ-
լագա պուլունմալը տըր . . . իմտի , թէքրարէն սէօյլէրիմ

քի, սիգին պաւ խըտմէթինիլէ մուգապիլ, հէր նէ շարթտա
թէքլիֆ իթսէնիլ, ասլա դարշը կէլմէեհէրէք, դապուլինէ
հաղըր ու միւնթաղըրըմ. . . :

Մատամ տը Լիւսնէյին, մէքըիւր «հէր նէ շարթտա
թէքլիֆ իթսէնիլ, դապուլ իտէրիմ» լաղըրտըսը իւզէ-
րինէ, նոթէրին նէֆէսի գըսոսլմահա, գուլսգ թօղարը
տամարլարը աթմահա, վէ աննը գըղարմահա պաշլատը-
լար իսէտէ, պէրէքէթ վիրսին կէօղլէկիւ ճամլարընըն
րէնքլի վէ իրի օլմասընա քի, գալպինտէ եանմագտա օ-
լան արսըղըգ աթէշինին կէօղլէրինէ վուրան էսէրինի
սէթր իտէպիլմէքտէ իտիլէր. մէրգուսնն ալէսսէվիյէ պէր-
րագ վէ տուրկուն սուրէթտէ տիւշիւնմէքտէ օլման ֆիքըրինի
պիր հարարէթ պուլուլթու գարլատըղընտան, աղլը տանի
զաաֆ ու թէպէտտիւլէ պաշլամըշ իտի, վէ պու տիւշար օլ-
տուղու ատի դաֆլէթ քէօրլիւկիւնտէննաշի, էմիլ պասիրէթ
վէ նէզաքէթ թարիդինի դայպ իլէ, մէրգուսնն մէքըիւր
սօնրաքի լուղէթլէրինի, լանըգսըզ սուրէթտէ թէէվիլէ
գալըշմըշ իտի, շէօյլէ քի, պաղը աթիգ գըրալէրայլարըն-
տա կէօրիւլէն գարըլալըն, քէնտի աշըղլարընըն նամուս-
լարընը թէհլիքէտէ կէօրտիւքլէրինտէ, հըֆլ ու վիդայէ
նիյէթթիլլէ, հէր նէվի ատի վէ մէքուհ թէքլիֆլէրի տա-
խի գապուլ իլլէտիւքլէրինի տէրխաթըր իլէ, մէրգուսն
մատամ տը Լիւսնէեի տախի, այնի հալտէ թուլմագ իսթէ-
մէքտէ իտի: Մէրգուսնն պունու պէօյլէ տիւշիւնմէսի, հէր
նէ գատար հէմ տիվանէլիք վէ հէմ տէ ալշագըղգ իտի իսէ
տէ, քէնտի թապիաթընա մուղալիւր տէկիլ իտի, շիւնքի
նասըլ քի զիքըի սէպգաթ իթմիշ տիր, թագ ֆէրան,
պաղը եէրտէ ինսանըղ թապիաթընը դայպ իլէ, հայվան-
ըղգ հալինէ կիրմէքտէ, վէ գուրտ վէ գաբլան քէսիլմէք-
տէ իտի: Մէրգուսն պիրտէն պիրէ աեաղա գալըտը, վէ
մատամ տը Լիւսնէյին եանընա եագըն կիթտի, վէ մէր-
գուսն տախի անըն պաւ հալինտէն տիւշարը վէսվէսէ օ-
լարագ, քէզալիք տեաղա գալըտը, վէ թէաճճիւպի աղիմ

իւզրէ , մէրգուսունն երկդիւնէ յադգմանա պաշխար . . :

— Սիզին կիպի պէօյէ պիր հիւսի ճէմալէ մալիք պու-
լունան պիր դոսունն , հէր նէ շարթտա թագտիմ օլունսա
գապուլ իյլէեհէճէք տիր , էօյլէ տէկիլ մի մատամ — տէյի
պաղըրտը մէրգուս , սէսինտէ պիր տիթրէյիշ վէ պիր գը-
րըգըրդ հասըլ օլտուղու , վէ քէնտիսիտէ մատամ տիւշէսէ
տահա զիեատէ եագլաշմանա պաշխարըր թագտիրտէ , —
բէք ալէա , բէք ալէա , պէն օլսիզին մաթլուպ իթտիկինիզ
ազճէեի իգրազ իտէրիմ էմմա , եալըրդ պիր շարթ իլէ
իգրազ իտէրիմ . . վէ սիզէ եէմին տէ իտէրիմ քի . . :

Մէրգուս մէգըիւր թէքլիֆինի սէօյլէյիւզ պիթիրէ-
մէսի . . :

Ինսան թագիաթընտա տէրքետըր օլան պաղըր պիր պի-
րինէ տապան տապանա զըտտ վէ աճայիպ հալլէրտէն պի-
րի օլարագ , մատամ տը Լիւսնէյ , Ժագ Ֆէրանըն ֆիքրին-
տէ տօլաշան շէյթանըգլար , վէ գալպինտէ հիւքմ իթ-
մէքտէ օլան էտէպսիլիքլէք սէմէրէսի օլտուղու հալտէ ,
քէնտի հագգընտա աշգ ու մուհագպէթ տույըլըրընա
գատար գալպըշմագտէ օլտուղունու տէրք իտիպ , վէ լէհ-
ճէսինտէ հասըլ օլան հէյպէթամիզ օլ շէհվէթ էսէրլէրինի
տէ կէօրտիւկիւնտէն , քէնտինի զապթ իտէմէյիպ , գալպին-
տէ հիւքմ իթմէքտէ պուլունան քիւլլի մէրագ վէ էնտի-
շէեիտէ պէրթարաֆ իլէ , օլ մէրթէպէ բաթըրտըր վէ տի-
վանէճէ պիր գահգահա տըր պըրագարագ կիւլմէկէ պաշ-
խարը քի , նօթէրին ազըր պաշընտան կիթտիկինտէն , կէ-
րի կէրի շէքլմէկէ մէճպուր օլտու : Պատէհու մէրգուսէ ,
նօթէրէ տիհանըն աշըպ տա արթըգ պիր լագըրտը սէօյլէ-
մէքլիկէ տախի վագըթ պըրագմագսըզըն , կիթտիքճէ
գահգահատըր արթըրտը , թէքրարէն նիգապընը աշաղը
ալարագ երկվէրինի գարատը , վէ երինէ մէգըիւր կիւրիւ-
տիւլիւ կիւլմէսինէ տէվամ իյլէտիկի հալտէ , քին ու գա-
րաղ վէ հիտտէթ ու զաղապընտան նաշի գուտուրապագ ,
քէնտույի շաշըրմըշ օլան նօթէրէ խիթապէն ,

— Տօղրուսու, սիզին կիպի պիր առամա միննէթ իթմէքտէն իսէ, պէն եինէ պու խըտմէթի, կիտիպ քէնտի գէվճիմ օլան Մ. տը Լիւսնէյտէն թալէպ իյլէսէմ, տահա էվլէա տըր, — տէտի :

Պատէհու մէրգումէ պըրագըպ տիշարը չըգտը իսէ տէ, հալէա օլ ելւքսէք սէս իլէ կիւմէսինէ տէվամ իյլէմէքտէ օլտուղունտան, նօթէր քէնտի օտասընտա, վէ դաբուսուտա դաքալը օլտուղու հալտէ, մէղքիւր կիւմէսին սէսինի իշիթմէքտէ իտի :

Ժագ Ֆէրանըն էվլէլքի արըզը օլան հալի կէչիպ աղը պաշընա կէլտիկինտէ, զուհուրա կէլմիշ օլան էմրի պասիրէթսիզիկինտէն տօլանը զինատէսիլէ էսէֆ իյլէտի իսէ տէ, սօնրատան, մէրգումէ տիւշէսին, պիզլաթ քէնտի նամուսունու տախի թէհլիքէէէ վաղ իյլէմէքտիդին, օլվուգու պուլան վագառաքը քիմնէլէրէ նագլ ու պէտան իտէմէսէճէկինտէ տիւշանտիւկիւնտէն, թէէսսիւֆիւ պէրթարաֆ իլէ, գալպի րահաթլանմառա պաշլատը :

Պու ճիւմէ իլէ տախի, եէվմի մէզպուր մէրգումէ իշին, բէր ուզուքսուղ պիր կիւն օլմուշ օլմասը ճիհէթլէ, ֆիքրինի ֆէնա ֆէնա թէֆէքքիւրլէր դաբլամագ իւզրէ իքէն, պիրտէ քէնտի տալիքէսինտէն օտասընա աշըմագտէ օլան կիզլի դաբու տուր աշըտը, վէ մատամ Սէրաֆէն, պիր հէէէճանը ազիմ իւզրէ պուլտնտուղու հալտէ, օտատան իշէրի կիրտի :

— Ահ, Ֆէրան, — տէյի պաղըրտը մէրգումէ էլլէրինի պիրպիրինէ դավաշտուրալագ, — «կէրչի պիզանը էօլտիւրմէյիպտէ հանաթտա պըրագտըզ էմմա, գօրգարըմքի պիր կիւն, օլ ելւղտէն պաշըմզա պիւյիւք պիր պէլա կէլէճէք, վէ տիւշարը խարապիյէթ օլաճաղըզ » տիմէնիզտէ, հագդընը՝ վար իմիշ, — տէտի :

— Քիմ իշին սէօլլէսօրսունուղ :

— Օլ մէլլունէ քիւշիւք չօճուգ իշին :

— Նամսըլ օլմուշտուր, նէ՞ վար տըր :

—Նէ՛ ուրախագ, պէնիմ թանքմագտէ օլմատըղըմ թէք-կէօղ պիր գարը վար իտի, վէ թուրնըմին պիղի օլ պէլա-տէն գուրթարմագ իչին, օլ վագըրթլաք, եանի պունտան Ահ սէնէ էվլէլ, մերսումէ չօճուղու, օլ գարըեա թէսլիմիյ-լէմիշ իտի, վէ իշթէ պիղ տախի, մերսումէ հագգընտա էօլմիւշ աիւր տէյի իսիմ չըգարմըշ իտիք. . . ա՛հ, ամա՛ն եա Բէպպիմ, պու գատար վագըրթտան սօնրա, պէօյլէ պիր հալ վուգու պուրաճաղընը, քիմ պիլիւր իտի, քիմին խաթըրընտան կէչէր իտի. . . :

—Է՛յ, սէօյլէ. . . սէօյլէ պագաեըմ, տահանէ՞օլմուշ. . . :

—Իշթէ մերգումէ թէք-կէօղ գարը, շիմտի գալգըպ պուրտեա կէլմիշ տիր. . . շիմտի աշաղըտա իտի. . . մեր-գումէնին պանա սէօյլէտիկինէ կէօրէ, մերսումէ չօճուղու պէնիմ թուրնըմինէ թէսլիմի իյլէմիշ օլտուղումու, քեամի-լէն պիլմէքտէ տիր :

—Հէ՛յ Ալլահ պէլասընը վիրսին պունու ծնա խապէր վիրմիշօլանըն. . . թուրնըմինտէ շիմտի իբլիքխանէտէ տիր. . . :

—Պէն հէր պիր շէյի տիւղ ինքեար իտէրէք, վէ մերգու-մէ թէք-կէօղ գարըեա պիր եալանճը վէ պիր իֆթիւրաճը նաղարըյլա պագարագ կէրչի մուամէլէտէ պուլունտում իսէտէ, գա՛շ բարա իտէր, մերգումէ շիմտի, օլ չօճուղուն պիւլիւե՛լպ մէյտանէ կէլմիշ օլմասընը, վէ հաեաթտա պուլունմասընը իտտաա իյլէմէքտէ տիր. վէ հաթթա մեր-սումէնին նէրէտէ օլտուղունու պիլտիկինի, վէ հինի իգ-թիգատէ հէր պիր շէյի կիտիպ մերսումուէ խապէր վի-րէճէկինի. . . հէր էսրարը ֆաշ իյլէեճէկինի տախի սէօյ-լէմէքտէ տիր. . . :

—Է՛օֆ, զանն իտէրսին քի, պու կիւն մահզա ճէհէն-նէմ գարուսու պէնիմ իչին աշըլմըշ, վէ նէ գատար շէյ-թանլար վար իսէ, սէօղ պիլիւր իտէրէք իւղէրիմէ հիւ-ճիւմա գալգըշմըշլար տըր, —տէյի սաղըրտը նօթէր հիտ-տէթ ու զաղլապընտան նաշի գուտուրուպ հէյպէթամիլ պիր հալ ու հէյիէթ քէսպ իտէրէք :

—Ամա՛ն ետ Րէպպիւմ, շիմտի մէրգումէ գարըեա նէ՞
ճէվապ վիրմէլիյիլ, վէ աղզընը գաբաթտըրըպ պու սըրըը
զահիրէ չըգարմամասը իչին, քէնտիսինէ նէ միւքեաֆաթ
թէքիֆ վէ վատ իյլէմէլիյիլ, —տէտի մատամ Սէրաֆէն :

—Մէրգումէ նէ՞ հալտէ շէյ տիր, բէք սէֆիլ պիր հալ
ու գըեաֆէթտէ՞ մի տիր :

—Պէն մէրգումէեի տիլէնճի դանն իտէրէք, օլ եօլտա
մուամէլէտէ պուլունտուլմ իսէտէ . . . էլինտէքի զէմպիլի-
նի պանա վիրիպ սալլաթտըրտը . . . իչինտէն բարա սէպլէ-
րի կէլմէքտէ իտի . . .

—Յիլվադը մէրգումէ օլ գըզըն նէրէտէ պուլունտուլ-
լունու պիլմէքտէ՞ մի իմիլ :

—Էվվէթ, վէ հաթթա պիլմէքտէ օլտուլունու գալիէն
իտտաա տախի իյլէմէքտէ տիր . . .

—Թամամ, իշթէ գօնթէս Սարա Մագ-կրէկօրուն գը-
ղը տա կէլտի մէյտանէ չըգտը, —տէտի մէրգում քէնտու
քէնտույէ, վէ տիւչարը տէհէթ օլարագ. —վէ մէրգումէ
իսէ տահա շիմտի, քէնտի գըզընըն հաեաթտա օլմասընա
շէհատէթ իթտիրմէք իչին, պանա պիւյիւք պիւյիւք վատէր
իյլէմէքտէ իտի . . . մատամ քի մէրսումէ գըղտա զաթէն
հաեաթտա իմիլ, տահա ալէա եա . . . թութուպ քէնտի-
սինէ թէսլիմ իտէպիլիրիմ . . . Էվվէթ, ֆագաթ, եալը-
նըզ, զիհնիմէ իլիշէճէք պիր խուսուս պուլունմագտա տըր.
զաթէն մէրսումէնին էօլմիւշ օլմասընա եալան շէհատէթ
իտէնտէ պէն քէնտիմ օլմուշում տուր. եա գալըքպ տա
պիր կիւն իշի թէֆթիշ ու թահգըգա չըգըչըրլար իսէ . . .
իշթէ օլ վագըթ հալիմբէք խարապ օլաճագ տըր. Պու ճի-
նայէթիմ մէյտանէ չըգտըղը կիպի, արթըգ սայիր ճիւն-
հա վէ ճինայէթլէրիմին տախի չօրապ սէօքիւմիւ կիպի զա-
հիրէ չըգաճագլարընտա իշթիպար ճայիլ տէկիլ տիր . . .

Մէրգում ճիւզիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօն-
րա, մատամ Սէրաֆէնէ խիթապէն,

—Մէրգումէ թէք-կէօղ գարը, օլ գըզըն նէրէտէ օլ-

տուղտունս պիմէք տէ՛ր խմիչ, էօյլէ՞ մի, — տէ՛րի սիւ ալ իյլէտի՛

— Էվվէթ :

— Էյ, մերգումէ եինէ պուրաքա կէլէճէք մի տիր :

— Վիվլէթ, եարըն եինէ կէլէճէք տիր :

— Հայտէ էօյլէ իսէ շիմտի սէն Բօլիտօրի եէ պիր մէքթուպ եա՛ղ, վէ խապէր վիր քի, պու աղ շամ ստաթ մօգուղտա կէլիպ պէնի պուրաքա պուլսուն :

— Աճապա միւրատընըդ, կէրէք մէքսումէ չօճուղու . . . վէ կէրէք մէգպուրէ գօճա գարընը . . . իքիսինի տախի թէլէֆ իթտիրէրէք, իշպու պէլատան գուրթուլմադլը գ մը տըր . . . Ֆէրան, էկէրչի միւրատընըդ պու իսէ, աղըլանէ պիր հարէքթ սաեղլամազ . չիւնքի, իքի քիչի եի պիրտէն թէլէֆ իթտիրմէքիք, հատտի իթիտալը զիեատէսիյլէ թէ՛ ճալուղ իյլէմէք տիմէք տիր :

— Պէն սանա հէր նէ քի սէօյլէտիմ իսէ, սէն անը իճօրա իյլէմէլիսին, Բօլիտօրի պու աղ շամ ստաթ մօգուղտա պուրաքա պուլսունիալը տըր, անլաալըն մը :

Եէվլի մէգպուրուն աղ շամըսը, Բօտօլֆ քէնտի նէտիմի օլան Միւրֆէ խիթապէն ,

— Մ. Կրաուն շիմտի պիր բօսթա չըգարթտըրմալը տըր . . . Սէսիլի ալթը կիւնտէն պուրաքա Փարիստէ պուլսունիալը տըր . . . տէտի :

— Եինէ մի օլ զաղապուլլահ գարընըն լադըրաըսընք իյլէմէքաէսինիդ, մէլունէ գտըն նէ գատար կիւղէլ իսէ, օլ գատար տախի խալին ու ալչադ տըր . . . Ղէվալը մօգթօր ճալիտէ եարտըղլարը խաթբրա կէլտիքճէ, ատամըն թիւլլէրի իւրքէրմէքտէ տիր : Լաքին, օ տէկիլ էմնա, մօնսէնեօր, մէգպուրէ եի նէ եարաճագսընըդ . . .

— Սիր Վօլթըր Միւրֆ, նէ եարաճաղըմը շիմտի պանա սիւալ իթմէլիպ . . . իլլա պիր այ կէշտիւրտէն սօնրա, ժադ Ֆէրան նամ նօթէրէ սիւալ իթմէլիսինիդ :

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ԽԱՊԷՐ ՎԻՐԻՇ

Լա Շուէթ իլէ Մէթր տ'էգօլուն Ֆլէօր-տը-Մարիեի
Պուգվալ չիֆթիլիկի եօլունտան գաչըրտըգլարը այնի կիւն-
տէ, վէ ագչամըն սաաթ օնու ըատտէլէրինտէ, աթլը պիր
ատէմ մէգըիւր չիֆթիլիկէ կէլէրէք, Բօտօլֆ թարաֆընտան
կէլտիկինի սէօլէմէքտէ, վէ մատամ ժօրժա, մէրգումէ
գըզըն զայպ օլմասընտան տօլաեը, ապա թէէսսիւֆ իյլէ-
մէմէսինի, չիւնքի, պիր գաչ կիւնտէն եինէ պուլունարագ
քէնտիսինէ թէսլիմ իտիլէճէկինի պիլտիրմէքտէ, վէ Մ.
Բօտօլֆ թարաֆընտան, մէրգումէ մատամ ժօրժա, էկէր
քէնտիսինէ պիլտիրլիմէսի իգթիզա իտէր պիր շէի օլուր
իսէ, Փարիսէ եագմանըպ, իլլա մէքթուպունու խուսուսի
պիր բօսթա իլէ կէօնտէրմէսինի, վէ հէր հալտէ քէնտի
էլինէ թէսլիմինի թէնպիհ իյլէմէսինի, ըէճա իյլէմէքտէ ի-
տի: Պու ատամ, վէ եախօտ պու մուխպիր, սահիհհէն Բօ-
տօլֆ թարաֆընտան կիթմիշ օլմանըպ, իլլա Սարա թա-
րաֆընտան կէօնտէրլիմիշ իտի, վէ մէրգումէսին տէ պու-
հիյլէքեարլըգտան մագսէտի, մատամ ժօրժուն գալպինի
րահաթ իթտիրէրէք, թէլաշ վէ էնտիշէտէն արի գըլմագ,
վէ Կուալէօգիւն զայպ օլմասընտան, Բօտօլֆու պիր գաչ
կիւն պիլսապէր պըրագմագլըգտան իպարէթ իտի. չիւն-
քի մէրգումէ, պու պիր գաչ կիւն զարֆընտա, նասըլքի
ղիքրի սէպգաթ իթմիշ տիր, նօթէր ժագ Ֆէրանա կէօս-
թէրմիշ օլտուղու թէհտիտլէր սայէսինտէ, սայիր էօքսիւզ
վէ սահիպսիղ պիր գըզ հագգընտա, ասըլ քէնտի գըզը
տըր տէյի սախթէ շէհատէթ իթտիրէպիլէճէք տիր էմէ-
լինտէ պուլունմագաա իտի: Մէրգումէսին մագսէտի ան-
ճագ պունտան իպարէթ օլմանըպ. . . իլլա հէմիշէ հասէտ

վէ քնտիչէսինի մուծիպ օլմագտէ պուլունան մատամ տ'Ար-
վիլտէն տախի գուրթուլմագլըղը զիննինտէ գուրուպ տիւ-
շինմէքտէ իտի . զիրա , մալիւմեա , հէր նէ գատար , պիր
տէֆա մէրգումէնին խարապընա չալըշմագլըղա գալգըշ-
մըշ իտի իսէ տէ , Բօտօլֆուն ագըլանէ պիր թէսպիրի , իմ
տատընա եէթիշտիկինտէն , մէգքիւր թէհլիքէտէն , մէր-
գումէ գատըն գուրթուլապիւմիշ իտի :

Մէղքիւր վագատանըն , եանի Մ . մարքիգ տ'Արվիլին , ալտը-
ղը պիր իմզասըղ մէքթուպ իւղէրինէ , թամբ ոօգաղընտաքի
խանէեէ , քէնտի զէվճէսինին արգասընտան կիթտիկինին
ֆէրտասը կիւնիւ , Սարանըն պիրատէրի թօմ , մէգքիւր
խանէեէ կիթմիշ , վէ մատամ Բիրլէ իլէ գօնուշուպ լագըր-
տընա թուլթաթաղ , գօլայճա հէր պիր շէյէ վագըֆ օլա-
պիւմիշ իտի . շէօյլէ քի , մէրգումէ դարուճու գարը , քէն-
տի հալինտէ պուլունան գարըլարըն պօշպօղաղըղլարընը
լճրա պիլլէ , պիր ատէմ , քէնտի զէվճէսի օլան պիր կէնճ
գատընըն բիշինտէ կէզէրէք , պուրահա գատար կէլմիշ , վէ
կէրչի խէթալը պիր հալտէ թուլթաթաղ չօղթասընտա
եէթիշմիշ իսէ տէ , պէրէքէթ վիրսին քի , քիրաճըլարըմըղ-
տան Մ . Բօտօլֆնամ պիր շախս , քէնտի ուլթալքը սայէսին-
տէ , մէրգումէեկ գուրթարմըշ տըր , տէյի նագլիլլէմիշ իտի :

Ասրա , խվվէլքի ֆիթնէքէարըղը , մատամ տ'Արվիլին ,
Մ . Շարլ Բօպէրէ , պիւր րանտէվու վէրմէսինէ տայիր եէտինտէ
հիշ պիր տէլիլի օլմագտըղը թագտիրտէ եաբապիւմիշ օլ-
տուգտան սօնրա , պիրատէրինտէն մէղքիւր մալիւմաթը
ալտըգտա իսէ , տահա զիւտտէ հէյպէթամիլզ վէ խաթարէն-
կիլ պիր ֆիթնէքէարըղ թէրթիպինի տահա տիւշինմիւշ վէ
գուրմիւշ իտի , շէօյլէ քի , Մ . տ'Արվիլիէ եէնիտէն իմզասըղ
պիր մէքթուպ եազարապ , եա Բօտօլֆ իլէ մէրգումպէյ .
նինտէ պիւլիւք պիր նիֆագ պըրագ մագլըղա , վէ տէ եախօտ
հիշ տէկիլ իսէ , մէրգումուն ֆիքրինի տահա պիւլիւք վէ
տահա շէտիտ պիր շիւբհէ իթասըլլա իղֆալ իլէ , քէնտի
զէվճէսինէ , պիր տահա Բօտօլֆ իլէ կէօրիւշմէքլիկէ միւ-

«աատէ իյլէմէմքիկէ սէպէպ օլմագլըզա, դավինն դարար վիրմիշ իտի»

Մէրգումէնին եազտըզը մէքթուպ, շու աթիտէքի մա-
էլտէ իտի :

«Սիգի դազ կիպի ալտաթմագտա տըրլար, կէչէն կիւն
զէվճէնիզ, քէնտի բիշինտէ կէզմէքտէ օլմանըզը խապէր
ալտըզընտան, պիր ֆուգարանը պագըպ դանըրմագլըզա
ըզմըշ օլմասը մատալընը ույտուրարագ սիդի ալտաթա պիւ-
միշ իտէտէ, հագըզաթի հալ էօյլէ օլմանըպ, իլլա շէօյլէ
տիր, եանի, մէրգումէ, մէղքիւր ֆամբլ սօգաղընտաքի խա-
նէնին տէօրտիւնճիւ գաթընտա պիր օտա թուլթմուշ օ-
լուպ, վէ դայէթլէ եիւքաէք մէվզըլէրտէն պուլունան օ-
տօլֆ նամ պիր զաթա րանտէվու վիրմիշ օլտուղունտան,
անըն օտաորնա կիթմէքտէ իտի : Իմտի, էկէր պու մատ-
տէ սիգէ զարիպ վէ շիւրհէլի պիր շէյ տիր կիպի կէօրիւ-
նիւր իտէ, թահգըզը կիւճ պիր շէյ տէկիլ տիր, պիզզաթ
քէնտինիզ, տօղրու մէզըլիւր ֆամբլ սօգաղընտա վագը 17
նիւմէրօլու խանէեէ կիտէքէք, վէ սէօյլէտիկիմիզ մու-
ազզամ զաթըն էշքիալ ու սիմասընը թարիֆ իտէքէք,
քէսպի մալիւմաթ իտէպիլիերսինիզ. վէ իշթէ օլ վագըթ,
քէնտինիզին, նէ մէրթէպէ պէճն վէ շաշգըն էրքէքլէր-
տէն պիրի օլմանըզը, վէ հատտէն դիւատէտէ ալտանմագ-
տա պուլունմանըզը, քիամիլէն անլարսընըզ, Պու նասի-
հաթըմըզըն իճրասընտա իհմայէ եէր վիրմէմէլիսինիզ. . .
վէ էկէրչի իհմալ իտէր իսէնիզ, իշթէ օլ վագըթ աշիքեար
սուրէթտէ անլաշըլաճագ տըր քի, բրէնս իլէ տէրքեար օլան
տօսթըլուղունուղտան ասըլ մագսէաինիզ, տէկիլսատտէ պիր
տօսթըլուգ, իլլա պաշգա պիր շէյ օլմալը տըր . . .»

Սարա մէզքիւր մէքթուպու, պիզզաթ քէնտի էլիլէ,
նօթէր ժագ Ֆէրան իլէ կէօրիւշտիւկիւ կիւնիւն սատթ պէշ
րատտէլէրինտէ, կէօթիւրիւպ բօսթանա պըրագմըշտըր :

Բօտօլֆ տախի, թէսատիւֆ պու եա, այնի կիւնտէ,
Մ. տը կրաունա, ալէթթաճիլ Սէսիլիեի Փարիսէ ճէլպ իթ-

մէրլիկինին էմրինի վերմիշ, վէ * * * սէֆիրի հաղրէթէրի մատամաւնա ալիր վիզիթա վիրտիքտէն սօնրա, խայր ու սէվապա տայիր, քէնտի վատի իւզրէ, պիր էնթրիգալը իշ պուլմուշ օլմասը խապէրինի վիրմէք նէյնէթիյլէ, մատամ տ'Արվիլին եանընա տախի կիթմէք իւզրէ, ագչամ իւզէրի տիշարը չըգմըշ իտի :

Շիմտի իշպու հիքեայէմիզի օգուեան զաթլարը, մատամ տ'Արվիլին տայիրէսինէ նագլ իտէլիմ: Նասըլ քի պէեան իտէճէկիմիզ միւքեալէմէտէն անլաշըլաճագ տըր, մէրգուլմէ կէնճ գատըն, օլ վազթէ դատար, հատտէն զիեատէ սօուզ պիր մուամէլէ իտէկէլմիշ օլտուղու դօճասը Մ. տ'Արվիլէ, Բօտօլֆ թարաֆընտան ալմըշ պուլունտուղու նասայիհի նէճիպէ վէ թայեիպէեէ սիւլուք վէ իճրա պիրլէ, էվվէլքի թարիգիների պիրտէն պիրէ տէկիթիւմիշ, վէ ալիճէնսպճա պիր մուամէլէ իտէրէք, մէրգումհագդընտա շէֆդաթ ու մէրհամէթ իւզրէ պուլունմաեա պաշլամըշ իտի: Բօտօլֆ մատամ տ'Արվիլի կէօրմէկէ կիթտիկինտէ, գարը դօճա սուֆրատան հէնուզ դալդմըշ օլուպ, վէ դիքրի կէչմիշ օլան ուֆագ պիր սալօնտա շու աթիտէքի մէնզարէ կէչմէքտէ իտի, շէյլէքի, Գլէմանսըն սիմա վէ էքեալընտա ալիր հալալէթ, պիր միւլայէմէթ, վէ պիր ինսաֆ ու մէրհամէթ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտէ պուլունտուղու կիպի, դօճասը իւզէրինտէ տախի, հէր վագըթ քի կէօրիւլէ կէլմէքտէ պուլունան էսէրի մահղու նիյեթ կէօրիւլմէքտէ օլմաեըպ, իլլա բէք չօգ աղալմիշ օլմասը ֆարգ ու ֆէհմ օլունմագտա իտի:

Վէ շունու տախի միւսարաթ իտէրիզ իշարա քի, Սարա թարաֆընտան եագըլմըշ վէ կէճնտէրիւմիշ օլան օլ եէնի, եանի իքինճի իմզասըզ պիր ֆիթնէ վէ ֆէսատ մէքթուպու, Մ. տ'Արվիլին էլինէ, տահա եէթիշմէմիշ իտի:

— Գու կիճէ նէ՞ եարաճագսընըզ, — նէրէեէ կիտէճէքսինիզ, տէտի Մ. տ'Արվիլ քէնտի շէվճէսինէ մաքինավարի պիր սէյլէյիշ իլէ:

—Պու կիճէ պէն տիշարը չըդմագ նիւթթինտէ տէկի-
լիմ։ Նա՛սըլ, սիզ պիր եէրէ կիտէճէքմիսինիզ։

—Պիւմէեօրում... տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում պիր
տ'հը տէրուն չէքէրէք, —գիրա, քիմսէլէր իլէ կէօրիւշիւպ
գօնուշմագլըգ իսթէմէեօրում, սըդըլըեօրում, պիր տիւրլիւ
հօշանամեօրում... պու կիճէեի տախի... նիչէ սայիր կի-
ճէլէրիմ միսիլու... եալընըզճա... պուրատա կէչիրմէքլիք
նիւթթինտէյիմ։

—Նիչին... պէն պուրատա օլտուղում հալտէ տա-
խի, եալընըզճա՝ մը իմրարը էվգաթ իյլէմէք իսթէմէքտէ-
սինիզ։

Մ. տ'Սըվիլ զէվճէսինին պու սիւալի իւզէրինէ, պիր
թէաճճիւպ իպրազիլլէ, մէրգումէնին եիւզիւնէ պագտըգ-
տան սօնրա,

—Շիւբհէսիզ... —տէտի մէրգում, —լաքին...

—Իյի եա, սէպէպ նէտիր։

—Զիւնքի, պէն էօյլէ զանն իթմէքտէ իտիմ քի, պիր
եէրէ կիթմէտիկինիզ կիճէլէր տախի եալընըզճա գալմագ-
լըզը, պէնիմլէ պիրլիքտէ վագըթ կէչիրմէքլիքտէն զիեա-
տէ սէվէրսինիզ տէյի...

—Վագաա էօյլէ տիր, լաքին, սիզտէ պիրլիքսինիզ քի,
պէն, քէնտի ֆիրբինէ տիւշէնի իշլէեէն, եանի գաբրիսլի գա-
րըլարտան պիրլիյիմ. —տէտի Գլէմանս կիւլիւմսեէրէք, —
պու կիւնքի գաբրիսիմ վէ պու կիւնքի արգու վէ հէվէ-
սիմտէ, էկէրչի սիզէ նահօշ կէօրիւնմէլ իսէ, վագթիմի
սիզինլէ պիրլիքտէ կէչիրմէքլիք տիր...

—Սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ, —տէյի պաղըրտը Մ.
տ'Սըվիլ պիր հէյճանը պալ իւզրէ. —քէնտի թարաֆըմտան
իպրազընա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ պիր արղումուն իճրա-
սընա, սիզին թարաֆընըզտան զուհուրա կէլէն չու արգու,
տօղրուսու զիեատէսիլլէ պատիի մէմսունիյեթ վէ մէսէր-
րէթիմ օլսա հայիզ տիր։

—Պագաթ, պէնիմ պու արղումա գարչը պու մէրթէ-

պէ թէաճճիւպ իպրազ իթմէնիզլէ, ատէթա պանա պիր սիթէմիթմէք իսթէմէքտէսինիզ տիր կիպի պիր հալտէ գուլունմագտէ օլմանըզ պիլմէքտէ միսինիզ:

— Նաւըլ, մէկէրչի պիր սիթէմ մի. . . օֆ, հաշա, հաշա. լաքին, էկէր տօղրուսունու իսթէր խէնիզ, կէչէն կիւնքի պէյհինիզտէ ճայիզ կէօրմիւշ օլտուղում օլ հագգօրզ վէ զալմա շիւբհէլէրտէն սօնրա, շիմտիթարաֆրնըղտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան պու մէրթէպէ լութֆ ու ինսանիյ-եթ, դալպիմէ աշուրի մէրթէպէտէ թէէստիր իյլէտիկինտէն, տիւշարը թէաճճիւպ օլտում. ֆագաթ, նէ՝ դատար կիւզէլ վէ նէ՝ դատար թաթիլը պիր թէաճճիւպ տիւր պու. քեաշքի հէր վագըթ պու եօլտա թէաճճիւպլէր իպրազ իթմէքիք իգպալինէ նայիլ օլապիլսէ իաիմ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, ունուտալմ օլ կէչմիշ հալլէրի, — տէտի մատամ տ'Արվիլ գօճաալնա մէլէքլարի պիր հալալէթ վէ պիր խանտէ (կիւլիւմսէմէք) իւզրէ:

— Գլէմանս, օլտէտիկինիզ շէյիսիզ, աճապա եաբապիլլէճէքմիսինիզ, աճապա իհթիմալտէն օլապիլլէճէք մի տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում մահզուն մահզուն պիր սէօյլէյիշ իլէ, — մէկէրչի սիզին հագգընըղտա, հագգօրզ շիւբհէլէրէ զահիպ օլմագըղա ճէսաթէթ իտէն պէն տէկիլմիլմ. . . էօֆ, օլմէլուն գըսգանճըզ, պէնի նէրէլէրէ գատար թահրիք իյլէմիշ իտի. . . Պարի թագսիրաթըմ եալընըզ օլ խուսուս օլսա իտի, եինէ ունութմանըզ իհթիմալտէն ատտ իտէպիլիր իտիմ, հալ պու քի տահա էօթէտէ էօյլէ պիւյիւք թագսիրաթլարըմտա վար տըրքի, աֆվ ու թասհիհլէրի իհթիմալտէն տէկիլ տիր:

— Ունուտալմ կէչմիշի, տէտիմ սիզէ, տէյի ճէվապ վիրտի Գլէմանս, իզթիրապը աէրունինի զապթ ու թէսկին իտէրէք:

— Նէ՝ սէօյլէեօրուունուզ. . . մէկէրչի կէչմիշ օլան հէր պիր հալի, թահթը ֆիրամուշա ալմագըղա միւգթէտիր օլապիլլէճէքմիսինիզ տիր. . .

—Հէմ իւմիտ իտէրիմ, վէ հէմտէ ինչաալլահ հարաւ
դիւնէնկիմ տիր :

—Աճապա սահի՛հ մի սէօյլէ հօրսունուզ, Գլէմանս . . .
պու մէրթէպէ պիր ալիճէնապլըզը իպրազ իտէպլէճէճ-
միսինիզ տիր . . . : Լաքին, խայր, խայր, օլ տէտիկինիզ
չէյ պէնիմ թալիիմ իգթիզասընտան տէկիլ տիր, պէն օլ
մէրթէպէ պիր իգպալ ու սէատէթէ նայիլիյեթէ ինանա-
մամ. վէ զաթէն տէ պիւթիւն պիւթիւն էօյլէ իգպալլէր-
տէն գաթի իւմիտ իթմիշիմ տիր :

—Օլ պապտէ խէթա իթմիշսինիզ տիր, հանըմըշը-
նըզ տըր, վէ նասըլքի շիմտիտէ էօյլէ օլմասընը կէօրմէք-
տէսինիզ :

—Ամո՛ն եա Բէպպիմ, նէ մէրթէպէ պիւլիւք պիր թէ-
պէտտիւլաթ տըր պու, աճապա տիւշ միւ կէօրմէքտէ-
յիմ, հօգսա խէհա՛լ մը . . . օ՛ֆ, սէօյլէյինիզսիզ պանա,
հօգսա սահիհէն իւզէրիմտէ պիր խէհալաթ հալիմի վու-
գու պուլմագտա տըր . . . :

—Խայր . . . ասլա ալտանմագտա, վէ ասլա խէհալաթ
իւզրէ պուլունմագտա տէկիլսինիզ . . . :

—Կէրչի շու տախի սահիհ տիր քի, պու կիւն պաղը-
շընըզտա, հէր վաղըթքի գատար էսէրի պիւրուտէթ պու-
լունմատըզտան պաշգա . . . սէս վէ սէօյլէյինիզտէ տա-
խի բէք ճիւզի պիր էսէրի իզթիրապ կէօրլւմէքտէ տիր . . . :
Լաքին, օ՛ֆ, սէօյլէյինիզ, թէքրարէն սիւալ իտէրիմսիզէ,
սահիհէն պու կէօրտիւքլէրիմ, հաղըգաթի հալտէ՛ն մի
տիրլէր . . . հօգսա պիր խէհալաթ բէնչէսինտէ էյլէնճէ՛ մի
օլմագտաեըմ . . .

—Խայր, խայր . . . զիրա, պէն քէնտիմ տախի աֆվլը-
զա միւհթա՛ճ պուլունմագտաեըմ . . . :

—Նա՛սըլ, սի՛զ տախի պիր աֆվլըզա միւհթա՛ճ մը պու-
լունմագտասընըզ :

—Էվլէթ, զիրա, մէկէրչի պէն չօգ տէֆա սիզէ գարշը
սէրտ վէ պէտ մուամէլէտէ պուլունմամըշըմ մը տըր, վէ

հաթթա , պազը քէրրէտէ ինսաֆսըզնա մուամէլէլէրի ճա-
յիզ կէօրմէմիշիմմի տիր : Իմոտի , մէկէրչի , շիմտի քէնտի
թարաֆընըլտան , պէնիմ մէզքիւր մուամէլէլէրիմէ գար-
շըլըզ պաշգա տիրլիւ մուամէլէտէ պուլունապիլիր իքէն ,
մուղայիրի շլարագ , նատիր իւլ էմնալ պիր զայրէթ ու
ճէսարէթ , վէ սայքի ինսան գուտրէթի խարիճինտէ պիր
ֆաղիլէթ իպրապիլէ թէհամիւլ կէթիրմիշ օլմանըզը տիւ-
շիւնմէքիլկէ պօրճու պուլունմագտէ տէկիլմիյիմ . . . մէ-
կէրչի , էվլէնմէքիլքտէ արզու իլլէմիշ օլտուղունուզ գէվզ ու
սէֆա վէ թէլէզգիւզտէն մահրում դալմագտէ օլտուղու-
նուղու կէօրէրէք , պունլարա գարշըլըզ , պաշգա պիր էյ-
լէնճէ վէ պիր թէսէլլի արամագըլըզ գալգըշաճագ եէր-
տէ . . . թէհամիւլ պիրլէ , վէ պէտպալսթնա պիր թա-
րաֆա չէքիլէրէք , . . Իմրարը էվգաթ իթմէքտէ օլան սիզ
տէկիլմիսինիզ , վէ պու հալինիզի տէ հէր կիւն վէ հէր
սաաթ քէնտի կէօլլէրիմ իլէ կէօրմէքտէ պուլունան պէն
քէնտիմ տէկիլմիյիմ . . : Հէյվահ , իշթէ պու ալէմ պէօլլէ
տիր պիր ատէմ քէնտիտի տէրտի պիր հալտէ պուլունուր
իսէ , պաշգալար թարաֆընտան զուհուրա կէլէն հէր հա-
լին պիր էյիլէք վէ պիր ինսանիյէթ օլմասընա ինանմագըլ-
ղա մէյեալ պուլունուր . . : Սիզ շիմտիլէ գատար , պէնիմ
ալիճէնապըլըմ հագգընտա , հատտէն զիեատէ պիր իթի-
մատ իւղրէ պուլունմանըզլա , խէթա իթտինիզ . . : Հէր
նէ հալ իսէ , արթըզ շիմտիտէն սօնրա , սիզին հագգընըզ
թանըմագըլըզ զայրէթ իտէճէկիմ տիր :

—Օֆ , սէօլլէյինիզ . . . տահա սէօլլէյինիզ , —տէտի
Մ. տ'Արվիլ էլլէրինի պիր պիրինէ գալուշտուրարագ , վէ
պիր նէվի հալի մէպհուլթիյէթ իւզրէ պուլունարագ :

—Մատամ քի էօլիւպ կիտէնէ գատար պիրլիքտէ եա-
շաեոճաղըզ տըր . . . պէնտէ քիւլլի զայրէթիմի սարֆ ի-
լէ , պարի էօմիւլմիւղիւն , միւմըին մէրթէպէ ազէլէմագալսշ
օլմասընա չալըշաճաղըմ տըր :

—Սիւպհահն Ալլահ . . . սիւպհահն Ալլահ . . . Գլէմանս ,

մէկերչի պու լուղէթլէրի թէլաֆփուզ իտէն սիզին լիսանընդ մը տըր , վէ մէկերչի պէնտէ պունլարը սիզին տիհանընդտան մը իշիթմէքտէյիմ . . :

— Բէճա իտէրիմսիզէ , պու պապտէ պու մէրթէպէ պիր թէաճճիւպ իպրազ իյլէմէյինիզ . . . զիրա սըդըլըպ ֆէնալը՛գ տույմադտանմ . . . զիրա , պու մէրթէպէ թէաճճիւպ իպրազ իյլէմէնիզէ , պէն էյլէ զանն իթմէքտէյիմ քի , հադգընըզտա շիմտիյէ դատար ճայիզ կէօրմիւշ օլտուղում մուամէլէլէրիմի , թէֆթիշ իտիպ եիւզիւմէ՛ վարմագ իսթէմէքտէսինիզ տիր . . . Մէկերչի , պունտան պէյլէ սիզինէ հիւանի հալ իւզրէ կէլինմէքլիկէ չալըշմամլա , պիւյիւք վէ ֆազլա պիր շէյ մի եաբմըշ օլաճաղըմ տըր , մէկերչի սիզի աճըմագլըզ , վէ սիզի տօսթանէ գաեըրըպ եարտըմ իթմէքլիք . . . ասըլ քէնտի վազիֆէմին իդթիւղասընտան տէկիլ մի տիր . . . շու վազիֆէ իլէ միւքէլլէֆ օլան , մէկերչի պէնտէն պաշպա պիրի տահա վա՛ր մը տըր . . . Հադգ թարաֆընտան իւղէրիմտէ պիր իյի տուն վէ պիր իյի տույղու հասըլ օլտու . . . տիւշիւնտիւմ , կէշմիշի վէ կէլէճէկի պիր իյիճէ վէ պիլէթրաֆ միւթալաա իյլէտիմ . . . քէնտի խէթալարըմը կէօղլէրիմ էօնիւնէ կէթիլիպ թանըտըմ , վէ քէնտի ազլըմլա , էն իյի վէ էն զիեառէ սէվապլը թարիգ , պու թարիգի պուլտում , վէ զաննտա իտէրիմ քի , թապֆիհի հալ ու էֆքեար իթմէքլիկիմ իշին պունտան պաշպա պիր թարիգ ու թէտպիր օլամազ . . :

— Նէ՛ , քէնտի խէթալարընը՛զ մը , վա՛հ պիշարէ գասըն վա՛հ :

— Էվվէթ , քէնտի խէթալարըմ . . . Էվվէթ , վէ պէնիմ պօրճում , Էվլէնտիքտէն սօնրա , էյլէ գահր իտէրէք սիզի ալըպ օթուրմագ , վէ հէր կիւն հէր սաաթտա սիզէ սիթէմ ու հադարէթլէր իթմէք օլմանըպ , իլլա ազտը նիքեահըմըզն ֆէրտասը կիւնիւ , մատտէեի մէյտանէ վազիլէ ինսաֆ ու վիճտանընըզա հալալէ իթմէք , վէ սէրպէսթէն , պըրըմագլըղըմըզը թէքլիֆ վէ թալէպ իյլէմէք իտի :

—Ա՛հ, Դլէմանս... ինսա՛ֆ... մէրհամէ՛թ... :

—Վէ ետխօտ, մատամքի սիդի դապուլ խտիպ պիր-
լիքտէ դալմագլըղա րադի շլմուշ իտիմ, օլ վագըթ տա,
սըռդ ու սատագաթ իւզըն ամէլ ու հարէքէթ իտէրէք,
քէնտի դալպիմին պիւլիւքլիւկինիւ իղհարա չալըմալը ի-
տիմ: Էօյլէ թէհի եէրտէ պիւրուտէթ, թէքէպպիւր, վէ
սիւքիուլթ իւզըն, հէմիշէ սիդէ թահգիր վէ բէնճիտէ իյլէ-
մէքտէն իոն, օլ տէհշէթ Ֆէրմա տէրտինիդտէն տօլաեր,
տայիմա սիդի թէնէլլիէ չալըմալը, վէ տայիմա աա,
քէնտի պէտպախթլըղընըղը խաթրըմա կէթիրէրէք աճը-
մալը իտիմ: Եվվէթ, իշթէ պունլար իտիլէր պէնիմ պօրճ-
լարըմ: Վէ էկէրչի պէն իւք կիւնտէն օլ թարիդի թութմուշ
օլա իտիմ, հավաշ, հավաշ, մահա աճըքըպ մէրհամէթ
իթմէքլիկէ տլըըր իտիմ, վէ պէլքի տէ, օլ պապտէ չէք-
միշ օլաճաղըմ դահմէթէ, վէ հաքմուշ օլաճաղըմ Ֆէտա-
քհարըղա, սիդին թարաֆընըղտան տա, պիթթապի մէմ-
նունիյէթլէր վէ թէչէքըլըլէր կէօրէրէք, քէնտիմի նա-
յիլի միւքհաֆաթ օլմուշում տուր ատտ իտէր, վէ միւ-
թէչէքըլըր օլուր իտիմ, վէ օլ վագըթ... Ա՛հ, հա-
ֆը՛ղ Ալլահ, նէ օլտունուղ... ա՛, աղլաեօրսունուղ, նի՛չին
աղլաեօրսունուղ... :

—Էվվէթ, աղլաեօրում, չիւնքի դալպիմէ օլ մերթէ-
պէ պիր մէսէրրէթ պախշ իյլէտինիդ քի, թապիաթիյլէ
սէվինճիմտէն կէօլլէրիմ տօլտուլար: պու եէնի լադըր-
տըլարընըլ իւզէրինէ, տէրունիմտէ նէ մէրթէպէ պիր հէյ-
ճան հուսուլէ կէլտիկինի պիլմէգսինիլ... օ՛ֆ, Դլէմանս,
պըրագընըղ պէնի օլիւաղ աղլաեաերմ... սիդին կիպի
պիր կէնճ դաաընըն էօմիլ թէլինի կէթիրիպ տէ, քէնտի
ըլըր էլէմ էօմիլմ թէլինէ պէնտ իթմէմէ, նէ՛ մէրթէ-
պէլէրտէ պիւլիւք պիր դապահաթաա պուլունմուշ օլտու-
ղումուն, պու կիւնքի դաաար, հիշ պիր տէֆա ֆարդ ու
ֆէհմինտէ օլմամըլ իտիմ:

—Վէ պէն տախի, պու կիւնէ դաաար, պու մէրթէ-

պէս, քէնտի իւզէրիմտէ, մագուր տիւնմէքիկէ տայիր պիր տուլլու հիսս իյէմէմիշ իտիմ: Սիգին իշպու տէօքմէքտէ օլտուղունուղ հալալէթէնկիղ կէօլ եաշլարընըղ, պանա, շիմտիյէ գառար պիսապէր պուլունտուղում պիր սէա տէթի հալ տուլլուսունու հիսս իթտիրմէքտէ աիրլէր: Իմ աի, զայրէթ ու ճէոարէթ ալալըմ, էվվէթ տօթում, էվվէթ, քէսպի ճէսարէթ իտէլիմ. պարի, զաթէն բիւր իդպսղ վէ բիւր մէոէրրէթ պիր էօմրէ մալիք օլմառըղըմըղ տէրխաթըր իյէ, քէնտի մահղուղիէթի դալպիյէ վէ վիճոանիյէմիզի, թէճէլլիմիղ իյթիզաարնճա իֆայէ պօրճու վէ մէճպուր պուլունտուղումուղ պիւլիւք պիւլիւք վաղիֆէլէրին էտա վէ իճրալարընտա առաեալըմ: Թառաֆէյն քէնտի դուսուրլարըմըղ պիրպիրիմիզէ աֆվ իտէրէք, շէֆգաթ ու միւլաեէմէթ իւզրէ պուլունալըմ, վէ էկէրչի օլ պապաէ, իւզէրիմիզտէտէ պիր զաաֆ հիսս իտէր իսէք, քէնտի մասուս մուսուղուն, քէնտի ճանբարէմիզ քէրիմէմիզին պէշիկինի, կէօլլէրիմիզ էօնիւնէ կէթիրէլիմ, քեռֆֆէյի մէյլ ու մուհապէթիմիզի մէրգումէէ վիրէլիմ, վէ իշթէ օլ վաղըթ, հիշ տէկիլ իսէ, պաղը մէրթէպէ հիւզնէնկիղ վէ մուգատտէս սէֆալար հիսս իտէպիլիրիղ:

—Օֆ, ճէնանէմ, սիղ պիր մէլէքսինիղ. . . էվվէթ, սիղ պէնիի առէմոէն օլմաեռղ, իլլա պիր մէլէքսինիղ. . . —տէյի պաղըրտը Մ. տ'Արվիլ էլլէրինի պիրպիրինէ դավուշտուրուզ վէ մէֆթունանէ պիր թէհայիւր իւզրէ քէնտի զէվճէոի եիւզիւնէ պաղարաղ, — օֆ, Գլէմանս, սիղ պու լիսանընըղա, այնի վաղըթտա պանա, նէ մէրթէպէ հէմ իյիլիք վէ հէմտէ ֆէնալըղ եաբմադաա օլտուղունուղու, պիլմէքտէ աէկիլիսինիղ, սալիռ տէֆալարքի զուհուրա կէլմէքտէ օլան օլ աճը աճը վէ սէրթ լաղըրտըլարընըղ, վէ հաղպըլը թան ու սիթէմէրինիղ, դալպիմէ, շու շիմալիքի շայանը թէհայիւր վէ բէրէսթիշ օլան քէլումլարընըղ, վէ էսէրի իղղ ու ճէլալէթ պուլունան թէալիմիյէէթինիղ դատար կիրաճ կէլմէմիշէր իտի. . . : Պաղաթ, պու

ճիւմէ իլէ տախի, գալպիմոէ պիւլիւք պիւլիւք իւմիտէր թէվէլլիւտինէ սէպէպիյեթ վիրմէքտէսինիլ: Սիդ պէնիմ կէօրմէկէ իճթիսար իյլէտիկիմ իսթիգպաւտէն պիսապէր պուլունմադտաշնըղ . . .

— Վէ սիդտէ, Ալպէր, շու պէնիմ սէօյլէտիքլէրիմ հադդընտտ, քէմալի էմնիյեթ վէ իթիգատ իւզրէ պուլունսանըղ ճալիղ տիր . . . Պէնիմ պու գարարըմըն, պիր գարարը գալի օլմասընը պիւմէլիսինիլ, վէ սնըն իճրաշնտա պիգուսուր պուլունսաճաղըմատա իթիմատ իթմէլիսինիլ, օլ պապտէ սիդի թէէմին իչին եէմին տախի իտէրիմ . . . վէ հաթթա, իլէրուտէ, եէնի եէնի իսպաթլար իլէ թաստիգ իտէճէկիւմի տախի վատ ու պէհան իյլէրիմ . . .

— Եէնիտէն եէնի էմնիյեթլէր մի իսլրադ իտէճէքսինիլ տիր, — տէյի պաղըրտը Մ. տ'Արվիլ կիթտիքճէ օլ մէէմուլինին խարիճինտէ օլարադ կէօրմէքտէ օլտուլու իգպալու սէատէթտէն աօլաեը շէվգէ կէլէրէք, — էմնիյեթլէր մի, մէկէրչի էօյլէ էմնիյեթլէրէ իհթիեաճըմ պուլունմադտա մը տըր: Մէկէրչի օլ սիդին պագըլարընըղ, վէ մէկէրչի օլ սիդին սէօյլէյիլ վէ թէլաֆիօուլարընըղ, մէկէրչի օլ հիւսնի ճէմալինիլէ պիր գաթ տահա զէյպ ու զինէթ վիրմէքտէ օլան լէհճէ վէ սիմանըղտաքի րէպպանի պիր ինսանիյեթթասար ու լալէամէթլէրի, վէ մէկէրչի քէնտի սինէմին վուրուլարը վէ սէֆալար տուեուլարը, էվվէթ, պունլարըն քեաֆիէսի տախի, օլ սիդին սէօյլէտիքլէրինիլին սըհհէթի քեամիլէսինէ, տէլալէթ ու շէհատէթէ քեաթի ստեըմադտա տէկիլմի տիրլէր: Ֆաղաթ, Գլէման, սիդտէ պիլիւսինիլ քի, ինսան էվլատընըն արդու վէ հէվէսլէրինէ, տալտ հուտուտ օլտամըլ տըր, վէ օլտամըլ — տէյի իլավէյի մէգալ իթաի մէրդում, պիր գօլթուղ իւզէրինտէ օթուրմադտա օլտն զէվճէսինէ եազըն կիտէրէք. — օլ տիհանընըղտան սատըր օլան աիլավիլ վէ նէճապէթամիլ քէլամլար, պանա իւմիավար օլմադլըդ ճէտարէթինի վէ հաթթա ճիւրաթընը պախշու իթա իյլէմէքտէ տիրլէր . . . էվ-

վեթ պանա , ճէննէթէ լաեղդ պիր հալէ նայիլ օլմագլըդ
իւմիտինի . . . վէ տահա տիւնքի կիւնէ գատար պուտու-
լաճա պիր խէեալ նագլորըյլա պագմագտա օլտուղումպիր
հալէթէ մագհարիյեթիմ իւմիտինի վիրմէքտէ տիրլէր . . :

— Լուծֆ իտինիզ , ֆիքր ու միւրատընըզը իլզա՛հ էյ-
լէյինիզ . . . — տէտի Գլէմանս , զէվճի թարաֆընտան զու-
հուրա կէլէն մէգքիւր մէֆթունանէ քէլամլար իւզէրինէ
ճիւզիճէ տիւչարը էնտիշէ օլարադ :

— Էվլէթ , իւմիտվար օլմագտաեքմ . . . — տէյի պա-
ղըրտը մէրգում , զէվճէսինին էլինի թուրտըագ , — հագ-
դընըզտու օլ մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ վէ հիւրմէթ
ու ըրայէթ , վէ օլ մէրթէպէ սայ ու հիւմէթ , վէ օլ մէր-
թէպէ տէ մէյլ ու մուհապպէթ իպրազ իտէճէկիմ տիր
քի . . . անլտտընըզ մը , Գլէմանս . . . օլ մէրթէպէ պիր
մէյլ ու մուհապպէթ քի . . . մէէմուլ իտէրիմ քի , սիզ
տալի , քէնտի թարաֆընըզտան իզհարը մուհապպէթ-
լէ , պէնի սէվմէքլիկէ լուծֆ ու հիւմէթ իտէճէքսի-
նիզ տիր . . . վէ հէմտէ , տէկիլ էօյլէ պիր տուրկուն
վէ սուդ մուհապպէթ իւզրէ . . . իլլա քէնտի թարաֆըմ-
տան զուհուրա կէլէճէք օլան աթէշի աշգա միւչապիհ
պիր աթէշի աշգլա սէվմէքլիկէ լուծֆ ու հիւմէթ իտէճէք-
սինիզ տիր . . . Հաֆա՛քի , սիզ հէնուզ պէնիմ , ըուզ ու
շէպ օլ բէրվանէվարի հանըպ քիւլ օլմագտա պուլունտու-
ղում աթէշի մուհապպէթտէն պիսապէր պուլունմագտա-
սընըզ . . . զիրա , ետլընըզ պիր տէֆա պիլէ օլքիւլհանը տէ-
րունիմ քիւչատ իլէ իպրազէ իճթիատը իտէմէտիկիմ շէօյ-
լէ տուրտուն , լագըրաքսընը պիլէ տիհանըմա ալմագլըզա
միւթէճասիր օլամամըշըմ տըր . . . չիւնքի , պանա դարչը
հէմիշէ պիր մուամէլէյի պարտէ իպրազ էյլէմէքտէ ի-
տինիզ . . . տիհանընըզտան հիշ պիր կիւն ինսաֆսանէ պիր
լուղէթ իշիթմէքիթ իգպալինէ նայիլ օլամամըշըմ տըր . . .
խայր , շու չիմտիքի կիւշ իթտիկիմ , վէ միւթէէսսիր օլա-
րադ սէվինճիմտէն էէօղէաշլարը տէօքտիւկիւմ , վէ հաթթա

ասանթիս ղիր իգալու տէվլէթ սահարադ մէսթ օլուուղուսմ
մէգալաթմառն հիշ պիրինի, կիւշ իթմէքլիք լութֆի ու ի-
նայէթինէ մաղհար պուրոլլամաթըլմ տըր . . . վէ մէղ-
քիւր լութֆի ու իգալալէ իսէ . . . շայէսթէ սահըլսամ սէ-
ղա տըր . . . ղիրա, գալուէն սիգի, տալիմա պու րառաէ-
տէ սէվմիշ, տալիմա հարի աշգընըլա եանմըշ թու-թուշ-
մուշ . . . տալիմա հասրէթ ու իշթիեադընըլը չէքմիշ . . . վէ
սիգէ իսէ, տիհանըմ աշըպ տա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշիմ
տիր: իշթէ, կիճէ կիւնտիւզ պէնի եադըպ գալուըսմ . . .
անճադ պու նարիաշգ օլմուշ տուր . . . Էվլէթ, տիւնեա ալէմ-
տէն իքրահ իտիպ նէֆրէթ կէթիւմէքլիկիմէ . . . հէմիշէ
մահգուն միւքէտտէր պիր հալաէ պուլունմադլըլմա, վէ
սիւքիւթ ու սիւքիւնէթիմին քեաֆֆէսինէ սէպէպ, անճադ
պու հալիմ օլմուշ տուր . . . Պիր քէրրէ տիւշիւնիւպ սիգտէ
կէօզլէրինիլ Էօնիւնէ կէթիւրինիլ . . . պիր առամըն, քէնտի
խանէսի տէրունինտէ, ուղրունաա գուլ վէ գուրպառն օլմադ-
լըլա շայէսթէ, սիգին կիպի մէլէքսիմա պիր գառընը պու-
լունսուն, վէ քէնտիսիտէ, անըն նարի աշգըլա եանըպ
քիւլ օլսունտա . . . մէրգուլմէ թարաֆընտան, մէյլ ու մու-
հապալէթ կէօրէճէք եէրաէ, քէօշէյի վահտէթէ չէքիլէ-
րէք, վէ կիճէլէրի նալան վէ կիւնտիւզլէրի տալի սիւզան օ-
լարադ իմրարը Էվգաթ իյլէմէքլիք Էմր ու իլամընը ալըն . . .
մէկէրչի պունա ինսան օլան թէհամիւլ իտէպիլիմր մի,
մէկէրչի պունա սիգին վիճտանընը ճէվաղ վիրէպիլիմր մի . . .
Օֆ, խայր, սիգ պէնիմ պու անէ գատար, կէրէք տիւշա-
րը մէյեուսիյեթ, վէ կէրէք հիտտէթ ու շիտտէթ օլա-
րադ տէօքմէքաէ պուլունմուշ օլտուղուսմ կէօղ եաշլարըն-
տան, պիխապէր պուլունմադառաընըլ վէ հիշ շիւբհէմտէ
եօդ տուր քի, Էկէրչի աղաճըդ խապէրաար օլմուշ օլա ի-
տինիլ, անինտէ ըիգալաթա կէլէրէք լութֆի ու մէրհամէ-
թէ միւսարաաթ իտէր իտինիլ . . . Լաքին, նէ սէօյլէ-
մէքտէյիմ պէն, իշթէ իսպաթըտա մէյտանաա տըր, գա-
թէն ըիգալաթա կէլմիշսինիլ տիր . . . պէնիմ րուղ ու շէպ

չէքմէքաէ օլտուղում սէրէնճամլարըն ֆարդ ու ֆէհմինտէ
օլմուշտունսւղ տուր . վէ լուծֆի ու մէրհամէթինիզ տադը-
դասը տա թէգարրիւզ իյլմէքաէ թիր , էօյլէ տէկիլմի . . .
Արթըդ պունտան պէօյլէ սիդին , օլ հիւսնի ճէմալինիզ վէ
օլ լէթաֆէթի բիւր ճաղլալէնիզ , հէր կիւն վէ հէր սաաթ ,
պիր թարաֆտան պատիլի իդպալ ու սէտտէթիմ , վէ տիկէր
թարաֆտան տալի իտալար ու բիւր նէքպէթիմ օլմանա-
ճաղլար տըր . . . էվվէթ , նէզտիմաէ պիր կէնճինէյի պի-
պահա մագամընտա պուլունան սիդին կիւլի պիր մէլէքսի-
մա . . . վէ մալիք օլուպ տա կէօնէնմէքլիք իդպալինէնա-
յիլ օլամաաղըմ պիր տիւլէրի ճիհտնպահա . . . ինչաալ-
լահ արթըդ պէնիմ օլաճաղ աըր , ինչաալլահ արթըդ ան-
դարիպ օնա մալիք օլմագլըդ իդպալ ու տէտտէթիյլէ մէմ-
նուն ու մէարուր օլաճաղըմ տըր . . . էվվէթ , պու նիյմէ-
թէ նայիլիյնէթիմէ , քէնտի դալպիմ , վէ քէնտի դալպիմտէ
հիսս իյլմէքաէ օլտուղում պիր էսէրի մէսէրէթ վէ մէֆ-
թունիյնէթ , քեաֆֆէթէն տէլալէթ ու շէհատէթ իթմէքաէ
տիրէր . . . նէթէրսինիզ , ճէնանէմ , ճանքարէմ , սահիհէն
էօյլէ տէկիլմի տիր . . . մէկէրչի իշպու իման ու իթիգա-
տըմտա հաղգըմ եօգ մու տուր :

Մ. տ'Արվիլ պունլարը սէօյլէտիկի վաղըթտա , ղէվճէ-
սինին տէսթինի թուլթուղու պիրլէ , քէմալի աչդ ու մու-
հապպէթ իւզրէ , պիտտէֆաթ պուս իթմէկէ պաշլատը :

Դլէմանս զօճասընըն եանըլմագաա օլմասընը կէօրէ-
րէք , տիւշարը թէէսսիւֆ օլտուղու հալաէ , իւզէրինտէ իսէ
իւքզուհուրա կէլէն պիր հարէքէթ , ատէթա պիր հէյալէթ
մէրթէպէսինտէ օլարագ պիր էսէրի նէֆրէթ օլտուղուն-
տան , քէնտուլի զապթա միւզթէթիր օլտմամըշ , վէ հէ-
ման պիրտէն պիրէ , զօճասըն էլինտէն էլինի կէրի շէքմիշ տիր :

Վէ օլ լահաալ , մէրգումէ իւզէրինտէ հասըլ օլտն
տուլղուլարըն էսէրէրի , լէհճէսինէ օլ տէրէճէ աչըդ տու-
րէթտէ վուրմուշ տուր քի , թապիաթիյլէ Մ. տ'Արվիլ տա-
լի բէք ալէա ֆարդ ու ֆէհմ իյլէմիշ տիր :

Մէրգում մէղքիւր հալ իւզէրինէ, հատտէն զիեատէ ֆէնա օլուպ, էշքեալը բէք աճընաճադ սուրէթտէ պօզուլաուղունտան, վէ մատամտ'Արվիլին տէ եիւրէկի տա-
եանամտերպ ըիգդաթա կէլէրէք, իշին էօնիւնիւ ալըպ տա,
մէրգումու միւմքին մէրթէպէ թէսէլլի իթմէք իսթէտի-
կինտէն, հէմանտէմ մէրգումուն էլինի թութմուշ, վէ
եիւքսէք սէս իլէ տախի,

—Ալպէր, սիղէ եէմինլէր իլէ վատ ու պէեան իտէ-
րիմ քի, արթըգ պէն, հիշ պիր վադըթտա, սիզին, էն զի-
եատէ խուլուսքեար տօսթլարընըգտան պիրի օլմադլըգտան
կէրի տուրմանտճաղըմ տըր, քէմալ մէրթէպէ մուհապ-
պէթլի պիր գըգդարտաշընըղ մագամինտա պուլունաճա-
ղըմ տըր... ֆագաթ, արթըգ օնտանտա զիեատէ հիշ
պիր շէյ եաբամանաճաղըմտըր... —տէմիշտիր, —վէ շու-
նու տա ունութմամ պէեանէ քի, էկէրչի քէնտիմ ֆէհմին-
տէ օլմաեարապ, սիզին քէնտի ֆիքրինիլ վէ տնլաեըշընըգճա
իւմիտապախշ պիր լագըրտը տախի իթտիմ իտէ... օլ պապ-
տէ տէ գաթէնաեըպաթ աֆվընըղ տիլէրիմ... զիրա,
հիշ պիր վադըթտա իճրասընտա պուլունամանաճաղըմ
տըր...

—Հիշ պիր վադըթտա մը... —տէյի պաղըրաը Մ.
տ'Արվիլ, պիր սուրէթի նիեադքեարանէտէ, վէ պիր հա-
լէթի մէյեուսանէտէ օլտուղու թագտիրտէ գէվճէսի եիւ-
զիւնէ պագարադ:

—Էվվէթ, հիշ պիր վադըթտա... —տէյի ճէվապ վիր-
տի Գլէմանս:

Իշպու հիւ պիւ Վալէրիւ լուղէթլէրինի սէօյլէտիկինտէ
տէրքեար օլան թէլաֆիֆուլու սէսինտէն, մէրգումէնին գա-
րարը գաթի նիյեթթինտէ պուլունաուղու անլաչըլմագտա
իտի. չիւնքի մէրգումէ, Րօտօլֆտան ալըշ օլտուղու էֆ-
քեար ու նասիհաթլարըն թէէստիրլէրի սայէսինտէ, թէպտիլի
էֆքեար իտէրէք, քէնտինճէ բէք շայեանը թահսին գա-
րարլար վիրմիշ իտի. շէօյլէ քի, վագաա, արթըգ օնտան

սօնրա, քէնտի գօծասքնա պէտ վէ պէրտ մուամէլէլէր իթմէյիպ, իլլա մէրգուսու քէմալի հիւրմէթ վէ ըրայեթ վէ ըրիգւաթ ու շէֆգաթ իւզրէ գանըրըպ կէօզէտէճէք իտի իսէ տէ, հիչ պիր վազըթտա, պիր զէվճէտէն մաթլուպ օլունա կէլէն մէյլ ու մուհապպէթ իւզրէ սէվէմէեէճէք իտի. զիրա, օլ խուսուսա կէլինտիկի կիպի, մէրգումէ քէնտու քէնտուլէ տախի հիւրմ իտէմէմէքտէ իտի, իրատէյի ճիւզիյեհսի էլտէն չըգմագտա իտի, քին ու զարապտան, վէ հէյպէթ ու նէֆրէթտէն չօգ զիեատէ ֆէնա վէ գուվ. վէթլի պիր թէհասիր, պիւթիւն վիճուտինի իսթիլա իյլէմիշ օլտուղունտան, արթըգ անընլա դարը գօծա կիպի եաշա. մագըրք, մէրգումէ հագգընտա, քեամիլէն իհթիմալլին խարիճինտէ պուլունմագտա իտի. . . :

Մէրգումէ իւզէրինտէ, օլ պապտէ, պիր քէրրէ օլ մէրթէպէ պիր թիքսինմէքլիք հասըլ օլմուշ իտի քի. . . տէֆի վէ զալէպէսի միւմքինաթտէն տէկիլ իտի :

Մ. տ'Արվիլ ճիւզիճէ զամնաք պիր հալտէ օլարադ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, պիր էլինի եաշ իլէ տօլմուշ օլան կէօզլէրինէ կէօթիւրտիւ, վէ եիւրէքլէր բարէլէյիճի պիր սէյլէյիշ իլէ սէյլէեհրէք տախի, մէրգումէեէ խիթապէն,

—Օլ խուսուստա ալտանմըշ օլտուղունտան տօլանը աֆվընըը տիլէրիմ. . . էվվէթ, աֆվընըը տիլէրիմ քի, պուտալա կիպի, քէնտիմի թութամաքարագ, էյլէ պիր իւմիտ տէրեասընա տալմըշ իտիմ. . . —տէտի :

Պատէհու, թէքրարէն ճիւզիճէ սիւքիւթտէն սօնրա.

—ՕՖ, արթըգ պունտան պէյլէ, պու տիւնեա, պիւթիւն պիւթիւն հարամ օլուն պանա, տէյի պաղըրտը :

—Տօթում, —տէտի Գլէմանս մէրգումա թաթլը պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, — հէրնէ գատար սիզէ սիւթէմ իթմէք իւթէմէզ իսէմտէ, մէճպուրի օլարագ սէյլէրիմ.քի. . . մէկէրչի նէղտինիլտէ, սիպին իչին պիր գըզ. դարտաշ կիպի օլուպ, վէ պիր գըզդարտաշ թարաֆընտան

հիւանի նազար վէ մուհապպէթ պէզլ ու սարփընա հազըր օլմագլըզ վատի, ատէթա հիչ նէվէնաէն պիր շէյ տիր կիպլի մի ատտ օլունմագուա տըր . սիզ օլ սէօյլէտիկիմ վէ վատ իյլէտիկիմ սատըզ տօսթլուզ սայէսինտէ, օլ մէրթէպէ մէմ- նունիյեէթ վէ մահպուզիյեէթ հալլէրի կէօրէճէքսինիզ տիր քի, աչգ ու սէվտա վէ դարը գօճալըզ սայէսինտէ կէօր- մէքիք իհթիմալտէն տէկիլտիր, . . իմտի, իւմիտվար օլ- մալըսընըզ . . Ֆագաթ, կիւզէլ կիւզէլ կիւնլէր կէօրմէք- լիկէ իւմիտվար օլմալըսընըզ: Սիզ շիմաիյէ գատար, պէ- նիմ թարաֆըմուռն, քէնտի հագգընըզտա, իգըրար իտէրիմ քի, պիգայտըզտան վէ տույզուսուզլուզ տան պաշգա հիչ պիր հալ կէօրմէտինիզ, հիչ պիր տէլտ ու մէքագընըզա իշ- թիրաք իյլէտիկիմի կէօրմէտինիզ. հալ պու քի, պատէզին, սիզէ նէ մէրթէպէլէրտէ գալստաշ վէ տէրոտաշ օլաճա- ղըմը, վէ նէ մէրթէպէլէրտէտէ թախֆիֆի ղամ ու էլէմ վէ թէսէլլինիզէ շաղըշաճաղըմը, կէօրէճէքսինիզ տիր . . :

Պիր տէ պու արատա պիր խըամէթքեար կէլէրէք, — Կէրօլթէյն կըան աիւգասը հազըթթլէրի կէլտի, տէյի խապէր վիրտի :

Մ. տ'Արվիլ հէմանտէմ քէնտույի թօբլեքէպ, վէ իշ- թիրապը տէրունինի սէթրէ չալըշարազ, բրէնտի միւշարի- լէյհի գարշըլճամահա գօշտու :

Բրէնտի միւշարիլէյհ, եանի Բօտօլֆ, սալօնտան իշերի կիրտիքտէ, պիթթապի մատամ տ'Արվիլէ սէլամ վիրէրէք,

— Մատամ, ղաթընըզը պու կիճէ պուրատա պուլա- պիլտիկիմ իշին, քէնտիմի հէզարան գաթ պախթիեար ատտ իյլէրիմ, — տէտի մէրգում, մէրգումէնին եանընա եագըն կիտէրէք, — վէ քէզալիք, ազիզիմ Ալպէր, օիզի կէօրէպիլտիկիմ իշին տախի, մէմունիյեէթի ազիմէմի պէեսնէ միւրարաթ իտէրիմ, — տէյի իլավէյի մէզալ իթտի մէրգում եիւզիւնիւ Մ. մարբիզ տ'Արվիլէ չէվիրէ- րէք, վէ պիր սուրէթի նէտիմանէտէ օլտուզու հալտէ մէրգումուն էլինի սըգարազ :

—Յիւլիադը, հագգընըզ վար տըր, մօնսէնեէօր, խայլի վագըթտան պէրու, զաթը հաշմէթմէապընըզ հագգընտա վաղիֆէմօէն պուլունան սըտգ ու ուպուտիյեթի իպրազ ու թադտիմ իթմէքլիք շէրէֆ ու իֆիթիխարըյլա միւշէրէֆ օլամամըլմ տըր :

—Աղիղիմ Ալպէր, լագըրտը պէյնիմիզտէ տիբ եա, — տէտի բրէնս կիւլիւմսեհէրէք, — ուղ աճալիպ պիր ատամսընըզ, հէրքէսին, քէնտի հագգընըզտա հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մէվէտտէթի տէրքեար օլտուղունու լանա պիլտիկինիզտէն, արթըզ էօյլէ եէնիտէն եէնի մուհապպէթլէր իսպաթ ու իճրասընճա, չօզլուգ էհէմիյեթ կէօրմէքտէ տէկիլսինիզ :

Պու լագըրտըլար կիւզէրան իլէմէքտէ իքէն, Մ. տ'Արվիլէ խիթապէն, էլինտէ պիր մէքթուպ պուլունտուղու հալտէ, պիր խըտմէթքեար տըր սալօնտան իշէրի կիրտի, վէ մէրգուսուն, մէքքիւր թէրպիյեհ էքսիքլիկի, եանի բըրէնս կիպի էօյլէ պիր մուաղզամզաթ հուզուրունտա մէքթուպ կէթիրմէսինտէն տօլսեք, մատամ տ'Արվիլին կիւճէնմէքտէ օլմասը, լէհճէսինտէն անլաչըլմագտա խտի :

Մէրգուսուն կէթիրտիկի մէքթուպ խտէ, Սարա թալաֆընտան, Մ. տ'Արվիլէ, քէնտի ղէվճէսի Գլէմանս իլէ Բօտօլֆ ալէյհինտէ, մահզա իխթար ու իֆիթիրանը շամիլ պուլունմագտա խտի, շէօյլէ քի, Բօտօլֆ Գլէմանսըն աչըզը օլարազ, մէրգուսէնի սէվմէքտէ տիր, տէյի եազըլմըշ խտի :

Մ. տ'Արվիլ, բրէնս հագգընտա լագըմ կէլէն հիւսնի հիւրմէթտէ գուսուր իթմէք իսթէմէտիկինտէն, քիպարլըզ իգթիզասընճա, մէրգում խըտմէթքեար թարաֆընտան, տէրունիտէ մէքքիւր մէքթուպ պուլունան պիր ուֆաճըզ կիւմիւշ թէփսիեի ըէտտ իտէրէք, վէ եավաշճաճըզ սէօյլէնէրէք :

—Պիրազտան . . . պիրազտան կէթիր . . . — տէտի :

—Աղիղիմ Ալպէր, — տէտի Բօտօլֆ բէք խալիսանէ վէ

բէքտէ թէքլիֆսիղճէ պիր սուրէթտէ սէօյլէհէրէք, — նի՛-
չին մէքթուպունուզու ալմամադտառնըզ, մէկէրչի սիզ
պէնի տախի պիր Եապանճը՝ Տադամընտա մը թուլթմադտա-
սընըղ . . . :

— Մ'օնսէնհէօր . . . :

— Մ'ատամ տ'Արվիլին միւսաատէսինէ մադրուրէն . . . :

մէզքիւր մէքթուպու ալըպ օգուճանըզը բէճա՛ իտէրիմ . . . :

— Մ'օնսէնհէօր, պիր սուրէթի դավիյեհտէ սէօյլէրիմ
քի, էօյլէ աճէլէ իտիլիպ վէ Էհէմնիյեհէթ վիրիլէճէք պիր
չէյ օլմամալը տըր, չիւնքի զաթէն էօյլէ պիր իշիմիզ տախի
պուլունմադտա աէկիլ տիր . . . :

— Սլպէր, թէքրարէն բէճա իտէրիմ, օգուճանուզ շու
մէքթուպունուզու . . . :

— Լաքին . . . մօմսէնհէօր . . . թէրպիյէնին խարի-
ճինտէ տիր . . . :

— Բէճա իտէրիմ . . . վէ իպրամ իտէրիմ . . . :

— Մ'ատամքի զաթը հաշմէթմէապընըզ էօյլէ միրատ
իյլէմէքտէտիր . . . բէք ալէա, օգուճանըմ, — տէտի մար-
քիզ մէզքիւր մէքթուպու թէքսինին տէրունինտէն ալա-
րազ :

— Էվլէթ, թալտալ վէ իդրամ իտէրիմքի, սիզ պանա
պաչդա եօլտա պիր մուամէլէտէ պուլունմաեըպ, իլլա թէք-
լիֆսիզ պիր տօսթճա մուամէլէտէ պուլունմասընըզ տէյի :

— Պատէհու Բօտօլֆ երգիւնիւ մատամ տ'Արվիլտէն թա-
րաֆա չէվիրմէքտէ իքէն, Մ. տ'Արվիլ տախի մէզքիւր մու-
սիպէթպախշ մէքթուպու աշմադտա օլուպ, վէ Բօտօլֆ ի-
սէ միւնտէրիճաթընտան քէամիլէն պիսապէր պուլուն-
տուղճնտան, կիւլիւմէհէրէք իլավէյի մէգալ պիրլէ,
— նէ՛ պիւլիւք ֆիւթուհաթ տըր պու սիզին իչին, էօյլէ
տէկիլ մի, մատամ, դերա, պու մէրթէպէ իսրտընը պիր
ատամա, ադըպէթքեար տայիմա քէնտի միրատընըզը իճ-
րա իթտիրմէքլիկէ մուվաֆֆադ օլապիլմէքտէսինիզ :

Մ. տ'Արվիլ, օճաղըն (չըմինէ) իւզէրիմտէ պուլունան

չէմատանլարտան պիրի եանընա կիտէրէք, Սարանըն մէք-
թուպունու աչար :

Մէրդում, մէղքիւր մէքթուպու օդուտուգտան սօնրա
տախի, ասլա ալաւրմանեարադ, քէնափ սիւքիւնէթի հա-
լինի իպրազա կէրչի տէվամու իգտամ իյլէտի իսէ տէ, պու
ճիւմէ իլէ տախի, սալքի խարիճտէն պէլլի օլմազ պիր տէ-
րէճէտէ օլտուղու հալաէ, էլլէրի տիմրէմէկէ պաշլատըզ-
լարընտան, ճիւղլոճէ թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունտուգ-
տան սօնրա, մէղքիւր մէքթուպու գաբաեըպ ելէլի ճէ-
պինէ՞ջազ իյլէտի :

—Նիհայէթ իշթէ պիր եապանիլիք սըֆաթընա շայէպթէ
պույրուլմագլըզ թէհլիքէսինի կէօզէ ալարազ, —տէտի
մէրդում, Ռօտօֆա խիթապէն օլուպ, վէ խանտէ իլէ սէօյ-
լէնմէքտէ պուլունտուղու թագաիրտէ, —մօնսէնեթօր,
միւսաատէ վէ ափլընըլըն թահսիլի իլէ, իշպու մէքթու-
պուն կիտիպ ճէվապընը եազմագլըզա մէճպուր պուլուն-
տուղումիւ պէեան խտէրիմ: . . ղիրա, էվվէլ էմիրտէ, հէր
նէ գատար պիլմէքտէ տէկիլ խտիմ իսէ տէ, շիմաի անլա-
շըլտը քի բէք միւհիմմ պիր մատտէտէն տօլաեը իմիշ: . .

—Է՛յ, արթըզ պու կիճէ թէքրարէն կէօրիւշմէքիկի-
միլ միւմքին օլտմանեաճագ մը տըր :

—Խայր, մօնսէնեթօր, արթըզ ղանն իթմէմքի, մէղքիւր
չէրէֆ իլէ միւշէրրէֆ օլապիլէյիմ, վէ մէէմուլտա խտէրիմ
քի, զաթը հաշմէթմէապընըզ, պու պապտէ մազուր պու-
եուրմագլըզա հիմմէթ խտէճէքսինիլ տիր :

—Նէ՛ գատար ղարիպ թապիաթլը վէ տայիմա տա ին-
սանտան գաչընըր պէր աւտամընըզ, —տէտի կիւլէրէք Ռօ-
տօֆ, —Մատամ, մէկէրչի սիլ տէ մի սիւքիւթ խտէրսինիլ,
հիշ տէկիլ խտէ պարի սիլ օլուն, պըրագմամագլըզա հիմ-
մէթ խտիպ չալըշմալըսընըզ :

—Աման էֆէնտիմ, ափվը վալէանըզը տիլէրիմ, մէ-
կէրչի ղաթը հաշմէթմէապընըզ թարաֆընտան զուհուրա
կէլիպտէ պիտէմէրէ գալան պիր թէքլիֆին թէքէրրիւրի :

նէ , արթըդ պէն քէնտի թարաֆըմտան ճէսարէթ իտէպի .
լիրմիյիմ :

— Լաթիֆէտի պէր թարաֆ իլէ , աղիղիմ Ալպէր , ճիտ-
տի օլարագ սէօյլէնէլիմ , սահիհէն պու կիճէ արթըդ կէօ-
րիւշէմէնէճէքմիյիղ , մէկէրչի ղայրէթ վէ միւրատ իյլէսէ-
նիղ , ճէվապընը եազտըդտան սօնրա , եինէ կէլէմէդմիսի-
նիղ Էկէրչի մութլագ սուրէթտէ միւմքինսիղ իսէ ,
պարի հիւմէթ իտինիղտէ , պիր սապահ ճիւղիճէ կէօրիւ-
շէլիմ . . . ղիրա սիլէ բէք չօգ սէօյլէնէճէքլէրիմ վար տըր :

— Զաթը հաշմէթմէապընը թարաֆընտան ղուհուրա
կէլմէքտէ օլան , պու մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհտէն տօ-
լաեը թէշէք քիւր իտէրիմ , — տէտի մէրդոււմ քէմալի իհ-
թիրամ իւղրէ Բօտօլֆու սէլամլաեարագ :

Վէ պատէհու Գլէմանս իլէ բրէնսի եալընը պըրագա-
րագ չէքիլիպ քէնտի տայիրէսինէ կիթտի :

— Զէվճինիղ իւղէրինտէ պիր մէրագ վէ պիր տալըն-
լըդ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա տըր , — տէտի Բօ-
տօլֆ մատամ տ'Արվիլէ , — պէն էօյլէ ղանն իտէրիմ քի ,
իսթէմէնէրէք վէ մէճպուրի օլարագ կիւլմէքտէ վէ լա-
գըրտը իթմէքտէ տիր . . .

— Զաթը հաշմէթմէապընըլըն թէշրիֆինտէ , Մ. տ'Ար-
վիլ աշուրի մէրթէպէ պիր իղթիրապը դալպ իւղրէ պու-
լունմագտա իտի իսէտէ , թէշրիֆինիղի կէօրտիւքտէ , կիւճ
հալ իլէ սէթրինէ չալըշապիլաի :

— Տիմէք տիր քի , բէք ֆէնա պիր վագըլթտա կէլմի-
չիմ տիր , էօյլէմ մի :

— Խայր , մօնսէնէօր , խայր , հաթթա թէշրիֆինիղ պէնիմ
հոգգըմտա քէրամէթ նէվինտէն պիր շէյ օլմուշ տուր ,
չիւնքի պէնի , պատիի քէտէրի աղիմիմ օլաճագ պիր ա-
գապտան , էսէֆէնկիղ պիր միւքեալէմէտէն գուրթար-
մըշ տըր . . .

— Նէտէն պահս իթմէքտէ իտինիղ :

— Պէն Մ. տ'Արվիլէ , թէպտիլի էֆքեար ու թարիդ ի .

լէ, քէնտի հագգընտա, պատէղին նէ եօլտա ամէլ ու հա-
րէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմագլըղա, քէնտիմճէ վիր-
միշ օլտուղում եէնի գարարը պիտիրտիմ. . . վէ տայիմա
քէնտույէ մույեին օլուպ վէ քէնտույի թէսէլլիյէ չալըչա-
ճաղըմը տա վատ իյլէտիմ:

— Իէ՛ք ալէա, բէ՛ք ալէա, տիմէք տիր քի, արթըդ
քէնտիսինի մէսուտ ատտ իյլէմէլի տիր:

— Յիւլվագը, էվլէլ էմիրտէ, քէնտիսի տախի, պէնիմ
գատար մէմուռն ու մէսրուր օլտու, վէ հաթթա օլ գա-
տար հօչանտը վէ սէվինտի քի, կէօզլէրի տօլարագ աղ-
լամտեա պաչլատը, վէ մէրգուռնն պու հալի, պէնիմ
իւղէրիմտէ տախի, շիմտիյէ գատար կէօրմէքտէ օլմատը-
ղըմ պիր հիւսնի թէհտսիր հուսուլինէ սէպէպլիեթ վիր-
տի. . . սայլը վագըթլար իսէ, պէն հէմիշէ ախըը ինթիգամ
էֆքեար ու սէվտառընտա պոսլունտուղումտան, զէվալլը-
եա անճագ շէթմ ու սիթէմիյէր վէ հագարէթլէր իյլէմէք-
տէ իտիմ. . . նէ՛ գատար հիւզնէնճամ պիր ինթիգամ.
վէ, պէն օլվագըթլարտա, ախըը ինթիգամ իյլէտիքճէ, գալ-
պիմտէ պիր ֆէրահլըդ վէ պիր մահզուզիյէթ հիսս ի-
տէճէք եէրտէ, մուզայիրի օլարագ, տահա զիեատէ պիր
էսէրի էլէմ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ: . . : Հալ պու քի շիմ-
տի իսէ, նէ՛ գատար պիւյիւք պիր ֆարգ կէօրմէքտէ-
յիմ. . . Գօճումա պու կիճէ տիշարը չըգմագ նիյեթթինտէ
օլուպ օլմատըղընը սիւալ իյլէտիմ, վէ մէրգում տախի
ճէվապ օլարագ, վէ մահզուն մահզուն պիր սէյլէյիշ ի-
լէ, նիշէ սայիր տէֆալար միսիլլու, պու կիճէ տախի եա-
լընըճա իմրարը էվգաթ իտէճէկինի խապէր վիրտի, վէ
պունուն իւղէրինէ, պէն տախի, տիշարը չըգմանեարագ,
պիրլիքտէ վագըթ կէչիրիպ էյլէնմէքլիկիմիզի թէքլիֆ իյլէ-
տիմ. . . Աման, մոնսէնեօր, մէգըիւր թէքլիֆիմի իշլիթ-
տիկինտէ, մէրգում իւղէրինտէ հուսուլքէզիր օլտն թէտճ-
ճիւպի աղիմի կէօրմէլի իտինիզ. ֆէվգէլատէ պիր շէյ ի-
տի: Տայիմա օլ պիր էսէրի զամ ու էլէմ իւզրէ պուլուն-

մագտէ օլան էշքեալը , պիրտէն պիրէ պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիւէրէք , պիր էսէրի սիւրուր ու պէշաշէթ հիւքմիթ . մէկէ պաշլատը . . . Ա՛հ , բէք չօդ հագգընը վար իմիշ , բէք տօղլու սէօլէմէքտէ իմիշսինիլ . . . պու եօլտա պիրտէն պիրէ գալպէր սէվինսիրմէքլիկէ չալըմագլըգ վէ ոէ . պէպ օլմագլըգ կիպի թաթլը վէ սէֆապաթշ պիր շէյ օլա՛ . մաղ իմիշ . . :

— Բէք ալէա , ֆագաթ մատամ , շունա ագլըմ իւրէմէտի , մատամքի քէնտի թարաֆընըգտան պու մէրթէ . պէ նիւադիշ վէ ինսանիյեթ ալէամէթլէրի իպրաղ օլուն . մուշ տուր , եասնըատան , նա՛սըլ օլուպ տա իշ շու շիմտիքի իֆատէնիղէ նէղարէն , հիւզնէնճամ պիր միւքեալէմէտէ գարար վէ նէթիճէ վիրմիշ տիր :

— Հայֆա՛քի , մոնսէնեէօր , — տէտի Գլէմանս եիւզլէրի գըղարարագ , — չիւնքի պէն մէրգումա , իճրասընտա պու . լունապիլէճէկիմ պազը հալլէր պէեանիյլէ իւմիտ վիրմիշ իմ տիր . . . մէրգումուն գալպինտէ , մէղքիւր իւմիտլէրտէն պաշգա վէ տահա նաղիք պազը իւմիտլէր տախի թէ . վէլիւտ իյլէմիշէր տիր . . . պէն իսէ , օլ սոնրաքի իւմիտլէրէ տաթիր աիհանըմտան պիր լուղէթ պիլէ չըգարմա . մագլըղա չալըմիշ , սագընմիշ , վէ տիգգաթ իթմիշ իտիմ , չիւնքի , հիշ պիր վագըլթտա իճրասընտա պուլունամահա . ճաղըմը , գավիէն պիլմէքտէ իտիմ . . . էվլէլքի հալինի եանի սիւրուր ու մէմնունիյեթ իւղրէ պուլունմասընը կէօրտիւկիւմտէ , նէ մէրթէպէ սէֆա տուեուպ վէ ըիգգաթա կէլտիմ իսէ . . . սոնրատան քէնտու քէնտույէ թահ . ըիք օլունարագ , շէհվէթքեարանէ պիր լիսան իսթիմալինէ տախի գալգըշարղընը կէօրտիւկիւմտէ իսէ , իւղէրիմտէ պիւթիւն պիւթիւն պիր էսէրի պիւրուտէթ վէ հէյպէթ հիսս իյլէմէկէ պաշլատըմ . . . Նիհայէթ , մէրգում հիսսի . եաթը շէհվէթքեարանէսինտէն մաղլուպ օլուպ , վէ քէնտուի զապթ իտէմէտիկինտէն , էլիմի թուլթարագ պուս իթմէկէ պաշլատը . . . Օլ անտէ պէնիմտէ թէքմիլ վիճու .

տիմոէ ֆէվզէլատէ պիր ֆէնալըզ հասըլ օլտու . վէ տիւ-
չար օլտուղում էսէրի հէյպէթ վէ նէֆթէթի սէթր իտէմէ-
տիկլիմոնէ, զահիրէ իխրաճ իյլէտիմ . . . Դալպինի բէք ֆէնա
սուրէթտէ եարէլէտիմ . . . շէօյլէ քի, հիչ պիր վադըթտա
քէնտի եանընա եանաշըպ տա մէյլ ու մուհապպէթ կէօս-
թէրէմէեհէճէկլիմի, վէ օլ ճիհէթճէտէ պէյնիմիզտէ հէմիշէ
պիր այրըլըզ հիւքմ իտէճէկլինի, սարահաթէն քէնտիմինէ
սէօյլէտիմ, կէրչի, մէրզումուն պտտիի քէտէրի ազիմի օլ-
տուղումոան տօլաեը զիեատէսիյլէ թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .
Ֆադաթ, եալլընը շունունլա միւթէսէլլի օլմագտաեըմքի,
Մ. տ'Ս.րվիլ շիմաի, հիչ տէկիլ իսէ, պէնիմ թէպտիլի մէս-
լէքիմէ տախի ըաղմէն, պէնտէն սատըզանէ վէ մուհիպ-
պանէ մուամէլաթտան պաշգա պիր շէյ պէքլէեհէմէեհէճէ-
կլինէ, դալիէն վէ դաթիան իսքեաթ օլմուշ տուր . . .

—Վադաա մէրզումուն պու հալի էսէֆիշթիմալինի ա-
ճըրըմ . . . լաքին, սիզի տէ դաթան թայեիպ ու թադպիհ
իտէմէմ, ինսան թապիաթընտա պազը էօյլէ նազիք նօդ-
թալար վար տըր քի, օնլարա քիմնէլէր թօդունամազ, չիւն-
քի քէնտիլէրէ այիտ մուգատտէն շէյլէր տիրլէր . . . Ձէ-
վալլը Ալպէր, պու ճիւմէ իլէ տախի, նէ՛ դատար առիլ
վէ նէ՛ դատար հադգանիյեթթէրվէր տիր . . . բէք աթէշի
պիր ըուհա մալիք պուլունտուղու լիլպի, բէք տէ պիւ-
սիւք վէ շէճի պիր դալպէ մալիք պուլունմագտա տըր .
Պիլմէզսինիզ, սէպէպինէ վադքֆ օլմատըղըմ հալտէ, մէր-
զում իւզէրլնատէ հէմիշէ հիւքմ իթմէքտէ օլան մահզու-
նիյեթի կէօրաիւքճէ, նէ՛ դատար աիւշիւնիւպ մէրագ
իթմէքտէ իտիմ . . . Ձի՛ չարէ, հէր պիր իյիլիկի պիր ազլու
պասիրէթտէն վէ սապը ու վադըթտան պէքլէմէլլիլզ . էլ-
պէթթէ եալտշ եալտշ, թարաֆընըզաան քէնտույէ թէք-
լիֆ օլունմուշ օլան օլ հիւանի մէվէտաթ վէ ինսանիյեթիին
դատար ու դըյմէթ վէ էհէմիյեթիինի ֆարդ ու ֆէհմ իլէ
թանըեաճագ տըր, վէ շիմաիյէ դատար, էվլէլքի հալինէ
թէսլիմիյեթի ճայիզ կէօրմիւշպուլունտուղու թագտիրնէ,

սիդին պու թէքլիֆինիզէ թէսլիմիյէթի իսէ, տահա պիտաւոն վէ էզճան ու տիլ ճայիզ կէօրէճէք տիր, չիւնքի, քեամիւլէն թէոլիյեթպախշ պիր թէքլիֆ տիր . . :

— Վէ, մնսէնեթօր, սիզէ եէմինէր տէ իտէրէք պէ-
եան իտէրիմ քի, քէնտույի թէսէլլի իլլէմէքլիքտէն հիշ
պիր տագըզա կէրի տուրմաեաճաղքմ տըր :

— Հէր նէ հալ իսէ, մատամ, պիրաղտա թէպտիլի
մէգալ իտէրէք, սայիր պէտպաթլթլար հագգընտա դօնու-
շալըմ: Սիզէ խայր ու սէվապէ տայիր օլուպ, վէ մէվզըի
իճրատէ պուլունան պիր բօմանըն հէր պիր շիվէ վէ թէ-
լէզզիւզլէրինի շամիլ պուլունտուղու պիր իշ վէ պիր վագաա
պուլաճաղըմը վատ իլլէմիշ իտիմ . . : Իշթէ չիմտիտէ, մէզ-
քիւր վատիմի իֆա վէ իճրա իթմէքլիկէ կէլիլիլիմ տիր :

— Պո՛ւ դատար չարուգ սուրէթտէ օլտարագ թէտարիք
իտէպիլալինիզ մի, մնսէնեթօր, օ՛հ, օ՛հ, նէ՛ դատար պիւ-
յիւք պիր իգպալ տիր պու :

— Վէ պէստէ չօգ մէմնունում քի, օլ Թամբլ սօգաղընտա
վագը օլուպ, վէ սիզէ տէ սէօյլէմիշ օլտուղում խանէտէ-
քի ֆագըրճա պիր օտանը քիրալամըշ օլմամլա, չօգ ա-
դըլլըլըդ իթմիլիմ տիր . . : Մահէլլի մէզպուրտէ, օլ մէր-
թէպէ շայհանը մէրագ վէ իսթիգսա, վէ մուճիպի ֆայի-
տէ վէ իսթիֆատէ շէյլէր կէօրմիւշ վէ պուլմուշումտուրքի,
կաթր ու խէեալինիլտէն պիլէ կէշմէմիշ տիր, տէնիլսէ ճա-
յիզ տիր . . : Էվվէլա շունու պէեանէ միւսարաաթ իտէ-
րիմ քի, օլ սիդին թահթը հիմայէնիլէ ալմագըլըզա հիմ-
մէթ իթտիկինիզ թավան իչինտէքի պիշարէլէր, զուհու-
րա կէլիշ օլան վատի սէատէթպախշլարընըզ սայէսինտէ,
քէմալի իգպալ ու սէատէթի հալ իւզրէ պուլունմագտա
տըրլար. ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, տահա չէքէճէք-
լէրի նիչէ պիւյիւք տէրտ ու պէլալար տախի վար տըր .
լաքին, պատիի հիւզն ու էլէմինիզ օլմագ իսթէմէտիկիմ-
տէն, չիմտիլիք անլէրաէն պահա իթմէեէճէկիմտիր . . : Եա-
լընըզ պիր ֆամիլեանըն պաշընտան պիլէ, իլլէ պու ալէմտէ

նէ՛ դատար տէհչեթամիդ տէրոտ ու պէլալար կէչէպիլիբ
օլտուղունու , պիր կիւն անլահաճագսընըդ տըր . . :

—Ա՛ճապա պիչարէլէր , հադգընըդտա նէ՛ մէրթէպէ-
լէրտէ թէչէքքիւրլէր իտիպ , վէ տուա վէ սէնալէր օդու-
մագտա տըրլար :

—Անլէր մէղքիւր սէնա վէ թէչէքքիւրլէր տուալարընը ,
սիդին իսմինիզէ օդումագտա տըրլար . . :

—Ա՛ , մօնսէնէեօր , տիմէք տիր քի , զաթքնըզ , մէրդու-
մանէ , պէնիմ , նամըմա օլարադ , լութֆ ու մէրհամէթլէր
եէթիչտիրմիչսինիզ տիր , էօյլէ՞ մի :

—Վիբիլէն սառագաւը տահա զիհատէճէ թաթլը վէ
մագպուլ գըլմագլըզ էմէլիյլէ , էվվէթ , էօյլէ սէօյլէմիչիմ
տիր . . : Պու ճիւմէ իլէ տախի , պաշգա պիր շէյ եաբմա-
եըպ , իլլա անճագ սիդին վատլարընըզ իճրա իյլէմիչիմ տիր :

—Եա՛ , բէք ալէա , էօյլէ իսէ պէնստէ կիտիպ մէրդումանէ
տօղրուսունու խապէր վիրէյիմ տէ , սիդտէ սէյր իտինիզ . .
օլ պապտէ սիզէ թէչէքքիւրէ պօրճուլ պուլունտուգլարը-
նը հէր հալտէ պիլտիրմէլիյիմ :

—Սագը՛ն էօյլէ պիր շէյ եաբմահասընըզ , զիրա , պի-
լիրսինիզ եա , օրատա պէնիմտալսի պիր օտամ վար տըր .
մաաղալլահ , էկէր պիր կիւն դալդըպտա , եա սէնին տիւշ-
մէնլէրին . . . վէ տէ եախօտ պէնիմ տիւշմէնլէրիմ , էվվէլքի
ալլագլըզ իրթիքեապ իլէ , պիր իքինճի իմգասըզ մէթուպ
տահա եազարլար իսէ . . բէք պիւյիւք վէ մուսիպէթէնճամ
չիւբհէլէրէ սէպէպիյիէթ վիրիւրլէր : Վէ պունտանտա գա-
թինաղար , Մօրէլ ֆամիլեասը , մատամքի չիմտի րահաթ
իթտիրիլիչ օլուպ , հիչ պիր շէյէ միւհթաճ պուլունմագտա
տէկիլ տիր . . : Պիրազ տա սայիր սէֆիլլէր հագգընտա գօ-
նուչալլմ . . : Շու չէվիրէճէկիմիզ խայր ու սէվապ էնթի-
րիգալարը հագգընտա սարֆը էզհան իտէլիմ : Շիմտի թահ-
թը նազարը տիգգաթ վէ մէրհամէթէ ալաճագ , պիր պի-
չարէ վալիտէ իլէ պիր տէ դըզը վար տըր , պունլար վագ-
թիլլէ սէատէթի հալ վէ սէրվէթ իւզրէ պուլունմագաւէ ի-

քէն : պսւ կիւն իսէ , զատտարճա պիր խիեանէթէ տիւ-
չար օլտուղլարընտան . . . բէք սէֆիլ վէ բէք բէրիչան պիր
հալտէ պուլունմագտա իմիչլէր :

— Զէ՛ վալլըլար . . : Աճապա պու պիչարէլէր նէ՛րէտէ
օթուրմագտա իմիչլէր , մօնսէնեէօր :

— Պէն տախի պիլմէեօրում :

— Իմտի էօյլէ օլտուղտա , հալի սէֆալէթ-իչթիմալլէ-
րինէ , նա՛սըլ օլուպտա վաղըֆ օլապիլիլիչսինիլ տիր :

— Տիւնքի կիւն թամբլըեա կիթտի իտիմ . . . զանն ի-
տէրիմքի , մատամ , հէնուղ սիղ , թամբլ նէրէսի օլտուղու-
նու պիլմէքտէ տէկիլիլիլ , էօյլէ տէկիլմի :

— Խայլ , մօնսէնեէօր . . :

— Թամբլ տէտիքլէրի , կէօրմէկէ շայեան , վէ զայէթլէ
էյլէնճէլի պիր պաղար եէրի տիր , մահէլլի մէղպուրտէ
հէր նէվի միւսթամէլ էմթաա վէ էչեա սաթարլար , վէ
հաթթա ճէտիտլէրի տախի պուլունուր . . . օտամըն վաղը
օլտուղսւ խանէնին տէօրտիւնճիւ գաթընտա պանա օտաչըդ
պուլունան պիր կէնճ դըղ իլէ , պաղը ուֆադ թէֆէք ալ-
մաեա կիթմիլ իտիք . . :

— Գօմչունուղ պիր կէնճ գըղ իլէ մի :

— Էվվէթ , հանը սիղէ սէօյլէ մէտիմմի իտի , թամբլ սօ-
դաղընտաքի խանէտէ պէնիմ պիր օտպամ եօգ մու տուր ,
իչթէ օրատաքի գօմչում իլէ :

— Խաթըրմտան չըգմըլ իտի , մօնսէնեէօր . . :

— Մէրգումէ զայէթլէ կիւլէր եիւլլիւ վէ շիրին թա-
պիաթլը պիր իչճի գըղ տըր , վէ իսմի տէ իիկօլէթ տիր ,
չիւնքի հէր վաղըթ կիւլմէքտէ օլտուղունտան , հէրքէս
Րիկօլէթ չաղըրմաեա պաչլամըլ տըր . վէ զարիպ եէրի տէ
շուրասը տըր քի , մէրգումէ չիմտիյէ գատար , քիման իլէ
աչգ ու սէվտա իւնսիյեթինէ կիրիչմիլ տիր :

— Ա՛ , պիր իչճի գըղ իչին , նէ՛ գատար պիլիւք պիր
ֆաղիլէթ տիր պու . . :

→ Շիմտիյէ գատար պէօյլէ քեամիլճէ պիր հալտէ տէ .

վամ իտեպիլմէսի, ետլընըլ ֆաղիլէթինտէն նէշէթ իթմէյիւ, իլլա, քէնտի սէօյլէտիկինէ նէղարէն, էօյլէ աշգպաղըլըա սարֆ իտէճէք դատարպօշ վաղըթլար պուլամատըլը տախի իշէ եաբաւըմ իյլէմիշ տիր, չիւնքի, մալիւմ եա, աշգ ու սէվտա տօլապը չէվիրմէքլիքտէ, էօյլէ բէք դօլայ պիր շէյ օլմանըպ, խայլիճէ էվդաթ ու էղհան սարֆընա միւհթաճ պուլունմադտա տըր, վէ Ղէվալը դըզըղազ իսէ, քէնտի նաֆտպասը պէտէլի օլաճադ օլան խիկիրմի պէշ սուեու (պիր ֆրանգ պիր չէյրէք, եանի պէշ պուշուդ դուրուշ) դազանապիլմէք իչին, կիւնտէ ծն իքի սաաթտան ծն պէշ սաաթա դատար չալըշմադըլըա մէճպուր պուլունմադտա տըր . . . :

—Մէկէրչի մէրդումէ, • դատարճըդ պիր բարա իլէ կէչինէպիլմէքաճ մի տիր :

—Շիւբհէոիլ, քէնտիսի կէչինէպիլմէքտէ օլտուդտան պաշգա, քէնտիսի դատար, վէ պէլքի տէ քէնտիտէն զի, եատէ եէմէքտէ օլան իքի թանէ տէ դուշ պէպլմէքտէ տիր. օտապընըն թէմիլլիկի իլէ քէնտիսինին զաքիֆլիկի վէ դօգէթլիկի տէ, շայեանը թէհայեիւր պիր սուրէթտէ տիր :

—Տօղրուու, կիւնտէ պիր ֆրանգ վէ պիր չէյրէք իլէ կէչինէպիլմէքլիք, պէնճէ աաթթա հիքմէթ նէվինտէն պիր շէյ տիր . . .

—Հիքմէթ, մէրդումէնին եիկիրմիպէշ սու իլէ կէչինմէսինտէ օլմանըպ, իլլա օլ դատարճըդ ազ պիր թիճաւրէթ իլէ, հադըդաթէն սէօյլէրիմքի, օլ մէրթէպէ պիր հիւսնի նիղամ իճրա իտէպիլմէսինտէ, չալըշապիլմէսինտէ, իդօնօմեա եաբապիլմէսինտէ, վէ ֆէյլէսօֆճա տախի պիր էօմիւր կէչիրէպիլմէսինտէ տիր, իմտի, մէրդումէնի դաթընըա թապիլյեի իտէրիմ, քէնտի սէօլէտիկինէ կէօրէ, բէք կիւզէլ տիքիշէր տիքմէքտէ իմիշ . . . Պու ճիւմլէ իլէ տախի, զանն իթմէմքի սիլ, մէրդումէնին տիքէճէկի էլպիսէլէրի կիլինմէքլիկէ թէնէզչիւլ իտէպիլմէսինիլ :

—Եարընտան թէզի եօգ տուր, պէն մէրդումէնէ տիր :

քիլէճէք շէյլէր կէօնաէրիրիմ . . . Զէվալլը գըզ ճըղաղ . . . օգատարճըգ աղ պիր բարա իլէ կէչինիպ թէայիւլ իտէ-պիլմէքտէ իմիշ . հալ պու քի , պիլիմ կիպի սահիպ սէր-վէթլէր իսէ , պու եօլտա հալլէրտէն պիւթիւն պիւթիւն պի խապէր պուլունմագտաերզ , վէ էն ուֆագ պիր քէյի-միզ վէ պիր զէվգիմիզ իչին տախի , պիչարէնին նաֆագասը պէտէլինին եիւզլէրճէ գաթընը սա՛րֆ իլլէմէքտէյիլ :

— Տիմէք տիր քի , մէրգուլմէի սիզ տախի աճըմագտա-սընըզ , բէք ալէա , բէք ալէա , կէլէլիմ շիմտի քէնտի իչիմիլէ : Սիլին օլ թալան իչինաէքի Մօրէլ Ֆամիլեասը իչին պաղը էշեա իշթիրասը նիյէթիլլէ , մէրգուլմէ իշճի գըզ պիրլիք-տէ օլտուլու հալտէ , Թամբլըեա կիթտիկիմիզտէ , սաթլըդ-օլան քիւհնէ պիր եաղըխանէիտէ գարըշտըլմագտա իքէն , դաղարա կէօգիւլմէ պիր մէքթուպ միւսվէտտէսի իլիշտի . մէքքիւր մէքթուպ պիր դատըն թարաֆընտան պիրինէ եաղըլմըշ օլուպ , մէրգուլմէ , տիկէր պիր ատէմ ալէյհնտէ , կէրէք քէնտինին վէ կէրէք քէրիմէսինին , էմանէթէ խիեա-նէթի իրթիքեապ պիրլէ , պատիի սէֆալէթլէրի օլմասընտան թէշէքքի իլլէմէքտէ իտի : Տիւքքէան սահիպլինէ , մէքքիւր եաղըխանէիտէ նէրէտէն ալմըշ օլմասընը սիւալ իլլէտիմ . վէ մէրգուլմէ տախի ճէվապընտա , շիւբհէսիզ օլարագ , քէ-մալի իշթիեաճընտան նաշի օլմալը տըր , հէնուզ կէնճ չաղ-լարընտա պուլունան պիր գատընըն , սայիր ֆագըրճա էշ-եալարըյլա պիրլիքտէ , անը տախի սաթմըշ օլտուլու խա-պէրինի վիրտի : Մէրգուլմուն սէյլէյիչինէ նէզալէն , մէր-գուլմէ գատըն վէ դըղը , սուրէթի զահիրէլէրինտէն ան-լաշըլտըղընա կէօրէ , ապէն իլէրուտէ պիր էանաֆ ֆամիլ-ետսընտան օլուպտա , հէր նէ գատար տիւչարը զարուրէթ օլմուշլար իսէտէ , եինէ քէնտի ճէնապլարընը զայպ իթ-մէքսիլին , պուլունտուգլարը հալէ թէհամիւլ կէթիրիպ չէքմէքտէ իմիշլէր :

— Էյ , շիմտի սիզ , մօնսէնէօր , մէրգուլմէլէրին նէրէ-տէ պուլունտուգլարընը պիլմէեօրմուսունուլ :

—Մա թէնսսիւֆ պէտան իտերիմ քի, խայր, շիմտի պու տագըգանա դատար հէնուզ պիլմէեօրում . . . ֆա-
գաթ, Մ. տը կրաունա թէնպիհ իյլէմիշիմ տիր, հինի իգ-
թիզատէ, Շէհիր էմանէ թինէ տախի միւրաճաաթլէ, քէսպի
մալիւմաթ իթմէքլիկէ չալըչաճագ տըր: Վէ բէքտէ իհթի-
մալտէն տիր քի, մէրգումէլէր, լաեըղլը պիր եէրտէ
իգաւթ իտէմէտիքլէրինտէն, միսկին լօգանթալարտան
պիրինտէ թէվաթթուն իյլէմէքտէ տիրլէր: Ֆիլվագը էկէր
պէօյլէ իսէ, պուլունմալարընա բէք ալէա իւմիտվար օ-
լապիլիքիզ, զիրա, մալիւմ եա, մէքքիւր լօգանթալարըն
ուսուլինտէն տիր, հէր ագչամ, օլ կիւնքի կէլէն միւսա-
ֆիրլէրի գայտը տէֆթէր իտերլէր:

—Նէ՛ գատար զարիպ պիր թէսաաիւֆ . . . —տէտի
մատամ տ'Սըվիլ իզհարը թէաճհիւպ իլէ, —տօ՛ղրուսու չօգ-
րիգգաթթէնկիզ պիր հալ. . . :

—Սալթ պուտա տէկիլ տիր, պաչգա պիր խուսուս տա-
հա վար տըր. չէօյլէ քի, մէքքիւր միւսէվէտտէնին պիր
քէօչէսինտէ տախի, քիմ պիլիւր հէրնէ նիյէթէ մէպնի իսէ,
իչարէթ օլարագ, հապոմ Կը Լէսնէէէ Եաղլէթոֆ Կըր, տէյիտէ
եաղըլմըչ իտի:

—Նէ՛ կիւզէլ թէսաաիւֆ, տիմէք տիր քի, մէրգումէ-
լէր հագգընտա, մատամ տը Լիւսնէյտէն պիր մալիւմաթ
ալմագլըգ իհթիմիւլի պուլունմագտէ տիր, —տէյի պա-
ղըրտը մատամ տ'Սըվիլ պիր էսէրի զայրէթ իւզրէ. պա-
տէհօւ մէրգումէ պիր ահ չէքէրէք, — Հէյվա՛հ, եաղըգ
քի մէգպուրէ պէապաթթ գատընըն իսմ ու մաթլէսինի
պիլմէքտէ տէկիլիզ, մատամ տիւչէսէ նապըլ թարիֆ ի-
տիպտէ անլաթտըրապիլէճէկիզ տիր, տէտի:

—Սնըն տա թարիգինի պուլուրուզ, չէօյլէ քի, մէրգու-
մէեէ, էօյլէ պիր տուլ, կէնճ, վէ տիլպէրճէ օլուպ, վէ Գլէր
խամինտէ ծն ալթը ծն եէտի եաղընտա պիր գըղը պուլունան
պիր գատըն թանքմագտէ մի տիր. . . տէյի սիւալ իտէ-
րիզ: Եվվէթ, մէքքիւր մէքթուպտա օգուտուղումա, վէ

խաթըրմաստա կէտիկինէ կէօրէ, չօճուղուն խմի Գլէր իտի:

— Տիմէք տիւ քի, գըզըմ իլէ իսմտա՛շ իմիշ. վէ իհթիմալ տիւ քի, իշպու թէսատիւֆ տախի, մէրգումէ պէտպախթլարը տահա զիեատէ աճըերպ զայրէթլէթինի չէքմէքլիկիմէ պիւր վէսիլէյի դամիմէ օլաճագ աըր:

— Ունութմուշ իտիմ, խաթըրմա կէտի, անը տախի սէյլէյէյիմքի, մէրգումէ տուլ դատունըն պիրատէրի, պունտան չէնտ մոհ մուղատտէմ, քէնտի էօմիւնէ գատտ իլէ թէլէֆ օլմուշ իմիշ:

— Էկէրչի մատամ տը Լիւննէյ զաթէն մէզքիւր ֆամիլեաեր թանըմագտէ իսէ, — տէտի մատամ տ'Արվիլ պիրաղ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, — մէրգումէ դատունը պուլմագ իչին, պու գատար մալիւմաթըն քեաֆի սաերլաճաղընտա չիւբհէ եօգ տուր. վէ հաթթա, մէրգումէնին պիրատէրինին օլ եօլտա թէլէֆի նէֆս իյլէմէսի իւզէրինէ տէ, մատամ տիւշէս, էլպէթթէ տիւշարը էսէֆ օլմուշ օլմալը տըր: Ամա՛ն եա Բէպպիմ, նա՛սըլ օլտա իտի տէ, մէրգումէեր պիր քէրէ կէօրիւպ խապէր ալտա իտիմ. . . շիմտի պու կիճէ պիր մէթուպ ետղարագ, քէնտիսինէ խապէր վիրմէլիյիմքի, ետըն սապահ, հէր հալտէ, քէնտիսինի էվտէ պուլուպ տա կէօրիւշէպիլէյիմ. . . Աճապա, պու անա վէ պու գըզ քիմ օլուեօրլար: Մօնսէնեէօր, վիրտիկինիզ իյզահաթա նաղարէն, պունլար մութլագա իլէրուտէ պիր ֆամիլեատան օլուպ տա, շիմտի տէ պու մէրթէպէ պիր զարուրէթ իչինտէ պուլունմալարը, տօղթուսու եիւրէք տա. եանըր չէյ տէկիլտիր. . . վէ էօյլէ ֆամիլեալարըն, տիւշարը սէֆալէթ օլտուգլարընտա, տահա զիեատէ աճը տուեաճագլարընտա տա չիւբհէ եօգ տուր:

— Վէ պունատա սէպէպ, պիլիլիմիսինիզ, քիմ օլմուշ տուր, զաթէն սայիր խապտասաթլարընա տախի վագըֆ պուլունտուղում արսըզ էտէպսիզ վէ խըրսըզ պիր նօթէրին, իրթիքեապը զատաարանէսի՛ օլմուշ տուր. . . վէ պու ալլագ հէրիֆին տէ իսմի ժագ ձէրան տըր:

—Ա՛, պու աէտիկինիզ ատէմ գօճամըն նօթէրի տիր ,
—տէյի պաղըրաը Գլէմանս , —վէ հաթթա, էօկէ վալի-
տէմին տախի նօթէրի տիր : Լաքին, մօնսէնեէօր, պու պապ-
տէ եանըմագտէ օլմալըսընըզ, զիրա, հէրքէս, մէրգում
իչին, բէք իյի վէ բէք նամուպու պիր ատէմ տիր տէյի ի-
նանմագտա տըր :

—Պէն հէրքէսին իթիգատընըն տապան տապանա զրու-
տընը իսպաթ ու թաաաիդէ միւգթէտիրիմ, եէտիմտէ նիչէ
պէրահին ու տէլայիլիմ պուլունմագտա տըր . . . Ֆադաթ,
ըէճա իտէրիմ սիդէ, մէրգում օլ խային հէրիֆին հագ-
զընտա տէրքեար օլան շիւքհէմի վէ եախօտ տահա տօղըու-
սու իթիգատը գավիլիմ, սագըն քիմնէյէ սէօյլէմէնէսինիզ,
զիրա, մէրգում նէ գատար խային ու զատտար վէ խա-
պիս իսէ, օլ գատար տախի ուսթա վէ շէյթան տըր, վէ
պէնիմ իսէ, հէնուզ անըն եիւզիւնտէքի միւրայիլիք բէր-
տէսինի աչաղը ալմագլըղըմըն վագթի կէլմիշ օլմատըղըն-
տան, պիր գաչ կիւն տահա պիւա միւճաղաթ գալմագլը-
ղը իգթիզա իյլէմէքտէ տիր : Էվվէթ, իշթէ օլ պիշարէ
գատընճըղաղլարը սօեուպ պու հալէ իզա իյլէնէն, մէր-
գում օլ զալըմ հէրիֆ օլմուշտուր, չիւնքի, հէր ալէամէթ-
տէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, մէրգումէնին պիրատէրի,
թէլէֆի նէֆս իթմէզտէն էվվէլ, օլանճա վարիտաթընը,
մէրգումուն եանընա գօյմուշ օլտուղու հալտէ, մէրգում
տախի շիմտի քեամիլէն ինքեար իտիպ իչինտէն չըգմագտա
իմիշ :

—Տիմէք տիր քի օնտան պաչգա բարալարը եօգ իմիշ,
էօյլէ մի . . . :

—Խայր, մատամ, մէտարը թէայեիւշէրի օլարագ, օնտան
պաչգա պիր շէյէ մալիք պուլունմագտա տէկիլլէր իմիշ . . .

—Օ՛ֆ, իշթէ պու եօլտա ճիւրմ ու ճիւնհալար . . . :

—Պու եօլտա ճիւրմ ու ճիւնհալար, —տէյի պաղըր-
տը Բօտօլֆ, —պու եօլտա ճիւրմ ու ճիւնհալար, հիշ պիր
էօղը ու սէպէպ իպրագիլլէ աֆվ օլանմագլար . . . չիւն-

քի նէ իհիսեւածաթը զարուրիյիւտէն . . . վէ նէ տէ հըրս
ու զարազ թաշգընլըղընտան նէշէթ իթմէ չէյլէր տէկիլ
տիրլէր . . . Չօգ տէֆա ածլըգ , առամա խըրսըղլըգ իթ-
տիրիպ , վէ քէգա ախըը ինթիգամ զայրէթի տախի , առամը
գանլը գաթիլ գըլար . . . Հալ պու քի , մերգում նօթէր-
տէ սէրվէթ տէր իսէնիզ եէրինտէ օլուպ , վէ շէրէֆ ու
իթիպար խուսուսունա կէլինտիրտէ իսէ , ֆէվգէլատէ
սուրէթտէ տիր , չիւնքի , հէրքէս նէղտինտէ , առթէթ պիր
աղիղ մագամնա գայիմ օլմագտա տըր . . . հագընտա
տէրքեար օլան էմնիյեթէ հատտ ու հուսուտ պուլուն-
մագտա տէկիլ տիր . . . վէ իշթէ էօյլէ պիր առամ , մահզա
ճիմրիլիկինտէն վէ իրթիքեապընտան նաշի , պու եօլտա
պիր ալչագըղգա գատար թէնէղղիլ իյլէմէքտէ տիր . . .
Գանլը գաթիլլէր վէ հայտուտըր , պիր առամը , հէմ պիր
տէֆա էօլտիրիլլէր . . . վէ հէմտէ չաբուգ . . . եալընըղ
պիր պըչագտա թէլէֆ իտիպ պիթիրիլլէր . . . հալ պու
քի պու մէէլուն հէրիֆ , եավաշ եավաշ , վէ հէր նէվի էղիյ-
եէթլէր վէ իշքէնճէլէրի իճրա իտիպ տիւչարը սէֆալէթ վէ
մէյեուսիյեթ գըլտըղտան սօնրա էօլտիրիլլէր . . . Փէրան
կիպի պիր առամ նէղտինտէ , նէ էօքսիւզ հագըր , վէ նէ
տէ կէօղ նուրու վէ կէօղ քիբրիկիլլէ թօլլանմըշ ֆուգա-
րա բարասը , գաթան մուգատտէս պիր շէյ սաերլմագտա
տէկիլ տիր . . . Պիրի գալըղպտա , մերգումա պիլ էմնիյեթ
բարա վիրտի մի իտի , վէ մէգքիւր բարատա մերգումուն
թամաընը թահրիք իյլէտի մի իտի . . . անը չալըպ քէն-
տի զապթընա կէչիքէճէկինտէ չիւրհէ եօգ տուր . . . Մէր-
գումուն բէնչէսինէ տիւշէն , էկէր զէնկին իսէ ֆագըր օլուպ ,
վէ էկէր պաթթիեար իսէ , պէտպախթ օլուր , էլ վիրիւր քի
մերգում էօյլէ օլմասընը պիր քէրրէ միւրատ իթմիշօլուն . . .
Պիրիսի չալըղըպ չապարտիւրպ , վէ տիչինտէն թըրնաղըն-
տան արթըրարազ , ինթիեարլըղընտա քէնտիսինէ պիր
մէտարը թէայեիւշ օլուն էֆքեար ու էմէլիլլէ , պիր մըգ-
տար շէյ արթըրտը տա , մերգումա թէսլիմ իթտի մի ի-

տի . . . վէ մերգումատ անը եռութմագլըղը միւրատ իյլէ-
տի մի իտի , արթըգ իթթիեարըլըն վէ պիքէսըիկին օրա-
տա հիչ պիր թէէսսիրի եօդ տուր , մերգում անը տախի
եռտուպ պիթիրմիշտիր : Վէ եալընըգպու գատար տա տէ-
կիլտիր , մերգումուն պու ալչագճա ղատտարըղլարընտան ,
նիչէ տէհչէթամիզ վէ հէյպէթէնկիզ նէթիճէլէր տախի
նէշէթ իյլէմէքտէ տիրէր . . . Մէսէլա , մատամ , շու շիմտի-
քի լագըրտսընը իթթիկիմիզտուլ գատըն , էկէր պու կիւն
զարուրէթ վէ սէֆալէթ բէնչէսինտէ մէթրուք գալարագ ,
մաաղալլա հօլէճէք օլուր իսէ , քէնտի պիչարէ գըղընըն
հալի նիճէ օլաճագ տըր , էօյլէ պիր կէնճ վէ կիւզէլ հա-
լինտէ , պիթթապի սահիպսիզ վէ մէտարսըզ գալաճագ
տըր , վէ ըահաթ էօմիւր կէշիւրմէքիկէ ալըշմըլ օլուպ , վէ
ալմըլ օլտուղու թալիմ ու թէրպիյեէ իգթիզասընճա տա-
խի , չալըղպ տա էթմէկի բարասընը չըգարմագլըղա մէ-
հարէթ ու գապիլիյեէթի պուլունամաեաճաղընտան , չար
նաչար իքի գըլըճ արասընտա գալաճագ տըր , եանի , եա
սէֆիլ օլուպ տա աճըղա վէ օլտուղուղա տաեանմագլը-
ղը կէօղէ ալաճագ տըր , վէ եախօտ ըրզ ու նամուսունու
ղայպ իթմէքիք թէհիքէսինի գտպուլէ մէճպուր օլաճագ
տըր . . . Պիչարէ օլհալտէ , հէր գանդի թարիգիտէ թուլթսա ,
եանի ըրզ ու նամուսունու տա բայիմալ իթսէ , վէ եա-
խօտ սէֆալէթի տէ կէօղէ ալսա . . . աղըպէթքեար սահի-
լի սէլամէթէ չըգամաեարագ , մահվ ու խարապ օլաճագ
տըր . . . վէ իլթէ պունտան տա աշիքեար անլաչըլմագտա
տըր քի , շիմտի ժագ Ֆէրան , մերգումէ տուլ գատընըն
մէվթինէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու կիպի , մերգումէնին գը-
ղընըն տախի ըրզ ու նամուսունու բայիմալ օլմասընա սէ-
պէպիյեէթ վիրմէքտէ տիր . . . պիրինին թէնինի էօլտիր-
տիւկիլ թագտիրտէ , տիկէրինին տախի ճանընա գաստ իյ-
լէմէքտէ տիր , վէ պունուտա , թէքրարէն սէօյլէրիմ , պա-
րի սալիր գաթիլլէր վէ հայտուտլար միսիլու , եալընըզ
պիր վուրուշտա իճրա իտէրէք պիթիրմէյիպ , իլլա եավաշ

եաւաշ, վէ զալըմնա եօլլար իլէ իճրա իլլէմէքտէ տիր :

Գլէմանս օլ կիւնէ գատար Ռօտօլփուսն օլ մէրթէպէ հիտ-
տէթ վէ շիտտէթ իւզրէ լազըրտը իթմէսինի իշիթմիշ օլ-
մատըզընտան, իթտիկի լազըրտըլար հէր նէ գատար տիլ-
սիւզան շէյլէր իտիյսէլէր տէ, հէմ պէլաղէթի ազիմէ իւզ-
րէ օլուպ, վէ հէմ տէ ֆըսգ ու ֆիւճուր վէ ֆէնալըզ հազ-
զընտա, քին ու նէֆրէթի ճէսիմէեի տավէթ վէ թահրիք
իտէր սուրէթտէ պուլունտուղունտան, քէմալի թէհայեիւր
վէ սիւքիուլթ իւզրէ տիգգաթ իտիպ տիյնէմէքտէ իտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ, — տէտի մէրգումէեէ Ռօ-
տօլփ ճիւզիճէ սիւքիւլթի իթթիսազ իթտիքտէն սօնրա, —
օլ թահթը հիմայէնիզէ ալմըշ օլտուղունուզ պիչարէլէրին
տիւչար օլմալարը իհթիմալի գաւլիտէն պուլունտան հէյպէ-
թամիզ ֆէլաքէթլէր ֆի.րը ու խաթրումս կէլտիքճէ, պիր
տիւրլիւ քէնտիմի զապլմա միւզթէտիր օլամամըշըմտըր. . .
Օֆ, մատամ, սահիհէն ինանըպ վէ իսքերաթ օլմալսընըզ
քի, պու ալէմտէ, տիւչկիւնլիւք վէ սէֆալէթ, ատէմի չօգ
տէֆա տէհշէթլու նէթիճէլէր կիրտապընա իլգա իտէրլէր
տէնիլիւր իսէ, եալան տէկիլ տիր, վէ հիշ պիր միւպալաղա
տախի պուլունմագտա տէկիլ տիր. . . :

— Օֆ, մուղայիւրի օլարագ, թէշէքքիւր իտէրիմ, մօն-
սէնեհօր, էվվէթ թէշէքքիւր իտէրիմքի, սիզ պու տէհ-
շէթֆէլմա քէլամլարընըլա, տիյէպիլիւրիմքի, մէրգումէ
պէտպալսթ վալիտէ հագգընտա գալպիմտէ հիսս իլլէմէք-
տէ օլտուղում ըիգգաթ ու շէֆգաթըն պիր գաթ տահա
իզտիեատ պուլմասընա սէպէպ օլտուղունուզ : Հայըֆքի, պի-
չարէ գատըն, քէնտի գըզք սէպէպինտէն, տահա զիեատէ
տիւչարը տէրտ ու էլէմ օլմագտա օլմալը տըր. . . Էօֆ,
մէրգումէնին հալի իւզէրլինէ ինսան տիւչիւնտիւքճէ, իւ-
ղէրինտէ պիր ֆէնալըզ հասըլ օլմագտա տըր. . . Լաքին,
էսէֆ իւզրէ օլմաեալըմ, էլպէթթէ պիզ օլ սէֆիլլէրի պու-
լուպ խէլաս իտէճէկիզ տիր. . . պիզ անլէրին իաթիգ-
պալլէրինի, թահթը էմնիյեթէ վազ իտէճէկիզ տիր, հա,

նէ՞ տէրսինիդ, մօնսէնեօր, էօյլէ տէկիլմի: Համա օլտուն, նէեհէ՞ իհթիեաճըմըզ վար տըր, լիւզումունտան զիեատէ պիր սէրվէթէ մալիք պուլունմագտաւըմ: Իշթէ, Սլլահ պանա, սէրվէթիմի մէվզըի իճըայէ գօյմագլըզ իչին, եհնի պիր սէպէպ տահա խալզ ու իմա իյլէտի. պունու եաբապիւմէքլիք, կէրչի բէք ալէա գուտրէթիմ տախիլինտէ պուլունմագտէ տիր, լաքին, հինի իգթիզատէ, Մ. տ'Արվիլէ տախի թագտիմ վէ միւրաճաաթ իտէպիլիրիմ, վէ մէրգումտա պուլ թէքլիֆիմի բէտտ իթմէտիքտէն պաշգա, հիչ չիւրհէմտէ եօգ տուր քի, եհնի պիր գաբրիսիմի տահա իճըա իթմէքլիկի քէնտինճէ պիր մահզուզլիեթ ատտ իտէճէկինտէն, քէմալի մէմունիյիեթ իւզրէ գապուլ իյլէեհճէք տիր. վէ պէն էօյլէտէ զանն իտէրիմքի, շիմտիտէն սօնրա, պուլ եօլտա տահա նիչէ սէֆապախշ խայր ու սէվապլարտա պուլունմագլըզ իգպալինէ նայիլ օլաճաղըմտըր: Սէօլէտիկինիզէ նէզարէն, իշպու պիզիմ թահթը հիմայէմիզէ ալտըղըմըզ պիշարէլէր, քէնտի քիպը ու ճէնապլարընը զայպ իթմէեհէքէք, հըֆզ ու վիդայէ իյլէմէքտէ իմիչլէր, էօյլէ տէկիլմի, մօնսէնեօր: Էկէրչի էօյլէ իսէլէր, տահա զիեատէ հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մէվէտտէթիմի գազաւ նաճագլարընտա չիւրհէ ճայիզ տէկիլտիթ, զիրա, մալիւմ եա, պիր ատէմ, էվվէլքի իյի հալինտէն տիւշտիւքտէն սօնրա տախի, էկէրչի քէնտի քիպը ու ճէնապլընը սագլամագլըզա տէվամու իգտամ իտէր իսէ, քէնտի գալպինտէ վէ բուհունտա տէրքեար օլան իրթիֆա վէ ազամէթի իսպաթ իթմիշ օլուր . . . վէ պէն անլէրի, կէօրտիւքլէրի իմտատ ու մուալէնէթին նէրէտէն կէտիկինի քէնտիլէրէ պիլտիրմէքսիզին, վէ պիրինին միննէթի թահթընտա գալարագթէշէքքիւրէ պօրճուլ օլտուգլարընտա ֆէհմու ֆարզ իթտիրմէքսիզին, խէլաս իտէպիլմէք իչին պիր թարիզ ու թէտալիր տիւշիւնիւպ պուլապիլիրիմ. : Վազաա, պունու պէօյլէ եաբապիլմէքլիքտէտէ, խայլիճէ կիւճիւքլէր վար տըր . . . լաքին, տահա իյի եա: Ո՛հ, իշթէ պէն թա շիմտիտէն

պիր թէտպիր պուլմուշումտուր, մօնսէնեէօր, սիզտէ կէօրէ-
ճէքսինիզ քի . . : Լվվէթ սիզ տէ կէօրիւպ իսքեաթ օլա-
ճագալնըզ տըր քի , պէնտէ տախի երէյիճէ դապիլիլիէթ
վէ մէհարէթ պուլունմագտա տըր :

— Չաթէն շիմօիտէն նէ մէրթէպէ ֆէնտպազ վէ գուր-
նազ օլմանըզ ֆէհմ ու տէրք իյլէմէքտէյիմ , — տէտի Բօ-
տօլֆ կիլիլանէեէրէք :

— Փագաթ , շիմօի պիզէ իւք իգթիզա իտէն մարիֆէթ ,
մէրգուլէլէրին նէրէտէ օլտուգլարընը անլաեղպ պուլա-
պիլմէքլիք տիր . . : Ա՛հ , պիր քէրրէ սապահ օլա իտի տէ ,
կիտիպ մատամտը Լիւսնէյի պուլա իտիմ , վէ անտէնալս-
զը մալիւմաթ իյլէտիքտէն սոնրա , իշէ թէշէպպիւս իյլէսէ
իտիմ : Մատամտը Կիւսնէյտէն չըգտըգտան սօնրա , տօղ-
րու մէրգուլէ տուլ գատընըն էվվէլքի իգամէթ իթմէքտէ
օլտուլու մահէլլէ կիտէճէկիմտիր , վէ օրատա դօմչուլա-
րընտան սօրուպ սիւալ իտէճէք , վէ պիզզաթ քէնտիմ հէր
իգթիզա իտէն ատէմէ վէ մահէլլէ միւրաճաաթ իլէ , քէս-
պի վուգուֆիլիէթի քեաֆիլիէ իյլէեէճէկիմ տիր . . : Տօղ-
րուսու , էկէրչի շու իշի եալընըզճա քէնտի պաշըմա պէճէ-
րիպ պիթիլիէճէք օլուր իտէմ , չօգ իֆթիլսար իտէճէկիմտիր ,
վէ պու պապտէ արզումտա իֆրաթ մէրթէպէտէ տիր . . :
Ա՛հ , աճապա մուվաֆֆադ օլուպ պաշա չըգարապիլէճէք-
միլիմ . . արթըզ պունտանտա կիւղէլ , վէ պունտան տա
զիւատէ ըրգգաթամիզ պիր թէսատիլֆ վէ պիր վագա օ-
լամազ . . րէ՛վալլը գատընճըղազլար , դանն իտէրսին քի ,
քէնտի գըզըմ իաթրըմա կէլտիքճէ , քէնտիլէր հագգընտա
դալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուլում էոէրի լութֆ ու
շէֆգաթ , տահա վիւատէ քէսպի թէքէսսիւր իյլէմէքտէ
տիր . . :

Բօտօլֆ մէքքիւր շէֆգաթ ու մէրհամէթ զայրէթիլէ
միւթէէսսիր պուլունտուլու հալտէ , Գլէմանս կիպի հէ-
նուզ երկիրմի չալլարընտա օլան կիւզէլլիքտէ եէքթա , վէ
շիրինլիքտէ պիհէմթա օլան սիր գատըն իւղէրինտէ , թա

էվլէնտիկինին իւր կիւնիւնտէն պէտ իլէ տիւշար օլմուշ պուլունտուղու ֆամիլեաճա ֆէլաքէթլէրին թէղէքքիւրի-նի ունութմազ էմէլ ու ղայրէթիլլէ , պիր սուրէթի նէճի-պանէտէ օլտուղու հալտէ , խայր ու սէվապա տայիր ամէլ ու հարէքէթլէր վէ էյլէնճէլէր իլէ մէշղուլ օլմագլըղա տա-յիր ղայրէթլէր կէօրտիւքտէ , էլէմնաք պիր հալ իւղրէ կիւ-լիւմնէմէքտէ օլուպ , վէ մէրդուլմէնին կէօղլէրի խէ աթէշ կիպի եանմագտա , վէ եանադլարը տա խաֆիֆճէ գրղար-մագտա օլտուղլարը միսիլլու , թաւր ու ըէֆթար վէ վազ ու հարէքէթիլլէ էլֆազ ու թէլաֆֆուղունտա տէրքեար օ-լան էսէրի հարարէթ խէ , էշքիալ ու սիմասընա , տահա զիեատէ պիր ֆէր ու ըէֆնազ վիրմէքտէ իտի :

Մատամ տ'Սըվիլ Բօտօլֆուն էօյլէ սէսսիղճէ քէնսուլի թահթը նագարը տիգգաթա ալարագ թէմաշա իյլէտիկի-նին ֆէհմինտէ օլտուգտա , եիւզլէրի գրղարարագ , կէօղլէ-րի էօնիւնէ պագմաեա պաշլատը . վէ պատէհու պիր հի-ճապը բիւր լէթաֆէթ իւղրէ թէրրարէն կէօղլէրինի եօգա-րը գալտըրարագ , մէրդուլմա խիթապէն ,

—Մօնսէնէօր , իղհար իյլէմէքտէ օլտուղում թէլաշ ու խթիճալը կէօրտիւքճէ , կիւլմէնիզ կէլմէքտէ տիր , էօյլէ տէկիլ մի , —տէտի , —չի' չարէ , 'նէ' եաբաեւմ , իշթէ շու էօմր ու հաեաթըմա եէնի պիր ըուհ պալսշ իտէճէք օլան մէսէրէթի բիւր հալալէթի թէլէզզիւզէ , պիր ան էվվէլ նայիլ օլմագլըղ սայ ու ղայրէթիլլէ մէֆթուն պուլլաճմագ-տաեւմ , զիրա , շիմտիլէ գատար , անճագ հիւզն ու ղամ իւղրէ , վէ պիհուտէ' պիր էօմիւր կէչիրմիշիւմ տիր : վէ հիչ չիւպհէտէ ճայիզ տէկիլ տիր քի , պէնիւմ էվվէլիւտէն պէօյ-լէ պիր հալէ տիւշար օլաճաղըմը , ասլա խաթըրմաան պի-լէ կէչիրմիշ պուլունմատըլըմ շէօյլէ սուրսուն , թապիաթիլլէ պիր չօգ տալի կիւզէլ կիւզէլ հալ ու հալէթլէր տէ պու-լունմագլըղը գուլմուշ վէ խէեալլամըշ իտիւմ . : : Վագաա , սայիր քեաֆֆէյի սուլղուլարտան տահա զիեպտէ շէտիտ պիր տուլղու վէ պիր իգպալ ու սէատէթ վէ եախօտ զէվգ-

ու սեփա տահա վար տըր . . . լաքին , արթըդ օ պէնիմ ի-
չին տէկիլ տիր , պէնիմ թալիիմ , միւտտէթի էօմրիւմ տէ
անտէն մահրում գալմագլըգտան իպարէթ տիր . . . Կէր-
չի , հէնուզ կէնճ չաղլարըմտա խտմտէ , չի՛ ֆայիտէ քի , հէր
հալտէ , օլ խուսուստան սարֆը նաղար իթմէքլիկիմ իգ-
թիզա իյլէմէքտէ՛ տիր , — տէյի իլավէյի մէգալ իյլէտի
Գլէմանա , պիր ա՛հը սէրտի տէրուն չէքէրէք : Պատէհու
թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ , — ֆագաթ , նիհայէթ թէ-
չէքքիւր իտէրիմ սիզէ քի , պէնիմ խէլասքեարըմ օլտունուզ
էվլէթ , տայիսմ թէչէքքիւրէ պօրճլուեում սիզէքի , քէնաիմ
իչին սայիր կիւնա ֆէրահպախշ հալլէր վէ էյլէնճէլէր տիւ-
չիւնիւպ պուլապիլմէքտէյիմ , վէ աչգ ու սէվտա եէրինէ , շէֆ-
գաթ ու մէրհամէթ իճրասըյլա սէփաեապ օլմագտաեըմ . . .
էվլէթ , իշպու հիսս իյլէմէքտէ օլտուղում իրիգաթա տա .
յիր տույցուլարա պէն , անճագ սիզին նասիհաթլարընըզ սա-
յէսինտէ մալիք օլապիլմիլիմ տիր . . . : Մօնսէննէօր , սիզին
հէր պիր քէլամլարընըզ , իւզէրիմտէ պիւլիւք թէհասիրլէր
բէյտա իյլէմէքտէ տիրլէր . . . : Սիզին քէլամլարընըզ իւ-
զէրինէ , նէ գատար զիեատէ տիւչիւնիւպ միւթալաա ի-
տէր իսէմ , էֆքեարլարընըզն եիւքսէքլիկինիտէ , օլ գատար
զիեատէ ֆարգ իտէպիլմէքտէյիմ , վէ օլ գատարտա զի-
եատէ հադգլը , վէ պիւլիւք վէ մահսուլտար օլտուղլարընը
կէօրմէքտէյիմ : Վէ պինապէրին , շունու տախի տիւչիւն-
մէքտէյիմ քի , սիզ , աօլա վաղիֆէնիզաէն պուլունմաեան
խուսուսլարտա պիլէ , տէրտ ու էլէմիմէ իշթիրաքէ հիւմէթ
իյլէտիքտէն պաշգա , հէմիչէ պանա ֆայիտէտար բէնտ ու
թալիմաթլար տախի իթա իթմէքտէ , վէ պէնիմ կիպի
գալպի խունի դամ ու մէչադգաթ իլէ մէչիուն օլան պի-
չարէ պիր գատըն իչին քիւշատ իյլէմիշ օլտուղունուզ պիր
թարիզը ճէտիտտէ ալմագտէ պուլունտուղում հէր պիր
ատըմլարըմը տախի կէօզէտիպ բէհպէրլիկէ քէրէմ իյլէ-
մէքտէսինիզ . . . : Օֆ , մօնսէննէօր , նէ՛ յմէրթէպէ խաղի-
նէյի լուծֆ ու մէրհամէթ իլէ մէմլու պուլունան պիր բուհա

մալիք պուլունմագտածընդ սիղ : Աճապա պու գատար ուլուվիւ հիմէթէ , վէ պու տէրէճէ ըիգգաթ ու շէֆ-գաթա , նէրէտէն մաղհար պույրուլմուշսունուղ տուր :

— Մատամ , պէն տախի բէք չօգ տէրտ ու միհնէթլէր վէ մէշագգաթլար հէմ չէքմիշիմ տիր , վէ հէմտէ հալէա տախի չէքմէքտէյիմ տիր , վէ իշթէ պու սէպէպէ վէ պու հիքմէթէ մէպնի տիր քի , բէք չօգ տէրտ ու միհնէթ վէ մէշագգաթլարն էսրար ու հիքմէթլէրինէ վագըֆ օլա-պիլմէքտէյիմ :

— Սիւպհան Ալլահ , նէ սէօյլէքօրսունուղ , մօնսէն-հէօր , մէկէրչի սիգ տախի , ֆիւլլագը տիւշարը ֆէլաքէթ օլարագ , տէրտ ու միհնէթ չէքմիշիսինիգ տիր :

— Լվլէթ , մատամ , էվլէթ , չէքմիշիմ տիր , վէ զանն իտէրսին քի , պունտա տախի պիր սըրըր Խիւտա՝ վար տըր , զանն իտէրսին քի , պիր կիւն տէրտլիլէրի աճքերպ տա մէրհամէթ իտէյիմ , վէ տէրմանլարընը թէհիյէ վէ թէ-տարիքէ միւգթէտիր օլապիլէյիմ իչին , հէր նէվի տէրտ ու պէլա վէ մէշագգաթ հատտէսինտէն կէշմէքլիկէ , թա էգէլտէն մահքիւմ պուլունմուշում տուր . . : Շէօյլէ քի շ զալըմ ֆէլէք պէնի թաղեիգ իթմէքլիկի թամիմ ու միւ-րատ իյլէմիշ օլտուղունտան , տօսթլուգ եարմըշ , վէ գար-շըլըգտա ֆէնալըգ կէօրմիւշիւմ տիր . վէ կէնճլիքտէ տէր-քեար օլան թապիաթ իգթիզասընճա , պիր գարընա քէօր քէօրիւնէ էմնիյէթ իտէրէք ալտանըպ իր տէֆա սէվտա վիրմիշ , վէ սօնունտա պէլասընը չէքմիշիմ տիր . վէ քէ-զալիք էվլէնիպ նիքեահ թահթընա կիրմիշ , վէ պատէհուտա գէվճէմի էճէլէ գուրպան վիրմիշիմ տիր . վէ նիհայէթ պիր էվլատ սահիպի օլարագ բէտէրլիք իամինի գազան-մագլըգ իգպալինէ նայիլ օլմուշ իքէն , անը տախի զայպ իյլէմիշիմ տիր , տիմէք տիր քի , նէ տօսթլուգ , նէ աչըգ-լըգ , նէ գօճալըգ , վէ նէ տէ պապալըգ , հիշ պիր ճի-հէթլէ տախի քեամուրապ օլուպ կիւլէ՝մէմիշիմ տիր . . :

— Լաքին , մօնսէնհէօր , պէն էօյլէ զանն իթմէքտէ ի-

տիմքի, միւթէվէֆա զէվճէնիւ կրանա տիւշեսատան էվլա տընըզ պուլունմագտա տէկիլ իտի տէյի :

— Վադաա էօյլէ տիր, ֆադաթ, հէնուզ էվլէնմէզտէն էվվէլ պիր գըզ էվլատ սահիպի օլմուշ իտիմքի, օ տա տահա բէք ուֆագ իքէն վէֆաթ իթմիշ տիր . . : Լաքին, սիղէ հէր նէ գատար բէք աճայիպ պիր շէյ տիր կիպի կէօրիւնէճէք իսէ տէ, բէք սիննի սաղիրլնտէ օլտուղու հալտէ էճէլէ գուրպան վիրմիշ օլտուղում մէրսումէ գըզ չօճուղումուն աճըսընը, պէն պիր սիւրլիւ ունուտամամըշըմտըր, միւտտէթի էօմրիւմտէ տէրտի տէրունիմ օլմուշ տուր, վէ հալէա պու կիւն վէ պու տագըգաւա դատար տախի օլմագտա տըր . . : Սիննիմի ալըպ իթիեարլատըգճա, եանի սէնէլէր կէչտիքճէ, արթըգ մէրսումէնի ունուտամագ եէրտէ, նէ տէրսինիզ, մուղայիրի օլարագ, օլ տէրտի տէրունիմտէ տահա զիեատէ արթմագտա տըր : Էվվէթ, զանն իտէրսին քի, էվլատըմըն սիննինն թարագգըրը նիսպէթինտէ, պէնիմտէ հիսսի հիճրանըմ քէսպի թարագգը իլլէմէքտէ տիր . . . հէյվա՛հ, շիմտի օլ չօճուգճուղազըմ, թամ օն եէտի չաղլարընտա պիր նէվճիվան օլմուշ օլաճագ իտի . . :

— Մօնսէնէթօր, մէրսումէնին վալիտէսի, հալէա հաւթտա՞ մը տըր, — տէյի սիւալ իթտի Գլէմանս, ճիւզիճէ թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունտուգտան սօնրա :

— Օ՜ֆ, աման, բէճա իտէրիմսիղէ, անըն լազըրտըսընը իլլէմէյինիզ . . — տէյի պաղըրաը Ռօտօլֆ, Սարաեը տէր խաթըր իլլէտիկինտէն նաչի բէնկի աթարագ . — մէրուումէնին վալիտէսի, խայինէ վէ խապիսէնն պիրի տիր, զանն իտէրսին քի, անճագ էնանիյեթ վէ էմրաղը նէֆսանիյեթ իճրասը իչին խալգ իտիլմիշ տիր : Էվլատըմը օլ մէրթէպէ սէվիպ հասրէթ ու իչթիեագընը չէքմէքտէ օլտուղում հալտէ տախի, պազը քէրրէ օլ խայինէ վալիտէսի խաթըրմա կէլտիկի կիպի, քէնտի քէնտիմէ, «էկէրչի սաղ դալըպտա վալիտէսի էլինտէ գալաճագ իտի իսէ, չօդ վէ բէք չօդ իյի

օլմուշ տուր քի, պիր սաաթ էվվել էօլմուշ տիւր . . . »
տիմէքտէ յիմ:

— Բօտօլֆ թարաֆրնտան, Սարա ալէյհինտէ զուհու-
րա կէլէն մէգքիւր քէլամլարը Գլէմանս իշիթտիկինտէ, իւ-
զէրինտէ պիր նէվի էսէրի մէմուռնիյեթ հասըլ օլտու:

— Օֆ, իշթէ պէնտէ շիմոի անլատըմքի — տէյի պա-
ղըրտը մէրգումէ, — մէրսումէ քէրլմէնիղի պու մէրթէպէ
աճըմագլըղա հագգընըզ վար իմիշ:

— Էկէրչի հաեաթտա օլմուշ ղըսա իտի, հիշ շիւբհէլէր
եօգ տուր քի, բուհում կիպի սէվէճէք իտիմ. . . Վէ պէն
զանն իտէրիմքի, քեաֆֆէյի հիւքմտարլար տախի, տալի-
մա թըպգը պէնիմ կիպի օլուրլար, եանի, գըզ էվլատլա-
րընը, էրքէք չօճուգլարընտան չօգ զիեատտէ սէվէրլէր. վէ
պուռնունտա սէպէպի վար տըր, մալիւմ եա, էրքէք էվլա-
տընճա, իամու ճինսիյեթ ճիհէթլէրիյլէ պիր նէվի մէն-
ֆաաթ իտտաալարը, վէ բօլիթիգաճա նիյեթթի խէֆիյ-
եէլէր պուլունմագտա տըր. . . հալ պու քի գըզ չօճու-
ղունճա էօյլէ շէյլէր պուլունմատըղընտան, մահզա քէնտի
չախսը իշին սէվիլմէքտէ տիրլէր. . . զիրա, նասըլ քի հէր
էշի տիգգաթա մալիւմտուր, օֆ, ինսանլար իշին, հէր
նէվի վէ էն զիեատտէ հիւղնէնկիզ վէ էսէֆամիզ հալլէրին-
տէ տախի, պիր սաֆտէրուն վէ թէմիզգալպ գըզըն հիւս-
նի ճէմալինի կէօրիւպ թէմաշա իյլէմէք, վէ անըն պաքի-
րէճէ նէֆէսինի ալըպ միւսահապէթ իթմէք, վէ անըն էն-
վայի հարաքեաթը սատէտիլանէսինի վէ էնտիշէյի նիւա-
ղիշքեարանէսինի կէօզէտիպ տիգգաթ իյլէմէք կիպի զէվզ
ու սէֆա օլամազ. . . քէնտի գըղլարը հագգընտա էն զիեա-
տէ քիպը ու իֆթիտար հիսս իյլէմէքտէ օլան վալիտէլէր
պիլէ, պու տուլղուլարա, բէտէրլէր գատար մալիք պու-
լունմամագտա տըրլար. վալիտէլէր, շէճաաթ վէ գահրա-
մանլըգտա եէքթա էրքէք էվլատլորա մալիք օլմագլըղը,
տահա զիեատտէ սէվմէքտէ տիրլէր: Վէլհասըլ, շայեանը
թէհայեիւր պիր հալ տիր քի, վալիտէլէր էրքէք չօճուգ-

լարընը , վէ բէտէրէնր տախի դըղ չօճուղլարընը , զիեատէ սէվմէքտէ տիրլէր , վէ պունտանտա շունէշէթ իտիպ անլաշըմագտա տըր քի , հէր զայիֆ , պիր գուվվէթլիեէ միւհթաճ պուլունմագտա տըր . շէօյլէ քի , էրքէք էվլատ վալիտէսինի , վէ բէտէր տախի քէնտի դըղ էվլատընը հըֆղ ու հիմայէ իյլէմէքտէ տիր :

—Օֆ , բէք սահիհ տիր սէօյլէտիկինիզ , մօնսէնեէօր . . .

—Լաքին , հայըֆլա՛ր քի , պէնիի ոտէմ , չօք տէֆալար , քէնտի թապիւթ վէ տուլղուսունա մուվլաֆըգ պուլունան զէվգ ու սէֆա վէ թէլէզզիւղտէն մահրում գալմագտա տըր , թէհի՛ եէրտէ մէզքիւր հիսսիեաթ իլէ մէէլուֆ վէ մէճպուլպուլունմագտա տըր , —տէտի Բօտօլֆ բէք մահղուն պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Բօտօլֆ պունլարը սէօյլէտիկի վադըթտա , օլ մէրթէպէ թէհասիրլի պիր թէլաֆիֆուզ վէ էօյլէ պիր հիսսի տէրունի իւղրէ սէօյլէտի քի , Գլէմանսըն եիւրէկի բարէլէնտիկինտէն , կէօզլէրի եաշարմաեա պաշլատը . վէ Բօտօլֆ օլ տէրէճէ իզթիւրապը տէրուն իզհար իթմէսինտէն տօլաեը մահճուպ օլուպ եիւզլէրի դըղարմագտէ օլտուղու հալտէ , ճիւղիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան ոճնրա , մաղմում պիր սէօյլէյիշ իլէ , մատամ տ'Արվիլէ խիթապէն ,

—Աֆվընըզը տիլէրիմ , մատամ , էսիի տէրտլէրիմ խաթըրմա կէլտիքլէրինտէն , քէնտիմի թուլթամաեարադ , միւրատըմա մուզայիր օլտուղու թագտիրտէ , սիղին տախի գալպինազիքինիզ տէրտ ու էսէֆ պաղըլլատըմ , —տէտի :

—Մհ , իթիմատ իյլէյինիզ , մօնսէնեէօր , տէրտ ու էլէմլէրինիզէ , էզճան ու տիլ իշթիրաք իթմէքլիկի , քէնտիմճէ պիր թէսէլլի աոտ իյլէմէքտէյիմ , վէ մէկէրչի էօյլէ եաքմադըղա տա , հադդը սարիհիմ պուլունմագտա տէկիլ մի տիր , մէկէրչի պէնիմ տէրտ ու էլէմլէրիմէտէ սիզ իշթիրաք իյլէմէտինիզ մի : Ֆագաթ , պէն շունա զիեատէ թէհասիւֆ իտէրիմ քի , սիզի թէսէլլիեէ միւղթէտիր օլտմամագտաեըմ . . .

— Խայր, խայր, էօյլէ տէկիլ տիր . . . Թարափընըզ-
տան զուհուրա կէլմէքտէ օլան օլ պէնի աճըմագլըզ տույ-
ղուլարը, գալպի մահզունումա պիւլիւք պիր հալավէթ վէ
պիւլիւք պիր ֆէրահլըզ պախշ էյլէմէքտէ տիրլէր, վէ պու-
տա պիր թէսէլլի սաեըլսա սէզա տըր, գիրա, պիր տէրտլի ա-
տամ իչին, գարշըսընտա, քէնտույի աճըեան վէ քէնտույէ
տէրտտաշ օլան պիր ատամ կէօրմէքլիք կիպլի թէսլիյեթ-
պախշ պիր հալ օլամաղ . . . Հէրնէ հալ իսէ, եինէ պիզ զայ-
րէթ ու ճէսարէթի էլտէն պըրաճ մամալընըզ, — տէյի ի-
լավէյի մէգալ իթտի Րօտօլֆ քէտէրլի պիր կիւլիւմսէյիշ
իլէ. — պէյիմիղտէ վուգուա կէլմիշ օլան պու միւքեա-
լէմէ իւզէրինէ, հագգընըզտա գալպիմ բէք րահաթ օլ-
տու . . . Իշթէ արթըզ նէղտինիզտէ պիր բահը սէլամէթ
քիւշատէ պուլունմագտա տըր, մէզքիւր թարիգի թութուպ
տա տէվամ էյլէտիկինիզ թագտիրտէ, գատընլար իչին,
վէ ալէլսուսուս սիզին հալինիզտէ պուլունան գատընլար
իչին, էն ղիեատէ խաթարէնիկիզ սաեըլան սէնէլէրի տալիի,
սալիմէն վէ էմինէն կէչիրէպիլէճէքսինիզ տիր, Վէ իշթէ
օլ վագըթ գատու ու հայսիյեթիինիլ տահա ղիեատէ պիւ-
յիւլիւպ վէ տահա ղիեատէ թանըլաճագ տըր . . . սիզ
տահաչօղ թէհլիքէլէր քէօբրիւլէրինտէն կէչէճէքսինիզ տիր,
չօղ տէրտ ու միհնէթլէր վէ մէշագգաթլար չէքէճէքսինիզ
տիր . . . չիւնքի, հէնուզ չօղ կէնճսինիզ. լաքին, շու տա-
խի սահիհ տիր քի, խայր ու սէվապ եօլունտա իլէրու կի-
տէրէք, Փաղիլէթլէրինիգի արթըրաըգճա, վէ եարմըշ օլ-
տուղունուզ, վէ եարմագ նիյեթ ու միւրատընտա պու-
լունտուղունուզ էյլիլիքլէրիտէ տէրխաթըր իտիպ տիւչիւն-
տիւքճէ, հալիլէ գուվլէթ ու գուտրէթինիզ տախի ար-
թաճագ տըր . . .

Մատամ տ'Ալովիլ, մէրգումոէն պու լագըրտըլարը ի-
շիթ տիկինտէ, կէօղլէրինտէն եաշլար աղմաեա պաշլատը:

— Հիշ տէկիլ իսէ, մօնսէնեէօր, — տէտի մէրգումէ, —
քէնտի նէսայիհի միւֆիտէնիզի պէնտէն տիրիլ իթմէյիպ

հէր վագրթ հիմէթ իտէճէքսինիզտիր , էօլէ տէկլը մի :

—Ուզադտան վէ եագընտան , տայիմա խայր ու մէն-
ֆաաթընըզա չալըմագլըղը , քէնտիմճէ պիր վագիֆէյի
ազիմէ ատա իտէճէկիմի , շիմտիտէն սիգէ վատ իտէրիմ . . .
տայիմա էլիմտէն տիլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ սիգէ մուա-
վէնէթ պիրլէ , սէատէթի հայինիզէ աայ ու իգտամ էյլէեէ-
ճէկիմ տիր . . . վէ քէզալիք , այնի տօսթլուղու , հէմիշէ
տօսթը ազիզիմ պուլունան ղէվճինիզտէն տախի տիրիզ իթ-
մէեէճէկիմի պէեան իտէրիմ :

—Օհ , իշպու վատինիզտէն տօլաեը գիեատէսլյէ թէ-
շէքքիւր իտէրիմ , մօնսէննէօր , —տէտի Գլէմանս կէօղլէ-
րինին հաշընը սիլէրէք , —պէն բէք ալէա հիսս էյլէմէքտէ-
յիմքի , մաազալլահ , էկէրշի ղաթը վալէանըլ թարաֆըն-
տան մէպղուլ պույրուլմագտէ օլան շու ալիճէնապճա հա-
միյեթ ու հիմայէթլէր օլմամըշօլսա իտի , պու շիմտիքի ֆա-
զիլէթ թարիգինի թուլմագլըղ միւրատ ու գուտրէթինէ
մալիք օլամաեաճագ իտիմ . . . լաքին , գալիէն իթիմատ
էյլէսէնիզ ճայիզտիր . . . վէ սիգէ եէմինլէր իտէրէք տէ
վատ ու պէեան էյլէրիմքի , քէմալի ղայրէթ վէ ճէսարէթ
իւզրէ , քէնտի վագիֆէմի իֆա վէ իճրա էյլէեէճէկիմտիր :

Պու միւքեամէլէ էսնասընտա , պիրտէ , պիրտէն պիրէ
տիվարտա պուլունան կիզլի պիր գաքու տուր աշըտը :

Գլէմանս տիւշարը հիրաս օլարագ , պիր հայգըրըշ տըր
պըրագտը , վէ Ռօտօլֆ տախի շաշա գալտը :

Մ. տ'Արվիլ , լէհճէսի աթմըշ օլուպ , վէ ղայէթլէ միւ-
քէտտէր պիր հալ վէ պիր իվթիրապը պալ իւզրէ պուլուն-
տուղու , վէ կէօղլէրինտէն տախի լէպլէպի թանէսի կիպի
հաշար տէօքմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ , մէյտանէ
չըգտը :

Իլք թէաճճիւպ էսէրի կէշտիքտէն սօնրա , Մ. տ'Արվիլ ,
Սարա թարաֆընտան ալընշ օլտուղու մէքքիւր մէքթու-
պու , Ռօտօլֆա թագտիմ իլէ ,

—Մօնսէննէօր . . . շու շիմտիքի , վէ ղաթը վալէանը-

զընտա հուզուրունտա օլտուղու հալտէ ալմըշ օլտուղում մէքթուպ տուր պու. . . Իմտի, օգուտուդտան սօնրա, եա-
գըպ մահվ իյլէմէնիզի, աճիզանէ ըէճա խտէրիմ, — տէտի:

Գլէմանա իսէ պու հալի կէօրտիւքտէ, էյիմ պէյիմ օ-
լարագ, գօճասը երիզիւնէ պադմանեա պաշլատը, — Ա', նէ-
մէրթէպէ պիր զատտարլըգ, վէ նէ' մէրթէպէտէ պիր ալ-
չագլըգ տըլ պու, — տէյի պաղըրտը Ռօտօլֆ խըշմ ու
ղազապա կէլէրէք:

— Վագաա, մօնսէնէօր, պու եօլտա իմզասըզ օլարագ
պիր մէքթուպ իրսալինէ ճիւրաթ իթմէքլիք, պիւյիւք պիր
ալչագլըգ տըր, հալ պու քի, ծնտան տա պիւյիւք պիր
ալչագլըգ տահա վար տըր. . . վէ օտա պաշգա պիր շէյ
օլմանըպ, իլլա շու շիմտիքի քէնտի հարէքէթիմ տիր:

— Նէ' տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Մէգքիւր մէքթուպու օգուր օգումաղ, մէրտլիք ի-
տիպ տէ, սիղէ իպրազ իտէճէք եէրտէ, պէն իսէ մուղայիրի
օլարագ, սիզտէն քէթմ իյլէտիմ, վէ հասէտու զազապըմտան
տա աթէշ քէսիլիպ վէ տիւշարը մէյեուսիյեթ օլտուղում
հալտէ, սախթէ պիր թարիգ թութ արագ, սուրէթի զա-
հիրէմտէն, պիր սիւքիւնէթի հալ իզհար իյլէտիմ. . . վէ
պունա տախի գանաաթ կէթիրմէեէրէք. . . պիլիւրմիսի-
նիզ, մօնսէնէօր, նէ' եարտըմ, մահճուպիյեթի իրթի-
քեապ իլէ, սիղի թէֆթիշ իտիպ տիյնէմէք իւզրէ, իշպու գա-
բունուն արգասընտա կիզլէնտիմ. . . էվվէթ, պէն պու
պմէլ ու հարէքէթիմլէ, հագգը ալինիզտէ շիւբհէեէ զա-
հիպ օլմագլըգ պաեաղըրըղընը գապուլ իյլէմիշ օլտում. . .
Օֆ, տիմէք տիր քի, պու ալչագճա մէքթուպու եազան
ատպմհէր քիմիսէ, պէնիմնէ ատիվէ նէ անար ու ախլագ-
տա պուլունտուղումու բէք ալէա պիլմէքտէ իմիշ. . . Իմտի,
մատամքի, պիզղաթ քէնտի գուլագլարըմլա օլտուղու թագ-
ալիրտէ, լուղէթ պէ լուղէթ քեաֆֆէյի լագըրտըլարընըղը
իչիտէրէք, թամբլ սօգաղընտաքի ֆագըր ու պիչարէլէրի,
նէ մէրթէպէ աճըբըպ վէ մէրհամէթ իյլէմէքտէ օլմանըզա

վագըրֆ օլտում. . . վէ մատամքի, հագգը ալինիդտէ զուհուրա կէլմիշ օլան օլ հէյպէթամիզ իֆթիրաեա ինան. մագլըզ խապասաթընա իշթիրաք էյլէմիշ պուլունտում. . . մէկէրչի շիմտի, նէզտինիպտէ տիզլէր իւզէրինէ կէլէրէք, աֆվ ու ինայէթ վէ մէրհամէթինիպի իսթիրճաեէ պօրճլու պուլունմագտա տէկիլէիյիմ. . . :

— Ա՛, աման եա Ռէպպիմ, ազիզիմ Սւլպեր, մէկէրչի պունտա աֆվ ու ինայէթ տիլէմէքլիկէ շայէսթէ պիր հալ պուլունմագտա մը տըր, — տէտի Ռօտօլֆ, քէմալի խալիսէթ վէ ըիգգաթ իւզրէ, վէ իքի էլիլէ մէրգումնո թուսթուպ գուճագլաեարագ. — գիեատէսիլէ մէմնուն վէ մէսրուրումքի, շիմտի սիզ, կէրէք պէնիմ, վէ կէրէք մատամ տ'Արվիլին էսրարընա քէամիլէն վագըրֆ պուլունմագտասընը. . . արթըզ պունտան պէօյլէ, սիզէ տախի, իսթէտիկիմ կիպի վազ ու նասիհաթլար վիրէպիլիբիմ, իշթէ շիմտի պէն հէր հալտէ սիզին պիր տօսթու նէտիմինիզ օլմուշում տուր, վէ տահատա ալէասը շու տուր քի, սիզ տախի մատամըն էֆքեար ու մագսէտինէ վագըրֆ պուլունմագտասընը. վէ պինաէն ալէյհ, արթըզ պիզզաթ քէնտինիզ, մէրգումէնին մալիք պուլունտուղու օլուլու իւլ հիմ մէթ գալպինտէն, նէ եօլտա տույղուլար պէքլէմէքլիկէ պօրճլու պուլունմագտա օլտուղունուղու, բանա սուրէթտէ օլարագ պիլմէքտէսինիզ :

— Վէ սիզ տախի, Գլէմանս, — տէտի Մ. տ'Արվիլ մահշունանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — քէնտի թագսիրաթըմը, պանա աֆվ իտէճէքսինիզ տիր, էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվլէթ . . . ֆագաթ, եալընըզ պիր շարթ իլէ, շէօյլէ քի, պէն սիզին, քէնտի սէատէթի հալինիզէ չալըշտըղըմը կէօրտիւքճէ, սիզտէ պանա օլ պապտէ եարտըմ իտէճէքսինիզ տիր. . . — վէ մէրգումէ պունու սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, էլինի գօճասընա ուզաթտը, վէ մէրգում տախի քէմալի հէյճանը պալիւզրէ թուլթուպ սըգտը :

— Խիւտա՛ ալիմ, ազիզիմ Սւլպեր, — տէտի Ռօտօլֆ, —

տիւշմէնէրիմիդ , բէք միւսլթէտի , վէ բէքտէ չօլբազ ա-
տամլար խիշլէր . . . Եկէրլի անլէր , ալչազճա տիւշմէն-
լիբէրէ գալգըշմըշ օլմասալար իտի , սիզտէ , մատամ տ'Սր-
վիլին , պու մէրթէպէ ֆաղըլէ պիր գատըն օլմասընա վա-
զըֆ օլուպ անլաեամաճազ խիլնիդ . . . Իշթէ շիմտի , մէր-
գոււմէնին , հազգընըզտա նէ բատտէլէրտէ հիւսնի մէվէտ-
տէթ վէ խուլուս իւզրէ պուլունմագտա օլմասընը պիւ-
մէքտէտինիդ . . . Վէ Իշթէ պինսէն ալէյհ , տիմէք տիր քի ,
պիւզ քէնտի հասէտճի վէ պէտխահ տիւշմէնէրիմիդտէն ,
ասըլ ինթիգամըմըզը շիմտի ալմըշ պուլունմագտաեղդ . . .
Տայիմա պու պէշլէ տիր , սապը իլէ հէր էյիլիք վիճուտէ
կէլէպիլիր . . . Վէ շիմտի չօգ էյի օլտու , չիւնքի , պու զատ-
տարլըզլարըն , նէրէտէն , վէ քիմի'ն թարաֆընտան զու-
հուրա կէլմէքտէ օլմալարընը տէրք ու ֆէհմ իտէպիլմէք-
տէյիմ . . . Վէ շունու տախի պիլմէլիսլինիդ քի , պէն էօյ-
լէ , քէնտի տօթլարըմա , պիր թարաֆտան պիր քէօթիւ-
լիւք վէ պիր տիւշմէնիք զուհուրա կէլտիկինի կէօրիւպ
տէ , թէհամմիւլ իտէպիլէնլէրտէն տէկիլիմ . . . Ելպէթթէ
աճըսընը չըգարըպ ախըզ ինթիգամա միւսարաաթ էյլէմէ-
լէյիմ . . . Փագաթ , հէր նէ հալ իսէ , օլ խուսուս , մահզա
քէնտի պիլէճէկիմ պիր շէյ տիր . . . Ատիյեէօ , մատամ ,
իթթիխազ իտիպ վէ թէշէպպիւս էյլէտիկիմիդ էնթրիգա
թարիգի զահիրէ չըգտը , տիմէք տիր քի , արթըգ պուն-
տան սօնրա , քէնտի թահթը հիմայէնիզէ ալմագլըզա միւ-
րատ վէ հիմմէթ էյլէմիշ օլտուղունուզ պիչարէկեանը կէօ-
յէտիպ վէ գաեըրմագլըզտա , եալընըզտա գալաճազ տէ-
կիլինիդ տիր . . . Բահաթը գալպ իւզրէ օլունուզ , հէ-
ման եազընտա , էսրար նէվինտէն օլտուզլարը հալտէ ,
պապը թէշէպպիւսաթա պէտ իտէճէկիդ տիր . . . պա-
գալըմ , պու պիլիմ Մ . տ'Սրվիլիմիդ , անլէրի տախի անլա-
եըպ զահիրէ չըգարապիլէճէք գատար , եէնի պիր մէհա-
լէթ տահա իպրազ վէ իճրա իտէպիլէճէք մի տիր :

Մ. տ'Արվիլ, պիր տէֆա տահա քէնտի թէշէքքիւրինի իպրազ նիյէթիյէ , Բոտօլֆ կիտիպ արապասընա պինին՝ ճէեէ դատար բիֆագաթ իթտիքտէն սօնրա , Գլէմանսը թէքրարէն կէօրմէքսիղին , քէնտի տայիրէսինէ կիթաի :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՅԱՍԸ

ԹԵՅԵՔԵՔԻՒՐԱՐՈՒ

Մ. տ'Արվիլին, ետլընըզ դալաըդտա , գալպինէ հիւքմ իթմէքտէ օլան պիր պիրինէ միւպային վէ իզթիրապամիզ հիսսիեաթլարընըն նագշընը իթմէքլիք բէք միւշքիլ տիր : Շէօյլէ քի , մէրգուժ , պիր թարաֆաան , Բոտօլֆ իլէ Գլլէմանս ալէյհէրինտէ պուհուրա կէլմիշ օլան օլ խայինճէ իֆթիրալարըն պիէսաա օլմասընըն անլաշըմատընտան սօլաեը շազ ու մէմիուն օլտուղու հալտէ , տիկէր թարաֆտան տուլի , արթըզ ղէվճէսի ճանիպինտէն , ղէվճ վէ ղէվճէլիկէ տայիր մէյլ ու մուհապէթ պէքլէմէքլիքտէն ֆարիզ կէլմէքլիկէ մէճպուր պուլունտուղունուտա տիւշիւնտիւքճէ , կիթիֆթարը հիւլն իւ էլէմ օլմագտա իտի : Պունտանտա գաթինազար , մէրգուժ , քէնտի ղէվճէսինին , Բոտօլֆ իլէ պէյիլէրինտէ կիւղէրան իտէն միւսահապէթինտէ իզհար իյէմիշ օլտուղու թէսլիմիյէթի , վէ ղայրէթ ու ճէսարէթի , վէ խայր ու սէվապ եօլունտա իպրազ իտէճէկի ինսանիյէթ ու ֆագիլէթի տէր խաթըր իյլէտիքճէ , մահզա քէնտի շայեանը թագպիհ խօտպինլիկինէ միւթապաաթ իլէ , էօյլէ պիր կէնճ վէ պէտպաթ գատընը , քէնտու թէճէլլիսի ղինճիրիլլէ պէնտ իլէմիշ պուլունմասընտան սօլաեը , վիճտանը քէնտիսինի , տահա ղիհատէ

իթթիհամ իյլմէքտէ իտի : Վէլհասըլ, մէրդոււմ, պիթ-
թէսատիւֆ գուլադ վիրիպ տէ տիյնէմիշ օլտուղու լազըր-
տըլար իւզէրինէ, քէսպի թէսլիյեթ իյլմէճէք եհրտէ,
մուղաիլի օլարագ, պիւթիւն պիւթիւն միւպթէլայի քէ-
տէրի ազիմ օլմագտա իտի :

Իշթէ սահիպ սերվէթ օլուպ տա, իմրարը էվգաթ իթ-
մէք իշին պիր իշ իէ մէշղուլ պուլունմամագլըղընտա, պու-
տէհչէթլու ֆէնալըզլարը վար տըր, քիշի հիշ պիր շէյտէն
թէլէզղիւզ իտիպ էյլմէնմէզ, վէ հիշ պիր թարիգ իլէ տէ-
ֆի զամ ու մէրագ իտէմէզ : Շէօյլէ քի, էօյլէ ատէմէր,
աուլա իսթիգպալլէրինի տիւշիւնիւպ իշղալ իթմէքիկէ մէճ-
պուր օլմատըզլարը միսիլու, եէվմիյեթ թէայեիւշլէրինի
տախի տիւշիւնիւպ չալըշմագլըղա միւհթամ պուլունմա-
տըզլարընտան, տայիմա, բէնչէյի մէշագգաթը ազիմէ վէ
մանէվիյեթե տիւշար օլուրլար. չիւնքի, մատտի սուրէթ-
տէ, բարա սայէսինտէ, հէր իսթէտիքլէրինի էլտէ իտէ-
պիլտիքլէրի միսիլու, քէզալիք բարա սայէսինտէ հէր
արղու վէ հասրէթինի չէքտիքլէրի մանէվի խասսէլէրի վէ
ֆազիլէթլէրիտէ էլտէ իտէմէտիքլէրինտէն, եա հատտէն զի-
եատէ նարի արղու իլէ եանարլար, վէ եախօտ տիւշարը
թէէսսիւֆի ազիմ օլուրլար :

Մ. տ'նրվիլին, տէրտի տէրունի, մէյեուսիյեթպախշ
պիր հալտէ պուլունմագտա իտի, չիւնքի, հէր շէյ պէր-
թարաֆ օլսուն, առալէթ ու հագգանիյեթին խարիճին-
տէ օլարագ, հիշ պիր շէյ եաքըլմասընը տախի իսթէեհն-
լէրտէն տէկիլիտի . . . վէ չիւնքի մէրդոււմուն ասըլարղու
վէ մագսէտի . . . անճագ վէ անճագ քէնտի զէվճէսինին
մէյլ ու մուհապպէթինէ նայիլ օլմագլըղտան իպարէթ
պուլունմագտա իտի :

Վէ պու մէսէլէտէ իտէ, պիւյիւք պիր միւպայէնէթի հալ
կէօրմէքտէ իտի, շէօյլէ քի, Գիշմանս թարաֆընտան, պիր
սուրէթի գավիյեթտէ վէ գաթիյեթտէ օլտուղու հալտէ,
քէնտի արղու վէ մուհապպէթինէ գարշը, բէտտ իւզրէ

ճէվապ վիրիւմէքտէ օլտուղունտան , մէրդումտա քէնտու քէնտույէ , «նէ՛ դատար աճայիպ պիր հալ , վէ նէ՛ դատար զարիպ պիր դանուն տուր պու» տէյի սիւալ իլլէմէքտէ իտի , զիրա , դավանին քիթապընտա ,

Պէր քարընն ահիպի , քէնի քոճալը րըր , տէյի եազըլմըշ օլմատընը պիւմէքտէ իտի :

Իմոի , քէնտի զէվճէսինտէն պաշգա պիր դատընը սէվմէք իսթէմէտիկի , վէ մէրդումէտէն պաշգասընը սէվմէքիկէ միւզթէտիր օլմատըղը , վէ պօրճուտա պուլունմատըղը թագտիրտէ , նէ՛ եալմալը իտի , վէ նէ՛ եաբապիր իտի , վէ պիւթիւն միւտտէթի էօմիւնիւ , աաթթապիր իշքէնճէ հալինէ թէպաիլ իլլէմէքտէ պուլունան մէղքիւր նէֆրէթէ վէ մէղքիւր պիւրուտէթէ զալէպէ պիրլէ , մէրդումէնին դալպ ու մուհապէթիինի գազանապիւմէք իչին , նէ՛ թարիգ թուլմալը , վէ դանըլի թէտալիր ու թէտապիրէ միւրաճաաթ իլլէմէլի իտի :

Մէրգում քէնտու քէնտույէ , դարը գօճալար պէյնինտէ վուգուա կէլէն սայիր նիչէ վագաա վէ խուսուսլարտա կէօրիւլէկէլտիկի կիպի , իշպու մէյլ ու մուհապէթ պապընտա տաիի , դանուն ու նիզամտան զիրատէ , վէ անճագ , եա աստէճէ էրքէկին , վէ եատա եալընըղ դատընըն իսթէկինին , եանի միւրատընըն հիւքմ իտէպիլէճէկինէ , դալիէն դարար վիրիպ վէ իւքէաթ օլմագտա իտի :

Պու խուսուս իւղէրինէ տիւշիւնտիւքճէ , մէրդում պաղէն պօշ եէրտէ հըրսլանըպ աթէշլէնտիկի կիպի , պաղը քէրրէ տաիի , պիրպիրինի միւթէաղդըրիպ մահլուն ու միւքէտտէր օլարագ , սիւքիւթէ վարմագտա իտի . վէ իսթիգպալի իւղէրինէ տիւշիւնտիւքճէ , նէ մէրթէպէ աղըր պասաճաղընը , նէ մէրթէպէ էլէմէնկիղ օլաճաղընը , վէ նէ մէրթէպէ պիր հալէթի պարիտէ իւղրէ պուլունաճաղընը , այնէլ եազըն կէօրմէքտէ իտի . վէ հաթթա , պատէղին , կիթտիքճէ տէրտի տէրունի քէսպի թէքէսսիւր իլլէնէճէկինտէն , քէնտի միւպթէլա պուլունտուլու իլլէթի մա-

հուտէ վէ մէնփութսինն տախի, տահա զիեատէ սըգ սըգ վուգու պուլուպ, վէ տահա զիեատէ քէսպի շիտոնթ ի տէճէկինի տախի, տէրք իտիպ իհթիմալի գավիտէն աստ իյլէմէքտէ իտի:

—Օֆ, —տէյի պաղըրտը մէրգում քէմալի հիւզն ու էլէմիւզրէ պուլունտուզու հալտէ, —դապահաթ քեամիլէն պէնտէ տիր . . . էվվէթ, գապահաթ հէփ պէնտէ տիր. . . զէվալլը պէտպաթի գատընճըղաղը, պէն քէնտիմալտաթ տըմ. . . էվվէթ, դատտարըդ իտէրէք ալտաթտըմ. . . մէրգումէնն պէնի բէտտ ու թահգիրէ, հէմ հազգը վար տըր . . . վէ հէմտէ վաղիֆէսի իգթիգասընտան տըր . . . վէ պու ճիւմէ իլէ տախի, պիշարէ, պիրտէ եինէ դալգըպտա, տահա շիմոի, քէնտի գուլագլարըմ իշիտէ՝ իշիտէ, հազգըմտա էսէրի բիգգաթ ու շէֆգաթ իպրաղ իյլէմէքտէ տիր. հալ պու քի պէն իսէ, քէնտի թարաֆըմտան, պարի օլ գատարընա գանտաթ կէթ իրէրէք, մէմնուն ու մէսրուր օւ լաճագ եէրտէ . . . մուղայիրի օլարագ, քէնտի հավալի նէֆսիմէ միւթապաթ վէ սիւլուք պիրլէ, բահը սալիմտէն շաշմըշ, վէ իզհարը մէյլ ու մուհապպէթէ գալգըշմըշտըմ տըր . . . էվվէթ, աշգ ու սէվտա լալըրտըսընա ճիւրաթ իյլէմիշիմ տիր. . . վէ հէնուղ մէրգումէնն տէսթի նաղիքինի թուլուպ տա, աթէշի աշգ իլէ սիւզան օլմագտէ պուլունան տոտագլարըմը թօգունտուրուր թօգունտուրմալ, հէման տէմ տիւշարը հէյպէթ վէ նէֆրէթ օլարագ, կէրի կէրի չէքմիշտիր . . . վէ օլ պապտէ, արթըգ զէրրէճէ շիւրհէե մահէլլ գալմամըշ տըր, չիւնքի, օտուֆ իւսթէ կէլալք տէն սօնրա, մէրգում իլէ զուհուրա կէլէն միւսահէպէ թիտէ տախի, մէղքիւր հէյպէթ վէ նէֆրէթինէ թագ վիյէթ վիլիւլ վէ թաստիգ իյլէտիկինի, իշիթմիշիմ տիր, տիմէք տիրքի, էվվէթ, արթըգ օլ խուսուտտա, հիւ պիր իւ միտ էսէրի ճայիղ օլամսիտաճագ տըր. . . Օֆ, նէ՝ գատար տէհէթամիլ պիր հալ տիր պու . . . էվվէթ, իֆրաթ մէրթէ պէ հէյպէթ էնկիլ պիր հալ տիր պու. . . Ֆագաթ, մէրգու

մէնին, պէ յնիմիզտէ տէրքետար օլան մէղքիւր շայեանը նէֆ-
րէթ պիր էտարը, Բօտօլֆա աշմագլըղա նէ հագգը վար
իտի. մէկէրչի պու պիր հարէքէթի նապէճա, վէ զատտարճա
պիր խիեանէթ սաեըլմագլըղա սէզա տէկիլ մի տիր. . .
նաւարը, նէ հագգը մը վար իտի: Հայֆա՛քի, բէք ալէա-
տա հագգը պուլունմագտա իտի, զիրա, պու ալէմտէ, հէք
բէնչէյի ճէլլատա տիւչէն պիշարէնին, քէնտի ճէլլատը ա-
լէյհինտէ, թագտիմի թէչէքքի իթմէքլիկէ հագգ ու սալա-
հիյէթի պուլունմագտա տըր. . . Զէվալլը չօճուգ. . . Էվ-
վէթ, բէք ալէատա հագգը վար իտի, զիրա, պէոյլէ պիր
կէնճ չաղընտա, վէ պու մերթէպէ պիր տիւպէր հալինտէ,
մէկէրչի պանա պիր զէվճէ օլմասըյլա, քէնտի սիննին վէ
քէնտի հիւսնիւնէ լսեըգ վէ մուվաֆըգ պիր հալկէօրմէք-
լիք իգպալինէ նայիլօլապիլմիշ մի տիր, վէ մէկէրչի քէնտի
արզու վէ խէեալընըն մուղալիլինաէ պուլունտն հէյպէթա-
միզ պիր հալ ու հէյթէթտէն պաշգա, պիր շէյ կէօրէպիլմիշ
մի տիր. . . Խոյր, Խոյր, Խոյր. . . Էն ինչու. . . վէ շու սիննի սաղիլինտէ
տէ, օֆ, մէյլ ու մուհապպէթ տէնիլէն օլ նազիք տույղու վէ
թէլէգվիւզտէն, ֆարիղ կէլմէքլիկէ մէճպուր օլմուշ տուր. . .
Պէն Գլէմանըն ախլագ ու թապիաթընը բէք իյի թանը.
մագտաեըմ. . . կէրէք պանա, վէ կէրէք բրէնսէ վիրտիկի
վատըրլինի, քեամիլէն մէվգըրի իճրայէ վաղ իտէճէկինտէ,
սալա վէ դաթա շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր. Էվլէթ, Գլէմանս
քէնտի վատի մուճիպինճէ, պատէզլին պանա պիր դարտաշ
նաղարըյլա պագաճագ, վէ հիւսնի մուամէլէ իւզրէ պուլու-
նաճագ տըր. . . Խմաի, մէկէրչի. . . պէնիմ շու շիմտիքի
հալիմ, շայեանը զըպթէ վէ մէմնունիյէթ պիր հալ տէկիլ մի
տիր. պէ յնիմիզտէ շիմտիյէ տէկին տէվամ իտէկէլէն մու-
ամէլէյի պարիտէ վէ մէճպուրիյէ եէրինէ, արթըգ պա-
տէղին, պիր մուամէլէյի հալիմէ վէ մուհիպպանէ գայիմ
օլմագտա տէկիլ մի տիր. . . վէ պու իսէ, հատտի զաթինտէ,
պէնիմ իշին, պիւյիւք պիր նիյմէթ սաեըլմամալը մը տըր,

ղերա, Եկեղըի մէրգումէ իսթէնէճէք օլսա իտի, իլա նիհայէ հազգըմտա տէրքեար օլան մուաւէլէյի պարիտէսինէ տէվամ իտէպիլի իտի, վէ պէնտէ քէնտի թարաֆըմտան, հիչ պիր քիմնէնէ վէ հիչ պիր մահէլլէ իշթիքեանէ միւգթէտիր օլամազ իտիմ:

Վէլհասըլ. . . մէրգումէնին մէզքիւր թէքլիֆինի գապուլ իլէ մէմուռն վէ միւթէսէլլի օլմալքերմ: . . Վէ մէկէրչի օլ վազըթ, տահա զիեատէ մէսուտ պիր հալտէ պուլունմուչ օլմալքմըմ: Տահա զիեատէ մէսուտ պիր հալտէ մի պուլունմազ. օֆ, հայըֆ քի, բէք ճէսարէթսիզ, վէ բէքտէ գօրգազ պիր ատամիմիչիմ պէն: Նէ տիմէք տիր, մէկէրչի մէզպուրէ պէնիմ, քէնտի նիքեահլը զէվճէմտէկիլ մի տիր վէ ալէլսուսուս, մէկէրչի շէրան վէ նիզամէն, մէրգումէ պէնիմթահթը իտարէ վէ միւրատըմտա տէկիլ մի տիր, ատէթա պէնիմ մալիմ մագամընտա պուլունմազտա տէկիլ մի տիր, էմմա, մէրուլմէ գալգարտա բէյ ու միւրատըմա գարչը կէլիլ իմիչ. . . բէք ալէա, լաքին, մէկէրչի պէնիմտէ. . . հազգ ու սալահիյեթիմ եօգ մու տուր. . . —Մ. տ'Արվիլ պուլարը պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ գաթը քէլամ իտէրէք, պիր սուրէթի իսթիհզաքեարիտէ օլտուղու հալտէ, պիր գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաշլատը:

—Օֆ, Եվլէթ, Եվլէթ. . . պիրտէ գալգըպտա, իճրայի շիտտէթէ՝ չըգըշմալքերմ, Եօյլէ տէկիլ մի: Թամամ, նօգսան օլարազ, պիրտէ իպրազը շիտտէթ թարաֆը գալմըշ իտի, անշ տալսի եաբըպ իթմամը հալ իյլէմէլիլիմ, օլ զատտարլըղը տալսի իճրա իթմէլիլիմ Եօյլէ մի. . . իյի եա, բէք ալէա, հայտէ շիտտէթ իճրասընա տա գալգըշմալքեանըմ. Եյ նէ եաբանըմ, վէ նէ եաբմալքերմ, նիհայէթ իւլ էմր, պէն մէրգումէնի սէվմէքտէյիմ, վէ տէկիլ եալընըզ սէվմէքտէյիմ, իլլա զինճիրի աչգ ու սէվտասըյլա, պիմարխանէյի մէֆթուռնիյեթ տէ տէ մէրպուլթ պուլունմազտաերմ. . . Վէ հէմտէ, եալընըզ քէնտիսինի՝ սէվմէքտէյիմ, վէ քէնտիտէն պաշգա քիմնէլքէ կէճնիլ վիրէմէմէքտէյիմ. . . Եվլէթ,

պէն ետլընըղ քէնտիտինէ տիւտատէ վէ աշըզը շէյտա՛ օլմու-
շումաուր . . . պէն քէնտիտինէ գըզգարտաշնա օլաճագ օ-
լան օլ հիւսնի թէվէճճիւհ վէ բիգգաթ ու շէֆգաթընա ար-
ղուքէշ պուլունմաեղա . . . իլլա վէ իլլա , բերվանէ վէշ,
նարի աշղըլլա եանըպ քիւլ օլմագտաեղմ: Մֆ , օֆ , իհ-
թիմալ տիր քի , աղըպէթքեար պիր կիւն , հալիմէ բահմ
իտիպ վէ մուհապպէթիմի գապուլ իյլէեէճէք տիր . . . Եկեր-
չի պէնիմ պիլտիկիմ Գլէմանա իսէ , պէնի պու սէֆիլ ու
բէրիշան հալտէ պըրագմագլըղա , լութֆ ու վիճտանը բա-
ղի օլա՛մանաճագ տըր : Լաքին , խայր , խայր , պու միւլա-
հաղալարմ տախի պիէսաս , վէ պու իւմիտլէրիմ տախի
վահի տիրլէր , պէն սալա վէ սալա Էօյլէ պիր մերհամէթէ
նայիլ օլամանաճագըմտըր . զիրա , դատըն թապիաթընտա ,
Էօյլէ հալլէր տէ վար տըր քի , պիր քէշըէ , պիր աուամտան
սօուեուպ նէֆրէթ կէթիրտիլէ՛ր մի իտի , արթըզ , պիր տա-
հա անը սէվմէքլիք , Էլլէրինտէն կէլէմէմէքտէ տիր : Իշթէ
Գլէմանա տախի , պիր քէրրէ պէնտէն , նէֆրէթ կէթիրմիշ
տիր . . . Եվլէթ . . . պէնտէն իքրա՛հ իյլէմիշ տիր . . .
անլատը՛ն մը , Սլպէր , Էվլէթ , սէնին զէվճէն , սէնտէն
նէֆրէթ կէթիրմիշ տիր . . . արթըզ թէհի եէրտէ ճէլալի
մուհապպէթինէ իւմիտվար օլուպ տա , չալը՛շմամալըսըն . զի-
րա , սէնին միւպթէլա պուլընտուղըն օլ իլլէթի մէն-
հուսէ , մերգուլմէնին տէհչէթինի՛ մուճիպ օլմագտա տըր . .
տալիմա . . . անլատը՛ն մը , Էվլէթ , տայիմա՛ . . . —տի-
հէրէք պաղըրտը Մ . տ՛Սըվիլ , պիւթիւն պիւթիւն տիւշարը
տէրտ ու Էլէմ օլարագ :

Մերգում վահչիճէ պիր սիւքիւթ իւզրէ ճիւզիճէ տուր-
տուգտան սօնրա , թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ ,

—Հէլէ մէքքիւր իմղասըղ մէքթուպտաքի , բրէնս իլէ
ղէվճէմ ալէյհինտէ զուհուրա կիլմիշ օլան օլ զամմաղըզ ,
սըրֆ պիր տիւշմէնլիք Էսէրի տիր , վէ պէն իսէ , տահա
շիմտի , մերգում իլէ մերգումէ պէյնինտէ կիւզէրան ի-
տէն օլ միւքեալէմէնի տիյնէմէզտէն Էվլէլ , պիր արալըգ

շիւբհէնէ զահիպ օլտու իտիւմ. հալ պու քի, բրէնս կիպի
 պիր ալիճէնապ զաթտան, օ եօլտա պիր ալադլըղը շիւբ-
 հէ իթմէքլիք իսէ, օֆ, գաթան ճայիզ տէկիլ իտի . . . վէ
 հաթթա, քէնտի զէվճէմ ալէյհնտէ տախի . . . այնի
 շիւբհէնէ ճայիզ կէօրտիւ իտիւմ: Էօֆ, օլ դըսդանճըզ
 տէնիլէն իլլէթ, նէ՛ գատար մէքրուհ վէ մէնհուս պիր իլլէթ
 տիր, էմրի թէտալիսի իհթիմնլտէն տէկիլտիր . . : Ֆադաթ,
 պու ճիւմէ իլէ տախի, սույի իսթիմալէ վէ իֆրաթէ վար-
 մամալըերմ . . : Մատամքի, պէնի էզճան ու տիլսէվմէք-
 տէ օլան պիր տօսթը նէճիպիւմվէ բիւր ըիգգաթըմպանա,
 ֆիքր ու գալպիմի, անճագ խայր ու սէվապա տայիր մէշ-
 ղուլյեթէթլէրէ աթֆ ու թայեին իթմէքլիկի նասիհաթ վիր-
 միշ տիր, վէ հաթթա հէֆիլէ, մէրգումէեթտէ նասիհաթա
 վէ մուսվէնէթէ տէվամէ հիմմէթ իլլէեթէճէկինի տախի վատ
 իլլէմէքտէ տիր, պիթթապի պունտանտա աշիքեար նէշէթ
 իտիպ անլաշըմագտա տըր քի, մէրգումէ զաթէն բէնտ ու
 մուսվէնէթէ միւհթաճ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . . :
 Իմտի, իշպու մէրքէդտէ օլուպ, վէ պինաէն ալէյհ մէր-
 գումէտէ, հէմ կէնճ, հէմ հասնա, վէ հէմտէ նիշէլէրին,
 իզֆալ նիյեթթի ֆասիտէսիլլէ, պիթթապի բիշինտէ կէ-
 ղէճէքլէրի պէտիտար օլտուգտան պաշգա, գալպինտէ ի-
 սէ, քէնտույի հըֆղ ու վիգայէյէ մուճիպ ու մէտար օլա-
 ճագ, քիմէսնէ հագգընտա պիր մէյլ ու մուհապպէթի
 դավլիյեթսի պուլունմատըղը կիպի, քէնտի թարաֆըմտան
 զուհուրա կէլիիշօլան խէթալար տախի, պիր սուրէթի տէհ-
 շէթֆէրմատէ օլարագ, քէնտի խէթալարընա էօղր ու սէ-
 պէպիյեթթ վիրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուգլարը թագ-
 տիրտէ, զաֆիլ պուլունուպ տա եանըմասը վէ ալտան-
 մասը, մէկէրչի իհթիմալի գավիտէն պուլունմագտա տէ-
 կիլ մի տիր: Իշթէ սանա պաշգա պիր կէօնիւլ իզթիրապը,
 վէ իշթէ սանա եէնի պիր կէօնիւլ իշքէնճէսի՛ տահա:
 Ամա՛ն եա Բէպպիւմ, եա մա՛ղալլահ, պունտան սօնրա,
 պու եօլտա շիւբհէլէրէ զահիպ օլարագ, ֆիքրիմտէն մէր-

գումէնին պիր խեթատա պուլունմուշ օլմասը իթլգատուն-
տա պուլունմադ օլուր իսէմ . . . օլ վագըթ հալիմ , նի-
ճէ օլաճագ տըր , մէկերչի , պէն օլ հալէ թէհամիլը կէ-
թիրէպիլըմիլիմ , մէկերչի պու տէրտ , էօլիւմէն տախի
պէտթէր ստերլսա , սէզա տէկիլմիտիր . . . Լաքին , խայր ,
խայր . . . պէնիմ պու շէքք ու շիւրհէմվէ պու դօրգում ,
արթըգ պիւթիւն պիւթիւն վահի ստերլսա պէճա տըր . . .
ղիրա , Գլէմանա , առլա քէնտի վաղիֆէսի խարիճինտէ օ-
լարագ պիր ամէլ ու հարէքէթտէ պուլունմամագլըղա ,
ահա աւ բէյման վէ եէմի'ն իթմիշտիր . . . վէ քէնտի վատ
ու եէմինին թէմամիլլէ թուլթաճաղընա տա , առլա շիւրհէ
եօգ տուր . . . Ֆագաթ , ամա'ն եա Բէպպիմ , պու հա-
լին աղըլըղը , զէվալլը Էչին , աճապա նէ' մէրթէպէլէրտէ
օլաճագ տըր . . . Տահա շիմտի մէրդումէ պէնիմ իլէ դօ-
նուշտուղու վագըթտա , քէնտի քէլամլարընտա , օլ մէր-
թէպէ պիր էսէրի բիգգաթ վէ շէֆգաթ , վէ էօյլէ պիր
էսէրի թէպէսսիւմի բիւր հալալէթ , վէ մահլունիյեթ , վէ
թէսլիսիյեթ գուհուրա ֆէլմիշտիր քի , ճիկերլիմ բարէ բարէ
օլմուշ տուր . . . Աճապա , քիմպիլիր , պիշարէ , էպվէլքի պէտ
վէ պէրտ մուամէլէլքիլնի թէրք իլէ , պէնիմ կիպլի պիր
ճէլլատը' հագգընտա , արթըգ հիւանի մուամէլէ իւղրէ
պուլունմագլըղա , թէպտիլի նիյեթ ու էֆքեար իտէրէք
գարար վիրտիկինտէ , նէլէ'ր չէքմիշտիր , վէ նէ' գատար
կիւճիւքլէր չէքմիշտիր : Պէտպալթ գատուն , նէ' գա-
տար հիւանի ճէմալէ մալիք պուլունմագտա իսէ , օլ դա-
տար տախի լութֆ ու մէրհամէթէ մալիք պուլունմագտա
տըր : Շիմտի , պիրինճի տէֆա օլարագ , մէրգումէեի աճը-
եռպ լիճէսսիւֆ իյլէտիմ , զիրա , շիմտիլէ գատար , իղհար
իյլէմէքտէ օլտուղու պիւրուտէթի միւթէքէպպիրանէսինին
ճէղասընը չէքմէքտէ իտի : Օֆ , սէֆիլ . . . բէ'ք սէֆիլ
պիր հալ տիր պէնիմ պու հալիմ . . .

Խէրդում կիճէ սապահա գատար խապ ու րահաթը

նը դայյա խտրեք, պու եօլտա աճը աճը թէֆէքքիւրէրէ տալտըգտան սօնրա, զանն խտրսին քի, պիրտէն պիրէ իւղէրինտէ հիքմէթ նէվինաէն օլարադ պիր հալ վագը օլտուղունտան, իղթէրապը տէրունի պիւթիւն պիւթիւն թէսկին օլտու . . . չիւնքի, քէնտու քէնտույէ, պիր խուսուստա պիր դարարը գավի վիրմիշ իտի :

Պատէհու պաշլատը մէրգում քէմալի խահիշ եանի թէհամմիլսիւղիւք իւղրէ, կիճէնին սապահ օլմասընա պէքլէմէկէ :

Սապահ օլուր օլմազ, մէրգում օտանըն չընղըրաղընը չէքէրէք, քէնտի խըտմէթքեարընը ճէլպ իյլէտի :

Խըտմէթքեարը պուլունան պապա ժօղէֆ, էֆէնտիսի օտասընտան իչէրի կիրտիքտէ, մէրգումուն քէնտու քէնտույէ մըրըլտանաբազ պիր ավճըլըգ թիւրքիւսիւ օգու մագտէ օլտուղունտու կէօրիւպ, վէ պու հալին իսէ, մէրգումճա նատիր իւլ էմալ պիր չէյ օլմասընը, վէ քէյֆի պիր հալտէ պուլունմասընա տէլալէթ իյլէմէսինի պիլտիկինտէն, ղիեատէսիյլէ թէաճճիւպ իյլէտի :

—Ա՛հ, էֆէնտի, —տէտի մէրգում սատըգ խըտմէթքեար, տիւչարը մէսէրրէթ օլարադ, —նէ կիւզէլտէ սէսինիզ վար իմիշ . . . ֆագաթ, եաղըգ քի, հիչ պիր վագըթտա չէվգէ կէլիպ տէ պէօյլէ թիւրքիւէր չաղըրմագտա տէկիլիտինիզ :

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ, աղիղիմ ժօղէֆ, սէսիմ կիւզէլ մի տիր, —տէտի Մ. տ'Արվիլ կիւլէրէք :

—էֆէնտի, էկէրչի սէսինիզ պիր պայդուշ վէ եախօտ պիր կոչնակ սէսինէ տախի պէնղէր պիր հալտէ օլմուշ օլսա իտի, պու ճիւմէ իլէ տախի, բէք կիւզէլ պիր սէսինիզ վարտըր տիյէճէք իտիմ :

—Սո՛ւս օլունուզ, էօյլէ իսէ, սիզի կիտի միւտահին սիզի՛ :

—Խիւտա՛ ալիմ էօյլէ տիր, էֆէնտի . . . չիւնքի, պու

եօլտա թիւրքի չաղըրմագլըղընըղըն , պիթթապի , քէյֆինիղին եհրինտէ օլմասընա տէլալէթ իտէճէկինտէ , շիւրհէ եօդ տուր . . . վէ հալիյլէտէ օլ վագըթ , սէսինիղ հէրնէ սուրէթտէ տէ օլսա , եինէ պէնիմ իչին , էն զիտատէ կիւզէլմիւզիդալարտան տախի կիւզէլ սաեըլաճաղը աշիքեար տըր . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , ա՛ պէնիմ պապա ժօզէֆիմ , պունտան պէօյլէ դուլագլարընը իլի աչըպ , վէ տալիմա պէնի կիւշ իթմէքլիկէ հաղըր ու միւնթագըր պուլունմալըսըն :

— Նիչին :

— Զիւնքի , մատամքի սէսիմին կիւզէլլիկինէ մայիլ օլտուղունուղու խապէր վիրմէքտէսինիղ , պէնտէ , տիյնէյէսինիղ տէյի , հէր կիւն սիղին խաթըրընըղ իչին , թիւրքիլէր շարգըլար թէրէննիւմ իտէճէկիմ տիր :

— Տիմէք տիր քի , էֆէնտի , արթըգ պունտան սօնրա , ինչաալլահ հէր կիւն , պէօյլէ սիւրուր ու հիւպուր իւզրէ պուլունաճագսընըղ տըր , — տէտի ժօզէֆ , բիւր մէսէրէթ պիր թէաճճիւպ իւզրէ էլլէրինի գալուշտուրարագ :

— Էվլէթ , պապա ժօզէֆիմ , հէր կիւն իգպալ ու սէատէթ , վէ պիր խանտէ ու մէսէրէթ իւզրէ պուլունաճագըմ տըր : Արթըգ պունտան սօնրա , հիչ պիր կիւն , իւզէրիմ տէ պիր էսէրի հիւղն ու մէրագ կէօրմէեէճէքսինիղ տիր . . . մատամքի սէն պէնիմ հէր պիր էսրարըմա վագըֆ օլան եէկեանէ մահրէմիմսին , պունուն պէօյլէ օլմասընը , սանա խապէր վիրէպիլիբիմ : Արթըգ պէն շիմտի , քէմալի իգպալ ու սէատէթ իւզրէ պուլունմագտաեըմ . . : Օլ պէնիմ մէլէքսիմա զէվճէմ . . . շիմտիյէ գատար , պէնտէն ուզագ գաչըպ վէ պիր մուամէլէյի պարիտէ իւզրէ պուլունմասընտան տօլանը նէտամէթ կէթիրէրէք , աֆվըգ տիլէտի . . . վէ շիմտիյէ գատար տէրքեար օլան հալ ու հարէքէթինին տէ , մահլա պիր գըսգանճըղտան նէշէթ իլլէմէքտէ օլմասընը , էօղիւր մագամընտա օլարագ սէօյլէտի . . . տնլաուընըղ մը շիմտի մատտէհի :

—Գրգռանճըգտան մը նէշէթ իթմէքտէ իմիշ:

—Էվլէթ: չիւնքի, պաղը իւայինէր վէ պէտխահլար, մերդումէնէ իմզասը մէքթուպլար եազարագ, չիւքհէսինի թահրիք իլլէմէքտէ իմիշէր . . :

—Նէ՛ գատար պիւյիւք պիր դատարըրդ . . :

—Սէնտէ պիրիւսին եա . . . գարըլարնէ՛ գատար ղիեա-
տէ գըսգանճ վէ ղայրէթի շախսիյե սահիպի ոլուրլար . . .
եալընը պիր ուֆագ չիւքհէ էսէրի, պիղի պիր պիրիմիզ-
տէն անըրարագ, շիմտիյէ գատար հալի բիւր էսէֆ իշթիմալ
իւզրէ եաշամագլըղըմըղը մուճիպ օլապիւմէկէ քեաֆի օլ-
մուշ տուր, ֆագաթ, հէլէ համա օլսուն քի, տիւն ագ-
շամ, կէլիպ հէր պիր շէյի սէրպէսթճէ իթիրաֆ իտէրէք
սէօյլէմիշ տիր . . : Պէնտէ արթըգ, սույի իսթիմալէ չը-
գըշմագսըղըն, եանի կէշմիշի ունուտարագ հօշ կէօրմիւշիւմ
տիր . արթըգ օրատա սիզտէ հալըր օլուպ տա, մէրգում
թարաֆընտան ղուհուրա կէլմէքտէ օլան ասարը սիւրուրու
կէօրմէլի իտինիշ, ատէթա սէվլինճինտէն ագլընա խիֆֆէթ
կէթիրէճէք տիր կիպի պիր հալտէ պուլունմագտա իտի,
չիւնքի, պէնի բէք չօգ սէվմէքտէ տիր, օ՛ֆ, էվլէթ, մէրգու-
մէ պէնի, լուհու մէսապէսինտէ սէվմէքտէ տիր: Շիմ-
տիյէ գատար թութմագտա օլտուղու թարիգ, պէնիմ ի-
չին նէ մէրթէպէ էլէմպախշ պիր հալտէ պուլունմագտա
իտի իսէ, պիղլաթ քէնտիսի իչին տախի, այի էլէմպախշ
թէէսսիրի մուճիպ օլմագտա իմիշ . . : Վէլհասըլ, արթըգ օլ
պիրպիրիմիզտէն ալըր օլարագ էօմիւր կէչիրմէքլիկիմիղէ,
պիր խիթամ վիրիւմիշ տիր . . . անշատընը մը շիմտի քէյֆ
ու մէսէրրէթիմին սէպէպլինի, ա՛ պէնիմ պապա ժօզէֆիմ,
իշթէ ագըպէթքեար շիմտի իշիմիզ, պու կիւղէլհալի քէսպ
իտիպ պիթմիշ տիր:

—Սճապա սահլոհ մի սէօյլէմէքտէսինիզ, —տէտի ժօ-
զէֆ կէօղլէրինին եաչընը սիլէրէք, — ինշաալահ սահիհ
տիր . . . էֆէնտի, տիմէք տիր քի, արթըգ սէատէթի հա-
լինիզ տայիմա միւքէմէլ պիր սուրէթտէ օլաճագ տըր,

զիրա, ըստ ճիհանտէ, համա օլտուն, հիշ պիր շէյէ իհ-
թիեաճընըզ պուլունմաեըպ, իլլա եալընըզ պիր շէյինիզ
էքսիլմէքտէ իտի, վէ օ տա, նասըլքի մալիւմ տուր, մա-
տամ մարքիզա թարաֆընտան, պէքլէնիլմէսի հագգանիլ-
եէթտէն պուլունան պիր մէյլու մուհապպէթ իտի . . . վէ
եախօտ շէյլէ սէօյլէեէլիմ, էկէրչի պաշլեճա պիր տէրտ ու
մէրադընըզ վար իտի իսէ, օ տախի պաշլա պիր շէյ օլ-
մագ, անճագ . . . զաթը ալինիլին պէնտէնիզէ սէօյլէտի-
կինէ նէզարէն . . . մէրգումէ թարաֆընտան հագգընըզտա
զուհուրա կէլմէքտէ օլան պիր մուամէլէյի պարիտէ իտի:

— Էվվէթ, պէնիմ պապա վէ զէվուլլը փօղէֆլիմ, սիլէ
էօյլէ օլմասընը սէօյլէմէքտէ իտիմ . . . չիւնքի, սիլտէն
պաշլա իֆշայի գալպ իլէ պէեանը էսրար իտէճէք քիմսէ-
լէրէ մալիք պուլունմագտա տէկիլ իտիմ . . . վէ հաթթա,
օնտան տախի զիեատէ հիւզնէնկիլ պիր սըրըմա վագըֆ
պուլունմագտա օլան, մէկէրչի սիլ քէնտինիլ տէ կիլ միսիզ . .
Ֆագաթ, շու էսէֆամիզ լագըրտըլարը պէթթարաֆ իտէ-
լիմ տէ, պաշլա լագըրտըլարա պագտըլմ . . . իշթէ պու կիւն
պէնիմ իշին բէք կիւլէլ պիր կիւն օլմուշ տուր . . . իհ-
թիմալ տիրքի, կէօյլէրիմտէն, աղլամըլ օլտուղումուն
ֆարգ քլ ֆէհմինէ տախի վարմագտասըն, էօյլէ տէկիլ
մի . . . վէ պունուն տախի սէպէպինի տէրք իտէպիլլըսին,
մալիւմեա, ինտանըն կէօյլէրի իքի խուսուստա տօլար վէ
աղլար, պիրի տէրտլի վագթինտէ օլտուղու կիպի, տիկէ-
րի տախի բէք իգպալլի վէ բէք սէվինճիլ վագթինտէ . . .
իշթէ պանատա էօյլէ օլմուշ տուր, սիւրուր ու մէմու-
նիյէթիմտէն նաչի կէօյլէրիմ տօլմուշ տուր, պիր տիւրլիւ
քէնտիմի զապթա միւգթէտիր օլամամըլմտըր . . . չիւն-
քի, մէզքիւր մէսէրրէթէ, էվվէլինտէն հիշ հազըր ու միւն-
թազըր պուլունմատըլմ հալտէ, եանի պիրտէն պիրէ
նայիլ օլմուշումտուր . . . բէք սինիլի կէվէնք պիր առամ
իմիշիմ, էօյլէ տէկիլ մի, փօղէֆ:

— Չօգ իյի . . . էֆէնտի, չօգ իյի . . . ինչաալլահ տահա

չօգ տէֆալար տախի պէօյլէ սիւրուր ու հիւպուրունուզ տան նաչի աղլամագլըզ իգպալինէ նայիլ օլուքսունուզ . . զիրա , արթըզ էլ վէրիր օլ քէտէր ու էլէմինիզտէն նաչի աղլատըզլարընըզ : Իշթէ , պագընըզ , մէկէրչի պէնտէնիզ իւզէրինտէ տախի ախի հալ վուգու պուլմագտա տէկիլմի տիր . . . պէնտէնիզին տախի , մէկէրչի թըպգը սիգլին կիպի , կէօզլէրի տօլմագտա տէկիլմի տիրլէր : Գեա՛շքի , հէր վաղըթ , պու եօլտա կէօզ եաչլարը տէօքսէ իտիմ . . . պէնտէնիզին պու կէօզ եաչլարը , ծն սէնէլիք էօմրիւմ դատար գըյմէթտար սաեըլսալար ճայիլտիր . . : Պագաթ , գուլունուզուն եալընըզ պիր գօրգուսու վար տըր , վէ օ տա պաշգա պիր շէյ օլմանըպ , իլլա , շու տուր քի , մատամ մարքիզանա իլք տէֆա թէսատիւֆ իտիպ կէօրտիւկիւմտէ , քէնտիմի զապլա միւզթէտիր օլամանարագ , քէմալի մէսէրրէթիմտէն նաչի , թագտիմի թէշէքքիւր նիյեթթիլլէ , հէմանտէմ նէզտինէ աթըլարագ տիզ իւզէրինէ կէլէճէկիւմտիր . . :

—Վա՛յ իսթիւար պուտալա վա՛յ , եա՛հու , սէն քէնտի էֆէնտինտէնտէ զիեատէ տիվանէ իմիշաին եա . . . Շիւմտի , պէնիմտէ պաշգա պիր գօրգոււմ վար տըր . . :

—Հաֆըզ Ալլահ , նէ՞ իմիշ աճապա :

—Գօրգարըմքի , պու մէսէրրէթիւմ , չօգ տէվամիտէմէեէճէք տիր . . . չիւնքի , պու իգպալտէ , պէն պիր իֆթաթ կէօրմէքտէյիւմ . . . հէր իգպալըն սօնու պիր իտպար օլտուղու կիպի , օլմաաըն քի , պու իգպալիւմտէ , պիր իտպարէ տէլալէթ իթմէքտէ պուլունսուն . . . էօյլէ տէկիլմի , մէկէրչի բույի ճիհանտէ , հիչ պիր խուսուսճա մահրումիյեթթիւմ պուլունմագտա՞ մը տըր :

—Խայր . . . խայր , էֆէնտի , հիչ պիր շէյճէ մահրումիյեթթիւմ ինիզ պուլունմագտա տէկիլտիր . . :

—Էվլէթ , իշթէ պէն տախի , պու մէրթէպէ պիւլիւք պիր իգպալէ նայիլ պուլրուլտուղումտան տօլանը , չիւքհէ իլէմէքտէյիւմ . . :

— Հայֆա՛ քի, շայեանը խելփ ու շիւհնէ օլաճադ նօդ-
թատա, եալընըղ օ տէկիլ տիր . . . Էֆէնտի, լաքին, խայր,
խայր, լիսանըմա տախի ալմադըղա ճէսարէթ իտէմէեօ-
րում . . . :

— Անլատըմ սէնին ֆիքրինի . . . Էվվէթ պէն սէնին, նէ
տիմէք իաթէտիլինին ֆարգընտաերմ, ֆադաթ, սէնին օլ
գօրգուլարըն վահի տիրէր . . . Զիրա, պու մէմուլին զայրի
օլան իդպալ ու սէատէթ իւզէրինէ, իւզէրիմտէ օլ մէր-
թէպէ շէտիտ պիր ինգըլապը հալ վէ հարէքէթ հասըլ օլ-
մուշ տուր քի, ատէթա քէնտիմի, օլ միւպթէլա պուլուն-
տուղում իլլէթի մախուֆէտէն, արթըգ դուրթ ուլմուշում
տուր տէյի իթիգատ իյլէսէ՛մ ճայիլ տիր :

— Նասըլ աճապա :

— Մէկէրչի հէքիմիմ թարաֆընտան, պէլքի եիւզ տէ-
ֆա թէքէրրիւր օլունարադ սէօյլէնիլէն լագըրտընը պիլ-
մէքտէ տէկիլմիսին, մէկէրչի, մէրգում պանա, պու ու-
ղուրսուզ հասթալըգտան եա դուրթ ուլմադ, վէ եատա
պիւթիւն պիւթիւն քէսպի շիտտէթ իյլէմէսի պէտպախթ-
լըղընը կէօրմէք իչին, բէք շէտիտ պիր ինգըլապ ու իզ-
թիրապը տէրուն զուհուրինէ, իհթիեաճը աղիմ վար տըր,
տիմէմիլ մի տիր . . . :

— Հագգընըղ վար տըր . . . Էֆէնտի . . . իմտի էօյլէ
օլտուգտա, քէսպի իֆադաթ իտէճէկինիլ մէմուլի դա-
վիտէն տիր: Տիմէք տիր քի, պու կիւն, սիզին իչին, պիր եէվմի
միւպարէք սաեըլսա ճայիլ տիր, էօյլէ տէկիլ մի . . . Ա՛հ,
Էֆէնտի, նասըլ քի սէօյլէմէքտէսինիլ, ֆիլվադը էօյլէ
տիր, մատամ մարքիզա, ասիւմանտէն նիւզուլ իթմիշ պիր
մէլէք տիր, ֆադաթ, Էֆէնտի, սահիհէն, սայքի պէնիմ
ֆիքրիմի տախի պիր գօրգու իսթիլա իյլէմէքտէ տիր, եա-
լընըղ պիր կիւն զարֆընտա, պու դատար պիւլիւք պիր
իդպալէ նայիլիսէթ, իֆրաթ նէվինտին ատտ օլունսա
կէրէք տիր, լաքին, խաթըրմատա պաշգա պիր շէյ կէլ-
մէքտէ տիր . . . շէօյլէ քի, շիմտի զաթընըղ, պիր ուֆադ

տէրտ ու էլէմէ տիւշար օլսանըղ, ֆէնա օլմաղ զանն ի տէրիմ, վէ հէլէ համտ օլսուն քի, օ եօլտա պատիի թէ հասիւֆիւնիւղ օլապիլէճէք պիր, հալէտէ վագըֆ պուլուն մագտաւերմ:

—Նէ՞ իմիշ օ պագալըմ:

—Մա մէմնունիյէ պէհան իտէրիմքի, տօսթլարընըգտան պիրի, իշթէ թամ վագթինտէ վէ սըրասընտա օլաւագ... պիր գըլըճ եարասընա ուղրամըշտըր... կէրչի եարասըրէք խաֆիֆ սուրէթտէ պիր շէյ իսէտէ, նէ պէյիս վարտըր, նիհայէթ եարա եարա օլուպ, վէ մէճըուհ օլանտա, էլ վէրիւր քի պիր տօսթ տուր, պիթթապի պատիի էսէֆինիղ օլաճագ տըր, վէ պինաէն ալէյհ, տիմէք տիր քի, ֆէվզէլատէ պիր իգպալ ու սէասէթ օրթասընտա պուլունտուղունուղ հալտէ, իշթէ քէնտի արզունիղէ մուվաֆըզ սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, պիր ուֆագտա էսէֆինիղ պուլունմագտա օլաճագ տըր:

—Նէ՞ սէօյլէեօրսուն . . . օլ տէտիկին տօսթո՞ւմ քիմ օլուեօր:

—Մօնսիէօ տիւգ տը Լիւսնէյ տիր:

—Աճայիպ, մէկէրչի մէրգում եարալանմըշ մը տըր:

—Իվլէթ գօլունտան աղաճըգ եարալանմըշ տըր. հաթթա տիւնքի կիւն զաթընըզ կէօրմէկէ կէլմիշ, վէ պուսապահտա կէլիպ չաւը պուրատա իշէճէկինի պիլտիրմիշ տիր . . .

—Ձէվալը Լիւսնէյ, իյի եա, սէն պանա պունու նիշին խապէր վիրմէտի իտին . . .

—Ձիւնքի տիւն ագչամ զաթընըզ կէօրէմէտի իտիմ:

Մ. տ'Արվիլ ճիւղիճէ թէֆէքքիւր իւզրէ պուլունտուգտան սօնրա, թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Հագգըն վար տըր, իշթիմալ տիր քի, օլ գըսգանճ ֆէլէք, պէնիմ միւպթէլա պուլունտուղում իշպու ուֆաճըգ պիր քէտէր իլէ իգթիֆա իտիպ, մէմնուն օլաճագ տըր . . . Լաքին, խաթըրմա պիր շէյ խութուր իյլէմէք:

տէ տիր , չեօյլէ քի , իմտի էօյլէ օլտուգտա , մէրգում Մ . ալ Լիւսնէյին , մէղքիւր տիւէլլօտան պէօյլէ քէտէրսիղճէ գուրթուլմուչ օլմասը չէվզինէ օլտուղու հալտէ , մէրգում մուն տօսթլարքնը , հէման պուստպահ տավէթ պիրլէ , ֆամիլիասըղ օլարագ (անկարսօն) պիր զիւտֆէթ վիլէյիմ տէ , մէրգումն թէպրիք իտէլիմ . . . հա , նէ տէրսին , էյի օլմիզ մը . մէրգում իսէ պէօյլէ պիր չէյտէն ապա խապէրան օլմատըղքնտան , պիրտէն պիրէ կէօրտիւկիւնտէ , պիտտէսլյլէ թէտճիւպ իտիպ վէ մէմուն օլաճագ տըր :

— Տօղրուսու , բէք ալէա , վէ բէք կիւզէլ օլուր , էֆէնտի : Եաչա , նէ կիւզէլ պիր մէսէրրէթ տիր պու . ֆագաթ , էկէրչի պու ալղու վէ պու միւրատընըղ մէվզըի իճրայէ դճնուլաճագ իսէ , հէման ֆէվթի վագըթ իտիմէտէրէք , էչէ պաշլանըլմասը իգթիզա իտէր , չիւնքի , վագըթ կէչմէքտէ տիր . . . Իմտի , գաչ քիչիլիք պիր սուֆրա հաղըրլանաճագ իսէ , չիմտէն էմր պուտուրմալըսընըղ քի , պէնտէնիզլէ կիտիպ վէքիլսարճա խապէր վիլէյիմ :

— Գըլ թամամ սալճնունտա , ալթը քիչիլիք պիր սուֆրա հաղըրլաթտըրաւնըղ , քեաֆի տիր :

— Բէք ալէա , լաքին տավէթնամէլէր նէ վագըթ եաղըլաճագ տըր :

— Շիմտի պէն քէնտիմ եաղարլմ : Վէ անինտէ ախըրտան պիր աթ չէքիպ պինտիրտիկինիզ կիպի , մահէլլէրինէ եէթիչտիրիրսինիզ , հէնուղ վագըթ էրքէն տիր , հէրքէս տահա խանէսինտէ տիր . . . Չէքիվէր սէն չու գամբանանընդայթանընը :

Ժօղէֆ գամբանանը չալտը :

Մ . ա'Արվիլ քէնտի եաղը օտասընա կիտէրէք , քեաֆիէսի պ'ր սիւապտա օլուպ , ֆագաթ եալընըղ իտիմէրի պաշգա պաշգա օլտուղու հալտէ , չու աթիտէքի սուրէթտէ մէթթուպլարը եաղտը :

«Ալիզիմ * * * պու պիր պէեաննամէ տիր , վէ մագսէտ տախի , նակէհանի պիր իճրայի չատիւմանիտէն իպա .

րէթ տիր, շէօյլէ քի, ասթու մուհիպիմիդ Լիւսնէյ, պու սապահ, թաամտա պէնտէ պուլունաճադ տըր, մէրդում էօյլէ զանն իթմէքտէ տիր քի, քէնտիսինտէն պաշգա քիմ սէ պուլունմաեաճադ տըր, իմտի, մէրդումուն պատիի թէաճճիւպի օլարագ կիւլիւ շիւպ էյլէնմէքլիք նիյեթիլէ սիդին տախի թէշրիֆինիլի արդու էյլէտիկիմ կիւպի, սայիր պիր դաշ նէֆէր տոթթլարնա ծախի, այնի տալէթի օգուտուղումու պէեան իտէրիմ :

«Հէր հալտէ, էօյլէյին հաղըր պուլունմալքաթնըդ :

«Ա. տ'Արվիլ :

Օտատան իշէրի պիր իըտմէթքեար կէլտի :

—Շիմտի սիրլինի աթա պինտիրէրէք, շու մէքթուպլարը սէրիան մահէլլէրինէ եէթ իշտիրթմէլիսինիլ, —տէտի Մ. տ'Արվիլ, պատէհու, մէրդում, փօղէֆէ խիթապէն սէօյլէեէրէք, —Եա՛ղ սէն շու մէքթուպլարըն իսթլէրինի... պիրլինի Մ. վիդօնթ աը Սէն-Րէմիյէ... չիւնքի Մ. աը Լիւսնէյ անսըղ օլամադ, —տէտի Մ. տ'Արվիլ քէնտու քէնտույէ, —պիրլինի Մ. աը Մօնվիլէ... պու տա մէրդումուն սէյեա, հաթ արգատաշը տըր, —պիրլինի տէ լօրտ Տուկլասա, պու տա մէրդումուն էն ղիեատէ սէվտիկի պիր վիսթ արգատաշը տըր, վէ պիրլինի տախի պարծն աը Սէղանա, պու տա մէրդումուն չօճուղլուդ ասթու տուր : Նա՛սըլ, եազտըն մը... :

—Էվլէթ, էֆէնտիմ :

—Տագըգա կէշիրմէքսիլին, պու մէքթուպլարը մահէլլէրինէ կէօնտէրմէլիսինիլ, —տէտի Մ. տ'Արվիլ... Ա՛հ, Ֆիլիպ, շու Մ. Տուպլէեի աղաճըգ պանա կէօնտէրսէնիլ, նէ՛ դատար իյի օլուր, մէրդումա սէօյլէեէնէկիմ վար տըր :

Ֆիլիպ տիշարը չըգտը :

—Լաքին, եա՛հու, օ տէկիլ էմմա, պէն սէնին իւզէրլնտէ պաշգա պիր հա՛լ կէօրմէքտէյիմ, նէ՛ տիր պու... նուն սէպէպի, նէ՛ վար տըր, —տէյի սիւալ իթտի, Մ. տ'Արվիլ, շէօյլէ պիր քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ, վէ տալ-

կըն տալիքն տուրուպ տա քէնտի եիւղիւնէ պագմագտա
օլան ժօզէֆէ :

—Տօղրուսու, էֆէնտի, պէնտէնիզին ագլը պիր տիւրլիւ
իրէմէտօր . . . պու մէրթէպէ պիր թէպէտտիւլաթ, նա՛սըլ
օլապիլմէքտէ տիր, պէնտէնիզ ոիզին իւղէրինիզտէ պու եօլ-
տա սիւրուր ու պէշաշէթ էսէրի, հիւ պիր վագըրթ տա կէօ-
րէմէմիշ իտիմ . . . վէ պունտանտա գաթինազար, բէք զա-
րիպ պիր հալ տէ շու տուր քի, հէրտէմ լէհճէնիզտէ պիր
սօլկունլուգ հիւքմ իթմէքտէ իքէն, պու կիւն իսէ, եիւ-
զիւնիւղէ րէնք կէլմիշ . . . վէ կէօզլէրինիզ տախի աթէշ կի-
պի բարլամագտա տըր . . . :

—Իգպալ ու սէատէթ, իշթէ առամը պէօյլէ եաբար,
լէհճէսինէ րէնք վէ կէօզլէրինէ տախի ֆէր վիրիւ . . . ան-
լատը՛ն մը, ա՛ պէնիմպապա ժօզէֆիմ . . . էվվէթ, տէվլէթ
ու իգպալ տայիմա պէօյլէ տիր . . . Պունլարըն քեաֆֆէսի
էյի, լաքին, պէն պիրտէ չէյթանլըգ տիւղիւնմէքտէյիմ,
իմտի, մուվաֆֆագըլլէթիւն գօլալլաշմասը իչին, սէնին
տախի մուսվէնէթինէ միւհթաճ պուլունմագտաեւմ . . .
շիմտի կիտիպ, պիզիմ մատամըն պէսլէմէլէրինտէն, մատ-
մօազէլ ժիւլիէթի պուլմալսըն, վէ իսթէտիկիմ մալիւ-
մաթը ալմալսըն . . . զանն իտէրիմքի, գէվճէմին էլմաս-
լարըն) մէրգումէ գըզ սագլամագտա տըր, էօյլէ տէ-
կիլ մի . . . :

—Էվլէթ, էֆէնտի մէրգումէ գըզ գաեքըլպ հըֆզ իյլէ-
մէքտէ տիր . վէ հաթթա, տահա պունտան սէքիզ կիւն
մուգատտէմ, մէզքիւր միւճէվհէրաթը, մէրգումէ սիլիպ
թէմիզլէմէքտէ իքէն, պէն տախի եարտըմ իյլէմիշիմտիր :

—Շիմտի սէն կիտիպ մէրգումէտէն, ալիզիմ մատա-
մըն գուեուլմուսուսուս իսմինի վէ մահէլլինի խապէր ա-
լըսըն . . . լաքին, շունուտա ունութմաեատըն մէրգումէ-
եէ թէնպիհ իյլէմէկէ քի, սագըն օլ պապտէ մատամա,
հիւ պիր չէյ սէօյլէմէմէլիշտիր . . .

—Բէ՛ք ալէա, էֆէնտի, անլատըմ նիյեթթինիզի . .

միւրատընըդ, պիրտէն պիրէ պիր հէտիյեէ իթասըյլա, մաւ-
տամ մարքիզանը, տիւշարը թէհայեիւր գըլմագ, հանի
պիր Է-բէբէշ (1) իճրա իթմէք օլմայը տըր . . :

— Հայտէ, չարուգ, սէն շու պէնիմ իսթէտիկիմ մաւ-
լիւմաթը կէթիր : Իշթէ Մ. Տուպլէ տէ կէլիւօր :

— Ֆիլվագը ժօղէֆ, օտաւտան տիշարը յըգմագտա ի-
քէն, Մ. տ'Արվիլին քէհեասը օլան Մ. Տուպլէ տախի, իչէրի
կիրմէքտէ իտի :

— Գուլունուզու իսթէմիշ իտինիլ, էֆէնտիմ, էմրի ա-
լինիղէ միւնթաղըրըմ :

— Աղիզիմ մօնսիէօ Տուպլէ, շիմոի սիզէ էօյլէ պիր շէյ
սէօյլէեէճէկիմ տիր քի, սիզտէ շաշաճագսընըդ տըր, — տէտի
Մ. տ'Արվիլ կիւլէրէք, — էվլէթ, իշիթտիկինիլ կիպի, քէ-
մայի էլէմ իւզրէ պաղըրըպ չաղըրմանա պաշլաեաճագ-
սընըդ տըր :

— Պէնտէնիլ մի, էֆէնտիմ մարքիզ :

— էվլէթ, սիզ :

— Գուլունուզ, հէրան վէ հէր հալտէ, էֆէնտիմի մէմ-
նուն իթմէքիկէ, գուտրէթի աճիզանէմին եէթիշտիկի գա-
տար չալըշմագլըղա հաղըրըմ :

— Մօնսիէօ Տուպլէ, նիյեէթիմ, պու կիւնլէրտէ պիր
չօգ մէսարիֆլէր գարուսու աշմագ տըր, էվլէթ, պիր չօգ
բարալար սարֆ իթմէք տիր :

— Էֆէնտիմ, միւրատը ալինիլ պիլիր, էմրինիղէ միւն-
թաղըրըմ, համո ու սէնալէր օլսուն եէզտանէ, գուտրէթի
ալիյեէնիլ խարիճինտէ պիր շէյ տէկիլտիր պու, բէք ալէա
եաբապիլիրիլ :

— Խայլի վագըթտան պէրու զիհնիմտէ պիր շէյ գուր :

(1) Պու Է-բէբէշ լուղէթի տախի ֆրանսըղճատա չօգ իսթիմալ
օլունուպ, վէ Թիւրքճէտէ իսէ, այնի մանէանը վիրէրէք իսթիմալ
օլունուր պիր լուղէթ կէօրմէքտէ օլմատըղըմըլտան, պաղը սայիր
լուղէթլէր կիպի, պունտան սօնրա, պունուն տախի իսթիմալինի
ճայիլ կէօրէճէկիլ տիր :

մագտանելով, չէօյլէ քի, պիղիմպու գօնադըն սալ ճիհէթին-
տէ վագը պաղչենին իւղէրինէ պիր տայիրէ իւրմէ իթմէք
իսթէրիմ. . . Շիմտիյէ գառար, սիզէ հիչ պիր շէյ աչըպ
սէօյլէմէմիչ օլտուղում իչպու տիվանէլիկի, մէվգըի իճըու-
յէ վագ իսիպ իթմէմէքիք հագդընտա, պիր խայլի վագըթ
թէրէտտիւտ իւղրէ պուլունտուգտան սօնրա, ագըպէթ-
քեար եադտըրմագըլըա գարար վլըտիմ. . . իմտի, պիչիմ
գալֆահա, պու կիւն խապէր կէօնտէրսէնիլ տէ, կէլիպ
պիր քէրրէ բլանը հագդընտա պէնիմ իլէ կէօրիւչսէ վէ
գօնուչսա իյի օլուր . . . Լաքին, օ տէկիլ էմմա, մնսիէօ
Տուպլէ, պու նէ հիքմէթ տիր պու, իւլէրինիլտէ պիր է-
սէրի էլէմ ու մէրագ վէ թէլաչ կէօրիւլմէմէքտէ տիր, մէ-
կէրչի պէօյլէ պիր մէսարիֆ գաբուսու աչըլաճագընը իչի-
տիպ տէ, պէօյլէ պիդայտ պիր հալտէ պուլունմագըլըգ, սի-
զին թապիաթընըղտան պէրլէնիլէպիլիֆ մի իտի :

— Խայր, էֆէնտիմ, դաթան էսէֆ վէ թէլաչ իթմէք-
տէ տէկիլիմ, վէ նասըլքի քէնտի հալ ու հարէքէթիլէտէ
էօյլէ օլմասընը, հուզուրի ալինիլտէ իսպաթ ու իլաուտիգ
իլլէմէքտէյիմ. . .

— Մէզքիւր տայիրէ վէ եալսօա տիվանխտանէ, եօրթու
վէ պայրամ վէ զիլնէթ կիւնլէրինէ թալսսիա օլունաճսոյլն-
տան, բէք միւլքէլլէֆ վէ բէքտէ մուլթաղամպիր շէյ օլմայը
տըր. իմտի, մատամքի պու խուսուտա պիւլիւճէք պիր
մէսաղիֆաթ գաբուսու աչըլաճագ օլուպ, վէ հէման միւլմ-
քին մէրթէպէտէ չաբուգ սուրէթտէ իլէ պաչլանըլմասը ար-
զուսինտէ պուլունտուղումտան, թապիաթիլլէ, ծն պէչ
եիկիրմի պլն ֆրանգըլըգ ագարէթ սաթմագըլըա իհթիէաճ
հասըլ օլմագտա տըր :

— Էվլէթ, էֆէնտի, մատամքի սէրիան իլէ պաչլանըլ-
մասընը միւրատտ պուեուրմագտասընըլ տըր, հագդը ալի-
նիլ վար տըր, էօյլէ եաբըլմասը իգթիլա իտէր . . . Պէն-
տէնիլ, չօգ տէֆա, քէնտի քէնտիմէ, «համտ օլտուն, պի-
ղիմ էֆէնտիլին, հիչ պիր շէյէ իթիեաճը պուլունմագտա

տէկիլ տիր, սալթ էլ վիրիր քի, պիր շէյտէն զէվգ ու սէֆա տուեռուզ վէ թէէզզիւզ իյլէմէքլիլի միւրատ իյլէսին . . .» տիւմէքտէ իտիմ: Պունու բէք ալէա տիւշիւնիւզ միւրատ իյլէմիշսինիզ տիր, պէնաէնիզէ տախի, մէտարիֆաթըն էն իյիսի, էպնիյէէ ինչա իթտիրմէքլիք տիր, չիւնքի, հէր շէյ կիտէր էմնա, եինէ էպնիյէէ պաղը գալըր . . . Ագճէ ճիւ հէթինէ կէլինճէ, էֆէնտիմ, աալա էլէմ իւզրէ պուլուն, մանընըզ, մատամքի միւրատ պուեռուրմուշսունուզ տուր, քէյֆի ալինիզէ մուվաֆըզ սուրէթտէ օլտարազ պիր տիւ վանիւանէ ինչա իթտիրիրիզ:

Պու արատա Ժօզէֆ ավտէթ իթտի, վէ,

—Իշթէ, էֆէնտիմ, մատամ մարքիզանըն դուեռում, ճուսունուն իսմի, Մ. Պօտօէն իմիշ, —տէտի մէրգում, Մ. տ'Արվիլէ:

—Ազիզիմ մօնսիէօ Տուսլէ, բէճա խտէրիմ սիզէ, չիւն տի կիտիւզ, պու դուեռումճուեռու պուլմալը, վէ սէօյլէմէլիսինիզ ֆէնտիսինէ քի, պիր սաալթա դատար պուրանա, իքի պին լիրանա եազըն գըյմէթտէ օլտուղու հալտէ, պիր էլմաս կէրտանըզ ալըպ կէթիրմէլի տիր . . . չիւնտի դաաընլարըն էն դիեատտէ սէվտիքլէրի վէ իթիպար իթտիքլէրի շէյ միւճէվհէրալթ տըր, հաթթա, էլպիսէլէրինի պիլէ էլմասլար իլէ թէզեին իյլէմէքտէ տիրէր . . . Մէղքիւր էլմասլըն ագճէսի վէ թէէտիյէէսի հպգըրնտա լաղըմ կէլէն մուալէլաթը, արթըզ սիզ քէնաինիզ եաքըպ ուղլաշմալը վէ պիթիրմէլիսինիզ:

—Բէք ալէա, էֆէնտիմ վէ իշթէ պու խնւսուստա տախի իզհարը հսէֆ իթտիկիմի կէօրէմէեհէքճինիզ տիր . . . չիւնքի, էլմասա բարա փրմէք տախի, էպնիյէէէ բարա վիրմէկէ պէնղէր, պիւթիւն պիւթիւն հալանա կիթմէյիպ, իլլա պաղը գալըր, վէ պունտանտա դաթինադար, հիշ չիւրհէմ եօզ տուր քի, պէօյլէ պիր հէաիյէէ իհատաընտան տօլանը, զաթը ալինիզին հիսս խտէճէկի քէյֆ ու սէֆա շէօյլէ տուրսուն, հէլէ մատամ մարքիզա իտէ, պու

եօլտա պիր «Է-բֆել» կեօրտիւ կիւնտէ , էլպէթթէ զիեատէ-սիյլէ մէմնուն վէ մէսրուր օլաճագ տըր : Իշթէ , էֆէն-աիմ , կէչէն կիւնքի զաթը ալինիզէ սէօյլէտիկիմ , պու կիւն քեամիլէն թաստիգ օլունմագտա տըր , շէօյլէ քի , բույի ճիհանտէ , զաթը ալինիզ կիպի կիւզէլ վէ բահաթ էօմիւր կէշիրմէքտէ օլան հիչ պիր քիմսէ պուլունմագտա տէկիլ տիր , տէնիլսէ ճայիզ տիր , տէտի իտիմ :

—Ազիզիմ մօնսիէօ Տուպլէ , —տէտի Մ. տ'Արվիլ կիւ-լիւմսէեհէք , —տէմիր թավընտա տէօկիլիւր ֆէհվասըն-ճա , սիզտէ տայիմա , թամ վագթի միւնասիպինտէ թէպ-րիք վէ թէհնիյէէ բէամիւնի իֆա վէ իճրա իյլէմէքիկի պիլ-մէքտէսինիզ :

—Էֆէնտիմ , պունտանտա պաշգա պիր հիւնէր ու մա-րիֆէթ վէ լիեազաթըմ եօգ տուր եա . էկէրչի , պարի եա-լընըզ պու վագիֆէմի , վագթինտէ վէ լաեղգընտա իֆա ի-տէպիլմէքտէ խէմ , քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրէք , իֆթիխար իտէրիմ , չիւնքի , ասըլ քէնտի հիսսիյեաթը գալ-պիյեհմ սէմէրէսի տիր : Էկէրչի միւսաատէ պուեուրուր իսէնիզ , հէման գուեուճուեա կիտէրէք , էմրի ալինիզի իճ-րա իտէյիմ . —տէտի Մ. Տուպլէ , վէ տիշարը չըգտը :

Մ. տ'Արվիլ եալընըզ գալըր գալմազ , գօլլարընը խաչ-վարի կէօքսիւնէ վազ իտիպ , վէ տիք տիք պագմագտա , վէ տէրին տէրին տէ թէֆէքքիւրլէր տէրեալարընա տալ-մագտէ օլտուղու հալտէ , օտասը տէրունինտէ կէզինմէկէ պաշլատը :

Մէրգուսուն լէհճէի օլ անտէ պիւթիւն պիւթիւն տէ-կիշիլմիշ իտի , վէ կէրէք միւսինն խըտմէթքեարընա , վէ կէ-րէք վէքիխարճընա սախթէ օլարագ կէօսթէրիպտէ ալտա-թապիլմիշ պուլունտուղու էսէրի սիւրուր ու մէմնունիյ-եէթ եէրինէ , պիր դարարը բիւր սիւքիւնէթ , բիւր մահ-զունիյեէթ , վէ բիւր պիւրուտէթ էսէրի , հիւքմ իթմէկէ պաշլամըշ իտի :

Օլ հալ իւզրէ խալլիճէ կէզինտիքտէն սօնրա , մէրգուս ,

բէք մաղմուժվէ բէք պիմէճալ պիր հալտէ պուլունտուղու, չէօյլէ քի, հաթթա, ատէթա, աեադտա տուրապիլմէք իչին տիլլէրինտէ թագաթ ու տէրման տախի գալմամը պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, կիտիպ պիր սանտալիյեէ իւզէրինէ տիչիւվիրտի, իքի տիլսէկինի եաղըխանէսի իւզէրինէ վաղ իթտի, վէ էլլէրինի տախի աննընա գօյտու: Արատան ճիւզիճէ պիր վագըթ կէչտիքտէ, պիրտէն պիրէ աեաղա գալգտը, դըզարուրչօլան կէօզ գաւազլարը եաչընը սիլտի, վէ գուվլէթի պիր սէօյլէ յիշ իլէ տախի,

—Էվլէթ, զայրէթ լաղըմ տըր . . . ճէսարէթ լաղըմ տըր . . . —տէտի:

—Վէ պատէհու տախի, օթուրուպ պիր չօզ ատամլարա խիթապէն օլուպ, վէ չօգլուգտա լիւզումու օլմաեան մատտէլէր հագգընտա մէքթուպլար եաղտը, վէ շունու տախի ունութմաեղ իշարա քի, մէզքիւր մէքթուպլարտա, պուղըլարա, միւխթէլիֆ կիւնլէր իչին րանտէ—վուլար վիրտիկի կիպի, պաղըլարա տախի, զաթէն վիրմիշ օլտուղու րանտէ—վուլարն կիւնլէրինի թէպտիլ իլլէտիկինի պիլտիրմիշ իտի: Մէրգում մէզքիւր մէքթուպլարը պիթիրմէք իւզրէ իքէն, թէքրարէն, ժօզէֆ կիւլէրէք օրատան իչէրի կիրտի: Մէրգում իթթիեար օլ անտէ, օլ մէրթէպէ քէյֆլի պիր հալտէ պուլունմագտա իտի քի, սէվինճինտէն, էֆէնտիսի օտասընա կիրմէքտէ օլմասընը պիլլէ ունուտարուգ, քէնտու քէնտույէ, թըպզը էֆէնտիսին եաբտըղը միսիլլու, տօտագլարը արասընտան թիւրքի չաղըրմագտա իտի:

—Աղիզիմ պապա ժօզէֆ, բէք կիւզէլ պիր սէսինիզ վար իմիշ, —տէտի մէրգում կիւլիւմնէեհէրէք:

—Տօղըուսու, էֆէնտի, սէսիմ իսթէր կիւզէլ օլտուն վէ իսթէր չիրքին օլտուն, ասլա վաղիֆէմտէ պիլլէ տէկիլտիր, պէնտէնիզ եալընըզ շունու պիլիւրիմ քի, իչէրիմտէ չալընմագտա օլան մէսէրրէթ սէտալարը, նիհայէթ տիշարըեա գատար աքս իլլէմէքտէ տիրէր . . .

— Բէք ալէա, բէք ալէա, հայտէ պագալըմ, շիմտի սէնտէ շու մէքթ ուպլարը կէօթիւրիւպ բօսթանա պըրագմալըսըն:

— Պաշ իւսթիւնէ էֆէնտիմ, ֆագաթ, զաթը ալինիզ-տէն շունու անլամագ իսթէր իտիմքի, թէշրիֆ իտէճէք օ-լան միւսաֆիր էֆէնտիլէրի, նէրէեէ դապուլ իտէճէկիզ տիր:

— Պուրատա քէնտի օտամտա դապուլ իտէճէկիզ տիր, շիւնքի, թաամտան սօնրա սիկարա իչէճէք օլտուգլարըն-տան, պուրասը տահա զիւտտէ միւնասիպ տիր, զիրա, մա-տամ տ'Ս. րվիլին տայիրէսինէ դատար թիւթիւն կիթմէզ:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, գօնաղըն հալլուսունտան պիր արապա սէսի տիր կէլտի:

— Մատամ մարքիլա տիշարը չըգմագտա օլմալը տըր, շիւնքի, պու սապահ էրքէնտէն, աթլարընը իսթէ միշ իտի, — տէտի ժօզէֆ:

— Իմտի էօլլէ օլտուգտա, գօշուպ բէճա իթմէլիսինքի, տիշարը չըգմագտան էվվէլ, աղաճըզ պուրտեա ուղրասըն:

— Բէք ալէա, էֆէնտիմ:

Մէրգում խըտմէթքեար օտատան տիշարը չըգար չըգ-մաղ, Մ. տ'Ս. րվիլ ախանըն դարչըսընա կէշտի, վէ քէնտի թասլիթրինի սլէք իյիճէ տիզգաթ իտիպ կէօզտէն կէշիրտի:

— Չօգ էյի, չօգ էյի, — տէտի մէրգում սաղըրճա պէք սէս իլէ, — թամամ, բէք ալէա տըր . . . Եանագլարըմըն բէնկի եէրինտէ օլտուղու կիպի, կէօղլէրիմին բարլաղլըլ տախի եէրինտէ տիր . . . Էմմա, պու հալլէր, եա սիւ-րուրտան վէ տէ եախօտ տէրտ ու էլէմտէն նէշէթ իտէր իմիլլէր, ծնտա նէ պէյիս վար տըր . . . Էլ վիրիւր քի, հէրքէս սլաանապիլսին . . . հայտէ պագալըմ . . . շիմտի . . . պիր տէ տօտագլարըմտա էիւլիւմնէյիշ թարզ ու հալլէրի էպ-րագընա լիւզում պուլունմագտա տըր . . . Բէհ, մէկէրչի էիւլիւմնէյիշլէրինտէ նէվլէրլի մի էքօիք տիր . . . անըն սա-հիհինի սախթէսինտէն ֆարզ ու թէմեիզէ միւզթէտիր օ-լան քիմտիր. դա՞նղի ատէմ, պիրինին, եալանտան էսէրի

խանութ վէ մէսէրրէթ կէօսթէրմէքտէ օլտուղունու կէօր-
տիւկիւնտէ , ֆէհմինէ վարըպտա , « Պու առէմինեիւզիւն-
տէ պիր սախթէ սուրէթ վար տըր , վէ պու սուրէթին ալ-
թընտա տախի , պիր էսէրի հիւզնի ազիմ , վէ պիր թէֆէք-
քիւրի միւհլիք մէսթուր պուլունմագտա տըր » տիեէպիւլ-
ճէք տիր . քիմին խաթր ու խէեալընտան , էօյլէ պիր շէյ
կէչէճէք տիր , հիչ պիր քիմնէնին . . . էվվէթ , պէրէքէթ
վիրսին քի , քիմնէ էօյլէ պիր շէյ տիւշիւնմէեէճէք տիր . . .
Հիչ պիր քիմնէ մի . օֆ . խայր , էօյլէտէ տէկիլ տիր , անըն
ֆարգ ու ֆէհմինէ վարապիլէնլէր տախի պուլունմագտա
տըր . . . աչգ ու սէվտա իլէ մէէլուֆ օլանլար , էվվէթ ,
օնլար , մէզքիւր տույղու վէ գուտրէթէ տախի մալիք պու-
լունմագտա տըրլար , չիւնքի , քէնտի սէվգը թապիլէրի իլէ
հիսս իտիպ թէնվիր գըլընմագտէ տիրլէր : Ա , իշթէ զէվ-
ճէմին սէսինի իշիթմէքտէյիմ . . . էվվէթ , զէվճէմ կէլ-
մէքտէ տիր . . . Հայտէ պագալլամ . . . աման , իշի պէլլի
իթմէմէլիյիմ , ասըլ ուսթալըգ , իշթէ չիմտի իգթիզա իթ-
մէքտէ տիր , պէն պու հէյպէթամիզ հօգգապազլըլըլըլըլը
դըյլա իճըա իյլէմէլիյիմ . . .

Դլէմանն Մ . տ'Արվիլին օտասընտան իշէրի կիրտի :

— Սէլամ , պիրատերի ազիզիմ , Ալպէր , — տէտի մէր-
գումէ քէնտի գօճասընա քէմալի հալալէթ վէ մէվէտտէթ
իւզրէ սէօյլէեէրէք , վէ էլինի ուզաթարագ . Պատէհու մէր-
գումուն լէհճէսինտէ տէրքեար օլան օլ էսէրի մէսէրրէթի
կէօրիւպ տիգգաթ իյլէտիքտէ տախի , — « Ազիզիմ , նէ օլ-
մուշուկուղտուր , տօղրուսու չօգ մէմնուն օլմագտաեըմ'
լէհճէնիլտէ պիր աստըր սիւրուրնիւմա վէ ֆէրահպախչա
հիւքմ իթմէքտէ օլտուղուն , միւշահէտէ իյլէմէքտէյիմ :

— Էվվէթ , չիւնքի , հէմշիրէյի ազիզէմ , հէնուզ չիմտի
գարուտան իշէրի կիրմէզտէն էվվէլ , պէնտէ սիզի տիւ-
շիւնմէքտէ իտիմ . . . Վէ պունտանտա գաթինազար , ան-
դարիպ վիրմիշ օլտուղում պիր գարարը էնֆանըն թէէս-
սիրի ալիմի թահթընտա պուլունմագտա իտիմ :

—Պէնիմ տախի դալպիմ շէհատէթ իյլէմէքտէ տիրքի, էլպէթթէ էօյլէ պիր շէյ օլմալը տըր . . .

—Օլ տիրքի վուգուա կէլէն հալէր, օլ թարաֆը նըզտան իպրազ օլունան շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէքի ալիճէնապլըդլար, վէ օլ բրէնս թարաֆընտան մէպղուլ պուրուլան հարէքէթի նէճիպանէ, տօղրուսու, պունլաբըն քեաֆիէսինի տախի տէրխաթըր իյլէյիպտէ տիւշիւն տիւքճէ, պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլի հալ ու էֆքեար իյլէմէքտէյիմ . . . էվվէթ, շիմտի պէն պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիլմիշ, վէ պաշգա պիր ատէմ օլմուշումսուր :

—Ահ, նէ՛ լիսան . . . վէ նէ՛ մէրթէպէ սէատէթֆէրմա թէպէտտիւլաթ, —տէյի պաղըրաը մատամտ՝Արվիլ. —հայ հայ, պէնիմ օլ իթիգատըմ տօղրու իտի, վէ պէնիմ պուլուշում բէքտէ շայեանը էմնիյեթթ իտի. պէն զաթէն սիզին վիճտան ու իտրաքընըզա միւրաճաաթ իյլէտիկիմ տէ, պէյիսիլտէ անինտէ հիւսնի հալ վէ իմթիզաճը էֆքեար հուսուլրէզիր օլաճաղընը, բէք ալէա տիւշիւնմէքտէ իտիմ: Էհ, համո ու սէնալէր օլսուն, արթըգ իսթիգպալտէ, կիւզէլ կիւզէլ կիւնէր կէշիւմէքլիք իգպալինէ նայիլիյեթթիմիլ հագգընտա, գաթան շիւքհէմ գալմամըշ տըր :

—Սիզին սէօյլէտիկինիզի, Գլէմանս, պէն տախի, նօգթասը նօգթասընա թաստիգ իտէրիմ: էվվէթ, պու կիճէքի քէնտիմճէ վիրմիշ օլտուղում մէզքիւր գարար իւզէրինէ, շիմտիյէ տէկին տիւմանը վէ մէճհուլ պիր հալտէ կէօրլւնմէքտէ օլան իսթիգպալըմըզ, զանն իտէրսին քի, պիր սուրէթի զարիպտէ օլտուղու թագտիրտէ, քեամիլէն թէնվիր դըլընըզ վէ քէսպի սատէկիի հալ իյլէմիշ տիր :

—Տօթում, պու սէօյլէտիկինիզ թապիի պիր շէյ տիր, շիմտի իքիմիլ տախի այնի նիյեթթ ու էֆքեարա խըտմէթ իտիպ, վէ այնի մէնդիլի մագսէտէ տօղրու կիթմէքտէյիզ, վէ պու պապտէ մուվաֆֆագըլյեթ պուլապիլմէքլիք իյն տախի, գարտաշճա պիր զայրէթ ու մուհապպէթ իւզրէ,

պիր պիրիմիզէ մուսվէնէթ իյլէմէքտէյիզ, վէ հիշ իշթի-
պահտա ճայիզ տէկիլ տ'ը քի, պիզ պու եէնի թարիգ տէ
տէվամ ու իգտամ իյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, տայիմա,
քէնտիմիզի, շու շիմաիքի հալտէ պուլաճալլզ տըր: Պու
տույղուսուզ հիշ պիր վադըթտա զայիլ ու մահվ օլմանա-
ճագ տըր: Վէհհասըլ, պէնիմ մէնվիի զամիրիմ, վէ ար-
ղույի քէպիրիմ, հէմիշէ սիզի սէատէթի հալ իւզրէ կէօր-
մէք տիր, վէ էվվէլ Ալլահ, թըպզը արզուս իւզրէտէ օ-
լաճագ տըր. զերա, պիր քէրրէ անը պէն պուրատա, էօլէ
հաքք ու դայտ իյլէմիշիմտիր, —տէտի Գլէմանս, պունու
սէօլէտիկի անտէ բարմալընը աննը իւզէրինէ վազ իտէ-
րէք: Մէրգուսմէ պատէհու թէքրարէն քէլամէ աղազ պիր-
լէ, վէ պիր թարզը լաթիֆ իւզրէ, մէգքիւր էլինի աննըն-
տան ինտիրիպ գալպի իւզէրինէ վազ իլէ, —«խայր, խայր,
պէնիմ գալպիմ, ասլա պէնի ալտաթմագտա տէկիլ տիր,
մատամքի պու գալպ, պուրատա, պէնտէ մահֆուզ պու-
լունմագտա տըր. . . Օլ էֆքերարը միւֆիտէ, կէրէք սի-
զին. . . վէ կէրէք պէնիմ իւզէրիմէ, հէմիշէ իճրայի նէ-
զարէթ իթմէքլիքտէն, ասլա տուր օլմանաճագ տըր. վէ
հէմտէ, պիրատէրի ազիզիմ, սիզ, խուլուսքերար պիր գալպ
թարաֆընտան, էկէրչի իսրար ու իտտաա զուհուրա կէլէ-
ճէք օլուր իսէ, մէգքիւր իսրար վէ իտտաա սայէսինտէ,
նէ՝ պիւլիւք հիքմէթլէր վէ նէ՝ պիւլիւք ֆազիլէթլէր հու-
սուլէ կէլէպիլէճէկինի, քէնտի կէօլլէրինիլլէ կէօրէճէք-
սինիզ տիր:

—Ազիզէմ Գլէմանս, —տէտի Մ. տ'Արվիլ, իզթիրապը
տէրունինի ս'թրէ չալըշմագտէ օլտուզու հալտէ:

Վէ մէրգուսմէ ճիւզիճէ սիւքիուլթ իւզրէ տուրտուգտան
սօնրա, պիր սուրէթի շտտիմանիտէ օլարագ թէքրարէն
քէլամէ աղազ պիրլէ:

—Տիշարը չըգմագտան էվվէլ, պիրտղ պուրատա ուղրա-
մանըղը արզու իյլէմիշ իտիմ, պիլիւրմիսինիզ սէպէպի նէ
տիր, սէօլէեէյիմ սիզէ. պու կիւն, սապահ թտամընը սիւ

ղին իլէ իտէմէեէճէկիմի ինթար իթմէք իսթէր իտիմ. չիւն. քի, զէվալլը Լիւսնէյ, չըգըշտըղը տիւէլլօտա, կէրլի իա. ֆիֆճէ եարալանմըշ իսէտէ, հէլէ համտտա օլտուն. քի, պիւ. յիւք պիր թէհլիքէ կէչիրմիշ պուլունտուղունտան, մէր. գուսու թէպրիք նիյեթթիլէ, նակէհանի օլարագ, պիր զի. եաֆէթ վիւմէքլիկի, վէ պիր դաշ գաթլար տաւէթ իլլէ. մէքլիկի, արզու իտիպ գարար վիրմիշիմ տիր :

Մէզքիւր տիւէլլօնուն սէպէպի էվվէլի իսթըննա կէլ. տիկինտէն, մատամ տ'Արվիլին եիւլլէրի գըղարտը, զիրա, մալլամեա, մէզքիւր տիւէլլօեա սէպէպլիյեթի, պիր կիճէ, պիր էլլի սէրանը գըշ պաղչէսինտէ, քէնտի նէզտինտէ օլտուղու հալտէ, Մ. Շարլը Րօպերին, Մ. տը Լիւսնէեէ սէօյլէտիկի շայեանը թայեիպ վէ իսթիհզա պիր լագըրտը վիրմիշ իտի : Դիւմանս մէզքիւր վագաանը տէրխաթըր իլ. լէտիքճէ, զիեատէսիլլէ քէտէր տույմաեա պաշլատը, չիւն. քի, մուճիպի հիճապը օլաճագ պիր խէթասընը տէրխա. թըր իթտիրմէքտէ իտի : Մէրգումէ մէզքիւր էլէմպախշ պիր իսթըրէեի լէվհայի ֆիքրինտէն տէֆ իթմէքլիկի ար. զու վէ նիյեթթ իլլէտիկինտէն, գօճասընա խիթապէն,

— Պագընըզ պիր քէրրէ, նէ՛ զարիպ պիր թէսատիւֆ տիւր պու, Մ. տը Լիւսնէյ սիզին իլէ թամամ իթմէքլիկէ կէլէճէք ծլտուղու հալտէ, այնի վագըթտա պէն տախի, տա. վէթսիզ վէ իսթարսըզ միւսաֆիր կիթմէքլիք քիւսթախ. լըղընը վէ սայըսըզլըղընը իճրա իտէրէք, մատամ տը Լիւսնէյէ կիթմէքտէյիմ. զիրա, հէնուզ թանըմադտէ պուլունմասըղըմ թագաիրտէ, թահթը հիմայէմէ ալմըշ օլտուղում իքի նէֆէր զէվալլըլար հագգընտա, մէրգու. մէ իլէ կէօրիւչիւպ գօնուշմագլըղա, զիեատէսիլլէ միւհ. թաճ պուլունմագտաերմ. վէ նիյեթթիմ, օրատան տախի, մատամ տը Պլէնվալը պիրլիքտէ ալարագ, Սէն-Լագար մահպուսխանէսինէ կիթմէք տիր. հէյ, սիզ տահա պէնիմ, շան ու շէօհրէթ պապընտա տէրքեար օլան քեաֆֆէյի ար. զու վէ զայրէթլէրիմէ վագըֆ պուլունմագտա տէկիւ.

սինիդ. պէն շիմտիտէ, մահպուսխանէլէրտէ պուլունան կէնճ գատընլարըն վէ դըղլարըն խէլասլարըն իշլէրինէ գա-
րըշմագլըգ էնթըրիգալարըյլա ուղըրշմագլըղա գալգըշմը-
շըմ տըր :

— Յիլվագը սիդ, տօյմագ վէ պըգմաղ պիր գատընսը-
նըղ, — տէտի Մ. տ'Սըվիլ կիւլիւմէնէրէք. պատէհու, հէր
նէ գատար պէլլի իթմէմէք զայրէթինտէ պուլունմագտա
խտի իսէ տէ. պու ճիւմիէ իլէ տախի, անլաշըմագլըգ թէհ-
լիքէսինտէ պուլունան պիր հէյճանը զամէնկիդ իւզրէ, ի.
լավէյի մէգալ պիրլէ, — տիմէք տիրք ի, պու կիւն արթըգ.
պէն սիդի . . . կէօրէմէնէճէկիւմտիր, էօյլէ մի. . . — տէտի
հէմանտէմ իղթիրապը աէրունին սէթըէ միւսարաաթ ի.
տէրէք :

— Նօգա, պէօյլէ բէք էրքէնտէն տիշարը չըգտըղըմա
կիւճէնմէքտէ միսինիդ, — տէյի սիւալ իթտի Գլէմանս կէր-
միյնէթ իւզրէ, վէ մէրգուսուն սէսինտէ տէրքեար օլան
պիր հալտէն տօլաեը տիւշարը թէաճճիւպ օլարագ. — է-
կէր արզու վէ միւրատ իտէր իսէնիդ, մատամ տը լիւս-
նէյէ վիւրէճէկիւմ վիլիթաեը, թէէնիը իտէպիլիրիմ :

Մ. տ'Սըվիլ, քէնտի իւղէրինտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան
հալին հէման զահիրէ չըգաճաղը թէհլիքէսինտէ պուլուն-
տուղունու հիսս իլլէտիկինտէն, սէս վէ սէօյլէյիշինէ զա-
յէթլէ ըրիգգաթէնկիլ պիր հալ քէսպ իթտիրէրէք, ճէվա-
պա միւսարաաթ պիրլէ,

— էվլէթ, հէմլիւրէյի աղիդէմ, տիշարը չըգտըղընըզը
կէօրտիւկիւմտէ, նէ մէրթէպէ մահզուն օլմագտա իսէմ, պիր
սաաթ էվլէլ ալտէթինիդի կէօրմէքլիկէ տախի, օլմէրթէ-
պէ խահիշկէր պուլունմագտաեըմ, չի' չարէ, արթըգ պուն-
լարըն տէֆի չարէսի էլիմտէ տէկիլտիր, արթըգ պու թագ-
սիրաթլարըմտան քէնտիմի իսլահ իտիպ գուրթարամանեօ-
րում, վէ հիչ պիր վագըթտա տա գուրթարամանեաճաղըմ :

— Աղիդիմ, պու թապիաթտա դալմանըղտան տօլաեը,
իղհարը մէմիունիյնէթ իթտիկիւմ կիպի, էկէրչի թէպտիլի

ախլադ իտէճէք օլուր իսէնիլ, միւլէտտիի էսէֆիմ օլա-
ճաղընըղը տախի պէեան իտէրիմ:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ չալընան չընղրագտան, գօ-
նագտան իչէրի պիր միւսաֆիր կէլտիլի անլաշըլտը:

—Պէսպէլլի միւսաֆիրէրինիլ կէլմիշ օլմալը տըրլար,—
տէտի մատամ տ'Արվիլ, —իմտի, պէն արթըզ կիտէյիմ. . .
լաքին, օ տէկիլ էմմա, պու կիճէիի նաճըլ կէչիւրէճէքսի-
նիլ տիր, էկէրչի, հէնուզ պիր դարար վիրմէմիշ իսէնիլ,
պիրլիքտէ իթալեան օրէրասընա կիթմէքլիկիմիլի արղու
վէ իպրամ իտէրիմ. իհթիմալ տիր քի, արթըզ չիմտի միւ-
ղիգատան, տահա զիեատէ հօշլանըպ վէ թէլէզզիւզ ի-
տէճէքսինիլ տիր. . .

—Թէքլիֆինիլ քէմալի մէմնունիյեթլէ գապուլ իյ-
լէտիմ:

—Սիլտէ չիմտի տիշարը չըգմագ նիյեթինտէ միտինիլ,
աղիլիմ, աճապա ագչամ թաամընտան էվվէլ կէօրիւշէ-
պիլէճէքմիլիլ:

—Շիւրհէսիլ, չիւնքի, պէն հիշ տիշարը չըգաճագ տէ-
կիլիմ. . . պուրատաւըմ. . . հէր նէ վագըթ միւրատ ի-
տէր իսէնիլ, կէօրիւշէպիլիլիլ:

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, ավտէթիմտէ կէլիպ սիլի
պուլուրում, վէ սիլտէ պանա, օլ էրքէքճէ բէք կիւզէլէյ-
լէնիպ իմրարը վագըթ իյլէմիշ օլմանըղը, նագլ ու պէեան
իտէրսինիլ:

—Ատիյեէօ, Դլէմանս:

—Ատիյեէօ, տօսթու նէտիմիմ. . . ինչաալլահ, եինէ
պիրազտան կէօրիւշիւրիւզ. . . իշթէ սիլի սերպէսթ վէ
եալընըզ պիր հալտէ պըրադմագտաւըմ. հէզարան նէվի
տէլիլիքէր իտէրէք, կիւզէլ կիւզէլ էյլէնմէնիլի արղու ի-
տէրիմ. . . վէ ինչաալլահ, հէմիշէ պէօյլէ սիւրուր ու հիւ-
պուր իւզրէ օլուրսունուլ:

Վէ մէրգումէ պիր սուրէթի խուլուքեարանէտէ օլ-
աուղու հալտէ, քէնտի զէվճինին էլինի թուլթուպ սըգտը,

վէ հէնուզ Մ. տը Լիւսնէյ պիր գաբուտան իշերու կիրմէզ-
տէն էվվէլ քէնտիսի տիկէր պիր գաբուտան տիշարը չըգտը:

— Մէրգումէ պէնիմ իշին, հէգարան նէվի տէլիճէ վէ
կիւզէլ կիւզէլ էյլէնճէլէր արդու վէ թէմէննիսինտէ պու-
լունմագտատըր. . . վէ հէր վագըլթտա պէօյլէ շու — Խէնտի
պիր հալտէ պուլունմագըղըմը թալապ էյլէմէքտէ տիր. . .
Հայըֆ քի մէրգումէ պէնիմ, օլ աաիյեէօ տիյերէք վէտա-
լաշմամըն, էվվէթ, օլ ճան հապլինտէ պուլունարագ տի-
հանըմտան չըգմագտա օլան սօն քէլամլարըն, վէ իլէլէպէտ
վէ ճէլի պիր սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ վուգուա
կէլմէքտէ օլան այրըլըգլուղէթինին, ասըլնիյեէթ ու մանէա-
սընըն ֆէհմինտէ օլամատըղընտան, սահիհէն եագընտա. . .
վէ պու կիճէ, եինէ պիրպիրիմիզէ գապուշարագ, կէօրիւ-
շիւպ գօնուշաճաղըղ տըր զանն ու իթիգատընտա պու-
լունմուշ, վէ քէմալի րահաթը գալպիւղը վէ կիւլիւպ շագ
օլարագ պըրագըպ կիթմիշ տիր. . . Բէք ալէա. . . մէր-
գումէնին պու մէրթէպէ ալտանըպ ինանմասը, պատիի
իֆթիխարըմ օլսա ճայիզ տիր, դիրա, պունուն, տէրունէն
հիւքմ իթմէքտէ օլան հալիմի սէթը իտէպիլմէքլիքտէ, մէ-
հարէթի աղիմէեէ մալիք պուլունտուղումա տէլալէթ ի-
տէճէկի պի իշթիպահ տըր. . . Խիւտա՛ալիմ, պէն քէնտիմ
տախի, մուգալլիտլիքտէ պու մէրթէպէ սահիպ մէհարէթ
օլտուղումու, պիլմէքտէ տէկիլ իտիմ. . . Իշթէ Լիւսնէյտէ
կէլմէքտէ տիր. . .

ԱԼԹԸՆՃԸ ՖԱՍԼ

ՍԱԼԹ ԷՐԲԵՔՃԷ ՊԻՐ ԹԱՍՄ

Մ. տը Լիւսնէյ Մ. տ'Ս.ըվիլին օտասընա կիրտի:

Մէրգումուն գօլունուն եարասը բէք խաֆիֆ սուրէթտէ

պիր չէ՛յ օլտուղունտան, պաղլահը պակընա ալմագլըղա պիլէ իհթիեաճ մէսս իթմէմիշ իտի. վէ մէրգումուն լէհ-
ճէսինտէ տայիմա պիր ֆօտուլլուգ վէ պիր պօշպօղաղլըգ,
վէ եախօտ տահա տօղրուսու պիր մասգարաղլըգ, եանի ա-
տամիլէ էյլէնմէքիք թապիաթը էսէրի միւշահէտէ օլուն.
մագտա օլտուղու կիպի, տայիմա տախի րահաթ տուրմա-
եարագ, էնվայի շադա վէ բաթըրտըլար իթմէքիք, վէ հէր
չէյի գարլըշտըրըպ օնամագլըգ վէ էյլէնմէքիք խույլարը
տախի, հէր հալ ու հարէքէթինտէն անլաշլըմագտա իտի :
Ճագաթ, մէրգում պու գուսուրլար իլէ, վէ հաթթա
բէք ատի շագաճըլըգլար իլէ մէէլուֆ օլտուղտան պաշգա,
գօճա բաթիլիճանվարի պիրտէ պուրունա մալիք պուլունտու-
ղունտան, լէհճէսի իթրաթ մէրթէպէլէրտէ գապա պիր չիր-
քինլիք քէսպ իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տա-
խի, նասըլքի սէօյլէմիշիլ տիր, տօղուշունտա պիր նէվի
քիպարլըգ էսէրի պուլունուպ, վէ հէմիշտէ արսըգճա
չէնմէշրէպիլքէր իճրասընա ճիւրաթ իտէկէլմէքտէ օլտու-
ղունտան, սիմասընտան, էօյլէ պահաղը պիր ատամ օլ-
մատըղը տախի անլաշլըմագտա իտի :

— Աղիգլիմ Հանրի, սիդի հիշ սօրուպ սիւալ իթմէքտէ
տէկիլիմ տիր տէյի, հագգըմտա հէր նէ մէրթէպէ շիւր-
հէեէ զահիպ օլանըղ, հագգընըղ վար տըր, — տէտի Մ.
տ՝Արվիլ էլինի Մ. տը Լիւմնէյե ուղաթարագ, — ֆագաթ,
շու տախի սահիհ տիր քի, պաշընըղա կէլէն օլ էսէֆէն-
կիլ գաղա վէ եախօտ պէլատէն, պիւթիւն պիւթիւն պի
խապէր պուլունմագտա իտիմ, իիւտա՛ ալէմ, տահա պու
սապահ իշիթտիմ. . .

— Էսէֆէնկիլ մի . . . ատամ սէնտէ, մարքիլ . . . է-
սէֆէնկիլ օլուպտա նէ օլաճագ տըր. . . պու ալէմտէ, իտէն
պուլուր, վէ, ինլէնէն էօլիւր, տէմիշէր . . . պէնտէ եաբ-
տըղըմըն ճէզասընը չէքտիմ. . . էմմա, օլ խուսուստա, օլ
գատար կիւլմիւշ վէ էյլէնմիշիմ տիր քի, միւտտէթի
էօմիւմտէ օլ մէրթէպէ կիւլմէմիշիմ տիր, տիսէմ ճայիլ

տիր . . . չիւնքի, օլՄ. Բօպէր տէնիլէն զաթ , օլ գատար միւթէքէպպիր պիրի իմիշ քի, նէղլէ օլմուշ օլմագլըղը, պիր տիւրլիւ հազմ ու գապուլ իտէմէեէճէկիւնտէն , մէգքիւր իլլէթէ միւպթէլա օլմատըղընը, ալէմէ իսպաթ իլլէմէքիք իչին , թա տիւէլլօեա գատար գալգըշմըշ տըր . . . էվվէթ , տիմէք տիր քի սիզին մալիւմաթ շնըզ պուլունմագտա տէկիլ տիր , իշթէ մէգքիւր տիւէլլօնուն սէր ու սէպէպի , անճագ պու պիր նէղլէ լուղէթինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր : Շէօյլէ քի, կէչէն կիճէ, * * * սէփարէթխանէտէ, սիզին զէվ-ճէնիլ իլլէ գօնթէս մագ-կրէկօրուն հուզուրլարընտա օլ-տուղու հալտէ , պէն մէրգումա, նասըլսընըզ, նէղլէնիլ տէ-վամիլլէմէքտէ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի իտիմ . . . պիրտէ էէն-օթի օթի օթի . . . լագըրտը պէյնիմիլտէ եա, մէրգում էօյլէ պիր իլլէթէտէ միւպթէլա պուլունմագտա տէկիլ ի-տի . . . վէ կէրչի, պէնիմ իթտիկիմ սըրֆ պիր պօշպօղազ-լըգտան, վէ մահզա պիր շագաճըլըգտան իպարէթ իտի . . . ֆագաթ , պու ճիւմլէ իլլէ տախի , մէրգումալունտա հագգը վար իտի . . . սիզին տէ գալպինիլ շէհատէթ իտէր եա . . . էօյլէ պիր տիւպէր գատընլար նէզաինտէ, օլ հօլտա պիր շագաեա թէհամիլլ իտիպտէ հազմ իլլէմէքիք , էլտէն կէլէմէզ իտի . . . :

—Ա՛, նէ՛ գատար տէլիլիք տիր օլ սիզինտէ եաբտըղը-նըզ . . . հօշ, եաբումագտա սիզին էլինիլտէն կէլմէզ ի-տի եա . . . զաթէն պէն սիզի բէք իյի թանըեանլարտանըմ . . . լաքին , օ տէկիլ էմմա , Մ. Բօպէր տէտիկինիլ քիմ օլուեօր՝

—Տօղրուսու, պէնտէ պիլմէմ, մէրգումու պէն սուլար-տա թէսատիւֆ իտէրէք թանըլմըշ իտիմ, վէ մէգքիւր սէ-ֆարէթխանէնիլ գըշ պաղչէսինտէ իսէ, կէլիպ էօնիւմիւզտէն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւմտէ , պօշպօղազլըգ պու եա , մահզա պու չիրքին շագաեը եաբըպտա էյլէն-մէք իչին չաղըրմըշ իտիմ. իշթէ մէրգումտա պունա գար-շըլըզ օլարագ , կէչէն կիւն պէնի տիւէլլօեա տալլէթ իթ-տի , վէ մէրտճէ հարէքէթ իտէրէք , գօլուման եաբալա .

տը , իշթէ մատտէ պունտան իպարէթ տիր : Լաքին , զաթէն էհէմմիյեէթ վիրէճէք պիր չէյտէ տէկիլ տիր , անընլադըրտըսընը պէր թարաֆ իտէլիմ տէ , քէնտի լադըրտըմըզա պադալըմ . . : Շիմտի , պէն պուրատա , պիր թասչայ իչմէկէ կէլտիմ :

Մ. տը Լիւսնէյ պունու սէօյլէտիկի իլէ պէրապէր , պիր սէտիր դանարէսի իւզէրինէ օթուրուպ եան կէլէրէք եանըլտը , վէ պատէհու , էլինտէքի պասթօնուս ուճունուս պաշը իւզէրինտէ ասըլը պուլունան պիր թասվիրին ալթընա սօդարագ , սալլաեըպ օյնամանա պաշլատը :

— Զաթէն , ազիդիմ Հանրի , պէնտէ սիլի պէքլէմէրտէ իտիմ , չիւնքի , սիզին իչին պիր սիւրբրիզ հաղըրլամըշ իտիմ . — տէտի Մ. տ'Արվիլ :

— Ա՛հ , ա՛հ , ա՛հ , նէ՞ իմիշ շու հաղըրլամըշ օլտուղուս ուղ սիւրբրիզ , պադալըմ , — տէյի պաղըրտը (1) Մ. տը Լիւսնէյ , մէզքիւր թասվիրի տահա զիւնտէ օյնատըպ էյլէնմէկէ պաշլաեարագ :

— Օլ դատար դարըշտըրըպ սալլամագ տասընըքի , չիմտի մէզքիւր թասվիրի տիւշիւրէճէքսինիզ տիր , վէ հէմտէ քէնտի պաշընըզա տիւշէճէք տիր , պիլմիշ օլտաընըզ . . :

(1) Իշպու պաղըրտը լուղէթինի , պէլքի պու քիթապտա չիմտիյէ դատար պին եէրտէ իսթիմալ իյլէմիշիզ տիր , վէ տահա չօգ տէֆատա իսթիմալ իտէճէկիզ տիր , պունուս ասըլ մանէասը , սահիհէն , ալէսսէվիյէ անլաշըրակէլտիկի կիպի , կիւրիւլտիւլիւ վէ բաթըրտըլը սուրէթտէ հայգըրմագ վէ չաղըրմագ օլմանըպ , իլլա , եիւքսէքճէ սէօյլէտի մանէասընտա իսթիմալ իյլէմէքտէյիզ քի , Յրանսըլճասըր ա՛լէրէս տըր , վէ մէզքիւր լիսանտա , մէզքիւր եիւքսէքճէ սէօյլէտի մանէասընտա , օլ դատար չօգ սուրէթտէ իսթիմալ օլունմուշ տուրքի , ալթըզ քիմիւ , չաղըրտը վէ հայգըրտը մանէասընտա ալիագտա տէկիլ տիր . Թիւրքէտէ իսէ , պու մանէասը վիրիւր օլուպ , վէ իսթիմալ իւզըրէ պուլունան պաշգա պիր լուղէթ պիլմէտիկիմիզտէն , մէզքիւր պաղըրտը լուղէթինի իսթիմալ իթմէքտէյիզ քի , լաղըրտըլարըն կէլիշինտէն տաթի , միւրատ օլունան մանէա անլաշըլմագտա տըլ՝ դանն իտէրիզ :

—Վագաա էօյլէ տիր, իյի սէօյլէտինիդ, նասըլտա քէս-
կին կէօղիւնիւզ վար տըր, պիր դարադուշ գատար կէօր-
մէքտէսինիդ. . . իյի եա, սէօյլէյինիդ պագալըմ, շու թէր-
թիպ իթտիկինիդ սիւրբընդ նէ իմիշ:

—Պիրլիքտէ թաամ իթմէք իւղրէ, պիր գաշ նէֆէր
տօաթլար տալէթ իթմիշիմտիր:

—Սահլիհ մի սէօյլէնօրսունուզ, մարքիդ, իմտի էօյլէ
օլտուգտա, պրա՛վօ. . . գաթմէրլի սօեունտան պրա՛վօ. . .
էզ ճան ու տիլ պրա՛վօ, —տէյի պաղըրտը Մ. տը Լիւս-
նէյ, պասթօնունու բաթ բաթ, օլ էան կէլմէքտէ օլտուղու
գանաքէնին քէնարլնա վուրարագ, —էյ, քիմլէրի տալէթ
իթտինիդ: Սէն-Բէմիլիտէ չաղըրտընը գ մը. . . լաքին, խալը,
մէրգուսուն չաղըրմըշ օլմամալըսընըզ, չիւնքի պիր գաշ կիւն-
տէն պէրու, քէօյտէ տիր. ա՛ճանըմ, աճապա պու հէրիֆին,
պէօյլէ գըշ էսնասընտա, քէօյտէ՞ նէ իշի վար տըր, մութ-
լագա պիր շէյթանլըզ տօլապը չէվիրմէքտէ օլմալը տըր:

—Մէրգուսուն փարիստէ օլմատըղընը սիդ, մուհագգագ
սուրէթտէ պիլմէքտէ՞միսիդ:

—Բէք իյի պիլմէքտէյիմ, վէ հաթթա, տիւէլլօմուզտա,
պէնիմ թարաֆըմտան պուլունաճագ օլան շահիտլէրտէն
պիրիտէ քէնտիսի օլսուն տէյի, մէքթուպ տախի եաղտըմ
իտի իսէտէ, պուրատա պուլունմատըղընտան, լօրտ Տուկ-
լաա իլէ պարօն տը Սէղաննա միւրաճաթ իյլէմիշիմտիր. . .

—Նէ՛ գատար թօհաֆ պիր թէսատիւֆ, թաամըմըզ-
տա մէրգումլար տախի պուլունաճագլար տըր:

—Պրա՛վօ, պրա՛վօ, պրա՛վօ էօյլէ իսէ, —տիյէրէք, վէ
պիր բաթըրտը տըր պըրագարագ, Մ. տը Լիւսնէյ կիւլ-
մէկէ պաշլատը: Վէ պունա տախի դահաթ կէթիլմէք
իսթէմէտիկինտէն, պիր թարաֆտան աճէլ աճայիպ սէս-
լէր իլէ հայդըրպ պաղըրմագտէ օլտուղու հալտէ, պիր
թարաֆտան տախի, ատէթա իբ ճամպաղլարընը տախի
տիւշարը մէյիուսիյէթ գըլար մէրթէպէլէրտէ, պուլուն-
տուղու սէտիր իւղէրլնտէ, պիր թօսպաղա կիպի քէնտուգ

յի թօքլաեըպ , վէ պիրտէ պալըդ կիպի ուղանարադ , հօր հօր զըչրամաեա պաշլատը Պէրէքէթ վիրսին քի , պու առատա , նակէհան , Մ. տը Սէն-Րէմի գաբուտան իշէրի կիրտիկինտէն , մէրդում ճամպազլըդտան վազ կէչտի , վէ սէտիրտէ բահաթ օլտու :

—Մ. տը Լիւսնէյ պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթմէքլիկիմէ ասլա իհթիհաճ գալմատը , —տէտի մէրգում վիգօնթ կիւլէրէք , —չիւնքի բաթըրտընըղ շամաթանըղ տիւնեաեը թութմուշ օլտուղունտան , սէսինիղի թա տիշարտան իշիթտիմ :

—Մ. , սիզմիսինիղ , եա՛ տիւպէր օրմանլար բէրիսի , եա՛ տաղլարըն շէնլիկի , վէ եա՛ գարադօնճօղ , —տէյի պաղըրտը Մ. տը Լիւսնէյ , պիրտէն պիրէ սէտիրտէն սըչրաեըպ գալգարադ , —պիղ իսէ , սիղ քէօյտէսինիղ տէյի զանն իթմէքտէ իտիք . . : (1)

—Վագաա , քէօյտէ իտիմ էմնա , տիւնքի կիւն ալտէթ իթտիմ , վէ շիմտիտէ Մ. տ'Արվիլին տալէթնամէսինի ալտըղմտան , միւսարաաթ իտիպ կէլտիմ . . իմտի , պու սէֆապախշ սիւրբրիղտէն տօլաեը պէեանը մէմնունիյեթ իտէրիմ , —վէ պատէհու Մ. տը Սէն-Րէմի , էվվէլա Մ. տը Լիւսնէյին , վէ սօնրա տախի Մ. տ'Արվիլին էլլին սըգտը :

—Վէ պէն տախի , աղիղիմ Սէն-Րէմի , բէք չօղ մէմնունումքի , թէշրիֆէ միւսարաաթ իթտինիղ , մատամքի Մ. տը Լիւսնէյ պիղիմ տօսթումուղ տուր , տիւէլլօտան քէտէրսիզճէ գուրթուլմուշ օլմասընտան տօլաեը , իղհարը մէսէրէթ իյլէմէլիիղ , վէ հիշ շիւբհէտէ ճալիղ տէկիլ տիւր քի , պուտա թապիի պիր տույղու վէ մուգատտէս պիր պօրճ տուր , զիրա , մաաղալլահ , մէղքիւր տիւէլլօնուն , ֆէնա պիր սուրէթտէ նէթիճէ պուլմասը տախի , իհթիմալի գալիտէն պուլունմագտա իտի . . :

(1) Հիքեայէմիղի օգուեան զաթլար տէրխաթըր իթմէլի տիրէրքի , տիւգ տը Լիւսնէյին զէվճէսի , մէրգում վիգօնթ Սէն-Րէմիին մաշուգասը տըր :

— Լաքին , օ տէկիլ էմնա , Սէն-Րէմի , պէօյլէ գըշ օր-
թասընտա , սէնին քէօյտէ նէ՞ իշին վարտըր , պու շէյ պէ-
նիմ մէրագըմը թահրիք իյլէմէքտէ տիր , մութլագա պուն-
տա սէնին պիր շէյթանլըղըն օլմալը տըր , — տէտի Մ . տը
Լիւսնէյ մուսիրրանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

— Նէ՞ գատար մէրագլը պիր ատամ տըր պու պիզիմ
Մ . տը Լիւսնէյ , — տէտի Սէն-Րէմի Մ . տ'Արվիլէ խիթա-
պէն սէօյլէսէրէք , — վէ պատէհու տախի Մ . տը Լիւսնէ-
յէ ճէվապ վիրէրէք , — պէն զաթէն փարիսի թէրք իտէ-
ճէկիմտէն . . . հաւաշ եաւաշ չէքիլմէքտէյիմ . . . տէտի :

— Հա՛ , էօյլէ՛ եա , ֆէնա պիր թէխայեիւլ տէկիլտիր պու ,
եազընտա կիտիպ , կէրօլսթէյնտէ , ֆրանսա գանչէլարեա-
սընտա , աթաշէլիք մէհմուրիյեթիւնի իճրա իտէճէքսինիզ
տիր . . : Պըրագընըզ սիզտէ պիր թագըմ տիպլամաթլըգ
պօշպօղազըղլարընը . պանա պագընըզ , պօշ լագըրտը իս-
թէմէզ , սիզին հիշ պիր եէրէ կիտէճէկինիզ եօգ տուր . . .
նասըլ քի գարըմ տախի , պէօյլէ սէօյլէմէքտէ օլտուգտան
պաշգա , ճիւմլէ ալէմ տախի այնի էֆրեսար ու իթիգատ-
տա պուլլունմագտա տըր . . :

— Սիզէ գալիէն սէօյլէրիմ.քի , օլ պապտէ հէրքէս մի-
սիլու , սիզին մատամ տախի եանըլմագտա տըր :

— Մէկէրչի մէրգումէ , պիզգաթ քէնտի հուզուրումտա ,
վէ եիւպիւնիւզէ գարչը օլտուղու հալտէ , պու եաբտը-
ղընըզ , պիր տիվանէլիք տիր տէյի , սէօյլէմէտի մի իտի :

— Ձաթէն բէք չօգ տիվանէլիքլէր եաբմըլմ տըր ,
վարսըն պիր տիվանէլիք տահա զիւտտէ օլսուն :

— Տիվանէլիքտէն տիվանէլիկէ պիւլիւք ֆարգ վար տըր ,
էկէրչի կիթտիկինիզ մահէլլտէ , քէմալի տարաթ ու սալ-
թանաթ իւզրէ , զէվգ ու սէֆա չըգարըպ , վէ Սարտանա-
բալվարիտէ պիր էօմիւր կէչիրէպիլէճէկինիզի պիլսէ իտիմ ,
տօղրուսու , նիյեթի ու գարարընըզը , պէն տախի թահսին
իտէր իտիմ , հալ պու քի , էօյլէ կէրօլսթէյն կիպի պիր
մահէլլէ կիտիպտէ էօմիւր կէչիրմէքլիք . . . ատէթա սաղ

սաղ մեղարա կիրմէք կիպի պիր շէյ տիր . . . տօղրուսու պէնիմ ֆիքրիմին դապուլ իտէպիլէճէկի մվատտէն տէկիլ տիր . . . պունա պիր տէլիլէք տէնիլմէյիպ, իլլա ահմագլըդ իսմի վիրիլսէ ճալիլ տիր . . . վէ ալէլ խուսուս, պու եօլտա պիր ահմագլըդ, դաթան սիզին ագլ ու տիրայէթինիլէտէ եագրընաղ . . .

— Սագընընըլ քէնտինիլի, ազիզիմ Լիւսնէյ, Ալման սէրայլարը, վէ եախօտ Կէրօլսթէյն կրանտ-տիւդալըլը ալէյհինտէ ֆէնա սէօյլէմէյինիլ, զիրա, տ'Արվիլի կիւճէնտիրիլ, վէ պէլքիտէ գափլատա թութուշուրսուսուղ հա', չիւնքի, մէրդում, շիմտիքի կրան տիւդիւն մուհիպպի օլտուդտան պաշգա, միւշարիլէյհէ կէչէն կիւն * * * սէֆարէթխանէտէ քէնտիսինի թագտիմ իտիպ թանըթադըլարընտա, պիւլիւք հիւրմէթ իլէ դապուլ իյլէմիշ տիր :

— Ֆիլվագը եօյլէ տիր, ազիզիմ Հանրի (Մ. տը Լիւսնէյ), — տէտի Մ. տ'Արվիլ, — էկէրչի, սիլ տախի, պէնիմ կիպի, կրան-տիւդիւ թանըմագտա օլտա խախիլ, Սէն-Ռէմինին Կէրօլսթէյնէ կիտիպ տէ պիր վագըթ դալմագ իսթէմէսինի, ասլա շայեանը թայեիլ կէօրմէզ իտինիլ :

— Ազիզիմ մարգիլ, վագաա սէօյլէտիկինիլէ ինանըպ հագգ վիրիրիմ, վէ ֆիլվագըտա միւշարիլէյհէ բէք տիւրիւսթ վէ բէք սէրպէսթ էֆըրարըլ իյի պիր դաթ իմիշ, օլ պապտէ հիշ պիր շէյ տէնիլէմէզ, ֆազաթ, շու տախի ինքերար գապուլ իթմէզ սահիհիքըլէրտէն պիրի տիր քի, Սէն-Ռէմի կիպի տիլպէր վէ տիլրուպա պիր նէվճիվան, Փարիստէն պաշգա հիշ պիր եէրտէ իմրարը էվգաթ իտէմէզ . . . չիւնքի, պէօյլէ տէլիգանըլլարըն գատը ու դըյմէթի, անճագ վէ անճագ Փարիստէ թանըլապիլիլ :

Պիրտէ, պու հէնկեամտէ, սայիր միւսաֆիրլէր տախի կէլմէքտէլէր իքէն, Ժօզէֆ օտատան իչէրի կիրտի, վէ էֆէնտիսի Մ. տ'Արվիլէ, եավաշճաճըդ պիր շէյ սէօյլէտի :

— Էֆէնտիլէր, աֆվընըլը տիլէրիմ, էկէրմիւսաատէնիլ օլուր իսէ, պիլիմմատամըն գուհուսմուսու իչէրի կէլտին

չիւնքի մէրդում, մէղպուրէ իչին էլմասլաւ կէթերմիշ տիր քի, պէկէնտիկիմիզի ալալում տէյի . . . պիր սիւրբրիզտէ օնա եաբմագ նիյեէթնտէյիմ . . . Լիւսնէյ, սիզ պէնիմնէ տիմէք իսթէտիկիմի անլարսընը . . . պիզիմ էֆէնտիլէր, պէօյլէ շէյլէրտէն չօգլուգ խապէրտար օլմամալը տըրլար . . . մալիւմ եա, պիզ իքիմիզ տախի, նիքեա՜ թա՜թընտա պուլունտուղումուզտան, գատըն հալինտէն պիլմէքտէյիզ . . . :

— Նա՛սըլ, զէվճէնիզէ սիզ պիր սիւրբրիզ մի եաբաճագ սընըզ, անըն իյիսինի պսնա, տիւնքի կիւն, պէնիմ գարըմ եաբտը . . . — տէյի պաղըրտը տիւզ տը Լիւսնէյ. — էմմա, նէ՛ գատար պիւյիւք պիր սիւրբրիզ իտի . . . :

— Պէսպէլլի սիզտէն բէք բարլագ սուրէթտէ պիր հէտիյեէ իսթէմիշ օլմալը տըր, էօյլէ՞ մի :

— Խայր, պէնտէն պիր գալէմտէ, եիւզ պին թանէճիք ֆրանգ իսթէմէսին մի . . . էվվէթ, թամ եիւզ պին թանէճիք ֆրանգ . . . (1)

— Աֆէրին, սիզ սախավէթտէ եէքթա իմիշսինիզ . . . էյ նէ՛ եաբտընըզ պագալում, վիրտինիզ մի . . . :

— Վիրտիմ էվվէթ վիրտիմ էմմա, նա՛սըլ վիրտիմ եաղմա եօ՛գ տուր, էօտիւնճ օլարագ վիրտիմ . . . Արնուվիլ գպրիյէսինտէքի արագիսինի րէսմէն թէրհին իթտիրէրէք վիրտիմ . . . Մալիւմ եա, տօսթլուգ գանթար իլէ, ֆագաթ, ալըշվիրիշ մըսգալ իլէ տիր, տէմիշէր . . . Լաքին, պու ճիւմէն իլէ տախի, եաբտըղում, զանն իտէրիմքի, եինէ ուֆագ պիր տօսթլուգ տէկիլ տիր . . . իգթիզասը օլան պիր տամա, եալընըզ իքի սաաթ զարֆընտա, եիւզ պին ֆրանգ իգրագ իթմէք, էօյլէ գօլայ պիր շէյ օլմատըգտան

(1) Մալիւմ եա, մատամ տը Լիւսնէյ, մէզքիւր եիւզ պին ֆրանգը, քէնտի մաշուգու Սէն-Րէմինին գալպ քեաղըտլարընը գուրթարմագ իչին, նօթէր Ժագ Ֆէրանտան իսթէյպտէ ալամատը իտի վէ մէրգումուն թէրպիյեէսիզլիկինէ կիւճէնէրէք, սէնին կիպի պիր ալշագ հէրիֆէ միւնէթ իթմէքտէն իսէ, կիտէր քէնտի գօճամտան իսթէրիմ, տէտի իտի :

պաշտ, նատիր իւլ էմնալ տախի պիր շէյ տիր . . . Էօյ-
լէ տէկիլ մի, հա՞, միւսրիֆ հէրիֆ, սիզին պէօյլէ շէյլէրտէ,
իգրալ վէ իսթիգրալ խուսուսլարընտա, մէհարէթի քեա-
միլէնիլ տէրքեար տըր . . . տէտի Մ. տը Լիւմնէյ, Մ. տը Սէն-
րէմիեէ կիւլէրէք, վէ պու լաղըրտընըն մէրդումա նէ մէր-
թէպէլէրտէ թօղունաճաղընտան պիխապէր պուլունարադ:

Վիգօնթ տը Սէն-րէմի, կէրչի, Էօյլէ հէր եաղմուրտան
ըսլանան մագուլէլէրտէն տէկիլիտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ
տախի, մէգքիւր լաղըրտը իւղէրինէ, Էվլէլ էմիրտէ, ճիւ-
զիճէ գըզարտը, լաքին, պատէհու, եինէ արսըղըղա միւ-
րաճաաթ իլէ քէնտինի թօրլաեարադ,

— Եիւղ պին ֆրա՞նգ մը, տօղըուսու, աղ պիր բարա
տէկիլ տիր . . . Սճա՛յիպ շէյ, պիր դատընընտա, եէք
թահթատան եիւղ պին ֆրանգա իհթիեաճը հասըլ օլտու-
ղունու, պու կիւնէ դատար իշիթմիշ տէկիլ իտիմ . . . Էմմա,
էրքէքճէ չօգ տէֆա՛վուդու պուլուր իմիշ, օ պաշտ շէյ տիր:
— Վազաա Էօյլէ տիր, Էօյլէ պիր մէպլաղը ազիմի նէ եաբ-
տըղընը, պէն քէնտիմ տախի անլաեամամըլմ տըր . . . Ֆա-
գաթ, վարսըն նէ եաբար իսէ եաբսըն, վաղիֆէմտէ՛ն խա-
րիճ . . . պէսպէլլի սիւսլէրինտէն տօլաեը պիրիքմիշ օլան
պօրճլաթընա վիրմիշ օլմալը տըր . . . պէսպէլլի ալաճագ-
սահիպլէրի, պէքլէմէք իսթէմէտիքլէրինտէն, մէրսուճէեի
սըգլշտըրմըշ օլմալը տըրլար. հէր նէ հալ իսէ, հիշ պէնճէ
պիր շէյ տէկիլ տիր . . . Մալիւմեա, ազիզիմ Սէն-րէմի,
պէն մէրգումէնին գօճատը պուլունտուղում հալտէ, գալ-
գըպտա, «սէն պու բարաեը նէ՞ եաբաճագսըն» տիյէրէք,
սիւալ իտէմէզ իտիմ, չիւնքի, նէզաքէթէ վէ թէրպիյեէ-
եէ մուղայիր պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլուր իտիմ:

— Լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի, շու տախի ատէթտէն
վէ մէրաղ իգթիզասընտան տըր քի, Էօտիւնճ բարա վի-
րէն ատէմէ, պիր քէրրէ, բարաեը վիրիր իքէն, սէն պու
բարաեք նէ՞ եաբաճագսըն, տէյի սիւալ իտէրլէր . . . — տէ-
տի վիգօնթ կիւլէրէք :

—Պագսանաեընըզ, Սէն-Բէմի, —տէտի Մ. տ'Արվիլ,— սիզին պէօյլէ շէյլէրտէ մէհարէթի թամմէնիզ տէրքեար տըր, կուսթօ ճիհէթիյլէ շէօհրէթի ազիմէնիզ վար տըր, հիմմէթ իտիպտէ, պէնիմլէ պէրապէր աեըրսանըզ, շուն-լարտան պիրինի պէկէնիպ ալսագ, զիրա, նասըլ քի սէօյլէ տիմ, դարըմա պիր հէտիյեթ վիրմէք իսթէրիմ, վէ սիզին պէկէնտիկինիզին իսէ, մագպուլէ կէշէճէկինտէ, ասլա չիւք-հէ ճայիզ տէկիլ տիր, չիւնքի, հէր մօտպտան մալիւմաթը քերամիլէնիզ պուլունմագտա տըր . . :

Պիրտէ գուեոււմճու, իշէրի, պիր մէշին չանթա տէրունին տէ տօլու օլտուղու հալտէ, պիր չօդ էլմասլար կէթիրտի:

—Ա', պու պիզիմ մօնսիէօ Պօտօէն տիր, —տէտի մէրգոււմու կէօրտիւքտէ Մ. տը Լիւսնէյ:

—Էմրինիզէ միւնթաղըրմ, մօնսիէօ տիրգ:

—Ա', հ, մօնսիէօ Պօտօէն, սիզ օլ թէհասիրլի վէ բար-լադ բարլադ սէօյլէյիշէրինիզլէ, վէ ուսթալըզըզ գանտը-րըշլարընըզլա, պէնիմ դարըմըն, պատիի խարապիյեթի օլմագտաաընըզ, էօյլէ տէկիլ մի, —տէտի Մ. տը Լիւսնէյ:

—Էֆէնտի, մատամ տիւշէսսա, պու գըշ հիշ պիր շէյ ալմաեըպ, իլլա քէնտի էլմասլարընը թամիր ու թէպտիլ իթտիրմէքլէ իգթիֆա իյլէմիշ տիր, —տէտի գուեոււմճու էքէյիճէ տիւշարը մէրագ վէ թէլաշ օլարագ, —վէ հաթթա, օնլարըտա տահա չիմտի պուրաեա կէլիր իքէն, սիզին գօնա-ղա ուղրտըզ մատամ տիւշէնսաեա պըրագ մըշըմ տըր:

Մ. տը Սէն-Բէմի, մատամ տը Լիւսնէյին, քէնտիսինէ ագճէճէ իմտատա եթթիշմէք նիյեթթիյլէ, խասս թաշլա-րընը չըդարթտըրըպտա, եէրլէրինէ խամ թաշլար վազ իթտիրտիկինի պիլմէքտէ օլտուղունտան, կէրչի մէզքիւր թէսատիւֆտէն տօլաեը զիեատէսիյլէ ճանը սըգըլտը իսէ-տէ . . . պու ճիւմլէ իլէ տախի, քիւսթախլըզը էլէ ալա-րագ, թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ,

—Պագսանաեընըզ, մօնսիէօ Պօտօէն, պունլար էվլի օլտուգլարընտան, հէր պիր շէյի անլամագլըզ մէրագընտա

պուլունմագտա տըրլար, իմոի, էկէրչի պէնի տիյնէր իսէնիզ, օլ եօլտա սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէմէլիսինիզ:

—Նէ՛, էօյլէ շէյլէրի պիլմէքլիկի մէրա՛գ մը իտէյիմ, ասլա, վազիֆէմտէ՛ն խարիճ տիր, —տէտի Մ. տըլիւմնէյ,— չիւնքի, բարալարը, պիզլաթ ղէվճէմ քէնտիսի վիրմէքտէ տիր . . . վարսըն քէյֆ քէնտինին տէկիլմիտիր, իսթէտիկի գատար բարա սարֆ իթսին . . . ղաթէն, օ պէնտէն չօգ ղէնկին տիր . . . :

Պու միւքեալէմէ տէվամ իթմէքտէ իքէն, Մ. Պօտօէն տէ պիր թրաբէզա իւզէրինէ պիր չօգ եագու.թլար էլմասլար իլէ միւզէյեէն, վէ շայեանը թէհայեիւը սուրէթ տէ կէրտանըզլար եայմագտա իտի :

—Նէ՛ գատար կիւզէլ բարլանօրլար . . . վէ նէ՛ գատարտա կիւզէլ իշլէնիլմիշ թաշլար տըրլար, —տէտի լօրտ Տուկլաս :

—Ֆագաթ, հայը՛ֆ քի, էֆէնտի, —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում գուեումճու, —պու եօլտա բէք կիւզէլ թաշլար իշլէմէքտէ օլուպ, վէ փարիսին էն զիեատէ սահիպ մէհարէթ իշճիլէրինտէն պուլունան Մօրէլ նամ պիր իշճիեէ իշլէթտիրմէքտէ իքէն, պիշարէտէ, տիւշարը ֆէլաքէթ ծլարագ, ագլլնա խիֆֆէթ կէթիրմիշ տիր, վէ էօյլէ պիր ուսթա պուլապիլմէքլիք իսէ, բէք միւշքիլ օլաճագ տըր : վէ թէէսսիւֆ օլունաճագ պիր եէրիտէ շու տուը քի, պիզիմ տէլլալ գատընըն սէօյլէյիշինէ նէզարէն, մէրգում, ֆագըը հալի սէպէպինտէն, գաթի իւմիտ օլարագ չըլտըլմըշ օլմալը տըր, տէնիլմէքտէ իմիշ :

—Սէֆալէթինտէ՛ն նաշի մի . . . աճա՛յիպ, մէկէրչի օլ մէրթէպէ ֆագըը ու սէֆիլ պիր հալտէ պուլունան իշճիլէրէ, պէօյլէ կիրանպահա թաշլարը, էմիլիեթ իա՛պտէ վիրէպիլիըմիսինիզ :

—Շիւբհէսիզ, էֆէնտի, վէ հաթթա, պու թուշ իշլէեէն իշճիլէրին քեաֆֆէսի տախի, հատտէն զիեատէ ֆագըը ու սէֆիլ պուլունտուզլարը հալտէ տախի, տա-

հա պու կիւնէ գատար , հիչ պիրինին , իրթիքեապ խտիպ տէ , պիր հիլէ վէ պիր խիւանէթտէ պուլունտուղու իշի-տիլմէմիշ տիր , հիչ էմսալի եօդ տուր :

—Շու կէրտանլըղըն դըյմէթի նէ տիր , —տէյի սիւ-ալ իթտի Մ. տ'Արվիլ :

—Մօնսիէօ մարքիդ , ումարմքի թաշարըն տիւպէրլի-կինէ , սուլարընըն վէ իշէրինին թէմիլիկինէ , վէ քեաֆֆէ-սինինտէ աշնի դըլթատա վէ աշնի ճէսամէթտէ պուլուն-մալարընա , տիգգաթ պուեուրմագտա օլմալըսընըղ :

—Իշթէ սիլին էն զիեատէ դօրգուլաճագ պիր հալինիդ , քէնտի մէնֆաաթընըղ խաթըր իշին , թա էվվէլինտէն , պիր պէլաղէթի աղիմէ իւզրէ տէօքմէկէ պաշաւտըղընըղ պու տիլէր , վէ վիրտիկինիդ պու վաղլար տըրլար , —տէտի Մ. տը Սէն-Ռէմի կիւլէրէք , —ազիզիմ տ'Արվիլ , հաղըր օլու-նուղ , շիմտի բէք եիւքսէք պիր ֆիեաթ իշիտէճէքսինիդ տիր :

—Մօնսիէօ Պատօն , բէճա իտէրիմսիղէ , էօյլէ ֆահիշ պիր ֆիեաթ սէօյլէմէյիպ , իլլա շէօյլէ ինսաֆ իւզրէ , պիր սօն լադըրտը սէօյլէմէլիսինիդ , —տէտի Մ. տ'Արվիլ :

—Մօնսիէօ մարքիդ , պէնտէնիդ բաղարըղ իթմէք իս-թէմէմ . . . պունուն նիհայէթ ֆիյեաթը , գըրգ իքի պին ֆրանգ տըր :

—Էֆէնաիլէր , —տէյի պաղըրտը Մ. տը Լիւմնէյ , —մալիւմեա , քեաֆֆէմիդ տախի , ֆամիլեա սահիսիլիդ . . . տ'Արվիլ հագգընտա , անճագ սէսիմիլի չըգարմագսըղըն , իզհարը թէհայեիւր իյլէմէլիլիդ , զիրա , քէնտի ղէվճէսինէ եալընըղ պիր սիւրբըրիդ եաբմագ իշին , գըրգ իքի պին թա-նէճիք ֆրանգ վիրմէք իսթէմէքտէ տիր . . . էվվէթ , սա-գըն սէսիմիլի չըգարըպտա , քիմնէեէ պիր շէյ սէօյլէմէ-մէլիլիդ , եօգսա , պիզիմ ֆամիլեալարըն տախի , Էյունտան , ֆէնա պիր իպրէթ ալարագ , սօնրա պաշըմըղա պէլա օլ-մագլըղագալգըշաճագլարընտա , շիւքհէ ճայիդ տէկիլ տիր :

—Կիւլինիւղ սիլ , էֆէնտիլէր , վարընըղ իսթէտիկի-նիլ գատար իւզէրիմէ կիւլինիւղ , —տէտի մարքիդ լա-

Թիֆէլի պիր թարղ իւզրէ սէօյլէսէրէք, — նէ՛ կիւնահըմը սաղլահեանըմ, պէն քէնտի զէվճէմի, հէմպիր սուրէթի աշրգանէտէ օլտուղու հալտէ սէվմէքտէյիմ, վէ հէմտէ օլ պաղտէ իֆթիսա՛ր տախի իյլէմէքտէյիմ:

— Զաթէն էօյլէ օլմասը աշիքեար սուրէթտէ կէօրիւնմէքտէ տիր, — տէտի Մ. տը Սէն-Րէմի, — շու թաղախիմ իթմէքիք արզու վէ միւրատընտա պուլունտուղունուլ հէտիյեէ, քէմալի պէլաղէթ իւզրէ, վէ ճէրհ ու ինքեար գապուլ իթմէզ պիր հալտէ օլարագ, շէհատէթ իյլէմէքտէ տիր:

— Նէ՛ տէրսինիզ, Սէն-Րէմի, սիզ պէօյլէ շէյլէրտէ բէք իյի պիր կուսթօ սահիպի պուլունմագտասընըլ, էկէրչի մինէլէրինին սիեսհ օլմասընտա պիր չիրքինիք կէօրմէքտէ տէկիլ իսէնիզ, շու կէրտանըլըլ ալալըմմը, — տէտի Մ. տ'Արվիլ, — մէզքիւր կէրտանըլըլարտան պիլինի պէկէնիպ մէրգումա կէօսթէրէրէք:

— Մէզքիւր մինէլէր իշէ պիր չիրքինիք վիրմէքտէ օլմասըրգտան պաչգա, մուղայիրի օլարագ, թաշլարըն տահա զիեստէ կէօղէ վուրուպ վէ տահա զիեստէ բարլագ պիր հալտէ կէօրիւնմէսինի տախի մուճիպ օլմագտա տըրլար, սօզըրուսու բէ՛ք կիւզէլ, վէ բէ՛ք սանաթըլը պիր շէյ տիր:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէնտէ պունու ալմագըլըղա դարար վիրէյիմ կիթսին, — տէտի Մ. տ'Արվիլ: — Մ. Պօտօէն, արթըզ ֆիեսաթ վէ ագճէսի հագդընտա, պիլիմ քէհեսա Մ. Տուպլէ իլէ կէօրիւշիւր ուղլաշըրսընըլ:

— Բէք ալէա, մարքիզ էֆէնտի, զաթէն Մ. Տուպլէտէ պէնտէնիզէ սէօյլէմիշ տիր, — տէտի գոււււմճու, վէ մէյտանէ վազ իյլէմիշ օլտուղու էլմասլարը սաեըպ տիգգաթ իթմէքիկէ հաճաթ կէօրմէքսիզին (չիւնքի, մէրգում քէմալի էմնիյեէթ իւզրէ պուլունմագտա իտի), թօրլանըպ չանթասընա վազ իյլէտիրտէն սօնրա տիշարը չըդտը: Մ. տը Սէն-Րէմի, մէզքիւր էլմասլարը, խալլի վաղըթ, քէմալի տիգգաթ վէ մէրագ իւզրէ, իշպու կիւզէրան իտէն միւքեսլէմէ էսնասընտա գարըշտըրըպ սէյր իյլէմէքտէ իտի:

Մ. տ'Արվիլ, մեղքիւր կերտանլըղը, էմրինէ միւնթա-
ղըր պուլունմագտա օլան ժօղէֆէ վիրտի, վէ եավաշճա-
ճըղ սէօյլէեհէրէք տախի, մէրգումա,

—Մատմօաղէլ ժիւլիէթէ սէօյլէմէլիսին քի, քէմալի
տիգգաթ վէ մէհարէթ իւզրէ օլտուղու հալտէ, պու կէր-
տանլըղը, հանըմընըն սայիր էլմասլարը տրասընա վաղ իյ-
լէմէլի տիր, վէ մէրգումէեհէտէ, օլ պապտէ հիչ պիր շիւր-
հէ վիրմէմէլի տիր քի, շու արղու իթմէքտէ օլտուղում
սիւրբըրիլ, բէք միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ մէվգըլի իճրայէ
վաղ իտիրմիշ օլլուն, —տէտի:

Պու հէնկերամտէ, սուֆրամը պաշը կէլիպ, թաամըն
հաղըր օլմասընը խապէր վիրտի, վէ քեաֆիէսի տախի կի-
տիպ թաամխանէտէ սուֆրանըն պաշընա օթուրտուլար:

—Սիղէ պէն պիր շէյ սէօյլէեհէյմմի, ազիղիմ տ'Արվիլ,
—տէտի Մ. տը Լիւմնէյ, — պու սիղին գօնագ, ֆարիսին
էն կիւղէլ, վէ էն զիեատէ սըրասընտա ինչա օլունմուշ օ-
լան գօնագլարընտան պիրի սաեըսա սէղա տըր, էօյլէ
տէկիլմի, նէ տէրսինիլ:

—Վագաա էօյլէ տիր, հէր պիր շէյի բէք թէնասիւ-
պինտէ տիր, ֆագաթ, պիր գուսուրու վար տըր, եանի
պիրաղ ուֆագ տըր... նիյեէթիմ, պաղչէ իւղէրինէ, պիր
տիվանխանէ եաշտըրմաղ տըր, չիւնքի, մատամ տ'Արվիլ,
պաղը քէրրէ, միւքէմմէլ պալօլար վիրմէքլիկի արղու իյլէ-
մէքտէ օլուպ, վէ սալօնլարըմըղ իսէ, բէք ուֆագ կէլմէք-
տէ տիրէր... Վէ պունտանտա գաթինազար, եօթու
վէ պայրամ կիւնլէրինտէ, ճէմիյեէթ չօղճա օլտուղուն-
տա, խայլիճէ թաճիղիք վէ բահաթսըղըղ գուհուրա կէլ-
մէքտէ տիր, պիր չօղ տէտիրկինլիք չէքիլմէքտէ տիր:

—Պէնտէ տ'Արվիլին էֆքերարընտանըմ, —տէտի Մ. տը
Սէն-Ռէմի, —էօյլէ պալօ վէ գօնսէր կիւնլէրինտէ, ճէմիյ-
եէթ իչին եէր աշըպ բահաթ իթտիրմէք նիյեէթիյլէ, օ-
տալարը վէ սալօնլարը ալթ իւսթ իթմէքլիք կիպի պէլալը
վէ չիւքին շէյ օլամաղ... պիր ատամ, թաճիլ օլմագը-

զըն, կիւզէլ կիւզէլ զիյնէթէր իճրա խոէպիւմէք իչին, պիր մահէլլի մախսուսա մալիք պուլունմալը տըր, վէ պունտանտա գաթինաղար, միւքէմմէլ պալօլար վիրմէք իչին, պէղայէթ տէրէճէտէ վասի վէ միւզէյնէն սալօնլարը օլմալը տըր, պու ատի սալօնլար, էօյլէ շէյլէր իչին միւնասիպ տէկիլ տիրլէր, օնլարըն շէքլու թէզլինաթընըն, պիր թարզը մախսուստա պուլունմասը էլզէմիլեէթտէն տիր, պիլլիմիսինիզ, էօյլէ ատի սալօնլար իլէ, խոսսէթէն ինչա օլունմուշ օլան պալօ վէ գօնսէր, վէ եախօտ զիյնէթ վէ զիեաֆէթ սալօնլարը արասընտա պուլունան ֆարգ, նէ մէրթէպէտէ տիր, պէնճէ, առէթա, տիլարլարտա եաբըլան ատի նագգաշ իչի ըէսիմէր իլէ, խասսէթէն տէսթկեահ իւզէրինտէ եաբըլան ուսթալըզլը ըէսիմէր արասընտա տէրքեաը օլան ֆարգը ազիմ մէրթէպէսինտէ պուլունմագտա տըր -

— Հագգը վար տըր, — տէտի Մ. աթրվիլ, — հայըֆքի, էֆէնտիրլէր, պիլլիմ Սէն-Բէմի, սէնէվի պիր միլեօն իքի եիւզ պին վէ եախօտ պիր միլեօն պէշ եիւզ պին ֆըրանգ իրատա մալիք պուլունմագտա տէկիլ տիր, եօգսա, կուսթօ ճիհէթիլլէ, հէրքէսին պատիի թէհայեիւրի օլաճագ շէյլէր եաբապիլէճէկինտէ, զէրրէճէ շիւրհէ ճայիլ տէկիլ տիր :

— Մատամքի պիլ, մէճիսի մէպուսան թահթը իտարէսինտէ պուլունմագլըզ իգպալ ու շէրէֆիլլէ միւֆթէսիր պուլունմագտաեըզ, — տէտի տիւզ տը կիւնէյ, — նէ՛ վար տըր, մէմէքէթիմիլլին շանը վէ վազիֆէսի իգթիղասընճա, միլլէթ սանտըղընտան, պիլլիմ Սէն-Բէմիլլէ, սէնէվի պիր վէ եախօտ իքի միլեօն ֆրանգլըզ պիր թախսիսաթ իհտա գըլընմալը, վէ թէքմիլ էվրօպաեա . . . վէ հաթթա պիւթիւն տիւնեաեա, ֆարիս կուսթօսունու, վէ ֆրանսըզ հիւսնի զարաֆէթինի իպրազ իթմէքլիք մէհուրիյեթիլլէ, միւքէլլէֆ գըլընմալը տըր, մէկէրչի մէմէքէթիմիլլտէ, պէօյլէ պիր շէյ եաբմագլըզա, պօրճու տէկիլմի տիր :

—Թոմամ, դապո՛ւլ, բէ՛ք ալէա սէօյլէտինիզ, —տէ-
յի պաղըրտըլար քեաֆֆէյի ահպապլարը եէք զէպան :

—Վէ մէպլաղը մէզպուրտա, պիլիւրմիսինիզ, քիմլէրտէն
ալընմալը տըր, —տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Մ. տը
Լիւսնէյ, —օլ պիր թագըմ խասիս, վար եէմէղ օլուպ, վէ
ֆահիշ ֆայիզճիլիք իլէ զէնկին օլան միսկինլէր իլէ, տիլէնճի
կիպի եաշամագտա պուլունան միւրթէքիպ ագարէթճիլէր-
տէն ալընմալը տըր, վէ հէմաէ ճէպրէն ալընմալը տըր :

—Էվվէթ, վէ հաթթա, —տէտի Մ. տ'Սըվիլ, —էօյլէ
ճիմրի ատամլարտան, քէնտի սէրվէթլէրինէ. չէսպան վէ
միւնասիպ պիր սուրէթտէ, իճրայի հիւսն ու զարաֆէթ վէ
թէզեհնաթ իչին, սարֆ իթմէլէրի լաղըմ կէլէն մըգտար-
տա, պիրէր մէպղալ ալընմալը տըր :

—Օլ վագըթ, —տէտի Մ. տը Լիւսնէյ, — մէզքիւր
հիւսն ու զարաֆէթ նաղըրըղընա թայելին օլունաճագ օ-
լան պիզիմ Սէն-Րէմինին գատը ու հայսիյեթլինին թանը-
լըպ թագտիր օլունմուշ օլաճաղը չէօյլէ տուրսուն, ֆաղա
օլարագ, շու ֆարգ ու մէնֆաաթ տախի վար տըր քի, հէր
քէս իպրէթ ալարագ, այնի թարիզի թուլթմաեա պաշլա-
եաճաղընտան, ումուճ իւզէրինտէ պիւլիւք պիր թէէսսիր
հասըլ օլաճագ, վէ պինաէն ալէյհ, կուսթօ տէնիլէն չէյտէ,
ումուճ սուրէթտէ իլէրու կիտէճէք տիր . . :

—Էվվէթ, թապիաթիյլէ էօյլէ օլաճագ տըր, հէր քէս
մէրգուճու, հիւսն ու զարաֆէթ վէ կուսթօ պապընտա,
ատէթա պիր հօճա մագամընտա թուլթաճագ տըր :

—Շիւբհէսիզ :

—Վէ խալգտա օլ խուսուստա պիր զայրէթէ տիւշէրէք,
պիրսիրինտէն տահա զիեատէ իլէրու կիթմէքիկէ չալը-
շաճաղընտան, կուսթօ տէնիլէն տույղու տախի, պիթթա-
պի, տահա զիեատէ եիւքսէք պիր մէվգը քէսպ իյլէեէճէք
տիր :

—Օն ալթընճը ասրտա, եանի պիրինճի ֆրանսօա գը-
րալըն վագթի սալթանաթընտա, հէր թարաֆտա, ուլուճ

ու փրկունքն վէ հիւնէր ու սանաթ վէ քիթ ապէթ, դուլած դուլած ատըմլար ալարադ, քէսպի թարադդը վէ պիւր րուհու ճէտիպ իյլէտիկի կիպի, կուսթօ ճիհէթի տախի, զիեատէսիլէ քէսպի թարադդը իյլէմիշ տիր, չիւնքի, ումում էհալի, ասըլզատէկեան թարափընտան զուհուրա կէլմէրուէ ծլան հէր նէվի կիւզիլ շէյլէրի վէ հալլէրի, աւնինտէ գապուլ վէ իճրաեա պաշլամըշ տըր :

— Պագսանանընըզ, մատամքի պու մէսէլէ եավաշ եավաշ պիւլիւք էհէմիլյեէթ քէսպ իյլէտի, — տէտի կիւլէրէք Մ. տ'Արվիլ, — շիմտի լազըմ կէլէն շէյ, պու խուսուսզն մէվզըր իճրայէ գօնուլմասը նիյեէթ վէ մագսէտիլէ, մէպուսան վէ աեան մէճիպլէրինէ, օլ պապտէ պիւր գըթա իսթիտա թագտիւմ իյլէմէքլիկիմիզ տիր :

— Հա', հա', հա', վէ հէմաէ, մատամքի, իշիտիլտիկինէ կէօրէ, պիզիմ մէպուս էֆէնտիլէր, բէք պիւլիւք ֆիքիւրլէրէ սահիպ օլուպ, վէ հիւնէր ու սանաթ վէ հիւսն ու զարաֆէթ վէ լէթալիէթ ճիհէթլէրինտէ իսէ, բէք պիւլիւք արզու վէ զայրէթ իպրազ իթմէքտէ, վէ պուլնլարըն գատր ու գըյմէթլէրինի թանքեաճադ մէրթէպէտէ սուլլու վէ մուհաքէմէեէ մալիք պուլունմագտա իմիշլէր, տիմէք տիրքի, պիթթապի, օլ թադտիւմ իտէճէկիմիզ իսթիտա, վէ թէքլիֆ իյլէեէճէկիմիզ մէսէլէ, թարափլարընտան քէմալի իահիշ վէ մէմուսիյեէթլէ գուրաեա գօնուլաճադ, վէ գապուլ օլունաճադ տըր :

— Հէր նէ գատար Սէն-Ռէմի, քէնտի խապսէսինի, զաթէն ֆիլիլէն իճրա իյլէմէքտէ իսէտէ, հէնուզ բէսմէն գուրա վիւրիլպտէ, շու մէեմուրիյեէթի աղիմէսինէ գաւար վիւրիլնճէեէ գատար, — տէտի Մ. տ'Արվիլ, — պէն մէրզումաան, շիմալտէն, օլ ինշա իթտիլէճէկիւմ տիվանլանէ հագգընտա, լազըմ կէլէն նասիհաթ ու թալիմաթը ախղու թալէպ իյլէմէլիյիմ, զիրա, տօլրուսու, զիյնէթլէր վէ ճէմիլիէթլէր հագգընտա իպրազ իյլէտիկի ֆիքիւրլէր, հատաէն զիեատէ պապտի թէհայիւրիւմ օլմուշլար տըր :

—Տըրվիլ, մինդայրի հատտին, օլ պապտէ պէն սիզէ, էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ թալիմաթ վիրմէքլիկէ, հազըր ու միւնթազըրըմ:

—Սիզին օլ եէնի ինչա իթտիրէճէկինիզ էպնիյեէեի, նէ վադըթ թէպրիք իթմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլաճազըզ:

—Հէման իք պահարտա օլապիլէճէք տիր, տէյի զանն իտէրիմ, չիւնքի, սէրիան պաշլաթտըրմազլըզ ազմինտէ պուլունմագտաեըմ:

—Տայիմա պէօյլէ եէնի եէնի վէ կիւզէլ կիւզէլ շէյս լէր տիւշիւնիւր պիր ատամընըզ:

—Վագաա, պիր ճիհէթլէ հագդընըզ վար սըր . . . եէնի վէ կիւզէլ շէյլէրի սէվէրիմ, նասըլքի, տահա սայիր նիյեէթ ու թէսավուրլարըմ տախի վար տըրլար . . . Վալ-Րիշէրտէքի էպնիյեէլէրիմի տախի, պիւթիւն պիւթիւն պիր թարզը ախէրէ վազ իթտիրմէքլիկի տիւշիւնմէքտէյիմ:

—Պուրկօնեքտաքի էպնիյեէլէրինիզի մի:

—Էվվէթ, նիյեէթիմ, մահէլլի մէզպուրտա, պազը բէք շայեանը թէհայեիւր շէյլէր եաբտըրմազ տըր, ֆագաթ . . . էկէր Սլլահ ճանըմա սազլըզ իհսան իտէրտէ էօլմէզ իսէմ . . .

—Վահ, զէվալլը իթխիեար, վահ, սիննի բէք քէմալէ իրմիշ օլտուղունտան, էօմրիւնտէն շիւբհէ իյլէմէքտէ տիր:

—Ջանն իտէրիմքի, մուախսարէն, Վալ-Րիշէր եագընընտա, քէնտի արազինիզէ իլավէ իյլէմէք նիյեէթիյլէ, եէնի պիր չիֆթլիք իշթիրա իթմիշսինիզ տիր, էօյլէ տէկիլմի:

—Էվվէթ, մէզքիւր չիֆթլիկի ալտըղըմա բէք մէմնուն օլտուլմ, վէ օնատա սէպէպ, նօթէրիմ օլտու, էլտէն դաշըրմաեըպ ալաեըմ տէյի չօդ նասիհաթ վիրտի, վէ պէնտէ մէրպուսուն նասիհաթընը թահսին իյլէտիմ:

—Էօյլէ պիր միւլֆիտ վէ կիւզէլ նասիհաթլար վիրէն նաօ:

սըլ ատէմ օլուեօր , գա՛նդի նօթէր տիր տէտիկինիդ :

—Մ. ժադ ֆէրան տըր :

Մ. տը Սէն-Րէմի ժադ ֆէրանըն խամինի իշիթտիկինտէ , անինտէ իւզէրինտէ պիր ֆէնալըգ էսէրի հասըլ օլտու . զունտան , գաշլարընը ինտիրմէկէ պաշլատը :

—Օ տէլիլ էմմա , ֆիլվադը մէրգում ժադ ֆէրան , էօյլէ , պէյնէլնաս սէօյլէնմէքտէ օլտուղու մէրթէպէտէ , բէք իի վէ նամուսըլ իթիպարըլ պիր առա՛մ մը տըր , — տէյի սիւալ իթտի Մ. տ'Ս.րվիլէ մէրգում , շէօյլէ պիր է-հէմմիյեթսիդ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , վէ Մ. տ'Ս.ր. վիլ իսէ , անինտէ , Րօտօլֆուն Գլէմանսա , մէրգում նօ-թէր յալէյհինտէ սէօյլէտիքէրինի տէր իաթըր իյլէմէկէ պաշլատըղընտան , հէնուզ ճէվապ վիրմէզտէն էվիլէլ , էօ-թէտէն Մ. տը Լիւանէյ աթըլարագ ,

—ժադ ֆէրան հագդընտա էօյլէ պիր սիւալէ գալ-գըշմանըզ , շայեանը թէաճճիւպ տիւր , պիրա , մէրգումուն նամուս ու իթիպար վէ ֆադիլէթ ճիհէթիյլէ պէրքէմալ օլ-մասը , պէյնէլնաս քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ տիր , —տէտի :

—Էվիլէթ , բէք նամուսըլ , բէք միւթէպէր , վէ բէքտէ միւհթէրէմ պիր զաթ տըր :

—Կէրչի , պու ճիւմլէ իլէ տախի , բէքտէ սօֆու պիր ատէմ իսէ տէ . . . սօֆուլուղունտան , քիմէսնէ իչին պիր ֆէնալըգ հասըլ օլմագտա տէկիլ տիր :

—Պիր թապիաթը տահա վար տըր , եանի , իֆրաթ մէր-թէպէ թամաի տիր . . . լաքին , պու ճիհէթ տախի , պիր գուսուրսաեըլմատըգտան պաշգա , քէնտի միւշթէրիլէրինին իսէ , տահա զիեատէ էմնիյեթինի մուճիպ օլմագտա տըր :

—Վէլհասըլ , մէրգում , բարա թէսլիմ իտիպ տէ , գար-շըլըգ մագպուղ իսթէնիլտիկինտէ , սէն պէնի . քիմի՛ զանն իթմէքտէսին , տիյէրէք կիւճէնէն թիթիզ վէ սէրթմէշրէպ էսկի նօթէրլէրտէն պիրի տիր :

—Իշթէ պէն տէ , մահպա պու թապիաթը իչին , օլանճա վարիտաթըմը մէրգումա ինանա պիլիլիմ :

— Պագաթ, աճապա նէ սէպէպէ մէպնի տիր քի, Սէն-Րէմի, Էջլէ պիր հիւսնի ախլագտա վէ տօղրուլուգտա քէսպի շէօհրէթ իյլէմիշ օլան աւամա ալէյհինտէ, ֆէնա զիւլմէրէ զահիպ պուլունմագտա տըր :

— Պէն անճագ, պաղը իշիթտիկիմ շիւբհէլի լագըր-տըլարա մէպնի . . . լաքին, պու ճիւմէ իլէ տախի, պէն, մէրգուսուն, նօթէրլէր իշինտէ, պիր մէլէք մագամընտա պուլունմասընը ճէրհ ու ինքեարէ տայիր հիշ պիր տէլիլու իսպաթէ մալիք պուլունանլարտան տէկիլիմ . . . հէր նէ հալ իսէ, տ'Արվիլ, օ լագըրտըլարը պըրագալըմտա, պիղ քէնտի իշիմիղէ պագալըմ. Վալ-Րիքէրտէ նէ եաբտըրմագ-լըդ նիյեթիմնաէ պուլունմագտասընըդ. իշիթտիկիմէ կէօ-րէ բէք կիւղէլ վէ բէքտէ միւքէլլէֆ պիր քէօշիլի վար ի-միշ . . . :

— Աճէլէ իթմէյինիղ, զաթէն օլ պապտէ տախի բէյ ու նասիհաթընըզա միւրաճաաթ իտէճէկիմ տիր, աղիղիմ Սէն-Րէմի, վէ հէմտէ, չօդ իհթիմալտէն տիր քի, բէք եագընտա, վէ մէհմուլինիպին խարիճինտէ օլտուղու մէր-թէպէտէ եագընտա սիղտէն օլ պապտէ նասիհաթ թալէպ իյլէհէճէկիմ տիր. չիւնքի, պէնիմ զէվդ ու սէֆամ, տա-յիմա պու եօլտա շէյլէր իլէ ուղըրաշմագլըգտա տըր, Էջլէ շէյլէրտէն զիեստէսիյլէ թէլէզզիլիղ իյլէմէքտէյիմ. վէ պէն զանն իտէրիմքի, պու ալէմտէ, հէր սէնէ, եէնիտէն եէնի իշլէր վէ մէշղուլիյեթլէր չըգարմագլըդ կիպի Էյ-լէնճէլի վէ ֆայիտէլի պիր շէյ օլամաղ . . . Պու կիւն եէնի պիր շէյ տիւշիւնիւր վէ իճրա իտէրսին . . . պիր սէնէ սօն-րա պաշգա պիր շէյ տահա պուլուրսուն . . . վէ ծնտանտա սօնրա, եէնի պիր թէլէպպիւսէ տահա գալղըշըքսըն . . . իշիթէ պէնիմ մէրագըմտա պու եօլտա տըր, վէ պոնա իլավէթէն, համո օլսուն, բէք տիւպէր պիրտէ զէվճէմվար տըր, մէրգումէեի բուհում կիպի սէվմէքտէյիմ, վէ մէր-գումէտէ պէնիմ հէր պիր տույղումա վէ հէր պիր կուս-թօմա ույմագտա վէ բույի մուվաֆագաթ իպրաղ իյլէմէք-

տէ տիր . . . վէ պինապերին հէր պիր րէյ ու էֆքերարը-
մը թահսին ու թագաւոր իթմէքտէ տիր . . . վէլհասըլ,
տօղրուսու պէն, բէք կիւզէլ վէ բէք րահաթը գալպիւզրէ
պիր էօմիւր կէչիրմէքտէյիմ:

—Վագասա՛ էօյլէ տիր, էօյլէ օլմասընա պէն տախի
իգնա օլմուշում տուր, սիյ ատէթա, տիւնեատա, պիր
ճէննէթ էօմիւր կէչիրմէքտէսինիզ . . .

—Շիմտի, էֆէնտիլէր, —տէտի տ'Արփիլ թաամ պիթ-
տիրքտէն սօնրա, —էկէր պիրէր տէ սիկարա իչմէքթիկի ար-
զու իտէր իսէնիզ, պուեուրունուզ պէնիմ օտամա կիտէ-
լիմ, սիզէ ալէա սիկարալարըմտա վար տըր, էմմա բէք
ալիւլ ալէա շէյլէր:

Սուֆրատան գալգալըլար, վէ մարքիլին օտասընա
կիթտիլէր, մէրգումուն իշ օտասընտան, եաթագ օտա-
սընա աչըլըր օլան գարու աչըդ օլուպ, վէ նասըլ քի տէ
ղիքրի զաթէն սէպգաթ իթմիշ նիր, մէզքիւր եաթագ օ-
տասընտա, տիվարըն եիւզիւնտէ տիլիլմիշ վէ նիզամընա
գօնուլմուշ օլան, իքի թագըմ, էն ալէա ճինսլէրին-
տէն օլտուղու հալտէ, սիւհալարտան մաստա, թէզեի-
նաթ պուլունմագտա տէկիլ իտի:

Մ. տը Լիւսնէյ, պիր սիկարա եագալգտան սօնրա,
մարքիլին արգասընտան, մէզքիւր օտանա կիթտի:

—Նա՛մըլ, կէօրիւեօրմուսունուզ, պէն տայիմա ռիշահ
մէրագլըսը պուլունմագտաեմ, —տէտի Մ. տ'Արփիլ:

—Սահիհէն սիլին բէք կիւզէլ սիւհալարընըզ վար տըր,
պագընըզ շու ինկիլիզ թիւֆէնքլէրի իլէ ֆրանսըզ թիւ-
ֆէնքլէրինէ, հէփսիտէ պիրպիրինտէն ալէա, առաւ շա-
չըրըր գանդիսինի, գա՛նդիսինէ թէրճիհ իտէճէկինէ . . .
Տուկլաս, —տէյի պաղըրտը Մ. տը Լիւսնէյ, —կէլինիզ
շու թիւֆէնքլէրի պիր քէրրէ սէյր իտինիզ, պագընըզ օլ
սիլին Մանթօն թիւֆէնքլէրինէ րէգապէթէ միւզթէտիր
մի տիրլէր, եօգսա տէկիլմի տիրլէր: . .

Պունուն իւզէրինէ լօրտ Տուկլաս, Սէն-Բէմի, վէ տի-

կէր իբի միւսափիրէր տախի, մէզքիւր սիւահլարը սէյլ
 իթմէք նիյեէթիյէ, մարքիղին եաթագ օտաարնա կիր,
 ալլէր:

Մ. տ'Արվիլ, էլինէ պիր հարպ տապանճասը ալարագ
 տօլտուրտու, վէ կիւլէրէք տախի,

— Էֆէնտիլէր, պու ալէմտէ, հէր նէվի ֆէնալըղա վէ
 հէր նէվի տէրտ ու մէշագդաթա . . . հիւզն ու քէտէրէ . . .
 վէ զամ ու էլէմէ . . . դարչը, ումումսուրէթտէ իսթիմալ
 օլունալէյմէքտէ օլան բանսէ (իլաճ, բանլէհիր), իշթէ պու
 տուր — տէտի:

Վէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկիյիլէ պէրապէր, կիւեա
 պիր լաթիֆէ եաբարճասլնա օլտուղու հալտէ, մէզքիւր
 թապանճաեը աղզընա տօղրու կէօթիւրտիւ:

— Էկէր տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, պէնճէ պէն, տէրտ
 ու միհնէթտէն գուրթուլմագ իչին, պու տէտիկինիզ թա-
 րիզի թահսին իտէնլէրտէն տէկիլիմ, — տէտի Սէն-Րէմի, —
 պու թարիզ, անճագ, արթըգ պիւթիւն պիւթիւն իւմիտ
 քէսիքիկինէ տիւշմիւշ օլանլար իչին իյի տիր:

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, չիւնքի, անինտէ իշ պիթէր վէ միւ-
 րատ հասըլ օլուր, — տէտի Մ. տ'Արվիլ, — թրագ, տէյի
 պիր քէրրէ թէթիկի չէքտին մի իտի. հէր պիր շէյ թէք-
 միլ օլուր կիտէր . . . իիւտա՝ ալիմ, արթըգ պունտան
 տա կիւզէլ պիր շէյ օլմաղ:

— Հէյ, եա՛հու, ա՛նկրվիլ, սագըն էլինիդտէն պերգա-
 զա չըգարմանասընըղ, դիրա, սիւահ իլէ շագա օլմաղ
 տէմիլլէր, բէք սահիհ պիր լագըրտը տըր, պըրա՛գընըղ պու
 եօլտա լաթիֆէլէրի, ֆէլաքէթ տէտիկին տալիմա, հէմ
 պիլինմէհէրէք, վէ հէմտէ, հիչ պիր վագթ ու մէյտան
 պըրագմանարագ կէլիր եէթիլիր, — տէտի Մ. տը Լիւսնէյ,
 մարքիղին, էլինտէքի թապանճաեը, տահա դիւեատէ աղ-
 զընա եագըն կէօթիւրտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնտէն:

— Մաաշալլահ . . . աղիլիմ, պէն սէօյլէտիմտէ, սիզտէ
 ինանտընըղ մը, իիզ պունու տօլո՛ւ մու տուր տէյի զանն

իթմէքտէսինիզ, մէկէրչի տօլու օլմուշ օլսա իտի, հիչ պու եօլտա շադալարա վէ էյլէնճէլէրէ գալդըշը մը իտիմ:

—Վադաա էօյլէ տիր, հագգընըզ վար տըր, էլպէթ-թէ պօշ օլմալը տըր, լաքին, պու ճիւմէ իլէ տախի, սիլահ սիլահ տըր, սիլահլա օնամադլըդ, քեարը ադըլ տէկիլ տիր, տայիմա էմրի պասիրէթէ գարշը սաեըսա կէրէքտիր:

—Իչթէ, էֆէնտիլէր, պագընըզ, պունու պէօյլէ թու-թարլար, վէ աղղընը ուսուլ իլէ տիշէրի արասընա ալըր-լար . . . վէ օլ վագըթ . . .

—Հաֆըզ Ալլահ, տ'Արվիլ, մէկէրչի սիզ չըլտըրտը-նըզ մը, չօճուգ. փուսունուզ . . . պու եաբտըղընըզ, սըրֆ պիր տիվանէլիք տիր, —տէտի Մ. տը Լիւսնէյ ումուզա-լընը սիլքէրէք:

—Պատէհու բարմաղընը թէթիկէ տաեաթըրլար . . . —տէյի իլալէյի մէգալ իթտի Մ. տ'Արվիլ:

—Մ', սէն սահիհէն պիր չօճուգ իմիշսին եա . . . սէ-նին պու եաբտըղընը, անճադ պիր չօճուգ եաբար . . . պիր քէրրէ պօսունա պօսունա պագաա, ծնա կէօրէ պէօյլէ էյլէնճէլէրէ գալդըշ:

—Թէթիկի աղաճըզ չէքի վիրտի'ն մի իտի . . . —տէտի մարքիզ, —անինտէ քէնտինի ահրէթտէ պուլուրսուն, վէս-սէլա'մ. . .

Մէրգում պունու պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իքէն, պիրտէ թապանճանըն աթէշլէնտիկի իշիտիլտի:

Մ. տ'Արվիլին պէյնի տաղըլարադ թէլէֆ օլտուղու կէօ-րիւլտիլ:

Արթըզ օլ հէնկեամտէ, Մ. տ'Արվիլին միւսաֆիրլէրի իւզէրինտէ հասըլ օլան հէյպէթ ու տէհշէթին նազլ ու պէհանընա հաճաթ կէօյլմէյիլ:

Պու վագաանըն ֆէրտասը կիւնիւ, զաղէթանըն պի-րինտէ, շու աթիտէքի սուրէթտէ պիր պէնտ օգունմագ-տա իտի,

«Տիւնքի կիւն էսէֆէնկիզ պիր գազա վուգու պուլա-
րադ, պիւթիւն Սէն-ժէրմէն վարըշը էհալիսինին պատիի
իւէլէճանը օլմուշ տուր. շէօյլէ քի, հէր սէնէ զուհուրա
կէլմէքտէ օլտուղու կիպի, պու տէֆա տախի, էմրի պա-
սիրէթսիզլիւր սէմէրէսի օլտուղու հալտէ, բէք էլէմպախշ
վէ բէք տէհշէթլու պիր գազա զուհուր իթմիշ տիր: Իշթէ,
պիր սուրէթի մէվսուգատա օլտուղու հալտէ, քէսպ իթ-
միշ օլտուղումուզ մալիւմաթ, շու աթիտէքի հիքէայէտէն
իպարէթ պուլունմագտա տըր:

«Սէրվէթի ճէսիմէեէ մալիք օլուպ, վէ հէնուզ եիկիր-
մի ալթը չաղլարընտա պիր նէվճիվան օլտուգտան պաշգա,
ղայէթլէ թէմիզ գալպ օլան, վէ տահա եագըն վագըթ-
լարտա, բուհու կիպի սէվմէքտէ օլտուղու պիր գատըն ի-
լէ էվլէնմիշ պուլունան մարքիզ տ'Արվիլ, քէնտի ահըպ-
պասընտան պիր գաշ նէֆէրինի տալէթ իլէ թաամ իթ-
տիքտէն սոնրա, սուֆրատան գալգարագ, մէրգումուն
բէք կիւզէլ սիլահլար իլէ թէզեին գըլընմըշ օլան եաթագ
օտաւընա կիթմիշէր տիր: Մէրգում քէնտի միւսաֆիրէ-
րինէ պիր գաշ գըթա թիւֆէնքլէր սէյր իթտիրտիքտէն
սոնրա, տօլու օլտուղունտան պիխապէր պուլունտուղու
պիր տապանճաեը աղղընա կէթիւրէրէք, լաթիֆէեէ դալ-
գըշմըշ տըր. . . թէթիկի չէքմիշ. . . վէ տապանճադա ա-
թէշ ալմըշ տըր. . . վէ պիշուրէ, պիթթապի, գաֆասը
բարչա բարչա օլարագ տիւշիւպ հէլաք օլմուշ տուր: Ար-
թըգ, օլ արատէ, Մ. տ'Արվիլին պէտպալսթ տօսթլարընըն,
նէ մէրթէպէլէրտէ տիւշարը մաթէմ ու տէհշէթ օլտուգ-
լարընը, հէր քէս տէրք ու թէֆէքըիւր իտէպիլիր. նէ՛ գա-
տար պիւշիւք պիր աֆէթ, ճիւզիճէ մուգատտէմ եէյիպ
իյիպ վէ տէյիպ կիւլէրէք էյլէնմէքտէ օլտուգլարը, վէ
իսթիգպալտէ նայիլ օլաճագլարը իգպալ ու սէատէթ իւ-
զէրինէ գօնուշուպ էնվայի թէսալվուրլար գուրտուգլարը
հալտէ, ճիւզիճէ սոնրա իսէ, պու մէրթէպէ հիւզնէնկիզ
պիր մէնզարէտէ հագըր պուլունմուշլար տըր: Պու վա-

դառա, հատարի զաթինաէ զայէթլէ էլէմգախշ օլտուղու թագտիրտէ, հէլէ պիր խուսուս խսէ, պիւթիւն պիւթիւն մուճիպի թէէսսիւֆ պուլունմուշ տուր, շէօյլէ քի, Մ. տ'Արվիլ, Յոթհա օլ սապահ, քէնտի զէվճէսինէ պիր սիւրբ-րիղ եմբմագ արգու վէ նիյեթթիլլէ, զայէթլէ կիրանպահա Յո պիր էլմաս ալմըշ իքէն . . . նէ՝ գատար զարիպ վէ բիւր էսէֆ պիր թէսատիւֆ, այնի վագըթտա պու գազատա վու-գու պուլմուշ տուր . . . զէ՝ վալլը նէվճիվան, չօգ իհթիմալտիր քի, քէնտիսինի, էօմրիւնիւն էն զիւնատէ բիւր իգպալ վէ բիւր մէսէրլէթ պիր սաաթընտա տըր տէյի զահն իյէմէքատէ ի-քէն, մուղայիրի քլարագ, նակէհան, պու տէրէճէ հէյ-պէթամիղ պիր աֆէթէ գուրսլան կիթմիշ տիր :

«Պու եօլտա պիր ֆէլաքէթ հագգընտա հէր նէ տէ սէօյլէնիւսէ, վէ հէր նէտէ տիւշիւնիւսէ, արթըգ վահի տիր, թագտիրի Հիքմէթուլլահը քիմնէ պօզամագ : »

Պիղիմ օլ տէտիկիմիղ զագէթատա օգունմուշ պուլունան մէղքիւր պէնտի պուրատա սյնէն պէհանտէն մագսէտի-միղ, պաշգա պիղ շէյ օլմահըպ, իլլա, օլ պապատէ տէր-քեար օլտն էֆքեար վէ իթիգատը ամմէյի անլաթտըրմագ տըր, պիշարէ Մ. տ'Արվիլ, քէնտի նէֆսինէ գաստ իթմիշ օլտուղու հալտէ, խալգ խսէ, էմրի պասիրէթսիգլիքտէն իլէրու կէլմիշ պիր գազանա թէսատիւֆ իյլէմիշ տիր իթի-գատընտա պուլունմուշ տուր . . . :

Վէ շունու տաթի ունութմանը պէհանա քի, Մ. տ'Ար-վիլ, քէմալի ճէնապ վէ ազամէթի գալպիյէսինտէն նա-շի . . . զէվճէսի պէսալաթմ Գլէմանս, քէնտի նէֆսինէ գաստ իթմիշ օլմասընա ապա աիւահ օլմասըն նիյեթթի զալիլ-եէսինէ մէպնի . . . մէրգու մ պունու էվվէլինտէն իյիտէն գուր-մուշ, դարար վիւրմիշ, հիսապ իթմիշ, իշի օլ գալըպա տէօքմիւշ վէ պու սըրըրտա, ֆէրտի վահիտէ աշմագսըղըն, պիրլիքտէ թա գապրէ դատար կէօթիւրմիւշ տուր :

Եվվէթ, մէրգու մ, պունու էվվէլինտէն գալիէն գու-

ընդ գարար վերմիշ օլտուղունտան , նիյեթի խէֆիյե-
սինի քիմնեեէ պէլլի իթմէսին իշին , իշթէ էօյլէ տօսթլա-
րննր տալէթ իթմիշ , քէնտի քէհեասըլա գօնուշմուշ ,
խըտմէթքեարլարըլա լաթիֆէեէ չըգըշմըշ , վէ զէվճէսի
իշին տաիի , մէզքիւր պիր սիւրբիզ եաբմագլըգ ուսթա-
լըղլարընը իճրա իյլէմիշ տիր :

Էօյլէ պիր իսթիգպալինի տիւշիւնիւպ , վէ զէվճէսինի
օլ մէրթէպէ աշըգանէ սուրէթտէ սէվմէքտէ , վէ մէրգու-
մէտէն տէ սէվիլմէքիկէ , էգ ճան ու տիլ չալըշմագտէ օլան
պիրհէվճիվան , պու եօրտա թէլէֆի նէֆսէ գալըլմասընը ,
քիմ տիւշիւնիւպ , վէ քիմ մէհմուլ իտէպիլիր իտի . . :

Վէշհասըլ , Մ. տ'Արվիլին վէֆաթը , մահզա պիր էմրի
պասիրէթսիզլըք գաղասընա համլ օլունմուշ տուր :

Մէրգումուն պու նէֆսինէ գառու իթմէքլըք գարարը
իսէ , պիր իւմիա քէսիքլիկինէ տիւշմէսինաէն նէշէթ իյլէմիշ
իտի : Եէօյլէ քի , զէվճէսի Գլէմանս թարաֆընտան , օլ
կիւնէ գատար զուհուրա կէլմիլ օլան մուամէլէյի պարի-
տէ վէ մաղրուրանէնին , պիրտէն պիրէ վուգու պուլան ա-
լիճէնապճա պիր թէպէտտիւլաթ սայէսինտէ , պիր ըիգ-
գաթ վէ պիր չէֆգաթը աղիմէեէ թահվիլ օլմասը , պի-
շարէնին գալլինտէ պիւլիւք պիր հիւզն ու էլէմ' եարասը
աշմըշ իտի :

Մ. տ'Արվիլ , զիվճէսի թարաֆընտան գուհուրեաֆթէ
օլան շու թէպէտտիւլաթ վէ շու ինսանիյեթի կէօրտիւքտէ ,
մէրգումէնին , էօյլէ քէնտիսի կիպի , չարէսիզ վէ հէյպէ-
թամիզ պիր իլլէթէ միւպթէլա պուլունան պիր ատամըն
թահթը նիքճահընա կիրէրէք , պիր խայլի միւտտէթ իմ-
րարը էվգաթ իյլէտիքտէն սօնրա , օլ տէրէճէ կէնճ չաղըն-
տա վէ հիւսնի քէմալի նէվպահարընտա , մէյլ ու մուհապ-
պէթ տէնիլէն տուլղուտան սարֆը նաղար իթմէքլիկէմէճ-
պուր օլուպ վէ գպուր վիրէրէք , միւտտէթի էօմրիւնիւ
մէզքիւր հալտէ կէչիրմէքլիկէ , քէմալի մահզունիյեթի իւզ-
րէ բաղի օլմագտա պուլունմասընը , վէ պինաէն ալէյհ ,

արթրգ մերգուժենին, քէնտի հագգընտա, դալպինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու պիր նէֆրէթէ զալէպէ իյլէտէրէք, քէնտիսիննէ մէյլ ու մուհապպէթ վիրէմէտէճէկինի տիւչիւն տիւքճէ, մերգուժէի զիտատէսիյլէ աճընրպ էսէֆ իյլէմէկէ պաշլատըգտան պաշգա, պիղվաթ քէնտինտէն վէ քէնտի էօմրիւնտէն տախի նէֆրէթ կէթիրմէքլիկէ պաշլամըչ իտի :

Մէրգուժ, պու տէրտի տէրունինն իֆրաթ հալինտէ, քէնտու քէնտուպէ, «Պէն տիւնեատա, քէնտի զէվճէմոնէն պաշգա պիր գարըքը սէվմէմ վէ սէվէմէմ . . . մէզպուրէ պէնիմ տիր . . . վէ մէզպուրէ թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան օլ ուլուվիւ հիմմէթ վէ ալիճէնապլըղը կէօրտիւքտէ իսէ, քէնտի տիւլանէճէ աշգ ու սէվտամ, նէ գատար զիտատէ իզտիտատ պուլմագլըգ իհթիմալտէն իսէ, օլ գատար զիտատէ իզտիտատ պուլմագտա տըր . . . :

Վէ մերգուժէ, պէնիմ քէնտի զէվճէմ իքէն, հիչ պիր վագըթտա զէվճէմ օլամաեաճագ տըր . . . :

«Մէրգուժենին պէնիմ րէտտ իտիպ վէ պէնտէն նէֆրէթ կէթիրմէքլիկէ հագգը վար տըր . . . :

«Մէրգուժէի, քէնտի սիննի սաղիրինտէ օլտուղու հալտէ, զաժտարճա պիր հարէքէթի իրթիքեապ իլէ, ոլիզգաթ քէնտիմ ալտաթարադ, կէթիրիպ, քէնտի շայեանը իսթիքրահ պուլունան էօմր ու հալիմ զինճիրինն րապթ իյլէ:իչիմ տիր . . . :

«Շիմտի իսէ, եաբտըղըմա էսէֆ իտիպ նէտամէթ կէթիրտիմ . . . : Իմտի, պունուն պիր չարէսինի տիւչիւնմէքլիք, քէնտի պօրճուժ տուր, վէ չարէսի տէ, նէ տիր, վէ նէ օլապիլիր :

«Պունուն չարէսի, պիթթապի, քէնտի խօտպինլիկիմի իճրա պիրլէ, պիչարէնին պօյնունա թագմըչ օլտուղում օլ տէհչէթամիզ նիքեահ զինճիրինի դըրըպ պիր թարաֆա աթարադ, մերգուժէի սէրպէսթ գըլմագլըգ օլապիլէճէք տիր . «վէ մէզքիւր զինճիրի գըրմագլըգ տախի, պաշգա

տիւրլիւ օլամանըպ, անճադ պէնիմ, էճէլ շէրպէթինի իշ-
մէքլիկիմէ թապի պուլունմագտա տըր . . . իմտի , պու-
պէօյլէ օլտուգտա , պէնիմէօլմէքլիկիմ, հէմ էհէմմիյեթ-
տէն, վէ հէմատ վազիֆէտէն տիր . . . —տէմիշ իտի :

Վէ իշթէ , պիշարէ Մ. տ'Արվիլ, անճադ պու տույզու,
պու հիսապ , վէ պու սէպէպէ մէպնի , մէղքիւր էլէմ-
պախշ նիյեթէ դարար վիրէրէք , քէնտի թաթլը էօմրիւ-
նէ գաստ իյլէմիշ իտի :

Էկէրչի , հինի իգթիզատէ , նիզամէն վէ գանունէն ,
գարը դօճա պիրպիրնի պօշաեա պիլմէքլիք ճալիղ օլմուշ
օլա իտի , մէկէրչի պիշարէ Մ. տ'Արվիլ, պէօյլէ քէնտի
ճանընա գաստ իթմէքլիկէ մէճպուր օլաճադ մը իտի. Հաշա :

Հիշ տէկիլ իսէ , վազթիլլէ եաբմըշ օլտուզու պիր ֆէ-
նալըղըն, պիր տէրէճէիէ գատար էօնիւնիւ ալըպ, իսլահը
շարէսինի պուլապիլէճէք իտի , շէօյլէ քի , մէրգումէեի պօ-
շաեըպ սէրպէսթ պրրադապիլէճէք իտի , վէ մէրգումէտէ,
չօգ իհթիմալ տիր քի, պաշգա պիրի իլէ եէնիտէն էվլէնէ-
րէք , նայիլի սէատէթի հալ վէ իգպալ օլապիլէճէք իտի . . .

Իշթէ պազը գանունլարըն թէպտիլ ու թազերը գա-
պուլ իթմէղ պիր հալտէ պուլունմալարընտան , չօգ տէ-
ֆա , պու եօլտա ույզունսուզլուղլար հասըլ օլմագտա
տըրլար , չարէսի միւմքինսիղ խէթալար զուհուրա կէլմէք-
տէ տիրլէր , վէ եախօտ , նասըլ քի իշպու գաստը նէֆա
վադաասընտա կէօրիւլմէքտէ տիր , պիր ճինայէթին մահ-
վընա չալըշմագլըգ իշին , պաշգա վէ եէնի պիր ճինայէթէ
տահա միւրաճաաթ իթմէքլիք, իգթիզա իյլէմէքտէ տիր :

ԵՆՏԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՍԵՆ-1, ԱԶԱՐ

Սեն-1, ազար մահպուստանէսի, մահգա դատուն թայի-
ֆէսինտէն պուլունան խըրսըզլար իլէ ֆահիլէլէրէ մախ-
սուն պուլունամագտա օլուպ, վէ հէր կիւն, մահէլլի մէզ-
պուլէ, չէֆզաթ ու մէրհամէթ, վէ շան ու շէօհրէթ, վէ
դուվլէթ ու գուտրէթ սահիպէսի օլան պիր չօգ դատուն-
լար, կիտիպ կէղմէքտէ, վէ մատտի վէ մանէվի սուրէթ-
տէ իմտատ ու մուավէնէթլէրէ հիմմէթ իյլէմէքտէ տիր-
լէր: Եվլէթ, նիլէ պիւլիւք վէ սահիպ սէրվէթ ֆամլիւա-
լարտան օլուպ տա, տարաթ ու սալթանաթ իւզրէ իմրա-
րը հօմր ու էվգաթ իյլէմիլ օլան, վէ էհալինին էն եիւք-
սէք մէվգըլէրինտէ պուլունան միւմաիլէյհիւմա դատուն-
լար, հէր հաֆթա կիտիպ, մէզքիւր Սեն-1, ազար մահպե-
սինտէքի օլ սէֆիլ ու պիլարէ մահպուստէլէր եանընտա սա-
աթլարնա օթուրմագտա, վէ մէրդուլէլէրտէն գանդիսի-
նին աթլագ ու թապիաթընտա, հիւանի հտլէ տայիր պիր
տույլու վէ պիր մէյլան պուլունամսընա, վէ ահվալը մա-
ղիյեէլէրինտէն տօլսեք նէտամէթ կէթիրիպ, վէ պինտէն
ալէյհիսլա համէլու հարէքէթ պապընտա պիր արզու վէ
պիր իւմիտ իպրաղ իթմէլէրինէ տիւգաթ իյլէմէքտէ, վէ
իյլէրինտէն օ եօլտա պիրինէ թէսատիւֆ իթտիքլէրինտէ,
ախլագը համիտէ թարիգինի թութ մագլըղա թէշվիդ իլէ,
նէտամէթլէրինտէն իսթիֆատէեէ չալըմագտա, վէ շու-
աթիտէքի, սիհրի օլարագ պիր դուվլէյի ազիմէյի ճաղի-
պէյէ մալիք պուլունան իւլ լուղէթին, եանի պիւք Ռաւմաթ-
լէ, Նահաթ ու շէրէֆ Ռաւմաթլէ, վէ իւյր ու սիւպ վէ ֆալէլէն Ռա-
ւմաթլէ լուղէթլէրի սայէսինտէ, պաղը քէրրէ, մէրգու-
ման օլ մէթրուք, մուհագգար, մէղմուս, վէ մէրտուտ մախ-

լուզլար սիւրւելէրի իշխերինտէն , պաղըլարընը գուրթա-
րարագ , սահիլի սէլամէթէ չըգարմագըղդ իգպալինէ նա-
յիլ օլմագտա տըրլար :

Էն պիւլիւք ֆամիլեալարա մախսուս պուլունան, էն զի-
եատէ եիւքսէք թալիմ ու թէրպիյեէեէ վէ հիւմ ու նէզա-
քէթէ ալըշմըշ օլան միւմաիլէյհիւմա ճէսարէթլի վէ զայ-
րէթլի գատընլար , քէնա' մէլէքսիմա վէ պաքիրէ գըզլա-
լընըն լէքէյի իսթատան արի պուլունան ալնլարընը պուս
իլէ , եիւզլերճէ սէնէլիք միւքէլլէֆի գօնագլարընը վէ սէ-
րայլարընը թէրք իլէ , կիտիպ օլ գարանլըգ մահպուսպ-
նէլերտէքի խըրսիլըղ վէ ֆահիշէլիք ճիւրմ ու ճիւնհալա-
լըյլա վէ եախօտ ճինայէթլէրիլէ միւթթէհիմ պուլունան
գարըլարըն վէ գըզլարըն , գապա գապա հալ ու հարէ-
քէթլերինի սէյր , վէ ճիւրմ ու ճինայէթէ տայիր լազըլ ,
տըլարընը կիւշ իյլէմէքտէ տիրլէր :

Պունլար , քէնտի հիւսնի տիւլագլարընտա , սատըգ վէ
սապիթ գատէմ պուլունտուզլարը հալտէ , քէմալի տիլի-
րանի իւզրէ , մէզքիւր տիւլագ պօզուզլուզլարը չամուրլա-
րը իշլէրինէ գատար ինմէքտէ , քէնտի էլլէրինի մէրգումէ-
լէրին , ճիւրմ ու ճիւնհա կանկրէնասըյլա չիւրիւմէքտէ օ-
լան եիւրէքլէրինէ վազ իյլէմէքտէ , վէ , մէզքիւր եիւրէք-
լէրտէ , նամուս ու շէրէֆ զայրէթլինէ տայիր ճիւզիճէ
պիր գան , վէ իսլահ հալէ տայիր տախի , ճիւզիճէ պիր
իւմիտ կէօրտիւքլէրի կիպի , քիւլլի ֆէտաքեարըղը տէր-
իւհտէ պիրլէ , հէր նէվի կիւճլիւքլէրէ զալէպէ իտէրէք ,
մէզքիւր իւմիտպախշ եիւրէքլէրի վէ ճանլարը , էզճան ու
տիլ ճէնքլէշիպ ուզրաշարագ , գուրթարմաեա չալըշմագտա
տըրլար :

Իշպուս հիքեայէմիղի օգուսան զաթլարը , եէնի պիր սէյ-
եահաթա չըգարարագ , եէնի եէնի մէնզարէլէր իպրաղ ի-
տէճէկիմիզտէն , էվիլէ էմիրտէ պիր քէրրէ , Սէն-ճընիւ-վա-
րըշնտա վագը օլուպ , զայրէթլէ հէյպէթլու , հիւզնէնիկ ,
վէ վասի պիր պինատան , եսնի Սէն-Լազար մահպուստա :

նէսինտէն իշէրու կիրմէլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիդ :

Մատամ տ'Արվիլ, քէնտի դօնագլարընտա կէշմէքտէ օլան օլ տէհշէթլու հալլէրտէն, եանի քէնտի դօնասը պաշընա կէլմէքտէ պուլունան ֆէլաքէթլէրտէն պիւթիւն պիւթիւն պիխապէր պուլունտուղու հալտէ, եէվմի մէզպուրտէ, մատամ տը Լիւսնէյտէն, նօթէր ժագ Ֆէրանըն հըրսը թամաընա գուրպան կիտէրէք, տիւչարը բէնչէյի զարուրէթ օլմուշ օլան անալը գըզլը իքի նէֆէր պիշարէլէր հագգընտա, պազը մալիւմաթլար ալտըգտան սօնրա, կէնճ չաղլարընտա պուլունան մահպուսէլէրէ, իյիլիք իթմէքլիք ֆազիլէթինի տէրիւհտէ իտէն գատընլարտան պիրի օլան մատամ Պլէնվալ, եէվմի մէզպուրտէ, Սէն-Լազարա, Գլէմանա իլէ պիշլիքտէ կիտէմէեէճէկինի պիւթիրմիշ օլտուղունտան, մէրգումէ եալընըզճա քէնտիսի կէլմիշ իտի : Մահէլլի մէզպուրուն կէրէք միւտիրի, վէ կէրէք մահպուսէլէր իւզէրլէրինտէ մէէմուր պուլունան պիր չօգ գատընլարը, քէնտի սիեահ էլպիսէլէրի իլէ պիրէր մաի շէրիտ իլէ պօեունլարընտան աշաղը, կէօքսլէրի իւզէրինէ ասըլմագտէ օլան կիւմիւշ միտայեօնլարընտան թանըլմագտէ օլտուղլարը հալտէ, մէրգումէեի, քէմալի հիւրմէթ վէ խահիչլէ գապուլ իյլէտիլէր : Մէրգումէ մէէմուր գատընլարտան պիրի օլուպ, սիննի քէմալէ իրմիշ օլան, վէ լէհճէսինտէ իսէ պիր աղըրլըզ վէ պիր հալիմիք էսէրի միւշահէտէ օլունմագտէ պուլունան պիր գատըն, եազընըլար օտասը իթթիսալինտէ պուլունան պիր ուֆագ սալօնտա, մատամ տ'Արվիլին եանընտա եալընըզճա պուլունմագտա իտի :

Պու մահպուսէլէրէ տիգգաթ վէ նէզարէթ իթմէքլիք մէէմուրիյեթի մէթրուքէ վէ հագըրէսինի տէրիւհտէ իթմէքտէ օլան մէրգումէ չայեսնը իշթիրամ գատընլար թարաֆընտան, հէրքէստէն նամալիւմ գալմագտէ օլտուղու հալտէ, չօգ տէֆա զուհուրա կէլմէքտէ օլան սըտգ ու սատագաթ վէ իսթիգամէթ, վէ հհիլիյէթ ու տիրայէթ, վէ ըիգգաթ ու շէֆգաթ վէ ֆէթանէթ, քիմէնին խաթր

ու խեղճալիստէն կէջմէզ պիր մէրթէպէտէ տիր, տէնիլսէ ճայիզ տիր : Պուռնարըն, պէլքի պիր կիւն, կէօզէթմէք-տէ օլտուգլարը մահպուսէլէր, քէնտիլէրտէն ալտըզլարը հիւսնի իպրէթլէր սայէսինտէ, իսլահը նէֆա իտէրլէր է-մէլ վէ արզուսիլէ, իճրա իյլէմէքտէ օլտուգլարը ունու ու նիզամլարտա, վէ ամէլ ու հարէքէթլէրտէ, վէ պինսա-պէրին քէնտի վազիֆէլէրինի թանըմագտէ օլմալարը ճի-հէթինտէ կէօրիւլմէքտէ օլան ազլ ու զէքեւավէթ վէ իլմի ամէլիեթ, մուճիպի թէհայեիւր օլաճագ մէրթէպէտէ տիր : Մէրգուլմէ դատընլար, իչինէ, հալինէ վէ ատամընա, վէ վագթ ու սաաթընա կէօրէ, պազէն հալիմիք վէ մէրհամէթ-լիլիք, վէ պազէն տաթի սապըրսըզլըզ վէ թաշ եիւրէքիլ-լիք կէօթէրմէքտէ իսէլէր տէ, ատալէթի վէ հագգանիյ-եթթիտէ, հիչ պիր վագթթմա ելտէն պըրագմամագտա տըր-լար : Պու գատընլար, տայիմա մահպուսէլէր իչինտէ պու-լունմագտա օլտուգլարընտան, արատան պիր չօզ սէնէլէր կէչտիկինտէ, օլ եօլտա միւճրիմէլէր հագգընտա օլ մէր-թէպէ մէհարէթ վէ մէլէքէ քէսպ իթմէքտէ տիրլէր քի, մէրգուլմէ սէֆիլլէրին եիւզլէրինէ պագտըզլարը կիպի, նէ ախլագտա վէ նէ թապիտթտա օլտուգլարընը, սայքի չօզ տէֆա, տէրք ու ֆէհմ իտէպիլմէքտէ տիրլէր : Էվվէթ, պուռնլար պու իլմտէ, աշուրի մէրթէպէ իլէրու կիթտիք-լէրինտէն, պիր մահպուսէեի կէօրտիւքլէրինտէ, անինտէ քէնտի ախլագը տէրէճէլլէրինի թայեին ու թախսիս իտէպիլ-մէքտէ տիրլէր :

Մատամ տ'Արվիլին եանընտա գալմըչ օլան գատընըն իսմի մատամ Արման օլուպ, մէզքիւր լէհճէտէն թանը-մագլըզ իլմինտէ, հիքմէթ նէվինտէն սաեըլմաեա սէզա պիր մէրթէպէտէ քէսպի մէհարէթ վէ մէլէքէ իյլէմիչ իտի : շէօյլէ քի, արթըզ մէրգուլմէնին հէր պիր լագըրտըսը վէ հէր պիր մուհաքէմէսի, մէզքիւր մահպուստանէ տէրունինտէ, ատէ-թա պիր հիւքմ ու սիճիլ եէրինէ կէջմէքիկէ պաշլամըչ իտի :

Մերգումէ դատըն քէլամէ աղաղ պիրէ, մատամտ'Սր-
վիլէ խիթապէն ,

— Մատամ մարքիղա, մատամքի դաթը արինիղ, ճարիյ-
եէնիղտէն , պուլունան մահպուսէլէրիմիղ իշինտ'ն , էն զի-
եատէ հիւսնի ախէադ սահիպէսի օլուպ , վէ ճանը կէօ-
նիւլտէն նէտամէթ կէթիրէրէք շայեանը ըիգդաթ վէ շէֆ-
գաթ պուլունան պիրինի պուլմադլըղըմը միւրատ իյլէմէք-
տէսինիղ տիր . իմտի, ճարիյեէնիղտէ, դաթը արինիլէ էօյլէ
պիրինի թադտիմ խտէպիլիրիմ'քի, մէրգումէեէ , քէնաի ի-
թիգատըմճա , պիր գապահաթը շաղարըյլա պադըլմադ-
տան իսէ , պիր պէտպախթ շաղարըյլա պադըլտա , ճայիղ
տիր . վէ քէմալի էմնիյեէթ իւղըէտէ տիեէպիլիրիմ'քի ,
մէրսումէ կէնճ գըղը , իսլահը նէֆս իթտիրէրէք , սահիլի
սէլամէթէ չըգարմադլըղընտա , հէնուղ վաղթի կէշիլշ օլ-
մամալը տըր . . . պիչարէ անճագ օն ալթը վէ օն եէտի
չաղլարընտա պիր չօճուդ տուր , էվլէթ , ղէվալը , տահա
բէք տէ քիւչիւք տիւր :

— Աճապա պուրտեա , նէ՞ աղվիեաթ վէ նէ՞ դապա-
հաթ իլէ կէթիրիլիշ տիր :

— Մերգումէի պիր ագչամ , կիճ վադըթ , Շանդ-էլի-
ղէ սահրապընտա պուլարագ կէթիրմիշլէր տիր , իշթէ մա-
լիւմ օլան դապահաթը անճագ պունտան իպարէթ տիր . .
վէ մալիւմ եա , օ եօլտա կէնճ գըղլար իշին , իսթէր կիճէ
օլտուն վէ իսթէր կիւնտիւղ , էօյլէ մէյտան եէրլէրինտէ
կէզմիքլիք , բէք ոըգը եասագ տըր , շէտիտէն ճէղասը վար
տըր . . քէզալիք Շանդ-էլիղէ տախի , մէզքիւր եասագ ի-
տիլմիշ օլան սէյր մահէլլէրինտէն պիրի տիր , կէօրտիւք-
լէրի կիպի թէվգըֆ իտէրլէր :

— Տիմէք տիր քի սիղ մէրգումէեի , աճընմաեա շայէսթէ
պիր հալտէ կէօրմէքտէսինիղ , էօյլէ՞ մի :

— Ճարիյեէնիղ , էօմրիւմտէ , մէրգումէնին լէհճէսինտէ
տէրքեար օլան պիր հիւսնի էշքեալը , վէ պիկիւնահլըլըդ
հալինի քիմնէնին լէհճէսինտէ կէօրմէմիշիմտիր , շէօյլէ քի ,

մատամ մարքիզա, մէրգումէնին սիւղիւնտէ պիր պաքիրէ-
լիք նուրու բարլամագտա տըր, վէ օլ նուրանի սիմասընա
խսէ, պուրաեա կէթիրտիքլէրի վագըթտա, փարիսին էթ-
րաֆընտա պուլունան քէօյլի գըղլարընա մախսուս սու-
րէթտէ օլտուղու հալտէ, կիյինմիշ պուլունտուղու պիր էլ-
պիսէ տախի, տահա զիեատէ պիր նուրանիլիք վիրիպ, վէ
պիրտէ մահճուպիեէթ էսէրի իլավէ իյլէմէքտէ իտի:

—Պու սէօյլէտիկինիլտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, մէր-
գումէ պիր քէօյլի գըղը օլմալը տըր:

—Խայր, մատամ մարքիզա: Մէհմուրլար մէրգումէեի
թանըմըչլար տըր, չէօյլէ քի, Սիթէ մահէլլէսինտէ վա-
գը օլան օլ միսիլին վէ ույյունսուղ խանէլէրտէն պիրինտէ,
պիր գաշ հաֆթա գալտըղընը կէօրմիւշէր իմիշ, վէ իքի
իւշ այտան պէրու իսէ, օրաւան տախի կիտիպ զայպ օլ-
տուղու անլաշըլմիշ իմիշ. վէ չիւնքի, մէրգումէ կիտիպտէ
քէնտի իսմինի, Պապը զապթիյեէտէն, հաեասըղ գըղլա-
րէն տէֆթէրինտէն սիլտիրմէմիշ տիր, անըն իչին, բօլիս-
լէրտէ, միւսթէսնա օլան պիր գուտրէթ ահքեամինճա,
քէնտի վաղիֆէլէրինի իճրա իտէրէք, Շանգ-էլիգէտէ թուլթ-
տուգլարը կիպի պուրաեա կէօնտէրմիշէր տիր:

—Իյի եա, պէլքի մէրգումէ, թէօլպէքեար օլարագ,
փարիսի թէրք իլէ, քէօյլէրտէն պիրինէ չէքիլիպ կիթմիշտիր:

—Մատամ, ճարիյեէնիլ տախի սիլլէրին էֆքեարընտա
պուլունմագտաեըմ, վէ իշթէ պու էֆքեարա մէպնի տիր
քի, մէրգումէեի անինտէ աճըմաեա պաշլամըչլըմ տըր:
Մէրգումէեէ, էսկի հալլէրինի սիւալ իտէրէք, քէսպի վու-
գուֆիյեէթ իթմէք իսթէտիկիմտէն, աճապա իսլահը հալ
նիյեէթիյլէ, քէօյլէ մի կիթմիշ իտինիլ, նէրէտէն կէլմէքտէ
իտինիլ, ինչաալլահ թէօլպէքեար օլուրսունուղ տա, իյի
պիր հալէ նայիլ պուրուլուրսունուղ, տէտիմ:

—Պունա գարչըլըգ նէ ճէվապ ալտընըլ:

—Պունա գարչըլըգ ճէվապ օլարագ, օլ մաի, վէ մաղ-
մում, վէ եաշ իլէ տօլու օլան իրի կէօլլէրինի, ճարիյեէնիլէ

տօգրու գալարորտըգտան սօնրա, մէլէքլէրէ մախսուս թաթլը պիր Ե՛ս վէ թէլաֆֆուզ իլէ տախի, — «Թէշէքքիւր իտէրիմ սիղին պու ինսանիյեթինիլտէն տօլաեը, մատամ, ֆաշաթ, մա թէէսաիւֆտէ սէօյլէրիմ քի, քէնտի կէշմիշ հալիմ հադգընտա, հիշ պիր շէյ սէօյլէեէմէեէճէկիմ տիր. դուստուրտա պուլունմուշ իտիմ, պէնի թուլթուլար, պուրաեա կէթիրտիլէր, քիմէտէն հիշ պիր թէշէքքիմ եօդ տուր — իյի եա, նէրէտէն կէլաինիլ, վէ Սիթէեիտէ թէրք իտէլիտէն պերու, նէրէտէ իաինիլ, էկէրչի, նամուսլու պիր սուրէթտէ եաշամագլըգ արդու վէ նիյեթիլլէ քէօյլէրտէ պիր իշ արամաեա կիթմիշ իտի իսէնիլ, անը սէօյլէյինիլ, վէ էօյլէ օլմասընըն իսպաթընըտա իպրապ իյլէյինիլ, օլ վաշըթ պիզտէ, Գապը զապթիյեէեէ եազարագ, սիղի պուրատան դուրթարըրըլ, վէ հաեասըզլար տէֆթէրինտէն իսմինիլի տախի պօղտուրուրուլ, վէ հալիլլէ, սիղին պու հիւսնի հալինիլտէն տօլաեը, նայիլի հիմմէթ վէ թէշվիգաթ տախի պուլրուլուրսունուլ, — տէտիմ Մէրգումէ թէքրաբէն ճէվապընտա, — Ամա՛ն, մատամ, զիեատէսիլլէ բէճա իտէրիմ սիղէ, թէհի եէրտէ օլ պապտէ հիշ պիր շէյ սիւալ իյլէմէյինիլ, չիւնքի, լաղըմ կէլէն ճէվապը վիրէմէեէճէկիմ տիր» — տէտի: «Իէք իյի, լաքիս նիյեթիինիլ նէ տիր, էկէրչի պուրատան չըդաճագ օլուր իպէնիլ, թէքրարէն օլ մէքրուհ խանէեէ կիթմէք իսթէրմիսինիլ» — տէյի սիւալ իյլէտիմ: վէ մէրգումէ տախի, — Օ՜ֆ, օ՜ֆ, Ալլա՛հ իթմէսին, — տէյի պաղըրտըլ — իմտի էօյլէ օլտուգտա, եա նէ՛ եաբաճագսընըլ, — տէտիմ. վէ օ տախի, — Ալլա՛հ պիլիւր, — տէյի ճէվապ վիրտի, հէման պաշընը Եօնիւնէ էկէրէք:

— Զօ՛գ զարիպ պիր հալ. . . է՛յ, իֆատէյի հալլ՝ նէ սուրէթտէ տիր, սէօղիւ սէօհպէթի եէրինտէ՛ մի տիր. . .

— Բէք կիւզէլ վէ բէք իյի լաղըրտըլ իտէպիլմէքտէ տիր, մատամ, կէրչի իւզէրինտէ պիր գօրգաղըգ վէ պիր ութանըպ չէքինմէքիք էսէրի պուլունմագտա տըր, լա-

քին, տսլա վէ դաթա պիր ալադլըդ վէ պաեադըլըդ էսէրի պուլունմատըդ տան պաչդա, սէօինտէ տաթի հատտէն զի-
եատէ պիր թաթլըլըդ, վէ պագըչընտա իսէ աչուրի մէր-
թէպէ պիր տիւպէրլիք պուլունտուղու կիպի, թէլաֆիու-
ղու իլէ հալ ու վագընտա իսէ, օլ դատար զարիպ պիր է-
սէրի մահղունիյեէթի միւթէքէպպիրանէ կէօրիւմէքտէ
տիր քի, տօղուսու, ճարիյեէնիզ պիլէ շաչըրըպ տուրա
դալմագտաեըմ, էկէրչի մէրգումէեի, շու շիմտիքի սէֆիլէր
օըրասընտա կէօրմիւշ օլմասա իտիմ, չօգ իհթիմալ տիր
քի, իւզէրինտէ տէրքեար օլան մէղքիճը թէքէպպիր է-
սէրինտէն դաբըլարադ, մէրգումէտէ պիւյիւք պիր դալպ
վէ պիւյիւք պիր բուհ պուլունմասը իթիգատընա զահի-
պէ օլաճագ իտիմ:

— Իէք աճայիպ պիր հալ տիր պու. սէօյլէտիքլէրինիզին
քեաֆիէսի, ատէթա պիր բօման հալինտէ պուլունմագ-
տա տըրլար, — տէտի Գլէմանա, մէրգումէ չօճուղու զի-
եատէսիյլէ աճըեըպ ըիգդաթա կէլէրէք, վէ Բօտօլֆուն
քէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլուղու պիր լագըրտընը, եանի,
չօգ տէֆա, պու ալէմտէ, իյիլիք եաբմագ կիպի էյէհէլէ
վէ օֆլու պիր շէյ օլամագ, տէմիշ օլմասընը տէրսաթըր
իլէ, հագդլը պուլարադ, — Մէրգումէ չօճուգ, սայիր մահ-
պուսէլէր իլէ, նէ եօլտա պուլունմագտէ, վէ նա՛սը կէ-
չինմէքտէ տիր. էկէրչի պիչարէ, ֆիլվագը օլ սիզին դանն
իթտիկինիզ կիպի պիւյիւք պիր դալպէ վէ եիւքսէք պիր
բուհա մալիքէ պուլունմագտա իսէ, պէսպէլի, էօյլէ սէ-
ֆիլ հալտէ պուլունան արգատաշլարը օրթասընտա, զի-
եատէսիյլէ մուաղզապ պիր հալտէ պուլունմագտէ օլմալը
տըր, էօյլէ տէկիլ մի:

— Խիւտա՛ ալիմ, մատամ մարքիղա, կէրէք մէէմուրիյ-
եէթիմիգթիզա՛րնճա, վէ կէրէք ալըշմըշ պուլունտուղում
ճիհէթլէ, մէրսումէ կէնճ գըզլն հալ ու էվզարնա տիգ-
դաթ իթտիքճէ, տիւչարը թէաճճիւպ օլմագտանըմ: Հէ-
նուզ պուրահա կէլէլի իւշ կիւն օլմուշ օլտուղու հալտէ:

քեաֆֆէյի մահպուսէլէր իւզէրինտէ, պիր նէվի թէէսսիր
բէյտա իթմէկէ պաշլամը տըր :

— Գու գատարճըդ աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա, էօյ-
լէ մի, տօղրուսու, պու տախի բէք զարիպ պիր հալ տիրո

— Մահպուսէլէր քէնտիսինի եալընըդ աճըմագտա օլ-
մաերպ, իլլա հիւրմէթ ու ըրայէթ տախի իթմէքտէ տիր-
լէր :

— Աճա՛րիպ, ծնա՛ր նասըլ օլուպ տա . . :

— Հէր նասըլ իսէ, պաղը քէրրէ խուսուսի պիր նաղիք
տույլուեա մաղիք օլարագ, սայիրլէր իւզէրինտէ պուլու-
նան ախլագը համիտէ վէ նէճիպէնի, ֆէհմու տէրք իտէ-
պիլմէքտէ տիրլէր. ֆագաթ, եալընըղ շու ֆարգ վար տըր
քի, չօգ տէֆա, քէնտիլէրաէն իւսթիւն պիր հալ ու մէր-
թէպէտէ պուլունանլար հագգլարընտա, պիր նէվի նէֆ-
րէթ իպրաղ իթմէքիկէ, քէնտի դալպէրինտէ, պիր մէճ-
պուրլիյէթ տույլուսու հիսս իլլէմէքտէ տիրլէր :

— Մահպուսէլէր մէրգումէ կէնճ գըղա հիւ հագարէթ
լիթմէեօրլար մը :

— Հա՛շա, մատամ, հա՛շա, զիրա, ծնլարտան հիւ պի-
րի, էվվէլինտէն մէրգումէնի թանճագտա օլմատըղլա-
րընտան, պուրտա կէլիր կէլմէղ, հիւսնի ճէմալինի կէօր-
տիւքլէրինտէ, վուրուլուպ հայրան օլմուշլար տըր. զիրա,
մէրգումէնին զաթէն էշքեալընտա, ըիգգաթէնկիղ պիր սօլ-
կունլուգ, վէ նամիզաճըղդ էսէրլէրի թահթընտա մէսթուր
պուլունան նատիր իւլէմաալ պիր տիլպէրլիք վէ պիր լիէ-
նասիւպտէն պաշգա, հատտէն զիւստէ տախի, պիր հա-
լալէթի հիւզնէնկիղ միւշահէտէ օլունմագտէ օլտուղուն-
տան, էվվէլ էմիրտէ, հասէտլէրինտէն զիւստէ, ըիգգա-
թը գալպիյէլէրի թահրիք օլունմուշ տուր : Գունտանտա
գաթինաղար, տիկէր պիր խուսուս տահա, մահպուսէլէ-
րին թէաճճիւպլէրինի մուճիպ օլմուշ տուր. չէօյլէ քի,
քէնտիլէրէ մանէնտ պուլունանլարըն էքսէրիսի, կէրէք լա-
գըրտը վէ կէրէք հարէքէթլէ, տայիմա էնվաի բաթըրտը-

լար վէ կիւրիւտիւէր իտէրէք, օրթալըղը վէվէլէհէ վիր-
մէքլիկի սեվտիքլէրի հալտէ, մէրգումէ կէնճ գըզըն իսէ,
մուղայիքի օլարադ, պիր սիւքիւնէթի ազիմէ իւզրէ պու-
լունմասընը կէօրտիւքճէ, շաշա գալմագտա տըրլար. վէլ-
հասըլ, մէղպուրէ հէր նէ դատար քէմալէթ ու թէսլիմիյ-
հէթ իւզրէ պուլունմագտա իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի,
հէր քէսլին մէրհամէթիւնի, քէնտի իւզէրինէ ճէլպ ու տավէթ
իլլէտիկինտէն, տէրքէար օլան մուամէլէյի պարիտէսինէ
նիսպէթլէ, թահգիր ու իսթիհզանա չըզըշաճագ եէրտէ,
ասլա իլիշիք իթմէսէրէք, հիւսնի մուամէլէ իւզրէ պուլուն-
մուշլար տըր. Շայհանը տիգգաթ օլան, պունտան պաշգա
պիր հալ տահա վար տըր. շէօյլէ քի, պիր այտան պէրու,
պուրատա, լա Լուվ (տիշի գուրտ) իսմինտէ, թուլթուլմազ
գարըլմաղ, պէլալը պիր գըզ վար տըր. մէրգումէնին հէր
պիր թապիաթընտա պիր շիտտէթ, պիր հիտտէթ, վէ պիր
հայվանի ամէլ ու հարէքէթ միւշահէտէ օլունմագտա տըր.
Մէղպուրէ երկիրմի չաղլարընտա, զայէթլէ գուվվէթլի, վէ
լրի վիճուտլու, վէ սէրթ չէհրէլի, ֆագաթ տիւպէրճէ պիր
գըզ օլուպ, վէ նասըլ քի սէօյլէտիմ, բէք դավլաճը վէ բէք
արպէտաճը պուլունտուլունտան, չօգ տէֆա մահպուս
իթմէքլիկէ մէճպուր օլմագտանըղ: Տիւն տէկիլ էվվէլքի
էիւն, թաամ վագթի, մէրգումէ հէման մահպէտէն չըգա-
րագ, չէքմիշ օլտուղու ճէղատան տօլանը, քէմալի հիտտէթ
իւզրէ թաամիտանէսէ կիթմիշ, վէ կէնճ գըզըն եագընընա
տիւշմիւշ իտի Զէվալը զաթընըղա թավսիյէ իլլէտիկիմ կէնճ
գըզ, եէմէք իսթէմէտիկինտէն, պիր սուրէթի մահզու-
նանէտէ օլտուղու հալտէ, — «Պէն իսթէմէմ, եէմէսէճէ-
կիմ տիր, էկէրշի սիզտէն պիր իսթէսէն վար իսէ, քէնտի
էթմէկիմի ճնա վիրէյիմ. — տէտիկինտէ, էօթէտէն, սա-
յիլլէրինտէն էվվէլ, լա Լուվ տէտիկիմիզ գըզ, — «Պէն իս-
թէրիմ, պէն, պանա՛ վէր» — տէյի պաղըրմըշ իսէ տէ,
տիկէր թարաֆտանտա, խալլի վագըթտան պէրու համիլէ
օլուպ . . . վէ քիւլլի զայրէթ վէ տիգգաթըմըղա ըաղմէն,

մահպուսելէրին քէնտիւէրէ պիր էյլէնճէ իյլէմիշ օլտուգ-
լարը Մօն-Սէն-Ժան նամ պիր սագտթ դարը տախի, — Պա-
նա՛ վէր, պանա՛ — » տէյի պաղըրմըշ, վէ կէնճ գըղ տա,
մէրգումէ սագտթ տահա զիւատէ աճըտարագ, էթմէ-
կինի ծնա վիրմիշ իտի. լա Լուվ պունու կէօրտիւքտէ ա-
թէշ քէսիւէրէշ, — Նէ՛ տիմէք տիր ծնա վիրմէք, մէկէրչի,
էվվէլա իսթէեէն պէն տէկլիմիյիտիմ, — տէյի զազապնաք
պիր սէօյլէյիշ իլէ հայդըրմըշ, — վէ կէնճ գըղ տախի,
— «վագաա էօյլէ տիր, էվվէլա սիզ իսթէտի իտինիզ հալ
պու քի մէրգումէ համիլէ օլուպ, վէ սիզտէն զիւատէ նա-
ֆագաեա միւհթան պուլունտուղունտան, ծնա վիրտիմ,
— տէյի ճէվապ վիրմիշ իտի, — լա Լուվ, լա կուալէ օղիւն
տուրկուն պիր գան իւզրի ճէվապ վիրմէսի իւղէրինէ տա-
հա զիւատէ հիտտէթլէնէրէք, հէման էնվայի քիւֆր ու
հագարէթլէր իյլէտիկի, վէ պըշագտա էլինտէ օլտուղու
հալտէ, պիշարէնին իւղէրինէ տօղրու գօյմուշ, վէ քեաֆ-
ֆէյի մահպուսելէրտէ, տիւշարը հէյպէթ օլարագ պաղ-
րըշմաեա պաշլամըշլար տրր. . . Մէյտանտէ եալընըղ լա
կուալէօղ գալմըշ, վէ պիւա ֆիւթուր, մէրգումէնին եիւ-
զիւնտէն եօգարը պագըպ, վէ աճը աճը կիւլիւմնէեէրէք
տախի, ջլ մէլէքլէրէ մախառա օլան սէտա վէ սէօյլէյիշիյլէ,
«Մֆ, վուրունուզ, էօլտիւրինիւզ պէնի, զիւրա, զաթէն
պէնիմտէ արաեըպ արզու իյլէտիկիմիշթէ օ տուր. . . ֆա-
գաթ, եալընըղ շունու ըէճա իտէրիմքի, չօգլուգ էզիյեէթ
էքտիրմէյիպ, իլլա չափուգ սուրէթտէ էօլտիւրինիւզ. . . »
տէմիշ տիր. խապէր ալտըղըմա կէօրէ, պիշարէ պու լուղէթ-
լէրի, օլ մէթթէպէ սատէ վէ տիւլիւզան պիր սուրէթտէ թէ-
լաֆֆուզ իյլէմիշ տիրքի, մահպուսելէրին սայքի քեաֆֆէ-
սինին տախի կէօզլէրի տօլարագ, աղլամաեա պաշլամը-
լար տրր :

— Էօյլէ օլմուշ օլմասընա, պէն տախի ինանըրմ, — տէ-
տի մատամ տ'Սրվիլ, հատտէն զիւատէ միւթէէսսիր օ-
լուպ վէ էսէֆ տսեարագ :

— Պէտէքէթ վիրսին քի, — տէտի միւտիրէ գատըն, — էն զիւտտէ ֆէնա թապիաթ սահիպի պուլունանլարըն տախի, պաղը քէրէ, թէպտիլի թապիաթ պիրլէ, իսլահը հալ իյլէմէլէրի կէօրիւմէքտէ տիր: Լա Լուվ, մէրգումէնին օլ ճիկէրլէր եարէլէյիճի օլան քէլամլարընը, վէ ըիգգաթամիգ թէսլիմիյեթի հալինի կէօրտիւքտէ, նասըլքի սօնրատան պիգղաթ քէնտիսիտէ սէյլէմիշ տիր, պիրտէն պիրէ գալպի ալթիւսթ օլուպ, վէ թա բուհունա գատար թէէսսիր իյլէտիկինտէն, անինտէ էլինտէքի պըչաղը եէրէ ֆըրլաթըպ սեագլարը ալթընա ալարագ, «Լա Կուալէօզ, խէթա՝ իշլէտիմ, սանա գարչը պու մէրթէպէ թէհտիտէ չըգըշմամլա, պիւյիւք պիր գուսուրտա՝ պուլունտոււմ, զիրա, պէն սէնտէն կիւճիւ գուվլէթլի պիր հալտէ պուլունմագտա իւքէն, նամէրտճէսինէ սէնին իւզէրինէ հիւճում իթտիմ, վէ սէն իսէ, պանա նիսպէթլէ չօգ զայիֆ վէ չօգտա պիգուտրէթ պիր հալտէ պուլունտուղուն թագտիրտէ, իզհարը ճէսարէթ իյլէտին, էլիմտէքի պըչագտան պիլէ գօրգմատըն, տիմէք տիր քի, սէնտէ պիր մէրտլիք եիւրէկի մահֆուղ պուլունմագտա տըր . . . : Պէն գահրաման ատամլարը սէվէրիմ, իմտի, իշթէ շիմտիտէն խապէր վիրիրիմքի, պունտան սօնրա, պէնիմ սանա հիշ պիր ֆէնալըգ եարմաեաճաղըմ շէյլէ տուրսուն, էկէրչի պիր թիւյիւնէ պիլէ թօգունանը կէօրիւր իսէմ, պիղղաթ քէնտիմ գարչը գօհուպ վէ մուհաֆաղա իյլէեէճէկիմ տիր . . . »

— Նէ՛ գատար զարիպ պիր թապիաթ:

— Լա Լուվ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու հալ, պիր հիւանի իպրէթ օլտուղունտան, լա Կուալէօղիւն, զաթէն մահպուսէլէր իւզէրինտէ տէրքեար օլան թէէսսիրի, պիր գաթ տահա իգտիեատ պուլմուշ տուր: Շէյլէ քի, հէման էմնալի կէօրիւմէմիշ պիր շէյ օլտուղու հալտէ, քեաֆֆէյի մահպուսէլէրին, մէրգումէեէ, «Էն տիյէրէք լագըրտը իթմէյիպ, իլլա «Էլ լուղէթինի իսթիմալ իթմէկէ պաչլատըգլարը, վէ եքսէրիսինին հիւրմէթ ու ըրայէթէտէ

գողուչ տրամբողքն քեաֆֆէսինտէ տախի, խորանվարի պի-
րէր մահէլլի մախտուս պուլունմագտէ օլտուղու կիպի, էն-
վախի սիւսէր, հէտիյեէլէր, վէ զէյնէթլէր իլէ տօնաթըմբշ
պիրէրտէ Կոյա Մարիամ սանէմի (սորձան) պուլունմագտա
տըր. մէղքիւր թէզեինաթլարըն քեաֆֆէսինի տախի քէն-
տիլէր իհտա իթմէքտէ, վէ քէնտիլէր հաբմագտա տըր-
լար, վէ հաթթա, հէր բաղար կիւնլէրի, ուխտ իտէրէք,
էօնլէրինտէ պիր չօդտա մումլար հաբմագտա տըրլար Պուն-
լար քիլիսէհէ կիթաիքլէրինտէ, բէք ուսլու տուրմագտա
տըրլար, չիւնքի, ալէսսէվիյէ, ազիզ մահէլլէրտէն, հա
միւթէէսսիր օլմագտա, վէ հախօտ գօրգմագտա տըրլար
հալ պու քի լա կուալէօզէ կէլինտիքտէ, քէնտի ըէֆիդա-
լարընտան պիրի պէնտէնիզէ, նասըլքի կէօրիւլմէքտէ տիր,
օղլէ պէլէպէտէ պէլէ պէ, անըն իւզէրինտէ, պիր էսէրի
լէթաֆէթ վէ նէզաքէթ, վէ քէզալիք պիր էսէրի մահղու-
նիյեէթ միւշահէտէ օլունմագտէ օլտուղտուն պաշգա, հէ-
լէ սէօյլէյիչի հալ ու թարզընտա իսէ. . . վէ պունտանտա
դաթինազար, —տիմէքտէ իքէն, էօթէտէն լա Լուվ տախի,
օրատա հաղըր պուլունմասը միւնասէպէթիլէ, լագըրտը-
հա դարըշարագ, —«մութլագա, մէրդումէ պիլիմ կիւ-
րուհտան, վէ պիլիմ սընըֆ վէ տեարտան օլմամալը տըր,
զիրա, պու սապահ. . . դօղուշտա, սէպէպլինտէն պի-
խապէր պուլունտուղումուզ թագտիրտէ. . . անըն հաղ-
ընտա, էլլէ-էլլէ-էլլէ կէնտէպէլէ հէհա կէպէլէ պաշլէլէլէլէ. . . »
տէտի :

—Պու մէրթէպէ ատի մախլուգլար օրթասընտա, պու
հօլտա պիր նէզաքէթ վէ թէրպիյեէ տույղուսու, տօղրու-
սու, բէք աճալիպ պիր հալ տիր, —տէտի մատամ տ'Ար-
վիլ թէաճճիւպ իւզրէ :

—Էվլէթ, մատամ, պունլար, հալընըզ քէնտի իլլէ-
րինտէ տէկիլ, իլլա էրքէքլէր նէզտինտէ պիլէ, ար ու հի-
ճապ նէ օլտուղունու պիլիպ էհէմիլիէթ վիրմէտիքլէրի,
վէ հաթթա, հարը չըպլագ պուլունտուղլարը վագըթ-

լարտա տախի, կէրէք պիղիմ, վէ կէրէք, մատամ մարքիզա, զաթը արինիզ միսիլու, իպրազը լուծֆ ու շէֆգաթ իյլէմէքիք նիւեթիյլէ թէշրիֆ իյլէմիշ պուլունան զէվաթը համիյեթմէնտան նէզտինտէ, բէք ազ հիճապ իտիպ չէքինմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, մէրգուժէ կէնճ գրգտան իսէ, մուղայիրի օլարադ, հիճապ պիրլէ չէքինմէքտէ տիրէր: Էվվէթ, մատամ, ճէնապը Հագդ թարաֆընտան իհստան պույրուլմուշ օլան օլ մուգատտէս ար ու հիճապ տույղուաու, պու մախլուգլարիւզէրինտէ տախի, կէրչի հուսոռլէ կէլմէքտէ, լաքին եալընըզ չու ֆարգ վար տըր քի, անճադ քէնտիլէրին, հիւրմէթ ու ըիայէթէ շայէսթէ կէօրտիւքէրի քիմէսնէլէր նէզտինտէ օլուր իսէ հուսուլէ կէլմէքտէ տիր:

— Հիշ տէկիլ իսէ, մէրգուժէլէրին ախլադը զարի մագպուլէլէրինէ զալէպէ իտէպիլիճի սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, պէօյլէ պսզը կիւզէլ կիւզէլ թապիի տույղուլար միւշահէտէ օլունմասը, թէսլիյեթպախշ պիր շէյ սաեըլսա սէզա տըր:

— Շիւբհէսիդ, մատամ, չիւնքի, մէրգուժէլէր, Էկէրչի, պիրէր ըրզ ու նամուսու եէրինտէ մահէլլէրտէ պուլունանճադ օլսալար, սըտգ ու խալիսէթ իւզրէ խըտմէթ իտիպ վէ իսլահը հալ վէ քէսպի նամուս իտէճէքէրի պիշէք տիր: չիւնքի միւսթաիտ տիրլէր: . . Հէլէ պունլար, հիշ պիր շէյտէն գօրգմաեըզ, վէ հիշ պիր շէյ հիւրմէթ ու ըիայէթ իթմէտիլէրի հալտէ տախի, մուգատտէս պիր տույղուհա մալիք պուլունմագտա տըրլար, շէօյլէ քի, քէնտի չօճուգլարընը սէվմէքտէ, վէ սէվինմէքտէ, վէ վալիտէ օլմալարընտա, քէնտիլէրճէ պիւյիւք պիր շէրէֆ ու իֆթիսարատտ իյլէմէքտէ տիրլէր, բէք կիւզէլ սուրէթտէ վալիտէլիք վագիֆէլէրինի թանըբըպ իֆա իյլէմէքտէ տիրլէր, վէ քէնտի մասուլարընը եանլարընտա սագլաեըզ գաեըրապիլմէքիք եօլունտա, հէր նէվի ֆէտաքեարըլըզ կէօզէ ալմագտա տըրլար, չիւնքի, պագընըզ, մատամ մարքիզա,

նաորւքի քէնտիւէր տախի սէօյլէմէքտէ տիրլէր , պու եօլ-
տա պէտպախթ վալիտէլէր , հէր թարափտան նէֆրէթ վէ
հագարէթ կէօրմէքտէ պուլունտուղլարլնտան , քէնտիւէրէ
թահգիր ու թէնէֆիիւր իթմէքտէ օլմահան , եալլնըղ քէն-
տի չօճուղլարլ օլմասընը կէօրէրէք , միւթէսէլլի օլմագտէ
տիրլէր :

— Տիմէք տիր քի , էօյլէ պիշարէլէր , քէնտի պուլուն-
տուղլարլը հալտէն տօլաւը թէէսսիւֆ իթմէքտէ տիրլէր ,
էօյլէ պիր մէմտուհ տուլղուեա մալիք պուլունմագտա տըր-
լար , էօյլէ մի :

— Մէրգուլէլէր , սայիրլէրտէն զիեատէ , քէնտի քէն-
տիլէրինի թայիւպ իտիպ նէֆրէթ կէթիրմէքտէ տիրլէր ,
Հաթթա , պունլարլն իչլէրինտէ , օլ գատարտա զիեատէ
տուլղուլլարլ պուլունմագտա տըր քի , էգճան ու տիլ
թէօվպէրէար օլուպ , իսլահը հալ իթտիքտէն սօնրա տա-
խի , էվիլէլի գապահաթլարլնը վէ լէքէլէրինի ունտուտուպ
ֆիքր ու խաթըրլարլնտան տէֆ ու իպալէ իտէմէտիքլէրին-
տէն , հէր նէ մէրթէպէտէ իյի պիր հալ վէ մէվղըտէ պու-
լունսալար , եինէ , կէչմիչի կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիրտիքճէ ,
մահղուն ու միւքէտտէր օլմագտա օլտ ուղլարլը շէօյլէ տուր-
սուն , իչլէրինտէն պաղըլարլը , մէղքիւր ըէնճի տէրունլյէ
թապ ու թէհամիւլ կէթիրմէտիքլէրինտէն , ագըլլարլնա
խիֆֆէթ տախի կէթիրմէքտէ տիրլէր , վէլհասըլ , մատամ ,
պէնտէնիզ էօյլէ զանն իտէրիմ , վէ քէմալի էսէֆ իւզըրտէ
սէօյլէրիմ քի , լա կուալէօղ իւղէրինտէ միւշահէտէ օլուն-
մագտէ օլան օլ մէրթէպէ հիւզն ու եէյիա էսէրի տախի
պիշարէնին գալպինտէ մէսթուր օլուպ վէ հիւքմ իչլէթ-
մէքտէ պուլունան պիր տէրտի ազիմտէն , վէ պիր մու-
գատտէս վիճտան տուլղուսունտան նէշէթ իչլէմէքտէ օլ-
մալը տըր :

— Յիլլաղը էկէր էօյլէ իսէ , քիմ պիլի , զէվալը չօ-
ճուք , նէ գատար միւղթարիպ պիր հալտէ պուլունմագ-
տա տըր , օլ տէտիկինիզ տէրտի վիճտան էօյլէ պիր տէրտ

տիր քի, հիշ պիր հալ անը տէֆ ու թէսկինէ միւգթէտիր
օլամազ:

—Պէտէքէթ վիրսին քի, մատամ, ինտան ճինսինէ պիր
շան ու շէրէֆ սանըմազլըղա շայէսթէ պուլունտուղու հալ-
տէ, պու վիճտանտան թապէիգ օլունմագլըգ տույլուսու,
մէէմուլ օլունտուղունտանտա պիտատէ սուրէթտէ պուլուն-
մագտա տըր. ինսանըն դալպինտէ մէրքիւզ պուլունան օլ
ախզը ինթիգամ իթմէքլիք դուտրէթի, հիշ պիր վագըթ-
տա, պիւթիւն պիւթիւն ուեուեուպ ուեուշմագտա տէ-
կիլ տիր, վէ եախտ, տիկէր պիր թապիր իլէ սէօյլէնտի-
կի թագտիրտէ, չօդ զարիպ պիր հալ, զանն խտէրսին քի,
պագը քէրրէ, վիճուտ ույգուտա իքէն պիլէ, ճան իտէ,
ուեանըգ տուրարագ, հըֆիլ ու վիդայի իյլէմէքլիք վագի-
ֆէսինի իֆա վէ իճրա իյլէմէքտէ տիր. պու հալին ֆար-
գընա, պու կիճէ, մէրդումէ թահթը հիմայէմտէ պուլու-
նան կէնճ գըղ իւղէրինտէ, եէնիտէն տիգդաթ իտէրէք
վարապիլմիչիմ տիր:

—Բիմին իւղէրինտէ, լա ֆուալէօլլուն իւղէրինտէ մի

—Էվվէթ, մատամ:

—Էյ նաւըլ օլտու պադալըմ:

—Միւթաուրմտան օլտուղու իւղրէ, էքսէր տէֆալար,
մահպուսէլէր ուեուտուգտան սօնրա, գօղուշլարա տէվրէ
չըգարըմ. . . Մատամ, պունլարջն, ույգուտա օլտու գլարը
վագըթտա, լէհճէլէրինտէ, նէ՝ գատար պիւլիւք թէպէա-
տիւլաթլար դուհուրա կէլմէքտէ օլմասընը, ասլա խաթը
ու խէհալընըգտան կէչիրէմէզսինիւ. Պէնտէնիլ չօդ տէֆա
կէօրմիւշ վէ տիգդաթ իթմիչիմ տիր քի, կիւնտիւղլէրի,
սուրէթի դահիրէլէրինտէն, հիշ պիր շէյի տ'րո ու մէրագ
իթմէքտէ տէկիլ տիրլէր կիպի կէօսթէրիպտէ կիւլիւպ օյնա-
եան, վէ շագալար շէնլիքլէր իտէն, վէ գօրգագլըգ հալի
կէօսթէրմէտիքտէն պաշգա, քիւթաթլըղլարա գատար չը-
ղըշմագտէ պուլունան նիչէ գարըլարըն լէհճէլէրինի, ույ-
գուրա տալտըգտան սօնրա, քիւմիլէն տէկիլիլէրէք, տիւ-

թիւն պիւթիւն մուղայիւրի հուսուլէ կէլմէքտէ տիր. զիրա,
 հայր՝ քի, ինստնլար, ճիւրմ ու ճիւնհա վաղը թլարընտա
 տախի, պիր սէվի թէքէպպիւր թաշըմագտա տըրլար: Մֆ,
 մատամ, օլ ուլգուտա օլտուգլարը վաղըթտա, մէրգու-
 մէլէրին լէհճէլէրինտէ հուսուլքէվիր օլան առարը մաղլու-
 պիյէթ, մահճուպիյէթ, վէ մահզունիյէթտէն, բէք չօդ-
 էլէմնախ ճալլէր ք' չֆ ու տէրք իտիլէպիլմէքտէ օլտուղու-
 կիպի, նիչէ իւրքիւնթիւլէր, վէ պիլա իթթիեարի օլարագ,
 նիչէ էլէմնաք կիւլիւմսէ յիշլէր տախի կէօրիւլմէքտէ օլուպ,
 վէ մէղքիւր հալլէրտէնտէ հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլտիր քի,
 մէրգումէլէրին, բէնտի աեըզլըդլարընտա իշլէմիշ օլտուգ-
 լարը խապասաթլարը, տիւշլէրինտէ կէօրմէքտէ օլմալարընա
 տէլալէթ իյլէմէքտէ պուլունմաոը՝ աեւաշըլմագտա տըր. . .
 Մատամ, շիմաի զաթը ալինիզէ, լա՛ուվ նամ պիր գըզըն
 զիքրինի կէչտի իտիմ. . . վէ մէրգումէնինտէ իութուլմաղ
 գարըլմաղ պիր եաբամաղ օլտուղունու սէօյլէտի իտիմ:
 Պունտան օն պէշ կիւն գատար մուգատտէմ, մէրգումէ
 ճարիյէնիզէ, քեաֆֆէյի բէֆիգալարը նէզտլէրինտէ օլ-
 տուղու հալտէ, բէք թէրպիյէսիզ պիր սուրէթտէ օլա-
 րագ, տա՛աթըպ հագարէթլէր իթմիշ իտի. վէ ճարիյէնիզ
 տէ էհէմիյէթ վիրմէքսիզին, ումուղլարըմը սիլ բէրէք, ա-
 լըպ եիւրիւիւ վիրմիշ իտիմ: վէ ճարիյէնիզին պու հալի, եա-
 նի եաբուրըզ հագարէթլէրէ գարշըրդ իզհարը հիտտէթ վէ
 շիտտէթ իթմէմէքիկիմ, զիեատէսիյլէ քիպրինէ թօգուն-
 տուղունտան, գուտուրուպ խըլմ ու զագապա կէլմէսինէ
 օէպ. պիյէթ վիրմիշ իտի. . . Պու գըզ, հէր հալտէ ճարիյ-
 նէնիզի գըզտըրմագլըզ գուրուպ նիյէթ իյլէտիկինտէն,
 վէ պաղէն վալիտէմինտէ պուրաեա կիտիպ կէլտիկինի
 կէօրմիւշ վէ աեւամըշ օլտուղունտան. . . ճարիյէնիզի պը-
 րագարագ, վալիտէմ ալէյհինտէ, էնվալի հագարէթլէր
 իթմէքիկէ տախի ճիւրաթ իյլէմիշ իտի. . .

— Ա՛, նէ՛ գատար պիւլիւք պիր արսըզլըզ, վէ նէ՛ գա-
 տարտա պիւլիւք պիր քիւսթախլըզ տըր պու. . . վալիտէ-

նիզէ հագարէթէրէ չըզըմագլըզա՛նէ հագդը վար տըր :

— Կէրջի, մէրգուճէնին մէզ քիւր հագարէթէրինէ տա-
խի, էհէմմիյեէթ վիրմէրլիք ճայիզ տէկիլ իտի, չիւնքի,
տիվանէճէ լագըրտըլարտան իպարէթ պուլունմագտա ի.
տիպէր, լաքին, տօղրուսու, կիւճէնիպ հիտտէթլէնտիմ. . .
Լա Լուվտա հիտտէթիմին ֆէհմինէ վարտը, վէ միւրատը-
նա իքմիշ օլմասը իչին, քէնտու քէնտույէ քէյֆլէնիպ զու-
րուրլանմահատա պաշլատը Օլագչամ, վագըթ հարը կիճէ
րատտէլէրինտէ օլտուղու թագտիրտէ, եինէ գօղուշլարտ
տէվրէ չըգտըմ, վէ լա Լուվուն գարեօլասը եանընա կիթ-
տիմ: Մէրգուճէ, ֆէրտասը սապահըսը մահպէսէ իյզա ի-
պիլէճէք իտի: Պիրտէ լէհճէսինտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան
սիւքիւնէթի հալի կէօրտիւկիւմտէ, տիւչարը թէաճճիւպ
վէ թէհասիր Յլտում, զիրա, ալէսսէվիյէ չէհէսինտէ միւ-
շահէտէ օլունալէյմէքտէ օլան սէրթիլիլին վէ արսըզլըզըն
էսէրի եէքինէ, հէման տիյէպիլիրիմ քի, պիր հաքսվէթ վէ
պիր միւլայէմէթ էսէրի գայիմ օլմագտէ իտի. վէ զանն իտէր-
սին քի, էչքեպլընտա, պիր նիեալմէնտլիք, պիր մահզու-
նիյեէթ, վէ պիր նէտամէթ ալէամէթլէրի պուլունմագտա
իտի. տօտագլարը հարը աչըգ օլուպ, վէ սինէսի իսէ սը-
գըլմագտա, վէնէֆէսի տարալմագտա իտի. վէ հաթթա,
պունլարտանտա զիեատէ զարիպի վար տըր, ճարիյէնիզճէ
մէհմուլին վէ իհթիմալին խարիճինտէ տիր կիպի կէօ-
րինմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, հատտէն զիեատէ թաշ
վէ տէվիր եիւրէքլի տիր տէյի զանն օլունմագտէ պուլու-
նան մէրգուճէնին կէօզլէրինտէն . . . լէպլէպի թանէսի կի-
պի իքի գաթընէ հաշլար, եանագլարընտան աշաղը ապըպ
ինմէքտէ իտիլէր . . . Սիւքիւլիլի թամմէ իւզըրէ, չէնտ տա-
գըդա, շու զարիպ հալի տուրուպ սէյր իթտիմ, վէ պիր
տէ պու հէնկեամտէ, շու, ք-քո՛ն . . . ք-քո՛ն . . . է-է-է-
-է-է-է . . . լուղէթլէրինի թէլաֆֆուզ իթտիլինի իչիթտիմ. . .
լաքին, պաշա պիր շէյ անլահամահըպ, չիւնքի, բէք իյի
անլաշլմագ պիր սուրէթտէ օլարագ սէյլէմէքտէ իտի . . .

անճաղ շու գատարընը ֆարգ իտէպիւրիմ քի . . . գալպ-
տէն պիր ահ չէքերճէսինէ օլտուզու սուրէթտէ , հապս Սը-
հա . . . տիեհէրէք , քէնտի իմիմի տախի թէլաֆիֆուզ իլլէ-
մէքտէ իտի :

—Պէսպէլլի մէրգումէ , վալիտէնիզ հազգընտա իթմիշ
օլտուզու հազարէթլէրտէն տօլաեր , ույգուսու իչինտէ ,
նէտամէթ կէթիրմէքտէ պուլունմուշ տուր . . .

—Ճարիյեհէնիզ տախի այնի իթիգատա զահիպ օլտուա . .
վէ պունուն իւզէրինէ հիտտէթիմ տահա զիեաաէ թէսկին
օլտու : իմտի , աչիքեար սուրէթտէ անլաշըլմադտա տըր
քի , մէրգումէ , քէնտի լէֆիգալարէ նէդտինտէ , շայեանը
էսէֆ պուլունան քիպրինէ եհտիրէմէտիկինտէն , թապիի
պուլունան գապալըղընը վէ թէրպիյեհէսիլիկինի , տահա
զիեաաէ իլէրու կէթիւրմէքլիկէ , եանի վալիտէմէ գա-
տար հազարէթլէր իթմէքլիկէ ճիւրաթ իթմիշ իսէ տէ . .
չօդտա իհթիմալտէն տիր քի , եինէ թապիաթընտա պու-
լունան պիր իլի տուլըլունուն էսէրի օլարադ , ույգուսու
էսնասընտա , նատիմ օլմահա պաշլամըշ աըր :

—Պարի ֆէրտասը սապահըսը , օլ հարաքեաթը մադիյ-
եհէսինտէն տօլաեր , կէլիպ սիզտէն պիր մազուր տիլէմէք-
լիկէ միւսարաաթ իլլէմիշ մի տիր :

—Խայր , ապա , հէմիշէ եինէ քէնտի էվվէլէքի գապա-
լըղընա , վահշիլիկինէ , վէ արսըզլըղընա տէվամ իլլէմէք-
տէ պուլունմուշ տուր : Ֆադաթ , մատամ , զաթընըզա ,
գավիէն շունու պէեան իտէրիմ քի , օլ սէօլլէտիկիմ վէ
տիգգաթ իլլէմիշ պուլունտուղում հալլէր գատար շայ-
եանը ըիգգաթ ու չէֆգաթ հիչ պիր հալ օլամադ տէնիլ-
սէ ճայիզ տիր : Վադաա , խէեալի պիր չէյ օլմուշ օլմասը
տա իհթիմալտէն տիր , ֆադաթ , պէնտէնիզ էօլլէ իսքեաթ
վէ իգնա օլմուշում տուր քի , պու պէտպալթլար , քէն-
տի ույգուլարը էսնասընտա , թէպտիլի ախէադ իլէ , պի-
րէր իլի գարըլար օլմադտա տըրլար , վէ եախտ , հատտի
զաթլարընտա , հէր նէ իմիշլէր իսէ , եինէ օլ հալի քէսպ

իլյէմէքտէ տիրլէր. շէօյլէ քի, կէրչի պուռլար, քէնտի թապիի
 դուստրլարընը պիւրիքտէ թաշըմադոտ տըրլար, լաքլն,
 պու ճիւմէ իլէ տաթի, պազը իյի տույդուլար տաթի մա-
 լիք պուլունմադտա տըրլար. վէ պէրէքէթտէ վիսսին քի,
 մէգքիւր հիսսի, Կաթը հասէնէլէրինի, ճիւրմ ու ճինայէթ-
 տէն թէմէլլիւտ իաէն մէշլուն պիւր ֆօտուլուգ բէրտէ-
 սիլյէ սէթրէ չալըշմադտա տէկիլ տիրլէր: Նիհայէթ, պուռ-
 լարըն քեաֆֆէսինիտէ թահթը նազարը տիգդաթ վէ միւ-
 թալաաթա ալտրադ, քէնտիմճէ գարար վիւրիպ վէ իթի-
 գատ իլյէմիշիմ տիր քի, պուռլար, ալէսսէվիյէ, էօյլէ խա-
 րիճտէն կէօսթերմէք իսթէտիքլէրի գատար ֆէհա ախ-
 լազլար իլէ մէճպուլ շալլունմադտա տէկիլ տիրլէր. նա-
 սըլքի, պու իթիգատաթմ սայէսինտէ, չօդ տէֆա սէմէրէ-
 լէր վէ մուհասսէնաթլար կէօրմէքլիք իգպալինէտէ նաթիլ
 օլմուշսւմ տուր. վէ հիշ շիւբէհէմտէ Կօդ տուր քի, էկէրչի
 պու իթիգատտա օլմաեքպտա, մէրդումէլէր հադգընտա,
 պիւթիւն պիւթիւն գաթի իւմիա օլմադլըդ թարիդինի
 թուլթմուշ օլսա իաիմ, մէգքիւր սէմէրէ վէ մուհասսէնա-
 թըն հիշ պիրինի կէօրէմէնէնէք իաիմ:

Մապամոսկրվիլէօյլէ ախլագը պօղուդ գըզլար վէ գա-
րըլար միւտիրէսի օլուտ , վէ շան ու շէօհրէթ տէն պիւպէհ-
րէ պուլունան պիր դատըն թարաֆընտան , պու մէրթէ-
պէ ագլ ու ֆէթմանէթ : վէ ինսանիյեթէ տայիր միւֆիտ
վէ եիւքսէք տույղսլար իլէ պէրապէր , պու մէրթէպէ-
տէ էհլիյեթ վէ մուհաքէմաթ զուհուրա կէլմէսինի կէօր-
տիւքսէ , պիթթապի աիւչար օլտուղու թէաճճիւպ ու թէ-
հայեիւրի սէթրէ միւղթէտիր օլամաեարագ , զուհիրէ չը-
դարմիշ , վէ մէրդումէ գատընա խիթապէն ,

—Մասամբ, սիզին զայրեթ ու ճեռարեթինիզ պեր քեմալ օլտուդտան պաշգա, բեքսէ պիւլիւք պիր ֆազիլեթ ռահիպէսի օլմալըսընըզ, զիրա, բեք ճիւզլյեթ նէվինտէն պուլունան պիր մէմնունլյեթ վէ հախօտ պիր միւքեաֆալթա դանաաթ կէթիրէրէք, պու մերթէպէ միւշքիլ վէ

պիֆէյզ պիր խըտմէթէ մուդալէմէթ պիրլէ , տէվամ ի-
տէպիլմէքտէ սինիզ , — տէտի :

— Պիր տտամ , էկէրչի պիր վազիֆէեի , քէնտի վիճա-
նըյլա տէրիւհտէ իտէր իսէ , հէմ իֆա իտիպ իլէրու կէ-
թիւրէպիլիր , վէ հէմտէ քէսպի զայրէթ վէ ճէտարէթ ի-
տէր , վէ պունտանտա գաթինազար , սայիր պիր միւքեաֆաթ
տահա վար տըր , շէօյլէ քի կիւնտէն կիւնէ եէնի եէնի հալլէր
կէօրիւպ քէսպի վուգուֆ իտէրէք թէլէզզիւզ իտէր վէ
մէմուռն ու մէսորուր օլուր . զիրա , պու քէշֆիեաթլար ,
էօյլէ ըըդլար տըրլար քի , էկէրչի տիգզաթ իտիլիպտէ ա-
րաշթըրըմազլար իսէ , պուլունտուգլարը եիւրէքլէրտէ ,
մէսթուր վէ մէթրուք պիր հալտէ գալարադ , պիլա սէ-
մէրէ մահվ օլուպ կիտէճէքլէրինտէ , ասլա շիւբհէ ճայիզ
տէկիլ տիր :

— Չի՛ ֆայիտէ քի , մատամ , սիզին կիպի գատընլարտա ,
բէք նատիր իւլէմնալ օլմալը տըրլար :

— Խայր , մատամ մարքիզա , խայր , էօյլէ տէկիլ տիր ,
վէ հաթթա , պիր սուրէթի գալիյեէտէ օլարադ տա սէօյ-
լէրիմքի , պու խոսոսլարտա , ճարիյեէնիզտէն տահա զի-
եատէ էհիյեթ վէ լիեազաթ իւզրէ տիգզաթ իտիպ , վէ
տահատա զիեատէ մուվաֆֆադըյեէթ պուլան գատընլար
էքսիք տէկիլ տիրլէր . . . պու մահպուսխանէնին տիկէր թա-
րաֆընտա վադը տայիրէտէ օլուլունան , վէ էնվայի ճիւրմ
ու ճինայէթլէ կէլմիշ օլան մահպուսէլէր իւզէրլէրինտէ իճ-
րայի մէճմուրիյեէթ իտէն միւտիրէլէր իշինտէ , պիր միւ-
տիրէ վար տըր քի , էկէրչի պիր տէֆատա մէրգումէ իլէ
կէօրիւշէճէք օլանըզ , ճարիյեէնիզտէն իշիթտիքլէրինիզ-
տէն չօգ զիեատէ շայեանը աիգզաթ վէ իսթիֆատէ մա-
լիւմաթլար ալաճաղընըզտա իշթիպահ եօգ տուր . . . Տա-
հա պու սապահ , օլ զաթընըզա տէօյլէաիկիմ միւտիրէ , մա-
սումունու թէլէֆ իթմիշ օլմադլըզ թէօհմէթիլլէ , պիր կէնճ
զըզ կէթրիլտիկիլնի ոէօյլէտի . վէ մէրգումէ գըզ հագ-
գընտա , օլ մէրթէպէ ճիկէրսուզ շէյլէրտէ նազլ իլլէտի

քի, պիր առամբն երևեկի թաշտան տախի օլա տաեա-
նամազ. . . Օլ պիշարե գրգըն բէտերի, ըրգ ու նամուսույ-
լա չալըչապ եաշար պիր էլմաս չարխճըսը օլտուղու հալտէ,
գըզընըն մէղ քիւր ճինայեթինի իշիտիր իշիթմէզ, հիճապըն-
տան նաչի չըլտըրմըչ օլտուգտան պաշգա, անլաշըլտըզը-
նա կէօրէ, պիշարէնին թէքմիլ ֆամիլեասը տախի, պէզա-
յէթ տէրէճէտէ սէֆիլ ու բերիշան պիր հալտէ ոլուլու-
նուպ, թամբլ սօգաղընտա վադը խանէլէրտէն պիրինին
պիր միսկին թալան իշիտինտէ օթգըրմագտա իմիչէր :

— Թամբլ սօգաղընտա մը, — տէյի պաղըրտը մատամ
տ'Սըրվիլ թէաճճիւպի ազիմ իւղրէ, վէ պատէհու տախի
մէրգում էլմաս չարխճըսը օլան ֆագըրըն իսկինի սիւալ
իլէտի :

— Գըզըն իսմի Լուիզ Մօրէլ իմիչ. . .

— Թամամ, թա քէնտիսի. . .

— Մէրգումէ գըզ, զայեթլէ միւհթէրէմ վէ միւթէ-
պէր զաթլարտան պիրի պուլունան նօթէր ժոգ ֆէրանըն
խանէսինտէ խըտմէթ իտէր իմիչ :

— Օլ տէտիկինիզ պիշարէ ֆամիլեա հագըրնտա պէնտէն
տախի իմաստ ու մուսվէնէթ թայէպ օլունմուչ իտի, —
տէտի Դլէմանս երւղլէրի գըզարարագ, — լաքին, շու չիմ-
տիրի սէօյլէտիկինիզ եէնի ֆէլաքէթտէն ապա խապէրտար
տէկիլ իտիմ, վէ օլ մէրթէպէ տէհչէթլու պիր տերտէ տահա
տիւշար օլաճագլարընըտա, գաթան խաթըրմտան կէչիւմէզ
իտիմ. . . Էյ պու ճինայեթ հագըրնտա, Լուիզ Մօրէլ
քէնտիսի նէ սէօյլէմէքտէ իմիչ աճտպա :

— Մէրգումէ պիւթիւն պիւթիւն ճէրհ ու ինքեար իլէ,
օլ պապտէ քէնտիսինին պիսուչ օլմասընը սէօյլէմէքտէ, վէ
մասումունսն իսէ էօյիւ տօղմուչ օլմասընը, եէմիլլէր իլէ
իտտաա իլլէմէքտէ տիր, . . . վէ տօղրուսու, սէօյլէյիշի-
նին վէ թէլաֆֆուգունուն թարղընա պաղըրտըլը թագ-
տիրտէ, մէրգումէ գապահաթաղ օլմալը տըր, զերա,
սէօյլէտիքլէրինտէ պիր տօղրուլուգ պուլունտուղու տէրք

ու ֆէհմ օլունմագտա տըր : իմաի, մատամ մարքիզա, մատամքի մէզքիւր ֆամիլեանը թանըմագտա , վէ հագգլարընտա իզհարը ասարը ըիգգաթ վէ շէֆգաթտա պուհուրմագտասընը , լուծֆ ու մերհամէթ իտիպտէ , մէրուսմէ եի պիր քէրրէ կէօրմէքլիկէ հիւսմէթ իյլէր իսէնիզ , պիշարէեի բէնչէյի մէյեուսիյէթտէն գուրթարմըջ օլաճաղընը իհթիմալի գաւիտէն տիր , զիրա , իշիտիլտիկիսէ կէօրէ , բէք մէյեուս օլմասընտան գօրգուլմագտա իմիշ :

—Հայ հայ, անը տախի կէօրմէլիյիմ, վէ անը տախիքէնտի թահթը հիմայեմմէ ալմալըեւմ, վարսըն թահթը հիմայեմմէ , պիր թանէ եէրինէ , իքի թանէ պէտպախթ պուլունմագտէ օլսուն . . . պիրի Լուիզ Մօրէլ վէ տիկէրի տախի լա կուալէօզ . . . զիրա , մէքսուսմէ պիշարէ գըզ հագգընտա նագլ իթտիքլէրինիզ , գալալիմէ իֆրաթ մերթէպէ թէէստիր իյլէմէքտէ տիրլէր : Լաքին , էվվէլ էմիրտէ շուսու պիրմէք իսթէրիմ քի , աճապա մէքսուսմէեի պուրատան գուրթարմագ իշին , նէ թարիդ թուլմագլըզըմ , վէ նէրէեէ միւրաճաաթ իթմէքլիկիմ իգթիզա իյլէմէքտէ տիր . պիր քէրրէ պուրատան չրգարըլտըգտան ոօնրա , պէն ոսնը , պիրինին եանընա վիրէպիլիրիմ , վէ իսթիգպալինի տէ պիզգաթ քէնտիմ տէրիւհտէ իտէրիմ . . .

—Մատամ մարքիզա , էլպէթթէ զաթը ալինիզին նիչէ մուազզամ զաթըլար իլէ իւլֆէթ ու միւնասէպէթինիզ պուլունմագտա օլմալը տըր , տիմէք տիր քի , միւրատ իյլէտիկինիզ թագտիրտէ , հէման ագչամտա սապահտա , սէպիլի թախիլիյէեպինէ մուվաֆֆագ օլապիլիրսինիզ , օլ պապտէ , սիզին իշին , հիչ պիր կիւճիւք պուլունմագտա օլմամալը տըր . զիրա , պու մուվաֆֆագըյեթթէ Կայիլիյէթ իշին , Գապը զապթիյէեճէ եալընըզ պիր իթիմասա իհթիեան պուլունմագտա տըր , չիւսքի , զապթիյէէ նագըրը պուլունման զալըն էմիր միւսթագլինէ մէրպուլթ պիր շէյ տիր . Լաքին , մատամ մարքիզա , լա կուալէօզին ույգուտա պուլունտուղու վագըթտա գուհուրտ կէլմիշ օլան աիգ :

դաթ վէ միւթալաաթըմը թէքմիլ իտէմէյիպ գուսուր պը-
րագտը իտիմ. իմտի, օլ պապտէ, գաթը ալինիզէ, շու-
նու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, իհթիմալի գա-
վիտէն կէօրմէքտէ օլտուղումա նէղարէն, մէրգումէնին
գալպինէ հիւքմ իթմէքտէ օլան օլ իլթիրապը վիճտան-
ուա պաչդա օլարագ, պիր տէրտի ազիմ տահա հիւքմ իյ-
լէմէքտէ օլմալը տըր . . :

—Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ, մատում:

—Պէլքի օլ պապտէ եանըլմագտանըմ. . . լաքին, պու
ճիւմէ իլէ տախի, էօյլէ զանն իտէրիմ քի, մէրգումէ կէնճ
գըզ, պիլէմէմ նէ հալ ու մէվգըլէրտէ պուլունարագ, օլ
ուլղունսուզ հալլէրէ վէ մահէլլէրէ տիւշտիւքտէն սօնրա
չըգըպ գուրթուլտուղունտա, գալպինտէ պաչդա պիր տուլ-
ղու հիսս իթմէկէ պաչլամըչ պուլունամալը տըր. . . վէլհասըլ,
աչըպ սէօյլէեէյիմ, ճարիյեէնիլին զանն ու իթիգաուրնու
կէօրէ, պիչարէնին գալպինի, նամուսլու սուրէթտէ օլտու-
ղու հալտէ, պիր աչգ ու սէվտա պէօճէկի քէնտի բէնչէսինէ
կէչիւրէնէք եէմէքտէ տիր տէնիլտէ ճալիլ տիր. . . վէ չօգտա
իհթիմալտէն տիր քի, մէզքիւր խուսուս Ֆիքրինի իսթիլա
իլլէմիշ Կուլունտուղունտան, հէմ իլթիրապը տէրունինի,
վէ հէմտէ էմէլի սէատէթի հալի թէստվուրունու մուճի գ
օլմագտա տըր . . :

—Սիլին պու. զանն ու իթիգատընըզ, նէտէն նէչէթ իյ-
լէմէքտէ տիր:

—Սիթէտէն չըգըպ կիթտիւքտէն սօնրա, իւշ այ միւտ-
տէթ նէրէտէ իմրարը էվգաթ իլլէմիշ օլմասընը, իւրար ի-
տիպտէ պիր տիւրլիւ սէօյլէմէք իսթէմէմէսինտէն ալարագ,
մէզքիւր շիւրհէեէ զուհիպ օլմագտանըմ, չէօյլէ քի, քէն-
տի միւլահաղամա նէղարէն, պուրաեա կէլմէգտէն էվվէլ
նէրէտէ պուլունմուշ օլմասընը, պիզէ սէօյլէմէկէ, օրատա
պուլունանլար քիմէր իտիլէր իսէ, պէլքի իչիտիլէր տէ,
կէլիպ արարլար, վէ գուրթարմաեա չալըչըրլար տէյի գօրգ-
մագտա օլմալը տըր:

— Իյն՝ եա, պու գօրդուսունա սէպէպ նէ օլապիլիր, քէնտինճէ մէկէրչի տահա՝ իյի օլմաղ մը :

— Խայր, մատամ, շիւնքի, կէլիպ արաաղլարընտա վէ պուլտուղլարընտա, թապիաթիլէ, քէնտի եանլարընա կիթմէզտէն էվվէլքի հալէրինի, իգրար ու իթիրաֆէ մէճ. պուր օլաճագ տըր. հալ պու քի, շիւքհէսիզ օլարագ, շիմ տիյէ գատար, անլէրտէն պունու սէթր իլլէմիշ օլմալը տըր,

— Թամամ, հագգընըզ վար տըր, վէ նասըլքի սէյլէ. տի իտինիզ, պուրաեատա պիր քէօյլիւ գըզը էլպիսէսի իլէ կէլմիշ տիր, տիմէք տիր քի, պիր քէօյլիւ ֆամիլեասը եա. նընտա պուլունմագտա իմիշ տիր :

— Պունտանտա գաթինաղար, սայիր պիր խուսուս տա. հա, մէղքիւր շիւքհէմէ թագվիյեթ վիրմիշ տիր : Տիւն աղչամ, գօղուշարընը կէօղտէն կէշիրմէքիկէ չըգարագ, մէրգումէ լա կուալէօղիւն գարեօլասը եանընա կիթտիկիմ տէ, կէրչի տէրին ուղդուտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, քէնտի քէֆիդալարընը, մուղայիրի պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, լէհճէսլնտէ պիր էսէրի ասուտէկի վէ սիւ. քիւնէթի հալ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, պաշընտաքի թաք. կէսի ալթընտան իսէ, նիմտաղըլմըշ պիր հալտէ պուլունան օլ սարը սարը վէ ուղուն սաչլարը, հէրճ ու մէրճ պիր սու. րէթտէ պուլունտագ, պօյնունտան վէ ումուղլարընտան աչաղը տէօքիւլմէքտէ օլտուղլարըկիպի, օլ ուֆաճըզ էլլէ. րինի տախի, զանն իտէրսին քի, տուալտր իտէրէք ուեու. մուշ օլտուղունտան, խաչվարի սինէսի իւզէրինէ վազ իլլէ. միշ պուլունմասը կէօյիւնմէքտէ իտի. տիւշարը ըիգգա. թը գալպ օլարագ, մէրգումէնին օլ մէլէքվարի սիմասընը պիր վագըթ տուրուպ թէմաչա իլլէմէքտէ իքէն, պիրտէ դայէթլէ եավաշ, հիւրմէթլու, վէ դամաք, վէ մէյլ ու մու. հապպլթէ տայիր եանըզ պիր սէս վէ պիր թէլաֆֆուզ իւզըէ. . . պիրինին իսմինի թէլաֆֆուզ իլլէտիկինի իշիթ. տիմ. . .

— Նէ՝ իտի մէղքիւր իսմ :

Մատամ Արման, ճիւղիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգ-
տան սօնրա, քէմալէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ,

—Մատամ մարքիզա, պիր ատամըն ույգուսու հէն-
կեամինտա սէօյլէտիքլէրինի, քիմսէեէ սէօյլէմէյիպ քէթմ
իթմէքլիկին, պիր վաղիֆէյի մուգատտէսէ օլտուղունու,
հէր նէ գատար պիլմէքտէ իսէմտէ, մատումքի զաթը ա-
լինիզ, քէմալի լութֆ ու մերհամէթինիզտէն թէշվիգ օ-
լունարագ սիւալ պուեուրմագտասընըզ, իմտի ճարիյե-
նիզտէ, մէզքիւր սըրըր սիգէ իֆշա իտիպ, պիլէմնիյեէ
սէօյլէմէքլիկէ ճէսարէթ իտէրիմ. . . Մէզքիւր իսմ, Բօ-
տօլֆ իտի :

—Բօտօլֆ մու, —տէյի պաղըրտը մատամ տ'Արվիլ,
անինտէ բրէնսի խաթըրնա կէթիրէրէք. Պատէհու, մէր-
գումէ, կէրօյլթէյն կրան-տիւգասը իլէ, լա կուալէօզ
կիպի ֆաղըրէ վէ սէֆիլէ պիր գըղըն հիշ պիր միւնասէպէ-
թի օլամաեաճաղընը տիւշիւնտիւկիւնտէն, քէնտու քէն-
տուլէ, մութլագա պու Բօտօլֆ, պաշգա պիր Բօտօլֆ օլ-
մալը տլը տիյէրէք, քէնտի թարաֆընտան լուհուրա կէլ-
միշ օլան թէաճճիւպտէն տօլաեը տիւշարը թէաճճիւպ օլ-
մագտէ ծլան մէրգումէ մատամ Արմանա խիթապէն,

—Մատամ, մէզքիւր իսմ, պատիի թէհայեիւրիմ օլ-
մուշ տուր, չիւնքի, աճայիպ պիր թէսատիւֆ իգթիզա-
սընտան օլտուղու հալտէ, ագրապալարըմտան պիրինին իս-
մի տախի Բօտօլֆ տուր. վէ լա կուալէօզ հագգընտա սէժ-
լէտիքլէրինիզ իսէ, կիթտիքճէ տահա զիեատէ մէրագ ու
մէրհամէթիմի թահրիք իյլէմէքտէ տիր. . . Աճապա, մէր-
գումէ գըղը, պու կիւն. . . վէ հէման չիմտի կէճրէպիլի-
միյիմ. . .

—Շիւրհէսիզ, մատամ, էկէրչի արզու վէ միւրաա պու-
եուրուր իսէնիզ, կիտիպ սէրիան չաղըրթտըրաեըմ. . . Վէ
էկէր էմը իտէր իսէնիզ, տիկէր տայիւրէտէ պուլունան, վէ
զիքրինի կէշմիշ օլտուղում Լուիզ Մօրէլի տախի կէթիրի-
տիքէպիլիւրիմ :

— Զիեստեսիլէ մէմնուն օլուրում, մատում, — տէյի ճէվապ վիրտի մատամ տ'Արվիլ, վէ մատամ Արման պը-
րազըպ կիթտիկինտէն, մէրգումէ եալընըզ գալտըլընտա,

Ղարիպ հալ, — տէտի քէնտու քէնտույէ, — աճապա,
պու Րօտօլֆ իսմինի իշիթիր իշիթմէզ իւզէրիմտէ շու հասըլ
օլմագտա օլան թէէսսիրի աղիմ ու աճիպ, նէտէն նէշէթ
իթմէքտէ տիր . . . Արիմ Ալլահ, պէնտէ պիր տիվտնէլիք
էսէրի պուլունմագտա օլմալը տըր. մէկէրչի, բրէնս իլէ օլ
սէօյլէնիլէն սէֆիլէ պիր գըզ արասընտա, պիր իւլֆէթ ու
միւնասօէպէթ պուլունմագլըզ, իհթիմալտէն ատտ օլու-
նապիլըր մի : — Պատէհու մէրգումէ ճիւզիճէ սիւքիուլթ
իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, իլավէթէն տախի շէօյլէ սէօյ-
լէտի, — Բրէնսին հագգը վար իմիշ, շու կէօրտիւկիւմ վէ
իշիթտիկիմ հալլէրի, նէ՛ գատար Թճընըպ, վէ վազըֆ օլ-
տուղումտան տօլաքըտա, նէ՛ գատար մէմնուն օլմագտա-
եւմ . . . ինսան պէօյլէ մէշղուլիյէթի նէճիպէ վէ մէրղու-
պէ իլէ մէշղուլ օլտուղունտա, կէրէք ֆիքրի վէ կէրէք
գալպի, պաշգա՛ պիր հալ քէսպ իթմէքտէ տիր, պիր ազա-
մէթ վէ պիր եիւքսէքլիք քէսպ իթմէքտէ տիր . . . Էվ-
վէթ, նասըլքի, քէզալիք մէրգում պանա սէօյլէմիշ տիր,
պիր ատամ, լուլթ ու մէրհամէթէ լաքըզ օլան պիչարէ-
լէրին իմտատ ու մուլապէնէթլէրինէ եթիշտիկինտէ, զանն
իտէրսին քի, իւզէրինտէ, պիր ճիւզի մէրթէպէ Հիքմէթ-
ուլլահլըզ գուլվլէթ ու գուտրէթի հիսս իլլէմէքտէ տիր . . .
Վէ պունտանտա գաթինազար, շու շիմտիքի եէնի կէօր-
մէքտէ օլտուղում պաշգա պիր տիւնեա, վէ պաշգա տիւր-
լիւ հալլէր, հիշ խաթր ու խէեալըմտան կէշմէզ շէյլէր օլ-
տուղլարը թագտիրտէ, պու նէ՛ գատար զիեատէ շայեանը
տիգգաթ վէ միւթալաա պիր սուրէթտէ պուլունմագտա
տըրլար . . . վէ ֆիվլագըտա, քէզալիք, ա՛ն սէօյլէտիկի
կիպի, նէ՛ գատարտա զիեատէ էյլէնճէլի վէ պատի թէ-
լէզզիւզ տիրլէր : Մէկէրչի, հիշ պիր Րօմանտա, պու մէր-
թէպէ ըիգգաթէնկիզ հալ ու հարէքէթլէր կէօրէպիլէճէք

մի իտիմ, վէ մէկերչի, պու մերթէպէ տիւշարը մէրադ օւ
 լապիլէճէք մի իտիմ. . . Մէսէլա, իշթէ օլ զէվալը Կուալէօզ
 հադգքնտա տիխէտիքլէրիմ, լուծփ ու մէրհամէթիմի, զի-
 ետտէսիլլէ թահրիք իյլէմէքտէ տիրլէր : Էվվէթ , մէրդու-
 մէհի հէր նէ դառար կէօրիւպ թանըմադ տա տէկիլ իսէմ
 տէ , պէղայլէթ տէրէճէտէ անընդալ էսէփ իյլէմէքտէյիմ,
 չիւնքի , աշիքեար սուրէթտէ կէօրմէքտէյիմ քի , մէրդու-
 մէ միւտիրէ գառըն , բէք չօզ թէճրիւպէլէր կէօրմիւշ օլ-
 տուղու հալտէ, մէզպուրէ չօճուղու պանա, թահթը հիմայլէմէ
 ալմագլըղըմը թէքլիֆ իյլէմիշ տիր , վէ օլ պապտէտէ ալ-
 տանմըշ օլմասը , ազլէ անգըն տէկիլ տիր : Վէ տիկէր պի-
 շտրէ պիր դըղա . . . եանի էլմաա չարխըմընըն դըղընա
 կէլինտիքտէ : . . զաթէն քէնտի թահթը հիմայլէմտէ պու-
 լունմադ տա նըր, վէ բրէնա, քէնտի իտիմէ օլտուղիւ թադ-
 տիրտէ , հէր նէվի սախալլէթ վէ ինսանիյեթի իճրա իյ-
 լէմիշ տիր . . . Ձէվալը ֆագըրլար , շու սըրք ու հիքմէ-
 թէ պագընըղ , քէնտի սէֆալլէթի աղիմէլէրի , պէսիմ սա-
 հլի սէլամէթէ չըղմագլըղըմա , պիւյիւք պիր վէսիլէ՝ օլ-
 մաւշ տուր , Էվվէթ , քէնտի սէֆալլէթլէրի սայէսինտէ, միւ-
 րայիճէ պիր եալանը իրթիքեապ իլէ , պէնտէ պիւյիւք պիր
 ընդալէթ վէ պիւյիւք պիր թէհլիքէտէն, վէ հաթթա պէլքի
 տէ էօրիւմտէն գուրթ ուլմուշում տուր . . . Մէզքիւր Կա-
 լանը իրթիքեապ իյլէյիպտէ սէօլլէմէքլիմ, աօղլուսու ,
 հալէա , վէ հէր տագըղա, գալպիմէ աղըր պասըպ վէ վիճ-
 տանըմ պէնի թաշլսմագ տա տըր, լաքին , չի՝ ֆայիտէ քի ,
 արթըղ էօլլէ իգթիղա իթմիշ տիր , իճապը հալ էօլլէ կէ-
 թիրմիշ տիր . իմտի , մէզքիւր կիւնահատան վէ մահհուպիյ-
 եթթտէն գուրթ ուլմագլըղ իսէ , պաշգա տիւրլիւ օլմա-
 ետագլընտան , մահգա իյիլիքլէր եաբըպ վէ ֆագիլէթլէր
 իշլէնէրէք , քէսպի մաղֆէրէթէ չաղըշաճաղըմ տըր . . . վէ
 պէսիմ իյին իսէ , ճնտանաա օլլայ պիր շէյ օլմաաղ , զիրա,
 իսթէտիկիմ ֆագիլէթի իշլէմէքլիկէ, հէմ գուտրէթիմ վար
 տըր վէ հէմտէ Նիւնասէպլէթիմ . . . օհ , Բօտօլֆաւն օլ

ալիճէնապլըղա տայիր օլան նապիհաթլարընը տինլէյիպ
 իճրա իթմէքլիք կիպի, թաթլը պիր շէյ օլումազ. . . վէ
 պէն իսէ, անըն նասիհաթլարընը, իթաաթ իթմէքլիքտէն
 զիհատէ, սէվմէքտէ օլտուզում իչին իճրա իյլէմէքտէյիմ. . .
 ՕՖ, էվվէթ, մէրգումուս ըուհում մէստպէսինտէ սէվմէք-
 տէյիմ. . . եալընըզ պիր թէլաֆֆուզու, եալընըզ պիր լազըր-
 տըաը, պանա եէնի պիր ըուհ, եէնի պիր զայրէթ, վէ եէ-
 նի պիր արզու վէ մուհապպէթ պախշ իյլէմէքտէ օլտու-
 ղունտան, հէմանտէմ իչիթտիկիմ պիչարէկէանըն իմտատ ու
 թէսէլլիտինէ գօշմադ տաւըմ. . . պէն անճադ անըն արզու վէ
 միւրուտը իւզրէ ամէլ ու հարէքէթ իտիպ, վէ անճադ ա-
 նըն ըէյ ու էֆքեարընա խըտմէթ իտէյիմ տէյի, ճան ա-
 թըպ տիվանէ օլմադ տաւըմ. . . չիւնքի, պէն մէրգումուս
 սէվմէքտէյիմ. . . օՖ, էվվէթ, էզճան ու տիլ սէվլէքտէ-
 յիմ. հէմ հէմիշէ սէվլէնէկիմ տիր, վէ հէմտէ, պէ-
 նիմ պու մէյլ ու մուհապպէթ խմանէն քէնտիսի, էօմիւ-
 նիւն թա սօն սաաթընա դառար պիսապէր գալաճադ տըր,
 չիւնքի, սէվմէք իսթէվէքտէյիմ էմնա, անճադ պու եօլ-
 տա սէվլէք իսթէմէքտէյիմ. . .

—Մատամ տ'Արվիլ լա Կուալէօզիլ պէրլէմէքտէ իքէն,
 պիզտէ հիքեայէմիզի գրաաթ պուեուրան զաթլարը, պիր
 ազ մահպուսխանէտէն իչէրի կէթիւրէրէք, մահպուսէլէ-
 րին իչէրինտէ կէզտիրէլիմ:

ՍԵՔՒԶԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՄՕՆ-ՍԷՆ-ԺԱՆ

Սէն-Լազար մահապետին չալար սաաթը, սաաթ օնու վուրմագտա իտի :

Պիւր գաչ կիւնտէն պէրու հիւքմ իթմէքտէ օլան շիտտէթի պէրտ թէնէղղիւլ պուլարագ, իւք սահար մէվսիմինին հավասընա միւշապին թաթլը վէ բսըճագ պիւր հավա պուլունմագտա օլուպ, վէ կիւնէշին զիեալարը իսէ, եիւքսէք վէ սիեահ, վէ ուֆագ ուֆագ վէ տէմիր բարմագլըգլար կէշիւրիւմիշ պիւր չօգ բէնճէրէլի տիվարլար իլէ մուհաթ օլան, վէ աղաճլար իլէ մէմուլ պուլունան պիւր հավլու օրթասընտա եաբըլմըշ, էթրաֆը թաշ իլէ մահտուտ տէօրթ քէօշէ ճէսիմ պիւր հավուղուն սուլարընա վուրմագտա իտիլէր : Մէղքիւր վասի վէ խալի հավլուտա, էօթէտէ պէրսուտէ, եէրլի օլարագ, օտունտան եաբըլմըշ դահաբէլէր ճիւլունմագտէ օլտուղունտան, մահպուսէլէր տիշարը կէզմէկէ չըգտըղլարընտա, իաթէտիքլէրի վագըթ, կիտիպ օթուրմագտա իտիլէր : Մահէլլի մէզպուրտա պուլունան մահպուսէլէրին քեաֆֆէսի տալի, եէք բէնք վէ եէք շէքլ գըեաֆէթտէ պուլունտուղլարը հալտէ, պաշլարընտա պիրէր սիեահ չարգա, արգալարընտա մաի պիր եիւն գու. մաշտան աեագլարընա դատար ինմիշ պիրէր տիւզ ֆիսթան, վէ պէլլէրինտէտէ տէմիր հալգալը պիրէր գուշագ պուլունմագտա իտի : Պունլար, ումուլմ էհալի իչին օլմաեան պաղը նիզամ ու դանուն թահլընտա օլարագ, վէ եախօտ ումուլմ էհալի իչին իճրասը ճարի պուլունան նիզամ ու դանունլարըն պաղըլարընտան մահրուլմ պուլունարագ, դապահաթլը սաեըլմըշ օլան ֆահիշէ դատընլարտան միւրլէթթէպ օլտուղլարը հալտէ, իքի եիւզ նէֆէր դատար

իտիւնէր : Հէր նէ դատար , իւր նաղարտա ֆարգ ու ֆէհմ
 • լուսնմագտա տէկիլ իտի իսէ տէ , պիրաղ զիեատէճէ թահ-
 թը նաղարը տիդգաթա ալընտրդտա իսէ , քեաֆֆէսինին
 տախի լէհէսինտէ , պիրէր ճիւրմ ու ճիւնհա լէքէլէրի , վէ
 ալէլիսուսուս պիր նէվի ճէհլ ու սէֆալէթ էսէր ու լալէա-
 մէթի պուլունմագտէ օլմասը , լանա սուրէթտէ անլտըլ-
 մագտա իտի : Պու սէֆիլ մախուդլար սիւրիւսինիւ ա-
 տամ կէօրտիւկիւնտէ , իւզէրինտէ պիր էօէրի հիւզն ու
 էլէմ հասըլ օլարագ , իլլէրինտէն չօգլարընըն , հիչ տէկիլ
 իսէ պիր ճիւզի վագըթ , լէքէյի խէթա վէ խապտասաթտան
 արի օլարագ , ըրդ ու նամուօլարը իլէ եաշամըչ պուլուն-
 մալարընը տիւշինիւպ խաթըրնտան կէչիւմէմէքլիք , միւմ-
 քին օլամամագտա տըր : Պիզիմ պու էֆթարա զահիպ •
 լուպ , վէ էօյլէ իսթիսնալէր պուլունմասը ճիհէթինէ մէյիալ
 օլմագլըղմըլ թէհի եէրտէ օլմաեըպ , իլլա քէնտի իթիգա-
 տըմըղտան թէվէլլիւտ իյլէմէքտէ տիր , չիւնքի , պունլար-
 տան չօգլար , տէկիլ հալընըլ քէնտի կէնճիւքլէրինտէ , իւ-
 լա , թա քէնտի Ռեֆլ չաղլարընտա պիլէ . . . վէ հաթթա ,
 թա տօղտուգլարը ղէմանտէն պէտ իլէ տախի , նաուըլ քի
 իլէրուտէտէ իսպաթ ու թաստիգի կէօրիւլէճէք տիր , տիւ-
 չարը բէնչէյի խարապիյիէթ օլարագ , էնվաի ախլագ պօ-
 զուղլուղունա վէ ճիւրմու ճիւնհաեա պաշլամըչլար տըր . .
 իմոի , հիւզնաթիգ պիր մէրագ իւզրէ , ինսան քէնտու քէն-
 տույէ , « աճապա , դա՞նդի մուսիպէթէնճամ սէպէպլէր
 պիրպիրինի թէագգըպ իտէրէք հասըլ օլմուչլար տըր տա ,
 մէրգուման պիչարէլէր , պիր վագըթ , իֆֆէթ ու նամուս
 իւզրէ պուլունտուգտան սօնրա , ախլագ պօզուգլուղու
 բէնչէսինէ տիւշէրէք , պուրաեա կէլիպ տօլմուչլար տըր
 տէյի , սիւալ իյլէմէքտէ տիր :

Հալ պու քի , մէկէրչի էօյլէ պէտպախթլարըն մէյլ ի-
 տիպ , կիրտապը խապասաթա վէ խարապիյիէթէ տիւշմէլէ-
 րինի մուճիպ օլուճու օլան , էնվայի եօգուչ աշաղը եօլլար
 էքսիք մի պուլունմագտա տըրլար . . :

Պոնեյարտան բէք աղլարը , անճադ սէֆիհիք իլէ մէճ-
պուլ օլտուդլարը իչին սէֆիհիք իտիպ , հալ պու քի չօդ-
լարբտա , իմտատ ու մուսվէնէթտէն մահրում դալտըդլա-
րընտան , վէ ֆէնա ֆէնա իպրէթլէր ալտըդլարընպան , վէ
հանլըշ վէ մուզիքը թալիմ ու թէրպիյէէ թահսիլ իթաիք-
լէրինտէն , վէ ալէլիսուսուս , աճ վէ թագսիք պուլունտուդ-
լարընտան , կիտիպ մէդքիւք չիրքէֆլէ տօլու չուդուրլար
իչլէրինէ տիւշմիւշլէր տիր . չիւնքի , մէտէնիյէէթ (սիվիլի-
զասիոն) տէնիլէն հալին ֆէնալըդլարընը , անճադ օլ դէ-
վալը ֆագըրլար չէքմէքտէ , հանի , հալընըդ պնշլը դուր-
պան կիթմէքտէ տիրլէր :

Պու մահպուսէլէր , պիր պիրինի եթիշտիրիպ , վէ պաղ-
ըըըպ դօշուշարագ , հալլուհա չըդադլարընտա , օլ մէք-
թէպէ կիւրիւլտիւլի սուրէթտէ սէվիհիպ մէմուռն օլմա-
լարը սէպէպինին , հալընըդ քէնտիշալըշմագ մահլէլէրինտէն
տիշարը չըդմալարընա մէպնի օլմաաղըդ , գօլպահ ֆարդ ու
ֆէհմ օլունապիլմէքտէ իտի Պոնեյար , քէնտիլէրինի , պէօյ-
լէճէ պիր պիրինի սըդըշտըրարագ , հալլուհա աչըլմագ տա
օլան ետալընըդ պիր դարուտան տիշարը աթտըդլարընտա ,
էշքեալը չիրքին վէ պօղուդ օլան պիր պիշարէէի օրթալուհա-
րագ , էթրաֆընա հալգալարի թօրլանտըլար , վէ եէքըլէ-
պան եո՛ւհալար չաղըրմտեա պաշլատըլար : Մէրդումէ էշ-
քեալը պօղուդ օլան պիշարէ իսէ , օթուդ ալթը եա դըրդ
չաղլարընտա , դըստա պօլու , թըղնաղ վիճուտի , սադաթ
ուզուլու , պօյու իչէրի կիրմիշ , վէ ումուզլարընըն պիրի
աշաղը վէ տիկէքի տալի եօգարըճա , ուֆաճըդ թէֆէճիք
պիր դարը իտի : Մէգպուրէնին պաշընտաքի թաքկէսինի
չէքիպ աշաղը ալմըշ օլտուդլարընտան , սարը վէ եախօտ
սարընա չալար վէ դըր տիւշմիւշ սաշլարը , թիքէն կիպի
տիքիք տիքիք օլուպ , վէ դարմագարըշ պիր հալտէ օլտու-
ղու սուրէթտէ , սէքսէմլէրտէ վէ պուտալալարտա կէօ-
րիւլէկէլմէքտէ օլան եասսը աննը իւզէրինէ տէօքիւլմէք-

տէ իտիւէր: Մէզպուրէ տախի, տիկէր մահպուսէլէր միսիւ-
լու, մաի գուամաշտան պիր Ֆիսթան կիյինմիշ օլտուղու հալտէ,
սառլ գօլթուղու ալթընտա իսէ, տէլէք տէլէք վէ պաեա-
ղը սանթրաննը պիր մահրամա տէրունինէ սարըմը պիր
բաքէթ թաշըմագ տա օլտուղու կիպի, սօլ գօլունուն տիր-
սէկի իլէ տախի, էթրաֆտան եէմէքտէ օլտուղու եռմրուգ-
լարա դարը գոյմագլըղա չարըմագաա իսի: Պու պիչա-
րէնին լէհնէմիստէ տէրքեար օլան հիւգնէնկիլ դապալըդ
վէ չիրքինլիք, բէք աշուրի պիր մէրթէպէտէ օլտուղուն-
տան, երեգինէ պագան հէմիւրքմէքտէ, վէ հէմաէ կիւլ-
մէսի կէլմէքտէ իսի: շէյլէ քի, ուղուն չէնէլի, պուրուշ-
մուշ, էամէրլէնմիշ, ծիսկինլէշմիշ վէ թօրագ ընէկի քէսպ
իթմիշ պիր սուրէթէ մալիք օլտուղաան պաշգա, պուրուն
տէլիւլէրի իլէ ուֆաճըզ ուֆաճըզ կէօզլէրի տախի, դը-
զարմը, գաթմէրլէնմիշ, վէ տիշարը սօղլու տէճնմիւշպիր
հալտէ պուլունմագաա իտիւէր: Պիչարէ գարը, պիր հիտտէթ
լէնմէքտէ վէ պիր տէ քէսպի սիւքիւնէթի հալ իտէրէք
եալվարմագաա, տարըմագաա, վէ աղլաեըպ ֆէրեաա-
լար իյլէմէքտէ իսի իսէ տէ, տիկէրլէրի, պունուն կէրէք
թէհտիտլէրինի վէ կէրէք սըզլաեըշարընը կէօրաիւքճէ,
պէրապէրինճէ տիւշիւպ խըրաւամագլըգաան վապ կէշմէ-
լէրի շէյլէ տուրսուն, տահա ղիեաա տէ կիւլիւշիւպ (էյլէն-
մէքտէ իտիւէր:

Վէլհաառլ, պիչարէ գարը, տիկէր մահպուսէլէրին, տա-
թա պիր էյլէնճէսի օլմուշ իտի: Պիչարէնի պու պէտ մուա-
մէլէլէրտէն հըֆզ իտիպ գուրթարապիլէճէք, եալընըզ պիր
խոսուս պուլունմագաա իտի: . . եանի, համիլէ իտի: Հալպու-
քի, քէնաի չիրքինլիկիլէ քէնաի պուտալալըղընտան պաշ-
գա, հէր կիւն վէ հէր սաաթ մէրգուճէփլէ տիւշիւպ էյլէն-
մէքլէք իսէ, տիկէրլէրի իյին, աաթթա պիր աաթթ հիւքմիւ-
նէ կէշիպ, ալըշմըշ օլտուղլարընտան, ալէսսէվիլէ գա-
տըլարա մախսուս պուլունմա օլ, պիր վալիտէնի աճըմագ-
լըգ տալըղուսուսու տախի ունուտուպ ղապա իտէրէք, մէր-

գումէ իլէ էյլէնմէքլիկի, մէղքիւր տույղուեա թէրճիհ իթ-
մէքտէ իտիլէր :

Նասըլքի սէօյլէտիք, մէրգումէ Մօն-Սէն-Ժան, մահ-
պուսէլէրին պիր էյլէնճէսի մագամընտա պուլունտուղու
հալտէ, պիշարէեէ էն զիեատէ էգիյեթ վիրիպ վէ թաղ-
եիգ իյլէմէքտէ օլան իսէ, լա Լուվ իտի :

Լա Լուվ եիկիրմի չաղլարընտա, զայէթլէ եարամագ,
էրքէք եաբուլու, վէ շիրինճէ պիր գըղ օլուպ, սիեահ վէ
սէրթ սաչլարը սարըեա չալար սուրէթտէ բարլամագտա,
վէ գանընըն հարէրէթի եիւղիւնէ վուրտուղունտան, եա-
նագլարընտա պիր գըղարթը հասըլ օլմագտա օլտուղու
կիպի, գալըն տօտագլարը իւղէրինտէ տախի, պըերգվա-
րի այվա թիւլլէրի պուլունմագտա իտի. վէ մէրգումէ իրի
վէ չագըր կէօզլիւ օլտուղու միսիլլու, քէսթանէ ըէնկին-
աէ սըգ վէ գալըն չաթըգ գաչլարատա մալիք պուլունմագ-
տա իտի : Լա Լուվուն լէհճէսինտէ, հայվանի պիր հալ,
պիր վահշիլիք, վէ պիր շիտտէթ էսէրի տէրքեար օլուպ,
վէ տիհանը իսէ ալէսսէվիյէ աչըգճա պուլունտուղունտան,
հիտտէթլէնտիկի վագըլթլարտա, ալէլիսուսուս իւսթ տօ.
տագլարընք եօգարը գալտըրտըգճա, պէեապ վէ սէյրէք
տիշլէրի մէյտանէ չըգարագ, սահիհէն լա Լուվ (տիշի
գուրտ) սըֆաթընա շայէսթէ պուլունտուղունու թաստիգ
իյլէմէքտէ իտիլէր :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէրգումէնին լէհճէսինտէն
զալըմըղընտան զիեատէ քիւսթախ վէ եարամագ օլտուղու
անլաշըմագտա իտի. վէլհասըլ, ասըլ տօղուշունտան ֆէ-
նա օլմահըպ, իլլա ֆէնա պիր հալտէ եաչամըշ վէ ֆէնա
պիր թէրպիյեէ ալմըշ պուլունմասը միսիլլու, միւտիրէ մա-
տամ Արմանըն, մատամ տ'Արվիլէ սէօյլէտիկի կիպի, պագը
իյի տույղուլար թօհումլարըլլա տախի մէճպուլէ պուլուն-
մագտա իտի :

—Ամա՛ն եա Բէպպիմ, ամա՛ն եա Բէպպիմ, նէ՛ եաբ-
տըմ՝ պէն սիգէ, —տէյի պագըրմագտա իտի Մօն-Սէն-Ժան

արդատաշարժընն բէնչէյի զուլմիյեյէրինտէն քէնտույի
 դուրթարմահա չապալահարադ, — ա՛՛ ճանըմ, նէ՛ իսթէր-
 սինիզ պէնտէն, նի՛ չին պէնի պէօյլէ խըրաւաւըպ իչքէն-
 ճէլէր վիրմէքտէսինիզ. . . :

— Չիւնքի էյլէնմէքտէյիչ, չիւնքի քէյֆիմիզէ վէ զէվ-
 դիմիզէ կիթմէքտէ տիր :

— Չիւնքի սէն պաշգա պիր շէյէ եարամահըպ, իլլա
 պիր էյլէնճէ օլմագլըղա շայէսթէ պուլունմագտասըն. . . :

— Չաթէն սէնին հալին պէօյլէ թալէպ էյլէմէքտէ տիր :

— Հէլէ պիր քէրրէ քէնտինէ պագ, տիգգաթ էյլէ. . .
 օլ վագըթ, պիզլաթ քէնտին տալսի անլահաճագսըն տըր
 բի, թէշէքբի իթմէքլիկէ, հիչ պիր հագգըն պուլունմագ-
 տա տէկիլ տիր. . . :

— Լաքին, ա՛՛ ճանըմ, սիզտէ բէք ալէա պիլմէքտէսի-
 նիզ բի, արթըզ պըչագ քէմիկէ տաեանմատըզճա, պէն սի-
 զէ գարըն սէս չըգարըպտա սիթէմ ու թէշէքբի իթմէքտէ
 տէկիլիմ. . . գուտրէթիմ մէրթէպէտէ, հէր պիր եաթ-
 տըզընըղա թէհամմիլ էյլէմէքտէյիմ. . . :

— Բէք ալէա, սանա պիր սիւալիմիզ վար տըր, իմտի,
 էկէր անըն ճէվապընը վիրիւր իսէն, սէնի րահաթ պըրա-
 դըրըզ, սէօյլէ պիզէ պագալըմ, շու սանա ՄՕՆ-ՍԵՆ-ԺԱՆ
 չազըրմաշարժընն սէպէպի նէ՛ տիր :

— Էվլէթ, էվվէթ, սէն պուլունն սէպէպինի պիզէ հէմ
 սէօյլէմէլի, վէ հէմտէ նագչ ու պէեան էյլէմէլիսին :

— Չօ՛գ էյի, նասըլքի շիմտիյէ գատար եիւզ տէֆալար
 սէօյլէմիշիմ տիր, հայտէյինիզ պիր տէֆա տահա սէօյլէ-
 եէյիմ, տիյնէյինիզ իշթէ աշիքեար սուրէթտէ սէօյլէեօրում,
 վագթէլլէ պէն պիր ասկէր նէֆէրի սէվտի իտիմ, վէ մէր-
 գումտա ՄՕՆ-ՍԵՆ-ԺԱՆ մուհարէպէսինտէ մէճրուհ տիւշ-
 միւշ իտի, վէ մահէլլի մէզպուրուն իսմինտէն ալընարագ,
 քէնտիսինէ պու իսմ վիրիլմէքտէ իտի. . . իշթէ պէնտէ,
 անըն իսմինի թաշըմագտաւըմ. . . անլատընըզ մը շիմտի
 մահէրաւը, մէմնուն օլտունոնը միւ, մէրագ վէ արզու-

նուզ եւերինէ վարաւ մը . էկէր իսթէր իսէնիզ, պիր աէֆա տահա թէքէրրիւր իտէյիմ, վէ եախօտ էկէր արդու խտէր իսէնիզ, հէր նէ վաղըթ քէյֆինիդէ կէլիւտէ սիւալ իտէր իսէնիզ, ելինէ այնի ճէվապը վիրէյիմ :

— Էկէրչի սէնին սէվտիկին ասկէրտէ ոանա պէնդէմէք . աէ իտի իսէ, չիւքհէսիզ օլարադ բէք թաղէ վէ բէք տիւ պէր պիցիսի իմիշ տիր :

— Պէսպէլլի եա չիւրիւկիւն վէ եախօտ սադաթըն պիրի օլմալը տըք . . :

— Նէ՝ օլաճադ, պիր ինաննլար տօրթուսու, պիր ամէլիմանտա իմիշ տիր . . :

— Աճապա գա՛ջ թանէ ճառման կէօղլէրի վար իտի :

— Քիմ պիլիր պէլքի պուրնուտա թէնէքէտէն իտի, էօյլէ տէկլիմի :

— Խայր, խայր, իքի գօլու իլէ իքիտէ պաճաղը էքսիք օլաուղու կիպի, կէօղլէրի ալիլ վէ գուլաղլարըտա սաղըր իմիշ . . . էկէրչի էօյլէ օլմուշ օլմասա իտի, մէկէրչի սէնին կիպի պիր գարըեա իէօնիւլ վիրէպիլլիմի իտի . . . :

— Բէք ալէտ, հադգընըզ վար տըր, էվվէթ, պէն բէք չիրքինիմ, Վէյմուն շէպէք սուրաթլընըն պիրիսիյիմ . . . էվվէթ, էօյլէ տիր, էօյլէ օլմասընը պէնստէ ալիլմէքտէ վէ իգըար իյլէմէքտէյիմ, վա՛ր մը տըք տահա պիր սէօյլէեէճէկինիզ Պէնիմ իլէ իսթէտիկինիզ գատար շադա շէնիլք եաքընըզ, էյլէնինիզ, վէ իսթէտիկինիզ գատարաա ղէվզլէնինիզ . . . հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմ, ֆադաթ, սիլաէն եալընըզ պիր ըէճամ վար տըք, պարի պունա ֆէնալըզ եաքըպտա վուրմանընըզ, տէօյմէյինիզ :

— Շու գօլթուղունտաքի պօղչէ նէ տիր, օլ էսկի մահալամանըն իլինտէ նէ՝ վար տըք . — տէտի լալուվ :

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . օլ գօլթուղունտաքի պօղչէտէ նէ՝ վար տըք, անը պիզէ սէօյլէմէյինիս :

— Հայ հայ, հէմ անը սէօյլէմէլիսին, վէ հէմտէ ալլադ կէօլթէրմէյիսին :

—Պագալըմ, պագալըմ:

—Օֆ, խայր, ճնա իլիշմէ յինիլ, եպլվարըրըմ սիղէ...

—տէյի պապըրտը պիշարէ գարը, պիւթիւն գուլվէթիլէ
դօլթուղունտաքի բաքէթի էլլէրի արասընտա սըգը սըգը
թութարագ:

—Պիլ անը էլինտէն ալմալընը...:

—Հայ հայ, չէքի վէք շունու... լաւուվ:

—Աման Ալլահ, ճանըմ, նէ իսթէրսինիլ պէնտէն, նի-
չին պէօյլէ ֆէնալըգլար հարարսընը, պըրադընը պէնի
քէնտի հալիմէ, հայտէյինիլ, իչինիլէ՝ կիտինիլ... Այ
էֆէնտիմ չիլիշմէ յինիլ շու բաքէթիմէ տէյի եօրում սիղէ...
պըրադընը շունու...:

—Նէ՛ վտը տըր իչինտէ, սէօյլէմէլիտի՛ն, սէօյլէմէլիտի՛ն:

—Բէք ալէա, իլիշմէ յինիլ պանատա, սէօյլէն էլիմ սիղէ,
նէ՛ օլաճագ, քէնաի չօճուղումուն դունտագ թագըմը տըր,
անլտաղնը մը չիմտի... հէք քէպին բթմագտա օլտու-
ղու, քիմսէնին գապուլ իթմէտիկի քիւհնէ գումաշ բար-
չալարընը տէօքիւնթիւլէրինի թօրլաւարագ, չամաշըրլարը-
նը չիմտիտէն տիքիպ հաղըղլամագտաւըմ, կէլաի մի քէյ-
ֆինիլ հէրինէ, իշթէ պէօյլէ, վէ զաննտա իտէրիմ.քի, պու-
պապտէ սիղէրէ հիչ պիւ զարտըմ թօգունմագտա տէկիլ
տիւր, էօյլէ տէկիլ մի:

—Թա՛համ, իշիթտինիլ մի, կիւհա եէնի տօղաճագ օ-
լան Մօն-Սէն-Ժանըն դունտագ թագըմը իմիշ պու, ադլը
օլան ինանսըն, «ֆէնա հալան տէկիլ պու հալան, եութ-
տու ֆիլի պիւր երլան»:»

—Պագալըմ, պագալըմ:

—Գունտագ թագըմընը կէօրմէլիլիլ, կէօրմէլիլիլ,
կէօրմէլիլիլ...:

—Պէսպէլլի էօլլիւհիւտէ, պիգիմ դարուճու գատընըն
քիւչիւճէք քէօրէկի իւղէրլնտէն ալմըշ օլմալը տըր...
էվվէթ, մութլագա էօյլէ օլմալը տըր...:

—Թա՛ւթունուղ շու դունտագ թագըմընը, թութունուղ

դուռնադ թաղըմընը, — տէյի պաղըրտը լա Լուվ Մօն-Սէն-ժանըն էլլէրինտէն մէզքիւր բաքէթի գաբարտդ :

— Մահրամա զաթէն բէք էսկի պիր շէյ օլտուղունտան, թապիւթիլէ երըթըլաը, վէ իչինտէ պուլունան պիր թա-դըմ էնվայի բէնքաէն բաշավրալար վէ չամաշըր բարչալարը ետըրը պիչիլմիշ վէ ետըրը աիքիլմիշ չաթըլմիշ օլտուղլարը հալտէ եէրէ տէօթիւլտիւ . մահպուսէլէր պունլարը կէօր-տիւքլէրի կիպի, գահգահալար իլէ կիւլիւպ պաղըրչարադ, վէ եո՛ւհալար չաղըրչարադ, չըքնաեը վիրմէկէ պաշլատըլար :

— Նէ՛ գատարտա բաշավրա վար իմիշ :

— Ձանն իտէրսին քի պիր բաշավրաճը քիւֆէսի պօ-չալթարդ :

— Պունլար նիւմունէլէ՛ր տիրլէր, բաշավրալա՛ր նիւմու-նէլէրի տիրլէր :

— Խայր ճանըմ, բաշավրաճը՛ տիւքքեանընտաեըդ . . .

— Պունլարըն քեաֆֆէսիտէ տիքիլէճէք տիր . . .

— Պունլարը տիքմէք իչին, պունլարըն աղըրլըղընտատա իրլիք վէ թիրէ սարֆ իթմէքլիք իգթիզա իտէճէք տիր . . .

— Քիմ պիլիր իւզէրլէրինտէտէ նէ՛ գատտըր կիւզէլ իշ-լէմէլէր, իշլէեէճէք տիր :

— Հա՛յտէ, Մօն-Սէն-ժան . . . թօրա՛ շու բաշավրալա-րընը պադալըմ :

— Ա՛հ, ա՛ ճանըմ, նիչին պէօյլէ ֆէնալըզլար եաբար-սընըզ, ամա՛ն եա Րէպալիմ, նէ՛ իսթէրսինիզ պէնտէն . — տէյի պաղըրարադ, վէ էթրաֆտանտա եէմէքտէ օլտուղու թէքմէլէրէ եումրուզլարա գաթլանարադ, պիչարէ պիր էօ-թէեէ վէ պիրտէ պերույէ գօշուպ անլէրի թօրլամագտա իքէն, — պէն քիմնէեէ ղէրրէճէ պիր ֆէնալըզ եաբմիշ օլմա-տըղըմ հալտէ, պունլար իսէ պանա պու ֆէնալըզլարը եաբ-մագտա տըրլար, — տիլէրէք իլավէյի մէգալ իթտի պի-չարէ աղլաեըպ կէօղ եաշլարը տէօքէրէք, — պանա իլիշ-մէյիպ բահաթ պըրադսընլար իչին, հէր նէ քի սէօյլէտի-լէր իսէ եաբտըմ, վէ հէր նէ խըտմէթ քի էմը իթտիլէր իսէ

իճրա իթտիմ, վէ հաթթա քէնտիմ աճ գալարագ, թայեի-
նիմին նըսֆընը տախի քէնտիլէրէ վիրտիմ, հալ պու քի,
եինէ նաֆիլէ՛, եինէ նաֆիլէ՛, ասլա պիլտիքլէրինտէն շաշ-
մամագտա տըրլար . . . իյի եա, պունլարըն պու ֆէնա-
լըդլարընտան գուրթուլապիլմէք իչին, նէ՛ ետբմալըեւմ,
նէ՛ թարիգ թուլթմալըեւմ. . . Պարի հիչ տէկիլ իսէ, հա-
ձիլէլիկիմէ պիլէ պագարագ աճըեւպտա լուլթի ու մէրհա-
մէթ իթմէմէքտէ տիրլէր: Արթըգ պու մէրթէպէ պիր քէ-
թիւլիւք, ետպանի ճանվէրլէրտէ տախի կէօրիւլմէղ տէնիլ-
սէ ճայիղ տիր. . . Պէն իսէ պու բարչալարը թօբլաեւպտա
մէյտանէ կէթիրլինճէեէ գատար, իսայլի զահմէթլէր չէք-
միշ իտիմ. իյի՛ եա, մասուլմուլ իչին լազըմ կէլէն չամա-
շըրը վէ էլպիսէեի, գունտագ թագըմընը թէտարիք իթ-
մէք իչին, նէ՛ եաբմալը իտիմ, քիմէ՛ միւրաճաաթ իթմէլի
իտիմ, տիշարտան սաթըն ալապիլի՛ր մի իտիմ, բարամ՛ մը
վար իտի. վէ պու բաշավրալարը թօբլտմամլա, քիմէ՛ պիր
զարարըմթօգունմուշ իտի, պէն քիմնէնին իչէ եալաեաճագ
պիր չէօբիւնիւ պիլէ ալմաեւպ, իլլա հէր քէսին աթտըղը-
նը՛ թօբլամըշ իտիմ. . . Պիրտէ պու հէնկեամտէ մէրգու-
մէ, իւմիտլի պիր սէօյլէյիշ իլէ պաղըրմաեա պաշլատը,
—«Հէ՛յ Սլլահ սիղտէն բազի օլուլն, լա կուալէօզ. . . սիզ
պուրատա՛ մը իտինիզ. . . է՛հ, արթըգ գուրթուլտուլմ. . .
աման, ըէճա իտէրիմ, շունլարա սէօյլէյինիզ տէ, պանա ի-
լիշմէսինլէր. . . վէ հիչ չիւբհէ ճայիղ տէկիլ տիր քի, ծնլար
սիզին լազըրտընըղը տիյնէրլէր, չիւնքի, պէնտէն նէ գատար
նէֆրէթ կէթիրիպ ըէտա իթմէքտէ իսէլէր, մուղայիրի օ-
լարագ, սիզի տախի օլ գատար զիեատէ սէվմէքտէ տիրլէր:»

Լա կուալէօզ, մահպուսէլէրին քեաֆֆէսինտէն սօնրա
օլարագ, հավլուեա չըգմագտա իտի:

Կէրչի լա կուալէօզ տախի, սայիր մահպուսէլէր մի-
սիլլու, պիր նէվի սիեահ շաբգա իլէ մաի վէ գապա գու-
մաշտան պիր ֆիսթան կիյլինմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, քէնտի զարաֆէթ ու լէթաֆէթիտէ պէրքէ-

մալ պիր հալաէ պուլունմագտա իտի : Պաղաթ , Պուգալալ չիֆթիկինտէն գաչըրըլադընտան պէրու (նասըլ քի իլէրուտէ գաչըրըլմասընտան սօնրա , պաշընա կէլէնլէրիտէ պէեան իտէճէկիլ տիր) , զմեն իտէրսին քի, էշքեալլինճա պիւլիւք պիր թէպէտտիւլաթ վուգու պուլմուշ իտի , ըէնկի պիւլթին պիւլթին սօլարադ , էվվէլքի ճիւլի պիր ըէմպէլիկի տախի զայպ օլմուշ , վէ տտէթա պէեադ պիր մէրմէր ըէնկի քէսպ իթմիշ իտի . վէ քէզպիք , լէճճէպֆին հալի տախի տէկիլիլէրէք , պիր նէվի քիպարըլդ էսէրլիլէ միւլէմմա մահզունիյեթ հիւքմ իթմէկէ պաշլամըշ իտի : Մէրգուլմէնին տուլլու վէ իթիգատընճա , հէր նէվի տէրտ ու ֆէլաքէթ վէ ֆէտաքեարըլլըլ մէրաճէ կէօղէ ալարադ , էճիւր չէքմէլիք , ատէթա իտտէյի չէրէֆ ու նամուս մէրթէպէլէրինէ գատար երւքսէլիպ վաարըլ օլմագըլդ իտի :

— Աման լա կուալէօղ , — սէօլէյինիլ չունլարատա , լութֆ ու քէրէմ իթսինլէր , պանա թօգուլնմասընլար , — աէտի թէքրարէն Մօն-Սէն-ժան մէրգուլմէնէ նիեաղլար իտէրէք , — պաղընըլ պիր քէրրէ , օլ գատար զահմէթլէր չէքիպ թօրլաեարադ , հէնուղ թէրթիպինէ պաշլամըշ պուլունտուղում չօճուգսւմնէն դունտագ թաղըմընը , նէ՛ ետքարըլար , տէօրթ թարաֆա ետէտրադ աեաղլարը ալթլարընա ալտըլար . . : Աճադո պունլար պու ֆէնալըլլատըլ պանա եարմագըլդտան , նէ՛ քէյֆ վէ նէ՛ սէֆա տուլմագտա աըրլար :

Պլէօր-ադ-Մարի , պունա գարըլըլդ հիշ պիր ճէլապ վիրմէքսիզին , պաշլատը չաբըլ չաբըլ , վէ ոլիւրէր պիրէր , միւմբին օլտուղու գատար , մահպուսէլէր աեաղլարըլ ալթլարընտան , քեաֆֆէյի բաշավրալարըլ թօրլամաեա . . : Մէրգուլմէլէրտէն պիրիտի , եարամաղըլդ նիյեթթիլլէ օլտուղու հալաէ , աեաղընտաքի օտուն դունտուրա իլէ , դապա վէ էսմէր պիր պէզտէն մամուլ օլան պիր նէվի չօճուգ գամիլըլու իլգէրինէ պատըպ տուրմադաէ օլուպ , վէ Պլէօր-ադ-Մարիտէ տալիմա էկիլմիշլարադ , մէղըլըլ դամի-

զօրւ չէքմէքտէ իտի իսէ տէ , մէրգումէ հալէա պըրադ-
մամադ.տա օլտուղունտան, ֆլէօր-տը-Մարի կէօղլէրինի եօ-
դարը գալարըտը, վէ օլ ճաղիպէլի պագըչըյլա, եիւղիւնէ
պագարագ, վէ թաթըլը պիր սէօյլէյիչլէ սէօյլէեհէք ,

—Բէճա իտէրիմ սիդէ , շու աղլամադ.տա օլան պիչտ-
րէ դարընըն կէօղ եաշլարը խաթըլը իչին օլտուն , պըրա-
դընըզաա շունու ալաեքմ . . —տէտի :

Մէրգումէ պունուն իւղէրինէ , սնինտէ աեաղընը կէ-
րի չէքտի . . :

Լա կուալէօղ մէղքիւր գամիզօլու գուրթարարըր կի-
պի , սայքի սայիր բաչաւորալարըն տախի քեաֆֆէսինի թօ-
լատը իսէ տէ , եալընըզ պիր ուֆաճըգ չօճուգ թաքկէսի
գալտը , վէ մէղքիւր թաքկէեի իսէ , մահպուսէլէրտէֆ իքի
նէֆէրի , կիւլիւշէքէ պիր պիրի էլինտէն չէքմէքտէ իտի-
լէր . ֆլէօր-տը Մարի մէրգումէլէրէ տէօնէքէք ,

—Հայտէյինիզ , սիզտէ քէրէմ իտիպ . . . օլ թաքկէ-
եի պիչարէեէ իթա իլլէյինիզ . . —տէտի :

—Էօյլէ՛ եա , էօյլէ՛ եա , վիրմէլիյիզ . . չիւնքի , եհնի
աօղան պիր չօճուգ իչին թէրթիպ օլունմնշ պիր գուն-
տագ թաքկէսի իմիշ պու . կիւմիւշիւ ըէնք պիր բարչա
պէղտէն եաբըլմըշ , վէ իւղէրինտէ եէչիզ վէ սիեա՜ չիլէք-
լէր իչլէնիլմիշ օլաօւղու կիպի , իչինէ իսէ , տստար եէրի-
նէ , աէօլէ ք գանապէչասը կէչիրիլմիշ աիր :

Ֆիլվադը էօյլէ իտի . . մէղքիւր թաքկէ հագըընտա
զուհուրա կէլէն շու նադչիեաթ , մահպուսէլէրին , սօնու
կէլմէզ սուրէթտէ պիր գահգահա վէ պիր եուհա տըր պը-
րագարագ , կիւլմէկէ պաշլամալարընը մուճիպ օլտու :

—Ձէվզէնիլիզ , էյլէնիլիզ , լաքին , պու ճիւմէլ իլէ
աախի վիրինիզ սնը պանա . —տիմէքտէ իտի Մօն-Սէն-Ժան,
—վէ բէճա իտէրիմ սիդէ , տիկէր բարչալար կիպի , անը տախի
սուլար վէ չամուրլար իչինտէ սիւրիւքլէ՛մէյինիզ . . : Լա
կուալէօղ , պէնիմ սէպէպիմտէն , էլլէրինիզին պէօյլէ քիր-
լէնմիշ օլմասընտան տօլաեը աֆվընըդը տիլէրիմ , —տէտի

իւրաքանչեւ Մօն-Սէն-ժան, միւթէշէքքերանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

— Վիրինիդ շու գուգլա թաքկէսինի պանա , — տէտի լա Լուվ , վէ անը ալտըգտան սօնրա , պաշլատը պիր Ֆիւթուհաթ ալէամէթի թարզընտա հաւատա սալլահըպ էյլէնմէկէ :

— Բէճա իսէրիմ սիգէ , վիրինիդ շունու պանա , — տէտի լա Կուալէօդ :

— Խա'յր , օլմադ , վիրմէմ , չիւնքի , ալտըզընըզ կիպի , սիգտէ Մօն-Սէն-ժանա՝ վիրէճէքսինիդ տիր :

— Էվվէթ , օնա՝ վիրէճէկիմ տիր :

— Հա՛ , հա՛ , հա՛ , մէկէրչի պու տա պիր շէ՛յ մի տիր քի էհէմիյեէթ վիրմէքտէսինիդ , եազըզ տէկիլ մի տիրնէֆէսինիլէ . . . պէօյլէ պիր բաշավրա բարչասընտա՞ն նէ օլապիլիր :

— Իշթէ էօյլէ պիր դըյմէթսիդ բաշավրա բարչասը օլտուղունու պիլտիկինիդ իչին , զիեատէ աճընըպ մէրհամէթ իթմէլի վէ վիրմէլիսինիդ եա , լա Լուվ , — տէտի Ֆլէօրտը-Մարի հիւղնլիւ պիր սէօյլէյիշ իլէ , վէ էլինի մէզքիւր թաքկէեէ , տօլլու ուղաթարադ , — չիւնքի , սիզին տախի ազլընըզ ըանա շէհատէթ իյլէմէքտէ տիր քի , Մօն-Սէն-ժան քէնաի մասուսունա կիյտիրմէք իչին , իշպու բաշավրալարտա՞ն պաշգա , հիշ պիր շէյէ մալիք պուլունմադտա տէկիլ տիր . . . :

— Խա'յր , խա'յր , վիրմէմ , վիրմէմ , ալամահաճադտընըզ տըր , — տէտի լա Լուվ ինսաֆաղճա վէ գապաճա պիր սէօյլէյիշ իլէ , — եօ'դ , տէտիկինիդ հէր վազըթ օլմադ , մէկէրչի սիդ պէնտէն զալիֆսինիդ տէյի , հէր պիր իսթէտիկինիլէ միւսաատէ իտիպտէ եաբաճա՞դմընրմ . . . Եկէր էթմէք խուսուսունտա իպրազ իյլէտիկիմ ալիճէնապլըդտան ճէսարէթ ալարադ , պէօյլէ սուլի իսթիմալէ չըզըլըրտանըզ , անըն սօնու նէրէեէ վարըր . . . :

— Եկէրչի պէն սիգտէն գուվվէթլի պիր հալտէ պու .

լուսմուռ օլսա իտիմտէ . . . սիղ տէ պանա միւսառտէ իթ-
միշ օլսա իտինիղ, մէկէրչի օլ վադըթ սիղ պիր Ֆաղիլէթ
ու ինսանիյետէթ իթմիշ սաերլապիլիր մի իտինիղ, մէսէլի
մէշուր տուր, քիսէմէտիկի էլի, հէր քէս պուս իտէր ան-
նընա գօր, տէրլէր. . . — տէյի ճէվապ վիրտի լա կուալէօղ
քէմալի լէթաֆէթ իւղրէ նիմ թէպէսսիւմ իտէրէք :

— Խայր, խայր . . . սիղին նիյետէթինիղ օլ թաթլը վէ օլ
նաղիք սէս վէ սէօյլէյիշինիղլէ, պէնիմ սինիրլէրիմի սիհրլէ-
յիպ գանտըրմագ տըր էմմա . . . արթըգ պու տէֆա միւ-
թէէսսիր օլուպտա գանմաեաճաղըմ տըր, վիրմէ մ, վիրմէ մ :

— Կէլինիղ, լա Լուվ, իսրար իթմէյինիղ, վիրինիղ շու-
նու . . . թէհի եէրտէ պիր Ֆէնալըգ իթմիշ օլմաեընըգ.
նէ հասըլ օլուր Ֆէնալըգտան . . . :

— Էյ, էլ վիրիր արթըգ, նաֆիլէ եէրտէ իւղէրիմէ տիւ-
շիւպտէ ճանըմը սըգմաեընըգ, պըրագընըգ պէնի քէնտի
քէյֆիմէ, եօգսա . . . :

— Բէճա՛ իտէրիմ սիղէ . . . :

— Խայր, օլմաղ :

— Թէքրարէն րէճա իտէրիմ սիղէ :

— Օ՛, արթըգ օիղ, իշին տատընը գաշըրըօրսուսուղ
հա՛ . . . մատամքի պիր քէրրէ օլմաղ տէտիմ, օլմաղ վէս-
սէլամ, — տէյի պաղըրտը լա Լուվ Ֆէնա սուրէթտէ հիտ-
տէթլէնէրէք :

— Քէրէմ իտինիղ, աճընընըգ պիչարէեի . . . պագը-
նըգ պիր տէֆա, նա՛սըլ աղլումագտա աըր :

— Քիմին վաղիֆէսի . . . վարսըն իսթէտիկի գատար
աղլասըն . . . օ տա մը պիր տէրտ տիր, ղաթէն օ պիղիմ
էյլէնճէմիղ տիր . . . :

— Էօյլէ եա . . . էօյլէ եա . . . պիղ պու բաշավրալա-
ըը վիրմէմէլիլի, — տիյէրէք մըրըլաանմաեա պաշլատը-
լար տիկէր մահպուսէլէր տախի լա Լուվտան իպրէթ վէ
ճէսարէթ ալարադ, — էմմա, Մօն-Սէն-Ժան աղլար իմիշ,
վա՛րսըն աղլասըն, օնու տա մը տիւշիւնէճէկիղ :

— Էվվէթ, Էօյլէ եա, հազդընըզ վար տըր, վարսըն իսթէտիկի՝ դատար աղլասըն, — տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի զայէթլէ աճըզը վէ զայէթլէ սիթէմասը պիր սէօյլէյիշ իլէ, — չիւնքի մէրգումէ սիլին պիր գուգլանըզ տըր, պիր Էյլէնճէնիզ տիր . . . հէր նէ տէ եաբար իսէնիզ չէքմէլի թէ համիւլ էյլէմէլի տիր, չիւնքի, պիշարէսին չէքաիկի Էյիյէթլէր, վէ տէքթուկիւ սերիշքլէր, սիլին զէվզ ու ոէֆանըզը վէ Էյլէնճէնիզի մսւճիպ օլմագտա տըր . . . Էվվէթ, վարսըն աղլասըն, չիւնքի, օ աղլասըզճա, սիլտէ հազըր կիւլմէքտէսինիզ . . . Էօյլէ եա, վագթինիզի կէչիքմէքլիք իչին, սիզէ պիր Էյլէնճէ լազըմ տըր, վէ իշթէ զէվալլըտանտա ալէա պիր Էյլէնճէ օլամազ . . . Էվվէթ, լա Լուվ հազդընըզ վար տըր . . . վէ տտալէթ ու հազդանիյիէթին վէ ինտանիյիէթինտէ իգթիզտը պու տուր, պէօյլէ՝ օլմալը տըր . . . Պու Ֆագըրէ վէ սէֆիլէ պիր դարը, ի չինիզտէն հիշ պիրինէ հիշ պիր ֆէնտըղ եաբմըշ օլմատըղը, վէ քէնտուսինի հըֆղ ու միւտաֆաւեաա միւգթէտիր պուլունմատըզը, վէ սիլին հէփսինիզէ գարշը, քէնտիսի եալլընըզճա պուլունտուղու թագաիրտէ . . . սիզ իսէ, պիշարէսին իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, իսթէտիկինիզ ֆէնալըզը եաբասընըզ . . . տօյրուսու, արթըզ պունտանտա պիւյիւք պիր մէրտլիք, պիր գահրամանլըզ, վէ պիր ալիճէնապլըզ օլամազ, տէնիլտէ՝ ճայիզ տիր :

— Եա՛, տիմէք տիր քի պիզ մէրտ օլմաեղպ, իլլա նա մէրտիզ, Էօյլէ՞ մի, — տէյի պաղըրաը լա Լուվ քէնտի թապիլթը իգթիզասընճա հիտտէթլէնիպ աթէշ քէսիլէրէք, — հա՛, Էօյլէ՞ մի, պիզ նամէրտմիլիզ, ճէվա՛յ վիրինիզ . . . — տէտի մէրգումէ թէքրարէն, կիթաիքճէ խըշմու զաղապը իգտիեատ պուլարագ :

Պունուն իւզէրինէ, մահպուսէլէր պէյնիտէ, լա Կուալէօղէ գարշը պիր թէհտիտ ալէամէթլէրի վէ թէհտիտ լա գըբաըլարը կէզմէկէ պաշլատը, չիւնքի, լա Լուվուն սէօյլէյիչինտէն թահրիք օլունտըռզ, լա Կուալէօղիւն սէօյլէյի-

չինի քէնտիւնէրճէ պիր հագարէթ ատտ իթմէկէ պաշլա-
տրդլարընտան, մէրդումէ կէնն դըզ հագդընտա դալպ-
լէրինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլուդլարը հիւսնի թէվէճճիւհ
վէ հսէրի հիւրմէթ ու ըրայէթի ֆիրամուշ, վէ հախօտ տա-
հա տօզըուսու պէր թարաֆի իլէ, պիր թարաֆա թօբլա-
նարագ, մէրդումէնին էթրաֆընը սարաըլար:

—Նէ՛ տրմէք աիր պու, գալդսընտա պիզէ նամէ՛րտ
չաղըսըն, խայր, պիզ պուսու հազմ իտէ՛մէյիզ:

—Նէ՛ հագդը վար տըր պիզէ դարշը թահդիրամիզ պիր
լիսան իսթիմալ իթմէքլիկէ:

—Մէկէրչի, քէնտիսինտէ, պիզտէն զիեատէ՛ մի պիր
մէրտլիք վար իմիշ, քէնտիսի՛ քիմ օլուհօր իմիշ:

—Էմմա, գապահաթ պիզտէ՛ տիր, չիւնքի, քէմուլի
ինտնիյիէթիմիզտէն նաչի, կէլիր կէլմէզ չօդ եիւզ վիր-
տիքտէ, իշթէ շիմտիտէ աստա՛ր իսթէմէկէ գալդըշտը:

—Էյլէ հա, ատէթա շիմտի պիզէ ահքեամ ու աթ-
վար սաթմագլըղա չըգըշըեօր . . .:

—Վալլահի պուտա թօհաֆ պիր շէյ, պիզ Մօն-Սէն-
ժան իլէ էյլէնիր իմիշիզ, քէնտիսինճէ՛ նէ վար տըր, մէ-
կէրչի պուրտեա, պիզէ պիք քէհալլը՛դ մը իթմէկէ կէլ-
միշ տիր. հօ՛դ, տրթըդ • սէօքմէզ:

—Եա՛, Մօն-Սէն-ժան, պէյլէ՛ մի, մատաֆքի • գըզ
կէլիպ սէնի թասահուպա դալգըշմագտա տըր, արթըդ
պիզտէ պուստան պէյլէ սէնին իլէ տահա զիեատէ էյլէ-
նիպ, վէ տահա զիեատէ խըրալաեաճփղըմըղա չիւհհէն
օլմասըն, անլատը՛ն մը:

—Թամամ՛, թամամ՛, վէ հէմտէ թա՛ շիմտիտէն պաշ-
լամալըեըզ . . . —տէտի իշլէրինտէն պիրի, պիշարէ գա-
րըեա պիր եուսրուդ ինտիրէքէք:

—Լա կուսլէօզ, պիլմիշ օլքի, էկէր պիր տահա, քէն-
տինէ ալիտ օլմահան իշէ դարըշմագլըղա գալդըշաճագ օ-
լուր իսէն, թըպդը անըն կիպի օլուրսուսն, օնա հաբտը-
ղըմըղըն թըպդըսընը սանատա հաբարըզ հա՛:

— Էվվէթ . . . Էվվէթ , Էյլէ տիր , Էյլէ՛ Եաբմալըեըղ :

— Եալընըղ պու գատա՛ր իլէ տտիսի պիթմէղ , — տէյի հայդըրտը լա Լուվ , — լա Կուալէօղ պիղտէն աֆվըդ տա-
խի տիլէմէլի տիր , չիւնքի պիղէ նամէրտ տէմիշ տիր . վէ
մէղ.քիւր աֆվըղըտա թալէպ իթմէքլիկէ հագդըմըղ վար
տըր . . . Էկէրչի մէրգուամէեէ պիրաղ տահա եիւղ վիրմիշ
օլսա իտիք , թա թէբէմիղէ գատար չըգաճագ իտի . . .
Էմմա , գապահաթ պիղտէ տիր . . . չիւնքի , պիր շէյի
սօնունու տիւչիւնմէքսիլին հարէքէթ իտէրէք , իւք կիւն-
տէն եիւղ վիրմիչիղ տիր :

— Էվվէթ , մէրգուամէ պիղտէն աֆվըդ տիլէմէլի տիր :

— Վէ հէմտէ , տի՛ղ իւզէրինէ կէլէրէք տիլէմէլի տիր :

— Եօգսա թըպղը քէնտիսինտէ , հիմայէ իյլէմէքտէ
օլտուզու Մօն-Սէն-Ժան կիպի Եաբարըղ :

— Էվվէթ , մէրգուամէ տիղ իւզէրինէ կէլմէլի տիր , տի՛ղ
իւզէրինէ կէլմէլի տիր :

— Հա՛ , նա՛սըլ , պիղ նամէ՛րտմիլիղ , Էյլէ իսէ նամէրտ-
լիկիմիղի քէնտիսինտէ կէօսլմէրմէլիլիղ :

— Հա՛ , նէ՛ տէրսին , լա Կուալէօղ , պիղ նամէ՛րտմիլիղ ,
շունու պիր տէֆա տահա սէօյլէեէպիլիլմիսին :

Պլէօր-տը-Մարի պու թէհտիտամիղ վէ հէյպէթէն-
կիղ բաթըրտըլարտան վէ կիւրիւլտիւլէրտէն միւթէէսսիր
օլուպ գօրգմագսրզըն , թա սօնունա գատար սիւքիւթ ի-
տիպ տուրտուգտան , վէ արթըգ տիհանըն աշար սէյլէր
իսէ , սէօյլէեէճէկի լադըրտըլարըն իշիտիլէճէկի վէ տիյ-
նէնիլէճէկի վագթի կէլտիկինի տէրք ու ֆէհմ իյլէտիքտէն
սօնրա , թաթլը , մահլուն , վէ տիլպէր պագըշըյլա , շէյլէ
պիր մահպուսէլէրէ պագըպ կէօզտէն կէչիրէրէք , վէ օլ
հէնկեամտէ , թէքրարէն , « — Հա՛ , նէ՛ տէրսին , շու պի-
ղիմ նամէրտլիկիմիղի , պիր տէֆա տահա ճէսարէթ իտիպ
տէ եիւղիւմիւղէ վուրապիլիլմիսին » տիլէրէք հէրքէսի
թահրիք իյլէմէքտէ պուլունան լա Լուվա խիթապէն սէյ-
լէեէրէք ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

—Նէ՛, սիրէ՛ նամէ՛րտ սրփաթը մը վիրէ՛յիմ, Ալլահ իթմէսին , մէկէրչի պէն էօյլէ պիր իֆթիրասեա ճիւրաթ իտէ . պիլլիրմիյիմ, հա՛շա . . . հա՛շա . . . նամէրտլիք սիդին ետը . աղղընըզ օլմաեըզ , իլլա օլ էլպիսէլէրինի չէքիպ չէքիշտիրէրէք եըրթարղընըզ , վէ եումրուդլար թօգաթլար ինտիրէրէք տէօյտիւկիւնիւզ , վէ սուլար չամուրլար իչինտէ սիււրիւքլէտիկինիզ սէֆիլէ վէ աճիլէ գարընըն եաբտըղը տըր նամէրտլիք . . , աճայիպ , մէկէրչի կէօրմէքտէ տէկիլմի . տինիզ , իչթէ իսպաթըտա մէյտանտա տըր , չիւնքի չօճուգ կիպի տուրուպ աղլամադտա , վէ եիւզիւնիւզէ պադտըդ . ճա տախի աիր տիր տիթրէմէքտէ տիր : Էվվէթ , աօըլ նամէրտլիք անըն եաբտըղը տըր . . . չիւնքի սիդաէն գօր . գուպ տիւշարը տէհշէթ օլմադտա տըր :

Յլէօր-տը-Մարինին թապիի օլան տույդուսու , քէնտի . սինէ բէք պիւյիւք պիր եարտըմ իթմէքտէ իտի . եանի , պէրէքէթ վիրսին ատալէթ ու հազգանիյեթի վէ ինսանիյեթ վազիֆէսինի լիսանընտա պիր սիլահ իտէրէք ի . թայի ճէվապ իյլէմէսինէ քի , Մօն-Սէն-Ժանը խորբալամադտա օլան մահպուսէլէր մաղլուպ օլարապ , քէնտի հայվանի օլան վէ օլուտալըղա մախսուս պուլունան հիւ . ճուվարընտան սարֆը նադար իյլէմիլլէր տիր , եօգսա , էկէրչի մէզքիւր թարիդի թուլթմաեըպտա , պաչդա եօլտա պիր լիսան իսթիմալ իտէճէք օլսա իտի , մէզքիւր թէէս . սիրին կէօրիւմէսի իհթիմալտէն օլամաեաճապ իտի . չէօյլէքի , մէրդումէ , անլէրին ալիճէնապլըղա տայիր օլան թապիի տույդուլարընա միւրաճաաթ իլէ , քիպր ու հայսիյեթլէրինի օգշամըշ , վէ մահճուպիյեթլէրինի մուճիպ օլմուշ տուր , չիւնքի , մէզքիւր քիպր ու ճէնապ տույդուսու , հիչ պիր վազըթտա , հիչ պիր ախլազը պօզուգ թադըմլար իւզէրլէրինտէ պիլէ պիւթիւն պիւթիւն մահվու իղալէ օլմատըղընտան , հէնուզ օնլար իւզէրինտէ տախի էսէրի մահֆուզ պուլունմադտա իտի : Կէրչի , կէրէք լա Լուվ վէ կէրէք արդատաշլարը , թէքրարէն մըրըլտանմաեա պաչ .

լամբլլար իսէ տէ , արթըդ պու տէֆա , քէնտի թագսի-
րաթլարընը հիսս իլէ , քէնտի նամէրտլիքլէրինս տախի ,
քէնտու քէնտուլէրէ իգրարէ միւսարաթ իլէմիլլէր տիր :

Հալ պու քի Ֆլէօր-տը-Մարի, իշպու իլք Ֆիւթուհա-
թընտան ճէսարէթ ալարադ , սույի իսթիմալէ դալդըշ-
մագլըդը էմրի պասիրէթաէն աստ իլէմէտիկինտէն , շու
աթիտէքի սուրէթաէ քէլամէ տէվամ պիրլէ ,

—Պատիի էյլէնճէնիլ օլան պիշարէ դարը իլին, լութֆ
ու մէրհամէթէ շայէսթէ տէկիլ տիր տիմէքաէսինիլ , բէք
ալէա , հայտէ ֆարդ իտէլիմ քի էօյլէ օլմուշ օլսուն , լա-
քին , աման եա Րէպպիմ , հիշ տէկիլ իսէ , քէնտի չօճու-
ղո՛ւտա մը շայեանը լութֆ ու մէրհամէթ տէկիլ տիր . մէ-
կէրչի, օլ պիկիւնահ մասում տախի , վալիտէսինէ վուր-
տուղունուղ եումրուղլարը հիսս իլէմէքաէ տէկիլ մի տիր,
հայրֆըմ'ր օլսուն սիզէ : Պէն սիզին ինսաֆ ու մէրհամէթի-
նիդի , տէկիլ քէնտիսի իլին . . . իլլա , մահգա չօճուղո՛ւ
խաթըր իլին ըհա իլէմէքաէյիմ , Մէզպուրէ սիզտէն ,
ֆաղլա օլարուդ պուլունտուղունու կէօրիւպտէ , պիր բար-
չա էթմէք իսթէտիկինտէ , տէկիլ պաշգա պիր շէյ իլին ,
իլլա , ալէքսէվլիյէ վագըթլարընտան զիեատէ աճըդ տույ-
մագտա օլտուղու իլին իսթէմէքաէ տիր . վէ օ տախի, տէ-
կիլ քէնտիսի իլին . . . իլլա , քէնտի մասումն'լ իլին տիր :
Վէ պլինտպէրին , մէզպուրէ , կէօլլէրինտէն եաշլար տէօ-
քէրէք , քիւլլի դահմէթ իլէ թօրլամըշ օլտուղու բաշավրա-
լարը , աճըքըպտա եինէ քէնտիսինէ իեատէ իտէսինիլ տէ-
յի եալվարմասընա սէպէպ տախի պիզգաթ քէնտի շախսը
օլմանըպ . . . իլլա , քէնտի չօճուղո՛ւ օլմագտա տըր : Օլ
քէնտինիլէ էյլէնճէ իտէրէք հատտէն զիեատէ գէվղլէնիպ
կիւլիշտիւկիւնիւղ պիր թագկէճիք , վագտա գըրդ բար-
չատան իպարէթ օլուպ , վէ իլինին աստարը տախի գանա-
վէչա պէղինտէն օլմասը ճիհէթլէ . . . իհթիմալ տիր քի ,
շայեանը իսթիհա վէ դահգահա սաեըլսըն , հալ պու քի,
պէնճէ պէն , դավլէն սէօյլէրիմ քի , մէզքիւր թաքկէեի

կէօրտիւքճէ, եիւրէկիմ բարչա բարչա օլուպ, վէ աղլա-
մագլըղըմ կէլմէքտէ տիր . . : Էմմա եինէ սիղ, էկէր իս-
թէր իսէնիդ, կէրէք պէնի վէ կէրէք Մօն-Սէն-Ժանը իս-
թիհլա՝ իտինիդ :

Պու լագըրտըլարը իշիթտիքլէրինտէ, մահպուսէլէր աս-
լա կիւլիւշմէտիլէր :

Վէ լա Լուվ իսէ, հալէա էլինտէ թութմագտէ պու-
լունտուղու մէղքիւր թաքկէ իւզէրինէ, պիր մահպունիյ-
եթի ազիմէ իւզրէ պագմանա պաշլառը :

— Հալֆա՝ քի, — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի թէքրարէն
քէլամէ աղազ պիրլէ, վէ օլ պէհազ վէ օլ մինի մինի էլինին
արդասըյա կէօզլէրի եաշընը սիլէրէք, — պէն բէք ալէա
պիլիրիմ՝ քի, ապէն սիզին գալպինիդտէ հիւ պիր Ֆէնալըդ
մէսթուր պուլունմագտա տէկիլ տիր . . . սիղ տէկիլ մահ-
լա պիր Ֆէնալըդ եաբմագլըդ նիյեթիլէ, իլլա, անճագ
պիր էյլէնիպ վագըթ կէշիրմէքլիք մագտէտիլէ Մօն-Սէն-
Ժան իլէ տիւշմէքտէսինիդ . . . հալ պու քի մէղպուրէնին
եալընըղ պիր ճան օլմանըպ, իլլա իքի ճան օլմասընը . . .
քէնտիտէն պաշգա պիրտէ չօճուղսւ պուլունմասընը ու-
նութմագտասընը . . : Էկէրչի մէղպուրէնին չօճուղու դու-
ճաղընտա օլմուշ օլսա իտի, սիզէ դարշը մուգավլէմէթ ի-
տիպ մուհափաղասընա չալըշաճաղընտա չիւբհէ եօդ իտի . .
վէ օլ վագըթ սիզինտէ, էօյլէ պիր պէտպախթ վէ պիկիւ-
նահ չօճուղու ինճիտիր վէ դօրդուտուր տէյի դօրդուտու-
ղունուղտան, վալիտէսինէ իլիշմէքլիքտէն վազ կէչէճէկի-
նիդ շէօյլէ տուրսուն . . . վէ հաթթա, էկէրչի մէղքիւր
չօճուղուն իւշիւմէքտէ օլտուղունու կէօրէճէք օլսա իտինիդ,
գաւերըղպ մուհափաղա իլլէսին նիյեթի մէմտուհէսիլէ,
էլինիդտէն կէլէն էլզիտէնի, վալիտէսինէ իթանա միւսա-
րաաթ տախի իտէճէք իտինիդ, նէ տէրսինիդ, լա Լուվ,
էօյլէ տէկիլ մի :

— Տօղրու տուր, էօյլէ տիր . . . մէկէրչի պիր չօճուղու
աճընըպտտ մէրհամէթ իթմէեէն պուլունտապիլի՛ր մի . . :

—Վագա էօյլէ տիր, բէք սահիհ տիր:

—Հաթթա, էօյլէ պիր չօճուղուն աճ օլմասընը պիլսէ իտինիզ, տիհանընըղտաքի լօղմանը տախի օնա վիրեր իտինիզ, էօյլէ տէկիլմի, լա լուվ:

—Հայ հայ, վէ հէմտէ քէմալի մէմնունիյեթ իլէ... զիրա, տօղրուսու, պիր չօճուղու ինճիթմէքլիք զատտարլըզընը, հիչ պիր վագըթտա գապուլ իտէմէմ:

—Խիւտա՛ պիմ, պէնտէ էօյլէ:

—Մաաշալլահ, մէկերչի պիր պիկիլնահ մասուլմա թօգունմագլըզ ճայիզ օլապիլըր մի:

—Օլ եօլտա պիր ֆէնալըզը գապուլ իտէն ատամտա, աւլա զամիր ու զիմմէթ տուլըրուսու պուլունմամալը տըր, եօգսա պաշգա տիւրլիւ օլմազ:

—Էօյլէ պիր ատամա ինսան սըֆաթը վիրիլէմէյիպ, անճագ պիր ճանվէր սըֆաթը վիրիլէպիլըր:

—Էօյլէ ատամտա եիւրէք եօգ տիմէք օլուր:

—Օ տէտիկինիզ հալ, անճագ եապանի հայվանլար իւզէրինտէ կէօրիլէպիլըր:

—Նասըլ քի սէօյլէտի իտիմ, թէքրարէն սէօյլէրիմ, — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի, — սիզին գալպինիզ ֆէնա օլմա երպ, իլա բէք ալէա տըր, սիզին գուսուրունուզ եալընըզ շուրասընտա տըր քի, Մօն-Սէն-Թանըն չօճուղու, քէնտի գուճաղընտա պուլունուպտա, ըիգգաթ ու շէֆգաթընըզը թահրիք ու թէչվիզ իտէճէք եէրտէ... հէնուզ ըահմին տէ պուլունմագտէ օլմասընը տիւշիւնմէմիշսինիզ տիր... իչթէ, մատտէ, անճագ պունտա տըր:

—Սահիհէն էօյլէ տիր, — տէտի լա լուվ աշուրի մէրթէպէ միլթէսսիր վէ իսքեաթ օլարագ. — խայր, եալընըզ պու գատարտա տէկիլ տիր. հագգընըզ վար տըր, լա կուալէօզ, պիզիմ եաբաըղըմըզ, տիւզճէ պիր նամէրտլիք իտի... վէ թէչէքքիւր իթմէլիյիզ քի, սիզ իսէ մէրալիք իտէրէք, մէզքիւր հալիմիզի պիզէ իսթարա ճէսարէթ իթտինիզ... վէ չօղտա մէրտ իմիշսինիզ քի, պիզէ քէն-

որ նամէրտիկիկի խապէր վիրտիքտէն սօնրատա , պիղ-
տէն գօրգուպ տիթրէմէտինիզ : կէօրլիւեօրմուսունուղ . . .
պիղ թէհի եհրտէ , «իւն , պիլտէն պուգ , պիլ ֆիլտէ օլմո-
լուլուլ . . . դարչը սէօյլէյիպտէ , քէնտիմիղի իսքեաթ իթ-
մէքիկէ չալըչմագտաերղ . . . հէր հալտէ , սիզին պաչգա
պիր սընրֆտա օլմանըղա , հէր հալինիզ շէհատէթ վէ տէ-
լալէթ իլլէմէքտէ տիր . . . կէրչի պու շէյ պէնիմ ֆիքքրիմէ
թօգուլմագտա տրր . . . լաքին , չի ֆայիտէ քի , պու տա
պէօյլէ տիր : իշթէ շիմոի պու տագըգատա տախի իսպաթ
վէ թաստիգ օլունտու , պիղիմ հէվսիմիզ տախի եանըլ-
տըգ . . . սիզին ճէսարէթինիզ իսէ , պիղտէն չօգ վէ բէք չօգ
զիեատէ իմիշ . . . :

— Թիլվագը Էօյլէ տիր , Էկէրչի պու սարը կիւզէլի գըզ-
ճըղագտա , պիւյիւք պիր ճէսարէթ պուլունմագտա օլմա-
սա իտի , Էօյլէ տուրուպտա , քէնտի եիւզիւմիւզէ դարչը
օլտուղու հալտէ , պու սահիհլիքլէրի սէօյլէեհէլ իտի . . . :

— Շիւբհէսիւզ , շիւբհէսիւզ , օլ մաի կէօղլէրինտէ Էօյ-
լէ պիր թաթլըղգ , վէ օլ մէրթէպէտէ պիր թէհսսիր վար
տրր քի , եալընըղ պիր տէֆա առամըն եիւզիւնէ պագ-
տըղընտա . . . :

— Զանն իտէրսին քի , հէր պիր կէօղիւնտէ պիրէր արս-
լան գուվլէթ ու գուտրէթի պուլունմագտա տրր :

— Զէվալլը Մօն-Սէն-Ժան , կիտիպտէ մէրգումէնին նէզ-
տինտէ գօճա պիր մում եագսա կէրէք տիր :

— Պունտանտա գաթինաղար , ֆիլվագը շու տախի սա-
հիհ տիր քի . . . պիղ Մօն-Սէն-Ժանը տէօյտիւկիւմիւզտէ ,
եալընըղ քէնտիսինի տէօյմէքտէ օլմոեըպ , իլլա չօճու-
ղունու տախի պիրլիքտէ տէօյմիւշ օլմագտաերղ :

— Տօղրուսու , պէն , պու նօգթանը հիշ տիւշիւնիւպտէ
թաթրըմտան պիլէ կէչիւմէքտէ տէկիլ իտիմ :

— Քէզալիք պէն տախի ,

— Հալ պու քի , լա կուալէօղ , հէր նասըլ իսէ , հէր պիր
շէեի տիւշիւնէպիլմէքտէ տիր :

— Պիր չօճուղու տէօյմէ՞ք մի . . . նէ՞ գատար հէյպէ-
թամիդ պիր հալ :

— Իչիմիզտէն հիչ պիրիմիդ, էօյլէ պիր ալշագլըղը գա-
պուլ իտէմէյիդ :

Ումում էհալիլէր իւզէրինտէ կէօրիւլէ կէլմէքտէ օլան
էֆքեարճա վէ տույլուճա թէպէտտիւլաթ, հիչ պիր շէյէ
մանէնտ տէկիլ տիր, անինտէ, վէ հէմտէ պիրտէն պիրէ
տախի, տէկիլիլիր, պիւթիւն պիւթիւն պաչգա պիր հալ
քէսպ իտէր, իյի տէտիկինէ ֆէնա, վէ ֆէնա տէտիկինէ
տախի իյի տիր տէր. նասըլքի իսպաթըտա, ֆլէօր-տը-Մա-
րինին սէօյլէտիկի քէլամլարտա ալիքեար սուրէթտէ կէօ-
րիւլմիւշ տիր. քէմալի ազապընտան նաչի աղլամագտա օ-
լան Մօն-Սէն-Ժանըն կէօզ եալլարընա տաեանամաեարագ,
եալընըզ պիր գաչ սատէ, ֆագաթ գալպէ թէէսսիր իտի-
ճի քէլամլար սէօյլէմէսիյլէ, մահպուսէլէր քեամիլէն էվ-
վէլքի թութուգլարը թարիգի թէրք իլէ, մուղայիրինի
իճրա վէ իտտաա իյլէմէկէ պաչլամիչլար տըր, քեաֆֆէ-
սինին տախի եիւրէկի եումլամագտա պուլունմուշ տուր :
զիրա, նասըլքի սէօյլէմիչիլ տիր, իչպու վալիտէլիք տույ-
ղուսու, օլ Կօլտա սէֆիլ մալսուգլար իւզէրլէրինտէ, տա-
յիմա հէմ մէվճուտ վէ հէմտէ բէք շէտիտ վէ բէք գուվ-
վէթլի սուրէթտէ պուլունմագտա տըր : Պունուն իւզէրի-
նէ լա լուվ, քէնտի ախլագը մաալիւմէսի իգթիզասընճա,
պիր զայրէթի ազիմէ իւզրէ շէվգէ կէլիպ հարէքէթ իտէ-
րէք, վէ էլինտէքի թաքկէճիկին աղզընը պիւզէրէք, պիր նէ-
վի քիսէ հալինէ վազ իթտիքտէն, վէ ճէպինտէնտէ պիր ֆը-
րանգ չըգարարագ իչինէ աթտըգտան սօնրա, մէզքիւր
քիսէեի քէնտի արգատաչլարընա տախի թագտիմ իտիպ
կէզտիրէրէք, վէ եիւքսէք սէս իլէ պաղըրարագ,

— Էյ ճանըմ, արգատաչլար, Մօն-Սէն-Ժանըն չօճու-
ղու իչին պիր գունտագ թագըմը սաթըն ալընմագլըզ նիյ-
եէթիլէ, իշթէ պէն պիր ֆրանգ վիրտիմ, հա՛յտէյինիզ,
սիզտէ չըգընըզ պագալըմ, վէ հաթթա, հէմ կիւզէլ

վէ հէմտէ ուճուզ օլտուն իշին , մէղքիւր թագըմը , պիղ-
զաթ քէնտիմիզ պիշիպ վէ քէնտիմիզ տիքմէլիյիզ . . :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ , Էօլէ՛ եաւմալըեղ . . . :

— Հայ հայ . . . Վիրմէլիյիզ , Վիրմէլիյիզ . . . :

— Բէ՛ք ալէա , բէք ալէա , պէնտէ հէմէֆքեարըմ :

— Նէ՛ գատար կիւզէլ տիւշիւնտիւնիւզ ոիզ պունու :

— Զէ՛ վալլը վալիտէճիկէղ :

— Կէրչի մէրգումէ չիրքինլէրին չիրքինի օլան պիր գարը
տըր . . . լաքին , Նիհայէթ • տաթի պաշգա վալիտէլէր կի-
պի , պիր մասո՛ւմ սահիպէսի՛ տիր :

— Լա կուալէօզիւն հադգը վար տըր , հէման իճրահա
պաշաեալըմ , ինսան շու բաշավրալարտան միւրէթթէպ օ-
լան գունտագ թագըմընը կէճրտիւրճէ , ճիկէրի բարէ բա-
րէ օլարագ աղլաեղպ կէօզ եաշլարը տէօքոէ օէզա տըր :

— Իշթէ պէնտէն եարըմ ֆրանգ :

— Իշթէ պէնտէնտէ պիր սյուշուգ ֆրանգ :

— Պէնտէնտէ պիր ֆրանգ :

— Պէնտէն եալընըզ գըրգ բարա . . . չիւնքի , պունտան
զիեատէ պիր բարամ եօգ տուր :

— Պէնիմ օլ գատարճըդտա պիր շէյիմ եօգ տուր . . .
լաքին , մէղքիւր ֆազիլէթէ հիսսէմէնտ օլմագլըգտանտա
մահրում գալմագլըղը իսթէմէտիկիմտէն , եարընքի թայ-
եինիմի սաթարագ հիսսէմէնտ օլուրում . . . քի՛մ իսթէր
թայեինիմի , պագալըմ :

— Պէն , — տէտի լա Լուվ , — վէ իշթէ ճնա պէտէլ եա-
րըմ ֆրանգտա սէնին իշին պըրագտըմ . . . լաքին , թայ-
եինինտէ եինէ սանա գալմալը տըր , հայտէյինիզ , Մօն-Սէն-
ժանըն չօճուղու իշին , ատէթա բրէնսէն չօճուղու գուն-
տաղընա մանէնտ պիր գունտագ թագըմը թէտարիք ի-
տէլիմ :

Արթըզ պու արատա , Մօն-Սէն-ժան իւզէրինտէ հա-
սըլ օլան թէաճճիւպիւ վէ մէսէրրէթի թարիֆ ու պէեան
իթմէքիք միւմքին տէկիւ տիր . զանն իտէյսին քի , սէվին-

ճինտէննաչի, պիշարէնին կէօղէրինտէն չըգան եաշար, եանադլարընտան աշաղը ինտիքճէ, օլ չիրքին վէ պէտ չէհրէսինտէ, ըիգդաթէնկիզ պիր էսէր հասըլ օլմագտա իտի, շէօյլէ քի, սէատէթի հալ վէ թէշէքքիւր էսէրլէրի շարլամահա պաշլամագտա իտիլէր:

Հէր նէ գատար, լա իուվ էլինտէքի ուֆածըգ թաքկէհի, քէնտիսինէ տախի ուզատըպ թագտիմ իթտիկինտէ,

— Պէնիմ բարամ եօգ տուր էմմա . . . պէնտէ անլէրին պիչիլիպ տիքիլմէլէրի խուսուսունա կէլինտիքտէ, նէ գատար իսթէր իսէնիզ, օլ գատար չալըչըրմ . . . տէյի ճէվպպ վիրմէքլիկէ մէհպուր օլտու իսէ տէ, պու ճիւկէ իլէ տախի, Ֆլէօր-տը-Մարի տախի, հատտէն գիեատէ սէվինիպ մէմնուն օլմագտա իտի:

— Ահ, էլմասըմ, ահ, եա՛ ճէնապը հագգըն պիր մէլէքճիկէզի, — տէյի պաղըրտը Մօն-Սէն-ժան, լա կուալէօզիւն նէզտինտէ տիզլէր իւզէրինէ կէլէրէք, վէ թութուպտա մէրգումէնին էլինի պուս իթմէկէ չալըշարագ, — պէն սիզէ նէ՞ եաքմըչըմ տըր քի, սիղտէ պէնիմ հագգըմտա պու մէրթէպէ լութֆ ու ինայէթ իպրաղընա հիմմէթ իլլէմէքտէսինիզ . . . վէ պու գատար գատընլարտա սիղտէն հիւսնի իպրէթ ալարագ, իզհարը քէրէմ ու համիյէթ իլլէմէքտէ տիրլէր: Սիւպհա՛ն Ալլահ, մէկէրչի, պուտա ինթիմալտէ՛ն մի իտի, մէկէրչի պէօյլէ պիր շէյ խաթը ու խէեալըմտան կէշմէքտէ՞ մի իտի . . . չօնուղում իչին պիր գունտագ թագըմը, վէ հէմտէ ալէա պիր գունտագ թագըմը, վէ սահիհէն պիր գունտագ թագըմը . . . վէ հաթթա միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, տիւշիւնիւլիւպ մէյտանէ կէլմէսինի, քիմէանէ մէմնուլ իլլէմէքտէ՞ մի իտի . խալը, խայը, քիման պունու ֆիքրինտէն պիլէ կէչիրմէքտէ տէկիլ իտի . . . աման եա՛ ինպիւմ, խաթըրմա կէլտիքճէ, տգլըմը գաշըրմագլըղըմ կէլմէքտէ տիր, վէ հէր հալտէտէ պէն պու սէվինճլէ չըլտըրածաղըմ տըր . . . Տահա ճիւղիճէ մուգատտէմ, հէր քէօին պիր

մագարասը վէ պիւր է յլէնճէսի պուլունտուղսւմ հալտէ . . . Շիմտի իսէ . . . չիւնքի, սիղ տէ օնլարա էօյլէ շէյլէր սէօյլէ տինիզ քի . . . օլ սերովբէլէրէ մախսուս պուլունան նազիք վէ լաթիֆ սէսինիլէ . . . Ֆէնալըզ թարիգինի թէրք իլէ , ֆագիլէթ թարիգինէ սէվգէ միւզթէտիր օլտունուզ . . . իշթէ, շիմտի պանա հագարէթլէր իտէճէք եհրտէ , մուշալիլի օլարագ, պէնի սէվմէքտէ տիրլէր : վէ պէն տախի, քէզալիք քէնտիլէրի սէվմէքտէ յիմ . . . հագգըմտա օլ մէրթէպէ ինսանիյեթ իպրազ իյլէմէքտէ տիրլէր քի . . . էվվէլքի իթտիկիմ սիթէմ ու թէշէքքիլէրտէն տօլաեք, շիմտիտէ նէտամէթ կէթիրմէքտէ յիմ . . . Հայքֆլաւ օլտուն , եանըլտըմ, իսթաւ իթտիմ . . . հագգսըղըզ իթտիմ . . . վէնիհայէթ, նանքէօրլիւք իթմիշ օլտում . . . չիւնքի, պանա եաբուրդլարընըն քեաֆֆէսի տախի . . . մահալ պիւր կիւլիւպ կիւլիւշմէքլիքտէն իպարէթ իտի . . . նիյեթլէրի գաթան պանա պիւր ֆէնալըզ եաբմագլըզտէկիլ իտի . . . սնիճագ գէնիմ խայր ու մէնֆաաթըմ մագսէտիյլէ իտի . . . իշթէ իսպաթըտա մէյտանտա տըր , Մֆ , արթըզ պունտան պէօյլէ , էկէրչի շու մէյտանտէ եաթըրըպտա, թէբէլէմէլէր պիլէ . . . տիհանըմ աչըպտա , էօֆ պիլէ տիմէեճէկիմ տիր . . . Հայքֆ քի, շիմտիյէ գատար, բէք սապըրսըղըզ վէ բէք թիզմէշրէպլիլիք իթմիշ պուլունտում . . .

— Սէքսէն սէրիզ ֆրանգ վէ եէտի սուկուսուզ (պիւր սու տօգուզ բարա գատար տըր) օլտու , — տէտի լա կուվ, թաքկէնին իչինտէ թօրլանմըլ օլան բարալարը սաեարագ . . . — Էյ ճաքըմ, կէլէլիմ շիմտի պու բարալարըն հըֆիլ ու սարֆը մէսէլէսինէ , քիսէտարըմըլ քիմ օլաճագ տըր , քիմին եանընտա գալաճագ տըր . պունու պիլինէ թէսլիմ իթմէմիզ իգթիլըա իտէր , Մօն-Սէն-Ժանա վիրմէմէլիլիզ, չիւնքի մէրգուլմէ բէք սէրսէմ տիր :

— Լա կուալէօգէ թէսլիմ իտէլիմ, օ սագլասըն , օ սագլասըն , — տիյէրէք , քեաֆֆէսի պիրտէն եէքզէպան պաղըրշիմեա պաշտտըլար :

— Խայր, էկէր պէնիմ սէօղիւմէ գանմագ իսթէր իսէ-
նիզ, — տէտի Յլէօր-տը-Մարի, — պունուն բէք իյիսի վէ
բէքտէ միւնասիպի, կիտիպ միւտիրէ մատամ Արմանա րէ-
ճա իտէրէք, բարալարը քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէք, վէ
թէտարիք օլունաճագ օլան գունտագ թագըմընըն իճապը
իճրասընըտա տէրիւհտէ իթտիրթմէք տիր. վէ պունտան
տա գաթինազար, էյ, քիմ պիլիւր, պէլքի տէ մատամ
Արման, իչպու եաբտըղընըղ ինսանիյեթտէն տօլաեը մէմ-
նուն վէ միւթէէսսիր օլաճագ... վէ պէլքի տէ, իչինիդ-
տէն իյի նօթա գազանմըչ պուլունան պազըլարընըն, պիր ան
էվվէլ թախլիյեէյի սէպիլլէրինէ հիմմէթ իտիպ չալըչա-
ճագ աըր... Հա, նէ տէրսինիզ, լա Լուվ, պէօյլէ տա-
հա իյի օլմա՞զ մը, — տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Յլէօր-
տը-Մարի մէրգումէնին գօլունտան թուլթարագ, — շու-
չիմտիքի հալ իւզէրինէ, գալպինիզտէ, տահա զիեատէ
պիր մէմնունիյեթտէ սէրի հիսս իթմէքտէ տէկիլմիսինիզ...
էվվէլթ, տօղրու սէօյլէյինիզ, շու չիմտիքի ֆազիլէթինիզ
սիզէ, պիչարէ Մօն-Սէն-ժանըն բաչալրալարընըն աթըպտա
հավալարտա ուչուրմագըղընըղտան զիեատէ, վէ հէմտէ
բէք չօղ զիեատէ պիր քէյֆ վէ պիր սէֆա պազըլաճագ-
տա տէկիլմի տիր:

Լա Լուվ, էվվէլ էմիրտէ պունա գարչըլըղ հիչ պիր ճէ-
վապ վիրմէտի:

Ձիւնքի, չէնտ տագըղա էվվէլ, մէրգումէ իւզէրինտէ
հուսուլէ կէլիչ օլան չէվդ ու զալրէթ վէ համիյեթտէ եէ-
րինէ, պիր նէվի վահչիճէ շիւբհէ վէ գօրդու էսէրի հիւքմ
իթմէկէ պաչաճըչ իտի:

Յլէօր-տը-Մարի իսէ, իչպու նակէհանի օլան թէպէտ-
տիւլաթը հալին սիպէպինի պիլմէտիկինտէն, թէաճճիւպի
աղիմ իւզրէ, մէրգումէնին եիւզիւնէ պագմագտա իտի:

— Լա Կուալէօղ... ազաճըղ շուրաեա պանա կէլսէ-
նէյինիզ... սիզէ պաղը սէօյլէեճէքլէրիմ վար տըր... —
տէտի լա Լուվ տուրկուն վէ զամաք պիր սէօյլէյիչ իլէ:

Վէ , պունուն իւզէրինէ , մահպուսէլէր գալապալըզն , տան այրըլարագ , Ֆլէօր-տը-Մարիեի ալտըղը պիրլէ , ալէթթաճիլ , հավլու օրթասընտա պուլունան էթրաֆը մէր-մէր տէօշէի հավուզուն եանընա կէօթիւրտի :

Մահէլի մէղպուրտէ տախի , օթուրմագ իչին գանտ , բէլէր պուլունմագտա իտի :

Սայքի էթրաֆլարընտա քիմնէ պուլունմատըղը հալտէ , իքիսի տախի , մէղքիւր գանաբէլէրտէն պիրինին իւզէրին-տէ օթուրտուլար :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

ԼԱ ԼՈՒՎ ԻԼԷ ԼԱ ԿՈՒԱԼԷՕԶ

Պիզիմ իթիգատը գափիմիզէ նէզարէն , պու ալէմտէ , պազէն էօլէ ատամլար պուլունմագտա տըրլար քի , խալդ իւզէրինէ պիւլիւք թէէսսիր իչլէտիպ վէ հիւքմ իտէպիլ-մէքլիկէ , վէ հիւսնի թէվէճճիւհլէրինիտէ քէնտի իւզէրլէ-րինէ ճէլպ ու տալէթ իլլէմէքլիկէ միւգթէտիր խասսէլէրէ մալիք պուլունմագտա օլտուգլարընտան , խալդը , ատէթա եա իյիլիք վէ եախօտ ֆէնալըգ թարաֆընա սէվգ ու թահ-րիք իտէպիլմէքտէ տիրլէր : Պու խասսէլէրէ մալիք պու-լունանլարտան պիր թագըմլարը քիւսթախ , հիտտէթմի-զաճ , վէ սէրթմէշըրէյ օլտուգլարընտան , ֆէնա տույդու-լու ատամլար իլէ պիրլիքտէ պուլունտուգլարընտա , վէ եախօտ էօլէ ատամլար իլէ միւնասէպաթ իւզրէ օլտուգ-լարընտա , տէնիլլէրի գապարթըպ ալթ իւսթ իտէն ֆուր-թունալար միսիլլու , անլէրին մէղքիւր ֆէնա թապիաթ-լարընը թահրիք պիրլէ աղտըրըպ գապարթմագտա տրի-

լար . լաքին , մէզքիւր ֆուրթունալար , նէ գատար զիեա-
տէ չիտտէթլի պիր մէրթէպէտէ օլուրլար իսէ , օ գատարտա
ալ միւտտէթ տէվամ իտիպ կէչտիքլէրի կիպի , մէզքիւր
ֆէնա թապիաթլար սէմէրէսի օլան հիտտէթ ու չիտտէթ-
լէր կէչտիքտէն սօնրա տախի , կիզլի պիր մահլունիյեթ
վէ պիր պիհուղուրուզ տուլղուլարը հասըլ օլարագ , մէր-
գումլարըն , բէք սէֆիլ վէ բէք աճընաճագ պիր հալէ տիւ-
չար օլմալարընը , մուճիպ օլմագտա տըրլար . չէօլէ քի ,
պիր չիտտէթտէն սօնրա առամըն իւզէրինտէ , տայիմա պիր
էսէրի էլէմ հուսուլէ կէլիպ , վէ պիր հըրսը զալիպ կէչ-
տիքտէն սօնրա տախի , տայիմա պիր բէնճի տէրուն թէ-
վէլիւտ իլլէմէքտէ տիր :

Լա Լուվուն ախլագ ու թաթիաթը , մէզքիւր հալի իս-
պաթ վէ թաստիգ իլլէմէքտէ իտի , տիսէք ճայիլ տիր :

Վէ պալէատէ զիքրինի կէչտիկիմիլ նուֆուզ ու թէէս-
սիրէ մալիք պուլունան տիկէր թագըմ իսէ , պունուն քեա-
միլէն մուղայիրի օլան պիր հալտէ պուլունմագտէ օլուպ ,
վէ բէքտէ նատիր իւլ էմնալ տըր , չիւնքի , պունլարըն մա-
լիք պուլունտուգլարը թապիի տուլղուլար , ազլ ու ֆիրա-
սէթ սայէսինտէ քէսպի թարագգը պիրլէ ֆայիտէտար վէ
մէյվէտար օլմագտա տըրլար , վէ էօլէ առամլարըն գալպ-
լէրի հիսսիյեաթը իլէ , ֆիքր ու պասիրէթլէրի գուվվէթի
նաֆիապը աէրէճաթը , այնի եիւքսէքլիքտէ պուլունմագ-
տա տըրլար : Վէլհասըլ , պունլար , սայիր առամլարըն հիւս-
նի հալլէրինի թէչլիգ իտիպ վէ բէհպէր օլտուգլարը հալ-
տէ , տիկէրլէրտէ , մուղայիրի օլարագ , սայիրլէրին սուլի հալ-
լէրինի վի իսպասաթլարընը մուճիպ օլմագտա տըրլար :
Մէզքիւր իյիլիք թարիգինտէ նուֆուզ իլլէտիպ , վէ բէհ-
պէրլիք իտէն քիմէսնէլէրին հիւսնի թէէսսիրլէրի , սայիր-
լէրին գալպլէրինէ վէ բուհլարընա , կիւնէչին միւլայիմ գի-
եալարընըն , ճիւմլէրէ թէէսսիր պիրլէ , պիր հարարէթի
հաեաթպալսը վիքսիքլէրի . . . վէ պիր եազ կիճէսի սէրին
չիլինին , կիւնէչին չիտտէթի հարարէթինտէն եանըպ գալ-

րուլան թօքրադլարա թաղէ պիր ճան վէ թաղէ պիր գուվ-
վէթ վիրտիկի կիպի , եավաշ եավաշ իշլէ յիպ ֆայիտէտար
գըլմագտա տըրլար :

Իմտի , տիյէպիլիլիլիլ քի , պու խուսուսու տախի , Ֆլէօր-
ար-Մարինին մալիք պուլունտուղու ախլագը համիտէ վէ
նուֆուղու նաֆիասը իսպաթ վէ թաստիգ իյլէմէքտէ խտի :

Պիր ատամըն ֆէնա թապիաթընը թէրք իլէ , իյի թա-
պիաթա նագլ ու մէ յլանը , իլիլիքտէն ֆէնալըգա նագլ ու
մէ յլան գատար , կէրչի էօյլէ բէքչաբուգ սուրէթտէ հու-
սուլէ կէլէմէզ իսէ տէ , էսէր ու սէմէրէսի տախի էօյլէ
տիր , եանի բէք չարուգ կէլմէ յիպ , իլլա խալլի միւտտէթլէր
տէվամ իտէպիլիլի : Հիւսնի հուլ վէ իպրէթին թէհասիրի
լաթիֆի վէ զայէթլէ քէպիր օլուպ , ազար ազար եաեըլըր ,
վէ էն գիեատէ սէրթ վէ տուլղուսուգ եիւրէքլէրի տախի ա-
չար , եոււմշարըր , ֆէրահ գըլար , վէ թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր սաֆիլէթի տիլ ու տէրուն հիւս իթտիլիլի : Պա-
գաթ , շունա էսէֆ օլունսա ճալիլ տիր քի , էօյլէ ատամ
իւզէրինտէ տէ , էվվէլքինէշլէ վէ էվվէլքի բէֆնագ գալմագ... :

Զաթէն հիւսնի ախլագ սահիպի օլմաեըպտա , սծնա-
տան , հիւսնի ախլագըն սէմավի պէրրագլըղընը վէ բար-
լագլըղընը կէօրմէքլիք իգպալինէ նալիլ օլան ատամլար ,
մէզքիւր մէմուռս վէ միւպարէք հալի կէօրիւր կէօրմէզ ,
եինէ էվվէլքի ալըշմըշ օլտուգլարը գուլմէթ կիրտապընա
տիւշէրլէր , շէօյլէ քի , պիր վագըթ պատիի թէաճճիւպ-
լէրի օլմագտէ պուլունան սէֆապախշ տէրունի տուլղը-
լարըն թէղէքքիւրլէրի , ազար ազար մահվ օլուպ կիթմէկէ
պաչարլար . . : Պագաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , պիր յի-
եէթի մախուսէ իլէ օլմատըղը հալտէ , մէզքիւր հալի եի-
նէ օլ պիլիմ հինի սապավէթիմիլլաէ , վէ մութլուլու վագ-
թիմիլլաէ , իլիթմիշ վէ չաղըրմըշ օլտուղումուգ թիւրքիլէրի
ունութմանըպտա , տալիմա , քէնտի քէնտիմիլլէ չաղըր-
մագլըգա գալգըշտըղըմըզ կիպի , տէրխաթըր իթմէքլիկի
արզու իտիպ չալըշըրլար :

Լա Կուսայէօղիւն մահպէս արդատաշլարը , մէրգումէ
 թարափընտան ալմըշ օլաուդլարը հիւսնի իպրէթ թէէօ-
 սիրինին կէշիճի պիր հալալէթինի հիւս իյլէմէքտէ պու-
 լունաուդլարը կիպի , լա Լուվ տախի պնի թէէսսիր թահ-
 թընտա պուլունաքադ , քէզալիք պնի տուլլուհու հիւս
 իյլէմէքտէ իտի . . . Լաքին , մէրգումէ լա Լուվ իւզէրինաէ ,
 մէզքիւր հիւսնի թէէսսիր , եադընտա կէօրէճէկիմիզ պա-
 դը սէպէպլէրէ մէպնի , սայիր մահպուսէլէր իւզէրէրինաէ
 օլաուդու դատար տախի դալլապ տէվամ իտէմէեէճէք ի-
 տի , ֆլէօր-տը-Մարի , պիր վադըթ , քէնտույի պիւթիւն
 պիւթիւն թէրք իլէ , քէմալի քէտէր վէ թէսլիմիեէթ իւզրէ ,
 անճադ թէճէլլի սէլինին էօնիւնէ տիւշէրէք սիւրիւրէնիպ
 կիթմիշ պուլունաուդու թադտիրտէ , շիմտի իսէ , մուղա-
 յիրի օլարադ , քէմալի ճէսարէթ , վէ ճէնապ , վէ հիւքմ
 իւզրէ սէօլլէմէքտէ վէ ամէլ ու հարէքէթ իյլէմէքտէ պու-
 լունմասը , կէրշի , շայիանը թէաճճիւպ պիր հալ տիր , հալ
 պու քի , պունունտա սէպէպի վար տըր , շէօլլէ քի , մէզ-
 պսրէ էվվէլլէքի , սիւննատան պիխապէր պուլունարադ ,
 տէրեայի ճէհալէթտէ չալդանըպ կէզմէքտէ իքէն , Պուզ-
 վալ շիֆթիկինտէ գալտըղը միւտաէթտէ իտէ , ալմըշ օլ-
 աուդու նէճիսլանէ թտալիմ ու թէրպիեէ վէ մալիւմթ
 սայէսինտէ , տօղուշունտա պուլունան վէ նատիր իւլ էմ-
 սալ օլան խասայիսի հասէնէ վէ էվսաֆը մէրգուպէսի , պիր
 սիւրաթը ազիմէ իւզրէ , քէսպի թարադգը իյլէմիշ իտի ,
 ֆլէօր-տը-Մարի , քէնտի էվվէլլէքի հալինին լէքէսինի սի-
 լիպ մահվ իլէ , իատէյի նամուս ու դատր ու հայիեէթ
 իտէպիլմէքլիք իշին , էօլլէ եալլինըղ ալլաեըպ կէօղ եաշ-
 լարը տէօրմէքլիկին քեաֆի օլամաեաճաղընը ըսնա պիլ-
 տիկի կիպի , մէզքիւր միւրաաըն հուսուլի նիեէթիյլէ , հէմ
 էլլինտէն կէլէն իլիլիկի եէքտիկէրինէ եաքմազլըղա , վէ հէմ
 տէ սէպէպ օլուպտա եաքտըրմադլըղա չալըճմադլըղն էլգէ-
 միյեէթ ու վազիֆէտէն օլաուդուն տախի պիլմէքտէ իտի .

Նաօթլ քի պիտիւրմիշիչ աիւր, լա Լուվ, պիւր գանարե իւզէրինտէ, լա Կուալէօզիւն եանընտա օթուրմուշ իտի: Պու իքի գըզլարըն եան եանա օթուրմալարընտան, տաւան տապանա գըտտ վէ բէք աճայիպ պիւր հալ զուհուրա կէլմէքտէ իտի:

Գըշ մէվսիմի կիւնէշինին ոթիուն զիեալարը եիւզլէրինէ վուրմագտա օլուպ, վէ բույի ասիւման իօէ պէրրագ պիւր հալտէ պուլունտուղու թագ տիրտէ, էօթէտէ պէրուտէ, սէյրէք սէյրէք պէեաղ պուլուլթլար, բսմուգվարի թօւլանըպ գապարմագտա իտիլէր, վէ պաղը գուշարտա, հաւանըն ըսըճագըղընտան քէյֆլէնիպ շէվգէ կէլէրէք, մէզքիւր հավուտա պուլունան ճէսիմ եապանի քէսթանէ աղաճլարընըն չըպլագ վէ սիեաճ տալլարը իւզէրէրինտէ էօթիւշիպ ճիվիլտէմէքտէ իտիլէր. վէ հէլէ իքի իւշ թաւնէ սէրչէ գուշարը, սայիւր գուշարտան զիեատէ ճէսարէթլի օլտուգլարընտան, գօլգմագսըղըն կէլիպ, հավուգտան թաշարագ պիւր ուֆագ չայ թէշքիլ իյլէմէքտէ օլան սուլարտան հէմ իշմէքտէ վէ հէմտէ եըյգանմագտա իտիլէր. վէ պու հավուզուն քէնարընտա պուլունան մերմէր թաշարըն իւզէրէրինի, գա:ոիֆէվարի եէշիլ եօսունլար գարլամագտա իտիլէր. վէ քէզալիք մէզքիւր թաշարըն աըալարընտա, էօթէտէ պէրուտէ, ոթուգտան աղատէ գալարագ հուսուլէ կէլմիշ թուլթամ թուլթամ էնվայի օթլար պուլունմագտա իտիլէր. իհթիմալ տիւր քի պաղըլար, պիւր մահպուսխանէնին պիւր հավուգու հալինէ, պէյլէ էհէմմիյէթ վիրիպտէ նագշ ու պէեան իթմէքլիկիմիզէ պօշ պիւր շէյ տիւր նազարըյլա պագաճագլար տըր, հալտու քի Ֆլէօր-տը-Մարի, ծնլար կիպի տիւշիւնմէքտէ, վէ ծնլար կիպի հիսս իթմէքտէ օլմատըղընտան, մէզքիւր ուֆագ պիւր չաեըրլըգ իլէ, բույի ասիւմանըն մաի ըհնկի ալթընտա գօշուպ կիթմէքտէ օլան պուլուլթլարըն հէմիշէ թէպտիլ օլմագտա պուլունան պէեալըղընըն, մէզքիւր պէրրագ սուլարըն տէրուհիւնտէ աքս իյլէմէլէրինի. . . վէ

պինապերին, քեզալիք մեզքիւր սուլարըն տէրունինտէ, չէմնի թապանըն ալթուն ըէնկինտէ զիեալարընըն վուրուպ գըրըլմալարընը. . . կէօզլէրինի մահզուն մահզուն տիքիպ պագմագտա օլտուղու կիպի, թէքրարէն մահրում գալմըչ օլուպ, վէ զաթէն իսէ, տէկիլ հալընըզ սէվմէքտէ օլտուղու, իլլա պիր սուրէթի շաիրանէտէ, եանի տիլտատէ օլարագ միւթէհայեիր պուլունտուղու օլ իհթիշամլը թապիաթ կիւզէլլիքլէրի իւզէրլէրինէ տիւչիւնտիւքճէ իսէ, ահը տէրունլէր չէքմէքտէ իտի:

—Պանա սէօլլէ յէճէկինիզ նէ իտի, —տէյի սիւալ իթտի լա կուալէօզ եանընտա օթուրմագտէ օլան, վէ տուրկուն վէ սիւքիւթ իւզրէ պիր հալտէ պուլունան ըէֆիգասընա, եանի լա կուվա:

—Պիզիմ իչին պիր իյզահաթա իհթիեաճը ազիմ վարտըր, —տէտի լա կուվ եիւքսէք սէս իլէ. —պու հալ պէօլլէճէ տէվամ իտէմէեէճէք տիր:

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում. . . լա կուվ:

—Տահպ չիմտի, պէն շուրաճըգտա հավլուտա, ՄօնՍէն-թանըն բաչավրալարընըն մէսէլէսի միւնասէպէթիյլէ, քէնտի քէնտիմէ, «արթըգ շու լա կուալէօզիւն լագըրտըսընա գանարագ, վէ թէէսսիրի ալթընտա դուլարագ, քէնտի սէօզ վէ իտտամանտան վազ կէչմէլլիյիմ, տէյի տիւչիւնիւպ գարար վիրմիչ իտիմ. . . հալ պուքի սօնրստան, թէքրարէն սիզին հալու հարէքէթ վէ լիսանընըզտան միւթէէսսիր օլարագ մաղլուպ օլտում. . .

—Լաքին . . .

—Լաքին մաքին պիլմէմ պէն, խայր, պու հալ պէօլլէ տէվամ իտէմէեէճէք տիր, պէն պունա թէհամմիլ իտէմէմ. . .

—Նէ իսթէրսինիզ պէնտէն, լա կուվ, պէնիմ սիզէ պիր ֆէնալըգ եաբտըղըմ վաճ մը տըր:

—Պէն . . . քի, սիզ պուրաեա կէլէլիտէն պէրու, պիլ-

մէմ, պանա պիր հալ օլտու, պէն շիմտի էվլէլքի Լա Լուվ տէկիրիմ. . . խայր. . . պէնտէ նէ եիւրէք դալմըշ տըր, նէ դուվլէթ ու դուտրէթ դալմըշ տըր, վէ նէ տէ պիր քիւս-թախըդ էսէրի. . . :

Պատէհու, մէրդումէ գաթի քէլամ իտէրէք, պիրտէն պիրէ էլպիսէսի գօլունու աշաղը ալարագ, քէնտի պէեագ, սինիրի, վէ սիհան այվա թիւլլիւ սաղ գօլունու Լա Կու-ալէօղէ թագալիմ պիրլէ, տիրսէկլինին իշ թարաֆընտա, մաի պօհա իլէ իյնէլէհէրէք եաբըլմըշ օլան պիր պըշաղըն, դըրմըղը պիր պօհա իլէ իշլէնիլմիշ պիր եիւրէկէ սաբլան-մըշ օլմասընը, վէ մէղքիւր բէամին ալթընտա տախի, շու աթիտէքի լուղէթլէրին վէ եազըլարըն պուլունմասընը կէօսթէրտի :

«Գիմլէր քի գօրդաղըդ եանի ալլագըլըդ իտէրլէր իսէ,
էօլտիւրիւլմէլի տիրլէր ,

Մարսիալ

Է. Ո. Ս. Գ. Պ. Վ. Ո. Ի. Պ. Տ.

(Էօմրիւմիւն սօն սաաթընա գատար, իշպու վատիմ իւղ-րէ պուլունաճաղըմ աըր)

— Կէօրտիւնիւլմիւ պունլարը, — տէյի պաղըրտը Լա Լուվ :

— Էվլէթ . . . տէհէթամիղ պիր շէյ տիր պու, վէ պէն տէ տիւշարը հէյպէթ օլմագտաերմ, — տէտի Լա Կուալէօղ եիւղիւնիւ պաշգա թարաֆա չէվիրէրէք :

— Պէնիմ տօսթում, եանի սէվտիկիմ օլան Մարսիալ, աթէշտէ գըզարմըշ պիր իյնէ իլէ իյնէլէեհէրէք եաղտը պուն-լարը պուրաեա. իշթէ կէօրմէքտէսինիլ եա, նէ սէյլէ-եօր, Գօրէ-Գէրէ Էօլմէլ Դէրէր տէյիօր, չիւնքի, մէրդումուն իթիգատընճա, գօրդու տէնիլէն շէյ պէնիմ իշին օլմա-եաճագ իտի, վէ պէնտէ էօյլէ օլմաղըղը վատ իյլէմիշ ի-տիմ. շիմտի, մաազալլահ, էկէրչի մէրդում իւշ կիւնտէն պէրու պէնիմ թուլմագտէ օլտուղում թարիգտէն խա-պէրտար օլաճագ օլուր իսէ, անինտէ, պու պըշաղըն, պու

հիւրէկէ սօգուլմուշ յլտուղու կիպի, մէրդում տալի, քէն-
տի պըշաղըշլա, պէնի թէլէֆ իտէճէք տիր . . . վէ հէմ տէ,
հադգըշլա էօյլէ հաքմըշ օլաճադ տըր, չիւնքի, քէնտի է-
լիլէ էօյլէ հաղմըշ տըր . . . բօրէ-տէլէ Եօլէճէլէր Դէր, վէ պէն
իսէ գօրդադըղը էլէ ալմըշլմ տըր, չիւնքի սիզին թէէս-
սիքինիղտէն, անինտէ մաղլուպ օլմադ տաեըմ:

— Իյի եա, գօրդադ վէ եախօտ նամէրտ սաեըլաճադ
հիշ պիր շէյ հաքմադ տա տէկիլսինիղ:

— Նէ՛ սէօյլէ հօրսունուղ, հէր պիր ալէլ ու հաքէքէ-
թիմտէ պիր գօրդադըղդ պուլունմադ տա տըր . . .

— Տիմէք տիր քի, ճիւղիճէ էվվէլ վուդուա կէլմիշ օ-
լան օլ կիւղէլ կիւղէլ էֆքեարլարընըղտան տօլաեը նէտա-
մէ՛թ կէթիրիպ վէ էսէֆ իյլէմէքտէսինիղ, էօյլէ մի:

— Էվվէթ, էօյլէ տիր:

— Ա՛, խալը ինանմամ սիզին պու սէօյլէ տիկինիղէ . . .

— Էվվէթ, տէյիեօրում սիզէ, էվվէթ, պէն նատիմ օ-
լուպ վէ էսէֆ իյլէմէքտէյիմ, վէ պունատա, հէրքէս իւղէ-
րինէ իյլէթ էպիլմէքտէ օլտուղունուղ թէէսսիր տալի պիր
իսպաթ ու սէպէպ սաեըլա սէղա տըր: Մէկէրչի սիզ,
Մօն-Սէն-Յիանըն, նէղտինիղտէ տիզլէր իւղէրինէ կէլէրէք . . .
թադ տիմի թէշէքքիւր իյլէտիկի վադըթ տա սէօյլէ տիկինի,
քէնտի գուլադլարընըղա իշիթ մէտինիղ մի . . .

— Նէ՛ սէօյլէ տի իտի . . .

— Մէրդումէ սիզէ, պիզիմ հադգըմըղտա օլտուղու հալտէ,
«Էլ Դաշլուր, Գիւրտ Էրիկինիշ անդէ, Ֆէնալէ Եաքմըլէքտան Էլ
Կէլէրէրէրէրէ, Եիլէ Եաքմըլէ Ելէ Եաքմըլէրէրէրէ տէտի իտի:
Մէրդումէ պունու պէօյլէ սէօյլէ տիկի վադըթ տա, օլ գա-
տար հիտտէթլէնտիմ իտի քի, հէման ոլօղաղընտան թուլթ-
տուղում կիպի, սըգըպ պօղու վիրէճէք իտիմ . . . չիւն-
քի, սէօյլէ տիկի, քեաֆֆէմիզին տալի ար ու հիճապընը
պատիի օլտուղու հալտէ, վադաա էօյլէ իտի, սահիհ իտի
Էվվէթ սիզ, անի վահիտտէ պիզի, իսթ էտիկինիղ գալըպա
իֆրաղ իտէպիլմէքտէսինիղ, պէեաղտան սիւռահա, վէ սի-

եա հտան տախի պէտադաթէպտիլ իյլէմէքտէսինիզ, վէ պի-
զիմ հէփսիմիդտէ, սիզին քէլամարընըզ իւզէրինէ, իւզէ-
րիմիդտէ իւք հասըլ օլան թէէստիրէ էսիր օլարադ, սիզէ
իթաաթ իյլէմէքտէյիզ. . . էվվէթ, անինտէ, նասըլ քի
տահա շիմտի տախի իսպաթը կէօրիւմիւշ տիւր, ալտանքոյ
իգնա օլմագտաեըզ. . .

—Պանա ալտանմագտամքսընըզ. . . մէկերչի մէզպու-
րէ պիչարէ գարըեա իզհարը համիյէէթլէ իմոտա ու մուա-
վէնէթ իթմէքիքլէ, պանա ալտանմը՝ մը օլմագտասընըզ:

—Մատտէ օնաա տէկիլ տիր, իշթէ պաչգա պիր նօգ-
թա վար տըր, —տէտի լա Լուվ հիտտէթ իւզրէ վէ եււք-
սէքճէ սէյլէնէրէք, —պէն շիմտիյէ գատար քիմնէ նէզ-
տինտէ պաշ էկիպտէ բուշի միւթապաաթ կէօսթէրմիշ տէ-
կիլ իտիմ. . . մալիւմ եա, պէնիմ իսմիմ լա Լուվ տուր,
վէ պու իսմիտէ պանա բէք միւնասիպ վէ բէք լաեըզ օ-
լարադ վիրմիշլէր տիր. . . նիչէ գարըլար, պէնտէն ալմըշ
օլտուդլարը տիշի գուրտուդ ալէամէթլէրինի, քէնտի իւ-
զէրլէրինտէ թաշլմագտա տըրլար. . . վէ հաթթա, նիչէ
էրքէքլէր տախի. . . իմտի, պու պէօյլէ օլտուդու թագ-
տիրտէ, գալգըպտա քիմնէլէրէ, պէն քէնտիմ իչին, սի-
պին կիպի պիր ուֆագ գըզ իւզէրինէ թէէստիր իշէտէմէ-
տիքտէն պաչգա, հաթթա կիտիպտէ աեադլարը ալթը-
նա տախի եաթտը. . . տիտիրթտիրէմէմ, եօգ, արթըզ պէն
պունու եաբամամ, պունա գաթան թէհամմիւլ կէթիքէ-
մէմ:

—Պէն մի. . . պէն սիզէ նէ եաբմագտաեըմ. . .

—Մէկերչի, սիզին պիզէ նէ եաբմագտա օլտուդոյ,
նուզու պէն պիլմէքտէմիլիմ. . . Սիզ պուրաեա կէլիք կէլ-
մէզ. . . էվվէլա պանա գարըլ հարէքէթ իթմէկէ, վէ պէնի
հիտտէթլէնտիրմէկէ պաշլտտընըզ. . .

—Սիզէ գարըլ մը հարէքէթ իթտիմ. . .

—էվվէթ. . . էթմէկիմի քլիմ իսթէր իսէ, օնա վիրէ-
ճէկիմ տէտինիզ. . . վէ պունա գարըլըզ իւք տէֆա պէն

ճէվապ վիրերէք իսթէտիւմէ վիվէթ, Պէն... տէտիւմ Մօն-Սէն-ժան պէնտէն սօնրա իսթէտի... վէ սիգտէ անը պէնտէն իւսթիւն թուլթարադ, ճնա վիրտինիզ... Պէն օլ վազըթ հըրսըմտան ամէշ քէսիլէրէք, պըչաղըմը դալտըրտըղըմ կիպի, իւզէրինիզէ հիւճում իյլէտիւմ... :

— Բէք ալէս, օլ վազըթ սիգէ պէն նէ ճէվապ վիրտիւմ, «էկէր իսթէր իսէնիզ, վուրունուզ, էօլտիւրինիւզ պէնի... Ֆադաթ, չօղլուգ էղիյեթ չէքտիրմէ յինիզ... » տէտիւմ, — տէյի ճէվապ վիրտի լա կուալէօլ... — իշթէ օլան լադըրտը անճադ պունտան իպարէթ տիր... պուն, տա, սիգէ գարշը հադարէթ սաեքլաճադ նէ վար տըր... :

Թամամ, իշթէ օլան անճադ պունտան իպարէթ տիր... էվիվէթ, էօյլէ հա, անճադ պունտան իպարէթ տիր... Նասըլտա դօլայ դօլայ վէ կիւզէլ կիւզէլ սէօյլէմէքտէսինիզ, հալ պու քի, եալընըզ օլ դատարճըդ սէօյլէյինիզլէ, պըչաղըմը էլտէն պըրադ մաղլըղա... վէ պէնի դըզտըրմըշ օլտուղունուզ հալտէ պիլէ... դալդըպտա սիլտէն ափվլըդ տիլէմէքիկէ, պէնի մէճպուր դըլմադլըղընըզ, մէկէրչի հիշ գալէ ալմաղմըսընըզ... Մէկէրչի, պէնիւմ իւզէրիմտէ հասըլ օլան պու հալ վէ պու հարէքէթ, մէճմուլուն տալիլինտէ պիր չէյ մի իտի, հէր վադըթ կէօրիւկէլէն հալլէրտէն պիրլ մի իտի... Պադընըզ իշ նասըլ օլտու իտի. պէնտէ պիր թապիւթ վար տըր, հըրսըմ կէչիպ ազլըմ պաշըմա կէլտիկինտէ, պէն քէնտիմի աճըրըմ... Սիղին պուրաեա կէլտիկինիզ ազչամ, տիզ իւզէրինէ կէլիպտէ տուա իթաիկինիզի կէօրտիւկիւմտէ, պիլմէմ նաճըլ օլտուտա, սիղի գէվլէնմէկէ դալդըչաբադ. գօղուշումուզտա պուլունանլարըն քեաֆֆէսինի տալի պաշընըղա թօքլաեըպ էյլէնէճէք եէրտէ, «պըրազալըմ քի վարսըն տուաընը եաբսըն... մատամ քի տուա իթմէքտէ տիր, տիմէք տիր քի հազդը տա պուլունմադտա օլմալը տըր... » տէտիւմ: վէ ֆէրտասը սապահըսը, նիշին, վէ նաճըլ օլտուտա, կէրէք պէն վէ կէրէք սալիք

գարըլար, սիզին հուզուրունուզտա, քէնտի էլպիսէլէրի-
միզի կիյինմէքիկէ հիճապ իյլէմէկէ պաշլատըգ. հա՛, սէյ-
լէյինիզ, նէ՛ տիր պունունն սէպէպ ու հիքմէթի :

—Պիլէմէքօրում. . . լա Լուվ :

—Սահի՛հ մի սէյլէքօրսունուզ, աճա՛յիպ, պիլէմէքօ-
սունուզ, էյլէ՛մի, —տէտի լա Լուվ, լա Լուալէօղիւ իսթիհ-
զախտէրէք. —էյլէ՛ եա, պիլէմէզսինիզ: Պէ՛սպէլլի սիզ, պի-
ղիմ, պազը քէրրէ, էյլէնմէքիք թարզընտա օլտուղու հալ-
տէ, սիզին հագգընըզտա, «Պու պիլտէն տէկիլ տիր, իլլա
պաշդա պիր մախլուգ տուր» տիմէքտէ օլմամըզա ալտա-
նըպ ինսնմագտա օլմալսընըզ. էվվէթ, պէլքիտէ քէնտի-
նիզի, սահիհէն էյլէսինիզ տիր, տէյի զանն իյլէմէքտէսի-
նիզ, էյլէ տէկիլ մի :

—Պէն քէնտիմին էյլէ պիր իթիգատտա պուլունտու-
ղունա տայիր հիչ պիր շէյ սէյլէմէմիչիմտիր :

—Վագաա էյլէ տիր, սիզ քէնտինիզ, էյլէ պիր շէյ
սէյլէմէմիչսինիզ տիր . . . հալ պու քի, հէր պիր ամէլ
ու հարէքէթինիզ, խուսուսու մէզպուրու թաստիգ իյլէ-
մէքտէ տիր :

—Պէնի տինէյինիզ, ըէճա իտէրիմ սիզէ . . :

—Խայր, սիզի տինէմէքիք իչիմէ կէլմէքտէ տէկիլտիր,
չինքի տայիմա զարար կէօրմէքտէյլմ . . . հաթթա սէյ-
լէնէճէկինիզի տինէմէք տէկիլ, եիւզիւնիւզէ պագմանը
պիլէ, ասլա ճանըմիսթէմէքօր: Պէն պու անէտէկին, քիմսէնի
զըսգանմըշ տէկիլ իտիմ: Հալ պու քի, իքի իւչ տէֆա,
գալպիմտէ մէզքիւր տուլղուեու տախի հիսս իթմէկէ պաշ-
լատըղըմը, քէմալի թէաճճիւպ իւզըրէ կէօրմէկէ պաշլա-
մըլըմտըր. . . իսթէր պիր հայլանըղ սանըլմըշ օլսուն վէ իս-
թէր պիր նամէրտլիք . . . էվվէթ, ասլա ֆիքրիմտէն պիլէ
կէլմէմէքտէ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ, օլ սիզին
հազըրէթի Մէրեմէ մանէնա պուլունան հիւսնի ճէմալի-
նիզլէ օլ բիւր հալալէթ ու մահզաւնիյեթ օլան թալր ու
թարզընըզը, գըսգանմանա պաշլամըլըմ տըր . . : էվվէթ,

պէն , շիմոյէ գատար , քէնտիմ էսմէր օլտուղում ճիհէթ-
լէ , սարը Նաչլը վէ մաի կէօղլիւ ատամլարա , չէշմի նէֆ-
րէթ իւզրէ պագմագտա իքէն , սիզին օլ սարը սարը սաչ-
լարընըղը , վէ մաի մաի կէօղլէրինիղի տախի հասէտ իտիպ
չէքէմէմէքտէ պուլունմուշումտուր . . . պէն քի , պէն , լա
Լուվ օլտուղում թագտիրտէ . . . էվվէթ , պէն քէնտիմ . . .
շիմնի սիզէ պէնզէմէքլիկին արղու վէ իշթիեագընը չէք-
մէքտէյիմ . . . Էկէրչի պունտան եալընըղ սէքիղ կիւն էվ-
վէլ , պիրի կէլիպտէ պանա , պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէմիշ օլսա
իտի , իիւտա՝ ալիմ , անըն սաչընը պաչընը եօլար իտիմ . . .
Վէ շունա տախի տիգգաթ օլունմալը տըր քի , պէնիմ պու
հասէտիմ , սիզին պաչգա պիր հալինիզտէն նէշէթ իթմէ-
յիպ , անճագ նուֆուղ ու թէէսսիրինիզտէն նէշէթ իյլէ-
մէքտէ տիր , եօգստ , եիւզիւնիւկտէ , Մարիամ Մագգա-
ղենայինին թատվիրինտէ կէօրիւլէկէլմէքտէ օլան պիր էսէրի
հիւզն ու էլէմ միւշահէտէ օլունմագտա տըր . . . Իմտի
սէօյլէյինիղ շիմնի , սիզ քէնտինի՛ղ սէօյլէյինիղ , մէկէրչի
պէնիմ՝ պու հալիմ , քէնտու քէնտուլէ , թապիլ՝ օլարագ մը
հասըլ օլմագտա տըր , եօգսա պիր սէպէ՛պ մի պուլունմագ-
տա տըր , շիւբհէսիզ , սիզին տախի գալպինիզ չէհատէթ
իտէպիլիր քի , պիր սէպէպ պուլունմագտա տըր , վէ իշ-
թէ օլ սէպէպտէ , սիզ քէնտինիզսինիղ տիր , էօյլէ տէկիլմի :

—Մէկէրչի պէն , քէնտի թարաֆըմտան վիրիլմէքտէ օ-
լան պիր սէպէպիյէթին իյղահաթընը վիրէպիլիւմիյիմ :

—Էվվէթ , բէք ալէա վիրէպիլիրսինիզ , չիւնքի , քէն-
տի եաբտըղընըղը քէնտինիզ , բէք ալէա պիլիրսինիզ . . .
օլ քէնտի թավր ու հարէքէթինիզլէ , հէր իսթէտիկինիզի
եաբապիլմէքտէսինիզ :

—Լաբին , սիզին շիւբհէնի՛ղ նէ տիր , հագգընըղտա
նէնէ՛ տալիր պիր էֆքեարը ֆասինտէմ օլապիլիր :

—Մէկէրչի պէն պիլմէքտէմիյիմ . իշթէ աաըլ սիզտէն
շիւբհէ իթմէքլիկիմէտէ , մէկքիւր խուսուս սէպէպիյէթ
վիրմէքտէ տիր . չիւնքի , պու պապտէ հիշ պիր շէյ անլա-

Եւամահորում: Պաշտապիր շէյ տահա վար տըր, շէյլէ քի, պէնիմ թապիաթմըն իգթիգասընճա, պէն շիմոխէ դոտար, եա քէյֆլի վէ տէ եախօտ հիտաէթլի պիր հալտէ պուլունմագտա իտիմ. . . լաքին, օթուրուպտա Գէշնէ Գէշնէ տէնիլէն շէյի, ասլա պիլմէքտէ տէկիլ իտիմ. . . հալ պու քի սիղ պէնի, էօյլէ պիր Գէշնէ-Գէշնէ-Գէշնէ հալինէ աախի վաղ իթտինիլ: Եվվէթ, սիղին տիհանընըլտան, էօյլէ քէլամլար չըգմագտա տըրլար քի, քէնտիմ իսթէմէքտէ օլմատըլմ հալտէ տախի, ֆիքրիմի պուլանտըրլա վէ գալ տլիմի ալթ իւսթ իտէրէք, պէնի, պիր չօգ հիւղնէնկիղ շէյլէր իւղէրինէ տիւշիւնմէքիկէ մէճպուր իյլէմէքտէ տիրլէր:

—Սիղին պատիի մահզունիյեթինիլ օլմագտա պուլունտուլունմտան տօլաեը Էսէֆ իտէրիմ, լա Լուվ . . . լաքին, սիղէ օլ Էօլտա պիր շէյ սէօյլէմիշ օլտուղունմտա, պիր տիւրիլ տէրիսաթըր իտէմէքուլում. . .

—Այլմ Ալլահ, —տէյի պաղըրտը լա Լուվ պիր հիտաէթ վէ պիր սապըրսըլըդ իւղըն ֆլէօր-տը-Մարինին լադըրտըսըն քէսէրէք, —սիղ պաղը տէֆա էօյլէ շէյլէր Էամագտասընըլ քի, ատամըն իւղէրինէ, լաղըրտընըլ գատար թէհասիր իյլէմէքտէ տիրլէր. . . Եվվէթ, պէօյլէ տիր, սիղ հէր ճիհէթլէ մուղիւր պիր գըղտընըլ. . .

—Լա Լուվ, էօյլէ տարըլըպ հիտաէթլէնմէքտէն իսէ. . . սէօյլէտիկինիղի իյգահ իյլէսէնիլ, տահա իյի օլուր. . .

—Տիւնքի կիւն իշ օտասընտա չալըչմագտա իքէն, պէն սիղին հալինիլէ պագըպ տիգգաթ իյլէմէքտէ իտիմ. . . պաշընըլ Էօնիւնիւղէ Էկէրէք, վէ կէօղլէրինիղիտէ աչաղը ալարագ, Էլինիլտէքի տիքիշ իլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտինիլ. պիրտէ օլ հէնկեամմէ, Էլինիլղին իւղէրինէ, իրիճէ պիր տամլա կէօղ Էաշը տըր տիւշտիւ. . . կէօղիւնիւղիւ մէղքիւր գաթլէէէ տիքէրէք, պիր տագըգա գատար պագտընըլ. . . վէ պատէհու Էլինիղի տիհանընըլա կէօթիւրէրէք, վէ պուս իթմէքտէսինիլ տիր կիպի պիր հալ իպրաղ իյլէէրէք, անը սիլտինիլ, էօյլէ տէկիլ մի:

— Էվվէթ, — աէտի լա կուպէօղ երկզկերի դըղարարապ :

— Կէրչի, սուրէթի զահրէեէ նէզարէն, պու պիր շէյ տիմէք տէկիլ տիր . . . հալ պու քի, օլ հէնկեամտէ իւղէ-րինիզտէ օլ մէրթէպէլէրտէ պիր էսէրի էլէմի աղիմ հիւքմ իթմէքտէ իտի քի, պագտըդնա ճիկէրիմ բարէ բարէ . . . լուպ վէ իչէրիմ տաիւի ալթ իւսթ օլմագտա իտի . . . Ետհու, պանա պագընըղ, պու սէօլէտիկիմ պիր մասալ տէկիլ տիր, վէ մանէասըղ պիր շէյ տէկիլ տիր, անլատընըղ մը . պունտա մութլագա պիր հիքմէթ վար տըր, պէնիմ դալպիմ շիմտիյէ դատար, թաշտան դաեատան դիեատէ պիր սէրթլիք իւզրէ պուլունակէլմիշ օլտուղու . . . վէ քիմսէլէրտէ պէնիմ աղլատըղմը կէօրմիւշ օլմագլըղը իտատա իտէմէտիկի թագտիրտէ . . . սիզին լէհէնիդտէ իսէ, եալընըղ պիր մահպունիյեթ էսէրի կէօրմէմէ, ասլա քէնտիմի զապթ իտէմէմէքտէ, վէ պինտէն ալէյ հէվէլէքլիք իտէրէք, աճըեղպ ըիգգաթա կէլմէքտէյիմ . . . Էվվէթ, պէնիմ պու հալիմ պիր կէվէլէքլիք, վէ սըրֆ պիր զայիֆլիք ալէամէթի տիր, վէ պունունտա իսպաթը շու տուր քի, գալպիմ րահաթ օլմատըղընտան, իւշ կիւնտէն պէրու, քէնտի սէվտիկիմ օլան Մարսիալա մէքթուպ պիլէ եաղամամըշըմ տըր . . . Էվվէթ, պէն սիզի կէօրէլիտէն, վէ կէօրիւշիւպ գօնուշալըտան պէրու, իւզէրիմտէ պաշգա պիր հալ վագը օլմուշ տուր, սինիրլէրիմ կէվէմիշէր տիր . վէ իշթէ արթըգ պունատա պիր խիթամ վիրիլմէլի տիր . . . արթըգ, պու գատարը քետֆի տիր, եօգսա սօնրա տահա ֆէնա օլուրում . . . վէ զաթէնտէ ֆէհմինէ վարմագտա հիսս իյլէմէքտէյիմ . . . Պէն ասլա թէպտիլի հալ ու ախլագ իթմէք իսթէմէմ, էվվէլի նէ հալ վէ նէ ախլագտա իտի իսէմ, եինէ օլ հալտէ գալմագ իսթէրիմ . . . չիւնրի, քիմէսնէյէ քէնտիմի մագարա իտիպտէ, իւզէրիմէ կիւլտիւրմէքլիկը գապուլ իտէմէմ . . .

— Տիմէք տիր քի, շիմտի սիզ պունտա կիւճէնմիշսինիզ տիր, էօյլէ մի, լա կուվ :

— Էվվէթ, չիւնքի, սիզի թանքերդ, վէ սիզին իլէ իւլ-
ֆէթ բէյտա իթմէքլիկիմ, պէնիմ իչին բէք, մուկերք օլմուշ
տուր, էկէրչի, պու հալ, պէօլէճէ, չօդ տէկիլ, եալընըդ
օն պէշ կիւն տահա տէվամ իտէճէք օլուր իսէ, արթըդ
օլ վադըթ, պանա լա Լուվ իսմինի վիրմէյիպ . . . Իլլա
պիր Տիչի Գօնուն իսմինի վիրէճէքլէր տիր . . . : Հալ պու
քի, թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն էօլէ պիր մէգէլլէթի դա-
պուլ իտէմէմ . . . վէ հէմ տէ, Մարսիալ պէնի թէլէֆ ի-
տէր . . . վէլ հասըլ արթըդ սիզտէն դաթը ալէագա իտէ-
րէք, եանընըդտան ուզադլանմադ իսթէրիմ, վէ պու մագ-
սէտիմին հուսուլի իչին առխի, պուշդա պիր գօղուշանագ-
լիմէ միւսաատէ օլունմասընը թալէպ իթմէքլիք նիյիէլին-
տէլիմ. չայէտ, էկէր պու թէքլիֆիմտէ բէտտ օլունուր
իսէ, անըն տախի չարէսինի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր, հէր
նասըլ օլսա, պէն պուրատա պիր արպէտա դօքարըր էօյ-
լէ պիր գապահաթ իշլէրիմ. քի, պուրատան չըդմագըղըմ
միւտտէթի տօլա՛ա դատար, պէնի մահպէսէ աթարլար,
վէ օլ սուրէթլէ սիզտէն ճիւտա տիւշմիւշ օլուրում . . .
Իշթէ, լա կուալէօդ, սիզէ սէօլէնէճէկիմ պու իտի :

Ֆըլէօր-տը-Մարի պունուն իւզէրինէ, պիր իհթիրադ
իւզրէ քէնտիսիսէ առէմի էմնիյիէթ վէ մահպունիյիէթ
իւզրէ պագմագտա օլան լա Լուվուն էլինի թութարագ,

— Լա Լուվ, սիզէ գալիէն սէօլլէրիմ. քի . . . — տէտի
— սիզ պէնի, սինիրլէրինիզտէ արըզ օլան պիր կէվշէք-
լիքտէն նաշի աճըմագտա օլմանըպ, իլլա քէնտի համիյիէթ
ու ինսանիյիէթինիզի իճրա իյլէմէքտէսինիզ . . . Զիրա,
պու ալէմտէ, սէֆիլ ու պիշարէլէրի, տէկիլ սինիրլէրի
կէվշէք վէ գօրգագ օլանլար, իլլա պիւիւք վէ շէճաաթլը
պիր եիւրէկէ մալիք պուլունանլար աճընըպ մէրհամէթ ի-
տէրլէր :

— Խայր, պունտտ նէ պիր էսէրի համիյիէթ վար տըր,
վէ նէ տէ պիր էսէրի շէճաաթ, — տէտի թէրպիյիէսիզ-
ճէ վէ առի պիր սէօլլէյիշ իլէ լա Լուվ. — Իլլա, անճագ

կէվլէքիկիմտէն վէ ճէսարէթսիղլիկիմտէն նէշէթ իյլէ-
մէքտէ տիր . . . վէ հաթթա , սիզի աճըմըշ օլմագլըղըմը
լիսանէ ալըպ տա սէօյլէմէնիզի պիլէ իսթէմէմ , վէ դա-
պուլ իթմէմ . . . չիւնքի , սահիհ աէկիլ տիր , էօյլէ տէ-
կիլ տիր . . . :

— Բէք ալէա , անըն զիքրինի կէշիպ լաղըրտըսընը իթ-
մէյէյիմ , լա Լուվ , ֆագաթ , մատամքի հագդըմտա իղ-
հարը ըիգդաթ իթմիշսինիզ տիր . . . հիշ տէկիլ իսէ , իղ-
հարը թէշէքքիւր իթմէքլիկէ ըուսսաթ վիրիւսինիզ , էօ-
լէ տէկիլ մի :

— Օնատա հիշ էհէմմիյեթ վիրմէսէմ ճայիզ տիր . . .
զաթէն , պէն պու կիճէ , պաշգա պիր գօղուշտա եաթաճա .
ղըմտըր . . . վէ եախօտ մահպէսէ աթըլաճաղըմտըր , վէ
ինշաալլահ եաղընտատա պուրատան չըգըպ գուրթուլաճա .
ղըմտըր , տիմէք տիր քի , արթըգ սիլին իլէ կէօրիւշէմէ .
եէճէկիմտիր :

— Պուրատան չըգտըղընըղտա , նէ՞րէեէ կիտէճէքսինիզ :

— Ա՛ , նէրէեէ կիտէճէկիմ . . . քէնտի էվիմէ կիտէճէ-
կիմ , պէնիմ իգամէթկեահըմ Բիէր-Լէսգօ ոօգաղընտա
տըր : Պէնիմ քէնտիմէ մախսուս այրըճա օտամ վէ էշեամ
վար տըր :

— Է՛յ , Մարսիալը , — տէտի լա կուալէօղ , միղաճընա ույ-
ղուն վէ գալպինէ հօյ կէլիր լաղըրտըլար իտէրէք լա Լուվ
իլէ միւքեալէմէեի ուզաթմագլըգ էմէիյլէ , — Է՛յ , Մար-
սիալը , էլպէթթէ կէօրիւպ մէմնուն ու մէսըր ուլաճագ-
սընըղ տըր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ . . . ա՛հ , էվվէթ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի
մէրգումէ աշղը պիր սէս վէ թէլաֆիուզ իւզրէ . — պէնի
թէվզըֆ իթտիքլէրի վաղըթտա , ղէվալը հէնուզ քէֆ-
սիղլիքտէն գալգմագտա իտի . . . տայիմա սուլար իւղէ-
րինտէ կէզմէքտէ օլտուղունտան , պիր նէվի սըթմաեա թու-
թուլմաւշ իտի . . . թամ օն եէտի կիւն կիճէ վէ կիւնտիւզ
պիր տագըգա պիլէ եանընտան այրըլմաեարագ պագտըմ

կէօղէթ տիմ, վէ հաթթա, հէքիմ, իլաճ, վէ սայիրէ մէ-
սարիֆաթընը գաբաթա պիլմէք իչին . . . քէնտի տիւքքեա-
նըմըն նըսֆընը սաթըպ սարիֆիթ տիմ: Տօղրուսու, օլ պապ-
տէ պէն քէնտիմի մէտհ իտէրիմ, վէ զանն իտէրիմ քի,
մէտհ իթմէքլիկէտէ հագգըմ վար տըր . . . շիմտի մէր-
գում, աթթա պէնիմ զայրէթիմ վէ ֆէտաքեարլըղըմ
սայէսինտէ եաշամագտա տըր . . . Հաթթա, տահա տիւն-
քի կիւն, մէրգումնն սաղլըղը վէ րահաթլըղը նիյէթիյ-
լէ, պիր մում տախի եագտըմ . . . Կերչի, պու պիր պու-
տալալըգ տըր, չիւնքի պէնիմ իչին, նէ Ալլահ վար տըր վէ
նէտէ շէյթան . . . Լաքին, հէրնէ հալ իսէ, հիչ պիր զարարը
օլմատըգտան պաշգա, պէլքի ֆայիտէսի տախի վար տըր,
ղիրա, պաղը քէրրէ մում եագմագլըղըն, քէյֆսիղիթ-
տէն եէնի գալգմըշ օլանլար իչին, ֆայիտէսի կէօրիւմէք-
տէ տիր . . .

—Շիմտի Մարտիալ նէրէտէ տիր, վէ նէ իշ իլէ մէշ-
ղուլ պուլունմագտա տըր:

—Մէրգում տայիմա, Ասնիէր քէօքրիւսիւ ճիվարլա-
րընտա վագը պիր ատատա պուլունմագտա տըր:

—Պիր ատատա մը պուլունմագտա տըր:

—Էվվէթ, օրատա, քէնտի ֆամիլեաաըյլա, եալընըգ-
ճա պուլունան պիր էվտէ իգամէթ իյլէմէքտէ տիր. վէ
տայիմատա պալըգ ավճըլըղը պէքճիլէրիյլէ մուհարէպէ
իւզրէ պուլունմագտա տըր, պիր քէրրէ դաեըղընա պի-
նիպտէ, չիֆթէ գուրշունլու թիւֆէնկինի էլինէ ալտըմը
իտի, արթըգ քիմսէ եանընա եանաշամամագտա տըր, —
տէտի լա Լուվ միւթէքէպպիրանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ:

—Սանաթը վէ եախօտ իչի նէ տիր:

—Խըրսըղըղ իլէ կիճէլէրի պալըգ ավճըլըղընա չըգ-
մագ տըր. վէ պունտանտա գաթիւնաղար, քէնտիսի պապա
եիկիթ պիր գահրաման օլտուղունտան, գօրգագ ատամըն
պիրինն, սայիր պիր ատամ իլէ, պիր գավլասը զուհուր
իթտի մի իտի, անըն իլէ ճէնքլէշմէքլիկի տէրիւհտէ իտէր. . .

— Սիդ Մարտիալը, նախըլ օլուպտա թանձմըլ, վէ
իւնա ու իւլիէթ բէյտա իթմիշսինիդ տիր:

— Մէրգում փարիսէ չիլինկիրիք էօյրէնմէկէ կէլմիշ Է-
տի . . . չիլինկիրիք իյի պիր սանաթ տըր, չիւնքի, տայիմա
դըղղըն տէմիր իլէ, վէ աթէշ իլէ օխամազ տիմէք տիր . . .
էմմա, թէհլիքէսի վար իմիշ, վա՛րսըն օլսուն . . . զաթէն
թապընա կէրչի բէք մուվաֆըզ տըր, լարին, • տախի պէ-
նիմ կիպի գըղղըն գաֆալընըն պիրի օլտուղունտան, հէր
նէ գատար, կէրէք բէտէրի վէ կէրէք քէնտի պիրատէրէ-
րինտէն պիրի տարըլըպ նասիհաթ վիրմիշլէր իսէ տէ, քէն-
տի ուսթասըլլա պիր տիւրլիւ իմթիղաճ իտէմէմիշ տիր. . .
Հէր նէ հալ իսէ, օրասընըն սիղճէ պիր վուղումու Էօգ
տուր. նիհայէթ, ճիհանըն քէօթ իւսիւ օլան վալիտէսինին
Էանընա կէրի տէճիւպ կիթմիշ, վէ ըրմազ իւզէրինտէ կէ-
զէրէք էօյլէ պալըգճըլըղա պաշլամըլ տըր: Պիր կիւն փա-
րիսէ պէնի կէօրմէկէ կէլմիշ իտի, վէ պիր կիւն տախի պէն
քէնտինի կէօրմէք իչին, Ասնիէր Եագընընտա վագը Բա-
վաթէօր նամ ատասընա կիթտիմ, ուզադ պիր Էէր տէկիլ
տիր, շուրճաճըղտա Էագընտա տըր . . . հօշ, Էիրագտա
տախի օլսա կիտէպիլիր իտիմ Էա. օլ ճիհէթճէ պէնիմ ի-
չին հիշ պիր Կիւճլիւք Էօգ տուր, Էլ իլէ տէ կիտէպիլի-
րիմ, աեագ իլէ տէ կիտէպիլիրիմ, վէ հաթթա իւզէրէք
տախի կիտէպիլիրիմ, չիւնքի, պէն բէք ալէա, շէօյլէ քի,
սու թիլքիսի գատար իւզմէք պիլիրիմ:

— Գիմ պիլիր, էօյլէ պիր քէօյէ, սահրաեա կիթտիկի-
նիլտէ, նէ գատար թէլէզլիւզ իտիպ վէ մէմուն օլսու-
սունուզ տուր. . . — տէտիլա կուալէօզ կիւլիւմէԷէրէք,
— ալէլիսուսուս, Էկէրչի թապիաթընըղտա, պիրաղտա պէ-
նիմ կիպի, սահրալտրտա կէզմէքլիկի սնվմէքլիք վար իսէ (1):

(1) Պատահաւ Էվլէլէ Լեֆաւ 56 ընճը Ֆօրմանըն սօն Էանի 288 էնճի
սահէֆէինսի 12 էնճի «ալըլըն պաշլըրտէլ «թամա» Լադէլէին Էվլէլէն
շէօյլէ « — » պէր Լէդիէ Գճաւաճաֆ Կըր, Լէնսի Միլլէր Լադէլէլէ
Լա Կաալէօլ Էֆէլէլէյի, Էլլա Լա Լաճ Էֆէլէլէյի էտի:

—Տօղրուսու, պէն անճագ, էկէրչի օլ աշըգըմ պու-
լունան Մարսիալ պերապերիմտէ պուլունուր իսէ, աղաճ-
լըզլար, վէ ալէլիսուսուս ճէսիմ օրմանլար իչլէրինտէ կէզ-
մէքլիկի սէվէրիմ:

—Օրմանլարտա՞ մը... մէկէրչի սիզ գօրգմա՞ղմըսընդ:

—Գօրգմա՞գ մը, ղէրրէ՛ գատար, մէկէրչի, պիր տիշի
գուրտ իչին գօրգմա՞ղլըզ ճայիզ օլապիլի՛ր մի, վէ հաթ-
թա, կիթտիկիմ օրման, նէ գատար զիեատէ թէնհա վէ
նէ գատարտա զիեատէ սըգլըզ օլուր իսէ, պէնտէ օ գա-
տար զիեատէ սէվէրիմ: Ա՛հ, օրմանլարն պիրինտէ պիր
գուլիպէմիզ օլա իտի տէ, կիտիպ Մարսիալ իլէ եալը-
նըզճա օթուրսա իտիմ, վէ մէրգուլմ, իզինսիզ ալճըլըզա,
եանի ալ խըրսըզլըզնա չըգսա իտի տէ, պէնտէ պերապեր
կիթսէ իտիմ, վէ կիճէլէրի, քէզալիք պիրլիքտէ օլարագ
տուզագլար գուրսա իտիք... վէ պէքճիլէրտէ կէլիպ պիզի
թուլթմագ իսթէսէլէր իտի, վէ պիզտէ, չալըլըզլար յըր-
բըլըզլար արգալարընա սիքէրլէնէրէք, մէրգուլմարա գար-
շը թիւֆէնքլէրի էլիմիզէ ալարագ, պիր քէրրէ չաթա չա-
թա պաշլասա իտիք, ա՛հ, արթըզ օլ վագըթ, կէլ քէյֆիմ
կէ՛լ... իչթէ պէնիմ էն զիեատէ սէվիպ արզուլէտիկիմ
շէյ պու տուր...

—Մէկէրչի շիմտիյէ գատար, հիչ օրմանտա կիտիպ օ-
թուրմո՞ւշմուսուսուզ տուր, լա Լուվ:

—Խայր:

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, օլ պապտէ օլան պու ֆիքրի
սիզ քիմտէ՞ն ալմըշսընըզ տըր:

—Մարսիալտան:

—Նէ՛ միւնասէպէթլէ ալմըշսընըզ տըր:

—Մէրգուլմ վաղթիյլէ Բամպուլեթ օրմանընտա, էօյլէ
տէտիկիմ կիպի, խըրսըզլըզլա ալա չըղմագտա իտի:
Պունտան պիր սէնէ մուզատտէմ, պէքճինին պիրի, մէրգու-
մուն իւզէրինէ սիլահ չէքտիկինտէն, օ տախի, անըն իւ-
զէրինէ չէքմիշ տիր... պէքճի կէրչի նալլարը աթմըշ իսէ

տէ, պէրէքէթ վիրսին քի, մահքէմէ, իշի իսպաթ իտիպտէ
Մարսիալա հիւքմիւ կիյաիրէմէմիշ տիր, ֆադաթ, պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի, մէրգում պիր տահա օրալարա աեադ պաս-
մամահա մէնպուր օլմուշ տուր... վէ իշթէ օլ միւնասէ-
պէթլէ, Փարիսէ չիլինկիրլիք էօյրէնմէկէ կէլմիշ տիր. վէ
պէնտէ քէնտիսինի, պու միւնասէպէթլէ թանըմլլըմ տըր-
նասըլքի սէյլէտիմ, մէրգում տախի, պէնիմ կիպի տիք
պաշլը օլուպ, քիմսէնին թահթը իտարէ վէ իթտաթլնտա
պուլունմագլըղը հազմ իտէմէտիկինտէն, ուսթասըլլա իմ
թիզամ իտէմէեէրէք, Ասնիեէրէ քէնտի ֆամիլետադ եա-
նընա տէճմէքլիկէ մէնպուր օլմուշ, վէ բրմագ իւլէրինտէ
գուրնանըղա պաշլամըշ տըր... Հալ պու քի, օրման էօմ-
րիւնտէն մահրում գալաըղը իշինտէ, տալիմա աճընմագ-
տա պուլունմուշ տուր. վէ եինէ, էր եա կիճ, հէր հալտէ
պիր կիւն, սյնի թարիգի թութաճագ տըր, չիւնքի, տա-
լիմա մէյլան վէ արգուուս ծնտա տըր. իշթէ, մէլքիւր
ալճըլըղընը պանա նագլ իյէտիկի վագըթտա, օրման
հագըղնտա ֆիքիըլէր վիրմիշ տիր... վէ չիմաի, պէնիմ-
տէ իթիգատըմա նէղարէն, մահգա էօյլէ պիր շէյ իշին տօղ-
մուշում տուր: վէ պունտանտա գաթինազար, թապիւս-
թիլլէ տախի կիտիպ կէլիպ իշ օրահա վարաճագ տըր...
չիւնքի մալիւմ եա, պիր գարընըն գօճադը, գանղի թարիգի
թութմագ իսթէր իսէ, գարըսը տախի անը իսթէմէքլիկէ
պօրճըու տուր... Էկէր Մարսիալ խըրազըղը թարիգինի
թութմագըղը արղու վէ միւրատ իտէր իսէ... պէնիմ
տախի ծնա իշթիրաք իտէճէկիմտէ չիւրհէ եօդ տուր...
Պիր էրքէկէ մալիք օլմագ տիմէք, անըն կիպի օլմագ տի-
մէք տիր:

— Էյ, լա Լուվ, սիզին ֆամիլետանըղ եօդ մու տուր, վէ
նէրէտէ տիրէր:

— Մէկէրչի պէն պիլմէքտէմիլիմ...:

— Մէրգումլարը սիդ, չօդտա՞ն պէրու մու կէօրմէմիշ-
սինիզ տիր:

—Պէն հաթթա օնլարըն սաղ վէ եախօտ էօլմիւշ պու-
լունտուգլարընտան եախի խապէրտար տէկիլիմ:

—Տիմէք տիր քի, սիվին հագդընըղտա, խալինճէ պիր
մուամէլէտէ պուլունմուշլար տըր, էօյլէ մի:

—Օնուտա պիլէմէմ. չիւնքի, եալընըղ շու գատարը պի-
լիրիմ քի, պէն հէնուզ օն պիր չաղլարըմտա իքէն, վալի-
տէմ պիր ասկեր իլէ ալէագա բէյտա իտէրէք, պիր թա-
րաֆա չէքիլի վիրտիկի կիպի, բէտէրիմ տախի կիւնտէլիքճի
պիր առէմ օլտուղու հալտէ, պիրի պէնիմ եալըմտա •
լուպ, վէ տիկէրիտէ աթըր եալընտա իքի նէֆէր էրքէք
էվատըր պուլունան, վէ էլ արապաաշլա էլմա կէզտիրիպ
սաթըրճը օլան պիր գարընը քէնտիսինէ մէթընէ եաբարագ,
ալըպ պիլիմ թափան իչինէ կէթիրտի: Պունլար պիր վա-
դըթ, կէրչի մուհապսէթ իւզրէ պուլունտուլար իսէ տէ,
սօնրատան, պիլիմ էվէ միտեաճը պիր գարը կիտիպ կէլ-
մէկէ պաշլամըշ օլուպ, վէ էլմաճը գարըր էլմասընը սաթ-
մաեա կիթտիկի կիպի, մէրգուլմէ կէլիպ բէտէրիմէ մէր-
ճիմէկի ֆուրունա վիրմէքտէ օլտուգլարընտան... վէ հէր
նասըլ իսէ էլմաճը գարըրտա իչին ֆէհմինէ վարտըղընտան,
արթըր օլ վագըթտան պիր արպէտա տըր պաշլատը, հէր
կիճէ գավղա կիւրիւլտիւ վէ տաեագ բաթըրտըսը հիւքմ
իլլէտիկինտէն, կէրէք պէն վէ կէրէք մէրգուլմէնին իքի չի-
ճուգլարը, նէ եաբաճաղըմըղը շալըրմագտա, վէ գօրդու-
մուղտան սարսըպ տիր տիր տիթընմէքտէ իտիք. վէ էն ղի-
եատէ ֆէնա պիր եէրիտէ շու տուր.քի, օտամըղ եալընըղ
պիր դըթա օլտուղունտան, տալիմա մէղքիւր բաթըրտը-
լարտա իւչիւմիւզ տախի հագըր պուլունմագտա իտիք,
չիւնքի, պաշգա եաթաղըմըղ պուլունմասըղը ճիհէթլէ,
իւչիւմիւզ պիր եաթագտա եաթտըղըմըղ հալտէ, բէտէ-
րիմ իլլէ մէրգուլմէ էլմաճը գարըր տախի օրատա եաթմագ-
տա իտիլէր: Մէրգուլմէնին իսմի Մատլէն օլուպ, պիր կիւն
իսմինին կիւնիւ օլմասըր միւնասէպէթիլլէ, բէտէրիմ լաղըմ
կէլէն թէպրիք բէսմինի իճրա պիրլէ, իզհարը հիւրմէթ

իթմէմիշ օլտուղունտան, եինէ պիր գալղա տըր պաշլա-
տը, վէ օլ մէրթէպէտէ քէսպի շիտտէթ իյլէտի քի, բէ-
տէրիմ սիւբիւրկէնին սաբընը չէքտիկի կիպի, մէրգումէնին
գաֆասընը եարը վիրտի: Կէրչի պու հալինի կէօրիւնճէ,
պէն մէրգումէնին իշի պիթտի վէ ահրէթի պօյլատը գան-
նընտա պուլունտում, վէ մէզպուրէտէ տիւշիւպ եէրէ սէ-
րիլի վիրտի իսէ տէ, կէրէք էօմիւլ վէ կէրէք գաֆասը
բէք տաեանըգլըճա օլտուղունտան, էօլմէյիպ եինէ գուր-
թուլտու: Պագաթ, օնտան սօնրա շու ֆարգ հասըլ օլտու-
քի, սըթըգ իշ մուգապէլէյի պիլ միսէ, եանի սէն սէն վէ
պէնտէ պէնէ չըգըշտը, պաշլատըլըր իքիսիտէ պիր պիրի-
նէ տաեագ աթմսեա, վէ հաթթա, պիր տէֆա, մէրսու-
մէ, բէտէրիմին պիր էլինի օլ տէրէճէ շիտտէթլի սուրէթ-
տէ ըսըրը վիրտի քի, էթինին բարչատը տիշլէրի արասընտա
գտըրը: վէհհասըլ, գալղասըգ պիր կիճէ կէչիրտիքլէրի բէք
նատիր օլտուղու կիպի, էն խաֆիֆ սուրէթտէ կէչիրտի-
կիմիզ կիւնլէր. տախի, պիր պիրինի ետրալաւըպտա գան
չըգարմագսըգըն, եալընըգ պիր պիշիին պիր թարաֆընը
մօրարտըպ գապարթմագլա իգթիֆա իյլէտիքլէրի կիւնլէր
օլմագտա իտի:

—Մէզպուրէ սիզին հագգընըղտա՞նասըլ պուլունմագ-
տա իտի, պէտ մուամէլէ իթմէքտէ՞ մի իտի:

—Քիմ, վալիտէ Մատլէ՞ն մի, խայր, վէ հաթթա մու-
ղայիրի օլարագ, պիզի գաեըրմագտա իտի, ֆէնա պիր գա-
րը տէկիլ իտի, բէքտէ ինսանիյեթլի իտի, ֆագաթ, ֆէ-
նա պիր թապիաթը վար իտի, զիեատէսիյլէ հիտտէթ-մի-
ղաճ իտի... Լաքին, նիհայէթ, բէտէրիմ օսանըպ պաշա
չըգամատըղընտան, էվտէ պուլունան պիր գաշ բարչա էշ-
եասընըտա մէրգումէեթէթէրք իլէ պըրագըպ կիթտի, վէ պիր
տահա մէյտանա չըգմատը: Քէնտիսի Պուրկիինիօնլու օլ-
տուղունտան, վանն օլունտուղունա կէօրէ, օրաեա ավ-
տէթ իթմիշ օլմալը աըր: Պէն օլ հէնկեամէրտէ, օն պէշ
օն ալթը չաղլարըմտա իտիմ:

— Տիմէք տիրքի, սիդ օնտան սօնրա, բէտէրինիզին էվ-վէլքի մէթրէսէնին եանընտա գալտընըղ, էօլլէմի :

— Հալիլլէ, չիւնքի, պաշգա նէ՞րէեէ կիտէպիլիւր իտիմ, բէտէրիմ կիթտիբտէն սօնրա, մէրգումէ պաշգա պիրինի տահա, եանի էվլէրին իւղէրլէրինէ քիրէմիտ տեօլէեէն պիր ատէմ պուլարագ, անընլա իւղէթէ պաշլատը, վէ մէրգում տա տալիմա կէլիպ պիզիմէվտէ եաթմագտա իտի: Վալիտէ Մատլէնին պէօլլէք օղլու, Սիննը ճէզիրէլէրինտէն պիրինտէ պօղուլտու, վէ քիւջիւք օղլու տախի, պիր տօղրամանը եանընա չըրագ կիթտի :

— Սիլ պու գարընըն եանընտա նէ՞ եաթմագտա իտի-նիզ :

— Բէնտիսի իլէ պիրլիքտէ արապառնը չէքմէքտէ ի-տիմ, ադչամ թաամընը բիշիրիպ հաղըրլամագտա իտիմ, վէ օլ քէնտի էտամընըն եէմէկինի կէօթիւրմէքտէ իտիմ, Վէ չօդ տէֆա սէրհօշ օլարագ կէլմէքտէ օլտուղունտան, քէն-տի րահաթմըղը պուլագ իչին, վալիտէ Մատլէն մէրգու-մու պիր իլի թէլէլիպ պիր քէօլէեէ աթմագտա չալըշտը-ղընտան, պէնտէ մէրգումէեէ եարտըմ իտէր իտիմ, չիւն-քի, եինէ տալիմա հէփիսիի պիրլիքտէ օլարագ, մէղքիւր թալան իչինտէ իգամէթ իթմէքտէ իտիք . . . Մէրգումուն սէրհօշլուղը բէք ֆէնա իտի, ատէթա պիր վահշի ճանլէր հալ ու հէյեթի քէպ պիթմէքտէ օլտուղունտան, րասթ կէլտիկինի էօլտիւրիւպ թէլէֆ իթմէք իսթէր իտի: Հաթ-թա, պիր կիւն օլ մէրթէպէտէ գուտուրմուլ իտիքի, էկէր-չի գօշուպտա էլինտէ պուլունան պիր պալթաեը ալամա-մըշ օլտա իտիք, իքիմիզի տախի բարչալանաճագ իտի, նա-սըլ քի վալիտէ Մատլէնին ումուղունա պիր տէֆա ինտիլէ-պիլտիկինտէն, սէլլէր կիպի գանլար պօշալտըլար :

— Էյ նասըլ օլտուտա . . . սիզտէ շու շիմտիքի պուլուն-տուղումուղ հալէ տիւշտիւնիւղ. — տէյի սիւալ իթտի Ֆլէօր-աը-Մարի տիւշտըր թէրէտտիւտ օլարագ :

— Մատլէն, բէտէրիմին մէթրէսի օլուպտա, իքի չօճու-

ղույլա պէրապէր պեղիմ էվէ, սայքի կէլտիկի կիւնէրտէն պէտ իլէ, հէր նէ գատար իրիմիզտէ այնի չալտա չոճուգ-
լար խոր իսէ տէ, սոնրատան Աինսիտէ պողուլան պիւթիւք
օղլու . . . պէնի սէվմէկէ պաշլատը իտի . . . վէ պուտա չայ-
եանը թէաճճիւպ պիր շէյ աէկիլ իտի, զիրա, նապըլ քի
սէօյլէտիմ, իւչ չոճուգ պիր օտատա, վէ պիր եաթմադտա
եաթմադտա իտիք . . . ճետան սոնրա, պաշլատը մէրգու-
մէեէ գոճալըգ իթմէքտէ օլան օլ քիրէմիտճի արգամտան
տիւշմէկէ . . . վէ քէնտի սէօյլէտիկինի եարմատըղըմ թագ-
տիրտէ, պէնի էվտէն գովաճաղընա տայիր թէհտիտէր իյ-
լէեէրէք, քէնտիմի թէպիմէ մէճպուր իյլմէկէ Պիր թարաֆ-
տան մէրգում գօրգու վիրտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան
Մատլէնտէն տախի, մաազալլահ, մէրգում իլէ տէրքեար
օլան միւնտսէպէթիմիղին ֆարգընա վարըր իսէ, պէնի էվ-
տէն գովար տէյի գօրգմադտա իտիմ . . . վէ ֆիլվազըտա,
աղըպէթքեար էօյլէ օլտու. մէրգումէ բէք ալէա ֆէհ-
մինէ վարտը իսէ տէ, ֆէնա պիր գատուն օլմատըղընտան,
պէնի պիւթիւն պիւթիւն հադարէթլէր վէնէֆրէթլէր իւղրէ
տիշարը աթաճադ. եէրտէ, պիր կիւն եանընա չաղըրարադ,
— «Պանա պադսանա, չոճուղում, մատամքի արթըգ սէն
պու եօլու թուլթմըլսուն տուր, վէ մատամքի սիննինտէ ճն
ալթընը կէլիպ պուլտուղու հալտէ, հիչ պիր շէյէ եարտ-
մադտա տէկիլսին, վէ մատամքի գաֆան տիք վէ թապիտ-
թընտա ֆէնա օլտուղու ճիհէթլէ, նէ պիր եէրէ խըումէթ-
քեարըղա, վէ նէ տէ պիր սանաթա չըրազըղա կիւրէմէեէ-
ճէքսին տիր, էկէր իսթէր իսէն, կէլ սէնի կէօթիւրիւպ, բօլիս
տէֆթէրինտէ, ֆահիշէ գըղլար սըրաաընտա գայտ իթտի-
րէյիմ, էմմա, բէտէր ու վալիտէն եօդ իմիշ, զարարը եօդ
տուր, պէն քէնտիմ քէֆալէթ իտիպ մէսու լիյեթի իւղէ-
րիմէ ալըրըմ, չիւնքի, պու գատար վադըթտան պէրու է-
լիմտէ պիւթիւմիւշսիւն տիր. վէ սէնտէ, հիչ տէկիլ իսէ,
հէր վադըթ, հիւքիւմէթին բուխսաթըրլա թանըլմըշ օլան
պիր իշ սահիպի օլմուշ օլուրտուն, վէ հէր կիւնտէ պիր տիւ-

կիւն պայրամ էօմիւ կէշիրիւն . հէմ պէն սէնին հադ-
դընտա տիւ չարը մէրադ օլմագլըդտան գուրթուլմուշ օ-
լուրում, վէ հէմտէ, սէն պանա պիր եիւք օլմագլըդտան
գուրթուլմուշ օլուրում . հա՞, նէ՞ տէրսին» տէտի — Պէն
տախի ճէվապ օլարագ, օլ պապտէ էհէմմիյեէթ վիրիպտէ
տալա տիւ շիւնմէքսիզին, «Հայ հայ, բէք ալէա օլուր, նի-
շին օլմադ, հադ գընըզ վար տըր, պունու բէք կիւզէլ տիւ-
շիւնմիւ շիւնիւզ տիւր» տէյի ճէվապ վիրտիմ : — Պունուն
իւզէրինէ, պիրիւքտէ օլարագ Աիւլէ Գուլէ կիթտիք. մէր-
գումէ պէնի, սէյլէտիկի կիսի, պիր ֆահիշէխանէ նա-
մընա օլարագ գայտ ու թալսիյեէ իթ տիրաի քի, իշթէ թա
օլ վագլթտան պէրու, մէզքիւր սիւք ու թարիզէ տալսիլ
պուլունմագտաեմ : Պունտան պիր սէնէ գատար մուգատ-
տէմ, պիր քէրէ, եանըմտա պուլունան պիր ատամըմլա,
մէյքէտէնին պիրինտէ եէյիպ իշմէքտէ իքէն, վալիտէ Մատ-
լէնին կէշմէքտէ օլտուգունու կէօրտիւմ . . . մէրգու-
մէնի չաղըրըպ տալէթ իթտիք . կէլտի . պիր մըգտար կէօ-
րիւշիւպ գօնուշտուդ, վէ լագըրտը որրասընտա իշիտիպ
անլատըդ քի, օլ սէյլէտիկիմ քիրէմիտճի, իքլիքխանէեէ
աթըլընշ իմիշ : Օնտան սօնրա մէրգումէնի պիր տահա կէօ-
րէմէտիմ . ֆագաթ, մուախիւէրէն, պիլմէմ քիմ իտի,
շիմաի խաթըմա կէլմէեօր, պունտան իւշ այ գատար մու-
գատտէմ, մէրգումէնի, ձէնաղէլէր թէշհիւրի մահէլլին .
տէ կէօրտիւկիւնիւ իտտաա իլլէմէքտէ իտի . տօղրուսու,
էկէր սահիհ իսէ, զիեատէսիլլէ թէէսսիւֆ իտէրիմ, չիւն-
քի, իյի պիր գարըճըղադ իտի, հիշ պիր ֆէնալըղընը կէօր-
մէմիշ իտիմ . . . լիսանը նէ իսէ, գալպիտէ էօյլէ իտի, աս-
լա քին ու դարաղ սագլամագլըդ պիլմէգ իտի :

Յիւթօր-տը-Մարի տախի, հէր նէ գատար, թա վագլթի
սապալէթ ինտէն, ույղունսուդ էլէրէ վէ մահէլլէրէ տիւ-
շէրէք, պօղուդ պիր էօմիւր կէշիրմիշ իտի իսէ տէ, պիր
վագլթտան պէրու տէ, պիւթիւն պիւթիւն թէօվպէքեար
օլարագ, բէք թէմիզ, վէ բէքտէ կիւնահսըզ լէքէսիզ պիր

էօմիւր կէշիրմէքտէ օլտուղունտան , լա լուվուն օլ չիրքին , վէ հէյպէթամիղ հիքեայէսինի իշիթտիկինտէ , իֆրաթ մէրթէպէ միւթէհասիր օլմանա , վէ հսէֆի ալիւմ տույմանա պաշլատը :

Վէ պիղ տախի , պու հիքեայէհի պէտանէ դալգըշտըղըմըզտա , քէնտի իւղերիմիղտէ չօդ աճըլար հիսս իթմիշիղ տիր . ֆադաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , հէր նէ մէրթէ . պէտէ չիրքին վէ տէհչէթամիղ պիր սուրէթտէ օլտու , երնէ հէր քէսին օգուեուպ պիլմէսինիտէ արզու վէ նիյեթ իյլէմիշիղ տիր . չիւնքի , ճէմիյեթի պէշերիյեթմիղտէ վէ նէֆսի մէմլէքէթիմիղտէ , պունտան պինլէրճէ տէֆալար չիրքին վէ տէհչէթֆէրմա հալլէրին , հիստպսըղ միուալարը , պիր սուրէթի հաղըգաթտա օլտուղլարը հալտէ , տէրքեար պուլունմագտա տըրլար :

Էվվէթ , ճահիլիք , եանի ուլում ու ֆիւնունտան պիպէհրէ դալմագլըգ իլէ դարուրէթի հալ վէ սէֆիլիք , չօդ քէրրէ , ֆուգարա թաղըմլարընը , ճէմիյեթի պէշերիյեթմիղտէ մէվճուտ պուլունտան պու եօլտա վէ պու մէրթէ . պէտէ մէքրուհ հալլէր կիրտապլարընա սիւրիւրլէյիպ կէօ . թիւրէրէք իլգա իթմէքտէ տիրլէր . . . Էվվէթ , պիր թադըմ էօլլէ միսկին մահէլլէր վար տըրքի , կէրէք չօճուղլար վէ կէրէք տէլիդանլըլար , կէրէք դըղ վէ կէրէք օլլան օլտուղլարը , վէ կէրէք նիքեահտան տօղմա օլուպ , վէ կէրէքտէ բիճ պուլունտուղլարը հալտէ , ատէթա հայվանլար կիպի , դարմագարըշ , եալընըղ պիր եաթագ իշինտէ եաթմագտա օլտուգտան պաշգա , տայիմատա , կէօղլէրի էօնիւնտէ , սերհօշուգ , դալղա , կիւրիւլտիւ , արսըղլըգ , էտէպսիղլէք , վէ իյշ ու իշրէթ , օեուն վէ գումար , վէ գան ու դըթթալա տայիր հալաթը մէքրուհէ վէ մուղիլրէ կէօրէրէք , սույի իպրէթլէր ալմագտա տըրլար . . .

Էվվէթ , վէ հէմտէ չօդ տէֆալար օլտուղու թաղտիրտէ . . . բըլարըն՝ գաս օլմանա . . . վէ եհօր ըրըլ ասիք ֆէնալլէր լոֆոն պաշլատը կէօրիւմէքտէ տիր , վէ հէմտէ նէ՝ սինն .

տէ օլտուգլարընըտա պիլիւրմիսինիզ, էն կէնճ վազըթլա-
րընտա տախի վուգու պուլմագտա տըր. վէ իշպու պատիի
նէֆրէթ օլան հալ տախի կիտիպ, տիկէր պատիինէֆրէթ
օլան հալլէրէ իլավէ գըլընարագ, պիր գաթ տահա սաեը-
լարընը արթըրմագտա՝ տըր . . .

Ձէնկինլէր, քէնտի զէնկինլիքլէրի սայէսինտէ, պու եօլ-
տա չիրքին վէ մէքրուհ հալլէրինի, եա կիզլի սուրէթտէ
իճրա իթ մէքտէ, վէ եախօա սէթրէ միւգթէտիր օլապիւ-
մէքտէ օլտուգլարընտան, ֆամիլեա տէրունինտէ լազըմ
կէլէն հիւրմէթի, հիշ տէկիլ իսէ պիր տէրէճէնէ գատար
սագլաեապիլմէքտէ, եանի սուլի իպրէթ վիրմէքլիքտէն,
միւմքին մէրթէպէ սագընապիլմէքտէ տիրլէր :

Հալ պու քի, պուռնուն մուղայիլի օլարագ, էն զիեա-
տէ էհլի ըրզ իշճիլէր վէ ֆագըրլար պիլէ, սայքի տայիմա,
եալընըզ պիր օտատա իգամէթ իթմէքտէ օլտուգլարը կիպի,
եէրլէրի վէ եաթագլարըտա միւսաատէ իթմէտիկինտէն,
քէնտի չոճուգլարընը, գըզ վէ էրքէք պագմաեըպ . . . քէն-
տիլէրին Գ՝ՆԵ Գ՝ՈՒՄ եաթագլարընտան . . . անճագ պիր ի-
քի արչըն մէսաֆէտէ օլտուգլու թագտիրտէ, պիրլիքտէ եա-
թըրմագլըղա մէճպուր պուլունմագտա տըրլար :

Իկէրչի, էհլի ըրզ վէ քեամիլ օլան իշճի թագըրմարընըն,
սայքի հէմիշէ շու հալտէ պուլունտուգլարը, կէօղլէր էօ-
նիւնէ կէթ իրիլիպտէ, մէղ.քիւր մէճպուրիյեթտէն հուսուլէ
կէլէճէք օլան նէթայիճի մէքրուհէ իւզէրինէ տիւշիւնիւլ-
տիւկիւնտէ, ինսանըն թիւլլէրի տիքէն տիքէն օլուր իսէ,
արթըզ օլ պիր թագըմ ախլագը պօղուգ օլան իշճիլէրին
վէ սանաթքեարլարըն, ճէհլլէրի վէ թէրպիյեճէ նօգսան-
լարը սէպէպլինտէն, տահա նէ՝ հալ քէսպ իտիպ վէ նէ՝ մէր-
թէպէ մէքրուհ նէթիճէլէր հուսուլէ կէլէճէկի, բէք գօ-
լայճա տէրք ու ֆէհմ օլունապիլիր :

Մէկէրչի, էօյլէ սէֆիլ ու պիչարէ վէ պիսահիպ չօճուգլա-
րըն, թա քէնտի վագթի սէպավէթլէրինտէն պալարարագ,
մէթրուք պիր հալտէ գալըպտա, էնվայի ֆէնա ֆէնա իպ-

րէթէր աւմալարը, վէ ոչ եօլլարտա թահրիք իտիլմիշ օլմա-
լարը, վէ հէր տիւրիւ մէքրուհ հալլէրէ մէյեալ գըլլըմա-
լարը, վէ հէր նէվիտէ հայվանի տուլուլար հիսս իթմէք-
լիկէ պաշլամալարը գատար, տէհչէթամիլ պիր հալ օլա-
պիլըր մի : Վէ մէկէրչի, պունլար, վաղիֆէ, վէնամուս ու շէ-
րէֆ, վէ ըրզ ու իֆֆէթ վէ իսմէթ տիմէք նէ տիմէք օլմաու-
նա տայիր, հիշ պիր ֆիքրէ վէ հիշ պիր թասավվուրա սահիպ
օլապիլիլլէր մի : Մէկէրչի մէքրուման պէտպալսթ չօճուգ-
լարըն, Ամէրիգանըն եապանիլէրի կիպի, ճէմիյնէթի պէշէ-
րիյնէճէ էհեմիլիյնէթ տէն պուլունան ուսուլ ու գավանինի
վէ ֆէրայիլի թանըմագլըգտան մահրում վէ պիպէհրէ
գաւմալարը, թապիլի պիր շէյ օլմուշ օլմաճ մը :

Պու պիշարէ չօճուգլար, թա տօղուշլարընտան ախլէագ-
պօպուգլուլու օրթասընտա պուլունմագտա օլտուգլարըն-
տան, եա իշսիզ վէ եատա ոահիպսիզ գալարագ, թապի-
աթիլլէ մահպէսլէրէ տիւշիւպ իմրարը էվգաթ իթմէքիկէ
մէճպուր օլմագտա, վէ օլալարտա տա, հալիլլէ հիշ պիր
հիւանի իպրէթ ալամահքպ, անճագ տէհչէթամիլլ մմէլ ու
հարէքէթլէր կէօրէրէք վէ իշիթէրէք, պի թիւն պիւթիւն
պաշտան չըգըպ վէ բիւսվայլըղլար էօյրէնմէքտէ տիրլէր :

Պունլարա, իւրաւիլլէրէ վէ էքլէիւնէլլէրէ Գօլլուրաֆ իւն,
էվլէլլիւնէն հալլըլունմէլ վէ էիլլիշ իօհաճլէր, իսմի վիրիլսէ ճալիզ
տիր . . :

Վէ պուտա բէք սահիհ վէ բէքտէ հագգլը պիր լագըր-
տը տըր :

Ձիւնքի, մէզքիւր էլէմպաիշ բէյղամպէրիկինտէ, տա-
յիմա վուգու պուլուպ իճրասը կէօրիւմէքտէ տիր, շէօյլէ
քի, նէթիճէսի, եա թէրսանէտէ վէ եատա ֆահիշէխանէ-
տէ գարար գըլմագտա տըր . էվլէթ, սօնրատան, ոչ եօլ-
տա ալիւիւյէն էրքէքլէր, թէրսանէլլէրի տօլտուրտուգլա-
րը միսիլու, գատըն թայիֆէսինտէն պուլունանլար տալի,
ֆահիշէխանէլլէրի տօլտուրմագտա տըրլար . . :

Պունու սէօյլէմէքտէն ֆիքր ու միւրատըմըզ, էօյլէ ֆէ-

նա եօլլարոտա պուլունանլարա հագգ վիրմէքլիք տէկիլտիր:

Իլլա ֆիքր ու միւրաւորմը, հալ ու վաղթի եէրինտէ պուլունան պիր ֆամիլեա իչինտէ, ըրզ ու նամուս վէ տին. տարըզ իւզրէ թաալիմ ու թէրպիյէ ալտըգտան սօնրա, քէնտի իրատէյի ճիւղյեհէսիյլէ ֆէնա եօլա սարմըլ օլան պիր գարը եա պիր գըզ իլէ, լա Լուվ միսիլլու, անճագ վէ անճագ խապառաթլար օրթաւընտա պիւլիւլիւպ, վէ անճագ վէ անճագ տա ֆիսգ ու ֆիւճուրա տայիր իպրէթէր վէ թաալիմ ու թէրպիյեհէլէր ալմըլ օլան, վէ հագգսըլ եէրտէ օլմատըզը, եանի պիր հագգլը սէպէպէ մէպնի պուլունտուղու թագտիրտէ, կէօթիւրիւլիւպտէ, հիւքիւմէթին թահթը հիւմայէսինտէ պուլունան պիր սանաթա իտ. խալ գըլընան պիր գըզ վէ եախօտ պիր գարը իլէ թաթ. պիգ իտիլմէսի արզու վէ նիյեհէթինտէն իպարէթ պուլուն. մագտա տըր:

Վէ պուտա քեամիլէն սահիհ տիր:

Ձիւնքի, ֆիլվադը, հիւքիւմէթ թարաֆընտան, խաս. սէթէն պիր տէֆթէրաչըմըլ պուլունտուղունտան, իսթէեհէն գըզլար վէ գարըլար, սէրպէսլձէ կիտիպ քէնտիլէրի գայտ ու թահրիր վէ թաստիգ իթտիրմէքտէ տիրէր:

Եվվէթ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան աչըմըլ օլան մէգ. քիւր գալէմտէ վէ մէգքիւր տէֆթէրտէ, իսթէեհէն վալի. տէնին, քէնտի գըզընը, վէ միւրատ իտէն էրքէկին տախի, քէնտի գարըսընը, կէօթիւրիւպ ֆահիշէլիք սիլքինէ գայտ իթտիրէպիլմէքլիկէ հագգ ու սալահիյեհէթի պուլունմագ. տա տըր . . .

Վէ պու գալէմէտէ, պիլիւրմիսինիլ, նէ իսմ վիրիլմէք. տէ տիր, Աիւլէֆ Էսէֆ իսմի վիրիլմէքտէ տիր . . .

Հալֆա՛քի, թէքմիլ պիր ճէօմաաթըն ագտը նիքեահա տայիր պուլունան գալտնինինին միւսաատէսի սայէսինտէ, ղայէթլէ ալիմ վէ տէֆ ու իղալէսիտէ ղայէթլէ միւլքիլ պիր ֆէնալըզ վէ եախօտ պիր իլլէթ հուսուլէ կէլմէքտէ, վէ հիւքիւմէթին. . . Եվվէթ, Հիւլիլիւլէթինտէ . . . Էն ղիւ-

եատէ աղըր վէ էն զիեատէ եիւքսէք տիւշիւնիւճիւ, վէ ու զաղը կէօրիւճիւ, վէ ախլագը հասէնէեի մուհաֆագա ի տիճի պիր գուտրէթ օլտուղու թագտիրտէ, մեղքիւր ֆէ նալըղա վէ եախօտ իլլէթէ, միւսաատէ իթմէքլիկէ մէճ պուր պուլունտուղու շէօյլէ տուրսուն, հաթթա, նիդամու գանունլար վէ հիմայէլէր թահթընա ալմագլըղա, վէ տիւ չարը մուխաթարա օլմագլըղտան հրֆղ ու վիգայէ իթմէքլիկէտէ մէճպուր պուլունտուղունտան, օլ պիր թագըմ էօլ չիւ վէ հուտուտու պէր թարաֆ իլէ, քէնտի քէյֆլէրինի վէ սէֆահաթլարընը, իսթէտիքլէրի մէրթէպէ իլէրու կէօ թիւրմէքտէ օլան հօվարտալարըն սէպէպլինտէն, մեղքիւր թէն վէ ճան բազարլըղը, ճէսիմ պիր էհալի իչինտէ, կիւն տէն կիւնէ վէ հիսապսըղ սուրէթտէ օլարագ, արթըպ չօ զալմագտա տըր:

Լա կուալէօզ, քէնտի ըէֆիգասը լա Լուլտան տիյնէ տիկի մեղքիւր հիքեայէ իւզէրինէ, գալպինտէ հիսս իյլէ մէկէ պաշլատըղը խէլէճանա զալէպէ իտիպ, վէ թէրէտ տիւտ իւզըէ պուլունտուղու հալտէ, քէլամէ աղազ պիրլէ, —էկէր կիւճէնմէզ իսէնիզ, սիզէ պաղը սէօյլէեէճէքլէրիմ վար տըր, տէտի:

—Սէօյլէյինիզ... պագալըմ... զանն իտէրիմ քի պէն աղ կէվէզէլիք իթմէտիմ. լաքին, զարարը եօգ տուր, չիւնքի, արթըգ պու սօն գօնուշմամլը օլաճագ տըր:

—Լա Լուվ, չիմտի սիզ, քէնտի հալինիզտէն հօշնուտ մուսունուզ:

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլատամատըմ:

—Եանի տիմէք իսթէրիմ քի, կէչիւրմէքտէ օլտուղու նուզ էօմիւրտէն մէմնոնմուսունուզ, սէատէթի հալինիզ եէրինտէ մի տիր:

—Նէ ըէտէրի էօմրիւմտէն, պուրատաքի, պու Սէն—Լա զարտաքի էօմրիւմտէն մի:

—Խայր... քէնտի խանէնիզտէքի էօմրիւնիւզտէն...

օլ սէրպէսթ սուրէթտէ պուլունան էօմր ու հալինիզտէն :

— Էվվէթ , բէք հօշնուտում , վէ բէքտէ րահաթ պիր էօմիւր կէշիրմէքտէյիմ :

— Մէզքիւր հալինիզտէն տայիմա մէմնուն դալմադտա՝ մըսընը :

— Էվվէթ , տայիմա :

— Աճապա , շու շիմտիքի հալինիլի , պաշգա պիր հալէ թէպտիլ իթմէքիկի իսթէրմիսինիլ , Կօգսա , իսթէմէզ միսինիլ :

— Գա՛նդի հալէ թէպտիլ իթմէքիկիմի տիւշիւնմէքտէսինիլ : Պէնիմ իշին , շու շիմտիքի հալիմտէն պաշգա պիր հալ օլամալ :

— Պագսանաեընը , լա Լուվ , — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի ճիւզիճէ սիւքիւթ իյլէտիքտէն սօնրա , — Աճապա , պազը քէրրէ , սիլ տախի , պիր չօգ կիւզէլ կիւզէլ հալէր մալի խիւրալարընտա կէզմէքտէ միսինիլ . . . պու ալէմաէ , խէ եալաթ տէրեալարընտա տալմազ կիպի էյլէնճէլի շէյ օլամալ . . . վէ ալէխուսուս պէօյլէ պիր մահպուսանէ տէրունիտէ օլուուղու թագտիրտէ :

— Նէեէ՞ տայիր մալի խիւրալար իթմէքիկիմի անլաթ մազ իսթէմէքտէսինիլ . . . :

— Մարսիալ հագգընտա :

— Պէնիմ տօսթո՞ւմ օլան Մարսիալ հագգընտա մը :

— Էվվէթ . . . :

— Տօղրուսու , էօյլէ պիր շէյի , հիշ պիր տէֆա խաթ ըմտան պիլէ կէշիրմէմիշիմ տիր :

— Էկէր իսթէր իսէնիլ . . . կէրէք սիզին վէ կէրէք Մարսիալըն հագգընտա պիր թագըմ խէեալաթլար պէեան ի տէյիմ սիլէ . . . :

— Ա՛ . . . անտէ՞ն նէ հասըլ օլուր . . . մէկէրչի պիր ֆա յիտէսի վա՞ր մը տըր . . . :

— Հիշ տէկիլ իսէ , պարի պիր վագըթ կէշիրէրէք էյլէնմիշ օլուրուլ . . . :

— Բէք ալէա , հայտէյինիդ պագալըմ , շու թէսավլուր իթտիկինիդ խէնալաթլարը տիյնէյէլիմ :

— Մէսէլա , ֆարզ իսէլիմ քի , պազը քէրրէ , պազըլարա վուգու պուլտուղու կիպի , սիզին դարչընըզա տալի , բասթ կէլա , պիրի չըգսատա , «բէտէր ու վալիտէտէն մահրում գալարագ , վէ պիթթապի մէթրուք պիր հալտէ պուլունարագ , թա վագթի սապալէթինիզտէն պէրու , ֆէնա իպրէթլէր օրթանընտա պուլունմագլըղընըզ . . . օլմանըզտան տօլանը , թայելալ իտիլմէքլիքտէն զիեատէ , աճընմագլըղա շայէսթէսինիդ » տէմիշ օլսա :

— Նէ օլմագլըղըմտան տօլանը :

— Սիզ վէ պէն նէ օլմուշ իսէք . . . իշթէ անը անլաթտըրմագ իսթէշիմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի լա կուալէօզ թաթլը պիր սէօլէյիշ իլէ , վէ պատէհու , քէնտի լագըրտըսընա տէվամ պիրլէ , — էօյլէ թէֆէքքիւր իյլէյիշիդ քի , սայքի պիր ատէմ սիզէ կէլիպտէ , «Մատամքի սիզ Մարսիալը սէվմէքտէսինիդ . . . վէ մատամքի մէրգումտա սիզի սէվմէքտէ տիր . . . Իմտի , շու չիմտիքի կէչիւմէքտէ օլտուղունուզ չիրքին պիր էօմրիւ թէլըք իլէ , մէրգումա մէթրէսլիք իթմէքլիքտէն իսէ . . . պէրապէրինտէ էվէնսէնիդ , զէվճէսի օլսանըզ , տահա իյի օլմա՞ղ մը» տիսէ , նէ՞ ճէվապ վիրիրսինիդ :

Լա Լուվ մէրգումէնին պու լագըրտըլարը իւզէրինէ ումուղլարընը սիլքտի :

— Մէկէրչի , մէրգում պէնի զէվճէլիկէ ալմագ իսթէ՞ր մի , պագալըմ :

— Մարսիալ , իզինսիզ օլարագ ալճըլըզա չըգըչմագլըդտան պաշդա պիր ճիւնհատա պուլունմուշ տէկիլ տիր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Խայր . . . անճագըրմագ իւզէրինտէ պալըգ ալճըլըղընտա պուլունտուղու կիպի , օրմանլարտա տալի գուշ վէ էմսալի ալճըլըղըլա միւթթէհիմպուլունմուշ տուր , վէ օլ պապտէ տալի հագդլը տըր : Աճայիւ , մէկէրչի , հէր-

քէսին տախի, կերէք սու իւղէրինտէ վէ կերէք դարատա սայտ ու շիքեարա (ավճըլըգ) հագգը պուլունմագտա տէ. կիլ մի տիր: Պու ավճըլըզըն սահիպի՞ քիմ տիր, քիմի՞ն թահթը թէսարրուփունտա պուլունմագտա տըր, վէ գա՞ն. զի հագգ ու սալահիյեթէ միւպթէնի տիր:

— Իմտի, էօյլէ ֆարզ իտինիզ քի, սիզին Մարսիալ, նէհր իւղէրինտէ կեղէրէք ավճըլըգ իթմէքլիք թէհլիքէլի պիր իշինի թէրք իլէ, բէք նամուսլու վէ իթիպարլը պիր ատամ օլմագ իսթէմէքտէ տիր, վէ քեզալիք, էօյլէ տէ ֆարզ իտինիզ քի, մէրգում թարաֆընտան, քէնտի հիւննի ըիւզասըյլա հուսուլէ կէլմիշ օլան շու կիւղէլ նիյեթ վէ շու կիւղէլ գարար, հիշ թանըմնաըզը պիր սահիպ նիյմէթ վէ իյիլիքտար զաթըն գալլինէ թէէսսիր իյլէտիկինտէն, թահսին իթմիշ, վէ շալըրըպ քէնտիսինտէ պիր ալէա իշ թէսլիմ ու իհալէ իյլէմիշ օլսուն . . . կէօրմէքտէսինիզ եա . . . պու սէօյլէտիքլէրիմին քեաֆֆէսի տախի, պիր թագըմ մալի խիւլն ալարտան իպարէթ շէյլէր տիրլէր . . . էվվէթ, մէրգում պիր իյի իշ պաշընատա կէշիրլիմիշ տիր . . . մէսէլա, շիմտի խըսըզլըզլա ավճըլըգ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, ավճըլըգ պէքճիլիկի մէէմուրիյեթինէ կէշիրլիմիշ տիր, օլ վագըթ, տահա զիեատէ մէմնուն օլմագմըսընըզ, չիւնքի, միսլում եա, հէմ քէնտի թապընա մուվաֆըզ, վէ հէմտէ եինէ էվվէլքի իշինէ միւշապիհ պիր իշ տիմէք օլուր . . . ֆագաթ, պունտա ֆագլա օլարագ շու ֆարգ վար տըր քի, էօյլէ ֆէհալըզա տայիր պիր մէյլան կէօրիւմէյիպ, իլլա իյիլիկէ տայիր պիր մէյլան պուլունմագտա տըր . . .

— Վագաա էօյլէ տիր, տօղրուսու բէք ալէա օլուր, չիւնքի, տայիմա օրմանլար իշինտէ եաշամագլըզ իգթիզա իտէճէք տիմէր տիր:

— Լաքին, մէրգումա պու մէէմուրիյեթ, եալընըզ պիր շարթ իլէ վէրիւմէլի տիր, եանի շէօյլէքի, էվվէլ էմիրտէ, հէմ սիզին իլէ էվլէնմէլի, վէ հէմ տէ կիտէճէկի օրմանա,

սիզի տախի, պիրլիքտէ ալարագ կէօթիւրմէլի տիր . . .

— Տիմէք տիր քի, պէնիմ տէ Մարսիալ իլէ պիրլիքտէ կիթմէքլիկիմ լաղըմ կէլէճէք տիր, էօյլէ՞ մի :

— Էվվէթ, զաթէն սիզտէ էօյլէ արզու իյլէմէքտէ իտինիզ, օրմանլար օրթասընտա իմրարը էվգաթ իթմէքլիկի, պիզ-զաթ քէնտինիզ պիր «էատէթի հալատտ իթմէքտէ իտինիզ, էօյլէ տէկիլմի : Իմտի, օլ սիզին տէտիկինիզ կիպի, օրման-լարըն պիր քէօլէսինտէ, խըրսըզ կիպի պիր գուլիպէ բէյ-տա իտիպ տէ, իքինիզ տախի, ատէթա պիր ճիւնհալը մա-գամընտա կիզլէնիպ եաշամագտան, վէ կիզլի ալճըլըգ իթ-մէքտէն իսէ, աչըգտան աչըզա, վէ ուֆաճըգ, վէ կիւզէլճէ պիր սահրա էվինէ մալիք օլարագ, նամուս իւզըն եաշա-սանըզ, վէ սիզտէ կիւզէլ կիւպէլ էվինիզէ չալըչըպ իտարէ իթսէնիզ, տահա ալէա վէ տահա կիւզէլ օլմաղ՞ մը :

— Սիզ, ատէթա պէնիմ իլէ էյլէնմէքտէսինիզ . . . մէ-կէրչի, պու սէօյլէտիկինիզ շէյլէր իհթիմալտէն սաեըլապի-լիրլէ՞ր մի :

— Նի՞չին օլմազ, պու ալէմտէ, թէսատիւֆիւն եաբտը-ղընը, քիմնէ եաբամազ, քիմպիլիր, պէլքի սիզինտէ գար-չընըզա էօյլէ պիր իայրիւահ զաթ չըգարտա եաբար . . . վէ պուռտանտա գաթինալար, քիմէ նէ զարարըմըզ վար տըր, օթուրմուշ չուրաճըգտա պիր մալի խիւլէա տըր եաբ-մագտաեըզ :

— Ա՛հ, քահճքի էօյլէ պիր շէյ օլսա իտի, նէ՛ ալէա օլուր իտի :

— Պագսանաեընըզ, լա Լուվ, հայտէ էօյլէ ֆարզ իտէ-լիմքի, սիզ չիմտիտէն, էօյլէ պիր էվէ մալիք պուլունմագ-տասընըզ, վէ քէնտի զէվճինիզլէ վէ իքի իւշ նէֆէրտէ չօ-ճուգլարընըզա, օրմանլար իչինտէ եաշամագտասընըզ . . . Էվվէթ, չօճուգլար սահիպի տախի պուլունմագտասընըզ . . . նէ՛ պիլիւք իգպալ ու սէատէթ, հա՞, էօյլէ տէկիլմի :

— Մարսիալտան չօճուգլա՞ր մը գազանմըշ օլաճաղըմ տըր . . . — տէյի պաղըրտը լա Լուվ եապանի պիր սէվտա

իւզրէ , — ա՛հ , քեա՛շքի էօյլէ պիր իգպալէ նայիլ օլապիւ-
սէ իտիմ , պիլմէզաինիզ , չօճուգլարըմը , նա՛սըլ տէլի տի-
վանէ օլարագ սէվէճէք իտիմ , վէ եիւզլէրինէ պագտըգճա
ղուրուրլանըզ իֆթիխար իտէճէք իտիմ . . :

— Էվվէթ , էօյլէ պիր թէնհա մահէլլտէ , սիզէ արգա-
տաշըգ իտիպ , պատիի մէմնունիյէթին օլաճագլար իտի .
վէ պատէհու պիւյիւյիւպ մէյտանէ կէլտիքլէրինտէ տախի ,
սիզէ պիթթապի կիւզէլ կիւզէլ խըտմէթլէր իտէճէքլէր իտի ,
չէօյլէ քի , էն ուֆագլարը կիտիպ աղաճլար ալթլարընտան ,
եազմագ իչին գուրու տալլար եարբագլար թօլատըգլարը
միսիլու , պիւյիւքլէրի տախի , զէվճինիզին զայրէթինի թէշ-
վիգ նիյէթիլլէ հիմմէթ օլունմուշ օլան պիր եա իքի թա-
նէ ինէքլէրի , կէօթիւրիւպ օրմանըն չաեըլլըգլարընտա օթ-
լատըրլար իտի , վէ զէվճինիզին , էօյլէ պիր միւքեաֆաթա
նայիլ պուլլուլաճաղը տա , իհթիմալին խարիճինտէ տէկիլ
տիր . չիւնքի , զաթէն քէնտիտի օրմանլարտա կէզէրէք , իլին-
սիզալմըլըգլա մէշղուլ պուլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , էօյ-
լէ պիր պէքճիլիքմէ էմուրիյէթիինտէ , քէմալի տիգգաթ վէ
մէհարէթ իւզրէ իճրա իտէպիլէճէկինտէ չիւքհէ եօգ տուր :

— Էօյլէ եա . . . հագգընըզ վար տըր , վէ բէքտէ սահիհ
տիր . . . տօղրուսու , պու մալի խիւլեաեա հիչ պիր տիյէճէք
եօգ տուր , պունտանտա կիւզէլ պիր էյլէնճէ օլամազ : Աման
լա իուալէօզ , սէօյլէյինիզ , տահա՛ սէօյլէյինիզ , շու մալի
խիւլեալարընըզ տէվա՛մ իտինիզ :

— Դօճանըզտան բէք մէմնուն օլաճագլար տըր . . . վէլիի
նիյիթիթիտէ , Ալլահ վիրսէ իտի տէ , բէք թաթլը թապի-
աթլը պիր զաթ օլտա իտի . . . սիզէ պիր պաղչէ իլէ պիր-
տէ գուշար պէսլէմէք իչին մահէլլ , եանի պէօյիւք պիր
քէօմէս եարտըրսա իտի , լաքին , լա Լուվ , պագընըզ սի-
զէ , շիմտիտէն պիր շէյ սէօյլէեէյիմ , օլ վագըթ , սիզտէ
ճանը կէօնիւլտէն չալըշմալըսընըզ հա՛ , վէ հէմտէ տէկիլ
ազ , իլլա , չօգ , թա սապահտան աղչամա գատար չալըշ-
մալըսընըզ :

—Ա՛հ, մէկէրչի օլ պապտէ շիւբհէ ճայիզ ճլապիլի՞ր մի, հէլէ պիր քէրրէ պէն էվլէնէ յիմ, Մարսիալ պէնիմ գօճամ օլսուռտա, սիզ պէնի օլ վագըթ կէօրիւնիւզ, պագընըզ նա՛սըլ չալըշըրըմ. խայր, խայր, պէն էօյլէ չալըշմագտան գօրգանլարտան վէ գաշընանլարտան տէկիլիմ. . . հէմ տէ համո օլսուռն քի էլիմ գօլուլմ վէ կիւճիւմ գուվլէթիմ եէրինտէ տիր. . . :

—Վէ սիզէ անը տախի սէօյլէ յէ յիմ քի, սայքի հիշ պիր պօշ վագթինիզտէ գալմաեաճագ տըր, հէր վագըթ չալըշմանըզ իզթիզա իտէճէք տիր. . . օլ դատար չօդ մէշղուլիեէթինիզ օլաճագ. . . վէ օլ դատար իշինիզ օլաճագ տըր քի. . . Ախըրտա պուլունան հայվանլարը պագըպ կէօղէթմէք պիր թարաֆտան, եէմէ ըինի հազըրլամագ տիկէր թարաֆտան, ֆամիլեաճա լաղըմ կէլէն էլպիսէ վէ չամաշըրլարը տիքիպ թամիր իթմէքտէ պիր թարաֆտան օլաուղու կիպի, պիր կիւն չամաշըր եըյգարսընըզ, պիր կիւն համուր եուղուրուր էթմէք բիշիրբիսինիզ, վէ տիկէր պիր կիւնտէ էվինիզի եօգարտան աշտղը նիւբիլ բիւր եըյգար թէմիզլէրսինիզ, շէօյլէ քի, սայիր պէքճիլէրին ֆամիլեալարը կէօրտիւքճէ, — «Օ՛հ, եաշառըն Մարսիալըն դէվճէսի, էվճիմէնլիքտէ էշի մանէնտի պուլունմագտա տէկիլ տիր, էվինին իշի, թա մախզէնինտէն թալան իշիսինէ գետար, թէմիզլիքտէն, այնա կիպի բարլամագտա տըր. . . վէ չօճուգլարընքտա տէր իսէնիզ, տայիմա թէմիզ վէ տիգգաթը թամմէ իւղլէ պագըլմըզ պիր հարտէ պուլունմագտա տըր պիլէհասըլ աղորուսու, մատամ Մարսիալ, չալըշդանլըգտա եէքթա, վէ թէմիզքեարլըգտա տախի պիհէմթա պիր դատըն տըր. . . » տիյէճէքլէր տիր :

—Պագ սանաւընըզ, լա կուալէօղ, թամամ, հագգընըզ վար տըր, օլ վագըթ պանա, մատամ Մարսիալ թէսմիյեէ իտէճէքլէր տիր. . . —տէտի լա կուվ պիր սուրէթի միւթէքէպպիրանէ իւղրէ սէօյլէեէրէք, —էօյլէ՛ եա, մատամ Մարսիալ օլաճաղըմ տըր :

—Վէ պու շէօհրէթտէ, լա Լուվ շէօհրէթինտէն, բէք չօգ զիեատտէ իյի տիր, էօյլէ տէկիլ մի:

—Մաաչալլահ, մէկէրչի ու պապտէ հիշ իշթիպահ ճալիզ օլապիլըր մի. թապիաթիլէ, երթընդ պիր ճանվէրին իս. մինի թաշըմագտան իսէ, քէնտի դօճամըն իսմինի թաշըմագլըզ, տահա զիեատտէ վէբէք չօգ զիեատտէ թէրճիհ իտէրիմ. . . Ֆագաթ . . . հա. . . հա. . . հա. . . մէկէրչի էօյլէ պիր շէյ օլապիլըր մի, պէն դաթէն պիր տիշի գուրտ օլմագլըզ իշին տօղմուշում տուր . . . վէ եինէտէ օլ հալտէ էօլէճէկիմ տիր . . .

—Բիմ պիլիր . . . քիմ պիլիր էօյլէ օլաճաղընը . . . կէրչի, պու եէնի էօմրիւնիւզտէ, պիրազ կիւճլիւք վէ դահմէթ չէքմէքլիկինիզ իգթիզա իտէճէք տիր, էվվէլ էմիրտէ սիզէ պիրազ միւշքիլ կէօրիւնէճէք տիր, լաքին, շու ֆարդը ազիմտէ վար տըր քի, հէմնամու ու շէրէֆ իւզրէ եաշաեաճագալընը տըր, վէ հէմտէ, նալիլի սէատէթի հալ օլաճագալընը տըր . . . Վէ մատամքի չալըշմագտան տա գօրգմագտա վէ դաշընմագտա տէկիլ իմիշիինիզ, իմ տիր էօյլէ օլտուգտա, պունտա չիւբհէ օլունաճագ հիշ պիր քէօշէ պուլունմագտա տէկիլ տիր . . .

—Օֆ, սիզ պէնիմ ասըլ ֆիքրիմի անլամատընըզ, պէնիմ գօրգում, քէնտի զէվճիմ իլէ պիր գաշ նէֆէր չօճուգլարըմը չալըշպ գաեըրմագլըզ հագդընտա տէկիլ տիր, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պէն էօյլէ շէյլէրտէն գաշընանլարտան տէկիլ իմ:

—Վէ պունտանտա գաթինաղար, հէման հէր վագըթտա չալըշմանըզ իգթիզա իթմէյիպ, իլա պագէն տախի, բահաթ իւզրէ պուլունաճագալընը տըր. մէսէլա, գըշ կիւճէլէրի կէլտիքտէ, չօճուգլարընըզ կիտիպ ուեուտուգտան սօնրա, զէվճինիզ չըպըղընը եագըպտա թիւթտիւրէրէք, պիր թարաֆտան սիլահլարընը թէմիզլէյիպ, վէ պիր թարաֆտան տախի քէնտի քէօբէքլէրինի օգշամահա սէվմէկէ պաշլատը մը իտի, իշթէ օլ վագըթ սիզտէ, պիր թարաֆ-

տա եան կէլէրէք, բէք ալէա ըահաթ իտէպլիլիսինիզ. . .

—Նա՛սըլ, պիր թարաֆտա եան կէլիպտէ պօշ տուր-
մա՛դ մը, անճագ էլ էլ իւղէրինէ դօտարագ օթուրմա՛դ մը. . .
խոյր չ հէլէ պէն օլ տէտիկինիզի եաբումամ. . . էօյլէ պօշ
տուրաճաղըմա, աթէշին պաշընա կէշէրէք, չօլուգ չօճուգ-
լարըմըն չամաշրրարընը տիքէր թամիր իտէրիմ. չիւնքի,
ղաթէն կիւճ պիր շէյտէ տէկիլ տիր, ատամ հէմհօրուլմաղ,
վէ հէմտէ եինէ էյլէնիպ ըահաթ իթմիշ օլուր: Սլէլիսու-
սուս զաթէն գըշ մէվսիմինտէ, կիւնտիւզլէր բէք դըսսա
օլտուգլարընտան, թապիաթիյլէ կիճէլէրի տախի չալըշ-
մագ իգթիզա իտէր:

Լա Լուվ, ֆլէօր-տը-Մարինին պու լագըրտըլարընը տիյ-
նէմէսի իւղէրինէ, կիթտիքճէ հալը հաղըրընը ունութարագ,
իսթիգպալինէ տայիր մալի խիւլեալարա կիրիշմէկէ պաշ-
լատը. . . եանի, վագթիյլէ Բօտօլֆ, լա Կուալէօլէ, Պուգվալ
չիֆթլիկինին սահրաճա հալինին հալալէթինի, կիւեա պիր
մալի խիւլեա տըր մագամընտա նագշ իյլէտիկի հէնկեամտէ,
մէրգումէ գալպինտէ նէ մէրթէտէ արղույի շէտիտ հիսս
իթմէքտէ պուլունտու իտի իսէ, քէնտիսինին, օրման էօմ.
ըիւ հագգընտա պէեան իյլէտիկի կիւզէլիլըլէրտէն տախի,
լա Լուվ այնի արղուեու վէ այնի տույղուեու հիսս իյլէմէկէ
պաշլամըշ իտի ֆլէօր-տը-Մարինին, պու թարիզը թութա-
րագ, վէ մէրգումէերի գանտըրարագ հէվէսէ կէթիրմէսի,
թէհի պիր եէրտէ օլմահըպ, իլլա պիր նիյիէթի մախսուսէեհ
մէպնի իտի, շէօյլէ քի, էկէրչի, քէնտի արղու վէ նիյիէթի
իւզրէ, մէրգումէ իւզէրինտէ, իշիթմէքտէ օլտուղու ֆագ-
ըը հալէ վէ էօղլէթէ տայիր օլսն սահրա էօմրիւնիւն էմէք
վէ զահմէթլէրինի կէօղէ ալըպտա, չալըշմագլըդ հագ-
գընտա պիր էսէրի մէյլան վէ իւմիտ կէօրիւր իտէ, օլ վա-
գըթ քէնտիսիտէ, մէրգումէերի, աճընըլըպ վէ մէրհամէթ
կէօրմէքլիկէ, շայէսթէ ատա իտէճէք իտի:

Ֆլէօր-տը-Մարի, քէնտի ըէֆիգասը իւղէրինտէ սահրա-
ճա էօմրէ տայիր պէեան իթմիշ օլտուղու մալի խիւլեալա-

ընտրեցին, հազարներու զուհուրա կէլէն արդուի քէ-
պիրի վէ մերադը ազիմի կէօրտիւքտէ, զիեատէսիյէ մէմ-
նուն ու մէսորուր վէ հայրան օլմագլըղա պաշլատըղը կիպի,
կիւլիւմէնէրէք թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ տախի,

—Վէ, պատէհու, կէօրլէնօրմուսունուզ, մատամ Մար-
սիալ. . . սիղէ պու իսմի վիրմէքտէ օլտուղում իչին, աֆ-
վընըղը տիլէրիմ, Զանն իտէրիմ քի կիւնէնմէզսինիզ, չիւն-
քի, օլ պապտէ հիչ պիր մահզուր կէօրիւմէքտէ տէկիլտիր,
էօյլէ տէկիլ մի. . . —տէտի:

—Աճալիպ, նիչին կիւնէնէնէկիմ, հաթթա մուղայիրի
օլարագ, մէմնուն տախի օլուրում, չիւնքի, պէնճէ պու պիր
չէրէֆ տիմէք տիր. . . —Վէ պատէհու, լա Լուվ ումուզլա-
րընք սիլքիպ վէ կիւլիւմէնէրէք, թէքրարէն քէլամէ պէտ
իլէ, —նէ՛ գատար պիւրիւք պիր պուտալըղ տըր. . .
տուրուր իքէն պիրտէ մատամլը՛ գազանտըգ, հա՛. . . պու
պիլիմ եաբաղըմըլ, ատէթա պիր չօնուզըղ տուր. . .
Փագաթ, նէ՛ զարարը վար տըր, հայտէյինիզ, եինէ սիղ
քէյֆինիզէ պագընըզ, պանա իսթէտիկինիզ գատար մա-
տամ սըֆաթընը վիրինիզ. . . պունտան կիւզէլ պիր էյ-
լէնճէ օլամազ. . . Զաթէն սիզինտէ ասըլ միւրատընըղէյ-
լէնմէքիք տէկիլ մի իտի. . . :

—Պէն սիղէ, մատամ Մարսիալ, կէչիրէնէկինիզ եէնի
պիր էօմիլինիւզտէն պահա իյլէտիկիմտէ, օրմանլար իչին-
տէ կէօրէնէկինիզ գըշ մէվսիմի հալինի նագշ իթտիմ. հալ
պու քի, գըշ մէվսիմիտէ, մէվսիմէրին էն ֆէնասը տըր:

—Էկէր տօղլուսունու իսթէր իսէնիզ խայր, էօյլէ տէկիլ
տիր. . . Զիւնքի ինսան, գըշ մէվսիմինտէ, օրմանլար օրթա-
սընտա, կիւնէլէրի ըլուզկերարըն կիւրիւլտիւլէրինի իչիթ-
տիկի կիպի, վագըթ վագըթ վէ ուղտդտան ուղագտան. . .
վէ չօգ ուղագլարտան. . . գուրտլարըն ուլուեուպ հայգը-
րըչլարընը տախի իշիտիր: Պէնճէ պէն, մէգըիւր էօմիլ,
օսանճ կէթիրիճի պիր հալտէ կէօրմէքտէ տէկիլիմ, էլվէրիւր
քի էօյլէ կիւնէլէրտէ, էկէր գօճամէվտէ օլուր իսէ, պիրլիքտէ

օլարագ, վէ էկէր տէվրէ չըգմըչ օլուր իսէ, եալընըղճա օլարագ, չօճուգլարըմը ալտըղըմ կիպի, կիտիպ աթէչին պաշընտա օթուրապիլէյիմ . . . հէլէ, պիր թանէ տէ կիւղէլ թիւֆէնկիմ պուլունուր իսէ, տահա զիեատէ մէմնուն օլուրում, չիւնքի, պէն թիւֆէնքտէն դօրդանլարտան տէկիլիմ. վէ մաազալլահ, պիր տիւշմէն զուհուր իտիպտէ, չօճուգլարըմըն հըֆղ ու միւտաֆաատը լազըմ կէլիր իսէ . . . արթըգ սիղ պէնտէքի ճիւրաթ ու շէճաաթը իշթէ օլվագըթ կէօրմէլիսինիլ . . . տէ՛ հապիում տէ՛, պանա տիշի գուրտ տէմիշէր աիր, իշթէ օլվագըթ կէօրմէլի տիրէր, լա Լուվ կիպի պիր տիշի գուրտուն, քէնտի հապիումլարընը նէ՛ հօյտա հըֆղ իտէպիլիր օլմասընը . . .

—Ա՛հ, սէօլէտիկինիլ բէք սահի՛ն տիր, քեամիլէն ի նանըրըմ, սիզտէ բէք պիւյիւք վէ դահրամանճա պիր եիւրէք պուլունմագտա տըր . . . հալ պուքի, պէնճէ, պէն բէք դօրդագ օլտուղումտան, իք պահար մէվսիմինի, ժօղրուսու, գըլ մէվսիմինէ թէրճի՛ն իտէրիմ. . . Ա՛հ, մատամ Մարսիալ իլք պահար կիպի կիւղէլ պիր մէվսիմ օլամաղ, եաշասըն իլք պահար. պիր քէրրէ եաբրագլար եէչիլէն. մէկէ, վէ օլ տիւպէր վէ բէնկեամուղ չիչէքլէրտէ աշըմանա պաշլարլար մըրիտի, վէ լայիհայի թայիպէլէրի պիւթիւն հավա իչինտէ տաղըլպ եաեըլըր մըր իտի . . . վէ իշթէ օլ հէն. կեամտէ, սիդին չօճուգլարտա, կիւլիւշիւպ օյնաշարաղ, կիտիպ օլ թաղէ թաղէ վէ եումչագ Լումչագ չաեըլլար իւղէրլէրինտէ եուվարլանըլար մըր իտի, վէ պինապէրին, աղաճլար սըգ սըգ տալլար ֆիլիսլէր սալըպ վէ եաբրագլար իլէ մէմլու օլարագ, սիդին էվին տէօրթ թարաֆընըլ շէօյէ պիր չատըրվարի գուշատըպ դաբլաուրլար մըր իտի, մէկէրչի օլվագըթ, ինսանըն գալպի աշըլարագ պիր ֆէրահլըգ վէ պիր սէֆա տույմա՞ղ մըր Շիմտի չուրաճըգտա, զանն իտէրսինքի, օլ տիւրիւշա վէ ֆէրահպաիւշա կիւղէլիկի, կէօղլէրիմ էօնիւնտէ կէօրիւպ թէմաշա իլլէմքտէյիմ. . . սիդին էվին գաբուսունուն էօնիւնտէ, գօճանըղ աիրմիշ օլ-

տուղու հալտէ, պիր ասմա ֆիտանը պուլունմագտա տըր.
վէ մէղքիւր ասմանըն կէօլկէսի ալթընտա տախի, չիմէն.
տէն թէրթիպ իտիմիշ պիր դանարէ պուլունտուղունտան,
մէրգում կիւնտիւղիւն սըճաղը բէք շիտտէթլի օլտուղուն.
տա, կիտիպ մէղքիւր դանարէնին իւզէրինտէ վէ ասմանըն
եաբրաղլարը ալթընտա, պիր էյի ույգու չէքմէկէ պաշլար.
սիղտէ օլ միւտտէթտէ կիտիպ կէլիպ հէմիշէ չօճուգլարը.
նըղա, «սագընընըզ, շամաթա կիւրիւլտիւ իթմէյինիզ քի,
պապանըզ ուեանմասըն» տէյի թէնպիհէր իտէրսինիզ...
Պիլմէմ սիզ տախի տիգդաթ իտիպտէ ֆէհմինէ վարմըշ.
մըսընըզ, պէնիմ տիգդաթըմա կէօրէ, եաղըն թա օրթա.
լարընտա, վէ կիւնտիւղիւնտէ էօյլէ վագըթլարընտա, օր.
մանլարտա, թըպգը կիճէլէրի օլտուղու միսիլու, թէքմիլ
պիր սուլուդ հիւքմ իթմէքտէ տիր, չէօյլէ քի, նէ պիր
եաբրաղըն գըմըլտանմասը, վէ նէտէ պիր դուշուն էօթ.
մէսի սէսի իշիտիլմէքտէ տիր...

—Հայ հայ, էօյլէ տիր, էվվէթ, բէք տօղրու տուր,—տէտի
լա Լուվ տախի, սաքի մաքինապարի պիք հալ վէ սէօյլէյիշ իլէ
սէօյլէնէրէք, չիւնքի, մէրգումէ, պու օլան լագըրտըլարը
տիլնէտիքճէ, եափաշ եափաշ քէնտույի ունուտարագ, օլ
մէրթէպէլէրտէ խէեալաթ տէրեալարընա տալմագտա ի.
տի քի, Ֆլէօր-աը-Մարինին նագշ իթտիկի օլ շաիրանէ
թէսափուրլար վէ օլ տիլրիւպա ըէսիմլէր, մէրգումէնին
կէօլլէրի էօնիւնտէն թէրսիմ գըլընարագ կէշտիքճէ, սայ.
քի հագըզաթի հալլէրտէն իպարէթ տիրլէր զանն ու իթի.
գատընտա պուլունմագտա իտի:

Պինաէն ալէյհ, լա կուալէօզ տախի, քէնտի ըէֆիգասը
իւզէրինտէ հասըլ օլան պու հալի, վէ պու տիգդաթը ա.
ղիմէեի կէօրտիւքճէ, մէմուէն վէ մէսրուր օլարագ, տահա
ղիեատէ չէվգէ կէլմէքտէ օլտուղունտան, թէքրարէն նագ.
շընա տէվամ պիրլէ,

—Պիր չէյ վար տըր, վէ պէն իսէ, անը տախի, ատէթա,
օրմանլարտա հիւքմ իթմէքտէ օլան սուլուդ մէրթէպէ.

սինտէ սէվմէքտէյիմ, տիսէմ ճայիզ տիր. վէ օ տա, եազ մէվսիմլէրինտէ եաղան եաղմուրլարըն, օլ իրի իրի գաթրէ-լէրինին, աղաճլարըն եաբրազլարը իւզէրլէրինէ տիւշտիւք-ճէ գուհուրա կէլմէքտէ օլան պիր սէս տիր, մէզքիւր սէ-սի, աճապա սիզ տախի, պէնիմ կիպի վէ պէնիմ գատար սէվմէքտէ միսինիզ:

—Ա՛հ, էվվէթ . . . էվվէթ, պէն տախի Եազ մէվսիմլինն ըրհմէթլէրինի բէք սէվէրիմ:

—Էմմա Էօյլէ տէկիլ մի, օլ աղաճլար. օլ եօսունլար, վէ օլ չաեբլլար չիմէնլէր, քեաֆֆէթէն պիր իյի եաղմուրլարը եէյիպ տէ ըալանտըլար մը իտի, օ՛հ, օ նէ՛ կիւզէլ կիւզէլ գօգուլար գուհուրա կէլմէկէ պաշլարլար: Վէ պատէհու տախի, օլ աֆիթապը թապանըն գիեալարը, աղաճլարըն արալարընտան կէչէրէք, օլ կէլմիշ պուլունան ըրհմէթտէն սօնրա, եաբրազլար իւզէրլինտէ գալմըշ օլան գաթրէճիլլէրէ վուրտուգճա, բարլամաեա պաշլատըլար մը իտի . . . Աճա-պա, պու, կիւզէլլիկէ, սիզ տախի, հիչ պիր տէֆա մէրադ իտիպ տէ թահթընալարը տիգգաթա ալմըշմըսընըզ տըր:

—Էվվէթ . . . ֆագաթ, պէրէքէթ վիրսին քի, սիզ չիմ-տի զիբրլինի կէչտինիդտէ, պէն տախի տէրլսաթըր իյլէմէկէ պաշլատըմ . . . Լաքին, օ տէկիլ Էմմա, լա Կուալէօզ, Ալ-լահը սէվէրսէնիզ, պու նէ՛ հիքմէթլի շէյ տիր պու, սիզ պիր շէյի նագշ ու նագլ իյլէտիկինիդտէ, Էօյլէ պիր թարզտա վէ Էօյլէ պիր թէէսսիր իւզրէ սէօյլէմէքտէսինիզ քի, ինսան, ատէթա կէօզլէրիլլէ կէօրմէքտէ, Վէ գուլազլարըլլա իյիթ-մէքտէ տիր զտնն իյլէմէքտէ տիր . . . վէ հաթթա, նէ՛ գա-տար զարիպ պիր հալ, պիլմէմ նա՛սըլ իյզահ իտէյիմ ֆիք-րիմի վէ տուլղումու . . . վէլհասըլ, շէօյլէ քի, սիզին սէօյ-լէտիքլէրինիզ . . . էվվէթ, վանն իտէրսին քի, պիր եազ մէվ-սիմլինտէյիզտէ, սահիհէն Էօյլէ պիր եաղմուր եաղմադտա-տըր, վէ օրթալըզա Էօյլէ՛ պիր սէրլինիք չէօքմէքտէ . . . վէ Էօյլէ ըայիհայի լաթիֆէլլէրտէ հիսս իտիլմէքտէ տիրլէր . . .

—Վէ հաթթա, շունուտա պիլմէլիսինիզ քի, լա Լուվ,

Եւ զմէջսն իւրեանց իւրեանց սէպէն, եւ իւրեւ զիւր տէկիւնդ, իւր, պիղիմ կիպի, վէ պէլքի տէ տահա զիւր տէ օլտու. զու հալտէ, գուշար տախի սէվմէքտէ տիրէր. վէ պու. նունտա իսպալթը շու տուր քի, քէնտի մէջնունիյեէթլէրի աւարքնտան օլարագ, եւ զմուրլար կէլտիքտէն սօնրա, պիր թարափտան թիւլէրինի գապարտը պ չըրքընմագտա, վէ պիր թարափտան տախի կիւզէլ կիւզէլ ճիւլիտէյի պ էօթ. մէքտէ տիրէր. . . ֆագաթ, շու տախի սահիհ տիր քի, գուշար, հէր նէ գատար տա սէվինսէլէր, եինէ սիզին չօ. ճուգլարքնըլ գատար սէվինի պչագընմագլար. . . վէ հալ պու քի չօճուգլարքնըլ, ճնլար գատար սէրպէսթ, ճնլար գատար շիւլէլի, վէ ճնլար գատար տախի սէրի իւլ հարէ. քէ տիրէր: Պագընըլ, ագչամ օլուր օլմագ, էն զիւր տէ ուֆագ օլան չօճուգլարքնըլ, օրմանլար իչինէ կիտիպ տէ, թա ուզագտան, օթլաթմագտան կէթիրտիքլէրի ինէքլէրին չընղըրագլարը սէսինտէն, ալտէթլէրինի ֆէհմ իլէ, քէնտի պիւլիւք գարտաշլարքնըլ, նա՛սըլ գարշըլմագտա տըրլար. . .

— Պագսանսէնըլ, լա Կուալէօլ, զանն իտէրսին քի, կէօլէրիմէ, պիղիմ չօճուգլարտան էն զիւր տէ քիւչիւկիւ վէ էն զիւր տէ ճէսուրու, քէնտի պիւլիւք գարտաշլարքնըլ եւր. տըմըլա, պաճաղընըլ գալտըրտըլըլ կիպի, ինէքլէրտէն պի. ընին արգասընա պինմիշ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր. . .

— Վէ հաթթա, զաննտա իտէրսին քի, զէվալլը հայվան. ճըղաղտա, արգասընտա պուլունան եիւքիւն պիր մասուլմ օլմասընըլ ֆէհմ ու տէրք իյլէտիկի ճիհէթլէ, տիւչիւպ ին. ճինմէսին վէ գօրգմասըն միւլահաղասընա մէպնի, քէմալի տիգգաթ իւզընէ եիւրիւմէքտէ տիր. . . Լաքին, իշթէ կի. ճէ թաամընըն վագթիտէ կէլտի, վէ իշթէ պիւլիւք չօճու. զունուլ տա, քէնտի հայվանընըլ օթլաթմագտա իքէն, հէմ էյլէնմէք վէ հէմտէ սիզէ պիր իքրամ իթմիշ օլմագ ար. զուսիլէ, պիր սէրէթ ալէա օրման չիլէկի թօրլամըլ, վէ իւզէրինիտէ եապանի մէնէքչէլէր իլէ տօնաթըլ գաբա. տարագ, թագէ թագէ կէթիրմիշ տիր:

— Չիլէք վէ մէնէքչէ . . . Իբլիսի տախի , նէ՛ գատար կիւզէլ գօգմագտա տըրլար . . . Ֆազաթ , օ տէկիլ էմմա , Ալլահընըղը սէվէրսէնիզ , լա Կուալէօղ , սիզ պու լաթիֆ լաթիֆ վէ թօհաֆ թօհաֆ ֆիքրլէրի վէ սէօղլէրի , գա՛նղի շէյթանըն տէիկինտէն արաեըպ պուլուպտա չըգարմագտասընը :

— Պիր օրմանտա հուսուլքէղիր օլմուշ օլան չիլէքլէրի վէ մէնէքչէլէրի . . . թօրլամագտան պիր ինսաննէ գատար սէֆա տուեար իսէ , տուրուպտա թէմաշա իյլէմէքտէն տախի օլ գատար սէֆա տուեար տէնիլէ ճայիզ տիր , մատամ Մարսիալ . . . Իմտի , պիրադտա , իտարէյի պէյթիյեէ հագգընտա գօնուշալըմ . . . Պիր քէրրէ ագշամ օլտու մու իտի , ինէքլէրին սիւալէրինի սաղարսընը , վէ մէղքիւր գարունուն էօնիւնտէքի ասմանըն ալթընտա սուֆրաեը հաղըրլարսընը , չիւնքի , հալիլէ , գօճանըղլա պիրլիքտէ պուլունան քէօքէքլէրին հավլամալարընտան , մէրգումուն ալտէթ իթմէքտէ օլմասընը անլարսընը , վէ պատէհու , եանի հէման արատան բէք աղ պիր վագըթ միւրուր իտէր իթմէզ , քէնտի սէսինի տախի իշիտիրսինիզ , զիրա , թապիաթիլէ , հէր նէ մէրթէպէ եօրուլմուշ տախի օլտա , եինէ , քէնտու քէնտույէ թիւրքիլէր չաղըրարագ կէլէճէք տիր . . . Վէ մէկէրչի , էօյլէ պիր տիլպէր եաղ մէվսիմի ագշամը օլտուգտա , թիւրքիլէր չաղըրըպ էյլէնմէքիկէ տայիր , ինսանտա պիր արզու վէ պիր տույղու հասըլ օլմամասը , վէ պիր մէսէրրէթ ու մահղուղիյեէթ իւզրէ պուլունամամասը , իհթիմալտէն ատտ օլունապիլի՛ր մի , ալէլիսուսուս շունու տա բէք ալէա պիլմէքտէ տիր քի , քէնտի խանէսինտէ , ինսանիյեէթլի զէվճէսիլէ տիլպէր տիլպէրտէ էվլատլարը , քէնտույէ պէքլէմէքտէ տիրլէր . հա՛ , նէ՛ տէրսինիզ , մատամ Մարսիալ , էօյլէ տէկիլ՛ մի :

— Սահիհ տիր , հագգընըզ վար տըր , էօյլէ պիր հալտէ , թիւրքիլէր վէ պէսթէլէր թէրէննիւմ իթմէմէքլիք , պիր տիւրլիւ էլտէն կէլէմէզ , — տէտի լա Լուվ կիթտիքճէ

տահա զհեռատէ թէֆէքքիւրէր տէրեալարնա տալարագ :
 — Վէ հաթթա , էօյլէ պիր հալտէ , վէ էօյլէ պիր վա-
 դըթտա , սէվինճինտէն , ինսանն աղլամասը տախի կէլսէ
 ճայիզ տիր , — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի , պիզզաթ քէնտիսի
 տախի միւթէէսիր օլուպ կէօղլէրի տօլարագ : — Վէ , օլ
 ճիհէթլէ հուսուլէ կէլէն կէօղ եաչլարը իսէ , թիւրքիլէր
 չաղըմագլըդտանտա զհեռատէ սէֆապախչ սաեըլսա սէզա
 տըր . . . վէ պատէհու , պիւթիւն պիւթիւն կիճէ պաս-
 տըգտա , մէկէրչի , էօյլէ պիր պէրրագ հալատա , վէ ա-
 դաճլար եէչիլիքլէր դուպպէի ալթընտա օթուրուպտա . .
 օրմանլարըն րայիհալարընը ալըպ . . . վէ չօճուգլարըն կէ-
 վէզէլիքլէրինի իչիթմէքլիք . . . վէ րույի ասիւմանտէ բարլա-
 եան եըլտըզլարը թէմաշա իյլէմէքլիք կիպի իգպալ ու սէա-
 տէթ օլապիլիւր մի . . . Օլ հալտէ , ինսանն եիւրէկի օլ
 դատար տօլար , օլ դատար տօլար քի . . . ազըպէթքիար
 թաշըպ պօշալմագ լազըմ կէլտիկինտէն , թապիաթիյէ ,
 պէրայի շիւքրանիյեթ , ճէնապը Գիպրիեա հագդընտա
 տուալար իթմէքիկին , վազիֆէտէն պուլունտուզուն հիսս
 իթմէկէ , վէ մէգքիւր վազիֆէյի մուգատտէսէսինտէ ի-
 ֆա իյլէմէկէ պաշլար . . : Նէ տէրսինիզ , մէկէրչի կիճէնին
 սէրինիկի , վէ չիչէքլէրին վէ եաբրագլարըն րայիհալարը , վէ
 եըլտըզլարըն թաթլը զիեալարը , չայեանը տուա վէ թէ-
 շէքքիւր տէկիլ մի տիրէր . . : Պու տուա վէ պու թէշէք-
 քիւրտէն սօնրա կիտիպ քէմալի րահաթ վէ իսթիրահաթ
 իւզըէ եաթար ուեուրսուուզ , վէ օլ պապտէ տախի ճէ-
 նապը հագդա թէշէքքիւրէր իտէրսինիզ . . . չիւնքի , մէզ-
 քիւր էօմի , հէր նէ գատար ֆագըրճա վէ չալըմագլըղա
 միւհթաճ պիր էօմիւր իսէ տէ , պունունլա պէրապէր , հէմ
 դայլէսիզ վէ հէմտէ նամուսլու պիր էօմիւր տիւր , վէ հէր
 կիւնտէ , մէգքիւր իյիլիքլէրէ մալիք պուլունմագտա տըր . . :
 — Էվլէթ , հէր կիւն սէֆապախչ հալլէր պուլունմագ-
 տա տըր . . . — տէտի լալուվ պաշընը էօնիւնէ էկիպ ,
 կէօղլէրինի եէրէ տիքմէքտէ , վէ օինէսի դապարմագտա

օլտուղու հալտէ , — զիրա , էօլլէ տիր , սահիհ տիր , հագգ-
թաալէա հագրէթլէրի , պիղէ , հէր նէ դատարտա ազ օլ-
սա , երնէ պատիի սէատէթիմիզ օլաճագ պիր մէրթէպէտէ ,
քէնտի ըզգըմըզը իհսան իլլէմէքտէ տիր . . :

— Իմտի էօլլէ օլտուգտա , սէօլլէ յինիզ շիմտի , — տէտի
Ֆլէօր-տը-Մարի թաթլը պիր սէօլլէ յիշ իլէ սէօլլէեհէք ,
— էվվէթ , սէօլլէ յինիզ շիմտի , Փարիսին սօգազլարընտա
վէ սուլար չամուրլար օրթասընտա սիւրթիւպ կէզէրէք կէչիր-
մէքտէ օլտուղունուզ շու շիմտի սէֆիճէ էօմրիւնիւզտէն
սիզի գուրթարարագ . . . Նագչ ու պէեան իլլէտիկիմ սէ-
ֆապախշ վէ չալըչմաեա միւհթաճ պիր էօմրէ մագհար գը-
լաճագ օլան զաթ հագգընտա , ճէնապը հագգ հագգըն-
տա վազիֆէտէն օլտուղու մէրթէպէ , տուա վէ թէշէք-
քիւր իթմէքլիք , վազիֆէտէն ատտ օլունսա ճայիզ տէկիլ
մի տիր :

Լա Լուվ Փարիզ լուղէթինի իշիթտիկի կիպի , հագը-
դաթի հալի կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիրմէկէ պաշլատը . . :

Վէ մէրգումէնին ֆիքրի պիւթիւն պիւթիւն ալթ իւսթ
օլարագ , ըուհունտա զարիպ պիր հալ հասըլ օլտու :

Շէօլլէ քի , լա Կուալէօղտէն տիյնէտիկի օլ Փագըր-
ճա վէ զահմէթլիճէ էօմրէ տայիր օլան նագչիւթտա
կէօրտիւկիւ սաֆլըզ վէ սատէլիք իլէ , Փամիւթաճա պիր
էօմիւր կէչիրմէքտէ տէրքեար պուլունան էնլայի հալալէթ-
լէր , վէ շէմնի թապանըն զիւալարընա տայիր հալլէր վէ
կիւզէլլիքլէր , վէ օրմանլարտա էսիպտէ թէնէֆֆիւս իտիլէ-
ճէք օլան պատի սէպալար իլէ , օլ հիսս օլունաճագ պուլու-
նան եապանի չիշէքլէրին ըայիհայի լաթիֆէլէրի , լա Լու-
վուն իւզէրինտէ , ախլագը հասէնէ հագգընտա զուհուրա
կէլէն էն զիւատէ կիւզէլ վէ միւֆիտ նասիհաթլարտան
զիւատէ հիւսնի թէէսսիր հուսուլինի միւճիւլ օլտուլար :

Էվվէթ , լա Լուվ , լա Կուալէօղիւն մէղքիւր նագչիյ-
եաթլարընը տիյնէտիքճէ , չալըչմագլըգտան պըգմագ վէ
օսանմագ պիր դատըն , վէ ճէսուր ու զայրէթլի պիր զէվճէ :

վէ սըտդ ու սատագաթտա եէքթա պիր վալիտէ օլմագ-
լըղը , էգճան ու տիլ արզու իլլէմէքլիկէ պաչլամագտա
խտի . . :

Վէ պու տա , Յիւօր-տը-Մարի հագգընտա , պիւյիւք
պիր ֆիւթուհաթ , վէ պիւյիւք պիր շէրէֆ սաեքլմագլըղա
սէզա խտի , չիւնքի , եալընըզ ճիւզի պիր վագըթ զարֆըն-
տա , վէ հաթթա , հէնուզ նագչ ու լագըրտըսընը իյլէ-
մէքտէ պուլունտուղու թագտիրտէ , էօյլէ պիր շէտիտմի-
զաճ , վէ ախլագը պոզուգ , վէ պէտնամ դըզա , պիր ֆա-
միւեա մուհապպէթինի , իֆայի վազայիֆէ տայիր հիւրմէթ
ու ըիայէթի , վէ չալըշըպ էմէք զահմէթ չէքմէքլիք տույղու
վէ արզուսունու , վէ ճէնապը Աֆէրինէնտէ հագգընտա լա-
զըմ կէլէն տուա վէ թէշէքքիւր ֆարզը ազիմինի , վէ պուտա ,
տէկիլմէյտանտէ պիր իճրա պուլունտուղու , իլլա եալընըզ ,
ճէնապը Հագգթ թարաֆընտան , հէր քէսէ լութֆ ու իհսան
պույրուլմագտա օլան , կիւնէշին զիեալարընը , օրմանլա-
րըն կէօլկէլէրինի վէ սէրինլիքլէրինի . . վէ չալըշմագ սա-
յէսինտէ պիր էվէ վէ պիր թէայեիւշէ նայիլ պույրուլա-
ճաղընը , եալընըզ պիր վատ իւզէրինտէ օլտուղու հալտէ ,
գանաըրըպ հէվէսէ կէթիրմէքլիք , քիւլիւք պիր ֆիւթու-
հաթ տէկիլ խտի :

Մէկէրչի , էն զիեատէ սէրթ պիր սուրէթտէ ախլագը հա-
միտէ էօյրէթմէք իսթէեէն էտիպլէր իլէ , էն զիեատէ բա-
թըրտըլար իթմէքտէ պուլունան վազճըլար պիլէ , քէնտի
կիւրիւլտիւլիւ , վէ պիր սիեագտա , վէ անճագ թէքէրրիւր
նէվինտէն օլան վազլարըլա , հէր քէսին իւզէրինէ եաղ-
տըրտըլարը տիւնեաճա հէր նէվի ինթիգամլար դօրգու-
լարը , վէ ահրէթճէ տախի հէր նէվի միւճագաթլար եըլ-
տըրըմլարըլա , Յիւօր-տը-Մարինին , օլ սատէճէ վէ սաֆ-
ճա սէօյլէյիլէրինտէն հուսուլլէզիւր օլան թէէսսիրլէրին
հուսուլլինէ մուվաֆֆագ օլապիլլիւր մի խտիլէր :

Յիւօր-տը-Մարիտէն իշիթտիկի մէգալաթ իւզէրինէ ,
լա Լուվ պիր քէբրէ տիւշարը էլէմ օլարագ հիտտէթլէն :

տիրտէն , վէ պատէհուտա մէզքիւր հիտտէթի կէշտիքտէն սօնրա , թէքրարէն մէրգումէնին եէնի եէնի վէ հտեաթ-պախշ մալի խիւլեալարընը , քէմալի մէրազ իւզրէ գուլագ վիրիպտէ տիյնէմէսինտէն , վէ պինաէն ալէյհտէ միւթէէսսիր օլմասընտան աշիքեար սուրէթտէ թասսիդ օլունուպ ան-լաշըմագտա տըր քի , Ֆլէօր-տը-Մարինին սէօյլէ յիշէրի , քէնտի սէֆիլէ լէֆիդասը իւզէրինտէ , պիւլիւք պիր թէէսսիր հուսուլինի միւվէատի օլապիւմիշէր տիր : Լա Լուվ , օլ անտէ իշիթմէքտէ օլաուղու եէնի պիր էօմիրն հիւսնի հալլէրինի վէ թէսէլլիւթրինի հիսս իլլէտիքտէն սօնրա , պիր տէ թէքրարէն քէնտի հալինին չիրքինլիկիլլէ մէքրուհլու-ղունու կէօզլէրի էօնիւնէ կէթիրէրէք , տէրեայի զամ ու քէտէրլէրէ տալտըգճա , Ֆլէօր-տը-Մարինին թէէսսիրիտէ տահա զիեատէ զահիրէ չըգմագտա իտի : Լա Լուվ պիր ճիւզի վագըթ սիւքիւթ վէ թէֆէքքիւր իւզրէ տուրտուգտան սօնրա , պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը , պիր էլինի աննընա վաղ իթտի , վէ պիր խըշմ ու զազապ իւզրէ տալի աեաղա գալգարագ ,

— Կէօրտի՞ւն միւ . . . կէօրտի՞ւն միւ շիմոի , պէնիմ քէնտիմի սէնտէն սագընմագլըղա , վէ սէնտէն ուզագլանըպ վէ սէնին լագըրտըլարընը տիյնէմէմէքլիկէ գալգըմամտա , հագգըմ վա՛ր մը իմիշ , եօգսա եօգ մու իմիշ . . . սէնին սէօյլէտիքլէրինին , պէնիմ հագգըմտա մուզիրը օլաճագ-լարընը , պէն գաթէն տէրք ու ֆէհմ իլլէմէքտէ՛ իտիմ : Էմմա , շաշգընլըգ պէնտէ օլտու քի , գալգըպտա սանա , է-կէր պէնիմ տօսթում Մարսիալ պիրլիքտէ պուլունուր ի-սէ , օրմանլարտա իմրարը էօմր ու էվգաթ իթմէքլիկի սէ-վէր օլտուղումու , սէօյլէտիմ . . . իյի՛ եա , սէն քի՛մսին , վէ նի՛շին պէնիմ զիհնիմի պէօյլէ պուլանտըրըպ ալթիւսթ իյ-լէմէքտէսին . . . Ուղուրսո՛ւզ գըզ , սէն քէնտի եաբտը-ղընտան պիլսապէր պուլունմագտասըն : Շիմոի , արթըգ պուլնտան պէօյլէ պէն , իսթէր իսթէմէգ , տայիմա օլ սէնին նագշ ու թէրսիմ իլլէտիկին օրմանը , վէ էվի , վէ չօճուգլա-

ըր, վէհասըլ, հիչ պիր վաղըթտա . . . Էվվէթ, հիչ պիր վաղըթտա . . . մալիք օլմագլըդ իդպալինէ նայիլ օլամա-
հաճաղըմ կիւզէլլիքլէրի, տիւշիւնիւպ կէօզլէրիմ էօնիւնէ
կէթիրմէքլիկէ մէճպո՛ւր օլաճաղըմ տըր. վէ, Էկէրչի,
պունլարը ունուտուպտա, ֆիքըր ու խէհալըմտան տէֆէ
միւզթէտիր օլամաղ խէմ, արթըդ պունտան ըօնրա պէ-
նիմ էօմրիւմ, ատէթա պիր իշքէնճէ, վէ ատէթա պիր ճէ-
հէննէմ էօմրիւ օլաճագ տըր . . . վէ պունուստա սէպէ-
պի, անճագ սէն օլմուշ օլաճագսըն տըր . . . Էվվէթ, չիւն-
քի գապահաթ սէնտէ տիր . . . :

—Օհ, տահա՛ իյի եա, տահա՛ իյի եա, —տէտի Ֆլէօր-
տը-Մարի :

—Նէ՞ տէտին, տահա՞ իյի եա մը, —տէյի պաղըրտը լա
Լուվ հըրսընտան կէօզլէրինի պէլէրտէրէք :

—Էվվէթ . . . տահա՛ իյի եա. չիւնքի, ֆիլվագը շու շիմ-
տիքի էօմրիւնիւզ սիզէ, Էկէրչի պիր ճէհէննէմ էօմրիւ կի-
պի կէօրիւնմէկէ պաղլամագտա խէ, թապիեաթիյլէ օլ
վաղըթ, պէնիմ թարիֆ ու նագշ իթտիկիմ եէնի էօմրիւ,
օնա թէրճիհ իտէճէքսիւիզ տիր :

—Բէք պլէա, լաքին, անտէն՞ նէ հասըլ օլուր, հիչ պիր
մէնֆաաթ հասըլ օլմաղ, չիւնքի օլ սիզին սէօյլէտիկինիզ եէնի
պիր հալի, պէն հիչ պիր վաղըթտա կէօրէ՛մէեէկիմ տիր.
պէնիմ շիմտիյէ գատար պիր սօգագ գըզը պուլունտուղում-
տան տօլանը թէէսսիւֆ իթմէքլիք, մէկէրչի պիր ֆայի-
տէյի մուճիպ օլապիլիմի. հա՛շա. չիւնքի, եինէ պէն պիր
սօգագ գըզը հալինտէ էօրէճէկիմ տիր, —տէյի պաղըրտը
լա Լուվ կիթտիքճէ հըրս ու հիտտէթի իզտիեատ պուլա-
րագ, վէ քէնտի իրի վէ գուվվէթլի էլլէրի տէրունինտէ,
Ֆլէօր-տը-Մարինն ուֆաճըդ էլլէրինի թուլթարագ, —հա՞,
ճէվապ վէր . . . հայտէ, պանա՛ պիր ճէվապ վէր . . . նիչին
սէն կէլիպտէ, օլ պէնիմ հիչ պիր վաղըթտա նայիլ վէ մա-
լիք օլամաեաճաղըմ պիր հալին արղուսունու, չէքտիրթ-
մէքլիկէ սէպէ՞ պ օլաուն :

— Չալըշը պ նամուս իւզրէ եաշամագլըղա տայիր պիր էօմրէ արզուքէշ օլմագլըղ, նասըքի սիզէ սէօյլէտի իտիմ, էօյլէ պիր կիւզէլ էօմրէ լլաերգ օլմագլըղ տիմէք տիր, — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի, էլինի մէրգումէնին էլլէրինտէն կէրի չէքմէքլիկէ լիւզում կէօրմէեէրէք :

— Բէք ալէա, հայտէ տիյէլիմ քի, պէն մէգքիւր հալէ լաերգ օլմուշ օլաերմ, պունտան նէ փայիտէ հասըլ օլուր . մէկէրչի պիր շէյ հագգընտա լիւադաթ քէսպ իթմէքլիք , օլ շէյէ մալիք վէ եախօտ նայիլ մի օլմագ տիմէք օլուր :

— Օնտան շու մէնփաաթ հասըլ օլուր քի, պու կիւնքի խէեալաթտան իպարէթ պուլունան հալին , պիր կիւն հագգըղաթի հալէ թահվիլ օլմուշ օլմասընր կէրմիւշ օլուր-տունուղ, — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի. վէ պունու օլ մէրթէպէ ճիտտի պիր թարղ, վէ օլ մէրթէպէտէ պիր իթիգաա ու էմնիյեթ էսէրի իւզրէ սէօյլէտի քի, լա Լուվ թէքրաւրէն միւթէէսիւր վէ մաղլուպ օլարագ կէվէտի, հիտտէթի սիւքիւնէթի հալէ թէպտիլ օլտու, վէ մէրգումէնին էլինի թէրք իլէ, տիւշարը թէաճճիւպի ազիմ օլարագ, տուրա գալտը :

— Պէնի տիյնէյինիղ, լա Լուվ — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի բիւր ըիգգաթ պիր սէս վէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — մէկէրչի սիզ պէնիմ, շու շիմտիքի մուճիպի մէզէլլէթ օլան հալինիզէ վագըֆ օլուպ, վէ մահճուպիյեթիւնիղի միւվէտտի օլտուգտան սօնրա, սիզի մէգքիւր հալտէն չըգարըպ վէ գուրթաբապիլմէքլիկէ տայիր թարիգ ու թէտալիւրէր պուլունմասը պապընտա պիր իւմիտի գալիմ վէ պիր էմնիյեթի գալիյեթ պուլունմաստըղը հալտէ, գալգըպ տա, գալպիւնիղտէ պէօյլէ արղուլէր վէ պէօյլէ իւմիտէր ուեանտըրաճագ, վէ թահրիք իտէճէք մէրթէպէտէ, ֆէնա պիր գըղ օլմագլըղմա, ինանապիլիւր միսինիղ :

— Բիմ եաբաճագ տըր պունու. սիզ մի, մէկէրչի սիզին էլինիգտէն էօյլէ պիր շէյ կէլէպիլիւր մի, վէ մէկէրչի սիզտէն, էօյլէ պիր շէյ պէքլէմէքլիք, քեարը ագըլ օլապիլիւրմի :

Խօսար . . . պէնիմ էլիմտէն , վազաա էօլէ պիր շէյ կէ-
լէմէզ , օլ շիւբհէնիզ բէք սահիհ տիր . . . լաքին , պիր զաթ
վար տըր քի , անըն էլինտէն բէք ալէա կէլէպլիլի , շիւն-
քի , հէմ ինսանիյեէթլի տիր , հէմ պիւլիւք տիւր , վէ հէմ տէ
Ալլահանի պիր գուվվէթ ու գուտրէթէ մալիք տիր :

— Ալլահանի պիր գուվվէթ ու գուտրէթէ մալիք մի
պուլունմագտա արը . . . :

— Սիզ աղաճըզ տահա պէնի տիյնէ յինիզ , լա Լուվ . . .
Պունտան իւշ այ մուգատտէմ , պէն տախի , թըպզը սի-
զին կիպի , սէֆիլ ու պիյարէ օլուպ , վէ կիրտասը խարապիյ-
եէթտէ մէթրուք գալմը . . . պիր գըզ իտիմ . . . պիր կիւն
օլ սիզէ կէօզլէրիմ թէշէքքիւրլէր եաշլարըյլա տօլարագ
սէօյլէտիկիմ զաթ — Ֆլէօր-տը-Մարի պունու սէօյլէր ի-
քէն ֆիլվագը կէօզլէրի տօլմուշ օլտուղունտան , սիլտի , —
էվվէթ , մէրգում զաթ , պիր կիւն պանա կէլտի , վէ պէ-
նիմ օլ միւպլիէզէլ վէ մուհագգար հալիմտէն նէֆրէթ կէ-
թիրիպտէ շէքինմէքսիզին , օլ մէրթէպէ թէսլիյեէթպալշ
լազըրտըլար սէօյլէտի քի . . . էօմրիւմտէ օ եօլտա լազըր-
տըլար իշիթմիշ տէկիլ իտիմ : Պէն մէրգումա , հիշ պիր շէյ
կիզլէմէքսիպին , քէնտի սէֆալէթիմի , քէնտի տէրտ ու է-
լէմիմի , վէ հաթթա քէնտի հալէթի բիւր խէճալէթիմի ,
քեամիլէն նագլ ու պէեան իյլէտիմ , էվվէթ , լա Լուվ ,
շիմտի սիզ պանա քէնտի էսրարընըզը նասըլ պիլտիրտինիզ
իսէ , իշթէ պէնտէ թըպզըսընը եարտըմ . . . Մէրգումպէ-
նիմ սէրկիւզէշթիմի քէմալի ինսանիյեէթ իւզրէ տիյնէտիք-
տէն սօնրա , հէման թայեիպ ու թագպիհ իտէճէք եէքտէ ,
պէնի աճըտը . վէ պէնիմ մէզլէլլէթիմի եիւզիւմէ վուրուպ-
տա կիւճէնէճէք եէքտէ , օթուրուպ պանա ուզուն ուզատը-
եա , սահրայի պիր էօմրտէ կէօրիւլէճէք օլան կիւզէլլիկի ,
թէ-իւզլիկի , վէ սիւքիւնէթի հալ վէ իսթիրահաթը , մէտհ
ու սէնալէր իւզրէ նագլ ու պէեան իյլէտի :

— Շու շիմտիքի սիզին պանա եարտըզընըզ կիպի , էօյ-
լէ մի . . . :

— Իվվէթ , օլ վազըթ , մէրգումուն նագչ իթտիկի եէնի պիր էօմր պանա նէ մէրթէպէլէրտէ կիւղէլ կէօրիւնմէկէ պաշլատըխտէ , տէրքեար օլան հալիմ տախի , օլ մէրթէպէլէրտէ չիրքին վէ մէքրուհ կէօրիւնմէկէ պաշլատը :

— Աման եա Բէպպիմ , թըպգը պէնիմ կիպի :

— Իվվէթ , թըպգը սիզին կիպի , վէ հաթթա , օլ վազըթ , պէն տախի , թըպգը սիզին կիպի տիւշիւնտիւկիւմ տէն , մէրգումա « — հայըֆ քի , սիզ պանա , տուրուպ տա պիր ճէննէթ հալինին նագչընը եարմագտաւընը , հալ պու քի պէն իսէ , պիր ճէհէննէմ օրթաւընտա եաշամագըզ իչին եարատըլմըշըմ տըր , վէ պինասէն ալէյհ , սիզին պու սէօյլէտիքլէրինիլտէն , պէնճէ հիչ պիր մէնֆաաթ կէօրիւնմէքտէ տէկիլ տիր . . . » տէտիմ : Լաքին , մէկէր իսէ , պէն օլ պապտէ խէթա իթմէքտէ իմիշիմ , թէհի եէրտէ իւմիտ քէսիքլիկինէ տիւշմէքտէ իմիշիմ . . . չիւնքի , մէրգում օլ սիզէ սէօյլէտիկիմ զաթ , Սլլահ կիպի ատիլ օլուպ , վէ Սլլահ կիպի տէ լութֆ ու մէրհամէթ սահիպի պուլունտուղուն տան , պէնիմ կիպի , քիմնէտէն պիր լութֆ ու ինայէթ , քիմ սէտէն իգպալ ու սէատէթ , վէ քիմնէտէն տախի պիր իւմիտ վէ մոււվէնէթ թալէպ իտիպ պէքլէմէքտէ օլմանտան սէֆիլէ վէ ֆագըրէ պիր դըզա կէլիպտէ , ալտատըպ պօշ իւմիտէր վիրմէրիկէ , վէ կէօզլէր գամաշտըրընը սէատէթի հալլէր նագչ ու թարիֆիլէ , արղուլարընը վէ տուլուլարընը , պիւլա սէպէպ թահրիք իթմէրիկէ , գաթան վէ գաթան իրթիքեապ վէ թէնէզզիւլ իլլէմէհէճէկինի , ասլա տիւշիւնիւպ վէ պիլէմէմիշիմ տիր :

— Օլ տէտիկինիզ ատամ , նէ եարտը սիզէ . . .

— Պանա պիր քէյֆսիզ չօճուգ նագաւըլլա պագըպ , վէ սիզին կիպի , պէնիմ տախի ֆէնա պիր հալա օրթաւընտա եաշամագտա օլտուղումու կէօրտիւկիւնտէն , պէնի ապ ու հուվասը սաղ վէ չիֆապախշ պիր մահէլլէ կէօնտէրտի . պէն տախի սիզին կիպի պիր թագըմ արսըզար վէ էտէպսիզլէր իչինտէ պուլունմագտա իտիմ , հալ պու քի

մերգում պէնի, քէնտիսի կիպի հիւսնի տէրէագ իլէ մէ-
լուֆ պուլունան քիմէսնէլէրէ թէսլիմ իթաի . . . վէ ծն-
լար տախի, ճէնապը Գիպրիեանըն, քեաֆֆէյի քէնտիսի-
նի սէվիպ վէ իղզ ու շէրէֆինի արթըրմանա չալըշանլարըն
ազլ ու լէքեալէթլէր եօնկալարընը, քէնտի նարի սէմալի-
սի գըղըլճըմըյա թուլթուշտուրուպ ալէվլէնտիքաիկի կիպի,
լուհումու թաթհիւր իտիպ (թէմիղլէմէք), վէ ֆիքըր ու ֆի-
րասէթիմի թէրֆի գըլթըլար . . . Էվլէթ, լա Լուվ, Էկէր-
չի պէնիմ լազըրտըլարըմ, Էիլին դալպինիլէ թէէսսիւր ի-
տիպ, վէ պէնիմ կէօզ եաշլարըմտա, սիլին կէօզլէրինիլին
եաշարմասընը մուծիպ օլմագտա իսէլէր, պուլունան սէպէպ
ու հիւքմէթի պաշգա պիւր շէյ օլմաեւալ, իլլա վէ իլլա, մէր-
գում զաթըն ազլ ու ֆիքրի դուտընթի սասէսինտէ, իւզէ-
րիմտէ հուսուլընգիր օլան պիւր Էսէրին դուվլէթինտէն նէ-
շէթ իլլէմէքտէ տիր . . . պէն սիլէ, թէօվպէքեար օլտուղու-
նուզ թագտիրտէ, իլէրուտէ, պիւր սէատէթի հալէ նայիլ
պուլրուլաճաղընըզը, անճա՞ մէրգում զաթըն նամընա օ-
լարագ, ճէսարէթ իտիպտէ վատ իլլէմէքտէյիմ. վէ հաթ-
թա, մէղքիւր վատիմտէնաէ, քէնտիսի քեամիլէն պիսա-
պէր պուլունմագտա տըր: Վէլհասըլ, պէն սիլէ, իւմիտ
թիմէլիսինիլ. . . տիմէքտէ իսէմ, Էօլէ թէհի եէրտէ սէօյ-
լէմէքտէ օլմաեւալ, իլլա դալլիէն իսքեաթ օլմուշումտուր
քի, մէրգում տայիմա, իսլահը հալ ու նէֆս արղուսինտէ
պուլունանլարըն սէսլէրինի իշիթմէքտէ տիր . . . չիւնքի
մէրգում, բույի ճիհանէ, Ալլահ թարաֆընտան, խասսէ-
թէն, պիւր Հիւքմէթուլլահ վար օլմասընա, հէր քէսի իղնա
իտիպ ինանտըրմագ իշին կէօնտէրիլիլ տիր . . .

Ֆէօր տը-Մարի պուլնլարը սէօլէտիկի վագըթաա,
իւզէրինտէ պաշգա պիւր տույղու Էսէրլէրի վէ պիւլիւք մէ-
սէրրէթ ալէամէթլէրի հասըլ օլմաեա պաշլատը, օլ սօլ-
կուն եանագլարը ճիւզիճէ բէնք քէսպ իտիպ, վէ օլ մաի
մաի կէօզլէրի իսէ, պիւր հալալէթ իւզրէ բարլամաեա պաշ-
լատըլար, վէ օլ հիւսնիւ ճէմալի տախի օլ մէրթէպէ պիւր

րէջնագ , վէ պիր զատեկեանըդ էսէրի , վէ րիգգաթէնկիդ պիր հալ քէսպ իթտի քի , զաթէն , իշպու կիւղէրան իթմէքտէ օլան միւքեալէմէտէն պէզայէթ տէրէճէտէ միւթէ-էսսիր օլմուշ օլան լա Լուվ , պիր թէհայեիւրի բիւր թաա-զիմ իւզրէ , մէրգումէնին եիւղիւնտէն եօգարը պադա գա-լարագ ,

—Ահ , ամա՛ն Ալլահ , նէ՛րէտէյիմ , եէրտէ՛միյիմ , եօգ-սա կէօկտէ՛միյիմ , եօգսա պիր ըիւհա՞ մը կէօրմէքտէյիմ , պու նէ՛ հալ տիր պու . . . — տէյի պաղըրտը , — պէն հիշ պիր տէֆա միւտտէթի էօմրիւմտէ , պէօյլէ պիր հալ կէօր-միւշ վէ իշիթմիշ տէկիլ իտիմ . . . խայր , խայր , պու օլա՛մաղ պիր շէյ տիր . . . : Ճանըմ , իյի՛ հա , սիզ քի՛մսինիզ , սիզ նէ՛րէտէն կէլտինիզ պուրաեա : Օ՛ֆ , պէնիմ հագգըմ վար իմիշ , իյի սէօյլէմիշ խիմ , պէն զաթէն սիզին , պիզտէն պաշդա պիր մախլուգ օլմանըզը պիլմիշ վէ պիլտիրմիշ ի-տիմ . . . ֆագաթ , շուրասը բէք զարիպ պիր շէյ տիր քի , պու մէրթէպէ կիւղէլ պիր լիսանա մալիք օլուպ . . . վէ պու մէրթէպէ պիր թէէսսիր սահիպի օլտուղունուղ , վէ օլ գատար տա սահիպ գուտրէթ զաթլար թանըմագտա պուլունտուղունուղ հալտէ . . . նա՛սըլ օլուպ տա պու-րատա պուլունմագտասընը . . . պիզիմ կիպի մահպէստէ պէքլէմէքտէսինիզ . . . ֆագաթ . . . ֆագաթ . . . սիզ պէս պէլլի պիզի կէօպտէն կէշիրիպ վէ թէճրիւպէ՛ իթմէք իշին կէլմիշ օլմալըսընը տըր . . . : Տիմէք տիր քի , շէյթանըն խըտմէթ վէ մէէմուրիյեթի , հէր քէսէ ֆէնալըզլար եաբ-մագ օլտուղու կիպի , սիզին տէ խըտմէթ վէ մէէմուրիյ-եթինիզ , հէ՛ր քէսէ իյիլիքլէր եաբմագ օլմալը տըր . . . էօյլէ տէկիլ մի :

Փէօր-տը-Մարի , թամ լա Լուվուն պու սիւալինէ ճէ-վապ վիրմէք իւղրէ իքէն , պիր տէ մատամ Արման , մէր-գումէեի մատամ տ'Արվիլէ կէօթիւրմէք իւղրէ իւսթէ կէլ-տիկինտէն , պիթթապի լագըրտըր քէստի :

Լա Լուվ պունուն իւղէրինէ շաշա գալտըղընտան , միւ-

տիրէ մատամ Արմանտա մերգումէհէ խիթապէն սէօյլէ-
հէրէք ,

— Գէմալի մէմունիյեթլէ պէհան իտէրիմ.քի, լա ԿՈՒ-
ալէօզ պուրահա աեադ պասալլտան պէրու, լա ԼՈՒՎ,
կէրէք սիզին վէ կէրէք արգատաշլարընըզըն իւզէրինտէ,
պաշգա պիր իյի հալ վէ պիր կիւզէլ թէհասիր կէօրմէքտէ-
յիմ. . . : Օլ պիշարէ Մօն-Սէն-Փան իչին իեանէ թօրլատը-
ղընըզը տախի իշիթտիմ, չօզ մէսրուր օլտուլմ. . . ա՛նֆէրին,
իշթէ պէօյլէ օլմալըսընըզ . պիրպիրինիզի աճըրպ մէրհա-
մէթ իյլէմէլիսինիզ : Լա ԼՈՒՎ, սիզին մէզքիւր հիւսնի ա-
մէլինիզ, պօշա կիթմէհէճէք տիր. . . : Զաթէն պէն, սիզին
ֆէնա եիւրէքի պիր գըզ օլմամանըզա, գավիէն իսքեաթ
օլմուշ իտիմ. . . : Օլ պապտէ սիզէ պիր միւքեաֆաթ օլ-
մադ իւզըէ, չօզ մէհմուր իտէրիմ.քի, մահպուսիյեթինի-
զին միւտտէթի, զիեատէսիյլէ թէնզիլ իտիլէճէք տիր :

Մատամ Արման պուսու սէօյլէտիքտէն սօնրա, քէնտիսի
էօնտէն, վէ Ֆլէօր-տը-Մարիտէ արգասընտան օլտուղու
հալտէ, պըրագըզ կիթտի :

Ֆլէօր-տը-Մարի թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օ-
լան, վէ առէթա պիր պէլաղէթ մէրթէպէսինտէ պուլու-
նան էլֆազ ու լիսան հադ-զընտա, չօզլուգ թէաճհիւպ օ-
լունմասա ճայիզ տիր, չիւնքի, մէրգուլմէ թա տօղուշուն-
տան, պէղայէթ տէրէճէտէ զէքեալէթ ու իսթիտատ սա-
հիպի օլտուգտան պաշգա, Պուգվալ չիֆթլիկինտէ պու-
լունտուղու միւտտէթտէ իսէ : ալմըշ օլտուղու թալիմ ու
թէրպիյէ, վէ տէրայիսի միւթէնէվվիյէ սայէսինտէ, պիր
*ուրէթի սէլիատա օլտուղու հալտէ, ֆէվգէլատէ պիր
թարագգը վէ պիր թէգատտիւմ իպրաղ իյլէմիշ իտի :

Պունտանտա գաթինուլար, մէրգուլմէ թէճըրիւպէքար-
լըդ ճիհէթինտէ տախի պէրքէմալ պուլունմադտա իտի :

Ֆլէօր-տը-Մարի, քէնտիսի տախի, սայքի լա ԼՈՒՎ կի-
պի պիր հալտէ պուլունտուղու վադըթտա, Բօտօլֆա թէ-

պատիւֆ իտէրէք, մէրգում սայէսինտէ ֆիքր ու ճան կէօղ-
լէրի նէ եօլտա աչըմը իտի իսէ, քէնտիսիտէ, լա Լուվուն
տուլդուլարընը այնի եօլտա աչըպ ոււնանալըմը իտի :

Շէօյլէ քիւ լա Կուալէօլ, քէնտի րէֆիդաաը իւզէրինտէ
կէօրտիւկիւ պազը սէվզը թապիլէրտէն ճէսարէթ ալըպ
վէ իւմիալար օլարադ, վէ թըպզը Բօտօլֆուն, Պուգվալ
չիֆթիկինտէ, քէնտի հազգընտա իթթիսալ իյէտիկի իւ-
մի նաղարի թարիդինի թուլթարադ, Էանի, Էկէր պիր ա-
տամ, քէնտի խալը ու մէնֆաաթընը թանըր վէ արար իսէ,
հէր հալտէ ըրդ ու նամուսու իւզրէ եաշամալը տըր, դաի-
տէսինի պիլտիդիպ իսքեաթ իթմէքլիկի, վէ պինաէն ա-
լէյհ, մէրգումէիւ, քէնտի մէթրուք պուլունտուկու չիւ-
քին պիր հալտէն իսէլաս իլէ, նամուսու պիր թարիպ թուլթ-
տուրմազլըղը, արդու վէ միւրաա իթմիշ, վէ պունու իս-
պաթ ու թաատիդ իչին տախի, թէօլպէքեաը օլմազլըղըն
հիւսն ու մուհասսէնաթընը, բէք կիւղէլ վէ բէք բարլադ
պիր սուրէթաէ նազ-շ ու թէրսիմ իյէմիշ իտի :

Իմտի, պիդտէ պու միւնասէպէթլէ, թէքէրիւր պիրլէ
խապէր վիրիպ վէ զանն իտէրիդ քի, հիւքիւմէթլէր թարա-
ֆընտան, ֆուգարա վէ ճահիլ թադըմլարըն, ֆէնա հալ-
լէրտէն վաղ կէչմէլէրի, վէ հիւսնի հալ թարիդինի թուլթմա-
լարը նիյսէթ ու մագսէտիյլէ իթթիսալ օլունան թարիպ
ու թէտպիրլէր հէմ գուսուր տուրլար, հէմ ազըլանէ սու-
րէթտէ տէկիլտիրլէր, վէ հէմտէ գուվլէթսիդ վէ թէհասիլ-
սիդ տիրլէր :

Պունլարը, քէնտի թուլթտուգլարը օլ ֆէնա թարիդլէր-
տէն վաղ կէչիրթտիրմէք իչին, նէ եարմադտա աըրլար .
մալիւմ եա, պաչգա հիշ պիր շէյ եարմասեդպ, իլլա, հէմի-
շէ, Ալլահ վէ ինսան թարաֆընտան վուգուա կէլէճէք օ-
լան ախզը ինթիգամլարըն դօրդուլարընը վիրմէքտէ տիրլէր,
վէ պունլարը մահպէսլէրէ, զընտանլարա, վէ թէրսանէլէրէ
աթարադ, հէմիշէ գուլազլարընա, հիւզնէնկիւլ քիլտլէր,
անախթարլար, վէ տէմիրտէն հալգալար զինճիրլէր չա-

Թրրտըլարը իշխթտիրտիքլէրի կիպի , վէ նիհայէթ , թա ու-
զագտան տախի , հէյպէթամիզ գարարթըլար իշլէրինտէն ,
էն պիւլիւք սահիպ ճինայէթլէրէ մախսուս պուլունան ու-
ֆուզու , եանի էճէլ ճիւասըյլա բարլամագտա օլան պիր
ճէլլատ պըչաղընը կէօսթէրմէքտէ տիրլէր . . :

Նասըլքի աշիքեար տըր , պու թէհտիտ վէ պու գօր-
գու , հէր վագըթ , հէմ մէվճուտ տուր , վէ հէմտէ պիր
սուրէթի ուզմատա վէ տէհչէթֆէրմատէ օլտուղու հալտէ
մէվճուտ տուր . . :

Էվվէթ , քիմքի պիր ֆէնայըզ եարմագտա իսէ , ճէզաեը
սէզասընը չէքմէքտէ տիր . . . եանի , եա նէֆ իտիլիպ քիւ-
րէկէ կէօստէրիլմէքտէ , եա շան ու շէրէֆինտէն մահրում
գըլընարագ ըրւսլայ իտիլմէքտէ , վէ տէ եախօտ էղլիյէթ
ու իշքէնճէլէր վիրիլմէքտէ տիր . . :

Բէք ալէա , պու խուսուս ախալէթէ մագըուն վէ մու-
վաֆըզ տըր , պունա հիչ պիր շէյ տէնիլէմէզ , լաքին , շուրա-
սը շայեանը տիգգաթը ազիմ տիր քի , պունուն մուղայի-
րինտէ օլտրագ , իյիլիք եարանլար իչին իսէ , հիչ պիր միւ-
քեաֆաթ պուլունմագտա տէկիլ տիր . մէկէրչի , ճէմիյ-
եէթի պէշէրիյէ վէ եախօտ միլլէթ թարաֆընտան , իյի
առամլարընտա գատր ու հայսիյէթլէրի թէրֆի գըլընա-
րագ , պէրայի թէշվիգաթ վէ իֆթիխար , պիր միւքեաֆաթ
իթա օլունմագտա մը տըր :

Հաշա :

Մէկէրչի , ճէմիյէթ վէ եախօտ միլլէթ թարաֆընտան ,
օլ տայիմա չալըչպ չապալաեարագ , վէ թէրլէր տէօքիւպ ,
վէ հէր նէվի գարուրէթէ վէ մահրումիյէթէ կէօքիւս վի-
րիպ տաեանարագ , վէ հաթթա , սայքի հէր վագըթ սէ-
ֆալէթի ազիմէ իւզրէ հաշաեարագ , տօղըուլուղու , քեա-
միլլիկի , վէ հիւսնի նիզամ ու ըապըթաեը , վէ ճէնասըլ
Հագգա սըղընմագըլըլը էլտէն պըրագմսեան , վէ ճէմիյ-
եէթի պէշէրիյէնին էն պիւլիւք պիր գըսմընտան իպարէթ
պուլունան սանաթքեար վէ իշճի թագըմլարընա , պէրայի

Թէշվիգաթ , հիշ պիր իմտատ ու մուսավէնէթ օլունմագտա՝
մը տըր :

Հաշա՛ :

Մէկէրչի , օլ պիւյիւք պիւյիւք ճինայէթէր սահիպլէրի
իչին , պիր մահէլլի միւրթէֆիտէ , պիր մագթէլէ վէ եա-
խօտ պիր տար աղաճը դուրուլտուղու կիպի , էն զիեատէ
խայրիսահլար վէ սահիպ սէվապլար իչին տախի , պիր շէ-
րէֆ ու իֆթիխար քիւրսիսի դուրուլմագտա՝ մը տըր :

Հաշա՛ :

Նէ՛ դատար զարիպ վէ ուղուրսո՛ղ պիր հալ տիր քի,
ատէթտէն պուլունտուղու իւզրէ , ըէսիմէրտէ , ատալէթ
ու հագգանիյեթ տէնիլէն շէյ , ալիլ պիր ինսան շէքլին-
տէ թէրսիմ իտիլէրէք , պիր էլինէ , միւսագաթ ալէամէթի
օլտուղու հալտէ , պիր խանչէր վիրիլտիկի կիպի , տիկէր է-
լինէ տախի , պիր թարաֆը ճիւնհա վէ միւտաֆաա աղըր-
լըղըյլա աչաղը սարգմագտա պուլունան պիր թէրաղի՛ վի-
րիլմէքտէ տիր :

Պու թասլիրէ , ատալէթ ու հագգանիյեթ իսմի վիրիլ-
մէքլիք ճայիղ օլամաղ :

Պունա եալընըզ գանուն , վէ տահա տօղրուսու եալընըզ
պիր , քէնտի վիճտանը իգթիզասընճա , իսթէտիկի ատամը
ճէզահա միւսթահագգ կէօրիւպ , վէ իսթէտիկի ատամը տա
պիսուչ չըգարըճը ատամ՝նագարըյլա պագըլմալը տըր :

Ստալէթ ու հագգանիյեթ տէնիլէնին , պիր էլինտէ գը-
լըճ , վէ տիկէր էլինտէ տախի պիր թաճ պուլունմասը իգ-
թիզա իտէր քի , պիրի ֆէնալըզլար եաբանլարըն միւսագաթ-
լարընա , վէ տիկէրի տախի իյիլիք եաբանլարըն միւքեա-
ֆաթլարընա , պիրէր ալէամէթ սաեըլապիլսինլէր :

Իշթէ օլ վագըթ էհալի , ֆէնալըզ իչին միւսագաթ պու-
լունտուղունու կէօրտիւկիւ կիպի , իիլիք իչին տախի միւ-
քեաֆաթ պուլունտուղունու կէօրմիւշ օլուր . հալ պու քի՛ ,
չիմտի , եալընըզ պիր սաֆլըգ վէ ագլի պուլուշ իլէ , էօյ-
լէ պիր շէյէ ինանմագտա , վէ մահպէսլէրէ , զէնճիրլէրէ ,

բրանկալարա, վէ մագթէլէլէրէ գարշըլըգ, թէհի եհրտէ միւ-
քեաֆաթ ալէամէթլէրի վէ իճրալարը արամադտա տըր :

Էհալի, հեր վագթթ, էօյլէ միւճրիմէրի սահիպ ճինայէթ-
լէրի , արամագ , պուլմագ , վէ ճէզայի սէզալարընը տիւ-
շիւնիւպ թէրթիպ իթմէք իչին , էհիլիյէթլի , լիեագաթլը,
վէ միւնէվիլէր, վէ սէպաթ ու մէթանէթտէ պէրքէմալ քի-
մէսնէլէրտէն միւրէթթէպ, պիր ճէլա մահէթէսի հէյէէթ -- Բա-
գէլ պուլլունտուլունու կէօրմէքտէ տիր :

Լաքին, մուղայիրի օլարագ , լագըմ կէլէն միւքեաֆաթ
վէ թէշվիգաթըն թանդիմ ու թէրթիպի նիյէթլիլէ, խայր
ու սէվապ սահիպի զաթլարըտա արանըպ պուլմագ իչին ,
քէզալիք էհիլիյէթլի, լիեագաթլը, սէպաթլը վէ մէթանէթ-
լի վէ միւնէվիլէր զաթլարտան միւրէթթէպ, պիր Ֆալէլէթ վէ
Եհիպ պիր Գիւթ-Ֆաթ մահէթէսի հէյէէթ -- Բագէլ (1) պուլլուն-
տուլունու տախի կէօրմէքտէ տէկիլ տիր :

Սահիպ ճիւնհա վէ ճինայէթլէրէ , վէ ումոււմ էհալիլէ

(1) Պու սաթըրյարը եագտըգտան պիր գաշ կիւն սօնրա , պիւ-
յիւք Պանաբարթէնիւն Սէնթ-Էլէն ատասընտա գալէմէ ալմըլ օլտու-
ղու Մէմօրիալ նամ գիքրի ճէմիլի էպէտի դալմագլըղա շայէսթէ օ-
լուպ , վէ ամէլիեաթըտա միւմքին օլան ֆէյլէսօֆիտէն միւրէթթէպ
պուլլունան պիր քիթապը, թէքրարէն օգուտուլունուգտա, էֆքեարը-
մըղը թաստիգ իթմէքտէ օլան չու աթիտէքի ճիւմէթինին , շիմիլի
գատար , կէօզլումիւղէ վուրմաեարագ , էօյլէ ճէ պիզէ նամալիւմ
գալըղընը անլամըղը տըր , եանի ,

«Քէզալիք , պէնիմ մալի խիւլէալարըմտան պիրի տախի (պուլունու
սէօյլէեէն իմքէրաթօր քէնտիսի տիր) , պիր քէրրէ չու մօհարէ-
պաթա տայիր օլան վագաալարըմըղ խիթամ պուլլունուգտան սօնրա ,
քէնտի բայիթախթ ու վաթանըմա ալտէթ իլէ , արթըգ նէֆէս ա-
լուպ վէ րահաթ եիւզիւ կէօրմէկէ պաշլատըգտա , իւք լիլէրիմտէն
պիրի տախի, անճագ իյիլիք տիւշիւնիւպ, վէ անճագ իյիլիք եաքմագ
իչին եաշաեան, անճագ պօլ լագըրտըլար իլէ վագըթ կէշիրմէյիպտէ ,
իլա իլէ վէ իճլաաթա չալըշան , վէ տայիմա ճէմիլիյէթի պէշէրիյ-
եէնին սէատէթի հալ վէ րահաթը արզու վէ զայրէթինտէ պուլլու-
նան մէրտ վէ ճէսուր գաթլարտան միւրէթթէպ օլտուղու թագտիր-
տէ , օն իլի նէֆէր էշխաս արանըպ պուլմագլըգ , վէ մէրգուլարա ,

կէօսթերիլէն շէյ, Էվվէթ, Կալընըզ պիր Գորգու վէ պիր տէհչէթտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր, շէյլէ քի, Խալահը հալ նիյեթ ու մագսէտիլէ թութուլան հէր թարիգ ու թէտպիրլէ, անճագ, Տիթրէյինիլ. . . տէնիլմէքտէ տիր :

Պուլնարա, հիչ պիր վագըթտա, վէ հիչ պիր թարիգ ու թէտպիր իլէ, Իւմիտ իտինիլ. . . տէնիլմէքտէ տէկիլտիր Էվվէթ, տայիմա թէհաիտլէր կէօսթերիլմէքտէ տիր. . . Լաքին, հիչ պիր թէսէլլի թարիգի կէօսթերիլմէքտէ տէկիլ տիր. . . :

Հիւքիւմէթ թարաֆընտան, թէհի եէրտէ, միւճըիմլէ. րին միւճաղաթլարը մագսէտիլլէ, պիր չօգ միլեօնլար սարֆ իտիլմէքտէ տիր : Էվվէթ, մէգքիւր մէպլաղը ճէսիմլէր իլէ, մահպուստանէլէր, վէ մահպուստանէլէր մէհմուրլարը, վէ բրանկտպէնտլէր, վէ քէզալիք բրանկտպէնտլէր մէհմուրլարը, վէ մագթէլէլէր, վէ տար աղաճլարը, վէ ճէլլատլար գայրըլըպ պէսլէնիլմէքտէ տիր :

Էմմա, պու մէսարիֆաթ Էլզէմիյեթտէն իմիչ, բէք ալէա, վարսըն օ, Էլզէմիյեթտէն օլսուն :

Թէքմիլ իմբէրաթօրուգ մէմալիքիմիզտէ, հէր պիրի պիր թարաֆտա, վէ կիզլի սուրէթտէ կէզիպ տօլաշարագ, ֆալիլէ ճաւաղալիթտիրմէքլիք, վէ տօղրուտան տօղրու քէնտիմիլէ մուխապէրէ իլլէ. մէքլիք մէհմոնէրիյեթիքի վիրէճէք իտիմ : Պուլնար տօղրուտան տօղրուեա պանա կէլէպիլմէքլիկէ մէհղուն օլաճագլար, վէ պէնիմ խոստոմտնահայրլարըմ, վէ պէնիմրուհանի խուսուլարտա տիրէքթօրլարըմ օլմագլըղա, վէ պէնիմ խայր ու սէվապ վէ ֆաղիլէթէ տայիր պուլունան էվամիրիմի, պիր սուրէթի խէֆիյեթտէ օլտուղու հալտէ իճրա իթմէքլիկէ պօրճու պուլունահագլար իտի : Վլէհասըլ, պիր քէրրէ բահաթըմ պուլտուգտան սօնրա, էն պիւլիւք մէշղուլիյեթիմ, թէքմիլ միլլէթին իսլահը հալի մէսէլէսինտէն, վէ ալաղը հասէնէսի մատտէսինտէն իպարէթ պուլունահագլար իտի. վէ հաթթա, պու խուսուս, տէվլէթճէ հէր ումուր ու մէսայիլին մաֆլիզընտէ պուլունահագլար իտի. նիհայէթ, հէր շախսըն, բահաթ ու սէատէթինի մուճիպ օլմագլըգ իտտա, արղու, վէ նիյեթիւնտէ պուլունահագլար իտիմ : ” (Մէմօրիալ Տինճի ճիլա, վէ 100 իւնճիւ սահիֆէ : 1824 տէ թապ իտիլմիլ)

Հալ պու քի, հիւքիւմէթ թարափընտան, իյիլիք եա-
բտն ատամլաւ իչին գաչ բարա սարփ օլունմագտա տըր,
մէկէրչի, օլ խուսուստա, տահա պիւյիւք ֆայիտէլէր վէ
տահա պիւյիւք սէմէրէլէր պուլունմագտա տէկլիլ մի տիր:

Հիւքիւմէթ թարափընտան, օլ պապտէ, հիչ պիր շէյ
սարփ իտիլմէմէքտէ տիր . . :

Վէ եալընըզ պու տա տէկիլ տիր:

Նա:ըլքի հիքեայէմիզին կիտիչի իզթիզաւընճա, իլէ-
րուտէ, էրքէքլէրէ մախսուս պուլունտն մահպէսլէրէ կիր-
տիկիմիզտէ, իպրազ ու պէեան իտէճէկիզ տիր, նիչէ վէ
նիչէ էհլի ըրզ վէ նամուսլու սանաթքեաշլար վար տըր քի,
քէնտի սէֆիլ հալլէրինտէն վէ կէչինմէլէրինտէն աճիզ վէ
թաճիզ օլտուգլարընտան, էկէրչի պիր կիւն, հիչ տէկիլ
իսէ, մահպուսլարըն մահպէսլէրտէքի էօմիւրլէրինէ, եա-
նի, լաեքլըճա պիր եէմէք եէյիպ, վէ րահաթ պիր եաթազ-
տա եաթմագլըզա, վէ սըղընաճագտա պիր մահպլէ մա-
լիք օլմագլըզա նայիլ օլաճագլարընը պիլսէլէր, մէմնուն ու
մէսլուր օլարագ, քէնտիլէրի մէսուտ ատու իտէճէքլէր տիր:

Մէկէրչի էօյլէ պիչարէլէր, քէնտի ըրզ ու նամուսլարը-
նը վիզայէ պիրլէ, հէր նէվի էմէք զահմէթի կէօզէ ալըպ
չալըչալըզարը, վէ ուզուն միւտտէթլէրտէ քէնտի հիւսնի
ախլագլարընը իպրազ ու իսպաթ իյլէմիշ պուլունտուգ-
լարը հալտէ, հիչ տէկիլ իսէ, օլ պիր թագըմ միւճըրիմլէր
գատար օլսուն, րահաթ պիր էօմիւր կէչիրմէքլիք իտտա-
ասընտա պուլունմագլըզա հագգ ու սալահիյեթլէրի պու-
լունմագտա տէկլիլ մի տիր, մէսէլա, էլմաս չարխճըսը
օլան Մօրէլ կիպի չալըչաւն պիր սանաթքեար, եիկիրմի սէ-
նէ միւտտէթ, քէմալի ըրզ ու նամուս վէ թէսլիմիյեթ, վէ
էնվայի զարուրէթ, վէ պէլա, վէ սէֆալէթ իւզրէ իչլէյիպ
չալըչմագտա պուլունտուգլու թագալիրտէ, պարի պիր միւճ-
ըրմ գատար օլսուն, րահաթ պիր լօգմա էթմէք եէյիպ,
վէ րահաթ պիր ույգու ուեումագլըզա, հագգը պուլուն-
մագտա տէկլիլ մի տիր:

Մէկէրչի, ճէմիյեթի պէշէրիյեէ , էօյլէ էհլի ըրզ վէ չարչղան ֆադըրլարը, արաեըպ պուլմագլըդ զահմէթինի չէքմէքիկէ պօրճու աեկիլ մի տիր , վէ ծնլարտա պու հիմմէթէ շայէսթէ տէկիլ մի տիրլէր . վէ , մէկէրչի , ինսանիյ . եէթ նամ ու շէրէֆինէ օլարագ , մէրգուվարա միւքեա . ֆաթլար իթա վէ իհտա իտիլմէսէ տախի , պարի հիշ տէ . կիլ իսէ , տիւշար օլտուգլարը , վէ գահրամանճա կէօքս վիւրիպ տաեանտըգլարը սէֆալէթ վէ միւշքիլաթ վագըթլարընտա օլտուն , իմտատ ու մուլէնէթ իթմէքիք , վաղիֆէ վէ ֆէրիզէսինտէն տէկիլ մի տիր :

Մէկէրչի, պիւյիւք պիր իյի ատամ, հէր նէ մէրթէպէլէրտէ մահճուպ թապիաթլը օլսա տախի , պիր խըրսըզ վէ պիր գանլը գաթիլ գատար , քէնտույի սէթը իտիպ , կիլլի եէրլէրտէ կէզմէքտէ մի տիր . . : Խալլը , հալ պու քի քիմնէ ա . նը արաեըպ պուլմագտա տէկիլ տիր . լաքին , գանլը գաթիլլէրէ վէ սարիգլէրէ կէլինճէ , ճիւշէթ ճահէթէ հէյեթի , սայքի տայիմա արաեըպ պուլմագտա , վէ մէյտանէ չըգարմագտա տըր :

Հայֆա , հէր նէ գատար էվհամ նէվինտէն իսէ տէ , վարսըն օլտուն , հիշ տէկիլ իսէ , թէսլիյեթթպախշ պիր էվհամ (իւթօրի) տըր :

Հայտէ ֆարզ իտէլիմ քի , էօյլէ պիր էհալի վէ եախօտ էօյլէ պիր միլլէթ թէշէքքիւլ իտիպ վէ վիճուտէ կէլմիշ տիր տէ , ճիւշէ թէ ճիւշէթլէր իշէն ճահէթէթէ պուլտունտուղու կիւպի , իտյը ու ուլապ վէ ֆալէթ իշէն Խալի ճահէթէթէ պուլտունմագտա տըր :

Վէ օլ խուսուսա տայիր խասսէթէն պիր նէզարէթիտէ պուլտունմագտա օլմաղլին , շիմոի , սահիպ ճիւնհա վէ ճինա . յէթլէրին հիւքմ ու իլամլարընը վիլմէքտէ օլտուղու կիւպի , ալիճէնապճա ամէլ ու հարէքէթլէրտէ պուլտունանլարըտա , ալէմէ խապէր վիրիպ պէեան իյլէմէքտէ տիր :

Իշթէ իքի միսալ , հանի իքի Խալլէ ճահէթէթէ . իմոի , սօ . րարըզ հէր քէսէ , քէնտի վիճտանլարընա սիւալ իտիպ վէ

Թալիմաթ ալարագ, պիզէ խապէր վիրսինէր, պունլարտան
զա՞նդիսի, ճէմիյեթի պէշէրիյեհ հազգընտա, կերէք սե-
մերէ, կերէք մէնֆաաթ, կերէք իպրէթ ու նասիհաթ, կե-
րէք նէթալիճ, վէ կերէք ուսուլ ու գաիտէ ճիհէթլէրիյէ,
տահա զիեատէ միւֆիտ վէ տահա զիեատէ ադլ ու միւհա-
քէմէեհ մուվաֆըզ պուլունմագտա տըր:

Փարզ իտէլիմ քի, ատամըն պիրի, սոյմագ վէ եա չալ-
մագ նիյեթի մերտուտէսիյէ, պաշգա պիր ատամը էօլ-
տիւրմիւշ տիւր:

Պիրտէ, պիր սապահ պագարսընըզ քի, Փարիսին սաբա
պիր մահէլլինտէ, վէ եա պիր քէօշէսինտէ քիմէնին խապէրի
օլմագսըզըն, պիր մագթէլէ գուրուլմուշ օլուպ, վէ ատի
խալգտա օրատա իճթիմա իյլէմիշ օլուզու հալտէ, մերդուլմ
գաթիլին պաշը քէսիլմէքտէ տիր. վէ մէզքիւր խալգ իտէ,
մէզքիւր տէհէթամիզ մէնզարէեհ կէօրիւպ սէյր իյլէտի-
կի վագըթտա, նէ՞ եաբմագտա տըր. պաշգա հիշ պիր շէյ
եաբմաեղպ, իլլա, կերէք հաքիմ, կերէք պաշը քէսիլէն ա-
տէմ, վէ կերէք ճէլլատ հազգընտա, կիւլմէքտէ՞ տիր:

Իշթէ միլլէթ վէ եախօտ հիւքիւմէթին, էն սօն եաբ-
տըզը պունտան իպարէթ տիր:

Պիր ատէմ, հէր նէ մերթէպէտէ պիւլիւք պիր ճինա-
յէթտէ պուլունսա, վէ խալգընտա հէր նէ մերթէպէզա-
րարընը մուճիպ օլսա, ազըպէթբիար կէօրէճէկի ճէզա,
անճագ պու տուր. . . վէ իշթէ էհալիմիզէ տէ, տէրս վէ
նասիհաթ օլարագ, անճագ պու տէհէթֆէրմա մէնզարէ
կէօթէրիլէրէք իգթիֆա օլունմագտա տըր, եանի, մէզ-
քիւր չիրքին մէնզարէ, խալգ իլլին, ֆայիտէտար պիր տէրս
վէ պիր իպրէթ սաեղլմագտա տըր. . .

Էվվէթ, եալընըզ պունտան իպարէթ տիր. . . չիւնքի,
մէզքիւր պաշ քէսիլիպ վէ գան չըգարմագլըզ իլլին իճատ վէ
իճրա օլունմագտա օլան մէզքիւր ալէթ վէ մէզքիւր թէտ-
պիրէ մուղայիր օլարագ, սայիր հիշ պիր ալէթ, վէ եախօտ
սայիր հիշ պիր թէտպիր ատիսի պուլունմագտա տէկիլ տիր:

չէջլէ քի, իշտէ հիշ պիր մուվաղէնէ եօգ տուր, թէրա-
ղինին փաղիլէթ, վէ միւքեաֆաթ, վէ հիւսնի իպրէթ թա-
րաֆը պիւթիւն պիւթիւն պօշ պըրադըլարադ, տիկէր թա-
րաֆընտա իսէ, միւնազաթ վէ սույի իպրէթ տօլտուրու-
մագտա տըր:

Խայր . . . հէնուզ միլլէթ վէ հիւքիւմէթ, պու կիւնէ
գատար, մէգքիւր հէյպէթամիզ մէնզարէնէ գարշըլը, հիշ
պիր ֆէրահպախշ վէ հիշ պիր բիւր հալաֆէթ մէնզարէ
իպրազ ու իճրասընա թէշէպպիւս իլլէմէմիշ տիր:

Տէվամ իտէլիմ շու էվհամըմըլա:

Աճապա, հիւքիւմէթ թարաֆընտան, էհալինին կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ օլարադ, հէման հէր կիւն, պազը պիւյիւք
ֆաղիլէթլէր իշլէմիշ օլան ատամլար, պիւյիւք պիւյիւք շան
ու շէրէֆլէր իլէ միւֆթէիսիր գըլընտըգտան պաշգա, հաթ-
թա, հաթթէ սալէթի պազը միւքեաֆաթլարա, վէ իմտատ ու
մուլէնէթլէրէ տախի մաղհար պուրուլտալար, տահա զի-
եատէ կիւզէլ, վէ տահա զիեատէ միւֆիտ օլմաղ մը, վէ
խալգտա, տահա զիեատէ հիւսնի իպրէթ ալարադ թէշվիդ
գըլընմազ, վէ իսթիֆատէ իթմէզ մի:

Մէկէրչի, մուազզամ, վէ միւհթէրէմ, վէ վագարլը վէ
նուֆուդքեար զաթլարտան միւրէթթէպ պիր տիւլան թէ-
շէքքիւլ իտիպաէ, պիր չօգ խալգ հազըր օլտուղու հալտէ,
խալլի վագըթլար, քէնտի ըրզ ու նամուլարըլա, վէ ազլ
ու զէքեաֆէթլէրիլէ չալըշպ եաշամըշ պուլունան քեամիլ
վէ ֆագըր սանաթքեարլար, հէր վագըթ տաֆէթ իտիլսէ-
լէր, վէ նայիլի իլթիֆաթ վէ միւքեաֆաթ նիսէթի մէմ
տուհէսիլլէ, մէրդուման սանաթքեարլարա խիթապէն,

«Սիդ, երկիրմի սէնէլէրտէն զիեատէ պիր միւտտէթտէն
պէրու, հէրքէստէն հէմ զիեատէ չալըշպ, հէմ զիեատէ
տէրտ ու միհնէթլէր չէքմիշ, վէ հէմտէ, պէտպախթըլա
գարշը, մէրտանէ սուրէթտէ կէօքիւս վիրիպ տահանմըշ-
սընըզ տըր. վէ քէնտի ֆամիլէանըզը, տօղրուլուզ վէ ըրզ
ու էտէպ իւզրէ սապլանըպ գաեըրմըշսընըզ տըր . . . սի-

զին ֆաղիլէթլէրինիլ, գատր ու հայսիյեթլէրինիլի զիեա-
տէսիլլէ արթըրմըշլար տըր, խմտի, շէրէֆ ու իֆթիխար վէ
միւքեաֆաթա շայեսթէ պույրուլմուշսունուզ տուր . . .
Մատամքի ճէմիյեթլիմիլ զայրէթքէշ տիր, ատիլ տիր, վէ
հէր շէյէ միւղթէտիր տիր, հիշ պիր վագըթտա, նէ ֆէ-
նալըլը, վէ նէ տէ ֆաղիլէթի, ունուտուպ իղմազ իլլէ-
մէքտէ տէկիլ տիր . . . Հէր ատամը, քէնտի ամէլ ու հա-
րէքէթինէ կէօրէ մուհաքէմէ իլլէմէքտէ տիր . . . իշթէ
հիւքիւմէթ վէ եախօտ մէմլէքէթ թարաֆընտան, սիզէ,
քէնտի իհթիեաճը զարուրինիլէ քեաֆի մէրթէպէտէ պիր
մաաշ թախսիս օլունմագտա տըր: Արթըզ պունտան պէօյ-
լէ սիզ, սայրլէրէ պիր հիւսնի իպրէթ օլմագ իւզրէ, է-
հալինին հիւսնի թէվէճճիւհիւնէ նայիլիյեթլէ պէրապէր,
էօմրիւնիւզիւն սօն կիւնլէրինի, րահաթը հալ վէ ֆէրահը
պալ իւզրէ կէշիրմէլիսինիլ . . . վէ, քիւմ քի սիզի կէօրիւպ
թէշվիգ օլունարագ, վէ զայրէթէ կէլէրէք, թըպզը սիզին
ֆաղիլէթլինիլ թարիզիլի թուլթար իսէ, վէ եախօտ քիւմ-
քի զաթէն սիզին թարիզիլիլտէ պուլ ունմուշ իսէ, եանի,
պիր չօգ սէնէլէր, սէպաթ վէ մէթանէթ իւզրէ, վէ շայ-
եանը թէհայեիւր սուրէթտէ ամէլ ու հարէքէթի մէմտու-
հէտէ պուլունուր, վէ պուլունուլունուտա իսպաթ վէ
թաստիգ իտէր իսէ . . . վէ քիւմքի ախլագը համիտէ եօլուն-
տա, նատիր իւլ էմնալ վէ պիւյիւք պիւյիւք խասսէլէր
իպրագընա միւղթէտիր օլապիլիլ իսէ, թըպզը սիզին կիպի,
նայիլի իլթիֆաթ, վէ միւքեաֆաթ, վէ թէշվիգաթ պույ-
րուլաճագ տըր . . . Իէք չօգլար սիզտէն իպրէթ ալըպ վէ
թէշվիգ օլունարագ, սիզին սաեընըզը արթըրաճագլար
աըր . . . պու իլթիֆաթ վէ պու միւքեաֆաթ իւմիտի,
էօյլէ ատէմլէրին, խալլի վագըթլարտան պէրու թէճէլի-
լէրի իգթիզասընճա շէքմէքտէ օլտուգլարը տէրտ ու միհ-
նէթլէրի վէ պարը սագըլիլէրի վէ ազիմլէրի թախֆիֆ իյ-
լէնէճէք տիր: Մէրգուլար, պիր րէգապէթ վէ պիր զայ-
րէթի միւֆիտէ իլէ թահրիք օլունարագ, պիր կիւն հէմ

ազրան ու էմալ նէղտինտէ թէրփիի տէրէճէյի գատր ու հայտիյեթ իթմէք, վէ հէմտէ սիղին կիպի մագհարը միւքեաֆաթ պույրուլմագ էմէլ ու մագսէտիլէ, քէմալի սայ ու իհթիմամ. վէ տիգդաթը թամ ու իգտամ իւղրէ, էն զիեատէ միւշքիլ օլան վաղիֆէլէրի պիլէ իֆա ու իճրաեա չալըչաճագլար տըր. . . » տիեճէք օլսալար, էհալի շիմտիքինտէն չօգ վէ բէք չօգ զիեատէ հիւանի իպրէթ ալըպ վէ թէշվիգ օլունմուշ օլմա՞ղ մը :

Էվվէթ, սիւալ իտէրիւ, մէգքիւր իքի մէնլարէ վէ եախօտ իքի տէրս վէ իպրէթտէն, էհալիճէ, դա՞նղիսի տահա զիեատէ ֆայիտէտար օլուր, պիր ճանիեի պօղմագ էօլտիւրմէք մի, եօգսա պիր իյիլիքտար ատամը, նայիլի իլթիֆաթ վէ միւքեաֆաթ գըլմա՞ղ մը :

Պիլ բէք ալէա պիլիլիլ քի, օլ պիր թագըմա՞ւլ ֆիքիրլի ատամլար, ՅԱԶԻԼԵԹԻՆ միւքեաֆաթընը, պաշգա վէ հավայի (էթէրէ) պիր տիւնեաեա սագլամըշ օլտուգլարընտան, ֆաղիլէթէ գարշըլըգ, պու տիւնեատա տա, մատտի սուրէթտէ պիր միւքեաֆաթ իթասը ֆիքր ու թէքլիֆինի իշիթտիքլէրի կիպի, անինտէ կիւճէնիպ հիտտէթլէնէճէքլէր, վէ պիզի թայեիպ իլէեէճէքլէր տիր :

Վէ պիզիմ պու էֆքեար վէ պու թէքլիֆիլիլէ գարշըլըգ ճէվապ ալարագ, ճիւղ իւ քիւլլի ֆիլօղօֆճա, էֆլաթունճա, իլմի ըէպպանի վէ եախօտ իլմի ըուհանիճէ, վէ տահա տօղրուսու իֆօօֆաճա օլտուղու հալտէ, պիր չօգ վէ էնվայի պիւրհանլար մէյտանա կէթիլրէճէքլէր, վէ մէսէլա շէօյլէ սէօյլէեէճէքլէր տիր :

« Իյիլիք տէնիլէն շէյին միւքեաֆաթը, զաթէն քէնտի իշինտէ տիր, եանի, իյիլիք տէնիլէն շէյ, պիր միւքեաֆաթա գարշըլըգ օլմամալը տըր. . . »

« Պագիլէթէ մուգապիլ պիր գատր ու գըյմէթ օլմաղ, Խանի, ֆաղիլէթ տէնիլէն շէյ, հէր պէտէլ վէ հէր միւքեաֆաթտան եիւքսէք տիր. . . »

« Միւքեաֆաթըն էն պիւլիւկիւ, վէ էն զիեատէ նէճիպի,

քիչինն քէնտի գալլինտէ հիսս իթտիկի մահգուղիյեէթ տուղուսու տուր : »

Վէ նիհայէթ պունլարըն, էն պիւլիւք վէ էն զիեատէ ճէ-վապ վիրիլմէզ օլան պիր պիւրհանլարըտա, շու տուր, շէօյլէքի,

« ԵԱԼԸՆԸՁ ԱՀՐԵՑԷ, ՕԼ ԱՏԻԼ ՎԷ ՖԱԶԸԼ, ԱՏԱՄԼԱՐ ԻՉԻՆ ՀԱԶԸՐԼԱՆՄԸՇ ՕԼԱՆ, ՎԷ ՄԱԶՀԱՐԻՑԵԹԼԵՐԻՆԷ ՄԻԻՆԹԱԶԸՐ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՊԻՐ ՍԷԱՏԷԹԻ ԷՊԷՏ ՄԻԻՏՏԷԹ, ԱՆԼԷՐԻ ՖԱԶԻ-ԼԷԹԷ ԹԷՇՎԻԳԷ ՔԵԱՖԻ ՏԻՐ : »

Հալպուքի, պիզտէ պունա գարչըլըզ ճէվապ վիրէրէք տէրիզ քի, մատամքի էօյլէ տիր, իմտի, ճէմիյեէթ վէ եա-խօտ հիւքիւմէթ, գաճնղի սէպէպէ մէպնի տիր քի, քէնտի սէօյլէտիքլէրինի իճրա իտէրէք, եանի, միւճրիմլէրին ճէ-զալարընըտա, եալընըզ ահրէթէ պըրագարագ, վէ եալը-նըզ ահրէթտէ կէօրէճէքլէրի միւճազաթլարըն գօըգու-լարընը վիրէրէք իգթիֆա իթմէյիպ տէ, պուրատա տա-խի միւճազաթ թէրթիպ ու իճրասընա լիւղում կէօրմէքտէ տիր, մէկէրչի, ահրէթտէ, էօյլէ, մէօմիւնլէր իչին միւքեա-ֆաթ պուլունտուղու կիպի, միւճրիմլէր վէ միւնաֆըզլար իչին տախի միւճազաթ պուլունտուղունու, պիլմէքտէ վէ վազ իթմէքտէ տէկիլ մի տիրլէր :

Էվլէթ, միլլէթ վէ եախօտ հիւքիւմէթ, միւճրիմլէրին ճէզալարընը տախի, նիչին եէվմի գըեամէթէ թէրք իթմէ-յիպտէ, պուրատա ինսանճա գալանին ահքեամընճա տախի մուհաքէմէ պիրլէ, սօն շէրիաթըն մուգատտէմէսինի իճ-րաեա պաշլամագտա տըր . . :

Էվլէթ, ճէմիյեէթ վէ եախօտ հիւքիւմէթ, պիր թա-րաֆտան, օլ բուղի գըեամէթտէ, մուրասաա դըրհլար իլէ միւլէպպէս օլուպ, վէ մահչէր պօրուլարընը էօթտիւրէրէք, վէ ալէվտէն գըլըճլարը սալլաեարագ, բուլի ապիւմանըն տէօրթ քէօշէսինտէն հիւճում պիրլէ կէլէճէք օլան ֆէ-րիշթէլէրէ պէքլէտիկի թագտիրտէ, տիկէր թարաֆտան իսէ, քէնտի մուհաքէմէսի հիւքմ ու իլամընը իճրա իթմէք իչին, սատէճէ . . . Ժանտարմալար իլէ իգթիֆա իլլէմէքտէ տիր :

Թէքրարէն սէօյլերիդ ,

Միւս ճրիմէրին կէօղլէրինի գօրգուլթմագլըդ նիյեէթիլէ ,
րուղի մահչէրտէ , ճանիպը ճէնապը ֆիպրիեատան թէր-
թիպ պույրուլաճագ օլան միւս ճաղաթըն պիր նիւմունէսի
օլմագ իւղրէ , պուրատա տախի , պիր թագըմ ինսանճա
ճէզալար թէրթիպ իյլէմէքտէ տիրլէր . . :

Վէ , մատամքի պէօյլէ տիր , իմտի , նէ սէպէպէ մէպնի
տիր քի , այնի թարիգի , օլ իյի վէ ֆաղիլէթքեար առամլար
հագգընտա տախի թոթմամագտա սըրըլար . ահրէթտէ
օնլարըն նաիլ պույրուլաճագլարը միւքեաֆաթլարըն պիր
նէպգէճիլինի , հիչ տէկիլիսէ պիր նիւմունէ վէ պիր մու-
գատտէմէ օլմագ իւղրէ , պուրատա տախի իճրա իյլէմէ-
մէքտէ տիրլէր :

Լաքին , պիղ պու թէքլիֆին վէ պու արգու վէ իտտա-
անըն իճրասընը կէօրմէքլիքտէն վաղ կէչէրէք , ունուտուպ
խաթըրտան չըդարմալլեըդ , չիւնքի , էվհամ իմիչ , չիւնքի ,
պիր տիվանէլիք իմիչ , չիւնքի , պիմանէտ իմիչ , վէ չիւնքի ,
իճրասը միւմքին օլամանըպ , սալիր հագըգաթէն էվհամ
նէվինտէն պուլունան ֆիքիլլէրտէն պիրլի իմիչ :

Բէք ալէա , իշթէ ճէմիյեէթի պէչէրիյիէ , պէօլլէճէ , շու-
շիմտիքի հալինտէ տէվհամ իտիպ կիթմէլի տիր . . : Լէկէր
պու ճէվապըն թաստիգինի իսթէր իոէնիլ , զէվգ ու սէ-
ֆատան իպարէթ պուլունան պիր զիյնէթ վէ եա պիր զի-
եաֆէթտէն , գահգահալար իլէ կիւլիւպ , վէ կէօղլէրի շէչի
պէչ կէօրմէքտէ օլան , վէ պաճագլարըտա պիր պիրինէ տօ-
լաշմագտա պուլունան քեաֆիքէյի միւրայիլլէրէ սիւալ ի-
տինիլ . . :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

ՀԻՄԱՅԵԹՔԵԱՐ ՊԻՐ ԳԱՏԸՆ

Միւտիրէ մատամ Արման, լա կուալէօլ քէնտի պէրապէ-
րինտէ օլտուղու հալտէ, կէլիօլ մատամ տ'Արվիլին պէքլէ-
մէքտէ պուլունտուղու քիւչիւք սալօնտան իչէրի կիրտի :
Լա կուալէօղին ոօկուն լէհհէսի, լա կուվ իլէ միւսանէլէ-
րինտէ կէչէն միւքտալէմէ իւզէրինէ, խաֆիֆճէ պիր րէնք
քէսպ իթմիշ իտի :

—Մատամ մարքիզա, սիլին հազգընդտա, քէնտիսի-
նէ վիրտիկիմ հիւսնի շէհատէթ վէ վուգուֆիյեթ իւզէ-
րինէ, գալպինտէ պիր էսէրի ըիգգաթ վէ շէֆգաթ հիսս
իթմէկէ պաշլատըղընտան, — տէտի մատամ Արման Ֆլէօր-
տը-Մարիյէ, — սիգի կէօրմէքլիկի արղու վէ միւրատ իյ-
լէմիշ տիր, վէ պէլքի, միւտտէթի մուգարրէրէնիզտէն էվ-
վէլ, պուրատան չըգարըլմագլըղընդա սալ ու հիմմէթ տէ
իյլէեհէք տիր :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ, — տէյի ճէվսպ վիր-
տի Ֆլէօր-տը-Մարի մատամ Արմանա պիր մահհուպիյեթի
իւզրէ : Մատամ Արման պունուն իւզէրինէ, մէրգուլէեի
մատամ տ'Արվիլ իլէ եալընդ պըրագարագ տիշարը չըգտը :

Մատամ տ'Արվիլ քէնտի թահթը հիմայէթինէ ալմագ-
տա օլտուղու մէզպուրէ կէնճ գըղըն լէհհէսինտէ տէր-
քեար օլան պիր էսէրի սաֆիլէթի, վէ քէնտի հալ ու հէյեհէ-
թինտէ պուլունտան էսէրի հաեա վէ լէթաֆէթի կէօրտիւք-
տէ, տիւշարը թէհայեիւր օլտուղունտան, անինտէ, մէր-
գուլէնին, ույգուսու էսնասընտա, Բօտօլֆուն իսմինի վիր-
միշ օլմասընը, վէ միւտիրէ գատընընտա, քէնտիսինէ, օլ պի-
շարէ չօճուգ, մութլագա պիր կիզլի աշգ ու սէվտա քէն-
չէսինտէ պուլունմագտա օլմալը տըր, տէմիշ պուլունմա-

սընը, տէրխաթըը իթմէմէքլիք, ասլա էլինտէն կէլմէտի . . :
 Հէր նէ գատար, Գլէմանս, Բօտօլֆ կիպի պիր կրան տիւգ
 իլէ, էօյլէ պիր Փագըրէ վէ սէֆիլէ գըզ պէ յնինտէ, Բօ-
 տօլֆ թարաֆընտսն օլարագ, մէյլ ու մուհապպէթէ տա-
 յիր հիչ պիր միւնասէպէթ պուլունմագտա օլմամասընա,
 գավիէն իսքեաթ օլմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
 տախի, սայիր պիր խուսուս, եանի, լա Կուալէօղիւն, քէն-
 տի գալպինտէն, բրէնսէ տիլտատէ օլարագ, նարի աշգըյ-
 լա եանըպ թուլուչմագտա օլմասընըն, իհթիմալտէն պու-
 լունմասըտա, զիհնինէ իլիլմէքտէ իտի . . :

Նասըլքի սէօյլէմիչիզ տիր, մատամ տ'Արվիլին լէհճէ-
 սինտէ պիր էսէրի ինսանիյեթ, նէճապէթ, վէ լէթաֆէթ
 հիւքմ իթմէքտէ օլտուղունտան, Յլէօր-տը-Մարի, մէր-
 գումէեի կէօրիւր կէօրմէզ, գալպինտէ, պիր հիւսնի թէ-
 վէճճիւհ վէ պիր մուհապպէթ հիսս իթմէկէ պաշատը :

— Զօճուղում, — տէտի մէրգումէեի Գլէմանս, — մա-
 տամ Արման, կէրչի հագգընըզտա, հիւսնի շէհատէթլէր
 իտէրէք, կէրէք թապիաթճա հալալէթինիզի, վէ կէրէք
 ախլագճա քէմալէթինիզի մէտհ ու սէնալէրլէ սէօյլէմէք-
 տէ տիր, լաքին, պունունլա պէրապէր, քէնտի հագգըն-
 տա էմնիյեթի քեամիլէ իպրագ իթմէմէնիզտէն տօլաեը-
 տա, պէեանը թէէսսիւֆ վէ սիթէմ իյլէմէքտէ տիր :

Յլէօր-տը-Մարի հիչ ճէվապ վիրմէեէրէք, պաշընը էօ-
 նիւնէ էյտի :

Սիզի թուլթուպ թէվդըֆ իթտիքլէրէ վագըթտա կիյին-
 միչ օլտուղունուզ քէօյլիւ էլպիսէսիյլէ, պուրաեա կէթի-
 ըիլմէզտէն էվվէլ, նէրէտէ պուլունմագտա օլմանըզ հագ-
 գընտա, սիւքիւթ իտէրէք, հիչ պիր մալիւմաթ վիրմէք իս-
 թէմէմէնիզտէն, աշիքեար սուրէթտէ անլաշըմագտա տըր-
 քի, պազը սէթր իյլէմէքտէ օլտուղունուզ խուսուսլար պու-
 լունմագտա օլմալը տըր . . :

— Մատամ . . :

— Պիչարէ չօճուղում, սիզին էսրարընըզա վագըթ օլ-

մադլըղա, հիչ պիր հադգըմ եօդ տուր, վէ օլ եօլտա նէ-
զաքէթէ վէ թէրպիյէնէ մուղայիր պիր սիւալտէ պուլուն-
մադլըղը տախի իսթէմէմ . իմտի, օլ ճիհէթլէրէ կիրիչմէք-
սիզին, եալընըզ շունու, եանի, էկէրչի, ֆիլվադը պէնտէն
թալէպ վէ մէհմուլ օլունտուղու կիւպի, սիզի իլթիմաս ի-
տիպ տէ, պուրատան գուրթուրապիլմէքլիկէ մուվաֆֆադ
օլուր իսէմ, պուրատան չըդտըգտան սօնրա, արզու վէ
նիյնէթինիզ նէտէն իպարէթ օլաճադ տըր, նէ՞ եօլտա
կէչինիպ, վէ իսթիգպալինիզ պինասընը, գա՞նդի թէմէլ
իւզէրինէ վաղ իտէճէքսինիզ տիր, պունլարըն իւզէրինէ, սի-
ղին իլէ գօնուշուպ անլամագլըղը, արզու վէ միւրատ իլլէ-
մէքտէյիմ Շիմտի ֆարզ իտէլիմ . քի, սէպիլինիզ թախլիյէնէ
իտիլտի տէ, սէրպէսթ օլտունուզ . . . օլ վադըթ, նէ՞ եա-
բաճագսընը, նէ՞ թարիգ թուլթաճագսընը . . . էկէրչի
ֆիքրինիզտէ, իթիգատը գալիմտէն պուլունտուղու իւզ-
լէ, պիր հիւսնի թարիգ թուլթաճագլըղա, քէնտինիզճէ պիր
գարար վիրմիշ իսէնիզ, պէնտէ, շիմտիտէն սիզէ գալիէն
սէօլլէրիմ քի, սիզին իչին, նամուսլու պիր սուրէթտէ կէ-
չինէպիլէճէք պիր իշ վէ սիւր մահէլլ թէտարիք վէ թէհիյ-
նէ իլլէնէճէկիմ տիր . . . :

Լա կուալէօզ, մատամ տ'Արվիլ թարաֆընտան զու-
հուրա կէլմէքտէ օլան շուրիգգալթ ու շէֆգալթ իւզէրինէ,
օլ մէրթէպէ միւթէէսսիր օլտու քի, կէօղլէրի տօլմանա
պաշլատըլար :

Պիր վադըթ թէրէտտիւտ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա,

—Մատամ, մատամ քի զաթընըզ պէնի, պու մէրթէ-
պէ պիր լուլթ ու ինայէթէ, վէ համիյէթ ու սախալլէթէ
շալէսլմէ կէօրմէքտէսինիզ, իմտի պէնտէ, շիմտիյէ գատար,
ահվալը մապիյէմ հադգընտա, իթմիշ պուլունտուղում
պիր եէմին իգթիղապընճա . . . իթթիլազ իլլէմիշ պու-
լունտուղում ըիշթէյի սիւքիւթի իհթիմալ տիր քի գալթ
իլլէ, հադըգալթը հալի սէօլլէմէքլիկէ, քէնտիմի պօրճու
ատտ իտէճէկիմ տիր, տէտի մէրգոգմէ :

—Պիր եէմըն իգթիզասընճա մը :

—Էվլէթ , մատամ , պէնիմ պուրաեա , գանդի վա-
գատտան տօլաեր կէթիրիլմիշ օլտուղում հագգընտա , նէ
հիւքիւմէթ հուղուրունտա , վէ նէտէ պուրատա , ֆէրտի
վահիտէ , տիհանըմը աչըպտա , պիր շէյ սէօյլէմէեհէճէկիմէ
տայիր , կէրչի եէմին իթմիշիմ տիր , ֆադաթ , մատամ ,
էկէրչի զաթընըզ միւրատ իտէր իսէնիլ , եալընըզ պիր շարթ
իլէ , սիգէ սէօյլէեհէպիլիրիմ . .

—Նէ՞ շարթ իլէ :

—Սէօյլէեհէճէկիմ էսրարըն , քէնտինիլտէ գալըպ , վէ
ասլա քիմէսնէեհէ սէօյլէմէմէնիլ շարթըլա , չիւնքի , օլ
վադըթ , հէմ , եէմինիմի թութուպ վատիմի իճրա իթմիշ
օլուրում , վէ հէմտէ , սիգին հիւմէթինիլլէ , հիշ չիւբհէ
ճայիլ տէկիլ տիր քի , հագգըմտա մէրադ վէ էնտիշէեհէ
կիրիֆթար պուլունան պաղը շայեանը հիւրմէթ զաթըարա ,
սըհհէթ ու աֆիյեթիմ պապընտա , լազըմ կէլէն մալիւ-
մաթ ու էմիյեթի , վիրմիշ պուլունուրում :

—Պէնիմ , էսրարընըզ հըֆլ իթմէքիկիմ զըմնընտա ,
քէմալի էմիյեթի իւզըէ օլապիլիրսինիլ , սիլին ըրլա կէօս-
թէրտիկլնիլտէն վիսատէ , քիմէեհէ հիշ պիր շէյ սէօյլէ-
մէեհէճէկիմի սիգէ վատ իտէրիմ :

—Օհ , թէշէքքիւր իտէրիմ էօյլէ իսէ , մատամ , չիւն-
քի , վէլի իւլնիյմէթընրիմ պուլունան զաթըար , պէնիմ պու-
սիւքիւմի ին աօլընը վէ սէպէպինի պիլմէտիքըլընտէն ,
հագգըմտա պիր նանքէօրլիւք չիւբհէսինէ զահիպ օլաճագ-
լարը , գալպիմէ բէք տղըր պառմագտա տըր . .

Ֆլէօր-տը-Մարինին թաթըլը թէլաֆիֆուղու իլէ , հէման
ֆէսահաթ տէրէճէսինտէ պուլունան լիսան ու էլֆաղը , մա-
տամ տ'Արվիլին , պիր գաթ տահա , թէաճճիւպ ու թահա-
եիւրինի մուճիպ օլմաեա պաշլատըլար :

—Սիգէ աշիքեար սուրէթտէ սէօյլէրիմ քի , —տէտի
մատամ տ'Արվիլ , — սիլին կէրէք թաալիմ ու թէրպիյէ-
նիլի , վէ կէրէք լիսան ու էլֆաղընըզ կէօրտիւքճէ , ա-

շուրի մերթնալէրտէ, տիւշարը թէաճճիւպ օլմագտաւըմ:
Պու մերթնալ պիւլիւք պիր թէրպիյեէ վէ նէզաքէթ սա-
հիպէսի օլտուղունուղ թագաիրտէ, նա՞սըլ օլուպտա . . .
պունա պէնիմ, պիր տիւրլիւ աղլըմ իրէմէեօր:

— Նասըլ օլուպտա, պու մերթնալէ ատի վէ չիրքին պիր
հալէ տիւշմիւշ օլմագլըղըմը, անլաթմագ տըր միւրատը-
նըղ, էօյլէ աէկիլ մի, մատամ, — տէտի լա կուալէօղ է-
լէմնաք պիր սէօյլէյիշ իլէ. — չիւնքի, հայֆա՛, պէն պու
թաալիմ ու թէրպիյէյի ալալը, տահա չօգ վագըթ օլմա-
եըպ, իլլա բէք աղ պիր վագըթտան պէրու տիր քի ալ-
մըլըմ տըր: Պէն պու նիյմէթի աղիմէեի, ալիճէնապ պիր
համիյեէթ քեարա պօրճու պուլունմագտաւըմ, պէրէքէթ
վիրսին օլ զաթա քի, մատամ, զաթընըղ միսիլու . . . պէ-
նիմ ասլըմը նէսլիմի թանըմատըղը թագաիրտէ . . . վէ
հաթիթա հագղըմուա, հիշ տէկիլ իսէ, զաթընըղա, մա-
տամ Արման թարաֆընտան վիրիլմիշ օլան հիւսնի շէհա-
տէթ դատար պիր վուգուֆիյեէթէ պիլէ մալիք պուլուն-
մատըղը հալտէ, պէնի քէնտի թահթը հիմայէթինէ ալա-
րագ, մագհարը լութֆ ու մէրհամէթ գըլմըշ տըր . . .

— Ի՛մ տիր օլ համիյեէթ քեարընըղ օլան զաթ:

— Քիմ օլտուղունու պիլմէմ, մատամ:

— Քիմ օլտուղունու պիլմէ՞ վմիսինիղ, աճա՛յիպ:

— Չիւնքի, իշիթտիկիմէ կէօրէ, մէրգում քէնտիսինին
քիմ օլտուղունու պաշգա տիւրլիւ թանըթտըրմանըպ, ան-
ճագ զուհուրա կէլմէքտէ օլան լութֆ ու ինայէթի պի փա-
եանլարըլլա թանըթտըրմագտա իմիշ, վէ պէն իսէ, քէն-
տիսինի, ըստ ի կէլա պիր սուրէթտէ թանըմըլըմ տըր:

— Նէրէտէ թէսատիւֆ իթմիշսինիղ տիր:

— Պիր կիճէ. . . Սիլմէտէ. . . էվվէթ, մատամ, — տէտի լա
կուալէօղ կէօղլէրի էօնիւնէ պագարագ, — ատամըն պի-
րի, պէնի տէօյմէք իսթէմէքտէ իտի, վէ մէրգում էհլի
խայրաթ իսէ իւսթէ կէլէրէք, քէմալի ճէսարէթ վէ շէ-
ճաաթ իւզըն, պէնի մէրգումուն հիւճումունտան խէլաս իյ-

լէտի . . . Իշթէ իւր տէֆա թանճմագլղղմ, պու սուրէթլէ վուգու պուլմուշ տուր :

— Տիմէք տիր քի, մէրդ ում, էօյլէ քիւպէրատան պիր զաթ օլմանըպ . . . Իլլա ավամտան պիրի իտի, էօյլէ մի :

— Վագատ, պէն մէրգումու իւր տէֆա կէօրտիւ կիւմտէ, ատի խալգտան պիրի լիսանընտա վէ գընաֆէթինտէ պուլ լունմագտա իտի . . . հալպու քի սօնրատան . . .

— Սօնրա՞ նէ հալ վէ գընաֆէթտէ կէօրտիւ իտինիզ :

— Կէրէք սէօյլէ յիշինին թավի ու թարղընտան, վէ կէրէք պէնի կէօթիւրիւպ թէսլիմ իլլէտիկիատէմէր թարաֆընտան հագգընտա դուհուրա կէլմէքտէ պուլունան հիւրմէթ ու ըիայէթի քէսիրէտէն ֆաւգ ու ֆէհմ իլէ իսքետաթ օլտում քի, իւր տէֆա պէնի կէօրիւպ գուլթարտղղլ վագըլթտա, էօյլէ Սիթէտէ կէզիպ տօլաշմագտա պուլունան ատամարտան պիրինին քիսվէսինի կիլինէրէք, թէպտիլ գընաֆէթ կէզմէքտէ իմիշ :

— Իյի էմմա, պէօյլէ թէպտիլ գընաֆէթ կէզմէքլիքտէն, աճապա մագսէտի՝ նէ իմիշ :

— Անը պիլէմէիօրում . . .

— Էյ, պու պիր էսրարնէ վինտէն օլան համլյեթէթքարըն իսմինի սիզ պիլմէքտէմի սինիզ :

— Օ՛հ, էվվէթ, մատամ, — տէտի լա Կուալէօղ քէմալի շէվգ ու թէվէճճիւհ իւղրէ, — ճէնապը հագգա հէզարան քէզ թէշէքիւրլէր թագտիմ իտէրիմ քի, էօյլէ պիր զաթ թըն, շայեանը բէրէսթիշ պուլունան իսմինի թանճագլղգ չէրէֆ ու իգպալինէ, պէնի մագհար պուլեուրմուշ տուր . . . պէնիմ խէլասքետըմըն իսմի շէրիֆի Մ. Բօտօլֆ տուր, մատամ . . .

Մատամ տ'Արվիլ, Մ. Բօտօլֆ իսմինի իշիթտիկի անտէ, գըք գըրմըղը օլտու :

— Մէրգումուն պաշգա պիր իսմի եօ՞գ մու տուր . . .

— տէյի սիւալ իթտի ֆլէօր-տը-Մարիյէ, հարարէթլի պիր սէօյլէ յիշ իւղրէ :

—Պիլմէտօրում, մատամ. . . պէնի կէօնտէրտիկի չիֆթ-
լիքտէ, մէրգումա պաշգա պիր իսմ վիրմէյիպ, անճադ
Մ. Բօտօլֆ թէսմիյէ իլլէմէքտէ իտիլէր :

—Պու ատամըն սիննի նէրէլէրտէ տիր :

—Տահա կէնճ տիր, մատամ. . .

—Լիւզէ՞լ պիր ատամ մը տըր :

—Օհ, էվլէթ. . . հէմ կիւզէլ, վէ հէմտէ քիպար. . . վէ
գալպի տախի սիմասընս միւշապիհ պուլունմագտա տըր :

Յլէօր-տը-Մարի, Բօտօլֆա տայիր օլան մէգքիւր լու-
ղէթլէրի թէլաֆիուղ իյլէտիկի վագըթտա, օլ մէրթէպէ
պիր շիւքրանիյի էթ վէ պիրտէ շէվգ ու մուհապպէթ էսէրի
կարազ իյլէտի քի, մատամ տ'Արվիլ կիրիֆթարը զամ ու
էլէմ օլմանա պաշլատը :

Ձիւնքի միւմթէնի իւլ զալէպէ վէ թարիֆ ու թապիր-
տէն միւսթաղնի պիր տույղու էսէրիստէն օլարագ, մութ-
լագ սուրէթտէ, մէրգում Բօտօլֆուն, քէնտի թանըմագ-
տա օլտուղու բրէնս Բօտօլֆ օլմասը շիւրհէսինէ զահիպ
օլմագտա իտի :

Միւտիւրէ գատընըն, տիգգաթ վէ միւթալաաթը պի է-
սաս շէյլէր տէկիլ իմիշլէր, տէյի տիւշիւնմէկէ պաշլատը
Գլէմանս : էվլէթ, տիմէք տիր քի, լա կուալէօզ պիրինի
սէվմէքտէ օլմալը տըր, վէ իշտէ օլ սէվտիկի ատամտա,
մութլագա Բօտօլֆ տուր. . . վէ պունունտա իսպաթը շու-
տուր քի, մէրգումէ ույգուսու իշինտէ, անճագ մէրգու-
մուն իսմինի թէլաֆիուղ իյլէմիշ տիր. . .

Մատամ տ'Արվիլ, աճապա նա՞սըլ օլմուշ վէ նէ՞ եօլտա
միւնասէպէթ վէ եախօտ թէսատիւֆ վուգու պուլմուշտա,
բրէնս իլէ պէօյլէ պիր սէֆիլէ գըզ, զարայիպ նէվինտէն,
օլտուղու հալտէ, պիր պիրինի բասթ կէլա թանըմըշլար տըր,
տէյի տախի տիւշիւնմէկէ պաշլատը :

Վէ աճապա, գա՞նդի սէպէպէ մէպնի, Բօտօլֆ թէպտիլ
գընաֆէթ օլարագ Սիթէնէ կիթմիշ իտի :

Մատամ տ'Արվիլ քէնտի ֆիքրինտէ, պու միւշքիլլէրի

պիր տիւրլիւ հալլ իտէմէմիշ տիր : Պագաթ , եալընըզ շու-
նու տէրխաթըր իտէպիլմիշ տիր քի , վագթիյլէ , Սարա ,
քէնտիսինէ , Բօտօլֆ հագգընտա սէօհպէթ կէշտիկինտէ ,
պիր նիյնէթի ֆասիտէ իւզրէ օլտուղու հալտէ , պիր թագըմ
եալան եանլը հիքեայէլէր սըրասընտա , ատէթտէն խա-
րիճ պիր առամ օլուպ , վէ ատէթտէն խարիճ սուրէթտէ
տախի , աչգպաղլըզլար եարմագտա տըր . . . տէմիշ իտի ,
վէ ֆիլվագը , Սարանըն սէօյլէտիկի կիպի , մէկէրչի , կի-
տիպտէ , էօյլէ միսկին մահէլլէրտէն , օլ մերթէպէ տիւպէր վէ
տիւրիւպա , վէ հատտէն զիեատէ զէքի վէ զիյպա պիր կէնճ
գըղը պուլուպ չըգարմատը , վէ թահթը հիմայէսինէ ալմա-
սըտա , մէրգումուն աֆալը զարիպէսինտէն պիրիսի օլմագ-
լըզ իհթիմալի տախիլինտէ պուլունմագտա տէկիլմի իտի :

Կէրչի Գլէմանս , զայնէթլէ լաթիֆ , վէ ալիճէնապճա
տույղուլար իլէ մէճպուլ պիր պիւյիւք գալպէ մալիք պու-
լունմագտա իտի , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , զաթէն
նիհայէթ գատըն թայիֆէսինտէն օլտուգտան պաչգա , հէր
նէ գատար , թա էօլիւնճէեէ տէկին , մէզքիւր սըրրընը զա-
հիրէ չըգարմամագլըզա , քէնտինճէ պիր գարար տախի վիր-
միշ իտի իսէ տէ , Բօտօլֆու տա էզճան ու տիլ , կիզլիտէն
սէվմէքտէ իտի . . .

Մէրգումէ , Բօտօլֆուն , էօյլէ տայիմա կիզլի սուրէթ-
տէ օլարագ , ալիճէնապճա ֆիյլ ու հարէքէթլէրտէ պու-
լունմագտա օլտուղու միսիլլու , օլ խուսուստա տախի , շիւբ-
հէսիք օլարագ , օլ եօլտա պիր վագաա կէշմիշ պուլուն-
մասընը տիւշիւնմէտիկի կիպի , իհթիմալ տիր քի , տէկիլ
պիր աչգ ու սէվտա էսէրինտէն նաչի , իլլա ֆէվզէլատէ պիր
լութֆ ու մէրհամէթ իգթիվասընա մէպնի , պիր շէյ վու-
գու պուլմուշ օլմալը տըր , տէյի տախի տիւշիւնմէյիպ , աչգ
ու սէվտա հալէթի իլէ , ֆաղիլէթ քէյֆիյնէթինի , պիր պի-
րինէ գարըշտըրտըղընտան , վէ պինապէրին , պէլքի Բօ-
տօլֆուն , էօյլէ պիր մէյլ ու մուհապպէթտէն խապէրի
պիլէ օլմատըղը թագտիրտէ , լա Կուալէօզիւն գալպինտէ ,

քէնտինճէ վէ մախֆինճէ պիր տուլղու հասըլ օլմուշ օլմա-
սընը տախի թէֆէքքիւր իյլէմէտիկինտէն , էվվէլ էմիրտէ ,
նահագդ եէրտէ , քէնտի հասէտինտէն թահրիք օլունարագ ,
քէնտինճէ , լա կուալէօղէ , պիր րագըպէ նազարըյլապագ-
մագըղը ճայիղ կէօրտիւ . վէ պու հալ , եանի , Բօտօլֆուն
էօյլէ պիր ատի մագուլէտէն պուլունան գըղը սէվմէսի , վէ
եախօտ անտէն սէվիլմէսիտէ , քիպրինէ թօգունտուղուն-
տան , հիտտէթլէնիպ ղազապա կէլտի , զիեատէսիյլէ էսէֆ
իթտի . վէ լա կուալէօղէ իւք միւքեալէմէեէ պաշլատըղը
վագըլթտա իպրագ վէ իսթիմալ իյլէտիկի օլ թաթըլ վէ բիւր
րիգգաթ լիսան ու էլֆաղըն տապան տապանա զըտտը օլ-
տուղու հալտէ , բէք տուրկուն պիր հալ , վէ բէքտէ սէրթճէ
պիր լիսան իւզրէ , քէլամէ եէնիտէն աղաղ պիրլէ ,

— Բէք ալէա , մատմօագէլ , իմտի էօյլէ օլտուգտա , օլ
սիղին համիյեթքեարընըղ պուլունան զաթ , նա՛սըլ օ-
լուպտա , սիզի պէօյլէճէ մահպէստէ պըրագմագտա տըր :
Նա՛սըլ օլուպտա պէօյլէ պուրատտ մէթրուք դալմագտա-
սընըղ , տէտի :

— Հաֆը՛ղ Ալլահ , մատամ , — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի
գօրգարագ , վէ մէրգումէ թարաֆընտան նակէհան զու-
հուրա կէլմէքտէ օլան պու թէպէտտիւլի թարղ ու լիսան
իւզէրինէ տիւչարը թէաճճիւպ օլարագ , — Եօգսա պիր
հալ ու գալիմտէն տօլաեը ինճինտինի՛ղ մի . . . տէտի :

— Նի՛չին կիւճէնէկիմ , մէկէրչի սիղ պէնի կիւճէնտիրէ-
ճէք պիր շէյ եաբապիլիւրմիսինիզ , — տէյի սիւալ իթտի մա-
տամ տ՛Արվիլ շէօյլէ պիր միւթէքէպպիրանէ սէօյլէյիշ իլէ :

— Հա՛չա , Փագաթ , էօյլէ զանն իտէրիմ քի . . . ճիւ-
զիճէ մուգատտէմ . . . պաշգա պիր տիւրլիւ լագըրտը իթ-
մէքտէ , վէ իզհարը րիգգաթ ու չէֆգաթ հիմմէթ իյլէ-
մէքտէ իտինիզ , մատամ . . :

— Վագաա էօյլէ տիր , մատմօագէլ , մէկէրչի տիհանըմ
տան չըգան հէր պիր լագըրտընը թարթարագ վէ տիւչիւ-
նէրէք սէօյլէմէքիկիմ իգթիզա իթմէ՛ղ մի . . : Չիւնքի ,

սիզի աճընդպտա, հագգընըղտա հիւսնի զանն վէ թէվէճ-
ճիւհ բէյտա իտէպիլմէք իչին . . . զանն իտէրիմ քի, սի-
զէ պազը սիւալլէր թագտիմ իթմէքլիկէ հագգըմ վար
տըր . . . :

Մատամ տ'Արվիլ պունլարը սէօյլէր սէօյլէմէզ, միւ-
թէատտիտ սէպէպլէրէ մէպնի, էվվէլքի իպրազ իյլէտիկի
սէրթ պիր թավը ու լիսանտան տօլաեը նատիմ օլուպ էսէֆ
իյլէտի . . . չիւնքի, էվվէլքի իպրազ իյլէմէքտէ պուլուն-
տուղու շայեանը սիթայիշ սիլճէնտպլըգտան ըիւճու իյ-
լէմէսինին, ճայիզ օլմատըղընը տիւչիւնմէկէ պաչլատըղը
չէօյլէ տուրսուն, էօյլէ պիրտէն պիրէ իզհարը էսէրի հիտ-
տէթ ու պիւրուտէթէ տէվամ իյլէտիկի թագտիրտէ, քէն-
տի բէլէլէ-էն-էն, անլամագլըղը արղու վէ միւրատ իյլէտի-
կի խուսուսլար հագգընտա, հիշ պիր մալիւմաթ ալամա-
եաճտղընը տախի սիւչիւնմէքտէ իտի: Նատըլքի հագըգա-
թէնտէ էօյլէ օլտու, ճիւզիճէ էվվէլ, քէմալի խալիսէթ վէ
էմնիյեթ իւզըն պուլունմագտա օլան լա կուալէօզ, ա-
նինտէ տիւչարը չիւբհէ վէ խէվֆ ու վէսվէսէ օլմաեա պաշ-
լամըշ իտի:

Պունուն իւզէրինէ, հէմանտէմ, մէրգուլմէնին գօրգու
վէ չիւբհէսինի տէֆ ու իզալէ իթմէքլիք էֆքեարըլա,
թէքրարէն հալիմանէ պիր թարզ ու լիսան իթթիսազը իլէ,

— Տօղրուսու, սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, — տէտի
Դլէմանա, — էօյլէ հագգընտա մէտհ ու սէնալէր օգու-
մագտէ օլտուղունուղ մէրթէպէ ինսանիյեթթլի վէ մէրհա-
մէթլի պիր համիյեթթեարընըզ պուլունտուղու թագտիր-
տէ, սիզին պէօյլէ, պուրատա մէթրուք պիր հալտէ պը-
րագըլմանըզ, պիր տիւրլիւ ազըլ իրտիրիպ քէնտիմի իս-
քեաթ իտէմէեօրում . . . Վէ պունտանտա գաթլիւազար,
քէնտի հիւսնի ըիզանըզա վէ պիր խալիսէթի քեամիլէ իւզ-
րէ, թէօվպէքեար օլուպ, իսլահը հալէ պաչլամըշ օլտու-
ղունուղ տէրքեար իքէն, նա՛սըլ օլուպտա, սիզին իչին զաթէն
մէմնու պուլունան պիր մահէլլտէ կէզմէքլիկէ չըգըմըշ:

վէ էօյլէ կիճէլէյինտէ օլտուղու հալտէ թէվզըֆ իտիլէ-
րէք, պուրտա կէթիրլիմիշսինիզ տիր . . : Սահիհէն, վէ
թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , պուշարըն քեաֆֆէսի տախի,
պանա , բէք զարիպ պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ տիրլէր . . :
Պիր տէ եէմին լազըրաւսը իթմէքտէսինիզ, վէ մէգքիւր
եէմինինիզ մէպնիտէ , շիմսիյէ դատար սիւքիւթի իխթի-
եար իյլէմէքտէ իմիշսինիզ . . : հալ պու քի , մէգքիւր եէ-
մինինիզ տախի պանա բէք աճայիպ պիր շէյ տիր կիպի կէօ-
րիւնմէքտէ՝ տիր . . :

—Մատամ, պէն սիղէ իշին տօղրուսունու սէօյլէտիմ . . :

—Կէրշի օլպապտէ հիշ շի բհէ ճայիզ տէկիլտիր . . : զա-
թէն սիղին եալանը գապուլ իթմէեէճէկինիզ , քէնտի հալ
ու գալինիզտէն տախի , բանա սուրէթտէ ֆարգ ու ֆէհմ
օլունապիրմէքտէ տիր , ֆադաթ , իւղէրինիզտէ , անլաշը-
լամազ պիր հալ տահա պուլունմադտա տըր, վէ իշթէ պէ-
նիմաէ , ճիւզիճէ մուգատտէմ աթվար ու էլֆազըմտա միւ-
շահէտէ իյլէտիինիզ օլ պիր էսէրի շիտաէթ , եալընըզ օլ
խուսուստաննէշթ իթմիշ տիր , շէօյլէ քի , մէրագըմթահ-
րիք օլունուպ վէ սապըրսըղըղըմ արթմըշ տըր : Հէր նէ
հալ իսէ . . : էլվէթ , օլ պապտէ գուսուրտա պուլուն-
տուղումու . . : պէն քէնտիմ տախի իյրար իտէրիմ . իմ-
տի , հէր նէ գատար սիղին էսրարընըզա վագըֆ օլմագըլ-
զա հիշ պիր հապ գ ու սալահիյեթիմ եօգ իսէ տէ , մա-
տամ քի սիղէ պիր իյիլիք եարմագըլզ նիյեթ վէ արզու-
սինտէյիմ , վէ մատամքի սիղտէ , քիմսէեէ սէօյլէմէտիկի-
նիզ պիր սըրըր պանա սէօյլէմէքիկէ հազըր օլտուղունուղու
պէեան իթտի իտինիզ , սիղի զիեատէսիյլէ աճընըպ դալ-
պիմտէ պիր մուհապպէթ հիսս իյլէմէքտէյիմ , տիմէք տիր
քի , պիչարէ չօճուղում , հապգըմտա քէմալի էմնիյեթ իւղ-
րէ պուլունապիրլիւնիզ , շիւնքի , վաթէն , մահզա քէնտի
մէնֆաաթընըզ մագսէտինտէ պուլունտուղումա, պու խու-
սուս պիր իսպաթ սաեըլտա սէզա տըր . . : Պինտէն ալէյհ,
էկէրշի , մէգքիւր էսրարընըզը պանա աչաճագ օլուր իսէ :

նիզ, պէնտէ սիզէ, գաթան հիշ պիր քիմսէեէ, օլ պապտէ պիր շէյ սէօյլէմէեէ ճէկիմի վատ իյլէրիմ. . . վէ էրիմտէն կէլտիկի մէրթէպէտէ, սիզի մէնզիյի մազսէտինիզէ եէթիշտիրմէքլիկէ սայ ու իգտամ իտէրիմ:

Մատամ տ'Արվիլ, սօնրատան իթթիթազ իթաիկի շու թէտպիր, եանի, դապա պիր թապիյի իլէ սէօյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, շու պատանա թարիյիլէ, լա կուալէօղիւն էմնիյեթթինի եէնիտէն գազանմըշ օլտուղունտան, ճիւլիւ ճէ մուգատտէմ շիւբհէ իտիպ վէ գօրգմանա պաշլամըշ օ. լան մէրգուլմէ կէնճ գըզ, քէնտի սաֆվէթի տիլի իգթիւղասընճա, էվվէլքի սաֆտէրունլուղունու էլէ ալտըգտան պաշգա, հաթթա, մէրգուլմէ հագգընտա, սույի զանա զահիպ օլարագ, թավր ու էլֆագընը, սայիր կիւնա թէէվիլ պիրլէ, գալպինի եարալամըշ օլմասընտան տօլանը տալի, տիւշարը թէէսսիւֆ օլմանա պաշլամըշ տըր:

— Աֆվընըզը տիլէրիմ, մատամ, — տէտի մէրգուլմէ մատամ տ'Արվիլ, — թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, անինտէ, թաւաֆը ալինիղտէն ղուհուրա կէլէն արզուհա թէվֆիդան, լաղըմ կէլէն ճէվապը վիրմէքլիկէ միւսարաաթ իթմէտիմ, շիւբհէսիզ օլարագ, օլ խուսուստա, խէթա իշլէտիմ, վէ սիզ պէնտէն եալընըզ քէնտի խէլասքեարըմըն իամինի սիւալ իյլէմիշ օլտուղունուլ թագտիրտէ. . . պէն իսէ, քէնտիմէ րաղմէն օլտուղու հալտէ, մէրգուլմուհ հագգընտա մէտհ ու սէնալէր օգումագըլըզ, քէնտիմճէ պիր իգպալ ու սէատէթ աատ իյլէմէքտէ օլտուղումուհ, օլ պապտէ սիւքիւթ իտէմէեէրէք, պիրաղ չօգճա սէօյլէտիմ. . .

— Խայր, բէք ալէա եարտընըզ. . . օլ ճիհէթլէ, քէնտինիզին, լութֆ ու նիյմէթ թանըհանլարտան պուլունտուղունուղու իսպաթ իյլէմիշ օլտունուլ. . . Սիզ շիմտի, պանա, օլ եանլարընտա պուլունտուղունուղու, եանի, շիւբհէսիզ օլարագ, օլ Մ. Բօտօլֆուհ թէսլիմ իյլէմիշ պուլունտուղու միւթէպէր զաթլարըն եանլարընը, նէ սէպէպէ վէ զաճնղի վագաաեա մէպնի թէրք իթմիշսինիզ տիր, անը

սէօյլէ յինիղ : Աճապա, օլ սէօյլէ տիկինիղ եէմին , մէզքիւր խուսուսաւ տայիր մի պուլունմագտա տըր :

—Էվլէթ , մատամ , ֆագաթ , հէլէ համո օլսուն քի , արթըգ շիմտի , զաթընըզըն հիմմէթիյլէ , հէմ քէնտի եէմինիմտէ սատըգ պուլունմուշ օլաճաղըմ տըր , վէ հէմտէ , օլ պէնիմ վէլի իւլնիյմէթլէրիմ , իշպու զայպուպէթիմտէն տօլտեը , տիւչարը մէրադ օլմագլըգտան գուրթ ուլաճագլար տըր . . :

—Հայտէ յինիղ , պիչարէ չօճուղում , սէօյլէ յինիղ պագաերմ :

—Պունտան իւշ մահ գատար մուգատտէմ , Մ. Բօտօֆ պէնի , պուրաեա պիր գաշ սաաթ մէսաֆէ տէ բեային օլան պիր չիֆթլիկէ թէսլիմ իյլէտի իտի . . :

—Սիւլի օրաեա , պիզզաթ քէնտիսի մի կէօթիւրտիւ իտի . . :

—Էվլէթ , մատամ . . վէ պէնի , զայէթլէ հէմ ինսանիյեթլի վէ հէմտէ շայեանը իհթիւրամպիր գատընըն թահթը հիմայէսինէ վազ իյլէտի իտի . . . պէնտէ մէրգումէեի , ատէթա քէնտի վալիտէմ կիպի սէվմէքտէ իտիմ . . : Կէրէք մէրգումէ գատըն , վէ կէրէք քէօյ րահիպի պուլունան զաթտա , Մ. Բօտօֆուն միւրատ ու թէնպիհի մուճիպինճէ , թալիմ ու թէրպիյէմլէ մէշղուլ օլմագլըզա լութֆ ու հիմմէթ իթտիլէր . . :

—Է՛յ , Մ. Բօտօֆ քէնտիսիտէ , մէզրիւր չիֆթլիկէ , էքսէր տէֆա կէլմէքտէ՞ մի իտի . . :

—Խայր , մատամ . . . պէնիմ օրատա պուլունտուղում միւտտէթտէ , անճագ իւշ տէֆա կէլմիշ տիր :

Պու ճէվապ իւլէրինէ , Գլէմանսըն գալպի րահաթ օլարագ , հիւզլէրի կիւլմէկէ պաշլատը :

—Մէրգումուն օրաեա կէլտիկինի կէօրտիւքճէ , պիթթապի մէմուն ու մէսրուր օլմագտա իտինիղ , էօյլէ տէկըլ մի . . :

—Ա՛հ , էվլէթ , մատամ , էվլէթ . . . պէնիմ իյին օն .

տան պիւսիւք հիշ պիտ իգպալ ու սէնատէթի հալ պուլուն-
մագտա տէկիլիտի , տիսէմ ճալիլ տիր . . . մէրգումու կէօր-
տիւկիւմ անտէ , իւղէրիմտէ պաշգա պիտ հալ հասըլ օւ-
մագտա իտի , շէօյլէ քի , պիտ թալաֆտան դալպիմտէ թէ-
շէքքիւր վէ հիւրմէթ էսէրլէրի հիսս իտիպ , պիտ թալաֆ-
տան տիւշարը թէհա,եիւր օլտուղում հալտէ , տիկիւր թա-
րաֆտան տալիս , ճիւղիճէ գօրգու էսէրի հիսս իլլէմէքտէ
իտիմ . . . :

— Գօրգումագտա՞ մը իտիսիլ :

— Էվլէթ , մատամ , չիւնքի , մէրգում իլէ , կէրէք պէ-
նիմ . . . վէ կէրէք սայիրլէրին արալարլնտա . . . բէք չօդ
ֆարգ ու մէսաֆէ պուլունմագտա իտի . . . :

— Պու ատամըն մէվգըսը վէ ըիւթպէ եախօտ մէհմու-
րիյեթթի՞ նէ տիր . . . :

— Պիտ ըիւթպէ վէ պիտ մէվգը սահիպլի մի տիր , տէ-
կիւ մի տիր , պիլէմէեօրում , մատամ :

— Իմաի էօյլէ օլտուգտա , կէրէք սիղին իլէ . . . վէ կէ-
րէք սայիրլէրի իլէ . . . մէրգում պէյնինտէ պիտ ֆարգը
աղիմ պուլունմագտա օլմասընը , նէտէ՞ն ֆէհմ իթմէքտէ ,
վէ նէտէ՞ն պիլմէքտէսինիլ :

— Ահ , մատամ . . . մէրգումուն , հէրքէսին մաֆէվգընտէ
օլմասընը իսպաթ իտէն հալ , պիղլաթ քէնսի թապիսա-
թը տըր . . . տէրտլիլէր հազգընտա զուհուրա կէլմէքտէ
օլան լութֆ ու մէրհամէթի պիփաեանը տըր . . . վէ պինա-
պէրին , անինտէ հէրքէսին հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մուհապ-
պէթինի , քէնտույէ ճէլպէ տայիր մալիք պուլունմագտա
օլտուղու պիտ գուվվէյի ճաղիպէսի տիր . . . Տէկիլ եալը-
նըղ իլիտէմլէր , իլլա պէտիսահլարըն պիլէ , մէրգումուն իս-
մինի իշիթտիքլէրի անտէ , տիթրէմէմէքլիք էլլէրինտէն կէլ-
մէմէքտէ տիր . . . Էվլէթ , պէտիսահլար պիլէ , մէրգում-
տան հէմ գօրգումագտա , վէ հէմտէ , գօրգումու գլարը մէր-
թէպէ տալիս հիւրմէթ ու թալիմ իլլէմէքտէ տիրլէր . . .
Լաքին , աֆվընըղը տիլէրիմ , մատամ , եինէ տիհանըմ ա-

չըլտը, վէ պաշլատըմ անըն հագդընտա մէտհ ու սէնա-
լէր օգուամադըլա . . . արթըդ սիւքիւթ իթմէլիյիմ . . . զի-
րա, մէրգում հագդընտա, հէր նէ մէրթէպէտէ սէնալէր
օգուսամ, պու ճիւմէ իլէ տախի, սիւքիւթ իւզրէ գալպիմ-
տէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղում թահայեիւր ու թէշէքքիւրէ
վէ հաթթա բէրէսթիշէ տալիւր տույղու հագդընտա, զա-
թընըզա պիր էքքեարը միւքէմմէլէ վիրէմէմ . . . պիր ա-
տէմ, պիր սուրէթի միւքէմմէլէտէ, անըն էվսաֆը մէրղու-
պէսինի նադշ ու պէեան իթմէքիշին, անճագ Ալլահ ազիմ
իւշան հազրէթլէրի հագդընտա իսթիմալի ճայիզ պուլունան
լուղէթլէրէ միւրաճաաթ իյլէմէլի տիր . . .

—Պու թաթպիդ ու թէշպիհինիզ . . .

—Պէսպէլլի ինտինիզտէ պիւյիւք պիր խէթա տըր կի-
պի կէօրլունմէքտէ տիր, մատամ . . . լաքին, մէկէրչի, պա-
նա իյիւք իլէ ֆէնալըղըն ֆարդընը անլաթտըրըպ թանըթ-
տըրան պիր զաթը, վէ պինսպէրին պէնի կիրտապը մէ-
զէլլէթտէն չէքիպ չըգարան վէ գուրթարան պիր զաթը . .
վէ նիհայէթ թաշըմագտա պուլունտուղում պիր բուհու ճէ-
տիտի պանա գազանտըմըշ պուլունան պիր զաթը, քէն-
տիմճէ Ալլահ մագամընտա թուրթաճագ օլուր իսէմ, խէ-
թա մը իշլէմիշ օլուրում:

—Սիզի թագպիհ իթմէմ, չօճուղում, չիւնքի, բէք ա-
լէա ֆարդ ու ֆէհմ իթմէքտէյիմ քի, պու մէրթէպէ միւ-
պալաղալը սուրէթտէ սէօյլէմէքլիկինիզ, գալպինիզտէ հիսս
իյլէմէքտէ օլտուղունուղ տույղունուն նէճապէթինտէն նէ-
շէթ իթմէքտէ տիր, հէր նէ հալ իսէ, չիմտի օլ խուսու-
ու պէր թարաֆ իլէ, չու սիզ, նայիլի սէատէթի ազիմէ օ-
լաճագ օլտուղունուղ էօյլէ պիր չիֆթլիկի, նաճըլ օլուպ
տա թէրք իյլէտինիզ:

—Հայֆա՛քի, մատամ, պէն քէնտի բիզամլա թէրք իյ-
լէմէմիշիմ տիր . . .

—Եա նաճըլ օլտուտա պըրագտընըզ, սիզի, օրասընը
թէրքէ քիմ մէճպուր իյլէտի իտի:

— Պունտան չէնտ կիւն ագտէմ, պիր ադչամ իւզերի,
— աէտի ֆլէօր-տը-Մարի, լագըրտըսընը իթմէկէ պաշլատը-
ղը անտէ պիլէ իւզէրինտէ պիր տիթըմէքլիք հասըլ օլա-
րագ, — քէօյիւն բահիպխանէսինէ կիթմէքտէ իքէն, վագ-
թի սապասթ չէրիքի պուլունան աոտէմ. . . էվվէնէ կիզէնմիշ
պուլունտուգլարը չուգուր եօլտան պիրտէն պիրէ մէյտանա
չըդտըլար, իւզէրիմէ հիւճում իթտիլէր, վէ ազղըմը պուր-
նումու թըգաեըպ սըգարագ, կէօթիւրիւպ պէնի պիր ա-
րապա տէրունինէ վազ իյլէտիլէր :

— Իյի եա . . . պունտան մագսէտլէրլի նէ իտի :

— Պիլմէմ, մատամ, ֆագաթ, եալընըզ պիր շիւբհէմ
վար տըր, եանի էօյլէ դանն իտէրիմ քի, պունու, պաղը
սահիպ գուտրէթ աոտամլարըն, էմր ու միւրատլարընա իմ
թիսալէն եարմըլլար տըր :

— Էյ, սօնրա՛ նէ եարտըլար :

— Պիրտէ արապա եօլա չըդար չըգմազ, օլ սէօյլէտի-
կիմ ֆէնա պիր գարը քի, իսմիտէ լա Շուէթ տիր, հիտ-
տէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ, — «Մհ, նէ գատարտա իյի րուսթ
կէլտի, հազըր եանըմտա զաճ եաղըտա վար տըր, պիր քէր-
րէ շու լա կուալէօլիւն եիւզիւնիւ կէօղիւնիւ եագարագ,
պիւթիւն պիւթիւն պէտ էշքեալ գըլաեըմ» տէտի :

— Նէ՛ գատար պիւլիւք զատարտըզ, վէ նէ գատարտա
տէհչէթէնկիզ պիր հալ. . . վա՛հ զէվալը չօճուգճուղազ
վա՛հ. . . էյ սօնրա նա՛սըլ օլտուտա պու սէօյլէտիկինի եար-
մատը, քիմ գուրթարտը սիզի պու ֆէլաքէթտէն :

— Մէրգումէնին խապասաթ չէրիքի պուլունան օլ սէօյ-
լէտիկիմ աոտամ գուրթարտը. . . մէրգում իքի կէօղտէն
մահրում օլուպ, վէ իսմիտէ Մէթըր ա՛հգօլ տուր :

— Մէրգում սիզին թարաֆընըզը թուլթարագ, մուհա-
ֆալա՛ մը իյլէտի :

— Էվվէթ, մատամ, կէրէք պու խուսուստա, վէ կէ-

րէք սալիր պիր խոսուստա տախի, մերգում պէնի գուր-
թարմը տըր . պու պապտէ մէրգում իլէ լա Շուէթին պէյ-
նինտէ պիր գալղա տըր գօբտու . . . վէ նիհայէթ Մէթր
տէգօլ քէնտի գուլվէթի քէսիրէսի սայէսինտէ զալէպէ
իտէրէք , զաճ եալը չիշէսինի, արապատան տիշարը ֆըր-
լաթտը : Մէրգում հէր նէ գատար պէնի չիֆթլիքտէն չա-
լու պալտըրտը իտէտէ , պու իւք իյիլիկիտէ , տօղրուսու
եարտը . . . Կիճէնին գարանլըղը պասմը իտի , վէ բէքտէ
սիֆիր պիր գարանլըգ վար իտի . . . Արատան պիր պու-
չուգ սաաթ կէչտիքտէ , զանն իտէրիմ քի, արապա կէլիպ
Սէն-Տընի մէյտանընտան կէչմէքտէ պուլունան ճատտէնին
իւզէրինտէ տուրտու . վէ մա Նէլլի մէզպուրտա աթ իւզէ-
րինտէ պիր ատամ պէքլէմէքտէ իտի . . . « Էյ ճանըմ, —
տէտի մէրգում, — նա՞սըլ , պէճէրէպիտինիզ մի, — Էվ-
վէթ , իշթէ ալըպ կէթիրտիք, — տէտի լա Շուէթ , եիւ-
զիւմիւ կէօզիւմիւ զաճ եալը իլէ եադամատըղընտան տօ-
լանը տէրքեար օլան հիտտէթ ու զարազընտան նաշի ,
զազապնաք պիր թարգ իւզրէ սէօյլէեէրէք . — Էկէրչի սի-
զին միւրատընըզ , պունու թէլէֆ իտիպ տէ պէլասընտան
գուրթուլմազլըգ իտէ , օլ պապտէ բէք իի պիր թարիգ վար
տըր , չիմտի պէն անը շուրաճըգտա , եօլ իւզէրինտէ , եէրէ
եաթըրըրմ , վէ արապաեը տա գաֆասը իւզէրինտէն սիւ-
րիւպ կէչտիկիմիւզ կիպի , թէլէֆ օլուր կիտէր . . . վէ կէօ-
րէնտէ թապիտիլէ , պիր գազանա ուղրաեարադ , էօյլէ
օլմուշ տուր զանն ու իթիգաուրնա զահիպ օլուր : »

— Այ, արթըգ պու պիւթիւն պիւթիւն տէհշէթամիզ
պիր ճինայէթ տիմէք տիր :

— Օ՜ֆ , մատամ , էկէրչի լա Շուէթէ գալմըշ օլսա իտի,
ֆիւվագը սէօյլէտիկի կիպի եարար իտի , լաքին , պէրէքէթ
վիրսին քի , օլ սէօյլէտիկիմ աթլը պիր ատէմ պըրադմա-
տը , « խայր , էօյլէ պիր շէյ իսթէմէմ , հիշ պիր ֆէնալըգ
եարըլմամալը տըր » տէյի ճէվապ վիրտի , չիւնքի մէրգումուն
ասըլ մադսէտի պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ , իլլա պէնիմ ,

անճադ իբի այ պիր մահէլլտէ գաբալը գալմագլըղըմ իլէ , հիչ տիշարը չըգմամագլըղըմտան , վէ քիմնէնէ պիր մէքթուպ եազմամագլըղըմտան իպարէթ պուլունմագտա իմիշ : Պունուն իւզէրինէ , լա Շուէթ , պէնի , Շանգ էլիզէտէ պիր մէյխանէ իշլէթմէքտէ օլուպ , վէ Պրա-Րուժ թէսմիյեէ օլունան պիր ատամըն մէյխանէսինէ կէօթիւրիւպտէ գաբաթմագլըղը թէքլիֆ իլլէտի : Մէգքիւր մէյխանէտէ , եէր ալթընտտ պիր չօգ օտալար վարտըր , իշթէ կէօթիւրիւպ ծնլարտան պիրիսինտէ գաբաթը վիրիրիզ , տէտի լա Շուէթ : Մէրդում աթըլ ատէմ , լա Շուէթին պու թէքլիֆինի գապուլ իթտի , վէ պանա տախի , օրատա իբի այ գալըպտա չըգտըգտան սօնրա , չիֆթլիքտէքի հալիմտէն տահա ալէա պիր հալէ նայիլ օլաճաղըմը , վատ իլլէտի :

—Նէ՛ գատար զարիպ պիր էսրար . . :

—Մէրգու՛մ չըգարըպ լա Շուէթէ բարա տա վիրտիքտէն , վէ պէնիմ Պրա-Րուժուն եանընտան չըգաճաղըմ վագըթտա . տահա սայիր բարա տախի վիրէճէկինի վատ իլլէտիքտէն սօնրա , աթընը սիւրէրէք տէօրթ նալ իլէ պըրագըպ կիթտի : Վէ պիզիմ արապատա , փարիսէ տօղրու իլէրուլէմէկէ պաշլատը : Պիր տէ շէհրին հուտուտունա եադլաշմաղտան էվլէլ , Մէթըր տէգօլ լա Շուէթէ , —«Սէն չիմտի լա Կուալէօզիլ , Պրա-Րուժուն մախզէնլէրինտէն պիրինտէ մահպուս իտէճէքսին , հալ պու քի , մահէլլի մէգպուր , նէհրին եազընընտա պուլունմասը ճիհէթլէ , տայիմա գըշ էսնալարընտա , մէգքիւր մախզէնլէրէ սու սըղըպ տօլմագտա օլտուղունու տա բէ՛ք ալէա պիլմէքտէսին . . . տիմէք տիր քի , սէնին միւրատըն , մէրգու՛մէնի պօղտուրուպ թէլէֆ իթտիթմէք տիր , էօյլէ տէկիլ մի» — էվլէթ , —տէյի՛ ճէվապ վիրտի լա Շուէթ :

—Ամա՛ն եա Րէպպիմ , իյի եա , սէն օլ զադապուլլահ գարըեա , նէ՛ եաբմըշ իտին քի , տայիմա պէօյլէ սէնին հէլաքինէ չալըմագտա իտի :

—Հիչ պիր շէյ եաբմամըշ իտիմ , մատամ , վէ թա չօ-

ճուղուղում վազթիւնտէն պէրու, պու գարը տալիմա պանա գարչը պիր զարագը աղիմ իպրաղ իտէրէք, հէլաքիմէ եիւրիւմէրիք աղմինտէ պուլունմագտա իտի. : Մէթը տ'էգօլ մէրգումէեէ ճէվապ վիրէրէք, — «Պէն լա կուալէօղիւն պօղուլմասընը իտիմէմէմ, վէ պինաէն ալէյհտէ, պըրագմամ քի Պրա-Րուժուլն մէյքէտէսինէ կիթսին, տէտի :

— Լա Շուէթ տալսի, մէրգումուլն պու եօլտա պիր թասահուպունտան տօլաեը, թըպդը պէնիմ կիպի, տիւչարը թէաճճիւպ օլմագտա իտի Մէրգումէ պունուլն իւզէրինէ, պիւթին պիւթին գըզըպ գուտուրտու, վէ Մէթը տ'էգօլու տալի տիյնէմէեէրէք, հէր հալտէ, պէնի օրաեա կէօթիւրմէքիկէ եէմին իթտի. — «Սան ա էմիյեէթիմ եօգտուր, — տէտի մէրգում, լա Շուէթէ, վէ իշթէ պէն գօլունտան թուլթմուլում տուր, միւմքին տէկիլ տիր պըրագմամ, վէ էկէր սէնտէ կէլիպ հանընա եագլաչաճագ օլուր իսէն, իիւտա ալիմ, հէման պօղար ճանընը չըգարըըմ : — Իմտի էօլէ օլտուգտա, նիյեէթին նէ տիր, նէ եարաճագսըն, նէ թարիգ տիւչիւնմիւլսիւն տիւր, — տէյի պաղըտը լա Շուէթ, — Սէնտէ պիլիրսին քի, պիղիմ պօրճումուզ, մէրգումէեի պիր մահէլտէ մահպուս իտէրէք, քիմնէ իլէ կէօրիւչտիւրթմէմէք տիւր, սէն պունուլն իլին պաչգա պիր թարիգ տիւչիւնմիւլսիւն տիւր : — Էվլէթ, պաչգա պիր թարիգ վար տըր, — տէտի Մէթը տ'էգօլ, — պիզ շիմտի, տօղրու սիւրիւպ Շանզ-Էլիզէեէ կիտէրիզ, վէ ալապաեը, պիր գարաղօլ եագընընտա պիր մահէլտէ տուրտուրուրուզ. սէն կիտէր Պրա-Րուժուլ, քէնտիմէյքէտէսինտէ պուլուրսուն, շիմտի եարը կիճէ օլմուլ օլտուլունտան, մէրգումտա օրատա պուլունուր. մէրգումուլ ալըր տօղրու օրաեա կէթիւրիսին, վէ մէրգում տալսի, լա կուալէօղիւ ալըպ գարաղօլա կէօթիւրիւր. վէ մէրգումէնին, Սիթէ գըղարընտան պիրի պուլունտուղու հալտէ, պլօլէ կիճէլէյին, քէնտի մէյհանէսի էթրաֆընտա սիւրթիւպ կէզմէքտէ օլտուղունու խապէր վիրիւր : Վէ մատամ

քի լա կուալէօղիւն տէ իսմի, հալէա բօլիս տէֆթերինտէ մուգայեհտ պուլունմագտա տըր, անինտէ թէվգըֆի իտէր-լէր, վէ Սէն-Լաղար մտհպուսիսնէսինէ կէօնտէրիլէր. վէ իշթէ օրատա, Պրա-Բուժուն մախզէնինտէն չօգ զինատէ սըգը սուրէթտէ թուլթուլուր ալը գօնուլուր: — Իյի էմմա, — տէտի լա Շուէթ, — մէկէրչի լա կուալէօղ պըրագըր մը քի բօլիսլէր քէնտիսինի թէվգըֆի իթսինլէր, եանըիա իլք կէլէն նէֆէրէ վէ ե ախօտ մէէմուրա, վուգուի հալի, եանի պիղիմ քէնտիսինի եօլտան հիւճում իլէ գալտըրըպ պու-րաեա կէթիրմիշ օլտուղումուղու խապէր վիրտիքտէն պաշ-գա, հալիյլէ պիղիմ իսմիմիղի տախի մէյտանէ չըգարըր, վէ քէնտիսինի մահպուս իթտիրիեօրլար զաննընտա պու-լունարագ, տէրագապ քէնտի համիյեթքեարլարընա եա-զար, վէ օլ վագըթտա, հէր էսրար զահիրէ չըգար: — Խայր, էօլլէ տէկիլ տիր, լա կուալէօղ քէնտի իսթէկիյլէ պըրագըրպ Սէն-Լաղարա կիտէր. — տէտի Մէթր տէգօլ, — վէ հէմտէ պիղէ, նէ Սէն-Լաղարտա գալտըրը միւտ-տէթտէ, վէ նէտէ օրատան չըգտըգտան սօնրա, ֆէրտի վահիտէ, պու խուսուստա հիշ պիր չէյ սէօլլէմէյիպ, վէ պիղի էլէ վիրմէեհէհէկինէ տայիր, հէմ եէմին իթմէլի տիր, վէ հէմտէ էօլլէ պիր եէմինի իթմէքիկէ պանա պօրճ-լու տուր. չիւնքի, պէն քէնտիսինի, լա Շուէթ, սէ-նին էլինտէն, իքի տէֆա դուրթարտըմ, քէնտիսիտէ բէք ալէա պիլիր քի, եա եիւզիւնիւ կէօղիւնիւ զաճ եաղըյլա եագըրպ պէտ էշքեալ դըլաճագ իտին, վէտէ եախօտ կէօ-թիւրիւպ Պրա-Բուժուն մախզէնլէրինտէն պիրինէ աթա-րագ, սուլար իչինտէ պօղուլուպ թէլէֆ օլմասընը սէպէպ օլաճագ իտին. էմմա, սօնրատան գալգարտա, տիվանէլիք իտէրէք, եէմինինի բայիմալ իլէ, մուղայիր պիր հարէքէթ-տէ պուլունուր իմիշ, օլ վագըթ պիղ նէ եաբարըղ, պիլիր-միսին, Պուգվալ չիֆթչիկինի ախէշէ եագուր վէ գանկարա պօհարըղ: » Մէրգում պունու պէօլլէ սէօլլէտիքտէն սօն-րա, պանա խիթապէն իլավէյի մէգալ իլէ տախի, — Խա-

հու, լա կուալէօզ, պա՛գ, իյի տիւշիւն, վէ քէնտինճէ պիր գարար վէր, գա՛նդիսինի իսթէրսին, պու եօլտա պիր եէմին իտիպտէ, կիտիպ Սէն-Լազարտա իքի ալ գալմագլըղը մը իսթէրսին, եօգսա, սէնի լա Շուէթին էլինէ թէսլիմ իթմէքլիկի իմի իսթէրսին, էկէրչի ագըլըլըգ իտիպտէ, էվվէլքի սէօյլ տիկիմի եարմապ իսէն, Պրա-Րուժուն մախզէնինտէ կիտիպ պօղուլմագլըղըն լաղըմ կէլէճէք տիր, վէ պունտանտա ֆապլա օլարագ, կիտէր Պուգվալ չիֆթլիկինի աթէչէ վիրլիլիզ, էվվէթ, իչթէ սանա թէքրարէն սէօյլէրիմ, պա՛գ, պու իքի խուսուստան պիրինէ, չիմտի գարար վէր. . . էկէր, եէմին ճիհէթինի թէրճիհ իտէր իսէն, պէն սանա էմիլիէթ իտէրիմ, չիւնքի սէն, քէնտի եէմինինի իճրա իտէնլէրտէնսին» տէտի :

— Սէնտէ էօյլէճէ եէմին իթտին մի :

— Օ՛ֆ, էվվէթ, մատամ, էվվէթ, չիւնքի, օլ չիֆթլիքտէքի վէլի իւլնիյմէթլէրիմէ, ֆիլվազը էօյլէ պիր ֆէնալըգ եարարլար տէյի գօրգտուգտան պաչգա, լա Շուէթին պէնի կէթլիւրիւպ, մէղքիւր մախզէնտէ պօղտուրաճաղընտան տալսի վէսվէսէ իյլէտիմ. . . տօղրուսու, էօյլէ պիր հալտէ էօլմէքլիք, պէնի տիւշարը հէյպէթ իյլէտի. . . էկէրչի պաչգա տիւրլիւ պիր էօլիմ օլմուշ օլսա իտի, օլ գատար գօրգմաղ իտիմ, վէ հաթթա, պէլքիտէ, պիր ան էվվէլ էօլիւպ գուրթուլմագլըղը պիլէ արզու իտէր իտիմ :

— Ա՛, հէնուզ պու կէնճ չաղընըգտա օլտուղու թագտիրտէ, էօլմէքլիկի արզու իթմէքլիք, նէ՛ գատար տէհչէթամիզ պիր ֆիքր տիր. . . — տէտի մատամ տ՛Արվիլ, թէաճճիւպի աղիմ իւլլիւ լա կուալէօզիւն եիւղիւնէ պագարագ : — Մէկէրչի, պիր տէֆա պուրատան չըգըպ գուրթուլտուգտան սօնրա, եինէ քէնտի վէլի իւլնիյմէթլէրինիլին եանլարընա տէճնէճէք օլուր իսէնիլ, քէնտինիլի մէսուտ պտտ իթմէ զմիսինիլ. վէ մէկէրչի, թէօվպէքեարլըղընը սպյէսինտէ, կէչմիշ հալլէրինիլ ունուտուլուպ վէ մահվ օլմուշ օլմա՞ղլար մը :

— Մէկէրչի կէշմիշ հալլերին մահ՛վ ու ֆիրամուշու իհ-
թիմալտէն օլապիլիլլէ՛ր մի վէ, մէկէրչի, մատամ, պիր ա-
տամ թէօվլէքեար օլմազլա, էսկի կիւնահլարընը, վէ էսկի
թագսիրաթլարընը ունուտուպ խաթըրնաան պայիտ դը-
լապիլլէր մի, — տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի, հէմ երւքսէք սէս
իլէ սէօլլէսէրէք, վէ հէմաէ օլ մէրթէպէ պիր իւմիտ քէ-
սիքլիկի էսէրի կէօսթէրէրէք քի, Գլէմանս ատէթա տիթ-
րէմէկէ պաշլատը :

— Լաքին, ա՛ պէտպախթ չօճուգ, սիզ պիլմէ՞զ միսինիզ
քի, հէր խէթա վէ հէր կիւնահ իչին պիր մաղֆիրէ՛թ սու-
եու վար տըր, անընլա քեամիլէն եըյգանըր վէ մահ՛վ օ-
լուր :

— Էվլէթ, հէր խէթա վէ կիւնահա դարչըլըդ մաղֆիրէթ
վար տըր էմնա, մէկէրչի անըն լէքէսի թէզէքքիւրինինտէ
խաթըր ու խէեալտէն չըգմասը, միւմինաթտէն օլապիլլէր
մի . . . մատամ, մէկէրչի, պիր ատամ, լէքէյի խէթա-
տան նէ գտտար զիեաաէ եըյգանըր թէմիլլէնիլ իսէ, ա-
նըն թէզէքքիւրիւ տախի, խաթըրա կէլլիքճէ, կէօլլէրինէ
օլ գատար զիեաաէ տէհչէթլու սուրէթտէ կէօրիւնմէ՞զ
մի, էվլէթ, մէկէրչի պիր ատամն րուհու թէմիլլէնիպ վէ
ֆիքրիտէ երւքսէլտիքճէ, վէ էսկի խէթալարը ֆիքրինէ կէլ-
տիքճէ, կէօլլէրինէ, էվլէլտէն զիեաաէ, վէ չօդ զիեաաէ
չիրքին պիր հալտէ կէօրիւնտիւկիւնտէն, գալպինտէ տա-
հա զիեաաէ պիր էսէֆ տույղուսու տուեուպ, վէ տահա-
տա զիեաաէ մուազզապ օլմա՞զ մը . օֆի, հայֆա՛ քի, ին-
սան պուլունտուղու կիրտապտան, նէ՛ գատար զիեաաէ
եիւքսէքլէրէ չըգար իսէ, մէղքիւր կիրտապտա, քէն-
տի կէօլլէրինէ, պիթթապի, վէ հաղըգաթէնտէ էօյ-
լէ օլտուղու հալտէ, օլ գատար զիեաաէ տէրի՛ն կէօրիւ-
նիւր :

— Տիմէք տիր քի, սիզին, իատէյի նամուս ու շէրէֆ
իթմէքլիքտէ, հիշ պիր իւմիտինիզ պուլունմագտա տէկիլ
տիր, սիզ բարտօնուն վէ թէօվպէնին, կէշմիշ խէթալար

հաղորնտա, պիր տէվայի բիւր շիֆա օլմասընա ինանմագ-
տա տէկիլինիզ, էօյլէ՞ մի:

—Մատտէեէ, պաչգալար թարաֆընտան օլմագլըդ նա-
զարըյլա պաղըլտըղընտա, էօյլէ օլմասընա, եանի, բար-
տօն վէ թէօվպէնին, պիր տէվայի բիւր շիֆա պուլունմա-
սընա, վադաա, պէն տախի հաղգ վիրիպ ինանըրըմ, մա-
տամ. . . հալ պու քի, պիր ինանըն, քէնտի կիւնահընըն
աղապընտան, քէնտի վիճտանընը ըահաթ իթտիրէպիլմէ-
սինէ, գաթան ինանամամ. զաթընըզըն թարաֆընտան զու-
հուրա կէլմէքտէ օլան պու աֆի ու մաղֆիրէթ էսէրի իս-
պաթ իյլէմէքտէ տիր քի, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պու ա-
լէմտէ տէրտլիլէր իշին, տէրման ու թէսէլլի էքսիք օլմագ-
տա տէկիլ տիր:

—Տիւմէք տիր քի, սիզ քէնտինիզէ, գաթան տէվասը
միւմքին օլմաեան պիր տէրտէ տիւչար օլմուշ նազարըյլա
պաղմագլըդտան, ասլա տուր օլմաեըպ, վէ քէնտինիզի
տայիմատա լէքէտար ատտ իտէճէքսինիզ տիր:

—Կէրչի, մատամ, քէնտիմտէն պաչգալար, պէնիմ խէ-
թա վէ կիւնահըրըմտան, եա պիխապէր գալըպ, վէ տէ
եախօտ ունուտուպ աֆի իաէպիլիլէր. . . հալ պու քի,
պէնճէ պէն, հիշ պիր վագըլթաա ունուտամանեւճաղըմտըր:

—Լիւչալըտըղընա կէօրէ, պաղը քէրրէ, սիզ քէնտի
էօմը ու հասաթընըզա տախի գաստ իթմէքիկի տիւչիւնիւպ
արզու իթմիշ օլմալըսընըզ տըր, էօյլէ՞ մի:

—Պաղը քէրրէ՞ մի, —տէտիլա կուալէօզ աճը աճը պիր
կիւլիւմնէյիշ իւզրէ: Վէ պատէհու, ճիւզիճէ սիւքիւթ ի-
տիպ տուրտուգտան սօնրա, —պաղը քէրրէ. . . էվվէթ,
մատամ, տէտի:

—Փագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պիր թարաֆտան
էօլմէեի արզու լէտիկինիզ թագտիրտէ, տիկէր թարաֆ-
տան տախի, օլ սէօյլէտիկինիզ խապիսէ վէ աճիւղէ գարընըն,
եիւզիւնիւզիւ կէօպիւնիւզիւ եաղըպ պէտ էքքեալ իյլէմէ-
սինտէն գօրգարագ, տայիմա պէօյլէ կիւզէլ պիր հալտէ

րինի իսթիլա իթմէքտէ պուլունան մէզքիւր տուլըս վէ իթիպատըն , Ֆլէօր-տը-Մարիյէ , քէնտի էօմրիւնիւ , հաեա-թընըն թա սօն տապըգասընա գատար հարամ գըլըպ վէ իզաճ իտէճէկի , պիր սուրէթի գալիյեթտէ օլտուղու հալ տէ անլաշըմագտա պուլունմուշ տուր :

Գլէմանս , պուլուն իւզէրինէ , պիր թարաֆտան , բը-րէնս Բօտօլֆ կիպի պիւյլ-ք եիւրէքլի օլուպ , վէ հիշ պիր համիյեթ ու սախալէթինտէ վէ ֆաղիլէթինտէ , պիր էսէրի իրթիքեապը կէօրիւմիւշ պուլունման պիր զաթը ուլու-գատար հագգընտա , պիր արալըգ , նահագգ եէրտէ , գալ-պինտէ , լա կուալէօղէ գարշը պիր էսէրի հասէտ հիսս իթ-մէկէ պաշլատըլընը տիւշիւնիւպ , վէ տիկէր թարաֆտան տախի , լա կուալէօղ թարաֆընտան , քէնտի համիյեթ-քեարը հագգընտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան շիւքրանիյ-եթթին սաֆլըլընը վէ թաշըլընըլընը կէօրտիւկիւնտէն , հէր նէ գատար , քէնտու քէնտույէ , էօլլէ պիր խէթատա պու-լունուպ , վէ էօլլէ պիր շիւբհէյի ճալիզ կէօրմէսինտէն տօ-լաեը հիճապ իթմէքլիկէ պաշլամըշ իսէտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , շուրասը բէք զարիպ աիր.քի , օլ զէվալլը վէ սաֆ-տէրուն Ֆլէօր-տը-Մարիսին , Բօտօլֆ հագգընտա իզհար իլլէմէքտէ օլտուղու թէհայեիւրի ազիմի կէօրիւպ , վէ օ-գումագտէ պուլունտուղու մէտհ ու սիթայիլէրիտէ կիւշ իլլէտիքճէ , զանն իտէրսին.քի , հէմիշէ կիզլի սագլամագլըղա գարար վիրտիկի աշգ ու մուհապպէթինինտէ , տէրէճէյի հարարէթի արթմահա պաշլամագտա իտի :

Գլէմանս իշպու գալպինի թաղեիգ իթմէքտէ պուլունան ֆիքրլէրի ունուտուպ խէլաս օլմագ նիյեթթիլլէ , թէքրարէն քէլամէ աղազ իլէ ,

—Պագաթ , չօճուղում , պէնիմիւմիտիմվար տըր , սիզ իլէրուտէ , քէնտի հագգընըգտա , պու մէրթէպէ սէրթ վէ ինսաֆսըղճա պիր սուրէթտէ տիւշիւնմէեճէքսինիզ տիր : Կէլէլիմ շիմոի շու սիզին եէմինէ , իշթէ օլ սիւքիւթ իտիպ քիմնէեթ պիր չէյ սէօլլէմէմէնիզին սէպէպինի , շիմոի իս-

քեաթ օլուպ անլաեապիլմէքտէ յիմ . . : Տիմէք տիր քի , սիզ օլ զատտարլարը զահիրէ չըգարըպ տա հիւքիւմէթէ խապէր վիրմէտինիզ , էօյլէ մի :

— Կէրչի, Մէթը—տ'էգօլ պէնի չիֆթ լիքտէն գարըպ գա . չըրմը իտի, լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի, սոնրա իքի տէ . ֆատա պէնի էօլիւմտէն գուրթարմըլ օլտուղունտան . . . մէրգումուն խաթըրնը սայտըմ, իշի զահիրէ չըգարըպ տա էլէ վիրմէտիմ, չիւնքի , էկէրչի էօյլէ պիր շէյ եաբմըլ օլսա իտիմ, նանքէօրլիւք իթմիլ օլաճագ իտիմ, պէն իսէ զաթէն, նանքէօրլիւք տէնիլէն շէյտէն, հէմ գօրգարըմ վէ հէմտէ իքրահ իտէրիմ :

— Վէ տիմէք տիր քի , մէրգուման ճանվերլէրին էմր ու միւրատլարընա , թէմամիլէ պաշ էկիպ իթաաթ իթտինիզ , էօյլէ մի :

— Էվվէթ , մատամ . . . չիւնքի, նասըլքի սիզէ իֆատէ իթտի իտիմ, աշուրի մէրթէպէ գօրգմագտա իտիմ : Պունուն իւզէրինէ, լա Շուէթ կիտիպ , Պրա—Րուժու չաղըրտը , վէ մէրգումտա ալըպ պէնի գարաղօլա կէօթ իւրտիւ . վէ օրատա տա , պէնիմ, քէնտի մէյքէտէսի ճիվարլարընտա , ավարա կէզմէքտէ օլտուղումու սէօյլէտի . վէ գարաղօլխանէտէնտէ պանա , սահիհ մի տիր , տէյի սիւալ իթտիլէր , վէ պէնտէ ճէրհ իթմէյիպ , էվվէթ , սահիհ տիր , տէտիմ, վէ պունուն իւզէրինէ , պիթթապի պէնի օրատա թէվգըֆ իտէրէք , պատէհու պուրաեա կէօնտէրտիլէր . . :

— Իյի եա, չիմտի օլ չիֆթ լիքտէ պուլունան տօսթլարընըզ , հալիլէ հատտէն զիեատէ պիր տէրտ ու մէրագ իւզրէ պուլունմագտա օլմալը տըրլար , էօյլէ տէկիլ մի :

— Ահ , մատամ, էվվէթ , էօյլէ տիր էօյլէ, վէ իշթէ էն զիեատէ պատիլի էսէֆիմօլան խուսուստա օրասը տըր , չիւնքի, հէյպէթ ու տէհչէթ իստէն նաչի եէմին իլլէտիկիմ վադըթտա , էօյլէ պիր եէմինին նէթիճէսինտէն, օնլարըն էօյլէ պիր չիւբհէ վէ մէրագ օրթասընտա գալաճագլարընը տիւչիւնէմէտի իտիմ . . : Էվվէթ , մատամ, չիմտի , պու

նօդթանը տէրխաթըր իմտիքճէ , բէք մահզուն վէ միւ-
քէտտէր օլմագտանըմ . . . լաքին, զանն իտէրիմ.քի, քէնտի
հէմինիմի տսլա տեագ. ալթընա ալթըլ օլմագսըղըն տախի ,
օնլարը պու մէրագ վէ պու. Էնտիչէտէն զուրթարապիլի-
րիմ, եանի տ'մէք իսթէրիմ.քի , աճապա, զաթը ալինիզէ
րէճա իթսէմտէ , սիզ քէնտի թարաֆընըղտան , Պուգվալ
չիֆթլիկինէ , մատամ օ օրժա, պիլ մէքթուպ եազմագըլ-
ղա հիմէթ իտէրէք , հաեաթտա պուլունտուղումու պէ-
եան պուեուրտանըղ , իյի օլմագ մը. ֆագաթ, էկէր պու հիմ-
մէթի իտէճէք օլուր իտէնիզ , շունու տախի այրըճա րէճա
իտէրիմ.քի , նէրէտէ պուլունտուղումու տալիլ , հիչ պիլ
չէ. յ իշար իթմէհէսինիզ , չի.ն.քի, զաթէն , օլ պապտէ տախի
սիւքիւթ իթմէ.րլիկէ եէմին իթմիչիմ տիլ . . .

—Չօնուղում. էկէրչի պէնիմիթիմասըմլա, չիմտի սիզին
թախլիյե.յի սէպիլինիզէ հիմէթ պուլունլաճագ օլուր իտէ,
էօյլէ իհթիտաթիքտարանէ ամէլ ու հարէքթլէրէ վէ տիւ-
չիւնճէլէրէ հի. հաճաթ գալմագ . չիւն.քի, եարըն պուրատան
չըղ տըղընը կիպի , եինէ հէմինինիլի բայիմալ իթմիչ օլ-
մագ սըղըն , չիֆթլիկէ տփտէթ իտէրսինիզ , վէ պատէհու
տախի , էօյլէ պիլ թէհատի իւղէրինէ վուգու պուլմուչ օ-
լան հէմինինիլի թուլմագ.ըղըն, լաղըմ կէլիպ կէլմէհէճէ-
կի հազգընտա տախի , օրատա , քէնտի աօսթլարընըղա
գօնուչու պ սիւչիւնիւրսիւնիւզ :

—Աճապա, լու թֆ ու հիմէթ վէ իլթիմասընըղ սայէ-
սինտէ , մատամ . . . պուրատան իտէլա օլմագլըղըմ . . .
իւմիտվար պուլունմագտամըսընըղ :

—Օլ մէրթէպէ շայեանը մէրհամէթ պիլ հալտէ պու-
լունմագտաընըղ.քի , էվլէթ , մուվաֆֆագ օլապիլէճէկիմ
տիլ , օլ պապտէ Էմնիյեթիլի գալպ իւղրէ օլապիլիւրսինիզ .
չէօյլէ.քի , մուլլագա եարըն չիֆթլիկէ տէօնէրէք, քէնտի
համիյեթիքեարըլարընըղը , պիլղաթ քէնտինիզ , մէրագ ու
էնտիչէտէն զուրթարապիլէճէքսինիզ տիլ . . .

—Սիւպհան Ալլահ , մատամ , սիլին պու մէրթէպէ պիլ

ընթացի ու մերհամեթինիդէ, աճապանա՞նք ոչ ոք ուրախ չա-
յեմէ պուրուրնագտանում, վէ պուրապուրէ թէշէքիւ-
րիմի իփայէ, նա՞նք միւգթէտիր օլադիլէճէկիմ տիր . . .

— Եւ շիմաիքի հիւսնի հալինիդէ տէվամիտէրէք միւգ-
թէտիր օլապիլէճէքսինիդ տիր . . . Եւ լընը շունա էսէֆ ի-
տէրիմքի, սիդին իսթիգպալինիլ հագգընտա, պէն պիր շէյ
եաքամանեաճաղում տըր, էվվէթ, օլ իդ պալ ու ֆերահիւ-
եթտէն պէն մահրում գալաճաղում տըր, շիւնի, մէգընը
իգպալէ նալիլիսէթ, էվվէլա քէնտի տօթլարընըլն
հագգը տըր . . .

Պիրտէ թամ պու աշատա, մատամ Արման, միւքէտ-
տէր պիր հալ ու թէլաշ իւղի, օտատան իչէրի կիրտի :

— Մատամ մարքիլա, — տէտի մերգումէ պիր թէրէտ-
տիւտ իւղի, — պիւտէսիլէ էսէֆ իտէրիմքի, սիլէ պիր
ֆէնա խապէր կէթիլիմքիք իգպալըլըլնտա պուլըն-
մանա պօրնըլ պուլընմուշում տուր :

— Նէ վար տըր, նէ օրնըլ տուր, մատամ . . .

— Մ. տիւգ տըլ Էսէնի կէլմիլ աշաղլտա տըր . . . մատամ,
մերգում տօղրու սիլին գօադատան կէլմէրտէ իմիլ :

— Աման եա Րէպպիմ, նէ վարտըր աճապա, իւղէրիմտէ
պիր գօրգօլ հասըլ օլմագտա տըր, աճապա . . .

— Պիլմէեօրում, մատամ, ֆագաթ, Մ. տը Լասէնին
սէյլէյիլինէ նէզարէն, սիլէ պիր . . . խապէր կէթիլիմիլ,
վէ մէգընը խապէրտէ, հէմ հիւղնէնիլիլ վէ հէմտէ մէէ-
մուլին խաբիճինտէ օլան պիր շէյ իմիլ . . . մերգում քէնտի
խանէսինէ տէօնտի կիւնտէ, զէվճէֆ մատամ տիւլէստա-
տան, զաթընըլն պուրտա պուլընտուլընու խապէր
ալտըլընտան, ալէթթաճիլ գօշուպ կէլմիլ տիր . . .

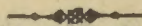
— Հիւղնէնիլ պիր խապէր մի . . . — տէտի մատամ
տ'Արվիլ: Պատէհու մերգումէ պիր ֆերեատը տիւրազան
իւղի, — հէյվա՛հ, գըլըմ . . . գըլըմ . . . գըլըմ . . . պէլ-
քի . . . օֆ, սէյլէյիլիլ, մատամ, սէյլէյիլիլ, տօղրու-
սունու սէյլէյիլիլ . . . տէյի պաղըրմանա պաշատըր :

— Պիլմէն օրում, մատամ . . .

— Օ՛ֆ, աճընընդ, հալիմէ մէրհամէ՛թ իտինիզ, մա-
տամ, կէօթիւրիւնիւզ, պէնի Մ. տը Լասէնիյէ՛ կէօթիւ-
րիւնիւզ, — տէ.յի պաղըրտը մատամ տ'Արվիլ, քէնտուի
շաղըմըշ օլտու զու հալտէ օտատան տիշարը ֆըրլաեարադ,
վէ մատամ Արմանըն արդ տաընտան կիտէրէք :

— Ձէ՛վալըր վալիտէճիկէզ, քէնտի չօճու զունուն պաշընա,
պէլրի պիր ֆէլաքէթ կէլիշտիր, տէ.յի նա՛սըլ գօրգմագտա
արր, — տէտի լա կուալէօլ մահզուն մահզուն պիր սէօյ-
լէ.յիշ իլէ, վէ Գլէմանըն արդ տաընտան պագարադ : —
Օ՛ֆ, խայր . . . խայր, իհթիմալտէն տէկիլ տիր, տահա
շիմտի, պէնիմ հադդըմտա, օլ մէրթէպէ պիր ինսանիյեթ
վէ էսէրի լա թֆ ու մէրհամէթ իպրադ իթմիշ օլան պիր
գատընըն պաշընա, օլ եօլտա պիր ֆէլաքէթ կէլիշ օլա՛-
մադ : Թէքրարէն սէօլլէրիմքի, խայր, խայր, պու շէյ իհ-
թիմալտէն օլա՛մադ :

.
.

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ (1)

ՃԷՊՐԻ ՊԻՐ ՏՕՍԹԼՈՒԳ

Գլէմանըն զէվճի օլան Մ. տ'Արվիլին քէնտի էօմրիւնէ
գատա իթ տիկի կիւնիւն ազշամը սաաթ իւշիւ րատտէլէրին-
սէ օլտու զու հալտէ, հիքեայէմիզի օզուեան զաթլարը ա-

(1) Պատան էվվիքի, ետնի 347 ինքի սահ/ֆէտէ տէրճ իտիլէն
ՀԱՄԻ ԵՂԹՔԵԱՐ ՊԻՐ ԳԱՏԸՆ, «էրնամ ի ֆաալա, ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ
տէրիլ ճէք ԵՂՐԵ, սէհլէն, ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ տէնիլիշ տիր .
հալ պու քի, 270 ունճու սահ/ֆէտէքի ԼԱԼՈՒՎ ԻԼԷ ԼԱԿՈՒՍ
ԼԵՕՁ ֆաալըլ զաթէն տօգուզունճալ իտի :

լարադ, Թամալ սոգոյըն ու լոգոյըն, զուգոս, վստայի
ատիտէլէրիլէ մալիւմ պոլունան խանէեէ կէօթիւրէլիմ,
Գաբուճու Մ. Բիբլէ, քէնաի օաաւընտա եալընըլ օլուպ,
վէ քէմալի զայրէթ վէ տիգգաթ իւզըրէ, Դապրիօն թարա-
ֆընտան զուհուրա կէլիշ օլան սօն վէ քիւսթախճա մաս-
գարալըզլար սէպէպինտէն, օլ չէնտ տէֆա էլինտէն տիւշ-
միւշ պուլունան պիր չիզմէնին թամիրի իլէ մէշլուլ պու-
լունմագտա իտի, Մէրգում պու սօֆու առէմին լէհճէ-
սինտէ, օլ անտէ, ալէսսէվիյեէ կէօրիւլմէքտէ օլման
պիր քէտէր էսէրիլէ, ազիմ մէրթէպէտէ պիր տուրիուն-
լուգ վէ պիր մէրազլըլըգ միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Պիրտէ, պիրտէն պիրէ, մէգրիւր խանէնին իւսթ գաթ-
լարընտան պիրինաէն կէլմէքտէ օլուլըն հալտէ, շու ա-
թիտէքի լուզէլիլէրին, գարանյըպ պիր մէրտիվէնին ճամ-
լարը իլէ բարմազլըզլուլը աշուլտընտան կիւրիւլտիւլիւ պիր
սէս իլէ կէլմէկէ պաշլատըլը իւրտիլտի:

— «Մօնսիէօ Բիբլէ, չարսւղ, եօգարը գօշունուղ, մա-
տամ Բիբլէեէ պիր շէյ օլմագտա տըր, իւզէրինէ պիր ֆէ-
նալըգ կէլմէքտէ տիր . . . »

— Նէ, Անասթապինին իւզէրինտէ պիր ֆէնալըգ մը
արըլ օլմագտա տըր . . . — տէյի պաղըրտարադ, մէրգում
կէրչի իսկէմլէսի իւզէրինտէն սըլքաեըպ տեաղա գաղղոլ
խսէ տէ, թէքրարէն տախի, քէնտու քէնտուլէ, — «առամ
սէնտէ, պէնտէ սալթ չօճուգ օլմագտաեըմ . . . միկէրչի էօլլէ
պիր շէյ օլապիլըմի. շունու հիշ տիւշինմէքտէ տէկիլիմ
քի, պէնիմզէվճէմպուրառա պիլէ տէկիլ տիր, պունտան
պիր սաաթ էվլէլ տիշարը չըգմիշ տըր » — տիւրէրէք, թէք-
րարէն քէնտու տէօթիւհէահը նէղտինէ օթուրու վիրտիւ էվ-
վէթ, զէվճէմ տիշարտա տըր, վէ ալտէթտէ իթմիշ օլմա-
մալը տըր, չիւնքի, էկէրչի կէլիշ օլա իտի, մալլուպ սու-
րէթ ոէ կէօրմիրիկիմ լաղըմ կէլէճէք իտի, վաղտա, պու
պէօլլէ տիր, լարին, պունտընա պէրտպէր, պէն կէօրմէք
սիզին կէլիշ օլմասըտա իհթիմալտէն խարիճ տէկիլ տիր:

—«Մօնտիէօ Բիբլէ՛, հայտէյինիդ, չարո՛ւգ, եօգարը՛ կէ-
լինիդ, զիրա, զէվճէնիզի պէ՛ն գուճադ-լաերպ թուլթմագ-
տաերմ: »

—Նէ՛, պէնիմ զէվճէնիկիմ, պաշգա պիր ատամըն գու-
ճազընտա՛ մը պուլունմագտա տըր, —տէտի Մ. Բիբլէ, պիր
թէլաշ իլէ աերադա գալգարագ:

—«Մ. Բիբլէ՛, չարո՛ւգ կէլինիդ, զիրա, պէն պէօլէ-եա-
լընըդ պաշըմա, զէվճէնիզին էլպիսէսի պաղլարընը չէզէ՛մէ-
եճէնիկիմ տիր, —տէյի մէգքիւր սէս իլէ իլավէյի մէգալ
իտիլտիկի տախի իշիտիլմէկէ պաշլատը:

Ալֆրէտ արթըդ պունու տախի իշիթտիկէ կիպի, քէն-
տի սօֆուլուղունա վէ գըսգանճլըղընա բէք թօգունտու-
ղունտան . . . գըբ գըրմըղը քէսիլտի, վէ պիւթիւն պիւ-
թիւն հիտտէթլէնտի:

—Մօսսիէօրր . . . —տէյի պաղըրտը աշաղըտան եօ-
գարը մէրգու՛մ տախի հէյպէթլու պիր սէս իլէ հայգըրա-
րագ, վէ տէլի կիպի պիր հալտէ օտասընտան տիշարը ֆըր-
լաերարագ, — նամուսունու՛ղ իւզէրինէ սիզէ եէմի՛նլէր վի-
րիրիմ, մօսսիէօրր քի, պէնիմ գարըճըղըմըն էլպիսէսիին հիշ
պիր պաղընա գայթանընա թօգո՛ւնմաեասըն, էօլէճէ քէն-
տի հալինտէ պըրագասըն . . . : Իշթէ պէնտէ կէլի՛եօրու՛մ:
—Վէ Ալֆրէտ պէօլէճէ պաղըրտըղըյլա պէրապէր, հէ-
ման պու թէլաշ արասընտա, օտասը գաբուսունուտա գա-
բամաեա ունուտարագ, գարանլըդ նէրտիպանլէրտէն եօ-
գարը գօշմաեա պաշլատը:

Մէրգու՛մ օտա գաբուսունու թէրք իտէր իթմէզ, պիր-
տէն պիրէ պիր ատէմ տիր ալէթթաճիլ, մէգքիւր օտա-
տան իչէրի կիրտի, տէսթկեա՛հ իւզէրինտէ պուլունան
գունտուրաճը չէքիճինի ալտը, գարեօլանըն իւզէրինէ սըշ-
րատը, վէ էվվէլինտէն տէօրթ ուճունտա տէօրթ ատէտ
չիվի կէչիբիլպ հազըրլանմըշ օլան, վէ օլանտէ էլինտէ պու-
լունան պիր մուգավաեր, Մ. Բիբլէնին գարանլըդ եաթաղընըն
իւսթ թալրաֆընտա, թա գարշըեա մըլսլատըղը կիպի, լահ-

զասընտա չըգըպ զայպ օլտու : Մէրգում պու իչի օլ գա-
տար չաիուդ պիր սուրէթտէ իճրա իյլէտի քի , գաբուճու
թէլաչ իլէ եօգարը գօշտուդ տան սօնրա , գաբուսունու
գաբումանա ունութտուղունու տէրխաթըր իլէ , անինտէ
եինէ գօշուպ աչաղը կէլտի , գաբատը , քիլիտլէտի , վէ ա-
նախթարընրտա ճէպինէ գօշտու իսէ տէ , պու ճիւլէ իլէ
տախի , եինէ եէթիչիպտէ իւսթէ կէլմիչ օլմամտը , վէ օ-
տաօրնա պիր աւամ կիրիպ չըգմըչ օլմասընրտա ասլա ֆէհ-
մինէ վարամատը : Ալֆրէտ պու տիգդաթընը իճրա իթտիք-
տէն , եանի գաբուսունու գաբատըգտան սօնրա , թէքրա-
րէն , Անասթաղիյէ իմտատէ եէթիչմէք նիյիէթիյլէ , եօգարը
գօշտուղույլա պէրապէր , վար սէսի վէ դուվլէթիյլէ պա-
ղըրարագ տախի ,

— Մօսսիէօ՛րը , իչթէ կէլի եօրում . . . իչթէ կէլի եօրում
. . . Գէնտի զէվճէմին էմիլ մուհաֆազասընը , արթըգ սի-
զին թէրպիյիէնիզէ վէ նէզաքէթինիզէ իհալէ իտէրիմ , —
տէտի :

Ջէվալը , պիր թէաճճիւպտէն գուրթուլմագսըզըն , տի-
կէր պիր թէաճճիւպէ տահա տիւչար օլմագտա իտի . շէօյ-
լէ քի , թէքրարէն եօգարու գօշմագ նիյիէթիյլէ , մէրտի-
վէնին եալընը իլք գատէմէլէրինի չըգար չըգմաղ , պիր
տէ քէնտի զէվճէսի Անասթաղիյին սէսինի իչիթմէկէ պաշ-
լատը . հալպու քի , մէրգումէնին սէսի եօգարտան կէլմէ-
յիպ , իլլա աչաղըտան հալվուտան կէլմէքտէ իտի : Մէր-
գումէ հատտէն զիեատէ բաթըրտըլը պիր սէս իլէ ,

— Ա՛ , Ալֆրէտ , պու նամըլ շէյ տիր պու սէնին եաբ-
տըզըն , մէկէրչի օտաեը պէօյլէ եալընը պըրագմագլըզ օլա-
պիլի՛ր մի . . . Ա՛հ սէնի կիտի գօճա հօվարտա , սէնի՛ . . —
տէտի : Օլ անտէ իսէ , Մ . Բիբլէ սաղ աեաղընը պիրինճի
գաթըն տէհլիզինէ վաղ իթմէք իւզրէ իքէն , պիրտէն պի-
րէ պութ քէսիլէրէք , շէօյլէ քի , պաշընը մէրտիվէնտէն
աչաղը էյիպ , աղընը աչտըլը , կէօզլէրինի տիքիպ պագ-
տըզը , վէ պիր աեաղըտա էօյլէճէ եիւքսէքտէ օլտուղու

հալտէ, քէմալի իսթիլը ապ իւզրէ տուրա գալմագտա իքէն,
— Ալֆրէտ, — տէյի աշաղը տան թէքը արէն պաղըրտը
մատամ Բիրլէ :

— Ա՛, Անասթազի ուշաղը տա՛ իմիշ . . . տիմէք տիր քի,
եօգարուտա պուլունուպտա, էօյլէ իւզէրինտէ պիր Փէնա-
լլը հասըլ օլմասընըն ասըլ օլմամալը տըր . . . — տէտի
մէրգում քէնտու քէնտույէ, էօյլէ օլմասընա դավիէն իս-
քեաթ օլարագ : — Լաքին, իյի եա . . . շու եօգարուտան,
մէրգումէնին էլպիսէսի պաղլարընը չէզմէքտէ օլմասընա
տայիր թէհտիտէր վիրէրէք կէլմէքտէ օլան, վէ պանա մա-
լիւմ պուլունմահան օլ պիր էրքէք սէսինէ իտի . . . տիմէք
տիր քի, եալանճը մէէլունուն պիրի իմիշ տիր . . . պէսպէլ-
լի պէնիմրահաթը գալպիյէտի իխլալ պիրլէ էյլէնմէքիկէ
չըգըչմըլ օլմալը տըր . . . էօյլէ էմմա, աճապա պունտան
տա ասըլ մագսէտի՛նէ իտի . . . մութլագա պունտա, Փէվ-
գէլատէ պիր չէյ օլմալը տըր : . . . Հէլէ պիր քէրրէ կիտիպ
զէվճէմի պուլանըմ, վէ լաղըմիկէլէն ճէվապը վիրէյիտէ՛
եինէ պէն եօգարը չըգարըմ, վէ պու էսրարա վագըֆ օլ-
մագլըղա, վէ մէզքիւլ սէսլէրի չըգարանըն քիմ օլտուղունու
ղահիրէ չըգարմագլըղա չալըչըրըմ :

Մ. Բիրլէ իզթիրապը գալպ իւզրէ օլտուղու հալտէ,
մէրտիվէնտէն աշաղը ինտի, վէ քէնտիսինի, զէվճէսինին
գարչըսընտա պուլտու :

— Ա՛, սէնմիսին, — տէտի մէրգում :

— Աճալիպ, էլպէթթէ պէնիմ, պէն օլմաեղպ տա, եա
քիմ օլաճագ իտի. պու սիւալէ սէպէպ նէ տիր :

— էօյլէ՛ եա, թամամ սէնսին, կէօյլէրիմ պէնի ալտաթ-
մագտա տէկիլ տիրլէր եա :

— Սիւպհան Ալլահ, հայտէ պագալըմ, ա՛չ, ա՛չ, շու
կէօյլէրինի ըաթլատըրճասընա աչ տա, պիր իյիճէ պագ-
պագալըմ, պէլքի ալտանմագտասըն. տօղրուսու, պու սա
բէք թօհաֆ պիր հալ տիր, գանն իտէրսին քի, կէօյլէրիլէ
պէնի եուտաճագ տըր . . .

—Պու մերթէպէ տիգդաթլը պագտըղըմա թէաճճիւ պ իթմէմէլիսին, չիւնքի, էշտէ պաշգա պիր շէյ վար տըր, սէնին չիմոի կէլիպ տէ մէյտանա չըգմանլա, պուրաթա էսրարնէվինտէն օլարագ պիր վագաա կէչմէքտէ օլմասընը իսպաթ իյլէմէքտէ տիր... Էվվէթ, Էօյլէ շէյլէր կէչմէքտէ տիր քի... :

—Նէ՞ կէչմէքտէ տիր: Վէր սէն շու տնախթարը պանա պագաեըմ. իյի եա, նի՞չին սէն պուրասընը պէօյլէ եալընըղ պըրագըպտա կիթմէքտէսին: Պէն չիմոի Նօրմանտիա մէնգիլխանէսի եաղըխանէսինտէն ավտէթ իթմէքտէյիմ. պիր արապաեա պինէրէք, Մ. Պրատամանթինին սանտըղընը պէն կէօթիւրտիւմ. չիւնքի, պու կիճէ քէնտինին եօլճու օլաճաղընը, քիմնէսին իշիթմէսինի իսթէմէեօր, սագըն քիմնէեէ սէօյլէմէեէսին, հաթթա, օլ շէյթան եավրուսու թօրթիյեարըն տախի իշիթմէսինի իսթէմէմիշ տիր... մերգուճուն պէօյլէ սագընըպ կիլլի թութմասընտատա հագգը՝ վար տըր:

Մատամ Բիրլէ պունու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր, գօճասընտան անախթարը ալտը, գաբուեու աշտը, վէ գօճասընտան էվվէլ քէնտիսի իչէրի կիրտի, Պունլար օտատան իչէրի կիրէր կիրմէղ, ուսուլ իլէ մէրտիվէնտէն աշաղը պիր ատամտըր ինտի, վէ քէմալի սիւրաթ իւզրէ, մէղքիւր օտանըն էօնիւնտէն կէչէրէք, քիմնէ կէօրմէքսիզին տիշարը չըգըպ սավուշտու: Պու ատամ Գապրիօն օլուպ, վէ Սէֆրէտին օլ մերթէպէ թէլաշ, շիւբհէ վէ իզթիրապընը մուճիպ օլմուշ օլան տախի մէրգում իտի:

Մ. Բիրլէ, հէման կիտիպ պիր աղըրլըգ իւզրէ, քէնտի իսկէմէսի իւզէրինէ օթուրտու. վէ քէնտի ղէվճէսինէ տախի, Էլէմաք պիր սէօյլէյիշ իլէ,

—Օ՞ք, Անասթապի... —տէտի, — պէն քէնտի իւզէրիմ տէ պիր ֆէնալըգ տույմագտաեըմ, իյի պիր հալտէ տէկիլիմ, պուրատա պիր շէյլէր կէչմէքտէ տիրլէր... Էվվէթ, մութլագա պիր շէյլէր կէչմէքտէ տիրլէր... :

— Եինէ պաշխարհն մը սոյ լազըրտըլար իթմէկէ . . .
 նէ կէչէճէք տիր , էլպէթթէ , հէր վագըթ , հէր եէրտէ
 տախի պիր չօգ շէյլէր կէչէր : Նէ տիր , նէ տիմէք իսթէ-
 եօրսուն , նէ օլտու եինէ սանա . . . հայտէ , սէօյլէ պա-
 գաեըմ . . . վա՛հ , զէվալլը վա՛հ , պագընըզ , շունուն հալի-
 նէ պագընըզ . . . դան թէրլէրէ պէլէնմիշտիր . . . սէն պիր
 շէյի զօրլաեըպ չալըշմըշ օլմալըսըն , էօյլէ տէկիլ մի . . .
 պագսանա , հէր թարաֆընտան սուլար ագմագտա տըր . . .
 վա՛հ զէվալլը իսթիեար գօճաճըզըմ վա՛հ :

— Էվլէթ , դան թէրլէրէ պէլէնմիշտիր . . . վէ էօյ-
 լէ օլմալըզատա հագգըմ վար իտի . . . — Մ. Բիրլէ պու-
 նու սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր , էլիլէ եիւլէրինին թէրլէ-
 րինի սիլտի , — չիւնքի , պուրատա էօյլէ շէյլէր կէչմէքտէ
 տիրլէր քի , ատամըն ագլընը պիլէ պաշնտան ուշուրուր-
 լար . . . պիր թարաֆտան սէն պէնի եօգարը չաղըրտըր-
 սըն . . . վէ տիկէր թարաֆտան տա աշաղը ինէրիմ , վէ
 սէնի աշաղըտա պուլուրում . . . կէլտէ սէն շիմտի պունա
 պիր ագըլ իրտիր պագաեըմ :

— Էկէր սէնին շու շիմտիյէ գատար սէօյլէտիքլէրինտէն
 իքի բարա պիր ագճէյիք պիր շէյ անլաեապիլտիմ իսէ , Սլլահ
 էլիմտէն ալըն : Եա՛հու , եօգսա սահիհէն սէն մաթուհ-
 լամագտա վէ եախօտ չըլտըրմագտամըսըն . . . Ա՛ , պագ-
 սանա , շունա՛ պագ , շունա՛ պագ , կէօրիլեօրմուսուն . . .
 ամա՛ն եա Բէպպիմ , պէօյլէ կիտէր իսէ , սահիհէն սէն չըլ-
 տըրաճագսըն . . . պիր շէքիճ վուրուշու . . . վէ օտա , օլ
 Սլլահըն զաղապընա ուղրաեաճագ օլան արսըզ Գապրիօնուն
 թագսիրաթիլ սէպէպինտէն օլտուղու հալտէ . . . կէչէն
 կիւնքի չագասընտան պէրու , սէնտէ պաշգա պիր հալ է-
 սէրի կէօրմէքտէյիմ , ատէթա իւզէրինտէ պիր սէրսէմիք
 ալէամէթի հիւքմ իթմէքտէ տիր . . . Աճապա , մէրգու՛մ
 տալիմա սէնին պիր քեապուսուն (գօշմար , եախօտ գարնա-
 գուլա աղըրլըղը) մագամլնտա՛ մը օլաճագ տըր :

Սնապթագի պու լազըրտըլարը սէօյլէյիպ պիթ իրիր պի-

Թիրմէզ, պիր զարիպ հալ տահա վուգու պուլուու, շէօյլէ քի,

Ալֆրէտ, երեզիւ քէնտի գարեօլալարքնտան Թարաֆտա
օլարագ օթուրմագտա իտի :

Օտանըն իշի գըշ մէվսի գարանըղը հալինտէ օլուպ ,
վէ պիր ուֆագ լամպա եանմագտա իտի : Իշպու նիւմ գա-
րանըղ օրթասընտա , Մ. Բիբլէնին կէօղլէրինէ, Թամ զէվ-
ճէսինին տիհանընտան Գապրիօնուն իսմի չըգուղը լահ-
դատա , գարեօլանըն վաղ իտիլմիշ օլտուղու պիր կիրին-
թինին (ալգօլ(1)) Թա գարչըսընտան, մէրգուամրէսլմինին,
պութ կիպի տուրմագտա, վէ մասգարաճա պիր հալտէ օլ-
տուղու հալտէ , Թասվիրի կէօրինմէքտէ իտի :

Թըպղը մէրգումա պէնզէմէքտէ իտի, շէօյլէ քի, պաշընտա
ուղուն վէ սիվրիճէ շարգասը , վէ ուղուն ուղուն սաչլարը ,
վէ զայիֆ լէհճէսի , վէ շէթանի կիւլիւշիւ , վէ ուղուն վէ
սիվրի սագալը , վէ պինապէրին ատամը սիհիրլէեիճի սու-
րէթտէ օլան պագըշը . . . կէօրինմէքտէ իտի . . Մ. Բիբլէ,
էվվէլէ էմիրտէ , պունու պիր խէեալ նէվինտէն ատտ իթ-
տիկինտէն, էլիլլէ շէօյլէ պիր կէօղլէրինի սիլի սիլի վիրտի . .
էվվէթ , կէօղլէրինէ պիր խէեալաթ կէօրինմէքտէ տիր
զանն իթմէքտէ իտի . . : Հալ պու քի խէեալաթ օլմսերպ,
իլլա հաղըգաթէն էօյլէ պիր շէյ պուլունմագտա իտի . . :
Ստէթա գօրգուլուպ իւրքիւլէճէք պիր շէյ իտի , չիւնքի,
թէքմիլ վիճուտտա կէօրինմէյիպ, եալընըղ պիր պաշ կէօ-
րինմէքտէ իտի իսէ տէ , օլ գատար ութալըղը սուրէթ-
տէ եարըմըշ իտի քի, զաթէն հալանըն գարանըղ հալտէ
իշէ եարտըմ իթտիկինտէն , Թէճէսսիւմ իտէրէք, սահիհէն
մէրգումուն ասըլ քէնտի պաշը սըր կիպի պիր հալտէ պու-
լունմագտա իտի :

(1) Փարիստէ վէ եախօտ չոգ եերլէրտէ , օտալարտա , խասսէ-
թէն գարեօլա վուղ իտիլմէք իչին , իչերի կիլմիշ պիր մահէլլ տիր
քի , բերտէսիտէ չէքիլտիկինտէ , օտանըն շէքի , եինէ տէօրթ քէօ-
շէ օլարագ մէյտանտէ գալըր , եալի օրթալըգտա եաթագ գալա-
պալըղը կէօրինմէղ օլուր . վէ իշթէ օլ մահէլլէ ալգօլ տէնիլի :

Մ. Բիբլէ պու թասվիրի կէօրիւր կէօրմէզ, արգասը իւզէրինէ տէվրիլի վիրտի, սաղ գօլունու գարեօլաեա տօղ-
րու գալարտը, վէ մէզքիւր թասվիրի, մատամ Բիբլէեէ,
օլ մէրթէպէ հէյպէթամիլ պիր հալ ու հարէքէթ իլէ կէօս-
թէրտի քի, մէրգումէ տախի, քէնտի էօյիւնմէքտէ օլա-
կէլտիկի ճէսարէթլիլիկին մուղայիրինտէ օլտուղու հալտէ,
մէրգումուն գօրգու վէ տէհէթինին սէպէպինի անլամագ-
իւզրէ, պաշընը չէվիրիպտէ կէօրտիւկիւ կիպի, քէնտիսի
տախի տիւշարը հէյպէթ օլմաեա պաշլատը:

Մէրգումէ իքի ատըմ գատար կէրի կէրի չէքիլտի, վէ
սըզը սըզը գօճասընըն էլինտէն թութարազ,

—Ս, Գապրիօն տուր, Ալֆրէտ, Գապրիօն տուր . . .
տէյի պաղըրմաեա պաշլատը:

—Էվլէթ, օ տուր, օ մէէլուն տուր . . . —տէտի Մ.
Բիբլէ քէսիք քէսիք վէ պօղնուգ պիր սէս իլէ, վէ կէօզ-
լէրինի գարաեարազ:

Պու իքի գարը գօճալարըն, պու մէրթէպէ գօրգուպտա
քէնտիլէրի շաշըմալարը, մէզքիւր թասվիրին շայեանը
թէհայիւր սուրէթ տէ պիր ուսթալըզլա եազըլմըշ օլմա-
սընա տէլալէթ իթմէքտէ, վէ պինաէն ալէյհ եաղանընտա
իֆթիխարընը մուճիպ օլմագտա իտի: Իլք գօրգուսու վէ
իլք թէաճճիւպիւ կէչտիքտէն սօնրա, մատամ Բիբլէ արս-
լանվարի պիր քիւսթախըղը կէօղէ ալտըրարազ, գօշուպ
եաթաղըն իւզէրինէ չըգտը իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, իւզէրինտէ, հալէա պիր իւրքիւնթիւ էսէրի պու-
լունմագտա օլտուղու թագտիրտէ, չէքիպ մէզքիւր թաս-
վիրի տիվարտան գօբարտը:

Վէ պիղիմ գահրաման ամաղօն, ատէթա պիր մուհարէպէ
մէյտանընտա, պիւլիւք պիր ֆիւթուհաթ գազանմըշ տըր
կիպի, քիպլինտէն շիշիպ գապարարազ, հէր վազըթ իս-
թիմալ իտէկէլտիկի մուզաֆֆէրանէ պիր հայգըրըշ իլէ:

—Օհ, հայտէ իմտի եըզըլ կիթ շունտա՛աան. . . տէտի:
Հալ պու քի գօճասը Ալֆրէտ իսէ, հալէա կէօղլէրի գա-

բալը օլուպ, վէ էլէրինիտէ եօգարը գալորրարագ, իլէրու տօղրու ուղաթմագտա պուլունտուղու թագտիրտէ, վէ սալիր չօգ վագաալարտա առէթինտէն պուլունտուղու իւղը, պիւա հարէքէթ տուրա գալմագտա իտի: Եալընըղ օլ գազանվարի շարգասընըն օյնամասընտան, մէրգուսուն հա- եաթտա օլմասը, վէ տէրունէն բէք շէտիտ պիր իզթիրապ իւղրէ պուլունմասը անլաշըմագտա իտի:

— Է՛յ, ա՛յ իմտի արթըգ կէօղլէրինի, ա՛ պէնիմ իխթի- եար գօճաճըղըմ, — տէտի մատամ Բիբլէ, Ֆիլթուհաթ- քեարանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — իշթէ հէր պիր շէյ պիթ- տի, արթըգ դօրգաճագ հիշ պիր շէյ գալմատը... պաշ- դա պիր շէյ օլմաեղպ, եալընըղ պիր թասվիրտէն իպա- ըէթ իմիշ... օլ սէնին չարգըն Գապրիճուուն թասվիրի՛ ի- միշ... Պոգ, սէյր իյլէ, պէն անը նա՛սըլ աեագլարըմ ալթընա ալըրըմ, — վէ Անասթագի պունու պէօյլէ սէօյ- լէտիկիյլէ պէրապէր, պիր հիտտէթի ազիմէ իւղրէ, գալ- արըպ թասվիրի եէրէ աթտը, վէ իւթիւնէ պասըպ թէ- բէլէեէրէք տախի, — Ա՛հ, էկէր օլ արսըղ հէրիֆին քէնտիտի- նիտէ էլիմէ վիրսէլէր իտի, թըպդը պէօյլէ թէբէլէր ճա- նընը չըգարըր իտիմ, — տէյի պաղըլար, վէ պատէհու էկիլիպ եէրտէն ալտը, վէ գօճասընա կէօթէրէրէք, — պա՛գ, պա՛գ շիմտի, քեաֆիրէ նէ՛ հալ քէսպ իթտիրտիմ... տէտի:

Հալ պուքի, Ալֆրէտ պունունլա տախի գօրգուտան դուրթուլամատըղընտան, տիհանըն աչըպ տա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին, պաշընը սալլաեղպ տա իշարէթ իտէրէք, դէվճէսինէ, եանընա եագլաշմաեղպ, օլ մէէլուն թասվիրի քէնտիտէն ուղագտա թութմագլըղըն էլգէմիյեթինի ան- լաթտըրտը:

— Ա՛, արթըգ պէօյլէտէ արսըղ պիր հէրիֆ օլմա՛ղքի... Պու եաբտըղը չարգընլըգ էլ վիրմէմիշ տէ... պաղընըղ, պիր տէ քէնտի թասվիրինին ալթընտա, վէ գըրմըղը եա- զըլար իլէ օլպուղու հալտէ, նէ՛ եազմըշ տըր, Գապրիճ թա-

բաժնեւոր, եւ ինձեկէ զարար արեւելեան պէր արեւմտեան օ-
լն մ'. Բէշէշէ, պ'ր Ե-րէկէ-ւրմ Դըր, տէյի եաղըրըն տըր, —
տէտի մատամ Բիրլէ, մէղքիւր թատլիլի ըշըղըն Էօիւնէ
կէթիւրիւպ տէ, մէղքիւր եաղըրըր օգուեարագ :

— Հաղ գը վար տըր . . . Էվլէթ, Էօյլէ հա, մէղարա կի-
րինճէեէ պատար . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Սլֆրէտ ուղուն-
ճա պիր ահը տ'րուն չէքէքէք, — Էվլէթ, պու խային հէրիֆին
միւրատը, պէնիմ սէպէպի մէվթիմօլմագըղ տըր . . . վէ
հէմաէ պ'ր կիւն տէկիլ իսէ տիկէր պիր կիւն օլաճագ տըր . . .
պէն տայիմա պէօյլէ, գօրգու, իշիլ, վէ իղթիրապը տէրուն
իւղրէ եաղարաճաղըրմ տըր . . . օլ ճէհէննէմ սուրաթլը հէ-
րիֆի արթըր պունտուն պէօյլէ, տայիմա, օրատա կէօղէ-
րիմ Էօնիւնտէ տուրմագտա տըր կիպի կէօրէճէկիմ տիր . . .
Էվլէթ, դաթան օրատան մահլ օլապ կէթմէեէճէք տիր
. . . վէ հաթթա, տէկիլ եալընըղ եաթաղըրն իւթիւնէ,
իլա, սաղա սօլա, թաւանա վէ եէրէ, վէ նիհայէթ տի-
վարաղըն հէր գանղի թարաֆընատա պագսամ, կէօղ-
լէրիմէ կէօրիւնէճէք օլտուգտան պաշղա . . . կիճէլէրի
տիւլիւմաէ տաթի, գարըմըն եանընտա եաթըղ ուեուճագ-
տա տըր կիպի կէօրէճէկիմ տիր . . . վէ հէլէ կիւնտիւղէ-
րի իսէ, օլ չէյթանի կիւլիւշլէրի լէ, հիւ պ'ր վաթըթտա,
արգամտա տիրիլիպ տիւրմագըղ տան քէսիլմէեէճէք տիր
. . . վէ, յիմ պիլիր, պէքքի շիմտի պու տագըղատա պիլէ,
օլ մէլուն էսէպսիլ, պուրաճտա պիր քէօլէտէ մէվճուտ
պուլունճագտա տըր . . . Էվլէթ, պէքքիտէ զէհիրլի պիր
պէօճէք կիպի, պիր տէլիկէ կիրիպ սագըլանմը տըր Հա',
սէօյլէ, ճանվէր հէրիֆ սէօյլէ, սահիհէն եօգսա պուրա-
տամըսըն . . . — տէյի պաղըրտը Մ. Բիրլէ, պու լանէթ-
լէրի Գապրիօն ալէյհինտէ օգուճագտա օլտուղու հալոէ,
ֆիլլապը օրալարտա պիր պուճագտա պուլունճաղըն տէյի
կէօլէլիսի օտանըն տէօրթ թարաֆընա կէղաիրիպ տիգ-
դաթլը տիգդաթլը պագարագ :

— Էվլէթ, ալիլ տօթթուճ, պուրատաեըմ, պուրատա՛,

տէյի, Գապրիօնուն սէսի օլմաւը մալիւմ օլտուղու հալտէ, մուհիպպանէ պիր սէօյլէյիշ իւղըէ պիր սէս իշիտիլտի:

Մէզքիւր սէս, զանն իտէրսին քի, տօղրու ալպօլտան, եանի եաթաղըն պուլունտուզու մահէլլտէն կէլմէքտէ իտի. չիւնքի, գարնընտան սէս չըգարմագլըդ (1) սանաթըյա իճ-րա իաիլմէքտէ իտի. շէօյլէ քի, օլ պէլալը հէրիֆ, եանի Գապրիօն, օտանըն գաբուսու. տիշարըսընտա տուրարագ, իշէլտէ կէլմէքտէ օլսն մէնզարէյէ, նօղթասը նօղթասը. նա վաղըֆ օլմագտա իտի. վէլհասըլ, մէրգոււմ, նասըլքի իշէրուտէ կէօրիւլէճէք տիր, մաւծիպի հիտտէթ, թէաճ-ճիւպ, վէ լանէթ ու թէնէֆիլըր օլուճու. Իէնի պիր վիսիւլէ վէ եախօտ եէնի պիր սէրմանէ տահա պրրադարագ, մէզքիւր լուղէթլէրի օլ եօլտա պիր մաարիֆէթ իւղըէ թէ-լաֆֆուղ իթտիքտէն սօնրա, էմլի պասիրէթէ ըլայէթէն, սիվիշիպ սալուշու վիրմիշ իտի:

Մատամ Բիբլէ, պունուն իւղէրինէ, հէր նէ գատար, տալիմաիղհարը ճէսարէթ իտիպ վէ ֆիւթուրսուղուդ կէօթէրէյէք, գարեօլանըն ալթընը, վէ օտանըն հէր թարաֆ քէօշէ պուճաղընը արանըպ կէօղտէն կէչիրտիքտէն պաշ-գա, օտատան տիշարը տալսի չըղըպ հալլուեու վէ կէչի-աիտէ արալթըրմըշ իսէտէ, քիմնէեի պուլամամըշ տըր. վէ պու հէնկեամտէ Մ. Բիբլէ իսէ, ալթըդ օլ սօնրաքի վա-գաա իւղէրինէ պիւթիւն պիւթիւն շաշըրըպ քէնտույի զայպ իթտիկինտէն, թէքրարէն իսկէմլէսի իւղէրինէ օթուրմուշ, վէ տէրեայի մէյեուսիյեթէթ տալարագ գալագ ալմըշ տըր:

—Դօրգմա, գօրգմա, Ալֆրէտ, հիշ պիր շէյ եօգ տուր, քիմնէ եօգ տուր, —տէտի Անտոնիազի, տալիմա քէնաի-սինի եիւրէքի վէ զուվլէթլի կէօթէրէյէք, —պէսպէլ-

(1) Պու պապտէ առա թէաճիւպ ճայիլ տէկիլ տիր, չիւնքի, սէս թալլիտէրլ կիլտէ պու հիւնէր ու սանաթ վար տըր. պու սանաթը պիլէն առմ, պուլունտուզու օտտըն իշիտէ. հ չ պիլէ իթմէքտէ զին, պիք գուեռտան, պիք մինարէսէն, վէ եախօտ սայիւր պիլիւ-նա սէս կէլիեօլ կիպի սէս չըգարըպ, հէր քէսի ալտատապիլիւր:

լի արարչ հերթի գալուստուն արդաստնա սաղլանմըն օլտու-
ղունտան, պիղ օտանըն քէօլէ պուճաղլարընը արամադ-
տա իքէն, օտա սիւլիչիպ գաչը վիրմիչ օլմալը տըր: Սապը
իլլէ, սէն սապը իլլէ, էլպէթթէ պիր կիւն, պէն անը եւ-
դալարըմ, պաղ օլվաղըթ նէ՝ ետրաճաղըմ տըր . . . կէչ-
մէսին նաշիպտէն, էլպէթթէ պիր կիւն պէն անըն թէրէ-
սինէ, սիւբուրիէնին սարընը ինսիրէճէ՝ կիմ տիր:

Պիր տէ պու հէնկեամսէ, օտանըն գաբուսու տուր ա-
չըլտը, վէն օթէր ժագ Ֆէրանըն վէքիլիարճ գատընը օ-
լան մատամ Սէրաֆէն, օտա տան իչէրի կիրտի:

— Հօլ կէլտինիլ, մատամ Սէրաֆէն, — տէտի մատամ
Բիրէ, քէնտի խանէսի տէրունինտէ կէչմէքտէ օլան պիր
հալէ, խարիճտէն կէլէն պիր դարընընտա վագըթ օլմասընը
խթմէտիկինտէն, անինտէ թէսլալի թավը ու թարղ ի-
լէ, քէմալի նէզաքէթ վէ թէրպիյեէ իւզըէ սէօյլէեհէք,
— պուբուրունուղ, սէօյլէյիւիլ, պիղէ տալիր պիր էմր ու
իւլտմէթինիլ վա՛ր մը տըր:

— Էվվէլա չունու անլամադ իսթէր իտիմքի, շաւ դա-
բունուն իւսթիւնտէ վաղ ու թասալիգ իթմիչ օլտուղունուղ
եհէնի պիր իլանտան նիյեթ ու մագսէտինիլ նէ՝ տիր:

— Եհէնի պիր իլանտա՛ն մը:

— Էվվէթ, ուֆագ պիր լէվհատան:

— Ռաֆագ պիր լէվհատա՛ն մը:

— Էվվէթ, զէմինի սիւհա՛ս վէ եաղըլարը գըրմըղը օլան,
վէ գաբունուն իւզէրինտէ պուլունան լէվհատան:

— Նէ՝ սէօյլէեօրունուղ, մէկէրչի սօղագ գաբուսունուն
իւզէրինտէ, պիղիմ էօյլէ պիր լէվհամըղ պուլունամագտա
մը տըր . . .

— Ա՛, էվվէթ, իչթէ հէմ սօղագտա, վէ հէմտէ թա
սիղին կէչիտ գաբուսունուն իւզէրինտէ, էօյլէ պիր լէվհա
պուլունամագտա տըր:

— Ապիղէմ մատամ Սէրաֆէն, էկէր պու սէօյլէտիկի-
նիլտէն զէրրէ քատար պիր շէ, անլահապիլմէքտէ իսէմ,

Ալլահ ճանըմը՝ ալսըն . հա՛, ինթիեար զօճաճըղըմ, սէն նէ տէրսին , սէն պիր շէյ անյաեապիմէքտէ՛միսին , էօյլէ պիր շէյտէն խապէրին մալիւմաթըն վա՛ր մը տըր :

Ալֆրէտ հիշ պիր ճէվապ վիրմէտի :

— Թամամ, պու խուսուս անըն պիլէ ճէկի պիր շէյ տիր, ծնտան սիւալ իլլէմ լի իմ, — տէտի մատամ Սէրաֆէն , — քէնտիսի վիրմէլի տիր անըն ճէվապընը :

Ալֆրէտ իսէ , ճէվապ վիրէ ճէք եէրտէ , օլ զօճա շաբ . դառընը սալլամաեա , վէ քէսիք քէսիք սէսլէր իլէ տէ, պիր նէվի ինլէյիպ ահլար վահլար շէքմէկէ պաշլատը :

Պու բանթօմիմտէն , եանի պու տիլտիղ օեռնուռնտան , էօյլէ զանն օլունմագտա իտի .քի, Ալֆրէտին, հալլի պիր պիրնտէն զիեատէ միւշքիլ բէք չօդ մէսէլէլէր իլէ, Փիրրի մէշղուլ պուլունտուղունտան , խարիճտէն քիմսէնին սիւալինէ ճէվապ վիրմէքլիկէ Միւզլէտիր տէկիլ տիր կիպլ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի :

— Մատամ Սէրաֆէն , սիղ օնա տիդգաթ իթմէյինիղ — տէտի Անասթաղի , — զիրա , ղէվալլը Ալֆրէտին միտէսի պօղուլմուշ օլտուղունտան, հիշ պիր շէյէ պապ ամամագտա տըր . . . Լաքին, օլ տէտիկինիղ լէվհա , աճապանէ՛ օլուեօր . . . պէլքի եանըմըղտաքի մէյխանէճինին լէվհասը օլմալը տըր :

— Խայր , խայր , էօյլէ պիր շէյ տէկիլ տիր , պէն սիղէ նէ սէօյլէեօր իսէմ, սիղ օնա իյի տիդգաթ իտինիղ , պէնիմ սէօյլէտիլիմ լէվհա , թա սիլին գաբունուն իւղէրինաէ պուլունմագտա տըր :

— Պըրագընըղ սիղտէ Ալլահը սէվէր իսէնիղ , պէսպէլլի կիւլմէք իչին սէօյլէմէքտէ օլմալսընըղ . . .

— Հա՛շա , ճիտտի օլարագ սէօյլէեօրում, շիմտի իչէրի կիրէր իքէն, քէնտի կէօղլէրիմ իլէ կէօրտիւմ. հաթթա իւգէրինտէտէ , իրի իրի եաղըլար իլէ , ԲԻԲԼԷ ԻԼԷ ԳԱՊՐԻՑՆ ՏՕՍԹԼՈՒԴԻ ԹԻՃԱՐԷԹԻՆՏԷ ՊՈՒԼՈՒՄԱԴՏԱ ՏԸՐԼԱՐ , ՎԷ ՂԱՅՐԻՀԻԻՄ , ՎԷ ՂԱՅՐԻՀԻԻՄ , ԳԷՍՊԻ ՄԱԼԻԻՄԱԹ ԻԹ .

ՄԷՔԼԻԿԻ ՄԻԻՐԱՏ ԻՅԼԷՆԷՆ ՋՂԹԼԱՐԸՆ , ԳԱՐՈՒՃՈՒԵԱ
ՄԻԻՐԱՃԱՅԻ ԻԺՄԷԼԷՐԻ , տէյի եազըլմըլ օլտուղունու
տախի օգուտում :

— Հա՛խչը Ալլահ , սահի՛հ մի սէօլէեօրսունուզ , մա-
տամ . . . պու տա պէօյլէճէ եազըլմըլ տըր , էօյլէ՛ մի . . .
պիլիմ գաբունուն իւզէրիտէ , պէօյլէ պիր լէվհա՛ պու-
լունսուն , արթըգ պու պիւթիւն պիւթիւն չըլաըրաճագ
պիր շէյ տիր . հա՛ , նէ՛ տէրսին , Ալֆրէտ , էօյլէ տէկիլմի :

Մ. Բիրլէ շաշգըն շաշգըն պիր պազըլ իլէ , մատամ Սէ-
րաֆէնին երկդինէ պադտը . չիւնքի , մէրգում հիչ պիր
շէյ անլաեամատըղընտան , օլ պապտէ հիչ պիր ճէվապ
վիրմէք տախի իսթէմէմէքտէ իտի :

— Շիմոի պու , պէօյլէճէ . . . սօդագտա . . . պիր լէվ-
հա իւզէրինտէ օգունմադտա տըր , էօյլէ՛ մի . . . — տէ-
տի թէքրարէն մատամ Բիրլէ , իշպու եէնի քիւսթ ախըդ-
տան տօլսեը շաշա գալարող :

— Էվլէթ , նասըլքի սէօյլէտիմ , պիզլաթ քէնտի կէօզ-
լէրիմ իլէ կէօրտիւմ վէ օգուտում : Վէ քէնտի քէնտիմէ ,
« պէնիմ պիլտիկիմ , Մ. Բիրլէնին աօըլ քէնտի սանաթը
գունտուրսճըլըդ օլտուղու թագտիրտէ , պէօյլէ պիր լէվհա
թաալիդ իտէրէք , կէչէնէ տէօնէնէ , քէնտիսինին , Մ. Գա-
րիօ իլէ ԴԵՆԵՐ ԲԷՅԵՐԷՆԷ ԳԵՆԵՐԷՆԷ . . . օգութտուր-
մազ տանմանէա՛ նէտիր , տէյի տիւշիւնախում . . . վէ , էլպէթ-
թէ պունտա պիր շէյ օլմալը տըր . . . հալպուքի , աչըգ
եաղըլմըլ օլմատըղընտան , հիչ պիր շէյ անլաշըլամաեօր :
վէ մատամ.րի , ալթընտատա , ԲԵՅԵՐԷՆԷ ԴԵՆԵՐԷՆԷ , ԴԵ-
ՆԵՐԷՆԷ ԴԵՆԵՐԷՆԷ ԷՆԷՐԷՆԷ , իսթար ու իշար իտիլմիչ տիր ,
իմոի էօյլէ օլտուգտա , կիտէր պէնտէ մատամ Բիրլէտէն ,
իլահաթը լազըմէիի ալըրմ . . . » տէտիմ : Փագաթ , ա-
նը պեր թարաֆ իտէլիմտէ , շիմտի սիզ շունա պազընըլ ,
— տէյի պազըրտը պիրտէն պիրէ մատամ Սէրաֆէն քէն-
տի լազըրաըսընը քէսէրէք , — գօճանըլտ պիր շէյ օլմագ-
տա տըր , իւզէրինտէ պիր ֆէնալըդ վուզու պուլմագտա

տըր . . . գօյննուղ, տիգղաթ խոինիզ, զիրա տիւշիւպ
տեվրիւնէնէք տիր . . .

Մատամ Բիբլէ, նիմ պաեըլմադ տերէնէսինտէ պու-
լունան գօնասընը գօշուպ գօնճապլատը :

Պու սօն ֆէնալըդ մէրգումն բէք շէտիա սուրէթտէ
թէնասիր իթմիշ օլտուզունան , առէթա քէնտինի զայպ
խտէրէք , շու աթիտէթի լուշէթլէրի քէքէլէմէրտէ խտի :

— Տիմէք տիր քի, օլ մէլուն հէրիֆ, պէնի ալէնէն տու-
խի մաագարա իթմէրիկէ՝ ճիւրաթ իթմիշ տիր :

— Նաաըլ քի սիղէ սէօյլէտի խտիմ, մատամ Սէրաֆէն ,
Ալֆրէտին միտէսինտէ պիր պօղուդլուգ օլտուգումն պաշք ա
. . . արսըզ հէրիֆին պիրիսիտէ, հէմիշէ բիշինտէ կէզիպ էյ-
լէնմէրիկէ չըգըշմագտա տըր . . . Ա՛հ զէվալը իթիտար
գօնաճըղաղըմ, պու տէրտէ վէ պու պէլտա թէհաթիւլ
խտիպտէ տաեանճիմաեաճագ տըր . . . Հէլէ պէրէքէթ վիր-
սին քի , շուրաճըգտա , պիր գաշ եսուտում ապւնթիմիզ
օլմալը տըր, չօգ ինթիմալտիր քի, պիրապ անտէն իշիրտի-
կիմտէ , ագլը պաշնա կէլիպ , քէնտուշի թօլաեապ՝ շէ-
նէք տիր . . .

Ֆիլվազըտա, մատամ Բիբլէնին օլ միւնէրրէտ ու միւնէր-
րէպ իւլ թէնէսիր վէ շիթ ա պուլունան մէղբիւր մուալիճէ .
սի սայէսինտէ , Մ . Բիբլէ , հալաշ եալաշ ագլընը պաշը-
նա թօլլամըշ տըր , լաթին , հայլ՝ֆ քի , ճիւ զիճէ կէօլլէ-
րինի աշար աշմազ , եէնի վէ մուզիպպ պիր պէլա տաշա
զուհուր իթմիշ տիր , շէօյլէ քի ,

Սիննի քէմալէ իրմիշ օլուպ , թէմիղճէ վէ բեամլիճէ կի-
յինմիշ օլուն , վէ սուրէթի զահիրէսինտէն , էօյլէ ֆայրիտէ
էմապի չօգ կէօլլէլէկէլմէքտէ օլտուզու կիպի , քէնտի զէվ-
գէքլիքլէրինէ , ճահլիլիքլէրինէ , վէ պինապ՝ րին պուտալա-
լըգլարընա պագմաեարագ , պիրտէ առամ իլէ էյլէնիպ ա-
տաթմ չէքիտիրմէրիկէ գալգըշան զէվլէքլէրտէն պուլուն-
մապընա տայիր հիւ պիր չէյ անլաշըլմագտա օլմաեան պիր
առէմ , գաբուճունուն , եանի Մ . Բիբլէնին օտաաընըն

ճամբ գարնանուսուռ ուշադրող, վէ իսթիհզարքեարդի պիր թագիր
ու թարդ իսթիմանինտէ պուռնարագ ,

[illegible]

— Թէ պտպտե՛ մալիւ մա՛յմ մը իսթէմէքտէ սինիդ, — աէ տի
Մ . Բիրլէ , ապլպէթքետար, իդալլի վաղ լթտան պէրու իղ
հար իռեկէլմէքտէ օշտու զու իէ հտմմիւլէ իսթմամ վիրիպ
թաշարադ , վէ վար սէսիլլէ հիտտէթիլլէնիպպապլլրարադ ,
— Ել տապտէ մալիւ մալմ վէ իլլահա՛յմ օլարադ, սիզէ չու
նու սէօյլէրիմ քի , մօսսիւօ՛րր , օլ Մ . Գապլիօն եալանճը ,
ալլադ, վէ էաէպսիլլ հէրիֆին պիլիսի սիրո՞ւ . անլատընլլ
մը չիմոի :

Մէրգում Ալլահըն պիր էօքիւղիւ ունն ատէմ, Մ. Ռիբ-
լէնին պէօյլէ պիրաւէն պիրէ, վէ բիւր զազապ պիր առն
բէթաէ եիւղիւնէ գարշը հոյցըրըպ պազըրըշնը կէօքիւն-
ճէ իւրբէրէք պիր աուրմ գատար կէրի զէքիաի:

Ալֆրէտ օլ արատա , տահա զիւստէ հիտակէթլէնիպ , կէօզլէրինտէն աթէշլէր սաչըրմագ տա օլտուզու , վէ եիւզլէրի գըր գըրմըղը քէտիիպ, վէ պաշընը եարը պէլնէ գատար դալուռն իւնճիթէսինտէն տիշարը չըգաթթըղը կիպիէլլէրինիտէ, պիրինի գ տնճուրդաւսընտ, մէգրիւր բէնճիրէնին ալթ քէնպըրնտ տահաթմըշ պուլ լոճնտու գու , վէ մատամ Սէրափէն լիէ Մնասթաղիտէ , իգինճի բէնճիրէ ճամըարդ սաընտան, գ տրանլըդ տա պագմագ տա պուլունտուգլարը թագ տիրոտէ ,

—Անկողանքը՝ դժ, մասին օրը, իշխե պէպի՛ տիր . .
—տէ յի պաղլըսը — պէնիւ, օլ Գապրիւն տէնիլէն էտէպ . .

սիղ իլէ, տօթութլուդա տախր տէկիլ, սախր հիչ պիր խուսուսա տախր տախի, հիչ պիր միւնառէպէթիմ պուլունմագտա տէկիլ տիր . . .

— Էվլէթ, էօյլէ տիր, բէք սահիհ սէօյլէմէրտէ տիր . . . պէսպէլլի սիղ հէնուղ տիւնեատան պիսապէր պուլունմագտա օլմալընըղ քի, կէլիպտէ պէօյլէ պիր շէյի սիւալ իթմէքտէսիսիլ, հայտէ, երգըլ շունտան կիթ, սէնի՛ կիտի լահանա գափալը մաթուֆ սէնի՛, — տէյի պաղըրտը մատամ Բիրլէ, քէնտի մէյմուն սուրէթիկի, դօճասը գօլթուղու ալթընտան տիշարը չըղարարադ :

— Մատամ, — տէտի մերգում օտուն գափալը հէրիֆ, քէմալէթիճէ պիր թարլ իւղրէ սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, պիր ատըմ տահա կէրի շէքիլէրէք, — իլան լէվնալըրընը ասմագլըգտան մագսէտ, մէկէրչի, հէրքէսին օգուամսը տէկիլ մի տիր, մատամ քի սիլատէ պիր լէվնա թատիգ իթմիշտինիլ տիր, պէնտէ օգուտում, վէ քէսպի մալիւմաթ իթմէք իւղրէ տէ սիղէ միւրաճաաթ իթտիմ, տիմէք տիր քի, պէն հաղգսըղ պիր շէյ կարմալըլըմ տըր, հալ պուքի սիլ, նահալգդ եէրտէ, պէօյլէ դապա ոտրէթտէ ճէվապլար վիրիպ, վէ պէտ մուամէլէլէրտէ պուլունմագտանընըլ տըր :

— Սէնտին գապա . . . միսկին հէրիֆ, — աէի ճէվապ վիրտի Անասթաղի տիշէրինի աչըպ իպրազը հիտտէթ իտէրէք :

— Բէք թէրպիյեհսիլ գարընըն պիրլի իմիշտին սէն . . .

— Ալֆրէտ, շու սէնին գունտուրա գաեիչինի պանա վիրսէնէ սէն, շու էտէպսիլ հէրիֆին աղընա ելի զինէ պիր իյի չարքըլտըրաեըմ քի . . . պիր տահա կէլիպտէ, շու սինսինտէ, աատամ իլէ էյլէնմէրիկէ չրղըլմալըլըրնէ տիմէք օլտուղունու, վարսըն պիր իիճէ էօյլէնսին . . . հէլէ շու գօճա չարղընա՛ պաղըրըղ հէլէ . . .

— Պէն սիլէ, քէնտի իլանընրղտան տօլաեը պիր մալիւմաթ ալմալըլըղա կէլմիշ օլտուղում հալտէ, սիլին իսէ պանա պու եօլտա պէտ մուամէլէլէր, վէ քիւֆր ու հա-

դարէթէր իթմէքիկէ , նէ՞ հագգընըզ վար տըր , պու եար տըղընըզ եանընըզտա գա՛լմաեաճագ տըր , պիլմի՛շ օլունուզ , մատամ . . :

— Լա՛քին , մօսսիէօ՛րր . . . — տէյի պաղըրտը զէվալլը Յ. Բիբլէ :

— Խայր , մօնսիէօ , — տէտի մէրգուճ իխթիեար կիթ տիքճէ հիտտէթի արթըրարագ , — Մ. Գապրիօն իլէ , քէն տի պէ յնինիզտէ , իսթէտիկինիզ գատար տօսթլուգ եա բապիլիրսինիզ , օնա քիմնէ պիր շէյ տիեէմէզ , վէ քիմնէտէ գարըչամազ , լաքին , պէյլէ պիր լէվհա իւզէրինէ տէ , իրի իրի եազըլար իլէ եազըպ իլան իտիպտէ , սօնունտա տախի հէր քէս իլէ էյլէնմէքիկէ չըգըչմանըզ , վէ պու եօլտա հա գարէթէր իթմէնիզ , հիշ պիր վագըթտա ճայիզ օլամագ . իմաի , քէնտի հուգուգ ու վազիֆէմ իգթիզասընճա մէճ պուր օլուրում սիզէ խապէր վիրմէքիկէ քի , սիղին պու եաթուղընըզ , սըրֆ պիր թէրպիյեէիզլիք , վէ իչթէ չիմտի կիտիպ գօմիսէրէ ալէյհինիզտէ թէշէքքի իտէճէկիմ տիր : Վէ մէրգուճ իխթիեար բիւր զազապ օլտուղու թագ տիրտէ ալըպ եիւրիւեիւ վիրտի :

— Անասթագի , — տէտի Բիբլէ , մէյեուսանէ պիր սէյլէյիշ իլէ , — աման , պէն ֆէնա օլուեօրում , արթըգ տա եանամաեաճաղըմ տըր , արթըգ էօլէճէկիմ տիր . . . արթըգ պու տէրտ վէ պու պէլա ալըպ պէնի կէօթիւրէճէք տիր : իչթէ սէնտէ կէօրիւեօրսուն եա , պէնիմ իսմիմ , օլմէէլուն Գապրիօնուն իսմիլլէ , եան եանա օլարագ , ալէմէ իլան իտիլիշ տիր . . . Մէրգում , քէնտիսի իլէ պէնիմ պէ յնինիզտէ պիր տօսթլուգ պուլունմագտա տըր , տէյի ալէմէ իլան իթմէքիկէ պիլէ ճէսարէթ իթմիշ տիր . վէ ալէմտէ պիթթապի ալտանըպ ինանաճագ տըր , պու լագըրտը տիլտէն տիլէ կէչէճէք , վէ հէր թարաֆտա շուեօ պուլուպ եաեըլաճագ տըր . . . արթըգ պունտանտա պիւսիւք , վէ պունտանտա զիեատէ ճանվէրճէ պիր քիւսթաիւլըգ օլամազ , խային հէրիֆ , պէյլէ պիր զատտարլըզ ,

նէրէտէն տէ տիւշիւնմիւշ տիւր . լաքին , նիհայէթ պու ի-
շէ պիւր խիթամ վերիւմէի տիր . . . արթըգ իշաշիւշ թաշ-
մըշ տըր . . . արթըգ պու վադաա իւզէրիմէ , եւ անըն ,
վէ եա տա պէնիմ վիճուտիմ տիւնեառան դալգըպ պիթ-
մէի տիր :

Վէ . Մ . Բիրլէ , պունու պէօյլէ սէօյլէտիքտէն սօնրա , միւ-
թաառնտան պուլոնան կէվշէքիկի պէր թարաֆ իլէ , եէնի
պիր զայրէթ վէ եէնի պիր ճէսարէթ ալարադ , վէ քէնտինճէ
պիր դարարը գաթը վիրէրէք , Գապրիօնուն թաավիրինի
գաբարըզ պիրլէ , գաբուտան տիշարը Ֆրայատը :

— Նէրէեէ կիտիեօցստան , Ալֆրէտ :

— Նէրէեէ կիտէճէկիմ , գօմիսէրէ կիտիեօրում . . .
պէն շիմտի կիտիպ , էվիլէա օլ լէվճանը աշտը տըրըմ , վէ
պատէհու տախի գօմիսէրէ կիտէրէք իֆատէ յի հալ խտէ-
րիմ , մատամքի պու թաավիր պէնիմ եէտիմտէ օլուպ , վէ
օլ լէվճանա մէյտանտէ պուլոնմագտա տըր , արթըգ պէն
անըն հադդընտան կէլիւրիմ , էվիլէթ , պաղըրա պաղըրա ,
օլ Գապրիօն տէտիլէն մէկունուն էլինտէն պէնի միւտա-
ֆաա իտիպ դուրթարմասընը , վէ լաղըմ կէլէն ինթիգա-
մըմընտա ալընմատընը , իսթիտա վէ խտաա խտէպիլիսիմ :

— Ալֆրէին իսթիեար գօճաճըղըմ , պունու բէք կիւզէլէ
տիւշիւնտին . հաշտէ , սէնի կէօրէյիմ , իշ կէօր , իշ պէ-
ճէր , զահիր , իշթէ պէօյլէ օլմալը , պիրաղ զայրէթ իտիպ
ճէսարէթ ալմալըսըն , լաքին , էկէլլէվճանը սէնին կիւ-
ճին եէթմէզ գալտըրամաղ իսէն , պիղիմ գօմիւ մէյքէ-
տէճիեի եարտըմա չաղըրըպ , վէ պիրաղ քէնտի քիւշիւք
մէքտիվէնի տէ պիրպիքտէ կէթիրմէսինի բէճա իլլէմէլի-
սին : Օիւ , սէնի կիտի արսըզ Գապրիօն սէնիլ , . . . Ահ , օլ
խաղին հէրիֆ պիր քէրրէ պէնիմ էլիմէ կէշաէ փտի , վէ է-
լիմտէն տէ կէլէն իտիք , խիւտա՝ ալիմ , անը շէօյլէճէնէ օ-
ճաղըն իլլնէ աթարտա , տիրի տիրի գալուրուր իտիմ , զի-
րտ , օլ գատաք ճանըմ եանմըշ տըր , վէ օլ գատար տա
հիտաէթիմէ թօգուսուեօր քի , թա օրաղարա գատար չը-

գրչոր խտիմ . . . Եվ վէթ , մէրգում էօյլէ պիր միւհազաթա միւսթահազադ տըր , պիրտէ գալգարլարտա , մազթէլէեէ ատամլար չըգարարնգ պաշնը քէնէրէր , օնլարքն իշէրին տէ խտէ էօյլէլէր վար տըր քիւ պունուն գատար ֆէնալըդ ետքամըլլար տըր , իջթէ մազթէլէեէ չըգարըլմաեա շա յէսթէ պուլունան մէրգումտուր : Ահ , անապա , շու խըն զիր հէրիֆին , պիր կիւն գաֆասընըն քէսիլտիկինի կէօր մէրլիք իգպալինէ նայիլ օլանա գմըեըմտըր , ինշաալլահ , ինշաալլահ :

Ալֆրէտ պու պապտէ , քէնտի զէվճէսինտէն շօգ զի եատէ ինսաֆլը վէ մէրհամէթլի պուլունտուղունտան , Կապլիօնա գարչը օլ մէրթէպէ տիլկիլիկի տէրքեար օլ տուլու թագտիրտէ տախի , մէրգում հազգընտա , տիլճէ նապճա պիր տուլղու իպրազիլէ ,

— Իայր , խայր , — տէտի մէրգում , — էկէրչի պէնիմ էլիմտէն էօյլէ պիր շէյ եաքմադլըդ կէլէ իտի տախի եաքմազ խտիմ , էօյլէ պաշնըն քէսիլմէսի ճիհէթինէ գատար իլէրու կիթմէ՛զ իտիմ :

Կնէ , պէնճէ պէն , քէք ալէա իսթէր իտիմ . . . էվ վէթ . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . իսթէր իտիմ : Ինշաալլահ , օնտանտա զիեատէ պիր ճէզաեա չարքար , օխ օլուր , եաքմալըն : վէ . . . անամ սիզտէ . . . — տէյի պաղըրտը Անասթազի վահշիճէ պիր խըչմ ու զարազ իպրազիլէ :

— Իայր , — տէտի Ալֆրէտ , — պէն գան չըգմասընը իսթէեէնլէրտէն օլմաեըպ , իլլա , մատամ քի մէրգում արսըղըղլար եաքմադտա տըր , միւհսպէտէն մահպէսէ իլգա իտիլմէսինի , տօղրուսու արզու իտէր իտիմ . վէ պունուտա պաչգա պիր սէպէպէ մէպնի իսթէմէյիպ , անճադ քէնտի ըահաթըմ , վէ անճադ քէնտի էօմր ու հանաթըմ խաթըրը նիլէթիլէ իսթէր իտիմ . . . ումարըմ քի , գալանին պալէսինտէ , պու նիլմէթէ նայիլ օլանաղըմ տըր . . . եօգ , էկէրչի պու արզումտա միւլէսսէր օլամազ խտիմ , օլ վազըթ , ֆրանսաեը թէրք իլէ պըրազըր կիտէրիմ . . . էվ-

վէթ , պու կիւզէլ ֆրանսամը թէրքէ մէնպուր օլաճաղըմ տըր , վէ իշթէ հիւքիւմէթինտէ քեարը պու օլաճագ տըր :

Յվէ Ալֆրէտ , պէօյլէճէ քէտէրի ազիմ իւզրէ , վէ ազա մէթլի պիր սուրէթտէ , զէմանը աթիգտէ պէտպախթլըգ եօլունտա գուրպան կիթմէքտէ օլան նուֆուզքեար քի մէսնէլէր միսիլու , օտասընտան տիշարը չըգտը :

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻԻ ՃԻԼՏԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՖԻՀՐԻՍԹ

		Ս-հիֆ
Պիրինճի	Փապ. Ժագ-Ֆէրան	3
Իքինճի	» Նօթէր օտասը	18
Իւշինճիւ	» Վասիյեթ	34
Տէօրտիւնճիւ	» Խապէր վիրիշ	114
Պէշինճի	» Թէֆէքքիւրաթ	162
Ալթընճը	» Սալթ էրքէքճէ պիր թաամ	193
Եէտինճի	» Սէն-Լազար	222
Սէքիզինճի	» Մօն-Սէն-Ժան	252
Տօգուզունճու	» Լա Լուլ իլէ Լա Կուալէօղ	279
Մնունճու	» (1) Համիյեթքեար պիր գատըն	348
Մն պիրինճի	» Ճէպրի պիր տօսթլուգ	375

(1) Նասըլքի իշար իթմիշիզ տիր , պու Փասլա « Օնունճու » տէնիլէճէքէրտէ , սէհվէն , եէրինտէ , « Տօգուզունճու » տէնիլիլ տիր :

ԷՅՕԺԷՆ ՍԻԻ

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ԼԻՍԱՆԸ ՖՐԱՆՍԷՎԻՏԷՆ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐԳԻԹԷ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԹԷՐՃԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

ՄԵՐԷՖ ՆԵՂԵՐԷՆԻ ՃԵԼԷՆԻ ԲԻՆԻՄԵՆԻՆԻ ԲԵՂ ԵՆԷՆԷ
ԷՆԷՆԷՆ ԴԵՐ :

ՄԱՆՁՈՒՄԷՑԻ ԷՖԲԵԱՐ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ԳԱԼԱԹԱՏԱ 41 ՆԻԻՄԷՐՈԼՈՒ ԻԲՍԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

— 0 —

-1883-

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

1844

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՍԷՍԻԼԻ

Հիբերայէմիզի օգուհան զաթլարա , մատամ Սէրաֆէն իլէ մատամ Բիբլէ միեանէսինտէ կիւզէրան իտէն միւքեւ-
լէմէեի պէեան իյլէմէղտէն էվլէլ, շունուտա ունութմանըզ
իսպարա քի , Անասթազի , մատամ Սէրաֆէնին չէլէպիսի
պուլունան նօթէր ժագ Թէրանըն, քեամիլ ու ֆազըլ վէ սօ-
ֆու պիր ատէմ օլմասընա , հէր նէ գատար , հէր քէս կի-
պի, քեամիլէն ինանմագտա իտի իտէ տէ , պու ճիւմէ իլէ
տախի , մէրգում նօթէրի , էլմաս չարխճըսը Մօրէլին գըզը
Լուիզ իլէ , մէրգումէ Լուիզէ , բէտէրինի, նօթէրէ օլան պօր-
ճունտան գուրթարսըն նիյեթիլլէ, պին իւչ եիւզ ֆրանգ ,
նօթէրին բարադընտան , ֆէրտասը կիւնիւ եինէ , մէրգում
ֆէհմինէ վարմագոջըն , պիր պանքէր եանընտա պուլու-
նան քէնտի բարասընը ալըպտա, եէրինէ գօյմագ նիյեթ-
իլլէ գալտըմըլ օլտուղունտան նաչի, չէլէպիսի նօթէրին,
ֆարգընտ վարըպտա խրրսըլ տըր իֆիթիրասըլլա մահպէսէ
աթտըմըլ օլտուղու եազըճըսը ժէրմէն հագգլարընտա իպ-
րազ իյլէմիչ պուլունտուղու մուամէլէյի չէտիտէտէն տօլանը
տախի (1), զիեատէսիլլէ թայեիպ իյլէմէքտէ օլտուղու կի-

(1) Շունու տախի խաթըրտան չըգարմամալլեըզ քի , հէնուզ մա-
տամ Բիբլէ , նէ Լուիզին վէ նէ տէ ժէրմէնին գապահաթսըլ օլմա-
տըզլարընը պիլմէյիպտէ , գապահաթիլ տըրլար տէյի զանն իթմէքտէ
օլտուղու հալտէ պիլէ , օլ մէրթէպէ շիտտէթ իւզըրէ , եանի մէրհա-
մէ թաիփէլէ մուամէլէ իթմէսինտէն տօլանը , թագպիհ իյլէմէքտէ իտի :

պի , քէզալիք մատամ Սէրաֆէնէ գարշը տախի , կէրչի ֆիք-
րինտէն ախի սու իլէ երյգաներպ թայեիպ իյլէմէքտէ ի-
տի իսէ տէ , նասըլքի զիյրտէ անլաշլաճագ տըր , պազը
էսպապա մէպնի , եանի քէնտի բօլիթիգասընտան նաչի ,
գալպինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու էսէրի պուղղ ու նէֆ-
րէթի սէթր իլէ , մէրգուսէնի , քէմալի հիւրմէթլէ գապուլ
իյլէմէքտէ իտի :

Մատամ Սէրաֆէն , Դապրիօն թարաֆընտան զուհու-
րա կէլմիշ օլան մասգարալըգլարը , պէր միւգթէզայի ու-
սուլ ու նէզլաքէթ թայեիպ իյլէտիքտէն սօնրա ,

— Լա՛քին , օ տէկիլ էմմա , — տէտի մէրգուսէ , — պու
պիզիմ Մ. Պրատամանթի (Բօլիտօրի) նէ՞ օլմուշ տուր , նէ-
րէնէ կիթմիշ տիր . տիւնքի կիւն պիր մէքթուպ եազտըմ ,
գարշըլըգ ճէվապընը ալամատըմ , վէ պու սաուան քէնտիմ
կէլտիմ , քէնտիսինի պուրատա պուլամատըմ . . . ինչապ-
լահ արթըգ պու տէֆա պօշա չըգմանաճաղըմ տըր , ու-
մարըմքի պուրատա տըր :

Մատամ Բիրլէ , կիւեա բէք էսէֆ իտիպ վէ բէք մահզուն
օլմագտա տըր կիպի պիր թավր ու թարգտա պուլունարպ ,

— Ա՛ , տօղրուսու , բէք թէէսսիւֆ իտէրիմ քի , պու
տէֆա տախի պալթընըզըն սիպէ եավէր օլմատըղընը կէօր-
միւշ օլաճագսընը տըր , — տէտի :

— Նի՛չին :

— Ձիւնքի Մ. Պրատամանթի հալէա կէլմէմիշ տիր :

— Օ՛ , տօղրուսու , արթըգ տատընը գաշըրմագտատըր :

— Վազաա էօյլէ տիր , վահ զէվալլը մատամ Սէրա-
ֆէն , տիմէք տիր քի , պօշա եօրուլմուշ օլտունուղ :

— Սէրգուսմա իսէ բէք չօգ սէօյլէնէ ճէքլէրիմ վար իտի :

— Է՛յ , նէ չարէ , պիր իշտէ էկէրչի պալթ օլմաղ իսէ ,
եալընըղ ճահո պիհուտէ օլմուշ օլուր :

— Էն զիեատէ էսէֆ օլունաճագ եէրի տէ շու տուրքի ,
պէն հէր վագըթ պուրատա կէլիպ տէ մէրղուսու արանա-
մամ , զաթէն չիմտիլէ գատար տա պիրէր վէսիլէ իհտաս

խտերէք կէլմէքտէ իտիւմ, չիւնքի, մաազալլահ, էկէրչի մօն. սիէօ ֆէրան, պէնիւմ պէօյլէ պիր շարլաթան իլէ կէօրիւչիւպ գօնուշտուղումու պիլէճէքօլսա, գըրամէթլէր գօբարաճա. ղընտա շիւբէէ եօգտուր, զիրա, մալիւմեա, զայէթլէ սօֆու պիր ատամ տըր... պիթթապի վիճտանընա թօգունաճագ տըր... արթըգ օլ վագըթ, սիլտէ տիւչիւնէպիլիրսինիլ... նէլէր եաբաճագ տըր:

— Թըպզը պիզիւմ Ալֆրէտ տախի էօյլէ տիր, բէք սօֆու տուր, վէ օլ դատար սօֆու տուր քի, վիճտանընա թօգունուր օլան հիչ պիր շէյէ միւսաատէ իթմէլ:

— Շիմտի սիլ, Մ. Պրատամանթինին, նէ վագըթ կէլէճէկինի պիլմէ զմիսինիլ:

— Սաաթ ալթը հէտի բատտէլէրինտէ պուրատա պուլունմադլըլա սէօլ վիրմիլ օլմաբընը պիլիրիւմ, չիւնքի, էկէրչի մէրգում, հէնուղ քէնտիսի կէլմէլտէն էվլէլ կէլէճէքօլուր իսէ, թէքարէն կէլսին տէյի սէօյլէմէքլիլիմի պանա բէճա իյլէմիլ տիր... իմտի, էկէրչի ագչամ կիճ վագըթ կէլէճէքօլուր իսէնիլ, մութլագա պուրատա պուլլապիլիրսինիլ:

Վէ Անասթապի մէրգումէէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիրտէն սօնրա, քէնտի ֆիքրինտէն տախի, շաշարմ ագլընա տէտի, — զաթէն մէրգում պիր սաաթտան Նօրմանտիւեա եօլճու օլաճագ տըր:

— Տիմէք տիր քի, ագչամա թէքրարէն կէլմէլիւիւմ. — տէտի մատամ Սէրաֆէի, լէհէսինտէն կիւճէնմէքտէ օլտուղու աշիքեար պուլունտուղու թագտիրտէ: Վէ պատէհու իլափէյի մէգալ պիրլէ, — Ազիզէմ մատամ Բիբլէ, սիլէ պաշգա պիր սէօյլէէէճէկիւմ տահա վար իտի... Ալէմին էհիլ ըրզ վէ քեամիլէ պիր գըզ տըր տէյի զանն իյլմէքտէ օլտուղու օլ պուտալա Լուիզին պաշընա կէլէնի, էլպէթթէ պիլմէքտէսինիլ, էօյլէ տէկիլ մի, — տէտէ:

— Աման, անըն լագըրտըսընը իթմէյինիլ, — տէյի ճէպապ վիրտի մատամ Բիբլէ քէմսլի թէէսսիւֆիւզրէ կէօգ-

լէքինի եօգարը տողրու գալորարագ, — զիրա, խաթ-
ըմա կէլաիքճէ, թիւլէրիմ թիքէն թիքէն օլմագտա տըր-
լար :

— Եանի տիմէք իսթէրիմ, քի, շիմտի պէսլէմէմիզ պու-
լունմագտա տէկիլ տիր, իմտի, էկէրչի, պիթթէսատիւֆ,
էօյլէ պիր քեամիլէ, զայէթլէ չալըշգան, վէ զայէթլէ նա-
մուսլու պիր կէնճ գըզ իշիտէճէք օլուր իսէնիզ, պանա
խապէր վիրմէքիկէ հիմմէթ իթմէլիսինիզ, զիրա, մալիւմ-
եա, էօյլէ պիք իյի պէսլէմէ պուլմագլըգ բէք կիւճ օլտու-
ղունտան, հէր թադաֆա պաշ վուրուպ աքաջլըմագլըգ
իգթիզա իթմէքտէ տիր . . :

— Բէք ալէա, մատամ Սէրաֆէն, օլ պապտէ ասլա էլէմ
իւզրէ օլմաեընըզ . . : էկէրչի էօյլէ պիրինի իշիտէճէք օ-
լուր իսէմ, սիղէ խապէր վիրիրիմ . . : Լաբլին, չու տախի
սահիհ տիր քի, իյի խըամէթքեար պուլմագլըգ նէ գատար
կիւճ իսէ, իյի պիր մահէլլ պուլմագլըգ տախի օլ գատար
կիւճ տիր :

Պատէհու Անասթագի, երնէ քէնտի ֆիքրինտէն օլտու-
ղու հալտէ ,

— Սլա՛հ իթմէպին քի պէն սանա էօյլէ պիր ֆագլըէ
գըզ պուլուպտա կէճնտէրէյիմ, մէկէրչի սանա պէսլէմէ
կէճնտէրէյիմ տէ, աճլըգտան էօլսիւն, հա՛, էօյլէ՞ մի,
— տէտի, — Սէնին էօյլէ պիր չէլէպին վար տըր քի, հէմ
զայէթլէ թամաքեար վէ հէմտէ զայէթլէ պի ինսաֆ տըր,
մէկէրչի օլ պիշարէ Լուիզ իլէ ժէրմէնին իքիսինի տախի,
հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէն, օլ խալին հէրիֆ տէկիլ մի տիր :

— Հէք նէ գատար պէեանէ հաճաթ եօգ իսէ տէ, —
տէտի մատամ Սէրաֆէն, — չու տա աշիքեար տըր քի,
պիղիմ էվտէ խըամէթ իթմէքիք կիպի բահաթլըգ օլա-
մազ, էլ վիրիր քի, կէլէն գըզըն ազլը պաշընտա օլտուն,
հէր հալտէ մէմուռն օլուպ վէ իսթիֆատէ իտէճէկինտէ
ասլա շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր, հայըֆ քի Լուիզ, պիղիմ
էլէպինին քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու օլ կիւղէլ կիւղէլ

նասիհաթըսըը տիյնէմէք իսթէմէտիկինտէն , ֆէնա եօլլա ,
ըա ցարմըշ , վէ ադըպէթքեարտա , միւսթահադդ օլտու-
ղու ճէղահա չարբմըշ արըր . . :

— Տիւրհէսիդ . . : Սիդ օլ խուսուստա իթմինանի գալպ
իւզրէ օլունաւզ , էօյլէ պիր միւնասէպէթլի կէնճ գըզ զու-
հուր իթտիկի անտէ , պէն սիզէ իսթար իտէրիմ . . :

— Իյի խաթըրմա կէլտի , պագընըզ անը տախի պիզէ
խապէր վիրէյիմ , — տէտի մատամ Սէրաֆէն , — Մ. Ֆէ-
րանըն պիւյիւք պիր մէրադըտա վար տըր , շէօյլէ քի , էօյլէ
պիր պէպէմէ արանըլարընտա , միւմքին օլտուղու մէր-
թէպէ , ֆամիլեսաք պուլունմաեըպ , եալընըզ պաշընա օլ-
մասընա տիգդաթ օլունմայը տըր , չիւնքի մալիւմ եա , օլ
վագըթ , էօյլէ չօդուգ տիշարը չըգմադըլզա , էօթէտէ պէ-
րուտէ կէզմէքլիկէ պիր վէսիլէսի օլմաղտա , րահաթ օթու-
րուր , քէնտի իշիլէ մէշղուլ օլուր , վէհապըլ , էկէրէք գա-
զարա , էօքսիւզ պիր գըզ օլուր իսէ , զաքն իտէրիմ քի , Մ.
Ֆէրան , տահա գիեատէ մէմնուն օլուպ թէրճիհ իտէր . . .
զիրա , օլ պապտէ , պիրինճի շու ֆազլա մէնֆաաթ վար
տըր քի , պիր ուճու կիտիպ սէվապտա գարար գըլար ,
եանի էօքսիւզլին պիրի գայըլըմըշ օլուր , վէ իքինճիսիտէ
շու տուր ըի , նասըլքի սէօյլէտիմ , էօյլէ չօդուգ կիտէնի
կէլէնի օլմազ , վէ քէնտիսիտէ տիշարը չըգմադըլզա մէճ-
պուր պուլունմազ : Օլ սէֆիլէ Լուիզին վագաասը , պիզիմ
չէլէպի իշին , բէք պիւյիւք պիր տէրս օլմուշ տուր . . . Եվ-
վէթ , էվվէթ , . . . ազիզէմ մատամ Ռիբլէ : Վէ իշթէ օլ
սէպէպէ մէպնի տիր քի , շիմտի պիր եէնի պէպէմէ տահա
պլմագ իշին , զիեատէսիլէ սագըլմագտա , վէ ինթիխապը
խուսուսուլնտա , պէօյլէ կիւճլիւքլէր չըգարմագտա տըր :
Ձիւնքի , պիզիմ էվ կիպի տինտար պիր զաթըն խանէսին-
տէ զուհուրտ կէլիշ օլան ֆէնալըզ , տօղըուսու , գօլա-
եընա աշուտուլըր վէ թէհամիլը օլունուր պիր շէյ տէ-
կիլ տիր . . . առամլն պատիի հէյպէթի օլտա ճայիդ տօր-
հէր նէ հալ իսէ , տիմէր տիր քի , ագչամա ելինէ կէլմէրի-

եիմ, էօյլէ տէկիլ մի. կէրչի վալիտէ Պիւրէթիտէ կէօրմէք իսթէր իսէմտէ, արթըզ ագչամա Մ. Պրատամանթիինն եանընա չըգտըղըմտա, անըն օտասընա տախի ուղրարըմ:

— Էվվէթ, մատամ Սէրաֆէն, ագչամա թէշրիֆ իտէրսինիզ, վէ հիչ շիւրհէմտէ եօգ տուր քի, օլ վագըթ մէրգուսու պուլապիլիւսինիզ:

Մատամ Սէրաֆէն գաբուճունուն օտասընտան տիշարը չըգտը:

— Մէրգումէ, Պրատամանթիեի, բէք սըգը սըգը վէ բէք պիր խահչի իւղրէ արամագտա տըր, — աճապա մէրգումա նէ սէօյլէ եէճէք տիր... Լարիպ եէրի շուրասը տըր.քի, մէրգումտա մուղայիրի օլարագ, ախի խահչի իւղրէ, պուսնու կէօրմէզտէն էվվէլ պըրագըպ Նօրմատիաեա կիթմէքլիկէ չալըչամագտա տըր: Մֆ, եիւրէկիմին եաղլարը էրիտի, նէ՛ գատար գօրգտում.քի, մատամ Սէրաֆէն եօգարը չըգարտա, Մ. Պրատամանթիեի բասթ կէլիր տէյի, չիւնքի, մէրգումտա օտասընտա, տիւն ագչամքի կէլէն պիր գատընա պէքլէմէքտէ տիր. մէրգումէնին եիւղիւնիւ կէրչի տիւն կէօրմէտիմ իսէ տէ, պու տէֆա կէլտիկինտէ, պիզիմ օլ տէօրթ բարալըգ դօմանտանա կէլմիչ օլան պիր գարըեա նասըլ եարըպ տա մուվաֆֆագ օլապիլտի իսէ, պուսնա տախի այնի թարիսի թուլթարագ, հէր հալտէ եիւղիւնտէքի նիգապը աշաղը ալտըրարագ, պիր իեիճէ կէօրմէքլիկէ չալըչաճաղըմ տըր: Շու պիզիմ, ճէպի տէլիք դօմանտանա՝ նէ տէրսին, օլ կիւնտէն պէրու, պիր տահա պուրահա աեագ պասմամագտա տըր... բէք ալէա, վարսըն կէլմէսին, պէնտէ քէնտիտէն զարագըմը չըգարմագ իչին, օտունլարընը եագտըգճա եագարըմ... հայ հայ, եագարըմ եա, վարսըն հատտինի թանըսըն... սէնի կիտի զէվզէք պուտալա սէնի՛... Էմմա, պանա կիւճէնիր իմիչտէ, պէնտէ այտա ըն իքի ֆրանգ քեարըմը զայալ իտէր իմիչիմ, ա՛տամ սէնտէ, օտա մը պիր տէրտ իմիչ. վարսըն օ եինէ քէնտի բարլագ գումաշտան մամուլ օլան կիճէլիք խըրգասընը

(ըօպ տը շանայր) կիլինէրէք զուրուլլանմագտա օլտուն, էհ, տօղլուսու եա, մէգքիւր սիւսիւլէ, չօգ պիւլիւք իշլէր կէօրէպիլմիշ տիր: Լաքին, օ տէկիլ էմմա, աճապա շու Մ. Պրատամանթիյէ կէլէն գատըն քիմ օլտեօր, վէ նէ իշին կէլիեօր... աճապա մէրգ ումէ միւթէպէր պիր ֆամիլեատան մը տըր... պէն պունու անլամագ իսթէր իտիմ, չիւնքի, սագսըղան գուշու կիպի մէրագլը պիր գարըեւմ, վէ պու թագսիրաթտա պէնտէ տէկիլ տիր, չի ֆայիտէ, ճէնապը Խալիգ պէնիտէ պէօլլէ խալգ իլլէմիշ տիր. հէրքէս, հէր նէ իսթէր իսէ վարսըն սէօլլէսին, արթըգ պու պէնիմ թապիեաթըմ տախիլինտէ տիր: Հա'... ֆիքրիմէ պիր թէտպիր կէլտի, վէ հէմտէ բէք ալէա պիր թէտպիր տիր, հայ հայ, մէգքիւր թէտպիր իլէ, պէն պու գատընըն իսմինի բէք ալէա խապէր ալըպ էօյրէնէպիլիւրիմ. պիր քէրրէ թէճըրիւպէ իտէրիմ: Փագաթ, նէ տիր օ, քիմ տիր շու կէլէն: Ա', պէնիմ քիրաճըլար շահըմ էֆէնտիմ իմիշ: Սէֆա կէլտինիլ, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, — տէտի մատամ Բիբլէ, սօլ էլինին արգասընը, քէնտի պաշընտաքի էյրէթի սաշընա տաեաթըպտա ասկէրվարի սուրէթտէ սէլամա տուրարագ:

Ֆիլվագըտա կէլէն Ռօտօլֆ օլուպ, վէ մէրգում, մօնսիէօ տ'Արլիլին, քէնտիսինէ սուլի գաստ իլլէմէսինտէն, հէնուղ պիւթիւն պիւթիւն պիխապէր պուլունմագտա իտի:

— Վագըլլար խայր օլտուն, մատամ Բիբլէ, — տէտի մէրգում իշէրի կիրէրէք, — աճապա մատմօագլէ Ռիկօլէթ օտասընտա մը աըր, մէրգումէեէ պիրաղ սէօլլէեէճէկիմ վար տըր:

— Մէկէրչի օլ պիզիմ զէվալլը օտա պէքճիկէղինին, օտասընտա պուլունմատըղը պիր կիւն վա՞ր մը տըր, մէկէրչի զսթէն հէր վագըլթ պուրատա տէկիլ մի տիր. կիճէ կիւնսիւղ չալըչմագտա տըր, պիշարէնին հիշ պօշ տուրտուղու եօգ սուր քի, տիշարը չըգապիւսին...:

— Մօրէլին ֆամիլեասը նասըլ տըր, պարի պիրաղ զայրէթ ու ճէսարէթ ալապիլմէքտէ մի տիր:

— Էվվէթ, մօնսիէօ Բօտօլֆ, Էվվէթ . . . Ալլա՛հ սիղտէն
 րազի օլսուն, պէրէքէթ վիրսին սիգէ վէ եախօտ օլթարաֆրն-
 տան վէքիալէթ իթմէքտէ օլտուղունուղ համիլյեթքեար
 զաթա քի, կէրէք մէրգումէ քէնտիսի վէ կէրէք չօնուգլա-
 րը, շիմտի պիր սէատէթի հալ իւզրէ պուլունմագտա՝ տըր-
 ւար . . . Պիչարէլէր, սուեա միւհթաճ պուլունուղտա, կէօլէ
 մալիք օլմուշ պալըզարա պէնդէտիլէր, համա օլսուն, շիմ-
 տի հիշ պիր շէյէ միւհթաճ տէկիլ տիրէր, ըսնաճագ ա-
 թէշլէրի վար տըր, թէմիզ հավալը օտալարը վար տըր,
 նէֆիս թաամլարը վար տըր, վէ րահաթ եաթաճագ եա-
 թագլարը, վէ քէնտիլէրէ պագաճագ պիր տէ խըամէթճի
 դարըլարը պուլունտուղտան պաշգա, մատմագէլ Րիկօ-
 լէթ տախի պուրատա տըր, մէրգումէ պիր թարաֆտան
 գունտուղ կիպի չալըշարագ, քէնտի իլիյէ մէշղուլ պուլուն-
 տուղու հալտէ, տիկէր թարաֆտան տախի, կիւեա հիշ
 պիր մէշղուլյեթի եօզ տուր կիպի, ասլա օնլարրտա ու-
 նուտուպ թահիթը նազարը տիգգաթա ալմագլըգտան, հիշ
 պիր տագըզգա կէրի տուրմագտա տէկիլ տիր, տօղրու-
 տու . . . Վէ պունլարտանտա գաթինազար, Մօրէլին ֆա-
 միլեասընա պագմագ իւզրէ, թարաֆրըղտան պիրտէ ա-
 րապ թապիպ կէլմիշ իտի . . . եա՛հու, պագսանաեընըզ
 մօնսիէօ Բօտօլֆ, սիղտէն կիւնահըմը աագլամամ, պէն մէր՝
 գում հէքիմի կէօրտիկիւմ կիպի, պիլիւրմիտինիզ, քէնտի
 քէնտիմէ, նէ՝ սէօլէտիմ. «պէսպէլլի, պուլաա պիր քէօմիւր-
 ճիւլէր հէքի Լի օլմալը տըր, վէ բէք տէ միւնասիպ տիր,
 չիւնքի զաթէն էլլէրի սիեահ օլտուղունտան, քէօմիւրճիւ-
 լէրին նապզարընը անլամագ իւզրէ, պիլէքլէրինի թութ-
 տուղունտա, հազըր էլի քիրլէնմէզ» տէտիմ. ֆագաթ,
 պու ճիւմէ իլէ տախի, քէնքտէ նէ պէյիս վար տըր, էլ վի-
 ըրի քի պիրատամըն, քէնտի սանաթընտա մալիւհաթըլա-
 զըմէսի պուլունսուն, վէ մէրգում իսէ, բէք ուսթատ պիր
 թապիպէ պէնզէմէքտէ տիր. Մօրէլին զէվճէսինէ եալընըզ
 պիր սու վիրտի, վէ օ տա, անինտէ մէնֆաթըշըր կէօրտի-

— Զէվալը դատունճրդաղ, — պէսպէլի, տայիմա մահ-
զուն ու միւքէտտէր պիր հալտէ պուլունմագտա օլմալը տըր
էօյլէ տէկիլ մի :

— Օֆ, էվվէթ, մենսիէօ Բօտօյֆ, էվվէթ. . . մէկէրչի օլ
պապտէ չիւքհէ ճայիղ օլապիլիբ մի. . . պիշարէնին գօճաւը
տիվանէ օլուպ. . . վէ էվլատը Լուիզ իսէ մահպէստէ պու-
լունմագտա տըր: Իլլա օլ Լուիզին հալի, երւրէկինէ խանչէր
կիպի իչէմէքտէ տիր. էհլի քոլ վէ նամուսլու պիր ֆամիլիա
իչին, արթըգ պունտանտա զիեատէ պիւյիւք պիր տէրտ օ-
լամաղ. . . Տահա չիմտի, նօթէրին վէքիլխարճը մատամ
Սէրաֆէն պուրատա իտի, օլ պիշարէ գըղ հագգընտա, օլ
մէրթէպէ ֆէնա սուրէթտէ շէյլէր սէօյլէտի քի, հէման
խաթըրմա կէլտիքճէ պիլէ, իւզէրիմաէ պիր հիտտէթ տույ-
մագտաեքմ. չուքին, չի՛ ֆայիտէ քի, պէն օլ աճիւղէնին
ազգընըն բանընը վիրէմէտիմ, չիւնքի, գօճա պիր եալան
եութտուլմանա մէճպուր օլտուղունմտան, պիր չէյրէք գա-
տար քէնտիմի զապթ իլէ, թաթիլը պիր մուամէլէտէ պուլուն-
տում: Պիրտէ օլ սորսըղ գարը, նէ՞ տէրսինիւ, ութանմա-
տան պանա գալգըպտա, Լուիզին եէրինէ կիրմէքիւք իւզ-
րէ, պիր կէնճ գըղ պուլմագլըղմը թէքլիֆ իլլէ մէսին մի,
պարի պէն իսէ, քէնտի չէլէպիսի պուլունան նօթէրին,
նէ մէրթէպէ ճիմի վէ չինկեանէ թապիաթը օլտուղունու
պիլէնլէրտէն օլմասամ. . . Նէ՛ գատար եիւզսիւղ սու-
րէթսիւղ նէքէս առամլար: Պիրտէ գալգմըչլարտա, պէսլ-
մէլիք իչին, էօքսիւղ սահիպսիւղ պիր գըղ խթէմէքտէ
տիրլէր: Պիլիրմիսինիւղ, մենսիէօ Բօտօյֆ, պունտան մագ-
տալէրի նէ՛ տիր. կիւեա, քէնտի իֆատէլէրինէ նէզարէն,
էօքսիւղ վէ թարաֆսըղ էթրաֆսըղ օլուր իսէ, չօղլուգ
կիտէնի կէլէնի օլմաղ, վէ քէնտիսիտէ տիշարը չըգմազտա,
էվտէ յահաթ օթուրուր իմիշ. հալ պու քի, հագըղգաթի
հալ պու տէկիլ տիր, պու պիր տէսիսէ տիր. ասըլ ճըլա-
րըն մագսէսի շու տուր քի, էօյլէ էօքսիւղ սահիպսիւղ պի-
րի օլտուն տա, կիտիպ էօկիւտ նասիհաթ ալաճագ քիմանէսի

պուլունմասըն քի , քէնտիւէրտէ իսթէտիրէրի կիպի գան-
տըրըպ մէճպուր իտէրէք , բէք ճիւզի պիր մաաչ իլէ խըտ-
մէթէրինի եաբտըրմըչ օլտունլար : Հա՛, նէ՛ տէրսինիլ , մոն-
սիէօ Բօտօլֆի , տօղրու սէօլլէ յինիլ , Ալլահընզըլ սէվէրսէ-
նիլ , պու խապիսլէրին ասըլ մագսէալէրի պու տէկիլմի տիր-
— էվվէթ . . . էվվէթ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Բօ-
տօլֆի ֆիքրինտէն պիր շէյ տիւչիւնմէրլէ մէշղուլ պուլուն-
տուղու , հալ ու հէյեթինտէն անլաշըլմագա օլտուղու
հալտէ :

Մատամ Սէրաֆէնին , Լուիղին եէրինէ , նօթէրին խա-
նէսի իչին , էօքսիւզ պիր գըզ իսթէմէքտէ օլտուղունու
իչիթ տիկինտէ , Բօտօլֆի ֆիքրինտէն , իշթէ պունտանտա իեի
պիր ֆուրսաթ օլամալ , տիմէք տիր քի , մէրգումնօթէրին
ճէզասընըն վիրիլմէսի վազթի միւնասիպի կէլմիշ օլմալը տըր-
տէյի տիւչիւնմէքտէ իտի : Մատամ Բիբլէ քէնտի լագըր-
տըսընա տէվամ իյլէմէքտէ իքէն , Բօտօլֆի տախի , Լուիղին
ճէլատը պուլունան մէրգում ժագ ֆէրանըն միւսթահագգ
պուլունտուղու ճէզանըն , բէք լաեքըլը վէ բէքտէ հագգ-
լը սուրէթտէ չէքտիրիլմէսինէ պիր իեի ալէթ օլապիլէճէք
օլուպ , վէ զաթէնտէ օլ նիյիէթ իլէ Փարիսէ ճէլպինի էմր
իթմիշ պուլունտուղու Սէսիլիեէ վիրէճէկի խըտմէթ ու թա-
լիմաթըն թարղընը եավաշ եավաշ թէպտիլ իլէ եէնի պիր
թէրթիպ գուրմագտա իտի :

— Սիղին տախի , օլպապտէ թըպդը պէնիմ կիպի տիւ-
չիւնէճէկինիլտէ չիւբհէմեօգ տուր , — տէտի մատամ Բիբ-
լէ , — էվվէթ , թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , պունլարըն էօյլէ
սահիպսիլ պիր գըզ արամագլըգտան միւրատլարը , մահ-
դա թամաալարընտան նաչի տիր , մաաշընը իսթէտիրէրի
կիպի քէսիպ գըրդմագլըգ մագսէտինէ մէպնի տիր . լա-
քին , Ալլահ՛ն իթմէսին , հիչ գալգար տա սէպէպ օլուր պէն
օնլարա պիրինի կէօնտէրիլմիլիմ : Հէմ զաթէն էօյլէ պի-
րինիտէ թանըմագտա տէկիլիմ եա . . . վէ , հաթթա էօյլէ
պիրիսի պուլունտուղունու իշիթսէմ պիլէ , էօյլէ պիր խու-

սիս Թոթումըն խանէսինէ կիթմէրլիքտէն մէննէ չալըշըրմօ
էմմա, սիզ նէ տէրսինիզ, մօնսիէօ Րօտօլֆ, սէօյլէտիկիմտէ
հազդըմ եօ՞ղ մուտուր:

—Մատամ Բիրլէ, պանա պիւյիւք պիր խըտմէթ իթ
մէք իսթէրմիսինիզ:

—Մաաշալլահ, մօնսիէօ Րօտօլֆ, մէկէրչի օլ պապտէ
սիւալ ճայիզ օլապիլիր մի... պէն սիզին խաթըրնըզ իչին,
տէկիլ պիր խըտմէթ իթմէք, իլլա քէնտիմի աթէչէ սալմագ,
վէ պաշըմտաքի սաշարըմը գալուրուպ եագմագ պիլէ լազըմ
կէլսէ, եինէ հազըր ու միւնթագըր պուլունմագտաեւմ. է-
կէրչի պիրինէ պիր ղարագընըզ վար տըր տա, ախըզ ինթի-
գամ իթմէք իսթէր իսէնիզ, հէման էմր իտինիզ... կիտիպ
եիւզիւնիւ կէօլիւնիւ ըսըրըպ բարչա բարչա իտէեիմ...
ճան ու թէնիմի սիզին ուղրունուզա գօյմագլըզ պէնիմի-
չին տիր... քէնտիմտէ, եիւրէկիմտէ, տայիրէյի իթաաթը-
նըզտա պիր էսիր մագամընտա տըր, տէյի պիլմէլիսիիզ...
էվվէթ, պու պէօյլէ տիր, ֆագաթ, եալընըզ պիր խու-
սուս վար տըր քի, պու սէօյլէտիքլէրիմտէն միւսթէսնա թու-
թուլմալը տըր, շէօյլէ քի, էմիլինիզ հէր նէտէ օլսա, եա-
լընըզ շունա տիդգաթ օլունմալը տըր քի, Ալֆրէտիմէ թօ-
գանըր պիր քէօշէսի պուլունմամալը տըր...

—Օլ պապտէ հիչ չիւրհէնիզ օլմամալը տըր, մատամ
Բիրլէ... պագընըզ սիզէ սէօյլէեէյիմ, սիզտէն օլաճագ
մաթլուպումնէ տիր... Պէն էօյլէ սիզին սէօյլէտիկինիզ
կիպի էօքսիւզ պիր զըզ թանըմագտաեւմ... մէրգումէ
պուրալտա օլմաեւզ, տիեարը էճնէպիլեէտէն տիր...
Փարիսէտէ իըք տէֆա օլարագ կէլմիշ տիր. իմտի մէրգու-
մէեի, մէրգում սօթէրին եանընա պէսլէմէլիկէ վիրմէք իս-
թէրիմ...

—Շիմտի սիզ պէնի չըտըրթտըրաճագսընըզ... նէ
սէօյլէեօրսունուզ, մէկէրչի գալգըպտա, մէրգումէ կէնճ
գըզ հէր քիմտէ օլսա, էօյլէ պիր չինկեանէ հէրիֆին եա-
նընա մը վիրմէք իսթէմէրտէսինիզ...

— Հէր նէտէ օրսա , եինէ օրղընաճագ պիր եէր տիմէք տիր . . պօշտա տուրմագլըգ տան նիհայէթ իյի տիր եա . վէ պոնտան տա գաթինագար , մէրգուսուն եանընա էսիրլիկէ վիրէճէք տէկիլիզ եա , մէրգուսն կիտիպ պիր միւտտէթ գալ . սըն , հօշլանտը , նէ ալէա , էմմա հօշլանմամը իմիշ , եինէ արըրագըպ չըգ անլիլիր . . . հիշ տէկիլ իսէ , հէմպիր դուրու պօշագընը օշտուն չըգարմըշ օշուր . . . վէ հէմտէ , պէն պիր եիւքտէն գուրթուլմուշ օշուրում , չիւնքի , չիմտի պէն քէն . տիմ գաեըրմագլըգա մէճպուր պուլունմագ տաեըմ :

— Էհ , մօսիւէ Բօտօլֆ , արթըգ օրասը քէնտի պիլէճէ կինիզ պիր շէյ տիր , իշթէ պէն սիզէ խապէր վիրտիմ . . Եմմա , պու ճիւմէ իլէ տախի , սիլ քէնտինիզ պէկէնիպ միւնասիպ կէօրմէքտէ իմիշսինիզ . . քէյֆ սիլին տիր , սիլ քէնտի էֆքեհասընըղտա մուլթարսընըղ . . . Վէ պոնտանտա գա . թինագար , տօղրուեալ սէօլէմէքլիք լաղըմ կէլտիկինտէ , շու տախի սահիհ տիր քի , մէրգում նօթէր ալէյհինտէ , վագաա , ֆէնա սէօլէնէնլէր վար իսէ տէ , մուզայիրի օշլարագ , հագընտա իյի սէօլէնէնլէր տախի վար սըր . . . ֆիրլագը , թամաքեարլըգտա քէօթէքլիք մէրթէպէսինէ գատար ինմիշ օշտուղու կիպի , սէրթ եիւքէքլիքքտէ մէր . քէպլիք մէվգըսընը թուլթմագտա , վէ սօֆուլուգտա իսէ , ատէթա պիր ջէմմա (լուսարար) հալինտէ պուլունմագ տա տըր , էվլէթ , պու սահիհ տիր . . . լաքին , տօղրուլուգ . տատա անգրան ու էմնալի եօգ տուր , սուեու իւֆիւրիւպ իչէնլէրտէն տիր , տէնիլսէ ճայիզ տիր . . . կէրչի մէրգում քէնտի խըտմէթքեարընա , լուեղղը վէ նէֆիս պիր եէմէք վիրմէքտէ տէկիլ տիր . . . լաքին , աճ տա պըրագմագտա տէկիլ տիր : Վէլհասըլ , կէրչի մէրգումուն խանէսինէ կիտէն , պէյիլիր կիպի չալըչմագտա տըր , լաքին , բէքտէ սօ . ֆուլուգ վէ սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ , վէ ինսանա օսանճ կէթիրտիպ տիւնեասընտան պըգթըրտըճը պիր հալտէ պուլունտուղունտան . . . էօլլէ կէնճ գըղլարըն պաշտան գըլտան չըգմալարընա սէպէպիլեթ վիրիճի օշան պիր էվ տախի

տէղիլ տիր . . . հալ պու քի Լուիզէ կէլինտիբտէ, արթըգ
• պիր միւսթէննա սահըլտա սէզա՝ տըր :

—Մատամ Բիրլէ, նամուսունուզ իւզէրինէ եէմին վի-
րէրէք, սիղէ պիր էսրար աչմագ իսթէրիմ :

—Օլ պապտէ քէմալի էմնիյեթ իւզրէ օլապիլիրսինիզ,
Անասթապի Բիրլէ, էօյլէ սիզին պիլտիկինիզ գարըլարտան
տէկիլ տիր, Ալլահըն վարըղըյլա Ալֆրէտին սէթրիսինին
տէ եէղիլ օլմասընա նէ մէրթէպէտէ ինանմագտա իսէնիզ,
պէնիմ ազըլմըն բէքլիկինէ տախի օլ մէրթէպէ ինանապի-
լիրսինիզ . . . սըրր սագլամագլըգտա, չամուր պալըղընա միւ-
մասիլ պիր հալտէ պուլունմագլա իֆթիխար իտէպիլիրիմ . . .

—Հաթթա, Մ. Բիրլէեէ տախի, օլ պապտէ հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէեէճէքսինիզ . . .

—Մէրգումուն սաղըղը իւզէրինէ օլարագ սիզէ եէմին
իտէրիմ քի, օնա տախի հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմ . . . ֆա-
գաթ, էլ վիրիր քի սէօյլէեէճէկինիզ շէյտէ, նամուսա ին-
թիգալ իտէր պիր շէյ պուլունմասըն . . .

—Ա, մատամ Բիրլէ, մէկէրչի պէնիմ հագըլմտա էօյ-
լէ պիր չիւբհէեէ զահիպ օլապիլիրմիսինիզ :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէն անը իսթէտիկիմ կիպի
դանտըրապիլիրիմ, շէօյլէ քի, զէրրէճէ հիչ պիր շէյին ֆար-
ղընա վարամասըն, պէնիմ գօճաճըղըմ էօյլէ պիր ատամ
տըր քի, կէրէք պիկիւնահըլգտա վէ կէրէքտէ շէյթանըլգ-
տա, թըպգը ալթը այլըգ պիր չօճուղա պէնիզէք :

—Բէք ալէա, պէնիմ սիղէ քէմալի էմնիյեթ իմ վարտըր:
Տիյնէյինիզ չիմտի սիզ պէնի :

—Նասըլ քի սէօյլէտիմ, վէլէվ էօլմէք տախի լաղըմկէլ-
սէ, եինէ սըրըրնըգ գալպիմտէ սըրր գալաճագ տըր, թա
մէզարա գատար պէնիմէ պէրապէր կիծէճէք տիր, անլա-
տընըղ մը չիմտի ա պէնիմ քիրաճըլար շահըմ . . . հայ-
տէյինիզ, սէօյլէյինիզ պագանըմ :

—Պէնիմ օլ սիզէ սէօյլէտիկիմ կէնճ գըզ, պիր խէ-
թատա պուլունմուշ տուր . . .

—Է՛յ, անլաշըլտը՝ . . . քիմ պիլիր, պէլքի պէն պիլէ, հէնուզ օն պէշ եաշըմտա իքէն, էկէրչի Ալֆրէտ իլէ էվլէն. միշ օլմասա իտիմ, շիմտի է գատար տէկիլ պիր, իլլա էլլի քէրրէ խէթատա պուլունմուշ օլանգադ իտիմ. . . վէ հաթթա, պէլքիտէ եիւզ տէֆալար: Էվլէթ, էվվէթ, հաթթա պէն քէնտիմ պիլէ. . . հանը սիզ շիմտի պէնի շու հալտէ կէօր. մէքտէսինիզ եա. . . ալիմ Ալլահ, էօյլէ պիր աթէշ բարչա. սը իտիմ քի, հէման տիւշտիւկիւմ եէրի եազմագտա ի. տիմ. պէրէքէթ վիրսին քի, Բիբլէ գարշըմա չըգմըշտըր տա, քէնտի իֆֆէթի հիմմէթ իլլէ, պէնիմ մէզքիւր աթէշիմի սէօնտիւրէ պիլմիշ տիր. . . եօգաս. . . էրքէքլէր իլէ տիւ. շիւպ գալգարագ, պիր թաղըմ տիվանէլիքլէր եաբանա. ղըմտա շիւբհէ եօդ իտի: Վէլհասըլ, սիզէ շունու անլաթ. մագ իսթէրիմ քի, էկէրչի, օլ սիզին սէօյլէ տիկինիզ գըզ, եալընըզ պիր տէֆա խէթատա պուլունմուշ իսէ. . . տա. հա իւմիտ վար տըր, տիմէք տիր:

—Պէն տախի սիզին զանն ու իթիգատընըղտաեըմ, Պու գըզ, Ալմանեատա, ագրապտլարըմտան պիրինին եանընտա պէսլէմէլիքտէ իտի. վէ մէզքիւր օլ խըսըմըմ օլան չէլէպի. սինին օղլու պիրիքտէ օլտուղու հալտէ, էօյլէ պիր խէ. թատա պուլունմուշ իտի, անլատընըզ մը շիմտի մանէրաեը:

—Շիւբհէսի իիիզ, է՛յ. . . հէմ անլատըմ. . . վէ հէմ տէ օլ գատար իյի անլատըմ քի, սայքի մէզքիւր խէթատա պիզլաթ քէնտիմ պուլունմուշում տուր կիպի անլատըմ:

—Օղլանըն վալիտէսի, պունուն իւզէրինէ, թուլուպ գըզը էվտէն տիշարը գօվմուշ տուր. հալ պու քի օղլան, մէրգումէնին ուղրունտա տէլի տիվանէ օլմագտէ պուլուն. տուղունտան, հէման բէտէրի խանէսինի թէրք իլէ, մէր. գումէնիտէ պիրիքտէ ալարագ, սուրանա կէլմիշ տիր:

—Է՛յ, չի՛ չարէ. . . էօյլէ կէնն տէլիգանըլարըն. . .

—Մէրգում, պաշը թաշա կէլտիքտէն սօնրա, կէրչի տիւ. շիւնմէկէ պաշլամըշ, վէ չօգտա նատիմ օղլուպ քէմալէթ թարիգինի թուլմագլըզա գարար վիրմիշ իսէ տէ, ագըլ

պաշա կէլէնէ գատար, քիսէտէքի բարալարտա եէնմիշ թիւքէնմիշ, վէ նիհայէթ դալգըպ պանա կէլէրէք իֆատէ-
յի հալ իյլէմիշ տիր: Պէն պունա պաշգա տիւրլիւ պիր շէյ
եարամատըղըմտան, լազըմ կէլէն եօլ խարճըղընը թէ-
տարիք իլէ, եինէ բէտէր ու վալիտէսի եանընա կէօնտէր-
միշիմ տիր: Փագաթ, ասըլ պէլասը շուրասընտա տըր քի,
դըզը պուրատա պըրագըպ կիթմէքլիկինի պիր շարթ պէեան
իթմիշ, վէ մէրգուժեէտէ պիր մահէլլ պուլուպ եէրլէշ-
տիրմէկէ չալըշմագըղըրտա պէն վատ իյլէմիշիմ տիր:

— Էկէրչի Բիրլէտէն պիր չօճուղում օլմագըղդ իգպալի-
նէ նայիլ օլմուշ զլսա իտիմ. . . պէն տաթի, քէնտի էվլա-
տըմ հագգընտա, պունտան տահա զիեատէ իյի պիր թա-
րիգ թուլմահաճագ իտիմ. . . :

— Իշպու թագտիր ու թահսինինիզտէն տօլաեը իգհարը
մէմնունի, եէթ իտէրիմ, ֆագաթ, եալընըզ շունա թէէս-
սիւֆ իտէրիմ քի, նասըլ քի սէօլէտիմ, մէզպուրէ կէնճ դըզ
եապանճը օլուպ, պուրատա քիմնէեի թանըմագտա օլմա-
տըղը ճիհէթլէ, պիր եէր պուլուպ տա վիրմէքլիք բէք կիւճ
օլաճաղընտան, եանի թապիաթիյլէ պիր քէֆալէթ իսթէ-
նիլէճէկինտէն, էկէրչի սիզ քէնտինիզ հիմմէթ իտիպտէ,
մատամ Սէրաֆէնէ կիտէրէք, Ալմանեատա իգամէթ իյլէ-
մէքտէ պուլունան ագրապանըզտան պիրի թարաֆընտան
թավսիյեէ օլունտուղու հալտէ, սիզէ պիր կէնճ դըզ կէլմիշ
տիր տէյի սէօլէսէնիզ, վէ պէօլէլիքլէ մէզպուրէեի նօթէ-
րին եանընա եէրլէշտիրաէնիզ, զիեատէսիյլէ մէմնուն օլու-
րում Սէրսուժէնին իսմի Սէսիլի տիր: Վագաա, նասըլ քի սէօյ-
լէտիմ, Սէսիլի պիր խէթատա պուլունմուշ տուր, հալ պու-
քի, մէրգում նօթէրին խանէսի կիպի սըզը վէ սօֆու պիր
խանէտէ կիտիպ գալտըղընտա, չօգ մէէմուլտէն տիր քի,
լսլահը հալ ու նէֆս իտէճէք տիր. . . վէ իշթէ պէնիմտէ
մէրսուժէեի օրաեա վիրմէքլիքտէն պաշլըճա նիյեթթիմ պու-
լուսուսա մէպնի տիր, վէ հիշ շիւբհէմ տէ եօգ տուր քի,
սիզին կիպի շայեանը հիւրմէթ պիր գատըն թարաֆընտան

Թագաւորիմ ու թէքլիֆ օլունտուղունտա . . . մէրսումէ դա-
պուլ օլունաճագ տըր . . .

—Ս', մօնսիէօ Բօտօլֆ . . .

—Էվվէթ, բէք շայեանը իհիւրամ . . .

—Ս', պէնիմ քիրաճըլար շահըմ . . .

—Էվվէթ, մէրսումէ գըզ, սիզին թավսիյեէնիզլէ թագ-
աւորիմ օլունաուղու թագաւորտէ, մատամ Սէրաֆէն թարա-
ֆընտան հիւսնի դապուլիյեթ պուլաճաղընտա շիւբհէ եօգ
տուր, հալպու քի պէնիմ թարաֆըմտան թէքլիֆ օլունա-
ճագ օլուր իսէ . . .

—Անլատըմ . . . տիմէք տիր քի պէնիմ, պիր քիւշիւք չօճուգ
թավսիյեթ իտէր կիպի պիր թարիգ թուլմագլըզըմ իգ-
թիգա իտէճէք տիր, բէք ալէա . . . պէն պուլնու հէմեա-
բարըմ, վէ հէմտէ օլ պապտէ իֆթիխար իտէրիմ . . .
պագընըզ պէն օլ ճատը գարըբը նասըլ ալտատըրըմ, զա-
թէնտէ էօյլէ պիր զարազըմվար տըր քի, օ'խ, հիշ տէկիլ
իսէ օլ զարազըմը չըգարմըչ օլուրում, արթըզ սիզ քէմա-
լի էմնիյեթ իւզըէ օլունուզ, մօնսիէօ Բօտօլֆ, պէն օնա
էօյլէ եալանլար եաբար եուվարլար եուլտուրուրում քի,
մէլէքլէրտէ մաա'չալլահ տէսինլէր. պէն մէրգումէեթ նէտէ-
րիմ պիլիմիսինիզ, էն եագըն խըսըմարըմտան պուլունան
պիր գատըն Ալմանեաեա կիթմիշ իտի, գօճապը կիպի քէն.
տիսի տաիսի վէֆաթ իյլէտիկինտէն, պիր թանէ ճիք գըզլա-
ըը էօքսիւզ գալարագ, գալգմըչ պուրաեա կէլմիշ տիր, վէ
չիմտի պանա աղըր պիր հիւք օլաճագ տըր, տէրիմ .

—Թամամ, չօգ իյի, չօգ իյի . . . վէ էկէր պէնի տիյ-
նէր իսէնիզ, հաթթա մատամ Սէրաֆէնտէն ճէվապէ պէք-
լէմէքսիզին, հէման Սէսիլիեի ալտըզընըզ կիպի, սիզ քէն-
տինիզ, Մ. Ֆէրանըն խանէսինէ կէօթիւրսէնիզ, վէ խըսը-
մընըզ պուլունան գատընը, եիկիրմի սէնէտէն պէրու, եա-
նի Ալմանեաեա կիտէլիտէն պէրու, ասլա կէօրմէմիշ օլմա-
նըզը, վէ հագգլարընտա հիշ պիր մալլումաթտա ալմամըչ
պուլունմանըզը, էվվէլտէն, չէօյլէ պիր եօլուլա աշլաթտըր-

սանըղ, զանն իտէրիմքի իեի եարարսընըղ, չիւնքի, օլ վա-
գըթ, մէրսուլմէնին հալ ու հարէքէթի միւսթադպէլէսի
հագդընտա, իւզէրինիլտէ պիր մէսուլիյեէթ տախի գալ-
մըշ օլմազ :

— Տօղրու, օտա տօղրու, լաքին, պիր խուսուս վար տրը
քի, գօրգարըմ իչէ օ սէքթէ վիրէճէք տիր, չէօյլէ քի, մէր-
սուլմէ հալիյլէ Թրանսըղճա պիլմէյիպ, Ալմանճա սէօյլէեէ-
ճէք տիր, վէ օլ հալտէ իսէ, հօթէրին իչինէ կէլէմէեէճէք
տիր, էօյլէ տէկիլ մի :

— Թրանսըղճաեը բէք ալէա պիլմէքտէ տիր, վէ զաթէն
լազըմ կէլէն տէրս ու թալիմաթըտա պէն քէնտիսինէ վի-
րիրիմ, սիզ օլ պապտէ ապաւ մէրազ իթմէյինիզ, էլ վի-
րիր քի մատամ Սէրաֆէնէ, եալընըղ տիգգաթլըճա թավ-
սիյեէ իտէսինիզ, վէ եախսու, խայր, զանն իտէրիմքի,
մուղայիրի օլարազ, հիչ իւզէրինէ տիւշիւպտէ թաւսիյեէ-
լէրէ չըգըլմամալըսընըղ . . . չիւնքի, չօգ իհթիմալ տիր քի,
օլ վագըթ գալգար տա, պիր չիւբհէեէ զահիպ օլուր, վէ
նաղտան չէքմէկէ պաշլար . . . զիրա, մալիւմ եա, ալէսսէ-
վիյէ ատէթտէն տիր, պիր չէյի պիր ատէմէ, թէքլիֆ վէ
իպրամ իթտիքճէ, օ տախի կէրի կէրի չէքիլէրէք, ըէտտ ի-
տէր . . .

— Էվլէթ, էօյլէ տիր, լաքին, սիզ պէնի քիմի՞ զանն ի-
տիեօրսուճուզ, պէն գաճ եաշընտա գուլնազըմքի, տէ՛
եալըում տէ՛, պէն էօյլէ չօգ հարման եէրլէրի տիչլէմիշիմ
տիր, օլ եօլլարըն հէփսինի պիլիրիմ . . . վէ հաթթա, թէճ-
րիւպէսինի պիզլաթ քէնտի իւզէրիմտէ կէօրմիւշիւմ տիւր,
քիմքի պանա միւտահինլիք իտէրէք եագլաշմազ իսթէմիշ
իսէ, պէնտէ տալիմա ուզազ գաշմըլըմ տըր. վէ չօգ իհթի-
մալ տիր քի, էկէրլի ճըլար օլ թէքլիֆլէրէ գալգըլմըշ օլմա-
սալար իտի . . . պէնտէ ըէտտ իլէ ճէվապ վիրմէզ իտիմ . . .

— Էօյլէ չէյլէր տալիմա վուգու պուլուրլար . . . իմ-
տի, սիզ մատամ Սէրաֆէնէ քէնտի թարաֆըլըգտան պիր
չէյ սէօյլէմէյինիզ, պըրադընըղ քի քէնտիսի սիզէ կէլ-

սին . . . Սիդ մերգումէնէ եալընը , Սէսիլինին Էօքսիւզ ,
 եապանճը , Ղայէթլէ կէնճ , վէ Ղայէթլէտէ հասնա օլմա ,
 սընը , վէ սիդէտէ պիւյիւք պիր պար օլմագտա պուլուն ,
 մասընը , վէ պինապերին , վալիտէսիյլէտէ զաթէն արանըզ
 աշըգճա պուլունմասը ճիհէթլէ , քէնախի հադգընտա տա-
 խի չօդլուգ հիւսնի թէվէճճիւհիւնիւզ վէ մուհապպէթի-
 նիզ պուլունմատըզը հալտէ , չի չարէ քի , իշթէ պիր անկար-
 եա տըր կէլիպ չըգմըշ օլտուղունտան , չարնաչար , պու-
 գատարճըզ պիր Ղայրէթլինի չէքմէքլիկէ մէճպուրիյիէթի-
 նիզի . . . Բէօյլէմէքլէ իգթիֆա իյլէմէլիսինիզ :

— Հաֆըզ Ալլահ , պէն սիդէ պիր չի սէօյլէնէ յիմ մի ,
 էկէր տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ , չօգ ճին ֆիքիւրի պիր
 ատամընըզ սիզ . . . Լաքին , հայտէ սիզ քէյֆինիզէ պագընըզ ,
 իսթէտիկինիզ կիպի եաբարըմ , սիզ ճամպազ , պէն ճամպազ ,
 արթըզ Բապպիմ սէլամէթ վիրսին , իքիմիզ պիրպիրիմիզի
 բէք իյի պուլտուգ : Սահիհ օլարագ , մոնսիէօ Բօտօլֆ , չօգ
 թօհաֆ թէսատիւֆ տիւր պու , պիր պիրիմիզին ֆիքրինի
 նէ՛ դատար իյի անլամագտաեըզ . . . իքիմիզ աախի . . .
 չիմտի պէն անը տիւչիւնմէքտէյիմ քի , էկէրչի պէնիմ օլ
 աթէչի վագթիմտէ , սիզտէ պէնիմ սիննիմտէ օլարագ , պա-
 նա թէսատիւֆ իթմիշ օլա իտինիզ , աճապա նէլէ՛ր օլաճագ
 իտի . . . հա՛ , նէ՛ պէրսին , էօյլէ աէկիլ մի :

— Սո՛ւս օլունուզ . . . եա գալգարտա Մ. Բիրլէ . . .

— Ա՛ , վագաա էօյլէ տիր . Լաքին , գէվալլը գօճաճըզը-
 մին , պէօյլէ չագալար իւզէրինէ տիւչիւնիւպտէ ղիհն եօ-
 րաճագ վագթի եօգ տուր . . . չիւնքի Դապրիօն եէնի պիր
 չարգընըզա տահա ճիւրաթ իյլէմիշ տիր . . . Սօնրա նագլ
 իտէրիմ սիզէ . . . Մէրսումէ օլ սիզին կէնճ գըզըն մէսէ-
 լէսինէ կէլինսիքտէ , քեամիլէն բահաթը գալպ իւզրէ
 օլապիլիրսինիզ . . . սիզէ չիմտիտէն գավիէն սէօյլէնէպի-
 լիրիմ քի , հէրչիպատապատ , պէն մատամ Սէրաֆէնի , օլ
 պէնիմ եէկէնիմ օլաճագ օլան դըզը , քէնտի եանլարընտա
 պէսլէմէլիք իչին իսթէմէքլիկէ մէճպուր իտէճէկիմ տիր :

—Ազիդէմ մատամ Բիրլէ, էկէրչի պու իշի պէճէրիպտէ պաշա չըգարապիլէճէք օլուր իսէնիդ, սիղէ եիւզ թանէ. ճիք ֆրանդ վար տըր. կէրչի պէն զէնկին պիր տատամ տէ. կիլիմ էմմա . . .

—Ա՛, մոնսիէօ Բօտօլֆ, մէկէրչի միւրատընը պէնիմ իլէ էյլէնմէք մի տիր. մէկէրչի պէն մէղքիւր իշի, սիղտէն պիր մէնֆաթ մը պէրլէմէրլիք նիլեթիլլէ պիթիրմէրլի. կէ չալլաճաղըմ տըր. խայր, խայր, Ալլա՛հ իթմէպին քի, պէն ֆիքրիմտէն էօյլէ պիր շէյ կէչիրմիշ օլաեըմ. . . պէնիմ մագսէտիմ մահղա պիր տօսթլուգտան իպարէթ տիր. . . նա՛սըլ, եիւզ ֆրա՛նգ մը :

—Լաքին, մատամ Բիրլէ, սիղ պիր քէրրէ շունդ տախի տիւչինմէլիսինիդ քի, պէն սիղէ եիւզ ֆրանգ վիրմէրլէ, զարարը չըգմըշ օլմատըգտան պաշգա, հաթթա քեարըլ տախի չըգմըշ օլուրում, չիւնքի մալիւմ եա, մէրսումէ էկէր պէնիմ եանըմտա գալաճագ օլուր իսէ, մալի պանա գաշա օլաճագ տըր . . . պիր գաշ աեա գատար իսէ . . .

—Տիմէք տիր քի, մոնսիէօ Բօտօլֆ, պէն մէղքիւր եիւզ ֆրանգը ալտըղըմտա տախի, սիղէ տօսթանէ պիր խըրմէթ իթմիշ օլաճաղըմ տըր, էօյլէ՞ մի, Խիւտա՛ ալիմ, պոնտան տա ալէա պիր շէյ օլամազ, սիղէ պիր քիրաճը իսմի վի. ըիլմէյիպ, իլլա պիր իգպալ գուչու իսմի վիրիլսէ ճայիղ տիր. տիւղճէ սիղի Ալլահ կէօնտէրմիշ տիր պուրաեա, վէ պէնտէ օլանճա սէսիմ իլէ տէլլալ օլուպտա, սիղին իչին, պու ատէմ տէկիլ պիր քիրաճը, իլլա պիր քիրաճըլպը շահը տըր, տէյի նիտա իյլէսէմ, սէզա տըր . . . Ա՛, պագ. սանաեընըզ, պիր արապա կէլմէքտէ տիր . . . Մութլագա Մ. Պրաշամանթինին պէրլէմէքտէ օլտուղու օլ ուֆաճըզ թէֆէճիք պիր գատըն օլմալը տըր . . . Մէրգումէ պու. րաեա տիւնքի կիւն տախի կէլտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ եիւզիւնիւ կէօրէմէտի իտիմ. . . հալ պու քի չիմտի, հէր հալտէ եիւզիւնիւ կէօրէպիլմէք իչին, հէր նէվի պօշպօ. զաղըղը իճրա իտէրէք լագըրտըրա թութաճաղըմ տըր :

վէ պու թարիդ իլէ տախի մուվաֆֆադ օլամատըղըմտա ,
զաթէն ֆիքրիմոէ գուրմուշ օլտուղում պիր թէտպիրի մէվ-
գըի իճրայէ վազ իտէրէք , հէր հալտէ իսմինի խապէր ա-
լապիլէճէկիմ տիր . . . շիմտի սիզ պէնիմ նէ Կօլտա չա-
լըշըպ , վէ նէ մէրթէպէլէրտէ ուսթալըդըլար Եարաճաղը-
մը կէօրէճէքսինիզ տիր . . . բէք կիւզէլ Էյլէնէճէկիզ տիր :

— Խայր , խայր , մատամ Բիրլէ , մէրդումէնին նէ Եիւզիւ-
նիւ կէօրմէքլիքտէ , վէ նէտէ իսմինի Էյրէնմէքլիքտէ , պէն .
ճէ հիչ պիր Էհէմիյեթէթ պուլունմագտա տէկիլ տիր , —
տէտի Բօտօլֆ օտանըն իչէրիսինէ չէքիլէրէք :

— Պադսա՛նաբընըզ , մատամ , — տէյի պաղըրտը Ս-
նասթազի , մէզպուրէ դատընը գարշըլաեարագ , — նէ .
ըէեէ կիթմէքտէսինիզ , քիմի իսթէրսինիզ , մատամ :

— Մ. Պրատամանթի Իսթէրիմ , անըն օտասընա կիթ-
մէքտէյիմ , — տէտի մէզպուրէ , մատամ Բիրլէ թարաֆըն .
տան զուհուրա կէլմէքտէ օլան մէզքիւր միւմանաաթտան
տօլաեը կիւճէնմէքտէ օլմասը , հալ ու գալինտէն անլաշըլ-
մագտէ օլտուղու թագտիրտէ :

— Մ. Պրատամանթի օտասընտա տէկիլ տիր . . .

— Եանլըշընըզ օլմալը տըր . . .

— Խայր , ասլա Եանլըշ տէկիլ տիր . . . — տէտի մա-
տամ Բիրլէ , մէզպուրէնին պիր թագրիպ Եիւզիւնիւ կէօր-
մէքլիկէ չալըշարագ , — Մ. Պրատամանթի տիշարը չըդտը ,
Էվվէթ տիշարը չըդտը . . . վէ սիզէ թէքրարէն սէյլէրիմ քի
տիշարը չըդտը . . . Ֆագաթ . . . Եանի , Եալընըզ պիր դա-
տըն վար տըր քի , Էկէրչի օ կէլէճէք օլուր իտէ , միւսթէս-
նա սաեըլաճագ տըր . . . վէ պաչգասը իչին , տայիմա տի-
շարը չըդմըշ հիւքմիւնտէ պուլունաճագ տըր :

— Թամամ , իլթէ օլ սէյլէտիկի դատըն պէն քէնաի-
միմ . . . պունու սէյլէմէնիլլէ տահա զիեատէ մէրագըմը
արթըրմագտասընըզ . . . պըրագընըզ քի կիտիպ մէրգու-
մու կէօրէյիմ :

— Աֆվ իտէրսինիզ , մատամ , իսմինիզի հիմմէթ իտէր-

միսինիզ. ֆիլվագը Մ. Պրատամանթինին պանա թէնպիհ իյլէմիշ օլտուզու գատընըն սիզ օլմանըզը պիլմէք իչին, իս- մինիդի անլամագլըլըմ իգթիզա իթմէքտէ տիր, եօգստ, պաշգա սիւրլիւ պըրագամում, չիւնքի, սիզ օլտուզունու- զու պաշգա տիւրլիւ պիլիպ էմնիյեէթ իտէմէմ. . . անլա- տընըզ մը, մատամ, իշթէ եօգարը չըգապիլմէքլիկնիզ, անճագ պու թարիջ իլէ օլապիլիր . . .

— Մէրգում սիզէ պէնիմ իսմիմի սէյլէտի մի իտի, — տէտի մէզպուրէ գատըն, եիւքսէքճէ պիւ սէյլէյիշ իլէ սէյլէտիքսէն պաշգա, հէմ պըր էսէրի թէաճճիւպ վէ հէմ տէ պիւր էսէրի էնտիշէ իզհար իտէրէք :

— Էվվէթ, մատամ. . .

— Նէ՛ գատար պիւյիւք էմրի պասիրէթսիզլիք, — տէտի մէզպուրէ գատըն. Պատէհու, ճիւղիճէ թէրէտտիւտ իւզ- րէ պիւլունտուգտան սօնրա, վէ պիւր թէլաշ իլէ, վէ պէլքի պիւրի իշտիր տէյիտէ գօրգմագտա տըր թարզընտա պիւր հալտէ պուլունարագ, վէ եավաշճաճըգ սէյլէեէրէք, — եա՛, մատամքի էյլէ աիր, արթըգ պէնիմտէ սէյլէմէք- լիկիմ էլզէմիյեէթտէն տիր, իմտի, պանա մատամ տ'Օր- պինեի տէրլէր, տէտի :

Մէրգումէնին վիրտիկի իսմի իշիթտիկի կիպի, Բօտօլ- ֆուն իւզէրինտէ պիւր էւրքիւնթիւ էսէրի հասըլ օլմաեա պաշլատը :

Ջիւլքի, մէզքիւր իսմ, մատամ տ'Արվիլին էօկէ վալի- տէսինին իսմի իտի. Պունուն իւզէրինէ, Բօտօլֆ օտանըն գարանըգճա պուճաղընը թէրք իլէ, իլէրու տօղրու կէլ- տի, վէ կէլէք բէնճիրէնին, վէ կէրէք լամպանըն ըչըղըն- տա, մէրգումէնին, Գլէմանստան չօգ տէֆա նագշ ու թա- րիֆինի տիյնէմիշ պուլունմասը սայէսինտէ, ֆիլվագը թա քէնտիսի օլմասընը ֆարգ ու ֆէհմ իյլէտի :

— Մատամ տ'Օրպլինեի մի, — տէտի մատամ Բիբլէ, — թամամ, իշթէ Մ. Պրատամանթինինտէ պանա սէյլէտիկի իսմ պու իսմ տիր. չիմտի եօգարը չըգապիլիրսինիզ, մատամ :

Օլ վազըթ , մատամ տ'Սրվիլին էօկէ վալիտէսի , աճէլէ
աճէլէ գաթուճունուն օտաար էօնիւնտէն կէչտի :

— Հայտէ յինիզ , չիմտի կի'իտինիզ , — տէտի մատամ
Բիրլէ քէնտու քէնտույէ մուզափփէրանէ պիր սէջլէ յիշփ-
լէ , — նա սըլ , ա' պէնիմ մինի մինի հանրմըմ , թըգտըմ մը
սէնիտէ քէնտի ուսթալըղըմըն թօրպաւընա . . . վէլհաարլ ,
իսմինի խապէր ալապիլտիմ եա , մատամ տ'Օրպլինեի իմիշ-
եա' , իշթէ ատամը պէջլէ տիւշիւրիւրլէր տուզաղա . . .
էյ , մննսիէօ Բօտօլփ , նէ' տէրսինիզ , շու թէտպիլրիմի թահ-
սին իյլէտինիզ մի . . . Լաքին , օ տէկիլ էմնա , նէ' վար
տըր , սիզէ' նէ օլմնգտա տըր , նի' չին պէջլէ տէրեայի թէ-
ֆէքքիւրլէրէ տալմաեա պաշլատընը :

— Պու գատըն սայիր տէֆա տախի , Մ . Պրատաման .
թիեի կէօրմէկէ կիլմի' շ մի իտի . — տէ յի սիւալ իթտի Բօ-
տօլփ Անաթաղիեէ :

— Էփլէթ , տիւնքի կիւնտէ կէլտի իտի , վէ մէրգումէ կի-
տէր կիթմէզ , Մ . Պրատամանթիտէ , պէսպէլլի , պու կիւն
թաշրաեա կիթմէք իյին լազըմ կէլէն արապաեը քիրալա-
մազ իւզրէ օլարագ , հէման արգասընտան տիշարը չըգտը
իտի , չիւնքի , եինէ ալտէթ իյլէտիկինտէ , պու սապահ
քէնտի սանտըղընը ալըպ մէնդիլիմանէեէ գատար կէօթիւր-
մէքլիկիմի ըէճա իյլէտի իտի . զիրա , օլ շէյթան եավրու-
սու թօրթիյեարա պիլէ էմնիյեթ իթմէք իսթէմէմիշ Բաի :

— Նէ' ըէեէ կիտէճէք տիր Մ . Պրատամանթի , պիլմէք-
տէ միսինիզ :

— Ալանսօն թարիգիյլէ . . . Նօրմանտիեաեա կիտէճէք
տիր :

Բօտօլփ պունուն իւզէրինէ տէրխաթըր իյլէտի քի , Մ .
տ'Օրպլինեի , Նօրմանտիեատա Օպիյէտէ վազը քէնտի արա-
զիլէրինտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր . վէ աիմէք տիր քի ,
շիւբհէսիզ օլարագ , մէրգում շարլաթանտա , մէրգում Գլէ-
մանսըն բէտէրի օլան Մ . տ'Օրպլինեիօփն եանընա կիթմէքտէ
օլուպ , վէ պինաէն ալէյհ օլու սէյեահաթընտա թահթըն

տա իսէ , չիւրհէսիդ սուրէթտէ , նիւաթը ֆասիտէ վէ մէն . հուսէլէր մէսթուր պուլունմագտէ՝ տիր :

—Մատամ Սէրաֆէն , մէրգուսուն կիթմիշ օլմասընը ի . չիթիկինտէ , հիշ իշթիպահ ճայիդ տէկիլ տիր քի , հիտ . տէթինտէն աթէշ քէսիլէճէք տիր , — տէտի մատամ Բիրլէ , — չիւնքի , մէրգուսու կէօրսիւն տէյի չըլարմագտա տըր . վէ հալ պու քի Մ . Պրատամանթիտէ , մուղայիրի օլարագ , մէրգու մէեի կէօրմէքլիքտէն , պիւթիւն պիւթիւն գաչըն . մագտա տըր , վէ իսպաթըտա շու տուր քի , պու ագչամ սաաթ աթըտա եօլճու օլաճաղընը մէրգու մէեի սէօյլէմէյիպ սէթր իտէյիմ տէյի , պանա սըգը սըգընա թէնպիհ իյլէմիշ տիր , նասըլքի պէնտէ մէրգու մէեի եալան սէօյլէյիպ ալտաթմըշ օլտուղունմտան , ագչամա թէքըարէն կէլիպտէ եինէ էլի պօ . շա չըգտըղընտա , պիշարէ բէք մահղուն օլաճագ տըր . իշ . թէ պէնտէ օլ վագըթ սիղին չօճուղուն լագըրտըսընը աչա . ըրմ : Հա՛ , իյի խաթըրմա կէլտի , մէրգու մէնին իսմի նէ՛ ի . տի . . . Սիսէ . . . մի տէտի իտինիդ , նասըլ սէօյլէտի իտինիդ :

—Սէսիլի . . . :

—Տիմէք տիր քի , էվվէլա Սէսիլ լուղէթինի խաթըրմա կէթիրմէլի , վէ ինթիհասընա տախի պիր ի հարֆը իլավէ իյլէմէլիյիմ , էօյլէ տէկիլ մի : Հէր նէ հալ իսէ , բէքտէ օլ . մագ իսէ , մէնտիլիմին ուճունտա պիր տիւկիւմ եաքարագ , տէրխաթըր իտէրիմ , նասըլտա Սլահըն պէլասը կիւճ պիր իսմ իմիշ . . . Սիսի . . . Գասի . . . Սէսիլի , հա՛ , իշթէ շիմ . տի պուլտում :

—Շիմտի պէն մատմագէլ Բիկօյլէթին եանքնա չըգա . ճաղըմ , — տէտի Բօտօլֆ մատամ Բիրլէեի , օտատան տի . շարը չըգարագ :

—Իյի եա , մօնսիէօ Բօտօլֆ , մէկէրչի կիտէճէկինիդ վա . դըթ աչաղը ինտիկինիդտէ , օլ պէնիմ սէվկիւլիւ գօճաճը . ղըմա , օլ տէրալի ինթիեարճըղըմա , պիր սէլամ վիրմէգ . տէն մի կէչէճէքսինիդ տիր : Ձէվալը ինթիեարճըղըմ բէք բէաէրլի տիր , վէ հիշ չիւրհէմտէ եօգ տուր քի պաչընտան

կէջէն հալլերիտէ, քեաֆֆէթէն սիղէ նազլ խտէճէք տիր. . .
Ա՛հ, օլ ճանվէր Դապրիօն. . . հալէա զէվալլընըն բիշինտէ
կէզմէքտէ տիր. . .

— Ալիմ Ալլահ, մատամ Բիրլէ, զէվճինիզին պաշընա կէլ-
մէքտէ օլան մէղքիւր պէլալարտան տօլանը, հէր վագըթ
էսէֆ իյլէմէքտէ յիմ. . .

Վէ Բօտօլֆ մահզա քէնտի ֆիքրինտէն, մատամ տ'Օր-
պինեի իլէ Մ. Պրատամանթի պէ յնինտէ վուգուա կէլմէքտէ
օլան շու կէօրիւշիւպ գօնու շմալարլա մէշղուլ պուլունտու-
ղու հալտէ, մատմուազէլ Բիկօլէթին եանընա չըգտը :

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՐԻԿՕԼԵԹԻՆ ՔԵՏԵՐԻ ԷՎՎԵԼԻ

Րիկօլէթին օտաւընտա ապյիմա պիր հիւսնի նիզամ վէ
պիր թէմիզլիք հիւքմ իյլէմէքտէ իտի, վէ օճաղը իւզէրի-
նէ վազ իտիլմիշ օլուպ, վէ շիմշիրտէն մասնու պիր մահֆազա
տէրունինտէ պուլունան կիւմիւշ սաաթընտան իսէ, սաաթըն
տէօրթ րատտէլէրինտէ պուլունմասը անլաշըլմագտա իտի-
վէ սօուզուն շիտտէթի թէնէզզիւլ իթմիշ օլմասընա մէալնի,
մէրգումէ իտարէ իթմէքլիք նիյեթթիյլէ, օճաղընը եռգ-
մագլըգտան սարֆը նազար իյլէմիշ իտի :

Մէրգումէնին օտասը բէնճիրէօի, քեամիլէն սօգաղըն
գարչը թարաֆընտա պուլունան էպնիյեթլէրին պիր հիզա-
տա վէ պիր նիզամ թահթընտա պուլունմասեան քիրէ Լիտ-
լէրի իլէ թավան իյլէրինին եիւքսէք եիւքսէք բուխարիլէրի-
նէ (օճագ) նազըր պուլունմագտէ օլուպ, վէ բույի սէմանըն

իսէ անճազ պիր քէօջէսի, մէգքիւր քիրէմիտլէր իլէ •ճադ-
լարըն արալարընտուն կէօրիւնէպիլմէքտէ իտի :

Պիր տէ պու հէնկեամտէ , մէգքիւր գարչըտաքի էպ-
նիյեէլէրին գաշլարը արասընտուն կէչիպ կէլմէքտէ , վէ ետ-
խօտ սիվիչիպ գաշմոգտա օլտն կիւնէչին զիեալարը , մէր-
գոււմէնին բէնճիրէլէրի ճամլարընա վուրարադ , պիր ճիւզի
միւտտէթ պիր գըզարթը հուսուլէ կէթիրմէքտէ իտիլէր :

Րիկօլէթ, բէնճիրէսի էօնիւնտէ օթուրարադ չալըշմագ-
տա պուլունտուղունտան, օլ տիլպէր սուրէթինին պիր թա-
րաֆը, ալ զէմին իւզէրինէ գապարթմա օլարադ իշլէնմիշ օ-
լան, վէ բէմպէեէ չալտը պիր պէեապլըգտա պուլունտն պիր
սուրէթ միսիլու , ճամըն բարլադլըղը օրթաուընտա, թաթլը
պիր գարարթը մագամընտագապարըպ զահիրէ չըգմագտա
իտի Մէրդ ումէնին պաշը արգասընտա թօբլանմըշ օլան սի-
եահ սաշլարը, էլվան էլվան օլաշագ բարլամագտա օլտուղու
թագտիրտէ, ֆիլտիչի րէնկինտէ պուլունտն, վէ նիւպէթ գա-
պուլ իթմէզ պիր չաբուգլուգ իւզրէ իյնէսինի իշլէթմէքտէ
օլան օլ ուֆուճըզ վէ չալըշգան էլլէրինէ աքս իթտիքճէ, պիր
նէվի սըճադ քէհրիպար րէնկի քէսպ իթտիրմէքտէ իտիլէր :
Վէ կիյինմիշ օլտուղու էսմէր պիր ֆիսթանըն ուզուն ուզուն
գըրըմլարը իւզէրինտէն պաղլամըշ պուլունտուղու էթրա-
ֆը տիշ տիշ օյմալը եէչիլ պիր բրօսթէլասը, օթուրմագտէ օլ-
տուղու հասըրը պիր գօլթուղու, նիմ մէրթէպէ գաբաթ-
մագտա պուլունտուղու կիպի, օլ տիլպէր աեագլարընը ի-
սէ , տայիմա թէրլիքլէրինի կիյինմէքտէ օլտուղու հալտէ ,
նէզախնտէ պուլունտն պիր թապուրէեէ (աեագ իսկէմլէսի)
տաեաթմագտա իտի :

Պաղը մուազզամ զաթլարըն , քէյֆլէրի իգթիզասընճա,
էն ատի պիր քէօյ էվի օտասընըն տիվարլարընը, բէք բարլագ-
վէ կիրանպահա գումաշլար իլէ գաբլատըպ տօնաթտըգ-
լարը միսիլու, օլ հէնկեամտէ , ուֆուգտան աշաղը ինիպ
կիթմէքտէ օլան օլ չէմնի թապան աախի, մէրդոււմէնին օտա-
սը տէրունինի, հէզարան նէվի զիեալարըյլա թէնվիր իլէ-

մէքտէ , վէ տճէմ պամամսընտան մամուլ եէչիլ վէ կիւմիւ-
չիւ ըէնք բէրտէլէրինէ , եալտըզվարի պիր բարլադլըգ քէսպ
իթտիրմէքտէ , վէ պինսպէրին ճէվիդտէն մուսանննա էչ-
եալարընա պիր քէսկին ճիւս վիրէրէք տալլալանտըրմագ-
տա , վէ եէրտէ տէօչէնմիչ վէ պալ մուսուլլա բարլատըլմիչ
օլան գըրմըզը թուղլալարըտա այնալարի ճիւլալանտըր-
մագտա , վէ մէրգուլմէնին գուչլարը գափէսի բարմագլըգ-
լարընա տախի , ալթուլնվարի պիր ըէնք բէյտա իթտիր-
մէքտէ իտի :

Լաքին , հայֆա՛ քի , կիւնէչին զիեալարընըն պու մէր-
թէպէ մուճիպի . պէչաչէթ ու ինպիսաթ պուլուռնան հալին-
տէն թէչվիդ օլունարագ , մէրգուլմէնին էրքէքլի տիչիլի օլ
չիթթէ գանարեալարը , զաթէն ատէթլէրինտէն պուլուռն-
տուղունտան տահա զիեատէ էթիւպ շագըեաճագ եէրտէ ,
մուղայիրի տախի օլարագ լալ քէսիլէրէք , պիր նէվի պիհու-
ղուրլուգ իւզրէ , գափէսլէրի տէրունինտէ , պիր մահէլլ-
տէն տիկէր մահէլլէ ուչուչուպ տուրմագտա իտիլէր :

Չիւնքի , քէնտի վէլիւլ նիլմէթլէրի վէ քէնտի ուսթատ-
լարը պուլուռնան մէրսուլմէ Րիկօլէթ տախի , ատէթի գատի-
մէսինին տապան տապանա զըտուր օլարագ , կիւլիւպ շա-
գըեաճագ , վէ պէսթէլէր շարգըլար օգուեաճագ եէրտէ ,
պիւթիւն պիւթիւն խամուչու իսթիեար իլլէմէքտէ իտի :

Չիւնքի պուլլարըն իւչիւ տախի , պիր պիրլէրինէ պագա-
րագ թէչվիդ օլունմագտա վէ միւզիգա օգունմագտա իտի-
լէր . շէյլէ քի , մէքքիւր նագլըգ գուչլար , թէմպէլլիք իտիպտէ
քէնտի եուվալարընը , եանի ուեուտուղլարը մահէլլի կիճճէ
թէրք իլլէմէքտէ օլտուղլարընտան , վէ մատմագէլ Րիկօլէթ
իսէ օնլարտան էրքէն ուեանըպ վէ պէսթէլէր օգուեարագ
օնլարըտա ուեանտըրմագտա պուլուռնտուղունտան , օնլար
տախի պիրլիքտէ հէմալագ օլուպ թէրէննիւմէ պաչլումագ-
տա իտիլէր : Վէ իչթէ օլ վագըլթ , էնվայի օեսլէրին էնվայի
նօթլարը եանի տէրէճէլէրի վէ նաղմէլէրինին պիր ըէգապէ-
թի վէ եախօտ գավղասը պաչլամագտա օլուպ , վէ մէքքիւր

տաժա՛վէ իստաաւարտա իսէ , դալէպէ բէք աղ տէֆա գուշ-
լար թարաֆընտա , վէ հքսէր տէֆալար տախի , Րիկօլէթ
թարաֆընտա գալմագտա իտի :

Էվվէթ օլ հէնկերամոէ , Րիկօլէթ նաղմէ օգուճագտա տէ-
կիլ իտի . . . չիւնքի , միւտտէթի էօմրիւնտէ իլք տէֆա օլա-
րագ , պիր Բեքէր իւզրէ պուլունճագտա իտի : Վադաա , օլ անէ
տէկին , Մօրէլ ֆամիլեասընն սէֆալէթինի չօգ տէֆալար
կէօրմիւշ , վէ միւթէէսսիր օլուպ եիւրէկիտէ աճըմըշ իտի քսէ
տէ , քէնտիսի ֆագըրէ պիր գըղ օլտուղունտան , վէ էօյլէ
սէֆալէթ մէնղարէլէրինտէ կէօրմէկէ ալըյմըշ պուլունտու-
ղունտան , մէղքիւր հալլէրին թէէսսիրի , գալպինտէ խայրի
վագըթ պագըր գալմաեըպ , իլլա ճիւղիճճ սօնրա մահվ ու ի-
ղալէ օլմագտա իտի :

Մէրգուճէ , էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ , վէ սայքի հէր
կիւն , Մօրէլ ֆամիլեասը կիպի սէֆիլ ու պէտպալթ պիր
ֆամիլեանա իմտատ ու մուալէնէթէ եէթիշմէքտէ օլտու-
ղունտան , կէրչի անլէր իլէ պէրապէր վէ անլէր հագգըն-
տա կէօղ եաշլարը տէօքէրէք աղլամագտա իտի իսէ տէ ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի , պիր թարաֆտան միւթէէսսիր օլ-
տուղու թագտիրտէ , տիկէր թարաֆտան տախի , գալպին-
տէ պիր էսէրի մահղուղիյեթ հիսս իլլէմէքտէ իտի . . .
մէրգումլարըն սէֆիլլիքլէրինտէն տօլանը մահղուն ու միւ-
քէտտէր օլմագտա իտի . . . վէ քէնտիսինին ըիգգալթա կէ-
լիպտէ մէրհամէթ իլլէմէսինտէն տօլանըտա մէմնան օլ-
մագտա իտի . . . լաքին , մէրգումէնին Բեքէր , մէղքիւր
ֆամիլեանըն հալլինտէն նաչի տէկիլ իտի :

Նասըլքի սէօյլէմիլիգ տիր , մէրգուճէ ֆագըրըլգ վէ ֆա-
գըրլար իչինտէ պիւլիւմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ , էօյլէ հալ-
լէրէ ալըյմըշ օլտուղունտան , կէրչի աճըմագտա իտի իսէ տէ ,
եինէ ճիւղի պիր վագըթտան սօնրա ունուտարագ , քէնտի
տօղուղունտա պուլունտան շէնմէշրէպիլիկիտէ էլէ ալարագ ,
կիւլիւպ շագըմագտա իտի . . . վէ պատէհու տալի , ֆա-
գաթ պիր խօտալինլիք էսէրինտէն նաչի օլմատըղը հալտէ :

եանի եալընըդ պիր թաթպիգ ճիհէթինէ մէպնի պուլուն-
տուղու թագտիրտէ, Մօրէլ ֆամիլեասընըն, օլ տէհէթ-
ֆէրմա գուլիպէսինի, վէ եախօտ թալան իչիսինի կէօր-
տիւքտէն սօնրա, օլ քէնտի կիւղէլ վէ թէմիզ օտաճըղըն-
տան իչէրի կիրտիկինտէ, անինտէ, իւզէրինտէ հասըլ օլ-
մուշ օլան օլ էվվէլքի մահղունիյեթ տէֆ պիրլէ, եէրինէ
պիր սէատէթի հալ վէ պիր թէշէքքիւք տույղուսու գայիմ
օլմագտա իտի :

Մէրգուլէնին տույղուսունտա օլան պու թէպէտտիւլաթ
հալի, գաթան քէնտի էնանիյեթինտէն նէշէթ իթմէքտէ
օլմաեքպ, իլլա ագլի օլան պիր հագգա վէ պիր մուհաքէմէեէ
մէպնի իտի, շէօյլէ քի, մէրգուլէ, հէր նէ գատար, քէնտի
էլինին էմէկի վէ կէ օղլէրինինտէ նուրուլլա օլտուղու թագ-
տիրտէ, բարա գաղանքպտա կէչինմէքտէ իտի իսէ տէ,
քէնտի հալինին, եանը պաշընտա պուլունան պիր ֆամիլ-
եանըն հալինէ նիսպէթլէ, ատէթա պիր իգպալ ու սէատէթ
սաեքլըր մէրթէպէտէ օլտուղունուտա կէօրտիւկինտէն,
վիճտանընը րահաթ իթտիրիպտէ, քէնտի հալինտէն թէ-
լէզգիւզ իտէպիլմէք իչին, Մօրէլ ֆամիլեասընա, էլինտէն
կէլտիկի մէրթէպէ պիր հիսսէ չըգարմագտա օլտուգտան
պաշգա, քէնտիտէն զիեատէ ֆագըր վէ սէֆիլ օլմալարա,
իմտատ վէ մուավէնէթ իթմէքլիկի, մուգատտէս պիր պօրճ
տախի սայմագտա իտի :

Մէրգուլէ պիւյիւք պիր սաֆլըզ իւղրէ օլտուղու թագ-
տիրտէ, «Պիր ատամ, րահաթ վիճտան իւղրէ նազմէ-
լէր թէրէննիւմ իտէպիլմէք իչին, էկէրչի եանընտա վէ եա
եաղընընտա, աճընմագլըղա շայեան պիշարէլէր վար ի-
սէ, էվվէլ էմիրտէ, օնլարա մէրհամէթ իթմէլի, վէ էլինտէն
կէլտիկի իմտատ ու մուավէնէթի իյլէմէլի տիր» — աիմէք-
տէ իտի :

Րիկօլէթին մէզքիւք իւք ԷԷԷԷԷԷ նէ օլմասընը պիլտիր-
մէզտէն էվվէլ, իշպու հիքեայէմիզի օգուեան զաթլարա,
մէրգուլէնին ֆալէլէլէ պիր գըղ օլմասընը, պիր սուրէթի

գաժիյեւտէ վէ միւքէմմէյէտէ օլտուղու հալտէ գանտըր-
մագլըղը արղու իտէրիզ :

Պիզ պու պապտէ, ֆաւէն լուղէթի կիպի, շէրէֆիլի, վէ բար-
լագ օլուպ, վէ սայքի տայիմատա, էսէֆէնկիզ ֆէտաքեար-
լըզլարտա պուլունմագլըզ, վէ էմրագը նէֆսանիյեէեէ գար-
շը մուգալմէմէթ իտիպ ճէնքլէշմէքլիք, վէ ումուրու տիւն-
եէվիյեէ հագգընտատա աղըր աղըր թէֆէքքիւրլէրէ տալ-
մագլըզ ֆիքրինէ ալընմագտա օլան պիր լուղէթի իսթիմալ
իտէճէկիմիզտէն տօլաեը, թէէսսիւֆ իտէրիզ :

Րիկօլէթին ֆաղիլէթի, պէօլէ շէյլէրտէն իպարէթ պու-
լունմագտա տէկիլ իտի :

Մէրգումէ նէ էօլէ էֆքեարլար իլէ ճէնքլէշմէքտէ, վէ
նէտէ էօլէ աղըր թէֆէքքիւրլէրէ կիրիշմէքտէ իտի :

Մէրգումէ անճագ չալըշմագտա, կիւլմէքտէ, վէ շար-
դը պէսթէ չաղըրմագտա իտի :

Պէնճէ, պու ալէմտէ էն պիւյիւք Էֆաւէն, տիմէքտէ իտի
Րիկօլէթ Րօտօլֆա բէք խալիսանէ վէ բէք սատէ պիր սէօլէ-
յիշ իլէ սէօլէեէրէք, Էֆաւէն թապի պուլունան մէսէլէլէր-
տէն պիրի տիր . . : Շէօլէ քի, քէնտիսինին աշգ ու սէվ-
տա բէնչէսինէ տիւշմէմէսի իչին, մահգա քէնտի քէմալէթին-
տէն նաշի օլմաեըպ, իլլա, օլ խուսուստա, էօլէ շէյլէրէ
սարֆ իտէճէք վագթի պուլունմամասընընտա եարտըմ իյ-
լէմէքտէ պուլունմասընը սէօլէմիշ իտի . . : Վէ հէլէ, հէր
շէյտէն էվիլէ, շէնմէշրէպ օլմագլըզ, չալըզգան օլմագլըզ,
վէ հէր իչինտէ հիւսնի նիզամ վէ ռապըթա, վէ էսէրի ղայ-
րէթ, վէ տիգգաթ իճրա իթմէքլիք, վէ ալէլխուսուս կիւլիւպ
շաղըեարագ պիր էօմիւր կէչիրմէքլիկէ մէյեալ պուլուն-
մագլըզ, մէրգումէնին իթիգատընճա, քէնտիսինի, աշգ
ու սէվտա աթէչինէ տիւշմէքլիք թէհլիքէսինտէն խէլաս իյ-
լէմիշլէր իտի :

Իհթիմալ տիր քի պաղըլարա, մէրգումէնին, քէնտի ախ-
լագը հասէնէսի հագգընտա իպրագ իյլէմէքտէ օլտուղու
պու սէպէպ, բէք խաֆիֆ, բէք գօլայ, վէ բէքտէ սէֆապախշ

պիր հալած կէօրիւնէճէք տիր, հալ պու քի, նէ՛ լազըմ տըր սէպէպինէ էհէմմիյեէթ վիրմէքլիք, սէմէրէսինէ պագ մալըբըզ, իշթէ սէմէրէսիտէ մէյտանտա՛ տըր:

Մէկէրչի, տիւպէր տիւպէր, վէ բարլազ բարլազ, վէ րալիհայի թայիպէսիտէ պէր քէմալ պիր սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, քէնտի չիշէքլէրինի ալմագտա օլան պիր աղաճըն, արթըզ քէօքլէրինին էյրի պիւյրիւ վէ եամիրը եու մրու օլմասընա պագըլմագըլըզ իզթիզա իտէ՛ր մի . . .

Պիզ եօգարուտա, քէնտի ելէ՛ ու խէեալաթըմըզ իգ թիզասընճա, ճէմիյեէթի պէշէրիյեէ թարափընտան, ճէմիյեէթի պէշէրիյեէճէ միւֆիտ պուլունան ֆաղիլէթլի իշ ճիլէրի թէշլիք վէ թէրզիպ նիյեէթիյէ, պիրէր թէշվի գաթ, պիրէք իմտատ, վէ պիրէր միւքեաֆաթ իհտա օլունմասընը թէքլիֆ իթտիկիմիզ սըրաաա, իմքէրաթօր Պօնարարթէնին տախի, ֆաղըլ ատէմլէրի պուլմագ վէ անլամագ իւզրէ, խասսէթէն ՖԱՋԻԼԷԹ ՃԱՍՈՒՍԼԱՐԸ թայեի նի նիյեէթինտէ պուլունտուղունու տախի սէյլէմիշ իտիք իմաի, շիմտի, էյլէ ֆարզ իտէլիմ քի, օլ գաթը մուազ գամըն, օլ նիյեէթի միւֆիտէսի վիճուտէ կէլմիշ տիր տէ, մէվզըրի իճրայէ տէ վազ իտիլմէքտէ տիր . . .

Էվվէթ, հայտէյինիզ էյլէ ֆարզ իտէլիմ քի, մէրգու ման ֆալլէի հասալարընա պիրիտէ կէլիպ Րիկօլէթի պուլ մուշ օլտուն:

Վէ ֆարզ իտէլիմ քի թէֆթիշ վէ թահգըզ պիրլէ, մէրգումէ կիպի էյլէ պիր տիւպէր, վէ հիւսնի ճէմալ վէ կէնճ լիկի սէպէպինտէն, հէր թարաֆտան ալտատըզ գանտըրըճըլար իլէ իհաթա իտիլմիշ օլտուգտան պաշա, ֆագըլըլըգտան իլէրու կէլէն հէր նէվի գազա վէ պէլալար օրթասընտա, սահիպսիզ, համիսիզ, վէ նասիհաթ ու թալիմաթ սըզ օլարագ մէթրուք պիր հալած գալմըշ պուլունան գրգըն, հէր ճիհէթլէ լէքէյի խէթատէն արի պուլունմասընը, վէ քէմալի իտմէթ ու նամուս վէ ալէմէ հիւսնի իպրէթ օլաճագ սուրէթտէ չալըզգանըզ իլէ քէնտի նաֆագասընը

չըգարըպտա կէջինմէքտէ օլմաւսընը , քեամիլէն անլամըչ վէ
իօքեւաթ օլմաւչ պուլունստուն : իմտի , էօյլէ օլտուղու թագ-
տիրտէ , էօյլէ պիր չալըչգան վէ էհլի ըրզ գըզըն , պըրա-
գալըմ պիր միւքեաֆաթը , վէ պըրագալըմ պիր իմտաա
ու մուալէնէթի , պարի հիչ տէկիլ իսէ , քէնտի վիճտանընը
րահաթ իթտիրիպ , վէ պիզզաթ քէնտի նէզտինտէ , քէնտիսի-
նին գատու ու հայսիյեթիթինի արթըրթմագ , վէ իսթիգպալտէ
տախի տահա զիեատէ հիւսնի ախլագ իւզըն պուլունմագ-
լըզա չալըչտըրթմագ նիյեթիլյէ , պիր դուրու , ֆագաթ
գալպէ թէէսսիր իտիճի վէ հօչ կէիճի քէլամլար իլէ , հագ-
գընտա վէ եիւզիւնէ գարչը թահսիլյէր վէ սէնալէր օգու-
մագլոգ , վաճիպէտէն վէ ֆէրիզէտէն տէկիլ մի տիր :

Հիշ տեկիլ իսէ , մէրգումէ , պու եօլ իլէ , էօյլէ պիր թա-
րիգը բիւր միւշքիլաթտէ , օլ մերթէպէ զայրէթ ու ճէսարէթ
վէ ֆէրահը տիլ իւզրէ հիւրիւհիւապ կիթմէքտէ օլմասընը , վէ
համիյեթթ ու հիմայէթ իւզրէ , քէնտիսինին թահթը նազարը
աւիգգաթա ալընմադ տա օլմասընը պիլմէքտէ օլաճագ տըր . .
վէ հիշ տեկիլ իսէ , քէնտի էմրի թէայեիւշիւ եօլունտա
պիրիճիք սէրմայէսի , վէ պիրիճիք կիւվէնէճէք տալի օլան
շաւաշ-էլէ իլէ «ճհհիլի լիհ-դիլի»-ի պիր խալէ կէլտիկին-
տէ , եանի պիր կիւն իշիւ էաւը վէ էասնո տեշտի-էիւտէ ,
աճ վէ թադսիր գալմահաճագ տըր , քէնտիսինէ իմտատ
ու մուավէնէթէ հիմմէթ իյլէեճէք պիր պապը ֆիւթուվ-
վէթ ու մէրհամէթ պուլունաճագ տըր , վէ քէնտի աշվալը
մաղիյեէյի մէրզուպէսի սայէսինտէ , պիր ուֆագ եարտը-
մա նայիլ պուլլուլաճագ տըր , տէյի պիլէճէք տիր

Շիրմոխի, պիլծխապի պաղըլար, իշպուռ քէնտի ահվալը մաղկեխէյի մէրդուպէլէրիյէ շայեանը թէշվիգաթ պուլու-նան քէսանը, տիգգաթ իտիպտէ, արտեռպ պուլմագըլըգտա վէ անլամագըլըգտա, տէկիլ եալընըզ միւշքիլաթ, իլլա պիր տտէմի իմքեան տախիվար տորր տէյի պաղորչաճագլար տըրւ:

Հաւ պու քի, պիղիմ իթիդատըմըզնա, պու մէսէլէ
զախէն, ճէմիյէթճէ հայո օյունուպ պիթմիշ տիր :

Պունլար , կերչի , էվվէլ էմիրտէ , հէմ զիեատէ կիւճէ-
նիպ վէ հէմտէ զիեատէճէ թէաճճիւպ իթմէքտէ պուլուն-
մուշլար իսէ տէ , սօնրատան , եաւլաշ եաւլաշ , մէրգուճէնին ,
ղայէթլէ լաթիֆ , վէ զայէթլէտէ սէրպէսթ թապիաթլը պիր
գըզ օլտուղունու անլատըղլարընտա , հազգընտա հիւանի
թէվէճճիւհ կէօսթէրիպ , վէ թէրպիյեէլի սուրէթտէ պու-
լունմագլըղա պաշլատըգտան պաշգա , նասըլ քի , մէրգու-
մէ պիղզաթ քէնտիսի տաթի Ռօտօլֆա պիր սուրէթի քեա-
միլանէտէ օլարագ սէյլէմիշ տիր , օլ մէրթէպէ հիւրմէթ
ու ըիայէթէ պաշլամըշլար տըր քի , քէնտի կիպի պիր տիւպէր
գըղը գօլթուգլարընա ալըպտա , բազար կիւնէրի կէզմէկէ
չըգմագլըղը , քէնտիլէրճէ պիր շէրէֆ ու իֆթիխար տաթի
ատտ իյլէմէքտէ պուլունմուշլար տըր (ֆագաթ , Ռիկօլէթ
էօյլէ կէօսթէրիշլէրէ էհէմմիյեէթ վիրէն գըղլարտան տէ-
կիլ իտի) , վէ շունա տաթի տիգգաթ օլունմալը տըր քի ,
Ռիկօլէթ էօյլէ , պէրապէրլէրլնտէ կէզմէկէ չըգտըղլարը
էրքէքլէրի , պիր չօգ բարալարտան չըգարմագլըղը սէվէն-
լէրտէն օլմատըղընտան , տիշարը չըգտըղլարընտա , քէն-
տիլէր իչին իտէճէքլէրի մէսարիֆէ , եալընըղ պիր միսլինի
տաթի մէրգումէ իչին իլավէ իյլէտիքլէրինտէն , տիւշարը
իսրաֆ օլմագտըղըն , կիւղէլ կիւզէլ էյլէնիպ կէզէպիլմէք-
տէ իտիլէր :

Ձիւնքի , Ռիկօլէթ , իսրաֆըն պիր գըզ օլմատըղտան
պաշգա , բէքտէ գանաաթ էհիլի պիր գը՛ղ իտի . . . բարասը
օլմատըղը կիւնլէրտէ , աւլա մէրագ իտիպ մահղուն օլմագ-
լըզ նէ իտուկինի պիլմէտիկի շէօյլէ տուրսուն , եիննէ քէյֆի
վէ մէսէրթէթի եէրինտէ օլտուղու հալտէ , օլ պէեաղ պէեաղ
վէ ինճու կիպի ուֆաճըդ տիշլէրիյլէ ըսըրարագ , պիր բար-
չաճըզ սըճագ գալէթա եէմէքլէ իգթիֆա իյլէմէքտէ իտի-
վէ պատէհու տիշարը տաթի չըգարագ , եա պուլվարլար-
տա , վէ եախօտ բասաթլարտա կէզինէրէք էյլէնմէքտէ իտի-

Հիշ չիւբհէմիզ եօզ տուր քի , իշպու հիքեայէմիզի •
գուեան զաթլար , քէնտի գալպլէրինտէ , Ռիկօլէթ հազ-

դընտա, ճիւղիճէ պիր հիւանի թէվէճճիւհ տույղուսու հիսս
 իյլէտիքլէրի թագտիրտէ, էօյլէ պիր կէնճ վէ տիւպէր դը-
 զըն, հիշ տէկիլ իսէ, հաֆթատա պիր տէֆա օլտուն, քէն-
 տի գօմշուլարըլա չըգըպտա, էհլի ըրզճա պիր սուրէթտէ
 օլտուղու հալտէ կէզմէքտէ օլմասընը, աեըպլամանեաճագ-
 լար տըր, չիւնքի, արթըդ օլ գատարընը տախի չօգ կէօր-
 մէքլէք, ատէթա պիր պարպարըդ վէ պիր ագըլսըղըդ սո-
 եըլմա սէղա տըր. ալէլխուսուս, էօյլէ պիր դըղ քի, քէնտիսի,
 սայիր պիր չօգ դըղլար կիպի երքէքլէրի թահրիք իտիպ վէ
 պաշտան չըգարմանա չալըշմատըղը շէօյլէ տուրսուն, հաթ-
 թա, մէրգուսուն գօմշուլարընըն, սայիր պաղը ինսաֆսըղ
 դըղլարը պէրապէր ալըպտա կէզմէկէ չըգտըղլարընը վէ
 էյլէնիպ ճիւմպիւշլէր իյլէտիքլէրինի կէօրտիւքտէ պիլէ,
 տալա գըսգանըպ կիւճէնմէքտէ տէկիլ իտի :

Պու գօմշուլարըն իչինտէն, նասըլ քի սէօյլէտի իտիք,
 Րիկօլէթին սէրպէսթճէ օլան հալ ու հարէքէթլէրինէ պա-
 գարագ, քէնտի նիյեթի Ֆասիտէլէրինէ պիր բայ չըգար-
 մագըդ տիվանէճէ պիր ֆիքը ու է լէլինտէ պուլունմանն,
 եալընըղ Ֆրանսոա ժէրմէն օլմուշ տուր. շէօյլէ քի, մէր-
 գում, եա սէվգը թապիի տէնիլէն տույղուսու, վէ եա տա
 քէնտի ագլ ու տիրայէթինին եիւքսէքլիկի սայէսինտէ, թա
 իւք կիւնիւնաէն, Րիկօլէթ կիպի պիր դըղ իլէ գօմշու օլ-
 մագըղտան, նէ մէրթէպէլէրտէ հօշլանըպ վէ սէֆաեապ
 օլաճաղընը տէրք ու ֆէհմ իյլէմիշ տիր :

Պէտպախթըդ իգթիզասընճա, ագըպէթքեար օլաճագ
 օլմուշ տուր, եանի, Ֆրանսոա ժէրմէն, մէրգումէեէ հիշ
 պիր կիւն տիհանըն ալըպտա, օլ խուսուսա տայիր պիր
 լուղէթ պիլէ սէօյլէմէքլիկէ ճէսարէթ իթմէքսիղին, անճագ
 քէնտի գալպինտէն, հատտէն զիեատէ ալէագա իտէրէք
 մուհապպէթ պաղլամըշ տըր :

Րիկօլէթին սայիր, եանի էվվէլէրի չգօմշուլարը, քէնտի
 էմէլ ու էմէքլէրինին պիհուտէ օլմասընը անլատըղլարըն-
 տան, մէրգումէնին անճագ քեամիլանէ պիր գօմշուլուղույ-

լա , վէ թաթը թաթը կէօփւշիւս գօնուշմալարը յլա իդ .
 թիֆա պիրլէ , էյլէնիւ միւթէսէլի օլմագ նիյէէթիլլէ տաւ .
 խի , պաշգա գըզլար իլէ մուարէֆէ վէ աշգ ու սէվտա եօլ .
 լարնա կիրիշտիրտիքլէրի թագաիրտէ , ժէրմէն իսէ , տաւ
 օնլարն թաթիգլէրի թուլթմառըլնտան , մէրգուլմէնին
 նէտիմանէ տաթլուղունա նայիլ օլտրագ , բէք կիւզէլ սու .
 բէթաէ թէլէղզիւզ իլլէմէքաէ իտի . չէյլէ քի դաւաւար կիւզն
 լէրիսի պիրլիքտէ կէշիրտիրտէն պաշգա , իշի պուլունմառըլը
 կիճէլէր տաիսի կիտիւ մէրգուլմէնին տաւալնտա տաթլ .
 լարնա օթուրմագտա իտի , վէ Րիկօլէթ տախիք . քէնտի թաւ .
 պիեաթը իգթիգասըննա , տայիմա կիւլիւս շագըմագտա ,
 վէ շագալար չէնլիրէր եւրմագտա պուլունտուղու հալա է ,
 ժէրմէն իսէ , մահհուկ մահհուկ աուրաւագ , հէր չէյլ
 տիգգաթ իթմէքտէ , քեամիլանէ պիր սուրէթաէ հարե .
 քէթ իլլէմէքտէ , վէ հաթթա շոգ տէֆատա պիր էսէրի մահ
 զունիյթ թ իւզրէ պուլունմագտէ իտի .

Րիկօլէթ ճէ , էկէրչի ժէրմէն հագըլնտա գուսուր աւա
 օլունաճագ պիր հալ վար իտի իսէ , • տախի պաշգա պիր
 չէյլ օլմանիւ , իլլա մէրգուլմալն էյլլէ բէք աղըր պաշը օ
 լուկ , վէ պիրագ տա մահգունիյէէթ իւզրէ պուլունմառը
 իտի , չիւնքի , տիկէր գօմշուլարը օլան կէզկիննի թիւնճար
 ուշաղը Մ . ժիրօթօ իլլէ , բէսիմնի Կապրիօնտան , մէրգուլմու
 պաշլընա Փարգ իթտիրէն խուսուս , մահգա թապիւսթընտա
 պուլունան մէզքիւր հալի իտի , չէյլէ քի , Մ . ժիրօթօ տա .
 յիմա քէնտի աշուրի մէրթէպէ պօշպօղազըլըլարը վէ կէ .
 վէզէլիքլէրի , վէ Կապրիօն տախի տայիմա քէնտի իֆրաթ
 սուրէթտէ օլան շագաճըլըլարը վէ մառգարալըլարը ի .
 լէ , մէրգուլմէնի կիւլգիւրիւկ էյլէնտիրտիքլէրի թագաիր .
 տէ , ժէրմէն իսէ , մուղայիրի օլարագ , ճիւզիճէ մաղմու .
 միյէէթիսի մուճիւկ օլմագտա իտի :

Պինաէն ալէյ , Րիկօլէթ , պու իւշ նէֆէր գօմշուլա .
 ընտան հիշ պիրինն աշգ ու սէվտաւա տայիր օլան հալ
 ու գալլէրինէ էհէմիլիէէթ վիրիպտէ , պիրինի տիկէլէրին .

տէն իւթիւն թութմագտա տէկիլ իտի . . . չիւնքի, Մ. Ժի-
րօաօ իլէ Դապրիօնու, քէնտի կէվէզէրիքէրի վէ շագաճը-
լըգլարը իչին, նէ գատար հօշլանըպ սէվմէքտէ իտի իսէ,
Ժէրմէնի տախի քէնտի քեամիլիկի վէ էհլի ըրղըղը իչին,
օլ գատար հօշլանըպ սէվմէքտէ իտի. ֆագաթ, պու ճիւմ
լէ իլէ տախի, մէրգուլմէնին մուհաքէմէսիտէ եհրինտէ օլ-
տուղունտան, «էլէ պ-լը» պիր վէվմէնէ ըասթ կէշտիկին-
տէ, անճագ վէ անճագ Ժէրմէնին, մէրգուլմէնի, նայիլի
սէատէթի հալ գըլապիլմէքիկէ տայիր, հէր նէվի խասսէ.
լէրէ մալիք պուլունմագտէ օլմասընա, քէնտինճէ հիւքմ
խտիպ գարար վիրմէքտէ իտի:

Պու խուսուսլար իւզէրինէ պու գատարճըգ մայիւմաթ
վիրտիքտէն սօնրա, արթըգ շիւտիտէ, Բիկօլէթին քէտէրի
իլէ, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք գուշարընըն նաղմէլէր
թէրէննիւմ իյլէմէմէքտէ օլմալարընըն սէպէպինի պէեան
իտէլիմ: Բիկօլէթին, օլ միւտէվիլէր վ թաղէ լէհճէսի ճիւ-
ղիճէ սօլմուշ օլուպ, վէ ալէսսէվիյիէ մէսէրրէթ իւզրէ վէ
բարլագ պիր հալտէ պուլունմագտէ օլան իրի իրի կէօղլէրի-
տէ, ճիւղիճէ մահզուն ու մաղմուս վէ տունուգ պիր սուրէթ.
տէ պուլունմագտա օլտուղլարը կիպի, էչքեալընտա տա-
խի, ատէթտէն խարիճ պիր տէրէճէտէ օլտուղու թագ-
տիրտէ, պիր եօրկունլուգ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա
իտի: Չիւնքի մէրգուլմէ օլ կիճէ բէք չօգ օթուրուպ շալըչմըշ
իտի: Արալըգ արալըգ, քէնտի եանընտա պուլունման պիր
թրաբէզա իւզէրինտէքի տըղգ պիր մէքթուպա, կէօղլէրին
տիքէրէք, քէտէրլի քէտէրլի պիր պագըշ իլէ պագմագտա
իտի, վէ մէզքիւր մէքթուպ իսէ, Ժէրմէն թարաֆընտան,
քէնտինէ խիթապէն կէլմիշ օլուպ, վէ միւնտէրիճաթըտա,
շու աթիտէքի սուրէթտէ իտի:

«Դմաթէրժ Բահպէթինդէն»,

«Մատմօագէլ»,

«Պու մէքթուպու եաղմըշ օլտուղում մահէլլին իսմի պի-
լէ, նէ մէրթէպէ պիր տէրա ու քէտէր իւզրէ պուլունտուղու»

մու սիղէ խապէր վրէպիլիր : Պէնի խըրսըզըդ թէօհմէ-
թիլլէ պուրսեա աթտրմըչլար տըր . . : Հէր նէ գատար
ալէմ'նէզաինտէ միւթթէհիմ պիր հալ ու սըֆաթտա պու-
լունմագտա իսէմ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , սիղէ մէք-
թուպ եազմագըղզա ճէսարէթ իլլէմիշիմ տիր :

«Էկէր սիզ տախի պանա , պիր միւթթէհիմ վէ պիր նա-
մուսունու թանըմազ առէմ նազարըյլա պագաճագ օլուր
խէնիզ , հատտէն զիեատէ պատիի էսէֆիմ օլաճագսընըզ
տըր . իմսի , րէճա վէ նիեազ իտէրիմ , իշպու մէքթուպու-
մու օգուճագտան էվվէլ , հագգըմտա պիր գապահաթ սա-
հիպի օլտուղումա տայիր հիւքմ վիրմէքլիկի ճայիզ կէօր-
մէեէսինիզ . . : Մաազալլահ , էկէրչի սիզ տախի պանա չէշմի
հագարէթլէ պագարագ , չայի անը նէֆրէթ առտ իտէճէք
օլուր իսէնիզ . . . պիլմիշ օլասընըզ քի , պու սօն տէրտ պիւ-
թիւն պիւթիւն մուճիպի էլէմի ալիմիմ օլաճագ տըր :

«Պագընըզ չիմոի վուգուի հալ նասըլ օլմուշ տուր :

«Պիլմէքտէսինիզ քի , պէն պիր վագըթ տան պէրու ,
թամըլ սօղաղընը թէրք իլէ , սայիր պիր մահէլլտէ իգամէթ
իթմէքտէյիմ , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , օլ պիշարէ
Լուիզտէն , կէրէք սիզին վէ կէրէք պէնիմ , հէմիշէ աճը-
մագտա պուլունտուղումուզ Մօրէլ ֆամիլեասընըն հալի-
նին , կիթտիքճէ աահա զիեատէ տիւչարը սէֆալէթ օլ-
մագտա պուլունմասընը խապէր ալըպ վագըֆ օլմագտա
խաիմ : Հայֆա' քի , մէղքիւր սէֆիլ ֆամիլեա հագգընտա
գալպիմտէ հիսս իտէկէլաիկիմ ըիգգաթ ու չէֆգաթ , քէն-
աի խարապըմը մուճիպ օլմուշ տուր : Պագաթ , պու ճիւմ-
լէ իլէ տախի , միւրաուրմ' օլ պապտէ պիր նէտամլթ կէ-
թիրմէքլիք օլմանըպ , հաշա , իլլա , անճագ քէնտի թալիի-
մին ֆէնալըղընը անլաթտըրմագ տըր . . :

«Տիւնքի կիւն , եազըլաճագ պիր չօգ շէյլէր պուլուն-
տուղունտան , Մ . Ֆէրանըն եաղըխանէսինտէ , կիճ վագըթ-
լարա գատար չալըշտըմ' : Չալըշտըղմ' օտատա պիր պիւ-
րօ պուլունմագտա օլուպ , չէլէպիմ Մ . Ֆէրանտա , պէնիմ

եապտեճաղըմ եվրագլարը , մեզքիւր պիւրօհա վաղ իյլէմէք-
աէ իտի , Մէրգում օլ ագչամ պիր մէրագ վէ պիր թէ-
լըռ իւզրէ պուլունաուղունաւան , պանա , — «Սիզ պու ագ-
չամ , պու հիսապլարը եաղըպ պիթիրմէքսիդին կիթմէմէ-
լիսինիզ , վէ իշթէ տնտիթարքտա եանընրզա պըրագմագ-
տաեղմ , պիթիրաիքտէն սօնրա , պիւրօմա վաղ իտիպ գա-
բումալըսընըզ » — տէտի , վէ պրրագըպ կիթտի :

«Պէնտէ իշիմի պիթիրտիկիմտէ , մուճիպինճէ հարէ-
քէթ իթմէք իւզրէ , կիտիպ մեզքիւր պիւրօնուն չէքմէսի-
նի աչտըմ , վէ իշինտէ ժէրօմ Մորէլ իսմի պուլունտուղու
հալտէ , կէօղիւմէ իլիշէն աչըպ պիր մէքթու պու կէօրտիւմ :

«Տօղրուսու , պու պապտէ թէրպիյեէեէ գարչը պու-
լունմուշ օլտուղումու պէն տախի իթիրտֆ իտէրիմ , էօյլէ
պիր աչըպ մէքթուպու օգումամալը իտիմ , հալ պու քի ,
մէրգում էլմաս չարխճըսը պէտպախիմ Մ . էյէ տայիր օլ-
տուղունու կէօրտի կիւմտէն , թէհամիլ իտէմէեէրէք օ-
գուտում , վէ ֆագըր ատէմին , Մ . Ֆէրանա , պա թանվիլ
տէյնի օլան 1,300 ֆրանգլըդ պիր մէպլտղտան տօլաեը ,
Մ . Ֆէրան թարաֆընտան օլուպ , ֆագաթ , մասնու պիր իսմ
թահթընտա օլտուղու հալտէ , ֆէրտասը կինիւ թէվզըֆ
իտիլէրէք , մահպէսէ իլգա իտիլէճէկինի տախի անլատըմ :

«Պու մէքթուպ , Մ . Ֆէրանա , քէնտի մասլահաթկիւ-
ղարը թարաֆընտան եաղըմիշ օլուպ , վէ պէն իսէ , Մ .
րէլ ֆամիլէասընըն սէֆիլ հալինի , զաթէն բէք ալէա զիլ-
մէքաէ օլտուղումտան , մաաղալլահ , մեզքիւր ֆամիլեա-
նըն պտտի թէայիւլիւ , վէ էլինին տէեէնէկի պուլունան
էօյլէ պիր ֆագըր , մահպէսէ իլգա իտիլտիկի կիպի , նէ
մէրթէպէ տէհէթամիզ պիր հալէ տիւչար օլաճաղընը ...
տէրք ու ֆէհմ իլէ տիւլինմիւշ , վէ զիեատէսիյլէ մահ-
ղուն օլուպ վէ հիտտէթ տույմուչում տուր , Պիրտէ օլ ա-
բաւտէ , պէտպախիմ լըղըմտան նաչի , օրատա , տէրունինաէ
լիթալար պուլունտուղու հալտէ , աչըպ պիր գուլթու պու-
լունտուղուն տախի կէօրմիւլիւմ տիւր : Մէզքիւր լիթալար

Իբրի պին ֆրանգտան ի պարէթ ի տիւն . . . տիրտէ օլ հէն-
կեամտէ , Լուիղին մէրտիվէնտէն եօգարը չըգարղընը ի-
շիթտիկիմտէն , արթըգ ճիւրաթ իթտիկիմամէլ ու հարէ-
քէթին աղըրըղը իւղէրինէ տիւշիւնմէքսիղին , անճագ թէ-
սաաիւֆ իտէն ֆուրսաթը պիր աշնի նիյեէթ առա իտիպ վէ
իսթիֆաաէ իյլէմէքիք ճիհէթինէ կիթտիկիմտէն , մէպլա-
ղը մէղպուրաաւն 1,300 ֆրանգընը գալտըրըպ ալմըշ, կի-
տիպ մէրգուլմէնի մէրտիվէն պաշընտա պէքէմիշ , վէ մէղ-
քիւր լիրալարը հէման ալուճունա սըգըշտըրաորագ , «Եա-
րըն սապաւն էրքէնտէն , բէաէրինիղի , 1,300 ֆրանգըլը պիր
պորճ իշին թէվգըֆ իտէճէքէր տիր . իմտի,իշթէ սիղէ 1,300
ֆրանգ , կիտինիղ , մէրգուլմու պու ֆէլաքէթտէն գուր-
թա՛րընը , լաքին , մէպլաղը մէղպուրու պէնտէն ալմըշ օլ-
մանըղը , սագըն քիմսէեէ սէօյլէմէեէսինիղ . . . չիւնքի , Մ .
Յէրան ֆէնա պիր առաամ աըր , պիլմիշ օլասընըղ . . . » աէ-
միշիմ տիր :

«Կէօրի՛ւ եօրմուսունուղ չիմտի , մաաուօաղէլ , իշթէ պէ-
նիմ , պունտան նիյեէթիմ գաթան ֆէնա պիր շէյ օլմաեըպ ,
մահզա պիր իյիլիքտէն ի պարէթ իտի , լաքին , թուլթաուղուլմ
թաքիգ տէ , շայեանը թաղպին պիր թարիգ իտի , անը տա-
խի պիլիւր վէ իգրար իտէրիմ , վէ սիղտէնտէ պիր շէյ կիղ-
լէմէք իսթէմէմ . . . Շիմտի կէլէլիմ քէնտիմճէ թէպրիյեէ-
յի զիմմէթիմէ :

«Իայի վագըթլարտան պէրու , իգօնօմեա եաբարագ ,
ուֆագ պիր մէպլաղ , եանի , պին պէշ եիւղ ֆրանգ աը-
թըրմըշ , վէ պիր պանքէրէ ֆայիղլէ վիրմիշ իտիմ : վէ մէր-
գուլմտա պունտան սէքիղ կիւն ագաէմ , պանա վիրմիշ օլ-
տուղուլմ թահվիլին միւտտէթի պիթմիշ օլաուղունտան , է-
կէրչի եէնիլէնմէսի նիյեէթինտէ պուլունմագտա տէկիլ ի-
սէմ , բարալարըմըն հագըր օլմասընը , վէ կիտիպ ալապի-
լէճէկիմի խապէր վիրմիշ իտի :

«Վէ իշթէ պունտանտա աշիքեար անլաշըլմագտա տըրր
քի , նօթէրին բարասընտան գալտըրմըշ օլտուղուլմ մէպ-

լազտան զիեառէ պիր մէպլաղա մայիք պուլննմագտա ի-
տիմ, վէ մէպլաղը մէզպուր 1,300 ֆրանգըրտա, տրատան
եալընըզ պիր կիւն կէչէրէք, եանի ֆէրտաուր կիւնիւ ալա-
պիլէճէքիտիմ, հալ պու քի, մէրգուլմ սարրաֆըն սանտըզ-
քեարը, էօյլէտէն էվվէլ օտաեա կէլմէզ օլտուղու հալտէ,
պէն իսէ, էօյլէեէ գատար պէքլէեէմէզ իտիմ, չիւնքի, Մօ-
րէլի, Թա սապահլաեըն Թէվգըֆ իտէճէքլէրիսի պիլմէք-
աէ իտիմ. . . իմտի, մէզքիւր օլ 1,300 ֆրանգը, Մօրէլէ,
էրքէնաէն եէթիչտիրմէքլիկիմ իգթիզա իթմէքաէ իտի,
եօգսա, մահպէսէ կէօթիւրիւլմիւշ պուլուննաճագ, վէ պէ-
նիմտէ, սօնրատան կիտիպ մահպէստէն գուրթարմագլըղմա
իհթիեաճ հասըլ օլաճագ իտի. վէ պուլնտա իսէ, իքի մահ-
զուր վար իտի, չէօյլէ քի, էվվէլա մէրգուլմուէն քէյֆսիզ
զէվճէսի, մահպէսէ կէօթիւրիւլմիւշ օլմասընը իչիթտիկիւն-
տէ, պիթթապի հատտէն զիեառէ տէրտ ու մէրագ իտէ-
րէք, պիւթիւն պիւթիւն ֆէնալաշաճագ, վէ պէլքիտէ ար-
թըզ պու սօն ֆէլաքէթէ տաեանամաեարագ, էճէլէ գուր-
պան կիտէճէք իտի. վէ իքինճիսի տալսի, իշ պիր քէրրէ
հիւքիւմէթէ տիւշտիւկիւնտէ, պիր չօգտա մէսարիֆաթ
իթասըրտա լաղըմ կէլէճէք, վէ նիզամէն անը տալսի, պի-
չարէ Մօրէլ վիրմէքլիկէ մէճպուր օլաճագ իտի. վէ պի-
նաէն ալէյհ տիմէք տիր քի, նասըլ քի կէօրմէքտէսինիզ,
մատմօնգէլ, պէնիմֆիքը ու իթիգատըմա, մէզքիւր 1,300
ֆրանգը պիւրօտան գալտըրտըգաան, վէ Լուիզէ վիրէրէք
բէտէրինէ եէթիչտիրտիքտէն սօնրա, ֆէրտաուր կիւնիւտէ
սապահլաեըն, հէնուզ Մ. Պէրան կէլիպտէ Վուգուի հալէ
վագըֆ օլմագտան էվվէլ, եինէ ալտըղըմ բարալտըր կէօ-
թիւրիւպ եէրինէ վագ իտէպիլտիկիմաէ, մէզքիւր ֆէնա-
լըզլարըն էօնիւ քեամիլէն ալընիւշ օլաճագ իտի. ֆագաթ,
հայըֆ քի, եանըլմըշ օլտուլմ, չիւնքի թէճէքիմ պանա եա-
վէր օլմատըղընտան, վուգուլաթ պաշգա տիւրլիւ օլտու:

«Պէն պու բարաեը գալտըրտըղըմ վագըթտա, նասըլ
քի սէօյլէտի իտիմ, հիտտէթ ու մէրհամէթիմաէն Թահրիք

օլունարագ հարեքէթ իյլէմիշ իտիմ, եանի, իշին իլէրուտի վէ եախօտ նէթիճէսի հագգընատ ապա տիւշիւնմէմիշ Է- աիմ: . . հալ ալս քի, պիր քէրրէ իշ պիթաւքաէն, վէ Նօթէրին խանէսին թէրք իլէ տիշարը չըգաղգաւն սօնրա, ըիգգա- թը գալպիյեէմ իլէ հիտտէթիմ թէէստիւլէրի էվվէլքի հալ- լէրինտէ գալմաեւպ, հալիյլէ կէշմիշ օլտուղլարընտան, նէ մէրթէպէլէրաէ չիւրիւք պիր թաճթանա պասմըշ օլուպ, վէ քէնաիմիտէ նէ պիւլիւք պիր թէհլիքէ կիրաապընա սալմըշ օլտուղլումու տիւշիւնմէեէ պտշլատըղըմաւն, հէգարան նէ- վի գօրգուլար ֆիքրիմի գուշաթմանա պաշլատըլար, չիւնքի, Նօթէրին նասըլ սէրթմէշրէպ վէ նասըլ մէրհամէթսիղ պիր աաէմ օլտուղլունս պիլմէքաէ իտիմ. վէ մաաղալլահ, պէն տիշարը չըգաղգաւն սօնրա, էկէրչի մէրգում կէրի տէօնիւպ տէ քէնաի պիւրօսուսու գալըշտըրաճագ օլուր իսէ: . . եաբ- միշ օլտուղլում էւրօւլլէւլէ կէօրէճէկինի տիւշիւնմէքաէ իտիմ, զիրաւէօյլէ եա, ճիւրաթ իթմիշ օլտուղլում հարեքէթին պաշ- գա պիր շէյ օլմաեւպ, իլլա, կէրէք մէրգում նէգալինտէ, վէ կէրէք ճիւմլէ ալէմ նէգալինտէ: . . տիւղ պիր էւրօւլլէէ աատ օլունաճաղընտա չիւրհէ եօգ իտի:

«Պունուն իւղէրինէ տիւշիւնտիւքճէ ֆիքրիմ ալթիւսթ օլմաեա պաշլատըղընտան, ալթըգ վազթին կին օլմասընա տախի պագմագօղըն, ֆէվգէլաաէ պիր հալ զուհուրին- տէն նաչի օլտուղլուն պէեան պիրլէ, հէման օլմանտէ աֆ- վընը տիլէյիպ, վէ պին պէշ եիւղ ֆրանգըմը վիրմէրլիկի- նի ըեճա իյլէմէք, վէ ալտըղըմ կիպի կէթիւրիւպ Նօթէրին բարասընը եէրինէ վազ իթմէք նիյեէթիյլէ, աագըգա ղայալ իթմէքսիզին, գօշուպ մէրգում պանքէրին խանէսինէ կիթ- աիմ:

«Աքսի օլաճագ եա, թալիիմին ֆէնալըղընտան, մէր- գումսուտա խանէսինտէ պուլտմաաըմ, չիւնքի իքի կիւն էվ- վէլ, քէնաի քէօյաէքի խանէսինտէ պազը էշճար ունէպա- թաթ տիքտիւմէքլիք նիյեէթիյլէ, Պէլիլէ կիթմիշ իմիշ: Օլ կիճէեի պիւլիւք իզթիւրապը տէրուն վէ սապըրսըղըգ իւղ-

րէ կէջիրտիքաէն սօնրա , սապահլաւրն տօղրու Պէլվիլէ տախի գօշուպ կիթտիմ . . . Զանն իտէրսին քի , հէր ֆէնալըգ պանա գարչը պաշ գալտըրարագ , մուգավէմէթէ հազըր պուլունմագտա օլտուղունտան , պէն օրաեա վասըլ օլմագտան ճիւղիճէ էվվէլ , մէրգումունտա ֆարիսէ եօլճու օլտուղուն իշիթտիկիմտէն , հէման արգասընտան գօշուպ երնէ ֆարիսէ կէլաիմ , վէ կէրչի , իւլլասայի քէլամ , բարալարըմը ալարագ , նօթէրին խանէսինէ եէթիշտիմ իսէ տէ . . . նա'ֆիլէ , իշ իշտէն կէչմիշ , վէ հէր շէյի մէյտանէ չըգըպ անլաշըլմըշ պուլտում . . .

«Առքին , մատմօաղէլ , պէտպախթըղըմ եալընըգ պու գառարտա տէկիլ տիր , զիրա պու գառարճըղը , անճագ պիր գըսմը տըր , իշին էն զիեատէ ֆէնա թարաֆլարը վարալը . շէյլէ քի , շիմաի նօթէր , պանա եալընըգ 1,300 ֆըրանգըգ պիր խըրսըղըգ իսնատ իթմէյիպ , իլլա , 15 պին ֆրանգ աավա իյլէմէքտէ տիր , էվվէթ , պիւրօմտա , իքի պին ֆրանգըգ ալթուն իլէ , օն պէշ պին ֆրանգըգտա պանգա քեաղըալարը վար իտի , օն պէշ պին ֆրանգըմը չալմըշ տըր տիմէքտէ տիր քի , արթըգ , պունտանաա զիեատէ ղառտարճա պիր իֆիթիրա , վէ պունտանտա զիեատէ ալչագճա պիր եալան օլամագ : Վագաա , պէն քէնտի ճիւնհամը իգրար իտէրիմ , պին իւշ եիւզ ֆրանգընը ալմըշըմալը , լաքին , սիզէ , տիւնեատա էն մուգատտէս շէյ հէր նէ իսէ , անըն իամինէ եէմինլէր իտէրէք իթիրաֆ իյլէրիմ քի , մատմօաղէլ , օնտան զիեատէ պիր բարասընը գալարըմամըշըմալը . . . վէ էյլէ պիր պանգա քեաղըալը պուլունտուղունու տախի կէօրմէմիշիմ տիր , ասլա խապէրիմ պիլէ եօգ տուր . . . թէքրարէն սէյլէրիմ քի , պէնիմ մէղք քիւր պիւրօնուն չէքմէսինտէ կէօրտիւկիւմ , անճագ լիրա օլուպ , վէ օ տա իքի պին ֆրանգ իտի , վէ պէնտէ եալընը 1,300 ֆրանգընը ալմըշըմալը :

«Էվվէթ , մատմօաղէլ , հագըգաթը հալ անճագ պունտան իպարէթ օլտուղու թագաիրտէ , շիմաի իսէ , էյլէ

պիր չիրքին, վէ իֆրաթ մէրթէպէ էլէմպախչ պիր իֆթիրաեա ուղրամըչըմ տըր. իմտի, սիզէ գալիէն սէօյլէրիմ քի, գաթան ֆիքրինիլտէն էօյլէ պիր շիւբհէ կէչիրմէեէսինիզ, զիրա, եալան լազըրտըեը գապուլ իտէնլէրտէն տէկիլիմ. . . Լաքին, աճապա պէնիմ պու թագրիր ու իթիրաֆըմա էմնիյեէթ իտիպտէ ինանաճա գմըսընըզ տըր. . . Հայը՛ֆ քի, Մ. Ֆէրան, պանա, մառամ քի պին իւչ եիւզ ֆրանգը չալտըղընը իզրտը իթմէքտէսին, իշթէ պու, Օն պէչ պին ֆրանգըմը չալմըչ օլմագլըղընը թախի իսպաթա քեաֆի տիր, չիւնքի, ուֆադ պիր շէյի չալմագլըղը իթիքեապ իտէն պիր առէմ, պիյիւք պիր շէյի թախի չալապիլիր, էլ վիրիր քի, պիր քէրրէ խըրսըզլըղա, քէնտինտէ պիր մէյլան ու ճէսաւրէթ կէօրմէքտէ պուլունսուն, տէտի. աման, ըէճա իտէրիմ, սագըն սիզ տախի, էօյլէ պիր շիւբհէեէ զահիպ օլմաեաւսընը. զիրա, մէրգուսուն սէօյլէտիկի եալան տըր, շայեանը էմնիյեէթ պիր լազըրտը տէկիլ տիր :

«Մատմագէլ պէն սիզին, տայիմա պիչարէկեան հագգընտա խալիսէթ ու ինսանիյեէթ իպրազ իյլէմէքտէ օլմանըզը կէօրտիւկիւմ կիպի, սէրպէսթ էֆքեարլը, սէրպէսթ թապիաթլը, վէ թէմիզ եիւրէքլի օլտուղունուզու թախի պիլիրիմ, վէ պինաէն ալէյհ, զիեատէսիյլէտէ իւմիտ իտէրիմ քի, գալպինիզին ըէհպէրլիկի սայէսինտէ, հագըգաթի հալի կէօրիւպ թէֆրիգ իտէրէք, պէնիմ պու պապտէ, պիր իֆթիրաեա ուղրամըչ օլմագլըղըմա իսքեաթ օլաճագսընըզ տըր. . . Սիզտէն պաշգա հիչ պիր շէյ թալէպ իթմէյիպ, անճագ շունու թալէպ իտէրիմ. . . շէօյլէ քի, պէնիմ սէօյլէտիքլէրիմէ ինանըպ էմնիյեէթ իյլէեէսինիզ, վէ հիչ շիւբհէմ եօգ տուր քի, օլ վագըթ, պէնի նէ գատար շայեանը թագպիհ կէօրէճէք օլուր իսէնիզ, օլ գատար տախի շայեանը մէրհամէթ պուլարագ աճրեաճագսընըզ, զիրա, իշթէ սիզէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, պէն մէզքիւր ճիւնհատա, անճագ պիր նիյեէթի խայրիյեէեէ մէպնի հարէթ իթտիմ իսէ տէ, չի՛ չարէ քի, վուգուաթլար իւչ

պաշտօն տիրելիւ ընէր ալտըրադլարնտօն, իշթէ պէօլէ տիւշարը մէզէլլէթ օլտում :

«Մֆ, մաամօազէլ Րիկօլէթ . . . աշուրի մէրթէպէ ֆէնա վէ սէֆիլ պիր հալտէ պուլունմադտաեղմ . . . պիլմէ գրինիզ, մահաքէմէմ կիւնիւնէ գաւառ պէքլէմէքլիք իշին, նէ՛ ճինս վէ նէ մագուլէ ատէմլէր իշլէրինտէ իմրարը, քվգաթ իթ. մէքիկէ մէնպուր պուլունմադտաեղմ :

«Տիւնքի կիւն պէնի ալըպ պապը զապթիյէէնին թէվ. գըֆիսանէնի յոնիլէն պիր մահէլլէ կէօթիւրտիւլէր, Գաւառնըգնա պիր մէրտիվէնտէն եօգարը չըգաթգտան սօնրա, իւզէրիմտէ հիսս իյլէմէկէ պաշլատըղըմ հալի, սիզէ նագշ ալ պէնան իտէմէմ. պիրտէ տէմիր բարմագլըզլը պիր գաւառ էօնիւնէ վասըլ օլտուղումուզտա, մէգըիւր գաբուեու աշտըլար, վէ պէնի իշէրի ալտըգլարը կիպի, անինտէ թէք. րարէն գաբաաըլար :

«Օլ արատէ, օլ մէրթէպէ կէօզլէրիմ գարարմըշ վէ քէն. տիմի շալըրմըշ իտիմ քի, ատէթա հիշ պիր շէյ կէօրմէք. տէ վէ ֆէհմ իթմէքտէ տէկիլ իտիմ, պիրտէ եիւզիւմէ սը. ճագ վէ բէք թէաֆֆիւնիւ պիր հալա տըրվուրաու, վէ հեր թարաֆտան գարմագարըշ վէ տէհշէթէնիիզ սուրէթտէ կիւրիւրիւլէր իլէ կիւլիւշմէլէր սէտալարը, վէ գալղա միւնաատէլէ բաթըրտըլարը իլէ, ատի ատի թիւրքիլէր մոնիլէր ավազէլլէրի իշիթմէկէ պաշլատըմ, պու հալաէ, գաւառնուն եանընտա պութ քէսիլլէրէք տուրա գալտըմ, վէ նէ իլէրու կիթմէքլիկէ վէ նէ աէ կէօզլէրիմի եօգարը գալ. տըրըպտա պիր թարաֆա պագմագլըղա ճէտարէթ իտէմէ. տիկիմտէն, չիւնքի, հերքէս տուրուպտա պանա պագըպ պէնի սիւզմէքտէ վէ տիգգաթ իյլէմէքտէ տիր չիւրհէսինէ զահիպ օլտուղումտան, կէօզլէրիմի աշաղը ալարագ, մահէլլի մէզպուրուն պիր նէվի գումտան միւրէթթէպ օլան թուղլա տէօլէմէսինէ տիքիպ պագմագտա պուլունտում :

«Հալ պու. քի, մէկէր իտէ, քիմնէլէր պանա տիգգաթ իթ. մէքտէ տէկիլ իմիշլէր, չիւնքի, օրատա պուլունտան տաւաթ.

լար էօյլէ մագուլէլէրտէն իմիշէր քի, եէնի պիր մահպուստահա կէլմիշ իմիշ, վէ եախօտ մահպուստէն պիրի էքսիլ-միշ իմիշ, վազիֆ էլէրինտէն խարիճ իմիշ Նիհայէթ, ճէսա-րէթ իտիպ պաշըմը եօղարը գալտըրտըմ: Միֆ, աման եա-րէպպիմ, նէլէր կէօրտիւմ, նէ՝ հալլէր կէօրտիւմ, ատամտ-տէհչէթ վիրիճի լէհճէլէր չէհրէլէր մի տէրսինիզ, իյրէնիպ իսթիքրահ խտէճէք միսկին միսկին էլպիտէլէր գըեաֆէթլէր, վէ քիրի չամուրլու չուլլար քաչափրալար մը տէրսինիզ, վէ-հասըլ, էկէրչի ճիւրմ ու սէֆալէթէ տայիր օլան հէր հալ ու հէր տէրէճէ օրատա հաղըր օլուպ թէճէմմիւ վէ թէճէս-սիւմ իյլէմէքտէ իտի տէր իտէմ, բէք ճայիզ տիր, ասլա միւ-պալաղալը պիր չէյ սէօյլէմիշ օլմամ: Պու սէֆիլ ատէմլէր գըրգ էլլի նէֆէր գատար օլուպ, տիվարըն էօնիւնտէ եա-րըլմըշ պուլունան բէքէլէր իւղէրլէրինտէ, քիմիսի օթուր-մագտա, քիմիսի տեաղտա տուր մագտա, վէ քիմիսի տա-խի եաթմագտա իտիլէր. վէ պու նլար իշսիզ կիւճսիւզ հայ-լազ հայլազ կէզմէքտէ օլան ատէմլէր իլէ, խայինլէրտէն խըրսըզլարտան, վէ գանլըլարտան գաթիլլէրտէն, վէ նիհա-յէթ եա օլ կիւն վէ եատա օլ կիճէ եէնի թէվգըֆ իտիլմիշ օլան մախլուզլարտան միւրէթթէպ իտիլիր:

«Մէրգուլար պէնի կէօրտիւքլէրինտէ, հէլէ եալընըզ չու հիւզնէնկիզ պիր թէսէլլիեի հիսս իթմէկէ պաշլաւըմ քի, պէնիմ, քէնտի տեարլարընտա քիմսէլէրտէն, վէ եա-խօտ քէնտի սընքֆլարընտան պուլունմատը դըմը Պարգ ի-տիպ թանըմագտա իտիլէր: Իյլէրինտէն պիր գաչ նէֆէր-լէրի, պանա չէօյլէ պիր արսըզճա վէ իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ պագմահա գալգըշտըլար, վէ պատէհու, քէնտի արալարընտա, եավաշ սէս իլէ գօնուչմահա պաշատըլար իտէ տէ, պէն հիշ պիր չէյ անլաեամատըմ չիւքի բէքչիր-քին պիր չիսան իւզրէ գօնուչմագտա իտիլէր: Սրաաան ճիւզի պիր վագըթ կէչտիքտէն սօնրա, իյլէրինտէն էն զի-եատէ քիւսթախ օլանլարտան պիրի կէլիպ ուֆուզոսմա վուր-տու, վէ պէնտէն իւլ-Կոթի բարաւը իսթէջտի:

«Պէնտէ, պանա պիր իլիշիք իթմէյիպ րահաթ պրրադ-
սընլար նիյեթ ու էմէլիյէ, չըդարըպ պիր գաչ բարա վիր-
տիմ. հալ պու քի, օլ գատարա գանաաթ իթմէք իսթէմէ.
աիքլէրինտէն, տահա զիեաաէ բարա իսթմէկէ գալզըշ-
տըլար, պիր չօգլարը էթրաֆըմը չէվիրտիլէր, վէ քիւֆը
ու հագարէթլէրէ վէ թէհտիտլէրէ պաշլատըգտան պաշ-
գա, հաթթա իւզէրիմէ տօղրու հիւճուճատա գալզըշտը-
լար իսէ տէ, պէրէքէթ վիրսին քի, կարտիէնլէրտէն պիրի,
կիւրիւլտիւեիւ իշիտէրէք, գաբուտան իչէրի կիրտիկինտէն,
կիտիպ մէրգուճա իֆատէյի հալ իթտիմ. վէ մէրգուճա տա
վիրմիշ օլտուղում բարալարը պանա կէրի վիրտիթտի. վէ
պուճուճ իւզէրինէ պիլմիւնասէպէ պանա, էկէրի ուֆադ
պիր պէտէլ վիրէճէք օլուր իսէմ, պէնի բէֆու տէնիլէն պ-
ընճա վէ քիւչիւճէք պիր օտաեա կէօթիւրիւպ րահաթ իթ-
տիրէպիլէճէկինի սէօյլէտի. վէ պէնտէ քէմալի մէմուճիյ-
եթլէ գապուլ իյլէտիմ, չիւնքի, մէրգուճան հայտուտ-
լար օրթասընտա գալմագլըգտան գուրթուլաճաղըմ չէօյլէ
տուրսուն, իլէրուտէ իճրա իթմէք իւզրէ կէօսթէրմէքտէ
օլտուգլարը թէհտիտլէրտէն տախի գուրթուլմուշ օլաճա-
ղըմը տիւշիւնտիւմ, զիրա, զաթէն, քին ու զարազ պաղ-
լաճագտա օլտուգլարընըտա սէօյլէմէքտէ իտիլէր:

«Կարտիէն ալըպ պէնի ֆիլվագը էօյլէ պիր ուֆաճըդ
օտաեա կէօթիւրտիւ, վէ կիճէեի օրաաա չըգարտըմ:

«Իշթէ պու մէթթուպուճուտա սիզէ, պու սապահ, մէգ-
քիւր օտաճըղըմտան եազտըմ, մատմօազէլ Ռիկօլէթ. Պիրազ
վագըթտան հալիյէ իսթինթագըմա պագըլտըգտան սօն-
րա, պէնի պաշգա պիր մահպուսխանէեէ նագլ իտէճէք-
լէր տիր, վէ հիշ չիւրհէմտէ եօդ տուր քի, գօրգտուղում
պաշըմա կէլէրէք, պու կիճէ մէվգուֆիսանէտէ կէօրտիւկիւմ
տըգատաշլարըն չօգլարը տախի օրաեա կէլէճէքլէր տիր:
Մէրգուճ կարտիէն պէնիմ տէրտ ու քէտէրիմէ, վէ տէօք-
տիւկիւմ կէօզ եաշլարընա պագարագ, ըրգգաթա կէլտի-
կինտէն, հէր նէ գատար, պէօյլէ չէյլէր եաբմագլըգ, քէն-

տիսինէ բէք սըգը սուրէթտէ մէնն ու թէնպիհ օլունմուշ խսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , իշպու մէքթուպումու սի-
ղէ կէթիրիպ թէսլիմ իթմէքլիկէ պանա սէօզ վիրմիշ տիր :

«Շիմտի , մատմօազէլ Րիկօլէթ , էսկի տօսթլուղունուզա իսթինատէն , սիզտէն սօն պիր իյիլիք վէ սօն պիր տօսթ-
լուգ պէքլէրիմ , վէ ումարըմ քի , շիմտիքի Նալիմէ պա-
գըպտա , պէնիմէ տօսթլուգ իւզրէ պուլունմագլըղը , քէն-
տինիզէն նամուսա թօգունուր պիր շէյ ատտ իտէրէք , ըէտտ
իթմէզսինիզ , իլլա իճրասընա հիւմէթ իտէրսինիզ : Իմտի , պու
մաթլուպում նէզտինիզտէ գապուլէ շայեսն կէօրիւլտիւ-
կիւ թագտիրտէ , իշպու մէքթուպումլա պիրլիքտէ կէօն-
տէրտիկիմ պիր ուփագ անախթար իլէ , Սէն-Տընի պուլվա-
րընտա վագը 11 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ խանէնին գաբու-
ճուտունա խիթապէն պուլունան բուսուլամը տախի ալըր-
սընըզ . վէ նասըլ քի մէզքիւր բուսուլամտա մէրգումատա
պիրտիրմիշիմտիր , պէն քէնտի օտամտա հէր նէյիմ քի վար
խսէ , սիզին ըէյինիզէ վէ հիւքմ ու էմրինիզէ թէսլիմ իյլէ-
միշիմտիր , վէ մէրգումտախի պէնիմպուլ նիյիէթ ու միւ-
րաարմը իճրաքէ պօրճլու պուլունմագտա տըր . . . շէյլէ
քի , մէրգում սիզի ալըպ պէնիմ օտամա չըգարաճագ տըր ,
վէ սիզտէ քէրէմ իտիպ , իշպու կէօնտէրտիկիմ անախթար
իլէ , եաղըխանէմի աչաճագսընըզ տըր , վէ օրատա , պիւլիւք
պիր զարֆ տէրունինտէ պիր թագըմ միւլթէլիֆ քեաղըտ-
լար պուլաճագսընըզ տըր . մէզքիւր քեաղըտլարը ալըպ
հըֆզ իյլէմէնիզի ըէճա իտէրիմ . հաթթա , էվրագը մէզ-
պուրէտէն պիրիտէ սիզէ խիթապէն եաղըմըշ տըր , նասըլ
քի իւզէրինաքի եաղըտան տախի անլաեաճագսընըզ տըր
տիկէրլէրի տախի «իլէ հագլընը» եաղըմըշտը տըր , ֆա-
գաթ , տէկիլ շիմտի , իլլա բէք սէատէթպախշ վագըթլար-
տա եաղըմըշտը տըր . . . մէզքիւր էվրագլարտա եաղըլ-
մըշ օլան շէյլէրէ կիւճէնմէյինիզ . . . չիւնքի , էկէրչի պա-
շըմա պու ֆէլաքէթ կէլմիշ օլմասա իտի , ապլա կէօրիւպ
խապէրտար օլաճագ տէկիլ իտինիզ : Քէզալիք շունու տա-

խի ընծա իտէրիմ քի, մէգքիւր եազրխանէմոն, պիր գաշ զըշ. բարամ իլէ, աթլաս պիր թօրպա տէրունինտէ օլտուղս հարտէ տախի, հանը օլ պիղիմ գօմշուլուղումուղուն սօնբազար կիւնիւ կէզմէկէ չըգտըզըմըգտա պաղլամըշ օլուպ, վէ պատէհու սիզտէն այրըլարագ, եանի թամբլ սօգաղընը թէրք իտէրէք, պաշգա պիր մահէլլէ նաղլ իտէճէկիմ կիւն, եատիկէր օլարագ պանա վիրմիշ օլտուղունուղ թուրունճի ընէք իրէք պիր պօեուն պաղը վար տըր, անը տախի ալմանըզը ընծա իտէրիմ: Վէ հէր նէ գատար զահմէթ իսէ տէ, պունլարտան պաշգա պիր ընծամ տահա վար տըր, եանի, պանա պուրասեա կէօնտէրիլմէքի լազըմ կէլէն ճիւղի պիր մըգտար չամաշըրլարըմտան մատտա, սայիր հէր նէ էմվալ ու էշեամ վար իսէ, քեաֆֆէսինի տախի սաթըպ տէֆ իտէսինիլ, չիւնքի, արթըգ պէն պուրատան, իսթէր թէպըիյեէյի զիմմէթ իտէրէք օլտուն, վէ իսթէր խըրսըզըլըգ իլամընը կիւէրէք օլտուն, հէր նէ ճիհէթլէտէ չըգաճագ օլսամ, մութլագա Փարիսի թէրք իտիպ պիր թարաֆա սափուլմագըլըա մէճպուր օլաճաղըմ տըր. . . էմնա, նէրէեէ կիտէճէկիմ տիր. . . վէ պունտան պէօյլէ նէ՞ իլէ վէ նէ՞ եօլտա եաշաեապիլէճէկիմ տիր. . . արթըգ անը եալընըզ Ալլահ պիլիր. . . Վէ օտամոաքի էշեալարըմը սաթմագ իչին, էկէրչի թամբլըաա տիւքքեանը պուլունան մատամ Պուվարա միւրաճաաթ իտէճէք օլուր իսէնիլ, պէն զանն իտէրիմ քի իյի օլուր, վէ քեաֆֆէսինիտէ մէրգումէ ալըր, չիւնքի, մէրգումէտէն չօգ տէֆա էշեա ալմըշ վէ սաթմըշըմ տըր, իյի նամուսլու պիր գատըն տըր. պունու պէօյլէ եաբտըզընըգտա, պիւյիւք պիր գայլէտէն գուրթուլմուշ օլուրսուշ նուլ, զիրա, սիղին վագթինիղին, նէ բատտէլէրինտէ գըլմէթլի պուլունտուղունու, բէք իյի պիլիրիմ:

«Զաթէն օտամըն քիրասը բէշինան թէէտիյեէ իտիլմիշ տիր. իմտի, եալընըզ գաբուճուեա, պիւ գաշ զըշ. պախշիշ վիրմէնիղի ընծա իտէրիմ: Մատմօաղէլ, պէօյլէ հէր շէյի սիղէ եազարագ թաճիլլիք վիրտիկիմտէն տօլաեը, մազուր

տիւնէրիմ, չիւնքի, օիզնէն պաշգա քիմնէեէ պու թաճիզիկի վիրմէկէ ճէսարէթ իտէմէմիչիմ տիր . կէրչի, Մ. ֆէրանըն եազըճըլարընտան պիրիյլէ, միգտարի քիֆայէտէ տօսթլու . զուճ պուլունտուզու ճիհէթլէ, պէօյլէ պիր անկարեանըն իճրասընա հիմնէթի, անտէն տախի թալէպ իտէպիլիր ի . տիմ իսէ տէ, տօղրուսու, էվրագլարըմը մէրգումա էֆնիյ . եէթ իթմէքիկէ ճէսարէթ իտէմէտիկիմտէն, վազ կէչտիմ, չիւնքի, էսրար թութուլաճադ պազը էվրագըմ պուլուն . տուգտան պաշգա, նասըլ քի սէօյլէտիմ, չօղու տախի սի . զին հագգընըլտա եազըլմըլ շէյլէր Թիրէր, վէ պազըլարը տա, քէնտի թէրճէմէյի հալիմին հիւզնէնկիզ վազաալա . ընտան պահս իյլէմէքտէ տիրէր : Ա՛հ, ինանընըզ, մատ . մօազէլ Րիկօլէթ քի, էկէրչի սիզ, պու սօն տօսթլուզու տա . խի եարմագլըլա հիմմէթ իտէճէք օլուր իսէնիզ, իշպու տէրքեար օլան բիւր ֆէլաքէթ հալիմտէ, պիրիճիք թէսէլ . լիմի միւվէտտի օլմուշ օլաճագընըլ տըր . վէ հէրնէ գատար, բէք պիւյիւք պիր զահմէթ վէ բէք պիւյիւքտէ պիր ֆէտա . քեարլըզ իսէ տէ, ումարըմ լի, բէտտ իթմէեէճէքսինիզ տիր : Պազը քէրէ, եինէ սիզէ մէթուպ եազմագլըլմա միւսաատէեէ հիմմէթինիզի տախի բէճա իտէրիմ . . : Մէ . կէրչի պէնիմ, պէօյլէ պիր էսէֆ ու բիւր մէլալ հալիմտէ, սիզին կիպի բիւր բիգգաթ ու բիւր ինսանիյեէթ պիր գալ . պէ մալիք պուլունան պիր աթիգ տօսթա, քէնտի գալպի . մի քիւշատ իլէ տէրտլէրիմի պէեան իյլէմէքիքտէն զիեա . տէ, թաթլը վէ գըլմէթտար պիր թէսէլիմ օլապիլիւր մի . :

«Հայֆա» քի, ըույի ճիհանտէ, պէնի աճըերալ, վէ պանա իմտատ ու մուալէնէթէ հիմմէթ իտէճէք, սայիր հիշ պիր քիմնէեէ մալիք պուլունմագտա տէկիլիմ . . չիւնքի, հիշ պիր ագրապա վէ թաալիւգաթըմ եօգ տուր, վէ պու եա . լընըլըզ, վէ պու սահիպսիզիք իսէ, հէմիշէ պէնիմ իչին պիր տէրտի տէրուն օլմուշ տուր, վէ իշթէ արթըզ պուն . տանտա սիզ, չիմտի նէ հալտէ պուլունտուզումու, վէ գալ . պիմտէ նէլէր հիսս իյլէմէքտէ օլտուզումու, քէշֆ ու տէրք

իտէպիլիրսինիզ. . . Պու ճիւմէ իլէ տախի, հէլէ համու ու սէնա
 օլտուն քի, քէնտի նամուս ու շէրէֆիմի թանըբու հըֆզը.
 նա չալըչանլարտանըմ. . . վէ վիճտանըմ տախի տայիմա
 րահաթ տըր. չիւնքի, հիչ պիր ինսան էվլատընա, հիչ պիր
 ֆէնալըգ հարմամըչըմ տըր, վէ հաթթա, մուշայիրի օլա-
 րագ, էօմրիւմիւ տախի թէհլիքէնէ իլգա իթմէքլիկի կէօ-
 ղէ պըմը, վէ տայիմա սույի հալլէրտէն, վէ մէքրուհ ա-
 մէլ ու հարէքէթլէրտէն նէֆրէթ կէթիրէրէք իճթինապ իյ-
 լէմիչիմ տիր. . . վէ նասըլքի էջլէ օլմապընա, հըֆզ իթմէ-
 նիգի ըէճա իյլէտիկիմ էվրագլարըմտա շէհատէթ իթմէք-
 տէ տիրպէր, վէ սիզ տէ օգուհապիլիրսինիզ. . . Հէր նէ
 գատար պուպէօյլէ իսէ տէ, մէկէրչի պիր ֆայիտէսի վա՛րմը
 տըր. հա՛յա, չիւնքի, քիմսէ ինսանմահաճագ տըր: Մ. Փէրան
 ճիւմէլ ալէմ նէզտինտէ մէրի իւլ հիւրմէթ օլուպ, վէ հէր
 քէս անը խայլի սէնէլէրտէն պէրու, ղայէթլէ միւթէպէր
 պիր ղաթ տըր տէ յի թանըմըչ օլտուգտան պաշգա, պա-
 նա գարչը աչտըղը տավատա իսէ՜ չ ղաթէն հագգլը պու-
 լունտուղուտա տէրքեար օլտուղունտան. . . [Թապիաթիյլէ
 պէնի էղիպ միւթթէհիմ իտէպիլէճէք տիր, իմտի, քէնտի-
 մի թէճէլլինին կիտիչինէ իհալէ վէ թէսլիմ իյլէմէքլիքտէն
 պաշգա հիչ պիր թարիգըսէլամէթ կէօրմէպիլմէքտէ օլմատը-
 ղըմտան, թալիիմ տիր տիւեէրէք շէքէճէկիմ տիր: Նիհա-
 յէթ, մատմօագէլ Ռիկօլէթ, էկէրչի պէնի՜ օ՛տէտէտէնի շայ-
 հանը իթիմատ նատ իտէր իսէնիզ, օլ վագըթ, հագգըմ-
 տա, հիչ պիր էսէրի նէֆրէթի ճայիզ կէօրմէնէճէկինիզ, է-
 մէլի էզլէպտէն օլտուգտան պաշգա, հաթթա պէնի աճը-
 հաճաղընըլտա, վէ պազը քէրրէ, պիր տօսթու խուլուս-
 քեարընըզ օլտուղումու տախի աիւչիւնիւպ տէրխաթըր ի-
 տէճէկինիզտէ իշթիպահեօգ տուր. . . վէ էկէրչի գալպինիզ-
 տէ, ղիհատտէ, վէ բէք չօգ ղիհատտէ պիր ըիգգաթ հիսս
 իտէճէք օլուր իսէնիզ. . . էլպէթթէ պիր կիւն. . . ղիւ
 Բուլէ Կիւնի (օ՛ֆ, պու բազար կիւնիւ լուղէթի, խաթըր-
 մա նէ՜ գատար կիւղէլ կիւղէլ թէգէքիւրլէր կէթիրմէքտէ

տիրէր), քէնտի ալիճէնապլըղըղը, արթըդ բէք իլէրու կէօթիւրէնէք, կէլիպ պէնի կէօրմէքլիկէ տախի հիմմէթ ի տէճէքսինիզ տիր, էվվէթ, պիր բաշար Կէնէ, գալղըպ թա պուրահա մահպէսէ գառար կէլէրէք, պէնի կէօրէճէքսինիզ տիր . . . :

«Պագաթ, խայր, խայր, պու լութֆուռուզտան սարֆը նազար իյլէմէնիզի ըէճա իտէրիմ զիրա, պէօյլէ պիր մահէլլ տէ սիզի կէօրմէքլիկի . . . հիշ պիր վաղըթտա ճէսարէթ իտիպտէ, թէքլիֆ իթմէմէլի իտիմ . . . Լաքին, պու ճիւմէ լէ իլէ տախի, սիզտէտէ օլ մէրթէպէ լաթիֆ վէ օլ մէրթէպէ ըիդգաթը պիր երւրէք վար տըր քի . . . հէր հալտէ . . . :

«Արթըդ մէքթուզուսու պիթիւրէրէք, իշթէ մէքքիւր օլ ուֆագ պիր անախթար իլէ, գարուճուհա խիթապէն ալ լէթթաճիլ եաղաղըմ պիր բուսուլաեը կէօնտէրմէքլիկէ մէճպուր օլտուս, չիւնքի, կարտիէն կէլիպ, չիմտի հաքիմին հուզուրունա չըգարըլաճաղըմը, պանա իթթար իյլէտի . . . : Ատիյեէօ, մատմօաղէլ Րիկօլէթ, ատիյեէօ . . . ըէճալարըմը ըէտտ իյլէմէմէնիզի, թէքրարէն ըէճա իտէրիմ, զիրա, սիզտէն պաշգա, քիմնէ իւզէրինտէ իւմիտիմ պուլունմագտա տէկիլ տիր, էվվէթ, իւմիտիմ անճագ վէ անճագ սիւզին իւզէրինիզտէ՝ տիր . . . : Պրանա Գերգի

«Հաշիյեէ. — Եկէրչի պանա մէքթուպ եաղմագլըղա հիմմէթ իտէճէք օլուր իսէնիզ, Պօրս մահպուսիանէսինէ կէօնտէրմէլիտինիզ . . . »

Իշթէ Րիկօլէթին քէտէրի էվվէլինին սէպէպի, նասըլքի անլալըմագտա տըր, իշպու մէքթուպ իտի :

Չիւնքի, էօյլէ պիր ֆէլաքէթին զուհուրի, ապա խաթր ու խէեալինտէն պիլէ կէչմէքտէ օլմատըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ իսէ մէքքիւր մէքթուպու օգուտուզունտա, զաթէն պիր կէնճինէյի էլթաֆ ու լէթաֆէթ օլան երւրէկի հատտէն զիեատէ միւթէէսսիր օլմուշ իտի : Մէրգումէ, Մէթր տէգօլուն էվլատընըն եաղտըղլարընըն սահիհ օլմապընա, քեամիլէն էմնիյեէթ իտիպ ինանմագտա իտի :

Վէ հաթթա , մերդումէ էօյլէ սերթ եիւրէքլի առամ-
լարաւն պուլունմատըղընտան , Ժէրմէնին սէօյլէտիքլէրինէ
քեամիլէն իթիմատ իյլէտիկի շէօյլէ տուրսուն , իշլէմիշ օլ-
տուղու ճիւնհա իշին տաթի , բէք միւպալաղալը սուրէթ-
տէ կէօսթէրմիշ տիր , նէ՛ օլմուշ տուր , մէկէրչի պուտա ,
օլ մէրթէպէ պիւյիւք պիր ճիւնհա մը տըր , մահզա խըր-
սըզլըդ նիյեթթիյլէ հիշ պիր շէյ եարմահըպ , իլա անճադ ,
սէֆիլ ու պիշարէ պիր ֆամիլեանը թէհիքէ վէ ֆէլաքէթ-
տէն գուրթարմազլըդ նիյեթթի մէրդուպէ վէ մէմուհէ-
սիյլէ , էօյլէ պիր խէթատա պուլունմուշ տուր , տիմէքտէ
իտի , վէլհասըլ , մէրդումուն մէղքիւր ամէլի , մէրդումէ
նէգաթնտէ , տիւղճէ պիր ալիճէնապլըդ մէվզըսընը թուրթ-
մագտա իտի :

Գատըն թայիֆէսի իւղէրինտէ կէօրիւլէ կէլմէքտէ օլան ,
վէ քէնտի խըլդաթլարը իգթիզասընտան պուլունան պիր
պիրինէ զրտտ թապիեաթլարտան պիրի տաթի , ֆէլաքէթ-
տիտէ օլան էրքէքլէրի զիեատէճէ աճընըպ , վէ հագդլա-
ընտա , պիրտէն պիրէ պիր մէյլ ու մուհապպէթ հիսս իթ-
մէքլիկէ պաշլամալարը տըր , ումուլ գատընլարտա պէօ-
լէ թապիեաթլար պուլունմագտա իսէ տէ , ալէլ խուսուս
Րիկօլէթ եօլունտա պուլունանլար իւղէրլէրինտէ , տահա
զիեատէ միւշահէտէ օլունմագտա տըր : նաոըլ քի իսպա-
թընըտա Րիկօլէթ , պու պապտէ իպրազ իյլէմիշ տիր , շէօ-
լէ քի , մէրդումէ , օլ սնէ գատար , կէրէք Ժէրմէն , վէ կէ-
րէք տիկէր գօմշուլարը հագդլարընտա , քէնտի գալպինտէ ,
մէյլ ու մուհապպէթէ տայիր հիշ պիր տույղու հիսս իթ-
մէյիպտէ , անճադ պիր կիւլիւպ շագըմագ վէ էյլէնմէքտէն
իպարէթ պիր ահպապլըդ տույղուսույլա կէօրիւշիւպ գօ-
նուշմագտա օլտուղու հալտէ , մէղքիւր մէքթուպ իւղէրի-
նէ իսէ , Ժէրմէն հագդընտա գալպինտէ պաշգա պիր մու-
հապպէթ էսէրի տույմանա , վէ տիկէր գօմշուլարընտա թէր-
ճիհ իյլէմէկէ պաշլամըշ տըր : էվվէթ , Ժէրմէնին էօյլէ պիր
ֆէլաքէթէ տիւշար օլտուղունու , հագդսըղ եէրտէ պիր

իֆթիրաեա ուղրատըղընը, վէ պինաէն ալէյհտէ մահպէսէ
 իլդա իտիլտիկինի իշիտիր իշիթմէզ, անինտէ տիկէր գօմ-
 շուլարը ունուտուպ խաթրընտան չըգարմըշ տըր. ֆադաթ,
 պու ճիւմլէ իլէ տախի, հէնուզ մէր գումէնին գալպինտէ
 հիսս իթմէկէ պաշլատըղը պիր տու յըու, մահզա աշգ ու
 սէվտա տույըուսու օլմաերպ, իլլա, սատադաթ ու խալիսէթ
 վէ ըիգդաթ ու շէֆգաթտան միւրէքքէպ պիր մուհապպէթ-
 տէն իպարէթ պուլունմուշ տուր. վէ պու տույըու տախի,
 մէրգումէ իշին բէք եէնի պիր շէյ օլմուշ տուր, չիւնքի,
 եալընըզ սէվմէքտէ օլմաերպ, իլլա սէվմէքտէ օլտուղույ-
 լա պէրապէր, աճըմաեա տախի պաշլամըշ տըր:

Թամամ Րիկօլէթ պու հալտէ, վէ պու տույըու բէնչէ-
 սինէ հէնուզ տիւշմիւշ պուլունմադ տա իքէն, պիրտէ Բօ-
 տօլֆ, թէրպիյէ իդթիգասընճա օտասը գաբուսունա թըղ-
 թըզ վուրուպ ըուխսաթ թա հսիլ իյլէտիքտէն սօնըա, իշէրի
 կիրմիշ տիր:

— Վադըրթլար խայր օլտուն, գօմշուճուղազըմ, — տէ-
 տի Բօտօլֆ Րիկօլէթէ, — ինչաալլահ սիզի թաճիզ իթ-
 մէքտէ տէկիլիմ:

— Խայր, գօմշուճուղում, հաթթա մուղայիրի օլարազ,
 կէլմէնիգտէն բէք մէմնուն տախի օլտում, զիրա, բէք քէ-
 տէրլի պիր հալտէ պուլունմադ տա իտիմ, իյի քի կէլտինիզ:

— Նէ՞ օ, խայր օլա, նէ՞ վար տըր, ֆիլվազը էյլէ,
 լէհճէնիգի բէք սօլկուն պիր հալտէ կէօրմէքտէյիմ, վէ
 հէմտէ էյլէ զանն իտէրիմ քի, սիզ եալընըզ քէտէրլի
 օլմաերպ, իլլա աղլամըշ տախի օլմալըսընըզ:

— Էվվէթ, հազգընըզ վար տըր, հէմ աղլամըշըմ տըր. . .
 վէ հէմտէ աղլամաեա պօրճլու իտիմ. . . օ՛ֆ, պիչա՛րէ Ժէր-
 մէն. . . զէ՛վալլը Ժէրմէն. . . Պազընըզ պիր քէրրէ, պա-
 շընա նէ՛ ֆէլաքէթլէր կէլմիշ տիր. . . օգո՛ւ եունուզ, օ-
 գո՛ւ եունուզ. . . — Վէ Րիկօլէթ պունու պէյլէ սէյլէտի-
 կիլլէ պէրապէր, Ժէրմէնին մէքթուպունու Բօտօլֆուն էլինէ
 ուղատը վիրտի. — մէկէրչի պունու օգուեան ատամըն եիւ-

րէկի բարէ բօրէն օլմամագլըդ միւմքին օլապիլիւր մի : Սիւ
պանա , մէրգում իշին , պէն օ չօճուղու սէվէրիմ , վէ աճը-
րիմ տէտի իտինիդ . . . իշթէ չիմաի սէյլէտիկինիդին իճ-
րասընը իպրադ իթմէքլիկին թամ վագթի տիր . — Մէկէր-
չի , օլ մօնսիէ օ Ֆէրան կիպի պիր ալչադ հէրիֆին , պէյլէ
հէր քէսին ալէյ հինտէ կէզէրէք , մուճիպի խաբապիյէթի
օլմասընա միւսամէհա իթմէքլիք ճայիդ յապիլիւր մի : Օլ
խային հէրիֆին , Լուիզէ Խաբաղը մէրհամէթսիլիք էլվիր-
մէտիտէ չիմտիտէ գալլալըչտտ ժէրմէնի գօվալամագտաւըր ,
Ա՛հ , կէրչի պէն քիմսէնին ֆէնալըղընը իթմէհէն պէտխահ-
լարտան տէկիլիմ էմմա . . . տօղրուսու , էկէրչի օլ մէէլուն
նօթէրին պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլտիկինի իշիտէճէք օ .
լուր իսէմ , զիւրապիլիւր մէմսուն օլաճաղըմ տըր . . . վա՛յ
զառաւար հէրիֆ վա՛յ , գալլալընտա ժէրմէն կիպի նամուս-
լու քէմալէթի պիր չօճուղա , օն պէշ պին ֆրանգըմը չալ-
տը տէյի իֆթիւրա՛ իյլէսին . . . քիմ տիր պու խըրազլըղը
Խաբաճագ , ժէրմէ՛ն մի , Սլլա՛հ իթմէսին . . . խայր , խայր
. . . ժէրմէն էյլէ պիր շէյ Խաբաճագտան պաշգա , տօղ-
րուլուգաա վէ քեամիլիքտէ իսէ , հէր քէսէ պիր հիւսնի իպ-
րէթ տախի սաեըլսա ճայիդ տիր . վէ էյլէ պիր հէր իշտէ
հիւսնի նիղամ վէ աիդգաթ արաեան . . . վէ օլ մէթթէպէ
հիլմ ու լէթնաֆէթլէ մէճպուլ պուլունան . . . վէ օլ գա-
տարտա մահզուն ու մաղմուլ պիր հալտէ օլան ֆագըր պիր
չօճուլ . . . օ՛ֆ , աման եա Բէպպիմ , կիթսինաէ , էյլէ պիր
թագըմ գանլը գաթիլլէրին իշլէրինտէ , խըրազլըդ թէօհ-
մէթիլլէ մահպո՛ւս օլսուն . . . արթըդ պունա , թաշտանտա
Խիւրէք օլաա տաճանմաղ . . . պունտանտա զիւրապի աճը-
նաճագ պիր հալ օլամագ . . . Ա՛հ , մօնսիէ օ Բօաօլֆ , իշթէ
չիմաի , պէն պու կիւնտէն պաշլատըմ անլամաեա քի , մէ-
կէր իսէ , պու տիւնեատէ , թէքմիլ պիր իյիլիք վէ թէքմիլ
պիր րահաթլըդ Խօգ իմիշ . . .

— Է՛յ գօմյուճուղաղըմ , չիմտի աիդ պու պապտէ , նէ՛
Խաբաճագ նիյէթ ու էֆքեարընտասընը :

—Նէ՛՛ եաբաճաղըմ, վէ նէ՛՛ եաբապիլիրիմ. . . պէնիմ
եաբապիլէճէկիմ, անճադ կիտիպ ժէրմէնին սէյլէտիքլէ-
րինի, պիր սաաթ էվվէլ իճրա իյլէմէքլիք տիր. . . : էկէրչի
էլիմտէ շու իշիմ պուլունմասա, վէ բէքտէ միւսթաճէլ պիր
շէյ օլմուշ օլմասա իտի, շիմտիյէ գատար կիթմիշ օլուր իտիմ,
լաքին, չի՛ չարէ քի, պիթիրմէքլիկէ մէճպուրում, վէ իշթէ
շիմտիտէ պիթէճէք տիր. հէման պունու կէթիւրիւպ Սէնթ
-Սնօրէ սօգաղքնա պըրադտըղըմ կիպի, կէչիպ ժէրմէնին
օտասընա կիտէճէկիմտիր, վէ մէգքիւր քեաղըտլարընը թօր-
լաեղպ հըֆղ իյլէճէճէկիմ տիր : Հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի,
զաթէն պու կիճէ պիր գաշ սաաթ զիեատէ չալըշարագ,
շու շիմտիքի իշլէրիմ իչին, լաղըմ կէլէն միւտտէթի գազանմը-
շըմ տըր, եօգսա, պաշգա տիւրլիւ եաբամաղ իտիմ, չիւն-
քի, քէնտի իշիմտէն պաշգա իճրա իտիլէճէք պիր թաղըմ
շէյլէր վար տըր. . . պէնիմ սաաթլարըմ վէ տաղըզալա-
ըմ մալիւմ եա, հէփ սաեը իլէ տիրլէր, հէր շէյի էվվէլին-
տէն հիսապ իտիպտէ, ծնա կէօրէ սըրասընա գօյմալը, վէ
ծնա կէօրէ չալըշմալընըմ. . . : էվվէլա մահպէսէ կիտիպ
Լուիղի կէօրմէլլիմ, չիւնքի, վալիտէսի մատամ Մօրէլ էյ-
լէ արզու իյլէմէքտէ տիր. . . : վէ, պէլքիտէ, մէրգուճէի
կիտիպտէ մահպէստէ կէօրէպիլմէքլիք կիւճ օլաճադ տըր,
լաքին, չի՛ չարէ, կիթմէլի, վէ էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէտէ
կէօրմէքլիկէ չալըշմալընըմ. . . : Վէ հաթթա, թէէսսիւֆ ի-
տէրիմ քի, զաթէն եօլունու ուսուլինտէ պիլմէմ, օրաեա
կիթտիկիմտէ, բուխսաթ թահսիլ իթմէք իչին, աճապա
քիմէ միւրաճաաթ իյլէմէլլիմ. . . :

—Պէն զաթէն օլ խուսուսու տիւչիւնմիւշ իտիմ. . . :

—Նէ՛՛ սէյլէեօրսունպք, սահի՛հ մի, գօմհուճուղում :

—էվվէթ, հաթթա բուխսաթ պիլէթինտէ ալմըշըմ
տըր, իշթէ սիղէ պիր պիլէթ :

—Ա՛, նէ՛՛ գատար պիւյիւք պիր իյիլիք օլտու պու Մօն-
սիէօ Բօտօլֆ, աճապա պէյլէ պիր բուխսաթ պիլէթիտէ,
պիղիմ օլ պիշարէ ժէրմէնին մահպուխանէսի իչին թէտա-

րիք իտէ՛մէղմիսինիդ . . . Էկէրչի ծնուտա հիմմէթ իտիպտէ
պէճէրէպիլսէ իտինիդ , վէ անըտա կիտիպ կէօրսէ իտիմ ,
նէ՛ գատար իյի օլուր իտի , քի՛մ պիլիբ զէվալըտա , նէ՛ գա-
տար սէվինիպ մէմնուն օլուր իտի :

— Սիղէ անը կէօրէպիլմէքլիկին տախի եօլունու վէ գօ-
լայլըղընը խապէր վիրիբիմ :

— Օհ , թէչէքքիւր իտէրիմ , մօնսիէօ Րօտօլֆ :

— Մէկէրչի մահպէսէ կիթմէկէ գօրգմա՛զմըսընըզ :

— Շիւբհէսիզ , Էլպէթթէ իւք տէֆա կիթտիկիմտէ , եիւ-
րէկիմ զիեատէսիյլէ աթմասեա պաշաեաճագ տըր . . . Լա-
քին , նէ՛ պէյիս վար տըր , վարսըն նէ օլուր իսէ օլսուն ,
հէր հալտէ կիթմէլիյիմ , մէկէրչի , ժէրմէն պիբ իյի հալտէ
վէ իզպալ ու սէատէթ իւզրէ պուլունտուղու վագըթտա ,
տայիմա պէնի իսթիմզաճ պիբլէ , պատիի մահզուզիյեթիմ
օլմագլըզ նիյեթի մէմտուհէսիյլէ , պէնի ալըպտա , եա սէյ-
րանկեահլարա վէ եախօտ կէզմէկէ կէօթիւրմէքտէ տէ կիլ
միիտի , վէ եախօտ , կիճէլէրի քէնտիսի պիբ շէյ օգուեուպտա
պանա տիյնէթաիքմէքտէ տէկիլ մի իտի , մէկէրչի տօսթ-
լուզ տէնիլէն մուգատտէս պիբ շէյ , եալընըզ իյի՛ կիւն ի-
չին մի օլմալը տըր , տօսթլուղուն ասըլ Էլզէմիյեթի , ին-
սանըն տէրտ ու ֆէլաքէթի կիւնլէրի իչին տէկիլ մի տիբ ,
վէ պինաէն ալէյհ , մէրգուսուն պանա եարմըլ օլտուղու
ինսանիյեթլէրէ գարշըլըզ , շիմտիտէ պէն քէնտինէ եաք-
մագլըզա պօրճու տէկիլմիյիմնէօպէթ պէնիմ տէկիլմի տիբ
վագաա , պիլիբիմ . . . պէնիմ կիպի պիբ նաչիզէնին վէ պիբ
ֆագըրէնին Էլինտէն պիւյիւք պիբ շէյ կէլմէզ . . . ֆագաթ ,
պու ճիւմլէ իլէ տախի , հէր նէտէ կէլիբ իսէ , պարի օլ գա-
աարընը եարմալըեւմ . . . վէ մէրգուստա , ֆիլվագը Էլիմ
տէն կէլէնի եարաճաղըմա էմին օլմալը տըր . . . հիչ տէ-
կիլ իսէ չու գատարընը կէօրիւպ պիլմէլի տիբ քի , պէն քէն-
տինին ճանտան պիբ տօսթուեում : Լաքին , մօնսիէօ Րօ-
տօլֆ , պագասանընըզ , պիբ խուսուս վար տըր քի , բէք
պատիի Էսէֆիմ օլմագտա տըր . . . շէյլէ քի , ժէրմէն պէ-

նիմ հագգըմոտ , պիր պապոտէ շիւբհէ , եանի էմսկյեթ-
սիղլիք էսէրի իպրազ իյլէմիշ տիր . . . Քէնտիսին պէօյլէ իֆ-
թիրաեա ուղրաեարադ , մահպէսէ իլգա օլունտուղունու
իշիթտիկիմտէ , պէն տախի ինանըրտա , եիւզ չէվիրիւրիմտէ-
յի , գօրգմուշ տուր . . . օ՛ իսէ , քիմ , պէն մի , Ալլահ օլ
կիւնիւ պանա կէօսթէրմէսին . . . հէմտէ , հայտէ , սիղէ՛ սիւ-
ալ իտէյիմ , պէն էօյլէ պիր շիւբհէեէ , նի չին զահիպ օլաեըմ ,
հա՛ , սիղ սէօյլէ յինիղ , սէպէ՛ պ նէ տիր : Նօթէր կիպի ճիմրի
պիր ատամ գալգըպտա , քէնտիսինէ խըրսըզ տէմիշ իմիշ . . .
պունտա պէնճէ՛ նէ վար տըր . . . մէկէրչի պէն , էօյլէ պիր
չէյէ ինանըրմըեըմ , մէկէրչի պէն անըն սահիհ օլմատըղը-
նը պիլմէ՛ զմիյիմ : Վէլէվ , թէրմէն քէնտիսի պանա պէօյ-
լէ մէթուպ եազըպտա , պիսուշ օլմասընը , կիւնէշ կիպի ա-
շիքեար սուրէթտէ պիլտիրմէմիշ օլսա իտի պիլէ , մէկէրչի
պէն քէնտիսինին պիսուշ օլմա լընտան տօլաեը շիւբհէ իտէ-
ճէք մի իտիմ , վէ մէկէրչի պէն քէնտիսինի կէօրմիւշ , թանը-
մըշ , գօնուշմուշ , վէ պէրապէրինտէ եաշամըշ տէկիլ՝ միյիմ .
մէկէրչի քէնտիսինի զաթէն թանըմըշ օլան , պիր ատէմ , հէր
քիմտէ օլուր իսէ օլսուն , օլ եօլտա չիրքին պիր ֆիյլ ու հա-
րէքէթտէ պուլունմուշ օլմասընա , ինանապիլիբ մի : Մէ-
կէրչի էօյլէ պիր չէյէ շիւբհէ իտիպտէ ինանմադ իչին , պիր
ատամըն , Մ . Ֆէրան կիպի ֆէնա եիւրէքլի պիրիսի օլմադ-
լըլը իգթիզա իթմէ՛զ մի :

—Պրա՛վօ , գօմշուճուղազըմ . . . պրա՛վօ , պու պապտէ
իպրազ իյլէտիկինիղ հիտտէթինիղի թահսին իտէրիմ :

—Ա՛հ , մօնսիէօ Բօտօլֆ . . . հայը՛ֆ քի պէն պիր երքէք
տէկիլիմ , էկէրչի երքէք օլմուշ օլսա իտիմ , գալգըտըղըմ
կիպի , օլ նօթէր տէնիլէն թամաքեար վէ թաշ եիւրէքլի հէ-
րիֆէ կիտէր իտիմ . . . վէ , «Ժէրմէն ալէյհինտէ , բարա-
նըզը չալմըշ տըր տէյի տավա իթմէքտէ իմիշսինիղ , էօյլէ
տէկիլ՝ մի , մաթուֆ էֆէնտի , բէք ալէա , պուեուրունուղ
սիղէ էօյլէ պիր չէյ վիրէյիմ քի , պիր տահա , հիչ պիր վա-
գըթտա սիզտէն չալամասըն , տէր իտիմ , վէ հէման պունուն

արդաստանտան տախի, ալլըտան մամուլ պիր սանէմէ եէր-
լէշտիրիրճէսինէ, բաթ, բաթ, բաթ, պիր գաշ թանէ թո-
գաթ եէրլէշտիրիր իտիմ . . .

— Սիղին մուհաքէմէ վէ միւճաղաթ թարիդինիլ, բէք
քէսման պիր սուրէթտէ իմիշ, — տէտի Բօտօլֆ, Բիկօլէթ
թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան իշպու զազսպնար
հալ իւզէրինէ կիւլիւմնէեէրէք :

— Էվլէթ, պէնճէ, պէօլէ եաբմագլըդ ճայիզ տիր, զի-
րա, օլ խային հէրիֆին եաբարզընը տիւչիւնտիւքճէ, ին-
սանըն թէհամիւլիւ քէսիւմէքտէ, վէ թէհավիւրիւտէ զա-
լէպէ իլլէմէքտէ տիր . . . վէ նասըլքի փէրմէն տէ, քէնտի
մէքթուպունտա սէօլէմիշ տիր, օլ մէէլուն հէրիֆ, հէմ
ղէնկին օլուպ, վէ հէմտէ ալէմ նէզալինտէ բէք միւթէպէր
օլտուղունտան . . . թապիաթիլլէ, հէր.քէս, փէրմէն կիպի
պիր ֆագըր վէ հիմայէթտէն մահրում օլան տէլիգանլընըն
թարաֆընը թուլթմաեըպ. . . իլլա անըն թարաֆընը թու-
թաճագ տըր. . . պարի, մօնսիէօ Բօտօլֆ, հիշ տէկիլ իսէ սի-
ղին էլինիգտէն հիշ պիր շէյ կէլէմէղ մի, վէ հիշ պիր եար-
տըմ իտէմէզմիսինիլ, մէկէրչի, թանըմագտա օլտուղու-
նուլ օլ գատար պիւյիւք պիւյիւք վէ ինսանիյեթթիլ զաթլար
վար տըրլար. . . ծնլարտան պիրինին լութֆ ու հիմմէթիլլէ,
հիշ պիր շէյ եաբըլմագլըդ, աճապա միւմքին օլամագ մը,

— Ինշաալահ պիր շէյ եաբապիլիրիլ, ֆագաթ, պիր
քէրրէ մուհաքէմէսինէ պագըլըպ պիթմէլի տիր քի, պա-
տէհու, ծնա կէօրէ տիւչիւնիւպ իճապը իճրասընա պա-
գարըդ. . . հէմ ումարըմ վէ հէմտէ գավիէն տիլէպիլի-
րիմ քի, օլ վագըլթ, չօգլար աճըրըպ էլտէն կէլէն մուավէ-
նէթէ հիմմէթ իտէրլէր . . . Ֆագաթ, պէնի տիյնէլինիլ,
գօմչուճուղագըմ, զանն իտէրիմ քի սիլ էսրար սագլաեան-
լարտանսընըլ, նասըլքի թէճրիւպէսինի տախի կէօրմիւ-
չիւմ տիր, էօլլէ տէկիլ մի . . .

— Ա՛, էվլէթ, մօնսիէօ Բօտօլֆ, էվլէթ . . . օլ խու-
սուստա քէմալի էմիլիյեթ իւզրէ օլապիլիրտինիլ, պէն հիշ

պիր վագրթտա պօշպօղազըդը սէվէնէրտէն օլմամըշըմ տըք:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, սիզէ պիր շէյ սէօյլէյէյիմ տէ, տիգգաթ իտինիզ, հիշ պիր քիմսէեէ, վէ հաթթա պիգգաթ ժէրմէնէ պիլէ, քէնտի իլթիմասընտա կէզէն տօպթլար պուլունտուղունու, սէօյլէմէմէլիսինիզ . . . զիրա, էվվէթ, էօյլէ տօպթլար վար տըքլար քի, մէրգումուն սէլամէթինի տիւլինմէքտէ տիրլէր . . . :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ:

— Էվվէթ, վէ հէմտէ մէրգումար, զայէթլէ սահիպ գուտրէթ վէ զայէթլէտէ խուլուսքեար վաթլարտան տըքլար:

— Էկէրչի ժէրմէն պունտան խապէրտար օլտա իտի, քիմ պիլիր, նէ՛ գատար զայրէթ ու ճհսաքէթ քէսպ իտէ՛ ճէք իտի:

— Շիւբհէսիզ էօյլէ տիր, լաքէն, պագընըզ, շիմտէն իչիթ մէսինտէ նէ՛ մահզուր վար տըր. օլապիլիր քի սիււ քիւթ իտիպտէ քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէմէլիկէ միւգթէտիր օլամազ տա, սօնրա լագըրտը Մ. Ֆէրանընտա գուլաղընա տիւլէր, վէ մէրգում տախի գօրգուսգընտան նաշի, քէնտուլի մուհաֆազանա վէ միւտաֆաանա գալըշըր, չիւնքի, թապիաթիլէ տիւլարը շիւբհէ վէ վէսվէսէ օլմանա պաշլար, վէ չիւնքի զայէթլէ ուսթա վէ գօրնազ պիր ատամ օլմասըտա մալիւմ տուր, պէլքի գալթար էօյլէ եօլլար թութար վէ էօյլէտէ թէտպիրլէր գուլանըր քի, սօնունտա էօնիւ ալընըպտա զալէպէ իթմէքէք, եա բէք միւշքիլէշիր, վէ եատա պիւթիւն պիւթիւն մուսիլլ ու մուլզիրը օլուր. զիրա, էօյլէ պիր ադըլանէ թարիզ թութուլմալը տըր քի, եալընըզ օլ պիշարէ ժէրմէնին պիկիւնահ օլմասընըն անլաշըմասըլլա իգթիֆա օլունմանըպ, իլլա օլ իֆթիրա՛ ճը հէրիֆին եիւզիւնտէքի մասքէ տախի աշազը ալընարադ, նա՛սըլ խային վէ նա՛սըլ զաատար օլմասըտա քահիլէ չըգըպ անլաշըմալը տըր:

— Սնլատըմ շիմտի ֆիքրինիզի, մօնսիէօ ֆօտօլֆ . . . :

— Քէզալէք, Լուիզ հագգընտա տախի, այնի սիւքիւթ

Թարիգի թուծումալը տըր . վէ, իշթէ, պէնիմ սիղէ պու
րուխսաթ պիլէ թինի կէթիրմէրլիքտէն մագսէտիմ տաթի
մահզա պու տուր, կիտիպ քէնտիսինէ սէօյլէմէլի, վէ հաթ-
թա րէճատա իյլէմէլիսինիզ քի, պանա աշմըշ օլտուղու էս-
րարը . . . սագըն քիմնէլէրէ սէօյլէմէսին տիր . սիզ մէր-
գումէնէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկինիզտէ, նէ տիմէք իս-
թէտիկիմի, քէնտիսի անլար :

— Բէք ալէա, մօնսիէօ Բօտօլֆ :

— Վէհասըլ, Լուիզ, մահպուսխանէտէ, քէնտի չէլէ-
պիսինին ֆէնալըղընտան տօլաեը, քիմնէնէ, աալա թէչէք-
քի իյլէմէմէլի տիր, զիրա, էն զիեատէ իգթիզա իտէն
նօգթա իշթէ պու նօգթա տըր . . . լաքին, պէնիմ թա-
րաֆըմտան, քէնտինի միւտաֆաա նիյեէթիյլէ, քէնտիսի ի-
լէ, պիր ալօգաթ կիտիպ կէօրիւշէճէք վէ գօնուչաճագ տըր,
մէրգումավօգաթտան իսէ, հիչ պիր շէյ սագլամագսըղըն,
հէր պիր շէյի քեամիլէն աշըգ սէօյլէմէլի տիր. իշթէ պուն-
լարը պէօյլէճէ քէնտիսինէ խապէր վիրիպ, վէ սըգը սըգը
տա թէնպիհ իյլէմէլիսինիզ, անլատընը՞ մը :

— Էլէմիւզրէ օլմանընըզ, գօմշուճուղում, զիրա, հիչ պիր
շէյի ունուծմագսըղըն, քեամիլէն իճրա իտէրիմ . . . պէնիմ
գումվվէյի հաֆըգէմ բէք եէրինտէ տիր . . . լաքին, մօն-
սիէօ Բօտօլֆ, պէն սիղտէ պաշգա պիր ինսանիյեթի թու-
հու կէօրմէքտէյիմ . . . սիզ բէք իյի վէ բէք ալիճէնապ պիր
գալպէ մալիք պուլունմագտասընըզ . . . զիրա, նէրէտէ
պիր տէրտ ու ֆէլաքէթ կէօրսէնիզ, անինտէ օրաեա իմ-
տատ ու մուսվէնէթէ եէթիշմէքտէսինիզ . . .

— Գօմշուճուղագըլմ, նասըլքի սիղէ սէօյլէմիշիմ տիր,
կէրլի պէն պիր ֆագըր թիւճճար ուշաղընըմ, ֆագաթ,
էօթէտէ պէրուտէ կէզիպ տօլաշմագտա իքէն, էօյլէ շայ-
եանը լութֆ ու մէրհամէթ օլան պիրինի կէօրտիւկիւմտէ,
կիտիպ, լութֆ ու մէրհամէթտէ եէքթա, վէ համիյեթ ու
սախավէթտէ պիհէմթա պիր զաթ թանըմագտա օլտու-
ղումտան, ծնա խապէր վիրմէքտէյիմ. վէ մէրգումումնտա

պէնիմ հագգըմտա էմնիյեթի քեամիլէսի պուլունտու-
ղունտան, անինտէ իմտատ ու մուավէնէթ եթիշտիրմէք-
տէ տիր . . . Եօգսա, պէնիմ կիպի պիր աճիզ ու նաչիզին
էլինտէն նէ՝ կէլմէքլիք իհթիմալտէն օլապիլիր :

— Իյի եա, սիզ քէնտի օտանըզը Մօրէլ ֆամիլեասընա
թէրք իտէլիտէն պէրու, նէրէտէ իզամ էթ իյլէմէքտէսի-
նիզ :

— Էվին պիրինտէ, էչեասը քէնտիտէն օլարագ պիր օտա
քիրալամըլըմ տըր . . .

— Ա, էկէրչի էն զիեատէ սէվմէտիկիմ պիր շէյ վար իսէ,
իլթէ օ տախի պու սէօյլէտիկինիզ տիր. հէրքէսին եաթմըշ
վէ իսթիմալ իթմիշ օլտուղու պիր օտատա, նա՛սըլ օթուր-
մագտա վէ էչեալարընը իսթիմալ իտէպիլմէքտէսինիզ. տօղ-
րուսու, պէն պուսու եարամամ, պու նէեէ՞ պէնզէր, պի-
լիրմիսինիզ, հէր իսթէեէնին, կէլիպ քէնտի օտանըզա օ-
թուրուպ գալգմասընա պէնզէր, պէնիմ մէրագըմճա, պիր
ատամըն օտասը վէ էչեասը, միւճէրրէտ քէնտիսինէ մախ-
սուս օլմալը տըր :

— Իյի էմմա, պէնիմ օտամտա հիշ պիր իշիմ օլմաեըպ,
անճագ կիճէլէրի պիր կիտիպ եաթմագտաեըմ, անըն ի-
չին . . .

— Վագաա էօյլէ տիր. . . օլ վագըթ չօգլուգ էհէմիլիեթ
վիրիլմէքլիք իզթիզա իթմէզ. . . ֆագաթ, մօնալէօ Րօտօլֆ,
հէր նէ գատար սէօյլէտիմ իսէ տէ, էվլէլքի տույղումա իթ-
թիպաէն սէօյլէտիմ, հալ պու քի, պու տիւնեանըն ֆանի
օլտուղունու, պէ՛ն տախի շիմտի անլատըմ. . . իլթէ, պէն-
տէն իյի վէ պէնտէնտէ ըահաթ քիմսէ օլմասըն, քէնտիմէ
մախսուս պիր օտաճըզ տօնաթմըշ, վէ հէր շէյիտէ կիւզէլ-
ճէ նիզամընա գօյմուշ իտիմ, վէ քիմսէեէ միւհթաճ օլուպ
վէ միմնէթ իթմէքսիզին, քէնտի աննըմըն թէրիյլէ, քէնտի
նաֆագամը չըգարարագ, սէատէթի հալ իւզրէ կէչինմէք-
տէ իտիմ, վէ օլ գատարտա տիւնեատան պիխապէր իտիմ
քի, պիր կիւն պիր քէտէրէ թէսատիւֆ իտէճէկիմին իհ-

Թիմալտէն պուլունմասընրտա, փիբը ու խեհալիմտէն պիլէ
կէչիրմէքտէ տէկիլ իտիմ . . . հալ պու քի , կէօրիւնօր-
մուսըլնուգ շիմտի նէ՞ օլտում, նէհէ եարատը պէնիմ սէ-
վինճիմ վէ պէնիմ րահաթլըղըմ . . . Մֆ , խալը , խայը ,
ժէրմէնին պու հալի իւղէրինէ, գալպիմտէ տույմագտա օլ-
տուղըմ էլէմ ու քէտէրին շիտէթիլնի, քիպէ նագչ ու պէ-
եան իտէմէմ: Վագտա , կէրէք Մօրէլ , վէ կէրէք սայիր,
զիեպտէսիլէ աճընմաեա շայեան քիմէսնէլէր վէ ֆամիլ-
եալար, վէ քէղա բէք չօգտա զարուրէթլէր վէ սէֆալէթլէր
կէօրմիւշ իտիմ էմմա, պէն պու մէրթէպէ աճը տուեուպ վէ
վիւթէէսսիր օլմամըշ իտիմ, չիւնքի , նէ՞ վար տըր պիլըր-
միսինիզ , պիգիմ կիպի ֆագըրլար , տայիմա, էօյլէ հալլէր
օրթասընտա եաշամագտա օլտուղումուղտան , վէ տիւղճէ
պիզ քէնտիմիպի , անճագ էօյլէ հալլէր իւղրէ եաշամագըղ
իչին խալզ իտիլմիչիզ տիր կիպի զանն իթմէքտէ պուլուն-
տուղումուղտան , պիր ատէթ հիւքմիւնէ կէչմիշ տիր, եանի
հիշ թէաճիւպիթմէքիպ, իլլա, քէնտի պէ յնիմիզտէ, էլիմիզ-
տէն նէ մէրթէպէ կէլիր իսէ , պիր պիրիմիզիլն իմտատ ու
մուսվէնէթիլնէ եէթիչիթիզ . պու կիւն պէն պիրինէ եար-
տըմ իտէրիմ ՚ եարընտա պաշգա պիրի պանա իմտատ ի-
տէր , իշթէ պէօյլէլիւլէ , պիրպիրիմիզէ զայրէթ ու ճէսա-
րէթ վիրէրէք վէ թէսէլլի իտէրէք , վէ հաթթա կիւլիւպ
չագըեարագ , էքմիրիւմիւղիւ կէչիլիլիզ , հալ պու քի, էօյլէ
պիրգէլալը տէլիզ սնիլընն, հէմ քէմալէթ ու ինսանիլիլէթլէ
մէէրլիֆ օլուպ, վէ հէմտէ խայրի վագըթ պէրապէր տօթլուգ
իթմիշ պուլունտուղում թագտիրտէ , խըրսըզլըգ ճիւնհա-
սըլլա , գպնը գաթիլլէր վէ խայրինլէր խըրսըզլար իչինէ
մահպէպէ իլգա իտիլմէպիլի կէօրմէքլիք . . . օֆ , տօղրուսու,
մօնսիլէն Բօտօլֆ , արթըգ պուլնա եիւրէքլէր տաեանամագ
արթըգ պէն պուլնա թէհամմիւլ իտէմէմ, պու էօյլէ պիր
ֆէլաքէթ տիր քի , ասլա ֆիբը ու խեհալիմտէն կէչէր շէյ-
լէրտէն օլմատըղընտան , ատէթա չըլտըրմագըլըմ կէլմէք-
տէ տիր . . .

Րիկօլէթ պունլարը սէօյլէտիկի վագըթուա, կէօզլէրի
տօլարսագ եաշարմահա պաշլատըլար :

—Ղայրէթ ալընըզ, մատմօագէլ ճէսարէթ ալընըզ, էվ-
վէլալլահ օլ տօթթունուզ պիսուշ չըգարագ մահպէստէն
գուրթուլահագ, վէ սիզտէ եինէ, օլ էվվէլքի ինպիսաթ ու
մէսէրրէթինիզէ տէվամ իտէճէքսինիզ տիր . . :

—Ա՛հ, էլպէթթէ պիսուշ օլտուղու զահիրէ չըգահագ
տըր էմմա . . : Լաքին, էլ վիրիր քի պիր քէրրէ, հաքիմ է-
ֆէնտիլէր, անըն պանա եազմըշ օլտուղու պու մէքթուպու
օգուսունլար . . . պիսուշ օլմասընը իսպաթա, սալթ պու
մէքթուպ քեաֆի տիր, հա՛, նէ՛ տէրսինիզ, մօնսիէօ Րօօ
տօլֆ, էօյլէ տէկի՛լ մի :

—Ֆիվագը էօյլէ տիր, բէք իյի սէօյլէտինիզ ռիզ պու-
նու, մէքքիւր մէքթուպ օլ գատար սատէ պիր սուրէթտէ,
վէ օլ գատարտա ըիգգաթէնկիզ պիր հալտէ եաղըմըշ տըր
քի, հագըգաթի հալէ պիր տէլիլ ու շահիտ սաեըլսա ճա-
յիզ տիր. էվվէթ, ժէրմէնին էմիլ թէտաֆիսի պապընտա,
օլ մէքթուպուն պիւլիւք էլզէմիյեթի օլահաղընտան, սիզ
անը պանա վիրմէլիսինիզ քի սուրէթինի տլսերմ :

—Բէք ալէա, մօնսիէօ Րօտօլֆ, վէ հաթթա, սիզէ զահ-
մէթ վիրմէմէք իչին, կէրչի պէն քէնտիմ անըն սուրէթինի
չէքէր վիրիր իտիմ էմմա, չի ֆայիտէ քի, հէր նէ գատար,
օլ չիրինթապ Մ. ժէրմէն պանա պիրագ տէրս տախի վիրտի
իտի իսէ տէ, եիւէ եազմ, ատէթա պիր քէտի թըրնագ-
լամասընա պէնղէմէքաէ տիր, հիշ եազը տէնիլմէկէ շա-
յէսթէ տէկիլ տիր քի . . . գօճա գօճա վէ չարբըզ չըրբըզ
եազմագտա օլտուղում պէր թարաֆ, պարի իմլահատա օլ-
սուն պիր չօգ եանլըլարըմ պուլունմուշ օլմասա իտի . . :

—Աճապա եալընըզ եարըն սապահա գատար մէքքիւր
մէքթուպուն, պէնիմ եանըմտա գալմասընա միւսաատէեէ
հիմմէթ իտէպիլիւրմիսինիզ :

—Ա՛ պէնիմ գօմիւճուղում, օնա նէ՛ չիւրհէ, պուեուրու-
նուզ, ալընըզ, ֆագաթ, զայպ վէ թէլէֆ օլմամասը զըմ-

ներն առա, տիգրաթա հիմմէթ իտէրսինիզ, էօյլէ տէկիլ մի. . .
 Կէրչի, կէրէք Մ. Գապրիօն վէ կէրէք Մ. Ժիրօտօ թարա-
 ֆընտան, կիւեա քէնտի շարլաթանլը գլարընա վէ միւտա-
 հէնէլէրինէ էհէմմիյեէթ վիրիրտէ ալտանըրը միթիգատըյ-
 լա, գօմյուլուղուղուղուղուն իւր վագըթլարընտա, պալէասըն-
 տա եա պիր կէօկէրչին, վէ եալսօտ եանըպ թուլուլմագտէ
 օլան պիր եիւրէք ըէսմի պսւլունան քեազը տլար իւղէրլէրի-
 նէ, էնվայի թալթիֆլէր վէ լէթաֆէթլէր իլէ մէմլու օլա-
 րագ պանա եազըլմըլ օլան մէքթուպլարըն քեաֆֆէսինի
 տախի, աթէչէ վուրուպ եագմըլըմ տըր, հալ պու քի զէ-
 վալլը փրանսօա Ժէրմէնին, նէ պու մէքթուպունու, վէ նէտէ
 պունտան սօնրա, էկէր հայիր տէֆա տախի մէքթուպ եա-
 զաճագ օլուր իսէ օնլարը, էօյլէ եաբմաորդ տան պաշգա,
 մուղայիրի տախի օլարագ, քէմալի իհթիմամ իւղրէ սագ-
 լանաճաղըմ տըր. . . զիրա, նիհայէթ, էմմա էօյլէ տէկիլ
 մի, մօնսիէօ Բօտօլֆ, մատամ քի մէրդում, պէնտէն պա-
 զը ուֆագ թէֆէք տօսթլուգլար խըտմէթլէր պէքլէմէրտէ
 տիր, տիմէք տիր քի, գալպինտէ, պէնիմ հագգըմտա, այ-
 րըճա պիր հիւսնի թէվէճճիւհէ մալիք պուլունմագտա տըր:

—Հայ հայ, վէ պունտանտա աշիքեար սուրէթտէ ան-
 լաչըլմագտա տըր քի, սիղմէրդումուն էն զիեատէ ազիղ պիր
 տօսթու իմիչլինիզ տիր: Լաքին, պագսանաեընըզ, մատմօտ-
 զէլ, ֆիքրիմտէն պիր շէյ կէչմէքտէ տիր. . . չիմտի սիզ,
 եալընըճա օլարագ, Ժէրմէնին օտասընա կիտէճէքսինիզ,
 էօյլէ տէկիլ մի. իմաի, աճապա պիրիքտէ կիթսէք օլա-
 մաղ մը, պէնիմ տէ պէրապէր կէլմէքլիկիմի իսթէրմիսինիզ:

—Քէմալի մէմնունիյեէթլէ. նիչին իսթէմէեէճէկիմ, ա'
 պէնիմ գօմյուլուղուղում, տահա իյի եա: Զաթէն թա Բալէ-
 Բօյաեալա գատար կիթմէքլիկիմ իդթիզա իտէճէք տիր,
 չիւնքի, իշ կէօթիւրէճէկիմտիր, վէ պատէհու տախի կէչիպ
 օրահա կիտէճէկիմտիր. վագըթ կէչէճէք կիճէտէ պասաճագ
 տըր, պէն իսէ կիճէլէյին սօգագլարաա եալընըզ պուլուն-
 մագլըղը ասլա սէվէնլէրտէն տէկիլիմ. ֆագաթ, եալընըզ

շունա էսէֆ իտերիմ քի, պէնիմ իլէ պիրլիքտէ, օլ գառար ուղագ մոհէլլէրի տօլաշմագլըգտա, հէմ եօրուլուպ, վէ հէմտէ պէլքի օսանճ կէթիրէճէքսինիլ տիր :

— Խայր, տալա . . . չիւնքի, պիր արապանա պինտիկի միլ կիպի . . . :

— Սահի՛հ մի սէօյլէ եօրսունուղ. չօգ իյի էօյլէ իսէ, եինէ իշիմ ույտու, արապա իլէ կիթմէքլիքտէն նէ գառար մէմ նուն օլուպ վէ թէլէզզիւղ իտէճէք իտիմ էմնա, հայը՛ֆ քի, գալպիմ բէք դըրըգ տըր, քէտէրիմ վար տըր : Էվվէթ, պու պապտէ նէ գառար քէտէրլէնսէմ ճայիլ տիր . Պիրա, պէն պուքանա կէլէլի, հիչ պիր կիւնիւմիւ, քէնտի գուշլարըմ իլէ միւզիգալար թէրէննիւմ իթմէքսիզին կէչիրմիշ տէկիլ իքէն, պու հալ իսէ, գալպիմ : օլ գառար թօգունմուշ տուր քի, թէրէննիւմ տախի իթմէմիշիմ տիր . . . Էվվէթ, գուշլարըմ տախի սիւքիւթէ մէճալուր օլմուշլար տըր . . . Ղէվուր հայվանճըղլարըմ, պարի սէպէպինի պիլսէլէր, պիշարէլէր ծնտան տախի պիլսապէր պուլունմագտա տըրլար. կէրչի պէնիմ պապա Գրէթիւ իքիւլ տէֆա էօթմէկէ պաշլաեարագ, պէնիտէ թահրիք իյլէտի, վէ կէրչի պէնտէ ճէվապ վիրէրէք, պէրապէր թէրէննիւմէ պաշլատըմ իսէ տէ, արատան պիր տագըգա կէչեր կէչմէզ, Ժէրմէն խաթըրմա տիւշիւպ, վէ իշլէտիկիմ խէթանըտա կէօրտիւկիւմտէն, կէօղլէրիմ տօլաւագ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատըմ . . . վէ կէրչի, պատէհու, Բամօնէթիմ տախի ճիվճիվէ պաշլատը իսէ տէ, արթըգ ծնա հիչ ճէվապ վիրմէտիմ :

— Գուշլարընըղտա, նէ՛ գառար թօհաֆ թօհաֆ իսմէլէր վիրմիշսինիլ տիր, նէ՛ տիմէք տիր պապա Գրէթիւ վէ Բամօնէթ :

— Նէ՛ եաքանըմ, մօնսիէօ Բօաօլֆ, պու հալէթի վահտէթ տէ, պէնտէ անճագ քէնտի գուշլարըմ իլէ էյլէնիպ սէֆանապ օլմագտանըմ, պունլար պէնիմ էն աղիլ տօսթլարըմ տըրլար, պէն ծնլարա, պանա վաղթի սէպավէթիմտէ

աթալըդ վէ տօսթլուդ իտէրէք, սէվլիպ պատիի պէշաշէթիմ
օլմուշ օլան ինսանիյեթլի զաթլարըն իամէրինի վիրմի-
շիմ տիր, վէ գուշլարըմը մէրդուման զաթլարըն իամէրիյլէ
թէսմիյեթ իթմէմլէ, եալընըզ զիքրի ճէմիլլէրինէ հիւրմէթ
իթմէքտէ օլմաներպ, իլլա, պաշգա պիր խոսոսուսու տախի
տէրխաթըր իյլէմէքտէյիմ, եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, օլ
պանա ճան աթալըդը իթմիշ պուլունան զաթլար տախի,
թըպգը, ճէնապը Աֆէրինէնտէնին խալգ իյլէմիշ պուլուն-
տուղու պու գուշլար միսիլլու, տայիմա կիւլիւպ շաղք-
մագտա վէ պէսթէլէր նաղմէլէր օգումագտա իտիլէր:

— Հա՛, թամամ, թամամ, շիմտի խաթըրմա կէլտի . . .
հաղգընըզ վար տըր . . . պու իսիմլէր, քէնտի ճան աթա-
լարընըզն իամէրի իտիլէր . . .

— Էվլէթ, գօմշուճուղում, եօգսա, պէն տախի պիլիրիմ
քի, պու իսմլէր, գուշլար իշին միւնասէպէթ ալըր իսմլէր
տէկիլ տիրլէր. է՛հ, վարսըն էօյլէ օլսուն, մէկէրչի քիմսէեթ
պիր զարարըմ թօգունմագտա մը տըր. էմնա միւնասէպէթ
ալմազ իմիշ, արթըգ • տա պէնիմ պիլէճէկիմ պիր շէյ տիր
. . . Պաղընըզ, իշթէ ժէրմէն, պու պապտէ տախի, քէն-
տի եիւրէկինին թէմիզլիկինի իպրազ իյլէմիշ տիր:

— Նա՛սըլ պագալըմ:

— Էօյլէ եա. Մ. Ժիրօտօ իլէ Մ. Գապրիօն, օլ պապ-
տէ տախի քէնտի ղէվզէքլիքլէրինի իսպաթ իյլէմիշլէր տիր
. . . հէլէ օլ Մ. Գապրիօնու տէր իսէնիզ պիւթիւն պիւ-
թիւն պօշպօղազըն պիրի տիր: Պունլար տայիմա, պէնիմ
գուշլարըմըն իամէրինի քէնտիլէրէ պիր էյլէնճէ խտէրէք
իսթիհզալարա չըգըչմագտա իտիլէր. շէյլէ քի, էրքէք պիւ
դանարեանա, պապտ Գրէթիւ իսմի վիրմէրլիկիմ եագըչմազ
իմիշ, Մ. Գապրիօն պունու քէնտույէ պիր սէրմայէ իթ-
թիլիսաղիլէ, հէր վագըթ սէյլէյիպ սէյլէյիպ կիւլմէքտէ
իտի, վէ օլ դատարտա կիւլմէքտէ իտի քի, հէմ պապըլ-
մագ տէրէճէսինէ կիթմէքտէ, վէ հէմտէ սօնունու կէթիւ-
մէմէքտէ իտի . . . — պարի պու իսմի, պիր հօրօղա վիր-

միշ օլոս իտինիդ, — տիմէքոէ իտի պանս մէրդում, — երնէ պիրազ միւսասէպէթ ալըր իտի Վէ տիշի գանարեամս, Ռամօնէթ իսմիւի վիրմէքիքտէն միւրատըմտա, կիւեա, անը, Ռամօնս պէնզէթմէքլիքտէն իպարէթ իմիշ : — Վէլ-հասըլ, մէրդումուն պու եաքտըղը, օլ գատար կիւծիւմէ կիթմիշ տիր քի, վարսըն հատտինի թանըսընտա, պիր տա-հա գուշլարըմըն իսմէրինէ հագարէթ իթմէսին իչին, պէնս տէ ինատ իթտիմ, իքի քէրըն տիր բազար կիւնլէրի, քէնտիսի իլէ պիրլիքտէ կէզմէկէ կիթմէքլիկի, ըէտտ իյլէտիմ . . . վէ հաթթա, ճիտտի պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ տա-խի, քէնտիսինէ, էկէրչի պիր տէֆա տահա, պու եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունուպտա, գալպիմի գըրաճագ օլուր իսէ, արթըգ հիշ պիր տէֆա պէրապէրինտէ կէզմէկէ չըգմսեաճաղըմը սէօյլէտիմ :

— Նէ՛ գատար ճէսուրանէ պիր գարար :

— Կէրչի, մօնսիէօՐօտօլֆ, օլ խուսուս պէնիմտէ պատիի մէմուռնիյեթիմ օլմսեըպ, իլլա մուղայիրի օլարագ, պայի-սի մահղունիյեթիմ օլտու իսէ տէ . . . չիւնքի, հաթթա պաշա գատար, կիճէ կիւնտիւղ շունուն շուրասընտա գա-բանըպ չալըշմագտա օլտուղում ճիհէթլէ, պիրազտա հավա ալըպ վէ կէօնիւմ ֆէրահլասըն էմէլիլէ, բազար կիւն-լէրինի, Մէսիանը պէքլէր կիպի պէքլէմէքտէ, վէ խուսու-սիլլէ, բազար կիւնլէրիտէ աչըգ պիր հավսեա թէսատիւֆ իյլէտիքլէրինտէ, ա՛հ, պիր արգատաշըմ օլսատա իտիտէ, ա-զանըգ տիշարը չըգըպ կէզսէ իտիք, տէյի ճան աթմագտա իտիմ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պէնիմ հիւրմէթ ու ըիայեթ իթմէքտէ օլտուղում պիր չէյէ, հագարէթ իտիպ վէ իսթիհզա իյլէյէն Մ. Գապրիօն իլէ տիշարը չըգ-մագլըգտան իսէ, քէնտի բազարըմը, վէ թէֆէրրիւծիւմիւ ֆէտա իտէրէք, եալընըզճա օսլամտա գարանըգ գալմագ-լըղը թէրճիհ իյլէմէքտէ իտիմ : Պունտանտա գաթինազար, մէկէրչի պէն, գուշլարըմա, տահա կիւզէլ իսմլէր վիրմէք-լիկի պիլէմէզմիլիտիմ, նտսըլ քի սէօյլէտիմ, մահզա պիր

Ֆիքր ու նկյեթէ մէպնի տիր քի մէղքիւր իսմէրի վիրմիչիմ տիր , եօդսա , իսմ գըթլըղըմը տըր . . . իշթէ , պիր իսմվար տըր քի , ըուհում կիպի սէվմէքտէ յիմ . . . մէսէլա Գուլպը իսմի . . . հալ պու քի , քէնտիմի մէղքիւր իսմտէն պիլէ մահ-ըում գըլմագտաեըմ . սէպէպ . չիւնքի , պիր քէրրէ , մատամ քի պէն քէնտի գուշլարըմ Գրէթիւ վէ Բամօնէթ իսմ-լէրինի վիրմիչիմ տիր , արթըգ անլէրի տէկիշտիրմէքլիք , պէնիմ իչին իհթիմալտէն տէկիլ տիր , գիրա , էօյլէ զանն իթմէքտէ յիմ քի , մէղքիւր իսմլէրի տէկիշտիրտիկիմ կիպի , օլ պէնիմ ճան աթալարըմըն թէպէքքիւրլէրինէ գարչը պիր հադարէթ իթմիշ օլուպ , վէ զիքրի ճէմիլլէրինի ունութ-մուշ օլաճաղըմ տըր . նէ՞ տէրսինիզ էմմա , մօնոիէօ Բօտօլֆ , մէկէրչի պէօյլէ տիւշիւնմէքլիկէ հադգըմ եօդ մու տուր

— Հէմ հադգընըզ վար տըր , վէ հէմտէ հէզարան տէֆա հադգընըզ վար տըր . . . Տիմէք տիր քի , Ժէրմէն մէղքիւր իսմլէրէ գարչը հիչ պիր շէյ սէօյլէ յիպ իսթիհզա էյլէ-մէքտէ տէկիլ իտի , էօյլէ մի :

— Խայր , ոսլա , վէ հաթթա մուղայիրի օլարագտա . . . վագաա , եալընըզ պիր տէֆա , նասըլքի հէր քէսէ տախի էօյլէ օլմագտա տըր , մէղքիւր իսմլէր , քէզալիք մէրգումատա աճայիպ կէօրիւնտիւ իտի իսէ տէ , Մ . Գապրիօնա եաբտըղըմ կիպի , թնա տախի , սէպէպինի պէեան էյլէտիկիմաէ , Գապրիօն կիպի իսթիհզաեա գալգըշմատըղը շէօյլէ տուրտուն . . . զէվտլընըն կէօղլէրի պիլէ տօլմահա պաշլատըլար իտի : վէ , իշթէ , թա օլ կիւնտէն , քէնտի քէնտիմէ , «Մ . Ժէրմէն բէք էյի վէ բէք լաթիֆ պիր գալպէ մալիք պուլունմագտա տըր՝ ֆադաթ , հայըֆ քի , եալընըզ պիր գուսուրու վար տըր , եանի իւզէրինտէ պիր էսէրի հիւզն ու էլէմ կէօրիւնմէքտէ տիր» տիմէքտէ իտիմ : Հալ պու քի , մօնսիէօ Բօտօլֆ , կէօրիւեօրմուսունուզ չիմտի , օլ վագըթ , զէվալլընը , օլ պապտէ թայիպ իթմէմլէ , նէ՞ պիւլիւք պիր խէթատա պու-լունմուշում տուր . . . վէ պուսունտա սէպէպի շու տուր քի , պէն հէնուզ օլ էանտտէ , հիւզն ու քէտէր տէնիլէն

չէ յին նէ օլտուղունու պիլմէ տիկիմտէն, պելքի պիշարէնին պիր տէրտ ու մէրազը վար տըր տէյի տիւշիւնմէքտէ տէկիլ խտիմ . . . շիմտի իսէ, բէք ալէա տնլատըմ քի, պէնիի ա- տէմ իշին, բէք պիւշիւք հիւղն ու քէտէրլէր պուլունմագտա իմիշլէր . . . Է՛հ, իշթէ, բաքէթիմտէ պիթ տի, կէօթիւրէճէք իշիմ հաղըր տըր. հայտէ գօմշուճուղում, աղաճըգ շու շա- լըմը պանա վիրրիմիսինիզ, եալընըզ շալ ալսամ էլ վէրիր, հա՛, զանն խտէշիմ քի, հալա չօգ սօուգ տէկիլ տիր, մանթօ կիյիմէքլիկէ իշթիեաճ եօգ տուր, էջլէ տէկիլ մի :

—Խայր, իշթիեաճ եօգ տուր, հէմտէ զաթէն արա- պա իլէ կիտէճէկիզ տիր, վէ եինէ սիզի պէն քէնտիմ կէ- թիրէճէկիմ տիր :

—Թամամ, թամամ, հէման չաբուճադ կիտիպ կէլէպի- լէճէկիզ տիր, վճ տիմէք տիր քի, խայլիճէտէ վագըթ գա- զանմըշ օլաճաղըմ տըր :

—Լաքին, օ տէկիլ էմմա, խաթըրմա պիր շէյ կէլտի, շիմտիտէն ոճնրա սիզ մահպէսլէրի կէզէճէք օլտուղունուզ- տան, հալիլլէ քէնտի իշինիզէ պիր չօգ խալէլ վիրմիշ օլա- ճա գսընըզ տըր, շիւնքի հէր տէֆասա, խայլիճէ վագըթ զայպ իթմիշ պուլունաճագսընըզ տըր :

—Ա՛, խայր, խայր, սիզ անը հիշ մէրագ իթմէ յինիզ . . . շիւնքի, պէն քէնտի իշիմի պիլէնլէրտէնիմ, պէն զաթէն ա- նըն հիսապընը տախի եաբմըշըմ տըր : Պագընըզ նասըլ եա- բաճաղըմ տըր : Է՛վվէլա պիր քէրրէ բազար կիւնլէրիմ վար տըր, բազար կիւնլէրի հալիլլէ չալըշմամ, բահաթըմ, տիմէք տիր քի բազար կիւնլէրի, հէմզիեարէթ վէ հէմտէ թիճարէթ տիյէրէք կիտիպ Լուիզ իլէ ժէրմէնի կէօրիւրիւմ, վէ պու- ճիհէթլէ հէմ կէզմիշ օլուրում, վէ հէմտէ քէնտի վագի- Փէմի իֆա իլլէմիշ պուլունուրում. կէլէլիմ իշ կիւնլէրիմէ, հաֆթա իշինտէ տախի պիր վէ եախօտ իքի տէֆա, եինէ մահպէսլէրէ կիտէպիլիւրիմ, շիւնքի, հէր պիր տէֆա կի- տիպ կէլմէքլիք, թամ իւշ սաաթա միւհթաճ պուլունմագ- տա տըր, էջլէ տէկիլ մի, իմտի, պէնտէ նէ եաբաճա-

ղըմ, պիլիբրմիսինիզ, միւթատըմ իգթիզասընճա, չիմտիյէ տէկին, թամ եարը կիճէտէ եաթմագտա իքէն, պունտան պէօյլէ իսէ, պիր սաաթ տահա զիեատէ իչլէեէրէք, եա. ըը կիճէտէն պիր սաաթ սօնրա եաթաճաղըմ տոր, վէ պու թարիզլէ, պիթթապի, հաֆթատա, ալթը եէտի սաաթ, է. կէրչի մահպուսլարըմը կէօրմէքլիկէ սարֆ իտէճէք օլուր իսէմ, պերուտէ, անըն եէրինի տօլտուրմագ իչին տախի, ալթը եէտի սաաթ զիեատէ չալըմըչ օլաճաղըմ տըր. . . Անլատընը մը չիմտի. սիզ նէ՞ զանն իտիեօրսունուզ, մէ. կէրչի սուրէթի զահիրէմէ պագարագ ալտանըպտա, պէն տէ ազլ ու սէրվէթ եօգ մու տուր զանն իտիեօրսունուզ, — աէյի իլամէյի մէգալ իթտի Րիկօլէթ կիւլիւմէեէրէք :

— Իյի էմմա, մէկէրչի, պու գատար զիեատէ չալըմագ վէ տօլաշմագլա, եօրուլուրսունուզ, տէյի գօրգմագտա տէկիլմիսինիզ :

— Պագընը սիզտէ նէ՞ սէօյլէմէքտէսինիզ, էվվէթ, եօ. րուլուրում, լաքին, հազըր ճատա ալըջըրմ, մէկէրչի ին. սան հէր շէյէ ալըմագտա տէկիլ մի տիր. . . վէ պուն. տանտա գաթինազար, նիհայէթ պուտա գատիմսուրէթտէ տէվամ իտէճէք տէկիլ տիր եա. . .

— Իշթէ չալընը, ալընը պագալըմ, գօմշուճուղաղըմ. . .

— Իլիշտիրինիզ շու թօբլու իլէ, թու թտուրունուզ արգա. մա, ֆագաթ, տիգգաթտա իտինիզ քի, վիճուտիմէ գա. տար կէչմէսին հա՛ :

— Թամամ, վիճուտինիզ գատար կէչմէքլիք շէօյլէ տուր. սուն. . . Իշթէ վիրտիկինիզ թօբլուտա, չիմտիտէն իքի գաթ օլու վիրտի :

— Բէք ալէա, ալընը, պաշգա պիր թանէ տահա ալընը. . . Իշթէ, օրատա, օրատա, իյնէ եասթըղընըն իւզէրինտէ տիր. . . Ա՛. ազ գալտը քի պիր շէյ ունուտաճագտըմ, ա. ման գօմշուճուղաղըմ, քէրէմ իտիպտէ, պանա պիր տօսթ. լուգ եարմագ իսթէրմիսինիզ :

— Պուեուրունուզ, էմր իտինիզ, մատմօաղէլ :

—Պանա պիր գալէմքէսինիզ . . ֆագաթ, բէք գալընճա եազսն . . . չիւնքի, իշիմիզի պիթիրտիքտէն սօնրա ալտէթ իթտիկիմտէ, հալիյէ պիչարէ ժէրմէնէ պիր մէքթուպ եազարագ, քէնտի սիբարըչլարընը եարըպ պիթիրմիշ օլտուղումու պիլտիրմէլիյիմ . . . եարըն սապահ էրքէնտէն մէրգում մէքթուպումու ալտըղընտա, քիմ պիլիւր նէ գատար սէվինէճէք տիր . . .

—Գալէմէրինիզ նէրէտէ տիրլէր . . .

—Իշթէ, օրտտա, թրաբէզանըն իւզէրինտէ . . . վէ գալէմթրաչտա շու չէքմէտէ տիր . . . տուրունուզ պիր մում եագաեըմքի, լաեըգըլա կէօրէսինիզ, զիրա, գարանըգ պասմագտա տըր:

—Ալէլ խուսուս գալէմքէսիլմէք իչին իսէ, զիեատէճէ ըլըգ իգթիզա իտէր . . .

—Բէզալիք հէնուզ շարգամը տալիի դօյումալըմ տըր, հալիյէ պիր ըլըգ եագամալըեըմ:

Րիկօլէթ պունու սէօլէտիկիյէ պերապէր, էճզալը պիր քիպրիթ իլէ, կիւզէլճէ բարլամագտա օլան պիր ուֆաճըգ շէմատան իչինտէքի պիր սբարմաչէթ մումու ուճունու եագը վիրտի:

—Օ, եահու . . . նէ տիր պու զէնկինիլիք սիզտէ, ատի մում եէրինէ, սբարմաչէթտէ եագընթօրսունուզ, էօլլէ մի . . . իյի էմմա, գօմուճուղաղըմ, մէկէրչի պու մէրթէպէ իսրաֆի սէօքէր մի . . .

—Էվվէթ, սբարմաչէթ իսթիմալ իթմէքտէյիմ, չիւնքի, պէնիմ հիսապըմճա, ատի մումտան տահա զիեատէ ուճուղ օլտուգտան պաչգա, թէմիլիլիտէ ֆաղլա տըր . . .

—Նէտէն տահա զիեատէ ուճուղ օլուեօր:

—Էվվէթ, տահա զիեատէ ուճուղ կէլիեօր, չիւնքի, պէն կիտիպ օգգա իլէ, եանմըչտա արթմըչ օլան սբարմաչէթլէրին ուճլարընտան եարըմ օգգա միգտարը շէյ ալտըղըմտա, պանա սայքի թէքմիլ պիր սէնէ էլ վիրմէքտէ տիր:

—Լաքին, —տէտի Րօտօլֆ պիր թարաֆտան քէնտիսի:

քէմալի տիգգաթ իւզրէ էլինտէքի գալէմի քէսմէքտէ օլ-տուղու, վէ Ռիկօլէթտէ այնանըն նէզտինէ կէչէրէք քէն-տի թաքկէսինի պաշընա վազ իյլէմէքտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, — օ տէկիլէմնա, ագչամ թաաամընըզա տա-յիր, հիչ պիր հազըրլըգ կէօրմէքտէ տէկիլիմ, մէկէրչի եէ-մէք բիշիրէճէք տէկիլիսինիզ :

— Խայր, ճանըմ հիչ պիր չէյ իսթէմէքտէ տէկիլ տիր... պու սապահ պիր թաս սիւտ իչտի իտիմ. . . պիր թաս տա ագչամա ալըրլըմ. . . պիր բարչա էթմէք իլէ . . . գարնըմ տօեար կիտէր :

— Ժէրմէնին օտասընըն իչինի պիթիրտիքտէն սօնրա, է-կէրչի իսթէք իտէր իսէնիզ, թէքլիֆսիզճէ թաամը պիրլիք-տէ եաբալըմ, նա՛սըլ, օլապիլիւր մի :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, գօմչուճուղում, եիւրէկիմ բէք գըրըգ տըր, հիչ իչթահըմ եօգ տուր, ինչաալլահ պաշգա պիր տէֆա . . . քէմալի մահզուզիյեթ իւզրէ . . . Խնչա-ալլահ, օլ պիշարէ ժէրմէն մահպէստէն գուրթուլտուղուն-տա, ֆէրտասը կիւնիւ. . . սիզտէն պիր զիեաֆէթ իսթէտիք-տէն պաշգա, թաամտան սօնրա պէնի պիր սէյրանկեահա կէօթիւրմէնիզի տախի րէճա իտէրիմ. հա՛, նէ՛ տէրսինիզ, իյի օլմա՛զ մը :

— Բէք ալէա, գօմչուճուղաղըմ, ճան իլէ պաշ իւս-թիւնէ. վէ մութլագատա պու արզունուղու իճրա իթմէք իսթէրիմ, ասլա ունութմամ. . . ֆագաթ, պու կիւնքի թէքլիֆիմի նիչին գապսլ իթմէմէքտէսինիզ :

— Ձիւնքի, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, սիզէ բէք աղըրլըգ օլմուշ օ-լուրում, արթըգ բէք տատընը գաշըրմըշ օլուրում. վէ պունտանտա գաթիճաղար, վագթիմտէ միւսաատէ իթ-մէզ : Տիւշիւնիւնիւզ պիր քէրրէ քի . . . արթըգ շիմտիտէն սօնրա, հիչ թէնպէլիք իթմէկէ կէլմէզ, զիրա, տահա զի-եատէ չալըշմագլըզա միւհթամ պուլունմագտաեըմ. . . թէհի եէրտէ պիր չէյրէք վագըթ զիեատէ զայպ իթմիշ օլաճաղըմ տըր :

—Բէք ալէա , պու կիւնլիւք մէգքիւր սէֆատան տախի վազ կէչէրիմ . . . հայտէյինիզ կիտէլիմ . . . :

—Իշթէ պէնիմ բաքէթիմ , գօմյուճուղում , հայտէյինիզ , էվվէլա սիզ չըգընըզ քի , պէնտէ դարուեու դաբա-
հաեւմ :

—Բէք ալէա , իշթէ սիզէ բէք կիւզէլ պիր դալէմ . . . վիրինիզ շիմտի պագահըմ սիզ օլ բաքէթինիզի պանա . . . :

—Տիգգաթ իտինիզ , գըրլպ գըրըշտըրմահասընըզ . . . բէք ինճէ վէ բէք զարիֆ իբէք պիր գումաշ տըր . . . էվ-
վէթ , տիգգաթ իթ Ռէլիսինիզ քի , պիր թարաֆը գըրըլպ
գաթլանմասըն , չիւնքի , գաթլանտըզը եէր տիւզէլմէզ , էօյ-
լէճէ գալըր վէ պէլլի օլուր . . . սալթ էլինիզտէ թուլթ-
մալըսընըզ . . . հա , իշթէ էօյլէ . . . սըգմամալըսընըզ .
բէք խաֆիֆ սուրէթտէ թուլթմալըսընըզ . . . թամամ , բէք
ալէա . . . կէչինիզ շիմտի իլէրու տօղրու . . . պէն սիզէ
ըշրգ թուլթարըմ :

Վէ Րիկօլէթ արգասընտան ինմէքտէ օլտուղու հալտէ ,
Րօտօլֆ մէրտիվէնտէն աշաղը ինտի :

Պունլար իքիսի պիրլիքտէ , դարուճունուն օտասը էօ-
նիւնտէն կէչմէքտէ իքէն , Մ . Բիրլէ տախի , գօլլարը աշաղը
տիւշմիւշ օլուպ , պիր էլինտէ կիւեա Գապրիճն իլէ քէնտի
պէյնինտէ եաբըլան տօսթլուգ թիճարէթինէ տայիր մա-
հուտ պիր իլան լէվհասը , վէ տիկէր էլինտէ տախի , մէրգում
րէսիմճինին , քէնտի դարեօլասը իւզէրինէ ասմըշ օլտուղու
թասվիրի պուլունտուղու թագտիրտէ , սօգագ դարու-
սունուն կէչիտինտէն իլէրու , քէնտիլէրէ գարշը կէլմէքտէ
օլմասընը կէօրտիւլէր : Մ . Բիրլէ պիւթիւն պիւթիւն իւմիտ
քէսիքլիկինէ աիւշէրէք , չէնէսի սինէսինէ տահանըր մէր-
թէպէտէ պաշընը էօնիւնէ էյմիշ օլտուղունտան , թէնճէ-
րէվարի շաբգասընըն օլ իրի թէբէսի կէօրիւնմէքտէ իտի :
Վէլհասըլ , մէրգումուն , օլ հալտէ Րօտօլֆ իլէ Րիկօլէթէ
դարշը կիթմէքտէ օլմասը , իքի ըէս գօշ գօեունլարըն ,
պաշլարընը էօնլէրինէ էկիպտէ , պույնուզլարընը եօգարը

տիքերէք, պիր պիրկյլէ չաթըշմահա չըգըշմալարնա թէշ-
պիհ օլունմագլըղա շայեան պիր սուրէթտէ պուլունմագ-
տա իտի . . .

Պիրտէ օլ էսնատէ, մատամ Բիբլէնին, օտասը գաբու-
սու էշիկինտէ տուրարագ, քէնտի գօճասընա խիթապէն,
—էյ, եա'հու, սէվկիւլիւ գօճաճըղմ . . . կէլտին մի
. . . կէլ պագալմ, նէ՞ եաբտըն, գօմիսսէր նէ՞ ճէվապ
վիրտի . . . հա՞, Ալֆրէտ . . . Ալֆրէտ . . . սանա՞ սէօյլէ-
եօրում, Ալֆրէտ, իշիթմէեօրմուսուն, եավաշ, կէօղէրին
էօնիւնէ պագ, շիմտի պէնիմ քիրաճըլար շահըմա կիտիպ
չարբաճագսըն . . . պագսանա, իշթէ, թա գարշընտա տըր
. . . Աֆվ խտէրսինիզ, մօնսիէօ Բօտօլֆ . . . Ալլահ պէլասը-
նը վիրսին օլ չաբգըն Գապրիօնուն քի, պէօյլէ, զէվալընըն
ազընը պիւթիւն պիւթիւն պաշընտան ալմագտա տըր . . .
էվվէթ, էկէրչի պու պէօյլէճէ տէվամ իտէր իսէ . . . զէ-
վալլը գօճաճըղմըն հէլաքինի մոճիպ օլաճագ տըր . . . էյ
ճանըմ, Ալֆրէտ, սանա սէօյլէեօրում, ճէվա՞պ վէր . . . —
տէյի պաղըրմագտա օլտուղու կէօրիւլտիւ վէ իշիտիլտի :

Մ. Բիբլէ քէնտի ճէնանէսի օլան զէվճէսինին, ճանը կիպի
սէվմէքտէ օլտուղու սէսինի իշիթտիկինտէ, պաշընը եօ-
գարը գալտըրտը, վէ լէհճէսինտէն, հատտէն զիեատէ
մաղմում ու միւքէտտէր, վէ բիւր զաղապ պիր հալտէ պու-
լունտուղու անլաշըլտը :

—Սէօյլէսէնէ, ա՛ ճանըմ, գօմիսէր սանա նէ՞ ճէվապ
վիրտի, —տէտի թէքրարէն Անասթագի :

—Անասթագի, զէվճէճիկիմ, հայտէ պագալմ, հէման
սէն ազ չօգ հէր նէյիմիզ քի վար իսէ թօբլամաեա պագտա,
տօսթլարըմըզ իլէ վէտալաշտըղմըզ կիպի կէօղիւմիւզիւ
գալտըրաեըմ . . . վէ թէրքի վաթան իլէ, տիեարը ալտէր-
լէրէ հիճրէթ իտէլիմ . . . էվվէթ, արթըգ ֆարիսի . . . հաթ-
թա Ֆրանսաեը . . . օլ կիւղէլիմ Ֆրանսաեը թէրք իտէլիմ
զիրա, շիմտի բէք իյի անլատըմքի, օլ ճանվէր հէրիֆէ, հիշ
պիր ճէզա վիրիլմէեէճէք, վէ մէրգուստա պէնիմ բիշիմտէ

կէզիպ պէնի գովալամագլըգտան, հիշ պիր վագըթտա վագը կէշմէհէճէք տիր . . . Եվվէթ, թէքմիլ Թրանսալ թօքրաղըն տա, պու հէրիֆ պէնի ըահաթ պըրագմահաճագ տըր . . .

—Ա՛ ճանըմ, անը անլատըդ, լաքին, սէն պանա շունու սէջլէ, գովսէրէ կիթտին, վէ իֆատէյի հալ իլէ թէշէքքի իլլէտին իսէ, գարշըրգ սանա նէ՞ ճէվապ վիրաի:

—Գովսիէ՛ր մի, Ալլահ պէլասընը վիրսին գովսէրինտէ, Գապրիօնունտա, — տէյի պաղըրտը Մ. Բիրլէ հիտտէթինտէն աթէշ քէսիլէրէք, — գովսէ՛ր մի, պիրտէ գալգմըշտա զապիթ օլմուշ իմիշ, վէ ատալէթ իւզըտէտէ իհգագը հագգ իտէճէք իմիշ . . . քի՛մ, գովսիէ՛ր մի, մաշալլահ, նէ՛ եարաճագ . . . Երկրիւմէ գարշը սագալլըմա կիւլմէքտէն պաշգա հիշ պիր շէյ եարամատը . . .

—Քիմի՛ն, սէնի՛ն մի . . . սէնին կիպի միւսինն վէ շայեանը հիւրմէթ պիր ատամըն սագալլընամը կիւլսիւն, տիւմէք տիր քի մէրգոււմ, սէնին նէ ֆագիլէթ սահիպի օլտուղունու պիլմէտիկինտէն, եալընըզ հալ ու հէյեթինէ պագարագ, սէնի պիր գագ եէրինէ գօյմուշ տուր, Եջլէ՛ մի . . .

—Վէլհասըլ, պիլմէմ նասըլ օլտուղունու, — պէնիմ պիլտիկիմ անճագ շու տուր քի, պէն կիտիպ քէմալի հիւրմէթ իւզըտէ, մըրգումա իֆատէյի հալ պիրլէ, իթիրալլալըմը վէ իսպաթլարըմը մէյտանէ գօյտոււմ վէ օլ ճիհէննէմ քիւթիւկիւ օլաճագ Գապրիօն ալէյհինտէ տալա վէ թէշէքքիլէր իլլէտիմ . . . հալ պու քի, մէրգոււմ գովսասէր, կիւլէրէք, Եվվէթ, կիւլէրէք, Երկրիւմէն եօգարը պագտըգտան սնրա, պանա նէ՞ ճէվապ վիրսէ պէկէնիրսին . . . վէ, հաթթա, տիյէպիլիրիմ քի, սալթ կիւլէրէք տէ օլմաեւալ, իլլա արսըզճա պիր սուրէթտէ տախի կիւլէրէք . . . իսպաթ ու տէլիլ օլմագ իւզըտէ կէթիւրմիւշ օլտուղումէվհա իլէ թաւլիլի կէօքտիւքտէն սօնրա, — «Եահու, գաֆատար, պէն սանա պիր շէյ սէջլէտէյի՛մ մի, օլ սէնին Գապրիօն տէտիկին ատամ, բէք մասգարա, վէ բէքտէ շադաճը պիր ատամ տըր, տիգգաթ իտիպտէ Եհէմմիյեթ

վիրմէմէլիսինիզ, իլլա սիզ տախի կիւլէրէք պիր թարաֆա
կէշմէլիսինիզ, զիրա, սահիհէնտէ կիւլէճէք պէր շէյ տիր,—
աէտի: Պէնտէ պունա գարշըլըդ, «նէ» սէօյլէքօրսուհուզ,
Մօսսիհէօրր, — տէյի պաղըրտըմ, — նէ, կիւլէյիմմի...
մէկէրչի հիտտէթիմտէն դանըմ պաշըմա սըլըրատըղը հալ-
տէ, պիրտէ տուրուպտա կիւլէյիմմի... իյի եա, էօյլէ
պիր արսըզ էտէպսիզ հէրիֆին, քէնտի ըահաթըմը, պանա
հարամ իթմէքլիկէ, նէ հագդ ու սալահիյեթի վար տըր...
նիշին պէօյլէ պիր իլան թաալիգ իտէրէք ալէմէ ըիւսվայ իթ-
մէքտէ, վէ պէնիմ ագլըմա խիֆֆէթ կէթիրմէքլիկէ չա-
լըշմագտա տըր... Սիզ մէրգուսու եամահպէսէ իլգա, վէ
եախօտ պուրատան թարտ իթտիրմէլիսինիզ... հիշ տէկիլ
խաէ, պէնիմպուլունտուղում սօգագտան կէշմէքլիկինի մէնն
էյլէմէլիսինիզ, տէտիմ: Պունա գարշըլըդ պիզիմ գօմիսէր
էֆէնտի աախի, թէքրարէն կիւլէրէք, վէ իլթիֆաթլըմ
պիր հարէքէթ իտէրէք, սէֆա կէլաին մանէասընտա, պա-
նա գարուեու կէօսթէրի վիրտի... Մէրգուսուն նէ տի-
մէք իսթէտիկինի, պիթթապի անլատըմ... վէ անիտէ
տիշարը չըգարագ, իշթէ տօղրուկէլիպ սօլուղու պուրատա
ալտըմ...

—Ալլահ պէլասընը վիրսին էօյլէ զապիթին... —
տէյի պաղըրտը մատամ Բիրլէ:

—Վէլհասըլ, Անասթագի, պիզիմ իշին արթըդ հէր պիր
շէյ պիթմիշ տիր... էվլէթ, հէր պիր շէյ պիթմիշ տիր
... հիշ պիր իւմիտ քէօշէսի գալմամըշ տըր: Տիմէք տիր
քի, Ֆրանսատա ատալէթ ու հագգանիյեթ տէնիլէն շէյին
իսմի վար տըր էմմա, ճիսմի էօլմիշ տիր... իշթէ իս-
պաթըտա մէյտանտէ տիր, պէնի պիր էտէպսիզ հէրիֆէ,
գուրպան վիրմէքտէ տիրլէր...

Վէ նիհայէթիւլքէլամ, Մ. Բիրլէ, քէմալի հիտտէթ վէ
շիտտէթ իւղրէ մէղքիւր լէվհաեըտա, մէղքիւր թասվիրի-
տէ գալտըրըպ կէշիտին պիր պուճաղընա ֆըրլաթտը...
վէ Բօտօլֆ իլէ Ռիկօլէթ, գարանլըգտա պու հալի կէօր-

տիւրէրինտէն , Մ. Բիւրէնին մէյեուսիյեթինտէն տօլաեր ճիւղիճէ կիւլիւմսէտիւէր , վէ պատէհու , Անասթազի մէր- գումուն , հըրսընը թէսկինէ չալըչմագտէ օլտուղու թագ- տիրտէ , Բօտօլֆ տախի պիր գաչ թէսլիյեթիպախչ լագըր- տըլար սէօյլէտիքտէն սօնրա , Բիկօլէթլէ պէրապէր , մա- հէլի մէղպուրու թէրք իյլէտիւէր , վէ Ֆրանսօա ժէրմէնին օտասընա կիթմէք իւղրէ , պիր արապանա րաքիպ օլարագ- կօլա չըգտըլար :

ԻԻԶԻԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՎԱՍԻՅՆԵԹ

Ֆրանսօա ժէրմէն , պուլվար Սէն-Տընիտէ քեային 11 նիւ- մէրօլու խանէտէ իգամէթ իյլէմէքտէ օլտուղու կիպի , չօգ- ինթիմալտէն օլտուղու իւղրէ , հիքեայէմիգի օգուեան զաթ- լարտա ունութմուչ օլտուղլարընտան , տէրխաթըր իթտի- ըրիդքի . նասըլքի , էլմաս չարխճըսը Մօրէլին պահսընտա զիքրինի կէչմիչիդ տիր , էլմաս տէլլալը մատամ Մաթիէօ տախի , մէգքիւր խանէտէ իգամէթ իյլէմէքտէ իտի թամբլ սօգաղընտան Սէնթ-Օնօրէ սօգաղը արասընտա , խայլիճէ ուղուն պիր մէսաֆէ պուլունմագտէ օլուպ , վէ Բիկօլէթէ տիքիչ վիրմէքտէ օլան թէրգի գատըն իսէ , Սէնթ-Օնօրէ սօ- գաղընտա օթուրմագտա օլմասը ճիհէթլէ , էվվէլ էմիրտէ , եանի ժէրմէնին օտասընա կիթմէզտէն էվվէլ , պիթիրմիչ օլտուղու , վէ պէրապէր ալմիչ պուլունտուղու իչի , կէօ- թիւրիւպ քէնտի ուսթասը թէրգի գատընա թէսլիմ իտէ- ճէկինտէն , Բօտօլֆ , էսնայի րահտէ , արապա տէրունին- տէ , մէրգումէնին թապիաթընտա տէրքեար օլան խասա- յիսի լաթիֆէ վէճմէրղուպէլէրէ , տահա գիեատէ տիգգաթ

իտէրէք ֆարգ ու ֆէհմէ միւզթէտիր օլապիլմիշ , վէ մէր-
գումէնին տախի , տօղուշլարընտան ինսանիյեթլի վէ խու-
լուքեար ատամլար իւզէրլէրինտէ կէօրիւլէ կէլմէքտէ օլ-
տուղու միսիլլու , ասլա քէնտիսի ֆէհմինտէ օլմատըղը , վէ
զաթէն ալէսսէվիյեէ հէր քէստէ էօյլէ օլուր զանն ու իթի-
գատընտա պուլունտուղու թագաիրտէ , տօղուշունտան օ-
լարագ , ասվալ ու էֆալընտա պուլունտան նէզաքէթ ու ու-
լուվլի ճէնապը կէօրիւպ անլաեապիլմիշ իտի :

Կէրլի Րօտօլֆ իչին , նասըլ քի մալիւմ տուր , կէրէք օլ
անտէ վէ կէրէք իսթիգալտէ , Րիկօլէթէ իսթէտիկի գա-
տար լութֆ ու ինամլար իտէրէք , սէատէթի հալինի թահ-
թը էմնիյեթէ ալապիլմէսի , վէ պիթթապի օլ վադըթ մէր-
գումէ կէնճ գըզտա , քէնտի էմրի թէայեիւշինին պիրիճիք
մէնպար վէ պիրիճիք սերմայէսի պուլունտան վագթինտէն
չալարագ , եանի կիճէլէրի հատտէն զիեատէ չալըշարագ ,
մահպէսլէրէ կիտիպ կէլէճէկի վագըթլարըն եէրլէրինի տօլ-
տուրմահա միւհթամ վէ մէճպուր օլմագսըղըն , կէրէք Լու-
իզէ վէ կէրէք Ժերմէնէ իսթէտիկի գատար կիտիպ քէնտի
շէֆգաթընը իպրագ իլէ թէսէլլի իտէպիլմէսի ղըմընտա ,
լազըմ կէլէն գօլայլըղը հիմմէթ իթմէքլիկին , Րօտօլֆ նէգ-
տինտէ զէրրէճէ պիր կիւճիւկիւ պուլունտամասը աչիքեար
իտի իսէ տէ , Րօտօլֆ , խասսէթէն մէրգումէեի , էօյլէ քէն-
տի միւշքիլ հալինտէ պրրագմագտա իտի , չիւնքի , էկէրլի
քէնտի թարաֆընտան էօյլէ գօլայլըզլար վիրիր իսէ , մէր-
գումէնին , ֆագիլէթ ճիհէթինտէ զուհուրա կէլմէքտէ պու-
լունտան ղայրէթ ու խալիսէթինին , գատր ու գըյմէթ վէ
էհէմնիյեթլինի ազալթմըշ վէ եախօտ քիւչիւլթմիւշ օլուր
տէյի գօրգմագտա իտի . վէ պինաէն ալէյ , իլէրուտէ ,
մէրգումէեի միւքեաֆաթլար իլէ թէրղիպ վէ թէշվիգ իթ-
մէքլիկէ , քէնտինճէ միւրատիտիպ վէ գարար վիրմիշ օլտու-
ղունտան , մէրգումէ իւզէրինտէ քէշֆ իտէպիլմիշ օլտուղու
նատիր իւլ էմսալ վէ լէթաֆէթ իշթիմալ խասսէլէրին իճ-
րալարընը , պու եէնի պիր իսպաթ իլէ տախի , թա սօնու-

նա գատար տիգդաթ իտիպ կէօրմէքլիկի, արզու վէ նիյ-
եէթ իյլէմէքտէ իտի :

Պու ճիւմէ իլէ տախի, կիւնէշ կիպի աշիքեար պիր շէյ
տիր քի, էկէրչի, Ռօտօլֆ, մաազալլահ, մէրգումէնին, հաֆ-
թատա պիր դաշ տէֆա, մէրգուման իքի մահպուսլարընը
կիտիպ կէօրիւպ թէսէլլի իտէպիլսին նիյեէթի մէմուհէ-
սիյլէ, զիեատէճէ չալըշլպ, վէ հալիյլէտէ զիեատէճէ եօ-
րուլարագ, սըհհէթինճէ ճիւզիճէ պիր խալէլ արըզ օլուպ
տա քէյֆսիզ տիւշտիւկիւնիւ կէօրէճէք օլսա իտի, թազը-
գասընտա իմտատ ու մուսվէնէթէ եէթիշմէքլիկէ, հազըր
պուլունմագտա իտի :

Ռօտօլֆ, Ռիկօլէթ իւզէրինտէ կէօրիւմէքտէ օլան, վէ
մէրգումէնին ասըլ տօղուշունտա պուլունան կիւլիւպ սէ-
վինմէքլիք վէ շէնմէշրէպլիք, վէ էլէմ ու քէտէր տէնիլէն
շէյտէն ատէթա պիպէհրէ պուլունմագլըզ թապիաթընը,
քէմալի թէհայեիւր վէ քէմալի մէմուհէնիյեէթ իւզըն տիգ-
դաթ իտիպ թահիթը միւթալաաեա ալմագտա իտի. վէ Ռի-
կօլէթ իւզէրինտէ իսէ, մէզքիւր թապիաթըն էսէրի, հա-
լէա օլ էսնատէ տախի, արալըզ արալըզ, զուհուրա կէ-
լիպ սէր կէօսթէրմէքտէ իտի :

Արատան սայքի պիր սաաթ գատար միւրուր իթտիք-
տէ, արապա Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտան կէրի տէօնէրէք,
կիտիպ Սէն-Տընի պուլվարընտա վազը 11 նիւմէրօ իլէ միւ-
րագգամօլուպ, վէ կէօսթէրիշիտէ ատիճէ օլան պիր խանէ
նէղտինտէ տուրտու : Ռօտօլֆ արապատան աշաղը ինտի,
վէ Ռիկօլէթին ինմէսինէտէ եարաւմ իյլէտի Ռիկօլէթ գա-
բունունուն օտասընա կիրտի, վէ պախիշ խուսուսունու
տախի ֆիրամուշ իյլէմէքսիզին, Ժէրմէնին նիյեէթ ու միւ-
րատլարընը, գաբունուեա խապէր վիրտի, Մէթր տէգօ-
լուն էվլատը, եանի Ժէրմէն, զաթէն բէք հալիմ վէ բէք լա-
թիֆ թապիաթը պիր տէլիգանը օլտուղունտան, վէ պի-
նաէն ալէյհ հէր նէրէեէտէ կիթսէ քէնտիսինի սէվտիրմէք-
տէ պուլունտուղունտան, Մ Քիբլէնին սանաթտաշը, եա-

նի մէջքիւր խանէնին գաբուճուսու տախի , ժէրմէնին մահ-
պուսիյեթինի իշիտիր իշիթմէզ , էօյլէ պիր ուսլու վէ նա-
մուսլու քիրաճըրը զայպ իթմէքտէ օլմասընտան տօլանը ,
զիւտտէսիյլէ մահզուն ու միւքէտտէր օլտու . . . Էվվէթ ,
մէրգում , ժէրմէն հագգընտա , պիր չօգ պատիի իֆթի-
խարը օլաճագ թապիրլէր իսթիմալի իլէ , իզհարը թէէսսիւ-
ֆի ազիմ իյլէտի : Գաբուճու , սօնրատան , եանի սօն էմր
ու թալիմաթլարը ալմագ իւզրէ եօգարը չրգաճաղընտան ,
Ռիկօլէթ , օտանըն անախթարը իլէ պիր տէ ըշըգ ալարագ ,
Րօտօլֆ իլէ պիրլիքտէ Լօգարընա , եանի ժէրմէնին օտասը
պուլունան տէօրտիւնճիւ գաթա չըգտըլար , վէ օտանըն
էօնիւնէ կիթտիքլէրինտէ , Րիկօլէթ գաբուճուն անախթա-
ընը Րօտօլֆա վիրէրէք ,

— Ալընըզ , գօմչուճուղում . . . սիզ աչընըզ , զիրա , պէ-
նիմ էլիմ պիւտտէսիյլէ տիթրէմէքտէ տիր . . . — տէտի , —
պիլիրիմ , շիմտի սիզտէ , պէնիմ պու հալիմի իսթիհչա ի-
տիպ կիւլէճէքսինիզ տիր , հալ պու քի , նէ եարաեքմ , միւ-
թէէսսիր օլմամագ , էլիմտէ տէկիլ տիր , չիւնքի , պիշարէ
ժէրմէնին արթըզ պուրաեա կէլմէեէճէլի խաթրըմա կէլ-
տիքճէ . . . էօյլէ զանն իթմէքտէ յիմ քի , պու օտատա պիր
էօլիւ եաթմագտա տըր . . .

— Ագլընըզ պաչընըզ թօբլաեընըզ , գօմչուճուղա-
ղըմ , օլ մէրթէպէ մահզուն ու միւքէտտէր օլմաեընըզ , վէ
խաթրընըզ , գաթան էօյլէ շէյլէր կէթիրմէյինիզ :

— Վագաա , պէն պու խուսուստա խէթա իչլէմէքտէյիմ ,
անը տախի պիլիրիմ , լաքին , չի ֆայիտէ քի , իչլէմէքտէ ,
քէնտի գուտրէթիմ տախիլինտէ տէկիլ տիր . . .

Սէրգումէ պունու սէօյլէտիկի վագըլթտա , կէօղլէրի-
նին եաչլարընը սիլտի :

Կէրչի Րօտօլֆ , Րիկօլէթ գատար խէլէճանը տիլ իւզրէ
պուլունմագտա տէկիլ իտի , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ , մէր-
գում տախի , ժէրմէնին օլ ֆագըրճա օտասընտան իչլէրի
կիրտիկինտէ , տիւշարը էլէմ ու էսէֆ օլմամագլըզ էլին .

տէն կէլէմէտի , չիւնքի , Բօտօլֆ , Ժէրմէնին , բէտէրի օլան Մէթր տ'էգօլուն ճինայէթ շէրիքլէրի թարաֆընտան , նէ մերթէպէ թէտապիրի մէքրուհէ իւզրէ թագեիգ իտիլմիշ օլուպ , վէ պէլքիտէ հալէատա թաղեիգ իտիլմէքտէ օլ-տուղունու զաթէն պիլմէքտէ պուլունտուղունտան , զէ-վալլընըն , մէգքիւր օտա տէրունինտէ , եալընըզճա , վէ հիշ պիր զայրէթ ու ճէսարէթ վիրէնի վէ թէսէլլի իտէնի պուլունմատըղը թագտիրտէ , աճապա 'նէ' գատար հիւզ-նէնկիգ վէ քէտէրամիգ սասլթլար կէչիւրմիշ տիր , վէ 'նէ' գատար տէհչէթլու թէֆէքքիւրլէր բէնչէլէրինտէ պուլուն-մուշ տուր , տէյի տիւչիւնմէքտէ իտի : Բիկօլէթ էլինտէքի ըլըղը կէօթիւրիւպ պիր թրաբէղա իւզէրինէ վազ իյլէտի . Ժէրմէնին օտասը բէք սատէ պիր հալտէ , եանի էշեա օ-լարագ , եալընըզ պիր եաթագ , պիր տօլապ , վէ ճէվիզտէն մամուլ պիր եազըլսանէ , վէ պիր թրաբէղա , վէ տէօլթ տախի հասըրըլ սանտալիյեէ պուլունտուղու կիպի , ալգօվու (գար-եօլա մահէլլի) իլէ բէնճիրէլէրի բէրտէլէրի պէեազ վէ բա-մուգ պէզտէն օլուպ , վէ թէղեինաթ օլարագ տախի , օ-ճաղը քէնարընտա պուլունտան պիր սու շիշսի իլէ պիրտէ գատէհտէն պաշգա պիր շէյ կէօրիւնմէքտէ տէկիլ իտի : Եաթաղընըն աշըլմամըշ օլմասըլա , իւզէրինտէ բէյտա օլ-մուշ օլան չուգուրլարտան տախի , մէրգումուն , թէվգըֆ օլունաճաղը կիւնիւն կիճէսի , սօեունուպտա եաթմըշ օլ-մամասը , իլլա էօլլէճէ էլպիսէսիյլէ , եաթաղը իւզէրինտէ պէյթուլթէթ իյլէմիշ պուլունմասը , անլաշըլմագտա իտի :

— Զէվալլը չօճուգ , — տէտի Բիկօլէթ , քէմալի հիւզն ու տիգգաթ իւզրէ օտանըն տէրունինի կէօզտէն կէչիւրէ-րէք , պէնիմէ գօմլուլուգտա պուլունմագտէ օլմատըղը , աշիքեար ոուրէթտէ կէօզէ վուրմագտա տըր . . . Կէրչի պիր հիւննի նիգամկէօրիւլմէքտէ տիր , լաքին , լաեըգը վէճհ իւզրէ պագըլմատըղը տախի անլաշըլմագտա տըր , չիւնքի , հէր թարաֆտա թօզլար պուլունտուղու կիպի , բէրտէլէրինին թիւթիւնտէն սարարմըշ օլմալարը , վէ ճամլարընըն տու-

նուգլուգլարը , վէ եերտէքի թուղլալարըն պալ մուսուլան .
մամըլ օլմալարը , քեամիլէն սէօլէտիկիմի թաստիգ իյլէմէք .
տէ տիրլէր . . . Օ՛ֆ , նէ՛ դատար պիւյիւք պիր ֆարգ . . .
կէրչի թամբլ սօգաղընտարի խանէտէ , եանի պանա գօմ .
շու օլտուղու վագըթտա տալի , օտասընտա կիւզէլ պիր հալ
վէ կիւզէլ պիր թագըմ պուլունմագտա տէկիլ իտի էմմա ,
պաշգա պիր շիրինլիք վար իտի , չիւնքի հէր պիր շէյ , քէնտի
օտամաա օլտուղու միսիլլու , թէմիզլիքտէն բարլամագտա
իտի . . .

— Զիրա , սիզ եանը պաշընտա պուլունտուղունուզտան
. . . պէսպէլլի հէր վագըթ թէշվիգ իտիպ նասիհաթ վիր .
մէքտէ իտինիզ :

— Լաքին , օ տէկիլ էմմա , պաշգա պիր հալէ՛ պագը .
նըզ , — տէյի պաղըրտը Ռիկօլէթ , Ժէրմէնին գարեօլա .
սընը կէօսթէրէրէք , — Մէրգուսուսն օլ մէրթէպէ մէրաղը
վար իմիշ քի , օլ ոօն կիճէսի , պագընըզ տիգգաթ իտինիզ ,
աթը վիրմիշ օլտուղու շու պիր մէնտիլինէ պագընըզ , հէ-
նուզ կէօղ եաշարըրլա ըսլանմըլ օլմասը ըանա կէօրիւնմէք .
տէ տիր . էօլլէ՛ եա , էօլլէ՛ եա . . . — վէ մէրգուսուս , մէզ-
քիւր մէնտիլի ալարադ իլավէյի մէգալ պիրլէ , — Ժէրմէն ,
պիր իգպալ ու սէատէթի հալ իւզըրէ գօմշուլուգ իթտի-
կիմիզ վագըթտա , պէնիմ քէնտիսինէ վիրտիկիմ պիր ու-
ֆագ թուրունճի ըէնք իբէք պօեունպաղըմը ալըպ սագ-
լատը իտի , շիմտի պէնտէ պու մէնտիլի , քէնտի տէրտլի կիւն .
լէրինին պիր եատիկեարը օլմագ իւզըրէ ալըր սագլարըմ , վէ
հիշ չիւբհէմտէ եօգ տուր քի , մէրգուսուս օլ պապտէ պանա
կիւճէնմէյիպ աֆվ իյլէնէճէք տիր . . .

— Խայր , նի՛չին կիւճէնսին , կիւճէնմէտիքտէն պաշգա ,
սիզին պու խալիսէթ վէ պու մուհապպէթինիզտէն տօլա-
եը , քէնտիսինի , զիեատէսիլլէ մէսուտ տալի ոտտ իյլէ-
նէճէք տիր :

— Կէլէլիմ շիմտի պիզ ասըլ իճրա իտէճէկիմիզ էհէմ .
միյեթթլի իշլէրէ : Պաշլքճա իշլէրտէն պիրի շու տուր քի ,

մահապետէ Ժերմէնէ կէօթիւրմէքիկիմ իգթիզա իտէն , վէ շու տօլապտա օլան չամաշըրլարը թօրլանըպ պիր բաքէթ եաքմալըեմ , վէ սայիր խուսուսլարըն իճապը իճրասընա պագըլմաօը նիյեթիլէ տախի , եարըն մատամ Պուվարը պուրանա կէօնտէրմէլիեիմ . . . Հէլէ էվլէլ էմիրտէ , պիր քէրէ շու եազըխանէել աշըպտա , Ժերմէնին պանա հըֆը ու վիգայէլէրինի ըճա իյլէմիշ պուլունտուղու էվրագլար իլէ բարասընը ալմալըեմ :

— Թամամ , իյի խաթրըմա կէլտի , — տէտի Բօտօլֆ , — բէտէրինին պօրճունու վիրսին տէյի , Ժերմէն Լուիզէ , 1,300 ֆրանգ վիրսիշ իտի , հալ պու քի , պէն մէգքիւր պօրճու նօթէրէ թէէտիյեէ իյլէմիշ օլտուղում կիպի , Ժերմէնտէ մէր . . . Գուրուն պիւրօսուտան գալտըմըլ օլտուղու մէպլաղը եինէ կէօթիւրլապ թէսլիմ իյլէմիշ տիր , տիմէք տիր քի , չիմտի Ժերմէնին , 1,300 ֆրանգ , Լուիզտէն ալաճաղը գալմըլ տըր , հալ չու քի Լուիզտէ , մէգքիւր լիրարարը պանա վիրտի իտի , վէ իշթէ հալէա եանըմտա մահֆուղ պուլունմագտա տըր , վէ մատամ քի զաթէն , կէրէք էվրագլարընը վէ կէրէք մէվճուտ բարասընը սիզ հըֆը իտէճէքսինիզ տիր , մէպլաղը մէզպուրու տախի սիզէ վիրմէլիլիմ քի , հէվսինի պիրլիքտէ սագլանասընը :

— Հէր նասըլ միւրատ իտէր իսէնիզ , մօնսիէօ Բօտօլֆ , կէրչի էօյլէ եաբապիլիլիզ , ֆադաթ , էկէրչի սիզ օլ գատար պիլիւք պիր մէպլաղը պանա վիրմէզ իսէնիզ , տահա զիեատէ մէմուոն օլուրում , չիւնքի , չիմտիլէրտէ , օլ գատար չօղ իըրսըզլար վար տըր քի . . . էվրագլարա կէլինճէ , պագընըզ օնլարը բէք ալէա սագլանապիլիլիմ . . . չիւնքի , օնլարը չալարլար տէյի , ասլա գօրգմամ , ֆադաթ , բարանա կէլինտիկի կիպի , տօղրուսու . . . Թէհլիքէլի պիր շէյ տիր . . .

— Սայքի օլ սէօյլէտիկինիզտէ , հագգսըլ պիր լագըրտը տէկիլ տիր , բէք ալէա , բէք ալէա , էկէր իսթէր իսէնիզ , մէպլաղը մէզպուր վարսըն պէնիմ հանըմտա գտըն , սիզ

Ժերմէնէ խապէր վիրիւսինիզ, վէ հէր նէ վաղըթ քէնտիսինէ
իզթիզա օլուր իսէ, պէնիմ սիզէ պէտան իտէճէկիմ մահէլ-
լէ, քէնտի իսմիմէ օլարագ, անինտէ պիր խապէր կէօնտէ-
րիրսինիզ, վէ պէնտէ մուճիպինճէ լաղըմ կէլէն բարաեը
եէթիչտիրիրիմ :

— Թամամ, գօմշուճուղում, պէօլէ չօգ իյի օլուր, հաթ-
թա, պէն քէնտիմ տախի, մէրգ ումուն էչեալարը սաթըլ-
տըղընտա հուսուլէ կէլէճէք օլան ագճէեի, սիզէ թէսլիմիյ-
լէմէքլիկի ըհճա իտէյիմտէյի տիւչիւնմէքտէ իտիմ իսէ տէ,
ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիմ. . . Շիմտի, կէլինիզ շու քեա-
ղըտլարա պագալըմ նէ իմիշլէր, — տէտի Րիկօլէթ, կէ-
րէք եաղըխանէեի աչարագ, վէ կէրէք չէքմէլէրինի չէքէ-
րէք, — ա՛հ, պէսպէլլի շունլար օլմալը տըրլար. . . իշթէ
գօճա պիր զարֆ. ա՛, ամա՛ն եա Րապպիմ, պագըլնըզ, մօն-
սիէօ Րօտօլֆ, շու զարֆըն իւզէրինտէ նէ՞ եաղըլմըշ տըր, նէ
գատար էլէմպախշ պիր չէյ եաղմըշ տըր :

Մէրգումէ պունու սէօլէտիկիլէ պէրապէր, սէսինտէ
պիր էսէրի իսէլէճան տէրքեար օլտուղու հալտէ, շու ա-
թիտէրի լուզէթլէրի օգուտու,

« Իսթէր էճէլիզ պիր սուրէթտէ էօլէյիմ, վէ իսթէր
էճէլիմէ, իշպու եաղըխանէմի հէր քիմ քի աչար իսէ, պու
քեաղըտլարըմը, քեաթֆէթէն, կէօթիւրիւպ Թամբը սօգա-
ղընտա քեային 17 նիւմէրօլու խանէտէրի մատմօագէլ Րի-
կօլէթէ թէպիմ իյլէմէսինի, ըհճա իաէրիմ : »

Րիկօլէթ, մէզքիւր զարֆըն իւզէրինտէ եաղըլմըշ պու-
լունան օլ իպարէեի օգուտուգտան սօնրա,

— Աճապա, մօնսիէօ Րօտօլֆ, պու զարֆըն միւհրինիւ
հէքք իտիպ աչմագլըղա մէէզունիյեթիմ պուլունմագտա
մը տըր, — տէտի :

— Շիւբհէսիզ, զիրա, մէկէրչի, Ժերմէն քէնտի մէք-
թուպունտա, քէնտի քեաղըտլարը իչինտէ, խասսէթէն
սիզէ խիթապէն պիր մէքթուպ տախի պուլունտուղունու,
իշար իյլէմիշ տէկի՛լ մի տիր :

Պունուն իւզէրինէ , մերգումէ , մէգքիւր զարֆըն միւհ-
րինիւ հէքք իթտի , վէ ֆիլվազը տա , տէրունինտէ պու-
լունան պիր չօգ քեաղըտլար արասընտա , իւզէրինտէ ,
«Մատմազէլ Րիկօլէթէ» տէյի եազըլմըչ պիր մէքթուպ
պուլունուպ , վէ մէգքիւր մէքթուպուն միւնտէրիճաթը
տախի , շու աթիտէքի իշարաթ տան իպարէթ պուլունմագ-
տա իտի ,

«Մատմազէլ , սիզ պու մէքթուպու օգուտուղունուզ
վազըթտա , հալիյէ պէն պէրհա եաթ պուլունմաեաճաղըմ
տըր . . . Էկէրչի , պէնիմ գօրգմագտա օլտուղում կիպի ,
սօն տէֆա գուրթուլմուչ օլտուղում տուզաղա մանէնտ
եէնի պիր տուզաղա տահա տիւշմիւչ օյարագ , պիր սույի
գասա , եիւզիւնտէն , էճէլէ գուրպան կիթմիւչ օլմագըղըմ
զահիրէ չըգարտա անլաշըլըր իսէ , օլ վազըթ , իշպու մէք-
թուպումտա , Բէրհէհէ հւլէ մագա մընտա իշար իյլէմիւչպու-
լունտուղում պազը մալիւմաթլար սայէսինտէ , ճանըմա
գասա իթմիւչ օլանլարըն քիմլէր օլմուչ օլմալարընն անլա-
շըլաճաղը , իհթիմալի գավիտէն տիր . . . »

—Ահ , մօնսիէօ Րօտօլֆ , —տէտի Րիկօլէթ , օգումա-
սընը գաթ իտէրէք , —Արթըգ շիմտի , մերգումուն հիւզն
ու մէրագընըն սէպէպինի ոլիւթիւն պիւթիւն անլամագ-
տաեւմ . . . վահ , գէվալլը ժէրմէն վահ , մէկէր իսէ , պի-
շարէ , հէմիչէ պու եօլտա գօրգուլար վէ մէրագլար բէնչէ-
սինտէ էսիր պուլունմագտա իմիւչ . . .

—Էվվէթ , շիմտի անլաշըլմագտա տըր քի , պիշարէնին
տէրտի բէք պիւյիւք իմիւչ . լաքին , պէնտէ սիզէ գավիէն
խապէր վիրիւրիմքի . . . արթըգ օլ ֆէնա կիւնլէր կէչիպ
մահվ օլմուշլար տըր . . .

—Հայֆա քի , մօնսիէօ Րօտօլֆ , օլ տէօյլէտիկինիզէ , հէր
նէ գատար , բէք չօգ արղուքէչ պուլունմագտա իսէմտէ , եի-
նէ քեամիլէն իւմիտվար օլամաեօրում , չիւնքի , իւրըսըղըդ
թէօհիլէթիլէ մահպէսէ իլգա իտիլմիւչ օլմա պիր ատէմի
. . . քիմ աճըեւպ վէ քիմ քարտըմ իտէճէք տիր . . .

— Բահաթը գալալ իւզրէ օլունուզ, մէրգումուն ճինս հասըզլըզը պիր քէրրէ զահիրէ չըզըպտա անլաչըտըգտան սօնրա, արթըզ էջլէ մէթրուք պիր հալտէ գալմանըպ. . . իլլա էթրաֆընը պիր չօգ տօսթլար իհաթա իտէճէքլէր տիր. . . իչթէ, պիրինճիսի սիզ քէնտինիզ, պատէհու, թա վագթի սէպավէթինտէն պէրու ճիւտա տիւշիւրիւմիւշ պուլունս տուզու օլ քէնտի սէվկիւլիւ վալիտէսի տիր:

— Վալիտէսի մի. . . մէկէրչի Ժէրմէնին վալիտէսի վար մը տըր:

— Էվլէթ. . . հէմ վար տըր, վէ հէմտէ զէվալը գատըն, մէրգում միչին մահվ ու զայպ օլմուշ տուր տէյի զանն իյլէմէքտէ տիր. շիմտի մէրգումէ գատընըն, քէնտի էվլատընը, պիրտէն պիրէ կէօրտիւկիւնտէ, նէ՛ մէրթ էպէլէրտէ շազ ու մէսըրու օլաճաղընը, արթըզ սիզ տիւշիւնէպիրիւսինիզ, ֆագաթ, հէնուզ պունուն վագթի տէկիլ տիր, պիր քէրրէ շու ալչադճա իֆիթիրատան գուրթ ուլտունտա, ծնտան սօնրա: Կէօրիւեօրմուսունուզ շիմտի, օլ էակի ֆէնալըզ կիւնէրի կէչմիշ տիրլէր տիմէքլիկիմտէ, հագզըմ պուլունմագտա տէկիլ մի տիր: Սագըն մէրգումա, քէնտի վալիտէսինէ տայիր պիր շէյ սէջլէմէեէսինիզ, զիրա, պէն պունու սիզէ, էսրար նէվինտէն օլարագ, սիզին մէրգումու քէմալի ուլուվի հիմմէթ վէ սըտգ ու խալիսէթ իւզրէ աճըերպ սէվմէքտէ օլտուզունուզ ու կէօրտիւկիւմտէն, պարի հիչ տէկիլ իսէ, իսթիգպալտէ նայիլ օլաճաղը հալ ու հալէթ հագզընտա գալպինիզ րահաթ օլարագ, շու շիմտիքի հիսս իյլէմէքտէ պուլունտուզունուզ քէտէրի ազիմ իւզէրինէ, ճիւզիճէ թէսէլլի պուլմուշ օլասընըզ տէյի սէյլէտիմ:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, մօնսիէօ Րօտօլֆ, վէ սէջլէտի կինիզ պու սըրրըտա, քիմնէեէ իֆչա իթմէեէճէկիմ զըմսնընտա, քէմալի էմիյնէթ իւզրէ օլապիրիւսինիզ. . .

Վէ պատէհու Րիկօլէթ պաչլատը շու աթիտէքի սուրէթտէ, Ժէրմէնին մէքթուպունուն աէվամընը օգումանտա

«Մատմագէլ, թէրճէմէյի հալիմի շէօյլէ պիր կէօզտէն կէչիրտիկինիգտէ կէօրէճէքսինիզ տիր քի, պէն, միւստէ- թի էօմրիւմտէ, տայիմա պէտպախթ պիր հալտէ պուլուն- մուշում տուր. . . միւսթէսնա օլարուգ կէչիրմիշ օլտուղում պիր կիւզէլ էօմի, եալընըզ սիզինլէ գօմշուլուգ իթտիկիմ վադըթտաքի կէչիրտիկիմէօմի օլմուշ տուր. . . Սիզէ հիշ պիր տէֆա սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէտիկիմ շէյլէրի, «Եւ- շէլ Բէ-ր Է-դ-լ Է-ն-լէ-րի» սէրլէվհասըյա եազմըշ պուլուն- տուղում պիր ուֆադ թիզքեարնամէմի օգուտուղունուգ- տա անլախաճագսընըզ տըր :

«Սայքի պէն հէր կիճէ, սիզտէն այրըլարագ քէնտի օտամա կիթտիկիմտէ, հագգըմտա իպրազ իյլէտիկինիզ հիւսնի թէ- վէճճիւհ սայէսինտէ, ֆիքրիմտէ թէվէլլիւտ իտէն թէսլի- եթպախշ թէֆէքքիւրլէրի, քէմալի խալիսէթ իւզրէ գա- լէմէ ալմագտա, վէ անճագ պու թարիզլէ, քէնտի տէրտի տէրունիմ յիտտէթինի թախֆիֆ ու թէսկին իտէպիլմէքտէ իտիմ. . . Սիզին տօսթլուգ նազարըյա պագմագտա օլ- տուղունուգ նօգթալարա, պէն իսէ մէյլ ու մուհապպէթ նազարըյա պագմագտա իտիմ: Վէ նիհայէթ, սիզի էզճան ու աիլ սէվմէքտէ օլտուղումու, թա գալպինիգտէ քէտէ- րէնկիզ պիր թէզէքքիւր լէվհասը բէյտա իտէճէկիմ իշպու տաղըգաեա գատար կիզլէմիշիմ տիր: . . Պէն, քէնտի թա- լիմին, հատտէն զիեատէ ֆէնա օլտուղունու պիլտիկիմտէնշ մէգքիւր տուղումուն, հէր նէ գատար զիեատէ սաֆվէ- թի տիլ իւզրէ օլտուղուն պիլմէքտէ իտիմ իսէ տէ, պէլքի սիզին տախի պէտպախթլըղընըզը մուճիպ օլուրում շէքք ու խէվֆինէ մէպնի, գաթան տիհանըմ աշըպտա, լագըր- տըսընը պիլէ իթմէմիշ իտիմ:

«Շիմտի պէնիմ պիր սօն արզու վէ միւրատըմ վար տըր, վէ ումարըմ քի սիզտէ անըն գապուլ վէ իճրասընա հիւմէթ իտէրսինիզ:

«Պէն սիզին նէ մերթէպէլէրտէ շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ չալըշմագտա օլմանըզը կէօրմիւշիւմտիւր, վէ

քիւլլի վէ էմէք զահմէթ իլէ դաղանմագտա օլտուղունուզ ճիւղի պիր թէմէթթիւ իլէ, նէ եօլտա հիւսնի նիզամ վէ էմրի մէղկեթ իճրա իտերէք կէչինէպիրմէքտէ օլմանըղա տախի ալեհա հիւսնու մոր : Հէր նէ դատադ սիղէ հիւ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ իսէմտէ, չօգ տէֆալար, եա պիր կիւն, էօյլէ հատտ ու դարարտան զիեատէ չալըչարադ իսասթէ տիւշէճէք օլուր իսէնիզ, հալինիզին նիճէ օլաճաղը իւզէ րինէ տիւշիւնտիւքճէ, իւզէրիմտէ պիր լէրղայիշ հուսու լիյլէ, տիւչարը հէյպէթ ու տէհչէթ օլմուշումտուր : . . ֆէ մալի մէսէրրէթլէ սէօյլէրլմ.քի, շիմտի, հէր նէ դատար, պէրէքէթ վիրսին.քի, կէնճլիկէ մախսուս օլան պիր պիդայա լըղընըզ սայէսինտէ, տիւշիւնիւպ կէօրմէքտէ տէկիլ իսէ նիզտէ, իլէրուտէ պիր կիւն, մաազալլտա տիւչար օլմագ լըղընըզ իհթիմալտէն պուլունան տարլըզ, վէ պէլքիտէ . . . սէֆալէթ կիւնլէրինիզտէ, սիղէ պիր ճիւղի իմտատ ու մու ալլէնէթ իթմիշ օլապիլէճէկիմ տիր : »

— Նէ տիւշէք իսթէեօր, մենսիէօ Բօտօլֆ, — տէտի Բի կօլէթ թէաճճիւպ իտերէք :

— Օգուեռնուզ . . . տէվամ իտինիզ պագալըմ . . .

Բիկօլէթ թէքրարէն օգումահա պաշլաուր,

« Պէդայէթ իտարէլի պիր սուրէթտէ կէչինէպիրմէքտէ օլտուղունուզը պիլտիլիմ կիպի, մաազալլտա էօյլէ պիր միւշ քիլ հալտէ վէ տարլըզ իչինտէ պուլունտուղունուզտա իսէ, էն ուֆագ պիր եարտըմըն, նէ դատար զիեատէ իչինիզէ եարանաճաղընըզը տախի տիւշիւնէպիլտիկիմտէն, հէր նէ դատար ֆագըր հալիմ տէրքեար իսէ տէ, պու կիւնէ գատար եարմիշ օլտուղում իգօնօմեա սայէսինտէ, 1,500 ֆըրանգ արթըրմըշ, վէ պիր պանքէրէ ֆայիղէ վիրմիլիմ տիր, վէ բուլի ճիհանտէ պուլունտանտա պաշղա մալ ու միւք հիւ պիր շէյիմտէ եօգ տուր. իմտի, նասըլ քի անըտա պու քեաղըտ լարըն իչինտէ պուլաճագսընըզ տըր, քէնտի վասիյեթթնա մէմլէ, մէպլաղը մէզպուրու սիղէ իհտա իյլէմիշիմ տիր. պէնիմ պու արզու վէ պու միւրատըմա, էճէլէ գուրպան կիթ-

միշտ օլան . . . պիր տօսթ վէ պիր դարտաշ արզու վէ միւրաթը նազարըյլա պաղարադ , գապուլ էյլէմէնիզի թաւէպ իտէրիմ : »

—Մ' , մօնսիէօ Բօտօլֆ — տէտի Բիկօլէթ պիր թաւափտան կէօզլէրինտէն եաշլար տէօքիւպ , վէ տիկէր թաւափտան տախի , մէզքիւր մէքթուպու մէրզումա թագտիմ իտէրէք , — ամա՛ն , ալընըզ , արթըզ սիզ ալընըզ , զիրա , պէն բէք ֆէնա օլմահա պաշլատըմ . . . զէվալլը ժէրմէն , քէն . . . տիսինին շու հալինտէ , պէնիմ իսթիդպալիմի տախի մէրադ իտիպ տիւշիւնմէքտէ՝ պուլունմուշ տուր . . . Օ՛ֆ , սիւպ հան Սլլահ , պու նէ՝ երւրէք , պու նէ՝ կիւզէլ երւրէք :

—Վագաա , չօգ շայրանը թահսին վէ չօգտա գահրաման երւրէքի պիր չօճուզ , — տէտի Բօտօլֆ տուլլուլու պիր սէջլէյիշ իլէ . . . Լաքին , ա՛ չօճուղում , մէրադ իթմէյի . . . նիզ , գալպինիզի թէսկին իսինիզ , նէ՛ վար տըր , համա օլսուն , ժէրմէն էօլմիւշ օլմահալ պէր հասաթ պուլունմագ . . . տա տըր , վէ էզ ճիւմէ պու վասիյեթնամէնինտէ շու մէն . . . ֆաաթը վար տըր քի , հիշ տէկիլ իսէ , պու սայէտէ , մէր . . . գումուն սիզի նէ ըատտէլէրաէ սէվմէքտէ պուլունմուշ օլմասընը . . . վէ հալէատա նէ մէրթէպէլէրտէ սէվմէքտէ պուլունմասընը . . . անլամըշ օլտունուզ :

—Վէ զարիպ եէրի նէրէսի տիր պիլլըմիսինիզ , մօնսիէօ Բօտօլֆ , — տէտի Բիկօլէթ կէօզլէրի եաշլարընը սիլէրէք , — պէն գաթան ժէրմէնին , պէջլէ հագգըմտա մէյլ ու մու . . . հապէթի պուլունմասընըն ֆէհմինէ վարըպտա շիւբհէ էյլէմէմիշիմ տիր : Նասըլքի սէջլէտի իտիմ , վագաա , գօմ . . . շուլուղումուղուն իւք վագըթլարընտա , Մ . Ժիրօտօ իլէ Մ . Դապրիօն , ալէսէվիյէ աշգպազլըղա գալգըշըպտա գըզլարը ալտաթմագ իւզրէ իսթիմալ օլունա կէլմէքտէ օլան պաս . . . մա գալըպ էլֆազլար վէ լիսանլար իսթիմալիյլէ , եանի , «մատմօաղէլ , սէնին նարի աշգըն իլէ եանըպ թուլունմագ . . . տաերզ » կիպի պիր չօգ շէյլէր եազտըլար իսէ տէ , սանրատանտա էջլէ պօշ լագըրտըլարա էհէմիյեթ վիրիլմէտիկի-

նի, վէ պինաէն ալէյհ հիչ պիր սէմէրէ հասըլ օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէն, եավաշ եավաշ, էօյլէ պօշ պօշաղլըդլարտան վաղ կէշմէկէ պաշլատըլար իտի. հալ պու քի ժէրմէն, մուղայիրի օլարագ, հիչ պիր կիւն տիհանընտան աշգ ու սէվտաեա տայիր պիր լուղէթ պիլէ չըդարմըշ տէկիլ իտի. վէ հաթթա, պէն քէնտիսինէ, պէ յնիմիդտէ խալիսանէ պիր տօսթլուգ թէմէլի վաղընը թէքլիֆ իյլէաիկիմտէ, քէմալի սէրպէսթի վէ պիր սաֆտէրունի իւզրէ դապուլ իթմիլ իտի, վէ իշթէ օլ կիւնտէն պէրու տիր քի սահիհ պիր տօսթլուգ իւզրէ պուլունմագտա իտիք, Լաքին... պագընըլ... մօնսիէօ Ռօտօլֆ, շիմտի սիզէ պէն դավիէն սէօյլէ եէպիլիլիմ քի, ժէրմէն օլ վագըլթլարտա, չօգ իյի իթմիլտիր տէ, մէրգուճան տիկէր գօմշուլարըմըն թարիգինի թու թարագ, պանա էօյլէ աշգ ու սէվտաեա տայիր հիչ պիր լագըրտը աշմամըշ տըր... եօգսա հալիյլէ, քէնտիսի տախի, տիկէրէրին տէրէճէլէրինէ ինմիլ պուլունմագ իտի...

— Լաքին, ժէրմէնին շու հալինէ օլ վագըլթ, էլպէթթէ, սիղ քէնտիսիլ տախի թէաճճիւպ իթմիլ օլմալըսընըլ տըր... էօյլէ տէկիլ մի:

— Էվլէթ, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, ֆագաթ, պէն պունուն սէպէպինի, անըն քէնտի մէղիյեթինէ համլ իթմէյիպ, իլլա, հիւզն ու էլէմինէ համլ իթմէքտէ իտիմ...

— Վէ էլպէթթէ, մէղքիւր հիւզն ու էլէմ իւզրէ պուլունմատընտան տօլաեքտա, պիրագ կիւճէնիպ մահզուն օլմագտա իտինիլ... էօյլէ տէկիլ մի:

— Վագաա մէրգումտա, եալընըլ մէղքիւր գուսուրու կէօրմէքտէ իտիմ, — տէտի մէրգումէ զայէթլէ սաֆտէրունճա պիր սէօյլէյիլ իլէ, — Լաքին շիմտի իսէ, պիւթիւն պիւթիւն աֆվ իյլէմէքտէյիմ... վէ հաթթա, օլ վագըլթլար թայեիպ իյլէմիլ օլմամտան տօլաեք, թէէսսիւֆ տախի իյլէմէքտէյիմ...

— Էվլէթ, շիմտի աֆվ իյլէմէքտէսինիլ, չիւնքի պիշաքէնին բէք չօգ քէտէրլի օլմուշ օլմատընը պիլմէքտէսինիլ,

վէ պոլնստանտա զաթինազար . . . պէլքիտէ , մատամքի շիմտի , մէրգումուն , պու մէրթէպէ հիւզն ու էլէմի տէրքեար օլտուղու պիր հալտէ պիլէ . . . սիզի , ճան ու տիլտէն սէվմէքտէ պուլունտուղունու տախի կէօրմէքտէսինիզ , էօյլէ տէկիլ մի — տիյէրէք , իլավէյի մէգալ իթտի Բօտօլֆ կիւլիւմէէրէք :

— Հագդընըզ վար տըր . . . էօյլէ պիր կէնճ վէ էօյլէ պիր մէրտ թապիաթլը ատամըն մէյլ ու մուհապպէթինի ճէլպ ու տավէթ իթմէքիքտէ , պիր գըզ իչին , տօղրուսու , մէմնուն օլուպ վէ իֆթիխար իթմէէէնէք պիր շէյ տէկիլ տիր , նիհայէթ , եիւրէք տիր հօշանըր , շաղ օլուր . . . էմմա էօյլէ տէկիլ մի , նէ տէրսինիզ , մօնսիէօ Բօտօլֆ :

— Ինչապլահ պիր կիւն սիզ տախի մէրգումուն տույղուսունա հիսսէմէնտ օլարազ , նայիլի մէյլ ու մուհապպէթ վէ վուսլէթ օլուրսունուզ :

— Էյ , մօնսիէօ Բօտօլֆ , օլ սէօյլէտիկինիզ տախի իհթիմալին խարիճինտէ տէկիլ տիր , յիւնքի , մէրգումուն շու շիմտիքի հալի , հէմ տիլավիզ վէ հէմտէ բիգգաթամիզ տիր , զէվալլը Ժէրմէն : Հայտէ պիր տագըգա իչին քէնտիմի անըն եէրինտէ թուլթաեըմտա , օնա կէօրէ տիւշիւնիւպ , վէ օնա կէօրէ մուհաքէմէ իյլէէէյիմ . . . մէսէլա , մէրրգումուն եէրինտէ օլտա իտիմտէ , հէր թարափտան թահգիր օլունտուղում վէ մէթրուք պիր հալտէ պուլունտուղում թագտիրտէ , գարչլմա ճանտան պիր տօսթ չըդաւազ , հագգըմտա մէէմուլիմտէն չօգ զիեատէ պիր բիգգաթ , պիր շէֆգաթ , վէ պիր մուհապպէթ իպրազ իյլէմիշ օլտա իտի , սիւպհան Ֆլահ , արթըգ պէն օլ արատա նէ օլմազ իտիմ , նէ տույմազ իտիմ , վէլհաւըլ քէնտիմի , նէ մէրթէպէլէրտէ մէսուտ ատտ իտէրէք մի միւն ու միւլթէշէքքիւր օլմազ իտիմ : — Ըիկօլէթ պուսու պէօյլէ սէօյլէտիքտէն , վէ ճիւզիճէ տախի սիւքիլի իթտիքտէն սօնրա , պիր տհը տէրուն իւզրէ թէքրարէն քէլմէ աղազ պիրլէ , — « Լաքին , տիկէր ճիհէթինիտէ տիւշիւնմէքիւր էլզէմիլ :

Կէթտէն տիր . . . պիզիմ իբիմիզ տախի օլ դատար փագ-
 րը հալ իւզրէ պուլունմագտաեըզ քի , չօդ իհիմմալ տիր
 քի , էօյլէ պիր մէյլ ու մուհապպէթէ դալգըշմագլըգտա ,
 էմրի պասիրէթէ մուղայիր սաեըլսա ճայիզ տիր . . . Խայր
 մնսիէօ Բօտօլֆ , խայր , չիմտիքի հալ էօյլէ պիր շէյ իւ-
 զէրինէ տիւշիւնմէք իսթէմէմ , չիւնքի , օլապիլիւր քի , ազըւ
 սըզճա պիր հաքէքէթտէ պուլունմուշ օլուրում : Էն զիեա-
 տէ սազ վէ էմին թարիգ պէնճէ դաճըլիսի տիր պիլիւրմի-
 սինիզ . պէն ժէրմէն հագգընտա , թա մահպէստէն դուր-
 թուլունճաեա դատար , էլիմտէն կէլէն տզսթլուղու եա-
 բարըմ . վէ ինշաալլաճ պիր կիւն մահպէստէն չըգտըգտան
 սօնրա իսէ , մէյլ ու մուհապպէթ վիրմէքլիք եօլունու թութ-
 մագլըղմմը , եօդսա եինէ էվլէլքի տօսթլուղումուզ թա-
 րիգինէ տէվամ իթմէքլիկիմիլ գ մի իգթիզա իտէր , բահաթ
 պիր գալպ ու ֆիքիւր իլէ տիւշիւնիւրիւմ , էկէրչի ֆիքր ու
 գալպիմ աչգ ու մուհապպէթ թարաֆընտ մէյլ իտէր իտէ
 . . . է՛յ , գօմշուճուղում , նէ՛ եաբաեըմ , պէնտէ օլ թարիգի
 թուլթարըմ . . . նէ՛ իւզումու վար տըր չիմտիտէն , էօյլէ
 շէյլէրէ գալգըշպտա , նաֆիլէ եէրտէ զիհնիմի եօրմագլը-
 զըն : Լաքին , մնսիէօ Բօտօլֆ , վագըթ կէչմէքտէ տիր ,
 պէն շու չամաշըրլարը թօրլաեըպտա պիր պօյլէ եաբանա
 դատար , սիզտէ շու քեաղըտլարը թօրլաանըզ , ֆէնա օլ-
 մազ զանն իտէրիմ , հա՛ , էօյլէ տէկիլ մի . . . Ը՛հ , ալ
 գալթը քի , օլ պէնիմ ժէրմէնէ հէտիյեէ իթմիշ օլտուղում ,
 վէ պիր քիսէ տէրունինտէ պուլունման թուրունճի րէնք ու-
 ֆագ պիր պօեուն պաղըեը ունուտաճագտըմ , պէսպէլլի
 շու չէքմէնին իչինտէ օլմալը տըր . էվլէթ , էօյլէ եա՛ էօյլէ
 եա , իշթէ պուրատա տըր . . . Օ՛հ , պագընըզ , շու քի-
 սէեէ պագընըզ , նէ՛ գատարտա կիւզէլ տիր . . . նէ՛ կիւ-
 զէլ տէ իւզէրի իշլէնմիշ տիր . . . Պիշարէ ժէրմէն , պու ու-
 ֆաճըգ պիր գրավաթը , ատէթա պիր էսէրի մուգատտէս
 (մասունք) մագամընտա , քէմալի տիզգաթ վէ հիւրմէթ
 իւզրէ սագլամըշ տըր . . . Պունու էն սօն տէֆա պօյնումա

պաղլատըղը՝ կիւնիւ, բէք իյի տէրխաթըր իյլէմէքտէյիմ, վէ քէնտիսինէ վիրտիկիմտէ իսէ, ու մէրթէպէ մէմուռն ու մէսրուր օլմուշ տուր քի . . . էվվէթ, ու մէրթէպէ մէմուռն ու մէսրուր օլմուշ տուր քի . . . :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, օտա գարուսու տուր վուրուտու :

— Բ՛իմ տիր օ, — տէյի սիւալ իթտի Բօտօլֆ :

— Մաթիէօ խաթունա սէջլէեհէճէկիմ վար աըր, — տէյի ճէվապ վիրտի տիշարաան պիրի, ինճէ վէ պօղուգ պիր սէս իլէ, վէ պսեազը խալգա մախսուս պուլունան պիր թէլաֆիուգ իւգքէ (պու մատամ Մաթիէօ, նաորլքի տէրխաթըր օլունապիլիր, էլմաս տէլլալը պիր գատըն իտի :)

Աճայիպ պիր սուրէթտէ թէլաֆիուգ օլունմագտէ օլան մէգքիւր սէս իւգէրինէ, Բօտօլֆուն ֆիքրինտէ պազը կիղլի վէ եախօտ գարալը թէգէքքիւրլէր ուեանմաեա պաշլատըլար : Մէրցում մէգքիւր շիւբհէլէրինի հալլ իթմէք նիյեթիլլէ, բըրըր ալտըղը կիպի, կիտիպ պիղգաթ քէնտիսի գարուեու աչտը, վէ գարըսընտա, վագթիլլէ, եանի Սիթէտէ, լա կուալէօգիւ, Շուրինէօրիւն աթաճազը տաեադտան գուրթարտըգտան սօնրա, մէրգումէսի քէնտի բէնչէյի խապիսանէսինտէ թուլթմագտէ պուլունան Օկրէսին Թարի-Ֆիրան թէսմիյէ օլունան մէյիսանէսի միւշթէրիլէրինչ տէն Պարպիյեօն նամ կէնճ վէ թիւսիւղ հայտուտու պուլտու, վէ մէրգումուն լէհճէսինաէ տէրքեար օլան ասարը ճիւրմ ու ճինայէթին, բէք կէօգէ վուրուր տէրէճէտէ պուլունմասընտան, անինտէ ֆարգ իտիպ թաչըտը :

Հալ պու քի Պարպիյեօն, ու Մէթր տ'էգօլիլլէ լա Շուլթի պիր արապսեա պինտիրիպտէ, քէնտիսիտէ արապսեա ճըլըգ իտէրէք, Պուպ վալ չիֆթիլիկի չուգուր եօլունա կէօթէլումիւշ օլտուղու կիպի, Սիթէտէքի պիշարէ պիր սիւտճիւ գարընըն գօճասընը էօլտիւրմիւշ օլմասը ճիհէթիլլէ, Արնուվիլ չիֆթիլիկինտէ, մէրգումէ սիւտճիւ գարընըն, գէվալլը լա կուալէօգէ գարըր ատալէթ ու հադարէթէ թահ-

րիքինէ սէպէպիյեթ վիրմիշ պուլունան Պարպիյեօն , եա ,
 թա օլ վադըթտան պէրու , եանի թաբի-ֆրանտու պիր
 քէրրէ կէօրտիւքտէն սօնրա , պիր տահա կէօրմէմիշ օլմա-
 սընա մէպնի , Բօտօլֆուն էշքեալ ու սիմասընը ունութմուշ
 օլտուղունտան , վէ եախօտ , մէրգում օլ կիճէ պաշգա պիր
 գըեաֆէթտէ օլուպ , վէ շիմտի իսէ պիւթիւն պիւթիւն պաշ-
 գա պիր գըեաֆէթտէ պուլունմասընա միւպթէնի , Բօտօլ-
 ֆու կէօրտիւքտէ , հիշ պիր էսէրի թէաճճիւպ կէօլթէրմէտի
 —նէ իսթէրսինիլ , — տէտի Բօտօլֆ :

—Մաթիէօ իսթունա պիր մէքթուպ վար տըր տա , անը
 վիրէճէք իտիմ . . . վէ հէմաէ , պիզգաթ քէնտիսինէ թէս-
 լիմ իթմէքլիկիմ իգթիզա իյլէմէքտէ տիր , — տէյի ճէ-
 վապ վիրտի Պարպիյեօն :

—Մէրգումէնին օտասը պուրասը տէկիլ տիր , շու գար .
 չըտաքի գաբուեա պազընը , — տէտի Բօտօլֆ :

—Է՛յվալլահ , էֆէնտի , աֆվ իտէրսինիլ , գաթէն պա-
 նատա , սօլ թարաֆտա տըր տէյի սալըգ վիրմիշլէր իտի
 էմմա , պէն եանըլորմ :

Էլմաս չարխճըսը Մօրէլտէն , մէրգումէ գատընըն իսմի-
 նի , եալընըլ էքր իւշ տէֆա իշիթմիշ օլտուղունտան , Բօ-
 տօլֆ , էլմաս տէլլալը օլան գատընըն իսմինի տէրխաթըր
 իտէմէտիկի ճիհէթլէ , Պարպիյեօնուն էօյլէ պիր խըսմէթ
 իլէ , մատամ Մաթիէօնիւն օտասընա կէլմէսինտէն տօլա-
 եր , մէրագ իտիպտէ , հիշ պիր չիւբհէեէ զահիպ օլմամագ-
 տա օլտուղու չէօյլէ տուրսուն , կէրչի մէրգում հայտու-
 տուն ճիւրմ ու ճինայէթլէրինէ ապիր պիր վուգուֆիյեթ-
 թիտէ պուլունմագտա տէկիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ
 տախի , հալ ու հէյեթթինտէ տէրքեար օլան պօղուղուգ-
 տան հօշլանամատըղընտան , մէրգումուն , մէքթուպու վի-
 րէճէկի գատընըն քիմ վէ եախօա նասըլ գատըն օլտուղու-
 նու կէօրմէքլիք մէրագըլլա , գաբուեա գաբաեըպտա իշէ-
 րի կիտէճէք եէրտէ , մուղայիրի օլարագ , գաբունուն իշին-
 տէ պէքլէտի :

Պարպիյեօն կիտիպտէ դարչըտաքի օտա գաբուսունու վուրուր վուրմազ, գաբու տուր աչըտը, վէ սիննի էլլի րատտէլէրինտէ օլուպ, վէ շիչմանճա վիճուտլու օլան պիր դատըն, էլինտէ պիր շէմաաան պուլունտուղու հալտէ, մէր-գումու գարչըլատը :

—Մաթիէօ խաթուն պուրատա՞ մը տըր, — տէտի Պարպիյեօն :

—Իշթէ պէն քէնտիմիմ, չօճուղում, նէ՞ իսթէրսինիզ :

—Շու մէքթուպու կէթիրտիմ, վէ ճէվապընըտա վի-րէճէքսինիզ տիր . . . :

Վէ Պարպիյեօն տէլլալ գատընըն օտասընտան իչէրի կիր-մէք նիյեէթիյլէ պիր աորմաթտը իսէ տէ, մէրգումէ իշա-րէթլէ, իլէրու կիթ մէմէսինի անլաթտըրտը, վէ մէքթուպու աչըպ պիր էլինտէ թուլմագտա պուլունտուղու մում րչը-ղընտա օգուտուգտան սօնրա, մէմնունիյեէթինի իմա իտէր պիր թարզ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք տախի,

—Բէք ալէա, չօճուղում, սէօյլէյինիզ քի, իսթէտիք-լէրի շէյլէրի քէնտիմ, եինէ սայիր տէֆալարտաքի վազըթ-լարտա կէօթիւրէճէկիմ տիր . Չօգ չօգ չօգտա սէլամլար . . . մէրգումէ գատընա . . . անլատընը զմը, չօճուղում :

—Էվլէթ, խանում էֆէնտի . . . պիզլիմ պախշիչիտէ ին-չաալլահ ունուլթմազընըզ եա . . . :

—Արթըզ սիզ անը, սիզի պուրատա կէօնտէրէնլէրտէն ալմալըսընըզ, չիւնքի ծնլար պէնտէն չօգ զիեատէ զէնկին տիրլէր . . . :

Մէրգումէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, գաբուսունու գաբանարագ իչէրի չէքիլի վիրտի :

Պարպիյեօն աճէլէ աճէլէ մէրտիվէնտէն աչաղը ինտիք-տէն սօնրա, Բօտօլֆ տախի գաբուեու գաբանարագ իչէրի կիրտի : Պարպիյեօն պուլվար իւզէրինտէ պիր տիւքքեան էօ-նիւնտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան բէք ատի վէ վահշի չէհրէլի պիր ատէմի կիտիպ պուլտու, վէ չօգլարըն կէրչի իշիտէպիլէճէկի, ֆագաթ անլաեամաեաճաղը պիր լիսան

իւզրէ օլուպ, վէ հալ ու թարգընտանտա, իճրա իթմիշ օլ-
տուղու մէէմուրիյեէթտէն բէք մէմնուն գալմըշ պուլուն-
տուղու անլաշըլմագտա օլտուղու թագտիրտէ, մէրգում
արգատաշընա,

—Է՛հ, Նիգօլա, —տէտի մէրգում, — հայտէ, սէնինլէ
պիրէր րագը աթալըմ, մէրգումէ իխթիեար գոտընը եա-
թըրաըդ էճէլ տօլապընա. պիզզաթ քէնտիտի էլմասլարը
սպարագ, լա Շուէթին էվինէ կէլէճէք տիր. վէ վալիտէնտէ
պիզէ եարտըմ իյլէտիկի թագտիրտէ, էլմասլարը բէք ալէա
էլինտէն աբարըր ալըրըզ, վէ պատէհու նաշինիտէ կէօ-
թիւրիւպ սէնին գահըղա աթարըզ (1) :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, հայտէ, չաբուգ կիթմէլիլիզ
չիւնքի պէնիմ, պիւր սաաթ էվվէլ Ասնիէրտէ պուլունմագ-
ըղըմ իգթիզա իտէր, զիրա, գարտաշըմ Մարսիալ,
շիւբհէ իտիպտէ, պիւր շէյին ֆէհմինտէ օլմասըն տէյի գօրգ-
մագտաեըմ :

Մէրգուման իքի հայտուտար, պէօլէճէ կիզլի պիր լի-
սան իւզրէ գօնուշտուգտան սօնրա, Սէն-Տընի սօգաղընա
տօյրու ուղանըպ կիթտիլէր :

Պու վագաատան ճիւզիճէ սօնրա, Րիկօլէթ իլէ Րօտօֆ,
ժէրմէնին օտասընը թէրք իլէ, թէքրարէն քէնտի աբա-
պալարընա պինէրէք, Թամիլ սօգաղընա ավտէթ իթտիլէր
Արապա գաբունուն էօնիւնտէ տուրտու :

Պիրտէ արապանըն գարուսու աշըլտըգտա, Րօտօֆ,

(1) Ֆրանսըզճասընտա, Ֆրանսըզլարըն տախի հիշ պիր շէյ անլա-
եամատըղը կիզլի պիր լիսան իւզրէ սէյլէշմիշ օլան շու ճիւլի, այնլէ
եազըլմըշ օլտուղունտան, պիզ տախի պիր նիւմնէ օլտագ պէեան
խտէլիլ :

«Վիէն քիւննշէ լօդ'աֆ, Նիթօլ, լա պէրպաս ֆօշ Կան լը քօն ա'ֆը...
էլապուլա շէ լա Շուէթ. լա Ֆր Մարսիալ նաշ էրպա — լա թէ քէտիլէ
Կէսպուսֆ սէ Կէսպա Կ'օրֆլէն, է Կէրէ նա թրէմալըն լը բէքօտի Կան
Դօն Բաւլան :

օրատա պուլունան մէյքէտէնին լամպալարը ընդընտա՝
կէչիտին ալթընտա , քէնտիսինին սատրգ ատամը պուլուն-
նան Միւրֆիւն պէրլէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Միւրֆիւն պիր մահէլտէ կէլիպտ! Բօտօլֆու պուլմա-
սը, մուլլագ սուրէթտէ, եւ պիւյիւք վէ տէ եւսօտ մէէ-
մուլին խարիճինտէ օլտն պիր վագանըն զուհուրինէ տէլա-
լէթ իթմէքտէ իտի , չիւնքի , Բօտօլֆուն նէրէեէ կիտիպ վէ
նէրէտէ պուլունմասընը , Միւրֆտէն պաշգա քիմնէ պիւ-
մէքտէ տէկիլ իտի :

—Նէ՛ տիր օ , նէ՛ վար տըր , —տէյի սիւալ իթտի պիր
թէլաչ վէ պիր հարարէթ իւզրէ Բօտօլֆ մէրգումա, օլ անտէ
Րիկօլէթտէ արապա տէրունինտէ , պիրլէքտէ կէօթիւրմիւշ
օլտուղլարը բարէթլէրի թօրլամագլա մէշղուլ պուլունտու օ
ղու հալտէ :

—Պիւյիւք պիր ֆէլաքէթ , մօնսէնէ՛օր :

—Սէօյլէյինիզ , Ալլահ աշղընա , չաբուգ սէօյլէյինիզ :

—Մ. Մարքի տ'մըվիլ . . :

—Էյ , նէ՛ օլմուշ տուր , սլանա պիւյիւք պիր գօրգու
վիրմէքտէսին :

—Պաւ սապահ քէնտի տօսթլարընտան պազը զաթլարա
պիր թաամ վիրմիշ իտի . . կէրչի հէր շէյ բէք կիւզէլ սու-
րէթտէ կէչմիշ իսէ տէ . . . վէ հաթթա քէնտիսիտէ , հէր
վագըթտան չօգ զիեատէ քէյֆլի վէ սէվինճլի պիր հալտէ
պուլունմուշ իսէ տէ , չի՛ ֆայիտէ քի, մուսիպէթէնճամպիր
էմրի պասիրէթսիզլիք . . :

—Էյ ճանըմ , պիթիրինիզ . . . նիհայէթ . . :

—Պիչարէ , տօլու օլմասընտան պիխապէր պզըլունտու-
ղու պիր թապանճա իլէ օյնամագտա իքէն . . :

—Էյ , նէ՛ օլմուշ, եօգսա ֆէնա պիր սուրէթտէ եարա-
լանմըշ մը տըր :

—Մօնսէնէ՛օր . . :

—Եւ նէ՛ օլմուշ տուր . . :

—Բէ՛ք տէհէթլու պիր հալ վագու պուլմուշ տուր :

— Նէ՛ սէօյլէ եօրսունուզ :

— Էվվէթ , թէլէֆ օլմուշ տուր . . .

— Քի՛մ , տ'Արվիլ մի . ա՛հ , նէ՛ գատար հէյպէթամի՛ղ պիր հալպու , — տէյի պաղըրտը Բօտօլֆ օլմէրթէպէ տիլլիքեաֆ պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ քի , օլ անտէ բաքէթլէր էլինտէ օլտուղու հալտէ արապատան ինմէքտէ պուլունան Բիկօլէթ ,

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ՝ նէ՛ օլտունուզ , մօնսիէօ Բօտօլֆ ,

— տէյի պաղըրտը :

— Մատմօազէլ , զիեատէսիյլէ էլէմպախշ պիր վազա վուգու պուլմուշ տուրտա , տօսթումա անը խապէր վիրտիմ , — տէտի Միւրֆ , Բօտօլֆ հատտէն զիեատէ տիւչարը էսէֆ օլմասը ճիհէթլէ ճէվապ վիրմէկէ միւգթէտիր օլամատը . զընտան , քէնտի թարաֆքնտան ճէվապ վիրէրէք :

— Տիմէք տիր քի պիւյիւք պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ տուր , էօյլէ՛ մի , — տէտի Բիկօլէթ , թէքմիլ վիճուտի տիթրէեէրէք :

— Էվվէթ , բէք պիւյիւք պիր ֆէլաքէթ , — տէյի ճէվապ վիրտի Միւրֆ :

— Ա՛հ , նէ՛ գատար հէյպէթֆէրմա՛ պիր գազա , — տէտի Բօտօլֆ չէնտ տազըզա սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա , — վէ պատէհու , Բիկօլէթին հէնուզ օրատա պուլունմասընը տէրխաթըր իյլէտիկինտէն , մէրգումէեէ խիթապէն տախի ,

— Աֆվ իտէրսիսիզ , չօճուղում . . զիրա , արթըզ սիզին իլէ պէրապէր իչէրի կէլէմէեէճէկիմ տիր . . . եարըն . . . քէնտի ատրէսիմլէ (1) պէրապէր , ժէրմէնին պուլունտուղու մահպէսէ կիթմէքիք իչին տախի պիր պիլէթ կէօնտէրիրիմ . . . եինէ եազընտա սիզինլէ տախի կէօրիւշիւրիւմ :

(1) Պու ապրէս լուղէթինին մանէատը բէք թանըմըջ օլտուլ վէ չօգտա իսթիմալ օլունմագտա օլտուղունտան , պունտան պէօլէ պիզտէ իսթիմալ իտէճէկիզ . պիլմէեէնլէրէ խապէր վիրիրիլ քի պիլատամըն իսթիսի , մախէսիսի , իշ մահէլլիսի , վէ մահէլլի իգամէթինի պիլտիրէն շէյէ ատրէս տէնիլիր :

—Ա՛հ, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, պիլա միւտահէնէ սէօյլէրիմ քի, իշպու քէտէրինիզտէն տօլաեր, զիեատէսիյլէ թէէսսիւֆ իյլէմէքտէյիմ . . . պէրապէր կէլիշ օլմանըզտան տօլաերտա թէէէքքիւրիմի պէեան իտէրիմ . . . Ինչաալլահ, ելնէ եագընտա կէօրիւշիւրիւզ, էօյլէ տէկիլ մի :

—Էվվէթ, չօճուղում, էվվէթ :

—Կիճէլէր խայր օլտուն, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, — տէտի Ռիկօլէթ, քէմալի էսէֆ իւզրէ, վէ պատէհու, բաքէթլէրի էլինտէ օլտուղու հալտէ, կէչիտ գաբուսուռնտան իշէրի կիտիպ կէօրիւնմէզ օլտու :

Պատէհու բրէնս իլէ Միւրֆ արապաեա պինէրէք, տօղրու Բիւմէ սօգաղընա կիթտիլէր :

Ռօտօլֆ տէրագապ մատամ տ'Արվիլէ, շու աթիտէքի սուրէթտէ պիր թէզքէրէ եազտը :

«Մատամ,

«Շիմտի պաշընըզա կէլէն, վէ պէնի, էն ազիզ տօսթլաւրմտան պիրի պուլունան Մ. տ'Արվիլտէն մահրում գըլան օլ աֆէթի նակէհանիեի իշիթտիմ: Արթըզ օլ անտէ, նէ մէրթէպէ տիւշարը հէյպէթ վէ քէտէր օլտուղումս նագշու պէեանէ իշթիեաճ կէօրմէմ:

«Պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէգքիւր հատիսէյի վէխիմէնին խարիճինտէ օլտուղու հալտէ, պաշգա պիր հալ իւզէրինէ նազարը տիգգաթընըզ տավէթ իթմէքլիկի, քէնտիմէ պիր վազիֆէ աոտ իյլէմիշիմ տիր . . . Բէզալիք իշիթտիկիմէ կէօրէ, էօկէ վալիտէնիզ պուրատա Փարիստէ իմիշ, վէ հիշ չիւբհէտէ եօգ տուր քի, պիր գաշ կիւնտէն պէրու կէլիշ օլմալը տըր, վէ պու կիճէ տախի, Բօլիտօրի պէրապէրինտէ օլտուղու հալտէ, Նօրմանտիաեա կիտէճէք իմիշ:

«Պէնիմ զանն ու իթիգատը լճա, մութլագա բէտէրինիւզին պաշընտա պիր թէհլիքէ չարխը տէճնմէքտէ օլմալը տըր: Էլէլէրի միւսաատէ պուեուրուր իսէնիպ, սիզէ մէնֆաաթ. պախշ պիր նասիհաթ վիրէյիմ: Պու սապահքի վուգու

պուլան տէհչէթլու ափէթ իւղէրինէ , չօգ իհթիւմալտէն տիր քի , պիր միւտտէթ իչին սիզ փարիսի թէրք իլէ , սալիւր պիր մահէլէ կիթմէքլիկէ , քէնտինիզէ պիր լիւղում կէօրէճէքսիւիզ տիր . . . Իմաի , մատամքի էօյլէ տիր , պէ . նիմ'նասիհաթըմը տիյնէեէրէք , վէ աւլա վազըթ կէչիւմէեէրէք , տօղրու , հէմ Օպիէեէ կիթմէլիսիւիզ , վէ հէմտէ , էկէրքի ք մահէլի մէզպուրա , էօկէ վալիտէնիզլուէն էվվէլ վասըլ օլմագլըղնըզ միւմքին օլամազ իսէ սալսի , հիչ տէ , կիլ իսէ , պարի այնի վազըթա սիզ աալի օրատա պուլուհմագլըղա չալըչմալըսընըզ . էլէմ իւզրէ օլմանընըզ , մատամ , կէքէք ուզագտան վէ կէրէք եագլընտան , տայիմն պէն սիզի կէօղէթլէյիպ գանըրմագտանըմ' . . . էօկէ վալիտէնիզլին քիւլի նիյեէթի ֆասիտէ վէ մէրտուտէսի , քեամիլէն պօշա չըգաճագլար տըր :

«Ատիյեէօ , մատամ , պու պիր դաչ լաղըրաղըլարը , բէք աճէլէ սուրէթտէ եաղտըմ' . . . Մ' տ'Արվիլի , տիւն ագչամ , շիմաիյէ գատար կէօրմէքտէ պուլունտուղում հալլէրին քեաֆէսինտէն տահա զիեատէ իյի , բահաթ , վէ մէսըւպ պիր հալտէ կէօրմիւշ օլուպ . . . վէ օլ հալտէ պըրաղմըշ օլտուղումտա խաթըրմա կէլտիքէ . . . ճիկէրիմ բարէ բարէ օլմագտա տըր :

«Մատամ , հէմիշէ սաֆիլէթ ու խալիսէթի աղիմէ իւզրէ պուլընմագլըղըմ հագդընտա , քէմալի էմիլիյեէթ իւզրէ օլապիլիսիւիզ ,

« P O S O I . 3 »

Մատամ տ'Արվիլ , մէզքիւր մէթուպու ալորդտան իւշ սաաթ սօնրա , բրէնսին նասիհաթը մուճիպինճէ , քէնտի գըզ չօճուղուտա պիլիքտէ օլտուղու հալտէ , Նօրմանտիաեա եօլճու օլմուշ տուր :

Բօտօլֆուն գօնաղընտան չըգան պիր բօսթա արապասը տալի , այնի թարիզի թութարագ , մտաամ տ'Արվիլին արգասընտան կիթմէքտէ իտի :

Լաքին , հայըֆ քի , Գլէմանս , քէնտիսինն օլ մէրթէպէ տէրտ ու մէրագ , վէ թէլաշ վէ գարդաշալըգ արասըն-

տա, Սէն-Լազար մահպէսինոէ, Ֆլէօր-տը-Մարիեէ թէ-
սատիւֆ իթմիշ օլմասընը խապէր Վիրմէքլիկէ ունութ-
մուշ իտի :

Հէրքէս տէրխաթըր իտէպիլիը քի, պուշտան պիր կիւն
էվվէլ, լա Շուէթ, նօթէր ժադ ֆէրանըն վէքիլխարճը պու-
լունան մատամ Սէրաֆէնէ կիտէքէք, լա կուալէօղիւն օղեր
հանաթ օլմասընը վէ ֆիլվազը պիւմէքտէ օլտուղու հալտէ,
օլ անտէ նէքէտէ պուլունմասընը, զահիրէ չըգարըպ խա-
պէր վիրէճէկինէ տայիր գօրղուլար վիրմիշ իտի : Վէ քէ-
զալիք, հէրքէս տէրխաթըր իտէպիլիը քի, նօթէր ժադ ֆէ-
րան, մատամ Սէրաֆէն իլէ լա Շուէթ միեանէսինոէ զու-
հուրա կէլէն պու սէօհպէթ իւզէրինէ, մաազալլահ, օա-
հիհէն մէգքիւր էսրար մէյտանէ չըգարըլըրտա, քէնտի
ճինայէթ տօլապլարը տախի, հալիլլէ զահիրէ չըգարըլար,
վէ պիյիւք մուխաթ արալարա տիւշար օլուր խէվֆ ու էն-
տիշէսինէ մէպնի, օլ պապտէ պիր թարիզի սէլամէթ օլ-
մագ իւզլէ, լա կուալէօղիւ զայպ իթմէքլիկի տիւշիւնմիւշ
վէ գուրմուշ իտի : Վէ հալթէա, օլ նիյեթի ֆասիտիեէ
մէպնի, քէնտի ճինայէթ շէրիքլէրինտէն պիրի օլան Պրա-
տամանթիյէ պիր մէքթուպ եազմիշ, վէ օլ խուսուստա, եա-
նի ֆլէօր-տը-Մարիին պաշընա եէնի պիր չօրապ էօրմէք
իւզլէ, կէլիպ քէնտիսինի կէօրնիւն տէյի տափէթ իյլէմիշ ի-
տի : Հալ պու քի, Պրատամանթի իշին, էօթէտէ, մէրգ ում
նօթէրին իշինտէն տահա գիետտէ միւսթաճէլ պիր իշ չըգ-
մըշ օլտուղունտան, շէօյլէ քի, մատամ տ'Արվիլին էօլէ
վալիտէսի, մէրգ ում շարլոթ անը պիլլիքտէ ալըպտա, գօ-
ճաուր Մ. տ'Օրպինեինին եանընա կէօթիւրմէք իւզլէ, խաու-
սէթէն փարիսէ կէլէրէք Պրատամանթի եէ Քիատէյի հալ
վէ թէրիֆ իյլէտիկի կիպի, Պրատամանթի տախի, քէնտի
աթիգ տօթթու օրան մատամ տ'Օրպինեինին խալթընա, նօ-
թէրտան զիետտէ ըիտիթ իթմէքտէ օլտուղտան պաշքան,
շիւբճէպիգ օլարապ, մէրգ ում նին իշինի թէրճիհ իլէ, նիյ-
եաթիւ մէնհուսէլէրինի իճրա իթմէքլիքտէ, տահա զիեա-

տէ պիր քեար ու մէնֆաթտա կէօրմիւշ պուլունտուղուն-
տան , նօթէրին տավէթինտէն սարֆը նազար իտիպ , վէ
մատամ Սէրաֆէնտէն տախի եիւղիւնիւ սագլաեարագ , կիզ-
լիճէ նօրմանտիաեա եօլճու օլմուշ իտի : Ենվմի մէզպուր-
տէ , ժագ ֆէրանըն պաշընտա պիր տէրտ ու պէլա երլտը-
րըմը բաթլամաեա պաշլամագտա իտի . շէօյլէ քի , լա Շուէթ
կէլիպ մէզքիւր գօրգուլարը վիրմէքտէ , վէ քէնտի սէօյլէ-
տիքլէրինին իսպաթլարընա գատըր պուլունտուղունու իտ-
տաա իյլէտիկիյլէ պէրապէր , նօթէրին քէնտիսինէ տախի,
վագթիյլէ , մատամ Սէրաֆէնէ թէրք իտիլմիշ պուլունան
մէրգուլմէ կէնճ գըզըն , օլ անտէ , լա Կուալէօղ իսմիյլէ , Սէն-
Լազար մահպուսխանէսինտէ օլմասընը , վէ էկէրշի , իւշ
կիւնէ գատար , 10 պին թանէճիք ֆիրանգ վիրմէզ իսէ ,
եէտինտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըտլարը , մէզպու-
րէ գըզա թէսլիմ իտէճէկինի , վէ մէզքիւրէվրագ սայէ-
սինտէ , մէզպուրէ կէնճ գըզըն տախի , քէնտիսինին , վագ-
թի սէպավէթինտէ , նօթէր ժագ ֆէրանըն թահթը սայ
ու հիմմէթինէ վագ իտիլմիշ օլմասընը անլաիւպ էօյրէնէ-
պիլէճէկինի , պիր սուրէթի թէհտիտանէտէ սէօյլէ-
միշ իտի :

Կէրշի ժագ ֆէրան , քէնտի ատէթինտէն պուլունան
պիր քիւսթախըզ իւզրէ , հէր պիր շէեի բաք ինքեար ի-
լէ , լա Շուէթի , պիր էտէպսիզ եալանճը մագամընտա , թէ-
միզճէ գօլմուշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , մէր-
գուլմէնին օլ թէհտիտլէրի թահթընտան , պիր պէլա չըգա-
պիլէճէկինէտէ իյիտէն իսքեաթ օլմուշ օլտուղունտան , տիւ-
չարը իսէվֆ ու էնտիշէ օլմագտա իտի : Մէրգուլմ բէք չօգ
ատամլար թանըմագտա օլուպ , վէ հէր եէրտէտէ խաթըր
սաեըմագտա պուլունտուղունտան , հէր նասըլ իսէ , պիր
եօլունու էլտէ իտէրէք , Ֆլէօր-տը-Մարինին , Սէն-Լազար
մահպէսինտէ պուլունմասընը , վէ մէզպուրէ իլէ մատամ
տ'Արվիլ պէյնինտէ , պիր միւքեալէմէ վագը օլմասընը , հէ-
ման օլ կիւնտէն խապէր ալարգտան պաշգա , հաթթա , լա

կուալէօգիւն տէրքեար օլան հալ ու հարէքէթի, հէրքէ-
 սին բիգգաթ ու թահսինին թահրիք վէ թէշվիգ իյլէտի-
 կինտէն, ադշամոտ սապահտա, օլ սայէտէ, մահպէստէն
 գուրթուլապիլէ ճէկինէ տախի վաղըֆ օլապիլմիշ իտի: Վէ
 մէրգում. իշպու մալիւմաթլար իւզէրինէ, քէնտի ֆիքրինտէ,
 շէյթանի պիր տօլապ գուրմուշ օլտուղունտան, վէ մէզքիւր
 տօլապըն մէվզըի իճրայէ վաղ խտիլմէսի իչին տախի, Պրա-
 տամանթինին իմտատ ու մուալէնէթինէ պիւլիւք իհթիեաճ
 պուլունտուղունտան, սըղը սըգըեա, մատամ Սէրաֆէնի
 կէճնտէրէրէք, մէրգում շարլաթանը արաթտըրմագտա, վէ
 էլէ կէշիրմէքլիկէ չալըշմագ տա իտի: Հալ պուքի, նիհայէթ,
 մէրգուման տիշարը կիթմիշ օլմասընը իշիթմիշ օլուպ, վէ
 քէնտի իշինճէ իսէ պիւլիւք թէհլիքէ պուլունմասը ճիհէթ-
 լէ, վաղըթ կէշիրմէքլիք պիր տիւրլիւ ուեամաեաճալըն-
 տան, քէմալի գօրգուսունտաննաշի, սայիր պիր չարէ, վէ
 սայիր պիր շէյթանլըգ տիւշիւնիւպ պուլմագլըջա մէճուր
 օլմուշ, վէ մուախիւէրէն, էլմաս չարխճըաը Մօրէլին զըղը
 լուիգ իչին, ուճունտա հիշ պիր գօրգու վէ թէհլիքէ պու-
 լունմատըղընը պէեան իլէ, Պրատամանթինին, քէնտիսինէ,
 կէճնտէրիպտէ իմէլէֆ իթմէքլիկի թէքլիֆ իյլէմիշ պուլուն-
 տուղու պիր ֆամիլեաեա, եանի, Սանիէր քէօքրիւսիւ եագը-
 նընտա իւքեան իթմէքտէ օլան, վէ Մարսիալ ֆամիլեա-
 սը տէնիլմէքտէ պուլունան նէհր գուրսանլարընա, միւրա-
 ճաաթ իթմէքլիկէ գարար վիրմիշ իտի: Ֆագաթ, մէրգում
 զատտար հէրիֆ, Ֆլէօթ-տը-Մարի հազգընտա տիւշիւն-
 միւշ օլտուղու պու շէյթանի պիր տօլապը, պիղզաթ քէնտիսի
 գուրուպ իշլէթմէկէ պաշլստըղընտա, պէլքի ճինայէթ ի-
 շինտէն սայիր պիր ճինայէթ տահա տօղարտա, քէնտիսի
 եագաեը էլէ վիրմիշ օլուր տէյի գօրգումագտա օլտուղուն-
 տան, վէ պինաէն ալէյհ, տայիմա գուրնաղլըգ խտիպ իհ-
 թիեաթ իւզրէ պուլունմագլըղըն էլզէմիյեթթինիտէ բէք
 ալէա պիլտիկինտէն. մէզքիւր նիյեթթի ֆատտէսինի, տիկէր
 պիր ատամըն էլիյլէ իճրա իթտիւմէքլիկէ, իհթիեաճը շէ-

տիտ կէօրմէքտէ իտի : Իմաի , պու էֆրեար ու մուգ սէտէ մէպնի , Պրատամանթինին Նօրմանտիաեա կիթ տիկինին ֆէրտասը կիւնիւ , մէրգուժնօթէր տախի , քէնտի մասլահաթ-կիւզարը օլան մատամ Սէրաֆէնի , օլ գիբրիին կէշտիկիմիլ , Անիէրտէքի Մարսիալ նամ հայտուտ ֆամիլեասընա կէօնտէրմիշ իտի :

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ՐԱՎԱԺԷՕՐՏԱՍԱՐԸ

Նօթէր Ժագ Ֆէրանըն էմր ու Թալիմաթը իւրրէ , մատամ Սէրաֆէնին , Անիէր քէօբրիւսիւ եագքընտա , Սէնա նէհրինիս պիր Թարաֆընտա վագը օլան ուֆաճըգ պիր ա-տա իւզէրինտէ եէրլէշէրէք Թէվաթթուն իթմէքտէ պու-լունան պիր ֆամիլեանըն , Եանի Մարսիալ ֆամիլեասը տէ-նիլէն նէհր գուրսանլարընըն խանէսինէ կիթտիկի ազշամ , շու աթիտէքի վագաալար , մէգքիւր խանէտէ կէշմէքտէ իտիլէր :

Շունու էվվէլա պիլտիրմէքլիք իգթիզա իտէր քի , մէգ-քիւր ֆամիլեա , պիր տուլ գատըն իլէ , տէօրթ նէֆէր էր-քէք , վէ իքի նէֆէր տախի գըզ էվլատտան միւրէթթէպ օլաուգլարը հալտէ , պունլարըն պիւյիւքլէրի , Եանի մէր-գումէ գարընըն զօճասը Մարսիալըն տախի , քէնտի բէ-տէրի միսիլու , մագթէլէնէ չըգարըլարագ , պաշը քէսիլ-միշ իտի . տիմէք տիր , մէրգուժան չօճուգլարըն , կէրէք բէ-տէրլէրի վէ կէրէք տէտէլէրի , քէնտի էճէլլէրի իլէ էօլմէ-յիպ , իլլա , ճէլլատլար մարիֆէթթիլլէ իտամ իտիլմիշ իտի :

Վէ մագթուլ Մարսիալըն տէօրթ էրքէք էվլատլարըն-տան իքինճիսի , միւլէպպէտէն քիւրէկէ աթըլմըշ օլաուգլուճն :

տան . . . մեղքիւր Րավաթէօր ճեղիրէսինտէ (ոյու իսմին մանէասընըն սէպէպի աշաղըտա անլաշըլաճագ տըր), մեղքիւր գալապալըդը ֆամիլեաւտան, շու աթիտէքիլէր պուլուն մագտա իտիլէր, եանի,

վալիտէ ֆարսիալ,

վէ իւշ նէֆէր էրքէք էվլաալարը թի, պունլարտան էն պիւյիւկիւ, Թէն-Լազար մահպուսիւնտէքի զիքրի կէշէն լա Լուվուն ամանը, եանի աշըդը օլուպ, վէ եիկիրմի պէշ չաղլարընտա իտի, վէ օնտան քիւչիւկիւ եիկիրմի եաշընտա, վէ էն զիեատէ կէնճի տաիի օնիքի եաշընտա իտի:

Իքի նէֆէրտէ գըղլարը պուլունուպ, պունլարտան պիրի օն սէքիլ, վէ տիկէրի տաիի տօղուզ եաշընտա իտի:

Պու եօլտա ֆամիլեալարտա, ճիւրմ ու ճինայէթին, հէյ պէթէնկիլ պիր միրաւ մագաւմընտա, միւթէսէլիլէն աթաւտան էվլատա, իլա նիհայէ աէվամ իտիպ կէլմէքտէ օլմաւը, քէմալի թէէսսիւֆ իւզըէ սէյլէրիլ քի, բէք չօգ տէֆալար կէօրիւլմէքտէ տիր:

վէ պէյլէ օլմասըտա թապիի տիր:

Նասըլ քի սայիր տէֆատա սէյլէմիշիլ տիր, թէքրարէն սէյլէրիլ, վէ հէր վագըթտա սէյլէնէճէկիլ տիր, շէյլէ քի, ճէմլեքթի պէշէրիյեէ, վէ եախօտ հիւքիւմէթիմիլ ֆէնալըգ տէնիլէն շէյին էօնիւնիւ ալմագըլըլ ապլա տիւշիւն մէյիպ, անճագ ճիւրմ ու ճինայէթ սահիպլէրի հապըլաւընտա, միւճագաթլար թէրթիպ վէ իճրա իթմէքլիկի տիւշիւմէքտէ տիր:

Ատամըն պիրի պիր ճինայէթ իշլէտիկիւնտէ, նէ եարըլմագտա տըր, հալիլէ, միւէպպէտէն քիւրէկէ կէօնտէրիլմէքտէ տիր . . .

Տիկէր պիր սահիպ ճինայէթ նէ եարըլմագտա տըր անընտա պաշը քէսիլմէքտէ տիր . . .

Հալ պու քի, պու միւճրիմէրին չօճուգլարըտա, մէյ տանտէ գալմագտա տըրլար . . .

Մէկէրչի խաղըմըլ թարաֆընտան, մէրգուման էօք-

սիւղէր աճընըլըպտա գայրըլմագտա՞ մը տըրըլար . . .

Մէրգուման չօճուգլարըն էօքսիւզ զալմալա լնա , միւլ
լէթիմիզ , պիզլաթ քէնտիսի սէպէպ օլմագտա տըր . . .
չիւնքի , պուռլարըն բէտէրլէրինի , եա մանէվի սուրէթտէ ,
եանի քիւրէկէ կէճնտէրէրէք , վէ եախօտ մատտի սուրէթտէ ,
եանի պաշլարընը քէստիրէրէք , իտամ իթ տիրմէքտէ տիր

Լաքին , մէկէրչի , պուռլարըն եէրլէրինէ , մէրգուման
էօքսիւզլէրի պազըպ գաեըրըճը , վէ համիյեթ ու հիմա-
յէթ իտիճի օլան պիր թարիգ վէ եախօտ պիր հէյեթթտէ
տիւչիւնմէքտէ՞ մի տիր :

Խայր . . . « — հէլէ շու զէհիրլի պիր հայվան տախի էօլ-
տիւ . . . վէ հէլէ քէնտի զէհիրիտէ պէրապէր կիտէրէք . .
խալգ պէլատէն գուրթուլտու , — » տիմէքտէ տիր . . .

Փագաթ , հիւքիւմէթ պու պապտէ ալտանմագտա տըր :

Զիւնքի , էօյլէ խապասաթա տայիր պուլունան զէհիր-
լէր , օլ մէրթէպէ ինճէ , օլ մէրթէպէ քէսկին , վէ օլ մէր-
թէպէտէ պուլաշը տըրըլար քի , հէման հէր վազըլթ , կէրչի
քէնտիլէր էօլիւպ մահվ օլմագտա իսէլէր տէ , քէնտի զէ-
հիրլէրինիտէ միրաս պըրադմագտա տըրըլար . հալ պու քի ,
էկէրչի վազթ ինտէ եէթիչիլէճէք օլտա , մէզրիւր զէհիրլէրին
թէէսսիրլէրի տէֆիտէ իհթիմալին խարիճինտէ տէկիլ տիր :

Նէ՛ գատար պիր պիրինէ տապան տապանա զըտա հալ-
լէր . . .

Իլմի թէշրիհտէն աչիքեար սուրէթտէ անլաշըլմագտա
տըր քի , պուլաշըգ պիր իլլէթտէն , պիր ատամ՝ էօլտիւ-
կիւնտէ , էնվայի իհթիեաթ թարիգ ու թէտպիրլէրի թու-
թուլարագ , մէրգուման չօլուգ չօճուգլարը տախի , մէգքիւր
իլլէթէ գուրպան կիթմէսին նիյեթթի մէրգուպէսիյլէ , սա-
գընտըրըլմալարընա չալըշըլմագտա տըր . . .

Իշթէ մանէվի սուրէթտէ տախի , եանի ախլադ պօ-
զուգլուզու զէհիրի տախի , այնի գուվլէթ վէ այնի թէէս-
սիր իւզրէ պուլունմագտա տըր . . .

Շունու պիւմէլիյիզ քի, հէր սահիպ խապասաթ օլան բէ-
տէր ու վալիտէ, քէնտի զէհրինի, քէնտի էվլատլարընա
միրաս պրրազմադտա տըր, չիւնքի, քէնտիլէր կիթմէքտէ
տիլըէր էմմա, խապասաթլարը թօհումունու պըրազարադ
կիթմէքտէ տիլըէր . . . :

Մէկէրչի, պիր իլլէթի սարիատան էօլմիւշ օլան պիր ա-
տամին էվլատընըն, մէզրիւր իլլէթին թէհլիքէսինտէն սա-
դընմասը էլզէմիյեթ ու թէտապիրինի, հէքիմէրին թէն-
պիհ ու թէրթիպ իթտէքլէրի կիպի, ճէմիյեթի պէշէրիյ-
եէմիզ տախի, էօյլէ միւճրիմէրին, պիկիւնահ մասոււմարը-
նըն հըֆիզ ու սէլամէթլէրինի, տիւշիւնիւպ թէրթիպ էյլէ-
մէքտէ մի տիր :

Հաշա . . . :

Էօյլէ պիշարէլէրի գաեըրաճադ եէրտէ, քէնտի հալլէ-
րինտէ թէրք էյլէմէքտէ, վէ թապիաթիյլէ օնլարտա կան-
կարինա օլարդ, բէնշէյի էճէլէ տիւշմէքտէ տիրէր . . . :

Վէ պունտանտա շու նէթիճէ հասըլ օլմադտա տըր քի,
խալզ, ճէլլատըն էվլատընա, հէր հալտէ պիր ճէլլատ օլուր
նազարըյլա պադադը կիպի . . . պիր սահիպ ճինայէթին
էօքիւլիւնէ տախի, մուլթադ սուրէթտէ պիր սահիպ ճի-
նայէթ օլուր նազարըյլա պադմադտա տըր . . . :

Էվվէթ, պունտանտա շու նէթիճէ իլլուր կէլմէքտէ տիր
քի, խալզըմըզ, քէնտիսինտէ պուլունուպտա, պիր իլլէթի
միւհլիքէ գուտրէթինի քէսպ իթմիշ օլան խօտպինիկիլլէ
հուսուլինէ սէպէպիյեթի վիրմէքտէ օլաուլու պիր իլլէթէ,
պէտպաթիլըզ վէ եախօտ թապիի պիր աֆէթ նէվինտէն
օլան պիր իլլէթի սարիա նազարըյլա պադմադտա տըր . . . :

Շէօյլէ քի, գապանին եիւզիւնտէն էօքսիւզ գալան չօ-
ճուզլար, քէնտիլէրին ալմիշ օլտուզլարը ֆէնա տէրալէրէ
վէ ֆէնա իպրէթլէրէ բաղմէն . . . վէլէվ, իշ էօյլէ կէթիջիպ-
տէ, չալըզդան վէ նամուսլու պիրէր առմ օլտուզլարընտա
տախի, պարպարճա պիր իթիգատը օլալըլ սէպէպինտէն,
տայիմա քէնտի աթալարը լէքէլէրինէ գուրպան կիտէրէք,

ինտել խաղ՝ մուհադդար պիր հալտէ գալմագտա , վէ բէք չօգ կիւճիւքէր իլէ իշ պուլուպտա քէնտի թէ այեիւշլէրինի շըդարա պիլմէքտէ տիրլէր . . .

Եանի , խաղ պունլարա իմտատ ու մուավէնէթ իտիպ , զայրէթսիգլիքտէն վէ ճէսարթթսիգլիքտէն . վէ իս միտ քէսիքլիքտէն , վէ ալէլիսուսուս կէօրմէքտէ օլտուգլարը հագդսըզնա թահգիրէրին թէհլիքէլի տղայլուլարնտան գուրթարաճագ եէրտէ , մուղայիրի օլարագ , տահատալ զիեքտէ մահճուպ ու միւքէտտէր վէ մէյսուս գըլարագ , տողղւլարնտան , էկէրչի իյի խաստէլէրիտէ վար իսէ , անլէրի տախի զայպ իթտիրէրէք , սէրքէշլիք իտիպտէ տիւշարը խապասաթ օլմալարնա սէպէպ օլմագտա տըրլար . . . վէ հիւքիւմէթիմիլտէ , էօյլէլէր հագգընտա , շէօյլէ սէօյլէմէքտէ տիր :

«Ֆէնա եօլլարա սարարագ , իճըայի խապասաթտամը պուլունահագ իմիշլէր . . . բէք ալէա . . . պիլտէ քէնտի իշիմիլի պիլիլիլ , մէկէրչի մահպէպէրիմիլ վէ բլանկալարմըզ մը եօգ տուր , վէ մէկէրչի զինճիրլէրիմիլ վէ ճէլլատլարմըզ մը եքսիք տիր : »

Վէլհասըլ (հէր նէ գատար , բէք նատիր իսէ տէ) , թալարընտան ֆէնա իպրէթ ալմըշ օլանլարտան պազըլար , վէլէվ հիւսնի ախլագ իւզրէ գալսալար պիլէ , մէկէրչի ճէմիյեթիմիլտէն , հիշ պիր մուավէնէթ , վէ հիւ պիր զայրէթ վէ համիյեթ կէօրմէքտէ մի տիրլէր :

Վէ , մէկէրչի , օլ եօլտա պօղուգ պիր ֆամիլեատան տողմուշ օլան պիկիւնահ չօճուգլարա , կէօրմէքտէ օլտուգլարը զէհիրլի տէրսլէրտէն վէ իպրէթլէրտէն , հէնուգ լըքըլ վագըլթլարնտա իքէն , մէգքիւր հալ վէ մէվգըտէն գուրթարըլմալարնա տայիր պիր իւմիտ վիրիլմէքտէ մի տիրտէնիլտիկինտէ :

«—Հայ հայ , մատամ քի , մէրգուման էօքսիւլլէրին էօյլէ էօքսիւլ գալմալարնա պիլ քէնտիմիլ սէպէպ օլմուշուգ տուր , պիթթապի , եինէ պիլ քէնտիմիլ հըքը ու

հիմայէ իտէճէկիդ տիր, հալ պու քի, հէնուղ վաղթի տէ-
կիլ տիր . . . վէ, ֆադ աթ, պիզ քէնտի քէյֆ ու միւրատը-
մըզ իւզրէ գաներաճաղըզ տըր . . . ֆադաթ, իլէրուտէ
անըն իճապը իճրասընա պադաճաղըզ տըր . . . » — Թէյի
ճէվապ վիրմէքտէ տիր :

« Զըպանը եարմագ, վէ ճէրահաթը չըգարմագ իչին . . .
վազթ ու սաաթընա պէրլէմէքիք էլլէմիյեթտէն տիր . . . »

Միւճրիմ օլանլար իւմիտ իտիպ պէքլէմէք իսթերլէր . . .

« Սիդին իչին պիրէր խաաթ ախանէ մագաթնտա օլարագ,
մահպէսլէր վէ իբլիթնաթնէլէր թախտիս իյլէմիչիզ տիր . . .
վէ էկէրչի օրալարտա քէսպի չիֆա իտէմէզ իսէնիզ, ճէլ-
լատըն վէ եախստ մագթմէլէնին պըչաղը հաղըր տըր . . . »
տիմէքտէ տիր հիւքիւմէթ :

« Հայ հայ, պիզ, քէնտի էօքսիւզլէրիմիզին տախի էմրի
թէտափիլէրինէ պադաճաղըզ տըր, վէ օլ պապտէ լաղըմ
կէլէնի տիւչիւնէճէկիզ տիր, լաքին, սապը լաղըմ տըր սապը,
պէքլէմէլիսինիզ, օլ ալմըչ օլտու ղուճուզ ախլագ պօղուզ-
լուզլարը թօհու մլարը պիր իյիճէ եթթիչմէլի, վէ պէօճէք-
լէրի ուեանըպ մէյտանէ չըգմալը տըրլար, պիւյիւմէլի
տիրլէր, վէ քէնտի խասարաթլարընը մէվզըրի իճրաթէ վազ
իթմէկէ պաչլամալը տըրլար քի . . . »

« Էվլէթ, թէհամմիւլ լաղըմ տըր . . . թէհամմիւլ . . . »

Վադաա պիզ, իչպու սահիպ ճիւնայէթ օլտուղլարը իչին նէֆ
վէ եախստ իտամ իտիլմիչ օլան ատաալարըն էօքսիւզլէրի-
նէ պադաճաղըզ, գաներաճաղըզ էմմա, պիր քէրրէ անլէր
տախի, թըպըր աթալարը կիպի, թարիզը խապաաթտա
իլէրուլէմէլի տիրլէր, օլ իլլէթի մախուֆէ, թա գալպ ու ճի-
կէրլէլինէ գատար իլլէմէլի վէ չիւրիւթմէլի տիրլէր, վէ ար-
թըզ վիճուտլարը տէրիլէրի իւզէրինտէ պուլուճան հիտապ-
սըզ ուֆագ տէլիքլէրտէն, էճէլ թէրլէրի չըգմանա պաչլա-
մալը տըրլար, վէլհասըլ, լաեըզլըճա վէ պիւյիւճէք, եանի
բէք կէօղէ վուրուր սուրէթտէ պիր խըրսըզլըզ, վէ եախստ
պիր գանլը գաթիլիք իճրա իտէրէք, մահպէսէ վէ զընտանա

աթըմալը, վէ կիտիպ քէնտի աթալարընըն օթուրուդլարը
բէքէլէր իւղէրլէրինտէ օթուրմա ը տըրլար քի, է՛.ֆ, իյթէ
պիղտէ օլ վադըթ, քէնտի աթալարընա եաբաղըմուլ մի-
սիլլու . . . կէրէք քէնտի սէլամէթլէրի, վէ կէրէք խալզըն
սէլամէթ խաթրը իչին, իճասը իճրասընա պադմալընը
. . . միրասս պըրադմադտա օլտուդլարը զէհիրին էճնիւնիւ
ալմաեա միւսարաաթ իթմէլիյիզ . . . :

«Մէրգումլարը, խալզըն սէլամէթի խաթրը իչին, եա
բրանկաեա կէճնտէրմէլիյիզ, վէտէ եախօտ մօղ թէլէեէ չը-
դարմալընըքի, քէնտի չօճուդլարըտա, հէման սըճաղը
սըճաղընա գալզըպ եհրլէրինի թութսունլար. . . » տիմէքտէ
տիր ճէմիյեէթ :

Էվլէթ, ճէմիյեէթիմիզ վէ եախօտ հիւքիւմէթիմիզ, պու
խոսուստա, պէօյլէ տիւչիւնիւպ վէ պէօյլէ մուհաքէմէ իյ-
լէմէքտէ տիր . . . :

Վէ պիրտէ գալզըպտտ, հէր նէվի ճիւրմ, ու ճինայէ-
թին, միւթէսէլիլէն ա՛ վամիտիպ կէլմէքտէ օլմասընը կէօր-
տիւքճէ, թէաճճիւպ իթմէքտէ տիր, հիտտէթլէնմէքտէ,
վէ տիւչարը իյթիղրապ օլմադտա տըր . . . :

Շու աթիտէքի նադչ ու պէեան իտէճէկիմիզ պիր Նէֆ
Գուրուշ ֆամիլեաօը հիքեայէսինտէն մազսէտիմիզ, ճէմիյ-
եէթ թարաֆընտան թահթը նազարը տիղ գաթա ալընըպ-
տա, կէրէք պիր սուրէթի բէսիյեէտէ օլտուն, վէ կէրէք պիր
սուրէթի զայրի բէսիյեէտէ պուլունսուն, գանունուն իճ-
րասը հիւղիւնտէն էօքսիւզ վէ սահիպսիզ գալմադտա օլան
չօճուդլար գայրըլմաստըղլարը թագուրտէ, մէրգու մլարըն
Ֆէն-լէլ-լէ Ռահմէլ-լէ, Նէ՛ մէրթէպէլէրաէ տէհչէթամիզ
նէթիճէլէր հոսսուլինէ սէպէպիյիէթ վիրմիչ օլմալարընը
անլաթտըրմաղլըգ օլաճագ տըր . . . (1)

(1) Էօթլն Սիւ, պուրատա, հաշիեէ թարիդիյէ, եիւզ սաթըր
գատար սթ մէր եադարսգ, պու քիթալը վէ պու պէնտի Նէլլէ-
տիկէ վազըթլարտա, օլ պիր թագըմ սալիր էֆեթարտա պուլունանպար

Մարտիալ ֆամիլեաքննն էն պիւլիւկիւ պուլունան ասըլ
Մարտիալ նամ քիմէսնէ, պիր ուֆագ մըգ տար իճարէ վիրէ-
րէք, մէգքիւր ճէգիրէճիքտէ, քէնտի սանաթը օլան բաւ-
սեօլիւկիւ իճրա իթմէք իւզրէ, կիտիպ թէմէլլէշմիշ իտի :

Պունլար իւչ էսնաֆ տըրլար, եանի բաւսեօլլէր իլէ
ռեպարտէօլլէր վէ րէշէօլլէր քի, քէնտի սանաթլարընր իճրա
իթմէք իշին, տայիմա, պիւթիւն կիւնլէրինի, եարը պէլլէ-
րինէ գատար սու իշինտէ կէշիւմէքիկէ միւհթաճ պուլուն-
մագտա տըրլար: «Տէպարտէօր» ընլար տըրլար քի, եօգար-
տան աշաղը սու իլէ կէլմէքտէ օլան օտունլարը թօրլանըպ
գտրանա չըգարըրլար, վէ «տէշիրէօրլէր» տէ ընլար տըր-
լար քի, սալլար վէ եախօտ գաեըգլար իլէ կէլմիշ օլան օ-
տունլարը, իսկէլլէրէ թաշըրլար: Վէ կէրշի բաւաթէօրլէր
տախի տայիմա սու իշինտէ օլարագ չալըշմագլըղա մէճպուր
իսէլլէր տէ, ընլարըն սանաթլարը, քէնտի նէվինճէ պիւթիւն
պիւթիւն պաշգա պիր չէյ տիր. պունլար, էլլէրինտէ ու-
զուն սաբլը պիրէր չաբա պուլունտուզու հալտէ, միւմքին
օլտուզու գատար սուեուն իշինտէ իլէրու տօղրու կիտէրլէր,
վէ մէգքիւր չաբա մարիֆէթիլլէ, նէհրին տիպինտէքի չամուր-
լու գոււմլարը չէքիպ չըգարըպ եոււլարլագ վէ օտուն թէք-
նէլլէր իշինէ տօլտուրուրլար, վէ պատէհու, մատէնճիլլէրին
մատէն, վէ եախօտ գոււմ ալթունու չըգարանլարըն գոււմա-
րը եըյգատըգլարը թարղընտա, մէգքիւր գոււմլարը եըյ-

Թարաֆլարընտան, նէ մէրթէպէլլէրտէ մանէալար վիրիլիպ, վէ նէ
գատար հագարէթլէր տախի իտիլտիկինի պիտիրմիշ իսէ տէ, թէրճէմէ-
սինտէն պիղ սարֆը նաղար իթմիշիղ տիր. չիւնքի, մահգա օլ վա-
գըթքի քէնտի խասիմլէրինէ գալըշ, տիրի տիրի պիր ճէվապ տի-
մէք տիր :

Պիգտէ շունու սէօյլէրիղ քի, հէնուզ պունտան գըրգ սէնէ էվ-
վէլ, Ֆրանսըզ միլլէթի կիպի թէշմիլի իտիլմիշ օլան պիր միլլէթտէ,
տօղրուեու սէօյլէնէնլէր, պու մէրթէպէ գըտտիյէթլէր կէօրմիւշօլ-
տուգլարը հալտէ, արթըզ պիզիմ, մեւթ աղալարտան վէ ճահիլ աղգա-
սէրլէրտէն կէօրտիւքլէրիմիզ, պիւլիւք պիր չէյ սաեըլպիլիլլէր մի-

գաղար (2) : Պուռնար պու թարիգ իրէ պիր չօդ վէ Էնվա-
յի , մէսէլա տէմիր, բիրինճ , թուճ , գուրչուն , գալայ, վէ
էմնալի խիւրտէլէրի, վէ հէզարան նէվիտէ գաղար վէ ա-
լէթլէր բարչալարը գըրընթըլաթը զուլտուգտան պաշգա,
հաթթա , Սէնա նէհրինին գուժարըյա , կէրէք ալարըղ-
լար , կէրէք ուֆագ ուֆագ չայլար գանալլար , վէ կէրէք
գըլ միւլմիմնտէ պիրիքիպտէ սիւբըլւէրէք նէհրէ աթը-
լան սօգաղարըն գարլարը պուզլարը իչինտէ պուլունտուգ-
լարը ճիհէթլէ, սիւբըլւէլա օրալարա գատար կիթմիչ պու-
լունան, ալթուն, կիւմիւչ, վէ ինճու էլմաս բարչալարը տա-
խի պուլըլլար :

Վէհհասըլ, նասըլքի սէյլէմիչիզ տիր, մէզքիւր ֆամիւեա-
նըն պիւլիւկիւ օլուպտա , իւք տէֆա օլարագ օրատա կի-
տիր : Խաքեան իթմիչ օլան Մարսիալըն սաննթըր բալա-
թէօրլիւք օլտուղունտան , մէզքիւր ատանըն տա խալի, Բա-
վաթէօր ատասըր օլմուչ տուր :

Պու գուրսան ֆամիւեասընըն խանէսի , մէզքիւր ճէղի-
րէնին ճանիպի ճէնուպիսինտէ պուլունմագտա խալի :

Մէզքիւր խանէնին վէ եախօտ մէյքէտէնին գաբուու
իւզէրինտէ, չու աթիտէքի եաղըլար եաղըլ օլարագ , պիր
լէվհա պուլունմագտա խալի :

ԲԱՎԱԹԷՕՐԼԷՐԻՆ ԲԱՆՏԷՎՈՒ ՄԱՀԵԼԼԻ :

ԱԼԷԱ ՇԱՐԱՊ , ՆԷՖԻՍ ՊԱԼԳ ԹԱԱՄԼԱՐԸ ՎԷ ՊԱԼԳ

ԹԱՎԱԱԸ :

ԿԵԼԷ ԻԼԻՆ ԲԵՐ ԻԼ ԳԵԼԷ ԲԱԹԷ ՉԱՐ ԴԵՐ :

Նասըլքի անլաշըլմագտա տըր , մէզքիւր մէլլուն ֆա-
միւեանըն պիւլիւկիւ օլան , վէ խաամ խոթիւիչ պուլունան
Մարսիալ նամ քիմէսնէ , քէնտի կիլլի վէ աչիքեար իչ վէ
եախօտ սանաթլարընտան պաշգա , ֆաղլա օլարագ , մէյ

(2) Պու սանաթա Թիւրքէտէ , զանն խտէրիգ քի ալաէնդ տէ-
նիմէքտէ տիր :

քեան տախի իշխեթմեքտէ, պալըզ ճըլըզ տախի իթմէքտէ և վէ քիրանա գանըզ տախի վիրմէքտէ իմիշ :

Մէրզուժ մագթելէեհէ չըգարըլարագ պաշը քէսիլտիք-
տէն սօնրա , քէնտի զէվճէսի , մէղքիւր մէ յիսնէեհի քէլէվ-
վէլ իշխեթմէքտէ օլտուղունտան , իշսիզ կիւճսիւզ պօշ վէ
աւլարա կէզմէքտէ օլան ապամլար , վէ բրանկա վէ իրլիքիտա-
նէ վէ եախօտ մահպէս գաշկընլարը , վէ մայմուն վէ աեը
միսիլու հայլանլար օյնատանարագ խալգա սէյր իթտիթի-
ճիլէր , վէ կէօշէր էվլի շարլաթանլար , բազար կիւնլէրի վէ
քէզալիք սայիր կիւնլէր , մահէլլի մէզպուրտէ կիտիպ էյլէն-
մէքտէ , վէ իյշ ա իշքէթ իյլէմէքտէ իտիլէր : Մէրզուժ
մէ յիսնէճի գարընըն պիւշիւք օղլու Մարսիալ (լա Լուվուն
ամանը , եանի աշըզը , վէ եախօտ տահա աշըզը նիքեահաշըզ
գօճապը) , մէզքիւր փամիլեանըն իշինտէ , էն իյիլէրի , եանի
էն ազ փէնա եօլլարտա պուլունանը օլտուղու ճիհէթլէ , պաշ-
լըճա իքի իշլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի , շէօյլէքի , հէմ
հիւքիւմէթտէն կիզլի օլարագ պալըզ ալֆըլըզ իթմէքտէ ,
վէ հէմտէ , պիր վէ եա պիր գաշ քիշի պէ յիսնտէ , պիր մու-
արագա զուհուր իթտիկինտէ , հէր գանզի թարաֆ , գաւ-
ղանա չըդըլմագլըղա ճէսարէթ իտէճէք գատար քէնտի-
սինտէ գուվվէթ ա գուտրէթ կէօրէմէեհէրէք , մէրզուժ
միւրաճապթ իտէր իսէ , բազարլըզ իտիպ պիր մըգատար ագ-
ճէ ալարագ , անըն թարաֆընտան , խասմի իլէ միւտարէ .
պէեհէ չըդըլըր իտի : Մէրզուժուն պիրատէրլէրիստէն պիրի
օլապ , վէ Պարպիյեօն իլէ պիլ իթթիֆագ վէ պիլ իլթիրաք
էլմաս աէլլալը օլան մատամ Մաթիէօեիւ եօլտիւրմէքլիկէ
գալըլըն նիգօլա իսէ , կէրշի , սուրէթի զահիրէտէ , բաւա-
ժէօրլիւք , եանի արանըճըլըզ իշ վէ սանաթըլլա մէշղուլ պու-
լունմագտա իտի իսէ տէ , հագըգաթի հալտէ տախի , Սէնա
նէհրի գըբըլարընտա , գուրսանլըզ , եանի խըրսըզլըզ իյլէ-
մէքտէ իտի : Վէ նիհայէթ , պունլարըն էն քիւշիւք գար-
տաշարը պուլունան Ֆրանսօատա , արգու իտէնլէրի , քէնտի
գանըզլարընա ալարագ , պիրլիքտէ կիտիպ կէզտիւրմէքտէ

իտի: Շունու տախի ունութեամբը իշարա քի, Մարտիա-
տան քիւչիւք, վէ Նիգօլատան պիւյիւք օլան Ամպրօազ նամ
գարտաշարը, կիճէլէ յին էպնիյնէտէն աշարագ, վէ ատամ
էօլտիւրմէքիկի տախի կէօղէ աշարագ, խըրսըղըք իթմիշ
օլմագըղք ճինայէթիյլէ թութուտուղունտան, բրանկատա
պուլունմագտա իտի: Գալպաս թէսմիյնէ օլունմագտա օ-
լան, պունլարըն պիւյիւք գըղ գարտաշարը, տայիմա, մէյ-
խանէտէ, քէնտի վալիտէլէրի եանընտա, մաթպախտա չա-
լըշմագտա օլուպ, վէ կիտիպ կէլէն միւշթէրիլէրէտէ խըտմէթ
իթմէքտէ օլտուղու կիպի, հէնուզ տօգուզ չաղլարընտա պու-
լունան քիւչիւք հէմիլրէլէրի Աման տին տախի, էվին իչին-
տէ, քէնտի գուտրէթի տախիլինտէ օլան խըտմէթէր իլէ
մէշղուլ գըլընմագտա իտի:

Օլ կիճէ, տիշարտա, հալա գարանըղք օլուպ, վէ էս-
մէր վէ տունուգ հալտէ պուլունան գաթը գաթը պու-
լութլար իսէ, բիւզկեարլարտան գօլուլմագտա օլտուգլա-
րընտան, արալըղք արալըղք, գուպպէյի ասիւմանտէ բարա-
մագտա օլան եըլտըղլարըն ըըղլարը, մէգքիւր օլ աճայիպ
աճայիպ հալ ու չէքլ քէսպ իյլէմէքտէ պուլունան պուլութ-
լարըն արալարընտան, ճիւզիճէ կէօրիւլէ պիլմէքտէ իտիլէր
Վէ էօյլէ պիր գաբալը հալատա վէ գարանըղքա կիճէ-
տէ, մէգքիւր ատա իսէ, էթրաֆընտա, եարբաղլարը տէօ-
քիւլէրէք չըպլագ գալմըշ օլան պիր չօգ գալպագ աղաճլարը
պուլունտուղու հալտէ, բույի սէմանըն տունուգճա ըըն-
ղըյլա, նէհրին մաիճէ ըէնքտէ բարլամագտա պուլունան
սուլարը օրթասընտա, գօճա պիր գարարթը օլարագ կէօ-
րիւնմէքտէ իտի:

Հալ պու քի, մէգքիւր մէյխանէնին նիգամըղք պիր սու-
րէթտէ օլտուղու հալտէ, իւշ քէօշէ չէքլինտէ օլան տինը,
մէգքիւր գարանըղք օրթասընտա զայպ օլմագտա օլտու-
ղունտան, եալընըղ ալթ գաթտա պուլունան իքի գըթա
բէնճիլրէլէրտէն, իչէրուտէ եանմագտա օլան լամպանընը-
շըղը, ճամլարտան տիշարը վուրարագ, թա էվին բիշկեա-

հընտա, եանի բէք եագընընտա պուլունան նէհրին սու-
լարընըն ուփաճըզ ուփաճըզ տալղալարընը, գըրմըզը գըր-
մըզը ղինալարը, յա բարաւարպ աքս իյլէմէքտէ իտիլէր :

Գըբըտա պաղլանմըչ օլան գահըզլարըն ղինճիրէրի չը-
գըրթըլարընա, էսմէքտէ պուլունան ըիւզկեար իլէ գա-
վագ աղաճլարընըն, վէ նէհրին սուլարը տալղալարընըն
սէսլէրի տախի իլավէ օլունմագտա օլտուզլարընտան, կի-
ճէնին սուսլուղու օրթաւսընտա, հիւզնէնկիզ պիր կիւրիւլ-
տիւ բէյտա օլմագտա իտի . . :

Մէգըբիւր ֆաւիլեանըն պաղը աղալարը, պու հէնկեամ-
տէ, մաթպախտա պուլունմագտա իտիլէր :

Մէգըբիւր մաթպախ ալչաճըզ վէ կէնիչճէ պիր հալտէ
օլուպ, գաբուսու գարչըսընտա իքի գըթա բէնճիրէ պու-
լունտուղու կիպի, մէգըբիւր բէնճիրէլէրին ալթ թարաֆըն-
տա տախի, ուզուն պիր ֆուրուն, եանի պիր թաամ օճաղը
պուլունմագտա իտի : Վէ սօլ թարաֆտա եիւքսէք պիր ա-
թէչ օճաղը պուլունտուղու միսիլլու, սօլ թարաֆտա տա-
խի, եօգարը դաթըն մէրտիվէնի պուլունմագտա իտի : Վէ
մէգըբիւր մէրտիվէնին եանընտա պիր գաբու պուլունտու-
ղունտան, օրատան վասի պիր սալօնա կէչիլմէքտէ, վէ մէգըբիւր
սալօնտա տախի, միւլթէրիլէր իչին, պիր չօգ թրաբէզա-
լար պուլունմագտա իտի : Մաթպախըն տէրունինտէ պիր
լամպա եանմագտա օլտուղունտան, պու իքի ըլըզլարըն
ղինալարընտան, կէրէք տիվարլարտա ասըլմըչ օլան, վէ կէ-
րէք տէրէքլէրտէ, չինի, պիլլուր, վէ թապազլար թագըմ-
լարըյա պիրիքտէ տիգիլմիչ պուլունան էնվայի պագըր
մաթպախ թագըմլարը, աքս իտիպ բարլամագտա իտիլէր.
վէ մէգըբիւր մաթպախըն օրթա եէրինտէտէ, գօճա պիր
թրաբէզա պուլունմագտա իտի :

Մէյլանէճի գարը, էվլատլարընտան իւչ նէֆէրի, քէն-
տի էթրաֆընտա օլտուզլարը հալտէ, էիտիպ օճաղըն պիր
թարաֆընտա օթուրմագտա իտի :

Մէրգոյմէ իրի վիճուտու վէ խըրաճա օլուպ , սիւնի
 իսէ գըրգ պէշ րատտէլէրինտէ իտի : Վէ քէնտիսի սիեաճ ,
 լար կիւմիշ օլտուղու կիպի , պաշընա Կախի , մաթէմ հա-
 լինտէ օլպրագ , դաբաթմա շէքլինտէ պիւր մաճըամաեւր ,
 սաչլարընը իչէրի ալըպ , վէ եասսը , վէ զայէթլէս Կօլկուն , վէ
 զաթէն գաթմէր գաթմէր օլմուշ պուլունան աննընտան կէ-
 չիւրէրէք պաղլամիշ իտի : Մէղպուրէնին պուլնու ուղուն վէ
 տօյրու օլուպ , շէնէլէրի քէմիքլէքի տիքիլի պիքիլի վիքմիշ ,
 վէ եանագլարըտա իչէրի իչէրի կիրմիշ իտի , վէ լէհճէսի սաֆ-
 ընվի վէ տունուգ պիւր ընէքտէ օլուպ , վէ տօտագլարընըն
 իքի քէօշէլէրիտէ տայիմա սարգմագտա օլտուգլարընտան ,
 շէհրէսինէ , պէղայէթ աէրէճէտէ պիւրպէտլիք , պիւր սէրթ-
 լիք , վէ պիւր հէյպէթ քէսպ իթտիրմէքտէ օլտուղու կիպի ,
 հատէն զիեատէ տախի սօուգ վէ հիշ եիւզիւ կիւլմէղ պիւր
 թապիաթտա պուլունտուղընտան , առէթա , մէրմէրտէն
 մամուլ պիւր սանէմէ պէնզէմէքտէ իտի : Վէ կէօղլէրի սօլ-
 կուն մաի օլուպ , վէ գաչլարը տախի էսմէր իտիլէք :

Կէքէք մէրգօւմէ քէնտիսի , վէ կէրէք պիւլիւք վէ քիւ-
 չիւք գըղլարը , օլ անտէ պիւրէր տիքիշ իշի իշէ մէչըուլ պու-
 լունմագտա իտիլէք :

Պիւլիւք գըղ , իրի վէ գուրու վիճուտու օլտուղու հալ-
 տէ , անալարընա զինատէճէ պէնզէմէքտէ իտի . . : Մէր-
 դումէնին լէհճէսինտէ պիւր տուրկունլուգ , պիւր սէրթլիք ,
 վէ պիւր ֆէնա թապիաթլըլըգ էսէրլէրի միւշահէտէ օլուն-
 մագտա օլուպ , ինճէ պուրոճնլու , վէ կիւլմէղ տօտագլը , վէ
 սօլկուն պագըշըլը իտի : Վէ սիմասը իսէ թօրրագ վէ սարը
 այվա ընէկինտէ օլտուղունտան , քէնտիսինէ Գալպաս իսի
 վիրիլմէքտէ իտի : Գալպաս , մաթէմ էլպիսէսի կիլինմիշ օլ-
 մաեւրպ , իլլա քիւլ ընէկի պիւր ֆիսթան կիլինմիշ իտի , վէ
 պաշընտա սիեաճ թիւլտէն պիւր թաքկէ վագ իյլէմիշ օլ-
 տուղունտան , իքի թարաֆտան , սէյրէք , տունուգ վէ սօլ-
 կուն սօլկուն սարը սաչլարը կէօրիւնմէքտէ իտիլէք :

Մարսիալըն քիւլիւք պիւրատէրի Ֆրանսօա իսէ , պիւր իս ,

կէմէ իւզէրինտէ օթուրարագ , Սէնա նէհրի իւզէրինտէ իսթիմալի էքիտէն մէմուս պուլունան պիր պալըգ աղը էօր-մէքտէ իտի ,

Պրանսօանըն լէհճէսինտէ հէր նէ գատար թապիի պիր բաշլամագլըգ պուլունմագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , կէրէք հաւատան վէ կէրէք կիւնէշտէն , պիր սօլիուն-լուգ հասըլ օրմուշ իտի : Մէրգուսուն սաշլարը զայեթլէ սըգ վէ բէք չօգ օլուպ , վէ գըրմիլըրեա չալմագտա իտի . վէ եա-նադլարը եուվարլագ շէքլտէ օլուպ , վէ տօտագլարը իսէ իրի իրի իտիլէր , վէ աննը եիւքսէքճէ , վէ կէօղլէրի բար-լագճա , վէ պագըշտա քէսկինճէ օլտուղունտան , նէ ա-նասընա վէ նէտէ պիւյիւք գըղ գարտաշընա պէնգէմէքտէ տէկիլ իտի . վէ մէրգուսուն սիմասընտա , պիր թիլըր թա-պիաթլըլըղը իլէ պիրտէ գօրգագլըգ էսէրի կէօրիւնմէքտէ իտի . մէրգուս արալըգ արալըգ , պաշընտան աշաղը հէր թարափտան աթ եէլէսի կիպի տէօթիւլմէքտէ օրմն սաշ-լարը արալարընտան , հէմ եան եան կէօղիւնին ուճույ-լա վէ գօրգա գօրգա վալիտէսինէ պագմագտա , վէ հէմ-տէ , քիւշիւք գըղ գարնտաշը Ամատինէ , պիր սուրէթի մուհիպպանէտէ օլաքագ , կէօղ իշարէթլէրի եարմագտա ի-տի . . . :

Ամանտին Պրանսօանըն եանընտա օթուրմուշ օլտուղս-թաքտիրտէ , էքինտէ պուլունան , վէ պիր կիւն էվիլէլ չա-լընմիշ օլան չամաշըրլարըն մարգալարընը , պօղոէպշըգար-մագտա իտի : Մէրգուսմէ , նասըլ քի սէօլէտի իտիք , հէնուղ տօղուղ եաշընտա օլուպ , պիւյիւք գըղ գարտաշընէ գա-տար վալիտէլէրինէ պէնգէմէքտէ իտի իսէ , քէնտիտէ օ գատար Պրանսօաեա պէնգէմէքտէ իտի : Մէրգուսմէնին էշ-քիւլը , հէր նէ գատար բէք թէնապիւպիւնտէ տէկիլ իտի իսէ տէ , պղա ճիւմէ իլէ տախի , Պրանսօաեան տահա զի-եատէ եագլըղըլըճա իտի : Հէր նէ գատար եիւզիւնտէ լէ-քէլէր պուլունմագտա իտի իսէ տէ , եինէ սիմասընմա պիր թապէլիւք վէ պիր բարլագլըգ պուլունմագտա իտի . վէ

տօտագլարը գալըն գալըն իտիյսէլէրտէ, գըրմըզըզգտան մահրում պուլունմատըզլարը միսիլու, սաչարըտա հէր նէ գատար գըրմըզըն իտիյսէլէրտէ, ինճէ թէլլի վէ բարլազ իտիլէր. վէ կէօզլէրի ուֆագ ուֆագ, ֆագաթ պէր. ըագ մաի ըէնքտէ վէ թաթլը պագըլը իտիլէր :

Ամանտին, Ֆրանսօանըն քէնտինէ օլան իշարէթլէրինի կէօրտիւքճէ, քէնտիսի տախի քէզալիք իշարէթլէ մէրգու-մա, մաթպախ գաբուսունու կէօթէրմէքտէ իտի. վէ Ֆրանսօատա մէրգումէնին պու իշարէթի իւզէրինէ, կէօքիւս կէ-չիրմէքտէ իտի. վէ պիրտէ պու արատա, Ամանտինին նա-զարը տիգգաթընը տալէթ նիյնէթիյլէ, չէօյլէ պիր սիւ-րաթլընա հարէքէթտէ պուլունտու, վէ մէրգումէտէ քէն-տիսինէ պագար պուգմազ, էլինտէ պուլունմա աղ իյնէսիյլէ, աղըն տէլիքլէրինտէն օն թանէսինի սաեըպ կէօթէրտի . . .

Ֆրանսօա, քէնտիլէրէ մախսուս օլան օլ չօճուգճա պիր լիսանլարը վէ եախօտ իշարէթլէրիյլէ, պիւյիւք գարնտաչ-լարը Մարսիալըն, անճագ սաաթ օնտա կէլէճէք օլմասընը անլաթտըրմագտա իտի :

Վալիտէլէրի իլէ պիւյիւք գըզըն էօյլէ սուս բուս, վէ խային խային պիր հալտէ պուլունմալարըլա, պու իքի զէվալը չօճուգլարըն տախի էօյլէ պիր էնտիչէ, վէ էօյլէ պիր գօրգու իւզրէ, սէսլէրինի պիլէ չըգարամամագըզըն տու-րուչարընա տիգգաթ իտէն հէր ատամըն, անինտէ, օրատա, իքի ճէլատ իլէ, իքի նէֆէր տախի մազլում պուլունմագ-տա օլտուղունու, ըանա սուրէթտէ ֆարգ ու ֆէհմ իտէպի-լէճէկինտէ շիւբհէ եօգ իտի :

Դալպաս պիր արալըգ, Ամանտինին, քէնտի էլինտէքի իշի պըրագարագ, արթըգ չալըչմատըզըն կէօրտիւկիւնտէ, պէտ վէ սէրտ պիր սէօյլէյիշ իլէ,

— Հայտէ՛, չաբուգ, սէօք, պիթիր շու կէօմլէկին մար-գասընը, — տէտի :

Չօճուգ հիչ պիր ճէվապ վիրմէքսիզին, պաչընը էճիւնէ էյտի, վէ մագասըն էլինէ ալարագ, ալէթթաճիլ, մէզըիւր

կէօմէկին իւզէրնտէ գըրմըզը թիբէ իլէ իշէնմիշ օլան եա-
զըլարը սէօքիւպ պիթիրտի :

Արատան ճիւղիճէ պիր վագըթ կէչտիքտէ , Ամանտին
գօրգա գօրգա , օլ էլինտէքի կէօմէկի վալիտէսինէ կէօս-
թէրէրէք ,

— Վալիտէ , պիթիրտիմ պէն պունու , — տէտի :

Վալիտէսի գարշըրդ հիշ պիր ճէվապ վիրմէքսիզին , գալ-
արըրպ չօճուղուն էօնիւնէ պաշգա պիր չամաշըր բարշասը
տահա աթտը :

Չօճուգ մէզքիւր չամաշըրը վագթինտէ թութամատը-
ղնտան , երէ տիւշտիւ , վէ Գալպաս պունու կէօրտիւքտէ ,
տէմիր կէպի բէք էլիյէ , մերգումուն գօլունա աղըրճա պիր
եռւմրուգ տուր ինտիրէրէք :

— Հայվան . . . — տէյի պաղըրտը :

Ամանտին թէքրարէն կիրիպ եերինէ օթուրտու , վէ
կէօզէրի եաշարմըշ օլտուղու հալտէ , ֆրանսօտեա պագըպ ,
վէ անընտա քէնտիսինէ պագտըղընը կէօրտիւքտէն սօնրա ,
ղայրէթ իւզրէ քէնտի իշինէ չալըմանա պաշլատը :

Մաթպախ տէրունինտէ օլ հէնկեամտէ թէքրարէն պիր
սուսըուգ հիւքմ իթմէքտէ իտի :

Հալ պու քի տիշարտա ըիւգկեար էքսիք օլմատըղընտան ,
տայիմա գաբունուն իւզէրինտէքի լէվհաեը օյնաթմագտա ,
վէ չաթըրտըլար չըգարմագտա իտի :

Մէզքիւր լէվհանըն չաթըրտըսը իլէ , օճաղըն աթէշի
էօնիւնէ վագ իտիլմիշ պուլունան պիր թէնճիրէնին գայնա-
մասը սէսինտէն պաշգա հիշ պիր սէս իշիտիլմէքտէ տէ-
կիլ իտի :

Չօճուգլարըն իքիսինին տախի գալպլէրինտէ կիղլի պիր
գօրգու էսէրի հասըլ օլմագտա իտի , չիւնքի վալիտէլէրի-
նին , տիհանընտան հիշ պիր լագըրտը չըգարմաեարագ , պիւ-
թիւն պիւթիւն սիւքիւթ իյլէմէքտէ օլմասընա տիգգաթ
իյլէմէքտէ իտիլէր :

Կէրչի մէզպուրէ հէր վագըթ աղ սէօյլէմէքտէ իտի ի-

սէ տէ , օլ արատա զիւհուրա կէլմէքտէ օլան սուսլուղու , հէմ ֆէվզէլատէ պիր սուրէթտէ օլուպ , վէ հէմտէ քէնտու քէնտույէ տօտաղլարընը ըսըրմագտա օլմասընտան , քէնտի թապիրի իւզրէ , եինէ հիտտէթինտէն «Բէշ Կէշէգէ» օլմասը անլալըմագտա իտի :

Օճաղըն աթէշի սէօնմէքտէ օլուպ , վէ եանընտատա օտուն գալմամըշ օլմասը կէօրիւլմէքտէ իտի :

— Ֆրանսօա , հայտէ օտո՛ւն կէթիր , տէտի Գալպաս չօ . ճուղա էմը իտէրէք :

Չօճուգ օճաղըն օտունլուղունա կէօզիւնիւ գալտըրըպ պագտըգտան սօնրա ,

— Աճապա հիշմի օտուն գալմամըշ տըր . . . տէտի :

— Հայտէ օտուն կէթիր տէեիեօրում սանա , — տէշի ճէվապ վիրտի Գալպաս :

Ֆրանսօա պու էմրէ գարչըլըգ , տօտաղլարը արասընտան մըրըլտանարագ անլալըմաղ սուրէթտէ պիր չէյլէր պէօյլէտի , վէ եէրինտէնտէ գալգմատը :

— Պագսա՛նա , Ֆրանսօա , սանա՛ սէօյլէեօրում , իշիթմէտին մի , — տէտի թէքրարէն Գալպաս հըրսը պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Վալիտէլէրի տախի խըրսըլըգ չամաչըրլարըն մարգալարընը սէօքմէքաք օլտուղունտան , էլինտէքի պիր բէշկիրի տիզի իւզէրինէ վաղ իթտիքտէն սօնրա , չէօյլէ պիր տիք տիք չօճուղուն եիւզիւնէ պագմաեա պաշլատը :

Ֆրանսօա զաթէն պաշընը էօնիւնէ էկէրէք , վալիտէսինէ պագմագտա տէկիլ իտի իսէ տէ , մէրգումէնիննէ մէրթէպէ հէյրէթամիղ պիր պագըշ իլէ քէնտիսինէ պագմագտա օլմասընը հիսս ու ֆէհմ իտիպ պիլմէքտէ օլտուղունտան . . . գօրգումսունտան նաշի , եանի մէրգումէնին օլ պէտ վէ օլ գօրգումնճ չէհէրսինի կէօքմէսին իշին , ապա պաշընը եօգարըր գալտըրմաեարագ , պութ կիպի տուրա գալմագտա իտի :

— Հէ՛յ , արսըլ , Ֆրանսօա , սանա՛ սէօյլէեօրում , սա-

ղըմբսըն, — տէտի Գալպաս հիտտէթլէնէրէք. — վալի-
տէմ. . . սանա պագմագտա տըր. . . :

Գալպասըն պու թարզ սէօյլէյիչինտէն, քէնտիսինին,
մէրգուման իբի չօճուգլար իւզէրինէ տիգգաթ վէ նէզա-
րէթ իտէրէք, հէր նէ գուսուր վէ գապահաթտա պու-
լունուրլար իսէ, վալիտէլէրինէ խապէր վիրմէքլիք, վէ անտէն
րէյ թահսիլ իթտիքտէն սօնրա, պիլա ինսաֆ ու մէրհա-
մէթ ճէզալարընը իճրա իթմէքլիք մէհմուրիյեթինէ մալիք
պուլունմագտա իտի :

Ամանտին պու արատա, ասլա վալիտէսի իլէ հէմիրէ-
սինին ֆարգընա վարմալարընը իսթէմէտիկի պիր թարզ-
տա, եանի ուսուլ իլէ, Գալպասա իթաաթ իյլէմէսինի նա-
սիհաթ վիրմիչ օլմագլըգ նիյեթթիլէ, Յրանսօանըն տիր-
սէկինէ թօգունու վիրտի :

Յրանսօա իսէ, եինէ եէրինտէն գըմըլտանմատը :

Գալպասըն արթըգ թէհամիւլի քէսիլտիկինտէն, մէր-
գումուն ճէզայի սէզասընը վիրմէք իւզրէ, վալիտէսինին րիզա-
սընը թահսիլ իթմէք նիյեթթիլէ, մէրգումէնին եիւզիւնէ
պագտը, վէ մէրգումէտէ Գալպասըն նիյեթթիինի անլատը :

Վէ օլ ուղուն վէ պիր տէրի պիր քէմիք գալմըչ օլան
բարմաղըյլա, Գալպասա, օճաղըն պիր թարաֆընա վազ
իտիլմիչ պուլունան սէօյիւտ աղաճընտան մամուլ գալըն վէ
եայլանըր պիր սօբաեը կէօսթէրտի :

Գալպաս արգասընա տօղրու էյրիլտի, մէգքիւր տէկէ-
նէկի ալտը, վէ վալիտէսինէ վիրտի :

Հալ պու քի Յրանսօա պունլարըն քեաֆֆէսինի կէօր-
մէքաէ վէ պիլմէքտէ օլտուղունտան, հէման պիրտէն պի-
րէ աեաղա գալգարագ, մէգքիւր սօբանըն եէթիչէմէեէ-
ճէկի յէրթէպէտէ ուզաղա գաչտը :

— Նասըլ, չիմտի գալգըպտա վալիտէմ, էթլէրինի բար-
չա բարչա իյլէսէ, հագգը հօգ մուտուր, — տէյի պաղըր-
տը Գալպաս :

Պու արատա վալիտէլէրի իսէ, հալէա տէկէնէք էլին :

տէ յլուպ, վէ կիթտիքճէտէ տահա զիեատէ օլ սօլկուն տօ-
տագլարընը ըսըրմագտա օլտուղու հալտէ, տիհանընտան
պիր լուղէթ պիլէ չըգարմագսըզըն, տիք տիք Ֆրանսօա-
եա պագմագտա իտի:

Հէրնէ գատար մէրսու մէնին, էօլէ մէնզարէլէրէ ալըշմըշ
իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, գարտաչը Ֆրանսօա
իլին, օլ անտէ պիր տաեադ հագըրլանմագտա օլմասը գօր-
գուսունա զահիպ պուլուհմասը, կէրչի պաշընը ասարագ էօ-
նիւնէ պագմագտա օլտուղունտան, եիւղիւ կէօրիւնէքտէ
աէկիլ իտի իսէ տէ, էլլէրինտէ զուհուրա կէլէն ճիւղի պիր
տիթրէյիշ իլէ, պօյնունտա հասըլ օլան գըրմըղըրգտան,
րանա սուրէթտէ ֆէհմ օլունմագտա իտի:

Ֆրանսօա իսէ մաթպախըն պիր պուճալընա չէքիլէրէք,
գօրգու վէ հիտտէթ իւղրէ պէքլէմէքտէ իտի:

—Հօշունտու, շիմտի վալիտէմ դալգաճագ տըր, սէ-
նին հագըրնտան կէլիր օ, իսթէր իսէն եինէ սէն օրատա
պէքլէ քի, տաեաղը եէեէսին, — տէտի Գալպաս:

—Էհ, նէ՛ եաքաեըմ, եէրսէմ եէեէյիմ, —տէտի Ֆը-
րանսօա ըէնկի աթարագ. կէչէն կիւնքի կիպի պիր տաեադ
տահա եէրիմտէ, եինէ պէն . . . օտունլուղա կիտիպտէ, օ-
տուն կէթիրմէմ . . . վէ ալէլ խուսուս . . . պէօլէ կիճէլէ-
յին, խայր, խայր, Ալլահ իթմէսին . . .

—Սէպէ պ նէ տիր, նի՛չին կէթիրմէզսին, — տէտի Գալ-
պաս զիեատէսիլլէ մէրագ իտէրէք:

—Պէն օտունլուղա կիթմէկէ գօրգարըմ . . . պէն . . .
—տէյի ճէվապ վիրտի չօճուգ, քէնտի ճէսարէթ լիլիկինէ
ըաղմէն գօրգուսունտան տիթրէեէրէք:

—Գօրգմագտամըսըն . . . վայ հայվան վայ . . . նէտէն
գօրգմագտասըն:

Ֆրանսօա հիշ պիր ճէվապ վիրմէքսիզին պաշընը աալլատը:

—Սէօլէ՛, սէօլէ պագալըմ, նէտէն գօրգմագտասըն . . .

—Պիլմէմ . . . ֆագաթ գօրգմագտաեըմ . . .

—Իյի եա, շիմտիլլէ գատար եիւղ տէֆա կիթմիշսին տիր:

վէ հաթթա, տահա տիւն ադշամ տախի կիթտի իտին :

— Էվվէթ էմնա, արթըդ շիմտի կիթմէք իսթէմէմ . . :

— Բէ՛ք ալէա, իշթէ վալիտէմ գալդընոր . . :

— Օտա՛ վազիֆէմտէն իսարիճ տիր, տէյի պաղըրտը չո-
ճուգ, — պէնի տէօյսէ տէկիլ եապ էօլտիւրսէ տախի պէն
արթըգ օտուկըղա կիթմէմ . . . խուսուսիլլէ . . . պէօյլէ
կիճէ վազթի . . .

— Ճանըմ իյի եա, սէպէ՛պ նէ տիր, — տէտի թէքրա-
րէն Գալպաս :

— Վէլ հասըլ, սէպէ՛պ շու տուր քի . . .

— Է՛յ, սէօյլէ՛ պադալըմ, նէ՛ իմիշ :

— Չիւնքի, օրատա պիր ատամ վար տըր . . .

— Պիր ատամ մը վար տըր :

— Էվվէթ, օրատա կէօրիւլմիւշ պիր ատամ վար տըր
. . . — տէտի մրանսօա իւզէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ հասըլ
օլարագ :

Վալիտէլէրի պու լազըրտընը իշիտիր իշիթմէզ, հէր նէ
գատար պուլթ կիպի տուրմագտա, վէ հիշ պիր շէյէ էհէմ-
միյեթթ վիրիպտէ ալտըրմամագտա իսի իսէ տէ, անինտէ
գուլագ գապարթմահա, վէ տիւշարը հէյպէթ օլմահա
պաշատը. վէ զանն իտէրսին քի, անա վէ գըզ, իքիսի տա-
խի պիր էլէքթրիգա թէլի թէէսսիրի թահթընտա պուլուկն-
մագտա տըրլար կիպի, Գալպաս իւզէրինտէ տախի այնի
հալլէր զուհուրա կէլտիլէր :

— Օտուկըղա տա կէօրիւլմիւշ պիր ատամ մը վար տըր,
— տէտի Գալպաս ումուզլարընը սիրքէրէք :

— Էվվէթ, տէտի մրանսօա, սալքի իշիտիլմէզ տէրէճէտէ
եաւաշճաճըգ սէօյլէնէրէք :

— Սէնի՛ կիտի եալանճը սէնի՛ . . . — տէյի պաղըրտը
Գալպաս :

— Խայր, հիշ տէ եալան սէօյլէմեօրում, տահա սօն
տէֆա կիտիպտէ օտուկըրը սըրտոնիս գօյմագտա իքէն,
պիրտէ գարանըզ պիր պուճագտան, պիր էօլիւ քէմիկի

տիքեղտիկինի կէօրտիւմ . . . մէղքիւր քէմիք , թօբրադլար ըսլանմը զտուղունտան , պիրազ տիշարը չրգմը իտի . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Ֆրանսօա :

—Իշիտի՞ Եօրմուսուհ , վալիտէ , շու հայվանըն սէյլէ-տիքլէքինի , էմմա նէ՛ դատար հայվան տըր եա , —տէտի Գալպաս վալիտէսինէ կիզլիտէն իշարէթ իտէրէք : —Ձէվ-ղէք պուտալա , օ սէնին կէօղունէ կէօրիւնէն ինսան քէմի-կի օլմաեըպ , իլլա գօեուն քէմիքլէքիտիրէլ քի , քիւլլէրի չամաշըր իշին իզթիզա իյլէտիկինտէն , պէն քէնտիմ աթ-մադտաեըմ օրաեա . . .

—Խայր , պէնիմ կէօրտիւկիւմ գօեուն քէմիկի տէկիլ իտի , —տէտի չօծուգ տիշարը հէյպէթ օլարադ . . . կէօ միւլմիւշ քէմիքլէքիտիրէլ . . . էօյիւ քէմիքլէքիտիրէլ . . . էվվէթ , պիր ինսան աեաղը քէմիքլէքի օլտուղու հալտէ , թօբրադտան տիշարը չրգմադտա իտիլէք . . . պէն քէնտի կէօղլէքիմ իլէ , բէք ալէա կէօրտիւմ :

—Վլէ պէլլէքիտէ , կիւեա պիր մարիֆէթ պուլտուն կի-պի , անինտէ կիտիպ պու պուտալալըզըտա գարտաշընա . . . օլ սէնին տօսթուն Մարտիալա . . . նաղլ իթտին , էյ-լէ տէկիլ մի , —տէտի Գալպաս վահշիճէ պիր սիթէմ իւզրէ :

Ֆրանսօա պունա գարշըլըգ հիշ ճէվապ վիրմէտի :

—Սէնի կիտի միսկին ճասուս սէնի , —տէյի հայգըրտը Գալպաս հիտաէթի ազիմէ իւզրէ , —պու գօրդպթլըգ , պու էօքիւպ գաֆալըլըգ սէնտէ օլտուգճա , պիր կիւն պէտէրիմիզ միսիւ-լու , պաշըմըզըն քէսիլմէսինէ սէպէպ օլաճագսըն :

—Եա , էյլէ՞ մի , պէն ճասուսմուեուսմ , —տէտի Ֆր-րանսօա կիւճէնէրէք , —մօտամքի ճասուս իմիշիմ տիր , բէք ալէա , իշթէ պէնտէ հէր պիր շէեի գարտաշըմ Մարտիալա խապէր վիրէճէկիմտիր . կէրլի հէնուզ պունու սէյլէմէմիշ իտիմ , չիւնքի օլ վագըթտան պէրու մէրգուսու կէօրմէմիշ իտիմ . . . լաքին , ագշամա կէլտիկի կիպի սէյլէեէյիմտէ ,

սիզտէ կէօրիւնիւզ . . . էվվէթ, պէն . . . էվվէթ պէն . . .

Չօճուզ տահա պունլարը սէօյլէյի պէթիւրմէկէ գալմատը, պիրտէ էօթէտէն վալիտէլէրի տիր պիր սիւքիւնէթի հալ վէ տէհչէթլու սուրէթ իւզրէ մէրգուճա տօլլու կիթմէկէ պաշատը :

Մէրգումէ գարը հէր նէ գատար, ալէսսէվիյեէ, ճիւզիճէ պէլինի էկէրէք երևիւմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, զաթէն զայէթլէ ուզուն պօյլու օլտուղունտան, օլ հալինտէ տախի, ատէթա օլան գարըլարտան ուզուն պօլու կէօրիւնմէքտէ պոլլունտուղու, վէ պիր էլինտէ պիր սօքա օլտուղու հալտէ, կիտիպ տիկէր էլիյէ չօճուղու գօլունտան թուլտու, վէ գօրգու, տիթրէմէ, մուգավէմէթ, վէ լէճա ու նիեազլարլէնա, վէ ֆէրեատ ու ֆիզանլարլէնա զէրրէճէ աճըբըպ մէրհամէթ իթմէքսիզին, ռիւրիւքլէյիպ կէթիւրտիւ, վէ զօր իլէ մաթպախտա պուլունան պիր մէրտիվէն եօգարը չըգարտը :

Պիրտէ արատան ճիւզիճէ պիր վազըթ կէչէր կէչմէզ, պիր չօգ աղլաեքլար, սըղլաեքլար, ըգըրըլար, պաղըրըլար, վէ թէրէլէնիլլէր սէսլէրի իշիտիւմէկէ պաշատը :

Չէնտ պաղըգա սօնրա, հիչ պիր սէս վէ կիւրիւլտիւ իշիտիւմէզ օլտու :

Վէ շիտտէթ իւզրէ պիր գաբու գաբամասը սէսի իշիտիտի :

Վէ մէյքէտէճի գարընըն թէքրարէն աշաղը ինտիկի կէօրիւլտիւ :

Մէրգումէ, պատէհու, եինէ էվվէթի սուսբուս վէ տուրկուն հալինտէ օլտուղու թագտիրտէ, էլինտէքի սօքաեք կէթիւրիւպ էվվէթի եէրինէ վազ իթտի՝ վէ քէնտիտէ եինէ ծճաղըն եանընտա քէնտի եէրինէ օթուրտու, վէ քէլ էվվէլ, էվվէթի տիքիլէ տայիր օլան իշիտի էլինէ ալարազ, տիհանըն աչըպտա քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին չալըմսեա պաշատը :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՆԵՀՐ ԳՈՒՐՍԱՆԸ

Մէջպուրէ մէյիւանէճի տուլ գարը պիր ճիւզի վաղըթ սիւքիուլթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, պիւյիւք գըզը Դաւ պասա խիթապէն ,

—Կիթ շունտան պիրազ օտուն կէթիրտէ , Նիգօլա իլէ Մարսիալ կէլտիքտէն սօնրա . . . պու կիճէ օթանլուլա պիւ ռըրուլա Էրուլ , —տէտի :

—Մարսիալ մը , մէկէրչի քէյֆիյէթի օնա տամը սէյլէմէք Նիյնէթինտէսինիզ . . .

—Կիթ շունտան օտուն կէթիր տէյիեօրում սանա . . . —տէտի մէրգումէ թէքրարէն , հէման գըզընըն լագըրտըսընը քէսէրէք :

Դաւպաս վալիտէսինին էմրի գաթիսինէ իթաաթա ալըշմըշ օլտուղունտան , անինտէ պիր ըշք Եագարագ մաթպախտան տիշարը չըգտը :

Մէջպուրէ գաբուեու աչտըզընտա , տիշարընըն գաւանլըզը կէօրիւլմէքտէ , վէ գավագ աղաճլարընըն ըիւղկեարտան սալլանմալարը իւրշըլթըլարը իլէ , գաեըգլարըն զինճիրլէրի չըգըրթըլարը , վէ էսմէքտէ օլան պօրանըն վիզիլթիլէրի , վէ Նէհրին սուլարընըն ինիլթիլէրի սէսլէրի իշիտիլմէքտէ իտի :

Պու կիւրիւլտիլէրին քեաֆֆէսի տախի , ատամըն իւզէրինտէ պիր էսէրի հիւզն ու էլէմ հուսուլլինի մուճիպ օլուր սուրէթտէ իտիլէր :

Նագչը սէպգաթ իտէն պու մէնզարէ իւզէրինէ , Ամանտին , մէրգումուլ պիւաուէսիյլէ սէվմէքտէ օլտուղունտան , Պրանսօանըն պաչընա կէլէն ֆէլաքէթտէն տօլանը աշուրի մէրթէպէ միւթէէսսիր օլմուշ իտի իսէ տէ , գօրգուսունտան Նաշի , պաչընը Եօգարը գալտըրըպտա պագմաեա ճէտա .

րէթ իտէմէտիկի շէջլէ տուրսուն , կէօզ եաշլարընը տա-
 խի սիլմէկէ իճթիստը իտէմէտիկինտէն , գաթրէ գաթրէ
 տիղլէրի իւզէրինէ տէօքիւլմէքտէ իտիլէր . վէ պինապէ-
 րին , գօրգուսունտան նաշի , ըշգըրըղընը տախի թութուպ,
 վէ սինէսի վուրմասընը սէթրէ չալըշտըղընտան , ատէթա
 նէֆէսի քէսիլէրէք , պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէլմէքտէ ի-
 տի : վէ կէօզ եաշլարը սէպէպինտէն , լաեւզըլլա կէօրէ-
 մէզ լտուղու էճիլտէն , էլինտէքի կէօմլէկին մարգասընտա
 պիւ տագըգա էվվէլ պիթիւրմէքլիք նիյեթիլլէ , աճէլէ աճէլէ
 չալըշտըղընտան , քիւշիւճէք մագասըլլա էլինի եարալամըշ ,
 վէ գանլար չըգմաեա պաշլամըշ իտի . հալ պու քի , զէվալ-
 լը չօճուգ , պու արատա , էլինին աճըսընտան զիեատէ , է-
 լինտէքի կէօմլէկին գան իլէ լէքէլէնմէսինտէն տօլաեւ չէ-
 քէճէկի ճէզաեւ մէրագ իտիպ տիւշիւնմէքտէ իտի . վէ հէլէ
 պէրէքէթ վիւսին . քի , օլ հէնկեամօտէ վալիտէլէրի , տէրին
 պիւր թէֆէքքիւրէ տալմըշ օլմաղին , հիչ պիւր չէյ կէօզիւ-
 նէ վուրուպտա կէօրէմէմիշ իտի :

Պիրտէ Գալպաս , պէրապէրինտէ պիւր սէքէթ օտոււն պու-
 լունտուղու հալտէ , գաբուտան իչէրի կիրտի . վէ վալիտէ-
 սի թարաֆընտան , կէօզ պագըլըլլա օլարագ զուհուրա
 կէլէն պիւր սիւալէ , քէնտիսի տախի , քէզալիք կէօզ իշա-
 րէթիլլէ , էվլէր , տէյի ճէվապ վիւրտի :

վէ նիհայէթ , աշիքեար սուրէթտէ անլաշըտըքի , ֆիլ-
 վագը , օտունլուգտա . տէֆն իտիլմիշ օլան պիւր ատամըն ա-
 եաղը , թօքրագտան տիշարը չըգմագտա իմիշ տիր . :

վալիտէլէրի քէնտի տօտագլարընը ըսըրարագ , էլինտէ-
 քի իլինէ տէվամ իլլէտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի ,
 իւզէրինտէ եալընըզ շու ֆարգ հասըլ օլտու քի , էլինտէքի
 իյնէեի բէք աճէլէ աճէլէ իչլէթմէկէ պաշլատը :

Գալպաս օճաղա օտունլարը աթըպ եագտը , վէ պիւր թա-
 րաֆընտա գայնամագտա օլան թէնճիւրէտէքի եէմէկի տէ
 կէօզտէն կէշիւրտի , վէ պատէհու կիտիպ վալիտէսի եա-
 նընտա օթուրտու :

—Օ տէկիլ էմմա, պիզիմ Նիգօլա կիճիքտի, —տէտի մեր-
գումէ վալիտէսինէ, — իմտի, գալգըպտա պաշընա պիր
ֆէլաքէթ կէլմիշ օլմասըն, պիր տուզաղա տիւշմիւշ պու-
լունմասըն, չիւնքի, պու սապահքի Պրատամանթի թարա-
ֆընտան կէօնտէրիլէն պիր զաթ իլէ կէլմիշ օլուպտա, պու
կիւն պուլուշմագ իւզրէ րանտէվու վիրմիշ օլտուղու պիր
իւթիեար գատըն, բէք ալթիւսթ վէ բէք իզթիրապլը պիր
հալտէ օլտուգտան պաշգա, նէ մատտէսին նէեէ տայիր
օլմասը հագգընտա պիր չէյ սէյլէտի, նէ նէրէտէն կէլ-
տիկինի պիւտիրտի, վէ նէ տէ քէնտի իսմինի խապէր վիր-
տի իտի:

Վալիտէսի հիշ պիր ճէվապ վիրմէեէքէք ումուղլարընը
սիլքտի:

—Տիմէք տիրքի վալիտէ, սիզ Նիգօլանըն պաշընա պիր
ֆէլաքէթ կէլմիշ օլմասընա տայիր պիր գօրգու վէ պիր չիւբ-
հէեէ զահիպ օլմագտա տէկիլսինիզ... հէր նէ հալ իսէ,
պէլքիտէ հագգընքլ վար տըր... Մէրգումէ գօճա գարը,
Նիգօլա իլէ, սաաթ ագշամըն եէտի րատտէլէրինտէ, Պիյ-
եի քէինտէ (1), տէմիր եօլ մէրքէզի գարշըսընտա պուլունա-
ճաղընը, օրատա սէյլէեէճէք լագըրտըսը պուլունտու-
ղունտան, պիր ատամա պէքլէեէճէկինի, վէ օլ ատամա
քէնտիսինի թանլթտըրմագ իչին տախի, Բուլ օլարագ,
«Պրատամանթի» իսմինի վիրէճէկինի սէյլէմիշ իտի... Պա-
գաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, գօրգաճագ պիր չէյ օլմա-
մալը տըր... իհթիմալ քի Նիգօլա, էսնայի րահտէ...
տիւն կիճէ օլտուղու կիպի... չամաշըր երյգաեերճը գա-
րըլարըն գաեըզլարընտան պու չամաշըրլարը աշըրապիլտի-

(1) Քէլուղէթի, տէնիզ վէ եախօտ ըրմագ քէնարլարընտա եա-
րըմը սէտտ վէ եախստ գալտըրլմ մանէապընտա օլուպ, թիւրքէ-
տէլտէ զէթիւմ տէնիլմէքտէիսէ տէ, հէնուզ բէք միւլթամէլ օլմատը-
ղընտան, ծրանարգճասընը իսթիմալ իթմէքտէյիդ:

կի (1) կիպի . . . պու կիճէ տախի Ալլահ գարշընա պիր դըս-
մէթ չըգարմըշ օլուպ պիր քէլէբիր եագալատըղընտաննա-
շի կիճիքմէքտէ օլմալը տըր : — Մէրդումէ պունլարը սէջ-
լէտիկի վագըլթտա , չամաշըրլարըն լագըրտըսընը իտէր ի-
քէն , Սմանտինին մարգալարընը սէօքմէքտէ օլտուղու չա-
մաշըրլարտան պիրինի կէօլթէրտի , վէ պատէհու չօճուղա
խիթապէն սէջլէեքէքէք , — Նէ՛ տիմէք տիր ալլահ , — տէյի
սիւալ իյլէտի :

— Նէ՛ տիմէք օլաճագ . . . ալմագ տիմէք տիր . . . —
տէյի ճէվապ վիրտի չօճուղ կէօլլէրինի եօգարը գալտըր-
մագսըղըն :

— Եագը՛դ սանա քի պիլմէեօրսուն , ա՛ պուտալաճըղ ,
չալմագ տիմէք տիր չալմագ , անլատը՛ն մը . . . էվվէթ ,
չալմագ . . .

— Էվվէթ , ապլաճըղըմ , չալմագ տիմէք տիր . . .

— Վէ քիմ քի Նիգօլա կիպի , չալմանըն եօլունու իյիճէ
պիլիր իսէ , հէր վագըլթտա քէարը չըգապիլիր . . . իշթէ
կէօրիւեօրսուն եա , Նիգօլանլըն տիւնքի չալտըղը պու չա-
մաշըրլարը պիղ գազանմըշ օլտուգ , չիւնքի , գարշըրըգ պաշ-
գա պիր շէյ սարֆ իթմէյիպ , անճագ պիր մարգալարընը
սէօքմէքիք զահմէթինի չէքմէքտէյիղ . . . հա՛ , նէ՛ տէր-
սինիգ , վալիտէ , էջլէ տէկը՛լ մի . — տիյէրէք իլալէյի մէ-
գալ իյլէտի Գալպաս պիր դահգահա տըր պըրագարագ
կիւլմէկէ պաշլատըղընտան , քէնտի վէհճէսի կիպի գարար-
մըշ օլան , վէ էթլէրի չիւրիւմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ տի-
քիլի տիքիլի գալմըշ պուլունան տիշլէրի կէօրիւնմէքտէ օլ-
տուղու հալտէ ,

Վալիտէլէրի պու լաթիֆէեէ ասլա իշթիրաք իթմէք-
սիզին , պիր սուրէթի պարիտէ իպրաղ իյլմէքտէ պու-
լունտու :

(1) Գալպաս քէնտի կիզի խըրսըղ լիտանլարընճա պիր լուղէթ իս-
թիմալ իյէմիշ իսէ տէ , պիղ եալընըղ ալլահ լուղէթիլէ իդիթիֆա
իյլմիշիգ տիր :

— Պիզ էկեր միւրատ իտէր իսէք, էվիմիզի տախի, պատիհաւատան օլարագ, բէք ալէա տօնաթըպ թէճհիզ իտէպիլիրիզ, — տէտի Գալպաս թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ, — չօգ իհիմալ տիր քի, օլ պապտէ լազըմ կէլէն էշեանըտա պաղգա պիր մահէլլտէն պէճէրիպ էլտէ իտէպիլիրիզ: Բէք ալէա պիլմէքտէսինիզ քի, չէնտ կիւն մուգատտէմ, Փարիս խասթէխանէլէրի հէքիմլէրինտէն Մ. Կրիֆֆօնուն եազլըգ խանէսինէ, իխթիեար պիր ատէմ կէլէրէք իգամէթ էյլէմէքտէ տիր . . . վէ մէգքիւր խանէտէ, սահիլտէն անճագ եիւզ ատըմ գատար եիրագտա, ալը օճաղընըն գարչըսընտա, եալընըզճա պիր հալտէ քեային պուլունմագտա տըր:

Պու լագըրտը իւզէրինէ, վալիտէսի պաղընը էօնիւնէ էյտի:

— Նիգօլանըն տիւնքի կիւն սէօյլէտիկինէ կէօրէ, օրատան խայլիճէ քէլէրիւր աչըրըմագլըգ իհիմալտէն կէօրիւնմէքտէ տիր, — տէտի Գալպաս, — Հալ պու քի, պէնիմ պու սապահտան պէրու զահիպ օլտուղում իթիգատա նէզարէն, մէգքիւր խանէտէ պիզիմ իչին, հիչ շիւբհէսիզ սուրէթտէ, պիր գըսմէթ պուլունմագտա տըր. իմտի, պիզ հէման Ամանտինի, մէգքիւր էվին էթրաֆընտա, կիւեա կէզիպ տօլաշմագ վէ օյնամագ թարզընտա պուլունարագ, հէր ճիհէթինի պիր էյիճէ կէօզտէն կէշիրթմէք իւզրէ, օրաեա կէօնտէրմէլիլիզ, քիմսէ անըն կէզիպ տօլաշմաորնա էհէմմիլէթ վիրէրէք, հիչ պիր շիւբհէեէ զահիպ օլմագ. վէ պուտա հէր նէ քի կէօրիւր իսէ տիգգամթ իտիպ խաթընտա սագլաեարագ, կէլիպ պիզէ մալիւմսթ վիրիւր Հա՛, նա՛սըլ, անլատը՛ն մը սէօյլէտիկիմի, — տէյի սիւալ իթտի Գալպաս սէրթճէ պիր սէօյլէյիչ իլէ Ամանտինէ խիթապէն սէօյլէեէրէք:

— Էվլէթ, ապլաճըզըմ, անլատըմ, կիտէրիմ, վէ սէօյլէտիկինիլ կիպիտէ եաբարըմ, — տէյի ճէվապ վիրտի չօճուգ տիթրէեէրէք:

—Ա՛հ, խայի՛ն թիւքի սէնի ա՛հ, սէն հէր վագըթ, պէօլ-
լէ եաբարըմ, տէրսին էմմա, սօնրա եարմաղսըն . նասըլքի
կէչէն տէֆատա սանա, Ասնիէրտէքի պագ-գալըն տիւք-
քեանընտա, պէն մէրգուսու պիր թարաֆտա իշ իլէ մէշ-
ղուլ իտիպ վէ ըագըրտըեա թուլմանգտա իքէն, սէն չօ-
նուգսուսն, սէնտէն քիմնէ պիր շիւքհէ իթմէղ, հայտէ, կիթ
տէսթ կեահը իւղէրինտէն պէշ ֆրանգ աշըրը վէր տէտիմ իսէ,
նիչին եարմատըն, նիչին պէնիմ սէօղիւմիւ տիյնէմէտին,
հա՛, ուղուրսուղ գը՛ղ :

—Ապլաճըղըմ, գօրգտու՛մ . . . ճէսարէթ իտէմէտիմ . . .

—էմմա պագ, կէչէն կիւն, գօլթուգնու մէյխանէտէ
ալըշ վիրիշէ տալմըշ իքէն, պիր մէնտիլի նէ կիւզէլ չալա-
պիւտի իտին . . . կէօրտիւն միւ, միսկի՛ն, մէրգու՛մ հիչ
պիր շէյին ֆարգընա վարըպտա կէօրէպիւտի՛ մի իտի :

—Ապլաճըղըմ, օլ կիւն, արթըգ պէնի բէք զօրլաեըպ
մէճպուր իթտիքտէն պաշգա . . . մէղքիւր մէնտիլ, հէմ
սէնին իչին օլուպ, վէ հէմտէ բարա օլմաեըպ անճագ պիր
մէնտիլ իտի . . . :

—Օնտա՛ նէ վար տըր, իսթէր մէնտիլ օլսուսն վէ իսթէր
բարա, մէկէրչի հէփսի պիր տէկի՛լ մի տիր :

—Ա՛, Ալլահ իթմէսին . . . մէկէրչի պիր մէնտիլ չալմագ
իլէ, բարա չալմագլըգ, իքիսի պիր սաեըլա պիլի՛ր մի :

—Հէլէ շու միսկինէ պագ հէլէ, պիրտէ գալգըպտա
ֆարգ ու տէրէճէ արամագտա տըր, պէսպէլի պէօյլէ շէյ-
լէրի սանա Մարսիալ էօյրէթմէքտէ տիր, էօյլէ տէկի՛լ մի,
—տէտի Գալպաս իսթիհզաքեարի պիր սէօյլէ յիշ իլէ, —
սէնի կիտի ճասուս սէնի, էլպէթթէ պուսնլարըն տալսի քեաֆ-
ֆէսինի, սէն ծնա, պիրէր պիրէր խապէր վիրէճէքսին տիր
. . . լաքին, սէնին խապէր վիրմէնտէ՛ն նէ չըգար, մէկէր-
չի պիղ Մարսիալտան գօրգա՛րուեըգ, Մարսիալ պիղէ նէ՛
եաբապիլիր, մէկէրչի պիղի եուտա՛ր մը . . . — Գալպաս
պատէհու վալիտէսինէ խիթապէն սէօյլէ եէրէք, — վալիտէ,
կէօրիւ եօրմուսուսն, պուսնուսն սօնու ֆէնալըգտա գարար գը-

լաճագ տըր . . . մէրգում պուրատա ատէթա պիր դանուն
ոչ նիզամ ժոյմագլըղա գալգըչմագտա տըր : նիգօլա տէր
խսէն, պէօյլէ հալլէրինի կէօրափաքճէ վէ իշիթ տիքճէ, ամէշ
քէտիլմէքտէ տիր, քէղալիք պլն տախի, պիր տիւրլիւ թէ-
համիրլ խտէմէքօրում . . . Վէ պու Ամանտին իլէ Թրան-
սօա իպէ, արա եէրտէ պիրէր թիքէն օլարադ, տայիմա պի-
զէ վէ սանա գարչը հարէքէթ իյլէմէքտէ տիրլէր . . . Մէ-
կէրչի պու հալին պէօյլէճէ տէվամը իհթիմալտէն օլապի-
լըր մի . . . — տէտի :

— Խայր . . . — տէտի վալիտէլէրի սէրթ վէ դըսսա պիր
թարղ իւզրէ սէօյլէեհէք :

— Ալէլ խուսուա, քէնտի մէթրէսի օլան լա Լուվ, Սէն-
Լազար հապսխանէսինէ կէօնտէրիլէլիտէն պէրու, ատէթա
դուտուրմուշ տուր, հէրքէսէ հագարէթ իյլէմէքտէ տիր
. . . մէկէրչի մէրգումէ, պիլլիմ սէպէպիմիլտէն մի մահ-
պէսէ իլգա իտիլմիշ տիր . . . պիզճէ՝ նէ վար տըր . . . Եինէ
մահպէստէն դուրթուլտուղու կիպի, մէկէրչի տօղրու պու-
րաեա կէլէճէք տէկիլ մի տիր . . . վէ մէկէրչի խըսմէթինտէ
պէն եարաճագ տէկիլ միլիմ . . . հօշունտու, իշթէ պուն-
տան իյի պիր ֆուրսաթ օլամագ, պէն պիլիրիմ իշիմի . . .
վարսըն եինէ մէրգումէտէ քէնտի արաղլըղընա կիւվէն-
մէքտէ օլուն . . . :

Վալիտէլէրի ճիւզիճէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, մէր-
գումէեէ խիթապէն :

— Յիլվագը, օլ հէքիմին էվինտէ օթուրմագտա օլան
իխթիեարտան պիլլիմ պիր ֆայիտէ չըգարապիլէճէկիմիզէ,
սէնին աղլըն շէհատէթ իյլէմէքտէ մի տիր :

— Էվլէթ . . . վալիտէճիկիմ . . . :

— Իյի էմմա, մէրգում ատէթա պիր տիլէնճիլէ՝ պէն-
ղէմէքտէ տիր :

— Սիզ անըն հալ ու գրեաֆէթինէ պագմաեքնըղ, նի-
հայէթ զատէկեան թագըմընտան պիր զաթ տըր . . . :

— Չատէկեան թագըմընտան մը տըր :

—Շիւբհէսիզ, վէհաթթա, մէրգուսուն քիսէսինտէ տօշ
լու լիւալար պուլունժագ տա տըր. սիզ անըն էջլէ հէր կիւն,
գօծա պիր պասթօնունա տաեանա տաեանա, արապասըզ
օլարագ, եանի եաեա եիւրիւեերէք, Փարիսէ գատար կի-
տիպ կէլմէսինէ պագըպտա ալտանմամալըսընըզ :

—Իյի եա, քիսէսինտէ լիրա պուլունմասընը, սէն նէ-
տէն պիլմէքտէսին :

—Տահա կէչէն կիւն, թուլօնտան մէքթուպ արամագ
իւզրէ, Ասնիէր բօսթախանէսինէ կիթտիկիւմտէ . . :

Վալիտէլէրի թուլօն իսմինի իշիտիր իշիթմէզ, թէրօա-
նէտէ պուլունան օղլու խաթրընա տիւշտիւկիւնտէն, գաշ-
լարընը չաթարագ պիր ահը տէրուն տուր չէքտի :

Գալպաս լագըրտըսընա տէվամ պիրլէ,

—Պէն օրատա քէնտի նէօպէթիմէ պէքլէմէքտէ իքէն,
պիրտէ մէրգուս իխթիեար, գաբուտան իչէրի կիրտի, վէ
պէնտէ սաչ վէ սագալընըն պէեաղըզը իլէ . . . լէհճէսի-
նին չիմիր ընէկինտէ օլմասընտան . . . վէ գաշլարընընտա
սիեահլըզընտան, անինտէ Ֆարգ իտիպ թանըտըմ: Մէր-
գուս բէք սէրթմէչրէպ պիր ատամա պէնզէմէքտէ տիր . . .
հէր նէ գատար իխթիեար իսէ տէ, աշուրի մէրթէպէ ճէ-
տուր պիր ատամ օլմասը կէօրիւնմէքտէ տիր . . . Մէրգուս,
օրատա պուլունան մէեմուրա իսիթապէն, «Աճապա Անթէր-
տէն, Մ. գօնթ տը Սէն-Բէմի իսմինէ պիր մէքթուպ վա՛ր մը
տըր, —տէյի սիւալ իյլէտի: Վէ մէրգուս բօսթաճը տա-
խի, —էգվէթ, տէյի ճէվապ վիրտիկիլլէ պէրապէր, պիր-
տէ մէքթուպ իպրագ իյլէտի: Վէ իխթիեար տալիսի, — թա-
մամ, պէնիմ տիր, իշթէ բասթօրթուստա» տէտի: Բօս-
թաճը մէրգուսուն բասթօրթունու կէօղտէն կէջիւմէքտէ ի-
քէն, իխթիեարտա լագըմ կէլէն բօսթա իւճրէթինի վիր-
մէք իսթէտիկիւնտէն, եէչիլ իրէքտէն մամուլ պիր քիսէ չը-
գարտը: Մէգքիւր քիսէսին պիր թարափընտա, ատէթա
պիր եուսուրթա ճէեամէթինտէ լիրալար քանլամագտա օլ-
տուղունու, քիսէսին էօրմէմի տէլիքլէթինտէն կէջիւմիւմ . . :

էն աղը գըրգ էլլի լիւրա դատար պուլունմագտա իտի, — տէտի Գալպաս եիւքսէք սէս իլէ սէօյլէեհերէք, վէ արզու վէ թամարնտան կէօյլէրի բարլաեարադ . . . — Հալ պուքի քէնտի գըեաֆէթինէ պազան, պիր տիլէնճի զանն իյլէմէքտէ տիր . . . Պէսպէլլի մէրգում, թամաքեարլըգտա քէսպի չէօհրէթ իթմիշ պուլունան ալթուն պապասը պաղը իխթիեարլարտան պիրի օլմալը տըր . . . Էվվէթ, վալիտէ, էվվէթ, օ հէրիֆտէն պիզէ էթմէք վար տըր, խուսուսիյլէ քի շիմտի իսմինիտէ պիլմէքտէյիզ . . . չօգ իհթիմալտիր քի, իսմինի պիլմէքիկիմիզ, իշիմիզէ բէք չօգ եարաեաճագ տըր . . . լաքին, մէգրիւր խանէտէն իշերի կիրմէքիկիմիզ իշին, կիտիպ Ամանտինին, խըտմէթքեարլարը վա՛ր մը տըր եօգսա եօ՞գ մու տուր, պիր մալիւմաթ կէթիլմէսինէ իհթիեաճ պուլունմագտա տըր . . .

Տիշարտան քէօբէքլէր հավլամասը սէսլէրի կէլմէկէ պաշլատըղընտան, Գալպաս քէնտի լազըրաւընը գաթ իլէ,

— Ա՛հ . . . իշթէ քէօբէքլէր հավլամաեա ուշլատըլար, տէտի մէրգումէ, — պէսպէլլի պունլար պիր գաեըգ սէսի ալմըշ օլմալը տըրլար . . . վէ տիմէք տիր քի, եա Մարսիալ կէլմէքտէ տիր վէ տէ եախօտ Նիգօլա . . .

Ամանտին Մարսիալըն իսմինի իշիթտիկի կիպի, եիւզլէրի կիւլմէկէ պաշլատը :

Արատան չէնտ տագըղա կէչտիքտէն սօնրա, հալէա Ամանտին պիր իշթիեազը չէտիտ վէ պիր էնտիշէ իւզըէ կէօյլէրինի գաբուեա տիքիպ պազմագտա իքէն, Պարպիյե եօնուն ճինայէթ չէրիքի օլաճագ օլան Նիգօլանըն իշերի կիրտիկինի կէօրտիւ, վէ զիեատէսիյլէ էսէֆ տույտու : Նիգօլանըն լէհճէսինտէ պիր վահշիլիք վէ պիր ճանիլիք էսէրի հիւքմ իթմէքտէ իտի . մէրգում ուֆադ, ինճէ, վէ զայիֆ վիճուտլի օլուպ, վէ կէրչի սուրէթի զահիրէսինտէն էօյլէ ճիւրմ ու ճինայէթլէրէ տայիր ամէլ ու հարէքէթլէրէ միւզթէտիր պուլունմասը, ասլա մէհմուլտէն կէօրիւնմէքտէ տէկիլ իտի . ֆագաթ, էսէֆ օլունուր քի, մէրգումմիս-

կին տէլիգանլը , մատտի սուրէթտէ նէ գատար գուտրէթ . սիւ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի իսէ , մանէվի սուրէթ . տէ տախի , մուղայիրի օլարագ , օլ գատար զիեատէ եա . պանիճէ պիր գուվվէթ ու գուտրէթէ մալիք պուլունմագ . տա իտի : Նիգօլա արգասընտաքի մաի կէօմէկին իւզէրին . տէն , էսմէր , վէ ուզուն թիւլէրի տիշարը կէլմիշ օլտուզու հալտէ , քէչի տէրիսինտէն եարըլմըշ պիր նէվի գօլսուզ մինթան կիլինմիշ իտի . մէրգում իշերի կիրտիկի կիպի , ու . մուզունտա , աղըրլըղընտան ինլէեէրէք կէթիրմիշ օլտու . զու պիր բարչա պագըր քիւլէսինի եէրէ պըրագը վիրտի :

— Ագչամլար խայր օլսուն , վալիտէճիկիմ , իշթէ պու կի . ճէ տախի պիր գըսմէթ եագալատըգ , — տէյի պաղըրտը մէրգում եիւքիւնտէն գուրթուլտուգտան սօնրա , պօղնուգ վէ չաթլագ պիր սէս իլէ , — գաեըղըմտա սլունտան մա . ատա , վէ թըպգը պունա մանէնտ իւշ գըթա տահա քիւլէ պուլունտուգտան պաչգա , պիր պօղչա մէլպուսաթ , վէ պիր սանտըգ տօլուսու տախի կէրչի պիր շէյ վար իսէ տէ , տօլ . բուսու նէ օլտուզունու պիլմէմ , չիւնքի , աչմատըմ : իհթի . մալ տիր քի , էմէք վէ զահմէթիմիտէ տէյմէզ պիր շէյ տիր . . . հէր նէ հալ իսէ , արթըգ պագալըմ իգպալիմիզէ նէ՝ չըգաճագ տըր :

— Էյ , օլ Պիյեի քէլինտէքի պուլուշուպ կէօրիւշէճէկին ատամնէ օլտու , նէ՞ եաքտըն , — տէյի սիւալ իթտի Գալ . պաս , վէ պու հէնկեամտէ վալիտէլէրի իսէ , առլա սէս չը . գարմաեարագ , օղլունա պագմագտա իտի :

Մէրգում պու սիւալէ ճէվապ օլարագ հիշ պիր շէյ սէօյ . լէմէտի , ֆագաթ , էլինի բանթալօնու ճէպինէ սօգուպ գա . բըշտըրտըգտան սօնրա , պիր չօգ բարլագ կիւմիւշ ագ . ճէլէր չըգարարագ կէօսթէրմէկէ պաչլատը :

— Եալընըզ պօլ գատար մը տըր մէրգումտան ալտը . ղըն . . . — տէյի պաղըրտը Գալպաս :

— Խայր , քէնտի հիւանի ըիգասըլլա , մէրգում չըգարըպ իշպու 200 ֆրանգը վիրտի , վէ իշի պիթիրտիկիմտէ իսէ . . .

800 ֆրանգ տահա վիրմէքլիկի վատ իյլէտի . է՛հ , պու գա-
տարըտա ազ տէկիլ տիր , քեաֆի տիր . . . Շիմտի պիզ ,
էվլէլա կիտիպ շու պիզիմ գաեըզը պօշալթմալըեըզ , վէ
պատէհու եինէ գօնուշուր պօշպօղաղլըգ իտէրիզ . . . Մար-
սիալ պուրատա տէկիլ մի տիր :

— Խայր , — տէտի Գալպաս :

— Տահա՛ իյի եա . . . հազըր կէթիրտիկիմ մալլէրի , մէր-
գում կէօրմէքսիզին սագլար հըֆի իտէրիզ . . . անըն պիլ-
մէտիկի տահա իյի տիր . . .

— Վա՛յ գօրգազ վա՛յ , տիմէք տիր քի սէն Մարսիալտան
գօրգմագտասըն , — տէտի Գալպաս թահգիրանէ պիլ
սէօյլէյիշ իլէ :

— Քի՛մ , պէ՛ն մի անտէն գօրգմագտաեըմ . . . — տէտի
մէրգում ումուզլարըն սիլքէրէք , — պէն եալընըզ պիլ շէյ-
տէն , եանի անըն կիտիպտէ պիզի էլէ վիրմէսինտէն գօրգ-
մագտաեըմ . . . եօգսա պաշգա հիչ պիր գօրգում եօգտուր :
Մարսիալտան գօրգմագ մէ՛ր . . . Ալլահ իթմէսին , մէկէրչի
պէլիմտէ , տահա եէնի պիլէնմիշ սիվրի ուճուլ պըչաղըմ մի
եօգտուր . . . պըչաղըմ սաղ օլսուն :

— Էօյլէ՛ եա , մատամքի շիմտի քէնտիսի պուրատա տէ-
կիլ տիր . . . սէն պէօյլէ պօլ պօլ աթար թուլթարսըն . . .
հալ պու քի քէնտի նէղտինէ կէլտիկին կիպի , անլնտէ չէնէ-
լէրին գաբանմագտա տըր :

Նիգօլա իշպու սիթէմամիզ լագըրտըեը տույմազլըգտան
կէլէրէք , հիչ պիր ճէվապ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն ,

— Հա՛յտէյինիզ , հա՛յտէյինիզ . . . գաեըզա կիտէլիմ . . .
հա՞նը , Փրանսօա՛ նէրէտէ տիր , վալիտէ . . . օ տախի պիզէ
պիրազ եարօըմ իտէպիլիր , — տէտի մէրգում :

— Վալիտէ ծնա պիր իյիճէ տաեազ աթտըգտան սօն-
րա մահպուս իյլէտի , պու կիճէ եէմէք տախի եէեէմէեէ-
ճէք տիր , — տէտի Գալպաս :

— Բէք ալէա , լաքին , պու ճիւմէ իլէ տախի կէլիպ գա-
եըզը պօշալթմալըղա , պիրազ եարօըմ իտէպիլիր , հա՛ն :

նէ՞ տէրսինիդ, վարիտէ, էօյլէ տէկի՞լ մի: Պէն, Գալպաս, վէ Ֆրանսօսա իւշիւմիւզ պիրլիքտէ օլտուղումուզ թագ-տիրտէ, գայերքտաքիլէրի, պիր տէֆատա ալըպ կէլէ-պիլիւրիւ . . . :

Վալիտէլէրի բարմաղընը թավանա տոգրու գալտըրտը, վէ Գալպաստա մերգումէնին նիյեթիմինի անլատըղընտան, Ֆրանսօսանը չաղըրմագ իւզրէ, տէրագապ եօգարը չըգտը:

Մարսիալըն վալիտէսինին չէհրէսի էքլիլիկի, Նիգօլա-եը կէօրիւը կէօրմէզ, ճիւզիճէ թէնէզղիւլ յուլմահա պաշ-լատը, չիւնքի, նասըլքի մերգումէ պիղզաթ քէնտիսի տա-խի սէօյլէմէքտէ իտի . . . Նիգօլանը, պիւյիւք գըզը Գալ-պաստան զիեատէ սէվմէքտէ իտի . . . Փագաթ, պու-նունլա պերապէր, թուլթն թէրսանէսինտէ բրանկապէնտ պուլունան տիկէր օղլունուտա, Նիգօլատան զիեատէ սէվ-մէքտէ իտի . . . չիւնքի, պու վահչի գարընըն մուհապպէթի մատէրանէսի, քէնտի էվլատըրընըն քէօթիւլիւքճէ տէր-քեար օլան տէրէճէլէրի նիսպէթինտէ պուլունմագտա ի-տի, եանի, ճիւրմու ճինայէթ պապընտա, հէր գանդիսի-նին մէյլան ու գուտրէթի զիեատէ պուլունմագտա իտի իսէ, անը օնիսպէթ իւզրէ զիեատէ սէվմէքտէ իտի:

Մերգումէնին, օլ իքի քիւշիւք չօճուղլարընա, եանի Ֆէնալըգ ճիհէթիմէ մէյեալ պուլունմահան Ֆրանսօս իլէ Ամանտիմէ, չէճի հագարէթ իլէ պագմասընըն, վէ պինա-պէրին պիւյիւք օղլու Մարսիալա գարչըտա, պուղզ ու նէֆ-րէթ իւզրէ մուա լէլէ իթմէքտէ պուլունմասընըն սէպէպի, մէզքիւը չայեանը թագպիհ օլան խուսուստան, եանի տա-յիմա զիեատէ Ֆէնալըզ, ազ Ֆէնալըզա թէրճիհ իլէմէք-տէ օլմասընտան նէշէթ իլլէմէքտէ իտի: Էվվէթ, մէրգու-մէ, Մարսիալը հիւ սէվմէքտէ տէկիլ իտի, չիւնքի, Մարսի-ալ, հէր նէ գատար բէք հիւսնի ախլազ սահիպի պիր ա-տամ տէկիլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմիլէ իլէ տախի, Նիգօ-լա, Գալպաս, վէ թուլթն թէրսանէսինտէ պուլունան գար-տաշլարը իլէ մուգայէսէ իսփլտիկինտէ, մէրգում բէք նա-

մուսուլ վէ բէքտէ իյի պիր առամ սանըլմագլըզա սէզավար
պուլունմագտա իտի:

—Պու կիճէ՞ դանդի թարաֆլարտա գըամէթ արատըն,
—տէտի վալիտէսի Նիգօլանա:

—Պու ագչամ, օլ կէօրիւշմէք իւզըէ բանտէվու վիրմիշ
օլտուղում զաթ իլէ, Պիլեի քէինտէ պուլուշուպ կէօրիւշ-
տիւքտէն սօնրա ալտէթ իթմէքտէ իքէն, էնվալիտ քէօր-
րիւսիւ գըբըլարընա շէօյլէ պիր կէօզ կէզտիրտիկիմտէ, քէ
իւզէրինտէ պուլունան հալգալարա պաղը պիր դաեբգ
կէօրտիւմ: Վէ օրթալըգ գարարմըշ օլտուղու թադտիրտէ,
մէգքիւր գաեբղըն տէրունինտէ, հիշ պիր ըջըգ էսէրի կէօ-
րիւնմէտիկի, նաղարը տիգգաթըմը տալէթ իյլէտիկին-
տէն, քէնտի քէնտիմէ, «Եա՛հու, Նիգօլա, շու գաեբղըն
թալիֆէլէրի, մութլադ սուրէթտէ գարանա չըգմըշ օլմալը
տըրլար...» տէտիւմ, վէ հէման կիտիպ եանընա եանաշտըմ
...: Էկէրշի օլ արատա, մէյտանէ պիրի չըգըպտա, նէ արա-
մագտաեւմ տէյի սօրաճագ օլուր իսէ, գաեբղըմըն քիւ-
րէկինի պաղլամագ իչին, պիր բարչաճըգ իրէ իհթիեաճը
շէտիտիւմ պուլունտուղունու պէեան իլէ, ղէրրէճէ շիւքհէ
վիրմէքտիղին, եինէ ալըպ եիւրիւսիւ վիրմէքիկի, ֆիք-
րիմտէ գուրտում...: Մէգքիւր գաեբղըն, աթլանըպ ի-
չինէ կիրտիւմ, տէօրթ թարաֆընը, վէ հաթթա անպարը-
նը տալի թէֆթիշ իտիպ կէօզտէն կէչիրտիւմ... վէ քիմնէ-
լէր պուլունմատըղընը անլատըմ...: Արթըգ պունուն իւ-
ղէրինէ, հէման էլիմէ հէր նէ քի ըասթ կէլտի իսէ, պէ-
նիւմ գաեբղա աշըրմանա գալըղշտըմ: Էվվէլ էմիրտէ պիր
պօղչէ էլպիսէ իլէ, պիրտէ գօճա սանտըգ աշըրտըմ: Վէ
պատէհու, կէօկէրթէ իւզէրինտէ, գաեբղըն համուլէսի օ-
լան պադըր վէ տէմիր քիւլչէլէրինտէն պաղը բարչալար
պուլունտուղուն կէօրտիւկիւմտէն, իքի սէֆէրտէ, տէօրթ
բարչատա պադըր քիւլչէսի գալըրտըմ, անլատընը՞ մը
շիմտի մատտէեի: Է՛հ, իչթէ ֆրանսօա իլէ Գալպաստա կէլ-
տիլէր, հայտէյինիզ, չաբուդ կիտէլիւմ... հայտէ Ամանտին,

սէնտէ կէլ . . . Նէ զարարը վար տըր, հիչ տէկիլ իսէ սէն-
տէ պողչէնի կէթիթիրսին . . . ալլամագտան էվվէլ . . .
թաշըմագ կէրէք տիր . . . :

Վալիտէլէրի կիթմէյիպ էվտէ գալտը, վէ սուֆրաեը
հազըրլամահա պաշլատը, շիչէլէրի, գատէհլէրի, վէ թա-
պագլարը բէշկիրլէրի, վէ կիւմիւշ չաթալ պըչագ վէ գա-
շըգլարը վազ էյլէտի :

Մէրսումէ քէնտի իշինի պիթիրմէք իւզրէ իքէն, էվլատ-
լարը տախի օլ աղըր երւքլէր պէրսպէրլէրինտէ օլտուղու
հալտէ, ալտէթ իթտիլէր :

Ձանն իտէրսին քի, Թրանսօս ումուղլարընա վուրմիւշ օլ-
տուղու իքի թանէ աղըր պագըր քիւլչէլէր ալթընտա էգիւ-
մէքտէ օլուպ, վէ Սմանտին տախի, պաշընտա կէթիրմէքտէ
պուլունտուղու գօճա պիր պօղչէնին ալթընտա զայպ օլ-
մագտա իտի . վէ Նիգօլա իսէ, Գալպասլա պիրլիքտէ թու-
թարագ, զիքքի կէչէն պէեազ թահթա պիր սանտըղը, իւ-
զէրինտէ քիւլչէնին տէօրտիւնճիւ բարչասը պուլունտուղու
թագտիրտէ, կէթիրմիշ իտիլէր :

— Աման, պիր քէրրէ, էվվէլա շու սանտըղը աշալըմ . . .
էվվէթ, էվվէլ էմիրտէ շու սանտըղը՝ աշալըմ, — տէյի
պաղըրտը Գալպաս եապանիճէ պիր արղու վէ պիր աճէլէ
իւզրէ :

Պագըր քիւլչէլէրինի եէրէ աթտըլար :

Նիգօլա պէլինտէ թաշըմագտա պուլունտուղու գալըն
պիր պալթահը չըգարտը, վէ ուճուճու, մաթպախըն օր-
թասընտա վազ իթմիշ օլտուգլարը մէգքիւրսանաղըն գա-
բաղը արպօընա իտխալ իտէրէք, զօրլահըպ գանըրմահա
պաշլատը :

Իչէրուտէ եանմագտա օլան օճաղըն գըրմըզը ըշըղը, մէգ-
քիւր եաղմահըլլըգ մէնղարէսի թագըմը իւզէրինէ վուրմագ-
տա օլտուղու թագտիրտէ, տիշարուտա իսէ, ըիւզկեարըն
կիւրիւլթիւսի կիթտիքճէ քէսպի շիտաթ իլլէմէքտէ իտի-
Նիգօլա, արգասընտա թիւլլէրի տիշարը քէչի տէրիսին :

տէն գօլտուղ մինժանք պուլունտուղը հալտէ, սանտրղըն նէզտինտէ տիպ իւզէրինէ կէլէրէք աշմաեա չալըշտըղը, վէ գարաղըն գալընըղը իլէ գավիլիկի սէպէպինտէն չէք տիկի կիւճիւլըլէրի կէօրտիւքճէ, տիհանընտան պին տիւրլիւքիւֆը ու լանէթլէր չըգարմագտա իտի: Վէ Գաղպառ իսէ, հըրսը թամաընտան նաչի կէօղլէրի աթէշ կիպի բարլամագտա, վէ եանագլարըտա գըբ գըրմըղը օլուպ եանմագտա օլտուղու թագտիրտէ, սանտրղըն իւզէրինէ օթուրուպ պիւթիւն վիճուտինն աղըրըղընք վիւրէրէք, նիգօլանըն գօրլամասը գուվլէթինէ գարշըլըգ, սանտըգ պիր լահզա էվիէլ աչքսըն զայրէթիլլէ, պիր աղըրըլըգ հուսուլինէ չալըշմագտա իտի: Վէ վալիտէլէրի տախի, արա եէրտէ պուլունան սուֆրանըն էօթէ թաքաֆընտա ալըգտա վէ անագտա տուրուպ ուզալն պօնուլլա տիքիլէրէք, պաշընը էվլատալարընտան թաքաֆա էյմէքտէ, վէ կէօղլէրի բարլամագտա օլտուղու հալտէ, հատտէն պիւտտէ պիր մալ արզու վէ թամար իլէ էվլատալարընըն չալըշմասընը սէյր իթմէքտէ, վէ մէյտանէ չըգաճագ օլան մալլէրէ պէքլէմէքտէ իաի:

Վէ նիհայէթ, իքի քիւչիւք չօճուգլար տախիպլիեառէ սիլլէ շայեանը թէէսսիւֆ տիւր քի: Իննան թանպիաթընտա պուլունան պիր մէէլուն տուլղու իգթիգասընճա, եանի էք սէր տէֆա կէօրիւլէ կէլմէքտէ օլան, վէ թապիի պուլունան իլի տուլղուլարընըն մուղայիլինտէ օլտուղու, չէօլլէ քի, ֆէնա իպրէթլէր վէ հալլէր թէէսսիլլէրինտէն ազատէ գալմագտէ պուլունմալարընա, տապան տապանա զըտոտ պուլունտուղու սուրէթտէ, արթըգ օլ հէնկիւամտէ, զաթէն տէրքեար օլան շիւբհէ վէ գօրգուլարընը ունուլթարագ, վէ մուսիպէթէնճամ պիր մէրագըն գուվլէյի ճազիպէսինտէն մաղլուպ օլարագ, մէգքիւր խըրըղըլըգ մէնզարէսինին սէյրինէ գօշուշմագտա իտիլէր . . :

Մէրգուման չօճուգլար, կէօղլէրի բարլամագտա, վէ նէֆէսլէրի սըգլաշմագտա օլտուղու հալտէ, պիր պիրինի պըղըշտըրարագ, տէկիլէ եալընըղ օլ սանտըղըն տէրունինտէ

նէ պուլունտուղունու անլամագլըղը արզու իթ մէքտէ վէ չա-
լըմագառա խոխէր, իլլա, հաթթա, Նիգօլա մէգքիւր սանտըղը
նիչին պիր տագըգա էվվէլ աչամանօր տէյի, գալպէրինքէ,
պիր էսէրի հիտտէթ տախի հիսա իյլէմէքտէ խոխէր:

Ագըպէթքեար պիր չաթըրտը հուսուլիյէ, սանտըղըն
գարաղը տըր աչըլտը:

—Օհ, իչթէ աչըլտը, օհ . . . —տէյի թէքմիլ ֆամիլեա
պիր թէլաչ վէ պիր սէվինճ քաթըրտը տըր պըրագա-
րագ, հէմանտէմ եէք ալաղ պաղըրչմանա պաչլատըր:

Վէ քեաֆֆէսի տախի, եանի վալիտէլէրինտէն թա էն
քիւչիւք գըղա վարընճանա գատար, վահչիճէ պիր արզու
վէ պիր դայրէթ ու թէլաչ իւղրէ, սանտըղըն իւղէրինէ տօղ-
լու իւչիւչտիւլէր . . . : Մէգքիւր սանտըգ, պէսպէլի, Փա-
րիս թօհաֆճը պաղիրկեանլարընտան պիրի թարաֆընտան,
նէհր գըքըլարընտա վագը քէօյլէ ըտէն պիրինէ կէօնտէրիւ-
միչ զուպ, վէ տէրունինտէ իսէ, գատըն թալիֆէսի իս-
թիմալինէ մախաուս, էնվայի ագմաչա վէ էչեա պուլունա
մագտա խոխ:

—Օհ, Նիգօլանըն էմէկիթ պօչա չըգմատը, — տէյի
պաղըրտըղը հալտէ Գալպաս, պիր թօք քէթէն պէլինի աչը
վիրտի:

—Խայր, ինայր, զահմէթիմ գաթան պօչա էիթմէտի,
—տէյի ճէվաղ վիրտի Նիգօլա, քէնտիսիտ է պիր մէնաթլ
բաքէթինի աչարագ, — նէ իսէ, հէլէ հաճառ օլտուճ՝ պու-
կինտէ կինտէլիկի չըգարտըգ . . . :

—Օհ, լէվանթիլէրտէ վար տըր . . . հէլէ պունլաթը
սաթմագլըգ իսէ, էթ վէ էթմէք սաթմագլըգ գատար
գալայ տըր . . . —տէտի վալիտէլէրի տախի սանաղգտան
էչեա չըգարմանա պաչլատարագ:

—Պրա-Ռուժտան խըրսըղըգ մալլէր սաթըն ալմագտա
օլան, վէ թամբը սօգաղընտա պուլունան օլ խըրսըղլար եա-
թաղը գարընըն, պու գումաչլարը ալմուգ իսթէմէճէկին-
տէ, հիչ չիւրհէ եօղ տուր, —տէտի Նիգօլա, —վէ պա-

գլուխը քիչ էլեւրին միւշթէրիսիտէ, Սէնթ-Օնորէ մահէլէսին տէ տէօշէլի պիր օտա թութարագ իգամէթ իյլէմէքտէ պուլունան օլ պապա Միգու օլաճագ տըր :

— Ամանտին, — տէտի ծրանսօա քէնտի քիւչիւք հէմ շիրէսինէ եավաշճաճըգ սէօյլէնէրէք, շու Նիգօլանըն էլին տէ պուլունան իրէք մէնտիլ . . . Նէ՛ կիւզէլ պօեուն պաղը օլուր, հա՛ էօյլէ տէկիլ մի . . .

— Պաշա տախի բէք կիւզէլ պաղլանըր, բէք կիւզէլ պիր գաբաթմա օլուր, տէյի ճէվապ վիրտի Ամանտին իզհարը թէհայեիւր իտէրէք :

— Նիգօլա մէգքիւր գաեըղը րասթ կէթիրտիկինտէն տօլաեր, զիեատէսիյլէ թէշէքքիւրլէր իալպ վէ քէնտինի պախ թիեար ատտ իյլէմէլիսին, — տէտի Գալպար : — Ա՛հ, պա-գընըզ, պագընըզ, Նէ՛ գատար մէմնուն օլաճագ պիր գըսմէթ . . . շալլարըմը՛զ տախի վար տըր . . . էվլէթ, իւշ թա-նէտէ խամ իրէքտէն մամուլ շալլար վար տըր . . . պագը-նըզ, ամա՛ն վալիտէճիկիմ, պիր քէրրէ շուսլարա նաղա՛ր գըլընըզ . . .

— Վալիտէ Պիւրէթ զանն իտէրիմ քի, պուշլարըն քեաֆ-ֆէսինի 500 ֆրանգա ալըր, — տէտի վալիտէլէրինի, պիր իյիճէ թէֆթիշ ու թախմին իյլէտիքտէն սօնրա :

— Տիմէք տիր քի, պունլար հիշ տէկիլ իսէ, 1,500 ֆըրանգ գըլմէթինտէ շէյլէր օլմալը տըրլար, — տէտի Նիգօլա, ֆագաթ, նապըլ քի հէր քէստէ սէօյլէմէքտէ տիր, հէր խըբսըզ, եաթագ իչին շալըշմագտա տըր . . . Լաքին, գա-րարը Էօֆ, վարսըն էօյլէ օլսուն . . . միւնաղաա չըգարմագ իսթէմէմ պէն . . . կէրէք մէրսումէ վալիտէ Պիւրէթ իլէ, վէ կէրէք պապա Միգու իլէ, եինէ կիւեա պէն պիր իշ պիւմէզ շաշգընըմ տըրտա ալտանմագտաեըմ տըր կիպի պու-լունմագ իսթէրիմ, իշիմէ էօյլէ եարմագլըզ իյի կէլիր, վար-սընլար եինէ անլէր պէնի, սէրսէմին պիրի տիր, տէյի զանն իյլէսինլէր, ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պապա Մի-գու պիզէ պիր տօսթ ատամ տըր :

— Ա՛ տաժսէնտէ, օլ խըրսըղըդ տէմիր խիւրտէլէրի սաթ-
մագ տա օլան իսթիւեար տախի, տիկէրլէրի կիպի խըրսըղըն
պիրիսի տիր, օնլար, պիզիմ քէնտիլէրէ միւհթան պուլուն-
տուղուժուղու, բէք ալէա պիլմէքտէ տիրլէր, վէ անըն ի-
չին տախի իսթէտիքլէրի ֆիյեաթա, պօղուպ էլիմիզտէն
ալմագ տա տըրլար, — տէտի Գալպաս շալլարտան պիրինի
ուժուղլարընա աթարագ :

— Է՛հ, իչթէ պիթաի, արթըգ պիր շէյ գալմատը, —
տէտի Նիգօլա սանտըղըն տիպինի պօշալթարագ :

— Շիմտի պիզ պուշլարըն քեաֆֆէսինի տախի գալ-
տըրըպ սագլամալընըղ, — տէտի վալիսէլէրի :

— Պու շալը պէն քէնտիմ իչին ալը գօեաճաղըմ տըր, —
տէտի Գալպաս, մէգքիւր էլինտէրի շալը կէօսթէրէրէք :

— Էօյլէ եա, էօյլէ եա, անըտա սէն ալըրսըն . . . չիւնքի
բարալարընը բէչինան վիրմիշսին տիր . . . — տէյի պաղըր-
տը Նիգօլա սէրթճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — էվվէթ, ալըր-
սըն, լաքին, պագալըմ անը սանա վիրէ՛ն քիմ տիր, մէկէր-
չի պէն պըրագըրմընըմքի սէնտէ ալասըն . . . Սէն հէման
հէր վագըթ ժլմագլըղա գալգըշմագտասըն . . . սէն . . .
չիւնքի, հանըմ էֆէնտիսին :

— Ա՛, մէկէրչի, եալընըղ պէն՛մի ալմագտաեըմ . . . մէ-
կէրչի սէնտէ իսթէտիկինի ալմագտա տէկիլ միսին . . .

— Իյի էմմա, պէն հէր նէվիպէլա վէթէհիքէլէրի կէօ-
ղէ տլարագ, քէօբէք կիպի շալըշըպ խըրսըղըգ իթմէք-
տէյիմ . . . չիմտի մէգքիւր գաեըղա կիրմէքլիք քիւսթախ-
լըղընը իճրա իյլէեհէն, սէն տէկիլ իտին, իլլա պէն իտիմ,
եա մագալլահ, իւսթէ պիր ատամ կէլիպ տէ՛ թուլուսա
իտիմ, հալիմնի՛ճէ օլաճագ իտի, պիր քէրրէ անըտա տիւ-
չիւնմէքտէ՛միսին . . .

— Եա՛, էօյլէ՛ մի, ա՛լ էօյլէ իսէ, վարսըն շալըն եիւ-
ղիւնէ չարըրլսըն, պագսանա, նէ՛ պիւյիւք պիր շէյ իմիշ,
իսթէմէմ, իսթէմէմ, օլ գաստար գահր ու սիթէմէ հաճաթ
եօգ սուր, տէտի Գալպաս կիւճէնէրէք, վէ գալտըրըպ

մէզքիւր էլինտէքի շալը սանտըղըն տէրունինէ աթարադ :

— Պէնիմ միւրասըմ շալը գըսգանմադ տէկիլ տիր . . .
այէն օլ մէրթէպէ խասիս պիրի տէկիլիմ տիր , պիր շալէք-
սիք եա զինատէ օլմուշ, օնտա պիր պէյիս եօգ տուր, վա-
լիտէ Պիւրէթ օնա տիգդաթ իյլէեէճէք տէկիլ տիր, չիւքի
մէրսումէ դապալա պիր բաղարլըդ տըր իթմէքտէ տիր, —
տէտի Նիգօլա , — պէնիմ կիւճիւմէ կիտէն եէրի շուրասը-
տըրքի, «պու շալը պանա վիրիմիսին» տիեէճէք եէրտէ, «պու
շալըտա պէն ալաճաղըմ» տիմէքտէսին . . . Հէր նէ հալ խէ,
հայտէ , հայտէ , տարըլմա . . . ալ , ալ սէնին օլտուն . . .
եօգսա, խիւտա ալիմ, չիմտի թուլթուղում կիպի օճաղա
աթար եագարըմ հա' :

Նիգօլանըն պու սէօյլէյիշլէրի իւզէրինէ , Գալպասըն
հիտտէթի թէսկին օլտուղունտան, իսրար իթմէքսիզին եի-
նէ շալը ալտը :

Նիգօլա պունուն իւզէրինէ , տահա զինատէ պիր ճէօ-
մէրտլիք իպրաղընա գալգըլմագ իսթէտիկինտէն , թու-
թուպ տիշիյլէ իբէք մէնտիլլէրտէն իքի թանէսինի քէստի,
վէ քէմալի արղու վէ հէվվէս իւզրէ տուրուդ սէյր իթ-
մէքտէ օլան Ամանտին իլէ ֆրանսօաեա աթտը , վէ ,

— Սըսըղլա'ր , ալընըլ իշթէ սիզէտէ պիրէր թանէ մէն-
տիլ վիրէյիմքի , խըրսըղըղըն նէ' գատար թաթլը , վէ
նէ' գատար կիւզէլ պիր շէյ օլտուղունու , չիմտիտէն անլա-
երպ ալըլմըլ օլասընըլ . . . — տէտի , — զիրա , պիր ա-
տէմին իշթահը , պիր թաամը էքլ իթտիքճէ ալըլըր վէ լէգ-
զէթինի անլար . . . Հայտէյինիզ , արթըգ կիտիպ եէրի-
նիզէ եաթընըլ . . . պէն պիրազ վալիտէ իլէ գօնուչաճա-
ղըմ տըր , վէ եէմէկինիզիտէ եօգ արտա եէյինիզ :

Չօճուգլար սէվինճէլէրինտէն , էլլէրինի պիր պիրինէ վուր-
մաեա , վէ ալտըղլարը մէնտիլլէրի, պիր սուրէթի ֆիւթու-
հաթքեարանէտէ օլտուղու հալտէ , սալլաեըպ օյնամաեա
պաշլատըլար :

— Անլատընըղմը չիմտի , նանքէօրլէր , — տէտի Գալ-

պաս, — իսթէրսինիզ եինէ սիզ կիտիպ Մարսիալըն լադըր-
տըլարընը տիյնէ յինիզ, մէկէրչի, մէրգուժ սիզէ հիչ պիր
կիւն պէօյլէ պիր կիւզէլ մէնտիլ վիրմիշ մի տիր :

Պու սիթէմի իշիթտիքլէրինտէ, Պրանսօա իլէ Ամանտին
պիր պիրի եիւզիւնէ պադմաեա պաշլատըլար, վէ պատէ-
հու հիչ պիր ճէվապ վիրմէքսիզին, կէօղէրի էօնիւնէ պադ-
տըլար :

— Հա՛, սէօյլէ՛ յինիզ, — տէտի սէրթ պիր սէօյլէ յիշ իլէ
Գալպաս, — սէօյլէ յինիզ, մէկէրչի Մարսիալ սիզէ հիչ պիր
տէֆա պէօյլէ պիր շէյ հէտիյեէ իյլէմիշ մի տիր :

— Խա՛յր . . . խայր . . . հիչ պիր տէֆա, հիչ պիր շէյ վիր-
մէմիշ տիր, — տէտի Պրանսօա քէմալի մէսէրրէթ իւզրէ
էլինտէքի գըրմըզը մէնտիլէ պադարադ :

Հալ պու քի Ամանտին, եավաշճա սէօյլէեէրէք :

— Վադաա, Մարսիալ պիրատէրիմիզ պիզէ պէօյլէ պիր
հէտիյեէ եաբմամըշ տըր . . . հալ պու քի, պիր շէյ ճիկէ-
զիտէ եօգ իտի բի . . . — տէտի :

— Տահա՛ քէօթիւ օլսուն, քէնտիտէ կիտիպ իըրսըզըզ-
իտէ իտիտէ, մալ ու էմվալ սահիպի օլա իտի, — տէտի նի-
գօլա աղըրճա սուրէթտէ պիր սէօյլէ յիշ իլէ, — էօյլէ տէ-
կիլ մի, Պրանսօա :

— Էվվէթ, պիրատէրիմ, — տէյի ճէվապ վիրտի Պը-
րանսօա, վէ պատէհու իլավէյի մէգալ պիրլէ, — օ՛հ, եա-
շա՛, նէ՛ գատար կիւզէլ պիր մէնտիլ տիր պու . . . բազար
կիւնլէրի պէն պունու պիր կիւզէլ պօեուն պաղը եաբըպ
պաղլանսերմտա, սիզտէ սէյր իտինիզ :

— Վէ պէնիմ իչին տախի, բէք կիւզէլ պիր գաբաթմա
օլաճադ տըր, — տէտի Ամանտին :

— Լաքին, իյի պիլմէլիսինիզ քի, քիրէճ օճագճըլարը-
նըն չօճուգլարը, սիզին պու մէնտիլլէրինիզի կէօրտիւքէ-
րինտէ, զիեատէսլյէ գըսգանըպ գուռուրաճաղար տըր,
— տէտի Գալպաս, պունու սէօյլէտիկի վագըթտա, մէր-
գուվարըն, քէնտիսինին էֆքեարը ֆատիտէսինի անլաեըպ

անլամատըզլարընը, էչքեալլարընտան փարգ իժ մէրլիք նիյ-
 եէթ իյլէ, տիգ գաթ իտիպ եիւզլէրինէ պագարադ: Մէր-
 դումէ մէէլունէ գըղըն նիյեէթի մէրտուտէսի, պունու
 պէօյլէ սէօյլէմէքլէ, պէտպաթ չօճուզլարըն հաւայիար-
 զուլէրինի թահրիք իլէ, էկէրչի խըրսըզլըգտան տօլաեր,
 վիճտանլարընտա պիր էսէրի նէֆրէթ հիսս իժմէքտէ ի-
 տիյսէլէր, մէգքիւր իյի պիր տույդուհու, մահլ ու մէնն
 իյլէմէքլիք մագսէտինտէն իպարէթ պուլունմագտա իտի:
 —Քիրէճ օճագճըլարընըն չօճուզլարը, —տէտի թէրրաքէն
 մէրգումէ, — զաթէն պիրէր տիլէնճի հալ ու գըեաֆէ-
 թինտէ պուլունտուզլարընտան, սիղին էօյլէ, պիր էֆէն-
 տի չօճուզլարը միսիլու . . . զարիֆ զարիֆ իրէք մէնտիլ-
 լէր պաղլատըղընըղը կէօրտիւքլէրինտէ, էօյլէ եա, էլ-
 պէթթէ հասէտլէրինտէն նաչի, քէնտու քէնտուլէրի եէ-
 եէճէքլէր տիր:

—Հայ հայ, էօյլէ եա, էօյլէ՛ եա, —տէտի Ֆրանսօա, —
 օլ վագըթ պէնտէ, հալիլլէ, քէնտի պօեուկպաղըմլն տիլ-
 պէրլիկինէ պագադգճա, տահա զիեատէ զուրուրլանաճա-
 զըմ տըր, չիւնքի, քիրէճճի օճագճըլարը չօճուզլարընըն,
 էօյլէ պիր շէյտէն մահրում պուլունտուզլարընը կէօրէճէ-
 կիւմ տիր . . . հա՛, նէ՛ տէրսին, Ամանտին, էօյլէ տէկիլ մի

—Նէյիմէ՛ լազըմ տըր պէնիմ էօյլէ շէյլէր, պէն անճագ
 քէնտի գարաթմամա պագաեըմ, շիմտի պէն շունա մէմ-
 նուն օլմագտաեըմքի, կիւզէլ պիր գարաթմամ վար տըր
 . . . վէսսէլամ . . .

—Իչթէ անըն իչին սէնտէ առամ օլմտեըպ, պէօյլէ սեր-
 սէմին պիրի գալաճա՛ղ սըն եա, —տէտի Գալպաս, վէ պա-
 տէհու սուֆրանըն իւզլէրինտէն պիր բարչա էթմէք իլէ պիր
 բարչատա քէյնիր ալտը, վէ մէրգումլարա վիրէրէք,

—Հայտէյինիզ, կիտինիզ, եաթընըզ . . . Իչթէ սիղէ
 պիր ֆէնէր, լաքին տիգգաթ իտինիզ քի պիր եանկըն չը-
 գարմահասընըզ, եաթմագտան էվվէլ սէօնտիւրիւնիւզ,
 —տէտի:

— Փաղաթ, — տէտի Նիգօլա, — պագընըդ սիղէ պիր շէյ սէօլէեեյիմ, սագըն նէ պու աշտըղըմըդ սանտըղա, վէ նէ տէ պագըր քիւլչէլէրի իլէ պօղչէեե տայիր, Մարսիալա հիշ պիր շէյ սէօլէմէեե սինիլ հա՛, եօգսա իքինիզին տախի գաֆասընը եարտըգտան պաշգա, վիրտիկիմ մէնտիլլէրիտէ կէրի ալըրըմ, անլատընը՞դ մը :

Չօճուղլար եօգարու եաթմաեա կիթտիքտէն սօնրա, Նիգօլա իլէ Գալպաստա մաթպախ տէրունինտէ, օճաղըն եաղընընտա պուլունուպտա, պիր գաշ գատէմէ չուգուրտա պուլունան պիր մախգէնի քիւշատ իլէ, կէրէք սանտըղը, վէ կէրէք քիւլչէլէր իլէ պօղչէեի, մէղքիւր ուֆաճըզ մախգէնէ ինտիրտիլէր :

— Լաքին, օ տէկիլ էմմա, վալիտէ, աճլըգտան վէ սուսուզլուգտանտա ճանըմ չըգըեօր հա՛, պիլմիշ օլասընըզ, աման պիր լօգմաճըզ պիր շէյ եեեեյիմ... — տէյի պաղըրտը Նիգօլա, — պիրաղ շարապ իլէ պիրաղտա ըագը վիրիՆիգ սիզ պանա... նէ իսէ, համա օլտուն, իշթէ պու կիւնտէ Ալլահ զըմէթիմիլի կէօնտէրտի... : Հայտէ, Գալպաս, սէնտէ շու եէմէկի կէթիր պագալըմ. վարսըն Մարսիալտա կէտիկինտէ, պիլիմ քէմիքլէրի քէմիրսին, չիւնքի քէնտինէ լաեըզ օլանտա անճագ օ տուր... : Կէլինիզ չիմտի սիղէ, օլ Պիլեի քէինտէքի ատամըն իշինի նագլ իտէյիմ, զիրա, եարըն վէ եախօտ օլ պիր կիւն զաթլն իշ պիթէճէք, վէ վատ իթտիկի բարալարտա, պիլիմ ճէպէ կիրէճէքլէր տիր... : Տիյնէ չիմտի պէնի, վալիտէ... : Լաքին, Ալլահ աշգընս օլտուն, հանը... պիրաղ իշթէթ կէթիրին տէտիմիտի, պէն մի գալըղպ ալաեըմ :

Վէ պատէհու, Նիգօլա, թէքրարէն քէնտի ճէպինտէքի կիւմիւշ պէշ ֆրանղլըզլարը կէօթէրմէկէ պաշլատըգտան, վէ արգասընտաքի քէչի տէրիսինտէն քիւրք վէ եախօտ մինթան իլէ պաշընտաքի եիւնտէն մամուլ պիր նէվի շուպարաեը չըգարըպ պիք թարա՛ւ տ լիտըգտան սօնրա, կիտիպ սուֆրաեա օթուրտու, վէ գօճա պիր թապագ գօ-

եուն էթի գըղարթմասը իլէ , պիր բարչա սօուգ տանա հաշլամասընը , վէ սալաթա քեասէսինի էօնիւնէ չէքտի , պու էսնատէ Գալպաստա շարապը ըսգընը եէթիշարտի , վէ վալիտէլէրի տախի , տայիմա սուս բուս վէ եիւզիւ կիւլիէղ պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ , կէլիպ սուֆրանըն պիր թարաֆընտա , Նիգօլա սաղընտա վէ Գալպաս տախի սօլունտա պուլունտուղու սուրէթտէ օթուրտու , սուֆրանըն տիկէր թարաֆընտա Մարսիալ իլէ չօճուգլար օթուրտաճագ օլտուգլարընտան , պօշ պուլունմագտա իտի : Նիգօլա պէլինտէն պույնուղ սաբը , սիվրի ուճու , վէ էնլի վէ ուզուն տէմիրլի եաթաղանընը չէքիպ չըդարտը , վէ մէղքիւր ալէթի ճարիհէեէ , քէմալի մէմնունիյեէթ իւզրէ վահիճէ պիր նազար գըլարագ , վալիտէսինէ խիթապէն քէլամէ աղազ պիրլէ ,

—Եաշասըն պէնիմ եաթաղանըմ . . . վէրինիղ պագա երմ չու էթմէկի պանա , վալիտէ , —տէտի :

—Եաթաղան տէտինտէ խաթրմա կէլաի , —տէտի Գալպաս , — պագասնա , Նիգօլա , պիվիմ Ֆրանսօա , օտուն լուգտաքի չէեի . . . կէօրմիւշ տիւր :

—Նէեի կէօրմիւշ տիւր , —տէտի Նիգօլա քէյֆիյեէթի անլամագսըղըն :

—Նէեի կէօրէճէք . . . աեաղլարընը կէօրմիւշ տիւր :

—Ատամըն մը , —տէյի պաղըրտը Նիգօլա :

—Էվլէթ , —տէտի վալիտէլէրի , մէրգումուն թապաղընա պիր բարչա էթ վազ իտէրէք :

—Նէ գատար աճայիպ պիր շէյ տիր պու . . . ճանըմ մէրգումուն տէֆն իտիլտիկի չուգուր խայլիճէ տէրլն իտի , —տէտի Նիգօլա , — ֆագաթ , խայլիճէտէ վագըթ միւրուր իթմիշ օլտուղունտան . . . պէսպէլլի թօրագ գապարմըշ օլմալը տըր . . .

—Պու կիճէ , անլէրին , քեաֆֆէթէն նէհրէ աթըլմալա . . . բը իգթիզա իտէր , —տէտի վալիտէլէրի :

—Թամամ , հէքսինտէն իյի թարիգ էյլէ եաբմագլըգ :

տըր — տէյի ճէվապ վիրտի Նիգօլա իշտէ թէհլիքէ կէօ-
րէրէք :

— Հայ հայ, պիր էսկի զինճիր բարչասըյլա պիր թաշ
պաղլանըպտա սուեա աթըլտըղը կիպի, իշ պիթէր կիտէր,
— տէտի Գալպաս :

— Պէն նէ եաբաճաղըմը պիլիրիմ. . . — տէյի ճէվապ
վիրտիքտէն սօնրա Նիգօլա, էվվէլա քէնտի գատէհինէ շա-
լապը տօլտուրտու, վէ պատէհու տախի էլինտէքի շիշէեի
եօղարը տօղրու գալտըրարագ, — կէլ պագաեըմ, վալիտէ-
ճիկէզիմ, պիր շարապտա սէն իշի վէր քի պիրազ նէշէլէ-
նէսին :

Վալիտէլէրի պաշընը սիլքտի, վէ գատէհինի կէրի չէ-
քէրէք :

— Նէ՞ եաբտըն, շու Պիյեի քէինտէքի պուլուշուպ կէօ-
րիւշէճէկին հէրիֆին իշինի՞ նէ եաբտըն, — տէտի :

— Պագընըզ սիղէ նագլ իտէյիմ վուգուաթը, — տէտի
Նիգօլա քէնտի եէյիպ իշմէսինէ տէվամ իտէրէք . . . — լի-
մանա եագլաշըպ գաեըղըմը պաղլատըգտան սօնրա քէեէ
չըգտըղըմտա, Շայեօ պէյիք ֆուրունու սաաթը եէտիեի
վարմագտա իտի, վէ օրթալըգտա օլ գատար գարանըգ-
իտի քի, պիր ատամ, տէօրթ ատըմ իլէրուտէ պուլունանը
կէօրմէմէքտէ իտի : Մէգրիւր ըլթըմ իւզէրինտէ պօեու-
նա պիր չէյրէք գատար կէզինտիմ, պիրտէ արգամտան պիր
աեագ սէսի իշիթ տիկիմաէն, պէն ատըմլարը ուֆագ ու-
ֆագ ալմանա պաշլատըմ, պու արատա հարմանիեէ սա-
րըլմշ օլան պիր ատէմ, ագսրըպ էօքսիւրէրէք պանա տօղ-
րու եագըն կէլտիկինտէն, պէն տուրտու, վէ պունուն իւ-
զէրինէ մէրգուժ տախի տուրտու . . . Մէրգումուն եիւզիւ-
նիւ լաեըղըլա կէօրէմէտիմ, շիւնքի հարմանիսինի պուր-
նունա գատար չէքտիկի կիպի, շարգասընը տախի կէօղիւ-
նէ գատար ինտիլմիշ իտի :

(Հիքեայէմիլի օղուեան զաթլար տէր խաթըր իթմէլի
տիրէր քի, պու հարմանիեէ տօլանմըշ օլան կիզլի պիր ա-

տէմ, նօթէր ժադ Ֆէրան քէնտիտի յուպ, Ֆլէօր-տը-Մա-
րիսի թէլէֆ իթտիրմէք նիյեէթի ֆասիտէսիյլէ, օսպա-
հըսը, քէնտի եանընտաքի մատամ Սէրաֆէնի, պու եէնի
ճինայէթինի, մէքըիւր ֆամիլեա մարիֆէթիյլէ իճրա իթ-
տիրմէքլիք էմէլիյլէ, ալէթթաճիլ, Մարսիալ ֆամիլեա
սընա կէօնտէրմիշ իտի :

«Պրոֆէսէ, տէտի մէրգում էֆէնտի պանա, — տէտի
Նիգօլա, չիւնքի մալիւմ եա, իւք կիւնիւ մէրսումէ իթի-
եարէ գարը իլէ, մէրգում իլէ պիր պիրիմիլի թանընտալի-
մէքլիք իչին, էօյլէ գարար վիրմիշ իտիք, — Բէ-ճէօր, տէ-
յի ճէվապ վիրտի մէրգումա քէնտի թարաֆընտան պա-
նա, չիւնքի, ֆիլվադը, պու տախի գարարըմըզըն տախիլին-
տէ իտի :

«— Իսմինիզ Մարսիալ մը տըր, — տէյի մէրգում պանա
սիւալ իթտի :

«— Էվլէթ, էֆէնտի, տէտիմ :

«— Պու սապահ սիլին ատտեա կէլմիշ օլան պիր գատըն
սիղէ նէ սէօյլէտի իտի :

«— Մ. Պրատամանթի թարաֆընտան զաթընըզըն կէօն-
տէրտիկի խապէրլէրի պէեան իյլէտի իտի :

«— Բարա գազանմագ իսթէր մի սինիզ :

«— Էվլէթ, էֆէնտի . . . հէմտէ չօգ գազանմագ իսթէրիմ :

«— Սիլին պիր գաեըզընըզ վար տըր, էօյլէ տէկիլ մի :

«— Տէօրթ գըլթա գաեըզընըզ վար տըր, էֆէնտի, չիւն-
քի պիզիմ ասըլ պապատան գալմա իշ վէ սանաթընըզ գա-
եըգճըլըգ իլէ արաեըճըլըգ տըր, իմտի էմրինիղէ միւն-
թաղըրըմ :

«— Պագընըզ չիմտի սիղէ եարաճաղընըզ սէօյլէեէյիմ
. . . լաքին, էկէր գօրգմազսանըզ, եանի, էկէր ճէսարէթ
իտէպիլիւր իսէնիզ . . . :

«— Գօրգմագ մը . . . նէտէն վէ ետխօտ թիմտէն գօրգ-
մազըզըն անլաթմագ իսթէմէրտէսինիզ, էֆէնտի :

«— Պիրինին գազարա --- Դէ-Նէ-Գրէ Գօզըն-Լեֆտ օլմա-

սընը կէօրտիւ կիւնիւղտէ , զօրդ մամալըսընըզ . . . վէ վու-
դուաթատա , քէնտի թարաֆընըզտան , եալընըզ պիր մըզ-
տար եարտըմ իթմէյիսինիզ քի , մէզքիւր գազա , պիր ան
էվլէլ լաեըզըյա իճրա օլունարագ , պօղուլաճագ օլան ա-
տամտա , պիր սանիյեէ էվլէլ պօղուլուն . . . իշթէ ան-
ճագ պու գատարճըզ տըր սիզին եաբաճաղընըզ , անլա-
տընըզ մը :

«—Էվլէթ , էֆէնտի , դանն իտէրիմ քի , բէք ալէա ան-
լաեապիտիմ , շէօյլէ քի , կիւեա պիր ատէմ , Սէնա նէհրի
իւզէրինտէ , գաեըզլա կիթմէքտէ իքէն , պիր գազաեա
ուզրամըչտա , պօղուլիւշ օլաճագ տըր . . . էօյլէ տէկիլ
մի . . . բէք ալէա , բէք ալէա , էլիմտէնտէ կէլիր , իշիմտէ
կէլիր . . . եալընըզ , մատտէ բարատա , մատտէ բազար-
ըզտա տըր . . . մալիւմ եա , պէօյլէ պիր իշտէ նէ պիւ-
յիւք թէհլիքէլէր վար տըր , վէ նէ մէրթէպէնազիք վէ կիւճ
պիր քէյֆիյեէթ տիր . . . պէօյլէ պիր շէեի եաբաճագըզ ,
հէր ատամըն էլինտէն տէ կէլէմէզ . . . :

«—Էկէրշի պու եօլտա , իքի քիշի թէլէֆ իթմէքիք լա-
զըմ կէլիր իսէ . . . գաճ ֆրանգ իսթէրսինիզ . . . :

«—Տիմէք տիր քի միւրատընըզ , նէհրէ իքի քիշի իա-
խալ իլէ թաթհիր իթտիմէք տիր , էօյլէ մի . . . :

«—Էվլէթ , իքի քիշի օլաճագ տըր . . . :

«—Ատամ պաշընա եալընըզ պէշէր եիւզ ֆրանգ . . .
էֆէնտի . . . վէ բէքտէ էհվէն սաեըլտա սէզա տըր :

«—Բէք կիւզէլ , սիզէ պին թանէ ֆրանգըմվար տըր . . . :

«—Պադաթ , էֆէնտի , մալիւմ եա , պէօյլէ իշէրտէ ,
բարալարըն բէշինան մէյտանէ չըգարըլըպ վիրիւմէսի իգ-
թիզա իտէր . . . :

«—Բէք ալէա , իքի եիւզ ֆրանգընը շիմտի , վէ պա-
զըսընը տախի սօնրա վիրիւմ . . . :

«—Էֆէնտի , մէկէրշի սիզին պանա էմիյեէթինիզ եօգ
մու տուր :

«—Խայր , եօգ տուր , չիւնքի , թէքմիլ բարալարը ալ-

տրդտան սօնրա , պէլքի գալգարտա մուգավէլէ միզի իճրա
իթմէզսինիզ :

«—Եյի եա , էֆէնտի , եա պէլքի սիզտէ , պիզ իշի պի-
թիթիքաէն սօնրա , «պէն սիզի թանըմաեօրում , պէնիմ
էօյլէ պիր շէյտէն ասլա խապէրիմ պիլէ եօգ տուր» տի-
եհրէք պիր թարաֆա չէքիլիրսինիզ :

«—Էհ , արթըգ օրասընը գատէրէ թէրք իյլէմէլիսինիզ
պէնիմ իշիմէ անճագ պէօյլէ կէլիր , սիզինտէ իշինիզէ կէլի-
մի , սիզ շիմտի պանա սէօյլէյինիզ , եա էվվէթ տէյինիզ վէ
եախօտ խայր , շիմտի սիզէ եալընըզ իքի եիւզ ֆրանգ բիշին
վիրիրիմ , վէ եարըն ագչամ , եինէ պուրաթա , սաաթ մօ-
գուզտա , սէքիզ եիւզ ֆրանգ տուհա վիրիրիմ :

«—Թէլէֆլէրինի միւրատ իթաիկինիզ օլ իքի քիշինին
պօղուլտուգլարընը սիզ նասըլ խապէր ալաճագսընըզ :

«—Պէն անտէն խապէրտար օլապիլիրիմ . . . սիզ օլ
խուսուսա գարըչմաեըպ պանա թէրք իտինիզ . . . նէ տէր-
սինիզ գապուլ իթտինիզ մի :

«—Էվվէթ , գապուլ իթտիմ , էֆէնտի :

«—Բէք ալէա էօյլէ իսէ , իշթէ սիզէ իքի եիւզ ֆրանգ
. . . շիմտի սիզ պէնի տիշնէյինիզ , պու սապահքի պուրա-
եա կէլէն գօճա գարընը կէօրտիւկիւնիւզտէ , էլպէթթէ
թանըրսընըզ , էօյլէ տէկիլ մի :

«—Էվվէթ էֆէնտի , թանըրըմ :

«—Եա եարըն , վէ եախօտ օ պիր կիւն , մէրգումէ գա-
տըն , ագչամըն սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ , պէրապէ-
րինտէ սարըճա պիր կէնճ գըզ յուլունտուղու հալտէ , ա-
տանըզըն գարըն գըբըսընտա կէլիպ պուլունաճագ տըր ,
վէ պիր մէնտիլ սալաեարագ , սիզէ իշարէթ վիրէճէք տիր ,
անլատընըզ մը :

«—Էվվէթ , էֆէնտի :

«—Մէգըիւր գըբըտան , սիզին աուանա , նէ գատար միւ տ-
տէթտէ կէյիլէպիլիր :

«—Սիւքէճէկի անճագ եիլիրմի տագըգա տըր :

«—Գաւերդընըզըն ալթը տիւզ միւ տիւր :

«—Էվլէթ, էֆէնտի, թապագ կիպի տիւմտիւզ տիւր :

«—Իմոտի, գաւերդընըզըն ալթընտա, կէնիշնէ պիր տէ-
լիւ աչարագ, էօյլէ պիր գաբագ թէրթիպ իթմէլիսինիզ
քի, իսթէտիկինիզ վագըթտա, մէգըիւր գաբադը աչար-
դընըզ կիպի, անինտէ գաւերդը պաթըրապիլէսինիզ . . .
անլատընըզ մը :

«—Բէք ալէա, էֆէնտի, չօգ գուրնազ պիր զաթսըճ
նըգ : թամամ, պէնիմտէ բէք քիւհնէ վէ բէք չիւրիւք պիր
գաւերդըմ վար տըր, զաթէն պօզուպ տաղըթմագ էֆքեա-
րընտա իտիմ . . . իշթէ պու սօն սէֆէր իչին բէք միւնա-
սիպ օլաճագ տըր :

«—Տիւմէք տիր քի սիզ, օլտէօյլէտիկիմիզ տէլիքլի գաւեր-
ղա պինէրէք գաբըզ գըքընա կէչտիկինիզ վագըթտա, եի-
նէ սիզտէն օլան պիր ատէմտէ, պաշգա պիր գաւերղա պի-
նէրէք, արգանըզտան կիթմէլի տիր քի, սիզ գըքընա եանա-
չարագ, մէգպուրէ գօճա գաղը իլէ մէրսումէ կէնճ գըզը
ալտըզտան սօնրա, առաեա տօղրու կիթտիկինիզտէ, հէման
առաեա ճիւղիճէ պիր մէսաֆէ գալըր գալմագ, կիւեա պիր
չէյ տիւզլէթմէրիքիւզրէ, էկիլիպ տէլիկին գաբաղընը, աա-
լա պէլլի իթմէքսիզին, հէման ուսուլ իլէ աչասընըզ, վէ
անլէրի օրատա պըրագարագ, տէրագապ սըչրաեղպ տիկէր
գաւերղա կէչէպիլէսինիզ . . . :

«—Բէք ալէա, էֆէնտի, արթըզ օնըար վարսընլար ըր-
մաղըն տիպինտէ, իսթէտիքլէրի գատար եըյգանսընլար . . .
էօյլէ տէկիլ մի :

«—Լաքին, սօնրա գալըզպտա, գաշ եաբար իքէն, կէօզ
չըգարմաեասընըզ հա՛ . . . նէ տէրսինիզ, պուսու պէօյլէճէ
ուսթալըզլա, վէ հիչ պիր մանի զուհուրա կէլմէքսիզին պէ-
ճէրիպ պաշա չըգարապիլէճէկինիզէ, էմին մի սինիզ . . .
աճապա սիզին մէյսանէտէքի միւշթէրիլէրտէն իմտատա
գծչուպ եէթիչէնլէր պուլունմասը գօրգու վէ իհթմա-
լի պուլունմագտա մը տըր . . . :

«—Խայր, Էֆէնտի, օլ պապտէ միւսթէրիհ օլունուզ, էօյլէ կիճ վազըթտա, վէ ալէլ խուսուս պէօյլէ գըշ մէվսիմինտէ, պիզիմ մէյիանէտէ, քիմնէլէր պուլունմազ, չիւնքի պիզիմ ճէզիրէնին մէվսիմի տէկիլ տիր, վէլէվ օրատա միւշթէրիտէն ատամ պուլունսա պիլէ, պիզէ հիշ պիր զարարլարը օլմատըգտան պաշգա, մուզայիրի օլարագ, հինի իգթիզոտա... Եարտըմլարը տախի թօգանաճաղընտա չիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր, չիւնքի, քեաֆֆէսի տախի ահ պապտան վէ պիտիքլէրտէն իպարէթ պուլունմագտա տըրլար...»

«—Չօգ իյի, չօգ իյի: Էլպէթթէ սիզ տախի քէնտի թարաֆընըգտան, պիր չօլբազլըգ, վէ պիր Եանլըշ հարէքէթ վուգուա կէլմէմէսինէ տիգգաթ իտէճէքսինիզ տիր, չէօյլէ քի, կիւեա գաեըգ էսկի օլտուղունտան աչըլըպ սու ալմըշ, վէ մէզպուրէ գօճա գարը իլէ բէֆիգասը կէնճ գըզտա պիրիքտէ պօղուլմուշ օլաճաղլար տըր: Պագաթ, իչին հէր թարաֆընը տիւշիւնմէլիսինիզ, օլապիլիր քի պունլարտան պիրի վէ Եախօտ իքիսիտէ սուեուն Եիւզիւնէ չըգայրլար, վէ Եախօտ գաեըղըն քէնարընա սարըլարագ գուրթուլմաեա չալըշըպ չապալարլար, օլ վազըթ տախի լաղըմ կէլէն ուսթալըղը իճրա իթմէլիսինիզ, չէօյլէ քի, տայիմա քէնտինիզի, պիր գազաեա ուղրանմըշսընըգ տըր տա, հէմ քէնտինիզի վէ հէմտէ քէնտիլէրի գուրթարմաեա չալըշըբօսունուզ սուր կիպի կէօսթէրէհէք, Եինէ սիզ տէրսինիզի վէ վազիֆէնիզի իճրա իյլէմէլիսինիզ...»

«—Եանի, հէր հալտէ պօղուլմալարընա Եարտըմ իյլէմէլիլմ... էօյլէ տէկիլմի, էֆէնտի, բէք ալէա, բէք ալէա...»

«—Վէ շունատա տիգգաթ իթմէլիսինիզ քի, մէքուլմէլէրի գաեըղընըգա ալրպտա Եօլա չըգաճաղընըգ վազըթ, բէքտէ Երքէն օլմասըն, կիւնէշ պաթմըշ վէ օրթալըգ գարարմըշ պուլունսուն քի, սուեա տիւշտիւքլէրինի քիմնէ գազարա կէօրմէսին:

«—Խայր, Էֆէնտի, պու սէօլէ տիկինիդ օլմատը, չիւն քի, օրթալըդ օլ մէրթէպէ գարարմըլ օլտուղունտա, մէրգումէլէրին թէքմիլ պօղուլուպ սուեուն տիպինէ կիթմիլ օլմալարնը անլամագլըդ միւմքին օլամազ, վէ իչճէ թէհլիքէ հապըլ օլապիլիր:

«—Թամամ, աօղրու տուր, իմոի էօյլէ օլտուգտա, լազըմ կէլէնի, հէնուզ կիւնէլ պաթմազտան էվվէլ իճրա իթմէքիկինիդ իգթիզա իտէր:

«—Էվվէթ, Էֆէնտի, էօյլէ եաբըլըր իսէ իյի օլուր, լաքին, ինչաալլահ, մէրսումէ գօճա գարը թալաֆընտան, հիշ պիր էսէրի չիւրհէ զուհուրա կէլմէեէճէք տիր, էօյլէ տէկիլ մի:

«—Խայր, խայր... Մէրգումէ սիզին եանընըզա կէլէրէք, գուլաղընըզտան աչաղը, — «Իչնէ դա քըլ դը դօլլա քըլ օլա քըլ, քաեըլը պաթըրմազտան ճէլճէ էվվէլ, սիլ պան պիր էլուրէն էլէ պէլիթէլէնիլ քի, պէնտէ օն կէրէ, սիլնիլ պէրապէր, դիլէր քաեըլա քըլրէաքթ, քուրիւլաքթըլա հալըր պաթմաթմէ, տիլէճէք տիր, հալիլլէ սիզ տալսի քէնտի թալաֆընըզտան մէրգումէեէ, զէրէճէ պիր չիւրհէ եէրի պըրազմաեաճազ սուրէթտէ ճէվապ վիրմէլիսինիդ:

«—Էվվէթ, էօյլէ պիր ճէվապտա պուլունմագլըզըմ իգթիզա իթմէքտէ տիր քի, եալընըզ մէրսումէ կէնճ գըզ թէլէֆ իտիլէճէք տիր տէյի իթիգատ իյլէսին, էօյլէ տէկիլ մի...

«—Էվվէթ, լաքին, մէրգումէնին քէնտիսիննտէ պիր լիքաթէ թէլէֆ իտիլէճէկինի, սագըն խաթըրընըզտան չըգալըլտա ունութմաեասընըզ:

«—Խայր, Էֆէնտի, խայր, էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ:

«—Վէ սագընընըզ, գօճա գարըեա, զէրէճէ չիւրհէ վիրիճի պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմաեասընըզ...

«—Ռահաթըլ գալպ իւզրէ օլունուզ, Էֆէնտի, պէն մէրգումէեի, ոէվինէ սէվինէ նէհրին տիպինէ կէօնտէրիրմ:

«—Հայտէ չօճուղում, հէմօն Այլահ իչնիզիլ րաթ կէ

թիւրք . Եկերչի պու իշի կիւզէլճէնէ պէճէրիրտէ պէնի մէմ
նուն գըլար իսէնիզ , սիզէ տահա սայիր իշէր տախի վիր-
մէքիզէ իւմիտ վիրիրիմ :

« — Հէր վագըթ խըտմէթինիզէ հագըրըմ , Էֆէնտի : »

— Պատէհու , — տէտի նիգօլա վալիտէսի իլէ հէմիրէսի-
նէ , մէգըլար հիքեայէեի պիթիրտիքտէն սօնրա , — պէն
մէրգաւմ հարմանիլի պտամը թէրք իթտիքտէն սօնրա , դա-
եըղըմա տէօնտիւմ , վէ իշթէ կէլմէքտէ իքէն , Էսնայի րահ-
տէտէ մէգըլար պտամըզ գաեըղը կէօրտիւմ , վէ շու չիմ-
տիքի գըսմէթլէրէ նայիլ օլտում :

Նիգօլանըն պու հիքեայէսինտէն աշիրեար անլաշըմագ-
տա տըր քի , նօթէր ժագ ֆէրան , սուրէթի զահիրէսինտէն
եալընըզ լա կուալէօղիւ թէլէֆ իթտիքէրէք պիր պէլատան
գուրթուլմագըզը միւրատ իտիւ , չալըշմագտա տըր կիւլի
կէօթէքտիլի թագաիրտէ , հագըգաթի հալտէ իսէ , կէ-
րէք մէրսիւմէտէն , վէ կէրէք մատամ Սէրաֆէնտէն , պիր-
լիքտէ գուրթուլմագըզը նօլադընը գուրմագտա , եռնի
իքի ճինայէթի պիր գալէմտէ իշլէմէքիլի թէրիւլ իյլէ-
մէքտէ իմի . չիւնքի , մարիւմ եա , մէրգում նօթէրին , հէր
ան ու տագըգա , լա Շուէթ կիտէրտէ ֆիլէօր՝նը-Մարիեհ ,
քէնտիսինի , վագթիլլէ թէրք իտիպ մէյտանտէ պըրտագ-
նըն , մատամ Սէրաֆէն օլտուղուլու իտալէր վիրիր , տէլի
գօրգմագտա իտի . վէ մէգպուրէ կէնճ գըղըն թէլէֆ ի-
տիլմէսինտէ իսէ , քէնտինճէ պիւլիւք պիր մէնֆատթ պու-
լունմագտա օլտուղուլու պաշգա , թէլէֆ իտիլլէյիպտէ
էպրար մէյտանէ չըգտըղընտա տախի , մու դայիրի օլալագ ,
բէք պիւլիւք զարտըլար պուլունմագտա իտի , չէօլլէ քի ,
բարաճա պիւլիւք պիր մէպլազ դայպ իթտիքտէն պաշգա ,
նամուս ու իթիպարը , վէ շան ու չէօհրէթի տախի պիր բա-
րալըզ օլպճագ իտի : վէ մատամ Սէրաֆէնիտէ պիրլիքտէ
թէլէֆ իթտիքմէսիլլէ , քէնտինէ հէմճինայէթ պուլունմագ-
տա օլան իքի քիշինին , պիր քէրրէ պիրլիտէն գուրթուլմուշ
օլաճագ իտի (տիկէր ճինայէթ չէրիքիտէ Պրատումանթի տիր) ,

յիւնքի, էկէրչի, քէնտիսի, մէզպուրէնի, քէնտի մէնֆա-
թընա գուրպան վիրիպտէ, թէլէֆ իթ տիրմէնէնէք օլսա իզ
տի, պիր կիւն, մէրգուման օլ էքի ճինայէթ շէրիքլէրնին,
հէմ քէնտիլէրինին եազաեը էլէ վիրէնէքլէրի, վէ հէմ տէ
քէնտիսինիտէ էլէ վիրտիրէնէրլէրի գօրգու վէ ինթիմալի
պուլունմագ տա իտի. վէլհասըլ, մէրգումուն իթ իգատընճա,
քէնտի մէնֆաթընըն խաթըրը իչին, պունլարըն ահէթէ
եօլճու օլմալարընտան, եանի, մէրգումալարըն վազըֆ օլ-
տուգլարըն էսրարլարըն, քէնտիլէրլէ պէրապէր օլարագ,
մէզպուր կիրմլէրինտէն պաչգա, սալիմ պիր թարիգ պու-
լունմագ տա տէկիլ իտի:

Նիգօլա պալէատէքի հիքետյէնի, եալընըգ, պօլ պօլ իշմէք
իչին վիրտիկի աղալարտան պաչգա հիչ պիր աղա վիրմէք-
սիդին տէվամ իտիպ, վէ վալիտէսի իլէ հէմ իրէսիտէ, քէ-
մալի տիգ գաթ իւզըն տիյնէտիքտէն սօնրա, մէրգում թէք-
րարէն քէլամէ աղազ պիրլէ:

— Եալընըգ պու գասպուրտա տէկիլ տիր, տահա պաչգա
շէյտէ վար տըր, — տէտի մէրգում, քէնտի լադըրտըսը-
նա քէմալի շէվգլէ տէվամ պիրլէ, — պէն լա Շուէթ իլէ
վէ Պարպիյեօն իլէ պիլ իլթիր ոք ու իթ թիֆագ, Պէվ սօ-
գալընտա տիկէր պիր իշէ տահա կիրիշտիմ շէնկէլ աթտըմ.
էկէրչի Ալլահ վիրիր պէնէրիրտէ պաշա չըգարապիրիր Է-
սէք, բէք եաղըլ պիր բարչա օլաճագ տըր, վէ պիւլիւք պիր
մէպլազտա անտէն աբարաճաղըմ տըր, վէ մէզքիւք էշ պա-
տիի իֆթիխար ու զուրուրում օլմաղլըղա շայնթէ սաեը-
լաճագ տըր: Շէյլէ քի, պիգ պիր էլմաս տէլլալը գարընը
սօեաճաղըղ տըր, մալիւմաթը սահիհէնէ նէզարէն, պաղը
քէրրէ, մէզպուրէնին շանթասընտա էլի պին ֆրանգլըգ գա-
տար միւճէվհէրաթ պուլունմագ տա իմիշ:

— Էլի պին ֆրանգ մը, տէյի պաղըրտըլար մէրգու-
մուն վալիտէսի իլէ հէմ իրէսի, աթէչի հըրսը թամա իլէ
կէզըլէրի բարլաիարագ:

— Էվէթ... էլի պին ֆրանգ... պիգիմ Պրա-Ռուֆ

տախի իշին իշինտէ տիր։ Հաթթա, տիւն մէրգում, մէրսու-
մէ գատընա պիր մէթուպ եազտը, վէ պէնիմ իլէ Պարպիյ-
եան, մէզքիւր մէթուպու ալըպ կէօթիւրտիւք, վէ պու-
վար Մէն-Տընիտէ քէնտի խանէսինտէ պուլարագ վիրտիք,
տիմէք տիր քի շիմտի, մէզքիւրէ գատըն, չանթատա քէք-
լիք կիպի տիր։ տօղրուսու, Պրա-Բուժ չօգ պիւյիւք վէ չօգ
ազըլը պիր հէրիֆ տիր։ Էֆէնտիմ, մէրգումտա բարատա
պուլունտուղունտան, հէրքէս քէնտիսինէ էմնիյեէթ ու ի-
թիպար իյլէմէքտէ տիր։ Մէրսումէ տէլլալ գատընը էլտէ
խտիպ քէնտի հագգընտա պիր հիւննի զանն բէյտա իթ տիրթ.
մէք նիյեէթ իյլէ, մէրգումէեէ տէօրթ եիւզ ֆիրանիլըգ պիր
գըլթա էլմաս սաթմըշ տըր։ Շիմտի, հիչ չիւ բհէմ եօգ տուր
քի, մէզպուրէ, սապահյաեըն էրքէնտէն, քէմաի էմնիյ-
եէթ իւզրէ, Շանզ-էլիզէտէ վազը մէխանէսինէ կէլէճէք
տիր։ Պիզ մէզքիւր մէյխանէտէ պիր քէօշէտէ կիզլէնէճէ-
կիզ, Գալպաս սէնտէ պիրլիքտէ կէլէճէքսին քի, Սէնա գը-
տըսը պօեուլտա գաեըզլա պէքլէեէսին, զիրա, մէրսումէ.
եի եա սազ սազ վէ եախօտ էօլտիւրտիւքտէն սօնրա թօր-
լաեըպ թօրլաեըպ գաեըզա աթմագըրզըմըզ իգթիզա իթ-
տիկինտէ, գաեըզըմըզ հազըր պուլունմուշ օլտուն. պու իշ-
տէ, գաեըգ սրապատան չօգ իյի տիր, չիւնքի, հիչ պիր իզ
պըրագմազ, իզի պէլիսիզ օլուր կիտէր, անլատընըզ մը չիմ-
տի պիզիմ բլանըմըզը . . : Լաքին, սահիհէն սէօյլէրիմ քի,
շու Պրա-Բուժ չօգ ազըլը վէ չօգ գուրնազ պիր ատամտըր։

— Պէնճէ պէն, Պրա-Բուժա հիչ պիր վագըլթա էմնիյ-
եէթ իտէմէմ, — տէտի վալիտէլէրի, — չիւնքի, Մօն-Մարթ-
ըր սօգազընտաքի վագաւտան սօնրա, պիրատէրին Ամպ-
րօազ Խուլօն թէրսանէսինէ կէօնտէրիլտիկի թագտիրտէ,
Պրա-Բուժ իսէ, եազաեը գուրթարմըշ տըր։

— Էվվէթ, չիւնքի, Պրա-Բուժա գարչը հիչ պիր տէլիլի
գավի իպրազ իտիլէմէմիշ տիր. վէ իշթէ պու տախի իսպաթ
իտէրքի, մէրգում չօգ ուսթա վէ չօգ տա գուրնազ պիր ա-
տամտըր . . : Էլպէթթէ, մէրգում քէնտիսինի գուրթար-

մտեա չալըշմըջ տըր , լաքին , պունունլա պէրապէր , սա-
յիրլերի զամղ իտիպ էլէ վիրմէքլիկիտէ , գաթան գապու-
վէ իրթիքեապ իտէնլէրտէն տէկիլ տիր . . :

Վալիտէլէրի պաշընը սիւքէրէք , մէրգումուն խալիսէթի
հագգընտա , պիր սուրէթի միւքէմէլէտէ էմնիյիէթի պու-
լունմատըղընը անլաթտըրմագ իսթէտի :

Վէ ճիւզիճէ թէֆէքքիւրտէն սօնրատա քէլամէ աղազ
պիրլէ ,

— Պէնճէ էն գիւտտէ մէմնուն օլունաճագ իշ , եարըն
վէ եախօտ օլ պիր կիւն ագչամ իճրասը լաղըմ կէլէն , օլ
Պիյեի քէինտէքի ատամըն իշիտիր . . . օլ իքի գարըլարըն
պօղուլմասը թէքլիֆի տիր . . . Փագաթ , տիւշիւնիւլիւպ
վէ տիգգաթ ու մէրագ իտիլէճէք պիր նօգթա վար տըր ,
շէօյլէ քի , Մարսիալ պիզէ միւմանաաթա գալգըչաճագ
տըր . . . չիւնքի հէր վագըթ էօյլէ եարմագտա տըր , ի-
շիմիզէ սէքթէ վիրմէքլիկէ չալըշմագտա տըր . . :

— Հէ՛յ Ալլահ պէլասընը վիրսին օլ սիզին Մարսիալը-
նըղըն , պէ ճանըմ պիզ պու Ալլահըն պէլասը հէրիֆին է-
լինտէն գուրթուլմանաճագ մըրըզ . . . — տէյի պաղըր-
տը նիգօլա նիմ սէրհօշ օլտուղու հալտէ էլինտէքի ուղուն
պըչաղլնը , հիտտէթ իւզըէ սուֆրանըն իւզէրինէ սարլա-
եարագ :

— Էվլէթ , նասըլքի վալիտէեէ պէն տախի սէօյլէտիմ ,
պու պէօյլէ սէօքմէզ , արթըզ էլ վիրտի , արթըզ պիզ պու
ատամըն էլինտէն գուրթուլմագըղըն պիր չարէսինի տիւ-
շիւնմէլիլը — տէտի Գալպաս , — մէրգումպուրատա գալ-
տըգճա , պիզ րահաթ իւզըէ հիշ պիր իշ կէօրէմէեճէկիզ
տիր , չիւնքի , չօճուլարա , հիշ պիր իշ եարտըրըպտա իս-
թիֆատէ իտէմէեճէկիզ տիր . . :

— Նասըլքի պէնտէ սիզէ սէօյլէմիշիմ տիր , մէրգում ,
էր եա կիճ , պիր կիւն պիզի էլէ վիրէճէք տիր , էվլէթ ,
օլ հայտուտ հէրիֆ , պիր կիւն պիզիմ խարապըմըզը մու-
ճիպ օլաճագ տըր , — տէտի նիգօլա , — կէօրիւեօրմու-

սուն , վախտէ . . . Կէրչի սէն պէնի տիյնէմիշ օլտա իտին . . .
—Վահշիճէ պիր թարղ վէ մանէալըճա պիր սէօյլէ յիշ իլէ ,
վալիտէսինէ պագարագ , — հէր պիր շէյ պիթմիշ օլաճագ
իտի . . .

—Օլ պապատէ պաշգա եօլլարտա վար տըր :

—Հէփսինտէն իյիսի պէնիմ սէօյլէտիկիմ տիր , —տէտի
Նիգօլա :

—Խայր , շիմոի անըն վագթի տէկիլ տիր . . . —տէյի
ճէփապ վիրտի վալիտէսի հաքիմանէ պիր սէօյլէ յիշ իլէ , վէ
Նիգօլատա սիւքիւթ իթտի , չիւնքի , մէրգուճէնին թահ-
թը թէէսսիրինտէ պուլունմագտա իտի , վէ չիւնքի , մէր-
գուճէնին տաիի քէնտիսի կիպի սահիպ ճինայէթ վէ էհի
խապասաթ օլտուղունու պիլմէքտէ օլտուղու կիպի , քէն-
տիսինտէն զիեատէ սահիպ սէպաթ վէ ինատճը պուլուն-
տուղունու տաիի պիլմէքտէ իտի :

Մէզպուրէ պունա իլավէթէն ,

—Ձաթէն մէրգում եարըն սապահ պուրասընը պիւ-
թիւն պիւթիւն թէրք իլէ պըրագըպ կիտէճէք տիր , —
տէտի :

—Նա՞սըլ օլուպտա կիտէճէք տիր , աման , սահի՞ճ մի
սէօյլէեօրսունուզ , —տէտիլէր իքիսի պիրտէն Գալպաս ի-
լէ Նիգօլա :

—Եիմոի կէլտիկինտէ . . . սիզ անըն իլէ պիր պէհանէ
պուլուպ գափղանա գալգըշմալըսընըզ . . . լաքին , գըզ-
ղընճա սուրէթտէ թութուշմալըսընըզ . էօյլէ շիմոիյէ գա-
տար եաքտըղընըզ կիպի կէվչէք սուրէթտէ տավրանմա-
եըպ , իլլա եիւզիւնէ գարչը , հէր Նէվի հագարէթէ վէ
թէհտիճէճէ սարէթ իյլէմէլիսինիզ . . . հաթթա , իգթի-
զա իթտիկի թագտիրտէ , տաեագ բաթըրտըսընա տաիի
չըզըշմալըսընըզ . . . Կէրչի օ սիզտէն գուլվէթլի տիր , Լ-
քին սիզտէ իքի քիշիսինիզ , վէ պունտանտա մաատա , սի-
զէ պէն տաիի եարտըմ իտէրիմ . . . լաքին , սագըն պը-
շաղա տավրանմաեաթընըզ . . . գաթան գան չըգարմաեա-

ըննդ . . . իսթէտիկինիդ գատար տէօմէլիսինիդ էմմա ,
հիշ պիր թարափընը ճերհ իթմէմէլիսինիդ . անլատընը զմը
տէրսինիդի :

— Բէք ալէա , վալիտէ , լաքին , պուռնուն սօնու նէտէ
գարար գըլաճագ տըր , — տէյի սիւալ իթտի նիգօլա :

— Սօնրա նէմի օլաճագ տըր . . . շիմտի անլարսըն նէ
օլաճաղընը . . . Պու տաեադ բաթըրտըսընտան սօնրա ,
պիդ մէրգուճա , մուլթլագ սուրէթտէ , հէման , եարընտան
թիդի եօգ տուր , սէն պու տաեաք թէրք իլէ պըրագըպ
կիթմէլիսին . . . եօգսա , իշթէ հէր կիւն պէօյլէ արպէտա
գօրաճագ տըր , վէ սէնտէ տաեաղը եէեէճէքսին . . . —
տէրիդ , — պէն անըն թապիտթընը բէք իյի թանըրմի , օ
էօյլէ հէր կիւն գալղա վէ հէր կիւնտէ տաեադ լագըրտը-
սընը իշթտիկի կիպի , գօրգուպ նէֆրէթ կէթիրէճէք տիր .
շիմտիյէ գատար գալմասընա սէպէպիյէթի , պիդ քէնտի-
միդ վիրմիշիդ տիր , չիւնքի , բահաթ քէնտի հալինտէ պը-
րագմըղը տըր , եօգսա . . . :

— Իյի էմմա , մէրգուճ գաթըր կիպի ինպտընտա գալի
պիր տաամ տըր , վէ չօճուգշարտա սէվմէքտէ օլմասընա
մէպնի , չօգ իհթիմալ տիր քի , հէր հալի կէօղէ ալպագ ,
եինէ կիթմէեիպ գալաճագ տըր . . . — տէտի Գալպաս :

— Կէրչի մէրգուճտա պիր բարալար օլմաերպ , վէ բէքտէ
միւհթաճ պիր հալտէ պուլտանմագտա իսէ տէ . . . պու
ճիւմլէ իլէ տախի , էօյլէ տաեադտան մաեադտան գօր-
գանլարտանտա տէկիլ տիր . . . — տէտի նիգօլա :

— Պիր տէֆա , վէ եախստ պիր կիւն իշին , վագաա էօյ-
լէ տիր . . . — տէտի վալիտէլէրի աճիւղէ , — լաքին , հէր
կիւն հէր կիւն տաեադ եէմէքլիք , խայր , անըն իշին տէ-
կիլ տիր . . . արթըգ անը կէօղէ ալտըրամագ . . . մուլթ-
լագա պըրագըր կիտէր . . . :

— Բէք ալէա , ֆագաթ , պիր բէրրէ զըտտընը տախի
տիւշիւնէլիմ , էկէրչի պըրագըպ կիթմէք իսթէմէզ իսէ ,
օլ վագըթ նէ եարմագլըղմըղ լաղըմ կէլէճէք տիր :

—Է՛հ, էկերչի էօյլէ ինատ իտիպտէ կիթմէք իսթէմէզիսէ, պէնտէ էօյլէ պիր թարիգ թուլթարըմքի, սապահա գատար տուրամանարագ, հէման եա պու կիճէտէն, վէտէ եախօտ նիհանէթ, եարըն սապահ էրքէնտէն ալըպ եիւրիւհիւ վիրմէքիկէ մէճպուր օլուր, —տէտի մէրգումէ աճայիպ սուրէթտէ պիր խանտէ իւզրէ:

—Սահի՛հ մի սէօյլէ եօրտունուզ, վալիտէ:

—Էվլէթ, լաքին, պէնիմ ասըլ միւրատըմ վէ արղում, անը անճագ տաեագ բաթըրտըսը իլէ գօրգուտուպ դա. չըրմագ տըր, էկերչի օլ թարիգլէ մուվաֆֆագ օլամազ իսէմ, արթըգ օլ վագըթ, տիկէր թարիգի թուլթմագլըղըմ լազըմ կէլէճէք տիր...:

—Իյի էմմա, վալիտէ, մաազալլահ, եա գալգարտա, օլ տիկէր թարիգ տէտիկինիզ տախի պօշա չըգար իսէ, օլ վագըթ նէ եաբաճաղըզ... տէտի նիգօլա...:

—Էկէր մէզըիւր թարիգտէ պօշա չըգար իսէ, պիր սօն թարիգիմ տահա վար տըր քի, արթըգ անըն պօշա չըգմասը իհթիմալտէն տէկիլ տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ:

Պու հէնկեամտէ պիրտէն պիրէ գալու տուր աչըլըր... վէ Մարսիալ իչէրի կիրտի:

Տիշարտա չէտիտ ըիւզկեար էսմէքտէ օլտուղունտան, Մարսիալըն կէլտիկինի կէօրէրէք, քէօրէքլէրին հավլամա եա պաչլամալարը իչիտիլէմէմիշ իտի:

ԱԼԹՐՆՃԸ ՖԱՍԼ

ՎԱՆԻՏԷ ՎԵ ԷՎԼԱՑ

Մարտիալ, ֆամիլեասը թարափընտան, քէնտի հագդըն-
տա գուրուրմուշ օլան նիյեթի ֆասիտէ տօլապընտան պի-
խապէր պուլունտուղու հալտէ, աղըր աղըր եիւրիւեհէք,
մաթպախտան իչէրի կիրտի :

Ֆլէօր-տը-Մարի իլէ հապսխանէտէ գօնուշտուղու վա-
գըթտա, լա լուվուն պապը լագըրտըլարընտան անլաշըլ-
տըղընա կէօրէ, Մարտիալ, աճայիպ սուրէթտէ պիր էօմը
կէչիւմէքտէ իտի, չէօյլէ քի, մէրգուժ տօղուշունտան ֆէ-
նա պիր ատէմ օլմտեղոյ, կէրչի իյի տույղուլար իլէ մէճ-
պուլ պուլունմադտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տա-
խի, թահսին օլունաճագ պիր իշ իլէ տէ մէշղուլ պուլուն-
մագտա տէկիլ իտի. եանի նէհր իւղէրինտէ, նիզամըն խա-
րիճինտէ օլտուղու պիր սուրէթտէ, պալըգ ավլամագտա
օլուպ, վէ պէքճիլէր իսէ, գուվլէթինտէն վէ քիւսթախ-
լըղընտան գօրգտուղլարընտան, չէրինէ լանէթ տիյէրէք,
կէօրմէղլիքտէն վէ պիլմէղլիքտէն կէլմէքտէ իտիլէր :

Մէրգուժ մէքքիւր նիզամա մուղայիր պուլունան սա-
նաթընտան պաշգա, շայեանը թահսին պուլունմանտան սա-
յիր պիր խուսուսու տախի, քէնտինճէ պիր իշ եհրինէ իթ-
թիխաղ իյլէմէքտէ իտի, եանի գապատանըլըգ տախի իյ-
լէմէքտէ իտի, չէօյլէ քի, լարա թամալընտան զիեատէ,
կէրէք քէնտի գուվլէթ վէ ճէսարէթինի կէօսթէրմէքլիք,
վէ կէրէք գապատանըլըգ սաթըպտա դուրուրլանմաղլըգ
նիյեթի ու շայրէթիլէ, գուվլէթ ճիհէթիլէ պիր թարափ
շայթլէ գայիֆ օլան իքի թարափըն մաւարաղասը արասը-
նա կիրէրէք, վէ ալէսսէվիյե շայիֆ օլան թարափը իլթի-
ղամ իտէրէք, եա եումրուգ վէտէ եախտո սօքա մարիֆէ-
թիլէ, տիզը ինթիգամա գալգըշմաղլըգ գահրամանըղը :

նը տէր իւհտէ իյլէմէքտէ իտի : Վէ շունու տախի՞ ունուծ-
մանըղ իշար իյլէմէկէ քի , մէրգում եուծուղ միւտարէ .
պէսինտէ , մէհարէթի քեաֆիյէեէ մալիք պուլունմագ-
տա իտի :

Մարսիալ իլէ Ֆրանսօա վէ Ամանտին միեանելէրինտէ ,
թապիաթ ճիհէթիյէ , պիւյիւճէք պիր միւշապէհաթ կէօ-
րիւլմէքտէ իտի . Մէրգում օրթա պօյլու , լաքին գալի վի-
հուտլու վէ էնլի ումուղլու իտի . վէ սըգ վէ գըլըլ սալը
օլուպ , վէ սաշարըտա բէք գըսսա սուրէթտէ քէսիւմիշ օլ-
տուղլու թադտիրտէ , զայէթլէ աշըգ օլան անկը իւզէրին-
տէ , պէշ եէրտէն տիշարը չըգարագ պիրէր ուճ բէյտա
կյլէմէքտէ իտիլէր : Վէ սագալը սէրթ , վէ սըգ , վէ գըսսա
օլուպ , վէ եանագլարը էնլի , վէ պուրնու սիվի վէ իրի ,
վէ կէօյլէրիտէ մաի վէ քէսկին պագըլը օլտուգլարընտան ,
քէնտի երքէքճէ օլան լէհճէսինտէ , պիր էսէրի սէպաթ ու
մէթանէթ հուսուլէ կէթիրմէքտէ իտիլէր : Մէրգումուն
պաշընտա մուշամպատան մամուլ էսկի պիր շաքգա պու-
լունմագտա օլտուղլու կիպի , հէրնէ գատար հալա սուգ
իտի իսէ տէ , կիյինմիշ օլտուղլու բամբուգ գաաիֆէտէն վէ
քիւհնէ պիր բանթալօն իլէ եէլէկի իւզէրինտէն , մալ պէգ-
տէն էսկի պիր պըլուղլու պուլունմագտա իտի . վէ էյիւտէ
տախի , իւզէրի պուտաղլը գօճա պիր պաաթօն թաթ-
մագտա իտի : Մէրգում մաթպախտան իշէրի կիրտիքտէ .
մէգըիւր պաաթօնու կէթիւրիւպ սուֆրա թադըմլ աօլա-
պընըն իւզէրինէ վաղ իյլէտի : Մէրգում իլէ պիրիքտէ ,
քէնտինին գըսսա , վէ էյրի պաճագլը , վէ սիեհճ վէ բարըադ
թիւյլի իրի պիր ալ քէօբէկի տախի իշէրի կիրմիշ իտի ի-
պէ տէ , մէգըիւր քէօբէկի տախի , քէնտի սահիպի օլան
Մարսիալ կիպի , Մարսիալըն գարտաշը , գըղ գարտաշը , վէ
վալիտէրի պէվմէքտէ օլմատըգլարընտան , վէ իսթիեաթ
Միքօտա (քէօբէկին իսմի) պունուն պէգլէ օլմասընը բէք
ալէա ֆէհմ կյլէմէքտէ պուլունտուղլունտան , նէ աթէլին
վէ չէտէ սուֆրատա օթուրանլարըն եանլարընա կիթմէք-

իմի՛նք ճէսարէթ իտէմէեերէք , դարունուն եանընտա պէք-
լէմէքտէ իտի :

Մարսիալ սուֆրատա օթուրուր օթուրմազ, հէնուզ պաշ-
դա պիր լազըրտը իթմէքսիզին ,

— Զօճուզլար նէրէտէ տիրլէր, — տէյի սիւալ իյլէտի :

— Նէրէտէ իսէլէր , իշթէ օրատա տըրլար, — տէյի ճէ-
վապ վիրտի Գալպաս պէտ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

— Վալիտէ՛ , չօճուզլար նէրէտէ տիրլէր, — տէտի թէք-
րարէն Մարսիալ հէմշիրէտինին ճէվապընտ ասլա էհէմմիյ-
եէթ վիրմէեերէք :

— Զօճուզլար եաթտըլար , — տէտի մէրգումէ էհէմ-
միյեէթսիզ սուրէթտէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

— Եօդաս եէմէք եէմէտէն մի եաթտըլար, վալիտէ :

— Նէ՛ վազիֆէն սէնին, իսթէր եէմիշ ոլտունլար վէ իսթէր
եէմէ իշ , — տէյի պաղըրտը նիգօլա , Մարսիալն կէրէք
դուվլէթի վէ կէրէք թապիւթընը պիլիպ տայիմա գօրգ-
մագտա օլտուղունտան , քիւսթախըղը զիւտէլէշտին նիյ-
եէթիյլէ, գօճա պիր գատէհ տահա չարապ տիքի վիրտիք-
տէն սօնրա , թէրպիյեէսիզճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Մարսիալ հէմշիրէտի Գալպասա եաքտըղը միսիլու ,
պիրտտէրինին տախի վիրտիկի ճէվապա , վէ իթտիկի հա-
դարէթէ էհէմմիյեէթ վիրմէք իսթէմէտիկիմտէն , թէքրա-
րէն վալիտէսինէ խիթապէն օլտուղու հնալտէ ,

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, չօճուզլար բէք էրքէն եաթ-
մըլար տըր , — տէտի :

— Վահ , վահ , վահ , նէ՛ դատար պիւյիւք պիր քէ-
տէր . . . — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ :

— Էվլէթ , բէք պիւյիւք պիր քէտէր տիր . . . զիւրա ,
սիլտէ պիլիւսինիլքի, պէն ծնլարը սիվէրիմ՛ , վէ էհէմէք եէ-
տիկիմ՛ վազըլթտա եանըմտա պուլունտուզլարընը կէօր-
տիւքճէ, պիր սէֆա տուեարլմ :

— Հալ պու քի պիլտէ մուղայիրի օլարագ , թաճիլիք
տույմագտա օլտուղումուղտան, տէֆ իտիպ եաթըրմըլը

տըր, — տէյի պաղըրտը Նիգօլա. — էկէր սէնտէ բէք ճանըն սըգըլմագտա իսէ, պըրագըպ եանլարընա կիտէպիւլիւսին :

Մարսիալ պիր թէաճճիւպ իւզրէ, տիք տիք պիրատէրինին եիւզիւնէ պագմաեա պաշլատը :

Վէ պատէհու, մէրգում պօշ եէրէ պիր գաւզա զուհուրինէ սէպէպիյեթ վիրմիշ օլմագըլըլը իսթէմէտիկինտէն, ումուզլարընը սիւքտի, պիր բարչա էթմէք քէստի, վէ թա. պաղընա տախի պիր բարչա էթ ալտը :

Պու արատա, զիբրինի կէչտիկիմիզ ալ քէօբէկի, շէօյլէ ուզագտան օլտրագ Նիգօլանըն եանընա տօղրու կիթմիշ օլուպ, վէ մէրգում իսէ զաթէն, գարտաշընըն քէնտիսինի առամ եէրինէ գօեուպտա ճէվապ վիրմէմէսի իւզէրինէ կիւճէնիպ գուտուրմուշ օլտուզունտան, վէ էկէր մէրգումուն քէօբէկինէ վուրաճագ օլուր իսէ, արզուլէն մէքտէ օլան գաւլանըն աթէշինին բարլամասը էմէլինտէ պուլունտուզունտան, Միրօեա պիր թէքմէ տիր ինտիրի վիրտի, վէ հալիլէ քէօբէք տէ աճը աճը աղլահարագ պիր թարաֆա շէքիլտի . . . Պունուն իւզէրինէ, Մարսիալ գըզարըպ աթէշ քէսիլտի, վէ էլլէրի տիթրէմէկէ պաշլատըլը հալտէ, թուլթմագտա օլտուզու պըչաղը սըգտը, վէ սարընը շիտտէթ իւզրէ սուֆրաեա վուրտու իսէ տէ, պուճիւմլէ իլէ տախի, քէնտուլի զապթ իլէ թէհամիւլ իթմէք էֆքեարընտա պուլունտուզունտան, թաթլը պիր սէօյլէյիշ իլէ քէօբէկինէ խիթապէն,

— Միրօ, կէլ, պուրաեա կէլ, — տէտի :

Միրօ կիտիպ մէրգումուն աեագլարը եագընընտա էաթտը :

Մարսիալ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն պու իթիտալը հալ, Նիգօլանըն նիյեթի ֆասիտէսինէ մուխալիֆ պուլունուպ, վէ հէյիպատապատտա պիր գաւզա չըգալմագըլըլը գուրմագտա օլտուզունտան,

— Պէն քէօբէքլէրի սէվմէմ . . . պէն . . . վէ պինաէն

այէյհ իսթէմէմ տէքի, պու քէօբէք պուրատա տուրսուն
... —տէտի :

Մարսիալ պունա գարշըրդ տախի հիչ պիր ճէվապ վիր-
մէքսիզին , պիր գատէհ շարապ տօլտուրտու , վէ եավաշ
եավաշ իչի վիրտի :

Նիգօլա օլ անէ տէկին , կէրչի չօգ տէֆա , կիզլիտէն
օլարագ , Մարսիալ գարշը զըտտիյեթ վէ խուսումէթ
իհրա իյլէմէքտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ , ֆագաթ , պու
մէրթէպէլէրտէ մուգավէմէթ վէ քիւսթախլըզա ճէսարէ-
թի , գաթան կէօրիւլէմէմիշ իտի :

Մարսիալ պունշարըն օլ կիճէ պիր նիյեթթի խէֆիյեթ
վէ ֆատիտէլէրի պուլունմասընը տէրք ու ֆէհմ իյլէտիկին-
տէն , քէնտի իթիտայը հալ վէ թէհամմիւլինի պիր գաթ
տահա արթըրտը :

Մարսիալ քէնտի քէօբէկինին սըզլաշմասընը կէօրտիւք-
տէ , աեաղա գալգտը , մաթպախ գաբուսունու աշտը , վէ
քէօբէկի տիշարը սավտըդտան սօնրա , եինէ կէլիպ թաա-
մընա տէվամէ պաշլատը :

Մարսիալ թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան պու
մէրթէպէ թէհամմիւլ , զաթէն մէրգուճուն տէրքեար պու-
լունան շէտիտմիզաճլըղընա տապան տապանա զըտտ պու-
լունտուղունտան , խասիմլէրի , մէրգուճուն պու հալինի
կէօրտիւքլէրինտէ , տիւշարը շիւբհէ վէ թէաճճիւպ օ-
լարագ , պիր պիրի եիւզիւնէ պուգմաեա պաշլամըշլար
տըր . . . :

Հալ պու քի Մարսիալ իշպու կէշլմէքտէ օլան հալլէրին
գաթան ֆէհմինտէ տէկիլ տիր կիպի պիր հալտէ պուլու-
նարագ , վէ քեամիլէն սիւքիւթ թարիզինի թութարագ ,
սէֆայի խաթըր իւզրէ , քէնտի եէմէկինի տէվամ իյլէմէք-
տէ պուլունմուշ տուր :

—Դալպաս , գալտըր արթըգ սէն շու շարապը , —տէ-
տի վալիտէլէրի :

Դալպաս տախի հէման իթաաթ պիրլէ շարապը գալ-

տըրմանեա գօշմագտա իքէն , էօթէտէն Մարտիալ տախի ,

—Տո՛ւր . . . պէն տահա թաամըմը պիթիրմէտիմ , —
տէտի :

—Վայ , վայ , վայ , պիթիրէ՛ իտին , — տէտի վալիտէ-
լէրի , վէ շարապ շիշէսինի պիզլաթ քէնտի կէլիպ գաբտըը
պիլլէ գալտըրտը :

—Էօյլէ՛ եա , էօյլէ՛ եա , հագգընըզ վար տըր , օ պաշ-
գա տըր . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Մարտիալ :

Վէ մէրգում պունու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր գօճա պիր
գատէհ սու տօլտուրարագ իշտի , վէ տիլինի տիմաղընա
վուրարագ շագլաթտըգտան սօնրա ,

—Մհ , նէ գատար լէզիզ պիր սու իմիշ , —տէտի :

Մարտիալըն պու մէրթէպէ կէնիշ եիւրէքլիլիւր իպրաղ
իթմէսի , նիգօլանըն տահա զինատէ գուսուրմապընը մու-
ճիպ օլտուգտան պաշգա , զաթէնտէ չօգճա իշմիշ օլուպ , վէ
գափաոր դըզըն պուլունսուղսնտան , վէ Մարտիալըն
քէնտիտէն գուվվէթլի օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ , հիշ
տէկիլ իսէ , տօղրուտան տօղրու հագարէթէ գալգըշմագ-
լըգտան իհթիրազ ու իճթինապ իթմէքլիլի տախի ունութ-
տուղունտան , պիրտէն պիրէ , վէ սիւրուր իւզրէ պաղը-
րարագ ,

—Մարտիալ , պիդէ իթաաթ իտիպտէ քէօբէկինի պա-
րատան տէֆ իթմէնլէ իյի եարաըն , շիւնքիլ պու կիւզէլ թա-
պիաթա շիմտիտէն ալլշմալըսըն քի , եարըն պիր կիւն քէն-
տի մէթրէսին լա լուվատա , իշթէ պէօյլէ քէօբէկին մի-
սիլու պիր թէբմէ վուրուպտա գաբուտան տիշարը իթ-
տիկիմիզտէ , բէք չօգ կիւճիւնէ կիթմէսին , — տէտի :

—Էօ՛ֆ , էվվէթ , էվվէթ . . . զիրա , էկէրչի մաաղալ-
լահ , մէրգումէ մահպէստէն չըգտըգտան սօնրա գալգըպ-
տա տիվանէլիւր իտէրէք պուրաեա կէլէճէք օլուր իսէ , —
տէտի Դալպաս նիգօլանըն նիյեթթի ֆատիտէսինի անլա-
եարագ , —իւր թօգաթը վուրան , վէ իւր թէբմէեի ինտի-
րէն պէն քէնտիմ օլաճաղըմ տըր :

—Վէ հայիյէ, պիզիմ առանըն թա ուճուստա պուլու-
նան պարագա եագընընտա ոուեա աթմագլըգտա պէնիմ
պօրճում օլաճագ տըր, —տէտի նիգօլա, —էմմա, շայ-
էա գալգարտա, թէքրարէն սուեուն եիւզիւնէ չըգար ի-
միշ, գափասընա գափասընա թէբմէլէրի ինտիբէրէք, թէք-
րարէն պէնտէ անը պալըգ ալճըլըղընա կէօնտէրիւմ, . .

Մարսիալ, օլ քէնտի եապանիճէ պիր մուհապպէթ իւզ-
րէ սէվմէքտէ օլաուղու մաչուգասը լա Լուվ ալէյհնտէ
զուհուրա կէլէն շու հագարէթի իշիթտիկինտէ, արթըգ
իրատէյի ճիւզիյեթսի էլտէն կիտէրէք, գաչլարընը չաթ-
աը, գանը պաշընա սըլրատը, վէ աննը տամարլարը շիշ-
րէք կէրկիլէնտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի քէնտույի
զապթ իտէրէք, հիտտէթինտէն նաշի, անճագ պօղուգճա
պիր սէս իլէ, նիգօլաեա խիթապէն,

—Սապըն քէնտինի, արթըգ էլ վիլրաի հա' . . . սէնին
մէրամըն կէրչի պիր գալլա չըլարմագ տըր էմմա, իշ գալ-
լատա գալմանտարագ, տաեաղը եէեէճէքսին տիր, պիլմիշ
օլաուրն, իշիթ պէն պու գատար պէօյլէրիմ, —տէտի:

—Պիր տաեա՞գ մը եէեէճէկիմ, քիմ . . . պէն մի:

—Էվլէթ, հէմ սէն վէ հէմտէ . . . օլ ոօն տէֆարի
եէտիկին տաեագտան տահա՞ գիեառտէ շէտիտ օլաճագ տըր,
անլատըն մը:

—Ա', նիգօլա, —տէտի Գալպաս պէտխահճա պիր թէ-
աճճիւպ իւզրէ, — Մարսիալտան տաեա՞գ տա մը եէտի ի-
տին . . . Պագասնաեընըզ, վախտէ, իշիտի՞եօրմուսունուզ . . .
Պէն իսէ, նիգօլա, Մարսիալտան աճապա նիշին պու
մէրթէպէ գօրգմագտա տըր տէյի թէաճճիւպ իթմէքտէ
իտիմ, մէկէր իսէ, սէպէպի՛ վար խմիշ:

—Էվլէթ, պանա տաեագ աթտը իտի . . . չիւնքի պէ-
նի պիր զամմազ մագամընտա թութմագտա իտի, —տէյի
պաղըրտը նիգօլա զազապընտան նաշի աթ էշ քէսիկէրէք,

—Խայր, եալան տըր սէօյլէտիկին, սէն կիզլիճէ գահ-
պէլիք իտէրէք պէնիմ իւզէրիմէ հիւճում իթտի իտին, վէ

պէնտէ սէնի թէրէլէմէկէ պաշլատը խոիմ իսէ տէ , եինէ տուա իթմէլիսին քի, աճըտըմտա պըրագտըմ, վէ շիմտիտէ գալգըպտա , պէնիմ մաշուգամ ալէյհինտէ հագարէթլէրէ ճիւրաթ իյլէմէքտէսին . . . անլատըն մը , էվվէթ , պիրտէ գալգըպտա , պէնիմ մէթրէսիմ ալէյհինտէ զէպանտիրազլըգ իթմէքտէսին . . . Ֆագաթ , շունու պիլմէլիսին քի, արթըգ պու տէֆա աճըմաեաճաղըմ տըր . . . պու տէֆա էլիմտէն , էօյլէ ուճուզճա գուրթուլամաեաճագսըն տըր :

— Լա Լուվ ալէյհինտէ լազըմ կէլէնի պէն սէօյլէր իսէմ, պանա՞ նէ եաբաճագսըն , պէնիտէ մի տէօկէճէքսին , — տէտի Գալպաս . . . :

— Հատտինի թանըթտըրմագ իչին , կէրչի իլք տէֆա , եալընըգ իքի թօգաթ իլէ իգթիֆա իտէճէկիմ տիր , լաքին , էկէրչի զէպանտիրազլըգա տէվամ իտէճէք օլուր իսէն , պէնտէ թօգաթլարա տէվամ իտէճէկիմ տիր, անլատըն մը :

— Էյ , եա պէն գալգարտա մերգումէ հագգընտա լազըրտը սէօյլէր իսէմ, պանա՞ նէ եաբաճագսըն , — տէտի աղըրճա պիր սէօյլէյիշ իլէ վալիտէլէրի :

— Սիլ մի :

— Էվվէթ . . . պէն քէնտիմ :

— Սիլ մի , — տէտի Մարսիալ քէնտի հըր ու հիտաէթինի զապթա չալըշարագ , — սիլ մի :

— Պէնի տախի տէօկէճէքսին տիր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Խայր , Ֆագաթ , էկէրչի սիզ տախի , լա Լուվուն իսմինի տիհանընըգա ալաճագ օլուր իսէնիլ , սիզին եէրինիզի, տաեաղը Նիգօլա եէեէճէք տիր , պիլմիշ օլասընըգ . շիմտի հէր նէ հալ իսէ . . . արթըգ սիզին պիլէճէկինիլ պիր շէյ տիր . . . վէ քէզալիք քէնտի պիլէճէկի պիր շէյ տիր . . . :

— Սէն , սէն մի , — պանա տաեագ աթաճագսըն , — տէյի պաղըրտը Նիգօլա բիւր զազապ քէսիլէրէք, վէ էլին տէքի եաթաղանը չէքէրէք :

— Նիգօլա՞ , Նիգօլա՞ . . . ոլըրագ պըչաղը , ոլըրագ պը .

չաղը, —տէյի պաղըրտը վալիտէլէրի, եէրինտէն սըչրա-
տըղը պիրլէ, մէրգուճուն գօլունու թուլթմաւա գօշարագ-
հալ պու քի նիգօլա հէմ սէրհօշ օլուպ վէ հէմտէ զաղա-
պընտան կէօզլէրի գարարմագտա պուլունտուղունտան,
հէմանտէմ աեաղա գալգտը, շիտտէթ իւզըէ վալիտէսինի
էօթէեէ եիթի վիրտի, վէ Մարսիալըն իւզէրինէ տօղրու
հիւճուճա գօշտու:

Մարսիալ անինտէ կէրի չէքիլտի, վէ տօլապըն իւզէ-
րինէ վազ իյլէմիշ օլտուղու օլ պուտագլը գօճա սօբասը-
նը գաբտը, վէ քէնտուլի միւտաֆաաւա միւսարաւթ իյ-
լէտի:

—Նիգօլա, պըրագ պըչաղը, տէյիեօրում սանա, —տէ-
յի պաղըրտը թէքրարէն վալիտէլէրի:

—Նիչին պըրագաճագ, սիզ անը սէրպէսթ պըրագը-
նըզքի վարսըն պիր իյիճէ հագգընտան կէլսին, —տէյի
պաղըրտը Գալպաս Նիգօլանըն պալթասընըտա քէնտիսի
գաբըպ քէղալիք Մարսիալըն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք:

Նիգօլա տայիմա օլ տէհչէթֆէրմա պըչաղը էլինտէ օլ-
տուղու, վէ սալլաեղպ բարլաթմագտա պուլունտուղու հալ-
տէ, Մարսիալըն իւզէրինէ սալտըրմագ իչին, պիր ֆուր-
սալթա պէքլէմէկէ պալլատը, վէ մէրգումէ խիթապէն տախի,

—Իշթէ սանա սէօյլէեօրում, —տէյի պաղըրտը մէր-
գում, —կէրէք սէն վէ կէրէք օլ չաբգըն լա Լուվուհիքինի-
ղին տախի հագգընտան կէլէճէկիմ տիր, իքինիղին տախի
գաֆասընը եարաճաղըմ տըր, վէ իշթէ շիմտի իսպալթընը-
տա, կէօրէճէքսին տիր... Հայտէյինիղ վալիտէ... հայ-
տէյինիղ Գալպաս... արթըգ էլ վիրտի, վուլունուզ շունա-
տա, հատտինի պիր քէրրէ պիլտիրէլիմ...:

Վէ պիր արալըգ, թամ ֆուրսալթ եաֆիթէ տիր իթի-
գատըյլա, պըչաղը գալտըրտըղը պիրլէ, պիրատէրինին
իւզէրինէ տօղրու հիւճում իյլէտի:

Մար իալ սօբա իսթիմալի իլմինտէ մէհարէթի թամ-
մէսի պուլունտուղունտան, պիրտէն պիրէ չէքիլիպ սա-

գընտը, վէ երլտըրըմ չաբուգլուղունտա պիր չաբուգլուգլուղրէ, պիր, իքի, իւչ, պէշ վէ սէքիլ տիւեհէրէք, Նիգօ-լանըն սաղ գօլունա, օլ մէրթէպէ շիտտէթի սուրէթտէ ինտիրի ինտիրի վիրտի քի, մէրգուժ քէնտույի շաշըրարադ, վէ գօլունուն ազըրսընա տաեանամանարադ, պըչաղը էլին-տէն պըրագտը :

— Հայտունտ . . . գօլումու գըրտըն, — տէյի պոնըլտ տը Նիգօլա սօլ էլիլէ, օլ գըմըլտանաւաղ պիր հալէ կէլմիշ օլան սաղ գօլունու թութարագ :

— Խալլի պիրագ պատթօնումու օյնաթմագլըղա չըգը-տըմ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի Մարսիալ, աեաղըլտ վաբտուղու կիպի մէրգումուն պըչաղընը տօլապըն ալթը-նա ֆըրլաթարագ :

Պատէհու, մէրգումուն գօլունուն ազըրսընը պիր ֆուր-սաթ ատտ իտէրէք, եագքօրնտան գափրատը, վէ դա-թէն գիքրի կէչմիշ օլան պիր քիւչիւք մախգէնին գաբու-սունա տօղրու եիթի վիրտի, պիր էլիլէ մէղքիւր գաբու-եու աչաղ, վէ տիկէր էլիլէ տախի մէրգումու իչէրի աթ-տըգտան սօնրա, հէնուզ շու մէհմուլի խարիճինտէ պու-լունան տաեադտան ադըր պաշընա կէլմէմիշ օլտուղու հա-տէ, մախգէնին գաբուտունտա իւղէրինտէն գաբատը :

Պատէհու վալիտէսի իլէ հէմշիրէսինին եանընա կէլէ-րէք, Գաղպասըն ումուզլարընտան եագալատը, վէ մէրգումէ հէր նէ գատար գարըր գօյմագլըղա չալըլապ, վէ հայդը-րըպ պաղըրըմաեա գալգըշտըգտան պաշգա, էլինտէքի պալթա իլէ տախի, մէրգումուն էլինի ճիւղիճէ ճէրհ կի-լէտի իսէ տէ, պու ճիւմիլէ իլէ տախի, Մարսիալ պունլարըն հիւ պիրինի տիյնէմէեհէրէք, անըտա, մաթպախտան կէչիւ-մէքտէ պուլունան մէյխանէ սալօնունա թըգաեըպ գա-բատը վիրտի :

Վէ պտտէհու տախի, մէհմուլին խարիճինտէ օլան իշ-պու իճրաթ վէ մէհարէթտէն տօլաեը տիւչարը թէհայ-եիւր վէ իսթիղըապ օլմուշ պուլունան վալիտէսինէ խիթապ

իլէ, վէ պիր սուրէթի պարիտէտէ օլտուղու թագտիրտէ,
—Շիմտի, վալիտէ . . . իշթէ իբիմիզ եալընըզ գալ-
տըզ . . . —տէտի:

—Է՛յ, նէ օլմուշ տուր, Էվվէթ. . . եալընըզ իբիմիզ գալ-
տըզ. . . —տէյի պաղըրտը մէրգումէ, — օլ տուրկուն չէհ-
րէսինտէ պիր հարէքէթ Էսէրի հասըլ օլուպ, ընէքսիզ եիւզ-
լէրի գըղարմագտա, վէ օլանէ տէկին պիր սօլկունլուգ հիւքմ
իթմէքտէ պուլունան կէօզլէրիտէ բալլամահա պաշլաեըզ,
վէ հիտտէթ ու զսգասպընտան, լէհճէսի տէհչէթլու պիր
հալ քէսպ իթմիշ պուլունտուղու թագտիրտէ, —Էվվէթ
. . . իբիմիզ եալընըզ գալընըզ տըր . . . —տէտի մէր-
գումէ թէհտիտամիզ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — իշթէ պէնտէ
զաթէն պու տագըգահա պէքլէմէքտէ իտիմ, աքլէրդ նի-
հպէթ, գալպիմտէ վէ ֆիքրիմտէ օլանըզ գահիքէ իխրաճա
մէհպուր օլաճաղըմ տըր:

—Փէղալիք պէն տախի, քէնտի միւրատ ու մագսէտի-
մի, սիղէ պիլաիրմէքիկէ իհթիեաճը շէտիտ հիսս իյլէմէք-
տէյիմ:

—Շիմտի սանա չու գատար խապէք վիրիբիմքի, Է-
կէրչի պուլտան սօնրա, եիւզ սէնէ տահա եաշաեաճագ
օլտան, եինէ պու կիճէքի կէչէն շէյլէրի ունուտամահա-
ճագսըն տըր:

—Էվվէթ, Էվվէթ, հէմիշէ տերխաթըր իտէճէկիմտէթ. . .
Գարտաշըմ իլէ հէմիլիւմ պէնիմ թէլէֆիմէ գալգըշտըլար
իտէ, օնլարա տիհանընըղը աչըպտա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ-
տինիզ, վէ գաթան մէննինէ չալըշմատընըզ: Հէր նէ հալ
իտէ . . . սէօյլէյինիզ . . . նէ իմիշ պագալըմ պէնտէն թա-
ճիզլիկինիզ:

—Նէ մի իմիշ:

—Էվվէթ, նէ իմիշ պագաեըմ պէնիմ թագտիրաթըմ. . .

—Բէտէրլինին վէֆաթընտան պէրու սէն. . . գօրգազ-
լըգտան, եանի ալշագլըգտան պաշգա հիշ պիր իճրաաթ-
տա պուլունմատըն:

—Պէ՞ն մի :

—Էվվէթ, սէ՛ն, ալչադլըդ իթմէքտէսին. . . զիրա, պիզիմ իլէ պերապէր դալըպտա, պիզէ եարտըմ վէ մուավէնէթ իտէճէք եէրաէ, ալըպ եիւրիւեիւ վիրտին, Բամպույեէեէ կիթտին, վէ Պէրսիտէ թանըմըջ օլտուզուն պիր ալ սա. թըճըսը իլէ պիրլիքտէ, ալճըլըղա պաշլատըն :

—Էկէրչի, օլ վագըթլարտա, սավուշմանըպտա պուրա. տա գաշմըջ օլտա իտիմ, պէն տաիս շիմտի քէնտիմի, Ամպ. րօազ կիպի բրանկատա պուլաճագտըմ, վէ եախօտ նի. գօլա միսիլու, իրլիքիսպնէ խարճը պիր ատէմ օլաճագտըմ, պէն սիզին կիպի խըրսըզլըղը իրթիքեապ իթմէք իսթէմէ. տիմ. . . վէ իշթէ քիւլլի քին ու զարագընըզտա, մահգա օլ խուսգւտան նէշէթ իթմէքտէ տիր :

—Իյի եա, սէնի՛ն սանաթըն նէ տիր, մէկէրչի եինէ խըրսըզլըդ տէկիլ մի տիր, սէնտէ պալըզլար իլէ գուշար չալմագտասըն, վէ փարգըմըզ եալընըզ շու տուր քի, պիզիմ խըրսըզլըղըմըզտա պիր մէրտլիք վար տըր, չիւնքի թէհլի. քէսի վար տըր, հալ պու քի սէնին խըրսըզլըղըն ալչագճա, նամէրտճէ տիր, չիւնքի չօզլուգ թէհլիքէսի եօգ տուր. . .

—Գուշար իլէ պալըզլար քիմսէնին թահլթը թէսար. րուֆունտա պուլունմագտա տէկիլ տիրէր, պու կիւն պու. րատա, վէ եարընտա պաշգա պիր մահէլլտէ, քիմքի րասթ կէթիրիը իսէ անըն մալի օլուրլար. . . պէնիմ հաքաղըմ խըրսըզլըդ տէկիլ տիր. . . հէլէ ալչադլըղա կէլինճէ, գա. թան գապուլ իթմէմ. . .

—Մէկէրչի սէնին սանաթընըն պիրիտէ, սէնտէն զայիֆ օլան ատամլարը պուլուպտա տէյմէք տէկիլ մի տիր :

—Էվվէթ, պէն անլէրին հագզլարընտան կէլմէկէ չա. լըճմագտաեըմ, չիւնքի, անլէրտէ քէնտիլէրինտէն զայիֆլէ. րի պուլարագ տէյմէքտէ վէ միւթէզարըուր գըլմագտա տըրլար :

—Իշթէ պու տաիսի, ալչագ տտամլարա մաիսուս պիր իշ տիր. . . Էվվէթ, պիր ալչադլըդ տըր. . .

— Վագրաւ, իշպու պէնիմ իշխերիմտէն տահա զիեատէ նամուսլու իշլէր պուլունմագտա տըր, լաքին, օլ պապտէ պանա սիթէմ իթմէքլիքտէ սիզին իշին տէկիլ տիր, սիզին հագգընըզ եօգ տուր:

— Մատամքի էօյլէ օլտուղունու պիլմէքտէսին, էօյլէ իսէ նիշին կիտիպ էօյլէ նամուսլու պիր իշթուլմանըպտա, պէօլէ ալարա կէզէրէք պանա պիր եիւք օլմագտասըն, պէնիմ էթմլ կիմի եէմէքտէսին:

— Մէկէրչի բարամ վար տըր տա վիրմէեօրմուեում, իշթէ թուլտուղում պալլդլարը սիզէ կէթիրմէքտէ օլտուղում կիպի, բարամ տալսի օլուր իսէ. քէզալիք սիզէ վիրմէքտէյիմ. . . կէրչի վիրտիկիմտէ պիւյիւք պիր շէյ տէկիլ տիր, լաքին, պէնիմ աղլըլըզմատա մուգպպիլ ատտ օլունսա ճայիզ տիր. . . չիւնքի, պէն սիզին պիւյիւք պիր մէսարիֆինիգի մուճիպ օլմագտա տէկիլիմ. . . կէրչի չալըշըպ չիլինիիր օլմագ, վէ զիեատէճէ բարա զազանմագ իսթէտիրմ իսէ տէ. . . չի՛ ֆայիտէ քի, թա վագթի սէպալէթիմտէն, եա նէհր իւզէրինտէ վէ եատա օրմանլարտա հայլաղ հայլաղ կէզէրէք իմրարը էվգաթ իթմէքլիկէ ալըշմըշ օլտուղունտան, սըզըլտըմ, պիր տիւրլիւ եաբամատըմ, վէ ալթըգ պուլնտան պէօյլէտէ եաբամանեաճաղըմ տըր. . . Արթըգ պէնիմ էօմրիւմ պէօյլէ կէշէճէք տիր. . . վէ պատէհու. . . — տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Մարսիալ բէք մաղմումանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — պէնիմ թապիաթըմտա պաշպա պիր հալ հասըլ օլմուշ տուր, տայիմա եալընըզըզտա եաշամագլըղը սէվմէքտէյիմ, իշթէ պէօյլէ, եա սուլար իւզէրինտէ կէզմէլիյիմ, վէտէ եախօտ օրմանլարտա տօլաշմագ իսթէմէքտէյիմ. . . չիւնքի, պու հալտէ, հալիլլէ քիմէսնէ իլէ գօնուշուպ կէօրիւշմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտա տէկիլիմ, հալ պու քի, էկէրչի պաշպա պիր իշտէ պուլունմագ օլտամ, էօթէքի պէրիքի կէլիպ բէտէրիմ հագգընտա պիր շէյլէր սիւալ իթմէքլիկէ չըգըշաճագլար տըր, վէ պէնտէ ճէվապ վիրմէք-

իկէ պօրճուօ օշոճաղըմ տըր . . . վէ պիթթապի բէտէրի-
մին մազթէլէնէ չըգարըլարագ պաշը քէսիլմիշ օլմասընը
սէօյլէմէքլիկիմ տախի իգթիգա իտէճէք տիր . . . վէ քէգա-
լիք , պիրատէրիմին քիւրէքտէ պուլունմասընը . . . վէ հէմ-
շիրէմիմտէ խըրօղըլըգլա ետշամասընը . . .

—Էյ , վալիտէն հագգընտա՞ նէ սէօյլէմէքտէսին :

—Շէօյլէ սէօյլէմէքտէյիմ քի . . .

—Նէ՞ սէօյլէմէքտէսին :

—Վալիտէմ վէֆաթ իթմիշ տիր . . . տիմէքտէեիմ :

—Աֆէրին , չօգ իյի եարմագտասըն , զահիր , իշթէ պէճի-
լէ օլմալը տըր , ետշան սէօյլէնէրէք ասլընը ինքեար իթմէլի-
սին . . . պէնտէ սէնի ինքեար իտէրիմ , Գարտաշըն քիւրէք-
տէ օլուպ , բէտէշին իլէ տէտէնին իսէ , բարասը վէ ճէլլա-
տը իսթիհզա իտէրէք , մէրոճէ մազթէլէնէ չըգմըշ պու-
լունտուգլարընը ոյիլտիկին թագտիրտէ , օնլարըն ինթիգամ-
լարընը չըգարմաեա չալըյաճագ եէրտէ , մուղայիրի օլա-
րագ , գօրգուպ տիթրէմէքտէսին . . .

—Ինթիգամլարընը մը արմագ . . .

—Էվվէթ , քէնտինին , սահիհէն Մարսիալըն օղլու օլ-
տուղունու իպրաղ իլէ , օլ ճէլլատ Շարլօնու՛ն պըշաղը իլէ
արգասընտարի գըրմըղը կէճմէկէ թիւքիւրէճէք , վէ բէ-
տէր ու վալիտէնին վէ հէմշիրէ ու տատէրինին թարիգլէ-
րինի թուլթաճագ եէրտէ . . .

Մարֆալ , հէքնէ գատար փարթտէսինին վահշիճէ հիտ-
տէթ վէ շիտտէլմինի տիյնէմէքլիկէ ալըմըշ իտի իսէ տէ
պաւ ճիւմէ իլէ տախի , մէրգումէնին պու սիթէմէլէրինի ի-
շիթտիկինտէ , իւզէրինտէ պիր նէվի իւրքիւնթիւ էսէրի
հիաս իթմէկէ պաշլատը :

Վալիտէսիլէհճէսի , օլ սօն լուղէթլէրի թէլաֆֆուղ իյ-
լէտիկի վաղըլթտա , տէհշէթլու պէք հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Մէրգումէ , հիտտէթի պիր թարսֆտան արթմագտա
օլտուղու թագտիրտէ , թէքքաքէն քէլամէ աղաղ պիրլէ ,

—Ահ , պէսին պու եարտըղըն եալընըղ ալագլըղ տէ-

կիւ տիր, իլլա ալչագլըղըն ալչագլըղը տըր: Պիրտէ գալ-
գըպտա, նամուսլուլուգ սաթմագ իսթէմէքաէսին, էօյլէ՝
մի. թամամ, իշթէ նամուս ու շէրէֆ տէնիլէն շէյտէ, սա-
նա՝ գալմըջ տըր. մէկերչի, հէր վագըթ, վէ հէր եէրտէ,
պիր գանլը գաթիլին էվլատը օլուպ, վէ պիր բրանկապէն-
տինտէ պիրատէրի օլմագլըղ լէքէսինի աննընտա թաշըեա-
ճագ տէկիլմիսին, տայիմա, հէրքէս նէգտինտէ մէրտուտ
ու մուհագգար պիր հալտէ պուլունսճագ տէկիլմիսին:
Խմտի, զաթէն պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, հըրս
ու զալալընտան նաշի, ախըր ինթիգամա գալգըչաճագ
եէրտէ, գօրգունտան նաշի, գաչմագ իչին քէօշէ պուճագ
աղամագտասըն. վէ գաբըպ լսքըրսճագ եէրտէ, քէնտինի
գուրթարմանա չալըչմագտասըն, նասըլ քի, բէտէրինի
մագթէլէեէ չըգարըր չըգարմաղ. . . պիզի պըրագտըղըն
կիպի պիր թարաֆա տալուչու վիրտին. . . սէնէ կիտի ալ-
չա՛գ սէնի, վէ հաթթա, պիզիմ՝ պուրպտան, պու ատա-
տան տիշարը չըգըպ, նէ պիր քէօնէ վէ նէտէ պիր շէհիրէ
կիտէվէեէճէկիմիզի, շէօյլէ քի, մաաղալլա՛հ, պուրպտան
տիշարը չըգտըղըմըզ անտէ, արգամըզտան, հէրքէսին եոգ-
հալար չաղըրմագտա օլտուղլարընը, վէ գուտուղ օլմուշ
օլան քէօնէքլէրի թաշլաեօլլար թարգընտա, պիզի տախի
թաշլատըզլարընը, բէք ալէա պիլտիլին հալտէ, պըրագըպ
գաչմըչարն աբը. . . էօ՛ֆ, էլպէթթէ պիզ պունլարըն ա-
ճըսընը չըգարսճագըղը տըր, էվվէթ, էլպէթթէ պիզ պուն-
լարըն աճըսընը չըգարսճագըղը տըր. . .

— Կերչի պէն, էօյլէ եալընըզ պիր ստէմոգէն, վէ հաթթա
օն ապէմտէն գօրգանլարտան տէկիլիմ տիր, լաքին, պու-
նուսլա պէրապէր տախի, պիր միւճըրիմին օղլու, վէ տի-
կէր պիր միւճըրիմին տէ տատէրի օլմագլըղըմ ճիհէթլէ, հէր
քէսին արգամտան եուհալար պաղըղըչմասընատա թէհամ-
միւլ իտէպիլէնկէրտէն տէկիլիմ. . . էվվէթ, պէն օլ հալի
պիր քիւրլիւ կէօղէ ալարրամալըչըմ տըր. . . վէ իշթէ,
մաճգա օլ սէպէպէ մէպնի տիր քի, պուրսասընը թէրք ի-

լէ, վէ ավ սաթըճըսը օլան Բիէրիտէ պիրլիքտէ ալարագ, կիտիպտէ օրմանլարտա ալճըլըգ իթմէքլիկի, մէգըիւր հալէ թէրծիհ իյլէմիշիմ տիր:

— Հիւ տէկիլ իսէ, կիթտիկին եէրլէրտէ գալմալը իտին, իմտի էօյլէ օլտուգտա, եինէ նիշին տէօնիւպ տօլաշըպտա պուրանա կէլտին . . . մէկէրչի կիթմիշ օլտուղուն օրմանլարտա գալմալը տէկիլ մի իտին:

— Պէն անճադ, օլ պիր պէքծի իլէ տէրքեսալ օլտն իշիմտէն, վէ ալէլիտուտու չօճուգլարըն հոսրէթիւտէն տօլաւը ալտէթ իտիպ կէլմիշիմտիր . . . չիւնրի, էկէր օլ զէվալը չօճուգլաթա տալի պաղըպ կէօզէթմէզ իսէմ, ֆէնա իպրէթքը ալարագ, քէնտի սիննի սաղիրէրի իղթիզասընճա, ֆէնալըգ թարիզինէ մէյլան իտէճէքլէրինտէն գօրգուպ չիւքհէ իյլէմէքտէ իտիմ:

— Պէ վաղիֆէն սէնին, սէնճէ նէ վար տըք, մէկէրչի չօճուգլարը ալիշիւնիւպ գանըրմագլըգ սէնին մի պօրճունտուր:

— Նէ վաղիֆէմ մի . . . աճալիպ, բէք ալէա վաղիֆէմտէն տիր, գալթան իսթէմէմ քի անլէր տալի Ամալրօպ, Նիդօլա, վէ Գալպաա կիպի պիրէր շալգըն զէ պիրէր հայտուտ օլտունլար . . .

— Օլ սէնին տէտիկին իհթիմալտէն տէկիլ տիր:

— Էվլէթ, Գալընըզ սիլին եանընըզտա գալտըզլարընտա, անլէրին տալի, հէր հալտէ սիլին կիպի օլաճաղլարընը, պէն տալի րանա պիլմէքտէ իտիմ, վէ իշթէ պուսէպէպէ մէպնի տիր քի, Վէրգումլարը պիրլիքտէ ալըպտա, սիզտէն այըլմագլըգ նիյեթթիլէ, խառնէթէն չըրագլըգ իտիպտէ պիր սանաթ էօյրէնմէքլիկէ գալգըչմըշ իտիմ. . . Էվվէթ, էկէրչի օլ միւրատըթ հուսուլինէ մուվաֆֆադ օլապիլսէ իտիմ, մէրգուլար իլէ պիրլիքտէ օլարագ, պուրասընը թէքք իտէճէք իտիմ. . . հալ պուքի, զալթէն փարիստէ հէր քէն հէր շէնի պիլմէքտէ իտի, հէր քէն պիրմագթուլուն օղլու օղլուպ . . . վէ պիր բրսնկապէնտինտէ

գարտաշը պուլունտու զբամու, եիւզիւմէ վուրմագտա իտի . . . հէր կիւն օլ ճիհէթտէն նաշի, հէր քէս իլէ գափըաւար իլլէմէքտէ իտիմ . . . օլ հալ պանա բէք ալըր կէլտի թէք համիւլ կէթիւրիպտէ հաղմ իսէմէտիմ, օսանտըմ նէֆ . . . րէթ կէթիւրիմ . . .

— Իմոյն օլլէ օլտուգտա, նամուսլու պիր առամ սը . . . րասընա կէլմէքիկէ չալըմագլըգտա նիշին օսանիպ պըգ . . . մագտա տէկիլլին . . . նամուսլու օլուպտա, նէ գաղա . . . նաճագ իտին . . . մէկէրի, ճէսարէթ իտիպտի, պիզիմէ պէրապէր չալըսա իտին, պիզիմ թարիգիմիզի թուլթմուշ օլսա իտին, տահա իյի օլմագ մը իտի . . . ան վաթ նէ գատար չալըրը իսէն չալը, նէ գատար գալըր կէլիւր իսէն կէլ . . . սէնին նիլէթ ալ միւրատընա գարը օլտուզու հալտէ . . . սէն չօճուգլարը քէնտի թարաֆընա ճէլպ ի . . . տլմէնէճէքսին տիր . . . պիզ պուրաթաեըլ . . . վէ հաթ . . . թա, զաթէն, սայքի Ֆրանսօսա պիզիմ թարիգիմիզի թուլթ . . . մագտա տըր . . . եալընըլ պիր ֆուրսաթա իհթիեաճ վար տըր, էօլլէ պիր ֆուրսաթ տիւշտիւ կիւնտէ, բէք ալէա պիր հայտուտա օլաճագ տըր . . .

— Պէնտէ մուղայիւրի օլարագ տէրիմ քի, խայր, սիզին զանն իթտիկինիզ կիպի օլմահաճագ տըր . . .

— Պէնտէ սանա տէրիմ քի, էվլէթ, պիզիմ զանն իթ . . . տիկիմիզ կիպի օլաճագ տըր . . . պէն Ֆրանսօսաեը, սէն . . . սէն չօգ իյի թանըմագտաեըմ . . . Մէրգուլ գաթէն տօ . . . զուշունտա, ֆիսգ ու ֆիւճուր թարաֆընա մէյեալ պու . . . լունմագտա իսէ տէ, սէն ֆիրրինի պուլանտըրըլ մանի օլմագտաեըն . . . վէ Ամանտինէ կէլինտիւրտէ, պիր քէր . . . րէ ճն պէշ եալընա գատէմ պատըրընտա, իպրէթ ու րէհ . . . պէրէ յախի միւհթաճ օլմագ ոըզըն, քէնտու քէնտույէ եօլ . . . ալապիլէճէկինտէ չիւրհէ ճալիկ տէկիլ տիր . . . Օֆ, վա . . . գաա, խալգ պիզի թալլատը, վէ իալդ պիզի, գուտուզ . . . քէօբէքէր մագամլնտա պէտմու ճալլէ, իտէրէք գօլա . . . լատը . . . իմտի, պիզտէ ղնլարա, ֆամիւրաճա քէնտիմիզի

կէօսեցէր ճէկիդ տիր . . . վէ Կալընըդ սէն , ալյազըրդ ի-
տէրէք . . . տիշարտա գալաճագսըն տըր . . . չիւնքի, պի-
գիմ ա՛ր ու հիճապըմըր մուճիպ օլմագտասըն :

— Դէ՛ գաալար էսէֆ օլունաճագ պիր հալ , վահ , վահ ,
վահ . . . :

— Եւմտի , մապամքի , սէնին քէնտի զի իւմիւնճէ , պիզ
սէնին նամուսունա խալէլ վիրմէքտէ իմիշիդ տիր . . . Կա-
լընտան թիգի եօգ տոգր , հէմ պուրատան կիթմէլիսին , վէ
հէմտէ , պիք տահա կէրի կէլմէմէք իւզրէ կիթմէլիսին . . .

Մաքոնալ թէաճճիւպ իւզրէ վալիւտէսինին եիւզիւնէ
պագալըգտան , վէ ճուզիճէ պիւքիթ իւզրէ պուրտուգ-
տան սօնրա , մէրդումէ եէ հէվապէն ,

— Իշթէ չիմտի անպալըմագտա տըր քի , եէմէք եէտիկիմ
վաղըթտա , հէր հալտէ պիր գավզա չըգալըմանա շալը-
մանըգտան մագսէտ , մահզա պու իմիշ , նէթիճէսի պաշտա
գարալ գըլաճագ իմիշ , էօլէ տէկիլ մի :

— Էվլէթ , պուրտան սօնրա , սէնին հագըլնտա վոթ-
գու պուրաճագ օլան մուամէլէ եի սանա կէօսթէրմէք իս-
թէմիշիդ տիր , շէօլէ քի , էկէրչի մապալլահ , պիգիմ իս-
թէկիմիզէ գարըր օլտուղու հալտէ , եինէ կիթմէլիպտէ ,
պուրատա գալաճագ օլուր իսէն , պուրատա սէնին իւն պիր
ճէհէննէմ օլաճագ տըր . . . անլատը՛ն մը . . . Էվլէթ ,
թըպըր պիր ճէհէննէմ օլաճագ տըր . . . հիւ պիր կիւն
գավզա , կիւրիւտիւ , տանադ , վէ միւտարէպէ Էքսիք օլ-
մանաճագ տըր , վէ , էօլէ պու աղշամքի կիպի , Կսիք
աղշամլար եալընըգտա օլմանըպ , իլլա , տօսթլարըմըր տա-
խի պուլունարապ , պիզէ եարուրմ իաճէքէր տիր . . .
միւմքին տէկիլ տիր , սէն սէքիզ կիւն տահա պուրատա
գալաճագտսըն տըր . . . :

— Մէկէրչի միւրատընը պուրալարը սէօլէմէքլէ , պէնի
գօրգութմա՛գ մը տըր , վէ մէկէրչի պէն սիւլտէն գօրգա-
հադ պիր ատամա պէնզէմէքտէ միլիմ :

— Պէն սանա տօրուհու սէօլէմէքտէ յիմ , վէ ֆաղլա պիր

լազըրտը իթմէյիպ, անճագ օլաճազը խապէր չիրմէքտէյիմ:

— Բէք ալէա, պէնտէ հէր շէյէ հազըր ու միւնթազըր պուլաճմագ տաեքմ: . . շուհտան շուրաեա կիթմէեէճէկիմ: . . պուրատա գալաճազըմ: . . պագաեքմ նէ իմիշ շու սիդին Եաքաճագընը:

— Պիր Խէրէ կիթմէյիպ, Եինէ պուրատա մէ գարաճագսըն տըր:

— Եվվէթ:

— Պիզ սէնի իսթէմէտիկիմիզ թագտիքսէ Եինէ սէն իսրար իտիպտէ գալաճագսըն:

— Եվվէթ, սիզէ գարշը զլտուղու հալտէ, Դազպապա, Նիգօլաեա, վէ Եմսալէքի շարգըն վէ հայտուտլարըն քեաֆֆէսինին իսթէրլէրինէ գարշը օլտուղու հալտէ, պէն հեք պիր Եէրէ կիթմէյիպ, իլա պուրատա գալաճագըմ տըր:

— Սճայիպ . . . կիւլէյիմ Եօյլէ իսէ պիրագ չու ճէսալէթինիզ հագգընտա:

Մէրգուլմէ կիպի պէտ վէ վահշի շէհրէլի պիր գաքը տիհանընտան չըգմագտա օլաճագու լազըրտըլար, Բէք հէյպէթէնկիզ պիր հալտէ պուլունմագտա իտիլէր:

— Թա քէնտիմ իշին, չօճուգլար իլէ պիրլիքտէ Եաշաեապիլէքիկիմէ մէտար օլապիլէճէք պիր իշ թէտապիք իտինճէկէ գատար պուրատա գալաճագըմ, վէ պառէճուանլէրտէ պիրլիքտէ ալարագ կիտէճէկիմ տիր. պէնիթ պէլիմ պիւքէն, չօճուգլար տըրլար, օնպարըն իպլթը իշին պուրատա գալմագլըղա միւնթաճ օլմագտաեքմ, Եօգսա, Էկէրչի Եալընըզ օլմուշ օլա իտիմ, ասլա մէքագ իտիպ վէ Էլէմ շէքմէզ իտիմ, տօղրու նէֆէսիմի օրմանլարտա պըր իտիմ, հալ պու քի, իշիմի պիր սըրասընա գօեռնճաեա գատար, կիտէմէեէճէկիմ տիր . . .

— Սճայիպ, տիմէք տիր քի, պուրատան սէն պիճագ, չօճուգլարը պիրլիքտէ ալրա կէթիւրէպիլիւ պիր հալէ մալէք օլտուգտան սգըրա կիտէճէքսին տիր . . . Եօյլէ մի:

— Էվվեթ , էօյլէ՝ տիր :

— Վէ մէրամըն չօճուղլարըտա պիրլիքտէ ալմագ տըր , էօյլէ մի :

— Էվվեթ , շիւնքի , պէն ծնլարա , հայտէ յինիզ կիտէլիմ աէտիկիմ կիպի . . . դօշա դօշա կէլէճէրլէրի պիշէք տիր :

Վալիտէսի ումուղլարընը սիլքտիքտէն սօնրա , թէքրա-
րէն քէլամէ պէտ իլէ ,

— Պէնի տիյնէ , շիմտի սանա պիր շէյ սէօյլէտի իտիմ , խաթրընա կէլիւերմու , էկէրչի պունտան պէօյլէ , եիւզ սէնէ սաւհա եաջնեաճագ օլսան , եինէ ոէն , պու կիճէքի կէչէն հալլէրի ունուտամաեաճագսըն տըր . իմտի , սանա պունուն իյզաւհաթընը վիրէյիմ . ֆադաթ , մէգրիւր իյզա-
հաթար կիրթիմէզտէն էվիլէլ շունու սնլամիզդ իսթէրիմ քի , մութլադա , եարըն սէն , պուրատան կիթմէմէքլիկէ , քէն-
տինճէ պիր դարարը դավի վիրմիշմիսին տիր , եօզսա կի-
տէճէքմիսին տիր :

— Խայր , խայր , խայր , պին քէրրէ խայր , կիթմէեէ-
ճէկիմ տիր :

— Բէք ուլէա էմմա , հէման շիմտի տախի , մուղայլիթ օլարագ , էվվեթ , վէ պին քէրրէ էվվեթ , կիտէճէկիմ տի-
եէճէքսին տիր : Պէնի տիյնէ , վէ տիզ գաթ իւղրէ տիյնէ . .
Թէն դարտաշըն նիզ օլանըն , նէ՝ իշ իլէ , վէ եախօտ գանդի
սանաթ իլէ մէշղուլ օլմագտա պուլունմասընը պիլմէքտէ-
միսին :

— Խայր , պիլմէքտէ տէկիլիմ , Վէ պիլմէքլիկիտէ աօլա
արզու իթմէմ . . :

— Իմտի պիլմէլիսին քի . . . Խըրսըզլըգ իլէ մէշղուլ
պուլունմագտա տըր . . :

— Տահա՛ ֆէնա օլսուն :

— Օ տահա ֆէնա օլտուղու թագտիրտէ , սէնտէ ծնտան
իյի պիր հալտէ դալամաեաճագսըն տըր :

— Սէպէպ , պէնճէ՝ նէ վար տըր :

— Նիգօլա հէմ կիճէլէրի վէ հէմ տէ հէր նէվի ճիւրա-

Թը կէօղէ ալարագ խորսըղըդ իտիպ չալմագտա տըր , վէ խըրսըղըդըն պու նէվինին ճէզասը իսէ , գանուռնէն քիւրէք տիր . վէ մէրգուսուն չալտըղը շէյլէրիտէ , պիզ պուրատա եաթագըդ իտիպ սագլամագտաեղ , տիմէք տիր քի , պիր կիւն իչիտիլիպտէ իշ մէյտանէ չըգտըղընտա , պիզտէ պչնի ճէզաեա չարըղընաղըդ տըր , չիւնքի խըրսըղ իլէ եաթագըն պչնի միւճագաթ իլէ ճէզալանմասը նիզամտան տըր , վէ պինաէն ալէյհ , սէնին տախի քիւրէք ճէզասընա չարսըղմագլըղըն թապիի տիր . վէ օլ վագըթ պիզ , թէքմիլ ֆամիլեաճա քիւրէկէ կիթտիկիմիզտէ , չօճուգլարտա հալիյլէ սօգագլարտա գալարագ , պուրատա էօյրէնէճէքլէրինտէն տահա զիեատէ պիր մէրթէպէտէ օլտուղու հալտէ , բէ , տէրին իլէ տէտէնին սանաթլարընը էօյրէնիպ թաալիւմ իստէճէքլէր տիր :

— Նաճըլ , պէնի տախի սիզին ճինայէթինիզէ միւշթէրէք ատա իտէրէք , խըրսըղ եաթաղը տըր տէյի գալտըրաճագլար մը տըր . իյի եա , գաճըի տէլիլ վէ գաճըի իսպաթա մէպնի :

— Զաթէն սէնին նէ իշ իլէ մէշղուլ օլուպ , վէ նասըլ կէչինտիկինի քիմսէ պիլմէքտէ տէկիլ տիր , սէն նէհը իւզէրինտէ պօշ պօշ կէզմէքտէսին , վէ հաթթա իսմինֆէնա պիր ատէմ տիր տէյի չըգմըշ օլտուգտան պաշգա , մատամքի պիզիմլէտէ պիրլիքտէ օթուրմագտասըն , իմտի , իշ պու հալտէ իքէն , մէկէրչի քիմսէ սէնին , պիզիմլէ պէրապէր խըրսըղըդ վէ եաթագըդ իթմէքտէ օլմամանա , ինանըր մը , արթըգ սէն իչին եօգ իսէ , իսթէտիկին գատար սէօյլէ :

— Պէնիմ էօյլէ պիր շէյտէ մէտիալիմ պուլունմատըղընը իսպաթ իտէպիլիլիմ :

— Հալ պու քի պիզտէ մուղայիրի օլարագ իգրար վէ շէհատէթ իտէրիզ քի , էվվէթ , հէր վագըթ պիզիմ իլէ պէրապէր իշթիրաք իթմէքտէ իտի տէյի :

— Ա՛ , սահի՛հ մի , հագգըմտա էօյլէ՞ մի թագըրի վիրի

վէ շէհատէթ իտէ՛րմիտինիլ, իյի եա, սէպէ՛ պ նէ տիր :

—Ձիւնքի սէն, պիղիմ միւրատըմըզա գարշը կէլմէքտէսին, զօր իլէ պուրատա գալմագ իսթէմէքտէսին, իշթէ պիղտէ, սէնին պու ինատճըլըղընա գարշըլըգ պիր միւքեա-
ֆաթ օլմագ իւղրէ, էօյլէ եաբարըլ քի, հատտինի թա՛նը-
եասըն :

—Տահա ճիւղիճէ էվվէլ, պէնի պուրատան գաշըրըպ տէֆ իթմէք իշին, պաշգա տիւրլիւ պիր գօրգու վիրմէք-
տէ իտինիլ, շիմտիտէ պաշգա տիւրլիւ պիր գօրգու պէ-
եանընա գալգըշտընըլ, լաքին, նաֆիլէ, սիզ պէօյլէ ուս-
թալըգլար իլէ պէնի գօրգուտուպ գաշըրամագսընըլ, պէն
քէնտիմին խըրսըլ օլմատըղըմը իոպաթ իտէպիլիրիմ . .
վէ պուրատանտա պիր եէրէ կիթմէմ :

—Եա՛, կիթմէզսին, էօյլէ՞ մի, բէք ալէա, իմտի էօյլէ
օլտուգտա, տիյնէ պէնի տէ, սանա պաշգա պիր շէյ տա-
հա սէօյլէեէյիմ, կէչէն սէնէ պուրատա պիր շէյ վուգու
պուլտու իտի, աճապա անը տէր խաթըր իթմէքտէմիսին
. . . կէչէն սէնէ, Ծնունդ կիճէսի վուգուա կէլմիշ օլան պիր
հալի անլաթ տըրմագ իսթէրիմ, անլատը՛ն մը :

—Ծնունդ կիճէսի մի, —տէտի Մարսիալ շէօյլէ պիր
տիւշիւնիւպ, կէչմիշ շէյլէրի խաթըրնա կէթիրմէքիկէ չա-
լըշարագ :

—Իյի տիւշիւն . . . պիր իյի տիւշիւն . . .

—Խալը, խաթըրմա պիր շէյ կէլմէեօր . . :

—Կէչէն սէնէ, Ծնունդ ագշամը, Պրա-Բուժուն, սագ-
լունմագըղա միւհթաճ պուլունան պիր ատամը, իսթիւ
պաշը թէմիզ լաեըզլը պիր ատամը, պուրաեա կէթիրտիկի,
խաթըրնա կէլմէեօր մու . . :

—Հա՛, հա՛, էվվէթ, շիմտի խաթըրմա կէլտի, պէն օլ
կիճէ մէրգումու սիղինլէ թաամտա պըրագարագ, եօգա-
րը չըգըպ եաթտըմ իտի . . . վէ մէրգումտա, կիճէ պու-
րատա գալմիշտա, սապահլաեըն էրքէն Նիգօլա ալըպ
Սէնթ-Ուէնէ կէթիւրմիւշ իտի . . :

—Նիդօլանդն անը Սէնթ-Ուէնէ կէօթիւրմիւշ օլմասընը սէն գաւիէն պիլմէքտէ՞ միսին :

—Խայր , պէն պիլմէեօրում , ֆագաթ , ֆէրտասը սա- պահըսը , սիզ էօյլէ սէօյլէտի իտինիզ :

—Տիմէք տիւր քի , Ծնունդ կիճէսի սիզ պուրատա ի- տինիզ , էօյլէ տէկիլ մի :

—Էվվէթ . . . լաքին նէ՞ վար տըր :

—Օլ կիճէ . . . օլ ատամքի , իւզէրինտէ խայրիճէտէ ագճէսի պուլունմագտա իտի . . . պիզ անը պուրատա էօլ- տիւրիւպ իշինի պիթիրմիշիզ տիր :

—Մէրգ ումո՞ւ մու . . . պուրատա , պու էվտէ՞ մի . . .

—Էվվէթ , պուրատա , պու էվտէ թէմիզլէյիպ բարա- լարընը ալմըշը տըր . . . վէ քէնտիսինիտէ կէօթիւրիւպ օտունլուգտա տէֆն իթմիշիզ տիր :

—Խայր , պունուն ասը կօգ տուր , —տէյի պաղըրտը Մարսիալ գօրգուսունտան րէնկի աթարագ , վէ քէնտի ֆա- միլեսսընընտա էօյլէ պիր եէնի ճինպլէթէ տահա ճիւրաթ իթմիշ օլմասընա ինանմագ իսթէմէեէրէք . — սիզ պէնի գօրգուլթմագ իչին պունու պէօյլէ սէօյլէմէքտէսինիզ . . . Խէքրարէն սէօյլէրիմքի , խայր , եալան տըր պու :

—Է՛հ , էկէր պանա ինանմագ իսթէմէզ իսէն , օլ սէ- նին հիմայէ իթմէքտէ օլտուղուն Ֆրանսօսաեա սօր պագա- լըմքի , պու սապահ օտունլուգտա նէ՞ կէօրմիւշ տիւր :

—Ֆրանսօսա՛ մը , էյ , նէ՞ կէօրմիւշ տիւր :

—Մէրգում ատամըն պիր աեաղընըն , թօբրագտան տի- շարը չըզ մըշ յտուղունու կէօրմիւշ տիւր . . . էկէր իսթէր իսէն , ալ շու ֆէնէրիտէ , կիթ սէն տախի քէնտի կէօզլէ- րին կէօր քի , օլ վագըթ հիշ պիր շիւրհէն գալմասըն :

—Խայր , —տէտի Մարսիալ աննընտա հասըլ օլան ոօ- ուզ պիր թէրի սիլէրէք , — խայր , խայր , պէն պունա ի- նանմամ . . . սիզ պունլարը պանա . . . իչին սէօյլէմէքտէ- սինիզ :

—Խայր , պէն պունլարը սանա , էկէր սէն , պիզիմ իս-

Թէկիմիղէ դարչը օլարագ, խորար խոխտէ պուրատա
 գալաճագ օլուր խէն, հէր վադըթ, պիղէ ճինայէթ չէ-
 րիքի սանըլարագ, Թէհլիքէտէ պուլունմագտէ օլաճաղընը
 խապաթ ու իմա իշին սէօյլէմէքտէյիմ. նասըլքի, կէչէն
 Թնուհդ կիճէսի, պուրատա պուլունտուղունու, իշթէ սէն
 քէնտին տախի պիլմէքտէ վէ իգրար իյլէմէքտէսին, վէ պէն-
 տէ սանա սէօյլէնօրումքի, օլ սէնին կէօրտիւկիւն աւտմ
 պուրատա խոամ իտիլիչ տիր. խմտի, իշթէ սանա թէք-
 րարէն սէօյլէրիմքի հինիիգթիզատէ, սէնին, պիղ հէվտիմիղ
 տախի, մէգքիւր ճինայէթտէ, պիղիմլէ պէրապէր պուլու-
 նարագ, պիղէ հարտըմ իթմիշ օլտուղունու իգրար իտէ-
 ճէկիղ տիր. սէօյլէ պագաւերմ, պու պիղիմ իգրարըմըլը
 ճէրհ ու թէքզիպ իլէ, սէնին օլ պապտէ պիկիւնաս օլտու-
 ղունու խապաթ ու թտտիդ իտէպիլմէք իշին, էլինտէ նէ
 տէլիլին վէ նէ պիւրհանըն պուլունապիլէճէք տիր:

—Աման եա Բէպպիմ, աման եա Բէպպիմ, —տէտի
 Մարնիալ, էլլէրիլլէ եիւղլէրինի սէթր խաէրէք:

—է՛յ չիմտի, նէ տիւնէճէքսին, պուրատան պըրագըպ
 կիտէճէքմիսին, եօգսա հալէա իսրար իտէճէքմիսին. —
 տէտի վալիտէսի խայինճէ պիր կիւլիւշ իլէ:

Մարտիալ պու լագըրտըլար իւղէրինէ բէք պօղուլտու,
 վէ բէք միւքէտտէր օլտու, չիւնքի, վալիտէսինին սէօյլէ-
 տիքլէրինին, քեամիլէն աղլէ մուվաֆրդ օլտուղունու բա-
 նա սուրէթտէ կէօրլէքտէ խոի. ֆիլվաղը քէնտիսինին
 պէլլի պաշըլը պիր իշի օլմատըղընտան, սայքի պօշ կէզմէք-
 տէ օլտուգտան պաշգա, էօյլէ պիր էհլի ճինայէթ ֆա-
 միւեա իլէ պիրլիքտէ օթուրմասը, վէ պիրլիքտէ եաշամա-
 սը տախի, տէհչէթլու չիւբհէլէրէ սէպէպիյնէթ վիրէճէ-
 կինտէ չիւբհէ պուլունմագտա տէկիլ խոի, վէ մէգքիւր
 չիւբհէլէրէտէ, սահիհէն պիղզաթ քէնտի վալիտէսի իլէ,
 քէնտի գարտաշը վէ գըղ դարտաշը իգրար վէ չէհատէթ
 իլէ թաստիգ իթտիքլէրի թագտիրտէ, մահքէմէ թարա-
 ֆընտան, հագըղգաթի հալ նազարըյլա պագըլաճաղընտա,

վէ ծնա կէօրէ հիւքմ օլունաճաղընտա շիւբհէ ճայիղ տէ-
կիլ իտի :

Մարսիալըն վալիտէսի , մէրգումուն օլ մահզուն վէ օլ
միւքէտտէր հալինի կէօրտիւքճէ , մէմուն ու մէսրուն օլ-
մադտա իտի :

—Սէնին իշին , անճադ պիր սէլամէթ թարիգի վար
տըր , վէ օ տա պաչգա պիր շէյ օլմահըպ , իլլա , կիտիպ
պիգի հիւքիւմէթէ զամզ իտէրէք էլէ վիրմէքիք տիր . էկէր
իսթէր իսէն , պունու եաբապիլիրսին :

—Էվվէթ , անը եաբապիլիրիմ . . . լաքին եաբմամ . . .
վէ եաբմաեաճաղըմըտա , սիզ քէնտինիզ տալսի , բէք իյի
պիլիրսինիզ :

—Վէ իշթէ պէնտէ պու սէպէպէ մէպին տիր քիգսա-
նա հէր շէեի խապէր վիրտիմ . . . էյ , նէ տէրսին շիմտի ,
արթըզ պուրատան կիտէճէքմիսին :

Մարսիալ վալիտէսի կիպի աճիւղէ պիր դարընըն գալ-
պինի ճիւղիճէ թիգ գաթա կէթիրմէքիկի միւրատ իյլէտի-
կինտէն , էվվէքի սէրթ մուամէլէեի թէրք իտիպ , վէ հա-
լիմճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ ,

—Վալիտէ , պէն զանն իթմէմ քի , սիզ էօյլէ պիր ճի-
նայէթէ ճիւրաթ իլէ մէրգումու էօլտիւրմիւշ օլասընըզ . . .
—տէտի :

—Հէր նէ հալ իսէ , շիմտի սէն անը սէօյլէ պանա քի ,
կիտէճէքմիսին , եօգսա կիթմէեէճէքմիսին . . . :

—Կիտէրիմ էմմա , անճադ պիր շարթ իլէ կիտէրիմ :

—Պէն շարթ գապուլ իթմէմ :

—Չօճուգլարը պուրատան չըգարարագ . . . պաչգա
պիր մահէլլտէ , պիրէր մահէլլէ չըրագլըղա վիրէսինիզ . . .
իշթէ սէօյլէտիկիմ շարթտա անճադ պունտան իպարէթ տիր :

—Խայր , ծնլար պուրատա գաբմալը տըրլար . . . :

—Լաքին . . . վալիտէ . . . մէրգումուն պիկիւնահ չօ-
ճուգլար տալի , Նիգօլա , Գալգաս , վէ Սմայրօազ վէ բէ-
տէրիմ կիպի պիրէր գանլը գաթիլէր վէ իըրսըղլար օլ-

տուգլարընա . . . սիզճէ նէ ֆայիտէ հասըլ օլաճագ տըր քի . . . օլ պապտէ իսրար խտիպտէ միւմանաթ իթմէք իսթէեօրսունուզ :

—Օնլարըն մարիֆէթլէրիլէ , չօգ իչէր կէօրմէք էմէլինտէյիմ : Զաթէն օնլար պիղիմ իչին ֆազլա տէկիլ տիրլէր , պիղ տահա ատամա միւհթաճըզ . . . Գալպաս պէնիմ իլէ մէյիանէնին իչլէրիլէ մէշգուլ օլմագտա տըր . . . վէ նիգօլա իսէ , պիւթիւն պիւթիւն եալընըզ պուլունմագտա տըր : Ֆրանսօա իլէ Ամանտին պիր քէրրէ պիւյիւտիւքլէրինտէ , մէրգումա եարտըմ իաէճէքլէր տիր : Բէտէրինիգին գաթլինտէն սօնրա , խալզ օնլարըն արգալարընտան տախի թաշլար աթմըշլար տըր . . . օնլար տախի մէքքիւր հագարէթին ինթիգամընը ալմալը տըրլար . . . :

—Վալիտէ , սիզ Գալպաս իլէ նիգօլաճը սէվմէքտէսինիզ , էօյլէ տէկիլ մի :

—Է՛յ , սօնրա :

—Իմսի , չօճուգլարտա օնլարըն թարիգլէրինէ սիւլուք իտէճէքլէր տիր . . . վէ պինաէն ալէյհ , տիմէք տիր քի , անլէրին ճիւրմ ու ճինայէթլէրի , մաաղալլահ պիր կիւն մէյտանէ չըգտըգլարընտա , անլէր իլէ պէրապէր , տիւշարը ֆէլաքէթ օլաճագլար տըր . . . :

—Է՛յ , սօնրա :

—Եանի տիմէք իսթէրիմ քի , անլէր տախի բէտէրիմ կիպի մագթէլէեէ չըգտըլաճագլար տըր . . . :

—Է՛յ , սօնրա , սօնրա :

—Մէկէրչի սիզ պու հալի տիւշիւնտիւքճէ , թիւլլէրինիզ իւրբէրմէքտէ տէկիլ մի տիր :

—Իսթէր իյի օլսուն վէտէ իսթէր ֆէնա , պէն նէ հալտէ պուլունուր իսէմ , անլէր տախի օլ հալտէ պուլունմալլը տըրլար . . . Պէն խըթաղըզ իտէր իսէմ , անլէր տախի իթմէլի տիրլէր . . . պէն ատամ էօլտիւրիւր իսէմ , անլէր տախի էօլտիւրմէլի տիրլէր . . . Վալիտէ նէ եալար իսէ , չօճուգլարը տախի անը եալմալլը տըրլար . . . Պիզ գաթան

պիր պիրլէրիմիզաէն այրըլմամալընը . : Էկէրչի պիզիմպա-
շըմըզ քէսիլիր իտէ , ծնւարըն պաշը տախի քէսիլէրէք , այ-
նի սէքէթին իչինէ տիւշմէլի տիրլէր . . . վէ օրատա, պիր
պիրլէրիյլէ վէտալաշմալը տըրլար : Պիզ հէր պիր շէտի կէօ-
ղէ ալտըրմըշըզ տըր , հիշ պիր շէյտէն գօրգուպ իճթինապ
իթմէքտէ տէկիլիզ . Փամիլեամըզ իչինտէ , սէնտէն պաշ-
գա գօրգազըզ վէ ալշադըզ իտէն պուլունմագտա տէ-
կիլ տիր , վէ իշթէ սէնի իչիմիզտէն տէֆ իթմէքիկիմիզտէ
պու սէպէպտէն նէշէթ իյլէմէքտէ տիր . . . իմնի , տէֆ
օլուպ կիթմէլիսին . . :

— Իյի էմմա , եա չօճուզլա՛ր , եա չօճուզլա՛ր . . :

— Չօճուզլար հալիյլէ պիւլիւեհէճէքլէր , վէ պիզիմ մէս ,
լէքիմիղէ սիւլուք իտէճէքլէր տիր : Փրանսօա զաթէն եէ-
թիշիշ , վէ իշէ եարար մէրթէպէեէ կէլմիշ տիր , վէ պիր
քէրրէ սէն պուրատան տէֆ օլուպ կիթտիքտէն սօնրա, Ա-
մանտինին տախի , անինտէ իշէ եարար օլարագ , ղայպ իթ-
միշ օլտուղու վազթին եէրինի տօլտուրաճաղընտա շիւրհէ
եօզ տուր . . :

— Վալիտէ , ըէճա իտէրիմ սիզէ , շու չօճուզլարը , պու-
րատան ուզագ պիր մահէլլէ , պարի պիթ չըրագլըղա կէօն-
տէքմէքիկէ սէօզ վիթինիզ :

— Հալէա անլամատըն մը նէ սէօյլէտիկիմի , գաշ տէ-
ֆա սէօյլէմէլիյիմքի անլաեասըն , պէն սանա սէօյլէեօրում
քի , անլէր զաթէն պուրատա չըրագլըզ իտէքէք , պիզէ
իզթիղա իտէնի եօյիւֆտէրէր . . :

Վալիտէսի մէզքիւր սօն լուղէթի օլ մէրթէպէ գուվվէթ-
լի պիր սուրէթտէ սէօյլէտի քի , արթըզ Մարսիալ , մէր-
գումէնին թաշտան վէ տէմիրտէն քէք պուլունան գալպի-
նէ պիր թէհասիր իշլէթէպիլմէքիքտէն գաթի իւմիտ իյլէտի :

— Մատաաքի էօյլէ տիր . . . — տէտի Մարսիալ գըս-
սա վէ գալլի պիր սուրէթտէ սէօյլէեէքէք , — վալիտէ ,
սիզաէ պէնի տիյնէյլինիզ . . . պէն պուրատան հիշ պիր
էէրէ կիթմէեհէճէկիմ տիր :

— Եա՛, եա՛ . . . Էօյլէ՞ մի :

— Փագաթ , պու է վտէտէ դալմահաճաղըմ տըր . . . չիւնքի , եա նիգօլանըն պիր թագրիպ պէնի էօլտիւրէճէ . կինտէն , վէ եախօտ Գալպասըն պէնի զէհիրլէեէճէկինտէն , շիւբհէ իյլէմէքտէյիմ , վէ մատամքի պաչգա պիր մահէլլէ կիթմէքլիկէտէ գուարէթիմ պուլունմագտա տէկիլ տիր , չօճուգլարը պիրլիքտէ ալարագ , կիտիպ ճէգիրէնին թա ուճունտա պուլունան պիր պարագատա իգամէթ իթմէք իսթէրիմ : Մէգքիւր գուլիպէնին գարուսու զաթէն գա . վիճէ օլտուգտան պաչգա , պիրագտա թամիր իյլէտիկիմ թագտիրտէ , տահա զիտատէ քէսպի մէթանէթ իտէճէ . կինտէ շիւբհէ եօգ տուր . . : Պիր քէրրէ օրահա չէքիլիպ . տէ , թիւֆէնկիմի , պասթօնումու , վէ քէօքէկիմիտէ եա . նըմա ալտըմ մը իտի , արթըգ քիմսէտէն գօրգում գալմա . եաճագ տըր : Եարըն սապահտան , հէման չօճուգլարը ալտըղըմ կիպի օրահա կիտէրիմ . . : Կիւնտիւլլէրի պէն նէ . ըէեէ կիտէր իսէմ , իսթէր գաեղա օլտուն , վէ իսթէր պաչգա պիր մահէլլէ , անլէրի տախի պիրլիքտէ կէօթիւ . ըիւրիւմ , վէ կիճէլլէրի տախի եանըմտա եախարար . թաամ ճիհէթինէ կէլինտիքտէ , ալլատըղըմ պալըգլարը էքլ իտէրիլ , վէ նիհայէթ , մէրգումլար իչին , թա պիրէր մահէլլ թէտարիք իտինճէեէ տէկին , պէօյլէճէ կէչինիւր կիտէրիլ . . :

— Աճա՛յիպ , քէյֆին պէօյլէ իսթէմէքտէ տիր , հալէա սէն քէնտի ըիւեան իլէ ուղրաշմագտասըն , Էօյլէ՞ մի :

— Վէ զանն տա իտէրիմքի , նէ սիլ , նէ պիղատէրիմ , վէ նէ տէ Գալպաս , արթըգ պէնիմ պու նիյեթի ու գալա . ըրմա պիր միւմանաթ իտէմէգսինիլ , Էօյլէ տէկիլ մի . . : Մաազալլահ , էկէրլի , պիպիմ պուրատա պուլունտուղու . մուլ միւտտէթտէ , սիլին գանլը գաթիլիկինիլ զահիւրէ չըգաճագ օլուր իսէ . . . թէէսիւֆ իտէրէք , արթըգ թէճէլլիմիլ նէ կէթիլիլ իսէ , անը գապուլէ մէճպուր օլու . ըում , պէնիմ սիլտէն այրը պուլունտուղումու , ֆագաթ ,

եալընըզ չօճուգլար սէպէպինտէն, եանի հայտուտուգ էօյ-
րէնմէլէրինի մէնն իթմէքլիք նիյեէթ ու մագսէտիյլէ գալ-
մագտա օլտուղունու պէեան ու իֆատէ իտէրիմ. . . ար-
թըգ վարսընլար տիւշիւնսիւնլէր, վէ իսթէրլէր իսէ թահ-
գըգ իտիպ էմնիյեէթ իյլէսինլէր. . . Փագաթ, էկէր չօ-
ճուգլար սիզին եանընըգտա գալաճագլար իսէ, պաշըմըտա
քէսսէլէր պիր եէքէ կիթմէմ. . . Էվվէթ, ծնլարը սիզէ էմ-
նիյեէթ իթմէմ վէ իտէմէմ. սիզին գօլմանըղլա պէն պու-
ատաեը թէրք իթմէմ, իթմէմ:

Վալիտէսի Մարսիալըն, հատտէն զիեատէ սահիպ սէ-
պաթ օլտուղունու պիլտիկի կիպի, չօճուգլարըն տախի,
մերգուսու հէմ սէվմէքտէ օլուպ վէ հէմտէ գօրգմագտա
օլտուգլարը ճիհէթլէ, հայտէյինիզ կիտէլիմտէտիկի անտէ,
պիլա թէրէտտիւտ արգասընա տիւշիւպ կիտէճէքլէրինի,
վէ պինապէրին մերգուսուն տայիմա բիւր սիլահ պուլու-
նարագ, քէմալի ճիւրաթ իւզրէ քէնտիսինի միւտաֆաա-
եա միւգթէտիր օլտուղունտան, կիւնտիւզլէրի գաեըղը
տէրսնինտէ, վէ կիճէլէրի տախի գուլիպէսի իշինտէ սը-
ղընարագ, ֆոմիլեասընըն նիյեէթի ֆասիտէսինտէն ասլա
շիւբհէ իտիպտէ գօրգմագտաճագլընը տախի պիլմէքտէ իտի.
վէ պինաէն ալէյհ, Մարսիալըն, քէնտի էֆքեարընը մէվ-
գըի իճրաեէ վազ իլէ, իլէրու կէթիւրէպիլէճէկինէ տէ,
ազլը շէհատէթ իյլէմէքտէ իտի. . . Մէզպուրէ պունլա-
րը պիլմէսինէ մէպնի, Մարսիալըն էֆքեարը իճրասընա,
պիւթիւն գուլվէթիլլէ միւմանաաթ վէ մուգալմէմէթէ,
քէնտինճէ գարար վիլմէքտէ իտի:

Պունտանտա գաթինազար, նամուսլու սանաթքեար-
լար, էվլատլարը նէ գատար չօգ օլուր իսէ, քէնտիլէրճէ,
անլէրտէն կէօրէճէքլէրի խըտմէթի հիսապա ալարագ, պիր
մէտարը սէրվէթ ատտ իյլէմէքտէ օլտուգլարը միսիլու,
մէզպուրէ տախի, քէնտի իճրա իտէճէքլէրի խապասաթ-
լար հագգընտա, Ամանտին իլէ Փրանսօաեա, իլէրուտէ
պիրէր մուալին օլաճագլար տըր նազարըյլա պագմագտա

օլտուղու կիպի, մէզպուրէնին, կէրէք դօճասընըն, վէ կէրէք օղունուն ինթիգամարընը չըգարմըջ օլմագլըգ իտտաա վէ էֆրեարընտա պուլունմասը տախի բէք սահհիհ իտի: Զիրա, ֆիրլագը, պու ալէմտէ, էօյլէ ատէմլէր վար տըրլար քի, ճիւրմ ու ճինայէթ օրթասընտա եաշաեըպ բիր ինթիեար օլմագտա, վէ ալըշըպ գավիլէշմէքտէ օլտուգլարընտան, ճէմիյեէթի պէշէրիյեէեէ գարշը, աչըգտան աչըղա, վէ ատէթա պիր ճէնքիլէշմէքիք մէյտանը օղունագտա տըրլար, վէ պու թարիգ իլէ, կէրէք քէնտիլէրին, վէ կէրէք քէնտի ֆամիլեալարընտան օլանլարըն, միւսթահագգ պուլունտուգլարը ճէղալարը չէքմիշ օլմալարընա գարշըլըգ, եէնիտէն եէնի ճիւրմ ու ճինայէթ լէր իճրա իտէրէք, քէնտիլէրի, ախգը ինթիգամ իթմիշ մագամընտա թուլթմագտա, վէ օլ իթիգատտա պուլունմագտա տըրլար:

Վէ պունլարտանտա ֆագլա օլարագ, Նիգ օլանըն, կէրէք Ֆլէօր-տը-Մարի, վէ կէրէք մուախիւէրէն, էլմաս սիմսարը օլան գատըն հագգընտա ֆիքրինտէ գուրմագտա պուլունտուղու նիյեթաթը խապիսէլէրինին իճրաաթընա, Մարսիալըն օրատա գալմասընըն, սէքթէ վիրէճէկինի տախի, վալիտէսի ախշիւնմէքտէ իտի: Վէ իլթէ, մահգա պու սէպէպէ մէպնի, եա Նիգօյա իլէ պէյնթըրինտէ պիր գափղա չըգարթարարագ, վէ եախօտ, կիթմէյիպտէ իքթար իտէրէք ատատա գալտըղը թագաիրտէ, քէնտիլէրէ չէրիքի ճինաեաթ սաեըմասը գօրգուլարընը վիրէրէք, պիրան էվվէլ պըրնագըպ կիթմէքլիկէ մէճպուր օլմասընա չալըշմագտա իտի:

Մէզպուրէ ղայէթլէ գունաղ օլտուղու կիպի, ղայէթլէտէ ըիեաքեար պուլունտուղու ճիհէթլէ, Մարսիալը գօրգուտուպ գանտըրամաղընը կէօրտիւքտէ, ղատտարըղը վէ խայինլիկի էլէ ալարագ, մէրգումու ֆէնա պիր տուգաղա տիւշիւրմէքլիկէ լիւզում կէօրմէքտէ, վէ անըն իւղէրինէ տիւշիւնմէքտէ իտի: Իմտի, պիր միւտտէթ ճիք սիւքիթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, սախլէք պիր սի-

Թէմ ու գահր իղճարկէ, թէքրպէն քէլամէ աղաղ պիւրէ,

— Պէն սէնին բլանքննն նէ օլտուղունու անլամագտա-
 երմ, կէրչի սէնին միւրատըն պիղի, պիղզաթ քէնտին էլէ
 վիրմէքիք օլմաերպ, իլլա, չօճուգլարըն մարիֆէթլէրիլէ
 էլէ վիրմէքիք տիր, էօյլէ տէկիլ մի:

— Քիմ, պէն մի:

— Էվլէթ, չիւնքի, մերդուման չօճուգլար, չիմտի պու-
 րատա պիր աւամ տէֆն իաշլմիշ օլմասընը պիւմէքտէ օլ-
 տուգլարը կիպի, Նիգօլմնըն խըրսըզլըղընը տախի պիւմէք-
 տէ տիրէր . . . Վէ պիր քէքրէ, պիրէր մահէլլէ չքրադ-
 լըղա կիթտիլէր մի իտի, թապիաթիլլէ, օրալարտա, օլ
 խուսուսլարտա լադրտըլար իտէճէքլէր տիր, աղըզլարըն-
 տան սէօզ գաշըրաճագլար տիր, իշ մէյտանէ չըգաճագ, վէ
 պիղտէ, հէփսիմիղ պիքիլիքտէ օլարագ, եագաեք էլէ վիր-
 միշ օլաճաղըղ տըր . . . կէրէք սէն վէ կէրէք պիղ, էկէր-
 չի սէնին սէնյլէտիկիկիլի տիյնէյիպտէ, չօճուգլարը սանա
 թէպիմ իլէ. պիրէր մահէլլէ եէրլէշտիրմէքիկիկիկի միւսաատէ
 իտէճէք օլսամ, պաշրմըղա կէլէճէք պու տուր . . . Պիր
 տէ գալգմըշտա, պէնիմ նիյնէթիմ սիղէ պիր ֆէնալըգ եաբ-
 մագ տէկիլ տիր տիմէքտէ սին . . . իմտի, պէն սէնտէն,
 պէնի տէվմէքիկիկիկի թարէպ իթմէյիպ, իլլա անճագ շու-
 նու թաշէպ իտէրիմ քի, սէնին իյիկիկիկիտէն վագ կէշտիք,
 պարի, էկէրչի պաշրմըղա էօյլէ պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք ի-
 սէ պիլէ, սէպէպ օլուպտա թաճիլ իթտիրմիշ օլմանալըն:

Մարսիալ, վալիտէսի թարաֆընտան զուհուրա կէլմէք-
 տէ օլան պու ճիւղիճէ միւլայիմ մուքրմէլէեէ պագարագ,
 քէնտի թարաֆընտան վուգու պուլան թէհաթտէր, մեր-
 դումէ իւզէրինէ թէհասիր իթմիշ տիք իթիգատընա գա-
 հիպ օլմաեա պաշրմըղ, վէ հագգընտա գուրուլմագտա
 օլան խաթարէնկիլ պիր տուգաղա գատէմ պաամըշ տըր:

— Պէն չօճուգլարը թանըրմ, — տէտի մէրզում, —
 օնլար էօյլէ աղըզլարը կէվլէք չօճուգլարտան տէկիլ տիր-
 լէր, պէն անլէրէ, սագըն քիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէեէ:

սինիզ տէյի Թէնպիհ իյլէ աիկիմտէ, քէմալի իթաաթ վէ քիւլ-
լի տիգգաթ իւզրէ պուլունաճագլարընտա, ասլա շիւրհէմ
պուլունմագտա տէկիլ տիր . . . Պունտանտա գաթինա-
զար, մէկէրչի պէն հէր վագըթ եանլարընտա պուլունա-
ճագ տէկիլմիյիմ, տայիմա Թէնպիհ իտէրիմ, վէ տայիմա
սիւքիւթ իւզրէ պուլունմալարընտա տէր իւհտէ իյլէրիմ:

— Մէկէրչի չոճուգլարըն լագըրտըլարը հագգընտա,
մէսուլիյեթթ Թահթընա կիրմէքլեք ճայիզ օլապիլի՛ր մի. . .
ալէլիսուսուս փարիս կիպի պիր մէմլէքէթ տէքի, հէրքէստէ
հէմ հէր շէեի իշիթիպ անլամագլըզա, վէ հէմտէ հէր շէյ
հագգընտա պիր չոգ լագըրտըլար վէ պօշպօղաղլըզլար իթ-
մէքլիկէ տայիր պիր մէրագ պուլունմագտա տըր . . . Պէն
չոճուգլարըն պուրատա գալմալարընը, տէկիլ եալընըզ
պիր, իլլա իքի նիյեթթ մէպնի, եանի, հէմ եանըմըզտա
պուլունուպտա պիզէ եարտըմ իթմէլէրի, վէ հէմտէ, տի-
շարը չըզպտա, պաշըմըզա պիր պէլա տազէթ իթմէքլիկէ
սէպէպիյեթթ վիրմիշ օլմամալարը մագսէտինէ միւպթէնի
իսթէմէքտէյիմ:

— Մէկէրչի չոճուգլար զաթէն, պազը քէրրէ, կէրէք
քէյլէրէ վէ կէրէք փարիսէ կիթմէքտէ տէկիլ մի աիրլէր,
վէ պինաէն ալէյհ, մէկէրչի, էկէր իսթէրլէր իսէ, օլ սիզին
գօրգմագտէ օլտուղունուզ լագըրտըլարը սէյլէմէ՛ղլէր մի,
քիմ օնլարը մէնն իտէպիլիր . . . Էլ վիրիր քի աճլէր սէյ-
լէմէք իսթէսինլէր . . . վէ պունտանտա գաթինագար, պու-
րատա ուզագտա պուլունմալարը, սիզին հագգընըզտա,
տահա՛ զիեատէ իյի տիր, չիւնքի, օլ վագըթ, տահա սա-
յիր կէօրիւպ վէ իշիտիպտէ սէյլէքէճէքլէրի շէյլէրին
Թէհլէքէլէրինտէն տախի գուրթուլմուշ օլուրսունուզ . . .

— Պուրատան կէթիւրմէ՛ք մի, էյ նէ՛րէեէ կէթիւր-
մէք նիյեթթիւտէսինիզ, — տէտի վալիտէսի տիք տիք Մար-
սիալըն եիւզիւնէ պագարագ :

— Նէ՛ վազիֆէնիզ, նէրէեէ իսթէր իսէմ օրաեա կէօ-
ւրիւրիւմ . . . Էլ վիրիր քի սիզ միւսատտէ իտէսինիզ . . .

— Իյի էմմա, կերէք սէն քէնտին, վէ կերէք անէր, նա՛սըլ վէ նէ՛ իլէ կէչինէճէքոնիդ :

— Պէնիմ օլ էսկի չիլինկիր ուսթամ իյի պիր զաթ տըր, կիտիպ մէրգումա իֆատէյի հալ պիրլէ, լազըմ կէլէնի սէյյլէրիմ, վէ չօգտա մէէմուլ իտէրիմքի, չօճուգլարա լութֆէն պիր շէյ հիմմէթ իտէր, վէ իշթէ անըն սայէսինտէ, պիր եէրէ չըրագլըղա վիրէպիրիբիմ, վէ սիզտէն ուզագտա պուլունմուշ օլուրուղ. վէ հէմտէ չօգ տուրմանըպ, հէման իքի կիւնէ գատար պըրագըպ կիտէրիդ, վէ պիր տահա լազըրտըմըզը պիրլէ իշիթմէքսինիդ . . :

— Խայր, օլմազ վէ օլամազ . . . ծնլար սլուրատա գալմալը տըրլար, ծնլարըն պուրատա գալմալարընտա, պէն տահա զիեատէ պիր էմնիյեէթ կէօրմէքտէյիմ :

— Իմտի էյյլէ օլտուգտա, պէն եարընտան կիտէր աւտանըն ուճունտաքի պարագատա իգամէթ իտէրիմ, վէ տահա պիր իյի հալէ նայիլիյեէթիմէ գատար պէքլէրիմ . . . Պէնիմտէ քէնտիմէ կէօրէ ֆիքը ու նիյեէթիմ վէ իտտաամ վար տըր, էյյլէ օլմասընը սիզ տախի պիլիսինիդ . . . էյյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ, պիլիրիմ . . . Էօֆ, էլ վիրիբ քի պիր քէրրէ սէն պուրատան կիտէսին . . . Իյի եա, նի՛չին կիտիպտէ օլ սէնին տօլաչմագտա օլտուղուն օրմանլարտա գալմագտա տէկիլսին :

— Նէրէեէ կիտէր իսէմ կիտէրիմ, էլ վիրիբ քի սիզ, կէրէք պէնտէն վէ կէրէք չօճուգլարտան գուրթուլմուշ օլաճագսընը տըր . . .

— Տիմէք տիր քի, օլ սէնին ուղլունտա ճան ֆէտա իտէրճէսինէ սէվմէքտէ օլտուղուն լա լուվու պուրատա պըրագաճագսըն տըր, էյյլէ՛ մի . . . — Խէտի պիրտէն պիրէ մէրգումուն վալիտէսի :

— Արթըգ • պէնիմ պիլէճէկիմ պիր քէյֆիյեէթ տիր, էլպէթթէ պէնիմտէ քէնտիմէ կէօրէ պիր տիւչիւնէճէկիմ վար տըր . . .

— Էկէջի Ամանտին իրէ Ծրանսօանը սանտ թէրը իտէ-
ճէք օլուր խէմ, գալթան Փարիսէ տեազ պասմամադլըղա
տէօղ վիրիրմիսին :

— Իսչ կիւնէ գալմագսըղըն, հէմ պուրատան կիտէճէ-
կիմիղէ . վէ հէմ տէ պիր պահա սէմթինիղէ ուղրամանըպ
վէ ըսգըրտընըղը պիլէ իթմէնէճէկիմիղէ սէօղ վիրիրիմ :

— Բէք ալէա , սէնին հէր վագըթ պուրատա եիւզիւնիւ
կէգրմէքտէն , վէ հէմիչէ չօճու գլաքտան սաղընմագլըղա
մէճպուր օլուպ գօրգու չէքմէքտէն իւլէ , պէօյլէ եաքմմգ-
լըղը իւսթիւն թութարըմ . : Իմտի , մատամքի էօյլէ տիր,
քազիբիմ , ալ կէօթիւր անլէքիտէ պէքսպէր , . վէ հէմ տէ,
Վիւմքին մէրթէպէ չաքուգ սուրէթտէ կիտի վիրինիղ . . .
պիր տահա եիւզիւնիւզիւ կէօրմէնէ յիւմ . . .

— Չօդ իյի , տիմէք տիր քի , պու իչ պիթտի , էօյլէ տէ
կիւլ մի . . .

— Էվվէթ , արթըղ պիթտի . Իմտի վէր սէնտէ արթըղ
չու մախզէնին անախթարընը պանա քի , Նիգօլաէր տիչա-
րը չըգարանըմ :

— Խայր , վարսըն օրատա շարապլարը սըրասընկա գօյ-
մագլա մէշղուլ օլսուն , պու կիճէճիք գալսընտա , եիւնէ ա-
նախթարը եարըն սապահ վիրիրիմ :

— Էյ , եա Գալպան , անը նէ եաքալըմ , անը նտա մը
չըգմասընը իսթէմէզսին :

— Հա , օ պաչգա տըր , պէն արթըղ եօդարը չքա-
եքմտա , սիգթէ գաքուեու աչարագ անը ձգգարընըղ , վի-
րա , եիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէք իսթէմէմ :

— Հայտէ կիթ էօյլէ իսէ , ճէհէննէմ օլ . . .

— Վալիտէ , պու լագըրտընըղ , պանա կիճէէր խայր
մը օլսուն տիմէք տիր :

— Էվվէթ , էօյլէ տիր . . .

— Հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի , պու սօն կիճէմիղ վէ սօն
սէլամըմըղ օլաճագ տըր , — տէտի Մարսիալ :

— Էվվէթ , սօն օլաճագ տըր , — տէտի վալիտէսի :

Մարտիալ պիր մում եագտը , վե մաթպախըն գաքու-
սունու աշարագ պիր ըսլըգ չալտը , վե տիշարտա պուլու-
նան քեօքեկիտե , մէրգումուն ըսլըղընը իշիթտիկի կիպի
սեվինեթէք զօշուպ կէլտի , վե իքիսի պերլիքտե էվին իւսթ
գաթընա չըգտըլար :

— Հայտե կիթ եօգարը . . . շիմտի տիւշտին չուգու-
րա' , — տէտի վալիտէսի քէնտու քէնտույե սեյլէեթէք , վե
մէրգումուն արգասընտան եուսիուղունու կէօթէրէթէք , —
իշթե սպնա պեյլէ եարմագ եագըչըր իտի , սէն քէնտուկ
միւսթ ահագգ օլմագլըզա չալըչտըն , վեպալը քէնտի պօյ-
նունա տըր :

Պատէհու , մէրգումե , Գալպաստա պէրապէրինտե օլ-
տուղու հալտե , կիտիպ պիր թագըմ պօշ անաթթարլար
չըգարտը , վե վալիտէլէրի մախգէնին գաբուսունու աշա-
րագ , Նիգօլաեը մահպէստէն գուրթարտը :

ԵԷՏԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՖԵՍՆՍՍՍ ՎԷ ԱՄԱՆՏԻՆ

Ձրանաթա իլէ Ամպիտին , թամ մաթպախըն իւղէրինտե
պղլունան պիր ուֆսըգ օտատա եաթմագտա իտիյէր .
վե մէղրիւր օտանըն գաբուսու , մէյիանէնին միւշթէրի-
լէրինին թէճէմիլ իլլէմէքտե օլտուգլարը պիր չօգ օտա-
լարըն գարուլարը պուլունմալ տա օլան տէհիլլին ուճուն-
տա պուլունմալ տա իտի :

Չօճուգլար հէման բէյսիր էթմէրլէրինի եէտիքաէն սօն-
րա , քէնտի վալիտէլէրինին էմրի մուճիպինճէ , ֆէնէրլէ-
րինի սէօնտիլէրէք եաթաճագ եէրտէ , Մարտիալ կէլտի-
կինտէ , օրատան կէչիպաէ , քէնտի օտառընա կիպէր ի-

քէն կէօրէպիւսինէր նիյեթթիյէ , գաբուլարընը նիմաչըգ պըրագարագ , եաթմաեըպ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Թօբալ պիր իսկէմլէ իւզէրինէ վազ իթմիշ օլտուգլարը մէգքիւր ֆէնէրին տուսուգ ըշըղը , էթրաֆը թէնվիր իյլէմէքտէ իտի :

Մէգքիւր օտանըն տիվարլարը սուվալը օլուպ , վէ սուվալարըն էթրաֆլարընտա իսէ , էսմէր պիր րէնքտէ թահթա չէմպէրլէր չէքիլմիշ իտի . վէ Ֆրանսօա իչին օթտան պիր եաթագ , վէ Ամանտին իչին տախի , անտէն չօգ գըսսաճա օլտուղու հալտէ , էսկիճէ պիր տէօչէք պուլունտուղու կիպի , մէգքիւր մէյխանէնին շէրիր վէ գավկաճը միւշթէրիլէրինին գըրմըշ օլտուգլարը սանտալիյեթլէր իլէ գանաթէլէրտէ , պիր թարաֆտա երզըրմըշ պուլունմագտա իտի :

Ամանտին Ֆրանսօանըն եաթաղը քէնարընտա օթուրարագ , խըրսըզըգ մալլէրտէն , գարտաչը նիգօլա թարաֆընտան քէնտույէ իհտա իտիլմիշ օլան պիր իրէք մէնտիլի , պաչընա պաղլամագլըղը թաալիմ իտիպ չալըմագտա իտի :

Վէ Ֆրանսօա իսէ , հէմիլիէսինին գարշըսընտա տիզ իւզէրինտէ տուրարագ , էլինտէքի պիր այնա բարչասընը թուլթմագտէ օլտուղունտան , մէրդումէտէ , պաչընը նիմա պիր թարաֆա էկէրէք , վէ այնանըն տէրունինէ նազար իյլէեթէք , մէգքիւր մէնտիլին ուճլարըլլա , գօճա պիր կիւլ շէքիլ թէրթիպ իյլէմէքտէ իտի :

— Ֆրանսօա , Ամանտինին մէգքիւր սիւսէ տայիր օլան ղայրէթ վէ մէշղուլիյեթինի , քէմալի թէհայեիւր իւզրէ պիր միւտտէթ տուրուպ պագա գալտըգտան սօնրա , հէր նասըլ իսէ , պիր արալըգ այնաեը էլինտէն թէրք իլէ , հէմ յիրէսինէ խըտմէթ իթմէքլիքտէն սարֆը նազար իյլէտիկլինտէն , գարտաչընա խիթապէն ,

— Հայտէ , թուլթու վէր չու այնաեը , — տէտի Ամանտին , — զիրա , այնաեա պագմատըգճա , մէնտիլի կիւզէլճէ պաղլաեամաեաճաղըմ տըր . . . չու թարաֆա . . . չէյլէ թուլթ . . . հա , թամամ , չօգ իյի . . . թուլթ , թուլթ , ա-

զաճըգ տահա . . . իշթէ, իշթէ պիթիեօր, շիմտի, շիմտի պիթէր . . . Օ՛հ, պազ իմտի շիմտի, նէ՛ տէրսին, բէ՛ք կիւզէլ օ՛լմատը մը, բէք իյի եադը՛շմատը մը :

— Էվվէթ, կիւզէլ, ալիմ Ալլահ չօգ կիւզէլ օլտու . . . եաշասըն, ա՛ֆէրին Ամանտին . . . պէնիմտէ պօեուն պաղըմլա, պէօյլէ կիւզէլ պիր կիւլ եաբաճադսըն, էօյլէ տէկիլ մի :

— Էլպէթթէ, էվվէթ, շիմտի անը տախի եաբարըմ . . . ֆադաթ, սապը իյլէ տէ, ազաճըգ շու գաբաթմամ իլէ կէզինիպ պիր քէյֆ եաբաեըմ : Հայտէ գալգ, սէն այնաեը էլինտէ թուլթարադ, վէ արգա արգա եիւրիւեերէք կիթտէ, պէնտէ այնաեա պադարադ, սանա տօղրու կէլէյիմ . . . լաքին, այնաեը տայիմա եօգարը տօղրու թուլթամալըսըն քի, եիւզիւմիւ լաեըգլըճա կէօրէպիլէյիմ . . :

Ֆրանսօա, պու կիւճճէ զահմէթի տախի տէր իւհտէ իտէրէք, էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ, տիգդաթ իւզրէ իճրա իյլէտիկինտէն, Ամանտին գիեատէսիյլէ քէյֆլէնիպ սէվինտի, վէ մէնտիլին ուճլարընը, վէ եաբարըղը գօճա պիր կիւլ շէքլինի թէմաշա իյլէտիքճէ, քէնտու քէնտույէ զուրուլանմաեա պաշլատը :

Մէրգուման չօճուգլարըն շու սիւսէ տայիր օլան արդու վէ սէվինճլէրի, պաշգա պիր հալ վէ վազըլթտա զուհուրա կէլտիկինտէ, պիր կիւնահսըղըգ վէ պիր սաֆտէրունուգ ֆիյլի սաեըլաճաղընտա շիւբհէ պուլունմատըղը կիպի, էօյլէ պիր խըրսըղըգ օլան մէնտիլլէր իլէ սէվինիպ սէֆա տույմալարը իսէ, թապիաթիյլէ, չայեանը թադպիհ պիր հալ սաեըլաճաղընտա տախի շիւբհէ ճայիզ տէկիլ իտի, շիւնքի, իքիսի տախի, մէգքիւր մէնտիլլէրին, խըրսըղըգ մալ օլտուղընու պիլմէքտէ իտիլէր . վէ, իշթէ պուլնտանտա բէք գօլայ սուրէթտէ անլաշըլըպ վէ իսպաթ օլմագտա տըր քի, մէրգուման չօճուգլար, քէնտի տօղուշլարընտա, հիւսնի ախլազա մէյեալ պուլունտուգլալը թադտիրտէ պիլէ, մուղայիր պիր էսէր իպրազ իյլէմէք-

տէ իտիւլէր , չիւնքի , թուպիի տիր , պիր չօճուգ , պուլլըն-
տուղու մահէլտէ , վէ եախօտ պիրլըրտէ եաշամագտա օլ-
տուղու ատամլար իւզէրպէրինտէ , հէմիշէ ֆէնա կապէթ-
լէր կէօրտիւ կիւնտէ , անլէրի Եօյրէնիպ արլըշմագտա տըր :

Վէ պուլնտանտա գաթինաղար , պու պէտպախթ չօ-
ճուգլար , քէնտիլէրէ մէնտօր օլաճաղ , եանի հիւսնի իպրէթ
վէ կիւզէլ նասիհաթ վիրէճէք , Մարսիալտան պաշգա հիշ
պիր քիմսէեէ մալիք պուլունմագտա տէկիլ իտիւլէր . հալ
պու քի , Մարսիալ տախի , նասըլքի մալիւմ տուր , կէրի
գաթլ ու սիրգաթ հօլունտա ճինայէթլէրտէ պուլունմագ-
տա տէկիլ իտի իսէ տէ , պու հիւմէ իլէ տախի , պօշ վէ
աւարա կէզմէրտէ օլտուղու ճիհէթլէ , բէք կիլ պիր իպ-
րէթ վիրմէրտէ տէկիլ իտի : կէրի , ֆամիլէասընըն սիւ-
լուք իթմէրտէ օլտուղու մէսլէքի թագապիհ իլէ , հիտաթէթ
տուլմագտա օլուպ , վէ չօճուգլարտա աշուրէ վերթէպէ
սէվմէրտէ օլտուղունքան , ֆէնա թարիգլէրտէն սագըն-
տըրմագլըղա , վէ ֆամիլէասընըն ասարը միւհլէքէսինտէն
գուրթարմագլըղա չարլըմագտա իտի իսէ տէ , զաթէն քէն-
տիլի տախի , էսասէն , վէ պիր պուրէթիլ գալիլէստէ օլ-
տուղու հալտէ , ախլագը հասէնէ նէ տիմէք օլտուղունու
պիլմէրտէ պուլունմատըղնտան , մէրգուման չօճուգլարը-
տա , լպիւրգը վէճհ իւզրէ հըֆը ու վիգայէեէ միւզթէտիր
օլամամագտա իտի : Վագաա , պու չօճուգլար , պաղը ա-
մալ ու հարաքեաթը նա մէրղուպէտէն իթմէր-
տէ իտիլէր իսէ տէ , պու իթմէրապլէրի , մաճա հիւսնի
ախլագըն նէ օլմասընը պիլմէլէրինտէն նէլէթ կլլէմէրտէ
օլմանէղա , իլա անճագ , սէվմէրտէ օլտուգլարը Մարսիա-
լա իթաաթ իթմէրտէ օլմալարըլա , օլ գօրգմագտա վէ պի-
նապէրին նէֆրէթ կէթիլմէրտէ պուլունտուգլարը վալի-
տէլէրինտէ իթաաթ իթմէք իսթէմէմէլէրի տուլղուսուն-
տան նէլէթ կլլէմէրտէ իտի :

Հէլէ հագգ իլէ նաճագգ մէպտէլէրինտէն , մէրգու-
ման չօճուգլար , պիւթիւն պիւթիւն պի պէհրէ պուլուն-

մագտա խորիւն , վէ հէր կիւն կէօզէրի էօնիւնտէ կէօր-
մէքտէ օլուռիւլարը իսէ , միւռքիւնտ ֆէնա ֆէնա իպրէթ-
լէրտէն իպարէթ պուլունտուղոնտան , տայիմա էօյլէ հաշ-
լէր իլէ բէրվէրտէ օլուռիւլ արշմագտա խորիւն . չիւնքիւ մէզ-
քիւնք մէյքէտէնէ , հիւ միւր լաւերգիւր առէմ կէլմէքտէ օլ-
մաւըպ , իլլա , քեաֆֆէյի միւշթէրիլէրի , խալգըն էն ա-
տի վէ էն զիւաւտէ արագիւլ թագըմլարընտան միւրէթթէպ
օլուռիւլ , վէ հէր նէվի իյշ ու իյրէթ վէ բէզալէթի , մէվզըր
իճրաւէ վաղ իյլէմէքտէ պուլունտուղտան պաշգա , Մար-
սիալ տախի , հէր նէ դատար , գաթլ ու միւրգաթ խոն-
սուսլարընա , քիթատէսիյլէ գլտտ պուլունտագտա խորիւ-
սէ տէ , մէզըիւր բէզալէթլէրի կէլինճէ , պիւթիւն պիւ-
թիւն պիդայտ պուլունտագտա խորի :

Վէհասըլ , պուլունլարտան աշիքեւար սուրէթտէ տնլա-
շըլմագտա տըր քի , մէրգուլման չօճուղլարըն , հիւմի ախ-
լագա տայիր օլան թապիի տույղըլարը , զայէթլէ չիւր-
հէլի , թէհլիքէլի , վէ պօզուլմաղլըղա միւսթաիտ քէօրքէ
պիւր հալտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ , պիթթալի գօր-
գուլմագլըգ իզթիզա իթմէքտէ իտի , վէ նասըլ քի կաթէն
միւննստաւ , թամամ նիյք ու պէմքի պիթպիլիւնաէն ֆար-
գա միւզթէտիթ օլապիլմէքլըք տէրէճէսիւնէ հէմուղ վա-
սըլ օլմագ իւզրիէ օլտուղունտան , եանի , բէք նաղիւր վէ
բէքտէ սագընըլըպ վէ միւրգաթ օլունտագ պիւր սիննտէ
պուլունտուղունտան , էվլէթ , ալէլմուտոն միւննստանըն ,
հիւզիճէ տահա վագըլմ կէչիպտէ , մէզըիւր հալտէ պըրա-
դըլտըղը թագաիւրտէ , խարապիլէթ թարաֆընա մէյլ ի-
տէճէկի , չիւրհէսիզ սուրէթտէ տնլաշըլմագտա խորի . . .

— Ամանտիւն , պուլ գըրմըղը մէնտիլ տանա բէք իյի եա-
գըշտը , բէք կիւզէլ օլտու , — տէտի միւննստա , — արթըգ
պուլունտան պէօյլէ , ալըր օճագլարը էճնլէրիւնտէ կէզիպ օյ-
նամաւա կիթտիկիմիլտէ , իքիմիլտէ պուլունլարը պաղլաւա-
րագ կիտէլիմ տէ , վարսընլար , օլ պիլիմ արգամըլտան

Թաշար ամարագ, Դափնալուն ջոհալուն, Դափնալուն ջոհալուն... տէյի պաղըընագտա պուլունան քիրէճճի յօճուգլարը, հասէտլէրինտէն գուտուրսունլար. պիղտէ ծնլարա, «վարըն իսթէտիկինիզ գատար էօյլէ պաղըըն, օհ, իշ, թէ սիզինտէ, պէօյլէ պիզիմ կիպի իրէքտէն մամուլ գըրմըզը գըրմըզը մէնտիլլէրինիզ եօգ տուր եա.» տէրիզ, հա, իյի օլմա՞զ մը:

— Իյի էմմա, Ֆրանսօա... — տէտի Ամանտին, պիր խայլիճէ տիւշիւնտիւքտէն դօրա, — եա ծնլարտա, պիզիմ պու մէնտիլլէրին խըրսըզլըզ օլտուգլարընը պիլէրէք... գալըզպտա պիզէ, խըրսըզ չաղըրըրլար իսէ... օլ վագըթ նէ եաբաթըզ:

— Վարսընլար իսթէտիքլէրի գատար չաղըրսընլար, մէկէրչի պիզ խըրսըզմըբըզ:

— Էկէրչի պու մէնտիլլէր խըրսըզլըզ օլմասալար իտի... վագաա էօյլէ իտի, վագիֆէմիզտէն խարիճ սաեըլապիլիր իտի... հալ պու քի շիմտի...:

— Շիմտի նէ՞ վար տըր, պունլարը պիզ քէնտիմիզ չալմատըզ եա, Նիգօլա վիրտի պիզէ:

— Էվլէթ, էօյլէ տիր, լաքին, մէկէլչի Նիգօլա պունլարը պիր գաեըզտան չալմըշ տէկիլ մի տիր, վէ մէկէրչի Մարսիալտա պիզէ, սագըն խըրսըզլըզ իթմէեէսինիզ, խըրսըզլըզ Ֆէնա՝ շէյ տիր, տիմէքտէ տէկիլ մի տիր...:

— Կէրչի էօյլէ տիր, լաքին, չալմըշ օլան Նիգօլա տըր, պունտա պիզճէ՞ նէ վար տըր:

— Աճապա էօյլէ՞ մի տիր, Ֆրանսօա:

— Շիւբհէսիզ օլարագ էօյլէ տիր...:

— Պագաթ, Ֆրանսօա, պէն զանն իտէրիմ քի, էկէրչի պու մէնտիլլէրի պիզէ, սսըլ սահիպի պուլունան քի մէսնէ հէր քիմ իտի իսէ, օ վիրմիշ օլտա իտի, տահա զի եատէ չայիանը մէմուռնիյեթ սաեըլըր իտի... հա, սէն նէ տէրսին, էօյլէ տէկիլ մի...:

— Պէնճէ հիշ պիր ֆարգ եօգ տուր... էլ վիրիր քի

պիզ պունըարը, անճագ հետկյե օլարագ ալմընը տըր ,
արթըզ վիրէն քիմ օլուր իսէ օլսուն , պիզիմ տիւշինէճէ-
կիմիզ պիր շէյ տէկիլ տիր :

—Պու իթիգատըն շայեանը էմնիյեթ մի տիր :

—Հայ հայ , սէն հիչ էլէմ իւզրէ օլմա , րահաթը գալպ
իւզրէ օլտա , իշիմիզէ պագալըմ :

—Էկէր էօյլէ իսէ , տահա յուլա եա . . . տիմէք տիր
քի , երնէ պիզ Մարսիալըն պիզէ վիրտիկի նասիհաթը տիյ-
նէեէրէք , քէնտի քէյֆիմիզէ պագալըմ :

—Պագսանա , Ամանտին , եա գալգարտա Մարսիալ սէ-
նին , Գալպասըն էմրինէ իթաաթ իտէրէք , վէ գօլթուգճու-
նուն եիւզիւնիւ պաշգա թարաֆա չէվիրմիշ օլմադնտան
իսթիֆատէ իյլէեէրէք , մէրգուսուն պօղչէսինտէն , սաթ
րանճըլ պիր պօեուն մէնտիլի (ֆիշիւ) չալտըղընը իշիտէճէք
օլուր իսէ , նէ՝ ճէվապ վիրէճէքսին :

—Ա՛ , Ֆրանսոա , սագըն հա օլ պապտէ Մարսիալ պիր
շէյ սէօյլէմէեէսին , —տէտի զէվալլը չօճուգ կէօղլէրի եա-
շարարագ , —եօգսա , մէրգում սօնրա պիր տահա պիզի
սէվմէզ հա՛ . . . կէօրիւեօրսուն եա . . . սօնրա պուրատա
պիզի եալընըզ պըրագըր . . . :

—Գօրգմա , գօրգմա , հիչ պէն ժէրգումա էօյլէ պիր
շէյ սէօյլէրմիլիմ . պէն սանա պունու սալթ կիւլմէք իչին
սէօյլէեօրում . . . :

—Ա՛ , մէկէրչի պուտա կիւլէճէ՛ք պիր շէյ մի տիր քի
էօյլէ շագալար եաբարսըն , Ֆրանսոա , զաթէն պէնիմ մէ-
րագըմ պանա եթիշմէ՛զ մի , պէն մէղքիւր ֆիշիւեիւ ալ-
տըմ իսէ , քէնտի իսթէկիմլէ ալմատըմ եա , Գալպաս պէնի
չիմնիքլէեէրէք , գանըմը չըգարտճագ մէրթէպէտէ ճանը-
մը աճըթտըզ տան պաշգա . . . իքի տէֆա տախի , կէօզ
իշարէթիլլէ , հայտէ՛ , հայտէ՛ . . . տէյի թէէքիտ դլթէհ-
տիտ իյլէտիկինտէն նաչի ալտըմ . . . վէ իքի տէֆասընտա
տախի , վիճտանըմտան թաղեիդ օլունարագ , ճէսարէթ
իթմէյիպ , իճթինապ իյլէմէք իսթէտի իտիմ . . . Հէլէ պէ-

ընթերթ վիրտին քի, դօլթուգճուտա ասլա ֆէհմինմէ օլամն.
տըլ վէ նիհայէթ Գալպատուտ օլ ֆիլիւնէ մալիք օլտոն. լա.
քին, Թրանսօա, եա մաազալլահ, դօլթուգճու Վեօրիւպ
Ֆարդ խտենէք օլսա իտի, սօնրա հալիմ նիճէ օլա,
ճագ իտի. հալիյէ պէնի մահպէսէ իլգա խտենէքլէր ի.
տի . . .

— Ի՞նչ է թե, թեչեք քիւրք իյնէ քի թու թ ու պմամիշսրն տոր, ալ թ լգ մէրուդ ի թմէ, իլլա, սէն էօյլէ գըծաա իյլէ քի, հիչ էօյլէ պիր շէյ եաթմամիշսրն տոր :

—Մէկէնչի, հոյէ զանն իտեպիլի՛րմիլիմ, մեկէնչի չաւ-
մը տէկի՛ լիլիլիմ:

— Իվլէթ, հօյլէ զանն իտէպիլիթսին ք չիմնքի, թու.
թուլմանն խըրըղըդ, խըրըղըդ սահըլամնադ:

— Ե՛ր մտադալլահ մահմէտէսէ իրքա իտիրէս իտիւմ, ա
մա՛ն եա րէպպիւմ, աճապա նէ՛ գատար օէֆալէթ չէքէճէք
իտիւմ, աճապա մահպուսիյեթ տէնիլէն չէյ, նէ՛ գատար
ֆէնա պիր չէյ տիր :

—Ատամ սենտէ, հիշ մէջ քննա պիր շէյ տէկիւ տիր
 . . . իլլա մուղայիրի ծաղաղ . . .

— Ե՛ք սէօյլէ եօրսուն, ֆրանսօս, ֆէնա պիր շէյ տէ
կի՞ք մի տիր, մեղայիրէ ծլարազ, . . մը :

— Էյլէ՛ եա , Էյլէ՛ եա , պաղ սանա պիր Վիսթլ պեհան
իտէ յիմ տէ , պէնիմ սէյլէ տիկիլին հագգլլ օլմասընն , իո-
քեալթ օլմասըն : Սէն , Փարիստէ , Պրասարի բասաթընտա պիր
էվ թուլթուպտա , տէօչէի օտալմըրնը քիրստեա վիրմէքտէ
օլան . . . վէ պիլիմ՝ Նիգօլանըն չալտըիլը էչէնքսըրլ ալլադ
սաթմադտա պուլունան պապա Միգուենուն խանէաֆտէ
իվամէթ իտէն օլ իրի պիր թօրալ ասէմի թանրմագոմա-
սըն , Էյլէ տէկիլ մի :

—Իբի լի թօքադ, ապիւր, ատէ՞մ մի :

— Եվ վերջ, ա ճանրմ, հանը ասն պահարըն նիհայելթէ-
րինտէ, Բլապա Միդու թարաթընտան, պէրապէրփնտէ պիր
մայման օյնատորճը իլէ, իքի նէֆէր տախի գարրլար պու-

լուսնուգուհու հալտէ, պիր քէրրէ պուրաւաւ կէլմի իտի, օլ
ատէմի թանըմանօրմուսուն :

—Հա, էվվէթ, էվվէթ, հանը պուրատա պիր չօգտա
բարալար սարֆ իթտի իտի, էվվէթ, իրի վէ թօրալ պիր
ատէմ. . . կէլտի, կէլտի, շիմտի խաթրըմա կէլտի :

—Էվվէթ, թա քէնտիսի, մէրգում, հէր քէսին բարա-
լաընը պօլ պօլ վիլմէքտէ իտի. . . հաթթա, գանըղա
կէզմէկէ չըգտըլար իտի. . . վէ պէն կէզտիրտի իտիմ. . .
վէ հաթթա, մալմունճունուն պիրտէ օրկանսու վար իտի
տէ, գանըղն ինտէ չալտըլար իտի. . . :

—Վէ հաթթա, օլ կիճէտէ, Պրանսօա, խաթրընա կէլմի-
նօրմու, պիր չօգ կիւղէլ կիւղէլ մահիյեյէր եագըպ վէ
ֆիլէնքէր աթտըլար իտի :

—Էօյէ, էօյէ, վէ մէրգում թօրալ ատէմտէ, թա-
մաքեար օլմաերպ, իլլա ճէօմէրտ պիր ատէմ օլտուղուն-
տան, պանա ալթմը բարա գատար պախչիլ վիրտիքտէն
մաատա, տայիմա տախի, գաթալը շիշէ շարապարը աչ-
տըրըպ իվմէքտէ իտի, վէ հէր տէֆարի թաամալարընտատա
թալուղար բիլիճէր եէտիլէր իտի, վէհասըլ, մէրգում
օլ կիճէ, սէքսէն թանէ ֆրանգ սարֆ իթտի իտի :

—Նէ սէօյլէնօրսուն, Պրանսօա, օլ գատար բարա պարֆ
իթտի մի իտի :

—Էվվէթ, էվվէթ. . . :

—Տիմէք տիր քի, մէրգում բէք ղէնկին պիրօ օլմազ
լը տըր :

—Խայր, հիշտէ ղէնկին տէկիլ տիր. . . Ֆագաթ մէր-
գում մահպէստէն տահա եէնի չըգմըլ օլդալ, վէ օրատա
իպէ խալիճէ բարա գաղանմըլ օլտուղունտան, կէնիլ կէ-
նիլ սարֆ կլէմէքտէ իտի :

—Մէրգըլ բարալարըն բեաֆֆէպիլի, օրատա մը գա-
ղանմըլ իմիլ :

—Էվվէթ. . . վէ հաթթա, քէնտիսին սէօյլէտիկինէ
նէզարէն, եանընտա եէտիլէր ֆրանգը տահա պուլուն.

մագտաւ իտի . վէ մէպլաղը մէզպուր պիթտիկինտէ իսէ , եէնիտէն պիր ճիւրմ ու ճինայէթ տահա իշլէեէմէքիկի գուրմագտաւ իտի . . . չէօյլէ քի , էկէրչի թէքրարէն հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլիրտէ , հապսէ իւզա օլունուր իսէ . . . քէտէր իթմէեէճէկի չէօյլէ տուրսուն , մէմնուն տախի օլաճագ իտի , չիւնքի , եինէ հապսխանէտէ պուլունան , վէ բէք իշինէ եարամագտա օլան ա տէմլէրին եանլարընա կիտէր տէյի սէվինմէքտէ իտի :

— Տիմէք տիր քի , Ֆրանսօա , մէրգոււմ ասլա մահպուսիյեթտէն գօրգմագտա տէկիլ իտի , էօյլէ մի :

— Նա սըլ գօրգմագ , վէ հաթթա մուղայիրիտէ օլարագ , արզու տախի իյլէմէքտէ իտի . . . մէրգոււմուն , Գալպասս սէօյլէտիկինէ կէօրէ , օրաեա կիթտիկի վագըթտա , ատէթա տօսթլարը խանէսինէ , պիր տիւկիւն վէ պիր ղիյնէթ մահէլլինէ կիտիեօրճասընա , սէվինէրէք կիթմէքտէ իմիշ . . . չիւնքի , հապսխանէտէ եէմէքտէ օլտուղու գատար նէֆիս թաամը , տիշարտա հիշ պիր տէֆա կէօրմէքտէ տէկիլ իմիշ . . . չէօյլէ քի , հաթթատա տէօրթ տէֆա , ալէա էթ թաամը պուլունտուգտան պաշգա , գըշընտա ալէա ա թէշ վար իմիշ , վէ մահպէստէն չըգտըլը վագըթ տախի , պիր մըգտար բարա իլէ չըգմագտա իմիշ . . . հալ պու քի տիշարտա իսէ , նիշէ վէ նիշէ նամուսլու իշճիլէր վէ սանաթքեարլար , իշ կիւճ պուլամատըգլարընտան , աճլըգտան էօլմէքտէ վէ սօուգտան տիթրէմէքտէ իմիշլէր . . :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն , Ֆրանսօա , մէրգոււմ թօթալ ատէմ , պունլարը պէօյլէ սէօյլէմի՛շ մի տիր :

— Պէն քէնտիմ տախի , պիզգաթ գուլագլարըմ իլէ իշիթտիմ . . . չիւնքի , գաեըգտա քիւրէկի քէնտիմ չէքմէքտէ օլտուղումտան , մէրգոււմ պիղիմ հէմիլրէեէ , քէնտի սէրկիւղէշթինի , պէօյլէճէ նագլ իյլէտիքտէն պաշգա , պէրապէրինտէ պուլունան օլիքի գարըլար տախի , գատընլար հապսխանէսինտէտէ թըպգը էօյլէ օլմասընը , վէ պիզգաթ քէնտիլէրինտէ մահպէստէն չըգմըշ պուլունմասընը

պէստն իլէ, մէրգումուն լաղըրտըօընը թաստիգ իյլէտի-
լէր իտի:

— Տիմէք տիր քի, Պրանսօա, մատամքի հապստանէ-
տէ պէօյլէ պիր Քահաթլըգ, վէ էօյլէ կիւզէլ կիւզէլ եէ յիպ
իչմէքիք վար իսիշ, խըրսըղլըգ տէնիլէն շէյ, Գօրգաճագ
պիր շէյ տէկիլ տիր, Փէնա պիր շէյ տէկիլ տիր, էօյ-
լէ մի:

— Տօղրուսու, պէնտէ օրապընը պիլէմէնթօրում, ագլըմ
իրմէնթօր. . . չիւնքի, պուրատա պիզտէ տախի, խըրսըղ-
լըգա գարշը, քիսնէ Փէնա պիր շէյ սէօյլէմէ յիպ, իլլա եալը-
նըգ պիրատէրիմիլ Մարսիալ Փէնա սէօյլէմէքտէ տիր. . .
պէլքի մէրգումոտա, պիլմէնթէք, ալտանաթագ քէօյլէ-
մէքտէ տիր, քիմ պիլիր. . .:

— Փագաթ, Պրանսօա, հէր նապըլտա օլսա, եինէ պիզ
Մարսիալն սէօյլէտիկինէ ինանըպ իթաաթ իթմէլիյիլ,
չիւնքի, մէրգում պիլի չօգ սէվմէքտէ տիր:

— Վագաա, մէրգում պիլի սէվմէքտէ տիր, պուռնտա
ապա չիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր. . . վէ քէնաթսի պուրա-
տա, պուլլունտուղու վագըլթլարտա, տաեազ եէմէքիք
գօրգումուզ տախի պուլլունմամագտա տըր. . . Նասըլքի,
էկէրչի պու ագչամ, • պուրատա օլմուշ օլսա իտի, վալի-
տէմիզ պէնի էօյլէ տէօկէմէզ իտի. . . ահ, օլ ճատը գա-
րը, ահ, ըէ՛ գատար Փէնա պիր գարը տըր. . . եիւզիւ-
նիւ կէօրտիւքճէ, նէփքէթ կէթիրմէքտէ յիմ. . . էվլէթ
հիշ եիւզիւնիւ կէօրմէք իսթէմէնթօրում. . . ահ, հայր՛ֆ քի,
քիւչիւք օլտուղումտան, կիւճ վէ գուվլէթիմ եէթիլմէ-
նօր, եօգսա, ղէն օնա, պիզէ տաեազ աթմասընը կէօս-
թէրիր իտիմ. . . ալէլիսուսու, շու սէնի տէօյտիւքճէ եօգ-
մու, աթէշ քէսիլմէքտէ յիմ էմնա. . . զիրա, պէնի տէօ-
կէր պէօկէր, պարի սէնի տէօյմէմէլի տիր, չիւնքի, սէն
պէնիմ գատարտա տաեանաթագսըն տաեաղա. . .:

— Ա, սուս օլ, Պրանսօա, սուս օլ. . . պիր տահա
պուսու սէօյլէմէ, զիրա, իշիթտիքճէ իւզէրիմտէ պիր ֆէ-

Նալը՛դ տույմադ տանըմ, մէկէրչի պիր ատէմ, քէնտի վա-
լիտէսինի տէօկէ՛ր մի, հիշ էօյլէ պիր շէյօլապիլի՛ր մի, —
տէյի պարլըրտը զէվալըր Ամանտին կէօղ եաշլարը տէօ-
քիւպ ճղլտիտադ, վէ մուհապպէթ իւզրէ, գարտաշնին
պօյնունա արըլարադ:

— Էլադաա, էօյլէ տիր ք Ամանտին, — տէտի Յրամասա,
— պիր ատէմ վալիտէսինի տէօյմէմէլի տիր, լաքին իյի եա,
վալիտէմիլ փլէ Գալաասաա, անի չիւ տաշիմա պիպէ գաբը
պէտ ֆուամէլէլէր իթմէքտէ տիր, նէ իսթէրլէլ պիզտէն ք
մէկէրչի պիւտա հադդ մը արը:

— Յիրմէմ, — տէյի ճէվապ վիրտի Ամանտին ք ճլինին
արգասըյրտէքթըլի եաշընը պիլէրէք, — իհիմալ տիր
քի, պիրատէրիմիլ Անպրօալ բրանկատա օլուպ, վէ բէտէ-
րիմիլ իսէ գաթլ իտիմիշ օլտուղունաան, մերազլարըն-
տան նաշի, պիզէ պէօյլէ պէտ մուամէլէլէր իթմէքտէ տիր
լէր . . .

— Իյի եա, պունճա պիզիմ նէ գապահաթըմըլ վար
տըր, մէկէրչի պիզ մի սէպէպ օլմուշուղ տուր:

— Աման եա րէպպիմ, իւայր էմմա, է՛յ, քիմ պիլիր ք
իշթէ ճանլարընըն տնըլընըպիզտէն չըգարմադ տա տըրլար:

— Խիւտա՛ ալիմ, օգ դատար կիւճիւմէ կիթմէքտէ տիր
քի ք էկէրչի հէր վազըլթ պէօյլէ հադարէթ կէօրիւպ, վէ
հէր վազըլթ տա պէօյլէ տաեադ եէեէճէք իսէմ, պէնճէ,
պէն տախի իըրքըլըզ իթմէք իսթէեէճէկիմ տիր . . .
չիւնքի ք իըրքըլըզ տան իճթինապ իթմէքլէ, հիշ պիլիֆա-
յիտէ կէօրմէքտէ տէկիլիմ. . .

— Իյի էմմա, սներա Մարսիա՛լ նէ տիեէճէքաուր:

— Իշթէ պէնիմտէ դօրգոււմ օ տուր եա, էկէրչի սնըն
դօրգոււտու օլմասա իտի . . . պէն չօդտան պէրու մէզքիւր
թարիզէ սիւլուք իտէք իտիմ, զիրա, արթըզ տաեադ եէ.
մէտէն ճանըմ չըգարմադ տա տըր. իշթէ, տահա վալիտէմին
պու ազշամքի դատար հիտտէթլի օլտուղունու կէօրմէմիշ
իտիմ. . . ղանն իտէրօին քի, պիլթիւն շէյթանլար պա-

չընա թօքլանարադ , քէնտիսինի թահրիք իլէ գուտուրթ-
մագտա իտիլէր . . . հըրսընտան նէ եարաճաղընը շաչըր-
մը իտի . . . տիհանընտան պիր լաղըրտը պիլէ չըգար-
մագտա տֆիլ իտի . . . պիր էլիլէ պոյնումտան թու-
թուպ , վէ տիկէր էլիլէտէ պէնի աէօտիւկիւ վագըթտա ,
էլինին պուգ իլիպի սուգ օլտուղունը հիտս իլլէմէքտէ ի-
տիւ . . . վէ կէօպլէրինաէն խէ , պմէշլէր սաչըլմիւղ լա
իտի . . .

— Պիշարէ Ծրանսօա . . . սէն օլ տաեպըր , պիլմիւրմի-
սին , նէ իչին եէտին , օտանլուգտա կէօմիւրմիւշ օլան ա-
տէմին պիր քէմիկինի կէօրմիւշ օլտուղուն իչին եէտին :

— Եվվէթ , թօքրագտան սիշարը չըգարչ օլտն պիր ա-
եաղընը կէօրմիւշ օլտուղում իչին եէտիւ , — տֆտի Ծրան-
սօա , իւգէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ հասըլ օլաքադ . — օլ
պապտէ հիշ շիւբհէ ճայիգ տէկիլ տիր :

— Քիմ պիլիւր , պէքի պիւ նիւն պուրասը , պիր գպպ-
րիթման հալի քէսպ իտէճէք տիր , հա՛ , նէ՛ տէրսին :

— Զօգ իհթիմալտէն տիր . . . լաքին , շայտ էօյլէ օլ-
մասը լաղըմ կէլտէ իտի , վալիաէմ պանա , էկէրչի պու-
քէյֆիյէթի Մարսիալա խապէր վիրէճէք օլտըր իտէն , սէ-
նին գաֆանը եարարըմ , տիյէրէք թէհտիտլէր իլլէմէտֆ
իգթիզա իթմէզ իտի . . . էօյլէ տէկիլ մի . տիմէք տիր քի
պունլար , մերգում առամ հէր քիմ իտէ , պիր միւնաղաա-
տան տօլաեը էօլտիւրիւպտէ օրաեա տէֆն իթմիւշ օլմալը
տըրլար քի , քիմէնին իչիթտիկինի իսթէմէեօրլար :

— Հագգըն վար տըր . . . նասըլքի , խաթըրքնա կէլ-
մէքտէ՛ մի տիր , կէչէնլէրտէ ազ գալտը քի էօյլէ պիր ֆէ-
նալըգ տահա վուգու պուլաճագ իտի :

— Քա՛ նղիսիւնիր . . .

— Հանը սէնտէ պիլիքսին , Մ . Պարպիյեօն , կէչէնլէր-
տէ , քէնտիսինի բարա իլէ սէյր իթտիրմէքիկէ չըգան օլ
ղայէթլէ զայիֆ , էմմա հատտէն զիւքատէ զայիֆ օլուպ ,
ատէթա պիր տէրի պիր քէմիք հալիտէ պուլունպն պիր

ատամնա՝ հիւճում պիւրէ , պիւր պըշադ վուրտու իտի . . .

—Հա՛ , եվվէթ , եվվէթ , օլ Կէւէնէն Իւֆէ տէնիլէն պիւր
ատամնա . . . պէրէքէթ վիրտին քի , վալիտէմ արալաիլնն
կիրիպտէ տերթար . . . Եօգսա , չօգ ինթիմալ տիր քի , Պար-
պիլյեօն մէրգուում Էօլտիւրէճէք իտի : Աման Եա Բէպպիմ ,
տիգգաթ իթտին մի իտի , օլ հէնկեամտէ Պարպիլյեօն նէ
հալ քէսպ իթմիչ իտի , ատէթա ալղը քէօբիւրմէքտէ , վէ
զանն իտէրսին քի հիտտէթինտէն , կէօղլէրիտէ տիշարը
տիշարը ֆըրլամագտա ինիլէր . . .

—Օֆ , եվվէթ , մէրգոււմ դօրգու տէնիլէն շէյի գա-
թան պիլմէքտէ տէկիլ տիր , հէման էլի պըշաղընտա տըր ,
էն ուֆագ պիւր շէյ իչին տախի պըշաղա տավրանմագտա
տըր . . . Արթըգ Էօյլէ պիւր պէլալը հէրիֆ օլամա՛գ քի :

—Նէ տէրսին փրանսօա , հէնուզ կէնճ չաղընտա , մէ-
կէրչի պիւր ատամ , օլ գատարտա քէօթիւ օլապիլի՛ր մի ի-
միչ . . .

—Շիւբհէսիզ օլապիլիեօր , նասըլքի իսպաթըտա մէյ-
տանտա տըր , մէկէրչի թօրթիլար օնտան տախի գիեատէ
կէնճ տէկիլ մի տիր , պէրէքէթ վիրտին քի , գալվէթ ճի-
հէթիլլէ իլէրուտէ տէկիլ տիր , Եօգսա , քէօթիւլիւք ճի-
հէթինտէ , անտէն կէրի գալըր հիչ պիւր Եէրի Եօգ տուր . .

—Հա՛ , եվվէթ , Էօյլէ տիր , մէրգոււմ տախի բէք ֆէ-
նա պիւր չօճուգ տուր . . . հաթթա , կէչէն կիւն , քէնտիսի
իլէ օյնամագ իսթէմէտիկիմ իչին պէնի տէօյտիւ իտի . . .

—Սէնի տէօյտիւ միւ . . . Կա՛ , Էօյլէ՛ մի . . . Էլպէթ-
թէ պիւր տէֆա տահա օ չափըն դուրաեա կէլիր . . .

—Խայր , խայր , նաֆիլէ Եէրտէ կիւճէնմէ , ֆրանսօա
. . . զիրա չագա օլարագ սէյլլէտիմ . . .

—Սահիհէն Էօյլէ՛ մի տիր , սէօյլէտիկին չագա՛ մը տըր :

—Էվվէթ , սահիհ օլարագ չագա տըր :

—Բէք իյի Էօյլէ իսէ . . . Եօգսա . . . Լաքին , օ տէ-
կիլ Էմնա , պէնիմ պիւր տիւրլիւ շունա տգլըմ իրմէեօր քի ,
Էօյլէ պիւր չարգըն չօճուգ , օլ գատար բարաեը , նէրէտէն

պոռնագտա տըր , նէ՛րէտէն ալմագտա տըր . նէ՛ մուծլու
օնա , Մէրգում լա Շուէթ իլէ պիրլիքտէ , պիր քէրրէ պու-
նաւա կէլտիկինտէ , պիլլէ , իքիթանէ երկիրմի ֆրանգլըգ
լիրալար կէօսլէրտի իտի : նէ՛ գատարաւ մասգարա պիր
չէյ տիր , պիրիսին եա , մէգքիւր լիրալարը պիզէ իպրազ
կյէտիկինտէ , իսթիֆգաքեարի պիր սէօյլէյիլ իլէ , նէ՛ տէ-
տի իտի , — «Եազը՛գ սիզէ , եկերչի պէօյլէ շաշգըն պու-
տալալար օլմասա իտինիզ , սիզ տախի , պէօյլէ լիրալարա
մալիք օլուր իտինիզ . » տէտի իտի :

— Պիզէ շաշգըն վէ պուտալա՞ մը , տէտի իտի :

— Էվլէթ , քէնտիլէրէ մախսուս օլան կիզլի պիր լիսան-
ճա պիզէ , մէգքիւր սըֆաթլարը վիրտի իտի :

— Հա՛ , Էվլէթ , Էվլէթ , Էօյլէ պիր շէյլէր սէօյլէտի
իտի :

— Ա՛հ , իսիտա՛ ալիմ , եկերչի պէնիմտէ Էօյլէ իքի թանէ
լիրամ օլսա իտի . . . նէ՛ գատար կիւզէլ կիւզէլ շէյլէր սա-
թըն ալապիլիր իտիմ . . . հա՛ , նէ՛ տէրսին Ամանտին , սէն
տախի Էօյլէ եաբմազ մը իտին :

— Շիւբհէսի՛զ , շիւբհէսի՛զ :

— Էկէր սէնին օլ գատար բարան օլսա իտի , նէ՛ ալըր
իտին , սէօյլէ պագաեըմ :

— Տուր պազաեըմտա , սանա սէօյլէեէյիմ , — տէտի
մերգումէ պաշընը Էնիւնէ Էկիպտէ տիւչիւնէրէք , — Է-
կերչի պէնիմ օլ գատար բարամ օլսա իտի , տօղրուսու ,
Էվլէլ Էմիրտէ , պիրատերիմիզ Մարսիալ իչին , պիր իյի վէ
սըճագ սագլար բալթօ ալըր իտիմ , զիրա զէվալը , գաե-
ղը իչինտէ , հէր վագըթ իւչիւմէքտէ տիր :

— Իյի՛ , լաքին , սէն քէնտի՛ն իչին նէ ալըր իտին . . .
Էվլէթ , սէն քէնտի՛ն իչին նէ ալըր իտին . . . անը սէօյլէ
պագաեըմ :

— Պէն քէնտիմիչին տախի , հանը շու կէչէն բազար կիւնիւ ,
սղըլման եաբմա սուրէթլէր սաթմագտա օլան աւտամտա
վար իտի եա , եանընտա պիր գուզու իլէ պիրտէ քէնտի խաշը

պուլունան , վէ պալ մումունտան մամուլ օլան ուփայնող
պիր Յիսուս արըր իտիւ . . . սէնտէ պիլիքսին եւ , տէտի .
կիւմ րէսիմլէրտէն , Ասնիէր քիլիքէսի համլիսիւտէ ապիւ
սալթըմագտա պըրս .

— Պունու սէօլէտինտէ , իյի խաթըրմա կէպըր , սագըն
նէ վալիտէմիզ վէ նէտէ հէպիւրէմիզ , պիլիւմ քիլիսէնէ
կիթմիշ օլմամըզը իշիթմէսին հա :

— Թամամ , էօլէ տիր , չիւնքի փպիտէմիզ , հէր վա
գըթ պիզէ , սագընընըզ , քիլիսէնէ տեազ պասմաեմպը
նըզ , տէյի թէնպիհ իյլէմէքտէ տիր . . . Լաքիմ , նէ տէր
սին , Թրանսօա , պու եօլաա պիր եասագ , դիւտաէսիյլէ
շայեանը թէէսսիւֆ տէկիլ մի տիր . . . դիրա , պիր քիլի
սէ տէրունիւպէքի կիւղէլլիկիկի կէօրմէքիքտէն մահրում
դալմագլըզ , պիլիւմ իշին , բէք աճընաճագ պիր հալ տէ
կիլ մի տիր :

— Էփլէթ . . . նէ գատարտա կիւղէլ կիւղէլ կիւմիւշ
շէմաքանլար վար իտի :

— Եւ օլ Աստուածամայր պատկերինին կիւղէլլիկի . . .
ղանն իտէրսին քի , աւամըն եիւզիւնէ կիւլմէքտէ իտի . . .

— Եւ օլ տիւպէր տիւպէր լամպալար . . . կէօրափն
միւ իտի , տիգգաթ իթտին մի իտի . . . հէլէ օլ իքի , քէն
տիպէ կիպի բուհանի էլպիտէլէր կիյինէրէք եանընտա պու
լունուպտա , քէնտիսինէ սու վէ շարապ վիրմէքտէ պուլպ
նան տօթլարը իլէ Ս . Պատարագ թագտիս իթմէքտէ օլան
քահանանըն սեղանը իւղէրինտէքի էօրթիւնին կիւղէլլիկի

— Պագսանա , Թրանսօա , կէչէն սէնէ , Յէթ-Տիէօ եօր
թուսունտա , պիլիւմ պուրատան , օլ պիր չօգ , ուփաճըզ
ուփաճըզ գըղլարըն , պաշլարընտա պէեազ պէեազ թիւլ
լէջ պուլունտուղու հալտէ Ս . Հաղորդութիւն ալմագ իւղ
րէ , քէօրրիւտէն կէչէրէք , քիլիսէնէ կիթտիլէրինի կէօր
տիւլիւմիւզիւ , տէր խաթըր իյլէմէքտէ միսին :

— Էլլէրինտէտէ , կիւղէլ կիւղէլ չիւէք ալմէթլէրի վաթ
իտի , տէտիկիկիկի օնլար տըր , էօլէ տէկիլ մի :

—Էդվէթ, վէ, քէնտի սանճագլարընըն գօրտէլալարընը թուլթարազ, նէ՛ գատար թաթըլը ախլէրիլն օգուճագ տա խոխէր :

—Եա օլ սանճագլարընըն էթրափընտա պուլճունան սըրփալը իյլէմէլէր, կիւնէշին զիւալալը վուրուդճա, նէ մէրթէպէ կիւզէլ սուրէթտէ բարբաճագ տա՛ խոխէր . . . Գի՛մ պիլիր, զնար նէ՛ գատագ չօգ բարա իլէ ետըլմըլալը սըր, հա՛, էօյլէ տէկի՛լ մի . . .

—Ալիմ Ալլահ, ձըլթագ օլ գատար կիւզէլ պէր շէյ օլ լաճագ խոխ քի :

—Նիւ բհէսիգ՝ վէ քէպալիք, ճաչակ Կալմուեա կիթմէքտէ օլան չօճուգլարըն գօլլարընտաքի պէեաղ, նիթլաս գօրտէլալարա նէ տէրսին . . . Եա օլ էլլէրինտէ թուլթուդլարը մեւնլարըն թուլթուլաճագ եէրլէրինէ պաղլանմըլ օլան գըլապտանը գըրմըղը գատիֆէտէն պաղլար իսէ, նէ՛ գատար տիլպէր խոխէր :

—Մէրգուճան ուֆագ չօճուգլարըն տախի, քէնտիլէրէ մախսուս պանտէրալարը վաք իտի, էօյլէ տէկի՛լ մի, Յրանսօա . . . Ա՛հ, աման եա ըէպպի, վալիտէտէն, օլ կիւն տախի, պիղ նիպին, սալիր չօճուգլար միտիլլու, մէղքիւր թափաք զիյնէթինտէ պուլընմանեօրոգղ տէյի սիւալ իթտիլիմ էյին, պիր տաեազ եէտի՛ խոխմ :

—Վէ էլլէթ թա՛մ օլ վագըլթաա խախ քի, եա ֆուգարա գանճանակընտան, վէ եախօա ճէօմասլըն ճիպլէրինտէն, Ս. Պաաարագ վազթինտէ . . . Քարա չալմագլըղը, ճիկէր չի կէօղէ ալմաեաճագ օլուր իսէք, Փարիս վէ եախօա գալ սապաեա կիթտիկիմիղտէ, գալթան քիլիսէեէ կիթմէմէքլիլի, թէնպէճ վէ եասագ իթտի իտի պիղէ Գալպաա, օլ չիլիքք վէ սարալմէլ տիլլէրինի ալըպտա կիւլէրէք . . . ա՛հ, ճանվէ՛ր գըղ, ա՛հ :

—Ա՛, հէլէ պունու պիղ չախըլլու գապուլ էտէմէյիղ . . . նէ՛, քիլիսէտէն բարա՛ մը չալմագ, էօլտիւրսէլէր զալտի արթըղ պէն անք եաբաճա՛մ . . . էօյլէ տէկի՛լ չիլի Յրանսօա :

— Խըրսըղըդ խըրսըղըդ տըր , իսթէր քիլիսէտէն օլսուն , վէ իսթէր պաշգա պիր մահէլլատէն , էլ վիրեր քի պիր ատէմ , պիր քէրրէ , էօյլէ պիր շէյ եարմաղլըղա , քէն տինճէ նիյեթ իտիպ վէ գարար վիրմիլ օլսուն :

— Տօղրուսու պիլմէմ , հէր նասըլ ինէ , պէնճէ պէն , քիլիսէտէն խըրսըղըդ իթմէքլիքտէն , տահա զիեատէ գօրգմագտաեւմ . . . խայր , արթըգ անը պիր տիւրլիւ եարամամ . . .

— Պէսպէլլի բարասլարտա՞ն գօրգմագտասըն , էօյլէ մի

— Խայր . . . Ֆագաթ իհթիմալ տիր քի , օլ Աստուածամայր պատկերի իւզէրինտէ պուլունան պիր հալալէթ վէ պիր լէթաֆէթ , պէսիմ իւզէրիմաէ , բէք պիւլիւք պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրմիլ օլսուն :

— Վա՛յ պուտալա վա՛յ , մէղքիւր թաավիրտէ՞ն նէ հասըլ օլապիլիր . . . մէկէրչի սէնի եուտաճա՞գ մը տըր . . .

— Վագատ , էօյլէ տիր . . . հալ պու քի , պէն եարամամ վէստէլամ . . . Պուտա պէնճէ պիր թագսիրաթ սաեւլամաղ , չիւնքի , էլիմտէ տէկիլ տիր . . .

— Փափաս լագըրտըսը կէչտիտէ , խաթրըմա կէլտի , Ամանտին , Նիգօլանըն պանա իքի թօգաթ վուրտուղու պիր կիւն խաթրընա կէլմէքտէ՞ մի տիր . . . չիւնքի , մէրգում , նէհրին գըրեսընտան պիր բաբաս կէչէր իքէն , պէնիմ , անը սէլամլամագ իչին , պաշլմը աշտըղմը կէօրմիլ իտի . պէն իսէ , պիր բաբասը սէլամլամանըն , ֆէնա պիր շէյ օլմասընը , ասլա պիլմէքտէ տէկիլ իտիմ . . . սայիրլէրին էօյլէ եաբաղգլարընը կէօրմիլ օլտուղումտան , պէն տախի եաբաղ իտիմ :

— Էվլէթ , ֆագաթ , օլ պապտէ եալքնըղ Նիգօլաեա պիր շէյ սէօյլէմէեէլիմ , չիւնքի , պիղիմ Մարսիալ տախի , պիր բաբաս կէօրտիւկիւմիւղտէ , սէլամլամագլըգ իգթիլա իթմէեէէկինի , պիլլէ սէօյլէտի իտի :

Պիրտէ պու հէնկեամտէ , ծրանսօա իլէ Ամանտին , տիւշարը սօֆատան պիր աեազ սէսի իչիթտիլէր :

Մարսիալ, վալիտէսիլլէ պէյնլէրինտէ վուգուա կէլմիշ
օլան միւպահասաթը պիթիրմիշ օլուպ, վէ Նիգօլանըն ի-
սէ, Ֆէրտասը սապահա դատար գարալը գալաճաղը ի-
թիգատընտա պուլունտուղունտան, պիլա չիւբհէ վէ էն-
տիշէ, եօգարը չըգարագ, քէնտի օտասընա կիթմէք-
տէ իտի :

Մէրգում չօճուգլարըն օտա գաբուսունուն աչըգ օլուպ,
վէ հէնուգ ըչըղընտա եանմագտա պուլունտուղունու կէօր-
տիւկիւնտէն, մէրգումլարըն եանընա կիրտի :

Մարսիալը կէօրտիւքլէրի կիպի, չօճուգլարըն իքիսի
տախի գօշուպ գարչըսընա չըգտըլար, վէ մէրգում տախի
անլէրի գուճագլաեղպ սէվէրէք,

—Վա՛յ պօշպօղազլար վա՛յ, տահա եաթմատընըգ մը,
տէյի սիւալ իթտի :

—Խայր, պիրատէր . . . պիղ սէնին կէլմէնէ պէքլէ-
մէքտէ իտիք քի, կիճէլէր խայր օլսուն տէտիքտէն սօնրա
եաթալըմ տէյի, —տէտի Ամանտին :

—Վէ պունտանտա գաթինազար, աչաղըտա պիր չօգ
կիւրիւտիւլիւ լագըրտըլար կէչմէքտէ օլտուղուն իչիթտի-
կիմիղտէն . . . աճապա պիր միւնազաա՛ մը վար տըր տէ-
յի չիւբհէ իյլէմէքտէ իտիք, —տէտի Պրանսօա :

—Էվվէթ, —տէտի Մարսիալ, — Նիգօլա իլէ պիրազ
մուարազա իթտիք իսէ տէ . . . պիւյիւք պիր շէյ տէկիւ
տիր . . . Լաքին, սիղի հալէա եաթմամըչ պուլտուղումա-
տա մէմնուն օլտում, չիւնքի, սիղէ պիր կիւզէլ հավատի-
սիմ վար տըր վիրէճէք :

—Պիզէ՞ մի, պիրատէր, պիզէ՞ մի :

—Նա՛սըլ, էկէրչի սիղի պուրատան ալըպտա, պաշգա
պիր մահէլլէ, ուզագ պիր մահէլլէ կէօթիւրէճէր օլուր ի-
սէմ, կէլրմիսինիզ, մէմնուն օլմուրմուսունուգ :

—Ա՛հ, էվվէթ, պիրատէր, էվվէթ . . .

—Էվվէթ, պիրատէր :

—Է՛հ, էօյլէ իսէ, իչթէ իրի իւշ կիւն սօնրա, իւշիւմիւզ

պիւրիքտէ , պուրասընը թէրք իլէ կիտէճէկիզ տիր , պիւ-
միշ օլունուզ :

—Օհ , նէ՛ գատար պիւյիւք պիր իգպալ , —տէյի պա-
ղըրտը Ամանտին , սէվինճինտէն էլլէրինի պիր պիրինէ վու-
րարագ :

—Լաքին , նէ՛րէեէ կիտէճէկիզ , —տէյի սիւալ իթտի
Ֆրանսօա :

—Ահ , նէ՛ գատար մէրագլըսըն . . . սօնրա անլարսըն .
շիմտիքի հալ սանա իգթիղա իտէն շէյ , նէրէեէ կիտէճէ-
կիմիղի անլամագ օլմաներպ , իլլա , րահաթ պիր հալէ նա-
յիլ օլաճաղընը պիլմէք տիր . . . իմտի , հէմ րահաթ օլա-
ճագսըն տըր . . . վէ հէմտէ բարա գազանաճագսըն տըր
. . . օլ պապտէ էմին օլապիլիրսին :

—Պիրատէր , աճապա սէնինլէ պէրապէր , պալըգ ա-
վընա կիտէճէեէճէքմիյիմ :

—Խայր , չօճուղում , եա պիր մարանկօզ վէ եատա պիր
շիլինկիր եանընա կիտէրէք , սանաթ էօյրէնէճէքսին տիր ,
ղիրա , հէմ գուվվէթ ու գուտրէթին եէրինտէ տիր , վէ
հէմտէ իսթիտատ ու գապիլիյեթին վար տըր . ճան ու
կէճնիւլտէն , եալընըզ պիր սէնէ չալըշտըղընտա , քէնտի
էթմէկինի , քէնտին չըգարապիլէճէքսին տիր : Ֆագաթ ,
օ տէկիլ էմնա . . . նէ՛ օ , նէ՛ վար տըր . . . սէնտէ պիր
մահզունուզ էսէրի հասըլ օլմագտա տըր :

—Չիւնքի . . . պիրատէրիմ . . . պէն . . .

—Էյ , սէն , նէ՛ տիմէք իսթիեօրսուն , սէյլէ պագա-
երմ :

—Չիւնքի սէնտէն այրըմագ իսթէմէմ , տայիմա սէնին
եանընտա գալարագ , սէնինլէ պիրիքտէ , պալըգ ալճը-
լըղը եաբմագլըղը արզու իտէրիմ . . . էվվէթ , պէն կի-
տիպտէ չըրագլըգ իտէրէք պիր սանաթ էօյրէնմէքիքտէն
իսէ , պալըգ թուլթմագլա , վէ սէնին աղլարընը թամիր
իթմէքլէ վագըթ կէշիւրմէքլիկի , տահա զիեատտէ սէվէրիմ

—Սահիհ մի սէյլէեօրսուն :

— Էլ պէթթէ սահիհ սէօյլէ Եօրու՛մ, պէն էօյլէ կիտիպ-
տէ պիր տիւրքեանտա, վէ եախօտ պիր ֆապրիգատա,
սապահտան ագչամա գատար մահպուս գալամամ. . . պէ-
նիմ մէրագլմա թօգու՛նուր. . . վէ անտէնտէ դաթինա-
ղար, մէկէրչի պէն կիտիպտէ, չըրագլըգ իտէպիլիմիյիմ,
ճանրմ սըգըլըր, օսանըր պըգարըմ. . . :

Մարսիալ, ֆրանսասնըն պու ճէվապը իւզէրինէ ու-
մուզլարնը սիւքէրէք,

— Տիմէք տիր քի սէն պէօյլէ թէնպէլ թէնպէլ, վէ հայ-
լաղ հայլաղ կէզիպ պօշա վագըթ կէչիւմէքլիկի տահա զի-
եատէ սէվմէքտէսին, էօյլէ մի, — տէտի մէրգում սիթէ-
մամիզ պիր սէօյլէ յիշ իլէ, — քի սօնու՛նտա պիր խըրսըգտա
սէն օլասըն. . . :

— Խայր, պիրատէր, պէնիմ նիյեթթիմ խըրսըգ օլմագ-
օլմահըպ, իլլա սէնինլէ պիրլըքտէ օլտուղում հալտէ, պու-
րատա նասըլ եաշամագտա իսէք, պաշգա պիր մահէլլտէ
օլուպտա, եինէ պու թարզ իւզրէ եաշամագ տըր. . . :

— Էվվէթ, անլատըմ, սէնին միւրատըն, հալինի եէն-
միշ օլան զէնկինճէ ատէմէր միսիլու, եէմէք, իշմէք, եա-
թըպ ուեումագ, վէ պալըգ ալընա չըգարագ էյլէնմէք
սիր, էօյլէ տէկիլ մի :

— Իշթէ պէնիմ զիեատէ արզու իթտիկիմ պու եօլտա
պիր էօմիւր տիր. . . :

— Էօյլէ էմմա, էկէր սէնի քէնտի քէյֆինէ պըրագըր-
լար իսէ, տահա պաշգա շէյլէրիտէ սէվէճէկինտէ շիւրհէ
եօգ տուր. . . : Շիմտի իյիտէն իսքեաթ օլմագտանըմ քի,
չօճուղում, Ֆրանսօսա, պէն սէնի պիր սաաթ էվվէլ պու-
րատան ալըպ կիթմէլիյիմ, եօգտա, սէն տախի օ պիրլէրի
կիպի չաբգըն հայտուտուն պիրի օլաճագտըն տըր. . . վալի-
տէմին սէօյլէտիկի սահիհ իմիշ. . . : Գօրգարըմ քի սէն
շիմտիտէն, ճիւրմ ու ճինայէթ ճիհէթինէ մէյլան իթմիշ
օլմալըսըն տըր. . . : Էյ, Ամանտին, սէն նէ արզուտէսին,
պարի սէն պիր սանաթ էօյրէնմէք արզուսինտէ միսին :

—Ա՛հ, էվվէթ, պիրատեր, էվվէթ . . . պէն հեմ էօյ-
րէնմէք իսթէրիմ, վէ հեմտէ պիր քէրրէ պուրատան կի-
տիպտէ դուրթուլմագլըղը, հէր նէտէ օլսա, ծնա թէրծիհ
իտէրիմ, էկէրչի սէն, վէ Ֆրանսօտա պիրլիքտէ օլարագ
կիտէր իսէք, տիւնեալար պէնիմ օլաճագ տըր :

—Լաքին, օ տէկիլ էմմա, չօճուղում, օ պաշընտաքի
նէ տիր, —տէտի Մարսիալ Ամանտինին պաշընտաքի պա-
տիի զուրուր ու մէսէրրէթի օլմագտա պուլունան սիւսիւ-
նէ աթֆըր նիկեահ իտէրէք :

—Նէ օլաճագ, պիր մահրամա տըր քի Նիգօլա վիրտի
պանա . . .

—Սալթ ծնա տէկիլ, պէնիմտէ վար տըր, պանա տա
վիրտի պիր թանէ, —տէտի Ֆրանսօա քէզալիք պէպիր-
լէնէրէք :

—Նիգօլա պու մէնտիլլէրի նէրէտէն ալմըշ տըր, մէր-
դում սիզէ հէտիյեէ իթմէք իչին, էօմիւնտէ բարա վիրիպ-
տէ մէնտիլ ալմադ, մութլագա պունտա պիր շէյ օլմալը տըր :

Չօճուղարըն իքիսի տախի, պունա գարշըլըզ հիչ պիր
ճէվապ վիրմէեէրէք, պաշլարընը էօնլէրինէ էյտիլէր :

Արատան պիր սանիյեէ գատար կէչտիքտէն սօնրա, Ֆը-
րանսօա, դավի պիր սէօյլէյիշ իլէ օլտուղու հալտէ,

—Նէրէտէն ալմըշ օլտուղունու պիլմէյիղ, պիզիմ պիւ-
տիկիմիզ անճագ շու տուր քի, Նիգօլա պունլարը պիզէ
հէտիյեէ իթաի, իշթէ պու գատար, էօյլէ տէկիլմի, Ա-
մանտին, —տէյի ճէվապ վիրտի :

—Խայր . . . իայր . . . պիրատեր . . . —տէտի Աման-
տին քէքէլէեէրէք, եիւզլէրի գըր գըրմըզ քէսիլէրէք, վէ
Մարսիալըն եիւզիւնէ պագմանեա ճէսարէթ իտէմէտիկին-
տէն, կէօղլէրի էօնիւնէ պագարագ :

—Սագըն եալան սէօյլէմէյէսինիզ հա՛ . . . —տէտի
Մարսիալ սէրթճէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

—Խայր, եալան սէօյլէմէքտէ տէկիլիզ, —տէտի Ֆը-
րանսօա քիւսթախլըզ իտէրէք :

— Ամանտին , չօճուղում . . . սէն սէօյլէ պաղաւերմ ,
տողրուսու նամըլ տըր , — տէտի Մարսիալ հալիմանէ պիր
սէօյլէ յիշ իլէ :

— Տօղրուսունու սէօյլէ եէ յիմ մի սիղէ , — տէտի Աման-
տին իհթիրազ իւզրէ սէօյլէ եէրէք , — պու տիլպէր մէն-
տիլէր , պու ագչամ նիգօլանըն , քէնտի գաւըղքնտան չը-
գարըպտա կէթիրտիկի պիր գումաշ սանաղղընըն տէրու-
նինտէն չըգտըլար . . . :

— Տիմէք տիր քի խըրսըզըդ պիր շէյ տիր , էօյլէ տէ-
կիլ մի :

— Զանն իտէրիմ քի էօյլէ տիր , պիրատէր . . . պիւյիւք
պիր գաւըղտան աշըրմըշ տըր :

— Կէօրլուեօրմուսուն , Ֆրանսօա , սէն եալան սէօյլէ-
մէքտէ իտին , — տէտի Մարսիալ :

Ֆրանսօա պաշընը էօնիւնէ էյտի , վէ հիչ պիր ճէվապ
վիրմէտի :

— Վէր պանա սէն շու մէնտիլի , Ամանտին , սէնինքի-
նիտէ վէր , Ֆրանսօա , — տէտի Մարսիալ :

Ամանտին մէնտիլի պաշընտան չըգարտը , վէ հէնուզ
պօղուլմամըշ օլան օլ քէնտի եալմըշ օլտուղու գօճա պիր
կիւլ շէքլինէ պիր սօն տէֆա տահա նազար գըլտը , վէ ա-
ճընըպ կէօքիւս կէչիրէրէք , Մարսիալա թէսլիմ էյլէտի :

Ֆրանսօա տաթի , եալաշ եալաշ քէնտինտէքի մէն-
տիլի քէզալիք ճէպինտէն չըգարտը , վէ Մարսիալա վիրտի-

— Եարըն սապահ , — տէտի Մարսիալ , — պէն պու
մէնտիլէրի նիգօլաեա կէրի վիրէճէկիմ տիր . չօճուղա-
լըմ , զաթէն սիզ պունլարը գապուլ իթմէմէլի իտինիզ ,
չիւնքի , խըրսըզըդ տըրլար , պունլարը գապուլ իթմէք ,
ատէթա խըրսըզըդ իթմէք կիպի տիր , չիւնքի խըրսըզըդ-
տան իսթիֆատէ իթմէք տիմէք տիր :

— Լաքին , եաղըդ , նէ՛ գատար տիլպէր մէնտիլէր ի-
տիլէր , — տէտի Ֆրանսօա :

— Զարարը եօգ տուր , նէ՛ վագըթ պիր իշ պիր սանաթ

սահիպի օլուպտա, չալըչու պննընն թերիյէ բարա գա-
ղանաճագ օլուր խէն, օլ վագըթ, տահա կիւզէլլէրինի,
վէ բէք կիւզէլլէրինի ալապիլիրսին: Հայտէյինիզ, չիմօի
եթթընըդ եթընիզէ, զիրա, վագըթ կէչմիշ տիր . . . չօ-
ճուգլարմ:

— Պիրատէր, ինչաալլահ պիղէ կիւճէնմէտին եա, հա,
էօյլէ տէկիլ մի, — տէտի Ամանտին պիր ինթիրազ իւզրէ:

— Խայր, խայր, չօճուղում, պու խուսուստա գապա-
հաթ սիզտէ տէկիլ տիր . . . չիւնքի, չարզըն ատամլար ի-
չինտէ եաչամագտա օլտուղունուղտան, նէ կէօրմէքտէ ի-
սէնիզ, հալլիյէ քիլլէ Եօյրէնմէքտէ, վէ պիլմէեթէք անը
իճրա իյլէմէքտէսինիզ . . . Ինչաալլահ, քեամիլ վէ նամուսու-
ատամլար իչլէրինտէ պուղունուրսունուղտա, օնլտրտան
հիւսնի իպրէթ ալմաեա պաչլարսընըզ, վէ հէման օլ կիւնիւ-
տէ կէօրմէքիկէ, եագընտա նայիլ զաճագսընըզ տըր . . .
Էյվէթ, պէն պունլարը պուրատան, մութլագա դուրթար-
մալըեըմ, եօգտա . . . Էհ, իշթէ արթըզ պէն կիտինօ-
րում, կիճէլէր խայր օլսուն:

— Ալլահ սիզէտէ րահաթըզ վիրսին, պիրատէր:

Մարտիալ չօճուգլարը թութուպ սէլտիքտէն օճիրա
պըրագըպ քէնտի օտասընա կիթտիկինտէն, չօճուգլար հա-
լընըզ գալալլար:

— Նէ՞ օ, նէ՞ վար տըր, Ծրանսօա, նի՛չին Եօյլէ իւզի-
րինէ պիր մահղունիյեթ չէօքմէքտէ տիր, — տէտի Աման-
տին:

— Աճայիպ, մէկէրչի սէպէպինի տէրք իտէմէեօրմու-
սուն, պիրատէր, պէնիմ օլ տիլպէր մէնտիլիմի ալտըգտան
պաչգա, պիրտէ ֆազլա օլարագ, նէ՞ սէօյլէտի, իշլիթմէ-
տին մի:

— Նէ՞ սէօյլէտի:

— Սիզի կէթիւրիւպտէ պիրէր սանաթտ, վէ եաթօտ
պիրէր ուսթատ եանընա չըրագլըլա վիրէճէկիմ, տիմէտի
մի . . .

—Է՛յ, օնտա՛նէ վար տըր, տահա իյի եա, սէվինսէ-
նէ, ա՛ շաշգըն, սէն օնա մէջնուն օլմանօրմուսուն:

—Տօղրուսու, խայր, պէն իսթէմէնօրում:

—Մէկէրչի պուրատա գալըպտա, հէր կիւն տանապ
եէմէքլիկի, տահա՛ զինատէ մի սէվմէքտէսին:

—Կէրչի պուրատա հէր վազըթ տանապ եէմէքտէյիմ,
լաքին, պունա գարշըլըգտա շու իյիլիք վար տըր քի, էյլէ
սապահտան ագշամա գատար չալըմանըպ, իլլա րահաթ
վազըթ կէջիւրմէքտէյիմ, եա կիտիպ գանձըգտա պալըպ
ավարարապ, վէ եախօտ էօթէտէ պերուտէ օյնանարապ,
վէտէ եախօտ միւշթէրիլէրէ խըտմէթ իտէրէք էյլէնմէքտէ-
յիմ, վէ հաթթա, պապը քէրրէ, միւշթէրիլէրտէն պախ-
շիշ տախի ալմագտանըմ, նասըլքի, օլ իրի-թօրալ հէրիֆ-
տէն (կրօ-թօթէ) տէ ալտը իտիմ. իմտի, պու եօլտա իմ-
րարը էվգաթ իթմէքլիք, մէկէրչի, կիտիպտէ, պիր ուս-
թաա եանընտա, սապահտան ագշամա գատար, քէօրէք
կիպի գաբալը գալըպ վէ չալըմագտան տահա իյի տէկիլ
մի տիր:

—Իյի էմնա, իշթմէտին մի . . . պիրատէրիմիլ նէ՞
էյլէտի, կէրչի պիր խայրի վազըթ տահա, պիզ պու հալ-
տէ գալմագլըղա տէվամ իտէնէք օլուր իսէնիլ, սօնուն-
տա, պիրէր չաբգըն օլուրսունուզ, տիմէտի մի:

—Ա՛տամ սէնտէ, վազիֆէմտէն խարիճ . . . սայիր չօ-
նուգլար պիզէ, էյլէտէ «քիւչիւք խըրսըղլար» . . . տէյի
չաղըրմագտա տըրլար, վէ էյլէտէ «մագթուլուն չօնուգ-
լարը» . . . իսմինի վիրմէքտէ տիրլէր, էյլէտէ, իմտի, իշ
պու հալտէ իքէն, պիրտէ գալըպտա, իշրուտէ չաբգըն
օլմամագ իշին, չալըմալը իմի . . . տօղրուսու արթըգ անը
եաբամանօրում, չիւնքի, բէք օսանճ կէթիլիճի պիր հալ
տիր . . .

—Լաքին, գարտաշըմ, պուրատատա, հէր կիւն տա-
նապ եէմէքտէյիլ:

—Էվվէթ, տանապ եէմէքտէյիլ, չիւնքի, պաշգատը-

ներն լազըրտըսընտան զինատէ, Մարսիալըն լազըրտըսընը տիյնէ յիպ իթաաթ իյլմէքտէ յիզ . . :

—Անըն լազըրտըսընը տիյնէմէքտէ յիզ, չիւնքի, մէր-
դում պիզի տայիմա սէվմէքտէ վէ գաեըրմագտա՝ տըր :

—Վազաա էօյլէ տիր, էօյլէ օլմասընը պէն տախի իգ-
բար իտէրիմ . . . վէ մէրդումու պէն տախի սէվէրիմ . . .
հաթթա, Մարսիալ պուրատա օլտուզու վազըթ, քիմսէ
ճէսարէթ իտիպտէ պիզի տէօյմէմէքտէ տիր . . . վէ պի-
զի կէզմէկէ տախի կէթիւրմէքտէ տիր . . . պու տախի
պիր սահիհիք տիր . . . լաքին, իշթէ պու գատար, ճն-
տան զինատէ պիր մէնֆաաթը պուլունմագտա տէկիլ տիր
. . . պիզէ հիշ պիր շէյ վիրմէքտէ տէկիլ տիր . . .

—Ա՛, զէվալլընըն նէսի վար տըր քի պիզէ վիրսին . . .
գազանտըղընը, անճագ քէնտի նաֆագասը պէտէլի օլմագ
իւզըն, կէթիրիպ վալիտէեէ վիրմէքտէ տիր :

—Նիգօլանըն տայիմա բարասը վար տըր . . . վէ հիշ
չիւրհէմտէ եօգ տուր քի, էկէրչի պիզ, կէրէք մէրդումուն,
վէ կէրէք վալիտէնին լազըրտըսընը տիյնէեէճէք օլսագ,
պիզէ գարշը, էօյլէ պէտ մուամէլէլէր իթմէեէճէքլէր տիր
. . . վէ հաթթա, պու կիւնքի եաբտըզլարը միսիլլու, պա-
զէն պիզէ կիւզէլ կիւզէլ հէտիյեէլէր տախի վիրէճէքլէր
տիր . . . վէ պիզտէն չիւրհէ տախի իթմէ յիպ, իլլա էմնիյ-
եէթ իտէճէքլէր տիր . . . վէ հալիյլէ օլ վազըթ, Թօրթիյ-
եար կիպի, պիզիմ տախի բարամըզ օլսագադ տըր :

—Լաքին, իյի եա, հաֆը՛զ Սլլահ, օլ վազըթ պիզիմ
տախի, խըրսըզլըդ իթմիշ օլմագլըղըմըզ իգթիզա իտէճէք
տիր, վէ անընտա, պիրատէրիմիզ Մարսիալըն գալպինէ,
նէ՛ մէրթէպէ կիւճ կիտէճէկի աշիքեար տըր :

—Է՛հ, նէ՛ եաբաղլմ, անըն կիւճիւնէ կիտէճէք իմիշ
տէյի, պիզ պէօյլէ, հէր վազըթ տաեա՛գ մը եէեէլիմ :

—Մ՛ֆ, Ֆրանսուա . . . վէ անտէնտէ գաթինազար, եա
մաազալլահ, խըրսըզլըդտա թութուլարագ մահպէսէ կի-
տէր իսէ՛ք . . .

— Եւ մահպէստէ կիտիպ պէքլէմէք, վէ հախօտ պիր ուսթատ Եանընա չըրագլըղա կիտիպտէ գաբանըպ գալմադ . . . սայքի իքիսի պիր չէյ տիր . . . վէ պունտանտա գաթինազար, իչիթմէտին մի, Կրօ-Պօաթէօ (Իրի-Թօբալատէմ) նէ՞ սէօյլէտի իտի . . . մահպէստէ պիր ատէմ, բէք ալէա էյլէնէպիլիր տի՛մլտի մի իտի :

— Բէք իյի, հայտէ ֆարզ իտէլիմ քի էօյլէ օլմուշ օլտուն, եա պէրի թարաֆտա Մարսիալըն իտէճէկի տէրտ ու մէրադը՝ նէ հաբալըմ . . . սէն օլ ճիհէթինի հիչ տիւչիւն մէքտէ տէկլիմիսին . . . մէկէրչի, մէրգուսուն մահզա պիզիմ իչին կէլիպտէ պուրատա գալմագտա օլմասընը պիլմէեօրմուտուն, եօգսա, եալընըղ պաշընա պիր ատէմ օլտուղու թագտիրտէ, հիչ պուրաեա կէլիրտէ, պունլարըն գահըլալընը չէքէր մի, մէկէրչի կիտիպտէ, զաթէն, զիեատէսիյլէ սէվմէքտէ օլտուղու, վէ օլ ավճըլըգ իթմէքտէ պուլունտուղու օրմանլարտա գալմադ մը իտի :

— Բէք ալէա, մատամքի էօյլէ տիր, ալսըն պիզիտէ պիրլիքտէ օրմանլարա կէթիւրսին, պէն ճնատա ըազիլիմ, — տէտի Ֆրանսօա, — պէնճէ տահա իյի օլուր. չիւնքի, հէմ քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտուղում հալտէ, տալիմա Եանընտա պուլունմուշ օլուրում, վէ հէմտէ, էօյլէ սանաթա կիտիպտէ, օսանճ վէ պըգզընլըգ կէթիւրիճի պիր էօմիւրտէն գուրթուլմուշ պուլունուրում :

Ֆրանսօա իլէ Ամանտին պէյնինտէ կէչմէքտէ օլան պուսուհավէրէ, պիրտէն պիրէ գաթ իտիլտի :

Ջիւնքի կէլիպ, օտալարը գաբուսունու, սըգը սըգըեա իւսթլէրինտէն քիլիթլէտիքլէրի իչիտիլտի :

— Ա՛, պիզի պուրատա մահպո՛ւս իթմէքտէ տիրլէր, — տէյի պաղըրտը Ֆրանսօա :

— Ամա՛ն եա Ռէպպիմ, նէ՞ սէօյլէեօրսուն . . . աճապա նէ՞ վար տըր, սէպէ՛պ նէ տիր, պիրատէր, աճապա նէ՞ հաբաճագլար տըր :

— Պէլքի Մարսիա՛լ գաբումագտա տըր . . .

—Տիյնէ . . . տիյնէ . . . պագսանա, մէրգումուն քեօ-
բէկի նաւը հավլամագտա տըր . . . —տէտի Ամանտին,
տիշարընա գուլագ վիրէրէք:

Արատան ճիւղի պիր վագըթ կէշտիքտէ, Ֆրանսօա քե-
լամէ աղաղ պիրլէ,

—Չանն իտէրսին քի, Մարսիալըն գարուսունա, պիր
չէքիճ իլէ վուրմագտա տըրլար . . . իհլթիմալ տիր քի, մէր-
գումուն տախի հապս իթմէքտէ տիրլէր:

—Էվվէթ, Էվվէթ, մէրգումուն քեօբէկի, տայիմա
հավլամագտա տըր . . .

—Տիյնէ, տիյնէ, Ֆրանսօա . . . Չանն իտէրսին քի,
պիր չէյ մըխլամագտա տըրլար . . . ամա՛ն եա Րէպպիմ,
ամա՛ն եա Րէպպիմ, իւզէրիմէ պիր գօրգու կէլմէքտէ տիր
. . . անապա գարտաշըմըզա նէ՞ եաբմագտա տըրլար. իշ-
թէ քեօբէկիտէ հալէա պաղըրմագտա տըր:

—Պագսանա, Ամանտին . . . շիմտիաէ հէր բաթըրտը
քէսիլտի, հիչ պիր չէյ իշիտիլմէզ օլտու . . . —տէտի Ֆր-
րանսօա գարունուն եանքնա կիտիպ գուլագ վիրէրէք:

Պու հէնկեամտէ, չօճուգլարըն իքիսի տախի, նէֆէս-
լէրինի թութարագ, վէ տիւշարը հէյճանը աղիմ օլարագ,
տուրուպ տիյնէմէկէ պաշլատըլար:

—Իշթէ, Մարսիալըն օտասընտան կէրի կէլմէքտէ տիր-
լէր, —տէտի Ֆրանսօա եաւաշճաճըգ սէյլէեէրէք, — ո-
ֆատան աեագ սէսլէրի կէլմէքտէ տիր:

—Հայտէ կիտիպ եաթաղըմըզըն իւզէրինէ տիւշիւ վի-
րէլիմ, եօգսա, Էկէր վալիտէ պիղի պէյլէ աեագտա պու-
լուր իսէ, Էօլտիւրիւր, պիլմիշ օլասըն, —տէտի Ամանտին
քէմալի տէհչէթ իւզրէ:

—Խայր . . . —տէտի Ֆրանսօա տայիմա տիշարընը տիյ-
նէմէքտէ օլտուղու հալտէ, — կէլիպ պիղիմ՝ գարունուն
Էօնիւնտէն կիթմէքտէ . . . վէ գօշարագ մէրտիվէնտէն ա-
շաղը ինմէքտէ տիրլէր . . .

—Ամա՛ն եա Րէպպիմ, նէ՞ վար ուրը անապա . . .

—Ա՛յ, մաթպախըն գարուսունու աշմագտա տըրլար. . . շիմտի . . . :

—Իյի պիլին Եօրմուսուն . . . :

—Էվվէթ , Էվվէթ . . . Իշիթմէքտէ օլտուզում սէսէր-տէն , բէք Իյի Փարգ Իթմէքտէ յիմ . . . :

—Մարսիալըն քէօբէկի, հալէա հալլամագտա տըր . . . —տէտի Ամանտին օրթալըզը տիյնէեէրէք :

Մէրգումէ պիրտէն պիրէ ,

—Փրանսօա՛, Փրանսօա՛, Մարսիալ պիզի՛ չաղըրմագտա տըր , —տէյի պաղըրտը . . . :

—Մարսիալ պիզի մի չաղըրմագտա տըր :

—Էվվէթ . . . Իշիտին Եօրմուսուն , Իշիտին Եօրմուսուն . . . :

Հէր նէ գատար , կէրէք Մարսիալըն , վէ կէրէք չօ-ծուգլարըն օտալարը գարուլարը գաբալը Խտիլէր Իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրգումուն կիւրիւլուլիւ սէսի , Թա չօծուգլարըն օտասընա գատար Իշիտիլմէքտէ Խտի :

—Աման եա Բէպպիմ , նէ՛ եաբալըմ , եանընա կիտէ-մէյիզ քի կիտէլիմ . . . գարումուզ Իւզէրիմիզտէն գաբա-լը տըր , —տէտի Ամանտին , — պէսպէլլի մէրգումա պիր ֆէնալըգ եարմագտա օլմալը տըրլար քի պիզի չաղըրմագ-տա տըր . . . :

—Ա՛հ , աճապա նէ՛ եաբսագ . . . Էլիմտէն հիչ պիր շէյ կէլմէզ քի եաբսելմ , վա՛յ Ալլահըն զազապլարը վա՛յ , —տէյի պաղըրտը Փրանսօա , ֆիլվագը եարտըմա եէթիշ-մէքլիք արզու վէ զայրէթինտէ պուլունարագ , — Խիւտա՛ ալիմ , Էկէրշի պէնի բարչա բարչա Խտէճէքլէրինի պիլսէ Խտիմ , եինէ մէրգումուն իմտատընա դօշարագ , Էլիմտէն կէտիկի մէրթէպէ , ֆէնալըգլարը մէննինէ չալըզըր Խ-տիմ . . . :

—Վէ ֆէնա եէրիտէ շուրասը տըր քի , շիմտի Մար-սիալտա , պիզիմ պուրատա մէվգուֆ պիր հալտէ պուլուն-տուզումուզու պիլմէտիկինտէն , հալլիլէ իմտատընա եէ-թիշմէԵօրուլ տէյի , ֆիքրինտէն կիւճէնէճէք տիր , իմտի

Պրանսոա , պաղը՛ր , պաղը՛ր քի պուրատա մահպուս օլ-
տուղումուղու իշիթսինտէ կիւճէ՛նմէսին :

Պրանսոա Ամանտինին սէօղիւնիւ տիյնէեէրէք պաղըր-
մագ իւղրէ իքէն , պիրտէ յիտտէթ իւղրէ , տիշարտան , չօ-
ճուգլարըն բէնճիրէլէրի գանատընըն օյնաուրլտըղը իշի-
տիլտի :

—Ա՛յ , բէնճիրէտէն պիզի էօլտիւրմէկէ կէլմէքտէ տիր-
լէր , —տէյի պաղըրտը Ամանտին , վէ քէմալի տէհչէթին-
տէն նաշի կիտիպ եաթաղը իւղէրինէ աթըլտը , վէ եիւ-
ղիւնիւ էլլէրի իշինէ ալտը :

Պրանսոա տախի այնի հալէ տիւշար օլմագտա իտի իսէ
տէ , էօյլէ գօրգարագ կիտիպ եաթաղը իւղէրինէ աթըլ-
մաեըպ , իլլա պութ կիպի տուրա դալտը :

Պագաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի , էօյլէ գօրգուպ շիւբ-
հէ իթտիքլէրի կիպի , բէնճիրէնին դանատը աչըլմատը ,
վէ հաթթա օրթալըղա տէրին պիր սուսլուգ տուր հիւքմ
իթմէկէ պաշլատը :

Մարսիալ արթըգ չօճուգլարը չաղըրմագտա տէկիլիտի

Պիրաղ գօրգուլարը կէշտիքտէն սօնրա , պիր մէրագը
ազիմ իւղրէ , Պրանսոա քիւսթախլըգ իտէրէք , բէնճիրէ-
եի , եավաշճաճըգ , վէ ճիւղիճէ աշտը , վէ գանատըն բար-
մագլարը արասընտան , տիշարըսընը կէօրմէկէ չալըշտը :

—Սագըն քէնտինի , Պրանսոա , սագը՛ն քէնտինի , —
տէտի Ամանտին բէք եավաշ պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք , վէ
մէրգումուն բէնճիրէեի աչմագտա օլմասընը իշիթտիկին-
տէն , եաթաղը իւղէրինտէն պաշընը եօգարը գալտըրա-
րագ , —նա՛սըլ , հիշ պիր շէյ կէօրէպիլմէքտէմիսին , —
տէյի իլավէյի մէգալ իյլէտի մէրգումէ :

—Խայր , հիշ պիր շէյ կէօրէմէեօրում . . . չիւնքի տի-
շարըսը բէք գարանլըգ տըր :

—Է՛յ , պարի պիր սէս իշիթմէքտէմիսին :

—Խայր , չիւնքի , ըիւզկեաըն շիտտէթինտէն , հիշ պիր
շէյ իշիտիլմէեօր :

— Կէ՛լ էօյլէ իսէ . . . կէ՛լ էօյլէ իսէ :

— Ա՛, Ամանտին , պէն պիր շէյ կէօրմէքտէյիմ :

— Նէ՞ տիր կէօրտիւկիւն :

— Պիր ֆէնէր ըշըղը կէօրմէքտէյիմ . . . վէ մէղքիւր ըշըգտա կիտիպ կէլմէքտէ տիր :

— Քի՛մ տիր մէղքիւր ֆէնէրի կէօթիւրէն :

— Պիլմէմ , եալընըղ պիր ըշըգ կէօրմէքտէյիմ . . . ա՛յ , եազընա՛ կէլմէքտէ տիր . . . վէ լազըրտը սէսի տախի իշիտիլմէքտէ տիր :

— Քի՛մ տիր աճապա :

— Տիյնէ . . . տիյնէ . . . Դալպասըն սէսի օլմալը տըր :

— Նէ՞ սէօյլէմէքտէ տիր :

— Մէրտիվէնին աեաղընը էյի՛ թուլթուլուղ , սըգը՛ թուլթուլուղ , տիմէքտէ տիր :

— Ա՛ , իշթէ շիմտի անլաշըլտը , տիմէք տիր քի , պունլար , պիզիմ բէնճիրէնին դանատընա տաեաթըլմըջ օլան պիւլիւք մէրտիվէնի ալմագտա օլտուգլարընտան , օլ պա . . . տիի հիրասըմըղ պուլունան բաթըրտը հասըլ օլմուշ տուր :

— Շիմտի հիշ պիր շէյ իշիտիլմէքտէ . . .

— Աճապա մէղքիւր մէրտիվէնի նէ՞ եաբաճազլար տըր :

— Հիշ պիր շէյ կէօրէմէքտէյիմ . . .

— Պարի հիշ պիր շէյ իշիտիլմէքտէ՛միսին :

— Խայր . . .

— Պագսանա , Ֆրանսա , պէլքի Մարտիալըն բէնճիրէսինէ չըգմագ իշին օլմալը տըր . . .

— Էվլէթ , իհթիմալտէն տիր :

— Աճապա , ազաճըգ բէնճիրէքի աչըպտա պագսան . . . լապիլըր մի . . .

— Ճէսարէթ իտէմէմ . . .

— Աղաճըգ , ազաճըգ . . .

— Ա՛հ , խայր , խայր , եա գալգարտա լաիտէ կէօրիւր իսէ՛ :

— Տիշարըսը օլ գատար գարալըղ տըր քի , կէօրէմէզ , գօրգմա , գօրգմա . . .

Պրանսոա, հէր նէ գատար իսթէմէտի իսէ տէ, Աման-
տինինտէ արդուսինի եհրինէ կէօթիւրմէք իսթէտիկինտէն,
կիտիպ բէնծիրէեի ճիւզիճէ աչտը, վէ տիշարըսընը կէօղ-
տէն կէչիրտի:

—Է՛յ ճանըմ, Պրանսոա, պիր շէյ կէօրէպիլի՛եօրմուսուն,
—տէտի Ամանտին, գօրգուեու տէֆ իլէ, վէ բարմագլարը
իւղերինէ պասարագ եիւրիւեիւպ մէրգումուն եանընա կի-
տէրէք:

—Էվվէթ, ֆէնէրին ըշըղընտա, —տէտի մէրգում, —
Գալպասը կէօրմէքտէյիմ, մէրտիվէնին աեաղընը թութ-
մագտա տըր . . . վէ մէրտիվէնիտէ, Մարսիալըն բէնծի-
րէսինէ տաեաթմըչլար տըր:

—Է՛յ, տահա:

—Նիգօլա մէրտիվէնտէն եօգարը չըգմագտա տըր, վէ
պալթասըտա էլինտէ բարլամագտա տըր . . .

—Ա՛, սիզի կիտի արսըզլար սիզի, տահա եաթմատը.
նըզտա, պիլի՛ մի կէօղէթմէքտէ վէ ճասուսլամագտասը-
նըզ, —տէյի պաղըրտը պիրտէն պիրէ վալիտէլէրի, տի
շարտան մէրգուման չօճուգլարա խիթապէն սէօլէեհէրէք,
չիւնքի մէրգումէ, մաթպախտան իչէրի կիրմէքտէ իքէն,
աչմըչ օլտուգլարը բէնծիրէնին արասընտան, տիշարը վուր-
մուշ օլան ըշըղը, գազարա կէօրմիւշ իտի:

Ձէվալլը չօճուգլար, ըշըզլարընը սէօնտիւրմէքիկէ ու-
նութմուշ իտիլէր:

—Սիզի կիտի ճասուսլար սիզի՛, —իչթէ չիմտի պէն եօ-
գարը կէլիեօրում, սիզ հալէա եաթմատընըզ, էօլլէ՛ մի,
—տէտի մէզպուրէ ճատը գարը տէհչէթամիզ պիր սէս իլէ:

Իչթէ, մատամ Սէրաֆէնին, Ֆլէօր-տը-Մարիեի ալըպ-
տա, Րափաթէօր ճէզիրէսինէ կէօթիւրէճէկինին իլք կիւ-
նիւ կիճէսի, մէզքիւր ճէզիրէտէ, իչպու նագչընը կէչտի-
կիմիզ վագաալար կէչմէքտէ իտիլէր:

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

ՊԻՐ ԿԱՐՆԻ

Պրասրի բասաժը, հէր նէ գատար, փարխին կէօպէկի սաերլան պիր մահէլլտէ վագը իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տալի, հէմ գարանլըգ վէ հէմտէ շէրէֆսիզ պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, պիր թարաֆը թրավէրսիէր-Սէնթ-Մնօրէ սօգաղընա միւթթասըլ օլուպ, վէ տիկէր թարաֆը տալի Սէն-Նիյեօմ մէյտանընա միւլհագ պուլունմագտա իտի: Մէգքիւր նէմնաք, չամուրլու, գարանլըգ, հիւզ-նէնկիւզ, վէ սայքի հիշ կիւնէշ եիւզիւ կէօրմէքտէ օլմա-եան եօլուն օրթա եէրլէրինտէ, «կարնի» պիր խանէ կէօրիւմէքտէ իտի (ատի խալգ լիսանընճա, քիրասը ղայէթ-լէ ուճուզ օլան էշեալը պիր էվէ, «կարնի» իսմի վիրիւմէքտէ տիր): Պու սօգաղըն սաղ թարաֆընտա օլուպ, վէ գա-բուսու, քէզալիք գարանլըգ պիր կէլիտէ աչըլմագտա օլան գարանլըգ պիր մաղազա պուլունմագտա իտի, վէ մէգքիւր մաղազատատա, ալէսսէվիյեէ, մէգքիւր կարնի խանէեիթու-թուպտա օտալարընը քիրաեա վիրմէքտէ օլան առէմ պու-լունտուղու կիպի, խանէնին անընտա տալի, իւզէրինտէ, «Քէրուլէ օրուլէ Չէ օրաճէլլէ» եաղըլմըշ բէք ատի սուրէթտէ պիր լէվհա ապըլմագտա իտի:

Մէգքիւր մաղազանըն սահիպի, Բավաթէօր ճէզիրէսի միւնասէպէթիյլէ, չօգ տէֆա զիքրի սէպղաթ իթմիշ օլան Միգու նամ քիմէսնէ օլուպ, վէ մէրդուսուն սանաթը իսէ, աչըգտան օլարագ, անճագ միւսթամէլ վէ խիւրտէ տէմիրլէր սաթմագլըգտան իպարէթ պուլունտուղու թագտիրտէ, կիզլիտէն իսէ, խըրսըլըգ մէատին բարչալարը, եանի տէմիրլէր, գուրչունլար, պագըրլար վէ գալալար ալըպ սաթմագ իտի: Մէրգոջման նէ ախլագտա պիր առամ

օլտուղու անլաշըմագ իշին, Մարտիալըն վալիտէսի, վէ գարտաշը, վէ դըզ գարտաշը իլէ, բէք սըզը ֆըզը կէօրիւշիւպ գօնուշմագտա, վէ տօսթլուգ թէնճէրէսի գայնաթմագտա պուլունմասընըն պիլինմէսի, քեաֆի սաերլսա ճայիզ տիրո Շու տախի հէմ շայեանը տիգգաթ, վէ հէմտէ շայեանը իսթիգսա վէ հէյպէթ պիր շէյ տիրքի, փարիստէ պուլունան քեաֆֆէյի ֆէնա առէմլէր պէյնինտէ, առէթա, կիզլի պիր իրթիպաթ, կիզլի պիր իշթիրաք, վէ կիզլի պիր իթթիհատ պուլունմագտա տըր: Վէ հապսխանէլէր իսէ, մէզքիւր էհլի խապասաթլար, եանի սուլիալլագ սահիպի պուլունան մախլուգլարըն մէրքէզլէրի օլարագ, հէմիշէ մէզքիւր հապսխանէլէրէ, կիւրուհ կիւրուհ կիրիպ չըգմագտա, վէ հէմիշէտէ, եավաշ եավաշ, մէզքիւր բայիթալթտա խապասաթ թօհումլարը էքմէքտէ, վէ էնվայի ճիւրմու ճինայէթլէր իճրա իյլէմէքտէ տիրլէր:

Պապա Միգու, էլլի չաղլարընտա շիշման պիր տտամ օլուպ, վէ լէհճէսինտէն իսէ, բէք առի վէ բէքտէ ըրեաքեար պուլունտուղու անլաշըմագտա իտի: Մէրգուժուն պուրնու գապարճըզլար իլէ տօլու օլուպ, վէ եանագլարընտա իսէ սէրհօշլուգ դըզարթըսը հիւքմ իթմէքտէ, վէ պաշընտա սու սանսարը տէրիսինտէն պիր պօնէթա, վէ արգասընտա տախի, գաթ գաթ եագալը էսկի վէ եէշիլ պիր բալթօ պուլունմագտա իտի: Պապա Միգու, պիր ուֆագ տէօքմէ սօպա եանընտա ըսընմագտա օլուպ, վէ տիվարտա ա սըլմըշ օլան նիւմէրօլու պիր թահթա իւզէրինտէ տախի, քիրաճըլարը տիշարը չըգմըշ պուլունան օտալարըն անալթթարլարը ասըլմագտա իտի: Մէզքիւր մաղազանըն էճիւնտէ պուլունան ճամլարը, տիշարտան, իշէրուտէ նէ կէշտիկի կէօրիւլէմէսին նիյեթթիյլէ, պիր նէվի պօեա սիւրիւլէբէք, տունուգ պիր հալէ կէթիրիլմիշ իտի:

Մէզքիւր վասի մաղազանըն տէրունինտէ պիր գարանլըգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, վէ սիեահճա վէ նէմաք տիվարլարընտա իսէ, էնվայի գալընլըգտա վէ ուզունլուգտա,

բասլանմը զինճիրլէր ասըլմագտա օլտուղու միսիլլու , վէ եէրտէ տախի , պիր չօգ տէօքմէ վէ տէյմէ տէմիր խուր . տէլէրի երղըլմագտա իտի :

Խուսուսի պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , պապա Մի . գունուն մաղաղասը գաբուսունա իւչ տէֆա վուրուլարագ , մէրգումուն տիգգաթը լաղըմէսի տավէթ իտիլտիկինտէն ,

— Կիրինիլ , — տէտի եիւքսէք սէս իլէ ,

Մաղաղատան իչէրի պիրի կիրտի :

Մէրգում , Մարսիալըն պիրատէրի Նիգօլա իտի : Մէր . գումուն լէհճէսի աշուրի մէրթէպէ սօլկուն օլուպ , վէ պիր կինն էվվէլքի հալինտէն զիեատէ տէհչէթֆէրմա պիր հալ . տէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , նասըլքի աթիտէ իշար օլունաճագ միւքեալէմէսինտէն ան . լաշըլաճագ տըր , սախթէ օլարագ , քէնտիսինի , ղայէթլէ շէն վէ քէյֆլի պիր հալտէ կէօսթէրմէքլիկէ չալըլմագտա իտի : (Իշպու զիյրտէ նագչ օլունաճագ օլան մէնղարէ , Մարսիալ իլէ պիրատէրի մէրգում Նիգօլա պէյնինտէ վու . գուա կէլիլ պուլունան միւտարէպէնին ֆէրտասը կինիւ զուհուրա կէլմէքտէ իտի :)

— Վա՛յ , սէ՛նմիսին , էլմասըմ , — տէտի պապա Միգու , մէրգումու կէօրտիւքտէ :

— Էվվէթ , պապա Միգու , սիզինլէ պիրագ ալըլ վի . ըիլ եարմանա կէլտիմ :

— Գաբա , գաբա էյլէ իսէ շու գաբուեու . . :

— Իյի էմմա , քէօքէկիմլէ արապամ վար տըր . . . վէ արապատա էչեատա վար տըր . . :

— Նէ՛ կէթիրտին պանա , տամլարտան քիրէմիտլէրտէն աշըրըլմա գուրչո՛ն բարչալարը մը :

— Խայր , պապա Միգու :

— Հէլէ արաեըճըլըգտան թօքլանմա խիւրաէլէր օլմա . մալը տըր , չիւնքի , արթըգ սէն պիւթիւն պիւթիւն թէն . պէլլիկէ վուրտուն , հիլ չալըլմաեօրսուն . . . տիմէք տիր քի կէթիրտիկին տէմիր գըրընթըլարը օլմալը տըր , էյլէ՛ մի :

— Խայր , պապա Միգու , պագըր կէթիր տիմ . . . տէօրթ բարչա պագըր քիւլէսի . . . վէ զանն իտէրիմ քիլա ագալ եիւզ էլի լիպրա վար տըր , զիրա , քէօբէկիմին չէքտիկի եիւք անճագ ծնտան իպարէթ տիր (1) :

— Բէք ալէա , հայտէ կէթիրտէ թարթալլա :

— Եալլնըզ կէթիրէմէմ , պապա Միգու , պիրազ կէլիպ սիզ տախի եարտըմ իթմէլիսինիզ , զիրա գօլում աղըր . մագտա տըր :

Նիգօլա պու սօն լուքէթլէրի թէլաֆիուզ էյլէտիկի վագըթտա , ագչամտան գարտաչը Մարսիալ իլէ պէյնլէրինտէ զուհուրա կէլէն միւտարէպէ խաթըրնա կէլաիկինտէն , իւզէրինտէ վահչիճէ պիր մէսէրրէթ իլէ գարըլըգ պիր քին ու զարազ էսէրի հասըլ օլմահա , չէօլլէ քի , ալմըչ օլտուղու ինթիգամտան տօլաեը , գալպինտէ պիր մէմ նունիյեթ տույղուսու հիսս իթմէկէ պաչլաաը :

— Նէ՞ օլմուչ տուր գօլսնա , չօճուղում :

— Խայր , պիր չէյ Խօզ տուր , ազաճըգ ինճինմիչ արիր :

— Էօլլէ իսէ , անըն իլաճը բէք գօլայ տըր , տէմիրճիլէր էօլլէ եաբարլար , բէք էյի տիր , պիրէ պիք տիր , չէօլլէ քի , պիր տէմիր բարչասընը աթէչտէ գըզըրթտըգտան սօնրա , պիր մըգտար սու իչինէ վազ իտէրսին , վէ ինճինմիչ օլան գօլունու տախի , մէզքիւր սուհա սօգար պաննօ եաբարսըն , անլատըն մը , չօճուղում :

— Էվվէթ , պապա Միգու , թէչէքքիւր իտէրիմ :

— Բէք ալէա , կէլ էօլլէ իսէ սանա եարտըմ իտէյիմ տէ , թէնպէլ հերիֆ , պագըրլարընը իչերի ալալլա :

Մէզքիւր գօճա պիր քէօբէկին , ուֆաճըգ պիր արապա աէրունինտէ , չէքէրէք կէթիրմիչ օլտուղու տէօրթ բարչա պագըրը , պունլար իքի զաֆլէտէ իչերի ալտըլար :

(1) Պու իքի խըրսըզ իյէ խըրսըզ եաթաղը քէնտի պէյնլէրինտէ կիզլի պաղը արկօ լուղէթլէրի իսթիմալէյլէ միլլէր իսէ տէ , թէրճէմէճէ էհէմիյեթի օլմատըղընտան , սալթ պու գատարճըգ իշար իտէրիզ :

—Շու առապանք բէք իյի տիւշիւնմիւշսիւն տիւք, — տէտի պտպա Միգու, պագըր բարչալարնք թավանտան աշաղք պիր հաթըրտան ասըմըչ օլան գոճա պիր թէրազի կէօղիւնէ վաղ իտէրէք:

—Էվվէթ, պէօյլէ բէք իյի օլմագտա տըր, հինի իգ-թիղատէ, ալապանք, քէօբէկիմի, վէ նաղէ իտէճէկիմ էչեատա հէր նէ իսէ, գաեղըմա դօյտուղում կիպի գըեըեա կէչիւրմէքտէ, վէ օրատա տիշարը չըգարըպ առապանք գօշա-րագ, պուրաեա գատար կէթիւրմէքտէ յիմ, պուսուն էն պիւ-յիւք մէնֆաաթը շու տուր քի, խարիճտէն պիր աբապանա եիւքլէտէճէք օլսամ, չօգ իհիմալտէն տիր քի, առապանք պօշպօղազըրգ իտէրէք, աղղընտան պիր լագըրտը գաչը-րըք, հալ պու քի քէօբէկիմ հագգընտա, հիչ էօյլէ պիր գօրգում վէ շիւբէմ եօգ տուր:

—Թամա՛մ, թամա՛մ. էվտէ՛ն նասըլ տըրլար, ինչաալ-լահ իյի բահաթ տըրլար, էօյլէ տէկի՛ւ մի, —տէյի սիւալ իթտի պապա Միգու պիր թաբաֆտան պագըրլարը թարթ-մագտա օլտուղու հալտէ, — ինչաալահ վալիտէն վէ հէմ շիրէն սըհհէթ ու աֆիյեթ իւզրէ տիրէր:

—Համտ օլսուն, պապա Միգու, բէք իյի բահաթ տըրլար:

—Չօճուգլա՛ր նասըլ տըրլար:

—Օնլար տախի իյի տիրէր: Սիզին եէկէն Անտրէ նա-սըլ տըր, նէրէտէ տիր:

—Ամա՛ն անըն լագըրտըսընը իթմէ, զիրա, տիւն եինէ քէօր սէրհօշ օլսուչ իտի, Պարպիյեօն իլէ Կրօ-Պօթէօտէ թուլթուպ կէթիւրմիչլէր իտի, տահա պու սապահ էվէ կէլ-տի, վէ թէքրարէն տօլաշմագ իչին տիշարը չըգտը. . . Ժան Ժագ Բուսսօ սօգաղընա բօսթա մէրքէզինէ կիթտի. — Է՛յ, պիրատէրին Մաբսիա՛լ նէ եբբըեօր, նէ՛ հալտէ տիր, հալէա քէնաի եապանիլիկինտէ տէվամ իյլէմէքտէ՛ մի տիր:

—Տօղրուսու պիւմէմ, խապէրիմ եօգ տուր:

—Աճայիպ, նի՛ջին խապէրին օլմաեօր, սահի՛հ մի սէօյ-լէեօրսուն:

— Էվվէթ , սահիհ սէօյլէեօրում , — տէտի նիգօլա սախ-
թէ պիր հէյեթ իլէ իղհարը պիգայտի իտէրէք , — իքի
կիւնտէն պէրու մէրգումուն եիւզիւնիւ կէօրմէմիշիզ տիր
. . . պէսպէլի եինէ օրմանլարա ալա կիթմիշ օլմալը տըր,
վէ եախօտ , գաեղը բէք քիւհնէ իտի , ինչաալլահ , քէն-
տիսիտէ տէրունինտէ պուլունտուղու հալտէ, շարգ օլուպ
իչի պիթմիշ տիր . . .

— Տիմէք տիր , էկէրչի էօյլէ պիր գաղաեա ուղըամըշ
օլսա , ուղուրսուզ հէրիֆ , հիշ անըմանեադսըն տըր, վէ
հէմտէ չիւհէսիղ էօյլէ տիր , չիւնքի զաթէն մէրգումա ,
տէկիլ պիր տատէր, իլա պիր ատույի էքպէ'ր նազարըլա
պագմագտա իտին :

— Վագաա էօյլէ տիր . . . է'յ, նէ չարէ, հէր թապիաթ
պիր տէկիլ տիր , էկէր իքի թապիաթ պիր պիրիլէ իմթի-
զաճ իտէմէզ իսէ, հալիլէ էօյլէ օլուր . . . Հէր նէ հալ իսէ,
նէ' եաբտընըզ , թարթտընըզ մը , գա'շ լիպրա կէլտի :

— Եա'հու , սէնին կէօյլէրին թէրաղի իմիշէր , թամ
թահմինին կիպի չքմասըն մը . . . եիւզ գըրգ սէքիզ լիպրա
տըր , չօնուղում :

— Բէք ալէա , չիմտի հիսապըմըզ նէ իտիեօր , գա'շ
ֆրանգ թութուեօր :

— Թամամ թուզ ֆրանգ տիմէք տիր :

— Օթո'ւզ ֆրանգ մը , նասըլ օլուր եա էօյլէ , մէկէրչի
պագըրըն լիպրասը պիր ֆրանգ տէկիլ մի տիր , աճայիպ,
եալընըզ օթուզ ֆրա'նգ մը :

— Հէր նէ հալ իսէ , հայտէ օթուզ պէշ ֆրանգ թու-
թալըմտա , չօգ մըրըլտանմա , սէն պիզիմնին , եապանճը
տէկիլսին . եօգ , էկէր պունատա աղընը աչարտա պիր
լագըրտը սէօյլէր իսէն , սանատա , պագըրընատա , քէօթէ-
կինէտէ վէ արապանատա , լանէթ օգուր տէֆ իտէրիմ,
պիլմիշ օլասըն :

— Լաքին , պապա Միգու , արթըզ սէնտէ , պիւթին
պիւթին ինսաֆսըզճա տավրանմագտասըն , պէնի պիւ-

թիւն պիւթիւն ալտաթմադտասըն , էօյլէ պիր շէյ սէօյ-
լէմէլիսին քի , պիրազտա ագլէ մուվաֆրդ օլսուն :

—Աճա՛յիպ , մէկէրչի սէն պու պագըրլարա չիլ չիլ բա-
րալա՛ր մը սայտը իտին , քիմ պիլիր գանդի եէլ վէ եախօտ
գանդի սէլ կէթիրմիշ տիր , թաշ աթըպտա գօլուն եօրու-
մատը եա . . . բէք ալէա , հայտէ պունլարը նէրէտէն ալ-
տըղընը պանա աշիքեար սէօյլէտէ , պէնտէ իքի լիպրասընը
պիր պուշուգ ֆրանգտան հիսապ իտիպ գապուլ իտէյիմ .
հա՛ , նէ տէրսին , եաբա՛րմըսըն , պու եօլ իչինէ կէլիր մի :

—Սիզ հէր վագըթ պու աղըզլարը գուլլանմագտա , վէ
հէր վագըթտա պու թարիզը թուլթմագտասընը . . . իշթէ
էսնաֆճա սիզ , քեաֆֆէնիզ պէօյլէսինիզ , հէփսինիզտէ պի-
րէր հայտուտլարսընը , նէ տօսթ թանըրսընը վէ նէ տէ
միւլթէրի , հէման ատամը սօյմանա պագարսընը : Հէր նէ
հալ իսէ , հայտէ պունու պէօյլէ պըրագաեըմ էմմա , պա-
րի սիզտէ , սիզտէն ալաճաղըմ մալլէրին ֆիեաթընճա , պի-
րաղ իբրամըճա պուլունարագ , աճըսընը չըգարմալըսընը ,
էօյլէ աէկիլ մի :

—Հա՛ , պագ , ճնտա հագգըն վար տըր : Նէ՛ ալաճագ-
սըն պագաեըմ , գաեըղըն իչին զինճիր մի իսթէրսին , եօգ-
սա սայիր պիր շէյ մի :

—Խայր , պանա լաղըմօլան շէյ , պիր գանաթ իւզէրինէ
գարլանմագ իչին , տէօրթ պէշ բարչա , բէք գալիճէ ճին-
սինտէն տէմիր սաճ թահթալարը տըր :

—Բէք ալէա , բէք իյիսի վար տըր . . . տէօրթ չիզկի
գալընըղընտա էօյլէ սաճլարըմ վար տըր քի . . . պիր թա-
պանճանըն գուրշունու պիլէ կէչէմէզ :

—Թամամ , իշթէ պէնիմոէ իսթէտիկիմ օ տուր . . . :

—Պիւլիւքլիւկիլ՝ նէ գատար օլաճագ տըր :

—Սայքի եէտի սէքիզ աեագ միւրէպպա ճէսամէթին-
տէ օլա քեաֆի տիր . . . :

—Բէք ալէա , տահա պաչգա նէ՛ լաղըմ տըր :

—Իքի բարմագ միւրէպպա գալընըղընտա , վէ իւչ

տէօրթ աեադտա պօեուենտա իւչ թանէ գօլ տէմիրի իս թէրիմ:

—Տահա կէչէն կիւն պիր բէնճիրէ տէմիրլէրի էնգաղը ալաք իտիմ, թամ իշինէ եարաեաճագ սուրէթտէ տիրէր . . . Ե՛յ, տահա պաշգա պիր շէյ լաղը՞մ մը տըր:

—Աիբի միւրէպօպ աեադ պիւլիւքիւկիւնտէ պիր գաւաղըն (սուքաք) իւղէքինէ թութուրմագ իւլն, իբի թա. նէ իրի բէգէ իւլ պիր թանէ պախի, տէմիր գաթագ իս թէրիմ:

—Սուքաք տիմէրլէ, պիդ ուփագ պօտրո՞ւմ գարուսու մոն անլաթտըրմագ իսթէրսին:

—Խայր, սուքաք տիմէրլէ սուքաք անլաթտըրմագ իս թէրիմ. . .

—Սուքաքը՞ նէ եարաճագսըն տըր անլաեամաեօրում:

—Էկէր սիդ անլաեամաեօր իսէնիդ, պէն քէնտիմ անլամագ տաեըմ:

—Բէք ալէա, տահա իյի եա, հէր նէտէ իսթէր իսէն, չօ՞գ, պէկէն պէկէնտէ պէկէնտիկինի ալ. . . սպիր պիր շէյ տահա իսթէրմիսին:

—Խայր, հէփսի պու գատար:

—Իմտի, պապա Միգու, սիդ պունլարը շիմտի հա. զըրլամալըսընը քի, պէնտէ տէճնիւշտէ ալաեըմ, դիրա, տահա պիր խայլի եէրլէրէ կիտիպ աօլաշաճաղըմ տըր:

—Սրապանըտա պէրապէր կէօթիւրէճէքմիսին: Պագ. ոանա, սէնի կիտի քէօֆթէխօր սէնի, պէն աբապանըն տիպինտէ պիր չըգըն կէօրտիւմ, մութլագա իշինտէ պօ. զաղա տայիր պիր շէյ օլմալը տըր, քի՞մ պիլիր գանդի աշ. ճը տիւքքեանընտան աշըրմըշսըն տըր. հա՞, պօղաղավէր հէրիֆ, նէ՞ տէրսին քէյլէ տէկիլ մի. . .

—Վագաա Էօյլէ տիր քէ պապա Միգու, լաքին, սիդ եէմէզսինիդ, սիդին սէվաիկինիդ պիր շէյ տէկիլ տիր. Հայ. տէյինիդ, հայտէյինիդ, շու տէմիրլէրիմի հաղըրլաեընը, պէնի պէրլէթտիւրմէյինիդ, դիրա, վագթին միւսաատէսի

եօգ առւր , մութլադա պէն էօյլէտէն էվիլէլ առաւտա տու-
լունմալըերմ , իշիմ վար տըր . . :

— Էլէմ իւզրէ օլմա , տահա վագըթ էրքէն տիր , սա-
աթ սէքիզ տիր , էկէր ուզագ պիր մահէլլէ կիթմէյիպտէ
. . . պիր սաաթտան ավտէթ իտէպիլիր իսէն , հէր պիր
շէյի , կէրէք իսթէտիքլէրինի , վէ կէրէք արթան ագճէնի
հազըր պուլուրսոն . . . Նա՛սըլ , պիր ըագը չագա՛րմըսըն :

— Շիւբհէսիզ . . . հէմ զաթէնտէ պօրճուն տուր , հագ-
զըմ տըր . . . :

Պապա Միգու պիր տօլապտան պիր շիշէ ըագը իլէ ,
չաթլագ պիր գատէհ , վէ գուլբու գըրըգ պիրտէ ֆինճան
չըդարտը , վէ իքիսինի տաիի տօլտուրտու :

— Շէվգընըզա՛ , պապա Միգու , — տէտի Նիգօլա :

— Սէնինտէ շէվգընա , չօճուղում , վէ քէզալիք վալի-
տէն իլէ հէմշիրէնինտէ շէվգընա , — տէտի պապա Միգու :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . Նա՛սըլ , ինչաալլահ կօրնի
խանէնտէ իյի իշէմէքտէ մի տիր :

— Է՛հ , բէք ֆէնա տէկիլ տիր . . . կէրչի , պազը քի-
րաճըլարըմ սէպէպինտէն , եանի , պէլքի հիւքիւմէթ ֆա-
րաֆընտան պասըլըր տէյի գօրգու շէքմէքտէ իսէմ տէ . .
մէգքիւր օլ եօլտա քիրաճըլարընտա շու իյիլիքլէրի վար տըր
քի , պօլ պօլ քիրա վիրերլէր . . . :

— Սէպէպ :

— Եահու , շու գատարճըգ շէյէ ագըլն իրվէեօր մու ,
էմնա ահմագ իմիշսին հա՛ . . . Պէնիմէշեա պաթըն պլըչըմ
նէ եօրտա իսէ , իշթէ օտա քիրաեա վիրիշիմ տախի օ-եօլ-
տա տըր . . . Նասըլքի սէնտէն , կէթիրտիկին մալին նէրէ-
տէն ալընմըշ օլմասընա , վէ խըրսըղըգտան իպարէթ պու-
լունմամասընա տայիր Տիշ պիր շէհատէթ վէ քէֆալէթ սօ-
րուպ արամագսըղըն ալտըմ , իշթէ օտա քիրալամագ իս-
թէեէնլէրտէն տախի , բասթօրթ սիւալ իթմէքտէ օլմատը-
ղմտան , պիթթապի , գիեատէ գիեատէ քիրաչար ալա-
պիթէքտէյիմ , անլատըն մը շիմտի :

—Անլատր՛մ, անլատր՛մ. . . Եվ վէթ, էօյլէ եա, պէն-
տէն ուճուղ ուճուղ գաբատըպ ալտըղընըզ կիպի, օնլարըտա
մէճպուր իտէրէք, Փահիշ ֆիեաթ իլէ քիրաեա վիրէպիւ-
մէքտէսինիզ:

—Շիւբհէսիզ, մէկէրչի պիրինին էքսիկինի, տիկէրինին
ֆազլասըյլա տօլտուրմալը տէկիլմիյիմ. . . պէնիմ պիր
եէկէնիմ վար տըր, մէրգոււմ Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտա,
կիւզէլ պիր կարնի էվ թութուպ իշլէթմէքտէ տիր, վէ
զէվճէսի իսէ, բէք իյի պիր տիքիշճի գատըն օլտուղուն.
տան, կէրէք քէնտի եանընտա կէլիպ չալըշմագ, վէ կէ-
րէք իշ ալըպտա կէօթիւրիւպ քէնտի օտասընտա տիքմէք
իւզըէ, եիկիրմի նէֆէր գատար գըզ վէ գատըն իշլէթ-
մէքտէ տիր:

—Եա՛, պագսանա, պապա Միգու, տիմէք տիր քի, մէր-
գումէլէրին իշլէրինտէ, բէք կիւզէլլէրիտէ պուլունմագտա
օլմալը տըր, էօյլէ տէկիլ մի:

—Հալիյլէ, քէնտի օտալարընտա չալըշպտա իշ կէթի-
րէնլէրին իշլէրինտէ, պազը քէրրէ, իքի իւշ նէֆէր զայէթլէ
կիւզէլլէրի պուլունտուղունու կէօրտիւմ. . . Տօղրուսու,
օլ մէրթէպէ հասնա իտիլէր քի, ատամըն կէօզ իլէ եութ.
մասը կէլմէքտէ իտիւ վէ հաթթա, ալէլիսուսուս, ուֆաճըգ
թէֆէճիք պիր տիլպէր գըզ վար տըր քի, տիլ իլէ թարիֆ
իտէմէմ. մէրսումէնին իսմի Րիկօլէթ օլուպ, տայիմա կիւլ-
մէքտէ տիր. . . Սըթըգ էօյլէ կիւզէլ չէյ օլամագ, ա՛հ,
հայը՛ֆ քի եիկիրմի եաշընտա պիր տէլիգանը տէկիլիմ:

—Հայտէ՛, հայտէ՛, պապա Միգու, բէքտէ էօյլէ եա-
նըպ թութուշմաեընըզ, եօգսա սօնրա եանկըն վա՛ր տէյի
պաղըրըրըմ հա՛:

—Փագաթ, նաֆիլէ, չիւնքի մէրգումէ գըզ, բէքնա-
մուսլու պիր գըզ տըր. . . Եվ վէթ չօճուղում. . . նաֆի-
լէ սէնինտէ ֆիքրին պօղուլմասըն, զիրա, բէք ըրզընա
գավի պիր գըզ տըր. . .

—Աւանակըն պիրի տիր տիսէնիզնէ. . . տէֆ իտինիզ

էջլէ իսէ . . . կէլէլիմ եինէ շու եէկէնինիզին լագըրտը-
սընա . . . :

—Մէրգում քէնտի խանէսինի , բէք նամուսլու վէ ի-
թիպարլը պիր հալտէ սագլամագտա տըր , չիւնքի , մէրգում
տախի , Րիկօլէթին ախլագընտա պուլունմագտա տըր . . . :

—Տիմէք տիր քի , • տախի ըրզ ու նամուս ղայրէթ վէ
խտաասընտա պուլունմագտա տըր , էջլէ մի :

—էվվէթ , քեամիլէն էջլէ տիր :

—Տիմէք տիր քի , աւանակըն պիրիտէ • իմիշ տիր :

—Եէտինտէ եա պիր բասբօրթու վէտէ եախօտ պիր չէ-
հատէթնամէսի պուլունմաեան քիրաճընը գապուլ իթմէք-
տէ տէկիլ տիր . . . Փագաթ , հէլէ շու պիր իյիլիկի վար տըր
քի , պէնիմ էջլէ շէյլէրէ պագըպ էհէմիյեթ վիրմէտի-
կիմի պիլտիկինտէն , • եօլտա պիր քիրաճը զուհուր իթ-
տիկինտէ , տօղրու պանա կէօնտէրմէքտէ տիր . . . :

—Վէ հալիյլէ ծնլարտա , լաեըգլըճա քիրալար վիրմէք-
տէ տիրլէր , էջլէ տէկիլ մի :

—Շիւբհէսիլ , տայիմա էջլէ տիր :

—Պու հիսապճա , բասբօրթսուզ վէ շէհատէթնամէսիզ
օլարագ պուրաեա կէլմէքտէ օլան քիրաճըլարըն քեաֆ-
ֆէսի տախի , խըրսըզլարա տօսթ թագըմընտան օլմալը
աըրլար :

—Խայր , էջլէտէ տէկիլ տիր . վէ նասըլ քի իշթէ շիմտի
պիր իսպաթըտա մէյտանտա տըր , տահա պունտան չէնտ
կիւն մուգատտէմ , մէրգում պուրաեա , գատըն թայիֆէ-
սինտէն պիր քիրաճը կէօնտէրմիշ իտի . . . Ալլահ շահիտ
տիր քի , հալէա պիր տիւրլիւ ագըլ իրտիրէմէտիմ , քիմ
տիր վէ նէճի տիր . . . նասըլ , պիրէր ըագը տահա ա-
թալըմ մը :

—Տօղրուսու ֆէնա օլմազ . . . վէ ըագընըղտա բէք ա-
լէա ճինսինաէն իմիշ . . . Սաղլըղընըզա , պապա Միգու :

—Սիզի'նտէ , չօճուղում , Պագասանա , օլ եէկէնիմին կէօն-
տէրմիշ օլտուղու , վէ պէնիմտէ հիշ պիր շէյ անլաեամա-

տըղըմ քերածը դատունը թարիֆ իտէյիմ: Մէրդումէ գա-
տընըն, բէք զայիֆ վէ բէքտէ սարարըպ սօլմուշ հալտէ
պիրտէ գըզը պուլունտուգտան պաշգա, էշեա օլարագ ի-
սէ, պիրմէնտիլէ չըգընլանմըշ ուֆագ թէֆէքլէրտէն մաատա
հիշ պիր շէյի պուլունմատըղը տախի կէօրիւմիւշտիւր . . .
վէ կէրչի պունտանտա, բէք ֆագըր պիր հալտէ պուլուն-
տուգլարը անլաշըլմագտա տըր, վէ բասբօրթլարը տախի
պուլունմատըղը թագտիրտէ, եալընըզ օն պէշ կիւն իշին
օլմագ իւզրէ պիր օտաճըգ թութմուշլար տըր . . . վէ պու-
րաեա կէլէլիտէն պէրու, ապա գաբուտան տիշարը չըգ-
մաեարագ, տաղ ֆարէսի միսիլու, քէնտի օտալարընտան
իշէրի պէքլէմէքտէ տիրլէր . . . վէ եանլարընտա հիշ պիր
ատամ կիտիպ կէլմէքտէ տէկիլ տիր . . . էվվէթ, գաֆա-
տար . . . հիշ պիր էրքէք աեաղը պասմագտա տէկիլ տիր
. . . ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, շուրասը զարիպ
տիր քի, պունլար անալը գըզլը, էկէրչի իքիսի տախի, վէ
ալէլխուսուս հէնուզ օն պէշ օն ալթը չաղլարընտա օլան օլ
սէօյլէտիկիմ կէնճ գըզ, զայիֆ վէ սօլիուն պիր հալտէ պու-
լունմասալար, խիւտա՝ ալիմ, բէք կիւզէլ գարըլարտան
սաեըլարագ . . . վէ մէզպուրէ գըզ, ատա թավշանը կիպի
պէեազ պիր սիմաեա մալիք օլուպ, օլ սիեաճ սիեաճ կէօզ-
լէրի իսէ, շու իրիլիքտէ տիրլէր . . . Ս՛հ, գուրպա՛ն օ-
լամ անը եարատանա . . . էմմա նէ՛ կէօզլէր, նէ՛ կէօզլէր:
— Եինէ պաշլա՛մաեալըմ աթէշլէնմէկէ . . . իյի եա,
մէրդումէլէր պուրատա նէ՛ եաբմագտա տըրլար:

— Պէն ոանա անը էվվէլ սէօյլէտիմ եա, հիշ պիր շէյ
անլաեամատըմ . . . վէ հէր ալէամէթ կէօսթէրմէքտէ տիր
քի, բէք էհի ըրզ գատընլար օլմալը տըրլար, լաքին, շու-
րասը զարիպ տիր քի, բասբօրթլարը պուլունմագտա տէ-
կիլ տիր . . . վէ կէրչի քէնտիլէրէ մէքթուպլար կէլմէք-
տէ իսէ տէ, մէզքիւր մէքթուպլարըն իւզէրլէրինտէ, ի-
սիմէրի աչըգտան եաղըլմագտա տէկիլ տիր . . . վէ պուն-
տանտա շիւբհէ օլունմագտա տըր քի, իյի պիր իսմէ մա-

լիք օլմատըզլարընտան, աչըգտան եաղըմասընը իսթէմէ-
եօրլար :

—Եա նէ՛ իսմէ կէլմէքտէ տիր՝մէքթուպլարը :

—Պու սապա՛ն եէկէնիմ Անտրէեի, բօսթ ըէսթանթ-
տան, Ս. վէ 2. հարֆլէրինէ խիթապէն օլտուղու հալտէ,
մէքթուպ արամաեա կէօնտէրտիլէր : Մէզքիւր մէքթուպ,
Նօրմանտիատան, Ասնիէր նամ դասապատան կէլէճէք ի-
միշ : Մէզքիւր էաղըլարը պիր բարչա քեաղըտ իւզէրինէ
եաղըպ Անտրէեէ վիրտիլէր քի, կիտիպ օնա կէօրէ սիւալ
կլէսին տէյի . . : իշթէ պունտանտա անլաշըմագտա տըր
քի, միւթէպէր պիր ֆամիլեատան օլմամալը տըրլար, չիւն-
քի, պիր գատընա, Ս. վէ 2. հարֆլէրինէ խիթապէն մէք-
թուպ կէօնտէրիլմէքլիք, իյի պիր ալէամէթ սաեըլամաղ . . :
Լաքին, պունուշա պէրապէր, նասըլ քի սէօյլէտիմ, շու
տախի սահի՛ն տիր քի, օտալարընա, էրքէք աեաղը պաս-
մագտա տէկիլ տիր :

—Պէլքի քիրալարընտա վիրէմէեէճէքլէր տիր :

—Հէ՛յ, սէն պանա իյի պադ, պէն էօյլէ ատամտա բարա
պըրագանլարտան տէկիլիմ : Օնլարա վիրտիկիմ օտատա
օճագ տախի պուլունմատըղը հալտէ, օն պէշ կիւն իչին,
եիկիրմի թանէճիք ֆրանգը, բիշին օլարագ ալմըշըմ տըր :
Ջանն իտէրիմ քի քէյֆսիզ օլմալը տըրլար, չիւնքի, իքի
կիւն աիւր աշաղը տախի ինմէտիլէր : Վէ պէսպէլի խաս-
թալըզլարըտա, եէտիքլէրինի հազմ իտէմէտիքլէրինտէն
նէշթ իթմէքտէ պուլունմամալը տըր, դիրա, պուրաեա
կէլէլիտէն պէրու, հիչ պիր կիւն աթէշ եագըպտա եէմէք
բիշլրտիքլէրի կէօրիւլէմէմիշ տիր : Պագաթ, թէքրարէն
"էօյլէրիմ, իշլէրինէ պիր տիւրլիւ ագըլ իրտիքէմէտիմ,
կէրլի օտալարընա էրքէք աեաղը պասմագտա տէկիլ տիր
. . . հալ պու քի, միւթէպէր պիր ֆամիլեատան օլմալա-
րընա տայիր պիր շէհատէթնամէլէրիտէ եօգ տուր . . :

—Պապա Միգու, սիզին քեաֆֆէյի քիրաճըլարընըզ
էկէր պու եօլտա շէյլէր իտէլէր, իչինիզ պօրու . . :

— Պուրասը պիր կէօկէրչինլիկէ պէնզէր , հէր ճինստէն կէլիր կիտէր . . . եւհու , կէրչի պէն , բասթօրթսուզ քիւրաճըլարը գապուլ իթմէքտէյիմ էմմա , էօթէտէ բէք միւթէպէր քիրաճըլարըմ տախի վար տըր . շիմուի , պու սաւթտա իքի նէֆէր կէզկիննի թիւճճար ուշագլարը քիրաճըլարըմ պուլունտուղու կիպի , պիրտէ բօթա տաղըտըճըմ վար տըր քի , մէրգուլմ Ս. վէօկլ գահվէսի միւզիգա թաղըմըննտա պաշը տըր . վէ պիրտէ ագարէթճի գատըն քիրաճըմ վար տըր , պունլարըն քեաֆֆէսի տախի միւթէպէր ատամլար տըրլար , վէ իշթէ պուրասընըն իթիպարըտա , մէրգուլմար սայէսինտէ պագը գալպիլմէքտէ տիր . շայէտ զապթիյեթ թարաֆընտան շիւբհէ իտիլիպտէ թահթը նազարը տիգդաթա ալընաճագ օլուր իուէ , պէն օլ վագըթ անլէրէ , օլ կիճէ կէլիպ կիճէ կիտէն քիրաճըլարըմը կէօսթէրմէյիպ , իլլա սէրպէսթճէ կիւնտիւզլէրի կիտիպ կէլմէքտէ պուլունան քիրաճըլարըմըն իսիմէրինի իպրաղ իտէրիմ :

— Պապա Միգու , սիղին էվին կիճէսի կիւնտիւզիւ պէլլի մի տիր . . . :

— Մասգարա . . . հայտէ պիրէր տահա չագալըմ . . . :

— Բէք էյի էմմա , արթըգ պու սօն օլաճագ տըր , շիւնքի կիթմէլիյիմ իշիմ վար տըր . . . Հա , օ տէկիլ էմմա , Բօպէն նամ օլ կրօ-Պօթէօ , հալէա պուրատա մը օթուրմագտա տըր :

— Էվվէթ , եօգարուտա , օլ սանա սէյլէտիկիմ պիր վալիտէ իլէ պիր գըզըն օտասը եանընտաքի օտատա օթուրմագտա տըր : Մէրգուլմ հապսիսանէտէ գազանտըղը բարալարը եէյիպ պիթիլմէքտէ տիր . . . վէ հաթթա զաննտա իտէրիմքի , զաթէն եէյիպ պիթիլմիշ պէշ բարալար գալմամըշ տըր :

— Պագսանաեքնըզ , կէօզիւնիւզիւ տէօրթ աշմալըսընըզ , զիրա մէրգուլմ թէրսանէլէրի էսկիթմիշլէրտէն պիրի տիր , պիլմիշ օլասընըզ :

—Պէն անըն էօյլէ օլմասընը, զաթէն բէք ալէա պիլ-մէքտէ իսէմ տէ, չի' չարէ քի տէֆ իթմէքլիք էլիմտէ տէ-կիլ տիր. վէ զաննտա իտէրիմ քի, եհնէ պու կիւնէրտէ չէվիրէճէքլէրի պիր տօլապլարը պուլունմագտա տըր, ղի-րա, Պրա-Ռուժուն օղլու թօրթիյեար նամ չօճուգ, կէչէն ագչամ Պարպիյեօն իլէ պիրլիքտէ պուրաեա կէլէրէք, մէր-գումու արամագտա իտիլէր. . . : Պէնիմ պաշլըճա գօրգում, օլ մէլուն Րօպէնին (Կրօ-Պօաթէօ), միւթէպէր քիրաճըլա-ըմտան պիրինին պաշլնա, պիր պէլա աշմասընտան ի-պարէթ պուլունմագտա տըր. պիր քէրրէ շու օն պէշ կիւն-լիւք քիրասը միւտտէթի թէքմիլ օլսա իտիտէ, պիր եօլ իլէ մէրգումու շուրատան եօլա գօեապիլսէ իտիմ, չօգ րա-հաթ օլաճաղըմ. . . վէ պունուն իչին տախի շու թէտպիրի տիւչինմիւչիւմ տիւր, չէօյլէ քի, քէնտի օթուրմագտա օլ-տուղու սալօն իչին, եա պիր էլչիսէ, վէ եախօտ ագա-րէթճի քիրաճըմ օլան մատամ Սէնթ-Իլտէֆօնուն զէվճինէ վիրմիչիմ տիր, տիսէճէկիմ տիր:

—Պիր ագարէթճի գատը'ն մը:

—Հայ հայ, մէրգումէ, գաբու իւգէրինտէքի իքի պիւ-յիւք վէ պիրտէ ուֆագ օտալարը թուլթմագտա տըր. . . մէքքիւր օտալար միւճէտտէտէն տօնատըլմըչլար տըր. վէ պունլարտանտա մատա, մէրգումէ քէնտի պէսլէմէսի իչին, պիր օտա տախի թալան իչինտէն թուլթմուշ տուր. . . այտա սէքսէն թանէճիք ֆրանգ վիրմէքտէ տիր. . . վէ քիրաեըտա, բիչին օլարագ, մէրգումէնին ամճասը էտա իթ-մէքտէ օլուպ, վէ հաթթա, օտանըն պիրինիտէ, քէօյտէն ինտիքճէ ուղրաեըպ գալմագ իւղրէ, քէնտիսի իչին հըֆղ իլլէմէքտէ տիր. . . : Ֆաղաթ, պէնիմ զաննլմա կէօրէ, մէրգումուն քէօյ տիմէսի, բէքտէ սահի' օլմաեըպ, իլլա պուրալարտա, եա վիվիէն, վէ եախօտ Սէնթ-Օնօրէ սօ-գաղը ճիվարլարը օլմալը տըր:

—Անլատըմ, անլատըմ. . . մէրգումէ գատընըն պիր ագարէթճի օլմասը, օլ իխթիեարը, քէնտի իչին, ատէթա

պիր ագարէթ մաղամընտա թուրմաղտա օլմասընտան նէ-
չէթ իլլէմէքտէ օլմալը տըր , հա՛ , նէ՛ տէրսին պապա Մի-
գու . . . :

—Նէ՛ խալթ իտիեօրսուն , սո՛ւս օլ . . . իշթէ մէրգու-
մէնին պէսլէմէսիտէ կէլմէքտէ տիր . . . :

Ֆիլվադը միւսիննճէ պիր գատըն , էօնիւնտէ քիրլիճէ
պէեաղ պիր բոթթէլա պաղլանմըչ օլուղու հալտէ , պա-
պա Միգունուն մաղաղասընտան իշէրի կիրտի :

—Նէ՛ իսթէրսինիզ , մատամ Շարլ , պիր էմրինիզ վա՛ր
մը տըր :

—Պապա Միգու , եէկէնինիզ պունտա՛ մը տըր :

—Խայր , բօթթախանէեէ մէքթուպ արամաեա կիթմիշ
տիր , չիմտի կէլիր :

—Մ. Պատինօ կէօնտէրտի , շու մէքթուպ , հէման չիմ-
տի մահէլլինէ կիտէճէք տիր , գարշըլըգ ճէվապ իսթէնի-
լէճէք տէկիլ տիր . . . ֆագաթ , կիճիքմէկէ կէլմէզ , չիւն-
քի բէք միւսթաճէլ իմիշ :

—Մատամ Շարլ , պիր չէյրէքտէն մահէլլինէ կէօնտէ-
րիլը , էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ :

—Էվլէթ , աճէլէթէն եէթիշտիրլըմէլի տիր . . . :

—Բէք ալէա , բէք ալէա :

Մէրգումէ պէսլէմէ գատըն , մաղաղատան տիշարը
չըգտը :

—Տիմէք տիր քի , պապա Միգու , պու գատըն , քիրա-
ճըլարընըզտան պիրինին պէսլէմէսի տիր , էօյլէ՛ մի :

—Խայր , ա՛ պուտալա , մէրգումէ տէկիլ պիր քիրա-
ճըմըն , իլլա ագարէթ ճիմ օլան մատամ Սէնթ-Իլտէֆօնուն
պէսլէմէսի տիր տէտիմ սանա , անլամատըն մը . քիրաեը
վիրէն , ամճասը Մ. Պատինօ տուը , վէ մէրգումտա տիւն-
քի կիւն քէօյտէն աշաղը ինմիշ տիր , —տէտի պապա Մի-
գու էլինտէքի մէքթուպու կէօզտէն կէչիրէբէք , վէ պա-
տէհու մէղըլըր մէքթուպուն իւզէրինի օգուեարագ , —
պագ , պագ , վէ պիզըլթ քէնտի կէօզլէրին իլէ կէօր , շու .

րատա նէ՝ եազըլմըշ տըր , անլա պէնիմ քիրաճըլարըմ՝նէ՝
տեճրտա առամլոր տըրլար , իշթէ , պու մէքթուպուն իւ-
զէրի պիր վիգօնթա եազըլմըշ տըր :

—Հա , հա , հա , հա՛ :

—Էօյլէ՛ եա , էօյլէ՛ եա , իշթէ՛ , իշթէ՛ , նա՛ , կէլ քէնտին
օգու «Մօնսիէօ վիգօնթ տը Սէն-Բէմիեէ , Շայեօ սօգաղըն-
տա . . . Ղայէթլէ միւսթաճէլ տիր . . . պիզզաթ քէնտիննէ
թէսլիմ օլունաճագ տըր . . . » Զանն իտէրիմ քի , քէնտի
խանէսինտէ , ամճասը , վիգօնթլարա մէքթուպ եազապիլիր
ագարէթ ճի գատընլար օթուրան պիր առէմ , արթըզ ճէ-
սարէթ իտիպտէ , խանէսինին եօգարքի գաթընտա , բաս-
բօրթսուզ քիրաճըլար օթուրթ մագլըղա ճէսարէթ իտէպի-
լիր , հա՛ , էօյլէ տէկիլ մի , նէ՛ տէրսին :

—Վագաա էօյլէ տէնիլսէ ճայիզ տիր . . . Է՛հ , ար-
թըզ պէն կիտիեօրում , պապա Միգու , եինէ ճիւղի պիր
վագըթտան կէլիրիմ Սըապա իլէ քէօրէկիմի սիղին գարու-
եա պաղլաեաճաղըմ . պիր շէյ կէթիրմէք լաղըմ կէլիր ի-
սէ , էլտէ կէթիրիմ . . . սիզտէ պէնիմ իսթէտիքլէրիմ ի-
լէ բարալարըմը հազըր իտինիզ քի . . . հէման կէլտիկիմ
կիպի եօլա չըգապիլէյիմ :

—Բէք ալէա , բէք ալէա , պէհէրի միւրէպպա իքիշէր
աեազ պիւյիւքիւկիւնաէ տէօրթ թահթա ալէա սաճ , վէ
իւշէր աեազ պօեունտա իւշ թանէ գօլ տէմիրի , վէ սու-
բար իշին տալի իքի ըէզէ , քեաֆֆէյի իսթէտիկլին պօւն-
լարտան իպարէթ տէկիլ մի տիրէր . արթըզ օլ սէնին սու-
բար տէտիկլինէ պէնիմ ագըլմ հալէա իրմէեօր իսէ տէ , նէ՛
պէյիս վար տըր , սէնին պիլէճէկին պիր շէյ տիր . . .

—Էվվէթ , իշթէ իսթէտիկիմ անճագ պունլար տըրլար ,
հալիլիլէ բարալարըմըտա ունութ մաեաճագ սընըզ տըր :

—Խայր , իայր , բարալարընտա ալըրսըն . . . Փա-
գաթ , պագսանա , կիթմէզտէն էվվէլ , սանա պիր շէյ
սէօյլէեէյիմ . . . սէն պուրաեա կէլէլիտէն պէրու . . . պէն
սէնին իւզէրինտէքի պիր հալէ տիգգաթ իյլէմէքտէյիմ . .

—Նէ՛ իմիշ, նէ՛ վար տըր :

—Պիլէմէեօրում էմմա . . . սէնտէ մութլագ. պիր հալ էսէրի կէօրիւմէքտէ տիր :

—Պէնտէ՛ մի :

—Էվվէթ :

—Սիզ չըլտըրմըշ օլմալըսընըզ . . . պէնտէ նէ՛ հալ օլաճագ տըր, հիշ պիր շէյճիկիմ եօգ տուր . . . էկէրչի էօյլէ պիր շէյ վար իսէ, օ տա գարնըմըն աճլըղը օլմալը տըր :

—Գարնըն աճ մը տըր . . . գարնըն աճ մը տըր . . . օ իհթիմալտէն տիր, վագաա ծնա պիր շէյ տէնիլէմէզ . . . լաքին, եալընըզ օ տէկիլ տիր, պէնիմ զաննըմա կէօրէ, սէնին տէրունինտէ պիր պէօճէք վար տըր քի, սէնի հըրբալաերպ գանճալամագտա օլմալը տըր . . . վէ օ տա պաշգա պիր շէյ օլմաերպ, պիրինին սէօյլէնմէքտէ օլտուղու կիպի, պիր վիճտան պէօճէկի օլմալը տըր, էվվէթ, վիճտանըն սէնի թազէիգ իյլէմէքտէ օլմալը տըր . . . վէ պու գուրտու օլաւտան չըգարմագլըզ իսէ, պէնճէ պաշգա տիւրլիւ օլամաեաճղընտան, գազմագ վէ ղայէթլէ գաշըմագ իգթիւզա իթմէքտէ տիր . . . չիւնքի, սէնտէ տինտարլըզ եօգ տուր քի, տինտարլըզ սայէսինտէ պիր տէվա վէ պիր թէսէլի պուլապիլէսին :

—Նասըլ քի սէօյլէտիմ, պապա Միգու, սիզ չըլտըրմըշ օլմալըսընըզ, —տէտի Նիգօլա, իսթէքսիզ օլտուղու հալտէ կիւլմէկէ չալըշարագ :

—Ձանն իտէրսին քի, իւզէրինտէ պիր տիթրէմէ հասըլ օլմագտա տըր, նասըլ կէօրիւեօրմուսուն :

—Գօլումուն աղըրըսընտան նէշէթ իթմէքտէ տիր պու հալ :

—Էօյլէ իսէ սանա խապէր վիրտիկիմ սըճագ պիր տէմիր սուեու թէրթիպինի ունութմամալըսըն քի քէսպի չիֆա իտէպիլէսին :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, պապա Միգու . . . պէն չիմտի կէլիւրիմ :

Նիգօլա պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը :

Պապա Միգու , պագըր քիւլէլէրինի քէնտի տօլապը արգաւորնա սագլատըգտան սօնրա , մէրգուսուն ըսմարլա-տըղը շէյլէրի հաղըրլամագ իւզրէ իքէն , մաղազատան ի-չէրի պիր աւամ կիրտի :

Մէրգուս սայքի էլլի չաղլարընտա օլուպ , սուրէթի զա-հիրէսինտէ պիր էսէրի էհլիյնէթ ու քէմալէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի , եանագլարընտա վէ չէնէսի ալթընտա հալգավարի , գըր վէ սըգ սագալլարը պուլունտուղու կի-պի , կէօղլէրինտէ տախի պիր ալթուն կէօղլիւք պուլուն-մագտա իտի . վէ դայէթլէ թէմիզ , վէ տիգգաթլը սու-րէթտէ կիյինմիշ իտի . վէ սիեահ ճանֆէս եագալը վէ էնի գօլլու բալթօսու գօլլարը տէրունինտէն սամանը ըէնքտէ էլտիվէնլէր վազ իտիլմիշ օլան էլլէրի կէօրիւնմէքտէ իտի , վէ աեագլարընտաքի գունտուրալարընտա , տահա հէնուզ պօեաթտըրըմըշ օլմասը անլաշըլմագտա իտի :

Պու աւամ , պապա Միգունուն սէօյլէտիկի մատամ Սէնթ-Իլտէֆօնսուն ամճասը օլուպ , վէ մէրգուս պապա Մի-գունունտա պատիի զուրուր ու էմիյնէթի օլմագտա իտի :

Հիքեայէմիզի օղումագտա օլանլար տէր խաթըր իտէ-պիլիրէր քի , Մ. Պատինօ , էվվէլլէրի տավա վէքիլիկի իթ-մէքտէ օլուպ , պատէհու քէնտի էանաֆը թալաֆընտան տէֆ իտիլտիկինտէն , պիր թագըմ մագպուլ վէ մէմտուհ օլմանն , վէ սըհհէթ ու հագըգաթը մէճհուլ , բիւրիւզիւ վէ մուարագալը օլան իլլէրէ կիրիշիպ տէրիւհտէ իտէրէք կէչինմէքտէ , վէ պարօն կրաունա ճասուսլուգ իյլմէքտէ իտի , վէ հաթթա իշպու հիքեայէտէ տախիլ պուլունան շախսլարտան չօղլարը հագըլարընտա , մէրգուս տիպլու-մաթա , միգտարը քիֆայէտէ վէ միւքէմնէլ սուրէթտէ մա-լիւմաթլար թօքլաեըպ կէօթիւրմիւշ իտի :

—Մատամ Շարլ , պիր մահէլլէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ , սիզէ պիր մէքթուպ կէթիրտի մի , —տէյի սիւալ իթտի Մ. Պատինօ պապա Միգուեա :

—Էվվէթ, էֆէնտի . . . չիմտի եէկէնիմ կէլտիկինտէ մահէլլինէ կէնաւերէճէկիմ տիր . . . չօդ կիճիքմէզ, հէ. ման չիմտի կէլիր :

—Խայր կիթմէեէճէք տիր, սիզ օ մէքթուպու պանա վիրինիզ . . . իւնքի, թէպտիլի նիյեթ իթտիմ, Մ. վի. գօնթ տը Սէն-Րէմիյէ պիզլաթ քէնտիմ կիտէճէկիմ տիր, —տէտի Մ. Պատինօ, մէզքիւր ասըզատէկեանլըզա մախ. սուս պուլունան վիգօնթ լուղէթինի, խասսէթէն վէ պիր զէվզէքճէ ղուրուր իւղրէ, գուվվէթլի սուրէթտէ թէլաֆ. ֆուզ իտէրէք :

—Պուեուրունուզ, էֆէնտի, իշթէ մէզքիւր մէքթուպ . . . պաշգա պիր էմրինիզ վա՞ր մը տըր :

—Խայր, պապա Միգու, —տէտի Մ. Պատինօ թէվէճ. ճիւհքեարանէ պիր սէօյլէ յիշ իլէ, ֆազաթ, սիզէ պաղը սիթէմլէրիմ վար տըր :

—Պէնտէնիզէ՞ մի, էֆէնտի :

—Էվվէթ, հէմ սիզէ տիր, վէ հէմտէ ալլըր սիթէմլէ. ըիմ վար տըր :

—Խայր օլա, էֆէնտի, նէ իմիշ աճապա, սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ :

—Էվվէթ, սահիհ սէօյլէեօրում . . . սիզտէ իգրար ի. տէրսինիզ.քի, եէկէնիմ մատամ տը Սէնթ-Իլտէֆօնս, սիզին էն զիեատէ բարա վիրէն, վէ էն իլէրուտէ.քիրաճըլարընը. տան պիրի տիր, վէ պինաէն ալէյհ զիեատէսիլլէ շայեանը հիւրմէթ վէ ըիայէթ պուլունմագտա տըր, վէ մէրգումէ. նին սիզին խանէնիզտէ իգամէթինտէն մագսէտիտէ պաշ. գա պիր շէյ օլմաեըպ, իլլա, հէմ էմնիյեթ իւղրէ օլուպի վէ հէմտէ, պաշգա սօգազլարտա պուլունան արապա բաթըրտըլարընտան աղատէ օլարագ, ատէթա պիր քէօյ էօմրիւ կէչիրմիշ օլմագլըգտա իպարէթ պուլունմագտա տըր :

—Բէք ալէա, վէ իշթէ ֆիրլագըտա էօյլէ տիր, պու. բատա առէթա պիր քէօյ բահաթլըղը հիւքմ էլլէմէքտէ

տիր . . : Նասըլքի էօյլէ օլմասընա զաթինիզ տախի շէ-
հատէթ իտէպիլիրսինիզ , զիրա , զաթէն քէօյտէ էօմիւր
կէչիրմէքտէ օլաուղունուղտան , պուրասընըն տախի պիր
քէօյ հալինտէ պուլունմասընը , րանա Բուրէթտէ Ֆէհմ ու
Քարզ իտէպիլիրսինիզ :

— Ա՛յ , տօղրուսու , բէք ալէա պիր քէօյէ պէնզէմէքտէ
տիր . . : Թէքմիլ պիր սուսլուդ վէ պիր րահաթլըզ հիւքմ
իթմէքտէ տիր . . : չիւնքի , հէման հէր սաաթ բաթըր-
տըտան , ատամըն պաշը աղըրմագտա տըր :

— Իյի էմմա , արթըզ պուրատանտա զիեատէ րահաթ
վէ բաթըրտընըզ պիր էվ պուլմագլըզ , պէնտէնիզ էօյլէ
զանն իտէրիմ քի , իհթիմալտէն տէկիլ տիր , մատամըն օ-
թուրտուղու օտանըն իւզէրինտէքի օտատա , Ավէօկլ գահ-
վէսինին միւզիգաճըլտընըն պիլիւկիւ իլէ : պիրտէ կէզկին-
ճի թիւճճար ուշաղը օթուրմագտա տըր . . : անընտա իւ-
զէրինտէ սայիր պիր կէզկինճի թիւճճար ուշաղը , վէ ա-
նընտէ իւզէրինտէ . . : պուլունմագտա տըր :

— Պէնիմ թէշէքքիմ , մէրյուլմար ալէյհինտէ տէկիլ
տիր , անլէր զայէթլէ սաքին վէ զայէթլէ նամուսլու քի-
մէսնէլէր տիրլէր , եէկէնիմին անլէր ալէյհինտէ հիշ պիր
շէյ սէօյլէտիկի Եօք տուր . հալ պու քի , տէօրտիւնճիւ
գաթտա , իրի վէ թօքալ պիր հէրիֆ վար իմիշ , իշիպ ի-
չիպ կէլմէքտէ իմիշ , նասըլքի եէկէնիմ մէրգուսու , տա-
հա տիւնքի կիւն , մէրտիվէն իւզէրինտէ , քէօր սէրհօշ օլ-
աուղու պիր հալտէ թէսատիւֆ իյլէմիշ տիր , մէրգուլմ էօ-
քիւզ կիպի , եապանի եապանի պաղըրմագտա օլաուղուն-
տան , մէրգուլմէ զիեատէսիյլէ գօրգուշ տուր , վէ օլ մէր-
թէպէ գօրգուշ տուր քի , ատէթա չըլտըրմագ մէրթէպէսի-
նէ կէլմիշ տիր . . : իմտի , էկէրչի , պու Եօլտա պիր առէմ
պուլունմագտէ օլան պիր էվ հագգընտա , քէօյ էվինէ
պէնզէմէքտէ տիր տէնիլմէքիք ճայիզ իսէ , սիզին էվի տաշ
լի , սահրայի պիր խանէեէ թէշպիհ իտէպիլիրիզ . . :

— Էֆէնտի , սիզէ եէմին իտէրէք պէեան իտէրիմ քի ,

մէրգում օլ իրի թօբալը պուրատան տէֆ իթմէք իչին, եալլընը պիր ուֆագ սէպէպէ վէ ֆուրսաթա պէքլէմէքտէյիմ. ֆագաթ, էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմ քի, օն պէշ կիւնլիւք քիրասընը բիչին վիրմիշ օլտուղունտան, պէքլէմէկէ մէնպուր պուլունմագտանըմ, եօգսա, չիմտիյէ դատար, չօգտան տէֆ իտէր իտիմ:

— Իյի եա, էօյլէ պիր ատէմի սիզ, էվլէլինտէն պուրաեա գապուլ իթմէմէլի իտինիզ:

— Ֆագաթ, զանն իտէրիմ քի, մէրգումտան պաշգա պիր ատէմ ալէյհինտէ, մատամըն պիր թէշէքքիսի օլմամալը տըր, չիւնքի, պիր մէքթուպ տաղըտընը վար տըր քի, բէք իյի պիր ատէմ տիր, վէ եօգարուտա, մէրգում իրի թօբալըն օտասը եանընտաքի օտատա իսէ, պիր վալիտէ իլէ պիրտէ քէնտի գըզը օթուրմագտա օլուպ, զէվալլըլարըն, գարուտան տիշարը չըգտըգլարը պիլէ կէօրիւմէքտէ տէկիլ տիր:

— Իմտի, պէնտէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, մատամտա պաշգա պիրի ալէյհինտէ հօշնուտուղլուգ իպրազ իթմէյիպ, եալլընը անըն ալէյհինտէ թաճիզլիք կէօսթէրմէքտէ տիր, մէրգում պու էվին իչինտէ, ատէթա պիր գարագուլա մագամընտա պուլունմագտա իմիշ, պուտալանըն պիրի իմիշ. . . Վէհհասըլ, իշթէ սիզէ իխթար իտիեօրում, մէրգում պուրատան տէֆ իտիլմէլի տիր, եօգսա, հիշ պիր միւթէպէր քիրաճընըզ գալմաեաճագ տըր:

— Տէֆ իտէրիմ, տէֆ իտէրիմ, ասլա էլէմ իւզրէ օլմաեընըզ. . . զաթէն քէնտիմ տախի մէֆնուն տէկիլիմ:

— Տէֆ իթմէնիզլէ, չօգ իյի եաբարսընըզ. . . եօգսա սօնրա, էվինիզին իթիպարընը դայպ իտէճէքսինիզ տիր:

— Ա՛, օ տէտիկինիզ գաթան իչիմէ կէլմէզ, չիւնքի, քիւլլի գարարումը մուճիպ օլմագ տիմէք տիր. . . նիհայէթ, էֆէնտի, սիզ չիմտի պու տագըզատան, մէրգումու պուրատան տէֆ իտիլմիշ տիր մագամընտա թուլթապիլիրսինիզ, չիւնքի, եալլընըզ տէօրթ կիւն միւտաթի գալմըշ տըր:

— Տահա պու չօդ պիր վաղըթ տիմէք տիր, հերնէ հալ իսէ, արթըդ քէնտի պիլէ ճէկինիզ պիր շէյ տիր . . . լաքին, հէր հալաթ շունուտա պիլմէլիսինիզ քի, էկէր եէկէնիմ, պիր տէֆա տահա օլ եօլտա պիր թաճիպիկէ թէսատիւֆ իտէճէք օլուր իսէ, պուրասընը, անինտէ թէրք իտէճէք տիր :

— Էլէմ իւզրէ օլմաներնըզ, էֆէնտի :

— Պաղընըզ, ազիզիմ, պունտա, պանա րաճի պիր խուսուս եօդ տուր, պէն մահզա սիզին մէնֆաթընըզ նիյեէթիյէ սէօյլէմ՝ քտէյիմ . . . վէ պիր տահատա սէօյլէմէքիկէ իհթիեան կէօրմէմ, — տէտի Մ. Պատին . . . խալիսէթքեարսնէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Մէրգում պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա տիշարը չըֆտը :

Շունու տախի ունուլթմանըզ թէրքարէն իշար իլէ տէրխաթըր իթտիրմէքլիկէ քի, մէղըիւր խանէտէ պիր օտատա գաբանարագ իմրարը էվգաթ իթմէքտէ պուլունան պիր վալիտէ իլէ օլքէնտի գըզը, նօթէր ժագ ֆէրանըն բէնշէյի զուլմունա տիւշմիւշ պուլունմագտա իտիլէր :

Իմտի, իշպու հիքեայէմիզի օգուեան զաթլարը, մէրգումէլէրին պուլունտուգլարը հիւզնէնկիզ օտաեա նագլ իտէրիզ :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

ԷՄՆԻՅԵԹԷ ԽԻԵԱՆԷԹ ԳՈՒՐՊԱՆԼԱՐԸ

Հիքեայէմիզի օգուեան զաթլար, Պրասրի բառաթընտա քեային օլան հիւզնէնկիզ խանէնին տէօրտիւնճիւ գաթընտա վաղը պիր օտաճըզ թէօտվիւր իթմէլի տիրլէր : Մէրգըր օտանըն թէք չէրլէվէլի, տար, աւփաճըզ, իւշ ճամ :

լը, վէ ճամլարրտա գըրըգ վէ չաթլագ, վէ քիրլի վէ թօղլու պիր բէնճիրէսի պուլունտուղունտան, անճագ օրատան ճիւղիճէ տունուգ վէ սօլկուն պիր ըլըգ ալապիլմէքտէ իտի. վէ տիվարլարընտա գալլանմըչ օլան սարը պիր քեաղըտ տախի երրթըգ երրթըգ օլուպ, վէ հէր թարաֆը չաթլագ թավանըն տէօրթ քէօչէսինտէ իսէ գօճա գօճա էօրիւմճէք. լէր պաղլամըչ իտի. վէ եէրտէ տէօչէնմիչ պուլունան թուղլալար իսէ, պիր չօդ մահէլլէրինտէն դըրըլմըչ օլտուգլա. րընտան, աթտա պուլունան աթկըլար վէ եախօտ չաթլըլար կէօրիւնմէքտէ իտի :

Մէգքիւր օտառա էչեա ղարագ, ատի թահթատան մամուլ պիր թրաբէզա, պիր սանտալիյե, վէ քիլտսիգ էսկի պիր սանտըգ, վէ օտունտան վէ աթը գօյիչլի վէ ինճէճիք պիր տէօչէքլի պիր գարեօլա, վէ գապա պէզտէն չարչաֆլար, վէ համէրճէ եիւնտէն էսկի պիր եօրղան պուլունմագտա իտի :

Սանտալիյեէնին իւղէրինտէ, մէգքիւր օտառը քիրալա. մըչ օլան մատամ պարօն տը ֆէրմօն օթուրմագտա իտի :

Վէ գարեօլատա տախի մատմագէլ Գլէր տը ֆէրմօն եաթմագտա իտի (իշթէ պու իրի գատընլար, քիպար պիր ֆամիլեատան պուլունտուղլարը հալտէ, նօթէր ժագ ֆէրանըն խիեանէթինէ դուրպան կիտէրէք, մէգքիւր զարուրէթ ու սէֆալէթէ տիւչար օլմուչ իտիլէր)

Գարեօլա եալընըգ պիր քիլիլիք օլտուղունտան, վալիտէ վէ գըզ, կիճէլէրի նէօյէթ իլէ եաթարագ կէչիրմէքտէ իտիլէր: Մատամ տը ֆէրմօն աշուրի մէրթէպէ պիր զամ ու էլէմ վէ իլթիրապը տէրուն իւղրէ պուլունտուղունտան, խապ ու րահաթընը զայպ իտէրէք ուեանըգ գալմագտա իտի իսէ տէ, քէրիմէսի Գլէր, պաղը քէրրէ ուեուեարագ, քէնտի հալլէրինի ունուտուպ ճիւղիճէ րահաթ իտէպիլմէքտէ իտի: Իշպու նագչընը իտէճէկիմիլ մէնզարէ վագթինտէ, մէրգումէ դըզըղաղ ուեումագտա իտի: Արթըգ օլ հէնկեամտէ, զաթէն իյի կիւնլէր կէօ.

ընկա կէջըմէքիկէ այըշմըշ օլուպ , վէ քէնտի մէմլէքէթ-
լէրինտէ , տայիմա շան ու շէրէֆ իւզրէ պուլունմուշ օլան ,
վէ շայեանը հիւրմէթ վէ ըիայէթ պիր ֆամիլեատան պու-
լունան էօյլէ պիր նամուսլու վալիտէ իլէ էօյլէ պիր կէնճ
տիւթէրին , օլ անտէ տիւշար պուլունտուգլարը հալի
սէֆալէթ իշթիմալի կէօրմէք կիպի էլէմամիզ պիր հալ •
լամաղ իտի տէնիլէ ճայիզ տիր :

Մատամ տը ֆէրմօն անճագ օթուզ չաղլարընտա օլուպ ,
վէ սիմա վէ լէհճէսինտէ իսէ , պիր քիպարլըզ վէ պիր հա-
լալէթ էսէրի հիւքմ իյլէմէքտէ իտի . վէ զաթէն հիւմնի
ճէմալէ մալիք օլուպ , ֆաղաթ , օլ անտէ իսէ , բէք սօլ-
կուն ընէրտէ վէ բէք պօղըւմուշ պիր էլէեալտէ պուլուն-
մագտա իտի : Մէզպուրէնին սիեաճ սաշլարը աննընտան
իքի թարաֆա այրըլարագ , պաշընըն արգաւընտա թօք-
լանըլըպ թուլթուրուլմագտա իտի . վէ մէրգուլմէնին սաշ-
լընտա , քէտէր ու մէրագընտան նաշի , պազը պէեազ-
լար բէյտա օլմանա պաշլամըշ իտի : Մէրգուլմէնին կիլին-
մէքտէ օլտուղու մաթէմ էլպիսէսինին չօգ եէրլէրինտէ եա-
մալար կէօրիւնմէքտէ իտի : Մատամ տը ֆէրմօն , տիրսէք-
լէրինի , քէնտի քէրիմէսինին ֆագըրճա եաթաղը իւզէրինէ
տաեաթտըլը կիպի , աննընտա էլլէրի իւզէրինէ վազ իտէ-
րէք , թարիֆտէն միւսթաղնի պիր զամ ու էլէմ իւզրէ ,
եիւզիւնտէն եօգարը տուրուպ պագմագտա իտի :

Գլէր օն ալթը եաշընտա օլուպ , քէզալիք վալիտէսի կի-
պի բէք զայիֆ պիլէ հալտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ , պու-
ճիւմլէ իլէ տալի , քէզա լէհճէսինտէ պիր էսէրի հալալէթ
վէ մահճուպիյեէթ հիւքմ իյլէմէքտէ իտի : Մէրգուլմէ պա-
շընը , գապա վէ էսմէրճէ պիր պէզտէն եիւզ չիլթէլէրի
պուլունան , վէ իշինտէ եիւն վէ եաթաթ բամուգ եէրինէ
թահթա թալաշը տօլտուրուլմուշ օլան պիր եասթըզ իւ-
զէրինէ վազ իյլէեէրէք եաթմագտա իտի : Մէրգու-
լմէնին լէհճէսի , քէնտի բալլազլըլընը զայպ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , կէօլլէրիտէ գաբալը պուլունտուղունտան ,

օլ իրի իրի վէ սիեան սիեան յիբրիքէրի , եանագլարը իւ-
զէրինէ սայէտար օլմագ տա իտիւէր : Ասլէն գըրմըլը վէ ըս-
լագ պիր հալտէ պուլունան տօտագլարը , օլ անտէ իսէ ,
գուրու , սօլիուն , չաթլամըշ վէ նիմ' աչըգ պիր հալտէ պու-
լունտուգլարընտան , ինճու թանէսի կիպի պէեազ պէեազ
տիչէրի կէօրինմէքտէ իտիւէր . վէ իւզէրինտէ եաթմըշ օլ-
տուղու գապա չարչափլար իլէ իւսթիւնէ ալմըշ օլտուղու
եիւն եօրղանըն քէնարլարը սէլթիկինտէն , մէրգ ումէնին
օլ մէրմէր ասա պէեազ գօլլարը , պէեազ ումուզլարը , վէ
պէեազ կէրտանընտա , եէր Եէր պիր մօրլու գ բէյտա իյ-
լէմիշ իտիւէր : Զանն իտէրսին քի , ֆէնա ֆէնա տիւչէր
կէծրմէքտէ օլտուղունտան , արալըգ արալըգ , մէրսումէ
իւզէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ էսէրի զուհուրիլէ , օլ ինճէ
վէ գատիֆէվարի եումչագ գաշլարը , պիր պիրինէ եագ-
լաշմագ տա իտիւէր : Զաթէն բէք հիւզնէնկիլ պիր հալ
քէսպ իիմիշ օլան լէհճէսինտէ , գօրգուլուպ վէ չիւրհէ օ-
լունտագ աղլըր պիր բէյֆսիլլիք ալէամէթլէրի միւշա-
հէտէ օլունմագ տա իտիւէր :

Խայլի վագըթ տան պէրու , մատամ' տը Ֆէրմօնուն կէօզ
եաջլարը գուրուտուղունտան , աղլաեամամագ տա իտի , վէ
իւզէրինտէ հիւքմ' իթմէքտէ օլան կիլլի պիր սըթմանըն ա-
թէչինտէն կէօզլէրի գալրուլուպ վէ գուրումագ տէ օլ-
տուղու թագտիրտէ , ասլա քէրիմէսի եիւզիւնտէն տեքը-
մաեարագ , նիկեահէնտազ պուլունմագ տա իտի : Մէր-
պումէ , կիւնտէն կիւնէ զսյիֆլէնմէքտէ օլուպ , վէ քէ-
ղալիք քէնտի քէրիմէսի կիպի , պիթապ ու պիթագաթ պիր
հալտէ պուլունմագ տէ , վէ աղլըրճա պիր խասթալըղա
միւպթէլա օլանաղը անլաշըլմագ տա իտի իսէ տէ , կէրէք
քէրիմէսինէ պիր գօրգու վիրմիշ օլմամագ , վէ կէրէք ա-
լէլխուսուս , էկէրչի պէօլէ սէօլէմէքլիք ճայիլ քլապիլիր
իսէ , պիղգաթ քէնտիսինի գօրգուլումուշ պուլունմագ
միւլահազաղնա մէպնի , քիւլլի գուվլէթ ու ճէսարէթինի
քէնտուլէ թօքլաեարագ , մէքքիւր հուճուլլի իհթիմալմէն

պուլունան քէյֆսիզլիկին իւր էսէր վէ ալէամէթլէրինէ դար-
չը Գօեարագ ճէնքլէշմէքտէ իտի :

Քէզալիք Դլէր տախի , քէնտի թարաֆրնտան , կերէք
քէնտի նէզաքէթի ազիմէսի , վէ կերէք ուլուվլի ճէնապը
իգթիզասընճա , վալիտէսի տէրտ ու էլէմինի արթըրմըշ օլ-
մամազլըգ տուզու վէ միւլահազասըյլա , քէնտի րահաթ-
սըզլըղընը սէթրէ չալըշմագտա իտի :

Վէլհասըլ պու իքի պիշարէլէր , իքիսի տախի ալնի տէրտ
ու մէրագ բէնչէսինտէ պուլունմագտա օլտուգլարընտան ,
իքիսի տախի ալնի խասթալըղա միւլթէլա օլմագլըգ թէհ-
լիքէսինտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Պիր քէրրէ ինսանըն թէճէլլիսի չարիւր , ագսինէ տէճն-
մէկէ պաշատըղընտա , պաղէն օլ մէրթէպէ եիւքսէք տա-
գըղալար զուհուր իտէրլէր , վէ իսթիգպալտէ օլ մէրթէպէ
հէյպէթամիդ պիր հալտէ պուլունարագ կէօզլէրի էճնիւ-
նէ տիքիլիր քի , էն զիեատէ ճէսուր վէ սահիպ մէթանէթ
պուլունան քիմէսնէլէր պիլէ , աթֆը նիկեահա իճթիսար
իտէմէտիքլէրինտէն , քէնտիլէրի , տիվանէճէ էվհամլարա
թէսլիմ իլէ , վէ մէգքիւր իսթիգպալի կէօրմէմէքլիք նիյ-
եթիլլէ , քէնտիլէրի ալտաթմահա չալըշըրլար :

Իշթէ օլ հէնկեամտէ , մատամ տը ծէրմօն իլէ քէրիմէ-
սի Դլէր , մէգքիւր հալտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Մէրգումէ գաաընըն , սաաթլարճա բէնչէյի տէրտ ու
միհնէթտէ էսիրէ պուլունմասընը , եանի պիր թարաֆտան ,
օլ քէնտի ուեումագտա օլան ճանբարէսի քէրիմէսինին
եիւզիւնէ պագմագտա օլուպ , վէ տիկէր թարաֆտան տա-
խի , քէնտի ահվալը մագիյեէ վէ հազըրէլէրիլլէ իսթիգ-
պալլէրինի տիւլիւնմէքտէ պուլունմասընը պէեան իթմէք
իլին , պիր վալիտէսին , բէնչէսինտէ պուլունտուզու զամը ճէ-
լիլ վէ էլէմի մուգատտէսլէր չէքէրէք , տիւշարը ըհնճի
տէրունի ազիմ , վէ կիրիֆթարը մէյեուսիյեթ ազիմէ օլ-
տուղու կիպի , տիվանէճէ էֆքեար ու հարէքէթլէրտէ տա-
խի պուլունմասընը նագշ իթմէքլիք իգթիզա իտէր , էվ-

վէթ, մէրդումէնին ֆիքրինի, պիր Թարաֆտան պատիի մէֆ-
թունիյեթ օլան թէզէքքիւրլէր իւէ հէյպէթամիզ գօր-
գուլար, վէ տէհչէթէնկիզ շիւբհէլէր վէ էնտիշէլէր, վէ
աճը աճը ֆէրեատ ու ֆիղանլէր, վէ միւհլիք միւհլիք քէս
տէրլէր, վէ քիւլլի տէրտ ու ֆէլաքէթինի մուճիպ օլմագտէ
պուլունան ատամա գարշըլըգ իսէ, հիշ պիր շէյ եաբամամա-
սընտան նաշի տույմագտա օլտուղու հիտտէթ ու թէհափ-
վիւրլէր, վէ պիհուտէ նիեազլէր, վէ շիտթէթի ըէճալէր,
վէ նիհայէթ . . . քէնտիսի կիպի պիր վալիտէնին, Թաբու-
հու էսասընտան զուհուրա կէլմէքտէ պուլունան, վէ Թաշ-
լարա պիլէ թէէսսիւր իտիճի պիր հալտէ օլան պիր ահ ու
նիտասընըն, նէզտի ատալէթի գատըրը մուլլագտա իշի-
տիլմէքտէ օլմամասընտան տօլանը, հէյպէթլու շիւբհէլէրէ
ղահիպ օլմասընը նագշ իթմէք իգթիզա իտէր . . . զիրա,
մէրդումէնին մէգքիւր նիտասը, պաշգա պիր շէյ օլմանըպ,
իլլա, «պարի, շու չօճուգճուղազըմըն հալինէ, լութֆ ու
մէրհամէթ պուլլուլուն» նիտայի մուգատտէսինտէն իպա-
րէթ օլտուղու հալտէ, մէգքիւր սէտայի ըիգգաթամիզին,
Թա արշը ալէանա գատար չըգարագ, հուզուրի ըէպպա-
նիյեէ վասըլ օլմասը էմէլի էղլէպինտէ պուլունմուշ տուր:

«—Մֆ, վիճուտիտէ նէ՛ գատար սօումուշ տուր, —
տէտի պիշարէ վալիտէ քէնտի պուլը քէսիլմիշ էլինի գըղը-
նըն պուլը կիպի սօումուշ օլան աննընա, խաֆիֆճէ Թօ-
գունտուրարագ, — էվվէթ, բէք իւշիւմէքտէ տիր, պուն-
տան պիր ստաթ էվվէլճէ իսէ, աթէշլէր իշինտէ եանմագ-
տա իտի . . . տիմէք տիր քի, իւզէրինէ պիր սըթմա՝ նէպպէթի
կէլմէքտէ տիր . . . հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի, զէվալլը
չօճուղում, քէնտիսի, պունու պիլմէքտէ տէկիլ տիր . . .
Աման եա Րէպպիմ, պու նէ՛ մէրթէպէ սօուգլուգ տուր . . .
պարի շու եօրղանըտա պու գատար ինճէ օլմուշ օլմասա
իտի . . . պարի գալգանըմ օլ պէնիմ էսկի շալըմըտա իւ-
ղէրինէ էօրթէյիմ . . . հալ պու քի, անըտա գաբունուն
տէլիքէրինի գաբաթմագ իշին ասմըշըմ տըր . . . չիւնքի,

տիւն եաբարդլարը կիպի , օլ սէրհօշ հէրիֆլէր կէլիպ դա-
բունուն տօղրամալարը արալըդլարը իլէ, քիլիտ եհրի տէ-
լէքլէրինտէն, իչէրլիյի սէյր իտէրլէր տէյի դօրդմագտա-
եըմ: Աման Ալլահ, նատըլտա հէյպէթամիզ պիր էվէ տիւշ-
տիւք . էկէրչի, պէօյլէ առաւելար պուլունտուղունու պիլսէ
իտիմ . . . վէ էկէրչի օն պէշ կիւնլիւք քիրաեըտա բիչինան
վիրմիշ օլմասա իտիք . . . պուրասընը թէրք իտէր կիտէր
իտիք . . . հալ պու քի, պիլմէզ իտիմ . . . էլպէթթէ, պիր
ատէմին եէտինտէ լաղըմ կէլէն բատըրթու պուլունմազ
իսէ, իշթէ պէօյլէ օլուր, բասթ կէլտիկի պիր մահէլլէ սըղըն-
մաեա մէճպուր օլուր , չիւնրի եէտինտէ շէհատէթնամէսի
օլմանանը , հէր կարնի խանէտէն դապուլ իտիպտէ օտա
վիրմէզլէր : Իյի էմմա , մէկէրչի պէնտէ էվլէլինտէն , էօյ-
լէ պիր բատըրա վէ եախօտ պիր շէհատէթնամէեէ միւհ-
թաճ օլաճաղըմը պիլմէքտէ մի իտիմ, մէկէրչի էօյլէ պիր
շէյ, հիշ ֆիքրիմտէն կէշմէքտէ մի իտի . . . Պէն Անթէրտէն
եօլա չըգտըղըմտա , քէնտի տրապամլա չըգտը իտիմ . . .
չիւնքի, գըզըմ պէրապէր օլտուղու հալտէ, կիտիպտէ պիր
եօլճու արապաօընա , խալդ իլէ պիրլիքտէ օլարագ պին-
մէքլիկի , վէ օ եօլտա սէյեահաթ իթմէքլիկի ճայիզ կէօր-
մէտի իտիմ . . . մէկէրչի պիլէպիլիւրմիտիմ քի . . . »

Պատէհու մէրգումէ քէմսիլի հիտտէթ իւզրէ գաթի
քէլամ իլէ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա ,

«Լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , պու պիր զատտար-
լըգ տըր , պու պիր արսըղլըգ տըր . . . օլ խայլին նօթէր,
պիղիմ հազդըմըզը զասպ ու ինքեար իտէրէք , պիղի պէօյ-
լէ տիւշարը ֆադըր հալ վէ բիւր սէֆալէթ իյլէմիշ տիր .
վէ ֆէնա եհրիտէ չու տուր քի , էլիմտէնտէ պիր շէյ կէ-
լէմէմէքտէ տիր . . . էվլէթ , հիշ պիր շէյ կէլէմէմէքտէ
տիր . . . էկէր . . . բարամ օլսա իտի , տավանա գընամ
իտէր իտիմ, հայ հայ , տավա իտէր իտիմ . . . վէ օլ պէ-
նիմ ալիճէնապ վէ ինսանիյեթլի պիրատէրիմին զիքրի ճէ-
միլինի պիլէ, պիլթիւն պիլթիւն լէքէտար գըլար իտիմ . . .

քէնտի խարապընը մուծիպ օլուպ, վէ կէրէք պէնիմ, վէ կէրէք գըզըմըն օլանճասընը սարֆ իտիպ պիթիրտիքտէն սօնրա, քէնտի էօմրիւնէտէ գաստա մէճպուր օլմուշ տուր տէր իտիմ. . . էվվէթ, տավաեա գըեամ իլէ. . . պիզի պէօլէ տիւշարը սէֆալէթի ազիմէ իյլէմիշ տիր տէր իտիմ. . . Օֆ, խայր, խայր, ասլա պունուտա եաբմամ: Փագաթ, իյի եա. . . կէրչի պիրատէրիմին իսմ ու թէզէք: քիւրի, պէնիմ իչին մուգատտէս տիր. . . հալ պու քի, մէկէրչի քէնտի գըզըմըն կէրէք էօմր ու հաեաթը. . . վէ կէրէք իսթիգպալը տախի պէնիմ իչին մուգատտէս տէկիլ վի տիր. . . լաքին, հայֆա՝ քի, նօթէրէ գարչը, եէտիմտէ պիր իսպաթըմ պուլունմագտա տէկիլ տիր, վէ տիմէք տիր քի, տավաեա գըեամ իթմէքլիքտէ, թէհի եէրտէ էզհանը ամ մէեի իսլալ իթմէքլիք տիր. . . Վէ, էն զիեատէ մուծիպի տէհչէթ օլաճագ եէրիտէ շու տուր քի, — տէտի մէրգու մէ ճիւզիճէ սիւքիւթտան սօնրա, — պազը քէրլէ պէն, քէմալի քէտէրիմտէն նաչի բիւր զազտպ օլարագ, վէ շու տիւշար պուլունտուղում հէյպէթլու հալտէն թահրիք օլունարագ, քէնտի պիրատէրիմ ալէյհինտէ տախի զէպան տիրազլըղա վէ թէչէքքիեէ իճթիսար իյլէմէքտէյիմ. . . վէ մէրգումուհն ալէյհինտէ օլարագ, նօթէրէ հագգ վիր մէքտէյիմ. . . վէ պու թարիգի իսթարագ, եանի, պիր քիչի եէրինէ իքի քիչի ալէյհինտէ լանէթլէր օգուեարագ, գալպիմի թէսէլի իթմէքլիք էմէլ վէ զայրէթինտէ պուլունմագտաեւմ. . . վէ պատէհու տախի, էօլէ պիր, գարտաշլարըն էն իյիսի, վէ էն զիեատէ հագըգաթլըսը սաեըլմագլըղա շայէսթէ պուլունմուշ օլան գարտաշլըմ ալէյհինտէ, նահագգ եէրտէ, վէ մէքրուհ շիւբհէլէրէ զահիպ օլտուղումտան սօլաեը, իզհարը նէտամէթէ գալգըլմագտաեւմ. . . Օֆ, հէլէ օլ նօթէրէ կէլինտիքտէ, մութլագա մէրգում, եաբտըղը զատտարըղըն նէթիճէսինտէն, նէ եօլտա տէհչէթամիզ ֆէնալըղար տօղաճագընըն ֆէհմինտէ պուլունմաեւպ, անճագ պիր խըրրըզլըք իրթիքեա-

պընտա պուլունմուշ տուր իթիգատընտա պուլունմագտա
 օլմալը տըր . . . պիր քէքրէ տիւշիւնմէքտէ տէկիլ տիր քի,
 օլ զասպ իթմիշ օլտուղու բարա սէպէպինտէն , իքի նէֆէր
 ճանլար , տիւշարը զարուրէթ ու սէֆալէթ վէ իշքէնճէ օլ-
 մագտա տըրլար . . . իքի նէֆէր գատընլար , քէնտիսինն
 խապասաթը եիւզիւնտէն , տէրտ ու միհնէթ վէ մուսիպէթ
 չիյինտէ , եավաշ եավաշ քէպապ օլարագ էօլմէքտէ տիր-
 լէր : Հէյվա՛հ , էվվէթ , պէն քէնտի պիւարէ չօճղղումա ,
 իշպու բէնչէլէրինտէ պուլունտուղում գօրգու վէ էլէմէ-
 լին հիշ պիրինի խապէր վիրիպտէ ալեա՛հ գըլարագ , պա-
 տիր հիւզն ու եէյիսի օլմամալըեւմ . . . ֆուգաթ , պէնիմ-
 տէ հալիմ ֆէնա տըր , իւզէրիմտէ պիւյիւք պիւ ֆէնալըգ
 հիսս իթմէքտէյիմ . . . պէնիմտէ իւզէրիմտէ պիր սըթմա
 նէօպէթի հասըլ օլմագտա տըր . . . վէ աճագ զայրէթ ու
 ճէսարէթիմ սայէսինտէ քէնտիմի թուլթապիլմէքտէյիմ ,
 եօգսա , մուլթլագա , պէն տաթի պիր քէյֆսիլլիկէ միւպ-
 թէլա օլմագլըգ հալինտէ պուլունմագտաեւմ . . . վէ հէմտէ
 զանն իտէրիմքի , բէք աղըր պիր քէյֆսիլլիկէ տիւշար օ-
 լաճաղըմ տըր . . . էվվէթ , իւզէրիմէ էօյլէ պիւ խասթա-
 լըգ կէլմէքտէ տիր . . . վէ բէքտէ եագլաշմագտա տըր . . .
 կէօքսիւմ եանմագտա , վէ պաշըմտա չաթլամագտա տըր
 . . . պու իւզէրիմտէ հիսս իթմէքտէ օլտուղում ալէամէթ-
 լէր , բէք աղըր ալէամէթլէր իսէլէր տէ , էհէմիլլէթ վիր-
 մէեէրէք , քէնտի քէնտիմի ալտաթմագլըղա չալըշմագտա-
 եւմ . . . Հաֆըղ Ալլահ . . . էկէրչի գալգար պէնտէ քէյֆ-
 սիլ օլուր իսէմ . . . էկլր եաթաղա տիւշէր իսէմ . . . վէ ազը-
 պէթքեարտա , ինսան տէկիլլիյիմ , եա գալգարտա էօլիւր
 իսէմ : Լաքին , խա՛յր , խա՛յր , — տէյի պաղըրտը մատամ
 տը ֆէրմճն հարարէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ , — խալը , նէ
 էօլմէք իսթէրիմ . . . վէ նէտէ էօլմէրիք իշիմէ կէլիւր . . .
 Մա՛պապլահ , էկէրչի պէն էօլէճէք օլուր իսէմ , եա օլ Գլէրիմ
 քիմէ գալաճագ տըր . . . հէնուզ օն ալթը եաշընտա պիր
 չօճուգ տուր . . . քիմնէսի եօգ տուր , վէ քէնտույէ մէ-

տարը թէպէտիւ յաճազ, պիր բարանա տախի մալիք տէ-
կիլ տիր, օֆ, հալիյլէ, փարիսին օրթաուրնտա, պիքէս ու պի-
չարէ վէ մէթրուք պիր հալտէ գալաճազ տըր . . . մէկէր-
չի, պէօյլէ պիր հալ իհթիմալտէն յապիլիւր մի . . . խայր,
պէնիմ հիչ պիր շէյիմ եօգ աուր, պէն քէյֆսիզ տէկիլիմ,
վէ նիհայէթ . . . հիսս իթտիկիմ նէ տիր, մէկէրչի սինէմ-
տէ տույտուղում պիր հարարէթ իլէ, պաշըմտա պուլու-
նան պիր աղըրլըգտան իպարէթ տէկիլ մի տիր, վէ մէ-
կէրչի պուլնլարտա, քէտէրտէն, ույգուսուղուգտան, սօուգ-
տան վէ պիհուղուրլուգտան նէշէթ իթմէքտէ տէկիլ մի
տիրլէր. պու թապիի պիր շէյ տիր, պէնիմ եէրիմտէ հեր
քիմտէ օլմուշ յաա իտի, հալիյլէ պու հալտէ պուլունա-
ճազ իտի . . . հալ պու քի, գօրգաճազ պիր շէյ տէկիլ
տիր . . . Հայտէ, հայտէ, կէվշէքլիք իթմէեէերիմ . . . ա-
ման եա Րէպպիմ, իշթէ ինսան պէօյլէ շէյլէր տիւշիւնիւպ-
վէ պէօյլէ էֆքեարլարա էհէմիլյեէթ վիրտիկինտէն նաշի
տիր քի . . . չօգ տէֆա, միւպթէլայի էմրազ օլուր . . .
մէկէրչի, շիմտի պէնիմ չալըչապիլէճէք վագթիմ պուլուն-
մագտա տէկիլ մի տիր . . . մէկէրչի, պէօյլէ մէյեուսիյ-
եէթպախշ էֆքեարլարա խըտմէթ իթմէքտէն իսէ, մատամ
քի օլ վիրտիկի ըէսիմլէրէ, պիզէ պօեա վուրտուրմագտա
օլան միսկին ատամ, ճէսարէթ իթմիշ տիր տէյի . . . ար-
թըզ կէրէք քէնտիմ, վէ կէրէք Դլէրիմ իչին, պաշգա պիլ-
իշ պուլմագլըղա չալըչամալը տէկիլ միլիմ . . . »

Մատամ տը ֆէրմն քէնտի մէգալաթընը գաթ իլէ, ճիւ-
զիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, թէքրարէն
հիտտէթլի պիր սուրէթտէ իլավէյի մէդալ պիրլէ,

«Օֆ, նէ՛ գատար պիւյիւք պիր էտէպսիզլիք տիր . . .
պիզէ իշ վիրմէք իչին, Դլէրիմին նամուսունու բայիմալ
իթմէքլիկի պիր շարթ պէեան իթմէքլիք . . . վէ գըզմը էմ-
նիյեէթ իտիպտէ քէնտի խանէսինտէ չալըչամագլըղա կէն-
տէրմէք իսթէմէտիկիմէ կիւճէնէրէք, պիզէ գաղանտըրա-
ճաղը ճիւզի պիր իւճրէթտէն տախի, պիզի, պիլա ինսաֆ

ու մերհամէթ , մահրում իթմէքլիկի իրթիքեա՛պ իյլէմէքլեք
 . . . Իհթիմալ տիր քի, եա տիքիչէ վէ եախօտ իչլէմէեէ տա-
 յիր , պաշգա եէրտէն պիր իչ պուլապլիլիրիզ . . . լաքին ,
 էսէֆ օլունուր քի , հիչ պիր քիմնէեի թանքմագտա տէ-
 կիլիզ , վէ իշթէ , էն պիւյիւք կիւծլիւքտէ պունտա տըր . .
 նասըլ քի սօն տէֆաքի զայրէթիմտէ պօշա չըգմըշ տըր . .
 Պիր աւամ , իչ պուլապլիլմէք իչին , օթուրտուղու օտապը-
 տա , լաւըդըճա օլմալը տըր քի, հէր քէս իթիպար վէ էմ-
 նիյեէթ իյլէսին . պիզիմ իսէ : էօյլէ պիր եէր քիրալամաեա
 իգթիտարըմըզ պուլունմատըղը շէօյլէ տուրսուն , պուլու-
 նան պիր գաչ ֆրանգըմըզ տախի պիւթիւն պիւթիւն պիթ-
 մէքտէ տիր , օ տա պիթտիկիւտէ , նէ՛ եաբաճաղըզ պիլ-
 մէմ . . հալիմիզ նի՛ճէ օլաճագ տըր . . . կիւվէնէճէք հիչ
 պիր տալիմիզ եօգ տուր , հիչ պիր շէյիմիզ եօգ տուր . . .
 էմմա հիչ , հիչ պիր շէյիմիզ պուլունմագտա տէկիլ տիր . .
 րույի ճիհանտէ . . . հիչ պիր ագճէեէ մալիք տէկիլիզ . . .
 պէն , էվլէթ պէնտէ վագթիլիլէ պիր սէրվէթ սահիպի իտիմ
 . . . Էօ՛ֆ , աման պունլարը ունութմալըեմ , ապլա տիւշիւն-
 մէմէլիլիմ . . . տիւշիւնտիւքճէ , իւզէրիմտէ պիր ֆէնալըգ
 հասըլ օլմագտա տըր . . . իւզէրիմէ պիր չըտըրմագլըգ
 կէլմէքտէ տիր . . . վէ իշթէ պուտա պէնիմ իչին պիւյիւք
 պիր խէթա սաեըլսա սէզա տըր , չիւնքի , տայիմա պէօյլէ
 շէյլէր տիւշիւնմէքտէյիմ , տէֆի զամ իթմէքլիկէ չալըշա-
 ճագ եէրտէ , տահա զիեատէ զամ ու էլէմ տէրեալարընա
 տալմագտաեմ . . . վէ հալիլիլտէ , պու հալտէ պիր խաս-
 թալըգ եագալաեաճաղըմտըր . . . խայր , խայր , պէն քէյֆ-
 սիզ տէկիլիլիմ . . . վէ զանն իտէրիմ քի , օլ սըլթմա հագգըն-
 տա զահիւ օլտուղում շիւբհէ տախի վահի տիր , — տիյէ-
 րէք իլավէյի մէգալ իթտի պիչարէ վալիտէ քէնտի նապ-
 զընը տախի թուլթուպ եօգլաեարագ : »

Հալ պու քի , հայլ՛ֆ , գէվալընըն նապղը սըգ սըգ վէ
 քէսիք քէսիք , եանի նիզամըզ սուրէթտէ աթմագտա օլ-
 տուղունտան , վէ վիճուտինտէ տէրքեար օլան գուրու վէ

սօուդ արի հալի րանա ֆէհմ ու հիսս իյլէմէքտէ պուլունս տուղունտան, իւզերինէ պիր քէյֆսիլիք կէլմէքտէ օլմա սընա, հիւ պիր չիւբհէ պուլունմամագտա իտի: Մէրգումէ հիւզիճէ քէմալի հիւզն ու մէյեուսիյեթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, աճըզլը աճըզլը պիր սէյլէյիլ իլէ,

— «Եա ճէնապըլ ֆէրվէրտիկեար, — տէտի, — պիզէ պուլ գատար տէրտ ու միհնէթ վիրմէքիլքտէն միւրա՞տ նէ տիր, պիզ, քիմէ՞ պիր ֆէնալըգ եաբմըլը տըր, մէկէրչի, հիւ պիր ինսան էվլատընա, հիւ պիր զարարըմըլ թօգունս միւլ մու տուր: Մէկէրչի պէնիմ գըզըմ, իսմէթ ու տիեա. նէթտէ, իպրէթի ալէմ՝ օլաճագ պիր չօճուգ ճուղալ տէկիլ մի տիր, վէ մէկէրչի բէտէրի տաիի, նամուս ու իթիպարընը թանըմագլըգտա եէքթա պիր ատամ տէկիլ մի իտի. վէ քէզալիք պէն քէնտիմ իսէ, հէմիչէ, քէնտի գէվճէլիք վէ վալիտէլիք վագիֆէլէրիմի, մէրտճէ վէ պիր սուրէթի միւ. քէմմէլէտէ իֆիա իյլէմիլ տէկիլմիլիմ: Նէ՞ հիքմէթէ մէպնի տիր քի, պիզիմ, էյլէ պիր խային ու զատտար ատէմին բէն. չէսինէ տիւլմէքիլիմիզէ, միւսաատէ օլունմուլ տուր . . . վէ ալէլիսուսուս, պոո պիսուլ վէ պիչարէ չօճուղումուն կիւնահը նէ տիր քի, պէնիմլէ պէրապէր տիւյարը սէֆա. լէ՞թ օլմագտա տըր . . . Էկէրչի օլ զատտար նօթէր, արի. գիմ բարալարըմըլա պիր խիեանէթ իթմիլ օլմասա իտի, գըզըմըն թէճէլլիսի հագգընտա, հիւ պիր գօրգում պու. լունս. աճաճաղը աչիքեար իտի . . . չիմտի, պիզ քէնտի խա. նէմիլլէ օլաճագ իտիք, վէ իսթիգալիմիզ հագգընտա, հիւ պիր էնտիլէմիզ պուլունմաեաճագ իտի. վէ եալընըլ պիրաաթրիմին հիւզնէնկիզ վէ պատիի էսէֆ օլան վէֆա. թընտանս աթլաեը թէէսսիւֆ իտիպ, վէ իքի իւլ սէնէ սօն. րա իսէ, Գլէրիմի էվլէնտիրմէքիլի թիւլիւնէպիլէճէք ի. տիմ, վէ էյլէ պիր տիլպէր, լէթաֆէթլի, վէ հիւսնի ախ. լագա մալիքէ պուլունսն չօճուղումու, թապիաթիլլէ, լա. եըզլը պիր ատամա վիրէպիլէճէք իտիմ. . . վէ հէր քիմ. տէ մաընըլ ագտը նիքեահ իյլէսէ իտի, չիւբհէսիլ օլա.

րագ, նայելի սէատէթի հալ օլմուշ օլաճագ իտի . . : վէ պինաէն ալէյհ, օլ վագըլթ պէն տախի, քէնտիմ իչին պիր մըգտար ագճէ սագլաեարագ, անընլա պիրլիքտէ իմրարը էօմը ու էվգաթ իտէպիլէճէք իտիմ, շէյլէ քի, պագը գալան քիւլլի վարիտաթըմը, եանի էն ազը եիւզ պին ֆրանգ գատար, մէրգուճէեէ թէրք իտէպիլէճէք իտիմ. . . չիւնքի, օլ վագթէ գատար, իտարէ իլէ կէչինէրէք, պիր գաշ բարա տահա արթըրապիլէճէք իտիմ. վէ չօճուղում կիպի պէյլէ պիր կէնճ, պէյլէ հիւսնի ճէմալէ մալիքէ, պէյլէ թէրպիլեքի, վէ պէյլէտէ շիրին վէ թաթըլ թապիաթըլ պիր գըզըն, եիւզ պին ֆրանգ տանտա զիւատէճէ ճէհէգի պուլունտուղու թագտիրտէ, մէկէրչի բէք լաեըզըլ պիր ատէմ իլէ ագտը նիքեահը, իհթիմալի գավիտէն օլմաշ մը իտի . . . »

Մատամ տը նէրմօն ոլու էլէմպախշ թէֆէքքիւլլէրի իթտիքաէն սօնրա, թէքրարէն օլ տէրքեար ոլուլունանահ. վալը հազըրէսինի կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիրտիկլինտէն, ա. տէթա պիր չըլըն հալինտէ պուլունուպ պաղըրարագ,

«—Լաքին, արթըգ նօթէրիտէ քէնտի հալինտէ պըրագարագ, պէն քէնտի գըզըմը տիւչարը սէֆալէթի վէխիմէ գըլամամ, խայր, խայր, արթըգ պունու եաբամամ, իհ. թիմալտէն տէկիլ տիր . . . իգպալ ու սէատէթ իւզըն էօմիւր կէչիրմէքիք, պէնիմ չօճուղումուն հագգը տըր . . : էկէրչի օլ խային նօթէրին, գանունէն պիր ճէզաեա չար. բըլմասը լաղըմ կէլէմէզ իսէ տախի, պէն քէնտիմ, էվվէթ, պիզաթ քէնտիմ, անըն հագգընտան կէլմէլլիմ, ճէզայի սէզասընը վիրմէլլիմ, զիրա, էկէրչի ագըպէթքեար, թէ. ճէլլիմ պէյլէճէ, թա սօնունա գատար ֆէնալըգտա տէ. վամ իտէր իսէ. . . վէ էկէրչի պէն քէնտի չօճուղումլա պէ. րապէր օլարագ, ոլու սէֆալէթ տէն, ոլու տէհչէթամիզ հալտէն, պիր թարիգ ու թէտպիր իլէ գուրթուլամագ ի. սէմ, նէ եաբաճաղըմը չաչըրաճաղըմ տըր . . . վէ նիհա. յէթ, օլ մէէլուն հէրիֆի, էօլտիւրմէքիկէ գատար գալ.

գըշապիլէճէկիմ տիր . . . Էմմա , ծնտան սօնրա , պէնտէ
 քէնտի ճէղամը չէքէր իմիշիմ , արթըգ անը տիւշլւնէմէմ ,
 վարսըն սօնու նէտէ գարար Կըլաճագ իսէ գըլսըն . . . հէլէ
 հիշ տէկիլ իսէ շու թէսէլլիմ վար տըր քի , քեաֆֆէյի վալի-
 տէլէր , քեաֆֆէյի էվլատ սահիպէսի պուլունան գատըն-
 լար , պէնիմ թարաֆըմը իլթիզամ իլէ , պանա հազգ վիրէ-
 ճէքլէր տիր . . . էվլէթ , էօյլէ տիր . . . ֆագաթ , պու
 գըզըմըն հալի նիճէ օլաճագ տըր . . . էվլէթ , գըզըմ , գը-
 ղըմ նէ հալ քէսպ իտէճէք տիր . . . պիշարէ , եալընըզ , պի-
 քէս , վէ մէթրուք պիր հալտէ գալաճագ տըր , վէ մահգա
 պէնիմտէ պատիի տէհշէթիմ օլան նօգթա , պու նօգթա
 տըր . . . վէ իշթէ էօլմէքլիքտէն գօրգտնէղումտա , անճագ վէ
 անճագ պու միւլահազաեա մէպնի տիր . . . վէ իշթէ օլ
 դատտար հէրիֆիտէ , անճագ պու միւլահազա , վէ ան-
 ճագ պու գօրգուեա միւլթէնի օլարագ վուրուպ էօլտիւ-
 րէմէեէճէկիմ տիր . . . չիւնքի , չօճուղում հէնուզ օն ալթը
 եաշընտա տըր , պէնիմ պաշըմա պիր պէլա կէլտիկինտէ ,
 քիմին եանընա սըզընա պիլէճէք տիր , քէնտիսինի նաօըլ
 հըֆզ ու վիգայէ իտէպիլէճէք տիր . . . էվլէթ , հէնուզ կէնճ
 վէ մէլէք կիպի աղիզ պիր հալտէ պուլունմագտէ տիր . . .
 վէ հէմտէ զայէթլէ կիւզէլ տիր . . . Պու սիննտէ , վէ պու
 տիլպէրլիքտէ պուլունան պիր գըզ , մաաղալլահ , մէթրուք
 վէ աճ վէ թագսիր պիր հալտէ գալտըզընտա . . . մէկէրչի
 հէղարան նէվի պէլա վէ ֆէլաքէթլէրէ տիւշար օլմամսը
 իհթիմալտէն օլապիլիր մի , մէկէրչի օլ մէրթէպէ կէնճ վէ
 ճահիլ պիր գըզ , քէնտիսինի էմրի թէտաֆիյէ միւգթէտիր
 օլապիլիր մի . . . մէկէրչի օլ վագըթ , հէր ատըմտա պիր
 կիրտապա թէսատիւֆ իթմէսինտէ , վէ նիհայէթիւլ էմրտէ ,
 կիտիպ պիրինէ տիւշմէօինտէ , շիւբհէ ճայիզ օլապիլիր մի . . .
 Օֆ , պու խուսուս խաթըրմա կէլտիքճէ , թիւյլէրիմ իւր-
 բէրմէքտէ տիր , իւզէրիմտէ պիր լէրզայիշ հասըլ օլմագտա
 տըր . . . պէն օլ Էֆէլլէ լուղէթի իւզէրինէ տիւշիւնտիւք-
 ճէ , ֆիքրլիմ ալթիւսթ օլմագտա տըր : Սէֆիլլիք . . . էվ-

վէթ , սէֆիլիք տէնիլէն շէյ , հէր.քէսին պատիւի հէյպէթ ու տէհշէթի օլտա սէզա տըր , կէրչի սէֆիլիք հէրինսան իչին վէսիմ տիր , լաքին , էվլէլինտէն ազ չօգ խի կիւնլէր կէօ-րիւպ , վէ խի հալ իւզրէ հաշամըշ օլանլար իչին իսէ , տա-հա զիեատէ վէսիմ տիր . . . Մֆ , նէ հաքաեըմ , նէ թա-րիգ թուրաեըմ պիլմէմ , պու մէրթէպէ զարուրէթ վէ սէ-ֆալէթ օրթասընտա պուլունտուղում թագտիրտէ տախի , էօյլէ պիր տուլղում վար տըր.քի , ճաա զալէպէ իտէմէեօրում , էլիմտէն կէլմէեօր , եանի տիմէ.ք իսթէրիմ.քի , քիպրիմի եէնիպտէ , քիմնէլէրէ միւրաճաաթ իլէ , պօեուէն էկէմէեօ-րում . . . վէհասըլ , չօճուղումուն աճլըգտան էօլտիւկիւ-նիւ պիլէ կէօրսէմ , եինէ կիտիպտէ , քիմնէտէն պիր իեանէ վէ պիր սաադա իսթէեէմէեէկիմ տիր . . . նէ՛ դա-տար գօրգադ վէ կէվշէք թապիւթլըեըմ . . . ֆադաթ . . . »

Վէ պատէհու մէրգումէ քէտէրնաք պիր «էօյլէյիշ իլէ իլավէյի մէգալ պիրլէ ,

«Պու նօթէր պէնի սատագաեա պիլէ միւհթաճ գըլմըշ տըր , տիմէ.ք տիր.քի , խահնախաճ քէնտի հալիմտէն իճպար գըլընմագտա պուլունտուղում թարիգէ միւրաճաաթ իլլէ-մէլիյիմ , աըթըգ օլ պիր թագըմ աը ու հիճապը վէ սայղը վէ նէզաքէթի պէր թարաֆ իլէ , չիւնքի էօյլէ տուլղու վէ միւլահագալարա մահէլլ ու մէյտան գալմամըշ տըր , կէ-րէք քէնտիմ , վէ կէրէ.ք էվլատըմըն աճլըգտան էօլմէմէսի խաթրը իչին , լազըմ կէլէնլէրէ էլ աշըպ իեանէ իսթէմէլի-յիմ . էվլէթ , էկէրչի պիր դաշ բարա գազանաճադ պիր իշ պուլամազ իսէմ . . . մատամ.քի նօթէրին քէյֆի էօյլէ իսթէմէքտէ տիր . . . հէր.քէսին ըիգդաթ ու շէֆգաթընա միւրաճաաթա գարար վիրմէլիյիմ : Լաքին , օլ թարիգի թուրմագլըգաթ տախի , էլպէթթէ պիր ուսթալըգ վէ պիր մէհարէթ իգթիզա էտէճէ.ք տիր , վէ հալիլէ անըտա պա-նա թէճրիւպէ էօյրէտէճէ.ք տիր . . . Շիւբհէսիզ օլարագ , պու տախի , սայիր ոանաթլար միսիլլու պիր սանաթ օլ-մալը տըր , —տիլէրէք իլավէյի մէգալ իթտի մէրգումէ ,

ճիկերը բարեկէյիճի սուրէթտէ աճըզը պիր սէօյլէյիչ իլէ, — հէլէ շու գատարճըզ պիր իւմիտ վար տըր քի, է-մէլի. քղէպիմտէն պուլունտուղունա կէօրէ, հէր.քէս պի-զի աճըեաճագ տըր . . . էվվէթ, շու տէհչէթֆէրմա ֆէ-լաքէթլէրիմիզ, վէ շու հազգսըզ օլարագ տիւչար օլտուղու-մուզ սէֆալէթլէրիմիզ, վէ հէնուզ օն ալթը եաշընտա կէնճ վէ մէլէքսիմա հասնա պիր գըղըմ . . . հէր.քէսին մէրհա-մէթինի թահրիք իյլէեէճէք տիր.լաքին, մարիֆէթ, պու սէպէպլէրի պէեան իլէ իսթիֆատէ իտէպիլմէքլիքտէ տիր, իմտի, պէնտէ օլ իտուսուսա չալըչմալըեմ, վէ չալըչտը-ղըմ թագտիրտէտէ, էլպէթթէ մուվաֆֆագ օլապիլէճէ-կիմ տիր: Պու ճիւմէ իլէ տախի, նիճին հալիմիզտէն թէ-չէքքի իթմէքտէյիմ, տէյի պաղըրտը մէրգումէ, հէյ-պէթնիւմա պիր կիւլիւմէյիչ իլէ, — մէկէրչի տէվլէթ ու իգպալ տէնիլէն չէյ, զաթէն կէչիճի պիր չէյ տէկիլ մի տիր, մէկէրչի, հէմիչէ մահվ ու զէվալէ միւպլթէլա պու-լունմագտա տէկիլ մի տիր . . . Հիչ տէկիլ իսէ շունա մէմ-նուն օլմալըեմ.քի, նօթէր սայէսինտէ, վէ եախօտ պու միւնասէպէթլէ, եէնի պիր իչ վէ եախօտ հէնի պիր սանաթ էօյրէնմիչ օլաճաղըմ տըր: »

Մատամ տը Թէրմօն պունլարը սէօյլէտիքտէն, վէ պիր վագըթտա տէրեայի թէֆէքքիւրլէրէ տալտըգտան սօնրա, տահա զիեատէ պիր սիւքիւնէթի հալ.քէսպիլլէ,

«—Պէն չօդ տէֆա, կիտիպ պիրինտէն պիր իչ իսթէ-մէքլիկի տիւչիւնտիւմ, վէ ասըլ արղու վէ միւրատըմտա, օլ պիրինճի գաթտա պուլունմագտա օլան գատընըն եա-նընտաքի պէսլէմէնին հալինէ նայիլ օլապիլմէքլիքտէն ի-պարէթ պուլունմագտա տըր, եւմնի, մէրգումէնին եէրի-նէ կէչմէք տիր, վէ իչպու միւրատըմտա հաուրլ օլտուղու թագտիրտէ, չօդ իհթիմալ տիր քի, ալաճաղըմ մաաշ ի-լէ, Դլէրիմի տախի կէչինտիրիպ պագապիլիրիմ. . . վէ իհ-թիմալտէ տիր քի, մէրգումէ գատընըն հիմմէթիլլէ, գըղըմ իչին տախի պիր իչ պուլապիլիրիմ. . . օլ վագըթ, եինէ

պուրատա գալարադ չալըչապիլիր . . : Պէնտէ քէնտիսին տէն այրը տիւշիւշ օլմամ: Էկէրչի շու իշ պէօյլէճէ մէտաճադ օլուր իսէ, նէ՛ գատար պիւյիւք պիր իգպալ սաեր լաճագ տըր . . : Լաքին, օ՛ֆ, խայր, խայր, պու իգպալ պիգիմ իչին տէկիլ տիր, պու հալ պիգիմ թէճէլլիմիդ իգ թիզասընտան տէկիլ տիր . . : Պու պիր խէտալաթ տըր, վէ հէմտէ, մէրգումէ պէսլէմէսին եէրինէ կէշմէքլիք իչին, ծնա եօլ վիրիւմէքլիք լազըմ կէլէճէք տիր . . : հալ պու քի, քիմ պիր, պէլքի օլ վագըթ, օլ զէվալը պէսլէմէտէ, պիգիմ հալիմիզէ տիւշար օլաճադ տըր, մէկէրչի եազըգ տէկիլ մի տիր, մէկէրչի պունա Ալլահ րազի օլմուր մու . . : Ֆադաթ, նէ՛ վազիֆէմ պէնիմ, վարսըն նէ օլուր իսէ օլսուն . . : պէն նասըլ չէքմէքտէ իսէմ, վարսըն օտախի չէքի վիրսին . . : մէկէրչի պէնի զասպ իտէն ատէմ, պէնի աճըմը՝ մը տըր քի, պէնտէ օթուրմուշտա պաշգասընը աճըմագ տաերմ: Պէն հէր քէստէն էվիլէ վէ զիեատէ, քէնտի գըզըմը աճըմալըերմ . . : Էօյլէ թէֆէքլիւրլէր պէր թաւաֆ էմմա, մէզպուրէ պիրինճի գաթ տաքի գատընըն եանընա, նէ վէսիլէ իլէ կիթմէլլիմ, վէ նէ՛ թարիգ թութաւադ պէսլէմէսինէ եօլ վիրտիրմէլիյիմ: Էօյլէ պիր եէրէ կիրէպիլմէքլիքտէ, գօլայ պիր շէյ տէկիլ տիր: »

Պու հէնկեամտէ, մէրգումէսին օտասը գաբուսունա, իքի իւշ տէֆա շիտտէթլիճէ վուրուլտուղունտան, քէնտիսի գօրգարադ էյիմ պէյիմ օլմաեա պաշլատըգտան պաշգա, քէրիմէսի տախի սըչրաեարադ ուեանտը:

— Աման հա Բէպպիմ, վալիտէ, նէ՛ տիր օ, — տէյի պազըրտը Գլէր պիրտէն պիրէ սըչրաեաք եաթաղը իչինտէ օթուրարադ, վէ մաքինավարի պիր սուրէթտէ տէօրթ թաւաֆա կէօզ կէզտիրիպ, վէ հէյպէթ իւզրէ վալիտէսի գօլլալը իւզէլինէ տիւշէրէք:

Մատամ տը Ֆէւմօն գըզընը գուճագլաեաք սըգարադ, քէմալի թէհապիլիր իւզրէ, եիւզիւնիւ գաբուսուն թարաֆա չէվիրտի:

— Վարիտէ, քի՞մ տիր օ, — տէ՛յի թէքրարէն սիւսպ իթտի Գլէր :

— Պիլմէեօրում, էվլատըմ . . . գօրգմա, գօրգմա, հիշ պիր շէյ եօգ տուր . . . հիշ պիր շէյ տէկիլ տիր . . . եալընըզ գարուեա վուրտուլար . . . պէլքի բօսթ ընսթանթդան պիր մէքթուպ կէթիրմիշլէր տիր . . . :

Պու արատա՛ մէգքիւր քիւհնէ գարդաեա, պիր չօգ տէ֊
ֆա տահա շէտիտ սուրէթտէ վուրուլտուլունտան, գա֊
բու սարսըլմաեա պաշլատը :

— Քի՞մ տիր օ, — տէտի մատամ տը Յէրմօն սէսինտէ
պիր տիթրէյիշ հասըլ զլտուղու հալտէ սէօյլէեօրում :

Տիշարտան տախի պէտ, լէյեիմ, վէ պօղնուգ պիր պէր
իլէ պիր պտէմ,

— Ա՛, գօմշուլար, մէկէրչի սիզ սաղըբըմքսընըզ . հէ՛յ,
եա՛հու . . . գօմշուլար, սիզէ՛ սէօյլէեօրում, աչափ ֆաղը֊
նըզ շու գարուեու, — տէյի ճէվապ վիրաթի :

— Նէ՛ իպթէրսինիզ . . . էֆէնտի . . . պէն սիզին քիմ
զլտուղունուզու պիլմէեօրում քի աչաեըմ . . . — տէտի
մատամ տը Յէրմօն, քէնտի սէսինտէ տէրքեար օլան էսէ֊
րի քէտէրի պէլլիսիզ իթմէկէ չալըշարապ :

— Բօպէնիմ պէն . . . սիզին գօմշունուլում . . . շու բի֊
բօմու եազմազ իչին, պանա պիր աթէշ վիրինիզ . . . հայ֊
տէ՛, չարուգ, սիզէ՛ սէօյլէեօրում :

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ . . . մէրգում, օլ տայիմա քէօր սէր֊
հօշ կէզմէքտէ օլան թօբալ ատէմ տիր, — տէտի եավաշ֊
ճաճըզ մէրգումէ գատըն քէնտի գըղընա :

— Հէ՛յ, հանըեա, պանա պիր աթէշ վիրինիզ տէտիմ
. . . իշիթմէտինիզ մի . . . շիմտի պիր թէբմէ վիրտիկիմ
կիպի գարունուզու աշարըմ հա՛ . . . հայ անասընը, տիյ֊
նէմէեօրլար պէ՛ . . . :

— Էֆէնտի, աթէշիմիզ եօգ տուր . . . :

— Աթէշինիզ եօգ իսէ, մէկէրչի քիպրիթինիզտէ մի եօգ
տուր . . . արթըզ օ հէր քէսին եանընտա պուլունուր . . .

հայտեյինիզ, աչընըզ դաբուեու . . . աչընըզ պագալըմ :

— Էֆէնտի . . . չէքիլինիզ, կիտինիզ օրատան . . .

— Տահա աճմանաճագմըսընըզ, իշթէ պիր տէֆա . . .
իշթէ իքի տէֆա . . .

— Բէճա իտերիմ, չէքիլինիզ օրատան, եծդմա շիմտի
պաղըրմանա պաշլարըմ, պիլիշ օլասըն . . .

— Պիր . . . իքի . . . իւշ . . . խայր . . . աչմանաճագ-
սընըզ, էօյլէ մի, իմտի էօյլէ օլտուգտա, պէնտէ օրթա-
լըղը ալթ իւսթ իտերիմ . . . հա, անլառընըզ մը, շիմտի,
շիմտի :

Մէրգուլմ պունու սէօյլէտիկլյէ պէրապէր, օլ մէրթէպէ
հիտտէթլէնտի, վէ դաբուեատա օլ մէրթէպէ պիր շիտ-
տէթ իւզրէ վուրտու քի, զաթէն սէֆիլ պիր հալտէ պու-
լունան քիլիտի գըրըլը վիրտի :

Պունուն իւզէրինէ անա վէ գըղ, իքիսի պիրտէն, պիւ-
յիւք գօրգու իլէ պաղըրըմանա պաշլատըլար :

Մատամ տը մերմն, քէնտի կաաֆընա պագմանարապ,
մէրգուլմ սէրհօշ, դաբուեու աչըպտա անաղընը իշէրի աթ-
մագ իւզրէ իքէն, հէմանտէմ սըշրանըպ դարչըսընա կէշ-
տի, վէ մէրգուսու մէնն իլլէտի :

— Էֆէնտի, պու եաբտըղընըզ շայեանը թագպիհ պիր
հալ տիր, իզնիմ եօգ տուր, իշէրի կիրմէմէլիսինիզ, — տէճ
յի պաղըրտը պիշարէ վալիտէ պիւթիւն գուվիլէթիլլէ դա-
բուեու դաբամանա չալըշարագ, — եծգսա շիմտի շիմտա-
տա չաղըրըրըմ . . .

Մէրգուլմէ մէզքիւր ատէմին պէրպան վէ հէյպէթլու
հէյեթթինի կէօրտիւքտէ, իւրքիւպ տիթըմէկէ պաշլատը :

— Նէ վար տըր, նէ վար տըր . . . — տէտի մէրգուլմ,
— մէկէրչի գօմշուլուգտա պիր եարտըմ իսթէմէքլիք ա-
եըպ մը տըր, պիր գապահաթ մը տըր . . . դաբուեու
նիշին աչմատընըզ, մէկէրչի օտանըղը եէեէճէք մի իտիմ,
էկէրչի աչմըշ օլսա իտինիզ, պէնտէ զօրլաեըպտա աչմագ-
լըղա մէճպուր օլմագ իտիմ :

Պատէհու մէրգում, տիվանէլէրէ վէ սէրհօշլարա մախսուս օլան պիր ինատճըլըդ իւզրէ իւզվէյի մէգալ պիրէ , վէ տիզլէրիտէ պիր պիրինէ տօլաշմադտէ օլտուղու թագտիրան ,

—Մատամքի իչէրի կիրմէք իսթէմէքտէյիմ, հէր հալտէ կիրմէլիյիմ . . . վէ շու չըպըղըմը եագմատըգճատա տիշարը չըգմանեաճաղըմ տըր, պիլմիշ օլասընըզ, —տէտի :

—Նէ աթէշիմիզ վար տըր վէ նէտէ քիպրիթիմիզ . . . Ալլահ աչգընա օլսուն . . . էֆէնտի . . . չէքիլինիզ շուրատան . . . :

—Խայր, խայր, եալան սէօյլէհօրսունուզ վէ լպաստէթէն պէօյլէ սէօյլէմէքտէսինիզ քի , մէյտանէ ըչըդ չըգըպտա , եաթմագտա օլան գըզընըզըն եիւզիւնիւ պէն կէօրմէյէյիմ տէյի . . . Հաթթա , մէզըիւր նիյէթէմէմէպնի , տիւն գաբունուն տէլիքլէրինի տախի գաբամըշ իտինիզ . . . Սագը, նընըզ քէնտինիզի , եօգսա սօնրա պէլաեա ուղրարըզ . . . էկէր պէնի իչէրի պըրագմազ իսէնիզ , գաֆուներըդ եարաւըմ : . . . պէն սիզէ նէ սէօյլէեօր իսէմ, սիզ անը տիյնէմէլիսինիզ , պէն հէմ գըզընըզըդ եաթագտա եաթտըղը հալտէ կէօրմէք , վէ հէմտէ բիրօմու եագմագ իսթէրիմ . . . եօգսա, հէր շէյի գըրար տէօքէր խարապ իտէրիմ . . . վէ սիզի տախի պէրապէր . . . :

—Աման եա Րէպպիմ, իմտա'տ . . . իմտա'տ . . . —տէյի պաղըրտը մատամ տը Ֆէրմօն , մէրգումուն , ումուզունու տաեաթարագ, քէմալի շիտտէթ իւզրէ, գաբուեու աչմանա չալըշտըղընը կէօրտիւքտէ :

Մէրգումէնին հայգըրըչը իւզէրինէ, մէրգում իւրքէրէք պիր ատըմ գատար կէրի չէքիլտիքտէն սօնրա , մատամ տը Ֆէրմօնա եումրուզլա թէհտիտ իտէրէք ,

—Շու եումրուղու կէօրլեհօրմուսուն , շիմտի գաֆանա եէեէճէքսին , պիլմիշ օլասըն . . . պէն պու կիճէ եինէ կէլիլիմ, հատտին վար իսէ պաղըր . . . Խիւտա'ալիմ, տիլինի թութար չըգարըրըմ . . . անլատըն մը :

Վէ պատէհու կրօ-Պօաթէօ, էնվայի հէյալէթլու քիւֆր ու հագարէթլէր վէ թէհաիտլէր իտէրէք, մէրաիվէնտէն աչաղը ինտի:

Մատամ տը Թէրմօն, պէլքի մէրգում թէքրարէն կէլիր տէյի գօրգտուղունտան, վէ քիլիտինտէ գրրքլմըշ օլտուձ ղունու պիլտիկինտէն, թրաբէզանը չէքէրէք կէօթիւրիւպ գաբունուն արգաւնա տանաթտը: Պու մէնզարէ իւզէրինէ, Գլէր իսէ, հատտէն զիեատէ գօրգուպ միւթէէսսիր օլտուձ ղունտան, պիլա հարէքէթ, քէնտի եաթաղը իւզէրինտէ տիւ- չիւպ եաթմադտա, վէ սինիրլէրի կէրկիլէնիւպ չէքիլմէքտէ իտի: Վալիտէսի մէրգումէնին հալինի կէօրտիւկիւնտէն, քէնտույի ունուտարագ, անըն եանընա գօշտու, սարըլըպ գուճագլատը, վէ պատէհու ճիւղիճէ սու իյիրտի, վէ էն- վայի ղայրէթլէր վէ օգչաեըչլար իլէտէ, պիր թագրիւպ ա- երլթտը:

Պէտպախթ չօճուգ եավաշ եավաշ ագլընը պաչընա ալտը:

— Գօրգմա, չօճուղում, գօրգմա . . . գալպինի թէս- կին իյլէ . . . Մէրգում օլ ֆէնա ատէմ, իշթէ պըրագըպ կիթմիշ տիր . . . — տէտիքտէն սօնրա պիչարէ գատըն, թարիֆտէն միւսթաղնի օլան էլէմնաք վէ ղազապնաք պիր սէս իլէ պաղըրարագ, — պիզիմ իչպու չէքմէքտէ օլտուղու- մուզ պէլա վէ էզիյնէթլէրին քեաֆֆէսինին տախի սէպէ- պի էվվէլի, օլ նօթէր տէնիլէն ատէմ տիր . . . — տէտի:

Գլէր պու հէնկեամտէ ազիմ պիր գօրգու վէ ազիմպիր թէաճճիւպ իւզրէ տէօրթ թարաֆա պագմագտա իտի:

— Գօրգմա չօճուղում, հիշ պիր շէյ եօգ տուր, — տէտի թէքրարէն մատամ տը Թէրմօն, քէմալի մուհապպէթ իւզ- րէ էվլատընը գուճագլատարագ, — օլ մէէլուն հէրիֆ կիթ- միշ տիր . . .

— Աման եա Րէպպիմ, վալիտէ, եա տէօնէրտէ եինէ կէրի կէլիր իսէ, օլ վագըթ հալիմիզ նիճէ օլաճագ տըր. ղիրա, նասըլ քի կէօրմէքտէսին, իմտա՛տ, իմտա՛տ տէյի պաղըրտընտա, էօյլէ իքէն պիլէ, քիմսէ իշիտիպտէ իմտատէ

եկեղեցիների . . : Օ'ֆ , աման վալիտե , բէճա իտերիմ , պը-
րագըպ կիտէլիմ շու էվտէն . . . Եօգսա պէն գօրգուսման
էօլէճէկիմ տիր . . :

—Ա՛յ , նիշին պէօյլէ տիթրէմէքտէսին . . . սէնին սըթ-
ման թուլթմագտա տըր :

—Խայր , խայր , —տէտի մէզպուրէ չօճուգ վալիտէ .
սինին գալպինի թէսկին իթմէք նիյեէթիյլէ , —պիր շէյ-
ճիկիմ Եօգ տուր , իշպու տիթրէյիշիմ գօրգուսման նէշէթ
իթմէքտէ տիր . . . շիմտիճիք կէշէր . . . պարի սէն նասըլ-
սըն . . . վէր պագաեըմ շու էլլէրինի . . . Հաֆը՛զ Ալլահ ,
աթէշ կիպիլեանմագտա տըրլար : Կէօրիւ Եօրմուսուն , քէյֆ-
սիզ պէն օլմաեըպ , իլլա սէնսին , վէ պիրտէ գալգմըշտա ,
պէնտէն սէթր իթմէք իսթէմէքտէսին :

—Խայր , սէն Եանըլմագտասըն , պէն հէր վագըթտան զի-
Եատէ իյի պիր հալտէ պուլունմագտաեըմ , օլ ատէմին կէ-
լիպ պէօյլէ բաթըրտը իյլէմէսիյլէ բէք միւթէէսսիր օլտու-
ղումտան , իւզէրիմտէ պիրազ սըճագըլըգ հասըլ օլմուշ
տուր , Եօգսա , ճնտան էվվէլ , սանտալիյեէ իւզէրինտէ ,
կիւզէլ կիւզէլ ուեուսմագտա իտիմ , վէ անճագ սէնին կի-
պի , մէրգուսուն սէսինի ալարագ ուեանտըմ . . :

—Իյի էմմա , պիշարէ վալիտէճիկէզիմ , կէօզլէրինտէ
գըՔ գըրմըզը օլմուշ տուրլար . . . աթէշ կիպի Եանմագ-
տա՛ տըրլար :

—Ա՛յ , ա չօճուղում , մէկէրչի սէն պիլմէքտէ տէկիլմի-
սին , հիշ պիր ատէմ սանտալիյեէ իւզէրինտէ ուեուսմագ-
լա , քեամիլէն բահաթ իթմիշ օլապիլիբ մի . . . անլա-
տըն մը շիմտի անըն սէպէպինի :

—Սահիհ մի սէօյլէմէքտէսին , շիմտի սէնին իւզէրին-
տէ պիր քէյֆսիզլիք էսէրի պուլունմագտա տէկիլ մի տիր :

—Խայր , խայր , օլ պապտէ իթմինանը գալպ իւզրէ օլ-
մալլսըն . . : Է՛յ , սէն նէ հալտէսին , իւզէրինտէ պիր
քէյֆսիզլիք էսէրի հիսս իյլէմէքտէմիսին :

—Խայր , պէնիմ տախի պիր շէյիմ Եօգ տուր , Եալը-

նրդ շու վար տըր քի , հալէա գորգումոտան տիթրէմէքտէ-
յիմ : Թէքրարէն ըհճա իտէրիմ , վարիտէ , պու հվի Թէրք
իտէլիմ . . :

— Իյի էմմա , ա՛ չօճուղում , նէ՛րէեէ կիտէլիմ , սէնտէ
բէք ալէա պիլմէքտէսին քի , պու միսկին օտաեը պուլուն-
ճաեա գատար , նէ մէրթէպէ կիւճիւքլէր չէքմիշիդ տիր : . .
չիւնքի , պէտպաթիթլըղըմըղտան , եէտիմիղտէ հիշ պիր չէ-
հատէթնամէմիզ պուլունմադտա տէկիլ տիր , վէ պուն-
տանտա գաթինաղար , ճն պէշ կիւնիւք քիրաւընըտա բէչի-
նան վիրմիշիդ տիր , արթըգ յիզէ կէրի բարա վիրմէզլէր
. . . վէ եանըմըղտա իսէ , բէք տղ բարամըզ գալմիշ տըր ,
էվվէթ , բէք աղ . . . վէ անըտա , հալիլէ , միւմքին մէր-
թէպէ իտարէ իւզրէ ոարֆ իթմէքլիկէ մէճպուր պուլուն-
մագտաեըզ :

— Իհթիմալ տիր քի , ագշամա տապահա , Մ. տը Սէն-
թէմի , եազտըղըն մէքթուպա պիր ճէվապ վիրճէճէք տիր :

— Մէէմուլ իթմէեօրում . . . չիւնքի , պէնիմ քէնտույէ
մէքթուպ եազտըղըմտան պէրու , խայլիճէ պիր վագըթ
կէշմիշ տիր :

— Պէլքի մէքթուպունու ա՛լմամըշ տըր . . . նի՛չին եէ-
նիտէն պիր մէքթուպ տահա եազմագտա տէկիլսին . Սն-
ժէր պուրահա ուզագ պիր մահէլլ տէկիլ տիր , օլ վագըթ
ճէվապընը չարուգ ալապիլիլիզ :

— Ա՛ չօճուղում , զաթէն պէն օլ մէքթուպուտա եազմագ
իլին , քէնտիմճէ նէ՛ գատար կիւճիւքլէր չէքմիշ , վէ Թէ-
րէտտիւտ իւզրէ պուլունմուշում տուր . . :

— Նի՛չին Թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունմագտէսին , մէր-
գում , հէր նէ գատար աճայիպ թապիաթլը վէ հիտտէթ-
միզաճ իսէ տէճ մէկէրչի բէք իյի պիր ատէմ տէկիլ մի տիր :
Մէկէրչի բէտէրիմին էն աթիզ տօթլարընտան պիրի տէ-
կիլ մի տիր . . . վէ պունլարտանտա ֆազլա օլարագ , մէ-
կէրչի պէյնիմիղտէ պիրտէ ագրապալըզ պուլունմագտա տէ-
կիլ մի տիր . . :

— Կիւղէլ էմմա , օ զէվալլը տախի բէք իյի պիր հալտէ տէկիլ տիր , օ տախի ֆազըր տըր , անճազ պիր գաչ բարասը պուլունմագ տա տըր . . . Բի՛մ պիլիր , պէլքի օ զէվալլը ատէմտէ , թէքիֆիմիզի դապուլ իտէմէեհճէկինտէն , էսէֆինտէն նաշի , ճէվապ վիրմէքլիքտէն իճթինապ իյլէմէքտէ տիր . . . :

— Փագաթ , վալիտէ , թէքրարէն սէօյլէրիմ , իհթիմալ տիր քի , մէքթուպունուզ էլինէ կէչմէմիշ տիր , մէկէրլի պուտա իհթիմալտէն տէկիլ մի տիր :

— Բէք ալէա , լաքին , եա մէքթուպումու ալմըշ տըր տա , ճէվապ վիրմէք իսթէմէմէքտէ իսէ , ա չօճուղում , օլ վիպքթ նա՛սըլ օլուր . . . տիմէք տիր քի , շու իքի չըդգտան պիրիսի , եա քէնտիսիտէ ֆազըր պիր հալտէ պուլունտուղունաան , պիզէ պիր իմտատ եաբամամագ տա տըր . . . վէ եախօտ , պիզիմ հալիմիզի աճըմագլըզը , քէնտինճէ պիր վազիֆէ ատտ իյլէմէմէքտէ տիր , իմտի , պու հալտէ , դալգըպտա պիր մէքթուպ տահա եաղմագլըզ , մէկէրլի եա բէտտ իւզրէ ճէվապ ալմագլըզ թէհլիքէսինի կէօզէ ալմըշ օլմագ , վէտէ եախօտ մէզէլլէթի դապուլ իթմիշ պուլունմագ օլմագ մը :

— Մատամքի էօյլէ տիր , դայրէթ վէ ճէսարէթի էլտէն պըրագմաեալմ , վալիտէ , պիլթիւն պիլթիւն իւմիտսիզ պիր հալտէտէ պուլունմագ տա տէկիլիզ եա . . . պէլքի եարըն սապահ իսպրլը պիր ճէվապ ալըրըզ . . . :

— Բիմտէ՛ն , Մ . տ՛Օպրի՛ն եիտէն մի :

— Շիւբհէսիզ . . . Հանը օլ պիր տէֆա միւսվէտտէսինի եաբաղընըզ մէքթուպ , բէք ալէա իտի , բէք սատէ սուրէթտէ վէ բէքտէ ըիզգաթէնկիզ իտի . . . տիւչար պուլունտուղունուզ հալի էսէֆ իշթիմալ , բէք թապլի պիր հալտէ օլարադ նագշ իտիլմիշ իտի , սիզ եինէ մէզքիւր մէքթուպու եաղսանըզ , ֆէնա օլմագ , պէլքի հալիմիզէ պիր մէրհամէթ իտէր . . . օ տէկիլ էմմա , իյի խաթըրմա կէլտի , քիմ իտի պիլմէմ , սիզին , մէրդում հազգընտա պու

մերթէպէ իւմիտ քէսիքիկինէ տիւշմէնիզտէն տօլաեր, սի-
զի թայերիպ կըլէմէքտէ իտի :

—Մէրգուսուն պիզի աճըմագլըդ, սայքի բէք ազ վա-
զիֆէսինտէն պուլունմագտա տըր. վագաա, վագթիլէ,
բէտէրին իլէ իւնս ու իւլֆէթ իւզրէ պուլունմագտէ օլ-
տուգտան պաշգա, զէվալլը պիքատէրիմտէն տախի, մեր-
գում Մ. տ'Օրպինների, Փարիսի թէրք իլէ, վէ քէնտի կէնճ
զէվճէսիտէ պէրապէր օլարագ, Նօրմանտիաեա չէքիլմէզ-
տէն էվվէլ, բէք չօդ վէ բէք իյի միւնասէպաթ իւզրէ պու-
լունմագտէ օլմասընը, չօդ տէֆա իչիթմիչ խոխմ. . :

—Իչթէ պէնիմտէ էն զիեատէ պատիի իւմիտիմ օլմագ-
տէ պուլունան խուսուս, մէզքիւր խուսուս տուր, եանի,
զէվճէսինին կէնճ պիր գատըն օլմասը տըր, չօդ ինթի-
մալ տիր քի, մէրգումէնին գալպի պիզի աճըեաճագ տըր. . :
Վէ պունտանտա գաթինազար, մատամ քի սահրայի պիր
էօմր կէչիրմէքտէ տիրլէր, բէք չօդ իյիլիքէր եաքապիլէ-
ճէքլէրինտէ չիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր. մէսէլա, զանն ի-
տէպիլիլիմքի, սիզի պիր վէքիլխարճ մագտմընտա եանլա-
ընա ալապիլիլէր, օլ վագթիլ պէնտէ չամաշըրլարընա չա-
լըշըր տիքէրիմ. . : Ձիւնքի, Մ. տ'Օրպինների չօդ սահիպ
սէքվէթ պիր զաթ օլտուլունտան, թապիաթիլէ տայիրէ-
լէրինտէ, տայիմա պիր չօդ իչ վէ մէէմուրիյեթլէր եքսիք
օլմաեաճագ տըր :

—Էվվէթ, լարին, նասըլքի սէօյլէտիմ, պիզի աճըերպ
վէ գանըրմագլըզա, բէք ճիւզիյեթ նէվինտէն օլարագ
պօրճու պուլունմագտա տըր. . :

—Նիլին, մէկէրչի բէք սէֆիլ վէ բէք աճընմաեա չայ-
եան պիր հալտէ պուլունմագտա տէկիլմիլիզ. . :

—Ղայէթլէ սահիպ չէֆգաթ վէ մէլհամէթ օլան գաթ-
լար նազարըլա պագլըտըղը թագաիրտէ, տօղրու տուր,
վագաա էօյլէ տիր :

—Ինչաալլա, կէրէք Մ. տ'Օրպինների վէ կէրէք մատա-
մասը տախի օ մագուլէ զաթլարտան տըրլար. . :

— Նիհայեթ , էկէրչի անտէն տախի պիր իմտատ կէօ-
րէմէեէրէք , պիւթիւն պիւթիւն նա իւմիտ գալաճագ օ ,
ըւր իսէմ , արթըգ օլ վադըթ , քիւլլի մահճուպիյեթի , վէ
պօշ թէքէպպիւրի պէր թարաֆ իլէ , մատամ տիւշէս տը Լա-
սէնիյէ պիր մէքթուպ եաղարագ միւրաճաաթ իտէճէկիմ :

— Հանը , շու Մ . տը Սէն-Րէմիւնին , չօգ տէֆա , ըիգգաթը
գալպիյեէնի վէ սախապէթի քէսիրէսի հազգընտա , մէտֆ
ուսէնալէր օգուտուղալ պիր գատընա , էօյլէ մի :

— Էվվէթ , բրէնա տը Նօարմօնուլն քէրիմէսինէ , մէր-
գում , մէզպուրէեի , թա չօճուգըւղուստան պէրու թա-
նըմագաէ օլուպ , վէ սայքի էվլատը մագամընտա մուա-
մէլէ իյլէմէքտէ իտի . . . չիւնքի , բրէնա իլէ պէրապէրտէ
բէք Նէտիմանէ սուրէթտէ կէօրիւշմէքտէ իտի . . . :

Մատամ տը Լասէնի բէք չօգ զաթլար թանըմագտէ օլ-
մալը տըք , վէ պինաէն ալէյ , չօգտա իհթիմալտէն տիր
քի , պիգիմ իչին պիր մահէլլ պուլապիլէճէք տիր :

— Օնտա հիչ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր , վալիտէ , լա-
քին , սէնին իհթիւղընըն Նէտէն Նէշէթ իթմէքտէ օլմա-
սընը պէն ֆէհմ իտէպիլմէքտէյիմ , շէօյլէ քի , սէն մէր-
գումէեի հիչ թանըմագտա օլմաեըպ , վէ բէտէրիմ իլէ զէ-
վալլը տաեըմ իսէ , Մ . տ'Օրպինեիեի , բէք ճիւզի թանը-
մագտա իմիշլէր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Վէլհասըլ , էկէրչի մատամ տը Լասէնիտէն տախի
պիր իմտատ ու մուապէնէթ կէօրէմէզ իսէք , սօն պիր իւ-
միտ թարիգինէ տահա միւրաճաաթ իտէճէկիմ տիր :

— Գա'նղի թարիգ տիր օ տէաիկինիզ , վալիտէ :

— Կէրչի բէք աղ իւմիտպախշ , վէ պէրքիտէ բէք տի-
վանէճէ պիր թարիգ տիր . . . լաքին , պու ճիւմէ իլէ
տախի , նէ՞ գարարը վար տըր , պիր քէրրէտէ անը թէճ-
քիւպէ իտէճէկիմ տիր . . . շէօյլէ քի , Մ . տը Սէն-Րէմիւնին
մախտումի , շէյ . . . տիր :

— Մ . տը Սէն-Րէմիւնին մախտումի վա'ր մը տըր , — տէ-
տի Գլէր քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ :

— Էվվէթ , Էվլատըմ , մերգումուն պիր մախտումի վար տըր . . :

— Լաքին , հիչ պիր տէֆա հադգընտա շադըրտը իթմէ . միշ տիր . . . վէ մախտումիննտէ հիչ պիր կիւն Անժէրէ կէտիկի կէօրիւմէմիշ տիր . . :

— Վադաա Էօյլէ տիր , լաքին , նէ սէպէպէ մէպնի օլաուղունա սէնին ադլըն իրէմէզ , անլաեամաղսըն , Մ . տը Սէն-Րէմի Փարիսի թէրփ իտէլի օն պէշ սէնէ օլմուշ տուր , վէ օլ վադըթտան պէրուտէ Էվլատընըն եիւզիւնիւ կէօրմէմիշ տիր :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ , վալիտէ , հիչ Էօյլէ պիր շէյ օլապիլի՞ր մի , մէկէրչի պիր ատամ օն պէշ սէնէ քէնտի բէտէրինի կէօրմէքսիզին տուրապիլի՞ր մի , աման եա Րէպպիմ . . :

— Կէրչի Էօյլէ տիր Էմմա , յի՛ չարէ քի , հադըգաթի հալտէ պէօյլէ տիր . . . Մ . տը Սէն-Րէմինն մախտումի հէմ բէք խաթըրլը վէ շէօհրէթլու , վէ հէմտէ բէք զէնկին օլտուղունտան . . :

— Զօդ մու զէնկին տիր . . . Էօյլէ իսէ նա՞սըլ օլուպտա բէտէրի ֆադըր հալ իւզրէ պուլունմադտա տըր :

— Մերգումուն Էվլատընըն զէնկինիկի , քէնտի վալիտէսինտէն միրաս գալմըշ տըր . . :

— Բէք ալէա , վէլէվ Էօյլէ օլտուղու հալտէ տախի . . . մէկէրչի պիր ատէմին , քէնտի բէտէրինի , ֆադըր հալ իւզրէ պըրադմասը ճայիզ օլապիլի՞ր մի . . :

— Զաթէն բէտէրի , մերգումսան հիչ պիր շէյ գապուլ իյլէմէմիշ տիր :

— Սէպէպ :

— Զօճուղում , պունուն տախի Էօյլէ պիր սէպէպի վար տըր քի , սանա իյզահ իտիպ սէօյլէեմէմ . ֆադաթ , շունու պիլիլիմ քի , պիրատէրիմտէն իչիթտիկիմ մէտհ ու սէնայէ նէզարէն , մերգում ղայէթլէ ալիճէնապ վէ Էհլի սախալէթ պիր տէլիգանլը իմիշ . . : Վէ մատամքի հէմ կէնճ :

վէ՛ ճէճտէ ալիճէնապիմիչ տիր, տիմէք տիր քի, բէք լյի պիր
 երւրէկէ մալիք պուլունմագտա օլմալը տըր . . . իմտի,
 իհլթիմալ տիր քի, մէրգում, գօճամըն, քէնտի բէտէրինն
 նէտիմ տօսթլարընալան պիրի ծլմասընը անլատըղընտա,
 պիզիմ հալիմիզէ մէրհամէթէն, եա պիր եէր, վէտէ եա-
 խօտ պիր իչ պուլմագլըղա հիմմէթ իտէճէք տիր . . . չիւն-
 քի, բէք չօդ միւթէպէր վէ մուաղղամ զաթլար թանըմագ-
 տա իմիչ, պինաէն ալէյհ, քէնտիսի իչին օլ պապտէ հիչ
 պիր կիւճլիւք պուլունմագտա տէկիլ տիր . . .

— Վէ պունտանտա գաթինազար, վալիտէ, չօդ իհ-
 թիմալ տիր քի, մէրգումտան, աճապա, սիզին, բէտէրի-
 նէ մէքթուպ ենզմանըղտան էվվէճէ, բէտէրի, հալէա Սն-
 ժէրտէ մի իմիչ տիր, եօդսա պաչգա պիր մահէլլէ կիթմիչ
 մի տիր անլաչըլապիլիր . վէ պինաէն ալէյհ պունտան, մէր-
 գումուն օլ պապտէ սիւքթիւթինին սէպէպիլ քէչֆ օլունուր

— Փագաթ, զոնն իտէրիմ քի, էվլատըմ, Մ. տը Սէն-
 Ռէմի իլէ մախտումի պէյնինտէ, հիչ պիր միւնապէպէթ
 պուլունմագտա տէկիլ տիր . . . լաքին, պու ճիւմէ իլէ
 տաթիլ, պիր տէֆա անըտա եօդլաեըպ սիւալ իտէպիլի-
 րիզ . . .

— Հալիլլէ պու թէճրիւպէեէ, էկէրչի Մ. տ'Օրպինեի-
 տէն խանըրլը սուրէթտէ պիր ճէվապալընամազ իսէ, միւ-
 րաճաաթ իտէճէքսինիզտիր . . . լաքին, սիզէ պիր շէյ սէջ-
 լէեէյիմ մի, սիզ հէր նէ սէջլէր իտէնիզ սէջլէյինիզ քէն-
 տիմէ ըաղմէն օլտուղու հալտէ տաթի, պէն հալէա, օլ
 պապտէ քէնտի երւրէկիմտէ պիր իւմիտ հիսսիթմէքտէյիմ

— Իյի էմմա, պէն մէրգումա մէքթուպ եազալը խայլի
 կիւն օլմուշ տուր, ա չօճուղում, վէ քէնտի սէֆալէթ ու
 ֆէլաքթիթիմիզին սէպէպլէրինիտէ անլաթտըրմըղմ տըր,
 հալ պու քի, եինէ հիչ պիր ճէվապալալմամըղը տըր . . .
 էվվէթ, հալէա պիր ճէվապալ վիրմէմիչ տիր . . . պէն մէք-
 թուպու ագչամըն սաաթ տէօրտիւնտէն էվվէլ վիրմիչ ի-
 տիմ, տիմէք տիր քի, Օպիէ չիֆթլիբլէրինէ, ֆէրտասը սա-

պահար վասըլ օլմուշ տուր . . . վէ ծնտան պէրուտէ պէշ
կին միւրուր իթմիշ օլտուղու թագաւրտէ , հէնուղ պիր
ճէվապա նայիլ օլամամըշը տըր . . . :

—Քիմ պիրիր , պէլքի մէրգում , պիղիմ իշին պիր իշ
թէտարիք վէ թէհիյեթ իթմէզտէն էվլէլ պիր ճէվապ եազ-
մագ իսթէմէմիշ տիր :

—Ալլահ տիհանընտա՛ն իշիթսին , էվլատըմ , է՛յ , քիմ
պիրիր , ինշաալլահ էօյլէ տիր :

—Վալիտէ , պէնիմ իւմիտ վէ իթիգատըմա նէզարէն ,
մութլագա պէօյլէ օլմալը տըր , իշին հալի բէք սատէ սու-
րէթտէ օլարագ , էօյլէ կէօսթէրմէքտէ տիր . . . եօգսա ,
էկէրչի էօյլէ օլմամըշ օլտա իտի , թէհի եէրտէ սիզի պէք-
լէթտիրմէյիպ , անինտէ պիր ճէվապ վէ մալիւմաթ վիր-
մէքլիկի իգթիզա իտէր իտի :

—Պագաթ , շուտա իհթիմալտէն տիր քի , պէլքի , հիշ
պիր իմտատ վէ մուավէնէթի միւրատ իթմէտիկինտէն ,
էհէմնիյեթ վիրիպտէ ճէվապ վիրմէքլիքտէն տախի իմ-
թինա իյլէմէքտէ տիր , . . . :

—Ա՛ , վալիտէճիկիմ . . . հիշ էօյլէ պիր շէյ իհթիմալ-
տէն օլապիրի մի . . . մէկէրչի մէրգում , տէրտ ու սէֆա-
լէթ բէնշէսինտէ մէթրուր պուլունան պիշարէլէրին , տա-
յիմա իւմիտ իւզրէ պուլունուր օլտուղլարընը պիլմէքտէ
տէկլիլ մի տիր . . . :

—Հայքֆ քի , չօճուղում , պազը քէրրէ ինսանլար օլ
մէրթէպէ պիգայտ օլուպ , վէ սէֆիլլէրէտէ օլ մէրթէպէ-
տէ էհէմնիյեթ վիրմէմէքտէ վէ աճըմամագտա տըրլար
քի , սէֆալլէթ վէ ֆէլաքէթ տէնիլէն շէյին , նէ օլմասըն-
տան տախի պիսապէր պուլունմագտա տըրլար :

—Իյի էմմա , իշթէ մէրթուպ եազմըշսընը տըր եա ,
էլպէթթէ մէքքիւր մէրթուպունուղու օգուտուղունտա ,
հալի սէֆալլէթ իշթիմալիմիզէ բէք ալէա վազըֆ օլմուշ
տուր . . . :

—Մէկէրչի եալընը մէքթուպումու օգումագլա , հէ-

միշտ տիւշար օլտուղումուզ մէրագ ու էնտիշէի, վէ տէրտ ու մէշագգաթը թասմիմ ու թէսավիուր իտէպիլի՛ր մի, մէկէրչի եալընըզ մէքթուպումու օգումմաղլա, պիղիմնէ մէր թէպէ սէֆալէթ ու մէղէլլէթ բէնչէսինտէ օլուպ, վէ պու մէէլուն էվտէտէ, նէ եօլտա հէյպէթ վէ տէհչէթ իւզրէ կիւնէր, սաաթլար, վէ տագըզալար կէշիրմէքտէ պուլուն, տուղումուզու անլաեապիլի՛ր մի . . . վէ, նիհայէթ, մէկէրչի մէրգում, եալընըզ պէնիմ մէքթուպումու օգումմաղլա, իւէրուտէ տիւշէճէկիմիզ տէհչէթամիզ ֆէլաբէթ-վիրտապլարընը թէխայեիւլ իտէպիլի՛ր մի . . . Լաքին, պագս սանա, ա՛ չօճուղում, արթըզ պու լագըրտըլաղը պէրթա-րաֆ իտէլիմ. . . հաֆըզ Ալլահ . . . ա՛, նի՛չին պէօյլէ տիթրէմէքտէսին . . . նի՛չին պէօյլէ պուղ կիպի սօումագտասըն . . .

— Խայր, վալիտէ, խայր . . . Թէհի եէրտէ էհէմիլիէթ վիրիպտէ մէրագ իթմէյինիզ, պէնիմ հիչ պիր շէյիմ եօգ տուր. լաքին, սէն պանա շունու սէօյլէ, հայտէ էօյլէ ֆարզ իտէլիմքի, հիչ պիր բարամըզ դալմամըլ տըր, շու սանտըզտա պուլունան պիր գաչ ղուրուշումուզուտա սարֆ իտիպ պիթիրմիշիզ տիր . . . մէկէրչի, օլ վագըթ, ֆարիս կիպի պու մէրթէպէ ղէնկին պիր մէմէքէթտէ . . . իրիմիզին տասի, պիր իչ պուլամանըպտա, ֆէնա պիր տաէմին, սէնին քիւլլի վարիտաթընը ղասպ իթմիչ օլմասը սէպէպինտէն . . . անըլդտան էօլմէքլիկիմիզ, իհթիմալտէն ատա օլունապիլի՛ր մի:

— Սո՛ւս օլ, պէտպաթիթ չօճուզ, սո՛ւս օլ . . .

— Նի՛չին, վալիտէ, տիմէք տիր քի, սահիհէն աճըլդտան էօլմէքլիկիմիզ իհթիմալտէն տիր, էօյլէ՞ մի:

— Օ՛ֆ, սո՛ւս օլ տէտիմ սանա, սո՛ւս օլ . . .

— Իյի եա, մէկէրչի ճէնապը Հագգ, հէր չէի պիլմէքտէ, վէ հէր շէյէ գատըր ու միւզթէտիր պուլունմագտա տէկլլ մի տիր, իմաի էօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, նա՛մըլ օլուպտա, պիղի պէօյլէ մէթրաք պիր հալտէ պը-

րադմադտա տըք , մէկէրչի պիզ քէնտիսինէ գարշը պիր ա-
մէլ ու հարէքէթտէ պուլունմո՛ւշմուեուզ տուր :

— Աման չօծուղում , ըէճա իտէրիմ , պու եօլտա հիւզ-
նէնկիզ հալլէր իւզէրինէ տիւշիւնմէ . . . վէլէվ պիւյիւք
պիր սէպէպլէր պուլունմագտէ օլմատըղը թագտիրտէ տա-
խի , սէնին կիւզէլ կիւզէլ հալլէր հագդընտա իւմիտ իւզրէ
պուլունմանը , պէօյլէ մէրագ վիրիճի շէյլէր տիւշիւնմէնտէն ,
ջո՛գ զիեատէ սէվէր մէմնուն օլուրում . . . հայտէ , արթըգ
պունտան պէօյլէ , սէֆապախշ խէեալաթլար տէրեալարը-
նա տալաճալլկա տայիր սէօլ վէր քի , գալպիմ բահաթ
օլտուն , զիրա , սէն քէնտին տախի բէք իյի պիլիրսին քի . . .
էօյլէ մէրագ վիրիճի շէյլէրէ տաեանամամ , անինտէ մահ-
զուն օլուր , վէ գայքէթ ու ճէսարէթտէն տիւշէրիմ . . .

— Էվվէթ , Էվվէթ , պիզ իւմիտվար օլմալըեըզ . . . էօյլէ
եաբմագլըգ տահա էվլէա տըք : Գարուճունուն եէկէնի ,
մութլագա պու կիւն բօսթ ըհսթանթտան պիզէ պիր մէք-
թուպ կէթիրէճէք աիր . . . Լաքին , իյթէ պիր մասրաֆ
տահա , հալիյլէ պիր գաշ գուրուշտա մէրգումա վիրմէքլի-
կինիզ իգթիզա իթմէրտէ տիր . . . գաթէն բարամըզ գալ-
մամը իքէն , պիր գաշ գուրուշ տահա էքսիլէճէք աիր . . .
վէ պունատա սէպէպ պէնիմ , թագսիրաթ պէնտէ տիր . . .
էկէրչի տիւն վէ պու կիւն պէօյլէ բահաթսըզճա պիր հալ-
տէ պուլունմագտէ օլմասա իտիմ , հալիյլէ օլ վագըթ , Էվ-
վէքի կիւն եաբտըղմըզ միսիլու , բօսթաեա սէնինլէ պիր-
լիքտէ պիզզաթ քէնտիմիզ կիտիպ եօգլաեա պիլիր իտիք
. . . հալ պու քի պէնի պէօյլէ եալընըզ պըրագմագ իսթէ-
մէտիկինիզտէն , եալընըզ քէնտինիզտէ կիտէմէեէրէք , մէր-
գումու կէօնտէրմէքլիկէ մէճպուր օլտունուզ :

— Ա չօծուգ , մէկէրչի պէն սէնի պուրատա եալընըզ
պըրագըպտա կիտէպիլիր մի իտիմ . . . պագսանա . . .
տահա շիմոի կէօրմէտին մի . . . օլ միսկին հէրիֆ գաբու-
մուղու զօրլաեըպ աշմատը մը , եա մա՛ղալլահ , սէն եա-
լընըզ օլմուշ օլտա իտին , հալին նի՛ճէ օլաճագ իտի :

—ՕՖ, ամա՛ն վալիտէ, անքն լագըրաըսընը իթմէ...
ղիրա, ֆիքրիմէ կէլտիքճէ, իւզէրիմաէ պիր էսէրի տէհէթ
հասըլ օլմագտա տըր . . .

Պու հէնկեամտէ սըզը սըզընա օտալարը գարուսու
վուրուլտու :

—Ամա՛ն եա Բէպպիմ . . . եինէ՛ կէլտի, եինէ՛ կէլտի,
—տէյի պաղըրտը մատամ տը Ֆէրմօն, զաթէն, էվվէլքի
գօրգուսու թէէսսիրի պիւթիւն պիւթիւն կէլմէմիշ օլտու.
ղու հալտէ, պիր գաթ տահա տիւչարը հէյպէթ ոլարագ
. . . վէ քէմալի սիւրաթ վէ թէլաշ իւղըրէտէ թրարէզահը,
գաբունուն արգասընա տօղըու սիւրիւ վիրէրէք :

Լաքին, պատէհու, մէրգումէ տիշարտան պապա Մի.
գունուն սէսինի ալտըզընտան, գօրգուսու թէսկին օլտու :

—Մատամ, եէկէնիմ Անտրէ բօսթ րէսթանթտան կէլ-
տի . . . Ս. վէ Զ. հարֆլէրինէ խիթապէն պիր մէքթուպ
կէթիրտի . . . մէգըիւր մէքթուպ ուզագ. պիր մահէլլտէն
կէլմիշ տիր . . . իմտի իքի ղուրուշ բօսթա բարասը իլէ,
մէրգումուն աեագ թէրինի տախի վիրէճէկինիղտէն . . .
պիր ֆրանգ հիմմէթ իթմէլիսինիղ . . .

—Վալիտէ . . . կէօրտիւնիւզ միւ, իշթէ տիշարտան
պիր մէքթուպ կէլմիշ տիր, արթըգ սէլամէթէ չըզըպ գուր.
թուլաճաղըգ տըր . . . մէգըիւր մէքթուպ, եա Մ. տը Սէն
—Բէմիտէն, վէ եախօտ Մ. տ'Օրպիսեհիտէն օլմալը տըր: Ա՛հ,
ղէվալլը վալիտէճիկէղիմ, նաֆիլէ եէրտէ տիւչիւնիւպ տէրո
ու մէրագ իյլէմէքտէ իտին, արթըգ րահաթ օլաճագսըն
տըր, արթըգ պէնիմ իչին էլէմ ու էնտիշէ իւղըր օլմեա-
ճագսըն տըր, վէ պունտան պէօյլէ իգպալ ու սէատէթ իւղըր
պուլունաճագսըն տըր . . . նիհայէթ իւլ էմի, Ալլահ ա-
տիլ տիր . . . Ալլահ րահիմ ու քէրիմ տիր . . . —տէյի
պաղըրտը կէնճ դըզ, օլ մէլէքսիմա բուլինտէ պիր էսէրի
զիեայի հալալէթպախշ բարլամեա պաշլատըղը թագ-
տիրտէ :

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի . . . վիրինիղ պագա .

երմ . . . հայտե, չաբուգ, վիրինիդ, —տէտի մատամ տը
Ֆէրմն ալէթթաճիլ թրաբէզաբը կէրի չէքիպ վէ գաբու-
եու նիմ աչարագ :

—Նասըլ քի սէօլէտիմ, պիր ֆրանգ վիրէճէքսինիզ
տիր, մատամ, —տէտի մէրգուլ մէքթուպու թագտիմ ի-
տէրէք :

—Բէք իյի, էֆէնտի, ազաճըգ տուրունուզտա բարաբը
վիրէյիմ :

—Ա, մատամ, աճէլէսի՛զ նէ տիր, եավաչ եավաչ օլ-
սուն . . . զաթէն պէն եօգարը չըգաճաղըմ, օն տագը-
գատան ինտիկիմոէ, ուղրար ալըրըմ :

Պապա Միգու մէքթուպու վիրտիքտէն սօնրա պըրա-
զըպ կիթտի :

—Պու մէքթուպ Նօրմանտիատան տըր . . . տամղասը
իւզէրինտէ Օպիէ տէյի եազըլմըչ տըր . . . տիմէք տիր քի,
Մ. տ'Օրպինեիտէն օլմալը տըր, —տէյի պաղըրտը մա-
տամ տը Ֆէրմն մէրթուպուն իւզէրինէ պագըպ, «մա-
տամ Ս. Զ. բօսթ րէսթանթ, Փարիս . » (1) տէյի օգու-
եարագ :

—Է՛յ ճանըմ, վալիտէ, կէօրտիւնիլզ միւ, հագգըմ
եօգ մու իմիչ . . . աման եա Րէպպիմ, եիւրէկիմոէ նա-
սըլ աթմագտա տըր . . .

(1) Մատամ տը Ֆէրմն, մէքքիւր մէքթուպու, սօն իգամէթ-
կեանընտա եազմըչ օլուպ, վէ նէրէեէ կիտիպ գալաճաղընրտա պիլ-
մէքտէ օլմատըղընտան, Մ. տ'Օրպինեիտէ, էկէրչի ճէվապ իթատը-
նա հիմմէթ իտէճէք օլուր իսէ, բօսթ րէսթանթա կէօնտէրմէքլիկէ
հիմմէթինի րէճա իթմիչ իտի . հալ պու քի, էկէրչի, պիր մէքթուպ,
աչըգտան, քէնտի նամ ու իւնվանընա օլարագ եազըլաճագ օլուր ի-
սէ, բօսթատան ալմաեա կիթտիկիտէ, քէնտիսինի թանթտըր-
մաք իչին, բասթօրթուսու կէօսթէրմէսի լազըմ կէլիպ, վէ նասըլ քի
մալիւմ տուր, բասթօրթուսա պուլընմատըղընտան, եալընըզ մէզ-
քիւր իքի հարֆա խիթապէն եազըլմասընա էչէտտի լիւզըմ կէօր-
միւչ իտի :

— Իշթէ պիգիմ հաեաթ ու մէմաթըմըզ պու մէքթուպա թապի պուլունմագտա տըր . . . — տէտի մատաֆ տը ֆէրմօն պօզուգ պիր սէս իլէ սէօյլէեհէրէք , վէ մէքթուպուտա չօճուղա կէօթէրէրէք :

Մէրգումէ գատըն իքի տէֆա մէգքիւր մէքթուպու էլլէրի տիթրէեհէրէք աչմագ իսթէտի իսէ տէ , իքի տէֆա սընտա տախի ճէսարէթ իթմէտի :

Արթըզ օլ հալտէ , մատամ տը ֆէրմօն իւզէրինտէ հասըլ օլան իզթիրապը տէրունի թարիֆ իթմէքլիք , միւմքին օլամագ , զիրա , մէրգումէ , պիր թարաֆտան , մէգքիւր մէքթուպտան , պիր իւմիտ պէքլէմէքտէ օլտուզու թագաթրտէ , մուղայիքի օլարապ . տիւչարը մէյեուսիյիէթ օլլաճաղընտան տախի գօրգուպ տիթրէմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , թըպգը , պիր գումարպազըն , բարալարընը զայօ իտիպ իտիպտէ , քիւլլի իւմիտի սօն չիրալարը իւզէրինտէ գալտըղընտա , նէֆէսի գըտալարագ , վէ կէօլէրի բարլանարագ , եա պիւթիւն պիւթիւն պատիի խարապիյեէթի , վէ եատա , պիւլաք , մուճիպի ինէա վէ սէլամէթի օլանագ օլան սօն քեաղըտա պէքլէմէսինէ մանէնտ պիր հալի բիւր խէլէճան իւզրէ , վէ եախօտ , պէլլիտէ տնտէն տախի զիեատէ միւլթէրիպ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի : Ինսան աճայիպ պիւր տույղուեա մալիք պուլունմագտա տըր , պիր սանիյեէ զարֆընտա , իւմիտլէրին թա էն պալէա տէրէճէլէրինէ գատար չըգտըլը կիպի , եինէ տյնի միւտտէթ զարֆընտա , իւմիտսիզլիկին վէ զայրէթսիգլիկինտէ , թա էն տէրին կիրտապլարընա գատար էնիպ ախլէր . էվլէթ , աէջալի վէ պէտպալսթ քիմէսնէլէյ կէրէք պիր ատէֆտէն իմտադ ու մուլվէնէթ էմէլինտէ օլտուգլարընտա , վէ կէրէք նիեազ ու իսթիաալարընըն ըէտա օլունաճաղը գօրգու վէ չիւրհէտինտէ պուլունտուգլարընտա , պիւ միւնտվէպէ , պիրպիրինէ տապան տապանա զըտտ օլան տույղըլար իլէ միւթէէսսիւր օլուրլար , չէօյլէ քի , պիրինէ պիր կիլիք եաբմըլ օլան ատէմ հագգընտա , քէ :

մալի թէշքքիւր իւզրէ պուշունուպ, վէ քէնտիւքրի բիւզ
 իգպալ ատտ իյլէտիքլէրի կիպի, մուղայիւրի օլարագ, խօտ-
 պին վէ մէրհամէթսիզ ատէմլէրի կէօրտիւքլէրինտէ տա-
 խի, զիեատէտիյլէ միւթէէսսիւֆ օլուրլար, Համիյեթ ու
 սախավէթլէ մէէլուֆ պուլուննան զաթլաքըն, չայեանը
 լութֆ ու մէրհամէթ պիշարէլէր կէօրտիւքլէրինտէ, տա-
 յիմա քէնտի սախաւէթլէրինի իպրագէ հիմմէթլէրի իհ-
 թիմսլտէն պուլունտուղու կիպի . . . տպիմա ըէտտ իւզ-
 րէ ճէվապ վիրէնլէրին տախի, չօգ տէֆա, իպրագը ֆիւ-
 թուվլէթ իյլէմէլէրի իհթիմալտէն տիր, ֆագաթ, էլզէ-
 միյեթլտէն օլան շէյ շու տուր քի, պուշլար, պէտպախթ-
 լարլն վէ եախօտ սէֆիլ ու միւհթաճինին, քէնտիլէրտէն պիր
 իմտատ ու մուալէնէթ պէքլէյիպ, վէ օլ պապատէտէ իւ-
 ղիտ իւզրէ պուլունտուղլարը վագըթտա հիսս իյլէտիքլէ-
 րի չիւքրանիյեթ տույղուսույլա, մուղայիւրի օլարագ, ա-
 ճապա ըէճալարը գապուլ օլունմանըպտա ըէտտ օլունա-
 ճագ մը տըր տէյի չիւքնէ վէ գօրգու տագըգալարքնտա
 հիսս իյլէտիքլէրի տույղուեու, եա պիլմէլի, վէտէ եախօտ
 կէօրմէլի տիրլէր . . . էվլէթ, էօյլէ ատէմլէրին, Ինսէ Դե-
 րուլէն . . . քէնտիլէրէ միւհթաճ օլուպ, վէ միւրաճա-
 տթ իտէն պիշարէլէր իւզլէրլէրինտէ, պիր պիրինէ տապան
 տապանա գըտտ, հնէ եօլտա հիպիեախլար հուսուլինէ սէ-
 պէպիյեթ վիրմէքտէ օլմալարինը պիլմէքլիքլէքի էլզէմիյ-
 եթտէն տիր :

— Ենէ՛ գատաթ զայիֆ թապիաթլըլըգ տըր պու, — տէ-
 տի մատաթ տը Ֆէրմօն քէրիմէսի եաթաղը իւզէքինէ օթու-
 րարագ, վէ էլէմպախշ պիր թարղտա կիչլու մսէեէրէք, —
 թէքրարէն սէօյլէրիմ, ա պէնիմ պիշարէ Գլէքիմ, իչթէ
 պիզիմ հոեաթ ու մէմաթըմքզ պու մէքթուպին տէրու-
 նինտէ մահֆուզ պուլունմագտա տըր . . . — մէրգուլմէ
 գատըն պունու սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, մէքթուպուտա
 չօճուղա կէօթէրմէքտէ իտի. — միւնտէրիճաթընը անլա-
 մագ զայրէթի աթէշիլէ եանմագտա օլպուղթւմ թագալիւր-

տէ, զարիպ եերի շուրասը տըր քի, աչըպտա օգուճաեա պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ յիմ. . . Էկէրչի իչինտէ խայրսըզ պիր ճէվապ վար իսէ, օֆ, օլ վագըթ, տահա զի-եատէ ֆէնա օլաճաղըմ տըր, էվլէթ, աչըպտա օգուտու-ղումա նէտամէթ կէթիրէճէկիմ տիր. . .

— Եա, անըն մուղայիրի, իչինտէ իմտատ ու մուլէ-նէթէ տայիր պիր վատ ու իւմիտ պուլունմագտա իսէ, — օլ վագըթ նէ եաբարսըն, վալիտէ. . . քիմ պիլիր, պէլ-քի պու ու ֆաճըզ պիր մէքթուպ, պիզիմ, սահիլի սէլամէթէ չըգմազլըղըմըղը մուճիպ օլաճագ տըր, պէլքի Մ. տ'Օր-պինեի քէնտի գօնաղընտա, պիզիմ իչին միւնասիպ պիր խըտմէթ հաղըրլամըլ տըր, իչթէ օլ վագըթ, նայիլի սէա-տէթի հալ օլմուչ օլաճաղըզ տըր, վէ տիմէք տիր քի, էյլէ չըգտըղը թագտիրտէ, սէվինէճէք տագըգալարըմըղտան պիր գաչ ատէտլէրինի, թէհի եէրտէ զայպ իթմիլ օլա-ճաղըզ տըր, էյլէ տէկիլ մի:

— Վագաա էյլէ տիր, չօճուղում, լաքին, եա գալ-գարտա, մուղայիրի օլարագ, ֆէնա պիր խապէր չըգար ի-սէ. . .

— Խայր, վալիտէ, սիզ օլ չիւբհէնիզտէ ալտանմագ-տասընըզ, պէն քեամիլէն իւմիտ վէ էմնիյեթ իւզրէ պու-լունմագտաեըմ. կէօրէճէքսինիզ, պէնիմ սէյլէտիկիմ կի-պի չըգաճագ տըր, Մ. տ'Օրպինեի, սիզէ վիրէճէկի ճէ-վապը, միւճէրրէտ, պաչգա պիր սէպէպէ մէպնի կիճիք-տիրմիլ օլմաեըպ, իլլա, թէքմիլ պիր ճէվապ, վէ գալի պիր իւմիտ վիրմէքնիյեթիլէ կիճիքտիրմիլ օլմալը տըր. . . Բէճա իտէրիմ, վալիտէ, էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիզ, շու մէքթուպու պիր տէֆա կէօրէյիմ, պէն եալընըզ ա-նըն իւզէրինտէքի եաղընըն թարգընտան պիլէ միւնտէրի-ճաթը ըուհունու քէչֆ իտէպիլիրիմ. թամամ, իլթէ չիմ-տի սիզէ տահա զիեատէ էմնիյեթ իւզրէ տէրիմ քի, — տէտի Գլէր մէգքիւր մէքթուպու վալիտէսի էլինտէն ալըպ կէօլտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, — պու եաղընըն կիւզէլի-

կի, սատելիկի, տողրուլուղու, վէ դավիճէ պիր սուրէթտէ եազըլմըչ պուլունմասընտան տախի անլաչըլմագտա տըր քի, պունու եազան զաթ, տողրու, վէ համուսլու, վէ ալիճէնապ, վէ տայիմատա քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն միւհթաճինէ, լութֆ ու հիմմէթ իթ մէքլիկէ ալըչմըչ պիր զաթ օլմալը տըր . . .

—Աման, ըհճա իտէրիմ, Գլէր, էջլէ բէքտէ տիվանէնէ իւմիտլէր իլէ քէնտինի ալտաթմա, զիրա, օլ վագըթ, պիւթիւն պիւթիւն ճէսարէթիմ քէսիլիր հիչ աչամազ օլուրում . . .

—Սիւպհան Սլլահ, ա պէնիմ վալիտէճիկէղիմ, նիչին պու մէրթէպէ թէրէտտիւա իտիպ վէ գօրգմագտասընըզ, էկէր իսթէր իսէնիզ, սիզ տահա մէքթուպու աչմազտան էվլէլ, պէն մանլինի խապէր վիրէյիմ սիզէ, իչթէ մանլի չու քէլամլարտան իպարէթ պուլունմագտա օլմալը տըր, «Մա տամ, մէքթուպունուղու ալտըմ, վէ հալի բիւր սէֆալէթինիկի օգուտուղումու տախի, կէրէք սիզի, վէ կէրէք քէրիմէնիկի, վիէատէսիլէ աճըտըմ, իմոի, էկէրչի, տայիրէմ նէզարէթինի տէր իւհտէ իթմէքլիկի միւրատ իտէր իսէնիզ, հէման գալգըպ կէլմէնիկի ըհճա իտէրիմ . . . »

—Աման չօճուղում, թէքրարէն եալվարըրում . . . օլ մէրթէպէ պիւյիւք պիւյիւք իւմիտլէր իլէ ֆիքր ու գալպինի իչլալ իլլէմէ . . . զիրա, մաազալլահ, մուղայիրի չըգաճագ օլուր իսէ, սօնունտա տահա զիեատէ ֆէնա օլուրուղ . . . Բէք ալէա, հայտէ ճէսարէթ իտիպտէ աչը վիրէյիմ, —տէտի մատամ տը ֆէրմօն մէքթուպու չօճուղու էլինտէն ալարագ, վէ միւհրիւնիւ աչմաեա հազըրլանարագ .

—Ա՜ֆէրին վալիտէ, հայտէ պագալըմ, —տէտի Գլէր կիւլիւմսէնէրէք, վէ քէնտի սիննինէ մախսուս սուրէթտէ պիր էմնիյեթի ազիմէ իւզըրէ օլտուղու թագտիրտէ տախի, «—հէլէ պէնտէ, զաթէն, իւմիտ վէ ճէսարէթ պէր քէմալ իտի, վէ երնէտէ էվլէքի իտտատմտաեըմ էկէր իս-

Թէր իսէնիզ, վիրինիզ պէն քէնտիմ, հէմ աշաերմ վէ հէմ տէ օգուհաերմ. . . հա՛, նա՛սրլ, իսթէրմիսինիզ. . . վայ գօրգադ վա՛յ, հալէա ճէսարէթ իտէմէեօրսունուզ. . . :

— Բէք ալէա, հալտէ սէն աչ. . . Էոյլէ օլմասընը եվլէա սաեարըմ. . . լաքին, խայր, խայր, պէն քէնտիմ աշսամ տահա զիեատէ իյի օլուր. . . :

Վէլհասըլ մատամ տը ֆէրմօն, հատտէն զիեատէ պիր թէրէտտիւտ վէ պիր գօրգու իւզրէ, մէքքիւր մէքթուպու աշտը :

Գլէր տախի, հէր նէ դատար էվլէլի օլ մէրթէպէ էմնիյեթ վէ ճէսարէթ իւզրէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, մէքթուպ աշլըր աշլըմագ, սինէսի վուրմաեա, վէ նէֆէսի դըստալմաեա պաշլամագտա իտի :

— Բէքճէ օգու, վալիտէ, — տէտի Գլէր :

— Ուզըն պիր շէյ օլմաեըպ, վէ հէմ տէ գօնթէս տ'Օրպինեի թարաֆընտան տըր, — տէտի մատամ տը ֆէրմօն մէքթուպուն իմպսընա պագարագ :

— Զօգ իյի, շօգ իյի, կիւզէլ պիր ալէամէթ տիր պու. . . Կէօրտին միւ, վալիտէ, մէրգումէ օլ ինսանիյեթլի վէ կէնճ դատըն, պիղզալթ քէնտիսի իթայի ճէվապէ հիւմէթ իթմիշ տիր :

— Տուր պագպըմ :

Վէ մատամ տը ֆէրմօն, սէսինտէ պիր տիթրէյիշ պուլունտուղու հալտէ, շու աթիաէքի սուրէթտէ օգումաեա պաշլատը :

«Մատամ,

«Մօնսիէ տ'Օրպինեի, պիր վագըթտան պէրու աղըրճա քէյֆսիզ պուլունմագտէ օլուպ, վէ պէնտէ պու կիւնլէրտէ պուրտտա պուլունմատըղըմտան, սիզէ ճէվապ վիրէմէմիշ տիր. . . »

— Կէօրիւեօրմուսուն, վալիտէ, մէրգումտա պիր թագսիքաթ պուլունմագտա տէկիլ իմիշ :

— Տիւնէ, տիւնէ. . . :

«Պու սապահ փարիստէն ավտէթ իթմիշ օլտուղունմտան, մատամ, Մ. տ'Օրպինեի իլէ պիրլիքտէ, մէթուպունուղու օգուեուպ միւթ ալլաա իթտիքտէն սօնրա, իթայի ճէվապա միւսարաաթ իյլէմիշլ'մ տիր: Մտտմամ, հէր նէ գատար իշար իթմիշ իսէնիլտէ, Մ. տ'Օրպինեի, պիրատէրինիլէ միւնասէպաթ իւլըրէ պուլունտուղունու, բէք աղ տէր խաթըր իտէպիլմէքտէ տիր: Վէ ղէվճինիղին իամինէ կէլինտիքտէ, կէրչի տէր խաթըր իտէպիլմէքտէ իսէ տէ, նէրէտէ, նասըլ, նէ միւնասէպէթլէ, վէ ճախօտ քիմտէն իշիթմիշ օլմասընը, պիր տիւրլիւ պիլէմէմէքտէ տիր: Վէ նօթէր ժադ ֆէրան ալէյհինտէ, պիր սուրէթի խաֆիֆէտէ օլարագ ղուհուրա կէլմիշ օլան նէհպ ու ղասպ ազլիեաթընա կէլիննէ, Մ. տ'Օրպինեիին իթիգատընա նազարէն, պիւլիւք պիր եանլըշլըպ օլմալը տըր, վէ բէք պիւլիւք պիր իթմիրա նազարըլլա պաղըլմալը տըր, ղիրա, մէրգում օ հօլտա պիր ատէմ օլմատըգտան պաշգա, պիւղիմ քէնտի նօթէրիմիլ պուլունմասըլլա իֆիթիտար տախի իթմէքտէյիլ: Մատամ, կէրէք պէն քէնտիմ, վէ կէրէք ղէվճիմ, Մ. ժադ ֆէրանը բէք իյի թանըմագտա, վէ քէնտի տօղրուլուղու, վէ նամուռ ու իթիպար հագգընտա տէրքեար օլան տիգգաթ ու ղայրէթի հագգընտա, իզհարը թէհայեիւր իյլէմէքտէյիլ: մէրգում ղայլթլէ տինտար: վէ ղայթթլէ շայեանը հիւրմէթ ու րիայէթ պիր զաթ օլտուղու հալտէ, սիղ իսէ, պիլմէեէրէք, նահագգ եէրտէ, իթթիհհամէ գալգըշմագտաընը: Վէլհասըլ, մատամ, սիղէ խապէր վիրիրիմքի, Մ. տ'Օրպինեի, հէր նէ գատար, կիրիֆթար պուլունտուղունուզ հալի սէֆալէթ իշթիմալտէն տօլաեը, ղիեատէսիլէ էսէֆ իյլէմէքտէ իսէ տէ, անըն սէպէպի հագգըքըսընը արաեըպ վագըֆ օլմալըղք քէնտույէ րաճի պիր քէյֆիյեէթ օլմատըղընտան, սիղէ իմտատ ու մուաէէնէթ իթմէքլիկի, քէնտիննէ իշթիմալին խարիճինտէ կէօրմէքտէ տիր:

«Իմտի, մատամ, Մ. տ'Օրպինեի թարաֆընտան էսէֆի

ազիմ պէտանիյլէ պերապեր, պէն տախի Թագտիմի հիւր-
մէթ ու թէէսսիւր իտէրիմ: «ԳՅԷՆ ԴՕՐԱԿՆԵՒ.»

Անա վէ գըզ, քէտէրլէրինտէն նաչի նէ եարաճագլա-
րընը շաշըրարագ, վէ տիհանլարըն աշըպտա պիր լագըր-
տը պիլէ սէօյլէմէկէ միւգթէտիր օլամաեաքագ, պիրպիրի
եիւզիւնէ պագմաեա պաշլատըլար:

Պու արատա պապա Միգու գարուեա վուրարագ,

—Մատամ, շու քսթա բարասը իլէ եէկէնիմին իւճ-
րէթինի հիմմէթ իտէրիմիսինիզ, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պիր
Ֆրանգ հիմմէթ իտէճէքսինիզ տիր:

—Ա, տօղրու տուր, էօյլէ եա, պէօյլէ պիր կիւզէլ
հավատիսի միւնտէրիճ պուլունան պիր մէքթուպ, մէկէր-
չի պիր Ֆրանգը տէյմէ՛զ մի . . . մէկէրչի պէօյլէ պիր մէք-
թուպ իչին, իքի կիւնլիւք նաֆագամըզըն պէտէլինի ֆե-
տա իտէր իսէք, պիւյիւք պիր չէ՛յ մի եաբմըշ օլուրուզ . . .

—տէտի մատամ տը Ֆէրմօն աճը աճը պիր կիւլիւմսէյիշ
իլէ, վէ էլինտէքի մէքթուպու քէրիմէսի գարեօլասը իւ-
զէրինտէ պըրագարագ, քիլիտսիզ քիւհնէ պիր սանտըղա
տօղրու կիթտի, վէ էկիլիպ մէգքիւր սանտըղը աշտը:

—Հաֆը՛զ Ալլահ, պուրաեա պիր խըրսը՛զ կիրմիշ տիր,
բարամըզը՛ չամըշ տըր . . . —տէյի պաղըրտը պիշարէ գա-
տըն տիւշարը հէյպէթ օլարագ, — հիշ պիր բարա գալ-
մամըշ տըր . . . էվլէթ, հիշ պիր բարա, —տէյի իլավէյի
մէգալ իթտի մէրգումէ էլէմնաք պիր սէօյլէյիշ իլէ:

Վէ քէնտույի զայպ իտէրէք մէգքիւր սանտըղըն իւզէ-
րինտէ տուրա գալտը:

—Նէ՛ սէօյլէեօրսուն, վալիտէ . . . բարա քիսէսի օ-
րատա տէկիլ մի տիր . . .

Պատէհու մատամ տը Ֆէրմօն պիր թէլաշ իւզրէ օտա-
տան տիշարը չըղտը, վէ սօֆատա պէքլէմէքտէ օլան պա-
պա Միգուեա կիտէրէք, վէ գօրգու վէ հիտտէթլինտէն
եանագլարը գըզարմըշ օլուպ, վէ կէօյլէրինտէնտէ աթէշ
սաշըլմագտէ օլտուղու հալտէ:

— Էֆէնտի, շու սանտրդտա, պիր քիսէ տէրունինտէ
օլարադ բարամ վար իտի . . . հալ պու քի, շիմտի եօդ
տուր, տիմէք տիր քի, տիւն տէկիլ էվվէլքի կիւն, քէնտի
գրգրմա պէրուպէր, պիր սաաթ գատար տիշարը չըգտը-
ղըմըգտա չալընմըչ օլմալը տըր . . . պու բարալար պու-
լունմալը տըր . . . անշատընը գ մը, պունուն մէսուլիյեէ-
թի սիզին իս զէրինիգտէ՝ տիր, — տէտի :

— Բարանը գ մը չալընմըչ տըր, խայր, եալան տըր, պէ-
նիմ էվիմ էօյլէ էվլէրտէն տէկիլ տիր, էֆնիյեէթլի պիր էվ
տիր, — տէտի մէրգում հէմ գապալըդ իւզրէ, վէ հէմտէ
թէրպիյեէսիգ սուրէթտէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, — սիզին
պունու պէօյլէ սէօյլէմէքլիքտէն միւրատընըղ, պիզիմ պիր
ֆրանգը վիրմէյիպտէ իւզէրինէ եաթմագլըդտան իպա-
րէթ օլմալը տըր :

— Էֆէնտի, նասըլ քի սիզէ սէօյլէմէքտէյիմ բարամըզը
չալմըչար տըր, վէ ծնտան պաշգա իսէ, պիր բարամըզ
տա պուլունմագտա տէկիլ տիր, մէղքիւր բարալար պու-
լունմալը տըր, եօգսա, հիւքիւմէթէ միւրաճաաթա մէճ-
պուր օլաճաղըմ տըր : Էվվլթ, խաթըր կէօնիւլ հիշ պիր
շէյ պազմահաճաղըմ տըր . . . իշիտիեօրմնսունուզ . . .
իշթէ սիզէ էվլէլինտէն խապէր վիրիեօրում . . .

— Տօղլուսու, ֆէնա պիր շէյ եարմըչ օլմաեաճագսը-
նըղ տըր . . . զաթէն սիզին բասթօրթունուզ տախի պու-
լունմագտա տէկիլ տիր . . . հայտէյինիզ, կիտիպ պէնտէն
թէշէքլի՝ իտինիզ . . . հայտէյինիզ, շիմտի կիտինիզ, նի-
շին տուրուեօրսունուզ . . . պէն սիզէ շիմտիտէն սէօյլէ-
եէյիմ քի, հիշ պիր շէյ եաբամահաճագսընըղ տըր . . .

Պիշարէ գատընըն, զաթէն եաթագտա պուլունան,
վէ կրօ-Պօաթէօ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն ար-
սըզլըզլար իւզէրինէ, պիւթիւն օլիւթիւն գօրգմուշ օլան
գըզընը եալընըղ պըրագըպտա տիշարը չըգամատըղ շէօյ-
լէ տուրսուն, աեագտա տուրմանտ պիլէ մէճալի պու-
լունմագտա տէկիլ իտի :

Խըրսըզ եաթաղը պապա Միգու թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիւլէ ,

— Սիզին պու եաբտըղընըզ , մահգա պիր տէսիսէտէն իպարէթ տիր , եօգսա , սիզտէ նէ ալթունն քիսէսի պու լունմագտա տըր վէ նէտէ կիւմիւշ , մագսէտիսիզ շու պիւ զիմ պիր ֆրանգը վիրմէմէք տիր , էօյլէ տէկիլ մի , — տէ տի մէրգում . — բէ՛ք ալէա , վիրմէյինիզ . . . պէն անը ալմանըն եօլունու բէք ալէա պիւլիւրիմ . կիւնիւնիւզ պիւթ տիկիստէ , պուրատան կիտէճէք տէկիլմիսինիզ , օլ արգանըզ ալտըղընըզ սիւեահ վէ էսկի շալը չէքէր ալըրում . . . վագաա , պիւթիւն պիւթիւն ըէնկիսի ալթմը տըր , լաքին զարարը եօգ , հիշ տէկիլ իսէ եինէ պիր ֆրանգ իտէ՛ր եա

— Օ՛ֆ , էֆէնտի , — տէյի պաղըրտը մատամ տը ֆէրմոն աղլաեւզ կէօլ եաշլարը տէօքէրէք , — լութֆ իտինիզ մէրհամէթ իտինիզ . . . պիզիմ պաշգա բարամըզ եօգ տուր , օլանճա բարամըզըտա չալմըշլար տըր , շիմտի սիլ նէ՛ հաբաճաղըզ , ամա՛ն եա Րէպպիմ , հիշ պիր բարամըզ գալմամը տըր . . . էվլէթ , անլա՛եօրմուսունուզ , հապպէյի վահիտիմիզ գալմամը տըր . . . աճըգտան էօլմէք լիկիմիզ իգթիզա իտէճէք տիր . . .

— Իյի եա , պէ՛ն նէ հաբաեւմ , պէնիմէլիմտէ՛ն նէ կէլիր : Վէլէվ սէօյլէտիկինիզ սահիհ տախի օլմուշ օլսա (պէնճէ պէն հալէա շիւբհէ իթմէքսէյիմ եա) , նէ՛ ֆայիտէ հաօըլ օլուր , բարա տըր պու , քիմ՛քի չալմըշ իսէ , շիմտիյէ գատար եէմիշ պիւթիւրմի՛շ օլմալը տըր . . .

— Ամա՛ն եա Րէպպիմ , ամա՛ն եա Րէպպիմ . . .

— Պէն զանն իթմէմքի պու էվտէ պուլունանլարտան պիրի պէօյլէ պիր խապասաթը իրթիքեապ իթմիշ օլուն , նասըլքի պու սապահ , պիրինճի գաթտա պուլունան գա տընըն խըսըմը օլան զաթա տախի սէօյլէտի իտիմ , պուրասը թէնհաճա պիր քէօյ հալինտէ պուլունմագտա տըր , լաքին , վէլէվ չալան առամ պուրատան տախի օլմուշ օլսա , եինէ չալտըղը բարաեւ պուրատա պիր քէօյէտէ սագլամը

օլամազ քի, արանըս պուլմանա չալըչալըմ, մէկէրչի էօյլէ պիր շէսէ ճիւրաթ իտէն ատէմ, օլ մէրթ էպէ շաչըն պիրի օլապիլիմ մի. ֆիլվաղը բարանըղ չալընմըչ իսէ, հալինիզէ թէհասիւֆ իտէրիմ, հալ պու քի շունու տաիի սէօյլէրիմ քի, նաֆիլէ շէյ տիր, հէզարան նէվի թէշէքքիլէրէ գալ-գըչսանըղ, եինէ պիհուտէ օլաճագ տըր, էլինիզէ հիչ պիր բարա պիլէ կէչմէսէճէք տիր. . . պունու բէք էյի պիլմէ-լիսինիզ, վէ օնա կէօրէ տիւչիւնիւպ հարէքէթ իթմէլիսի-նիզ. . . Լաքին, մատամ, — աէյի պաղըրտը մէրգում, մատամ տը Ֆէրմոնուն տուրամանարագ տիւչմէքտէ օլմա-սընը կէօրտիւկիւնտէն լագըրտըսընը քէսէրէք, — նէ՞ օլ-մագտասընըղ. . . բէնկինիզ աթմագտա՝ տըր. . . Տիգ-գաթ իտինիզ, քէնտինիզի թօլ լաեընըղ. . . Մատմօաղէլ, մատմօաղէլ, վալիտէնիզ իւզէրինտէ պիր ֆէնալըգ հասըլ օլմագտա տըր. . . — տէտի մէրգում, հէման եէթիչիպ, ղաթէն թապ ու թագաթը պուլունմանը պտա, անճագ չօճուղունուն տէրտ ու էլէմինի արթըրմամագ նիյնէթէլէ, քէնտույի էյի պիր հալտէ կէօթէրմէքիկէ չալըչմագտէ օլան պիչարէ գատընը, մէզքիւր սօն վագաա իւզէրինէ, պիւթիւն պիւթիւն պիմէճալ օլուպ, պանըլմագ վէ տիւչ-մէք իւզրէ իքէն թուլթարագ:

— Աման վալիտէ. . . հաֆըղ Ալլահ, նէ՞ օլմագտէ-սինիզ, — տէյի պաղըրտը Գլէր, տայիմա եաթաղընտա եաթմագտա օլտուղու հալտէ:

Պապա Միգու, հէր նէ գատար էլլի չաղլարընտա իտի իսէ տէ, հալէա կիւճ վէ գուվլէթի պէր քէմալ պուլուն-տուղունտան, վէ օլ անտէ, իւզէրինտէ կէչիճի պիր մէր-համէթ էսէրի հաւըլ օլտուղունտան, մատամ տը Ֆէրմոնու թուլթուպ գուճագ յատը, վէ տիղիլէտէ օտա գարուսունու աչարագ իչէրի կիրտի, վէ Գլէրէ խիթապէն,

— Մատմօաղէլ, հէր նէ գատար եաթագ տէրունինտէ պուլունտուղունուղ հալտէ իչէրի կիրմէքտէ իսէմ տէ, աֆվ իտէրսինիզ, գիրա, վալիտէնիզի կէթիրմիչիմ տիր. . . մէր-

գումէ պահելը պ տիւշմէքտէ տիր . . . լաքին , էլպէթթէ պէօյլէճէ չօգ վաղըթ տէվամ իթմէյիպ , եինէ շիմտի ա ելլըր , ագլընը պաշընա ալըր :

Պու ճիւմէ իլէ տախի , ղէվալլը Գլէր , մէրգ ումուն օ տատան իչէրի կիրտիկինի կէօրիւր կէօրմէզ , պիր գօրգու շամաթասը տըր պըրագարագ պաղըրտը , վէ միւմրին մէր թէպէ եօրղանը իւզէրինէ չէքէրէք , քէնտույի սէթրէ չալլըտը : Պապա Միգու մատսմ տը Ֆէրմօնու , Գլէրին գար եօլասը եանընտա պուլունան սանտալիյէ իւզէրինէ օ թուրթտու , վէ Կրօ-Պօաթէօ զաթէն քիլիտինի գըրմիշ օլ տուղունտան , գարուեու արալըգ պըրագարագ , քէնտիսի չէքիլիպ կիթտի :

Պու ֆէնալըգ իւզէրինտէն պիր սաաթ կէչտիքտէն սօնրա , խայլի վաղըթտան պէրու ալէամէթլէրի պաղաւրը օլան չէտիտ պիր քէյֆսիլիք , մէրգումէ իւզէրինտէ սէր կէօսթէրմէկէ պաղատը :

Պիչարէ գատըն ֆէնա պիր սըթմահա միւպթէլա օլմաղին , հէյպէթամիզ սուրէթտէ սաեղըլանարագ , քէրիմէսի գարեօլասընտա եաթմագ տա օլտուղու թագ տիրտէ , մէր գումէ պէտպախթ չօճուգ իսէ , եալլընըճա պիր հալտէ , պիւթիւն պիւթիւն քէնտույի շաշըրըպ տիւշարը հէյպէթ վէ տէհչէթ օլարագ , վէ սայքի վալիտէսի կիպիտէ պիր քէյֆսիլիք բէնչճսինտէ պուլունարագ , հիչ պիր բաւրասը , վէ հիչ պիր մէտարը թէայեիւշի պուլունմատըը սուրէթտէ , քէնտի օտալարը իթթիսալինտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունան հայտուտ Կրօ-Պօաթէօնիւն , թէրրարէն կէլիր տէյի , հէր տագըգա գօրգուսունու չէքմէքտէ իտի :

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

ՇԱՅԵՕ ՍՕԳԱՂԸ

Պրասրի բասաժընը թէրք իլէ, ալէթթաճիլ, վիգօնթ տը Սէն-Բէմինին, գօնաղընա կիթմէքտէ օլան Մ. Պատինօտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ, պիզ տախի մէզքիւր գօնաղա կիտէլիմ: Նասըլ քի պիլտիրմիշիզ տիր, վիգօնթ տը Սէն-Բէմի, փարիստէ մօտա հիւքմիւնիւ սլարագ կէզէճէք պիր մէյտան եէրի օլմուշ օլան Շանղ-էլիզէ նամ մահէլլէ բէք եազըն պուլունան Շայեօ սօգաղընտա, վէ թէնհա պիր մահէլլէտէ, պիր պաղչէ օրթասընտա վազը ուֆաճըզ վէ տիլպէր պիր գօնաղտա, եալընըզ պաշընա օլարագ իգահա մէթ իթմէքտէ իտի:

Մ. տը Սէն-Բէմի կիպի բիւր իգպալ պիր ատէմին, մահէլլի մէզպուրու ազըլանէ պիր սուրէթտէ ինթիխապ իթմիշ օլմասընը, վէ շու ինթիխապընընտա բէք շօգ մուհասսէնաթ վէ մէնֆաաթլարընը կէօրմէքտէ պուլունմասընը, հէր նէ գատար թարիֆինէ հաճաթ կէօրմէզ իսէքտէ, եալընըզ շու գատարընը սէօյլէրիզ քի, խարիճտէն պիր գատըն, միւրաս իլլէտիկի թագտիրտէ, մէրգումուն խանէսինէ, քիմսէլէր կէօրիւպ վէ ֆարգ իտէմէքսիզին, Շայեօ սօգաղը իլէ Մարպէօֆ սօգաղընա միւլհագ պուլունան, վէ դահէթլէ թէնհա պիր տար հօլա աշըլմագտէ օլան վասի պիր պաղչէնին ուֆաճըզ պիր գաբուսունտան կիրէպիլմէքտէ իտի: Վէ նիհայէթ, հիքմէթ նէվինտէն օլան պիր թէսատիֆ իլէ, ֆարիսին էն կիւզէլ պաղչէլէրինտէն պիրինին, քէզալիք բէք թէնհա պիր եօլու տախի, մէզքիւր տար եօլա չըգմագտա օլտուղունտան, կիզլիճէ, Մ. տը Սէն-Բէմինին գօնաղընա կիտիպ կէլմէքտէ օլան գարըլար, պիրինին իւսթէ կէլիպտէ կէօրմէսի թէհլիքէսինտէն, ասլա գօրգմագտա տէկիլ իտիլէր, չիւնքի, օլ սայէտէ, պիւլիւք պիր

վէսիլէ պէնանկյլէ, քէնտիլէրի մէզքիւր շիւրհէտէն ազատէ իտէպիլմէքտէ իտիլէր, շէօյլէ քի, մէզքիւր տար եօլտան կէ. չէրէք, մէզքիւր միւքէմէլ սօպալը չիչէքիլքէրի պուլու. հան, վէ պէյնէլնաս քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան պաղչէ. տէն, կիւեա չիչէք ալմանա կէլմիշ օլտուգլարլնը պէնան իլէ, գարչըլարընտաքիլէրի ալտատա պիլմէքտէ իտիլէր :

Պու տիլպէր միւսաֆիր գատընլար, օլ պապտէ, պիւ. թիւն պիւթիւնտէ եալան սէօյլէմիշ պուլունմագտա տէկիլ իտիլէր, չիւնքի, Մ. տը Սէն-Րէմի զայէթլէ կուսթօ վէ թա. պիւթ սահիպի օլտուգլունտան, մէզքիւր տար եօլուն պօ. եունտա, սօպալար իլէ չիչէքլէր եթթիշտիլիլիլի սուրէթտէ, բէք մունթազամ վէ բէքտէ կիւզէլ պիւր պաղչէսի պուլուն. մագտա օլտուգտան պաշգա, մէզքիւր պաղչէնին, օլ թա. րաֆա աշըլըր քիւչիւք վէ կիլի պիւր գաբուսու տաթի պու. լունտուգլունտան, վէ մէզքիւր գաբուտան իսէ, գօնաղըն, գատըն միւսաֆիրլէրէ թախսիս գըլընմիշ օլան ալթ գաթ. տաքի տայիրէսինին միւսաֆիր գապուլինէ մախսուս պու. լունան իլք օտապընա կիրիլիլ օլտուգլունտան, թապիւ. թիլլէ, մէզքիւր պաղչէնին չիչէքլէրինտէն, սէֆանապ օլ. մագտա իտիլէր :

Վէլհասըլ, եալան վէ եախօտ եանլըշ սէօյլէմիշ օլմագ. սըզըն տիլէպիլիլիլիլ քի, Մ. տը Սէն-Րէմինին գօնաղընա կէլմէքտէ օլան գատընլար, քէնտիլէրի, օլ շէնէլէր ին. Պ. չէնէ պիւր գաբուտան կէչէրէք, կիրտապը խարապիլէթէ իլգա իլլէմէքտէ իտիլէր. զիրա, ֆիլվագը, մէզքիւր եօլ, էնվայի լաթիֆ, բարլագ վէ խօշպույ չիչէքլէր իլէ թէհհիլ գըլընմըշ պիւր հալտէ պուլունմագտէ օլուպ, վէ հաթթա, մատամտը Լիւսնէյտէ, զայէթլէ հարէրէթլի վէ զայէթլէտէ գըսգանճ գատընլարտան պիլի օլտուգլունտան, տայիմա եանընտա թաշըմագ նիլէթիլլէ, մէզքիւր ուֆագ վէ կիլ. լի գաբուսուն պիւր անալթարընը տաթի քէնտիսի թալէպ իլլէմիշ իտի :

Մէզքիւր գօնաղըն իշպու հալի ումուսիսի հագգընտա,

պու մերթեպէ հհէմմիյեթ վիրիպ վէ թափսիլիճէ պահա
իթմէմիզտէն տօլաներ , իզհարը թէաճճիւպ օլունմամալը
տըր , չիւնքի , պիլա սէպէպ օլմաներպ , իլլա , պիր սէպէպ
թահթընտա տըր , շէօյլէ քի , մէգթիւր գօնագ , ախլագ
պօղուգլուղու ճիհէթիյլէ քէսպի թարագգը իթմիշ օլան
խանէլէրտէն պիրի օլուպ , վէ կերչի շիմտիլէրտէ , էօյլէ
խանէլէրին կիւնտէն կիւնէ տղալմագտա օլմասը , քէմալի
մէմունիյեթիլէ կէօրիւլմէքաէ խէ տէ , զէմանմըզըն բէք
ղարիպ հալլէրինտէն պիրի օլմասըյլա , իշարընը հհէմմիյ-
եթտէն ատտ իյլէմիշիզ տիր . եանի տիմէք իսթէրիզ քի ,
պիր թագըմ հհիլ շէհվէթ էրքէքլէր , պագը գատընլարըն
բիշլէրինտէ տօլաշտըգլարը միսիլու , պիր թագըմ հհիլ
շէհվէթ գատընլար տախի , պագը էրքէքլէրին բիշլէրինտէ
կէզիպ տօլաշմագտա տըրլար , վէլհասըլ , միւրատըմըզ
շունու անլաթտըրմագ տըր րի , պագը էրքէքլէր տախի ,
ֆահիշէ գատընլար հալինտէ պուլունմագտա տըրլար :

Իշ պու մէրքէզտէ օլտուղսնտան , թապիաթիյլէ , Մ.
տը Սէն-Բէմինին գօնագը իշլիսի տախի , ալթլը իւսթլիւ ,
պիր պիրինտէն պիւթիւն պիւթիւն ֆարգլը օլուպ , վէ շայ-
եանը տիգգաթ վէ իսթիսգա իքի տայիրէեէ միւնգասէմ
պուլունմագտա իտի :

Ալթ գաթտա , եալընըզ գատընլարը գապուլ իյլէմէք .
տէ իտի :

Վէ իլք գաթտա տախի , մէրգուլմ , քէնտի օեհն , վէ իյշ
ու իշրէթ , վէ թաամ , վէ ալ արգատաշլարընը , եանի Գօթ
թէսմիյեթ իյլէտիկի ատէմլէրի գապուլ իյլէմէքտէ իտի . :

Շէօյլէ քի , ալթ գաթտա , էնվայի եալտըզլար , ախալար ,
ճիշէքլէր , աթլասլար ճանֆէսլէր վէ տանթէլալար իլէ թէճ-
հիզ վէ թէզեին իտիլմիշ պիր եաթագ օտաու իլէ , վէ պիր
հարպա իլէ պիրտէ բիեանօ պուլունան պիր ուֆագ միւզիգա
սալօնու (Մ. տը Սէն-Բէմի բէք ալէա միւզիգա պիլմէքտէ
իտի) , պիրտէ բէսիմլէր իլէ միւզէ յեհն օտա , վէ քէզալիք ,
պիրտէ , ճիշէք սօպալարը ճամէքեանընա , եանի լիմօնուղա

կէջիւր օլան, վէ կիզլի գաբուտան կէլէն գատըն միւսաֆիր-
լէրի գապուլէ մախսուս պուլունան օտա պուլունմագտա
իտի : Պունլարտանտա մաատա , եալընը իքի քիչիլիք պիր
թաամ օտասը պուլունուպ, վէ մէգքիւր օտաեատա թաամ-
լար, Օսմանլը գօնագլարընտա օլան տօլապ շէքլինտէ պիր
տօլապ վասըթասըյլա ալընըպ վիրիլմէքտէ օլտուղունտան,
մաթպախ թարաֆընտան քիմնէ , քէնտիսիյլէ թաամ իթ-
մէքտէ օլանըն քիմ օլմասընը կէօրէմէմէքտէ իտի . վէ պի-
նապէրին , Շարգա մախսուս օլան թէգեինաթը աղիմէ իլէ
միւղէյեէն , ալէա պիր համմամ պուլունտուղու կիպի, իթ-
թիսալինտէ տախի, պիր ուֆաճըգ քիւթիւպխանէ պու-
լունմագտէ , վէ մէգքիւր քիւթիւպխանէտէ իսէ , պիր չօգ,
Լամէթրի նամ ֆէյլէսօֆուն , Քէպիր Ֆրէտէրիգ նամ Իը-
րուսիա գրալը իչին թ քլամըշ օլտուղու իյշ ու շէհվէթ իլէ
մուճիպի նէֆրէթ օլան հալլէրէ տայիր քիթապլար պու-
լունմագտա իտի :

Արթըգ մէգքիւր տայիրէնին քեաֆֆէթէն , բէք նէֆիս
պիր սուրէթտէ , վէ հաթթա , Ասորի գրալլարընտան օ-
լուպտա , իյշ ու իշրէթտէ վէ տարաթ ու սալթանաթտա
քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլան Սարտանաբալա շայէսթէ պիր
թարը ու մէրթէպէտէ թէգեին իսիլմիշ օլմասընը պէեանէ
հաճաթ կէօրմէյիլ : Մէգքիւր օտալարտա վէ սալճնլարտա,
Վաթթօ րէսսամըն բէք ազ շէօհրէթ պուլմուշ օլուպ , վէ
Պուլէնինտէ իմզասըլ օլան, վէ վագթիյլէ բէք պիւյիւք ֆի-
եաթլարլա սաթըլմըշ պուլունան շէհվէթի թահրիք իտիճի
թասվիրլէրի պուլունտուղու կիպի, Գլօտիօնուն մամուլաթըն-
տան օլտուղու հալտէ տախի, ալլըտան մամուլ պիր թագըմ
արսըզճա հալլէր իսլրազ իտիճի սանէմլէր իլէ, եէչիմ թա-
շընտան եարըլմա քիւրսիլէր իւղէրինտէ թ ու թտուրուլմուշ,
վէ տիվարլարտա պուլունան րաինէլէր իչինտէ տուրտու-
րուլմուշ , պէեաղ մէրմէրտէն մասնու օլուպ , վէ նարօլի
նէվատիրխանէսի կիզլի օտասընտա պուլունարագ , խալգա
սէյր իթտիրիլմէքտէ օլան , վէ ասարը նատիտէտէն թա-

տատ օլունան ղայէթլէ տիւպէր վէ չըպլագ գըզլարըն վէ
գատընլարըն հէ յքէլլէրի թագլիտլէրի պուլունմագտա իտի:

Մէվսիմ եազ մէվսիմի օլտուղունտա , պու ղիքրինի կէչ-
տիկիմիզ թէգեթնաթլարա , պիր թագըմ թագլիի օլան կիւ-
զէլլէրէր տաթի զամմ ու իլավէ գըլընմագտա իտիլէր ,
չէօյլէ քի , սըգ սըգ աղաճլար իլէ մէմու օլան պիր պաղ-
չէնին թա իլէրուլէրինտէն , խալի վէ վասի չիմէնզարլար , վէ
հէզարան նէվի չիքիւֆէլէր , պիր չօգ նէվ պէ նէվ գուշլար ,
վէ պիրտէ ուֆաճըգ չայ կէօրինմէքտէ , վէ մէգքիւր չա-
եըն սուլարը , հէնուզ օլ թագէ չաեըրլարըն արալարընտան
կէլմէզտէն էվլէլ , եապանի վէ սիեահ պիր գաեանըն եիւք-
սէք թէքէսինտէն , կիւմիւշ պիւրիննիւք միսիլլու բարլագ
վէ պէրրագ սուրէթտէ սգըպ կէլտիքտէն սօնրա , կիտիպ ,
սէտէֆվարի լէֆն լէֆն օլարագ բարլամագտա օլան պիր հա-
վուղուն , պէեազ վէ տիւպէր գուղու գուշլարընըն կիւղէլ
կիւղէլ օյնամագտա պուլունտուգլարը պիր հավուղուն իչինէ
տէօքիւլմէքտէ իտիլէր : վէ հավա սըճագճա վէ աչքգ օլ-
տուղու կիճէլէրտէ իսէ , հէր թարաֆտա գարանլըգ մա-
հէլլէր վէ ֆէրահպախչ կէօկէլէր հասըլ օլմագտէ օլտուղու
կիպի , էնվայի ըայիհայի թայիպէլէր կէլմէքտէ , վէ գամըշ-
տան վէ Հինտ պէրտիսինտէն եաբըլըպտա , իւզէրլէրի եաբ-
լագլար իլէ գաբատըլմըլ օլան սայէպանլար ալթլարընտա
թէրթիպ իտիլմիշ չաեըրտան սէտիլլէր վէ եախօտ գանարէ-
լէր իւզէրլէրինտէ , թէքմիլ պիր սուսլուգ հիւքմ էյլէմէք-
տէ իտի :

Մէվսիմ գըշ մէվսիմի օլտուղունտա իսէ , մուղայիրի օ-
լարագ , սօպալար իլէ չիչէքլէր վէ մէյվէլէր եէթիշտիլի-
մէքտէ օլան տայիրէեէ աչըլմագտէ օլան ճամ գաբուտան
պաղգա , հէր թարաֆ գաբատըլմագտա օլտուղունտան ,
ճամէքեանլարըն շէֆֆագ իւէք բէրտէլէրի իլէ տանթէլա-
լարը արալարընտան , ճիւղի պիր ըւրգ ոլմագտա , վէ մէգ-
քիւր նիմ ըըգ օրթասընտա , տէրունլէրինտէ , սըճագ իդ-
լիմլէրէ մախսու օլան էնվայի նէպաթլար պուլունտան ճէգ

սիմ ճէսիմ սագարլարըն ալթուն վէ կիւմիւշ Եալտըղլարը
բարլամագտա իտիլէր :

Պու սուսուգ հիւքմ իթմէքտէ օլան հալտէ , վէ պու
լաթիֆ գօգուլու չիչէքլէր իլէ , օլ շէհվէթի թահրիք իտիճի
թասվիրլէր օրթասընտա , զանն իտէրսին քի , ինսանըն ալ-
մագտա օլտուղու հավատա , ատէթա պիրնէվի էսէրի շէհ-
վէթ վէ էյշ ու իշրէթ մէմլու պուլունտուղունտան , աաամը
մէֆթուն ու մէճնուն գըլմագտա , վէ հիսսիյեաթը մու-
ղիրէլէրինի ուեանաըրարագ , ճան ու թէնինի Եագըպ գա-
վուրմագտա իտի :

Վէշհասըլ , աթիգ Եունանիւթանըն Սշգ ու Սէվտա ի-
լահէսինէ , վէ Եախօտ չըպլագ չըպլագ միւրէպիյեէլէրի նամ
ու շէրէֆլէրինէ օլարագ թէէսիս ու թէրֆի գըլմնիւշ օլան
պիր պուլթխանէհէ մանէնտ պուլունան շու մահէլլին շան ու
շէրէֆինի , անճագ պիր ատէմարթըրմագտա իտի : Պու ատէմ
կէնճ վէ տիլպէր , վէ սիւսլիւ վէ միւթէպէր , հէմ ագըլլ
հէմ տույղուլու , հէմ տէրվիշան հէմ հօվարտա , վէ հէմտէ
պագէն տիվանէլիք մէրթէպէսինտէ շագաճը վէ շէն մէշրէպ
վէ պագէն տախիբիւր լէթաֆէթ վէ բիւր զարաֆէթ օլտուգ-
տան պաշգա , զայէթլէ էհլի մուսիգի , վէ բէքտէ կիւղէլ վէ
տիլթէր պիր սէսէ մալիք պուլունտուղունտան , օլ մէրթէպէ
տույղուլու վէ Եանըգ սուրէթտէ պէսթէլէր օգուեապիլ-
մէքտէ իտի քի , սէսինի էշիաէն դատընլար , անինտէ միւ-
թէէսսիր օլարագ , պիր սուրէթի հագըգաթտէ օլտուղու
թագտիրտէ . . . տիւշարը մէֆթունիյեէթ օլմագտա իտի-
լէր . . . նիհայէթ , մէրգում հէր հալտէ միւպթէլայի աշգ
ու սէվտա . . . վէ հէր վագըթ միւպթէլայի աշգ ու սէվտա
պուլունմագտա իտի . . . էվվէթ , վիւգօնթ տը Սէն-Բէմի,
իշթէ պու հալտէ պուլունմագտա իտի :

Էկէրչի մէրգում , զէմանը աթիգտէ , Սթինատա պու-
լունմուշ օլտա իտի , Սլսիպիատըն հագըգընտա զուհուրա
կէլտիկի միսիլու , քէնտի հագըգընտա տախի , լաալըն , իպ-
րաղը թէհայեիւր իտիպ շէվգէ կէլէճէկինտէ , վէ իլահլար

սըրասընա կէշիրէճէկինտէ, ասլա շիւբհէ ճայիզ տէկիլ իտի. հալ պու քի զէմանըմըդտա, վէ ալէլիուուուս շիմտիլէրտէ, մէրգում վիգօնթ, պաշգա պիր շէյ օլմանըպ, անճագ նա. մուսուղ. պիր գալպզէն, վէ անճագ սէֆիլ պիր տէսիսէ. քեար վէ պիր տօլանտըրըճը իտի :

Մ. աը Սէն-Րէմինն գօնաղընըն պիրինճի գաթը, մու. ղայիրի օլարագ, էրքէքէրէ մախուուս պիր հալտէ պուլուն. մագտա իտի. ալէսսէվիյեէ պիւյիւք վէ միւթէպէր զաթ. լարտան միւրէթթէպ պուլունան քէնտի ահպապլարընը, մէգքիւր տայիրէեէ գապուլ իյլէմէքտէ իտի :

Մէգքիւր տայիրէտէ, աշգպապլըղա վէ զէնտօթլուղա տայիր հիշ պիր շէյ պուլունմագտէ օլմա՛ըպ, քիւլլի էշ. եավէ մօպիլեասը խտէ, սատէ վէ քեամիլանէ պիրսուրէթտէ իտի. վէ թէգեինաթ օլարագ տախի, ալէա սիլահլար իլէ եարըչա չըգարըլմըլ օլան աթլար թասվիրլէրի պուլուն. տուղու կիպի, մէգքիւր աթ եարըչլարը պահսլարընտա, վիգօնթուն գազանմըլ օլտուղու ալթունտան վէ կիւմիւշ. տէն մանու վագօլար պուլունմագտա իտի. վէ թիւթիւն իլէճէք սալօն իլէ գումար սալօնու իթթիսալինտէ, պիրտէ մունթագամ սէքիզ քիշիլիք թաամ սալօնու վար իտի (ա. լիմէր իլին վիրիլէն թաամլարըն սուֆրասընըն սէքիզ քի. շիլիք օլմասը, պիր գաիտէ հիւքմիւնտէ իտի), վէ մէգքիւր թաամ սալօնունտա, միւսաֆիրլէր, չօգ տէֆալար, վի. գօնթ իլէ, մէյտանտէ պէշ ալթը եիւզ ատէտ լիրալար տէնմէքտէ օլտուղու հալտէ, քէմալի ղայրէթ վէ հարա. րէթ իւզրէ վիսթ օեունու բարթիսի շէ վիրմէզտէն, վէ եա. խօտ գրէր նամ շէյթանի պիր օեունուն զարլարընը քիւ. լահը տէրունինտէ չալգամազտան էվվէլ, եէտիքլէրի նէ. ֆիս թաամլար, վէ իշտիլէրի էնվաի լէգիզ շարապլար, վէ եախօտ մէրգումուն աշճըսընըն մէհարէթի իլէ, քիլէրճի պաշընըն տիգգաթը թամմէսի հագգընտա, մէտհ ու սէ. նալէր օգումուչլար իտիլէր :

Հիքեայէմիզի օգումեան զաթլարա, Մ. աը Սէն-Րէմինն

գօնադը իբի տայիրէսինտէ պուլունան ֆարգը ազիմի պու
գատարճըգ պէեան իյլէտիքտէն սօնրա , շիմտիտէ , պի-
ղիմէ պէրապէր , մէղբիւր գօնադըն , սայիր մահէլէրինի ,
վէ ախըրլարընը արապալըզլարընը կէզէրէք , պիր ուֆա-
ճըգ մէրտիվէնտէն եօգարը չըգմալարընը , վէ մէրգումուն
արապաճը պաչըսը օլան էտվարտ Բաթէրսըն նամքիմէս-
նէնին , ղայէթլէ միւքէմմէլ պիր հալտէ պուլունան տայի-
րէսինէ կիրմէլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիգ :

Մէրգում նամտար արապաճը պաչը , վիգօնթուն էն
զիեատէ էմիյեթլիսի պուլունան Մ. Պօայեէ նամ խըտ-
մէթքեարընը վէ եախօտ աղասընը , պիրիքտէ գահվէալթը
իթմէքլիկէ տավէթ իյլէմիշ իտի : Ղայէթլէ տիլպէր պիր
Խնկիլիզ պէսլէմէսի , կիւմիւշ չայ թագըմընը կէթիրիպ է-
ֆէնտիսինին թրաքէզասը իւղէրինէ վազ իյլէտիքտէն սօն-
րա , չէքիլիպ կիթտի , վէ պու իբի գարու եօլտաչլարըտա ,
օտա տէրունինտէ եալընըզ գալտըլար :

Էտվարտ Բաթէրսըն հէնուզ գըրգ չաղլարընտա օլուպ ,
ղայէթլէ ուսթա , վէ ղայէթլէտէ շիման պիր ատէմ օլ-
տուղունտան , առէթա իւղէրինէ օթուրտուղու սանտա-
լիյեէեի ալթընտա էզէր պիր հալտէ օլտուղու կիպի , եուս
եուվարլազ պիր սուրէթէ մալիք պուլունմագտէ , վէ պա-
չընտա տախի պէեազ պիր բէրուգա պուլունտուղու կէօ-
րիւմէքտէ իտի : Վէ մէրգումտէօրթ ալթըն պիր արապատա
օթուրուպտա , տէօրթ գըլթա տիզկինլէրի սօլ էլինէ ալա-
րազ , ալթարը գօմանտա իթմէկէ պաչլատըղը վագըլթտա ,
կէրէք քէնտի հալ ու հէյեթթի վէ կէօալթէրիշի , վէ կէրէք
սանաթճատա տէրքեար օլան հիւնէր ու էհլիյեթթի , հէր-
քէսին նազարը տիգգաթ վէ թահսինինի տավէթ իյլէմէքտէ
իտի : Մէրգում ալթարըն իյիլէրինի թանըմագլըգտա , Լօնտ-
րատա պուլունան շէօհրէթչուար թաթէրսըլա մանէնտ
պուլունտուղու կիպի , ալթարը գօշտուրմագլըգտա տախի ,
նամտար վէ իթիթիեար Շիֆնէեէ մանէնտ պուլունմագտա
օլտուղունտան , վիգօնթտա մէրգումա , հէմ արապաճը

պայքը մէմօրիյեթինի իհալէ իթմիշ, վէ հէմտէ, եւրըշա չըգաղմագլըգտա օլտուղու պիր գաշ ըհս աթլարընըն իտարէսինի, թահթը նէղարէթինէ վազ իյլէմիշ իտի: Էտավարտ քէնտի սըրմալը էլպիսէլէրինի կիլինիպտէ, արապանըն արմալը արապաճը մահէլլինէ օթուրմատըղը վազըթտա, բէք սատէ պիր գըեաֆէթտէ օլուպ, վէ թըպղը պիր ինկիլիզ չիֆթլիքճիսինէ պէնգէմէքտէ օլտուղունտան, պիղիմ շու հիքեայէսինի իթտիկիմիզ վագըթտա տախի, մէգքիւր օլ սատէ պիր գըեաֆէթտէ պուլունմագտա իտի, վէ մէրգումուն լէհճէսինտէն, եանի էնլի սուրէթիյլէ գըրմըզը գըրմըզը եանագլարընտան, զայէթլէ ինսաֆսըզ, զայէթլէ գումնազ, վէ զայէթլէտէ շէյթան պիր աթ ճանպագը օլմասը ֆէհմ ու տէրք օլունապիլմէքտէ իտի:

Մէրգումուն միւսաֆիլի Մ. Պօայեէ իսէ, նասըլ քիսէյլէտիք, վիգօնթուն էն գիեատէ էմնիյեթլի պիր խըտմէթքեարը օլուպ, ուզուն պօյլու, ինճէ վիճուտու, գըր վէ եասըլ սաչլը, աննը տազ, քէսկին պագըշլը, սէրթ չէհրէլի, սըրր սագլաեըճը, վէ սէպաթ ու մէթանէթ սահիպի պիր ատէմ օլտուգտան պաշգա, իֆատէսի զայէթլէ եէրինտէ, թէրպիյեէսի իսէ պէր քէմալ, սահիպ գումտրէթ, մալիւմաթլըճա, հիւքիւմէթի մէշրուա թարաֆտարը, վէ միգտարի քիֆայէտէ քէման չալմագ պիլմէքտէ իտի. վէ մէրգում, արալըգ արալըգ, վագարը պիր թարզ իւզրէ, իւզէրի ուֆաճըգ ինճուլէր իլէ թէգեին իտիլմիշ օլան պիր ալթուն գումթուտան, էնֆիյեէ չէքմէքտէ իտի. . . վէ պատէհու, քէնտի էֆէնտիսինին էլլէրի կիպի թէմիզլիքտէ եէքթա պուլունան էլինին արգասըյա, օլ ինճէ միլէմէնք քէթէն պէգինտէն մամուլ օլան կէօմլէկի գաթլարընը, էկէրչի էնֆիյեէ տիւշմիւշ իսէ թէմիզլէնսին տէյի սիլքի սիլքի վիրմէքտէ իտի:

— Պիլիւրմիսինիզ, ագիղիմ էտվարտ, — տէտի Պօայեէ, — սիղին պէսլէմէ Պէթթի, ատի օլան թաամլարը, բէք կիւզէլ եաքապիլմէքտէ տիր. տօղրուսու, ատամ արատա պիր

ատի եէմէքլէր տախի եէսէ ֆէնա օլմազ, զիրա, հէր վագըթ
նէֆիս թաամլար նէմէքտէնտէ, պըզգընլըզ կէլմէքտէ տիր:

— Տօղրուսու, Պէթթի ֆէնա պիր գըզ տէկիլ տիր, —
տէտի էտվարտ բէք կիւզէլ Ֆրանսըզա սէյլէեէրէք, —
էկէրչի գարար վիրիր իսէմ, ինկիլթէրրաեա տէօնտիւ-
կիւմտէ, մէրգումէեի պիրլիքտէ կէօթիւրմէք նիյեթին-
տէյիմ. վէ աղիզիմ Պօայեէ, մատամքի շիմտի եալընլը
պուլունմագտաեըզ, սիզին իլէ պիր իշ զըմնտա պիրազ
գօնուշմադ իսթէրիմ, չիւնքի սիզ իշտէն անլարսընըզ:

— Էհ, պիրազ, — տէտի Պօայեէ մահճուպանէ պիր
սէյլէյիշ իլէ, վէ պու արատա պիրտէ էնֆիյեէ չէքէրէք:
— պիր ատէմ սայիրլէրին իշլէրիլէ մէշղուլ օլուպտա ղիհն
եօրար իսէ. . . թապիաթիլէ չօք շէյլէր էյրէնիր:

— Միւհիմմ պիր մատտէ հագգընտա, սիզտէն պազը
նասիհաթ ալմազ արզուսինտէյիմ, վէ իշթէ մահզա մէզ-
քիւր նիյեթէ մէպնի տիր քի, զաթընըզ պիրլիքտէ պիր
չայ ալմազլըղա տամէթ իթմիշիմ տիր:

— Պաշ իւսթիւնէ, աղիզիմ էտվարտ:

— Սիզտէ պիլիրսինիզ քի, պէնիմ Մ. վիգօնթ իլէ տէր-
քեար օլան գալլիմ, եարըշ աթլարընըն իտարէ վէ նէզա-
րէթինտէն մատտա օլարագ, ախըրլարտա պուշիւնան կէ-
րէք հայվանաթըն վէ կէրէք ատամլարըն, եանի սէքիզ րէս
աթ իլէ, պէշ ալթը նէֆէր տախի սէյիսլէրին վէ խըտմէթ-
ճիլէրին մէսարիֆաթը լազըմէլէրին իլթիզամ պիրլէ, վէ
քէնտի իւճըթիմ տախի, տախիլ օլտուղու հալտէ, սէնէ-
վիսինի Չէ պին ֆրանգա օլարագ, տէր իւհտէ իթմիշիմ տիր:

— Բէք ալէա տըր, ֆահիշ պիր ֆիեաթտա տէկիլ տիր:

— Մ. վիգօնթ, տէօրթ սէնէ միւթէմատիէն, մուգա-
վէլէմիզ մուճիպինճէ, հագգըմը, թէմամէն էտա իլէմիշ
տիր, հալ պու քի, պունտան ալթը այ գատար մուգատ-
տէմ, մէրգում պիր կիւն պէնի չաղըրարագ, « — Էտվարտ,
պէնիմ սիզէ Չէ պին ֆրանգ մըգտարը պօրճում վար տըր,
շիմտի սէյլէյինիզ պագաեըմ սիզ պանա, շու պէնիմ աթ-

լարում իլէ արապալարում, պու կիւնքի կիւն, էն ազը, նէ տէկէպիլիրլէր — » տէտիքտէ, պէն տախի ճէվապըմտա, — մօնսիէ • վիգօնթ, աթլարընըզըն պէհէրինին գըյմէթի, պիր պիրի իւզէրինէ, էն ազը իւշէր պին ֆրանգ տըր, վէ զաթէնտէ օլ գատարը վիրմիչլէր տիր (վէ շու տախի սահիհ տիրքի, Պօայիէ, զաթէն արապա աթլարընըն չիֆթի, պէշէր եիւզ ինկիլիզ լիրասընա ալընմըշ տըր), տիմէք տիրքի, աթլարըն գըյմէթի Ձի պին ֆրանգ տըր. վէ արապալարըն գըյմէթինէ կէլինտիքտէ, տէօրթ արապա վարտըր, վէ ԱՁ պին ֆրանգտա անլէրի թախմին իտէպիլիրիզքի, օլ վագըթ, աթլարըն վէ արապալարըն պէտէյլէրի ճէման 36 պին ֆրանգ տիմէք օլուր, — տէտիմ: — Մատամքի էօյլէ տիր, — տէտի պտնա Մ. վիգօնթ, — պունլարը, մէզքիւր գըյմէթ իլէ սիզ քէնտինիզ գապուլ իտիպ ալընըզ տա, Ձի պին ֆրանգընը մաթլուպուլնուզա սահընըզ, վէ տէյնինիզ գալաճագ պուլունան ԱՁ պին ֆրանգա մուգապիլ տախի, ալթը այ տահա, պէնիմ իսթիմալիմէ այիտ օլմագ իւզրէ, կէրէք աթլարըն վէ արապալարըն, վէ կէրէք սէյիսլէրին վէ իսպիրլէրին մէսարիֆլէրինի, քէլ էվվէլ սիզ քէնտինիզ գահըրմալըսընըզ:

— Պու թէքլիֆի վէ պու բազարլըզը, ագըլլըզ իաէրէք, էլպէթթէ գապուլ իթմիշ օլմալըսընըզ տըր, էօյլէ տէկիլ մի, էտվարտ, զիրա, պուլնտա սիզին իչին խայլիճէ պիր քեար վար տըր տիմէք տիր:

— Շիւրհէսիզ, վէ հաթթա, վատէմիզին թէքմիլինէ եալընըզ օն պէշ կիւն գալմըշ տըր, վէ միւտտէթի մէզպուրէ հուլուլինտէ իսէ, աթլար վէ արապալար, քեաֆֆէթէն քէնտի մալիմ օլաճագլար տըր:

— Բէք ալէա, թապիաթիլլէ սիզ պու իշի, Մ. վիգօնթուն քէհեաուր Մ. Պատին • իլէ սէնէտլէշիպ պիթիրմիշ օլմալըսընըզ տըր. իմուի էօյլէ օլտուգտա, պէնտէն սիւալ իտէճէկինիզ մալիւմաթ վէ եախօտ նասիհաթ նէ տիր:

— Շուլու սիւալ իթմէք իսթէրիմքի, մատամքի, փա-

րիս իշինտէ պիղիմ աթլար իլէ արապալար քէսպի շէօհրէթ իթմիշէր տիր, շիմտի պէն էկէր իսթէր իսէմ, Մ. վիգօնթ տիշարը կիտէճէք օլտուղունտան նաշի, պունլարը սաթմագ միւրատընտա տըր տիյէրէք, բէք իյի պիր ֆիյեաթ իլէ սաթապիլիրիմ, հա՞, նէ՞ տէրսինիլ, էօյլէ եաբըպտա սաթա. ելմ մը, եօգսա, պուրատա թէմէլլէշիպ, պիր ախըր բէյ. տա իտէրէք, աթ ախզ ու իթասընա պաշլաեաեմ մը, գա՞նղիսի տահա զիեատէ իյի օլուր:

— Պու պապտէ պէն սիղէ, քէնտի թութմուշ օլտու. ղում թարիգի-թութմանըղը նասիհաթ վիրիրիմ:

— Սիղին թութտուղունուզ թարիգ գա՞նղիսի տիր:

— Պէն տախի թըպգը սիղին հալինիղտէ պուլունմագ. տաեմ:

— Սահիհ մի սէօյլէ օրսունուզ:

— Մալում ես, պիղիմ Մ. վիգօնթ էօյլէ ուֆագ թէֆէք իշլէրէ տիգգաթ իտիպտէ մէշղուշ օլմագլըղը թէնէզղիւ իթմէզ: Պէն պուրաեա կէլտիկիմտէ, կէրէք քէնտի գա. ղանճըմտան արթըրմըշ օլտուղում, վէ կէրէք միրաս օլա. րագ մալիք օլմուշ պուլունտուղում հալտէ, ալթմըշ պին ֆրանգըմ պուլունմագտէ օլտուղունտան, սիղին ախըր մէսանրիֆթընը գաեբրտըղընը միսիլու, պէն տախի գ. նաղըն մէսանրիֆթընը գաեբրմըշ իտիմ, վէ Մ. վիգօնթ. տա, հիսապլարմճա հիշ պիր թէֆիթիշ վէ թէճէսսիւսէ լիւղում կէօրմէքսիղին, գապուլ իյլէմիշ իտի. վէ թամ սի. զին սէօյլէտիկինիլ վագըթլարտա, եանի պուլունտան ալթը. այ գատար մուգատտէմէրի, եիկիլմի պին ֆրանգ գատալ քէնտի ալաճաղըմ պիրիքմիշ օլտուգտան պաշգա, խարիճէ տախի, քէնտի մարիֆէթիմէ օլմուշ ալթմըշ պին ֆրանգ պօրճ պուլունմագտա իտի. պինաէն ալէյհ, Մ. վիգօնթ պէնի չաղըրարագ, քիւլլի մաթլուպաթըմը վիրմիշ օլմագլըգ իւզրէ, թէքմիլ գօնաղըն էշեասընը, վէ հաթթա օլ վիյ. գըյմէթ վէ կիւզէլ կիւմիւշ թագըմլար իլէ թասվիրէրի վէ էմալլէրի պիրիքտէ օլտուղու հալտէ, 140 պին ֆը.

ընդհանուր պահանջները իթմէքլիկի թէքլիֆ իյլէտի . պուհի-
սապճա, պուհուհն 80 պին ֆրանգը պօրճլարընա մահսուպ
իտիլիպ, վէ պագըյե տէնտէ 60 պին ֆրանգ մաթլուպու
գալաճագ իտի . վէ մէպլաղը մէգպուր ալթմըշ պին ֆրանգա
գարշըլըգ, պէնտէ , քէնտիսինտէն պաշգա պիր շէյ թալէպ
իթմէքսիզին , թա սարֆ իտիլիպ պիթինճէեէ գատար, գո-
նաղըն մէսարիֆինի , շէյլէ քի , կէրէք մաթպախ մասրա-
ֆընը , վէ կէրէք իւրամէթքեար մաաշաթընը վէ սայիրէեի
գաեըրաճագ իտիմ . վէ իշթէ պուհուտա պէյլէճէ գա-
պուլ իթմիշ իտիմ :

— Հալլիլէ պու մէսարիֆտէնտէ քէնտինիզ իշին պիր
մէնֆաաթ չըգարմըշ օլմալըսընըլ տըր , էյլէ տէկիլ մի :

— Թապիթիլլէ էյլէ օլմուշ տուր , զիրա , պէն զա-
թէն , հէր քէստէն հէր նէ քի ալմըշ իսէմ , էյլէ պիր մու-
գալէլաթ իւզրէ ալմըշմ տըր քի , բարալարընը , անճագ
մալլէրիմի սաթտըգտան սօնրա վիրէճէկիմ տիր , — տէտի
Պօայեէ չօգճա պիր էնֆիլյեէ տահա չէքէրէք , — եանի պու
անըն իսթամընտա թէէտիյեէ իտէճէկիմ տիր . . :

— Տիմէք տիր քի , աթլար վէ արապալար պէնիմ օլ-
տուղոն միսիլլու , էշեալարտա սէնին թահթը թէսարրու-
ֆունտա պուլունմագաա տըրլար :

— Շիւրհէսիզ , վէ պու հալտէ , Մ . վիզօնթուն մէնֆա-
աթը շու օլմուշ տուր քի , պու սօն ալթը պլարը տախի ,
քէնտի քէյֆինճէ , սէֆայի խաթըր իւզրէ կէշիրէպիլմիշ տիր
... էվլէթ , մէրգում , քէնտի պօրճլուլարընըն սագալ-
լարընա կիւլէ կիւլէ , պէյ կիպի պիր էօմիւր կէշիրմիշ տիր .
շիւնքի , զէվալլըլար , պիր չօգ գատար էմվալու էշեասը վար
տըր էմէլիլէ ալտանըպ պէքլէմէքտէ տիրլըր , հալ պու քի ,
քեաֆֆէյի մօպիլեանըն , վէ կիւմիւշ լիպըմլարըն , վէ աթ-
լարըն արապալարըն , գաթէն բիշին բարա իլէ սաթըլըպ
պիթմիշ օլմասընտան , եանի պիղիմ թահթը թէսարրուֆու-
մուղտա պուլունմալարընտան , պիսապէր պուլունմագաա
տըրլար :

— Տիմէք տիր քի շիմտի Մ. վիգօնթ հիշ պիք շէտէ մա-
լիք պուլունմագտա տէկիլ տիր, խարապ օլուպ իշի պիթ-
միշ տիր, էօյլէ տէկիլ մի . . :

— Էվվէթ, պէշ սէնէ զարֆընտա, քիւլլի սէրվէթինին
ալթընտան կիրիպ իւթիւնտէն չըգմըշ տըր . . :

— Զանն իտէրիմ քի, Մ. վիգօնթ միրաստա եէմիշ տիր,
էօյլէ տէկիլ մի . . :

— Էվվէթ, դեֆաճըգ, եանի, եալընըզ պիր միլեօն ֆը-
րանգլըգ պիր միրասա նայիլ օլմուշ տուր, — տէտի Մ. Պօ.
այտէ թահրիրամիզճէ պիր սէօյլէ յիշ իլէ, վէ պիր էնֆիլլէ
տախի չէքէրէք, — վէ մէպլաղը մէզպուր պիր միլեօնու պի-
թիրտիրտէն պաշգա, 200 պին ֆրանգ գատար տահա աղըգ-
տան պօրճ իթմիշ տիր, պունա՞ նէ տէրսինիլ, մէկէրչի ար-
թըգ պու օլջուր պիր շէյ մի տիր . . : Վէլհասըլ, աղիղիմ
Էտվարտ, շիմտի պէնիմ նիյեթթիմ, պէօյլէ պիր շայեանը
թէհայեիւր սուրէթտէ թէճհիզ ու թէզեին իտիլմիշ պու-
լունան գօնաղը, հէյեթի հազըրէսի իւզրէ, չէօյլէ քի,
չամաշըրլար, ֆաղֆուրիլէր վէ պիլուրլար, վէ կիւմիւշ թա-
գըմլարը, վէ չիչէքէր ֆիտանլար սօպալարը, քեաֆֆէթէն
պիրլիքտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, սիզին ինկիլիզէր-
տէն պիրինէ քիրաեա վիրմէք իտի, մալիւմ եա օնլար պէօյ-
լէ խուսուպլարտա լաեըզլը սուրէթտէ բարալար վիրիլէր:

— Հայ հայ, իմտի նի՛չին եարմանօրսունուզ:

— Իյի էմմա, իշին եալընըզ իյի թարաֆընա ալտան-
մանըպ, ֆէնա թարաֆընը տախի տիւշլունմէլիիլ, պուն-
տա զարար իթմէքլիք թէհլիքէսի տախի վար տըր. վէ իշ-
թէ պու միւլահազաեա մէպնի, մօպլիւանը սալթըպ էլտէն
չըգարմագլըղա գարար վիրմիշիմ տիր, գեքա, մալիւմ եա,
հէր քէստէ պիլիք քի, Մ. վիգօնթ զայէթլէ քէյֆ վէ թա-
պիաթ սահիպի տիր, հէր շէյին իյիսինի թանըր վէ գու-
լանըր, տիմէք տիր քի, հէր շէեի լաեըզլը ֆեեաթլար իլէ
սաթապիլիլիմ, վէ լաեըզլըճատա պիր սէրվէթ էլտէ իթմիշ
օլուրում. իմտի, էկէր իսթէր իսէնիլ, Էտվարտ, սիլ տա-

խի թըպզը պէնիմ կիպի եաբընըզ, իշինիզի սաղլամ թու-
 թունուզ, նէ՛ լազըմ տըր զիեատէճէ քեար իթմէքլիք թա-
 մաըյլա, էօյլէ թէհլիքէլի իշլէրէ կիրիշմէքլիք, մատամքի
 պու կիւն Մ. վիգօնթուն արապածը պաշըսը պուլունմուշ-
 սունուզ տուր, սիզի պիրպիրի էլինտէն գաբարագ եանը-
 նա ալմագ իսթէեէնլէր պուլունուրլար. տահա տիւնքի կիւն
 լէք իյի պիր խապէր ալտըմ, շէօյլէ քի, անճագ եիկիրմի
 չաղլարնտա օլուպ, վէ մատամտիւշէս տը Լիւսնէյինտէ եէ-
 կէնի օլան տիւզ աը Մօնպրիզօն նամ պիր տէլիգանլը, բէ-
 տերի թահթը իտարէսինաէն հէնուզ գուրթուլուպ քէնտի
 պաշընա եաշաեապիլմէքլիք հուգուգունա մալիք օլտուղու,
 վէ քէնտի մուալլիմիտէ պիրլիքտէ պուլունտուղու հալտէ,
 իթալեաւտան կէլմիշ, վէ պուրատա թէմէլլէշմէքլիք արզու
 վէ նիյեէթինտէ պուլունմագտա իմիշ. վէ մէրգում տէլի-
 գանլընըն, արագի ագարընտան օլտուղու թագտիրտէ,
 սէնէվի իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգլըգ կէլիրի վար իմիշ. .
 էվվէթ, ազիզիմ էտվարտ, սէնէվի թամ իքի եիւզ էլլի
 պին ֆրանգ կէլիր, անլատընը՞ղ մը . . . վէ իշթէ պու քա-
 տար ճէսիմ պիր սէրվէթ իլէ, իմրարը էօմր ու էվգաթա
 պաշլաեաճագ իմիշ. . : էվվէթ, մէրգում հէնուզ եիկիր-
 մի հտշընտա իմիշ, պու չաղտա օլան պիր տէլիգանլընըն,
 նէմէրթէպէլէրտէ խիւլեալարը, նէ մէրթէպէլէրտէ էմիյ-
 եէթլէրի օլուպ, վէ նէ մէրթէպէլէրտէտէ տիվանէճէ մէ-
 սարիֆլէր եաբաճաղընը տէրք ու ֆէհմ իտէպիրսինիշ. . .
 օ եօլտա տէլիգանլըլար, էնվայի իսրաֆլար իտէրէք, բը-
 լէնսվարի պիր էօմիւր կէշիրմէք իսթէրլէր. . : իմտի, սիզէ
 նէտիմանէ սուրէթտէ օլարագ սէօյլէրիմ քի, մէրգումուն
 քէհեասընը թանրմագտէ օլտուղումտան, պաշ աղալըգ
 խըսմէթիլէ եանընտա իսթիխտամ օլունաեըմ տէյի, պէ-
 նի շիմտիտէն մէրգումա թավսիյեէ իթմիշ տիր. . . էվվէթ
 պէնի հիմայէ իյլէմէքտէ տիր. . . շաշգըն պու եա. . .
 վէ Մ. Պօայեէ ումուղլարընը սիլքէրէք, պիր թուլթամ
 էնֆիյեէ տահա չէքի վիրտի :

—Աճապա մերգումու , օրատան աթապիլմէքիկէ իւմիտլար օլապիլիւրմիսինիզ :

—Շիւբհէսիզ , զաթէն պուտալանըն պիրի տիր . . վէ եախօտ քիւսթախըն պիրի տիր . պէնի մերգումուն եանընա գօյմագ իսթէմէքտէ տիր . . . չիւնքի , էօյլէ զանն իթմէքտէ տիր քի , պէն քէնտի աեաղընը ալամագ պիր ատամըմ հալ պու քի , տիվանէ պու եա , հէման արատան իքի այ կէչէր կէչմէզ , պէնիմտէ , քէնտի եէրինէ կէչէպիլէճէկիմի , ասլա տիւչիւնմէքտէ տէկիլ տիր :

—Իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ սէնէտէ պիր կէլիր , վէ հէմտէ արազի ագարընտան օլտուզու հալտէ , էօյլէ մի . . . —տէտի էտվարտ տէրեայի թէֆէքքիւրէ տալարագ , — վէ հէմտէ հէնուզ կէնճ պիր տէլիգանլը . . . տօղրուսու , արթըզ պունտանտա կիւզէլ պիր գարու օլամագ . . :

—Նասըլքի սիզէ սէօյլէմէքտէ յիմ , պու գարուտա էթմէք վար տըր էթմէք . . . նէ տէրսինիզ , շու պէնիմ համիլեքէթքեարըմ պուլունան զաթա , սիզին իչին տախի սէօյլէ եէյիմ մի , —տէտի Մ. Պօայեէ իսթիհզաքեարի պիր սէօյլէյիլ իլէ , — Հայտէ սիզ տախի օրաեա կէլինիզ . . . խայլի վադըլթար ագաճագ պիր սէրվէթ չէչմէսի տիր պու , պօլպօլ տէսթինիզի տօլտուրապիլիւրմիսինիզ զիրա , պու էօյլէ , պիլիմ Մ. վիգօնթա պէնզէմէքտէ տէկիլ տիր , պունուն սէրվէթի , անճագ էօյլէ ճիւզի պիր չէյտէն , պիր միլեօն ֆրանգտան իպարէթ պուլունմագտա տէկիլ տիր , էվվէթ , էօյլէ փարիսին զէվգ ու սէֆահաթ աթէչինէ տաեանամաեըպտա , ճիւզի պիր միւտտէթ զարֆընտա էրիեէն պիր գար թօրունա պէնզէմէքտէ տէկիլ տիր . պէն զաթէն , պուրատա չօգ վադըլթ գալամաեաճաղըմը րանա կէօրմէքտէ իաիմ չի չարէ , իլթէ պէօյլէ չըգտը , եօգսա , պուրասը պիլիմ պատիի իֆիթիխարըմըզ օլմագտա իտի , տօղրուսու , Մ. վիգօնթտան բէք բէք մէմնունում , վէ թա սօն կիւնիւնէ գատարտա , քէնտիսինէ , վազիֆէմտէն պուլունան քէմալի հիւրմէթ վէ րիայէթ իւզրէ խըտմէթ իտէճէկիմ տիր :

—Կէրչի, ազիզիմ Պօպեէ, Թէքլիֆինիզի Թէշէքքիւր իլէ գապուլ իտէրիմ, ֆադաթ, պիլմիւնասէպէ ֆիքրիմտէ պիր շէյ տօղտու, աճապա շու պիզիմ աթլարը արապալարը, հազըր պէօյլէ միւքէմմէլ պիր հալտէ օլուպ, վէ Թէքմիլ ֆարիս էհալիսինինտէ Թանըբըպ հայրան օլմագտա օլմասը տէրքեար պուլունտուղու Թագտիրտէ, օլ սէյլէտիկինիզ կէնճ տիւգէ, սաթմագլըղը Թէքլիֆ իթսէք օլմազ մը :

—Զօգ իյի սէյլէտինիզ, էվվէթ, էվվէթ, բէք կիւզէլ պիր ֆիեաթ իլէ սաթըպ բարալարա գալուշմագլըղընըզ, իհթիմալի գավիտէն տիր :

—Լաքին, իյի եա, պու գօնաղըն պէօյլէ պիր շայեանը Թէհայեիւր պուլունան էշեա վէ Թէճէմմիլաթընը, սիզ նիչին մէրգուլմ օլ սահիպ սէրվէթ տէլիզանլըեա սաթմագլըղըն Թէքլիֆ իթմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ տէկիլսինիզ :

—Խիւտա՛ ալիմ էօյլէ, էտվարտ, չօգ ագըլը պիր առամսընըզ, բէք իյի սէյլէտինիզ, պանա բէք ալէա պիր ֆիքր վիրտինիզ. պիզ պու պապտէ, պիզիմ, Մ. վիգօնթա միւրաճաաթ իլէ, պէեանը էֆքեար իթմէլի, վէ մէրգուլմ տիւգէ, կէրէք աթլարըն արապալարըն, վէ կէրէք էշեա վէ Թէճէմմիլաթըն իշթիրասընը, Թէքլիֆ իյլէմէսինի բէճա իյլէմէլիզ, Մ. վիգօնթ իյի պիր ատէմ օլուպ, պիզիմ մէնֆաաթըմըզը արզու իյլէմէքտէ օլտուղունտան, շիւբհէսիզ օլարագ, բէճամըզը բէտտ իթմէյիպ գապուլ իյլէեէճէք տիր. վէ պու Թէքլիֆիտէ տիւգէ, բէք գօլայ սուրէթտէ Թագտիմ իտէպիլէճէք տիր, չիւնքի, զաթէն քէնտիսի, կէրօլսթէյն գանշէլքրեասընա կիթմէք իւզըն հազըր պուլունտուղունտան, քէնտինճէ հիշ լիւզումլարը գալմատըղընը պէեան իլէ, սաթըպ էլտէն չըգարմագլըզա մէճպուր պուլունտուղունու պիլտիրէպիլէճէք տիր : Տուրուսուզ պագալըմ, շունլարը պիր հիսապ իտէլիմ, 160 պին ֆրանգ էշեալար, 20 պին ֆրանգտա կիւմիւշ Թագըմլարը իլէ Թապիլըէր, վէ 50 պին ֆրանգ տախի աթլար իլէ ա-

րապալար, ճէման իտէր 230 պին փրանդ, կէնճ պիր տիւզ իչին, արթըդ պունտան կիւզէլ, վէ պունտանտա միւնասիպ պիր ֆուրսաթ օլամազ, մատամքի ֆարիստէ իգամէթ իթմէք վէ պիր գօնազ տօնաթմազ միւրատընտա տըր, զիւստէսիյլէ մէմնուն օլաճաղը իհթիմալի գավիտէն տիր, չիւնքի, եէնիտէն պէօյլէ պիր շէյ եաբմագլըզա գալդըշտըղընտա, հէմ իւշ միսլինի սարֆ իթմէքլիկէ մէճպուր օլաճազ, վէ հէմտէ, պու մէրթէպէլէրտէ կուսթօլու, սէչմէ, վէ միւքէմ մէլ սուրէթտէ թագըմյարը պիր արաեա կէթիւրմէքլիքտէ, խայլիճէ միւշքիլաթ չէքէճէք տիր . . : Զիրա, էտվարտ, էկէրչի տօղրուեու իգրար իթմէքլիք լազըմ կէլիր իսէ, պի. զիմ Մ. վիգօնթ գատար քէյֆ վէ կուսթօ սահիպի պիր առէմ, ֆարիստէ սայքի պիր նէֆէր տահա եօգ տուր տէ. նիլսէ ճայիզ տիր . . :

— Եա օլ աթլարըն տիւպէրլիքլէրի :

— Եա օլ մէէքիւլաթ ու մէշրուպաթ ճիհէթինտէ տէր. քեար օլան էհլի քէյֆլիքլէրի. աշճըսը Կօտէֆրօսա պուրաեա կէլտիքտէն սօնրա, քէնտի սանաթընտա բէք չօգ իլէրու կիթմիշ տիր, չիւնքի, մէրգուլ, Մ. վիգօնթուն թապիւ. թընա խըտմէթ իտէ իտէ, եէնիտէն եէնի բէք չօգ շէյլէր էօյրէնմիշ տիր :

— Պունտանտա գաթինազար, իչիթտիկիմէ կէօրէ, Մ. վիգօնթ բէք իյի գուլմար օյնամադ պիլմէքտէ իմիշ, էօյլէ մի :

— Էվվէթ, շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ . . . գա. զանտըղը վէ ղայպ իթտիկի, հէր նէ մէրթէպէտէտէ պիւ. յիւք պիր շէյ օլսա, եինէ ասլա գայտ իթմէզ . . . հէլէ ղայպ իթտիկի վագըթլարտա, մէրգուլ գատար ճէօմէր. տանէ պիր թավը ու հարէքէթ իպրազ իտէր պիր առամ, էօմրիւմտէ կէօրմէմիշիմ տիր :

— Պօայեէ, եա օլ կիտիպ կէլմէքտէ օլան գարըլարա նէ տէրսինիզ, մուլլագա սիզտէ օլ պապտէ բէք չօգ մա. լիւմաթլար պուլընմագտա օլմալը տըր, չիւնքի, գօնաղըն

ալթ աայիրէսինէ, եալընը սիգ կիրիպ չըգմագտասընը . . :

—Ազիզիմ, սիզին քէնտինիզէ հարարլարընը պուլուն-տուղու կիպի, պիթթապի պէնիմ տախի քէնտիմէէ հս, րարլարըմ վար տըր :

—Պէնտէ հարար օլաճագ նէ՞ վար տըր :

—Մաաշալլահ, մէկէրչի Մ. վիգօնթուն աթլարընը եա-րըշա չըգարան սիգ տէկիլմիսինիզ, էլպէթթէ պազը հալ-լէրինէ վագըֆ պուլունմագտա օլմալըսընը տըր, էլպէթթէ, նիչէ խուսուսլարտա սիգէ տախի իֆշայի հարար իթմիշ օլ-մալը տըր : Հէր նէ գատար սիգէ գարշը պուլունան արա-պաճըլարըն նամուսլարընա թօգունուր պիր լագըրտը իթ-մէք իսթէմէզ իսէմտէ . . . նիհայէթ պիր չօգ լագըրտը-լարտա իշիտիլմէքտէ տիր . . :

—Սուս օլունուզ, ազիզիմ Պօայեէ, ճէնթըլմէն պիր ա-տէմէ, քէնտիսինի տիյնէմէքլիք զաաֆընը իրթիքեապ ի-տէն, վէ քէնտույէ զրտտ պուլունան պիր արապաճընըն նամուսունա թօգունմագլըղը, գաթան գապուլ իթմէզ . . :

—Քէնտի հագգընտա միւրիւվվէթքեարանէ պիր հալ-տէ պուլունմուշ օլան պիր գատըն ալէյհինտէտէ, քիպար-լըգ տէնիլէն շէեի պիլէն պիր ատէմ, մէրգումէնին նա-մուսունա թօգանըր լագըրտը իթմէզ . իմտի, ազիզիմ էտ-վարտ, իքիմիզ տախի պիլմէքտէ օլտուղումուզ հարարլա-րըմըզը, վէ եախօտ, տահա աչըգ սէցլէեէյիմ, Մ. վի-գօնթուն հարարընը, հըֆղ ու վիգայէ իյլէմէլիիզ :

—Հայըֆլա՛ր . . . աճապա չիմտի նէ՞ եաբաճագ տըր մէրգում :

—Գալգըպտա եօլճուլուգ արապասըյլա, վէ եանըն-տատա անճագ պիր եէրտէն թէտարիք իյլէմիշ օլտուղու եէտի սէքիզ պին ֆրանգ պուլունտուղու հալտէ, Ալման-եաեա կիտէճէք տիր : Պէն սիգէ պիր շէյ սէցլէեէյիմ մի, տօղրուսու, պէն Մ. վիգօնթու աճըմագտա վէ մէրագ իթմէքտէ տէկիլիմ, չիւնքի մէրգում, քէնտի պիլտիկինտէ վէ կիտիշինտէ իսրար իտէրէք, վէ պիր մէսէլի մէշհուրու

Թաստիգ իյլէեհերէք, տայլմա, տէօրթ աեադ իւղէրինէ տիւշմէքտէ տիր . . :

—Աճապա, իւմիտվար օլապիլէճէկի հիշ պիր միրաս եօդ մու տուր :

—Խայր, օ եօլտա իւմիտ իտէճէք հիշ պիր քէօշէսի եօդ տուր, չիւնքի զաթէն բէտէրի, անճադ քէնտի իտարէսինէ միւղթէտիր պիր հալտէ պուլունմադտէ տիր :

—Բէտէրի՞ մի :

—Էօյլէ՛ եա . . :

—Մէկէրչի պիղիմ Մ . վիգօնթուն բէտէրի հաեաթ . տա՞ մը տըր . . :

—Պէնիմ պիլտիկիմ, պունտան պէշ ալթը այ մուգատտէմէ գատար, էվվէթ, հաեաթտա իտի . վէ հաթթա, Մ . վիգօնթ, պազը ֆամիլեաճա էվրադտան տօլաեւտա, մէր . դումա մէթուպ եազտը իտի . . :

—Լաքին, հիշ պիր տէֆա պուրաեա կէլտիկինի կէօրէմէմիշիզ տիր . . :

—Պիւյիւք պիր սէպէպէ մէպնի, ծն պէշ սէնէտէն պէրու, թաշրատա, Սնթէրաէ իգամէթ իյլէմէքտէ տիր :

—Է՛յ, մէկէրչի Մ . վիգօնթ, հիշ պիր տէֆա, բէտէրինի կէօրմէկէ կիթմէ՞զ մի :

—Բէտէրինի կէօրմէկէ՞ մի կիթսին :

—Էօյլէ եա :

—Խայր . . . խայր . . . հիշ պիր վագըթտա կիթմէզ :

—Նի՛չին, մէկէրչի տարղը՞ն մը տըրլար :

—Օլ պապտէ սիղէ մալիւմաթլար վիրէպիլիրիմ, չիւնքի, արթըգ էսրար սըրասընտան չըգմըշ տըր, վէ պէնտէ չմէր . գումուն տօսթը նէտիմի բրէնս տը Նօարմօնտան իշիթմիլ . չիմ տիր :

—Մատամ տը Լիւսնէյի՞ն բէտէրինտէն մի,

Տէտի Էտվարտ Նիյեէթի ֆասիտէճէ վէ մանէալըճա պիր սուրէթտէ, Պօայեէնին եիւղիւնէ պադարադ իսէ տէ, Մ . Պօայեէ իսէ, աղզը բէք վէ սահիպ մէթանէթ պիր ատէմօլ .

տուղու ճիհէթլէ , քէնտի ատէթի գատիմէսինէ տէվամ
կլէմէքտէ պուլունտուղունտան , մէրգումուն պագըչընըն
ֆէհմինտէ օլամահըպ , վէ պիր սուրէթի պարիտէտէ օլ-
տուղու հալտէ քէլամէ աղազ պիրլէ ,

—Վագաա , մատամ տիւշէս տը Լիւսնէյ , բրէնս տը
նօպրմօնուն քէրիմէսի օլուպ , վէ Մ. վիգօնթուն բէտէրի
իլէ , մէրգում պէ յնինտէ , բէք սըգը պիր տօսթլուգ պու-
լունմագտաիտի . վէ օլ վագըթլարտա , մատամ տիւշէս հէնուգ
բէք կէնճ օլմաղին , Մ. վիգօնթուն բէտէրի , մէրգումէեի
զիեատէսիլլէ սէվմէքտէ , վէ ատէթա քէնտի գըղը նազա-
րըյլա պագարագ , հագգընտա , բէք թէքլիֆսիզճէ պիր մու-
ամէլէտէ պուլունմագտէիտի : Պէն պու վուգուֆիյեթլէրի ,
բրէնսին էն սատըգ ատամը պուլունան Սիմօնտան տիյնէ-
միլիմ տիր . տիմէք տիր քի սիզէ սէջլէեհէճէքլէրիմէ , պիր
սըհհէթի քեամիլէ նազարըյլա պագըլսա սէզա տըր . չիւնքի ,
մէգըիւր մալիւմաթլար , օլ վագըթլարտա , ատէթա պիր
մասալ հիւքմիւնիւ կիլինէրէք , թէքմիլ ֆարիս էհալիսինին
տիհանընտա կէզմիլ տիր : Մ. վիգօնթուն բէտէրի , հէրնէ
գատար չիմոի , ալթմըշ չաղլարընտա իսէ տէ , կիւճ վէ
գուվվէթի եէրինտէ օլուպ , պէղպյէթ տէրէճէ սէպաթլը վէ
գալի թապիւթլը օլտուգտան պաշգա , արսլան կիպի ճէսուր
վէ թարիֆտէն միւսթաղնի սուրէթտէ տախի թէմիզ գալպ
վէ վագուր տուր : Մէրգում սայրի հիւ պիր սէրվէթէ մալիք
պուլունմատըղը թագտիրտէ , մէյլ ու մուհապպէթ վիրէ-
րէք , Մ. վիգօնթուն վալիտէսիլլէ էվլէնմիլ իտի , վէ մէր-
գումէտէ , հէմ կէնճ օլուպ վէ հէմտէ զէնկինճէ իտի . վէ
պիր միլեօնտա ֆրանգը պուլունմագտա իտի , նասըլքի
չիմոի պիլտէ , մէպլաղը մէզպուրուն , սու կիպի էրիեիպտէ
մահվ օլմասընը կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլմագտահըզ
վէ Մ. Պօպյեթ թէվագու իւզրէ պաշընը էյտի :

Էտվարտ տախի այնի բէսմի իճրա կլէտի :

—Մ. վիգօնթուն բէտէրի , կէրչի մէրգումէ իլէ էվլէն-
տիրտէն սօնրա , սէատէթի հալ իւզրէ պիր էօմիւր կէչիւ-

մէքտէ իտի , հալ պու քի , արատան իւշ տէօրթ սէնէ միւ-
րուր իթտիքտէն սօնրա , մէրգուսուն զէվճէսի , սատա-
գաթա խիեանէթ վէ իզհարը զաաֆ պիրլէ , Լէհլի պիր գօն-
թա ալտանըպ մէյլ վիրմիշ օլտուգունտան , վէ իշպու հա-
րաքեաթը նապէճառնընտա սըհհէթի հալի , սէօյլէնտիկինէ
կէօրէ , գազարա , զէվճինին էլինէ կէշմիշ օլան պազը մու-
զիրը մէքթուպարտան անլաշըմըշ , վէ քէնտիսի տիշարտա
պուլունտուղու պիր հէնկեամտա վուգու պուլմուշ օլմասը
թաստիգ գըլընմըշ պուլունտուղունտան , մէգըխը սէաուէ-
թի հալ , պիւթիւն պիւթիւն մահվ օլմուշ տուր :

—Պէօյլէ շէյլէրտէ , չօգ տէֆա Լէհլիլէր թարաֆընտան
զուհուրա կէլիլէր : Պէն մարքի տը Սէննէվալըն եանընտա
իքէն , զէվճէսի մատամ մարքիզ տախի . . . մէրսումէ բէք
ազըն պիր գարը իտի . . . :

Մ. Պօպեէ քէնտի գարու եօլտաշընըն լագըրտըսընը
գաթ իլէ ,

—Աղիպիմ էտվարտ , պիղիմ պիւյիւք ֆամիլեալարըմըզ
հագգընտա լագըրտը իթմէզտէն էվվէլ , օնլարըն պէյնլէ-
րինտէ տէրքեար օլան գարապէթ վէ միւնասէպէթին , պիր
քէրրէ , նէ եօլտա պուլունուպ , վէնէ եօլտա ճէրէհան իթ-
մէսինի պիլմէքլիկինիզ իգթիզա իտէր , եօգսա , քէնտի
մէնֆաաթընըզա գարշը հարէքէթ իթմիշ օլաճաղընըղտա
շիւբհէ եօգ տուր :

—Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

—Օլ սիզին սէօյլէտիկինիզ մատամ մարքիզ տը Սէննէ-
վալ , պէնիմ սիզէ սէօյլէտիկիմ , վէ սիզինտէ եանընա կիր-
մէքլիկի արգու իյլէտիկինիզ զէնկին տէլիգանընըն , եանի
տիւգ տը Մօնպրիզօնուն , գըզ գարնտաշը տըր . . . :

—Ա , սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ :

—Էվվէթ , էօյլէ տիր , պէօյլէ խուսուսլարտա , պիւյիւք
տիգգաթ լազըմ տըր , մաաղալլահ , էկէրչի գալգըպտա ղա-
ֆիլ պուլունարագ , եա պիր հասէտճինիզ վէ եախօտ միւֆ-
սիտ պիր ատէմնէզտինտէ պու եօլտա պիր լագըրտը իթ-

միշ օլսանըդ, մէգքիւր գօնագտա պիր կիւն պիլէ եաշա-
եամագսընըդ :

— Հագգընըդ վար տըր, Պօպեհ . . . Եվվէթ, պուռ-
տան պէօլէ, Էօլէ գարապէթճէ վէ միւնասէպէթճէ խու-
սուսլարա, զիեատէսիլէ տիգգաթ իյլէմէլիլիմ :

— Կէլէլիմ եինէ Եվվէթի լագըրտըմըն տէվամընա . . .
Մ. վիգօնթուռն բէտէրի, մերգումէնին պու խապասաթընա,
Եվվէնտիքտէն, օն իքի վէ եախօտ օն պէշ սէնէ գատար հիւս-
նի հալ վէ րահաթ իւզրէ իմրարը Եվգաթ իյլէտիքտէն սօն-
րա, վագըֆ օլմուշ տուր : Մա թէէսսիւֆ միւ, եօգսա մա
մէմնունիյեհէ մի տիսէք, Մ. վիգօնթ, բէտէրինին . . . վէ
եախօտ տահա տօղրուսու Մ. գօնթ տը Սէն-Բէմինին, մէգ-
քիւր ուղուրսուդ սէյեսահաթընտան, տօգուդ այ սօնրա ավ-
տէթ իթտիկինտէ տիւնեաեա կէլմիշ օլտուղունտան, վէ
բէտէրի, Մ. վիգօնթուռն, պիր սատագաթսըզլըդ սէմէրէսի
օլմասընը թաստիգէ մէտար պիր չօգ էմարէլէր պուլուն-
տուղու ճիհէթլէ, ֆիլվագը անըն պաշգա՞ պիր բէտէրտէն մի
տիր, եօգսա սահիհէն քէնտի Եվլատը մը տըր, պիր տիւր-
լիւ անլանըպ միւթմէին օլամամըշ տըր : Վէ պինաէն ա-
լէյհ, անինտէ զէվճէսինի թէրք իլէ այրըմըշ, վէ մեր-
գումէնին պէրապէր կէթիւրմիշ պուլունտուղու սէրվէթին
պիր ագճէսինի պիլէ իրթիքեապ իտիպ թօգունմագ իսթէ-
մէտիկինտէն, քէնտի օլանճա վարիտաթը պուլունան 80
պին ֆրանգընը ալտըզը պիրլէ, վէ Փարիսի թէրք իլէ թաշ-
րաեա չէքիլմիշ տիր : Լաքին, սիգ շիմտի, մերգումուն նէ
մէրթէպէլէրտէ իտտաալը վէ շէյթան պիր ատէմ օլմուշ
օլմասընը անլաեաճագսընըդ տըր, եանի տիմէք իսթէրիմ
քի, զէվճէսի պու գապահաթը, օն պէշ սէնէլէր Եվվէլ իշ-
լէմիշ օլուպ, վէ արթըգ քէնտիսիտէ այրըմըշ պիթմիշ օլ-
տուղունտան, վէ միւրուրի զէման պուլունմասը ճիհէթլէ,
գանունէն պիր շէյ եաբամաեաճաղընտան, քէնտի խըսըմ-
լարընտան օլան Մ. տը Ֆէրմօն նամ զաթը պիրլիքտէ ա-
լարագ, զէվճէսինի պաշտան չըգարմըշ պուլունան օլ լէհիլ-

նին բիշինտէ կէզմէկէ պաշլամըշ , վէ թամ պիր պուշուգ սէնէ սայքի թէքմիլ էվրօպանը կէզիպ տօլաշտըգտան վէ արատըգտան սօնրա , ագըպէթքիար մէրգուսու , վէնէ տիրտէ եագալամըշ տըր :

—Նէ՛ դատար իտտաաճը պիր ատամ իմիշ պու . . .

—Արթըդ էօյլէ ինատճը , էօյլէ նէֆսանիյեթճի վէ սէրթ թապիաթլը պիր ատէմօլամագ , ագիզիմէտվարտ . . . վէնէ տիրտէ մէրգուսու տիւէլլօեա տալէթ իթմիշ , վէ տէհէթլու պիր տիւէլլօտա , հէլաք իտիպ իշինի պիթիւրմիշ տիր : Հէր պիր շէյ ուսուլի իւզրէ իճրա իտիլէրէք , լէհիմիւհիլք սուրէթտէ եարալանտըգտան սօնրա , Մ . վիզօնթուն բէտէրի , թապիի օլան պիր մահզունիյեթ իւզրէ ալըպ եիւրիւեիւ վիրէճէք եէրտէ , մուղայիրի օլարագ , եապանիճէ պիր սէվինճ վէ պիր մէմնունիյեթլէ , տուրուպ սէյր էյլէմէքտէ օլտուղունտան , օլ գիբրինի կէշտիկիմ խըսըմը Մ . տը Ֆէրմօն , չէքիպ պիր թարաֆա կէօթիւրմէքիկէ մէնպուր օլմուշ տուր . . . շէօյլէ քի , մէրգուսուն հիքեայէսինե նէզարէն , ախըը ինթիգամ գանընա սուսամըշ պուլունան պու գօնթ , մէրգում լէհիինին , թա սօն նէֆէսի չըգմասընը պիլէ , քէնտի կէօզլէրիլէ կէօրմէքիլք արղուսինտէ պուլունմուշ տուր :

—Աման եա Րէպպիմ , նա՛սըլ պէլալը պիր ատէմ իմիշ պու ատէմ :

—Պատէհու , մէրգում Փարիսէ ավտէթ էյլէտիրտէ , աօղրու գէվճէսինին էվինէ կիտէրէք , լէհիիեի էօլտիւրտիւկիւնիւ խապէր վիրտիրտէն սօնրա , ալըպ եիւրիւեիւ վիրմիշ տիր , եանի թաշրաեա քէնտի չէքիտիկի Անժէրէ ավտէթ էյլէմիշ տիր . վէ օնտան պէրուտէ , նէ մէրգունին վէ նէտէ մախտուսի օլան պիզիմ էֆէնտինին եիւզիւնիւ կէօրմէմիշ տիր . վէ իշթէ , իշիթտիկիմ կէօրէ , մահէլի մէզպուրտէ , վահտէթնիշին օլարագ , եալընըգճա , գարագօնճօրսվարի պիր էօմիւր կէշիւրմէքտէ , վէ լէհիինին բիշինտէ կէզմէսի ճիհէթլէ , խայլիճէ թէնէզզիւլ պուլմուշ օ .

լան սէքսէն պին ֆրանգը իլէ , կէշինիպ գանաաթ կէթիր-
մէքտէ տիր : Շէօյլէ քի , մէրգում , Սնծէրտէ , օլ սէօյլէ-
տիկիմ ագրապասը օլուպտա , չէնտ սէնէ մուգատտէմ վէ-
ֆաթ իթմիշ պուլունան Մ. տը Ֆէրմօնուն զէվճէսի իլէ քէ-
րիմէսինտէն պաշգա հիշ պիր քիմնէ իլէ կէօրիւշիւպ գօ-
նուշմագտա տէկիլ տիր : Հալ պու քի , մէգքիւր ֆամիլ-
եանընտա պաշընա պիւշիւք պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր ,
եանի սէօյլէնտիկինէ կէօրէ , մէրգումէ մատամ տը Ֆէր-
մօնուն պիրատէրի , չէնտ մահլար էվվէլ , քէնտի պաշընա
պիր թապանճա սըգարագ , թէլէֆի նէֆա էյլէմիշ տիր :

—Էյ պիղիմ Մ. վիգօնթուն վալիտէսի՞ նէ օլմուշ տուր :

—Մէրգումէ պունտան խայլի վագըթ մուգատտէմ վէ-
ֆաթ իթմիշ տիր , վէ իշթէ պիղիմ էֆէնտիտէ միրասա գօ-
նարագ , մէրգումէ վալիտէսինին բարասը սայէսինտէ պիր
կիւզէլ էօմիւր սիւրմիւշ տիւր . . . իմտի , ազիղիմ էտ-
վարտ , շիմտի բէք ալէա անլաեա պիլիրսինիլ քի , Մ. վի-
գօնթուն , բէտէրինտէն պիր միրասա գօնմագլըղա տայիր
հիշ պիր իւմիտ քէօշէսի պուլունմագտա տէկիլ տիր . . :

—Տիմէք տիր քի , բէտէրի մէրգումու հիշ սէվմէմէքտէ
օլմալը տըր :

—Վալիտէսինին մէգքիւր խապասաթը զահիրէ չըգա-
լըտան պէրու , պէսպէլի , լէհինին չօճուղու օլմուշ օլմա-
սընա իսքեաթ օլմուշ պուլունտուղունտան , մէրգումուն
եիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէք իսթէմէմիշ տիր :

Պու հէնկեամտէ իւսթէ պիր խըտմէթքեար կէլտիկին-
տէն , պու իքի գաբու եօլտաշլարընըն լագըրտըլարը գաթ
իտիլմիշ տիր :

Կէլէն խըտմէթքեար ըղպանտուտ պիր ատէմ օլուպ ,
վէ հէր նէ գատար սաաթտա անճագ օն պիր րատտէլէ-
րինտէ իտի իսէ տէ , սաչլարը միւքէմմէլ սուրէթտէ թօզ-
լատըլմըշ իտի :

—Մ. Պօայե , Մ. վիգօնթ իքի տէֆա տըր չընղըրաղը
շալարագ սիզի չաղըրմագտա տըր , —տէտի մէրգում :

Պօայեէ , մէզքիւր չընդըրաղը իշիթմէմիշ օլմասընտան , վէ պինաէն ալէյհտէ քէնտի խրտմէթինճէ պիր գուսուրտա պուլունմասընտան տօլաիը մահզուն օլտու , վէ անինտէ գալդըպ, կիւհա , մէզքիւր գօնաղըն էշեասընըն ասըլ սա- հիպի քէնտիտի տէկիլ տիր թարգընտա պիր հիւրմէթ ու րիայէթ իւզրէ , մէրգոււմ խրտմէթքեարըն արգասընտան գօշարագ կիթտի :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ԳՕՆԹ ՏԸ ՍԷՆ-ՐԷՄԻ

Պօայեէ էտվարտը թէրք իլէ , քէնտի էֆէնտիտի Մ.տը Սէն-Րէմինին եանընա կիթտիքտէն իքի սաաթ գատար սօնրա , մէրգոււմուն Շայեօ սօգաղընտա վագը գօնաղընըն արապա գաբուսու վուրուլմագտա իտի , վէ մէզքիւր գա- բուեու վուրանտա , մէրգոււմուն բէսէրի գօնթ տը Սէն- Րէմի իտի :

Գօնթ տը Սէն-Րէմի ուզուն պօյլու , վէ սիննինէ ըաղ- մէն օլտուղու հալտէ իսէ , ղայէթլէ կիւճլիւ գուվլէթլի պիր ատէմ օլուպ , վէ հէրնէ գատար սաչլարը վէ սագալը պէմ- պէեազ օլմուշ իտի իսէ տէ , պունուն մուղայիրի օլարագլէհ- ճէսի գըրմըզը պիր պագըր րէնկի քէսպ իյլէմիշ օլտուղու կիպի , գապա գապա գաչլարըտա , հէնուզ սիեահ պիր հալ- տէ գալմըշ օլտուգլարընտան , չուգուր չուգուր օլմուշ օ- լան քէսկին պագըչը կէօզլէրինի , նիմ մէրթէպէ գաբաթ- մագտա իտիլէր : Մէրգոււմ , հէրնէ գատար , պիր նէվի , ինսանլարտան նէֆրէթ կէթիրմէքլիք իլլէթինէ միւպթէլա պուլունտուղու ճիհէթլէ , հիշ պիր շէյէ էհէմմիյեթ վիր- մէք իսթէմէեերէք , էլպիսէճէ իւզէրինտէ պիր բէրիշան-

լըդ վէ պիր պահաղըլըդ կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , պու
ճիւմէ իլէ տախի , չէհրէսինտէ պիր էսէրի սիւքիւնէթի
հալ , վէ պիր թէքէպպիւր հիւքմ իթմէքտէ օլտուղունտան ,
հէր.քէսին հիւրմէթ ու ըիայէթինի թահրիք վէ ճէլպ էլլէ-
մէքտէ իտի :

Մէրգուժուն օղլունուն զօնաղը գաբուսու աչըլտը :

Էլպիսէսի սըրմալը , քէնտիսի իրի վիճուտլու , վէ սաչ-
լարը բուտրալը (սիւսէ տայիր պիր ատէթ տիր) , վէ տիզ-
լէրինէ գատար չըդմըչ իրէք չօրապլը պիր գաբուճու , օլ
միւքէլլէֆ գօնաղըն գաբուճու օտասը գաբուսունտա մէյ-
տանէ չըդտը : Պու գաբուճունուն օտասը , էօյլէ Մ. Բիր-
լէնին թիւթիւնտէն գաբարմիչ օլան մաղարասընա պէնդէ-
մէքտէ օլմանըպ , իլլա , պիր էսիիճի գարընըն ֆըչըսը իլէ ,
միւքէմմէլ սուրէթտէ թէճհիչ իտիլմիչ պիր թօհաֆճը մա-
ղաղասը պէյնինտէ նէ մէրթէպէլէրտէ պիր ֆարգ ու նիս-
պէթ պուլունմագտա իտի իսէ , մատամ Բիրլէնին օտա-
սըյլա , մէրգում գաբուճունուն օտասը պէյնինտէ տախի,
այնի ֆարգ վէ այնի նիսպէթ պուլունմագտա իտի :

—Մ. տը Սէն-Բէմի պուրատա՞ մը տըր , —տէյի սիւալ
իթտի մէրգում գաբուճու վուրան իխթիեար ,

Գաբուճու մէրգուժուն պու սիւալինէ ճէվապ վիրէճէք
էէրտէ , պիր քէրրէ չէօյլէ եօղարտան աչաղը մէրգուժու
սիւղէրէք , թահգիւրանէ պիր թէաճճիւպ իւղրէ , օլ պէեաղ
սագալընա , քիւհնէ լիպասընա , վէ քիրլիճէ շարգասընա ,
վէ էլլինտէքի գօճա պիր պասթօնունա տիգգաթ էլլէտի :

—Մ. տը Սէն-Բէմի պունտա՞ մը տըր , —տէտի թէք-
րարէն գօնթ սապըրսըղլըդ իւղրէ , վէ գաբուճու թարա-
ֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան տիգգաթլը տիգգաթլը
պիր պաղըչտան տօլաեը ատէթա հիտտէթլէնէրէք :

—Մ. վիգօնթ պուրատա տէկիլ տիր , տիեէրէք մէր-
գում գաբուճու գաբուճուն իրինի չէքտի , վէ պիր իշարէթ-
լէ , մէրգում իխթիեարա տիշարը չըդըպ կէրի կիթմէքլի-
կինի անլաթտըրտը :

— Զարարը եօգ տուր, մատամքի պուրատա տէկիլիմիշ, պէնտէ կէլէնէ գատար պէքլէրիմ, — տէտի գօնթ :

Վէ գօնագտան տիշարը չըգմագսըղըն, իլէրուլէմէկէ պաշլատը :

— Հէ՛յ, եա՛հու, գափատար, պէօյլէ քէնտի քէյֆինիզէ, պիր գօնագտան իչէրի կիրմէքլիք օլա՛մազ, — տէյի պաշլորտը գաբուճու, գօնթուճն արգասընտան գօշարագ, վէ գօլունտան թութուպ տիշարը սալմագ իսթէնէրէք :

— Ա՛, նէ՛ տիմէք տիր պու . . . — տէյի ճէվապ վիրտի իթթիեար թէհտիտամիզ պիր թարզ իւզրէ պասթօնունու եօգարու տօղրու գալտըրարագ, — մէկէրչի, սէն պանա թօգունմագլըղա ճէսարէթ իտէճէք պիր ատամ մըսըն . . .

— Եալընըզ թօգունմագ տէկիլ, իլլա, էկէրչի սիզ չիմտի շուրատան տիշարը չըգարագ տէֆ օլուպ կիթմէզ իսէնիզ տահա էօթէնէ պիլէ կէչէպիլիրիմ. պէն սիզէ, Մ. վիգօնթ պուրատա տէկիլ տիր տէյիեօրում, անլատընըզ մը, հայ. տէյինիզ, չըզընըզ պագաեըմ շունտան տիշարը :

Պօայեէ պու կիւրիւլտիւեիւ իշիթտիկինտէն, օլ անտէ գօնաղըն տայիրէ գաբուսու էօնիւնէ չըգտը :

— Նէ՛ տիր պու կիւրիւլտիւ, — տէյի սիւալ իթտի :

— Մօնսիէօ Պօայեէ, պու ատամ կէլմիշ, զօր իլէ իչէրի կիրմէք իսթէմէքտէ տիր, վէ հէր նէ գատար, Մ. վիգօնթուն պուրատա օլմատըղընը սէօյլէմէքտէ իսէմտէ, եինէ տիյնէմէմէքտէ տիր :

— Պագսանաեընըզ, էֆէնտի, — տէտի գօնթ, քէնտուլէ տօղրու կէլմէքտէ օլան Պօայեէնէ իսթապէն սէօյլէնէրէք, պէն քէնտի օղլումու կէօրմէք իսթէմէքտէյիմ . . . վէ էկէրչի պուրատա տէկիլ իսէ, կէլէնէ գատար պէքլէնէճէկիմ տիր . . . վէ իշթէ մատտէտէ անճագ պունտան իպարէթ տիր :

Նասըլ քի սէօյլէմիշիզ տիր, Պօայեէ քէնտի էֆէնտիսին հէմ բէտէրի վար օլտուղունու, վէ հէմտէ ինսանտան հօշանմազ թիթիզ ատէմլէրտէն ոլիրի պուլունտուղունու

պիլմէքտէ օլտուգտան պաշգա, էշքեալընտան պիր ատէմի
թանրեապիլմէքլիքտէ տախի մէհարէթի պուլունտուղուն-
տան, անինտէ մէրգուսուն, ֆիլվագը վիգօնթուն բէտէրի
օլմասընը ֆէհմ ու ֆարգ իլէ, քէմալի թէվագու իւզըն սէ-
լամլաեարադ,

—Մօնսիէօ գօնթ, պուեուրունուզ իչերի, վէ էկէրչի
պիր միւրատընըգտա վար իսէ, էմր իտինիզ, իճրասընա
հազըր ու միւնթաղըրմ. . . —տէտի:

—Բէք սլէա, հայտէյինիզ, տիւշիւնիւզ էօնիւմէ. . .

—տէտի Մ. տը Սէն-Րէմի, վէ Պօայեհէնին արգասընա տիւ-
շէրէք իչերի կիթտի:

Գարուսու պու հալի կէօրտիւքտէ, թապիաթիլէ տիւ-
շարը թէաճճիւպի ազիմ օլտու:

Գօնթ տայիմա Պօայեհէնին արգասընտան կիտէրէք, պի-
րինճի գաթա չըգտը, վէ Գլօրէսթանըն իշ օտասընտան
կէշէրէք (հէմ բէտէրինին վէ հէմտէ էվլատընըն իսմիէրինէ,
Մ. տը Սէն-Րէմի տէնիլէրէք, հիքեայէմիզէ տէվամ իտիւ-
տիկի թագտիրտէ, մութլագ սուրէթտէ պիր գարըշըգլըգ-
զուհուր իտէճէկինտէն, պունտան պէօլէ, վիգօնթա, եանի
օղլունա, ասըլ վաֆթիզ իսմի օլան Գլօրէսթան իսմինի վի-
րէրէք իշար իտէճէկիզ տիր), մէզքիւր իշ օտասընա միւլ-
հագ պուլունան պիր ուֆադ սալօնա կիրտի Մէզքիւր սա-
լօն, մէզքիւր ալթ տայիրէտէքի, միւսաֆիր գատընլարըն
գապուլ իտիլմէքտէ օլտուղու օտանըն իւսթիւնտէ պուլուն-
մագտա իտի:

—Մ. վիգօնթ, պու սապահ, պէրայի մասլահաթ, տի-
շարը չըգմաեա մէճպուր օլմուշ տուր, —տէտի Պօայեհէ, —
իմտի, էկէրչի մօնսիէօ գօնթ լութֆէն ճիւզիճէ պէքլէե-
ճէք օլուր իսէ, կէօրիւշէ պիլիր, չիւնքի, չօդ կիճիքմէյիպ,
հէման շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիր:

Պօայեհէ գօնթա պունու սէօլէտիրտէն սօնրա պըրադըպ
կիթտի:

Գօնթ եալընըզ գալտըգտա, շէօլէ պիր տիգգաթսըզ-

ճա սուրէթտէ , տէօրթ թարաֆա կէօղ կէզտիրմէկէ պաշ-
լատը , վէ պիրտէ իւզէրինտէ նակէհանի պիր հարէքէթ
հասըլ օլտու , լէհհէսի հարարէթլէնտի , եանադլարը դը-
զարտըլար , վէ պիր էսէրի հիտտէթ թէհասիրինտէն նաշի
օլտուղու հալտէ , էքքեալը թէպտիլ օլտու : Զիւնքի , մէր-
գումուն կէօղլէրինէ , քէնտի ղէվհէսինին . . . եանի Ֆլօ-
րէսթան տը Սէն-Րէմինին վալիտէսինին , թաալլիրի թէսա-
տիւֆ իթմիշ իտի : Մէրգում գօլլարընը սինէսինէ գալուշ-
տուրտու , վէ մէզքիւր թասպիրի կէօրմէմէք իշին , պաշընը
էօնիւնէ էյտի , վէ սալօն տէրունինտէ , իրի իրի ատըմլար
ալարագ եիւրիւմէկէ պաշլատը :

— Նէ՛ գատար ղարիպ պիր հալ տիր պու , — տէտի մէր-
գում քէնտու քէնտույէ , — զաթէն պու գարը էօլմիւշ օ-
լուպ , վէ պէնտէ քէնտի աշըզընը թէլէֆ իյլէմիշ պուլուն-
տուղում թագտիրտէ տախի , գալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ
օլտուղում էսէրի քին ու ղարագ իսէ , իէք կիւնտէ հիսս իյ-
լէտիկիմտէն տահա զիւսատէ շէտիտ պիր մէրթէպէտէ պու-
լունմագտա տըր . . . օլ ախզը ինթիգամ աթէշիմ , հալէա
սէօնիւպ մահվ օլմամըշ տըր . վէ ատէթա պիր եապանիլիք
հալինի քէսպ իլէ , ինսան ճինսինտէն նէֆրէթ կէթիւրէրէք ,
սայքի հիշ պիր քիմսէ իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմագտա պու-
լունմատըղըմ թագտիրտէ տախի , մուհիպի ըէզալէթիմ օլան
խուսուս , պիր տիւրլիւ ֆիքրիմտէն տուր օլմանըպ , իլլա
հէր վագըթ գարշըմա չըգմագտա տըր . . . էվվէթ , պու
պէօյլէ տիր , չիւնքի , կէրչի , հէր նէ գատար , օլ խայինէ
գարընըն ճինայէթ շէրիքինին հագգընտան կէլէրէք ախզը
ինթիգամ իտէպիլմիշ իսէմ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի ,
պիր տիւրլիւ ֆիքր ու թէղէքքիւրիմտէն մահվ ու թէպլետ
իտէ՛մէմիշիմ տիր : Օֆ , պէն պու տէֆի չարէսի միւմքին
օլմանտան քին ու ղարագըն սէպէպինին նէ օլմաընը հիսս
իտէպիլմէքտէյիմ . պունուն սէպէպի պաշգա պիր շէյ օլ-
մանըպ , իլլա , օն պէշ սէնէլէր միւթէմատի , քէմալ մէր-
թէպէ հիւրմէթ ու ըիայէթ իյլէմիշ պուլունտուղում պիր

պիվէֆա դարընըն , զատտարլըդ իտիպտէ , պէնի ալտաթ -
մըշ պուլունմասը օլմալը տըր . . . քէնտի էվլատընը սէվ ,
միշ պուլունմամ օլմալը տըր . . . օ'ֆի , էօյլէ պիր էվլատ քի ,
քէնտի ճլնայէթինին սէմէրէսի տիր . . . պէն իսէ անը , պիզ -
զաթ քէնտի էվլատըմ մագամընտա թուլմուլունմ տուը ,
շիմտի պու Ֆլօրէնթանըն իսմինի իշիթտիքճէ , իւզէրիմտէ ,
պիր էսէրի նէֆրէթ հասըլ օլմագտա տըր , վէ պուտա իս -
պաթ իտէր քի , մէրգում քէնտի էվլատըմ օլմանըպ , իլլա
պիր հարամզատէ օլմալը տըր : Ֆագաթ , պու ճիւմէ իլէ
տախի , պունուն պէօյլէ օլմասընը , պիր սուրէթի գավիյնէտէ
օլարագ թաստիգ իտիպտէ իգնա օլամամըշըմ տըր . քի'մ
պիլիր , պէլքի պէնէմքիտէ սըրֆ պիր շիւրհէտէն իպարէթ
պուլունմագտա տըր , պէլքի սահիհէն քէնտի էվլատըմ տըր :
իմտի , չայէտ , ֆիլլագը էօյլէ իսէ , օլ վագըթ պէնիմ , շիմ -
տիյէ գատար մէրգումու մէթրուք վէ մուհագգար պիր
հալտէ թուլմագլըղըմ , վէ ասլա եիւղիւնիւ կէօրմէք իս -
թէմէեէրէք ուզագ դաշընըպ վէ նէֆրէթ կէթիրմէքլիկիմ ,
աֆիլ օլունմագ պիր գապահաթ սանըլաճագ տըր : Լաքին ,
հէլէ շու տա սահիհ տիր քի , պէնիմ պու եօլտա պիր մուա -
մէլէ իթմէքլիկիմտէն , մէրգումմա պիր զարար վուգումա
կէլմէմիշ տիր , մէրգում կէնճ , դէնկին , վէ մէսուտա պիր
հալտէ պուլունմագտա տըր . . . վէլէվ հագգընտա իզ -
հարը մուհապպէթէ տէվամիլլէմիշ պուլունսա իտիմ տախի ,
գա'նղի ֆայիտէեի մուճիպ օլապիլէճէք իտիմ . : Էվլէթ ,
պու տախի սահիհ տիր , ֆագաթ , եինէ պիր ֆարգ վար
տըր , էկէրչի մէրգում հագգընտա , մուհապպէթի բէտէ -
րանէմի իպրագէ տէվամ իլլէմիշ օլսա իտիմ , օլ վագըթ ,
վալիտէսինտէն տօլանը դալպիմտէ հիսա իտէկէլտիկիմ է -
սէրի զամ ու էլէմ , չօգ իհթիմալ տիր քի , պիր տէրէճէեէ
գատար քէսպի իթիտալ իտէր իտի . . :

Մէրգում պու եօլտա պիր թագըմ թէֆէքքիւրլէր տէր -
եալարընա տալտըգտան սօնրա , ումուղլարընը սիւքէրէք ,
թէքրարէն թէֆէքքիւրէ ազագ պիրլէ ,

— Հայէա օլ պուտալաճա չիւրհէլէրէ զահիպ օլուպ . . . վէ հայէա տախի օլ մանէասըղ տուլղուլարա էսիր օլմագ-տաեւմ . . . ճէսարէթ իթմէլէյիմ, վէ օլ օն սէնէ, միւթէ-մատի, քէմալի մուհապպէթ իլէ սէվտիկիմ . . . էվվէթ, ասըլ քէնտի էվլատըմ մագամընտա, բուհում կիպի սէվ-տիկիմ . . . պիր ատամը կէօրմէքլիկիմի խաթըրմա կէթիր-տիքճէ, իւզէրիմոէ հասըլ օլմագտա օլան էլէմպախշ վէ ահմագճա իզթիրապլարա, զալէպէ իլլէմէլէյիմ . . . օ'ֆ, քէնտի գըլըճըմլա, աեագլարըմ նէզտինտէ ճանընը ալմագ-լըգ իգպալինէ նայիլ օլտուղում պիր ատամըն էվլատընը . . . էվվէթ, քէնտի էվլատըմ կիպի, խայլի սէնէլէր սէվմիշ օլ-տուգտան պաշգա, շիմտիտէ կէլիպտէ, մէրգուճոնն եիւզիւ-նիւ կէօրմէքլիկէ միւհթաճ պուլունմագտաեւմ . . . վագաա, օլ դատտար հէրիֆին ալ գանլարընըն ագտըղընը, քէմալի մէսէրրէթ իլէ կէօրմէքլիք ֆիւթուհաթընա նայիլ օլապիլմի-չիմ տիր . . . լաքին, հայը'ֆ քի, պէնի քէնտի հալիմէ պը-րագմատըղլարընտան, օլ խապիսին ճան չէքիշմէսի, վէ սօն նէֆէսինի վիրմէսի հալինիտէ կէօրիւպ սէֆաեապ օլամամը-չըմտըր . . . եագը'գ քի, օլ պապտէ պէնիմ, նէ մէրթէպէլէր-տէ աճը տուլմուշ օլտուղումու պիլմէքտէ տէկիլ իտիլէր . . . Վէ պունտանտա գաթինազար, տայիմա միւթէպէր վէ տայիմա միւշէրրէֆ պիր հալտէ տէվամ իտէկէլմիշ օլան իամ ու իւնվանըմըն . . . ալտանմըշ օլան զէվճէր սըրասըն-տա . . . քիւսթախլըգ վէ իսթիհզա իւզրէ թէլէֆֆուգ օ-լունտուղունու կէօրտիւքճէ . . . վէ պինապէրին, քէնտի խամիմին . . . էվվէթ, հէմիշէ պատիի իֆթիխարըմ օլմուշ պուլունան իսմիմին, գանընը իշմէք արզուսինտէ պուլուն-տուղում պիր ատէմին էվլատընա նագլ իտիլէճէկինի տիւ-չիւնտիւքճէ . . . օ'ֆ, նէ' եաբաճագըմը շաշըրմագտաեւմ, ատէթա տէլի տիվանէ օլմագտաեւմ . . . » տիմէկէ պաշ-լատը :

Վէ մէրգում պու թէֆէքքիւրլէր իլէ, վէ հիտտէթի պիր սուրէթտէ, սալօն տէրունինտէ կիտիպ կէլմէքլիկէ

տէվամ իթմէքտէ իքէն , պիրտէ մաքրնաւարի պիր հալտէ
օլարագ , էվլատը Ֆլօրէսթանն , իշ օտասը գաբուսու բէր-
տէսինի աշտը , վէ մէգքիւր օտատան իշէրի կիրտի :

Մէրգուլմ սալօնու թէրք իթտիքտէն ճիւզիճէ սօնրա ,
տիվարտա պուլունան կիզլի պիր գաբու եաւաշճաճըդ տ-
լըլտը , վէ մատամ տը Լիւսնէյ , եէշիւ ըէնք պիւյիւք պիր
քիշմիր շալընա սարըլմըշ օլտուղու , վէ պաշընտա տախի
բէք սատէ վէ սինաճ գատիֆէ պիր շարգա պուլունտուղու
հալտէ , մէգքիւր սալօնտան իշէրի կիրտի :

Մէրգուլմէ գատըն , իսթիեար գօնթուն , եանընտաքի
օտատա պուլունմասընտան պիսապէր օլտուղու կիպի ,
գօնթ տախի , մէրգուլմէնին սալօնա կէլմէսինտէն պիւա-
պէր պուլունմագտա իտի :

Մէրգուլմէ գատընքի օրանա կէլմէսինին սէպէպինի
պէեան իտէլիմ :

Պիր կիւն էվէլ , Ֆլօրէսթան տը Սէն-Րէմի , տիւշէս տը
Լիւսնէյէ , օլ սապաս իչին , քէնտի գօնաղընտա պուլուշ-
մաղլըղա սէօղ վիրմիշ օլուպ , վէ նասըլքի մալիւմ տուր ,
պաղչէնին տարաճըգ եօլունա աշըլմագտա օլան պիր քիւ-
շիւք վէ կիզլի գաբուսունուն պիր անախթարըտա , մէր-
գուլմէնին եանընտա պուլունտուղունտսն , միւթատընտան
օլտուղու իւզրէ , մէգքիւր գաբուտան կիրէրէք , վէ լիմօն-
լուգտան կէշէրէք , մէրգուլմու օրատա պուլուր իւմիտիյլէ ,
ալթ գաթտաքի միւսաֆիր օտասընա կիթմիշ , վէ մէրգու-
լմտա օրատա պուլլամատըղընտան , սայիր պաղը տէֆա-
լար վուգուա կէլտիկի միսիլու , պէլքի եօգարտա տըր է-
մէլիլէ , կիզլի պիր մէրտիվէնտէն , եօգարրեա , վիգօն-
թուն իշ օտասընա չըդմըշ իտի . . . Մէրգուլմէ եօգարը
չըգտըղը վագըթտա , սայիր տէֆալար եաբտըղը կիպի ,
Մ. տը Սէն-Րէմի , քէնտի օտասընա , քիմաէ կիրմէսին տէյի
եասագ իթմիշ տիր զանն ու իթիգատընտա պուլունտու-
ղունտան , եօգարուտա խարիճտէն պիր ատէմէ թէսատիւֆ
իտէճէկինի , գաթան , ֆիքրինտէն պիլէ կէշիրմէմիշ իտի :

Վէ, պէտպախթլըդ պու եա, վիզօնթուն քէհեասը պու-
լունան Մ. Պատինօ կէլիպ, մէրգումա պիր խուսուստան
տօլանը թէհտիտլէր իպրագիլէ, ալթթաճիլ տիշարը
չըգմագլըղա մէհպուր իլէտիկինտէն, մէրգումտա, մա-
տամ տը Լիւսնէնէ րանտէ-վու վիրմիշ օլմասընը ունութա-
րագ, տիշարը չըգմըշ իտի: Մտտամ տը Լիւսնէյ սալօնտա
քիմսէ պուլունմատըղընը կէօրտիւքտէ, իշ օտասընա կիր-
մէք իսթէմիշ իտի: Մէրգումէ մէղքիւր օտանըն գարու-
սու բէրտէսինի գալտըրըպտա, Ֆլօրէսթանըն բէտէրինի
օրատա կէօրիւր կէօրմէզ, տիւշարը հէյպէթ օլարագ պա-
ղըրմանա պաշլատըղընտան,

— Գլօթիլտ, սէ՛նմիսին, — տէտի էօթէտէն իխթիեար
տախի զիեատէսիլէ թէաճճիւպ իտէրէք:

Մ. տը Սէն-Բէմի, մատամ տը Լիւսնէյին բէտէրի բրէնս
տը Նօարմօնուն զիեատէսիլէ տօսթու օլուպ, վէ մէրգու-
մէտի իսէ, թա կէնճ չաղընտան թանըմագտա օլտուղու
ճիհէթլէ, պիլա թէքլիֆ, անճագ վաֆիթիզ իսմինի վիրէ-
րէք չաղըրմագլըղա ալըշմըշ իտի:

Մէրգումէ քէնտի իսմինին վիրիտիկինի կէօրտիւքտէ,
պութ քէսիլէրէք տուրա գալտը, վէ մէրգում իխթիեար,
հէր նէ գատար բէրիշան հալտէ պիր էլպիսէ կիյինմիշ օ-
լուպ, վէ սագալըտա պէմպէեազ օլմուշ իտի իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ տախի, քէմալի թէաճճիւպ իւզըն եիւզիւն-
տէն եօգարը պագտըղտա, շիւբհէլի պիր սուրէթտէ
օլարագ, մէրգումու թանըմագտա իտի:

— Սիզմիսինիզ, Գլօթիլտ . . . — տէտի գօնթ թէքլա-
րէն, վէ պու տէֆա էլէմնաք վէ սիթէմամիզ պիր թէլաֆ-
ֆուզ իւզրէ սէօլէեէրէք. — սիզի՛ն նէ իշինիզ վար տըր
. . . պուրատա . . . պուրասը օղլումո՛ւն գօնաղը տըր:

Գօնթուն պու սօն լուղէթլէրի իւզէրինէ, մատամ տը
Լիւսնէյին շիւբհէսի պիւթիւն պիւթիւն զայ օլարագ, Ֆլօ-
րէսթանըն բէտէրի օլմասընը իյիտէն ֆարգ իլէտիկինտէն,

— Ա՛, Մ. տը Սէն-Բէմի, սէզմիսինիզ, — պէտի:

Մատամ տը Լիւսնէ յին օրատա պուլունմարնտան մագ-
սէտին նէ օլմասը աշիքէար սուրէթտէ անլաշըմագտէ օ-
լուպ, վէ մէրգումէ զայէթլէ զարիպ պիր թապիաթ, վէ
սէպաթ ու մէթանէթլէ մաարուֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ,
օլ պապտէ պիր թագըմ եալանլարա վէ էօղիւրլէրէ միւ-
րանաթա իհլիեան կէօրմէտիկինտէն, վէ գօնթ թարա-
ֆընտան զաթէն կէօրէ կէլիշ պուլունտուղու քէտէրանէ
պիր մուհապպէթտէն տախի ախզը ճէսարէթ իլլէտիկին-
տէն, կիտիպ մէրգումուն էլինի թուլտու, վէ մէլլուֆէ
պուլունտուղու քէմալի լէթաֆէթ, խալիսէթ, վէ ճիւրաթ
իւզրէ քէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Էֆէնտի . . . զաթընըդ տէկիլ եէնի, իլլա գատիմ
պիր բէտէր տօթուսունուղ . . . պանա կիւճէնիպ վէ թայ-
եիպ իթմէ յինիլ . . . վէ եիկիւրմի սէնէ մուգատտէմ պա-
նա, սէվկիլիւ Գլօթիլտինիլ իսմինի վիրմիշ օլմանըզը, տէր
խաթըր իտինիլ . . .

—Էվլէթ . . . պէն սիզէ մէզբիւր սըֆաթը վիրմէքտէ
խում. . . լաքին . . .

—Պէն զաթէն սիզին ֆիքրինիզտէն նէ կէլմէքտէ օլ-
տուղունու, վէ նէ տիմէք իաթէտիկինիլի պիլմէքտէ յիմ,
վէ սիզտէ պէնիմ նէ էֆըքար ու իթիգատտա պուլունտու-
ղումու պիլմէքտէպինիլ, մալիւմ եա, պէնիմ իթիգատըմ-
նա, զէնէն օլմ օլմալ Գլօթ . . . վէ օլմալ Գլօթ Գլօթ . . .

—Միհ, Գլօթիլա, ահ . . .

—Սման, բէճա իտէրիմ սիզէ, աֆիլ իտինիլ, պանա
կիւճէնիպ թապիր իթմէ յինիլ, իլլա լուլթէն միւստատէ
խտինիլ քի, սիզի կէօրէրէք, նէ մէրթէպէլէրտէ մէմիուն
ու մէսրուր օլտուղունու պէեան իտէ յիմ, ղիքա, սիզի կէօր-
մէմլէ, խաթըրմա նիշէ կէլմիշ հալլէր կէլմէկէ պաշլամըշ
տըր, էվլէլա օլ զէվալլը բէտէրիմ կէօլլէրիմ էօնիւնէ կէլ-
միշ տիր, վէ պատէհու օլ օն պէշ չաղլարըմտա պուլուն-
տուղում հալի տէր խաթըր իթմէկէ պաշլամըշմ տըր . . .
ահ, պու տլէմտէ, պիր տտէմ իլին, օն պէշ չաղլարընտա օլ

մագլըգ , նէ՛ գատար պիւյիւք պիր լուծֆ ու իգպալ տըր :

— Էվվէթ , չիւնքի բէտէրինիզ պէննիմ , էն խասս տօսթ-
լարըմտան պիրի իտի . . :

— Թֆ , Էվվէթ , Էվվէթ , — տէտի մէրգումէ գատըն
դօնթ տը Սէն-Րէմինին լագըրտըսընը քէսէրէք , — մէր-
հում սիզի աշուրի մէրթէպէլէրտէ սէվմէքտէ իտի : Նա՛սը ,
էֆէնտի , խաթըրնըղա կէլմէքտէ՛ մի տիր , մէրհում սիզէ ,
Եէշէ Զէրէֆէ Զէրէֆ տէյի չաղըրարապ , լաթիֆէլէր իտիպ
կիւլիւշմէքտէ իտի . . . վէ սիղտէ , քէնտիսինէ , տայիմա ,
— « Սագընընըղ քէնտիսիզի , սիզ Գլօթիլտէ բէք չօգ Եիւզ
վիրիպ պաշտան չըգմասընա սէպէպ օլմագտասընըղ . . . »
տիմէքտէ իտինիզ , — վէ մէրհում տախի պէնի գուճապ-
լանըպ պուս իտէրէք , — « Էվվէթ , Էվվէթ , հագըղընըղ վաթ
տըր , պէն պունու պաշտան չըգարմագտանըմ , վէ տահա
գիւտտէ պաշտան չըգարմագլըղատա աճէլէ իտիպ չալըյմա-
լընըմ , չիւնքի , աղ վագըլթտան , պաշգալար , պէնտէնտէ
գիւտտէ պաշտան չըգարմագ իւղրէ , Էլիմտէն ալաճաղար
տըր » — տիմէքտէ իտի : Հէյվա՛հ քի , Էօյլէ պիր խի բէ-
տէրի , Էօյլէ պիր սատըգ տօսթու , զա՛յպ իթտիմ : — Պու-
նու սէօյլէտիկի վագըլթտա , մէրգումէնին տիլպէր կէօզ-
լէրի Եաշարմանա պաշլատըլար , վէ պատէհու էլինի Մ . տը
Սէն-Րէմիյէ ուղատարապ , վէ միւլթէսսիր պիր սէօյլէյիշ
իլէ սէօյլէԵէրէք , — Սահիհէն սէօյլէրիմ քի , Էֆէնտի , զա-
թընըզը կէօրտիւկիւ մտէն տօլաԵը , քէնտիմի մէսուտ , վէ
հէմտէ գիւտտէսիյլէ մէսուտ ատտ իտէրիմ , գիրա , պէ-
ղայէթ տէրէճէտէ սէվմէքտէ օլտուղում վէ չայիանը հիւր-
մէթ ու րիայէթ օլան թէգէքքիւլլէրիմի տէր խաթըր իթտիր-
մէքլիկէ սէպէ՛պ օլտունուղ . . :

Գօնթ հէր նէ գատար Գլօթիլտին թապիւթընտա տէր-
քեար օլան աճայիպլիկի վէ պիրբըվալըղը , խայլի վագըլթ-
լարտան պէլու . թանըմագտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ
իլէ տախի , Էօյլէ պիր նաղիք հալտէ օլտուղու , Զէօյլէ քի ,
քէնտի աշըզը խանէսինտէ , մէրգումուն բէտէրինէ թէ-

սատիւֆ իյլէմիշ պուլունտուղու թագաւորտէ տախի, օլ մերթէպէ ֆիւթուրսուղուգ իպրաղ իյլէմէսինի կէօրմէրէք, շաշա դարմագտա իտի :

— Էկէրչի սիղ, չօգտան պէրու պուրատա, փարիստէ պուլունմագտէ օլուպտա, — տէտի մատամ սը Լիւսնէյ, — պիր ան էվվէլ, պիր քէրրէ կէլիպ տէ պէնի կէօրմէքլիկէ հիմմէթ իթմէքլիկի տիւշիւնմէմիշ իսէնիկ, շայեանը թայ-եիպ պիր հալտէ պուլունմուշսունուղ տուր, զիրա, էկէրչի թէշրիֆ իթմիշ օլսա իտինիղ, կէշմիշ հալլէր իւզէրինէ, պիր չօգ միւսահապէթ տէ պուլունապիլիր իտիք . . . չիւնքի, սիղ տախի պիլիրսինիկ քի, իշթէ արթըգ պէնիմ սիննիմ քէմալէ իրմէքտէ տիւ, վէ պինսէն ալէյհ, քէնտի աթիգ տօսթլարմա, «ա՛հ, հա՛նըեա օլ կէշմիշ կիւնլէրիմիղ, ա՛հ, օ՛նէ՛ կիւզէլ կիւնլէր իտիլէր» տիմէքլէ սէֆա տույմագլըգ սէնէլէրիմ պաշլամագ տա տըրլար :

Մատամ սը Լիւսնէյ պունու, օլ մերթէպէ պիր րա-հաթը գալպ իւզրէ սէջլէտի քի, էկէրչի մերդում քէնտի դօնաղընա կիթմիշ օլսա իտի տախի, եինէ անճագ օլի-սանը իսթիմալ իտէպիլիր իտի :

Մ. սը Սէն-Բէմի արթըգ քէնտույլի զապթ իտէմէտի-կինտէն, բէք վագարլը վէ աղըրճա պիր սէջլէյիշ իլէ,

— Կէշմիշ չէյլէր հագգընտա գօնուշմագտան իսէ, ա-ճապա, շու շիմտիքի հալլէր հագգընտա դօնուշագ, տա-հա զիեատէ միւնտսիպ օլմա՛ղ մը . . . օղլումտա, շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիր, վէ . . .

— Իայր, — տէտի Դլթիլտ մերդումուն լաղըրտըսընը քէսէրէք, — լիմօնլուղուն քիւշիւք գաբուսու անախթարը պէնիմ եանըմտա օլտուգտան պաշգա, քէնտիսի տէ պիւ-միւք գաբուտան կէլտիկինտէ, չընդրաղը չէքէրէք խապէր վիւրլէր, վէ իշթէ օլ վագըթ պէնտէ, պուրաեա կիլլիճէ նաըլ կէլէպիլտիմ իսէ, եինէ էջլէճէ կիլլիտէն պըրագլպ կիտէրիմ, վէ սիզտէ Ֆլօրէսթանը կէօրմէքլիք մէսէրէ-թինէ նայիլ օլուրտունուղ . շիմտի մէրդում սիղի կէօրտիւ-

կիւնտէ, նէ՛ դատար թէաճճիւպ խորպ, վէ նէ՛ դատար տա սէփա տուեաճագ տըր . . . չիւնքի, խայլի վաղըթ տան պէրու, քէնտիսինի եիւղտէն պըրաղ մը՛ իտինիզ . . . Տօղրուսու, օլ պապուտ սիզէ սիթէմլէր իտէն, սլաշլըճա պէն քէնտիմ օլաճաղըմ տըր :

— Պանա՛ մը . . . պանա՛ մը . . .

— Շիւբէսիզ . . . Մէրգու՛մ մէյտանը ալէմէ չըգըպտա, քէնտի պաշընա կէչինմէկէ պաշլաւաղըտան պէրու, մէկէրչի պիր ըէհպէրէ մալիք օլմո՛ւ չ մու տուք, մէկէրչի, մէրգու՛մ իչին, սիզին կիպի սիր ըէտէրին նասիհաթը միւֆիտէլէրի էլզէմիյեթտէն տէկիլ մի տիրլէր . . . Տօղրուսու, պու խուսուստա սիզ, գիեատէսիյլէ շայեանը թայեիպ ու սիթէմ պուլունմագտապընըզ . . .

Պիրտէ պու արատա, մատամ տը Լիւնէյ, քէնտի թա սիլաթը թօհաֆլըղը իգթիզասընճա հարէքէթ պիրլէ, տիւլանէճէ պիր դահֆահա տըր պըրադարադ, վէ գօնթա խիթապէն սէօյլէեէրէք,

— Տօղրու սէօյլէյինիզ, պէօյլէ պիր զարիպ հալտէ պուլունտուղում թագտիրտէ, շու պէնիմ՝ գալըպտա նասիհաթլար վիրմէքլիկէ, վէ սիթէմլէր իթմէքլիկէ ճիւրաթըմ, զարալիպ նէվինտէն սիր հալ տէկիլ մի տիր, — տէտի :

— Վագաա էօյլէ տիր, բէք զարիպ պիր հալ տիր, ֆագաթ, շու տալի սահիհ տիր քի, ոչէնիմ՝ պու կիւն պուրտեա, քէնտի օղլումու՛ն էվինէ կէչիչիմ, սիզին նէ թան ու սիթէմինիզէ, վէ նէտէ թագտիր ու սէնանըզա լաւըդ սաեքլաճագ պիր շէյ տէկիլ տիր . . . չիւնքի, պէն քէնտի էվլատըմը կէօրմէքլիք իչին կէլմէմիչիմ տիր . . . Վէ մէրգու՛մ շիմտի էօյլէ պիր սինտէ պուլունմագտա տըր քի, պէնիմ՝ նասիհաթլարըմա միւհթաճ տէկիլ տիր, վէ եաթիսոտաթըզ պուլնտան պէօյլէ միւհթաճ օլմահաճագ տըր . . .

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Էլպէթթէ սիզ պէնիմ, տիւնեատան վէ ալէխուսուս փարիստէն նէֆրէթ կէթիւրմիչ օլմագլըղըմն սէպէսլէրլինի

պիմեքտէ օլմալըսընըդ տըր : — Վէ պու տէֆա իսէ, հատ-
տէն զիեատէ պիր մէնպուրիյիէթտէն նաչի, Անթէքի թէրք
իլէ պուրաեա, վէ ալէլիսուուա պու խանէեէ շէլմիշիմ
տիր . . . Էվվէթ պէն, քիւլլի նէֆրէթիմէ զալէպէ իտէրէք
դալըզ պուրալարա գատար կէլմիշիմ տիր, վէ քէնտիմնէ
պիւյիւք էհէմիյեէթի պուլունան պիր մատտէտէն տօլա,
եը լաղըմ կէլէն մալիւմթը ալապիլմէքիք էմէլիյլէ, ըասթ
կէլտիկիւմ, վէ ազ չօգ իւմիտ պէքլէտիկիւմ հէր ատամա,
միւրաճաաթ իյլէմիշիմ տիր :

— Ահ, իմտի էօյլէ օլտուգտա, — տէտի մատամ տը
Լիւսնէյ անինտէ պիր թէլաշ վէ պիր զայրէթ ու մուհապ-
պէթ իպրաղիյլէ, — բէճա իտէրիմ սիգէ, էկէրչի էլիմտէն
կէլիր պիր շէյ վար իսէ, սէօյլէյինիզ քի պէն տախի չալը-
շաեըմ, սիգէ եարաըմ իտէյիմ, էկէրչի պիր իլթիմասա վէ
պիր թափսիյեէեէ իհթիեաճընըզ վար իսէ, օնա տախի Ալլահ
քէրիմ տիր, զէվճիմ Մ. տը Լիւսնէյին խաթըրը իլէրուտէ
տիր, վէ պունունտա իսպաթը շու տուր քի, պէնիմ պիւ-
յիւք թէյզէմ Մօնպրիզօն ֆամիլեսաը գօնսղընա ագշամ
թաամընա կիթտիկիմ կիւնլէր, մէպուսանը մէլլէթէ, քէն-
տիսիտէ, պիրիմ գօնագտա թաամ վիրմէքտէ տիր, պէօյլէ
մէսարիֆլէր վէ թաճիլլիքլէր իսէ, մալիւմ եա, էօյլէ մա-
նէսաըզ եէրտէ օլաճազ, էլպէթթէ ուճունտա պիր մէնֆա-
աթ վէ պիր մագսէտ օլմալը տըր . . . վէ զաննտա իտէ-
րիմ քի, էօյլէ պիւյիւք պիւյիւք զաթլար իլէ տայիմա իւնս
ու իւլֆէթ վէ միւնասէպէթ բէյտա իտէրէք, բէք պիւյիւք
պիր նուֆուզ գազանճազլըզա չալըշմագտա տըր : Վէլհա-
սը, թէքրարէն սէգլէքիմ, սիգին իչինիզէ, թըպզը քէնտի
իչիմիզ նազարըյլա պագաճազըմլըզա էմին օլարագ, պիլա
թէքլիֆ, էլիմիզտէն կէլիր հէր նէ քի վար իսէ, էմր իլլէ-
մէլիսիւզ : Վէ զէվճիմտէն մաստա, իլթիմաս ու թափսի-
եէ իթտիրէպիլէճէք պաշգա պիր ատամըմ տահա վար տըր,
կէնճ աիւզ տը Մօնպրիզօն պէնիմ եէկէնիմ տիր, վէ քէն-
տիսի մէճիսի աեան ագտաընտան պուլունմասը ճիհէթլէ :

քեաֆֆէյի աղալարլա միւնասէպէթի պուլունմագտա տըր . . . էկէրչի մէրգումուն տախի էլինտէն վէ տիլինտէն կէլիր պիր շէյ վար իսէ, սէօյլէյինիզ քի, կիտիպ թէքլիֆ իտէյիմ. վէլհասըլ, կէրէք քէնտիմին վէ կէրէք քէնտի թա. րաֆ ու էթրաֆըմըն, քեաֆֆէթէն, սիզին իշինիզէ եար. տըմա հազըր ու միւնթագըր օլտուզումուզու խապէր վի. ըրիմ, վէ սիղտէ պիլիրոփնիզ քի, պէն էօյլէ սախթէ տօսթ. լարտան տէկիլիմ, տօսթլուգ տէնիլէն շէյին, հէմ նէ օլ. տուզումուն պիլէնլէրտէն. վէ հէմտէ մէրաճէ վէ քէմալի խալիսէթ իւզրէ իճրա իտէնլէրտէ նիմ:

— Էօյլէ օլմասընը էվլէթ, պլն տախի պիլիրիմ. . . վէ թարաֆընըլտան զուհուրա կէլէն իմուատ ու մուալլէնէ. թիտէ րէտտ իթմէմ. . . ֆագաթ . . .

— Պագընըզ, աղիզիմ գօնթ, պիզ տիննա աուամլա. րընըզ, վէ պլնտէն ալէյհ օլ եօլտա հարէքէթ իյլէմէլլիզ. իսթէր պուրատա օլտուն վէ իսթէր տիկէր պիր մահէլլտէ, հիչ պիր պէյիս եօզ տուր, պիզ պիրպիրիմիզ իշինէ, թըպըլ քէնտի իշիմիզ կիպի չալըջմալընըզ, շիմտի պէն սիզին իշինիզի, դիեատէսիյլէ մէրագ իթմէքտէյիմ. հէր նէ իսէ, օլ պապտէ գօնուլմալը, տիւշիւնմէլի, վէ հէմտէ զայէթլէ տիգգաթլը սուրէթտէ տիւշիւնմէլի, վէ իճապը իճրասընա պագմալընըզ . . . էվլէթ, սիզտէն պունու խասսէթլն թալէպ իտէրիմ, էլիմիզտէն կէլէնի, պիզտէն թալէպ իյլէ. մէլիսինիզ տիր:

Մէրգումմէ դատըն պունլարը պէօյլէ սէօյլէտիկիյլէ պէ. րապէր, օճաղըն եանընա կիթտի, վէ օլ հէնկեամտէ բէք իւշիւմիւշ պուլունան օլ մինի մինի վէ տիլպէր աեաղընը ա. թէլէ տօղըու ուղաթարագ ըսըթմասեա պաշլատը: Մատամ տը Լիւսնէյ, պու հէնկեամտէ, թէքմիլ պիր գուրնալլըզ իճրասըլլա, ֆուրսաթը եաֆթէ աուտ իտէրէք իսթիֆատէ իյլէմէքտէ իտի, շէօյլէ քի, Մ. տը Սէն-Բէմինին, աղլը ֆիքրի քէնտի իշինտէ օլմասընը, վէ բէք պիւյլիւք պիր է. հէմիլիէթ վիրմէքտէ պուլունմասընը րանա կէօրտիւկիւն:

տէն , քէնտիտի տախի օլ խուսուսա էհէմիյեէթ վիրիպ, վէ տայիմա օնա տայիր լազըրտըլար իտէրէք , աչըզը օլան վի-
դօնթ հագգընտա , չօգլուգ լազըրտը կէշմէմէսինէ չալըշ-
մագտա իտի : Էկէրչի Գլօթիլտ մէրգում իլէ , Ֆլօրէսթա-
նըն թասալիլի նէշտինտէ պուլունմուշ օլսա իտի , չօգ իհ-
թիմալտէն տիր քի , պաշգա եօլտա պիր լիսան իսթիմա-
լիլէ , մէրգումու էգճան ու տիլ սէվմէքտէ օլտուղունու ,
վէ հաթթա սէվմէքտէ օլմասընջտա քէնտինճէ պիր իգ-
պալ ու իֆթիխար ատտ իլլէմէքտէ պուլունտուղունու տա-
խի , սէրպէսթճէ իգըրար ու պէեան իլլէեէճէք իտի :

Մ. տը ՍԵՆ-ՐԷՄԻ , Ղպյէթլէ էհլի ըրզ վէ Ղպյէթլէտէ
սէրթ թապիաթլը պիր աաէմ օլտուղու հալտէ պիլէ , մէր-
գումէնին օլ լէթաֆէթլի վէ խուլուքեարանէ սէօլլէ յիշ-
լէրի իլէ , թա վագթի սէպալլէթինտէն թանըմըշ վէ էվլա-
տը կիպի սէվմիշ օլմասընտան նաչի , միւթէէսսիր օլարագ ,
սինիրլէրի կէվշէտիկինտէն , տուրուպտա գարըշարնտա էօլլէ
սէրպէսթճէ լազըրտը իտէն պիր գատընըն , քէնտի օղլու-
նուն մէթրէսի օլմասընը , ունութմագտա իտի :

Հէր իպրէթ պիր իլլէթի սարիաեա մանէնտ տիր , տա-
յիմա եէքտիկէրէ սիրաէթ իտէր , օլ հէնկեամտէ մատամ
տը Լիւանէյ թարաֆընտան վիրիլմէքտէ օլան ֆիւթուր-
սուզլուգ իպրէթի տէ , թապիաթիլլէ գօնթա աղ չօգ սի-
րաէթ իլլէմէքտէ իտի :

— Գլօթիլտ , իշթիմալ տիր քի , խայլի վագըթտան պէ-
րու , պէնիմ Անթէրտէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղումտան
պիխապէր պուլունմագտասընըջ տըր , էօլլէ տէկլիլ մի , —
տէտի գօնթ տը ՍԵՆ-ՐԷՄԻ :

— Խայր , խապէրտար պուլունմագտա իտիմ :

— Եալընըգճա պիր թարաֆա չէքիլիպտէ իմրարը էվ-
գաթ իթմէքլիկէ գարար վիրտիկիմտէ , չէհրի մէզպուրու
միւնասիպ պուլմուշ իտիմ , չիւնքի , մահէլլի մէզպուրտա ,
թասալլիւգաթլմտան պուլունան Մ. տը Ֆէրմօն իգամէթ իթ-

մէքտէ օլտուղտան պաշգա , պաշըմա կէլմիշ օլան օլ հէյ-
պէթնիւմա ֆէլաքէթտէն սօնրա տախի , առէթա պէնիմէ
դարտաշվարի պիի հալ ու հարէքէթ իւզրէ պուլունմագ-
տա իտի . . . Օլըրզ ու նամուսում տիւլմէնի օլան առէմի
պուլմագ իշին էվրօպանըն հէր թարաֆընը տօլաշըպ արա-
տըղըմտա , մէրգում տախի պէրապէրիմտէ տօլաշըշ իտի
. . . վէ հաթթա , նիյեթթիմ , զաթէն խասմիմի էօլտիւր-
մէք օլտուղունտան , պէյնիմիլտէ վուգուա կէլէն տիւլէ-
լօտա , մէրգումտա շահիտլիք մէէմուրիյեթթինի իճրա իյ-
լէմիշ իտի . . .

— Էվվէթ , տէհէթլու պիւր տիւլէլլօտա պուլունմուշ-
սունուղ տուր , վագթիյլէ բէտէրիմտէն իշիթմիշիմ տիր ,
— տէտի մատամ տը էիւսնէյ մահզուն մահզուն պիւր սէօյ-
լէյիշ իլէ , — հէլէ համտ օլսուն քի , ֆլօրէսթան մէզքիւր
տիւլէլլօտան պիխապէր պուլունմագտա տըր . . . վէ քէ-
ղալիք , անըն սէպէպինի տախի պիլմէմէքտէ տիր . . .

— Էօյլէ տիր , չիւնքի , վալիտէսի հագգընտա տէրքեար
օլան հիւրմէթ ու թիպէթէ խալէլ վիրմէք իսթէմէտիկիմ-
տէն , մէրգումտան սէթը իյլէմիշիմ տիր , — տէյի ճէվապ
վիրտի գօնթ պիւր ահը տէրուն չէքէրէք . . . վէ պատէ-
հու տա լագըրտըսընա տէվամ պիրլէ ,

— Արատան պիւր գաշ սէնէ կէշտիքտէն սօնրա , Մ. տը
ֆէրմօն , Անթէրաէ , վէ քէնտիմտէ եաթաղը պաշընտա պու-
լունտուղում թագտիրտէ , վէֆաթ իթտի . մէրգումուն
զէվճէսիյլէ , պիրտէ գըզը վար իտի , վէ պէն հէր նէ գա-
տար ինսանլարտան գաշընմագտա վէ նէֆրէթ կէթիրմէք-
տէ իտիմ իթէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրգումէլէրի
սէվմէկէ մէճպուր օլմագտա իտիմ , չիւնքի , զայէթլէ քեա-
միլէ , զայէթլէ թէմիզ գալպ , վէ զայէթլէտէ ալիճէնապ
իտիլէր : Պէն շէհիրին իարիճինտէ պիւր վարըշտա եալը-
նըզճա օլարագ իգամէթ իթմէքտէ իտիմ , վէ պազը քեր-
րէ , բէք տուրկուն վէ բէք մէրագլը օլմատըղըմ վագըթ-
լարտա , կիտիպ մէրգումէ մատամ տը ֆէրմօն իլէ քէրի-

մէսինի պուրմագտա իտիմ, վէ կէլմիշ կէշմիշ հալլէրիմիզ ,
վէ զայպ իթմիշ պուրմանտուղումուզ տօթու նէտիմիմ,
եանի զէվճի հագգընսա գօնուշուր խմարը էվգաթ իտէր
իտիք . . . Մէրդում աաուրդ տօթում հագգընտա լագըր-
տը իթտիքճէ , գալպիմ ճիւղիճէ ֆէրահլանմագտա իտի ,
վէ զանն իաէրսին.քի, հալէա հաեաթտա տըրտա, պէնի թէ-
սէլլի իյլէմէքտէ տիր կիպի պիր հալտէ պուրմանագտէ ի-
տիմ, վէ պինաէն ալէյհ , ագլըմ ֆիքրիմտէ անըն իլէ մէշ-
ղուլ օլտուգճա , կէրէք զէվճէսի վէ կէրէք քէրիմէսի
հագգլարընտա , գալպիմտէ տահա զիեատէ պիր ըիգգաթ
վէ պիր մուհապպէթ էսէրի հիսա իյլէմէքտէ իտիմ: Մա-
տամ աը Ֆէրմօնուն պիրատէրի փարիստէ օթուրմագտէ օ-
լուպ, վէ գօճաաը վէֆաթ իտէլիտէն պէրու, մէրգումմէր-
գումմէնին քեաֆֆէյի իշլէրինի տէրիւհտէ իթմիշ իտի ,
վէ մէղպուրէնին թէքմիլ վաքիսաթը օլան եիւզ պին ֆը-
լանգ միգտարի պիր մէպլալըտա, իշլէթմէք իւզրէ, նօթէ-
րին պիրինէ թէսլիմ իյլէմիշ իտի: Արատան ճիւղի պիր
միւտտէթ կէշտիքտէն սօնրա , մատամ աը Ֆէրմօնուն պա-
շընա պաշգա պիր ֆէլաքէթ տահա կէլմիշ իտի, շէյլէ քի,
մէրգում պիրատէրի Մ. աը Ռէնվիլ, պուրմտան սէքիլ մահ
դատար մուգատտէմ, քէնտու քէնտույի թէլէֆ իյլէմիշ
իտի: Էլիմտէն կէլտիլի մէրթէպէ պէն մէրգումմէնի թէ-
սէլլի իյլէմէքտէ իտիմ: Իւք մաթէմ կիւնլէրի կէշտիքտէն
սօնրա , մէղպուրէ , քէնտի իշլէրինի պիր նիզամ թահթը-
նա վազ իյլէմէք իւզրէ , փարիսէ կիթմիշ իտի: Պիրտէ ա-
րատան ճիւղի պիր վազըթ կէշտիքտէն սօնրա , մէրգու-
մէնին էմրինէ թէվֆիգան օլտուղու հալտէ , Անթէրտէ քի-
րալամըշ օլտուղու պիր խանէտէ պուրմանան, վէ գասիր իւլ
դըյմէթ պիր հալտէ օլան էշեալարընըն սաթըլտըղընը, վէ
ուֆադ թէֆէք պօրճլարընա վիրիտիկինի խապէր ալտըմ:
Պու հալ իւզէրինէ թապիաթիյլէ տէրտ ու մէրագ իտէրէք,
քէյֆիյէթճէ քէսպի մալիւմաթա գալղըշտըղըմտա, շէյլէ
պիր շիւհհէլի սուրէթտէ անլատըմքի, կէրէք օլ պէտպալիթ

գատրն, վէ կէրէք ու զէվալը զըզըղաղը, պէսպէլի պիւ
իֆլասիյեէթ սէպէպինտէն ումալը տըր, բէնչէյի զարու-
րէթտէ պուլունմագտա իմիչէր: Վէ զարիպ եէրի շուրասը
տըր քի, էօյլէ պիւ տարլըգ վագթինտէ, քէնտիսի իչին,
էն զիեատէ իմտատ ու մուավէնէթ պէքլէնիլի եկէրչի պիւ
ատէմ վար իտի իսէ, օ տա քէնտիմ ումագլըղմ, վէ պի-
նաէն ալէյհ պանա իֆատէյի հալ իյլէմէքլիկի իգթիղա ի-
տէր իտի . . . հալ պու քի, ու պապտէ, պանա հիչ պիւ
չէյ պիլտիրմէտի . . . Պէն իսէ, մէրգումէլէրին, սահիհ վէ
սատըգ տօսթլուգլարընտան զիեատէսիյլէ մէմնուն ումագ-
տա իտիմ, վէ հէլէ մէգքիւր տօսթլուգլարընտան մահրում
գալալըտան պէրու իսէ, անըն հատտէն զիեատէ գաար ու
գըյմէթինի պիլմէկէ, վէ հալավէթ ու լէթավէթինի հիսս
իյլէմէկէ պաչլատըմ էվիլէթ, մատամ տը Թէրմօն իլէ քէրի-
մէսինի զայպ իտէլիտէն պէրու, նէ մէրթէպէ էլէմ չէքիպ,
վէ նէ մէրթէպէլէրտէ պիհուղուրլու գ տույմագտա ուտու-
ղումու պիլլէմէզսինիզ . . . Նասըլ քի սէօյլէտիմ, Մ. Թէր-
մօն պէնի գարտաչը կիպի սէվմէքտէ իտի . . . տիմէք տիւ
քի, մուլթագա պէն, պու գատընլարը արտեղպ պուլմա-
լըեըմ, վէ հէր նէ գատար զէնկին պիւ ատէմ տէկիլ իսէմ
տէ, պու ճիւմլէ իլէ տաիսի, նիչին պիւ քէրիէ կէլիպ տէ
պանա իֆատէյի հալ իյլէմէտիքլէրինին սէպէպինի, սիւալ
իտիպ անլամալըեըմ, չիւնքի, պիւյիւք պիւ պօրճ տիմէք տիւ,
պէն պու պօրճումու իյֆա իյլէմէլիլիմ, իչիէ փարիսէ ին-
մէքլիկիմէ սէպէպ, անճագ պու մատտէ ումուչ տուր, ֆա-
գաթ, էկէրչի, գաղարա, ու խուսուստա պիւ խապէր չը-
գար իսէ, պուրտուա պանա եէթիչտիրսին նիյիէթիլլէ, Ան-
ժէրտէտէ խասսէթէնի պիւրինի պըրագմըչըմ տըր:

— Էյ, սօնրա, հիչ պիւ խապէր ալապիլտինիլ մի:

— Տիւնքի կիւն, կէրչի, Անժուտան պիւ մէքթուպ ալ-
տըմ իսէ տէ . . . հիչ պիւ մալիւմաթ ալամամըչլուր տըր . . .
պէն փարիսէ կէլիւ կէլմէզ, հէր թարաֆը արաչթըրմաու
պաչլամըմ . . . վէ, էվիլէլ էմիլտէ կիտիպ, մատամ տը Թէր-

մենուն պիրատներինն էսկիտէն իգամէթ իյլէտիկի պիր խա-
նէյի պուլտում . . . վէ օրատան տա, մէրգոււմէլէրին, Սէն-
Մարթէն գանալը դըքըսընտա իգամէթ իյլէտիկինի խա-
պէր վէրտիլէր :

—Օրաեւտա միւրաճաւթ իթտինի գ մի :

—Էվլէթ, կիթտիմ իսէ տէ, օրասընը թէրք իթտիք-
տէն սօնրա, նէրէեէ կիթտիքլէրինի պիւմէեօրլար . . . վէ-
հասըլ, էսէֆ իտէրիմ քի, շիմտիեէ գատար եօրուլուշլա-
րըմ հէր պօշա չըգտըլար, պիր տիւրլիւ իգլէրինի պուլա-
մատըմ. վէ նիհաեէթ, գաթի իւմիտտէ օլմագ իսթէմէ-
տիկիմտէն, քէնտի քէնտիմէ, պէլքի մատամ տը Ֆէրմօն,
պանա նամալիւմ պուլունան պիր սէպէպէ մէպնի, կէլիպ
տէրտի տէրունինի պիղղաթ պանա աչամամըշ իսէ տէ, քէն-
տի գէվճինին էն իյի տօթթլարընտան պիրի օլտուլում ճի-
հէթլէ, էվլատըմըն մուալէնէթինէ միւրաճաւթ իյլէմիշտիր,
տէյի տիւշիւնէրէք, գալգըպ պիր քէրրէտէ պուրաեա կէլ-
մէքլիկէ գարար վիրտիմ. . . կէրչի պու իւմիտիմ քէք խաֆիֆ
սուրէթտէ պիր շէյ իսէ տէ, գէվալլըլարը պուլմագլըգ պա-
պընտա, հիշ պիր զայրէթտէ վէ հիշ պիր թէտպ'րտէ պիր
գուսուր իթմիշ օլմամագլըգ միւլահազաօընա մէպնի, պու-
րաեա տախի կէլտիմ :

Մատամ տը Լիւսնէյ չէնտ տագըգատան պէրու, գօն-
թուն լագըրտըլարընը, տահա զիեատէճէ պիր տիգգաթ
իւզրէ տիյնէմէքտէ պուլունտուլունտան, պիրտէն պիրէ
քէլամէ աղաղ պիրլէ :

—Տօղրուտու, բէք զարիպ պիր հալ տիր պու, զիրա,
անլաշըլտըղընա կէօրէ, մատամ տ'Արվիլին աճըմագտա օլ-
տուլու պիր վալիտէ իլէ պիր տէ գըղը, իշպու սիզին արա-
մագտա պուլունտուլունուղ գէվալլըլար օլմալտըրլար :

—Մնլար, քիմլէր, վէ նաճըլ գատընլար իմիշլէր, —
տէյի սիւալ իթտի գօնի :

—Սիզին սէօյլէտիկինիւ օլ տուլ դ տտըն կէնճ սիննի վէ
ասըլլատէ սիմալը պիրիտի օլմալը տըր, էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ , էօյլէ տիր . . . Լաքին , էօյլէ օլմասընը սիղ
նէտէն պիլմէքտէսինիզ . . . :

— Ղէ քէրիմէսի տէ հէնուզ օն ալթը չալլարընտա մէ-
լէք կիպի պիր հիւսնի ճէմալէ մալիք պուլունմագտա տըր
էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . :

— Մէրգումէնին իսմիտէ Դլէր օլմալը տըր , էօյլէ տէ-
կիլ մի :

— Օֆ , Էվվէթ , Էվվէթ , աման , լուլթֆ իտինիզ , սէօյ-
լէ յինիզ , մէրգումէլէր նէրէտէտիրլէր :

— Էսէֆ իտէրիմ քի , պիլմէմ . . . :

— Պիլմէ զմիսինիզ :

— Խայր , պիլմէմ . պագընըզ , նա՛սըլ օլուպտա պէն
պու մալիւմաթլարա վագըֆ օլապիլմիչիմ տիր . քէնտի ճէ-
միյեթիմտէն պուլունան պիր գատըն , եանի մատամ
տ'Նրվիլ պանա կէլէրէք , պիրատէրի քէնտի նէֆսինէ գատ
իթմիչ օլուպ , վէ Դլէր իսմինտէ տախի պիր գըզը պուլուն-
մագտէ օլան պիր տուլ գատըն վար իմիչ , սիզ անը թա-
նըրմըսընըզ տէյի սիւալ իյլէտի իտի . վէ մատամ տ'Նրվի-
լին պէնտէն կէլիպ պունու սիւալ իյլէմէսինէտէ , չայեանը
տիգգաթ պիր խուսուս , սէպէպիյեթի վիրմիչ իտի , շէօյլէ
քի , մէզպուրէ տուլ գատըն հէր քիմ իսէ , մուափէնէթ
թալէպ իյլէմէք իւզրէ , պիր ատամա իսթապէն գալէմէ
ալմըչ օլտուզու պիր մէթուպ սուրէթինին պիր քէնարըն-
տա , հաբմ Է Լիսնէեեթե Եւլլէլլէ Էլլէ , լուլլէթլէրինին իշա-
րէթ իտիլտիկի կէօրիւլմիւլ օլտուզունտան , պէլլի պէն
մէրգումէյի թանըմագտահըմ զանն ու էմէլինտէ պու-
լունմուլ իտի :

— Տիմէք տիր քի , մէրգումէ սիզէ տախի մէթուպ
եաղմագ նիյեթինտէ պուլունմագտա իմիչ տիր . . . ա-
ճադա սէպէպ նէ իմիչ :

— Պիլէմէեօրում . . . չիւնքի , զաթէն մէրգումէնին քիմ
օլտուզունու թանըմագտահըմ քի . . . :

— Լաքին մերգումէ սիգի բէք իյի թանրմագտա տըր ,
— տէյի պաղըրտը Մ. տը Սէն-Բէմի , խաթըրնա կէլէն
եէնի պիր ֆիքը իւզէրինէ թէլաշա տիւշէրէք :

— Նէ՞ սէյլէն օրսունուզ :

— Էվլէթ , պէլքի եիւզէրճէ տէֆա , կէրէք բէտէրի-
նիզտէն , կէրէք սիլտէն , վէ կէրէք բէք սախավէթլի վէ բէք
իյի տույղուլու պիր գալպէ մալիք պուլունմանըզտան պահս
իթաիկինի , պէն քէնտիմ իշիթմիշիմ տիր . . : Իհիթիմալ
տիր քի , տիւշարը զարուրէթ օլտուգտա , սիգին համիյ-
եէթինիզէ մուրաճաաթ իթմէքլիկի տիւշինմիւշ տիր . . :

— Ֆիլվագը էօյլէ օլմուշ օլմասը , ագլէ բէք եագըն
պուլունմագտա տըր . . :

— Իյի եա , զ սէյլէտիկինիզ պիր մէքթուպուն թէսվի-
տի , նա՛սըլ օլուպ մատամ տ'Արվիլին էլինէ կէշմիշ տիր . . :

— Պիլմէն օրում , պէնիմ պիլտիկիմ անճագ շունտան ի .
պարէթ տիր քի , մէրգումէ մատամ տ'Արվիլ , պու պէտ-
պախթ վալիտէ իլէ գըզըն նէրէտէ օլտուգլարընը պիլմէ-
տիկի թագտիրտէ , զանն իտէրիմ քի , ագըպէթքեար ա-
րաեա արաեա իզլէրինի պուլմուշ օլմալը տըր . . :

— Իմաի էօյլէ օլտուգտա , Դլթիլտ , սիգտէ հիմմէթ ի-
տիպ պէնի մատամ տ'Արվիլ իլէ կէօրիւշտիւրթմէլիսինիզ ,
վէ հէման պաշգա կիւնէ թէէխիր իտիլմէքսիգին , թա պու
կիւնտէն կէօրիւշտիւրթմէլիսինիզ :

— Իյի էմնա , պու կիւն իհիթիմալտէն տէկիլ տիր . . . չիւն-
քի պիշարէնին գօճասը , պիւյիւք պիր գազաեա ուղրաեարագ
հէլաք օլմուշ տուր , եանի , պօշ տուր զանն իտէրէք գա-
ըըտըրմագտա օլտուղու տօլու պիր տապանճանըն գուր-
շունու աթէշ ալարագ , քէնտիսինէ իսապէթ իթմիշ տիր :

— Ա՛ , նէ՛ գատար տէհշէթէնկիզ պիր հալ . . :

— Պունուն իւզէրինէ , մատամ տ'Արվիլտէ , իլք մաթէմ
կիւնլէրինի կէշիթմէք իւզըն , անինտէ պուրասընը թէրք
իլէ , Նօրմանտիաիս բէտէրի խանէսինէ կիթմիշ տիր . . :

— Դլթիլտ , բէճա իտէրիմ սիգէ , պու կիւն մէրգու-

մէտէ պիր մէքթուպ եազարագ, օլ պապտէ հէր նէ վու-
գուֆիյեթէ մալիք պուլունմագտա իսէ թալէպ իյլէմէլի-
սինիզ, վէ շունու տախի իլավէթէն պիլտիրմէլիսինիզ քի,
մատամ.քի մէրգուման պիշարէլէրի քէնտիսի տախի աճը-
մագտա իմիշ, իշթէ քէնտիսինէ, պէնտէն լիլի, վէ պէնտէն
ղիւտտէ զայրէթքէշ պիլք ընֆիդ օլամազ, պէնիմ պիրիճիք
արզում, մէրգումէ քէնտի տօսթումուն զէվճէսինի պուլ-
մագ, վէ պիր գաշ բարամ, հէր նէյիմ.քի վար իսէ, քէն-
տիսի իլէ քէրիմէսինէ թագսիմ իթմէք տիր. զիրա, շիմսի
պէնիմ ֆամիլեամ, իշթէ անճագ օնլար տըրլար:

— Հալէա էսկի ճէօմէրտլիկինիզտէ, վէ հալէա տա էսկի
վէֆաքեարլըղնըզտա վէ խուլուքեարլըղնըզտա պէր
տէվամ պուլունմագտասընըզ: Բէ՛ք ալէա, պաշ իւսթիւ-
նէ, արզու վէ միւրատընըզ իւզրէ, մատամ տ'Արվիլէ հէ-
ման պուլ կիւնտէն եազարում, օլ խուսուստա իթմինանը
գալպ իւզրէ պուլունապիլիբսինիզ: Ճէվապընը ալտըղում-
տա, սիզէ նէրէտէ խիթապէն կէօնտէրմէլիլիմ:

— Ասնիէրտէ, քէնտի իսմիմէ օլարագ, բօսթ ըէսթանթ
տէյի կէօնտէրմէլիսինիզ:

— Նէ՛ գաաար աճայիպ պիր տտամսընըզ սիզ, ֆարիսի
թէրք իլէ կիտիպ տէ, մահէլի մէզպուրտէ իգամէթ իթ-
մէքլիքտէն մանէ՛ա նէ տիր:

— Փարիստէն նէֆրէթ կէթիւրմէքտէյիմ, չիւնքի, ֆարիս-
տէ օլտուղում վագըթտա, պաշմտան կէլիպ կէչէն ֆէ-
նալըզլար, սայքի հէր սաաթ խաթըրմա խութուր իյլէմէք-
տէ տիրլէր, — տէտի Մ. տը Սէն-Բէմի էլէմիաք պիր թարզ
իւզրէ, — պէնիմ էսկի թապիպիմ տօքթէօր կրիֆֆօն իլէ,
տայիմա միւքեաթէպէ իթմէքտէ իտիմ, վէ մէրգումուն
վէնա նէհրի քէնարընտա, վէ Ասնիէր եագընընտա, ու-
ֆաճըգ պիր եաղըզ էվի պուլունմագտա իտի, վէ զըշըն
քէնտիսի օրատա իգամէթ իթմէքտէ օլմատըղը ճիհէթլէ,
կիտիպ օրատա իգամէթ իթմէքլիկիմ թէքլիֆ իյլէմիշ իտի,
վէ օրասը հէմ ֆարիսին պիր վարուշու մագամընտա օլուպ:

վէ արատըղըմ ատամը պուլարագ հագգընտան կէլտիքտէն սօնրա , վահտէթ (եալընըզըգ) իւզրէ կէչիրմէք իսթէտի . կիմ պիրէօմրէտէ բէք միւնասիպ օլտուզունտան . . . մէզ քիւր թէքլիֆի գապուլ իթտիմ :

— Տիմէք տիր . քի , մէքթուպ եազմագըղըմ իգթիզա իթ . տիքտէ , Ասնիէրէ եազմալըեըմ . լաքին , շիմտիտէնտէ սի . զէ պիր մալիւմաթ վիրէպիլիրիմ , վէ պէլքի իշինիզէ տէ եարար : Պէն պու սէօլէեէճէ կիմ մալիւմաթը տա մատամ տ'Արվիլտէն իշիթմիշիմ տիր . . . օլ ագրապանըզտան պուլոււնան գատընըն սէֆալէթինի մուճիպ , մէրգումէնին բա . բալարընը իշէթմէքտէ օլան պիր նօթէրին զատտարըղը օլմուշ տուր . . . չիւնքի , մէրգում հօթէր , մէպլաղը մէզ պուրու ինքեար իյլէմիշ տիր :

— Վա՛յ խընզիր հէրիֆ , վա՛յ . . . քիմ իմիշ պու նօթէր , իսմի նէ իմիշ :

— Մ. Ժագ Ֆէրան , — տէտի մատամ տը Լիւսնէյ , քէնտուլի զապթ իտէմէտիկինտէն , օլ արատէ պիրտէն պիրէ կիւլմէկէ պաշլաեարագ :

— Նէ՛ գատար աճայիպ թապիաթը պիր գատընսընըզ Պլթիլտ , պու մէրթէպէ շայեանը էհէմմիյեթ պուլոււնան , վէ կիւլմէկէ շաեէսթէտէ հիշ պիր նօթթասը պուլոււնշ մաեան պիր միւսահիպէթ էսնասընտա , պէօլէ կիւլմէկէ գալգըմանըզ , մէկէրչի ճայիզ սաեըլապիլի՛ր մի , — տէտի գօնթ հէմ թէաճճիւպ իտէրէք վէ հէմտէ կիւճէնէրէք :

Մատամ տը Լիւսնէյին էօլէ պիրտէն պիրէ կիւլմէսի , վազթիլէ , մէրգում նօթէրին , քէնտիսի իլէ աշգպաղըգ իճրասընա գալգըմըշ օլմասընըն խաթըրնա կէլմէսինտէն նէշէթ իյլէմիշ իտի :

— Ա. ֆվ իտէրսինիզ , տօսթում , — տէտի մէրգումէ , — կիւլիւշիւմէ սէպէպ , մէրգում նօթէրին , պաղը զայէթլէ աճայիպ հալէրինին , խաթըրմա կէլմէսի օլմուշ տուր . . . մէրգում հագգընտա , բէք չօգ թօհաֆ թօհաֆ շէյլէր ի . շիտիլմէքտէ տիր . . . լաքին , էկէրչի սահիհէն , օ ատէմին

նամուսնու վէ տողրու օլմասը տախի, օլ ազիզ վէ պիկիւնահ
օլմասընիս պէնդէմէքտէ իսէ . . . (ազիզ վէ պիկիւնահ օլ-
մասընըն քեամիլէն սախթէ վէ եալան օլմասընը, պէն քէն-
տիմ իտտաա իսէպիլիլիմ), տէկիլ սուրբ, իլլա բէքտէ է-
տէպիլիլին պիլի տիր :

—Մէրդ ումուն եէրի նէրէսի տիր :

—Սանթիէ սօգաղընտա օթուրմագտա տըր :

—էյլէ իսէ պէն մէրդումու կիտիպ պուլմալըբըմ . . .
պու սիլին սէյլէ յիշէրինիզտէն, պազը շիւբհէլէրիմ թագ-
վիլեթ պուլմագտա տըրլար . . .

—Օլ շիւբհէլէր նէ իմիշէր :

—Տօսթում, պիշարէ մատամ տը Ֆէրմօնուն պիրատէ-
րինին վէֆաթը հագգընտա ալտըղըմ պազը մալիւմաթ .
լարտան հասըլ օլտն շիւբհէլէրէ նէզարէն, մէրգում սա-
հիհէն քէնտի նէֆսինէ գաստ իթմիշ օլմաեղպ . . . իլլա պիլ
գաթիլին ղատտարըղընա գուրպան կիթմիշ օլմալը տըր :

—Ամա՛ն եա Ռէպպիմ, իյի եա, պու շիւբհէլիզ նէ-
տէն նէշէթ իյլէմէքտէ տիր . . .

—Օլ պապտէ պիր չօգ տէլիլէր վար իսէ տէ, պիրէր
պիրէր պէեան իթմէքիք բէք ուզուն ծլուր, խմտի, արթըգ
պէն կիթմէլիլիմ . . . կէրէք քէնտիլիզ վէ կէրէք Մ. տը
Լիւնէյ թարաֆընտան ըպըմ կէլէն եարտըմլարը եաբ-
մագըղա վատ իյլէտիկինիզի, ումարըմ քի աօլա խաթըր-
նըղտան չըգարմաեաճագընըղ տըր :

—Նէ՞ •, կիտիեօրմուսունուղ . . . մէկէրչի Ֆլօրէսթա-
նը կէօրմէքսիլին, պէյլէ պրագըպ կիթմէքիկինիզ ճալիզ
օլապիլի՛ր մի :

—Չաթէն պէն անը կէօրմէքիկէ արզուքէշ օլմատըգտան
պաշգա, հաթթա, դիեատէսիլէ տէ սըգըլմագտաեըմ, նա-
սըլքի սէպէպիլնի տէ պիլիրսինիզ . . . Փագաթ, եարնըզ
պիր մալիւմաթ ալմագըղգ իւմիտի խաթըր իչին, քէնտի
տույղուլարըմա ղալէպէ իտէրէք կէլմիշ իտիմ, մատամ քի,
արամագտա պուշունտուղում օլ մատամ տըր Ֆէրմօն հագ-

գընտա պու գատարճըդ պիր ըշըդ արտըմ, արթըդ կի-
տերիմ, ատիյեէօ . . .

—Ա՛, չօդ ինսաֆուրդ իմիշսինինիդ:

—Տահա եէնի՞ մի պիլիեօրսունուզ . . .

—Պէն բէք իյի պիլմէքտէյիմ քի, պու կիւնէրտէ էվ-
լաաընըզ, պաշգա վագըլթլարպան չօդ զիեատէ, սիզիննա.
սիհաթլարընըզա միւհթաճ պուլուննագտա տըր . . .

—Նիշին, մէկէրչի վէնկինիկի եօ՞յ մու տուր, մէկէրչի
պիր սէատէթի հալ ու իգպալ իւզթէ պուլուննագտա տէ-
կիլ մի տիր . . .

—Էվլէթ, էօյլէ տիր էմմա, չու գուսուրու վար տըր
քի, գարշըսընտաքի ատամլարը թարթըպ անլաեամամագ-
տա տըր: Հատտէն զիեատէ մէսարիֆ իթմէքտէ տիք,
չիւնքի, հէմ հէրքէսին լագըրտըսնա էմնիյեթ իտիպ ի-
նանմագտա տըր, վէ հէմտէ թապիաթընտա ճէմէրտիք
վար տըր, հէր իշտէ, հէր եէրտէ, վէ հէր վագըլթտա պիւ-
էիւքիւք սաթմագ իսթէմէքտէ տիր. վէ գօրգարըմ քի
պիր կիւն, մէրգուսուն պու պիճէնպապըզընը սույի իս-
թիմալ իլէ, պաշընտա վէ էթրաֆընտա պուլուննալար,
խարապիյեթիինի մուճիպ օլաճագլար տըր: Էմմա պիլմէզ-
սինիզ, մէրգում, նէ մէրթէսի ուլուվի ճէնապըդ տույ-
ղուսույլա մէմու պիր գալպ թաշըմագտէ տիր: Զուհուրա
կէլմէքտէ օլան իսրաֆլար վէ նիզամըզըզլար հագգըն-
տա, պէն ճէսարէթ իտիպ տէ պիր շէյ սէօյլ եէմ եօրում,
չիւնքի, մէզքիւր տիվանէլիքէրէ, պէնիմ տախի միւպթէլա
պուլունտուղում շէօյլէ տուրսուն, պիր տէ . . . պաշգա
սէպէպլէր վար տըր. հալպու քի սիղին հալինիզ վէ մէվ-
զընըզ սայիր կիւնա տըր, պէնիմ հալ վէ մէվգըմըն պիւ-
թիւն պիւթիւն մուղայիքի տիր, սիզ բէք ալէա թայեհպ
իալպ վէ նատիհաթլար վիրէպիլիբսինիզ . . .

—Մատամ տըլիւսնէյ հէնուլ լագըրտըսընը պիթիւզ
մէմիշ իքէն, պիրտէն պիրէ միօրէսթանըն սէսի իշիտիլմէկէ
պաշլատը:

Օլ անտէ ֆլորէսթան , պիր թէլաշ իլէ , սալօնուն իթ . թիսալինտէ պուլունան պիր օտաեա կիրտի , վէ պիր չիտ . տէթ իւզրէ տէ օտա գաբուսունու գաբատըգտան սօնրա , պէրապէրինտէ պուլունան պիր ատէմէ , պօղուգ պիր սէս իլէ օլտուղու հալտէ ,

— Լաքին , էյի եա , պու տէտիկինիզ իհթիմալտէ՛ն տէկիլ տիր . . . — տէտի :

— Թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգ ում իլէ պիրլիքտէ օլան քէհեասը Մ . Պաթինօ ալըգ պիր թէլաֆիուզ վէ քէսկին պիր սէօյլէյիլ իլէ , սիղէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , էկէր պունու պէօյլէ եաբմաղ իսէնիզ , սաաթ տէօրթէ վարմաղտան , թէվգըֆ օլմագլըղընըզ լաղըմ կէլէճէք տիր . . . զիրա , օլ վաղթէ գատար , բարալարը ալամատըղը թագտիրտէ , մէրգ ում կիրտիպ պաշ միւտտաիի ումումիյեէ թէշէքքի էյլէեէճէք տիր . վէ էօյլէ պիր թէշէքքի իտիլտիկինտէ տախի , օ եօլտա պիր ՍԱԽԹԷ . ԲԵԱՐԼԴԼՆ նէթիճէսինին նէտէ գարար գըլաճաղընը պիրսինիզ , մալիւմ եա , ամա՛ն զէվալլը վիդօնթում , սօնրա իբլիքիսանէեէ կիթմէքլիկինիզ իգթիզա իտէճէք տիր . . .

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՄԻԻՍԱՀԻՊԷԹ

« Պաշտօն » . . . էքլէիւնէեէ կիթմէքլիքտէ գարար գըլաճաղ տր . . . էվլէթ , իբլիքիսանէեէ » լաղըրտընը իշիթտիքլէրինտէ , մատամ տը Լիւսնէյ իլէ ֆլորէսթանըն բէտէրինին նէ մէրթէպէ տիւշարը տէհշէթ օլուպ , վէ նասըլ պիր պիրի եիւզինէ պագտըգլարընըն հալինի նաղշ իթմէքլիք , իհթիմալտէն տէկիլ տիր : Գօնթուի բէնիի տ .

Թարագ մօսմօր քէսիլտի, վէ տիզլէրի տիթրէմէկէ պաշլա-
տըղընտան, կիտիպ պիր գօլթուղուն քէնարընա տաեանտը,
չիւնքի, օլ անէ տէկլին իհթիրամ ու հիւրմէթ իւզըն տէվամ
իտէկէլմիշ օլան իսմ ու շէօհրէթինին . . . էօյլէ պիր հարամ-
զատէ էվլատ սէպէպլինտէն պօզուլուպ բիւր լէքէ օլաճա-
ղընը, քէնտի գուլագլարըյլա իշիթմէքտէ՝ իտի: Մէր-
գում իխթիեար իւզէրինտէ հասըլ օլան իշ պու իլք էսէրի
էլէմ կէչտիքտէն սօնրա, քէմալի հիտտէթինտէն, էշքեալը
պիւթիւն պիւթիւն տէկիչիլտի, վէ մէզքիւր օլլունուն պու-
լունտուղու օտաեա տօղրու, օլ մէրթէպէ թէհտիտամիզ
պիր հարէքէթ իւզըն իլէրիլէյիպ կիթմէքտէ պուլունտու-
քի, մատամ տը Լիւսնէյին, մէրգումուն մէզքիւր հալինի
կէօրիւր կէօրմէզ, անինտէ պիր նիյեթի վէխիմէտէ պու-
լունտուղունու տէրք ու ֆէհմ իյլէտիկինտէն, հէմանտէմ
եկթիչիպ գօլունտան թուլթտու, պըրագմաեըպ ալը գօյ-
տու, վէ եավաշճաճըգ սէօյլէեէրէք, վէ շայէթլէ թէէս-
սիրլի վէ իսքեաթ իտիճիտէ պիր սէս իլէ թէլաֆիուզ իյ-
լէեէրէք,

— Մէրգում գապահաթսըզ տըր . . . էվլէթ, պէն
սիդէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի, մէրգում պիսուչ տուր
. . . տուրունուզ, սէս չըգարմանընըպտա, զուհուրա կէլ-
մէքտէ օլան միւրեալէմէյի տիյնէյինիզ . . . — տէտի:

Դօնթ մէրգումէ տիւշէսին Լագըրտընընա իթիմատ իթ-
մէք իսթէտիկինտէն, իթաաթ իտէրէք տուրտու: Վէ ֆիլ-
վազը մէրգումէտէ, Պլօրէսթան գապահաթսըզ օլմալը
տըր, էօյլէ սախթէքեարլըզը վէ եախօտ գալպզէլիկի աս-
լա գապուլ վէ իրթիքեապ իտէնլէրտէն տէկիլ տիր, զանն
ու իթիգատընտա պուլունմագտա իտի: Զիւնքի, կէօզլէրի
դաբալը պուլունուրճասընա իպրազը սախալէթ իտէկէլ-
մէքտէ պուլունմուշ օլան մէրգումէ գատընտան, եէնիտէն
եէնի ֆէտաքեարլըզլար գօբարմագլըզ նիյեթի ֆասիտէ-
սիյլէ, կիտիպ մէրգումէեէ, կիւեա, պիլինտէն ալաճագ-
հէրինէ պիր բօլիչա գապուլ իթմիշ օլտուղունու, վէ մէզ-

քիւր բօլիչանըն սախթէ օլուպտա, քէնտիսիտէ, ժադ Ծէքան մարիֆէթիլէ, պաշգա պիրինէ վիրմիլ պուլունտուղուն, վէ մէրգուսունտա (ժադ Ծէքանըն), օլ ճինայէթտէ, քէնտի սինի միւլթ էրէք ատտիտէրէք, իթթիհամ իլլէտիկինի, վէ հասըլ, ալտանբա պիր դալպ բօլիչա գապուլ էլլէմիլ օլմա սըլա, սըրֆ պիր սախթէքեարլըգ իֆթիրասընա ուղրա մըլ պուլունտուղուն սէօլլէմիլ, մէրգումէյի գանտըր մըլ, վէ պիր մըգտար ագճէ տահա գօքարարապ, ժադ Ծէքան թարաֆընտան զուհուրա կէլմիլ օլան թազերիգաթտան, վէ սախթէ բօլիչանըն պէտէլի օլան պօրճ իլին մահ պուսիլէթտէն գուրթուլապիլմիլ իտի :

Մատամ տը Լիւսնէյ, վադաա վիգօնթուն էմրի պասիրէթէ գարլը հարէքէթլէր իթտիկինի, վէ միւսրիֆիկի նի, վէ նիզամսըգ րապըթասըգ իլլէրտէ պուլունտուղուն պիլմէքտէ իտի, լաքին, պունունլա պէրապէր տախի, ղայէթլէ տօղրու պիր ատամ տըր տէյի վանն իթմէքտէ օլտուղունտան, տէկիլ էօլլէ պիր սախթէքեարլըգ, տէկիլ էօլլէ պիր ալազլըգ վէ նամուսուղուն, իլլա էն ուֆագ պիր նէզաքէթսիպիկի վէ թէրպէյեհսիպիկի պիլէ կէչիր մէքտէ տէկիլ իտի : Էն ղիեատէ սաք կիւնլէրինտէ, իքի տէֆա, մէրգումուն մուլէնէթինէ եէթիլէրէք, ճէսիմ ճէսիմ մէպլաղլար իգրազ իլլէմիլ իտի : Վէ կէրլի վիգօնթ, մէպալիղի մէգպուրէյի ալտըղը վազըթլարտա, քէնտիսինն տէ անըն իքի միսլի ալաճագլարը պուլունտուղուն աեան, վէ իլէրուտէ եինէ թէէտիյեէ իլլէնէճէկինի վատ ու շարթ պէեան իլէ գապուլ էլլէմէքտէ իտի իսէ տէ, մէրգումէ գաթան, օ իւմիտ վէ օ նիյեթ իլէ վիրմէյիպ, իլլա սըրֆ Գօլլէ նամընա օլարադ, վէ մէրգումա պիր խըտմէթ իթմիլ պուլունմագլըգ ֆիքրիլլէ վիրմէքտէ իտի : Վէ վիգօնթուն իլէրուտէ, քէնտի պօրճունու վիրէպիլիր գուտրէթտէ պուլունմասընա իսէ, սուրէթի ղահիրէտէ տէրքեար օլան տարաթ ու սալթանաթը, քեաֆի մէրթէպէտէ տէլալէթ

կլէմէքտէ օլմասընա ինանմագտա պուլունմասը չէօյլէ տուրսուն, զաթէն բէք ալիճէնապ վէ բէք տէ միւրիւվլթ. լու պիր գատըն օլտուղունտան, պաշգա պիր չէյ տիւչիւն մէյիպ, անճագ ֆլօրէսթանա պիր տօսթլուգ իթմիշ օլմագլըղը տիւչիւնմէքտէ իտի. վէ նասըլ քի սէօյլէտէք, վիրտիկի բարալարը, թէքրարէն ալմագլըղը, խաթրընա պիլէ կէթիրմէքտէ տէկիլ իտի: Վէլհասըլ, ֆլօրէսթան հէր նէքի սէօյլէր իսէ, մէրգուճէտէ, զէրրէճէ չիւբհէեէ զահիպ օլմագսըղըն, ինանմագտա պուլունտուղունտան, էօյլէ մէպլաղը աղիմէրի, չըգարըպ չըգարըպ վիրմէքտէ իտի, վէ իշթէ մէգքիւր իթիգատընա մէպնի օլարագ տըր քի, գոնթ տը Սէն-Բէմիյէ, մախտուժի ֆլօրէսթանըն պիսուլլուղու հագգընտա չէհատէթ իտէրէք, գօլունտան չէքիպ տուրտուրմագտա, վէ կիւզէրան իթմէքտէ պուլունան միւսահիպէթի տիյնէմէսինի ըէճա կլէմէքտէ իտի: Ազըպէթքեար, մէրգուճէ հալէա օլ տագըղահա գատար, էմնիյնէթէ խիւսնէթ իտէն ատամլարըն սույի իսթիմալլէրի ուղրունտա գուրպան օլուպտա պիր պէլաեա ուղրամըշ տըր իթիպատընտա, վէ պիսուչ օլմասընընտա, բէտէրի նէզտինտէ քեամիլէն զահիրէ չըգանաղը էմէլինտէ պուլունմագտա իտի:

— Թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, — տէտի ֆլօրէսթան Մ. Պատինօեա պօզուգ պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք, — օլ Բըթի-ժան տէնիլէն ատէմ, զատտարըն պիրի տիր, չիւնքի, տահա պուլունտան իւչ կիւն էվվէլ իլէ տիւնքի կիւն, եէտինտէ պուլունան բօլիչալարըն պէտէլլէրինի վիրիպ գուրթարտըղըմտա, մէգքիւր քեաղըտլարտան մաատա եանընտա պուլունմատըղընա տայիր լագըրաըլար իտիպ պէնի ինանտըրտը իտի. . . պէն պուլ բօլիչա իչին սիւրիւմիւշ կիթմիշ տիր իթիգատընտա պուլունմագտա իտիմ, չիւնքի, իւչ այ վատէսի վար իտի, վէ վատէսի հուլուլինտէ տախի, էճոտրատա Ատամ վէ գուճանեա սըլ թարաֆընտան թէէտիյնէ օլունաճագ իտի:

— Էվվէթ , Էվվէթ , — տէտի Պատինո քէսկին պիր սէս իլէ , — պէնտէնիզտէ պիլիբիմ քի , ազիզիմ վիգօնթ , սիզ քէնտի իշինիզի , բէք ուսիսալլգլը պիր սուրէնտէ թէրթիպ ու թանզիմ իյլէմիշ իտինիզ , շէօյլէքի , սախթէ քեաղըտալլընըզ , սիզին էմէլ ու իթիգատընըզճա , սիզ պուրատան կիթտիքտէն սօնրա մէյտանէ չըգաճազլար իտի . . . հալ պու քի շիմտի , գարչընըզա չըգանըն սիզտէնտէ զիեատէ ուսթա պիլիսի օլմասը անլաշըտը :

— Հայր՜ֆ քի , շիմտի սիզտէ պէօյլէ լագըրտըլար իթմէքտէսինիզ , թամ պէօյլէ լագըրտըլարըն վագթինի պուլտունուզ . . . — տէտի Ֆլօրէսթան եիւքսէք պիր սէս իլէ վէ հիտտէթլէնէրէք , — մէկէրչի , մէգքիւր բօլիշալարը պանա գապուլ իթտիբէն , պիզզաթ քէնտինիզ տէկիլմի իտինիզ :

— Պագսանտընըզ , ազիզիմ արիսթօգըաթ էֆէնտի , — տէյի ճէվապ վիրտի Պատինո պէտ պիր սէօյլէեիշ իլէ , — օլ գատար հիտտէթ իգթիզա իթմէզ . . . Կէրչի ախլ ու իթայէ տայիր իմզալարա թագլիտ իթմէքլիքտէ տէրքեար օլան մէհարէթինիզէ , հիշ պիր տիյէճէք եօգ տուր , ֆագաթ , էօյլէ պիր հիւնէրէ մալիք պուլունմագտասըլը տէյի , քէնտի տօսթլարընըզատա պու մէրթէպէ իեքլիֆ սիզ սուրէթտէ մուամէլէյի պարիտէյի ճայիզ կէօրմէքլիկինիզ , ասլա ըէվա օլամագ : Էկէրչի պիր աղ տահա պու եօլտա հիտտէթլէրէ գալգըշաճագ օլուր իսէնիզ . . . պիլմիշ օլասընըզ քի , հէման ալըպ եիւրիւեիւ վիլիբիմ , վէ սիզտէ արթըզ քէնտի իշինիզի , քէյֆինիզ նասըլ իսիէր իսէ , ծնա կէօրէ թանզիմ իտէրսինիզ . . . :

— Ա՛ ճանրմ , պէնիմ շու շիմտիքի հալիմտէ պուլունան պիր առտէմ , մէկէրչի քէնտի եաբտըղընա վէ սէօյլէտիկինէ , լաեթգըլլա տիգգաթ իտէպլիլմի . . . Էկէրչի պու սէօյլէտիկինիզ տօղրու իսէ , վէ պինտէն ալէյհ տէ , Էկէրչի պու կիւն քէյֆիյեթի պաշմիւտտալի ումուլիյեէ անլաթտըրըլարագ , տավաեա գըեամ օլունաճագ իսէ , տիւշարը խարապիյեթ օլաճաղըմտա , հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր . . . :

—Վէ իշթէ պէնիմտէ սիզէ ասըլ անլաթտըրմագ իս-
թէտիկիմ պու նօգթա տըր . . . իմտի , պարի հիչ տէկիլ
իսէ , եինէ օլ սիզին հիմաեթքեարընը պուլունան մաի
կէօղլու ճէնանէնիզէ , եանի օլ մէլէքսիմա հանըմճըղազա
միւրաճաաթ իթմէլիսինիլ . . :

—Օ տէտիկինիլ իհթիմալտէն տէկիլ տիր :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա , լազլմ կէլէն միւճաղաթը
չէքմէքլիկի կէօղէ ալմագլըղընը իգթիզա իտէր : ՀայրՖ ,
իշթէ պունա տէնիզլէրտէն գուրթուլուպտա , պիր գըբըտա
պօղուլմագլըզ , տէրէր , տիկէր բօլիչալարտան գուրթուլտու-
նուզտա , սալթ պու սօն բօլիչատա իշ չափարըզա սարտը
գալտը . . . վէ պարի ճիւզի պիր մէպլաղտա օլմասա , թօբու
թօբու եիկիրմի պէշ պին ֆրանգլըզ պիր շէյ տիր . . . պու
գատարճըզ ճիւզի պիր շէյ իչին , կիտիպտէ թուլօն թէր-
սանէսինտէ մահպուսիյեթ չէքմէքլիք , տօղրուսու եուտու-
լուր մաճուն տէկիլ տիր , աեբպ տըր , ագըլըզլըզ տըր ,
վէ տիւզճէ տիվանէլիք տիր : Մէկէրչի զաթընըզ կիպի իշ-
կիւզար պիր ատամա , պու գատարճըզ պիր իշի պէճէ-
րիպտէ պէլատան գուրթուլմամագլըզ , ճայիզ օլապի-
լիւր մի :

—Աման եարէպպիմ , նէ՞ եարաեըմ , էլիմտէն նէ՞ կէ-
լի . . . պարի հիչ պիր շէյիմտէ եօգ տուրքի սաթըպ բարա
իտէյիմ , գօնագտա պուլունան էմվալ ու էշեանըն հիչ
պիրի պէնիմ տէկիլ տիր , շու անտէ , բույի ճիհանտէ եա-
լընըզ պիր եիկիրմի թանէճիք լիրաեա պիլէ մալիք պու-
լունմագտա տէկիլիմ . . :

—Մէկէրչի տօթլարընըզա տա մը միւրաճաաթ իտէ-
մէզսինիլ :

—Իսայր , օլ պապտէ տախի հիչ պիր իւմիտիմ պու-
լունմագտա տէկիլ տիր , չիւնքի , մուալէնէթլէրինէ իւմիտ
օլունապիլիւր հէր գաշքիչի թանըմագտա իտի իսէմ , քեաֆ-
ֆէսինէ տախի պօրճլու պուլունմագտաեըմ , եօգսա , մէ-
կէրչի պէն տիվանէմիյիմ , էկէրչի էօյլէ օլմուշ օլմասա ի-

տի, մէկէրչի շիմտիյէ գատար միւրաճաթա միւսարաթ
իթմէ՞ զմի իտիմ:

— Ա՛յիլ իտէրսինիզ, վաղաւ Էօյլէ տիր . . . լաքին,
րահաթ գալպ իւղրէ տիւշիւնէրէք գօնուշմալընըզ, չիւնքի,
անճադ օլ վաղըթ ագըլանէ պիր թարիգ տիւշիւնիւպ վէ
պու միւշքիլի հալլ իտէպիլիլիզ: Զաթէն շիմտիքի նիյէ-
թիմտէ, քէնտինիլտէն զիեատէ ֆէնտպազ պիր առէմէ
թէսատիւֆ իթմիշ օլմագլըղընըզը անլաթտըրմագլըզ իտի
իսէ տէ . . . պէնի տիյնէմէք իսթէմէտինիզ:

— Հայտէյինիզ, սէօյլէյինիզ, պագալըմ միւֆիտ պիր
թարիգ տիւշիւնէպիլմէքտէ միսինիզ:

— Սիզ պէնտէնիզէ, պունտան իքի այ մուգատտէմ,
ազիզիմ Պատինս, պիր գաչ պանգալար իւզէրինէ չէքիլմիշ,
ուզուն վատէլի օլարագ, 130 պին ֆրագլըզ բօլիչալարըմ
վար տըր, աճապա շունլարը պիրինէ սաթամագմընըզ, ա-
ճապա չալըչանըզ, Էօյլէ պիր ալըճը պուլմագմընըզ . . .
տէտի իտինիզ, Էօյլէ տէկիլ մի:

— Էվվէթ, Էօյլէ տիր . . . Էյ, նէ՞ օլմուշ տուր, նէ՞ տիմէք
ինթէեօրսունուզ . . .

— Լուծֆ իտինիզ, ազաճըզ սապը իտինիզ . . . պէն
սիզտէն, մէգքիւր բօլիչալարը պիր քէրրէ կէօրմէք իսթէ-
տի իտիմ. . . Խաթըրմա կէլմէեօր, պիլմէմ. քիմ իտի, մէզ-
քիւր բօլիչալար իչին պանա, ծուար սախթէ տիրլէր էմմա,
բէք ուսթալըզը սուրէթտէ թագլիտ իտիլմիշէր տիր, տէ-
տի իտի: Վէ կէրչի պէնտէ, սիզին, իմլանա իմլա ույտուր-
մագլըզտա տէրքեար օլան մէհարէթինիզի բէք ալէա պիւ-
մէքտէ իտիմ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, Էվվէլ չիւբհէ
կյլէմէքտէ տէկիլ իտիմ, ֆագաթ, պաչգա պիր խուսուսա
մէպնի, սօնրատան, պէն տախի չիւբհէ կյլէմէկէ պաշա-
տը իտիմ, չէօյլէքի, քեաֆֆէյի իրատ մէսարիֆինիզին ի-
տարէ վէ նէզարէթինի պէնտէնիզէ թէսլիմ կյլէմիշ օլմա-
նըզ ճիհէթլէ, պիթթապի խարապ պիր հալտէ պուլուն-
տուղունուզու պիլմէքտէ օլտուգտան պաչգա, հաթթա,

քիւլի էմլալ ու էշեատան մահրում գաւմը զլոռուղունու-
ղու տախի պիւմէքտէ իտիմ, չիւնքի, մալիւմ եա, աթլար,
արապալար, վէ գօնաղըն քեաֆֆէյի թէճէմիւլաթը, Պօ-
այեէ իլէ էտվարտա, պիզլաթ քէնտի մարիֆէթիմէ սա-
թըմը իտիլէր . . : Տիմէք տիր.քի, պէնիմ իչին, էյլէ պիր
մէպլաղը աղիմտէն միւրէթթէպ պուլունան բօլիչալարտան
տօլանը թէաճճիւպ իթմէլլիք, թապիւթըն խարիճինտէ
օլան պիր շէյ տէկիլ իտի, հա՞, նէ՞ տէրսինիզ, էյլէ տէ-
կիլ միտիր :

— Բէճա իտէրիմ, սիզ շու թէաճճիւպինիզի պէրթա-
րաֆ իլէ, վուգուի հալի նազլ իտինիզ պագալըմ :

— Պագընըզ իշնասըլ զլոռու իտի . . . պէնտէնիզ եա սա-
հիպ թէճըրիւպէ զլոռուղումտան, վէ տէ եախօտ դօրգադ
պիր առամ պուլունտուղումտան . . . տօղրուտան տօղրու
էյլէ իլէլէն գարըչմագլըզա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ ճիհէթ-
լէ, սիզի պաչգա պիր առամա կէօնտէրտի իտիմ, հալ պու-
քի մէրգում տախի պէնտէնիզ գատար ուզաղը կէօրէնլէր-
տէն պիրի օլմաղին, պէլքի քէնտիսինէ պիր օեուն օյնաեա-
ճագսընըզ տըր շիւբհէսինէ զահիպ օլմուշ իտի :

— Խայր, օ սէյլէտիկիլիզ իհթիմալտէն տէկիլ տիր,
զիրա, էկէլչի մէրգում, մէզքիւր քեաղըտլարըն սախթէ
օլմասընտան տօլանը, դէրբէճէ պիր շիւբհէնէ զահիպ օլ-
մուշ օլտա իտի, միւմքին տէկիլ տիր, անլէրի գապուլ ի-
տիպտէ դըրմազ իտի :

— Իյի եա, 130 պին ֆրանգլըզ քեաղըտլարընըզա մու-
գապիլ, բէչին օլարագ, սիզէ մէրգում նէ՞ գատար ֆը-
րանգ վիրտի իտի :

— Եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ բիչին վիրիպ, վէ պաղըյ-
եհսին տախի պիր միւտտէթ սօնրա թէէտիյեէ իլէմէքլիք
իւզըն գապուլ իլլէտի իտի . . :

— Բէք ալէա, մէզքիւր եիկիրմի պէշ պին ֆրանգտան
սօնրա, թային իտիլէն վատէնին հուլուլինտէ, գա՞՞ ֆը-
րանգ տահա ալապիլտի իտինիզ . . :

— Սիզտէ պիլիոսինիզ քի, սայիր պիր բարա տահա ալա մամրչ իտիմ, իշ եալքնըզ խէեալաթ տայիրէսինտէ գալմը իտի . . . Ֆագաթ, վիրմիշ պուլունտուղու 25 պին ֆրանգ հազգընտա տա, հիշ պիր լագըրտը իթմէքտէ տէկիլ իտի, տիմէք տիր.քի, քեար ու զարար, մէրգում օլ գատարը կէօ գիւնէ ալմըչ իտի:

— Աղիզիմ վիգօնթ, տահա սիզտէ բէք չօգ խամլըզ վար տըր, չիւնքի, հէնուզ սիննինիզ քէմայէ իրմիշ օլմատըղընտան, հալիլլէ թէճրիւպէքեարլըզ սէմէրէսինտէն մահ.րում պուլունմագտասընըզ: Մէգքիւր իշտէ մուվաֆֆագըյեթ հասըլ օլտուղունտա, գօմիսիօն օլարագ, պէնտէ նիզին քիսէսինէ հիւզ թանէճիք լիրա կիրէճէք օլտուղունտան, հազըգաթը հալի մէրգումս սէօյլէմէեհէք սէթըլլէմիշիտիմ, սիզին պու մէրթէպէ խարապ պիր հալտէ պուլունտուղունտուղու պիլմէքտէ տէկիլ իտի . . . վէ մէրգում հալէա սիզի, պիր էյի հալտէսինիզ տէյի զանն իյլէմէքտէ օլտուգտան պաշգա, ալէլխուսուս սահիպ սէրվէթ պիր գատըն թարաֆընտան սէվիլմէքտէ օլտուղունտուղունտա պիլտիկինտէն, վէ մաազալլահ պաշընըզա պիր տարլըզ ֆէլաքէթի կէլէճէք օլսա պիլէ, մէրգումէսին սիզի մէյտանտէ պրագմաեարագ, անինտէ իմտատ ու մուալլէնէթինիզէ եէթիշէճէկի էմէլինտէ պուլունտուղունտան, հէր հալտէ, հիշ տէկիլ իսէ, վիրմիշ օլտուղու մէպլաղը գօբարըպ կէրի ալապիլէճէկինի իւմիտ իյլէմէքտէ իտի. վէ վագաա, պու հալտէ տախի, մէրգում քէնտիսի իչին աղ չօգ պիր թէհլիքէ պուլունտուղունտու պիլմէքտէ իտի իսէ տէ, էօյլէ պիր մէպլաղը աղիմ գազանապիլմէքլիք խաթըր իչին, արթըգ օ գատար ուֆագ պիր զարարը կէօղէ ալմագտա իտի. վէ պու հիսապըտա ֆէնա պիր շէյ տէկիլ իտի, չիւնքի, նասըլ քի մալիւմ տուր, տահա կէչէն կիւն, 58 պին ֆրանգլըզ պիր գալպ քեաղըտընըզը գուրթարմագ իչին, 100 պին թանէճիք ֆրանգը պիր գալէմտէ սայտըգտան պաշգա, տահա տիւնքի կիւն տախի, իքինճի պիր քեաղըտընըզը

գուրթարմագ իշին , 30 պին ֆրանգը տա թէտիյեէ էյլէ-
տիկինիդի կէօրմիւշ իտի . . : Հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի ,
մէգքիւր իքինճի քեաղըտը իատէ իթմէքլիք իշին տախի ,
տիկէրի միսիլու , ֆաղլա պիր շէյ մաթլուպ իթմէյիպ ,
անճագ վիրմիշ օլտուղու մէպլաղը ալմագլա գանաաթ կէ-
թիրմիշ իտի : Օլ տիւնքի 30 պին ֆրանգը նա՛սըլ օլուպտա
թէտարիք իտէպիլտինիդ , նէրէտէնտէ պուլապիլտինիդ ,
տօղրուսու , հալէա Օնա պիր տիւրլիւ ագըլ իրտիրէմէմիշիմ
տիր . Հօշ , սիզին իշինիդէ ագըլ իրմէգ քի , զիրա , նատիր
իւլ էմսալ պիր զաթսընը . . : Իմտի , իշթէ աշիքեար կէօր-
մէքտէսինիդ քի , 25 պին ֆրանգ իշին սիզի սըգըշտըրմագ-
տա օլան օլ Բըթի-թան , մէպլաղը մէգպուրու տախի ալտը-
ղնտա , սիզէ վիրմիշ պուլուկտուղու եալընը 25 պին ֆը-
րանգա մուգապիլ , սիզտէն իւշ գալէմտէ , թամամ 155
պին թանէճիք ֆրանգ ալմըշ օլաճագ տըր , վէ տիմէք
տիր քի , պէնտէնիգտէ սիզէ , քէնտինիգտէն զիեատէ ուս-
թա վէ ֆէնտպապ պիր ատամա չաթտընը տէտիկիմտէ ,
հագգըլ իտիմ , ասլա հագգսըլ պիր լագըրտը իթմիշ տէ-
կիլ իտիմ :

— Իյի եա , պու կիւնքի պէնտէն պէտէլինի թալէպ էյ-
լէմէքտէ օլտուղու բօլիչա իշին , մէրգուճ նիշին սաթմըշըմ
տըր տիմէքտէ իտի :

— Սիզի գօրգութմամագ նիյեէթէյլէ էօյլէ սէօյլէմէքտէ
իտի , վէ նասըլ քի պիլիրսինիդ , եալընը 58 պին ֆրանգ-
լըգ բօլիչաեը միւսթէանա թուլթարագ , տիկէրլէրինի թէ ,
տալիւլէ չըգարմըշ օլտուղունու տախի սիզէ սէօյլէմիշ իտի ,
շէօյլէքի , քէնտի իշինի թէտրիճ իլէ վէ պիրէր պիրէր պի-
թիրմէքտէ իտի , վէ էօյլէ օլմասըտա աշիքեար տըր , զիրա
էվիլէա պէրինին ագճէսինի գօրարմըշ , պատէհու իքինճի-
սինին պէտէլինի ալմըշ , վէ պու կիւն տախի իւշիւնճիւ-
սիւնիւն պէտէլինի իսթէմէքտէ տիր :

— Վա՛յ խային հէրիֆ վա՛յ . . :

— Պագսանաեընը , էֆէնտի , պու ալէմտէ , հէր քէս

քէնտի մէնֆաթընը տիւշիւնմէքիկէ պօրճլու տուր, օլ պապտէ պիր շէյ սէօյլէմէկէ հագգընըզ եօգ տուր. ֆա-
գաթ, թէլաշսըզ սուրէթտէ վէ տուրկուն պիր ֆիւքը իլէ
տիւշիւնէլիմ վէ գօնուշալըմ, իշթէ, պունտանտա աչըզ
աչըզ անլաշըլմադ տա տըր քի, մէրգում Բըլթի-ժան (վէ,
լագըրտը պէյնիմիղտէ եա, հէր նէ գատար բէք ազիղ պիր
ատամ տըր աէյի շէօհրէթշուար օլմուշ իսէ տէ, գաթան
շիւքհէմ եօգ տուր քի, օլ ժագ մէրան տախի, պու իշտէ,
հասըլօլաճագ օլան թիճարէթէ, նըսֆիյեթ իւզըրէ միւշ-
թէրէք պուլունմագտա օլմալը տըր), օլ իլք բօլիշալարտան
իթտիկի քեարլարըն տատլարը տիմաղընտա գալմըշ օլտու-
ղունտան, պու սօն բօլիշա իշին տախի այնի թարիգի թուլթ.
մագտա տըր, սիզի պիր իյի տահա սօյմաեա չալըշմագտա
տըր, վէ նասըլ քի սէօյլէտիմ, մուլթագ սուրէթտէ, էմէլի-
տէ. Էնթէ Դօսթլընըշ Դօսթլընըշ իլէ, հէրշիպատապատ բա.
րալարընը վիւրմէկէ չալըշտճաղընըղտան իպարէթ պուլուն-
մագտա տըր. զիրա, քէնտի իթիգատընճա, հիշ միւմքին
տէկիլ տիր, տօսթլարընըզ սիզի հիւքիւմէթին բէնչէսինէ
տիւշմէքիկէ պըրագմաեաճագլար տըր: Իմտի, շիմտի սիզին
եաբապիլէճէկինիղտէ, անճագ պու տուր, եանի էկէրլի
տօսթլարընըզ իշինտէ, իմտատընըզա եէլիշէրէք, սիզի պու
պէլա վէ պու խաթարտան խէլասա հիւմմէթ իտէճէք զաթ-
լար պուլունմագտա իսէլէր, ալէա, եօգ, մաաղալլահ, էկէր
շի օլ պապտէ հիշ պիր իւմիտինիզ գալմամըշ իսէ, անճագ
իւշ սաաթ միւտտէթինիզ գալմըշ տըր, ծնտան սօնրա եա-
բապիլէճէկինիզ, անճագ վէ անճագ հապսխանէ քէօշէ-
սինտէ կիտիպ րահաթ իյլէմէքիլք տիր:

— Իյի եա, պու մահպուսիյեթ վէ պու թէրսանէլու-
ղէթլէրինի պէօյլէ թէքէրըրիւրէն սէօյլէմէքիլք տէն միւրա-
տընը՞զ նէ տիր. . . :

— Միւրատըմ սիզի, օլ սահիպ սէրվէթ գատընա պիր
տէֆա տահա միւրաճաաթա մէճպուր իտէրէք, վէ անտէն
պիր ուֆագ մուլվէնէթ տահա գօթարթտըրարագ, տիւշար

օլաճաղընը պէլա վէ թէհլիքէտէն խէլաս իյլէմէք տիր . . :

—Պէն սիզէ սէօյլէհօրում քի , նաֆիլէ շէյ տիր, օլա-
մազ պիր շէյ տիր , արթըգ անըն իւզէրինէ տիւչինիւպ
զիհն հօրմահընը . . : Եալընը իւշ սաաթ միւտտէթ գալ-
միշ օլտուղու թագտիրտէ , մէրգումէտէն , կիտիպտէ ՁՅ
պին ֆրանգ տահա գօրարմագլըդ իւմիտինտէ օլմագլըգ ,
ատէթա պիր տիվանէիք տիր, զիրա, մէրգումէ օլ գատար
ֆէտաքեարլըգլար եաբմըշ տըր քի , արթըգ էօյլէ պիր շէյ
տահա թէքլիֆ իթմէքլիք իհթիմալտէն տէկիլ տիր :

—Մէզպուրէ սիզի սէվմէքտէ օլտուղունտան , չօգ իհ-
թիմալ տըր քի , խաթըրնը իչին , հէր նէ գատար սիզէ ,
անըն , ճիւզի պիր միւտտէթ զարֆընտա , ՁՅ պին ֆրանգ
պուլապիլմէսի միւմֆիւնսիզ տիր կիպի կէօրիւնմէքտէ իսէ
տէ , էօյլէ օլմասընը պիլտիկի հալտէ տախի , եհնի պիր
թէճըրիւպէհէ գալգըշմասը , իհթիմալին խարիճինտէ տէ-
կիլ տիր . . :

—Օֆ, եաբտը, մէզպուրէ անը տախի եաբտը, էվվէթ,
100 պին ֆրանգը պուլմագլըգ պաշգա եհրտէն միւմֆին օլ-
մատըղընտան . . . ագըպէթքեար քէնտի գօճասընա միւրա-
ճաաթլա էօտիւնճ ալտը . հալպուքի , պուլնար էօյլէ վա-
գաալար տըրլար քի , իքինճի տէֆա իչին թէքէրրիւրի ճա-
հիզ օլմազ : Պագսանահընըզ , աղիղիմ Պատինս, պու անէ
գատար պէնտէն հիշ պիր զարար կէօր մէմիշսինիզ տիր, մէ
պինաէն ալէյհ , ալէյհիմտէ սիթէմ ու թէշէքքի իտէճէքտէ
հիշ պիր սէպէպինիզ պուլունմագտէ օլմամալը տըր . . .
թարաֆըմտան տայիմա պիր ալիմճէնապլըգ, վէ պինապէ-
րին տայիմատա պիր էմիի սախավէթ կէօրմիւշսիւնիւզ տիր . .
իմտի , խաթըրմ իչին , պագընըզ , չալըշընըզ , օլ զատար
Իըթի-ժանտան , պիր ճիւզի միւտտէթ իչին վատէ ալա-
մագըսընըզ . . : Պիլիտիսինիզ եա , պէն էօյլէ , տօաթլուղա
գարշըլըգ լաղըմ կէլէն միւքեաֆաթը ուն ուտանլարտան
տէկիլիմ , սօնունտա սիզի մէմսուն իտէրիմ , պիր քէրրէ
չու սօն պէլատան տախի էկէր գուրթուլուր իսէմ , եհնի-

վէ մէվդընըզը հըֆզ իթմիշ օլուրսունուզ, վէ եալընըզ շու-
ֆարզ հասըլ օլուր քի, պօրծլու տիւշմիւշ պուլունուրսու-
նուզ. . . Հայտէյինիզ, դարար վիրինիզ, վէ պիր տէֆա
տահա մէզպուրէ տիւշէսէ միւրաճաաթ իթմէքլիկէ, պէն-
տէնիզէ սէօզ վիրինիզ: Մատամ քի պու կիւն, տիւշարը
խարապիյեէթ օլմուշունուզ տուր, մէզպուրէսէ իֆատէյի
հալ պիրլէ, չօգ իհթիմալ տիր քի, ըրդգաթընը թահրիք
իտէպիլիրսինիզ, էվվէթ, չօգ իհթիմալ տիր քի, տէրքեար
օլան հալինիզէ մէրհամէթէն, իշլէմիշ օլտուղունուզ խէ-
թալարընըզը աֆվ իտէճէք տիր. էմմա, էօյլէ եաբտըղը-
նըզ թագտիրտէ, հայտէ զըտտընը տիւշիւնէրէք ֆարզի-
տէլիմ քի, արթըզ պունտան սօնրա, սիզէ էվվէքի դա-
տար հիւրմէթ վէ ըիսեէթ իթմէսէճէք իմիշ, վարսըն իթ-
մէսին, ծնտա՛ն նէ հասըլ օլուր, էլվիրիր քի սիզ պիր տէ-
ֆա շու մուսիպէթլիք հալինտէն գուրթուլմուշ օլասընըզ:
Հայտէյինիզ, մէրգումէսէ միւրաճաաթ իթմէքլիկէ սէօզ
վիրինիզ, էկէրչի սիզ պունու պէօյլէ եաբաճագ օլուր ի-
սէնիզ, հէման պէնտէնիզտէ Բըթի-թանա դօշարագ, հիշ
տէկիլ իսէ, պիր իքի սաաթ տահա միւհլէթ ալմագլըղա
չալըշըրմ. . .

—Օֆ, նէ՛ պիւյիւք պէտպալթլըզ տըր պու, ըէզալէ-
թին թա նիհանէթ տէրէճէլէքինի դապուլ էյլէմէք տիր,
լաքին, չի՛ չարէ քի. . .

—Հայտէյինիզ, հայտէյինիզ, հէման Ալլահ մուվաֆ-
ֆագըյեէթ իհսան էյլէսին, լաքին, մէրգումէսէ քէնտի-
նիզի, զիեատէսիյլէ տույղուլու, աշգլը, վէ լէթաֆէթլի
կէօթէրմէքլիկէ չալըշմալըսընըզ. իշթէ պէնտէ դօշուպ
Բըթի-թանա կիթմէքտէյիմ, պունտան իւշ սաաթ սօնրա.
եա գատար, պէնի կէլիպ մէրգումուն մաղաղասընտա պուլ-
մալըսընըզ. . . էկէրչի զիեատէ կէճիքէճէք օլուր իսէնիզ,
շիշտէն կէշմիշ, վէ քիւլլի դահմէթ պօշա կիթմիշ օլուր,
պիլմիշ օլասընըզ. . . չիւնքի, մահքէմէ անճագ սաաթ
տէօրտէ գատար աշըգ տըր. . .

Մ. Պատինօ պունու պէօյլէ սէօյլէտիքտէն սօնրա, օտա-
տան տիշարը չըգտը :

Վէ գարու գարանտըգտան սօնրա, Ֆլորէսթանըն, քէն-
տու քէնտույէ, պիր սուրէթի մէյեուսանէտէ օլտուղու
հալտէ,

— Ամա՛ն եա Րէպպիմ. . . ամա՛ն եա Րէպպիմ. . . ա.
մա՛ն եա Րէպպիմ, — տէյի պաղըրմագտա օլտուղու իշի-
տիլտի :

Մ. Պատինօ իլէ Ֆլորէսթան պէյնինտէ կիւզէրան իտէն
միւքեալէմէլէրտէն, Մ. գօնթ տը Սէն-Րէմի քէնտի օղլու-
նուն նամուսուղլուգլարընա ալեա՛հ օլտուղու կիպի, մա-
տամ տը Լիւսնէյ աաիի, քէմալի էֆնիյեթ իւզրէ տիլտա-
տէ օլուպտա, սէվմէքտէ պուլունտուղու պիր ատէմին, նէ
մէրթէպէ պէտնամ պիրիսի օլմասընը իշիթմիշ իտի, վէ պի-
նաէն ալէյհ, քէնտիլէրէ նամալիւմ պուլունան մէգքիւր
հալլէրին զահիրէ չըգմասը իւզէրինէ, տիւշարը նէֆրէթ
ու հէյպէթ օլարագ, ատէթա նէֆէսլէրի քէսիլմէքլիք
տէրէճէսինէ կէլմիշ, վէ պուլթ կիպի տուրա գալմըշ իտի-
լէր : Ֆլորէսթանըն ճիւրմ ու ճիւնհալարը, պիր սուրէթի
սահիհէտէ անլաշըլմասը իւզէրինէ, մէնզարէյի մէզպու-
րէյի էլէմպալսշ հագգընտա, արթըգ մէրգումէ կէնճ գա-
տըն իլէ մէրգում իխթիեար գօնթ պէյնինտէ զուհուր-
եաֆթէ օլան տիլսիզճէ պիր պէլաղէթի, եանի, քէնտի
հալ ու հէյեթ վէ պագըլարըյլա, պիրիպիրինէ անլաթ-
տըրմագ իսթէտիքլէրի ֆիքրլէրի նագլ ու պէեան իթմէք-
լիք, իհթիմալին տաիլիլինտէ տէկիլ իտի : իխթիեար գօնթ
պիր գօլունու օղլունուն պսլունտուղու օտաեա տօղլու
ուզատըպ, վէ գահր ու իքրահընտան նաշի աճը աճը կիւ-
լիւմնէեէրէք, վէ եիւրէքլէր բարէլէյիճի պիր թարղ իւզ-
րէ օլարագ, մատամ տը Լիւսնէեէ պագմաեա պալատը,
վէ զանն իտէրսին քի մէրգումէեէ,

— Նա՛սըլ, քիւլլի խէճալէթի կէօղէ ալարագ, վէ հէր
նէվի ֆէտաքեարըղը իճրա իտէրէք սէվմէքտէ օլտուղու-

նուզ, վէ պանատա, նազարտան պըրադարազ թէրք իթ-
միչիմ տիր տէյի թան ու սիթէմէր իյլէտիկինիզ պիր ա-
տամըն, նէ՛ աեարտա պիր շէյ օլմասընը անլատընը՞ մը...
— տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Մատամ՝ տը Լիւսնէյ, մէրգուսնն պու սիթէմինի բէք
ալէա անլատըղընտան, պիր արալըգ հիճապը ազիմինտէն
նաչի, պաշընը աշաղը էկէրէք, կէօզլէրի էօնիւնէ պագ-
մաեա պաշլատը :

Պու տէրս, բէք հէյպէթնիւմա պիր տէրս իտի . . .

Պատէհու, մէրգումէ կէնճ գատընըն էքքալ ու լէհ-
ճէսինին ալթ իւթ օլմասընը մուճիպ օլմագտա օլան իզթի-
րապը տէրունի ազիմ եավաշ եավաշ մահվ օլարագ, պիր
էսէրի հիտտէթի միւթէքէպպիրանէ հուսուլէ կէլմէկէ
պաշլատը : Մէզպուրէ գատըն, կէրչի աֆվ օլունմազ խէ-
թալարտա պուլունմուշ իտի, լաքին, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, շայեանը թահսին հալլէրի տէ պուլունմագտէ իտի,
շէօյլէրի, հիշ տէկիլ իսէ, քէնտի խէթալարընըն լէքէլէրի-
նի, աշգ ու սէվտասընըն պիր իսալիսէթ իւզըն պուլունմասը,
վէ սըտգ ու վէֆաքեարլըղընը, քիւսթալըգ տէրէճէլէրինէ
գատար վարտըրմըշ օլմասը, վէ ուլուվլի ճէնապ, վէ էմրի
սաախսվէթտէ բէք իլէրուտէ օլուպ, վէ սէրպէսթ հալ ու
էֆքեարտա եէքթա օլմասըյլա, վէ միւրայիլիքտէն, վէ պի-
նապէրին ալշագլըգտան վէ պաեաղըրլգտան քեամիլէն
իճթինապ ու իսթիքրահ իյլէմէսի եալտըղլարըյլա, սէթը
իյլէմէքտէ իտի : Մէրգումէ հէնուզ բէք կէնճ, բէք հաս-
նա, վէ բէքտէ դալպլէր ճէլպ իտիճի պիր հալտէ պու-
լունաուղունտան, էօյլէ ալտանըպտա բարալար գարտըր-
մըշ օլմասընտան աօլաեը էլէմ ու էսէֆ իթմէքլիկէ, ալա
իլթիքեապ պիլէ իյլէմէքտէ տէկիլ իտի, վէ հաթթա, մէր-
գումէ զայէթլէ միւթէքէպպիր օլուպ, վէ զաեէթլէ տէ
սէպաթ ու մէթանէթ սահիպէսի պուլունտուղունտան,
քէնտի մէյլ ու մուհապպէթի աթէշինին, էօյլէ պիրտէն
պիրէ սէօնտիւկիւնիւ կէօրտիւքտէ, գալպինտէ պիր էսէրի

քին ու զարազ վէ հիտտէթ ու շիտտէթ տախի հիսս իյլէ-
մէտի : Հէմանն օլ անտէ , մէրգումէնին մուհապպէթի գալ-
պիյեհէսի պիւթիւն պիւթիւն մահվ իլէ , եհրինէ պիր թէ-
նէֆֆիւրիւ ազիմ , վէ պիր իհանէթի ազիմէյի պարիտէ
գայիմ օլտու . չէօյլէքի , մէզպուրէ գատըն , արթըգ ծնտան
սօնրա , աշգա միւպթէլա պուլունան գատընլար միսիլու ,
մէրգում հագգընտա , քէնտի սէվտիկի իտի տէյի տիւ-
չիւնմէյիպ , իլլա , թանըմագտա օլտուղու պիր ատէմին ,
սախթէքեար վէ տօլանարըրըր օլտուղունու կէօրտիւկին .
տէ , իզհարը նէֆրէթ իտէրէք խանէսինտէն թարտ իտէն
քեամիլէ պիր գատըն միսիլու տիւչիւնմէքտէ իտի :

Վէլէվ ծլօրէսթանըն ֆէզահաթընը թախֆիֆէ մէտար
օլապիլիճի պաղը հալլէր պուլունմասը իհթիմալի խաթըրա
կէլսէ իտի պիլէ , եինէ մատամ տը Լիւննէյին նէզտինտէ ,
չայեանը գապուլիյեթ սաեըլմասը իհթիմալին խարիճինտէ
իտի . չիւնքի , մէրգումէնին էֆքեար ու իտտասընճա ,
պիր ատէմ , պիր քէրրէ , նամուս ու իթիպար հուտուտու-
նու թէճավուղ իյլէտիկինտէ , շու թէճավուղունա սէպէպ ,
հէր նէ տէ օլմուչ օլսա , իսթէր քէնտի խույ եա թապիա .
թընտան նէչէթ իտիպ , վէ իսթէր իղֆալ իտիլէրէք , վէ
եախօտ քէնտի մէյլանընա զալէպէ իտէմէեհէրէք , տիւչարը
խապասաթ օլմուչ պուլունսա , եինէ հիւննի նաղարընտան
քեամիլէն տիւչէճէկինտէ , չիւբհէ ճայիզ տէկիլ իտի . վէլ-
հասըլ , մէրգումէնին իթիգատընճա , պիր ատէմ , պու-
լէմտէ , եա նամուտունու հըֆզ ու վիզաեէ պիրլէ եաչա-
մալը իտի , վէ տէ եախօտ , հիչ եաչամամալը իտի : Մատամ
տը Լիւննէյին , օլ պապտէ պաչլըճա էսէֆի աղիմինի մու-
ճիպ օլան չէյ , աթիգ տօսթու պուլունտան օլ իսթիեար
գօնթ իւզէրինտէ , մէզքիւր քէյֆիյեթ իւզէրինէ հասըլ
օլան պիր հալլէթի տէհչէթամիղի կէօրմէքտէ պուլունմա-
սը իտի :

Մ . տը Սէն-Րէմի , էվլատընըն ահվալը հաղըրէսինէ վա-
դըֆ օլտուգտա , օլ մէրթէպէ միւքէտտէր վէ միւթէէսիլ

օլտուքի, ատէթա կէօղէրի գարարարագ կէօրմէմէքտէ, վէ գուլագլարուտա իշիթմէզ պիր հալէ կէլմէքտէ իտի: վէ մէրգուլմ կէօղէրինի պիր թարաֆա տիքէրէք, տալղըն տալղըն պագմագտա, պաշընը էօնիւնէ էյմէքտէ, գօլլարընը աշաղը աշաղը պրրագմագտա, վէ ընկի աթարագ մօմօր քէսիլմէքտէ իտի: վէ արալըգ արալըգ սինէսի գապարարագ, վէ սինիրլէրի կէրկիլէնէրէք, ահը սէրտլէր չէքմէքտէ իտի: ձէսուրլուգտա վէ մէթանէթտէ քէսպի չէօհրէթ իթմիշ պուլունան էօյլէ պիր ատէմ իւղէրինտէ, օլ մէրթէպէ պիր տիւշկիւնլիւք վէ պիր ֆէնալըգ հուսուլէ կէլմէսի, իյի պիր էմարէ սաեըլմաեըպ, իլլա պիր հիտտէթի չէտիտէտէն զիեատէ հէյպէթամիզ սաեըլմագլըղա շաեէսթէ պուլունմագտէ իտի:

— ձէսարէթ ալընըզ, տօթում, ճէսարէթ ալընըզ, — տէտի մէրգումէ, մէրգումա եավաշ պիր սէս իլէ սէօյլէեքէրէք, — կէրէք սիղին իշին . . . կէրէք քէնտիմ իշին . . . վէ կէրէք պուլ ատէմին պիզղաթ քէնտիսի իշին . . . արթըզ նէ եարմագլըզ լազըմ կէլտիկինի պէն պիլիրիմ . . .

Իթիեար տիք տիք մէրգումէնին եիւղիւնէ պագտը, վէ պատէհու, պիր իյթիրապը չէտիտ զուհուրիլէ, տիւշար պուլունտուղու թէհայեիւր վէ տալղընըգտան աեըլըրճասընա, ագլընը պաշընա ալարագ, հօգարը գալտըրտը, լէհճէսինտէ պիր էսէրի տէհչէթֆէրմա հասըլ օլտու, վէ, էվլատընըն քէնտի սէօյլէտիքլէրինի իշիտէճէկինէ տիգգաթ իթմէյիպ ունութարագ,

— Վէ քէզալիք պէն տախի, կէրէք սիղին, կէրէք քէնտիմ, վէ կէրէք պուլ ատամ իշին, նէ եարաճաղըմը պիլիրիմ . . . — տէյի պաղըրտը:

— Ա, քիմ վար տըր օրատա, — տէտի Ծլօրէսթան, բէտէրինին սէսինի իշիթտիկինտէն, տիւշարը թէաճճիւպ օլլարագ,

Մատամ տը Լիւսնէյ պոննուլ իւղէրինէ, Ծլօրէսթան, քէնտիսինի կէօրիւր տէյի գօրգտուղունտան, քիւլիւք գա

բուտան չըգտը, վէ կիզլի մերտիվէնտէն աշաղը ինէրէք,
ղայպ օլուպ կիթտի:

Ֆլօրէսթան, քիմ վար տըր տէյի թէքրարէն սիւալ ի-
տիպ, վէ գարչըլըգ տախի պիր ճէվապ ալամատըղընտան,
սալօնա կիրտի, վէ բէտէրի գօնթուն, եալընըղճա օրատա
պուլունտուղունու կէօրտի:

Իխթիեարըն ուզուն սագալը, քէնտի սիմատսընտա պիւ-
եիւք պիր թէպէտտիւլաթ հուսուլէ կէթիրմիշ օլտուգտան
պաչգա, հէյեթ ու գըբաֆէթի տախի, բէք ֆագըրճա
պիր հալտէ պուլունտուղունտան, վէ էվլատը իսէ, մէր-
գումու պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղուն-
տան, էվլէլ էմիրտէ բէտէրի օլտուղունու ֆէհմի իտէմէ-
եէրէք, թէհտիտանէ պիր թարղ իւզըն օլտուղու հալտէ,
մէրգումա տօղրու իլէրուլէտի:

—Նէ՞ եաբմագտասընըգ սիզ պուրատա . . . քիմսինիզ
սիզ, — տէտի:

—Շու գատընըն գօճասընըմ, — տէյի ճէվապ վիրտի
իխթիեար, օտատա ասըլմըշ պուլունան քէնտի զէվճէսի
մատամ տը Սէն-Րէմինին թասվիրինի մէրգումա կէօսթէ-
րէրէք:

—Վա՛յ, բէտէրիմ, սիզմիսինիզ . . . — տէյի պաղըր-
տը Ֆլօրէսթան, հէյպէթ իւզըն կէրի կէրի չէքիլէրէք, վէ
խայլի վագըթտան պէրու ունուլթմուշ օլտուղու բէտէրի-
նին էշքեալընը տէրիսաթըր իյլէեէրէք:

Հալպուքի Մ. տը Սէն-Րէմի հիտտէթ ու զազապընտան
նաշի աննը գըք գըրմըզը օլուպ, վէ կէօղլէրինտէն աթէշ-
լէր սաչըլմագտէ օլտուղու, հէյպէթլու պիր հալտէ պու-
լունտուղու, վէ օլ գար կիպի պէեաղ սաչլարը արգասընա
աթըլմըշ օլուպ, վէ գօլլարընը խաչվարի կէօքսիւնէ պաղլա-
տըղը թագտիրտէ, էօյլէ աեագտա տիքիլիպ տուրմագտէ,
վէ քէնտի քէսկին վէ տարղըն պագըրչըյա, եօգարը գալ-
տըրմաեա ճէսարէթ իտէմէտիկինտէն, պաչընը էօնիւնէ
տօղրու էկէրէք, աշաղը պագմագտա պուլունան էվլատը

իւզէրինտէ , պիր թէէսսիրի հիւքմրանի իճրա իյլէմէքտէ
խտի : Պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրգում իխթիւար , ֆիք-
րինտէն կէչիրտիկի կիզլի պիր սէպէպէ մէպնի օլտուղու
սուրէթտէ , գալպինտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան տէհէթ-
լու տույղուլարը սէթր իլէ , պիր հալի միւլայէմէթ իւզրէ
պուլունմագլըղա , պիւթիւն գուվվէթիյլէ չալըչմագտէ իտի :

—Ա՛ բէտէրիմ , — տէտի Ֆլօրէսթան , պօղուգ պիր սէս
իլէ , — մէկէրչի սիզ պուրատա՞ մը իտինիզ . . :

—Էվվէթ , պուրատա իտիմ . . . — տէյի ճէվապ վիր-
տի մէրգում :

—Տիմէք տիր քի , իթտիկիմիզ Լագըրտըլարը իչիթմիշ-
սինիզ տիր :

—Էվվէթ , քեաֆֆէսինի իչիթտիմ . . :

—Աման եա Բէպպիմ . . . — տէյի պաղըրտը Ֆլօրէս-
թան , էլէմաք պիր սէօյլէյիշ իլէ , վէ հլէրիլէ եիւզլէրի-
նի գարաւարագ :

Պիր արալըգ օրթալըղա պիր սուսլուգ հիւքմ իթտի :

Ֆլօրէսթան , կէրչի էվվէլ էմիրտէ , բէտէրինի կէօրիւր
կէօրմէզ տիւչարը էլէմ ու թէաճճիւպ օլտու իսէ տէ , զա-
թէն մէրգում հէր շէյտէն պիր մէնֆաաթ չըգարմագլըգ-
տա եէքթա օլտուղունտան , սօնրատան , մէգքիւր վագա-
ատան տախի պիր ֆայիտէ չըգարմագլըղըն եօլունու տիւ-
չիւնէրէք ,

—Գաթի իւմիտ օլմամալըբըմ , տահա իւմիտ իտէճէք
պիր քէօլէ վար տըր , — տէտի քէնտու քէնտույէ , — բէ-
տէրիմին շիմտի պու արատա պուրատա պուլունմասը , պէ-
նիմ իչին պիր իգպալ սաերլսա սէզա տըր . մէրգում շիմտի
պէնիմ հալիմէ վագըֆ պուլունմագտա տըր , վէ մատամ
քի պանա օլաճագ րէզալէթ , քէնտիսինէ տախի թօգու-
նաճագ տըր , թապիաթիլէ , քէնտի նամուս ու շէրիֆի-
նին հըֆղ ու վիգաւէսինէ չալըչաճագ տըր . կէրչի , մէր-
գում սահիպ սէրվէթ տէկիլ տիր , Լաքին , պու ճիւմէ իլէ
տախի , հիշ տէկիլ իսէ եիկիրմի պին ֆրանգ բարասը պու :

լուսնմագտա՝ օլմալը տըր . իմտի . քիւլլի ադլ ու թէտպիրի մէվգըրի իճրաեէ վաղ իթմէլիեիմ . . . բէճա, նիեազ , ուս . թալըգ , գանտըրըշ, վէ հիւզն ու էլէմ, հէր պիր թարի . գէ միւրաճաաթ իթմէլիեիմ . . . հէր հալտէ մատամ տը Լիւմէյի բահաթ պըրագմալըեւմ, թէքրարէն միւրաճա . աթ իլէ անը թահիզ իթմէլիեիմ, վէլհասըլ պու եօլ իլէ սահիլի սէլամէթէ չըգմագլըղա չալը՝ շմալըեւմ :

Մէրգոււմ պուսլարը պէօյլէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , օլ տիւպէր լէհճէսինտէ պիր էսէրի էլէմի ազիմ բէյտա իտիպ , կիւեա նէտամէթի գալպիյեէսինտէն նաշի աղլա . մագտա տըր կիպի կէօզլէրինտէն եաշլար տէօքէրէք , վէ մէյեուսանէ պիր թարզ իւզրէ էլլէրինի պիր պիրինէ գա . վուշտուրուպ, վէ դահէթլէտէ ըրգգաթէնկիզ պիր թէլափ . ֆուզ իլէ սէօյլէեէրէք ,

—Ա՛հ , ամա՛ն բէտէրիմ . . . բէք սէֆիլ , վէ բէ՛ք ա . ճընաճագ պիր հալտէ պուլուսնագտաեւմ . . . սիզի ան . ճազ շունճա սէնէլէրտէն սօնրա . . . կէօրմէքլիք իգպա . լինէ նայիլ օլտուղոււմ հալտէ . . . իշպու հատտէն զիեա . տէ շայեանը թէէսսիւֆ վէ խէճալէթ պուլուսնա տագըգա . լարըմտա՝ կէօրմէքտէյիմ . . . Թապիաթիյլէ պէնի թագ . պի՛հ իտէճէքլինիզ տիր , լաքին , բէճա իտէրիմ , տիյնէյի . նիզ , պիր քէրրէ պէնի տիյնէմէքլիկէ լութի ու քէրէմ իյ . լէեինիզ , վէ տէկիլ թէպրիյեէյի զիմմէթ իթմէքլիկիմ, իւ . լա անճագ քէնտի ահվալ ու հարաքեաթըմը արզ ու իֆա . տէ իյլէմէքլիկիմ իշին , պանա միւսաաաաէ իտինիզ . . . Նէ՛ տէրինսիզ , աման բէտէրիմ , պու միւսաաաաաաէյի հիմ . մէթ իտէ՛րմիսինիզ . . .

Մ . տը Սէն-Բէմի , էվլատընըն մէզքիւր սիւալինէ հիշ պիր ճէվապ վիրմէտիքտէն պաշգա , էշքեալընտա տաթի հիշ պիր էսէրի թէպէտտիւլաթ կէօսլթէրմէքսիզին , կիտիպ պիր գօլթուգ իւզէրինէ օթուրտու , տիրսէքլէրինի տիզ . լէրի իւզէրինէ , վէ չէնէսինի տաթի էլլէրի իշինէ վազ իլէ , տիք տիք վիգճնթուն եիւզիւնէ պագմանա պաշլատը :

Էկէրչի Ֆլօրէսթան, քէնտի բէտէրի գալպինի սարմըշ
օլան քին ու զարազ վէ ախզը սարըն (ինթիգամ) սէպէպ-
լէրինէ վազըֆ օլմուշ օլսա իտի, հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ
տիր քի, մէրգումու, սատէտիլլիքտէ քէսպի շէօհրէթ իթ-
միշ պուլունան ժէրօնթուն եէրինէ գօեարագ, էյլէ էնվա-
յի թարղլար իլէ ալտաթմագլըղա չըղըմագտան իհթի-
րազ վէ իճթինապ իյլէմէրլիկի իգթիզա իտէճէք իտի, հալ
պու քի, վալտէսինին իրթիքեապ իյլէմիշ պուլունտուղու
խէթատան պիւթիւն պիւթիւն պիսապէր պուլունտուղու
ճիհէթլէ, պիթթապի քէնտիսինին շիւբհէլի պիր էվլատ
օլմագլըղնտան տախի պի խապէր պուլունտուղունտան,
քէնտի տէսիսէքեարլըղը սայէսինտէ, բէտէրինի ալտաթա-
պիլէճէկինէ, գավիէն իւմիտ իտիպ ինանմագտա իտի. վէ
շու իւմիտ ու իթիգատընա տախի, բէտէրինին գաթէն դա-
եթլէ շան ու շէրէֆ իտաաասը կիւտիւպ, զաեթլէ միւ-
թէքէպպիր, վէ զաեթլէ տէ ինսանտան նէֆրէթ կէթի-
րիպ գաչընըր պիրի օլտուղունու ըանա պիլմէքտէ օլմասը,
տահա զիեատէ թագվիյեթ վիրմէքտէ իտի, շիւնքի մէր-
գում, բէտէրի իշին, միւմքին տէկիլ տիր, քէնտի իսմի-
նին նամուս ու շէրէֆինէ, գէրրէճէ խալէլ կէլմէսինի, գա-
թան գապուլ իտէմէեէճէկինտէն, էլպէթթէ հէր նէվի
ֆէտաքեարլըղը կէօզէ ալարագ, հըֆզ ու վիգաեէսինէ
հիմէթ վէ միւսարաաթ իտէճէք տիր տէյի տիւշիւնմէք-
տէ իտի:

— Եա բէտէրիմ, — տէտի թէքրարէն մէրգում գօր-
դագճա պիր սէյլէյիշ իլէ, — նէ տէրսինիզ, նասըլ քի
սէյլէտիմ, տէկիլ թէպրիյեէյի զիմմէթ իթմէքլիք, իլլա
վուգուի հալի անլաթտըրմագլըղ նիյեթինէ մէպնի, նա-
սըլ օլուպտա պու հալլէրէ տիւչար օլտուղումու, արզ ու
պէեան իյլէմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրմիսինիզ. . . զիրա,
քէնտի ըատէթիմէ քեամիլէն գարշը օլտուղու հալտէ, պէն
պու պէլալը հալլէրէ տիւչար օլմուշում տուր. . . էվվէթ,
պէն քէնտիմ տախի իգրար վէ իթիրաֆ իտէրիմ քի, բէք

ատի վէ բէք մեղմում թարիգլէրէ սիւլուք իթմիշիմտիր . . .
լաքին , մէնպուր օլմուշում տուր . . . :

Ֆլօրէսթան , բէտէրի թարաֆընտան հալէա իթթիխաղ
օլունմագտա օլսն սիւքիւթի , իգրարընա , եանի բույի մու .
վաֆաղ աթ իպրաղ իյլէմէտինէ համլ իյլէտիկինտէն , քէլա .
մընա տէվամ պիրլէ ,

— Պէտպախթլըղըման վալիտէմի զայպ իթտիքտէն
սօնրա . . . ա'հ , զէ'վալլը վալիտէճիկէղիմ . . . պէնի նէ' գա .
տար տա սէվմէքտէ իտի . . . տնճաղ երկիրմի չաղարըմ .
տա պուլունմագտա իքէն . . . եալընըզ գալարմ . . . ֆէն .
տի պաշըմա պուլունտուղում թաղտիրտէ , պիւյիւճէք պիր
մէսլաղա տալի մալիք պուլունմագտա իտիմ . . . թա վաղ .
թի թըֆիլյեյէթիմտէն պէտ իլէ , զէվզ ու սէֆալէրէ վէ էն .
վայի սէֆիհլիլէրէ ալըշում . . . մէգրիւր հալլէր պէնիմ
իլին պիրէր թապիաթ օլտուլար . . . պիրէր ատէթ ու իհ .
թիեաճ մագամընա կէչտիլէր . . . Բարա դազնամագ տէ .
նիլէն շէյին , նէ մէրթէպէլէրտէ կիւճ օլմասընը պիլմէտիկիմ
տէն , պիլա թէֆէքքիւր , բարաշարընը , սաղա սօլա սա .
վուրուպ խարաֆ ու թէլէֆ իթտիմ . . . Թէէստիւֆ իտէրէք
սէօյլէրիմ քի . . . էվվէթ , քէմալի թէէստիւֆ իւղրէ սէօյ .
լէրիմ քի , կէրչի բարալարըմըն քէյֆինի , բէք ալէա սու .
րէթտէ չըդարապիլտիմ իսէ տէ , տիլանէճէ պիր թարիգ
թու թմուշ օլտուղումտան , քէնտի խարապըմըտա մուճիպ
օլտում . . . Կուսթօ ճիհէթիլնտէ , օլ մէրթէպէ իլէրու կիթ .
տիմ քի , պէնտէն օն դաթ դիեատէ սահիպ սէրվէթ օլան .
լարը տալի իլէրու կէչտիմ . . . Պու իք խուսուստա զու .
հուրա կէլմիշ օլան մուվաֆֆաղըյեթիմտէն գաըլարադ
ալտանըպ սէրհօշ օլտում , վէ սայիլըլէրին ասկէրիք վէ բօ .
լիթիգա թարիգըլըրնտէ քէսպի թաղադղը վէ մէհարէթ
իյլէտիլէրի միսիլու , պէն տալի թարիգը սէֆահէթտէ
քէսպի մէհարէթ իյլէտիմ . էվվէթ , վէ օլ պապտէ օլ մէր .
թէպէ իլէրու կիթտիմ քի , սէֆահէթի սէվմէկէ պաշա .
տըմ , ֆադաթ , էօյլէ պիր թաղըմ ատի ատամլար կիպի ,

անճաղ պիր ֆախար ու կէօսլթէրիշ իշին սէվմէքտէ օլմա-
 երպ, իլլա պիր ընսսամըն, ուսթալըդը ընսիմէրի, վէ պիր
 շաիրին տէ, երւքսէք ֆիրքիրլի շիրլէրի սէվտիկի միսիրլու, պէն
 տախի կուսթօճուլուգտա տէրքեար օլան տուլըու վէ դայ-
 ըթիմի սէվմէքտէ վէ ատէթատա գքսգանմագտա վէ իֆ-
 թիխար իյլէմէքտէ իտիմ. . . պէնիմ տէ հիւնէք ու մաարի-
 ֆէթիմ, իշթէ օլ ճէհէթտէ իտի. . . օլ պապտէ հիշ պիր
 ֆէտաքեարլըզը էսիրկէմէքտէ տէկիլ իտիմ. . . հէր շէյտէ,
 թա աթլար ախըրլարըմտան քէնտի իդամէթկեահըմա, վէ
 թա սուֆրա թագըմլարըմտան էլպիսէլէրիմէ դուտար, հէր
 ճիհէթճէ կիւզէլիք, ազամէթ, վէ միւքէմէլիք, վէ պի-
 նապէրին, հէր խուսուստա բարլագըզը վէ թէքմիլ պիր
 թէնաուիւպ պուլունմադընը արզու վէ նիյեթթ իթտիմ. . .
 չալըշտըմ դայրէթ իյլէտիմ, վէ միւրատըմ հուսուլինէ տէ
 մուլտֆիթագ օլապիլտիմ. . . վէլհաուր, միւտտէթի էօմ-
 ըլմիւ, կուսթօ, տարաթ, վէ իհթիշամ ճիհէթլէրինտէ պիր
 իպրէթնիւմա օլմագըզա սարֆ իթտիմ. շէյլէքի, սանա-
 իլի նէֆիսէտէ իպրազը մէհարէթ իյլէմէքտէ օլան սանաթ-
 քեարլարըն, քէմալի խահիշ իւզրէ, խալգ թարաֆընտան
 զուհուրա կէլէճէք օլան հայրէթ ու աֆէրինլէրէ պէքլէ-
 տիլէրի կիպի, պէն տախի, պիսի հայէ պէքլէմէքտէ ի-
 տիմ, վէ ֆիլվագըտա, էօյլէ պիր նատիր իւլ էմսալ իֆ-
 թիխարա միւյէսսէր օլապիլտիմ. . .

Ֆլորէսթան պուռլարը պէօյլէ քէօյլէմէքտէ իքէն, լէհ-
 ճէսինտէ տէրքեար օլան միւրայիլիք էսէրի եաւաշ եաւաշ
 զայ օլմագտա իտիւ չիւնքի, մէրգում տօղրու սէօյլէմէքտէ
 իտի, սէֆիհլիք տէնիլէն շէյէ, տէկիլ էօյլէ սայիլըլէր կիպի,
 իլլա, էվլէլ էմիրտէ, օլ սէօյլէտիկի եօլտա գաբըլմըլ իտիւ
 Մէրդում պու արտա, քէտէրինին ֆիքր ու նիյեթ-
 թինի ֆէհմ ու ֆարդ իտէպիլմէքլիք նիյեթթիլէ, լէհճէ-
 սինէ տիգգաթ իյլէտի. վէ հիտտէթի պիր աղ թէսկին օլ-
 մուշ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր զաննընա զահիպ օ-
 լարագ, թէքրարէն քէլամէ ազաղ պիլլէ,

—Պէ՛յն էլ խալգ, վէ հաթթա Բարիսին էն զիեատէ եիւքսէք մէվզըլարտա պուլունանլարը, վէ տահա տօղրուսու, թէքմիլ էվրօպանըն, վէ թէքմիլ տիւնեանըն կուսթօ վէ տարաթ թանրեանլարը նէզտինտէ, կուսթօ վէ մօտա պապընտա սէօյլէտիքլէրիմ, ատէթա պիր վահի ըէպպանի վէ եախօտ պիր էմրի ալի մագամընը թուլմագտա օլուպ, վէ պինաէնալէյհ, պիր շէյի թահսին վէ եախօտ թայեիպ իթմէքլիկիմ տախի, պիր գանուն ու նիզամ հիւքմիւ իշլէթ. մէքտէ օլտուղունտան, հէր նէ եաքսամ պէկէնիլիպ տիլլէրէ տասիթան օլմագտա, թագլիտի վէ եա տա այնի իծրա իտիլմէքտէ, մէտհ ու սէնալար օգումագտա, վէ իլհարը թէհայեիւրլէր օլունմագտա իտի... Գատընլարտախի պու ումուսի օլան էֆքեար ու իթիգատտա պուլունտուգլարընտան, էն զիեատէ տիլպէրլէրի պիլէ, արատա պիր իծրա իյլէմէքտէ օլտուղում պինէթ վէ զիեաֆէթլէրտէ պուլունմագլըգ իշին, պիրպիրինի գըսգանարագ արզու վէ զայրէթ չէքմէքտէ, վէ կէօրտիւքլէրի կուսթօ, տարաթ, իհիթիշամ վէ զարաֆէթի պի էմնալլէրի, վէ թէլէզզիւգ իյլէտիքլէրի մահղուգիյեթլէրի, հէր եէրտէ վէ հէր վագըթ, քէմալի շէվգ ու իշթիեագ իւղրէ սէօյլէմէքտէ իտիլէր... պէնիմ եաքապիլտիկիմ պու շէյլէրին այնինի տէկիլ, ծնլարտան չօգ աշաղը մէրթէպէսինի պիլէ, միլեօնլարճա սէրվէթ սահիպի օլանլար տախի եաքամագտա իտիլէր. նիհաեթ, իշ էօյլէ պիր հալէ կէլմիշ իտիքի, խալգ պանա, մօտաճըլըգ Բատիշահը սըֆաթընը վիրմէքտէ իտի... Իշթէ, բէտէրիմ, էկէրչի իշի թահթը նաղարը տիգգաթա ալմագլըղը, վէ ասըլ էսասընը անլամագլըղը միւրատ իտէր իսէնիղ, պէօյլէ պաշլամըշ, վէ պու րատտէլէրէ կէլիպ վասըլ օլմուշ տուր:

—Անլատըմ, անլատըմ... վէ խքեաթ տախի օլտումքի, էկէրչի սիզի թէրսանէեէ մահպէսէ կէօթիւրէճէք օլսալար, օրատա տախի էնվայի մօտալար իճատ իտէրէք, քէնտի թաշըմագտա օլտուղունուգ զինճիրին պիլէ, սայիլ

պիր թարգմտա օլմասընա, վէ սիւսէ վէ զարաֆէթէ մուվա-
ֆըդ պիր սուրէթտէ պուլունմասընա չալըչաճագսընըդ
տըր . . . վէ յիւբհէսիդ օլարագ, օրատա տախի մօտալար
իճատ ու իհտաս իտէճէքսինիդ տիր, վէ մէգքիւր իճատլա-
րընըզա տա Սէն-Րէմի մօտասը իսմի վիրիլէճէք տիր . . . —
տէտի իխթիեար բիւր հիտտէթ պիր իսթիհզա իւզրէ . . .
վէ պատէհու իլավէյի մէգալ պիրլէ տախի, — վէ Սէն-Րէմի
իսմի իսէ . . . քէնտի իսմիմ տիր . . . :

Մէրգում պունու սէյլէտիքտէն սօնրա, տիրսէքլէրի հա-
լէա տիզինտէ, վէ չէնէսիտէ հալէա էլլէրի իչինտէ օլտու-
ղու հալտէ, սիւքիւթ իյլէտի :

Իսթիեարըն մէգքիւր իսթիհզասը, ֆլօրէսթանըն գալ-
պինէ խանչէր կիպի իշլէմիշ օլուպ, վէ մէրգում իոէ մէգ-
քիւր թէէսսիրի, պիւթիւն դուվլէթիյլէ սէթր իյլէմէք իս-
թէտիկինտէն, բէք մահճուպանէ պիր հալ իւզրէ ճէվապ
վիրէրէք,

— Ամա՛ն բէտէրիմ, պէնիմ, մէգքիւր մուվաֆֆազըյ-
եթլէրիմի թիգքեար իլէ սիզէ պէեան իյլէմէքլիկիմ, գա-
թան քէնտի քիպր ու զուրուրումտան նէշէթ իյլէմէքտէ տէ-
կիլ տիր . . . զիրա, թէքրարէն սէյլէրիմ քի, գաթէն մէգքիւր
մուվաֆֆազըյեթլէթ եիւզիւնտէն տիւչարը խարապիյեթլէ
օլմուշում տուր . . . Հէրքէս, ֆագաթ տէկիլ էյլէ ատի
ատաւլար վէ տալգավուգլար, իլլա սէրվէթ վէ մէվգը ճի-
հէթլէրիյլէ պէնտէն բէք չօդ իլէրուտէ պուլունան նիշէ
զաթլար, տայլմա պէնի արամագտա, արզու վէ հասէտ
իթմէքտէ, վէ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ տէ հիւրմէթ ու իլթի-
ֆաթլար իյլէմէքտէ իտիլէր, վէ պէնիմ իլէ քէնտիլէր պէյ-
նինտէ տէրքեար օլան իւսթիւնլիւք ֆարգը իսէ, պաշգա
պիր չէյտէն իպարէթ օլմաեըպ, իլլա, կէրէք սիւս ու տա-
րաթ պապընտա պուլունան զարաֆէթ վէ լէթաֆէթիմ,
վէ կէրէք էշեայի սանաիյեթ խուսուսունտա տէրքեար օլան
կուսթօմուն քէսրէթի ազիմէսինտէն իպարէթ պուլուն-
մագտա իտի . . . վէլհասըլ, օլ ճիհէթճէ, աթէթա պիր նէ-

վի տիվանէլիկէ միւսթէլա օլմուշ խիմ, նէ եարտըղըմը պիւմէքտէ, վէ նէ տէ դաթան քէնտի գուվլէթ ու դուտ. րէթիմի շէօպլէրիմ էօնիւնէ կէթիւրէրէք, պիր քէրրէ պիր հիսապա կիրիշմէքտէ տէկիլ իտիմ, վէ պինապէրին, պիր կիւն քիւլի սէրվէթիմի ղայպ իլէ, ֆիւլուսա միւսթան օլաճաղըմըն իհթիմպլինի տէ, ասլա տիւշիւնիւպտէ էհէմ. միյնէթ վիրմէքտէ տէկիլ խիմ:

Պու մէրթէպէ բարլադ, վէ պու մէրթէպէտէ շաշալը վէ իհթիշամը պիր էօմիւր կէշիրմէքտէ օլուպ, զէվզ ու սէֆալար, էյշ ու իշքէթլէր, սիւրուր ու հիւպարլար, վէ զիյնէթ ու զիւսաֆէթլէր, տայիմա պիր պիրինի թաագզըպ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, հալիյէ քէնտիմի ալտըրմագ. տա, դաբըլմագտա, վէ թէրք իտիլմէզ պիր սուրէթտէ, մէզ. քիւր էօմրէ սարըլմագտա իտիմ. . . Ս'հ, բէտէրիմ, պիւ. մէ'զսինիզ, նէ' մէրթէպէլէրտէ հիւրմէթլէր վէ իլթիֆաթլար կէօրմէքտէ իտիմ, հէր եէրտէ վէ հէր վաղըթ, հէր քէս պէնիմ լաղըրտըմը իթմէքտէ իտի. . . պիր սալճնտան իլէ. րի կիրտիկիմ կիպի, օրթալըգտա պիր ֆիսիլթի տիր պաշ. լամագտա իտի. . . հէլէ գատընլարը տէր իսէնիզ, « հա', էյթէ օ տուր. . . թա' քէնտիսի տիր. . . » տիմէքտէ ի. տիլէր: Ս'հ, բէտէրիմ, սահիհէն պիւմէզսինիզ. . .

— Պիրիւրիմ. . . — տէտի իսթիեար մէրգումուն լաղըրտը. սընը քէսէրէք, ֆադաթ, քէնտի տուրուշունուն թարղընը տա ասլա տէկիլթիւրմէեէրէք, — պիրիւրիմ. . . էվվլէթ, տահա կէչէն կիւն տախի, ումումա այիտ օլան պիր մէյտանտէ, էյլէ պիր իզտիհամ պիրիքմիշ իտի, վէ պիրտէն պիրէ իլ. լէրինտէ. . . թըպզը սիզին տէտիկինիզ կիպի, թըպզը սի. զին հագզընըլտա, պիր մահէլլաէն իլէրի կիրտիկինիզտէ զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղու կիպի, պիր ֆիսիլթի տիր պաշտտը իտի, վէ պիրտէ քեաֆֆէյի գատընլար, թըպ. զը սիզէ եարտըղլարը միսիլլու, եիւղլէրինի տիլպէր պիր տէլիգանլըտան թարաֆա չէվիւրէրէք, քէմալի աշգ ու սէվ. տա իւզրէ պագմաեա պաշլատըլար իտի. . . վէ պինապէ.

րին, թըպդը սիզէ վադը օլտուղու կիպի, մերգումէ դա-
տընլար, քէնտի քէնտիլէրէ, մերգում տէրիգանը հագ-
դընտա սէօյլէնէրէք, « թա՛ քէնտիսի . . . հայ հայ, էօյլէ՛
նա, օ տուր . . . թա՛ քէնտիսի տիր . . . » տիմէկէ պաշլա-
տըլար իտի :

—Նա՛ բէտէրիմ, աճապա մէրգում քիմ իմիշ . . .

—Քիմ օլաճադ, պիր գալպղէն օլուպ, վէ իպրէթի ա-
լէմ օլմագ իւզրէ, թէշհիր իյլէմէք իչին, պօյնունա պիր
լալէ կէշիրմէքտէ իտիլէր :

—Ա՛, —տէյի պաղըրտը Ֆլօրէսթան, պիր հիտտէթի
աղիմէ իւզրէ, վէ պատէհու, պիր էսէֆի տէրուն իզհա-
րըյլա իլալէյի մէգալ պիրլէ տախի, —ամա՛ն բէտէրիմ, նի՛չին
պու մէրթէպէ ինսաֆորպըղը ճալիզ կէօրմէքտէսինիզ . . .
պիլլէմ սիզէ նէ՛ եօլտա լազըրտը իթմէլի իտիմ, պէն քէն-
տի դապահաթլարըմը իգըար ու իթիրաֆ իյլէմէքտէյիմ,
գաթան սէթը ու ինքեար իյլէմէքտէ տէկիլիմ . . . վէ պուն-
լարը սէօյլէմէքլիքտէն միւրատըմ իսէ, անճադ պատիի խա-
րապիլէթիմ օլմալարընը անլաթտըմագտան իպարէթ
տիր էմմա, սիզ, իշպու հալիմէ աճընըպտալիզգաթա կէլէ-
ճէք եէրաէ, իսթիհզտա տա շաեէսթէ կէօրիւր իմիշսինիզ,
զարարը հօգ, եինէ պէն, պէլքի աղըպէթքեար ըրիդա-
թը գալպիլէնիլի թահրիք վէ տալէթէ միւյէսսէր օլու-
րում էմէլիլէ, ահվալը մաղիլէնի քեամիլէն արզ ու իֆա-
տէ իտէճէկիմ տիր . . . էվիլէթ, էլպէթթէ աղըպէթքեար
պէնի աճընաճագընըղ տըր, չիւնքի, պիր տիվանէյի ա-
ճըմագըղ ֆարզ տըր . . . վէ պէն տախի պիր տիվանէ հա-
լինտէ պուլունմուշում տուր . . . կէօղլէրիմ գաբալը օլա-
րագ, բասթ կէլտիկիմ օլ բարլագըղ սէլլէրինէ վէ գա-
ղըլալարընա քէնտիմի թէրք ու թէսլիմիլէ, տիլպէր դա-
տընլար իլէ ահպապի ատամլարըրգա պիրլիքտէ սիւրիւր-
լէյիպ կէօթիւրմէքտէ իտիմ: Քէնտիմի իլգա իյլէտիկիմ
մէզըլիւր թարիգտէն կէրի տէճնիւպտէ տուրմագըղ, պիր
տիւրիւր էլիմտէն կէլմէմէքտէ իտի, շէօյլէքի, օլ արատէ,

պէնիմ իչին վազ կէշիպ տէ կէրի տէօնմէրլիք, ատէթա, քէնտի ֆիքրինտէ թէվէլլիւտ իթմիշ օլան պիր ֆիքրի գալէմէ ալմագլըգ նարի աշգըլա եանըպ թուլումագտէ օլան պիր շաիրին, տույղու վէ ֆիքրի նէղտինէ սէտտ չէքէրէք պաղլամագլըղա պէնգէմէքտէ իտի... հալպուքի, էօյլէ պիր չէյ միւմքին օլամատըղընտան, վէ պինապէրին, պէն տախի քէնտի տույղուլարումա գաթան ղալէպէ իտէմէտիկիմտէն... էօյլէճէ տէվամ իյլէտիմ... վէ մէղքիւր թալիգիտէ, խայր, խայր, թէրք իտէմէղ իտիմ, չիւնքի, օլ վագըթ, օլ պիր թագըմ հասէտիմի չէքմէքտէ, վէ թահ-թը թէէսսիրիմտէ պուլունմագտէ օլան ատամլար նէղտինտէ, մահճուպ վէ մասգարա օլմագլըղըմ լաղըմ կէլէճէք իտի... խայր, խայր, պէն էօյլէ պիր չէյ եարամագ իտիմ... վէ եախօտ, հիշ տէկիլ իսէ, քէնտի իսթէկիմլէ վազ կէչէմէղ իտիմ: վէ նիհաեթ, էօյլէ պիր կիւնէ թէստաիւֆ իյլէտիմքի, ճէսլիմտէ պէշ բարալար գալմատը. վէ աղլումտան ֆիքրիմտէն կէչմէքտէ օլման մէղքիւր հալի կէօրտիւկիւմտէ, տիւշարը իսթիղրապ օլտում. ֆագաթ, օլ վագըթ շու պիւեիւք պիր ֆուրգ վար իտիքի, աթլարըմ արապալարըմ իլէ, պու էվտէքի էշեալարըմ, հալաքէնտիմին իտիլէր... էկէրչի պուշլարը պօրճլարըմա մահտուպ պիրլէ պօրճտան գուրթուլաճագ օլսա իտիմ, պէնիմ իչին անճագ 60 պին ֆրանգ գալաճագ իտի... Օլ գատար ուֆագ պիր մէպլաղ իլէ, պէն նէ՝ եարապիլիւր իտիմ, թապիաթիլլէ տիւշարը զարուրէթ վէ խէճալէթ օլաճագ իտիմ: վէ իշթէ, եա բէտէրիմ, օլ վագըթ, իլք տէֆա օլարագ, նամուսսուղճա պիր ամէլ ու հարէքէթէ ճիւրաթ վէ իրթիքեապ իյլէտիմ... Եօգսա, օլ վագըթ գատար, քէնտի նամուս ու իթիպարըմլա եաշամագ տա իտիմ, քիմսէնէ ղատըրլըգ իթմէյիպ, անճագ քէնտի աղճէմի սարֆ իյլէմէքտէ իտիմ. հալպուքի. պիր վագըթտան պէրու պօրճ իթմէկէ պաշլատըմ. վէ պօրճլարըմլտա վիրէմէղ օլտում... Գէնտի ատամլարըմտան իքի քիչիեէ պօրճում վար իտի.

քեաֆֆէյի մալ ու էշեամը մէրգումլարա սաթըպ պօրճ-
լարըմա մահսուպ իթտիմ, վէ արթան ֆաղլասըյլա կէրչի
ալթը այ միւտտէթ տահա քէնտի կիտիչիմէ տէվամ իտէ-
պիլտիմ իսէ տէ, սայիր պօրճլարըմա հիչ պիր բարա վիրէ-
մէտիմ, չիւնքի, սիւս վէ տարաթ պուտալասը օլմուշ ի-
տիմ . . . : Վէ, նիհայէթ, օլ պուտալաճա իսրաֆլարըմա
բարա եէթ իշտիրէպիլմէքլիք իչին, էվվէլա կիտիպ ֆայիդ-
ճի Եէհուտիլէրէ միւրաճաաթ իթտիմ, վէ պատէհու Եէ-
հուտիլէրէ օլան պօրճլարըմը վիրմէք իչին, քէնտի տօսթլա-
րըմա միւրաճաաթ իյլէտիմ, վէ տօսթլարըմըն բարալարընը
վիրմէք իչին տախի քէնտի մահպուպէլէրիմէ միւրաճաա-
թա մէճպուր օլտուլմ: Վէլհասըլ, պու իւմիտ մէմպաա-
լարընըն քեաֆֆէյի տախի գուրսուտուղունտա, էօմրիւմիւն
կիտիչի չարիւր տա, եէնիտէն տուրմասեա պաչլատը . . : Շէօյ-
լէ քի, նամուս ու շէրէֆի պէրթարաֆ իլէ, տօլանտըրըճը-
լըգտա գարար գըլտըմ . . : լաքին, տօղրուսու, տահա հէ-
նուղ ճիւնհա վէ ճիւնայէթ եօլլարընա գատար սաբմամըշ
իտիմ . . . ֆադաթ, թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունմագտա
իտիմ . . . ագըպէթքեար էօմրիւմէ գաստ իթմէքլիկի տիւ-
չիւնտիւմ . . . էվվէթ, պէն զաթէն չօգ տէֆա տիւէլլօ-
լարա չըգըշարագ, էօլիւմտէն գօրգմամագլըղա ալըշմըշ
պուլունտուղունտան . . . պիւլա ֆիւթուր քէնտիմի էօլտիւր-
մէք իսթէտիմ . . . :

—Վահ, վահ, վահ, եազըգ տէկիլ մի տիր օլ թաթ-
լը ճանընըղա . . . սահիհ մի սէօյլէ եօրսունուղ, — տէտի իլս
թիւար եապանիճէ պիր իսթիհզա իւզրէ :

—Եա՛ բէտէրիմ, սէօյլէտիքլէրիմէ ինա՞ նմաեօրմուսու
նուղ :

—Եա բէք աճէլէ իթմիշսինիլ տիր, վէ տէ եախօտ բէք
կիճ գալմըշսընըղ տըր, — տէտի իսթիւար հալէա քէնտի
հալ վէ տուրուշունա վէ քէնտի պիգայտճա պուլունու-
շունա տէվամ իտէրէք :

Յօրէսթան իսէ, քէնտի էօմրիւնէ գաստ իթմէքլիք

նկյեթեթինտէ պուլունտուղունու բէտէրինէ պէեան իյլէ-
մէսիյլէ, մէրգումուս բիզգաթընը թահրէք իտէպիլմիշտիր
տէյի տիւշիւնտիւկիւ կիպի, օյնամագտա օլուղու մէզ-
քիւր ալուտընըլըգ օհունունա տահա զիեատէ պիր բէվ-
նադ վէ պիր թագվիյեթ վիրմէքիկի էհէմիյեթտէն ատտ
իյլէտիկինտէն, կիտիպ պիր տօլապ աչտը, վէ տէրունին-
տէն եէշիլճէ պիր ուֆագ շիշէ չըգարտը, վէ մէզքիւր շի-
շէեի թրարէզա իւզէրինէ վաղ իլէ, մէրգումա խիթապէն,

— Իթալեալը շարլաթսնըն պիրի, պու զէհիրի պանա
սաթտը իտի . . . — տէտի :

— Տիմէք տիր քի, պու զէհիր պիզղաթ քէնտինիզ իչին
տիր, էօյլէ՞ մի, — տէյի սիւալ իթտի իխթիւտը, տայիմա
քէնտի աուրուշու թարղընա տէվամ պիրլէ :

Ֆլօրէսթան պու սիւալ իւզէրինէ, բէտէրինին սարլ
ֆիքրինի անչատը, վէ հիտտէթինտէն էշքեալը ալթ իւթ
օլմանա փաչլատը, չիւնքի, մէրգում տօղրու սէօյլէմէքտէ
խտի . . . : Պիր կիւն ֆիլլագը, նէֆսինէ գաւա իթմէքիկի
տիւշիւնմիւշ իտի, ֆագաթ, իճրասընա գալգըշմագսըզըն,
անինտէ թէպտիլի էֆքեար իյլէմիշ իտի. զիրա, քէնտի
տեարընտա պուլունան ատամլար, տայիմա էօյլէ օլուրլար,
նամուս ու շէրէֆ ուղրունտա ճանլարընը թէհլիքէեէ իւ-
գա իտիպ տէ տիւէլլօեա չըղըշմագլըղտան գօրգտուգ-
լարը կիպի, օլգատար տա նամէրտ օլուրլար քի, թէնհատէ
տախի քէնտի նէֆսլէրինէ գաստա իճթիսար իտէմէզլէր :
Իմտի մէրգում, սահիհ սէօյլէմէքիկիէ մախսուս օլան պիր
թէլաֆֆուղ իւզրէ սէօյլէեէրէք :

— Եա՛ բէտէրիմ, կէրչի պէն բէք ատի պիր հալէ տիւշար
օլմուշումտուր . . . լաքին, հիշ տէկիլ խէ, շու տա սահիհ
տիր քի, օլ սիզին զանն իթտիկինիզ մէրթէպէլէր տէ գօր-
գաղլըղը իլթիքեապ իտէնլէրտէն աախի տէկիլիմ. վէ իշ-
թէ պուլուն տա իսպաթը շու տուր քի, պու զէհիրի,
էվլէթ պէն քէնտիմ իչին սաղլամըլըմ տըր :

— Պագաթ, շու տախի աչիքեար տըր քի, գօրգու-

նուշտան նաչի իշմէմիշսինիլ տիր . էօյլէ տէկլիլ մի , — տէտի իխթիւար , ապա քէնտի տուրուշունու տէկիշտիր . մէեէրէք :

— Վաղա ա էօյլէ տիր , ագըպէթքեար օրալարա գա-
տար չըգըչամամըշըմ տըր , քէնտի թաթլը ճանրմա գըյ-
մագըգ տէհշէթլու հալինէ ճէսարէթ իտէմէմիշիմ տիր ,
չիւնքի , պիւթլուն պիւթլուն իւմիտլէրիմ պիթէրէք , քեա-
միլէն տիւշարը մէյեուսիյեթ օլմամըշըմ տըր , զիրա ,
պօրճում պուլունան ատամլար , սահիպ սէրվէթ քիմէս-
նէլէր օլտուգըարքնտան , միւսաատէ իտիպ տէ պէքլէեէպի-
լիլէր . . . Վէ ալէլիսուսուս , հէնուղ կէնճիկիմ եէրինտէ
օլուպ , վէ բէք չօգ տա ատամլար թանրմագտա օլտու-
լումտան , եինէ պիր կիւն նայիլի իգպալ ու տէվլէթ օլ-
մագըգ , վէ ետիստ հիչ տէկիլ իտէ , սէրպէսթ , սաղ ,
վէ շէրէֆիլ տիր մէվգըլ թուլթապիլմէքիլք էմէլինտէ պու-
լունմուշում տուր . . . Պէնտէն չօգ աղ տէրէճէտէ էհ-
լիյեթ ու լիեագաթլը պուլունան նիչէ ահպապլարըմ ,
թարիգը սիեասիյեէտէ , բէք չաբուգ սուրէթտէ իլէրու
կիտէպիլմիշլէր տիր : Պօշ դաֆալըգ իտէրէք , հըրսը շան
ու շէրէֆ սէլտասընտա պուլունտում . . . վէ հէմտէ հիչ
էօյլէ չալըշըպ բիշինտէ կէզմէքսիլին , եալընըգ պիր միւ-
րատ իտէրէք , կէրօլթէյի գանշէլարեասընտա աթաշէ
թայեին պուլուլտում . . . Լաքին , էսէֆ օլունաճագ եէրի
շուրասը տըր քի , մէկըիւր մէէմուրիյեթէ թայեինիմտէն
պիր գաշ կիւն սօնրա , մէնֆուրում օլան պիր ատամա ,
պիր օեուստան տօլանը պօրճուլ տիւշտիւկիւմտէն , մէր-
գում , իքի առաղըմը պիր բապուճա վաղ իթմէկէ պաշլա-
տը . . . պէն իտէ , թէքմիլ բարտլարըմը պիթիւրմիլ իտիւմ . . .
ֆիքրիմէ ուղուրսուղ պիր թարիգ թէվլէլիւտ իլլէտի .
էօյլէ քի , թահիլընտան պիր պէլա տօղմաղ իթիգատըն-
տա պուլունարագ , նամուսուղճա պիր իշտէ պուլուն-
տում . . . Վէ նասըլ քի կէօրմէքտէսինիլ , եա բէտէրիմ ,
իլմէ շու չիմսիլի հալէ տիւշար օլտում . . . հէր հալիմէ

ակեահ պուլունմադ տասընը, սիգտէն կիզլի հիշ պիր հա-
լիմ գալմամը տըր... պէն քէնտի գապահաթըմը իգ-
րար իթմէքտէյիմ, վէ քէնտիմի սալիհէ չըգարմագլըղը
տա գաթան տիւշիւնմէքտէ տէկիլիմ... Շիմտի պէնիմ
իչին, թութածագ եալընըղ իքի թարիգ վար տըր, վէ հէր
հալտէ իքիսինի տալի թութմագլըղա, քէնտիմէ գա-
րարը գալի վիրմիշիմ տիր... մէգքիւր թարիգլէրտէն պի-
րինսիսի, քէնտի ճանըմա գասա իթմէքլիք տիր... վէ օլ
վագըթ հալիյլէ իսմինիզի լէքէլէնտիրմիշ օլաճաղըմ տըր,
չիւնքի պու կիւն մութլագ սուրէթտէ թէհտիյեհ օլունա-
ճագ 25 պին ֆրանգլըգ պիր պօրճում օլուպ, վէ ալա-
ճագլը օլան ատէմ թարաֆընտան բրօթէսթօ իտիլմիշ. վէ
իշտէ շուեու պուլմուշ տուր, տիմէք տիր քի, էօլտէմ տէ
սաղ տա գալսամ, արթըգ պէնիմ նամուսում պիր աղէ-
լիք օլուպ պիթմիշ տիր: Վէ իքինսի թարիգ տալի, կէլիպ
էլլէրինիղէ աեագլարընըղա տիւշէրէք, լութֆ ու քէրէմի-
նիզի տիլէմէք տիր... եանի, «ամա՛ն բէտէրիմ, էվլա-
տընըղը խէլա՛ս իտինիզ, քէնտի իսմինիզի լէքէյի պէտնա-
միտէն հըֆղ ու վիգայէ իյլէյինիզ... տիյէրէք, բէճա ու
նիեագլար իյլէմէք տիր... վէ պու ինայէթի տէ թարա-
ֆընըղտան կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլտուղումտա,
սիզէ շիմտիտէն եէմին իտէրէք վատ իտէրիմ քի, հէման
եարընտան պէն Աֆրիգանըն եօլունու էլէ ալաճաղըմ տըր,
վէ կիտիպ օրատա տսկէր եագլըլաճաղըմ տըր. շէօյլէ քի
խատէյի նամուս պիրլէ, կէօքսիւմիւ կէրէ կէրէ, եա եինէ
պիր կիւն կէլիւզ սիզի պուլաճաղըմ տըր, վէ տէ եալսաթ,
էօլիւնճէեհ գատար օրատա գալաճաղըմ տըր... Անլա-
տընըղ մը բէտէրիմ, ղէրրէճէ խիլաֆըմ եօգ տուր, ասըլ
նիյեթիմ իշթէ պունտան իպարէթ պուլունմագտա տըր...
իքի ուճուն պիրիսի, եա էօյլէ օլաճագ տըր, վէ եա տա
պէօյլէ, պունուն պիր վասաթ թարիգի եօգ տուր... շիմ-
տի, իշ սիզին էմի ու միւրատընըղա թապի պուլունմագ-
տա տըր, պագընըղ, տիւշիւնիւնիւզ, վէ գարար վիրէրէք

պէսանէ հիմմէթ իտինիզ . . . եա պէօյլէ մէզէլլէթ իւզրէ
էօլիւմտէն գուրթուլաճաղըմտըր , վէ տէ եախօտ , լութֆ
ու քէրէմինիզ սայէսինտէ . . . քէնտի գապահաթլարըմըն
աֆիլլըղընա շայէսթէ պույրուլմագ իչին եաշաեաճաղըմ
տըր . . . : Եա բէտէրիմ , սիզ պէնիմ պու սէօյլէտիքլէրիմէ ,
եա պիր թէհտիտ վէ տէ եախօտ կէնճլիքտէն վէ ճահիւ
լիքտէն նէշէթ իթմէ պիր շէյ տիր նաղարըյլա պագմա
մալըսընը . . . հէնուզ պէնիմ սիննիմ եիկիրմի պէշ օլուպ ,
վէ սիզին տէ իսմինիզի թաշըմագտաեըմ , վէ , քէնտի նէֆ
սիմէ գասա իտէճէք մէրթէպէ ճէսարէթէ մալիք պուլուն
տուղում կիպի . . . ասկէր եաղըմագլըղա տախի հաղըր
պուլունմագտաեըմ , չիւնքի , իբլիքխանէեէ կիթմէքլիկի
պիր տիրլիւ կէօղէ ալամամագտաեըմ . . . :

Իխթիեար աեաղա գալգտը , վէ ,

—Պէն տէ հիչ պիր վագըլթտա , քէնտի իսմիմին լէքէ
լէնտիկիի իսթէմէմ , — տէտի մէրգում պիր թարղը պա
րիտ իւզրէ սէօյլէեէրէք :

—Ա՛հ , ամա՛ն բէտէրիմ . . . պէնի պու հալտէն խէ
լա՛ս իտինիզ , — տէյի պաղըրտը Ֆլօրէսթան բէք եանըդ
պիր սէօյլէյիշ իլէ , վէ հէման զօշուպ բէտէրինին սինէ
սինէ աթըմագ իւզրէ իքէն , բէտէրի տախի , սօուգճա պիր
մուամէլէ իլէ ,

—Շիմտի սիզի , օլ սախթէ պօնօ քէնտի եէտինտէ պու
լունան ատէմին էվինտէ , սաաթ իւչէ գատար պէքլէեէճէք
մի տիրլէր . . . — տէտիկինտէն , մէրգումուն թէլաշ ու խա
հիչինի բէսկին իյլէտի :

—Էվլէթ , բէտէրիմ . . . վէ զաթէն շիմտի տէ սաաթ
իքիյէ վարմըշ տըր . . . :

—Հայտէյինիզ սիզին եաղը օտասընա կիտէլիմտէ . . .
պանա պիր հօգգա գալէմ վիրինիզ :

—Պուեուրունուզ , բէտէրիմ :

Իխթիեար կիտիպ Ֆլօրէսթանըն եաղըխանէսի նէզ
տինտէ օթուրտու , վէ շու աթիտէքի սէնէտի եաղտը ,

«Պու ագչամ, սաաթ ծնտա, էվլատըմըն տէյնի օլան
եիկիրմի պէշ պին ֆրանդը թէէտլյետէ իտէճէկիմ տիր:

«ԳՕՆԹ ՏԸ ՍԷՆ-ՐԵՄԻ»

— Սիդին պօրճունուղուն մագսէտի պաշդա պիր շէյ
օլմանըպ, անճագ քէնտի բարալարընը ալմագլըզ տըր. վէ
պինաէն ալէյհ, հէր նէգատար, էօյլէ պիր թագըմ թէհ-
տիտէրտէ պուլունմուշ իսէ տէ, պէնիմ պու սէնէտիմի
կէօրտիւկիւնտէ, պիրաղ վագըթ տահա միւսաատէ իտէ-
ճէք տիր. վէ պատէհու Րիշիէօ սօգաղընտա վագը 7 նիւ-
մէրօ իլէ միւրագդամ Մ. Տիւբօնուն պանդասընտան, կի-
տիպ մէպլաղը մէզպուր հագղընտա լագըմ կէլէն թէէ-
մինաթը ալապիլէճէք տիր:

— Ս. հ, բէտէրիմ... պիւմէմ արթըդ նէ՛ սէօյլէտէ-
յիմ, նէ՛ մէրթէպէ տուա վէ թէշէքքիւրլէր իտէյիմ...:

— Սիդ պու ագչամ պէնի պէքլէմէլիսինիլ... սաաթ
ծնտա պէն բարալարը կէթիրիրիմ... իմտի, պօրճունուղ
պուլունան տտամտա պուրատա պուլունուր իսէ, էյի օ-
լուր...:

— Բէք ալէա, բէտէրիմ, վէ եարըն տէկիլ օլ պիր կիւն,
պէն տէ Աֆրիգանա եօլճու օլուրում... վէ սօնրա տա կէօ-
րէճէքսինիլ քի, պէն նանքէօր տէկիլիմ...: Վէ ինշա-
ալլահ օլ վագըթ, իատէյի նամուս իյլէտիրտէն սօնրա,
թէշէքքիւրլէրիմի տէ գապուլէ հիւմէթ իտէրսինիլ:

— Պէն սիդտէն թէշէքքիւր պէքլէմէքաւ տէկիլիմ,
նասըլ քի սէօյլէտիմ, պէնիմ միւրատըմ, անճագ քէնտի
իսիմի նամուսսուղլուդ լէքէսինտէն հըֆղ ու վիդպյէ իյ-
լէմէք տիր, վէ ծնա տա մուվաֆֆադ օլապիլէճէկիմ տիր,
— տէտի Մ. տը Սէն-Րէմի բէք սատէ պիր սէօյլէյիշ իլէ,
վէ պիւրօնուն իւղէրինէ վաղ իյլէմիշ օլտուղու պասթօ-
նունու ալարագ, վէ դաքուեա տօղրու իլէրուլէնէրէք:

— Եա՛ բէտէրիմ, հիշ տէկիլ իսէ պարի էլինիլի հիմ-
մէթ իթմէզմիսինիլ... - տէտի ֆլօրէսթան նիեագքեա-
րանէ պիր սէօյլէյիշ իւղրէ:

— Անլատընըդ եա , իշթէ պուրաթալս սաաթ օնտա , —
տէտի գօնթ էլինի տախի վիրմէք իսթէվէեհէքէք :

Վէ մէրգուժ աալօնտան տիշարը չըգտը :

— Գուրթուլտուժ . . . — տէյի պագըրտը Ֆլօրէսթան
քէնտու քէնտույէ սէվինէքէք , — էվլէթ , գուրթուլտուժ . . .
վէ ճիւղիճէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա թէքրարէն քէլամէ ա-
ղաղ պիրլէ տախի , — Սայքի գուրթուլտուշ օլտուժ . . . նէ
պէյիս վար տըր , տայիմա այնի հալ տիր . . . : Իհթիմալ տիր
քի պու ագչամ «տիկէր մաատէհի տախի» արդ ու պէեան
իտէպիլէճէկիմ տիր : Հէլէ գանտըրըպ պիր քէրրէ եօլա
վաղ իտէպիլտիմ , թապիաթիլէ եարը եօլտան կէրի տէօնէ-
մէեհէճէք տիր , չիւնքի , սօնրա , էվլէքի եարմըշ օլտուլու
ֆէտաքեարլըգ տախի պօշա կիթմիշ օլաճագ տրր . . . :
Ֆաղաթ , նիչին օնա սէյլէ հէճէկիմ . . . պէլքի տէ քիմսէ
հիշ պիր վագըթտա իշիթմէեհէճէք տիր . . . : Հէր նէ հալ
իսէ , իշին իճապը իգթիզասընա կէօրէ հարէքէթ իթմէ-
լիմ , էկէրչի հիշ պիր շէյ իշիտիլմէղ , իշ մէյտանէ չըգմաղ
իսէ , պու սօն տէյնիմի գաբաթմագլըգ իշին վիրտիկի մէպ-
լաղը սագլարլըմ . . . : Լաքին , օլ Ալլահն պէլասը հէրի-
ֆի գանտըրըպ տա ըիգգաթա կէթիրինճէեհէ գատար , նէ՝
գատար զահմէթ չէքտիմ . . . : Էվլէլ էմիրտէ կէրչի , ֆէ-
նա ֆէնա իսթիհղալարընը կէօրտիւքճէ , պէյլէ եումու-
շաեաճաղընտան գաթի իւմիտ օլմագտա իտիմ իսէ տէ ,
հէլէ պէրէքէթ վիրսին , «եօգսա ճանրմա գըեարլըմ» տի-
եերէք վիրտիկիմ թէհտիտլէրէ քի , իսմինին լէքէլէնմէ-
սինտէն գօրգտուլունտան , իզհարը համլյեթ վէ միւլա-
յէմէթ իլլէմիշ տիր , տիմէք տիր քի , թամ գան ալաճագ
տամարընը պուլապիլմիշիմ տիր . . . : Վէ , հիշ չիւբհէմտէ
եօգ տուր քի , էօյլէ սուրէթի զահիրէսինտէն զանն օլուն-
տուլու մէրթէպէ ֆագըր տա օլմամալը տըր . . . : Պու մէր-
թէպէ ֆագըր հալ իւզրէ պուլունմաղտէ օլմասը , մահզա
պիր իգօնօմիա նիյեթիւնէ մէպնի օլմալը տըր , վէլէվ եիւզ
պին ֆրանդ գատար պիր սէրվէթի տախի պուլունմագ-

տա օլտա, քէնտի էմրի թէյայեիւշինի թահթը թէէմինէ ալմըշ օլմագլըգ միւլահազասըյլա, պիթթապի պու թարիգի թուլթմասը իգթիզա իթմէքտէ պուլունմալը տըր . . . Վէլհասըլ, հէլէ շու սահիհ տիր քի, պունուն պու կիւն պու. րաւա կէլմէսի, պէնիմ իշին պիր հիքմէթ, վէ պիյիւք պիր իգպալ սահըլ սահայիզ տիր . . . Տօղրուսու, եիւզիւնէ պա. քան, եապանի պիր ատամ տըր զանն իտէր իսէ տէ, պէնիմ իթիգատըմհա, եիւրէկիտէ բէք թէյիլզ պիր ատամ տըր . . . Շիմտի հէման գօշուպ միւպաշըրը պուլմալըեմ:

Մէրգում գամբանահը չէքտի, վէ Մ. Պօայեէ իշերի կէլտի:

— Իյի եա, բէտէրիմ պուրատա իմիշ տէ, պանա նի. չին խապէր վիրմէտի իտինիզ. պունտա պիւյիւք պիր գուսուր իթմիշ օլտունուզ . . . տէտի:

— Իֆէնտի, սիզ Մ. Պատինօ իլէ պիրիքտէ պաղչէտէն կէշմէքտէ իքէն, իքի քէրրէ լագըրտը իթմէք իսթէտիմ իսէ տէ, պէսպէլլի սիզ բէք թէլաշը օլուպ, վէ Մ. Պատինօ իլէ բէք սըգը կէօրիւշմէքտէ օլտուղունուղտան, վէ մէրգումտա պանա, միւսահապէթինիզի քէսմէյիմ իշին էլլիլէ իշարէթ էյլէտիկինտէն, պէնտէնիլտէ կէրի չէքիւտիմ . . . հալլիլէ իսրար իթմէքիկի ճայիզ կէօրէմէտիմ . . . եօգսա, թագսիրաթ պէնտէնիլտէ օլմամըշ տըր, վէ էսէֆի աղիմ տէ իտէրիմ քի, զաթը ալինիզ էօյլէ պիր զիւլմէ զահիպ օլմուշսունուզ տուր . . .

— Բէք ալէա . . . բէք ալէա . . . Էտվարտա սէօյլէյինիլ տէ, հէման չարուգ Օրիօնու արապահա գօշսուն . . . խայր, խայր . . . Օրիօն գալսըն տա, Բլօվէրի գօշսուն . . .

Մ. Պրօայեէ քէմալի թէվազիւ իւզրէ պաշընը էյտի:

Պիր տէ մէրգում տիշարը չըգմադ իւզրէ իքէն, գաբու վուրուլտու:

Մ. Պրօայեէ, աճապա քիմ տիր տիմէքիք նիյեթթիլէ վիգօնթուն եիւզիւնէ պաղտը:

— Պուեուրունուզ, կիւրինիզ, — տէտի Ֆլօրէսթան:

Պաշտապիր խըտմէթքեար էլինտէ պիր ուֆագ կիւ-
միւշ թէքսի Կուլունտուղու հալտէ իշէրի կիրտի :

Ս. Պրօայեհ , հասէտտէն նէշէթ իտէն պիր թաազիմ
վէ պիր հիւրմէթի լազըմէ իւզըն գօշուպ , մէզքիւր թէք-
սիեի խըտմէթքեարքն էլինտէն ալտը , վէ կէթիւրիւպ վի-
գօնթա թագտիմ իյլէտի :

Մէրգոււմ թէքսի տէրունինտէ պուլունան , վէ սիեահ
մոււմ իլէ միւհիւրլէնմիւշ օլան գօճա պիր մէթուպու
ալտը :

Մէրգոււման իքի խըտմէթքեարլար , մէթուպա տիգ-
դաթ իթմիշ օլմագլըգ նէզաքէթսիզլիկինտէ պուլունմուշ
օլմաւընլար իլին , կէրի կէրի չէքիւտիլէր :

Յլօրէսթան , մէզքիւր զարֆը աշտը , վէ տէրունինտէ
պաշտապիր շէյ պուլունմաեւըպ , իլլա Պօն տը թրէզօր օ-
լարագ , 25³ պին ֆրանգլըգ գայիմէ պուլունտուղունու
կէօրտիւ . . . :

—Մուրլադ ա պու կիւն , քէրամէթ նէվինտէն պիր կիւն
սաեւլտա սէգա տըր . . . — տէյի պաղըրտը մէրգոււմ մէ-
սէրէթ իւզըն , — պու կիւն իգպալ պանա եաւէր օլմագ-
տա տըր , գուրթուլտում . . . էվվէթ , պու տէֆա տալի ,
հէմգուրթուլտում , վէ հէմտէ քեամիլէն գուրթուլտում . . .
հէման էլմասընըն եանընա կիթմէլիլիմ . . . վէ տահա . . . —
տէտի քէնտու քէնտույէ , —իհթիմալտիր քի . . . խայր , պէք-
լէմէլիլիմ . . . քիման պէնտէն հիշ էօյլէ պիր շիւքհէ իթմէզ
վէ իտէմէզ . . . պէն պու երկիրմի պէշ պին ֆրանգը սագլա-
մալըբւմ . . . Նիլիմ ալլահ . . . պէնտէ պիր տիվանէլիք օլ-
մալը տըր , եօգսա , նիլին մէրագ իթմէլիլիմ , մէկէրչի
պու մէրթէպէ եւլտըզը շիրին վէ պախթը քիւշատէ օլան
պիր ատէմին , մէրագ իթմէքլիկի ճայիզ օլապիլի՛ր մի . . .
պիւթիւն պիւթիւն սէօնիւպ մահվ օլմագտա տըր տէյի
գօրգմագտա իքէն , մէկէրչի եւլտըզըմին , հէր վագըթ ,
տահա զիեատէ պիր բարլագլըգ քէսպ իյլէմէսի կէօրիւլ-
մէքտէ տէկիլմի տիր . . . : Լաքին , պու բարալարը աճապա

կէօնտէրէն քիմ տիր . . . զարֆըն իւզէրին տէրի եաղընըն
 պիւլէ քիմին օլմասընը ֆարգ իտէմէմէքտէյիմ . . . : Պարի
 պիր տէ շու միւհրիւնէ պագաեըմ . . . պէլքի հարֆլարըն-
 տան քէչֆի իտէպիլիրիմ . . . ֆադաթ . . . էվվէթ, էվվէթ . . .
 թամամ, թա.քէնտիսի . . . պիր ն. իլէ պիր տէ Լ. . . մութ.
 լադա Գլօթիլտտէն օլմալը տըր . . . Լաքին, աճապ մէրգումէ
 պէնիմ պու հալիմէ նա՞սըլ վագդֆ օլապիլմիշ տիր . . . վէ
 հիշ պիր շէյ տէ եազմամըշտըր . . . իշթէ պու հալ բէք զա-
 րիպ պիր հալ տիր : Նէ՞ գատար թօհաֆ պիր թէսատիւֆ
 տիւր . . . հա՛, սիւպհա՛ն Ալլահ, անլատըմ . . . պէն մէր-
 գումա, պու սապահ կէօրիւշմէքլիք իւզրէ բանտէվու վիր-
 միշ իտիմ . . . Հալ պու.քի Պատինս թարաֆընտան զու-
 հուրա կէլէն թէհտիտլէր իւզէրինէ, հէր պիր շէեի ու-
 նութմուշ իտիմ, ագլըմ պաշըմտան ուշմուշ իտի . . . Գլօ-
 թիլտին կէլէճէկի պիւթիւն պիւթիւն խաթըրըմտան չըգ-
 մըշ իտի . . . պէսպէլլի կէլիպ աշաղը գաթտա պէնի պէք-
 լէտիքտէն սոնրա, պիթթապի պըրագըպ կիլթմիշ օլմալը
 տըր . . . Շիւբհէսիզ օլարագ, պու ագճէեի եօլլամաղլըգ-
 տան մագսէտի, բարա սըղլէթի սէպէպինտէն, քէնտիսինի
 ունութմուշ օլմագլըղըմը, նէզաքէթ իւզրէ պանա ան-
 լաթտըրմագտան իպարէթ օլմալը տըր . . . էվվէթ, էվ-
 վէթ, պու պէնիմ իչին, տօլաեըտան պիր թէքտիր տի-
 մէք տիր . . . սայիր տէֆալար միսիլլու, քէնտիսինէ միւրա-
 ճաաթ իթմէմէքլիկիմ իչին, պիր թէտպիր օլմալը տըր . . .
 Ձէ՛վալը Գլօթիլտ, Նէ՛ գատար տա իյի եիւրէքլի պիր գա-
 տըն տըր . . . տայիմա, քէնտի ալիճէնապլըղընա տէվամ
 իյլէմէքտէ տիր . . . էհլի սախավէթլիքտէ, ատէթա պիր
 գըրալիչաեա միւշապիհ պուլունմագտա տըր . . . Հայը՛ֆ քի
 հագդընտա պու եօլտա մուամէլէ իյլէմէքտէյիմ . . . վէ
 հալէա տա պու մէրթէպէ հիւսնի ճէմալէ մալիքէ պուլուն-
 տուղու թագտիրտէ . . . կէրչի պազը քէրրէ կիւճէնմի-
 շիմ տիր . . . լաքին, հէր վագըթ տա, պաշըմ սոն տէրէ-
 ճէ տարլըղա տիւշտիւկիւ կիպի, մէրգումէեէ միւրաճաաթ

կլէմէնտ տիր . . . չիւնքի , մէծպուր օլմուշում տուր . . .

— Էֆէնտի , արապա հազըր տըր , — տէտի Մ. Պօայեէ
իչերի կէլէրէք :

— Պու մէթուպու քիմ կէթիրմիշտիր , — տէյի սիւալ
իթտի Ֆլօրէսթան :

— Պիլմէն օրում , էֆէնտի . . .

— Բէք ալէա , պէն աշաղըտա սօրար անլարըմ :

— Լաքին օ տէկիլ էմմա , աշաղըքի գաթտա հիչ պիր
քիմնէ Եօգմու տուր , — տէյի Ֆլօրէսթան իլավէյի մէգալ
պիրլէ , վէ կէօղիւյլէ տէ իշարէթ իտէրէք , Պօայեէնէ
սիւալ կլէտի :

— Խայր , քիմնէ Եօգ տուր , էֆէնտի :

— Տիմէք տիր քի Եանըլմամըշըմ տըր , — տէտի Ֆլօրէս-
թան քէնտու քէնտույէ , — մութլագա Գլօթիլտ պուրաԵա
կէլմիշ , պէնի պէքլէմիշ , վէ պատէհու պըրագըպ կիթմիշ
օլմալը տըր :

— Էֆէնտի , Եալընըզ իքի տագըգաճըգ գատար պէն-
տէնիլի տիյնէմէքլիկէ հիմմէթ իտէրմիսինիլ , — տէտի
Պօայեէ :

— Մէյլէյինիլ . . . վէ չարուգ սէյլէյինիլ . . .

— Կէրէք Էտվարտըն վէ կէրէք պէնտէնիլին ալարըլ-
մըզ մալիւմաթտ նէղարէն , Մ. տիւգ տը Մօնպրիզօն , պիր
գօնագ տօնաթմագ նիյեթիինտէ իմիշ . . . Աճապա , զաթը
ալինիլ , պէյլէ թագըմ տայիրէ , պուրասընը միւմայիլէյ-
հէ , պիր քէրրէ թէքլիֆ իթմէքլիկէ հիմմէթ իտէրմիսի-
նիլ . . . քէղալիք աթլար արապալար տա պիրլիքտէ օլմագ
իւղրէ . . . կէրէք պէնտէնիլ վէ կէրէք Էտվարտ հագըլն-
տա պիւյիւք պիր էֆէնտիլիք իթմիշ օլտուգտան պաշգա ,
պէլքի զաթը ալինիլ իչին տախի , պուռնլարըն սաթըլմա-
սընտան տօլաիւր , թամ պիր ֆուրսաթ սաԵըլմըշ օլուր :

— Թամամ , Պօայեէ , հագըլընըզ վար տըր , Բէք կլի
սէյլէտինիլ պուռնու . . . պէնիմ իչին տախի չօգ միւնասիպ
պիր շէյ օլուր . . . պէյլէ օլմասընը , պէն տախի թէրճիհ

իտերիմ... Մօսկովիզօնու կէօրմէլի վէ սէօյէմէլիլիմ... Կիյ-
եէթինիզ նէ տիր, նէ եօլտա սաթմադ, վէ եախօտ նէ՝
եօլտա էլտէն չըգարմադ իսթէրսինիզ:

— Զաթը ալինիզ տախի բէք ալէա պիլերսինիզ քի...
էլպէթթէ պիզ, միւմքին մէրթէպէ ֆալիտէլի պիր սու-
րէթտէ սաթըլմասընը արզու իտերիզ:

— Էլպէթթէ պունտան պիր շէյ տէ գաղանմադ իս-
թէրսինիզ... էյ նէ՝ իսթէեօրսունուզ պագալըմ...

— Էֆէնաի, էկէր քեաֆֆէսինի պիրլիքտէ, 260 պին
ֆրանգա վիրիր իսէք, մէմնուն օլուրուզ:

— Տիմէք տիր քի, կէրէք սիզ, վէ կէրէք էտվարտ, օլ
վագըթ պիր մըգտար շէյ գաղանմըշ օլուրսունուզ, էօյլէ՝
մի...

— Էվվէթ, էֆէնաի, դըրգ պին ֆրանգ գատար գա-
ղանմըշ օլուրուզ:

— Ֆէնա պիր քեօր տէկիլ տիր... բէք ալէա, վէ պէն
տախի մէմնուն օլուրում, զիրա, տօղրուսու, սիզին իքի-
նիլտէն տախի, շիմտիյէ տէկին հօշնուա իտիմ... վէ էկէր-
ջի պէն պիր վասիյեթ պըրագաճագ օլտա իտիմ, մէպլաղը
մէզպուրու սիղէ, իքինիզէ թէրք ու թէպէրրիւ իտէր ի-
տիմ:

Պատէհու վիգօնթ, էվվէլա պօրճլուսունուն մաղա-
ղաւընա, վէ սօնրա տախի մատամ տը Լիւսնէյին գօնա-
ղընա կիթմէք իւզրէ, գօնագտան տիշարը չըգտը, վէ նա-
սըլ քի մալիւմ տուր, մէրդում, մատամ տը Լիւսնէյին,
քէնտիսի իլէ Մ. Պատինօ պէյնինտէ կէչէն միւքեալէմէի
տիյնէյիպ իշիթմիշ պուլունմասընը, ասլա պիլմէքտէ տէ-
կիլ իտի:

ՕՆ ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖՍԱԼ

ԹԱՀԱՐՐԻ

Լիւսնէյ գօնաղը , Փարիսին Սէն-ժէրմէն նամ վարը չընտա վագը սէրայվարի գօնագլարտան պիրի օլուպ , վէ մալիբ պուլունտու զու արաղիյի խալիյեհէսիյլէ իսէ , բէք աղամէթլի պիր հալ քէսպ կիլէմէքտէ իտի . վէ հէլէ վիւսաթ ճիհէթիյլէ օլ մէրթէպէլէրտէ կէնիչ իտիքի , եալընը մէրաիլէնի պաշընսա , շիմոիքի էվլէր սըղապիլիպ , վէ թէքմիլ էսփիյեհէ վէ արաղիսի իսէ , թէքմիլ պիր մահէլէնի իսթիքեսպ փտէր պիր հալտէ պուլունմագտէ իտի :

Եէվմի մէղպուրտէ , ագչամըն սաաթ մօգուզու բատտէլէրինտէ , մէղքիւր գօնաղըն գարուսունուն իքի ճէսիմ գանատլարը աչըլտըլար , վէ զայէթլէ տիւպէր վէ գուրէ թապիր օլունսն պիր արապա տըր իչէրի կիրէրէք , օլ վասի վասի հալիլիսինտէ ագըլանէ սուրէթտէ պիր տէվը ինճա կիլէտիքտէն սօնրա , էսփիյիէնին իք տայիրէսինին իւսթիւ գարալը օլան կէնիչ պինէք թաշը նէղաինտէ կիտիպ տուլու վիրտի :

Եէղքիւր արապտեսա գօշուլմուշ պուլունան իքի բէսալէա վէ իրի աթլար , աեսագլարընը եէրլէրէ վուրարադ , օրթպըզը բաթըրալեսա վիրտիքլէրի հալտէ , ըղպանտուտ պիր խըսամէթքեսար տըր կէլիպ , իւղէրինտէ պիր արմա պուլունան արապանըն գարուսունու աչտը , մէղքիւր սիւսիւ արապատան կէնճ պիր տտէմ , պիր թէլաշ իւզըն սըչըտեղպ աշաղը ինտի , վէ այնի թէլաշ վէ եախօտ այնի շիթաղ իւզըն , պէշ ալթը գատէմէտէն միւրէթթէպ օլան մէրմէր մէրաիլէնտէն եօղարը չըգարադ , տայիրէ գարուսունտան իչէրի կիրտի :

Պու տէլիգանլը վիգօնթ տը Սէն-Բէմի , եանի Ֆլօրէս թան քէնտիսի իտի :

Մէրգում, բէտէրինտէն ալմըշ օլտուղու եիկիրմի պէշպին ֆրանգլըգ սէնէտի կէօթիւրիւպ պօրճլուսունա վիրէրէք, մէրգումու մէմուն իթտիքտէն, վէ լաղըմ կէլէն միւհ. լէթի տէ ալարագ, ագչամա, սաաթ օնտա, Շայեօ սօգա. ղընտա կէլիպ բարալարընը ալմասընա տայիր, հիւսնի ըի. զասընը թահսիլ իյլէտիքտէն սօնրա, սօն տէֆա օլարագ. ղուհուրա կէլմիշ օլան տօսթլուղունտան, եանի կէօնտէր. միշ պուլունտուղու եիկիրմի պէշ պին ֆրանգլըգ Պօն տը թրէզօրտան տօլաեթ թագտիմի թէշէք. քիւր իյլէմէք իւղրէ, օրաեա, եանի մատամ տը Լիւսնէյին գօնաղընա կէլմիշ իտի իսէ տէ, սապահլաեըն, մէրգումէ քէնտիսինէ կէլիպ տէ քէնտիսինի պուլամաեարագ. կէրի տէօնմիւշ տիւր ի. թիգատընտա պուլունտուղունտան, վէ վագըթ սա, ագ. չամ իւղէրի, եանի, հէր գէմանքի քէնտուսինի գապուլ իյլէմէքտէ պուլունտուղու վագըթ օլտուղունտան, հէր հալտէ օրատա պուլունաճագ տըր, քէնտուսինի պէքլէ. մէքտէ օլաճագ տըր իւմիւտիյլէ, շէօյլէ պիր ահքեամ ու ղուրուր իւղրէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգում օլտուղունու, արապասընտան հէման թա. նըտըգլարը կիպի, իւք տայիրէտէ պուլունմագտա օլան իքի նէֆէր տայիրէ խըտմէթ. քեարլարը, անինտէ քէմալի թաաղիմ իւղրէ ճամ գաբուհու աչմաեա գօշուչտուգտան պաշգա, սայիր խըտմէթ. քեարլար տախի աեաղա գալգա. րագ, իքի թարաֆլը տիղիլտիլէր, չիւնքի, պաղը բէք կիւճ սուրէթտէ ֆէհմ ու ֆարգընա վարըլապիլինիւր օլան հալլէրտէն, մէրգումուն, գօնաղըն պիր իքինճի էֆէնտիսի, վէ եախօտ տահա տօղըուսու, ասըլ էֆէնտիսի տիր կի. պի պիր մէվգըտէ պուլունտուղունու պիլտիքլէրինտէն, օնա կէօրէ մուամէլէ իյլէմէքտէ իտիլէր:

Խանէ սահիպի Մ. տիւգ տը Լիւսնէյ, շէմսիյեէսի էլ. տէ օլուպ, վէ աեագլարընտա իսէ դօճա գօճա գունտու. րալարը պուլունտուղու հալտէ էվէ կէլտիկինտէ (չիւնքի մէրգում, կիւնտիւղլէրի աբապա իլէ տիշտըր չըղմաեը

սէվմէմէքտէ իտի), խըտմէթքեարլար, այնի սուրէթտէ
թաազիմ ու թէքրիմ իւզրէ պուլունարագ, այնի թէլաշը
իպրազ իյլէմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, պիր էհլի տիգգաթըն
կէօղիւլէ պագըլտըղընտա, ասըլ խանէ սահիպինի գա-
պուլ իյլէտիքլէրի վագըթ իլէ, իշպու մատամըն մաշու-
գունու գապուլ իյլէտիքլէրի վագըթտա, մէրգուման խըտ-
մէթքեարլարըն լէհհէլէրինտէ, պիր ֆարգը ազիմ կէ-
րիւլմէքտէ իտի:

Եվլէթ, Ֆլօրէսթան իչէրի կիրտիկինտէ, այնի հալ վէ
այնի ֆարգ միւշահլ տէ օլունմադ տա իտի, խըտմէթքեար-
լար պէօյլէ ալթիւսթ օլտուլար, վէ իչլէրինտէն պիրի, ա-
նինտէ մէրգումուն կէլմէսինի խապէր վիրմէք իւզրէ, մա-
տամըն տալիրէսինէ գօշտու:

Եվլմի մէզպուրտէ Ֆլօրէսթան, հէր կիւնտէն չօգ զի-
նատէ իհթիշամլը պիր հալտէ պուլունմագտէ իտի, շէօյլէ
քի, իւզլէրինտէ աշուրի մէրթէպէ պիր խաֆիֆլիք, պիր էմ-
նիյէթ, վէ պիր մուզաֆֆէրիյէթ էսէրի հիսս իյլէմէքտէ
իտի... Սապահլաեըն, բէտէրինի ալտաթըպ գանտըրա-
րագ, հէր նէվի միւշքիւլթա զալէպէ իյլէմէսի պիր թարաֆ-
տան, վէ մատամ տը Լիւսնէյ թարաֆընտան զուհուրա
կէլմիշ պուլունան եէնի պիր մուհապպէթ ալէամէթի իլէ,
էօյլէ պիր տէհշէթ ֆէրմա հալտէն, հիքմէթ նէվինտէն օլա-
րագ գուրթուլապիլմիշ օլմասը, վէ քէնտի իգպալ ելլտըզը-
նըն, եէնիտէն եէնի պիր բարլագլըգ քէսպ իյլէմէքտէ պու-
լունմասը տա տիկէր թարաֆտան, սիմասը հիւսնիւնիւ, վէ
էթվարը ազամէթքեարանէ վէ նազիքեանէ վէ լաթիֆէսինի,
տահա զիեատէ արթըրարագ, քէնտիսինէ տահա զիեատէ
պիր գուլվլէյի ճազիպէ քէսպ իթտիրմէքտէ իտի. վէլհա-
սը, եէվմի մէզպուրտէ մէրգում, քէնտիսինի, տահա
զիեատէ վէ բէք չօգ զիեատէ իյլ պիր հալտէ պուլմագտէ
իտի... վէ էօյլէ օլմասը տա ազլէ մուվաֆըգ իտի, չիւն-
քի մէրգում, եէվմի մէզպուրտէ, հէր կիւնտէն զիեատէ
գաֆա տիքմէքտէ, գըրըլըպ տէօքիւլմէքտէ, վէ գատ ու

գամէթի նազիքինէ , տահա զիեատէ պիր էսէրի զարաֆէթ վէ ըէֆթար վիրմէքտէ իտի , վէ պինապէրին , հէր վա . գըթտան զիեատէ զուրուր ու թէքէպպիւր իւզրէ հարէ . քէթ իթմէքտէ , վէ էթրաֆա աթֆը նիկեահ իյլէմէքտէ իտի . զիրա , քէնտի ֆիքրինտէն , «պու սէրայտա հիւքմ իթմէքտէ օլան գատըն . գատընլար սուլթանը սանըլմագ . լըղա շայէսթէ պուլունտուղու հալտէ , պանա տիլտատէ պուլունմագտա տըր , պէնիմ թահթը հիւքմիւմտէ տիր . . . վէ հաթթա տահա պու սապահ կէլիպ քէնտի խանէմտէ , պէնի պէքլէմէքլիկէ՝ գատար տա մէճպուր օլմու շտուր . . . » տէյի տիւշիւնտիւքճէ , գօլթուգլարը գապարմագտա , վէ գալպինտէ պիւյիւք պիր սէֆա տուլմագտա իտի :

Փլօրէսթան պու թէֆէքքիւր վէ մահգա ֆօտուլլուգ էսէրի օլան պու թէէսսիր իլէ իւշ տէօրթ սալօնտան կէ . չէրէք , նիհայէթ տիւշէսին ալէսսէվլիյէ օթուրմագտա պու . լունտուղու պիր ուֆագ օտաեա վասըլ օլտու : վէ մէղքիւր օտատան իշէրի կիրմէգտէն էվվէլ , պիր սօն տէֆա տահա , քէնտի հիւսնի ճէմալինի պիր այնա տէրունինտէ սէյր իյլէտի , վէ քէնտույի , իսթէտիկի հալտէ պուլարագ մէմնուն վէ մէսրուր օլտու . վէ պիր իըրմէթքիար կէլիպ սալօն գաբուսու գանատլարընը աշարագ ,

—Մօնսիէօ վիգօնթ տը Սէն-Րէմի թէշրիֆ իյլէմիշ տիր . . . - տէյի մատամա խապէր վիրտի :

Մէրգումէ պունու իշիտիր իշիթմէզ , զիեատէսիյլէ թէաճճիւպ իտէրէք հիտտէթլէնտի :

Ձիւնքի մէրգումէ , էլպէթթէ իսթիեար , մէրգումա , քէնտիսինին տախի օրատա պուլունարագ , օլլունուն հէր շէյի , քէնտի կիպի իշիթմիշ օլմասընը խապէր վիրմիշ տիր տէյի զանն իյլէմէքտէ իտի . . .

Նասըլ քի սէօյլէմիշիզ տիր , մատամ տը լիւսնէյ , Փլօրէսթանըն նէ մէրթէպէ նամուսու պօղուգ պիր ատամ օլմասընա վագըֆ օլտուգտան սօնրա , էսկի մուհապպէթի աթէշի պիւթիւն պիւթիւն սէօնմիւշ , վէ հէրինէ պիր պիւ .

բուտէթ ու նէֆրէթ գայիմ օլմուշ իտի. վէ քէզալիք, նա-
որը քի սէօյլէմիշիզ տիր, մէրգումէ գատուն, հէր նէ գա-
տար խաֆիֆ մէշրէս օլուս, վէ կէրչի խէթալար օրթա-
լարնտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
տաիի, հալէա տոյյղու լարնտա պիր խալիսէթ վէ պիր ալու-
րի. սիլիւք պուլունտուղու կիպի, նամուսունու զայէթլէ
մուհաֆաղաեա չալըշմագտա, վէ զայէթլէ տէ հագգանիյ-
եէթըէրվէր օլտուղունտան, ատէթա մէրտ պիր էրքէք տիր
կիպի, տայիմա առալէթ իտաաաարնտա պուլունմագտա
իտի, վէլհասըլ, հէմ թայիւպ վէ հէմ տէ թահալն օլու-
նաճագ թապիաթլարա մալիք օլուս, պիր թարաֆտան
խէթալար իշլէտիկի թագտիրտէ, տիկէր թարաֆտան տա-
խի ֆաղիլէթլէր իշլէմէքտէ իտի. վէ հալթա, աչգ ու
սէվտա տէնիլէն շէյէ տախի, թըպղը պիր էրքէք նազա-
րըյա պագմագտա օլտուղունտան, սատագաթ, սախա-
վէթ, զայրէթ, ճէսարէթ, վէ ալէլսուսուս ալշագլըղա
գարշը լաղըմ կէլէն իքրահ ու նէֆրէթ ճիհէթլէրինտէ,
պիր էրքէք թապիաթլնտա պուլունտուղու մէրթէպէտէ
իլէրու կիլթմէքտէ իտի: Մատամ աք Լիւսնէյ, կիճէ տի-
շարը չըգարագ, ճէմլիյիէթ իշինտէ պուլունմագ օլտու-
ղունտան, հէր նէ գատար իւզէրինտէ միւճէվհէրաթա
տայիր պիր շէյ պուլունմագտա տէկիլ իտի իսէ տէ, զա-
յէթլէ տիլպէր վէ զայէթլէ տէ կուսթօլու սուրէթտէ կիլին-
միշ իտի, շէօյլէ քի, սէրայ գատընլարը թարգընպա, զայէթլէ
քէսիկն գըրմըզը պիր էլպիտէ կիլինմիշ օլուս, վէ հէր պիր
հալի պիր թէնասիւպի պիմիսալ իւզիէ պուլունտուղուն-
տան, վէ ըլըգ տավուրտուգճա քէնտի կիւզէլիլի, պիր գաթ-
տահա քէսպի իզտիեաու իյլէմէքտէ օլտուղունտան, ատէ-
թա, պուլութլար իւզէրինտէ կէզմէքտէ օլան իլահէլէրէ
պէնզէմէքտէ իտի. վէլհասըլ, մէրգումէ իւզէրինտէ կէօ-
րիւլէն թավը ու ըէֆթար վէ էֆղայիշ, վէ գուզվէցի ճա-
ղիպէ վէ նիւմայիշ, հատտիւ իթիտալի թէճաւուզ իյլէմիշ
օլմաղին, հիշ պիր գատընա մախսուս պուլունմագտան պիր

հալէթի պի մաննետ քէսպ իյլէմիշ իտի տէնիլսէ ճայիզ տիր... Մէրդումէնին աթվարը միւթէքէպպիրան՝ սի դա. թէն մալիւմ օլտուղունտան, վիզօնթուն սալօնտան իչէրի կիրիպ տէ գըրըլըպ տէօքիւլէրէք, վէ քէմալի էմիլիէթ իւպրէ պուլունհարագ վէ կիւլիւմսէեքէքէք, վէ աչգ ու սէվ. տայէ միւպթէլա պուլունանլարա մախսուս օլտուղու եօլ. տա տիլլէր տէօքէրէք,

—Ազիզէմ Գլօթիւա... պու նէ նիւամ ու համիլիէթ տիր... պու նէ՝ լուծֆ ու քէրէմ տիր պու սիզտէ... տիմէսինտէ, արթըգ մէրդումէնին լէհճէ վէ նիկեահընտա հասըլ օլան հալին նագչ ու պէեաւընը, հէրքէսին թէֆէք. քիւրինէ իհալէ իտէրիզ:

Վիզօնթ պու եօլտա տիլլէր տէօքմէք իւպրէ իքէն, լազըրտըսը ազգընտա դալտը:

Տիւշէս օթուրմագտէ օլուպ, վէ մէրդում իչէրի կիր. տիկինտէ, եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմամըշ իտի իսէ տէ պու ճիւմէ իլէ տախի, կէրէք հալ ու հէյեթիլինտէն, վէ կէրէք պագըլարընտան, գալպինտէ, պէղայէթ մէրթէ. պէ հէմ քէսկին վէ հէմ տէ սաքին պիր նէֆրէթ հիւքմ իյլէմէքտէ օլմասը անլաշըլմագտա օլտուղունտան... Ֆլօ. րէսթան, թապիաթիյլէ գաթի քէլամ իյլէտի...

Շէօյլէ քի, նէ ղիեատէ պիր լազըրտը իտէպիլիպ, վէ նէ տէ պիր ասըմ տահա իլէրու կիտէմէզ օլտուղուն. տան, պուլունտուղու եէրտէ տուրա դալտը:

Մատամ տը Լիւսնէեի, մէրդում, օլ անէ տէկին, գա. թան էօյլէ պիր հալտէ կէօրմիւշ տէկիլ իտի. վէ պինաէն ալէյհ, օլմէրթէպէտէ տիւշարը թէհաճիւպ օլմագտա իտի քի, պտէթա, մէրդումէ էվիլէքի դատըն օլմաեըպ, իլա. քեւամիլէն թէպտիլ օլմուշ տուր կիպի պիր հալտէ պուլ. մագտա իտի, չիւնքի, օլ անէ դատար իւզէրինտէ կէօր. միւշ օլտուղու հալալէթ, մուհապպէթ, վէ մէֆթունիյ. եէթի էսէրինի պիլէ պուլմագտէ տէկիլ իտի. ղիրա, պիլ. դատընըն, էն ղիեատէ մահճուպիյեթի վէ էն ղիեատէ էմրի

թէվազուերի, անճագ քէնտի սէվմէքտէ օլտուղու, վէ քէնտիսինին թահթը թէէսսիրինտէ պուլունտուղու պիր առէմ նէզտինտէ իպրազ իյլէմէքտէ օլտուղունու, բանա պիլմէքտէ իտի :

Պու իւք թէաճճիւպի կէչտիքտէն սօնրա, Թլօրէս թան, օլ մէրթէպէ ճէսարէթսիզ պուլունմասընտան տօլաեը, քէնտի քէնտույէ հիճապ պիրլէ, էսկի քիւսթախլըղընը էլէ ալտը, վէ մէրգուժէէ տօղրու պիր առըմ իլէրու կիտէրէք, էլինի թութմագ իւզրէ քէնտի էլինի ուզաթտը, վէ բէք շիլվէլի պիր սէօլէյիշ իլէ :

—Աման եա ըէպպէմ, Գլօթիլտ, պու նէ հալտիր պու սիգտէ, նէ վար տըր, նէ օլմուշտունուզ տուր... կէրչի պէն սիգի, պու կիւնքի դատար պիր հիւսնի ճէմալ իւզրէ կէօրմէմիշ իտիմ, լաքին... — տէտի :

—Ա, մէկէրչի պու մէրթէպէ տէ արսըզլըդ օլապիլնր մի, — տէյի պաղըրտը տիւչէս օլ մէրթէպէ պիւյիւք պիր թահգիր, վէ օլ մէրթէպէ պիր ազամէթ ու զուրուր իւզրէ քի, Թլօրէսթան տիւշարը թէաճճիւպ վէ հէյպէթ օլարագ, թէքրարէն տուրա գալտը :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, ճիւղիճէ պիր էմիլյեէթ իւմիտի իւզրէ պուլունարագ, թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ :

—Գլօթիլտ, ա՛ ճանըմ, պարի հիշ տէկիլ իսէ, իշպու թէպէտտիւլաթը նակէհանինին սէպէպի՛ նէ տիր, անը պէեան իտինիզ. սիգէ նէ՛ եարմըչըմ տըր... նի՛ջին կիւճէնմիշտինիզ տիր, միւրատընը՞ղ նէ տիր, — տէտի :

Մատամ տը Լիւսնէյ մէրգումա ճէվապ վիլմէքսիգին, վէ քէմալի թահգիր իւզրէ պագարագ, եօգարտան աշաղլը շէօլէ պիր սիւգտիւ, վէ Թլօրէսթան պու հալի կէօրտիւքտէ, հիտտէթինտէն գանը պաչընա սըչրատը, վէ եիւքսէք պիր սէս իլէ :

—Պիլիլիլիմ, մատամ, սիւզ պիր առէմ իլէ գաթը մուսմէլէ եարմագ իսթէտիկինիգտէ, պիրտէն պիրէ պու թաւիլի թութարտընըզ... իմտի, էկէրչի միւրատընըզ պէ :

նիմէն տախի գաթը մուամէլէ իթմէքլիք իսէ , սէօյլէ յինիլ ,
աւը՝ սէօյլէ յինիլ , - տէտի :

— Տօղրուսու շու իտտաանըզա հիշ տիյէճէք եօգ տուր ,
վէ բէք տէ շայեանը մէրագ տըր , - տէտի մատամ տը
իլլանէյ , պիր սուրէթի իսթիհզաքեարիտէ օլտուղու հաւ-
տէ գահգահա իլէ կիւլէրէք , - էֆէնտի , սիղ հէր չէյտէն
էվլէլ շուսու պիլմէլիսինիլ քի , էկէրչի ուշաղլարըմտան
պիրի , պէնիմ եանըմտա պիր խըրսըլլըք իտէճէք օլտը
իսէ . . . նէն անըն իլէ գաթը մուամէլէ իթմէյիս . . . իլա
գօնապըմտան թարտ ու տէֆ իտէրիմ . . .

— Մատամ . . .

— Էվլէթ , էօյլէ եաբարըմ , հէմ տէ չօգ լագըրտը իս-
թէմէմ , - տէտի մէրգումէ գըսսա վէ միւթ էքէպպիրանէ
պիր սէօյլէ յիշ իլէ , - վէ հաթթա , եիւզիւնիւզիւ պիլէ
կէօրմէք իսթէմէմէքտէյիմ , չիւնքի իբրահիլլէմէքտէյիմ :
Նէ՛ իսթէյիսինիլ , Նէ՛ աբամադտասընըզ պուրատա , մէ-
կէրչի բարաեր ալմատընըզ մը :

— Տիմէք տիր քի , պէնիմ զաննըմտօղրու իմիշ . . . պու-
լուշում տօղրու իմիշ . . . եիկիրմի պէշ պին ֆրանգը . . .

— Նիհայէթ օլ սոն սաթթէ քեաղըտընըզ տախի գաթը-
թարմըշ օլմալըսընըզ , վէ ֆամիլեանըզն իսմ ու նամուսու
տա գուրթուլմուշ օլմալը տըր , էօյլէ տէկիլմի . . . իմտի ,
էօյլէ օլտուգտա , բէք ալէա , հայտէյինիլ , պուեուրու-
նուզ տիչարը չըգընըզ , քէնտի իչինիլէ կիտինիլ . . .

— Օֆ իթիմատ իտինիլ քի . . .

— Մէպլաղը մէզպուրու զիեատէսիլլէ աճըմադտաերմ ,
չիւնքի , պիր չօգ նամուսըլը քիմէսնէլէրէ , անընլա մու-
վէնէթ իտիլէպիլիր իտի . . . լաքին , կէրէք բէտէրինիլին
վէ կէրէք քէնտիմին նամուսունա լէքէ կէլէճէկինտէն ,
ֆէտա իթմէքլիկէ մէճպուր օլտում :

— Տիմէք տիր քի , Գլօթիլտ , սիղ հէր պիր չէյէ ա-
կեահ պուլունմադտասընըզ , էօյլէ՛ մի . . . հէյ վա՛հ էօյլէ
իսէ , կէօրտիւնիւզմիւ շիմոի հայիմի . . . վէ տիմէք տիր քի

արթըդ պէնիմ իշին, էօլմէքտէն պաշգա պիր սէլամէթ
թարիգի դալմամըշ տըր... - տէյի պաղըրտը Ֆլօրէսթան
ըիգգաթէնկիդ պիր լիսան իսթիմալի իլէ իզհարը մէյեու-
սկյետէթ իթմէքլիք թարդ ու թարիգինի արթըրարագ :

Տիւշէս, մէրգումուն, օեունճուլարըն թէաթրօլարտա
թրաճէտնա օեունլարընտա իսթիմալ իյլէտիքլէրի լիսանը
իսթիմալէ պաշլամասը իւզէրինէ, պիր դահգահա տըր
պըրազըս կիւլէրէք, վէ հատտէն զիեատէ իսթիհզա ի-
տէրէք,

—Ամա՛ն եա Բէպպիմ, պու մէրթէպէ չայեանը իս-
թիհզա պաեաղըլըղա վէ նամուսուզուղա տա հիշ թէ-
սատիւֆ իթմէմիշ իտիմ :

—Մատամ... - տէյի պաղըրտը Ֆլօրէսթան, հըրս
ու հիտտէթինտէն էչքեալը պիւթիւն պիւթիւն պօղուլ-
մագտէ օլտուղու հալտէ :

Պիր տէ պու հէնկեամտէ, սալօն դարուսունուն իքի
դանատլարը պիր շամաթա իլէ աշըլտը, վէ,

—Տիւք տը Մօնպրիզօն նամ տէլիգանլընըն կէլմիշ օլ-
մասը խապէր վիրիլտի :

Ֆլօրէսթան, հէր նէ դասար, քէնտի թապիաթընա
հիւքմ իտէպիլիր պիր ատէմ իտի իսէ տէ, օլ հէնկեամ-
տէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու հիտտէթի սէթրէ բէք ալ
միւզթէտիր օլապիլտիկինտէն, էկէրչի տիւգ տը Մօնպրի-
զօն, ղիեատէճէ էհլի տիգգաթ պիրի օլմուշ օլսա իտի,
մէրդումուն մէքըլը հալինին ֆէհմինէ վարապիլէճէկինտէ
ասլա շիւբհէ ճայիդ տէկիլ իտի :

Մ. Մօնպրիզօն հէնուղ օն սէքիդ չալլարընա դատէմ
պամըշ պիր նէվճիվան օլուպ, պէետղ իւզէրինէ բէմպէ
եանագլարա, բիրադ տօտագլարա, վէ դատիֆէվարի սա-
դալը տահա հէնուղ սէր կէօսթէրմէկէ պաշլամըշօլան պիր
տիլպէր չէնէեէ մալիք պուլունան գըղ կիպի հասնա սարը
կիւլէլի պիր կէնճ գըղա պէնդէմէքտէ իտի, վէ մէրգում-
իլի, էսմէր վէ բարլագ կէօղիւ, վէ մահճուպ պաղըլը

օլտուղու հալտէ, տիւշէստէն տախի զիեատէ նազիք պիր վիճուտէ, սէրվի պօեա վէ ինճէ պէլէ մալիք պուլունմագ-տա իտի քի, օլ մէրթէպէ պիր հիւսնի ճւմալ, վէ էօյլէ պիր պէեազ կէրտաֆ, պատըն թայիֆէսինտէն, նէ հանըվար վէ նէ տէ ճարիյեէլէր իջինտէ էմսալի կէօրիւլմիւշ օլմատըղընտան, անճագ ինտանլարըն խէրալլախարագ թէրսիմ իյլէտիքլէրի ֆէրիշթէլէրտէն (հրեշտակ) պիրինէ պէնզէմէքտէ իտի տէնիլսէ ճայիլ տիր:

Մէրգում տէլիգանլը իշէրի կէլտիքտէն սօնրա տախի, վիգօնթ պըրապըպ տիշարը չըգաճագ եէրտէ, եա ճէսա-րէթսիլլիկինտէն, վէ տէ եախօտ քիւսթալլըղընտան նաչի օրատա տուրտու:

—Ա՛հ, Գօնրատըմ, էլմասըմ բէք նազիք վէ բէք տէ լաթիֆ պիր թապիաթա մալիք պոլունմագտասընըզ, նասըլ քի շիմտի պու ագշամա պուրաեա թէշրիֆինիլ տախի պէնիմ պու էֆքեար ու իթիգատըմը թաստիգ իյլէմէքտէ տիր, — տէտի մատամ տը Լիւսնէյ ղայէթլէ մուհապպէթի պիր թարզ իւզրէ, վէ քէնտի տիւպէր տէսթինի մէրզու-մա տօղրու ուզաթարագ:

Մէրգում օլ անտէ մէզպուրէնին էլինի թուլթուպ տա սըգմագ իւզրէ իքէն, մէզպուրէ տախի, հէման կիւլէրէք էլինի ճիւղիճէ եօգարը գալտըրաը, վէ,

—Եէկէնիմ, էլինիզտէ էլտիվէն վար տըր, իմտի պուս իտիվիրինիլ էլիմի, — տէտի:

—Մֆիլ իտէրսինիլ... թէյզէճիկիմ, — տէտի տէլի-գանլը, վէ մէզպուրէնին օլ չըպլադ վէ կիւզէլ էլինի տօ-տաղլարընա կէօթիւրէրէք պուս իյլէտի:

—Գօնրատ, պու կիճէ նէ եարաճագսընըզ, նասըլ էյլէնէճէքսինիլ, — տէյի սիւալ իթտի մատամ տը Լիւս-նէյ տէլիգանլըեա, ասլա ֆլօրէսթանըն օրատա օլուպ օլ-մամասընա տիգգաթ իտիպ տէ էհէմմիյեէթ վիրմէեէրէք:

—Հիշ պիր եէրէ կիթմէեէճէկիմ տիր, թէյզէճիկիմ, հէման պուրատան չըգտըղըմ կիպի, տօղրու գլիւպէ կիթ-մէքլիք նիյեէթինտէյիմ:

— Խայր, պըրագ մամ սիզի էօյլէ իսէ, մու թլազա պի-
զիմ իլէ պիրլիքտէ կէլմէ լիսինիզ, չիւնքի, պիզ, մատամ տը
Սէնէվալըն իսմի կիւնիւ օլտուղունտան, Մ. տը Լիւսնէյ իլէ
օրաեա կիտէճէկիզ տիր, վէ մէրգումէ իսէ, սիզի քէնտիսինէ
թագտիմ իտէրէք կէօրիւշտիւրմէքիկիմի, պէնտէն, նիչէ
տէֆալար թալէպ վէ արզու իյլէմիշ տիր...

— Թէյզէ ճիկիմ, էմրինիզէ իթաաթ իթմէքլիկի, քէն-
տիմճէ պիւյիւք պիր իգպալ ատտ իտէրիմ:

— Փագաթ, էկէր տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, աչըզ
սէյլէեէյիմ, սիզին օլ գիւլպէ (1) կիտիպ տէ սարֆը էվ-
գաթ իթմէքլիք հագգընտա տէրքեար օլան ատէթիսիզի
վէ կուսթօնուզու, թահսին իտիպ տէ սէվէմէեօրում, չիւն-
քի, ճէմիյէթլէր իչինտէ պուլունարագ, հիւսնի գապու-
լիյէթէ շայէսթէ օլմագլըզ խուսուսունտա, սիզ հէրնէվի
քէմալէթէ մալիք պուլունմագտա օլտուղունուզ կիպի,
հէր քէս տէ սիզինլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմագլըզա արզու-
քէշ պուլունմագտա տըր... տիմէք տիր քի սիզ, տայի-
մու ճէմիյէթլէր իչինտէ պուլունմալըսընըզ:

— Բէք ալէա, թէյզէ ճիկիմ:

— Վէ մատամ քի պէն սայքի պիւյիւք վալիտէնիզ մա-
գամընտա պուլունմագտաեւմ... ազիդիմ Գօնրատ (2),
մու թլազ սուրէթտէ պունու պէյլէ եարմագլըզընըզը
սիզտէն թալէպ իտէրիմ: Վագաա, չիմաի սիզ, ըիւշտի
պիւլուղա իրմիշսինիզ տիր, ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, զանն իտէրիմ քի, տահա խայլի վագըթ տահա, պիր
վասինին նասիհաթընա միւհթաճ պուլունմագտաընըզ...
վէ պու տա պէյլէ օլտուգտա, պէնի պիր վասի մագտ-
մընտա գապուլ իտէրէք, նասիհաթլարըմը տիյնէմէքլիկի-
նիզի արզու իտէրիմ:

— Բէմ լի մէսէրրէթ վէ քէմալի մէմուսնիյէթ իւզրէ,

(1) Ալէստէվվիյէ գիւլպ տէնիլէն մահէլլէրտէ, գունար վէ էմալի
միտիլու չէյլէր իլէ կիտիպ էյլէնիլլէր:

(2) Գօնրատ, տիւգ տը Մօսպրիդօնուն իսմի տիր:

թէյղէճիկէզիմ, - տէտի կէնճ տիւղ շէվզի պիր սէօլէ-
յիշ էլէ :

Մատամ տը Լիւսնէյ իլէ քէնտի էէկէնի Գօնրատ պէյ-
նինտէ կէչմէքտէ օլան պու միւքեալէմէյի մուհիպանէ
էսնաօրնտա, տայիմա տիրսէկինի օճաղըն իւզէրինէ գօյ-
մուշ օլտուղու հալտէ աեագտա տուրուպ տա տիյնէմէք-
տէ պուլունան Ֆլօրէսթանըն, տէրունէն հիսս իյլէմէքտէ
պուլունտուղու զայղ ու զաղապը նագշ ու պէտան իթ-
մէքիլք, իհիմալին խարիճինտէ տիր տէնիլսէ ճայիղտիր:
Չիւնքի, նէ տիւղ վէ նէ տէ Գլօթիլտ, աալա քէնտիսինի պիր
ատամ եէրինէ գօեուպ տա էհէմիյեէթ վիրմէքտէ տէ-
կիլ իտիլէր: Ֆլօրէսթան իսէ, մատամ տը Լիւսնէյին պիր
շէյէ, նէ մէրթէպէ չաքուղ սուրէթտէ դարար վիրտիկի-
նի, րանա սուրէթտէ պիլմէքտէ օլտուղունտան, հէման
օլանտէ, խասսէթէն քէնտույէ զրտա օլմագ իւզրէ, օլ Մ.
տը Մօնպրիզօն իլէ, ճիվէքեարէնէ պիր մուամէլէտէ պու-
լունմագլըղ, վէ մէրգոււմ հուղուրունտա քէնտույէ հա-
գարէթ իթմէքիլք քի սթախլըղընը տիւլիւնմիւշ, վէ մէվ-
ղըլ իճրայէ վաղ իթմէքիկէ պաշլամըշ տըր գիււմիւնէ
զահիպ օլմուշ իտի:

Հալպուքի, մէրգոււմ օլպապտէ քեամիլէն եսնըլմագ-
տա իտի, չիւնքի, մատամ տը Լիւսնէյին խաթըրնտան գա-
թան էօլէ պիր շէյ կէչմէմիշ իտի. մէրգումէ քէնտի եէ-
կէնինի, ատէթա պիր վալիտէ մագամընտա սէվմէքտէ իտի,
զիրա, սայքի մէրգոււմ քէնտի կէօզլէրի Էօնիւնտէ տօղմուշ
իտի, լաքին, մէրգոււմ նէվճիվան, նասըլ քի «էօլլտիք,
ֆէվզէլատէ պիր հիւսնի ճէմայէ մալիք պուլունտուղու
թագտիրտէ, մատամ տը Լիւսնէյ իտարաֆըրտան տա օլ
մէրթէպէ հիւսնի թէվէճճիւհ վէ մէվէտտէթէ նայիլ պույ-
րուլտուղունու Ֆլօրէսթան կէօրմէքտէ օլտուղունտան, օլ
մէրթէպէ իգպալ ու սէատէթէ նայիլիյեէթինի, եա հա-
սէտ իթմէքտէ օլուպ, վէ տէ եախօտ, քէնտի քիպրինէ
թօգունմագտա օլտուգտան պաշգա, պիր թարաֆտան

մէրդ ու մ' տէլ՝ գտնուինն ու մերթէպէ զէն/ինչիկինի, տիւ-
պէրլիկինի, վէ հաղ զընտա զուհուրա կէլմէքտէ պուլունան
հիւրմ' ի ու րիայէ/թիւր իլէ, կիւնտէն կիւնէ տէ նայիլ օ-
լաճաղը զէվզ ու սէֆալարը վէ զինէթ ու մէսէրրէթլէրի
կէօլլ' ի Էօնիւնէ կէթիւրաիկի կիպի, աիկէր թարափտան
տախի, տահա հէնուզ քէնտիաին, պուլնարըն քէաֆ-
ֆէսինի, զաթէն մալիք իքէն զայպ իտէրէք, տիւչարը խա-
րապիյի էթ, մէղէլլէթ, վէ հագարէթ ու րէզալէթ օլմագտէ
պուլունուղունու տէրխաթըրը իյլէտիքճէ, եիւրէկինտէն
զանլար կիթմէքտէ վէ հըրա ու հիտտէթինտէն տէ աթէշ
քէսիլմէքտէ իտի:

Յիւրէպման, էօյլէ սահիհէն շան ու նամուս ուղրուն-
տա ճանընը պիլէ թէհիքէեէ վաղ իտէրէք տիւէյլօեա չը-
գան մէրտլէրուէն վէ եախօտ զահրամանլարտան պիւրի օլմա-
եւպ, իլլա, եալընըլ եա պիւր հըրա ու հիտտէթ թահիքի,
վէ եախօտ սատէճէ պիւր կէօսթէրիշ նիյէթիլլէ տիւէլլօ-
եա կիրիշմէեէ գալգըչըպ տա, հագըգաթի հալտէ իսէ տիւ-
էլլօտան զօրդ ու պ գաչընանլարտան պիւրի օլտուղունտան,
վէլ'աւըլ, թապիւթընտա զօրդ աղլըգ վէ պաեաղըլըգ
պուլունարագ, ֆէնա մէյլանլարա մուգալմէթ իտիպ տէ
զալէպէ իտէպիլ' ճէք պիւր գալպէ վէ պիւր ճէսարէթէ մա-
լիք պուլունմաաղընտան, վէ տէ եախօտ, հիշ տէկիլ իսէ,
պիւր ալչաղլըղը գապուլ իյլէմէրլիքտէն իսէ, ֆէտայի ճան
իտէրէք, մէղրիւր ալչաղլըգտան գուրթ ուլմագլըղը թէր-
ճիհ վէ իիթիեաթ իտէպիլէնլէրտէն օլմատըղընտան, մա-
տամ տը Լիւանէյ թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլան
մէղրիւր թահգիւր ի զէրինէ խըչմա կէլտիկի կիպի, մէր-
գուլէնին տիւլէր եէկէնի հագ գընտա տախի, քէնտի մա-
գամընը թու թարագ, մէրգ ուլմէնին մէյլ ու մուհապպէ-
թինի ճէլպ իլէ զալպինէ հիւքմ իտէճէկի շիւրհէսինէ զա-
հիպ օլմուշ, վէ ֆիքրինտէն, թա քիւսթախըգ տէրէճէ-
սինէ գատար չըղըչարագ, մէրդ ուլմէ իլէ ճէնքլէշմէքիկի
գուրտուղու միսիլու, Գօնրատ իլէ տէ պիւր արպէտա չըպա-

րըպ ուղրաշմագլըղըղա պիր պէհանէ վէ պիր վէսիլէ ա-
րամագլըղը տախի դուրմագտա իտի :

Մատամ տը Լիւսիէյ զաթէն Ֆլօրէսթանըն էյլէ դալ-
դըպ տա օրաեա կէլմէքլիկէ ճիւրաթ իթտիքտէն պաչգա,
հալէա տա տուրմագտա օլմասընտան տօլաեը , զիհատէ-
տէսիյլէ հիտտէթլէնմիշ օլտուղունտան , մէրգումուն եիւ-
ղիւնէ պիլէ պաղմագտա տէկիլ իտի . վէ Մ. տը Մօնպրի-
զօն իտէ , թէյգէսի իլէ կէօրիւ չիւպ գօնուշմագլըղ արղու
վէ մուհագպէթիյլէ , լաղըմ կէլէն նէզաքէթ իճրտսընը
տախի ունութտուղունտան , մէրգումուն զաթէն թանը-
մագտէ օլտուղու հալտէ պիլէ , Ֆլօրէսթանա նէ պիր սէ-
լամ վիրմիշ , վէ նէ տէ պիր լագըրուր իթմիշ իտի իմտի,
Ֆլօրէսթան , արգասընը քէնտի թարաֆընա տէօնմիշ օ-
լան Գօնրատա տօղրու իլէրու կիտէրէք , խաֆիֆէ մէր-
գումուն գօլունա թօգունտու , վէ սիթէմքեարանէ պիր
սէյլէյիշ իլէ տէ ,

— Աղշամլար խայր օլտուն , էֆէնտի . . . զաթր ալինիզի
կէօրէմլմիշ օլմամտան տօլաեը , հէզարան քէզ աֆլընըղը
տիլէրիմ , — տէտի :

Մ. տը Մօնպրիզօն , նէզաքէթտէ պիր գուսուր իթմիշ օլ-
մասընը հիսս իլէ , անինտէ Լիւզիւնիւ մէրգումա տօղրու
չէվիրտի , վէ պիր սուրէթի խալիսանէտէ օլտուղու հալտէ ,

— Աֆլ իաէրսինիզ . էֆէնտի , տօղրուսու բէք տալմըշ
իտիմ . . . ֆագաթ , էմէլի էղլէպիմտէն տիր թի , պէնիմ
պու տալկընըղըմա սէպէպ օլմուշ օլան թէյգէճիկիմ
պիղզաթ քէնտիսի , թարաֆը աճիզանէմտէն , մաղուր տի-
լէմէքլիկէ հիմէթ իյլէեէճէք տիր . . . վէ . . . — տէտի :

— Գօնրատ , — տէտի մէրգումէ , Ֆլօրէսթանըն հալէա
արսըղըղ իտիպ տէ օրատա պէրլէմէքտէ օլմասընտան
տօլաեը բիւր զազապ քէսիլէրէք , — Գօնրատ , բէք ալէա ,
լաքին , մաղուր տիլէմէքլիկէ իշ պիր հաճաթ եօղ տ . . .
չիւնքի , չայէսթէ տէկիլ տիր :

Մ. տը Մօնպրիզօն , մէրասիմ տէնիլէն չէյէ աշուրի

մէր՝ էպէ եհէմմիտէթ վիրմէքտէ օլմաօր ճիհէթլէ , քէն-
տի թաղսիրաթընը եիւզիւնէ վաւաղլըդ նիյեթթիլլէ պիր
լաթիֆ : իթմէքտէ տիր զաննընտա պուլունտուղուտան ,
օլ զաղա յընտան աթէշ քէսիլէքտէ օլան վիգօնթա խի-
թա յէն կիւլէրէք սէօյլէեէրէք :

— Էֆէնտի , մատամ քի թէյլ' մ' էմր իլլէմէքտէ տիր ...
պէն տէ իթաաթ պիրլէ , էմրինի իճրաիա միւսարաաթ ի-
տէրիմ . . . նասըլ քի սիլ տէ կէօրմէքտէսինիլ , օլ չիմտի-
քի սէօյլէտիկի վասիլիք մէհմուրիյեթթինի , անինտէ մէվգըի
իճրաեթ վաղ իթմէքիկէ պաչլամագտա տըր :

— Վէ քէնտի վասիլիկի եալընդ պու գատարտա գալ-
մաեըպ տահա զի'ատէ իլէրու կիտէճէկինտէ տէ չիւքհէ
եօգ տուր . . . ազիլիմ էֆէնտի : Վէ իշպու զուհուրա կէլ-
մէքտէ յուպ , վէ իճրասընը իպրաղա միւսարաաթ իտէ-
ճէկի տէ պէնճէ պի շէքք պուլունան իխպալը իւզէրինէ ,
չիմտի խաթըրմա կէլմիշ օլան պիր թէքլիֆի զաթընըզա
թաղտիմ' իթմէք իսթէրիմ . . .

— Պանա' մը , էֆէնտի , — տէտի Գօնրատ , Պլօրէթման
թարաֆընտան զուհուրա կէլէն իսթիհզաքեարի պիր սէօյ-
լէյիշտէն նաշի գալպինտէ պիր տիլկիրլիք հիսս իտէրէք :

— Էվվէթ , սիլէ . . . Պէն պիր գաչ կիւնտէն , աթթաշէ-
լիք մէհմուրիյեթթիլլէ . կէրօլթէյնէ գանչլարեասեա կի-
տէճէկիմ տիր . . . իմտի , կէէք խանէմի թէքմիլ մէֆ-
րուշաթըլլա , վէ կէրէք թապլալարըմը թէքմիլ աթլարը
արապալարը վէ թէքմիլ թաղըմլարըլլա , թէրք իտիպ էլ-
տէն չըգարմագ նիյեթթինտէյիմ' , տիմէք տիր քի , միւրատ
իթտ կինիզտէ , օլ պ-պիտ Գ-իտ պէր բէ , Բ-հ-էլ Է-թիպիլլէ-նէլ . . .
— Վէ վիգօնթ պունու սէօյլէտիկի վագըթտա , սօն լու-
ղէթլէրի թէլաֆիուղ իտէր իքէն , հէմ մատամ տը Լիւս-
նէյին եիւզիւնէ պաղարագ սէօյլէմէքլիք , վէ հէմ տէ
գուլվէթլի պիր սուրէթտէ թէլաֆիուղ իթմէքլիք քիւս-
թալիլըղընը իճա իլլէտի : — Պու հալ բէք զարիպ պիր հալ
օլաճագ տըր , հա' , նէ' տէրսինիլ մատամ , էօյլէ տէկիլմի :

— Էֆենտի, նէ տիմէք իսթէտիկինիդի անլաւամարտօրում, — տէտի Մ. տը Մօնպրիզօն կիթտիքճէ թէաճճիւպի արթարագ :

— Գօնրատ, սիզ մէգքիւր թէքլիֆի գապուլ իտէմէզ-սինիզ, վէ սէպէպինի տէ սիզէ շիմտի իյղահ իտէր սէ լէ-րիմ. — տէտի Գլօթիլտ քէնտի եէկէնինէ խիթապէն սէյ-լէնէրէք :

— Նի՛չին գապուլ իտէմէզլէր, սէյլէյինիզ պագալլմ, մատամ :

— Աղիզիմ Գօնրատ, սիզէ օլ իշթիրասը թէքլիֆ օլու-նան շէյլէրին քեաֆֆէսի տախի, զաթէն պաշգա ատէմ-լէրէ սաթըլմըշ պիթմ/շ տիր... տիմէք տիր քի, վիրէճէ-կինիզ բարալար, քեամիլէն պօշա կիթմիշ օլտաուլար տըր, ատէթա տաղտա հայտուտլարա թէսատի ֆ իտէրէք, պիր սյիուն վիրմիշ տիր կիպի օլաճագսընըլ տըր... անլա-տընը՛ղ մը շիմտի քէյֆիյեթի :

Պլօրէթման պու լաղըրտըլլորը իշիտիր իշիթմէզ, զա-զապընտան տիշէրինի սըգմաեա պաշատը, վէ պաղըրա-րագ տախի,

— Սագը՛նընըլ քէնտինիզի, մատամ, թանընըլ հատտինիպի, — տէտի :

— Աճա՛յիպ, տիմէք տիր քի սիզ... պուրատա, թէյ-զլմին քէնտի խանէսի տէրունինտէ օլտուղու հալտէ, թէհ-տիտէ տախի գալգըշմաղ տասընըլ, էֆէնտի, էյլէ՛ մի, — տէտի Գօնրատ տախի քէզալիք եիւքսէք պիր սէս / լէ սէյ-լէնէրէք :

— Պանա՛ պաղընըլ, Գօնրատ, սիզ անըն լաղըրտըլա-րընա ասլա էհէմմիյեթի վիրմէյինիզ, — տէտի մատամ տը Լիւննէյ քէմալի պի գայտի իւզրէ, օրատա պուլունան շէքէրլէր գու թուսունտան պիր թանէ բասթիլ տլարադ, — պու պիզիմ էֆէնտի իլէ գօնուշուպ ուզրաշմադլըգ, հիշ պիր նամուս ու շէրէֆինի թանընան ատամա եաղրշըր շէյ տէկիլ տիր, գաթան թէնէզլիւլ օլունուր պիր հալ տէ-

կիւ տիր : Վէ էկէրչի քէնտիսի զըտտընը իտտաա իթմէք :
 լիկէ չըզըըր իսէ, պէն տէ իսպաթընը պէեանէ հազըրըմ :

Օլ հէնկեամտէ, կէրչի, տէ շէթլու պիր գավլա զու-
 հուրի, իհիթիմ յտէն պուլունմագտա իտի իսէ տէ, հէլէ
 պէրէքէթ վիրսին քի, սալոն դարու-ու-ու-ն գանատլարը
 իէքրա, էն աչըլարըլար վէ տիւշէսին զօճասը Մ. տիւգ տը
 Լիւսնէյ, պիր բաթըրտը, պիր շագա, վէ պիր շէնլիք իլէ,
 վէ նիհ յէթ միւթատընտան պուլուն-ն պուտալալըղլար
 իլէ սալոնտան իշէրի կիրտի :

— Աճայիպ, ալիզէմ, նէ հիքմէթ տիր պու, մէկէրչի
 սիլ շիմատէն հազըր մը պուլունմագտասընըղ, — տէտի
 մերգուճ քէնտի զէվլէսինէ, — տօղրուսու, բէք շայեանը
 թէաճճիւ պիր հալ տիր պու... էվլէթ, էվլէթ, բէք
 շաշաճագ պիր շէյ տիւ պու... Ագշամլար խայր օլտուն,
 Սէն-Բէմի, ագշամլար խայր օլտուն սանա տա, Գօնրատ...
 Սֆ, եազըղ, եազըղ, վայ պէնիմ հալիմէ, բէք մէյեուս
 պիր հ-լտէ պուլունմագ տաեւմ... նէ կէօզլէրիմէ ույդու
 կիրմէքտէ տիր, վէ նէ տէ ճանըմ իսթիյ պ տէ տիհանըմա
 պիր լօղմ... պիր շէյ ալապիլմէքտէյիմ, հաթթա, ագլըմ
 պիլէ պաշըմտա տէկիլ տիր, ատէթա պիր հայվան հալինէ
 տիւշար օլտուշումտուր, զիրա, պէն պու տէրտի, պէն պու
 աճընը, պիր տիւրլիւ դալպ ու ֆիքրիմտէն տէֆ իտիպ տէ
 ունուտամանեօրում վէ ալըշըպ տա միւթէսէլի օլամանեօ-
 բում... ա՛հ, զէվալը տ'մըրվիլ, ա՛հ, պու նէ՛ գաղա իտի
 քի կէլտի սէնին պաշընա :

Վէ Մ. տը Լիւսնէյ, պու եօլտա ա՛հ ու վահլար շէ-
 քէրէք, կիտիպ պիր գանաբէ իւզէրինէ արգա իւսթիւնէ
 ուղանարաղ եաթտը, վէ մէյեուսանէ պիր հարէքէթ իւզըրէ
 շարգասընը ֆըրլատըղ պի, թարաֆա աթտը, վէ սաղ
 տիլինի ուլ տիլի իւզէրինէ՛ գալտըրըպ վաղ իթտիքտէն
 սօնրա, քէնտի ատէթլէրինտէն պիրի օլտուղու իւզըրէ
 տաթի, պիր էլիլէ տեսպընը թուլտու, վէ քէնտի ահ ու
 վահլարընա տէվամ իլէտի :

Մ. տը Լիւսնէյ տիգդաթսըղ վէ վաղիֆէսիղ պիր ա-
տէմ օլտուղու ճիհէթլէ, գաթան ֆարդ ու ֆէհմինէ
վարմագսըղըն, զաթէն Գօնրատ իլէ Ֆլօրէսթան իւղէրին-
տէ հիւքմ իթմէքտէ օլան էսէրի հիտտէթ թէսկին օլտու:

Պու հէնկեսամտէ, մատամ տը Լիւսնէյ իսէ, տէկիլ
չաչըրըպ սըգըլաղընտան նաչի, չիւնրի. զաթէն մալիւմ
տուր, մէրգումէ էօյլէ քէնտույի շաչրրան վէ սըղըլան
գատընլարտան տէկիլ իտի, իլլու Ֆլօրէսթանը նէզալինտէ
կէօրտիւքճէ, իբրահիմ ու նէֆրէթի կիթաթքճէ իղտիւտ
պուլարագ թէհամմիւլ իտիլմէղ պիր հալէ կէլտիկինտէն
նաչի, զէվճինէ խիթապէն յէլամէ աղաղ պիրլէ,

—Նէ վաղըթ իսթէր իսէնիղ կիտէպիլլիրիղ, պէն Գօն-
րատը, մատամ տը Սէնէվալա թագաթիմ իտէճէկիմտիր,-
տէտի:

—Խայր, խայր, խայր, — տ'յ'րէք պաղըրմանա պաշ-
լատը տիւգ տը Լիւսնէյ, վէ էլինի աւաղընտան չէքէ-
րէք, գանաթ իւղէրինտէ պուլունան եաստըղլուրտան պի-
րինի ալտը, վէ իրի էլիլլէ բաթ բաթ մէգրիւր եաստըղըն
իւղէրինէ վուրմանա պաշլատը Գլօթիլտ զօճասընըն պու-
մէէմուլին զայրի օլան բաթըրտըն իւղէրինէ տիւչարը հէյ-
պէթ օլարագ, կիտիպ քէնտի գօլթուղու իւղէրինէ օ-
թուրտու, վէ,

—Աման հա Րէպպիմ. նէ օլուեօրտունուղ էֆէնտի,
պէնի տիւչարը հէյպէթի աղիմէ գըլմագտասընրղ, — տէտի:

—Խայր, — տէտի թէքրարէն գօճալը, վէ եաստըղը
պիր թարաֆա աթարագ, պիրտէն պիրէ սըչրաթալ ա-
հաղա գալգտը, վէ սալօն տէրունինտէ տօլաշարագ ա-
ճայիպ աճայիպ հարէքթիլէր իթմէկէ պաշլատը, — պէն
պու տ'Արվիլին էօլմէսինէ պիր տիւրլիւ ինանմագ իսթէ-
մէեօրում, պիր տիւրլիւ քէնտիմի իսքեաթ իտէսէեօրում,
հա, սիղ նէ տէրսինիղ, Սէն-Րէյի, — տէտի:

—Վագաա էօյլէ տիր, տըթըղ էօյլէ տէ պիր տէհէթլու
գաղա օլամաղ, լաքին, չիւչարէ, — տէտի Ֆլօրէսթան:

քին ու զարազը հալէա գալախնտէ հիւքմ իթմէքտէ օլ-
տուղու թագաիրտէ , քէնտ'սինէ պագմագտա՝ մը տըր
տէյի Մ. տը Մ'օնպրիզօնուն եիւզիւնէ տղրու պագարագ .
հալ պու քի մէրդում տէլիգանը , թէյղէսինտէն իշիթտի-
կի օլ սօն լաղըրտըլար իւզէրինէ , տէկիլ գալախնտէ էսէ-
րի ըիգգաթ պուլունմատրիլնտան . իլլա թէքէպպիւրին-
տէն նաշի , օլ մէրթէպէ նամուսուղ պիր ատէմին եիւ-
զինէ պագմագլըղա իրթիրեապ իթմէք իսթէ-մէտիկին-
տէն , տայիմա եիւզիւնիւ պաշգա թարաֆըլարա չէվիւմէկէ
չալըչմագտա իտի .

— Լու թփ իտինիղ , Լֆէնտի , — տէտի տիւչէս աեաղա
գալգարագ , վէ քէնտի գէվճինէ խիթապէն սէօյլէեէրէք , —
սիղ Մ. ա'Արպիւի , — ու մէրթէպէ շիտտէթի վէ պու մէր-
թէպէ ատէթտէն իտարիճ պիր ուրէթտէ աճըմամալըսը-
նըղ . . . Բէճա իտէրիմ , շ'ւ գամբանաներ չէքինիղ տէ էմր
իսինիղ քի տրապամը հաղըրլաոնըլար :

— Վագաա , պու սէօյլէտիկինիղ տախի հաղգլը տըր , —
տէտի Մ. տը Լիւանէ , գամբանանըն գալթանընը թուլթա-
րագ , — չօգ շէյ , չօգ շէյ , տահա պուլնտան իւչ կիւն էվ-
վէլ , սաղ վէ սէլիմ՝ պիր հալտէ պուլունմագտա իքէն . . .
պու կիւն իսլ կէլկէսի պիլէ կէօրիւլմէքտէ տէկիլտիր . . .
էօյլէ՝ եա . . . էօյլէ՝ եա . . . զէվալընըն եալընըղ պիր իսմի՝
գալմըչ տրր . . .

Մէ գումմ պու սօն իւչ աճըղը լաղըրտըլար սէօյլէ-
տիկի վաղըթտա , էլինտէքի գայիմանը տա իւչ քէրրէ օլ
մէրթէպէ չէտիտ սուրէթտէ չէքտի վէ սիւքտի , վէ օլ մէր-
թէպէ տէ հարէքէթէր իթտիքի , գամբանանըն եօգարքի
եաեր դօրտրագ աչապը սիւշտիւ , վէ տիւչէր իքէնտէ , մում-
լար եանմագտա օլան պիր չէմատանա ըասթ կէլտիկին-
տէն , մումարտան իրի թանէսի եէրէ տիւշտիւ , վէ պուլն-
լարտան պիրի օճաղըն իւզէրինտէ պուլունան պիր աթիգ
Ալիւ քեասէսինի գրրալ , վէ տիկէրի տախի եէրտէ օճա-
ղըն էսնիւնտէ սէլիլմիչ օլան գագումմ տէրիսի իւզէրինէ

տիւշտիւկիւնտէն . մէղքիւր տէրի հանմանս պտշլատը իսէ տէ , պէրէրէի վիրսին քի Գօնրատ աեաղըլա պասըպ սէօնտիւրտի :

Մէղքիւր գաւրանանըն բա՛րրութիւն սէսլէրի ի զէրինէ , տէրագապ իքի նէֆէր խըտէթ յեարլար զօշուպ կէլտիլէր , վէ գայթանըն , Մ . տը Լիւանէյին էլինտէ գալմըշ օլմասընը , վէ մատամ իլէ Մ . տը Մօնպրիզօնուն , մէղքիւր բաթըրտտան տօլաեըր գահգահա իլ' կիւլիւշմէքտէ օլտուգլարընը կէօրտիւլէր :

Օլ անտէ եալընըգ Յլօ էսթան կիւլմէքտէ տէկիլ իտի : Մ . տը Լիւանէյ իսէ , օ եօլտա գաղալարա վէ Լիւրիւտիւլէրէ ալըշմըշ պուլունտուղունտան , պիւլա ֆիւթուր տուրմագտէ օլտուղու հայտէ , գալտրրրպ մէղքիւր գայթանը մէրգուման խըտէթ քեարլարտան պիւրինէ տօղրու ալթարագ :

— Մատամըն արապասընը հաղըրլա'եընըղ , — տէյի էմր իյլէտի :

Գլօթ իլտին հէեէճանը էբէյիճէ կէշմիշ օլտուղունտան , քէլմէ աղաղ պիրլէ :

— Սահիհէն , էֆէնտի , էկէրչի ատամը , աղաեաճագ վաղըթլարտա պիլէ կիւլտիւրաէրլ' կէ միւր գիէտիւր պիր ատէմ վար իսէ , օ տախի սիզախիղ տէնիլէ ճայիղտիր ... — տէտի :

— Աղլանաճագ պիր հալմի ... էօյլէ տիւլէքտէն իսէ , գօրգաճագ , տիւշարը տէհչէթ օլաճագ ... տիսէնիդ , մէկէրչի տահա՛ զիեատէ միւնաոխպ օլմա՛ղ մը : Պաղ սանաեընըղ , տիւնտէն պէրու , հէր եէրտէ , վ' հաթթա պիղղտթ քէնտի ֆամիլեամ իչինտէ պիլէ , տիղ գաթ իտիպ կէօրմէքտէյիմ քի , էօլիւպ կիթմէքլիկէ շայէսթէ նիչէ առ մլէր պուլունմագտա իքէն օլ զալմ' էճէլ իսէ , կիտիպ կէլիպ տէ , զէվալլը տ'Սրվիլի կէօթիւրմիւշ տիւր : Մէսէլա , պիր քէրրէ , էվվէլ էմիլտէ , օլ պէնիմ . էկէնիմ օլաճագ էմպէրվալը կէօթիւրմէլի տէկիլ մի իտի , պիւրա , բէլմէքլիկի

ճիհէթիյէ , ատամըն ճանընը չըգարմագտա տըր , վէ ի-
քինճի , օլ սիզին հալանըզ օլան Մէրէնվիլի եագալամալը
տէկիլ մի իտի , զիրա , զաթէն , հէր կիւն վէ հէր սաաթ
տիզլէրի սինիրլէրի սըզըլարընտան , վէ պաչլարը գաչլարը
աղըըլարընտան շիքեսայէթ իթմէքտէ օլտուգտան պաչգա ,
ատէթա ֆագըրէ պիր գաբուճու գատըն տըր կիպի տախի ,
աղչամ թաամլինա գատար , գարնընը անճագ ըսլանմը էթ-
մէք իլէ տօհուրմաղլա իգթիֆա իյլէմէքտէ տիր : Նասըլ ,
նէ տէրսինիզ , մէրգուճէ հալանըզըն եաչամասընը արղու
խտիպ , վէ ահրէթէ կէօլմէսինտէն տօլաւը թէէսսիւֆ իյ-
լէրմիսինիզ :

—Այ էֆէնտիմ , պէյլէ տիվանէճէ լագըրտըլարտան
նէ ֆայիտէ հասըլ օլուր , անը պըրագընըզտա պաչգա՝ լա-
գըրտը իտինիզ , — տէտի տիւչէս ումուզլարընը սիլքէրէք :

—Իյի էմմա , — տէտի թէքրարէն տիւք տը Լիւսնէյ , —
տօղրու սէյլէյինիզ , երկիրմի նէֆէր տույլուսուզ ատէմ-
լէրին , պիր տօսթ ուղրունտա ֆէտա իտիլմէսինի , ճայիզ
կէօրմէզմիսինիզ . . . էյլէ օլմագլըգ տահա իյի տէկիլ մի
տիր . . . հա՛ , սի՛զ նէ տէրսինիզ , Սէն-Բէմի :

—Շիւբհէսիզ :

—Պուռուռ իւզէրինէ տիւչիւնտիւքճէ պէն , պիլիրմիսինիզ
խաթըրմա նէ կէլմէքտէ տիր , տայիմա պիր թէրզլինին
աթիգ հիքեսայէսի կէլմէքտէ տիր : Գօնրատ , սէն մէգքիւր
հիքեսայէսի պիլմէքտէ՞միսին , իշիթմիլճմիսին :

—Խայր էֆէնտիմ :

—Շիմտի սիզէ նագլ իտէյիմ տէ , պագընըզ նէ՛ թօ-
հաֆ պիր շէյ տիր : Վագթիյլէ թէրզլինին պիրլինին ասըլ-
մասընա , հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ , հիւքմ օլունուր ,
հալ պու քի մէրգուճուռն քէօյիւնտէ , քէնտիտէն պաչգա
թէրզլի պուլունմատըղը հալտէ , իւչ նէֆէր իսէ գունտու-
րաճը պուլունտուղիւնտան , քէօյիւլէր պիր մահէլլէ թօբ-
լանարագ մէշվէրէթ իտէրլէր , վէ պիլ իթթիֆագ հաքի-
մին հուղունա չըգարագ , «էֆէնտի , պիլիմ թէրզլինին

սալպ իտիլմէսինէ հիւրմ իթմիշտինիդ տիր, բէք ալէա, ֆա-
գաթ, թէրզիմիդ եալընըզ պիր թանէ օլուպ, վէ գուն-
տուրաճըմըզ իսէ իւշ թանէ տիր, վէ իւշնէֆէր գունտու-
րաճընա տա իհթիեաճըմըզ պուլունմագտա տէկիլ տիր.
իմտի, էկէրչի միւնասիպ օլուր իսէ, թէրզիմիդի աստըր-
մագտան, վէ պիդի տէ թէրզիսիզ պըրագմագտան իսէ,
անըն եէրինէ, գունատուրաճըլաըմըզտան պիրինի սալպ իթ-
տիրսէնիզ, տահա դիեատէ իյի օլմաղմը, տէմիշէր տիր.
նէ տէրսին Գօնրատ, պէկէնտի՛ն մի սէն պու հիքեայէյի,
նա՛սըլ, թօհաֆ տէկիլ՛ մի տիր:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

— Էյ, Սէն-Բէմի, սի՛զ նէ տէրսինիզ, ւճապա սիզ տէ
պէկէնտինի՛զ մի:

— Հայ հայ:

Պիր տէ պու հէնկեամտէ պիր խըսմէթքեար կէլէրէք,

— Մատամ տիւշէսին արապասը հազըր տըր, — տէտի:

— Իյի եա, էլմասլարընըզը նի՛շին թագընմամըշսընըզ
տըր, — տէտի պիրտէն պիրէ Մ. աը Լիւսնէյ, — պու էլ-
պիսէլէրինիզ իլէ նէ գատար տա կիւզէլ եազըշըր պիլի՛ր-
միսինիզ:

Պունու իշիտինճէ ֆլօրէսթան տիւշարը իլթիրապ օլ-
մաեա պաշլատը:

— Գըրգ եըլտա պիր քէրրէ պիրլիքտէ տիշարը չըգա-
րագ վիզիթաեա կիտէճէք օլտուղումուզ հալտէ, — տէտի
Մ. աը Լիւսնէյ, — քէնտի էլմասլարընըզը թագընաբագ,
պատիի իֆթիխարմ օլաճագ եէրտէ... չիւնքի էլմասլա-
ընըզ բէք կիւզէլ շէյլէր տիրլէր... Նա՛սըլ, Սէն-Բէմի,
սիզ մատամըն էլմասլարընը կէօրմիլշմիւսիւնիւզ տիր:

— Էվվէթ... էֆէնտի տալի թանըմագտա տըր...
վէ հէմ տէ, բէք իյի թանըմագտա տըր, — տէտի Գլօթիլտ,
վէ պատէհու լազըրտընը թէպտիլ իլէ, — Գօնրատ, գո-
լունուղու պանա վիլի՛րմիսինիզ... — տէտի:

Մէրդումէ Գօնրատըն գօլունա կիրէրէք էօնտէն կիթ-

մէկէ պաշլատըգտա , գօծասը տախի Սէն-Րէմի իլէ պիր .
լիքտէ արգալարընտան կիթ մէկէ պաշլտը :

Յօրէսթան հիտտէթինտէն , օլ արատէ նէ ետրտնա .
ղընը շաշըրմադ տա իտի :

— Սէն-Րէմի , մատամ Սէնէվալըն գօնաղընա սիզ պիր .
լիքտէ կէլմէհէճէքմիսինիզ , — տէտի Մ . տը Լիւսնէյ :

— Խայր . . . իհթիմալտէն տէկիլ տիր , — տէյի ճէվադ
վիրտի մէրգում գըսսա պիր սէօյլէյիշ իլէ :

— Պագսանանընըղ , Սէն-Րէմի , իշթէ սէօյլէտիկիմ էօլ .
մէհէ շահանլարտան պիրի տէ մատամ տը Սէնէվալտըր . . .
նա՛սը , պիրի՛ մի . . . իքիսի տախի . . . տօղրուսու , իքիսինի
տախի , հիւսնի ըիզամլա ֆէտա իտէր իտիմ , չիւնքի , տէֆ .
թէրիմտէ իսիմէրինի իշար իթտիքլէրիմին պիրի տէ մէր .
գումէնին գօծասը տըր :

— Նա՛սըլ տէֆթէր :

— Տ՛Արվիլ կիպի պիր տօթթուն էճէլէ գուրպան կիթ .
մէսինի կէօրմէքտէն իսէ , էօլմէլէրինի ճալիզ կէօրտիւ .
կիւմ պազը սայիր ատամլարըն իսիմէրինի , պիր տէֆ .
թէրէ գայա ու իշար իյլէմիշիմ տիր :

Թէնէֆֆիւս սալօնունտա , մատամ տը Լիւսնէյ քէնտի
մանթօսունու կիյինմէքտէ օլուպ , վէ Մ . տը Մօնպրիզօն
տա , օլ պապտէ քէնտիսինէ եարտըմ իթմէքտէ իքէն ,
Մ . տը Լիւսնէյ , մէրգում տէլիգանլըհա խիթապէն ,

— Գօնրատ , մատամ քի սէն պիզիմլէ պէրապէր կէ .
լէճէքսին տիր . . . սէօյլէ արապաճընա տա , արապանը պի .
զիմարգամըգտան կէթիւրսին . . . վէ , Սէն-Րէմի , մատամ քի
սիզ տէ պիզիմ իլէ պէրապէր եօլա չըգաճագսընըղ տըր ,
էկէրչի արապանտա պանա տա պիր եէր վիրի իսէնիզ ,
սիզէ թէրզինին հիքեսյէսինտէն տահա զիեատէ թօհաֆ
պաշգա պիր հիքեսյէ տահա նագլ իտէրիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , — տէտի Սէն-Րէմի , բէք տուր .
կուն պիր սէօյլէյիշ իլէ , — ֆագաթ , միւմքին տէկիլ տիր ,
պէն սիզին իլէ կէլմէհէճէկիմ տիր :

— Իմո՛ր էօյլէ օլտուգտա , հօշճա գալընըղ , աղի-
զիմ . . : Ֆազաթ , օ տէկիլ էմմա , նէ՛ օ , եօգսա պիղիմ
միստամ իլէ տարղը՞նմըսընըղ , զիրա , պագսանաեընըղ ,
սիղէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին , պըրագըպ արապասը-
նա կիթմէքտէ տիր :

Ֆիլվագը տա մատամըն , պէրլին թապիր օլունան արա-
պասը , գաբունուն էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան ,
մէրգուլմէ կիտիպ պիր չաբուգըլուգ իւզրէ պինի վիրտի :

— Պուեուրունուզ , էֆէնտի . . . — տէտի Գօնրատ , պէ-
րայի իլթիֆաթ արապասընըն եանընտա Մ. տը Լիւսնէեե
պէքլէեէրէք :

— Հայտէ , պինի վէր , սէն պինի վէր . . . — տէտի տիւզ
տը Լիւսնէյ , պինէք թաշը իւզէրինտէ տուրուպ տա , Ֆլօ-
րէսթանըն աթլարընըն կիւղէլլիկինի թէմաշա իյլէմէքտէ
օլտուղու թագտիրտէ :

— Պունլար սիզին ալ աթլարընըղ տըրլար , էօյլէ տէ-
կիլ մի . . . Սէն-Բէմի , — տէտի մէրգում :

— Էվվէթ . . . — տէյի ճէվապ վիրտի վիդօնթ :

— Հէլէ շու սիզին չիշման էտվարտընըղա պագսանաեը-
նըղ . . . օ նէ՛ ահքեամ տըր օ . . . տօղրուսու , արապաճը
տէնիլմէքլիկէ տէ շայէսթէ տիր . . . պիր ատամըն արա-
պաճըսը օլմագ լազըմ կէլիր իսէ , իշթէ թամամ պէօյլէ օլ-
մալը տըր . . : Պագընըղ աթլարը նէ՛ կիւղէլգուլլանմագտա
տըր . . . Էվվէթ , Էվվէթ , միւտահէնէ իթմէքսիզին սէօյլէ-
րիմ քի , սիւս վէ կուսթօ տէնիլէն շէյի իճատ իթմէքլիք ,
անճագ , Սէն-Բէմիյէ մախսուս տուր :

— Ազիզիմ , մատամ իլէ եէկէնիինիզ զաթընըղա պէք-
լէմէքտէ տիրլէր , — տէտի Մ. տը Սէն-Բէմի Էլէմաք պիր
սէօյլէյիշ իլէ :

— Ա՛ , վագաա էօյլէ տիր . . . նէ՛ գատար պիւյիւք թէր-
պիյեէսիզլիք տիր իթտիկիմ . . : Հօշճա գալընըղ , Սէն-Բէ-
մի . . : Հա՛ , պագսանաեընըղ , ալ տահա ունուտաճագ
իտիմ , — տէտի տիւզ պինէք թաշը իւզէրինտէ տուրա :

րազ, - էկէրչի եարըն իչին բէք կիւղէլ սուրէթտէ էյլէ-
նէճէք պիր մահէլլինիզ պուլունմագտա տէկիլ իսէ, ազ-
չամ թաամընա պիղէ կէլմէլիսինիզ, չիւնքի, լօրա Տիւպլէյ
Սրօչիատան, օրաեա մախսուս օլան պիր նէվի հօրօղլար-
տան պանա հէտիյէէ կէօնտէրմիշ տիր: Էմմա, կէօրմէլի-
սինիզ, կէօրմէքլիկէ շայէթէ պիր հայվար տըր... էյ,
նէ տէրսինիզ, կէլիւսինիզ, էյլէ տէկիլ մի:

Մէրգում պունու սէյլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ զէվ-
ճէսի իլէ Գօնրատա դավուշտու:

Սէն-Բէմի պինէք թաշընըն, եանի դօնաղըն դարու-
սունուն սէտտի իւղէրինտէ եալընըզ դալտը, վէ մէր-
գումանըն արապասը կիթտիկինի թէմաշա իյլէտի:

Պատէհու քէնտի արապասը կէլիպ մահէլլի մէզսուրէ
եանաշտը:

Մէրգում էթրաֆա պիր նաղարը քին ու զարազ, վէ
պիր նիկեահը հիտտէթ ու մէյեուսիյիէթ աթֆ իթտիքտէն
սօնրա, սայիր տէֆալար, ատէթա պիր սահիպ մագամըն-
տա կիրիպ չըդմագտէ պուլունտուղու մէզքիւր դօնագ-
տան, ըէզալէթի աղիմէ իւզրէ դօվուլմուշ օլտուղու թագ-
տիրտէ արապասընա պինտի:

—Տօղրու դօնաղա կիտէճէկիզ, - տէտի մէրգում գըս-
սա պիր սէյլէյիշ իլէ քէնտի ուշաղընա:

—Գօնաղա՝ սիւրէճէքսինիզ, - տէտի մէրգումա պիր-
լիքտէ ցուլունան ուշաղը տա արապաճը էտվարտա, արա-
պանըն դարուսունու դարաեարազ:

Սրթըզ մէրգումուն քէնտի խանէսինէ վասըլ օլտու-
ղունտա, նէ մէրթէպէ էլէմպախշ վէ նէ եօլտա հիւղէն-
կիզ թէֆէքքիւրլէր տէրեալարընա տալմըշ օլմասընը պէ-
եանէ հաճէթ կէօրմէեիզ:

Մէրգում ապիրէ գարուսունտան իչէրի կիրմէքտէ
իքէն, տէհիլլտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան Պօայեէ,

—Բէտէրինիզ գօնթ էֆէնտի, եօդարտա, զաթը ալի-
նիզ պէքլէմէքտէ տիր... - տէտի:

—Ձօգ իյի, չօգ իյի . . . —տէյի ճէվապ վիրտի մէրդում:

—Մ. գօնթտան պաշգա պիր ատամ տահա վար տըր, իսմի Մ. Բըթի-ժան իմիչ, վէ, զաթը ալինիզ թարաֆըն տան, սաաթ օնտա պուրատա պուլունմագլըղա րանտէ վու վիրիւմիչ օլմասընա մէսին կէլմիչ տիր . . .

—Բէք ալէա, բէք ալէա . . .

—Մհ, համտ օլտուն, հէլէ պու կիճէեէ հիչ պիր տիեէ ճէք եօգ տուր, — տիեէրէք Ֆլօրէսթան, պիրինճի դաթտա վազը օլուպ, վէ օլ սապահ բէտէրիլէ կէօրիւշմիւշօլտու ղու սալօնա չըգտը, վէ բէտէրինին եանընա կիտէրէք,

—Հէզարան քէզ աֆվընըզը տիլէրիմ, եա բէտէրիմ, ղիրա, իէշըիֆինիլտէ պուրատա հազըր պուլունամա տըմ . . . — տէտի:

—Սախթէ քեաղըտ եէտինտէ օլան ատէմ պուրատամը տըր, — տէտի գօնթ էվլատընըն լազըրտըսընը քէսէրէք, վէ սայիր տիւրլիւ պիր ճէվապ վիրմէեէրէք:

—Էվվէթ, բէտէրիմ, մէրդում աշաղըտա տըր . . .

—Սէօյէյինիզ տէ եօգարը կէլին . . .

Ֆլօրէսթան չընղըրաղը չէքտի, վէ անինտէ, Պօայէ նէզտինէ տիրիլտի:

—Մ. Բըթի-ժանա սէօյէեինիզ տէ պուրատա կէլին . . .

—Պաշ իւսթիւնէ էֆէնտիմ, — տիեէրէք, Պօայէ սալօնտան տիշարը չըգտը:

—Եա բէտէրիմ, սիղին պու եաբտըղընըզ լութֆ ու քէրէմտէն տօլաեը, քէնտիմի թէչէքքիւրտէն աճիզ սայսամ ճայիզ տիր, ղիրա, վատինիլի դաթան քէօչէյի խաթըր տան չըգարմաեարագ իճրասընա հիմմէթ իթտինիլ . . .

—Պէնիմ թապիաթըմ, սէօլ վիրտիկիմ չէյի, մութ լազ սուրէթտէ իճրա իյլէմէք տիր . . .

—Թէքրարէն սէօյէրիմ քի, պու նիյմէթտէն տօլաեը, թէչէքքիւրտէն աճիղիմ . . . պիլէմէմ քէնտի շիւքրանըմը նաճըլ էտա վէ իֆա իտէպիլէճէկիմ տիր . . .

—Պէնիմ միւրատ ու մազսէտիմ, իսմ ու չէօհրէթիմի

լէքէտէն հըֆզ ու վիգայէ ելլէմէքլիք տիր . . . վէ էօյլէ տէ եաբաճաղըմ տըր . . . էվվէթ , պէնիմ իսմ ու շէօհրէթիմ լէքէլէնմէմէլի տիր :

— Խայր , բէտէրիմ , լէքէլէնմէմէմէք տիր . . . խայր , խայր . . . վէ սիզէ եէմին տախի իտէրիմ քի լէքէլէնմէմէմէք տիր . . . :

Իսթիեար , աճայիպ պիր պագըշ իլէ , օղլունուն եիւղինէ պագտըգտան սօնրա , թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ ,

— Խայր , պէնիմ իսմ ու շէօհրէթիմէ խալէլ կէլմէմէլի տիր , — տէտի :

Վէ պատէհու , մէրգում իսթիեար , իսթիհզաբեարի պիր սուրէթտէ սէօյլէմէրէք ,

— Իյի եա , իսմ ու շէօհրէթիմէ պիր խալէլ կէլմէմէմէկինի , սիզ նէտէն պիլմէքտէսինիզ , մէկէրշի պիր զայպտան պիլիճիմիսինիզ :

— Ձիւնքի , օլ պապտէ պիւթիւն գուվլէթիմլէ չալըշմագլըղա , քէնտիմէ գարարը գալի վիրմիշիմ տիր . . . :

Իսթիեար , պու ճէվապա գարշըլըգ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի :

Մէրգում , իքի էլլէրի օլ ուզուն սէթրիսինին ճէպլէրինտէ օլտուղու հալտէ , օտա տէրունինտէ , էնինէ պօնունա կիտիպ կէլմէկէ , կէզինմէկէ պաշլատը :

Մէրգումուն լէհճէսինտէ պիր պօզկունլուգ հիւքմ իյլէմէքտէ իտի :

— Մօնսիէօ Բըթի-ժան զաթլարը տըր , — տէտի Պօայեմէ օտատան իչէրի , ատի սուրէթլի , միսկին գընաֆէթլի , վէ հիյլէքեար էչքեալը պիր ատէմ կէթիլիպ թաղ տիմ իտէրէք :

— Նէրէտէ տիր եէտինիզտէքի բօլիչա , — տէտի գօնթ :

— Պուեուրունուզ , էֆէնտի , — տէտի Բըթի-ժան (մէրգում նօթէր ժագ Ֆէրանըն թահթը իտարէյի խայինէսինտէ պուլունմագտէ իտի) , եէտինտէքի քեաղըտը գօնթա թաղ տիմ իտէրէք :

— Նա՞սըլ, պո՞ւ մու տուր օլ պէտէլի թէէտիյեէ օլու-
նաճագ օլան քեաղըտընըղ, — տէտի իխթիեար քէնտի օլ-
լունա, կէօզիւյլէ մէզքիւր քեաղըտը կէօսթէրէրէք :

— Էվլէթ, բէտէրիմ . . .

Գօնթ եէլէկի ճէպինտէն եիկիրմի պէշ պին ֆրանդըղ
պիլէթլէրի չէքտի, վէ անլէրի օղլունա վիրէրէք, մէրգու-
մա խիթապէն,

— Ալընըղ, վէ տէյնիդի թէէտիյեէ իտինիլ, — տէտի
Ֆլօրէսթան մէզքիւր պիլէթլէրի Բըթի-ժանա թէպիմ
իլէ, քէնտի բօլիչաւընը դուրթարտը, վէ գալպինտէ պիւ-
յիւք պիր մէմնունիյեթէթ էսէրի հիսս իյլէմէկէ պաշլատը,
Բըթի-ժան տա ալտըղը բարալարը, էսկի պիր շիզտան
իչինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, սէլամլանըղ տիշարը չըգտը :

Իխթիեար տախի մէրգում իլէ սալօնտան տիշարը չըգ-
մագտա իքէն, Ֆլօրէսթան տա, էմրի պասիլէթ իզթի-
զասընճա, մէզքիւր բօլիչանը եըրթըպ բարէ բարէ իյլէ-
մէքտէ օլտուղու թագտիրտէ,

— Հէլէ հիշ տէկիլ իսէ, Գլօթիլտին կէօնտէրմիշ օլ-
տուղու եիկիրմի պէշ պին ֆրանդ տա պանա գալմագտա
տըր. էկէրչի, գաթան տուեուլմաղ, վէ մէյտանէ չըգմաղ
իսէ . . . պէնճէ պիր թէսէլլի, պիր եարտըմ տիմէք տիր . . .
ֆագաթ, օլ հագգըմտա իսրաղ իյլէտիկի մուամէլէեէ
կէլինճէ . . . Լաքին, օ տէկիլ էմմա, աճապա բէտէրիմ,
Բըթի-ժանա նէ՞ սէյլէեէճէք տիր, նէ՞ նիյեթէ մէպնի
պիրիքտէ տիշարը չըգտը :

Պիր տէ պու հէնկեամտէ, Ֆլօրէսթան, անախթարը
իքի քէրրէ չէվրիլէրէք պիր գարու գաբատըլմասը սէսինի
իշիթտիկինտէն, տիշարը իզթիրապ օլմանա պաշլատը :

Բէտէրի թէքրարէն սալօնտան իչէրի կիրտի . . .

Բէնկինին պօղուգլուղու տահա ղիեատէ արթմըշ իտի

— Եա բէտէրիմ, իշիթտիկիմէ կէօրէ, զանն իտէրիմ
քի, եաղը օտամըն գաբուսունու գաբամագտա տըրլալ,
աճապա էյլէ՞ մի տիր, — տէտի մէրգում :

— Էվլէթ , վէ հէմտէ պէն քէնտիմ գաբատըմ . . :

— Սիզ քէնտինիզ մի գաբատընը . . . լաքին , սէպէ՞պ նէ տիր , — տէյի սիւալ իթտի Ֆլօրէսթան տիւշարը իս-
թիլըրապ օլարադ :

— Սէպէպինի շիմտի սիզէ սէյլէրիմ :

Իսթիեար պու ճէվապը վիրտիկիլէ պէրապէր , էվլա-
տը կէչիպ աէ կիտէմ սին նիյեթթի մախսուսէսիլէ , կիտիպ
սաշաղըեա ինիլէն կիզլի մէրտիվէնին գարուսու նէղտինտէ
տուրտու :

Ֆլօրէսթան , բէտէրի լէհճէսինտէ հիւքմ իթմէքտէ
օլան հէյպէթամիզ պիր հալի միւշահէտէ իյլէմէքտէ օլ-
տուղունտան , քէմալի էնտիշէ , վէսվէսէ , վէ շիւբհէ իւզ-
րէ , մէրգուսուն հէր պիր հալ ու հարէքէթինէ տիգգաթ
իյլէմէկէ պաշաառ :

Մէրգուս , բէտէրինին նիյեթթինին նէ օլմասընա պիր
մանէա վիրիպ հալլ իտէմէմէքտէ օլտուղունտան , գալ-
պինտէ կիզլի պիր գօրգու էսէրի հիսս իյլէմէքտէ իտի :

— Եա՛ բէտէրիմ . . . նէ՞ վար տըր , նէ՞ օլմագաաաը-
նը . . . — տէտի :

— Պու սապահ սիզ պէնի կէօրտիւկիւնիւզտէ , ֆիք-
րինիզտէն կէչիրտիկինիզ , անճագ շու «էլպէթթէ , բէտէ-
րիմ , քէնտի իսմ ու շէօհրէթինին լէքէլէնմէսինի էսթէ-
մէեհէէք , վէ հալիլէ տէ պէնիմ պօրճուսու թէէտիյեէ
իյլէեհէէք տիր . . . էլվէրիր քի պէն սնը , էնվայի եալան-
ճըլըզար իլէ , վէ քէնտիմի թէօվպէքեար կէօսթէրէրէք ,
պիր քէրրէ ալտատըպ գանտըրմագլըղա մուվաֆֆագ օ-
լապիլիւրիմ .» լագըրտըլարընտան իպարէթ պուլունմուշ
տուր :

— Ա՛ , աման բէտէրիմ , մէկէրչի պէնիմ էյլէ պիր էֆ-
քեարտա պուլունմագլըղմա ինանմագլըղը ճայիզ կէօրէ-
պիլիւրմիսինիզ . . :

— Լագըրտըմը քէսմէյինիզ , տիյնէյինիզ . . . Զաթէն
պէն շաշգընըզ իտէրէք ալտանըպ տա , սիզին սէյլէտիք-

լէրինիղէ ինանմամբըմ տըր . սիլտէ նէ թէէսսիւֆ, նէ նէ . տամէթ, վէ նէ տէ պիր ար ու հիճապ էսէրի պուլունմագ . տա տըր , չիւնքի , խապասաթ տէնիլէն շէյ , թա գալպի . նիղէ վէ գանընըղա դատար իշլէմիլ տիր , շան ու շէրէֆ վէ նամուս տուլղուսու , ինտինիղատ հիշ մագամընտա գալմըշտըր . կէրչի սիղ շիմսիյէ դատար խըրսըղըղա միւ . րաճաաթ իթմէմիշսինիղ տիր , լաքին , պու հալինիղ , մահղա նամուս ու էտէ գինիղատէն , վէ ախլագը համրտէնիղատէն նէշէթ իթմէյիպ , իլլա , քէյֆինիղի մէվգըր իճրատէ գօ . եաճագ մէրթէպէ սէրվէթէ մալիք պուլունուպ տա , խըր . սըղըղղա միւհիթաճ օլմամանըղտան նէշէթ իթմիլ տիր , վէ պու հալէ իսէ , կէրչի , սէնին թարիղինտէ պուլունան ղէն . կինիլէր , նամուս վէ սօղըրուլուգ իւզըն եաշամաղըղ իս . մինի վիրմէքատ իսէլէր տէ , եանըլ աըր , չիւնքի , սէր . վէթլէրի պիթտիկի կիպի , նամուսսուղճա թարիղլէրէ սիւ . լուք իտէճէքլէրինտէ չիւրհէ եօգ տուր , նասըլ քի թաս . տիգի քէնտի իւղէրինիղտէ կէօրիւլմիւշ տիր . շէյլէ քի , րարալարը պիթիրտիկինիղտէ , էվվէլ էմիրտէ , նէզաքէթ վէ աերպ տէնիլէն ֆէրայիղի րաֆա գօեուպ , պատէհու ալչաղըղգ տէրէճէսինէ դատար ինմիշսինիղ տիր , վէ օն . տան սօնրա տախի , ճիւրմ ու ճիւնհաեր վէ ազըպէթ . քեար տա օաթթէքեարըղը պիլէ իրթիքեապ իթմիշսինիղ տիր . . . իշթէ էօմրիւնիւղիւն իլք ֆասըլ պէյլէ կէշմիլ տիր . . . վէ պունտան սօնրա կէշիրէճէք օլտուղունուղ պօղուգ պիր էօմրէ նիսպէթլէ իսէ , մէղքիւր կէշիրմիլ օլ . տուղունուղ էօմրէ , կիւղէլ վէ թէմիղ պիր էօմր նաղա . րըյլա պագըլսա ճայիղ տիր . . :

— Էկէրչի թէպտիլի ախլագ ու մէսլէք իթմէյիպ տէ , եինէ քէլ էվվէլտէվամ իտէճէք օլուր իսէմ , սէյլէտիկինիղ քէք սօղըրու տուր , պէն քէնտիմ տախի իդրար իտէրիմ , հալ պու քի , թէպտիլի ախլագ ու մէսլէք իթմէքիկէ նիյ . եէթ իթմիլմ տիր . . . էվվէթ , բէտէրիմ , պու պէյլէ տիր , իթիմատ իտինիղ սէյլէտիկիմէ . . . վէ էյլէ օլմա .

սընը եէմին իլէ տախի վատ ու պէնան իտէրիմ սիղէ :

— Խայր , սիղ ասլա թէպտիլի ախլազ ու մէսլէք իթմէ եէճէքսինիլ տիր . . .

— Փագաթ . . .

— Խայր , սիղ թէպտիլի ըէվլիչի հալ իթմէ եէճէքսինիլ տիր . . . Արթըզ պունտան պէօյլէ սիղ , էվվէլլէրի կիպի , պիւյիւք պիւյիւք ճէմիյեթլէր իչինէ կիրէմէյիպ , իլլաքեաֆֆէսինատէն տախի թարտ իտիլէրէք , էն զիեատէ սէֆիլ ատէմլէրին վէ արապիլ թագըմլարբնըն թարիզլէրինի թութաճագ , վէ անլէրին իչէրինէ աթըլաճագսընըզ տըր , չիւնքի պունտան պէօյլէ , հէր հալտէ խըրսըզլըզա պաշլաեաճագսընըզ տըր . . . վէ իպթիզա իթտիկի թագա.տիրտէ , ատամ տախի էօլտիւրէճէքսինիլ տիր . . . էվվէթ , էվվէթ , իլթէ սիղին իսթիգ պալինիլ անճագ պունլարտան իպարէթ օլաճագ տըր :

— Ատամ էօլտիւրմէքլիկէ գատար չըգըչաճագմընըմ տըր . . . քիմ , պէ՛ն մի . . .

— Էվվէթ , սիղ քէնտինիլ , չիւնքի թապիաթընըզտա ալլազլըզ , գօրգագլըզ (վատութիւն , լաչթէ) վար տըր , էօլմէքտէն իսէ , նամուսսուզ սուրէթտէ եաչամագլըզը տահա զիեատէ իւսթիւն թութմուշսունուզ տուր . . . վէ էօյլէ պիր կիւն տէ օլաճագ տըր.քի , իչլէ եէճէկինիլ ճիւրմ ու ճինայէթլէրին ճէզալարընտան գուրթուլմագլըզը , սա.յիլլէրի էօլտիւրմէքլիքտէն զիեատէ իւսթիւն սաեաճագսընըզ տըր : Հալ պու.քի , պու պէօյլէ օլմամալը տըր , եանի օլմասընը իսթէմէմ , վէ հէմտէ օլմամեաճագ տըր . . . Հէլէ համտ օլսու.քի թամ վագթինտէ կէլիպ եէթիշտիմ , հիչ տէկիլ իսէ , արթըզ պունտան սանրասը իչին , ալէմ նէզտինտէ , իսմ ու շէօհրէթլիմի , լէքէյի պէտնամիտէն իսլաա իլլէմէլիյիմ . . . էվվէթ , արթըզ պէն պու հալէ պիր նէթիճէ վիլրմէլիյիմ . . .

— Ամա՛ն բէտէրիմ , նա՛սըլ նէթիճէ վիրէճէքսինիլ տիր . . . նէ՞ Եաքաճագսընըզ տըր . . . նէ՞ տիմէք իսթէ .

մէքտէսինիզ . — տէյի պաղըրտը Ծլօրէսթան , բէտէրի լէհ-
ճէսինին կիթտիքճէ տահա զիեատէ հէյպէթամիզ , վէ
տահա զիեատէ պօղուգ պիր հալ քէսպ իթմէքտէ օլտու-
ղունու կէօրաիւկիւնտէն , քէնտիսի տէ , տահա զիեատէ
տիւչարը խէվֆ ու հիրաս օլարազ :

Պու հէնկեամտէ պիրտէն պիրէ , վէ չիտտէթլի պիր սու-
րէթտէ օլտուղու հալտէ , օտա գարուսու տուր վուրու-
տու , վէ Ծլօրէսթան կիտիպ աչմադ , վէ օլ միւնասէպէթ-
լէ տէ , մէղքիւր պատիի հէյպէթի օլմագտէ պուլունան
մէնզարէտէն դուրթուլմուշ օլմագ նիյեթթիյլէ , հարէքէթ
իյլէտի իսէ տէ , անինտէ բէտէրի , տէմիրտէն պիր էլ իլէ
թութարճասընա , սըղը սըղըեա մէրդումուն դօլունտան
թութտու , վէ ,

— Բիմ տիր օ , — տէյի մէրդում սիւալ իյլէտի :

— Հիւքիւմէթ (վէ եախօտ դանուն) նամընա օլարազ
խապէր վիրիրիմ քի աչմալընըզ . . . էվվէթ , աչընըզ գա-
րուսու . . . — տէտի տիշարսան պիրի :

— Տիմէք տիր քի , ագճէսինի վիրիպ տէ դուրթարուր-
ղըմ գալպ քեաղըտ եալընըզ պիր թանէ տէկիլ իմիշ , տի-
շարտա տահա վար իմիշ , էօյլէ մի , — տէտի գօնթ հիտ-
տէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ , ֆադաթ , հէմ եալաշճա սէօյ-
լէեէրէք , վէ հէմ տէ տէհչէթէնկիլզ պիր սուրէթտէ օլ-
լունուն եիւզիւնէ պադարազ ,

— Խայր , բէտէրիմ . . . սիղէ եւմինէր իտէրէք սէօյ-
լէրիմ քի , մէղքիւր քեաղըտ սօն քեաղըտ իտի , օնտան
պաշգա պուլունմագտա տէկիլ տիր , — տէտի Ծլօրէսթան
թէհի եէրտէ դօլունու բէտէրինին զապթընտան դուր-
թարմահա չալըշարազ :

— Գալանին նամընա օլարազ . . . գարուսու աչմանըլը
թալէպ իտէրիմ . . . — տէտի թէքրալէն պիր ատէմ տի-
շարտան ,

— Նէ իսթէրսինիզ , — տէյի սիւալ իթտի իսթիեար
իչէրտէն :

—Պէն պիր բօլիս գօմիսերիյիմ, վէ պիր էլմաս խըր-
սըզլըղլնա տայիր թահարրիեաթ իճրա իյլէեէճէկիմ
տիր. մէզբիւր խըրսըզլըղտան տօլանը, Մ. աը Սէն-Րէմի
նամընա օլարագ իթթիհամ իտիլմիշ տիր... Տալանը օ-
լան զաթ էլմասը Մ. Պօտօէն օլուպ, վէ իսպաթ ու տէ-
լայիլէ մայիք պուլունտուղունու տախի իտտաա իյլէմէքտէ
տիր, իմտի, էֆէնտի, էկէրչի գարուեու աչմուլ իսէ-
նիլ... գըրարագ ճէպրէն իչէրի կիրմէքլիկէ մէճպուր օ-
լաճաղըմ տըր:

—Թամամ, իշթէ սէօյլէտիկիմ, թա չիմտիտէն կէլտի
չըգտը... մէկէր իսէ սիլ իսթիգպալէ պէրլէմէյիպ, խըր-
սըզլըղա չիմտիտէն տախի պաշլամըշսընըղտըր... — տէտի
եալաշ պիր սէս իլէ սէօյլէեէրէք, — պէն զաթէն սիլի էօլ-
տիրմէք նիյեէթիլէ կէլմիշ իտիմ... հայը՜ֆքի կիճ գալ-
միլ վէ պօշա վագըթ կէչիրմիշ օլտում...:

—Պէնի էօլտիրմէք իչին մի կէլտի իտինիլ:

—Իսմ ու շէօհրէթիմի բայիմալ իթմիշսինիլ տիր, ար-
թըգ պունա պիր նիհայէթ վիրիլմէլի տիր. պէն պիր չիֆթ
տապանճա կէթիրմիշիմտիր, վէ իշթէ եանըմտա տըր...
չիմտի սիլ անլէրտէն պիրինի ալարագ, վէ պէյնինիլէ սը-
դարագ, քէնտինիլի թէլէֆ իյլէմէլիսինիլ... էմմա, է-
կէրչի սիլ քէնտինիլ եամաղ իսէնիլ, պէն քէնտի էլիմ-
լէ սիլի էօլալարմէլիեիմ, վէ հէրքէսէ տէ, հիճապընտան
նաչի, տիւչարը մէյեուսիյեէթ օլմուշ, վէ էօմրիւնէ գաւտ
իյլէմիշ տիր տիմէլիլիմ:

Դօնթ պունու հէյպէթամիլ պիր ֆիւթուրսուղլուղլա
սէօյլէտիկիլէ պէրապէր, պօշտա պուլունմագտէ օլան է-
լիլէ ճէպլինտէն պիր տապանճա տըր չըգարտը, վէ օլ-
լունա թագտիմ իտէրէք:

—Հայտէ պաղալըմ... ալընըղ, վէ էկէրչի ալաղլը-
ղը գապուլ իտէնլէրտէն տէկիլ իսէնիլ, չէքիպ քէնտինիլի
թէլէֆ իտինիլքի, զուհուրա կէլմիշ օլան, վէ տահա տա
կէլէճէք պուլունտան բէզալէթլէրէ պիր նիհայէթ վիրմիշ
օլալըմ:

Ֆլորէսթան, քէնտուկի բէտէրինին էլինտէն գուրթար. մագլըղա թէքրարէն թէհի եւրտէ չալըշտըգտան սօնրա, մէրգումուն հէյպէթինտէն նաչի, քէնտուկի շաշըրդ, վէրէնլի աթարագ, հէման արգասը իւզէրինէ երզըլըպ եաթը վիրտի:

Վէ բէտէրինին տէհէթլու սուրէթտէ պագըշարըն. տան, գաթան գալպինտէ պիր էսէրի ըրգգաթ հասըլ օլմանաճաղընը անլատըղընտան,

— Աման բէտէրիմ . . . — տէյի պաղըրտը:

— Չարէլէր հօգ տուր, մութլագա էօլմէլիսին:

— Նէտամէթ կէթիրմէքտէյիմ, արթըգ թէօլպէնէ կէլմէքտէյիմ . . .

— Բէք կիճ գալմըշսընըղ տըր . . . իշիտի հօրմուսու. նուղ . . . զաթէն գարուեու տա զօրլամագտա տըրլար . . .

— Պէն քէնտի գապահաթլարըմըն ճէղալարընը վէ է. ճիրլէրինի չէքմէքլիկէ հազըրըմ . . .

— Շիմտի իչէրի կիրէճէքլէր տիր . . . հայտէ, նափլէ եւրտէ սարֆը էվգաթ իթմէեէլիմ . . . էլէ կէչիպ տէ խըր. ղըղըրգ իլամընը կիյինմէգտէն էվվէլ, մութլագա քէնտինի թէլէֆ իյլէմէլիսին, եօգսա, պէն քէնտիմ էօլտիւրիւր պիթիրիրիմ, անլատըն մը:

— Աման, լութֆ իտինիլ, ինսյէթ իտինիլ . . .

— Շիմտի գարուեու աչաճագլար տըր . . . վէ սէպէպ տէ սէն օլմուշ օլաճագսըն տըր . . .

Պունուն իւզէրինէ, գանթ էլինտէքի տապանճտեը օլլունուն կէօքսիւնէ տօղրու թութու:

Պու արատա, տիշարտան կէլմէքտէ օլան բաթըրտըլարտան, հէման ճիւղի պիր վագըրթտան, օտա գարու. սունուն, նիհայէթքեար տահանամահարագ աչըլաճաղը անլաշըլմագտա իտի:

Ֆլորէսթան արթըգ քէնտի սէլամէթինտէն գաթի իւ. միտ օլտու:

Պագաթ պիրտէն պիրէ եիւղիւնտէ, մէյեուսիյէթ.

պախշ պիր դարտոր էսէրի միւշտհէտէ օլունմաեա պաշլա-
տը, վէ մէրգում, արթըգ բէտէրինէ գաշըր գօեուպ տա
ուզրաշմագլըգ իսթէմէտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն
մէթանէթ վէ թէսլմիյեթ իւզրէ սէօյլէեէրէք,

— Եւ՝ բէտէրիմ, հագգընըգ վար տըր... էվվէթ,
էօյլէ տիր, քէնտի էօմրիւմէ գաստ իլէ, արթըգ պէն պու
րէզալէթէ պիր նէթիճէ վիրմէլլիւմ, վիրինիլ շու տա-
պանճաեը պանա պագաեըմ. պու գատար նամուսուղլուգ
արթըգ քեաֆի տիր. վէ արթըգ պունտան պէօյլէ եա-
շամագլըգ պէնիմ իշին հարամ տըր, չիւնքի, հէմիշէ պիր
հալէթի բիւր նէքպէթ իւզրէ պուլունաճաղըմտան, էօմիւր
իսմինի վիրմէքլիք պիլէ ճայիլ օլմաեաճագ տըր: էվվէթ,
վիրինիլ շու սիւհաշը պանա տա, վէ պագընըգ քի, սահիհէն
պէն օլ սիգին զանն իթտիկինիլ ալլագլարտան վէ եախօտ
գօրգ ագլարտան մը իմիշիմ տիր. — վէ, մէրգում, էլինի
մէղքիւր տապանճաեա տօղրու ուզաթտը. — ֆագաթ, եւ՝
բէտէրիմ, սիլտէն պիր նիեաղըմ վար տըր... պարի եա-
լընըգ անըն գապուլինէ լութֆ ու քէրէմ իյէ յինիլ...
պարի եալընըգ զ թէսէլլիեի պէնտէն էսիրէմէնինիլ, վէ
օ տա պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, իլլա պիր քէրրէ էլինի-
ղի թուլթուպ պուս իտէրէք, վէ էվլատըգ պօրճուսու իֆա
կիլէեէրէք, ատիյեէօ տիմէքլիք իգպալ ու շէրէֆինէ նա-
յիլ պուլլուլմագլըղըմ տըր, — տէտի Ֆլօրէսթան:

Մէրգում պունլարը սէօյլէտիկի վագըթտա, տօգագ-
լարնտա հասըլ օլան տիթրէյիշտէն, բէնկինտէ տէրքեար
պուլունան սօլկունլուգտան, վէ քէնտի լէհճէսինտէ կէօ-
րիւլէն ալթիւսթիւքտէն, էօյլէ պիր նաղիք վէ ուլու տա-
գըգատա, գալպինտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան խէլէճանը
աղիմի անլաշըլմագտա իտի:

— Պարի, սահիհէն քէնտի էվլատըմ օլմուշ օլսա իտի...
— տէտի գօնթ քէնտի ֆիքրինտէն տապանճաեը մէրգումա
վիրտիկի վագըթտա տիւշաղը տէհշէթ վէ թէրէտտիւտ
օլարագ: — էկէրչի սահիհէն քէնտի էվլատըմ օլմուշ օլսա

իտի , պէջլէ պիր ֆէտաքեարլըդ նէզտինտէ , պու մէրթէ . պէլէրտէ տիւչարը թէրէտտիւտ օլմազ իտիմ . . .

Օտա գաբուսունուն պիր խայլիճէ զօրլատըմագտէ օլմասընտան , հէման եագընտա արթըզ աչըլաճաղը անլաչըլմագտա իտի :

— Սման բէտէրիմ . . . կիրմէքտէ տիրլէր . . . Օֆ , արթըզ շիմտի բէք էյի անլամագտաեւմ քի , պու հալտէ եաչամագտան իսէ , էօլմէքիք չօդ էյի տիր , պիւյիւք պիր նիյմէթ տիր . . . թէչէքքիւր իտէրիմ . . . էվլէթ , թէչէքքիւր իտէրիմ . . . լաբին , պարի հիչ տէկիլ իսէ , շու էլինիի հիմմէթ իտինիլ , վէ քիւլլի ճիւնհա վէ գապահաթ . . . լարմը տա աֆվ էյլէյինիլ :

Գօնթ հէր նէ գատար , բէք սէրթ եիւրէքի պիր աւտէմ իտի իսէ տէ , արթըզ օլ արատա , օղլունուն սէջլէտիկի պու լագըրտըլարա տաեանամաեարագ աճըմաեա պաչլատըղընտան ,

— Բէք էյի , հալտէ աֆվ իտէրիմ սիզէ . . . — տէտի :

— Սման բէտէրիմ . . . իշթէ գաբու աչըլմագտա տըր . . . պարի սիզ կիտիպ գարչըլաեընըզ . . . վէ ալըգօեունըզ , չիւնքի , սիզտէն հիչ պիր շիւբհէ իթմէզլէր . . . Վէ պունու պէջլէ եաբմագըղընըզտա էլզէմ տիր , չիւնքի պիր քէրրէ իչէրի կիրտիքլէրինտէ , տօղրու կէլիպ պէնի թուլթաճագլարընտա , վէ էմի ու միւրատընըզը իճրա իթմէքլիկիմի տէ մէնն իտէճէքլէրինտէ շիւբհէ եօգ տուր . . . Ստիյեէ . . .

Պիր տէ եանտաքի տայիրէեէ , տիչարտան կիրմիչ պիր չօդ ատամլար աեագլարը սէսլէրի իշիտիլմէկէ պաչլատը :

Ֆլօրէսթան տապանճանըն աղզընը սինէսինէ տաեաթտը :

Տապանճա աթէչլէնտի , վէ իխթիեար պու հալի կէօր . . . տիւկիւ կիպի , էջլէ պիր տէհէթլու մէնղարէեի թէմաչա էյլէմէք իսթէմէտիկինտէն , եիւզիւնիւ պաչգա թարաֆա չէվիրէրէք , պիր շիթապ իւզրէ քէնտույի սալօնտան տիւչարը աթտը , վէ անինտէ սալօնուն գաբուսու բէրտէլէրի արգասընտան գաբաթըլտըլար :

Բօլիս դօմիսէրի, պիր թարափտան տապանճանըն սէ-
սինի իշիտիպ, վէ պիր թարափտան տախի դօնթուն ըէն-
կի աթմըշ օլմասընը, վէ քէնտույի շաշըմըշ պիր հալտէ
պուլունմասընը կէօրիւնճէ, պիրտէն պիրէ գարունուն
էշիկինտէ տուրտու, վէ մայեթթինտէ պուլունան մէէմուր-
լարա, իւէրու կիթմէսինընր տէյի իշարէթ իյլէտի:

Բօլիս դօմիսէրի, Պօայեէտէն, վիգօնթուն քէնտի բէ-
տէրի իւէ պիրլիքտէ իշէրուտէ պուլունմասընը խապէր
ալտըգտա, վուգուի հալի անլատը, վէ մէգքիւր քէտէրի
աղիմինտէն տօլաեը, մէրգուժ հագգընտա հիւրմէթ ու-
րիայէթ իւզրէ պուլունարագ, իզհարը էսէֆ իյլէտի:

— Հէյ վահ, էօլտիւ... — տէյի պաղըրտը գօնթ էլ-
լէրիյլէ երւղէրինի դաբաեարագ... — էվվէթ, էվվէթ, բէն-
չէյի էճէլէ՛ տիւշտիւ... — տէտի մէրգուժ թէրրարէն վէ
տիւշարը քէտէրի աղիմ օլարագ: — Ատալէթ իղթիղասըն-
ճա, պու պէօյլէ օլմալը իտի... կէրչի նամուսուզլուգ
իւզրէ եաշամագտան իսէ, էօլմէքլիք տահա էվլէա տըր...
լաքին, պու հալտէ, հէյպէթամիզ պիր հալ տիր:

— Էֆէնտի... — տէտի դօմիսէր չէնտ տագըգա սիւ-
քիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա էլէմնաք պիր սուրէթ-
տէ սէօյլէեհէնք, — պարի հիշ տէկիլ իսէ, քէտէրամիզ
պիր մէնզարէտէ հազըր պուլունմագտան իսէ, պըրագըպ
կիթսէնիզ տահա իյի օլուր... չիւնքի, քէնտի վաղիֆէմ
իգթիղասընճա, չիմտի պուրատա, տահա զիեատէ էլէմ-
պաիշ պիր մէէմուրիյեթ իճրա իթմէքլիկէ պօրճլու պու-
լունմագտաեըմ:

— Հագգընըզ վար տըր, էֆէնտի, — տէտի Մ. աը Սէն-
րէմի. — վէ էլմասը չալտըրան զաթա կէյինճէ, ոիզ անը,
պանքէր Մ. Տիւրօնուն եանընա կէօնտէրէպիլիբօինիզ:

— Բէք ալէա, բէք թանըլմըշ պիր զաթ տըր, վէ մա-
ղաղասը տա Ռիշլիէօ սօգաղընտա տըր, էօյլէ տէկիլմի... —
տէյի ճէվապ վիրտի դօմիսէր:

— Աճապա չալընան էլմասլարըն գըյմէթլէրի՝ նէ իմիշ:
Ե.— 54

— Օթուղ պին ֆրանդըդ գատար . . . էֆէնտի, մէղքիւր
էլմասլարը սաթըն ալմըշ օլուպ, վէ խըրսըղըղը տա դա-
հիրէ չըգարան ատամ, էվլատընըզա օլ գատար պիր մէպ-
լաղ վիրմիշ տիր . . . :

— Պունուն տախի պէտէլինի, պէն քէնտիմ էօտէրիմ,
էֆէնտի . . . Սիղ սէօյլէկինիղ էլմասընեա, եարըն տէկիլ
օլ պիր կիւն պանըկըրիմն եանընա կէլսին տէ, պէն անըն
իլէ ուղլաշըրըմ :

Գօմիսէր թէվաղու իւղրէ պաշընը էյտի :

Գօնթ պըրադըպ տիշարը չըգտը :

Մէրգում տիշարը չըգտըգտան սօնրա, դօմիսէր, մէէ-
մուլի խարիճինտէ պուլունան մէղքիւր մէնղարէտէն տօ-
լանը աշուրի մէրթէպէ միւթէէսսիր պիր հալտէ պուլուն-
տուղու թաղաիրտէ, եավաշ եավաշ, դարուուու բէրտէ-
լէրի աշաղը ինմիշ պուլունան սալօնա տօղրու կիթաի :

Վէ էլէմուք պիր հալտէ օլտուղու թաղաիրտէ, մէղ-
քիւր բէրտէլէրի դալտըրտը :

— Ա, պուրատա հիշ քիմնէ եօգ տուր . . . — տէտի մէր-
դում եիւքսէք սէս իլէ սալօնուն տէօրթ թարաֆընը կէօղ-
տէն կէչիրտիրտէն սօնրա, ատէմ վուրուլմասընա տայիր
հիշ պիր էմարէ էսէրի կէօրէմէեէրէք :

Պատէհու, մէրգում, տիվարտա եարըլմըշ օլան կիլլի
վէ ուֆադ պիր գարուեու կէօրտիւկիւնտէն, տօղրու օ-
րաեա գօշտու :

Մէղքիւր գարու իսէ մէրտիվէն թարաֆընտան քիլիթ-
լէնմիշ իտի :

— Տիմէր տիր քի, պունտա պիր տէսիսէ վուղու պուլ-
մուշ տուր . . . մէրդում պոռ գարուտան ֆիրար իլէմիշ
օլմալը տըր, — տէյի պաղըրտը մէրգում գօմիսէր հիա-
տէթլէնէրէք :

Ֆիլվաղը տա էօյլէ օլմուշ իտի . Ֆլօրէսթան, բէտէրի
նէղտինտէ, հէր նէ գատար տապանճանըն աղղընը սինէ-
սինէ տաեաթմիշ իսէ տէ, սօնթատան պիր ուսթալըգ իճ-

րասըյլա , դօլթուղու ալթընտան ալթըյլա ալթըյլա , վէ հէ-
մանտէմ օլ բաթըրալ վէ օլտիւման արասընտա , մէգըիւր
գաթուտան տլէթթաճիլ ֆիլար իթմիշ , վէ հաթթա գա-
րուեու տա արգասընտան գաթամըշ իտի :

Հէր նէ գատար դօնաղըն տէօրթ թարաֆընը , քէմալի
ղայրէթ վէ տիգգաթ իւղրէ արատըլար իսէ տէ , միւմքին
օլուպ պուլամատըլար :

Ձիւնքի մէրգում , բէտէրի իլէ գօմիսէր լագըրտընա
թութուլուգլարընտա , ֆուրսաթ պուլարագ , տէրագապ
աշաղքի միւսաֆիր օտասընա ինմիշ , վէ օրատան լիմօնլուգա
կէլմիշ , օրատան տա թէնհա եօլա շըգմըշ , վէ նիհայէթ
քէնտույի Շանգ-էլիգէ նամ մէյտանէ աթապիլմիշ իտի :

Հալ ու վագըթլարը եէրինտէ օլանլար իլէ սահիպ սէր-
վէթէր հագգընտա նագշ ու պէեան իյլէտիկիմիլ իշպու
պատիի նէֆրէթ օլան մէնգարէ , շայեանը թէէսսիւֆ տիր ...

Էօյլէ օլմասընը , կէրչի պիլ տաթի պիլմէքտէյիլ , լա-
քին , չի՛ չարէ քի , պու տաթի պիր սահիհիք տիր , վէ պու
տա ուլում ու ֆիւնուն վէ թաալիմ ու թէրպիյէննիննօղ-
սանընտան նէշէթ իյլէմէքտէ տիր , շէօյլէ քի , պիլիւք պիր
պէապաթլըղ օլաուղու հալտէ , պէնկինլէր տաթի , քէն-
տիլէրէ կէօրէ , տիւչարը սէֆալէթ օլմագտա , վէ ճիւրմ
ու ճինայէթլէրտէ պուլունմագտա տըրլար :

Ին դիեատէ չօգ վէ էն դիեատէ պատիի թէէսսիւֆ օ-
լաճագ ֆէնալըգլար , օլ նագշ ու պէեան իյլէտիկիմիլ
պիհուտէ վէ պուտալաճա իսրաֆլար եիւզիւնտէն հու-
սուլէ կէլմէքտէ տիրլէր , վէ մէգըիւր իսրաֆլար , տայի-
մա , խարապիյէթի , ատէմի րիայէթի վէ մէղէլլէթի , վէ
հաթթա ալագլըղը վէ նամուսուղլուղու մուճիպ օլմագ-
տա տըրլար : Պու եօլտա պատիի էսէֆ վէ մուսիպէթ օլ-
մագտա օլան մէնգարէլէրի կէօրմէքլիք ... պիլիւքիսի-
նիլ նէեէ պէնգէմէքտէ տիր , ֆիլիսընմիշ վէ չիւէքլէն :

միշտ պիր պուղտայ թարւաւընըն, պօշ եհրտէ պիր թա-
զըմ եապանի հայվանլարըն կիրիպ տէ չըզնաեարագ խա-
րապ իթտիքլէրինի կէօրմէքլիկէ պէնդէմէքտէ տիր:

Շիւքհէսիզ օլարագ, միրասա գօնմագլըզ, վէ էմվալ
ու էմվաքէ սահիպ վէ միւթէսարըրլիք օլմագլըզ, հէմ պօ-
ղուլմագլ պիր գախտէ տիր, վէ հէմ տէ մուգատտէս պիր
հագգ սանըլմըշ տըր վէ սանըլմագ տըր . . :

Կէրէք դազանըլմըշ օլան վէ կէրէք իրսիյեէթ եիւզիւն-
տէն էլտէ իտիլմիշ պուլունան զէնկինլիքլէր սայէսինտէ
զուհուրա կէլմէքտէ օլան սիւս ու տարաթլար, վէ խորաֆ
ու լալթանաթլար, օլ հիսապսըզ, եանի էհսպինին գըսմը
աազամը պուլունան ֆադըր ու պիշարէլէրին կէօղլէրինի
վէ կէօնիլլէրինի, պիլա միւճազաթ դալարագ գըրմագտա
վէ գտմաշտըրմագտա տըրլար, վէ էօյլէ եարմագլըզա տո
միւգթէտիր օլմագլար տըր:

Պիր խայլի վագըլթլար տահա, պու մուճիպի հէյպէթ
վէ տէհչէթ պուլունան հալ, եանի միլէօնլար սահիպի օ-
լան Սէն-Բէմի իլէ, միգտարի քիֆայէտէ պիր դուլու էթ-
մէք բարասը թէտարիքինէ պիլէ միւգթէտիր օլմանան
էլմաս չարիճըսը պիշարէ Մօրէլին պէյնինտէ տէրքեար
պուլունան ֆարգը ազիմ, պագը գալապիլէճէք տիր:

Փագաթ, մատամ քի, մէգըիւր հիւքմիւնիւ եիւրիւթ-
մէքտէ օլան ֆարգը ազիմէր, գալանին նէղտինտէ տախի
մուգատտէս սանըլմագտա, վէ հիմայէ օլունմագտա տըր-
լար, օլ սէրվէթի ճէսիմէլէրէ մալիք պուլունմագտա օ-
լանլար, տօղրուլուգ, էհլի ըրղլըզ, գանաաթ էհլիլի, վէ
չալըչմագ եօլունաա աղու, ղայրէթ, վէ ճէսարէթ ճի-
հէթլէրինտէն պաշգա պիր սէրվէթէ սահիպ պուլունմա-
եան ֆագլըլար վէ էսնաֆլարա, պէր սուրէի ճանէլիլի
գէսալ պուլունմագտա տըրլար:

Իսթէր հագգանիյեէթ ու ատալէթ, իսթէր հագգանի-
լիւնիլի, վէ եախօտ իսթէր մէնֆաաթլը ճէմիյեէթի պէշէ-
րիյեէ նօղթալարընտան պագըլտըղը թագտիրտէ, պիրինտէ

պուլունան պիւլիւք պիր սէրվէթէ, տէկիլ պաշպա պիր նա-
զար, իլլա, միւսթաիտ, միւտէպպիր, սահիպ պասիրէթ,
խտարէեէ միւզթէտիր, եանի իսրաֆի իթմէզ, ֆադաթ,
ույուվվի ճէնապ վէ սախապէթ նէ խուուկինի թանըր պիր
ատէմէ թէսլիմ վէ իհալէ գըլընմըշ պիր մէպալիդի իրսիյ-
եէ նազարըյա պագըլմալը տըր. շէօյլէ քի, մէրգումուն
պօրծու, թահթը թէսարրուֆունտա պուլունան սէրվէթի
մալիւմէեի, ֆայիտէտար գըլմագլըգ, արթըրմագլըգ,
պօշտա սուրտուրմաեըպ իշլէթմէքլիկի, վէհասըլ թարիդը
թարագդը, թէգատտիւմ, իսլահաթ, սէատէթի հալ, վէ
րահաթը պալ եօլլարընտա իսթիմալ իյլէմէքլիկի պիւմէք-
լիքտէն իպարէթ օլմալը տըր:

Վագաա, պաղը քէրրէ, պու սէօյլէտիկիմիզ հալ տա-
խի կէօրիւլմէքտէ տիր, ֆադաթ, բէք նատիր իւլ էմալ
օլտրագ կէօրիւլմէպիւմէքտէ տիր:

Նիշէ վէ նիշէ տէլիգանլըլար, սայքի Սէն-Րէմինին թա-
րիգինի թութմագտա տըրլար: Պունլար, հէնուզ եիկիրմի
չաղլարընտա օլտուգլարը թագտիրտէ, նիշէ քիւլլիյէթլի մի-
րասլարա գոնմագտա, վէ մէգքիւր զէնկինլիքլէրի, իշիլ-
լիքտէ, ալարալըգտա, թէնպէլլիքտէ, վէ իմրարը էվգաթ
իթմէքլիկէ չալըշմագլըգտա, վէ նիհայէթ, կէրէք քէն-
տիլէր, վէ կէրէք սայիրլէր իշին, քէնտի բարալարընը,
կիւզէլ վէ ֆայիտէլի եօլլարտա սարֆ ու իսթիմալ իյլէմէք-
լիկի պիւմէտիքլէրինտէն, ֆիսդ ֆիւճուր եօլունտա թէլէֆ
իյլէմէքտէ տիրլէր:

Վէ սայիր պիր թագըմ տա վար տըրքի, իշլէրճէ տա-
յիմա պիր թէպէտտիւլաթ պուլունամասընը կէօրէրէք, էլ-
լէրինտէ պուլունան սէրվէթի ղայպ իտէրլէր տէյի գօրգ-
սուղլարընտան, հիշ պիր իշէ եարաթմագսըզըն, վէ քիմ-
սէնին մէնֆաաթընը մուճիպ օլմագսըզըն, թէհի եէրտէ
սագլամագտա, վէ օլ գատար տա թամաքեար օլմագտա
տըրլար քի, ճիմիլիք վէ միսկինլիք տէրէճէսինէ ինմէքտէ
տիրլէր:

Վէ պիր իւշիւնճիւ թագըմ տա վտը տըր քի , հաղըր բարանըն աուրաուդճա եքսիլիպ թիւքէնէճէկինի պիլտիք-լէրի կիպի , էլլէրինտէն միւֆիտ վէ կիւճ պիր իշ կէլէմէնէ-ճէկինի տալի պիլտիքլէրինտէն , եա ալտանըպ զանարապ , վէ տէ եախօտ աբսըղլար իլէ չարդընլար տօլապլարընա տիւշերէք , տայիմա թէհլիքէ իւզրէ պուլունան , վէ ախ-լազը հասէնէնէ տէ մուղայիր օլան ֆօնտօ վէ դումար օ-եունլարընա կիրիշերէք թէլէֆ իյլէմէքտէ տիրէր :

Ղարիպ եէրի շուրտսը տըր քի , պու օեունլար , հիւ-քիւմէթլէր թարաֆընտան տա թէշվիգաթլար վէ հիմայէ-լէր պուլմագտա աըրլար :

Էվվէթ , պու պէօյլէ տիդ , վէ մէկերչի , տէրքետար օ-լան պու թարիգէ պէօյլէճէ աւվամ իաիլտիկի թագաիրտէ , տիկէր կիւնա օլմասը տա իհթիմալտէն օլապիլիւր մի :

Մէկերչի , թէճրիւպէտէն պիպէհրէ պուլունան տէլի-գանլըլարըմըզա , Խաբէյի շիւթիյէ , վէ գիւնէն ալէյի Խաբէյի ճէ-Պիւթիի գիւթիյէ իլմ ու թալիմաթընը վիրէն վէ էօյրէտէն , հիշ պիր շախա վէ եախօտ հիշ պիր հէյեթթ պսուլունմագ-տա մը տըր :

Խալլը , քիմնէ էօյրէտիպ վէ քիմնէ տէ պիր իպլէթ վիր-մէքտէ օլմասըղընտան , ղէնկին քէնտի ղէնկինլիկիլլէ ճէ-միյեթթի պէշէրիյեէ իյլնէ կէլիպ աթըլմագտա օլտուլու կիպի , ֆաղըր տա քէնտի ֆագըրըղըյա կէլիպ տիւշմէք-տէ տիր , վէ պինապէրին , նէ քիմնէ պիրինին ֆազլա պու-լունան սէրվէթինէ , վէ նէ տէ տիկէրինին իհթիւեաճաթը զարուրիյեէսինէ աիդ զաթ իտիպ տէ , թահթը նազարը թէղէքքիւրէ վէ միւթալաաեա ալմագտա տէկիլ տիր :

Քիմէսնէ , նէ իգպալ ու սէատէթ իւզրէ պուլունան-լարըն , վէ նէ տէ ֆագր ու զարուրէթ վէ պէտպաթի իւզրէ օլանլարըն , ախլազը համիտէ սահիպի օլմալարընա էհէմմիյեթթ վիրիպ տէ չալըշմագտա տէկիլ տիր :

Վաճիպէյի նէճապէթտէն օլան , վէ ֆէրպիլզի ալի-մէտէն պուլունան պու իուսուսու , թահթը նազարը տիդ-

պիւլիւք վէ բէք գուվվէթի նէթիճէլէր հուսուլէ կէլլ ճէ-
կինտէ , ասլա շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր :

Ձէնկինլէր իսէ , օլ վագըթ, գաճնդի թարիգի թէրճիհ
խէճէքլէր տիր , մէկէրյի , քէնտի ագճէլէրինի , օլ եօլտա
պիր շիրքէթէ վալ իլէ հիսսէտար եազըլլալ տա , պինլէր-
ճէ ֆամիլեալարա էյիլիք վէ ինսանիյեթ իթմիշ օլարագ,
նայիլի րահաթ ու իսթիրահաթ , վէ իդալալ ու սէատէթ
վէ մէսէրրէթ օլտուգտան պաշգա , քէնտիլէրին տախի
ֆայիտէմէնտ օլմալարընը՝ մը , եօգսա , ագճէլէրինի , պիր
թագըմ՝ լաեզգսըզ , թէհլիքէլի , վէ գուլմարա վէ ֆնտո
օեուլլարընա տայիր եօլլարտա իսթիմալ իթմէքլիկի՝ մի ,
վէ եախօտ ճիմրիլիք իտիպ տէ , հիշ քիմնէյէ պիր ֆայի-
տէլէրի թօգուլմագսըզըն , եալընըլ սէրվէթլէրի եիւղիւնէ
պագարագ սէֆա տուլմագլըզըմը , վէ տէ եախօտ , օ-
ճազլար ուտնտիւրիւճիւ սէֆիհլիքլէրէ վէ իսրաֆլարա
տալարագ , թէլէֆ իթմէքլիկի՝ մի թէրճիհ իլլէեէճէքլէր
տիր :

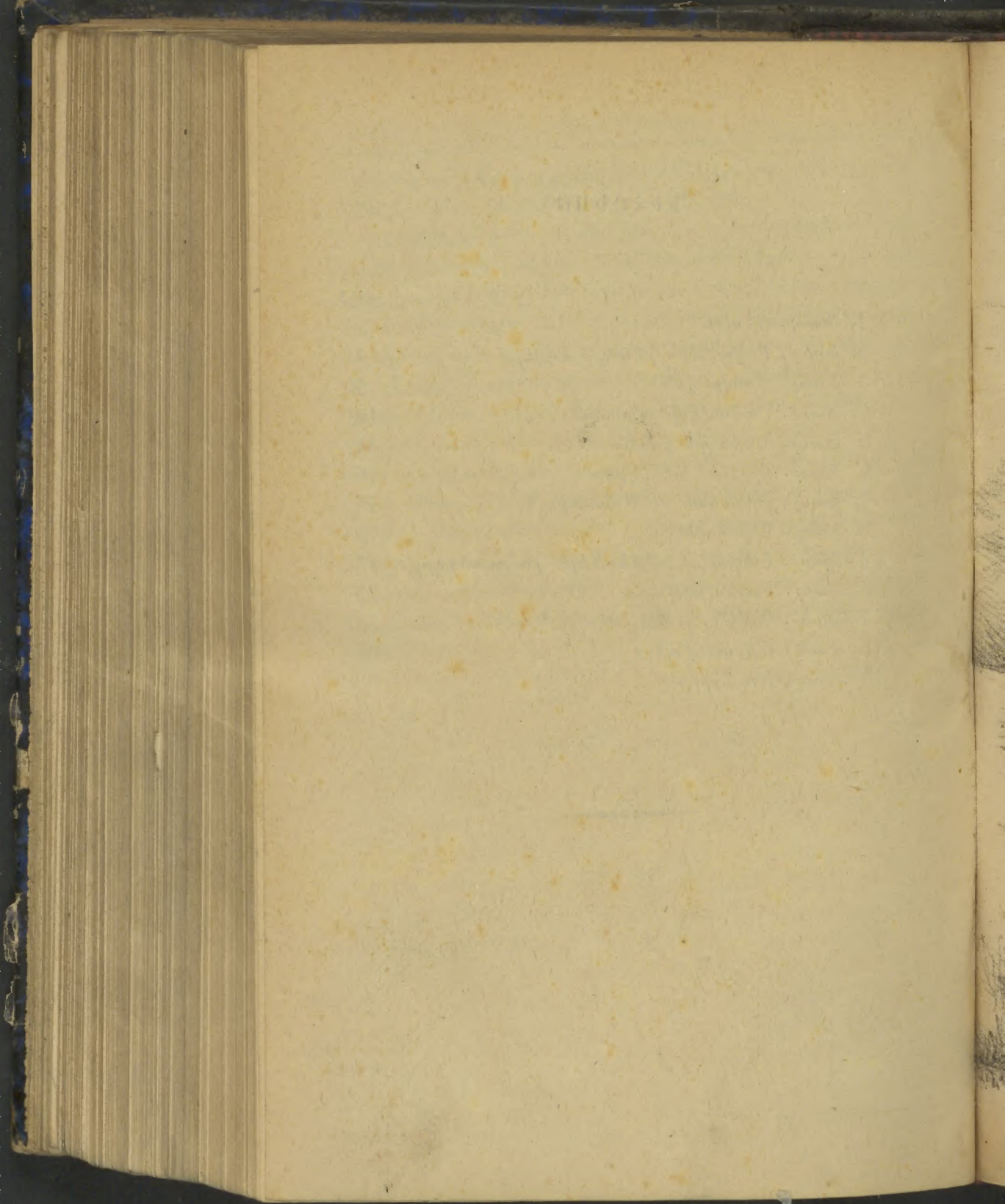
ՊԵՇԻՆՃԻ ԺԻԼՏԻՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՖԻԶՐԻՍԹ

— 0 —

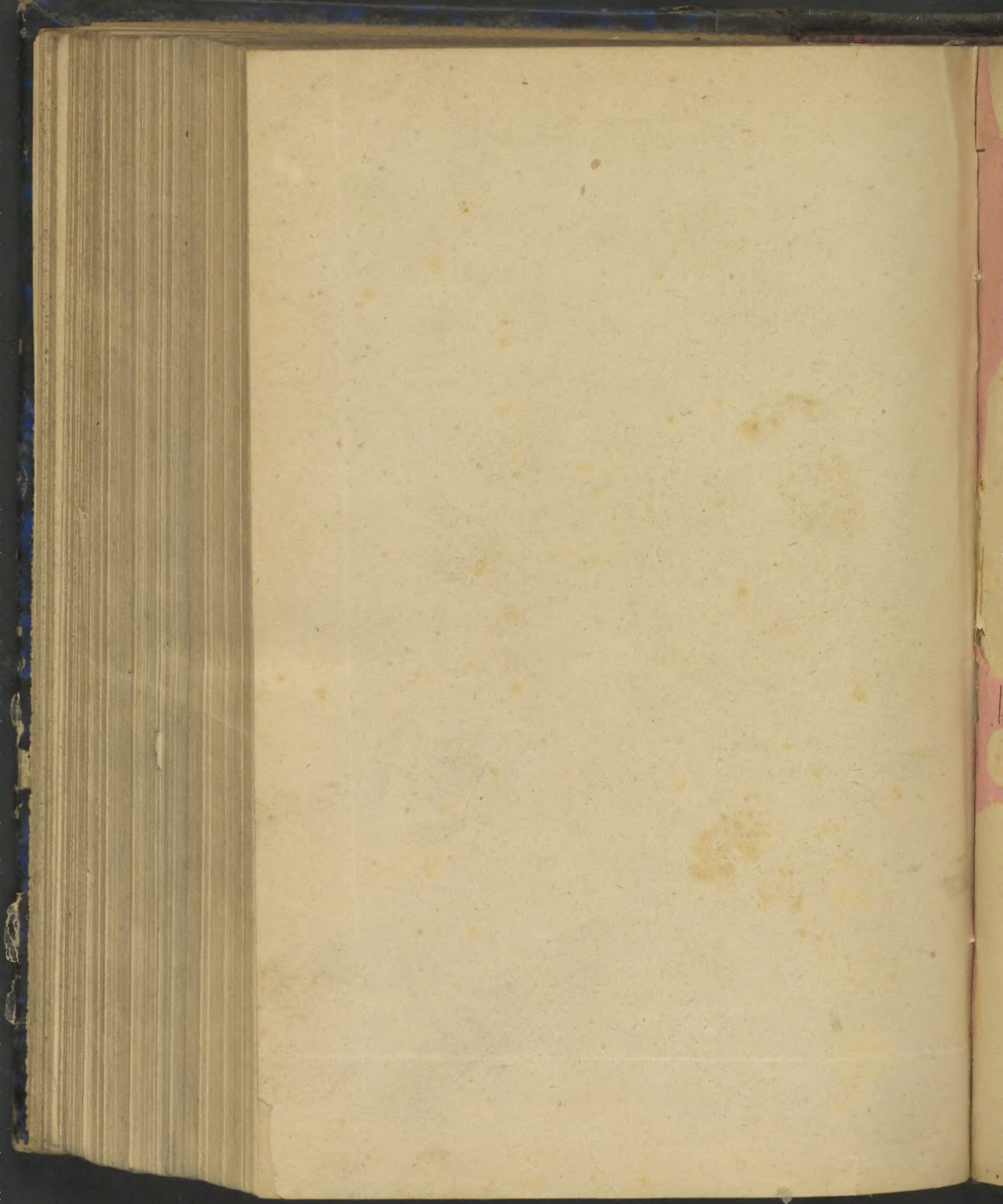
	— 444 —
1. Ֆառլ. Սէսիլի	3
2. Ֆառլ. Բիկօլէթին քէտէլի էվէլի	46
3. Ֆառլ. Վասիլէթ	79
4. Ֆառլ. Բալաժէօր աստաղ	406
5. Ֆառլ. Նէհր գուրսանը	428
6. Ֆառլ. Վալիտէ վէ Լիլատ	465
7. Ֆառլ. Ֆրանսօա վէ Սմանտին	499
8. Ֆառլ. Պիլ Կարնի	234
9. Ֆառլ. Էմիլյէթէ Խիեանէթ գուրպանլարը	253
10. Ֆառլ. Շայիօ սօդաղը	297
11. Ֆառլ. Գօնթ տը Սէն-Րէմի	322
12. Ֆառլ. Միւսահիպէթ	348
13. Ֆառլ. Թահարրի	389

ՄԻԻԲ

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻ

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ԼԻՍԱՆԸ ՖՐԱՆՍԷՎԻՏԷՆ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐՔԻՅԷ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԹԷՐՃԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

Ս.ԼԹԸՆՃԸ ՃԻԼՏ

ՄԷՐԷՖ ՆԷՂԵՐԷՐԷ ՃԵՂԷՐԷ ԴԻՄԻՏՐԻՅԷ ԲԱՅ ԴԷՂԸ
ԷՄԷԼԷՂ ԴԷՐ :

ՄԱՆԶՈՒՄԷՅԻ ԷՖԲԵՍՐ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ԳԱԼԱԹԱՏԱ 41 ՆԻԻՄԷՐՈԼՈՒ ԻԲՍԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041 1041

1041

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

ՎԷՏԱԼԱՇՄԱԳ

Ֆլորէնթանըն , քէնտի բէտէրի դօնթ տը Սէն-Րէմիեի ,
պիր սուրէթի նալանդատէ օլարագ գանտրըպ ալտաթ-
տըղընըն ֆէրտասը կիւնիւ ադշամըսը , Սէն-Լաղար հապս-
խանէսինտէ , մահպուսէլէրին թէֆէրրէւն (էյլէնճէ) վագ-
թինտէ , չու աթիտէքի տիլսիւզան մէնղարէ կէչմէքտէ իտի :

Շէօյլէ քի , եհվմի մէզպուրտէ , պուլունան սայիր մահ-
պուսէլէր կէզինմէքտէլէր իքէն , Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ ,
հավիտէ հավուզուն եագընընտտ պուլունմագտէ օլուպ , վէ
մէրգումէ , չօդ տէֆա կիտիպ օրատա օթուրմագտէ օլմասը
ճիհէթլէ , «Լա Կուալէօղիւն գանարէսի» թէսմիյեհէ օլուն-
մահա պաշլամըչ պուլունան պիր գանարէնին իւզէրինտէ
օթուրմագտա իտի : Մահպուսէլէր մէրգումէսի սէվմէքտէ
օլուպ , վէ քէնտի իւզէրլէրինտէ հուսուլի կէօրիւլմէքտէ
օլան նուֆուզ ու թէհասիրի բիւր հալավէթի իսէ , կիւն-
տէն կիւնէ արթմագտա օլուզունտան , ատէթա զըմնէն
պիր գարար վարտըրճասընա , մէզբիւր գանարէսի , մէր-
գումէ կէնճ գըզա թէրք իլէ , քէնտիլէր կիտիպ , սայիր
գանարէլէր իւզէրինտէ օթուրմագտա իտիլէր :

Լա Կուալէօղ հավուզուն եագընընտա պուլունան մէզ-
բիւր գանարէսի սէվմէքտէ իտի , չիւնքի , հիչ տէկիլ իսէ ,
մէքիւր հավուզուն քէնարլարընտա հուսուլէ կէլմիչ օլան
եօսունլարը թէմաշա իյլէտիքճէ , գըրլարտա թարլարտա
թէմաշա պիրլէ , թէլէզզիւզ իյլէմիչ պուլունտուզու եհ-

չիլիբէրի թիգբեար իյլէտիկի կիպի , հավուղտաքի պեր-
րագ սուլարը տախի կէօրտիւքճէ , Պուգվալ գարիյեհսինն
ուֆաճըգ չաեընը խաթրընա կէթիրմէքտէ իտի :

Մահպէստէ պուլունան պիր ատէմին նազարը բիւր
մահզունիյեթինէ թէսատիւֆ իյլէեհէն հէր պիր եհչիլիք
տէմէթինին , ատէթա պիրէր չիմէնզար մագամընը թու-
թաճաղը միսիլու . . . հէր պիր չիլէկին տախի , պիրէր չի-
չէք պաղչէսի մագամընը թութաճաղընտա , ասլա չիւբհէ
ճայիգ տէկիլ տիր . . :

Ֆլէօր-տը-Մարի , իքի կիւնտէն պէրու , մատամ տՄր .
վիլ թարաֆընտան , քէնտիսինէ , պիր սուրէթի մուհիպպա-
նէտէ օլտուղու հայտէ զուհուրա կէլմիչ օլան պիր վատէ
խաթինատէն , Սէն-Լաղարտան չըգըպ գուրթուլմաղըգ իւ-
միտիյլէ պէքլէմէքտէ իտի : Հէր նէ դատար մէրգումէնին ,
օրատան խէլասընըն կիճիքմէսինտէն տօլաեը պիր չիւբհէ-
նէ զահիպ օլարագ տիւչարը իզթիրապ վէ էնտիչէ օլմադ-
լըղա տայիր հիչ պիր սէպէպի պուլունմագտա տէկիլ իտի
իսէ տէ , զտթէն քէնտի թէճէլիսինի պիլմէքտէ օլուպ , վէ
հէմիչէտէ տէրտ ու ֆէլաքէթլէր չէքմէքլիկէ ալըշմըշօլտու-
ղունտան , սահիհէն եագընտա գուրթուլաճաղընա իւմիտ
վար օլմագլըղա , բէք աղ ճէսարէթ իտէպիլմէքտէ իտի ,
վագթի թըֆիլիյեթինտէ սէնէլէրճէ գալմիչ օլտուղու մա-
հէլի մէզպուրէ ալտէթ իտիպ տէ , թէքրարէն իչլէրինէ
տիւչտիւկիւ մախուլարըն հալ ու հէյեթթլէրին կէօրիւպ ,
վէ էլֆաղ ու մէգալաթլարընը իչիթտիքճէ , օլ թէսէլի
գապուլ իթմէզ օլան էսկի խէթա վէ հիճապընըն թէգէք-
քիւրի , հէր սանիյիէ խաթրընա կէլմէքտէ , վէ պու հալ
խտէ , թա րուհունա թէէսսիր իյլէտիկինտէն , տէրեսյի մահ-
ղունիյեթէ տալմագտա իտի :

վէ եալընըզ պու գապար տա տէկիլ իտի :

Ֆլէօր-տը-Մարինն գալպինտէ , Բօտօլֆ հագըլնտա
տէրքեար օլան պիր հիսսի չիւքրանը նիլմէթի ֆէվգէլատէ
սէպէպինտէն , եհնի պիր էսէրի էլէմ ու քէտէր , վէ հաթ-

Թա , ատէթա , պիր էսէրի հէյպէթ ու տէհէթ օլմանա պաշլամը իտի :

Աճայի պ պիր հալ , մէրդ ումէ եալընը քէնտիսինն տիւշ-
միւշ օլտուղու կիրտապ իլէ , Բօտօլֆ միւսանէսինտէ տէրքեար
օլան մէսաֆէեի տիւշիւնիւպ էօլլամէքտէ իտի , չիւնքի , քէն-
տույէ նիսպէթլէ , անըն աղամէթինէ , հիքմէթ նէվինտէն
պիր շէյ տիր նաղարըյլա պագմագտա իտի . . . մէրդ ումէ
նէղալինտէ Բօտօլֆ , ինսանիյեթէթաէ եէքթա օլտուղու կիւլի ,
ճէլալ ու աղամէթտէ տախի պի հէմթա իտի : . . . վէ ֆէնա
ատամլարա դարչը , ատէթա պիր զաղապուլլահ մագա-
մինտա պուլունմագտա իտի . . . Բօտօլֆ հագդընտա , պու
մէրթէպէ հիւրմէթ ու ըիայէթի , վէ պինապէրին հատ-
տէն զիեատէ թէհայեիւրի գալպիսի պէտիտար պուլուն-
տուղու թագտիրտէ , էսէֆ օլունուր քի , պաղը քէրրէ ,
օլ մէրթէպէ հիսսիյեաթը շիւքրանիյեեէ միւպթէլա պու-
լունմագլըգտան տախի գօրգմագտա իտի , չիւնքի , մէղ-
քիւր հիսսիեաթընտան , մէյլ ու մուհապպէթ էսէրլէրի հա-
սըլ օլմանա պաշլատըղընը տախի հիսս իյլէմէքտէ իտի .
լաքին , մէղքիւր հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու մէյլ ու մու-
հապպէթ էսէրի աէ , նէ մէրթէպէ կիզլի պիր հալտէ իտի
իսէ , օլ մէրթէպէ տախի տէրին պիր հալտէ օլտուղու կի-
պի , նէ մէրթէպէ թէմիզ պիր սուրէթտէ իտի իսէ , օլ մէր-
թէպէ տախի կիզլի , վէ նէ մէրթէպէ մէյեուսիյեթէթալսշ
պիր սուրէթտէ իտի իսէ , օլ մէրթէպէ տախի թէմիզ պիր
հալտէ իտի : Պիչարէ չօճուգ , պու հիւզնէնկիզսըրըրը , տահա
եէնի , եանի մէրգումուն խապէրի օլմատըղը հալտէ , Բօ-
տօլֆա , աշուրի մէրթէպէ տիլտատէ պուլունան մատամ
տ'Արվիլ իլէ գօնուշալըտան պէրու հիսս իյլէմէկէ պաշլա-
մը իտի : Մատամ տ'Արվիլին վատինտէն վէ միւֆէրագա-
թընտան սօնրա , Ֆիլէօր-տը-Մարի , հապսխանէտէն չըգըպ
տա , Պուգվալ չիֆթլիկինտէքի տօսթլարընա գավուշմագ-
լըգ , վէ թէքրարէն Բօտօլֆ ու կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլ
օլաճաղը թէֆէքքիւրի իլէ . . . զիեատէսիյլէ սէվինիպ մէմ-

նուն օլաճագ եէրտէ , մուղայիրի օլարագ , հիչ էօյլէ պիր մէսէրրէթ էսէրի իպրագ իյլէմէքտէ տէկիլ իտի :

Շէօյլէ քի , դալպի սըգ իմագտա իտի ... մատամ տ'Արվի- լին օլ աճը աճը լագըրտըլարը իլէ , զուրուրլու զուրուրլու վէ տիգգաթլը տիգգաթլը պագըլլարը , հէմիչէ խաթըր- նա կէլմէքտէ իտի . շիւնքի պիշարէ չօճուգ , մէրգումէ իլէ դօնուչոուղու վագըթտա , քէնտի խէլապքնարը հագգըն- տա , ֆէվդ էլ ատէ սուրէթտէ պիր էսէրի շիւքրանիյեթ իղհար իյլէմիչ պուլունտուլունտան , մէրգումէնին մէրագ վէ տիգգաթլը թահրիք օլունմուչ իտի : Բէք անլաչըրը պիր սուրէթտէ զտուղու թագտիրտէ , լա կուալէօղ , մա- տամ տ'Արվիլին դալպինտէ մահֆուզ պուլունան էսրարըն պիր բարչասընը տէրը ու ֆէհմ իտէպիլմիչ պուլունմաղին , քէնտու քէնտույէ , «Մ. Բօտօլֆ հագգընտա իպրագ իյլէ- տիկիմ էսէրի շիւքրան , հատտի իթիտալը թէճափուզ իյլէ- տիկինտէն , պու մէրթէպէ եիւքսէք մէվգըտէ օլուպ , վէ պու մէրթէպէ տէ հիւսնի ճէմալէ մալիք պուլունան կէնճ գատընըն գալպինէ թօգունմուչ օլմալը տըր , պէն իսէ , մէրգումէ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն օլ աճը աճը լա- գըրտըլարըն , շիմտի ֆարգընտա օլապիլմէքտէ յիմ , մէզ- քիւր լագըրտըլարըն հէր պիրէրլէրի , մէրգումէնին հասէ- տի նէֆրէթամիղինէ տէլալէթ իյլէմէքտէ իտիլէր : Ամա՛ն եա Բէպպիմ , էօյլէ պիր գատըն , պէնճիլէյին պիր սէֆիլի գըսգանմահա՛ գալգըչսըն . պէպպէլի , մէրգումէ տախի , մէրգումա , պէնիմ կիպի սէվմէքտէ օլմալը տըր , էվվէթ , պէն տախի սէվմէքտէյիմ ... տիմէք տիր քի , քէնտիմէ րաղմէն օլտուղու հալտէ , քէնտի մէյլ ու մուհապպէթիմի մէյտանէ վիրիպ անլաթմըչ պուլունմագտաեղմ . . : Բօտօլ- ֆու սէվմէք մի . . . քիմ , պէ՛ն մի , պէ՛ն մի . . . պէնիմ կիպի սէֆիլ ու մուհագգար վէ պէտնա՛մ պիր դըզ մը . . . օ՛ֆ , էօյլէ պիր շէյի դապուլ իյլէմէքտէն իսէ . . . էօլմէք- լիք , հէղարա՛ն քէզ էվլէա տըր . . . » տիմէքտէ իտի :

Էվվէլ էմիրտէ շունու պէհանէ միւսարաաթ իտէրիղ

քի, պիշարէ չօճուդ, հէր նէվի սէֆալէթ ու մէզէլլէթէ
քէնտույի շայէսլթէ կէօրտիւկիւնտէն, գալպինտէ հիսս իյ-
լէմէքտէ օլտուղու մէյլ ու մուհապպէթ էսէրինէ, հատ-
տի իթիտալը թէճափուզ իթմիշ յըմագլըդ նազարըյլա
պագմագտա իտի:

Յիլէօր-տը-Մարի, Բօտօլֆ հազգընտա քէնտույի եալը-
նըղ միւթէշէք քիր թանըմագլա իդթիֆա իթմէյիպ, իլլա,
պիլա իթթիեարի, եանի թապիի օլտուղու հալտէ, մէր-
գուսու սայիրլէրտէն թէֆրիդ իթտիրմէքտէ օլան լէթա-
ֆէթ, գոււլվէթ ու գուտրէթ, վէ հիւսնի ճէմալ ու ճէլա-
լէթինէ տախի հայրան օլմագտա իտի. կէրչի մէրգուսէ-
նին պու թէհայեիւրի պիւթիւն պիւթիւն թէսափվուրի օ-
լուպ, վէ քիւլլի լէքէտէն տէ արի վէ պէրի պուլունմագտէ
իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլլէ տախի, բէք շէտիտ վէ բէք
տէ գուլվէթլի սուրէթտէ պուլունմագտա իտի, չիւնքի,
մատտի կիւզէլլէք, տայիմա գուլվէյի ճագիպէյի ազիմէեէ
մալիք պուլունմագտա տըր: Վէ պուստան տա գաթինտ-
զար, նիհայէթ գան գան տըր, գանըն սէսի վէ գանըն
թէէսսիրի ինքեար օլունամազ, հէր նէ մէրթէպէտէ կիզլի,
նամալիւմ, մէթրուք, վէ մուհագգար պիր հալտէ գալմըշ
օլսա, եինէ պիր կիւն տէկիլ իսէ տիկէր պիր կիւն զա-
հիրէ չըգըպ սէսինի իշիթտիրէճէկինտէ շիւբհէ եօգ տուր.
Յիլէօր-տը-Մարի իսէ, Բօտօլֆ հազգընտա գալպինտէ հիսս
իյլէմէքտէ օլտուղու մէյլ ու մուհապպէթ վէ թէհայեիւր
րիւզկեարլարըյլա սիւրիւքլէնիպ կիթմէքտէ օլմասընը տիւ-
շիւնտիւքճէ, տիւշարը իսէվֆ ու էնտիշէ օլմագտա իտի,
զիրա, ասըլ սէպէպլինի պիլմէտիկիւնտէն, քէնտինճէ եան-
լըշ մանէալար վիրմէքտէ իտի. էվվէթ, մէրգուսէնին Բօ-
տօլֆ հազգընտա օլան պու մուհապպէթի վէ պու մէյ-
լանը, էսրարտան իպարէթ օլան պիր թէվէճճիւհտէն, վէ
էշքեալճա պէտիտար օլուպ, ֆագաթ, իյզահը նագապիլ
պուլունան պիր միւշապէհէթտէն նէշէթ իյլէմէքտէ իտի:
Խիւլասայի քէլամ, էկէրչի Յիլէօր-տը-Մարի, քէնտիսինին,

Բօտօլֆուն քէնտի էվլատը վէ քէնտի ճանբարէսի օլմանընը պիլմէքտէ պուլունսա իտի, մէգքիւր մէյլ ու մուհապպէթինին թապիի օլան սէպէպինի, բէք ասան սուրէթտէ անլաեապիլէճէք իտի. վէ իշթէ օլ վագըթ տա, հիշ շիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, քէնտի բէտէրինին լէթաֆէթ ու ինսանիյէթինտէն տօլաեը, զէրրէճէ իշթիպահա մահէլլ վիրմէքսիզին, իզհարը թիհայեիւր իտէճէք իտի:

Իշթէ Ֆլէօր-տը-Մարինին տիւչար օլտուղու իզթիրապը տէրուն վէ էլէմին սէպէպի, մահզա պու խուսուստան նէշէթ իթմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, հէր տագըգա իսէ, մատամ տ'Սըվիլին վատը մուհիպինճէ, Սէն-Լազար մահպէսինտէն դուրթուլմագլըղա պէքլէմէքտէ իտի:

Ֆլէօր-տը-Մարի մէրագլը վէ տիւչինճէլի պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, հավուղուն Կանընտաքի գանարէ իւզէրինտէ օթուրարագ, վէ պիր սուրէթի մաքինավարի տէ օլարագ, մէգքիւր հավուղուն քէնարլարընա, գօրգա գօրգա կէլիպ գօնմագտէ օլան պիր գաշ թանէ գուչարը թէմաշա իյլէմէքտէ իտի: Մէրգումէ պիր արալըգ էլինտէ տիքմէքտէ օլտուղու պիր չօճուգ կէօմէկինի տիքմէքլիկ թէէլիթի իթմիշ իտի: Պէեանէ հաճէթ տէկիլ տիր քի, մէգքիւր կէօմէք, մահպուսէլէր թարաֆընտան, Ֆլէօր-տը-Մարի ճանիպինտէն զուհուրա կէլէն պիր միւտախէլէյի տիւսիւզան սայէսինտէ, պէրայի սախավէթ, Մօն-Սէն-Ժան նամ սէֆիլէ պիր գատընա, Եագընտա տիւնեանէ կէլէճէք օլան մասուլմունուն գունտագ թագըմը իշին, հիմմէթ օլունմուշ իտի: Լա Կուալէօգին թահթը հիմայէսինտէ պուլունմագտէ օլան մէրուլմէ պէտէշքեալ վէ զէվալը գատըն իսէ, մէղպուրէնին աեագլարը նէգտինտէ օթուրմագտէ, վէ չօճուղու իշին պիր թաքիէ տիքմէքլէ մէշղու պուլունմագտէ իտի, վէ արալըգ արալըգ, մէգքիւր թաքիէի պիր թարաֆա աթարագ, պիր սուրէթի թէշէքքիւրանտէ վէ խուլուքեարանտէ օլտուղույա պէրապէր, գալպինտէ պիր իշթիրագ էսէրի տախի հիսս իյլէմէքտէ

օլտուղու թագտիրտէ , քէնտի խելաւքեարը օլան մէզպու-
րէնին , եիւղիւնտէն եօգարը , ալըգ ալըգ տուրուպ պագ-
մագտա իտի . . . ատէթա պիր քէօրէք , քէնտի էֆէնտիսի-
նէ , նէ եօլտա տուրուր պագար իսէ , մէրգումէ տախի ,
իշթէ թըպդը անըն կիպի պագմագտա իտի :

Ֆլէօր-տը-Մարի իւղէրինտէ կէօրիւմէքտէ օլուպ , վէ
շայեանը իղզ ու բէրէսթիշ պուլունան հալալէթ ու լէ-
թաֆէթ վէ նէզաքէթ , պիր հալէթի բիւր մէզէլլէթտէ
օլան մէրգումէ գատըն իւղէրինտէ , հատտէն զիւստէ պիր
թէէսսիր վէ պիր հիւրմէթ ու թաալիմ տույղուսու հու-
սուլէ կէթիրմէքտէ իտի :

Ախլաղը հասէնէ իլէ մէճպուլ պուլունման գալպ-
լէրտէ տախի , տայիմա , իւք տէֆա օլարագ պիր շիւքրա-
նիյեթ տույղուսու հիսս իթմէկէ պաշլատըղլարընտա ,
պիր աղիղլիք վէ պիր ազամէթ էսէրի զուհուրա կէլմէքտէ
տիր . նասըլ քի պունուն իսպաթը , Մօն-Սէն-ժան իւղէ-
րինտէ , բէք բանա սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմուշտուր ,
շէօյլէ քի , քիմէննէ թարաֆընտան , հէնուզ օլ կիւնէ տէ-
կին , մէրսումէնին էօյլէ պիր եէնի վէ կիւղէլ տույղու հիսս
կյէմէսինէ տայիր հիշ պիր բէհպէրլիք իտիլիպ վէ հիշ պիր
սէպէպիյեթ վիրիլմիշ օլմատըղընտան , անճագ ատի ատի
տույղուլար բէնչէսինտէ մէթրուք պուլունմագտա իքէն ,
Ֆլէօր-տը-Մարի սայէսինտէ իսէ , մէզքիւր եէնի տույղուսու
հիսս կյէմէկէ պաշլամըշ իտի :

Արատան չէնտ տագըգա կէշտիքտէ , Ֆլէօր-տը-Մարի
իւղէրինտէ , խաֆիֆ պիր էնտիշէ էսէրի հասըլ օլմաղին ,
եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի սիլտիքտէն սօնրա , թէքրարէն
տիքիլինէ տէվամ իտիպ չալըշմագտա իտի :

— Հիշ տէկիլ իսէ պէօյլէ պիր թէֆէրրիւճ վագթինտէ
օլսուն , պիրագ ըահաթ իտիպ տէ , պօշ տուրմալը տէկիլ-
միսինիզ , ա՛ պէնիմ գուրթարըճը մէլէկիմ , — տէտի Մօն-
Սէն-ժան լա կուալէօզէ :

— Չօճուգ թագըմընըն իշթիրասընա պէն բարա վիրէրէք

հիստեմէնտ օլմուշ օլամատըղըմ էճիլտէն . . . քէնտի վաղի-
ֆէմի , անճադ անըն տիբիշինէ չալըշմաղլա իֆա իյլէմէք-
լիք էֆքեար ու նիլեէթինտէ պուլունմադ տանըմ . . . - տէյի
ճէվապ վիրտի մէզպուրէ կէնճ գըզ :

— Բարա վիրէրէք հիստեմէնտ օլամատընըզ մը . . . իյի
եա , էկէրչի սիզ օլմասա իտինիզ , քէնտի մասուամումա կիյ-
տիրմէք իչին . պէօյլէ կիւզէլ կիւզէլ , գար կիպի պէեազ պէ-
եազ , վէ սըճադ սըճադ չամաշըլլարա , եանի , անճադ պու-
հալլիտէն , հէրքէսին աեաղլարը ալթընտան , չամուրլար
իչինտէն թօրլատըղըմ բաշալրա բարչալարընտան պաշգա-
պիր շէյէ մալիք օլմագըղըմ , միւմքին օլապիլէճէ՞ք մի իտի . . .
թէշէք քիւր իտէրիմ արգատաշլարըմտան քի , պէրայի հա-
միլեէթ ու ինսանիլեէթ պուլնլարը իհասայէ հիմմէթ իյլէ-
տիլէր . . . վագաա պու պէօյլէ տիր . . . հալ պու քի , եա
սիզէ՛ կէլինճէ : Օ՛ֆ , էվիլէթ , եա սիզէ՛ կէլինճէ . . . Պիլ-
միմ նա՛սըլ սէօյլէյէյիմ , նա՛սըլ իֆատէյի մէրամ իյլէ-
յէյիմ , - տէտի պիշարէ գատըն քէմալի թէրէտտիւտ վէ
ղայլէ իւզրէ , վէ նէ սէօյլէյէճէկինի տէ շաշըրարագ , - պա-
գընըզ . . . - տէտի թէքրարէն մէզպուրէ , - շու կիւնէշէ
պագընըզ , կէօրմէքտէսինիզ , էօյլէ տէկի՞լ մի . . . կիւնէ-
շին վարըղընք քիմոէ ինքեար իտէպիլի՞ր մի . . .

— Բէք ալէա , խայր , Մ՛ճն-Սէն-Փան . . . լաքին , սէօյ-
լէյինիզ պագաեըմ , ֆիքրինի՞զ նէ տիր , նէ՞ տիրմէք իս-
թէրսինիզ , - տէյի ճէվապ վիրտի Ֆլէօր-տը-Մարի օլ քէն-
տի մէլէքվէշ տիլպէր վէ տիլլիքեար եիւզիւնիւ , մէրգու-
մէնին պէտ չէհրէսինէ տօղրու էկէրէք :

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ . . . շիմտի սիզ հագգըմտա իս-
թիհզալար իտիպ տէ կիւլմէկէ պաշլասանըզ ճայիդ տիր , -
տէտի մէրսումէ պիր մահզուսիլեթի ազիմէ իւզրէ , - պէն
տէ կիւեա պիր ատամըմ կիպի լագըրտը իթմէքլիկէ գալ-
գըշմագտա , վէ սիզէ պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէմէքտէ իտէմ
տէ . . . նէ սէօյլէեէճէկիմի , պիզզաթ քէնտիմ տախի պի-
լէմէմէքտէյիմ . . .

Նի՛չին , նի՛չին , սէօյլէ յինիզ , Մօն-Սէն-Ժան , սէօյլէ-
յինիզ :

— Մէլէք կիպի տիւպէր պիր կէօղլէրէ մալիք պուլուն-
մագտա՛մընը , — տէտի մէրգումէ պիր նէվի աչգ ու շէվգ-
իւզրէ հայրան հայրան ֆլէզը-տը-Մարինին եիւզինտէն
եօղարու տուրուպ պագմանա պաշլահարագ , — սիզին օլ
տիւպէր կէօղլէրինիզ . . . պանա պիր զայրէթ վէ պիր ճէսա-
րէթ վիրմէքտէ տիրլէր . . . Տուրունուզ , արթըզ շիմտի ֆիք-
րիմտէ օլանը սէօյլէմէկէ չալքչաճաղըմ , շու կէօրտիւկիւ-
միւզ կիւնէշ տիր , էօյլէ տէկի՛լ մի . վէ մահպուսխանէ-
միւզտէ , անըն հարարէթիլլէ ըսընըպ , վէ ըլըղըյա տա
թէնվիր գըլընմագտա օլտուղու կիպի , թէմաշա իտէն
կէօղլէրէ տէ սէֆա պաղըչամագտա , վէ հէրքէսին մէմ-
նունիյեէթ ու մահղուզիյեէթինի մուճիպ օլմագտա տըր ,
էօյլէ տէկի՛լ մի :

— Շիւրհէսիզ . . .

— Իմտի , միտալ օլարագ տիգդաթ իտէլիմ . . . պու
կիւնէշ . . . էլպէթթէ քէնտի քէնտույէ խալգ իտիլիշ տէ-
կիլտիր եա , վէ մատամ քի էօյլէ տիր , վէ մատամ քի ան-
տէն թէշէքքիւրէ պօրճլու օլտուղումուղու տա հիսս իյլէ-
միւքտէյիզ , արթըզ-նէ՛ դատար տահա զիեատէ . . .

— Մնը խալգ իտէնէ տահա նէ՛ դատար զիեատէ թէ-
շէքքիւրէ պօրճլու սաեըլմալընըզ , տիմէք իսթէմէքտէսի-
նիզ , էօյլէ տէկի՛լ մի , Մօն-Սէն-Ժան . . . Հաղգընըզ վար
տըր , էօյլէ տիր . . . էվվէթ , անը խալգ իտէն Ալլահ տըր ,
վէ պիզ տէ ծնա տուա վէ սէճտէ դըլմագըլըզ պօրճլու
պուլունմագտահըզ . . .

— Թաւամ . . . իլթէ պէնիմտէ ասըլ նիյեէթիմ պունու
պիլտիրմէք իտի , — տէտի մէրգումէ գատըն մէսրուր օլա-
րագ , — էվվէթ , իլթէ էօյլէ տիր , կէրչի պէն քէնտի րէ-
ֆիդալարըմ հագգընտա իղհարը թէշէքքիւրէ պօրճլու
պուլունմագտահըմ , հալ պու քի , սիզին իշին տէ տուա-
եա վէ բէրէսթիշէ պօրճլու պուլունմագտահըմ , զիրա ,

անկէրին գալալէրի ըրգգաթ ու շէֆգաթընը թահրիք իլէ, էվվէլքի պէտ մուամէլէլէրինտէն վաղ կէչմէլէրինէ, ան-
ճագ սիզ սէպէպ օլմուշսունուզ տուր:

—Մօն-Սէն-Ժան, սիզ տէկիլ պէնտէն, իլլա օլ ձէնա-
պը Հագգտան միւթէշէքքիւր օլմալըսընըզ:

—Օֆ, էվվէլք, սիզէ, սիզէ... պէն սիզի կէօրմէք-
տէյիմ... պանա սիզ իյիլիք իթտիլիզ, վէ հէմտէ տէ-
կիլ եալընըզ սիզ քէնտիսիզ իյիլիք եաբտընըզ, իլլա սա-
յիրլէրէ տախի եաբտըրտընըզ:

—Լաքին, Մօն-Սէն-Ժան, էկէրչի սիզէ պէն պիր իյիլիք
եաբմըշ իսէմ պիլէ, էինէ Ալլահտան թէշէքքիւր իյլէմէ-
լիսինիզ, չիւնքի, իյիլիք եաբմաղլըզ տույուսունու պանա
իհսան իտէն, էինէ ձէնապը Հագգ քէնտիսի տիր... տի-
մէք տիրքի, սիզին տէ վաղիֆէնիզ, անտէն միւթէշէքքիւր
օլմագ տըր:

—Իէք ալէա... մատամ քի սիզ էօյլէ միւրատ իթ-
մէքտէսինիզ, վարսըն էօյլէ օլսուն... — տէտի մէրսումէ,
մլէօր-տը-Մարինին սէօյլէտիկինէ քեամիլէն իսքեաթ օլ-
մագ իսթէմէնէրէք, — էկէրչի էօյլէ եաբմաղլըզմլա, պա-
տիլ մէմնունիյեթլինիզ օլաճագ իսէմ... ճան իլէ պաշ
իւսթիւնէ...

—էվվէլք, գէվալլը Մօն-Սէն-Ժանճըղաղըմ, էվվէլք...
սիզ հէմիշէ Ալլահա տուա իտիպ, վէ անտէն միւթէշէք-
քիւր օլմալըսընըզ... վէ իշթէ պէն տէ, պէնի աղաճըզ
սէվմէքտէ օլմանըզա, անճագ օլ վագըլթ իգնա օլապիլէ-
ճէկիմ տիր...

—Սիզի սէվմէքտէ օլտուղումա օլ վագըլթ մք իգնա
օլաճագսընըզ տըր, նէ՝ սէօյլէնօլսունուզ, լա կուալէօղ,
ամա՛ն եա Բէպսիմ, ամա՛ն եա Բէպպիմ. լաքին, իյի եա,
հիշ տէկիլ իսէ, պէնի տէօյմէքլիքտէն վաղ կէչմէլէրի ի-
շին, րէֆիդալարըմա սէօյլէտիկինիզ լազըրտըլարը, պիլ
քէլրէ տէրիսաթըր իյլէմէքտէ տէկլիլսինիզ. մէկէրչի,
«պունու տէօյմէքլէ, եալընըզ քէնտիսինի տէօյմիւշ օլմա-

եղա . . . իլլա քենտի մասումունու տախի պիրլիբտէ տէօյ-
միւլ օլմագտասընըղ . . . » տիւեն պիզզաթ քենտինիզ տէկիլ
մի իտինիլ: Իմտի , պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ . . .
արթըզ սիզի սէվմէքլիկիմ պապընտա , պաչգա պիր սէ-
պէսլ տահա ալամագլըղա , հիչ ինթիեաճ դալըր մը . պէն
սիզի հէմ սէվմէքտէյիմ , վէ հէմ տէ , տէկիլ եալընըղ
քենտիւմ , իլլա եվլաաւմ իչին տախի սէվմէքտէյիմ:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ , Մօն-Սէն-Փան , թէչէքքիւր
իտէրիմ , սիզ պունլարը պէօյլէ սէօյլէմէքլէ , պատիի մահ-
ղուզիյեթիմ օլմագտասընըղ:

Վէ Ֆլէօր-տը-Մարի պունու սէօյլէտիկի վագըթտա ,
պիր հալի բիւր թէեոսիւֆ իւզրէ պուլունտուղու թագ-
տիրտէ , էլլնի մէրգումէեէ ուզաթտը:

— Ահ , պու նէ տէ կիւզէլ կիւզէլ էլլէրինիզ վար տըր ,
ատէթա պիր հուրի էլինէ պէնզէմէքտէ տիր . . , նէ՛ դա-
տար տա ուֆաճըզ ուֆաճըզ , վէ նէ գատար տա պէեազ
պէեազ տըրջար . - տէտի Մօն-Սէն-Փան , զանն իտէրսին
քի օլ քենտի չիրքին , գըր դըրմըզը վէ պաեաղը էլլէրիյլէ ,
մէզպուրէնին էլինէ թօգունմագ իսթէմէտիկինտէն , կէրի
կէրի չէքիլէրէք:

Պու ճիւմէ իլէ տախի , ճիւզիճէ թէրէտտիւտաէն սօն-
րա , քէմալի հիւրմէթ վէ թապիմ իւզրէ , Ֆլէօր-տը-Մա-
րինին օլ նաղիք բարմագլարընը տօտագլարընա կէօթիւ-
րէրէք պուս իյլէտի . վէ պատէհու տախի , պիրտէն պիրէ
տիզ իւզէրինէ կէլիսլ օթուրտու , վէ պիր թէեմիւլի ազիմ
իւզրէ , տիք տիք եիւզիւնտէն եօղարը տիզգաթ իւզրէ
պագմաեա պաշլատը:

— Ա՛ , նի՛ չին էօյլէ եէրտէ օթուրմագտասընըղ . . . կէ-
լինիզ շուրատա եանըմտա օթուրունուղ , - տէտի լա կուա-
լէօղ:

— Ա՛ , իսայր , իսայր , արթըզ անը եալամաեօրում . . ,
մէկէրի պէնիմ կիպի պիր . . . եադըլըր մը քի . . .

— Նի՛ չին եադըլմաղ:

— Պու ալէմոէ , հէրքէս , քէնտի հատտինի վէ քէնտի տէրէճէսինի թանըմալը տըր , նասըլ քի օլ պէնիմ գահ-րամանըմ Մօն-Սէն-Ժան տախի պուշուռն պէօլէ օլմասընը թաստիգ իտէրէք , հէր վադըթ , « նէֆէր , նէֆէր եանըն-տա , վէ զապիթ տէ , զապիթ եանընտա եադըչըր » տի-մէքտէ իտի :

— Սիզին պու եաբտըղընը պիր տիվանէլիք տիր . . . պիզիմ պէյնիմիզտէ հիչ պիր ֆարգ պուշուռնմագտա տէ-կիլ տիր . . .

— Հիչ պիր ֆարգ պուշուռնմագտա տէկիլ մի տիր . . . աման եա Բէպպիմ , մէկէրչի պէնիմ կէօղէրիմ կէօրմէք-տէ , վէ ազլըմ տա շէհատէթ իյլէմէքտէ տէկիլ մի տիր , սիզ իսէ , նասըլ գալգըպ տա , իքիմիզ պէյնինտէ պիր միւ-սավթ պուշուռնմասընը պէեան իյլէմէքտէսինիզ , մէկէրչի սիզ , սուլթանլարա մախսուս օլան պիր հիւանի ճէմալէ մալիք պուշուռնմագտա տէկիլմիսինիզ : Ամա՛ն եա Բէպպիմ , հիչ պէօլէ լադըրտը օլուրմու . . . վէ անտէն տէ գաթի-նազար , նէ՛ զարտըրմ վար տըր սիզէ . . . պըրագընըլ քի պէն պուրատա օթուրաեըմ , վէ պէօլէճէ տիզլէրիմ իւզէ-րինէ կէլէրէք , տահա շիմտիքի եաբտըղըմ կիպի , հիւանի ճէմալինիդի թէմաչա իյլէեէյիմ . . . Էյ , քիմ պիլիր . . . պէն քէնտիմ հէր նէ գատար բէք պէտէչքեալ իսէմ տէ , պէլքի եիւզիւնիւզէ պագա պագա , քէնտի մասուրմու , սիզէ պէնզէր օլուր . . . իշիթտիկիմէ կէօրէ , պու հալ , եալընըլ պիր պագըչտա պիլէ վուգու պուլապիլիր իմիչ . . .

Պատէհու մէրդումէ , քէնտի սընըֆընտա պուշուռնա-լարա մախսուս օլան , վէ իթիմատ օլուռնմալ պիր մէր-թէպէտէ պուշուռնան պիր նէգաքէթ տույղու վէ սայղըսը-նա մէպնի , պէլքի մէրգումէեի կիւճէնտիրմիչ , վէ եախօտ պիր նէվի թահգիրտէ վէ հիւրմէթսիզլիքտէ պուշուռնմուչ օլուր գօրգու վէ շիւրհէսինէ զահիպ օլարագ , մահլու՛նա-նէ պիր սէօյէյիչ իլէ իլավէյի մէգալ պիլիլէ ,

— Խայր , խայր , լա կուալէօղ , աման բէճա իտէրիմ սիզէ :

կիւճէնմէյինիզ, պէն անճաղ պիր լաթիֆէճիք օլուն իշին
էօյլի սէօյլէմէքտէյիմ . . . եօգսա, օլ սէօյլէտիկիմ ֆիքը
ու նիյեէթէ մէպնի օլարագ, սիզին նուր ճէմալինիզի թէ-
մաշա իթմէքլիք, մէկէրչի պէնիմ հաստիմ մի տիր . . . վէ-
լէվ էօյլէ պիր նիյեէթիմ օլսա պիլէ, մէկէրչի սիզին միւ-
սաառէնիզի թահսիլ իթմէքսիզին, հիչ ճէսարէթ իտէպի-
լիրմիյիմ . . . էմմա, էվլատըմ տա քէնտիմ կիպի չիրքին
օլաճագ իմիշ, օնտա՞ նէ պէյիս վար տըր . . . ղէվալլը մա-
սուճուղազըմ, մէկէրչի չիրքին տիր տէյի, քէնտի հադ-
գընտա լազըմ կէլէն, վէ քէնտի վաճիպէմտէն պուլունան
մուհապպէթիմ էքսիք պիր տէրէճէտէ՞ մի օլաճագ տըր, վէ
էօյլէ եարմագլըդ տա, մէկէրչի ճայիզ օլապիլի՞ր մի, մալիւմ
եա, ասլա օլամազ, զիրա, նասըլ քի հէրքէս սէօյլէր, զա-
թէն քէնտիսի միւրասա իտիպ տէ իսթէեէրէք տիւնեաեա
կէլմէքտէ տէկիլ տիր եա . . . վէ էկէրչի մասուճում էօլմէ-
յիպ տէ սաղ դալաճագ օլուր իսէ . . . նէ՞ օլաճագ տըր, -
տէտի մէրգուճէ մահզուն վէ միւքէտտէր պիր սէօյլէյիշ
իլէ: - Հէյ վա՛հ . . . էօյլէ եա . . . աման եա Բէպպիմ, նէ՞
օլաճագ տըր, վէ նէ՞ օլմագլըդ իհթիմալի վար տըր:

Լա Կուալէօզ, մէրգուճէնին պու լագըրտըլարընը ի-
շիթտիկինտէ, վիճուտի թիքէն թիքէն օլմահա պաշլատը:

Ձիւնքի, էօյլէ եա, պիչարէնին հադգը վար իտի, զի-
րա, քէնտիսի կիպի սէֆիլ ու մուհադգար, վէ ատի վէ
չիրքին պիր գատընըն էվլատընըն նէ՞ օլապիլմէսի իհթի-
մալտէն իտի . . .

Գա՞նդի իգպալէ . . . վէ գա՞նդի իսթիգպալէ իւմիտ-
վար պուլունապիլէճէք իտի . . .

— Սիզ պունու պէօյլէ տիւշիւնմէմէլիսինիզ, Մօն-Սէն-
ժան, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի, - վէ քէնտի էվլատընըզըն,
պիր կիւն, ղէվաթը մէրհամէթմէնտանէ թէսատիւֆ իյլէ-
մէսինէ իւմիտվար պուլունմալըսընըզ:

— Օֆ, պիր ատէմին իգպալի, հէր վազըթ իչէեէմէզ,
հէր վագըթ ֆէլէք քէնտույէ եավէր օլամազ, անլատընըզ:

մի, լա Կուալէօզ, — տէտի Մօն-Սէն-ժան անըզլը պիր սէօյ-
լէյիչ իլէ սէօյլէեէրէք, վէ տէրալի տէրալի պաշընը ոալ-
լահարադ, — Սիդին կիպի պիր տէվլէթ գուշունա, կէրչի
պէն թէսատիւֆ իյլէտիմ . . . սիզ . . . պու հալ, նատիր իւլ
էմալ թէսատիւֆլէրտէն պիրի իտի . . . Ծագաթ, էկէրչի
կիւճէնմէղ իսէնիզ, սիզէ պիւ շէյ սէօյլէեէյիմ, տօլրու-
սու, պէն քէնտի էվլատըմըն նայիլի էգպալ ու սէատէթ
օլմասընը, քէնտիմէն ղիեատէ արզու իտէրիմ, վէ էլիմ-
տէն տէ, պուշտան ղիեատէ հիչ պիր շէյ կէլէմէզ :

— Սիզ տուասա գուսուր իթմէ յինիզ տէ . . . Ալլահ տա
սիդի միւրատընըզա իրտիրի :

— Բէք ալէա, լա Կուալէօզ, մատամ քի էօյլէ արզու
վէ միւրատ իյլէմէքտէսինիզ, պէն տէ էօյլէ եարարըմ, վէ
ինչաալլահ սէմէրէսինի տէ կէօրիւրիւմ. ղիրա, իհթիմա-
լին խարիճինտէ պիր շէյ օլմատըգտան պաշգա, իսպաթը
տա կէօրիւմէքտէ տիր, էօյլէ եա, մէկէրչի իճրասը կէօ-
րիւմէգտէն էվվէլ, պիրի կէլիպ տէ պահա, արթըգ պուն-
տան սօնրա, լա Լուվ սէնի տէօյմէեէճէք տիր, վէ սայիր ըէ-
ֆիդալարըն տա քէզալիք, արթըգ պունտան սօնրա, սէնի
քէնտի քէյֆլէրինէ պիր էյլէնճէ իտէրէք, սանա էնվայի
պէտ մուամէլէլէր իթմէեէճէքլէր տիր, չիւնքի, գուրթա-
րըճը պիր մէլէք բէյտա օլարադ, վէ քէնտի սէտայի բիւր
հալավէթ վէ բիւր լէթաֆէթիյլէ, տէկիլ եալընըղ տիկէր-
լէրինին, իլլա լա Լուվ կիպի եարամազ պիր գըզըն պիլէ
դալպինի ըիդգաթա կէթ իրէրէք, ֆէնալըզլարընտան վազ
կէչիրթտիրտիքտէն պաշգա, հաթթա, լութֆ ու քէրէմ
տալի իթտիրմէքլիկէ միւզթէտիր օլաճագ տըր, տիյէճէք
օլսա իտի, ինանըպ տա իւմիտ իտէպիլիճր մի իտիմ, հալ
պու քի, իշթէ իճրասընը, պիզգաթ քէնտի իւզէրիմտէ, վէ
պիզգաթ քէնտի կէօղլէրիմլէ կէօրտիւմ, վէ հալէա տա
կէօրմէքտէյիմ . . .

— Էվվէթ, լաքին լա Լուվ սիզէ իյիլիք իյլէմիչ տիր . . .
չիւնքի սիզէ իյիլիք իթմէքլիք տէ, իքի գաթ սէվապ պու-

լուստուղունու իշխտիպ թէֆէքքիւր իյլէտիկինտէ, ըրգ-
գաթա կէլմիշ տիր:

—Օֆ, էվվէթ, հագգընըզ վար տըր... լաքի, պէ-
րէքէթ վէրսին սիզէ, վէ պէն իսէ, օլ լութֆ ու նիյմէ-
թինիզի, հիչ պիր վագըթտա ունու թմաեաճաղըմ տըր...
լաքին, պագսանաեընըզ, լա կուալէօզ, նէ սէպէպէ մէպ-
նի տիր քի, մէրգումէ լա կուվ, կէչէն կիւնտէն պէրու,
քէնտի պուլունտուղու օլ էվվէթի գօղուշու թէրք իլէ տէ-
կիշտիրմէք իսթէմիշ տիր... վէ նա՛սըլ օլուպ տա, հէրնէ
գատար հիատէթլէնմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ
տախի, սիզտէն գաթան ալըըմագ իսթէմէմէքտէ իքէն,
այլըըպ տա պաշգա գօղուշա կիթմիշ տիր:

—Մէրգումէ պիրաղ աճայիպ թապիաթլը օլտուղուն-
տան, ֆիբրինէ տիւ շէնի իչլէմէրլիկի սէվսէք... է տիր...:

—Տօլրուսու, բէք աճայիպ պիր հալ տիր պու... պու
սապահ մէրգումէնին գօղուշունտան կէլմիշ օլան պիր
գատընըն սէօլլէտիկինէ նէզարէն, օրատա, պիւթիւն պիւ-
թիւն թէպտիլի ախլագ իթմիշ պիր հալտէ պուլունմագ-
տա իմիշ...:

—Նէ՞ եաբմագտա իմիշ:

—Մէրգումէ էօթէքինի պէրիքինի թահրիք իլէ գավղա
չըգարաճագ, վէ տէ եախօտ թէհտիտլէրտէ պուլունա-
ճագ եէրտէ, մահզուն ու միւքէտտէր պիր հալտէ օլա-
րագ, քէօշէ պուճագ մահէլլէրէ չէքիլմէքտէ իմիշ... վէ
պիրի կիտիպ տէ, քէնտույէ պիր շէյ սէօլլէմէք իսթէտի-
կինտէ, հիչ պիր ճէվապ վիրմէք իսթէմէնէրէք արգասընը
չէվիրմէքտէ իմիշ... վէլհասըլ, էօլլէ պիր, հէմիչէ պա-
ղըըպ չաղըըմագտա, վէ օրթալըղը գարըշտըրըպ վէվէ-
լէնէ վիրմէքտէ օլան գըզ, տիլտիզվարի պիր հալտէ պու-
լունմագտա իմիշ. իմտի, սիզ պու հալէ նէ տէրսինիզ,
չայիանը թէաճճիւպ տէկիլ մի տիր: վէ հաթթա, մէր-
գումէ գատըն էօլլէ պիր շէյ տահա սէօլլէտիքի, արթըզ-
պէն օնա պիր տիւրլիւ ինանմագ իսթէնէմէեօրում:

—Նե՞ իմիշ պագալըմ . . .

—Մէրգումէ պաղը քէրրէ տէ աղլամագտա իմիշ . . . աղլամագ տէնիլէն շէյ իսէ , լա Լուվ իշին , ինթիմալին խարիճինտէ սաեքլսա ճայիզ տիր . . .

—Ձէ՛վալը լա Լուվ . . . անըն թէպտիլի մահէլլ էլլէմէ . սինէ պէն քէնտիւմ սէպէպ օլմուշում տուր . . . իսթէեքէք օլմատըղը հալտէ , մուճիպի էսէֆի օլմուշում տուր , — տէ . տի լա Կուալէօղ պիր ա՛հը տէրուն չէքէրէք :

—Էսէֆինի սէպէպ , սիզ քէնտինի՛վ մի օլմուշունուղ տուր , նէ՛ սէօյլէեօրսունուղ , եա՛ դուրթարքճը մէլէյիւմ , մէկէրչի սիզ առամա տէրտ պաղըշլաեապիլլի միսինիզ . . .

Պու հէնկեամաէ , միւտիրէ մատամ Արման հավիեէ կէլտի , վէ տէօրթ թարաֆա կէօղ կէղտիրէքէք Ֆլէօր-աը-Մարիեի արաշթըրտըգտան սօնրա , մէմուռն վէ մէսորուր պիր հալտէ օլարագ , մէղպուրէնին եանընա կիթտի ,

—Միւժտէ՛ սիպէ , չօճուղում . . . — տէտի :

—Նէ՛ սէօյլէեօրսունուղ , մատամ , — տէտի լա Կուա . լէօղ եիւքսէք պիր սէօյլէյիշ իլէ վէ աեաղա գաղգարագ ,

—Էվվէթ . տօսթլարընըղ սիլի քէօլէյի խաթըրտան չըգարմիշ օլմատըգլարընտան , սէպիինիզ թախլիյեէսինէ տայիր լաղըմ կէլէն բուխաթը թահօիլ իտէպիլմիլէր տիր . . . պու խուսուս , միւտիր էֆէնտիյէ խապէր վիրիւ-միշ տիր :

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուղ , մատամ , ա՛հ , ամա՛ն եա Բէպպիւմ , նէ՛ պիւյիւք պիր իգպալ տիր պու . . .

Վէ մէրգումէ կէնճ գըզ պու միւժտէ իւղէրինէ օլ մէրթէպէ միւթէէսսիր օլտուքի , բէնկի աթտը , վէ էլի-նի , շիտաէթ իւղրէ աթմագտա պուլտնան սինէսի իւղէ-րինէ վաղ իթտի , վէ թէքրաբէն գանարէ իւղէրինէ տիւ-շիւպ օթուրտու :

—Բահաթը գալպ իւղրէ օլունուղ , չօճուղում , — տէ-տի մատամ Արման քէմալի նէղաքէթ վէ ինսանիյեէթ իւղ-րէ , հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի , իւղէրինիզտէ գուհուրա

կէլէն պու էսէրի հէեհճան , գորգուլաճագ պիր շէյ տէ-
կիլ տիր :

—Ա՛հ , մատամ , զիեատէսիյլէ թէշէքքիւր խտէրիմ . . .

—Պէսպէլլի պու լուծֆ ու քէրէմ , մատամ տ'Արվիլ
սայէսինտէ հուսուլէ կէլիշ օլմալը տըր . . . վէ հաթթա ,
սիդի պիրլիքտէ ալըպ կէթիւրմէք իւզրէ , թահթը հիմա-
յէլէրինէ ալմըշ պուլունան զէվաթը համիյեթմէնտան
թարաֆընտան պիր տէ իսթիւարէ դատըն կէլիշ օլտու-
ղունտան , տիշարըտա սիդէ պէքլէմէքտէ տիր . . . Սիդ
պուրատա պէքլէյինիզ տէ , շիմաի եինէ կէլիր սիդի ալը-
րըմ , իշէրուտէ իշ տայիրէսինտէ սէօյլէեհճէք պիր լազըր-
տըմ վար տըր :

Արթըգ պու միւժտէ իւզէրինէ , Մօն-Սէն-ժան իւզէ-
րինտէ հասըլ օլան էսէրի հիւզն ու քէտէրի նագշ ու պէ-
եան իթմէքլիք իհթիմալտէն տէկիլ տիր , շիւնքի մէրգու-
մէ , օլ քէնտի գուրթարըճը մէլէյինին կիտէճէկինի իշիտիր
իշիթմէզ , բէք ֆէնա օլմուշ տուր : Վէ մէրգուլմէնին պու
քէտէրինէ սէպէպ իտէ , օրատա թէքրարէն , քէնտի բէ-
ֆիդալարընա պիր էյլէնճէ վէ պիր մասդարա օլմաղլըդ
գորգուսունտան զիեատէ , քէնտույի աճըմագլըդտա եէ-
կեանէ պուլունան պիր խէլասքեարտան ճիւտա տիւշէճէ-
կի միւլահաղասը օլմագտա պուլունմուշ տուր :

Մէրգումէ հալէա Ֆլէօր-տը-Մարինին գանաբէսինէզ-
աինտէ , վէ մէզպուրէնին աեագլարը եանընտա օթուր-
մագտէ օլտուղու թագտիրտէ , էլլէրիյլէ , սիեահ թաքիէ-
սի ալթընտան գարմագարըշ չըդարագ իրի թարաֆա տի-
ֆիլմէքտէ օլան սաշլարընը պիր մէրթէպէ տիւղէթտիք-
տէն , վէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու խէլէճանը տէրունի
չիտտէթի ազիմէսի կէչտիքտէն սօնրա , պաշընը էօնիւնէ
էյաի , աննընը էլլէրի իշինէ ալտը , տիրսէքլէրինի տիզլէրի
իւզէրինէ տաեաթտը , վէ լալ (տիւսիզ) կիպի հիշ պիր սէս
չըդարմագսըզըն , օտուն կիպի տուրա գալտը :

Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ , հէր նէ գաւապ , պիր թարաֆ :

տան մահպէստէն գուրթուլմասընտան տօլաեը մէջնուն
ու մէսրուը օլմագտա իտի իսէ տէ , տիկէր թարափոան
տախի , քէնտի վէլիի Դիյմի թլէրինէ , պաշընա կէթիրմիշ
օլտուգլարը պէլալար հազգընտա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ-
մէսինէ տայիր , լա Շուէթ իլէ Մէթր տէգօլ նամ ճանա-
վարլարը կէօղլէրի էօնլնէ կէթիրլէք , տիհանընտան ալ-
մըշ օլտուգլարը վատլարը վէ հէմինլէրի տէրիաթըր իյլէ-
տիքճէ , թիւլլէրի իւրքէրմէկէ պաշլամագտա իտի :

Ֆագաթ , Պուգվալ չիֆթլիկի իլէ մատամ ժօրժու վէ
Րօտօլֆու կէօրմէքլիք , վէ մէրգումէ իլէ մէրգումա , լա
Լուվ իլէ Մարսիալ իչին րէճա վէ իլթիմաս իյլէմէքլիք իւ-
միտլէրինի տէ ֆիքրինէ կէթիրտիքճէ , մէքիւր հիւզնա-
միլ թէֆէքքիւրլէր մահվ օլտուգտան պաշգա , քէնտի
վէլիինիյմէթի օլան Րօտօլֆ հազգընտա գալպինտէ հիսս
իյլէմէքտէ օլտուղու , վէ հատտի իթիտալը թէճավուդ իյ-
լէմէսինտէն տօլաեը , քէնտու քէնտույի թագպիհ իյլէ-
մէքտէ պուլունտուղու , էսէրի չիւքրան իսէ , արթըգ էօյլէ
եալընըզ վէ քէտէրլի պիր հալտէ գալմասըյլա , տահա
զիեատէ քէսպի թարագղը իյլէեէճէք հէրտէ , պիր քէր-
րէ չիֆթլիյէ տէօնէրէք , օլ սաֆտէրուն վէ ինսանիյեթլի
արգատաշլարըյլա մէշղուլ օլուպ չալըշմանա պաշլատը-
ղընտա , պիւթիւն պիւթիւն թէսկին օլտաղընը տախի ,
մէջնուն օլարագ տիւչիւնմէքտէ իտի :

Լա Կուալէօղ քէնտի , պու թէֆէքքիւրլէր իլէ մէշղուլ
պուլունմագտա իքէն , պիր տէ արգատաշը Մօն-Սէն-ժա-
նըն սուսլուղունու կէօրիւպ , վէ սէպէսինի պիլմի տիկին-
տէն , խաֆիֆճէ ումուղունա թագոնտու , վէ Մօն-Սէն-
ժան , իշթէ պէնիմ թախլիյեէյի սէպիլիմէ միւսաատէեէ
հիմմէթ պույրուլմուշ տուր . . .

— Իմտի , պիր արղունուզ վա՛ր մը տըր , սիղէ էլիմտէն
կէլէնի եարմագլըղա հաղըրըմ- տէտի :

Մօն-Սէն-ժան , լա Կուալէօղիւն , էլիյլէ քէնտի ումու-
ղունա թօգունմասընը հիսս իյլէտիքտէ , իւղէրինտէ պիր

էրդայիչ հասըլ օլտուղունտան, էլլէրինի տիղլէրի իւզէ-
րինէ պրրադ տը, վէ կէօղլէրին տէն սէլլէր կիպի եաշար
ադմագ տա օլտուղու հալտէ, եիւզիւնիւ տէ մէրդումէէ
տօղրու չէվիրտի:

Պիչարէ դատընըն լէհճէսինտէ էօյլէ պիր էսէֆի աղիմ
էսէրի հասըլ օլտու քի չիրքինլիկի մահվ իլէ, պաշգա պիր
հալ քէսպ իլլ' մէկէ պաշլատը:

— Հաֆըզ Ալլահ . . . նէ՞ օլտու սիզէ, նէ՞ օլուեօրսու-
նուզ, — տէտի լա կուալէօզ, — նի՞ չին աղլամագ տաընըզ:

— Նասըլ աղլամաերմ քի, սիզ պէնի թէրք իտէրէք կի-
տէճէքսինիզ տիր, — տէտի մէրդումէ ըշգըրագ տան քէսիք
քէսիք սէօյլէսէրէք, — պէնիմ իսէ, պէօյլէ պիր կիւն, պէնի
պըրազ պ տա կիտէճէկինիզ, խաթրըմոտան պիլէ կէչմէքտէ
տէկիլ իտի . . . քիմ պիլիր, պիր տահա սիզի կէօրմէքիք
իգպալինէ նայիլ օլապիլէճէք միյիմ . . . հիչ մէկմուլ իթ-
մէմ . . . խայր, խայր, հիչ մէկմուլ իթմէմ . . .

— Մօն-Սէն-Փան, սիզէ գալիէն սէօյլէրիմ քի, պէն
սիզին տօսթլո զունուղու, գաթան ունուտուպ խաթրըմ-
տան չըդարմանաճաղըմ տըր . . .

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ . . . պէն իսէ սի-
զի նէ դատար սէվմէքտէ իտիմ . . . չուրաճըդ տա, թօբ-
լաղլար իւզէրինտէ, աեաղլարընըզ նէզտինտէ օթուր-
մագ տա . . . վէ քէնտիմի սահիլի սէլամէթէ չըզմըշ տըր տէ-
յի զանն իլլէմէքտէ իտիմ . . . արթըզ քիմնէտէն գօրդում
գալմամըշ տրր էմէլլինտէ պուլունմագ տա իտիմ: Պէնիմ
գօրդում, պէրիի ելինէ եէնիտէն պէնի տէօյմէկէ պաշլար-
լար, չիւբհէ վէ վէսպէսէսինէ մէպնի տէկիլ տիր, խայր,
պէնիմ պուսնու սէօյլէտիկիմ, օլ նիյեէթ իլէ տէկիլ տիր . . .
զիրա, պէն զաթէն տաեազ եէմէքիկէ ալըշմըշմաըր . . .
իլլա պէնիմ տ'րո ու էլէմիմ, սիզին կիպի պիր պախթ ու
իգպալտէն մահրում գալմագլըղըմ չիւբհէսի տիր, չիւն-
քի, սիզին սայէնիզտէ, քէնտի մասուլմուսուն տախի պախ-
թիեար օլաճաղը էմէլլինտէ պուլունմագ տա իտիմ, զիրա,

անճաղ սիւղ պէնիմ հալիմէ անընդալ լուծֆ ու մէրհամէթ
 իյլէմէքտէ իտինիւլ... վէ զիեաաէսիյլէ մահզուն ու միւ-
 քէտտէր օլմագլըղա տա հագգըմ վար տըր , չիւնքի , տա-
 յիմա ճէվը ու ճէֆա վէ տէրտ ու պէլա կէօրմէքտէ օլան
 առէմլէրին , նայիլ օլտուգլարը լուծֆ ու նիյմէթին գըյ-
 մէթինի , տահա զիեաաէ ֆարգ վէ հիսս իտէճէքլէրի թա-
 պիի տիր , - Պատէհու մէրգումէ պիր արալըգ լագըրտըր
 քէսէրէք սիւքիւթ իյլէտիքտէն սօնրա , թէքրարէն քէլա-
 մա աղազ պիրլէ , վէ թէքրարէն աղաեըպ ըչգըրմաեա
 պաշլաեարապ , - հէր նէ հալ իսէ , չի ֆայիտէ , արթըգ
 պիթտի... արթըգ պիթտի... պաշգա լագըրտըրա պա-
 գալըմ... նիհայէթ պիր կիւն օլաճադ իտի , պու կիւն օլ-
 տու... թագսիրաթ պէնտէ տիր քի , պու կիւնէ դատար ,
 պաշլմա կէլէճէք օլան պու պէտպաիթլըղը տիւչիւնմէք-
 տէ տէկիլ իտիմ... էվլէթ , արթըգ պիթտի... արթըգ
 իւմիտ եօգ տուր... արթըգ իւմիտ եօգ տուր... - տէտի
 եիւքսէք պիր սէս իլէ :

— Հայտէյինիւղ , էլէմ իւղրէ օլմաեընըղ , զայրէթ ալը-
 նըղ , նասըլ սիւղ պէնի եատ ու թիգըեար իտէճէք իսէնիւղ ,
 իթիմատ իտինիւղ քի , պէն տաիլի հէր վագըթ սիւղի եատ
 ու թիգըեար իտէճէկիմ տիր :

— Օֆ , հէլէ պէնիմ գաթան սիգի ունութմաեաճա-
 ղըմա , գապիէն էմին օլմալըսընըղ... էօլիւմիւ կէօզէ ալ-
 մագլըղ պէնիմ իչին իհթիմալտէն տիր էմմա , սիգին իյի-
 լիկինիղի ունուտուպ ինքեար իթմէքլիք իհթիմալտէն տէ-
 կիլ տիր . հէր նէ մէրթէպէ իսթիեար օլսամ , չէյլէքի ,
 էլլէրիմ աեագլարըմ թութմազ պիր հալէ կէլսէմ պիլէ ,
 եինէ հէմիչէ , սիգին օլ տիւպէր լէհճէնիւղ , կէօզլէրիմ էօ-
 նիւնտէ հագըր պուլունահագ տըր . վէ հաթթա , մասու-
 մում տիւնեաեա կէլտիկինտէ , իքք էյրէտէճէյիմ լու-
 ղէթ , վէ իքք թէլաֆֆուղ իթտիրէճէկիմ իսմ , լա Կուա-
 լէօզ իսմի օլաճագ տըր , զիբա , անճաղ օլ թարաֆընըզ-
 տան ղուհուրա կէլմիշ օլան լուծֆ ու մէրհամէթ վէ ին-

սանկյեթ սայէսինտէ , սօուգտան հըֆղ իտիլէրէք , էօլ-
մէքլիքտէն գուրթուլմուշ պուլունաճագ տըր . . :

—Պէնի տիլնէյինիդ , Մօն-Սէն-Ժան , — տէտի Յիլօր-
տը-Մարի , մէրգումէ պէտպախթ գատըն թարաֆընտան
զուհուրա կէլէն մուհապպէթ տույղուսունտան միւթէէս-
սիր օլարագ , — հէր նէ գատար պագը զէվաթը ֆուգարա-
բէրվէրան թանրմագտա իսէմտէ , տօղրուսու , սիլէ , քէն-
տինիզէ տայիր պիր իյիլիք եաբմագլըղը վատ իտէմէմ . .
ֆագաթ , չօճուղունուզ հագգընտա վատ իտէպիլիրիմ . .
չիւնքի օ պաշգա տըր . . — օ պի կիւնահ տըր . անը աճը-
երպ մէրհամէթ իտէն չօգ պուլունապիլիր , վէ պինաէն
ալէյհ , չօգ տա իհթիմալտիր քի , օլ պէնիմ թանրմագտա
պուլունաուղում գաթլար , էկէրչի սիդ , քէնտի չօճուղու-
նուղտան այրը տիւշմէքլիկի կէօգէ ալաճագ օլուր իսէնիդ ,
անը եանլարընա ալըպ տա պիւյիւթմէքլիկի տէրիւհտէ իթ-
մէքլիկէ լութֆ ու հիմմէթ իտէրլէր . . :

—Նաժըլ , քէնտի մասուլմումտան ճիւտա տիւշէրէք ,
պաշգալարա թէրք ու թէսլիմ մի իթմէք . . . եօ՛գ , եօ՛գ ,
ասլա , ասլա անը եաբամամ , անը գապուլ իտէմէմ , —
տէտի Մօն-Սէն-Ժան եիւքսէք պիր սէս իլէ սէյլէսէրէք ,
վէ գիեատէսիլլէ շէվգէ կէլէրէք , — պէնիմ քիւլլի իւմիւ-
տիմ , անըն իւզէրինտէ պուլունաուղու հալտէ , մէկէրչի
պէն անտէն վազ կէչէպիլիր միլիմ , մաազալլահ սօնրա պէ-
նիմ հալիմ նի՛ճէ օլուր . . :

—Իյի էմմա . . . սիդ նաժըլ անը գաեըրըպ վէ նաժըլ
պիւյիւթմէճէքսինիդ , մալիւմ եա , մասուլմունուզ իսթէր
էրքէք օլսուն վէ իսթէր գըղ , քեամիլ , թէրպիյեթի , վէ
նամուսլու օլմագլըղը իգթիզա իտէր , վէ էյլէ օլապիլ-
մէքլիք իչին տախի . . :

—Միւրատընըզ չօճուղումուն , նամուսլու սուրէթտէ ,
վէ աննընն թէրիլլէ գազանըպ քէնտի նաֆագատընը չը-
գարմասընտան իպարէթ պուլունմագտա տըր , էյլէ տէ-
կի՛լմի , լա կուալէօղ . իշթէ պէն տախի սիգին արզունուզ-

տաեւմ, վէ հաթթա, պիւթիւն դայրէթ վէ մադսէտիմ տախի աշի նոգթանա մ'յեւ օլաուղունտան, հէր կիւն մէդքիւր արղունու պէնան իյլէմէքտէյիմ'. շէօյլէքի, պիր քէրրէ պուրատան գուրթուլու պ տիշարր չրդ տրղրմտա, էօյլէ շիմաիյէ գատար իրթիքիապ իյլ' տիկիմ կիպի, քէօր-րիւկէր ալթլարընտա կէղէրէք, շայեանը թագպիհ սու-րէթտէ պիր էօմիւր կէչիւմէյիպ... իլլա, քէնտի նամու-սումլա, բաշավրու թօրլանաճաղըմ, վէ սօգաղլարը սիւ-րիւրէճէկիմ. վէ պու նամուսլու թարիդի թուլադադ, քէնտի նափագամը չըգարմաղլըդ տան մադսէտիմ տէ, քէնտիմտէն ղիւտտէ, չօճուղունմուն նամուսու խաթրը ի-չին օլաճագ տըր, շիւնքի, պիր գատըն, պիր չօճուգ սահի-պէսի օլմաղլըդ շէրէֆէնտայ' լէ օլտու ղունտա, իլլ տիւ շիւնէ-ճէկի շէյ, տիւննամուսու շիւրէֆի օլմաղլ տըր... տէտի մէղ-պուրէ գատըն պիր նէվի թէքէպպիւր իւղըն սէօյլէքէրէք:

— Զօգ իյի, լաքին, մատամքի սիղ չալըչաճագ սընըղ աըր, չալըչտըղընրդ վագըլթտա, չօճուղունուղու քիմ պա-գըպ վէ քիմ գաեըրաճագ տըր, — տէտի լա կուալէօղ, — մէկէրչի, պէնիմ էմէլիմէ թէվֆիգան, միւմքին օլտուղու թագտիրտէ, քէօյլէրտէ պուլունան իյի զաթլարտան պի-րինին եանընա վիրիլտէ տէ, էկէրչի գըղ օլուր իսէ, պիր իյի վէ չալըչգան շիֆթիլիք գըղը օլտա, վէ էկէրչի էրքէք օլուր իսէ, պիր շիֆթի օլտա, տահա իյի օլմաղ մը, հա-ղըր օլ վագըլթ սիղ տէ պաղը քէրրէ կէլիպ կէօրիւրսիւ-նիւղ, վէ պէլքի պիր կիւն սիղ տախի օրալարտա պիր իչ պուլարագ պիրիլքտէ եաշարուրընրդ, շիւնքի, քէօյլէրտէ ինսան բէք ճիւղի պիր շէյ իլէ կէչինէպիլիւր:

— Վագաա էօյլէ տիր, լաքին, չօճուղունմտան այրը գալ-մագլըգ, էվլատըմտան ճիւտա տիւլմ'քլիք, պունա պիր տիւրլիւ գալպիմ' բագի օլամամագտա տըր, ղիրա, պա-տիլի մէսէրր' թիմ օլաճագ, ընտան պաչղա պիր շէյիմ պուլունմատըղը կիպի, անտէն պաչղա պէնի սէվէճէք քիմնէմ տախի պուլունմագտա տէկիլ տիր:

—Աղիզէմ Մօն-Սէն-Ժան, սիւղ քէնտինիզտէն զիեա-
տէ, քէնտի չօծուղունուզու տիւշիւնմէլիսինիզ, պէն իքի
իւչ կիւնտէն, մատամ Սրմանա պիր մէքթուպ եազարագ,
էկէրչի մէմուլիմտէն պուլունտուղուիւզրէ, չօծուղունուզ
հազդընտա արզու իյլէտիկիմ մուվաֆֆազըյեթէ նայիլ
օլապիլիր իոէմ, մէրգումէնէ պիլտիրիրիմ, վէ արթըզ օլ
վազըթ սիզին տէ, շիմոի սէօյլէյիպ տէ եիւրէկիմի բարէ
բարէ իյլէտիկինիզ չու — «Հէյ վա՛հ, ա՛նն եւ Բեպլի՛մ, ա՛նպա զօ-
հողընտէն հալէ Նի՛նէ օլաճաֆ Կըր» — տիւրիւզան լուզէթլէրինի
պիր տէֆա տահա թէքէրրիւր վէ թէլաֆֆուզ իթ մէքլի-
կէ իհթիեաճ կէօրմէզսինիզ:

Պու հէնկեամտէ, Յիլէօր-տը-Մարիեի կէօթիւրմէք իւզ-
րէ, մատամ Սրման իւսթէ կէլտիկինտէն, մէղքիւր միւ-
քեալէմէ, պիթթապի խիթամ պուլտու:

Մօն-Սէն-Ժան պու հալի կէօրիւր կէօրմէզ, թէքրարէն
ըզըրըպ աղլտեարագ, վէ տիւշարը մէյեուսիյեթթ օլա-
րագ, Յիլէօր-տը-Մարինին էլինի պուս իյլէտիքտէն սօնրա,
մէրգումէ թարաֆընտան չօծուղու հազդընտա զուհուրա
կէլիլ օլան վատէրի տալի տիւշիւնիւպ տէրիւթըր իթ-
մէքսիզին, բէք միւքէտտէր վէ սէրսէմճէ պիր հալտէ օլ-
տուղու թագտիրտէ, թէքրարէն գանաբէնին իւզէրինէ
տիւշիւ վիրտի:

—Զէ՛վալլը գատըն, — տէտի մատամ Սրման, Յիլէօր-
տը-Մարի արգասընտան կիթմէքտէ օլտուղու հալտէ հավ-
լիտէն տիշարը չըգարագ, — մէրգումէ թարաֆընտան հազ-
դընըզտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան շիւքրանիյեթթ տույ-
ղուլարը, պանա, քէնտի հազդընտա, իյի ֆիքըրէր վիրմէք-
տէ տիրլէր:

Լա կուալէօզիւն գուրթուլմագտա օլտուղունու իշիթ-
տիքլէրինտէ, սայիր մահպուսէլէր դըսգանաճագ եէրտէ,
մուղայիրի օլարագ, իզհարը մէսէրրէթէ պաշլատըգտան
պաշգա, հաթթա, իչլէրինտէն պազըլարը, մէղպուրէնին
էթրաֆընը գուշատարագ, էօյլէ չարուգ սուրէթտէ գուր-

Թուլմասընտան տօլանը, Թէպրիքէր իյլէտիլէր, վէ քէ-
մալի խալիսէթ իւզրէ էլլէրին Թուլուպ վլտալաշտըլար:

— Վագաա քէնտիսի կիթմէքտէ տիր, — տէտի մէրգու-
մէլէրտէն պիրի, — լաքին, հէլէ հիչ տէկիլ իսէ, պուրա-
տա պիր կիւզէլ Թէգէքքիւր պըրազմագտա տըր... պէ-
րէքէթ վիրսին պու ուֆաճըգ Թէֆէճիք սարը կիւզէլինէ
քի, Մօն-Սէն-ժանըն մասուուու իչին իեանէ Թօրլաեարագ
պիր գունտագ Թագըմը Թէտարիք իյլէտիք. իմտի, Սէն-
Լազար հապսխանէսի, մէգքիւր Ֆաղիլէթի գաթան ու-
նութմաներպ, իլլա հէր վագըթ եատ իյլէյէճէք տիր:

Փլէօր-աը-Մարի, մատամ Սրման իլէ պէրապէր մահ-
պուսխանէ տայիրէսինի Թէրք իյլէմէքտէ իքէն, մէրգումէ
գատըն, մէրսումէ կէնճ գըզա խիթապէն:

— Էյ չօճուղում, արթըգ շիմտի էլպիսէխանէեէ կի-
տէճէկիլ քի, օրատա, մահպուսխանէ էլպիսէսինի չըգա-
րարագ, եինէ օլ սիգէ բէք կիւզէլ եագըշմագտա պու-
լունան քէօյլիւ էլպիսէսինի կիլինէսինիլ: Ատիյիէօ... նէ-
մութլու սիգէ, զիրա, մուազղամ գաթլարըն Թահթը հի-
մայէլլէրինտէ պուլունաճագսընը տըր, վէ հիչ շիւբհէմտէ
եօգ տուր քի, պիր տէֆա տահա պուրաեա կէլմէքլիք մէճ-
պուրիյեթինտէ պուլունաճագսընը տըր: Լաքին...
պագսանանընը... աղ տահա սէօյլէսէկէ ունուտաճագ-
տըմ, — տէտի մէրգումէ գատըն կէօղլէրի եաշարարագ,
— զէ վալլը չօճուղում, արթըգ սիգէ պէեան իտէյիմ, զիրա
սէթը իթմէքլիք էլիմտէն կէլմէօր, ուօղրուսու, սիլի ճա-
նըմ բէք սէվմիշ տիր, մուհապպէթի գալպիյեթմի քեա-
միլէն ճէլպ իյլէմիշսինիլ տիր: — Պատէհու մէրգումէ, Պը-
լէօր-աը-Մարինըն տախի կէօղլէրի եաշարմաեա պալա-
տըղընը կէօրտիւկիւնտէն, իլավէյի մէգալ պիրլէ, — մէէ-
մուլ իտէրիմքի, մահպէստէն չըգմագտա օլտուղունուղ
պէօյլէ պիր վագըթտա, պատիի մահպունիյեթինիլ օլ-
մագլըղըմտան տօլանը, պէնի Թայիպ իյլէմէղսինիլ, —
տէտի:

—Ա՛հ, մատամ. . . մէկէրչի պէն, անճադ սիզին թա-
րափընըդտան զսահուրա կէլմիշ օլան հիւսնի թէվէճճիւհ
վէ իլթիմաս սայէսինտէ պու նիյմէթէ վէ պու սէրպէսիյ-
նէթէ մազհար պույրուլմադտա տէկիլմիյիմ, վէ պինսէն
ալէյհ, մահպա սիզէ թէշէքքիւրէ սօրճուլ տէկիլմիյիմ,
եօգսա, գա՛նղի առէմ չըդըպ տա, պէնի աճըեարադ,
հալիմէ մէրհամէթ իտէճէք իտի:

—Էվվէթ, վէ պէն տէ սիզէ պու ինսանիյեթի եար-
մագլըղմտան սօլաեը, քէնտիմի պաթի եար աատ իտէ-
րիմ, զիրա, լանա կէօրմէքտէյիմ քի, քէնտի տույլում-
տա վէ քէնտի քէշփիմտէ գաթան ալտանմամըչլմտըր. . .

Վէ մէրգումէ մատամ Արման տաթի օլ արատէ, Ֆը-
լէօր-տը-Մարի գատար միլթէսսիր պիր հալտէ պուլուն-
տուղու թագտիրտէ, թուլթուպ քէմալի մուհապպէթ իւզ-
րէ մէրսումէեի գուճագլատըդտան սօնրա, իըտմէթճի-
լէրտէն պիրինէ տաթի,

—Մատմազէլի, էլպիսէ օտասընա կէօթիւրիւնիւզ,
տէտի:

Արատան պիր չարեէք կէչտիքտէ, Ֆլէօր-տը-Մարի եի-
նէ օլ քէնտի Պուգվալ չիֆթիլիկի էլպիսէսինի կիյինմիշ օլ-
տուղու հալտէ, բարմագլըդտան իչէրի, եանի գաբուճու
թարափընա կիրտի:

Պու հէնկեամտէ պիր գամբանա սէսի իլիտիլտի:

—Իշթէ թաթիլ վագթի պիթմիշտիր, վէ չալըմագ վագ-
թի գամբանասը տա չալընմագտա տըր, իմտի, արթըդ պէն
սիզի պըրադարադ իչէրի կիլթմէլիյիմ. . . առիյեհօ, թէք-
րալէն առիյեհօ, եա՛ սէվկիւլիւ էվլատըմ. . . — տէտի:

Նօթէր ժագ ֆէրանըն վէրիլսարճը մատամ Սէրաֆէնի ի-
սէ, մէրգումէեի օրատա պէքլէմէքտէ իտի, չիւնքի, օլ
խապիսէ դարը, պիչարէ չօճուղու, գուրմուշ օլտուղլարը
տէսիսէ վէ ճինայէթ սօլապը մուճիպինճէ, խասսէթէն,
Բալաթէօր ճէդիրէսինէ կէօթիւրմէկէ կէլմիշ իտի:

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ԹԵՁԵՔԻՒՐ

Նօթէր ժադ ներան, Ֆլէօր-տը-Մարինն սէպիլի թալի-
լիյեհիսի զըմննտա լազըմ կէլէն ըուխսաթմնամէեի բէք Կօ-
ւայ պիր սուրէթտէ էլտէ իտէպիլմիշ իտի. շէօյլէ քի, մէր-
գուլմէնին, Սէն-Լազար հապսխանէսինտէ պուլունտուլու
խապէրինի, լա Շուէթտէն ալտըղընտա, անինտէ, քէնտի
միւշթէրիլէրինտէն միւթէպէր վէ նուֆուղքեար պիր զա-
թա միւրաճաաթլա, « կէնճ պիր գըղ վար տըր, վէ կէրի
մէրգուլմէ պիր արսյըդ Եանլըշ պիր Եօլա սաբմըշ տըր, լա-
քին, շիմտի էղ ճան ու տիլ թէօլպէեէ կէլմիշ օլուպ, վէ
Սէն-Լազար մահպէսինտէ պուլունմագտա տըր, վէ օրա-
տա գալմասընտա իսէ, պիւյիւք պիր մահղուր պուլունմա-
սը տէրքեար տըր, զիրա, սայիր մահպուսէլէրտէն, Եէնի
Եէնի Ֆէնա իպրէթլէր ալաճագ օլուպ, վէ քէնտի թէօլպէ-
քեարլըղընտա տա հէնուղ գալիլիշմիշ օլմատըղընտան,
թէքրարէն Էսկի թարիղինի թուլմագլըլա գալգըշաճաղը
իհթիմալտէն տիր, վէ պաղը շայեանը հիւրմէթ զաթլար կէ-
լիպ մէրգուլմէեի, մահպէստէն չըգտըդտան սօնրա գա-
Եըրըպ հիմայէ իյլէմէսինի քէնտիտէն թալէպ վէ իլթիմաս
իյլէտիքլէրինի պէեան իյլէտիկի միսիլու, իլալէյի մէզալ
պիրլէ տախի, - ալալագը հասէնէ, ատապ ու թէրալիյեէ,
վէ տին ու մէղհէպ, վէ Էօյլէ պիր պիշարէնին իլէրուտէ,
իատէյի շան ու նոմուս իյլէմէսինէ իւմիտլար պուլունտու-
լունու պէեան պիրլէ, մահպէստէն գուրթուլմասընա տա-
յիր հիմմէթլէրինի իլթիմաս վէ լէճա իյլէմէքտէ իտի: Վէլ-
հասըլ, մէրղուլմ նօթէր, պիր կիւն իճըասը իհթիմալտէն

կէօրինէն հէր նէվի թէֆթիշ վէ թահարրիեաթ խաթա-
սընտան ազատէ դաւմագլըզ նիյեէթիլէ , մէրգուժ միւշ-
թէրիսինէ , մէղքիւր խայր ու սեվապը իշլէտիկի սըրատա ,
քէնտի իսմինի , դաթան քիմէնէ վիրմէմէսինի տալիս ը-
ճա իլլէմիշ իտի : Ժագ ֆէրրանըն մէրգուժ միւշթէրիսի ,
պունսն պու միւրատ վէ պու ըէճասընը , քէնտի ինսա-
նիյեէթինէ վէ նէզաքէթինէ համլ իտիպ , վէ զայէթլէտէ
տինտար , նամուսու , վէ միւսթէրէմ պիր զաթ տըր տէյի
իթիպաա իլլէմէքտէ պուլունտուզունտան , միւրատընը
թէմամէն ինրա իլլէմիշ իտի : շէօյլէքի , ֆլէօր-տը-Մարի ,
նին սէպլիլ թալսիյեէսինի , պիզզաթ քէնտի նամընա օլա-
րագ թալէպ վէ թահսիլ իթմիշ , վէ ալտըզը բուխսաթնա-
մէնի տէ , պէրայի նէզաքէթ , աօղրուտան տօղրու , մէր-
գումէնին հիմայէթքեարլարընա կէճնտէրիլմէսի էֆքեա-
րըլա , Ժագ ֆէրանա կէճնտէրմիշ իտի :

Վէ մատամ Սէրաֆէն տալի , մէղքիւր բուխսաթնա-
մէնի , հապստանէնին միւտիրինէ կէօթիւրիւպ թագտիմ
իլլէտիկինտէ , մէրգումէնի մահպէստէն ալտըգտա , տօղ-
րու կէօթիւրիւպ քէնտի հիմայէթքեարլարընա թէսլիմ ի-
տէճէկինի , պիր եօլ իլէ անլաթտըրմըշ իտի : Վէ զաթէն միւ-
տիրէ դատըն , եանի մատամ Արման իսէ , մատամ տ'Ար-
վիլէ , ֆլէօր-տը-Մարի հագգընտա հիւսնի թէվէճճիւհլէր
կէօսթէրիպ , վէ բէք շայեանը թահսին շէհատէթ ու մա-
լիւմթլար վիրմիշ օլտուզունտան , քիմէսնէ , ապիր հիշ պիր
չիւրհէնէ դահիպ օլմագսըզըն , ֆլէօր-տը-Մարինին խէլա-
սընը , մահպա մէրգումէ բրէնսէսին հիմայէ վէ իլթիմասը-
նա համլ իլլէմիշլէր իտի : Վէլհասըլ , նօթէրին վէքիլսար-
ճը օլան մատամ Սէրաֆէնին կիտիպ քէնտիսինի ալմասըն-
տա , ֆլէօր-տը-Մարի , զէրրէճէ չիւրհէ վէ էմիյեէթսիզ-
լիք էսէրի իպրաղ իլլէմէմիշ իտի : Մատամ Սէրաֆէն զա-
թէն բէք ուսթա պիր դարը օլուպ , վէ վագթ ու հալ վէ
իլինէ կէօրէ մուամէլէտէ պուլունմագլըզը տա բէք ալէա
պիլմէքտէ օլտուզունտան , սուրէթի դահիրէսինտէն , զա-

յէթըն ինսանիյեթըի վէ թէմիղ դալպ պիր դատըն տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի, չէօյլէ քի, մէրգուսմէնին հատտէն զիւ հատէ հիյլէքեար, ֆէնտպաղ, վէ դալըմ թապիաթըր պիրիսի օլմասընը անլաեապիւմէքլիք իչին, թիւքի թիւքի պադըշլարըիլէ, միւրայի միւրայի տէ կիւլիւշլէրինէ տիգգաթըր լազըմէ իթմէքլիք իգթիզա իյլէմէքտէ իտի: Մատամ Սէրաֆէն, հէր նէ գատար, բէք ֆէնա գարըլարտան պիրի օլուպ, վէ հաթթա քէնտի էֆէնտիսի պուլունան նօթէրին տէ հէմ ճիւրմ ու ճինայէթ շէրիքի վէ հէմտէ սըրրտաշըիտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, թա վազթի սէպալէթինտէ, լա Շուէթէ թէսլիմ իյլէմիշ օլտուղու... վէ օլանտէ իսէ, ալըպ տա պիր եօլ իլէ թէլէֆ իթմէք իւզըր, կէօթիւրմէքլիկէ մէէմուր պուլունտուղու ֆլէօր-տը-Մարինին հիւսնի ճէմալինի կէօրիւնճէ, դալպինտէ ճիւզի պիր ըրգգաթ ու մէրհամէթ էսէրի տույմամաղըլը, էլինտէն կէլէմէմիշ իտի...:

—Էյ ճանըմ, աղիղէմ մատմօաղէլ, - տէտի մէրգուսմէնէ մատամ Սէրաֆէն զայէթլէ միւլայիմանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ, - էլպէթթէ, մահպէստէն խէլասընըղտան տօլաեը մէմուռն ու մէսրուր օլմագտաւընըղ, էօյլէ տէկիլ մի:

—Էվլէթ, մատամ, շիւրհէսի՛ղ, թէշէքքիւրլէր իտէրիմ մատամ տ'Սրվիլէքի, պու լութֆ ու չէֆգաթա պէնի մաղհար դըմագըլըղա հիմմէթ իյլէմիշ տիր...:

—Հագգընըղ վար տըր, բէք տօղուռ սէօյլէմէքտէսինիլ... Լաքէն, հայտէյինիղ, չաբուգ կիտէլիմ... զիրա, զաթէն պիրաղ կիճ գալմըշըղ տըր... վէ խայլիճէ տէ կիտէճէք եօլումուղ վար տըր:

—Պուգվալ չիֆթլիկիէ, մատամ ժօրժա կիտէճէկիլ տիր, էօյլէ տէկիլ մի... մատամ, - տէտի լա ՚յուալէօլ, եիւքսէք պիր սէս իլէ:

—Էվլէթ... հալիլէ քէօյէ կիտէճէկիլ տիր... մատամ ժօրժա գալմուշաճաղըղ տըր, - տէտի մէրգուսմէ աճիւզէ դարը, ֆլէօր-տը-Մարինին ֆիքրինի պուլանտըրըպ տա

պիր շիւքհէնէ մահէլ վիրմէմէք իշին , մերդումէնին արդու-
սինի թաստիգ խտերէք , վէ պատէհու տա իլավէյի մէգալ
պիրլէ , վէ խայինճէ պիր սափտէրունլուգ իղհարիլլէ տա-
լի , - ֆաղաթ , ետլլնըզ օրանա կիթմէերիպ , իլլա , մա-
տամ ժօրժու կէօրմէզտէն էվվէլ , էյլէ պիր մահէլլէ տա-
հա ուղրանաճաղըղտըր քի , սիզտէ թէաճճիւպ խտէճէք-
սինիլ տիր . հայտէյինիլ կիտէլիմ , հայտէյինիլ . . . արա-
պամըլ աշաղըտա պէրլէմէքտէ տիր . . . շիմտի պէր քէրրէ
պուլատան տիշարըչըդըպ գուրթուլտուղունուզտա , « օհ ,
համա ու սէնալէր օլտուն Մէվլահէ , տիեհճէքսինիլ տիր . . .
էյլէ տէկիլ մի , ազիզէմ մատմօազէլ . . . հայտէ կիտէ-
լիմ . . . հօշճա գալլնըզ , էֆէնտիլէր , - տէտի :

Վէ մատամ Սէրաֆէն պաշ քեաթիպ իլէ քէնտի մուա-
վինինէ վէտա սէլամնը վիրտիքտէն սօնրա , լա կուալէօզ
պիրիքտէ օլտուղու հալտէ աշաղը ինտի . վէ պէքճիլէր-
տէն պիրի տալի գարուեու աչմագ իւզրէ արգալարըն-
տան կիթտի : Սօն գարուեու մէրգում գարուճու գարա-
մագտա օլուպ , վէ Ֆլէօր-տը-Մարի իլէ մատամ Սէրաֆէն
տալի գարունուն էօնիւնտէ օլան , վէ Պօպուրկ-Սէն-ժէր-
մէն ճատտէսինէ նաղըր պուլունան վասի պիր տէհիլիլ իւ-
զէրինտէլէր իքէն , պիրտէ , պէսպէլլի , մահպուսէլէրտէն
պիրինի կէօրմէք իւզրէ կէլմէքտէ օլան կէնճ պիր դըզ
դարըլարընա չըգար :

Պու կէնճ գըզ Րիկօլէթ իտի . . . Րիկօլէթ տայիմա ճիլ-
վէլի վէ տայիմա տա շէնմէչրէպ պիր հալտէ պուլունմագտա
իտի . մէրդումէնին պաշընտա ուֆաճըզ վէ բէք սատէ
կիւզէլ պիր թաքկէ պուլունմագտա օլուպ , մէզքիւր թաք-
կէ իտէ , տահա եհնի վէ քիրազ բէնիլինտէ գօրտէլալար ի-
լէ թէզէին իտիլիլ օլտուղունտան , օլ սիեահ վէ տիլպէր
սալարըլլա մէլէքսիմա լէհճէսինէ , հատտէն զիեատէ եա-
դըչըպ պիր բէվնագ վիրմէքտէ իտի : Վէ էսմէր ֆիսթանը
եադասընը , գար կիպի պէեազ պիրեադալըզ գարամագ-
տա իտի : Մէրսումէնին գօլունտա սամանտան պիր զէմ-

պիլ պուլունմագտա օլուպ , վէ պու պիչարէ չօճուդ , հէր նէ գատար , խայլիճէ ուղագ պիր մահէլլտէն կէլմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիէ իլէ տախի , գալըն էօքճէլի գունտու-
րալարընտա կէօրիւլէն թէմիլիք , բէք շայեանը թէաճճիւպ
պիր հալտէ իտի . չիւնքի , քէնտի թատիաթը իլ թիլասընճա ,
թէմիլքընարլըգտա ղաթէն եէքթա օլտուգտան պաշգա ,
գումրու կիպի լէթաֆէթլի եիւրիւյիւչիւնէ վէ թալր ու
հարէքէթինէ տախի , աշուրի մէրթէպէ տիգգաթ իլլէ-
մէքտէ օլտուղունտան , իւզէրինտէ պիր թէմիլիք վէ պիր
չիքլիք հիւքմ իլլէմէքտէ իտի :

— Ա՛, Բիկօլէթ , սէ՛ն միսին , — տէյի պաղըրտը Ֆիէօր-
տը-Մարի քէնտի մահպէս արգատաշընը (¹) վէ սահրա եօլ-
տաշընը կէօրիւպ թանքեարագ :

— Ա՛, լա կուալէօղ , սէ՛ն միսին , — տէտի Բիկօլէթ տա-
խի քէնտի թարաֆընտան :

Վէ պու իքի կէնճ գըղլար անինտէ պիր պիրինէ սա-
րըլարագ իզհարը մուհապպէթ իլլէմէկէ պաշլատըլար :

Արթըգ պու իքի հէնուղ օն ալթը չաղլարընտա պու-
լունան , վէ քէմալի չէվգ ու մուհապպէթ իւզրէ պիր պիրի
պօյնուհա աթըլան իքի կէնճ վէ տիլպէր գըղլար իւզէրին-
տէ միւշահէտէ օլունան միւպայէնէթ իլին , միւսթաղնի
նագչ ու պէեան պիր հալ իտի տէնիլսէ ճայիղ տիր , չիւն-
քի , կէրչի իքիսի տախի հալալէթ ու լէթաֆէթտէ եէքթա
պուլունմագտա իտի իսէլէր տէ , հիւսնի ճէմալ վէ սիմա-
լէրինտէ տախի , բէք պիւյիւք պիր ֆարգ պուլունմագտա
իտի :

(¹) Իշպու հիքէայէմիլի օգուեան ղաթլար տէրխաթըր իտէ-
պիրիլէրքի , Բիկօլէթ տախի , քէնտի չօճուղըղունտա , թըպը
լա կուալէօղիւն հալինտէ պուլունարագ , պօշ պօշ սօգաղլարտա կէդ-
մէքտէ օլտուղունտան , ղապթիյիլէլէր թարաֆընտան թուրուլարագ
մահպէսէ աթըլմըշ , վէ քէնտիսի կիպի 16 եաշընտա օլանա գատար
օրատա գալմըշ իտի . վէ պուլու տա մէրգումէ , Բօտօլֆա Օկրէ-
սին մէյիսանէսինտէ նագլ իթմիշ իտի :

Շէջլէքի, պունլարտան պիրի սարը կիւղէլի օլուպ, իրի իրի, մաի մաի, վէ մահզուն մահզուն պագըչլը կէօղլէրէ մալիք օլտուղու կիպի, լէհճէսինտէ իսէ, իսէեալի վէ մէլէք-առա պիր պէրրագլըգ, վէ պիրազ սօլկունլուգ, պիրազ մահզունլուգ, վէ պիրազ տա տէրին տիւշիւնմէքլիք ասարը պու-լունմագ տա օլտուգ տան պաչգա, ճամ միսիլլու տաիի պիր թաղէլիք, պիր բէմպէլիք, վէ պիր տէ բարլագլըգ կէօրիւլ-մէքտէ իտի . . . վէ պունլարա իլավէթէն, իւղէրինտէ, թա-րիֆտէն միւսթաղնի պիր տալղընլըգ, պիր մահճուպլուգ, վէ պիր լէթաֆէթ պուլունմագ տա իտի . . . վէ տիկէրի իսէ, եանըգ պիր էսմէր կիւղէլի օլուպ, եուվարլագ վէ բէմպէ եա-նագլարա, վէ սիեահ վէ տիլպէր կէօղլէրէ, վէ սաֆտէրուն-ճա պիր կիւլիւշէ, ուեանըգ ֆիքիլլի պիր հալէ, վէ կիւլէր եիւղէ, շէն մէշրէպէ, վէլհասըլ, ֆագըրլըգ տա սէատէթի հալ վէ լահաթը պալ, վէ պիսահիպլիքտէ ըրգ ու նամուս վէ իֆֆէթի պէր բէմալ, վէ իշ ու իշթիղալտէ տաիի սիւ-լուր ու հալալ իւղրէ եաշամագլըղը պիլիպ իճրա իթմէք-լիքտէ, նատիր իւլ էմալ իտի :

Պու իքի կէնճ գըղլար, բէմալի խալիտէթ վէ նէզաքէթ իւղրէ, մէրասիմի տօսթանէեի իճրա իյլէտիքտէն սօնրա, պիր պիրի եիւղիւնէ պագմանա պաշլատըլար . . .

Պու թէսատիւֆտէն տօլաեը, Րիկօլէթ մէմուռն վէ մէս-լուր օլմանա պաշլատըղը թագտիրտէ, մուղայիրի օլա-րագ Զլէօր-տը-Մարի իսէ, տիւշարը մահճուպիյեթ օլուպ սըգըլմանա պաշլատը . . .

Ջիւնքի, մէրգումէ գըղ, օլ տօսթու Րիկօլէթին եիւղիւնէ պագաըգճա, քէնտիսինին, նամուսուղ պիր հալէ տիւշ-մէզտէն էվլէլ, ճիւղի պիր վագըթքի կէշիրմիշ օլտուղու սէատէթի հալի վէ սիւքիւնէթի պալի խաթըրնա կէլմէք-տէ իտի :

—Մհ, նէ՛ գատար պիւլիւք պիր իգպալ տիր պու . . .
սանա ըասթ կէլտիմ . . . — տէտի Րիկօլէթ մէրգումէեի :

—Էվլէթ, սիւպհահ՛ն Ալլահ, նէ՛ գատար մէմուռնիյ-

Եւթպախչ պիր թէսատիւֆ տիւր պու... Զօգտան պէրու պիղ պիր պիրիմիզի կէօրմէմիշ իտիք... - տէյի ճէվապ վիրտի լա կուալէօզ:

— Հա՛, իշթէ շիմտի անլատում պէն սէպէպինի, արթըգ պունտան սօնրա, ալթը պտան պէրու սանա ըասթ կէլմէտիկիմտէն տօլանը, թէաճճիւպ իթմէմ... - տէտի Ռիկօլէթ լա կուալէօզիւն կիյինմէքտէ օլտուղու քէօյլիւ Ելպիսէլէրինէ տիգզաթ իտէրէք, - տիմէք տիր քի, քէօյտէ իմիշսին տիր, Էօյլէ տէկիլմի... :

— Էվլէթ... պիր վադըթտան պէրու քէօյտէ իտիմ, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի կէօզլէրի Էօնիւնէ պադ մաեա պալլաեարադ:

— Պէսպէլլի, սէն տախի պէնիմ կիպի, պուրատա պիր մահպուսէ կէօրմէկէ կէլմիշսին տիր, Էօյլէ՞ մի:

— Էվլէթ... կէլմէքտէ իտիմ... պիրինի կէօրմէքտէն կէլմէքտէյիմ, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի քէքէլէեէրէք, վէ հիճապընտան եիւզլէրի գըշարարադ:

— Էյ, շիմտի քէնտի եէրինիղէ տէօնմէքտէ օլմալըսըն, վէ եէրինիղտէ պէսպէլլի ուզագտա, փարիսին խարիճինտէ օլմալը տըր, Էօյլէ տէկիլմի: Ս՛հ, աղիզէմ կուալէօզ... հալէա սէն զաթէն պիլմէքտէ օլտուղում կիպիսին տիր հալէա ինսանիյեէթտէ պէրտէվամ պուլունմագտա օլմալըսընտըր... Նա՛սըլ, քէնտի ալթընտաքի եաթաղընը, քէնտի չամաչըրընը, վէ չըգարըպ տա ճէպինտէ անճագ պուլունան պիր գաչ զուրուշ բարանը վիրմէքլիկէ հիմմէթ իթտիկին, օլ համլինի վաղ իտէն ֆագըրրէ գատընը, տէրխաթըր իյլէմէքտէ՞ միսին, պիլիրտին եա, մէգըլըր պիր գաչ զուրուշու իսէ, պէնիմլէ քէօյէ կիտիպ տէ խարճ իտէճէք իքէն, զէվգ ու սէֆատէն քէնտինի մահրում գըլարադ, օլ պիչարէեէ իհտա իյլէտի իտին... վէ Էօյլէ տէ պիր վագըլթտաքի, քէօյէ կիթմէքլիք արզուսիյլէ տիվանէ օլմագտա իտին, մալիւմ եա, քէօյ տէնիլտիկի կիպի, սէն տաեանամազսըն... Նասըլ քի կէօրմէքտէյիմ, թամամ միւ-

րատընա իրմիշ, պիւթիւն պիւթիւն պիւթիւն քէօյլիւ գըզը օլմուշ օլմալըսըն տըր . . :

— Հալպու քի, սէն էօյլէ քէօյէ կիթմէքլիկի չօդլուդ սէվմէքտէ օլմատըզընտան, տնճագ պէնիմ խաթըրմ իշին կէլմէքտէ իտին, էօյլէ տէկիլմի, Ռիկօլէթ :

— Խսայր, եալընըզ սէնին խաթըրն իշին տէկիլ, իլլա, քէնտի արզում իշին տախի կէլմէքտէ իտիմ . . . զիրա, սէն էօյլէ պիւր գըզ իտին քի, տայիմա աղըր պաշլը, վէ տայիմա տա տիւշինճէլի պիւր հալտէ պուլունտուզուն թագատիրտէ, պիւր քէրրէ տէ գըրըսրա վէ օրմանլարա չըզ տըն մը իտի . . . օլ մէրթէպէ մէմնուն վէ մէսըուր օլմագտա իտին քի, ատէթա չըլտըրմագտա իտին . . . վէ իշթէ, սէնին օլ մէսէրրէթիին կէօրմէքլիք իսէ, պէնիմ իշին պիւր սէֆասա երլմագտա իտի, արզույի քէպիլիմ եէրինէ վարմագտա իտի . . . Օհ, տուր, տուր տա աղաճըզ տահա եիւզիւնէ պագանըմ, հէվէսիմի ալանըմ, նարի իշթիեագըմը տէֆ իտէյէմ: Ահ, շու եուվարլագ թաքկէճիկինտէ նէ կիւզէլ եարաշմըշ, նէ գաատար զարիֆ օլմուշ տուր, ալիմ Ալլահ, բէք լաթիֆ տիր . . . զանն իտէրսին քի, ճէնապը Հագգ պէնի, պէօյլէ պիւր կըրզէթ թաքկէսի գ օլմագըլըզ սէվմէքթա պիաթիլլէ խալգ իյլէտիկի կէպի, սէնի տախի, էօյլէ քէօյլիւ թաքկէսի սէվմէք թագպիաթիլլէ խալգ իյլէմիշ տիր . . . Տիմէք տիր քի, իշթէ շիմաի միւրատըն հասըլ օլմուշ տուր . . . արթըզ քէնտի հալինտէն հօշնուտսուն տուր . . . վէ էօյլէ օլմասընատա աւլա թէաճճիւ պիլթմէմ . . . սէնի կէօրմէնէլլտէն պէրու, զաթէն քէնտի քէնտիմէ, « օլ պէնիմ կուլէօզճիկէզիմ, Փարիսի սէվմէք, վէ Փարիստէ իմրարը էվգաթ իյլէմէք իշին խալգ իտիլմէմիշ տիր, իլլա, նասըլ քի շիրէրտէ օգունմագտա տըր, պիւր սահրա կիւլիւ, տալիմա սահրայի ապ ու հալալարա միւհթաճ վէ արզու քէշ պուլունմագտա օլուպ, բայիթաթիլլէն ապ ու հալալարա իտէ սարարըպ սօլմագտա օլտուզու կիպի . . . լա կուլէօզտէ, մութլագ սուրէթտէ, սահրայի պիւր էօմրէ միւհթաճ

պուլունմագտա տըր . ինչապաւն , քէօյլէրտէ պիր էյի ա-
տամ պուլարագ եանընա կիրմիչ , վէ ըաճաթ իթմիչտիր »
տիմէքտէ իտիմ , վէ պէսպէլլի սէն տէ էօյլէ եաբմըչ օլ-
մալըսըն տըր , հա՞ , էօյլէ տէկիլմի :

— Էվվէթ . . . — տէտի Յիւօր-տը-Մարի գըղարարագ :

— Յագաթ , սանա եալընըղ պիր խուսուստա կիւճէն .
սէմ , ճայիղ տիր . . . :

— Քիմէ՞ , պանա՞ մը . . . :

— Էվվէթ , սանա , եանի տիմէք իսթէրիմքի , հիչ տէ-
կիլ իսէ պիր քէրրէ պանա , նէրէտէ վէ նէ հալտէ օլտու-
ղունու պիլտիրմէլի տէկիլմի իտին . . . :

— Պէն . . . Փարիսի թէրք իթտիկիմտէ , օլ մէրթէպէտէ
աճէլէեէ կէլտիմքի . . . — տէտի Յիւօր-տը-Մարի , կիթ տիք-
ճէ տաճա զիեատէ սըգըլարագ , — սանա խապէր վիրմէկէ
միւգթէտիր օլամատըմ . . . :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , թագպիս իթմէմ օլէն սէնի ,
ղարարը եօգ տուր , էլվէրիքի , շիմտի սէնի կէօրմէքիք
իգպալինէ նայիլ օլտում , տօղրուսու , բէք մէմնուն օլտում
. . . : Բէք ալէա , բէք ալէա , Փարիսի թէրք իթմէնլէ , բէք
կիւղէլ եաբմըչսըն աըր , էվվէթ , բէք կիւղէլ եաբմըչսըն
տըր , զիրա , պուրատա ըաճաթ եաչամագլըղըն բէք կիւճ
օլմասընը պէրթարաֆ իտէլիմ , պիղիմ կիպլի աահիպսիղ
վէ ֆագըրէ գըղլար իչին իսէ , հէր նէ մէրթէպէտէ աղլը
պաչընտա պուլունսա , եինէ տիւչարը ֆէլաքէթ վէ մէ-
ղէլլէթ օլմագլըգտան քէնտույի վիգայէ իտէպիլմէքիք դօ-
լայ պիր շէյ տէկիլտիր . . . : պիղ վէչ պիր սահիպսիղէ , պիր
էյի նասիհաթ վիրէն պուլունմատըղը թագտիրտէ , բէք
աղ տէֆա քէնտույի միւտաֆաանա միւգթէտիր օլապի-
լիր . . . : հէլէ պիր չօգ էօյլէ ատէմլէր տէ վար տըրքի , տա-
յիմա կիւղէլ կիւղէլ վատլար իտէրէք , գըղլարը ալտա-
տըրլար , վէ պատէհու տիւչարը սէֆալէթի աղիմէ օլմա-
լարընը մուճիպ օլուրլար . . . : Իշթէ էմնալի տէ մէյտանտէ
տիր . սլագսանա , օլ պիղիմ ուֆաճըղ թէֆէճիք տիլպէր

ժիւղիներ խաթրընա կէթիրմէքտէ՞ միսին , վէ քէզալիք օլ սիւեա՛հ կէօղլիւ սարը կիւղէլի Բօղլինի , հիչ տէրխաթըր իյ- լէմէքտէ՞ միսին :

— Էվվէթ . . . խաթրըմա կէթիրմէքտէ յիմ :

— Է՛հ , իշթէ , եա զէվալը Կուալէօղլիկէզիմ , մէրդումէ . լէրին իքիսի տախի ալտանարագ , սէօյլէտիկիմ իզֆալաթ շուգուրունա տիւշիւլէր տիր . Էվվէթ , պիշարէլէրի , ին- սաֆսըղ ատամլար , Էվվէլա Էնվայի վատլար իլէ դանտըր- մըշլար , վէ սլատէհու տախի թէրք իտէրէք , երւզ իւս- թիւնէ պըրագմըշլար տըր , վէ պիշարէլէր տէ , պիր ֆէլա- քէթտէն տիկէր ֆէլաքէթէ տիւշտիւքտէն սօնրա , ազը- պէթքեար , ֆէնա դարըլար սըրասընա կէչմիշլէր , վէ պու- րաեա իլգա խոթիմիշլէր տիր . . .

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ , սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն . . .
- տէտի ֆլէօր-տը-Մարի երւքսէք պիր սէս իլէ , վէ դըք գըրմըզը օլտուղու հալտէ պաշընը Էօնիւնէ Էկէրէք :

Բիկօյլէթ քէնտի տօսթու թարաֆընտան զուհուրա կէ- լէն մէզքիւր Էսէֆի աղիմին ասըլ մանէասընըն ֆէհմինէ վարամաեարագ ալտանտըղընտան ,

— Մէրդումէլէր խէթա իյլէմիշլէր տիր , վէ շայեանընէֆ- լէթ հալլէրտէ պուլունմուշլար տըր . . . վէ հաթթա , տա- հա տօղրուսունսու իսթէր իսէն , լաքին , խա՛յր , սէօյլէմէմ , անլատը՛ն մը , ա պէնիմ քեամիլէ Կուալէօղլիմ , - տէտի մէրդումէ , - պէրէքէթ վիրսին քի պիւղ , քէնտի նամուսու- մուղու հըֆղ ու վիդայէ իթմէքլիք իզպալինէ նայիլ օլա- պիլմիշիղ տիր , վէ անըն տա սէպէպի շու տուր , եանի , թէ- շէքքիւր իթմէլիյիղ քի , սէն քէօյլէրտէ , քեամիլ զաթլարըն եանլարընա սըղընարագ , քէնտինի միւտաֆաեա միւգ- թէտիր օլապիլտիկին կիպի , պէն տախի , Էօթէքի իլէ պէ- րիքի իլէ աշգ ու սէվտա թէնճէրէսի դայնաթմագլըղա սարֆ իտէճէք պօշ վագըլթլար պուլամաարղըմտան , ըրզ ու նամուս վէ սէլամէթ իւզըն գալապիլմիշիմ տիր . . . Էվվէթ , չիւնքի քէնտի դուշլարըմ իլէ Էյլէնիպ սէֆա տուլմագլը :

ղը , աշդպազըդ (սիրահարութիւն) իթմէքլիքտէն իւսթիւն
թութմուշումուր , վէ պինապերին , քիւլլի զէվզ ու թէ-
լէզիւզզիւմիւ , անճադ . քէնտի իշիմտէ , քէնտի չալըշմադ-
լըղըմտա , վէ քէնտի օտաճըղազըմը թէմիզ վէ մունթազամ
պիր հալտէ կէօրմէքլիքտէ արամըշըմ տըր . . . Ֆադաթ ,
պու ճիւմէ իլէ տախի , պիզ քէնտիմիզի պէկէնիպ իֆիթի-
փար իյլէտիկիմիզ թադտիրտէ , էօյլէ սայիրլէր ալէյհին-
տէ տէ , չէտիտ սուրէթտէ մուհաքէմէլէր իտէրէք , պիւ-
թիւն պիւթիւն թայելիպ ու թադպիհ իթմէմէլլիք . . . զիրա ,
հաֆըզ Ալլահ , քիմպիլի . . . պաղը քէրլէ ինսան էօյլէ վա-
զըթլարտա վէ էօյլէ հալլէրտէ պուլունուր , վէ էօյլէ տէ-
սիսէլէր տօլապլարընա տիւշէր ալտանըր , վէ էօյլէ տէ սէ-
ֆալէթլէր բէնչէսինտէ գալըր քի , քէնտի նամուս ու ճէ-
նապընը հըֆիզ իտէմէզ օլուր . . . Էվլէթ , քիմպիլի , չօդ
իշթիմալտիր քի , Բօզին իլէ Թիւլի տախի , մէզքիւր հալ-
լէրտէ պուլունարադ , տիւշարը մէզէլլէթ օլմուշլար տըր
. . . վէ չօդ տա իշթիմալտիր քի , պիզպաթ քէնտիմիզ տա-
խի , մաաղալլահ էկէրչի զէվալլըլարըն եէրլէրինտէ օլմուշ
օլտա իտիք , այնի մէզէլլէթ կիրաապընա տիւշէր իտիք . . .

— Ալլահ իթմէսին , - տէտի ֆլէօր-աը-Մարի աճըղը
պիր սէօյլէյիլ իլէ , - պէն անլէրի թադպիհ իյլէմէքտէ տէ-
կիլիմ . . . իլլա , պէն անլէրի աճըմադտա՛նըմ . . .

— Էյ ճանըմ , մաաւմաղէլ , հայտէյինիզ , արթըզ կի-
տէլիմ , արթըզ կիտէլիմ , զիրա , վադթիմ միւսաատէսի
եօդ տուր , - տէտի մաաւմ Սէրաֆէն քէնտի գօլունու
պիր աճէլէ իւզրէ , քէնտի մէհմուրլիքէթի խէֆիյնէ վէ
մէքրուհէսինէ դուրպան կիտէճէկի ֆլէօր-աը-Մարիէ
թադտիմ իտէրէք :

— Բէճա իտէրիմ , մաաւմ , աղաճըզ տահա միւսաա-
տէէէ հիմմէթ իալինիզ , զիրա , պու պէնիմ պիշարէ կուա-
լէօղճիւկէղիմի , խայլի վտգըթտան պէրու կէօրմէմիլիմ
տիր , աղաճըզ տահա կէօրիւշիւպ գօնուշմաղըզ իգպա-
լինէ նայիլ օլալըմ , - տէտի Բիկօլէթ :

— Բէք ալէա , մատմօաղէլլէր , բէք ալէա , լաքին , վագ-
թիմիղին միւսաատէսի եօդ տուր , զաթէն սաաթ իւշ օլմուշ
տուր , վէ կիտէճէք մահէլիմիլ իսէ , խայլիտէն խայլի ու-
ղագտա տըր . . . — տէտի մատամ Սէրաֆէն , մէգքիւր թէ-
սատիւֆտէն տօլաեը զիեատէսիլլէ ճանը սըգըլըպ վէ էսէֆ
իտէրէք , վէ պատէհու տէ իլալէյի մէգալ պիրլէ , — բէք
ալէա , մատամքի արղու իլլէմէքտէսինիլ , հայտէյլինիլ օն
տագըգա գատար տահա կէօրիւշիւնիւլ . . . — տէտի :

— Էյ ճանըմ , — տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի Րիկօլէթէ խի-
թապէն , վէ մէրգուճէնին էլլէրինի թուլթուպ սըգարագ ,
— նէ կիւզէլ պիր թապիւթըն վար տըր , ասլա զամ թա-
շըմազսըն , հէր վագըթ կիւէր երիւլիւ վէ շէնմէշըէպսին ,
վէ պինսպէրին , հէր վագըթ տա քէնտի հալինտէն մէմ-
նունիյեէթ կէօսթէրմէքտէսին . . . :

— Վագտա , էօլլէ իտիմ , հէնուղ պունտան պիր դաշ
կիւն էվվէլինէ կէլինճէէէ գատար . . . մէմնուն վէ մէսրուր
պիր հալ իւղրէ տէվամ իլլէմէքտէ իտիմ . . . Ֆագաթ , շիմ-
տի , պու կիւնլէրտէ . . . :

— Նէ՞ վար տըր , մէկէրչի պիր տէրտի՞ն մի վար տըր :

— Էվվէթ , տէրտիմվար տըր . . . Ֆագաթ , քէնտի շախ-
սըմա այիտ պիր շէյ տէկիլտիր , էկէրչի էօլլէ օլմուշ օլսա
իտի , ասլա քէտէր իթմէզ իտիմ , մալիւմ եա , սէն պէնի
բէք ալէա թանըրսըն , պէն էօլլէ տէրտտէն էլէմտէն գօր-
գանլարտան տէկիլիմ , պէնիմ գալպիմ թաշտան տէմիր-
տէն զիեատէ տաեանըվը տըր . . . վէ հալէա տա էօլլէյիմ ,
օլսէնին պիլտիկին էսկի հալ վէ էսկի թապիւթըմտաեըմ ,
զէրէճէ տէկիշիլմիշ տէկիլիմ . . . լաքին , զիեատէսիլլէ շու-
նա էսէֆ իտէրիմքի , հէր ինսան պիր տէկիլտիր , հէր դըզ
պէնիմ կիպի տէրտ ու մէշագգաթա տաեանապիլիւր պիր
թապիւթտա խալգ իտիլմիշ տէկիլտիր . . . Պէնտէ շու թա-
պիւթ տախի վար տըր քի , սայիլլէրին տէրտլէրինէ ասլա
թէհամմիւլ իտէմէմ , պէն տախի այնի մէրթէպէտէ աճը
տուեարըմ . . . :

—Ս՛հ, Ռիկօլէթ, սէնին գալարնտէ չէփգաթ ու ին-
սանիյեթ տույղուլարը, հէմիշ մահփուզ պուլունմադ-
տա տըր . . .

—Մէկերչի բիգգաթա կէլմէմէքլիք էլիմտէն կէլէպի-
լի՞ր մի . . . տիւշիւն պիւր քէրէ, մէկերչի պէն, Սլլահըն
գուզուսու կիպի պիւր կէնճ գըզըն . . . դօմլում պուլունան
պիւր էյի գըզըն, իֆթիրանա ուղրանարադ պուրանա իւ-
գա իտիտիկինի . . . էվլէթ, սէփալէթ վէ ֆէլաքէթ սէ-
պէպինտէն չըլտըրպ տա թիմարխանէհէ կէօթիւրիւլմիւշ
օլան նամուսուլ պիւր իշճի ատէմին գըզը օլան, վէ Լուիլ
Մօրէլ թէսմիյեթ իտիլմէքտէ պուլունան պիւր պիշարէնին,
պուրատա պուլունտուղունու պիլտիկիմ հալտէ, հատ-
տէն դիւտտէ մահզուլն ու միւքէտտէր օլմագլըդտան տուր
օլապիլի՞ր միյիմ, գալպիմի բահաթ իթտիլէպիլի՞ր միյիմ,
վէ կիճէլէրի ույգու ոււտուտապիլի՞ր միյիմ . . . վէ իշթէ չիմ-
տի տէ պուրանա պիշարէնի կէօրմէկէ կէլմիշիմտիւր . . .

Նօթէրին ճանվէրլիքլէրի գուրպանլարընտան պիւրի օ-
լան Լուիլ Մօրէլին իսմինի իշիթտիքտէ, մատամ Սէրաֆէ-
նին վիճուտի տիթրէմէկէ պաշլատըղընտան, մէրգումէ
պիւր տիգգաթը աղիմէ իւզրէ, Ռիկօլէթին եիւզիւնէ պադ-
մանա պաշլատը, վէ Ռիկօլէթի պիւր տիւրիւ թանլեամա-
տըղընտան, արթըդ ծնտան սօնրա, մէրգումէ իքի գըզ-
լար պէյնինտէ կիւզէրան իտէն միւքեալէմէհէ, բէք տիգ-
գաթլը պիւր սուրէթտէ տիգգաթ էյլէմէկէ պէտ էյլէտի :

—Ձէվալը գատըն, - տէյի ճէվապ վիրտի լա կուա-
լէօղ, - քիմպիլիւր, սէնին քէնաիսինի, պէօլլէ պիւր ֆէլա-
քէթի վագթինտէ, գաթան քէօշէյի խաթըրտան չըգար-
մատըղըն կէօրտիւկիւնտէ, նէ գատար մէմնուն վէ նէ
գատար միւթէշէքքիւր օլաճագ տըր :

—Նալընըղ պու գատար տա տէկիլտիւր, պունտան պաշ-
գա պիւր տէրտիմ տահա վար տըր, նասըլքի կէօրմէք-
տէսին, զանն իտէրսինքի, թէճէլլի պէնի գօլալամագտա
տըր, պիլի՞ր միսին չիմտի պէն նէրէլէրտէն կէլմէքտէյիմ,

բէք ուզագ պիր մահէլտէն կէլմէքտէյիմ... վէ հէմտէ պաշգա պիր մահպուստանէտէն կէլմէքտէյիմ... ֆաղաթ, տէկիլ պիր գատըն, իլլա պիր էրքէք հապստանէսինտէն կէլմէքտէյիմ:

—Պիր էրքէք հապստանէսինտէն մի կէլմէքտէյին, քիմ, սէն մի:

—Օ՜ֆ, ամա՛ն եա Ռէպպիմ, էվվէթ, էվվէթ, պէն քէնտիմ, չիւնքի օրատա տախի բէք աճընմագլըղա շայեան պիր թանրտըղըմպուլունմագտա տըր... վէ նասըլքի կէօրմէքտէյին, իշթէ զէմպիլիմտէ գօլումտա տըր (Րիկօլէթ պուսու սէօլէտիկի վագըթտա, գօլունտաքի զէմպիլի տէ մէրգումէնէ կէօսթէրտի), իչի էքի թարաֆլը տըր, մէրգումանըն իքիսի իչին պիրէրթարաֆընըրթէֆրիգ վէ թախտախլլէմիշիմտիր. պու կիւն օլ պիշարէ փէրմէնէ պիրաղ ուֆագթէֆէք կէօթիւրտիկիւմ կիպի, Լուիղէ տախի պիր գաշ բարչա չամաշըր կէթիւրմիշիմտիր... սէօլէտիկիմ մահպուսուն իսմի փէրմէն տիր: իշթէ պու տա աճայիպ պիր հալ տիր, մէրգում իլէ պէյիմիպտէ կէչէն պիր վագաա խաթրըմա կէլտիքճէ, մութըտա կէօղլէրիմ եաշարարագաղլամագլըղըմկէլմէքտէ տիր... վէ պիրիբիմ, կէրչի աղլամագլըղա շայեան պիր շէյ տէկիլ տիր, վէ պէնիմ եաբտըղըմ առէթա պիր չոճուղըղ վէ պիր տիվանէլիք տիր, լաքին, չի՛ ֆայիտէքի, էլիմտէ տէ տէկիլտիր, նիհայէթ թապիլաթ պէնի պէօլէ եաբմըշտըր:

—Իյի եա, շու սէնին աղլամագլըղընա սէպէպնէ տիր:

—Սէպէպի շու տուրքի, օլ պիտպալաթ փէրմէն, քէնտիսինին պիր թագըմ ֆիրումայէտէն պուլունան առամլար իչինէ աթըլտըղընը կէօրէրէք, աշուրի մէրթէպէ քէտէր իյլէտիկինտէն, խապ ու բահաթընը, վէ հաթթա իշթահընը զայպ իլէ, հիչ պիր շէյ էէմէմէկէ պաշլամըշ, վէ մում կիպի էրիլիպ զայիֆլէնմէքաէ պուլունմուշտուր... Պէն մէրգումուն պու հալինի կէօրտիւկիւմտէ, քէնտիքէնտիմէ, « պէսպէլլի, ճանը պիր շէյ եէմէք իսթէմէեօր,

իմո՛ւ կիտիւ պիրազ թաթլընա տայիր պիր շէյ բիշիրէյիմ-
տէ կէթիրէյիմ, պէլլի անտէն ճիւղիճէ հէմէտէ պաշար-
տա, իշթահը տա աշլըլըր » տէտիմ. չլւնքի, պէրապիր
դօմշուլուգ իթմիշ պուլունտուղումտան, թաթլընա տա-
յիր շէյլէրի զիեաաթսիյլէ սէվմէքտէ օլմասընը պիւմէք-
տէ իտիմ. . . Յագաթ, թաթլը ակմէքլէ տէ, պիւյիւք պիր
շէյ անլամանասըն, եարտըղլմ անճադ սարը բաժաթէ-
սին էյիսինի հաշաեըպ էզտիքտէն սօնրա, պիրադ տա սիւտ
վէ շէքէր վաղ իտէրէք, պիր իյիճէ դարըշտըրտըմ, վէ
թէմիղ տէ պիր քեասէեէ տօլտուրարադ կէօթիւրտիւմ, վէ
սայիր տէֆալար միսիլու, պիղղաթ քէնտիսի իչին, վէ
պիղղաթ քէնտի էլլէրիմէ եարտըղլմը սէօյլէտիմ, վէ քէ-
մալի արղու իւզրէ էքլ իտէճէկինի մէեմալ իյլէտիմ իսէ
տէ . . . հայըֆիքի, օնա տախի մուվաֆիֆագ օլմաստըմ. . .

— Նիչին, մէկէրչի դապուլ իթմէտի մի :

— Խայր, էօյլէ տէկիլ տիր, կէրչի դապուլ իթտի իսէ
տէ, թէէսսիւֆ իտէրիմքի, մէգքիւր քիասէնին, հէր վա-
դըթքի, քէնտինէզտինտէ, քէնտիմ իչին ալտըղլմ սիւտիւ
դօյմագտէ օլտուղլմ քեասէ օլտուղունու կէօրիւր կէօր-
մէզ, կէօզլէրինտէն եաշլար տէօքէրէք, աղլամանա պաշ-
լատը . . . վէ հալիլէ, անըն մէգքիւր հալինի կէօրիւնճէ,
պէն տախի քէնտիմի զապթ իտէմէեէրէք, սիրիչքիմի սի-
րիչքինէ դարըշտըրմանա մէճպուր օլտուլմ. անլատը՞ն մը
չիմտի եարտըղլմ իշի, անլատը՞ն մը չիմտի պէնիմ թա-
լիիմի, պէն պիշարէեի թէսէլլի իթմէք միւրատընտա կէզ-
մէքտէ իքէն . . . մուղայիրի օլարագ, տահա զիեաաթ պա-
տիի հիւզն ու քէտէրի օլմուշ օլտուլմ :

— Վագաա էօյլէ տիր, լաքին, զանն իտէրիմքի, մէր-
գումտա էօյլէ կէօզ եաշլարը տէօքմէքլէ, դալպինտէ պիր
էսէրի մահղուղիյեէթ վէ ֆէրահիյեէթ հիսս իյլէմիշ օլ-
մալը տըր . . .

— Վագաա օ տախի իհթիմալտէն տիր, լաքին, եինէ պէն,
ճէ շայեանը մէմուհիյեէթ տէկիլ տիր, չլւնքի, պէն անըն,

տէկիլ օլ եօլտա , իլլա , պաշդա պիր եօլտա .քէոպի թէ-
սէլլի իյլէմէսինի արզու իյլէմէքտէ իտիմ : Պաղաթ , պու տա
թօհաֆ պիր հալ տիր , պէն տէ սուլմուշտա սանա , սէնին
հիլ թանըմադտա օլմաաղըն պիր ատէմտէն պահա իյլէ-
մէքտէյիմ . իմտի , պիլմէլիսին տիր .քի , մէրգում պէնիմ
աթիպ գօմշուլարըմտան պիրի տիր . . . աշուրի մէրթէպէ
քեմալի , նամուսլու , հալապէթլի , վէ դըղ կիպի տէ գօր-
գադ վէ մահճուպ պիր տէլիգանլը տըր . վէ պէն տէ քէն-
տինի , տաթթա պիր ահպապըմ վէ պիր դարտաշըմ կիպի
սէվմէքտէյիմ :

— Էօյլէ օլտուղու թապ տիրտէ , արթըղ . մէրգումու ,
պիղղաթ քէնտինիղ կիպի աճընըպ մէրադ իտէճէկինիլտէ ,
ասլա շիւբհէ ճայիղ տէկիլ տիր :

— Էմմա , Էօյլէ տէկիլմի , Սլլահք սէվէր իսէն , շիմտի
անլաւաճադսըն մէրգումուն նէ՝ մէրթէպէ թէմիլ Եիւ-
րէքի պիր չօճուգ օլտուղունու : Պէն մէրգումուն Եանը .
նա կիթ տիկիմտէ , հէր վաղըթ եաբաղըմ միտիլլու , պու
տէֆա տախի , պանա պիր թէնպիհի , վէ եախօս պէն-
տէն պիր թալէպի վա՞ր մը տըր տէյի , սիւալ իյլէտիկիմ
սըրատա , հէմ սահիհէն նէ՝ իթմէր օլտուղունու անլա-
մադ , վէ հէմտէ պիրաղ կիւլտիւրէրէք տէֆի դամ իթ-
տիրմէք նիյնէթիյլէ , կիւլէրէք քէնտիսինէ , հէման հէր
նէ միւրատը վար իսէ , Էմր իյլէմէսին , վէ պէնիմտէ , ա-
տէթա պիր էվճիմէն գարը կիպի իթաաթ պիրլէ , քիմալի
շիթապ վէ տիղգաթ իւզրէ իճրա իյլէնէճէկիմի , սէօյլ-
տիմ : Մէրգումաախի , գօրաքի կիւլիւմաէնէրէք , պէնտէն
նէ՝ իթմէսէ պէկէնիրտին . գօմշուլուղումուղ հէնկիւմընտա ,
կիճէլէրի պէնիմ չալըշարըլմ վաղըթլարտա , քէնաթին
խաթըրմ իշին , օթուրտապ տա , սաաթլարճա օղուտուղու ,
վէ պէնիմտէ պիր թարաֆտան տիքիշիմլէ մէշղուլ օլտու-
ղում հալտէ , տիկէր թարաֆտան տախի , գուլադ վիւրիպ
տիյնէտիկիմ , Վօլթըլ միգթուն սատըր պէրկիւղիտէտին .
տէն օլան պիր բօմանը իսթէտի . մէղքիւր բօմանըն իսմի

Իվան . . . Իվանօ է տիր . . . Էվվէթ , մէզքիւր բօմանը իսթէ-
տի . Էվվէթ , պէօյլէ օլտու . . . մէզքիւր քիթապը զայէթ-
լէ սէվմէքտէ օլտուղումտան , իքի տէֆա պանա օգու-
տու . . . Զէվալը փէրմէն , նէ՛ դատար տա խաթըրչինաս
տըր . . .

— Պէսպէլի մէրգում , օլ կէչլորմիշ օլտուղունուղ սէա-
տէթապիշ կիւնլէրին թէղէքքիւրլէրինի արզու իյլէմէքտէ
օլմալը տըր . . .

— Շիւբհէսիդ , վէ հաթթա , պանա , այնի քիւթիւպիա-
նէեէ կիթմէքլիկիմի , վէ այնի ճիւլլէրի , տէկիւ քիրա իլէ
ալմագլըղմը , իլլա սաթըն ալմագլըղմը բէճա իյլէտի . . .
Էվվէթ , պիրլիքտէ օգուտուղումուղ այնի ճիւլլէրի իշթի-
րա իթմէքլիկիմի արզու իյլէտի . . . վէ արթըզ սէն , պուն-
տան , մէրգումուն , նէ՛ մէրթէպէ ֆէտաքնարլըզ իթմէքտէ
օլմասընը , քէչֆ ու տէրք իտէպիլիրսին , զիրա , մէրգում
տախի թըպզը պիզիմ կիպի պիր ֆադըր հալ իւղրէ պու-
լունսուղու թագտիրտէ . . .

— Նէ՛ դատար թէմիզ պիր եիւրէք , — տէտի լա Կուա-
լէօզ , զիեատէսիյլէ միւթէհասիր օլարագ :

— Եա պէնիմ Կուալէօզճիկէզիմ , մէրգում պանա պու-
սիբարըշը իյլէտիկի վագըթտա , նասըլ միւթէհասիր օլտում
իսէ , աչիքնար կէօրմէքտէյիմքի , սէն տախի այնի սու-
րէթտէ միւթէհասիր օլմագտասըն . . . Լաքին , շունու տա
պիլմէլիսին քի , պիր թարաֆտան աղլամամ կէլմէքտէ օլ-
տուղու հալտէ . . . տիկէր թարաֆտան տախի , մուղայիրի
օլարագ , կիւլմէկէ վէ կիւլտիւրմէկէ չալըճագտա իտիմ .
չիւնքի , անճագ տէֆի զամ իթտիրմէքլիկէ չալըճագ նիյ-
եէթիյլէ , կէօրմէկէ կիթմիշ օլտուղում պիր ատէմին նէզ-
տինտէ , իքի քէրրէ աղլամագլըղըն , նէ մէրթէպէ միւնա-
սէպէթսիզ պիր չէյ օլմասը մաալիւմտուր . . . Իմսի , քէն-
տիմի զապթ իտէրէք աղլամամը թութապիլմէք , վէ էօյլէ
օլմասընը տա քէնտինէ ֆարգ իթտիրմէմէք նիյեէթիյլէ ,
պիլտիկի պիր Եէհուտի հիքնայէսինին , թօհաֆ նէվլնտէն

օլան ճիւղէլէրինի տէրխաթըր իթտիրմէկէ պաշլատըմ . . .
 եանի, մէգըիւր հիքեայէտէ պուլունուպ տա, զիեատէսիյ-
 լէ պատիի մահզուղիյեթիմիզ օլմուշ օլան պիր առէմին
 հալլէրինի եատ իթտիրտիմ իսէ տէ . . . չի՛ ֆայիտէ քի,
 պէն անը նագլ իյլէտիքճէ, մէրգուսնա տահա զիեատէ,
 կէօղլէրինտէն լէպլէպի տանէսի կիպի եաշլար տէօքմէկէ
 պաշլատը . . . Մ՛հ, մէրգուսնն պու հալլինի կէօրտիւքճէ,
 եիւրէկիմ բարէ բարէ օլմահա պաշլատը. տիմէք տիւքի,
 պէն, թէհի եէրտէ պիր չարեէք դատար կէօղ եաշլարը.
 մը զապթ իթմէքիկէ չալըշմըշ օլտում . . . վէ նիհայէթ-
 քեար, պէն տախի հէօնկիւր հէօնկիւր ազլամահա մէճ-
 պուր օլտում: Մէրգուսն թէրք իյլէտիկիմտէ, հալէա
 ըչզըրըպ կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղունտան, ալ-
 թըգ պէն տէ քէնտի տիւանէլիկիմտէն տօլահը բիւր քէ-
 տէր վէ բիւր-շազապ քէսիլէրէք, քէնտի քէնտիմէ « Բեա՛շ-
 քի պէօյլէ օլաճաղընը էվվէլինտէն պիլէպիլսէ իտիմտէ,
 պուրահա հիշ կէլմէսէ իտիմ, նէեէ՞ եարատը մէրգուսն
 էյլէնտիրիպ տէֆի զամ վէ թէսէլլի իտէպիլմէքլիք նիյ-
 եթ ու մագոսէտիլլէ կէլմէքլիկիմ, էվվէթ, քեա՛շքի պու-
 րահա հիշ կէլմէսէ իտիմ, վէ եիւզիւնիւ, վէ շու հալլինի
 հիշ կէօրմէսէ իտիմ. զիրա, հէր նէ մէրթէպէտէ մէրգու-
 սն կիւլտիւրիւպ էյլէնտիրմէկէ չալըշտըմ իսէ տէ, պիր
 տիւրլիւ մուվաֆֆադ օլամատըգտան պաշգա, միւղայիրի
 տէ օլարապ, տահա՛ զիեատէ տէրտինի թէքրէշտիրմիշ օլ-
 տում» - տէտի,

Նօթէր ժադ Ֆէրանըն զատտարըզընա գուրպան կիթ-
 միշ օլան սայիր պիլտիկի պիր պիշարէնին տախի իսմինի,
 եանի ժէրմէնին իսմինի իշիթտիկինտէ, մատամ Սէրաֆէն,
 տահա զիսատէ տիգդաթընը արթըրարադ, գուլագլա-
 ընը տիքմէկէ պաշլատը:

— Մէրգում տէլիգանյընըն մահայէսէ իլգա իտիլմէսի-
 նէ սէպէ՞պ նէ օլմուշ տուր, - տէյի սիւալ իթտի միլէօր-
 տը-Մարի:

— Հի՛չ, նե՛՛ օլաճագ տըր, — տէյի պաղըրաը Բիկօ-
լէթ ըիգգալթը աղիմէսինտէն նալի աթէշ քէսիլէրէք, —
Լուիզի զամը իթմիշ օլան իսթիեար պիր ճանվէր նօթէր
վար տըր քի, ղէվալլը չօճուղա զարաղ պաղլանարադ բի-
շինտէ կէզմէքտէ, վէ տիւչարը ֆէլաքէթ գըլմագտա տըր

— Գիմի, օլ սէնին շիմոի կէօրմէկէ՞ կէլտիկին Լուի-
զի մի :

— Էվվէթ, Էվվէթ, չիւնքի մէրգուճէ գըզ, մէրգուճ
ճանվէրին եանընտա պէսլէմէլիք իթմէքտէ օլտուղու կի-
պի, ժէրմէն տախի սանաըգքեարլըզ իթմէքտէ խաի...
ղէվալլը չօճուղուն ալէյհինտէ, նահագգ եհրտէ աչտըղը
տավալարըն շիմոի սանա հիքեայէսինի իտէմէմ, չիւնքի,
ուղուն պիր քէյֆիյեթ տիր... Ֆագաթ, եալընըզ շու-
գատարընը սանա սէյլէրիմ, վէ սէն տէ քէմալի էմնիյեթ
իւզրէ ինանապիլիրսին քի, պու իքի պիշարէլէր, մէրգուճ
ղազապուլլահ հէրիֆէ, հիչ պիր ֆէնալըգ եարմամըշ օլ-
տուգլարը հալտէ, իքիսինին տախի մահվ ու խարապընա
չալլըմագտա տըր... Լաքին, զարարը եօդ տուր, սապր
լազըմ տըր. Էվվէթ, սապր լազըմ տըր, Էլպէթթէ պիր
կիւն մէրգուճ ճանվէր տախի, քէնտի եարաըգլարընըն
ճէղայի սէղալարընը չէքէճէք տիր...

Բիկօլէթ պու սօնրաքի լուղէթլէրի էօյլէ պիր սուրէթ-
տէ թէլաֆիֆուզ իյլէտի քի, մատամ Սէրաֆէն տիւչարը
էնտիչէ վէ վէսլէսէ օլմանա պաչլատը. վէ պունուն իւ-
ղէրինէ, օլ անտէ քէնտիսինի սիւթիւն ալիլիւն պիգայտ
տըր կիպի կէօսթէրմէքտիղին լազըրտըեա գարըշարադ,
Ֆլէօր-տը-Մարիեէ խիթապէն, վէ միւրայիճէ պիր սէյ-
լէյիշ իլէ,

— Աղիղէմ մատմագէլ, վապըթ կիճ տիր, ալթըզ կի-
տէլիմ... զիրա, պիղի պէքլէմէքտէ տիրլէր, վաղաա պէն
տախի կէօրմէքտէ վէ անլամագտաեըմ քի, մատմագէլին
սէյլէտիքլէրի, զիեատէսիյլէ պատիի էսէֆ վէ ըիգգալթը-
նըզ օլմագտա տըր, վէ պու տա իտապիի տիր, զիրա, պէն

տախի, մեղպուրէ կէնճ գրղը հիշ թանրմագտէ օլմաուր-
ղըմ թագտիրտէ, աշուրի մէրթէպէ էսէֆ իյլէմէկէ պաշ-
լամըչըմորը. ամա՛ն եա Ռէպպիմ, մէկէրչի ինսանլար ի-
չիտէ, պու տէրէճէ տախի ֆէնա պիր ատէմ պուլունա-
պիլիւր մի իմիշ. մէկէրչի մէրգում ճանվէր նօթէր հէր. քիմ
խէ, ասլա զամիր ու զիմէթ թաշըմագտա տէկիլ իմիշ. . .
աճապա, մատմօաղէլ, օլ զատտար հէրիֆին իամլո՞ նէ ի-
միշ, քիմ իմիշ:

Կէրչի Ռիկօլէթին, մատամ Սէրաֆէնտէն շիւբհէ իթ-
մէքիկէ հիշ պիր սէպէպի եօգ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ
իլէ տախի, վաղթիլլէ Ռօտօլֆ քէնտիրսինէ, ժէրմէն իլէ
Լուիզ հագղընտա իզհար կիլէմէքտէ օլտուղու համլյէթ
ու հիմայէթի, պէղայէթ կիղլի սագլանբալ ասլա քիմսէնէ
պիր շիւբհէ էսէրի վիրմէմէսինէ տայիր իթմիշ օլտուղու
սըղը թէնպիհլէրի տէրխաթըր իյլէտիկինտէն, էօյլէ պիր
արալըգ զաֆիլ պուլունուպ տա, « թէհամմիւլ լաղըմ
տըր, թէհամմիւլ, էլպէթթէ, իտէն պուլաճագ տըր » լու-
ղէթլէրինի տիհանընտան չըգարմըշ օլմասընտան տօլաեը
նատիմ օլուպ, էսէֆ հիսս իթմէկէ պաշլատը:

— Սէրգում ֆէնա ատէմին իսմի, մատամ, Մ. Ֆէր-
րան տըր, — տէյի ճէվապ վիրտի Ռիկօլէթ, հէմանտէմ
գուրնաղլըգ իտիպ տէ, մէղքիւր լաղըրտընըն իւղէրինի
գարաթմագ նիյեթթիլլէ,

Վէ պու պապտէ, էն գիւտտէ էսէֆ օլունաճագ նօգ-
թա շու նօգթա տըր. քի, օլ խային ատէմ, Լուիզ իլէ ժէր-
մէնի գօվալամագտա օլտուղու հալտէ, պիչարէլէրի իսէ
. . . պէնտէն պաշգա. . . աճըրալ տա զայրէթլէրինի չէքէն
հիշ պիր ատէմ պուլունմագտա տէկիլտիր. . . վէ պէնիմ
էլիմտէն իսէ, նէ՛ կէլէպիլիր:

— Նէ՛ գատար պիւյիւք պիր պէտպախթլըգ տըր պու,
— տէյի ճէվապ վիրտի մատամ Սէրաֆէն, — պէն իսէ, սի-
զին պու սէօյլէտիկինիզտէն, պիւթիւն պիւթիւն զըտաընը
անլատը իտիմ, չիւնքի, « Լուի, Բէհամմիւլ լաղըմ տըր, Բէհամմիւլ »

«...» տիմէնիդտէն ալարագ, մերգուման զէվալլըլա-
րը, օլ խայլին նօթէրին զատտարլըղլարընա գարչը, քէն-
տի թահթը հիմայէլէրինէ ալարագ, միւտաֆաաեա հիմ-
մէթ իտէճէք զաթլար պուլունմադ տա տըր, զանն ու իթի-
դատընա զահիպ օլմադ տա իտիմ:

— Հայֆա՛քի, մատամ, խայր, հիչ էօյլէ պիր շէյ Եօդ
տուր, — տիյէրէք իլավէյի մէդալ իյլէտի Բիկօլէթ, մա-
տամ Սէրաֆէսին չիւբհէսինի քեամիլէն տէֆ իյլէմէք նիյ-
եէթ իյլէ, — մէկէրչի քիմէ սնէնին չըղլպ տա, Մ. Ֆէրրան կի-
պի սահիպ սէրվէթ վէ սահիպ նուֆուզ պիր ատէմէ գարչը,
իքի նէֆէր ֆաղըր կէնճլէրի մուհաֆազա վէ միւտաֆաա-
եա հիմմէթ իթմէսի, իհթիմալտէն ատտ օլունապիլի՛ր մի:

— Պա՛գաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, էօյլէ ալիճէնապ
վէ սահիպ մէրհամէթ զաթլար տա էքսիք տէկիլ տիրլէր, —
տէտի Ֆիլէօր-աը-Մարի պիր վաղըթ սիւքիւթ իտիպ թէ-
ֆէքքիւր իյլէտիքտէն սօնրա, քէնտի տույղուսունու զապթ
իտէմէեէրէք, — էվվէթ, էօյլէ զաթլար տախի պիւթիւն
պիւթիւն Եօդ տէկիլ տիրլէր. վէ հաթթա, պէն էօյլէ պիր
ատէմ թանքմադ տաեըմքի, մերգումալըր, հիմայէ վէ վի-
դայէեէ հիմմէթ իտէճէկի, մէէմուլի գազլիտէն տիր, չիւն-
քի, մերգումա էօյլէ պիր զաթ տըրքի, ֆէնա տաաժար
ալէյհիլէրինտէ, ատէթա պիր պէլա վէ պիր զազապուլ-
լահ մադամընտա պուլունտուղու կիպի, նաժուսլու պի-
քէսլէրի վէ պիվայէլէրի տախի, աճըեըպ մէրհամէթ, վէ
լմոատ ու մուավէնէթ իյլէմէքտէ տիր:

Բիկօլէթ պու իւմիտպախշ լաղըրտընը իշիթ տիկինտէ,
թէաճճիւպ իյլէտի, վէ անինտէ խաթըրնա, քէնախինին
տախի, էօյլէ մէրաճէսինէ, դուվվէթ լիլէրէ գարչը, զա-
յիֆլէրին իմաաաընա եէթ իշիճի օլան պիրինի թանրմադ սէ
օլմասը, Եանի Բօտօլֆ կէլտի, վէ հէման զաֆիլ պուլու-
նարագ, մերգումուն իսմինի վիրմէքլիք թէհիլիքէսինտէ
տախի պուլունտու իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի (բրէնս
խոմի վիրմէքտէ օլտուղու) մերգումա գօմլուսունուն, քէն-

տիտինէ վիրմիշ պուլունտուղու թէնպիհաթը հէմիշէ տիշ-
նէմէքտէ օլտուղունտան . Ֆլէօր-տը-Մարիյէ ճէվապէն ,

— Սահիհէն , սէն էօյլէ , ֆագըր ու պիշարէլէրին իմ-
տատլարընա եէթիշիճի ալիճէնապ վէ սահիպ մէրհամէթ
պիր զաթ թանըմագտա՞ մըսըն , — տէտի :

— Էվլէթ . . . վէ հէր նէ գատար սայիր պէտպաթլար
հագգընտա տախի , զաթէն մէրգումուն լութֆ ու մէրհա-
մէթինի ըէճա իյլէմիշ իսէմտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , հիշ
չիւրհէմ եօգ տուր քի , մէրգում , Լուիզ իլէ ժէրմէնին ,
միւսթահագգ օլմատըղլարը հալտէ , պաշլարընա պէօյլէ
պիր պէլա կէլտիկինի իշիթտիկինտէ . . . հէմ իմտատ ու
մուալէնէթլէրինէ եէթիշէճէք , վէ հէմտէ , անլէրէ ֆէ-
նալըգ իտէնին հագգընտան կէլէճէք տիր . . . զիրա , ա-
տալէթ ու ինսանիյեէթի տէրէճէսի , ճէնապը Աֆէրինէն-
տէնին ատալէթի պիշիհայէսի տէրէճէսինէ վասըլ օլուր
սուրէթտէ տիր տէնիլսէ ճայիլտիր . . .

Մատամ Սէրաֆէն , քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ , օլ
քէնտի գուրպանլըղը օլան Ֆլէօր-տը-Մարինին եիւզիւնէ
պագմաեա պաշլատը :

— Անլաշլըտըղընա կէօրէ , պու քիւշիւճէք զըղ , հէր
նէ գատար տիւշիւնմէքտէ տէկիլ իսէք տէ , հագգըմըղտա
բէք իսթարէնկիլ օլաճագ օլմալը տըր , — տէտի մէրգու-
մէ քէնտու քէնտույէ , — տիմէք տիր քի , պէնիմ պունու
տճըմագլըղըմ , պիր տիւրլիւ իշիմիղէ կէլէմէեէճէք տիր ,
չիւնքի , սոնունտա պաշլմըղա պիր պէլա կէթիրէճէք տիր :

— Ազիզէմ լա կուալէօղ , մատամքի էօյլէ պիր զաթ
թանըմագտա իմիշսին , ըէճա իտէրիմ սանա , օլ պէնիմ
Լուիզիմ իլէ ժէրմէնիմ հագգընտա սէօյլէեէրէք , լութֆ
ու քէրէմինի իլթիմասա հիմմէթ իյլէ . զիրա , զէվալլըլար
էօյլէ ֆէնալըղլար չէրմէքլիկէ սէղա սաեըլաճագ չօճուղ-
լար տէկիլտիրէր , — տէտի իիկօլէթ քէնտի մահպէստէքի
տօսթլարը իշին , եալընըղ պիր զաթըն թահթը հիմայէլէ-
րինտէ պուլունմագտան իսէ , իքի զաթըն թահթը հիմա .

յէսինտէ պուլունմալարընը տրզու վէ թէֆէքքիւր իտէրէք :

— Այլա էլէմ իւզրէ օլմա , պէն անլէրի , Մ. Բօտօլֆա հիմայէ իթ տիրմէքլիք հազզընտա , էլիմտէն կէլէնի եար . մագլըղա սէօզ վիրիքիմ , — տէտի ֆլէօր-տը-Մարի :

— Մ. Բօտօլֆա . . . — տէյլ պաղըրաը Բիկօլէթ , ֆէվզ էլատէ պիր թէանճիւպ ի զրէ :

— Էվվէթ . . . — տէտի լա կուալէօղ :

— Մ. Բօտօլֆա . . . տճապա օ սէօյլէ տիկին ատէմ պիր թիւճճա՞ր մը տըր :

— Նէճի օլտուղունու , վէ քիմ օլտուղունու կէրչի պիւմէմ . . . ֆադալթ , սէնին , պու մէրթէպէ թէանճիւպին նէ . տէն նէշէթ իթմէքտէ տիր :

— Ձիւնքի , պէն տախի էօյլէ պիր Մ. Բօտօլֆ թանըմագտաեւմտա , անըն իչին թէանճիւպ իթմէքտէյիմ :

— Իհթէֆմալտիր քի , օլ սէնին թանըաղըն տա պաշղա պիրի տիր :

— Էվվէթ , լաքին , սէօյլէ պագալըմ , սէօյլէ պագալըմ . . . օլ սէնին տէտիկին նա՞սըլ ատամտըր :

— Կէնճ պիր ատամտըր . . .

— Թամամ , պէնիմ թանըաղըմտախի էօյլէ կէնճ պիր ատամտըր . . .

— Լէհճէսինտէ պիր քիպարլըզ վէ պիր ինսանիյեթ նուրու բարլամագտա տըր . . .

— Թամամ , իշթէ պէնիմ թանըաղըմ տախի թըպզը էօյլէ տիր . . . ամա՛ն եա Բէպպիմ , — տէտի Բիկօլէթ կիթտիքճէ զիւատէ տիւչարը թէանճիւպ օլարագ , վէ իլավէյի մէղալ պիրլէ տախի , — աճապա էամէքճէ վէ ինճէ պըբըզըլ պիր ատամտը տըր . . .

— Էվվէթ :

— Ուզունճա վէ նարին վիճուալունմու տուր . . . պօյլու պօսլու բէք կիւզէլ պիր ատամտը տըր . . . վէ թավը ու թարղընտա . . . պիր թիւճճար ուշաղընտան զիւատէ պիր հալ միւշահէտէ օլունմագտա՞ մը տըր . . .

— Էվվէթ , թամ սէօյլէտիկին կիպի տիր , — տէյի ճէ վապ վիրտի ֆլէօր-տը-Մարի , — ֆաղաթ , պէնիմ թէաճ ճիւպիմի տէ եալլընը պիր խուսուս մոճիպ օլմագ տա տըր , վէ օ տա շու տուրքի , սէն մէրդում իշին , պիր թիւճճար ուշաղը օլմալը տըր զաննընաւ պուլունմագ տասըն :

— Էվվէթ , վէ հէմտէ էօյլէ տիր . . . չիւնքի , պանաքէն տիսի էօյլէ սէօյլէտի . . .

— Սէն մէրդումու թանըմագ տա մըսըն . . .

— Նա՛սըլ , թանըմագ մը , մէրդում պէնիմ օտա դամ շումտուր :

— Բի՛մ , Մ. Բօտօլֆ մու :

— Էվվէթ , մէրդումուն օտասը , տէօրտիւնճիւ զաթ տա պէնիմ օտամըն իթ թիսալինտէ տիր :

— Մ. Բօտօլֆուն մու . . . Մ. Բօտօլֆուն մու . . .

— Նի՛ջին թէաճճիւպ իլլէմէքտէսին , պունտա թէաճ ճիւպ իտէճէք նէ վար տըր . մէկէրչի , սէնէտէ պին պէշ եիւղ վէ եախօտ նիհայէթ պին սէքիղ եիւղ ֆրանգ դա զանապիլէն պիր ատէմ , տահա դիեատէ միւթէպէր պիր խանէտէ օտա թուլթուպ տա դիեատէճէ քիրա վիրէպիլի՛ր մի . . . կէրչի , մէրդում էօյլէ իւչէ պէշէ պագանլարտան , վէ իդօնօմա իլէ կէչինմէկի պիլէնլէրաէն օլմատըղընտան , էլինտէն կէլսէ , տահա իյի պիր եէրտէ օթուրմագ իսթէր իսէ տէ . . . վէ մէրդում օ դատար հիսապընա տիդդաթ իթ մէնէնլէրտէն տիրքի , կիյտիկի Լպիսէնին պիլէ քէնտույէ դաչա մալ օլմուշ օլտուղունու պիլմէյ . . . ֆաղաթ , պէնիմ օլ զօմշուճուղում , բէք իյի պիր ատամտըր . . .

— Խա՛յր . . . խա՛յր . . . էօյլէ իսէ , սէնին սէօյլէտիկին , պէնիմ թանըմագ տա օլտուղում Մ. Բօտօլֆ օլմամալը տըր . . . — տէտի ֆլէօր-տը-Մարի տիւչիւնիւպ միւթալաա իթ տիքտէն սօնրա :

— Եա՛ , տիմէք տիրքի , սէնին թանըտըղըն պիւլիւք պիր զաթ օլմալը տըր , էօյլէ՞ մի :

— Պէնիմ թանըտըղում , պոպ սանա , Բիկօլէթ , — տէտի

Ֆլէօր-տը-Մարի չէօյլէ պիր չէվզ ու զայրեթէ կէլէրէք ,

—Գուվլէթ ու գուտրէթի ֆէվզէլատէնէ մալիք պու-
լունմագտա տըր . . . էօյլէ պիր զաթը միւհթէրէմտիրքի ,
հէր քէս իսմինի լիւանընա ալտըզը վագըթտա , քէմալի
մուհապպէթ վէ իհթիրամ իւզրէ թէլաֆֆուզ իյլէմէքտէ
տիր . . . հուզուրի , հէրքէս իւզէրինտէ պիւլիւք պիր թէ-
էսսիր բէյտա իյլէմէքտէ տիր . . . հէրքէս չէրինիպ իհթի-
րազ իյլէմէքտէ տիր . . . վէ հաթթա , նէզտինտէ տիզ իւ-
զէրինէ կէլէրէք , քէնտի ազամէթինտէն վէ լութֆ ու քէ-
րէմինտէն տօլաեը իզհարը ուպուտիյեթ վէ շիւքրան ի-
տէնլէր տէ էքսիք տէկիլտիր . . .

—էօյլէ օլտուգտա , ազիզէմ լա կուալէօզ , պէն տա-
խի տէրիմքի , սիզին սէօյլէտիկինիզ պաշգա պիրի օլմալը
տըր . պէնիմ թանըսըզըմ Մ. Բօտօֆ օլմամալը տըր , զի-
րա , նէ էօյլէ պիր գուտրէթէ վէ նէ տէ էօյլէ պիր նու-
ֆուզ ու թէէսսիրէ մալիք պուլունմագտա տէկիլ տիր .
կէրչի բէք իյի պիր տէլիգանլը տըր , լէք չէն մէշրէպ տիր ,
ֆագաթ , քիմէսնէ անըն նէզտինտէ տիր իւզէրինէ կէլմէք-
տէ օլմատըգտան պաշգա , մուշայիրի օլարագ տա , քէնտի
հալինտէ պիր ատէմտիր . չէօյլէքի , պիր բաղար կիւնիւ
պէնի ալըպ տա , պիրլիքտէ կէզմէկէ կէօթիւրէճէկինի վատ
իյլէտիկի պէր թարաֆ , հաթթա , օտամըն տէօշէմէսինէ
պալ մումու սիւրէրէք օվուշտուրուպ բարլաթտըզըմ վա-
ղըթտա , պանա եարտըմ իթմէքլիկի տախի վատ իյլէմիշ
իտի . . . վէ իշթէ պունտան տա աշիքեար անլաշըմագտա
տըրքի . էօյլէ պիւլիւք պիր զաթ տէկիլտիր : Լաքին , պէն-
տէ նէլէ՛ր տիւշիւնմէքտէյիմ , մէկէրչի արթըզ պէնիմ ի-
չին , կէզմէկէ կիթմէքլիք ճայիզ օլապիլի՛ր մի . . . Օլ պէ-
նիմ Լուիզիմ իլէ ժէրմէնիմ մահպէստէ օլտուգճա , զէվզ
ու սէֆա վէ էյլէնճէ տինլէն չէյ , պէնիմ իչին հարամ
ուսերլսա սէզա տըր . . .

Օլ հէնկեամտէ , զաթէն Ֆլէօր-տը-Մարի տէրին թէ-
ֆէքքիւրէրէ տալմաեա պաշլամըշ իտի , շիւնքի , Բօտօֆա

իւր տէֆա օլարադ . Օկրէսին մէյխանէսինտէ րասթ կէլ-
տիկինտէ , Բաբէ-Ֆրանտաքի ատամլարըն հալ վէ գընաֆէ-
թինտէ օլմասընը , վէ անլէրին լիսանլարընը սէօյլէմէքտէ
պուլունմասընը . տէրխաթրըր իյլէմէքտէ օլտուղունտան ,
քէնտու քէնտույէ , մատամքի պէն մէրդումու մէքքիւր
հալտէ կէօրմիւ շիւմտիւր , մէկէրչի Ռիկօլէթէ տէ , պիր ուս-
թալըդ իտէրէք . քէնտիսինի , պիր թիւճճար ուշաղը հալ
ու հէյնէթինտէ կէօթէրմիւ օլմասը , իհթիմալտէն տէկիլ
մի տիր , տիմէքտէ իտի :

Պագաթ , պու եօլտա թէպտիլի հալ ու լիսան իյլէմէք-
լիքտէն , մագսէտ նէ՞ օլապիլիր տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Րիկօլէթ , մէրդումէ տօսթ ունուն պէօյլէ թէֆէքքիւրլիւ
պիր հալտէ օլմասընը կէօրտիւքտէ , թէքրարէն քէլամէ
աղաղ պիրլէ :

— Պունուն իչին զիհին եօրմագլըղա հիլ իհթիւնաճ եօգ
տուր , աղիղէմ լա կուալէօզ , մէրդումուն այնի Մ. Րօտօլֆ
օլուպ օլմամասընը անլամագլըդ կիւճ պիր շէյ տէկիլ տիր .
պունուն գօլաեը վար տըր , սէն քէնտինինքինի կէօրտիւ-
կիւնտէ , պէնիմ իչին , թանըր մը տէյի սիւալ իտէրսին ,
վէ պէն տախի պէնիմքինի կէօրտիւկիւմտէ , սէնին իչին
սիւալ իտէրիմ . . վէ իշթէ օլ վագըթ իշ զահիրէ չըղար ,
վէ պիղտէ օնա կէօրէ ամէլ ու հարէքէթ իտէրիլ :

— Րիկօլէթ , սէն շիւմտի նէրէտէ օթումագտասըն :

— Թամիլ սօգաղընտա վագը 17 նիւմէրօլու խանէտէ :

— Իշթէ պիլինմէքիկէ միւհթամ զարիպ պիր հալ տա-
հա , - տէտի մատամ Սէրաֆէն քէնտու քէնտույէ , տիգ-
գաթըր աղիմէ իւզրէ տիյնէմէքտէ օլտուղու հալտէ , մէգ-
քիւր լագըրաընը իշիթտիկինտէ , - եա , պու Մ. Րօտօլֆ
տէտիքլէրի էսրարա մէնտուպ օլան , վէ զայէթլէ սահիպ
ղուտրէթ պուլունան պիր ատէմ , հիլ շիւրհէ եօգ տուր
քի , քէնտիսինէ պիր թիւճճար ուշաղը իսմինի վիրտիւ-
մէքտէ օլուպ , վէ պու իշճի գըղ իլէ տէ գօմլուլուգ իթ-
մէքտէ իմիշտիր , տիմէք տիրքի , պու գըղ հէրնէ դատար

պիլմէմէզլիքտէն կէլմէքտէ խէ տէ , բէք չօդ շէյ պիլմէքտէ
 տէ օլմալը տըր , վէ շիմտի անշաշըլմագ տա տըր քի , մահ.
 պուստաքի մաղլումլարըն հքիղ ու միւտաֆաասընը միւ.
 բատ իթմէքտէ պուլունան մէրգում հէր քիմ իտէ , պու
 գըզ կիպի , Մօրէլ իլէ Պրատամանթինին օթուրտուղու էվ
 տէ օթուրմագ տա տըր . . : Բէք ալէա , բէք ալէա , էկէր.
 չի , կէրէք պու գըզ , վէ կէրէք մէրգում սախթէ թիւծ.
 թար ուշաղը , քէնտիլէրէ այիտ օլմանտան պու պիզիմ իշ.
 լէրիմիզէ դարըլմագլըղա դալդըշըրլար իտէ , քէնտի հագդ.
 լալընտան տախի կէլիւրիլ :

— Մ. Բօտօլֆու կէօրիւպ տէ սէօյլէտիկիմտէ , պէն սա.
 նա մէքթուպ եաղարագ պիլտիրիրիմ , — տէտի լա Կուա.
 լէօզ , — վէ քէնտիմին տէ նէրէտէ օլտուղումու օլ վագթթ
 պիլտիրիրիմ քի , սէն տէ պանա ճէվապ եաղապիլէսին .
 ֆագաթ , շու սէնին էվինին իսմինի պիր տէֆա տահա
 սէօյլէսէնէ . . . զիրա , ունուտուրում տէյի դօրդարըմ :

— Բէք ալէա , լաքին , թամամ , իւզէրիմտէ պիր դարթ
 աը վիդիթիմ օլաճագ տըր , անը սանա վիրէյիմ , — տիյէ.
 րէք , մէրգումէ ֆլէօր-տը-Մարիեէ , իւզէրինտէ « Մատ.
 մազէլ Րիկօլէթ , տիրիշ տիրիճի , թամալ սօղաղընտա ,
 17 նիւմէրօլու խանէտէ . » տէյի եաղըլմըշ օլան պիր քեա.
 ղըտը վիրտի : Նէ՛ տէրսին , շու եաղըլար , թըպզը պաս.
 մա եաղըեա պէնղէմէքտէ տէկիլմի տիրլէր , — տէյի իլա.
 վէյի մէգալ իյլէտի Րիկօլէթ , պու քեաղըտլարը տախի ,
 վագթիլլէ օլպիշարէ ժէրմէն եաղմըշ իտի . էվվէթ . մէր.
 գումօլգատար ինսանիյեթէթլի վէ օլգատար խաթըրչինաս
 տըրքի . . . լաքին , զանն իտէրլին քի , վագթիլլէ պէօյլէ շէյ-
 լէր , պիր նիյեթէթէ մէպնի եաղըլմըշ իտի , մէրգումուն
 ֆաղիլէթլէրի , բէյտէրբէյ , շիմտի , եանի , պաշլնա պու
 ֆէլաքէթ կէլաիքտէն սօնրա անշաշըլմագ տա տըր . . . վէ
 պունտան պէօյլէ , տայիմա , մէրգումուն գատր ու դըյ-
 մէթինի թանընըպ տա սէվմիշ օլմատըղըմտան տօլաեը , թէ-
 էսուիւֆ իտէճէկիմտիր . . :

— Տիմէք տիր քի մէրգումու սէն սէվմէքտէսին , էօյ-
լէ մի , աղիղէմ Ռիկօլէթ :

— Ս՛հ , ամա՛ն եա Ռէպպիմ , էվլէթ . . . վէ հաթթա , շիմ-
տի մահպէստէ քէնտիսինի կէօրմէկէ կիթ մէքլիկիմտէ , պիր
սէպէպ թաճթընտա տըր . . . պէն քէնտիմ տախի իգրար
խտէրիմքի , թօհաֆ պիր թապիաթա մալիք պուլունմագտա ,
եւմ , - տէտի Ռիկօլէթ , պիր թարաֆտան կէօղլէրինտէն եաշ
կէլիրճէսինէ պիր գահգահա տըր պըրագարագ կիւլիւպ ,
վէ պիր թարաֆտան տախի ահը տէրուն չէքէրէք :

— Հէմիշէ գալպինտէ պիր էսէրի ինսանիյեթ վէ հա-
միյեթ մահֆուզ պուլունմագտա տըր , - տէտի Ֆլէօր-
տը-Մարի քէմալի մուհապպէթ իւզրէ Ռիկօլէթին էլլէրի-
նի սըգարագ :

Մատամ Սէրաֆէն շիւբհէսիզ օլարագ , պու իքի կէնճ
գըղլարըն միւքեալէմէսինտէն , քէնտույէ լիւզումի օլան
չօգ չէյլէրի էօյրէնմիշ օլտուղունտան , պիրտէն պիրէ Ֆը-
լէօր-տը-Մարիեէ խիթապէն ,

— Սղիղէմ մատմօաղէլ , հայտէ կիտէլիմ արթըգ , զի-
րա վագըթ կիճ տիր , իշթէ պիր չէյրէք տահա զայպ իթ-
տիր , - տէտի :

— Պու ճատը գարը տա , մըր մըր մըրըլտանմագտա տըր
. . . հէլէ չէհրէսի իսէ պանա բէք ուղուրսուզ պիր հալտէ
կէօրիւնմէքաէ տիր , - տէտի Ռիկօլէթ Ֆլէօր-տը-Մարիեէ
եալաշճաճըգ , վէ պատէհու եիւքսէք սէս իլէ սէօյլէեէ-
րէք տախի , - աղիղէմ լալուալէօղ , ֆարիսէ հէր նէ վա-
գըթ կէլէճէք օլուր իսէն , սագըն պէնի ունութմաեասըն ,
զիրա , պէնիմ իշին . սէնի կէօրմէք կիպի պիւլիւք պիր իգ-
պալ ու մէսէրլէթ օլամագ . էվլէթ , սէնին իլէ իմրարը էվ-
գաթ իտիպ , քէնտի օտամը , վէ էշեալարմը , վէ գուշճը-
ղալարմը կէօթթէրտիկիմտէ , զիեատէսիյլէ մէմնուն օ-
լուպ , վէ սէֆա տուեաճաղըմտա շիւբհէ եօգ տուր . . .
էվլէթ , գուշլարմ տախի վար տըր . . . իշթէ պէնիմտէ
սիւսիւմ վէ տարաթըմ քէնտի գուշլարմ տըրլար :

— Սէնի կելիւ պուլմագլըղա չալըշըրըմ, ֆագաթ, հէր հալտէ տէ մէքթուպ եազարըմ. է՛հ, արթըդ ատիյեէօ, Բիկօլէթ, արթըդ իշիմիղէ կիտէլիմ... ատիյեէօ... պիլ-մէզսին, պէջլէ պիթ թէսատիւֆ, շու սէնի կէօրիւպ դօ-նուշմագլըդ իգպալինէ նայիլ օլտուղումոսն տօլանը, նէ՛ դատար մէմնուն ու մէսրուր օլմագտանըմ:

— Բէզլալիք պէն տախի... լարին, ումարըմ քի, պու սօն տէֆա օլմանըպ, իլլա, ինշաալլահ, սայիր տէֆալար տախի կէօրիւշէճէկիղ տիր. վէ ալէլխուսուս չարուգ կէօ-րիւշմէքլիկիմիլի արզու վէ բէճա իտէրիմ, չիւնքի, շու ի-քիմիղին տախի թանըմագտա օլտուղումուզ Մ. Բօտօլֆուն այնի առամ օլուպ օլմատըղընը անլամագլըղը, աշուրի մէրթէպէ մէրադ իլլէմէքտէ յիմ... աման, բէճա իտէրիմ, օլ պապտէ պանա չարուգ մէքթուպ եազարադ մալիւմաթ վիրէսին...

— Բէք ալէա, բէք ալէա... ատիյեէօ, Բիկօլէթ...

Պատէհու պու իքի կէնճ գըզլար, քէնտի գալպլէրին տէ հիսս իլլէմէքտէ օլտուգլարը թէէսսիրի սէթրէ չալը-շարադ, պիրպիրինէ սարըլըպ է՛րիւշաիւլէր:

Բիկօլէթ Լուիզի կէօրմէք իւզրէ, Բօտօլֆ մարիֆէթիլ-լէ թահսիլ իլլէմիշ օլտուղու միւսաատէ թէգքէրէսի սա-յէսինտէ, հապսխանէտէն իշէրի կիրտի:

Վէ Ֆլէօր-տը-Մարի տախի, մատամ Սէրաֆէնլէ պէ-րապէր, պէքլէմէքտէ օլան արապանա պինտի, վէ մա-տամ Սէրաֆէն արապանընա, Պաթինեօլա տօղրու կիթ-մէսինի, վէ հուտուտա եազլաշտըգտա իսէ տուրմասընը, էմր ու թէնպիհ իլլէտի:

Արապա, Սէնա նէհրի գըիըսընտան կիտէրէք, ազ վագըթման. Բավաթէօր ճէպիրէսի եագընընտա վագը օլան մէգքիւր մահէլլէ վասըլ օլտու, Ֆլէօր-տը-Մարի ֆարիսին եօլլարընը թանըմագտա օլմատըղընտան, արապանըն, քէնտի թանըմագտա օլտուղու Պու գվալ չիֆթլիկի թարի-գինի, եանի Սէն-Տընի հուտուտու ճանիպինի թութմագ-

տէ օլմատըղընըն ֆէհմինտէ օլամամբշ իտի . շէօյլէ քի , անճագ արապա Պաթիննօլտա տուրտուղունտա , պաշգա պիր եօլտա պուլունմագտա օլտուղունու ֆարգ իյլէտի-
կինտէն , մատամ Սէրաֆէն քէնտիսինի , արապատան ա-
շաղը ինմէքլիկէ տավէթ իյլէտիկինտէ , մէրգումէնէ ,

— Լաքին , մատամ , զանն իտէրիմքի , պուրասը Պուգ-
վալ դարիյեհսի եօլու օլմամալը տըր . . . վէ պունտան տա
դաթինաղար , պուրատան , թա չիֆթլիկէ գատար , եիւ-
րիւեհէք նա՞սը կիտէպիլէճէկիղտիր , — տէտի :

— Աղիղէմ , սիղէ անճագ շու գատարը սէօյլէեհէպիլի-
րիմքի , — տէտի մատամ Սէրաֆէն , պիր սուրէթի խալի-
սանէ իւղրէ օլտուղու հալտէ սէօյլէեհէք , — սիղի քէնտի
թահթը հիմայէլէրինէ ալմագլըղա հիմմէթ իթմիշ օլան
զաթլար , պանա հէր նէ քի էմր իթմիշ իսէլէր , պէն ան-
ճագ անը իճրա իյլէմէքտէյիմ . . . իմտի , էկէրչի պանա ի-
թաաթ իթմէքլիքտէ , ճիւղիճէ պիր թէրէտտիւտ էսէրի
իպրաղ իտէճէք օլուր իսէնիզ , շիւբհէսիզ օլարագ մէրգու-
ման զաթլարըն կիւճէնմէլէրինէ սէպէպիյեթ Վիրմիշ օլա-
ճագսընըղտըր . . .

— Ա՛ մատամ , Ալլահ իթմէսինքի , պէն էօյլէ անլէրի
զէրրէ մըգտարը կիւճէնտիրէճէք պիր հալ ու հարէքէթտէ
պուլունանեմ , էօյլէ պիր շէյի իաթրընըղտան պիլէ կէ-
չիւմէմէլիսինիզ , — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի եիւքսէք պիր սէս
իլէ սէօյլէեհէք , — մատամքի սիղի քէնտիլէր կէօնտէր-
միլլէր տիր , պէնիմ պօրճումտա , քէմալի իթաաթ իւղրէ
պուլունմագլըգ տըր . . . էվվէթ , դաթան էսէրի թէրէտ-
տիւտ կէօսթէրմէեհէք , հէրնէրէեհ տէ կիթսէնիզ , պօր-
ճում կէլմէքլիք տիր . ֆագաթ , եալընըղ սիզէ շունու
սիւալ իտէրիմ , աճապա մատամ ժօրթ նա՞սըլ տըր , իյի
րահաթ մը տըր :

— Համտ օլտուն , բէք իյի տիր , վէ բէք տէ րահաթ տըր :

— Էյ , աճապա Մ . Րօտօլֆ նասըլտըր , օ տախի իյի րա-
հաթ մը տըր . . .

— Բէք ալէա , քէմալի աֆիյիէթ իւզրէ պուլունմագ տա տըր :

— Տիմէք տիր քի , մատամ , սիղ մէրգումու թանըմագ տասընը , էօյլէ մի . լաքին , նէ աճայիպ չէյ տիր քի , տահա շիմտի , պէն Բիկօլէթ իլէ , մէրգումուն լաղըրտըսընը իյլէտիկիմտէ . . . սիղ իսէ , օլ պապտէ տիհանընըղ աչըպ տա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտինիլ :

— Ձիւնքի , հիչ պիր չէյ սէօյլէմէքլիկէ պօրճու աէկիլ իտիմ , սուրէթի զահիրէտէ . . . պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուս թալիմաթլարըմ վար տըր . . :

— Օլ տէտիկինիլ թալիմաթլարը քէնտիսի մի վիրմիչ տիր սիզէ :

— Ա , մատմօաղէլ , ազիղէմ մատմօաղէլ , պու նէ՛ գատար տա մէրագը պիր դըղ իմիչսինիլ սիղ . . . — տէտի մատամ Սէրաֆէն կիւլէրէք :

— Հագդընըղ վար տըր , պու սիւալլէրիմտէն տօլաեր աֆիլընըղ տիլէրիմ , մատամ . . : Մատամքի պէնի կէօթիւրէճէկինիլ մահէլլէ եիւրիւեէրէք կիտէճէկիլ տիր , — տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Ֆլէօր—տը—Մարի թաթլը պիր կիւլիւմէյիլ իլէ , —տիմէք տիր քի , բէք սուգագտա օլմամալը տըր , վէ պինաէն ալէյհ , պէօյլէ աճէլլէ վէ մէրագ իթմէքլիկիմ իգթիզա իթմէզ , չիւնքի ազ վագըթտան , արզու վէ միւրատըմ զաթէն հասըլ օլաճագ տըր :

— Վագտա էօյլէ տիր , մատմօաղէլ , պիր չէյրէք կէչմէզտէն էվիլէ . . . կիտէճէկիմիլ մահէլլէ վասըլ օլուրուզ . . :

Մատամ Սէրաֆէն , Պաթինեօլտա քէային սօն խանէլլէրի արգատա պըրագարագ , Ֆլէօր—տը—Մարի իլէ պիրլիքտէ , իքի թարաֆըլ ճէվիլլիք օլան , վէ չաերը չիմէնլէր իլէ մէմու պուլունան պիր թարիգտէն կիթմէկէ պաչատը : Հավա բէք կիւղէլ վէ սէրին օլուպ , վէ բույի սէմատէ պուլունան պուլութլար իսէ , պաթմագտա օլան կիւնէչին զիեալարընտան պիր գըրմըզըլդ քէսպ իթմէքտէ օլտուգլարը միսիլու , Սէնա նէհրինին տիկէր էագասընտա վագը

Գօլօմպ թէրէլէրի տախի բիւր ընթաց գըլընմագտա ի-
տիլէր: Ֆլէօր-տը-Մարի, նէհրին քէնարընա եագլաշարգճա,
սօլկուն լէհճէսինտէ, ճիւղիճէ պիր ընթ հասըլ օլմագտա
խի, չիւնքի, սահրանըն օլ թէմիզ վէ քէսկին հավասընը
թէնէֆֆիւս իյլէտիքճէ, ղիեատէսիյլէ սէֆա տույմագ-
տա իտի:

Մէրսուճէնին մէմնունիյեթի գալպիյեթսի, լէհճէսին-
տէն ըանա սուրէթտէ անլաշըլմագտա օլտուղունտան,
մատամ Սէրաֆէն տախի,

—Մատմօազէլ, ղանն իտէրիմքի, պուրալարտան իֆ-
րաթ մէրթէպէ հազզ իտիպ վէ մէմնուն օլմագտասընը,
էօյլէ տէկիլմի...

—Էվվէթ, մատամ... չիւնքի, մատամ ժօթու կէօր-
մէրիք իգպալինէ նայիլ օլաճաղըմտըր, վէ պէքի տէ Մ.
Բօտօֆու տախի կէօրէպիլէճէկիմտիր... ղերա, մէրգում-
տան պէղայէթ տէրէճէ մաղտուր վէ մաղլում քիմէսնէլէր,
հագընտա լութֆ ու մէրհամէթ տիլէնէճէկիմտիր... վէ
չօղ տա իւմիտիմվար տըրքի, իզհարը համիյեթ ու սա-
խավէթէ հիմնէթ իյլէնէճէք տիր... իմտի, պու թէֆէք-
բիւրլէր վէ պու իւմիտլէր ֆիքրիմտէ օլտուգճա, մէկէրչի
պիր հալի մէմնունիյեթ իւզրէ օլմագլըղըմ ինթիմալտէն
օլապիլիմի. վէլէվ ղաթէն բէք մահզուն պիր հալտէ պի-
լէ օլմուշ օլսա իտիմ, մէկէրչի թապիաթէյլէ չիմտի քիւլլի
հիւզն ու քէտէրիմին մահվ օլուպ պիթ մէրլիկի իգթիզա իթ-
մէղմի իտի: Վէ պունտան տա գաթինաղար, պագընը,
պիր քէրէ նաղար գըլընը... շու սէմանըն պէրրագլը-
ղնա, շու պուլուլթարըն գըրմըղըղընա, վէ շու չիմէն-
ղարարըն տա եէչիլլիկինէ վէ տիլպէրլիկինէ պագընը...
պէօյլէ պիր վագըթտա, պու մէրթէպէ կիւզէլ պիր եէ-
չիլլիք... պագընը, շու աշաղբեսա տօղրու պագընը...
շու սէօյլուտ աղաճլարը արգասընտան ճէրէեան իթմէքտէ
պուլունան նէհրէ պիր աթֆընիկեսա իտինիզ... նէ գա-
տար տա ճէսիմտիր, ամոն եա Ռէպպիմ, հէլէ շու կիւ-

նէշին զիեալարընըն քէսկինյիկինէ պագընըզ, ատամըն պագմանա կէօղլէրի տանանամանօր. . . զանն իտէրսին քի ալթուն զիեալար պալմագտա տըր. . . ճիւզիճէ մուգատ. տէմ, հապսխանէ հավուզունա տախի վուրմագտա օլտու. ղունտան, այնի բարլագլըզը միւշահէտէ իյլէմէքտէ իտիմ. . . ձէնապը հագգ, մահպէստէ պուլունանլարը տա ունութ. մամագտա տըր. . . աֆիթապը զիեալարընը, ծնլարա տա. խի իհսան պուհուրմագտա տըր, - տէյի իլավէյի մէգալ իյլէտի Ֆլէօր-թը-Մարի պիր նէվի չիւրրանը տինտարանէ իւզրէ. վէ պատէհու, քէնտի մահպուսիյեթինի տէրիւս. թըր իլէ, մահպուսիյեթ իլէ հուրրիյեթ արասընտա տէր. քեար օլան ֆարգը ազիմին գատր ու գըյմէթինի զիեատէ հիսս ու թագտիր իյլէմէկէ պաշլատըզընտան, սաֆտէ. բունճա պիր չէվգ ու ղայրէթ իւզրէ պաղըրարագ, - «Ահ, մատամ. . . վէ շու աշաղըտաքի, նէհրին օրթատընտաքի պիր տիլպէր ճէզիրէճիք իլէ, էթրաֆընը իհաթտ իյլէմէք. տէ պուլունան սէօյիւտ աղաճլարընա վէ գավագ աղաճլա. ընա, վէ սուեուն գըբըսընտաքի պէնագ պիր էվէ՝ պա. գընըզ. . . նէ՝ մութլու օլ ստէմլէրէքի, եագ մէվսիմինտէ, մէգքիւր աղաճլար եէշիլ եէշիլ եարրագլար իլէ միւզէյ. եէն օլտուզլարը վագըլթլարտա իգամէթ իտէրլէր, ահ, սիւպհան Սլլահ, քիմպիլիր նէ՝ գատար կիւզէլ պիր սուս. լուգ, վէ նէ՝ գատար տա սէֆապախշ պիր սէրինլիք հիւքմ իյլէմէքտէ օլմալը տըր, » - տէտի :

— Տօղրուսու, - տէտի մատամ Սէրաֆէն աճայիպ սու. ըթտէ պիր կիւլիւմսէյիլ իւզրէ, - իֆրաթ մէրթէպէ մէմ. նուն վէ մահգուզ օլմագտանըմքի, մէգքիւր ճէզիրէ պու. մէրթէպէ կէօղլինիւզէ չիրին վէ տիլլիւպա կէօրինմէք. տէ տիր :

— Պու մէմնունիյեթինիզէ սէպէ՝ պ նէ տիր, մատամ :

— Զիւնքի, իլթէ պիղ տէ, մահգա մէգքիւր ճէզիրէեէ կիթմէքտէյիլ :

— Մէգրիւր ճէզիրէեէ մի կիթմէքտէյիլ :

— Էվվէթ , ֆագաթ , թէաճճիւպ միւ իթմէքտէսինիզ :

— Պիրազ , մատամ :

— Էկէրչի սէվտիկինիզ ատամլարը , քէնտի տասթլարը - նըզը , օրատա պուշաճագ օլուր իսէնիզ տախի , տիւչարը թէաճճիւպ օլաճաճմըսընըզ :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ , սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ , մատամ :

— Էվվէթ , մատմօաղէլ , տօսթլարընըզ , պու կիւն մահ - պէստէն իւէլասընըզտան տօլաեը , իճրայի մէսէրրէթ իյ - լէմէքլիք նիյեէթի մէմտունհէսիյլէ , կէլիպ խասսէթէն օ - րատա թօրլանմըչլար տըր , վէ հիչ շիւրհէմտէ եօգ տուր քի , շիմտի մէրգուճանը կէօրտիւ կիւնիւզտէ , զիեատէսիյլէ պիր մէմսունիյեէթ թէհայեիւրի իպրազ իտէճէքսինիզ տիր , էօյլէ տէկիլ մի :

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ . . . տիմէք տիր քի , մա - տամ ժօրթ իլէ . . . Մ. Բօտօյֆ օրատա՞ մը տըրլար . . . :

— Էվվէթ . . . ազիզէմ մատմօաղէլ , պէնտէ զաթէն պիր չօճուղա պէնզէմէքտէյիմ , ազղըմտա մէրճիմէք ըսլանմաղ քի . . . կէրչի հէր պիր չէյի շիմտիտէն սէօյլէմէքլիկիմ իդ - թիզա իթմէզ իտի էմմա , չի՛ չարէ քի սապը իտէմէտիմ , օլ սէնին պի կիւնահճա օլան մէրազլարընա վէ սիւսլա - րընա տաեանըպ տա , սիւքիութ իթմէքլիք , էլլիմտէն կէլ - մէտի :

— Օ՛հ , հա՛մո ու սէնալէր օլսուն , եա Բէպպի , օ՛հ , թէ - չէքքիւր իտէրիմ , մատամ , զիրա մէրգուճարը թէքրարէն կէօրմէքլիք իդպալ ու սէատէթինէ նայիլ օլաճաղըմ տըր . . . ամա՛ն եա Բէպպիմ , սինէմտէ շիմտիտէն , նա՛սըլ վուր - մաեա պաշլամագտա տըր . . . :

— Լաքին , մատմօաղէլ , պէն էօյլէ սիզին գատար չաբուգ եիւրիւեէմէմ , վագաա սիզ չէվզինիզտէն նաչի աճէլէ իթ - մէքտէսինիզ էմմա , պէնիմտէ սիննիմի , ունութմագտասը - նըզ . . . է՛յ , իչթէ կէնճլիք պէօյլէ տիր , գան տըր գայ - նար . . . :

—Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ, վագաա էջլէ տիր, պիր ան էվվէլ եէթիչէլիմ տէյի, թէհամմիւլիմ քէսիլմէքտէ տիր...

—Վէ • տա թապիի տիր... պիլիրիմ էջլէ օլուր, վէ սալա կիւճէնմէտիքտէն մատա, մէդքիւր զայրէթինիզ-տէն տօլաեք, մուղայիրի օլարագ, սիզի թահսին տախի իտէրիմ...

—Ա, իշթէ եօգուչա կէլտիք, մատամ, պուրասը ֆէ-նա տըր, նա՛սըլ, գօլթ ուղունուզա կիրէրէք սիզէ եարտըմ իտէյի՛մմի:

—Յէնա օլմազ, մատմօազէլ... զիրա իլթիւարլար, տա-յիմա կէնճէրին եարտըմնա միւհթաճ պուլունմագտա տըրլար...

—Ասլա պանա պիր աղըրլըզ օլուրսունուզ, եօրուլու-րումտէյի տիւշիւնմէյինիզ, իւղէրիմէ սըզըճա տաեանը-նըզ, մատամ...

—Թէչէքքիւր իտէրիմ, ազիդէմ մատմօազէլ, ֆիլվագը պու եուգուչ բէք տիքճէ պիր եօգուչ իմիշ, սիզին եար-տըմնըզա զիւատէսիյլէ իհթիեաճ պուլունմագտա իմիշ... Մհ, հէլէ համո օլսուն քի, կիւղէլ պիր եօլա տիւշտիւք:

—Մհ, մատամ, եաշա՛, սահիհէն մատամ ժօրժու թէք-րարէն կէօրմէքիք իգպալինէ նայիլ օլաճաղըմտըր, էջլէ տէկիլմի... աաէթա, հիշ ինանմագլըղըմ կէլմէեօր:

—Ազաճըզ տահա սապր իտինիզ, պիրաղ սապըրլը օլունսւզ... եալընըզ պիր չէյրէք գալտը... օլ վագըթ քէնտի կէօղլէրինիզլէ կէօրէճէք, վէ հալիյլէ ինանաճագ-սընըզտըր:

—Եալընըզ պիր խուսուս վար տըր քի, օրասը ֆիքրի-մէ թօգունմագտա տըր, օրասընա պիր տիւրլիւ ազլըմ իրէմէմէքտէ տիր, - տէյի իլավէյի մէգալ իթտի Յլէօր-տը-Մարի ճիւղիճէ սիւքիութ իւղրէ տուրտուգտան սօն-րա, - եանի, նա՛սըլ օլուպ տա, մատամ ժօրժ, պէնի չիֆթ-լիքտէ պէքլէեէճէք եէրտէ, օրատա պէքլէմէքտէ տիր:

—Սղիղէմ մատմօազէլ, պէն տէ օնա տիգգաթ իյլէ-
մէքտէ յիմքի, սիղ հէր շէյի մէրադ իտիպ անլամադ իս-
թէմէքտէսինիզ, վէ հիմիշէ պու մէրադ սիղտէ պազը պու-
լունմազ տա տըր . . :

—Բէք սայղըսըզ, վէ բէք տէ նէղաքէթսիզ պիր հալ-
տէ պուլունմադ տաեըմ, էօյլէ տէկիլմի, մատամ, տէտի
Ֆլէօր-տը-Մարի կիւլիւմէնէրէք :

—Բէք ալէա, բէք ալէա, մատամքի սիղ պու գատուար
մէրադ վէ պու գատար տա սապըրսըզըզ իպրազ իյլէմէք-
տէսինիզ, իմտի, էօյլէ օլտուգ տա, պէն տէ պարի սիզէ
պիր միւճազաթ օլմազ իւզրէ, տօսթլարընըզ թարաֆըն-
տան, սիղին իշին պիր օեռն հազըրլանմազ տա օլտուղու-
նու պիլտիրէյիմքի, տահա զիեատէ պիր մէրադ բէնշէ-
սինէ տիւշէրէք, էզիյեէթ չէքէսինիզ :

—Պիր օեռն մու հազըրլանմազ տա տըրլար, քիմիշին,
մատամ, պէնիմ իշին մի :

—Հայտէ, հայտէ, շէյթան օլուպ տա պէնի պիր տէ-
ֆա տահա չուգուրա տիւշիւրմէքլիկէ չըգըշմանընըզ, պէ-
նի գանտըրըպ տա, անը տախի սէօյլէթմէքլիկէ գալդըշ-
մանընըզ :

Շիմտի պիզ, մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-տը-Մարիեի,
նէհրէ կէօթիւրմէքտէ օլան եօլտա պըրադարազ, օնլար-
տան չէնտ տազըզա էվվէլ, րավաժէօր ճէգիրէսինէ կի-
տիպ, պիր տէֆա կէօզտէն կէշիրէլիմ :

ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

Գ Ա Ե Ը Գ

Մարտիալ ֆամիլեաւորն իգամէթ իյէմէքտէ օյտու-
ղու Բափաթէօր ճէգիրէյի մէկունէսի, կիւնտիւղէրի կէր-
չի բէք տիլքիւշա պիր հալ ու հէյեթտէ պույունմագտա
խտի իսէ տէ, պունուն մուղայիրի օյարագ, կիճէլէրի տա-
խի, բէք հէյպէթամիգ պիր հալ քէսպ իյէմէքտէ իտի:

Մէգքիւր ճէգիրէնին էթրաֆիր սէօյի տ վէ դաւագ ա-
ղաճլարըյլա մուհիթ օլուպ, վէ սայիր քետֆիֆէյի մահէլլէ-
րի իսէ սըգ վէ գապա գապա եէչիլիւրէր իլէ մէմլու պուլուն-
մագտա, վէ պաղը մահէլլէրտէ տախի սարը գումու եօլ-
լար կէօրիւնմէքտէ օլտուղու կիպի, պիր ուֆագ սէպղէ-
վաթ պօսթանը իլէ, իպլիճէ տախի մէյվէ աղաճլարը պու-
լունմագտա իտի. վէ մէգքիւր պաղչէնին օրթա եէրինտէ,
Մարտիալըն, գարտաչը քիւչիւք չօճուգ ֆրանսօա իլէ քիւ-
չիւք հէմչիրէսի Ամանտինի պիրլիքտէ օյարագ, չէքիլիպ
խքեան իթմէք նիյեթինտէ օլտուղու իւսթիւ սաման չէօ-
բիւ էօրթիւլիւ պիր պարագա պուլունմագտա իտի: Քէ-
զիրէնին պու ճիհէթի նիհայէթինտէ, սուլար վուրա վու-
րա թօքրագլարը աշաղը ալմասըն իչին, իրի գաղըգլար ի-
լէ, պիր նէվի ըրիւթըմ եարըլմըչ իտի:

Ատանըն սայրի իսկէլէսի իթթիսայինտէ պուլունան
խանէնին էօնիւնտէ, գաֆէսլէրտէն միւրէթթէպ պիր քէ-
մէր, եանի պիր նէվի թըննէլ պուլունմագտա օլուպ, վէ
մէգքիւր քէմէրի իսէ, իւզիւմ ֆիտանլարը իլէ հուպլօն
ֆիտանլարը տալլարը վէ ֆիլիսլէրի սարըլըպ չըգարագ
գարըլմըչ օլտուգլարընտան, եաղ մէվսիմինտէ, թէքմիլ

հեշիլիքտէն միւրէթթէպ պիր քէմէր հալինի քէսպ իթմէքտէ , վէ պու հեշիլիքլէրին ալթընտա իսէ , օրատա իշրէթ իշմէկէ կէլէնէր իշին վազ իաիլմիշ թըարէզալար պուլունմադ տա իտի :

Իւթիւ քիրէմիտ էօրթիւլիւ օլուպ , վէ տիվարլարը տա պէնազա պօնանմըշ պուլունան մէզքիւր խանէնին պիր ունունտա պիր օտունլուգ պուլունուպ , վէ անըն իւզէրինտէ տախի պիր ամպար պուլունմադ տա օլտուղու հալտէ , եիւքսէքլիկի , աւըլ պինանըն եիւքսէքլիկինտէն աշաղը օլտուղունտան , առէթա պիր ուֆագ չըգմա հալինի քէսպ իյլէմէքտէ իտի : Մէզքիւր չըգմանըն սայքի իւզէրինէ նաղըր օլտուղու թագտիրտէ , դանատլարը սաճ դաբլը պիր բէնճիրէ պուլունմադ տա օլուպ , վէ մէզքիւր դանատլար տիշարտան դաբատըլմիշ , վէ գալըն գօլ տէմիրլէրի իլէ տէ տիվարա թութտուրուլմուշ իտիլէր :

Իսկէլէտէ իբլէր իլէ պաղըր պուլունան իւշ գըթա գաւըզլար , սուլարըն սալընթըլարըյլա , հէմիշէ սալլանմադտա իտիլէր :

Մարսիալըն դարտաշը նիգօլա , մէզքիւր գաւըզլարտան պիրինին իշինտէ չէօմէլիպ օթուրարագ , գաւըզըն ալթընտա թէրթիպ իյլէմիշ օլտուղու պիր տէլիկին գաւըզընն աշըլըպ դաբանմասընր թէճրիւպէ իյլէմէքտէ իտի :

Հալպուքի մէրգուսուն հէմիրէսի Գալպաս , զիքրի սէպգաթ իտէն հեշիլիք քէմէրինին խարիճինտէ պիր թըրարէզա իւզէրինէ չըգըպ աեագտա տուրարագ , վէ էլինի կէօլկէլիք մագամընտա կէօզլէրի իւզէրինէ վազ իտէրէք , մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-աը-Մարինին կէլէճէք օլտուղլարը եօլա սօղրու պագմադ տա իտի :

— Հէնուզ էօյլէ , նէ իիթիհարէ վէ նէ տէ կէնճ պիր քիմսէ կէօրիւնմէքտէ տէկիլտիր , — տէտի Գալպաս թըրարէզատան աշաղը ինէրէք , վէ դարտաշը նիգօլանա խիթապէն սէօյլէնէրէք , — զանն իտէրիմքի , եինէ տիւնքի կիպի օլաճագ տըր , պիզ թէհի եէրտէ պէրլէմիշ օլաճաղըպ տըր

... իմտի, ետրամսաթ գատար տահա պէքլէմէլիլը, վէ
էկէրչի եինէ քիմնէ կէլմէզ իսէ... արթըզ պըրագըպ կիթ.
մէլիլը, զիրա, Պրա-Բուժուն, իշի, տահա իյի պիր սու.
րէթտէ պէճէրէպիլէճէկինտէ չիւրհէ եօդ տուր. վէ մէր.
դումտա պիզէ պէքլէմէքտէ տիր: Տէլլալ դատըն, սաաթ
պէշտէ Շանզ-էլիղէտէ, մէրդումուն էվինտէ կէլիպ պու.
լունաճագ տըր... վէ պիզ իսէ մէրդումէտէն էվլէլկիտիպ
օրատա պուլունմալընը: Պու սապտհ լա Շուէթ պու խու.
սուսու պիզէ, պիտաէֆաթ թէնպիհ իյլէտի:

—Հագգըն վար տըր, — տէյի ճէվապ վիրտի Նիգօլա
քէնտի գաեղընտան տիշարը չըգտըագ, — Ալլահ պէլաոր.
նը վիրսին օլ ճատը գարընըն քի, նաֆիլէ եէրտէ պէօյլէ
պիզի պէքլէթտիրմէքտէ տիր... Գաեղգտա թէրթիպ իյ.
լէտիկիմտէլիք իսէ, օլգատար կիւզէլօլտու քի, գաբաղը,
ատէթա պիր սաաթ եաեը կիպի իշլէմէքտէ տիր... Իհթի.
մալ տիր քի, թուլմագտա օլտուղումուլ իշին, անճագ
պիրիսինն իճրասընա մուվաֆիագ օլապիլէճէկիլ տիր...:

—Ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, նէ Պրա-Բուժ վէ
նէ տէ Պարպիեօն, պիզ օլմատըգճա հիշ պիր շէյ պէճէ.
րէվէեէճէքլէր տիր, հէր հալտէ պիզէ միւհթաճ օլաճագ.
լար տըր...:

—Տօղրու տուր, չիւնքի, իշին պէճէրիլէճէկի վագըթ.
տա, Պրա-Բուժուն, էթրաֆը կէօլէթմէքլիք իշին, մէյ.
խանէսի խարիճինտէ տուրսւպ պէքլէմէսի իգթիզա իտէ.
ճէկի տէրքեար օլուպ, վէ օլ հալտէ, Պարպիեօնուն տա,
եալընըզ պաշնա, մէրդումէ տէլլալ գարընը սիրիւքլէ.
յիպ տէ մախզէնէ ինտիրէմէեէճէկի աշիքեար տըր... մէր.
սումէ իլթիեարէ գատըն, մէրդումա, էլպէթթէ թէր.
մէլէր վուրարագ մուգալլէմէթ իտէճէք տիր:

—Իյի էմմա, լա Շուէթ տէ պիզէ պիր շէյ սէօյլէմէքտէ
իտի, կիւլէրէք լագըրտը իթտիկի վագըթտա, Մէթը տէ.
գօլու օրատա մահպուս սագլամագտա օլտուղունու պիլ.
տիրմէքտէ իտի... էօյլէ տէկիլմի:

—Վազաա էօյլէ սէօյլէմէքտէ խտի էմմա, սէն եանլըշ
անլամըշտըն տըր . . . մէրգում օ պիլտիկիմիդ մախզէնտէ օլ-
մաեռպ, իլլա, տիկէր տահա տէրին օլուպ, վէ նէհր տէ ճօշ-
տուղու վաղըթ տա, սու տօլմագտա օլան մախզէնտէ տիր :

—Աճապա Մէթր տէդօլ, մէղքիւր մախզէնտէ նա՞սըլ
թէհամիւլ իտիպ տէ տուրապիլմէքտէ տիր . . . պարի եա-
լընըղ օլմասա, պարի ալիլ տէ օլմասա :

—Ալիլ օլուպ օլմամասընտա հիչ պիր մանէա վէ հիչ
պիր ֆարգ պուլունմագտա տէկիլ տիր, չիւնքի, զաթէն
կէօղ կէօրմէղ դարանլըղ պիր մախզէն տիր :

—Վէլէվէօյլէ տախի օլոա, չէքիլիր պիր շէյ տէկիլ տիր,
քէնտու քէնտուլէ էյլէնմէքիք նիյէթիլլէ, մըրըլտանըպ
պիլտիկի թիւրքիլէրի պիթիլտիքտէն սօնրա՞ նէ եաբապի-
լէճէք տիր. ծնա ատա՞մը տաեանըր, հէլէ կիւնլէր վէ
սաաթլար տա տէր իսէն, ուղանտըգճա ուղանըր :

—Լա Շուէթին սէօյլէյիլինէ նէզարէն, մէղքիւր մախ-
զէնտէ բէք չօղ ֆարէլէր պուլունմագտա օլուպ, վէ մէր-
գում տախի. ֆարէլէր ալճըլըղլա էյլէնիպ խմրարը էվ-
դաթ իյլէմէքտէ իմիլ :

—Լաքին, օ տէկիլէմմա, նիդօլա, սէն պու օսանմագ-
լըղ լաղըրարընըր իթաին տէ, խաթըրմա պիր շէյ կէլտի, -
տէյի ճէվապ վիրտի Գալսաա վահշիճէ պիր կիւլիւշիլէ, վէ
բարմաղըլլա տա, սաճ դտըլը օլան, վէ զիքրի եօղարտա
սէպգաթ իյլէմիլ պուլունան պիր բէնճիրէնին գարալը գա-
նատըրընըր կէօթէրէրէք, - աճապա շուրատա պուլունան
պիլիմ աղիղ էվլատ նէ՞ եաբմագտա տըր, պէսպէլլի հիտ-
տէթ ու զաղապընտան նաչի, քէնտու քէնտուլի եէմէքտէ
օլմալը տըր . . .

—Ատամ սէնտէ . . . մէրգում ուեումագտա օլմալը տըր
. . . չիւնքի, սապահտան պէրու հիչ սէսի սօլուղու իշիտիլ-
մէմիլ տիր . . . վէ պէսպէլլի քէնտի քէօբէկի տախի տիլ-
սիղլիքտէ դարար վիրմիլ պուլունմալը տըր . . .

—Պէլքի տէ մէղքիւր քէօբէկի եէյիպ դարնընը տօ .

եռումնադ նիյեթիլէ, պողուպ հէլաք էյլէմիշտիր . . . չիւն .
քի , իքի կիւնտէն պէրու , իքիսի տախի աճլըդտան վէ սու .
սուղլուդտան գուտուրմուշ օլմալը տըրլար :

— Տահա՛ քէօթիւ օլտունլար , գապահաթ քէնտիլէրտէ
տիր . . . էկէր Մարսիալ ազլընը պաշնա ալըպ տա թէօվ .
պէեէէ կէլմէք իաթէմէզ , վէ պու հալինտէն տէ հօշուտ օլուր
իսէ , խայլի վագըթ տահա պու հալտէ տէվամ իտէճէ .
կինտէ շիւքհէսի օլմամալը տըր . . . էմմա , աղըպէթ.քեար
պիր կիւն տէ տաեանամաղ թէլէֆ օլուր իմիշ , վարսըն օլ .
սուն . . . վաղիֆէմիզտէ՛ն խարիճ , « քէյֆսիղլէնէրէք էօլ .
տիւ » տիեէրէք իչինտէն չըգար գուրթուլուրուզ :

— Աճապա սահիհէն էօյլէ օլապիլի՛ր մի . էօյլէ օլմասը .
նա սէն ինանապիլի՛ր միսին :

— Շիւքհէսիզ : Վալիտէ պու սապահ Սանիէրէ կիթ .
տիկինտէ , պալըդճը պապա ֆէրօեա թէսատիւֆ էյլէմիշ
տիր . վէ մէրգում , քէնտի տօսթու օլան պիզիմ Մարսիա .
լը , իքի կիւնտէն պէրու կէօրմէտիկինտէն տօլանը իղճարը
թէաճճիւպ իլէ սիւալ էյլէտիկինտէ , վալիտէ տախի , իքի
կիւնտէն պէրու բէք քէյֆսիզ օլտուղունտան , օտաւտան
տիշարը չըգմադ տէկիլ , էաթագտան պիլէ գալգամատը .
ղընը , վէ հաթթա իւմիտսիղ կիպի պիր հալտէ պուլուն .
տուղունու սէօյլէմիշտիր . . . Պապա ֆէրօ տա պու եալանը ,
ատէթա սերայ լօգմասը կիպի ինանըպ եուտու վիլմիշ
տիր . . . հալիլէ մէրգումտա մէքքիւր եալանը պաղպալա .
րա սէօյլէեէճէք տիր . . . վէ Մարսիալտա , նիհայէթ էօլ .
տիւկիւնտէ . . . հէր քէս գօլայճա ինանաճադ տըր :

— Էվլէթ էմմա , մէրգումտա պու հալտէ պըրաղըլըր
իսէ , էօյլէ գօլայլըղլա , վէ չարուգ սուրէթ տէ էօլմէեէ .
ճէք տիր . . :

— Էյ , նէ՛ չարէ , էլիմիզտէ՛ն նէ կէլիւր , մէրգումու պիր
ան էվլէլ թէլէֆ իթմէքլիք իչին , սայիր պիր թարիգ պու .
լունմագտա տէկիլտիր : Մալիւմեա , Մարսիալ տիւղճէ
գուտուրմուշտուր , մէրգում պիր քէրրէ զաղապա կէլտի

մի իտի , առեթա պիր չէյթան կիպի զալըմլըդ , վէ առեթա պիր պուղա կիպի տախի կիւճ վէ գուվվէթ քէսպ իյլէմէքտէ տիր . վէ պունտան տա գաթի նազար , պիզ անը պաշգա տիւրլիւ դապթ իտիպ ալտաթամազ իտիք , չիւնքի , զաթէն պիր չիւրհէնէ զահիպ օլմագ տա իտի . պէրէքէթ վիրսին քի , հէր նէ հալ իսէ , պիր թագրիպ օտաօրնտան իչէրի աթարագ , գաբուսունու տիշարըտան մըխլատըդ , վէ բէնճիրէսի գանատլարը տախի տիշարտան տէմիր դօլլար վազ իտիլէրէք գաբալը պուլունտուղունտան , էօյլէ իչէրուտէ գաբալը գարիշտըր , հօգսա , հիչ անըն դապթը իհթիմալէն օլապլիլի՛ր մի իտի :

— Իյի տէտին , եա՛ հու . . . Այլահատն օլմուշ տուր տա պէն , մէրտիվէն իլէ հօգարը չըդ տըղըմտա , պալթ ալիլէ մէրգումուն էլինէ վտրարագ . եարալամըչլոմտըր , հօգսա , մաաղալլահ , պըչաղըյլա տիվարըն սուվալարընը գաղըս օեարագ , գանատլարըն տէմիրլէրինի չըդարապիլի՛ր իտի :

— Մ. ֆէրլին քէօֆթէխօր , — տէտի նիդօլա Գալպասա լաթիֆէ իտիպ չէրիշտիրէրէք , — նէ՛ գատար տա չէյթան . սըն , էկէրչի սէն վազթինտէ տիւչիւնիւպ տէ , մէրգումուն էլլէրինի եարալամըչ օլմասա իտին , քի՛մպիլի՛ր չիմտի պաշըմըդա նէ՛ պէլալար կէլէճէք իտի :

— Պէրէքէթ վիրսին քի սէն տէ , սանա վիրտիկիմ վազըթ սայէսինտէ , պապա Միգուտան ալտըղըն սան թահ . թաեը թամ վազթինտէ եէթիշտիրտի իտին :

— Քի՛մպիլի՛ր պիլլիմ սէվկիւլիւ պիրատէր նէ՛ գատար հիտաէթլէնմիշտիր . . . :

— Ատէթա չըլտըրմըչտըրճատընա տիշլէրինի գըճըրտաթմագտա իտի . իքի իւչ տէֆա , դօլ տէմիրլէրի արասընտան , պաաթ օնույլա վտրարագ , պէնի եիթիպ տէֆ իթմէքլիկէ չալըշտը իտի իսէ տէ , օլ անտէ եայընըդ պիր էլի պօշտա պուլունտուղունտան , միւրատընա իրմէքլիկէ , միւղթէտիր օլամամըչ իտի . . . :

— Վէ պէրէքէթ տէ վիրսին քի , մէրգումուն օտա .

սընտա պիր օճադ պաճասը պուլունմագտա տէկիլ տիր :

—Վէ հաթթա , պէրէքէթ տէ վիրսին քի հէմօտասը . նըն դարուսու դավի տիր , վէ հէմտէ էլլէրի մէճրուհ տուր .
լար , եօգսա , տէօշէմէեի տախի օեուպ տէլէպիլիր իտի . . :

—Վէլէվ տէօշէմէեի տէլմիշ օլսա իտի պիլէ , պիր շէյ
եաբամադ իտի , չիւնքի , աթկըլար վար աըր , վէ աթկըլա-
րըն արասընտան տա կէչէմէվ իտի : Խայր , խայր , անըն
օրատան չըգըպ տա գուրթուլապիլմէսի իհթիմալտէն տէ-
կիլ տիր . զաթէն բէնճիրէնին գանատլարը սաճ դարլը օլ-
տու գտան պաշգա , իքի թանէ գօլ տէմիրլէրի իլէ տէ սըգը
սըգը թուլթուրուլմուշլար աըր . վէ էկէր գաբուսու տէր
իսէն . . . գօճա գօճա չիվիլէր իլէ մըլսանըլմըշտըր . . : Վէլ-
հասըլ , մէրգումուն թաբուլթու , մէշէ աղաճընտան մաա-
մուլ օլուպ վէ գուրշուն գարլը օլան պիր թապուլթ միսիլ-
լու , բէք դավի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր :

—Լաքին , պագսանա , օլ լա Լուվ մահպէստէն գուր-
թուլարագ , պուրաեա մէրգումու , եանի բէնտի թապիրի
իւղրէ սէօյլէյէլիմ , քէնտի աուամընը , արաեըպ պուլմաեա
կէլտիկինտէ , նէ՞ տիեէճէկիլ տիր . . :

—Ատամսէնտէ , անը՞ տա մը տիւշիւնմէլէյիլ , նէ՞ տի-
եէճէկիլ , նէ՞ պիլէլիմդիլ , կիթ , արա , վէ պուլ , տէր ի-
չինտէն չըգարըլ . . :

—Իյի խաթըրմա կէլտի , Ալլահտան օլմուշ տուր տա ,
պիլիմվալիտէ , օլ պիլիմքիւշիւք չարգընճըլարը մահպէսէ
իլգա իյլէմիշտիր , եօգսա , չիմտիյէ գատար , Խիւտա՛ ալիմ ,
Փարէ կիպի տիլլէրիլլէ բէմիրէրէք , գաբուեու տէլմէկէ ,
վէ Մարսիալը գուրթարմաեա չալըշըրլար իտի . իլլա օլ
ուղուրսուղ Ֆրանսօա եօգ մու , բէք պէլալը պիր չօճուգ
տուր , վէ զաթէն տէ պիլիմՄարսիալը գաբաթ մամըզ հագ-
դընտա շիւբհէ իտէրէք , գուտուրմաեա պաշլամըշ իտի :

—Թամամ , իյի սէօյլէտին , մէրգուման շէյթանլարըն
բէնճիրէլէրինին տէմիրի եօգ տուր , վէ օտալարը տա եօ-
գարտա տըր , իմտի , պիլ պու աուաեը եալընըլ պըրա .

գարագ կիթ տիկիմիզտէ, անլէրի՞նէ եարաճաղըլ տըր, տի-
մէք տիր քի, իսթէտիքլէրի հալտէ աշաղը ինէրէք տիշարը
չըգապիլէճէքլէր տիր... էօյլէ տէկիլմի:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, էվլէրի թարաֆընտան պիր
ըզըրմա վէ պիր շամաթա սէսի տիր իշիտիլմէ կէ պաշլատը-
ղընտան, թապիաթիյլէ Գալպաս իլէ Նիգօլա տիգ գաթ ի-
տիպ տիյնէմէ կէ պաշլատըլար:

Պունլար եիւղլէրինի էվտէն թարաֆա չէվիւրէրէք պագ-
աղըլարընտա, օլանէ գատար ալըգ պուլունմագտա օլան
աշաղքի գաբունուն, պիր յիտտէթ իւղրէ գաբանաղըրնը
կէօրտիւքլէրի կիպի, պիր տագըգա «օնրա տախի, քէն-
տի վալիտէլէրինին, մաթպախըն բէնճիրէսի ճամլարը ար-
գաղընտան, օլ սօլկուն վէ հէյպէթֆէրմա չէհրէսինի տա-
խի կէօրտիւլէր:

Մէրսումէ ճատը գարը, օլքէնտի պիր տէրի պիր քէմիք
գալմըշ օլան ուզուն գօլունու ուզատարագ, քէնտիլէրինի
չաղըրմագտա իտի:

— Հայտէ կիտէլիմ, սանա իտտաա իտէրէք սէօյլէրիմքի,
մութլագա պիր գավղա վար տըր, վէ մութլագա ֆրան-
սա, թէքրարէն պիր արսըղըգ իտիպ, վէ պիր սէրքէշիք
կյէմիշ օլմալը տըր, — տէտի Նիգօլա, — ա՛հ, Ալլահ պէ-
լասընը վիրսին օլ Մարսիալընքի, պու չօճուգ պէօյլէ պաշ-
տան գըչտան չըգարագ պիր էտէպսիղ օլմուշտուր, էկէրչի
օ օլմանըպ տա եալընըղ գալմըշ օլսա իտի... իմտի պէն կի-
տէյիմպագաեւրմա, սէն եինէ պուրատա գալարագ, օլ
իքի գարըլարըն կէլմէլէրինի կյիճէ կէօզէթլէյիպ պէքլէ,
վէ հէման կէլտիքլէրինի տէ կէօրիւր կէօրմէղ, պանա խա-
պէր վէր չաղըր:

Գալպաս թէքրարէն պիր թրարէզա իւղէրինէ չըգա-
րագ, մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-տը-Մարինին կէլմէլէ-
րինէ պէքլէմէքտէ իքէն, Նիգօլա տա կիտիպ էվտէն իչէ-
րի կիրմէքտէ իտի:

Օլ վագըլթտա, քիւչիւք Ամանտին, մաթպախըն օրթա

հէրինտէ տիգ իւզէրինէ կէլէրէք, ըչգըրըպ աղլամագտա, վէ պիրատէրի Ֆրանսոա իչին ափվլըդ տիլէմէքտէ իտի:

Հալպու.քի Ֆրանսոա, մաթպախըն պիր քէօչէսինտէ, էօվքէլէնիպ աթէշ քէսիլտիկինտէն, էլինէ կէչիրմիշ օլտուղու Նիգօլանըն պալթատընը սալլանըպ բարլատարագ վալլիտէսինէ կէօսթէրմէքտէ, վէ արթըդ պու տէֆա, պիր իւմիտ քէսիլքլիկինէ տիւշէրէք, վուրուպ պիր դազա չըգաւաճաղը թէհտիտինի վիրմէքտէ իտի:

Վէ վալլիտէլէրի ճատը դարը իտէ, տայիմա սիւքիուլթ իւզրէ պուլունարագ, վէ տայիմատա հիտտէթսիղլիք վէ հիշ ալտըրմամաղլըդ իպրաղ իտէրէք, մաթպախտան կիտիլըր օլուպ տա, վէ օլ արատա դաբուսու տա եարը աչըդ պուլունմագտա օլան մախզէնին դարուսունու, Նիգօլանա իմա իլէ, Ֆրանսոանը կէօթիւրիւպ օրատա մահպուս իյլէմէսինի անլաթտըրմագտա իտի:

—Նէ՛, պէնի օրանա մահպուս մու իտէճէքսինիղ տիր, խա՛յր, խա՛յր, օլամագ, վալլահի կիթմէեէճէկիմտիր, պիւլլահի կիթմէեէճէկիմտիր, — տէյի պաղըրտը Ֆրանսոա սէպաթլը վէ մէթանէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ, վէ կէօզլէրի տէ պիր կէնճ քէտի կէօղլէրի մագամընտա, աթէշկիպի բարլամագտա օլտուղու թագտիրտէ, — Նա՛սըլ, պիրատէրիմիղ Մարսիալը աճլըգտան էօլտիւտիւկիւնիւզ կիպի, Ամանտին իլէ պէնի տախի, օրատա, քէղալիք աճլըգտան էօլտիւրմէք մի իաթէմէքտէսինիղ:

—Վալլիտէ՛... վալլիտէ՛... Ալլահ աչգընա օլտուն, պարի պըրարագընը պիղի տէ, եինէ տիւնքի կիպի եօդարըտա քէնտի օտամըզտա կիտիպ էյլէնէլիմ, — տէտի զըզ չօճուգ եալվարարագ վէ էլլէրինի պիր պիրինէ գալուշտուրարագ... Պիղի, օլ դարանլըդ մախզէնէ մահպուս իթմէյինիղ, դիրա դօրգուսեօրուղ...:

Վալլիտէլէրի պիր սապըրսըղլըդ իւզրէ Նիգօլանըն եիւզիւնէ պագտը, վէ մէզքիւր պագըչըյլա մէրգուսա, թէքտիր նէվինտէն օլարագ, օլ էմրինի իճրա իտիպ տէ, Ֆրան-

սօսեց մախլէնէ տթամատրդընը անլաթտըրտը , վէ պա-
տէհու , եէնիտէ , ֆաբաթ պիր թավրը հաքիմանէ իւզրէ
օլտուղու հալատէ , մէրգոււմ չօծուղու կէօթթէրտի :

Պրանսօսա պիրատէրինին քէնտույէ տօղրու իլէրուլէ-
մէքտէ օլտուղունու կէօրտիւքտէ , դաթի իւմիտ հալինտէ
պուլունարագ , թէքրարէն էլինտէքի պալթաներ եօգարը
գալտրըրպ սալլամահա պաշլատըղը թագտիրտէ , պաղը-
րարագ տախի ,

— Սագը՛ն պէնի մախլէնէ մահպուս իթմէքլիկէ գալ-
ղըշմահասընը , եօգսա , իսթէր վալիտէմ օլտուն , վէ իս-
թէր Նիգօլա , վէ տէ եախօտ Գալպաս օլտուն , վալլահի
գըհարըմ ճանընըգա . . . պագընըղ , պալթա տանէ՛ գատար
քէսկին տիր , — տէտի :

Կէրէք վալիտէլէրի վէ կէրէք Նիգօլա , պու իրի չօ-
ծուգլարըն , էվտէ եալընըղ պըրագըլտըղլարընտա , հէմ
Մարսիալըն իմատընա եէթիշէրէք , անը գուրթարմահա
չալըշաճագլարընը , վէ հէմտէ . ըրմաղա նագըր օլան օտա-
լարը բէնճիրէսինտէն , Պլէօր-տը-Մարիեի սուհա պըրա-
ղըպ պօղաճագլարընը կէօրտիւքտէն պաշգա , էվտէ գու-
հուրեաֆթէ օլաճագ օլան մէնղարէլէրէ տէ վագըֆ օլա-
ճագլարընը պիտիքլէրինտէն , մախլէնտէ մահպուսիյեթ-
լէրինէ , էշէտտի լիւզում կէօրմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , Նի-
գօլա , քէնտի վահշիլիկիյլէ պէրապէր , զիեատէսիյլէ տէ ճէ-
սարէթսիգ օլտուղու կիպի , քիւչիւք չօծուղուն , պալթա-
նը ինտիրիպ վուրաճաղընը տա չիւբհէսիգ սուրէթտէ կէօր-
մէքտէ պուլունտուղունտան , մէքքիւր թէհլիքէեի կէօ-
ղիւնէ ալտըրամահարագ , թէրէտտիւտ իտիպ գօրգմագ-
տա , վէ եանընա եանաշամամագտա իտի :

Վալիտէլէրի Նիգօլանըն պու թէրէտտիւտի իւզէրինէ
հիտտէթլէնտիկինտէն , կիտիպ Պրանսօսանտա կէօրմէքտէ
օլտուղու հալտէ , Նիգօլանըն ումուղունա սըգըճա տիւր-
թիւ վիրտի իսէ տէ , մէրգոււմ եինէ տապան իտէրէք չօ-
ծուղուն իւզէրինէ հիւճում իտէմէտիկինտէն , կէրի կէրի
չէքլէրէք ,

— Ի՞յի էմմա, եա գայդար տա պէնիմ պիր թարափըմը, վէ ալէյիսուսուս դօլուսուս եարալա՛ր իսէ . . . վալիտէ, օլ վա-
դըթ հալիմիզնի՛ճէ օլուր, պէճէրէճէ կիմ իշի նա՛սըլ պէճէ-
րէ պիրիւրիմ. սիզ տէ պիրիւրալինիզ.քի, պանա էն պիեստտէ իզ-
թիզալը օլան շէյ դօլլարըմ տըր, վէ դօլուսուսն պիրի տէ
զաթէն, օլմէ էլուն Մարսիպլըն վուրմասընտան պէրու տղ-
ըմագտա տըր . . . — տէյի պաղըրտը :

Վալիտէլէրի, պիր սուրէթի թահգիրանէտէ օլտուղու
հալտէ, ումուղլարընը սիւքտի, վէ Ֆրանսօսեա տօղրու
պիր ատըմ ալտը :

— Եազլաշմահընըզ, վալիտէ՛, — տէյի պաղըրտը չօճուգ
ղաղապնաք պիր հալ իւզրէ, — Եօգսա, կէրէք պանա, վէ
կէրէք Ամանտինէ աթտըղընըզ տաեագլարըն աճըսընը չը-
գարաճաղըմ տըր հա՛, պիւմիշ օլասընըզ :

— Ա՛ գարտաշըմ . . . թէքրարէն տաեագ եէմէքտէն, վէ
. . . իսէ, մահպէսէ կիրսէն տահա իյի տիր . . . օ՛ֆ, ամա՛ն
եա Բէպպիմ . . . վուրմահասըն, սագըն վալիտէ եէ էլ գալ-
տըրմահասըն, — տէյի պաղըրտը Ամանտին տիւչարը հէյ-
պէթ օլարագ :

Պու արատա պիրտէն պիրէ, նիգօլանըն կէօղիւնէ, պիր
իսկէմլէ իւզէրինտէ, իւթիւ ալթընտա իսթիմալ օլունուրօ-
լան պիւյիւք պիր եիւն Եօրղան րասթ կէլտիկինտէն, հէման
մէզքիւր Եօրղանը գարտըղը պիրլէ, եարը աշտը, վէ պիր
ուսթալըզլա Ֆրանսօսանըն պաշընա տօղրու աթտը. վէ կէրչի
չօճուգ. քէնտիսինի Եօրղանըն ալթընտան գուրթարմահա
չալըշտը իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամատըղըն-
տան, ալթընտա գալտը, վէ էլինտէքի պալթաեը գուլ-
լանամաղ օլտու : Պու հալտէ, նիգօլա մէրգ ումուն իւզէ-
րինէ հիւճում իյլէտի, վէ վալիտէսի տէ քէնտույէ Եար-
տըմ իյլէտիկի թագտիրտէ, թու թուպ մէլզ ումու մալի-
զէնէ կէօթիւրտիւ :

Ամանտին իսէ, հալէա մաթ պախըն օրթա Եէրինտէ աիզ
իւզէրինտէ պուլունմագտա օլտուղունտան, քիւչիւք գար-

տաշընըն պաշընա կէլէն պու հալի կէօրտիւքտէ , հէմանտէմ
տեաղա գալգտը , վէ հէր նէ գատար գօրգմագտա իտի
խէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , դուզու կիպի քէնտու քէն-
տույէ , Պրանասոանըն եանընա գարանյըդ մախզէնէ կիթտի :

Մախզէնին գաբուսունու սըզը սըզընա գաբատըլար ,
վէ մէրգ ուման չոնուզլար խէրուտէ գալտըլար :

— Սլլահ պէլասընը՝ վիրտին օլ Մարսիալըն քի , պու չո-
նուզլար իշթէ պէօյլէ սէրքէշլիք իտիպ տէ պիզէ իթաաթ
իթմէմէքտէ տիրլէր , — տէյի պաղըրտը նիգօլա :

— Սապահտան պէրու , մէրգուսուն օտասընտան , հիչ
պիր սէս իշիտիլմէմէքտէ տիր , — տէտի տուլ գարը տիւ-
չիւնճէլի պիր թարզ իւզրէ , վէ իւզէրինտէ պիր իւրքիւն-
թիւ էսէրի միւշահէտէ օլունմագտա օլտուզու հալտէ , —
էվվէթ , հիչ պիր սէս իշիտիլմէմէքտէ տիր . . :

— Վալիտէ , իշթէ չիմաի բէք իյի անլաշըլմագտա տըր
քի , Ասնիէրտէքի պալըդճը պապա Ֆէրօեա բէք ագըլանէ
սուրէթտէ պիր ճէվապ վիրէրէք , Մարսիալ իշին , իրի
կիւնտէն պէրու քէյիօիլ տիր տէտիքտէն պաչգա , իւմիա-
սիզ պիր հալտէ պուլունտուզունու տախի սէօյլէմիշսինիզ
տիր . . : Պու հալ պէօյլէ իքէն , սահիհէն մէրգում նալլա-
րը աթարզընտա , քիմէսնէ թէաճճիւպ իտէրէք , հիչ պիր
շիւքհէեէ զահիպ օլմանեաճագ տըր . . :

Մէզպուրէ տուլ գարը ճիւզիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուր-
տուգտան սօնրա , ֆիքրինտէ պուլունտան էլէմպախշ պիր
մատտէնի տէֆ ու թարտ իթմէք նիյեթթինտէ տիր կիսլի
պիր թարզ իւզրէ , պիրտէն պիրէ քէլամէ աղաղ պիրլէ ,

— Պէն Ասնիէրտէ իքէն , լա Շուէթ պուրաեա կէլտի՞
մի իտի , — տէյի սիւալ իյլէտի :

— Էվվէթ , վալիտէ :

— Իմաի , էօյլէ օլտուգտա , պիրլիքտէ Պրա-Րուժուն
մէյիսանէօննէ կիթմէք իւզրէ , նիշին տուրուպ տա պէնի
պէքէմէմիշտիր աճապա : Պէն մէզպուրէ գարըտան չիւ-
հէ իյլէմէքտէյի :

—Ա՛տամսիզտէ . . . վալիտէ , հէրտէմ հէր քէստէն չիւր հէ իյլէմէքտէ սինիզ . . . պու կիւն լա Շուէթ ալէյհինտէ չիւրհէ իտիւպ , վէ եարըն տա Պրա-Բուժ ալէյհինտէ էմ-նէյեթսիզլիք իպրազ իաէրսինիզ :

—Պէնիմ էվլատըմ Թուլոնտա թէրսանէտէ քիւրէքտէ պուլունտուղու հալտէ , Պրա-Բուժ իսէ , պագսանսեը-նըղ պիր քէրրէ , սէրպէսթճէ կէզիպ քէնտի տօլապընը չէվիրէպիլմէքտէ տիր . . . հալպու քի , իճրա իտիլէն խըր-սըզլըգտա , իքիտի տախի պիրլիքտէ իտիլէր , տիմէք տիր քի հէմճինայէթ իտիլէր . . .

—Սիզ տէ հէր վագըլթ պունու պէոյլէ սէոյլէմէքտէ սինիզ . . . էվլէթ , Պրա-Բուժ քէնտույի գուրթարապիլմիշտիր , չիւնքի , մէրգուլթիլքի կիպի ու սթա վէ գուրնազ պիր ատամ սըր . . . իշթէ քէյֆիյեթ պունտան իպարէթ տիր , հալ պու քի . . . վէ լա Շուէթին պուրատա պէրլէմէմէսի խու-սուսունա կէլինտիքտէ , պու պիր սէպէպ թահլընտա տըր , չէոյլէ քի , հանը օլ մաթէմ էլպիսէլի պիւյիւք պիր ատամ եօգմու տուր քի , Պարպիյեօնուն արապասընը քիրալանեպ , վէ Մէթըր տէգօլ իլէ Թօրթիյեարատա բարալար վիրէրէք , իւչիւնիւ պիրտէն , քէոյտէն պիր կէնճ գըզը գաչըրմագ-լըղա կէօնտէրմիշ իտի , վէ միւրատընը տա իճրա իթտիրմիշ իտի , իշթէ օլ ատէմ իլէ , Օպսէրվաթօար եագընընտա , սաաթ իքիտէ պուլուշուպ կէօրիւշմէքլիկէ սէօզ վիրմիշ օլտուղունտան , օրաեա կիթմիշ տիր : Պունտան տա գա-թինազար , վալիտէ , մէկէրչի լա Շուէթ պիզի էլէ վիրէ-պիլիճ մի , սիզ տէ պիլիրսինիզ քի , ասլա , չիւնքի , մէրգու-մէ , հէր եարտըղը ճինայէթլէրի պիզէ խապէր վիրմիշ օլ-տուղու հալտէ , քէնտիսի իսէ , պիզիմ հիչ սըրըրմըզա ա-կեահ պուլունմագ տա տէկիլտիր . . . վէ հաթթա , շու պու կիւնքի նէհրտէ իճրա իտէճէկիմիզ դարդ քէյֆիյեթին-տէն տախի պիլ խապէր պուլունմագ տա տըր . . . խա՛յր , խա՛յր , վալիտէ , օլ պապտէ զէրրէ գատար չիւրհէ իթ-մէմէլիսինիզ , զիրա , մալիւմեա , « պուրտլար , պիր պիրլինի

եւմէզ» տէրէր տարսլը մէսէլ տիր... օլու կիւն պիր կիւզէլ վագըթ կէշիրէճէկիզ տիր. տօղրուսու, պէն պու կիւն բէք քէյֆլիյիմ. չիւնրի, իքի սաաթա վարմազտան էվվէլ, տէլլալ գարը բէնչէմիզէ տիւշէճէք տիր, Պրա-Ռուժուն մախս զէնինէ աթաճաղըդ տրը, վէ մէրդումէնին չանթասընտա իսէ, չօգ վազըթ, եիկիրմի օթուդ պին ֆրանգըդ էլմաս պուլունմազտա տըր... օթուզ պին ֆրանգըդ էլմաս... տիւշիւնիւնիւզ պիր տէֆա, նէ՝ տիմէք տիր, օ՛հ, կէլ քէյ-ֆիմ կէլ:

—Վէ սիղ տէլլալ գարընը թութտուզումուզ վագըթտա, Պրա-Ռուժտա, քէնտի մէյիսանէսինին խարիճինտէ պէքլէնէճէք տիր, էօյլէ՞ մի, — տէտի տուլ գարը շիւբհէ-լի պիր թարզտա սէօյլէյիշ իլէ:

—Հալիյլէ էօյլէ օլաճագ տըր, մէկէրչի պաչգա պիր տիւրլիւ օլապիլի՞ր մի. պիղ աշաղտա իշի պէճէրմէքտէ իւքէն իւթէ պիր ատամկէլէճէք օլուր իսէ, անը քի՛մմէնն իտէճէք տիր, քի՛մ ճէվապ վիրիպ տէֆ իյլէնէճէք տիր, պիթթասլի մէրգում տիշարտա տուրուպ տա կէօղլէնէ-ճէք տիր...:

—Նիգօլա՛... Նիգօլա՛... — տէյի պաղըրտը տիշարտան Դալպաս, — իշթէ, իշթէ օլ իքի դատընլար կէլմէքտէ տիր-լէր...:

—Հայտէ, չաբուգ, չաբուգ, վալիտէ, ալը վէր շալլընը արգանա տա, պիր քի՛րրէ սիվի դարչը եագսեա կէօթիւրէյիմ.բի, իշ սըրասընա կիրսին, — տէտի Նիգօլա:

Տուլ գարը պաշընտարի մաթէմ գաբաթմասընը չըգարարագ, պիր սիեաճ թիւլ թարկէ վազ իյլէմիշ իտի. անինտէ արգասընա էսմէր վէ պէեաղ չիկկիլի. եանի սաթ-րանճլը իրի պիր շալ ալաը. մաթպախըն գաբուստունու գաբատը, անաթմարընը աշաղքի դաթըն բէնճիրէլէրինտէն պիրինին գանատը արգասընա դօյտու, վէ օղլունուն արգասը սըրա իսկէլէնէ ինտի: Սայրի իսթէմէեերէք օլտու-ղու հալտէ, մէզպուրէ, մէզքիւր ճէզիրէյի Վէքըք իթմէզ-

տէն է վիճել, չէ՞) Է խաղիճէ պիր վազըթ տուրուպ Մար-
տիալըն օտաար թարափընա պագտը, գալարընը չաթտը,
տօտաղճարընը սըգտը, վէ պատէհու տախի, իւղէրինտէ
եէնիտէն ձիթ իւրթիւնթիւ էսէրի հասըլ օլտուղու թագ-
տիդտէ, քէնտն քէնտույէ, վէ եալաշնաճըգ սէօյլէեէ-
րէք, - քապահաթ քէնտինտէ տիր . . . թագսիրաթ քէն-
տինտէ տիր . . . - տէտի :

— Նիգօլա . . . մէրդումէլէրի կէօրմէքտէ միսին . . . իշ-
թէ, թա աշաղտա տըրլար . . . եօգուշուն պօեուլտա տըր-
լար, պիրի քէօյլիէ գանրաը օլուպ, վէ տիկէրի իսէ շէհիր-
լի տիթի : - տէյի պաղըրտը Դաղպաս, նէհրին տիկէր գը-
եըսընտա, պիր եօգուշտան աշաղը պիր քիթէն օճաղը եա-
գընընա տօղրու էնմէքտէ պուլուշան մատամ Ոէրաֆէն
իլէ ձիէօթ-տը-Մաթիէի կէօսթէրէրէք :

— Տուրուշուղ, իշարէթէ պէքէեէլիմ, իշարէթ ալմա-
տըգնա կիթմէեէլիմ քի, ոճնրա նանըշ պիր տալա պասմըշ
օլմաեալըմ, քիմ պիլիթ, պէքի ծնլար տէ կիլտիրլէր, - տէ-
տի Նիգօլա :

— Մճայիպ, քէօրմիւսին, եահու, մէկէրչի սէն կէլէն
կիւնրի կէլէն շիշման պիր գարըեը կէօրմէքտէ վէ թանը-
մագտա տէկիլմիսին . . . իշթէ, թա քէնտիսի, թառուն-
ճի շալըտա եինէ արգասընտա տըր. վէ շու քիւջիւճէք
քէօյլիւ գըզընա տա պագտանա, նաճըլտա աճէլէ աճէլէ
նիւրիւմէքտէ տիր . . . Ճէնուղ բէք պէօն պիր չօճուգ օլ-
մալը տըր . . . պէսպէլի պաճընա կէլէճէք օլան պէլատան,
պիւթիւն պիւթիւն պի խապէր պիւլուշմագտա տըր :

— Էվլէթ, թամամ, թանըտըմ շիշման գարըեը, թա
քէնտիսի տիր. հայտէ պագ ալըմ, իշլէր սըրասընտա տըր . . .
կէլ քէյթիմ կէլ : Լաթին, Գալպաս, իշի նասըլ եաբաճագ
խէք, շիմտիտէն պիր իյիճէ թէրթիպ իտիպ գարար վիր-
մէլի, վէ ծնա կէօրէ հարէքթի իլլէմէլիիղ, - տէտի Նի-
գօլա, - պէն մէղպուրէ իթթիեար գարը իլէ կէնճ գըզը
քէնտի տէլիթի գանըրըմա ալմալըեըմ . . . վէ սէնտէ տի :

կէր գտեղդա պինէրէք . տայլմա արդամարա կէլմէլիսին . . . վէ թըպղը պէնիմ կիպի . քիւրէք չէքէրէք , ապա պէն-տէն ալըդ տա գալմամարսըն յի , աէլ կի աշարագ պէնիմ գաեղըգ պաթըրտըղմաա , հէմանտէմ ոէնին գաեղըղնա սըչրանարագ գուրթուլապիլէ յիմ :

— Բէք ալէա , բէք ալէա , օլ պապտէ սալա էլէմ իւգ-րէ օլմա , զիւրա , իյք տէգա օլտուրագ քիւրէք չէքմէքտէ օլ-մատըղըմը , սէն տախի բէք ալէա պիլմէքտէսին , էօյլէ տէ-կիլ մի :

— Պէնիմ գօրգում , պօղուլուրում տէ յի տէ կիլտիր . . . սէն տախի պիլիւսին քի , պէն եիւզմէք տէ պիլիւրիմ : . . իլլա , գօրգարըմքի . թամ վազթինտէ , սէնին գաեղըղնա սըչ-րանըպ չըգամամ տէ յի . . . չիւնքի , մէրգուման գարըլար չանա տիւշտիւ քէրինտէ , պիլթթապի , ճան հապլլյէ , բասթ կէլտիքլէրի չէնէ սարըմագլըղա գալըղաճագլարընտան , մաազալլահ , գալըղպ տա , պանա սարըլարագ պրրագ-մաղլար տա , տուրուր իքէն , պէն տախի անլէրլէ պէրա-պէր պայրըլարա ելմ օլուրում տէ յի :

— Իխթիեար գատըն , քէնտի մէնտիլիլլէ իշարէթ ի-տիեօր , — տէտի Գալպաս , — իշթէ , իշթէ , գընըեա եագ-լաշտըլար :

— Հայտէյինիդ , կիտէյիմ , հայտէյինիդ , կիրինիդ վա-լիտէ , — տէտի Նիգօլա , քէնտի գաեղըղնըն իքինի չէգէ-րէք , — կէլինիդ , սիգ պէնիմ գաեղըղա կէլինիքքի . . . մէրգու-ման իքի գարըլար , սիգի պէնիմ գաեղըղտա կէօրմէրիլլէ , գաեղըղմ հագգընտա , տահա զիեատէ էմիլլէթ իւգրէ պուլոննաթընլար : վէ Գալպաս , սըչրա պագաեթմ սէն տէ օ պիր գաեղըղա տա , վէր գուլվէթինի պաղուեա . . . հայտէ չօնուղում . . . քիւրէրլէրի բէք սըգը վէ բէք տէ գուլվէթլի սուրթմտէ չէքմէլիսին . . . Այ քաղ տահա ունուտաճագ-տըմ , ալ շու պէնիմ գանճանը տա եանընա գօեու վէր , ունու մըղրագ կիպի սիվրի տիր . . . եօլտա իդթիղա իտէր , — քէտի հայսուտ , Գալպասըն գաեղըղնա պիր գալլաճա ու-ղաթարագ :

Արատան ճիւղի պիր վաղըթ կէշտիքտէ , մէգըիւր իբի
գըթա գաեըգլար , պիրսնտէ Նիգօլա , վէ տիկէրինտէ տա
խի Գալպաս քիւրէք չէքմէքտէ օլտուգլարը հալտէ , գար-
չը եագաեա , մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-տը-Մարինին ,
չէնա տագըգատան պէրու պէքլէմէքտէ օլտուգլարը գը-
եըեա վասըլ օլտուլար : Նիգօլա տիշարը չըգըպ տա քէն-
տի գաեըղը իրինի պիր գաղըղա պաղլամագ տա իքէն , մա-
տամ Սէրաֆէն մէրգումուն եանընա եանաշարագ , վէ բէք
եաւաչ վէ բէք տէ աճէլէ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , -
« Մատամ ԺօրԺ պիղի պէքլէմէքտէ տիր » տիմէլիսին , -
տէտիքտէն սօնրա , մէրգումէ եիւքտէք սէս իլէ տախի ,

— Պիրաղ կիճ գալարդ , էօյլէ տէկլիլ մի , չօճուղում ,
- տէտի :

— Էվվէթ , խաթուն , վէ հաթթա , մատամ ԺօրԺ տա ,
պիր չօգ տէֆա սիղի սօրաու :

— Կէօրլէեօրմուսունուղ , ապիղէմ մատմօաղէլ , կիճ
գալմըչըղ տըր , մատամ ԺօրԺ տա պիղի պէքլէմէքտէ իմիչ ,
- տէտի մատամ Սէրաֆէն եիւղիւնիւ Ֆլէօր-տը-Մարինէ
չէվիրիպ տէ սէօյլէեէրէք :

Ֆլէօր-տը-Մարի խէ , Նիգօլա իլէ Գալպասըն . վէ ա-
լէլիսուսուս վալիտէլէրինին պէտ վէ տէհչէի'ամիղ չէհրէ-
լէրինի կէօրտիւքտէ , իխթիեարի օլմատըղը հալտէ , գալ-
պինտէ պիր շիւբհէ էսէրի հասըլ օլարագ , սըգըլմաեա
պաշլամըչ իաի իսէ տէ , պիրտէն պիրէ տէ մատամ Ժօր-
Ժուն իսմինի իշիթտիկինտէն , թէքրարէն էմնիյեէթի իեա-
տէ իյլէմէքտէ պուլունմուչ օլտուղունտան . . . իթայի ճէ-
վապ պիրլէ ,

— Պէն տէ մատամ ԺօրԺու կէօրէյիմ տէյի ճան աթ-
մագտաեըմ վէ հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի , գարչը եագա-
տա բէք եագընտա պուլունմագ տա տըր . . . - տէտի :

— Շիմտի , օլ ինսանիյեէթի գատըն սիղի կէօրտիւ-
կիւնտէ , մատմօաղէլ , քիմ պիլիւր , նէ՛ գաստար մէմուն վէ
մէսըուր օլաճագ տըր , - տէտի մատամ Սէրաֆէն , - վէ

պատէհու Նիգօլանա խիթապէն տախի, — հայտէ պադա-
լըմ, չաբուդ օլ չօճուղում, գաեըղընը պիրազ տահա եա-
նաշթըր քի գօլայլըգլա պինէպիլէլիմ. — վէ մէգպուրէ ճա-
տը գարը եալաշճաճըդ իլալէյի մէգալ պիրլէ տախի, —
« պու չօճուղու մութլադա նէհրէ զարգ իթմէլիսինիզ, վէ
էկէրչի պաթմաէըպ տա սուեուն եիւզիւնէ չըգաճագ օլուր
իսէ, թէքլարէն պաթըրմագլըղա չալըշմալըսընըզ . . . »
— տէտի :

— Պիրլըրիզ, պիրլըրիզ, զաթէն պիզ անըն թալիմաթընը
ալմըշըզ տըր, սիզ ասլա էլէմ իւզրէ օլմանընըզ, պիզ իճա-
պընը իճրա իտէրիզ. ֆադաթ, պէն սիզէ իշարէթ իթտիկիմ
կիպի, հէման էլինիզի պանա վիրմէլիսինիզ քի . . . մէրգումէ
զըզ եալընըղճա զարգ օլուպ պիթսին . . . հէր շէյ սըրասըն,
տա տըր . . . սիզ ասլա գօրգմանընըզ, — տէյի ճէվապ վիր-
տի Նիգօլա: Վէ պատէհու մէրգում, վահշիճէ պիր տույ-
ղուսուղուդ իւզրէ, վէ հիչ տէկիլ իսէ, Ֆլէօր-տը-Մարի
կիպի, կէնճ պիր գըղըն հիւսնի ճէմալինտէն նաշի տախի
գալպինտէ պիր էսէրի ըիզգաթ ու շէֆգաթ հիսս իթմէք-
սիզին, զէ՛վալը չօճուղու գաեըղընա ալմագ իւզրէ, էլինի
մէրգումէնէ ուղաթտը :

Ֆլէօր-տը-Մարի խաֆիֆճէ մէրգումուն գօլունա տա-
եանարագ, գաեըգտան իշէրի կիրտի :

— Պուեուրունուզ սիզ տախի, մատամ, — տէտի Նիգօ-
լա մատամ Սէրաֆէնէ :

Վէ գօլունու մէրգումէնէ տախի ուղաթտը :

Կիզլի վէ արըզը պիր տույղուեա մէպնի մի օլա, վէ եա-
խատ պիր շիւբհէեէ վէ պիր գօրգումեա միւպթէնի մի օլա,
մատամ Սէրաֆէն գաեըղա կիրէճէք եէրտէ, կէրի կէրի
չէքիլէրէք, — պէն սիզէ պիր շէյ սէյլէեէյիմմի . . . — տէ-
տի Նիգօլանա խիթապէն, — Պէն շու մատմագէլին գաեը-
ղնա կիտէրիմ :

Վէ մէրգումէ կիտիպ Գալպասըն եանընտա օթուրտու :

— Բէք ալէա, բէք ալէա, — տիեէրէք Նիգօլա գըզգար-

տաշը իլէ պիր կէօղ իշարէթի ալըպ վիրտիքտէն սօնրա , քիւրէկի ուճույլա տա քէնտի գանբղընա սըգը պիր հարէ . քէթ իթտիրտիկինտէն , հէմշիրէսի Գալպաս տախի , մա- տամ Սէրաֆէն եանընա օթուրտուգտան սօնրա , այնի թա- րիգի թութաու :

Պու հէնկեամտէ , տուլ ճատը իսէ , շու կէչէն մէնղա- րէլէրտէն կիւեա հիչ խապէրտար տէկիլտիրճէսինէ , նէհ- րին քէնարընտա պութ կիպի աեադտա տուրարադ , վէ տալղըն տալղըն տիւշիւնէրէք , կէօղլէրինի , դավադ աղաճ- լարը արասընտան կէօրիւլէպիլմէքտէ պուլունան Մարսիա- լըն բէնճիրէսինէ տիքիպ պադմադտա իտի :

Պու միւտտէթտէ , մէգքիւր իքի գանբղլար , պիրինտէ Ֆլէօր-տը-Մարի իլէ Նիգօլա , վէ տիկէրինտէ տախի մա- տամ Սէրաֆէն իլէ Գալպաս պուլունտուղու թագտիրտէ , եալաշ եալաշ գըբըտան այրըլարադ եօլ ալմադտա իտի- լէր :

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ԹԵՐԲԱՐԷՆ ԿԷՕՐԻԻՇՄԷՔԼԻՔ ԻԳՊԱԼԻ

Նիգօլանըն օլ ալթը տէլիքլի օլան գանբղը տէրունինտէ վուգուա կէլէն Ֆաճիանըն հիքեայէսինի , հիքեայէմիղի օ- գուեան զաթլարա նաղլ ու պէեան իյլէմէղտէն էվիլէլ , պիր քէրրէ կէրի տէօնէրէք , թէքրարէն Սէն-Լազար հապս- խանէսինէ կիտէլիմ :

Ֆլէօր-տը-Մարի , մատամ Սէրաֆէն իլէ պիրլիքտէ օ-

լարագ, մէղքիւր հապսխանէն թէրք իթտիքտէն ճիւղի-
ճէ սօնրա, լա Լուվուն տախի սէպիլի թախլիյենսինէ հիմ-
մէթ իտիլտիկինտէն, մէրգումէ տախի տիշարը չըգմըշ իտի :

Շէօյլէքի, միւտիրէ մատամ Արման իլէ միւտիր թա-
րաֆրնտան զուհուրա կէլէն հիւսնի շէհատէթ իւզէրինէ,
վէ ալէլիսուսուս Մօն-Մէն-Պան նամ պիշարէ համիլէ դա-
տրն հագդընտա իպրագ իյլէմիշ օլտուղու ինսանիյենթտէն
տօլանը, պիր միւքեաֆաթ օլմագլըդ նիյենթթիլէ, Մար-
սիալըն մէթրէսի պուլունան լա Լուվուն տախի, դալմըշօլան
պիր դաշ կիւնլիւք միւտտէթի մահպուսիյենթթի աֆվպույ-
րուլարագ, չըգմասընա միւսաատէ պույրուլմուշ իտի :

Օլ անէ տէկին պէղայէթ տէրէճէտէ տիքպաշը օշուպ,
վէ պօղուդ պիր ախլագ վէ պիր մէզէլլէթ իւզրէ իմրարը
էօմր ու էվգաթ իյլէմիշ օլան մէրոումէ լա Լուվ իւզէրինտէ,
պիր թէպէտաիւլաթը քեամիլէ հասըլ օլմուշ իտի :

Մէրսումէ արսըդ դըդ, Ֆիլթօր-տը-Մարիաէն տիյնէմիշ
օլտուղու օլ բահաթճա, սատէճէ, եալընըճա, վէ չալըշ-
մագլըղա միւհթաճ պուլունան սահրայի պիր էօմր իւզէ-
րինէ տիւշիւնիւպ ֆիքիր եօրտուդճա, օլ վագթէ դատար
կէշիրմիշ պուլունտուղու էօմր, կէօղլէրինէ իֆրաթ մէր-
թէպէ չիրքին կէօրիւնէրէք նէֆրէթ կէթիրմէքտէ իտի :

Վէ պինաէն ալէյհ, արթըդ օնտան սօնրա, Մարսիալ
իլէ պիրլիքտէ, օրմանլարա չէքիլմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ
իտի... էվվէթ, աղլու ֆիքրի անճագ օլ թարաֆա աղընըպ
մէյլան իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, էվվէլքի ֆէնա
տույղուլարըյլա, պու եէնի արղուլէրի արասընտա, պիւ-
սիւք պիր միւտարէպէ հասըլ օլմագտա իտի. վէ հաթթա,
իշթէ, մահգա պու սէպէպէ մէպնի, եանի, լա կուալէօ-
ղիւն թէէսսիրինտէն աղատէ դալմագլըդ նիյենթթիլէ, քէն-
տի գօղուշունու տէկիլթիրէրէք, հապսխանէնին սայիր
պիր գօղուշունա չէքիլմիշ իտի :

Ֆիլթօր-տը-Մարի. քէնտի արգատաշը կիպի, խայլի վա-
ղըթլարտան պէրու հօվարտալըգտա իմրարը էվգաթ իթ-

մէքլիկէ ալըշմըշ պուլունան պիր գըզ իւղէրինտէ , պու
մէրթէպէ չարուգ վէ սահիհ սուրէթտէ հուսուլէ կէլմէք-
տէ օլան թէպէտտիւլի ախլագը կէօրտիւքճէ , տայիմա
սաֆվէթ ու խալիսէթէ մէյեալ պուլունան տույղու վէ
մուհաքէմէսի իգթիղասընճա , սայիր կիւնա տիւշիւնմէ-
յիպ , իլլա , չու աթիտէքի սուրէթտէ թէֆէքքիւր էյլէ-
մէքտէ իտի , եանի ,

« Լա Լուվ , զաթէն շիտտէթմիզաճ վէ սահիպ մէթանէթ
պիր գըզ օլուպ , վէ մատամքի Մարսիալը տա էզճան ու
տիլ սէվմէքտէ տիր , չօգ իհթիմալ տիր քի , իւք տէֆա օ-
լարագ մուճիպի հիճապը օլմուշ օլան օլ մէքրուհ էօմրիւ
թէրք իլէ գուրթուլմագլըղա , քէմալի մէմնունիյեթլէ չա-
լըշաճագ , վէ քէնտիսինի տէ պիւթիւն պիւթիւն սէվմէք-
տէ պուլունտուղու ատէմէ թէսլիմ իլէ , մէրգուճուն չալըշ-
մագլըղա միւհթաճ պուլունան վէ եապանի օլան էօմրիւնիւ
գապուլ իտիպ ալըշաճագ , վէ մատամքի զաթէն մէրգուճ
տա , կէրէք թապիաթը իգթիղասընճա սէվմէքտէ օլտու-
ղունտան , վէ կէրէք հէմիշէ քէնտիսինի թաղէիգ էյլէմէք-
տէ պուլունան շայեանը իսթիքրաճ ֆամիլեասընտան գուր-
թուլմագ արզու վէ նիյեթլէրինտէ պուլունտուղունտան ,
անընլա պիրլիքտէ չէքիլիպ օրմանլարտա իմրարը էվգաթ
իթմէքլիկէ , գարարը գալի վիբէճէք օլմալը տըր , » տի-
մէքտէ իտի :

Ֆիլլագըր լա Լուվ տախի , Ֆիլէօր-տը-Մարիտէն , սահ-
րայի էօմր իլէ քէնտի թապիաթը հագգընտա տիյնէտիկի
մէտհ ու սէնալէր իւղէրինտէ , պիւթիւն պիւթիւն թէպտի-
լի էֆքեար ու ախլագ իտէրէք , զաթէն պէտնամ գըղլար-
տան պիրի պուլունտուղու թագտիրտէ , նամուսլու պիր
գարը հալինի քէսպ էյլէմիշ իտի . չէօյլէ քի , արթըգ կիճէ
կիւնտիւղ , անճագ Մարսիալ իլէ էվլէնմէքլիկի , վէ օրման-
լարա չէքիլէրէք , վէ թէնպէլ թէնպէլ կէղիպ օթուրմագ-
տան իսէ , չալըշպ իշլէեքէրէք , ֆագըրճա պիր էօմիւր կէ-
շիրմէքլիկի տիւշիւնմէքտէ իտի . տիմէք տիր քի մէրգուճէ ,

ասըլ էհլի ըրդ պիր գարընըն պօրճու օլան պիր թարիդի
թուլմագլըղը արգուլէմէքտէ իտի :

Լա Լուվ, Ֆլէօր-տը-Մարի թարաֆընտան, սահիպ
միւրիւվլէթ պիր զաթա քէնտիլէրի թալսիյեէ իտէճէկինէ
տայիր զուհուրա կէլմիշ օլան վատըն իճրասընա, քէմալի
էմնիյեէթ իւզրէ պուլունտուղունտան, քէնտի թէքլիֆի-
նի Մարսիալա իլմէքլիկէ ասլա գօրգմագտա տէկիլիտի :

Լա Լուվ մահպէստէն չըգար չըգմազ, պաչգա հիշ պիր
չէյ տիւշիւնմէյիպ, իլլա, նասըլքի զաթէն տէ սէյլէ-
մէքտէ իտի, անճագ քէնտի եարինի, եանի Մարսիալը կի-
տիպ պուլմագլըղը տիւշիւնմէկէ պաչլատը. չիւնքի, խայ-
լի կիւնտէն պէրու, մէրգում հագգընտա հիշ պիր մալիւ-
մաթ ալմամըշ իտի : Վէ մէրգումու, Բալաթէօր ճէղիրէ-
սինտէ պուլմագ էմէլիյլէ, վէ պուլամատըղը թագաիրտէ,
օրատա պէքլէմէքնիյեէթ ու մագսէտիյլէ, անինտէ պիր ա-
րապա թուլթու, բարաեը տա զիեատէճէ թէքլիֆ իթտի,
վէ տօղրու Ասնիէր քէօրրիւսիւնէ կիթտի, վէ մատամՍէրա-
ֆէն իլէ Ֆլէօր-տը-Մարիտէն պիր չէյրէք գատար էվլէլ,
մէղքիւր քէօրրիւտէն կէյմիշ պուլունտու. չիւնքի, մէր-
գումէլէր, չէհրին հուտուտունտան սօնրա եիւրիւեէրէք
կիթմէքտէ օլտուգլարընտան, եագընընտա քիրէճ օճաղը
պուլունան գըբըեա, տահա հէնուզ վասըլ օլամամըշլար իտի :

Մէրգումէնին նիյեէթի, էկէր զըտտը օլարագ, նիգօ-
լա քէնտիսինի, գաեղընա ալըպտա կէչիրմէզ իսէ, քէօր-
րիւնիւն եանընտա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, վէ պապա
Ֆէրօ թէսմիյեէ օլունան պիր իթթիեար պալըգճըեա միւ-
րաճաաթ իլէ, անըն գաեղըլլա կէչմէքլիքտէն իպարէթ
պուլունմագտա իտի :

Էյլէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա, Ասնիէր գարիյեէսինէ
կիրիլէճէք օլան ուֆագ պիր եօլտա, պիր արապա կէլիպ
տուրտու : Լա Լուվ չըգարըպ արապաճըեա պէշ ֆրանգ
վիրտիքտէն սօնրա. սըյրաեըպ աշաղը ինտի, վէ ալէթթա-
ճիլ մէրգում պալըգճընըն գուլիպէսինէ տօղրու կիթտի :

Լա Լուվ, հապսխանէ էլպիսէսինի Թէրք իյլէտիքտէն սօնրա, դօհու եէչիլ րէնք մէրինստան պիր ֆիսթան կի- յինմէքտէ օլուպ, վէ արգասընտա քիշմիր շալը Թաղլիտի հուրմա տալը դըրմըղը պիր շալ, վէ պաշընտա տալի դօրտէլալար իլէ Թէզէին իտիլմիշ Թիւլտէն պիր Թաքկէ պուլունմագտա իտի. վէ քէնտի սըզ վէ դըվըրճըզ սաշ- լարը բէք ազ Թաբանըպ տիւղէլթիլմիշ իտիլէր. չիւնքի, վէրդումէ, Մարսիալը պիր տադըզա էվվէլ կէօրմէքլիք նարի աշղըյլա եանմագտա օլտուղունտան, հէման աճէ- լէթէն կիյինմիշ, վէ էօյլէ տիդգաթլը սուրէթաէ Թօալէ- Թինէ պագամամըշ իտի:

Էկէրչի Լա Լուվուսն եէրինաէ պաշգա պիր դըզ օլմուշ օլաա իտի, չօզ իհթիմալտէն տիրքի. էօյլէ խայլի վադըթ ալը տիւշտիւքտէն սօնրա, իլք տէֆա օլարադ կէօրիւշ- մէքլիքտէ, քէնտիսինի ղայէթլէ տիւպէր կէօսթէրմէքլիք արդու վէ էմէլիլէ քէնտիսինէ պիր չօզ չէքէ տիւղէն վիր մէքլիկէ չալըշըպ սարֆը էվգաթ իյլէեէճէք իտի. հալպուքի, մէրդումէ իսէ օրալարտա տէկիլ իտի, էօյլէ նէզաքէթլէ- ըն մէրադ իտիպ տէ էհէմիլիէթ վիրէնլէրտէն տէկիլ ի- տի: Մէրսումէնին պիրիճիք արղուսու պիր ան էվվէլ Մար- սիալը կէօրմէք իտի: Վէ մէղպուրէնին պու արղուշի չէ- տիտի տէ, սպիր աշղ ու սէվտաեա միւպթէլա օլանլար իւ- ղէրինտէ կէօրիւլէկէլտիկի միսիլու, եալընըզ աշղ ու սէվ- տասընտան նէշէթ իյլէմէքտէ օլմտեըպ, իլլա. Ֆլէօր-տը- Մարիտէն ալմըշ օլտուղու ֆիքր ու նասիհաթ մուճիպինճէ, քէնտինճէ դարար վիրմիշ օլտուղու պիր նիյեթլէ ճէաի- տէսինի, պիր Լահգա էվվէլ Մարսիալա պիլտիրմէքլիք ար- ղու վէ հէվէսինտէն տախի նէշէթ իյլէմէքտէ իտի:

Լա Լուվ հէման վադըթ ղայպ իթմէքսիզին, պալըդճը նըն դուլիպէսինէ վասըլ օլտու:

Մէրդում իխթիեար պալըդճը պապա Ֆէրօ իսէ, օլ հէնկեամտէ, դուլիպէսի դարուսու էօնիւնտէ օթուրարադ, քէնտի ալլարընը Թամիր իյլէմէքտէ իտի:

Լա Լուվ մէրդումու թա կերիտէն կէօրիւր կէօրմէզ,
— Հայտէ գանըղա... պապա ֆէրօ... հայտէ՛, չաբո՛ւզ
... չաբո՛ւզ... — տէյի պաղըրտը :

— Ա՛, մատմօաղէլ, սի՛ղմիսինիզ, սէֆա՛ կէլտինիզ...
նա՛սըլսընըզ, իյի՛միսինիզ, նէ՛րէտէ իտինիզ, չօգտան պէ-
րու սիղի պուրալարտա կէօրէմէեօրտում, — տէտի իս-
թիեար :

— Էվլէթ, էօյլէ տիր, լաքին, հայտէ գանըղա... չա-
բո՛ւզ... քի պէնի գարչըեա, ատանա կէչիրէսինիզ :

— Իյի էմմա, ա չօճուղում, պագ շիմոի սէն թէճէլ-
լինին ֆէնալըղընա քի, սէօյլէտիկին շէյ պու կիւն իհթի-
մալտէն տէկիլ տիր :

— Սէպէ՛պ :

— Չիւնքի, օղլում, գանըղը ալարագ, քիւրէք եարը-
չընա կիրիշմէքիք իւզրէ, Սէնթ-Ուէնէ կիթմիշ տիր... վէ
պու եագընլարտա իսէ, սայիր հիչ ալիք գանըզ պուլուն-
մագտա տէկիլ տիր :

— Ամա՛ն եա Րէպպիմ, նէ՛ սէօյլէեօրտունուզ, պու նէ՛
ուղուրսուղլուզ տուր, — տէյի պաղըրտը լա Լուվ անագ-
լարընը եերլէրէ վուրուպ վէ էլլէրինի տաիի պիր պիրինէ
գավուչտուրարագ, — հէյ վա՛հ, նէ՛ պիւյիւք պիր ֆէլա-
քէթ տիր պու պէնիմ իչին :

— Ալիմ Ալլահ պէօյլէ, մատմօաղէլ... սիղի գարչըեա
կէթիւրէմէտիկիմ իչին զիեաաէսիլլէ էսէֆ իտէրիմ, լա-
քին, չի՛ չարէ, էլիմտէն նէ՛ կէլիր... վէ պէօյլէ՛ աճէլէ վէ
տէրտ ու մէրագ իթմէքլիկէ տէ հագգըն վար տըր, զիրա,
պէսպէլլի բէք ֆէ՛ա պիր հալտէ օլմալը տըր...

— Քի՛մ իչին սէօյլէմէքտէսինիզ...

— Մարսիալ իչին...

— Մարսիա՛լ իչին մի... — տէյի պաղըրտը լա Լուվ պա-
պա ֆէրօնուն եագասընտան թութարագ, — նէ՛ օլմուշ
տուր, եօգսա Մարսիալըմ քէյֆսիզ մի տիր :

— Ա՛, մէկէրչի էօյլէ օլմասընը հէնուզ սիզ պիլմէքտէ
տէկիլմիսինիզ :

—Սաշինճ մի սէօյլէ հօրսունուզ, տօսթում Մարսիալ քէյֆսիզ մի տիր...:

—Շիւբհէսիզ, լաքին, աճէլէ իիմէյինիզ, զիրա, պըլուզումուն եազասընը եըրթարսընը... րահաթ տուրունուզ:

—Մէրգում խասթա տըր, էօյլէ մի... նէ՞ վազըթտան պէրու խասթա տըր:

—Իքի իւշ կիւնտէն պէրու:

—Խայր, հանչըլ օլմալը տըր, զիրա, էկէրչի էօյլէ պիր հալ օլմուշ օլսա իտի, մութլազա, մէրգում պանա պիր մէքթուպ հազարազ պիտիրի իտի:

—էվլէթ, էօյլէ տիր էմմա, էկէրչի մէքթուպ հազարապիւլէճէք պիր հալտէ պուլունուր իսէ. հալպու քի, էսէֆ իտէրէք սէօյլէրիմքի, բէք ֆէնա պիր հալտէ իմիշ...:

—Տիմէք տիր քի, պիր մէքթուպ հազարազըլա պիլէ գուտրէթի պուլունմազ տա տէկիլ իմիշ, էօյլէ մի... էյ, լաքին, պարի պուրատա՞ մը տըր, ատատա՞ մը տըր, էօյլէ օլմասընը գավիէն պիլմէքտէ՞ միսինիզ:

—Պազընըզ, նասըլ օլտու սիզէ սէօյլէհէյիմ... պու սապահ վալիտէսինէ րասթ կէլտիմ...: Նասըլ քի սիզ տէ պիլիրսինիզ... պէն մէզպուրէնին ահպապըլընը չօզլուգ սէվմէտիկիմտէն... սայիր տէֆալար եաբտըլըմ միսիլու, պու տէֆա տախի, մէզպուրէհի կէօրիւր կէօրմէզ, եօլուն տիկէր թարաֆընա կէշտիմ... օլ վազըթ...:

—Բէք ալէա, լաքին պէնիմ տօսթում Մարսիալ նէ՞րէտէ իմիշ... նէ՞ հալտէ իմիշ, սիզ օլ պապտէ մալիւմաթ վիրինիզ պանա...:

—Պիրազ սապըրըլ օլունուզ, ա՞ ճանըմ... նիհայէթ, մէզպուրէ իլէ գարշը պէ պարշը կէլտիկիմիզտէն, արթըզ լազըրտը իթմէքսիզին կէշմէքիլք միւմքին օլամատըղը չէօլէ տուրսուն, օլ մէրթէպէ տէ տարըլն պիր հալտէ իտի, վէ չէհրէսինտէն տէ օլմէրթէպէ զէհիր ազմադտա իտիքի, տիւզճէ, սայիր տէֆալար միսիլու, պու տէֆա տախի

Իւզէրիմոտ պիր դօրդու հասըլ օլտու . . . չիւնքի , բէք աւ-
լէա պիլիբիմքի , պէնտէն չօգ զիեատէ գուվլէթլի տիր . . .
լազըրտը իթմէքլիկէ սիրը վէսիլէ արաեարադ . . . — Օ տէկիլ
էմմա , սիդին Մարսիալ նէրէտէ տիր , իքի կիւն տիր Կէօ-
րէմէեօրում , եօյսա շէհիրէ՝ մի ինմիշ տիր . . . — տէտիմ :
Մէզպուրէ պէնիմ պու սիւալիմ իւզէրիմէ , էօքիւզ կիպի
կէօղլէրինի պէլէրտէրէք , տիր տիր եիւզիւմէ պազմանա
պաշլատը . . . էվլէթ , մատալլա , օլ գատար ֆէնա պիր
պադըշ իլէ պագտը քի , ատէթա իւզէրիմոտ պիր էսէրի
տէհշէթ հասըլ օլտու . . . զանն իտէրսին քի , էկէրչի էլինտէ
պիր տապանճա պուլունմուշ օլսա իտի , հէման շէքսիկի
կիպի պէնի վուրուպ էօլտիւրէճէք իտի . . .

— Եյլէ շէյլէր սէօյլէմէքտէսինիլ քի , գանըմ պաշլմա
սըրամագտա տըր . . . էյ , սօնրա . . . սօնրա . . .

Պապա Ֆէրօ ճիւզլեճէ սիքիուլթ իւզրէ տուրտուգտան
սօնրա , թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ ,

— Պազընըզ , սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէյիմ , սիզ իյի պիր
զըզսընըզ , լաքին , էկէրչի քիմսէլէր տիհան աչմանըպ տա
սըրը սազլամագլըզա սէօզ վիրիր իսէնիլ , պէնտէ օլ վա-
դըթ հէր շէյի սէօյլէրիմ , անլատընըզմը . . . էվլէթ , քեաֆ-
ֆէյի պիլտիկիմի սէօյլէրիմ . . .

— Բիմէ՝ տայիր , Մարսիալմա՝ տայիր մի :

— Էվլէթ . . . զիրա , սիզ տէ պիլիբիմինիլ քի , կէրչի Մար-
սիալ իյի պիր չօճուգ տուր էմմա , պունունլա պէրապէր ,
բէքտէ հիտտէթմիզաճ տըր . . . վէ , պէքի օլ աճիւզէ վէ է-
տէպսիդ վալիտէսի իլէ օլ չաբգըն գարտաշը Նիգօլա տա ,
օղլանըն պաշլնա պիր պէլա կէթիւրիլէր տէյի աճըմագ-
տանըմ . . .

— Իյի եա , նի՛չին , նէ՛ վար տըր քի . . . վալիտէսի իլէ
պիրատէրի նէ՛ եարմըշլար տըր , նէ՛ օլմուշ տուր . . . Մար-
սիալ չիմաի նէրէտէ տիր . . . հա՛ . . . սէօյլէյինիլ , սէօյլէ-
յինիլ , ա՛յ էֆէնտիմ , քի մէրագտան գուրթուլաեըմ . . .

— Բէք աւէա , սէօյլէեէյիմ , լաքին , շէքմէյինիլ եինէ

Եւդամոսն , պըրագընըզ շու պըլուզումու . . . պըրագընըզ պէնի տէյիեօրում սիղէ . . . սիղ պէյլէ , պէնիմ եւդամոսն եաբըշըպ տա պէնի րահաթ սըղ իթտիքճէ , պիմիշ օյասընըզ քի , նէ պէն պիր շէյ սէյլէեէպիլէճէկիմ տիր , վէ նէ տէ սիղ պիր շէյ իշիտէպիլէճէքսինիղ տիր :

— Էօֆ , թէհամիւլիւմ քէսիլմէքտէ տիր , — տէյի պաղըրտը լա Լուվ հիտտէթ իւզրէ աեազլարընը եէրէ վուրարագ :

— Նէ՞ տէրսինիզ , սէյլէեէճէկիմի քիմսէեէ սէյլէմէմէկէ սէօզ վիրմէքտէ՞ միսինիղ , եօգուս սէյլէեէճէք միսինիղ :

— Խա՛յր , խա՛յր , խա՛յր , անլատընըզ մը շիմտի :

— Նամուսունուղ իւզէրինէ սէօզ վիրմիսինիղ :

— Ա՛ , պապա Ֆէրօ , արթըզ սիղ տատընը դաշըրմադտատընըզ , պատիի մէյեուսիյեթիմ օլմագլըզա գալգըզմագտասընըզ . . .

— Ամա՛ն եա Բէպպիւմ , նէ՞ գատար հիտտէթլի վէ նէ՞ գատար տա սապըրսըզ պիր գըզ իմիշսինիղ սիղ . . . Հէր նէ հալ իսէ , հայտէ քէյֆիյեթի պէեան իտէյիմ : Էվվէլա շունու պիլմէլիսինիզ քի , Մարսիալ իլէ քէնտի Ֆամիլեասը պէյնինտէ , տայիմա պիր ատավէթ հիւքմ իթմէքտէ իտի . . . վէ պու հալտէ , մէրգումա պիր Ֆէնալըզ եաբաճագլարը , պէնճէ իհթիմալի գալիտէն կէօրիւնմէքտէ իտի . . . վէ շիմտի տէ մուճիպի էսէֆիւմ օլան խուսուս շու տուր քի , նասըլ քի սէյլէտիմ , գաեըղըմ պուրատա պուլունմագտա տէկիլ տիր , վէ , Օնլարըն գաեըղընա պինէրէք ատաեա կէչմէքլիկէ իսէ , իւմիտվար օլմամալըսընըզ . . . էկէրչի էյլէ պիր իւմիտտէ պուլունուր իսէնիզ , եանըլմըշ օլաճագսընըզ տըր . . . զիրա նէ Նիդօլա վէ նէ տէ Գալպաս , սիզի քէնտի գաեըղլարընա գապուլ իթմէեէճէքլէր տիր . . .

— Էյլէ օլմասընը , պէն տախի պիլմէքտէյիմ . . . լաքին , շունու սէյլէյիինիզ սիղ պանա , Մարսիալըն վալիտէսի , սիղէ մէրգում հագգընտա , նէ՞ սէյլէտի իտի : Ա-

ճապա մէրգում նէ՞րէտէ ետթմադտա տըր, պուրատա
ատատա՞ մը տըր:

— Աճէլէ իթմէ յինիդ, թէլաշ իւղրէ օլմանընըզ քի սէօյ-
լէնէ յիմ. պագընըզ նասըլ օլտու. պու սապազ պէն մէր-
գումէնի կէօրտիւկիւմտէ, — « իքի կիւնտէն պէրու, Մար-
սիալը կէօրէմէտիմ, դաեըզը տա պաղըլ տուրմագտա տըր
... տիմէք տիր քի, շէհիրէ ինմիշ օլմալը տըր, էօյլէ՞ մի »
— տէտիմ: Պունուն իւղէրինէ մէրգումէ ֆէնա պիր պա-
զըլ իլէ եիւղիւմտէն եօգարը պագարագ, — « Ատատա տըր,
քէյֆսիդ տիր, վէ հաթթա օլ մէրթէպէ քէյֆսիդ տիր քի,
գուրթուլաճաղընա իւմիտ տէ եօդ տուր » — տէյի ճէվապ
վիրտի: Պէն տէ օլ վազըթ, քէնտի քէնաիմէ, « Նէ՛ աճա-
յիպ շէյ տիր պու, տահա իւշ կիւն էվվէլ... էյ, նասըլ
օլուր տա... աճապա պու շէյթան դարը, շիմտի նէ՞րէնէ
կիթմէքտէ տիր... » տէտիմ, տէտի պապա Ֆէրօ:

Լա Լուվ, մէրգումուն պու լագըրտըլարը իւղէրինէ,
Մարսիալըն էօմրիւնիւն թէհլիքէտէ օլմասը շիւբհէ վէ գօր-
գուսունա զահիպ օլտուղունտան, հիտտէթինտէն բիւր
ղաղապ քէսիլէրէք, վէ արթըզ մէրգում պալըգճը իիթի-
եարտան զիեատէ պիր մալիւմաթ ալմագըլըլա տալի պէք-
լէմէեէրէք, նէհլին գըբըսընա աօղրու գօշուպ կիթտի:

Պունտան սօնրա նսղ ռ պէեան իտէճէկիմիդ մէնղա
րէլէրին լաեըզըլա անլաշըլմասը իլին, մահէլլի մէզպու-
րուն մէվզըճա հալի հագըլնտա, պաղը մալիւմաթ իթա-
սընա լիւղում կէօրիւրիւզ:

Բալաթէօր ճէղիրէսի, նէհլին սօլ թարաֆ գըբըսընա,
սաղ թարաֆտան զիեատէ եաղըն պուլունմագտա օլուպ,
վէ մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ, դաեըզ-
լարա, մէզըիւր զիեատէ ուղաղտա պուլունան սաղ թա-
րաֆտան պինմիշ իտիլէր:

Վէ լա Լուվ տա, սօլ թարաֆըն գըբըսընտա պուլուն-
մագտա իտի:

Ատանըն գըբըլարը, հէր նէ գատար բէք եիւքսէք վէ

էջլէ պիր ուշրում հալինտէ տէկիլ իտիյսէլէր տէ , պու
ճիւմլէ իլէ տախի , հէր թարափընըն թօբրագլարը , նէ հրին
հիզասընտան , պիր թարափըն գըբըսընտան պագըլտըղը
թագտիրտէ , տիկէր թարափըն կէօրիւնմէսինի մէնն իտէ .
պիլիր մէրթէպէտէ եիւքսէքլիքտէ պուլունմագտա իտիլէր :
Վէ պինաէն ալէյհ տէ , թապիաթիլէ , լա Լուվ , սօլ թա-
րափտան , լա կուալէօղիւն սաղ թարափտա գանըղա պին .
մէսինի կէօրէմէտիկի միսիլլու , Մարսիալըն անասը , գար-
տաշը վէ գըզգարտաշը տախի , լա Լուվուն սօլ թարափտա
պուլունմասընը կէօրէմէմիշ իտիլէր :

Հիքեայէմիղի օգուեան զաթլարա շունու տախի տէրխա-
թըր իթտիրիրիզ քի , զաթէն տօգթօր կրիֆֆօնուն օլուպ
տա , մուվտգգաթ սուրէթտէ գօնթ տը Սէն-Բէմի նամ
իխթիեարըն իգամէթ իլլէմէքտէ պուլունտուղու պիր քէօյ
էվի տէ , լա Լուվուն քէմալի թէլաշ վէ էնտիշէ իւզրէ գօ-
շուպ կէլտիկի գըբընըն պիր եօգուշու իւզէրինտէ պուլուն-
մագտա իտի :

Լա Լուվ , մէգքիւր խանէնին էօնիւնտէն կէշտիկինտէ ,
օրատա պուլունան իբի քիշիեի կէօրէմէմիշ իտի , վէ մէր-
գումլար տախի , օլ անտէ մէրսումէ իւզէրինտէ կէօրիւ-
մէքտէ օլան հէյպէթամիզ պիր հալտէն նաշի տիւշարը թէ-
աճճիւպ օլտուգլարընտան , եիւղլէրինի մէրգումէնին կիթ-
տիկի թարափա չէվիրէրէք , ուզագտան պագմաեա պաշ-
լամըշլար իտի . . . պու իբի քիշի , գօնթ տը Սէն-Բէմի իլէ
տօգթօր կրիֆֆօն իտիլէր :

Լա Լուվ , քէնտի տօսթունուն էօմրիւնիւն թէհլիքէտէ
օլմասընը իշիթմէսի իւզէրինէ , կէրչի քէմալի թէլաշ վէ վէս-
վէսէ իւզրէ , մէրգումուն պուլունտուղու թարափա տօղ-
րու գօշմագտա իտի իսէ տէ , գըբըեա եագըն կիթտիրճէ
տախի , ատաեա կէշմէքլիկին կիւճլիկիւ հագղընտա տիւ-
շիւնմէկէ պաշլամագտա իտի . չիւնքի , նասըլ քի մալիւմ
տուր , պալըգճը պապա ֆէրօնուն գանըղը օրատա օլմա-
տըգտան պաշգա , սայիր պիր գանըգ տախի պուլունմա-

աղղընը, վէ Մարսիալ ֆամիլեասընտան հիչ պիրինին տէ քէնտիսինի կէչիրմէնէնէկինի պիլմէքտէ իտի:

Մէրգուլմէ դըզ, բէնկի գըրգըրմըզը օլուպ, կէօղլէ-րինտէն աթէչլէր սաչլըմագտա օլտուղու, վէ նէֆէսի աղ-զընա սըղամատըզը թագատիրտէ, կիտիպ ճէզիրէնին գը-եընա էն զիեատէ եագըն պուլունան պիր ուճու գարչը-սընտա տուրտու:

Մէրգուլմէ օլատան, սէօյիւտ վէ գաւագ աղաճլարը-նըն եաբրագլարը տէօքիւլմիւշ օլան տալլարը արասըն-տան, Մարսիալըն եաթմագտա, վէ պէլքի տէ էօլիւմ հա-լինտէ պուլունտուղու օտանըն քիրէմիտլէրինի կէօրէպիլ-մէքտէ իտի...

Մէրսուլմէ մէղքիւր քիրէմիտլէրի կէօրիւր կէօլմէզ, վահչիճէ պիր ա՛հը տէրուն չէքտիքտէն սօնրա, արգասըն-տան շալընը, վէ պաչընտա պուլունան թաքկէսինի, վէ պէլինտէն տախի ֆիսթանընը չըգարտը, վէ եալընըղ պիր կէօմլէք իլէ օլտուղու հալտէ, քէմալի ճիւրաթ իւզրէ հէ-ման նէհրէ աթըլը վիրտի, վէ թա տէրին մահչլէրինէ գա-տար եիւրիւեքէք կիթտիքտէն սօնրա, եիւզէրէք ատա-եա տօղրու իլէրուլէմէկէ պաչլատը...

Մէրսուլմէնին պու հալ վէ պու հարէքէթինտէ, եա-պանիլէրէ մախսուս պիր զայրէթ վէ պիր ճէսարէթ միւշա-հէտէ օլունմագտա իտի...

Մէրսուլմէ հէր տէֆա գօլլարընը աթտըգճա, օլ սըգ վէ ուզուն սաչլարը, հարէքէթլէրի շիտտէթի սէպէպինտէն չէօզիւլիւպ աչըլարագ, ատէթա պիր աթ եէլէսի միսիւ-լու, սուլարըն իւզէրինտէ տալլալանըպ բարլամաեա պաչ-լամագտա իտիլէր:

Էկէրչի, մէրսուլմէ քէնտի կէօղլէրինի, հէմիչէ Մարսի-ալըն խանէսի թարաֆընա տիքիպ պագմաեա չալըմագտա օլմասա իտի, վէ քէզալիք, էկէրչի մէրգուլմէնին գալպինտէ պիր տէրտ ու էնտիչէ հիւքմ իլլէմէքտէ պուլունմասա իտի, ատէթա տալլալար իլէ օյնաեըպ էյլէնմէքլիկէ գատար

չըդըշապիլէճէք իտի, զիրա, ղայէթլէ սէրպէսթ վէ բէք տէ
ճէսարէթլի սուրէթտէ եիւղմէք պիլմէքտէ իտի: Մէրգ ումէ
օլ տօսթ ունուն մուհապպէթի զիքրինէ օլմագ իւզրէ հա-
ճիլէր եազտըրմըլ օլտուղու պէեազ վէ սինիրլի գօլլարը-
նը, քէմայի շիտտէթ իւզրէ սուլարա վուրտուդճա, պա-
լըդվարի եարըպ եարըպ կէչմէքտէ, վէ օլ ինճու թանէլէրի
միսիլու գաթրէլէր ադմագտա օլան էնլի ումուզլարը իլէ
կէնիլ վէ դուվլէթլի սինէսի աախի, սուլարտան եօգարը,
մէրմէրտէն մամուլ պիր սանէմ մագամընտա կէօրիւնմէք-
տէ իտի:

Պիր տէ, պու հէնկեամտէ, ճէզիրէնին տիկէր թարա-
ֆընտան... պիր ֆէրեատ ու ֆիղան շամաթասը... վէ
տէհչէթամիզ վէ մէյեուսիյեթէ տէլալէթ իտէր պիր սէ-
տա իշիտիլմէկէ պաշլատը...:

Լա Լուվ պու սէսի վէ պու ֆէրեատը իշիթտիքտէ,
տիւշարը հէյպէթ օլտուղունտան, եիւղմէքլիկի թէէիլը
իլէ տուրտու...:

Պատէհու, պիր էլինի սուեուն իւզէրինէ վազ իթմիլ
օլտուղու հալտէ, տիկէր էլիլէ տախի սաշլարընը պիր
թարաֆա աթտըգտան սօնրա տիլնէմէկէ պաշլատը...:

Եէնիտէն պիր շամաթա տահա իշիթտի... Լաքին, պու
սէս վէ պու շամաթա, էվվէլքինտէն ղայիֆ պիր մէրթէ-
պէաէ իտի... վէ բէք տէ տիլսիւզան վէ ատէթա պօղու-
մագ տէրէճէսինաէ իտի... էվվէթ, պիր էօլլում հալի ի-
մա իլլէմէքտէ իտի...:

Պիրտէն պիրէ օրթալըղա թէքմիլ պիր սուսլուգ հիւքմ
իթմէկէ պաշլատը...:

Պունուն իւզէրինէ Լա Լուվ,

—Տօսթ ում, ճէնանըմ... — նէյի պաղըրարագ, քէ-
մալի կէրմի իւզրէ, թէքրարէն եիւղմէկէ պաշլատը:

Մէրգ ումէ պու թէլաշը արասընտա, իլլէթմէքտէ օլ-
տուղու սէսին, Մարսիալըն սէսի օլմաըր շիւբհէսինէ ղա-
հիպ օլտու:

Լա Լուվուն գօշարագ եանլարնտան կէշմիշ օլտուղու գոնթ իլէ տօգթօր իսէ, խայլիճէ եիրագտա պուլունտուղ-լարը ճիհէթլէ, եթիշիպ տէ մէրգումէնին էօյլէ սօեու-նուպ տա նէհրէ աթըլմագլըդ քիւթախլըղընը մէնն իթ-մէքլիյէ միւգթէտիր օլամամըշ իտիլէր :

Ատանըն տիկէր թարաֆընտան իքի քէրրէ տէհշէթա-միղ ֆէրեատ ու ֆիղան սէտալարը կէլմէկէ պաշլատըղըն-տա, մէրգումլար տա, թամամ ճէղիրէնին գարշըսընա վա-սըլ օլմուշ իտիլէր :

Մէր գումլար տախի, մէքքիւր շամաթալար իւգէրինէ, Լա Լուվ կիպի տիւշարը իսթիղրապ օլարագ տուրուպ տիյ-նէմէքտէ իտիլէր . . .

Պունլար Լա Լուվուն, քէմալի ճիւրաթ վէ շէճաաթ իւզ-րէ սուլարը եարըպ տալլալարա վէ ագընթըլարա գարշը կիթմէքտէ օլմասընը կէօրտիւքլէրինտէ,

—Վա՛հ, զէվալլը, վա՛հ, շիմտի պօղուլաճագ տըր, — տէյի պաղըրշմանա պաշլատըլար :

Հալպու քի, մէրգումլարըն պու գօրգումլարը քեամիլէն պիհուտէ օլտու :

Լա Լուվ, ատէթա պիր սու սանսարը միսիլլու եիւզ-մէքտէ օլտուղունտան, պիր գաշ համլէ տահա իտինճէ, գըբընա եագլաշտը, աեաղընը եէրէ պաստը, վէ սուտան տիշարը չըգմագ շայրէթիլէ, գըբըտա պիր նէվի բըլսթըմ մագամընտա չագըլմըշ օլտն գաղըգլարտան պիրինէ սա-րըլտը, վէ հէման չալըշըպ եօդարը չըգմագ իւզրէ իքէն, պիր տէ նակէհան, սուլարտան սիւրիւքլէնիպ կէօթիւ-րիւմիւշ օլտն գաղըգլարըն արալարընտան . . . քէօյլիւ էլ-պիսէլի պիր կէնճ գըզըն վիճուտինին աղըր աղըր կէշմէք-տէ օլմասընը, վէ մէքքիւր վիճուտին տէ, էլպիսէլէրի սա-յէսինտէ սուեուն եիւզիւնտէ գալմագտա պուլունմասընը կէօրտիւ . . .

Լա Լուվ ատէթա թէֆէքքիւր չաբուգլուղունտա պիր չաբուգլուգ իւզրէ, պիր էլիլէ մէքքիւր գաղըգլարտան

պիրինի թութտուղու կիպի, տիկէր էլիլէ տախի մէլքերը վիճուտին էլպիսէսինի թութուպ գալըատը :

Վէ մէրսումէ գըղըն վիճուտինի օլ մէրթէպէ շիտտէթ իւղրէ չէքտի քի, պիր արալըդ սուհուն իչինէ պաթըպ կէօրիւնմէզ օլտու :

Լա Լուվ էօյլէ ալէսսէվիյետէ գըղընը կիպի օլմանըպ, իլլա ֆէվզ էլատէ պիր գուվլէթէ մալիք պուլունտուղունտան, պիր թաղըիպ լա կուալէօղիւ (չիւնքի, մէրգումէ կէն ճգըզ իտի) կէրչի թութուպ եօդարը գալտըրտը իսէ տէ, հէնուզ քիմ օլտուղունու թանըմագտա տէկիլ իտի. վէ տէրագապ մէրգումէնի պիր չօնուգ մագամընտա գօլլարը իւղէրինէ ալարագ, սուհուն իչինտէ պիր գաչ աաըմ տահա իլէրու կիթտի, վէ գըբընա չաեըլլար իւղէրինէ եաթըրը վիրտի :

— Դայրէթ . . . ճէսարէթ . . . տէյի պաղըըչմանա պաշլատըլար գարչըտան, Մ. տը Սէն-Բէմի, մէրգումէնին մէղքիւր ճէսարէթինի, տօգթօր կրիֆֆօն իլէ պէրապէր կէօրէրէք, — շիմտի, պիզտէ, Սանիէր քէօբըիւսիւնտէն կէչէրէք, վէ պիր գանըղա պինէրէք, եարտըմընըղա եթիշմէքլիկէ միւսարաաթ իտէճէկիլ տիր :

Պատէհու, մէրգումանըն իքիսի տախի, ալէթթաճիլ քէօբըիւնէ տօղըու կիթմէկէ պաշլատըլար :

Լա Լուվ, մէրգումարըն պու սէօյլէտիքլէրինի իշիտէմէմիշ իտի :

Նասըլքի սէօյլէտիք, պու հէնկիամտէ, նէհըրին սաղ թարաֆընտա պուլունան Նիգօլա իլէ Դալպաս վէ վալիտէլէրի, օլ քէնտի տէհչէթէնկիլ ճինայէթլէրինի մէվզըի իճրանէ գօյտուգտան սօնրա, ճէզիլրէնին օլ պիր եագասընտա վուգուա կէլմէքտէ օլան մէզքիւր հալլէրի, աալա կէօրէմէմէքտէ իտիլէր :

Ֆլէօր-տը-Մարիեի ըըթթըմլար արասընտան, պիր արալըդ սուհա պաթարագ, մէրգուման ճանիլէր կէրէմէտիքլէրի հալտէ, լա Լուվուն չէքիպ չըգարմըշ վէ գուրթար :

մըչ օլմասընտան պիխապէր պուլունտուգլարընտան , պիւ-
թիւն պիւթիւն զարգ օլուպ կիթմիշ տիր իթիգատընտա
պուլունմագտա իտիլէր :

Արատան չէտ տագըգա կէշտիքտէ , վէ լա Լուվ տա
կէօրմէտիկի թագտիրտէ , սուլարըն ագընթըլարը , պաշ-
գա պիրատէմ'նաչի տահա սիւրիւքլէյիպ կէօթիւրմէքտէ
իտիլէր . . .

Պու ճէսէտ , նօթէր ժագ նէրրանըն վէքիլխարճը օլան
խապիսէնին , եանի մատամ Սէրաֆէնին ճէսէտի իտի :

Մէրսումէ էօլմիւշ իտի . . . պիւթիւն պիւթիւն պօղու-
մուշ իտի . . .

Մէրսումէնին թէլէֆ իտիլմէսի , նիդօլա իլէ Գալպա-
սըն նէ մէրթէպէլէրտէ մէնֆաաթը իգթիգասընտան իտի
իսէ , ժագ նէրրանըն տախի , այնի տէրէճէտէ մէնֆաաթը
իգթիգասընտան իտի . չիւնքի , մէրսումէ սաղ գալտըղըն-
տա , իշ պու եա , Յիւօր-տը-Մարիեի թէլէֆ իթմէքլիք ճի-
նայէթի անլաշըլարագ , հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէֆ-
թիշ ու թէճէսսիւսէ չըգըչըլտըղը թագտիրտէ , հէր էքի
թարաֆ իչին տախի , չէհատէթէ մէճպուրիյեթի իհթի-
մալի գալիտէն իտի . վէ պինան ալէյհ , իշթէ պու միւ-
լահաղաեա վէ պու գօրգուեա մէպնի , ալթը տէլիք օլան
գաեըգ , Յիւօր-տը-Մարի տէրունինտէ օլտուղու հալտէ ,
մէղքիւր տէլիկին գաբաղը պիր թագըրիպ աչըլարագ նէհ-
ըն զարգ իտիլտիկինտէ , նիդօլա հէմանտէմ սըչրաեըպ
հէմչիրէսի գաեըղընա կէշտիկի վագըթտա , պիթթապի
մատամ Սէրաֆէն սարսըլարագ մուվագէնէեի զայպ իյլէ-
տիկինտէն , մէրգումտա մէղքիւր հալի պիր այնի ֆուր-
սաթ աատ իլէ իսթիֆատէ իտէրէք , թութտուղու կիպի
նէհրէ աթմըշ , վէ գանճա իլէ տախի եիթի եիթի վիրէ-
րէք պաթըրըպ թէլէֆ իյլէմիշ իտի :

Լա Լուվ իսէ , օլ հէնկեամտէ , նէֆէսինի ալամաղ պիր
հալէ կէլմիշ , վէ պիւթիւն պիւթիւն մէճալը քէսիլմիշ օլ-

սուղունտան, Յլէօր-տը-Մարինին եանընտա տիղ իւղէ-
րինէ կէլէրէք, հէմ պիրաղ րահաթ իտիպ նէֆէս ալմագ-
տա, վէ հէմտէ բէնչէյի էճէլտէն խէլաս իյլէմիշ օլտու-
ղու կէնճ գըղըն էշքեալ ու սիմասընա տիղ գաթ իյլէմէք-
տէ իտի:

Արթըգ մէրդումէնին, գուրթարմըշ օլտուղու գըղըն,
քէնտի հապսխանէ արգատաշը լա կուալէօղ օլտուղունու
Փարգ իտիպ անլատըղընտա, նէ րատտէլէրտէ տիւշարը
թէաճճիւպ օլտուղունու, հէր քէսին մուհաքէմէսինէ ի-
հալէ իտէրիզ...

Էվվէթ, մէրգումէ, օլ քէնտի էօլիւմտէն գուրթարմըշ
օլտուղու պիր ճանըն, քէնտի իսթիգպալի իւղէրինէ բէք
պիւլիւք վէ բէք տէ չաբուգ սուրէթտէ պիր թէէսսիրինիյ-
մէթ պախչա հուսուլէ կէթիրմիշ օլան պիր գըղ օլմասընը
կէօրմէքտէ իտի...

Լա Լուվ, պու հալ վէ պու մէնզարէ իւղէրինէ, օլ մեր-
թէպէ միւթէէսսիր օլտու քի, պիր արալըգ, քէնտի տօս-
թու օլան Մարսիալը պիլէ ունութտու:

—Ա', լա կուալէօղ տիւր... տէյի պաղըրտը լա Լուվ:

Վէ մէրգումէ, էլլէրի վէ տիղլէրի իւղէրինէ էկիլմիշ
օլուպ, սաշլարը բէրիշան պիր հալտէ օլտուղու, վէ կէօմ-
լէկինտէն սուլար ագմագտա պուլունտուղու թագտիրտէ,
սայքի պիր էօլիւ հալինտէ չաեըրլար իւղէրինտէ եաթը-
րըլմըշ օլան պիշարէ չօճուղուն եիւղիւնտէն եօգարը տիղ-
գաթ իտիպ պագմագտա իտի: Յլէօր-տը-Մարինին բէնկի
պօզուլուպ, էօլիւ կիպի պիլա հարէքէթ եաթմագտա, վէ
կէօղլէրի իտէ կէօրմէքտէ օլմատըղը թագտիրտէ, նիմաչըգ
պուլունմագտա վէ օլ տիւպէր սարը սաշլարը իքի թա-
րաֆը եանագլարընա եաբըշմագտա, վէ տօտագլարը մօ-
րարմըշ պիր հալտէ օլտուղու կիպի, օլ ուֆաճըգ էլլէրի
տախի օտուն քէսիլէրէք սօումուշ օլտուղունտան... ա-
տէթա պիր էօլիւ հէյիէթինտէ պուլունմագտա իտի:

—Ա', լա կուալէօղ տիւր պու... — տէտի թէքարէն լա

Լուվ, — նե՛ գատար զարիպ պիր թէսատիւֆ, պէն իսէ զա-
 թէն, քէնտի ճէնանըմա, մերդումէնին կէրէք սէօզլէրի վէ
 կէրէք վատլէրի սէպէպինտէն, իւզէրիմտէ հուսուլէ կէլ-
 միշ օլան օլ հէմ իյի վէ հէմտէ ֆէնա թէէստիլլէրի... վէ
 պինապէրին, քէնտիմճէ վիրմիշպուլունտուղում գարարարը
 սէօյլէյիպ պէեան իթմէք նիյեէթինտէ պուլունմագտա ի-
 տիմ... վա՛հ, զէ՛վալլը չօճուդ, վա՛հ, շիմտի իսէ, պէօյլէ
 էօլմիւշ պիր հալտէ կէօրմէքտէյիմ... Ֆագաթ, խա՛յր,
 խա՛յր... — տէյի պաղըրտը լա Լուվ, Յիլէօր-տը-Մարինին
 եանընա տահա զիեատէ եագլն վարարագ, վէ ալմագտա
 օլտուղու բէք ճիւղի պիրնէֆէսինտէ ֆէհմինտէ օլարագ,
 — խա՛յր... հաֆը՛ղ Սլլահ, հաֆը՛ղ Սլլահ, տահա էօլմէ-
 միշ տիր, տահա նէֆէսի իւզէրինտէ տիր... պէն անը բէն-
 չէյի էճէլտէն գուրթարապիլմիշիմ տիր... պու իսէ իլը
 տէֆա վուդու պուլմագտա տըր, էօմրիւմտէ քիմսէեի էօ-
 լիւմտէն գուրթարմիշ տէկիլ իտիմ... հէլէ համա օլտուն
 քի, պէօյլէ պիր ֆագիլէթ իգպալինէ տախի մագհար պույ-
 բուլմուշ օլտում... չօ՛ղ իյի, չօ՛ղ իյի, իֆթիխար իտէրիմ,
 մէմնուն վէ մէսրուր օլտուում... էվվէթ, ֆագաթ, օլ ճէ-
 նանըմ Մարսիալըմը սունուլթում, աճապա օ՛նէ հալտէ
 տիր, իմտի, անը տախի գուրթարմալըեւմ, էվվէթ, էվ-
 վէթ, անը տախի գուրթարմալըեւմ... ֆի՛մ պիլիր, պէլ-
 քի տէ պիլարէ շիմտի ճան իւզէրինտէ պուլունմագտա տըր
 ... զիրա, կէրէք գարտաշը վէ կէրէք զըղգարտաշը, էօյ-
 լէ ֆէնա ատէմէր տիրլէրքի, իքիսի տախի մէվթինէ չա-
 լըշապիլիրլէր... Լարին, իյի եա, աժա՛ն եա Ռէպպիմ,
 դա՛նդիսինէ եէթիշէյիմ, անըն եանընա կիթսէմ, պունու
 պուրատա պըրագամամ... պարի ալըպ Մարսիալն վա-
 լիտէսի եանընա կէօթիլլըթէյիմքի, հէմ լագըմկէլէն սայ ու
 իմտաւը հիմմէթ իթսին, վէ հէմտէ մերդումէտէն, Մար-
 սիալ հագդընտա իգթիլա իտէն մալիւմալը ալաեւմ...
 էմմա, մաաղալլահ, էկէր գալգար տա, իսթէտիկիմ մա-
 լիւմալը վիրմէք իսթէմէզ իսէ, իիւտա ալիմ, հէր պիր

չէնի գըրար տէօքէրիմ, հէքսինի էօլտիւրիւր թէլէ ֆիտէրիմ ... էկէրչի պէնիմ տօսթում օրատա իսէ, վալլահի, պիլլահի, վէ թալլահի, քիմսէնի տիյնէմէմ, նէ վալիտէսինի, նէ գարտաշընը, վէ նէ տէ գըզ գարտաշընը տիյնէմէմ:

Վէ լա Լուվ պուռնու պէյլէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, հէման ֆլէօր-տը-Մարիեի գուճագլատըզը կիպի, Մարսիալ ֆամիլեասը խանէսինէ կէօթիւրաի:

Մէրգումէնի գուշ կիպի գալտըրըպ էվէ տօղրու գօշտուղունտա, հէր նէ մէրթէպէտէ ինսանիյեթսիզ օլտուգլարընը պիլմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, էյլէ պիր պիշարէ կէնճ գըզ հագգընտա, նէ աճիւզէ տուլ գարը թարաֆընտան, վէ նէ տէ քէրիմէսի ճանիպինտէն, մուավէնաթը էվվէլիյեէյի միւգթադիյեէնին հիմմէթ օլունմասը հագգընտա, զէրրէճէ պիր շիւրհէնէ զահիպ օլմագտա տէկիլ իտի:

Լա Լուվ, ճէգիրէնին էն եիւքսէք, եանի, նէհրին իքի թարաֆ գընըլարընըն կէօրիւլէպիլիր օլան պիր մահէլլինէ վասըլ օլտուղունտա, Նիգօլա իլէ վալիտէսի վէ հէմշիրէսի, քէնտի պուլունտուգլարը գընընը թէրք իլէ ուզագլանմըշ իտիլէր:

Մէրգումլար, կէրէք ֆլէօր-տը-Մարիեի վէ կէրէք մատամ Սէրաֆէնի զարգ իլէ թէլէֆ իյլէմիշ օլմալարը հագգընտա քէմալի էմնիյեէթ իւզրէ պուլունտուգլարընտան, հէման ալէթթաճիլ գօշուպ Պրա-Րուժուն մէյխանէսինէ կիթմէքտէ իտիլէր:

Պունլար կիթմէքտէլէր իքէն, պէրիտէ, քիրէճ օճազը եագընընտա վազը պիր չուգուրտան, քէնտիսինի քիմսէ կէօրէմէտիկի սուրէթտէ կիզլէնէրէք, ըրմագտա իճրա իտիլէն տէհչէթլու ճինայէթլէրի կէօրմիւշ պուլունտան պիրատէմ, պիրտէն պիրէ մէյտանէ չըգարուգ, վէ մէրգումտախի, թըպզը Մարսիալըն վալիտէսի, վէ գարնտաշը, վէ գըզգարնտաշը կիպի, մէգըլէր ճինայէթ, միւրատ օլունտուղու իւզրէ իճրա իտիլիպ պիթմիշ տիր ... իթիգատըն:

տա պուլունարագ, ուսուլճածըգ պըրագըպ, եանի սիվի-
չիպ կիթ մէքտէ իտի :

Վէ պու առէմտէ նօթէր ժագ ֆէրրան քէնտիսի իտի :

Լա Կուալէօլ իլէ մատամ Սէրաֆէնին պինտիքլէրի Նի-
գօլանըն գանըղլարընտան պիրի, գըրտա պիր գազըղա
պաղլանմըլ պուլունտուղունտան, սու իչինտէ սալլանըպ
տուրմագտա իտի :

ժագ ֆէրրան օրասընը թէրք իլէ Փարիա Եօլունու էլէ
ալմըլ օլաուղու հէնկեամտէ, Մ. աը Սէն-Րէմի իլէ սօգ-
թօր Կրիֆֆօն տա, աճէլէ իւզրէ, Անիէր քէօրրիւսինիւ
կէչէլէք, վէ սւզագտան կէօրմէքտէ օլաուղլարը Նիգօ-
լանըն գանըղըլա կէչմէք նիյեթ վէ էմէլինտէ պուլու-
նարագ, ճէղիրէնին գարչըսընա սօղըու գօշուպ իլէրու-
լէմէքտէ իտիլէր :

Հալպուքի էօթէտէ լա Լուվ, Ֆլէօր-տը-Մարիեի, Մար-
սիալ Ֆամիլեասը խանէսինէ կէթիւրտիւքտէ, գաբուեու
գաբալը պուլտուղունտան, տիւչարը թէաճճիւպի աղիմ
օլմուչ իտի :

Վէ հալէա պալըն պիր հալտէ պուլունան Ֆլէօր-տը-
Մարիեի, Եէչիլլիքլէրտէն թէրթիպ իտիլմիչ օլան թըննէ-
լին, եանի, քէմէրլին ալթընտա եաթըրարագ, քէնտիսի
մէղքիւր էվին Կանընա կիթմիչ... վէ Մարսիալըն օտասը
բէնճիրէսինի թանըմագտա օլաուղու ճիհէթլէ... մէղքիւր
բէնճիրէ թարափընա գօշմուչ իտի... վէ մէղքիւր բէնճի-
րէնին, սաճ գարըլը գանատլար իլէ գաբատըլտըղտան պաշ-
գա, գօճա գօճա իքի թանէ տէ գօլ տէմիրլէրիլէ խարիճ-
տէն տիվարա թութաուրուլմուչ օլմասընը կէօրտիւկիւն-
տէ, Ղիեատէսիլլէ թէաճճիւպէ պաշլամըլ իտի :

Մէրգումէ իչին հալինի պիր տէրէճէեէ գատար տիւ-
չիւնիւպ աղլ իլէ պուլապիլմիչ օլտուղունտան, պիր ֆէր-
Կատ տըր պըրագաորագ, պիւթիւն գուվլէթիլլէ :

— Մարսիալ, Մարսիալ... ճէնա՛նըմ, նէրէտէգին,
պուրատա՛ մըսըն... տէյի պաղըրմահա պաշլամըլ իտի :

Մարտիալ թարափընտան հիշ պիր սէս վէ հիշ պիր ճէվապ կէլմէքտէ տէկիլ իտի :

Լա Լուվ պու սիւքիու թու կէօրտիւքտէ . տիւչարը հէյպէթ օլարադ . . . Էրքէկի մահպուս իտիլմիշ պուլունան եապանի պիր ճանվէրին , գարատըլմըշ պուլունտուղու մալա , բանըն էթրափընտա հայգըրըպ պաղըրարադ տօլաշտըղը միսիլու , մէրգումէ տախի մէղքիւր խանէնին էթրափընտա տօլաշմաեա պաշլամըշ իտի :

Մէրգումէ , արալըգ արալըգ տա ,

—Տօսթո՛ւմ , ճէնանը՛մ , Մարտիա՛լ , նէ՛րէտէսին , պուրատա՞ միսըն , — տէյի պաղըրմադտա իտի :

Վէ պու հիտտէթի հէնկեամընտա , կիտիպ պիտ տէֆաթ տա մաթպախըն բէնճիրէլէրի տէմիրլէրինի սարսըթմադտա . . . տիվարլարընա վուրմադտա . . . վէ գարուսուսու զօրլաեըպ աշմաեա չալըշմադտա իտի . . . :

Պիրտէն պիրէ խանէ տէրունինտէն սաղըր պիր սէս իլէ պիր ճէվապ վիրիլտիկինի իշիթտի :

Մէրգումէ պու սէս իւղէրինէ սէվինէրէք . . . գուլադ վիրիպ տիյնէմէկէ պաշլատը . . . :

Մէղքիւր սէս քէսիլտի :

—Տօսթու՛մ պուրատա օլուս , վէ սէսիմի տէ իշիթմէքտէ օլմալը տըր . . . վէ տիմէք տիր քի , հէր հալտէ պէն պու էվտէն իշէրի կիրմէլիյիմ . . . էվվէթ , վէ շայէտ պաշգա պիր թարիգ պուլամադ իսէմ , հաթթա տիշլէրիմիլէ գարուեու քէմիրէրէք աշմադըղ տախի միւմքլին օլուր իսէ , իճրա իտիպ կիրմէլիյիմ . . . — տէտի :

Վէ մէրգումէ թէքրարէն պաշլատը վահշի պիր ճանվէր միսիլու հայգըրըպ պաղըրմաեա :

Մարտիալըն օտառը տէրունինտէն , բէնճիրէսի գանատլարընա խափիֆճէ վուրուլմաեա պաշլատըղը իշիտիլտիկինտէն , լա Լուվուն գօթարմադտա օլտուղու վէլվէլէնէ գարշըրըգ պիր ճէվապ վիրիլմէքտէ օլմառը անլաշըտը :

—Պուրատա՛ տըր , — տէյի պաղըրտը մէրգումէ պիր .

աէն պիւրէ բէնճիրէնին ալթընտա տուրարագ, — էվվէթ, պուրատա տըր. իմտի թըրնագլարըմլա տախի աչմագ լազըմ կէլսէ, պէն պու սաճլարը գօթարմալըբըմ. . . էվվէթ, պէն պու գանատլարը աչմալըբըմ:

Մէրգումէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկի վագըթտա, աչաղքի գաթըն բէնճիրէլէրինտէն պիրինին արգասընատա. եաթըմըչ պիր պիւլիւք մէրտիվէն պուլունտուղունու կէօրտիւկիւ կիսի մէղքիւր գանատը յիատէթ իւզրէ քէնտուլէ տօղրու չէքտիքտէ, Մարսիալըն անասընըն, մէղքիւր բէնճիրէնին քէնարընա սագլամըչ պուլունտուղու պիր անաթարըն աչաղք տիւչտիւկիւնիւ տախի կէօրտիւ:

— Էկէրչի պու անաթար իլէ էվին գաբուսունու աչապիրիւ իսէմ, — տէտի մէրգումէ քէնտու քէնտուլէ անաթար իլէ թէճրիւպէնէ պաչանարագ, — արթըգ հէրնասըլտա օլսա, եօգարընա Մարսիալըն օտասընա չըգապիրիւրմ. . . թամամ, բէք տէ կիւզէլ աչմագ տա՛ տըր. . . տէյի պաղըրտը մէրգումէ սէվինէրէք, — իշթէ շիմտի տօսթում գուրթուլտու:

Պիր տէ մէրգումէ մաթպախ գաբուսունտան իշէրի կիրտիքտէ, մախզէնտէ մահպուս պուլունան չօճուգլարըն ֆէրեատ ու ֆիղանլարը սէտալարընը իշիտէրէք, տիւչարը իսթիղրապ օլտու:

Աճիւզէ գարը իսէ, քէնտիլէր օրատա պուլունմատըլը վագըթտա, իշէրիլէ էօյլէ աաամ կիրէճէկինի խաթր ու խէնալընտան պիլէ կէչիրմէտիկինտէն, թապիաթիլէ քէմալի էմնիլէթ իւզրէ պուլունմուչ, վէ Փրանսօա իլէ Ամանտինի օրաեա հապս իտիպ քիլիտլէտիքտէն սօնրա, անաթարը չըգարըպ ալմաեարագ, գաբունուն իւզէրինտէ պըրագմըչ իտի:

Լա Լուվ անինտէ կիտիպ մախզէնին գաբուսունու աչտը, վէ պիչարէ չօճուգլար տա տիւչարը չըգալըլար:

— Աման լա Լուվ, գարտաչըմ Մարսիալը գուրթարընըլ, զիրա, զէվալըբը թէլէֆ իթմէք նիլէթինտէ տիրէր:

— տէյի պաղըրտը ֆրանսօա , — իբի կիւնտէն պէրու օտաւընտա հապս իյէմիշէր տիր :

— Եօգսա , պիր եէրինէ տէ ինճիտիպ եարալամըշա՞ր մը տըր :

— Խա՛յր , խա՛յր , զանն իթմէմ . . :

— Օ՛հ , հէլէ համո օլտուն քի , իյի , վագթինտէ եէթիշմիշիմ տիր , — տէյի պաղըրտը լա Լուվ մէրտիվէնէ տօղրու գօշարագ . վէ պատէհու , պիր գաշ գատէմէ եօղարը չըգտըգտան սօնրա տուրարագ տախի ,

— Լաքին , օ տէկիլ էմմա , լա Կուալէօյիւ պիւթիւն պիւթիւն ունութտում պէն , — տէտի մէրգումէ : — Պագսանա , Սմանտին . . . չարուգ շունտան պիրալ աթէշ թէտարիք իյլէմէլիսին . . . վէ կիտիպ ֆրանսօա իլէ պէրապէր , տիշարտա պիշարէ պիր գըզ վար տըր , պօղուլու եօր իտի տէ . . . պէն գուրթարտըմ . . . թուլթուպ իշէրիսէ օճաղըն եանընա կէթիրմէլիսինիզ , մէրտումէ շուրաճըղ տա թըննէլին ալթընտա տըր . . . ֆրանսօա՛ . . . սէն հէլէ շունտան պանա պիր նաճագ . . . պիր պալթա . . . վէ պիր տէ տէմիր դամա . . . կէթիրի վէր քի , շու տօսթում Մարսիալըն օտաուր դաբուսունու աչը՛ վիրէյիմ :

Իշթէ իրի չէքիճ շուրաճըղտա տըր , ֆագաթ , սիպին իչին բէք աղըր տըր , — տէտի չօճուգ կիւճ հալ իլէ գօճա պիր չէքիճ սիւրէքլէյիպ կէթիրէրէք :

— Չօ՛ղմու աղըր տըր , — տէյի պաղըրտը լա Լուվ , չօգ իհթիմալտէն տիրքի , պաշգա պիր վագրթտա բէք կիւճ լիւք իլէ գալտըրապիլէճէկի մէգքիւր տէմիրի , հէման գուշ կիպի թուլթուպ գալտըրարագ :

Պատէհու գատէմէլէրի իբիշէր իւշէր սըչրաեարագ գօշուպ մէրտիվէնտէն եօղարը չըգտըգտան սօնրա , չօճուգլարա խիթապէն թէքրարէն տախի ,

— Հայտէյինիզ , չարուգ օլ սէօյլէտիկիմ կէնճ դըզը իշէրուսէ աթէշին եանընա կէթիրինիզ . . . տէյի թէնպիհ իյլէտի :

Վէ հէման իբի համլէտէ գօշուպ սուֆատան Մարսի-
ալլն օտասը գաբուսու էօնինէ կիթտի :

— Դօ՛րգմա , ճէնանըմ , զայրէ՛թ ալ , ճէսարէ՛թ ալ , իշ-
թէ սէնին լա Լուվուն պուրատա՛ տըր , — տէյի պաղըրտը-
ղըյլա պերապէր , իբի էլիյլէ տախի մէգքիւր աղըր չէքիճի
գալտըրտըղը կիպի , չէօյլէ պիր հիտաէթլէ գաբուսա էն .
տիրտի , վէ եէրինտէն սարսըթտը :

— Տիշարտան էքսէրլէր իլէ մըխլանմըշ տըր . . . էքսէր-
լէրի՛ չըգարմալըսըն , — տէտի իչէրիտէն Մարսիալ զայիֆ
պիր սէս իլէ :

Պունուն իւզէրինէ մէրգումէ անինտէ տիզ իւզէրինէ
կէլէրէք , վէ չէքիճին ուճույլա , վէ թըրնագլարընը խարապ
խտինճէ եէ գատար չալըշարագ , մէգքիւր գօճա գօճա էք-
սէրլէրաէն պիր չօղլարընը չըգարմաղլըղա մուվաֆֆաղ
օլապիլտի :

Վէլհասըլ գաբուսու աչտը :

Դարու աչըլըր աչըլմաղ , Մարսիալտըր , եիւզլէրինտէ
րէնք տինիլէն չէյ զալմամըշօլուպ , վէ էլլէրի տէ գանլարա
միւլէմմա պուլունտուղու հալտէ , վէ սայքի պիր էօլիւ
հէյեէթինտէ պուլունտուղու թագտիրտէ , լա Լուվուն
գօլլարը իւզէրինէ աթըլըպ տիւշտիլ :

— Սգըպէթքեար . . . սէնի կէօրմէքլիք . . . սէնի տէրա .
ղուշ իթմէքլիք . . . վէ սէնի . . . իգպալինէ նայիլ օլապիլտիմ ,
— տէյի պաղըրտը լա Լուվ Մարսիալը գուճագլանըպ պաղ-
ըրնա տօղրու չէքէրէք , վէ եապանիճէ պիր զայրէթ վէ պիր
մէսէրրէթ իւզրէ իզհարը մէմուռնիյեէթ իյլէեէրէք , վէ
պատէհու , տտէթա եարտըմ իտիպ թութարագ , վէ տա-
նանըպ եիւրիւտէրէք , կէօթիւրիւպ մէրգումու , սօֆատա
պուլունան պիր գանաբէ իւզէրինէ օթուրթտու :

Մարսիալ չէնա տագըղա բէք պի մէճալ վէ պայղընճա
պիր հալտէ գալարագ , ազաճըգ աղլընը վէ գուվլէթինի
թօբլտմանա չալըշտը :

Զիւնքի , Մարսիալ օլ մէրթէպէ ֆէնա պիր հալ քէսպ

իթմիշ խաիքի, էկէրչի լա լուվ սիրազ վազըթ տահա իմ տատընա էէթիշմէմիշ օլսա խաի, էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմէքիկէ մէճպուր օլաճադ խաի. վէ պու հալինէ աէ սէ. պէպ, աճըղընտան վէ սուսուղլու զունտան զիւտաէ, օ տասը հավասընըն պօզուլմուշ օլմասը խաի. զիրա, մէր. զումուն օտասը ուֆադ օլաու Կոտան պաշգա, օճաղը տա. խի պուլունմատըղընտան, վէլհասըլ, հէր թարաֆը սըղը սըղընա դաբալը օլու.ս, վէ հավանըն աէկիշիլմէսինէ միւ. սաիտ հիշ պիր մահէլլ պուլունմատըղընտան, պիւթիւն պիւթիւն պօզուլմուշ խաի, վէ պու շէյթանլըղը տա հէմ շիրէսի Գալպաս տիւշիւնմիւշ օլաու զունտան, էսկի բա. չավրա բարչալարըլա, էվվէլինտէն, կէրէք դարունուն վէ կէրէք բէնճիրէնին քեաֆֆէյի արալըղլարընը տախի թըզամըշ խաի:

Լա լուվ քէնտի տօսթ ունուն պու հալինի կէօրիւր կէօր. մէղ, կէրէք սէվինճինտէն վէ կէրէք հիտաէթ ու էսէֆին. տէն նաշի, սինէսի հաստէն զիւտաէ վուրմանա վէ կէօղ. լէրինտէն եաչլար ադ մանա պաչլատըղընտան, տիզ իւղէ. րինէ կէլէրէք, մէրգումուն հէր պիր հալ ու հարէքէթլէ. րինի թահթը նաղարը տիզ գաթա ալմանա, վէ եիւղիւն. տէն եօզարը պադմանա պաչլատը:

Վէ Մարսիալ իսէ, կէնիշ կէնիշ նէֆէս ալըպ, թէմիզ վէ սաղ հավանը եութտուդճա, եավաշ եավաշ քէսպի ա. ֆիյեթ ու բահաթ իյլէմէքտէ խաի:

Իւղէրինտէ պաղը մէրթէպէ սարսըլըշ զուհուրա կէլ. տիքտէն սօնրա, աղբըլաշմըշ օլան պաշընը եօզարը դալ. տըրտը, վէ տէրինճէ պիր ահը տէրուն չէքէրէք կէօղլէ. րինի աչար:

—Մարսիալ. . . պէն իմ, պանա պազ. . . սէնին լա լու. վունում. . . նա սըլըն. . . — տէտի:

—Չօդ իյիլիմ. . . — տէյի ճէվապ վիւաի մէրգում գա. յիֆ պիր սէս իլէ:

—Ամա՛ն եա Րէպպիմ. . . նէ՞ իսթէրսին, սու՞ մու իս. թէրսին, եօզսա պիրազ սիրքէ՞ մի իսթէրսին. . .

— Խա՛յր, խա՛յր... — տէտի Մարտիալ, կի՛թ տիքճէ սըգ-
լէթի տէրունիքէսի թէնէղղիւ Կուլաբադ, — Հա՛վա՛ իս-
թէրիմ... օ՛ֆ, է՛վլէթ, հա՛վա՛ իսթէրիմ... անճադ հա-
վա՛ իսթէրիմ... :

Լա Լուվ, պունուն իւզէրինէ, էլլէրինին եարալանմա-
սընը առա տուշիւնմէքսիզին, էօնիւնաէ պուլունան իրի
պիր թրաբէղա սէպէսինաէն ալըմաորնտա կիւճիւք տէր-
քեար օլան պիր բէնճիւքինն ճամլարընը վուրաուղու կի-
պի, բարչա բարչա կյլէտի :

— Օ՛հ, իշթէ շիմաի կիւզէլճէ պիր հա՛վա ալապիւմէք-
տէյիմ... է՛վլէթ, օ՛հ, իսթէտիկիմ կիպի թէնէֆֆիւս կյ-
լէմէքտէյիմ... շիմաի պալըմ բահալթլաշմադ տա, վէքէն-
տիմի պուլմադ տանըմ... — տէտի Մարտիալ քեամիլէն ադ-
լընը պալընա ալմանա պալաբարադ :

Պատէհու, մէրդում անճադ օլ վաղըթ, քէնտի մահ-
պուպէսինին քէնտիսինէ իթմիշ պուլունաուղու տօսթլուդ
վէ իըտմէթին ֆէհմինտէ օլարադ, թարիֆտէն միւսթաղնի
պիր շիւքրանիլէթ իպրաղիլէ :

— Մ՛հ, պէնիմ դահրաման լա Լուվում, էկէրչի սէն եէ-
թիշմէսէ իտին, էճէլ շէրպէթինի իշէճէք իտիմ... տէյի
պաղըրադ :

— Իյի, կյի... Լաքին, շիմաի նասըլսըն, նէ՛ հալտէ
սին պաղանըմ :

— Չօդ կյկիմ, վէ կիթտիքճէ տէ պիր կյիք հիսս կյլէ-
մէքտէյիմ... :

— Գարնըն աճ մը ալը :

— Խա՛յր, չիւնքի, բէք զայիֆ պիր հալտէ պուլուն-
մադտանըմ... պէնիմ ֆէնալըղըմը մուճիւզ, աճըլդտան
զիւտաէ հալաթըլըդ օլմուշտուր : Օ՛ֆ, ամա՛ն եա Րէպ-
պիմ, աղ աահա պօղուլաճադ աըմ... պանըլըպ դալաճադ-
աըմ... ալթըդ էօյլէ պիր տէհշէթ ֆէրմա հալ օլամադ իտի :

— Է՛յ, շիմալ նասըլսըն :

— Շիմաի, էէնիտէն տիւնիտա կէլմէքտէյիմ... մէ-

զարտան կերի՝ տէճմէքտէ յիմ . . . վէ պու տա անճագ սէ-
նին հիմնէթինլէ տիր . . .

—Վէր պագաերմ, շու պիչարէ էլլէրինի պանա վէր պա-
գաերմ . . . օլ եարալար պէրէլէ՛ր նէ տիրէր . . . ամա՛ն եա
րէպպիմ, նէ եարմըշլար տըր սանա . . .

—Նիգօլա իլէ Գալպաս, իբինճի տէֆա տա մէրտճէ գար-
շըմա չըգըպ տա պէնի զապթ իտէմէտիբլէրինտէն, աճ-
լըգտան էօլտիւրմէքլիք նիյեթի խայինէսիյլէ, պէնի պու-
րատա գաբատըպ հապս իթտիլէր . . . Վէ բէնճիրէմին տէ
գանատլարընը գաբաերպ մըխլամանեա գալգըշտըլար . վէ
պէն տէ հալիլէ գարշը գօյտուղունտան, հէմշիրէմ Գալ-
պաս, պալթա իլէ վուրարագ, պէօյլէ էլլէրիմի եարալատը :

—Վա՛յ ճանվէրլէր վա՛յ, պիրտէ սէնին իչին խասթա
օլտու տա էօլտիւ տիյէրէք ալէմի ալտաթմագլըզա գալ-
գըշմըշլար տըր . եա պէնիմ տօսթում . . . պիզլաթ քէնտի
վալիտէն . . . էվվէթ, քէնտի վալիտէն . . . սէնին իչին, քէյֆ-
սիզ տիր, վէ իւմիտսիզ սուրէթտէ քէյֆսիզ տիր տէյի . . .
տիշարտա պիր թէվաթուր նէշը իյլէմիշ տիր :

—Ամա՛ն լա Լուվ, անըն լագըրտըսընը իթմէ պանա . . .
- տէտի Մարսիալ բէք տէրտլի պիր հալ իւզրէ սէօյլէեէ-
րէք, վէ պատէհու մէրգումէնին էլպիսէսինին հալ ու հէյ-
եէթի իլք տէֆա օլարագ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իյ-
լէմիշ պուլունտուղունտան, եանի եալընըզ պիր կէօմլէք
իլէ օլուպ, վէ անըն տա եաշ օլտուղունու, վէ սաշլարըն-
տան աշաղըեա ագմագտա պուլունտուղունու կէօրտիւ-
կիւնտէն, - նէ՛ օլմուշ տուր սանա . . . նէ՛ տիր պու սէնտէ-
քի հալ . . . հէր թարաֆընտան սուլար ագմագտա տըր . . . »
- տէյի պաղըրտը :

—Նէ՛ վաղիֆէն սէնին . . . Նիհայէթ . . . համտ ու սէնա-
լէր օլտուն, հէլէ սէն գուրթուլտուն եա, սէն ծնա պագ . . .
էվվէթ, գուրթուլտուն . . .

—Լաքին, սէօյլէ պագաերմ, պու հալինին սէպէպի՛
նէ տիր . . .

— Սէնին թէհլիքէլի պիր հալտէ ծլտուղունու պիրտի-
կիմ թադտիրտէ . . . գանըգ տախի պուլամատըղըմտան . . .

— Տիմէք տիր քի պուլաեա գատար եիւզէրէք կէլտին,
էօյլէ մի :

— Էվլէթ . . . վեր շու էլլէրինի պանա . . . վեր շու էլ-
լէրինի քի պուս իտէ յիմ . . . Հալէա ըահաթմըղ ըն . . . ճան-
վէրէր . . . հայլ՝ֆ քի պէն պուրատա պուլունմատըմ . . .

— Եաշա՛, պի՛ն եաշա, եա պէնիմ գահրաման վէ ին-
սանիլեթլի լա լու վում, մէրտլիքտէ նախիր իւլ էմնալըն
տիսէմ ճայիլ տիր, — տէյի պաղըրտը Մարսիալ քէմալի
չէվզ ու մուհապպէթ իւզրէ :

— Մէկէրչի, իշպու գօրգաղլար եախօտ հաբբէր էօլէլէ
Խիւէր լուղէթլէրինի եաղան սէն քէնտին տէկիլմի իտին :

— Վէ լա լուվ պունու սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր, քէն-
տի գօլունտա պօղուլմաղ եաղը իլէ եաղըլմըջ օղան մէզ-
քիւր լուղէթլէրի մէրգումա կէօթէրտի :

— Չօ՛գ քիւսթախ պիր գըղըն սէն . . . հայտէ՛ . . . հայ-
տէ՛ . . . լաքին սօուգուման տիթրէմէքտէսին . . . քէյֆսիլ օ-
լուրսուն . . .

— Խալը, սօուգ տէկիլ տիր, պէն աալա էօյլէ պիր սօ-
ուգ հիսս իթմէքտէ տէկիլիմ . . .

— Պու ճիւմէ իլէ տախի, հայտէ կիր շուրաեա տա . . .
Գալպասըն եիւնտէն մամուլ մանթօսու վար տըր, արգանա
ալ քի, քէնտինի հըֆղ իտէսին :

— Լաքին . . .

— Հայտէ տէյիեօրում սանա, տիյնէ սէօղիւմիւ . . .

— Լա լուվ անինտէ կիտիպ մէզքիւր մանթօեու ալա-
րադ կէրի տէօնտիւ :

— Տիմէք տիր քի, պէնիմ սէլամէթիմ խաթըր իչին,
նէհրտէ պօղուլմաղըղ թէհլիքէսինի տախի կէօղիւնէ ալ-
տըն, էօյլէ տէկիլմի . . . — տէտի թէքրարէն Մարսիալ քէ-
մալի չէվզ ու մուհապպէթ իւզրէ մէրգումէնին եիւզիւնէ
պաղարադ :

— Խայր, իլլա մուշայիբի օլարադ . . . պիշարէ պիր դը-
զը պօղուլմագլըդտան գուրթարաւմ . . . էվվէթ, մէրգու-
մէերի էօլլամօէն գուրթարաւմ . . . վէ սահիլէ չըդարաւմ . . .

— Եա՛, անը տախի գուրթարաւմ, էօյլէ մի. չիմօի մէր-
գումէ նէրէտէ տիր :

— Աչաղըտա չօճուգլարն հանընտա տըր . . . պաղըպ
գահըրմագտա տըրլար :

— Բիմ իմիշ օլ տէտիկին գըղ :

— Ամա՛ն եա Բեպպիմ, պիլմէզսին նէ ոճայիպ պիր թէ-
սաաիւֆ վուգու պուլմուշ տուր . . . նէ՛ գատար սէատէթ .
պախշ պիր թէսաաիւֆ տիր . . . մէրգումէ Սէն-Լաղար-
փաքի Դէֆիգալըրմօտան պիրի տիր . . . բէք զարիպ թա-
պիաթը պիր դըզ աըր . . . հէրնէ հալ խէ . . .

— Նա՛սըլ, սէօյլէ պաղահըմ :

— Շունու պիլմէլիսին քի, պէն մէրգումէերի հէմ սէվ-
մէքտէ վէ հէմօէ բէտտ իյլէմէքտէ իտիմ, չիւնքի, հէմ
պատիւ սէատէթի հալիմ, վէ հէմօէ մուճիպի մէյնուսիյ-
նէթիմ օլաճադ մէգալաթտա պուլունարադ, իւղէրիմօէ
հէր իքի խուսուստա տախի պիւլիւք պիր թէէսսիր բէյտա
կյլէմէքտէ իտի . . .

— Բիմ, մէրգումէ՞ մի . . .

— Էվվէթ, մէրգումէ, վէ հէմօէ պիղզաթ սէնին հադ-
դընտա օլտուղու հալտէ :

— Պէնիմ հագդըմտո՞ օլտուղու հալտէ մի :

— Տիյնէ պէնի . . . Մարսիալ . . . — Պատէհու մէրգումէ
պիր ճիւզի չիւքիութ իւզրէ պուլունտուգտան սօնրա,
թէքրարէն քէլամէ աղազ պիրլէ, — « Փաղաթ, խայր . . .
խայր . . . գաթան սէօյլէմէրլիկէ ճէսարէթ իտէմէնէճէ-
կիմ տիր . . .

— Նէերի՛, վէ նի՛չին :

— Սէնտէն պիր շէյ մաթլուպ իտէճէք իտիմ, վէ հալթ-
թա, պէնիմ պու կիւն պուրաեա կէլիչիմօէն տալլ մադ-
սէտիմտէ, հէմսէնի կէօրմէք, վէ հէմօէ մէզըլիւր մաթ-

լուպումու պեհանտէն իսարէթ իտի, չիւնքի, Փարիստէն չըզտըզըմտա, սէնին պէօյլէ պիր թէհլիքէլի հալտէ պու-
լունտուզունտան իսարէրտար տէկիլ իտիմ:

— Բէք ալէա . . . իմտի սէօյլէ պաղ տերմ:

— Աման, ճէսարէթ իտէմէեօրում: . .

— Ճէսարէթ իտէմէեօրումուսուն . . . պանա պու մէրթէ-
պէ տօսթ լուզլար ետըմըչ օլտուզուն թազ տիրտէ, ճէսա-
րէթ իտէմէմէքլիք նէ տիմէք տիր:

— Էվլէթ, իչթէ պէնիմտէ ճէսարէթ իտէմէտիկիմ,
մաշլա օլ իսուսուսա մէպի տիր . . . չիւնքի, պէլքի, դար-
չըլըգ պիր միւքեաֆաթ պէրլէմէքլիքտէյիմ չիւքհէսլինի
վիրիրիմ տէյի զօրզմազտանքմ: . .

— Գարչըլըգ պիր միւքեաֆաթ մը, Մէկէրչի, Ֆիլհա-
զըղա սանա թէչէքքիւրէ պօրճլու պուլունմազտա տէ-
կիլմիյիմ: Մէկէրչի, կէչէն սէնէ քէյֆտիլիկիմտէ տախի
կիճէ կիւնտիւղ պէնի պաղըպ դանըրտն սէն տէկիլ մի
իտին:

— Օնտանէ պէյիս վար տըր, մէկէրչի սէն պէնիմտօս-
թում տէկիլ միսին, վէ մէկէրչի պիր տաէմ քէնտի տօս-
թունա, էլինտէն կէլէնի ետըմաղլըղա պօրճլու տէկիլ
մի տիր:

— Մատամքի պէնիմտօսթումուն, պանա հէրվաղըթ,
հէր շէնի սէրպէսթճէ սէօյլէմէքլիկէ պօրճլուսուն . . . վէ
պէն տէ հէր վաղըթ սէնին տօսթուն օլաճաղըմ տըր . . .
էվլէթ, տօսթլուզումուզ պաղը օլաճաղ տըր:

— Մարսիւլ, սահիհ մի սէօյլէեօրսուն, տօսթլուզու-
մուզ պէօյլէ հէմիչէ տէվամ իյլէեհճէք մի տիր . . .

— Էվլէթ, սանա դավիէն սէօյլէրիմքի, պէօյլէճէ իլա
նիհայէ տէվամ իյլէեհճէք տիր . . . Լա Լուվ, իչթէ սանա
պիր սուրէթի սահիհէտէ օլարադ սէօյլէրիմքի, միւտտէ-
թի էօմրիւմտէ, սէնտէն պաշգա հիչ պիր դարընա մէյլ
ու մուհապպէթ վիրմէեհճէկիմտիր . . . Էմմա, սէնին չիմ-
տիյէ գատար կէչմիչ օլան էօմրիւն, շու եա պու սուրէթ-

տէ կէշմիշ իմիշ, վազիֆէմտէն խարիճ . . . օ, պէնճէ պիր շէյ
տէկիլ տիր . . . շիմտի պէն սէնի սէվմէքտէ յիմ . . . սէն տէ
պէնի սէվմէքտէսին . . . վէ պատիի էօմր ու հաեաթըմ պու-
լունմագտաւըն . . . Եալընըզ շու վար տըր քի . . . սէն մահ-
պէստէ պուլունալըտան պէրու . . . պէն այնի հալտէ պու-
լունմագտա տէկիլիմ . . . Եէնի Եէնի հալլէր վուզ ու պուլ-
մուշ տուր . . . պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլի էֆքեար իյ-
լէմիշիմ տիր . . . տիւշիւնտիւմ, միւթալաա իթտիմ . . . վէ
պատէզին սէն տախի այնի հալտէ գալմաեըպ, իլլա թէպ-
տիլի էֆքեար ու մէպէք իտէճէքսին տիր . . .

—Նէ՞ տիմէք իսթէմէքտէսին :

—Եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, արթըզ սէնի Եանըմտան
աեըմսեաճաղըմտըր . . . Փազ աթ, Ֆրանսօա իլէ Սման,
տիինի տախի թէրք իթմէնէճէկիմտիր . . .

—Քիւշիւք պիրատէրին իլէ քիւշիւք հէմշիրէնի, էօյլէ
տէկիլ մի :

—Էվլէթ, պու կիւնտէն պէտ իլէ, պէն անլէրին Բէ-
տէրի մագամընտա օլաճաղըմտըր . . . Սէն տէ անլարսըն
Եա, էօյլէ Եարմագլըզ քէնտի վազիֆէմտէն տիր . . . ար-
թըզ քէնտի իշիմի սըրասընա գօյմագ իսթէրիմ . . . վէ մէր-
գումլարը տախի պիրլիքտէ ալմագլըզա մէճպուր պուլուն-
մագտաեըմ . . . Պիզիմքիլէրին միւրատլարը, անլէրի Բէք
իլէրուտէ պիրէր հայտուտ Եարմագ տըր . . . իմտի, մէզ-
քիւր հալտէն գուրթարմագ իշին . . . քէնտի Եանըմա ա-
լաճաղըմտըր . . .

—Նէ՞ րէեե կէօթիւրմէք նիյեթթինտէսին :

—Կէրշի, հէնուզ անը պիլմէքտէ տէկիլիմ . . . լաքին,
շունա գապիէն գարար վիրմիշիմտիր քի, միւթլազա ֆա-
րիստէն Եիրագտա պիր մահէլլտէ իմրարը էվզ աթ իտէ-
ճէկիմտիր . . .

—Էյ պէնի՞ նէ Եարաճագսըն տըր, նէ՞ րէտէ պըրագա-
ճագսըն տըր . . .

—Սէնի մի, սէնի տախի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէկիմ
պիր . . .

— Նա՞սըլ, պէնի տախի պիրլիքտէ՝ մի կէօթիւրէճէք... սին տիր... — տէյի պաղըրտը լա Լուվ պիր թէհայեիւրի մէսէրրէթ իշթիմալ իւղրէ. — չիւնքի մէրգոււմէ, էօյլէ պիր իգպալէ նայիլիյեթիմինէ ասլա իւմիտվար պուլունմազտա տէկիլ իտի... տիմէր տիր քի, արթըգ սէնտէն այրըլմա. եաճաղըմ տըր, էօյլէ՞ մի :

— Խայր... եա պէնիմ գահրաման Լուվում, խայր, վէ ասլա... մէրգոււման չօճուգլարը սէն պագըպ պիւ. յիւտէճէքսին, պէն սէնի պիրլիքիմ, էլինտէն տէ բէք ալէա կէլիւր : Պիր քէրրէ պէն սանա, «լա Լուվ, պէն սէնտէն պիր շէյ իսթէրիմ, շէօյլէ քի, օլ պէնիմ Ամանտինիմի, էօյլէ պիր եօլտա սիւյիւտիւպ թաալիմ ու թէրպիլիէ իյլէմէ. իսին տիր քի, նամուսլու պիր գըլօլմալը տըր... » տէտիմ մի իտի, արթըգ հիչ չիւբհէմ եօգ տուր քի, սէն տէ ճնա թըպգը պիր վալիտէ նազարըյլա պագարագ, միւրատըմ հուսուլինէ չալըչաճագսըն տըր... էվվէթ, էն զիեատէ իյի պիր վալիտէ մաղամընտա պուլունմազագսըն տըր :

— Օհ, թէշէքքիւր իտէրիմ, Մարսիալ... թէշէքքիւր իտէրիմ...

— Արթըգ պոււնտան պէօյլէ պիգ նամուսլու իշճիլէր մի. պիլու, նամուս իւղրէ ետշաեաճաղըղ տըր, վէ հիչ չիւբհէն տէ օլմասըն տըր քի, հէր վագըթտա իշ պուլուպ, էղ ճան ու տիլ, վէ քէօլէլէր կիպի չալըչաճաղըղ տըր... Օլ պապտէ, հիչ տէկիլ իսէ, էն պիւյիւք մէնֆաաթըմ շու օլաճագ տըր քի, մէրգոււման չօճուգլար, բէտէր ու վալիտէմիլ կիպի, պիրէր ֆէնա ատէմլէր օլմագլըդ թէհիլիքէլէրինտէն գուրթուլմուշ օլաճագլար տըր... վէ պինապէրլն, հիչ տէկիլ իսէ, պիղիմ իչին «Մագթէլէեէ չըգա. ըլմըլ օլանլարըն գարտաչլարը վէ չօճուգլարը տըրլար » տէնիլմէսինի իշիթմէեէճէկիմ տիր... վէ արթըգ պոււնտան սօնրա, սէնին կէչմիշ օլտուղուն սօգաղլարտան կէշմէեէճէկիմ տիր... չիւնքի, սէնի թանըրլար... Լաքին, տէկիլ էմմա, նէ՞ վար տըր... նէ՞ օլուեօրսուն...

—Մարտիալ . . . գորգարում քի աղլումս պիր խիֆֆէթ
կէթիրէճէկիմ տիր . . .

—Ձըլադըրաճաճ մըսըն տըր :

—Էվլէթ , գորգարում քի սէվինճիմունէն տէլի տիվանէ
օլաճաղում տըր :

—Սէպէ պ :

—Ձիւնքի , սէն տէ պիլիրսին եա . . . պու դատար իգ -
պալ ու սէատէթէ նայիլիյէթ , պէնիմ իչին չօգ վէ բէք
չօգ տուր , պէն օլ հայէ շայէսթէ աէկիլիմ տիր :

—Նիլչին . . .

—Էվլէթ , օլ սէնին պանա թէքլիֆ իթտիկին , վէ միւ -
նասիպ կէօրտիւկիւն հալէ , պէն շայէսթէ տէկիլիմտիր . . .
խայր , խայր , պէնիմ իչին բէք չօգ սաեըլաա սէզա տըր . . .
Պու իգպալ , աճապա լա նուալէօղիւ էօղիւմունէն դուրթար -
մըշ օլտուղում իչին մի տիր . . . մութլադա էօյլէ պիր շէյ
օլմայլ տըր . . .

—Փադաթ , թէքրարէն սէօյլէրիմ , նէ վար տըր , նէ
օլմագտասըն :

—Ահ , Մարտիալ . . . Մարտիալ . . . օլ սէնին պանա
սէօյլէտիկին . . .

—Էյ , նէ օլմուշ տուր :

—Ձաթէն օլ թէքլիֆի պէն սանա իտէճէք իտիմ , պէն
սէնտէն էօյլէ պիր իյիլիք մաթլուպ իյլէեէճէք իտիմ . . .

—Մաթլուպուն նէտէն իպարէթ օլաճադ իտի . Փա -
րիսի թէքք իթմէքլիկիսիլի մի թէքլիֆ իտէճէք իտին . . .

—Էվլէթ . . . - տէյի ճէվապ վիրտի մըրգուճէ քէմալի
շէվգ վէ աճէլէ իւզրէ սէօյլէեէրէք , - տիմէք տիր քի , սէ -
նինլէ պերապէր օրմանլարա կիտէճէկիմտիր . . . էլպէթթէ
օրատա ուֆաճըգ վէ թէմիղճէ պիր էվիսիզ իլէ չօճուգ -
լարըմըգ օլաճադ տըր . օհ , եաշասըն , օլ վագըթ կէօ -
րէճէքսին տիր քի , պու սէնին լա Լուվուն , քէնտի տօս -
թուհուն չօճուղլարընը նէ մէրթէպէ սէվէճէք տիր , վէ
եախօտ , էկէրչի միւրաա իտէր իսէնիլ , - տէտի լա Լուվ

տիժրէհէրէք, — սանա աս-նա սըֆաթը վիրէճէք եհրտէ . . .
 Գճ-ն սըֆաթը վիրէյիմ . . . չիւնքի պիղ, մէգըլսը սըֆաթը
 թաշըմատըգճա, ոլ վաս ոլունան մէհմուրիյեթէ նայիլ
 ոլամահաճաղըղ աըք, — տէյի իլավէյի մէգալ իթտի մէր-
 գումէ հարարէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ սէօյլէհէրէք :

Մարտիալ մէրգումէնին պու սօն լազըրտըլարընտան
 հիշ պիր շէյ անլահամադըլընտան, քէմալի թէահճիւպ
 իւզըէ եիւզիւնէ պաղմահա սյաշատը :

— Նա՞սըլ մէհմուրիյեթ տիր տէտիլին :

— Օրման պէքճիլիկի մէհմուրիյեթի . . .

— Պանա՞ մը վիրիլէճէք տիր :

— Եվլէթ . . .

— Քի՞մ վիրէճէք տիր :

— Օլ պէնիմ դուրթտըրըմ կէնճ գըղըն հիմայէթ-
 քեարլարը :

— Իյի էմմա, ոլ աաէմլէր քիմլէր իսէլէր, պէնի ապա
 թանըմաղլար :

— Եվլէթ, լաքին, պէն մէրգումէնէ սէնին իշին սէօյլէ-
 միշ ոլտուդումտան . . . մէրգումէ տախի ծնլարա, սէնի
 թավսիյեթ իլէհէճէք տիր . . .

— Իյի եա, նէ՞ միւնասէպէթլէ սէն պէնիմ իշին մէր-
 գումէնէ էօյլէ պիր լազըրտը աշապիլտի իտին :

— Աճաշիւպ, մէկէրչի վսղիֆէմ իգթիլասընտան տէ-
 կիլ մի իտի :

— Լա Լուվ, նէ՞ գատար ինսանիյեթլիսին :

— Ձաթէն վաղիֆէմ իգթիլասընտան ոլտուգտան պաշ-
 գա, մալիւմ եա, մահպէս աշղատաշըղը տա բէք-աճայիպ
 պիր շէյ տիր, հէրքէս պիր պիրլինէ բէք չաբուգ տօսթ ոլուպ
 գալպինի աշար վէ էմիլիյեթ իտէր. վէ մէզպուրէ կէնճ
 գըղ իսէ, ոլ գատար նէղաքէթլի վէ ոլ մէրթէպէ տէ հա-
 լավէթլի իտի քի, քէնաի իսթէկիմլէ ոլմատըղը հալտէ,
 գալպիմի քէնտույէ ճէլպ իլէտի, վէ պէն տէ անլինաէ
 ֆէհմ իտիպ անլատըմ քի, մէրգումէ էօյլէ պիղ մազու-
 լէլէրտէն պիրի տէկիլ տիր :

—Քիմ իմիշ պու գըզ աճապա :

—Տօղրուսու , պէն տախի պիլմէտօրում , պիր տիւրլիւ անլաեամատում , լաքին , հէլէ շունա էյիճէ տիգգաթ իթ տիմ քի , էօմիլմտէ անըն ագրան ու էմսուլինի կէօրմէմիշ իտիմ , պիր հուրի վէ եախօտ պիր բէրի տիր կիպի , ատամըն գալպինտէն կէչէնի պիլէ պիլմէքտէ տիր . Պէն մէրգ ումէեէ , սէնի նէ տէրէճէ սէվմէքտէ օլտուղումու սէյլէտիմ , վէ մէրգ ումէ տէ մահզա օլ խուսուստան տօլաեը պիգի աճըմաեա պաշլատը . . . վէ պանա էյլէ շէյլէր սէյլէտի քի , կէչիրմիշ օլտուղում էօմիւրտէն տօլաեը հիճապ էյլէմէկէ պաշլատըմ . Ֆադաթ , զանն տա իթմէեէսին քի , ալըր լա . գըրտըլար իտէրէք , մուճիպի խէճալէթիմ օլմագլըգ թա . րիգինի թուլտու , հա՛շա , զիրա , սէն տէ պիլիրսին եա , պէն էյլէ լադըրտը ալթընտա գալըպ թէհամմիլլ իտէն . լէրտէն տէկիլիմ , մաաղալլահ , էկէրչի էյլէ պիր թարիգ թուլմուշ օլսա իտի , պէլաեա ուղրաեաճաղըմտա , շիւր . հէ եօգ իտի . իլլա , մէրգ ումէ պանա , չալըշպ տա թէայ . եիւշ իթմէքլիկին էյիլէքլէրինտէն սլահա էյլէտի . վէ պէն . տէ իսքեաթ օլտում քի , կէրչի չալըշմագ գահմէթլի պիր շէյ տիր , լաքին , սէնին միղաճըն իւզրէ , վէ սէնինլէ պէ . րապէր օրմանլարտա չալըշտըղըմ թագտիրտէ , բէք րա . հաթ սուրէթտէ պիր էօմիւր կէչիրմիշ օլաճաղըմ տըր . լաքին , մէրգ ումէնին էֆքեարընտա , եալընըզ շու պիր ֆարգ վար տըր քի , էյլէ շիմտիյէ գատար եարտըղըն կիպի , իըրսըզլըգ իւզրէ ավճըլըգ իթմէքտէն իտէ . . . օրման պէք . ճիլիկի իթմէլիսին . վէ պէն տէ սէնին «մէթրէսին» օլմագ . տան իտէ . . . սէնին նիքեահլը զէվճէն օլմալըեըմ , վէ կիւ . զէլ կիւղէլ չօճուգլար սահիպի օլմալըեը տա , տգշամ օլուպ , քէօրէքլէրինլէ պէրապէր , թիւֆէնկին ումուղուն . տա , տէվրտէն տէօնտիւկիւնտէ , գօշուպ գօշուպ սէնի գարշըլամալը տըրլար . վէ պատէհու , կիճէնին սէրինլիկի պասթըղընտա , օթուրուպ աղաճլար ալթլարընտա թաամ էյլէմէլիյիզ , վէ օնտան սօնրա տախի , քէմսլի րահաթ վէ

սէտտէթի հալ իւզրէ եաթըպ ուեուամալըերզ . . . Նէ՛ տէր-
սին . . . քէնտիմէ ըաղմէն օլտուղու հալտէ , մէրզ ումէ
պունլարը սէօլէտիքճէ . . . պէն տէ տուրուպ տիյնէմէքտէ
իտիւմ . . . վէ ատէթա պիր սէֆա տույմնագ տա իտիւմ , էմ-
մա , պիլմէզսին . . . մէրզ ումէ Նէ՛ գատար կիւզէլ սուրէթ-
տէ սէօլէմէքտէ իտի . . . վէ Նէ՛ գատար տա թէէսսիրլի
սուրէթտէ գանտըրմնագ տա իտի . . . օլմէրթէպէ գուվլէթլի
պիր հալտէ նագչ ու պէեան իյլէմէքտէ իտի քի , ատէ-
թա պիր հագըգաթի հալ տիր կիպի , կէօղլէրիւմ էճուին-
տէ կէօրիւպ մէմնուն օլմնագ տա իտիւմ :

— Ա՛հ , ֆիրվագը էօյլէ տիր , մէրզ ումէնին օլ սէօլէ-
տիկի էօմր կիպի կիւզէլ վէ թաթըլը պիր էօմր օլամաղ , -
տէտի Մարսիալ պիր ահը տէրուն չէքէրէք , պիրզիւմ գէ-
վալը Յըմնսօա ֆէնա դալպլի պիր չճուգ տէկիլ ինէ տէ ,
Գալպաս իլէ վէ Նիգօլա իլէ օլ գատար զիեմտէ տիւջիւպ
գալգմըլ վէ թապիաթ փարմըլ տըր քի , օրմանլարա կէօ-
թիւրմէմլէ , հէմ տահա զիեատէ թէմիզ պիր հալատա
եաշամըլ օլաճագ տըր , վէ հէմտէ անլէրին թէէսսիրաթը
մուղիրէսինտէն գուրթուլմուշ պուլունաճագ տըր . . .
վէ Ամանտինէ կէլինճէ , էվտէ սանա բէք ալէա եարալմ
իտիպ խըտմէթէ եարաեաճագ տըր . վէ պէնիւմ քէնտիմէ
կէլինտիքտէ , զաթէն խըրսըզլըզլա ավճըլըզ իթմէքիքտէ
քէսպի չէօհրէթ իյլէմիշ օլտուղում մէյտանտէ ծըտուղուն-
տան , հատտէն զիեատէ իյի պիր օրման պէքճիսի օլապի-
լէճէկիմտէ , ապա շիւբհէ ճայիզ տէկիլտիր . . . Վէ աթթըզ
սէն տէ պէնիւմ էվճիմէնիւմ օլուրսուն , ա պէնիւմ գահրաման
Լուվում . . . վէ պունտան տա գաթինազար , նաուրլ քի
սէօլէմէքտէսին , չճուգլարմըլ տախի ծըտուղունտա . . .
պաշգա նէնէ իհթիեաճըմըզ գալաճագ տըր . . . Պիր տէ-
ֆա օրմանլարա ալըշալըն մը իտի , աթթըզ օրասը սէնին
էվին մագամընտա օլուր , վէ ինսան եիւզ սէնէ եաշաեա-
պիլիր , վէ եիւզ սէնէյի տէ , անճագ պիր կիւն կիպի սէ-
ֆայի խաթըր իլէ կէչիքէպիլիր . . . Լաքին , օ տէկիլ էմնա ,

մէկէրչի պէն տիվանէմի օլտում, պու եօլաա լազըրտըլար իթմէքտէն միւրատնէ տիր, պու եօլաա կիւզէլ պիր եաշաերչ հազգընաա, տուլլուլարըմըղը ուեանտըրմազլըդտան մազսէտնէ տիր... մէկէրչի, սօնրատան տահա զիւեաուէ տիւշարը մահզունիյեթ օլմազլըդտան զիւեաուէ պիր շէեթ միւֆիտ օլապիլըմի:

—Թամ չիմտի սէն տէ, պէնիւմ լա կուալէօղէ սէօյլէտիկիմի սէօյլէմէքտէսին...:

—Նապըլ պազալըմ:

—Էվլէթ, թըպղը պէնիւմ կիպի սէօյլէմէքտէսին, պէն տալի մէրդումէնին օլ հուրիլէր վէ բէրիլէր մասալլարընա միւշապիհ պուլունան նազչիյեաթլարընը տկնէտիքտէն սօնրա, « լա կուալէօղ, սէնին պու նազչ իթտիկին խէեալաթ սէրալլարընը պէն կէօնէնմէքլիքտէն վաղ կէշտիւմ եա, տահա աա զիւեաուէ կիրիֆթարը մահզունիյեթ օլմազտաեըմ. » տէտիկիմտէ, պիլըմիսին, Մարտիալ, մէրդումէ տէ գարչըլըդ պանա նէ՞ ճէվապ վիրտի իտի, — տէտի լա Լուկ կէօղէրինտէն մէսէրրէթ աթէշլէրի սալըմադաէ օլտուղու հալտէ,

—Խայր, պիլմէեօրում, նէ՞ ոէօյլէտի իտի:

—«Մարտիալ, պիր քէրրէ սէնինլէ էվլէնսին, վէ օլ վազըթ իքինիզ տալի, քէմալի նամուս իւլլիէ եաշամազլըղա էկէրչի սէօղ վիրէճէք օլուր իսէնիզ, պէն տէ օլ զէման, մահպէստէն գուրթ ուլաուգտան սօնրա, սիզէ էօյլէ պիր մէմուրիյեթ ալարըմազլըղա, պիլթիւն գուվլէթ իմէշալըլըպ մուվաֆֆադ օլմազլըղը վաւ իտէրիւմ » տէյի ճէվապ վիրտի իտի:

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրում, պէնի էօյլէ պիր օրման պէքճիլիկի խըտմէթինէ կէչիւմէքլիկէ սէօղ վիրաթմի իտի:

—Էվլէթ... էվլէթ...:

—Տօղրուսու, արթըգ պունտան տա կիւզէլ պիր խէեալաթ օլամազ: Ա պէնիւմ գահրաման Լուվում, էկէրչի, ֆիրվադը սէնինլէ էվլէնմէքլիկիմիէ, էօյլէ պիր խըտմէթէ

կէջէպիլէճէկիմի պիլսէ իտիմ, եարընտան պիլէ էօթէնէ պը-
րազմանըպ ադաը նիքեաճըմըզը իճրա իտէր իտիմ. չիւն-
քի, զաթէնն ու պապատէ, հիչ պիր մանի պուլունմագտա
տէկիլ տիր. զիրա, զաթէն պու կիւնէ գատար, նասըլ
քի զահիրտէ տիր... պիզ զարը զօճա կիպի եաշամըշըզ
տըր... վէ հէմ տէ սահիհէն պիր զարը զօճա կիպի պիր
պիրիմիզի սէվիշիզ տիր, վէ պինաէն ալէյտէ, սահիհէն
զէվճէմ մագամընտա պուլունմագտապըն:

—Նէ տէքսին, Մարսիալ... չիմտի պէն սէնին, ու-
հիհէն զէվճէն մագամընտա մը պուլունմագտապըմ...

● —Էվվէթ, էօյլէ տիր, էվվէթ, վէ սէնտէն մատտա տա
հիչ պիր գարըտա կէօնիւմ վէ կէօզիւմ պուլունմագտա
տէկիլ տիր, իմտի, պունտան պէօյլէ սէն պանա, զէվճին
սըֆաթընը վիրմէլիսին... ատէթա քէնտինի, չէհիր էմա-
նէթի տայիրէսինտէ ագաը նիքեաճը իճրա իտիմիշ զէվ-
ճէմսին տիր մագամընտա թանըմալըսըն:

—Օ՛հ, լա կուալէօղիւն հագգը վար իմիշտիր... Մար-
սիալ, սանա զէվճիմ սըֆաթը վիրմէլիք կիպի, պէնիմ
իշին իֆթիխար իտէճէք պիր չէյ եօգ տուր աէնիլսէ ճա-
յիզ տիր... չիմտիտէն սօնրա սէնին Լուվունուն նէ մէր-
թէպէլէրտէ էվճիմէն, վէ նէ մէրթէպէ տէ չալըշգան պիր
գարը օլտուղունու կէօրէճէքսին տիր...

—Բէք ալէա, լաքին, օ աէկիլ էմմա, սէն մէրգումէ-
նին ու վատ իթմիշ օլտուղու մէէմուրիյեթէ նայիլիյեթ-
թիմիզէ ինանմագտամըսըն...

—Շիւքհէսիզ, ֆագաթ, օլապիլիրքի, զէվալը գըզըզազ
քէնտի իւմիւտինտէ եանըմըշ պուլունուր, չիւնքի, գուտրէթ
պիզաթ քէնտիսինտէ օլմանըպ, իլլա պաշգալարա կիւ-
վէնէրէք պանա պու վատի իյլէմիշտիր, վէ ու վագըթ իտէ,
զէվալը չօճուգճուզազ ինտիմիզտէ գապահաթը սանըլա-
մալ... Պու ճիւմլէ իլէ տախի, ու պապատէ պիւլիւք էմ-
նիյեթիմ վար տըր, չիւնքի, տահա չիմտի մահպէստէն
շըգաթըլտըզըմ վագըթտա, միւտիրէ գատընըն պիզգաթ

պանա սէջլէտիկինէ նէգարէն , մէրսումէ լա Կուալէօղիւ , բէք պիւլիւք զաթլար , Թահթը հիմայէլէրինէ ալարագ Էլ-Թիմաս իյլէմիշ օլտուգլարընտան , հէնուզ միւտտէթի իթ-Թամ պուլմամըշ օլտուղու Թաղտիրտէ , անը տախի պու կիւն մահպէստէն պըրագմըշլար տըր , վէ իշթէ պու տա-խի իսպաթ իյլէմէքտէ տիր քի , մէրգումէ , բէք պիւլիւք վէ բէք ինսանիյեթլի զաթլար Թանըմագտա օլտուղունտան , քէնտիշվատինի իճրայէ միւգթէտիր օլապիլէճէք տիր :

—Ս' , - տէյի պաղըրտը պիրտէն պիրէ Մարսիալ ա-հաղա գալգարագ , - պագ պիզ տէ տուրմուշ տա նէլէր տիւշիւնմէքտէյիզ :

—Նէ՛ վար տըր , նէ՛ օլտու :

—Նէ՛ օլաճագ , մէրսումէ կէնճ գըզ . . . աշաղըտա հաթմագտա օլուպ , վէ պէլքիտէ էօլիւմ հալինտէ պու-լունտուղու Թագտիրտէ . . . պիզ իսէ , կիտիպ պագաճագ վէ գաեքրաճագ եէրտէ , պուրատա տուրմուշ տա . . :

—Օլ պապտէ էլէմ իւղրէ օլմա , զիրա , ժրանսօա իլէ Ամանտին եանընտա տըրլար , վէ , մաաղալլահ , էկէրչի իւ-ղէրինտէ Թէհլիքեեէ տայիր պիր հալ միւշահէտէ օլուն-մուշ օլտա իտի , անինտէ գօշուպ հօղարը կէլէրէք խա-պէր վիլէճէքլէրինտէ շիւրհէ հօգ իտի . լաքին , պու ճիւմ-լէ իլէ տախի հագգըն վար տըր , հայտէ եանընա կիտէ-լիւմ . վէ հէմ տէ լագըմ տըր քի , մէրգումէ պիր քէրրէ սէնի տէ կէօրմիւշ օլտուն , զիրա , քիւմ պիլիր , պէլքի պիր կիւն պիգիւմ վէլինիյմէթիմիզ օլմուշ օլաճագ տըր :

Վէ Մարսիալ պու լագըրտը իւղէրինէ , լա Լուփուն դօ-լքանա պաեանտը , վէ իքիսի պիրլիքտէ աշտղաքի գաթա ինտիլէր :

Իլիտի , պունլաք մաթ պախալիքըմէզտէն էվվէլ , պիղ տէ հիքեայէմիզի օգուեան զաթլարա , ձիլէօր-տը-Մարիսի , լա Լուվ , իքի քիւշիւք չօճուգլարըն եարտըմլարընա իհալէ իտիպ տէ կիտէլիտէն պէրու վուգուա կէլիշ օլան հալ-լէրի նագլ ու պեեան իտէլիւմ :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՏՕԳԹՕՐ ԿՐԻՖՖՕՆ

Մ. տը Սէն-Րէմի իլէ տօգթօր Կրիֆֆօն, Նիգօլանըն գաեըղըլլա տտաեա կէչ'րէք, Մարսիալ ֆամիլեաար խանէսինաէն իշէրու Կիրաիլլէրինտէ, Պրանսօա իլէ Ամանտին տէ, Ֆլէօր-տը-Մարիեի մաթպախտա օճաղըն հանընտա կէօթիլ ըրւպ եաթըրմըշ իտիլէր :

Մէրդուան չօճուզլար, օճաղա գաւսգ աղաճը չալը չըրբըլարը աթարագ ալէվլէնտիրմէքտէ օլտուզլարը հալտէ, տօգթօր Կրիֆֆօն տախի, կէնճ դըղըն էմիլ թէտա-վիսնէ միւսարաաթա հիմմէթ իլլէմէքտէ իտի :

— Զէ՛վալը չօճուգ, տահա տա անճագ օն եէտի չաղլարընտա օլմալը տըր, — տէտի գօնթ տը Սէն-Րէմի, մէրտումէի զիեատէսիլլէ աճըեարագ : Վէ պատէհու տօգթօրա խիթապէն տախի,

— Էյ ճանըմ, նէ հալտէ պուլմագտասընըղ մէրգումէեի, տէյի սիւալ իլլէտի :

— Նապղընըն աթտըղը բէք ալ հիսս օլունապիլմէքտէ տիր, լաքին, զարիպ եէրի չուրտսը տըրքի, ալէսսէվիյեէ սուտա պօղուլանլար իւզէրինտէ կէօրիլլէկէլտիկի միսիլլու, պու չօճուղուն եիւզլէրի տէրիսինտէ պիր մալիլք հուսուլէ կէլլէմիշ տիր, — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր պէղայէթ ֆիլթուրսուղճա պիր սէօյլէյիշ իլէ, վէ պիր տիգդա'ը թամմէ վէ պիր թէֆէքքիլի ազիմ իւզրէ Ֆլէօր-տը-Մարինն էի զիւնէ նաղար գըլարագ :

Տօգթօր Կրիֆֆօն ուզուն պօյլու, ինճէ վիճուալու,

սօրիուն լէհճէլի . վէ պաշար քիամիլէն տաղ պիր առէմ օւլուպ , վէ եալընըդ արգասընքա պուլընան ճիւղիճէ սիեահ սաշլարը իքի թարափտան կէթիրիլէրէք գուլազ թօշլարը գաբաթարրըմըշ իաի . վէ օղուեուպ միւթալաալար իտէրէք , զիհնինի աշուրի մէրթէպէ հօրմուշ օլտուղունտան , եիւղլէրինտէ էթ գալմամըշ , քէմիքլէրի տիշարը տիշարը չըղմըշ , վէ տէրիլէրի տէ գալմէրլէնմիշ իաի . վէ սիմասընտա պիր էսէրի պիւրուտէթ , զէքեավէթ , վէ միւլահազաթ հիւքմ իյլէմէքտէ իաի :

Մէրգոււմ , մալիւ մաթ ճիհէթիյլէ պիր տէրեա մագամընտա օլտուղու կիպի , թէճըիւպէ ճիհէթիյլէ տաթի եէքթա իաի . վէ արթըզ ամէլիեաթ (բրաթիգա) խուսուսունտա աշուրի մէրթէպէլէքտէ քէսպի մէհարէթ վէ պինաէն ալիյհ տէ շան ու շէօհրէթ իյլէմիշ օլտուղունտան , նաալլքի իլէրուտէ կէօրէճէկիլ տիր , մէմլէքէթ խաաթախանէլէրինտէն պիրինտէ , պաշ թապիպիք մէէմուրիյեթթինի իճրա իյլէմէքտէ իաի . վէ մէրգոււմուն անճագ պիր գուսուրու պուլունմագ տպ իաի , վէ պու տա պաշղա պիր շէյօլմալըպ , իլլա , պիք խաաթանըն եանընա կիթալիկինտէ , էօյլէ նէղտրէթ , էմրի պասիլէթ , վէ էմալի վաղիֆիլէրէզէրրէճէ էհէմիլիյեթթ վիրմէմէքտէ , եանի , խաաթաեղ ունուտարագ , անճագ խասթալըղա էհէմիլիյեթթ վիրմէքտէ , վէ անճագ անըն էմրի թէտալիսինի տիւշիւնմէքտէ իաի . շէյլէ քի , կէնճ եա իսթիեար , գալը եա էրքէք , զէնկին եա ֆաղըր , նէղտինտէ հիշ պիր ֆարղը պըլուլմագտա , վէ պիրինի տիկէրինտէն աալա զիեաթէճէ աճըմագտա տէկիլ իաի . վէհհասըլ , նասըլ քի սէօյլէտիք , անճագ քէնաթ հէքիմիկինէ , վէ անճագ քէնաթ իլմու սանպաթընա էհէմիլիյեթթ վիրիպ տիւշիւնմէքտէ իաի :

Նէգտինտէ հէր առէմ միւպալի իաի :

—Նէ գատար տա կիւզէլ պիր գըղ իմիշ . . . հէրնէ գատար լէնկի սօլարագ հէյպէթամիլ պիր հալ քէսպ իթմիշ իսէ տէ , պու ճիւպէ իլէ տաթի , հալէա եիւղլէրինտէն պիր

կիւ զէլլօք նու թնձ աղմուղ տա տըր, - տէտի Մ. աը Սէն-Րէ-
սի, քէմալի հիւճն ու էսէֆի իւզրէ ֆիլէօր-տը-Մարինին երւ.
զիւնէ պաղարազ, - աղիպիմ աօգթօր, միւտտէթի Զօմ
բիւնտէ, պոռ մէրթէպէ հիւմնի ճէմալէ մալիքէ հիշ ձլի
զըզ կէծրափէլ միւ խտինֆզ, պու նէ մէրթէնէ էսէրի հա-
լազէթ վէ մազնուկիյէթ. վէ պու դատար տա կէնճ...
էվվէթ, պու ֆատար տա կէնճ...

— Նէ կէնճիկինէ պիր էհէմսիյէթ վիրիլի, - տէտի
պիթտէն պիրէ աօգթօր, - զէ նէ տէ, հէր նէ դատար էս-
կի վազըթլարտա բէք միւհիք պիր շէյ տիր կիպի ինանըլ-
մազտա իտի իսէ տէ, ազ ճիկէրտէ սու սոլմուշ օլմալմա
... էպիթքի հէքիմէր, օլ պապտէ քեամիլէն եմնըլմազ-
տա իտիլէր, պէրէքէթ վիրսին աօգթօր կուտվէնին... էվ-
վէթ, օլ շէօհրէթ շու ափ աօգթօր կուտվէնին շայեանը թէյ
հալիլը օլմալ դահ, բէ չըզըպ տա իսպաթ խտիլիշ տիր...
— Ֆադաթ, աօգթօր...

— Ֆադաթ ֆալան իսթէմէզ, իշթէ պու պէօլէ տիր
... - տէյի ճէվապ վիրտի աօգթօր կրիֆֆօն քէնտի սա-
նաթը հազգընտա քէմալի էմսիյէթ վէ իթիդատը պու-
լունտուղունու պէետն թարզընտա սէօլէեէրէք: - Տօգթօր
կուտվէն, ազ ճիկէրէրտէ խարիճտէն պիր շէյ պուլուն-
մասընը թահզըզ իտիպ անլամազ նիյէթիլլէ թէճիւպէ-
լէրէ չըզըշարազ, պիր չօզ տէֆա, միւրէք քէպ սօլու օ-
լան լէկէնլէր տէրոնիննէ քէնիլէր վէ քէօքէրլէր պաթըր-
միշ, վէ չէնտ սանիյէն սօնրա. վէ հալէա Եաշամազտա օլ-
սուզըրը թապ աիրտէ տիշարը չըզ տրարազ, ճիւզի Պիր
վազըթ սազըլմըշ, վէ պտտէհու տալի էօլտիւրիւպ բար-
չալանաշազ ազ ճիկէրլէրիննէ Եօզըլմըշ տըր...

Վէ մէրգում մէզքիւր թէճիւպէսիլլէ իտպաթ իտիպ
անլամըշ տըր քի, կէրէի միւրէքքէպ մէզքիւր հաթլանջարըն
ազ ճիկէրլէրիննէ կէշմիշ տիր, ֆադաթ, անլէրին հաեաթ-
լարը թէլլէրիննէ քէսմէրլիկէ պիր վէթիլէ ծըմալըշ տըր:

Գօնթ տը Սէն-Րէմի, աօղթօրուն զաթէն թէմիդ եիւ-
րէքի պիր զաթ օլտու զունու պիտիկինտէն, թէնտի սիւալ-
լէրինէ պու եօրտա պիր ճէվապ վիրմէսինի, թապիաթ իյլէ,
իլմու սանաթ ընճա տէրքեար օլտն չէվդ ու մուհապպէթի-
նէ համլ իյլէմիշ տիր. չիւնքի, էօյլէ ատէմլէրին, էքսէրեա
էօյլէ տուլղուսուղ օլուպ, վէ հաթթա ինսաֆսըզլըդ բաու-
տէլէրինէ գատար կիթտիքլէրինի տէրսաթ ըր իյլէմիշ տիր.
վէ պատէհու տախի,

—Մէրգու մէնին եաշամասը հագդընտա իւմիտ վա՛ր
մը տըր, — տէյի սիւալ իթտի Մ. տը Սէն-Րէմի, աշուրի
մէրթէպէ պիր մէրադ իւզրէ:

—Մէրգու մէնին բարմաղլարը ուճլարը բէք սօուդ պիր
հալտէ պուլունտուղլարընտան, չօգլուդ պիր իւմիտ պէք-
լէնիլէմէղ, — տէյի ճէվապ վիրտի աօղթօր:

—Վա՛հ, զէվալլը չօճուդ վա՛հ, պէօյլէ պիր նէվճիվան
հալինտէ էօլէճէ՛ք մի տիր... աօղրուսու, արթըդ պու եօլ
տա օլան տէհչէթլու պիր հալէ, թաշտան պիր եիւրէք
պիլէ տաեանամաղ...

—Կէօղլէրինին պէպէքլէրի հէմ հիչ օյնամամաղ տա տըր-
լար... վէ հէմտէ պիւյիւմիշ տիւրլէր... — տէտի աօղթօր
հիչալտըրմաեարադ, վէ բարմաղը ուճուլա Ֆլէօր-տը-Մա-
րինին պուղ քէսիլմիշ օլան կէօղ գարաղլարընը աշարադ:

—Նէ՛ գատար աճայիպ պիր ատամսընըզ, — տէյի պա-
ղըրտըր գօնթ, ատէթա հիտտէթլէնմիշ տիր կիպի պիր հալ-
տէ պուլունարադ, — զանն իտէրսին քի, արթըդ տուլղու
վէ ինսաֆը սիղ պիւթիւն պիւթիւն պէր թարաֆ իթմիշլինիդ
տիր. հալպու քի. պէնիմ՝ քէնտի քէյֆսիղլիկիմտէ իսէ,
տապան տապանաղըտընը իզհար իյլէտի իտինիզ, կիճէ
կիւնտիւզ գարեօլամ՝ եանընտա պէքլէտի իտինիզ... վէլ-
հասըլ, գարաշըմտան պիլէ պէքլէեւէտիկիմ՝ մէրթէպէ-
տէ պիր ֆէտաքեարլըզ իճրա իյլ՝ տի իտինիզ.

Տօղթօր կրիֆֆօն, քէնտի իչինէ եանի Ֆլէօր-տը-Մա-
րինին հալինէ տիգդաթա տէվամ իյլէմէքտէ օլուպ, վէ

ԿճՆԹՈՆ տա ապա տէճնիւ պ երկունէ պաղմատորը հալ-
տէ, վէ հատտէն զիեատէ տէ պիր ֆիւթուրսուղուդ իւզրէ
իթայի ճէվապ պիրէ,

—Մաաշալլահ մէկերչի էօյլէ եաբտըրմա թէաճճիւպ-
միւ իթմէրտէսինիդ, էլպէթթէ էօյլէ եաբմալը իտիմ, զի-
րա, • եօլտա շայեանը տիգդաթ վէ միւթալաա օլուպ,
վէ բէք տէ դարըչըդ պիր հալտէ պուլունան պիր պէյին
սըթմասը, հէր կիւն թէսատիւֆ իտէր քէյֆսիզլիքլէրտէն
տէկիլ տիր: Էվվէթ, տօսթոււմ, ազիզ տօսթոււմ, մէզքիւր
քէյֆսիզլիկինիդ, շայեանը թէհայեիւր... վէ զիեատէսիյ-
լէ շայեանը թէհայեիւր պիր քէյֆսիզլիք իտի: Մէզքիւր
իլլէթտէ, սերսէմիք: չըլտըրմազլըդ, սինիր սիւքինթիլէրի,
պայդընլըդ, վէլհաալը, էվվէթ, օլ սիզին սէվկիւլիւ սըթ-
մանըզտա, էնվայի ալէամէթլէր միւլճուտ պուլունմադտա
իտիլէր: վէ անըն էմուլի իսէ, բէք նատիրէն կէօրիւլէպի-
վիր... շէօյլէ քի, պիր հէքիմին, էօյլէ պիր հասթալըդտան,
բէք չօդ իսթիֆատէ իտէպիլէճէկինտէ շիւրհէ եօգ տուր
... վէ հաթթա, էկէր տօղրուսունու իսթէր իսէնիդ, օլ
վազըթ, սիզին իւզէրինիզտէ, մուվազդաթ պիր նիւզուլ
ալէամէթի տաթի կէօրիւլմիւշ տիր: ... մէկերչի, էօյլէ նա-
տիր իւլ վուգու օլան պիր քէյֆսիզլիկինիզտէ, իզհար իյ-
լէտիկիմ ֆէտաքեարլըղա թէաճճիւպ իյլէմէնիդ իթիզա
իտէ՞ր մի: էլպ' թթէ էօյլէ հաբմալը իտիմ էօյլէ եաբ-
մազլըդ վադիֆէմտէն իտի, մէնֆաաթըմտան իտի: պէնիմ
իլին բէք պիւյիւք վէ բէք տէ միւֆիտ, միւթէնա, վէ կիւ-
ղէլ պիր տէրս իտի: Նիհայէթ իւլ Լմը, ազիզ տօսթոււմ,
սիզէ սէրպէսթճէ սէօյլէրիմքի, • եօլտա կիւզէլ կիւղէլ
սըթմալար կէօրմէքլիք իգպալինէ նայիլյեթթի, պէն հէր
զլման արզու իտի: Լաքին, հազըդքի, էօյլէ պիր իգ-
պալտէ, հէր վազըթ կէօրիւլէմիզ:

ԳճՆԹ պուլունարը տիյնէտիքտէն սօնրա, արթըդ սապրա
թագաթը քէսիլմէքտէ օլտուղու հալտէ ումուզլարընը
սիւքտի:

Թամ՝ իշէ պու արատա , Մարտիալ , ըսլադ կէօմէկի վէ վիճուտի իւղէրմնտէն Գալպատըն հիւնտէն մառնուլ ման թօսունու ալմըշ օլան լա Լուվուն գօլունա տաեանմըշ Ել տուղու հալտէ աշաղը ինտի :

Գօնթ աը Սէն-Բէմի , Մարտիալըն ընէկի սօլմուշ Ելըւպ , վէ էլլէրինին Գանլարա միւլէմմա օլմասընը , վէ մէղքիւր Գանլարըն տա գուրուգմուշ պիր հալտէ պուլունմասընը կէօրիւպ տիգֆաթ իշէօրիկինտէն , չա կուվա խիթապէն , երաքաէք Օէաթըն :

— Պու ածէմ քիւն տիր չ . . տէցի սէւալ իլլէտի :

— Չէլէս չէ . . . տէցի ճէվապ վիրտի լա Լուվ պիր մէմնունիլէթի աղիմէ , վէ պիր դուրուրու աղիմ ինդրէ Մարտիալըն երապինէ պազարադ :

— Էֆէնտի , մաաշալլա , բէք իլի վէ բէք տէ ճէճա . բէթլի վէ երիւթի պիր զէվճէե մապը պիւլունմաթ տա . սընըղ , — տէտի գօնթ , — չէօլլէ ֆի , մէրդ ու մէնին չ նատիր իւլէ մաալ պիր ճէմարէթ ինդրէ , պու պիլարէ չօճուղու , հէման գօշուպ նէհրտէն գուրթարաղընը , բէնտիմ կէօղլէրիմէ կէօրաիւմ :

— Օհ , էգֆէթ , էֆէնտի : պիւլէ չէլէս , բէք իլի վէ բէք տէ ճէմարէթի պիր գատըն տրը , — տէցի ճէվապ վիրտի Մարտիալ , զէվճէմ լուղէթինի գուրթլէթի պիր սուրէթտէ թէլաֆֆուլ իտէրէք , վէ պիր սուրէթի աշըգանէտէ օլտուղու հալտէ տաիլ լա Լուվուն երապինէ պազարադ : — Գֆլէթ , բէք երապինի վէ բէք տէ ճէմարէթի տիր . . . Մասըլլէրի պէնտի տաիլի ելթիլիպ խէլաա իլլէմիշ տիր . . .

— Արիղի տէ մի խէլաա իլլէմիշ տիր , — տէտի գօնթ իլլէ . հարը թէաճճիւպ իտէրէք :

— Պազընըղ . . . զէվալընըն չա էլլէրինին հալինէ պազընըղ . . . — տէտի լա Լուվ , քէնտի կէօղլէրինին եապանի . ճէ պազըլարընա պէր Բճէրի հալալէթ . քէնալ իթտիրմէր . տէ օլան ֆէօղ եալարընը սիլէթէք :

— Ա , նէ գատար տէհէթլու պիր հալ տիր պու , — տէ .

յի պարտաւոր դ ընել . - զէ՛լ պլլւնդն է յի բարե բարչա՛ օլմուշ
տուր . . . պագընըդ . տօղթօղ . շղնա՛ պագընըդ . . .

Տօղթօր չէօյլէ պիր իւաֆիֆճէ պուրէթ տէ պաշընը մէր-
գումտան թարաֆա չէվիրիպ , վէ ումուզու իւղէրինտէն ,
Դալպատըն , պալթա իլէ Մարսիալըն էլլէրինտէ աշարղը
եարալարա պագարաղ ,

— Էլլինիդի աչըպ գարաբընըդ , տէտի մէրգումա ,

Մարսիալ խայլիճէ կիւճիւք չէքէրեք , էլլինի աչըպ
գարաուը :

Տօղթօր պունու կէօրտիւքտէ , ումուզլարընը սիլքիպ ,
վէ ալլիմա տա Ֆիւօր-տը-Մարիէ պագմագլըղա տէվամ
կլլէտի թաղ տիրտէ , սայքի հիշ պիր էհէմմիլիէթ վիր-
մէք իսթէմէքսիլին ,

— Մէքքիլը եարալար գօրգուլաճագ պիը չէյ տէկիլ
տիրէր . . . սէքիլ ըն կիւնտէն սաղալըրլար , վէ սիլտէ Է-
լլինիդի իսթիմալ իտէպիլիրսինիլ , տէտի :

— Սա ի՛շ մի սէօլլէեօրսունուղ . տօղթօր էֆէնտի , հէյ
Սլլահ սիլաէն րալի օլսուն , տիլէք տիր քիճ Բօհէն էլլի սա-
գաթ դ ալմահաճագ տրը , Էօլլէ՛ մի , - տէյլ պաղըրտը լա
Լուվ քէմալի մէմնունիյեէթ իւզրէ :

Տօղթօր տալսի պաշընը սալլանարաղ , մէրգումմէնը
իւմիտ վէ իթիլդաւընը թաստիգ իլլէտի :

— Տօղթօր էֆէնտի , ինշաալլահ , լա Կուալէջղ տալսի
տէրըպ գուրթուլաճագ տրը , էօյլէ տէկիլմի , - տէյի
սիւալ իլլէտի լա Լուվ , - օ՛հ , էլլվէթ , էվվէթ , մէրգումմէ
ինշաալլահ եաշանաճագ տրը , զիրա , Էլլիէք պէլլ վէ կէ-
րէք Գօճամ , մէրգումմէնէ բէք շօլլէթ շէլքըլլէրէ պօրճ-
ուլ պղլընմագ տալիլ . . . - պատճառ մէրսումէ Մարսի-
ալա տօղթօր տէճնէքէք , - պագընըդ , իլլմէ սէօյլէտիլիմ
պիշարէ չօճոդ պոլ տուր . . . էվվէթ , պատիլի իդ պալ ու
սէտաթթիլիմիլ օլմագլըղը իճթիլալտէն օլան չօճօզդ պու-
տուր , վէ նաալլ քիսէլլէտիլ , սանա ճէրնէքի սէօլլէտիմ
կլլէ Է քեաֆիֆէրինի տալսի ֆիլքընի պանչա պուլ չօճուգ .

ճուղացի վերմիշ տիր . . . Կէօրիւ եօրմուսուն , պու ալէմոնէ թէսատիւֆ նէլէ՛ր եարար իմիշ , կիթսին կէլսին տէ , պու .
րատա , պէնիմ էլիմ իլէ պողուլմագլըգտան գութուլ-
սուն . . .

— Տիմէք տիր քի , պու չօճուգ պիզիմ իչին պիր Հիք .
մէթուլլահ սաերլսա ճայիղ տիր . . . — տէտի Մարսիալ լա
Կուալէօգին հիւսնի ճէմալինի կէօրտիւքճէ տիւչարը թէ-
հայեիւրի ազիմ օլարագ . — պու պիր մէլէք սիմասը տըր . . .
օ՛ֆ , ինչաալլահ քէսպի իֆագաթ իտէճէք տիր , էօյլէ տէ .
կիլ մի , տօգթօր էֆէնտի :

— Պիլմէեօրում , — տէտի տօգթօր , — լաքին , էվվէլա
շունա տիգգաթ լաղըմտրր քի , պու չօճուգ պուրատա՛մը
գալաճագ տըր , վէ քիմպագըպ գանըրաճագ տըր :

— Նէ՛ , պուրատա՛ մը գալմագ , խիւտա՛նա քէրտէ , —
տէտի լալուվ , մաաշալլահ , պուրատա ատամը տիրի տիրի
էօլտիւրիւրլէր :

— Սո՛ւս օլ , սո՛ւս օլ , — տէտի Մարսիալ :

Գոնթ իլէ տօգթօր , թէաճճիւպի ազիմ իւզրէ լալու .
վուն եիւզիւնէ պագմանա պաշլատըլար :

Պու էվին ալէյհինտէ , հէր քէս շէհիրտէ ֆէնա սէյ-
լէմէքտէ տիր . . . անըն իչին , մէրգուլէնյն սէյլէտիկինէ
թէաճճիւպ իթմէմ , տէտի տօգթօր եալաշճա սէյլէեէ-
րէք Մ . տը Սէն-Բէմիյէ :

— Տիմէք տիր քի , սիզ պիր պէլանա ուղըրամըշ օլմա .
լըսընըգ . — տէյի սիւալ էյլէտի գոնթ Մարսիալա , — քիմ
հարալատը էլինիդի :

— Պու պիր շէյ տէկիլ տիր , էֆէնտի . . . պիր մուա .
րաղանա թութուլտում . . . մուարազստուն տա պիր միւ .
տաքէպէ տօղտու . . . վէ նիհայէթ , պէն եարալանտըմ . . .
Հալպու քի , շունա տիգգաթ լաղըմտրր քի . պու պիչարէ
քէօյլիւ չօճուղունուն պու էվտէ գալմասը պիշ տիւրլիւ օ-
լամագ , — տէտի մէրգում էլէմիսք պիր սէյլէյիշ իլէ , —
պէն տախի պուրատա գալմանաճաղըմտըր . . . վէ նէ տէ

զէվճիմի պըրագաճաղըմ տըր . . . վէ քէզալիք , նէ դար-
տաշըմը . . . վէ նէ տէ իշպու հէմշիրէճիկիմի պըրագամա-
եըպ . . . պիր տահա կէլմէմէք իւզրէ , քեաֆֆէմիզ տախի,
պու ատաեը թէրք իտէճէկիզ տիր :

—Օհ , նէ՛ դատար պիւյիւք պիր իդպալ տըր պու , -
տէյի պաղըըշտըլար իքի քիւշիւք չօճուզլար :

—Իմսի էօյլէ օլտուգատ , նէ՞ եաբաճաղըզ եա պիզ , -
տէտի տօզ թօր միէօր-տը-Մարիյէ պագարագ , - պու պի-
շարէնի պէօյլէ պիմէճալ պիր հալտէ պուլունտուղու թագ .
տիրտէ ֆարիսէ նագլ իթմէքիք իհթիմալտէն տէկիլ տիր .
ֆագաթ , պէնճէ պուհա եալընըզ պիր չարէ վար տըր , չէօյլէ
քի , պէնիմ էվիմ իշթէ շուրաճըզ տա իքի ատըմ մէսաֆէտէ
օլուպ , վէ պաղչէպանբւմ պուլունան դատըն իլէ քէնտի
քէրիմէսի իտէ , բէք կիւզէլ խասթա պագապիլիլէր . . .
Տօսթը ապիդիմ Սէն-բէմի , մատամ քի սիզ պու չօճուղու
աճըմագ տասընը , սիզ տէ օրանա կէլմէլի վէ լազըմ կէ-
լէն տիդղաթը իճրա իյլէմէլիսինիզ , վէ պէն տէ հէր կիւն
կէլիր պագար վէ էմրի թէտավիսինէ չալըշըրըմ :

—Պիր թարաֆտան բէք ինտաֆսըզ վէ բէք թաշ եիւ-
րէքլի պիր ատամընըզ կիպի կէօրիւնմէքտէ օլտուղունուզ
թագտիրտէ , - աէտի դօնթ , - տիկէր թարաֆտան տախի
բէք մէրհամէթլի վէ բէք տէ ալիճէնապ պիր ատամ օլ-
մանըզը իպրագ իյլէմէքտէսինիզ , նասըլ քի իշպու թէքլի-
ֆինիզ տախի էօյլէ օլմասընը թաստիդ իյլէմէքտէ տիր . . .

—Էկէրչի մէրգումէ իյի օլմանըպ տա էօլիւր իսէ , նա-
"ըլ քի իհթիմալտէն տէ տիր , օլ վագըթ գալընընը եարար
թէշրիհ իտէրիզ , վէ մէգըիւր թէշրիհտէն տէ իսթիֆատէ
իյլէրիզ , չիւնքի օլ վագըթ , աօզթօր կուտվէնին իտտաա-
"ընը , պիր տէֆա տահա թաստիդ իթմիշ օլուրում :

—Ս , արթըզ պու սէօյլէտիկինիզ բէք տէհչէթամիզ
պիր հալ տիր , - տէտի դօնթ եիւքսէք պիր սէօյլէյիշ իլէ ,

—Օգուեապիլէնիլէր իչին , թէշրիհ կիպի միւֆիտ պիր
քիթապ օլամազ , չիւնքի , խասթալարը ոտղալթապիլմէք-

լիք իշին, Էօլիւլէրի բարչաւամազլըդ, վէ անտէն տէ իշ Էօլրէնմէքլիք Էլզէմիյեթիտէն տիր, — տէտի տօզթօր Կրիֆֆօն բէք տույղուսուզճա պիր սէօյլէյիշ իւզրէ :

— Տիմէք տիր քի, սիզ անճադ քէնտի սանաթճա մէն ֆաաթընըզա պազմադ տասընըզ, — տէտի Մ. տէ Սէն—Քէմի աճըզլը պիր սէօյլէյիշ իլէ, — սիզէ իզթիզա իտէն օտուր, պիր ֆայիտէ հուսուլէ կէլսին տէ, սէպէպ վէ գուրպան տա նէ օլուր իսէ օլուրն, վազիֆէնիզտէն խարիճ տիր, Էօյլէ տէկիլ մի : Վա՛հ, զէվալլը չօճուզ վա՛հ, նէ գատար զի հատէ եիւզիւնէ պագար իսէմ, եիւրէկիմաէ տալսի օգա տար զիեատէ պիր աճք տույմադ տաեըմ :

— Վէ օլ պապտէ տէ հազգընըզ վար տըր, Էֆէնտի, — տէտի լա Լուվ պիր մուհապպէթի շէտիտէ իւզլլէ մէր գումէնին եանընա եադլաշարագ :

— Սիզ պու չօճուզու թանըմագ տա՞մըսընըզ, — տէտի գօնթ :

— Նա՛սըլ թանըմագ, թանըմագ մը, Էֆէնտի, տէ կիլ եալընըզ թանըմագ տաեըմ, իլլա, քէնտի սէատէթի հալիմի տալսի ծնա պօրճու պուլունմազլըդ հալինտէ պուլունմագ տաեըմ. պէն անը նէհրտէն գուրթարմամլա, պիւյիւք պիր շէյ եաբմամըչըմ տըր, չիւնքի մէրգումէ պանա, տահա պիւյիւք կիլիքլէր եաբմըչտըր, — վէ լա Լուվ պուլնու պէօյլէ սէօյլէտիկի վազըթտա, պիր աշքը տէրուն իւզրէ քէնտի քօճուլէ եիւզիւնէ պագար, չիւնքի արթըդ մէրգումէ, Մարսիալ իշին քօճուլ տիմէյիպ, իլլա դօճամ տիմէքլիք իգպալինէ նոյիլ օլմադ տա իտի :

— Բիւմ տիր պուզ զըզ, — տէյի սիւալ իթտի գօնթ :

— Պիր մէլէք տիր, Էֆէնտի, բույի ճիհանտէ պուլու նան ինսանլարըն էն զիեատէ կիլսի տիր. Էվվէթ, Էվվէթ, Էօյլէ տիր, սիզ անըն Էօյլէ պիր քէօյլիւ Էլզիսէսի կիլինմիշ օլմասընա պազմաեընըզ, հիշ պիր քիպար վէ հիշ պիր դա տէկեան ֆամիլեասը իշինտէ, անըն գատար թէրպիլեյիլ, նէզաքէթիլ, հալավէթիլ, վէ ինսանիյեթիլ գատըն պու :

լունմագտա տէկիլ տիր, տէնիլսէ ճայիլ տիր, օլ ինճէ վէ թաթլը սէսիլէ, օլ մէրթէպէ կիւզէլ պիր լագըրալ իթ-մէքտէ տիր քի, ինսան ատէթա պիր միւզիդա տիյնէմէք-տէ տիր զանն իյլէմէքտէ տիր: Վէլհասը, մէրգումէ էյ-լէ պիր դըլ տըր քի, քիպիրլիք վէ քիսարլըդ, վէ պինա-պէրին զայրէթ ու ճէսարէթ վէ ինսանիյէթ տէնիլէն ֆա-զիլէթէր, քէնտի իւզէրինտէ թէշախուս իյլէմէքտէ տիր, տիւնէպիրլիլմ:

— Իյի եա, նաօըլ օլուպ տա նէհրէ տիւշմիւշ տիր աճապա:

— Էֆէնտի, անը պէն տախի պիլէմէքտում:

— Էյլէ իսէ, պու պիր քէյլիւ գըզը օլմամալը տըր, էյլէ՞ մի, — տէտի դօնթ:

— Քէյլիւ գըզը մը, հաշա, էֆէնտի, պիր քէրրէ մէր-գումէնին շու էլլէրինին ուֆագլըդը իլէ պէնագլըդընա նագարը տիգդաթ պուսուրունուդ, մէկէրչի, պիր քէյլիւ գըզը էլինէ պէնզէմէքտէ՞ մի տիր:

— Հագգընըզ վար տըր, իյի սէյլէտինիզ, — տէտի Մ. տը Սէն-Րէմի, — նէ՛ զարիպ պիր ոըրը տըր պու... Լաքլն, պարի հիշ տէկիլ իսէ խմինի վէ ֆամիլեասընը թանըմագ-տամըսընըզ:

— Էյ ճանըմ, հայտէ սլադ տըմ, — տէտի աօգթօր մէր-գումանըն միւքեալէմէսինի դաթ իտէրէք, — մէրգումէնի գաեըզա նագլ իյլէմէլիլիզ:

Պիր տէ արատան եարըմ սաաթ կէշտիքտէ, ֆլէօր-տը Մարի, հալէտ աղլը պաշընա կէլմիշ օլմատըղը թագ-տիրտէ, աօգթօրուն խանէսինէ նագլ խտիլմիշ, կիւզէլճէ պիր գարեօլտաա եաթըրըլմիշ օլուպ, վէ պաղչէպան գարը իլէ լա Լուվտա, պիր սուքէթի մատէրանէտէ օլտուլու հալտէ պագըպ գաեըմագ տա խտիլէր:

Վէ աօգթօր, կիթտիքճէ լա Կուալէօղիւ զիւատէճէ աճըմագտա պուլունան Մ. տը Սէն-Րէմիյէ, օլ աղշամ տախի կիտիպ պագմագլըզա սէօզ վիրմիշ իտի:

Լա Լուվ, Ֆլէօր-տը-Մարինին թէքմիլ թէհլիքէտի կէ-
շիրմիշ պիր հալտէ պուլունմասընը կէօրմէտիքճէ, եանըն-
տան այրըլմագ իսթէմէտիկինտէն, Մարսիալ, Ֆրանսօա իլէ
Ամանտինի ալարագ, Փարիսէ կիթմիշ իտի:

Տիմէք տիր քի, Բալաթէօր ճէզիրէսինտէ, օլ անտէ,
հիշ պիր քիմսէ դալմամըշ իտի:

Մէգքիւր ճէզիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլան օլ հէյ-
պէթէնկիզ ատէմլէրի, եանի, մէգքիւր Մարսիալ Ֆամիլեա-
սընըն տիկէր ազալարընը, աղ վագըլթտան կիտիպ էլմաս
տէլլալը դարընը էօտիւրիւպ տէ, չանթասընտաքի թաշ-
լարը չալմագլըգ նիյեթթի խապիսէսիյլէ, լա Շուէթի պուլ-
մագ իւզրէ կիթմիշ օլտուգլարը Պրա-Բուժուէն մէյխանէ-
սինտէ պուլաճաղըղ տըր:

Իմտի, շիմտիքի հալ հիքեայէմիզի օգուէան զաթլարը,
Սարանըն պիրատէրի թօմ իլէ, Մէթը տ'էգօլուն օլ տէհ-
չէթֆէրմա ճինայէթ շէրիքէսի օլան լա Շուէթին, պիլլէ-
շիպ տէ կէօրիւշմէք իւզրէ դարարտատէ պուլունտուգ-
լարը մահէլլէ կէօթիւրէլիմ:

Ա.Լ.Թ.ԸՆՃԸ ՖԱՍԼ

Թ.Ա.ՍՎ.ԻՐ

Դօնթէս Սարա Մաղ-Նրէկօրուն պիրատէրի օլան թօմաս
Սէյթըն, պիր թէլաշ վէ պիր սապըրսըզլըգ իւզրէ, Օպ-
սէրվաթօար եազընընտա վագը պուլվարլարտան պիրինտէ
կէզինմէքտէ իքէն, պիր տէ կէրիտէն լա Շուէթին քէն-
տույէ տօղրու կէլտիկինի կէօրտիւ:

Հէյպէթլու պիր չէհրէեե մալիքէ պուլունան մէրսումէ ածիւղէ գարընըն պաշընտա պէնաղ պիր թաքիէ պուլունտուղու կիպի, արգասընտա տախի դօճա վէ պիր դըրմըզը վէ սաթրանճը եիւն շալ պուլունմագտա իտի . վէ , զայէթլէ սիւրի վէ քէսկին ուճլու օլուպ, վէ անճագ տա պիր իրի գալէմ ճէսամէթինտէ օլան , վէ Մէթր տ'էգօլա սյիտ պուլունան պիր խըշտըն ուճու , դօլունտա թաշըմագտա պուլունտուղու հաորըրտան մուսաննա էնլի պիր զէնպիլին տիպլինի տէլէրէք տիշարը չըգմըշ պուլունտուղունտան , մէյտանտէ կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի .

Հալ պուքի Թօմաս Սէյթլէն , մէգքիւր ալէթի ճարիհաեը կէօրմէքտէ վէ պիրմէքտէ տէկիլ իտի :

— Լիւքսէմպուրկ սէրաեընըն սաաթը իւշիւ վուրմագտա տըր , — տէտի մէրգումէ ածիւղէ գարը , — նաօըլ , զանն իտէրիմ քի , թամ վագթինտէ կէլիպ եէթիշտիմ , էօյլէ տէկիլ մի . . . :

— Կէլինիլ , — տէյի մէրգումէեէ ճէվապ վիրտի Թօմաս Սէյթլէն : Վէ քէնտիսի էօնտէն կիտէրէք , պիր գաշ զըթա խալի արասալարտան կէշտիքտէն սօնրա . Գասսինի սօգալը հագընընտա վագը ուֆագ վէ թէնհա պիր սօգալա կիրտի , վէ կիտիպ «թուրնիքէ» թապիր օլունան պիր մաքինա արասընտան կէլիլմէքտէ պուլունան պիր կէլիտին օրթա եէրինտէ տուրտու , օրատա պիր ուֆագ գարու աշտը , վէ արգասը որրա կիթսին իչին լա Շուէթէ պիր իշարէթ իթտիքտէն , վէ մէրգումէ իլէ պէրապէր , սըգ վէ եէլիլ աղաճլար իլէ միւղէյեէն պուլունան պիր եօլտա , պիր գաշատըմ իլէրուլէտիքտէն սօնրա , մէրգումէեէ խիթապէն ,

— Սիլ պուրատա պէրլէյինիլ , տէտի , վէ քէնտիսի կիտիպ կէօրիւնմէղ օլտու :

— Սլլահ վիրէյտի տէ , պէնի պուրատա պիր չօգ վագըթ պէրլէթմէեէ իտի , — տէտի լա Շուէթ , զիրա , սաաթ պէշտէ , Պրա-Բուժուն մէյխանէսինտէ , Մարսիալ ֆաւիլ-եասըյլա պուլունմագլըղա պօրճլու պուլունմագտաեըմ

քի, տէլլալ դարընըն իշինի պիթիրիպ տէ էլմասլարը աբա-
րապիլէլիմ: Տօղրուսու, օլ խուսուստա, պէնիմ խըշտօճը-
ղաղըմ չօդ իյի իշէ էարաեաճադ տըր: Ա', վայ ուղուրսուզ
վա'յ, շունա պագընըզ, նասըլ տա պուրնուսու բէնճիքէ-
տէն տիշարը չըգարարադ պագմագտա տըր, - տէյի իլա-
վէյի մէգալ իթտի աճիւզէ դարը, մէգքիւր խըշտըն ու-
ճունուն, զէնպիլին ալթընտան տիշարը չըգմըշ օլմասընը
կէօրէրէք. - իշթէ անը պիւր դըն իշինտէ հըֆղ իթմէմէք-
լիկին նէթիճէսի պէօյլէ օլուր... Պունուն իւզէրինէ մէր-
գումէ մէգքիւր օտուն սաբըլ խանչերի չըգարարադ, եինէ
զէնպիլին իշինէ, ասլա կէօրիւնմէզ պիւր սուրէթտէ օլտու-
ղու հալտէ, եէնիտէն վաղ իյլէաի:

— Պու խանչերճիք պէնիմ գօճաճըղըմըն տըր, - տէտի
մէրգումէ, - վէ զարիպ եէրի շուրասը տըր քի, պուլուն-
տուղու մահզէնտէ քէնտիսինի թաճիզ իյլէմէքտէ օլան
ֆարէլէրի կէպէրթմէքլիք նիյեթթիյլէ պունու պէնտէն իս-
թէմէքտէ տիր... Զէ'վալը հայվանճըղլար իսէ, չօդ տէ-
ֆա... օլ պիղիմ ալիլ իթիեարտան պաշգա էյլէնիպ ար-
գատաշըղ իտէճէք հիշ պիւր քիմսէեէ մալիք պուլունմագտա
տէկիլտիրլէր: Ստամ սէնտէ, վարսընլար պիրաղ մէրդու-
մու տիշլէյի վիրսինլէք. կէրչի մէրգումուն ճիւզիճէճիլ-
վէլէշմէսինի իսթէրիմ էմմա, էօյլէ պիւթիւն պիւթիւն տէ
ֆէնալըգ եաբըպ պիշարէլէրի ինճիթմէսինի իսթէմէմ,
եօգտա կէօթիւրիւր վիրիւր իտիմ... վէ պունտան տա
դաթինազար, պու խանչեր, պէլքի տէլլալ դարը իշին
իզթիղա տախի իտէճէք տիր... իշտէ օթուղ պին թանէճիք
ֆրանգ վար տըր... հէփտիմիզէ տէ պիւլիւք պիւլիւք պի-
րէր բայ տիւշէճէք տիր. պու կիւնքի կիւնտէլիկիմիզ բէք
կիւզէլ չըգաճադ տըր... կէչէն կիւնքի նօթէր տէտիքլէրի
հայաուտա ալտանմըշ օլտուգ, չիւնքի, ասլա ումտուղումալ
կիպի չըգմատը, պէն իսէ, էբէյիճէ պիր շէյ գօբարըրըլ
էմէլինտէ պուլունմագտա իտիմ: Հօլունտու, կէշմէսին
նասիպտէն, էլպէթթէ պիր կիւն բէնչէմէ տիւշէճէք տիր,

օլ կիւն հէր նէ տէ եաբարմ խէ, մէհմուլ իթտիկիւմի գօրա-
 րամատըմ, հաթթա պիր չօգ տա թէհտիտէրէ չըգըշտըմ,
 եօգսա սէնի էլէ վիրիրում, լա կուալէօղիւ, թա վադթի սէ-
 պալէթինտէ, թուրնըմին մարիֆէթիլէ, քէնտի պէսլէմէ-
 սինին, պանա թէսլիմ իլէմիշօլմասընը, հիւքիւմէթէ խապէր
 վիրիրում, վէ սայիրէ տախի տէտիմ խէ տէ, ու զուրսուղ հէ-
 րիֆի պիր տիւքիւ գօրգուտամատըմ. պէն անը գօրգութ-
 մաեա չալըշտըղըմ հալտէ, օ տա պանա, «եըգըլ սէն տէ,
 ածիւզէյի քեաղիպէ» տիեէրէք պէնի գօվու վիրտի... Բէք
 ալէա, Բէք ալէա, պէն տէ կիտիպ օլ Բէկրիօթուն (Ֆլէօր-
 տը-Մարինին) պուլունտուղու չիֆթիկին սահպլէրինէ իմ-
 զասըղ պիր մէրթուպ եաղտըրարագ, մէրզ ումէեի վազթիլէ
 էօյլէ, մէյտանտէ պըրագանըն, պիղղաթ քէնտիսինօթէր
 օլտուղունու խապէր վիրէյիմաէ, վարսըն հատտինի թա-
 նըսըն... Պէքի տէ մէրզ ուման չիֆթիքտէքի ատէմլէր,
 մէղպուրէ չօճուղուն ֆամիլեասընը թանըմաղ տա՝ տըրլար,
 քիմ պիրիր, օլամազ պիր շէյ տէկիլտիր պու, վէ հալիլէ օլ
 վազըթ, մէղպուրէ մահպէստէն չըգալըգ տան սօնրա, օլ
 ժագ ֆէրրան տէտիքէրի խընղիրին հազընտան կէլիր-
 լէր... Լաքին, օ տէկիլ էմմա, պուրաեա կէլմէքտէ տիր-
 լէր... ածա՛յիպ... ա՛, պուլնլար օլ պիղիմ, եանի գօճա-
 ճըղըմլա պէրապէր, Նօթը-Տամ քիլիսէսի եազընլարըն-
 տա, պիր վիրանէ իչինտէ սօյմուշօլտուղումուզ եապանճըլար
 տըրլար, էօյլէ եա, պու իրի ատէմ, չիմտի թանըտըմ, էվվէթ,
 օ ատէմ տիր, վէ եանընտաքի ուֆաճըզ թէֆէճիք գարը
 տախի, օլ Օյրէֆէ Թաֆէ-Ֆուռ նամ մէյքէտէսինտէքի կէօր-
 տիւկիւմիւզ էրքէք դըեաֆէթինտէքի սօլկուն լէհճէլի գա-
 տըն տըր, - տէյի իլալէյի մէղալ իթտի լա Շուէթ, Սա-
 րանըն մէղքիւր կէչիտին եօգարքի ուճունտան քէնտույէ
 տօղրու կէլմէսինի կէօրէրէք: - Տիմէք տիր քի, պուրատա
 պէճէրիլէճէք պիր իլէրի պուլունմաղտա տըր, պէսպէլլի լա
 կուալէօղիւ չիֆթիքտէն պիպէ չալտըրթատըրան, մէրգումէ
 քիւչիւճէք գատըն օլմալը տըր: Զօգ իյի, չօգ իյի, էկէր-

չի իսթէտիկիմիզ րարալարը վիրիր իսէ , պու եէնի թէք-
լիֆինի տախի բէք ալէա պէճէրիր պաշա չըզարըմ :

Սարա , լա Շուէթի , Թարի-Ֆրան նամ մէյհանէտէ կէ-
չէն մէնզարէտէն պէրու , իւք տէֆա օլարադ կէօրմէքտէ օլ-
տուղունտան , մէրզումէնին եանընա եազլն կէլիր կէլմէզ ,
պաղը քէսան իւզէրինտէ , եա քէնալէրէ պիր ալէթ իթ-
մէքլիկէ , վէ տէ եախօտ պիրլէրտէ պիր ճիւլմ ու ճինայէթ
իչլէմէքլիկէ մէճպուր օլտուղլարը միսկին ատէմէրի կէօր-
տիւրլէրինտէ , զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղու միսկլու ,
լէհէսինտէ պիր էսէրի նէֆրէթ հուսուլէ կէլմէկէ պաշ-
լատը :

Վէ Թօմաս Սէյթընա կէլմէճէ , օլ անէ տէկին , քէնտի
հէմչիրէսի Սարանըն նիեաթը ֆատիտէսինէ , կէրչի , մէր-
զումէնին մէճմուլ իյլէմէքտէ պուլունտուղու նէթիճէնին
մուվաֆֆազըյեթի հուսուլինէ , բէք տէ հէմէֆքեար օ-
լու պ ինանմազ տա օլմատըղը թազ տիրտէ , քէմալի զայրէթ
իւզրէ չայըշմազտա իտի իսէ տէ , արթըզ ծնտան սօնրա ,
մէզքիւր չայեանը թայեիպ վէ քէնտինճէ պիհուտէ կէօրիւ-
նէն թարիգտէ տէվամ իթմէքլիկի իսթէմէտիկինտէն , իւք
վէ սօն տէֆա օլտուղու հալտէ , ֆազաթ , թէչէպպիւս
իտէճէկի եէնի պիր խապաոտթոտ ապա տախիլ օլմազ իո-
թէմէքսիզին , լա Շուէթ իլէ մէրզումէնի կէօրիւշտիւրթ-
մէքլիկէ ըույի ըիզա կէօթթէրմիշ իտի :

Հալ պուրի Սարա , զայէթլէ ինատճը , հըրսը , վէ ին-
սաֆսըզ պիր դարը օլտուղունտան , Բօտօլֆուն դալպինի
քէնտի թարաֆընա ճէլպ իտէպիլմէք իչին իսթիմալ իյլէ-
տիկի թէտպիրլէրտէն , եանի , մէրզումուն պատիլի մէմու-
նիյեթ վէ մահզուլիյիթի պուլունան միւնատէպաթ թէլ-
լէրինի պիրէր տէսիսէ իլէ գաթ իյլէմէքլիքտէն պիր ֆա-
յիտէ կէօրիւպ միւրատընա իրէմէքսիզին , թէհի տէսթ
դալտըղընը կէօրտիւկիւնտէն , նասըլ քի սէյլէմիշիզ տիր ,
պաշգա պիր թարիգ թուլթարադ , եանի էնվայի տուզադ-
լար դուրուպ մէրզումու ալտաթարադ չուդուրա աիւշիւ-
րէպիլմէքլիք էմէլինտէ պուլունմազտա իտի :

Մէրգուճենին էմէլի վէ միւրատը , քէնտիտէն տողմուշ
օլան դըզ էվլատը իշին, Բոտօլֆու, էօլմէմիշ տիր, իլլա հա-
եաթտա տըր տէյի ալտատըպ գանտըրմագ , վէ էօքսիւզ
վէ սահիպսիզ պիր դըզ պուլարագ , իշթէ պու քէնտի էվ-
լատըմըդ տըր, տէյի գապուլ իթտիրմէքտէն , վէ պինաէն
ալէյհ , թապիի օլան պիր էվլատ մուհապէթի սայէսինտէ,
Բոտօլֆ իլէ, մէշրու պիր նիքեահ սայէսինտէ դէվճ վէ զէվճէ
օլարագ , ագըպէթքեար , պիր հիւքմտար զէվճէսի շան
ու շէրէֆ վէ ազամէթինի թագընմագտան իպարէթ իտի :

Ժագ ֆէրրանըն իտէ , հէր նէ դատար, Սարա թարա-
ֆընտան, քէնտիպինէ պաղը թէհտիտլէր տախի օլունմուշ իտի
իտէ տէ, էօյլէ պիր տօլապ գուրմագլըզ իշինէ կիրիշմէքլիկի,
պիր տիւրլիւ գապուլ իթմէեէրէք րէատ իյլէտիկի, մալիւմ
տուր : Ձիւնքի, մէրգուճ գատտար նօթէր , կէրէք Սարա-
նըն իսրարլարընտան , վէ տէ կէրէք լա Շուէթին պիր կիւն
իշի մէյտանէ չըգարմասը շիւքհէսինէ զահիպ օլարագ
գօրգմասընտան նաշի , ֆիլէօր-տը-Մարիեի, պիր եօլ իլէ
ղայպ իտիպ օլթատան դալտըրմագլըզ , քէնտինճէ դա-
րար վիրմիշ իտի : Վէ Սարա իտէ , քէնտի թարաֆընտան ,
ինատընտա գալի պուլունարագ , հէրլի պատապատ , եա
ագճէեէ պօղարագ , վէ եախօտ գօրգուտարագ , ժագ ֆէթ-
րանա քէնտի միւրատընը իճրա իթտիրմէքլիք էմէլի էվլէ-
պինտէ պուլտնտուղունտան , իշի , մէրգուճուն պաշընա
սարմաղտան էվլէլ , պիր քէրրէ էօյլէ միւնասէպէթլի պիր
կէնճ գըզ էլտէ իտիպ տէ պիթիրմէքլիկէ չալըշմագտա իտի :

Պիր ճիւզի վաղըթ սիւքիուլթ իւզրէ տուրտուգտան
սօնրա , Սարա լա Շուէթէ խիթապէն ,

—Ումաըմ՝ քի սիզին մէհարէթինիղ պէրքէմալ պու-
լունտուգտան պաշգա, սէպաթ ու մէթանէթինիզ , վէ սըրր
սագլամագլըզ խուսուսուստա լաղըմ կէլէն զայրէթէնիզ
տախի եէրինտէ օլմալը տըր , - տէտի :

—Մէհարէթ ճիհէթիլլէ մայմունա, վէ ճէսարէթ ճիհէ-
թիլլէ սամսուն քէօրէկինէ , վէ սըրր սագլամագլըզ խու-

սուսողնուտա տախի չամուր պալըղընա պէնդէմէքտէ յիմ, տիյէպիլիրիմ. վէ զաթէն չէյթոն տա, պէնի անճագ պու իւչ շէյ իչին թախտիս իթմիշ տիր, տիսէմ ճայիզտիր. սիզ պանա իշտէն խապէր վիրինիզ, նա՞սը վար մը տըր պէճէ-րիլէճէք պիր իչինիզ... — տէյի ճէվապ վիրտի մէրգումէ աճիւզէ գարը. — Զանն խտերիմ քի, օլ սարը կիւզէլի օլան գըղը չիթթիլէքտէն աշըրմագըլլատա, լազըմ կէլէն մէ. հարէթի իպրազ իտէպիլիւիզ տիր, նասըլ քի մէրգումէճիք շիմտի Սէն-Լազար հապսխանէսինտէ թիւնէմէքտէ օլուպ, վէ իքի այճըղազ տա օրատա գալաճագ տըր:

— Շիմտի իշ օնա տայիր օլմանըպ... իլլա սայյիր պիր իշ վար տըր...

— Միւրատընըզ հէր նէ իսէ իճրասընա հաղըրըմ, եա պէնիմ մատամճըղաղըմ... ֆագաթ, էլլիրիր քի ուճուն տա պիր քեար, պիր բարա պուլունսուն, օլ վագըթ էզ տիլ ու ճան չալըչաճաղըմտա հիչ շիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր...

Սարա իւզէրինտէ, մէրգումէնին պու լագըրտըլարը իւզէրինէ, պիր էսէրի նէֆրէթ հուսուլէ կէլտիկի միւշա-հէտէ օլունտու:

— Զանն խտերիմ քի սիզ, — տէտի Սարա, — տվամ խալգ իչինտէ պիր չօգ ատէմլէր... ֆագըր ու սէֆիլ ատէմլէր թանըմագտա օլմալըսընըղ տըր...

— Բէք չօգ ֆագըրլար վէ սէֆիլլէր թանըմագտաըմ, համտ օլսուն, էօյլէլէրին էքտիքլիկլի մի վար տըր. ֆարիս-տէ էքսիք օլան շէյ, միլեօնլարճա ֆրանգլարա վէ լիրա-լարա սահիպ օլանլարըն քեսրէթի տիր, եօգուա, սէֆալէթ տէնիլէն շէյ քէմալ մէրթէպէտէ պուլունմագտա տըր:

— Պէնիմ իչին, էքսիւզ վէ պիլարէ պիր դըղ պուլ-մալըսընըղ. ֆագաթ, էօյլէ պիր չօճուզ օլմալը տըր քի, բէտէր ու վալիտէսինտէն, թա հինի սոպավէթինտէ մահ-րում գալմըշ պուլունմալը տըր. վէ պունտան տա գա-թինաղար, ղայէթլէ տիլպէր վէ լաթիֆ օլուպ, վէ սիննի տէ անճագ օն եէտի օլմալը տըր:

Լա Շուէթ պունու իշխութիւնէ , թէաճճիւպ իւզրէ Սա-
րանն եիւզիւնէ պագմահա պաշլատը :

—Օ եօլտա էօքսիւզ պիր գըզ պուլմագլըզ տա պիւ-
յիւք պիր միւշքիւլաթ օլմամալը տըր , — տէտի գօնթէս , —
չիւնքի , սահիպսիղ բէք չօդ չօճուզլար պուլունմագտա
տըր . . . :

—Մատամ քի էօյլէ պիր չօճուզա իհթիեաճընըզ վար
տըր , ա պէնիմ մատամճըզալըմ , նէ լազըմ տըր պաշ-
գաւընը արամագլըզ , իշթէ լա կուալէօզ հէմ էլտէ տիր ,
վէ հէմ տէ բէք միւնասիպ տիր . . . մէկէրչի , մէրգումէ
խաթըրընըզտան չըզմըճ մը տըր . . . :

—Լա կուալէօզ տէտիկինի՞զ քիմ օլուեօր :

—Իշթէ օլ Պուզվալ շիթթիկինտէն աչըրտըղըմըզ պիր
կէնճ գըզ տըր :

—Պէն սիվէ նէ սէօյլէտիմ , միւրատըմ անտէն պահս
կըլմէք տէկիլ տիր , օ օլմազ :

—Իյի էմմա , պէնի տէնի տիյնէյինիզ , մատամ , թամ
խթէտիկինիզ կիպի պիր գըզ տըր մէրգումէ , վէ օլգատար
տա միւնասիպ տիր քի , պէնիմ պու թէքլիֆիմտէն տօլաեը ,
հաթթա միւքեաֆաթ տախի վիրսէնիզ ճայիզ տիր . պագը-
նըզ , միւրատընըզ նէ տիր , գուզու կիպի լէթաֆէթլի վէ
հալալէթլի օլուպ . . . վէ հիւսնի ճէմալէ մայիք պուլու-
նան , վէ հէնուզ տէ օն եէտի չաղլարընտա օլան պիր էօք-
սիւզ վէ սահիպսիզ պիր գըզ պուլմագլըզ տէկիլմի տիր ,
իշթէ պու խասսէլէրին քեաֆֆէսի տախի մէզպուրէնին իւ-
զէրինաէ մէրքիւզ պուլունմագտա տըր :

—Վագտա էօյլէ տիր . . . :

—Իմտի , իշթէ էօյլէ օլտուզ տա , մահպէստէն չըզտը-
ղընտա , լա կուալէօղիւ ալմայըսընըզ , թամ արատըղընըզ
քէնտիսի տիր , զանն խաէրսին քի սիզին իշին խասսէթէն
հազըրլանմըճ կիպի տիր , չիւնքի , մէրգումէ հէնուզ ալթը
չաղլարընտա իքէն . . . պունտան օն սէնէ մուգատտէմ ,
ժագ ֆէրրան տէնիլէն պիր մէլուն առէմ , պաշընտան տէֆ

Խորիս տէ գուրթուլմագ իւզրէ, պին թանէճիք ֆրանգ վիր-
տիկինտէն, ու վագըթ մէրգումէ պանա թէսլիմ իտիւմի
իտի... վէ պունա վասըթա տա, հալէա Բօշֆօրտա քիւրէք.
տէ պուլունան թուրնըմին օլմուշ իտի, Եանի մէրգումէ կէ-
թիրմիշ իտի... վէ պանա սէօյլէտիկինէ նէզարէն, շիւբհէ-
սիզ օլարագ, մէրգում ժագ ֆէրրան, մէրգումէերի մահվ
ու թէլէֆ իթտիրմէք, Եանի, հէր հալտէ պաշընտան տէֆ
Խորիս տէ գուրթուլմագ նիյեթթինտէ պուլունմուշ իտի...

— Գիմ տէտինիզ... նօթէր ժագ ֆէրրան մը տէտի-
նիզ, — տիյէրէք Սարա ու մէրթէպէ պօղուգ պիր սէս իլէ
պաղըրտը քի, լա Շուէթ տիւշարը իթիղրապ օլարագ,
կէրի կէրի չէքիլմէկէ պաշլատը:

— Տիմէք տիր քի, — տէտի թէքրարէն քէլամէ աղաղ
պիրլէ Սարա, — մէրգումէ չօնուղու սիղէ, նօթէր ժագ
ֆէրրան թէսլիմ իյլէմիշ տիր, էօյլէ մի... վէ... Մէր-
գումէ լագըրտըսընը պիթիրէմէտի, չիւնքի, գալպինտէ,
մէզքիւր մալիւմաթ իւզէրինէ, աշուրի մէրթէպէ պիր է-
սէրի հէյճան հիսս իյլէմէկէ պաշլատը, չէօյլէ քի, տիթ-
րէմէքտէ օլան էլլէրինի, լա Շուէթէ տօղրու ուղաթտը,
վէ պիր թարաֆտան սէվինիս, վէ տիկէր թարաֆտան տա
կիրիֆթարը թէաճճիւպ օլտուղունտան, լէհճէսինտէ
պիւլիւք պիր ալթիւսթիւք էսէրլէրի հասըլ օլտու:

— Լաքին, մատամ, նէ՞ սէպէպէ մէպնի պու մէրթէպէ
ալթիւսթ օլմագտասընը, — տէյի ճէվապ վիրտի լա Շուէթ,
— պունաա ու գատար թէաճճիւպ լտէճէք նէ՞ վար տըր,
բէք սատտէ պիր հալ տիր... պունտան օն սէնէ մուգատ-
տէմ... աթիգ տօսթլարըմտան պուլունան թուրնըմին
նամ պիր իսթիւնարէ դատըն, պանտ կէլէրէք, « Մահվ
ու թէլէֆի միւրատ իտիլմէքտէ օլան պիր քիւչիւք դըզ վար
տըր, իճրասընը տէրիւհտէ իթմէք իսթէրմիսին, էմմա, մէր-
գումէ իսթէր էօլսիւն, իսթէր սաղ գալսըն, էվլէրիւր քի,
ղայպ իտէսին, հէր ճիհէթլէ սէնին քէյֆինէ մէնութ օ-
լաճագ տըր, վէ պու խուսուտա սանա տա, պին թանէ-
ճիք ֆրանգ վար տըր... » տէտի:

—Պունտան օ՛ն սէնէ մուգատտէ՛մմի . . . — տէյի պա-
ղըրտը Սարա :

—Էվվէթ , օն սէնէ մուգատտէ՛մ . . . :

—Սարը կիւզէլի քիւչիւք պիր դը՞ղ մը տէտինիդ :

—Էվվէթ , սարը կիւզէլի քիւչիւճէք պիր դը՞ղ . . . :

—Կէօզլէրի տէ մաի իտիւէր , էօյլէ՞ մի :

—Էվվէթ , մաի կէօզլիւ իտի :

—Զիֆթլիքտէն գաչըրտըղընը՞ղ դը՞ղ . . . մէրգումէ իտի,
էօյլէ՞ մի . . . :

—Էվվէթ , չիֆթլիքտէն գաչըրտըղտան սօնրա , Սէն-
Լազարա աթարըրտըղ . . . տօղրուսու , պէն քէնտիմ տախի,
մէրգումէնին չիֆթլիքտէ օլտուզունու պիլմէքտէ տէկիլ
իտիմ . . . պիր տէ պագտըմ քի , պիզիմ Բէկրիօթ իմիչ :

—Ս , ամա՛ն եա Բէպպիմ , ամա՛ն եա Բէպպիմ , — տէ-
յի պաղըրտը Սարա տիզ իւզէրինէ կէլէրէք , վէ էլլէրի
լլէ կէօզլէրինի րույի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարաղ , —
սիդին միւրտըր իլաճինիդէ , քիմանին ազլ ու Ֆիքրի իրէ-
մէղ . . . իմոի , նէզտինիդտէ սէնիկիու իտէրիմ : Օ՞ֆ , ա-
ման եա Բէպպիմ , մէկէրչի պէօյլէ պիր իգպալ իճթիմայ-
տէն օլապիլի՞ր մի . . . Ֆազաթ , խայր , խայր , պէն պունա
հէնուզ ինտնամամ . . . զիրա , մէէմուլին խարիճինաէ տիր
վէ պէն տէ շայէսթէ տէկիլիմ . . . խայր . . . :

Պատէհու մէրգումէ պիրտէն պիրէ աեաղա գալդտը ,
վէ քէմալի թէաճճիւպ իւզրէ քէնտույէ տուրուպ աա պաղ-
մադտա օլան լպ Շուէթէ խիթապէն , — « Կէլինիդ . . . տէ-
տի , վէ մէրգումէնին էօնիւ սըրա , աճէլէ աճէլէ եիւրիւ-
մէկէ պաշլտըր :

Վէ եօյուն եօդարը ուճունա վասըլ օլտուդտա , զա-
յէթլէ մունթապամ սուրէթտէ տօնաթըլմըչ պուլունան
պիր իշ օտասընըն ճամ գաբուսու մէրտիվէնին չէնտ գա-
տէմէսինաէն եօդարը չըդտը :

Լա Շուէթ տախի քէնտի արգասընտան իչէրի կիրմէք
իսթէտի իսէ տէ , Սարա , մէրգումէնէ , տիշարտա պէքլէ :

մէսինի իշարէթ իյլէտի, վէ սլատէհու քէնտիսի տէ սըզը սըզընա չընզըրազը չէքմէկէ պաշլատը:

Պիր խըտմէթքեար կէլիպ դաբուեու աշտը:

—Քիմսէեի կէօրմէք իսթէմէմ . . . իմտի, հէր քիմ տէ կէլիւ իսէ, իչէրի դասուլ իթմէեէսինիզ . . . անլատընը՞ղ մը . . . հիչ պիր քիմսէեի . . . — տէտի:

Խըտմէթքեար եինէ ֆէլտիկի դաբուտան տիշարը չըզըպ կիթտի, վէ Սարա տախի, պիր էմնիյեթի քեամիլէ իւզրէ պուլունմագ նիյեթիլիլէ, մէրգուսուն չըզտըզը դաբու- նուն սիւրկիւսիւնիւ տախի սիւրիւ վիրտի:

Լա Շուէթ պու հէնկեամտէ, մէրգուսինն իըտմէթ- քեարա վիրտիկի թէնպիհաթը տիյնէմէքտէ, վէ մէզքիւր դաբուեու տա քիթլէմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքտէ իտի:

Սարա, մէրգուսէեէ խիթապէն, — հայտէ, չարուգ, իչէրի կերինիզ տէ, դաբուեու գաբաեընըզ, — տէտի:

Լա Շուէթ իչէրի կիրտի:

Սարա, ալէթթաճիլ կիտիպ պիր եազըխանէ աշտը, ա- պանօղ աղաճընտան մամուլ. պիր սանտըզչա չըզարտը, մէզքիւր սանտըզչաեը կէօթիւրիւպ օտանըն օրթա եէ- րինտէ պուլունան պիր պիւրօնուն իւզէրինէ վաղ իյլէտի, վէ լա Շուէթի տէ, իշարէթ իտէրէք քէնտի եազընընա չաղըրտը:

Մէզքիւր սանտըզչանըն իչինտէ, տէրունլէրինտէ էն- վայի կիրանպահա վէ տիլպէր միւճէվհէրլէր տօլու օլտու- ղու հալտէ, պիր չօք չէքմէլէր պուլունմագտա իտի: Սա- րա, պիր պիրի իւզէրինտէ պուլունան մէզքիւր կէօղլէրի, հէման ալէթթաճիլ չըզարարագ, թրաթեզանըն իւզէրինէ պըրագը պըրագը վիրտի. մէզքիւր միւճէվհէրլէր, էլմաս- լար, պըրլանթալար, եագուլթլար վէ դիւմիւսլէր իլէ թէզէին իտիլմիչ օլտուղլարը թագտիրտէ, կէրտանլըզ- լարտան, պիլէղիքլէրտէն, վէ տիքատէմլէրտէն իպարէթ չէյլէր օլտուղլարընտան, երլտըզվարի բարլամագտա ի- տիլէր:

Լա Շուէթ, մէզքիւր միւճէվհէրաթլարը կէօջաիւքտէ, կէօզլէրի գամաշմաեա պաշլատը... վէ նաարլ քի մալիւմ տուր, աճիւզէ գարընըն դէմպիլինտէ, պիր ինճէ խանչէր պուլունմագտէ օլուպ, վէ օտա տէրունինտէ տախի, Սաւատան պաշգա քիմաէ պուլունմատըղընտան, գաշապիլմէքլիք տէ բէք չօգ գօլայլըգ վէ էմնիյէթ պուլունմագտա իտի... պու հէնկեամտէ, օլ ճէհէննէմ քիւթիւկիւ գարընըն ֆիրրինտէ, եէնի պիր ճանվէրլիք տահա տօղմաեա պաշլատը:

Լաքին, մէզքիւր նիյէթի խայինէսինի մէվգըրի իճրայէ վազ կըլմէք իչին, իքի խուսուսա լիւզում կէօրիւնմէքտէ իտի, վէ պուլնարտան պիրի, քէնաի խանչէրինի պիր թագօրիպ դէմպիլտէն չըգարմագ օլտուղու կիպի, տիկէրի տախի, Սարանըն չիւբհէսինի ուեանտըրըպ թահրիք իյլմէքսիլին, եանընա եաղլաշմագ իտի:

Մէրգումէ եավաշ եավաշ եիւրիւեէրէք Սարանըն եագընընա կիթտի, վէ անըն մէշղուլիյէթինտէն իսթիֆատէ պիրլէ, արա եէրլէրինտէ պուլունմագտա օլան պիւրօեու տօլաշարագ, տահա զիեատէ եանընա եաղլաշտը:

Հալ պու քի, մէզքիւր նիյէթի զատտարանէսինի իճրա կըլմէզոտէն էվվէլ, պիրտէն պիրէ տուրմաեա մէճպուր օլտու, չիւնքի, օլ արատա, Սարա, մէզքիւր սանտըգշատան չըգարմըշ օլտուղու պիր մէտալեօնու, տիթրէմէքտէ օլան էլինտէ թութարագ, լա Շուէթէ կէօսթէրմէք իւզրէ, թրաբէզանըն իւզէրինէ վազ իլէ,

—Պագընըղ չու թասվիրէ, տէտի:

—Ա, պիզիմ Բէկըրիօթուն թասվիրի տիր պու, — տէյի պաղըրտը լա Շուէթ տիւշարը թէաճճիւպ օլարագ, — էվվէթ, պու թասվիր, թըպղը, մէրգումէեի, թուրնըլինին պանա թէսլիմ կըլտիկի վագըթտաքի հալինէ քեամիլէն պէնգէմէքտէ տիր, թա քէնտիսի տիր... իչթէ, իչթէ, օլ վագըթքի հէման քէսիպ տէ սաթմըշ օլտուղում ուղուն ուղուն սաշլարընըն պուգլալարը, իիւտա՝ տիւմ...

— Բէք իյի թանձրմագոս մըսընըզ, սահիհէն օնա պէն-
զէմէքտէ միտիր Տօղլու սէօյլէ յինիզ, եէմին վիրիւրիմ սիզէ,
պէնի ալտաթմաեընըզ . . . ալտաթմաեընըզ պէնի :

— Մատամ, սիզէ գափիէն սէօյլէրիմ քի, թա քէնտի-
սի տիր, գաթան եալան վէ եանըլ սէօյլէմէքտէ տէկի-
լիմ. պու թասվիրէ պագտըգճա, Բէկրիօթ կէօղլէրիմ էօ-
նիւնէ կէլմէքտէ տիր, — վէ հաթթա, շիմտի պու սաաթ-
տա տալսի, մէրգուլմէեէ պէնզէմէքտէ տիր, էվվէթ, քեա-
միլէն անը խապէր վիրմէքտէ տիր . . . սիզ քէնտինիզ
տալսի կէօրտիւկիւնիւղտէ, սէօյլէտիկիմի թաստիգ իտէ-
ճէքսինիզ տիր :

Հալ պու քի Սարա, քէնտի էվլատընըն, էօյլէ օն սէ-
նէտէն պէրու բէք սէֆիլ վէ մէթլուք պիր հալտէ գալմըլ
օլմասընը անլատըգոս, անինտէ տիւշարը տէրտ ու էլէմ
վէ հէյպէթ օլուպ տա, ասլա հայգըրմաեա պաշլամատը,
չիւնքի, մէրգուլմէնին գալպինտէ, անճագ հըրսը շան ու
աղամէթ հիւքմ իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, վալի-
տէլիք տուլղուսու վէ մուհապպէթի, պիւթիւն պիւթիւն
մահվ օլուպ պիթմիշ իտի . . . էվվէթ, հաթթա մէրգուլմէ,
քէնտի չօճուղունուն սէրկիւզէթինէ տայիր, լա Շուէթ-
տէն, հիշ պիր մալիւմաթ պիլէ իսթէմէտի :

Սարանըն, օլ հէնկեամտէ ալթիւսթ օլալագ էլլէրի
տիթրէմէկէ պաշլամասը, քէնտի էվլատընը, քէնտի ճան-
բարէսինի պուլմուշ օլմասը խապէրինտէն նէշէթ իթմէքտէ
օլմաեըպ, իլլա, անճագ, հէմիշէ խէեալլամագտա պու-
լունտուղու պիր շան ու շէօհրէթին վիճուտէ կէլէպիլմէտի
իւմիտինտէն նէշէթ իյլէմէքտէ իտի :

Բօտօլֆա կէլինճէ, զաթէն մէրգուլմէ չօճուղուն, քի-
մին էվլատը օլմասընը թանձրմատըղը թագաիրտէ օլ մէր-
թէպէ աճըեըպ հիմայէ իյլէմէքտէ ղտուղունտան . . . ար-
թըզ պիղզաթ քէնտի էվլ.Ս.ՏԸ օլտուղունու անլաաըղընտա
իտէ, նէլէր եաբաճաղընը, վէ նէ տուլղուլար հիսս իտէ-
ճէկինի, հէրքէս թէֆէքքիւր իտէպիլիր . . . մէրգուլմ հէ-
նուզ էվլէնմիշ տէկիլ իտի . . . վէ Սարա տա տուլ իտի . . .

Սարա պու հալէր իւզէրինէ տիւշիւնտիւքճէ, եանի հէր հալտէ պիր կիւն, պու սայէտէ, Բօտօլֆ իլէ, մէշրու սու-
րէթտէ էվլէնէպիլմէքլէք, վէ պինաէն ալէյհ, աղըպէթ-
քեար պիր հիւքմտար զէվճէսի օլուպ տա, սէրինտէ թաճ
թաշըմագլըդ շան ու շէրէֆինէ նայիլ օլաճաղը էմէլ վէ
իհթիմալլէրինի կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիրտիքճէ, կէօղլէրի
տահա զիէատէ բարլամագտա իտի :

Պու արատաւ լա Շուէթ իսէ, տայիմա վէ եալաշ եալաշ
մէրգումէնին եանընա եագըն կէլմէքտէ օլտուղունտան,
թրարէզանըն պիր թարաֆընա եագլաշմըշ, վէ խանէէրինի
տէ պիր թագըրիպ շըդարտըգտան սօնրա, զէնպիլի տէ-
րունինէ, հէման իսթէտիկի լահզատէ, գօլայըդլա ալըպ
տա եէրլէշտիքէպիլսին նիյեէթի մէրտուտէսիլլէ, ուճու
տօստօղրու աշաղը օլուպ, վէ սաբը տա եօգարը տօղրու
օլտուղու հալտէ վալ կյլէմիշ իտի . . :

Վէլհասըլ, աճիւզէ դարը, գօնթէստէն անճագ պիր
դաշ ատըմ եիրագտա պուլունմագտա իտի,

—Սիդ եագը եագմագ պիլլէրմիսինիզ, տէտի Սարա
մէրգումէնէ :

Վէ պունու սէօյլէտիկի վագըլթտա, էլինտէքի միւ-
ճէվհէրաթլար իլէ սանտըդչանը պէր թարաֆ իլէ, հօգդա
գալէմ նէզտինտէ պուլունան պիր քեագըտ չիլտանընը
քիւշատ կյլէտի :

—Իսայր, մատամ, պէն եագը եագմագ պիլմէմ, — տէյի
ճէվապ վիրտի լա Շուէթ պիրտէն պիրէ բասթ կէլա պիր
ճէվապ տըր վիրէրէք . . :

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, սիզ սէօյլէմէլիսինիզ տէ,
պէն տէ եագմալըեքմ . . : Սէօյլէյինիզ պագահըմ, մէր-
գումէ կէնճ գըղ նասըլ օլուպ տա, վէ նէ հալլէրտէն
կէչիպ տէ սիզին էլինիզէ տիւշմիւշ տիւր :

Վէ Սարա պունու սէօյլէտիկի վագըլթտա, եաղըխանէ
նէզտինտէ պուլունան պիր գօլթուղա օթուրտու, էլինէ
պիր դալէմ ալար, վէ տահա զիեատէ եագընընա կէլսին,

եանքնա հաղլաշքն իշին , լա Շուէթէ պիր իշարէթ իյլէտի :

Պու իշարէթին իւզէրինէ , լա Շուէթին կէօզլէրի բարլամահա պաշլատըլար :

Վէլհասըլ մէրդումէ կիտիպ Սարանքն թա եանը պաշքնտա , աեադատ տուրմահա պաշլատը . . :

Սարա պաշքնը էօնիւնէ էկէրէք , հաղը եազմահա հաղըլանտը . . :

— Պէն եազտըգտան սօնրա օգուրում տա , էկէրչի պիր եանըլըզ վուգու պուլուր իսէ , պատէհու սիզտէ թասհիհ իտէրսինիզ , — տէտի Սարա :

— Բէք ալէա , մատամ , — տէյի ճէվապ վիրտի լա Շուէթ , Սարանքն էն ուֆագ պիր հալ ու հարէքէթինի տախի թահթը նաղարը տիգգաթա ալարագ . վէ պու աբատա , մէրգումէ կէօրմէքսիզին խանչէրի չէքիպ ալմագ իւզրէ , ուսուլ իլէ սաղ էլինի զէնպիլէ տօղրու ուզաթտը :

Սարա շու աթիտէքի սուրէթտէ եազմահա պաշլատը :

— « Պէեան իտէրիմ քի . . »

Փագաթ , մէրգումէ օլ հէնկեամտէ , եանի խանչէրին սարքնը թութմագ իւզրէ իքէն , լա Շուէթէ տէօնէրէք ,

— Մէրգումէ գըզը սիղէ նէ՞ թարիխտէ թէսլիմ իթտիլէր իտի , տէյի սիւալ իյլէտի :

— Պին սէքիզ եիւզ եիկիրմի եէտի սէնէսի վետրուար աեքնտա :

— Գիմ թէսլիմ իյլէտի իտի , — տէտի Սարա տայիմա եիւզիւնիւ լա Շուէթէ տօղրու չէվիրմիզ պուլունտուղու թագտիրտէ :

— Հալէա Բօշֆօրտա քիւրէքտէ պուլունան Բիէր թուրնըմին նամ գատրն թէսլիմ իթաի իտի . . . վէ , մէրգումէ եէ տէ , նօթէր ժագ-Պէրրանքն վէքիխարճ գատընը օլան մատամ Սէրաֆէն թէսլիմ իյլէմիշ իտի :

Սարա թէքրարէն պաշլատը եազմահա , վէ պատէհու եիւքսէք սէս իլէ շու աթիտէքի սուրէթտէ օգուտու ,

— «Պէտեան իտէրիմ քի, 1827 սէնէսի փետրուարն տա . . . »

Լա Շուէթ պու արատա խանչերինի չէքիպ չըգարապիլմիշ իտի :

Վէ անը զաթէն, Սարանըն իքի քիւրէքլէրի օրթասընա եէրլէշտիրմէքլիկէ հաղըրլանմըշ իտի :

Սարա թէքրարէն եիւզիւնիւ մէրգումէնէ չէվիրտի :

Վէ լա Շուէթ պու հալի հէման կէօրտիւկիւ կիպի, ալէթթաճիլ խանչեր պուլունան սաղ էլինի, Սարանըն օթուրտուղու դօլթուղուն արգասը իւզէրինէ վազ իթաիքտէն պաչգա, քէնտիսի տախի, կիւեա մէրգումէնին սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէք իւզրէ, Սարաեա տօղրու էկիլտի :

— Նա՞սըլ տէտի իտինիզ, չօճուղու սիզէ թէսլիմ իտէնին իսմինի ունութտում, պիր տահա սէյլէյէ իտինիզ, — տէտի :

— «Բիէր Թուրնումին» — տիյէքէք Սարա թէքրարէն եազմտեա պաշլատը, — «մէրգումէ չիմտի Րօշֆօրտա քիւրէքտէ տիր, մէրգումէ պանա, քէնտիսինէ, նօթէր ժագ ֆէրրանըն վէքիլխարճը մատում Մէրաֆէն թարաֆընտան թէսլիմ օլունան պիր գըզ չօճուղունու . . . »

Սարա պու լուղէթլէրի հէնուղ եազըպ պիթիրէմէտի . . . 2

Լա Շուէթ, եավաշճաճըզ, օլ էլինտէքի զէնպիլի եէրէ վազ իլէ, տիվանէլէրէ մախսուս օլան պիր չաբուգլուգ իւզրէ, Սարանըն իւզէրինէ տօղրու հիւճում պիրլէ, սօլ էլիլէ մէրգումէնի պօյնունուն քէօքիւնտէն սըգը սըգը թութարագ, եիւզիւնիւ եաղըխանէտի իւզէրինէ տաեաթտը, վէ սաղ էլիլէ տախի, օլ պիլ կիպի սիվրի խանչէրինի, իքի ումուղու օրթասընա եէրլէշտիրտի . . .

Պու աէհէթլու ճինայէթի, օլ մէրթէպէ չէտիտ պիր չաբուգլուգ իւզրէ իճրա իլէտի քի, Սարա սէսինի չըգարըպ տա պաղըրմագըրղա պիլէ միւգթէտիր օլամատը . . . Վէ գալէմի էլինտէն պիր թարաֆա ֆըրլամըշ օլտուղու թագ տիրտէ, քէնտիսի տէ էյլէճէ գալա գալտը :

— Իշթէ պէնիմ գօճաճըղըմ տաիի . . . Բուլ սօգաղըն . տաքի ուֆաճըղ պիր իիսթիեարա , թըպզը պէօյլէ եհըլէշտիրմիշ իտի . . . — տէտի մէրգոււմէ ճանվէր գարլ . — Իշթէ պիրինէ տահա նալլարը աթտըրտըղ . . . պու տա կիթսին տիկէրլէրին եանընա :

Վէ , լա Շուէթ պունու պէօյլէճէ իճրա իյլէտիքտէն սօնրա , Սարանըն հէնուզ նէֆէսի իւզէրինտէ օլմասընա տիգզաթ իթմէքսիզին , ալէթթաճիլ թրաբէզա իւզէրին . տէ պուլունան էլմասլարը , քէնտի զէնպիլինէ տօլտուրու վիրտի :

Վէ մէրգոււմէ մէգքիւր գաթմէրլի ճինայէթի պիթիրտիքտէն սօնրա , ճամ գարուեու աչտը , վէ եէշիլիքլէրլէ մէմլու աղաճլար իլէ միւզէյեէն պուլունան մէգքիւր եօլտա սիւրաթ իւզրէ եիւրիւեհէրէք զայպ օլտու , եանի օլ տա . րաճըղ եօլուն գարուսունտան տիշարը իսալի արազիլէրէ չըգտը , վէ պատէհու կիտիպ Օպսէրվաթօար եազընընտա պիր արապաեա պինտի , վէ տօղրու Շանգ-էլիզէտէ վազը Պրա-Բուժուն մէյքէտէսինէ տօլրու իլէրուլէտի :

Մարսիալըն վալիտէսի իլէ , գարտաչը Նիգօլա , վէ դըզ գարտաչը Գալպաս , վէ Ֆլէօր-տը-Մարիեի չիֆթիքտէն չալընտըգտան սօնրա քէնտի արապալունա ալմըշ օլան Պարպիյեօն , նասըլ քի մալիւմ տուր , պէյնէրլինտէ , պիլ իթթիֆազ , էլմաս տէլլալը գատընը թէլէֆ իտէրէք , եէտինտէ պուլունան միւճէվհէրաթ չանթասընը չալմագլըղա գարար վիրմիշ օլտուգլարընտան , մէգքիւր մէյքէտէտէ թէճէմնիլ իյլէմէքտէ իտիլէր :

ԵԷՏԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ԷՄՆԻՑԵԼԹԻ ԽՅԱԳ ՄԵԷՄՈՒՐՈՒ

Հիքեաեմիզի օգուեան զաթլար, զաթէն, Շանգ-Էլի-
զէտէ, Գուր-լա Րէն եագընընտա, պուռտան չէտ սէնէլէր
մուգատտէմլէրի պուլունան վասի խէնտէգլէրին պիր քէօ-
չէսինտէ, Բէօր-Սէնեան տինմէքլէ մաարուֆ պիր մէյքէտէ
պուլունմասընը պիլմէքտէ տիրլէր:

Բավաթէօր ճէզիրէսինտէ սաքին օլանլար, եանի Մար-
սիալ ֆամիլեասընտան պուլունան ճանիլէր, հէնուզ մէզ-
քիւր մէյքէտէ եէ վասըլ օլմամըչ իտիլէր:

Մատամ տ'Արվիլին էօյէ վալիտէսի պիրլէքտէ օլտուզու
հալտէ, շարլաթան Պրատամանթի Նօրմանտիեաեա կիթտիք-
տէն սօնրա, Թօրթիյեար նամ պէլայը չօճուգ տա, քէնտի
բէտէրի եանընա, եանի Պրա-Րուժուն մէզքիւր մէյքէտէսինէ
կէրի տէօնիւպ կէլմիչ իտի: Վէ բէտէրի, օլ հէնկեամտէ,
իհլիմալ տիրքի հէրքէս, մուգատտէմլէրի, Օկրէսին Թա-
բի-Պրան նամ մէյխանէսինտէ կէօրիւլմիւչ օլտուզունու
տէրխաթըր իտէպիլիւր, Նարսիս Պօրէլ իսմինտէ օլան պիր
էմնիյեթ մէէմուրու, իքինէֆէր գաթիլլէրի թէվգըֆ իյլէ-
միչ իտի, մէրգում մէէմուր իլէ, պիր մատտէ հագգըն-
տա կէօրիւչիւպ գօնուչմագտէ օլտուզունտան, մէրգում
թօբալ չօճուգ տախի, մէրտիվէն պաչընտա պէքծիլիք ի-
տէրէք, Մարսիալ ֆամիլեասընտան օլանլարըն կէլմէսինէ,
վէ կէլտիքլէրինի տէ իիթար իչին, սէս իլէ վիրէճէքլէրի
պիր իչարէթի իչիթմէքիկէ պէքլէմէքտէ իտի:

Մէրգում էմնիյեթ մէէմուրու հէնուզ գըրդ չաղա-
րընտա օլուպ, թըզնագ, գըսսաճա պօլու, ֆագաթ կիւճ-
լիւ գուվլէթլի, վէ սօլկուն լէհճէլի, վէ քէսկին վէ գուր-
նաղճա պագըլը պիր տտէմ օլտուգտան պաչգա, տայիմա

Թէհլիքէսի ինթիմալտէն պուլունան մէհմուրիյէթի իգ-
թիզասընճա, իշինէ վէ վագթինէ կէօրէ, իսթէտիկի էշ-
քեալա վէ լէհճէեէ կիրէպիլսին նիյեթիյէ, սագալը պըհըը
տա, քեամիլէն թրաշ իտիլմիշ պիր հալտէ պուլունմագտա
իտի, չիւնքի, մէղքիւր մէհմուրիյէթտէ, եալընըզ գուվ-
վէթ վէ ճէսարէթ քեաֆի օլմատըլընտան, ատէթա պիր
գօմէտեաճը մագամընտա, քէմալի սիւրաթ իւզըէ, թէպ-
տիլի հալ ու հէյեթ իտէրէք, վէ քէզալիք էնվայի թէտ-
պիր վէ տէսիսէ իսթիմալ իյլէեէրէք, տիւչմէնին թէտապիր
ու տէսայիսինէ գարշը իզհարը մուգավէմէթէ էշէտտի լիւ-
զում պուլունմագտա իտի. վէլհասըլ, նարսիս Պօրէլ, ա-
լէսսէվիյեէ բօլիս իսմի վիրիլմէքտէ օլան, վէ խալզ իշին
էզհէր ճիհէթ էմիյեթիպախշ պուլունան մէհմուրլար ի-
շինտէ, էն զիեաաէ իշկիւզարլարընտան, վէ էն զիեաաէ
տէ ֆայիտէլիլէրտէն պիրի իտի:

Շիմտի կէլէլիմ մէրգում մէհմուր նարսիս Պօրէլ իլէ
Պրա-Րուժ միեանէսինտէ վուգու պուլան միւքեալէմէեէ...
մէղքիւր միւքեալէմէնին բէք հարարէթլի պիր սուրէթտէ
օլմասը կէօրիւլմէքտէ իտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, — տիմէքտէ իտի մէրգում մէհմուր,
— ալէյհինիլտէ, ֆէնա ֆէնա թէշէքքիլէր զուհուրա կէլ-
մէքտէ տիր, ճէզաեա չարքըլմամագ էմէլիյլէ, իքի եիւզիւ-
լիւք իթմէքտէ պուլունմանըզ, շէյլէ քի, պիր թարաֆտան,
ղայէթլէ խաթարէնկիզ օլան պիր խըրսըզ գումբանեաաընա
տախիլ պուլունտուղունուզ թագտիրտէ, տիկէր թարաֆ-
ասն տախի, հիւքիւմէթէ եալան վէ եանըշ մալիւմաթ-
լար վիրէրէք ալտաթմագտա օլմանըզ սէյլէնմէքտէ տիր.
իմտի, Պրա-Րուժ, իշթէ սիզէ խապէր վիրիեօրում, ագ-
լընըզ պալընըզա ալարագ, քէնտինիլի սագընմալսընըզ,
եօգսա, մաաղալահ, էկէրչի պու հալինիլզ վահիրէ չըգա-
ճագ օլուր իսէ, ֆէնա սուրէթտէ ճէզաեա չարքըլաճագ-
սընըզ, պիլմիշ օլաուընըզ:

—Է՛վվեթ , հազգընը՛ղ վար տըր , էօյլէ օլմաորնը պէն քէնտիւմ տախի պիլմէքտէյիւմ , վէ զիեատէսիյլէ տէ թէէսսիւֆ խտէրիւմ քի , ալէյհիմտէ պու եօլտա լազըրտըլար զու հուրա կէլմէքտէ տիր , ազիզիւմ մօնսիէօ Նարսիս , — տէյի ճէվապ վիրտի Պրա-Ռուժ , օլ անտէ , օլ սանսարա պէնզէմէքտէ պուլունան լէհճէսինտէ , հատտէն զիեատէ միւրայիլիք սէմէրէսի օլան պիր էսէրի էլէմ իպրաղ իյլէեհէք , — ֆադաթ , պու ճիւմէ իլէ տախի , ումաըլմ քի արթըզ պու կիւն , հազըզաթի հալ զահիրէ չըգաճադ , վէ պէնիւմ տէ սըտգ ու սատագաթըմ անլաշըլաճադ տըր . . :

—Ի՛նչաալլահ էօյլէ տիր , պագալըմ արթըզ :

—Մէկէրչի պէնիւմ ալէյհիմտէ շիւբհէ իթմէքլիք ճա . . . յիզ օլապիլի՛ր մի . . . մէկէրչի քէնտի սատագաթըմըն իսպաթլարը վէ տէլիլէրի , շիմտիյէ գատար կէօրիւլմէմիլլէր մի տիր . . . Ալլահը սէվէրսէնիզ , սիզ քէնտինիզ սէօլլէյինիզ , Փարիստէ պուլունան գանլը գաթիլլէրին էն զիեատէ պէլալըլարընտան պուլունան Ամպրօազ Մարսիալը , թամ ճինայէթի լահզասընտա , սիզէ թութտուրան պէն քէնտիւմ տէկիլ՝ մի իտիւմ , Նասըլ քի սահիհ տիր , հէր աղաճ քէնտի մէյվէսինի վիրիր տէմիլլէր , վէ պու Մարսիալ ֆամիլեասը իսէ , զաթէն ճէհէննէմտէն չըգմըշ պիր ֆամիլեա օլտուղունտան , ճէնապը Հագգըն ատալէթի իգթիզասընճա , էլպէթթէ եինէ պիր կիւն , ճէհէննէմէ ալլաթ իտէճէքլէր տիր . . .

—Վագաա չօգ իյի սէօյլէմէքտէսինիզ , լաքին . . . շուտախի սահիհ տիր քի , քէնտիսինին թէվգըֆ գըլընաճաղը , մէրգուճա էվվէլինտէն խապէր վիրիլմիշ օլտուղունտան , էկէրչի սիղին պանա թայեին իթտիկինիզ վագըթտան էվվէլէն օլարագ , եթիչիպ տէ պէն մէրգուճու հագալամըշ օլմասա իտիւմ , գաշըպ գուրթուլաճաղընտա իշթիպահ եօգ իտի :

—Ֆագաթ , ազիզիւմ մօնսիէօ Նարսիս , մէկէրչի պէնսէն պու եօլտա պիր զատտարըլզ մէէմուլ իտէպիլի՛րմի :

սինիզ, մէկերչի պէնիմ կիտիպ տէ մէրգումա, քէնտիսինին թէվգըֆ իտիլէճէկինի խապէր վիրմէքլիկիմի, ինթիմալտէն կէօրէպիլիբիսինիզ:

—Պէնիմ օլ պապտէ ասըլ պիլտիկիմ շու տուր քի, մէրգումա հայտուտ պէնի կէօրիւր կէօրմէղ սիլահա տավրանտը իսէ տէ, հէլէ համո օլսուն քի, գուրշուն անճագ գօլումտան կէշտիկինտէն գուրթուլապիլտիմ:

—Տօղրուսու, աղիզիմ մօնսիէօ Նարսիս, մէէմուրիյեթ թինիզ իգթիզառնճա, օլ եօլտա եանլըշլըղլար տա վուգու պուլապիլիլէր...

—Ա, մէկերչի էօյլէ պիր թէհլիքէեէ սիզ, եանլըշլըղլար մի վիրմէքտէսինիզ:

—Շիւքհէսիզ, զիրա, հիշ իշթիպահ ճօյիզ տէկիլ տիր քի, մէրգումա հայտուտ, գուրշունու էն զիեատէ թէհլիքէլի պիր թարաֆընըղա եէրլէշտիրմէքլիք նիյեէթ ու էմէլինտէ սուլունմուշ իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր:

—Գուրշուն իսթէր գօլումա թէսատիւֆ իթմիշ օլսուն վէ իսթէր պաշըմա, վէ տէ եախօտ պաշգա պիր մահէլլիմէ, պէնճէ պիւյիւք պիր ֆարգ առտ օլունամազ. միւրատըմ օլ պապտէ պիր թէշէքքի տէկիլ տիր, զիրա, պու ալէմ տէ, կիւլ թիքէնսիզ օլմազ, հէր իշին վէ հէր մէէմուրիյեթլին, ֆէնա ճիհէթլէրի վար տըր:

—Լաքին, մօնսիէօ Նարսիս, կերչի ֆէնա ճիհէթլէրի վար տըր էմմա, մէէմուրիյեթլինիզին, բէք ֆապախշ ճիհէթլէրի տախի վար տըր: Մէսէլա, սիզին կիպի ուսթա, գուրնազ, վէ զայրէթ ու ճէսարէթտէ եէքթա պիր առտէմ... Նասըլ քի մալիւմ տուր, խայլի վազըթտան պէրու, պիր հայտուտ գումբանեասընը տէրտէսթ իյլէմէք իւզրէ, իզինտէ վէ բիշինտէ կէզմէքտէսինիզ, քէօյտէն քէօյէ, վէ մահէլլէտէն մահէլլէեէ տօլաշմագտաւընըզ, վէ պու կիւնքի կիւն, պէնիմ կիպի պիր սատըզընըզն, եանի պիր ալճը քէօրէկինիզին զայրէթ իյլէ տէ, էօյլէ պիր տուղաղա տիւշիւրէպիլտինիզ քի, հիշ պիրիսի մէզքիւր տուղագտան

դուրթուլամանածաղ տըր . . . էվվէթ մօնսիէօ Նարսիս, պու պատիի սէֆա վէ մէմուճիյեթ պուլունան խուսուսու տա, քէօշէյի խաթըրտան չըգարմամալըսընը . . . պունա տա ալճըլըգ քէյիի տէնիլիր . . . ատլիյեճէ տէրքեար օլան իըմմէթինիզ իսէ զաթէն տէրքեար տըր, — աէտի Քէօր-Ոէնեան թէմքինի պիր սուրէթտէ իլալէյի մէգալ իտէրէք :

— Էկէրչի թարաֆընըլտան օլ տէտիկինիզ սուրէթտէ պիր սատագաթ զուհուրա կէլմէքտէ օլտա իտի, վադաա օլ սէօյլէտիկինիզ հագգըլ օլապիլիր իտի, ֆագաթ, գօրգարըմ քի, հագըգաթի հալ էօյլէ տէկիլ տիր :

— Ա, մօնսիէօ Նարսիս, տիմէք տիր քի տիզ, օլ պապտէ շիւբհէ իյլէմէքտէսինիզ, էօյլէ՞ մի . . .

— Էվվէթ, էօյլէ տիր, պէնճէ սիզ, թարաֆըմըլտան զուհուրա կէլմէքտէ օլտա էմնիյեթի սույի իսթիմալ իլէ, պիզի ալտատըպ էյլէնմէքտէսինիզ, հէք կիւն, մէրգուման հայտու տլարը ելէ վիրմէքլիկի վատ էյլէմէքտէ իսէնիզ տէ . . . հիշ պիր տէֆա տա իճրասընը կէօսթէրմէքտէ տէկիլսինիզ :

— Փագաթ, մօնսիէօ Նարսիս, գավիէն սէօյլէրիմ քի, իշթէ պու կիւն, օլ պէքլէմէքտէ օլտուղունուզ իճրաեը կէօրէճէքսինիզ տիր, էվվէթ, պու կիւն Պարպիյեճնու, Նիզ օլա Մարսիալը, վէ մէրգուման վալիտէսիյլէ հէմչիրէսինի, վէ քէզալիք լա Շուլէթի բէնչէնիզէ թէսլիմ իտէճէկիմ տիր. պու պէօյլէ օլտուղու թագապիքտէ, արթըգ պիր տիյէճէկինիզ գալմազ, վէ արթըգ օլ վագըթ պէնտէնչ շիւբհէ իթմէգալսինիզ եա, էօյլէ տէկիլ՞ մի :

— Խայր, օլ վագըթ հիշ պիր շիւբհէմ գալմատըպ տան պաչգա, հաթթա սահիհէն պիր տէ թըտմէթ իթմիշ սաեըլաճաղընը, պի իշթիպահ տըր, զիրա, մէգքիւր հայտուտ կիւրուհու ալէյհինտէ, կէրչի շայեանը իթիմատ բէք չօգ մէզէննէլէր վար իսէ տէ, թէէսսիւֆ օլունուր քի, էլստ հիշ պիր իրպաթ պուլունմագտա տէկիլ տիր :

— Տիմէքտիր քի, մօնսիէօ Նարսիս, պուռնարը հէփսի պիրիքտէ օլուպ, վէ խապասաթ իւզրէ պուլունտուղչարը հալտէ պասքպ էլտէ իյլէտիկինիզտէ, ասըլ միւրատ քեա- միլէն հասըլ օլմուշ օլաճադ տըր, հա՛, էօյլէ տէկի՛լ մի:

— Շիւբհէսիդ. . . ֆադաթ, թարաֆընըդտան կիզլի պիր խապէր կէօնտէրէք, օլ իշլէեէճէքլէրի ճինայէթտէն սարֆը նազար իլէ, ֆիրար իթտիրմէեէճէկինիզէ, սէօզ վիրմէք- տէ միսինիզ:

— Ա՛, մօնսիէօ Նարսիս, էօյլէ պիր խայինլիկի իրթի- քեապ իթմէեէճէկիմէ, սիզէ նամուսում իւզքրինէ սէօզ վիրիրիմ. . . : Հաթթա, էլմաս սիմնարը վալիտէ Մաթի- էօնիւն, թամալ ոօդաղընտա պուլունան չարխաճ Մօրէլին չարխա թութտուլս թաշարըն եալան էլմաս օլմաեքպ տա, իլլա սահիհէն էլմաս օլտուղչարընը, վէ մէրգումէ գատը- նըն եանընտա քիւլլիյէթլի էլմաս պուլունտուղունու, օղ- լումտան խապէր ալմասը իւզէրինէ, պիզգաթ լա Շուէթ քէնտիսի պանա կէլէրէք, մէզպուրէերի ճէլպ իթմէքլիկի- մի թէքլիֆ վէ թալէպ իյլէմիշ տիր, վէ պէնտէ մէրգու- մէնին մէզքիւր թէքլիֆինի գապուլ իլէ, հէփսինի պիրիք- տէ օլարագ սիզէ թէսլիմ իթմէքլիք նիյնէթի խէֆիյէթ վէ մախսուսէսիյլէ, լա Շուէթէ, պէն քէնտիմ, Մարսիալ ի- լէ Պարպիյեօնու տաիսի իչիմիզէ ալմագլըղը թէքլիֆ իյլէմի- շիմ տիր:

— Եյ օլ Մէթր տ'էքօլ նամ ղայէթլէ գուվէթլի պէլա- լը վէ վահաի հէրիֆի նասըլ եաքաճաղըղ աըր, մէրգում հէր վագըթ լա Շոքէթ իլէ պիրլիքտէ պուլունմագաա ի- միշ. . . վէ չօզ տէֆա տա թաքի-ֆրանա կիթմէքտէ ի- միշ, չիւնքթ օրանըն միւշթ էքրիսնտէն իմիշ, էօյլէ աէկի՛լ մի:

— Մէթր՝տէգճլ մառ. . . — տէտի Պրա-րուժ, կիւեա մալիւմաթը եօզ տուր կիպի սաիթէ օլտուլտէ հալտէ իղ- հարը թէաճհիւպ իտէրէք:

— Էվլէթ, Բօշֆօր թէրոանէսինտէն գաջմըշ օլան, վէ միւէպպէտէն քիւրէք ճէզասըլլա մահքիւմ պուլունան Ան-

սէլմ Տիւրէսնէլ նամ շագըքը տիմէք իսթէրիմ, մէրգում
 եիւղիւնիւ կէօղիւնիւ պօղմուչ զպուղունտան, չիմտի թա-
 նըլմազ պիր հալտէ պուլունմագտա իմիչ . . . մէկէրչի սի-
 զին մէրգում հագգընտա հիչ պիր մալիւմաթընըզ պուլուն-
 մագտա տէկիլ մի տիր :

— Խայր, օլ պապտէ հիչ պիր շէյ պիլմէօրում . . . —
 տէյի ճէվապ վիրտի քիւսթախճա պիր ինքեթր իւզրէ
 Պրա-Ռում. վէ ինքեթր իթմէքիկէտէ, քէնաթնճէ պիր հագ-
 գը վար իտի, եանի շէօյլէ քի, մէրգում օլ անտէ, քէնտի
 մէյիսանէօի մախզէնլէրինին պիրինտէ, մահպուս պիւլուն-
 մագտա իտի :

— Հէր ճիհէթլէ շայեանը իթիմատ կէօրիւլաիւկիւնէ
 նէզարէն, Մէթր-տ'էգօլ, պու եագընլարտա, սայրլէրէ
 տախի էճէլ շէրպէթինի իչիրմիչ տիր. վէ պինճէն ալէյհ,
 մէրգումուն տէրաէսթինտէ էհէմիյեթի ազրմէ վար տըր . . .

— Ալթը հաթիթա վար տըրքի, մէրգում հագգընտա
 հիչ պիր խապէր ալընամամըչ տըր, նէ օլտուղու վէ նէ,
 րէտէ պուլունտուղու մալիւմ տէկիլ տիր :

— Իշթէ պու պապտէ տախի թայեիպ ու թագպիհ ի-
 տիլմէքտէսինիզ, չիւնքի մէրգումուն բիչինտէ կէզէճէք
 եէրտէ, իզինի պիլէ զայպ իթմիշսինիզ տիր . . .

— Երինէմի սիթէմ, մնսսիէօ նարսիս . . . հէր գուուր
 վէ հէր գապահաթ տայիմտ սխանա՝ մը համլ՝ օլունմագտա
 տըր . . . էվվէթ, տայիմա պէն թագպիհ խտիլմէքտէյիմ . . .

— Իյի էմմա, ալէյհինիզտէ հէր նէ քի ձէօյլէնիլմէքտէ
 իսէ, հագգսըզտա տէկիլ տիր . . . հալէա գօնթըրպանտ-
 ւար իլէ պիլէ միւլագաթ իւզրէ պուլունմագտա իմիշսի-
 նիզ, օնլար իլէ՝ նէ իչինիզ վար տըր :

— Աճաշիպ, մէկէրչի հէր ճինս վէ հէր թագըմտան
 պուլունան առէմլէր իլէ ազ ջօգ իւլֆէթ ու իւնսիյեթի
 իւզրէ պուլունմագըլըմ էլզէմիյեթտէն տէկիլ մի տիր.
 մէկէրչի սայիր թագըմլար միսիլու, գօնթըրպանտլարն
 տախի եէրլէրինէ եուրպարընա վէ էսրարլարընա վագըֆօ .

լարագ, Կիզէ մսկումաթ վէ դօլայլըդ վիրմէքլիք, քէնտի վազիֆէմ տախիլինտէ տէկիլ մի տիր. . . մէկէրչի, ֆարիսին թըրօն նամ սինօրու, խաքիճինտէ վազը պիր ու Եօլու Նուն իշինտէն, Բ սօգադ տաքի. . . պիր խանէնէ կիտիլմէք տէ օլտուղունու, սիզէ խապէր վիրէնտէ, պէն քէնտիաֆտէ կիլ միլիմ. . .

— Պունլարըն քեաֆֆէսի տախի վազաա մալում տուր, — տէտի Նարսիս Պրա-Ֆուժուն շաքըրտըսընը քէսէրէք, — ֆազաթ, չու տախի սահիհ տիր քի, սիզ պիր թարաֆտան պիր քիշիեի խապէր վիրտիկինիզ թազ տիրտէ, տիկէր թարաֆտան տա, օն քիշիեի գաշըմադ տաւընըդ, վէ պէօյլէ լիքէ, Էանի թավչանա գաշ, վէ թաղընա թուլ թարի-դինի թուլթարագ Է ճէղաեա չարըրմագլըդ գօրգուտուն տան գուրթուլմագ տա, վէ քէնտի իշինիզի պէճէրմէքտէ սինիզ. . . վէ Նաքը պէնիմ իթիգատը գալիմէ նէղարէն սիզ, հէր իքի թարաֆը տախի գուլանարագ, տնճագ քէնտի տավուլունուղու չալմագ տաւընըդ :

— Աման, մօնսինեօ Նարսիս Է պէօյլէ սէօյլմէյինիզ, օլ տէտիկինիզ ալչագլըդ քաթան գապուլ իտէնլէրտէն տէկիլիմ պէն. . . պէնիմ տէ քէնտիմէ կէօրէ նամուս ու իթիպարըմ վար տըր :

— Պունլարտան տա պաշգա, պիր չէյ տահա վար տըր, թամըս սօգաղընտա վազը 17 նիւմէրօլու խանէտէ, Պիւրէթ իսմինտէ, թէֆէճիլիք իտէր պիր դարը վար իմիշ, վէ մէրգումէ տէ, եալընըդ թէֆէճիլիք իթմէյիպ, իլա սիզին քեաֆֆէնիզէ տախի եաթագլըդ իլէմէքտէ իմիշ, քեաֆֆէյի չալտըղընըդ մալլէրի կէօթիւրէնպ օնա թէս լիմ իթմէքտէ իմիշսինիզ :

— Արթըդ պու իֆթիրաեա դարըրըդ հիշ պիր ճէվապ վիրմէմէլիլիմ, չիւնքի, պունլարըն սօնու կէլմէզ. « տիլին քէմիկի Խօզ Խօզը » տէրլէր տարպը մէսէլ տիր, էլ ու չաղը տէյիլ եալընըդ պէնիմ ալէյհիմտէ, իլա հէր տ տէմին ալէյհինտէ չօգ չէյլէր սէօյլէր, պու ալէմ պէօյ :

MERCREDI

S. Dominique. — Le fondateur de l'ordre des Dominicains était né en Espagne, dans la ville de Calahorra. Elevé par des religieux, il en prit de bonne heure l'habit et accepta de ses supérieurs la mission de convertir les hérétiques albigeois. C'est à Toulouse qu'il consacra à Dieu les premiers « Frères Prêcheurs », appelés depuis « Dominicains ».

MERCREDI

2. Dominique. — Le fondateur de
l'ordre des Dominicains était né en
Espagne, dans la ville de Calaberron.
Elevé par des religieux, il en prit de
bonne heure l'habit et accepta la
régularité la mission de convertir les
hérétiques albigens. C'est à Toulouse
qu'il consacra à Dieu les premiers
« Trois Prêcheurs », appelés depuis
« Dominicains ».

լէ տիր . ֆազաթ , տինեա բէք ֆէնա օլմուշ տուր . . .
 տիմէք տիր , քի, թա պուրպարա գատար չբզըշանլար վար
 իմիշ տիր, ամա՛ն եա ըէպպիմ . . . Լաքին, պու ճիւմէ իլէ
 տախի, կիւ ճէնիպ թէաճճիւ պ իթմէմէլլիւմ չիւնքի, մէէ-
 մուրկեէթ ու վազիֆէմին իգլիզառնտան տըր պու,
 մալիւմ եա, պիւլիւք քիւ չիւք հէր սընըֆ ֆէնա ատէմէր
 իլէ կէօրիւշիւ պ գօնուշմազլըղա, վէ քէնտիլէրէ ուեղւալ
 վէ քէնտի թարիզլէրինի թու թմազլըղա, վէ Լհսսըլ, հիշ
 պիր շիւ պհէ էսէրի վիւմէմէք իշին, թըպզը քէնտիլէր
 կիպի . . . վէ հաթթա չօգ տէֆա քէնտիլէրէն տախի
 զիեատէ չաբզընյըդ վէ ճանիլիք կէօպէրմէքիլիկէ, մէճ .
 պուր պուլունմազ տաեղմ, կէրշի պու հալ պէնիմ դալ-
 պիմէ բէք աղրը, էվիլթ բէք աղրը պտամազ տա տըր . . .
 օ մազուլէ քիմէսնէլէրէ ուլմազլըղա մէճպուր պուլուն-
 մազ տաեղմ, . . . չիւնքի, չի՛ չարէ, վազիֆէմ էօյլէ իւթէ-
 մէյտէ տիր, պաշգա տիւրիւ ետըամամ, խըտմէթիմտէ
 խայինլիք վէ սաաազաթ ուրզլըգ իտէմէմ . կէրշի պու եօլտա
 պիր մէճմուրկեէթ, պէնիմ կիպի պիր ատէմին իշի տէկիլ
 իսէ տէ, է՛յ, թէճէլլի պու եա, պէնի պու մէրթէպէլէրէ
 դատար ինտիրաի . . . հէր նէ հալ իսէ . . .

— Վա՛հ զէվալլը վահ . . . վազաա տա էօյլէ տիր
 պէն տախի սեգի աշուրի մէրթէպէ աճըմադտաեղմ :

— Պէօյլէ պէնի իսթիհզաեատա պլըրաքնըզ, էօյլէ՞ մի,
 մնսիէօ նարսիւ . . . Լաքին, օ աէկիլ էմնա, մատամ
 քի էօյլէ օլտուղունու պիլմէքտէ իմիշսինիզ, մատամ քի
 վալիտէ Պիւրէթ պիր խըրպըզ եաթապք իմիշ, վէ մատամ
 քի պէնիմ տէ օլ խապաաթմտա իշթիւրաքիմ վար իմիշ,
 նէ սէպէպէ մէպնի հէմ մէզպուրլնին էվինի վէ հէմ տէ
 պէնիմ էվիփի կէլիպ պա՛սմամըշլար տըր :

— Զիւնքի, զաթէն սիզ, խայի վազըթմտան պէրու,
 մէրզոււմաքը պիզէ թէպիւմ իթմէքիլիկէ սէօզ վէրմիշ իտի-
 նիլ, պիզ տէ իւրքիւտիւ պ շիւբհէ վիւմէմէք իշին, էօյլէ
 պիր թէշէպպիւսէ լիւզում կէզրմէմիլիզ տիր, նասըլ քի

էջլէ օլմասընը , քէնտինիզ տախի բէք իյի պիլիբոնիզ :

— Բէք ալէա , մօնսիէօ Նարսիս , իշթէ պէնտէ շիմտի , քէնտի վատիմի իճրա իտէրէք , անլէրի սիզէ թէսլիմիտէ . ճէկիմ տիր , պիր սաաթա վարմանըպ բէնչէնիզտէ պու . լունաճազլար տըր . . . վէ օլ պապտէ չօղլուզ պիր միշ . քիլաթ տախի չէքիլմէ , յէճէք տիր , չիւնքի , իչլէրինտէ իւչ նէֆէր տէ գարը պուլունմազ տա տըր : Կէրչի Պարպիյեօն իլէ Մարսիալ Նիզ օլա օղլու գարլան կիպի բէք վահչի չէյլէր իսէլէրտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , թափուզ կիպի տէ գօրգագ տըրլար :

— Իսթէր պիրէր գարլան վէ իսթէր պիրէր թափուզ կիպի օլտունլուր , պէնճէ հիչ պիր էհէմիկիէթի եօգ տուր , տէտի Նարսիս քէնտի ուզուն սլթրիտինն կէօրսիւնիւ ա . չարագ , վէ պէյինէ բանթալօնու ալթընտան սօգուլմուչ պուլունան չիֆթէ տապանճալարին պաչլարընը կէօսթէ . բէրէք , — պունլար պէնիմ հանքմուա օլտուզ ճա , հիչ պիր չէյ վաղիֆէ տէկիլ տիր :

— Լաքին , հէր հալտէ սիզ . քէնտի առէմի լինիզտէն իքի նէֆէրինի պիրլիքտէ ալմալքսընըզ , մօնսիէօ Նարսիս , չիւնքի ինսան տարտա գալտըղընտա , մալիւմ եա , հէր նէ մէրթէպէ գօրգագ վէ իւրքէք տախի օլսա , եինէ գու . տուրուր արսլան քէսիլիր , չիւնքի արթըզ իրատլ յի ճիւ . զիյեէսի էլտէն կիտէրէք , կէօղլէրի դարարըր , վէ եախօտ հէր չէյի կէօղէ ալըր :

— Բէք ալէա , սիմսար գարընը իչէրի ալաճաղընըզ գաբունուն եանընտաքի քիւչիւք վէ ալչագ սօֆատա իքի առէմ պէքլէթտիրիբիմ . . . վէ իլք իշարէթ սէսինի ալըր ալմազ պիր զարուտան քէնտիմ եէթիշտիկիմ հալտէ , տի . կէր գաբուտան տա մէրգու մար եէթիշիլլէր . . . :

— Իմտի , մօնսիէօ Նարսիս , էկէր իսթէր իսէնիզ , հէ . ման վազըլթ զայպ իթմէեէրէք կիտէլիմ : չիւնքի , մէրգու . ման հայտուտլար չօղա վարմոյըպ կէլէճէքլէր տիր :

— Չօգ իյի , չօգ իյի , էվվէթ պէն կիտիպ քէնտի առէմ .

լէրիմի պէքէթտիրմէկէ պաշլամալըեւմ. . . ֆադաթ, Ալ-
լահ վիրէյատէ, էմէք վէ դահմէթլէրիմիզ, սայիր տէ-
ֆալար միսլլու, պու տէֆու տախի պօշա չըզմաեա իտի. . .

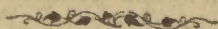
Պիր տէ պու հէնկեամտէ իշարէթ իշին օլան պիր բու-
լըզ սէսի տիր իշտիրաթկինտէն, մէրպուճար լազըրտըեը
քէստիլէր :

Մէզըբուր բուլըզ իլէ, օղլու Թօրթիյեարըն, քիմին կէլ-
մէքտէ օլմասընը խապէր վիրմէքտէ օլմասընը անլամագ-
իւզը, Պրա-րուժ անինտէ բէնճէրէեէ գօշտու :

— Իշթէ, իշթէ լա Շուէթ կէլմէքտէ տիր. . . անլա-
տընը՞զ մը շիմաի, մօնսիէօ Նարսիս, Նաւսըլ, սատագա-
թըմնա պիր գուսուրում վա՞ր մը իմիշ. . . :

— Վագաա, մէզպուրէնին կէլմէսի, պիր տէրէճէեէ
գատար խալիսէթ ու սատագաթընըզա պիր իսպաթ ատա
օլունապիլիր իսէ տէ, պիւթիւն պիւթիւն տէ շայեանը ի-
թիմաս վէ գանաաթ ատա օլունամազ, չիւնքի, հէնուզ
մէյտանտէ թէքմիլ պիր իճրա եօգ տուր, սօնունա պա-
դալըմ, վէ պէն կիտիպ շու առէմլէրիմի վազ իտէյիմ :

Ասայիշի ամմէ մէէմուրու օլան մօնսիէօ Նարսիս պու
սօն ճէվապը վէրտիրտէն սօնրա, պիր ետն գաբուտան կի-
րէրէք կէօրինմէզ օլաու :

ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ՖՍՍԼ

Լ. Ա. ՇՈՒԷԹ

Լա Շուէթ օլ անտէ, հէմ գանըր գաթիլլիք վէ հէմտէ
Խըրսըզլըզ ճինայէթլէրի եապանի արզու վէ ղայրէթի ա-
թէշիլլէ եանըպ թութուչմագտա օլտուղունտան, վէ հէմ
տէ պու ղայրէթ վէ պու թէլաշա բէք աճէլէ սուրէթտէ
եիւրիւմէքտէ պուլունտուղունտան, հէյպէթամիզ լէհճէսի
բանճար կիպի գըզարտըղը միսիլլու, օլ եէշիլ վէ օլթէք

կէօղիւ տախի, զալպինտէ հիսս իթմէքտէ պուլունտու-
ղու վահչիճէ մէսէրրէթ հսէրինտէն օլարագ, տթէշ կիպի
բարլամագտա իտի:

Պրա-Րուժուն օղլու պէլալը չօճուգտա օյնաեղպ սըչրա-
եարագ, վէ թօբալթօբալ եիւրիյէրէք, մէզպուրէնին ար-
դասընտան կիթմէքտէ իտի:

Մէրգումէ մէրտիվէնին սօն գատէմէլէրինտէն աշաղը
ինմէքտէ իքէն, մէրգում չօճուգ տախի, չարգընըք նիյ-
եէթիյլէ, սիւրինմէքտէ օլան ֆիթթանընթն էթէկինէ պատը
վիրտի. վէ պիթթապի մէրգումէտէ մուվագէնէսինի զայպ
խտէրէք, տիղլէրի իւղէրինէ տիւշտիւ, էլլէրի իլէրու տօղ-
րու եանըլտը, տէրունինտէ կիրանդահա շէյլէր պուլու-
նան զէմպիլի պիր թարաֆա ֆըրլատը, վէ իշինտէն, իւ-
ղէրի զիւմբիւտ վէ զիյգըյմէթ ինճուլէր իլէ միւղէյեէն
օլան ալթուն պիր պիլէզիք տիշարը չըղտը. . . լա Շուէ-
թին, ճիւղիճէ բարմագլարը ինճինտիլէր իսէ տէ, պու
ճիւմիլէ իլէ տախի, անինտէ պիլէզիկի եէթիյիպ ալտը, ֆա-
ղաթ, Թօրթիյեարտա մէզքիւր պիլէզիկի կէօրմիւշ պու-
լունտու, վէ լա Շուէթ քէնտույի թօրլատըգտան սօնրա,
հիտտէթի ազիմէ իւղրէ, մէրգումուն իւղէրինէ հիւճում
իթմէքտէ իքէն, մէրգում տախի, միւրոյիճէ պիր թալը
ու հալ իւղրէ, մէրգումէնին եանընա եագլաշարագ:

— Հաֆըզ Ալլահ, նասըլ օլտու տա աեաղընըզ պէյլէ
զաեարագ տիւշտիւնիւղ, վահ, վահ, վահ, տէտի:

Լա Շուէթ պունա գարչըք հիշ պիր ճէվապ վիրմէք-
սիզին, Թօրթիյեարը սաչարընթան եագալատը, վէ բիւր
ղազապ պիր սուրէթտէ էյիլէրէք, մէրգումուն պիր եիւ-
ղիւնիւք օլ մէրթէպէ տիլէյիպ բօրըտը քի, գանլար ֆըշ-
գըրմաքա պաշլատըլար:

Լաքին, չուրասը րէք զարիպ տիր քի, Թօրթիյեար
ղաթէն պէլալը վէ չարգըն պիր չօճուգ օլտուգտան պաշ-
դա, օլարատէ իսէ ճանը օլ գատար եանմագտա վէ գան-
լարը տա էօյլէ ագմագտա իքէն պիլէ, զէրրէճէ նէ պիր

տարզընըդ էսէրի կէօսթէրտի, վէ նէ տէ պիր սէս չը-
գարտը . . .

Մէրգում երեղիննին գանլարընը սիւտի, վէ սախթէ
օլտուղու հալտէ կիւլէրէք տախի,

— Տօղրուսու. պէնի սէվմէնիզի արզու իտէրիմ էմմա,
պու մէրթէպէ սէվմէնիզի տէ իսթէմէմ. վէ ումարքմքի,
արթըդ սայիր տէֆալար, պու գատար սէվմէզսինիզ . . .
հա՛, լա Շուէթ, էօյլէ տէկիլ մի . . .

— Սէնի կիտի խային մասգարա սէնի՛, հէմ չարգըն-
ըդ իտիպ էթէկիմէ պասարադ պէնի տիւշիւրիւրսին,
վէ հէմտէ շիմտի պիւմէղլիքտէն կէլէրէք պէօյլէ սէօյ-
լէրսին . . .

— Քի՛մ, պէ՛ն մի, Սլլա՛հ իթմէսին . . . ահ պէնիմ
լա Շուէթճիկիմ, սիղէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի, մախ-
սուս էօյլէ պիր շէյ եարմատըմ . . . էկէր պէն սիղէ էօյլէ
ֆէնալըզլար եարաճադ օլսա իտիմ, շիմտիյէ գատար նի-
շէ տէֆալար եարապիլիր իտիմ, հալ պու քի, սիզի սէվ-
մէքտէ օլտուղում տէրքեար իքէն, մէկէրչի գաստի օլա-
րադ էօյլէ պիր շէյ եարա՛ր մըքըմ. տիմէք տիր քի, նա-
ֆիլէ եէրտէ շիւպհէ իտիպ կիւնահըմը ալարադ, պանա
պու մէրթէպէ պէտ մուամէլէ իթտինիզ, եիւղլումիւ ը-
սըրտընըզ, վէ գանլարըմը ազըլթտընըզ. եազը՛դ քի պէն
լու սատըդ պիր քէօրէք մագամընտա, տայիմա բիշինիզ-
տէ կէղէրէք մուհապպէթ կէօսթէրմէքտէյիմ, — տէտի
ղայէթլէ հալիմանէ վէ հագիրանէ պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Լա Շուէթ Թօրթիյեարըն տէօքտիւկիւ իշպու միւրա-
յիճէ լիսանլարա ալտանարադ ինանտըղընտան,

— Եա՛, էօյլէ՛ մի, եազըդ օլտու էօյլէ իսէ, թէհի եէր-
տէ խէթա իտէրէք եիւզիւնիւ ըսըրմըշ օլտում, ֆազաթ,
պէյիս եօգ տուր, սէն տէ պունու պաշգա տէֆա եար-
տըղըն չարգընըզլարա սա՛յ, եարամազ . . . — տէյի ճէ-
վապ վիրտիքտէն սօնրա, հայտէ, հայտէ, կէչմիշի ունու-
տալըմ, պիր շէյ տիր օլտու . . . շիմտի սէօյլէ սէն պա-

նա, օլ սէնին խըրսըզ բէտէրին նէ՞րէտէ տիր:

— Նէ՞րէտէ օլաճագ, էվոտէ տիր... Իսթէ՞րմիսինիզ, կիտիպ չաղըրանըմ մը...:

— Խայր... Լաքին Մաքսիալլար կէլաիլէ՞ր մի:

— Խայր, տահա կէլմէտիլէր...:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, վագթին միւսաատէսի վար տըր, քինպ ճիւղիճէ գօճաճըղմը կէօրէպիլիրիմ, չիւնքի, մէրգումա սէօյլէնէճէկիմ վար տըր, էվվէթ, օլ պէնիմ ալիլ իթիբիեարճըղմը ազաճըզ կէօրմէք իսթէրիմ...:

— Նէ՞րէնէ, Մէթր տ'էգօլուն պուլիւնտուղու մախլէ-
նէ՞ մի քնմէք իսթէրսինիզ, — տէտի Թօրթիյեար, օլ հէն-
կեամտէ գալպինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու շէյթանի
պիր սէվինճի սէթր իյլէնէրէք:

— Նէ՞ վար տըր, սանա նէ՞ օլուեօր:

— Քիմէ, պանա՞ մը:

— Էվվէթ, չիւնքի սիւալինտէ պաշղա պիր հալ էսէրի
կէօրինմէքտէ տիր:

— Չիւնքի ֆիքրիմտէն պիր թօհաֆլըզ կէշմէքտէ տիր:

— Նէ՞ իմիշ օ պագալըմ:

— Եանի տիմէք իսթէրիմքի, մէրգումա, քէնտու քէն-
տույէ օյնանըպ էյլէնսին իչին, պիր թէսթէ օեուճ քեա-
ղըտը կէօթիւրմէլիսին, — տէտի Թօրթիյեար իսթիհզաեա
չըզըչարագ, — պէօյլէլիքլէ պիրաղ թէպտիլի հալ իթմիշ
օլուր. չիւնքի չիմտիեէ գատար անճագ ֆարէլէր իլէ էյ-
լէնմէքտէ տիր, վէ կէրչի հէր տէֆատա քէնտիսի օեուճու
գաղանմագտա իսէ տէ, չի՛ չարէ քի ազըպէթքեարտա
օսանճ կէթիրմէքտէ տիր:

Լա Շուէթ մէրգումուն պու մասգարալըղը իւզերինէ
պիր գահգահա տըր պըրագարագ,

— Եա՛հու, չաքքըն օղլան... սէնին կիպի արսըզ վէ
պէլալը պիր չօճուգ հիշ էօմրիւմտէ կէօրմէտիմ տիսէմ
ճայիզ տիր... հայտէ չուճտան պիր շէմատան կէթիր տէ,
սէնինլէ գօճաճըղմըն եանընա ինէլիմ... հէմ պանա

ըջըգ թուխմալըսն , վէ հէմտէ գաբուսունու աշմագլըզա
հարտըմ իթմէլիսին . . . չիւնքի պիլիրսին հա, պէն եալը-
նըզ պաշըմա մէգըքիւր գաբուսու եիթիպ աշամամ :

— Լաբին իյի ամմա , պէն օլ տէտիկինիգի, գօրգարըմ,
հաբամամ, զիրա օրաաբ բէք գարանլըգ տըր , — տէտի
թօրթիյեար պաշընք սալլաեարագ :

— Նա՛սըլ, Նա՛սըլ, գօրգա՛ր մըսըն , սէն էօյլէ պիր
եարամագ սըն քի , տէկիլ գարանլըգտան , հաթթա շէյ-
թանտան պիլէ գօրգմագսըն , հայտէ պագաեբմ , շու սէ-
նին գօրգմագտա օլտուղունու պիր կէօրէյիմ . . . հայտէ,
չափուգ , վէ բէտէրինէ տէ սէօյլէ քի , չիմօի կէլէճէկիմ
տիր . . . գօճաճըղմըն եանընտաեբմ . . . մէրգում իլէ
պիրագ , եագընտա վուգու պուլաճագ օլան Էգտը իգ-
տիվաճըմըզն նէշր ու իլանը հագգընտա կէօրիւչիպ գօ-
նուշմագտաեբմ . . . հա՛ , հա՛ , հա՛ , եաշա՛ , եագընտա
տիւյիւն իտէճէկիգ տիր , — տիյերէք իսթիհլա իւզրէ Դ-
լավէյի մէգալ իյլէտի ճանվէր դարը , — հա՛նը , հալէա
պուրատասըն , հայտէ , չաբուգ օլ քի , սէնիտէ սաղտըճ
եաբաեբմ , վէ էկէրչի ագըլը վէ ուսուլու սուրէթտէ ա-
մէլ ու հարէքէթ իտէր իսէն , չօրապ պաղըմը տա սունա
հէտիյեէ իտէրիմ . . .

Թօրթիյեար շէօյլէ պիր կէօնիւլիւգճէ սուրէթտէ օլա-
րնագ ըջըգ կէթիրմէկէ կիթտի :

Հալ պու քի , օլ հէնկեամտէ լա Շուէթ , պէճէքմիշ
օլտուղու խըրսըղըգտան տօլաեք զիեատէսիլէ սէվինմէք-
տէ օլտուղունտան , սաղ Զիլնի գէմպիլի տէրունինէ սօգ-
տու , վէ պուլունան կիրանպահա միւճէվհէրաթը գա-
րըլտըրմանա պաշլատը : Մէրգումէնին մագոէտի , քէնտի
ատէթինտէն օլտուղու իւզրէ , բէնչէնինէ տիւչիւրտիւլիւ
եէնի պիր պիշարէ իլէ էյլէնմէքիւք օլմաեբպ , իլլա մու-
վագգաթ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , եանընտա պու-
լունան միւճէվհէրլէրի , Մէթըր առէգօլուն պուլունտուղու
մախզէնտէ սագլամագլըգտան իպարէթ իտի : Մէրգումէ .

նին, Պրա-բուժուն տախի բէյինի թահաիլ իլէ, Մէթր-տէգօլու, վագթիլէ մերգումուն Բօտօլֆու երթիպ տիւ-շիւրմիւշ պուլունտուղու մախղէնտէ մահպուս իլէմէսին-տէն աւրը նիյեթիինին նէ օլտուղունու, եաղընտա պէ-եան իտէճէկիդ տիր:

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, էլինտէ պիր շէմատան պու-լունտուղու թագաիրտէ, Թօրթիյեար, մէյրէտէնին գա-բուտունա կէլտի:

Լա Շուէթ տէ աշաղըտաքի սուֆաեա դատար, մէր-դումուն արգասընտան կիթտի: Նասըլ քի զաթէն զիրբի սէպգաթ փթմիշ տիր, մէղքիւր սուֆաեա, եէրտէն աչը-լան իքի քէմէնքլի պիր գաբուտան ինիլմէքտէ իտի:

Թօրթիյեար, էլինտէքի ըլըղը, սէօնմէսին իչին ա-վուճլարըլա հըֆղ իտէրէք, էօնտէն կիթմէքտէ, վէ լա Շուէթաէ, տիք վէ թաշ պիր մէրտիվէնտէն աշաղը, մէր-դումուն արգասընտան եավաշ եավաշ ինմէքտէ իտի: Վէ Բօտօլֆուն մէվթինի մուճիպ օլաճագ օլան, վէ իչինտէ Մէթր տէգօլ պուլունան մախղէնին գաբուտու տա, մէղ-քիւր մէրտիվէնին թա աշաղընտա պուլունմագտա իտի:

Մէրտիվէնին ալթ պաշընա վասըլ օլտուգտա, Թօր-թիյեար իլէրու կիթմէքլիկէ թէրէատիւտ կէօթէրէրէք, կէրիտէ գալմագ իսթէտի ճ:

— Էյ ճանըմ. . . արսըզ չաբգըն. . . հայտէ, իլէրու տիւշսէնէ, — տէտի եիւղիւնիւ մէրդումուն թարաֆընա շէվիբէրէք:

— Դչի էմմա, հէմբէք գաբանլըդ արը. . . վէ հէմ տէ սիզ աճէլէ աճէլէ կիթմէքտէսինիզ, լա Շուէթ. . . Պէն սիզէ պիր շէյ պէօյլէեէյիմ վի, աման, բէճա իտէրիմ, պէնի պըթագընըդ տա, սիզ կիտինիզ. . . պէն իսթէմէմ, պէն կէրի տէօնէքիմ. . . ալընըզ, շու մուճու տա, քէնտիւշ նիզ ալընըզ:

— Պէ հէյ ուղըրսո՞ւղ չօճուգ, շիմտի պու եաբաթ-ղըն եաղըլմագտա՞ մը տըր. . . պէն սանա նէ՞ սէօյլէտի

խտիմ, մախզէնին դաբուսունու պէն եալընըզ աչամամ
տիմէտի մի խտիմ, հայտէ, հայտէ, տիւշ իլէրու պագա-
երմ:

— Խա՛յր, խա՛յր, եաբամամ. . . դօրգաեօրում պէն:

— Շիմտի եանընա կէլիւր խէմ. . . սանա գօրգմաեբ
էօյրէտիւրիմ. . . անլատը՞ն մը. . .

— Եա՛, էօյլէ՛ մի, տիմէք տիր քի պէնի տէօյմէք տախի
խտէրտինիլ, խմտի էօյլէ օլտուգտա, իշթէ պէն տէ վիտիս
եօրում. . .

Թօրթիյեար պունու պէօյլէ սէօյլէեէրէք, պիր գաշ
աուրմ կէրի չէքիլտի:

— Բէ՛ք ալէա, պէնի տիյնէ. . . կէ՛լ, կէլարսըզլըգ իթ-
մէ տէ — տէտի Լա Շուէթ, գալպինտէ հիսս իթմէքտէ
օլտուղու հիտտէթ ու զազապը սէթը իլէեէրէք, — սանա
պիր պախշիշ տախի վիրիւրիմ. . .

— Է՛հ էօյլէ խէ, — տէտի Թօրթիյեար մէրգումէնին
եանընա կիտէրէք, — իշթէ պէօյլէ թաթլը սէօյլէմէլիսի-
նիլ քի, պէն տէ սիզէ իթաաթ վէ հիւրմէթ իտէյիմ, ա
պէնիմ վալիտէճիկիմ Լա Շուէթ:

— Հայտէ, չաբուգ, տիւշ իլէրու պագաերմ, դիրա
աճէլէ իշիմ վար արը. . .

— Բէք ալէա, ֆադաթ, շիմաիտէն պանա, Մէթը տէ-
դօլ իլէ ազաճըգ էյլէնմէքիկէ միւսաատէ իթմէքլիկէ
սէօղ վիրմէլիսինիլ, հա՞, նէ՞ տէրսինիլ, սէօղ վիրի՛րմիսի-
նիլ:

— Խա՛յր, պու կիւն օլմազ, չիւնքի, վազթին միւսաա-
տէնի եօգ տուր, սայիր պիր տէֆա իշին բէք ալէա սէօղ
վիրիւրիմ:

— Աման վալիտէճիկիմ Լա Շուէթ, պու կիւն, չօգ տէ-
կիլ, միւսաատէ իալինիլ տէ մէրգումու ազաճըգ գըզտը-
րաերմ. . .

— Պու կիւն օլմազ, պաշգա պիր տէֆա տէտիմսանա. . .
դիրա, նաուրլ քի սէօյլէտիմ, պէն հէման ճիւղիճէ կէօ-

լիւշտիւքտէն սօնրա, անինտէ Եօգարբ չըգաճաղըմ արբ :
— Ե՛ք իշինիզ վար տըր, Ե՛ք Եաբաճաղսընըզ մէրգու-
մուն տայիրէսինտէ :

— Ե՛ք վազիֆէն սէնին, օ սէնին գարըպաճաղըն պիր
չէյ տէկիլ տիր : Հայտէ, պըրադ շու պօշպօղաղըզլարը
տա պիթիրիպ կիտէլիմ, զիրա, իհթիմալ տիր քի շիմսիյէ
գաաար Մարսիալար կէլիշ Եօգարտա տըրլար, վէ մէր-
գումլարը տա կէօրմէք իսթէրիմ, Եօյլէ Եէճէ կիմ վար տըր.
. . . արսըզլըզ իթմէ, կէլ սէօղ տիյնէ, սօնրա մէմուն
օլուրսուն . . . կէլ պազաԵրմ կէլ շուրաԵա :

— Բէք ալէա, լա Շուէթ, խաթրընըզ իշին Եօղիւնիւ-
զիւ տիյնէյէյիմ տէ, սիզի Եէ գաաար սէվմէքսէ օլաու-
ղումու կէօրէսինիզ . . . — աէտի թօրթիյեար Եալաշ Եա-
վաշ մէրգումէնին Եանընա Եազլաշարադ :

Մումուն օլիուն վէ բիւզկիարտան սալլանմադ տա օլան
ըշըզը, մահէլլի մէզպուրու բէք տունուզ պիր հալտէ
թէնվիր իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, չաթլադ, Եէ-
շիլէնմիշ, վէ սուլար սըզմագտէ օլան տիվարլար իւղէրին-
տէ, մէրգում հէյպէթլու չօճուղուն կէօլկէսի, տահա զի-
Եաաէ հէյպէթամիզ պիր սուրէթտէ կէօղէ վուրմագտէ ի-
տի, վէ մէզբիւր Եիմ ըշըգտա, մէզբիւր մախդէնին գա-
բուսուճուն չաթլադ քէմէրի իլէ, զայէթլէ գալըն վէ տէ-
միր գարըզ գաբուսու, կիւճ իլէ ֆարգ օլունմագտէ օլ-
աուղու կիպի, լա Շուէթին արգասընտաքի գըրմըզը շալ
իլէ պաշընտաքի պէԵաղ թաքկէ տախի ֆարգ օլունմագ-
տա իտի :

Լա Շուէթ իլէ թօրթիյեարըն չալըշպ Եիթիշտիրմէ-
սիլէ, մէզբիւր գաբու, Եօքճէ տէմիրի բաղլանմըշ օլտու-
ղունքան, գըճըրտաԵարագ աշըտը, վէ զիֆթ կիպի գա-
բանըզ օլան մախդէն տէրունինտէն, աիշարըԵա Եէմի պիր
հավա տըր ԵաԵըտը :

Շէմատանը, մէզբիւր թաշ մէրտիվէնին պաշընա գօյ-
մուշ օլտուղլարընտան, կէրչի Եօգարբի գատէմէրինէ

էրէյիճէ ընքա՝ վարժմագտա իտի իսէ տէ , ալթ դատէմէ-
լէրի պիւթիւն պիւթիւն գարանըդ պիր հալտէ պուլուն .
մագտա իտի : Պիրտէ մէղքիւր մախգէն տէրունինտէն ,
եպպանի պիր Եիւրիւլու վէ եախօտ պիր կիւմիւրտիւ
սէսի տիր չըգմպեա պաշլատը :

— Ա՛հ , իչթէ գօճաճըղմըն սէսի կէլմէքտէ տիր , պէս .
պէլլի յգէնի սէլամամագտա տըր , — տէտի լա Շուէթ իս-
թիհլաքեաքի պիր սէյլէյիշ իլէ :

Մէղպուրէ պունու ոէյլէտիկիլէ պէքսպէր , Էլինտէ .
քի զէմպիլի պիր քէօշտէ ռագլամագ նիյեթթիլէ , պիր
դաշ գատէմէ պշպըր ինտի :

— Ա՛ճըմ , ա՛ճ , — տէյի պաղօրտը Մէթրա՛նգօլ տէհ-
լէթամիզ պիր հայգըրըշ իլէ , — մէկէրչի միւրատընըզ պէ-
նի պուրատա եպպանի պիր ճանվէր կիպի աճըգտան դու-
տուրթարագ էօլտիւրմէք մի տիր :

— Վա՛հ զէվալը վահ , գարնըն աճ տըր , էյլէ՛ մի —
տէտի լա Շուէթ դահգահա իլէ կիւլէրէք , — իմտի էյլէ
օլտուգտա , պաշ բարմաղընք էմէրէք մէյէլէնմէլիսին . . :

Պիրտէ պունուն իւզէլինէ , պիր զէնճիր բաթըրտըսը
իշիտիլմէկէ պաշլատը :

Վէ պունտան տա սօնրա , ղայէթլէ եիւրէքտէն օլտու-
ղու հալտէ , պիր հայգըրըշ իշիտիլտի :

— Սագըն քէնտինի , սագըն քէնտինի , ռաֆիլէ եէրտէ
չապալանմա քի , Պուզվալ չիֆթլիկինտէ օլտուղու կիպի ,
աեաղլարընը ինճիթմէեէսին , զէվալը իթթիեար — տէտի
թօրթիյեար :

— Չօճուզուն հագվը վար տըր , թէհի եէրտէ չապա-
լանմա , բահաթ տուր , ա գօճաճըղմ , — տէտի աճիւզէ
դարը , — զաթէն աեաղլարընտաքի զէնճիր վէ հալգասը
բէք մէթին պիր հալտէ տիրէր , զիրա , պապա Միգունուն
մաղազպընտան պընմըշ տըր , մալիւմ եա մէրգոււմ ֆե-
նա պիր շէյ սաթմազ : Վա՛հ պիշարէ ալիլ իթթիյաը վահ ,
հօշ գապահաթ սէնտէ տէ վար տըր եա , նիշին ույգուտա

Իբէն քէնտինի պաղլաթորմագլըղա պըրագտըն , հալիլէ սօնրատանտա իշթէ պէօյլէ աեաղլարընա զէնճիր կէշիրտիլէր , վէ պատէհու պուրաեսա ինտիրիպ հապս իթափէր . . . Եվվէթ , սէնի պէօյլէ պիր սէրին մահէլլէ վաղ իթտիլէր քի բէք չաբուգ իթթիեարլամաեսաըն տէյի :

— Պագաթ , հայրք քի , պէօյլէ պիր նէմաք մահէլլտէ , բասլանըպ չիւրիյէճէք տիր , — տէտի Թօրթիյեար :

Եէնիտէն պիր զէնճիր սէսի իշիտիլմէկէ պաշլատը :

— Ա՛ , ա՛ , դօճաճըղըմտըր , աեաղլարընտան պաղլանմըշ օլան պիր մայիա պէօճէկի կիպի , սըչրամագտա տըր , — տէտի աճիւզէ դարը , — զանն իտէրիմ քի , քէնտինի տէ կէօրմէքտէյիմ . . :

— Ուչու վէր , ուչու վէր , մայիա պէօճէկի . . . սէնին դօճան Մէթըր տէգօլ տուր . . . տիեէրէք թիւրքի չաղըրմաեսա պաշլատը Թօրթիյեար :

Մէրդուսուն պու մաօդարալըղը լա Շուէթին բէք հօշունա կիթտի :

Մէրդումէ էլինտէքի զէմպիլի , մէրտիվէնին տիպարընըն երգըգ պիր մահէլլինէ վաղ իթաիբտէն սօնրա աեաղա գալգտը , վէ մէթըր տէգօլա խիթապէն ,

— Գօճաճըղըմ կէօրմէքտէ՞ միսին . . . տէտի :

— Խայր , կէօրմէքտէ տէկիլտիր , տէտի Թօրթիյեար . . :

— Պու չօճուղուն հաղգը վար տըր : Նէ՞ տէրսին դօճաճըղըմ , էօյլէ տէկիլմի տիր . զահիր , իշթէ պէօյլէ օլուր , չիթթիքտէն կէրի տէօնմէքտէ իբէն , օլ մէրթէպէ մէրհամէթէ կէլիպ տէ , Բէկրիօթուն (Ֆլէօր տը Մարի) եիւզիւնիւ կէօզիւնիւ զաճ եաղը իլէ հաղըպ պօզմադըղտան պէնի մէնն իթմէլի տէկիլ իտին . . . օլ արատէ վիճտան թաշըմագլըղա գալգըչտըն , վէ հաթթա օլ մէրթէպէ պիր ինսաֆ ու մէրհամէթ սույղուսու հիսս իթմէկէ չըգըչտըն քի , աաթթա պաննա գարչը թէհտիտէ տաթի պաշլատըն . . . շէօյլէ քի , պիր կիւն պիզի էլէ վիրմէքիք չիւբհէնին վիրմիշ օլտուն , սէնի կիտի կէօզսիւղ իթթի-

եար սէնի . . . եա մաաղալահ էօյլէ պիր շէյ եարմըջ օլ-
սա իտին , պիրգիմ հալիմիդ նիճէ օլաճագ իտի . . .

— Օ տէկիլ էմմա , լա Շուէթ , սադընընըզ քէնալինի-
ղի , զիրա պիրգիմ պապա իթիեար բէք աճ իմիշ , գալգըպ
սա սիղի եէմէսին , — տէյի պաղըրաը Թօրթիյեար պիւ-
թիւն գուվէթիլէ մէրգումէեի արգասընտան վուրուպ
երթէրէք . . .

Լա Շուէթ տէհչէթամիդ պիր հայգըրըջ տըր պըրա-
գարագ տէվրիլիպ եիւզիւ գուեու տիւշտիւ :

Վէ թաշ մէրտիվէնտէն աշաղը եուվարլանըպ կիթտի . .

— Գըշ . . . գըշ . . . գըշ . . . իշթէ լա Շուէթի սանա
կէօրտէրտիմ . . . հայտէ սըչրաեը վէր իւղէրինէ . . . հայ-
տէ եագալաեը վէր շու աճիւղէեի . . . պապա իթիեար ,
— տիյէրէք , իլավէյի մէգալ իյլէտի Թօրթիյեար :

Պատէհու մէրգում , լա Շուէթին վազ իթաիկի գէմ-
պիլի գալգ կիտէլիմ իտէրէք , վէ վահչիճէ պիր կիւլիւշ
իլէ պիր գահգահա տըր պըրագարագ , ալէթթաճիլ մէր-
տիվէնտէն հոգարը գօշտու :

— Նա՛սըլ , լա Շուէթ , պու տէֆաքի տիւշիւշիւնիւզ ,
էվվէլքիտէնտէ ալէա օլտու , էօյլէ տէկիլ մի. ֆագաթ , պու
տէֆա արթըգ պէնի թութուպտա , էօյլէ էվվէլքի կիպի
ըսըրարագ եիւզիւմիւ գանատամաեաճագսըն . . . Սէնի
կիտի ճատը սէնի՛ , նէ՛ զանն իթտի իտին , օլ սէնին եար-
տըղընը պէն ունութտո՛ւմ մու զանն իթտի իտին . . . վա՛յ
շաշգըն վա՛յ . . . իշթէ պէն պէօյլէ ասամտան ինթիգա-
մըմը ալըրըմ . . . հալէատա եիւզիւմ գանամագտա տըր :

— Թամա՛մ , թամամ . . . իշթէ եագալատըմ . . . օ՛հ . . .

— տէյի պաղըրաը Մէթր տէգօլ մախգէնին տիպինտէն :

— հայտէ պապաճըգ հայտէ , մատամ քի եագալամըջ-
սըն տըր , պիր պիրինիզին գաֆասընը եարընըզ , — տէտի
Թօրթիյեար իթիհզաեա գալգըշարագ :

Մէրգում պունու սէօյլէտիկի վագըթտա , մէրտիվէնին
սօն դատէմէսինտէ տուրտու :

— Իմո՞ւտ, աման իմո՞ւտա՞ռա՛ն եւթ իշինիզ, — տէյի պա-
ղըրսը լա Շուէթ պօղնուզ պիւր սէս իլէ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ. . . Թօրթիյեար, — տէտի Մէթըր
տ'էգօլ, — Թէչէքքիւր իտէրիմ. — վէ մէրդ ումուն պու
հէնկեամտէ հէյպէթամիզ պիւր սէս իլէ էսէրի մէսէրրէթ
կյէտիկի իշիտիլտի :

— Օ՛հ, օ՛հ, շիմաիյէ դատար պանա ետրմըջ օլտու-
ղուն ֆէնալըդ լարը արթըգ պու կիւն ափվ իտէրիմ. . . վէ
պիւր միւքեաֆաթ օլմագ իւզըէ տախի, լա Շուէթին թիւր-
քիլէրինի աիյնէմէքիկէ սէնի տապէթ կյէրիմ. . . հայտէ,
տիյնէ, պէն պու պայզ ուշու էթաիւրթէյիմ տէ, սէն տէ
գուլագ վէր տիյնէ. . . :

— Պրա՛վօ պապսոճըդ. . . իշթէ պիւրինճի լօճատու օ-
թուրարագ տիյնէմէքտէյիմ, — տէտի Թօրթիյեար մէրտի-
վէն պաշընտա օթուրարագ :

Թօրթիյեար մէրտիվէնին իւք զատէմէսի իւզէրինտէ
օթուրարագ, մէգրիւր մախզէն տէրունինտէ կէչմէքտէ օ-
լան օլտէհէթամիզ մէնղարէերի, էլինտէքի ըջղը եօդարը
գալտըրարագ թէնվիրէ չալըչմագտա իտի իսէ տէ, օրա-
տա հիւքմ իթմէքտէ պուլունան դարանլըգտա հատտէն
զիեատէ օլտուղունտան. . . էջլէ պիւր զայիֆ ըջըգ իլէ
բէք աղ էսէր կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի :

Թօրթիյեար մախզէն տէրունինտէ կէչմէքտէ օլան մէն-
ղարէերի գաթան ֆարգ իտէմէմէքտէ իտի. . . Մէթըր տ'է-
գօլ իլէ լա Շուէթ պէյնինտէ վուգուա կէլմէքտէ օլան
հէյպէթըւ վէ շիտտէթըւ գալղա սէսսիզճէ վէ կիւրիւ-
տիւսիւզճէ կէչմէքտէ իտի. ֆագաթ, արալըգ արալըգ
բէք քէսկին վէ պօղնուգ սորէթտէ նէֆէս ալըլար իլէ
չէտիտ վէ սըգըչարըլմըջ օլմագլըգ էսէրլէրի պուլունտու-
ղու հալտէ չապալաթարըլար սէսլէրի իշիտիլմէքտէ իտի :

Նասըլ քի իշար իթտիք, Թօրթիյեար մէրտիվէնին իսթ
պաշընտա թաշ իւզէրինտէ օթուրմագտէ օլտուղունտան,
սէյիր մահէլլէրինտէ, օհունլարըն պաշլանլըմասը արզու-

սկսել, թէմաշէկէրան թարափընտան զուհուրա կէլտիկի միսիլու, մէրգում տախի, կիւեա պիր տազըզա էվվէլ, զուհուրա կէլէճէք օլան մէնղարէերի կէօրմէք նիյեէթիյէլ, իպրազը զայրէթ իյլէմէքտէ տիր կիպի, ատէթտէն պուլունան պիր մազամ իւզրէ անազլարընը եէրէ վուրարազ բաթըրտըլար չըզարմագտա իտի: Մէրգում պուլ անազ բաթըրտըլարընը իճրա իթտիքտէն սօնրա, Պուլվար իւզէրինտէ պուլունան թէաթրօլարըն եօզարըլարընտա, եանի Բարատի թէսմիյեէ օլունան մահէլլէրինտէ թօբլանան խալգա մախսուս օլան պիր սուրէթտէ,

— Էյ, հայտէ, բէրտէ. . . գալտըրընըզ բէրտէերի. . . օնունա պաշլաեընըզ. . . միւղիգա՛, միւղիգա՛, տէյի պաղըրմանա պաշլատը:

— Օհ, իշթէ պէօյլէ սէնի ճանքմ նատըլ իսթէր իսէ, օլ հալաէ թու թտճաղըմ տըր, եադանը պըջագմանաճաղըմ տըր, — տիյէրէք Մէթր տէգօլ մախզէնին տիպինտէն մըրըլտանմանա պաշլատը, — շիմտի սէն. . .:

Պու հէնկեամտէ, լա Շուէթի տէ, իւմիտ քէսիքլիկինէ տիւշմիւշ օլմասը հարէքէթլէրինին սէսլէրի իշտիլիպ, ֆէհմ օլունմագտա իտի. մէրգումէնին, սօն տէրէճէ գօրգու վէ ճան հէվլիյէլ չապալանըպ տէպէլէնմէքտէ օլմասը անլաշըլմագտա իտի:

— Եսհու, պիրազ երիքսէք սէս իլէ օգուեոնուզ, իշիտէ՛մէեօրուզ. . . — տէյի պաղըրտը թօրթիյեար:

— Թէհի՛ եէրտէ էլիմի ըսըրմագ տասըն, չալըշմա, պօշ եէրէ չտպալտնմա, պէն սէնի պըրագմատըդտան պաշգա, հաթթա իշթէ պէօյլէ քէյֆիմին իսթէտիկի սուրէթտէ տէ թու թաճաղըմ տըր, — տէտի Մէթր տէգօլ:

Պատէհու, պէսպէլլի լա Շուէթի իսթէտիկի սուրէթտէ թու թուպ գապթը թահթընա ալմըշ օլտուղունտան, — թամամ, իշթէ միւրատըմ հասըլ օլտու. . . Շիմտի պէնի տիյնէ. . . տիյէրէք, իլավէյի մէգալ իյլէտի մէրգում:

— Թօրթիյեար, Թօրթիյեար, բէտէրինի չաղըր, հայ.

տէ, բէտէրինի չաղը՛ր, — տէյի պաղըրտը լա Շուէթ նէ-
ֆէսի քէսիլմիչ օլան պիր հալտէ: — Իմաւ'տ . . . իմաւ'տ . . .

— Շու գօճա գարընը տիշարը՛ չըգարընըղ . . . զիրա՛
չամաթասընտան հիչ պիր շէյ իշիտէ՛մէ Եօրուղ, — տէտի
թօբալ չօճուգ պիր գահգահա տըր պըրադըպ կիւլէրէք,
— օհուհու ալթ իւսթ վէ խալղը րահաթսըղ իթմէքտէ օ-
լուն շու աճիւզէնի տիշարը՛ չըգարընըղ:

Լա Շուէթին պաղըրչարը, Եէր ալթընտա պուլուհան
մէզքիւր իքի գաթտան, թա Եօգարու Եա պատար աքս ի-
տիպ իշիտիլէմէմէքտէ իտի:

Սէֆիլէ աճիւզէ գարը, Թօրթիյեարտան քէնտի հադ-
զընտա հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ օլաճաղընտան իւմիտի
գաթ իյլէտիկինտէն, պիր սօն թէճըրիւպէ վէ պիր սօն զայ-
րէթէ տահա չըգըշարագ:

— Թօրթիյեար, հայտէ իմաւտէ ատէմ չաղըր տա,
սէնի մէմնուհ իտէյիմ, զէմպիլիմի սանա վիրէյիմ, իշինտէ
միւճէվհէրաթ տօլու աուր. . , իշթէ, կէլ ալ, շու թաշըն
ալթընտա տըր, տէյի պաղըրտը:

— Ս', նէ՛ պիւյիւք ճէօմէրտլիք, թէչէքքիւր իտէրիմ,
մատամ. . . լաքին, մէկէրչի պէն իսթէր իտէմ, մէզքիւր
զէմպիլի քէնտիմ ալաճաղընըմ, — տէտի Թօրթիեար կի-
տիպ զէմպիլի ալարագ, վէ սալլասիւրպ իշինտէրի միւճէվ-
հէրաթըն սէսլէրինի չըգարթաըրարագ. — ֆագաթ, պու-
ճիւմէ իլէ աալի, Եկէրչի շիմտի պանա Եիկիրմի բարա-
լըգ սըճագ սըճագ պէօրէք վիրէճէք օլուր իսէն, կիտէր
պապամը չաղըրըրըմ:

— Աճը՛ պէնի, հալիմէ մէրհամէթ իյլէ տէ, պէնտէ
սանա . . . :

Լա Շուէթ պու րէճաԵա տայիր օլան մէղալաթընը
տէվամ իտիպ պիթիլէմէտի:

Ձիւնքի թէքրտըն օրթալըղա պիր սիւքի թ տուր հիւքմ
իթմէկէ պաշլատը:

Թօրթիյեար թէքրարէն կիտիպ մէրաիվէն իւզէրինտէ:

չէօմէլտի , վէ թէքրարէն աեաղ լարըյլա բաթըրտըլար չը-
գարարագ ,

—էյ ճանըմ , հա՞նիեա , պաշլամանետճագ մը , տա-
հա պէքլէհէլի՞մ մի , ա՛չընըզ բէրտէերի . . . եօգուա շիմտի
օրթալըզ ալթ իւսթ իտէրիմ հա՛ , հայտէ , օեո՛ւն . . . միւ-
ղիգա՛ , միւղիգա՛ . . . տէյի պաղըրմանա պաշլատը :

—Պէն սանա պիր շէյ սէօյլէեհէերիմ մի , լա Շուէթ , ար-
թըդ էօյլէ չաղըրըպ պաղըրմագ իլէ սէն պէնի դօրգու-
տամալսըն , — տէաի Մէթըր տէգօլ արատան չէնտ տա-
գըզա կէչտիբտէն , վէ շիւբհէսիզ օլարագ , մէրզ ումէնին
աղընը պիր իյիճէ գարաեըպ պաղըրմաղ պիր հալէ կէ-
թիրմիշ օլտուգտան սօնրա , — սէն տէ բէք ալէա ֆարգ
իթմէքտէսին քի , — տիյէրէք իլալէի մէզալ իթտի մէր-
զում աղըր վէ պօղնուգ պիր ոէս իլէ , — էկէրչի պէն
իւթէր իսէմ , սէնին իչինի անի վահիտտէ պիթիրիրիմ ,
լաքին , իսթէմէմ , չիւնքի , եավաշ եավաշ էյլէնէրէք պի-
թիրմէք տիր միւրատըմ . . . էվվէթ , միւրատըմ էզլիյէթէ
գարշըլըգ էզլիյէթ իթմէք տիր . գիրա , պէն սէնին էլին-
տէն վէ եիւղիւնաէն ազ էզլիյէթլէր չէքմէտիմ . . . միւ-
րատըմ սէնի էօլտիւրմէզտէն էվվէլ , պիր խսյլի վագըթ
սէօյլէչիպ գօնուչմագ տըր . . . էվվէթ , եավաշ եավաշ . . .
վագաա սէնին իչին պու հալ տէ հչէթամիզ պիր հալ տիր . . .
ճան չէքիշմէ քտէսին , հա՛ , Նէ՞ տէրսին , էօյլէ տէկի՞լ մի :

—Հէյ , եահու , իսթիեսար , պանա պագսանա , էօյլէ
տիվանէլիք իսթէմէզ , — տէյի պաղըրտըր Թօրթիյեար նիմ
մէրթէպէ տեւղա գալգարագ , — կէրչի մէրզ ումէերի թէր-
պիյիէ իյլէմէլիսին , լաքին , էօյլէ բէք չօգ տա ֆէնալըգ
եաքմամալըսըն . . . նէ՛ օ , էօլտիւրմէք մէօլտիւրմէք լագըր-
տըլարը իթմէքտէ ոին . . . եօ՛ղ , էօյլէ լագըրտըլար իս-
թէմէզ . . . հօ՛շ , շագա տըր իթտիկին եա , էօյլէ տէկի՞լ
մի . պէն լա Շուէթի սէվէրիմ , պէն անտէն վագ կէչմէմ
. . . պէն անը սանա թէսլիմ իթտիմ իսէ , սէնին օլտուն
տէյի իթմէերպ , իլլա թէքրարէն պանա իատէ իտէսին

տէյի թէսլիմ իթտիմ . . . սագըն մէրգ ումէեի ինճիթմէ .
 Եէսլին , «սագըն լա Շուէթիմին հէլաքինէ զալղըլմանտաւն ,
 Եօգսա կիտէր բէտէրիմի չաղըրըլըմ հա՛ , պիլմիշ օլատըն :

—Սէն էլէմ իւզըէ օլմա , սէն րահաթընա պագ , պէն
 օնա , միւսթահագգ պուլունտուղունտան զիեատէ հիշ
 պիր շէյ Եաբմամ . . . պէն օնա էօյլէ պիր տէրս վիրէճէ .
 կիմ տիր քի , վարսըն անաէն իսթիֆատէ իթսին . . . —
 տէտի Մէթր տ'էգօլ , կիտիպ քիմսէեի իմատտէ չաղըր-
 մասըն տէյի զօրգուսունտան նաշի մէրգ ումու թէէմին
 իթմէք իսթէեերէք :

—Չօգ իյի էօյլէ իսէ , պրա՛վօ , պագ պունա պիր տէ-
 ԵէճէկիմԵօգ տուր , տիմէք տիր քի , շիմտի մէնղարէ պաշա-
 Եաճագ տըր , հայտէեինիզ պաշաեքնըզ պագալըմ . . . —
 տէտի թօրթիյեար , Մէթր տ'էգօլուն նիյեթթի ֆասիտէ-
 սինի պիլմէտիկինտէն , սէօյլէտիկինէ ճիտտի նազարըլա
 պագըլպ ինանարագ ,

—էյ ճանըմ , լա Շուէթ , սէօյլէ պագալըմ , պիր աղ
 սէնինէ գօնուշալըմ , — տէտի Մէթր տ'էգօլ սաքին պիր
 սէս իլէ սէօյլէեերէք . —էվվէլա շունու պիլմէլիսին քի . . .
 Պուգվալ չիֆթիկինտէ կէօրտիւկիւմ րիւհատան պէրու ,
 Եանի մէզրիւր րիւհատա , իշլէմիշ օլտուղումուզ քեաֆ-
 ֆէյի ճինաեթլէր կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէլէլիտէն պէրու ,
 ատէթա չըլտըրմագ տէրէճէսինէ կէլմիշիմ տիր , կէրչի
 չըլտըրմամըլըմ տըր . . . լաքին , հէր հալտէ պիր կիւն չըլ-
 տըրաճաղըմ աըր . . . զիրս , էօյլէ պիր հալտէ վէ էօյլէտէ
 պիր մահէլտէ Եաշամագտաեըմ քի , քիմսէլէր Եանըմա
 ուղըրամատըգտան պաշգա , շու Եալընըզլըգ հալիմտէ , օ-
 թուրուպ տիւշիւնտիւքճէ տախի , քեաֆֆէյի թէզէքքիւր-
 լէրիմ կիտիպ կէլիպ մէզքիւր րիւհա իլէ պիրլէշմէքտէ
 տիրլէր . . . վէլհասըլ պիւթիւն պիւթիւն տէկիշիլմիշ աճա-
 յիպ պիր առէմ օլմուշում տուր . . . էվվէթ , կէշմիշ օլան
 Եապանիճէ կիւնլէրիմ կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէլտիքճէ , տիւ-
 չարը հէյպէթ ու տէհշէթ օլմագ տաեըմ . . . նասըլ քի ,

մէղքիւր ըլւեանքն թէ էսսիրինաէն նաչի իտի . րի , լա կուա-
լէօղէ էղիյեէթ վիրմէքլիքտէն սէնի մէնն իթտի իտլամ . . .
վէ տահա պու պիր շէյ տիմէք տէկիլ տիր . . . Ա՛հ, սէն
պէնի պու մախզէնտէ պաղլատըպ հապս իթտիրէրէք , վէ
աճըղդտան վէ սօուղտան տիթրէթտիրէրէք . . . պիւ-
թիւն պիւթիւն հէյպէթէնկիզ թէֆէքքիւրլէրիմ բէնչէսի-
նէ իլգա վէ թէսլիմ իլլէտին : Օ՛ֆ, պիւմէղտին սէն, պէօլլէ
եալընըզըղ տիմէք, նէ՛ տիմէք տիր . . . տայիմա եալընըզ
զալմազ , եալընըզ եաշամազ . . . վէ պանա էղիյեէթ վի-
րէն օլինսաֆիսըզ պիր առէմին սէօլլէտիկի կիպի, կէօլլէրիմ
էօնիւնտէ տէ սիեահ պիր բէրտէ չէքիլմիշ օլտուղու հալ-
տէ . . . Օ՛ֆ , պունա իսան տաեանմազ , օ՛ֆ , պու չէքի-
լիր տէրալէրտէն տէկիլ տիր . . . անլա՛եօրմուսուն . . .
պէն մէրգում ինսաֆսըզ առէմի , պատիի մէվթի օլմազ
նիյեէթիլլէ , եիթիպ պու մախզէնէ պըրագտը իտլամ . . .
վէ շիմոի իսէ , իշթէ օլ մախզէն քէնտիմ իշին պիր էղիյ-
եէթ մահէլլի օլմուշ տուր . . . վէ պէլլի տէ պիր կիւն ,
մէղուրմ տախի պուրասը օլաճաղ տըր . . . էվվէթ , թէք-
րարէն սէօլլէրիմ քի , պունուն կիպի հէյպէթամիզ պիր հալ
օլամազ : Մէրգումուն պանա սէօլլէտիքլէրինին քեաֆֆէ-
սի տախի կէլիպ չըզմազ տա տըր , թաստիզ օլունմազտա
տըր : Մէրգում պանա , « Մատամ քի , սէն քէնտի կիւճ վէ
գուվվէթին սայէսինտէ էնվայի ֆէնալըզլար եաբմագտա-
սըն , մատամ քի սէն քէնտի կիւճ վէ գուվվէթինի ֆէնալըզա
գուլլանմազտասըն . . . պիր կիւն , էն զիեատէ զայիֆլէր
վէ գուվվէթսիլլէր իլլէրինտէ պիր էյլէնճէ օլաճագսըն »
տէտի իտի , վէ սահիհէն տէ էօլլէ օլտու : վէ մէրգում պա-
նա , « պիր կիւն սէն , հէրքէսին հուզուրունտան մահրում
վէ մէրտուտ պիր հալտէ զալարագ , անճագ քէնտի ճի-
նտեէթլէրին թէզէքքիւրլէրիլլէ իմրարը էվգաթ իտէճէք ,
վէ ազըպէթքեարտա թէօվպէքեար օլաճագսըն » տէտի
իտի . . . « իշթէ օլ տէտիկինին տախի իճրասը կէօրիւլմէ-
կէ , վէ օլ կիւն թէգարրիւպ իթմէկէ պաշլատը . . . էվ-

վէթ , պու եալընըզըզ պէնի թէօվպէքեարլըղա մէճպուր
 իյլէտի . . . պէն իւէ , օլ վագըթ , մէրգուժուն , մէզքիւր
 լագըրտըլարընա ասլա էհէմիյեթ վիրմէտի իտիմ , չիւն-
 քի իհթիմալին տախիլինտէ պուլունտուղուն կէօրէմէտի
 իտիմ . . . Պու սէօյլէտիւրլէրիին սըհհէթինի , եանի , չիմ-
 տի էվվէքի գաստար քէօթիւ վէ չաբգըն օլմատըղըմը ,
 սայիր պիր իսպաթ տախի թաստիգ իտէպիլիր . . . չէօյլէ
 քի , սէնի պուրատա պու հալտէ թուլմագլըգտա , գալ-
 պիմ տէ : հատտէն զիեատէ պիր մէսէրրէթ հիսս իյլէ-
 մէքտէյիմ . . . կէրչի պու հալիմ տախի պիր ճանվէրլիք
 տիր . . . Ֆագաթ , պէն պունու պիզզաթ քէնտի ինթի-
 գամըմը ալմագլըզ իչին եարմագտա օլմանըպ . . . իլլա ,
 գանլարընա կիրմիշ վէ ճանլարընը եազմըշ օլտուղումուզ
 տալմէրին ինթիգամլարընը չըգարմագ իչին եարմագտա-
 երմ . . . Էվվէթ , պէն քէնտիմէ պիր վազիֆէ իֆա իթմիշ
 պուլունմագտաեւմ . . . չիւնքի , պիզզաթ քէնտի էլիմէ ,
 քէնտի ճինաեթ չէրիքիմէ ճէզա վիրմէքտէյիմ . . . զի-
 րա , կիզլի պիր սէս իլէ , պանա խապէր վիրիլմէքտէ տիր
 քի , եանի էօյլէ հիսս իթմէքտէյիմ քի , սէնին պէնիմ բէն-
 չէմէ տիւշմէնլէ , պիր չօգ գանլար . . . հայ հա՛յ , սէնին
 բէնչէնէ տիւշէրէք չըգաճագ օլան պիր չօգ առէմլէրին
 գանլարը , քէնտի տամարլարընտա գալաճազլար տըր ,
 սէնին զուլումուլէտատինտէն դուրթուլաճագլար տըր ,
 կէրչի պէն չիմտի , էվվէքի իշլէմիշ օլտուղում ճինայէթ-
 լէրտէն իւրքիւպ նէֆրէթ կէթիրմէքտէյիմ , Ֆագաթ ,
 պու ճիւմէ իլէ տախի . . . վագաա , հէր նէ գատար , սէնին
 տախի մուճիպի թէաճճիւպին օլարագ , բէք դարիպ պիր
 հալ կիպի կէօրիւնէճէք տիր , սէնին հագգընա կէլինտիքտէ ,
 քէյֆիյեթ պիւթիւն պիւթիւն տէկիչիլմէքտէ տիր , չէօյ-
 լէ քի , քիւլլի գօրգու վէ էնտիշէեի պէր թարաֆ իտէրէք ,
 վէ քէմալի էմիյեթ վէ րահաթը գալպ իւզրէ օլարագ ,
 սէնին գանընը , վէ հէմ տէ էվվէթ , գանա գանա սէնին
 գանընը իշմէք իսթէմէքտէյիմ . . . Հա՛ , նէ՛ տէրսին , տն .

լատը՞ն մը շիմտի . . . սէօյլէ . . . սէօյլէ . . . անլատը՞ն
մը շիմտի :

— Պալօ . . . քէնտի դըպմընը բէք կիւզէլ իճրա իթ-
մէքաէ , բէք կիւզէլ օյնամագտասըն . . . ա պէնիմ կէօղ-
սիւզ իկթիտարճըղմ , հայտէ պագաեըմ ղայրէթ ալ ,
ճէսարէթ ալ , օեռն տէտիկին պէօյլէ պէօյլէ գըղըըր ,
խըզզ ալըր , — տէյի պաղբըտը Թօթթիյեար մէրգուճու
ալըղըլաեարագ , — ֆագաթ , մութլագա պուճլարըն քեաֆ-
ֆէոյնտէն տախի մագտէտին , մահգա պիր կիւլմէք տիր ,
էօյլէ տէկիլ մի :

— Շիւբէնիյ , վիւրատըմ մահգա պիր կիւլմէքտէն ի-
պարէթ տիր , — տէյի ճէվապ վիրտի Մէթր տէգօյ պօղ-
նուգ պիր սէս իլէ : — Պէնի տիյնէ , լա Շուէթ , իյի տիյնէ
տէ պագ քի , պէն նասըլ Գալաշ եալաշ թէօվպէքեար-
լըգտա դարար գըլմաեա պաշլամըղմտըր : Կէքլի պիլի-
րիմ պէնիմ օլ պապտէ վիրէճէկիմ իյղահաթ , սէնին մու-
ճիպի նէֆրէթին օլաճպգ տըր . . . շիւնքի , սէնտէ զէրրէ
գատար ինսաֆ ու մէքհամէթ էսէրի գալմամըշ տըր , եիւ-
րէկին թաշքէսիլմիշ տիր , վէ հաթթա , մէքքիւր իյղահա-
թըմտան տա , բաշա սուրէթտէ անյաեաճագսըն բըր քի ,
դուլգ մու թէատտիլէրիլիլէ դուրպան կիթմիշ պուլունան
զէվալըլար նապնա օլարագ սէնտէն ալըղը ինթիգամ իթ-
մէքլիկիմոէ , նէ մէրթէպէ ինսաֆըղ վէ գատարճա պիր
հարէքէթի ճայիգ կէօրիւպ վէ իճրա իտէճէկիմի անլա-
եաճագտն տըր . . . ֆագաթ հէման պիր ան էվլէ նիյ-
եթթիմի մէվզըի իճրաեէ վաղ իթմէքլիկէ միւսարաաթ
իյլէմէլիլիմ . . . Սէնի պէօյլէ բէնչէյի զուլմուճուա թու-
թուպ գապթ իյլէտիքճէ , սէվինճիմոէն գանըմ պաշմա
սըրամագտա տըր . . . գուլագ թօղարըմըն տամարլարը
շիտտէթ իւզրէ աթմագտա տըրլար : . . . շէօյլէ քի օ մա-
հուսաքիւեա իւզէրինէ Թիւշիանիւպ կէօրտիւքէրիմի տէր
լաթըր իթտիքճէ , իւզէրիմոէ նէ հալ վուղ ու պուլմագ
տա իսէ , Խշթէ շիմտի տախի այնի հալ վուղ ու պոճըմագ :

25

տա տըր , ագլըմ պաշըմտան կիթմէքտէ տիր , քէնտիմի
ղայպ իյլէմէքտէյիմ . . վէ չօգտա իհթիմայտէն տիր քի ,
սայիր տէֆալար , էմսալի կէօրիւլտիւկիւ կիպի , իւզէրիմտէ
պիր ֆէնայըգ հասըլ օլաճագ տըր , պիր նէօպէթ զուհու-
րա կէլէճէք տիր . . . լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի ,
սէնի մէճպուր իտիպ տէ սէօյլէտիքլէրիմի տիյնէեէրէք ,
էօրիւմ տէնիլէն չէյին նէ մէրթէպէ տէհչէթամիդ պիր չէյ
օլմասընը անլաթտըրաճագ գատար վադթ ու գուտրէթիմ
պուլունմագտա տըր . . :

— Ճէսարէթլի օլ , լա Շուէթ , էվլէթ , ճէսարէթլի օլ ,
վէ ճէսարէթ իւզըն լազըմ կէլէն ճէվապը վէր . . — տէյի
պաղըրտը եօգարուտան թօրթիյեար ,

— Մէկէրչի սէն տէ քէնտի օյնաեաճաղըն օեուհուհն
գըսմընը պիլմէքտէ տէկիլմի սին . էլպէթթէ պիլմէքտէ-
սին . . : Եօգ , էկէրչի պիլմէքտէ տէկիլ իսէն , չէյթանա
խապէր կէօնտէր տէ , կէլիպ սանա « սուֆլէօրլիւք (1) »
իթսին , ա' պէնիմ իիթիեարէ վալիտէճիկիմ :

— Օ'ֆ , թէհի եէրտէ չապալանմագտա , վէ պէնի բ-
սըրմագտասըն , — տէտի Մէթր տէգօլ , եէնիտէն պիր
արալըգ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա , — նաֆիլէ տիր , է-
լիմտէն գուրթուլամագսըն . . . կէրչի բարմագլարըմըն էթ-
լէրինի տէլիպ , թա տիչլէրինի քէմիքլէրիմէ իչլէտինճէեէ
գատար ըսըրտըն . . . Փագաթ , էկէր պիր քէրրէ տէ
գուրթարաճագ օլուր իսէմ , պէնտէ սէնին տիլինի չէքիպ
գօբարաճաղըմ տըր , պիլմիչ օլասըն . . : Միւքեալէմէմիզէ

(1) Թօրթիյեար իթիհգաեա չըզլարագ , մէգըլուր հալի պիր
թէաթրօ օեուհուհնա , վէ Մէթր տէգօլ իլէ լա Շուէթի տէ պիրէր
օեուհուհնա պէնզէթմէքտէ օլտուղունտան , լա Շուէթէ , էկէր քէնտի
օեուհուհնու սէօյլէմէքլիկի իյի էզպէրլէյիպ վէ իյի թալիմ իթմէմիչ
իսէ , թէաթրօլարտա օլտուղու կիպի , պիր սուֆլէօրէ , եանի սահ-
նա էօնիւնտէ կիլլիտէ տուրուպ տա , եավաչ սէս իլէ պիր օեուհ-
ուհնու տէրսինի սէօյլէեէնէ իհթիեաճ կէօրմիւշ , վէ պու մէէ-
մուրիյեէթ իչին տախի չէյթանէ միւրաճաաթընը նասիհաթ իյլէմիչ
տիր :

տէվամ իտէլիմ, Պէօյէ եալընըզ պիր հալտէ գալտըղմ-
տա, կիճէ կիւնտիւզ տայիմա եալընըզ վէ սուս բուս պիր
էօմիւր կէչիրմէքլիկէ մէճպուր պուլունտուղղումու կէօրտիւ-
կիւմտէ, քէնտի քէնտիմէ չըլտըրըպ գուտուրմաեա պաշ-
լատըմ. . . հալ պու քի էլիմտէն հիչ պիր շէյ կէլէմէզ
իտի. . . էվլէլ էմիրտէ ազլըմ պաշըմտան ուչաու: էվ-
վէթ, կէրչի ուեուամագտա տէկիլ իտիմ, հալ պու քի մէզ-
քիւր ըիւեատա հէմիշէ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ իտի. պիլիւ-
միսին էօյլէ պիր ըիւեա իլէ ուզըաշմազլըգ նէ տիմէք
տիր. . . Օլ րուլ սօգաղընտաքի ուֆտճըգ իխթիեարըն
մէնզարէսի մի տէրսին. . . սուեա աթըպ պօղտուղղումուզ
գարընըն հալի բիւր տէհչէթի մի տէրսին. . . վէ սըզըր թա-
ճիրինին հալի մի տէրսին. . . վէ սէն, սէն իսէ. . . քեաֆ-
ֆէյի պու գարարթըլարըն իւզէրլէրինտէ ուչուպ տօլաշ-
մագտա իտին. . . էվլէթ, պու հալլէր, բէք տէհչէթ-
ֆէրմա հալլէր տիրլէր: Կէօզլէրիմ կէօրմէզ օլուպ. . . վէ
սայիր պիր շէյ, էնզարը տիգզաթըմը քէնտուեէ ճէլպ իյ-
լէմէտիկինտէն, թէֆէքիւրլէրիմ էօյլէ պիր հալ վէ էօյլէ
պիր շէքլ քէսպ իթմէքտէ իտիլէր քի, հէմիշէ մէզքիւր
մէնզարէլէրի կէօրմէքտէ իտիմ, վէ հէմտէ, էօյլէ ատի
սուրէթտէ տէկիլ, իլլա բէք պէլրադ, վէ հաթթա զանն
իտէրսին քի, հէնուզ մէվգքի իճրաեէ վազ իտիլմէքտէ
տիր կիպի պիր սուրէթտէ կէօրմէքտէ իտիմ. . . բէնչէյի
ճինաեէթիմիզէ տիւշմիւշ պուլունտան պիչարէլէրին, թէք-
միլ էչքեալլարը կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէլմէքտէ իտիլէր. . .
վէլէվ մէզքիւր տէհչէթլի ըիւեա կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէլ-
մէսէ պիլէ, ֆիքրիմ տայիմա, իշլէմիշ օլտուղղում ճինաեէթ-
լէր իլէ մէշղուլ պուլունտուղղունտան, տայիմա օլ եօլտա
մէնզարէլէր վէ թէսալվուրլար թէճէսսիւմ իթմէքտէ ի-
տիլէր. . . վէ էօյլէ օլմասը տա թապիի տիր, չիւնքի, ին-
սանըն կէօզլէրի կէօրմէտիկի թադտիրտէ, ֆիքր ու խէ-
եալընա, անճագ քէնտի թապընա մուվաֆըգ հալլէր վէ
մէնզարէլէր կէլիլլէր, ադլ ու ֆիքր անճագ օլ եօլտա շէյլէր

իլէ մէշղու օլորլար ... պու ճիւմլէ տախի ... պազըքեր-
րէ, մեղքիւր մէնզարէլէրի, քէմալի տէհչէթ իւզրէ օլ-
տուղու հալտէ, թէմաշաեա մէծպուր պուլունմագտա
իտիմ. . . Փազաթ, պէրէքեաթ վէրսին քի զանն իտէր-
սին, մեղքիւր հէյպէթլու հալլէր. . . քէնտի թարաֆ-
լարընտան հալիմէ մէրհամէթ իտէրէք. . . տունուզլան
մագտա. . . պօղոթլմագտա, վէ մահվ օլմագտա իտիլէր. . .
Օլ վազըթ, անէթա, ույրուտան ուեանարագ, էօյլէ պիր
մուսիպէթէնկիզ բիւեանըն բէնչէսինտէն խէլաս օլմագտա
իտիմ. . . Փազաթ, օլ վազըթտա, իւզէրիմտէ պիւլիւք
պիր զոյիֆիլէք, պիւլիւք պիր սըզընթըք վէ պիւլիւք պիր
զըրկընլըգ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ. . . վէ, ինքնըրմըսըն
. . . օֆ, չիմտի սէնտէ կէրչի իւզէրիմէ կիւլէճէքսին ... լա
Շուէթ. . . լալին վար եխէ սէն կիւլմէքտէ օլ. . . իէօզ-
լէրիմ առլարագ. անլլամտա պաշլամագտա իտիմ. . . ան-
լաաըն մը. . . էվլէթ, աղլամագտա իտիմ. . . Փազաթ,
օ տէկիլ էմմա, նիշին կիւլմէեօրսուն. . . հայտէ, հայտէ,
կիւլ տէյիեօրսում ապմա, կիւլիւ վէր. . . էվլէթ, կիւլիւ
վէր. . .

Լա Շուէթ պու մեղալաթ իւզէրիմտէ տէրինտէն սա-
ղըր վէ պօղնուգ պիր սէն իլէ պիր ահ աըր շէքմէկէ պաշ-
լաաը:

— Պիր ազ եիւքսէք սէօյլէյինիզ, — տէյի պաղըրսը
թօրթիյեար, — զիրա իշիթէմէեօրուզ. . .

— Էվլէթ, — տէտի Մէթըր տէգօլ, — անլլամագտա ի-
տիմ, չիւնքի շարէսիզ պիր տէրա ու եգիյեթլ բէնչէմինտէ
մէթըրք պուլունմագտա իտիմ. . . հիշ պիր հիսաթէթ վէ
հիշ պիր զազասլ բարա իթմէմէքտէ իտի: քէնտի բէնտիւ
մէ, « Կարըթ, օ պիւր կիւն, վէ հալթա, հէր կիւն պու
ֆէնալըզլար, պու չըրընլըզլար, վէ պու հալլի մուսիպէթ
իշթիմալ բէնչէսինտէն գուրթուլամագտաճաղըմ տըր, . .
օֆ, պու նէ էօմիւր աիւր պու. . . օֆ, քեաշըի, պէթ-
լէ, հէմիշէ տէհչէթմսիզ թէֆէքթիւրլէր բէնչէսինտէ կա.

չամագտան խստե՛ր, պիր սոն էվիէլ էօլիւպ տէ դուրթուլ
սամ տահճ՝ իյի տիր, կէօղէրիմ կէօրմէզ, վէ պէօյլէ պիր
մահէլլատէ եալընըզնա մահպուսիյեթ չէքմէքտէ յիմ. . . Եր-
րէճէ թէսէլլի պուլաճագ նէ պիր հալ վէ նէ մէ պիր մօս-
թա վէ արգատաշս մալիք պուլունմագտա տէկիլիմ՝ խա-
յըլ՝ հիչ պիր, հիչ պիր . . . » տիմէքտէ իտիմ, Մէգքիւր
տէ հէթլու գարարթըլար, պիր սիեահ բէրտէ չէքիլիչ օ-
լան կէօղէրիմ էօնիւնտէն, պինէրճէ տէֆալար կէչիպ
տէօնտիւքտէն սօնրա, կէրչի պիր արալըզ տէֆ օլուպ կիթ-
մէքտէ ինիլէր խստէ, չի՝ ֆայիտէ քի, օնլարտու տու-
րուր տուրմագ, սայիր էգիյեթլէր պաշ գալտըրմագտա
վէ պանա րէնճիտէ վիրմէքտէ իտիլէր . . . չէօյլէ քի, պիր
թապըմ երիւթլէր բարէլէյիճի թաթպիզ ինթալարը ագլ
ու ֆիքրիսի իսթիլա իլէմէքտէ օլտուգլարընտան, քէզա-
լիք քէնտի քէնտիմէ, « էկէրչի վագթիլլէ ըրզ ու Նամու-
սոմ իւզրէ եաշամըշ, վէ էնվայի ճիւնաեթլէրիւ իրթի-
քեապ իթմէմիշ օլտա իտիմ, չիմնի պու հալտէ օլմանըպ իլ-
շա սէրպէսթ վէ րահաթ օլաճագ իտիմ, մէսուտ օլաճագ
իտիմ, հէրքէս պէնի սէվէճէք վէ պանա հիւրմէթ ու լիա-
եթ իտէճէք իտի . . . հիւ պու քի էօյլէ եաբմըշ օլմա-
տըղըմտան, իշթէ պէօյլէ հէմկէօղէրիմտէն մահրումգը-
լընտըմ, վէ հէմ տէ գէնճիրլէր իլէ պաղլաննարագ հապս
իտիլտիմ, վէ, քէնտի ճիւնաեթ չէրիքլէրիմն էլլէրինտէ
պիր էլլէնճէ օլտում. կէրչի չիմտի նատիմ օլտում էմնա
հայըֆ քի, բէք կէճ գալմըշ օլտում, քեաշքիլիլ քի ճի-
նաեթի իշլէտիլիմ վագթլտա նէտամէթ կէթիրմիշ օլտա
իտիմ, չիմտի պէօյլէ զայպ իթմիշ օլտուլում սէատէթի
հալն տէրտ ու էլէֆինի չէքմէրլիկէ մէճպուր օլմագ ի-
տիմ . . . վէ պիր ատէմ, իշլէտիլի ճիւնհա վէ ճիւնպէթ-
լէրին ճէսամէթիլի կէօրիւպ տէ էղճան ու տիլ թէօվպէ-
եէ կէլէճէք, վէ լաղըմ կէլէն էնրլէրի տէ չէքմէքլիկէ
րաղի ծրաճագ օլուր իսէ . . . էօյլէ պիր էճիր չէքմէքլիք
քի, ինսան օլ հալտէ ույգու տէեիլէն չէյի զայպ իթմէք

վե թէքմիլ պիր պիհուզուրլուգ բէնչէսինէ տիւշմէքտէ տիր, չիւնքի, տայիմա ֆիքրինէ իւմիտ քէսիքլիկի վիրիճի թէ-
զէքքիւրլէր կէլմէքտէ, վէ ախլը ինթիգամ սաեւլմաեա
չայեան գարարթըլար վէ խէեալի հալլէր կէօզլէրի էօնիւ-
նէ կէլմէքտէ տիրլէր . . . պէլքի անճագ օլ վագըթ, ին-
սանլար թարաֆընտան մաղֆիրէթ գուհուրա կէլէպիլսին:

— Սագը՛ն քէնտինի իսթիեա՛ր, — տէյի պաղըլտը թօր-
թիյեար, — օյնատըղըն օեուսուսն չօգ բարչալարընք եու-
տա՛րագ կէչիվիրմէքտէսին . . . Անլաշըլտը՛, անլաշըլտը՛:

Մէթը տէգօլ թօրթիյեարըն սէօյլէտիկինի իչիթմէեէ-
րէք, եինէ լա Շուէթէ խիթապէն օլտուղու հալտէ տէ-
վամ պիրլէ,

— Լա Շուէթ, չիմտի սէնտէ պէնիմ պու սէօյլէ-
տիքլէրիմի իչիթտիքճէ, տիւշարը թէաճճիւպ օլմագտա-
սըն, էօյլէ տէկի՛լ մի. հալպու քի, էկէրչի պէն էսկի հա-
լիմտէ պագը գալարագ, ճիւրմ վէ ճինսեէթլէր իճրասը-
նա, վէ իքլիքխանէլէրէ շայէսթէ պուլունան վահչիճէ էօ-
միւրլէրէ տէվամ իթմէքլիկի միւրատ իյլէմիշ օլսա իտիմ,
բէք ալէա պիլիրիմ.քի, շու չիմտիքի իւզէրիմտէ տէրքեար
օլան էֆքեար ու ախլագ թէպէտտիւլաթը միւֆիտէսինէ,
ասլա նայիլ օլամաեաճագ իտիմ . . .

Փագաթ, պէրէքէթ վիրսին շու եալընըղըղըմա, շու
ալիլիկիմէ, վէ, « նապըլքի կէօրմէքտէսին » շու վիճտա-
նըմըն պէնի թազեիգ իյլէմէսինէ քի, պու եօլտա իսլահը
նէֆսէ տայիր շէյլէր տիւշիւնէպիլմէքտէյիմ, Եէնիտէն
ճինսեէթլէր իճրասընա՛ մը գալգըլմագ, օլամագ պիր շէյ
տիր, միւմքին տէկիլ տիր. մէկէրչի եաբապիլի՛րիյիմ, մէ-
կէրչի թէքրարէն էօյլէ պիր շէյէ սիւլուք ու ճիւրաթ իյ-
լէսէմ, հինի մէճպուրիյեէթտէ, գաչըպ գուրթ ուլապիլի՛ր-
միյիմ: Հայտէ պիր սանիյեէ իչին էօյլէ ֆարգ իտէլիմ քի,
պիր մահէլտէն պիր թագրիպ գաչապիլի՛րիմ: Բէք ալէա
. . . լաքին, նէ՛րէեէ կիտէպիլի՛րիմ, նէ՛րէեէ սըղընըպ
սագլանապիլի՛րիմ: . . . պէնիմ սէրպէսիյեէթիմ նէեէ՛ եա-

րաեապիւր: Խա՛յր, խա՛յր, արթըդ փունտան պէօյլէ պէ-
նիմ պօրճում, էպէտի պիր գարանլըգ իշինտէ, վէ պիր
Թարափտան թէօվպէքեար օլմագլըգ իզթիրապը իլէ, վէ
տիկէր Թարափտան տախի, միւպթէլա պուլունտուղում,
եանի հէմիշէ կէօղլէրիմ էօնիւնէ կէլմէքտէ օլան հէյպէթ-
լու վէ տէհշէթլու գարարթըլար բէնշէսինտէ եաշամագ-
լըգ տըր . . . Պու ճիւմլէ իլէ տախի . . . պազը քէրրէ
գալպիմտէ, ճիւղիճէ պիր իւմիտ ըշըղը տօլմագտա տըր . . .
էվվէթ, մէթրուք պուլունտուղում զուլմէթի ազիմէ օրթա-
սընտա, պիր ըշըգ էսէրի հիսս իյլէմէքտէյիմ . . . շէք-
մէքտէ օլտուղում տէրտ ու էլէմլէր, պիր արալըգ թէս-
քին օլմագտա տըրլար . . . էվվէթ . . . չիւնքի պազը քէր-
րէ, պէնի Թազեիգ իյլէմէքտէ օլան մէգքիւր տէհշէթա-
միզ մէնզարէլէրլէ, Թա կէնճըլիկիմտէ, վազթի սէպալմէթիմ-
տէ կէչիրմիշ օլտուղում նամուսլու վէ քահաթ էօմիւրլէրի
տիւշիւնիւպ տէրխաթըր իտէրէք, իղհարը մուգալմէմէթ
վէ մուգապէլէ իյլէմէքտէյիմ . . . Պէնիի ատէմ իշին, պու-
տա պիր նիյմէթ սաեըլտա սէզա տըր . շէօյլէ քի, էն պիւ-
յիւք միւճրիմլէր վէ ճանիլէր պիլէ, միւտտէթի էօմիւրլէ-
րինտէ, հիշ տէկիլ իսէ, պարի պիր գաշ սէնէ օլտուն, պի կիւ-
նահճա վէ րահաթը հալ իւզրէ իմրարը էվգաթ իյլէմիշ
օլմալարընը տէր խաթըր իլէ, սէնէլէրճէ իշլէմիշ օլտուգ-
լարը ֆիսգ ու ֆիւճուրլարա գարշըլըգ, գալպլէրինտէ
պիր էսէրի թէսէլի հիսս իթմէքլիք իգպալինէ մալիք պու-
լունմագ տա տըրլար: Պէնիի ատէմ, քէնտի տօղուշունտան
ֆէնա տէկիլ տիր . . . էն ֆէնա ատէմլէր պիլէ, քէնտի
չօճուգլուգլարընտա, շայեանը Թահսին հալլէր իպրաղ
իյլէմիշլէր տիր . . . չօճուգլուղա մախսուս պուլունան
հալալմէթ սէֆասընա նայիլ օլմուշլար տըր . . . վէլ հասըլ-
սանա թէքրարէն սէօյլէրիմ քի, քէնտի քէնտիմէ «վա-
գաա պու կիւնքի կիւն ճիւմլէ ալէմ, պէնտէն նէֆրէթ կէ-
թիրիպ գաշընմագտա տըր, հալ պու քի էօյլէ պիր վագ-
թիմտէ օլմուշ տուր քի չօգլար պէնի սէվիպ հիմայէ իյլէ-

միշտ տիրել չիւնքի պէնի պիր հիւսնի հալ վէ թաթը պիր
 թապիաթ իւրէ կէօրմիւշէր տիր . . . « տիւեհէք միւթէ,
 սէլի օլմագ տաւըմ . . . Հայր'ֆ քի . . . վէլ հասըլ միւմ
 քիմ մէրթէպէ . . . քէնտիմի կէչմիշ զէմանլար արգաւն
 տա սիւքիլէնտիրմէկէ շալըմագ տաւըմ, չիւնքի անճագ օլ
 հալաէ ճիւղիճէ պիր թէսէլի հիսս իտէպիլլէք տէյիմ . . .
 Մէթր տ'էզ օլ պալէատէքի պուսս մէգալաթը թէլաֆ
 ֆուղ իլլէտիկի վագըթտա, սէսինտէ զաթէն տէրքեար օ
 լան սէրթիլք մահվ իլէ, պիր էսէրի միւլայէմէթ հասըլ օլ
 մագտէ օլուպ, վէ զապթ ու լապթա կէլմէզ օլան էօյլէ պիր
 պէլալը տտէմ իւզէրինտէ, զանն իտէրսին քի, պիր թէէս
 սիւրի ազիմ գոհուրեաֆթէ օլմագտա օլուղուլտան,
 իւէքրարէն քէմալէ աղազ իլէ .

— Էվվէթ, իշթէ, սէն քէնտինտէ կէօրմէքտէսին քի,
 մէգքիւր թէֆէքքիւրլէրին ֆէլահապալա թէէսսիրի սոյէ
 սի տէ, խըշմ ու շիտտէթիմ քէսպի սիւքիլնէթ իլլէմէք
 տէ տիր . . . սէնին ճէզանը վիթլէքիք զըմնընտա լաղըմ
 կէլէն զայրէթ . . . ճէսարէթ . . . վէ նիյեթթիմտէ էքսիլիպ
 մահվ օլմագտա տըր . . . խայր . . . սէնին ճաֆընա գաստ
 իթմէքիք պէնիմ իշին տէկիլ տիր . . .

— Պրավս, իիթիստը, կէօրտիւն միւլա Շուէթ, պէն
 սանա, մէքոլումուն միւրատը անճագ պիր շագատան ի
 պարէթ տիր, տիմէտիմ մի իտի, իշթէ սէօյլէտիկիմ կէլիպ
 չըգմագտա տըր, նասըլ քի էօյլէ օլմասընը սէն քէնաին
 տախի կէօրմէքտէսին . . . — տէյի պաղըրտը Թօրթիյեար
 էլլէր վուրարագ :

— Խայր, խայր, պէն սէնին ճանընա գաստ իտիպ գա
 նընը աղըլմագ իսթէմէմ — տէտի Մէթր ալէգ օլ — չիւն
 քի, պիր գաթիլ օլմագ իսթէմէմ . . . կէլլի սէնի էօլտիւր
 մէքիք ճայիլ իսէ տէ . . . նիհաեթթի եինէ էսասէն, պիւ
 ատամ էօլտիւրմիւշ օլմագըլը տիմէք տիր . . . վէ շիմտիւե
 գատար կէօղլէրիմ էօնիւնէ կէլմէքտէ օլան օլ իւշ նէֆէր
 մագթալարէն հէյպէթամիլ գարարթըլարը տա քեաֆի

տիրէր . . . վէ անտէն տէ գաթինազար , քիմ պիւր . . .
պէլքի պիր կիւն սէն տախի թէօվպէքեար օլուրսուն տա
. . . էվվէթ , պէլքի սէն տախի , էօյլէ տէկիլ մի . . .

Մէթր տէգօլ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկիյլէ պէրապէր ,
մաքինավարի պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ , լա Շուէթէ
ճիւզիճէ հարէքէթ իտէպիլմէքիկէ միւսսաատէ իյլէտի :

Մէրգումէ պու սէրպէսթիկի պիր այնի ֆուրսաթ աատ
իտէրէք , օլ Սարաննէ էօմրիւնէ գաստ իյլէտիկի պէլինտէքի
սիւրի վէ ուֆաճըգ խանչէրի չըգարտը . . . վէ պիւսպիւ-
թիւն քէնչէսինտէն գուրթ ուլմաղլըգ էմէլ ու նիյեթի իլէ ,
Մէթր տէգօլա , շիատէթի աղիմէ իւզրէ եէրլէշտիրալ Պիր
թարաֆտան զայրէթի վահշիեանէսի իլէ , պիր թարաֆտան
ախլը ինթիգամ տույգուսու վէ հիատէթի մէճնունանէսի ,
վէ աիկէր թարաֆտան տախի թապիաթընտա պուլունան
գանլարա սուսամըլ օլմաղլըգ հիսսիյեաթը , մէքքիւր խան-
չէր եարէսի իւզէրինէ , ուեանըպ հատտէն զիեատէ քէսպի
շիտտէթ իթտիքլէրինտէն , վէ զաթէն տախի աշուրի մէր-
թէպէ պիր սէտամէթ իւզրէ պուլունտուղունտան , պիւթիւն
պիւթիւն չըլտըրտը :

—Ա՛հ , խային էնկէրէք երլանը , ա՛հ . . . ըսըրտըն պէ-
նի , էօյլէմի , —տիեէրէք , վէ խըլմ ու զաղապընտան նաչի
սէսինտէ պիր տիթրէյիչ հասըլ օլտուղու հալտէ պաղըրա-
րադ , քէնչէսինտէն գուրթ ուլմուշ տուր զաննընտա պու-
լունան լա Շուէթի թութտուղու պիրլէ պօղմադ զայրէթինէ
չըգըշտը . վէ տիվանէլիկի տէրէճէսի տահա զիեատէ շիտ-
տէթ քէսպիյլէտիկիւնտէն , իլավէյի մէգալ իլէ , «էլիմտէն
գաչըպ գուրթ ուլմադ իսթէրսին . հա՞ , էօյլէ՞ մի , սէնի կիտի
խընդիր գարը սէնի՞ . . . հալ պու քի սէնին կիպի պիր տիչի
պայդուշու վէ եախսոն էնկէրէք երլանընըն , ճանընը ալ-
մադսըղըն , մէկէրչի էլիմտէն գաչըրըր մքեմ . . . Պէսպէլ-
լի սէնին միւրատըն , օլ կէօղլէրիմէ կէօրիւնմէքտէ օլան
գարտըթըլարըն ավտէթլէրինէ պէքլէմէք իտի . . . էվվէթ ,
չիւնքի գանըմըն պաչըմա սըչրամագտա օլմասընը կէօր-

մէքտէ իտին . . . գուլագլարբմ չինլէմէքտէ իտիլէր . . . պա-
շըմ տէօնմէքտէ իտի . . . նաաբլ քի մէգքիւր գարարթըլար
կէլմէգաէն էվկէլտէ տայիմա էօյլէ օլմագտա տըր . . . էվկէթ,
էօյլէ տիր, օլ պապտէ հիչ չիւբհէմ եօգ տուր . . . Մֆ, իչ-
թէ կէլմէքտէ տիրլէր, իչթէ կէլի'եօրլար . . . գարանլըգ-
լար օրթասընտան իլէրուլէյիպ կէլմէքտէ տիրլէր . . . նէ'
գատար տա սարարըպ սօլմուչ չէհրէլէրէ միւլիք պուլուն-
մագտա տըրլար . . . վէ հալէատա գանլարը ագըպ ագըպ
կիթմէքտէ տիր . . . նէ' գատարտա գըրմըզը գանլար . վէ
հէնուզ սըճագտա օլտուգլարընտան պուլուլարը չըգմագտա
տըր . . . Մէգքիւր մէնզարէ սէնին տախի հէյպէթ ու տէհ-
չէթինի մուճիպ օլմագտա տըր . . . անըն իչին չապալանըպ
տուլմագտասըն . . . Ֆագաթ, թէլաչ իսթէմէզ, ըահաթը
գալպ իւզըրէ'օլ, սէն անլէրի կէօրմէեհէճէքսին . . . խա'յր,
խա'յր, սէն մէգքիւր գարարթըլարը կէ'օրմէեհէճէքսին . . .
վէ իսթէմէմտէ քի կէօրէսին . . . չիւնքի սէնի աճըմագտա-
եբմ . . . անըն իչին սէնին կէօղլէրինի չըգարմալըեբմ քի . . .
սէն տախի պէնիմ կիպի օլտսըն . . . Կէօլիւլ օլտ' . . . :

Պու հէնկեամտէ Մէթր տ'էգօլ, չէօյլէ պիր տուրարագ
նէֆէս ալտը . . . :

Վէ, լա Շուէթտէ օլ մէրթէպէ հէյպէթէնկիզ սուրէթտէ
պիր սէս չըգարարագ հայգըրտը քի, թօրթիյեար գօրգու-
սունտան քէնտուլի չաչըրարագ, պուլունտուլու թաշ գա-
տէմէ իւզէրինտէ, սըչրաեըպ աեաղա գալգտը :

Մէրգուլմէնին պու հայգըրըչը իւզէրինէ, Մէթր տ'էգօ-
լուն ճիննէթի տահա զիեապէ քէսպի չիտտէթ իյլէտիկին-
տէն, — չաղը'ր, չաղը'ր . . . լա Շուէթ . . . չաղը'ր սէնին է-
ճէլին թիւրքիւսիւնիւ . . . նէ' մութլու սանա քի . . . էօլ-
տիւրտիւկիւմիւզ իւչ քիչինին գարարթըլարընը կէօրմէքտէ
տէկիլսին . . . Րուլ եօլունտաքի քիւչիւճէք իխթիեարըն . . .
պօղտուղումուզ գարընըն . . . վէ սըզըր թիւճճարընըն . . .
Հալ պու քի պէն կէօրմէքտէյիմ . . . իչթէ կէլմէքտէ տիր-
էր, եագլաշմագտա տըրլար . . . վէ թա եանըմա գատար

կէլմէքտէ , վէ վիճուտիմէ տէ թօգուճմագտա՝ տըրլար . . .
օֆ , նէ՝ գատարտա սօուգ պիր հալտէ տիրլէր , իւզէրլէ-
րինտէ , զէրրէճէ պիր հարէրէթ էսէրի պիլէ՝ գալմամը տըր :

Մէզքիւր հէյպէթէնկիզ հայգըրը իւզէրինէ , պու սէ-
ֆիլ ատէմին ագլը պաշընտան քեամիլէն ուչտու . . .

Արթըգ օնտան սօնրա , մէրգուճ նէ մուհաքէմէ իյլէտի , վէ
նէ տէ պիր լազըրտը սէօյլէտի , վէ անճագ քէնտի սէվգը
թապիխսինէ իթաաթ պիրլէ , վահշիլիք իշինտէ վահշիլիք
իճրասընա տէվամէ պաշլատը :

Վէ օլ հէնկեամտէ , մախզէն տէրունինտէ , սիֆիլ գա-
րանլըգ օրթասընտա , տէհչէթֆէրմա պազը հալլէր վուգու
պուլտուլաք , Շէօյլէքի , էվվէլա , աճէլէ աճէլէ պիր սուրէթ-
տէ օլտուղու հալտէ , գըրմագ իշին , պիր թաշա վուրուլ-
տուղունտա , պիր գութուտան չըգան սէսէ մանէնտ օլարագ-
չօգ տէֆալար , վէ ֆասլա ֆասլա , սազըր սազըր թէրմէ
սէսլէրի իշիտիլիպ , վէ պատէհու տախի , հէր վուրուլտա
աճը աճը ինիլթիլէր , սարսըրըլար , վէ խային խային տէ
կիւլիւլէր սէսլէրի իշիտիլտի : Վէ պունտանտա սօնրա , պիր
խըրըլաբը . . . վէ պիր ճան չէքիլմէքիլիք սէսի իշիտիլմէ-
կէ պաշլատը . . . Վէ պու տա պիթէրէք , հիշ պիր շէյ իշի-
տիլմէզ օլտու . . . Վէլհասըլ օրթալըղա տէրին պիր սուս-
լուգտուր հիւքմ իթտի :

Վէ պիրտէն պիրէ , ուզագտան , թա մախզէնին տիպինէ
գատար իշիտիլի սուրէթտէ , աեագ սէսլէրի իլէ լագըր-
տը սէսլէրի իշիտիլմէկէ պաշլատը . . . վէ մէրտիվէնին եօ-
դարըսընտան քէսկին ըչըգլար կէօրիլտի :

Թօլթիյեար , օլ հէնկեամտէ , մախզէն տէրունինտէ , քէն-
տիսի կէօրէմէտիկի հալտէ գուհուրա կէլմէքտէ օլան բա-
թըրտըլարը , ինիլթիլէրի , վէ խըրըլթըլարը իշիտէրէք , տիւ-
չալը տէհչէթ օլմուշ , վէ քէնտույի շաշըրմը պիր հալտէ
պուլունմագտա իքէն , պիր տէ եօգալըտան , էլլէրինտէ
ըլըգլար պուլունտուղու թագտիրտէ , աճէլէ աճէլէ պիր
չօգ ասամլար ինմէքտէ օլտուգլարըն կէօրտիլ . . . Անին-

տէ մախգէն տէրունինէ , էօնլէրինտէ Նարսիս Պօրէլ տախի պուլունարագ , բօլիսլէր տօլտուլար . . . վէ մախգէնին դա-
բուսու էօնլանիւ մուհաֆաղաեա պաշլատըլար :

Բօլիսլէր էվվէլա մերտիվէն պաշլնտա , լա Շուէթին զէմ-
պիլի էլինտէ օլտուղու հալտէ տուրմագտա օլան մէրգուս
Թօրթիյեարը թուլտուլար :

Պունլար աշաղը ինիպտէ , տէրքեար օլան օլ հէյպէթէն-
կիդ մէնգարէեի կէօրտիւքտէ , շաշա դալտըլար :

Օլ էսնատէ մախգէնին օրթասընտարի դօճա պիր թաշա
աեագլարընտան պաղլը օլան Մէթրտ'էգօլ բէք հէյպէթլու
պիր հալտէ օլուպ , վէ պիր ճանվէր հէյեթիքէսպ իտէ-
րէք սաշլարը թիքէն թիքէն տիքիլմիշ օլտուղու , վէ սագալը
ուզաեըպ , վէ աղընտանտա քէօրիւքլէր գուստուղու , վէ
իւրեան պիւրեան պիր դբեաֆէթտէ պուլունտուղու հալ-
տէ , մէգքիւր թաշըն էթրաֆընտա , գուտուրմուշ պիր ճան-
վէր միսիլու տէօնմէքտէ , վէ վուրուպ թէքէլէեէրէք էօլ-
տիւրտիւկիւ , վէ դաֆասընը տախի էգէրէք , հէյպէթամիդ
պիր հալ քէսպ իթտիւրմիշ պուլունտուղու լա Շուէթին
նաշինի տէ , իքի աեագլարընտան թուլթարագ , պիրլիքտէ
սիւրիւքլէյիպ տէօնմէքտէ իտի :

Բօլիսլէր , կէրէք մէգքիւր նաշի մէրգուսուն էլլէրինտէն
ալապիլմէք , վէ կէրէք քէնտիսինի թուլթուպ պաղլաեապիլ-
մէք իշին , խօյլիճէ կիւճիւքլէր շէքմէքլիկէ մէճպուր օլ-
տուլար :

Վէլհասըլ պիր չօգ մուգավէմէթի շէտիտէեէ թէսատիւֆ
էլլէտիքտէն սօնրա , մէրգուսու , Պրա-Բուժուն մէյքէտէ-
սինին օլ ալչաճըգ , վէ եալընը պիր բէնճէրէտէն ըլըգ ալ-
մագտա օլան դարանըգ սուֆասընա կէօթիւրտիւքր :

Էլլէրի քէլէրշէլի օլտուգտան պաշգա , եանլարընտա նէօ-
պէթճիլէր տախի դօնուլմուշ օլտուղու թագտիլտէ , Պար-
պիյեօն իլէ Մարսիալ օղլու Նիգօլա , վէ մէրգուսուն վալի-
տէսի վէ հէճիրէսիտէ , մահէլի մէզպուրտա պէքլէմէքտէ
իտիլէր :

Մէրգուճար, օրատա, պիր թագրիպ պօղուպտա, եանբնատքի էլմասլարը զասպ իթմէք նիյեթի Փասիտէսիյլէ, էլմաս տէլլարը գարըեր ճէլպ իյլէմիշ օլտուգլարը հէնկեամատէ, պասըլարագ թէվգըֆի իտիլիշ իտիլէր:

Մէրգուճէ գատըն փգլընը պաշընա ալըն իշին, պաշգա պիր օտաեա նագլ իտիլմիշ իտի:

Մէթր տ'էգ օլ իսէ, լա Շուէթին խանչէրիյլէ գօլունտան խաֆիֆճէ եարալանմըշ օլտուղու թագտիրտէ, եաեըլպ եէրտէ եաթմագտա, վէ իքի զապթիյեէ կիւճ հալ իլէ զապթ իտէպիլմէքտէ օլտուղու, վէ քեռմիլէն չըլտըրմըշ պուլունտուղու սուրէթտէ, պօղաղլանմագտա օլան պիր մանտա կիպի, պէօղիւրիւպ չապալանմագտա իտի: Վէ պաղը քէրէ տէ, իւլէրինտէ պիր սինիր ալէամէթի գուվլէթի հասըլ օլարագ, սըչրաեըպ սըչրաեըպ գալգմագտա իտի:

Պարպիյեօն, ըէնկի աթարագ մօսմօր քէսիլմիշ օլուպ, վէ տօտագլարընտա գաթան ըէնք գալմամըշ օլտուղու, վէ տիք տիք, վէ վահչի վահչի պագմագտա, վէ գարշը գօեարագ ճէնկլէշտիկի սըրատա, արգասընտաքի եըրթըլմըշ մաի պըլուզուն եագասը իւզէրինէ, եասսը սիեահ վէ ուզուն սաշլարը տէօքիլմիւշ պուլունտուղու հալտէ, պաշըն էօնիւնէ էկէրէք, պիր գանարէ իւզէրինտէ օթուրմագտէ իտի, վէ սըգը սըգը քէլէրչէլի օլան էլլէրի, տիզլէրի իւզէրինտէ պուլունմագտէ իտի:

Մէրգում սէֆիլին հէնուզ կէնճ հալի իլէ (չիւնքի, անճագ օն սէքիզ չաղլարընտա իտի), սագալսըզ եիւզէրինին թէնասիւպինտէ պուլունան էշքեալը, գաթէն չաբգընլըզ իլէ ճիւրմ ու ճինայէթի սէպէպինտէն պօգուլուպ չիրքինլէնմիշ պուլունտուղունտան, արիլըգ օլ հալտէ, պիթթապի պիլթիւն պիլթիւն հէյպէթամիզ վէ ըիգգաթէնկիզ պիր հալ ու հէյեթթ վէ չէհրէ քէսպ իթմիշ իտի:

Մէրգում բէք տաղըն պիր հալտէ պուլունարագ, տիհանընտան պիր լագըրտը պիլէ չըգարմամագտա իտի:

Փագաթ, մէրգումն պու տուլղուսուղլուղու գօրգու:

սուռնտա՞ն մը նէշէթ իթմէքտէ իտի , եօգսա մահզա խա-
 երնիկիւնտէն , եանի պիր շէյթանլը՞դ տիւշիւնմէսինտէն
 մի իլէրու կէլմէքտէ իտի , օրաօը մալլում օլմատըլը հալ-
 տէ , սօլկուն աննընտա՞ն թէրլէր ագմագտա , վէ սըգ սըգ
 նէֆէս ալմագտէ օլտուղու թագտիրտէ , պաղլը էլլէրինի
 եօգարը գալտըրարագ , աննընըն թէրինի սիլմէքտէ իտի :

Մէրդումուն եանընտա տա , դըղգարտաշը Գալպաս օ-
 թուրմագտէ իտի . մէզպուրէնին պաշընտաքի թաքեհսի չը-
 գարըլմըլ օլտուղունտան , սարըճա սաչլարը , արգասընա
 թօրանըլարագ, պիր շէյ իլէ պաղլանմըլ օլտուղու սուրէթ-
 տէ , սէյրէք սէյրէք ֆիթիլլէր թէշքիլլէ պաշընտան աշաղը
 ինմէքտէ իտիլէր : Մէզպուրէնին լէհճէսինտէն , բէտէր-
 տէն զիեատէ հիտտէթ իւզրէ պուլունմասը անլաշըլմագ-
 տա իտի . զայիֆ վէ սաֆրէվի եիւզլէրի , ճիւզիճէ ըհնք
 քէսպ իթմիշ իտի . վէ գարշըսընտա, պիր իսկէմլէ իւզէրին-
 տէ օթուրմագտէ օլան պիրատէրի Նիգօլանըն բէք մաղմում
 վէ միւքէտտէր պիր հալտէ պուլունմասընա , չէշմի հագա-
 ըթ իլէ պագմագտա իտի :

Հալ պու քի Նիգօլա , չէքէճէկի միւճազաթը այնէլ եա-
 գըն կէօրմէքտէ վէ պիլմէքտէ օլտուղունտան , բէք տիւշ-
 կիւն պիր հալտէ պուլունարագ , վէ պաշընը էօնիւնէ էկէ-
 ընք տուրմագտէ , տիզլէրի տիթրէեհէք պիր պիրինէ վուր-
 մագտէ , վէ քէմալի գօրգուսունտան նաշի , տիշլէրի տա-
 խի պիր պիրինէ վուրմագտէ , վէ կիզլի կիզլի ահու էօֆ-
 լէր չէքմէքտէ իտի :

Պունլարըն իշինտէն եալընըղ Նիգօլա վէ Գալպասըն վա-
 լիտէլէրի , պիլա ֆիւթուր պիր հալտէ օլտուղու սուրէթ-
 տէ , աեագտա վէ արգասընը տիվարա վիրէրէք տուրմագ-
 տա իտի . մէզպուրէ պաշընը եօգարը թութարագ , տիգ-
 դաթլը տիգգաթլը էթրաֆընը կէօզսէն կէչիրմէքտէ իտի .
 զանն իտէրսին քի մէրսումէ , եիւզիւնէ չէլիքտէն մամուլ
 պիր մասքէ կէչիրմիշ օլտուղունտան , իզթիրապը գալպինէ
 տայիր զէրրէճէ պիր էսէր կէօրիւլէմէմէքտէ իտի :

Ֆազաթ, բօլիս գօմիսէրի իլէ քեաթիպի թարաֆընտան, մահէլլի մէզպուր, Պրա-Րուժ քէնտիսի հազըր պուլունտու-
ղու հալտէ պասըլըպ թահսարի իտիլտիքտէն սօնրա, քէն-
տինին տախի մէզքիւր ալչաճըզ սուֆաեա կէօթիւրիւլտիւ-
կիւնիւ կէօթիւրտէ, քէնտի իսթէկինէ գարշը օլտուղու
թագտիրտէ, լէհճէսի տէկիշիտի, ալէսսէվիյեէ սօլկուճն պա-
գըշը օլան օլ ուֆաճըզ կէօզլէրի, գուսուրմուշ պիր էն-
կէրէք եքլանընըն կէօզլէրի կիպի բարլամաեա, վէ օլ պիր
պիրինէ սըգըշմըշ օլան տօտագլարը սարարմաեա սլաշլատը-
վէ քէնտիսի տէ պաղըր գօլարընը շէօյլէ պիր կէրկիլէտի...
վէ պատէհու, թէհի եէրաէ հիտտէթլէնմէքտէն պիր ֆա-
յիտէ հասըլ օլամաեաճաղընը, վէ օլ հալտէ էլինտէն պիր
շէյ կէլէմէեէճէկինի տէրիաթըր իյլէտիկինտէն, թէքրա-
րէն քէնտույի գապթ իլէ, պիւթիւն պիւթիւն պիր սիւ-
քիւնէթի հալ քէսպ իթտի :

Պու հէնկեամտէ, բօլիս գօմիսէրի իլէ քեաթիպի, լազըմ
կէլէն ժուրնալը գալէմէ ալմագտալար իքէն, Նարսիս Պօրէլ
տախի, հայտուտլարա պագմագտա, վէ էօյլէ պիր մուղիրը
ատամլարըն թէհլիքէ վէ պէլալարընաան, ֆարիսի գուր-
թարմըշ օլմասընը տիւշիւնտիւքճէ, մէմնուճիյեթ ու մէսէր-
րէթ իւզըրէ էլլէրինի օլուշտուրմագտա իտի. վէ Պրա-Րուժ
թարաֆընտան գուհուրա կէլմիյ օլան շու խըտմէթտէն տօ-
լաեը, քէնտույի թէշէքքիւրէ պօրճլու կիպի թանըմագտէ
օլտուղունտան, արատա պիր, քէմալի հօշնուտի իւզըրէ, մէր-
գումա պագմագտա իտի :

Իճապը հալ, Պրա-Րուժ տախի, էլէ վիրմիյ օլտուղու
միւճըրիմլէք իլէ պէրապէր, թա մուհաքէմէլէրի պիթին-
ճէեէ գատար, մահպէստէ գալաճագ օլտուղունտան, ա-
նըն տախի էլլէրինէ քէլէքշէ վուրուլմուշ իտի. վէ ուսթա-
լըղընտան նաշի, եանի հայտուտլարա պիր շիւբհէ վիրմէմէք
նիյեթթիլլէ, մէրգում տախի, վէ հաթթա անլէրտէն տէ
զիւեատէ պիր սուրէթտէ օլտուղու թագտիրտէ, բէք մաղ-
մում վէ քէտէրլի պիր հալիպրազ իտէրէք տիթըրէմէքտէ, վէ

սանսարա պէնդէմէքտէ օլան սուրէթի զահիրէսինտէն պիր էսէրի մէյեուսիյեթ իզհար իտէրէք, պիւթիւն գուվվէթիյլէ տիթրէյիպ տիշլէրինի պիրի պիրինէ վուրմագտա իտի . վէ աճը աճը ահլար չէքմէքտէ իտի . վէ կիւեա բէտէրլիք մուհապպէթինի իճրա պիրլէ, ճիւզիճէ պիր թէսէլլի պուլմագ իւզրէ , արալըգ արալըգ թութոճպ էվլատը թօրթիյեարը գուճագլանարագ սէվմէքտէ իտի :

Փագաթ , թօրթիյեար իւզէրինտէ , մէքքիւր մուհապպէթէ գարշըլըգ պիւյիւք պիր թէսսիր կէօրիւմէքտէ տէկիլ իտի , չիւնքի , քէնտիսինին տախի , եէնի պիր էմր սուտուրինէ գատար , չօճուգլար հապսխանէսինէ կէօնտէրիլէճէկինի իշիթմիշ իտի :

— Ա՛հ , հէր չէյտէն զիեատէ շունա թէսսիւֆ իտէրիմքի , պու սէվկիւլիւ էվլատըմտան տախի ճիւտա տիւշէճէկիմ տիր , մահրում գալաճաղըմ տըր , — տէյի հայգըրմագտա իտի, Պրա-Րուժ , սուրէթա պիր մուհապպէթ իպրազիյլէ , վէ , — ա՛հ , վալիտէ Մարսիալ , էն զիեատէ աճընմագլըղա շայեան պիր հալ , պաշլըճա սէնին իլէ պէնիմ հալիմ տիր . . . չիւնքի , իքիմիզ տախի , քէնտի էվլատարըմըզտան տա այրը տիւշէճէկիզ տիր :

Տուլ գարը թութմագտէ օլտուղու օլ հիշ ալտըրմամագլըգ թարիզինէ արթըգ տէվամ իլէ թէհամիլիլ իտէմէտիկինտէն , վէ պու զամմազլըղըն մէրգում թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օլմասընը զիեատէսիյլէ շիւբհէ իյլէտիկինտէն , պաղըրարագ ,

— Սո՛ւս օլ , Յուդա՛ , սո՛ւս օլ . . . պու պէլալարը ոլաշըմըղա կէթիրէն միւճէրրէտ սէն քէնտին սին , ասլա շիւբհէմ եօգ տուր . . . վէ , հաթթա թուլօնտաքի օղլումու տախի , թամաընտան նաշի , էլէ վիրէն սէն սին սէ՛ն . . . տէտի , — վէ մէրգ ումուն եիւզիւնէ թիւքիւրիւ վիրտի : — Սէն բարա ալարագ , պիզիմ էճէլիմիզէ՛ սէպէպ օլմագտասըն , պիզի սաթըպ էլէ՛ վիրմէքտէսին . . . բէք ա՛լէա , սէվին , սէն սէվինքի , Մարսիալ օղլուլարըն բէնշէյի էճէլէ տիւշտիւքլէրինի սէյր

ու թէմաշա իթմէքլիք իգպալինէ նայիլ օլաճագսըն . . .

— Եվվէթ , էվվէթ . . . միւրասընա իրէճէքսին , — տի-
հէրէք իլավէյի մէգալ իյլէտի էօթէտէն Գալպաս , վահշի-
ճէ պիր շիտտէթ իւզրէ :

Տուլ գարը բէք ֆէնա պիր չէշմի հագարէթ իլէ գըզը-
նա , օղլու նիգօլաեը կէօթէրէրէք ,

— Հէր շէյտէն զիեատէ շունա թէէսսիւֆ իտէրիմ քի ,
պու ալլադ , մաղթէլ (ատէմ պաշը քէսիլէն մահէլլ) իւզէ-
րինտէ , պիզիմ նամուսումուզա՝ խալէլ կէթիւրէճէք տիր ,
տէտի :

Արատան ճիւզի պիր վագըթ կէշտիքտէն սօնրա , մէզպու-
րէ տուլ գարը իլէ գըզը Գալպասը , իքի նէֆեր զապթի-
հէլէր , Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կէօթիւրմէք իւզրէ ,
պիր արապաեա պինտիրտիլէր . Պարպիյեօն իլէ նիգօլաեը
վէ Պրա-Րուժու , էրքէքլէր հապսխանէսինէ նագլ իյլէտի-
լէր . վէ Մէթր տ'էգօլտա , թիմարխանէեէ կէօթիւրիւտիւ :

ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՍԵՍԻԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻ

Մատամ Սէրաֆէնին էօլիւմիւ իլէ Լա Շուէթին էօլիւ-
միւնտէն , վէ հայտուա թագըմընըն , Պրա-Րուժուն մէյքէ-
տէսինտէ պասըլլայ թէվգըֆլարընտան պիր գաշ կիւն սօն-
րա , Բօտօլֆ թամբլ սօգազընտաքի խանէեէ կիթտի :

Նասըլ քի զիքրի սէպգաթ իթմիշ տիր , Բօտօլֆ նօթէր
ժագ ֆէրրան իլէ ուղրաշլայ , մէրգուճա բիեաքեարլըղընը ,
վէ օլ սաեէտէ ճիւրաթ վէ իճրա խտէպիլմիշ օլտուղու ճիւ-
նաեէթլէրինի զահիրէ չըգարարագ , եա իսլահը նէֆսէ մէճ ,
պուր իթմէքլիկի , վէ տէ եախօտ օլամատըղը թագտիրտէճ
եանի մալիք օլտուղու միւրայիլիք գուլվէթի վէ մարիֆէ :

Թիյլէ, գանունէն միւսթահադդ պուլունտուղու ճէզայի սէզալարընա չարբըլմագլըգտան պիր թագրիպ գուրթու-
լապիլտիկի թագտիրտէ, պիր սուրէթի տէհչէթամիլդտէ,
լազըմ կէլէն ճէզասընը պիղզաթ քէնտիսի վիրմէքլիկի գու-
րուպ նիյեթի իթմիչ օլտուղունտան, խասսէթէն Ալմանեա
հապսխանէսինտէ պուլունան, վէ սիւսհ տօգթօր Տալի-
տին տէ պինամու զէվճէսի օլան Սէսիլի նամ ամէրիգալը
պիր գարընը ճէլպ իթտիրմիչ իտի:

Մէզպուրէ կէլտիկինին ֆէրտասը կիւնիւ, զաթէն հիւսնի
ճէմալի մէրթէպէսինտէ միւֆտիտլիկի, վէ գուվլէյի ճաղի-
պէսի մէրթէպէսինտէ տախի ֆէսատալէրլիկի տէրքեար
օլտուղու թագտիրտէ, քէնտիսինէ պարօն տը կրաուն թա-
րաֆընտան, մալիւմաթը մուֆասաալէ վիրիլմիչ իտի:

Վէ նասըլ քի մալիւմ տուր, Բօտօլֆ, մատամ Բիրլէ իլէ
սօն տէֆա կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, մէրգումէ գաբուճու
գատըն, մատամ Սէրաֆէն իլէ կէօրիւշտիւկիւնտէ, աշուրի
մէրթէպէ ուսթալըգլը պիր սուրէթտէ, Մօրէլին գըզը Լուի-
զին եէրինէ, Սէսիլիեի, նօթէրին խանէսինէ պէսլէմէլիկէ
ալմագլըղընը թէքլիֆ իյլէմիչ իտի, վէ մատամ Սէրաֆէնտէ
րույի մուվաֆագաթ կէօսթէրէրէք, ժագ ֆէրրանա սէյ-
լէմէքլիկի վատ իյլէմիչ, վէ ֆիւվագը տա, Սէսիլի հադգըն-
տա մէտհիյեթլէր օգուեարագ, քէնտիսինին Բավաթէօր ա-
տասը բիշկեահընտա պօղուլտուղու կիւնիւն սապահըսը,
վատընը իճրա իտէրէք, չէլէպիօինէ սէյլէմիչ իտի:

Պինաէն ալէյհ Բօտօլֆ, Թամըլ սօգաղընա, Սէսիլինին
գապուլինէ տայիր պուլունան ճէվապը, մատամ Բիրլէ տէն
անլամագլըղա կէլմիչ իտի:

Բօտօլֆ գաբուճու օտասընտան իչէրի կիրէր կիրմէզ զի-
եատէսիլէ թէաճճիւպ իյլէտի, զիրա, սաաթ ալաֆրանկա
սապահըն օն պիրինէ վարմըչ օլտուղու թագտիրտէ, Մ.
Բիրլէնին, հալէա եաթաղընտա եաթմագտա օլմասընը, վէ
զէվճէսի Անասթազինինտէ եանընտա աեագտա տուրարագ,
մէրգումա իլաճ վիրմէքտէ պուլունմասընը կէօրմիւշ իտի:

Ալֆրէտ, Եանի Մ. Բիրլէ, պաշնտա պուլունան գօճա պիր բամուգ իսգուֆաեք բէք աչաղը ինտիրտիկինտէն, աննը իլէ կէօղլէրի տախի գաբանմըչ իտի. վէ Սնասթաղիյէ, տի-հանքն աչըպտա պիր շէյ սէօյլէմէտիկինտէն, մէրգումէ տէ ույգուտա տըր զաննը իլէ, գարեօլա բէրտէսինի գաբաեա, բադ երեզինիւ չէվիրտիկինտէ, Բօտօլֆուն օրատա պուլունտուղունու կէօրմիւչ, վէ անինտէ, ատէթինտէն օլտուղու իւզրէ, ասկէր ուսուլինճէ, էլինին արգասընը աննընա գօեարագ, սէլամա տուրմուչ իտի :

Մէրսումէ գատըն Բօտօլֆա խիթապէն,

— Էֆէնտիմ քիրաճըլար գրալը, ճարիյեէնիզ, էմրինիզէ միւնթաղըրըմ, պաղընըչ շու հալիմէ, քէնտիմի շաշըրմըչ ալթիւսթ օլմուչում տուր, տուրմաեա մէճալիմ գալմամըչ տըր, էվիմիզ իչինտէ պուլունան հէյպէթամիզ հալլէր շէօյլէ տուրսունլար. . . Ալֆրէտիմտէ, տիւնտէն պէրու, էսիր ֆիրալ օլմուչ տուր, տէտի :

— Նի՛չին, նէ՞ օլմուչ տուր, նէ՞ վար տըր :

— Ա, մէկէրչի տէրք ու ֆէհմ իտէ՞մէտինիզ մի, զաթէն պիւտիկինիզ պիր շէյ տիր :

— Նէ՞ իմիչ պաղալըմ :

— Էֆէնտիմ, նէ՞ օլաճագ, եինէ օլ-ճանվէր հէրիֆ, Եանի օլ արսըզ Գապրիօն, պիր տիւրլիւ Ալֆրէտիմին բիչինտէն տիւչմէմէքտէ տիր, հալէա զէվալլըճըղաղը գօվալամագտա տըր, վէ պէն իսէ, արթըզ շաշըրտըմ, նէ եաբաճաղըմը պիլէմէեօրում. . . :

— Հալէա Գապրիօն մու :

— Էվվէթ, հալէա օլ ինսաֆսըզ հէրիֆ :

— Բէք պէլալը վէ բէք շէյթան պիր ատէմէ պէնզէմէք. տէ տիր մէրգում :

— Օնտա հիչ չիւբհէ ճայիզ տէկիլ տիր, Մօսսիէօ Բօտօլֆ, էօյլէ պիր գուրնաղ մէէլուն տուր քի, տայիմա պէնիմ տիւ-շարը չըգտըղըմը կէօղլէթմէքտէ վէ պիլմէքտէ տիր. . . վէ հէման պուրատան պիր գաչ ատըմ երադլանըր եի-

րազաւնմազ, հէր նասըլ իսէ պուլունտուղու տէլիքտէն տի-
շարը չըգարազ, գէվալը իսթիեար գօճաճըղմըն գարչը-
սընա չէյթան կիպի տիքիլմէքտէ տիր. վէ գօճաճըղմտա,
ատէթա պիր չօճուգ հալինտէ, քէնտույի միւտաֆաաեա
ղայրի միւգթէտիր պիր ատէմճիք օլտուղունտան, մէր-
գումու կէօրիւնճէ տիթրէմէկէ պաշլամագտա տըր: Տահա
տիւնքի կիւն, պէն նօթէր Մ. Ֆէրրանըն խանէսինէ կիտէր
կիթմէյ... Սիղէ օրահա տախի հաւատիսլէրիմ վար տըր:

—Էյ, Սէսիլինին իշինի նէ՞ եաբտընը պագալըմ, —
տէտի զայրէթլի պիր սիւալ իւզրէ Ռօտօլֆ, — պէնտէ օլ
պապտէ պիր մալիւմաթ ալմաեա կէտի իտիմ...:

—Տուրունուզ, ատէլէ իթմէյինիզ քի, քէնտիմի շաշըր-
մաեաեըմ, եա պէնիմ քիրաճըլար գըալըմ, սիղէ օլ գա-
տար չօգ... օլ գատար չօգ սէօյլէեէճէքլէրիմ վար տըր
քի... էկէրչի լագըրտըմըն թէլինի ազաճըգ զայպ իթտի-
րէճէք օլուր իսէնիզ, պիր տահա թուլթապիլմէքլիկիմ բէք
կիւճ օլուր:

—Բէք ալէա, պէն սիւքիւթ իտէյիմտէ, սիղ իսթէտի-
կինիզ կիպի նագլ իտինիզ պագաեըմ...:

—Էվվէլա շու պիզիմ էվտէ վուգու պուլան շէյլէրտէն
պահա իտէյիմ. պիլմէղսինիզ, տիւնքի կիւն, հիւքիլմէթ
թարաֆընտան կէլիպ վալիտէ Պիւրէթի թէվգըֆ իթտիլէր:

—Գա՛նղիսի, շու իքինճի գաթտաքի թէֆէճի՞ գարը-
եը մը:

—Էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա. անլաշըլտըղընա կէօրէ, մէրսումէ
թէֆէճիլէքտէն պաշգա, պիր թագըմ տա սայիր ույղուն-
սուզ իշլէրտէ վէ քեարլարտա պուլունմագտա իմիշ, շէօյլէ
քի խըրսըղլարա եաթագլըգ, խըրսըղլըգ, գունտագճըլըգ,
տօլանտըրըճըլըգ, մատրապաղլըգ, թագլիտճիլիք, էվ եը-
գըճըլըգ, քիսպ ու քեար իշին հէր զատտարլըղը իրթիքեապ-
ճըլըգ, վէհասըլ պունլարա միւմասիլ նէ գատար ալչագ-
լըգ վար իսէ, քեաֆֆէսինի տախի գապուլ վէ իճրա կյլէ-
մէքտէ իմիշ, վէ պունլարտան տա պէտթէրի շու տուր քի:

պուռ պիզիմ էվի թէքմիլ իսթիճար իտիպ տէ, ստիրլէրէ իճարէ վիրմէքտէ օլան, վէ մէրսումէ ճատընընտա էսկի մաշուգուռ պուլունան Մ. Պրա-Րուժ տախի, անլէրլէ պիրլիքտէ թէվզըֆ իտիլմիշ տիր . . . էվվէթ, նասըլ քի սիզէ սէջլէտիմ, պուրասընտա, պէջլէ պիւյեիւք պիր ալթիւսթլիւք հիւքմ իթմէքտէ տիր. անլատընըզ մը չիմտի, ա՛ պէնիմ քերաճըլար գըալըմ:

— Պրա-Րուժ տա մը թէվզըֆ օլունմուշ տուր:

— Էվվէթ, էվվէթ, մէրգուճ տախի Շանգ-էլիզէտէքի մէյխանէսինտէ թէվզըֆ իտիլմիշ տիր. վէ հաթթա, օղլու թօթթիյեարը պիւէ թէվզըֆ իյլէմիշէր տիր, էվվէթ, օլ ուղուրսուղ վէ պէլալը թօթալը տախի թուլթմուշլար տըր . . . Սէջլէնտիկինէ կէօրէ, մէրգուճուն մէյխանէսինտէ, խայլիճէ թէլէֆալթ տախի վուգուռ պուլմուշ տուր, պիր հայտուտ թագըմը պասըլըպ տէրտէսթ իտիլմիշ տիր, վէ վալիտէ Պիւրէթին տօսթլարընտան պիրի օլան լա Շուէթ տէ պօղուլմուշ տուր. չէջլէ քի, մաազալլահ, էկէրչի հիւքիւմէթ թարաֆընտան, թամ վագթինտէ եէթիլմիշ օլմասա իմիշ, միւճէվհէրաթ սիմսարը պուլունան, վէ պիչարէ Մօրէլէ իշ վիրմէքտէ օլան վալիտէ Մաթիէօեիւ թէլէֆ իտէրէք, եանընտաքի էլմասլարը զասպ իտէճէքլէր իմիշ . . . կէօրտիւնիւզ միւ սիզէ նէ՛ գատար հավատիսլէր վիրտիմ:

— Աճա՛յիպ, Պրա-Րուժ թէվզըֆ, վէ լա Շուէթ տէ թէլէֆ իտիլմիշ, — տէտի քէնտի քէնտույէ Բօտօլֆ տիւշարը թէաճճիւպ օլարազ. — Օ՛հ, պիր քէրրէ օլ տէհշէթ ֆէրմա աճիւզէ դարը, քէնտի միւսթահազգ օլտուղուռ պէլասընը պուլմուշ տուր, տիմէք տիր քի, պարի հիշ տէկիլ իսէ, օլ պէտպախթ վէ զէվալը Ֆլէօր-տը-Մարինին ինթիգամը ալընմըշ տըր:

— Իշթէ պուրաճա տէրքեար օլան հալլէր պունլարտան իպարէթ տիրլէր . . . ֆագաթ, օլ Դապրիօն չարզընընն եէնիտէն եէնի եաքտըղը չարզընլըզլարտա, պունլարտան պաշգա տըրլար, նասըլ քի չիմտի անլէրի տախի սիզէ նագլ

ու պէհան իյլէեհէճէկիմ . . : Վէ արթըդ օլ վագըթ , մէր-
գումուն նէ մէրթէպէ արսըզ վէ էտէպսիզ պիր ատէմ օլ-
մասընը անլաեաճագսընըզ . . : Վալիտէ Պիւրէթին թէվ-
զըֆընտան , վէ պուրանըն միւսթէէճիրի էվլէլի Պրա-Րու-
թուն տախի թէվզըֆընը իշիթտիքտէն սօնրա , հէման դօ-
ճաճըղըմը , մէրգում Պրա-Րութուն թէվզըֆ իտիլմէսինի ,
ագարէթ սահիպինէ խապէր վիրմէք իւզըէ , խանէսինէ գօշ
տուրթտում : Ալֆրէտիմ կիթտի , վէ իքի սաաթտանտա
ալտէթ իտիպ կէլտի . . . վագաա կէլտի էմնա , պիլիրմի-
սինիզ , նէ հալտէ կէլտի . . . աման Րէպպիմ , զէվալլընըն
տիլի տիշարը տիւշէրէք նէֆէսի քէսիլմէքտէ , վէ եիւզիւն-
տէ տէր իսէնիզ , սաղլըգ ըէնկի գալմաեարագ , քեամիլէն
քիւլ ըէնկի քէսպ իթմիշ իտի :

— Պաշգա՛ նէ վար տըր :

— Շիմտի սէյլէեհէճէկիմ , մօսսիէօ Րօտօլֆ , էլպէթթէ պի-
լիրսինիզ , շուրաճըգտա օն աալմ էօթէտէ պէհագ վէ ճէ-
սիմ պիր տիվար վար տըր , ճիկէրբարէմ գօճաճըղըմ էվ-
տէն չըգըպ օլ թարաֆա կիթմէքտէ իքէն , նագարը տիգ-
գաթը մէզքիւր տիվարա թէսատիւֆ իտէր . վէ պիր տէնէ՛
կէօրիւր , պիլիրմիսինիզ , քէօմիւր իլէ վէ իրի իրի եազըլմըշ
եազըլար իլէ , իքի լուղէթի պիր պիրինէ պաղլամագ իչին
ուսուլի քիթտպէթտէ իսթիմալ օլունան պիր չիզկի իլէ
պիրլէյտիրիլմիշ օլտուղոշ թագտիրտէ , Բիթլէ-ԳԱՊՐԻՕՆ
խսիմլէրինին եազըլմըշ օլմասընը կէօրմէսին մի : Ճանբարէմ
գօճաճըղըմ , էյլէ պիր չաբզըն հէրիֆին իսմինին , մէզքիւր
չիզկի իլէ , քէնտի իսմինէ պաղլանտըղընը կէօրիւնճէ , հա-
լիլէ զիեատէսիլէ կիւճէնիր վէ հիտտէթլէնիր : Փագաթ ,
իշ եալընըզ պու գատարճըգ իլէ տէ պիթմէզ , տահա պու-
պաղլանկըճը տըր . պիր տգ տահա , եանի օն աալմ տահա
իլէրու կիթտիքտէ , չարշը գարուսունտա , քէզալիք աշնի
եազըլար իլէ , քէզալիք աշնի Բիթլէ-ԳԱՊՐԻՕՆ իսիմլէրինի
օգուր . . . վէ տահատա զիեատէ իլէրուլէտիքտէ . . . հէր
թարաֆտա , էվլէթ , մօսսիէօ Րօտօլֆ , էվլէր , տիվարլար

վէ գաբուլար իւղէրինտէ, այնի սուրէթ տէ, օլ մէլուն ԲիԲ-
 ԼԷ-ԳԱՊՐԻՍՆ ԵԱԳՂԼՄԸՂ օլմասը կէօղիւնէ վուրուր, վէ էն
 ֆէնա Եէրի շուրասը տըր քի, քեաֆֆէսինտէ տախի մէզ-
 քիւր պիրլէշտիրիճի չիղկինին պուլունմասընը տիգգաթ ի-
 տիպ կէօրիւր: Պունուն իւղէրինէ գօճաճըղըմ աշուրի մէր-
 թէպէ տիւչարը էլէմ ու մէրագ օլուր, նէ Եաբաճաղընը
 շաշըրըր, վէ էօյլէ տէ զանն իտէր քի, պիւթիւն ալէմ, Եանի
 կէլիպ կէչէնէր, մէզքիւր Եաղըլարը օգուտուգճա, քէնտի
 Եիւղիւնէ պագմագտա տըրլար... հիճապընտան նաշի
 շաբգասընը պուրնունա գատար պասըպ ինտիրիւր, վէ Գապ-
 րիօն տէնիլէն էտէպսիղ հէրիֆ, պու արսըղըղը վէ չար-
 գընիղըր, պէլքի Եալընըղ թամըլ սօգաղընտա Եաբմագլա իգ-
 թիֆա իթմիշ տիր զիւիւմիւնտէ պուլունարագ, մէզ-
 քիւր Եօլու թէրք իլէ, վէ չու հիտտէթֆէրմա Եաղըլարը
 կէօրիւպ օգումագլըգտան, վէ հէր քէսին քէնտույէ պագ-
 մասընտան գուրթուլմուշ օլմաղըրգ էմէլիլէ, պուլվար թա-
 րաֆընա սաբար իսէ տէ, հայֆա՛քի, պու իւմիտի տախի
 պօշա չըգար... չիւնքի, պօԵունա պուլվարլար իւղէրին-
 տէ, վէ հէր Եաղը Եաղըլապիլէն մահէլէրտէ տախի, այնի
 սուրէթտէ, մէզքիւր ԲիԲԼԷ—ԳԱՊՐԻՍՆ իսիմէրինին Եա-
 զըլմըշ օլտուղունու կէօրիւր, վէ նիհայէթ, գօճաճըղըմ պու
 հիտտէթ, պու մէրագ, վէ պու հիճապ իւղրէ, ագարէթ
 սահիպինին խանէսինէ վասըլ օլուր. վէ կէրչի մէրգումա,
 պիր չէյրէք գատար պիր չօգ չէյլէր սէօյլէր իսէտէ, օլ մէր-
 թէպէ քէնտուսինի շաշըրմըշ, վէ նէ սէօյլէտիլինի պիլմէզ
 օլմուշ պիր հալտէ պուլունուր քի, ագարէթ սահիպի հիշ
 պիր չէյ անլաԵամատըղընտան, «հայտէ, կի՛թ սէն տէ, ա՛
 պուտալա» տիԵլրէք, Եանի պուտալալըգ իւնվանընը վի-
 րէրէք, կէրի չէվիրիւր, վէ միւրատ նէ օլտուղունու անլա-
 մագ իչին, պէնիմ կիթմէքլիկիմի թէնպիհ իտէր: Վէլհա-
 սըլ, գօճաճըղըմ պըրագըպ տիչարը չըգար, վէ մէզքիւր
 Եաղըլարը կէօրմէմէք իչին, սայիր Եօլլարտան տօլաշարագ
 պուրաԵա ավտէթ իտէր իսէ տէ, նէ՛ տէրսինիզ, մօսսիէօ

Րօտօլֆ, պու տէֆա տախի, մէզքիւր պէլատէն գուրթու-
լամազ, հէր գանդի թարաֆա պագար իսէ, եինէ մէզքիւր
եազըլարա թէսատիւֆ իտէր . . .

— Թէքրարէն Բիբլէ վէ Գապրիօն իսիմէրինի մի :

— Շիւրհէսիզ, ա՛ պէնիմ քիրաճըլար գըալըմ, շէօյլէ քի,
զէվալը գօճաճըլըմ կէլտիկինտէ, ատէթա քէնտույի շա-
շըրըպ շայպ իթմիշ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի, Պա-
շքնա կէլէն պու պէլաեք պանա հիքեայէ իթտի, վէ հա-
լիլէ պէնտէ էլիմաէն կէլտիկի մէրթէպէ հիտտէթ ու
մէրագընը թէսկին իլէ թէսէլի իթմէկէ չալըշտըմ, վէ
պատէհու տա, մէրգումու պուրատա պըրագարագ, ա-
գարէթ սահիպինէ կիթմէզտէն էվվէլ, պիր քէրրէ, օլ
սիլին իշինիզի պիթիրմէք նիյեէիլլէ, եանի նօթէրին
խանէսինէ կիթմէք իւզրէ, ալըպ Սէսիլիեի տիշարը չըգ-
տըմ . . .

Եալընըզ պու գատարլա տա պիթտի զանն իթմէեէսի-
նիզ . . . խա՛յր, խա՛յր, զիրա, տահա պուլնտան տա պէտ-
թէրի վար տըր : Պէսպէլլի օլ արսըզ Գապրիօն կէօզէթլէ-
մէքտէ պուլունտուղունտան, պիր տէ պէն Սէսիլի իլէ տի-
շարը չըգար չըգմազ, իքի նէֆէր շարգըն գարըլար կէլէ-
րէք, գօճաճըլըմյա էյլէնմէկէ պաշարլար . . . վէ օլ մէր-
թէպէտէ էտէպսիզլիքլէր վէ քիւսթախլըզլար եաբարլար
քի . . . օ՛ֆ, խաթրլմա կէլտիքճէ, թիւյլէրիմ թիքէն թիքէն
օլմագտա տըրլար . . . աման, պիր ազ գալընտա, արթըգ
անըտա սօնրա նագլ իտէրիմ . . . էվվէլա շու նօթէրէ կի-
տիշիմի նագլ ու պէեան իտէյիմ : Սիլտէն ալտըղըմէմր ու
թալիմաթ մուճիպինճէ, մատմօագէլ Սէսիլիեի պիրլիքտէ
ալարագ, պիր արապաեա պինտիմ . . . մէրգումէ, հէնուզ
եէնի կէլմիշ օլուպ, վէ եէնի վէ պուրա ուսուլինճէ էլպիսէ
եաբմաեա վագթի օլմատըղընտան, նասըլ քի էօյլէ օլմա-
սընը Մ. Ֆէրրանա տախի սէօյլէեէճէք իտիմ . . . զաթէն
կիլինմիշ օլտուղու, վէ քէնտիլէրէ մախսուս օլան ալման քէօյ-
լիւ գըզարընըն, օլ տիլպէր էլպիսէսիլլէ պուլունտուղու

հալտե կէօթիւրտիւմ . . . (*) , Ա պէնիւմ քիրաճըլարի գը-
րալըմ , էֆնիյեթ իտէպիլըրսինիզ քի , կէրչի պէն բէք չօգ
կիւզէլ գըզլար կէօրմիւշիւմ տիւր , վէ պէն քէնտիւմ տա-
խի , էհ , վագթիյլէ կէնճիկիւմտէ , կիւզէլլէրտէն պիրի սա-
եըլապիլմիշիւմ տիր , Ֆագաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի (պէն
քէնտիւմտէ իյլէրինտէ օլարագ սէօյլէրիւմ քի) մէրգուլմէ Սէ-
սիլիեէ մանէնտ կիւզէլ վէ ճագիպէլի պիր գըզա , էօմրիւմ-
տէ թէսատիւֆ իտիպ կէօրմէմիշիւմտիր Նիւզէլլիքտէ հէր ճի-
հէթլէ եէքթա պիր աֆէթի տէվրան օլտուգտան պաչգա ,
օլ իրի իրի վէ սիեահ սիեահ կէօզլէրինիտէ տէր իսէնիզ ,
կէօրէն ճանլարը աթէշ կիպի եագըպ գավուրմագտատըրլար
. . . պաչգա տիւրլիւ պիր հալ վէ պիր ճագիպէ վար տըր . . .
էվվէթ , պաչգա տիւրլիւ պիր պագըշ վէ պիր գուվվէթ վար
տըր . . . պիլմէմ , թարիֆ իտէմէմ , պէնճէ թարիֆի միւմ-
քին տէկիլ տիր . . . ֆագաթ , գավիէն չունու պիլմէքտէ-
յիւմ , վէ օնու իտտաա իտէրիւմ քի , պիզիւմ պիլտիկիմիզ վէ
կէօրիւպ ալըշտըղըմըզ կէօզլէրտէն տէկիլ տիրլէր . . . պա-
գըշլարընա թէսատիւֆ իտիպ տէ , մէֆթուլն վէ մէճնուլն
օլմամագ էլտէն կէլէմէզ . . . աման Ռէպպիւմ , օնէ՛ կէօշ-
լէր , օնէ՛ կէօզլէր . . . Պագընըզ , սիզէ սէօյլէտիքլէրիմի
թաստիգ իչին , եալընըզ պիր միսալ պէեան իտէյիւմ հէֆսի
պէր թարաֆ էմմա , արթըզ գօճաճըղըմըն նէ գատար
քեամիլ վէ էհլի ըրզ ատէմ օլմասընը , սիզ քէնտիլիզ տա-
խի պիլըր վէ իգըար իտէրսինիզ , էօյլէ տէկիլ մի , բէք ա-
լէա , իմտի պու պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ , մէրգուլմ
պիլէ , մէզպուրէեի , իլք տէֆա օլարագ հէման կէօրիւպ
եիւզիւնէ պագար պագմազ , պիշարէ օլ մէրթէպէ միւլթէ-

(*) Մէզքիւր էլպիսէ եինէ ֆիսթան իսէտէ , էօյլէ ուզուլն աեագ-
լարընա գատար օլմաեըպ , իլլա ուֆագ գըզ չօճուզլարընա կիյտի-
րիւմէքտէ օլտուղու կիպի , անճագ տիզ գարագլարընա գատար ին-
մէքտէ , վէ անտէն աչաղըսընտա իսէ , սըզը սըզը սաֆի չօրապ պու-
լունմագտա իտի : վէ արգասընտա , պէլինէ գատար ինմիշ սըզը վէ
կէօքսիւ տիւյմէլի պիլը չաքէթ , վէ պաչընտա տախի լաթիֆ պիր
թագեէ պուլունմագտա իտի . նասըլ քի պու եօլտա գըեաֆէթլէր
թէաթրօ օեուլարընտա հէր վագըթ կէօրիւլմէքտէ տիր :

էսսիր օլտու քի, եիւզլէրի բանճար կիպի գըբ գըրմըզը քէ-սիլտի... վէ օլ գատարտա բէշիման օլտու քի, էկէրչի տիւն-եա մալիտէ վիրիլսէ. իքինճի տէֆա մէրգ ումէնին եիւզիւնէ պագամազ պիր հալէ կէլտի... սանտալիյեէսի իւզէրինտէ օթուրամազ օլտու, թէ քմիլ վիճուտի պիր սաաթ գատար տիթըմէկէ տէվամ իյլէտի: Պատէհու պանա սէօյլէտի-կինտէն տնլատըմ քի, զէվալլը նէ օլտուղունու քէնտիսի տէ պիլէմէմիշ տիր. ֆագաթ, պէն սէպէպինի ֆէհմ ու տէրք իյլէմիշիմ տիր, չէօյլէ քի, օլ պիզիմ արսըզ Պրատաման-թինին, եապանիլէր գարըլարը հագգլարբնտա նագչ ու հիքեայէ իյլէտիկի հալլէրի, Սէսիլիեի կէօրիւնճէ, զէվալլը գօճաճըղըմ տէրխաթըր իյլէտիկինտէն, ար ու հիճա-պընտան նաչի, օլ տէրէճէ գըզարմըշ տըր...:

— Բէք ալէա, պունլարը անլատըգ, լաքին, շու նօթէրի նէ՞ եարտընըզ, նօթէր իլէ նէ գօնուշուպ վէ նէյէ՞ գարար վիրտինիլ:

— Մօսսիէօ Բօտօլֆ, իշթէ շիմտիտէ սըրա օնա կէլտի, շիմտի սիզէ օնու տա նագչ ու պէեան իտէճէկիմ: Պիզ Մ. Ֆէրրանըն խանէսինէ կիթտիկիմիզտէ, սայքի սաաթ ագ-չամըն եէտիսի ըատտէլէրինտէ իտի: Մէրգուճա, խանէնին գաբուճուսունու կէօնտէրէրէք, մատամ Սէրաֆէնին սիզէ սէօյլէմիշ օլտուղու պէսլէմէեի, մատամ Բիբլէ պէրապէր կէթիրմիշ տիր, սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէեօր, էմրի-նիզ նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտիրմէք իսթէտիմ. հալ պու քի գաբուճու օլ անտէ պիր ա՛հը տէրուն չէքէրէք, աճա-պա սիզ մատամ Սէրաֆէնին պաշընա կէլէնի պիլմէեօր-միւսունուզ, տէյի սիւալ իյլէտի... պէն տէ, խայր, տէյի ճէվապ վիրտիմ... Մօսսիէօ Բօտօլֆ, շայէթլէ զարիպ պիր հալ վէ պիր վագատա օրատա իշիթմէեէյիմ մի...:

— Նէ՞ իշիթտինիլ:

— Էֆէնտիմ, զարիպ պիր հալ, մէզպուրէ մատամ Սէ-րաֆէն քէնտի ագրապալարընտան պիր գըզ իլէ պիր քէօյէ կիթմիշ, վէ օրատա պօղուլուպ թէլէֆ օլմուշ:

—Պողոսմոսն ահա . . . իյի էմմա , պէտքէ պիր դըշ մէվսի մինտէ քէօյէ կիթմէ՛ք նէ տիմէք տիր . . . տէտի Ռօտօլֆ տիւ չարը թէաճճիւպ օլարադ :

—Էվվէթ , մօսսիէօ Ռօտօլֆ , մէզպուրէ գատըն գաեղդլա կիտէր իքէն պօղոսմոսն տուր : Լաքին , պէն մէրդուսէնին պօղոսմասընտան տօլաեք չօգլուգ թէէսսիւֆ իթմէյիպ , իլլա մուղայիրի օլարագ թէաճճիւպ իյլէմէքտէյիմ , չիւնքի , պիշտրէ Մօրէլին դըզը օլ զէվալլը Լուիզին պաշընա կէլէն ֆէլաքէթտէն պէրու . . . էկէր տօղրուսուսու իսթէր իսէնիզ , մէրգումէ գատըն հագգընտա , գալպիմտէ , պիր էսէրի զարազ ու հիտտէթ հիսս իյլէմէքտէյիմ , զիրա , պէտպաթթ դըզը , քէնտիսի զամզ իյլէմիշ իտի : Էվվէթ , պիլա ըիեա սէօլէրիմ քի , սայքի հիշտէ աճըմագտա տէկիլիմ տիսէմ ճայիզ , պօղոսմոսն իսէ պօղոսմոսն , վազիֆէմտէն խարիճ . վէ ալէլ խուսուս , պուստա աճըեաճագ նէ վար տըր , աւնըն տա էճէլիօլ եիւզտէն իմիշ . . . մէկէրչի պիր կիւն , պէն տախի էօլէճէք տէկիլմիյիմ : Պէնճէ պուսու պէօյլէ տիւ չիւնմէքլիք , տահա զիեատէ ադլէ մուվաֆըդ տըր :

—Էյ , Մ . Ֆէրրանը՝ նէ եաբտընըզ պադալըմ :

—Գաբուճու , էվվէլ էմիրտէ պանա , զանն իտէրիմ քի , սիզ պու կիւն մէրգումու կէօրէմէեէճէքսիլիզ , ֆագաթ , պու ճիւմլէ իլէ , ազաճըզ պուրատա պէքլէյինիզտէ , պիր քէրրէ կիտիպ սիւալ իտէյիմ տէտի , վէ ճիւզիճէ սօնրա տա տվտէթ իտէրէք , պուեուրուսուզ իչէրի տէտի , Հավլիտէն կէչտիքտէն սօնրա , աշաղը գաթտա վագը պիր օտաեա կիրտիք : Մէզքիւր օտատա բէք ազ ըշըզլը պիր մուճ եանմագտա օլուպ , բէք ատի պիր հալտէ պուլունմագտէ , վէ նօթէր տէ մարսըզլար թիւթմէքտէ պուլունան պիր օճաղըն եանընտա օթուրմագտա իտի . . . Պէն Մ . Ֆէրրանը հիշ կէօրմիւշ տէկիլ իտիմ . . . աման Ալլահըմ , նէ՛ գատար տա չիւքին պիր ատէմ իմիշ , սահիհէն սէօլէրիմ սիզէ քի , էկէրչի պանա հիսապսըզ պիր մալ վէ հաթթա պիր դըալլըզ վիրէճէք օլսալար , եինէ գօճաճըղըմ Ալֆրէտի մէր-

գուժն առկայէ՞ք իսթէմէմ... Եվմէթ, օլ գատար չիրքին...

— Նա՛սըլ, նօթէր Սէսիլինին հիւսնի ճէմալինի կէօրիւնճէ միւթէէսսիր օլտո՞ւ մու :

— Քի՞մ պիլիր, անըն ֆարգընտա օլմազլըգ միւմքին օւլամազ իտի, չիւնքի կէօզլէրինտէ եէշիլ ըէնքլի կէօզլիւքլէր պուլունմագտա իտի... լաքին, խայր, զանն իթմէմ, չիւնքի, էօյլէ պիր բաբաս հալինտէ պուլունան իթմիւտը, նէ՞ պիլիր գարընըն կիւզէլինի չիրքինինի ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ շու տախի սահիհ տիր քի, Սէսիլի պէնիմլէ պէրապէր օտա սընտան իչէրի կիրէր կիրմէզ, չէօյլէ պիր սանտալիյեէսին տէն եօզարը սըչրատը իսէտէ, պէնճէ մէրգուժուն պու հալի, մութլագա Սէսիլիի էօյլէ Ալգա գըզլարը գըեաֆէթինտէ կէօրէրէք, պիրտէն պիրէ տիւչարը թէաճճիւպ օլմասընտան նէշէթ իյլէմիշ օլմալը տըր, եօգաս, Սէսիլինին թավը ու ըէֆթարընա կէլինճէ, օլ ուֆագ սիւբիւրկէլէր սաթմագտա օլան գըզլարըն թավը ու ըէֆթարընտան տա պինլէրճէ տէրէճէ զիւտտէ տիր տէնիլսէ ճայիչ տիր, սիւպհան Ալլահ, օ նէ՛ էնտամ, օ նէ՛ գամէթ, վէ օ նէ՛ հալ ու հարէքէթ տիր, արթըգ օլ կիլինմիշ օլտուղու գըսսա ֆիսթանէլլա իլէ տիւպէր տիւզլէրինտէ պուլունան գըրմըզը իշլէմէլի մաի չօրապլար... օլ եուվարլագ թօքուգլար... օլ նարին պիլէքլէր... վէ օլ ուֆաճըգ ուֆաճըգ աեագլար... մէրգումէնին հիւսնի ճէմալ վէ թէնասիւպիւնէ դաթ էն տէր գաթ կիւզէլիք վիրմէքտէ, պուլունտուգլարընտան... նօթէր տախի, հէր հալտէ, մէրգումէնի կէօրտիւկիւնտէ, իչէրի սինտէ պիր ալթիւսթիւք էսէրի հիսս իթմիշ օլմալը տըր :

— Տիմէք տիր քի, Սէսիլինին գըեաֆէթինին աճայիպիլիլի, մէրգում իւզէրինտէ, մութլագա պիր թէէսսիր հուսուլինի միւվէտտի օլմուշ օլմալը տըր, էօյլէ՞ մի,

— Էօյլէ զանն իտէրիմ. ֆագաթ, մէրգումէնին գըեաֆէթի իշէ պիր պօզղունլուգ վիրմէսին իչին, պէն տէ անինտէ պիր թէտպիր տիւչիւնմէքիկէ լիւզում կէօրտիւմ, վէ Ալլահտան օլաճագ եա, մօսսիէօ Բօտօլֆ, սիզին վիրմիշ օլ-

տուղունուղ պիր տէրսի, եանի պիր քելամընըղ տէրխա-
թըր իյլէտիմ, վէ թէշէքքիւր խտէրիմ քի, օլ սայէտէ տէ
մէզքիւր թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալապիւտիմ:

—Նէ՞ իմիշ օ տէտիկինիդ տէրս վէ եախօտ քելամ:

—Պիլիւսինիդ, ա՛ պէնիմ էֆէնտիմ, հա՞նը սիզ պանա
պիր կիւն, «պիրինին իսթէմէմէսի իշին, էլվէրիր քի տիկէրի
իսթէսին» վէ եախօտ տիկէր պիր թապիր իլէ, «պիրինին
իսթէմէսի իշին, էլվէրիր քի տիկէրի իսթէմէսին» տի՞մէտի
մի խտինիդ, իշթէ պէն պու լադըրտընըղ տէրխաթըր իթ-
տիմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «հէր չի պատապատ, պէն պու
ալման գըղընտան, մէրգուլմէնի իշպու Լուիղին չօրպաճը-
սընըն պաշընա չըգ արարագ, քիրաճըլարըմ գըրալընը գուր-
թարմալընըմ.» տէյի տիւշիւնտիւմ, վէ քիւլլի քիւսթաղըղը
էլէ ալարագ, հէման մէրգուլմ նօթէրէ տէ տիւշիւնիւպ ճէ-
վապ վիրմէքլիկէ, վէ իթիրաղ պէեան իթմէքլիկէ մէյտան
վիրմէքսիղին, «աֆվ խտէրսինիդ, էֆէնտի, մէրգուլմէնին
էլպիսէսինտէն տօլաեը կիւճէնմէեէսինիդ, դիրա, հէնուղ
կէլմիշ օլտուղունտան, պաշգա էլպիսէսի պուլունմագտա
տէկիլ տիր, վէ պէնիմտէ, եէնի պիր էլպիսէ ալմագլըղա,
նէ վազթիմ վէնէ տէ գուտրէթիմ միւսաատէ իթմէմիշ-
լէր տիր, վէ ալէխուսուս լիւղըմ տա եօգ տուր, չիւնքի,
ղաթը ալինիզէ կէլմէքլիկիմիղտէն միւրատ պաշղա պիր
շէյճիք օլմաեըպ, անճագ, մատամ Սէրաֆէնէ, պիր քէրրէ
Սէսիլիեի կէօրմէքլիք հագգընտա, թարաֆըմտան վիրիլէն
մալիւմաթ վէ օլունան շէհատէթ իւղէրինէ, ըույի մուվա-
ֆագաթ իպրաղ իթմիշ օլմանըղտան տօլաեը, թագտիմի
թէշէքքիւրտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր, ֆագաթ,
էֆէնտի, զանն խտէրիմ քի, մէզպուրէ բէք տէ իշինիզէ կէլ-
մէեէճէք տիր» տէտիմ:

—Չօ՞գ իյի, չօ՞գ իյի, մատամ Բիրլէ:

«Լաքին, մէրգուլմէ եէկէնինիղին իշիմէ կէլմէեէճէկինին
սէպէպլի՞ նէ տիր, տէտի մէրգուլմ նօթէր թէքրարէն օ-
ճաղը եանընտա օթուրարագ, վէ կէօղլիւքլէրի իւղէրինտէն

պիղէ պագարագ: — Զիւնքի, էֆէնտի, պուրանըն հավասընըն Սէսիլիեէ ուեամաեաճաղը, չիմտիտէն անլաշըմաեա պաշլամը տըր, տահա կէլէլի իւչ կիւն օլտուղու հալտէ, եօլլարտա ուֆագ սիւբիւրկէլէր սաթարագ, ատէթա տիլէն մէքլիկի տախի կէօզէ ալարագ կէրի տէօնիւպ կիթմէքլիկէ գալգըշմագտա տըր, տէտիմ:

«Իյի եա, քէնտի ադրապանըղտան պուլունտուղու թագտիրտէ, մէրգուլմէնին էօյլէ պիր հալինէ, սիզ նա՛սըլ օլուպտա միւսաթտէ իթմէք իսթէեէպիլմէքտէսինիլ, տէյի ճէվապ վիրտի պանա նօթէր:

«Էֆէնտի, հագգընըլ վար տըր, վագաա մէրգուլմէ քէնտի ազրապամտան տըր, լաքին, հէր հալտէ իթաաթա մէճ պուր գըլմագըլգտա քէնտի էլիմտէ տէկիլ տիր, չիւնքի, հէմ էօքսիւլ տիր, վէ հէմտէ եիկիրմի եաշընտա օլտուղունտան, իրատէյի ճիւզլյեէսինէ մալիքէ պուլունմագտա տըր, տէտիմ:

«Ա՛, ա՛, իտարէյի ճիւզլյեէսինէ մալիքէ՞ մի պուլունմագտա տըր, խա՛յր, սիզ իյի տիւշիւնմէքտէ տէկիլսինիլ, հէնուլ պուլ չաղլարընտա պուլունան պիր գըլ քէնտի խըսըմլարընա իթաաթ իթմէքլիկէ պօրճուլ տուր, տէյի մէրգուլմ անինտէ ճէվապ վիրտի:

«Լաքին, զարիպ եէրի շուրասը տըրքի, հէման օլ արատէ Սէսիլի տիր աղլաեարագ վէ տիթրէեէրէք, կէլիպ պանա սարըլտը, պէսպէլլի նօթէրտէն գօրգմահա պաշլտտը:»

— Օլ հէնկեամտէ ժագ ֆէրրան նէ՞ եալմագտա իտի:

— Տայիմա տօտագլարը ալթընտան սէօյլէնմէքտէ օլմաղին, — «Պու սիննտէ պիր գըլըլ քէնտի պաշընա պրագմագլըգ, անըն խարապընը՝ մուճիպ օլմագլըգ տըր, տիլէնէրէք մէմէքէթինէ կիթմէքլիք, տօղրուսու, ֆէնա եօլ վէ ֆէնա պիր ագըլ տէկիլ տիր, վէ սիզ տէ թէյգէսի օլտուղունուլ թագտիրտէ, մէրգուլմէնին պուլ հալինէ բաղի օլուպ միւսաաա տէ իթմէք իսթէմէքտէ սինիլ, էօյլէ՞ մի տէտի. . .

(Բէք ալէա, միսկին հէրիֆ, սէն եինէ քէնտի տալուլու)

նու չալմագտա օլ . հէր հալտէ պէն պու գրզը սէնին եա-
գանա պաղլաեաճաղըմ տըր , էկէր պէնտէ պունա մուվաֆ-
ֆագ օլամաղ իսէմ , պանատա մատամ Բիրլէ տիմէսինլէր ,
եոհհա չաղըրսընլար , տիմէքտէ իտիմ քէնտի քէնտիմէ :

«Վագաա , մերգուսէնին թէյզէսիյիմ , հագգընը վար
տըր , վէ պու տա պէնիմ իչին պիր պէտպաթլըգ սաեբլ-
սա ճայիզ տիր , հալ պու քի , պէնիմ տէ զաթէն քէնտիմէ
իէօրէ տէրտ վէ իհթիեաճլարըմ վար տըր , չի՛ չարէ , է-
լիմտէն նէ կէլիր , իւզէրիմտէ պիր պարտա պու օլմագտան
իսէ , վարսըն քէնտի մէմլէքթիմէն կիթսին , պէնճէ տահա
էվլէա տըր , պու եօլտա պիր խըսըմ վարսըն էքսիք օլսուն ,
աման Բէպպիմ , կիւեա պէնիմ հիչ տէրտիմ եօգ տուր տա ,
գօսգօճա պիր գըզը տա թութուպ պանա կէճնտէրմիչլէր
տիր , վէ հայտէ կէճնտէրտիքլէրինի տէ պէր թարաֆ իտէ-
լիմ , էֆէնտիմ , պարի եօլ խարճընը պիլէ վիրմէքլիկի տիւ-
չիւնմէմիչլէր տիր : Հէր նէ հալ իսէ , իշթէ Սէսիլի քէնտի-
սի մէյտանտէ տիր , պէյլէ պուրատա աղլամագտան իսէ ,
նէ եաբաճաղընը արթըգ քէնտի տիւչիւնտին , քէնտիսի
գարար վիրսին . . . տէտիմ : Պունուն իւզէրինէ նօթէր ա-
տէթա պիր վաղճը մագամընտա , թէքրարէն քէլամէ աղսզ
պիրլէ :

«Ճէնապը հիքմէթուլահ , մէգպուրէեի , սիզին թահթը
հիմայէնիզէ վագ ու թէսլիմ իյլէմիչ տիր , անըն հագգըն-
տա լաղըմ կէլէն ճէվապը , Սլահ սիզտէն սիւալ իտէճէք
տիր , պու սիննտէ օլան պիր գըզը խարապիյեթ թարիզինէ
թէրք իթմէքլիք , բէք պիւյիւք պիր կիւնահտըր իմտի , մա-
տամքի իչին հալի մէյտանտէ տիր , էլտէն կէլէն իմտատ վէ
մուսվէնէթի իթմէքլիկի , պէն տէ քէնտիմճէ պիր պօրճ առտ
իտէրիմ : Փագաթ , անըտա պիր շարթ իլէ եաբապիլիրիմ ,
չէյլէքի , եէկէնինիզ պանա , նամուսու , տինտար , վէ չա-
լըչգան օլմագըլղա , վէ ալէլիսուսուստա , աւլա , էմմա աւ-
լա , խանէմտէն տիշարը չըգմամագըլղա սէօզ վիրմէլի տիր .
իշթէ օլ վագըթ , մահգա պէրայի մէրհամէթ վէ ինսանիյ-

եէթ , եանըմտա խըտմէթ իթմէքլիկէ դապուլ խտէրիմ , տէտի :

« Խա'յր , խա'յր , պէն հէր հալտէ եինէ տէօնիւպ քէնտի մէմլէքէթիմէ կիթմէք իսթէրիմ , պուրատա գալմագ իսթէմէմ , տէտի Սէսիլի աղլամասընա տէվամ խտէրէք : »

— Պէրէքէթ վիրսին քի , մէրգուլմէնին օլ թուլթուղու սախթէ վէ խաթարէնկիզ թարիգ , շիւբհէեի թահրիք իտէրէք անլաշըլմամըշտըր . . . — տէտի ֆիքրինտէն Րօտօլֆ , — աֆէրին պէլալը գարը , ա'ֆէրին , աշիքեար սուրէթտէ կէօ . ըրնմէքտէ տիր քի , պարոն Կրաունտան ալմըշ օլտուղու էմր ու թալիթաթը , բէք միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ անլա . երպ վէ մէվգըրի իճրաեէ վագ իտէպիլմիշ տիր : — Պատէհու , բրէնս եիւքսէք սուրէթտէ սէօյլէեէրէք ,

— Միւսիւ Ֆէրրան նէ' հալտէ պուլունմագտա իտի , Սէսիլի թարաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան ատէմի մու . վաֆֆագաթտան տօլաեք կիւճէնմէքտէ մի խտի , տէտի .

— Էվվէթ , միւսիւ Րօտօլֆ , Էվվէթ , տօտագլարը արասըն . տան մըրըլտանարագ . պիրտէն պիրէ մէրգ ումէեէ խիթապէն ,

« Մատմօագէլ , սիզ անճագ . քէնտինիզէ հօշ կէօրիւնէնի եաբմագլըղա գալգըշմաեբպ , իլլա , շայեանը թահսին վէ մագպուլ օլանը եաբմաեա չալըշմալըսընըզ . սիզ մէզհէպճէ քէնտի վագիֆէլէրինիզի թանըեբպ իֆա վէ իճրա իյլէմէլի , վէ ախէագը հասէնէ իւզրէ պուլունմալըսընըզ քի , Սլլա'հ տա , քէնտի լուլթֆ ու ինայէթինի իւզէրինիզտէն էքսիք ի'թ . մէսին : Սիզ պուրատա գալտըղընըզ թագտիրտէ , պաշգա տիրլիւ պիր էօմիւր կէշիրէճէքսինիզ , չիւնքի պուրասը էօյլէ սայիր մահէլլէրէ պէնզէմէյիպ , իլլա ղայէթլէ սըդը վէ ազիղլէրէ մախսուս պիր հալ հիւքմ իթմէքտէ տիր . Է . կէր թէյգէնիզ սիզի սէվմէքտէ իսէ , պէնիմ պուլ թէքլիֆիմ տէն իսթիֆատէեէ միսարաաթ իթմէսի լազըմ կէլէճէք տիր . վէ կերչի Էվվէլլէրի սիզէ պիւյիւք պիր մաաշ վիրիլէճէք տէ . կիլ տիր , լաքին իլէրուտէ իզհարը ղայրէթ վէ քէմալէթ իյ . լէտիկինիզտէ տէ , նայիլի միւքեաֆաթ օլաճաղընըզ , եանի

մաաշնըզըն արթըրըմասը տա իհթիմալտէն տիր, տէտի :

— Թամամ, իշթէ շիմտի տիւշտիւ պիզիմ նօթէր կիրտապա, տէտիմ քէնտի քէնտիմէ, սէնի կիտի բինթի վիճտանսըզ իխթ իեար սէնի: Սէրաֆէն շունճա սէնէլէրտէն պէրու եանընտա խըտմէթ իթ միշ օլուպ, վէ տահա պիր կիւն էվվէլ տիւշարը ֆէլաքէթ օլարագ, պօղուլմուշ պուլունտուղու թագտիրտէ պիլէ, հիշ տէկիլ իսէ պիր սուրէթի զահիրէտէ օլտուն, ասլա էսէրի էսէֆ իպրազ իյլէմէքտէ տէկիլսին . . . տէտիքտէն սօնրա, եիւքսէք սէօյլէեէրէք տաթի :

« Էֆէնտի, հագգընըզ վար տըր, վագաա պունտան տա ալէա պիր մահէլլ օլամազ, ֆագաթ, էսէֆ օլունուր քի, զէվալլը կէնճ գըզա, պուրանըն հավասը ուեամամագտա տըր . . . տէտիմ :

« Օնտա հիշ պիր պէյիս եօգ տուր, կէշէր օ, չիւնքի, պուրանըն հավասընա տա պիրազ վագըթտան ալըշպ իմթիզաճ իթ մէկէ պաշլար, հէր նէ հալ իսէ, արթըզ սիզ քէնտինիզ պիլիրսինիզ, տիւշիւնիւպ գարար վիրիրսինիզ . . . տէտի մէրգում. վէլհասըլ, սօն ճէվապընըզ պիլտիրմէլիսինիզ. նէ տէրսինիզ, թէքլիֆիմի գապուլ իտէրմիսինիզ, եօգսա իթ մէզմիսինիզ . . . էկէր գապուլ իթ մէքտէ իսէնիզ, մէզպուրէ եէկէնինիզի, եարըն ագշամ եինէ պու վագըթտա ալըպ կէթիրէպիլիրսինիզ, վէ անինտէ տէ քէնտի խըտմէթի պաշընա կէշէպիլիր . . . գաբուճուճուզ քէնտիսինէ իգթիզա իտէնլէրի թարիֆ իտիպ կէօսթէրիր . . . վէ իւճրէթի ճիհէթինէ կէլինճէ, շիմտիքի հալ այտա եիկիրմի ֆրանգ վիրէպիլիրիմ, մալլում եա եէյիպ իշմէսի տէ պուրատան օլաճագ տըր :

« Էֆէնտի, աճապա միւմքին օլուպ տա, մահիյեէ պէշ ֆրանգ տահա զամմընա հիմմէթ իյլէսէնիզ օլամազ մը . . .

« Խայր, շիմտիքի հալ եաբամամ, ֆագաթ, իլէրուտէ . . . էկէր քէնտիսինտէն մէմնուն օլուր իսէմ, օլ վագըթ գօնուշուր իճապը իճրասընա պագարըզ . . . Լաքին, իշթէ թէքրարէն խապէր վիրիրիմ սիզէ քի, եէկէնինիզ պուրա .

եա կէլտիկինտէ , նէ քէնտինի տիշարը չըգաճադ տրը , վէ նէ տէ տիշարտան պիրիսի պուրաեա քէնտինի կէօրմէկէ կէլէճէք տիր :

« Էֆէնտի , օլ պապտէ էլէմ իւզրէ օլմաեբնըզ , զիրա , զաթէն Փարիստէ քիմնէեի թանըմոգ տէ օլմատըղընտան , տալա կէլիպ կիտէնի եօգ տուր . կէլսէմ կէլսէմ անճադ պէն Պէլէճէկիմ , հալ պու քի պէնտէ գարուսու պըրադըպ տա կէլէմէմ , հաթթա շիմտի պու սաաթտա տաթի , մէճպուրի կէլտիմ , իշիմի եիւզ իւսթիւնէ պըրադարադ կէլտիմ , պուռտան պէօյլէ պէնի տալի կէօրէմէեէճէքօի- նիզ , զիրա վադթիմ վէ խըտմէթիմ միւսաաառէ իթմէեէ- ճէք տիր , պինաէն ալէյհ , պէնճէ , քէնտի մէմէքէթինտէ օլմասը իլէ , պուրատա պուլունմասընտա , հիչ պիր Փարգ պուլունմասեաճադ տրը . պու ճիհէթ պէօյլէ , վէ քէնտի- սինին հիչ տիշարը չըգամասը ճիհէթինէ տէ կէլինտիքտէ , բէք սատէ վէ բէք գօլայ պիր թէտպիր վար տրը , շէօյլէ քի էկէրչի միւնասիպ ատտ իտէր իսէնիզ , շու շիմտիքի գըեա- ֆէթինի տէկիշթիրթմէյիպ , էօյլէճէ պըրադմալըսընը , հաթյլէ օլ վազըթ , զաթէն քէնտիսի տալի ճէսարէթ ի- տիպ տէ սօգաղա չըգամաղ օլուր :

« Բէք կիւզէլ տիւշիւնտիւնիւզ սիզ պուռու , տէտինօթէր , վէ օլ ճիհէթտէ շու մուհասսէնաթտա վար տրը քի , մէր- գուլմէեի քէնտի մէմէքէթի գըեաֆէթինտէ սազլամագ- լըղը , քէնտիսինէ տահա զիեատէ պիր հիւրմէթ իթմէքլիք տիմէք օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր . . . հայ , հայ , վարսըն պէօյլէճէ Ալղաս գըեաֆէթինտէ գալսըն :

« Հայտէ գըզըմ կիտէլիմ տէ , տէտիմ Սէսիլիյէ քի մէր- գուլմէ տէ հալէա պաշըն էօնիւնէ էկէրէք եալանտան աղ- լամագտա իտի , հէր նէքի եաբաճագսան տիւշիւն գարար վէր , զիրա , էվլատըմ , պէօյլէ պիր իյի վէ նամուլուլ էմ- նիյեթթի մահէլլ , հէր վազըթ բասթ կէլիպ պուլունմաղ , էմմա , չարէ եօգ գալմագ իսթէմէզ իմիշսին , արթըգ օտա սէնին քէնտի պիլէճէկին պիր շէյ տիր , իշթէ պէնիմ եա-

բաճաղըմ, էլիմտէն կէլէն, անճադ պու գապար տըր, պուն տան զիեատէսինէ գարըչմամ:

«Պէնիմ զէնճիրիմ թօմրուղում եօգ տուր, սիզի զօր իլէ ալըգօեամամ, հէր նէ վադըթ իսթէր իսէնիզ, գաբում ա չըգ տըր, կիտէպիլիրսինիզ, վէ պունտան տա գաթինա զար, սիզի ճէպրէն ալըգօմագլըղա հիչ պիր մէճպուրիյ եէթիմ տէ պուլունմագտա տէկիլ տիր, մէկէրչի, պէսլէ մէնին գըթլըղմը վարտըր, իսթէտիկիմ պէսլէմէ օլտուն իչթէ սիզէ պիր գաչ ֆրանգտա բէյ վիրէյիմտէ, իսթէտի կինիզ հալտէ, եարըն ագչամ ելնէ թէյզէնիզ իլէ կէլէ պիլիրսինիզ, տէտի նօթէր:

«Սէսիլի հալէա եալանտան աղլամագտա օլտուղունտան, օլ խաօիս հէրիֆին, բէյ տէյի վէրտիկի իբի ֆրանգը, պիլ վէքեալէ պէն քէնտիմ ալտըմ, վէ պատէհու տէօնիւպ պու րաեա կէլտիք:»

—Բէ՛ք ալէա, մատամ Բիրլէ, բէ՛ք ալէա. պու իչի պէճէրիպ պիթիրէպիտիկինիզ թագտիրտէ, սիզի հօշնուտ իթմէք իւզրէ վիրմիչ օլտուղում վատիմի ունուլթմամըչըմ տըր, իմաի, մատամ քի պէնի պու պէլատան գուրթար մագլըղա մուվֆֆագ օլտունուղ, պուեուրունուղ պէնտէ քէնտի վատիմի իճրա իտէյիմ...:

«Պունուն իւզէրինէ, Սէսիլի, սինէսի գապարըպ վէ ահ լար չէքէրէք իթայի ճէվապ պիրլէ, օրատա գալմագլըղա րազի օլտուղունու պիլտիրտի իսէ տէ, շոյէտ օն պէչ կիւ նէ գատար, պուրանըն ապ ու հալասըյլա իթիզաճ իտէ մէտիկի թագտիրտէ, ելնէ պըրագըպ կիտէճէկինիտէ չարթ պէեան իյլէտի:

—Ս՛ պէնիմ քիրաճըլար գրալըմ, աճէլէնիզ նէ տիր, վարսըն եարընա գալսըն, — տէտի մատամ Բիրլէ Բօտօլֆուն վիրտիկի ագճէեի բէտտ իտէրէք, — զիրա, քիմ պիլ լիր, պէլքի Մ. Ֆէրրան գալգար թէպտիլի նիյեէթ իտէր տէ, պու ագչամ Սէսիլիեի կէօթիւրտիւկիւմտէ ալըգօյ մաեարագ կէրի չէվիրիր...:

— Ասլա զանն իթմէմ քի կէրի չէվիրսին , գապուլ իտէ-
ճէկի իհթիմալի քէպիրտէն տիր . լաքին , օ տէկիլ էմմա ,
չիմալի մէրգուլմէ՞ նէրէտէ տիր :

— Գօմանտանըն տայիրէսինէ միւթթաւըլ պուլունան
օտաճըգտա տոր , էմրինիզէ իթաաթ իթմէքտէ օլտուղուն-
տան , եէրինտէն պիլէ գըմրլտանմամագտա տըր , կէրչի
կէօղլէրինտէ պաշգա պիր հալ , պաշգա պիր էսէրի աթէշ
պուլունմագտա իսէտէ , սուրէթի զահիրէսինէտէ նէզարէն ,
բէք ուսլու վէ բէք տէ իթաաթլը , գուզու կիպի պիր գըզա
պէնզէմէքտէ տիր . . . լաքին , օ՛ֆ , նէ՛ կէօղլէր . . . օ նէ՛
կէօղլէր . . . Գօմանտան տէտիմտէ , խաթրըմա կէլտի . լա-
քին , օ տէկիլ էմմա , մէրգուլմ գօմանտանտա տիւզճէ տէ-
սիսէ.քեարըն պիրի օլմալը տըր . չիւնքի , էշեալարը պաշ-
լանաղը վաղըթ , պիզզաթ քէնտիսի կէլիպ նէզարէթ իյ-
լէտիկինտէ , պանա նէ՞ տիսէ պէկէնիրսինիզ , էկէր մատամ
վէնսան նամընա օլարագ պուրաեա մէքթուպ կէլիր իսէ ,
կէրի չէվիրմէեիպ ալը գօեարագ , Մօնտօվի սօգաղընտա 5
նիւմէրօեա կէօնտէրէսին , չիւնքի , պէնիմ իչին տիր օ . . .
տի՛մէսին մի . տիմէք տիր քի , մէրգուլմ քէնտինի պիր գա-
րը՞ իսմի թահթընտա սէթը իյլէմէքտէ տիր . աման Ռէպպ,
նէ՛ մէրթէպէ պիր պաեաղըլըգ , վէ նէ՛ գատար աեւպ պիր
շէյ . . . Պաշգա պիր հալինի տահա՛ սէօյլեեէ յիմ սիզէ , ու-
թանմատան գալըպ տա պանա , օտուկլարըմ նէ՞ օլտու ,
տէյի սիւալ իթմէսին մի . . . — Օտուկլարընը՛վ մը . . . իէ-
շէքքիւր իթմէլիյիմ քի , օրմանլարընըլ՞ նէ եարտըմ տէյի
սիւալ իթմէյիպ տէ , հէլէ եալընըզ օտուկլարընը՛գ տէյի
սիւալ իթմէքտէսինիզ , — տէյի ճէվապ վիրտիմ , — Պարի
օտուն տէտիկի տէ պիր շէյ օլսա , անճագ իքի քիւֆէ չիւ-
րիւք շարըգ շէյլէրտէն իպարէթ իտի . . . չիւնքի հէփսինի
թաղէ օտուն ալմասեւպ , նըսֆընը էնգաղ բարչարարընտան
ալմըշ իտի . վա՛յ բինթի հէրիֆ վա՛յ , շունա՛ պաղընըզ հէլէ,
եէմէմիշ իչմէմիշ տէ , օտուկլարընը տիւչիւնմէկէ գալըզ-
մըշ , — նէ՛ եաբաճաղըմ , վուրուպ օճուղա եագտըմ , չիւն .

քի, էկէրչի եագմաեաճաղ օլսա իտիմ, տայիրէնիզ նէմի-
կինտէն, քեաֆֆէյի էշեանըզ, վէ օլ իշլէմէլի թագ եէնիզ
իլէ, չօդ տէֆա քէնտի քէնտինիպէ պիր գըրալըզ թաս-
լաեարագ կիյինիպ գուրուտուղունուզ . . . վէ օլ պուր-
նունուղտան թուլթարագ էյլէնմէքտէ օլան ուֆաճըզ թէ-
ֆէճիքճէ պիր գատընը պէքլէմէքտէ պուլունտուղունուզ
ճիճիլի պիճիլի ըօպ տը շամպընըզ, հէփ չիւրիւեիւպ, իւ-
զէրլէրինտէ եօսունլար պիթէճէք իտի, տէտիմ:

Մատամ Բիրլէ գօճասընըն պօղնուգ պիր սէս իլէ, վէ
աճը աճը ինլէյիշինի իշիթտիկինտէն, հիքեայէօլնի գաթ
իտէրէք:

— Ս'հ, գօճաճըզաղըմըն սէսի կէլիեօր, պէսպէլլի ու-
եանմագտա օլմալը տըր . . . ա պէնիմ քիրաճըլար գըրա-
լըմ, ումարըմ քի կիւճէնմէզսինիզ, ազաճըզ եանընա կի-
տիպ կէօրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէրսինիզ, էյլէ տէկիլ
մի, տէտիքտէ,

— Շիւբհէսիզ. . . հայտէյինիզ, պագընըզ տա եինէ գօճ
նուշալըմ, չիւնքի, սիզէ տահա պագը սիւալ իտէճէք շէյ-
լէրիմ վար տըր, տէտի Բօտօլֆ:

— Էյ ճանըմ. . . սէվկիւլիւ գօճաճըզըմ, նաճըլսըն պա-
գաեըմ, — տէյի սիւալ իթտի մէրզ ումէ գօճասընա, մէր-
գումուն գարեօլասը բէրտէսինի աշարագ. — Պագսանա, Մ.
Բօտօլֆ պուրատա տըր, Դապրիօնուն եէնի եաբտըզը է-
տէպսիզլիկի քէնտիսինէ նագլ իթտիմտէ, սէնի զինատէ-
սիլէ աճըմագտա տըր:

— Ա'հ, մօսսիէօ, — տէտի Ալֆրէտ, սարարըպ սօլմուշ
օլտուղու հալտէ պաշընը Բօտօլֆտան թարաֆա չէվիրէ-
րէք, — արթըզ պու տէֆա իշիմ պիթտի, խարապ օլտում,
պէն պիր տահա աեաղա գալզամաեաճաղըմ. . . օլ ճանվէր
հէրիֆ պէնիմ հէլաքիմէ՝ եիւրիւմէքտէ տիր . . . թէքմիլ
մէմէքթ ինլէյիշինի իսթիհզասընա պիր հէտէֆ օլմագ-
տաեըմ. . . Փարիսին քեաֆֆէյի տիվարըրընտա իսմիմ
օղունմագ տա տըր . . . վէ հէմտէ, գօճա պիր չիզկի իլէ,

օլ զատար հերիֆին իամինէ պիրլէշտիրիւրէրէք, Բիբլէ-
Գարպիօն տէյի՝ օգուճմագ տա տըր . . . Էվլէթ, մօսսիէօ . . .
պէնիմ իսմիմ . . . պիր չիզկի իլէ . . . օլ մէլուն հերիֆին
իսմի պիրլիքտէ օլտուղու թագտիրտէ, պիլթիւն Էվրօրա-
նըն բայիթախթը մագամընտա պուլունան փարիս խալդը,
իսմիմի՝ օգուճմագ տա տըր :

— Մ. Բօտօլֆ զաթէն պունլարը պիլմէքտէ տիր . . . Է-
կէրչի նագլ իթմէք իսթէր իսէն, շու տիւնքի իքի նէֆէր
արսըզ դարըլարըն ոանա եարտըզլարը չարգընլըղը նագլ
կլէ՛քի իչիթաին :

— Ա՛հ, մօսսիէօ, արթըզ պու տէֆաքի եարտըղը ար-
սըղըք, հէփսինի կէշտի, հատտ ու հօւտուտու թէճավուզ
իթտի, — տէտի Ալֆրէտ բէք քէտէրնաք պիր սէյլէյիշլէ :

— Նագլ իտինիզ պագաեբմ, ազիզիմ մօսսիէօ Բիբլէ,
եինէ՛ նէ եարտը սիզէ . . .

— Էֆէնտի, պու տէֆա էյլէ պիր շէյ եարտը քի, Էվ-
վէլքի եարտըզլարընըն քեաֆֆէսինի ունութտուրտու . . .
մէրգում, ութանմագ արլանմագ տէնիլէն շէեի, արթըզ
պիլթիւն պիլթիւն իօրլաեբպ թօրլաեբպ լաֆա գօյմուշ
օլտուղունտան . . . Էտէպսիզլիկին էն նիհայէթ տէրէճէսի-
նէ եէթիշտի . . . Օլ մէլթէպէ միլթէէսսիր օլմագտաեբմ,
օլ գատար տա հիճապըմը մուճիպ օլմագտա տըր քի . . .
նագլ ու հիքեաեէսինէ պիլէ միլդթէտիր օլապիլէճէկիմի
չիւբհէ կլէմէքտէյիմ . . .

Մ. Բիբլէ պունուն իւզէրինէ պէլինի գալտըրըպ եաթա-
ղը իչինտէ օթուրտու, արգասընտաքի եիւնտէն մամուլ
եէլէկի բիշլէրիլլէ, էտիպանէ սուրէթտէ խաչվարի կէօք-
սիւնիւ գարաթտը, վէ հիքեայէեի շու աթիտէքի մինվալ
իւզրէ նագլ կլէտի,

— Ձէվճէճիկիմ տահա հէնուզ տիշարը չըգմըշ օլուպ,
վէ պէնիմ իսէ, օլ իսմիմին տիվարլար իւզէրինտէ ալէմէ
մասգարա օլմասընտան տօլաեբ, քէտէր իտիպ տիւշիւնէ
տիւշիւնէ, իւզէրիմէ բէք ֆէնա պիր զամ ու մէրագ պա . . .

մագտա պուլունտուղունտան , երկիրքմի տեֆա էլիմէ ալըպ , վէ երկիրմի տեֆատա թէրք իյլէմիչ պուլունտուղում պիր չիգմէնին էօքճէսինի թամիր իլէ , հէմ էյլէնմիչ , վէ հէմտէ տեֆի դամ իթմիչ օլմագ նիյեէթի վէ էմէլիյլէ , տէսթկեահըմ պաշընտա օթուրարագ չալըչմագտա իքէն , պիրտէ պագտըմ քի օտա գաբուուու տուր աչըլտը , վէ իչէրի պիր գարը կիրտի :

Մէրգումէ գուգուլէթալը պիր մանթօ կիյլնմիչ իտի . պէն մէրգումէերի կէօրտիւկիւմտէ , պիր հիւրմէթ ու թաա . զիմ նիյէէթ իյլէ տեաղա գալգտըմ , վէ շաբգամը տա աչմագ իւզրէ էլիմի եօգարու գալտըրտըմ . պիր տէ օլ հէն . կեամտէ , քէզալիք այնի գըեաֆէթտէ օլտուղու հալտէ , օտաւտան իչէրի իքինճի պիր գարը տահա կիրտի , վէ պու գաբուեու տա արգասընտան գաբատը . . :

Մէրգումէլէրին օլ եօլտա թէքլիֆսիգճէ պիր սուրէթտէ իչէրի կիրմէլէրի իլէ սիւքիւթ իւզրէ տուրմալարընտան տօլաեք , կէրչի տիւչարը թէաճճիւպ օլմահա պաշլատըմ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի հէմ աեաղա գալգտըմ վէ հէմ տէ շաբգամը չըգարտըմ . . . իշթէ , էֆէնտի օլ վագըթ . . . խայր , խայր , արթըգ օնտան էօթէսինի սէօյլէ . եէմէմ . . . զիրա , հիճապըմտան նաչի քիւլլի ճէսարէթիմ քէսիլմէքտէ տիր . . . :

— Սէօյլէ գօճաճըղըմ , սէօյլէ . . . իչիմիզտէ չօճուգ եօգտուր եա , — տէտի մատամ Ռիքլէ :

— Օլ վագըթ , — տէտի թէքլարէն Ալֆրէտ ութանտըղընտան բանճար քէսիլէրէք , — պունլար արգալարընտա . քի մանթօեու աթտըլար , վէ մէյտանէ նէ՝ չըգտը պիլլիւմիսինիլ , իքի թանէ չըր չըպլագ գարըլար . չէօյլէ քի , պէլլէրինտէն աչաղը , եալընըլ չիչէքլէրտէն միւրէթթէպ պիրէր գըսսա ֆիսթանէլլա պուլունտուղու կիպի , պաշլարընտա տախի եաբրագլարտան միւրէթթէպ թաճլար պուլունմագտա իտի :

Պէն , մէրգումէլէրին , էօյլէ հուրիլէր վէ բէրիլէր հալինտէ

գահիրէ չըգտըգլարընը կէօրիւնճէ, պիրտէն պիրէ քէն տիմի շաշըրարագ պութ կիպի տուրա գալաքմ. . . պիրտէ մէրգումէլէր, կիւեա պէնտէ, հէման գօշուպ կիտիպ իւ. զէրլէրինէ աթըլաճաղըմ կիպի, դօլլարընը կէրէրէք պանա տօղրու կէլմէկէ պաշլատըլար. . . . (*) - էտէպսիզլէր. . . - տէտի էօթէտէն Անասթաղի, եանի մատամ Ռիրէ:

— Պէն մէզպուրէլէրին պու հաեասըգճա հալլերի վէ հա. րէքէթլէրի իւզէրինէ, ֆէնա սուրէթտէ հիտտէթլէնտիմ, - տէտի Ալֆրէտ, էհլի ըրզլըզա մախսուս օլան պիր թէհալ. վիւր իւզրէ, - վէ օլ եօլտա թալլր ու հարէքէթլէրտէ, վէ էօյլէ միւշքիլ վէ նազիք հալլերտէ վէ մատտէլէրտէ միւթա. տըմտան պուլունտուղու իւզրէ, հիշ գըմըլտանմաեարագ, սանտալիյեէմ իւզէրինտէ օթուրա գալտըմ. պունլար պէ. նիմ պու պէհթ ու հայրէթիմտէն իսթիֆատէ իթմէք, եա. նի պիր ֆուրսաթ ատտ իյլէմէք իսթէտիքլէրինտէն, պիր նէվի աեագ աթըլար վէ պալտըր պաճագլար սալլաեըլար իլէ, վէ դօլլարընտա եօգարը գալտըրըպ հալգալար եա. բըլլար, վէ նիհայէթ էնվայի շիյվէլէր վէ ճիվէլէր իլէ, իւ. զէրիմէ տօղրու կէլմէկէ պաշլատըլար. . . պէնտէ պու հալ. լէր իւզէրինէ, պիւթիւն պիւթիւն պութ քէսիլտիմ: Վէլ. հասըլ, կէլիպ թա եանըմա եանաշտըլար. . . վէ հաթթա, սարըլըպ պէնի գուճագլատըլար:

— Պէօյլէ պիր հէմ միւսինն վէ հէմտէ էվլի ատէմի կէ. լիպտէ սարըլմագ գուճագլամագ. . . . արթըգ պու մէր. թէպէտէ էտէպսիզլիք օլոլըմու իմիշ: Ա՛հ, պէն պուրա. տա օլմալը իտիմքի. . . օնլարա, պիր էրքէկի գուճագլա. մանըն նասըլ օլմասընը, սիւբիւրկէնին սաբը իլէ էօյրէթմէլի՝

(*) Պու իբի գարըլար, փարիսին Բօրթ-սէն-Մարթէն նամ թէ. աթրօսու աեագ օեուճուսու գըզլարընտան օլտուգլարընտան, թէն րէնկինտէ վէ զայէթլէ սըգը, եանի թէնլէրինէ եարըլըր ֆանէլա. լար իլէ օեուճ ֆիսթանէլլասը կիյինմիշ իտիլէր, վէ Գապրիօնուտա տօսթլարը օլտուղունտան, մէրգուճ թէրթիպ իտիպ կէօնտէրմիշտի:

իտիմ, — տէյի պաղըրտը Անասթաղի . . . — վէ քէզալիք, օնլարա, պալտըր պաճադ սալլաեարադ օյնաեըպ սըչրամագլըղընտա տէրսլէրինի վիրմէլի իտիմ, հայըֆ քի պուրատա պուլունմատըմ:

— Պունլար պէնիմ պօյնումա պօղաղըմա սարըլընճա, — տէտի Ալֆրէտ, — արթըդ պէնիմտէ իշիմ պիթտի, գանըմ տամարլարըմտա զանն խտէրսինքի պիւթիւն պիւթիւն տուրտու . . . վէ ատէթա պիր մէյթ հալի քէսպ իթտիմ . . . Պունլարտան պիրի . . . սարըճա վէ իրիճէ պիր գարը օլուպ, վէ տիկէրինտէն զինաստէ արսըզճա վէ քիւսթահճա օլտուղունտան, ումուղունմա տօղրու էկիլտի, պաշըմտան շաբգամը գալտըրտը, պաշըմ աշըդ գալտը, վէ մէրդ ումէ պունլարը եաբտըղը վագըթտա, տայիմա էնվայի աեագ աթըչլարընա վէ սըչրաեըպ օյնաեըչլարընատա տէվամ իթմէքտէ խտի . . . էվվէթ, տայիմա տիզլէրիլէ տիւրլիւ տիւրլիւ հարէքէթլէր իթմէքտէ, վէ գօլլարըյլա տա ճիլվէքեարի հալլէր վէ շէքիլլէր իճրա իյլէմէքտէ խտի, Պիր տէ տիկէրի, օլ չիշէքտէն մամուլ ֆիսթանը արասընտան պիր մագաս չէքիպ չըգարտը, վէ թէրէմտէ գալմըչ պուլունան պիր գաշ թանէ սաչլարըմը թութուպ թօբլատը, վէ, էֆէնտի, նէ՞ եաբտը պիլիճմիսինիզ, հէֆսինի պիրտէնքէնի վիրտի . . . մէրդ ումէ տախի պունլարը եաբար իքէն, տայիմա էլ վէ աեագ օեունլարընա տէվամ իյլէմէքտէ խտի: Պու տա պիթտիքտէն սօնրա, սաշըմը քէսէն արսըզ գարը տա, ըագսլար իտէրէք վէ թիւրքիւլէր չաղըրարագ, «— պունլարըն քեաֆֆէսի տախի Դապրիօնուն խաթըր իչին . . . » տիմէկէ պաշլատըղընտան, ըէֆիգասը էտէպսիզ տախի օնա հէմալագ օլարագ, վէ այնի հարէքէթլէրի խտէրէք, քէզալիք, «— պունլարըն քեաֆֆէսի տախի Դապրիօնուն խաթըր իչին . . . էվվէթ, Դապրիօնուն խաթըր իչին . . . » տէյի թէղաննիյէ պաշլատըլար:

Ալֆրէտ պունլարը պէեանտէն սօնրա պիւրազնէֆէս ալտը, հլար օֆլար չէքտի, վէ պատէհու թէքրաբէն տէվամ պիրլէ,

— Մէրգումէլէր պու արարզըզլարը խթէտիքլէրի կիպի իճրա իթմէքտէ իքէն . . . պիրտէ կէօզլէրիմի եօգարը գալ-
աըրտըգտա , քէնճիրէտէն , ճամըն արգասընտան , օլ սիվրի
շաբգասը պաշընտա օլուպ , վէ ուզուն սագալը տա տի-
քիլմէքտէ օլտուղու հալտէ , ճէհէննէմ սուրէթլի Գապրիօ-
նուն տուրուպտա պէնի օէյր իյլէմէքտէ օլտուղունու կէօր-
տիւմ . . . մէրգում կիլմէքտէ իտի . . . էվվէթ կիլմէքտէ
իտի . . . վէ մուճիպի նէֆրէթ օլաճագ պիր հալտէ իտի :
Մէրգումուն լէհճէյի մէքրուհէսինի կէօրմէմէք իչին , ա-
նինտէ կէօզլէրիմի գաբատըմ . . . վէ պիրտէ թէքրարէն
կէօզլէրիմի աչարըքմտա . . . ի չիւնիւն տախի պրագըպ
կիթմիշ օլտուգլարընը կէօրտիւմ . . . սանտալիյեէմ իւզէ-
րինտէ . . . էօյլէ պաշըմտա պիր գապագ հալինտէ օլտուղու
հալտէ տուրա գալտըմ . . . անլատընը մը շիմտի , օլ Գապ-
րիօն տէնիլէն էտէպսիզ , նէ տէրէճէլէրէ գատար քիւս-
թախըզա չըգըշարագ , վէ ինատընտա գալի գալարագ ,
արգամտան տիւշիւպ պէնի գօվալամագտա տըր . . . հա-
ֆըզ Ալլահ , պու արսըզ հէրիֆ նէլէր տէ տիւշիւնմէքտէ
տիր . . . Պիր վագըթ պէնիմէ կիւեա պիր տէ տօսթ-
լուղա գալգըշտը . . . վէ էօթէտէ պէրուտէ , պիրլիքտէ
պիր տօսթլուգ շիրքէթի թէշքիլու թէէսսիս իյլէմիշ օլտու-
ղումուզու լէվհալար եարըշտըրարագ ալէմէ իլան իյլէտի ,
վէ պունունլա տա գանաաթ կէթիրմէեէրէք . . . պիր տէ
գալգտը գօճա պիր չիզկի իլէ իսմիմի քէնտի իսմինէ պիրլէշ-
միշ պուլունտուղու թագտիրտէ , բացիթախթըն քեաֆֆէյի
տիվարլարընտա եազըպ օգութտուրու , չէօյլէքի , պու
կիւն թէքմիլ Փարիս էհալիսի , օլ ալչագ հէրիֆ իչին , պէ-
նիմ ահըպպամտան տըր զանն ու իթիգատընտա պուլուն-
մագտա տըր , վէ պունունլա տախի իզթիֆա իթմէք իս-
թէմէտիկինտէն , պաշըմտաքի սաչլարըտա էլտէ իթմէք-
լիկէ չըգըշտը , վէ մուվաֆֆագտա օլտու . . . պունու տա
իշթէ օլ էտէպսիզ գարըլարըն մաարիֆէթիյլէ եաբապիլ-
տի . . . շիմտի քեաֆֆէսիտէ եանընտա տըր , հէր քէսէ

կէօթէրէպիլիր . . . պէնիմ նամուսումու պիր ազչէլիք ի տէպիլիր . . . անլատընը զմը, մօսիէօ, պէն շիմտի էօյլէ պիր միւշքիլ հալտէ պուլունմագտաբըմ քի, խալգ նէզտինէ չըգամաեաճաղըմտան, Ֆրանսաեը թէրք իտիպ տէ կիթմէք լիքտէն պաշգա հիչ պիր չարէմ գալմամըշ տըր . . . էվ վէթ, պէնիմ պու կիւզէլ Ֆրանսամը թէրքէ մէճպո՛ւր օլ մուշում տուր . . . պէն իսէ, միւտտէթի էօմրիւմիւ պու րատա կէչիրիպ, վէ պուրատա էօլմէք իթիգատընտա պու լունմագտա՝ իտիմ . . .

Ալֆրէտ պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, էլլէրինի պիր պիրինէ գավուշտուրարագ, գարեօլասը իւզէրինէ տիւշիւ վիրտի :

— Խա՛յր, աղիղիմ, Մ. Բիբլէ, խա՛յր, սիզ, իշին եանլըշ թարաֆընը տիւշիւնմէքտէսինիզ, զիրա, մատամքի սաչլա ըննըզ շիմտի մէրգումուն եանընտա պուլունմագտա տըր, արթըզ սիզին արգանքըտան տիւշմէյիպ, րահաթ պըրա գաճաղը, պէնճէ տահա զիեատէ մէէմուլի գավիտէն տիր :

— Պէնի րահաթ մը պըրագաճագ տըր . . . — տէյի պա ղըրտը Մ. Բիբլէ վիճուտինտէ պիր սինիր ալէամէթի հա սըլ օլարագ տիթրէմէքտէ օլտուղու հալտէ դարեօլատան գալգարագ . — էֆէնտի, սիզ տահա օլ հէրիֆի թանըմաղ սընըզ, օսանըպ պըգմագ նէ տիր պիլմէզ պիր ղաղապուլլահ տըր, քիմ պիլիր պունտան սօնրա պաչըմա նէ՝ պէլալար տահա կէթիրմէքլիլի տիւշիւնմէքտէ տիր :

Պու հէնկեամտէ իւսթէ Բիկօլէթ կէլտի, վէ հալիլլէ Մ. Բիբլէնին թէչէքքիլէրիտէ խիթամ պուլտու, չիւնքի, մէր գում ղայէթլէ հիճապլը վէ էհիլ ըրզ պիր ատէմ օլուպ, վէ քէնտի թապիաթընտա տախի սէպաթլը պուլունտու ղունտան ,

— Կիրմէյինիզ իչէրի, մատմօաղէլ, հէմ եաթագտաբըմ, վէ հէմ տէ սալթ չամաչըրլա պուլունմագտաբըմ, — տէյի պաղըրտը :

Մ. Բիբլէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր, եօր .

զանքնը թա չենէսինէ դատար չէքտի, վէ Ռիկօլէթ տէ նէ-
զաքէթ վէ թէրպիյեէ իգթիզասընճա, դաբունուն էջիկին-
տէ պէքլէմէկէ մէճպուր օլտու:

—Ալլահտան օլտուտա կէլտինիզ, ա պէնիմ գօմշուճու-
զաղըմ, — տէտի մէրգումէեէ Ռօտօլֆ, — պէնտէ սիզի կէօր-
մէք իսթէմէքտէ իտիմ, ազաճըգ հիմմէթ իտիպ պէքլէ-
յինիզտէ, կէօրիւչէլիմ:

Պատէհու մէրգում, մատամ Բիրլէեէ խիթապէն,

—Բէճա իտէրիմ, մատամ, պու ագչամ Սէսիլիեի Մ.
Ֆէրրանա կէօթիւրմէքլիկի, սագըն խաթըրտան չըգարմա-
եասընըզ, տէտի:

—Օլ պապտէ էլէմ իւզրէ օլմաեքնըզ, ա' պէնիմ քի-
րաճըլար գրալըմ, սաաթ եէտիտէ մէրսումէնին, մէրգու-
մուն խանէսինտէ իսթիխտամ իտիլմիշ օլաճալընտա շիւք-
հէ ճայիզ տէկիլ տիր: Մատամ քի Մօրէլին զէվճէսի ար-
թըգ շիմտի աեաղա գալգըպ եիւրիւեէ պիլմէքտէ տիր,
պէն ալտէթ իտինճէեէ դատար կէլիպ գօճաճըղըմըն եա-
նընտա պէքլէմէսինի բէճա իտէճէկիմ տիր, զիրա, արթըգ
պունտան պէօյլէ գօճաճըղըմըն, տիւնեա մալիտէ վիրիսէ,
պու օտատա եալընըզ տուրմագլըղը իսթէմէեէճէկինտէ
շիւքհէ եօգ տուր:

Ռիկօլէթին բէնպէ բէնկի կիթտիքճէ սօլմագտա օլտու-
լու կիպի, օլ անէ տէկին տէրբեար օլան օլ տիլպէր վէ օլ
թաղէ վէ միւտէվլէր եանագլարըտա ուզանմագտա իտի,
վէ հէմիշէ պիր էսէրի մէսէրրէթ ու պէշաշէթ վէ զայրէթ
պուլունմագտէ օլան լէհճէսինտէ տախի, պիր էսէրի հիւզն
ու էլէմի ազիմ հիւքմ իյլէմէկէ պաշլամըշ օլմասը ան-
լաշըլմագտա իտի. վէ մէրգումէնին պու հալիտէ, Ֆլէօր-
տը-Մարիեի Սէն-Լազար հապսխանէսի դաբուսունտա սօն
տէֆա կէօրմէսինտէն պէրու տահա զիեատէ քէսպի շիտ-
տէթ իյլէմէքտէ պուլունմաւշ իտի:

—Ա'հ, գօմշուճուղում, սիզի կէօրտիւկիւմտէն տօլաեք
պիլմէզսինիզ նէ' դատար մէմնուն օլտում, — տէտի Ռիկօ-

լէթ Ռօտօլֆա, մէրդուժ մատամ Բիբլէնին օտաւսընտան տիշարը չբոտրդտան սօնրա, — չիւնքի սիզէ բէք չօգ սէօյ-լէնէճէքլէրիմ վար տըր . . .

— Գօմշուճուղաղըմ, էվվէլա շուճու սէօյլէյինիզ քի, նա՛սըլսընըզ, նէ՞ հալտէսինիզ, նի՛չին սիզի պէօյլէ սօլկուն վէ մահգուն ու միւքէտտէր պիր հալտէ կէօրմէքտէյիմ, օլ տիւպէր վէ բէմպէ լէհճէնիզ նի՛չին պէօյլէ թէպտիլ օլմուշ տուր, հա՛նը օլ սիզտէքի շընմէշրէպլիք վէ օլ սիզտէքի շիրինքեարլըզ, վա՛հ, վա՛հ, վա՛հ, նէ՞ հալ տիր պու սիզտէ . . . զանն իտէրիմ քի, հատտ ու իթիտալտէն զիւ եատէ չալըշմադտէ օլմալըսընըզ . . .

— Խայր, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, օ՛ֆ, խայր, շիմաթի պէն, ֆաղլա չալըշմադլըղա տախի ալըշմըշըմտըր, օլ ճիհէթճէ հիշ պիր ֆէնալըզ հիսս իթմէքտէ տէկիլիմ . . . պէնիմ պու հալիմի մուճիպ օլան շէյ պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, անճադ տէրա ու մէրադ տըր : Մ՛ֆ, աման Ալլահ, պիլմէմ նա՛սըլ իտէյիմ, օլ պիշարէ Ժէրմէնի կէօրտիւքճէ եօ՛գ մու, էրիյիպ հէլա՛ք օլմադտաեըմ, հէր ան ու հէր լահզա հիւզն ու քէտէրիմ արթմադտա՛տըր :

— Մէրդուժ հալէա էօյլէ մաղմուժ ու մէյեուս պիր հալտէ՞ մի տիր,

— Էվվէթ, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, վէ, հաթթա, կիթտիքճէ էլէմուքէտէրի տահա զիեատէ արթըրմադտա տըր, վէ էն զիեատէ շայեանը թէէսսիւֆի ազիմ օլան եէրիտէ գան զիսիտիր պիլիւրմիսինիզ, շու տուր քի, պէն մէրդուճու թէ սէլլի իթմէկէ չալըշտըգճա, օտա մուղայիրի օլարադ, տահա զիեատէ մահգուն ու մէյեուս օլմադտա տըր, պունուն սէպէպինի անլաեամաեօրում, զանն իտէրսին քի, զալըմ ֆէլէք, հէմիշէ, քէնտի չարխընը պանա գաըշը չէվիլմէքտէ տիր . . . — Բիկօլէթ պունու սէօյլէտիկի վազըթտա, օլ սիւեահ սիեահ իրի կէօղլէրի եաշարըպ տօլմաեա պաշատըլար :

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում, իյղահ իտինիզ, գօմշուճուղաղըմ :

—Մէսէլա, տիւնքի կիւն, պէնտէն րէճա իտէրէք իս. թէմիչ օլտուղու պիր Բօման քիթապընք քի, օլ պիղիմ կիւղէլ կիւղէլ գօմշուլուգ իթտիկիմիզ վագըթլարտա օ. գումագտա իտիք, պուլուպ կէօթիւրտիւմ. մէրգում մէղքիւր քիթապը կէօրտիւկիւնտէ մէմնուն օլուպ սէվինէ. ճէք եէրտէ, մուղայիրի օլարագ, հէօնկիւր հէօնկիւր աղ. լամաեա պաշլատը իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի թէաճճիւպ իթմէյիպ, իլլա թապիի պիր շէյ օլմասընա, եանի քէմալի րահաթ իւզրէ, օլ պէնիմ քիւչիւճէք ֆագաթ տիւպէրճէ օտաճըղմտա, սօպանըն պաշընտա օթուրուպտա կէչիր. տիկիմիզ կիճէլէր իլէ, շու շիմտիքի մահպուսխանէ քէօ. շէսինտէ կէչիրմէքտէ օլտուղու էօմրէ թաթպիզ իտէրէք տէրխաթըր իյլէտիկի հալլէրտէն միւթէէսսիր օլմասընա համլ իթտիմ... դէվալը ժէրմէն, տօղրուսու, հագգըտա վարտըր, զիրա, շիմտիքի հալի տէ, թէհամմիւլ օլունդըր շէյ տէկիլ տիր:

—Իթմինանը գալպ իւզրէ օլունուզ, Բիկօլէթ, — տէտի Բօտօլֆ մէրգումէ կէնճ գըզա, — ինչաալլահ, ժէրմէն պիր քէրրէ մահպէստէն չըգըպ գուրթուլտուղունտա, հէմ պիսուչ օլմուչ օլմասըր զահիրէ չըգըպ անլաշըլաճագ, հէմ անասընը պուլուպ գավուշաճագ, վէ հէմտէ էսկի վէ եէնի տօսթլարընը կէօրտիւկիւնտէ, շու շիմտիքի չէքտիկի տէրտ ու միհնէթլէրին, քեաֆֆէսինի տախի, բէք աղ պիր զէման զարֆընտա ունուտաճագ տըր:

—Վագաա էօյլէ տիր, մօնսիէօ Բօտօլֆ, լաքին, օլ վագըթլա գատարտա, մէրգումուն հալի, տահա զիւեատէ ֆէ. նալաշաճագ տըր, վէ պունտանտա գաթինազար...

—Պունտան պաշգա՞նէ վար տըր:

—Հապսխանէտէ պուլունան մահպուսլար միեանընտա, քէնտուլէ մանէնտ, նամուսու վէ քէմալէթի եէրինտէ հիչ պիր ատէմ պուլունմագտա տէկիլ տիր, քեաֆֆէսի տախի հայտուա վէ առազիլ իմագըմընտան միւրէթթէպ օլտուղու ճիհէթլէ, գաթան անլէր իլէ հէմ-ախլագ օլուպ իմթիզաճ

խտէմէտիկինտէն , ճիւմէսի տախի խօրլամագտա վէ թահ .
գիր իյլէմէքտէ տիրէր : Գաբուտա պուլունան կարտիէն
կի պիր ատէմճիկէզ օլուպ , մէրգուսու անըմագտէ պու .
լունաուղունտան , մահգա քէնտի րահաթլըղը խաթրը ի-
չին , քիպր ու ճէնապը պէր թարաֆ իլէ , օնլար իլէ դօ-
նուշուպ կէօրիւշմէքլիկի նասիհաթ իթմէքլիկիմի , պանա
իխթար վէ նասիհաթ իյլէտի իսէտէ . . . չի՛ չարէ քի , եա-
բամամագտա տըր , պիր տիւրլիւ էլինտէն կէլմէմէքտէ
տիր , վէ պինաէն ալէյհ գօրգուպ տիրէմէքտէյիմ քի ,
պու հալ պէօյլէճէ տէվամ իյլէտիքճէ , մէրգուսու պա-
շէնա պիր պէլա կէթիրէճէքլէր , պիր ֆէնալըգ եաբաճագ-
լար տըր . . . - պատէհու , Ռիկօլէթ գաթի մէգալէ իտիպ
վէ կէօղլէրի եաշընը սիլտիքտէն սօնրա , թէքրարէն քէ-
լամէ աղաղ պիրլէ , լաքին , օ տէկիլ էմմա , պագընըղ նէ՛
եաբամագտաերմ , չիմտիյէ գատար անճագ քէնտիմի տիւ-
շիւնիւպ , վէ անճագ քէնտիմէ տայիր մէգալաթտա պու-
լունամագտաերմ , լա կուալէօղ հագգընտա սիղէ սէօյլէ-
մէքլիկիմ լաղըմ կէլէնլէրի , պիւթիւն պիւթիւն ունութ-
մագտաերմ :

— Լա կուալէօղ հագգընտա մը , — տէտի Ռօտօլֆ տիւ-
շարը թէաճճիւպ օլարագ :

— Էօյլէ՛ եա , — տէտի մէրգուսու , — տիւն տէկիլ էվլէլքի
կիւն , Լուիզի կէօրմէք իւզրէ Սէն-Լազար հապսխանէսինէ
կիթտիկիմտէ . . . օրատա մէրգուսուէ երասթ կէլտիմ :

— Լա կուալէօղէ՞ մի :

— Էվլէթ , մօնսիէօ Ռօտօլֆ :

— Սէն-Լազար տա՞ մը :

— Հա՛յ հա՛յ , Սէն-Լազարտա , մէգպուրէ պիր իթթիեարէ
գատընլա պէրապէր մահէլլի մէգպուրտէն չըգմագտա իտի :

— Եանլըշընըզ օլմալը տըր , օ տէտիկինիզ չէյ իհթիմալ-
տէն տէկիլ տիր . . . - տէյի պաղըրտը Ռօտօլֆ տիւշարը
իսթիզրապ օլարագ :

— Հագըգաթէն սէօյլէրիմ քի պէօյլէ տիր , ասլա եան-

լըշըմ՝ եօգ տուր, աճա՛յիպ, մէկէրչի պէն քէնտի գօմչու-
մու թանճմա՞ղմըեմ:

—Միւմքին տէկիլ տիր, մութլադա սիզ պիրինի օնա
պէնղէտէրէք ալտանմըչ օլմալըմընըչ:

—Խայր, խայր, զէրրէճէ եանլըշմ պուլունմագտա տէ-
կիլ տիր, մէհգումէ հէր նէ գատար պիր քէօյլիւ գըզը գը-
եաֆէթինտէ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ
տախի անինտէ ֆէհմ իտիպ թանճտըմ, վէ մէրգումէնին
հէր նէ գատար րէնկի սօլմուչ իտի իսէ տէ, եինէ էսկի
տիլպէրլիկի եէրինտէ իտի, վէ հալէա տախի էվլէլքի բիւր
լէթաֆէթ պիր մահգունիյեթ էսէրի իւղէրինտէ միւշահէ-
տէ օլունմագաէ իտի:

—Հարիւ պիր հալ, մէրգումէ փարիստէ օլսունտա . . .
պէնիմ հիչ խապէրիմ պուլունմասըն, խայր, պու շէյ պէ-
նիմ զիհնիմէ իլիշմէքտէ տիր, պէն պունա դաթան ինա-
նամամ: Իյի՛ եա, լա կուալէօղիւն Սէն-Լադարտա իշի՛նէ
տիր, օրատա նէ՛ իշի օլապիլիք:

—Պէսպէլլի օ տախի պէնիմ կիպի մահպէստէ պիրինի
կէօրմէկէ կէլմիշ օլմալը տըր, լաքին, տօղրուսու, օրա-
սընը սօրուպ անլամաեա վազթիմ միւսաստէ իթմէմիշ
տիր, վէ դաթէն պէրապէրինտէ պուլունան գատըննտա
հալու հարէքէթինտէն, բէք միւսթաաճէլ պիր իշէրի օլ-
մասը անլաշըլմագտա իտի, չիւնքի, բէք թիթիզլիք իտիպ,
վէ բէք տէ աճէլէ իյլէմէքտէ իտի . . . վէ դանն իտէրիմքի,
մօսսիէօ Ռօտօլֆ, լա կուալէօղիւ դաթընըչ տախի թանճ-
մագտասընըչ, էօյլէ տէկիլմի:

—Շիւբհէսիդ:

—Տիմէք տիր քի, մէրգումէնին սէօյլէտիկի զաթ, մութ-
լադա սիզ օլմալըմընըչ:

—Պէնիմ հագգըմտա պիր շէյ մի սէօյլէտի:

—Էվլէթ, մօնսիէօ Ռօտօլֆ, շէօյլէ քի, պէն մէրգու-
մէեէ, Լուիդ իլէ ժէրմէնին պաշլարընա կէլմիշ օլան ֆէ-
լաքէթլէրտէն պահս իլէ, իբիսինին տախի բէք իյի, բէք

նամուսնու շօճուղար ուղողարը հալտէ, իրիսինին տա-
խի ու խային վէ միսկին Մ. Ժագ ֆէրրանքն խըշմ ու ղա-
րազ վէ դաղապընա ուղղամըշ ուղողարընը պէօյլէտի-
կիմոէ, հէր նէ գատար, պանա իթմիշ ուղողունուզ եա-
սաղա վէ թէնպիհէ թէվֆիգան, սիզին, քէնտիլէրի աճը-
մագտա օլմանըգա տայիր հիշ պիր լագըրտը աշմատըմ ի-
սէտէ, լա Կուալէօզ մէրգումանըն հաթի բիւր մէլալարը-
նը տիյնէտիլտէն սօնրա, պանա, «պէնիմ թանըտըղըմ
պիր զաթ վար տըր, մէրգում օլ մէրթէպէ լուծֆ ու մէր-
համէթ վէ սախավէթ սահիպի տիր քի, էկէրշի օլ պիշարէ-
լէրին հալլէրինէ վագըֆ օլաճագ օլսա, անինտէ իմոատ ու
մուալէնէթլէրինէ եթիշմէքիկէ հիմմէթ իտէճէկինտէ
շիւբհէ եօզ տուր» տէտի, վէ պէն տէ օլ թանըտըղը գա-
թըն իսմինի սիւալ իյէտիկիմոէ, «մօնսիէօ Բօտօլֆ տէր-
լէր» տէյի ճէվապ վէրտի:

— Տիմէք տիր քի, մութլագա օիմիշ տիր, մութլագա
լա Կուալէօզ քէնտիսի իմիշ տիր . . :

— Հաթթա, շունու տախի պիլմէքլիկինիզ իգթիզա ի-
տէր քի, իշպու իսմէ տայիր օլան միւշապէհէթին զուհուրի
իզէրինէ, կէրէք պէն, վէ կէրէք մէրգումէ, իքիմիզ տա-
խի տիւշարը թէաճճիւպ օլտուղումուղտան, պիր պիրիմի
ղէ մէքթուպ եաղարագ, թանըմագ տա օլտուղումուզ միւ-
սիւ Բօտօլֆար հագգընտա մալիւմաթը լաղըմէ իթասընա,
սէօզ վէ գարար վիրտիք . . : իմտի, գօմշումուղում, չիմ-
տի գանն տա իտէրիմ քի, իքիմիզին թանըմագտէ օլտու-
ղու տախի սիզ քէնտիսիզ օլմագտաւընըզ:

— Էվլէթ, պէն, օլ պիշարէ շօճուղու տախի աճըմագ-
տաեւմ . . : Ֆագաթ, մէրգումէնին շիմտի Փարխտէ պու-
լունմասընտան տօլաեւ տա, օլ մէրթէպէ տիւշարը թէաճ-
ճիւպ վէ թէրէտտիւտ օլմագտաեւմ քի շէկէրշի պիզգաթ
կէօզլէրինիզլէ կէօրմիւշ օլտուղտան պաշգա, օլ պապտէ
պիր թագըմտա թաֆսիլաթ վիրմէքտէ օլմասա իտինիզ,
մութլագա պունտա պիր եունըշըգ օլմալը տըր «մութ-

լազա սիզ ալաանմըշսընըզտըր, տիեէրէք, պիր տիւրիւ ինանմագ իսթէմէեհէք իտիմ. . . Մատամքի էյլէ տիր, ա' պէնիմ գօմշուճուղում, մատամ քի լա Կուսլէօղ հագ- գընտա պու մաալիւմաթլարը պանա վիրտինիղ . . . իմոի, ատիյեէօ, սիզի թէրք իլէ կիթմէքլիկէ մէճպուր օլտու- ղումու պէեան իտէրիմ. . . Լաքին, կիթմէզտէն էվվէլ սի- զէ պիր թէնպիհիմ վար տըր, շիմտիյէ գատար եաբտըղը- նըղ կիպի, պունտան պէօյլէ տախի, վէ հաթթա տուհա զիեատէ պիր մէրթէպէտէ օլտուղու հալտէ, տիհանընըք սըգը թուլթուպ, քէնտիլէրէ մալիւմ օլմաեան տօսթլարըն, վագթ ու սաաթը եէթիշտիկի թագտիրտէ, կէրէք Լու- իզին, վէ կէրէք ժէրմէնին իմտատ ու եաբտըմընա եէթի- շէրէք, թահթը հիմայէլէրինէ՝ ալաճագլարընը, ա'լա քիմ- սէեէ սէօյլէմէմէնիզի թալէպ իտէրիմ, զիրա, պունուն էու- րար գալմասը շիմտի, էվվէլտէն չօգ զիեատէ էլզէմիյեէթ- տէն տիր: Վէ պիրտէ, խաթըրմա կէլտի, անը տախի սիւալ իտէյիմ, աճապա Մօրէլին ֆամիլեատսը՝ նէ հալտէ տիր:

— Կիւնտէն կիւնէ իյիլէշմէքտէ տիրլէր, մօնսիէօ Բօ- տօլֆ, Մօրէլին զէվճէսի արթըգ աեաղա գալգմըշ տըր, վէ չօճուղլարըտա, բէք կէօզէ վուրուր սուրէթտէ քէսպի սըհհէթ իյիլէմէքտէ տիրլէր. թէքմիլ ֆամիլեանըն պատիի էօմի ու հաեաթը, վէ ըահաթ ու սէատէթի հալի սիզ օլ- տունուղ. . . Տօղրուսն, մէրգուման պիշարէլէր հագգընտա զուհուրա կէլէն լութֆ ու հիմմէթինիզ, ինքեար գապուլ իտէր մէվատտէն տէկիլ տիր. . . Մօնսիէօ Բօտօլֆ, ա- ճապա օլ պիշարէ Մօրէլ քէնտիսի՝ նէ հալտէ տիր:

— Զօգ իյի իմիշ . . . տահա տիւն եէնի եէնի մալիւմաթ- լար ալտըմ. զանն իտէրիմքի, վագըթ վագըթ ագլը պա- շընա կէլմէքտէ իմիշ. քեամիլէն քէսպի իֆագաթ իյլէմէ- սիտէ զիեատէսիյլէ էմէլ օլունմագտա տըր. . . իմտի, ա- տիյեէօ, գօմշուճուղաղըմ, ինչաալլահ եագընտա եինէ կէօ- րիւշիւրիւզ, զայրէթ ու ճէսարէթի էլտէն պըրագմամագ- լըղը սիզէ նասիհաթ իտէրիմ. . . Հիշ պիր շէեէ իհթիեա-

ճընքը վա՞ր մը տըր , եէվմիյեէ գաղանտըղընը , իհթի-
եաճաթը զարսւրիյեէնիյէ քիֆայէթ խտէպիլմէքտէ՞մի տիր :

—Օ՞ֆ , էվվէթ , մննսիէօ Բօտօլֆ , էվվէթ չ եալընքը շու-
ֆարգ վա՞ր տըր քի , պիրազ տա ույդու վէ րահաթըմ վագ-
թինտէն չալարագ , կիճէլէրի տալսի չալըչմագըղա մէճ-
պուր օլմագ տաերմ , ֆագաթ , օնտա տա պիր պէյիս եօց-
տուր , պիր զարար կէօրմէքտէ տէկիլիմ , շիւնքի , զաթէն
տէ ուեուտուղըմ եօգ տուր :

—Վա՛հ զէվալը զօմիլուճուղաղըմ վա՛հ , գօրգարըմ քի
սիզ պէօյլէ քէտէր վէ մէրագ իչրէ պուլունմագ տա օլտու-
ղունուղտան , օլ ք-ք- Դէթի- իլէ Բ-նէթիլիլտէ չօզուգ-
էօթիւպ չագլամագ տա օլմամալը տըրլար , շիւնքի հալիյիէ ,
սիզին իլք օլուպ տա պաշլամանըղա պէքլէմէքտէ օլմալը
տըրլար , էօյլէ տէկիլ մի :

—Տօղրուտունու իսթէր իսէնիլ , վագաա տա էօյլէ տիր ,
մննսիէօ Բօտօլֆ , նէ պէն վէ նէ տէ գուչլարըմ , հիչ թէ-
ղաննի իթմէքտէ տէկիլիլ , զիրա , քիչիտէ թէղաննի իչին-
երլէք րահաթըղը վէ նէչէ օլմալը տըր , լաքին , սիզէ
պիր շէյ սէօյլէեէյի՞մ մի , վագաա շիմտի սիզ տէ կիւլէ-
ճէքսիլիլ էմմա , եթնէ սիզ կիւլիւնիւզ , զանն խտէրիմ քի ,
զէվալը գուչլարըմ , հիւզն ու էլէմ իւղրէ պուլունտու-
ղումուն ֆէհմինէ վարմագ տա տըրլար , էվվէթ , մութլա-
գա էօյլէ պիր շէյ հիսս իթմէքտէ օլմալը տըրլար , շիւնքի ,
կիտիպ օտամտան իչէրի կիրտիկիմտէ , պիր սէվինճ իւղրէ
չագըերպ թէղաննիեէ պաշլաեաճագ եէրտէ , մուղայիրի
օլարագ , թաթըլը թաթըլը վէ եանըգ եանըգ պիր սէս իլէ ,
զանն խտէրսին քի մահգա պէնի իէսէլիլ իյլէմէք նիյեէ-
թիլլէ , եավաշ եավաշ ճիվիլտէմէկէ պաշլամագ տա տըր-
լար , Շիմտի սիզ տէ պէնիմ պու իթիգատըմը , առէթա
պիր տիվանէրիկիմէ համլ խտէճէքսիլիլ , էօյլէ տէկիլ մի ,
մննսիէօ Բօտօլֆ :

—Խա՛յր , եանըղընքը վար տըր , էօյլէ տէկիլ պիր , պէն
տախի ինանըըմ քի , գուչլարընքը սիզին տօթլարընքը

օրնայ, վէ սիդի օլ մէրթէպէ սէվմէքտէ տիրէր քի, տէրտ ու էլէմինիդէ հիստէմէնտ օլմագտա տըրլաք:

— Սէօյլէտիկինիլի թաատիգ իշին սէօյլէրիմ քի, սա՜հի. հէն էօյլէ աիւր, օլ մինի մինի գուշճուղաղլարըմ բէք ա. գըլլը վէ բէք տէ տուլղուլու տուրլար, — տէտի Ռիկօլէթ սափտէրունճա պիր սէօյլէյիշ իլէ, վէ քէնտի եալընըղըգ հալինտէ արգատաշըգ իթմէքտէ պուլունանէ մէզքիւր գուշ. լարըն ագլ ու իտրաքլարընտան տօլաեր գալպինտէ հիսս էյլէմէքտէ պուլունտուղու մէմնունիյեթի պէեան իտէրէք:

— Շիւբհէսիգ, պու ալէմտէ ագլ ու քէմալէթին իլք ա. լէամէթի նիյմէթ թանըմագլըգ վէ միննէթտալըրդ աըր. . . Հէր նէ հալ իսէ, ատիյեէօ . . . ինշաալլա՜հ անգարիպ եինէ կէօրիւշիւրիւզ, վէ ինշաալլահ աղ կիւնտէն տէ, հիւսնի ճէմալինիզ էվիլէքի հալինի պուլոնը, եանագլարընըգ քէսպի բէն.ք իտէր, նէշէ վէ պէշաշէթինիզ ափտէթ էյլէլ, վէ եինէ քէլէվիլէլ, քէմալի մէսէրրէթ իւզրէ թէղաննի վէ լմէրէն. նիւմէ պաշլարսընըգ. . . վէ իշթէ օլ վագըթ պիթթապի, բաբ Գիւլիլի իլէ Բաճալիլի տէ, եինէ սիդէ հէմ ահէն.ք օլմաեա պաշլարլար:

— Ինշաալլահ, մօնսիէօ Բօտօլֆ, ինշաալլահ. — տէտի Ռիկօլէթ պիր ա՜հը տէրուն շէքէրէք. — է՜հ, ատիյեէօ, գօմշուճուղաղըմ, ատիյեէօ:

— Ատիյեէօ, Ռիկօլէթ, ատիյեէօ, ֆագաթ, եինէ ան. գարիպ կէօրիւշէլիմ:

Բօտօլֆ, քէնտիսինէ իապէր վիրմէքսիղին, մատամ ժօր. ժուն, Ֆլէօր-աը-Մարիեի ֆարիսէ կէթիլիլ վէ եալսօտ կէօնտէրմիշ օլմաճընա պիր տիւրլիւ մանէա վիրիպ ագըլ իթիլրէմէտիկինտէն, լաասսէթէն Պուգլալ չիֆթ իկինէ պիր աւտամ կէօնտէրիպ տէ քէսպի մալիւմաթ էյլէմէք իւզրէ, կէրի տէօնիւպ գօնաղընա կիթտի:

Ելիւմէ սօգաղընա կիրմէքտէ իքէն, գօնաղը գաբուուու էօնիւնտէ պիր բօսթա արապասընըն կէլիպ տուրտուղու.

նու կէօրտիւ . մէզքիւր արապա տէրունինտէ , Նօրմանտի .
ատան ավտէթ իթմիշ օլան Միւրֆ պուլունմագտա իտի :

Նասըլ քի էվիլէլի իշար իթմիշիզ տիր , Մ . Միւրֆ , մա-
տամ տ'Արվիլին էօնէ վալիտէսի իլէ քէնտի խապասաթ
շէրիքի Պրատամանթինին չէվիրէճէքլէրի մուսիպէթէնկիզ
ղատտարլըդ տօլապլարընըն չարիւարընը գըրմագլըղա չա-
լըշմագ իւզլիէ , Նօրմանտիաեա կիթմիշ իտի :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ.

ՄԻՒՐՖ ՎԷ ԲՕԼԻՏՕՐԻ

Միր վօլթըր Միւրֆին եիւզիւ կիւլմէքտէ իտի :

Մէրգուլ արապատան ինտիքտէն սօնրա , բրէնսին ա-
տամլարընտան պիրինէ պիր չիֆթ թապանճա թէսլիմ իթ-
տի . արգասընտաքի եօլճուլուզ ուզուն հարմանիսինի չը-
գարտը , վէ , հէման էլպիսէսինի պիլէ տէկիթիրմէքսիզին ,
քէնտիտէն էվիլէլ քէմալի մերագ իւզլիէ տայիրէսինէ կիթ-
միշ օլան Բօտօլֆուն արգասընտան կիթտի :

— Խայրլը խապէրլէ'ր կէթիրտիմ , մօնսէնեէօր , էվիլէթ ,
խայրլը խապէրլէր , — տէտի Միւրֆ եիւքսէք սէս իլէ Բօ-
տօլֆուն եալընըզ օլտուղունու կէօրտիւքտէ , — խայինլէրին
սիեանէթլէրի մէյտանէ չըգտը վէ Մ . տ'Օրպլինեի տէ գուր-
թուլու . . . Ալլահտան օլմուշ տա պէնի թամ վագթինտէ
կէօնտէրմիշիլինիզ . . . մաազալլահ էկէր եալընըզ պիր սաաթ
սօնրա եէթիշմիշ օլտա իմիշիմ . . . եէնի պիր ճինաեէթէ
տահա իճթիւար իտէճէքլէ'ր իմիշ :

— Բէք ալէա , լաքին , մատամ տ'Արվիլտէն նէ խապէր :

— Մէրգուլմէ , եէնիտէն քէնտի բէտէրինին մուհապպէ-
թինի գաղանմագլըդ իզ պալինէ նայիլ օլտուղունու կէօր .

տիւքճէ, սէվինճինտէն նէ եարաճաղընը շաշըմագտա
տըր. վէ նասիհաթլարընը սայեսինտէ վագթինտէ եթիշ-
միշ օլմաւընտան տօլաեը, քէնտիսինի զիեատէսիյլէ պախ-
թիեար ապա կյլէմէքտէ տիր, պէրէքէթ վիրսին քի, մէր-
գումէ տախի հէման վագթինտէ եթիշէպիլմէսիյլէ, բէտէ-
րինի տէ էօլիւմտէն գուրթարապիլմիշ տիր:

—Տիմէք տիր քի Բօլիտօրի . . .

—Բօլիտօրի պու տէֆա տախի մատամ տ'Արվիլին էօյէ
վալիտէսիյլէ ճինայէթ շէրիքի ձլմուշ տուր: Լաքին, մօն-
սէնեէօր, մէրգումէնին օլ էօյէ վալիտէսի օլան զարը, օ
նա'ուըլ ճանվէր պիր շէյ տիր . . . օ նէ' սօուգ գանլըլըգ . . .
վէ նէ' մէրթէպէ քիւսթախլըգ . . . հէլէ օլ Բօլիտօրի տէ-
նիլէն հէրիֆ . . . ամա'ն մօնսէնեէօր . . . պաղը քէրրէ գու-
հուրա կէլէն խըտմէթիէրիմի թահսին իլէ սատագաթ սը-
ֆաթը վէրէրէք շայեանը թէշէքքիւր ատտ իթմէքիկինիզ-
տէ, հագգընը վար իմիշ . . .

—Ազիզիմ պապա Միւրֆ, պէն սէնին տօթլուղունուն
վէ քէմալի սատագաթընըն իսպաթլաքընը, տայլմա . . .

—Պագաթ, մօնսէնեէօր, շունու տա, տօղրուսուր պիլա
թէքէպպիւր ճէսարէթ իտէրիմ սէօյլէմէկէ քի, պու տէ-
ֆաքի տօթլուղում, արթըգ քեաֆֆէսինի կէշմիշ տիր,
—տէտի մէրգում նիմ լաթիֆէ թարզընտա վէ նիմ տախի
ճիտաի օլտուղու հալտէ սէօյլէեէրէք:

—Նա'սըլ պագալըմ:

—Էվլէթ, մօնսէնեէօր, պու տէֆաքի տօթլուղու եիւ-
ղիւնտէն չէքտիկիմ, հիշ պիրինէ, նէ օլ քէօմիւրճիւ գը-
եաֆէթինէ կիրմէքիկիմէ, նէ օլ Սիթէնին (1) պէրպատ վէ
թէհլիքէլի սօգաղլարընտա տօլաշմագլըղմա, վէլ հասըլ
հիշ պիրինէ պէնզէր շէյ տէկիլ տիր, պու, պիւլիին պիւ-
թիւն պաշգա պիր շէյ տիր:

—Էյ նէ' իմիշ, իյգահ իյլէ քի . . .

(1) Փարիսին էն էսկի մահէլլէրի, եանի էսկի Փարիս:

—Նէ՛ օլաճադ, Բօլիտօրի կիպի օլ ճէհէննէմ սուրէթլի պիր զազապուլլահ իլէ, եան եանա օթուրարադ եօլճուլուդ իթմէքլիկէ մէճպո՛ւր օլմուշում տուր:

—Նէ՛ սէօյլէեօրսուն, Բօլիտօրի իլէ եօլճուլո՛ւդ մու...

—Էվվէթ, չիւնքի մէրգումու ալլապ պուրաեա կէթիրտիմ...

—Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն, մէրգում սէնինլէ պերապէր օլարադ կէլաի՛ մի:

—Էվվէթ, ալլապ պերապէր կէթիրտիմ... կէթիրտիմ էմմա... արթըդ պիր ատէմ աւնընլա եօլտաշ օլուր իսէ, նէլէ՛ր նէլէ՛ր չէքէր օլտուղունու թէֆէքքիւր իտէպիլիւսինիլ... էվվէթ, բույի ճիհանաէ էն զիեատէ նէզալմտէ մէնֆուր ու մէքրուհ սաեըլմադ տէ պուլունան օլ Բօլիտօրի տէնիլէն եըլան իլէ, թամ օն իքի սաաթ եան եանա օթուրարադ եօլճուլուդ իթտիմ... եըլանտան տա սօուդ պիր հէրիֆ, քեա՛շքի պիր եըլան օլմուշ օլսա իտի... եինէ օլ մէրթէպէ նէֆրէթիմի մուճիպ օլմաեաճադ իտի:

—Էյ չիմտի Բօլիտօրի նէ՛րէտէ տիր:

—Վէօլ սօգաղընտաքի խանէտէ տիր... վէ թահթը նէգարէթտէ պուլունմադտա տըր...

—Նա՛սըլ օլտուտու սէնինլէ պերապէր կէլտի, կիթմէմ տի՛մէտի մի, գարշը գօյմատը մը:

—Խայր, ապա մուգավէմէթ էսէրի կէօթմէրմէտի... չիւնքի, պէն քէնտիսինէ, եա պէնիմէ պերապէր կէլիպ Վէօլ սօգաղընտա մէվգուֆիյեթ հալինտէ գալմագլըղա րազի օլուրսուն, վէ եախօտ սէնի հիւքիւմէթէ թէսիմ իտէրիմ, պա՛գ, տիւչի՛ւն, վէ գանղիտի իչինէ կէլիւր իսէ աւը պանա սէ՛օյլէ տէտիմ, վէ աւըն իւղէրիւրէ կէլմէքլիկէ րազի օլտու:

—Զօգ իյի եարմըշըն տըր, պէօյլէ օլմաուր հագգըմըղտա չօգ խայրլը օլմուշ տուր, չիւնքի մէրգումուն թահթը հիւքմու իթաաթըմըղտա պուլունմասընտա պաշգա մուհասսէնաթ վար տըր: Տօղրուսու, ա՛ պէնիմ պապա Միւր-

Ֆիւմ, էլ մաս կիպի պիր առէմին սէն, լաքին, շու սէյ-
եա հաթընը պիրազ նագլ իթսէնէ պագասըմ... Օլ նա-
մուսուզ գարը իւն օլ քէնտի նամուսուզ խապասաթ շէ-
րիքինին եհլզէրինտէքի զատտարըզ վէ ըիեաքեարըզ
բէրտէլէրինի նաւը եարըպտա աշաղը ալապիտին, շագդ
իտէպիտին, օլ խուսուսու պիլմէքլիկի բէք արզու վէ բէք
մէրագ իյլէմէքտէյիմ:

— Բէք գօլայ սուրէթտէ իծրասընա մուվաֆֆադ օլա-
պիտիմ. շէյլէքի, մէրգուման ալչագլարըն խապասաթ-
լարընը զահիրէ չըգարապիլմէք իչին, պաշգա պիր շէյ
եարմաեղպ, անճագ սիլտէն ալմըջ օլտուղում թալիմաթ-
լարը, նոգթասը նոգթասընա մէվզըր իծրաեէ վաղ իյլէ-
տիմ: Լաքին, մօնսէնեէօր, մուհագգագ օլարագ պիլմէ-
լիսինիզքի, պու խուսուստա տալի, հէմիշէ եարտըղընըզ
միսիլլու, ատէթա պիր Հիքմէթուլլահըզ իտէրէք, խայր-
խահ զաթլարը գուրթարմըջ, վէ պէտխահլարըն տա ճէ-
զալարընը վիրմիշ օլտունուզ...:

— Սիր վօլթըր, սիր վօլթըր, պարոն տը Կրաունուն
միւտահէնէլէրինի տերխաթըր իյլէմէլիսինիզ, — տէտի Բօ-
տօլֆ Կիւլիմանէեքէք:

— Բէք ալէն, մօնսէնեէօր, վարոն էօյլէ օլտուն: Սէյ-
եա հաթըմըն հիքեայէսինէ պաշլամաղտան էվլէլ, մնտամ
մարքիզ տ'Արվիլին շու մէքթուպունու պիր քէրրէ գրա-
աթ պուեուրսանըզ իյի օլուր, չիւնքի պէնտէնիզին օրա-
եա վիսուլինտէն էվլէլ կէշմիշ օլան քեաֆֆէյի հալլէր
հագգընտա քէսպի մալիմաթ իյլէտիքտէն պաշգա, կիտէր
կիթմէզ իսէ Բօլխօրինին նիյեթթի Ֆասիտէսինէ նասըլ
մանի օլուպ, վէ նէ մէրթէպէ իզթիրապը գալպինի մու-
ճիպ օլտուղումու տալի անլամըջ օլաճաղընըզտա չիւբհէ
եօղ տուր...:

— Պիր մէթուպ մու... վիրինիզ էօյլէ իսէ, չարուզ:

Միւրֆ Բօտօլֆա մարքիզին մէզքիւր մէքթուպունու
վիրտիկիլէ պէրապէր,

— Պէնտէնիդ պուրատաքի գարարմիդ իւզրէ , բէտէրի-
նին խոնէսինէ գատար , մատամ տ'Աարվիլ իլէ պիլիքտէ
կիթմէյիպ , իլլա քէօչկիւն թա եագընընատ վազը ուֆտո-
պիր լօգանթանա ինտիմ , վէ միւմայիլէյհանըն պանա խա-
պէր կէօնտէրիպ չաղըրմատընտ միւնթաղըր պուլունտում :

Բօաօլֆ քէմալի արզու , մէրազ , վէ զայրէթ իւզրէ , մէք-
թուպուլ մէզպուլու , չու աթիտէքի սուրէթտէ օգուտու :

« Մօնէնեթօր ,

« Զաթէն սայիր խուսուպարտա սիզէ միննէթտար պու-
լունտուպում չէօյլէ տուքսուն , բէտէրիմին էօմր ու հանա-
թը ճիհէթիլլէ ապսի միննէթտար պուլունաճաղըմիթր' . :

« Օլ պապտէ սայիր կիւնա չէհատէթէ իհթիեաճ կէօր-
մէտիկիմտէն , եալընըլ խապսթ վէ իճրաձթըն իպընդըյլա
իզթիֆա իտէրիմ . չիւնքի , հագզը սալինիդտէ առ պէ ոն
գալպիմտէ թէճէմիլ իթմէքտէ օլան եէնխտէն եէնի շիւք-
րանը Նիլթէթլէրին տէրէճէսինի , աճաղ մէզքիւր պիւր-
հանլար իլէ պէեանէ միւզթէտիր օլապիլերիմ :

« Սիր Վօլթըր Միւրֆ մաարիֆէթիլլէ իթատընա հիմնէթ
պուեուրտուլունուլ նէսաեիհի միւֆիտէնին էհէմիլիէթի
քեամիլէսինի պիլտիկիմտէն , վէ միւմաիլէյհ խա , հէման
պէն Փարիստէն չըգար չըգմաղ , արգամման եէթիլէրէք
Նօրմանտիեա եօլունտա պանա դալլաչուպտա , մէքքիւր
նասիհաթլարը իթմեա հիմնէթ իլլէտիկիմտէն , հէման ա-
լէթթամիլ , Օպիէտէ վազը բէտէրիմին քէօչկիւնէ կիտիպ
վասըլ օլտում :

« Պիլմէմ հիքմէթ ու սէպէպի նէ տիրքի , մահէլլի մէզ-
պուլտէ գարըմա չըգըպ սա պէնի գաղուլ իտէնլէրին
լէհէլէրինտէ , պիր էտէրի միւմահիլ միւշահէտէ իլլէտիմ ,
վէ իլլէրինտէ , էսկի խըամէթքեարլարըմըպտան պիր քիմ-
սէ պիլլէ գալմիլ օլմատըլընը կէօրում . չէօյլէ քի , քեաֆ-
ֆէսի նէկիլիլէրէք Պէնի եէնի պալմէթ Պէթիլիլիլ օլ-
սուլունտան , մէրգուլմանտէն հիլ պիրի պէնի թանըմադ-
տա տէկիլ քոթի , վէ պիթթիլապի պէնտէքէտիմի խապէթի-

րիպ թանրթտրումաեա մէճպուր օլտում, վէ պատէհու բէտէրիմին պիր գաշ կիւնտէն պէրու զայէթլէ քէյֆսիզ պուլունտուղունու, վէ հաթթա էօնէ-վալիտէմինտէ Փարիստէն պիր հէքիմ կէտիրթտիրտիկի խապէրլէրինի ալտում:

«Վէ մէրգում հէքիմինտէ տօգթօր Բօլիտօրի օլմուշ օլմաք իթիգատը գավիսինէ զահիպ օլտում:

«Պունուն իւզէրինէ, տէր հալ պէնի բէտէրիմին եանընա կէօթիւրմէլէրինի թալէպ իյլէտիմ, վէ քէնտինին սատրգ խըտմէթքեարլարընտան պուլունան պիր իխթիտարըն նէրէտէ օլմասընը սիւալ իյլէտիմ, վէ մէրգումուն խայլիճէ դէմանտէն պէրու քէօշկիւ թէրք իյլէմիշ օլմասընը իշիթտիմ. պու մալիւմաթլարը պանա վիրէն պիր քէհեա, պէնի քէնտի տայիրէմէ կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, կէլտիկիմի էօնէ-վալիտէմէ կիտիպ խապէր վիրէճէկինի պէեան իլէ պըրագըպ կիթտի:

«Օրթալըղը պիւթիւն պիւթիւն պաշգա պիր հալ ու հէյեթթտէ կէօրտիւմ, զանն իթտիմ քի, բէտէրիմին էթրաֆընտա պուլունանլարըն հիշ պիրի պէնիմ օրաեա կիթմէմտէն մէմնուն օլմատըլար, վէ զաթէն թէքմիլ քէօշք տէրունինտէ բէք հիւզնամիզ պիր հալ հիւքմ իյլէմէքտէ օլմասընը ֆէհմ իյլէտիմ, վէ զաթէն պէնտէ էօյլէ պիր հալ ու էֆքեարտա պուլունմագտա իտիմ քի, էն ուֆագ պիր շէյտէն պիլէ պիր նէթիճէ չըգարմագլըղա մէյեալ պուլունտուղումտան, արթըզ հէր շէյտէ պիւթիւն պիւթիւն պիր պօզուզլուզ վէ պիր ուղուրսուզլուզ էսէրի կէօրմէքտէ իտիմ. ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ շու տախի սահիհ տիրքի, օրթալըգտա ֆիլվագը պիր նիզամնըղըզ, պիր տիգդաթալըղըզ, վէ եագընտատա պըրագըլըպ կիտիլէճէք օլտուղունտան, նաֆիլէ եէրտէ չալըլըլըպ նիզամընտա սագլանըլմագլըգտան իսէ, տարմատաղըն պիր հալտէ պուլունմագլըղըն տէվամընա միւսատէ իտիլտիկինի ֆարգ իյլէտիմ:

«Յիքրիմնտէ տօղան պու իշկիլ, վէ գալպիմտէ հատըլ օ-

լան պու իզթիրապ, էթրաֆա պագտրգճա տահա զիեա, տէ արթմանա պաշատրղընտան, գըղըմ իլէ կուվէրնանվթընը (վարթուհի) տայիրէմոնէ պըրագարագ, բէտէրթմին եանընա կիտիպ պիր քէրրէ կէօրմէքլիք նիյեթթինտէ իքէն, պիրտէ էօեէ—վալիտէմ տիր գաբուտան իչէրի կիրտի:

«Մէզպուրէ կէրչի աշուրի մէրթէպէ, ասլա պէլլի իթմէմէք իւզլէ, պէնիմ կիթտիկիմոնէն տօլանը գալպինտէ հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու հիտտէթի աղիմէնի սէթրէ չալըմագտա իտի իսէտէ, եինէ անլաշըլմագտա իտի:

«—Մատամ, Մ. տ'Օրպլինիի կէօրմէքլիկինիզ օլմանաճագ տըր, չիւնքի, բէք աղըր պիր հալտէ պուլուտուղունտան, պիրտէն պիրէ սիզի կէօրտիւկիւնտէ, տահա զիեատէ ֆէնալաշաճագ տըր. վէ հաթթա, պէնիմ էֆքեարըմճա, կէլտիկինիզի իշիթտիրմէքլիք պիլէ իյի տէկիլտիր. վէ հէմոնէ զաթէն կէօրիւշմէքլիկինիզտէնտէ հիչ պիր ֆայիտէ հասըլ օլամանաճագ տըր, զիրա, լագըրտըր պիլէ իտէմէմէքտէ տիր, վէ... — տէտի մէրգումէ պանա:

«Պէնտէ մէրգումէնին պու սէօյլէտիքլէրինին էօնիւնիւքէսիպ ճէվապ վիրէրէք,

«—Մատամ, պիւյիւք պիր ֆէլաքէթէ ուղըրամըշըմ տըր, ղէվճիւմ Մ. տ'Արվիլ պիր էմիի պասիրէթսիզլիք եիւզիւնտէն էճէլէ գուրպան կիթմիշ տիր... վէ պէօյլէ պիր տէրաու էլէմոնէն սօնրա Փարիստէ իմրարըր էվգաթ իտէմէնէճէկիմոնէն, հիչ տէկիլ իսէ շու իւք մաթէմ կիւնլէրիմի, բէտէրիմին եանընտա կէչիրէրէք ճիւզիճէ միւթէսէլլի օլմագ նիյեթթիլլէ, պուրանա կէլմիշիմ տիր. — տէտիմ:

«—Տիմէք տիր քի, չիմոի սիզ տո'ւլ օլտունուզ, էօյլէմի... ա'հ, սիզին իչին պու ֆէլաքէթ, հաշիպի հէսթի օլտունուզ ղէք հէսթի սանըլա սէզա' տըր... — տէյի պաղըրտըր մէրգումէ քէսպի հիտտէթ իտէրէք:

«Մէրգումէնին, պէնտէն ինթիգամ ալմագըլըք նիյեթթի մէքրուհէսիլլէ, էնվայի տօլապլար չէվիրէրէք, պաշըմա կէչիրտիկի օլ մուսիպէթէնճամ նիքեա հ մատտէսինի պիլմէք-

տէ օլաուզունուզտան , մնաէնեէօր , մէզքիւր նիքեահտան
գաւթիւլուզ օլաուզումուն խապէրինի պըր ալմազ , քէս-
պի հիտալէթ իյլէմէսինի , վէ օլ հօլտա պիւր ճէվապ վիւրմէ-
սինին սէպէպինի , ըսնա տէրք իտէպիլիւրսինիզ :

« Էօյէ վալիտէմին մէզքիւր ճէվապը իւզէրինէ , պէլքիտէ
էմիի պասիւրէթէ գարշը պիւր հարէքէթ իթմիշ օլաում իսէ
սէ , հէք նէ հալ իսէ , պէնպէ գարշըլըզ օլարազ ,

« — Մատամ , իշթէ պէնտէ , պէլքի սիզ տախի պէնիմ
կիպի հաճաք ճէպէթ օլ-ճաֆ պէր սէպէթէ նայիլիյեթ արզու-
վէ հիյեթիմինտէ պուլունուրտունուզ տէյի գօրգուպ շիւքհէ
իյլէտէթիմոնէ , գապգապ պուրաեա կէլտիմ . հէք հալտէ
բէտէրիմի իէօրմէքլիլի արզու խալիւրիմ . — տէտիմ :

« — Հէլէ պու սէօյլէտիկինիզ շիմոիքի հալ իհթ իմալսէն
տէկիլ տիր , զիւրա , սիլի կէօրտիւկիւ կիպի տահա զիւտ-
տէ միւթէհսիւր օլարազ պօզուլաճաղը , վն պինսէն ալէյհ
տահա զիւտտէ տիւշարը մուխաթարա գըլընմըշ օլաճաղը
թապիի տիր , — տէտի մէրգուլմէ լէնկի աթըպ սօլարազ :

« — Մատամ քի բէտէրիմին քէյֆաիլիկինիլէ բէք սղըր
պիւր հալտէ օլմասընը պիլզաթ քէնաինիլ խապէր վիւրմէք-
տէպինիզ , տիմէք տիր քի հէք հալտէ եանընա կիտիպ կէօր-
մէքլիլիմ էլզէմիյեթիմէն տիր , օլ պապտէ սիլին պանա
միւսանաաթա գաթան հազգընըլ օլաճաղ , — տէյի պու-
ղըրալմ :

« — Իյի էմմա , զաթէն քէնաինին միւրաա ու թէնպիհի-
տէ պէօյլէ տիր , — տէտի էօեթ վալիտէմ :

« — Խսյի , մատամ , պու սէօյլէտիկինիլէ պէն ինանա-
մամ , վէ պունու տախի թահգըզ իթմէք իպթէրիմ , — տէ-
տիմ , վէ օտուտան տիշարը չըգմապ իւզրէ պիւր տաւմալալմ :

« Մէրգուլմէ , պէնիմ պու քիւթաթալըլըմը կէօրիւնճէ ,
քէնաիւտտէ տահա զիւտտէ քիւսթաթըլ իտէրէք , էօնիւպ
կէչիպ էօլումու քէստի , վէ

« — Սիլէ թէքրարէն սէօյլէրիմ քի , լէտէրինիլ , սիլի
պիւրսէն պիրէ կէօրաիւկիւնտէ , տահա զիւտտէ պօզուլա-

ճագ, վէ տիւշարը թէհլիքէ օլաճագ տըր, վէ սիզտէ թէհլի
 եհրտէ պիւշիւք պիր ֆէնալըղա սէպէպիյեթ վիրմիշ օլա-
 ճագսընըդ սըր, իմսի, նաֆիլէ թէլաշ իթմէյինսիզ, հիշ
 տէկիլ իսէ, պիր քէրքէ էվվէլինտէն, պէն քէնտիմ կիտիպ,
 քէնտի հալինէ մուվաֆըզ սուրէթտէ, վէ զայէթլէ տէ
 ագըլանէ պիր թարիգ ու թէտպիր իլէ, սիզին կէլմիշ օլ-
 մանըզը խապէր վիրմէտիքճէ, պէն սիզի ետնընա պըրպզա-
 մամ, - տէյի պաղըրտար :

« Մօնէնեհօր, մէզպուրէնին պու սէօյլէյիշի իւզէրինէ,
 պէն քէնտիմ տախի տիւշարը թէքէտաիւտ վէ էնտիշէ ու
 վէսլէսէ օլմանա պաշլատըմ, իքի գըլըճ արատընտա գալ-
 տըմ, վէ պիր թարաֆտան, « էօյլէ եա, մատղալլա՛հ, բէ-
 տէրիմ պէնի պիրտէն պիրէ կէօրիւր տէ, միւթէէսսիրէն
 տահա զիեւտէ պօզըլուր իսէ » տէյի տիւշիւնմէկէ վէ
 գօրգմաէտ պաշլատըղըմ կիպի, տիկէր թարաֆտան տա,
 մէրգումէնին զաթէն ալէստէվիյէ սօուզ գանըր վէ զայէթլէ
 գուրնաղ օլուպ, վէ քէնտի նիյեթի ֆատիտէսինի էօյլէ գօ-
 լայճա տիշարբեա անլաթմաղ օլտուզունու պիլտիկիմ հալ-
 տէ, օլ անտէ, պէնի կէօրիւր կէօրմէզ, օլ մէրթէպէ հիտ-
 տէթ ու թէլաշ իզհարնա գալգըշարըղընտա կէօրտիւկիւմ-
 տէն, սոֆվէթ ու խալիսէթինտէն պիւթիւն պիւթիւն շիւբ-
 հէ իյլէմէկէ տախի պաշլատըմ. վէ օլ պապտէ տէ զիեա-
 տէսիլէ հագգըր խտիմ, զիրա, պունտանտա գաթ ինազար,
 մէրգումէնին բէտէրիմ իլէ էվլէնմէքիքտէն մահզա մագ-
 սէտինին, բարատընա գօնմագըզ օլմասընը, եանի սըրֆ
 թամանտան նէշէթ իյլէմիշ պուլունմասընը, վէ ալէլ խու-
 սու պունատա իլամվէթէն, տօգթօր Բօլխտօրինին, վալի-
 տէմի էօլտիւրմէքիկէ պիր վասըթա օլմասընը, բէք ալէա
 պիլմէքտէ օլտուզումտան, օլ մէրթէպէ տիւշարը խէվֆ ու
 էնտիշէ օլմանա պաշլատըմքի, « մութլազա պունլար բէ-
 տէրիմի տախի էօլտիւրէճէքիւր տիր » տէյի շիւբհէ իյլէ-
 տիկիւմտէն, վէ պինաէն ալէյհ, բէտէրիմին էօմր ու հա-
 եաթընը, պունլարըն բէնչէսինտէն գուրթարմագըղըմ իւ-

միտի, պիրսէն պիրէ պէնի կէօրտիւկիւնտէ, տահա զիեա-
տէ պօղուլմասը գօրգուսունա զալէպէ իյլէտիկինտէն,

«—Պէն բէտէրիմի հէմ մութլագա վէ հէմտէ շիմտի
պու տագըգատա կիտիպ կէօրմէլլիմ, — տէտիմ:

«Մէրգումէ պունուն իւզէրինէ գօլումտան թութարագ
պէնի պըրագմամագլըգ նիյեէթ ու զայրէթինտէ պուլուն-
տու իսէ տէ, պէնտէ տիյնէմէյիպ իլէրու տօղրու աթըլ-
տըմ...:

«Մէրգումէ տահա զիեատէ հիտտէթլէնէրէք, վէ, ատէ-
թա ճէպրէտէ չըգըշարագ, իքինճի տէֆա օլտուղու հալ-
տէ, գտատան տիշարը չըգմագլըղըմ մէննէ գալգըշտը...:
Մէնմուլին խարիճինտէ պուլունան պու մէրթէպէ միւմա-
նաաթը իսէ, պէնիմ տահա զիեատէ շիւրհէ վէ էնտիշէմի
արթըրտը... պիր թագրիպ չէքիլիպ, քէնտիմի էլինտէն
գուրթարտըմ... վէ, զաթէն բէտէրիմին տայրէսինի պիլ-
մէքտէ օլտուղումտան, գօշուպ իշէրի կիթտիմ, վէ եաթ-
տըղը օտաեա կիրտիմ...:

«Օֆ, մօնսէնեէօր, էօմրիւմտէ օլ եօլտա պիր մէնզարէ
կէօրմէմիշիմ տիր, վէ սալատա ունութմաեաճաղըմտըր...:

«Բէտէրիմ, սայքի թանըլմագ պիր հալէ տիւշար օլմուշ
իտի. պիւթին պիւթին սարարըպ սօլմուշ իտի, բէք ա-
ղըր պիր հալտէ պուլունմասընա, էշքեալը քեամիլէսի տէ-
լալէթ իյլէմէքտէ իտի. պաշը ալթընա պիր եաաթըգ գօ-
նուլմուշ օլտուղու թագտիրտէ, իրի պիր գօլթուգ իւզէ-
րինտէ եաթմագտա իտի...: Վէ մէրգումուն եանընտա,
օճաղըն եագընընտա, տօգթօր Բօլիտօրի աեագտա տու-
րարագ, խասթա պագըճը պիր գատընըն, քէնտինէ վիր-
տիկի պիր գատէհէ, էլինտէքի ուֆաճըգ պիր շիշտէն,
պիր նէվի էճղա տամլաթմագտա իտի...:

«Մէրգում Բօլիտօրինին զաթէն չէհրէսինտէ պիր էսէրի
հէյպէթ պուլունմագտէ օլտուղու հալտէ, հէլէ օլ ուզուն
վէ գըղըճա սագալը իսէ, պիւթին պիւթին պիր հալի
հէյպէթամիզ քէսպ իթտիրմէքտէ իտի: Քէմալի թէլաշ

իւզրէ պիրտէն պիրէ օտաւան իշերի կերտիկիմի մերգում կէօրիւնճէ, թէաճճիւպի ազլմինտէն նաշի, պիր քէրրէ շաշըրպ սարսըլտը. վէ էօյէ-վալիտէմտէ, հէման արգամտան եէթիշէրէք, մէրգումա, կէօզիւյլէ պիր իշարէթ վիրտիկինտէն, հազըրլամագտա օլտուղու մուալիճէեի բէտէրիմէ վիրիպ տէ իշիրտէճէք եէրտէ, էլինտէքի մէզքիւր շիշէճիկի հէմանտէմ շըմինէնին իւզէրինէ վազ իյլէտի:

«Օլանտէ իւզէրիմտէ հաարլ օլուպ, վէ քէնտիմ տախի ազըլ իրտիրէմէտիկիմ պիր հիսսի թապիի իլէ թահրիք օլունաւազ հարէքէթ իյլէտիկիմտէն, օտաւան իշերի կերիր կիրմէզ, վէ մէզքիւր շիշէնին օրաեա գօնուլտուղունու կէօրիւր կէօրմէզ, իւք իշիմ, ալէթթաճիլ գօշուպ անը գարմագըլդըմ օլտու. վէ պէնիմ պու հարէքէթիմ իւզէրինէ, կէրէք Բօլիտօրինին վէ կէրէք էօյէ-վալիտէմին անինտէ տիւշարը խէվֆ ու էնտիշէ օլտուգլարընըն ֆարգընա վարապիլտիկիմտէն, օլ պապտէ գալպիմտէ պիւյիւք պիր էսէրի մէմ նունիյեէթ հիսս իթմէկէ պաշլատըմ: Զաթէն շիւբհէ իյլէմէքտէ օլտուղում կիպի, ֆիլվազը բէտէրիմտէ պէնի կէօրիւր կէօրմէզ, զանն իտէրսին քի, զազապընտան նաշի տիւշարը թէհայեիւր օլմաեա պաշլատը: Վէ Բօլիտօրի իսէ, օլ մէրթէպէ վահշիճէ պիր պազըշ իլէ պանա պազմաեա պաշլատը քի, քէնտի ճինայէթինին սայքի զահիրէ չըգմըշ օլմասընը կէօրմէքտէ օլտուղունտան, պէլքիտէ քէնտույի զապթ իտէմէեէրէք, վէ բէտէրիմ իլէ օլ խասթա պազըճը գատընըն օրատա պուլունմալարընտա էհէմիլիյեէթ վիրմէեէրէք, էվլէթ, հէր քիւթախըղը կէօզէ տլարազ, շիշէեի հէրշի-պատապատ էլիմտէն ալմագ նիյեէթիյլէ, իւզէրիմէ հիւճում իտէճէկի գօրգուսունա զահիպ օլմաեա տախի պաշլատըմ:

«Վէ էօյլէ պիր իգթիզալը վազըթտա, պիր իմտատ ու մուավէնէթէ իհթիեաճը չէտիտ պուլունտուղունու հիսս իյլէտիկիմտէն, տէրազապ չընղըրաղը չէքտիմ, վէ բէտէրիմ տայիրէսի խրումէթ քեարլարընտան գօշուպ իշերի

կէլէն պիր առէմէ , կիտիպ տիշարտաքի քէնտի ուշաղը-
մա , լօգանթատա պիր շէյ ունութմուշ օլտուղումու սէօյ-
լէներէք կէթիրթմէսինի բէճա կյլէտիմ : Պիղ զաթէն , էօյէ-
վալիտէմին շիւբհէսինի թահրիք իթմէքսիղին , քէնտիսինի
իչէրի չաղըրապլիմէքլիք իչին , սիր վօլթըր Միւրֆ իլէ
պու եօլտա պիր թէտպիրէ լիւզում կէօրիւլիւր իսէ , իս-
թիմալ իթմէքլիկէ , պէյնիմիզտէ գօնուշուպ գարար վիր-
միշ իտիք . . :

« Կէրէք բէտէրիմ վէ կէրէք էօյէ-վալիտէմ , օլ մէրթէ-
պէ հիտտէթ վէ թէհայիւր իւզրէ պուլունմագտա իտիլէր
քի , խրամէթքեար իչէրի կէլիպտէ , վիրտիկիմ թալիմաթը
ալարագ տիշարը չըգանա գատար , մէրգումար տիւշինիւպ
տէ պիր շէյ սէօյլէմէքլիկէ միւգթէտիր օլամատըլար . վէ ,
հալիլլէ պէնիմիտէ օլ պապտէ թապիլի օլան գօրգու վէ շիւբ-
հէմ միւնտէֆի օլարագ , եիւրէկիմ բահաթ օլտու , չիւնքի
հէման արատան չէնտ տագըգա կէշէր կէչմէղ , սիր վօլ-
թըր Միւրֆիւն կէլիպ իչէրիտէ եամլամտա պուլունմաճա-
ղնտա , ապա շիւբհէ գալմամըշ իտի :

« — Դլէմանս . . . — Պէտի ագըպէթ քեար բէտէրիմ զայիֆ
պիր սէս իլէ , վէ էսէրի հիտտէթ վէ շիտտէթ իւլլէ պա-
նա խիթապէն սէօյլէներէք , — պէն չաղըրմագսըղըն գալ-
գըպտա պէօյլէ պուրաեա կէլմէնիզտէն մանէա՞ նէ տիր ,
միւրա՞տ նէ տիր . . : Վէ պունտանտա ֆաղա օլարագ , էօյ-
լէ օտատան իչէրի կիրէր կիրմէղ , տօգթօրուն պանա վիր-
մէք իսթէտիկի պիր իլաճըն շիշէսինի գարըպտա ճէպինիլէ
վաղ կյլէմէքլիկին սէպէպի՞ նէ տիր , հիքմէթի՞ նէ տիր . . .
սիղ պու ճէսարէթի վէ պու ճիւրաթը նէ՞տէն վէ նէ՞րէտէն
ալտընըղ . . : Սիղին պու եաբարգլարընըղ եա տիւզէ պիր
տիվանէլիք էսէրլէրի օլմալը աըլար , վէ եախօա էկէրչի պիր
մանէաեա մէպիլ իսէլէր , սնը՝ պիլաթիլիսինիղ , տէտի :

« Բէտէրիմին պէօյլէ սէօյլէտիկինի էօյէ-վալիտէմ կէօ-
րիւնճէ , խաաթա պագըճը գատընա խիթապէն ,

« — Սիղ պիրաղ տիշարը չըգընըղ , — տէտի :

«Մէրգումէ գատընտա հալելէ իթաաթ խտիպ չըգտը :

« — Հիտտէթլէնմէ յինիզ , գալպինիզ թէսկին խտինիզ , տօսթում , ազիզիմ , — տէտի էօեէ-վալիտէմ բէտէրիմի կիւեա աճըմաեա գալգըշարագ , — սիզտէ պիլիրսինիզ քի , ազաճըգ պիր էսէրի հիտտէթտէն , պիւլիւճէք պիր ֆէնալըգ հասըլ օլապիլիր . էմմա , քէրիմէնիզին , սիզէ խապէր վիրմէ քսիզին պէօյլէ գալգըպտա սուրաեա կէլմէսի , սիզէ չիրքին պիր հալ կէօրիւնմէքտէ իմիշ , նէ՛ լազըմ տըր անըն իչին հիտտէթլէնիպ քէնտի սըհէթինիզէ զարար վիրմէքլիք , անըն գօլաեը վար տըր , կէլինիզ , վիրինիզ գօլունուզու պանատա , պէն սիզի քիւչիւք սալօնա կէօթիրէյթմ , վէ վարսըն պու հէնկեամտէ տօգթօր էֆէնտիտէ , մատամ տ'Արվիլէ , քէնտիսինին պու հարէքէթինին միւնասէպէթ . սիզլիկինի , չիրքինիկինի , վէ ալէլխուսու էմրի պասիրէթէ մուղայիր օլմասընը անլաթտըրսըն . . :

«Մէրգումէ բէտէրիմէ պունու պէօյլէ սէօյլէյիպ վէ կէօթիւրմէք խաթէտիկի վազըթտա , քէնտի ճինայէթ շէրիքի օլան Բօլխտօրիետէ կէօզ իլէ պիր իշարէթ վիրտի :

«Պէն մէրգումէնին մէզքիւր իշարէթտէն մազսէտինին նէ օլմասընը տէրք ու ֆէհմ իյլէտիմ . մէզպուրէնին միւրատըր , բէտէրիմի ալըպ կէօթիւրէրէք , պէնի Բօլխտօրի իլէ եալընըզ պըրագմազ , վէ ասըլ նիյեթթի մէքրուհէլէրինէ խըտմէթ իտէճէք օլան շիշէեի , հէր նէվի էօրֆ ու շիտտէթէ տախի միւրաճաաթլա , էլիմտէն ալաըրմազլըզա պիր վէսիլէ վէ պիր գօլայըգ վիրմէքլիքտէն իպարէթ պուլունմագտա խտի :

« — Հազգընըզ վար տըր , — տէտի բէտէրիմ էօեէ-վալիտէմէ . — մատամքի , պէնիմ միւրատըմա հիւրմէթ ու քիայէթ իթմէտիքտէն պաշգա , մուղայիրիտէ օլարագ , թաքէնտի խանէմտէ վէ քէնտի օտամտա պիլէ կէլիպ պանա թաճիզլիք վիրմէքլիկէ իրթիքեապ՝ վէ ճիւրաթ իյլմէքտէ տիրլէր , էվլէթ , տիմէք տիր քի , քէնտի լաեըգսըզ հալ ու հարէքէթլէրինտէ , քէնտիլէրի սէրպէսթ պըրագաբագ ,

պիղզաթ քէնտիմ պըրագըպ կիթմէքլիկէ մէճպուր օլմալընմ . . .

«Բէտէրիմ պունու սէօյլէտիկի վագըթտա, կիւճ հալ իլէ գօլթուգտան գալգաը, էօեէ-վալիտէմին գօլթուղու նա կիրտի, վէ քիւչիւք սալօնա կիթմէք իւղրէ, պիր գաչատըմալտը . . .

«Վէ պու հէնկեամտէ, հէմանտէմ Բօլիտօրիտէ պանա մօղրու կէլմէկէ պաչլատըղընտան, պէնտէ տէրհալ բէտէրիմին եանընա մօղրու գօշտում, վէ մէրգումա խիթապէն,

«—Եա՛ բէտէրիմ, տիյնէյինիզտէ, սիզէ պէօյլէ պիրտէն պիրէ, վէ ուսուլ ու նէգաքէթինտէ խարիճինտէ օլտուղու հալտէ, պիւա իլթար ու իսպար կէլիպ թաճիզլիք վիրմէքլիկէ ճէսարէթիմին սէպէպինի, պէհան ու իյգահ իտէհիմ . . . տիւնտէն պէրու պէն տուլ գալմիչ օլուպ . . . վէ տիւնտէն պէրու սիզլինտէ էօմրիւնիւզէ գաստ օլունտճաղընը պիրմէքտէ օլտուղումտան, իշթէ պէօյլէ արանսըզ գօշուպ կէլմէքլիկէ մէճպուր օլտում, վէ պիւա իլթարտա եանընըգա կիրմէքլիկէ ճէսարէթ իյլէտիմ . . . — տէտիմ:

«Բէտէրիմ իքի գաթ օլարագ կիւճ հալ իլէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, պէնիմ պու սէօյլէտիքլէրիմի հէման իշիտիր իշիթմէզ տուրտու, վէ պիր դայրէթ վէ պիր ճէսարէթ քէսպ իտէրէք, պէլինի մօղրուլթտու, վէ պիր թէաճճիւպի աղիմիւզրէ, տիք տիք եիւզիւմէ պագարագտա,

«—Հա՛, նէ՞ սէօյլէտինիզ, տո՛ւլ մու գալտընըզ . . . վէ պէնիմ տէ էօմրիւմէ՛ մի գաստ օլունմագտա տըր . . . նէ՞ տիմէք տիր պու, պունուն մանէասը՝ նէ տիր, սէօյլէյինիզ, սէօյլէյինիզ, տէյի պաղըրտը :

«—Լաքին, մատամ, Մ. տ՛Օպրինեիւնին էօմրիւնէ գաստ իթմէքլիկէ, քի՛մ ճէսարէթ իտէպիլիր, պու նէ՞ լագըրտը տըր պու, — տէտի պանա էօեէ-վալիտէմ քէմալի քիւսթախըղը էլէ ալարագ :

«—Էօյլէ՛ եա . . . էօյլէ՛ եա, էկէր էօյլէ պիր զատատըղըգա ճիւրաթ իտէն վար իսէ, վէ մատամ քի սիզտէ պիլմէքտէ

իմիշսինիզ, խապէ՛ր վիրմէլիսինիզ, — տէտի էօթէտէն Բօ-
լիտօրի տախի :

« — Բի՞մ մի, պիզզաթ սիզ քէնտինի՛զ, մօսսիէօ, վէ քէ-
զալիք պիզզաթ սիզ քէնտինիզ, մատամ . . . — տէյի ճէ-
վապ վիրտիմ :

« — Նէ՛ գատար պատիի նէֆրէթ ու տէհչէթ օլաճագ
պիր լագըրտը . . . — տէյի պաղըրտը էօեէ-վալիտէմ պանա
տօղրու պիր գաչ տարմ իլէրու կէլէրէք :

« — Մատամ, պէն քէնտի սէօյլէտիկիմի իսպաթա հէմ
հաղըրմ վէ հէմ տէ գատըր, — տէյի ճէվապ վիրտիմ :

« — Լաքին, Դլէմանս, պու սէօյլէտիկինիզ իւզէրինէ իյիճէ
տիւչիւնմէլիսինիզ, զիրա, պու եօլտա պիր շէյին էկէրչի
ասլը չըգմանեպ տա, իֆթիրա օլտուղու անլաչըրը իսէ :
բէք պիւյիւք պիր մէտուլիյէթ ալթընտա գալըրսընը . . .
— տէտի բէտէրիմ, վագարը պիր սէօյլէյիշ իլէ :

« — Մատամ քի եիւզիւմէ գարչը պու մէրթէպէ պիր
իֆթիրայի վահչիտանէեէ ճիւրաթ օլունմագտա տըր, ար-
թըգ պունտան պէօյլէ, պու գօնագտա գալմագլըգ պէնիմ
իլին հէմ հարամ տըր վէ հէմ տէ նապէճա . . . — տէտի
տօգթօր Բօլիտօրի, նամուսլու պիր առէմէ մախսուս օլան
պիր թարզ ու թավը իւզրէ էսէրի հիտաէթ իպրազ իտէ-
րէք, վէ հագըգաթը հալտէ իսէ, տիւշար օլտուղու թէհ-
լիքէյի ագիմէեի հիսս իյլէմէքտէ օլտուղունտան, պիր
թագրիպ գաչըպ եագտանը գուրթարմագլըղը աիւշիւնէ-
րէք :

« Թամամ մէրգում օտա գարուսունու աչըպ տա քէն-
տուսինի տիշարը աթմագ իւզրէ իքէն, պիր տէ սիր Վօլ-
թըր Միւրֆ տիւր գարչըսընա տիքիլտի . . . »

Բօտօլֆ մէգքիւր մէքթուպու պուրանա գատար օգու-
տուգտան ոսնրա տուրարագ, էլինի Միւրֆէ տօղրու ու-
զաթտը, վէ

— Չօ՛գ իյի, աղիզիմ, չօ՛գ իյի իխթիեար տօսթում,
տիմէք տիր քի, օլ մէէլուն հէրիֆ սէնի կէօրիւնճէ, երը-

տրրբման վուրումուշտուրճասընա պիր հալ ու հէյեթ
քէսպ իյլէմիշ տիր, — տէտի :

— Վագատա էօյլէ տիր, մօնսէնէօր . . . մէրգում
պէնի կէօրիւնճէ ընկի աթարագ մօս մօր քէսիլտի . . . վէ
նէ եարաճաղընը շաշըրըպ եիւզիւմտէն եօգարը պագարագ
իքի աուրմ գատար կէրի կէրի չէքիլտի . զանն իտէրսին
քի, հէման տէվրիլիպ տիւչէճէք պիր հալ քէսպ իթմէքտէ
իտի . . . չիւնքի, պէնի նօրմանտիանըն թա կէօպէկինտէ
օլտուղու, վէ էօյլէ պիր տագրգատա սլուլունտուղու հալ-
տէ կէօրէճէկինի, ապլա ֆիքր ու խէեալընտան պիլէ կէ-
չիւրմիշ տէկիլ իտի . . . առէթա ֆէնա պիր ըիւեա կէօր-
մէքտէ տիր զանն իյլէմէքտէ իտի . . . ֆագաթ, օգու,
եռնուղ, տէվամ իաինիզ, մօնսէնէօր քի, օլ գօնթէս
տ'Օրպինեի տէնիլէն մէէլունէնին տախի, թըպզը մէրգում
կիպի, քէզալիք պէնի կէօրիւր կէօրմէզ եւլլըլլըն լա-
հալ տէօնմիւշ օլմասընը անլաեասընըզ, մէրգում շարլաթան,
եանի, Պրատամանթի-Բօլխտօրի իլէ թամբլ սօգաղընտա
վագը խանէտէ մէրգումէնին կէօրիւշմէկէ կէլմէսի միւնա
սէպէթիլէ, վիրմիշ օլտուղունուղ մալիւմաթտան նէչէթ
իյլէմիշ տիր . . . զիրա, հէր հալտէ, եինէ զաթը վալէա-
նըզըն թէէսսիրի իչլէմէքտէ տիր . . . վէ եախօտ պէնտէ-
նիզ զաթը վալէանըզըն էֆքեարընը իճրաեա պիր ալէթ ու
վասըթա օլմագտաեըմ . . . վէլ հասըլ, եէմին իտէրէք սէօյ-
լէրիմ քի, զաթը վալէանըզ, պու պապտէ, հէր խուսուս-
տան զիեատէ պիր հիքմէթուլլահլըզ գուտրէթի իճրասըն-
տա պուլունմագլըզ իգպալինէ նայիլ օլմուշտունուղ տուր :

Բօտօլֆ մէրգումուն պու մէգալէսի իւզէրինէ կիւլէրէք,
մատամ տ'Արվիլին մէգքիւր մէքթուպունու օգումանու տէ-
վամէ պաշլատը :

«Բօլխտօրի, սիր Վօլթըր Միւրֆիւ կէօրիւնճէ, թաշ կի-
պի տուրա գալտըզը կիպի, էօեէ-վալիտէմ տախի նէ եա-
րաճաղընը շաշըրտը, վէ բէտէրիմ իսէ, զաթէն բէք զպիֆ
տիւշմիւշ օլտուղու հալտէ, մէնզարէյի մէզպուրէտէնտէ

միւթէնսիր օլտուղունտան, պիր դօլթուզ իւզէրինէ տիւ-
չիւպ օթուրմանեա մէճպուր օլտու : Միր Վօլթըր իչէրի կիր-
տիկի գարունու սրգը սրգընա գաբատըգտան պաշպա,
տօքթօր Բօլիտօրի, պիր թագրիպ սիվիչիպ գաչամասըն
նիյեէթ ու էֆքերարնա մէպնիտէ, սայիր տայիրէեէ աչը-
մագտէ օլան, սայիր պիր գարունուն էօնիւնտէ կիտիպ
տուրտու, վէ զէվալը բէտէրիմէ խիթապէն, քէմալի հիւր-
մէթ իւզրէ թէլաֆֆուզ պիրլէ,

«—Մօնսիէօ գօնթ, նէզտի ալինիզէ տուխուլէ իճթի-
մարմտան տօլանը հէզար տէֆա ալֆըր ալինիզի իսթիր-
համ իտէրիմ. վէ պու ճէսարէթի աճիզանէմտէ, նասըլ քի
հէման տէր հալ զահիրէ չըգարազ մայիւմու աալինիզ օ-
լաճագ տրը, պիլա սէպէպ վէ պիլա մէճպուրիյեէթ օլմա-
երպ, վէ սայիր պիր սէպէպէ միւպթէնի պուլունմաներպ,
մահզա մէնֆաթըր պիմէյի զաթիյեէնիզտէն նէչէթ իյլէ-
միլ տիր . . : Պէնտէնիզին իսմի սիր Վօլթըր Միւրֆ օլուպ,
վէ սահիհ օլմասընատա, պու մէէլուն ատէմին, աճիզէրի-
նի կէօրիւր կէօրմէզ; թէքմիլ վիճուտինին սարսըլըպ տիթ-
րէմէկէ պաչլամասը չէհատէթ իտէպիլիր, վէ պէնտէնիզ
ֆէխամէթլու կէրօլթէյն Կրան Տիւգասը հազրէթլէրինին
միւշապիրի նէտիմիյիմ . . :

«—Էվլէթ էօյլէ տիր, — տէտի տօգթօր Բօլիտօրի գօր-
գուտունտան նաչի քէքէլէեէրէք :

«—Բէք ալէա, միւսիւ . . . Ֆապաթ, պուրանա կէլիչի-
նիզտէն մագսէտ նէ տիր, նէ՞ իսթէրսինիզ :

«—Եա՛ բէտէրիմ, — տէտիմ էօթէտէն պէն տախի լա-
դըրտընա աթըլըպ գարըշարազ, — սիր Վօլթըր Միւրֆ, օլ
էօմրիւնիւզէ գաստ իթմէքտէ օլան խայինիլէրին երլզէրին-
տէքի խապասաթ բէրտէլէրինի երրթըպ մէյտանէ չըգար-
մագ նիյեէթիյլէ, պէնիմէ պերապէր կէլմիշ տիր :

«Պատէհու էլիմտէքի օլ ուֆաճըզ պիլուր չիչէեի սիր
Վօլթըրա վիրէրէք, — էվլէթ, բէտէրի ազիլիմ, Ալլահըն
պիր լութֆ ու ինայէթինէ մէպնի օլմալը տրը քի, տօգ-

Թօր Բօլիտօրի, պիղէ վիբէճէկի պիր իլաճ իշինէ, պու շի-
շէտէքի էճղատան պիր գաչ տամլա տամլաթմադ իւզրէ
իքէն, իւսթէ կէլիպ եէթիշտիմ, վէ գաբըպ զապթ իյլէ-
տիմ, - տիյէրէք իլապէ յի մէգալ իյլէտիմ:

« — Մ'օնսիէօ գօնթ, շիմտի պէնտէնիզ պու շիշէեի զաթը
ալինիզէ թէսլիմ իտէրիմ, վէ զաթը ալինիզտէ, հագըգա-
թը հալի անլամագլլըր միւրատ իյլէտիկինիզտէ, էմը իտէր
ուսթա պիր էճղաճը ճէլպ իտէրսինիզ, վէ մէզքիւր էճղա-
եը քէնտի նէզտինիզտէ վէ քէնտի կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ
անալիզ իթտիրիրսինիզ, վէ հէր հալտէ, Ֆազաթ, եաւաչ
եաւաչ օլտուղու թագտիրտէ, առէմի էօլտիւրիւր պիր զէ-
հիր օլմասընա իսքեաթ օլուրսունուզ, - տէտի սիր Վօլթըր
Միւրֆ բէտէրիմէ, - պէրէքէթ վէրսին քի, մատամ քէրի-
մէնիզ, վազթինտէ եէթիշէրէք, քէնտի էվլաալըգ վաղիֆէ
վէ մուհապպէթինի մէվգըլի իճըայէ վազ իլէ, էօմիւ ալի-
նիզի պիր թէհլիքէյի աղիմէտէն խէլաս իտէպլիմիշ տիր:

« Պիչարէ բէտէրիմ էյիմ պէյիմ օլարադ, պիր քէնտի
ղէվճէսինէ, պիր տօքթօր Բօլիտօրիյէ, վէ պիրտէ սիր Վօլ-
թըրա պագմանա պաշլատը. մէրգու մուն էշքեալընտան,
գալպինտէ հատաէն պիրուն պիր իզթիրապ հիւքմ իյլէ-
մէքտէ օլմասը անլաշլմագտա իտի. շէօյլէ քի, լէհճէյի
քէտէր իշթիմալինէ պագտըգճա, պիր տէրտի աղիմին, ճի-
կէրինի գաւրամագտա օլմասընը, ըանա ֆարգ ու ֆէհմ
իյլէմէքտէ իտիմ, վէ հիշ շիւրհէմ եօգ տուր քի, մէրգու-
մուն պու հալինէ եէկեանէ սէպէպտէ, մէզպուրէ էօեէ-
վալիտէմին հարէքէթի զատաարանէսինէ, պիր տիւրլիւ ի-
նանմագ իսթէմէտիկի հալտէ, խահնախահ ինանըպ իս-
քեաթ օլմսղլըղա մէճպուր օլաճաղընը տիւշիւնմէսի իլէ,
ֆիքրինի իսթիլա իյլէմէքտէ պուլունան տէհշէթֆէրմա
շիւրհէլէրէ մուգալէմէթ պիրլէ, զալէպէ իթմէքլիկէ չալը-
մասը օլմագտա իտի. վէ ագըպէթ քեար, մէրգում պաշընը
էլլէրի իշինէ վազ պիրլէ:

« — Օ'ֆ, հաֆըզ Ալահ, հաֆըզ Ալահ... պու իշիթ-

տիքլէրիմին քեաֆֆէսի տախի պատիւի հէյպէթ օլանագ հալլէր տիրլէր . . . խա՛յր , իհթիմալտէն տէկիլ տիր : Ամա՛ն Ռէպպիմ , աճապա ըիւեա՞մը կէօրմէքտէյիմ , եօգսա տէր-
եայի խէեալաթա՞մը տալմագտաեւրմ , տէյի պալլըրտը :

« — Խա՛յր , նէ ըիւեա կէօրմէքտէսինիզ , վէ նէ տէ տէր-
եայի խէեալաթա տալմագտաւրնը . . . — տէյի հայդըրտը
էօյէ վալիտէմ քիւսթալսճա պիր սէօյլէյիշ իլէ , — մէյտան .
տէ բէք պիւյիւք պիր սահիհլիք մէվճուտ պուլունմագտա
տըր , պունլար մահզա պէնիմ կիպի պիր պէտպալսթ գա-
րընըն խարապընա երիւիւմէքլիք նիյեթթի խապիսէսի իլէ ,
պէօյլէ պիր իֆթիրայի տէհշէթամիզի թէամմիւտէն գու-
րուպ թաամիմ իյլէմիշլէր տիր . վէ ասըլ ճիւնհա տա պաշ-
գա պիր շէյ օլմաեւրպ , անճագ վէ անճագ , քէնտիմի սի-
զին էօմր ու հաեաթընըղ ուղրունտա ֆէտա իթմէքլիկէ
հագըր ու միւնթագըր պուլունմագլըղըմ օլմագտա տըր .
կէլինիզ , ճէնանըմ , կէլինիզ կիտէլիմ , զիրա , արթըզ պու-
րատա պիր սանիյեթ պիլէ գալմագլըղըմըղ ճայիզ սաեւըա-
մագ , — տիեհէրէք իլավէյի մէգալ իյլէտի մէրզումէ , բէտէ-
րիմէ խիթապէն սէօյլէեհէրէք , — իհթիմալ տիր քի , իշպու-
քէրիմէնիզ գատըն , սիզին միւրատընըղա տախի գարշը օլ-
տուղու հալտէ , սիզի պուրատա ալը գօյմագլըզ քիւսթալս-
լըղընա տախի չըգըչաճագ տըր . . . »

« — Էվլէթ , էվլէթ , — կիտէլիմ պուրատան տէտի բէտէ-
րիմ նէ եաբաճագընը շաշըրաւագ , — պու իշիթտիքլէրիմին
հիշ պիրի տօղրու օլմամալը տըրլար , չիւնքի , տօղրու օլ-
մալարը իհթիմալտէն տէկիլ տիր . արթըզ պունտան զի-
եատէ պիր շէյ տէ խշիթմէք իսթէմէմ , չիւնքի , զիհնիմէ
թօգունուպ վէ ագլըմա խէլալ կէլմէքտէ տիր . . . Էկէրլի
պիրազ տահա տուրուպ տա պու եօլտա ըագըրտըլար տիյ-
նէեհէք օլուր իսէմ , ֆիքրիմի հէյպէթլու չիւքհէլէր վէ
վէսվէսէլէր իսթիլա իտէրէք , հիշ իշթիպահ ճայիզ տէկիլ
տիր քի , շունուն շուրասընտա գալմըշ օլան անճագ տէօրթ
կիւնլիւք էօմրիւմիւ տախի զէհրիլէեհէքլէր տիր . վէ պու

եօլտա օլան պիթ պէեանաթը միտհիշէնէ գարշըլըգտա ,
քիմնէ պէնի թէսէլլիյէ միւգթէտիր օլամանաճագ տըլլ :

« Բէտէրիմին քէ յփսիղլիկինի թէհլիքէլի պիր տէրէճէտէ ,
վէ քէնտիսինիտէ մէ յեուս պիր հալտէ կէօրտիւկիւմտէն ,
մէգքիւր մէնղարէյի միտհիշէնէ , հէրիպատապտա պիր
խիթամ վիրմէք իսթէտիմ , վէ սիր Վօլթըրտա նիյեթթ ու
էփքեաթըմը անլաալըգտան պաշգա , առալթ ու հազգա
նիյեթթիւտէ պիր սուրէթի միւքէմմէլէտէ իճրասընը միւ
րատ իյլէտիկինտէն , քէտէրիմէ խիթապէն , ճէվապ օլարագ :

« — Մօնսիէօ գօնթ , զաթը աալինիղէ աւփապ պիր սէօյ ,
լէեէճէկիմ տահա վար տըր . շէօյլէ քի , վագաա , շիմտիյի
գատար պէրայի շիւքրանիյեթթ հազգընղտա իղհարը հիւր
մէթ ու մուհապպէթ իյլէմէքտէ տիր իթիգատընտա պու
լունմագտա օլտուղունուղ պիր գարընըն , տէկիլ սահիհէթ
միննէթտար , իլլա , տայիմա պիր մէլլունէ ըիեաքեաթ օլ
մուշ օլմասընա իղնա օլուպ ինանմագլըղընըլ , գալլինիղէ
ղայէթլէ կիրան կէլիպ վէ պատիի քէտէրի աղիմինիղ օլա
ճաղընտա շիւքհէ ճայիղ տէկիլ տիր . ֆագաթ , շու տախի
սահիհ տիր քի , հիլ պիր վագըթտա , քէնտի էվաաթըգ
հուպպ ու վաղիֆէսինի իֆա վէ իճրատէ գուսուրու միւ
շահտէ օլունմամըշ օլան պիր քէրիմէնիղին , հիւրմէթ ու
մուհապպէթիտէ , օնա գարշըլըգ սիղի թէսէլլիյէ քեաթի
վէ վաֆի օլապիլլէճէք տիր , տէտի :

« — Օ , արթըգ պունլաընն եաթտըգլարը հատտ ու հու
տուցու աշըպ թաշմագտա տըր , — տէյի հայգըրտը էօեէ-
վալիւէմ բիւր զաղապ քէսիլէրէք , — լաքին , օ տէկիլ էմ
մա , մօնսիէօ , պու մէրթէպէ հէյաթթամիղ իֆթիրալար
իանատընա ճիւրաթ իթմէքլիկի սիղ , գաճըլի պիւրհան վէ
գաճըլի տէլլիւտէն ալմագտասընըլ , Պու շիլտէ պուլմագաթ
սուեուն պիր զէհիր օլմասը իտատասընը սիղ գաճըլի էմա
լէտէն չըգարմագտասընըլ . . . խայր , մօնսիէօ , խայր ,
սալա գապուլ իթմէմ սէօյլէտիկինիղի , ճէրհ իտէրիմ զէ-
հիթ օլմասընը . պու սէօյլէտիկինիղի իսպաթ իյլէմէլիսինիղ :

հաթթա, մաաղալահ, վէլէվ տօգթօր Բօլիտօրի, ինսանլըգ հալիլյէ, Էնլէլ Կէր Էնլէ Գալլալլընլ օլա Կէլէ, Էրնէ սիլիլն պէնիմ պու թարգտա իթթիհամէ ճէսարէթիլիլ, գաթան հագգ վէ ճայիլ սաերլամալ... գաթան պէնիմ անլն սէհվ ու խէթասլնա իշթիլաք իթմիշ օլմագլըլըմ լալըմ կէլէմէլ... Օ'ֆ, օ'ֆ, հաֆիլէ' Էերտէ տուրուպտա պու Էօլտա պիր աղվիեաթա գարշըլըգ ճէվապ պիլէ վիրմէքլիկիմ իգթիլա իթմէլ... զիրա, օ Էօլտա պիր զատտարլըլը տէկիլ իրթիքեապ իթմէք, իլլա եալընըլ ֆիքիրաէն կէլիրմէքլիք պիլէ պիր ճինայէթ տիր. իմտի, մօնսիէօ, թէքրարէն սէօյլէրիմ սիլէ, պու սէօյլէտիկիլիլի իսպաթ իլլէմէլիսիլիլ. կէրէք սիլ վէ կէրէք պու մատամ, պու մէրթէպէ տէհէթէնկիլ պիր իֆթիլաեա ճէսարէթի, քիմտէն վէ գաճիլ տէլիլտէն ալմագտասլըլ... - տէտի էօեէ-վալիտէմ, շայեանը թէաճճիւպ պիր քիւսթալըլէլէ ալարալ :

«—Էօյլէ' եա, էօյլէ' եա, իսպաթընըլ' նէ տիր, պիւրհանընըլ' նէրէտէ տիր, - տէյի պաղըրտը զէվալլը բէտէրիմ, - օ'ֆ, Էլիլիրիր արթըլ պու մէրթէպէ տէրա ու իշքէնճէ, պըրագընըլ պէնի քէնտի հալիմէ :

«—Մօնսիէօ գօնթ, պէնտէնիլ պուրաեա, էօյլէ եէտիմտէ իսպաթլարըմ պուլունմատըլը հալաէ կէլմէմիշիմ տիր, - տէտի սիր Վօլթըր. - վէ մէգքիւր իսպաթլարըտա, շիմտի պիլզաթ պու մէլլուն աոտէմին վիրէճէկի ճէվապլար թաա. տիլ իտէճէքլէր տիր : - Սիր Վօլթըր պունու պէօյլէ բէտէրիմ սէօյլէտիքտէն սօնրա, աղաճըլ քէսպի իւմիտ վէ իթմիսանի գալպ իլլէյիպ, վէ ազըլիպիտէ տալի մէգքիւր իւմիտի թէքրարէն զայպա մէճպուր օլան տօգթօր Բօլիտօրիեէ խիթապէն տալի, ալման լիսանը իւլըլէ օլտուլու թագտիրտէ, շու աթիտէքիլէրի սէօյլէտի :

—Նէ՞ սէօյլէտին մէրգումա, - տէյի Բօտօլֆ, մէգքիւր մէքթուպու օգումսուր թաթիլ իտէրէք սիւալ իլլէտի :

—Մօնսէնէօր, սայքի շու մաէլտէ պիր գալ մանէալը

չէյլէր սէօյլէտիմ. մէսէլա «Սէն, Կրան-Տիւգալլըգտա միւ-
 ճազաթա չարբըլաճաղընը կէօրէրէք, ֆիրար իթտին. վէ
 կիտիպ սախթէ պիր իսիմ իլէ, եանի Պրատամանթի իսմի
 թահթընտա օլտուղու հալտէ, Թամբլ սօգաղընտա իգա-
 մէթ իյլէտին. նասըլ քի մահէլլի մէզպուրտա նէ եօլտա
 մուճիպի նէֆրէթ օլաճագ պիր մէշղուլիյեթլէ մէշղուլ
 պուլունտուղունտա մայիւմտուր, էվվէլ էմիրտէ գօնթուն
 էվվէլքի զէվճէսինի զէհիրլէեէրէք էօլտիւրտին, վէ պուն-
 տան իւշ կիւն մուգատտէմտէ, գօնթ հազրէթլէրինին շիմ-
 տիքի զէվճէլէրի մատամ տ'Օրպինեի, քէնտի զէվճէսինի
 զէհիրլէթմէք նիյեթի մէքրուհէսիլլէ կէլիպ սէնի պուրա-
 եա չաղըրտը. ֆէխամէթլու Կրան-Տիւգ հազրէթլէրիտէ
 շիմտի Փարիստէ օլուպ, պու սէօյլէտիքլէրիմին իսպաթ-
 լարընա մայիք վէ միւգթէտիր պուլունմագտա տըր, իմտի,
 շիմտի սէնին իշին եալընըզ պիր իւմիա թարիգի վար տըր,
 վէ օ տախի հագըգաթի հալի իգըսար վէ իթիրաֆ իլէ, օլ
 մէէլունէ գարընը էլէ վիրմէնլէ օլապիլէճէք տիր. վէ մէզ-
 քիւր իւմիտտէ, պիւթիւն պիւթիւն աֆվը ֆէխիմանէլէրինէ
 մազհարիյեթ օլմանըպ, անճագ թախֆիֆի միւճազաթըն-
 տախ իպարէթ օլաճագ տըր. շէօյլէ քի, պէնիմ իլէ պէ-
 րապէր Փարիսէ կէլմէքլիկին իգթիզա իթմէքտէ տիր. պէն
 սէնի օրատա թահթը մուհաֆագաեա ալաճաղըմ տըր, վէ
 լազըմ կէլէն միւճազաթըն գարարընը, Զաթը ֆէխիմանէ-
 լէրի վիրէճէքլէր տիր. Էմմա, պանա իթաաթ իտիպտէ
 պիրլիքտէ կէլմէզ իմիշսին, օլ վագըթտա իշ պաշգալաշըր,
 եանի տիմէք իսթէրիմ քի, եա պէն սէնի շիմտի պուրա-
 ճըգտա բէնշէյի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէրիմ, վէ տէ եա-
 խօա Զաթը ֆէխիմանէլէրի քէնտի թարաֆընտան հիւքիւ-
 մէթէ եազարագ, սէնին թէսլիմինի թալէպ իյլէեէճէք տիր.
 պէն պու շիշէեի քէնտիլէրէ վիրէճէկիմ տիր, վէ օլ վագըթ,
 պիթթապի, տէր հալ սէնի թէվգըֆ իյլէեէճէքլէր տիր,
 պասըպ Թամբլ սօգաղընտաքի օտանը թահարրի իտէճէք-
 լէր տիր. վէ արթըզ օլ զէման տա իշինին նէ հալ ու բէնք

քէսպ իտէճէկինի , զաթէն սէն քէնտին տիւշիւնիւպ ֆէհմ իտէպլիլիսին . Պրանսանըն մահ քէմէլէրինտէ , հազըզ աթի հալին նա սըլ մէյտանէ չըգարըլապլէճէկինէ , քէնտի գալպինտէ չէհատէթ իտէպլիլի . . . Պագ , տիւշիւն , վէ պանա շիմտի ճէվապընը վէր . . . տէտիմ :

Պէնտէնիզին պու իֆշաաթըմ , պու իթթիհամաթըմ , վէ պու եօլտա թէհտիտաթըմ իւզէրինէ , մէրգում նէ եաբաճաղընը չաշըտը . չիւնքի , պու մէրթէպէ մալիւմաթը մէվսուգաեա մալիք պուլունտուղումու , գաթան խաթըրընտան կէշիրմէքտէ տէկիլ իտի . պինաէն ալէյհ , մէրգում , քէնտի ճինայէթ շէրիքինի էլէ վիրտիկի թագտիրտէ , շիտտէթի միւճաղաթտան գուրթուլաճաղընը իշիտինճէ , հէման պիլա թէրէտտիւտ իթաաթա մէճպուր օլտրագ , «մէրգումէ գատըն ալէյհինտէ , հէր նէ քի սիւալ իտէր իսէնիզ , անճագ տօզրուեու սէօլէմէքիկէ հազրու ու միւնթագըրըմ , պուեուրունուզ , սիւալ իտինիզ » տէյի ճէվապ վիրտի :

— Բէ՛ք ալէա , բէ՛ք ալէա , ա՛ֆէրին պէնիմ պապա Միւրֆիմ , զաթէն պէնտէ սէնին էհլիյեէթ ու լիեագաթընտան , պունտան գալիլ պիր իշկիւզարըզ պէքէմէքտէ տէկիլ իտիմ , տէտի Բօտօլֆ :

— Պէնտէնիզ Բօլիտօրի իլէ պու եօլտա պիր միւքեալէմէտէ պուլունմագտա իքէն , մատամ տ'Արլիլին էօեէվալիտէսինին էքեալը պիւթիւն պիւթիւն տէկիլիմէքտէ , վէ պիր հալի հէյպէթամիզ քէսպ իլլէմէքտէ իտի : Կէրշի մէզպուրէ ալմանճա անլամագտա տէկիլ իտի իսէտէ , մէրգումուն ահվալ ու էվզաընտան , վէ հատաէն զիեատէ թէվազու վէ քէտէրինտէն , բէնչէյի նուֆուզումտա էսարէթ իւզրէ պուլունմասընը ֆէհմ ու ֆարգ իտէպլիմէքտէ իտի : Մէրսումէ , քէմալի իզթիրապը գալպինտէն նաշի , մէրգումա , կէրէք զայրէթ ու ճէսարէթ վիրմէք , վէ կէրէք էսրարըլաընը մէյտանէ չըգարմամասընը րէճա իթմէք նիյեէթիլլէ , Բօլիտիրինին կէօղիւնէ պագմագտա , վէ անըն-

տա քէնտիսինէ պագմասընա ըասթ կէլմէ. քլիկէ չալըմագ-
տա իտի իսէտէ, իհթիմալ տիր պէնտէնիզտէ պունուն
ֆէհմինտէ օլուրում խէվֆ ու վէսվէսէսինէ մէսինի, տայի-
մա սաղընմագտա, վէ պէլլի իթմէմէ. քլի.ք զայրէթինտէ
պունունմագտա իտի,

— Է՛յ, պու հէնկեամուէ գօ՞նթ նէ եալմագտա իտի :

— Մէրգումնա, թարիֆտէն միւսթաղնի պիր իզթիրապը
տէրուն իւզրէ պունունտուղունտան, բարմագլարը սինիր-
լէրի չէ. քիլմէ. քտէ օլտուղու հալտէ, գօլթուղու գօլլարընը
որդըչտըրմագտա օլուպ, աննընտան աչաղը թէրլէր ագ-
մագտա, նէֆէսի. քէսիլմէ. քտէ, վէ կէօղլէրէնտէն աթէշլէր
սաչըմագտէ իտի. վէ սայ.քի, պիր տիւզիյեէ տի.ք տի.ք
կէօղլէրիմէ պագմագտա իտի, վէ զէվէսի մէրթէպէտէ
էլէմ ու քէտէր բէնչէսինտէ պունունմասը անլաչըմագտա
իտի : Նասըլ. քի, մօնտէնեէօր, մէնղարէյի էսէֆ իշթիմա-
լին նէթիճէսի, մէղ.քիւր մէ.քթուպուն տէվամընտան ան-
լաչըլաճագ տըր :

Բօտօլֆ, մատամ տ'Սրվիլին մէ.քթուպունուն գրաա-
թընա շու աթիտէ.քի սուրէթտէ թէ.քրարէն տէվամէ պաչ-
լատը :

«Սիր Վօլթըր Միւրֆ իլէ Բօլիտօրի պէյնինտէ կիւղէրան
իտէն ալմանճա միւքեալէմէ չէնտ տագըղա տէվամ իյլէ-
տի.քտէն սօնրա, սիր Վօլթըր մէրգումնա խիթապէն,

« — Սէյլէյինիզ, ճէվապ վիրինիզ շիմտի, մէկէրչի պու
մատամ, — պունու սէյլէտիկի վագըթտա էօեէ-վալիտէմի
կէօթէրտի, — Մ. Գօնթուն իլ.ք զէվէսինին քէյֆսիզլիկի
հէնկեամընտա, հէ.քիմ տիր տիեէրէ.ք սիզի կէօթիւրմէտի
մի, տէտի :

« — Էվլէթ, տօղրու տուր . . . — տէյի ճէվապ վէրտի
Բօլիտօրի :

« — Վէ, մէկէրչի, մատամըն . . . Էֆ.քեարը խապիտէսինէ
թէվֆիզան . . . Գօնթէս տ'Օրպինեինին, զաթէն խաֆիֆ
պիր սուրէթտէ պունունան քէյֆսիզլիկինի թէպտիլ, վէ

միւհլիք պիր հալէ վաղ իլէ , վէլ հասըլ մէրգումէ իլէ իշ-
թիւրաքը ճինայէթի իրթիքեապ իլէ , մէվթինի մուճիպ
օլան սիզ քէնտինիզ տէկիլ մի խոինիզ :

« — Էվլէթ , — տէտի Բօլխօրի :

« Բէտէրիմ պունլարը իշխոնճէ , պիր ա՛հը տէրուն չէ-
քէրէք , էլլէրինի սէմայէ տօղրու գալտըրտը իսէտէ , գուվ-
վէթի միւսաատէ իլլէմէտիկինտէն , եինէ տէրադապտա ա-
շապը ինտիրաի :

« — Նէ՛ գատար ալչաղճա եալանլար , — տէյի պաղըրտը
էօեէ-վալիտէմ , — պունլարըն քեաֆֆէսի տախի իֆթիւրա-
տան իպարէթ տիրլէր , քեաֆֆէսի տախի պէնիմ պատիի
խարապըմ օլմագըլզ նիյեէթի Փասիտէսիլլէ , պէյնլէրինտէ
թաանի խոիլմիշ չէյլէր տիրլէր :

« — Սո՛ւս օլունուզ , մատամ , սո՛ւս օլունուզ , — տէտի
սիր Վօլթըր Միւրֆ հաքիմանէ պիր սէօյլէյիլ իլէ , — վէ
պատէհու Բօլխօրիեէ խիթապէն քէլամնա տէվամ պիրլէ ,

« — Պունտան իւշ կիւն մուգատտէմ , մատամն , Փարիսէ
կէլէրէք , Թամբլ սօգաղընտա վագը 17 նիւմէրօլու խանէ-
տէ , օլ քէնտինիզի սէթը իլլէմէքտէ օլտուղունուզ սախթէ
պիր իսմ , եանի Պրատամանթի իսմիլլէ , սիզի արամըշ օլ-
մասը , մէկէրշի սահիհ տէկիլ մի տիր :

« — Էվլէթ , սահիհ տիր :

« — Քէնտի գէվճէսինէ վագթիլլէ եաբտըղընըլ միսիլու ,
գօնթ տ'Օրպլինեիեէ տախի , էճէլ չէրպէթինի իշիրթմէքլիք
նիյեէթի քէրիհէսիլլէ . . . մէրգումէնին , սիզի պուրաեա
ճէլլ իլլէմէսի , մէկէրշի քէզալիք սահիհ տէկիլ մի տիր :

« — Օֆ , հայֆա՛քի , ինքեարա միւգթէտիր տէկիլիմ ,
տէտի Բօլխօրի :

« Պու տէհչէթսմիզ պէեանաթ իւզէրինէ , թէհտիտամիզ
պիր հալ իւզրէ բէտէրիմ սըշրանըպ աեաղա գալգտը , վէ
հիտտէթ ու ղազապընտան աթէշ քէսիլմիշ օլտուղու հալ-
տէ , էօեէ-վալիտէմ տիշարը չըգմասընը անլաթտըրարադ
գաբուեու կէօսթէրաի , վէ պատէհու գօլլարըն գալտըրըպ

սլանա տողրու կերէրէք, վէ քէսիք քէսիքտէ պիր սէս վէ սէօյլէյիշ իլէ հայգըրարագ, - « պէտպախթ վալիտէն նամընա օլարագ, ափվլը՛դ տիլէրիմ, էվվէթ, օլ պիշարէնին իսմինէ օլարագ, ափվլը՛դ տիլէրիմ... զիրա անըն, հատտէն զինատէ պատիի աէրտ ու էլէմի օլմուշում տուր... Փագաթ, սանա եէմինլէ՛ր իտէրէք սէօյլէրիմ քի... հէլաքինի միւրատ իթմէքլիք, վէ օլ պապտէ չալըմագլըգ ճինայէթինտէ, գաթան մէտխալիմ պուլունմամըշ տըր: Բէստէրիմ պունու պանա պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իքէն, գօշուպտա մէնն իլէ թութմագլըղմա գալմագսըղըն, հէմանտէմ կէլիպ նէգտիմտէ տիզ իւզէրինէ տիւշտիւ:

« Սիլ Վօլթըր իլէ պէրապէր մէրգումու թութուպ գալտըրմագ իւզլէ իքէն, պիրտէ պաերլա գալտը:

« Չընղըրաղը չէքէրէք ատէմլէր չաղըրտըմ. պու հէնկեսամտէ սիր Վօլթըր, հէման տօգթօր Բօլիտօրինին գօշունտան թութտուղու պիրլէ, տիշարը չըգարտըղըյլա պէրապէր, էօեէ-վալիտէմէ խիթապէն տախի, - «Մատամ, էկէրչի պէնի տիյնէր իսէնիզ, պիր սաաթա գալմագսըղըն, պու խանէտէն տիշարը չըգմալըսընըգ, Խօգսա սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքլիկէ մէճպուր օլաճաղըմ՝ տէտի:

« Մէէլունէ գատընըն, նէ մէրթէպէ տիւշարը հէյպէթ ու հիտտէթ օլարագ տայիրէտէն տիշարը չըգմասընը նագշ ու պէեանէ իհթիեաճ կէօրմէմ. չիւնքի, մօնսէնեէօր, Չաթը վալէանըղանը, գաթէն բէք գօլայ սուրէթտէ ֆէհմ իտէպիլիրսինիզ:

« Բէտէրիմ աերլըպ ագլընը պաչընա ալտըղընտա, հիչ պիր չէյտէն խապէրտար պուլունմագտէ տէկիլ իտի, զանն իտէրսին քի հէյպէթամիզ պիր բուեատան ուեանմագտա իտի: Օլ վագըթ մէրգումա, վալիտէմին, էօյլէ մէէմուլին զայրի պիր սուրէթտէ վէֆաթընտան տօլաեր զահիպ օլտուղում իւք շիւբհէլէրի նագլ իթմէքլիք էհէմմիյեթի էսէֆամիղինի հիսս իյլէտիմ. մէզքիւր շիւբհէլէրին տէֆիլլէ հագըգաթի հալէ իսէ, մօնսէնեէօր, անճագ սիզին,

տօգթօր Բօլխտօրինին իւք ճինայեթլէրի հազգընտա պե-
 եանա հիմնէթ պուեուրտուղունուզ մայիւմաթլար սայե-
 սինտէ վագըֆ օլապիւրիշիմտիր : Հաթթա բէտէրիմէ , էօ-
 եէ-վալիտէմին , թա պէնիմ նիքեահըմ կիւնիւնէ գատար ,
 նէ մէրթէպէ քին ու զարազ իւզրէ բիշիմտէ կէզմիշ օլմա-
 սընը , վէ պէնի Մ . տ'Սրվիլ իլէ էվլէնտիրմէ քլիքտէն սսըլ
 մազսէտինինտէ նէտէն իպարէթ պուլունմասընը տախի
 նագլ ու պէեան իյլէտիմ :

«Մէզպուրէ գատըն հազգընտա , բէտէրիմին էվլէլքի
 էմնիյեթ ու բիայէթի նէ գատար զիեատէ օլուպ , վէ զա-
 յիֆ թարաֆընըտա նէ մէրթէպէ բէնչէսինէ թէսլիմ իյ-
 լէմիշ իտի իսէ , օլ անտէ զագապ ու շիտտէթի տախի , այ-
 նի մէրթէպէտէ զիեատէ պուլունմազտա իտի . չէօյլէ քի ,
 վալիտէմին վէֆաթընտան սօնրա , էօյլէ պիր ճանվէր իլէ
 էվլէնմիշ օլմասընտան տօլաեը , տիւշարը մէյեուսիյեթ օ-
 լաճագ տէրէճէտէ քէնտիսինի միւշթէրէքի ճինայեթ ատտ
 իյլէմէք իսթէմէքտէ իտի . վէլհասըլ , մէրգուլմէեի բէն-
 չէյի հիւքիւմէթ վէ ատալէթէ թէսլիմէ գատար գալգըշ-
 մազտա իտի : Ֆագաթ , օլ եօլտա պիր հարէքէթէ գալ-
 գըշմագլըգտան պիր ֆայիտէ հասըլ օլմասըգտան պաշգա ,
 քէնտի նամուս ու չէրէֆինէ տախի թօգուլունմուշ օլա-
 ճաղը ֆիքրիյլէ , պիւթիւն գուվլէթիմլէ գարշը կէլտիմ ,
 վէ միգտարի քիֆայէտէ պիր նաֆագա պաղլաեարազ ,
 նէզտինտէն վէ գօնաղընտան գօլուպ տէֆ իյլէմէսինի
 թէքլիֆ վէ իտտաա իյլէտիմ . վէ պէօյլէ եարմաղլըգտա ,
 պէնճէ տահա զիեատէ միւնասիպ իտի . չիւնքի , նիհայէթ ,
 մէրգուլմէ քէնտի իւնվանընը թաշըմազտա իտի , մատամ
 տ'Օրպիննի թէսմիյեթ օլունմազտա իտի : Խայլիճէ զահմէթ
 չէքտիքտէն սօնրա , էօյլէ եարմաղլըգա իսքեաթ իյլէտիմ .
 օլ վագըթ բէտէրիմ , մէզպուրէեի գօնագտան գօլմագ-
 լըգ իճրասընը պանա իհալէ իթմէքլիկէ գալգըշտը . հալ
 պու քի , էօյլէ պիր չէեի տէր իւհտէ իթմէքլիք պէնիմ իշին
 բէք կիւճ վէ բէք աղըր կէօրիւնտիւկիւնտէն , պէլքի գա-

պուլէ հիմնէթ իտէր տիեէրէք, սիր Վօլթըրա իհալէ իյլէմէսինի րէճա իթտիմ, վէ օլ խուսուստա տախի րիզա սընը թահսիլէ մուվաֆֆադ օլապիլտիմ. . . »

— Վէ պէնտէնիզտէ, մօնսէնեէօր, մէճմուրիյեէթի մէզ պուրէնի քէմալի մէմնուհիյեէթլէ հէմ գապուլ իթտիմ, վէ հէմտէ իճրա իյլէտիմ, — տէտի Միւրֆ Րօտօրֆա, — չիւնքի, նի՛չին սաղլաեաեըմ կիւնահըմը, թապիաթըմ իգթիզասընտան տըր, պու եօլտա խապիսլէրէ, քէնտի խապիսլիքլէրինի պիլտիրմէքլիկի, աշուրի մէրթէպէ սէվէրիմ. . .

— Նէ՞ սէօյլէտի օլ վազըթ սիգէ մէրսումէ :

— Վազաա, մուտամ տ'Սըրվիլ, իպրապը լութֆ ու քէրէմ պիրլէ, էօյլէ պիր մէէլունէ գարը իչին մահիյեէ եիւզ ա տէտ լիրա թախսիսաթ հիմնէթ օլունմասընը թալէպ իյլէտի իսէտէ, զաննը աճիզանէմէ նէզարէն, պու թէքլիֆլէրի մահզա լութֆ ու քէրէմէրինտէն նէշէթ իթմէյիպ, իլլա զաաֆը թապլարընտան թէվէլիւտ իյլէմիշ օլմալը տըր, վէ հաթթա, էօյլէ պիր պէլալը վէ թէհլիքէլի գարընըն հիւքիւմէթէ թէպիմ իտիլմէմսի տախի պիր խէթաֆ ոաեըտա սէզա տըր : Գօնթուն եանընա կիթտիմ, մէրգում պէնի գապուլ իլէ, պէեան իյլէտիկիմ միւլահազաթը քէմալի տիգգաթ իւզրէ կիւշ իյլէտի. վէ պէյնիմիզտէ, մէրգումէեէ, անճազ պիր տէֆա իչին օլտուզու հալտէ, եալընըզ եիկիրմի պէշ լիրա վիրիլմէսինէ գարար վիրտիք. վէ պուտա պաշգա պիր նիյեէթէ մէպնի օլմաեըպ, իլլա, խապիսէնին պիր իշ պուլուպտա չալըչապիլինճէեէ գատար, քէնտիսինէ պիր մէտարը թէայեիւշ օլմալը նիյեէթինէ մէպնի իտի : — « Իյի՛ եա, պէն պիր գօնթէս տ'Սըրպինեի օլտուզում հալտէ, Նէ՞ եաբապիլիրիմ, Նէ՞ իշ պուլապիլիրիմ », — տէյի մէրգումէ պանա քիւսթախլըգ վէ արսըղըգ իւզրէ սիւալ իյլէտի — Սըթըգ օ քէնտի պիլէճէկինիլ պիր շէյ տիր. ֆազաթ, եալընըզ շու գատարը սէօյլէրիմ քի, մէկէրչի հիշ տէկիլ իսէ խասթա՞ պէքճիլիկիտէ մի եաբամազսընըզ, վէ մէկէրչի պիր եվտէ կիտիպ

տէ չօճո՞ւզ տատապըտա մը օլամազսընըղ . պազընըղ սիպէ պիր չէ՛յ սէօյլէեէյիմ, էկէր պէնի տիյնէր իսէնիզ, չիմտի սիզ, էն ատի վէ էն ուֆազ պիր իչէ պիլէ թէնէզզիւլ իթմէլի, վէ հաթթա իսմ ու չէօհրէթինիզի տէ սէթր իտէրէք, քիմնէեէ սէօյլէմէմէլիսինիզ . զիրա, էկէր քիւսթախլըզ իտիպ տէ սէօյլէր իսէնիզ, սիզին իչին տահա զիեատէ ֆէնա օլուր, չիւնքի, իսմինիզ ճինսեէթ լէքէսիյլէ միւլէվլվէս օլտուղունտան, հէր քէս իչիթտիկինտէ, պիթթապի, տիւչար օլտուղունուզ հալտէն թահրիք օլունուպ վէ թէաճճիւպ իտէրէք, սէպէպլինի անլամանա գալզըչաճազլար տըր. վէ հալիյլէ նէթիճէսինտէնտէ, հազգընըղտա պիր իեհիլիք տօղամանաճազ տըր : Իմտի, պուրատան պիրալ եհրազ պիր մահէլլէ կիթմէլի, վէ ալէլ խուսուս քէնտիսիզիտէ ունուլթուրմանա չալըչմալըսընըղ . վէ սախթէ պիր իսմ ալարազ, մատամ Բիէր վէ եախօտ մատամ Ժազ իւնլիսնընր թալըմալըսընըղ, վէ միւմքին տէ օլտուղու թազտիրտէ, թէօվպէ քեարլըզ թարիզլինի թուլթմալըսընըղ . . .

— տէտիմ : — «Իյի եա, մօնսիէօ, նէ՞ զանն իթմէքաէսինիզ, մէկէրչի պէնիմ եէտիմտէ նիքեահըմ գօնթրաթօսու պուլունմագտա տէկիլ մի տիր, մէկէրչի պէնտէ գալզըպ քէնտի հազգ ու հուգուգումու տալա իտէմէ՞ղմիլիմ . » — տէյի ճէվապ վիրտի :

— Հայ հայ, մատամ, բէք ալէա տալտ իտէպիլիրսինիզ . վէ Մ. տ'Օրպինեհիտէ քէնտի ահտու վատլէրինի իֆա վէ իճրանա պօրճու տուր . հազգընըղը իպթալէ հիչ պիր վազըթտա միւգթէտիր օլամազ, վէ գաթան չանընտանտա տանըլամազ . . . էվվէթ, էվվէթ, հէմ տալանա գըեամ իտէպիլիրսինիզ, վէ հէմտէ գըեամ իթմէլիսինիզ . . . հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իյլէմէլիսինիզ . վէ, հիչ չիւբհէ տէ ճալիզ տէկիլ տիր քի, հազգը գազանըսընըղ, տէտիմ : — Պու միւքեալէմէտէն պիր չարեէք սօնրա, մէրգումէ եազընտա պիր մահէլլէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը :

— Հազգըն վար տըր, վազաատա էօյլէ պիր մէէլունէնին

պիլա միւճաղաթ գալմասը շայեանը թէ՛նսալի տիւր, ֆա-
գաթ, մէրգսւմ ինթիեար, զաթէն պիր հալի բիւր զաաֆ
իւզրէ պուլունտուղու թագտիրտէ, արթըզ գալզըպ տա
նամուսա ինթիգալ իտէր օլան պիր մատտէտէն տօլաեը
տավանա գընամ իթմէ.քլիկիտէ, գաթէն քեարը ազըլ սա-
երլամազ իտի :

Բօտօլֆ Միւրֆէ պու ճէվապը վիրտիքտէն սօնրա, մէք-
թուպու մէզպուրու շու աթիտէքի սուրէթտէ օգումանա
տէվամ իյլէտի :

«Պէն բէտէրիմի, հէման պու կիւնտէն, Օպիյէեի թէրք
իթմէ.քլիկէ գօլայճա իսքեաթ իտէպիլտիմ, չիւնքի, կէրչի
էօյլէ պիր քէյֆսիզլիք հալինտէ, եէրինտէն օյնաթմազ-
լըզտա թէհլիքէ տէրքեար իտի իսէտէ, շու տախի սահիհ
տիրքի, պուրատատա գալտըզճա, հէմ պիր թագըմ քէ-
տէրամիզ թէզէքքիւրլէր հէմիշէ կէօզլէրի էօնիւնէ կէլէ-
րէք իսէլէճանը գալպինի մուճիպ օլաճագլարը աշիքեար
իտի, վէ հէմտէ պիր գաշ կիւն եօլճուլուզ իյլէտիկինտէ,
կէրէք էյլէնիպ տէֆի զամ իյլէեէճէկի, վէ կէրէք թէպտիլի
ապ ու հավա պիրլէ ֆայիտէմէնտ օլապիլէճէկիտէ տէրքեար
իտի. վէ պու թէտպիրէտէ պէն, քէնտի քէնտիմէ միւրա-
ճաաթ իթմէյիպ, իլլա, տօգթօր Բօլիտօրինին եէրինէ
տէրհալ եազընսա պուլունան պիր շէհիրտէն կէթիրթտիր-
տիկիմ սայիր պիր թապիպին րէյ ու էֆքեարընա իթթի-
պաէն միւրաճաաթ իյլէտիմ: Բէտէրիմ, մէրգու մէնի
թապիպտէն, զիքրինի կէչտիկիմ չիշտէքի էճզանը անա-
լիզ իյլէմէսինի թալէպ իյլէտի. ֆագաթ, օլ պապտէ կէշ-
միշ օլան հալլէրին հիշ պիրինի մէրգումա նագլ ու պէեան
իյլէմէտի: Մէրգում թապիպ, մէզքիւր էճզանը, պուրա-
տա անալիզ իտէմէյիպ, անճագ քէնտի լապօրտթօսորընա
կէօթիւրիւպտէ հալլ իտէպիլէճէկի, վէ եալընըլ իքի սա-
տթա պիլէ գալմագսըզըն նէթիճէեի մուամէլէսի իլէ թէճ-
րիւպէսինի պիլտիրէճէկի ճէվապընը վիրտի: Վէլ հօտըլ,
վիրտիկի իյզահաթտան, մէզքիւր սուեուն գըսմը աազա-

մինըն, չէյթանի պիր սանաթ իւզրէ թէրթիւ պիտիլմիշ զէ-
հիրլէրտէն իպարէթ օլուպ, պիր ատէմէ իշիրիլտիկի թագ-
տիրտէ, պիր վազըթտան սօնրա, իսմինի պէեան իյլէտի-
կի տտի պիր խասթալըգ ալէամէթինտէն պաշգա հիշ պիր
էսէր պըրրագմագսըղըն, հէր հալտէ մէվթինի մուճիպ օլա-
ճալը անլաշըլտը :

«Մ'օնսէնէօր, պիր գաշ սասթտան, բէտէրիմ իլէ պէ-
րապէր քէրիմէմի տախի ալարագ Ֆօնթէնպլօեա կիտէճէ-
կիմ, պիր էյեամ օրատա գալաճալըգ. պատէհու բէտէ-
րիմ արզու իյլէտիկի թագտիրտէ, Փարիսէ ալտէթ իտէ-
ճէկիլ, Փագաթ, քէնտի խանէմէ ինմէեճէկիմտիր, չիւն-
քի, օլ մէրթէպէ էսէֆէնկիլ վագաալարտան սօնրա, արթըգ
օրատա իգամէթիմ իհթիմալտէն օլամաեաճագ տըր :

«Մ'օնսէնէօր, նասրլքի, իշպու մէքթուպուլմուճն էվլէ-
լինտէ իշար իյլէտիմ, վուգուա կէլէն հալլէրին քեաֆֆէ-
սի տախի թաստիգ իյլէմէքտէ տիրլէր քի, պու պապտէ
տախի հիմմէթի ալկյեէյի պիղպէնիզտէն տօլաեը միննէթ-
տար պուլունմագտաեըմ . . : Զաթը վալէանըղըն իխթա-
լաթ ու նասիհաթը, վէ շայեանը հիւրմէթ օլան օլ զայեուը
սիր Վօլթըրընըղըն տա հիմմէթ ու մուալլէնէթի սայէսին-
տէ, բէտէրիմի, հագըղըի պիր էօլիւմտէն գուրթարապիլ-
տիքաէն պաշգա, թէքրարէն, մուհապպէթի բէտէրանէ-
սինէ նայիլկյեէթէ տախի մուվաֆֆագ օլապիլմիշիմտիր . . :

Տ'ՕՐՊԻՆԵԻ Տ'ԱՐՎԻԼ

«Մ'օնսէնէօր, զայլէ վէ թէլաշըմտան նաշի, պիր մատ-
տէնին իշարընը ունութմուշ օլտուլումտան, իշպու մէքթու-
պուլմու աշարագ անըտա պէեան իտէրիմ քի, թարաֆը վա-
լէանըղտան ալմըշ օլտուլում նասիհաթը շէրաֆէթալուտ
մուճիպինճէ, էլտէն կէլէն իյիլիկի եաբարագ միւթէսէլլի
օլմագլըղը արզու իյլէտիկիմտէն, մահպէստէ պուլունան
պիշարէ գատընլարը կէօրմէք իւզրէ, Սէն-Լազար հապս-
խանէսինէ կիթոի իտիմ. վէ զաթը վալէանըղըն լուլթի ու
մէրհամէթինէ մագհար պուլյուլմուշ օլան պէսպախթ պիր

չօճուղա թէսատիւֆ իյլէմիշ խաիմ . . : Մէրգումէ մէլէք վարի պիր հիւմ ու լէթաֆէթէ, վէ պիր թէսլիմիյեթի տին տարանէեէ մալիքէ պուլունտուղունտան, օրատա պուլունան մահպուսէլէրէ նէզարէթ իյլէմէքաէ օլան շայեանը իհ թիրամ գատընլարն , պատիի թէհայեիւրլէրի օլմագտա օլմասընա վազըֆ օլմուշ իտիմ . . : Վէ էկէր եանըմագտա տէկիլ իսէմ, մէրգումէ չօճուղուն իսմի լա կուալէօղ օլմալը տըր : Իմոի , զաթը վալէանըղա պիլտիրէմէմիշ օլմագլըղմտան տօլաեը աֆվլըգ տիլէեէրէք , իշթէ շիմոի իխ թարա միւսարաաթ իտէրիմ, վէ հիշ չիւրհէմտէ եօգ տուր քի , թարաֆը վալէանըղտանտա , թախիյեէյի , սէպիլինէ հիմնէթ պուլըուլաճագ տըր : Նէ եօլտա տէհչէթամիլ թարիդ ու թէտպիրլէր իլէ , զաթը վալէանըղ թարաֆընտան վազ իտիլէն միւլճարէնահտէն գալտըրըլարագ , մահպէսէ իլգա իտիլմիշ օլմասընը , վէ նէ եօլտա ամէլ ու հարէքէթ վէ քէմալէթ իւզրէ պուլունարագ , մէզքիւր հապսխանէտէ քէնտիսինի սէվտիրիպ հէր քէսին հիւանի թէվէճճիւհ վէ հիւրմէթինի գալանմիշ պուլունմասընը , պիթթապի քէնտիսի նագլ ու պէեան իյլէեէճէք տիր . . :

« Միւսատտէյի ալիյեէնիզի թալէպ իլէ , մօնսէնեէօր , թահթը հիմայէմէ ալմագլըգ ալմինտէ օլտուղում իքի նէֆէր պիշարէլէրի , եանի , նօթէր Ծէրրանըն լէնչէյի զասպ ու զատընա տիւշմիւշ պուլունան սէֆիլէ պիր վալիտէ իլէ քէրիմէսինի , տէրլսաթըր իյլէմէնիզի ըէճա իյլէրիմ . . : Աճապա մէրգումէլէր շիմոի նէ՞րէտէ տիրլէր , աճապա հագղլարընտա հիշ պիր մալիւմաթ քէսպ իտէպիլմի՞շմիսինիզ տիր : Օ՛ֆ , լութֆէն , վէ ինայէթէն , հագղլարընտա քէսպի մալիւմաթ իյլէմէնիզի նիեազ իտէրիմ քի , Փարիսէ ալտէթիմտէ , պիշարէլէր հագղընտա տէրիւհտէ իյլէտիկիմ վաղիֆէմին իֆաուըլա , պօրճլարընը թէհալիյեէեէ միւգթէտիր օլապիլէյիմ . . :

— Տիմէք տիր քի , մօնսէնեէօր , լա կուալէօղ Պուգվալ չիֆթլիկինի թէրք իթմիշ օլմալը տըր , էջլէ՞ մի , — տէսի

եււքսէք սէս իլէ Միւրֆ, մէզքիւր պէեանաթտան տօլա-
եը Բօտօլֆ գատար քէնտիսի տախի տիւչարը թէաճճիւպ
օլարագ :

— Պէնոտէ տահա շիմտի, մէրգուլէնին, Ուէն-Լազարտան
չըգմըչ օլմասընը կէօրիւլմիւչ օլմասընը խապէր ալտը ի-
տիւմ, — տէյի ճէվապ վէրտի Բօտօլֆ : — Պու խուսուստա
չաչա գալմագտաեըմ, պիր տիւրլիւ ագլըմ իրէմէմէքտէ
տիր, նա սըլ օլուպտա մատամ ժօրթ ⁽¹⁾ սիւքիւթ խտէրէք
հիչ պիր մալիւմաթ վիրմէմիչ տիր, պուրալարընը տիւչիւն-
տիւքճէ, չըլտըրմագլըղըմ կէլմէքտէ տիր . . : Զէ վալլը
Ֆլէօր-տը-Մարի . . . քիմ պիլեր պաչընա եէնիտէն եէնի
տահա նէ ֆէլաքէթլէր կէլմիչլէր տիր : Զարուգ, շիմտի
պիր աթա, պիր ատամ պինտիրմէլի, վէ քէմալի սիւրաթ
իւզրէ չիֆթլիկէ եէթիչտիրմէլիսին, վէ, մատամ ժօրթա
տա թարաֆըմտան պիր մէքթուպ եազարագ, տէր հալ
Փարիսէ կէլմէսինի րէճա իյլէմէլիսին, վէ կիտիպ Մ. տը
կրաուէնա տա, Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կիրմէք իւզրէ
պիր րուխտաթէամէ ալմասընը իխպար իյլէմէլիսին . . : Մա-
տամ տ'Արալիլին եազտըղընա կէօրէ, Ֆլէօր-տը-Մարի օ-
րատա պուլունմագտա օլմալը տըր : Ֆադաթ, խայր, — տէ-
տի Բօտօլֆ տիւչիւնէրէք . . . — մէրգուլէն շիմտի մահպէս-
տէ օլմամալը տըր, չիւնքի, Բիկօլէթ, մէրգուլէնին միւ-
սիննէ պիր գատըն իլէ տիւչարը չըգմըչ օլմասընը կէօրմիւչ
տիւր : Սճապա օլ զիքրինի կէչտիկի իխթիեարէ գատըն
մտտամ ժօրթ միւ իտի, եօգսա պաչգա՞ պիր գատըն մը
իտի, վէ աճապա շիմտի նէ՞րէտէ պուլունմագտա տըր :

— Թէհամիլիւլ լաղըմտըր, մօնէնէօր, պու ախշամա

(1) Հիքիւայլմիգի օգուեան զաթլար տէրխաթըր խտէպիլիլէրէր քի,
մատամ ժօրթ, Սարա թարաֆընտան կէօնտէրիլէն կիզլի պիր մէէ-
մուրուն, Ֆլէօր-տը-Մարի իչին, քրէնսին էմրինէ իմթիսալէն Պուգ-
վալ չիֆթլիկինի թէրք իյլէմիչ տիր տէմիչ օլմամընա ինանըպ ալ-
տանմըչ օլտուղունտան, էլպէթթէ ազչամա սապահա եինէ ալտէթ
իտէր էմէլ ու իթիգատընտա օլարագ, պիւա ֆիթուր պէքլէմէքտէ իտի :

դատար վուգուի հայէ վագըֆ օլուրսունուղ, վէ եարընտա, օլ մէէլուն Բօլխօրիեի սէօյլէթտիլմէլիսինիլ, զիրա, քէնտի սէօյլէլիշինէ նէզարէն, մահզա զաթընըզա օլտուղու հալտէ, միւհիմմի իֆատէլէրի պուլունմագտա իմիշ . . :

— Մէրգումուն պէն եիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէք իսթէմէմ, չիւնքի, մուճիպի նէֆրէթիմ օլմագտա տըր, — տէտի Բօտօլֆ, մահզունանէ պիր սէօյլէլիշ իլէ, — զիրա, պէն մէրգումու . . . օլ ուղուրսուղ կիւնտէն պէրու, կէօրմէմիշիմ տիր . . . օրասա . . . պէն . . . :

Բօտօլֆ լագըրտըսընը պիթիրէմէտիքաէն պաշգա, էլէրիլլէ եիւզլէրինի տախի գարատը :

— Հաֆըղ Ալլահ, մօնսէնէէօր, պունուն իշին ալթ իւսթ օլմագլըգ իգթիլա իթմէղ, զաթը աալինիլ պիզգաթ Բօլխօրիեի տիյնէմէքլիկէ մէճպուր սէկիլսինիլ. մէրգումու եալընըղ պիր տագըգաճըգ հուզուրու ալինիլէ ճէլլ իլէ, պանա հէր նէ քի սէօյլէեէճէք իսէնիլ, շիմտի Միւրֆէ սէօյլէմէլիսինիլ. էկէր իթաաթ իտիպսէ սէօյլէմէղ իսէնիլ, սիլի եա Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ թէսլիմ իթտիրիրիմ, վէ եատա պուրատան թարա իլէ մէմէքէթիմիլէ կէօնտէրիլմէնիլի թալէպ իտէրիմ, տիյէրէք թէհատ իլլէմէլիսինիլ, եալընըղ պու գատարը քեաֆի տիր :

— Հագգըն վար տըր, աղիլ տօսթում, զիրա էօյլէ պիր մէէլուն հէրիֆին եիւզիւնիւ կէօրտիւկիւմտէ, էսկի վէ տէհչէթամիլ թէղէքքիւլլէր իսթըրմա կէլէճէքլէր տիր . . . բէտէրիմին վէֆաթընտան . . . թա պիշարէ գըղըմին զայպընա գատար . . . Պիլմէմ նաաըլ եաբաեըմ, սիննիմ իլէրուլէտիքճէ . . . վէ մէզքիւր շօճուգ ֆիքրիմէ կէլտիքճէ . . . Ահ, շիմտի հաեաթտա օլմուշ օլա իտի, աճապա նէ՛ դատար սէվէճէք իտիմ, վէ նէ՛ գատարտա հիւնի նաղարըմտա օլաճագ իտի, զիրա, իլք մէյլ ու մուհապպէթիմին մէյվէսի իտի. քիւլլի էմէլ ու իթիգատըմ, վէ քիւլլի արզու վէ խէեալաթըմ մէրգումէ իւզլէրինտէ իտի. օլ պէլալը վալիտէսի ալէյհինտէ գալպիմտէ հիսս իլլէմէքտէ օլտուղում

էլէմ ու էսէֆի ազիմէրէ գարշը , անճագ մէրգումէ պիր
թէսէլլի օլապիլէճէ.ք իտի , վէ պէնիմ թէխայեիւլիմէ նէ-
զարէն... մէրսումէ չօճուզուն , կէրէ.ք բուհունտա տէրքեար
օլան կիւզէլլի.ք , վէ կէրէ.ք մալի.քէ պուլունտուղու էվսաֆը
լաթիֆէսի , էվվէթ .քիւլլի տէրտ ու էլէմիմէ գարշըլըգ , պիր
թէսէլլի ազիմ օլարագ , օ'ֆ , թէվէլլիւտի ճիհէթինէ մէր-
պուլթ պուլունան քեաֆիէյի ահվալը էսէֆիշթիմալի պա-
նա քեամիլէն ունութտուրապիլէճէ.քլէր իտի . . :

—Պագաթ , մենսէնէօր , թէէսսիւֆ իտէրիմ .քի , կէչ-
միշ շէյլէր , վէ ալէլ խուսուս պու կիւն իշին հիւ պիր ֆա-
յիտէսի օլմանան մուսիպէթէնկիզ հալէր , տայիմա ֆի.ք-
րինիզի իսթիլա իլէ , գալպինիզի տիւշորը հիւզն ու քէտէր
կյլէմէ.քտէ տիրէր :

Բօտօլֆէճիւզիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօն-
րա , Միւրֆէ խիթապէն ,

—Սթիգ տօսթում , իշթէ շիմտի սիզէ մահրէմանէ օլարագ
սէյլէրիմ վէ իգրարտա իտէպիլիւրիմ .քի , սէվմէ.քտէյիմ...
էվվէթ . . . քէմալի սըտգ ու ճէնապ իւզրէ , շայեանը մէյլ
ու մուհապպէթ պուլունան պիր գաբընը սէվմէ.քտէյիմ . . .
Վէ , օ'ֆ , գալպիմտէ եէնի պիր մէյլ ու մուհապպէթ գա-
բուսու քիւշատ օլունալըտան , վէ աշգ ու սէվտանըն թէ-
էսսիլէրինէ միւպթէլա օլմագըլըգ իսթիտատընտա պու-
լունմագըլըգ պաշաեալըտան պէրու , գըզըմըն զայպ օլ-
մուշ օլմասընտան տօլաեը , տահա զիեատէ վէ բէք չօգ զի-
եատէ էսէրի տէրտ ու էլէմ հիսս կյլէմէ.քտէյիմ . . . Պէն
խա , զըտտընը տիւշիւնէրէ.ք գօրգմագտա իտիմ , եանի ,
էկէրչի գալպիմտէ , եէնի պիր մէյլ ու մուհապպէթ գա-
բուսու աշըլըր իտէ , էվլատըմ հագգընտա հիսս կյլէմէ.ք-
տէ օլտուղում էսէֆ ու քէտէր գաբուսու գաբանըր տէյի
շիւրհէ կյլէմէ.քտէ իտիմ , հալ պու քի ապա էօյլէ օլմասըր ,
մէյլ ու մուհապպէթիմ տահա զիեատէ իզտիեատ պուլ-
տու . . . շիմտի քէնտիմի տահա զիեատէ կյի պիր հալտէ
պուլմագտաեըմ , ըիգգաթ ու շէֆգաթըմ գաթ պէ գաթ

արթմագտա տըր , չէօյլէ քի , էվլատըմին զայպընտան տօ-
լանը , շիմտի , էվլէլքինտէն չօդ վէ բէք չօդ զիւտտէ քէ-
տէր տուեուպ վէ մուհապպէթ էսէրի հիսս իյլէմէքտէյիմ . . .

— Պունուն սէպէպի բէք սատէ վէ բէքտէ աշիքեար
տըր , մօնսէնեէօր , չէօյլէ քի , թէմսիլտէ կիւնահ օլմադ
տէմիշլէր , ափլընըղ տիլէեէրէք սէօյլէրիմ քի , շիմտի սիզ ,
պաղը քէսանըն նէշէ վէ սախավէթինին մահղա սէրհօշլու-
ղունտա զահիրէ չըգտըղը կիպի , սիզին տախի ուլուվիի
հիմնէթ վէ սախավէթինիզ , մէյլ ու մուհապպէթինիզ վտոգ-
թինտէ զահիրէ չըգմագտա տըր . . . :

— Պու ճիւմլէ իլէ տախի , ֆէնա ատէմլէր ալէյիշլին-
տէ տէրքեար օլան քին ու զարագլարըմտա , տահա զիւտտէ
քէսպի շիտտէթ իթմէքտէ տիրլէր , մէսէլա , Սարա ալէյ-
հինտէ գալպիմտէ հիսս իյլէմէքտէ պուլունտուղում էսէրի
նէֆրէթ , գըղըմըն վէֆաթը խաթրըմա կէտիքճէ , քէտէ-
րիմ նիսպէթինտէ թէքէսսիւր իյլէմէքտէ տիր . չիւնքի ,
էօյլէ շիւբհէ իյլէմէքտէյիմ քի , մէզպուրէ պէտ ախլադ վա-
լիտէսի , պէնիմ իլէ էվլէնմէքլիքտէ գալպինտէ մէրքիւզ
պուլունան հըրսը շան ու չէօհրէթ վէ իւմիտինին պօշա չըգ-
տըլընը կէօրաիւքտէ , էնանիյեէթի վէխիմէսինտէն նաշի ,
քէնտի վալիտէլիք վաղիֆէսինի բայիմալ պիրլէ , էվլատը-
մըղը միւրթէքիպլէր էլլէրինէ թէրք իթմիշ օլմալը տըր , վէ
պիշարէ չօճուղումատա , լանըգըյլա պագըլմատըղընտան ,
բէնշէյի էճէլէ գուրպան կիթմիշ պուլունմալը տըր . . . Փա-
գաթ ; օլ պապտէ տախի գապահաթ պէնտէ օլմուշ տուր . . .
չիւնքի , տահա օլ վագըլթլարտա , բէտէրլիք վագիֆէյի
մուգատտէսէպինին աղամէթինէ ալեահ օլմատըղըմտան ,
օլ պապտէ լաղըմ կէլէնի տիւշիւնիւպ իճրա իտէմէմիշիմ
միր . . . չէօյլէ քի , էկէրչի օլ վագըլթ , քէնտի վագիֆէմին
աղամէթինի պիլմէքտէ օլսա իտիմ , Սարանըն ախլաղը հա-
գըգասընա նակէհան քէսպի վուգուֆ իտէր իթմէզ , տէր-
հալ գըղըմը եանընտան ալմագըղըմ , վէ քէմալի տիգգաթ
վէ մուհապպէթ իւղրէ պագըպ գաեըրմագըղըմ իգթիղա

խոհեր խոհ . եվկլէթ , գօնթէս Սարանըն , վալիտէլիք ֆա-
զիլէթինտէն պիպէհրէ պիր գատուն օլմասընը քէշֆ ու ֆէհմ
խոհպիլմէքլիկիմ լազըմէտէն խոհ . . . : Հայ հայ , ջիմտի
սէնին տախի գալպին շէհատէթ խոհպիլիր քի , գանպա-
հաթ պէնտէ՝ օլմուշ աուր . . :

— Մօնսէնեէօր սիզ , քէտէրի ազիմինիզտէն նաշի , հատաի
իթիտալի թէհալուզ էյլէմէքտէսինիզ : Մէզքիւր ուզուր-
սուզ վագատտան սօնրա , մէկէրչի իսթէտիկինիզի եաբմագ-
լըզ էլինիզտէ՞ մի խոհ . . . պիր քէրրէ տիւշիւնմէլիսինիզ
քի , իճրասընա մէհպուր պուլունատուղունուզ պիր սէյեա-
հաթը թէէխիրէ , մէկէրչի միւզթէտիր պուլունմագտա մը
խոհինիզ . . . մէսէլա . . . :

— Էօյլէ եա , իշթէ շիմտի տէ պէօյլէ էճրինի շէքմէլի-
եիմ . . . : Հագգընըզ վար տըր , ազիլիմ , - տէտի Բօտօլֆ
պիր քէտէրի ազիմ իւզրէ :

— Պէնսէնիզին ազիմէթինտէն սօնրա , գօնթէս Սարա
հագգընտա հիշ պիր շէյ իշիթմէտինիզ մի , մօնսէնեէօր :

— Մատամ տ'Սըվիլ ալէյհինտէ , իքի տէֆա , ալչագճա
պիր զամնալըզա իրթիքեապ իտիպ տէ մուվաֆֆագ օ-
լամատըղընը կէօրտիւքտէն սօնրա , հիշ պիր եէնի խապէր
ալամամըշըմ տըր . . . Մէրգուլէեի կէօրտիւքճէ , աշուրի
մէրթէպէ սըգըլմագտտեըմ , պիր ֆէնալըզ հիսս էյլէմէք-
տէյիմ , ատէթա , եանըմտա պիր շէյթան վար տըր տա ,
հէմիշէ պէնիմ իշին տէրտու պէլալէր տիւշիւնիւպ հա-
ղըրլամագտա տըր կիպի պիր գօրգու վէ պիր զիւլիմէ զա-
հիպ օլմագտտաըմ :

— Թէհամմիւլ իթմէլիսինիզ , մօնսէնեէօր , թէհամմիւլ
իթմէլիսինիզ . . . Ալլահտան օլաճագ տըր քի , մէրգուլմէ
իշին Ալմանեաեա կիրմէքլիք մէմնու օլտուղու հալտէ . . .
վէ Ալմանեա իսէ պիզէ պէքլէմէքտէ տիր :

— Էվկլէթ . . . ինշաալլահ եագընտա եօլճու օլուրուզ ,
պէնիմ տէ նէյեթիմ օ տուր . ֆագաթ , մատամ քի պու-
րաեա կէէրէք , շու գատար վագըթ տըր գալմըշըմ տըր ,

վէ մատամբ քի պիր վատի մուգաատէստէ պրէլունմուշում
տուր, հիշ տէկիլ իսէ պիր ճիւղի վաղթթ տահա գալմադ-
լըզում, վէ ֆէտայի նէֆա իտէրէք թէպրիյեյի զիմմէթ իթ-
մէք իւզրէ, քէնտիմճէ ահա ու թատիմ իյլէտիկիմ պիր
ուլուվիի հիմմէթ վէ լութֆ ու մէրհամէթ թաքրիգի մէմ-
տուհինտէ, պիր գաշ ոտքում յոահա զիեատէ ալմագլըզա
չալըչմագլըզում իգթիզա իթմէքտէ տիր. . . Վէլ հասըլ,
մատամ ժօրժուն էվլապընըն պիսուշ օլմասընը անլաթար-
րըպ գուրթարարագ, մէրգուլմէնին մուհապպէթի մատէրա-
նէսինէ նայիլիյեթինէ մուվաֆֆագ օլունճաեա, վէ ժագ
Ֆէրանա, ճէզայի սէզասընը, քէնտի ճինաեթթէրի նիսպէ-
թինտէ չէքտիրինճէեէ, վէ պինապէրին, քեաֆֆէյի, քէն-
տի թէպիմիյեթթ, զայրէթ ու ճէսարէթ, վէ իսթիգամէթ-
թէրիյէ ըիգգաթ ու շէֆգաթըմը տալէթ իթմիշ օլան վէ
չայէսթէ պուլունան նամուսլու վէ չալըչգան պիչարէլէրին
ըահաթը հալ վէ իսթիգապալլէրինի, թահթը թէէմինաթա
ալընճաեա գատար տահա պուրատու գալմալընըմ: վէ իշթէ
աթթըգ օնտան աօնրա Սլմանեաեա տէօնէրիգ, չիւնքի մագ-
սէտիմ, իշպու սէյեահաթթմտան պիր սէմէրէ վէ պիր մու-
հասէնաթ հասըլ օլմասը տըր, եօգսա, պու սէյլէտիք-
թէրիմին հուսուլինի կէօրմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլմագազըն
պըրագըպ կիթտիկիմ թագտիրտէ, պիհուտէ պիր եօլ-
ճուլուգ իթմիշ օլուրում:

— Սլէլ խուսուս, մօնաէնեէօր, էկէրչի օլ ժագ Ֆէրան տէ-
նիլէն մէքրուհ ատէմին եիւզիւնտէքի ճիզլիթիք բէրտէ-
սինի երրթըպ աշաղը ալմագլըզա մուվաֆֆագ օլուրաս-
նըզ, բէք պիւյիւք պիր ֆիւթուհաթթ իթմիշ օլաճաղընըզ-
տա, վէ ատէթա պիր թաշ տիքմիշ պուլունաճաղընըզտա,
չիւքհէ եօգ սուր, զիրա, մէրգումուն եաքարգլարը, հատու
ու հուսուտու ալմագտա տըր:

— Հէր նէ գատար, թութուլան թարիգէ պագըլմանըպ,
իլա հուսուլէ կէլէճէք օլան նէթիճէլէրէ պագըլմագլըզ
ճայիգ իսէ տէ. . . վէ հէր նէ գատար մէրգումուն նէ մէր-

Թէպէտ ալչազ պիր քատեմ, օլմասընտա շիւբհէ ճայիղ օլմա-
երայ, ճէղայի սէզաորնըն շէքաիրիլմէսի առալէթ ու հագ-
դանիյեթ իրթիզասընտան իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի, օլ պօպուտէ Սէսիլի կիպի ճլիր գարընը պլէթ ու վա-
սըթա իթմէքիլիէ մէճպուրիյեթիմոնէն տօլանը, պազը
քէրրէ տիւշիւսիւքճէ, էսէֆ տույմադտաւըմ:

— Տիմէք տիր քի, մէրգուլմէ եազընտա պուրաւա կէլէ-
ճէք տիր, էօյլէ՞ մի:

— Զաթէն կէլմիշ տիր, պուրատա տըր:

— Աճաշիպ, Սէսիլի պուրատա՞ մը տըր:

— Էվվէթ, պուրատա տըր: . . Փադաթ, ճլէն մէրգու-
մէսի կէօրմէք իսթէմէտիկիմոնէն, լազըմ կէլէն մալիւմա-
թը միւքէմէլէ վէ մուֆասսայէ, պարոն տը կրաուն մա-
րիֆէթիլէ վիրիւմիշ տիր. վէ մէրգուլմէ տէ, թէմամըյլա
իճրասընը տէրիւհտէ վաթիպ սէօզ վիրմիշ տիր: . . :

— Վասիխին իճրասընտա պուլունաճաղընա էմնիյեթ օ-
լունապիլի՞ր մի:

— Զաթէն սէօղիւնտէ սաղ պուլունմագըլդ մէճպուրիյ-
եթի ազիմէսինտէ պուլունմագտա տըր, շէօյլէ քի, էօյլէ
եարտըլը թագտիրտէ, հէմ իսթիզպալինի թէէմին իլէ
րահաթ օլմագըլդ էմէլի վար տըր, վէ հէմտէ, մուղայիր
հարէքէթտէ պուլունտուղունտա, եինէ տէրհալ Ալման-
եաւա իրսալ իլէ մահպէսէ իլգա իտիլէճէկի գօրգուսու
վար տըր. շիւնքի, պարոն տը կրաուն սաղա պըրագմագ-
սըլըն բիշինտէ կէզիւզ գօլլատեաճագ, վէ հէման աղաճըզ
շիւբհէ վիրտիկի կիպի, հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իլէ կէրի
կէօճպէրթտիրէճէք տիր:

— Թամամ, բէք ալէա, բէք հագդըլ տըր: . . տիմէք տիր
քի պուրատա ֆիրարի որֆաթըյլա պուլունմագտէ օլլալ,
վէ վադթիլէ իլթիքեապ իլլէմիշ օլտուրու ճիւլմէրի, հիւ-
քիւմէթէ խապէր վիրիւտիկինտէ, իսթիրատար ճայիղ կէօ-
րիւլէճէք. վէ թէքրարէն մահպէսէ իլգա իտիլէպիլէճէք
տիր:

—Վէ, վէլէվ, մերգումէ, մահգա պիղիմ՝ մէնֆաաթըմըդ խաթրը իշին վատինի իճրա իթմէք խաթմէսէ պիլէ, տիկէր պիր խուսուս քէնտիսինի իճրաեա մէճպուր իյլէեէճէք տիր, շէօյլէքի, մէղպուրէ քէնտի ճիպլիլիյեէթի իղթիզասընճա, տայիմա ֆէնտըրգտան զէվգ ու սէֆա տույմագտա օլտուղու հալտէ, պու իշտէ իսէ, էնվայի հիյէլ ու տէսայիա, վէ կիւնա կիւն շէյթանի շիյվէլէր, ճիլվէլէր, վէ գուվլէյի ճաղիպէլէր խաթիմայինէ իհթիեաճը շէտիտ պուլունտուղուն տան (նասըլքի էօյլէ օլմասընը, պիղզաթ քէնտիսի պարոն տը կրաուն տա սէօյլէմիշ տիր), պու եօլտա պիր ֆուրսաթա նայիլիյեէթինտէն տօլանը իղհարը մէմնունիյեէթ պիլէ իյլէեէճէկի իհթիմալի գավիտէն տիր:

—Մէրգումէ նէ՞ հալտէ տիր, մօնսէնեէօր, հալէա հիւսնի ճէմալի պէրքէմա՞լ մը տըր, եէրինտէ՞ մի տիր:

—Պարոն տը կրաունուն սէօյլէյիշինէ նէղարէն, էվվէլքի հիւսնի ճէմալի եէրինտէ օլտուղտան պաշգա, տահա տա զիեատէ պիր կիւզէլլիք քէսպ իյլէմիշ տիր. օլ մերթէպէքի, մէրգումէնին, քէյֆինէ կէլէրէք կիլինմիշ օլտուղու ալղասըլ քիավէսի, հիւսնինէ տահա զիեատէ պիր ըէֆազ վիրմիշ օլտուղունտան, տը կրաուն պիլէ տիւչարը թէհայեիւր օլմուշ տուր. վէ հաթթա, մէրգումուն գավիլինճէ, մէղպուրէնին պագըշընտա տէրքեար օլսն շէյթանի պիր գուվլէթ ու թէէստիր, հալէա պագը պուլունմագտա, վէ գարշըսընա րասթ կէլէնի տէ աոթթա սիհիլլէյիպ մէֆթուն գըլմագ վէ եագըպ գավուրմագտա տըր:

—Տօղրուսունու սէօյլէյէյի մի, մօնսէնեէօր, պէնտէնիզ հիշ պիր վագըթտա խաֆիֆ մէշըէպլիլիք իթմէմիշիմ տիր, վէ ապա վիճտանըմա գարշը վէ ախլագը հասէնէեէ մուղայիր ամէլ ու հարէքէթտէ պուլունմամիշըմտըր. ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տալի, էկէրչի, եիկիրմի չաղըմտա օլտուղում վագըթթարտա, Սէսիլիեի կէօրմիշ օլտա խաթմ, վէ շիմտիքի կիպի պէօյլէ թէհիլքէլի վէ պէլալը պիր գարը օլմասընրտա պիլմէքտէ պուլունտա խաթմ, եինէ

քէնտիմի զապլծ իտէմէեերէք տիլտատեսի օլաճագ իտիմ.
եանի օլ սօլկուն վէ բարլագ լէհճէսի օրթասընտա երլտըզ
կիպի բարլանգտա օլան սիեան սիեան վէ չիլի իրի կէօղէրի
աթէչլէրինէ տաեանամեարագ, եանրայ թուծուշաճագ
իտիմ. էվվէթ պունու իգրար իտէրիմ. . . հիչ չիւբհէ ճա-
յիզ տէկիլ տիր քի, մէրգումէնին բէնչէյի աչգընա տիւ-
շէրէք իւֆթատեսի, վէ գուլ վէքէօլէսի օլմագլըզ պէլա-
սընա ուղրամըշ օլաճագ իտիմ:

— Ազիզիմ Միւրֆ, հագգըն վար տըր, էօյլէ օլմասընը
պիլտիքտէն պաչգա թէաճճիւպ տախի իթմէմ, չիւնքի,
մէրգումէնին նէ եօլտա գարը օլմասընը բէք ալէա պիւ-
մէքտէյիմ: Հէր նէ հալ իսէ, պարոն տը կրաուն, Սէսի-
լինին, Ժան Ֆերանըն եանընտա, ապա քէնտիսինի թէս-
լիմ իթմէյիպ, եալընըզ չիյվէքեարլըզ վէ ճիլվէքեարլըզ
իտէրէք գուրտուղու սուզաղա տիւշիւրէպիլմէք իյին տիւ-
շիւնտիւկիւ վէ թասմիմ իյլէտիկի թարիգ ու թէտպիրէր-
տէ, տէրքեար օլան ագլ ու դէքեալթի իշիտիպ անլա-
տըգտա, ատէթա շաշա գալմըշ, վէ տիւշարը տէհչէթ օլ-
մուշ տուր:

— Լաքին, մօնսէնեէօր, աճապա մէրգումէ, օլ սիզին
իւմիտ իյլէմէքտէ օլտուղունուզ սուրէթտէ պիր գօլայլըզ
իւզրէ, մադա՛ Բիրլէնին թէվասուծույլը, մէկուն հէ-
րիֆին եանընա կիրէպիլէճէ՞ք մի տիր. օլ ճիհէթճէ պիւ-
յիւք պիր միւշքիլաթ կէօրմէքտէյիմ, չիւնքի, օլ եօլտա
ֆէնա ատէմլէր, բէք չիւբհէլի, վէ բէք տէ միւվէսլիս օ-
լուրլար. . .

— Պէն տախի այնի չիւբհէեէ զահիպ օլտուղումտան,
վէ մէրգումուն չիւբհէսինէ տէ մահէլլ պըրագմագ իսթէ-
մէտիկիմտէն, մէրգումէեի էվվէլինտէն պիր քէրրէ կէօն-
տէրիպ կէօսլթէրմէքլիկի էհէմիյեթթտէն, վէ էմրի պասի-
րէթտէն ատտ իյլէմիշիմ տիր:

— Տիմէք տիր քի, զաթէն մէրգում, մէրսումէեի կէօր-
միւշ տիւր, էօյլէ՞ մի:

— Հայ հայ, Խաչքի կիճն կեօրմիւնչ, վէ հաթթա, մա-
տաթ Բիրքէնին սէպլէյիլինէ նէղարէն, կեօրիւր կեօրմէզ
փայտլուպ մէթթաւն օլմուչ տուր ք, վէ պունուն իսպաթը
տա շոք տուր քի, տէրազապ գապուլ իտէրէք խրտմէթի
պաշնա կէշիրմիշ տիր :

— Չօգ իյի Եօյլէ իսէ, մօնէնէօր, տիմէք տիր քի,
իշիմիզ քէք սրրասընտա տըր :

— Պէնիմտէ մէհմուլիմ Եօյլէ տիր, վէ ինշասղլաճ խոյին
հէրիֆ, վահշիճէ պիր հըրո ու թամաը, վէ եապանիճէտէ
պիր նէֆո ու շէհվէթինտէն նաշի ճէլլատըղը էլէ տլա-
րագ, Լուիզ Մօրէլին, քէնտի զատտարլըղընա գուրպան
իթմիշ օլտուղքունտան, միւսթահագ գլտուղու ճէզալարա
տախի, քէնտի հըրո ու թամա մէ նէֆո ու շէհվէթի եօ-
լունտա չարըլմալը տըր. վէ պունտանտա գաթի նազար,
մէրգում օլ եօլտա ճէզա չէքմէլի տիր քի, զատտարլըղընա
գուրպան կիթմիշ օլան պիշարէլէր իշին տախի պիր սէմէրէ
հասըլ օլմուչ օլտուն, եանի հագըգաթի հալ զահիրէ չըգա-
րագ, նոմուլարը եէրինէ կէլմիշ պուլունտուն, վէ պունտ
տա Սիսիլինին քէմալի Եհլիյէթ իւզրէ իճրա խոշպիլէճէ-
կի թապիի տիր, չիւնքի, քէնտի թապ ու էֆքէարընա
քէք մուլաֆըզ տըր :

— Սէսիլի, Սէսիլի. . . Զանն իտէրսին քի մէրգումէ խա-
սէթէն խապատաթը աաղամէ վէ ֆէսատաթը միւհլիքէ ի-
շին խալգ իպիլմիշ տիր, վէ քէզա զանն իտէրսին քի, թա-
րաֆը ճէնտալը Հագգտան, ատալէթ ու հագգանիյէթ,
վէ հիւսնի ախլազ ու ֆաղիլէթ եօլունտա իճրաը լազըմ
կէլէն պիր հիւքմիւն իճրաընա, մէրգումէ կիպի պիր խա-
յինէ թախիս պուլըլմուշ տուր. . . Իյի էմնա, մօնէն-
էօր, մէրգումէնին պու իշտէ պիր վասըթա իթթիխաղը-
նա, աճչապա տօգթօր ծալիտ նէ տիլէճէք տիր :

— Մէրգում քեռմիլէն բոյլի մուլաֆագաթ խալրալ իյ-
լէմէքտէ տիր. . . Տօգթօր ծալիտ, մէրգումէ ալէյհինտէ,
գալպինտէ օլ մէրթէպէ ասարը նէֆրէթ ու տէհէթ հիսս

կյլէմէքտէ Երիր քի, պու եօլտու առկանէ պիր ախար ին-
թիգամն անէթ օլմարնտան տօլտեք մէմնուն չոք մէպուր
օլաճագ տըր . չիւնքի, պիր կիւն պանա մէրգոճմ « Նօ-
թէր կիպի պիր հոճպսիգին հագգընպա, անճագ մէրգու-
մէ կիպի պիր շէքթան կէլէպիլիր, վէ էօյլէ պիր շէթման-
տա պիր կիւն նայիլի մաղֆերէթ ու մերհամէթ օլապիլ-
մէքթիկէ, անճագ պու եօլտա պիր իշկիւզարլըգ խպրազըլա
չայեթմէ օլապիլիլ » տէմիչ տիր :

Պու հէնկիւսամոէ պիր գարուճու կէլիպ գարուեու վաւ-
տու, Միւրֆ տիշարը չըգտը, վէ տէրուգապ, վէ եալընըգ
պիրիսի Բօտօլֆա խիթապէն օլարագ . . . էլինտէ իքի գը-
թա մէքթուպ պուլունտուղու հալտէ, ավտէթ իթտի :

— Մատամ Ժօրթտան օլմալը տըր պու մէքթուպ . . . -
տէյի պաղըրտը Բօտօլֆա ալէթթաճիլ մէղքիւր մէքթուպու
օգուճմտեա պաշլաեարագ :

— Մօնսէնէէօր, աճապա լա կուալէօգէ տայլը պիր խա-
պէր պուլունմագտամ մը տըր . . .

— Շիւրհէսիլ, — տէտի Բօտօլֆա մէքթուպու օգուճուղ-
տան սօնրա, — եինէ պիր ֆիթնէքեարլըգ տօլապը տէօն-
մէքտէ օլմալը տըր, չիրա, պէտպալթ չօճուղուն չիֆթ-
լիքտէն զայպ օլտուղու կիւնիւն աղչամլըր, մատամ Ժօրթ
վուգուի հալի պանա խապէր վիրմէք իւզըն իքէն, թանը-
մատըլը պիր առէմ գարչըսընա տիքիլերէք, վէ խաստէ-
թէն աթա պինտիրիլիպ տէ, քէնտի թարաֆըմտան, քէն-
տիսինէ կէօնտէրիլմիշ օլմասընը սէօյլէնէրէք, ֆիլէօր-տը-
Մարինին զայպ օլմասը քէյֆիյեթթինտէն խապէրտար պու-
լունտուղումու, վէ հաթթա, պիր գաչ կիւնտէն մէրգու-
մէնի թէքըարէն չիֆթլիկէ կէօթիւրէճէկիմի, վէ պինտէն
ալէյհ օլ պապատէ էլէմ ու էնսիշէ իւզըն պուլունմամա-
սընը իխթար կյլէմիշ իսէտէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէր-
գումէ գատըն, մէղպուրէ չօճուգ հագգընպա թարաֆըմ-
տան զուհուրա կէլմէքտէ պուլունտան սիւրիւթի կէօրէրէք
տիւշարը էնսիշէ օլմուշ, վէ քէնտիսինին « սէվիլիլու էվ-

լատ » սրփաթընը վիրմէքտէ պուլունտուղու մէջքիւր չօ-
ճուգ հագգընտա, պէջ մալիւմաթ վիրմէքլիկիմի արզու վէ
րէճա կըլէմիշ տիր :

— Բէք զարիպ պիր հալ տիր պու , մօնսէնեէօր :

— Աճապա Յլէօր—տը—Մարիեի գնչըրմագլըգտան մօգ-
սէ՞տ նէ խմիշ տիր :

— Մօնսէնեէօր , - տէտի պիրտէն պիրէ Միւրֆ , - պէնճէ
պու իշտէ գօնթէս Սարանըն մէտխալի պուլունմագտա օլ-
մալը տըր . . :

— Սարանըն մէտխալի՞ մի . . . պու շիւբհէեէ սէն , նէ՞
ֆիբրէ մէպնի զահիպ օլմագտաւըն . . :

— Մառամ տ'Արվիլ հագգընտա իրթիքեապ կըլէմիշ
պուլունտուղու զամմագլըգլար իլէ մէրգումէ չօճուղուն գա-
չըրըլմասընը թահթը նազարը տիգգաթա ալարագ զահիպ
օլմագտաւըմ :

— Հագգըն վար տըր , - տէյի պաղըրտը Բօտօլֆ , մէր-
գումուն վիրտիկի կըլահաթ իւզէրինէ տիւշարը հայրէթ
օլարագ , - թամամ , բէք տօղրու տուր , բէք աշիքեար
արը . . . իշթէ չիմտի քէյֆիյեթին ֆարգ ու ֆէհմինէ
վարապիլմէքտէեիմ . . . էվվէթ , հալէա տէօնմէքտէ օ-
լան պիր տօլապ , այնի ֆիթնէքեարըգ տօլապը օլմալը
տըր : Տիմէք տիր քի , գօնթէս Սարա , հալէա սայիրլէր հագ-
գընտա գալպիմտէ մէրքիւզ տուր տէյի շիւբհէ կըլէտիկի
մէյլ ու մուհապպէթիմ թէլլէրինի գաթ իթմէքլիկէ մու-
վաֆֆագ օլապիլտիկի թագտիրատէ , պէնտէ քէնտիսինէ
եագըն կիթմէքլիք իհթիեաճընը հիսս իտէճէկիմ տիր զիւ-
լումինտէ իսրար կըլմէքտէ օլմալը տըր , հալպուքի , պու-
նու պէօյլէ տիւշիւնիւպ վէ պէօյլէ իթիգատ կըլմէսի տա-
խի , հէմ տիվանէլիք վէ հէմտէ շայեանը թէնէֆֆիւր պիր
հալ տիր . . . Ֆագաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , արթըգ պու-
մէրթէպէեի քէսպ իթմիշ պուլունտան ալագճա թէսալլութ-
լարա վէ թաճիզլիքլէրէտէ պիր նէթիճէ վիրիլմէսինի տիւ-
շիւնմէլիյիզ . . . զիրա , պու գարը , եալընըզ պէնիմ ալէյ-

հիմտէ կէզիպ, վէ եալընըզ պանա գարչը հագարէթլէր իթմէքլէ իզթիֆա իթմէյիպ, իլլա սայիր շայեանը հիւրմէթ ու ըրիայէթ, վէ ըրգգաթ ու շէֆգաթ պուլունանլարա տախի թասալլութ իյէմէքտէ տիր. . . Իմֆի, շիմտի կիտիպ պարոն տը Կրտունու, պիր սուրէթի ըէսմիյեհտէ օլտուզու հալտէ, գօնթէս Սարաեա կէօնտէրմէլի, վէ, Յլէօրտը-Վ'արինին չիֆթլիքտէն գաչըրըլմասը ճինաեթի քէրի հէսլիտէ, քէնտիսլինին տախի մէտիսալի պուլունմասընտան, մուհագգազ պիր սուրէթտէ խապէրտար պուլունտուզումու սէյլէթտիրմէլիսին, վէ պինաէն ալէյհ, մէրսումէ պէտպաթ չօճուզուն պուլունուպ մէյտանէ չըգմասը իչիճլաղըմ կէլէն մասալիւմսթը քեամիլէն էկէր վիրիւր իսէ, նէ' ալէն, վէ շայետ վիրմէտիկի վէ եախօտ վիրմէք իսթէմէտիկի թազտիրտէ, լութֆ ու քէրէմի պէր թարաֆ իլէ, պիզզաթ քէնտիսլինին կէօնտէրէրէք, հիւքիւմէթէ թէշէքքի իթտիրէճէկիւմի, սարահէթէն պէեան իթտիրմէլիսին :

— Մատամ տ'Արվիլին մէքթուպունտան տնլաչըլտըլէնա կէօրէ, լա Կուալէօզ Սէն-Լանդարտա' պուլունմագտա օլմայը տըր :

— Էվվէթ էմմա, Բիկօլէթին տէ գալիէն սէյլէտիկինտէն, մէրգումէնին օրատան չըգմըշ օլմասը տնլաչըլմըշտըր, չիւնքի, պիզզաթ քէնտի կէօլլէրիլէ, հապսխանէնին խարիճինտէ օլտուզու հալտէ կէօրմիւշ տիր. վէլհաթըլ, օլպապտէ իյըրհաթա միւհթամ պուլունմագտաեըզ :

— Մօնսէնէօր, սոլամիրի ալիյեհնիգի շիմտի կիտէր պարօն տը Կրտունա թէպլիզ իտէրիւմ, ֆազաթ, էկէր միւսաաւտէ պուեուրուր իսէնիլ, շու մէքթուպու աչըպ օգուեանըմ, չիւնքի Մարսիլատտան, պիչարէ Շուրինէօրիւն ճէզայիր ճանիպինէ կիթմէքլիկի զըմնընտա լաղըմ կէլէն սուհուլէթի իպրազ ու իճրաեա հիւմէթի նիյեթթիլլէ թափալիյե էլլէտիկիւմ մուխպիրիւմ թարաֆընտան կէլմիշ տֆր :

— Բէ'ք պէտ, մէրգումա աճապա կիթմի'շ մի տիր. . .

— Ա', մօնսէնէօր, իչթէ սիզէ զարիպ պիր հալ տահա :

—Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլմուշ:

—Մէրգում Մարսիւեատա, խայլի վագըթլար, ճէզայիրէ կիտէճէք պիր կէմիսէ պէքլէտիքտէն, վէ կիւնտէն կիւնէտէ հիւզն ու մէրագը արթըրմագտէ պուլունտուգտան սօնրա, թամամ րաքիպ օլաճաղը կէմինին եօլա չըգաճաղը կիւն, պիրտէն պիրէ թէպտիլի էֆքեար ու նիյեէթ իտէրէք, Բարիսէ ավտէթ իթմէքլիկի, ճէզայիրէ կիթմէքլիքտէն էվլէա թուլթաճաղընը պէեան իյլէմիշ տիր:

—Նէ՛ գատար աճայիպ պիր հալ:

—Վէ պէնտէնիղին մուխպիրի պուլունան զաթ, վիրմիշ օլտուղում իշարաթ մուճիպինճէ, մէրգումա հէր նէ գատար պիւյիւճէք պիր մէպլաղ վիրմէք տէ իսթէմիշ իսէ տէ, մէրգում տախի, Փարիսէ ավտէթի իչին լաղըմ կէլէնտէն պիր ագճէ զիեատէեի պիր տիւրլիւ գապուլ իյլէմէմիշ տիր. վէ եաղըլըչըն ահքեամընա նէզարէն, մէրգում ազ կիւնտէն տէ պուրատա պուլունաճագ տըր:

—Տիմէք տիր քի իշպու թէպտիլի նիյեէթ ու էֆքեարընըն սէպէպինի, պիզզաթ քէնտիսի պիզէ պէեան իյլէեէճէք տիր. հէր նէ հալ իսէ, չիմտի սէն կիտիպ տը Կրաուու գօնթէս Սարաեա կէօնտէրմէլիսին. . . վէ, քէնտին տէ Ոէն-Լազար հապսխանէսինէ գօշարագ, Ֆլէօր-տը-Մարի հագդընտա քէսպի մալիւմաթ իյլէմէլիսին:

Արատան պիր սաաթ կէշտիքտէ, պարօն տը Կրաուու, գօնթէս Սարանըն գօնաղընտան ավտէթ իյլէտի:

Մէրգում տիպլումաթ, միւթատընտան պուլունան սօուգ գանլըլըզա վէ ըէսմի զաթլարա մախսուս օլան պիր աղըրլըզա իաղմէն, զանն իտէրսին քի, պիր հէեէճանը աղիմ իւզրէ պուլունմագտա իտի. գարուճու գարուճու աչըպ տա մէրգում իչերի կիրիւր կիրմէզ, լէհճէսինտէ արըզ օլմուշ պուլունան սօկուճլուգ, Բօտօլֆուն նազարը տիգգութընը տավէթ իյլէմիշ իտի:

—Է՛յ ճանըմ, պարօն տը Կրաուու, նէ՞ եարտընըզ պա-

գալըմ . . . գօնթէսի կէօրէպիլտինիզ մի, տէյի սիւալ էյ-
լէտի Բօտօլֆ :

—Ա՛հ, մօնսէնեէօր . . .

—Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու :

—Մա թէէսսիւֆի աազիմ պէեան իտէրիմ քի, զաթը
ֆէխիմանէնիզէ, մուճիպի էսէֆ օլաճազ պիր խապէր վիր-
մէքլիք պէտպախթըլընտա պուլունաճաղըմ տըր :

—Նէ՞ իմիշ, աճապա պաշգա՞ նէ վար տըր . . .

—Մատամ լա գօնթէս Մադ-կրէկօր . . .

—Է՛յ, նէ՞ օլմուշ . . .

—Պիրտէն պիրէ հիւզնէնկիզ, մէէմուլին զայրի, վէ . . .
պիր վադաաեա տայիր խապէր կէթիրմիշ օլմագլըլըմօտան
տօլաեը, աֆվը աալինիզի տիլէրիմ . . .

—Սէօյլէյինիզ, նէ՞ վար տըր, եօգսա լա գօնթէս վէ-
ֆաթ մը իթմիշ տիր :

—Խայր, մօնսէնեէօր . . . ֆադաթ, սայքի իւմիտսիզ
կիպի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . . . չիւնքի, խանչէր
իլէ վուրուլմուշ տուր :

—Ա՛հ, նէ՞ գատար տէհչէթամիզ պիր հալ, — տէյի պա-
ղըրաը Բօտօլֆ հէր նէ գատար Սարա հազգընտա նէֆրէ-
թի ազիմէսի տէրքեար իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
խի աճըեըպ միւթէէսսիր օլարազ, — էյի եա, էօյլէ պիր
ճինայէթէ ճիւրաթ իտէ՞ն քիմ իմիշ :

—Հէնուզ պիլինէմէմիշ տիր, մօնսէնեէօր, եալընըզ շու
գատարը անլաշըլմըշ տըր քի, մէզքիւր ճինայէթ տէն մագ-
սէտ պիր խըրսըղըզ օլմուշ տուր. չէօյլէքի, մատամ լա
գօնթէսին տայիրէսինէ կիրմիշէր, վէ միւճէվհէրաթա տա-
յիր պիր չօգ չէյլէր գալտըրմըշլար տըր . . .

—Մէրգոււմ շիմօի պու տազըգատա նա՞սըլ տըր :

—Սայքի իւմիտսիզ կիպի պիր հալտէ տիր, մօնսէն-
եէօր . . . հալէա ազըլընը պաշընա ալամամըշ տըր . . . պի-
րատէրիտէ աշուրի մէրթէպէ էլէմ ու քէտէր իւզրէ պու-
լունմագտա տըր :

— Իմաի էօյլէ օլտուգան , աղիզիմ տը կրաուն , հէր կիւն
կիտիպ մէրգումէնին սըհհէթի հազգընտա քէսպի մալիւ
մաթ իյլէմէլիսինիզ . . .

Պու հէնկեամոտ Միւրֆ Սէն-Լազար հապսխանէսինտէն
ավաէթ իյլէաի :

— Իշթէ սանա հիւզնամիզ պիր խապէր տահա , — տէաի
մէրգումա Բօտօլֆ , — գօնթէս Սարսեր վուրմուշլար . . .
հաթթա , էօմիւտէ բէք թէհլիքէլի պիր հալտէ պուլուն
մադտա իմիշ . . .

— Նէ՞ սէօյլէնօրսունուզ . . . մօնսէնեէօր . . . կէրչի մէր-
գումէնին դապահաթլարը չօգ . . . լաքին , պու ճիւմէ ի-
լէ , տախի շայեանը թէհասսիւր տիւր , վահ գէվալլը վահ . . .

— Էվվէթ . . . պու եօրտա պիր պէլաեա ուղրամագլըզ . . .
տա՛յիմա շայեանը հէյպէթ ու տէհշէթ սաեըլսա սէզա տըր . . .
հէր նէ հալ իսէ , է՛յ , լա հուալէօդտէն նէ խապէր . . .

— Մահպէտտէն տիւնտէն պէրու չըգմըշ տըր , մօնսէն-
եէօր , վէ զնննտա օլունտուղունա կէօրէ , մատամ տ՛Ար-
վիլին սայէյի հիմայէսինտէ օլարագ գուրթուլապիլմիշ տիր . . .

— Աճա՛յիպ . . . խայր , օ տէաիկինիզ իհթիմային խա-
րիճինտէ տիր . . . հաթթա , մատամ տ՛Արվիլ , մուղայիրի օ-
լարագ , պիշարէ չօճուղուն փէլասընա չալըշմագլըղը , պա-
նա թէքլիֆ վէ բէճա իյլէմիշ տիր . . .

— Վազաատա էօյլէ տիր , մօնսէնեէօր . . . վէլհատըլ շու
սահիհ տիր քի , զահիրէն շայեանը հիւրմէթ օլան , վէ
սիննճէ միւսիննէ պուլունան պիր գատըն , լաղըմ կէլէն մա-
հէլլտէն պիր էմիրնամէ կէօթիւրէրէք , Ֆլէօր-տը-Մարիեի
գուրթալմըշ . . . վէ իքիսի պիրլիքաէ օլարագ , հապսխա-
նէտէն տիշարը չըգմըշլար տըր :

— Թա՛մամ , իշթէ Բիկօլէթին պանա սէօյլէտիկիտէ թըպ-
զը պէօյլէ իտի . լաքին , էյի եա , Ֆլէօր-տը-Մարիեի էօյլէ
կէլիսրտէ գուրթարսն պիր գատըն , աճապա քի՞մ օլապի-
լիր , աճապա իքիսի պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ , նէ՞րէ-
նէ կիթմիշլէր տիր , վէ աճապա պու իշտէ՞ եէնի նէ սըրը-

ու հիքմէթ վար տըր : Չօգ իհիթիմալ տիր քի , գօնթէս Սարատան օլ պապտէ պիր մալիւմաթ ալընապիլիր խոի , հալ պու քի , օ տա չիմտի հիչ լազըրտը օլունամազ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր : Պարի , Ալլահ վիրէյտի տէ , մէրգուլմէնին պաշընա պիր գազա կէլիպտէ , մէղքիւր սըրրը , թա մէղարա գատար պիրլիքտէ կէօթիւլմէնէ խոի :

— Փագաթ , զանն իտէրիմ քի , օլ պապտէ , մէրգուլմէնին պիրատէրի թօմաս Սէյթընտան սախի , ազ չօգ պիր մալիւմաթ ալընապիլիր , չիւնքի , գօնթէսին տայիմա միւլ շափիրի մագաւոնտա պուլունմագտա խոի :

— Մատամ քի չիմտի հէմչիրէսի էօլիւմ հալինտէ պուլունմագտա տըր , էկէր եէնիտէն եէնի պիր տօլապ չէվիրմէքտէ խոի իտէլէր , կէրչի հիչ պիր շէյ սէյլէմէսի իհիթիմալտէն աստ օլունամազ , ֆագաթ . . . տէտի Բօտօլֆ տիւլ չիւնէրէք , - չիմտի հէր շէյտէն էվվէլ , պիր քէրրէ պիլ , շու Ֆլէօր-տը-Մարիեի աճըրպտա , գուրթարըլմասընա հիմնէթ իտէն զաթ քիմ իմիշ իսէ , անը անլամագլըղա միւլ սարաաթ իյլէմէլիլիլ . հալիլլէ օլ վագըթ , ազ չօգ սայիր վուգուֆիլլէթլէրէ տախի պիր գարու աշըմիշ օլուր :

— Բէք իյի սէյլէտիլիլ , մօնսէնէօր :

— Իմտի , ազիլիմ տը Կրաուն , չիմտի սիլ , հէման պիր տագըգա էվվէլ , օլ պապտէ քէսպի մալիւմաթ իթմէքիկէ չալըշմալըսընը . հէր հալտէ մէրգուլմ համիլլէթքեարըն իսմին էօյրէնմէլիսիլիլ . էկէր պունու էօյրէնմէքիկէ պուրատա մուվաֆիագ օլամագսանըլ , սիլին Մ . Պատինօեուտա քէյլէրէ չըգարմալըսընը . . . վէլհատըլ պիչարէ չօնուղուն պուլունմասը ուղրունտա նէ էմէք վէ նէտէ ագճէ հիչ պիր շէյ էսիրկէմէնէրէք , հէր հալտէ մուվաֆիագըլլէթէ սայ ու իգտամ իյլէմէլիլիլիլ :

— Չաթըլ ֆէխիմանէլլէրի , օլ ճիհէթճէ քէմալի էմիլլէթ իւզրէ պուլունապիլիրլէր :

— Սէղէ պիր շէյ սէյլէյէյիմի , մօնսէնէօր , - տէտի Միւրֆ , - իհիթիմալ տիր քի Շուրինէօրիւն պուրանա ալ-

տէթինտէ տախի պիր հիքմէթ պուլունմագտա տըր , վէ պէլքիտէ ֆլէօր-տը-Սարինին արանըլլպ պուլունմասը եօլունտա տախի ֆայիտէլի խըտմէթլէր իճրասընա միւզթէտիր օլապիլէճէք տիր . . .

— Բէք էյի սէօյլէտին , բէքտէ տօղրու տուր , ինչա Ալլահ մերգուլմ պիր սաաթ էվլէլ պուրաեա վասըլ օլուր . . . պէնիմ օլ զայեուր խէլաս իտիճիմին , շիմաի պուրատա պուլունմասընը , աշուրի մէրթէպէ արզու էյլէմէկէ պաշլատըմ , զիրա , հիչ պիր վազըթտա , էօմր ու հաեաթըմը քէնտիսինէ պօրճու պուլունտուղումու , ունո՛ւթմաեաճազըմ տըր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Ն Օ Թ Է Ր Օ Տ Ա Ս Ը

Հիքեպէմիզի օգուեան զաթլարը , Սէսիլինին , Ժագ ֆէրրանըն եանընա պէսլէմէլիկէ կիրմէսի իւզէրինտէն խայլիճէ կիւն կէշմիշ օլտուղու հալտէ , վէ թամտա , թաամ վագթի օլտուղու թագտիրտէ , զաթէն պիլմէքտէ օլտուղլարը գալէմինէ , եանի , եազըճըլարը օտասընա նագլ իտէլիմ : Ղայէթլէ շայեանը թէաճճիւպ վէ ատէթա հիքմէթ նէվինտէն պիր հալ , մերգումուն վէքիլսարճը մատամ Սէրաֆէն էօլմէզտէն էվլէլ , հէր սապահ , մերգուման կէնճ եազըճըլարա բէք ատիճէ , եանի բէք ֆագըրճա սուրէթտէ օլարագ պիր , թաամ վիրիլմէքտէ իքէն , եէվմի մէզպուրտէ իտէ , եազըլխանէլէրինտէն պիրի իւզէրինէ , մուգալատան մամուլ պիր քեազըլտ գուլթուսու տէրունինտէ օլտուղու հալտէ , իքի թանէ թագլէ թալէ նանը ազիզ իլէ , բիշմիշ ֆագալթ սօուգ գօճա պիր հինտի , վէ պիր մըգտար ֆիլէմէնք բէյնիրի , վէ ազըլարը միւհիւրլիւ իւշ շիշէ շարապլար , վէ թուղլուգ մա-

գամընտա իշինտէ թուզ վէ պիպէր պուլունտուղու սուրէթ տէ, էսկի վէ գուրչունտան եարըմըշ պիր հօգգա վազ ի տիլմիշ իտի : Վէ եազըճըլար, զայէթլէ աճըգմըշ օլտուգլարընտան, էլլէրինտէ պուչագլարը հազըր օլտուղու թագտիրտէ, թաամ վագթինէ պէքլէմէքտէ օլտուգլարը կիպի, իշլէրինտէն պիր իքիսիտէ, միւմէյեիզլէրինին կիճիքմէսինտէն սօլաեը պէտաուալար իտիպ վէ տիշլէրինի օյնատաւրագ հավա չիյնէմէքտէ իտիլէր, չիւնքի, տայիմա քիւչիւքտէն պիւյիւկէ հիւրմէթ վագիֆէտէն օլտուղունտան, մէրգուսուն կէլմէսինէ պէքլէմէքլիկէ մէճպուր պուլունմագտա իտիլէր : Վէ թաամճա զուհուրա կէլմիշ օլան շու թարագլըտա, վէ եախօտ եազըճըլար հագգընտա կէօրիւլէն շու թէպէտտիւլաթտա, ժագ Ֆէրրանըն խանէսի տէրունինտէ, ֆէվգ էլ աստէ պիր թէպէտտիւլաթ վուգուա կէլմիշ օլմասընա տէլալէթ իյլէմէքտէ իտի :

Եազըճըլար պէյնինտէ ճէրէեան իտէն շու աթիտէքի պօչպօղազլըգլարտան, եանի թէքլիֆսիզճէ պիր միւքեալէմէտէն, օլ պապտէ պիր բշըգ ալլնաճաղընտա չիւքհէ եօգտուր :

— Իշթէ սիզէ պիր հինտի, տէտի իշլէրինտէն պիրի, վէ էօյլէ պիր հինտի քի, քէնտի միւտտէթի էօմրիւնտէ, զանն իտէրիմքի, պէօյլէ պիր կիւն կէլիպտէ, պիզիմ ուսթանըն թըրաբէզասը իւզէրինէ գօնաճաղընը, վէ բարչա բարչա իտիլիպտէ գարնըմըղը տօեուրաճաղընը, գաթան ֆիքրինտէն պիլէ կէչիրմէմիշ իտի :

— Քէզալիք պէնտէ զանն իտէրիմքի, պիզիմ ուսթատա, նօթէրլիք իշլինն պաշընա կէչլիտէն պէրու... միւտտէթի էօմրիւնտէ, հիշ պիր կիւն, քէնտի եազըճըլարընա, պէօյլէ պիր հինտի ետաիրթմէքլիկի, ասլա ֆիքր ու խէեալընտան պիլէ կէչիրմիշ տէկիլ իտի, տէտի տիկէր պիրի :

— Հէր նասըլտա օլա, հէլէ շու սահիհ տիր քի, տէտի էօթէտէն հէնուզ չըրագլըգ հալինտէ պուլունտան պիր տէլիգանլը, աճըղընտան նաշի պիւյիւք պիր աճ կէօզիւ-

լիւք իւզրէ սէօյլէսէրէք , շու հինտի պիզիմ իչին տիր , պիզիմ պօղազըմըղտան աշաղը կիտէճէք տիր :

— Եւհու , գաֆատար , էօյլէ չօգ իւէրու աթըլմանըպ , սէն իշթահընը պաշգա պիր շէյ իչին սագլամալըսըն , զիրա , պու հինտի սէնին իչին պիր էճնէպի սանըլմալը տրր , տէտի տիկէր պիրի :

— Վէ , ալէլ խուսուս մատամ քի պիր Ֆրանսըզսըն , էճնէպիլէրէ պիր շէշմի թահգիր իւզրէ պագմագլըղա պօրճլուսուն , տէտի սայիր պիրի :

— Հէփսինտէստէ տօղրուսու շու տուը քի , սէնին բաներնա տիւշսէ տիւշսէ , պու հինտինին սնճագ անագլարը տիւշէճէք տիր , տէտի թէքրարէն պիրի :

— Վէ էօյլէ օլմասըտա բէք մանէալլը , վէ բէքտէ միւնասիպ տիր , չիւնքի , մատամ քի գալէմիմիզ իշլէրինէ տայիմա սէն գօշարագ հէր մահէլլէ կիտիպ կէլմէքտէսին , անագլարըն աչըլըն , վէ տիզլէրին գուվլէթ քէսպ իթսին իչին , անագլարընը սէն եէմէլիսին , տէտի պիր տիկէրի :

— Հիչ տէկիլ իսէ թէքմիլ քէմիլքլէրինի պանա պըրագսանըղ , զանն իտէրիմ քի , տահա զիեստէ հագգանիյեթ թէ մագրուն պիր շէյ օլաճագ տրր . . .

— Վագատա էօյլէտէ եաբապիլիր իտիք . . . ֆագաթ , օնա տախի շայէսթէ տէկիլսին , հագգըն հօգ տուը . նասըլ քի 1814 սէնէսինտէ Ֆրանտա իչին տախի էօյլէ օլմուշ տուը , սէրպէսթլիք եէրինէ , սէրպէսթլիկին քէմիլքլէրինի վիրմիշլէր տիր , -տէտի էօթէտէն պիրի Միրապօճա պիր սէօյլէյիշ իլէ սէօյլէսէրէք :

— Հինտինին քէմիլքլէրի լագըրաւընը իթմէկէ պաշլատընը տա , խաթըրմա պիր շէյ կէլտի , -տէտի էօթէտէն եիւրէկի բէքճէ օլան պիր եաղըճը գապա պիր սէօյլէյիշ իլէ սէօյլէսէրէք , - Ալլահ բահմէթ իյլէսին շու մատամ Սէրաֆէնէ քի , քէօյէ կիտիպ պօղուլուտա , պիզաէ , հէր կիւն պիզէ՛՛նէտիրմէքտէ օլտուղու օլ պիր թագըմ մէքրուհ եէմէքլէրտէն գուրթուլտուգ :

—Վազաատա էօյլէ տիր, մէրգումէ գատըն պօղուլպը պիր հաֆթա օլտու, վէ պիղիմ ուսթատա պիղէ օլ վա-
գըթտան պէրու, էօյլէ թաամը վիրտիրէճէք եէրտէ . . :

—էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, օլ կիւնտէն պէրու կիւնտէ եէ-
մէքլիք օլարագ իքիշէր թանէճիք ֆրանգընը ալմագուա-
երզ . . :

—Իշթէ պէնտէ օլ էֆքեարա մէպնի տիր քի մատամ
Սէրաֆէնին ըուհու իշին րահմէթ օգումագտաերմ:

—Բէ՛ք սահիհ տիր պու, պիղ մէրգումէնին սաղլըզըն-
տա, ուսթանըն պիղէ իքիշէր ֆրանջ վիրմէսինի ասլա կէօր-
միւշ տէկիլ իտիք :

—Տօղրուսու, բէք պիւլիւք պիր նիյմէթ տիր պու :

—Էմնալի նա մէշհո՛ւտ պիր նիյմէթ տիր :

—Փարիստէ հիշ պիր նօթերին գալէմինտէ, պու նիյմէ-
թին էմնալի եօգ տուր . . :

—Հաթթա թէքմիլ էվրօպատա պիլէ եօգ տուր տէնիլ-
սէ ճայիզ տիր . . .

—Թէքմիլ տիւննատա կէօրիւմիւշ պիր շէյ տէկիլ տիր
տիմէքլիկէ գօրգո՛ւ եօրմուսուսուզ . . . ատէթա պիր եա-
զըճըեա հիշ, կիւնտիւզ եէմէքլիք նամըյլա, իքիշէր ֆր-
րանգ վիրիւմէքլիք իշխալըմի՞շ պիր շէյ մի տիր :

—Ս տէկիլ էմմա, մատամ Սէրաֆէնին եէրինէ, աճապա
քի՞մ կէլմիշ տիր, իշինիզտէ հիշ պիր կէօրէն վա՞ր մը տըր:

—Պիղիմ գարուճուհուն սէօյլէտիկինէ նէզարէն, պիչարէ
լուիզին իգամէթ իթտիկի խանէնին գարուճուսու գատըն,
հանը պիր ագշամ, Ալզասլը պիր գըզ կէթի՞րմէտիմի իտի,
իշթէ օ կէլմիշ տիր :

—Եա՛, էօյլէ՞ մի :

—Պէն հէնուզ մէրգումէնի կէօրմէտիմ:

—Պէն տախի կէօրէմէտիմ:

—Վէ զանն իտէրիմ քի մէրսումէնի կէօրմէքլիքտէ գօլայ
պիր շէյ օլամնեաճագ տըր, վէ պէլքիտէ պիւթին պիւ-
թին միւմքինսիզ օլաճագ տըր, չիւնքի, ֆէհմինտէ օլա՛-

մաեօրմուսունուզ, մէրսումէ կէլէլիտէն պէրու, պիզիմ ուս-
թա, պիւթիւն պիւթիւն պիր վահշէթ քէսպ իթմիշ տիր,
քէնտի տայիրէսի հապլիտինտէն իշէրի քիմնէեի պըրագմա-
մագտա տըր . . .

—Վէ ալէլիսուսուս, շիմտի պուրասընրտա, պիզիմ գա-
բուճու սիլիպ սիւբիւրիւպ նիզամընա գօյմագտա տըր, տի-
մէք տիր քի մէրսումէ պէսլէմէեի կէօրմէքլիք միւմքին օ-
լամնաճագ տըր . . .

—Պագաթ, պու ճիւմիէ իլէ, պէն մէրգուճէեի բէքա-
լէա կէօրէպիլտիմ:

—Ուէն կէօրէպիլտիւն մի:

—Նէ՞րէտէ, վէ նա՞սըլ կէօրէպիլտին:

—Նա՞սըլ կիւզէ՞լ մի իտի:

—Իրի՞ վիճուտլումու տուր եօգսա ուփաճըգ թէֆէճի՞ք
պիր շէյ մի տիր:

—Կէ՞նճ մի տիր եօգսա իւթիւտարէ՞ մի տիր:

—Պէնճէ հէլէ շու սահիհ տիր քի, օլ պիշարէ Լուիզին
լէհճէսինտէ տէրքեար օլան լէթաֆէթէ մալիքէ օլմամալը
տըր . . . Նէ՞ գատար իյի պիր գըզ իտի զէվալլը Լուիզ:

—Է՞յ, մատամ քի մէզպուրէեի սէն կէօրմիւշսիւն տիւր,
սէօյլէ պագալըմ, նա՞սըլ շէյ տիր:

—Պէն կէօրտիւմ տէտիմ իսէ սիզէ, անըն եիւզիւնիւ
կէօրտիւմ տիմէտիմ եա . . . պաշընտաքի թաքկէեի կէօր-
տիւմ . . . բէք թօհաֆ պիր թաքկէ իտի:

—Ա՛, պո՛ւ մու տուր կէօրտիւկիւն. բէք ալէա, թաք-
կէսինի նագլ իյլէ պագալըմ:

—Ձանն իտէրիմ քի քերագ ըէնկինտէ պիր գատիֆէտէն
թէրթիպ իտիլմիշ իտի. ատէթա, օլ ուփագ սիւբիւրկէլէր
տաթմագտա օլան գարըլարըն թաքկէլէրինէ պէնզէմէքտէ
իտի:

—Տիմէք տիր քի Ալզասլը գարըլարըն թաքկէլէրինտէն
իմիշ տիր. վէ էօյլէ օլմասըտա թապիի տիր, չիւնքի զա-
թէն մէրգուճտէ Ալզասլը իմիշ . . .

—Աճա՛յիպ . . . աճա՛յիպ . . . աճա՛յիպ . . . :

—Պօշպօղա՛ղ, պօշպօղա՛ղ, պօշպօղա՛ղ . . . իյի եա պուն-
տա թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ վար տըր : «նէ շամըն շէքերի,
նէտէ Արապըն եիւզիւ » :

—Շիմոի, Շալամէլ, պու պունա ույտո՞ւ մու, մէրգու-
մէնին թաքկէսի իլէ, պու սէօյլէտիկին տարպը մէսէլ ա-
րասընտա հիշ պիր միւնասէպէթ պուլունմագտա՞ մը տըր :

—Խա՛յր, հիշ պիր եագըչըգ վէ հիշ պիր միւնասէպէթ
պուլունմագտա տէկիլ տիր :

—Մատամ քի էօյլէ տիր, նի՞չին սէօյլէտին :

—Զիւնքի «իյիլիք հիշ պիր վագըթտա ղայպ օլմազ,
պալըգ պիլմէզ իսէ, խալիգ պիլիը» տէմիչէր :

—Թամամ, եինէ պիղէմՇալամէլ տարպը մէսէլլէրէ պաշ-
լատը, էօյլէ իսէ եինէ էն աղը պիր սաաթ տէվամ իտէճէք
տիր, գաֆամըզ շիշիպ տավուլա տէօնէճէք տիր . . . Շիմ-
տի, հէր պիր շէեի պէր թարաֆ իտէլիմ տէ, սէօյլէ, շու
եէնի կէլէն պէսլէմէ նասըլ շէյ տիր, օնա պագալըմ :

—Տիւն տէկիլ էվիլէլքի կիւն, պէն հավիտէն կէչմէքտէ
իքէն, աշաղքի գաթըն բէնճիրէսինէ տտեանմըշ իտի,

—Բի՞մ տաեանմըշ իտի աշաղքի գաթըն բէնճիրէսինէ,
հավիլի՞ մի տաեանմըշ իտի :

—Պօշպօղաղըգ իսթէմէզ, անլա՞մատըն մը, մէրգումէ
պէսլէմէ տաեանմըշ իտի . ֆագաթ, աշաղքի ճամլար բէք
քիրլի օլտուգլարընասն, մէրգումէեի կէօրէմէտիմ իսէ տէ,
բէնճիրէսին օրթա եէրինտէքի ճամլար պիրազ թէմիզճէ
օլտուգլարընտան, սիեաճ քէհրիպար բէնկինտէ օլան գըվ-
ըմ գըվըմ վէ գարմագարըշ սաչլարը իւզէրինէ վազ ի-
տիլիշ պուլունան քիրազ բէնկինտէ թագ կէսինի կէօրաիւմ.
վէ պունտանտա անլատըմ քի, մէրգումէ, թիթիւս կիպի,
գըվըրճըգ սաչլարը սէվմէքտէ տիր :

—Հիշ շիւբհէ տէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, պիղիմ ուսթա,
քէնտի կէօղլիւքլէրի արգասընտան, մէրգումէեի, սէնին
գասուր տախի տիգգաթ իտիպտէ կէօրմիւշ օլմամալը տըր.

զիրա , մերգում օլ մերթէպէ սօփու ատէմլերտէն տիր քի , հէր քէսին սէօյլէտիկի կիպի , մնազալլահ , էկէրչի պիր կիւն , պիր գարը իլէ եալընըզ գալաճագ օլտա , անինտէ տիւն . եանըն ալթ իւսթ օլուպ պիթէճէկինտէ շիւբհէ եօգ տուր :

— Պուտա բէք շաշաճագ պիր շէյ տէկիլ տիր , « էն սօնրա կիւլէն , բէք իյի կիւլէր » վէ անտէնտէ գաթինազար , « հէր շէյտէ տօղրուլուգ արամագլըզ , հիւքմոտարլարըն նէզա . քէթլէրի իգթիզասընտան տըր : »

— Հաֆր զ Ալլահ , պիզիմ Շաշամէլ , եինէ տարպը մէսէլլէրէ պաշլատը :

— Էօյլէ՛ եա . . . պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէյիմ մի , « կէօրիւշտիւկիւն վէ գօնուշտուղուն ատէմլերին իսիմլերինի պէեան իյլէտէ , մէնին նասըլ ատէմ օլտուղունուտա , պէն սանա իսպէր վիրէյիմ » տէմիշլէր :

— Տօղրուսու , բէք կիւզէլ պիր քէլամ տըր պու . . .

— Պէնիմ իթիգատըմճա , իթիգատը պաթըլ պիզիմ ուս . թանըն ֆիքրինի , օլ մերթէպէ իսթիլա իյլէմիշ տիր քի , ատէթա ինսանլըզ խաստէլերինի պիլէ զայպ իյլէմէքտէ տիր :

— Իհթիմալ տիր քի , քէնտի կիւնահլարընա գարշըլըզ պիր էճիր սաեըլմագլըզ էֆքեարըյա , պիզէ եէմէքլիք իշին , իքիշէր ֆրանգ վիրմէքտէ օլմալը տըր :

— Տահա տօղրուսու , մութլագա ագըլճա պիր խիֆֆէթի պուլունմագտա օլմալը տըր :

— Վէտէ եախօտ պիր քէյֆսիզլիկի պուլունմագտա տըր :

— Պիր գաչ կիւնտէն պերու , պէն մերգում իւզէրինտէ , պիր նէվի սերսէմլիք միւշահէտէ իյլէմէքտէյիմ :

— Մութլագա էօյլէ պիր շէյ օլմալը տըր , զիրա , պու կիւնլէրտէ չօգլուգ կէօրիւնմէքտէ տէկիլ տիր . . . եօգսա , պէտպաիսթըղըմըզտան նաշի , հէր վագըթ օտապընտա պուլունահաղընտա շիւբհէ եօգ իտի . . . էրքէնտէն աշաղը ինմէքտէ , վէ տայիմատա կէլիպ արգամըզտա տիրքիլմէքտէ իտի . հէլէ համտ օլսուն քի , իքի կիւնտէն պերու , եիւզինիւ կէօրմէքտէ տէկիլիզ :

—Վէ իշթէ պու սէպէպտէն նաշի տիր քի, պիզիմ միւ-
մէյեիլ բէքտէ մէշղուլ տուր, բէք եօրուլմագտա տրր:

—Վէ պինսէն ալէյհ, իշթէ պէօյլէ սապահտան պէրու
մէրգումա պէքլէեհրէք ածլրդտան էօլմէքլիք տէրէճէսինէ
կէլմէքլիկիմիզտէ, անտէն նէշէթ իյլէմիշ տիր:

—Նիհայէթ, շուտա սահիհ տիր քի, գալէմիմիզ, պու
կիւնլէրտէ, պիւթիւն պիւթիւն պաշգա պիր հալ քէսպ
իյլէմէքտէ տիր:

—Էկէր պիզիմ պիշարէ Ժէրմէնէ կիտիպտէ, ուսթա թա-
րաֆընտան պիզէ եհվմիյեհ եհմէքլիք իքիշէր ֆրանգ վի-
րիլմէքտէ օլմասընը սէօյլէեհճէք օլսամ, ասլա ինանմաերպ
վէ թէաճճիւպ իտէրէք, — «ա՛տամ սէնտէ, իհթիմալտէն
տէկիլ տիր, — տէյի ճէվապ վիրէճէկինտէ շիւբհէ եօգ տուր:
հալպու քի, պէնտէ մէրգումա, հէմ իհթիմալտէն օլուպ,
վէ հէմտէ պիզլաթ քէնտիմին իւք տէֆա լիսանընտան ի-
շիթմիշ օշտուղումու սէօյլէեհճէք օլսամ, եհնէ ինանմա-
եարադ, — կիւլմէք իշին սէօյլէմէքտէսին, — տիեհճէք տիր:
վէ պէնտէ օլ վազըթ, խա՛յր, ասլա լաթիֆէ օլմաեըպ, իլլա
ճիտտի օլարադ սէօյլէմէքտէյիմ, վէ հաթթա, իշտէ շէօյլէ
օլմուշ տուր տիեհրէք, վուգուի հալի պէեան իլլէ, «պա-
դընըդ նասըլ օլտու, մաստամ Սէրաֆէնին վէֆաթընտան ի-
քի իւշ կիւն սօնրա, պիզէ հիշ եհմէք վիրիլմէտի, վէ կէրշի
պիզտէ, օլ վիրիլէն ֆէնա ֆէնա եհմէքլէրտէն դուրթուլ-
մուշ օլտուղումուղտան տօլաեր, պիր թարաֆտան սայքի
մէմնուն օլտուգ իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան տա մահզուն
օլտուգ, չիւնքի, իշ քիսէմիզէ թօգանտը, գարնըմըզը տօ-
եուրմագ իշին, հալիլլէ բարա սարֆ իթմէքլիկէ մէճպուր
օլտուգ, վէ պու հալտէ, քէնտի քէնտիմիզէ, «պիզիմ ուս-
թանըն շիմտի հէ պէսլէմէսի վարտըր վէ նէտէ վէքիլխար-
ճը, անըն իշին պիզէ եհմէք վիրիլմէմէքտէ տիր, անգա-
րիպ եանընա պունլարտան պիրի կէլտիկինտէ, հալլլլէ, եհնէ
էվլէլքի մէքրուհ թաամյարըն իթասընա պաշանըլաճադ
տըր . . . » տիեհրէք թէհամմիւլ իյլէմէքտէ իտիք: հալ

պու. քի, պիղիմ պու. իւմիս վէ պու. թէ համմիւլիմիդ պօշա
 չրգտը, չիւն.քի, աղիղիմ ժէրմէն, վագաա ուսթաննն եանը.
 նա եէնի պիր պէսլէմէ կէլտի, լա.քին, պիղիմ եէմէ.քտէ էօյ.
 լէճէ ունուտուպոչպ գալտը: Օլ վագըթ պէն, պիլ վէ.քեա.
 լէ մէրգումէ իֆատէեի հալ իթմէ.քիկէ գալգըշտըմ, վէ
 պիր կիւն, պիղիմ միւմէ.յեիզ եանընաա պուլունտուղու վա.
 դըթաա, օտաաընտան իչէրի կիրտիմ, վէ հալէա պիղէ թա.
 աւմ վիրիլմէմէ.քտէ օլմաաընը պիլտիրտիմ: Մէրգոււմ պու.
 նա դարշըրգ ճէվապ օլարագ, - արթըգ պէն սիղէ թաաւմ
 վիրտիրէմէմ, - տէտի բէ.ք ատի պիր թարղ ու թալիր իւզրէ
 սէօյլէեէրէ.ք, վէ հալ ու հէ.յեէթինտէնտէ, ֆի.քըրինտէն ոչաշ.
 գա պիր շէ.յ իլէ մէշղուլ պուլունտուղու անլաշըլմագտա
 օլտուղու թագտիրտէ, - չիւն.քի պէսլէմէնն, սիղին էօյլէ
 թաամընըր թէտարի.ք ու թէհիյեէեէ վագթի եօգ տուր: -
 իյի էմմա, էֆէնտի, պիղիմտէ գալլիմիղին ահ.քեամընճա,
 էօյլէ թաամընըր սիղին թարաֆընըզտան իթա օլունաճագ
 տըր, - տէտիմ: Վէ մէրգոււմ տախի ճէվապընտա, - բէ.ք
 ալէա, սիղ.քէնտի թաամընըր տիշարտան թէտարի.ք ի.
 տինիլ տէ, պէնտէ պէտէլինի վիրէ.յիմ, գա՞շ զուրուշ կի.
 տէր. . . պէհէրինիլ իչին եէվաիյեէ ի.քիչէր ֆրանգ.քեա.
 ֆի՞ մի տիր, - տէտի, տիւշիւնմէ.քտէ օլտուղու շէ.յ հէրնէ
 իտի իսէ, կիթտի.քճէ ֆի.քըրինի տահա զիւստէ իսթիլա
 իյլէմէ.քտէ օլտուղու, վէ ատէթա տիհանընտան չրգան ֆը.
 րանգըն ատէտինն ի.քի եատա իւշ վէ եախօտ պէշ օլմա.
 պընըն ֆէհմինտէ պիլէ պուլունմաաորըր պիր հալտէ: - էվ.
 վէթ, էֆէնտիմ, ի.քիչէր ֆրանգ էլ վիրիր, տէտիմ հէման
 քէմալի մէմուլնիյեէթլէ իթալի ճէվապ իտէրէ.ք: - Ռէ.ք
 ալէա, պիղիմ միւմէ.յեիզ էֆէնտի սիղին եէմէ.քլի.քլէրինիղի
 վիրտինտէ, պտտէհու պէնտէ քէնտիսինէ հիւսապընա պագար
 թէէտիյեէ իտէրիմ, տէտի, վէ տէրագապ եիւզիւմէ գար.
 շը օտա դարուտուլնու գաբաեը վիրտի. . . տէ.յի նագլ ի.
 տէր իտիմ. է.յ էֆէնտիլէր, սէօյլէ.յինիլ չիմտի, պիղիմ
 ժէրմէն պունլարը պէնտէն իշիթտիկինտէ, ուսթա թարա.

Փրնտան զուհւորա կէլմիշ օլան շու ճէօմէրալի քտէն տօլա-
եր, հատտէն զիեատէ տիւշարը թէաճճիւպ օլաճալընտա,
չիւրհէ ճայիզ օլապիլիբ մի:

— Էկէր ժերմէն պունու իշիտէճէք օլսա, հալիլէ եա ի-
նանմանաճազ, վէտէ եախօտ, սիլին ուսթա սէրհօշ օլ-
մուշ տուր աիեէճէք տիր:

— Վէ տէ եախօտ, պունտա պիր իոթիւնաիյեէթ էսէրի
կէօրէճէք տիր . . .

— Շալամէլ, պէն սանա պիր շէյ սէօյլէհէյիմ մի . . .
պու եօլտա պօշպօղազլըգլարտան իսէ, եինէ էվվէլքի կիպի
տարպը մէսէլլէրինէ տէվամ իյլէսէն, տահա զիեատէ մէմ-
նուն օլուրուլ . . .

— Ճիտտի օլարազ սէօյլէրիմ սիլէ քի, ուսթա իւզէրին-
տէ, մութլազա պիր խասթալըգ էոէրի պուլունմագտա օլ-
մալը տըր . . . օն կիւնաէն պէրու էօյլէ պիր հալ քէսպ իթ-
միշ տիր քի, ատէթա թանըլամազ օլմուշ տուր, եանազլարը
եումրուգ կիրէրճէսինէ չուգուր չուգուր օլուպ իշէրի կիր-
միշլէր տիր:

— Հէլէ իւզէրինտէ պիւյիւք պիր տալլընլըգ վէ պիւ-
յիւք պիր ազըլ բէրիշանլըլը միւշահէտէ օլունմագտա տըր,
կէչէն կիւն պիր սէնէտ օգուսմագ իշին կէօզլիւքլէրինի եօ-
գարը դալտըրտըլընտա . . . կէօզլէրի գըր գըրմըզը օլա-
րազ աթէշ կիպի եանմագտա իտիլէր:

— Մէրգուսուն հագգը վար տըր . . . «տէմիր թալըն-
տա տէօյիւլիւր» տէմիշլէր տարպը մէսէլ տիր:

— Շալամէլ, սուս օլքի պէն սէօյլէյէյիմ. էֆէնտիլէր,
պէնիմ իթիգատըմճա, մութլազա դարիպ պիր հալ պու-
լունմագտա օլմալը տըր, զիրա, պէն մէզքիւր սէնէտի
մէրգուսմ օգուսուն տէյի թագտիմ իյլէտիկիմոն . . .
պաշընը աշաղը էկէրէք տուրմագտա իտի:

— Քիմ, ուսթա մը, տօղրուսու բէք զարիպ պիր հալ
տիր պու . . . աճապա պաշը աշաղը օլարազ տուրմագ-
լըգտան մագսէտի՞նէ իտի, մէկէրչի էօյլէ տուրա տուրա

պօղուլուպ էօլիւր տէյի գօրգմագտա տէկի՞լ մի իտի , ա-
ճա՛յիպ , տիմէ.ք տիր քի , սէնին սէօյլէյիշինէ նէգարէն , սա-
հիհէն պու ատէմ բէք զարիպ պիր հալտէ պուլունմագտէ
օլմալը տըր , քէնտի թապիաթընը պիւթիւն պիւթիւն թէպ-
տիւ իթմիշ պուլունմալը տըր :

—Օ՛ֆ , Շալամէլ , բէք գատը եօրանսըն , չէ.քիլմէզ մէր-
թէպէտէ պօշպօղազսըն , պէն սանա տիմէ.ք իսթէեօրում
քի , մէզքիւր սէնէտի թէրս թարաֆընտան օգուսուն տէ-
յի թագաւիմ իթտի իտիմ :

—Անլատը՛մ , է՛յ , նա՞սըլ , օգուհապիլտի՞ մի . . .

—Էվվէթ օգուսու , եանի նէ՞ հաբար պիլիլմիսին , ծն
տագըգա գատար , օլ իրի իրի վէ գըբ գըրմըղը քէսիլմիշ
օլան կէօղլէրինի տիքիպ պագա գալտըգտան սօնրա , «բէ՛ք
ալէա» տիւէրէ.ք , թէքրարէն պանա իատէ իյլէտի . . .

—Տայիմա պաշը աշաղըտա՞ մը իտի :

—Էվվէթ , էվվէթ . . .

—Տիմէ.ք տիր քի մէզքիւր սէնէտի հիշ օգումատը , էօյ-
լէ՞ մի :

—Էմմա պօշպօղազսըն հա՛ , իհթիմալ տիր քի թէրս թա-
րաֆընտան օգումուշ տուր . . .

—Նէ՛ գատար շայեսնը իսթիհզա պիր լագըրտը :

—Օլ հէնկեամտէ ուսթա իւզէրինտէ , օլ մէրթէպէ պիր
մահգունիյէթ վէ օլ մէրթէպէտէ պիր հիտտէթ ու շիտ-
տէթ էսէրի հիւքմ իյլէմէքտէ իտի քի , տիհանրմը աշրպ-
տա պիր լագըրտը պիլէ սէօյլէմէ.քիկէ ճէսարէթ իտէմէք-
սիղին , կէրի տէօնմէ.քիկէ մէճպուր օլտում :

—Վէ պէնտէ , պունտան տէօրթ կիւն էվվէլ , միւմէյի-
զին օտաաընա կիթտիկիմտէ , էվվէլա պիր միւշթէրի կէլտի ,
պատէհու ի.քի տահա , վէ պատէհու իւշ միւշթէրի տահա
կէլտի . ուսթա պունլարըն օլ կիւն կէլմէլէրինի թախսիս
իյլէմիշ իտի . մէրգումլար պէքլէեէ պէքլէեէ օտանտըլար ,
վէ արթըզ թէհամիւլլէրիտէ քէսիլմէկէ պաշլատըղընտան ,
իչէրի կիրիպ խապէր վիրմէ.քիկիմի պէնտէն թալէպ իյլէ-

տիկէր , պէն տէ կիտիպ մէրգուսունն օտաւոր գարուսուննա վուրտում , վէ գարչըլըգ պիր ճէվապ ալամատըղըմնան , աչըպ իչէրի կիրտիմ . . .

—Է՛յ , սօնրա՞ :

—Պիղիմ ուսթա քէնտի գօլլարընը եաղըխանէսի իւղէ-րինէ խաչվարի տաեաթտըգտան սօնրա , օլ տաղ վէ չիրքին պաչընը տա էլլէրի իչինէ ալարագ , ասլա հարէքէթ իթ-մէքսիզին տուրմագտա իտի :

—Աճապա ուեուսմագտո՞ մը իտի :

—Պէն տախի էօյլէ զանն իթտիմ... վէ եանընա տօղրու կիտէրէք , — «էֆէնտի , էֆէնտի , պու կիւն կէլմէլէրի իւղրէ վագըթ թախսիս իթմիշ օլտուզունուզ միւշթէրիլէր կէլմիշ-լէր , սիզէ պէքլէմէքտէ տիրլէր . . . տէտիմ : Մէրգում հիշ սէս չըգարմատը . պէնտէ թէքրարէն սէս վիրտիմ . . . քէ-զալիք պիր ճէվապ ալամատըմ . . . վէ ագըպէթքեար ու-մուզունա թօգունարագ ուեանտըրմագ իսթէտիմ . պու-նուն իւղէրինէ , զանն իտէրսին քի պիր շէյթան պուրնու-նու ըսըրմագտա տըր կիպի սըչրաեըպ գալգտը , վէ պու սըչրաեըչնտա , օլ իրի վէ մաի կէօզլիւկիւ պուրնու իւղէ-րինէ տիւշտիւ , վէ կէօրտիւմ քի . . . շիմտի սիզտէ ասլա ինանմագ իսթէմէեէճէքսինիլ . . .

—Նէ՞ կէօրտիւնիւլ , նէ՞ վար իտի :

—Նէ՛ կէօրէճէկիմ , կէօզ եաչլարընը կէօրտիւմ , մէր-գուսունն աղլամագտա օլմասընը կէօրտիւմ . . .

—Պրագընըգ սիզտէ , արթըգ պու սէօյլէտիկինիլ պօշ պիր լագըրտը տըր : սըրֆ լաթիֆէ օլմալը տըր :

—Արթըգ պու , լաթիֆէսին տէ լաթիֆէսի տիր :

—Ուսթա աղլասը՞նմը , արթըգ պու սըրֆ պիր լաֆը տըր :

—Պու տէտիկինիլէ քիմնէ ինանամագ . . . էկէր տէվէ քէման չալար իսէ , պիղիմ ուսթա տա աղլար :

—Վագաա տա էօյլէ տիր , պիղիմ ուսթանըն աղլամա-սընա ինանմագ իչին , բիրէնին ֆիլի եութմասընա ինտն-մագլըգ իգթիզս իտէր :

—Աճա՛յիպ, չիմտի սիզ պու պէնիմ սէօյլէտիկիմէ պիր լաթիֆէ՞ նազարըյլա մը պազմազ իսթէմէ քտէսինիզ, պէն տէ գավիէն սէօյլէր վէ իտտաա իտէրիմ քի, հարֆը հարֆընա սահիհ տիր, պիզզաթ քէնտի կէօղլէրիմ իլէ կէօրմիւշիւմ տիր :

—Աղլամագտա՞ մը իտի :

—Էվվէթ, աղլամագտա իտի . վէ հաթթա, պէնիմ, էօյլէ պիր կէօղլէրի եաշ իլէ տօլու օլան վազըթտա, պիրտէն պիրէ իչէրի կիրմիշ օլմագլըղըմտան տօլանը, սօնրատան օլ մէրթէպէ շիտտէթ իւզրէ հիտտէթլէնտի քի, ալէթթաճիլ կէօղլիւկիւնիւ կէօղլիւնէ վազ իթտիքտէն սօնրա, « - չը՝ գընըզ . . . չը՝ գընըզ տիշարը . . . տէյի պաղըրտը : Պէնտէ պուճուճ իւզէրինէ, - « լաքին, էֆէնտի . . . տէտիմ փսէ տէ, մէրգուճատ պաշգա պիր ճէվապ վիրմէտէրէք, թէքբարէն, - « չը՝ գընըզ տիշարը . . . տէտի : - « Իյի էմնա, էֆէնտի, պու կիւն իչին սէօզ վիրմիշսինիզ, միւշթէրիլէր կէլմիշէր, սիզի կէօրմէք իսթէեօրլար, վէ . . . տէտիկիմ տէ, - « վազթիմ Եօգ տուր, կիթսինլէր ճէհէննէմին տիպինէ, քէզալիք սէն տախի ճէհէննէմ՝ օլ չը՝ շուրատան » - տէյի ճէվապ վիրտիքտէն սօնրա, պէնի գարուտան տիշարը աթմագ իւզրէ բիւր զազապ օլարագ աեաղա դալգտիֆտէ տէ, պէնտէ քէնտիտէն էվվէլ հարէքէթ իտէրէք, քէնտիմի գարուտան տիշարը աթտըմ, վէ կէրչի միւշթէրիլէրէ եօլ վիրտիմ իսէտէ, մէրգուճանըն կիւճէնտիքլէրինի տէ ֆէհմ իյլէտիկիմտէն . . . օտամըղըն նամուսու խաթըր ֆչին, պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, իլլա, բէք ֆէնա պիր Եօքսիւրիւ կէ միւպթէլա օլմուշ օլմասը իթիրաղընը պէեան իյլէտիմ :

Պիրտէ իշպու շայեանը իթինա միւքեալէմէ էսնապնտա, սէրքեաթիպ, պիր թէլաշը աղիմ իւզրէ գարուտան իչէրի կիրտիկինտէն, հալիլէ միւքեալէմէ քէսիլտի, վէ հէր քէս իւզէրինտէ պիր էսէրի մէմուճիյեթ հատըլ օլարագ, քէմալի արզու վէ իշթահ իւզրէ եիւզլէրինի հինտիտէն թառափա չէվիրմէկէ պաշլատըլար :

— Խաթըրընըզ գալմասըն էմնա , էֆէնտի . պիզի օլ գա-
տար պէքլէթտիրտինիզ քի , էկէր ազաճըզ տահա կիճիք-
սէ իտինիզ , քեաֆֆէմիզ տախի աճըզտան էօլէճէքտիք ,
տէտի Շալամէլ : — Փագաթ , ըէճա իտէրիզ քի , սայիր պիր
տէֆա տահա պէօյլէ եարմահասընըզ , զիրա , հէր վագըթ
պու մէրթէպէ թէհամմիւլ իտիպտէ , միտէմիզէ լագըրտը
անլաթապիլմէքլիք էլիմիզտէն կէլէմէեէճէք տիր . . .

— Էֆէնտիլէր , կէրչի հադգընըզ վար տըր , լաքին թագ-
սիրաթտա քէնտիմտէ տէկիլ տիր . . . կէրչի պէնիմ տախի
սիզին գատար ճանըմ սըզըլմագտա իտի իսէ տէ . . . Սի-
զէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմ քի , պիզիմ ուսթանըն ագ-
ընտա խիֆֆէթ հասըլ օլաճագ տըր . . .

— Կէօրտիւնիլը միւ , պէն սիզէ սէօյլէմէտիմմի իտի . . .

— Վագաա պու սէօյլէտիկինիզ շայեանը թէէսսիւֆ պիր
շէյ իսէ տէ , պիզ եինէ գարնըմըզ տօեուըմսեա պագմա-
լընըզ , զիրա , միտէմիզ պէօյլէ լագըրտըլար տիյնէմէզ . . .
վէ իշթահըմըզտա ապա գաբանմազ :

— Հաթթա տահա տա զիեատէ աչըլըր :

— Վէ պէն զանն իտէրիմ քի , հէմ հինտիմիզի եէսէք ,
վէ հէմտէ եինէ լագըրտըմըզ տէվամ իթսէք , տահա իյի
օլուր . . .

— Հէմ օլ վագըթ տահա իյի թէքէլիւմ իտէպիլիրիզ ,
տէտի չըրագ , — վէ Շալամէլտէ հինտիեի բարչալամսեա
պաշլատըղըյա պէրապէր , սէր քեաթիպէ խիթապէն , —
« լաքին օ տէկիլ էմնա , էֆէնտի , պիզիմ ուսթանըն ագըլ-
նա խիֆֆէթ կէթիրմէքտէ օլմասընը սիզ , նէտէն աճըլ-
մագտասընըզ , — տէտի :

— Մէրգուճուն պիզէ եէվմիյեի իքիշէր ֆրանգ եէմէք-
լիք վիրմէքլիկէ գալըզմասընտան . . . պիզ զաթէն պու-
տալըզա սաբմըշ օլմասը շիւբհէսինէ զահիպ օլմագտա ի-
քէն , սիզտէ կէլիպ շիւբհէմիզէ թագվիյեիթ վիրտինիզ . . .

— Էֆէնտիլէր , օլ պապտէ պէն տախի սիզին գատար
թէաճճիւպ իյլէմէքտէյիմ . ֆագաթ , տահա շիմտի էօյլէ

պիր չէյ վուգու պուլմուշ տուր քի, օլ եէվմիյեէ ի.քի ֆը-
րանգ եէմէ.քի.ք իթասը, օնա նիսպէթլէ, հիչ մագամընտա,
էվլէթ, հի՛չ մագամընտա սաեըլսա սէզա տըր :

—Նէ՞ իմիշ աճապա :

—Եա՛հու, պիչարէ տահա զիեատէ չըլտըրարտգ, դալ-
դըպտա պիզի, Գատրան-Պլէօտէ թաամ իթտիրմէ.քի.կէ
տախի կէօնտէրմէսին. հա՞, նէ՞ տէրսինիզ, չէօյլէտէ պիր
չէյ եարսա, տահա զիեատէ մէմնուն օլմա՞ղմըսընը :

—Հաթթա, լոգանթատան պաչգա, պիրէրտէ թէաթրօ
բարասը վիրսէ, տահա զիեատէ կյի օլմա՞ղ մը :

—Հալիյլէ թէաթրօտանտա չըգտըգտան սօնրա, պիզի
դահվէեէ տախի կէօնտէրէրէ.ք, պիրէրտէ փունչ իչտիրսէ,
հալիյլէ տահա ալէա օլուր, էօյլէ տէկի՞լ մի :

—Է՛յ, օնտանտա սօնրա . . :

—Էֆէնտիլէր, սիզ իսթէտիկինիզ գատար կիւլինիւզ,
լաքին, շունուտա պիլմէլիսինիզ քի, պէնիմ կէօրտիւկիւմ
մէնզարէ, հէմ հէյպէթամիզ վէ հէմտէ բէ.ք թօհաֆ պիր
մէնզարէ իտի :

—Նէ՞ իմիշ աճապա, նագլ ու պէեան իտինիզ պագա-
լըմ շու մէնզարէեի :

—Էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, սիզ պիզիմ եէմէմիզէ պագ-
մանըպ նագլ իտինիզ, գուլաղըմըզ սիզտէ տիր . . . —տէաի
Շալամէլ :

—Թամամ, հագգընըզ վար տըր, գաֆատարլար, էօյլէ
եա, պէն չէնէ եօրարագ նագլ իտէյիմտէ, սիզտէ տիշլէ-
րինիզի շագըրթատաւընըզ, վէ պէն հի.քեայէմի պիթիրին-
ճէեէ գատար, սիզտէ հինտիեի պիթիրէսինիզ . . . էօյլէ
տէկի՞լ մի. խա՛յր, խա՛յր, սապը իտինիզտէ, թաամտան
սօնրա նագլ իտէյիմ.քի, հագըր եէմիշ եէր մագամընտա,
էյլէնմիշ օլալըմ :

Պիլմէյիզ, հատտէն զիեատէ աճըգըլարընտա՞ն մը, եօգ-
սա մէզքիւր մէնզարէնին հի.քեայէսինի պիր տագըգա էվ-
վէլ իշիթմէ.քի.ք մէրաղընտա՞ն մը նաչի, մէրգուժար հէ-

ման հինտինին իւզերինէ իւշիւշերէք, անինտէ սլլիպ սիւ-
բիւրիւպ պիթիրտիլէր, վէ հիքեայէեի իշիթմէքլիկէ հա-
լըրլանտըլար իսէ տէ, հինտինին անճագ քէմիքլէրի իլէ
աեագլարընը արթըրլպ վիրտիքլէրի չըրաղը աա, ուսթա
նէ եարընօր անլասընտա, իւսթէ կէլմէսի թէհլիքէսինտէ
պուլունմասընլար իշին, եագընտտ պուլունան պիր օտաեա
կէօնտէրտիլէր :

Սէրքեաթիպ քէլամէ աղազ պիրլէ,

—Արգատաչլար, տէտի, —«Էվլէլա շունու պէեան իտէրիմ
քի, պիր գաչկիւնտէն պէրու, գաբուճու, պիզիմ ուսթանըն
յըհհէթինտէն տօլաեը, տիւչարը էնտիշէ ծըմագտա իտի .
շէօյլէ քի, մէրգում գաբուճու, զաթէն ույգուսու կէօթիւր-
մէտիկի ճիհէթլէ, բէք կիճ եաթմագտա օլտուղունտան, հա-
վանըն սօուգլուղունա, վէ եաղան եաղմիւրլարա պագմաեա-
րագ, Մ. Ֆէրրանըն, չօգ տէֆա, կիճէլէրի, պաղէեէ ին-
տիկինի, վէ իրի իրի ատըմլար ալարագ, աճէլէ աճէլէ կէ-
զինտիկինի կէօրմիւշտիւր . . . վէ հաթթա, պիր տէֆասըն-
տա, քէնտի օտասընտան տիշարը չըգարագ, մէրգումա,
աճապա պիր շէյ մի իսթէմէքտէ տիր տէյի, սիւալ իթ-
մէքլիկէ ճէսարէթ իլլէմիշ տիր : Հալ պու քի, պիզիմ ուս-
թա մէրգումա ճէվապ օլարագ, հայտէ, կիթ եաթտա, ույ-
գունու ուեու տէտիկինտէն, պիր տահա օտասընտան տի-
շարը չըգամմըլ իսէտէ, հէման հէր կիճէ, վէ ասլա հավա-
նըն հալինէ վէ տէրէճէսինէ պագմագսըզըն, պաղէեէ ին-
տիկինի տիգգաթ իտիպ կէօրմիւշտիւր . . . :

—Պիզիմ ուսթա, ույգուտա կէզմէքլիք իլլէթինէ միւպ-
թէլա օլմիւշ օլմասըն :

—Խա'յր, խա'յր, էօյլէ պիր շէյ օլմամալը տըր . . . Ֆագաթ,
աշիքեար սուրէթտէ անլտըլմագտա օլտուղունա կէօրէ,
միւթլագա մէրգումմա պիր տէրտի, վէ պիր մէրագը պու-
լունմագտա օլմալը տըր . . . կէլէլիմ շիմտի իտէճէկիմ հի-
քեայէեէ . . . տահա շիմտի, պիր քեաղըտ իմզալաթմագ
իւզրէ ուսթանըն օտասընա կիթտիմ . . . : Հէնուզ օտասընըն

գարուսու թօքունու չեվիրմէզտէն էվիլէ, իչերուտէն պիր սէօյլէնիչ սէսի ալարղրմտան . . . աշմանեղպ տուրտում . . . վէ իքի իւչ տէֆատա սաղըր սագըր պիր հայգըրըչ սէտաաբ իշիթտիմ, վէ էօյլէ զանն իթտիմ քի, պիրիսի եանըգ եանըգ ինլէյիպ ֆերետար իյլէմէքտէ տիր, վէ պիր ճիւղի վադըթ գարուսու աշուպ իչերի կիրմէքիկէ թէրէտտիւտ իյլէտիքտէն սօնրա . . . տօղրուսու, սէլքի պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմագտա տըր տէյի, գօրգուպ մէրադ իյլէտիկիմտէն . . . ագըպէթքետար գարուսու աշարմ . . .

— Էյ, սօնրա:

— Նէ՞ կէօրսէմ ինանըրաընը . . . պիրիմ ուսթտեր, եէրտէ . . . տիւ իւզէրինէ կէլմիչ պիր հալտէ կէօրմէյէյիմ մի . . .

— Տի՞ իւզէրինտէ մի . . . եէրտէ մի:

— Էվիլէթ, տէօյլէմէ իւզէրինտէ, տիւ իւզէրինէ կէլմիչ իտի . . . վէ աննընրտա էլլէրի իչինէ ալմըչ իտի . . . վէ տիրսէքլէրինտէ, օլ էսկի գօլթուգլարընտան պիրինին իչինէ վազ իյլէմիչ իտի . . .

— Ատամ սիգտէ, պունտա շաշաճագ նէ՛ վար տըր . . . զաթէն հէփսիմիլգին պիւտիկի պիր շէյ տիր. մէրգումուն, զայէթլէ սօֆու օլտուղու մալիւմ տուր . . . պէսպէլլի միւթատը խարիճինտէ օլարագ, պիր տուա իթմէքտէ իմիչ տիր:

— Էկէր տուա տախի իթմէքտէ իմիչ իտէ, եինէ շայեանը տիգդութ վէ զարիպ պիր հալ տիմէք տիր. չիւնքի, պօղնուգ պօղնուգ ինլէմէքտէ իտի, վէ եալընըչ պիր արալըգ տախի, իւմիտ քէսիքիկինէ տիւչէն ատէմէր միսիլլու, ամա՛ն Ալլահըմ . . . ամա՛ն Ալլահըմ . . . ամա՛ն Ալլահըմ . . . տիմէքտէ իտի: Վէ պատէհու . . . տահա զիեատէ զարիպի շու տուր քի . . . պիր արալըգտա, հարէքէթ պիրլէ, զանն իտէրսին քի թըրնագլարըյլա պաղըքըք երրթըպ տէլմէք զայրէթինտէ պուլունտուղունտան, կէօմլէկինին կէօքսիւ սչըլտը, վէ թիւյլիւ սինէսի իւզէրինտէ, պօյնունտան աշաղը, չէլիքտէն մաամուլ պիր զինճիր իլէ, ուֆաճըգ վէ

գրքմըգը պիր չիգտան տարւմագտէ օլտուղու կէօրիւտիւ . . .

— Է՛յ . . . Է՛յ . . . Է՛յ . . . սօնրա՞ :

— Տօղրուտու , պէն մէրգումուն պու հալինի կէօրտիւ . կիւմտէ , իչէրուտէ տուրաներմմը , եօգսա պըրադըպ տի . շարը չըգաներմ մը աիեէրէք , նէ եաբաճաղըմը շաշըրտըմ :

— Էօյլէ եա , աճայիպ պիր հալ տիր պու , ինսան թէ . բէտտիւտտէ գալըր :

— Իչթէ պէն պէօյլէ նէ եաբաճաղըմը շաշըրըպ գալմագ . տա իքէն . . . պիզիմուսթատա աեաղա գալգտը , վէ պիր . տէն պիրէ եիւզիւնիւ պանա տօղրու չէվիրաի . մէրգումուն տիչլէրի արասընտա սաթրանճլը պիր մէնտիլ պուլունմագ . տա իտի . . . վէ կէօղիւքլէրի գօլթուղուն իւզէրինտէ գալ . մըշ իտի . . . Խա՛յր , խա՛յր , Էֆէնտիլէր . . . պէն էօմրիւմ . տէ , օլ հալտէ պիր լէհճէ կէօրմիւշ տէկիլ իտիւմ , զանն ի . տէրսին քի , ատէթա չըլարըմըշ տըր կիպի պիր թարգտէ պուլունմագտէ իտի . . . Խիւտա՛ ալիւմ , պէն մէրգումուն պու հալինի կէօրիւնճէ , գօրգումուն էյիւմպէյիւմ օլտում . . . Օլ վագըթ քէնտիսի տէ . . .

— Պէլքի տէ հէման սըչրաեըպ պօղաղընըղա սարըմըշ տըր , հա՛ , էօյլէ՞ մի :

— Խա՛յր , վագաա էօյլէ պիր չէյ եաբմատը . . . Էվլէրա տըրգ ալըգ եիւզիւմտէն եօգարը պագտը , վէ պու տէֆա աղգընտաքի մէնաիլի պըրագը վիրաի , շիւքհէսիլ օլարագ . մէզքիւր մէնտիլի տիչլէնէ տիչլէնէ տէլիքտէլիք էյլէմիշ օլմալը իտի , վէ պունտան տա սօնրա , «օ՛ֆ , հապիմէ մէր . համէ՛թ իտինիպ , զիրա , հատտէն զիեատէ սճընճագ պիր հալտէ՛ պուլունմագտաեըմ . . . տէյի պաղըրարագ , կէչիպ գուճաղըմա աթըլըր :

— Նէ՛՛ գատար թօհաֆ պիր գօմէտեա . . .

— Նա՞սըլ , գօմէտեա՞մը . . . Նէ՞՞ տէօյլէեօթաունուղ , հէր նէ գատար մէրգումուն պաշը , պիր էօլիւպաշընա պէն . ղէմէքտէ իտի իսէսէ , մէզքիւր լուղէթլէրի թէլաֆֆօսզ էյլէտիկի վագըթտա , էօյլէ պիր թարգտա թէլաֆֆուգ իյ .

լէտի քի . . . աստամըն եիւրէկի բարէ բարչա օլմագ տա ի տի . . . վէ տէ, սիսէպիլիւրիմ քի, սահիհէն բէք հալավէթ լի պիր սուրէթտէ իտի . . . :

— Բէք հալավէթ լի պիր սուրէթտի՞ մի իտի . . . արթըգ պունա ինանմագլըգ ճայիգ օլամագ . . . ղերա, պիլիմ ուս թանըն օլ չաթլագ սէսինտէ էսէրի հալավէթ պուլունմա սընա ինանմագլըգ տան իսէ, նէզլէսէ ուղըամըչ պուլունմա պիր պայգուչուն պաղըրմասընա, պիր միւղիգա նազարըլա պագմագլըգ, տահա զիւստէ ագլ ու ինսաֆա մագրուն վէ ճայիգ տիր տէնիլսէ սէզա տըր :

— Իհթիմալտէն տիր . . . հալ պու քի, շու սահիհ տիր քի, օլանտէ մէրգումուն սէսինտէ օլ մէրթէպէ բիգգաթէն կիլ պէր էսէր միւշահէտէ իտիլմէքտէ իտի քի, տօղրուսու պէն տէ, մէրգումուն, աճընմաեա տայիր հիչ պիր հալի պուլունմատըղընը պիլտիկիմ հալտէ տախի, ատէթա միւթէէսսիր օլտում. վէ պունուն իւզէրինէ, — «Էֆէնտի, էֆնիլէթ իւզրէ օլմալըսընը քի . . . — տէտիմ, վէ մէրգում տախի ճէվապ օլարագ, «— պըրա՛գ պէնի, պըրա՛գ պէնի, քիչի քէնտի տէրտինի պաչգասընա նէ գատար զիւստէ ոէօյլէյիպ պէսան իտէպիլիւր իսէ, օլ գատար զիւստէ միւթէսէլլի օլապիլիւր . . . — » տէյի ճէվապ վիրտի լագըրտըմը քէսէրէք, վէ պէսպէլլի պէնի աէ պիրտէն պիրէ թանըմաեըպ սայիր պիր ատէմ տիր զանն իտէրէք :

— Տիմէք տիր քի, սիզին իլէ, թէքլիֆսիզճէ «սիզ» եէրինէ «սէն» տիյերէք լագըրտը կյլէմիշ տիր, էօյլէ՞ մի . . . մատամ քի էօյլէ տիր, շիմոի սիզտէ պիզէ պէրայի մէսէրէթ իքի շիշէ Պօրտօ շարապը իքրամ կյլէմէլիսինիլ, զիրա, պագընը մէշհուր քէլամ տըր, նէ՛ տէմիշլէր տիր,

«Սէն» տիսէրէք էկէր ուսթան սէօյլէր իսէ սանա պիլա թէքլիֆ, Սէնտէ, պէրայի սիւրուր, կյլէ տօսթլարընա իքրամ ու թալթիֆ,

էվլէթ, պու տարալը մէսէլ, մուգատտէս պիր տարալը մէսէլ տիր . . . վէ հէր տարալը մէսէլտէ, պիր միլլէթին քէմալէթ ու ֆէթանէթինէ չէհատէթ իթմէքտէ աիր :

—Է՛յ ճանրմ, Շալամէլ, եինէ սէօզ վէ լուզէթ պօշպօ-
ղազըղընա չըգըշմանալըմ . . . Էֆէնտիլէր, չիմտի սիզ,
պունտան բէք ալէա ֆէհմ իտէպիլիրսինիզ քի, պիզիմ
ուսթանըն, պէնիմլէ Էօյլէ թէքլիֆսիզնէ պիր սուրէթտէ
լազըրարը կյլէմէսինտէն աշիքեար անլաշըլտըղընա կէօրէ,
եա ազլընտա պիր խիֆֆէթ Էսէրի պուլունմագտա իտի,
վէ եախօտ պիր հիւմմա հարարէթինէ միւպթէլա օլարազ,
նէ սէօյլէտիկինի պիլմէմէքտէ իտի: Օլ հէնկեամտէ պը-
րազըպ մէրգուսու տիշարը չըգմագ իսթէտիկիմտէն, — «Է-
ֆէնտի, սիւքինէթի գալպ իւզրէ օլունուզ . . . գալպի-
նիլի րահաթ իթտիրինիզ . . . պէնտէնիլիմ, —տէտիմ: Վէ
պունուն իւզէրինէ մէրգուստա շաշգըն շաշգըն եիւզիւմ-
տէն եօգարու պագմաեա պաշլատը:

—Թամամ, իշթէ Էն սօղըրուսու պու օլմալը տըր, մութ-
լազա մէրգուսուն ազլընտա խիֆֆէթ հասըլ օլմուշ պու-
լունմալը տըր:

—Մէրգուսուն կէօզլէրինտէ պիր սէրսէմլիք ալէամէթի
միւշահէտէ օլունմագտա օլտուզու թագտիրտէ, — «Եա՛,
նա՛նըլ . . . սիզ քի՞մինիզ . . . նէ՞ իսթէրսինիզ . . . » տէ-
յի ճէվապ վիրտի. վէ հէր պիր սիւալինտէ տախի, զանն
իտէրսին քի ազլընը պաշընա թօբլամագ նիյեթթիլլէ, Է-
լինի աննընա կէօթիւրմէքտէ իտի:

—Աճապա ազլ ու ֆիքրի նէ՞րէեէ տաղըլմիշ իտի . . .
վա՛հ, զէվալըր ուսթա, վա՛հ . . . պրավօ միւմէյեիզ Է-
ֆէնտի, մէրգուսուն շու հալի բիւր մէլալը իւզէրինէ, սի-
զինլէ պիրլիքտէ պիր թրաթէտեա գալէմէ ալմալընըզ:

Էլֆազը լաթիֆէեէ մալիք օլան տտէմ,

Պիր ֆաճիա թէէլիֆինէ պօրնլուտուր հէր տէմ.

—Ա՛ ճանրմ, Շալամէլ, սուս օլ արթըզ պաղալըմ:

—Աճապա ուսթանըն պու հալինին սէպէպի՞ նէ տիր:

—Տօղըրուսու պիլէմէեօրում, լաքին, շու սահիհ տիր քի,
մէրգում ազլընը պաշընա ալաղընտա, հալ պիւթիւն պիւ-
թիւն տէկիշիլտի, պիր սուրէթի հէյպէթամիլտէ օլտու-

ղու թագաւորտէ , գօլլարընը չաթարագ , վէ շէտիտ պիր սէօյլէյիչ ելէ սէօյլէյիւ պէ աւա զաբչըլըզ ճէվապ իթա- սրկա տա մէյտան պըրագ մանարագ , - « նի՛շին կէլտինիզ պուրաեա . . . նէ՞ վագըլթտան պէրու պուրատասընըզ սիզ , չօզտա՛ն պէրու մու . . . նէ՞ տիմէք տիր պու , մէկէրչի պէ- նի պիզզաթ քէնտի խանէմտէ վէ քէնտի օտամտա տախի րահաթ պըրագ մագ իսթէմէ՞զմիսինիզ . աման եա Ռէպպ , հէր թարաֆըմը ճասուպար գուշաթմըշլար արըր . . . հա՛ , սիզէ՛ սէօյլէեօրում . . . իշիթտինի՛զ մի . . . անլատընըզ մը . . . ճէվա՛պ վիրինիզ . . . ճէվա՛պ վիրինիզ . . . նէ՞ իս- թէրսինիզ , նէ՞ արամագ տասընըզ պուրատա . . . » - տէտի : Մէրգու մուհն հէյպէթամիզ հալ ու թավընտան օլ մէրթէ- պէ միւթէէսսիր օլտում քի , քէնտիմի շաշըրտըղըմտան , - « Էֆէնտի , պիւմէմ նէ՛ սէօյլէտինիզ , հիչ պիր շէյ իշիթ- մէտիմ , պէնտէնիզ տահա շիմտի իշէրի կիրտիմ » - տէյի ճէվապ վիրտիմ : - Եալան սէօյլէ՛մէեէսինիզ , - տէտի :

— « Խայր , Էֆէնտիմ - » տէտիմ : « - Է՛հ , բէք ալէա էօյլէ իսէ , իմտի սէօյլէյինիզ , նէ՞ իսթէրսինիզ - » տէտի :

— « Էֆէնտիմ , տէկիլ պաշգա պիր շէյ , իլլա պիր գաշ իմզա վազ իտէսինիզ , տէյի կէլտիմ - » տէտիմ : - Վիրինիզ պագաեւմ , - տէտի , վէ հէման Էլիմտէ պուրունան պէշալ- թը գըլթա էվրագը ալտըղը պիրլէ , սայիր տէֆալար , պաշ- տան պաշա վէ հարֆ պէ հարֆ օգու մագ սըղըն գալէմ պա- թըրմագլըզ ատէթինտէն օլմատըղը հալտէ , հիչ պիրինի օգումագ տէկիլ , իլլա հիչ տէկիլ իսէ պիր քէրրէ կէօզտէն պիլէ կէշիրմէքսիզին , ալէլ աճէլէ , վէ էլլէրի տէ տիթրէ- մէքտէ օլտուղու թագաւորտէ , պիրէր պիրէր իմզալատը : Վէ , քեաֆէֆէսինի տախի իմզալաեւպ պիթիրտիքտէն վէ սահլարընը չէքտիքտէն սօնրա , տիշարը չըգմամը էմի իթ- տի , վէ քէնտիսիլ տէ , քէնտի օտասընտան հավլիէէ չը- գան պիր ուֆագ մէրտիվէնտէն աչաղը ինիպ կիթտի :

— Իմտի , թէքրարէն սիւալ իտէրիմ , մէրգու մուհն պու հալի նէտէն նէշէթ իյլէմէքտէ տիր աճասլու :

— Լֆէնտիլէր , ինթիմալ տիր քի մատամ՝ Սէրաֆէնին վէֆաթը աճըսընտան նէշէթ իյլէմէքտէ տիր :

— Թամամ , չիմոի պուլտունուզ ատամ աճընաճնդ ա- տամը . . . Աման , մապալլահ տիւնէլիմ քի , նազար ալմասըն :

— Խաթիրմա պիր շէյ կէլտի , գարունուհուն սէօյլէտի- կինէ կէօրէ , պաշ բաբաս Պօն-նուվէլ իլէ , քէնտի վէքիլի , չօգ տէֆա ուսթաեը կէօրմէեէ կէլմիշլէր իսէտէ , գապուլ օլունմամըչլար տըր . վէ պու իսէ , զիեատէսիյլէ շայեանը իսթիզրապ տըր . չիւնքի , չիմուլլէ գատար , մէրդումանըն տայիմա պիր աեազլարը պուրատա իտի :

— Պէնճէ , պունտանտա զիեատէ դարիպի վար տըր , շէօյ- լէ քի , պիզիմ ուսթա , տիւրկէրլէր վէ չիլինկիւրլէր ճէլլօ իթաիրէրէք , քէնտի տայիրէսինէ պիր չօգ չալըշտըրմըշ տըր , աճապա նէ՞ եարտըրմըշ տըր :

— Էվլէթ , թամ իւշ կիւն չալըշտըրթմըշ տըր :

— Վէ հաթթա պիր ախշամ , գօճա պիր սանտըգ տօ- լուտուտա , գարալը օլտուղու հալտէ էյեալար կէլմիշ տիր :

— Պէն սիզէ պիր շէյ սէօյլէեէյիմ մի , արգատաշլար , պէն պունկարըն հիշ պիրինտէն պիր շէյճիք քէշֆ իտէմէ- եօրում :

— Պէլքի մէրգումուն վիճտանը քէնտիսինի թազեիգ իյ- լէմէքտէ տիր . շէօյլէ քի , պէլքի պիշարէ ժէրմէնի մահ- պէսէ իլգա իթաիրմէսի , եիւրէկինտէ պիպիւք պիր տէրտ օլմագտէ օլտուղունտան . . .

— Իշթէ չիմոի պուլտունուզ վիճտանընտան թազեիգ օլունուպ տա էսէֆ իտէճէք ատամը . . . Խայր , Խայր , օն- տա էօյլէ էսէրի էսէֆ հիսս իտիճէք եիւրէք պուլունմագ- տա տէկիլ տիր . . . անըն գալպի թաշտանտա բէք տիր , տէմիրտէնտէ :

— Լաթիֆէյի պէր թարա՛ֆ իտէլիմ , Շալամէլ :

— Ժէրմէն տէտինիզտէ խաթիրմա կէլտի , պիշարէ չօ- ճուղուն եանընա , պու կիւնլէրտէ եէնի եէնի արգատաշ- լա՛րտա կիտէճէք տիր :

— Նէտէ՞ն պիլիեօրսունուդ :

— Կաղէթ աէ թրիպիւնօպա օգուտուղումա կէօրէ , Շանդ էլիզէտէ վագը ուփագ մէյխանէլէրտէն պիրինտէ պիր թագըմ՝ գանըր գաթիլէր իլէ խըրսըղար տէրաէսթ իտիլ-միլլէր տիր . . .

— Ասըլ մահէլլինի պուլմուշլար տըր , զիրա , մէղքիւր մէյխանէլէր , տիւզճէ պիրէր խըրսըղ օճագլարը օլմուշլար տըր . . .

— Հալիլէ մերգուլարը տախի ճանիլէր հապսխանէսինէ իլգա էյլէմիլլէր տիր :

— Զէ՛ վալլը ժէրմէն , տիմէք տիր քի , շիմտի էօյլէ արա-զիլ թագըմլարը իլէ արգատաչլըգ իթմէքիկէ մէճպուր օլաճագ տըր :

— Իհթիմալ տըր քի Լուիլ Մօրէլ տախի իլլէրինտէ պու-լունմագտա տըր , չիւնքի , սէօյլէնտիկինէ կէօրէ , մերգու-ման գանըր գաթիլէր վէ խըրսըղարըն իլլինտէ , բէտէր էվլատ . . . վէ վալիտէ վէ գըզը տախի վար իմիլ . . .

— Էօյլէ իսէ գարըլարը , Լուիլին պուլունմագտէ օլտու-ղու Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կէօնտէրէճէքլէր տիր :

— Իհթիմալ տըր քի , պիլիմ ուսթանըն միւշթէրիլէ-րինտէն պիրի օլուպ , վէ Օպսէրվաթօար եագընընտա իլգա-մէթ իթմէքտէ պուլունան գօնթէսսանը վուրուպ ճէրհ ի-տէնտէ , մէղքիւր թագըմտան պիրի տիր նասըլ քի , պիլիմ ուսթա չօգ տէփա իսթիփսարը իսթըր իլին , պէնի մէղպուրէ գօնթէսսանա կէօնտէրէք , սըհհէթինէ տայիր խապեր ալտըրմըշ տըր , վէ կէօրիւնիւշէ նէզարէն , զիեատէսիլլէ աճընըպ մերագ իթմէքտէ տիր : Էյրի օթուրալըմ էմմա , տօղրու սէօյլէնէլիմ , շիմտի տօղրուտու , վէլէվ մերգուլուն հիշ պիր շէյ , վէ հիշ պիր քիմնէ հագգընտա հիսսիյեաթը գալպիյեհսի պուլունմասա տախի , մէղպուրէ գօնթէսսա հագգընտա էօյլէ տէկիլ տիր , բէք ալէտ աճըմագտա տըր . . . Հաթթա , տիւն պիլէ , մերգուլունին սըհհէթինի իս-թիփսար իլին պէնի կէօնտէրտի :

— Էյ, նա՞սըլ իմիշ :

— Հալէա այնի հալտէ պուլունմագտա իմիշ, պիր կիւն իյիլէշիպ, պիր կիւնտէ ֆէնալաշմագտա իմիշ, վէ պիր կիւն քէսպի իֆագաթընա իւմիտվար օլտուգլարը հալտէ, տիւ կէր պիր կիւնտէ գաթի իւմիտ իթմէքտէ իմիշէր. վէլ հասըլ թէքմիլ պիր չէյ անլաշըլումաերպ, անճագ չու գաւարը անլաշըլապիլմիշ տիր քի, մէրգուլմէ իւզէրինտէ, պիր պէյին հիւմմասը պուլունմագտա իմիշ :

— Սէն էվտէն իչէրի կիրէպիլտի՞ն մի, ճինայէթին վու գու պուլմուշ օլտուգուլ մահէլլի կէօրէպիլտի՞ն մի :

— Կէրչի էվէ կիթտիմ իսէ տէ . . . արապա գաբուսուն տան էօթէտէ կիտէմէտիմ, չիւնքի, գաբուճու սէօզ անլամազ պիր ատէմ օլտուգունտան պըրագմատը . . .

— Էֆէնտիլէր, սո՛ւս օլունուզ, սո՛ւս օլունուզ, ուսթա եօգարը կէլմէքտէ տիր, — տէյի պաղըրտը չըրագ, հալէա հինտինին քէմիքլէրի էլինտէ օլտուգուլ հալտէ եազըլսանէտէն իչէրի կիրէրէք :

Պու իխթարըն իւզէրինէ տէրհալ վէ ալէթթաճիլ եազը ճըլար քէնտի եազըլսանէլէրի պաշընա գօշուշարագ օթուրտուգլարը, վէ պաշլարընը էյիպ գալէմլէրինի օյնաթմաեա պաշատըգլարը կիպի, հէման չըրագտա էլինտէքի քէմիքլէրի պիր մուգավա էվրագ գուլթուսու իչինէ թըզաեը վիրտի :

Ժագ Ֆէրրան ֆիլվազը եազըլսանէտէն իչէրի կիրտի :

Մէրգուլմուն պաշընտաքի սիեահ ճանֆէստէն մաամուլ քիւհնէ պիր թագկէսի ալթընտան գըզըլճա վէ գըրլաշմըշ սաչլարը, հէրճ ու մէրճ պիր հալտէ օլտուգուլ թագտիրտէ, ֆիթիլ ֆիթիլ իքի գուլագլարը եանընտան ասըլմագտա իտիլէր. վէ գաֆասը տամարլարընտան գան ազմագտա օլտուգուլ միսիլու, եասը սուրէթինտէ վէ չուգուր չուգուր եանագլարընտա տախի, պիր սօլիունլուզ վէ պիր սարըլըզ հիւքմ իյլէմէքտէ իտի : Եէշիլ վէ էնլի ճամլը կէօղլիւկիւնիւ պուրնու իւզէրինէ վազ իյլէմիշ պուլունտուգունտան, կէօղլէրինտէն հիշ պիր չէյ անլաշըլումա :

մաղտա իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մէրգում
 իւղէրինկէ տէրքեար օլան ահվալը աճիպէ իլէ էշքեալը
 զարիպէսինտէն , պիր աշգ ու սէվտա պէօճէկինին , գալպինի
 գալրանարագ եէմէքտէ օլմասը անլաշըլապիլմէքտէ իտի :

Մէրգում եաղըճըլարտան հիշ պիրինէ պիր շէյ սէօյլէ-
 մէքսիզին , օտանըն տէրունինտէ եալաշ եալաշ տօլաշարգ-
 ստան սօնրա , սայքի օրատա ատէմ վար օլմասընրնտա հիշ
 փէհմինտէ օլմասը կիպի պիր հալտէ պուլունտուլու թագ-
 տիրտէ , կիտիպ միւմէյեիզին օտասընա կիրտի , վէ օրա-
 տանտա քէնտի եաղը օտասընա կէչտի . վէ օրատա տախի
 տուրմանարագ , տէրագապ , հափիլիյեէ չըգան ուֆագ պիր
 մէրտիվէնտէն աշաղը ինտի :

Ժագ մէրրան պու օտալարտան կէչմէքտէ իքէն , գա-
 բուլարըն հիշ պիրինի գաբամանըպ աշըգ պըրագաըղըն-
 տան , եաղըճըլար , պիթթապի , ութալարը իւղէրինտէ միւ-
 շահէտէ օլունան պու զարիպ հալտէն , եանի պիլա իիթի-
 եարի պիր հալտէ օլարագ , վէ հիշ պիրինտէ աւլա տուր-
 մանարագ , անճագ , օտատան օտաեա կէչտիքտէն սօնրա ,
 պիր մէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ կէլմիշ իքէն , տիկէր
 պիր մէրտիվէնտէնտէ աշաղը պըրագըպ կիթմէսինտէն տօ-
 լանը , զիեատէսիլլէ տիւշարը թէաճճիւպ օլտուլար :

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՖՍՍԼ

ՇԵՀՎԷԹՔԵՐԵՍԹ ՕԼՈՐԱԵՈՍԸՆ . . .

Կիճէնին պիրինտէ, նօթէր ժադ ֆէրրանըն սաքինն օլտու-
ղու տայիրէտէ, պիր տէրին սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ իտի.
վէ եսլընըդ արայըդ արայըդ, տիշարտա սիճիմ կիպի եադ-
մագտա օլան եադմուրլար իլէ բիւզկեարլարըն կիւրիւլտիւ-
լէրի իշիտիլմէքտէ իտի: Մէզքիւր հիւզնամիլզ կիւրիւլ-
տիւլէր, մահէլլի մէզպուրէ պիւթիւն պիւթիւն պիր էսէրի
մահզունիյեթ իրաա իյլէմէքտէ իտիլէր: Պիրինճի գաթտա
ղանէթլէ ըահաթպախշ պիր սուրէթտէ օլուպ, վէ եէնի
վէ գալըն հալըլար իլէ տօնաթըլմիշ օլտուղու հալտէ, պիր
եաթագ օտասը պուլունմագտա, վէ ալէա աթէշ եանմագտա
օլան պիր շըմինէ էօնիւնտէտէ, տեագտա տուրմուշ օլարագ-
կէնճ պիր գարը կէօրիւլմէքտէ իտի: Ղարայիպ նէվլինտէն
պիր հալ տիր քի, մէզքիւր օտանըն թա գարուսու գարըլ-
սընտա պիր գարեօլա պուլունմագտէ օլտուղու, վէ մէզ-
քիւր գարուտա սըգը սըգընա իշէրուտէն քիլիտլէնմիշ պու-
լունտուղու թագտիրտէ, տիշարը թարաֆտան աշըլըր պէշ
ալթը բարմագ էնինտէ պօեունտատա, պիր տէլիք պուլուն-
մագտա իտի: Վէ մէզքիւր օտատա նիմ մէրթէպէ ըշըգը
պիր լամպա եանմագտա օլուպ, վէ տիվարլարը քեաղըսլարը
նար չիշէկի բէնկինտէ օլտուղու կիպի, գարեօլա իլէ բէն-
ճիրէլէրին բէրտէլէրի, վէ կէնիշէն պիր սէտիրին տէօշ-
մէլէրի, քեաֆիէթէն, քէզալիք նար չիշէկի բէնկինտէ եիւն
իլէ գարըլըդ իրէք տամագտան միւրէթթէպէ իտիլէր:

Նօթէր ֆէրրանըն իաքնէսինէ հէնուղ ճէլպ իտիլմիշ սլան,
վէ նիմ սիւստ տայիր պուլունտան մէզքիւր թէզեինաթ հադ-
գընտա գիւստէնէ թաֆսիլաթ իթադնա ըիւզում կէօր-

մէքլիկիմիզ, պիւա սէպէպ օլմաներպ, իլլա մէրդուսուն տա-
յիրէսինտէ մուախսէրէն պիր թէպէտտուլաթը ազիմէ վու-
գու պուլմուշ օլմասընը անլաթտորմագ իսթէրիզ : Շէօյլէ
քի , մէրգում , օլ վազթէ գատար , խասիսլիքտէ հէքթա
օլուպ , վէ հիսսիեաթսըղլըգտա իսէ , ալէլխուսուա քէն-
տիտէն պաշգա պիրիսինին խայր ու մէնֆաաթը իչին օլ-
տուղու հալտէ , ատէթա աթիզ Սպարթալըլարա մանէնտ
պիր թապլաթտէ պուլունտուղու թագտիրտէ , օլ կիւն-
լէրտէ իսէ , հիքմէթ նէվինտէն օլարագ , իզհարը սախա-
վէթ վէ իսրաֆ իյլէմէքտէ օլմասը կէօրիւլմէքտէ իտի :
Մէգքիւր օտա տէրունինտէ պուլունան կէնճ գարը Սէսիլի
օլուպ , մէգքիւր քէսկին վէ սըճագ նար չիչէկի րէնկինտէ
պուլունան թէճհիզաթ օրթասընտա , տահա զիեատէ պիր
հիւսն ու րէզնագ քէսպ իյլէմէքտէ իտի : նասըլ քի չիմտի
զիյրտէ նագչ ու պէեանընա զայրէթ իտէճէկիզ տիր :

Սմէրիգա տիլպէրլէրինտէն պուլունան մէզպուրէ գարը
ղայէթլէ կէնճ օլտուգտան պաշգա , ճէյրան կիպի տախի
պիր գատ ու գամէթէ վէ վիճուտէ մալիքէ պուլունմագ
տա իտի : վէ տիլպէր ումուզլարը իլէ էնլի ուլլուգլարը ,
կէօվտէսինին միւտէվվէրլիկի կիպի պէլինինտէ զայէթլէ
ինճէլիկինի մէյտանէ չըգարմագտա օլտուգլարընտան , մէր-
գումէնին պէլինէ , քէնտի չօրապ պաղլարընտան պիրինին,
ատէթա պիր գուշագ մագամընտա պաղլանըլապիլի օլմա-
սընը թէֆհիմ իթտիրմէքտէ իտի :

Մէրգումէնին կիլինմիշ օլտուղու Ալգաս էլպիսէսի , հէր
նէ գատար բէք սատէ պիր հալտէ իտի իսէ տէ , զեեա-
տէսիլէտէ զարիֆ պիր սուրէթտէ , վէ աճայիպ պիր թարղ-
տա օլտուղունտան , վէ պիրաղտա թէաթրօքեարի հալտէ
պուլունտուղունտան , քէնտի միւրատընըն հուսուլինէ բէք
ալէա խըսմիթ իտէպիլիւր պիր հալաթտէ իտի :

Մէզպուրէնին կիլինտիկի չաքէթի սիեահ թիչմիրտէն օ-
լուպ , վէ գապարմըշ օլան սինէսի իւզէրիտէ , նիմ աչըգտա
իտի : Մէգքիւր չաքէթին քէնարլարը պէլինէ գատար էն-

միշ իտի . վէ գօլլարընը պիլէ . քլէրինէ գատար գարաթմագ -
տա , վէ արդասը տիւզ օլուպ , էթրափըյլա տի . քիշ եէրլէրի
իւզէրինտէ եիւնտէն մամուլ գըրմըզը շէրիթլէր իշլէնմիշ օլ -
տուղու կիպի , կէօ . քսիւնտէ տախի պիր սըրա գալէմտէն կէշ -
միշ ուֆաճըզ ուֆաճըզ կիւմիւշ տիւյմէլէր պուլունմագտա
իտի : վէ բօրթուգալ ըէնկինտէ մէրինօս նամ գումաշտան ,
անճագ տիզլէրինէ գատար ինմիշ գըսսա պիր ֆիսթանէլլա
կիյինմիշ իտի . վէ մէզքիւր ֆիսթանէլլա պէզայէթ եոււմ -
շագ օլտուղու ճիհէթլէ , մէրգումէնին , պիր հէյ . քէլ ուս -
թասը գալէմինտէն չըգմըշ մէրթէպէտէ տիւպէր վէ թէ -
նասիւպինտէ պուլունան վիճուտինէ եարըշմագտա , վէ լա -
թիֆ տիզլէրիտէ եարըսընա գատար կէօրինմէքտէ իտի ,
վէ տիզլէրինտէ պուլունան մտի իշլէմէլի ալ ըէն . ք չօրապլար ,
գահրամանճա պիր թարզ իւզըն պիր սուրէթի լաթիֆէտէ
պաղլար իլէ պաղլանմըշ օլան աթիզ ֆիլէմէն . ք ըէսսամլա -
րընըն տիզլէրինէ միւշապիհ պիր թարզ ու հալտէ պուլուն -
մագտա իտի :

Հիշ պիր սանէմքիարըն գալէմինտէն , Սէսիլինին տիզ -
լէրի հիւսնինտէ տիզլէր չըգմամըշ իտի տէնիլտէ ճայիզ տիր .
շէօյլէք , մէզպուրէնէին տիզլէրի , ղանէթլէ սըգը , սինիլի
վէ եուվարլագ օլուպ , պալտըրլարընտան աշաղը իսէ կիթ -
տի . քճէ ինճէլմէքտէ իտիլէր . վէ օլ մինի մինի վէ իւզէրլէրի
քէմէրվարի եիւքսլմիշ աեագլարընա , սիեահ սաթիթիեան -
տէն մաամուլ վէ սիմտէն միւրէթթէպ թօգալսըրլա միւզէյ -
եին ուֆաճըզ ուֆաճըզ գունտուրալար կիյինմիշ իտի :

Ոէսիլի պու գըեաֆէթտէ պուլունտուղու , վէ չըմինէնին
իւզէրինէ վսղ իտիլմիշ օլան պիր այնանըն գարչըրընտա ,
ազաճըզ սօլ թարափընա տօղրու էկիլմիշ օլտուղու հալտէ
տուրմագտա իտի . . : վէ չաքէթինին եագասը գըսսանա
օլտուղունտան , օլ լաթիֆ վէ տօլիուն էթլի օլան , վէ գար
կիպի պէեագ վէ տունուգ հալտէ պուլունան պօյնու կէօ -
րիւլէպիլմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , պաշընտաքի քիթագ ըէնկինտէ գատիֆէտէն

մատմուլ թուրքիէի չըգարարագ, իրէք իլէ բամուզտան միւրէթթէս ինճէ պիր թիւլ պաղլաեաճագ օլտուղունտան, մախյէ չալար սիեաճ, սըգ, վէ տիւպէր սաչլարը, տննընըն օր- թասընտան ի.թի թարափա ալընտըղը, վէ թապիտէ գը- վըրճըղ գըվըրճըղ պիր հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, կէրտանընտան ումուղլարընա գատար ինմէքտէ խոի :

Սէսիլինին կիճէլիք պաշ գըեաֆէթինին նէ մէրթէպէտէ լաթիֆ վէ զարիֆ պիր հալտէ օլմուսընը թաստվուր խաւ- պիլմէք խչին, մէրգուլմէնին սընրֆընտան պուլունտուղլարլին, քէնտիլէրէ մախսուս քէսկին րէն.քլի մահրամալարը, պաշ- լարընա նէ եօլտա ուսթալըղլը պիր թարղ, վէ նէ եօլտա պիր կուսթօ իւզըէ պաղլամալարընը պիլմէքլիք իգթիզա իտէր, շէօյլէ քի, մէրսուլմէ, պաշընա, էնվայի քէսկինճէ, եանի ալ, մաի, վէ բօրթուգալ րէն.քլէր իլէ միւզէյեէն պիր մահրամա պաղլամալը օլուպ, վէ անըն ալթընտան տափի իրէք կիպի ինճէ վէ սիեաճ սաչլարը, հէզարան ֆիթիլլէր թէշքիլիլլէ չըգարագ, սօլկուն, եուվարլագ վէ գաթըր եո- նագլարընը գուշաթմագտա խաիլէր : Մէրգուլմէ, միւտէվ- վէր գօլլարընը պաշընտան եօգարու գալտըրարագ, օլ ֆիլ տիշիտէն մաամուլ մէքիքլէրէ պէնզէեէն ինճէ բարմագ- լարընըն ուճլարըլլա, սօլ թարաֆընտա վէ սայ.քի գուլարը իւզէրլինտէ, պիւյիւճէք գօրտէյատան եարըլմըշ պիր կիւլ վաղ իյլէմէքտէ խոի :

Սէսիլի էօյլէ պիր էշքեալէ մալիքէ պուլունտագտա խոի քի, հէման հիշ քէօշէյի խաթըրտան չըգամաղ պիր հալտէ խոի տէնիլսէ ճայիղ տիր :

Մէրգուլմէնին աննը էնլիճէ վէ եիւքսէքճէ օլուպ, վէ եո- նագլարը խաւ քեամիլէն ուէյլէ սուրէթտէ խոիլէր. սիմա- սընտա տունուգ պիր պէեաղլըղ հիւ.քի իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, թագէլիկի ճիհէթինճէ խաւ, կիւնէշին զիեաւորն- տան րէք ճիւզլիճէ պիր բէմպէլիք քէսպ իթմիշ օլան պիր գամէլիա չիլէկինին վարագլարը գատիֆէլիկինէ միւշապիհ պուլունտագտա խոի. վէ կէօղլէրի տաթթա գարարընտան

զիեաւտէ իջիծէ օլտուգլարը թաղտիրտէ , պիր թէէսսիրի զարիպէ սախի մալիք պուլունմադատա իտիլէր , չիւնքի , կէօզ պէպէքլէրի էնլի , սիեաճ , բարազ վէ եանըդ օլտուգլարը հալտէ , քիբրիքլէրի իսէ իքի թարաֆլը օգվարի տիգիլմիշ օլտուգլարընաւտն , կէօզլէրինին մաիծէ վէ չէֆֆաֆ քիւր-րէլէրի իւղէրինտէ , բէք ճիւղի օլտարազ , վէ անճազ իքի ուճ-լարընաւտն կէօրիւլէպիլմէքտէ իտիլէր : Ձէնէսի , բէք պէլլի սուրէթտէ մէյաւանէ չըդմիշ օլտուղու կիպի , պուրնուտա տօղրու վէ ինճէ օլուպ , վէ տէլիքլէրի իսէ էն ուֆազ պիր էսէրի հէեէճան իւղէրինէ աչըլըպ հարէքէթ իթմէքտէ ի-տիլէր . վէ պիր էսէրի շէվզ ու շէհվէթ վէ վէգահաթ իպ-րազ իլլէմէքտէ օլան տիհանը տախի , աթէշի պիր հալտէ վէ պիր քիբաղ ըէնկինտէ օլտարազ կէգքիլմէքտէ իտի :

Վէլ հասըլ , մէրգուլմէնին լէհճէսինտէ պիր ըէնքսիզլիք հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , օլ սիեաճ սիեաճ կէօզ-լէրի , վէ եանըդ եանըդ պադըշլարը իլէ գըրմըզը գըրմըզը վէ տիւզ վէ բարազ տօտապլարըտա , սուտան չըդմիշ պիրէր մէրճան բարշաը կիպի բարլամազտա իտիլէր :

Նասըլ քի սէօյլէմիշիզ տիր , մէրգուլմէ իրիծէ վիճուտլու , ուզուն պօյլու , էթինէ տօլու , վէ կիւճիւ գուվվէթլի օլ-տուղու թաղտիրտէ , բարս տէնիլէն հայլպնա մանէնա սու-րէթտէ պիր չէվիքլիկէ վէ եայլանմազլըզատա մալիքէ պու-լունմազտա իտի . վէ հիսսիյեաթ ճիհէթինէ կէլինտիքտէ , քիւրրէյի արզըն էն զիեաւտէ սըճազ մահէլլէրինէ մախսու պուլունան աթէշիլիք իսասէսինի իպրազ իչին , պիր իպ-րէթնիլմա ոսիլըմազլըզա լաեըդ վէ միւզթէտիր իտի տէ-նիլէն ճայիլ տիր :

Սըճազ մահէլլէրին , եիւզլէրի պիդիմ կիպի պէեազ օլ-մանան գըզլարընըն , իվրօպալըլար իչին նէ՝ մէրթէպէ խա-թարէնկիզ օլտուգլարընը , վէ քէնտի ճաղիպէյի աղիմէլէրի վէ տէհշէթամիլլէրիլլէ , լուհլարընա հիւքմ իտիպ գանլա-րընը գուրսըթտուգլարընը , շէօյլէ քի , գանսըրըպ մէֆ-թուն գըլարազ , վէ սօն մանկըրլարընա գատար քիսէլէ-

րինտէն ալարագ, սօեուպ սօլանա չէվերտիքլէրինի, վէ նագտ ու թէսէլլի օլարագ իսէ, եանըպ գալրուամագլըդտան, վէ ա'հ ու ֆիղանլար չէքէրէք կէօզ եաչարը տէօքմէքլիքտէն պաշգա հիչ պիր չէյլէրինի պլրագմատըգլարընը, հէրքէս պլմէքտէ տիր:

Իշթէ Սէսիլի տախի այնի հալտէ օլուպ, այնի գուվվէթէ, վէ այնի ճագիպէեէ մալլեքէ պուլունմագտա խտի:

Ֆագաթ, եալընըգճա շու ֆարգ տէրքեար խտի քի, մէրգումէ, տօգթէօր Տավիտի սահիհէն սէվմէքտէ օլտուգտան պաշգա, կէօրմիւշ օլտուղու Լիքօպա թաալիմ ու թէրպիյեէսի իլէ օլ պիւրուտէթի իգլիմին թէէսսիրիտէ, մէճպուլէ պուլունտուղու մէղքիւր թապիլի վէ նէֆրէթամիլ հիսսիյեաթըն շիտտէթի տէրէճէսինի թաատիլ իթտիրմիլ խտի:

Սէսիլի, քէնտի աշգ ու սէվտասը տուգաղընա տիւշիւրմէք իսթէտիկի ալլարըն իւգէլլէրինէ, պիրտէն պիրէ շիտտէթ իւլլէ հիւճում իթմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ քէնտի սընըֆընտան պուլունան գարըլար միսիլլու, բէնչէյի զուլումլարընա տիւշէնլէրին, տէր հալ հէմ ճանլարընա վէ հէմոէ մալլէրինէ գաստ իյլէմէքլիք նիյեթ ռ մագսէտինտէ պուլունմատըղընտան, անճագ սիհիլլէնիճի պիր պագըշ իլէ պագըպ սիհիլլէմէքտէ, վէ եալաշ եալաշ տաճէլպ իլէ, կիրտապը թէէսսիրինէ իլգա իյլէտիքտէն սօնրա, բէնչէյի աշգ ու սէվտասընտա մէճնուն ու մէֆթուն օլարագ, հէզարան նէվի իշքէնճէլէր չէքմէքտէ օլմալարընը կէօրինճէ, քէմալի մէմունիյեթ, վէ աշուրի մէրթէպէ ուսթալըգլը վէ վահիճէ շիլվէլէր վէ ճիլվէլէր իւլլէ, պիշարէլէրին սէրէնճամը թէգայիւտինի մուճիպ օլմագլըգտան պիր սէֆա տույտուգտան պաշգա, թէքրարէն իւք հիսսիյեաթընա ըիւճաթ պիրլէ տախի, օլ գանլարա սուսամըշ օլան քէյֆի բիւր չէհվէթինի իճրա պիրլէ, պիւթիւն պիւթիւն մէվթլէրինի մուճիպ օլմագտա խտի:

Մէղպուրէնին պու հալի, տահա զիեատէ տէհչէթամիլ խտի:

Աճըգտան գոտուրուպտա, բաթ կէթիրտիկի պիր ա-
վընիւզէրինէ կիւմիւրտէեքէք հիւճում պիրլէ բարալան
պիր դարլանտան , գաթան սէս չըգարմագարլըն , եաւաշ
եաւաշ սիվիշիպ, վէ բէնչէյի գուլմունա տիւշիւրէճէկի ալը-
նը նիհիլլէեքէք իւլէրինէ աթըլըպտա, սըգը սըգը սարը-
լան , վէ ճանընը չըգարմանա չալըչըպ, վէ տիշէրիլէտէ ,
սըզըլ սըզըլ սըզըլաթ տըգճա սէֆա տուեան, վէ գանը իլէտէ
գարնընը տօեուրան պիր երլան, տահա վիեաաէ տէհչէթ-
ֆէրմա սաերլա սէզա տըր :

Նաաըլ քի իշար իտիւմիշ տիր, Սէսիլի Ալմանեաաան կէ-
լիր կէլմէզ, քէնտուլի մէֆթուլնանէ սուրէթտէ սէվմէքտէ,
վէ աաթէթա ուղրունտա գուլ վէ գուլգան օլմագտա օլան
գօճաաընտան կիլլի կիլլի ֆէնա եօլտարա սարալադ, չաբգըն
պիր աաթէթիլ տիւշիւպ գալգմանա պաշլաաըգտան պաշգա,
խալլի վադըլթլարտա տէվաթ իտէրէք , հաաաա իթիտալը
թէճաւուլ իլլէտիկինտէն , ագըպէթքեաթ, օլ խապաաաթը
մէքրուհէսի զահիլի չըգմըշ, վէ պինաէն ալէյհ միւլէպ-
պէտէն մահպուսիլիլէթինէ հիւքաթ օլունմուշ իտի :

Մէրգուլմէ գարընքն ախըպըլ զայէթլէ պօղուգ օլաու-
ղու թագաիրտէ, գուլնաղըլգտա, զէքիլիքտէ, միւտէպպիր-
լիքտէ , վէ ագլ ու ֆիրասէթտէտէ եէքթա օլաուղունտան,
եալընըպ պիր սէնէ զաթֆընտա , վէ բէք գօլայ սուրէթտէ
ֆրանսըզ վէ ալման լիտանլարընը թահսիլ իտէպիլտիքտէն
պաշգա , հաթթա պիր տէրէճէեք գաաաթ իպրաղը պէլա-
զէթ տաթի իտէպիլմէքտէ իտի . վէլհաաըլ, մէրգուլմէ, ա-
թիգ Բօմաաա կէօրիւլէկէլէն , վէ տիւադ պօղուղլուղուն-
տա եէքթա օլուպ, վէ ճիւրաթ ու ճէսաթէթտէ , վէ շէյ-
թանի ալմէ ու հարէքէթլէրտէտէ պիհէմթա պուլունան շէհ-
վէթբէրէսթ գըրալիշալարա մանէնտ պուլունաաղանտան ,
հէր նէվի գալա վէ պէլաեը կէօլէ պարադ, ժապ ֆէր-
րան կիպի պէլալը պիր հէրիֆին խանէսինտէ, կիտիպ պէս-
լէմէլիք իթմէքլիկէ , քէնտինճէ հէմ գաաաթ վիրմիշ, վէ
հէմտէ իճթիտաթ իլլէմիշ իտի :

Պապաթ, շուրտար զարայիպտէն տիր քի, մէրգումէ, Մ. տը կրաունտան, նօթէրին խանէսինտէ չէվիրէճէկի տօլապըն նասըլ չէյ օլտուղունու, եանի, գաթան քէնտույի թէսլիմ իյլէմէքսիլին, սնճադ ճիլլէքեարըլ վէ շիլլէքեարըլլա իդթիֆա իթմէքլիկէ, վէ միւրատ օլունտն տիպը ինթիգամը իճրա իթմէքլիք թէքլիֆ վէ թալիմնթընը իշիթտիկինտէ, էլ ճան ու տիլ վէ քէմալի սատադաթ իւլլէ պուրունմագըլլա, սէօղ վիրմիշ իաի, չիւնքի, Մ. տը կրաուն, մէրգումէեի, ժադ Ֆէրրան կիպի պիր միւրայի ճանվէրէ գաըշը, միւմքին օլապիլտիկի մէրթէպէ զիեաաէճէ թահրիք իյլէմէքլիք նիյեէթիլլէ, օլ խային հէրիֆին, պիչարէ Լուիզին պաշընա կէթիբտիկի տէհշէթլա ֆէլաքէթլէրի նադշ ու պէեանէտէ չիւղում կէօրմիւշ իաի, վէ ֆիլ վադը մէզպուրէտէ, պիչարէ գըզըն սէրիլուզէշթինի տիյնէտիքաէ, հատտէն զիեաաէ հիտտէթէ կէլէրէք, հէրչի պատապատ աճըսընը չըգարմագըլլը, ան սամիմ գուրմուշ վէ թասմիմ իյլէմիշ իաի :

Ժագ Ֆէրրանըն կէշմիշ հալլէրի հագգընտա պազը մալիւմթ իթաաընը էհէմմիյեէթաէն ատտ խաէրիլ :

Մատամ Բիրլէ, Սէսիլինի, մէրգումա թագաթիմ իյլէտիկինտէ, մէրգումէնին, քէնտույի իտարէնէ միւգթէտիլէ պիր էօքսիւղ օլտուղունու, վէ քէնտիլինինտէ գարըշըպ վէ հըֆզընա չալըշմագըլլա տալա պօրճըլ օլմատըլընը պիլտիրտիկի վագըթտա, ժագ Ֆէրրան, մէրգումէնին հիւսնի ճէմսիյնէ տիլտատէ օլմագտան զիեաաէ, օլ թիրի նիկեահընտան վուրուլարագ, եանըպ թութուշմաեա, էվիլլէթ, թա իլք կէօրիւշտէ վուրուլուպ ազըլ պաշընտան ուշմաեա պաշլամըշ իաի :

Ձիրա, կէրչի մէրգում, ալէստէվիյեէ, քէնպույի զապթա միւգթէտիլ, ղայէթլէ հալիմ, ղայէթլէ գուրնապ, վէ զալէթլէտէ ֆէնապապ, եանի պիր տէսիսէքեար իտի իսէտէ, չէհվէթբէրէսթլիք չէյթանը թէբէսինէ չուլանարագ կէօլլէրի էօնիւնէ պիր բէրտէ չէքտիկի անտէ տախի, հէր հի-

սուպը վէ հէր միւլահապաթը ունուտարագ , գալպինտէքի
զէհիրինի զահիրէ չըգարմագ տա խաի: Նաարըքի, պիր կիւն,
մատամ տիւչէս տը Լիւննէյ իլէ միւքեալէմէ իլլէմէքտէ
իքէն, պիր արալըգ, տիվանէճէ պիր քիւսթախալըը էլէ ա-
լորագ, պապը հարֆէնտապըըլարտա պուլունմաւ խաի :

Մէրգուժուն թապիաթընտա պու էտէպիպլիք տէրքիար
օրոսգատան պալգա, մատամ Բիբլէնին, Սէսկի հադգընտա
սէօյլէտիքլէրինի տախի քիտմիլէն էմնիլէնէթ խաիպ եուտա-
րագ ալտանմը լէ ինանմըչար. վէ մատամ Սէրաֆէն, մատամ
Բիբլէ իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշտուգատան օօնրա, Սէսիլիերի,
Լուիզին եէրինէ ալմագըըը թէքլիֆ իլլէտիկինտէ , մէր-
գուժէ իլլին, քէմալի էմնիլէնէթ իւզըն սէօյլէեէրէք, օրթա-
տա գալմըչ պիր գըզ տըր տէյի գանարըմըչ խաի: , Վէ նօ-
թէրտէ պունու պիթթ թապի, թապիաթընա մուվաֆըզ վէ իշի
նէ մութապըզ պուլտուղունտան, շէօյլէքի, մահլա մէթըուք
վէ մէճհուլ պիր հալտէ օլուպ , վէ հիւշ պիր թէհլիքէ վէ
մէսուլիլէնէթ գօրգուտու օլմագօրզըն , քէյֆինէ խըտմէթ
իթտիրէպիլիր հիսապը , իւմիտի վէ իթիգատըյլա եանընա
խըտմէթ քեարըզա գապալ իլլէմիշ խաի: Էվվէթ, Ժագ Ֆէր-
րան, հէր ճիհէթլէ քէնուսլի , թահթը էմնիլէնէթ տէ պու-
լունմագտա տըր տէյի զանն իլլէմէքտէ խաի :

Մէրգուժուն իթիգատընճա , իգպալ հէր ճիհէթլէ քէն-
տուլէ եալէր պուլունմագտա խաի, շէօյլէքի, մատամ Սէ-
րաֆէնին էօլմէսինի ճանընա միննէթ աոտ իլլէմէքտէ խաի,
չիւնքի, քէնտի հադգընտա տալլոնա մուզիրը պուլունմագ-
տա օլան պիր ճինանէթ շէրիքէսինտէն գուրթուլմուշ օլ-
մագտա խաի: . . վէ Ֆլէօր-աը-Մարինին էօլմէսիլլէ տա-
խի (մէրգուժէ իլլին էօլմիւշ տիւր զանն իթմէքտէ խաի),
քէնտլինին իւք ճինանէթլէրինին , պէրհաւաթ օլան պիր
չահիալինտէն , ազատէյի կէրիպան իլլէմիշ օլմագտա խաի:

Վէ նիհայէթ, լա Շուէթին հէլաքի իլէ , գօնթէս Մագ-
կըհօրունտա, մէէմուլին խարիճինտէ պուլունան թէլէֆլէ-
րինտէն (մէրգուժէ իւմիտսիգ պիր հալտէ խաի) աօլաւը ,

քենտուցի պախթիեար աստ խոիպ մէսրուր օլմագ.տա ի-
տի, չիւն.քի, արթըդ, մէզքիւր իքի գարըլարտան տախի
դօրգաճագ պիր սէպէպի գալմամը խոի. հայպու.քի, մու-
ղայիրի օլարագ, պունպար հաեաթտա օլաուգ.ճա, քէնտի-
սիտէ տայիմա իսէվի ու էնտիչէ իւզրէ պուլունմագ.տա ի-
տի. զէքա, պիր կիւն տէկիլ իսէ տիկէր պիր կիւն, պէյնէ-
րինտէ պուլուննան ճինայէթ էսրարը զահիրէ չըգըպտա,
սահիպ ճինայէթլէրին արանըլմաը լաղըմ կէլտիկինտէ,
պաշընա կէլէճէ.ք օլան պէլալարը տիւշիւնմէ.քտէ խոի. . .

Վէյհասըլ, թէ.քրարէն սէօյլէրիզ քի, նօթէր ժագ ֆէր-
րան, Սէսիլիեի իյ.ք տէֆա կէօրիւպ վուրուլաուլունտա,
ֆիքրինտէն զէրրէ գաաար շիւբհէ էսէրի կէչիրմէմիշ խոի.
վէ եալընըզճա, խանէսինէ, էօյլէ պիր տիւպէր դըզը, մատամ
Բիւլէնին սահիհէն եէկէնի տիւր զանն խտէրէ.ք գապուլ
իթմէ.քիկի, պիր այնի ֆուրսաթ աստ իյլէմիշ խոի:

Ժագ ֆէրրանըն կէչմիշ հայլէրի իլէ ախէագ ու թա-
պիաթընը, վէ Սէսիլինին տախի տիւպէրիկիլէ գուվէյի
ճագիպէսինի նագչ ու պէեան իյլէտի.քտէն սօնրա, մէրգում
նօթէրին պիրտէն պիրէ, էօյլէ պիր խաթարէնկիզ մախլու-
գա կէօնիւլ վիրիպտէ տէլի տիւլանէ օլմասընըն սէպէպինի,
զանն խտէրիզ քի, շու աթիտէ պէեան խտէճէկիմիզ պազը
տայիր հալ ու վագալար իլէ անլաթտըրապիլէճէկիզ տիր:

Վէ պունտանտա գաթինաղար. . . Սէսիլի եօլունտա վէ
ախլագ.չնտա պուլուննան գարըլար, կէրչի, նագի.ք, եիւ.ք-
սէ.ք, վէ թէմիզ եիւրէ.քլի օլուպ, վէ մուհապպէթ սահիպի
օլան քիմէսնէլէրէ թէսատիւֆլէրինտէ, անլէրին պատիի պիւ-
րուտէթ վէ նէֆրէթլէրի օլուրլար իսէտէ, մուղայիրի օլա-
րագ տախի ժագ ֆէրրան կիպի եալընըզ հայվանի պիր շէհ-
վէթ հիսսիյեաթըլա մէճպուլէ պուլուննան ատէմլէրէ թէ-
սատիւֆ իյլէտի.քլէրինտէ իսէ, պիրտէն պիրէ սիհիրէլէճէ-
սինէ, իւզէրլէրինտէ պիր թէէսսիրի աղիմ, վէ պիր գուա-
րէթի մութլագա բէյտա իտէրլէր: Օլ եօլտա ատէմլէր, օլ
եօլտա գարըլարը, հէման իւք տէֆա կէօրիւր կէօրմէզ,

մէֆթուն ու մէճնուն օլմագտա , վէ պիր դուվլէյի մէշումէ
 իլէ մերգումէլէրտէն ճէլպ օլունարագ , եագընլարընա գօ-
 շուպ կիթմէքտէ տիրէր , վէ շիւբհէսիզ օլարագ հիքմէթ
 նէվինտէն օլան պիր միւգարէնէթ , վէ պիր մանեթթիզմա
 էսէրինտէն պուլունան պիր թէվէճճիւհ ճագիպէսինտէն
 նաշի օլտուղու թագտիրտէ , օլ տէհշէթլու մահպուպէլէրինին
 տեագլարընա տիւշէրէք , աշգ ու սէվտա զինճիրլէրլէյլէ չէ-
 զիլմէզ սուրէթտէ պաղլանմագտա , վէ գալպլէրինտէ եանըպ
 թուլթուշմագտա պուլունան մէքրուհ պիր աթէշին , անճագ
 անլէրին լուլթփ ու ինայէթլէրլէյլէ թէսկին օլուպ սէօնէճէկի
 էմէլ ու իթիզատընտա պուլունմագտա տըրլար :

Տիմէք տիր քի , ատալէթէ վէ ախզը ինթիզամա մագ-
 րուն օլան պիր ֆաթալիթէ իզթիզասընտան օլարագ , Սէ-
 սիլի նօթէրին եանընա կիթմիշ իտի , եանի , պիր պիրինի
 պուլմուշլար իտի . չէօյլէքի , մերգում իշին , տէհշէթֆէր-
 մա պիր էճիր չէքմէքլիք կիւն վէ սաաթլարը եագլաշմագ-
 տա իտի . չիւնքի , վահշիճէ պիր չէհվէթ էմրագը , քէնտի-
 սինի , հէյպէթամիզ վէ նէֆրէթէնկիզ սույի գաստլարա
 սէվզ ու թահրիք իլլէմէքտէ պուլունտուղունտան , քիւլլի
 զատտարլըը իրթիքեապ իլէ , ֆագըրէ վէ նամուսլու պիր
 ֆամիլեանըն սէֆալէթինի մուճիպ օլտուգտան պաշգա ,
 խիֆֆէթի ազլ իլէ թէլէֆի ճան աֆէթլէրինի տախի մու-
 ճիպ օլմուշ իտի . . . Պինաէն ալէյհ , ճէզայի սէզայի շէտի-
 տինէտէ , մերգում սահիպ ճինայէթ հէրիֆ , մահզա չէհ-
 վէթբէրէսթլիկի եիւզիւնտէն չարըլաճագ իտի . Ջիրա , պու
 աախի պիր հագդանիյեթթ ֆաթալիթէսի ահքեամինտան
 օլտուղունտան , զանն իտէրսին քի , պաղը հէվայի նէֆալէր ,
 թէպտիլի թարզ ու բէնք իտէրէք , ֆայիլլէրինին ճէզայի
 սէզալարընտա պիրլիքտէ կէթիւմէքտէ տիրլէր . . .

Սէսիլի , հէր նէ գատար , ժագ Ֆէրրանը միւրատընա իր-
 տիրէրէք նայիլի վուպլէթ գըլմամագլըղա նիյեթթ իլլէմիշ
 իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , մերգումու պիւթիւն

պիւթիւն իւմիտսիւ տախի պըրագմագ իսթէմէտիկինտէն, տայիմա ուղագտան ուղագտան իւմիտլէր կէօթէրէրէրէք շիյլէլէր վէ ճիլլէլէր իպրաղընտան տա կէրի տուրմաուր-ղընտան, հէմիշէ աթէշի աչգ իլէ եանըպ դավուլմասընը, վէ պիթթապի խանլ ու րահաթը զայպ իլէ, տիւչարը իշքէն-ճէ օլմասընը, գաստի օլարագ մուճիպ օլմագտա խտի :

Նասըլ օլուպտա, ժագ Ֆէրրան կիպի դուրնաղ վէ քիւս-թախ պիր ատէմ, էնվայի հիյէլ ու շիտտէթ իսթիմալիյէ, Սէսիլինն մուգավէմէթինէ զալէպէ իտէմէմիշ տիր, տէյի թէհաճճիւպ օլունմամալը արը, չիւնքի, Սէսիլի, էօյլէ Լուի-ղէ պէնղէնէնլէրտէն օլմասըղընտան, մէրգումունն նէզտինէ չըգտըղընն ֆէրտասը կիւնիւ, նասըլքի զիյրտէ կէօրիւ-լէճէք տիր, մէրգումունն եանընա կիրէպիլմէքլիք պապընտա թուլթաուղու ուսթալըգ թարիգինտէն, պիւթիւն պիւթիւն պաչգա պիր թարիգ թուլթաուշ խտի, եօգտա, մէրգում, էօյլէ իքի կիւն, իւսթ իւսթէ, քէնտի պէսլէմէսինտէն ալ-տանանլարտան տէկիլ խտի : Մէզպուրէ, Պ. տը Կրաուստան ալմիշ օլտուղու մալիւմաթտան, պիւչարէ Մօրէլին գըղընն պաչընա նէ մէրթէպէ տէհշէթամիղ ֆէնալըգլար կէթիր-միշ օլմասընը անլամիշ պուլունտուղունտան, մէրգումունն խանէսինէ կիթտիկինտէ, թա իւք կիճէտէն, քեամիլէն էմ-նիյեթ իւղրէ պուլունմագլըգ իհթիեաթ թարիգինի տիւ-չիւնիւպ իճրա իյլէմիշ խտի : Շէօյլէքի, թա կիթտիկի կիւ-նիւն ագշամընտան, ժագ Ֆէրրան իլէ էվտէ եարա եալը-նըղ գալտըղլարընտա, մէրգում, մէզպուրէնէ պիրտէն պի-րէ չիւրհէ վիրիպտէ իւրքիւթմիւշ օլմամագլըգ նիյեթթիյէ, միւրայիճէ պիր թալը ու հարէքէթ իւղրէ, եանի կիւեա խասսէթէն հիւսնի ճէմալինի կէօրմէքլիք արղուսինտէ պի-լէ տէկիլտիրճէսինէ հարէքէթլէր իտէրէք, վագարը պիր սէօյլէնիլ իլէ, կիտիպ օտաուընտա եաթը վիրմէսինի էմր իյլէմիշ խտի, վէ մէզպուրէ տախի, սախթէ պիր սուրէթի սատէտիլանէտէ օլտուղու հալտէ, հէր նէ գատար, խըրսըղ-տան աչուրի մէրթէպէ գօրգար խտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ

քէնտույի մուհաֆազանս հաղորէ վէ միւզթէտիրէ պու-
լունտուզունու տախի սէօյլէմիշ իտի :

— Եյի էմնա , քէնտինիդի խըրազզտան նա՞սըլ վէ նէ՞ թա-
րիդ իլէ մուհաֆազա վէ միւտաֆաանս միւզթէտիրէ օլա-
պիլիրսինիզ , տէյի ժազ Ֆէրրան սիւալ իթտիկինտէ ,

— Շունո՛ւն իլէ . . . — տիեէրէք մէրզումէ պէլինտէն դա-
նէթլէ ինճէ վէ քէսկին պիր գամնա չըգարըպ իպրազ էյ-
լէտիկինտէն , նօթէր տէ մէրազ իտիպ տիւշինմէկէ պաշ-
լամըշ իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ տախի, ժազ Ֆէրրան, մէրզումէնին սա-
հիհէն խըրազզտան դօրզմապտա օլմասընա ալտանըպ ի-
նանտըղընտան , պէրապէրինճէ կիտիպ , Լուիզին օտասընը
կէօսթէրտի: Սէսիլի օտատան իչէրի կիրիպ տէօրթ թարա-
ֆընը կէօզտէն կէչիրէրէք, օտա դաբուսունտա, նէ պիր քի-
լիտ վէ նէտէ սիւրմէ պուլունմատըղընը կէօրիւպտէ կէօլլէրի
էօնիւնէ պազարազ վէ տիթրէեէրէք , դօրզուսունտան օլ
կիճէ ապա եաթաղա եաթմազսըղըն պիր սանտալիթիւզէ-
րինտէ սապահլաեաճաղընը սէօյլէտիկինտէն, ժազ Ֆէրրան,
հէր նէ գատար , նարի աշգըյլա եանմադտա իտի իսէտէ ,
գաթան պիր շիւբհէ էսէրի տէ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն,
գապա պիր սէօյլէյիշիլէ , արթըզ օլ մէրթէպէ դօրզազըլ-
ղըն , ատէթա պիր ահմազըլզ վէ պիր տիվանէլիք օլմա-
սընը սէօյլէտիքտէն պաշգա , ֆէրտասը կիւնիւ գաբուեա
պիր քիլիտ եաբտըրաճաղընը տախի սէօյլէտի իսէտէ, ֆա-
զաթ , եինէ Սէսիլի օլ կիճէ եաթըպ ուեուամատը :

Ֆէրտասը կիւնիւ սապահլաեըն նօթէր եօգարը չըգարը ,
վէ մէրզումէեէ քէնտի խըրամէթլէրինի պիւտիրիպ թարիֆ
էյլէտի , վէ քէնտի նիյեէթի ֆասիտէսինէ տայիր կէրչի հիչ
պիր շիւբհէ վիրմէտիյսէտէ , քէնտու քէնտուեէ , իլք կիւն-
լէրինտէ , թէքմիլ միւրայիլիկի իճրա իտէրէք , թէհամմիւլ
իթմէքլիկէ , վէ քէմալ մէրթէպէ թահթը էմնիյնէթտէ օլ-
մասընա տայիր իւմիտ վիրմէքլիկէ գարար վիրմիշ օլտուզու
հալտէ տախի , օլ սապահլըն այտընըղընտա , մէրզումէնին

տիւպէրիկի, գալպինի տահա զինատէ ճէլպ իյլէտիկինտէն, վէ կէօղլէրի գարարըպ նէ եարաճաղընը շաշըրտըղընտան, հիւսնի ճէմալինէ վէ գատ ու գամէթինէ տայիր, քէքէլէ-
եէրէք, մէտհ ու սէնալէրտէ պուլունմանա պաշլատը :

Սէսիլի իսէ, ղանէթլէ գէքի վէ տիրայէթլի օլտուղուն-
տան, վէ թատա իլք կէօրիւշիւշինտէ, մէրգումուն, քէնտի
բէնչէյի սէվտասընա տիւշմէսինի ֆէհմ ու ֆարգ իյլէմիշ
պուլունտուղունտան, մէգքիւր աշգպաղանէ սէօղլէրինի ի-
շիթտիկինտէ, սախթէ պիր թարղ իւլրէ, մէրգումուն օլ
արզու վէ օլ նիյեթինէ մուվաֆըգ սուրէթտէ պիր էսէրի
մէյլան իպրաղ իթմէքլիկէ լիւզում կէօրտիւ, վէ պինանէ
ալէյհ տէ թավը ու հարէքէթինի թէպտիլ իյլէտի :

Շէօյլէ քի, մէզպուրէ, պիրտէն պիրէ, պիր աշըգ մէշ-
րէպլիլիք հալ ու հարէքէթի իպրաղընա պաշլատը :

Վէ, ժագ Ֆէրրանըն, քէնտի հիւսնի ճէմալինի վէ սէրվի
պօեու իլէ բէֆթարը տիրուպտսընը կէօրտիւքճէ, պիւ-
թիւն պիւթիւն քէնտույի ղայպ իյլէմէքտէ օլմասընը միւ-
շահէտէ իյլէտիկինտէն,

— Էմմա, պա'գընըղ պիր տէֆա, պա'գընըղ, - տէտի
մէրգումա, - հէրնէ գատար պէն պիր Սլզաս քէօյլիւ գը-
ղը գըեաֆէթինտէ պուլունմագտա իսէմտէ, մէկէրչի իւ-
ղէրիմտէ, պէսլէմէեէ պէնղէր հիշ պիր թավը ու հարէքէթ
էսէրի պուլունմագտա՞ մը տըր :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ, - տէյի պաղըրտը ժագ
Ֆէրրան :

— Պա'գընըղ պիր քէրրէ շու էլլէրիմէ . . . մէկէրչի, գա-
պա խըտմէթլէրտէ պուլունմագղըղա պըշմըշ օլան պիր էլէ
պէնղէմէքտէ՞ մի տիրլէր. - մէրգումէ պունու սէօյլէտիկի վա-
գըթտա, օլ պէեաղ վէ տիւպէր էլլէրինի, վէ նաղիք նա-
ղիք բարմագլարընը, վէ ագըիգ թաշը միսիլու բարլա-
մագտա պուլունան բէմպէ բէնք թըրնագլարընը, ուղաթըպ
մէրգումա կէօսթէրտի :

— Վէ, մէկէրչի պու աեաղլարըմ, քէզալիք պիր պէս-

լէմէ անադարընա պէնդէմէքտէ՞ մի տիրլէր. — վէ, պունու տախի սէօյլէտիկի վադըթտա, օլ զայէթլէ լաթիֆ վէ զա-
րիֆ գունտուրալար իշինսէ պուլունան մինի մինի անադ-
լարընը տախի կէօսթէրտի : Վէ ժադ Ֆէրրան, հէնուզ
մէրդումէնին անադլարը կիւղէլլիկինէ տիգզաթ իթմէմիշ
օլտուղու էճիլտէն, կէրչի կէօրիւնճէ հայրան օլմաւա պաշ-
լատը իսէտէ, հիւսնի ճէմալինի թէմաշա իթմէքլիկէ իսէ
տահա զիւստէ խահիշկէր պուլունտուղունտան, կէօղլէ-
րինի եօդարը գալտըրարագ, թէքրարէն, ալըգ ալըգ,
եիւղիւնտէն եօդարը պագմագւեա տէվամ իյլէտի :

— Պէն քէնտի քէյֆիմի իճրա իթմէք իսթէտիկիմաէն,
թէյլէմմատամ Բիրլէեէ, ասըլ կէչիրմիշ օլտուղումէօմրիւ
պիլտիւրմէյիպ, անճագ իշիմէ կէլտիկի սուրէթտէ պիր շէյ
սէօյլէտիւմ իտի, մէրդումէտէ էօյլէճէ ինանըպ իզնա օլտու
լտի... էվվէթ, բէտէր ու վալիտէմ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու
ճիհէթլէ, պէնիմոէ պէսլէմէլիք իտէճէկիմէ ալտանըպ ի-
նանտը. հալ պուքի, էֆէնտիւմ, ապա իհթիմալտէնտէկիլ
տիրքի, սիզ տախի անըն գատար թէվէքէլլի օլարագ ալ-
տանասընը, զիրա, պիթթապի, զաթը ալինիզին ազլ ու
ֆիրասէթի անտէն չօգ վէ բէք չօգ զիւստէ տիր :

— Մատամքի էօյլէ տիր, սիզ քիմանիզ վէ նէ՞սինիզ,
տէյի պաղըրտը ժադ Ֆէրրան, մէզպուրէնին ոլու սէօյլէ-
յիշլէրի իւզէրինէ հատտէն զիւստէ տիւշարը թէաճճիւպ
օլարագ :

— Անը սէօյլէեէմէմ, չիւնքի քէնտիմէ մախսուս պիր սըրը
տըր... — քէնտիմէ այիտ օլան պաղը սէպէպլէրէ մէպնի օլ-
տուղու հալտէ, պիր քէօյիւ գըզը գըւեաֆէթիստէ օլարագ
Ալմանեաեր թէքքէ լիւզում կէօրմիւշիւմտիւր, վէ պիր վա-
գըթֆարիստէ, միւմքին մէրթէպէ կիզլի պիր հալտէ գալ-
մագ իսթէմիշ իսէմոէ, թէյլէմ իշտէն վէ մագսէտիմոէն
պիւսապէր օլտուղու կիպի, պէնիտէ սէֆիլ պիր հալտէ տիր
զանն իթտիկինտէն, զաթընըզըն եանընա կիրմէքլիկիմի
թէքլիֆ իյլէտիքտէն պաշգա, իսանէնիզտէն տիշարը չըզմա-

մագլըղա , վէ եալընըղճա իմրարը էվգաթ իթմէքլիկէ մէճ . պուր պուլունաճաղըմը տախի պիլտիրաի . . Պէնտէ, անին . տէ դապուլ իյլէտիւմ . չիւնքի , զաթէն պէնիւմ տախի ա . րատըղըմ թամ օլ հալ իտի , եանի , քիմսէնին կէօրէմէե . ճէկի վէ պլլէմէեճէճէկի պիր մահէլլտէ գաբանըպ դալմագ իտի , տիմէք տիր քի , թէյզէմ տէ պիլմէտիկի թագտիրտէ , պէնիւմ մէզքիւր արղումէ խըտմէթ իթմիշ պուլունտու :

— Տիմէքտիր քի , սիզ քէնսինիզի ալէմտէն սէթը իյլէ . մէքլիք արղու վէ նիյեթթինտէ պուլունմագ տասընը , էօյ . լէ՞ մի . . լաքին , իյի եա , պու եօքտա կիզլէնմէքլիքտէն միւրաաընը՞ղ նէ տիր :

— Իհթիմալ տիր քի , քէնտիմէ մախսուս պաղը սէֆա . պախշ կիւնահլարըմ վար սըր . . լաքին , անը տախի սէօյ . լէեճէմէմ , չիւնքի , պէնիւմ իչին պիր սըրը սըր :

— Բէք ալէա , մատմօագէլ , ֆագաթ , ասըլ մաղսէտի . նի՞ղ նէ տիր :

— Տայիմա այնի շէյ տիր . էկէրչի սիզ , հիւսնի ճէմալիմէ վէ գատ ու գամէթիմէ տայիր սիթայիշլէրտէ պուլղանմուշ օլմասա իտինիզ , չօզ իհթիմալ տիր քի , պէնտէ պէօյլէճէ հագըգաթի հալի սիզէ պէեան իտիպ տէ սէօյլէմէեճէճէք իտիւմ . . լաքին , շու տախի սահիհ տիր քի , սիզտէ , քէն . տի զէքեալլէթինիզ սայէսինտէ , էլպէթթէ , էր եա կիճ պիր կիւն վագըֆ օլպպիլէճէք իտինիզ . . Իմտի , իյիճէ տիյ . նէյինիզ , հիւրմէթլու էֆէնտիւմ , պէն պիր սուրէթի մու . վագգաթատա օլտուղու հալտէ , պուրաեա կէլիպտէ պէս . լէմէլիք իթմէքլիք շարթընը , վէ եախօտ տահա տօղրուսու թէտպիրինի գապուլ իյլէտիւմ , չիւնքի , էօյլէ իգթիղա իթ . տի , իչիմէ էօյլէ կէլտի , գապուլ իթմէքլիկէ մէճպուր օլ . տոււմ . . վէ մատամ քի գապուլ իթտիւմ , արթըգ հէրչի պատապատ , հէր շէեի կէօղէ ալարագ իճրատա իտէճէկիւմ տիր . . վէ , արթըգ պուրատան չըգըպ տա պաշգա պիր մահէլլէ կիթմէմէք իչին , եանի եէրիմի ղայպ իթմէմէք , իչին քէմալի ղայրէթ , տիգգաթ , վէ հիւրմէթ իւզրէ սիզէ խըտ .

մէթ իյլէեէճէկիւմ տիր ... էմսիյեէթլի վէ կիզլի պիր մահէլլ իսթէր իտիւմ ֆագաթ, էկէրչի ուֆաճըզ պիր հարֆէնտազ-լըզա, վէ պիր աչգպազլըզա չըգըչտըղընըզ կէօրէճէ.ք օլուր իսէմ, պուրասընը թէրք իթտիկիւմ կիպի, կիսէրիւմ... վէ պուտա սօֆուլուղումուման նէչէթ իթմէքտէ օլմանըպ... չիւնքի, սօֆուլուզ տէնիլէն շէյ, պէնիւմ իչին տէկիլ տիր, վէ նասըլ քի հալ ու հէյեէթիմուն տաթի էօյլէ օլմասը ա-չիքեար սուրէթտէ անլաչըլմագտա տըր... Մէզպուրէ պու-նու սէօյլէտիքտէն սօնրա, մէրգումուն եիւզիւնէ էօյլէ պիր աթֆըր նիկեահ իյլէտի քի, աոտէթա պիր երլտըրըմ աթէչի կիպի թա ճիկէրինէ դատար իչլէտի :

—Խայր, պէնտէ ապա սօֆուլուզ պուլունմագտա տէ-կիլ տիր, — տէտի թէքրարէն մէրգումէ, օլ ինճու թանէսի կիպի տիզիլմիլ տիչլերի պէեազ պէեազ բարլամագտա օլ-տուղու թագտիրտէ թէպէսսիւմ իտէրէք, —Պագաթ, հա-ֆը՛զ Ալլահ... պէնտէ պիր աճայիպ հալ վար տըր, պիր քէրրէ աչգ ու սէվտա աթէչիյլէ եանմանա պաշատըմ մի իտի, արթըզ շէյթանլարըն պիլէ, պանա նիսպէթլէ, պիրէր մէլէք սաեըլապիլէճէքլէրինտէ չիւբհէ եօզ տուր... լա-քին, աոտալէթէ ըիայէթ իյլէմէլիսինիզ. բանա կէօրէճէք-սինիզ քի, իչպու պէսլէմէ ճարիյեէնիզ, քէնտի իֆֆէթ ու նամուսույլա սիզէ բէք ալէա խըամէթ իտէպիլէճէք տիր... Շիւմի սիզ պէնիւմ սրրըմա վագըֆ պուլունմագտասընըզ, վէ եաթսօտ, հիչ տէկիլ իսէ, պիր մըգտարընը պիլմէքտէ-սինիզ. աճապա, թալիիւմ եարարմ իտիպտէ, հագգըմտա անճագ պիր սուրէթի զատէկեանէտէ օլտուղու հալտէ մու-ամէլէ իտէպիլէճէք միսինիզ, եօզսա, հիւսնի ճէմալիմէ նիս-պէթլէ, պէսլէմէլիկէ շէսպան կէօրմէմէք մի իսթէճէճէք-սինիզ. եանի, թէպտիլի էֆքեար ու նիյեէթ իլէ, պանա պիր դուլ վէ քէօլէ օլմագլըղը մը արզու իտէճէքսինիզ, սէօյ-լէյինիզ, էկէր սիզ միւրատ իտէր իսէնիզ, պէնտէ, սէրպէսթճէ սէօյլէրիւմ քի, մէմնուն օլուրում, վէ պէսլէմէլիկէ թէրճիհ իտէրիւմ... ֆագաթ, պիր շարթ վար տըր քի, օ տա տա-

յիմա պագը դալմալը տըր , եանի դաթան պուրատան տի-
շարը չըգմամալըերմ , վէ սիզտէ հագգըմտա պիր հիմայէյի
բէտէրանէյի քեամիլէ իպրազընա հիմմէթ իյլէմէլիսինիզ . .
էմնա , պէնիմ տիւպէրլիկիմի թագտիր իթմէք իսթէր ի-
միշսինիզ , բէք ալէա , եաբապիլիրսինիզ , վէ անըտա , քէն-
տինիզճէ , պիր սատագաթ վէ պիր թէքլիֆսիզլիք միւքեա-
ֆաթը ատտ իտէպիլիրսինիզ . . :

— Եսպընըզ պո՞ւ դատար մը , եսպընըզ պո՞ւ դատար մը ,
տէաի ժագ ֆէրրան քէքէլէեհէքէք :

— Էլվէթ , եսպընըզ պու դատար . . ֆագաթ , էլվիրիր քի ,
պիր եսպընըզըզ վէ նիրտէ շէյթան իզվասը , ադլըմը պաշըմ-
տան ուչուրմասընլար . . լաքին , օլ ճիհէթտէտէ էլէմ իւզրէ
օլմամ , էօյլէ պիր սըգըլմագըզ իհթիմալտէն օլամսեաճագ-
տըր , չիւնքի , տայիմա սիզլի կէօրիւպ կէօրիւշէպիլէճէ-
կիմտիր . վէ շէյթանըն իզվասընա կէլինտիքտէ , օ տախի իհ-
թիմալտէն տէկիլ տիր , զիրա , սիզին կիպի ազիզ պիր զա-
թըն սայ ու հիմմէթիյլէ , շէյթանլարընտա եանըմտան գա-
շըպ միւզմէհինն օլաճագլարը պիշէքք տիր : Հայտէյինիզ ,
սէօյլէյինիզ , գարարը գաթինիզլի վիրինիզ , ապա շիւբհէլի
վէ բիւրիւզլիւ լագըրտը իթմէյինիզ . . սէրպէսթճէ տօզ-
րուսունու սէօյլէյինիզ , պէնիմ մի սիզէ խըտմէթ իթմէք-
լիկիմի իսթէրսինիզ , եօգսա սիզլին մի պանա էսիր օլմագ-
լըզընըզը արզու իտէրսինիզ . հէր հալտէ իքիսինտէն պիրինի
գապուլ իթմէլիսինիզ , եօգսա , պէնիմ պու էվտէ իչիմ եօգ-
տուր տիեհէքէք , հէման պըրագըպ կիթմէլիյիմ . . վէ կի-
տիպ թէյդէմէտէ . պէնիմ իչին սայիր պիր մահէլլ պուլմա-
սընը բէճա իյլէմէլիյիմ . . : Զանն իտէրիմ քի , պէնիմ պու
սէօյլէտիքլէրիմ , սիզէ բէք աճայիպ կէօրիւնմէքտէ տիր-
լէր . բէք ալէա , վարսըն էօյլէ օլտուն , վէ իհթիմալ տիր տէ
քի նէգաթինիզտէ , եհրի եուրտու վէ իչի կիւճիւ պէլլիսիզ
սէրսէրինին պիրի մագամընտա պուլուճմագտաեըմ , ծնտա
տախի հագգընըզ վար տըր . : Շէօյլէ քի , թէյդէմ տախի
պիլմէեհէքէք , պէնիմ եալանըմա իշթիրաք իյլէմիշ տիր , պէն

մերգումէնի, հիշ պիր շէյիմ եօգ տուր, ոէֆիլ պիր հալտէ պուլունմագտա օլտուղունտան, իշպու իւզէրիմտէ պուլունան էլպիսէմտէն պաշգա, բարա վիրիպտէ էլպիսէ ալաճագ վագ-թիմ պիլէ պուլունմագտա տէկիլ տիր... Հալպու քի, հագը-գաթի հալ էօյլէ տէկիլ տիր... պուեուրունուզ, իշթէ պագը-նըզ շու քիսէմէ, պիր թարաֆընտա ալթուն տօլու օլտու-ղու հալտէ... տիկէր թարաֆընտա տախի ինճու էլմա' ո տօլու տուր... (վէ մերգումէ պունու սէօյլէտիկի վագըթ-տա նօթէրէ, թէլլէրի արալարընտան պիր գաշ գըթա միւ-ճէվհէրաթ իլէ ալթունլար բարլամագտա օլան գըրմըզը ի-բէքտէն մաամուլ ուզուն պիր քիսէճիք կէօսլթէրտի) : Պա-գաթ, հայըֆ քի, թէքմիլ տիւնեանըն ալթուն կիւմիւշ վէ էլմաա ինճուլարը պիր արաեա կէլսէլէր, եինէ իշպու խանէ-նիզատ կէօրտիւկիւմ եալընըզըզ վէ էմնիյեթի քեամիլէեի կէօրէպիլմէքլիք իգպալինէ, պէնի նայիլ գըլամաեաճագլար տըր, վէ արզու իյլէտիկիմ իշպու եալընըզըզ հալիտէ, ան-ճագ սիզին էօմրիւնիւզիւն թարզընտան նէշէթ իյլէմէքտէ տիր... Իմտի, էկէր պէնի մէմնուն գըլմագլըզը արզու վէ միւրատ իտէր իսէնիզ, մէգքիւր իքի թէքլիֆիմտէն պի-րինի, մութլագա գապուլէ հիմմէթ իյլէմէլիսինիզ, նաալլ քի կէօրմէքտէսինիզ, էմր ու միւրատընըզըն, քէմալի իճրասը-նա, հագըր ու միւնթագըր պուլունմագտաեւրմ, զիրա, սիզէ նէ՞ տիմէք իսթէմէքտէյիմ, քիմսէնին պէնի կէօրմէսինի իսթէմէմտիմէքտէ տէկիլմիլիմ, վէ պուտա նէ՞ տիմէք օլուր, պէնի խանէնիզտէ սագլաեընըզ տիմէք օլմնգ միւ վէ պէնի քէնտի խանէնիզտէ կիզլէյինիզ տիմէքլիքտէնտէ, պէնի արաեանլար վար տըր մանէասը թէվէլլիւտ իթմէզ մի... Վէ հիշ շիւբհէմտէ եօգ տուր քի, հաթթա պէնի զամգ իտիպ էլէ վիրմէքլիկին թարիգլինտէ պիլսէնիզ տախի, գաթտն էօյլէ պիր տէնայէթի իրթիքեապ իթմէեէճէքսինիզ... :

Սէսիլի թարաֆընտան զուհուրա կէլէն շու բօմանվարի պիր էմնիյեթի վէ մահրէմիյեթի, եանի պիրտէն պիրէ օլ մէրթէպէ պիր թէպտիլի հալ ու լիսան, ժագ Ֆէրրանը շա-

չըրտըս ազընը պաշընտան ուշուրթտուղունտան, մէրգու-
տա քէնտու քէնտույէ, աճապա քիմսիր պու գարը, աճապա
նէ սէպէպէ մէպնի քէնտույի սէթը իյլէմէք խթէմէքտէ
տիր, վէ նասըլ օլուպտա պէնիմ եանըմա կէլմիշ տիր, վէ
աճապա պիր նիյեթի խէֆիյեթէնէ մէպնի մի տիր, եօգսա,
ֆիլվագը պիր թէսատիւֆի վէ պիր իգպալ իշի մի տիր, տէյի
տիւշիւնիւպ, հէգսորան նէվի շիւբհէլէրէ զահիպ օլմաստ
պաշատը, վէ կէրշի չօգ շէյ տիւշիւնտիւ էմմա, ոսըլ հա-
գըգաթի հալիտէ պիր տիւրքիւ պուլուպ անլատամատը,
չիւնքի, քէնտի իթիգատընճա, շէհվէթի իլէ խասիպիկինէ
գուրպան կիթմիշ օլմալարտան մատտա հիշ պիր տիւշմէնի
պուլունմադտա տէկիլ խտի, վէ օնլարտանտա գաթան գօր-
գուպ շիւբհէ խտէճէք հիշ պիր սէպէպի եօգ խտի, դիրա, հիշ
պիրինատէ քէնտուսի իշին պիր սուզագ գուրապիլէճէք
գատար գուտրէթ պուլունմադտա տէկիլ խտի. հէլէ Սէսիլի
սլէյհինտէ գաթան շիւբհէ իյլէմէքտէ խտի. . . Չիւնքի,
էօյլէ պիր տիւշմէնիկէ տապիր հիշ պիր նիյեթի ու մադսէս
էսէրի կէօրէմէքտէ խտի :

Խաջնի, ժագ Թէրրան Սէսիլի իւզէրինտէ կէօրտիւկիւ պիր
թէպէտաիլի նակէհանիտէն տօլաեը պաշգա պիր շիւբհէ-
եէ զահիպ օլմասըպ, անճագ գալպինտէ պիր, եանի, մէր-
գումէնին սէօյլէտիքլէրինին քեաֆֆէսի եալան օլուպ, վէ
սէրսէրինին պիրի օլտուղու թագտիրտէ, քէնտիսինտէ
զէնկին պիր ատէմտիր զանն իթտիկինտէն, եա ֆընտըգճըրդ
խտէրէք քէնտույի սօյմագ, վէտէ եախօտ, քէնտիսիլէ էվ-
լէնմէքլիք մագսէտիլէ, պիր թագըրիպ խանէսինէ կէլմէք-
լիկէ գալգըշմըլ օլմալը տըր գօրգուսու հասըլ օլմուշ խտի
վադաա, մէրգումուն հըրսը թամաը հատտէն գիեատէ
օլմասը ճիհէթլէ, մէղքիւր շիւբհէեէ զահիպ օլուր օլմագ,
մէրգումէեի տէֆ իթմէքլիկի լագըմ կէլմէքտէ խտի խէ-
տէ, զաթէն աթէշի աշգը ալէվլէնմէկէ պաշամըլ օլմասըն-
տան նաշի, բէք կիճ գալմըլ օլմասընը ֆարգ ու ֆէհմ իյ-
լէտիկինտէն, թիւյլէրի իւրբէրմէկէ պաշամըլ խտի. . . դիրա,

կերչի մերգումէնի եալընըզ պիր չիֆթ լազըրտը իլէ պիլէ տէֆ իտիպ եօլա գօնա պիլիւր պիր հալտէ իտի իսէտէ, մէզ-
քիւր պիր չիֆթ լազըրտընը սէօյլէմէքլիք գուտընթիտէ
էլինտէն չըգմըշ իտի . . . վէ հաթթա, օլ եօլտա թէֆէք-
քիւրլէրէ զահիպ օլմասընտան տօլաեը պիլէ, էսէֆ տու-
եարագ, անինտէ ֆիքրինտէն թարտընը արզուլէմէքտէ ի-
տի, չիւնքի, մէզպուրէնին հիւսնի ճէմալինէ տիլտատէ օլ-
մուշ, վէ վուսլէթի սէվտաար իսէ, ազլ ու ֆիքրինէ հիւքմ
իթմէկէ պաշլամըշ իտի . . . վէլ հատըլ, էվվէլքի կիւնտէն
պէրու, քէնախինին մէֆթուռ ու մէճնուռ պիր հալտէ պու-
լունմագտա օլմասընը, պիղզաթ քէնտիսի տախի հիսս իյ-
լէմէքտէ իտի :

Զաթէն մէրգում, մէզպուրէնի քէնտի էֆքեարընա մու-
վաֆըզ օլտուղու թարզտա, վէ աշուրի սուրէթտէ սէվմէք-
տէ իտի... վէ զաթէն մէզպուրէնին քէնտի խանէսինի թէրք
իլէ, սայիր պիր խանէնէ կիթմէքլիկէ լույի բիզա կէօս
թէրմէսիտէ, քէնտինճէ ճայիզ կէօրիւլէմէմէքտէ իտի, վէ
հաթթա, զաթէն, Սէսիլի վէլէվ քէնտիսինէ եազըն կիթ-
մէքլիքտէն աայիմա իմթինա իյլէսէ պիլէ, պէլքի պաշգա
պիր մահէլլէ կիթտիկինտէ, քէնտույի թէսլիմ իյլէմէսինին
իհթիմալլէրի իւզէրինէ տիւչիւնտիւքճէ, էօյլէ պիր շէհվէթ
չիքեարընը էլինտէն դաշըրմըշ օլաճաղընտան տօլաեը, գալ-
պինտէ, հատտէն զիեատէ վէ վահչիճէ պիր դըսգանճըզ
էսէրի հիսս իյլէմէքտէ օլտուղունտան, եալընըզ պիր շէյճիք
իլէ, եանի, — « շայէտ պուրատա գալըպտա, պէնիմ քէյֆ
ու միւրատըմա խըտմէթ իթմէքլիկէ լույի մուվաֆագաթ
կէօսթէրմէսէ տախի, հիչ տէկիլ իսէ, քիմնէ իլէտէ միւլա-
զաթ իթմէեէրէք, պիր մահպուսիյեթ հայինտէ գալաճա-
ղընտան . . . պարի պաշգաաընա տախի եարամըշ օլմաեաճագ
տըր—», տիեէրէք, ճիւզիճէ միւթէսէլլի օլմագտա իտի :

Սէսիլինին լիսանընտա կէօրիւլմէքտէ օլան քիւսթախըզ
իլէ, օլ աթֆըր նիկեահլարընտա տէրքեար օլան աթէշ, վէ
քէնտի թավը ու հարէքէթինտէ կէօրիւլմէքտէ պուլունան

սէրպէսիցեթ ու ճաղիպէտէն, մէրգումէնին, նասըլ քի քէն-
տիսի տախի սէօյլէմէ.քտէ իտի, էօյլէ բէ.քտէ քեամիլճէ
պիր դատըն օլմամասը, աշի.քեար անլաշըլմագ.տա իտի :

Պու զանն ու իթիդատ, ժագ ֆէրրանա էրէ.յիճէ պիր իւ-
միտ վիրմէ.քտէ պուլունտուլունտան, հէր կիւն, մէզպուրէ-
նին, տահա զիեատէ բէնչէ.յի թէէսսիրինէ ախլմէ.քտէ իտի
Վէլհասըլ, մէրգումուն շէհվէթճէ ֆի.քրի, հէր միւթալաա
վէ հէր միւլահազասընա զալէպէ իյլէմէ.քտէ օլմաղին, հէ-
ման քէօր քէօրիւնէ քէնուլի, աշգ ու սէվտա տալղալա-
րընա թէսլիմէ հազըր ու միւնթազըր պուլունմագ.տա իտի :

Նիհայէթ, պէյնլէրինտէ, խալգճա պիր շիւբհէեէ մահէլլ
պըրագըլմըլ օլմամագըլըգ իչին, Սէսիլինին, անճագ սուրէթի
զահիրէտէ պիր պէսլէմէ հալինտէ պուլունմասընա դարար
վիրտիլէր. վէ պունտանտա գաթինազար, մէրգումէնին, քէն-
տի խանէսինտէ, քէմալի բահաթ վէ էմնիցեթ իւզըէ պու-
լունմասը նիցեթիլլէ, ժագ ֆէրրան, անտէն պաշգա պիր
խըտմէթ.քեար տահա թուլթամագըլըլ տախի էհէմմիյ-
նէթտէն ատտ իյլէտի, շէօյլէ քի, եալընըզճա, տախիլի
խըտմէթլէրի, անճագ ի.քիսի, պիր պիրինէ եարտըմ իտէ-
րէ.ք պէճէրիպ, վէ քէնտի թաամլարընը խարիճտէն կէ-
թիրթմէ.քլիկի, վէ եաղընըլարըն թաամլարընընտա բարա-
սընը վիրմէ.քլիկի, վէ օտասընըն խըտմէթինի տախի դա-
բուլճուեա իճըա իթտիրմէ.քլիկի, ժագ ֆէրրան միւնասիպ
կէօրմիւշ իտի : Վէլհասըլ, մէրգում, Սէսիլինին կուլթ օսու
իւզըէ, իլը գաթտա, ալէթթաճիլ պիր օտա տօնաթտըր-
մագ. իսթէտի, վէ լազըմ կէլէն մէսարիֆիտէ, կէրչի Սէսիլի
քէնտիսի վիրմէ.քլիկի թէ.քլիֆ իյլէտի իսէտէ, մէրգում
ասլա գապուլ իթմէնէրէ.ք, պիզլաթ քէնտի քիսէսինտէն
ի.քի պին թանէճի.ք ֆրանգ սարֆ իյլէտի :

Պիր օտանըն թէճհիզի իչին ի.քի պին թանէ ֆրանգ սարֆ
իթմէ.քլի.ք, մէրգում իչին բէ.ք պիւլիւ.ք պիր միւսրիֆլի.ք
սիմէ.ք օլաճաղընտան, աշգ ու սէվտասընըն հատտէն զի-

հասէ շիտտէթինէ շէհատէթ ու տէլալէթ իյլէմէքտէ իտի :

Արթըզ պունտան սօնրա , պիզիւմ օլ միսկին նօթէր, պիր սուրէթի հէ յպէթամիզտէ օլտուղու հալտէ , իմրարը էօմր ու էվգաթէ պաշլամըշ իտի . շէօյլէ քի, խանէսի քէօշսինէ շէքիլէրէք , քիմնէլէրին հանլարընա կիթմէք, վէ քէզալիք քիմնէեհտէ դապուլ իթմէք իսթէմէտիքտէն պաշգա, կիւն տէն կիւնէտէ աթէշի աշգ ու սէվտաար ալէվլէնմէքտէ օլտուղունտան, արթըզ մէզպուրէնին քիմ օլմասը էսրարընը անյամագլըզ մէրազընտան սարֆը նազար իլէ, էֆէնտիլիք իտէճէք եէրտէ, գուլ վէ քէօլէլիք իթմէկէ, էվլէթ, աոտէթա Սէսիլինին դարչսընտա պիր խըտմէթքեար մագամընտա պուլունարագ , թաամընը վիրմէքիկէ , վէ տայիրէսինի սիլիպ սիւքիւրիւպ տիւղէլթմէքլիկէ պաշլամըշ իտի :

Ոէսիլի, օլ խային ծագ Ֆէրրանըն, Սօրէլին գըզը Լուիլին ըրզընա դաստ իտէպիլմէքլիք իշին, աֆիեօն նէվինտէն օլան ուեուտուճու պիր էճզաեա միւրաճաաթ իյլէմիշ օլմասընը, Պ. աը կրաունտան իշիթմիշ օլտուղունտան, թէմիզ սուտան պաշգա հիշ պիր շէյ իշմէմէքտէ , վէ զէհիրլէնմէսի իհթիմային խարիճինտէ պուլունան թաամտանտա պաշգա պիր թաամ էքլ իթմէմէքտէ իտի , վէ եաթմագ իշին տախի պիր օտա աեըըպ թախսիս իյլէտիքտէն սօնրա , տիվարլաընտա կիզլի պիր գարուսու պուլունմասըն տէյի թէֆթիշ վէ թահգըզ իյլէմիշ իտի : Պունտանտա գաթինազար, ծագ Ֆէրրան, Սէսիլինին, էօյլէ բէնշէյի վահշիյեէթինէ ալապիլիպ տէ, պիլա միւճազաթ գալապիլէճէկի գարըլարտան օլմասըղընը , բէք չաբուզ սուրէթտէ անլամըշ իտի . շէօյլէ քի, մէրգուլմէնին կիւճլիւ գուլվլէթլի վէ շէվիք օլտուգտան պաշգա , պիրտէ միւհիլիք սիլահլա միւսէլլահէ պուլունմագտա օլմասընը կէօրմիշ իտի . իմտի, մէրգուլմէեթ թագազա իտէպիլմէք զըմնընտա , մէրգուլմ իշին սայիր պիր թարիպ պուլունմանըպ, անճագ, մէյեուսանէ վէ մէճնունանէ պիր ճէսարէթէ միւրաճաաթ իթմէքլիք թարիգի պուլունմագտա իտի իսէտէ , մէրգուլմտէ , էօյլէ խաթար ու թէհլիքէտէն

քէնտույի միւտափառեւ միւզթէտիրէ օլմագլըզըն չարէսի-
նի, զաթէն թա էվվէլինտէն տիւշիւնմիւշ իտի . . .

Պու ճիւմէ կէ տախի, Սէսիլի նօթէրին իւմիտինի պիւ-
թիւն պիւթիւնտէ քէամէք իսթէմէտիկինտէն, արալըզ ա-
րալըզ մէրգոււմա, հիւսնի մուսամէլէ, վէ խըտամէթինտէն տօ-
լաեւտա իղհարը մէմնունիյեթ իթմէքտէ, վէ աճըմագտա
օլմագլըզ էսէրէրիտէ կէօւթէրմէքտէ իտի, շէօյլէ քի, թա-
րափընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան խալիսէթլէրինի, վէ
ֆէտայի նէֆսէ տայիր պուլունան հալլէրինի կէօրտիւքճէ,
լէհճէսի չիրքինլիկի իլէ սիննինին քէսրէթինի սնուլթմագտէ
օլմասընա պիր ալէամէթ օլմագ իւզլէ, գալպլէր եազլըք
քիւսթախլըզլարը էլէ ալարագ, աշգ ու սէվտա վէ շէհվէթ
ու վուսլէթ տէնիլէն շէյին, թարիֆտէն միւսթազնի օլան
հալլէրինի, նագշ ու պէեան իյլէմէքտէ իտի :

Էօյլէ պիր կէնճ վէ հասնա դատըն տիհանընտան չըզան
էնվայի տիլսիւզան քէլամլարը նօթէր իշիթտիքճէ, ատէ-
թա ազլը պաշընտան ուչարագ տէլի աիվանէ օլմագտա
իտի . . . Էվվէթ, ժագ Ֆէրրան, աթիգ պուլթէրէսթլէր
իթիգատընճա, պէլինտէն եօգարըսը ինսան, վէ պէլինտէն
աշաղըսը աթ շէքլինտէ օլան նէսիւ նամ ճանվէրին զէ-
հիրլի գաֆթանընը կիլինմիշտիրճէսինէ, Սէսիլինին խէեա-
լիլէ ալանկիւզար օլմագտա, վէ հէմիշտէ, կէօզլէրի էօ-
նիւնտէ տիր կիպի եանըպ թուլթուշմագտա իտի . . .

Մէրգոււմ, կիճէ կիւնտիւզ պու եօլտա թարիֆտէն միւս-
թաղնի պիր իշքէնճէ բէնչէսինտէ պուլունաուղունտան,
կիւնտէն-կիւնէ սըհհէթինի զայպ իյլէմէքտէ իտի, իշթահ-
ան տիւշմէքտէ իտի, վէ կէօզլէրինէ ույգու կիրմէմէքտէ
իտի : Պազը քէրրէ, կիճէլէրի, սօուղա վէ եազմուրա պագ-
մանարագ պաղչէեթ ինմէքտէ, վէ աճէլէ աճէլէ կէզլինէ-
րէք, տէֆի զամ վէ թէսկինի գալպ իյլէմէքլիկէ չալըշմագ-
տա իտի :

Պազը տէֆա տախի, Սէսիլի ուեուտուգտան սօնրա, կի-
տիպ օտասընըն գարուսունտա տուրմագտա իտի, վէ էքսէր

տէֆառա , եփլէլինաւն թէրթիպ իյլէմիշ պուլունտուլու պիր ուֆադ . բէնճիրէեի եանի տէլիկի աչարադ , պիր տթէշի աչգ . իւզրէ , եանի եանըգ եանըգ մէրգումէեէ պագմագտա իտի . . . վէ Սէսիլիտէ , եփլէլինաւն ալմըշ օլտուլու թալիմաթ , վէ վիրմիշ պուլունտուլու սէօզ մուճիւղինճէ , լազըմ կէլէնի , նօգթաար նօգթասընա իճրա իթմէ . քլի . ք նիյեէթիյլէ . . . մէրգումա միւմանաթ թարիգինի տիւշիւնմէտի . քտէն պաշգա , մուղայիրի օլարագտա , աչգ ու սէվաաը հարարէթինի գաթ էն տէր գաթ թահրի . ք իլէ չըլտըրթմագլըգ նիյեէթիյլէ , տահա զիեատէ մէմուսն օլմագտա իտի :

Կէօրիւնիւշէ նէզարէն , մէրգումունտա չըլտըրմասը կիւնիւ եադլաշմագտա իտի : Շէօյլէ քի , ճէզայի սէզասը , կիւնաէն կիւնէ արթմագտա իտի . . . ասէթա պիր ճէհէննէմ տթէշինտէ եանմագտա իտի : Մէրգում , պազը . քէթրէ , տէլին տէրին տալընլըգլարա տալմագտա , քէնտույի դայա իթմէ . քտէ , վէ թէ . քմիլ պիր վաղիֆէսիղլի . ք հալինտէ ոլուլունմագտա իտի . վէ հաթթա , խայլի սէնէլէրտէն ողէրու , զայթլէ . քեամիլ , աղըր պաշլը , վէ տինտար պիր տտամ տըր տէյի , քէնտի ըիեա . քեարլըղը վէ գուրնազլըղը սայէսինտէ , պիւյիւ . ք պիր իամու շէօհրէթ վէ իթիպար գազանն(ըշ օլտուլու թագտիրաէ , օլ կիւնլէրաէ իսէ , աղլինճա տէր . քեար օլան էսէրի խիֆիէթ , քէնտի եազըճըլարընն իութիղրասլարընը մուճիպ օլտուլու կիւզի , նէզտինէ գապուր իթմէ . ք իսթէմէմէսիտէ , միւշթէրիլէրինին տտէմի մէմուսնիյեէթինի մուճիպ օլմագտա իտի . վէ օլ վագթէ գատար քէմալի հիւրմէթ իւզրէ գապուլ իյլէմէ . քտէ օլտուլու բասլարտան ուզագ գաչընմագտա օլմասընտան , արթըրուհպան փաղըրմիտա , պլաւնմըշ օլտուգլարընը , վէ մէրգումուն սըրֆ միւրայի օլմասընը անլամագտա իտիլէր :

Մէրգում պաղէն մահպուն վէ միւ . քէտաէր օլարագ աղլաեւպ կէօզ եաշլարը տէօքտիւկիւ կիւզի , պաղէն տալի , մուղայիրի օլարագ , բիւր հիտաէթ . քէսիլմէ . քտէ իտի , վէ սիվանէլիկի հատաի իթիտալը թէճալուպ իթտի . քճէ , եա

լընդզճա, պիր քէօշէեէ չէքիւէրէք, վէ ա'հ ու ֆէրեաուլար
իտէրէք, էօքիւզ կիպի պէօկիւրմէքտէ իտի, վէ ազըպէթ-
քեար իւզէրինտէ պիր նէօպէթ զուհուր իտէրէք, պի մէ-
ճալ գալմագտա իտի, վէ հիշ տէկիլ իսէ, պիւթիւն պիւ-
թիւն քէնտուշի զայպ իտէրէք, եանի էօլիւ հալինտէ օլա-
րագ տախի պիր լահաթլըգ կէօրէմէմէքտէ իտի, չիւնքի,
ազլ ու զէքեալվէթի պէր քէմալ օլտուգտան պաշգա, հա-
րարէթի տէմի վէ կիւճ ու գուվվէթիտէ եէրինտէ օլտու-
ղունտան, ապա իսթիրաւհաթ էսէրի կէօրէմէմէքտէ իտի...
վէլ հասըլ թէքմիլ վիճուտի պիր էզիյէթ բէնչէսինտէ
մուզթարիպ օլմագտա իտի:

Նասըլ քի պիլտիրմիշիզ տիր, Մէսիլի կիճէ եաթաճաղը
վագըթտա, այնանըն գարշըսընա կէչէրէք, պաշընը տիւ-
զէլթմէքտէ իտի:

Մէրգուլմէ եինէ պիր կիճէ միւթատընը իճրա իյլէմէք-
տէ իքէն, տիշարը սօֆատան պիր աեագ սէսի ալտըղըն-
տան, պաշընը գարուտան թարաֆա չէվիրտի:

Փագաթ, մէզքիւր սէսի ալմասըլլա տախի քէնտի թէզ-
եինաթընը թէրք իթմէքսիզին, քէմալի լահաթը գալպ
իւզրէ տէվլամ իյլէմէք իսթէտիկինտէն, պէլինտէն պէշ
ալթը բարմագ պօեուունտա օլուպ, վէ ապանօղտան մաամուլ
ուֆաճըգ սարը իւզէրինտէ կիւմիւշ թէլ սարըլմըշ օլտու-
ղու, վէ պիր սիեահ տէրի գըն տէրունինտէ պուլունտու-
ղու հալտէ, պիր գամա չէքիպ չըգարտը: Մէզքիւր գամա-
նըն մահզա պիր սիւստէն իպարէթ օլմամասը, հալ ու չէք-
լինտէն ըանա սուրէթտէ անշաշըլմագտա իտի:

Մէրգուլմէ, քէմալի տիգգաթ իւզրէ, մէզքիւր գամանը
գընընտան չըգարտը, վէ շըմինէնին մէրմէր թաշը իւզէրինէ
վազ իյլէտի: Մէզքիւր գամա էն ալէա սըմըշգը տէմի-
րինտէն օլտուղու հալտէ, հէմ իւշ աղըզը, վէ հէմտէ պիր
ղուրուշու, ուճու պօղուլմագսըղըն տէլէպիլիր մէրթէպէտէ
պիզ կիպի սիվրի իտի, վէ բէք թէէսսիրլի պիր զէհիր իլէ

սու վիրիմիչ օլտուղունտան , մատաղալահ , էկէրչի պիրինին վիճուտինէ , ազաճըգ թօգունուլաճագ օլսա , անինտէ մէվ-
թինի մուճիպ օլաճաղընտա իշթիպահ ճայիզ տէկիլ իտի :
Վէ պունուն թէճըրուպէսինիտէ , ժագ Ֆէրրան , պիզզաթ
քէնտի կէօղլէրիլէ կէօրմիւշ իտի . չէօյլէ քի , պիր կիւն օլ
պապտէ շիւքհէ պէհան իյլէտիկինտէն , Սէսիլի տախի , իսպաթ
նիյեթթիլէ , էվտէ պուլունան զէվալլը պիր քէօբէկին պուր-
նունա , ազաճըգ թօգունուլ թօգունմազ , հայվան անին-
տէ տիւշիւպ տէվիրիմիչ , վէ տէհչէթլու պիր սինիր չէքիւ-
մէսիլէ , թէլէֆ օլմուշ իտի :

Սէսիլի , գամսեր չըմինէնին իւղէրինէ վազ իյլէտիքտէն
սօնրա , կիլինմիշ օլտուղու սիեահ չուհատան մաամուլ չա-
քէթինի չըգարտըղընտան , ատէթա , պալօլարտա պուլունան
պիր գարը միսիլու , չըպլագ ումուղլարը , վէ գօլլարը , վէ
սինէսի մէյտանէ չըգմըշ իտի : Սէրգումէ , էքսէր քէնտի
ճինսինտէն , եանի բէտէրի էվրօպալը վէ վալիտէսիտէ Ա-
մէրիգա եէրլիսինտէն օլան գըզլար միսիլու , գօրսէ եէ-
րինէ , իքի գաթ գումաշտան միւրէթթէպ պիր նէվի գօր-
սէ իլէ , սըգը սըգըեա պէլինի պաղլամըշ իտի . վէ բօր-
թուգալ բէնկինտէ օլան ֆիսթանէլասը , գօլլարը զայէթլէ
դըսա վէ պէեազ եէլէկինէ թութտուրուլմուշ օլուպ , վէ
աւաղլարընտա պուլունան ալ բէնք չօրապլարը , վէ օլպա-
շընտա պիր մահրամա իլէ զայէթլէ զարիֆ սուրէթտէ թէր-
թիպ իյլէտիկի սիւսիւ , պիւյիւք պիր թէնասիւպ հուսուլէ
կէթիրմիշ օլտուղունտան , պու հալտէ , էվվէլքի գըեաֆէ-
թինտէնտէ զիեատէ պիր խաֆիֆլիք հալ ու հէյեթի քէսպ
կիլէմիշ իտի . մէրգումէնին գօլլարընտա վէ ումուղլարընտա
տէրքեսար օլան պէրրազլըգ վէ միւտէվվէրլիք , գըեաա զա-
պուլ իթմէզ մէրթէպէլէրտէ իտի . հէլէ օլ ումուղլարընտա
իքի աֆաճըգ չուգուրլար իլէ պիր թանէտէ աֆաճըգ վէ
գատիֆէվարի էամէր պէն սուլունտուղունտան , տահա զի-
եատէ լէթաֆէթինի արթըրմադտա իտիլէր :

Պիր ահը տէրուն սէտասը , Սէսիլինին նազարը տիգգա .

Թընը ճէլպ իյլէտի : Մէրդումէ, մէզքիւր ա՛հը տէրանի ի շիտինճէ, պաշընտաքի մահրամանըն գաթլարը արասըն տան սարգըլմագտէ օլտն պիր գաչ պուգլալարընը, օլ նազէնին բարմագլարըյա չէվիրմէքտէ օլտուգու հայտէ, կիւ իւ վիրտի :

— Սէսիլի՛ . . . Սէսիլի՛ . . . — տիւէրէք սէրթ, ֆագաթ աճըգը պիր սէս իլէ պիրինին չաղըրմագտա օլմասընը իշիթալի :

Վէ պիրտէ պու հէնկեամաէ, օտա գարսուտնտա պու լունտն ուֆաճըգ տէլիքաէն, ժադ ֆէրրանըն օլ սօլլուն վէ ետսըր սուրէթի կէօրինմէկէ պաշլատը . մէրգումուն կէօլլէրի, սուֆտնըն գարանըգընտա, աթէշ կիպի բարլամագտա իաիլէր :

Սէսիլի օլ վագթէ գատար սէսիլիճէ իշինէ տէվամ կյլէմէքտէ իքէն, մէրգումուն սէսինի ալընճա, քէնտի մէմլէքէթի թիւրքիլէրինտէն, թաթլը պիր սէտա իլէ, կիւզէլ մագամլը պիր թիւրքի չաղըրմանա պաշլատը :

Մէզքիւր թիւրքինին հիւզնէնկիդ լուզէթլէրի, զայէթլէ եանըգ վէ մանէալը չէյլէր իաիլէր : Մէրգումէ հէր նէ գատար աղըր պիր բէրտէտէն չաղըրմագտա իաի իսէտէ, զաթէն սէտատը պիր էրքէք սէսի դօնթըր-ալթօսունա մանէնտ պուլունաուղունտան, տիշարտա սիճիմ կիպի եաղմագտա օլտն եաղմուրար իլէ, մէզքիւր քիւհնէ խանէեի, ատէթա թա թէմէլինտէն սարսըտըրճատընա էամէքտէ պուլունան չէտիտ քիւզկեարլարըն կիւրիւրտիւլէրինէ պիլէ զալէպէ ի տէպիլմէքտէ իաի :

— Սէսիլի՛ . . . Սէսիլի՛ . . . — տէտի թէքրարէն ժադ ֆէրրան նիեազքեարի պիր սէօյլէյիշ իլէ :

Սէսիլի, կիւեա անճագ իքինճի տէֆատա մէրգումուն սէսինի իշիթմիշ տիր կիպի, պիրտէն պիրէ աուրատ, պաշընը գարուտան թարաֆա չէվիրտի, վէ էհէմմիլէթ վիրմէզճէսինէ պիր թավը ու հարէքէթ իւլըրէ, գարուեա տօղրու կիթտի, վէ, — ա՛յ, ա՛ պէնիմ սէվկիւլիւ էֆէն տիճիկիմ (մէրգումէ, իսթիհզա նէվինտէն օլարագ, պէօյլէ

սէօյլեմէքտէ խոխ), մէկէրչի սիւ պուրատա՞մը խոխիւղ,
- տէտի, վէ պուռու ոլ մէրթէպէ խափիֆ աճայիպ վէ տիւ-
սիւղան վէ ազսէնտաղ պիր սէտա իլէ թէլաֆֆուղ խտէրէք
սէօյլէտի քի, նօթէրտէ գարչլլըգ,

—Օ՛ֆ, նէ՛ գատար տա կիւղէլինիւղ. . . - տէտի:

—Ճիտտի՞ օլարագ մը սէօյլեմէքտէսինիւղ, - տէտի մէր-
գումէ, -նո՞սըլ շու պաշըմուաքի մահրամաճըգ, սիւես՝ սի-
եահ՝ սաչլարմա, բէք կիւղէլ եարաշմըշ տէկի՛Լ մի տիր:

—Կիւնտէն կիւնէ, կէօղլէրիմէ, տահա՛ զիւտտէ տիւ-
պէր կէօրիւնմէքտէսինիւղ:

—Պիր քէրրէ շու պիլէքլէրիմէ՛ պագընըղ, նէ՛ գատար
տա պէնաղ տրըլար:

—Ս՛հ, զալլ մէ, զալլ՛ մէ. . . , էլվիրի՛ր արթըգ. . . , էլ-
վիրի՛ր արթըգ. . . - տէյի պաղըրտուլ ժաղ Ֆէրբան:

Սէսիլի պու լագըրտը իւղէրինէ, գահգահա իլէ պիր
կիւլմէք տիր պաշլատլ:

—Խա՛յր, խա՛յր, ալթըգ պէն սէնին տէրտինէ տաեա-
նամամ. օ՛ֆ, հայը՛ֆ քի էօլիւմոէնտէ գօրգմաղտաեըմ՝,
- տէյի պաղըրտը մէրդում պիր ա՛հը տէրուն չէքէրէք, -
ֆաղաթ, վէլէվ գօրգ մաղտա օլմասամ տախի, էօլմէեի՛ տէ
խթէմէմ, չիւնքի, էօլտիւկիւմէ դամ չէքմէմէմմա, շունա
էսէֆ խտէրիմ քի, չիւնի ճէմալինիւղի կէօրմէքլիքտէն
մահրում գալաճաղըմ տըր. . . : Իմտի, էօլիւպտէ սիզին կի-
պի պիր մէլէքսիմանը՝ հիւնի ճէմալինտէն մահրում գալ-
մաղըղտան խէ, եալաեղպտա ճէվր ու ճէֆալար չէքմէք-
լիլի, տահա զիւտտէ էվլէա՛ սաեարըմ, . . :

—Նազա՛ր գըլընըգ էօյլէ խէ, նազա՛ր գըլընըղ շու հիւնի
ճէմալիմէ. . . , զաթէն պու բէնճէրէտէ, մահղա պու մաղ-
սէտէ մէպնի քիւշառ օլունմուշ տուր. . . , վէ քէզալիք մէղ-
քիւր բէնճէրէնին պիր կիլիլիտէ շու տուր քի, իքի տա-
տըգ տօթլար միսիլլու գօնուշուպ միւսահապէթ խտէպի-
լիրիւղ. . . , վէ պինապէրին, քէնտի հաղընրոյրոյրմըրն զէվգ
ու սէֆտընրտա չըղարա պիլիլիւղ. . . , տօղրուտու, պու

եալընդլըդտան, պէն բէք մէմնուն օլմագտանըմ. . . էֆէն-
տի, սիզատ բէք իյի պէր էֆէնտիսինիլ. . . պու իզրար-
իթիրափատա պէն, անճագ պու գաբունուն արգասընտան
օլտուզու հալտէ ճէսարէթ իտէպիլիլիւմ. . . :

— Պարի, լուծֆէն, շու գաբունս՛ւ աչընըզ, պիր քէրրէ
հալիմէ պաղըպտա մէրհամէ՛թ իտինիզ, գարչընըզտա պիր
էսիր օլմուշում տուր, էմրինիզէ իթաաթա օլ մէրթէպէ
միւնթազրր պուլունմագտանըմ քի, կէրչի պու կիճէ օ-
տանըզա պիրլիքտէ կէլմէքլիկի աիւշիւնիւպ նիյետէթ իյլէ-
միշ իտիւմ իսէտէ, գաթան սիզի կիւճէնտիրմիշ օլմագ տա
իսթէմէտիկիմտէն. . . սարֆը նազար իյլէտիւմ:

— Պէնտէն իթիրազ իլէ, հիւրմէթէ վէ իթաաթա մէճ-
պուրիյէթինիլ, մահզա իքի սէպէպտէն նէշէթ իյլէմէքտէ
տիր. . . պիրինճի սէպէպ շու տուր քի, տայիմա էօթէտէ
պէրուտէ սէրաէրի կէզմէքտէ օլտուզում՝ ճիհէթլէ, եա-
նըմոտ հէմիշէ պլը դամա թաշըմագտա օլտուզումու, բէ՛ք
ալէա պիլմէքտէսինիլ. . . վէ էօյլէտէ պիր դամա տըր քի,
էսկէրէք երլանը տիշէրինտէնտէ գիւսատէ քէսկին վէ զէ-
հիրլի օլտուզու հալտէ, քէմալի զայրէթ վէ ճէսարէթ իւզրէ
իսթիմալ իտէպիլմէքտէյիւմ. . . վէ իքինճի սէպէպտէ շու
տուր քի, ճիւզիճէ գալպիմէ թօգունուպ կիւճէնտիրտիկի-
նիլ կիպի, հէման խանէնիզի թէրք իլէ, ալըպ եիւրիւեիւ
վիրէճէկիւմի, վէ օլ վագըլթտա շիմտիքինտէն հէզարան քէզ
գիւսատէ նարի աչգըմլա եանըպ թուլթուշաճաղընըզ տա-
խի րանա սուրէթտէ պիլմէքտէսինիլ. . . չիւնքի, պու ճա-
րիյէնիլի, հէր նէ գատար չայէսթէ տէկիլ իսէմոտէ, տիլ-
տատէ օլմագըլզա չայեան կէօրմէքլիկէ, հիւմմէթ իթմիշի-
նիլ տիր:

— Նա՛տըլ, սիզ պէնիւմ՝ պէսլէմէմիսինիլ, ճարիյէթմ-
միսինիլ, խա՛յր, խա՛յր, քեամիլէն զըտտընը սէօյլէմէք-
տէսինիլ, տէկիլ սիզ պէնիւմ՝ ճարիյէթմ, իլլա, պէն սիզին
գուլ վէ քէօլէնիլիւմ. . . վէ հէմտէ, նէզտինիլտէ մէր-
զուլ վէ մուհազգար սաւըլմագտէ օլան պիր քէօլէնիլիւմ. . . :

— Պու սեօյլէտիկինիդտէ , պիր տէրէճէնէ դատար հագ-
գընըդ տէրքեար տըր , սահիհ տիր . . . :

— Իմտի , պու պեօյլէ օլտուղու թագտիրտէ , մէկէրչի
հալիմէ ճիւղիճէ ինսաֆ վէ մէրհամէթ իթմէքլիկինիդ լա-
ղըմ՝ կէլմէ՞զ մի , մէկէրչի , գալպինիդ թաշտան վէ տէմիրտէն
բէ՞ք մի տիր . . . :

— Պու հաճտէ պուլունմանըդ , բէ՞ք հօշումա՛ կիթմէքտէ
տիր , գէվգ ու սէֆա՛ տուլմագտանըմ . . . չէօյլէ քի , թէք-
միլ կիւնլէրիմի . . . վէ սլէլ խուսուս պու ուզուն ուզուն
կիճէլէրիմի , անճագ պու եօլտա՛ կէչիրէպիլմէքտէյիմ՝ :

— Ա՛հ , ղալըմէ , ա՛հ , մէկլունէ՛ :

— Փաղաթ , ճիտտի օլարագ սէօյլէնէյի՛մմի , տօղրու-
սու , իւզերինիդտէ պիր նէվի պուտալալըգ էսէրիտէ միւ-
շահէտէ օլունմագտա տըր , էչքետլընըդ աշիքեար սուրէթտէ
տէկիլիլմէքտէ տիր , վէ պէնտէ նասըլ քի սէօյլէտիմ , սի-
ղին պու հալինիդի կէօրտիւքճէ , սէֆա՛ տուլմագտանըմ . . .
կէրչի պու պիր ուֆագ ֆիւթուհաթ տըր . լաքին պու-
րատա եալընըգսընըդ , սիզտէն պաշգա պիր քիմնէ եօգ
տուր . . . :

— Պու լագըրտըլարընըդ իշիթտիքճէ , հըրս ու հիտտէ-
թիմտէն գուտուրմագտա իսէմտէ , չի՛ ֆայիտէ քի , գար-
լըլըգտա էլիմտէն հիչ պիր չէյ կէլէ՛ մէմէքտէ տիր :

— Ագլընըդ բէ՛ք գըտա իմիչ . . . պէն սիղէ , պու մէր-
թէպէլէրտէ նէղաքէթ ու բիգգաթ իւզրէ , հիչ պիր տէ-
ֆա , պիր չէյ սէօյլէմիչ տէկիլ իտիմ . . . :

— Էօյլէ՛ ես , կիւլիւնիւղ . . . էյլէ՛նինիւղ . . . :

— Պէն գաթան կիւլմէքտէ վէ էյլէնմէքտէ տէկիլիմ՝ .
միւտտէթի էօմրիւմտէ , սիզ սիննտէ պիր ատէմին . . . պու
եօլտա աշգ ու սէվտու աթէշիյլէ եանմագտա օլմասընր տու
կէօրմիւշ տէկիլ իտիմ . . . վէ դավիէնտէ սէօյլէրիմ՝ քի , կէնճ
վէ տիւպէր պիր ատէմ պիլէ , պու մէրթէպէ մէֆթունիյ-
նէթ իպրագընա միւգթէտիր օլամագ : Պութըէրէսթէր ի-
թիգատընճա , քէնտի կիւզէլիկինէ , պիզգաթ քէնտիտի

Հայրան օլմուշ պուլունան Առօնի նամ պիր Եունան տէլի-
դանլըսը , շու հալիմիզի կէօրաիւքճէ , պիզիմ իչին տախի
Հայրան օլա սէզա տըր . . . ուֆագ պիր մէյլան կէօթէրիր...
Ֆագաթ , թահրիք իթմիշ օլուր . . . վէ հալիլէսէ էօյլէ օլ-
մագլըզ իզթիզա իտէր . . . վէ անճագ թէշէքքիւր էսէրի
կէօթէրիր , լաքին , ահ սէվկիւլիւ էֆէնտիճիկէզիմ , սիզին
կիպի պիր առէմի թահրիք իթմէքլիք . . . օֆ , քէնտինի,
րույի արզաան րույի սէմայէ գատար եիւքսէլթմէք տիմէք
տիր , վէ առէթա պիր աիվանէլիք սահրլմագլըզա շայեան
պուլունան արզու վէ խէեալլարինա նայիլ գըլմագ , վէ իհ-
թիմային խարիճինաէ օլան իւմիտէրինին իճրաւընը կէօ-
թէրմէք տիմէք տիր : Վէլհասըլ , էկէրչի , պիրի տէ չըզըպ-
ուս , «մատամքի սիզ Սէսիլինին նարի աշգըլա Եանըպ
թուլմուշմագտաւընը , էկէր պէն միւրատ իտէճէք օլուր
իսէմ , պիր սանիլեէ զարֆընտա , սիզի , քէնտի արզունուզա
նայիլ գըլապիլիրիմ . . . » տիտէ , էօյլէ պիր առէմէ , պիր
գուտրէթի մութլագաեա վէ ֆէվգէլատէեէ մալիք պու-
լունմագտա տըր տէյի ինանըպ էմիլիլէթ իթմէ՞ղ մի իտի-
նիլ . . . էլպէթթէ իտէր իտինիլ , էօյլէ տէկիլ մի , ա՛ սէվ-
կիւլիւ էֆէնտիճիկէզիմ :

— Էվվէթ , օ՛հ , էվվէթ . . .

— Իմտի , մատամքի էօյլէ տիր , էկէրչի , քէնտի աշգ-
ու սէվաանըզա , պէնի գանարըրդուտա գալպիմի ճէլպ իթ-
մէքլիկին թարիգ ու թէտպիրինի պուլապիլիր իտէնիլ ,
պէլքի պէնիմոէ քէյֆիմէ կէլէրէք , քէնտի հազգընըզա
խայըլը օլուղու հալտէ . . . գալգըպտա ֆէվգէլատէ պիր
Խօլուտ պուլունուրում , անլատընը՞ղ մը շիմտի :

— Էվվէթ , բէք ալէա անլամագտաեւրմքի , սիզ , հա-
լէա պէնիմէ էյլէնմէքտէսինիլ . . . էվվէթ , հալէա էյլէն-
մէքտէ , վէ հալէա տախի այնի թաշ եիւրէկի թաշըմագ-
տաւընը , մէրհամէթ տէնիլէն շէյին էսէրինի պիլէ կէօ-
թէրմէք նիլիլէթինտէ տէկիլսինիլ . . .

— () ոտտի իհթիմալտէն տիր . . . չիւնքի , Եայընըլըզ

առաւմա չօգ չէյ եաբարըրը, տառաւնն ֆիբրինէ զարիպ զարիպ քէյֆ վէ էյլէնճէլէր թէսավուրլարը թէվէլլիւս իթաիրիր . . .

Ո՛հսիլի օլ անէ գատար սէօյլէտիկի լազըրտըլարը, ֆիլվազը իհիթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ թէլաֆֆուլ էյլէմէքաէ իալի իսէտէ, պու սօն լուղէթլէրի տէհհիտտի պիր թարզտա, վէ տիւչիւնէրէք սէօյլէտիքտէն սօնրա, մէրգուսնն եիւղիւնէտէ էօյլէ պիր պազըլ իլէ պապտը քի, նօթէրին թէքմիլ վիճուալի սարսըլըպ տիթրէմէկէ պաչլատը:

— Ո՛հւս օլունուլ, սո՛հւս օլունուլ . . . վէ պու պազըլչա եիւղիւմէ պազմազըլգտանտա, վա՛ղ կէչինիլ, զիրա, ազըլմա խիֆֆէթ կէթիրթտիւրէճէքսինիլ, շիմտի չըլտըրաճաղըմ . . . քեա՛շքի, պանա պու եօլտա իւմիտլէր վիրմէքտէն իսէ, պիւթիւն պիւթիւն գաթի իւմիտ իտէճէք սուրէթտէ պիր լիսանտա պուլունսա իտինիլ . . . պարի, օլ վազըթ քէնտիմ էչին պիր իյիլիք հատըլ օլմուշ օլուր իալի, շէօյլէ քի, սիզտէն նէֆրէթ կէթիրէրէք, խանէմտէն գօվուպ տէֆ իտէր, վէ գուրթուլուր իտիմ, — տէյի պաղըրտը ժազ ֆէրրան հալէա միւրտտը հուսուլինէ, թէհի եէրտէ իւմիտվար գալարազ. — էվլէթ, օլ վազըթ, տահա էյի օլուր իալի, չիւնքի, պիւթիւն պիւթիւն գաթի իւմիտ իթմէքիկէ մէճպուր օլուր իտիմ: Ֆազաթ, հայըֆլա՛ր օլսունքի, էվլէթ հայըֆլա՛ր օլսուն պանա քի, սիզիննէ օլտուղունուլու, անճազ շիմտի թանըմադտանըմ . . . պէնիմ էչին, օլսա օլսա, եալընըլ պիր իւմիտ քէօշէսի պուլունմադտա տըր, վէ օտա պաչգա պիր չէյ օլմանըլ, անճազ, պէլքի պիր կիւն րէք ճանընըլ ոըգըլըպ վէ հիշ պիր թարիլ էլէ տէ էյլէնէմէտիկինիլ թադտիրտէ, էյլէնմէք, վէ տէ ետիսօտ շայեանը նէֆրէթ պուլունան քէյֆ ու մէրազլարընըլտան պիրինի իճրա իթմէք իւզրէ, հայիմէ մէրհամէթ իթմէքիկէ չըգըշասընըլ, եօգտա, պանա մէյլ ու միւհապպէթինիլ պուլունմասընա տայիր, ղէրրէճէ պիր էմօրէկէօրմէքտէ տէկիլիմ . . . վէ զարիպ եէրիտէ չու տուր քի,

պիրտէ գալգըպտա, քէնտի աչգ ու սէվաամլա, գալգլինիղի գազանմագլըղմը թալէպ իյլէմէ քտէսինիզ . օ՛ ֆ, ա՛ ինսաֆ . սըզ, պիր քէրրէ շու հալիմէ նազա՛ր գըլընըզ, նէզտինիզտէ գուլ վէ էսիր օլմուշումուր, մէկէրչի, արթըզ պու գատարը քեաֆի տէկի՛լ մի տիր . . . Պու ճիւմլէ իլէ տախի, էմր ու ալամիրինիզէ հազըր ու միւնթաղըրմ, գալգլինիզի ըիգգա . թա կէթիրմէ քլիկին չարէ վէ թէապիրի հէր նէ իտէ, է՛մր իտինիզտէ, տէրհալ իճրասընա միւսարաաթ իտէ յիմ : Գա՛ն . զի էմրինիզէ իթաաթ իտիպտէ իճրա իթմէտիմ . մէկէրչի, հէր քէստէն քէնտինիզի սէթր իթմէ ք իսթէտինիզ իտէ, քիւլլի թէհլի քէեի կէօզէ ալարազ, քէմալի իճրասընտա պուլ՝նամատըմը . վէ հալէա սիլին քիմ վէ նաուր քիմնէ օլմուրզաուն պիխապէր պուլունաուզում հալտէ, խանէմ . տէ գապուլ իյլէմէ քտէ տէկի՛լմիլիմ . . . վէ քէնտի էսրա . ընըզը հըֆգա սայ ու հիւրմէթ իյլէմէ քտէ տէկի՛լմիլիմ . . . վէ մէզքիւր էսրարընըզը սօրուպ անլամագլըգտան վաղ կէչմէ քլիկի, էմր իյլէտիկինիզտէ, մէկէրչի իթաաթ իյլէ՛մէ . տիմմի . . . վէ հաթթա, կէշմիշ էօմրիւնիւզ հազգընտա քէսպի մալիւմաթ իթմէ ք իսթէտիկիմնէ տախի . . . էօյլէ շէյլէր սօրմամագլըղմը, պանա էմր իտէն, սիզ քէնգինիզ տէկի՛լ մի իտինիզ . . .

— Շիմուիյէ գատար իտէթա իյլէմիշիմ սիր, լաքին, ա՛ պէ . նիմ էֆէնտիճիկիմ, արթըզ պունտան պէօյլէ, քէմալի էմ . նիյեթթա իպրազընա հազըր պուլունաազըմա, սէ՛օզ վիրի . ըմ . . . անլատընը՞զ մի :

— Թէ՛ քրար իսթիհզա, վէ թէ՛ քրար էյլէնմէ ք, էօյլէ տէ . կի՛լ մի :

— Խալլ . . . բէքտէ ճիտտի օլարազ սէօյլէնօրում . . . չիմտի, պարի էվլէլա, մատամ քի պէրայի ինսանիյեթթա պիճէնապըզ իտիպտէ պէնի քէնտի խանէնիզտէ գապուլէ հիմմէթ իյլէտինիզ, քէնտի սէրկիւզէլթիմի սիզէ նազչ ու պէեուն իտէ յիմ . . . - տիեէրէք, վէ քէնտի սուրէթի զա . հիրէսինաէն միւրայիճէ պիր աճըմագլըզ էսէրի կէօսթէ .

բնաւ վէ հալածա կէօղլերինունէն հաշար չըգարարագ, Սէսիլի շու ալեխաէ. քի սուրէթտէ հի.քեանէնէ պաշատը—«թէյգէմ մատամ Բիրլէնին պիրատէրի, հանի բէտէրիմ շէճի պիր աս. վէր օլուպ, վէ պանա քէնտի դուտրէթ ինտէն գիեատէ պիր թէգպիլէ պտըրտը իտէ տէ, պիրի չըգըպ պէնի գունտը. Կարուգ պաշատն չըգարար մէրգում զէնկին պիր տտէմ իգի, հալպու քի սօնրատան պէնի թէրք իյլէտիկինտէն, վէ պէնտէ պէլտյէթ սէրթ մէշըէպ պիր ատէմ օլան բէտէրիմ տէն գօրգատուղումտն, քէնտի մէմլէքէթիմի թէրք իլէ, Ֆիրար իլլէտիմ...»—Սէսիլի պու գատարճըգ պիր շէյ սէօյ. լէտիքտէն, վէ գահգահա իլէ պիր կիւլմէտիւ պըրադ. տըգտան սօնրա, իլալէյի մէգալ պիրլէ «իշթէ պու տուր սէրկիւզէշթիմ, վէ մէմուլտա իտէրիմ քի, հէմ շայեանը իթիմատ վէ հէմտէ բէք աղլէ եագըն պիր ուփադ հի.քեա. եէ տիր, վէ պու հօլտա հի.քեանէլէր բէք չօդ տէփատա իշիտիլմիշ տիր, իմտի արթըգ պունունլա քէնտի մէրա. գընըգը բէք ալէա տէփ իտիպ, վէ իշինիլէ վէ ֆի.րըրինիլէ եարատեաճագ բէք ալէա նէթիճէլէր տախի չըգարապիլիր. սինիլ — տէտի :

— Նասըլքի զաթէնտէ սէօյլէտի իտիմ, շիւրհէսիլ օլարադ սիլ մահգա պէնիմ իլէ, պիրա ինսաֆ էյլէնմէկէ չըգըշ. մըշընըղ տըր, — տէտի նօթէր պիր հիտտէթի աղիմէ իւզ. լէ : — Սիգին գալպինիլէ հիշ պիր շէյ թէէսսիր իթմէքտէ տէկիլ տիր . . . ըիգգաթ ու շէֆգաթտան պիւթիւն պիւ. թիւն պի պէհրէ պուլունմադտատընըղ, սիգի մէրհամէթէ կէթիլմէ.քլիկին, աճապա էսպապ ու չարէպի՞ նէ տիր, սէօյ. լէյինիլ, Ալլահ աշգընա օլտուն, պարի անը սէօյլէյի. նիլ : Ատէթա պիր իլըտմէթ.քեար մադամընտա, գարի. նըգտա էսիր օլարագ, հէր պիր իլըտմէթինիլէ գօշմադ. տա, վէ հէր պիր էմրինիլէ միւնթաղըր պուլունպիւտա. ելմ, վէ հալթա, իշիմի կիւճիւմիւ վէ քեարըր քիսպիմի եիւղ իաթիւնէ պըրադ մադտանըմ, վէ քէնաիմի շաշըրըպ, նէ եարադըրմ վէ նէ տէ եաբաճաղըմ պիլմէթ.քտէ.լիմ . . .

եպրըճըրարըմ պիլէ պու հալիմոէն տօլաեր տիւչարը թէսճ. ճիւպ օլարագ, իւզէրիմէ . կիւլմէքտէ տիրէր . . . վէ հաթ- թա , միւշթէրիլէրիմտէ շիւբհէլէրէ զահիպ օլտուգլա- ըննտան , իշլէրինի էմնիլեթէ վէ թէսլիմէ ինթիրազ իլլէ- մէքտէ տիրէր . . : Տինտարան թագըմննտան պազը տօսթ- լարըմ պուլունուպ , վէ պազը քէրրէ կէօրիւլմէքտէ իտիմ շիմոի անլէրի տախի թէրք իլլէտիմ . . . հէլէ օլ էհալի- նին , ահվալ ու հարաքետթըմնա տերքետր օլան թէպէտ- տիւլաթը ֆէվդէլատէտէն տօլաեր , հազգըմտա նէ սէօյ- լէմէքտէ օլմալարընը , ֆիքը ու խաթըրմա կէթիրմէքլիկէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէյիմ . . . Հալպուքի , պու սիզին վագիֆէնիզտէն խարիճ տիր , ապա պիլմէքտէ , վէ ինսաֆ իտէրէք , պէնիմ պու մէյլ ու մուհապպէթ վէ մէֆթունիլ- եթթիմին նէթայիճի հիւզնամիզինի , ազաճըգ տիւշիւնմէք- տէ տէկիլսինիլ . խա'յր , խա'յր , օլ եօլտա պիր ըրգգաթ էսէրի , սիզին թաշ եիւրէկինիլ իչին տէկիլ տիր . . . : Քէն- տի հալիմի սիզէ անլաթտըրըպ գալպինիզի ըրգգաթա կէ- թիրէպիլմէքլիք իչին , պիլմէմ պու գատարտան զիեատէ , տահա նէ՞ ֆէտաքետըրըգ եարըպ , վէ նէ՞ եօլտա խուլուս ու ուպուտիլեթ իպրազ ու իճրա իտէյիմ . . : Սէօյլէյի- նիզ , լութֆ իտինիզ , սէօյլէյինիզ , էկէր տահա սայիր պիր միւրատ ու արզունուզ վէ էմրինիզ վար իսէ , սնը տա պէ- եան իտինիզ . . . հէման լահզասընտա իճրասընա հազըրըմ . . : Նիհայէթ իւլ էմր , շու գալպինիզի գազանմագըրըն չա- րէսի՞ նէ տիր , նէ՞ իսթէրսինիզ , ալթո՞ւն մու իսթէրսի- նիզ . . . վագաա պէն , հէր քէսին զանն ու իթիմատ իթ- տիկի գատար պիր սէրվէթէ մալիք պուլունմագտա տէ- կիլիմ . . . ֆագաթ , սիզին իչին . . . :

— Շիմտի պէն ալթունո՞ւնէ եարաերմ , - տէտի Սէսիլի նօթէրին լագըրտըսընը քէսէրէք , վէ ումուզարընը սիլքէ- րէք , - պէօյլէ պիր օտա տէրունինտէ գաբանըպ գալմըշ օլտուգում թագտիրտէ . . . բարանըն պանա նէ՞ լիւզումու վէ նէ՞ ֆայիտէսի օլապիլիր . . . : Հալը՞ֆ քի , հալէա իս-

Թիմալ իյլէտիկինիզ լիսանտէն, վէ իպրազ իթտիկինիզ հալ ու հարէքէթինիզտէն, միգտարի քիֆայէտէ միւտէպպիր, իշիւզար, վէ ճէրպէզէլի պիր աաէմօ օլմատըղընըզ, աշիքեար սուրէթտէ անլաշըմադտա տըր, աճըրըմօ սիղի :

— Իյի եա, սիզ քէնտի իսթէք վէ արզունուզլա, օտաւտան իշէրու գարանըպ գալմադտա օլտուղունուզ թագտիրտէ, պէնճէ նէ՞ գապահաթ վէ նէ՞ թագպիրաթ օլմուշ օլապիլիր . . . պու օտատան հօշլա՞նմանօրմուսունուզ, բէ՞ք ալէա . . . տահա կիւզէլ վէ տահա սիւսլիւ պիր օգա՞մը իսթէմէքտէսինիզ . . . է՞մր իտինիզ, էֆէնտիմ, է՞մր իտինիզ . . . :

— Էֆէնտիմ, թէքրարէն սէօյլէրիմ, նէեէ՞ եարար, գա՞նղի ֆայիտէեի մուճիպ օլուր . . . Օ՞ֆ, էվվէթ, նէ՞եէ եարար պիր օտանըն սիւսլիւ օլմասը, վէ սէրվէթ ու սամանըն չօգ պուլունմասը, էկէրչի պուրատա, եալընըզ տուրուպտա, քէնտի սէվտիկիմէ պէքլէմէքլիկէ մէճպուր պուլունուր իսէմ . . . վէ անըն, աշգ ու սէվտամ աթէշիյէ եանըպ թուլթուշմադտա օլմաւընը կէօրտիւքճէ վէ պիլտիքճէ, պիզզաթ քէնտիմտէ պիլըլիքտէ եանար գալուրուր իսէմ. արթըգ էօյլէ պիր հաշտէ, ալթուն, ինճու, էլմաս, վէ ճանֆէա աթլաս վէ սայիր զիյգըրյմէթ գումաշ, վէլհասըլ, տիւնեատա պուլունան հէր նէվի կիրանպահա վէ նատիր իւլ էմսալ էմթաա ու էշեա, նէեէ՞ եարանապիլիլէր, մէկէրչի, տէրունինտէ ըէսմի օլմանան պօշ պիր չէրչիվէեէ պէնզէր օլմազլա՞մը, — տէտի Սէսլի մաշուգանէ պիր թէլաֆֆուզ իւզրէ :

Նօթէր պու էլֆազը իշիտինճէ, պիւլթիւն պիւլթիւն եանըպ թուլթուշմանա վէ տէլի տիվանէ օլմանա պաշլատը :

— Բէք ալէա, մատամ քի էօյլէ տիր, սէօյլէյլինիզ . . . էմր իտինիզ . . . նէ՞ տիր միւրատընըզ . . . :

— Նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլուր, օ՞ֆ, նէ՞ ֆայիտէ հասըլ օլուր, մատամ քի, կէրչի չէրչիվէ վար տըր էմմա, տէրունինտէ ըէսիմ հօգ տուր . . . աշգ ու սէվտա վար տըր էմմա,

մաշո՞ւգ ներքեւ տիր . . . վէ նա՞սըլ օլապիլէճէք տիր . . .
ա՛ պէնիմ էֆէնտիճիկիմ :

— Հագգընը՛ղ վար տըր , — տէյի պաղըրալ նօթէր բէք
քէտէրնաք վէ բէք աճըղլլ պիր սէօյլէյիշ իլէ . . . էվվէթ ,
հագգընը՛ղ վար տըր . . . չիւնքի , կէնճլիքտէն կէնճլիկիմ
օլմասըգտան պաշգա , կիւղէլլիքտէ տախի հիշ պիր կիւ-
ղէլլիկիմ եօգ տուր , հէմ չիրքինիմ վէ հէմ տէ իիւթի-
եար . . . հայիլէ սիղին , մէյլ ու մուհապպէթ ինիղի ճէլպէ լա-
երգ ու միւգթէտիր օլաճագ եէրտէ , նէֆրէթ ու իքրա-
հընըղը թահրիք իլլէմէքտէյիմ . . . Հէյ վահ , պանա պու-
գատար հագարէթլէր իտիպ վէ պէնտէն նէֆրէթ կէթիրտի-
կինիղ հալտէ , . . . վէ հօթթա պէնի մասխարա իտիպ վէ
պու մէրթէպէտէ էյլէնտիկինիղ թագտիրտէ , հալէտ տա
խանէմտէն գօլուպ տէֆ իթմէքլէք էլիմտէն կէլէ՛մէմէքտէ
տիր . . . էվվէթ , էլիմտէն , անճագ , հէր պիր նէֆրէթ ու
հագարէթ վէ իսթիհզանըղա թէհամիլլ իտիպտէ , տէրտ
ու էլէմինիղլէ խարապ օլմագըղգ կէլէպիլմէքտէ տիր :

— Էօ՛ֆ , նէ՞ գատար չէքիլմէղ պիր ատէմ իմիշսինիղ
սիղ . աղլամագտան պաշգա հիշ պիր հիւնէր ու մասրի-
ֆէթէ մալիք պուլունմագտա տէկիլ իմիշսինիղ , աօղրու-
տու , պիւթիւն պիւթիւն պուտալանըն պիրի իմիշսինիղ , —
տէյի պաղըրտը Ոէսիլի , պիր իսթիհզայի ազիմ՝ վէ պիր
նէֆրէթի ազիմէ իւղրէ , — էվվէթ , աղլաչուպ սըղլաչմագ-
տան , վէ իղհարը հիւզն ու մէյեուսիլեթտէն պաշգա հիշ
պիր շէյ պիլմէքտէ տէկիլ իմիշ սինիղ . . . հայը՛ֆ քի , օն
կիւնտէն պէրու պուրատա պուլունմագտա օլուպ . . . վէ
պիր խանէ տէրունինտէ պէօյլէ եալընըգճա պիր գարը իլէ
գաբանըպ գալմագտա օլտուղունուղ թագտիրտէ . . . էվվէթ
պէօյլէ պիր թէնհա վէ հիշ պիր թարաֆտան հիշ պիր
գօրղու պուլունման պիր խանէ տէրունինտէ . . .

— Ա՛՛ ճանըմ , իյի էմնա , նէ՞ եաբաեըմ , նէ՞ եաբապի-
լիլիմ , էլիմտէն նէ՞ կէլիլ , սիղ էօյլէ պիր գարըսընըղ քի ,
հօղգըմտա նէֆրէթ կիօթթերմէքտէսինիղ . . . վէ էօյլէ

պիր գարընընը քի, եանընըզտան սիւահը էքսիք իթմէ մէքտէսինիզ ... վէ հաթթատէյլէ պիր գարընընը քի, գաբուեու դաբաեարագ օտաեա չէքիլմէքտէ, վէ պէնիտէ տիշարտա՝ պըրագմագտասընըզ, — տէյի պաղըրսընօթէր իպրաղը հիտտէթ իտէրէք :

— Բէ՛ք ալէա, հալ պու քի, էկէրչի սիզտէտէ ազաճըգ էհլիյէէթ ու լիեագաթ վէ գուտրէթ օլմուշ օլսա իտի, շիմտիեէ գատար, պուշլարըն քեաֆֆէսինէ տախի զալէպէ իտէպիլմէքլիկինիզ իգթիզա իտէր իտի, նէֆրէթիմի մուհապպէթէ թէպտիլ իթտիրիպ, վէ էլիմտէքի սիւահը պիր թարաֆա աթտըրմագլըզ, վէ եալընըզ շու գատարճըգ պիր մէսաֆէտէ օլտուղու հալտէ, սիզի քէնտիսինտէն աեըրմագտէ պուլունան պիր գաբուեու աշտըրմագլըզընըզ, լազըմ կէլիլ իտի . . . վէ պուշլարըտա, էօլլէ պիր հայվանճա էօրֆ ու ճէպը իսթիմալիյլէ եարմաեըպ, իլլա լազըմ կէլէն թարիգի թութարագ, քէնտիմի թէսիլմէ մէճպուր իթմէքլիկինիզ իգթիզա իտէր իտի... հալ պու քի սիզտէ, պիր գարընա զալէպէ իտէճէք գատար պիլէ հիւնէր ու լիեագաթ պուլունմագտա տէկիլ իմիշ . . . :

— Օլ տէտիկինիզ զալէպէ վէ մուվաֆֆագըլլէթին թօլուն նէ տիր, չարէսի նէ՞ տիր :

— Եօլու վէ չարէսի պաշգա պիր շէյ օլմաեըպ, անճագ աշգ ու սէվտա իպրաղըլլա գալպիլի՞ ճէլպ իտէպիլմէքլիք տիր . . . :

— Աշգ ու սէվտա վէ մէֆթուհիյէէթ մի . . . տմանեա Բէպպ, մէկէրչի պուշտանտա զիեատէսի օլապիլլէր մի՞նէ կէրչի գալպինիզէ թէէսսիր իթտիրէմէեօր իոէմ, նէ՞ թարապիլլիրիմ :

— Սճա՛յիպ, սիզտէ իքի սըֆաթ վաճը տըր, պիրիսիմաթ թէրլիք վէ տիկէրի տախի եազըմ բարապըզ . . . Պօղրուսու, եազըրըգ սիզէ . . . պէնիմ քէրըլլիլ գալպիլմէքլիլըն եօրունու պուլմագլըզ վէ պիլմէքլիլք, քէնտիք պօրճունու գ օլտուղու հալտէ, մէֆթուհիյէէթ մի նէնու իլլա

մէքտէսինիդ . . . պէ՞ն մի էօյրէթմէլիյիմ սիզէ . . . Էմմա ,
չիրքին իմիշտինիդ . . . վէլէվ , տէկիլ չիրքին , հաթթա հէյ-
պէթամիդ պիր չէհրէնէ տախի մալիք օլտանըզ , մէկէրչի
անը ունութաուրմագլըղըն պիր եօլու վէ պիր չարէսի եօ՞գ
մու տուր , օլա՞մազ մը , Էմմա իխթիեար իմիշտինիդ . . . բէ՞ք
սալէա , լաքին , մէկէրչի , կէնճ կիպի կէօրիւնմէքլիկին վէ
պուլունմագլըղըն պիր թէտպիրի եօ՞գ մու տուր , մէկէրչի
իխթիեարըզտան իղմազ իթտիրմէքլիք իհթիմալտէն տէ-
կի՞լ մի տիր : Էմմա լէհճէնիդ նէֆրէթիմի մուճիպ օլմագտա
իմիշ . . . վարսըն օլտուն , վէ չէհրէնիդ իսէ , տէկիլ նէֆրէթա-
միդ , հաթթա տէհչէթամիդ տախի օլմուշ օլտա իտի , մէկէրչի
քէնտինիդի սէվտիրմէքլիք , միւմքինտթաւտէն օլա՞մազ մը ի-
տի : Հարարէթլի գըսրագլար օրթասընտա սըչրաեան , վէ ա-
լէտ ճինստէն օլան պիր աթ մագամընտա , քէնտինիդի կէօու-
թէրմէքլիկէ , վէլէվ միւգթէտիր օլմասանըզ պիլէ , պարի ,
հիչ տէկիլ իսէ , տիղէրինի գըրարագ չէօքիւպտէ , եիւքլէ-
րի եիւքլէնմէք իչին սըրթընը եանարագ հազըրլաեան ահ-
մագ պիր տէվէ՞ գատարտա մը աղլընըզ եօգ տուր , մէ-
կէրչի էօյլէ պիր թարի՞գտէ մի թութամագսընը . . . հիչ
տէկիլ իսէ պիր գարլանտան՝ օլտուն իպրէթ ալմալըսընըզ . .
լէշլէր օրթասընտա կիւմիւրտէեհէն իխթիեար պիր գաբլանըն
պիլէ , քէնտույէ մախտուս պիր կիւզէլլիկի պուլունմագտա
տըր . . . չէօյլէքի , տիչի գարլան քէնտինի , օվալար օր-
թասընտա , թա ուզագլարտան կէօրիւր կէօրմէզ , արզու-
սունա գարշըլըզ արզու բլէեան իտէրէք , գօշուպ կիտէր . .
տիմէքտիր քի * սիզտէ , պիր իխթիեար գաբլան գատար
տախի պիր գալվիլէքի հազիպէ պուլո՞ւնմամագտա օլմալը
տըր . . . :

Ժագ Ֆէրրան , մէզպուրէ թարափընտան զուհուրա կէ-
լէն շու լիտանը , վէ շու եօլտա թապիի վէ քիւսթախճա
պիր պէլազէթի կէօրիւրճէնմէ սէօյլէյիչի թարզընտա տէր-
քեար օլան եապանիճէ վէ սայքի վահչիճէ իֆատաթը իչի-
տինմէ , քէնտույի չաչըլըսարագ , տիթրէմէկէ պաշլատըր , դի-

րա, մէջպուրէ պունլարը սէօյլէտիկի վագըթտա, սինէսի
գապարմագտա, պուրունլարը աչըմնագտա, վէ տիհանրտա
արսըզնա պիր հալտէ օլտուղու թագտիրտէ, օլ իրի, սիեհհ
վէ աթէշնաք կէօյլէրինի, մէրգու.մա տօղրու տիքէրէք,
եանըգ եանըգ պագմագտա իտի:

Պու հալտէ, Սէսիլի մէրգու.մուն կէօյլէրինէ, հէր վա-
գըթտան զիեատէ կիւզէլ կէօրիւնմէքտէ իտի . . . - Սէօյ-
լէյինիզ, սէօյլէյինիզ, տահա սէօյլէյինիզ, - տէյի պա-
ղըրաը մէրգում մէֆթունիյեթի մէֆրութէ իւզրէ, -զիրա,
արթըգ պու տէֆա ճիտտի օլարագ սէօյլէմէքտէսինիզ . . .
Ա՛հ, քեա՛շքի միւզթէտիք օլապիլսէ իտիմ . . .

— Միւրատ իտէն, միւզթէտիր տախի օլապիլիր, - տէ-
տի պիրտէն պիրէ ճէվապ վիրէրէք Սէսիլի:

— Լաքին . . .

— Լաքին, պէն տէ սանա տէրիմ.քի, հէրնէ մէրթէպէն
տէ իսթիեար օլուպ, վէ հէրնէ մէրթէպէտէ պէտ չէհրէ
օլսանըգ . . . եինէ, էկէր միւրատ իթսէ իտինիզ, արղու-
նուզ հուսուլինէ մուվաֆֆագըյեթէ միւեէսսէր օլապիլիր
իտինիզ. էկէրչի պէն սիզին եէրինիզտէ օլմուշ օլսա իտիմ,
վէ էկէրչի պէօյլէ պիր տիւպէր, տիլրիւպա, վէ կէնճ պիր
գարընա, վէ հէմտէ հէր չէյ էլինտէն վէ տիլինտէն կէլ-
մէքտէ պուլունան պիր գարընա . . . չիւն.քի, հէր չէյ է-
լինտէն կէլիր կիպի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր . . .
պէօյլէ եալընըզնա պիր խանէտէ թէսատիւֆ իթմիշ պու-
լունսա իտիմ . . . հիշ չիւքհէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, գան-
տըրըպ պաշտան չըգարապիլիր իտիմ: Վէ, պիր քէրրէ տէ
միւրատըմ հասըլ օլտուգտա, արթըգ պանա գարչը օլան
հալլէրին պիլէ . . . քեամիլէն պէնիմ մէնֆաաթըմ թարա-
ֆընա տէօնէճէկինտէ չիւքհէ ճայիզ օլամնազ իտի . . . վէ օլ
վագըթ, նէ գատար քիպիրլէնիպ վէ նէ գատարտա պիւ-
եիւք պիր ֆիւթուհաթ աոտ իտէրէք իֆթիխար իթսէն,
հագգըն օլաճաղը աշիքեար իտի, չիւն.քի, օլ զէման, քէնտի
քէնտինէ, «շու սիննիմտէ, վէ շու չիր.քին հալիմտէ, քէն-

տիմի սեվախի պիւղիմ, վե՛ ճէ՛ւ տէ՛, էօյլէ՛, անճաղ պիւր է-
պէրիւր թիւ, միւր համէ՛թ, վե՛ Եսրայա միւր հա- պիւր էսէրի
քէ՛յի վե՛ թեւապիւթ նեվիւտէն օլարագ ըլմալըս, իլլա,
պիղղաթ քէնտի ազլ ու խորաքըմ, զայրէ՛թ ու ճիւրաթըմ,
վե՛ թեւապիւր ու ճէրպէզէմ սայէսինտէ, գալպինի ճէլպէ
միւր թեւիւր օլապիւտիւմ. . . էվվէ՛թ, անճաղ քէնտի ազլ
ու սեվտա վէ մէ ֆիթսնիյեթիւմ սէմէրէսի օլարագ, մու-
վաֆֆագ օլապիւտիւմ. . . հայ հա՛յ, պէնիւմ գանտըրապիւ-
տիկիւմ պու հասնա գարրեը, նիլէ կէնճ, վէ տիւպէր, վէ լէ-
թաֆէթ ու նէղաքէթտէ եէքթա տէլիգանլըլար պիլէ, տէկիլ
գանտըրըս գալպինի ճէլպէ, հաթթա եալընըլ պիւր աթֆը
նիկեահընա պիլէ մուվաֆֆագ օլամամագտա տըրըլար. . .
չիւնքի, մէրգումէ բէք ալէա պիլմէքտէ տիւր քի, մէրգու-
ման սիւսիւ վէ տիւպէր տէլիգանլըլար, էկէրչի քէնտի-
քինին աճալ աճայիս էմր ու միւրատըրընա իթաաթ խտէր-
լէր խտէ, եա պօեու՛ն պաղլարընըն պիւր թարաֆը պօզու-
լուս, վէ եաթա սաչլարը պուգլալարընտան պիւր ֆիթիլի
տաղըլըր տէյի գօրգտուգլարը թագտիրտէ. . . հալ պու-
քի պէնիւմ խտէ, քէնտիսինի, ճան ֆէտաքեարանէ սէվէ-
րէք, էկէրչի, պէրայի թէճրիւպէ, գալտըրըս մէնտիլինի
աթէչլէր օլթաաընա աթաճագ օլսա, վէ պէնիւմտէ աթը-
լըս գուրթարմամր էմր ու միւրատ պուեուրսա, տէր հալ,
վէ քէմալի մէմնունիյեթ վէ մէսէրքէթ իպրազիլլէ; պիւր
իսթիւար գարլան կիպի աթըլարագ, գուրթարըս քէն-
տուեթ թէպիմէ գօշաճաղըմտա շիւրհէ սէղա տէկիլտիւր

— Էվվէ՛թ, թամամ իշթէ պէնտէ օլ հալտէ վէ օլ էֆ-
քեար ու նիյեթտէ պուլունմագտաեըմ. . . պուեուրու-
նուլ, թէճրիւպէ՛ իտինիլ, - տէյի պաղըրտը ժագ ֆէր-
րան կիթաիքճէ նարի աչգը տահա զիեաւտէ ալէվլէնէրէք
Սէսիլի պու եօլտա լիսնն իսթիմայինէ տէվամ կիլէ-
մէքտէ օլաուղու, վէ տիւր տիւք վէ թէէսսիլիլ թէէսսիլի-
տէ մէրգումա պագմագտա պուլունտուղու թագտիրտէ,
գարունաւն տէլիկինէ տօգրու եագրն կիթտի, վէ, - չիւն-

քի, ու հալտէ պուլունան պիր գարը, տէտի մէրգոնմէ, — քէնտի քէյֆինէ պէօյլէ կէլիպտէ, րույի մուվաֆագաթ կէօս, թէրտիկինտէ . . . էօյլէ կէնճ վէ տիլպէր տէլիգանլըլար, նէ՝ տէրլէր, պիլլըրմիսինիզ. էկէր ղէնկին իսէլէր, քէնտի ղէնկինլիքլէրի քէրամէթինէ . . . վէ մուղայիրի օլարագ, էկէր ղիւկիւրա իսէլէր, քէնտի ալչագճա հարէքէթլէրինէ՝ համլ իտէրլէր . . . հալպու քի, իսթիեար պիր գարլանա մանէնտ պուլունան ապէմ . . .

— Էվլէթ, պէնիմ հալիմտէ պուլունան պիր ատէմ, օլ տէտիքլէրինիզին հիչ պիրինի գապուլ իտէմէզ . . . Էվլէթ, անլատընըզ մը, հիչ պիրինի գապուլ իթմէզ . . . հէր չէեի ա. նըն ուղրունտա, մէսէլա տէվլէթ ու իգպալ . . . վէ նամուս ու իթիպար . . . քեաֆֆէսինի տախի ֆէտա՝ իտէր . . . նասըլ քի իսպաթըտա իչթէ մէյտանտա տըր . . .

— Սահիհ մի սէօյլէ եօրսունուզ . . . — տէտի Սէսիլի, օլ նաղէնին վէ տիլպէր բարմագլարընը, ժագ Ֆէրրանըն տէ. լիքտէն իչէրի սօգարագ. գաբունուն քէնարընը թուլթմագտա օլան պուրուչմուշէլինին թիւյլիւ թիւյլիւ վէ քէմիքլէրի տիքլիմիչ բարմագլարընըն իւզէրինէ վազ իտէրէք :

Մէրգում, մէրգումէնին թաղէ՝ վէ բարլագ վիճուտինէ, եանի բարմագլարընա, հէնուզ իլք տէֆա օլարագ թօ. գունմուշ օլտուղունտան, օլ մէրթէպէ միւթէէսսիք օլտու. քի, պիւթիւն պիւթիւն ղէնկի աթուր, վէ պօղուգ պիր սէս իլէ, պիր ա՛հը տէրուն տուր չէքտի :

— Էօյլէ պիր գարը, — տիեէրէք իլավէյի մէգալ պիրլէ մէրգումէ, — պիր տիւշմէնի հագգընտա . . . օլ քէնտույէ տիլտատէ պուլունան իսթիեար գաբլանա . . . եալընըզ պիր կէօղ իչարէթիլլէ, վո՛ւր, թէլէ՛ֆ իլլէ շու մէէլունու, տէյի . . . էկէր եալընըզ պիր տէֆա էմլ իտէճէք օլսա, վէ մէրգումտա իթաաթ պիրլէ, իճրա իլլէսէ, մէկ՛ըչի արթըգ Պէրգումէնին, անը էղճան ու տիլ մէյլ վիրիպտէ սէվմէսինտէն չիւքհէ ճայիղ օլապիլիւր մի . . . վէ . . . տէտի :

— Էլպէթթէ էմրինէ իթաաթ իտէրէք տիշմէնինի վու.

բռնալ թէլէֆ իտէճէք տիր . . . - տէյի պաղըրտը ժագ մէր-
բան, օլ քուրու տօտաղլարընը, Սէսիլինին բարմագլարընա
թօգ ունաւորու պտա՝ պիւն իթմէկէ չալըշարագ :

— Խայր, խայր, էֆէնտիճիկիմ . . . - տէտի Սէսիլի տա-
հա զիեատէ բէնճիքէտէն կէրի չէքիշիպ ուղագլանարագ, -
վէ հէմտէ, չէյթանըն իղվասընտան ազատէ գալմագ իշին,
շիւնքի, պէնի թահրիք իյլէմէքտէ տիր . . . կիտիպ պիրագ
մէմէքէթիմ թիւրքիլէրինտէն պիրինի չաղըրարագ, պու
եօլտա չէյլէրի ֆիքրիմտէն թէպետի չալըմալըեւմ . . .
Համ, էֆէնտի, անլատըն մը . . . տիշարտա բիւզկետար կիթ-
տիքճէքէսպի շիտտէթ իթմէքտէ, վէ պօրալար ֆուրթու-
նալար, օրթալըղը սարսըլթմագտա տըր . . . իքի աշըգ վէ
մաշուգալար իշին, նէ՛ կիւղէլ պիր կիճէ տիր պու, թամ
պիր ալէա աթէշ գարշըսընտա, եան եանա օթուրարագ ճիլ-
վէլէշիպ մուհապպէթ իտէճէք պիր կիճէ տիր պու, էօյլէ տէ-
կիլ մի . . .

— Սէսիլի . . . կէ՛լ, Սէսիլի . . . - տէյի պաղըրտը ժագ
մէրբան եալթարըպ բէճալար իտէրէք :

— Խայր, խայր, շիմտի կէլէմէմ, սօնրա, սօնրա . . . է-
կէրշի պիր թէհլիքէ վուգու պուլմաեաճաղընա իսքեաթ
օլուր իսէմ, օլ վագըթ . . . լաքին, սիզէ պիր չէյ սէօյլէ-
եէեհիմի, պու լամպանըն ըշըղը, կէօղլէրիմէ թօգ ունմագ-
տա տըր . . . խաֆիֆ պիր ըշըգտան պիլէ կէօղ գաբագլա-
ըմ աղըրլաշմագտա տըրյար . . . վէ պիլմէմ սէպէպի՛նէ տիր,
իշիմ սըղըլմագտա, վէ պիր իղթիրապը գալպ հիսս իյլէ-
մէքաիքիմ . . . օրթալըգ գարանլըգ օլուպ, վէ եալընըզ
նիմ պիր ըշըգ օլսա, տահա զիեատէ հազղ իտէճէկիմ տիր
. . . զանն իտէրսին քի, պէնիմ իշին եէնի պիր զէվգ ու սէֆա
կիւնէշի տօղմագտա տըր . . . Սէսիլի պուռու սէօյլէտիք-
տէն սօնրա, չըմինէ եէ աօղըու կիթտի, լամպաեը սէօնտիւր-
տիմ օճաղըն աթէշինի բարլաթտը, օտանըն տէրուհի, աթէ-
շին ըշըղըլա զիեատէճէ ըշըգլանտը, վէ քէնտիսիտէ տի-
վարտա աճըլմըշ օլան պիր կիթարաեը ինտիրիպ էլինէ ալտը:

Ժագ Ֆերրան , դաբունուն բէնճիրէսինտէն , պիլա հա-
րէքէթ տուրմագտա օլտուղու հալտէ , իչէրուտէ հիւքմ
իթմէքտէ պուլունան շու հալի վէ շու մէնղարէեի թէմաշա
իյլէմէքտէ իտի :

Սճաղըն աթէշինին տիթրէմէքտէ օլան ըլըղըլա , օտանըն
տէրունի թէնվիր գըլընմագտա օլտուղու թագտիրտէ , Սէ-
սիլի կիտիպ նար չիչէկի բէնկինտէ տամասգօտան թէրթիպ
իտիլմիշ կէնիշ պիր սէտիր իւզէրինտէ , քէմալի բէսալէթ
վէ պիր գայասըղըգ իւզրէ եանըլը վիրտի , վէ թաթըլ պիր
ահէնք իւզրէ կիթարասընը տիւզէթիպ չալմանա պուշա-
տը : Սճաղըն աթէշի ալէվլէնիպ գըրմըղը գըրմըղը բարլա-
մագտա , վէ օտա տէրունինի թէնվիր իյլէտիկի կիպի Սէ-
սիլինին իւզէրինէ տախի վուրմագտա իտի :

Հիքեայէմիղի օգուեան զաթլար , էօյլէ պիր գարանըգ
կիճէտէ , էօյլէ պիր աճայիպ հալտէ պուլունան օտա տէ-
րունինտէ եանան աթէշին , տիթրէր ըլըղլարը , հէր թարա-
ֆա վուրտուգճա , հէր քէս իւզէրինտէ , նէ՝ եօլտա ղպրիպ
պիր թէէսսիր բէյտա իտէճէկինի , տէքք ու թէֆէքքիւր
իտէպիլիրլէք . . :

Տիշարտա պօրա վէ ըիւզկեարլար , կիթաիքճէ քէսպի
չիտտէթ իյլէմէքտէ , վէ հալիյլէ կիւրիւտիւլէր վէ չամա-
թալար տա արթմագտա իտի :

Սէսիլի պիր թարաֆտան քէնտի կիթարպսընըն ահէնկի-
նէ չալընմագտա օլտուղու թագտիրտէ , պիր թարաֆտան
տախի , ատամը , ատէթա սիհիրլէեիճի պիր պագըշ թլէ ,
բէնճիրէտէ տուրուպտա , հէմիշէ քէնտիսինէ պագմագտա
օլան , վէ բէք մէֆթուն ու մէճնուն պիր հալտէ պուլունան
Ժագ Ֆերրանա տօղրու տիք տիք պագմագտա իտի :

— Հայտէյինիզ , էֆէնտի , — տէտի մէրգումէ , — շու մէմ-
լէքէթիմ թիւրքիսինի տիգգաթ իտիպ տիսլէյինիզ , պու-
շաղըրաճաղըմ թիւրքիսիէ պիղտէ «Մաշուգա Դարը» իսմի
վէրիլմէքտէ օլուպ , իշիտէճէկինիզ լուլէթլէր իսէ , էօյլէ
պիր գարը տիհանընտան չըգմագտա տըրլար , վէ , կէրչի

պիղոտէ , նիզամընտա պիր շաիրլիք պուլունմատըղընտան , շիրլէրիմիղտէ , նէ վէզն վէ նէտէ գափիյեէ ուսուլի կէօրիւլմէքտէ տէկիլ իսէ տէ , հէր մըսրա վէ հէր լուղէթի , պիր հիսսիյեաթը գալպիյեէտէն թէվէլլիւտ իտիպ , վէ պիր խալիսէթէ տէլալէթ իտէճէկինտէն , վէ մահզա քէօյլիւլէրէ վէ չօպանլարա մախսուս սատէ պիր հալտէ պուլուն . տուղունտան , հիչ շիւբհէմ եօգտուր քի , զիեատէսիյլէ պատիի սէֆա վէ մէմնունիյեէթինիղ օլաճադ տըր :

Պատէհու , Սէսիլի զայէթլէ թաթլը պիր սէս վէ տիլսիւղան պիր մագամ իլէ կիթարանըն սէսինէ հէմահէնք օլարադ , վէզնսիղ վէ գափիյեէսիղ օլտուղու հալտէ , շու աթիտէքի շիրի օգումաեա պաշլատը ,

Ձիչէքլէր , հէր թարաֆտա չիչէքլէր . . .

Աշըզըմ կէլէճէք տիր շիմտի , հալպու քի , անը պէքլէմէքտէ օլմազլըդ իգպալ ու սէատէթի , պէնի մէֆթուն ու մէճնոն գըլմագտա տըր :

Կիւնտիւզիւն ըշըղըմ թախիֆիֆ իթմէլիեիղ , զիրա , պէվզ ու սէֆա վէ նէֆա ու չէ՛վէթ տէնիլէն շէյսէն , խաֆիֆ պիր ըշըգտա , տահա զիեատէ թէլէզլիւզ հասըլ օլուր . . .

Պէնիմ աշըզըմ , սըճադ նէֆէսիմտէն , չիչէքլէրին թաղէ վէ թայեիպ րայիհալարընտան զիեատէ հօշանըպ սէֆա՝ տուլմագտա տըր . . .

Կիւնէշ տօղսա տախի , աշըզըմըն կէօզլէրինէ թէհասիր իտիլէք աշտըրամաեաճադ տըր , չիւնքի , պէնիմ պուսէլէրիմ , մըրզումսւն կէօզ գաբազլարընը , տայիմա գաբայը թութմագլըղա մէճպուր գըլանազլար տըր .

Օ՛ֆ , կէ՛լ մէլէյիմ , կէ՛լ . . . զիրա , սինէմ գապարմագտա , վէ գանըմտա գայնամագտա տըր . . .

Կէ՛լ . . . կէ՛լ . . . կէ՛լ . . .

Սէսիլի մէղքիւր շիրի , կիւեա մէյտանտէ պուլունմաեա պիր աշըզընա խիթապէն սէօյլէեօր կիպի , պէղսյէթ եասըգ պիր սուրէթտէ , վէ լսահիշ ու իշթիեադ իւզրէ օգուեուպ , վէ պատէհուտա զայեէթլէ տիլսիւղան վէ միւլէսսիր լուղէթլէր վէ լաթիֆ պիր թէլաֆիուղլա թէրճէմէ պիրլէ , ֆիքր ու մաէլինի անլաթտըրտըգտան պաշգա , օլ նալիք

վէ նազիք բարմագլարըլա, զաթէն սէսի ազ վէ թաթըլը
չըգան կիթարասընը էլէ ալըպ, վէ տիթրէյիչլի պիր ահէնք
իլէ չալմահա պաշլատըղը կիպի, մերգուսէնին լէհհէսինտէ
պիր էսէրիհարարէթ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, վէ կէօղլէրի
նիմ գաբալը օլտուղունտան, վէ պիրազտա եաշարմըչ պու-
լունտուղու հալտէ, թթէչի աշգը տէրունինի իմա իպէր-
հէսինէ, հէմիչէ տիք տիք ժագ ֆէրրանէ տօղրու պագ-
մագտա պուլունտուղունտան, վէ պինսպէրին, պունլարա-
տա, աշգ ու սէվտահա տայիր լուղէթլէր իլէ, միգդիգա-
նըն օլ տիլսիւղան ահէնքլէրի, վէ պագըչլաքընըն ալէվլէրի,
վէ թարիֆտէն միւսթաղնի օլտն հիւսնի ճէմալի, վէ քէզալիք
օրթալըգտա հիւքմ իթմէքտէ օլանկիհէնին սուսուղու...
իլավէ գըլընտըգլարընտան, օլ մէրթէպէ պիր թէհսսիր վէ
պիր գուսարէթ հուսուլէ կէթիրմիչլէր տիր քի, արթըղ ժագ
ֆէրրանըն, իրատէյի ճիւղիյեհէսի էլտէն չըգարագ, ագըլնա
խիֆֆէթ կէթիրմէքլիք հալինէ տիւշար օլմուշ տուր, վէ
ֆիլվագըտա էօյլէ օլարագ,

— Աման Սէսիլի . . . լութֆ . . . քէրէմ . . . արթըղ
սապը ու թագաթա գուտրէթիմ գալմամըչ տըր . . . քէն-
տիմէ մալիք տէկիլիմ . . . սո'ւս օլ, ա'րթըղ սուս օլ, պա-
րի մէվթիմէ սէպէպ օլմա, սո'ւս օլ . . . օ'ֆի, քեաշքի, պիւ-
թիւն պիւթիւն չըտըրըպտա գուրթուլսա' իտիմ . . . տէյի
պաղըրմահա պաշլատը,

— Իչիտինիլ, էֆէնտի, պարի մէղքիւր թիւրքինին շու-
իքինճի պէեիթինի տալի իչիտինիլ, — տէտի Սէսիլի թէք-
րարէն կիթարասընը չալարագ, վէ պատէհուտա շու աթի-
տէքի սէյիթի օգուսահա պաշլատարագ :

Էկէր սէվտիկիմ պուրտտա պուլունտա իտի . . . վէ էկէր, քէն-
տի սալարը եանագլարըմ թօգունսա իտիլէր, շիբհէսիզ օլարագ,
եանագլարըմ սօլղուսուղու, պիր գըրմըղըրըղա թէպտիլ օլահագ իտի
էվվէթ, օլ վագըթ եանագլարըմ, աթէչ կիպի եանմահա պաշ-
լատարագ իտիլէր . . .

Էկէր բուհումուն բուհու մագամընտա պուլունտն ճէնանէմ պու-
րատա օլմուշ օլտա իտի . . . գուրուհուս գալրուսուշ օլան տ

տագլարը մտան, պիր լուղէթ պիւէ տիշարը չըզանագ տէկիլ իտի . .

Էկէր հաեաթը լըն հաեաթը մէսապէսին տէ պուրընան մաշուգում պուրատա օլմուշ օլսա իտի , վէլէվ ճան հազիլ իւզրէ պուրընսամ տախի . . . լութֆ ու քէրէմ իսթէկէնէք տէկիլ իտիմ . . :

Սէնի սէվտիկիմ կիպի, հէր քիմիտէ սէվսէմ . . . աճը էօլտիւ, բիւպ թէլէֆ իտէրիմ . . :

Օ'ֆ , մէլէյիմ, կէլ , կէլ . . . դիրա, սինէմ գապարմագտա աըր . . . վէ գանըմտա գայնամագտա աըր . . :

Կէ'լ . . . Կէ'լ . . . Կէ'լ . . .

Սէսիլի իւք մըսրաեը հէր նէ գաաար շէհվէթէնկիզ պիր կէվչէքլիք իւզրէ թէլաֆֆուզ էյլէտի իսէտէ , սօն լուղէթ - լէրէյլէ տախի , ղէմանը աթիգ աշըզլարընա մախսուս պիր թէհազվիւրի ազիմ իպրազ էյլէտի : Վէ , կիւեա միւղիգա վասըթասըյլա քէնտի աշգ ու սէվտայի տէրուենիսինի պէ - եանէ միւզթէտիրէ օլամամագտա տըր կիպի , գալտըրըպ կիթադաեըտա պիր թարաֆա վազ իտի վիրտի . . . վէ նիմ աեաղա գալգարագ , վէ գօլլարընը բէնճիրէտէ պուրընան ժագ Ֆէրըսնա տօղրու եաեարագ , շիրին սօն լուղէթինի թէքէրրիւր պիրլէ , վէ աաէթա աթէշի աշգ իլէ եանըպ թութուշմագտա , վէ չըլտըրմագտա տըր կիպի պիր սէօյ - լէսիշ իլէ , - օ'ֆ , Կէ'լ . . . Կէ'լ . . . Կէ'լ . . . - տէտի :

Մէրգումէնին պուռնու սէօյլէտիկի վագըթտա , աթֆընի - կեահընաա հուսուլէ կէլմէքտէ օլան պիր էլէթրիգ գուվ - վէթի էսէրինի թարիֆ իթմէքլիք իհթիմալին խարիճինտէ իտի . . . Ժագ Ֆէրըսն պու հալ իւզէրինէ տէհշէթլու պիր սէս իլէ հայգըրսրագ ,

— Օ'ֆ , էճէ'լ էճէէ , նէրէտէսին . . . Սէսիլի , սէնին մուհապպէթինէ պու եօլտա նայիլ օրմագտան իսէ , էօլմէք տահա' էվիէա տըր . . . էվվէթ , սէնին պու քէլամլարընը ի - շիթմէքտէն իսէ , բէնչէյի էճէլէ տիւշմէք , չօ'գ իեի տիր , - տէաի մէրգում պիր էսէրի հասէա , վէ պիր դայրէթի բիւր հիտտէթ իւզրէ , գարուեու եիթիշտիրմէկէ գալգըշարագ : — Ա'հ , քեա' չքի , օլ աթէշտէն պիր լիսանիւզրէ նագշ ու պէեան էյլէտիկին ճանսիւզան պիր շէհվէթլին , եալընըզ պիր

տագըգա տէվամը իշին... մալ ու միւքիմի, վէ հաթթա
ճան ու թէնիմի ֆէտա՝ իլլէսէ իտիմ:

Սէսիլի պունուն իւղէրինէ, տիշի պիր բարս չէվիքիկի
իւղրէ, վէ կիւեա, օլ սախթէ շիտտէթի հիսսինի զապթա
միւգթէտիրէ օլամամագտա տըր կիպի, գաբունուն բէն-
ճիրէսինէ տօղրու սըչրաեըպ կիթտի, վէ ժագ ֆէրրանա,
եավաշնա պիր սէս իլէ, վէ քէնտուլի զապթա չալըշմագ-
տա, վէ եիւրէկի տէ աթմագտա տըր կիպի պիր հալտէ պու-
լունտուղու թագտիրտէ,

— Էյ ճանըմ... շիմտի իգրար ու իթիրաֆ իտէրիմ քի...
պէն քէնտիմ տախի, պիր նարի շէհվէթ իլէ եանըպ թու-
թուշմագտաեըմ... զիրա, օլ չաղըրտըղըմ թիւրքինին տիլ-
սիւզան լուղէթլէրի, պէնիմ տախի գալպիմէ, հատտէն զի-
եատէ թէէսսիր իլլէտիլէր: Նասըլ քի իսպաթըտա մէյտան-
տա տըր, պէն պուրաեա եագընընըգա կէլմէք նիյեթին-
տէ տէկիլ իքէն... ագըպէթ քեար, տաեանամաեըպ կէլ-
տիմ... էվվէթ, պու հալ նիյեթ ռու էֆքեարըմա գարը
իտի իսէտէ... չիւնքի, տահա շիմտի սէօյլէտիկին պիր
մէգալէ, հալէա գուլաղըմտա աքս իլլէմէքտէ տիթ. մն-
լիւմ եա, նէ՝ տէտի իտին սէն, «Լկէր պանա, վո՛ւր շունու
տէյի էմը իտէր իսէն... քէմալի իթաաթ իւղրէ իճրա ի-
տէրէք, վուրուրում... » տէտի իտին, տիմէք տիր քի,
հագըգաթէն պէնի սէվմէքտէիտին, էօյլէ՝ մի,

— Շիւբհէսիդ... վէ իսպաթտա օլմագ իւղրէ, նէ՝ իսթէր-
սին, ալթո՛ւն մու... քիւլլի սէրվէթիմ սէնի՛ն օլսուն...

— Խայր, պէն ալթուն արղուսինտէ տէկիլիմ... չիւն-
քի, քէնտիմ տախի մալիք պուլունմագտաեըմ...

— Իէք ալէա, նէ՝ իսթէրսին, էօլտիւրէճէք չիր տիւշ-
մէնին վա՛ր մը տըր... էմը իլլէ տէ, տէրհալ իճրա իտէ-
եիմ...

— Խայր, պէնիմ հիչ պիր տիւշմէնիմ եօգ տուր...

— Էվլէնմէք մի իսթէրսինիդ... շիմտի պու անտէ սէշ-
նինլէ ագտը նիքեահա հաղը՛րըմ...

— Խայր , չիւնքի , զաթէն էվլէնմի՛ շիմ տիր . . .

— Աման եա Ռէպպէմ . . . եա նէ՞ իաթէրսին սէն . . . սէօյլէ՛ , սէօյլէ՛ , նէ՞ իաթէրսին . . .

— Եալընըդ պիր շէյ իաթէրիմ , շէօյլէ քի , պէնիմ իչին եանրպ թուլթուլմագտա օլտուղունու , վէ օլ պապատէպէ հէր նէվի ֆէտաքեարլըղա հաղըր ու միւնթաղըր պուլունտուղունու , տէլայիլ իլէ իսպաթ իյլէմէլիսին . . .

— Բէքալէա , սէօյլէտիկին կիպի հալի մէֆթունիյեթտէ պուլունտուղունու իսպաթ իտէեիմ , հալ պուլքի , միւրատ իթտիկին տէլիլ նէ տիր , իաթէտիկին իսպաթ նէ տիր :

— Պէնտէ պիլէմէեօրում . . . ֆազաթ , եալընըդ շունու պիլմէքաէեիմ քի , ճիւղիճէ էվլէլ , օլ կէօղլէրինտէ տէրքեար օլան բարլաղլըգ , օլ եանմագտա օլան աթէշ , պէնի աղտըրթմըշ տըր , պէնի մէֆթսւն գըլմըշ տըր . . . իմտի , Ֆէկէրշի , շիմտի պու տագըդատա տալսի , պիր դարընըն ագընը պաշընտան ալըպտա , աթէշի աշգ ու շէհվէթինի ալէվլէնտիրէպիլէճէք սուրէթտէ աստըր շէհվէթ ու մուհապպէթ իպրտղընա միւգթէտիր օլապիլիր իսէն . . . արթըգ օլ վագըրթ , նէ եաբապիլէճէկիմի , պիլէմէմ . . . հայտէ , չաբսւգ օլ , սէօյլէտիկիմի իճըա իյլէ , եօգսա , պէնիմ սէպաթըմ եօգ տուր , պէն քէյֆիմէ խըամէթ իտէն գարըլարտան պիրիեիմ , օլապիլիր քի , եինէ շիմտի շէվգիմտէկիչիլիր , քէյֆիմ լքէպտիլ օլուր , վէ էկէր եարընա գատար թէէխիր իտէր իսէն , չօգտա իհթիմալտէն տիր քի , պիւթիւն պիւթիւն մէյլան ու էֆքեարըմը թէպտիլ իտէրիմ :

— Իեի եա , շիմտի պու տագըդատա , նէ՞ եօլտա տէլայիլ իլէ իսպաթ իտէպիլիրիմ , - տէյի պաղըրտը օլ սէֆիհ հէրիֆ , էլլէրինի պիր պիրինէ սըգըշտըրըպ , վէ զայլ ու զազապընտան նաչի գըվըմ գըլըմ կէլէրէք , - սէօյլէ , սէօյլէ , նա՞սըլ իսպաթ տըր միւրատ իթտիկին իսպաթ :

— Տիվանէնին պիրի՛ իմիշսին սէն , - տէյի ճէվապ վիրտի Սէսիլի , սուրէթի զահիրէսինտէ պիր էսէրի թահգիր ու հիտտէթ նիւմաեան օլտուղու հալտէ բէնճիրէնին էօնիւն :

տէն կէրի կէրի չէ քիւլէրէք : — Հայֆա՛ քի , պէն քէնտի է-
մէլ ու իթիգատըմտա եանըմըմտըր . զիրա պէն , սէնին
էլինտէն պիր շէյ կէլիր տէյի զանն իթմէքտէ իտիմ , քէն-
տի աշգ ու սէվտանը իսպաթա միւգթէտիրսին իթիգա-
տընտա պուլունմագտա իտիմ . հալ պու քի , նաֆիլէ՛ ի-
միշ . . . Կիճէլէր խա՛յր օլսուն . . .

— Սէսիլի , ամա՛ն Սէսիլի , կէ՛լ , կիթմէ՛ . . . պուրաեա՛
կէլ . . . Սէօյլէ՛ , սէօյլէ՛ , ա՛ ճանըմ սէօյլէ՛ , նա՛սըլ եաբա
եըմ . . . օ՛ֆ , պաշըմ տէօնմէքտէ տիլ . . . պիլմէմ նէ՛ եա-
բաեըմ , նէ՛ թարիգ թութաեըմ :

— Լազըմ կէլէն թարիգ ու թէտպիրի , աբաեըպ պուլ-
մալըսըն . . .

— Ամա՛ն Ալլահ , ամա՛ն Ալլահ , պու նէ՛ հալ տիր պու :

— Էկէրչի միւրատ իթմիշ օլսա իտին , սէն պէնի բէք ալէա
գանտըրըպ գալպիմի ճէլպ իտէպիլիր իտին , չիւնքի , իղֆալ
օլունմաղլըղա մէյլանըմ պուլունմագտա իտի . . . պիլմէմ ,
պա՛գ , տիւշիւն , վէ չարէսինի պո՛ւլ . . . եօգսա , սայիր վա-
գըթ , պիր տահա , սէն պու ֆուրսաթը պուլա՛մագո՛ւն :

— Լաքին , իեի եա , Նիհայէթ . . . ֆիքր ու միւրատըն
հէր նէ իսէ , աշըգտան աշըղա սէօյլէմէլիսին քի , պէնտէ օնա
կէօրէ հարէքէթ իտէեիմ , — տէյի պազըրտը մէրգում , ա-
տէթա չըտըրմագլըգ հալինտէ պուլունարագ :

— Պիլմէմ , անը սէ՛ն քէնտին տիւշիւնիւպ , վէ սէ՛ն պուլ-
մալըսըն . . .

— Սէօյլէ՛ , աշը՛գ սէօյլէ . . . Է՛մր իլլէ , հէր նէտէ էմր
իտէն իսէն , իթաաթ ու իճրասընա հազը՛րըմ . . .

— Պրա՛գ ճանընը սէվէր իսէն , Էկէրչի սէնտէ , օլ սէօյ-
լէտիկին մէրթէպէտէ աշգ ու սէվտա էսէրի պուլունմագ-
տա օլսա իտի . . . հէր հալտէ պէնի իսքեաթ իտէճէք պիր
թարիգ ու թէտպիր պուլապիլիր իտին . . . Հայտէ , հայ-
տէ , կիթ իչինէ , կիճէլէր խա՛յր օլսուն . . .

— Սէսիլի՛ :

— Նաֆիլէ սէօյլէմէ , նաֆիլէ չալը՛շմա , մատամքի էլին .

տէն Թիբինաէն պիր շէյ կէլէմէօր, արթըզ պէնճէ, դա-
բուեալ աշմագլըզ շէօլէ տուրսուն, շիմտի բէնճիրէնի տո-
խի գաբաեաճաղըմ տըր...

— Լո՛ւթֆ իլլէ, քէրէ՛մ իլլէ, պէնի՛ Թիյնէ...

— Պէն իսէ, ճիւղիճէ էվվէլ, գալպիմի ճէլպէ միւզթէ-
տիր օլաճագօրն տըր զաննընտա պուլունարագ, աշգա կէլ-
մէկէ պաշլամըշ իտիմ... լաքին, արթըզ աթէշի աշգըմ
ոէօնմէկէ պաշլատը... Երնէ Եսկի վազիֆէսիլլիկիմ իեատէ
իթմէքնէ տիր... արթըզ պէնին մուհապպէթ ու մէֆթու-
նիյեթին իւզէրինէ տիւշիւնէմէեէճէկիմտիր. արթըզ շու-
բէնճիրէնի գաբամալըեըմ... էվվէթ, խա՛յր, խա՛յր, սէն-
տէ խահիշ կէօրէմէեօրում... Ֆագաթ, եազը՛գ սանա,
պիլմէջսին, նէ՛ դատար պիւլիւք պիր ֆոսրոթ զայպ իլլէ-
մէքտէսին... Կիճէրէր խա՛յր օլսուն, ազիլ ատէմ, կիւ-
նահսը՛զ ատէմ՛...

— Տո՛ւր, Սէսի՛ր... կիթմէ... պէնի՛ տիյնէ... պուլ-
տո՛ւմ... — տէյի պաղըրտը ժագ Ֆէրրան, ճիւղիճէ սիւ-
քիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօրա, թարիֆտէն միւսթազ-
նի պիր սէվինճ իւզրէ սէօլէեէրէք:

Միսկին հօրիֆին իւզէրինտէ չըլընլըզ Եսէրլէրի կէօրիւ-
մէկէ պաշլատը:

Մէրգուսուն ազը ու ֆիքրի չիրազէսի պօզուլմագտա օ-
լուպ չվէ եալընըզ վահշիճէ վէ մէճնունճա շէհվէթ տույ-
ղուսու հիւքմ իլլէմէքտէ օլտուղունտան, էմրի պասիրէթի
... վէ Թիւքիւնիւպ սագընմագլըզը... պիւթիւն պիւթիւն
զայպ իլլէմէքտէ... վէ մանէվի սուրէթտէ քէնտուլի հըֆզ
ու վիգայէ իթմէքիւք վազիֆէսինի հիսս իտէմէմէքտէ իտի:

— Է՛յ ճանըմ, լազըմ կէլէն աշգ ու մուհապպէթինի իս-
պաթ իտէպիլէճէ՛ք միսին, — տէտի Սէսիլի, կիտիալըմինէ
իւզէրինտէ պուլունան քէնտի խանչէրինի ալտըգտան սօն-
րա, եավաշ եավաշ, անճագ օճագտա եանմագտա օլան
աթէշին ըըղը վուրարագ կէօրիւնմէքտէ պուլունան տէ-
քիկին էօնիւնէ տէօնէրէք...

Պատէհու, մէղպուրէ, նօթէր կէօրմէքսիղին, պիր գա-
րըշ պօեուհտա օլտուղու հայտէ, պիր ուճուհու գաթու-
նուն իւղէրինտէ, վէ տիկէր ուճուհու տախի, տիվարտա
գաթու քէնարընտա վազ իյլէմիշ օլտուղու տէլիքի տիվմէ-
լէրէ կէչիրմիշ պուլունտուղու զինճիրին, եհրինտէ օլապ
օլմամասընը թէֆթիշ իյլէտի :

Պու արատա, ժագ Ծէրրան մէրսումէեէ խիթապէն, պօշ-
նուգ պիր սէս իլէ, վէ քէսիք քէսիք պիր սէօյլէ յիշ իւղրէ,

—Պէնի տիյնէ . . . պէնի տիյնէ . . . էկէրչի քէնտի նա-
մուսումու . . . քէնտի սէրվէթիմի . . . վէ հաթթա, քէնտի
էօմրիւմիւ տախի, սէնին աշգընա . . . վէ չիմաի պաւ տագը-
գա . . . թէհլիքէեէ գօեուպ վէ ֆէտա իթմէք իսթէր իսթմի
արթըգ սէնի սէվտիկիմէ ինանըպ էմնիյեէթ իտէ՛ր միսին . . .
վէշարթըգ, ատէթա պիր շէհվէթ պուտալալըղը սաեըլան
պէօյլէ պիր իսպաթը քեաֆի ատտ իտիպտէ գանաաթ կէ-
թիրի՛ր միսին, սէօյլէ, հայտէ, անը՝ սէօյլէ, — տէտի :

—Նամուսունո՛ւ մու . . . մալ ու սէրվէթինի՛ մի . . . հա-
եաթ ու էօմրիւնի՛ւ մի . . . պէն սէնին պու սէօյլէտիքըէ-
րինտէն հիշ պիր շէյ անըաեամատըմ, — տէտի մէրսումէ :

—Ա՛ ճանըմ, սօնունտա գաթլիմի մուճիպ օլաճագ օլան
էսրարըմը, էկէրչի սանա էմնիյեէթ իտիպտէ սէօյլէեէ-
ճէք օլուր իսէմ, արթըգ օլ վագըթ, աշգ ու մուհապպէ-
թիմէ ինանարագ, քէնտինի թէսլիմ իտէ՛ր միսին :

—Սէնին կիպի տօղրու . . . վէ սէնին կիպի միւթէպէր
պիր ատէմին, էօյլէ մէվթինի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ
ճինայէթլէր իշլէմիշ օլմասընա, գաթան ինանամամ քի . . .
մութլագա պուհու սէն, պէնիմլէ էյլէնմէք նիյեէթլիլէ
սէօյլէմէքտէ օլմալըսըն . . . խա՛յր, խա՛յր, օլամազ, սէնին
իւղէրինտէ տէրքեար օլան տօղրուլուգ իլէ պու սէօյլէտի-
կին իմթիզաճ իտէմէզ :

—Տօղրուլուղումա պագմա սէն, սախթէ տիր օ . . . :

—Խա՛յր, խա՛յր, սէնին կիպի նամուսունու կէօգէտիր օ-
լան պիր ատէմ, էօյլէլէր ճիւնհալարտա պուլունամաղ :

— Սէն պէնիմ էօյլէ նամուս ղայրէթի չէք տրկիմէ ինան-
մա, եալան տըր . . .

— Խա՛յր, խա՛յր, սէնին կիպի տինտար պիր առէմտէն,
ասլա ֆէնա պիր շէյ մէշօլ ունաւազ :

— Օնատա ինանմա, պէնիմ տինտարըղըմ վէ սօֆու-
լուղում տախի սախթէ տիր, եալան աըր . . .

— Խա՛յր, խա՛յր, օլամաղ, սէնին կիպի ազիզ պիր առէմ,
էօյլէ պիր շէյթան հալ ու հարէքէթինտէ պուլունամազ . . .
սէն քէնտինի մէտհ իտէրէք, պէսպէլլի պանա կիւեա գու-
նաղըն պիրի իմիշսին տիր կիպի գանտըրմազ իսթէմէքտէ-
սին . . . հալ պսւ քի, պիր առէմ, հէր նէ մէրթէպէտէ
ուսթա վէ միւրայի օլմուշ օլսա, եինէ, սըրֆ սախթէ պիր
հալ ու հարէքէթ իլէ, էօյլէ սէնին գատար, ալէմին հիւսնի
թէվէճհիւհիւնիւ, վէ էմնիյեթի լազըմէ վէ հիւրմէթի ա-
զիմէսինի գազանամազ . . . չիւնքի, իպատուլահըն կէօղիւ-
նէ քիւլ իւֆիւրէրէք, առէթա ճէմիյեթի պէշէրիյեթ ի-
լէ էյլէնմէք տիմէք տիր քի, արթըգ պուտա, իհթիմալ-
տէ՛ն տէկիլ տիր :

— Սանա հէր նէ մէրթէպէ իհթիմալին խարիճինտէ կէօ-
րիւնիւր իսէ կէօրիւնմիւն, պէնիմ սէօյլէտրկիմ բէք սահիհ
տիր, իշթէ պէն էօյլէ պիր առէմիմ . . . էվվէթ, շայեանը
իսթիղրապ պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, չիմտիեթ
տէկին պէն, ալէմին կէօղիւնէ քիւլ իւֆիւրէրէք, վէ քէն-
տիմի պիր ազիզ տիր կիպի կէօսթէրէքէք, բէք ալէա ալ-
տատըպ էյլէնէպիլմիշիմ տիր, - տէյի պաղըրտը մէրգում
ճանվէր իզհարը ղուրուր իտէրէք :

— Ժա՛գ . . . Ժա՛գ . . . սէօյլէ՛մէ պունու, - տէտի
Սէսիլի, ղայէթլէ քէսկին պիր սէա իլէ սէօյլէեթէք, վէ
սինէսիտէ աթարազ, զիրա, առէթա ազլըմա խիֆֆէթ
կէթրթտիրէճէքսին սէն պէնիմ . . .

— Սէնին չիլվէ վէ ճիլվէլէրին ուղըրունաա, ճանըմը՝
տախի ֆէտա իթմէքյիկէ հազըրըմ . . . նէ՝ տէրսին, իս-
թէ՛րմիսին :

— Օ՛հ, ագրպեթքեար պաշլատը տուղորւարըմ ուեա-
նըպ պաշ գալտըրմաեա . . . — տէյի պաղըրտը Սէսիլի է-
լինտէքի խանչերի մէրգումա թագաիմ իտէրէք . . . պու-
եուր, ա՛լ շու խանչերիմի . . . իշթէ չիմտի ալտըն սիւահըմը
էլիմտէն . . .

Ժագ Ֆէրրան, մէզքիւր խանչերի, սագընարագ տէ-
լիքտէն չէքիպ ալտը, վէ գալտըրըպ սուֆանըն պիր թա-
րաֆընա աթտըգտան սօնրա, սէվինէրէք տախի,

— Ա՛հ, Սէսիլի, արթըգ պանա ինանըպ էմնիյեթ իթ-
մէքտէսին, էօյլէ տէկի՛լ մի, — տէտի:

— Ինանմա՛գ մը, էմնիյեթ էթմէ՛ք մի, — տէտի մէր-
գումէ, քէնտի տիւպէր էլլէրինի, նօթէրին պուրուշմուշ
էլլէրի իւզէրինէ վազ իտէրէք, էվվէթ, արթըգ սանա ի-
նանմագտաեըմ, չիւնքի, սէնին օլ չիմտիքի պիր պագը-
շըն, ագլըմը պաշըմտան ալարագ սիհիրլէտի պէնի . . . վէ
ալէլիսուսուս կէօզլէրինտէ բարլամագտա պուլունան օլ
եապանի պիր ալէվ, Ժա՛գ, սահիհէն սէօյլէրիմ քի . . .
պէնի մէֆթո՛ն իլլէտի . . . պէն իշթէ էօյլէ կէօզլէրի, վէ
օլ եօլտա պագըլարը սէվէրիմ, ա՛հ օլ սէնին կէօզլէրին,
կէօզլէրին:

— Ամա՛ն Սէսիլի . . .

— Էլպէթթէ սէօյլէտիքլէրին սահիհ օլմալը տըրլար, էօյ-
լէ տէկի՛լ մի . . .

— Ա՛, օլ պապտէ զէրէճէ շիւբհէ իթմէմէլիտին . . . զի-
րա իսպաթընա հազըրըմ:

— Սէնին անընտա պիր էսէրի թէհտիտ . . . վէ լէհճէնտէ
տախի պիր էսէրի հէյպէթ ու տէհշէթ պուլունմագտա
տըր . . . էվվէթ, սէն պիր հէյպէթլու գարլանա պէնզէ-
մէքտէսին . . . Ֆագաթ, թէքրարէն սէօյլէրիմ, օլ սէօյլէ-
տիքլէրին ճիտտի՛ մի իտիլէր, եօգսա էյլէնմէք իչին մի . . .

— Քեամիլէն ճիտտի իտիլէր. էվվէթ, մատամ քի պէն
սանա, ճինաեթ իչլէտիկիմի իթիրաֆ իտիպ սէօյլէմէք-
տէեիմ տօղրուսունո՛ւ սէօյլէմէքտէեիմ:

— Զօ՛գ ի՞նչ, չօ՛գ ի՞նչ... էլ վիրիր քի, իսպաթլարընը
իպրազ իլէ, թաստիդինէ տախի միւզ թէտիր օլապիլէսին...

— Էկէրչի սէօյլէտիքլէրիմի ընօթապը նօթաթառնա իս-
պաթ իտէր իսէմ, օլ վագըթ, նէ՛ երաբարսն :

— Գալպիմի քեամիլէն սանա թագտիմ իտէրիմ... չէօյլէ
քի, թագ ը Էկէրչի պոն հէօթէքտիկին էմիլիէթի քեա-
միլէ վէ պու Ֆէսարէթի թամմէ... տօղրու չըգար իսէ...
Խիւտա՛ ալիմ, արթըզ օլ վագըթ, օլ ճիւզիճէ մուգնա-
տէմ չաղըրտըղըմ թիւրքիտէ օլտուղու էիպի, եալընըզ
խէեալի պիր մաշուգա խիթապէն, վէ խէեալի պիր սէօյ-
լէյի ը մագամընտա օլմանըպ, իլլա, պիզգաթ սանա խի-
թապէն օլտուղու հալտէ, ա՛ պէնիմ գաբլանըմ... էվ-
վէթ, սահիհէն սանա՛ օլտուղու հալտէ... սէօյլէեքէք
... Կէլ... Կէլ... Կէլ... տիեէճէկիմ տիր, անլաթըն
մը շիմտի աշգ ու մուհապպէթիպի :

Սէսիլի զայէթլէ եանըզ պիր սուրէթտէ սէօյլէտիկի վա-
զըթտա, գարունուն տէլիկինէ, տահա զիեատէ եագլաշ-
տըղընտան, ժագ մէրրանտա, մէզպուրէնին նէֆէսինի ալ-
տըգճա, եանագլարը տահա զիեատէ եանմանա, վէ, օլ
նագիք վէ սըգը տօտագլարըտա, քէնտի գըլլը բարմագ-
լարընա թօգունտուգճա... տահա զիեատէ ալթ իսթ
օլմանա պաշլատըղընտան,

— Օ՛հ, արթըզ սէն պէնիմ օլաճագսըն... վէ հալիլէ
պէնտէ սէնին գաբլանըն օլաճաղըմ, —տէյի պազըրտը, էմ-
մա, սօնրատան, էկէր իսթէր իսէն, էսրարըմ ալէմէ ֆաշ
իտէրէք, նամուսուսու պիր ագճէլիք իտիպ, վէ մէվթիմի
տախի սէպէպ օլապիլիը իմիշսին... վագիֆէմտէն խարիճ,
չիւնքի, արթըզ շիմտի, նամուս ու էօմրիւմիւ, սէնին քէյ-
ֆինէ ֆէտա՛ իլլէմիշիմ տիր... :

— Նամուսունո՛ւ մու :

— Էվվէթ, նամուսունմու : Պէնի տիյնէ շիմտի սէն : Պուն-
տան օն սէնէ մուգատտէմ, պանա պիր գըղ չօճուգ իլէ :
սօնունտա մէրգումէեք վիրիլմէք իւզըն, իքի եիւզ պին ֆը-

րանդ թէպիւմ օլունմուշ իտի : Պէն օլ չօճուղու պաշըմտան թէրք իլէ , էօլտիւ տիեէրէք հավատիս չըգարտըմ , վէ էօլմիւլ օլմասընա տայիր պիրտէ սախթէ գայտ տիւշիւրթտիւլ րէրէք , մէպլաղը մէգպուրու , քեամիլէն զասպ իթտիւմ . . .

— Ա՛ֆէրին , բէք պիւլիւք պիր ուսթալըգ վէ բէք տէ պիւլիւք պիր քիւսթախլըգ իլլէմիշսին տիր . . . քիմսէ սէն . տէն պու եօլտա պիր շէյ մէհմուլ իտէմէգ իաի :

— Պէնի տիյնէ , անտէն տէ մաատա , սանտըգ քեարըմա էմնիյեթիւմ օլմատըղընտան . . . մերգում կէրչի պիր ագչամ , քէնտիսի իչին , պիր մըգտար ագճէ ալըպ , վէ եինէ ֆէրտասը կիւնլւտէ թէսլիւմ իթմիշ իտի իսէտէ , զաթէն պաշըմտան տէֆ իթմէք նիյեթիւնտէ օլտուղումտան , պիւլիւք պիր մէպլաղըմը շալմըշ տըր տիեէրէք , ալէյհինտէ հէմշիքեայէթ իթտիւմ վէ հէմտէ մահպէսէ իլգա իթտիրտիւմ . . . իշթէ սանա էսրարըմը պէեան իլլէաիւմ , տիմէք տիրքի , նամուսումուն վիգայէսի վէ եախօտ ատէմի վիգայէսի շիմտի , քէնտի քէյֆինէ մէնութ պուլունմագտա տըր , էօլլէ տէկիլ մի :

— Ա՛ֆէրին , ա՛ֆէրին . . . պէնտէ շիմտի իսքեաթ օլտումքի , պէնի սէվմէքտէսին . . . էվվէթ , ժագ . . . շիմտի անլատըմ քի , պանա մուհապպէթին վար տըր . . . չիւնքի , քէնտի էսրարընը պանա էմնիյեթիւմ իլլէտին : Տիմէք տիրքի , շիմտի պէնիւմ հիւքմիւմիւն թահթընտա պուլունմագտաըն . . . ֆագաթ , էլէմ իւզրէ օլմա , պէն նանքէօր տէկիլիւմ . . . սանա խիեանէթի իրթիքեապ իտէնլէրտէն տէկիլիւմ . . . կէթիւր չու աննընը պիր քէրրէ պուս իտէեիւմ . . . գիրա , պու մէրթէպէ չէյթանլըգլար մէմպաը օլտուղու իչին , պուս օլունմագլըղա շայէսթէ տիր . . .

— Օ՛ֆ , — տէյի պաղըրտը ժագ ֆէրրան քէքէլէեէրէք , — վէլէվ պաշըմըն քէսիլէճէկի մահէլլ վէ պըչագ գարշըմտա հազըր տախի օլմուշ օլտա . . . եինէ գօրգուպ թէրէ տտիւտ իթմէեէճէկիւմ տիր . . . թէքրարէն պէնի տիյնէ սէն . . . Պիր կիւն , սանա պաշըմտան տէֆ իտէրէք , օլ իսմինի էօլ-

տիւ տէրի չըգարտըղըմ գըզ չօճուղա, էսնայի րահտէ թէ սատիւֆ իյլէտիկիմտէն... օլ մէրթէպէ տիւչարը խէվֆ ու էնտիչէ օլտումքի... մէզպուրէեի թէլէֆ իթտիրտիմ... :

— Բիմ, սէն մի... լաքին, նա՛սըլ եաբապիլտին պու- նու... վէ նէ՛րէտէ թէլէֆ իթտիրտին... :

— Տահա պունտան չէնտ կիւն յուգատտէմ... Ասնիեէր քէօբրիւսիւ եազընընտա... Բավաթէօր ատասընտա... Մարսիալ իսմինտէ պիր գաեըգճը մարիֆէթիյլէ, տիպի տէլիք պիր գաեըղա պինտիրթտիրէրէք, չայտա պօղտուր- տում... ինանտըն մը չիմտի վուգուի հալէ :

— Ա՛հ, չօգ շէյթան պիր հէրիֆ իմիշսին սէն... ճէհէն- նէմտէն գաչմա պիր ատէմ իմիշսին սէն... կէրչի, պու սէօյլէտիքէրին պէնի տիւչարը հէյպէթ գըլմագտա տըր- լար, ֆագաթ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, գալպիմի ճէլպ իյ- լէմէքտէ սին... խզ ու շէհվէթիմ տահա զիեատէ արթ- մագտա տըր... լաքին, սէն պու մէրթէպէ պիր գուտրէ- թէ նասըլ մալիք պուլունմագտասըն :

— Տահասը վարտըր, անըտա տիյնէ... Պունտան էվվէլ, պիրի կէլիպ պէնիմ եանըմա եիւզ պին ֆրանգ պըրագմըլ իտի... մէրգուժու պիր տուգաղա տիւչիւրտիւմ... վէ գա- ֆասընը ուչուրթտում... վէ մէրգում իչին, քէնտու քէն- տուլէ գաստ իյլէտի տիեէրէք իտտաա վէ իսպաթ իյլէ- տիկիմ կիպի, մէրգումուն գըզ գարտաշը չըգարազ, մէպ- լաղը մէզպուրու տավա իյլէտիկինտէ տախի, քեամիլէն ին- քեար իտիպ պիր թարաֆա չըգտըմ : Իշթէ պու ճիհէթ- լէ, էօմրիւմ տախի սէնին քէյֆինէ մէնուլթ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր... իմտի, աչը վէր արթըգ շու գա- րուեու :

— Ժագ... սանա սահիհէն վուրուլտում տիլտատէ օլ- տում, — տէտի Սէսիլի հատտէն զիեատէ պիր մէֆթունի- եէթ իպրագիլլէ :

— Օ՛հ, արթըգ պունտան պէօյլէ, էօլիւմ տէնիլէն շէյ- նէզտիմտէ հիչ նէվինտէն սաեըլսա սեղա տըր... պին էօ-

լիւմ՝ գօրգուսու պիր բարաեա տըր, —տէյի պաղըրտը ժադ Ծէրրան թարիֆտէն միւսթաղնի պիր սուրէթտէ մէմնուն ու մէսրուր օլարագ : Էվվէթ , հագգըն վար տըր , արթըգ պէն քէնտիմի , կէնճ վէ տիւպէր պիր տէլի գանլը մագա . մընտա թութարագ , թէֆախսուր իյլէսէմ ճայիգ տիր . . . Անախթարը . . . վէ՛ր արթըգ պանա շու գաբունուն անախթարընը . . . վէ աչը վէր սիւրկիւսինիւ . . :

Սէսիլի անախթարը , իչէրուտէն քիլիթլէնմիշ օլան գաբունուն իւզէրինտէն չըգարտը , վէ աշուրի մէրթէպէտէ պիր էսէրի շէհվէթ իպրագիյլէ տէլիքտէն մէրգումա վիրէրէք ,

—Ա՛լ, ժադ , ա՛լ . . . ագլըմ պաշըմտան կիթմէքտէ՛ տիր , քէնտիմի շաշըրմագտա՛ւըմ . . . — տէտի :

—Տիմէք տիր քի , արթըգ լութֆունա նայիլ օլապիլէճէ-կիմտիր , — տէյի պաղըրտը մէրգումա եապանի պիր պաղըրը իլէ պաղըրարագ , վէ գաբուեուտա աշմագ իւզրէ գօրլաեւպ եիթիշտիրէրէք :

Հալպու քի , գաբու զաթէն քիլիթլի օլտուղունտան աշըլմատը :

Վէ Սէսիլի տէ իչէրուտէն , կիւեա տթէշի աշգը ալէվլէնէրէք պաեւըլմագ հալինի քէսպ իթմիշ տիր կիպի ,

—Կէ՛լ, գաբլանըմ , կէլ . . . — տէտի :

—Քիլիտի՛ . . . քիլիտի՛ . . . — տէյի պաղըրտը ժադ Ծէրրան :

—Լաքին , —տէտի պիրտէն պիրէ Սէսիլի , —եա սէն պէնի ալտաթմագտա՛ իսէն . . . վէ եա օլ պանա իֆշա իթտի-կին էսարալար պի էսա՞ս իսէլէր . . . քի՛մ պիլիւր , պէլքի սէն անլէրի , մահգա , պէնի ալտատըպ տա էյլէնմէքլիք միւրատըյա իճա՛տ իթմիշսին տիր . . . :

Նօթէր Սէսիլինին պու լագըրտըլարընը իշիտինճէ , տիւշարը իսթիղրապ օլարագ , ճիւզիճէ տուրա գալտըգտան սօնրա , մէզպուրէեի պիւթիւն պիւթիւն իսքեաթ իթմէքլիք էմէլիյլէ , վէ արթըգ սապրէտէ թագաթը գալմատըղընտան , տէրհալ եէլէկի տիւյմէլէրինի չէգտի , վէ կէօք-

սիւնսէ լոյսունան չէլիքտէն մաամուլ ինճէ պիր զինճիրի շիտտէթլէ չէքիպ գըրտը , վէ մէզքիւր զինճիրին ուճունտա պաղը օլան ուֆագ վէ գըրմըզ պիր չիգտանը ալարագ , վէ տէլիքտէն Սէսիլիեէ կէօսթէրէէք, նէֆէսի քէսիլմէքտէ օլտուղու հալտէ , - իշթէ դաթլիմի մուճիպ օլաճագ օլան էվրագլարտա պունուն իչինտէ տիրլէր , ա'լ, պուտա սէնին եանընտա գալսընտա , ա'րթըզ շու գաբուեու ա'չ . . . - տէտի :

— Վէ'ր , գարլանըմ , վէր . . . - տէյի պաղըրտը Սէսիլի :
Վէ պատէհու , մէզպուրէ պիր էլիլէ խահիշ իւզրէ գաբունուն սիւրկիւսիւնիւ աշտըզը հալտէ , տիկէր էլիլէ տախի մէզքիւր չիգտանը ալար խէտէ , Ժագ Ֆէրրան տա , գաբունուն աշըլմաեա պաշլատըղընը կէօրմէեինճէ , պիւթիւն պիւթիւն թէրք իթմէտի . . :

Ֆագաթ , գաբու տա թէքմիլ աշըլմաեպ , անճագ եարըմ գատէմ գատար աշըլըպ պիր արալըգ օլտու , զիրա , նասըլքի իշար իտիլմիշտիր , գաթէն Սէսիլի , քիլիտին եօգարըսընտան , պիր զինճիր կէչիրմիշ իտի :

Ժագ Ֆէրրան չիգտանը վիրմիշ օլուպ , վէ հիշ խաթըրընտան կէչմէմիշ օլան պու հիլլէեի վէ պու մանիեի կէօրիւնճէ , քէմալի հիտտէթ վէ մէյեուսիյեթ իւզրէ , գաբուեա հիւճուլմ իլէ զօրլաեըպ աշմագ նիյեթթիլլէ չալըշմաեա պաշլատը :

Հալպու քի Սէսիլի պունուն պէօլլէ օլաճաղընը , էվվէլինտէն պիլիպ , վէ լաղըմ կէլէն թէտապիրիտէ տիւշիւնմիւշ օլտուզունտան , չիգտանը աիշլէրի արաւընտա թուլթարագ , տէրհալ , եըլտըրըմ կիպի գօշուպ օտանըն բէնճիրէսինի աշտը , հավլիեէ պիր մանթօ պըրագտը , վէ քէմալի ճէսարէթ իւզրէ , գաթէն պալգօնուն տէմիրլէրինէ պաղլամըշ պունունտուղու տիւկիւմիւ պիր իրի թուլթաուգտան սօնրա , գալտըրըպ քէնտուեի աթտը , վէ պու թէտպիր իլէ , պիր օգ չաբուգլուղունտա սաղըլըպ աշաղը ինէրէք քէնտուեի հավլիտէ պուլտու . . :

Պատէհու, մէզքիւր մանթօեա սարըլարագ, տօղրու գա-
բուճունուն օտասընա գօշտու, չընղըրաղը չէքտի, վէ սօ-
գագ գաբուսու աչըլտըղը կիպի, ֆըրլանեղ սօգաղա չըգ-
տը, վէ քէնտիսինին, մէրգոււմ նօթէրին եանընա պէսլէ-
մէլիկէ կիրտիկի կիւնտէն պէրու, վուգուաթա միւնթաղըր
օլմագ իւզրէ, պարօն Նրաուն թարաֆընտան կէօնտէրիլէ-
րէք, հէր կիճէ, եիկիրմի ատըմ գատար եիրագտա պէք-
լէթտիրիլմէքտէ պուլունան պիր արապանա պինտի
Սէզքիւր արապանըն աթլարը, զայէթլէ գուվվէթլի օլ-
տուգլարընտան, արապա գուչ կիպի ուչմանա պաչլատը,
չէօյլէ քի, ժագ Ֆէրրան, օտատան իչէրի կիրիպտէ, Սէսի-
լինին ֆիրար իթմիչ օլմասընը անլանանա գատար, թա
պուլվարա գատար կիտիպ եէթիչտի :

Շիմտի կէլէլիմ մէրգոււմ ճանվէրին, պու վագաատան
սօնրա, զուհուրա կէլէն հալլէրի պէեանընա :

Մէրգոււմ, գաբունուն արասընտան, բէնճիրէեի աչա-
րագ, մէզպուրէնին ֆիրար իթմիչ օլմասընը կէօրէմէտի-
կինտէն, հիտտէթի ազիմէ իւզրէ ումուզուլա եիթի վի-
րէրէք, զինճիրի գըրըպ գաբուսու աչտը . . . վէ կէրչի պիր
թէլաչը ազիմ իւզրէ իչէրի գօշտու իսէտէ . . . քիմսէեի
պուլտմատըղընտան . . . կիտիպ աչաղը տօղրու պագտը . . .

ՕԼ հէնկեամտէ, հէր նէ գատար հավա պուլուլթլու օ-
լուպ, վէ օրթալըգտա գարանլըգ իտի իսէտէ, պուլուլթլար,
րիւզկեարլարտան սիւրիւքլէնէրէք, արալըգ արալըգ մա-
հիթապ մէյտանէ չըգմագտա օլտուղունտան, կէչիտին քէ-
մէրի ալթընտան, գաբունուն աչըգ օլտուղունու կէօրտիւ,
վէ քէյֆիյեթի, կէրչի տահա զիեատէ անլատը ինէտէ,
պու ճիւվլէ իլէ տախի, պիր խուսուստա իւմիտվար օլմա-
եա պաչլատը :

Շէօյլէ քի, Սէսիլինին արգասընտան գօշուպտա թութ-
մագ էմէլիյէ, քիւլի գայրէթ վէ ճէսարէթի էլէ ալարագ,
քէնտիսի տախի, զիքրի կէչէն իրէ սարըլտըղը կիպի աչա-
ղը ինտի, վէ տօղրու սօգաղա գօշտու : Սօգաղա քիմսէ

պուլունմագտա օլմատըղը կիպի . . . ուղագտան, Սէսիլիեի կէօթիւրմէքտէ պուլունան արապանըն սէսինտէն պաշգատա, հիչ պիր սէս իշիտիլմէքտէ տէկիլ իտի :

Հալ պու քի, մէրգում, մէրգումէնին, մէղքիւր արապատա պուլունմասընը պիլմէտիկինտէն, վէ պինաէն ալէյհ, սայիր կիճ գալմըլ պիր արապա տըր դանն իյլէտիկինտէն, պիր թարաֆտան մէրգումէեի դայպ իթտիկինի, վէ տիկէր թարաֆտան տախի, քէնտի իյլէմիշ օլտուղու ճինայէթլէրին իսպաթլարընը, պիրլիքտէ ալըպտա ֆիրար իյլէմիշ պուլունմասընը տիւշիւնտիւկիւնտէն . . . վէ, մէղպուրէեի տէրսէոթ իթմէքլիկէ տայիր հիչ պիր իւմիտ գալմատըղընըտա կէօրտիւկիւնտէն, տիւշարը տէհչէթ օլարագ, գաբունուն էօնիւնտէ, արապա չաթմասըն իշին ըէքղ իտիլմիշ օլան թաշըն իւզէրինտէ օթուրտու, վէ պիր խայլի վագըթ, օրատա, պութ կիպի տուրա գալտը :

Մէրգում, օլ հալտէ, ալըգ ալըգ պագմագտէ, տիշէրինի սըգմագտէ, աղղը քէօբիւրմէքտէ, վէ մաքինավարիտէ պիր սուրէթտէ օլարագ, սինէսինի թըրնագլաեըպ գանաթմագտա իտի. վէ ատէթա ագլընա խիֆիթ կէթիւրէրէք, նէ եաբտըղընը պիլմէմէքտէ իտի :

Պիրաղ աեըլըպ ագլընը պաշընա ալտըղընտա, աղըր աղըր պասարագ, վէ սէրհօշ կիպի սարսըլըպ, վէ հէր պիր շէեիտէ պիր սարսըլըլ հալինտէ կէօրէրէք, եիւրիւմէկէ պաշլատը . . . :

Գանդի թարաֆա, վէ նէրէեե կիթմէքտէ օլմասընը պիլմէտիկի թագտիրտէ, կիտէ կիտէ, մէղքիւր խանէնին կէչիտի նիհայէթինտէ պուլունան, վէ խարապ պիր հալտէ օլան պիր լիմօնլուղա վասըլ օլտու :

Պիրտէն պիրէ, վէ շիտտէթ իւղրէ, աեագլաըր, հէնուզ եղըլմըլ օլան պիր թօբրագ եղընթըսընա ըասթ կէլտի : Պիլա իխթիեարի օլտուղու սուրէթտէ, էկիլիպ եէրէ պագտը, վէ գանլը չամաշըլար պուլունտուղունու կէօրտիւ : Զիւնքի, ըրզ ու նամուսունա գասա իյլէմիշ օլտուղու պի-

չարէ Լուիզ Մօրէլին , քէնտի մասուժունու կէօմմիւշ պու-
լունտուղու մահէլլ օրասը իտի . . :

Էվվէթ , Լուիզ Մօրէլին մասուժունուն . . . Եանի , պիղ-
զաթ Ժագ Ծէրրանըն էվլատընըն մէզարը . . . օրասը իտի :

Մէրգում , հէր նէ գատար ըրիգգաթսըզ շէֆգաթըզ թաշ
Եիւրէքլի մէէլունուն պիրի օլտուգտան պաշգա , հէյպէ-
թէնկիզ գօրգուլար բէնչէսինտէ տախի պուլուննարագ ,
պիր խէլէճանը աղիմ իւզրէ պուլուննագտա իտի իսէտէ ,
մահէլլի մէզպուրու կէօրտիւկիւ կիպի , տիւշարը տէհչէթ
օլարագ տիթրէմէկէ պաշլատը :

Պու թէսատիւֆ , հալիլլէ , պիւյիւք պիր պէտպախթը-
ղա տէլալէթ իլլէմէքտէ իտի : Եանի , գանն իտէրսին քի ,
միւճագաթ տէնիլէն շէյ թէշախիսիւս իտէրէք , մէրգումու
գօվալամագտա , վէ քէնտի էտէպսիզլիկի սէմէրէսի օլան
էվլատընըն չուգուրու պաշընա գատար սիւրիւքլէԵիպ կէօ-
թիւրմէքտէ իտի . . : Էկէրչի , մահէլլի մէզպուր , օլ պի-
կիւնահ չօճուզուն մէզարը օլմաԵըպտա , սայիր պիր մէզար
օլմուշ օլսա իտի , օլ վագըթ , Ժագ Ծէրրանըն , գէրրէճէ ֆիւ-
թուր կէթիւրմէԵէրէք , կէրչի չըղնաԵըպ կէչէճէկինտէ ասլա
շիւբհէ Եօգ իտի , հալպուքի , գաթէն նագլ իլլէմիշ օլտու-
ղումուզ մէնզարէ հէնկեամընտա , մէրգումուն , օլ քիւլլի
ղայրէթ վէ ճէսարէթի վահշիԵանէսի , ազալըպ թիւքէն-
միշ պուլունտուղունտան , պիրտէն պիրէ իւզէրինտէ , պիր
էսէրի գաաֆ վէ տէհչէթ հիսս իլլէտի . . :

Աննընտան աշաղը սօուգ պիր թէր ագմագտա , վէ տիղ-
լէրիտէ տիթրիմէքտէ օլտուզունտան , պիւա հարէքէթ ,
մէզքիւր քէնտի ալազըլը սէմէրէսի պուլուննան չօճուզու-
նուն չուգուրու Եանընտա տիւշիւպ տէվրիտի :

ՕՆ ԻԻԶԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

Մ Ա Հ Պ Ո Ի Ս Ի Ա Ն Է

Իհիթիմալ տիր քի, պաղըլար պիզի, իշպու ֆասըլլարտա, հիքեայեմիդին հուտուտունտան խարիճէ չըգարագ, պաղը թաֆսիլաթա կիրիշտիկիմիդտէն տօլաեը թայերպ իտէճէքլէր տիր, հալպուքի, պիզճէ, վէ ալէլ խուսուս շիմտիլէրտէ, ճէմիյեթի պէշէրիյեէնին, էն զիեատէ նաղարը տիգգաթընա վուրմագտա պուլունան պիր մէսէլէ, եանի միւճըրիմէրին թէրթիպի միւճաղաթը մէսէլէյի միւհիմմէսի, վէլէվ պիր թահթը գարարա ալընմագտէ օլմասա տախի, հիշ տէկիլ իսէ, թահթը միւզաքէրաթ վէ միւճատէլաթա ալընմագտա պուլունտուղունտան, մէտէնիյեթին հիւզնէնկիդ պիր թէրմօմէթրիսի մագամընտա օլուպ, վէ ասհապը ֆիսդու ֆիւճուր վէ խապասաթըն տախի, պիր ճէմիյեթկեանը հալինաէ պուլունմագտէ օլան պիր մահպուսխանէնին ահվալը տախիլիյեէսի հագգընտա, պէեանը միւթալաաթ իթմէքիկիմիդ էհէմիյեթտէն տիր :

Վէլ հասըլ, հէր սընըֆտան օլուպ, վէ հէր նէվի էշքեալէ մալիք օլտուղլարը հալտէ, վէ ֆամիլեանաատա միւնասէպէթլէրի վէ եախօտ մուհապպէթլէրի տէրքեար պուլունտուղու թագտիրտէ, ճէմիյեթի պէշէրիյեէտէն, իլգա իտիլմիշ օլտուղլարը հապսխանէլէր տիվարլարըյլա թէֆրիդ իտիլմէքտէ պուլունան մահպուսլարտան պահա իթմէքիք, պիզճէ, չայեանը իթինա պիր մատտէ աոտ օլունասա ճաշիղ տիր :

Էվվէթ, պաղըլար, իշպու հիքեայեմիդտէ զիքրի կէշէն պիր չօգ միւճըրիմէր էթրաֆընա, խարիճտէն տախի պիր թագըմ միւճըրիմէր թօբլաեըպ գարըշտըրարագ, վէ հալու ահվալլարընա տայիր պաղը էֆքեալլար պէեան իտէ-

րէք, գրեթէ Գալարա գալգըշտըղմըղտան տօլանը, պիղի
թայեիպ իտէճէքլէր տիր:

Կիրէլիմ չիմտի Պօրս թէսմիյեէ օլունան մահպուսխա-
նէտէն իշէրի:

Մարէ նամ մահէլլտէ, վէ Քօա-տը-Սէսիլ նամ սօգուգ-
տա վագը օլան իշ պու հապսխանէնին սուրէթի զահրէ-
սինտէ, էլէմպախշ վէ հէյպէթամիզ պիր հալ միւշահէտէ
օլունմագտա տէկիլ տիր:

Իլը հավիլէրտէն պիրինին օրթա եէրինտէ, աղաճլար
իլէ միւզէյեէն պիր գաշ զըթա թէրէճիքլէր պուլունմագ-
տա օլուպ, վէ մէզքիւր թէրէճիքլէրին էթէքլէրինտէ տա-
խի, չաբըրլար չիմէնլէր պուլունմագտա օլտուղու կիպի,
պիր մէրտիվէն պաշընտա տախի, տէմիրտէն պիր գաֆէս
չէվրիմիշ պուլունտուղունտան, մէզքիւր գաֆէսին իւզէ-
րինի, ասմա տալլարը գաբաթմըշլար տըր, վէ պունլարըն
ալթընտան կէչիլէրէք, մահպուսլարըն թէֆէրրիւճլէրի իշին
թախսիս իտիլմիշ օլան եէտի սէքիզ զըթա կէզիլէճէք մէյ-
տանլարա կիտիլմէքտէ տիր:

Մէզքիւր մէյտանլարըն էթրաֆլարընտա, զայէթլէ թէ-
միզ վէ տիգգաթլը սուրէթտէ պագըլմագտէ պուլունան
գազինօլարա վէ ֆապրիգալարա մանէնտ վասի վասի էպ-
նիյեէլէր պուլունմագտա տըր: Մէզքիւր էպնիյեէլէրին
եիւզլէրի զայէթլէ ճէսիմ օլուպ, վէ պէեազ թաշլարտան
միւրէթթէպ օլտուգլարը հալտէ, եիւքսէք եիւքսէք, վէ
կէնիւ կէնիշտէ բէնճիլէրի պուլունտուղունտան, բէք ա-
լէա թէմիզ հավա իշլէմէքտէ տիր: Վէ, կէրէք տայիրէ-
լէրին, վէ կէրէք իշ հավիլէրինին տէօշէմէլէրի իւզերլէ-
րինտէ, հատաէն զիեատէ պիր թէմիզլիք հիւքմ իյլէմէքտէ
տիր: Ալթ գաթտա պուլունան գօղուշլար, գըշ մէվսիմին-
տէ, բէք լաբըգլը սուրէթտէ ըսըտըլմագտէ օլտուղու կի-
պի, եազ մէվսիմինտէ տախի, թէմիզ վէ սէրին հավա իշ-
լէմէքտէ պուլունտուղունտան, մահպուսլարըն էյլէնիպ

գօնուշաճագլարը , վէ իշէեհիւ չալըշաճագլարը , վէ քե-
զալիք թաամ իտէճէք մահէլլէրի տախի , մէզքիւր գաթ-
տա պուլունմագտա տըր :

Մէզքիւր էպնիյեէլէրին եօգարուքի գաթլարընտա իսէ ,
օն իքիէր գատէմ եիւքսէքլիքտէ օլուպ , վէ թուղլա տէօ-
չէմէլէրիտէ այնա կիպի բարլամագտա օլտուղու թագաիր .
տէ , ճէսիմ ճէսիմ եաթագ գօղուլլարը պուլունմագտա ,
վէ իքի թարաֆլլտա , ալէա տէմիր գարեօլալար , վէ իւ-
զէրլէրինտէ տախի թէմիզ , վէ գար կիպի պէեազ չարչաֆ-
լը վէ չիլթէլի տէօչէքլէր եասթըզլար , վէ սըճագ սըճագ
եիւնտէն եօրղանլար կէօրիւլմէքտէ տիր :

Ինսան , հապսխանէլէր իչին , պիրէր հիւզնէնկիզ , նէմ-
նաք , գարանլըգ , հավասըզ , միսկին վէ թէաֆֆիւն մէր-
քէզի պիրէր ինլէր տիրլէր զանն ու իթիգատընտա պու-
լունտուղու հալտէ , պիրտէն պիրէ , մէզքիւր տայիրէլէր-
տէն իչէրի կիրիպտէ , նագչընը իթտիկիմիզ հալլէրի կէօ-
րիւնճէ , քէնտույէ ըաղմէն , տիւչարը թէաճճիւպի աղիմ
օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր :

Էվվէթ , խալգըն օլ խուսուստա տէրքեար օլան զանն ու
իթիգատը եանլըշ տըր . . . զիրա , քէնտի զանն իթտիքլէրի
կիպի , էսէֆէնկիզ , վէ նէֆրէթամիզ պիր հալտէ օլան մա-
հէլլէր , մահպուսխանէլէր օլմաեըպ , իլլա , օլ էլմասճը Մօ-
րէլ կիպի , քէնտի էլլէրի էմէքլէրի , վէ ալնլարը թէրլէ-
րի իւէ չալըշըպտա կէչնիմէկէ , վէ չօլուգ չօճուգլարընտա
պէսլէմէկէ մէճպուր պուլունան նամուսուլ վէ չալըշգան
իչճի թագըմլարընըն հալլէրի տիր . պիչարէլէր , քէնտի
զայիֆ վէ քէյֆսիզ զէվճիլէրինի օթտան եաթագլարը , վէ
չօճուգլարընտա , աճըգտան էզիյեէթ չէքիպ , վէ սօուգ-
տան տիթրէմէքտէ պուլունտուգլարը չուլլար բաչավրալար
արասընտա թէրք իլէ , սարարըպ սօլմուշ , տուրմաեա օ-
թուրմաեա թապ ու թագաթլարը գալմամըշ օլտուգլարը ,
վէ բէնչէյի մէյեուսիյեէթտէ պուլունտուգլարը հալտէ ,
տէկիլ եալընըզ կիւնտիւղլէրի , հաթթա , կիճէլէրի տա-

խի չալըշմագլըղա մեծպուր պուլունմագտա տրրլար :

Մեղքիւր իքի իգամէթ կեանհլար միեաննալնտէ կէօրիւ-
մէքտէ օլանխանի զըտտիյեթ , իգամէթ իթմէքտէ պուլու-
նան էշխասըն լէհհէլէրինտէ տախի կէօրիւմէքտէ տիք :

Պիշարէ իշնի թագըմլարը , քէնտի ֆամիլեալարընըն իհ-
թիեաճաթը զարուրիյեթսինէ եթիշէմէմէքտէ տիրլէր , չիւն-
քի , եթվմիյեթ գազանտըղլարը , եթվմի մէսարիֆլէրինէ քի-
ֆայէթ իտէմէմէքտէ օլտուգտան պաշգա , տիվանէճէ պիք
րէգապէթ սէպէպիւնտէն տախի , գազանճլարը , կիւնտէն
կիւնէ էքսիլմէքտէ տիր . վէ , պիշարէլէր պու հալի կէօր-
տիւքճէ , պիլթիւն պիլթիւն դայրէթ վէ ճէսարէթտէն տիւ-
շէրէք , կիրիֆթարը էլէմ օլմագտա , վէ հիչ պիր կիւն րա-
հաթ եիւզիւ կէօրէմէեթէքլէրինի տիւշիւնտիւքճէ , քէն-
չէյի մէյեթսինէթէ տիւշմէքտէ , վէ իւզլէրլէրինտէ , ֆէնա
պիր կէվշէքլէք հասըլ օլարագ , իֆրաթ մէրթէպէտէ չալըշ-
մալարընա խալէլ կէլմէքտէ տիր . վէ պու էսէֆամիլ ուեու-
շուգլուգտան աեըլտըգտան սօնրա տախի , վագթի հալճէ
տէրքեար օլան սէֆալէթլէրէ տայիր թէֆէքքիւլլէր բէնչէ-
սինէ տիւշտիւքլէրի միսիլու , սօնրա իսթիգպալտէ տիւշաք
օլաճագլարը զարուրէթլէրի տախի կէօրմէքտէ տիրլէր :

Թէքրարէն սէօյլէրիլ , մէկէրչի միւճրիմ թագըմլարը ի-
չին , հիչ պիր խուսուսճա իհթիեաճը գալմագտա՞ մը տըր ,
մէկէրչի մահպէսէ կիթտիքլէրինտէ , եէյիպ իշիպ վէ րա-
հաթ եաթագ պուլտուգտան պաշգա , հաթթա , գօլայճա
չալըշաճագ իշ վէ լաեըղլը իւճրէթ (¹) , վէ ալէլխուսուս ,
քէնտի ճիւրմ ու ճինայէթլէրինին ճէսամէթի նիսպէթինտէ
գատր ու հայսիյեթիւնի թագտիր վէ թահսին իտէճէք պիր
ճէմիյեթէթէ , եանի , պէկէնտիքլէրի կիպի արգատաշարա
տախի մալիք օլմագտա տէկիլ մի տիրլէր :

Վագաա , մահպէս տէնիլէն շէեին իսմինի պիլէ իշիթ-

(¹) Մահպուստաքիլէր կիւնտէ 30-100 փարա գոտար գազանըպ
արթըրտըղլարը հալտէ , ֆագըր իշնիլէր իսէ , եալընըլ թէայեիւշ-
լէրինի պիլէ թէքմիլ չոգարամամագտա տըրլար :

տիքներինտէ , նամուսլու վէ քեամիլ քիմէսնէլէրին տիւչա-
րը նէֆրէթ վէ հէյպէթ օլաճագլարընտա շիւբհէ ճայիզ
տէկիլտիր , հալպու քի , օլ ճիւրմ ու ճինայէթլէ միւթթէ-
հիմ օլուպ , վէ պինաէն ալէյհտէ , սէֆալէթէ , աճլլըա , վէ
սօուղա ալըշմըշ պուլունան մէզքիւր թագըմլար իչին տախի,
պու պէօյլէ մի տիր :

Մէզքիւր թագըմլար իչին , սէֆալէթ վէ էմնալինին հիշ պիր
էհէմմիլեթի օլմատըղը շէօյլէ տուրսուն , քէնտի շէրէֆ-
լէրինի , վէ նուֆուզ ու թէհասիլլէրինի , վէ հաթթա գուվ-
վէթ ու գուտրէթլէրինի , քէնտի ագրան ու էմնալլէրի նէզ-
տինտէ արամագտա օլուպ , վէ մահպէսէ իլգա իտիլտիք-
լէրինտէ տախի , արատըզլարը ագրանլարըն հէր սընըֆընա
նայիլ օլաճագլարընտան , պիթթապի , քիմնէտէն ութան-
մատըգտան պաշգա , մէմնուն տախի օլաճագլարը , մէկէր-
չի շիւբհէտէն միւսթաղնի պիր հալ տէկիլ մի տիր :

Պունլար , մահպէսէ կիրտիքլէրինտէ , ութանըպ նէտա-
մէթ կէթիլմէլէրինի մուճիպ վէ միւզթէտիր օլաճագ սու-
րէթտէ , քեամիլանէ վէ միւշէֆֆիգանէ նասիհաթլար իչիթ-
մէտիքտէն պաշգա , մէկէրչի , սայիլլէր թարաֆընտան վահ-
չիճէ ալգըշլաեըշլարա տախի նայիլ օլարագ , գաթլ ու սիր-
գաթ եօլունտա , տահա զիեատէ թէշվիգ օլունմագտա տէ-
կիլ մի տիրլէր :

Պիզիմ իթիգատըմըզճա , պունլարըն , մահպէսէ կիրիւր
կիրմէզ , իլք տիւշիւնէճէքլէրի վէ թաամիմ իտէճէքլէրի շէյ ,
անճագ եէնիտէն եէնիեէ ճիւրմ ու ճինայէթ իճրալարըն-
տան իպարէթ պուլունմագտա տըր :

Վէ պուտա մանթըգա մուվաֆըգ պիր հալ տիր , շէօյլէ
քի , եէնիտէն պիր խապասաթտա պուլունուպտա , եէնի-
տէնտէ տէրտէսթ իտիլտիքլէրինտէ , թէքրարէն կիտիպ
մահպուսանէտէ ըահաթ իտէճէքլէրինի , վէ քէնտի իշ ու
իշրէթա վէ ճիւրմ ու ճինայէթ արգատաշլարըյա , քէմալի
պէշաչէթ իւզրէ իմրարը էվգաթ իյլէեէճէքլէրինի , բէք ա-
լէա պիլմէքտէ տիրլէր :

Վէ զայելթլէ շաչեանը տիգգաթ վէ միւթալաա պիր նօգ-
թատա շու տուր քի , պունլարըն իչլէրինտէն պազըլարը ,
եա խափիֆէ պիր ճիւրմ ու ճինայէթ իչլէմիշ օլուպ , վէտէ
եախօտ քէնտի խապասաթլարընտան տօլաեը , աջաճըգ պիր
էսէֆ ու նէտամէթ էսէրի իպրազ իտէճէք օլսալար , տի-
կէրլէր թարաֆընտան , պիւյիւք պիւյիւք իսթիհզալարա ,
տէհչէթամիզ սուրէթտէ եո՛ւհալարա , վէ հաթթա , հէյ-
պէթէնկիզ թէհտիտլէրէ՝ տախի ուղըամագտա տըրլար :

Վէհասըլ , հէր նէ գատար , բէք նատիր իւլ էմսալ իսէ-
տէ , բէք շաչեանը տիգգաթ վէ միւթալաա սայիր պիր խու-
սուս տահա վարտըր , եանի , շէօյլէ քի , վէլէվ պիր միւճ-
րիմ , թէօվպէքեար օլուպտա , պիր տահա ֆէնա եօլտա պու-
լունմամագ , վէ չալըչըպտա աննընըն թէրի վէ նամուսուլա
եաշամագլըգ նիյեթթ , զայրէթ , վէ ճեսարէթիլլէ , մահպէս-
տէն չըգտըգտան սօնրա , մէգքիւր թարիգի թուլթաճագ
օլսա , վէ հէզարան նէվի կիւճլիւքլէրի կէօզէ ալարագ , վէ
կէչմիշ հալլէրինի սէթր իլէ , իեատէյի նամուս ու իթիպար
մագսէտինտէ պուլունարագ , չալըչմանա տախի պաշլասա ,
գըրգ չէքիճտէ եաբտըզը , հէման պիր չէքիճտէ պօզուլարագ ,
մուվաֆֆագ օլամամագտա տըր : Վէ պուտա , պագընըզ ,
նի՛չին պէօյլէ օլմագտա տըր : Զիւնքի , զաթէն քէնտույի
թանըմագտէ պուլունան ասհապը ճիւրմ ու ճինայէթտէն
պիրի , պիր կիւն կէլիպտէ , մէրգում թէօվպէքեարա , եէնի
պիր խապասաթտա իշթիրաքինի թէքլիֆ իլլէտիկինտէ , է-
կէրչի մէրգում թէօվպէքեար , տիկէրինին հէր նէվի խա-
թարէնկիզ թէհտիտաթընա հիշ պիր էհէմիլլեթ վիրմէե-
րէք , վէ քէնտի նիյեթթի մէմուհէսինտէ սէպաթ ու մէթա-
նէթ իւզըն պուլունարագ , մէգքիւր թէքլիֆինի ըէտտ իտէր
իսէ , տիկէրիտէ անինտէ կիւճէնէրէք , պիչարէնին քեաֆ-
ֆէյի կէչմիշ հալլէրինի զահիւրէ իիւրաճ պիրլէ , օլ եէնիտէն
գազանմագտա օլտուղու նամուսունու պիր ագճէլիք իտէ-
պիլտիկինտէն , քիւլլի զայրէթ , վէ քիւլլի զահմէթի պեր-
հափա՝ օլմագտա տըր : Վէ օլ վագըլթտա , պիթթապի , հէր

Թարափտան նէֆրէթ կէօրիւպ, վէ նամուս ու իթիպարը մահվ իլէ, տիւշարը զարուրէթ վէ մէյուսիյէթ օլաճաղընտան, եէնի պաշտան իճրայի խապասաթա մէճպուր օլաճաղ, վէ պինաէն ալէյհ, պիր կինտէ թէքրարէն եագանը էլէ վիրէրէք, քէնտուսինի, օլ կիւճ հալ իլէ չըզըպ գուրթուլմուշ պուլունտուղու միւճրիմէր կիրտապընտա՛ պուլմաճաղ տըր :

Այթիտէ պէնան իտէճէկիմիզ մէնղարէլէրտէ, մահպուսխանէլէրինտէ մահպուսլարըն ճէմիյէթ իւզրէ եաշամալարընտան հուսուլէ կէլմէքտէ օլան, վէ ճերհի միւմքինսիզ պուլունան հէյպէթամիզ նէթիճէլէրին պէնանընա սայ իտէճէկիզ :

Պարպարճա թէճրիւպէլէր, վէ մուզիրը թէրէտուլտէր իլէ, նիչէ ասըրլար կէչիրիտիքտէն սօնրա, ագըպէթքեար, միւճրիմէրի, սայիր միւճրիմէր իչինէ աթմագլա, իսլահը հալլէրինէ տայիր հիչ պիր մէնֆաաթ հասըլ օլամաեաճաղընըն, պիր սահիհլիք օլմասը անլաշըմաեա պաշլամըշ տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ տիր :

Էվլէթ, ճիւրմ ու ճինայէթ իլլէթլէրինէ միւպթէլա օլան, վէ ատէթա «գանրէնա» հալինի քէսպ իթմիշ պուլունան ատէմէրի պիր եէրէ թօբլաեըպ գարըշտըրմագլըգ տիմէք, մերգումանը, քէնտի խապիսլիքլէրինի, տահա զիեատէ արթըրմալարընա, վէ իսլահ գապուլ իթմէզ պիր հալ քէսպ իթմէլէրինէ, սէպէպիյէթ վիրմէք տիմէք տիր օլմասը անլաշըլանա գատար, «նիչէ» ասըրլար կէչմիշտիր: Վէ քէզալիք, ճէմիյէթի պէշէրիյէնին խարապընը միւճիպ օլա կէլմէքտէ պուլունան մէզքիւր իլլէթի մախուֆէնին բէնչէսինտէն գուրթարապիլէճէք օլան պիր իքի լուղէթի անլաեապիլմէքլիք իչին տախի, պի՛ր չօգ ասըրլա՛ր կէչմիշտիր: . . Մէզքիւր լուղէթ իսէ, պաշգա պիր չէյ օլմաեըպ, անճաղ չու, «եալընըղ հալտէ սագլամագլը՛գ . . . » լուղէթլէրի տիր :

Պու պապտէ զուհուրա կէլէն սէտամըզ, հէր նէ մէրթէպէճնէ զայիֆ օլուպ, վէ լազըմ կէլէն էհէմիյէթէ նայիլ

օլամազ իսէ տախի , պարի հիչ տէկիլիսէ , օլ պիղտէն չօդ զիեատէ սահիպ պէլաղէթ վէ նուֆուզքեար պուլունան , վէ քէմալի հագգ վէ սապըրսըզըզ իւզրէ , մահպուսխանէլէրտէ մահպուսլարըն , էօյլէ պիր չօղու պիր-արատա օլ-տուգլարը հալտէ սագլանըլմագլըզ ուսուլի աթիգաորըն-տան սարֆը նազար իլէ , քեաֆֆէսինին տախի , այրը այ-րը օտաճըզլարտա սագլանըլմասը ուսուլինի թալէպ վէ իտ-տաա իթմէքտէ օլան զաթլարըն սէտալարը օըրասընտա օլս սուն իչիտիլմէքիք իգպալինէ մաղճար պույրուլուր իսէ , քէնտիմիզի պախթիեա՛ր ատտ իտէրիզ :

Իհթիմալտէն տիր քի , պիր կիւն , ճէմիյեթի պէշէրիյ-եէ , ֆէնալըզ տէնիլէն շէեին էսասի օլմաեըպ , իլլա արըզի օլտուղունու , վէ սայքի , հէր նէվի ճիւրմ ու ճինայէթինտէ , հէր վագըթ , սէվզը թապիլէրին ինգըլապը իլէ , վէ էսա-սէն հէմիշէ հիւսնի մէյլանլարըն եանլըչ պիր թարիլէ սաբ-մագտա օլմալարընտան , վէ ճէհալէթտէն նաչի իղֆալ իտիլ-տիքլէրինի , վէ էնանիյեթի , վէ եախօտ իտարէեէ մէէմուր պուլունանլարըն իհմալ ու ատէմի իհթիմամընտան նաչի , պու հալլէրին քէսպի թարագգը իլլէմէքտէ պուլունմասը-նը անլաեարագ , վէ թէնէ տայիր օլան սըհհէթ պապընտա օլտուղու կիպի , ճանա տայիր օլան սըհհէթ խուսուսունուն տախի , հայեաթպախչ վէ հըֆըր սըհհէթ մուվաֆըզ գա-նունլար թահթընտա պուլունմասընա իգնա օլաճագ տըր :

Ճէնապը հագգ , հէր քէսէ , գուվլէթլի ազալար , քէս-կին հիսսիյեաթլար , վէ սէատէթի հալէ տայիր տախի ար-զուլէր իհսան իլլէմիշ տիր . վէ պու իհթիեաճլարը մէմնուն գըլըպ , վէ թահթը մուվազէնէեէ ալմագլըզտա , ճէմիյեթի պէշէրիյեէնին վազիֆէսինտէն տիր :

Պէնիի ատէմին պիրինճի խասսէսի վէ սէրմայէսի , անճագ քէնտի գուվլէթի , հիւսնի միւրատը , վէ սըհհէթի վիճու-տիյեէսի օլտուղունտան , հէր ատէմին , հայտէ վազ կէչէլիմ օլ պիր մըգտար սէրվլէթ արթըրըպտա , պիր թարաֆա վազ իթմէսինի , պարի հիչ տէկիլ իսէ , քէնտի անլընըն թէրի

սայեսինստէ, ինթիեպճաթը զարուրեցեսինսէ թէտարիքէ, վէ հի տէկիլ իսէ սաղ վէ սէլիմ պիր հալտէ եաշաեապիլմէսինսէ, վէ լազըմ կէլէն վէսաեաեա, վէ հի տէկիլ իսէ, շաերգը լա չալըչապիլմէսինսէ, վէլհասըլ, քէնտինսամուսուլայ, վէ սէատէթի հալ իւզըէ եաշաեապիլմէ քլիկէ, գաթ էստէ, գաթ հաթըլ պոչլունմագտա տըր:

Սէֆալէթ վէ ճէհալէթին տէհշէթ ֆէրմա մերքէզլէրի, եիւրէքլէրի պօզուլմուշ օլան, վէ միւսթաիտ իւլ իլէլ պուլման պիչարէլէր իլէ վէմըլ տիրէլէր. Մէշքիւր միւքինլիք մահէլլէրի թէմիլլէթ տիրիլիլ, վէ էնվարը ուլում ու ֆիւնուլն իլէ թէմիլ տիրիլիլ, վէ իշ վէ չալըչապ հագգընտա մէ յլանլարը արթըրըլայ, վէ իւճըլթլէրիլիլ, պիր հագգանլիլթէթ էսասը իւզլէրինսէ վազ գըլընտըգտան պաշգա, շայեսթէ պուլլունանլար իշին տալիս, միւքեաֆաթլար թախսիս իտիրտիկի թալտիրտէ, տէրհալ օլ սօլմուշ լէհճէլլէրին քէնք քէզպ իտէճէքլէրինսէ, վէ զայիֆ տիւշմիւշ օլան վիճուլլէրինստէ քէզպի սըհհէթ իլլէեէճէքլէրինստէ, շիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր:

Շիմտի հիքեաեէմիղի օգուեան զաթլարը, ֆօրս նամ հապսխանէնին տէմիր բարմագլըգ արասընա, եանի, մահպուլարը կէօրիւլ գօնուշապիլմէքլիք մահէլլինսէ կէթիւրէլիմ:

Մահէլլի մէզպուր գարանլըգճա պիր սօֆա օլուլ, օրթա եէրինտէն, պօեունա տար պիր եօլ պըրագըլարագ, իքի թարաֆլը տէմիր բարմագլըգլար իլէ, իքի միւսավի գըտա թագսիմ վէ թէֆրիգ իաիլմիշ տիր:

Իշպու իլսթիլսթ մահէլլինին պիր գըամընա, մահպուլարըն տայիրէլէրի թարաֆընտան գաբու պուլունմաղին, պիրիլլէ գօնուշաճագ օլան մահպուլար, օլ թարաֆտաքի տէմիր բարմագլըգ էօնիւնէ կէլէպիլտիլքլէրի կիպի, տիկէր գըսմա տախի, քեաթիլ օտասընտան կէլիլմէքտէ, վէ մահպուլարը կէօրիւլ գօնուշապ իսթէեէնլէր, օրատան կէ-

չէրէք, ու թարափտաք ըստ մաքլըղն էօնինէ, վէկէօ-
րիւնէնէկի մահպուսուն գարշարնա կիթմէքտէ տիրէր :

Վէ, հալիլէ կէօրիւմէքլք վէ գօնույմագլըկ պիր տար
եօլ իլէ այրըլմը պուլունան մեղքիւր իքթթարափը տէմըր
բարմագլըզարն արգասնտան վուգու պուլմագտա օլ-
տուգտան պաշգա, զիքրի կէչէն տար եօլուն պիր քէօչէ-
սինտէ տախի, տայիմա պիր նէօպէթճի, եանի պիր պէքճի
հազըր պուլունարագ, թարափէ յին միւքեալէմէլերինէ վէ
ամէլ ու հարէքթլերինէ վագքթ օլապիլմէքտէ տիր :

Եէվմի մեղպուրտէ, մահէլի մեղձորտէ թօրլանմը պու-
լունան մահպուսարն իւզերլերինտէ, պիր պիրինէ մու-
խալիֆ էնվայի հալ ու հէյեթլէր միւշահէտէ օլունմագ-
տա իտի, շէօյլէ քի, պազըլար իւրեան պիւրեան պիր գը-
եափէթտէ պուլունտուգլարը թագտիրնէ, սայիրլէր տա-
խի, քէնտի գըեափէթլերինտէն, իշճի թագըմլարը յազէն-
կին սընրփլարնտան օլտուգլարը անլաշըմագտա իտի :

Մէրքնման մահպուսարը կէօրմէկէ կէլմիշ օլանլար իւ-
զերինտէ տախի այնի հալ, վէ այնի ֆարգ միւշահէտէ օ-
լունմագտա օլտուգտան պաշգա, սայքի քեափէսինինտէ,
գատըն թայիփէսինտէն պուլունմասը միւշահէտէ իտիլ-
մէքտէ իտի :

Ալէսսէվիյեէ, մահպուսարտան զիեատէ, անլէրի կէօր-
մէկէ կէլմիշ պուլունան տօսթ վէ ազրապալարը իւզերինտէ,
պիր էսէրի հիւղն ու էլէմ միւշահէտէ օլունմագտա տըր.
զիրա, զարիպ վէ էսէֆէնկիզ պիր հալ օլարագ, պիթ-
թէճրիւպէ անլաշըմը տըր քի, մահպէսէ կիրէնլէր, զա-
թէն օրատա պուլունանլար իշինտէ, եալընը իւշ տէօրթ
կիւն գալորգտան սօնրա, եավաշ եավաշ, քէտէքի վէ հի-
ճապը պէր թարափ իթմէկէ պաշլամագտա տըրլար : Վէ
պունտանտա զարիպի չու տուր քի, մահպուսանէ իսմինի
իշիթտիքլերինտէ, էն զիեատէ նիւշարը հէյալէթվէ նէֆ-
րէթ օլանլար, իշէրի կիրտիքլերինտէ քսէ, տահա շարուգ
սուրէթտէ ալըմագտա տըրլար . չիւքի, էթրափլարնտա

պուլունան անխաղճ պօղուգ ատեմէրտէն , պաշգա պիր շէյ իշիթմէնիպ , անճագ ֆէնա ֆէնա սէօղէր իշիթմէքտէ օլտուգլարընտան , վէ ֆէնալըգ տախի , իլլէթի սարիատան պուլունտուղունտան , անինտէ պուլաշմագտա , վէ պիք նէվի ղայրէթի վահշիեանէ բէյտա իլլէեեքէք , վէ , կէրէք վազիֆէսիզլիք թարիգինտէ պիր ռէգապէթէ գալդըշպտա , սայիրլէր իւզէրինն թէէսսիր իլլէթմէք , վէ կէրէք քէնտիլէրի , շու եէնի պիր մանէվի սէրհօլուղա վիրիպտէ , տէֆի ղամ իլլէմէքլիկի միւրատ իտէրէք , սայքի պիւթիւն պիւթիւն թէպտիկի հալ ու էֆքեար իլլէմէքտէ պուլունտուգլարընտան , էվվէթ , պիր հապսխանէեէ եէնի կէլմիշ օլանլար իւզէրինտէ , չօգտան պէրու պուլունանլարտան զիեատէ պիք ֆիւթուրսուղուգ իլլէ հիճապսըգա պիր շէն-մէշրէպլիք էսէրի հոգսուլէ կէլտիկի կէօրիւլմէքտէ տիր :

Կէլլիւմ շիմտի օլ զիքրինի կէշտիկիմիզ իխթիլաթ բարմագլըղընա , կէրչի և պիր չօգ մահպուսլար , քէնտի ատէմլէրիլլէ , վէ եավաշճա սէս իլլէ գարշըրըգլը գօնուշմալարընտան , պիր չօգ կիւրիւլտիւլէր հասըլ օլմագտա իսէտէ , աւրատան վագըթ կէշտիքճէ , կէրէք մահպուսլար , վէ կէրէք միւսաֆիրլէր , պիր պիրլէրի սէօլլէտիքլէրինի իշիտիպ անլաեապիլմէքլիկէ պաշլամագտա տըրլար . չիւնքի , հէր քէս , գարշըգընտաքինին սէօլլէտիկինի իշիտէպիլմէք իչին , ասլա էթրաֆընտա պուլունանլարըն , եանի , սայիրլէրին գօնուշմալարընա գուլագ վիրմէքսիզլին , քիւլլի տիգգաթընը , քէնտիսիլլէ գօնուշմագտա օլանա վիրմէքլիկէ մէգպուր օլմագտա տըր . վէլհասըլ , մէղքիւր կիւրիւլտիւ օրթասընտա , քիման տիկէրինին լագըրտընա գուլագ վիրիպտէ վագըֆ օլամամագտա տըր :

Մահպուսլար թարաֆընտաքի բարմագլըղըն , նէօպէթճիտէն էն զիեատէ ուզագ պուլունան պիր ուճունտա , Նիգօլա Մարսիալ պուլունմագտա իտի :

Նասըլքի իշար օլունմուշ տուր , մէրգում հիւքիւլմէթ թարաֆընտան պասըլըպ տէրտէսթ իտիլտիկի զէման , հատ-

տէն զիեատէ պիր էլէմ ու քէտէր իպրազ իլէմիշ իքէն , շիմտի իսէ , մուղայիրի օլարագ , պիւթիւն պիւթիւն պիր ֆիւթուրսուզլուգ , վէ պիր հաեասըզլըգ թարիգի թութմագտա իտի , չիւնքի , իլէրինտէ պուլունտուղու սայիր ճանիւրին արսըզլըզլարը իլէթի սարիասը , քէնտի թէէսսիրինի , մէրգում իւզէրինտէ տախի , քեամիլէն կէօսթէրմէքտէ իտի :

Հիշ շիւբհէ ճայիլ տէկիլ տիր քի , էկէրչի մէրգում ճանի , թութուլտուղու անտէ , էօյլէ , պիր չօգ մահպուսլար իչինէ աթըլմաեըպտա , այրը այրը օտալը օլան պիր հապիխանէտէ , պիր օտաւտա , եայլընըճա հապս իտիլմիշ օլսա իտի , գալպինտէ հիսս իլէմէքտէ օլտուղու իլք էլէմ ու քէտէր սայեէսինտէ , քէնտի ճիւրմ ու ճինայէթլէրինի , կէօղէրի էօնիւնէ կէթիւրիպ , վէ իլէրուտէ չարըլաճաղը ճէզաեըտա տիւշիւնտիւքճէ տիւշարը հէյպէթ ու տէհչէթ օլաճագ , վէ , վէլէվ նէտամէթ կէթիւրէրէք թէօլպէքեար օլմասա տախի , հիշ տէկիլ իսէ , միւֆիտ պիր գօրգու թէէսսիրի թահթընտա գալաճագ իտի : Վէ , քիմ պիլիր , պիր միւճրիմ , տալիմա տիւշիւնիւպ , վէ տայիմա քէնտի իլէտիկի ճիւնհա եա ճինայէթլէր իլէ , չէքէճէկի ճէզալարը կէօղէրի էօնիւնէ կէթիւրմէքլիկէ մէճպուր պիր հալտէ պուլունտուր իսէ , նէ՞ եօլտա նէթիճէլէր հասըլ օլաճագ իտի . . .

Հալպու քի , մէրգում , տէրհալ կէօթիւրիւլիւպ , պիր չօգ ճանիլէր վէ ճիւնհալըլար օրթասընա աթըլմըլ օլտուղունտան , հալիլլէ , ճիւզիճէ պիր նէտամէթ էսէրի կէօսթէրէճէք օլսա , քէնտի ագրան ու էմսալլէրի նէզտինտէ , գապատաեըլըզա լէքէ կէթիւրէրէք , ալչազլըղը գապուլ իթմիշ սաեըլտըգտան պաչգա , անլէրին շիւբհէլէրինի տախի թահրիք վէ տավէթ իտէճէկի , վէ պինաէն աէյհ , պիր պիւլիւք պէլաեա ուղրաեաճաղը տախի աշիքեար իտի : չիւնքի , միւճրիմլէր թագըմլարընտա , վահչիճէ պիր ինատըլըգ , վէ ահմագճա պիր էմնիյեթիսիզլիք պուլունմանը թապիի օլտուղունտան , իլէրինտէն պիրինին , մահզուն ու

միւքէտտէր պիր հալտէ պուլունտուղունու, վէ բիւշմանլըգէսէրլէրի կէօսթէրտիկինի, վէ հաթթա, քէնտիլէրին ար-սըղըղլարընա վէ զամսըղըղլարընա իշթիրաք իթմէտիք-տէն պաչգա, նէֆրէթ տախի հիսա իյլէմէքտէ օլտուղու-նու կէօրիւպ ֆէհմ իթտիքլէրինտէ, անինտէ, մէրգուժուն ալէյհինտէ, պիր ճասուսլուգ շիւքհէօինէ զահիպ օլարադ, հագարէթէ վէ ատավէթէ պաշլամագտա տըրլար, Նասըլ քի Նիգօլա Սարսիալ, զաթէն չօգտան պէրու, մահպէս-տէքի միւ ճրիմլէրին պու ախլագլարընա վէ պու թապի-աթլարընա բէք ալէա վագըֆ պուլունտուղունտան, մահ-պէստէն իշէրի կիրիւր կիրմէղ, զայրէթ վէ ճէսարէթինի քէնտույէ թօբլամըշ, վէ գաթլ ու սիրգաթ պապընտա քէս-պի շէօհրէթ իթմիշ օլանլարտան պուլունտուղունու իպ-րազ Նիյեթթիյլէ, իզհարը պի գայտիեթ միւսարաաթ իյլէ-միշ իտի:

Մէղքիւր մահպէստէ պուլունտան պիր գաշ նէֆէր սապը-գալը իխթիեար միւճրիմլէր, Նիգօլա Սարսիալըն բէտէրի-նին, իտամ ճէսասընա ուղրամըշ օլմասընը, վէ սայիր միւճ-րիմլէր տախի, պիրատէրինին բըրանկատա պուլունմասընը պիլմէքտէ օլտուղլարը ճիհէթլէ, մէրգուժու տէրհալ վահ-շիհէ պիր թէէսսիւֆ իւզրէ գապուլ իթտիքլէրինտէն, պու հիւրմէթ մէրգուժա, տահա զիեատէ պիր շէվգ ու զայրէթ վիրտիքտէն պաչգա, ճիւրմ ու ճինայէթ պապընտա, ֆա-միւեաճա քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլմալարընա տայիր օ-գուտուղլարը մէտհ ու սէնալէր իւզէրինէ տախի, պիւթիւն պիւթիւն քէյֆլէնմէկէ պաշլամըշ իտի: Վէ, մէրգուժ, բէք չաբուգ ոուրէթտէ, իլէրուտէ չարբըլաճագ օլտուղու տէհ-շէթլու միւճազաթը ունուտարագ, վէ օլ անէ գատար եաբ-մըշ օլտուղու ճիւրմ ու ճինայէթլէրի տահա զիեատէ պիւ-յիւք վէ բարլագ պիր սուրէթտէ կէօսթէրէրէք, քէնտի բէ-ֆիլլէրի նէզտինտէ, տահա զիեատէ քէսպի շէրէֆ վէ իֆ-թիխար իթմէքլիք արզու վէ զայրէթինտէ պուլունմագտա իտի: շէօյլէ քի, օլ անտէ քէնտուեի կէօրմէկէ կէլմիշ օ-

լան պիր ատէմին լէհճէսինտէ , պիւյիւք պիր էլէմ ու էն-
տիշէ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , քէնտի լէհճէ-
սինտէ իսէ , մուղայիրի օլարագ , պիր արսըղըզ հալի հիւքմ
իյլէմէքտէ իտի :

Մէրգումու կէօրմէկէ կէլմիշ օլան ատէմ , Պրասսըրի կէ-
չիտինտէ քիրաեա օտա վիրմէքտէ օլուպ , վէ զատտար նօ-
թէր ժագ ֆէրրաննն զատտարըղընա ուղրաեարագ , քէն-
տի հագդը սարիհլէրինտէն վազ կէչմէքլիկէ մճպուր օլան
մատամ տը ֆէրմօն իլէ քէրիմէսինտէ քիրաեա պիր օտա
վիրմիշ պուլունան օլ խըրսըզ եաթաղը , վէ եախօտ խըր-
սըզըզ մալէր սաթըն ալըճը պապա Միգու իտի : Մէր-
գում պապա Միգու , կէրէք Մարսիալտան , վէ կէրէք սա-
լիրլէրտէն , չալմըշ օլտուգլարը շէյլէրի , պիր չօգ տէֆա-
լար , ուճուղ ուճուղ ֆիեաթլար իլէ ալըպ գաբաթտըրմըշ
օլմասընա մէպնի , չարբըլմասը իհթիմալտէն պուլունան միւ-
ճազաթ հագգընտա տիւշիւնտիւքճէ . տիւշարը խէվֆ ու էն-
տիշէ օլմագտա իտի . Նիգօլա Մարսիալ , հիւքիւմէթին բէն-
չէսինէ տիւշմիւշ օլտուղունտան , վէ իսթէտիլի տագըզատա
քէնտիսինի տախի էլէ վիրէպիլէճէկի տէրքեար պուլուն-
տուղունտան , պապա Միգու , սայքի մէրգումուն բէնչէսի
թահթընտա պուլունմագտա իտի . կէրչի , մէրգումուն եէ-
տինտէ , պապա Միգունուն , խըրսըզ եաթաղը օլմասընա
տայիր պէրահինի գավիյեէսի վէ զահիրէսի պուլունմագտա
տէկիլ իտի իսէտէ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , մէրգում ,
պիւյիւք պիր թէհլիքէ օրթասընտա պուլունմագտա օլմա-
սընը գավիէն պիլմէքտէ իտի . վէ պինաէն ալէյհտէ , քէ-
մալիգօրգուսունտան նաշի , Նիգօլաննն , պիր միւճըրիմ մա-
րիֆէթիլլէ կէօնտէրմիշ օլտուղու էմր ու թէնպիհաթը , ա-
նինտէ , նօգթասը նօգթասընա իճրա իյլէմիշ իտի :

— Էյ ճանըմ , պապա Միգու , նա՞սըլսընըզ պագալըմ ,
— տէտի մէրգում հայտուտ :

— Պահատըր չօճուղում , համա օլտուն , իեիեիմ , վէ էկէր
պիր միւրատ ու իհթիեաճընըզ վար իսէ , իճրասընա հա-

զըրըմ, — տէյի ճէվապ վիրտի լըրսըղ եաթաղը, միւտահինճէ պիր սէօյէյիչ իլէ : — Օլ թարաֆըմա կէօնտէրտիկինիզ պիր ատէմի կէօրիւր կէօրմէզ . . :

— Աճա՛յիպ, պապա Միգու, նիչին պէնիմէ թէքլիֆ-սիզ սուրէթտէ «սէն» տիեէրէք գօնուշմաեղպտա «սիզ» տիեէրէք գօնուշմագտասընըղ, — տէտի Նիգօլա խալլինճէ պիր թարղ իւզրէ մէրգուժուն լագըրտըսընը քէսէրէք : — Եօգսա միւրատընըղ, պէօյլէ մահպէստէեիմ տէյի, պէնի խսթիհզա՞ մը իթմէքլիք տիր . . :

— Խիւտա՛ նէ քէրտէ, ա՛ չօճուղում, պէն տէկիլ սիզի, հիչ պիր քիմսէեի իսթիհզա իտէնլէրտէն տէկիլիմ . . . տէտի մէրգում, Նիգօլա կիպի պիր ճանի իլէ, Եվլէլինտէն պէրու, թէքլիֆսիզ սուրէթտէ կէօրիւշիւպ գօնուշմագտէ օլմասընը, Եթրաֆտա պուլունանլարա անլաթմամագըղդ աղմ ու ղայրէթինտէ պուլունարագ :

— Մատամ քի էօյլէ տիր, եինէ միւթատըմըզտան պուլունտուղու իւզրէ, պանա, «սէն» սըֆաթընը վիրէրէք լագըրտը իթմէլիսին . . . Եօգսա, քէմալի Էսէֆիմի մուճիպ օլալագ, հտգըմոտ տէրքեար օլան տօսթլուղունուզտան տօլաեը, պէնի շիւբհէեէ զահիպ գըլմագըղղա մէճպուր գըլմըշ օլուրսունուզ . . .

— Ի՛նք ալէա, չօճուղում, — տէտի պապա Միգու տիւչարը Էնտիշէ օլարագ : — Վէ, շունուտա պիլմէլիսին քի, ուֆագ թէֆէք սիբարըշլարընը իճրա իյլէտիմ :

— Հա՛, իշթէ պէօյլէ թէքլիֆսիզճէ գօնուշմալըսընըղ, պապա Միգու . . . պէն ղաթէն սիզին, էօյլէ քէնտի տօսթլարընը ունուտան պի վէֆալարտան օլմատըղընըղ, բէք ալէա պիլմէքտէեիմ . . . Նէ՞ եարտընըղ, պէնիմ իշին թիւթիւնտէ ալտընը՞ մը :

— Էվլէթ չճուղում, սիզին իշին քեաթիպ օտասընա իքի լիպրա թիւթիւն թէսլիմ իյլէտիմ :

— Նա՞սըլ, իեի մի իտի :

— Էն ալէա ճինսինտէն իտի :

—Պէնիմ իշին «Ժանպօն» տախի ալտընը՞դ մը :

—Էվվէթ, անը տախի, վէ տէօրթ լիպրալըգ խաա էթմէք տէ պէրապէր օլտուղու հալտէ, քէզալիք օրաեա պըրադտըմ. վէ հաթթա, ճիւղիճէ թէաճճիւպինի մուճիպ օլմադ նիյեէթիլէ. սէնին թարաֆընտան իսթէնիլմիշ օլմատըղը թադտիրտէ, օն իքի թանէտէ չօգ բիշմիշ եոււուրթա իլէ, պիր պաշտա Ֆիլէմէնք բէյնիւրի պըրադտըմ. . .

—Իշթէ տօսթլուգ տէտիկին պէօյլէ օլմալը տըր. պարի շարապտա կէթիրմէքլիկէ հիմմէթ իթտինի՞դ մի :

—Էվվէթ, ալթը շիշէ տախի, աղղը գաբալը շարապ պըրադտըմ իսէտէ, պիլիրսին եա, էօյլէ իսթէտիկին գատար վիրմէեիպ, պուրատա սանա կիւնտէ անճադ պիր շիշտինի իշմէկէ միւսաատէ իտէրլէր :

—Է՛յ, չի՛ չարէ, պիզտէ իթաաթ իտէրիլ. . .

—Իէք ալէա, չօճուղում, մէէմօւլ իտէրիմքի, հօշնուա օլտուն, իսթէտիկին կիպի եաբմըշմտըր, էօյլէ տէկի՛լ մի :

—Շիւրհէսիզ, ֆազաթ, մէէմօւլ իտէրիմքի, եինէ պէնի ունութմաեաճադսընըզ, վէ, տայիմա տիւ շիւնիւպ գաեըրմադլըղա հիմմէթ իտէճէքսինիլ. զիրա, օլ սէօյլէտիկինիլ ժանպօն, բէյնիւր, եոււուրթա վէ շարապըն սիւրէճէկի, անճադ պիր գաշ կիւն տիւր. . . ֆազաթ, տարպը մէսէլտիր, պիլիրսինիլ եա, «պիր շէեին թիւքէնմէսի, եէնիսինին կէլմէսինէ տէլալէթ իտէր» տէմիշլէր, սիզին կիպի պիր պապա Միգու տօսթում օլտուգճա, պէնիմ իշին եօգ, եօգ տուր, հէր նէտէ իսթէսէմ կէթիրիւր, էօյլէ տէկի՛լ մի :

—Նա՛սըլ. . . սէն իսթէրսին քի. . . էօյլէ՞ մի :

—Էօյլէ՛ եա, պապա Միգու, հէր իքի իւշ կիւնտէ պիր պէֆա պու կէթիրտիքլէրինիզի թէքրարէն կէթիրմէլիսինիլ :

—Մէկէրչի պէն անը եաբապիլի՛ր միեիմ, եալընըզ պիր տէֆա իշին եաբապիլմիշիմ տիր :

—Նէ՞, եալընըզ պի՛ք տէֆամը, հիշ էօյլէ չէ՛յ օլմու մու. մէկէրչի պէն պուրատա ժանպօնսուզ վէ շարապսըզ տուրապիլի՛ր միեիմ, սիզ տախի պիլիրսինիլ քի, անլէր, հէր

վագըթ իշին բէք ալէա, վէ բէքտէ իգթիզալը շէյլէր տիրլէր:

— Ինի էմմա, պէն սէնի հէր վագըթ էօյլէ լէղիզ շէյլէր իլէ պէսլէմէքլիկի տէրիւհտէ իտէմէմ:

— Ա՛, ալլաա Միգու, պու սէօյլէտիկինիզ, պատիի թէ-էսծիւֆ տիր, հագգանիյեթին խարիճինտէ տիր. զիրա, պէն սիզէ, չօդ քէրրէ չալմը յլտուղում գուրչունլարը կէթիրիպ վիրմիշ յլտուղում թագտիրտէ, շիմտի իսէ, սիզին պէնտէն ժանպօնու վէ շարապը էսիրկէմէքլիկինիզ, մէկէրչի բէվպի հագգ սաերլապիլի՛ր մի:

— Ոո՛ւս օլ, Ալլահըն պուտալասը, նէ սէօյլէտիկինի, պիր քէրրէ տիւշիւնտէ, էօյլէ՛ սէօյլէ, — աէտի խըրսըզ եաթաղը տիւշարը խէվֆ ու հիրաս օլարադ:

— Նա՛սըլ, սո՛ւս մու օլաերմ, պէն պուհու հաքիմին հու-զուրունտա տախի սէօյլէրիմ. շունու պիլմէլիսինիզ քի, պա-պա Ո՛րգու՝ սէօյլէրիմ:

— Բէ՛ք ալէա, բէք ալէա, իսթէտիկինի կէթիրիրիմ, — տէյի պաղըրտը խըրսըզ եաթաղը, Նիգօլանն, ֆուրսաթը եաֆթէ ատա իլէ, պիր սույի իսթիմալէ դալգըշարագ, քէն-տիսինին տախի ճիւրմ ու ճինայէթլէրտէ իշթիրաքը պու-լախտուղունու զահիրէ չըգարմագլըդ նիյեթ ու էֆքեա-րընտա պուլունտուղունու կէօրաիւկիւնտէն, հէմ գօրգուպ վէ հէմտէ բիւր դազապ քէսիլէրէք, — բէք ալէա, կէթի-րի՛րիմ, կէթիրի՛րիմ... հէր նէ վագըթ գալմաղտա իգթի-զա իտէր իսէ, եինէ կէթիրիրիմ:

— Էօյլէ՛ եա, կէթիրմէլիսինիզ... չիւնքի, հագգըմտըր, վէ պինաէն ալէյհ սիզինտէ պօրճունուղ տուր... վէ, հաթ-թա, եալընըզ պանա բէյնիր, ժանպօն, վէ շտրապ կէթիր-մէք տէկիլ լլնա, Սէն-Լազար մահպէսինտէ պուլունմագ-տէ օլան վալիտէմ իլէ հէմչիբէմ Գալպաս իշին տախի, զահ-վէ շէքէր կէօնտէրմէքլիկի. քէօշէյի խաթըրտան չըգար-մամալըսընըզ չիւնքի մալիւմ եա, էվիմիզտէ իքէն, հէր սապահ թասրսը տօլուսու գահվէ իլմէքլիկէ ալըշմըշալը

տրր . . . վէ հալիլէտէ , շիմտի օրատա , մահրում պուլուն—
մագտա օլմալը տըրլար :

— Հայտէ պագալըմ , եէնիտէն եէնիյեէ , տահա սայիր
շէյլէր տախի տիւշիւն քի , եաբամա՛ղ օղլան , մուճիպի խա—
րապըմ օլապիլէսին :

— Արթըգ քէֆլինիգէ , պապա Միգու , սիզ պիլիրսինիզ
. . . շիմտի անը պըրագալըմտա , պաշգա լագըրտըեա պա—
գալըմ . . . պէն հաքիմէ սիւալ իտէճէկիմ քի . . .

— Բէք ալէա , բէք ալէա , միւրատըն իւզրէ , գահվէ վէ
շէքէր տախի կէճնտէրիրիմ , — տէտի պապա Միգու , մէր—
գումուն լագըրտըսընը քէսիպ գաբաթարագ : Հէ՛յ լանէթ—
լէր օլտուն օլ կիւնէ քի , սէնին կիպի պիր մէէլունու թա—
նըմըշըմ տըր . . .

— Պապա՛ Միգու . . . պէնտէ զըտտընը սէօյլէեէրէք , թէ—
շէքքիւրլէր օգուրում օլ կիւնէ քի , սիզի թանըմըշըմ տըր . . .
Տօղրուսու , պէնճէ շայեանը հիւրմէթ պիր զաթ սընըզ , շիւն—
քի , թըպգը պիր բէտէր կիպի , պէնի գաեըըպ պէսլէ—
մէքտէսինիզ .

— Ումարըմ քի , արթըգ սայիր պիր շէյ տահա իսթէ—
մէքլիկէ գալգըշմաեաճագսըն , էօյլէ տէկի՛լ մի —տէտի պա—
պա Միգու տիւշարը էլէմ օլարագ :

— Նա՛սըլ . վար տըր , վար տըր . տահա սայիր սէօյլէեէ—
ճէկիմ վէ իսթէեէճէկիմտէ վար տըր . . . վալիտէմէ վէ հէմ—
շիրէմէ կիտէրէք , հէր նէ գատար թուլթուլտուղում վա—
գըթտա , գօրգումտան տիթրէմէքտէ իտիմ իսէտէ , շիմտի
իսէ , թըպգը քէնտիլէր կիպի , բէքտէ ֆիւթուրսուզ պիր
հալտէ պուլունմագտաեըմ :

— Բէք ալէա , կիտիպ անը տախի սէօյլէրիմ , ինշաալլահ
տահա սայիր պիր տէեէճէկին գաթմատը , էօյլէ տէկի՛լ մի .

— Սապը իտինիզ , Ունութտու իտիմ սէօյլէմէկէ , պանա
իքի շիֆիթ տախի բէք սըճագ . թուլթար ճինսինտէն եիւն
չօրապ կէթիրմէլիսին . . . պու տախի էլզէմիյեէթտէն տիր .
վէ էօյլէ օլմասընը , պիզգաթ քէնտինիզ տախի , իգըաը ի—

տէրսինիզ, չիւնքի, Էլպէթթէ նեղէեի եւագալամագլըղըմը
իսթէմէզսինիզ, Էօյլէ տէկի՞լ մի :

— Նեղէ՞ մի, խա՛յր, խա՛յր, Ալլահ սէնին պիր սաաթ
էվվէլ պիւթիւն պիւթիւն ճանընը ալմալը տըր քի, Էլինտէն
գուրթուլմօ՛ւչ օլաեըմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, պապա Միգու, զաթէն եագըն-
տա օ պախի օլաճագ տըր, ֆագաթ, պու կիւնլէրտէ հէնուզ
անը արզու իյլէմէքտէ տէկիլիմ, չիւնքի, արզու իյլէտիկիմ
սայիր միւրատլարըմ վար տըր . . . րահաթ պիր Էօմիւր կէ-
չիրմէքիք արզուսինտէեիմ. զիրա, չօգ իհթիմալտիր քի,
պիր կիւն պէնի տախի բէտէրիմ կիպի գաթլ իտէճէքլէր
տիր . . . տիմէք տիր քի, օլ սաաթա գատար, սէֆայի խա-
թըր իւզրէ եաշամալըեըմ :

— Ալլահ վիրսին, շիմաի պուլտուն րահաթլըղը :

— Հայ հա՛յ, Էլմաս կիպի պիր Էօմիւր կէչիրմէքտէեիմ.
պուրաեա կէյէլիտէն պերու, պէյ կիպի եէյիպ իչիպ էյ-
լէնմէքտէեիմ. Էկէրչի գանտիլլէր, ֆէնէրլէր, վէ ֆիշէնք-
լէրտէ օլսա իտի, պանա հիւրմէթէն վէ իքրամէն տօնան-
մալար վէ շէնլիքլէր տախի իճրա իտէճէքլէր իտիչ չիւնքի,
հէր քէս իտամ իտիլմիչ օլսն նամտար Մարսիայըն օղու օլ-
տուղումու իչիտիր իչիթմէզ, քէմալի իլթիֆաթ իւզրէ պէ-
նի ալգըչլամաեա միչպարաաթ իյլէտի :

— Տօղրուսու, բէք պիւյիւք պիր շէրէֆ տիր, վէ բէք պիւ-
յիւք պիր իֆթիխար տըր, Էօյլէ եա՛չ Էօյլէ պիր ատէմին
մախտումի օլմագլըզ, մէկէրչի քիւչիւք պիր շէ՛յ մի տիր :

— Էլպէթթէ, հաթթաչ տիւգլէր վէ մարքիզլէր պիլէ. . .
օնլարտա ասըլգատէլիք օլտուղու թագտիրտէ + մէկէրչի
պիզտէ տախի պուլունմասը իգթիզա իթմէ՞զ մի, — տէտի
մէրգում հայտուտ վահչիճէ պիր իսթիհլա իւզրէ :

— Էվվէթ, Էօյլէ տիր . . . վէ լազըմ կէլէն ասըլգատէլիք
պերաթընըղտա սիզէ, Ատլիյեէ գօնաղընտա, ճէլատ մա-
րիֆէթիլէ վիրիլէճէք տիր :

— Էլպէթթէ Էօյլէ օլաճագ տըր, մահէլլէնին բաբասը

Թարափընտան վիրիլէճէք տէկիլեա , վէ պուտա բէք հագդ-
լը տըր . պուրատա , մահպուսլար Թարափընտան , հիւսնի
թէվէճճիւհ վէ իլթիֆաթը ազիմէեէ լաերդ օլմադ իշին է-
հէմմիյեթտէն օլան շէյ , էն պիւյիւք խըրսըղար վէ հայ-
տուտլարճա ասըլգատէլիք սըֆաթընը հայիզ պուլունմադլըդ
տըր . եօդսա , հիշ պիրի հիւրմէթ վէ ըիայէթ իթմէզ , ասլա
գատըր ու հայսիյեթթի օլամազ : Խըրսըղար ասըլգատէլիկի
շէրէֆինէ նայիլ օլմաերպտա , անճազ քէնտի ազըլլարընա
պէկէնմէքտէ օլանլարա , պուրատա , նէ եօլտա մուամէլէ
իտիլտիկի , կէօրիւլմէկէ շայեան պիր շէյ տիր : Թամամ ,
իեի խաթըրըմա կէլտի , պուրատա , Ժէրմէն իսմինտէ պիր
տէլիգանլը վար տըր քի , մահպուսլար Թարափընտան կէօր-
մէքտէ օլտուղու պէտ մուամէլէ , սէօյլէտիկիմի իսպաթ ու
Թաստիգէ քեաֆի տիր . շէօյլէ քի , մէրգոււմ , պիզտէն
նէֆրէթ կէթիրմէքտէ , վէ պիզլի պէկէնմէմէքտէ տիր կի-
պի պիր Թավըր ու հարէքէթտէ պուլունմադտա օլտուղուն-
տան , հէքսիմիզին տախի դարազ ու ատալէթինի Թահրիք
իյլէմէքտէ տիր , վէ շիւբհէ օլունտուղսնա կէօրէ , մէր-
գոււմ , պիր ճասուս օլմալը տըր , մասազալլահ , էկէրշի էօյլէ
իսէ , վա՛յ կէլէճէք տիր պաշընա , պիր կիւն պէլասընը պու-
լաճազ տըր ,

— Ժէրմէն մի , մէրգոււմ տէլիգանլընըն իսմի Ժէրմէն
մի իմիշ :

— Էվվէթ . . . սիզ մէրգոււմու Թանըմադտամըսընըդ . տի-
մէք տիր քի , մէրգոււմ տախի խըրսըղ⁽¹⁾ Թագըմընտան օլ-
մալը տըր , էօյլէ՞ մի . ֆազաթ , սուրէթի զահիթէսիստէն-
տէ հիշ անլաշըլամամադտա տըր , չիւմքի , սէրսէմին պի-
րինէ պէնզէմէքտէ տիր . . . :

(1) Խըրսըղ , ճէլլատ , վէ տահա սայիր պազը լսղէթլէր , Զրան-
սըզճասընտա , «արիօ» տէնիլէն կիզլի , վէ էօյլէ Թագըմլար պէյն-
լէրինտէ իսթիմալ օլունմադտա օլան պիր լիւսան իւզրէ եազըլմըլ ի-
սէտէ , պիզճէ ուեամաեաճաղընտան , մէքքիւր ֆարգըն իսթիմալին .
տէն սարֆը նազար իթմէքտէեիզ :

— Խայր, կերչի չախսէն քէնտինի թանձրմագտա տէկիլ խէմտէ . . . Եկերչի պէնիմ իշիթմիշ օլտուղում ժէրմէն իսէ, մութլագա հագգընտան կէլէճէքլէր տիր :

— Նա՞սըլ :

— Եանի, տահա պու եագընլարտա, վըլիւ իլէ Կրօ-Պօա-թէօ թարաֆընտան գուրուլմուշ օլան պիր տուզաղա ազգալմըշ տիւշէճէք իմիշ էմմա . . .

— Աճապա նի՞շին, սէպէ՞պ նէ իմիշ :

— Տօղրուսու բէք իեի պիլմէեօրում էմմա, իշիթտիկիմէ նէզարէն, զանն իտէրիմ քի, քէնտի թագըմլարընտան պիրինին նիյեթիին զահիրէ չըգարըպ խապէր վիրմիշ իմիշ⁽¹⁾ :

— Եա՛, տիմէք տիր քի, պէնիմ չիւրհէմ թաստիգ օլունմագտա տըր . . . մէրգում ժէրմէն, մութլագա պիր ճաստու օլմալը տըր . բէ՛ք ալէա, բէ՛ք ալէա, անըն ճասուլուղունու քէնտիսինէ կէօսթէրիլէր, պէն պունու կիտիպ պիզիմ տօսթլարա խապէր վիլմէլիեիմ. անլէր իճա-

(1) Հիքեայեթմիզի օգուեան ղաթլար տէրխաթըր խտէպիլիլիլէր քի ժէրմէն, պիքրի կէշմիշ օլան, վէ Մէթր տ'գօլ թէսմիյեթ օլունան պէլալը պիր հէրիֆին օղլու օլուպ, մէրգումուն տօսթլարընտան պիրինին եանընտա թէրպիլեթէ վիրիլէրէք, ճիւրմ ու ճինայէթ եօլունտա պիւեիւտիւլմիւշ, վէ պինաէն ալէյհ, Նաւթ. չէհրինտէ վագը պիր՝ պանգատա պիր իշ վիրտիրիլէրէք խըտմէթ իթտիրիլմէքտէ իքէն, մէղքիւր պանգաճա իճրա խտէճէքլէրի պիր խըրսըղըզտա, եարտըմ իթմէսի նասիհաթը վիրիլմիշ, վէ իպրամտա իտիլմիշ իսէտէ, ժէրմէն, էօլէ պիր ալչազըղըզ գասպուլ իթմէեթէրէք բէտտ իթտիքտէն պաշգա, էֆէնտիսինէտէ, վուգուի հալի, վէ գուրուլմագտա օլան տուզաղը խապէր վիրէրէք, չէհրի մէզպուրու թէրք իլէ Փարիոն կիտիպ սըղընմըշ իտի . վէ, արատան պիրազ վագըթ կէշտիքտէն սօնրա, պիր կիւն, մէղքիւր թէքիֆի իտէն խապիս, զէվալը չօճուղա րասթ կէլիպ թանըմըշ, վէ պիր կէճէ բիշինտէ կէզէրէք թէլէֆինէ չալըմըշ իտի իսէտէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆիազ օլամատըղընտան, ժէրմէն պիր թագրիպ կէրչի գուրթուլմուշ իտի, ֆագաթ, արթըզ անտէն սօնրա, թամբըլ սօգաղընտա օթուրմաեա գօրգտուղունտան, թէպտիլի մէքեան իթմիշ, վէ եէնի կիթտիկի մաշէլէտէ, քիմսէեթ խապէր վիրմէեթէք, կիզլի սագլամագտա իտի :

պընը բէք ալէա տիւշիւնիւ պ իճրա իտէպիլիլէր : Կրօ-Պօա-
թէօ (Շիշման-թօբալ) տէտինիզտէ , շիմտի խաթրըմա կէլ-
տի , նաարլ , մէրգուժ հալէա , սիզին քիրաճըլարա , էնվայի
օեռնլար օյնամագտա՞ մը տըր :

—Ամա՛ն , Ալլահ պէլասընը վիրսին անըն , հէլէ էվիմտէն
տէֆ իտիպ գուրթուլտում , շիմտի պիզտէ տէկիլ տիր . վէ
զաննտա իտէրիմ.քի , ագշամտա սապահտա , անըտա պու-
րաեա կէթիրէճէ.քէր տիր :

—Կէ՛լ քէյֆիմ կէլ , էօյլէ իսէ , աօղըուսու , չօ՞գ իեի
օլուր , չօգ մէմնում օլուրում , արթըգ պօլ պօլ կիւլէրիզ .
բէք շէնմէշրէպ վէ բէքտէ թօհաֆ պիր ատէմ տիր :

—Մէրգում պուրաեա կէլտիկինտէ , ժէրմէնի կէօրտիւ-
կիւ կիպի . . . իշթէ մէրգում տէլիգանլընըն հալի իշին ֆէնա
օլաճագ տըր տէտիկիմին սէպէպի պու իտի . . . ֆագաթ ,
թէ.քրարէն սէօյլէրիմ.քի , էկէր պու տէտիկինիզ ժէրմէն ,
անըն տիւշմէն օլտուղու ժէրմէն իսէ . . .

—Կրօ-Պօաթէօեիւ նի՛շին թէվգըֆ իթմիշլէր տիր , ճիւն-
հասը՞ նէ իմիշ :

—Ճիւնհասը նէ՛ օլաճագ , մահպէստէն գուրթուլտուգ-
տան սօնրա , թէօվպէքեար օլուպտա , նամուսույլա չալը-
շըպ կէշինմէքլիք նիյնէթ ու զայրէթինտէ պուլունան պիր
ատէմի գանտըրարագ , պիրլիքտէ խըրսըղըգ իթմէքտէ ի-
քէն թութուլմուշ տուր : Էվվէթ , հէրիֆի եէնիտէն պիր չու-
գուրա տահա տիւշիւրմիւշ տիր : Ամա՛ն , տատ ու ֆէրեատ
օլ զաղապուլլահըն էլինտէն , արթըգ անըն կիպի խային խըր-
սըղ , վէ արսըղ էտէպսիզ , վէ չարգըն պիր հէրիֆ տահա
օլամազ : Հիշ չիւբհէմ՝ եօգ տուր քի , պիզիմ էվին տէօր-
տիւնճիւ գաթընտա քիրաճը պուլունան իքի գատընըն , սան-
տըղընը գըրըպտա բարալարընը չալան տախի , մէրգում
Կրօ-Պօա-թէօ իմիշ տիր :

—Էմա նէ՞ կիւզէլտէ գարըլար իտիլէր . Էվվէթ , անլա-
տըմ , անլատըմ . . . ա՛հ , սիզի կիտի իխթիեար հօվարտա
սիզի՛ , պիլի՛ ըսինիզ եա , մէզպուրէլէրտէն էն զիեատէ կէնճ

օլանընա ապաեր եագարագ , տիւզնէ տէլի տիւլանէ օլմագ-տա իտինիզ :

— Լաքին , արթըգ չիմտի , էօյլէ արթէչի աչգլարընա եանան գարմամըշ տըր , չիւնքի , զաննըմտա , պիւլիւկիւ , եանի , կէնն գըզըն վալիտէսի , հէման պու տագըգատա էօլմիւշ օլուպ , վէ կէնն գըզ տախի , զաթէն օլմէրթէպէ պօղուլմուշ տուրքի , չօգ եաշամաներպ , օ տախի մէղարա կիրէնէք տիր : Զանն իտէրիմքի , պիզլիմ օն պէշ կիւնլիւք քիրատա իչէ օյնաեաճագ տըր . Լաքին , միւմքին տէկիլտիր , պիր շէյ պիլէ վիրմէմ , վէլէվ քէֆէնլիք պիր բարչա պէզլէրի տախի պուլունսա , եինէ քէֆէնսիզ պըրագարագ ալը գօրում , զիրա , զաթէն պիր չօգ զարարլարա տիւշար օլմուշ օլտուղում շէօյլէ տուրսուն , էօթէտէն , պիրտէ սէն չըգ տըն , վէ սէնտէ ֆամիլեան իչին , պիր թագըմ մէսարիֆատան չըգմագըղըմը ըէճա իյլէմէքտէսին . եօգ , տօղըուսու , իչլէրիմ բէք սըրասընտա կիթմէքտէ տիրլէր , վէ , էկէր պէօյլէնէ տէվամ իտէր իսէ , բարալարը գօեաճագ եէր պուլամաեաճաղըմտըր . . :

— Վա՛հ , վահ , վա՛հ , ղէվալլը պապա Միգու , տօղըուսու , բէք աճընաճագ հալտէսինիզ , բէք ֆագըրսընըզ , Գըրէզիւս գատար սէրվէթէ մալիք պուլունտուղունուզ հալտէ , հէմիչէ հալինիզտէն թէչէքքի իտիպ աղլարսընըզ . հէրնէ հալ իսէ , եազըգօընըզ , հայտէյինիզ , արթըգ կիտինիզ , զիեատէ տուրուպտա վագըթ զայպ իթմէեինիզ քի , տահա զիեատէ զտրարտիտէ օլմուշ օլմաեասընըզ :

— Հէյ Ալլահ ըագի օլսուն սէնտէն :

— Լաքին , էլպէթթէ եինէ կէլէնէքսինիզ , վէ վալիտէմ իլէ հէմշիրէմ Գալպաստան խապէր , վէ պանատա թէքրաբէն եէեէնէք իչէնէք կէթիրէնէքսինիզ , էօյլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . հալիյլէ կէթիրմէլիեիմ . . . :

— Հա՛ , խաթըրըմա կէլտի . . . ազ տահա ունուտաճագտըմ . . . կէլտիկինիզտէ , պէնիմ իչին թէբէսի բիւսկիւլլիւ , վէ Սգօչիա գատիֆէսինտէն մաւամուլ պիրտէ գասքէթա

կէթիրմէ լիսինիդ, զիրա, արթըդ պաշըմտաքինին գօնուլա-
ճագ հալի գալմամը տըր :

—Արթըդ պու սէօյլէտիկին ճիտտի օլմանըդ, պիր շա-
գա օլմալը տըր, էօյլէ տէկիլ մի :

—Խայր, պապա Միգու, խայր, բէքտէ ճիտտի օլարագ
սէօյլէտօրում, չիւնքի, տօղրուսու, ճանըմ էօյլէ պիր գաս-
քէթօ իսթէմէքտէ տիր :

—Իեհի էմմա, ա՛ գուզում, տիմէք տիր քի, սէնին միւ-
րատըն, պու կիտիշ իլէ, պէնի քիւլ իթմէք օլմալը տըր :

—Եօ՛գ, պապա Միգու, էօյլէ կիւճէնմէքլիք, վէ սիթէմ-
լէրէ գալգըշմագլըդ իսթէմէմ, կէրչի պէն սիզտէն պիր գաս-
քէթօ իսթէտօրում, լաքին, զօրում թօբուզում եօգ տուր,
իսթէ՛րսէնիդ կէթիրինիդ... ֆագաթ... էլլիլիր քի...

Խըրսըզ եաթաղը, օրատա տահա ղիեատէ տուրտուզ-
ճա, Նիգօլա Մարոհալ, եէնիտէն եէնի տահա սայիր թէք-
լիֆէր տախի չըգարըր տէյի գօրգտուլունտան, հէման
աեազա գալգարագ, կիթմէկէ հազըրլանտը, վէ մէրգումա
տախի,

—Բէք ալէա, պիրտէ գասքէթա կէթիրիրիմ, ֆագաթ,
պագսանա, սանա պիր շէյ սէօյլէեէեհիմ մի, էկէր պունտան
սօնրա, պէշ բարալըդ պիր չէօր տախի իսթէր իսէն, կէթիր-
մէմ, էմմա, սօնունտա նէ օլուր իսէ, վարսըն օլսուն, օտա
վազիֆէմտէ՛ն խարիճ, էկէր պանա պիր ֆէնալըդ օլուր իսէ
զաթէն սանատա օլո՛ւր եա... — տէտի :

—Գօրգմտեընը, գօրգմանընը, պապա Միգու, լիւ-
զումունտան ղիեատէ պիր շէյ իսթէմէմ, կէթիրէճէկինիդ-
տէ զաթէն քեաֆֆի տիր... — տէտի Նիգօլա :

Պապա Միգու հիտտէթլէնէրէք, վէ ումուզլարընը սիւ-
քէրէք, մահէլլի մէզպուրտէն տիշարը չըգար, վէ օրատա-
քի պէքճիտէ, արթըդ Նիգօլանը իշէրուեէ, մահպուսխա-
նէեէ սավտը :

Միգու մահպէստէն տիշարը չըգմագտա իքէն, Բիկօլէթ-
տէ իշէրի կիրմէքտէ իտի :

Մահպոսխանէնին գաբուճուսու գըրգ չաղլարընտա, էք-
չի չէհրէլի, վէ ասկէրլիքտէն կէլմէ, գուլաղը տէլիք, վէ
չէվիք պիր առէմ օլուպ, գըսսա պիր սէթրի իլէ մաի պիր
բանթալօն կիյմիշ իտի, վէ պաշընտա պիր գասքէթօ, վէ
իքի թարաֆլը եագասընտա տախի, սիմօէն իշլէնմիշ պի-
րէր երլտըզ պուլունմագտա իտի :

Մէրգում պէքճի, մէրգումէ կէնճ տիւխթէրի կէօրիւն-
ճէ, երկղէրի կիւլմէկէ, վէ քէմալի նէզաքէթ վէ լէթաֆէթ
իւզրէ սէօյլէմէկէ պաշլատը, չիւնքի, Րիկօլէթին հէր տէ-
ֆա ժէրմէնի կէօրմէկէ կէլմէսինտէ, նէ մէրթէպէ քէրէմ
ու ինսանիյեթ իւզրէ, մէրգումաւ թէսէլլի իյլէմէքտէ օլ-
մասընա տիգգաթ իտիպ կէօրտիւկիւնտէն, զիեատէսիյլէ
միւլթէսսիր օլմագտա իտի, վէ, ժէրմէն իսէ, էօյլէ սայիր
մահպոսլարա պէնզէմէեիպ, տայիմա իւզէրինտէ պիր քեա-
միլիք, պիր նէզաքէթ, վէ պիր հալավէթ ու մահզոնիյ-
եթ էսէրի հիւքմ իթմէքտէ պուլունտուղունտան, կէրչի,
մահպոսխանէ խատէմէլէրինին քեաֆֆէսի տախի, մէրգում-
մու աճըմագտա իտիյսէլէրտէ, սուրէթի զահրէլէրինտէն,
պէեանէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիլէր. չիւնքի, մաս-
զալլահ, էկէրչի, ազաճըզ, օլ եօլտա պիր շիւքհէ վիրէճէք
օլսալար, տիկէր մահպոսլարըն հաստլէրի վէ շիւքհէլէրի
թահրիք օլունաճաղընտան, պուղզ ու աուավէթլէրինէ սէ-
պէսիյեթ վիրմիշ օլմագլըգտան հաղէր իյլէմէքտէ իտի-
լէր, վէ ալէլխուսուս, ժէրմէնին մէզքիւր քեամիլճէ հալ-
լէրիտէ, պիր ճասուս օլմասընա տայիր, պիր տէրէճէեի
գատար շիւքհէ վիրմէքտէ իտի :

Տիշարուտա րահմէթ եաղմագտա, վէ սէլլէր եիւրիւմէքտէ
իտիյսէտէ, պէրէքէթ վիրսին քի Րիկօլէթտէ, հէմ պիր նէ-
վի նալըն կիյինմիշ օլուպ, վէ հէմտէ չէմսիյեթսի պուլուն-
տուղունտան, քէմալի ճէսարէթ իւզրէ, եաղմուրա վէ պօ-
րաեա գարչը տաեանապիլմէքտէ իտի :

— Նէ՛ գատար ֆէնա պիր հավա վար տըր, ղէվալլը մատ-
յօազէլ, — տէտի մէգում պէքճի, միւշէֆֆիգանէ պիր հալ

հալ իւզրէ սէօյլէեհէրէք, — պէօյլէ պիր հավատա տիշարը չըգըպտա կէլմէքիկինիզ տախի, տէլալէթ իթմէքտէ տիր քի, ճէսարէթլի պիր եիւրէկէ մալիք պուլունմագտասընը :

— Ա՛հ, էֆէնտի, էկէրչի պիր ատէմ, պէտպախթ պիր մահպուսուն գալպի մահզունունա, ճիւզիճէ պիր թէսէլլի պաղըչլամագլըգ էմէլ վէ արզուսուլա եօլա չըգարիսէ, վէ էօյլէ պիր սէվինճ իլէտէ եօլունա տէվամ իտէճէք օլուր իսէ, արթըգ անըն կէօղիւնէ, նէ գար կէօրիւնիւր նէ պօրա, վէ նէտէ եաղմուր ֆուրթունա :

— Պիլիրիմ սիւլն քիմ իչին կէլտիկինիզի . . .

— Շիւբհէսի՛ղ . . . Աճապա, նա՞սըլտըր պիշարէ ժէրմէն, իեի ըահա՞թ մը տըր :

— Նէ՛ սէօյլէեհէյիմ, աղիզէմ մատմօաղէլ, բէք աճայիպ պիր չօճուգ տուր, կէրչի չօգ մահպուսլար կէօրմիւլ իտիմ էմմա, պունա պէնղէրինի հիչ կէօրմէմիչ իտիմ. պուրաեա կէլէնլէր, վադաա, պիր կիւն իքի կիւն հիւզն ու քէտէր իւզրէ պուլունուրլար, ֆագաթ, պատէհուտէ ազար ազար ալըշարագ, քէնտուլէրտէն էվվէլ կէլմիչ օլանլարըն թարիգլէրինի թութմաեա պաչլարլար, վէ հաթթա, կէլիր կէլմէզ, աշուրի մէրթէպէտէ էլէմ ու մէրագ իթմէքտէ օլանլար, ալէսսէվլիյեէ կէօրիւլտիւկիւնէ կէօրէ, տահատա զիեատէ չարուգ սուրէթտէ ալըշմագտա, վէ զամ ու էլէմի տէֆ իլլէմէքտէ տիրլէր . . . հալ պու քի, Մ. ժէրմէնէ կէլինճէ, պիւթիւն պիւթիւն մուղայիրի կէօրիւլմէքտէ տիր, չիւնքի, կիւնտէն կիւնէ քէտէր ու մահզունիյեէթ էսէրինի արթըրմագտա տըր :

— Իշթէ պէնիմ տախի տէրաի տէրունիմի պատի օլմագտա օլան նօգթատա, մէրգումուն մէզքիւր հալի տիր :

— Հավլիլէրտէ նէօպէթճիլիք պէնիմ օլտուղու վաղըթլարտա, կէօղլէրիմին ուճուլա, տայիմա, տիգգաթ իտիպ պագմագտա, վէ մէրգումուտա տայիմա եալընըզ, վէ տայիմա արգատաշսըզ պիր հալտէ կէօրմէքտէեիմ . . . Իմտի, մատմօաղէլ, նասըլքի զաթէնտէ սէօյլէտի իտիմ, սիզ մէրգումա նասիհաթ իտէրէք, էօյլէ եալընըզա պիր քէօչէեէ չէ

քիլմէմէսինի թէնպիհ իյլէմէլիսինիզ . . . վէ , քէզալիք , սա-
յիր մահպուսլար իլէ ահպապլըղա չըգըշարագ , կէօրիւ-
չիւպ գօնուշմագլըղ արգու վէ նիյեթթինտէ պուլունաու-
ղունա տայիր թավը ու թարղլար իպրագ իյլէմէսինի տա-
խի նասիհաթ իյլէմէլիսինիզ , եօգսա , սօնրա , մասգարա ի-
տէրէք էյլէմէկէ պաշարլար . . . վագաա , հէր վագըթտա
պէքծիլէր պուլունմագտա , վէ էլտէն կէլէն տիգգաթը ի-
տէրէք , էօյլէ շէյլէրի կէօղէթլէմէքտէ իսէլէրտէ , նիհա-
յէթ , պունլարըն քեաֆֆէսիյլէտէ պաշա չըգըլամագ , պիր
կիւն պիր ֆէնալըգ տըր եարապիլիլէր :

—Ս.հ , աման եա Րէպպիմ , էֆէնտի . . . աճապա , օլ
պապտէ պիւյիւք պիր գօրգու պուլունմագտամը տըր , պի-
չարէ ժէրմէն պիւյիւք պիր թէհլիքէ բէնչէսինտէ մի տիր ,
— տէյի պաղըրտը Րիկօլէթ :

—Խա'յր , կէրչի , հէնուզ էօյլէ պիր գօրգու եօգ իսէտէ ,
եավաշ եավաշ վագըթ կէչիպ , վէ պու հայտուտլարտա ,
մէրգուսուն էօյլէ պիր նամուսլու վէ վագարլը պիր հալտէ
տէվամ իյլէտիկինի , վէ քէնտիլէրէ եանաշըպ ահպապ օլ-
մագլըղա թէնէզղիւլ իյլէմէտիկինի կէօրտիւքճէ , ագը-
սլէթքեար պուզզ ու ատավէթէ գալգըշըրլար ,

—Էֆէնտի , զաթէն պու սէօյլէտիկինիզ նասիհաթլարը
վիրէրէք , հիչ տէկիլ իսէ , իչլէրինտէն պիրագ իեիճէլէրիյ-
լէ կէօրիւչիւպ գօնուշմագլըղա չալըշմասընը նասիհաթ իյլէ-
միշիմտիր , հալպու քի , էլինտէն կէլէմէմէքտէ տիր , եիւզ-
լէրինի կէօրտիւքճէ , նէֆրէթ կէթիւրմէմէքլիկի , միւմքին
օլամամագտա տըր :

—Օլ խուսուստա գուսուր իթմէքտէ տիր . . . պիր կիւն
պաշընա պիր պէլա կէթիւրիլէր , վէ , էկէր պու հալինէ տէ-
վամ իտէճէք օլուր իսէ , աղ կիւնտէն , մասգալչահ , մէզ-
քիւր պէլաեա ուղրամասըտա իհթիմալի գավիտէն տիր :

—Աման եա Րէպպիմ , իեի եա , էֆէնտի , աճապա պի-
չարէեի , անլէրտէն աեըրարագ , սայիր պիր մահէլլէ գօյ-
մագլըղըն պիր չարէսի եօգ մու տուր :

— Զաթէն , ի քի իւչ կիւնտէն պէրու , մահպուստար իչլէ-
րինտէ , մերգուժ ալէյհինտէ , ֆէնա պիր նիյնէթ ու էֆ-
քետար կէչմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիպ վէ անլատըղմ-
տան , պէն քէնտիսինէ , պուրաճա «բիսթօլ» թէսմիյնէ օ-
լունան ուֆաճըգ օտալարտան պիրլինի քիրալաետարագ , այ-
րըճա գալմագլըղընը նասիհաթ իյլէմէքտէ իտիմ իսէտէ ,
օ տախի օլամատը :

— Սէպէպ :

— Զինքի , պիր խուսուս վար տըր քի , անը տուչիւնէ-
մէմիշ իտիմ . . . թէքմիլ մահպուստանէ թամիւր իտիմէրտէ
օլտուղունտան , շիմտի , էօյլէ պիր պօշ օտա պուլունմագ-
տա տէկիլ տիր :

— Տիմէք տիր քի , օլ ֆէնա ատէմլէր , մաաղալլահ , էկէր
իսիլէրլէր իսէ , պիչարէնին ճանընա՝ տախի գաստ իտէպի-
լիլէր , — տէյի պաղըրաը Ռիկօլէթ կէօղլէրի տօլարագ ,
լաքին , էֆէնտի , էկէր պիր համիսի , պիւյիւք պիր հիմա-
յէթ իտիճիսի պուլունմուշ օլսա իտի տախի , աճապա , եինէ
մէղքիւր ֆէնալըղըն էօնիւ ալըն-խագլըգ իչլին պիր չարէ վէ
պիր թէտպիր պուլունմագ մը իտի :

— Խայր , օլամաղ , զիրա , նասըլ քի սէօյլէտիմ , անըն չա-
րէսի , հէր քիմ իչին օլուր իսէ օլտուն , անճագ պիր «բիս-
թօլ» քիրալամագլըգ իտի , հալպու քի շիմտի օլ պապտէ
տախի պիր իւմիտ պուլունմագտա տէկիլ տիր :

— Հաֆըղ Ալլահ , մատամ քի , քին ու զարաղ պաղլամաետա
պաղլամըլար տըր . . . տիմէք տիր քի , պիչարէ , պիւյիւք պիր
թէհլիլ քի օրթասընտա պուլունմագտա տըր . . .

— Գօրգմաեընըղ , մատմօաղէլ , գօրգմաեընըղ , պիղ անըն
եանընը պօշ պըրագ մաետարագ տիգգաթ իտէրիղ . . . ֆա-
գաթ , պու ճիւմլէ իլէ տախի , սիղէ թէքրարէն սէնյլէրիմ
քի , պունուն էն զիետտէ գօլայ վէ սէլամէթ թարիգի , ան-
լէր իլէ կէօրիւչիւպ գօնու չմաետա չալըլմագլըգ տըր . . . սիղ
տայիմա պու նասիհաթը վիրմէլի , վէ գանտըրմաետա չալըլ-
մալըսընըղ . . . վէ օլ խուսուստա կիւճիւքտէ , եալընըղ պիր

տէֆա, պիրիյէ գօնուշմանա պաշլամագլըգ տա՛ տըր . . :

— Պու նասիհամը, էֆէնտի, շիմտի մէրգումա, հէմ թէրրտըն վիրէճէկիմ տիր, վէ հէմտէ պիւթիւն գուվլէ-
թիմլէ գանտըրմանա չալըշաճաղըմ տըր, լաքին, էկէր տօղ-
րու սէօյլէմէքլիքտէ լաղըմ կէլիր իսէ, շուտա ինքեարօ-
լունամաղ քի, իեի վէ նամուսլու պիր եիւրէկէ մալիք պու-
լունան պիր ատէմ իչին, էօյլէ պիր թագըմ աոի ատէմ-
լէր իչլէրինէ կիրիպտէ կէօրի շիւպ գօնուշմագլըգ, վէ իւնս
ու լւլֆէթէ արըշասղըգ, բէքտէ գօլայ պիր շէյ տէկիլ տիր :

— Չի՛ չարէ, հէր իքի ֆէնալըգ տան, էն զիեատէ խաֆիֆի
թէֆրիգէ չալըշլմալը տըր, տէմէշլէր, իշթէ պէօյլէ, իմտի
կիտիպ Մ. ժէրմէնի չաղրրաեւմտա, կէօրիւշիւնիւղ, Ֆա-
գաթ, խայր, խայր, իեի խաթըրմա կէլտի, սիզ պիրաղ տա-
հա սապր իթօէնիզ իեի օլաճագ տըր, շիւնքի, Ղաթէն մահ-
պուս կէօրէճէք եալընըղ իքի քիշի գալմըշ տըր . . . պարի
օնլարտա կիթսինլէր . . . պու կիւն արթըգ սայիր ատէմ գա-
պուլ օլունամանաճագ տըր . . . շիւնքի, սաթթ իքիեէ վար-
մըշ տըր . . . պունլարտա կիթտիքտէն սնրա, չաղըրըրմ
Մ. ժէրմէնիտէ, պարի րահաթճա կէօրիւշիւրսիւնիւղ . . . վէ
հաթթա, օլ վագըթ, պէն անը, պու թարաֆատա կէշիրէ-
պիլէճէկիմտէն, սայիրլէր կիպի ուղագտան իքի բարմագ-
ըգ արգասընտան կէօրիւշէճէք եէրտէ, եալընըղ պիր բար-
սագլըգ արգասընտան կէօրիւշիւրսիւնիւղ, հա՛, նէ տէր-
սինիզ, էօյլէ տահա իեի օլմաղ մը, — տէտի պէքճի :

— Օ՛հ էֆէնտի, պու իսսանիյեթի աղիմէնիլտէն տօլա-
եը, զիեատէսիյլէ թէյէքըիւր իտէրիմ . . . — տէտի Ռիկօլէթ :

— Սու՛ս օլունուղ, եամա՛շ սէօյլէեինիզ քի, սայիրլէր ի-
շիտիպտէ, հասէտէ պաշլամասընլար : Օթուրունուղ, շու
գանաբէնին պիր թարաֆընտա օթուրունուղտա, շու պիր
էրքէք իլէ գասընտա կիթտիքտէն սօնրա, Մ. ժէրմէնէ
խապէր վիրէկիմ :

Պէքճի եինէ կիտիպ քէնտի միւթատտան պուլունան եէ-
րինտէ սուրտու, Ռիկօլէթտէ սայիրլէրին օթուրտուղլաըր

գանադէնին պիր ուճունտա օթուրարագ, մահզուն մահ-
զուն պէքլէմէկէ պաշլատը :

Իմտի, Ռիկօլէթ, Ժէրմէնին կէլմէսինէ պէքլէմէքտէ օլ-
տուղու հալտէ, պիղտէ հիքեայէմիլի օգուեան զաթլարա,
Նիգօլա Մարտիալտէն սօնրաքի մահպուսարիլէ, մէր-
դումանը կէօրմէկէ կէլմիշ օլանլար միեանէլէրինտէ կէչէն
միւքեայէմէլէլի, ուլեան իտէլիմ :

ԱԼԹՐՆՃԸ ՃԻԼՏԻՆ ԻԻԹԱՄԸ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՃԻԼՏԻՆ ՖԻԶԻՍԹԻ

Ձառ	1. ՎԵՏԱԼՍՇՄԱԳ	Ս-հ/թ
"	2. ԹՆՇԵՔԻԻՐ	1
"	3. ԳԱԵԴ	28
"	4. ԹԵՐԱՐՆ ԿԵՐԻԻՇՄԵՔԼԻՔ ԻԳՊԱԼԻ	64
"	5. ՏՕԴՊ ՕՐ ԿՐԻՖՅՕՆ	82
"	6. ԹԱՍՎԻՐ	121
"	7. ԷՄՆԻՑԵԹԻ ԽԱԼԳ ՄԷԼՄՈՐՐՈՒ	132
"	8. ԼԱ ՇՈՒԷԹ	146
"	9. ՍԷՍԻԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻ	161
"	10. ՄԻԻՐՖ ՎԷ ԲՕԼԻՏՕՐԻ	195
"	11. ՆՕԹԷՐ ՕՏԱՍԸ	231
"	12. ՇԷՀՎԷԹԻՐԷԹ ՕԼՄԱԵԱՍԸՆ	280
"	13. ՄԱՀՊՈՐՍԽԱՆԷ	503
		568

